משנה על פי נוסח כתב יד קאופמן, על פי הנקדן המגיה.
הניקוד תוקן על פי כללי הדקדוק בנוגע למלא וחסר, ולפי הצליל לגבי קמץ ופתח, צרי וסגול, המתחלפים בכתב יד קאופמן מתוך הגיה ספרדית.
שינויי מספור ההלכות צוינו.

מסכת ברכות

פרק א

מסכת ברכות פרק א משנה א

א

מֵאֵמָתַי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בַּעֲרָבִים?
מִשָּׁעָה שֶׁהַכֹּהֲנִים נִכְנָסִים לֹאכַל בִּתְרוּמָתָן,
עַד סוֹף הָאַשְׁמֹרֶת הָרִאשׁוֹנָה.
דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד חֲצוֹת.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד הַשַּׁחַר.

ב

מַעֲשֶׂה שֶׁבָּאוּ בָנָיו מִבֵּית הַמִּשְׁתֶּה;
אָמְרוּ לוֹ:
"לֹא קָרִינוּ אֶת שְׁמַע."
אָמַר לָהֶם:
"אִם לֹא עָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר,
מֻתָּרִין אַתֶּם לִקְרוֹת".

ג

וְלֹא זוֹ בִלְבַד,
אֶלָּא כָל שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִים "עַד חֲצוֹת",
מִצְוָתָן עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד הַשַּׁחַר.

ד

הֶקְטֵר חֲלָבִים וְאֵבָרִים, [וַאֲכִילַת פְּסָחִים] *(באותיות, אבל נמחק על ידי הנקדן)*
מִצְוָתָן עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד הַשַּׁחַר;

ה

כָּל הַנֶּאֱכָלִים לְיוֹם אֶחָד,
מִצְוָתָן עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד הַשַּׁחַר.

ו
אִם כֵּן, לָמָּה אָמְרוּ חֲכָמִים "עַד חֲצוֹת"?
אֶלָּא לְהַרְחִיק אֶת הָאָדָם מִן הָעֲבֵירָה.

מסכת ברכות פרק א משנה ב
ז
מֵאֵימָתַי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בְּשַׁחֲרִים?
מִשֶּׁיַּכִּירוּ בֵין תְּכֵלֶת לְלָבָן;
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
בֵּין תְּכֵלֶת לְכַרְתָן,
עַד הָנֵץ הַחַמָּה.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
עַד שָׁלֹשׁ שָׁעוֹת,
שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בְּנֵי מְלָכִין לַעֲמֹד בְּשָׁלוֹשׁ שָׁעוֹת.
הַקּוֹרֵא מִכָּן וְאֵילָךְ לֹא הִפְסִיד,
כְּאָדָם שֶׁהוּא קוֹרֵא בַתּוֹרָה.

מסכת ברכות פרק א משנה ג
ח
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בָּעֶרֶב כָּל הָאָדָם יַטּוּ וְיִקְרוּ,
וּבַבֹּקֶר יַעַמְדוּ, שֶׁנֶּאֱמַר:
(דְּבָרִים ו, ז) "בְּשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ".
בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים:
כָּל הָאָדָם קוֹרִין כְּדַרְכָּן, שֶׁנֶּאֱמַר:
(דְּבָרִים ו, ז) "וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ".
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר " בְּשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ"?
אֶלָּא, בְּשָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם שׁוֹכְבִים,
וּבְשָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם עוֹמְדִין.

ט
אָמַר רַבִּי טַרְפוֹן:
אֲנִי הָיִיתִי בָא בַדֶּרֶךְ,
וְהִטֵּיתִי לִקְרוֹת, כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי,
וְסִכַּנְתִּי בְעַצְמִי מִפְּנֵי הַלֵּסְטִים.
אָמְרוּ לוֹ:
כְּדַי הָיִיתָ לָחוּב בְּעַצְמָךְ,
שֶׁעָבַרְתָּ עַל דִּבְרֵי בֵית הִלֵּל.

מסכת ברכות פרק א משנה ד
י

בַּשַּׁחַר מְבָרֵךְ שְׁתַּיִם לְפָנֶיהָ וְאַחַת לְאַחֲרֶיהָ,
וּבָעֶרֶב שְׁתַּיִם לְפָנֶיהָ וּשְׁתַּיִם לְאַחֲרֶיהָ,
אַחַת אֲרֻכָּה, וְאַחַת קְצָרָה.
מָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַאֲרִיךְ, אֵינוּ רַשַּׁי לְקַצֵּר;
לְקַצֵּר, אֵינוּ רַשַּׁי לְהַאֲרִיךְ.
לַחְתֹּם, אֵינוּ רַשַּׁי שֶׁלֹּא לַחְתֹּם;
וְשֶׁלֹּא לַחְתֹּם, אֵינוּ רַשַּׁי לַחְתֹּם.

מסכת ברכות פרק א משנה ה
יא
מַזְכִּירִין יְצִיאַת מִצְרַיִם בַּלֵּילוֹת.
אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה:
הֲרֵי אֲנִי כְבֶן שִׁבְעִים שָׁנָה,
וְלֹא זָכִיתִי שֶׁתֵּאָמֵר יְצִיאַת מִצְרַיִם בַּלֵּילוֹת,
עַד שֶׁדְּרָשָׁהּ בֶּן זוֹמָה, שֶׁנֶּאֱמַר:
(דְּבָרִים טז, ג) "לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם,
כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ",
"יְמֵי חַיֶּיךָ" הַיָּמִים,
"כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ" הַלֵּילוֹת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
"יְמֵי חַיֶּיךָ" הָעוֹלָם הַזֶּה,
"כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ" לְהָבִיא אֶת ימוֹת הַמָּשִׁיחַ.

פרק ב
מסכת ברכות פרק ב משנה א
א
הָיָה קוֹרֵא בַתּוֹרָה, וְהִגִּיעַ זְמַן הַמִּקְרָא;
אִם כִּוֵּן אֶת לִבּוֹ, יָצָא,
וְאִם לָאו, לֹא יָצָא.
וּבַפְּרָקִים,
שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַכָּבוֹד וּמֵשִׁיב,
וּבָאֶמְצַע,
שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַיִּרְאָה וּמֵשִׁיב,
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בָּאֶמְצַע,
שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַיִּרְאָה, וּמֵשִׁיב מִפְּנֵי הַכָּבוֹד,
וּבַפְּרָקִים,
שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַכָּבוֹד, וּמֵשִׁיב שָׁלוֹם לְכָל הָאָדָם.

מסכת ברכות פרק ב משנה ב
אֵלּוּ הֵן בֵּין הַפְּרָקִים:
בֵּין בְּרָכָה הָרִאשׁוֹנָה לַשְּׁנִיָּה,
וּבֵין שְׁנִיָּה לְ"שְׁמַע",
וּבֵין "שְׁמַע" לְ"וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ",
בֵּין "וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ" לְ"וַיֹּאמֶר",
בֵּין "וַיֹּאמֶר" לֶ"אֱמֶת וְיַצִּיב".
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בֵּין "וַיֹּאמֶר" לֶ"אֱמֶת וְיַצִּיב",
לֹא יַפְסִיק.

ג
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה:
וְלָמָּה קָדְמָה "שְׁמַע" לְ"וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ" ?
אֶלָּא יְקַבֵּל עָלָיו מַלְכוּת שָׁמַיִם תְּחִלָּה,
וְאַחַר כָּךְ יְקַבֵּל עָלָיו עֹל מִצְוֹת.
"וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ" לְ"וַיֹּאמֶר" ?
שֶׁ"וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ" נוֹהֵג בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה,
"וַיֹּאמֶר" אֵינוּ נוֹהֵג אֶלָּא בַיּוֹם.

מסכת ברכות פרק ב משנה ג
ד
הַקּוֹרֵא אֶת שְׁמַע וְלֹא הִשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ,
יָצָא.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא יָצָא.
קָרָא וְלֹא דִקְדֵּק בְּאוֹתוֹתֶיהָ,
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יָצָא.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא יָצָא.
הַקּוֹרֵא לְמַפְרֵעַ לֹא יָצָא.
קָרָא וְטָעָה, יַחְזֹר לְמְקוֹם שֶׁטָּעָה.

מסכת ברכות פרק ב משנה ד
ה
הָאֻמָּנִים קוֹרִין בְּרֹאשׁ הָאִילָן אוֹ בְרֹאשׁ הַנִּדְבָּךְ,
מַה שֶּׁאֵינָן רַשָּׁיִים לַעֲשׂוֹת כֵּן בַּתְּפִלָּה.

מסכת ברכות פרק ב משנה ה

ו
חָתָן פָּטוּר מִקְּרִיַּת שְׁמַע בְּלַיְלָה הָרִאשׁוֹן,
וְעַד מוֹצָאֵי שַׁבָּת, אִם לֹא עָשָׂה מַעֲשֶׂה.
מַעֲשֶׂה בְרַבָּן גַּמְלִיאֵל שֶׁקָּרָא בְלַיְלָה שֶׁנָּשָׂא.
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא לִמַּדְתָּנוּ שֶׁחָתָן פָּטוּר מִקְּרִיַּת שְׁמַע בְּלַיְלָה הָרִאשׁוֹן?
אָמַר לָהֶן:
אֵינִי שׁוֹמֵעַ לָכֶם
לְבַטֵּל מִמֶּנִּי מַלְכוּת שָׁמַיִם שָׁעָה אַחַת.

מסכת ברכות פרק ב משנה ו
ז
רָחַץ בְּלַיְלָה הָרִאשׁוֹן שֶׁמֵּתָה אִשְׁתּוֹ.
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא לִמַּדְתָּנוּ שֶׁאָבֵל אָסוּר לִרְחוֹץ?
אָמַר לָהֶם:
אֵינִי כִשְׁאָר כָּל הָאָדָם, אַסְטְנִס אָנִי.

מסכת ברכות פרק ב משנה ז
ח
וּכְשֶׁמֵּת טָבִי עַבְדּוֹ,
קִבֵּל עָלָיו תַּנְחוּמִים.
אָמְרוּ לוֹ תַלְמִידָיו:
לֹא לִמַּדְתָּנוּ שֶׁאֵין מְקַבְּלִין תַּנְחוּמִין עַל הָעֲבָדִים?
אָמַר לָהֶם:
אֵין טָבִי עַבְדִּי כִשְׁאָר כָּל הָעֲבָדִים,
כָּשֵׁר הָיָה.

מסכת ברכות פרק ב משנה ח
ט
חָתָן,
אִם רוֹצֶה לִקְרוֹת אֶת שְׁמַע בְּלַיְלָה הָרִאשׁוֹן,
קוֹרֵא.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא כָל הָרוֹצֶה לִטּוֹל אֶת הַשֵּׁם יִטֹּל.

פרק ג
מסכת ברכות פרק ג משנה א

א
מִי שֶׁמֵּתוֹ מֻטָּל לְפָנָיו,
פָּטוּר מִקְּרִיַּת שְׁמַע וּמִן הַתְּפִלִּין.
נוֹשְׂאֵי הַמִּטָּה וְחִלּוּפֵיהֶן וְחִלּוּפֵי חִלּוּפֵיהֶן,
אֶת שֶׁלִּפְנֵי הַמִּטָּה, וְאֶת שֶׁלְּאַחַר הַמִּטָּה;
אֶת שֶׁלַּמִּטָּה צֹרֶךְ בָּהֶן פְּטוּרִין,
וְאֶת שֶׁאֵין לַמִּטָּה צֹרֶךְ בָּהֶן חַיָּבִין.
אֵלּוּ וָאֵלּוּ פְּטוּרִין מִן הַתְּפִלָּה.

מסכת ברכות פרק ג משנה ב
ב
קָבְרוּ אֶת הַמֵּת וְחָזְרוּ,
אִם יְכוֹלִין לְהַתְחִיל וְלִגְמוֹר
עַד שֶׁלֹּא יַגִּיעוּ לַשּׁוּרָה,
יַתְחִילוּ;
וְאִם לָאו,
לֹא יַתְחִילוּ.
הָעוֹמְדִין בַּשּׁוּרָה,
הַפְּנִימִין פְּטוּרִין,
וְהַחִיצוֹנִין חַיָּבִין.

מסכת ברכות פרק ג משנה ג
ג
נָשִׁים וַעֲבָדִים וּקְטַנִּים,
פְּטוּרִין מִקְּרִיַּת שְׁמַע וּמִן הַתְּפִלִּין,
וְחַיָּבִין בַּתְּפִלָּה וּבַמְּזוּזָה וּבְבִרְכַּת הַמָּזוֹן.

מסכת ברכות פרק ג משנה ד
ד
בַּעַל קֶרִי,
מְהַרְהֵר בְּלִבּוֹ וְאֵינוּ מְבָרֵךְ,
לֹא לְפָנֶיהָ וְלֹא לְאַחֲרֶיהָ;
וְעַל הַמָּזוֹן,
מְבָרֵךְ לְאַחֲרָיו, וְאֵינוּ מְבָרֵךְ לְפָנָיו.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מְבָרֵךְ לִפְנֵיהֶם וּלְאַחֲרֵיהֶם.

מסכת ברכות פרק ג משנה ה
ה
הָיָה עוֹמֵד בַּתְּפִלָּה,
וְנִזְכַּר שֶׁהוּא בַּעַל קֶרִי,

לֹא יַפְסִיק, אֶלָּא יְקַצֵּר.
יָרַד לִטְבּוֹל,
אִם יָכוֹל לַעֲלוֹת וּלְהִתְכַּסּוֹת,
וְלִקְרוֹת עַד שֶׁלֹּא תָנֵץ הַחַמָּה,
יַעֲלֶה וְיִתְכַּסֶּה וְיִקְרֶא;
וְאִם לָאו,
יִתְכַּסֶּה בַּמַּיִם וְיִקְרֶא.
אֲבָל לֹא יִתְכַּסֶּה
לֹא בְמַיִם הָרָעִים וְלֹא בְמֵי הַמִּשְׁרָה,
עַד שֶׁיָּטִיל לְתוֹכָן מַיִם.
כַּמָּה יַרְחִיק מֵהֶן, מִן הַצּוֹאָה?
אַרְבַּע אַמּוֹת.

מסכת ברכות פרק ג משנה ו
ו
זָב שֶׁרָאָה קֶרִי,
וְנִדָּה שֶׁפָּלְטָה שִׁכְבַת זֶרַע,
וְהַמְשַׁמֶּשֶׁת שֶׁרָאֲת נִדָּה,
צְרִיכִין טְבִילָה;
רַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר.

פרק ד
מסכת ברכות פרק ד משנה א
א
תְּפִלַּת הַשַּׁחַר, עַד חֲצוֹת;
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד אַרְבַּע שָׁעוֹת.
תְּפִלַּת הַמִּנְחָה עַד הָעֶרֶב;
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד פְּלַג הַמִּנְחָה.
תְּפִלַּת הָעֶרֶב, אֵין לָהּ קֶבַע.
וְשֶׁלַּמּוּסָפִים כָּל הַיּוֹם;
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁבַע שָׁעוֹת.

מסכת ברכות פרק ד משנה ב
ב
רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקָּנָה הָיָה מִתְפַּלֵּל
בִּכְנֵיסָתוֹ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ וּבִיצִיאָתוֹ תְּפִלָּה קְצָרָה.

אָמְרוּ לוֹ:
מַה מָּקוֹם לִתְפִלָּה זוֹ?
אָמַר לָהֶם:
"בִּכְנִיסָתִי אֲנִי מִתְפַּלֵּל
שֶׁלֹּא תֶאֱרַע תַּקָּלָה עַל יָדִי,
וּבִיצִיאָתִי אֲנִי נוֹתֵן הוֹדָיָה עַל חֶלְקִי."

מסכת ברכות פרק ד משנה ג
ג
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
בְּכָל יוֹם מִתְפַּלֵּל אָדָם שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
מֵעֵין שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אִם שְׁגֻרָה תְפִלָּתוֹ בְּפִיו,
מִתְפַּלֵּל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה;
וְאִם לָאו,
מֵעֵין שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה.

מסכת ברכות פרק ד משנה ד
ד
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הָעוֹשֶׂה תְפִלָּתוֹ קֶבַע,
אֵין תְּפִלָּתוֹ תַחֲנוּנִים.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
הַמְּהַלֵּךְ בִּמְקוֹם סַכָּנָה,
מִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה קְצָרָה מֵעֵין שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה,
וְאוֹמֵר:
"הוֹשַׁע הַשֵּׁם אֶת עַמְּךָ אֵת יִשְׂרָאֵל;
כָּל פָּרָשַׁת הָעִבּוּר צָרְכֵיהֶם לְפָנֶיךָ;
בָּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה".

מסכת ברכות פרק ד משנה ה
ה
הָיָה רָכוּב עַל הַחֲמוֹר,
יֵרֵד;
אִם אֵינוּ יָכוֹל לֵירֵד,
יַחְזִיר אֶת פָּנָיו;
אִם אֵינוּ יָכוֹל לְהַחְזִיר אֶת פָּנָיו,
יְכַוֵּן אֶת לִבּוֹ כְּנֶגֶד בֵּית קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים.

מסכת ברכות פרק ד משנה ו

ו

הָיָה יוֹשֵׁב בִּסְפִינָה, אוֹ בְקָרוֹן, אוֹ בְאַסְדָּא,
יְכַוֵּן אֶת לִבּוֹ כְנֶגֶד בֵּית קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים.
(מסכת ברכות פרק ד משנה ז)
רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
אֵין תְּפִלַּת הַמּוּסָפִים אֶלָּא בַחֲבַר עִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בַּחֲבַר עִיר וְשֶׁלֹּא בַחֲבַר עִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ:
כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ חֲבַר עִיר,
הַיָּחִיד פָּטוּר מִתְּפִלַּת הַמּוּסָפִין.

פרק ה

מסכת ברכות פרק ה משנה א

א

אֵין עוֹמְדִין לְהִתְפַּלֵּל אֶלָּא מִתּוֹךְ כֹּבֶד רֹאשׁ.
חֲסִידִים הָרִאשׁוֹנִים
הָיוּ שׁוֹהִים שָׁעָה אַחַת וּמִתְפַּלְּלִים,
כְּדֵי שֶׁיְּכַוְּנוּ אֶת לִבָּם לַמָּקוֹם.
וַאֲפִלּוּ הַמֶּלֶךְ שׁוֹאֵל בִּשְׁלוֹמוֹ,
לֹא יְשִׁיבֶנּוּ;
אֲפִלּוּ נָחָשׁ כָּרוּךְ עַל עֲקֵבוֹ,
לֹא יַפְסִיק.

מסכת ברכות פרק ה משנה ב

ב

מַזְכִּירִין גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים בִּתְחִיַּת הַמֵּתִים,
וְשׁוֹאֲלִים גְּשָׁמִים בְּבִרְכַּת הַשָּׁנִים,
וְהַבְדָּלָה בְחוֹנֵן הַדַּעַת.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אוֹמְרָהּ בְּרָכָה רְבִיעִית לְעַצְמָהּ.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
בַּהוֹדָיָה.

מסכת ברכות פרק ה משנה ג

ג

הָאוֹמֵר:
"עַל קַן צִפּוֹר יַגִּיעוּ רַחֲמֶיךָ",

וְ"עַל טוֹב יִזָּכֵר שִׁמְךָ",
"מוֹדִים, מוֹדִים"
מְשַׁתְּקִים אוֹתוֹ.
הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה וְטָעָה,
יַעֲבוֹר אַחֵר תַּחְתָּיו,
לֹא יְהֵא סָרְבָן בְּאוֹתָהּ שָׁעָה.
מְנַיִן הוּא מַתְחִיל?
מִתְּחִלַּת הַבְּרָכָה שֶׁטָּעָה זֶה.

מסכת ברכות פרק ה משנה ד
ד
הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה
לֹא יַעֲנֶה אַחַר הַכֹּהֲנִים "אָמֵן",
מִפְּנֵי הַטֵּרוּף.
וְאִם אֵין שָׁם כֹּהֵן אֶלָּא הוּא,
לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו.
וְאִם אַבְטָחָתוֹ הִיא
שֶׁהוּא נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו וְחוֹזֵר לִתְפִלָּתוֹ,
רַשַּׁי.

מסכת ברכות פרק ה משנה ה
ה
הַמִּתְפַּלֵּל וְטָעָה,
סִימָן רַע לוֹ;
וְאִם שְׁלִיחַ צִבּוּר הוּא,
סִימָן רַע לְשׁוֹלְחָיו,
שֶׁשְּׁלוּחוֹ שֶׁלָּאָדָם כְּמוֹתוֹ.
אָמְרוּ עָלָיו, עַל רְבִּי חֲנִינָא בֶן דּוֹסָה,
שֶׁהָיָה מִתְפַּלֵּל עַל הַחוֹלִין, וְאוֹמֵר:
"זֶה חַי", וְ"זֶה מֵת".
אָמְרוּ לוֹ:
מְנַיִן אַתָּה יוֹדֵעַ?
אָמַר לָהֶם:
אִם שָׁגְרָה תְפִלָּתִי בְּפִי,
יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְקֻבָּל;
וְאִם לָאו,
יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְטֹרָף.

פרק ו

מסכת ברכות פרק ו משנה א

א

כֵּיצַד מְבָרְכִין עַל הַפֵּרוֹת?
עַל פֵּרוֹת הָאִילָן הוּא אוֹמֵר:
"בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ",
חוּץ מִן הַיַּיִן,
שֶׁעַל הַיַּיִן הוּא אוֹמֵר:
"בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן".
וְעַל פֵּרוֹת הָאָרֶץ הוּא אוֹמֵר:
"בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה",
חוּץ מִן הַפַּת,
שֶׁעַל הַפַּת הוּא אוֹמֵר:
"הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ".
וְעַל הַיְּרָקוֹת הוּא אוֹמֵר:
"בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה".
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
"בּוֹרֵא מִינֵי דְשָׁאִים".

מסכת ברכות פרק ו משנה ב

ב

בֵּרַךְ עַל פֵּרוֹת הָאִילָן "בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה",
יָצָא;
וְעַל פֵּרוֹת הָאָרֶץ "בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ",
לֹא יָצָא.
וְעַל כֻּלָּם, אִם אָמַר "שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בִדְבָרוֹ",
יָצָא.

מסכת ברכות פרק ו משנה ג

ג

עַל דָּבָר שֶׁאֵין גִּדּוּלָיו מִן הָאָרֶץ אוֹמֵר:
"שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בִדְבָרוֹ".
עַל הַחֹמֶץ וְעַל הַגּוֹבַאי וְעַל הַנּוֹבְלוֹת הוּא אוֹמֵר:
"שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בִדְבָרוֹ".
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא מִין קְלָלָה, אֵין מְבָרְכִין עָלָיו.

מסכת ברכות פרק ו משנה ד

ד

הָיוּ לְפָנָיו מִינִים הַרְבֵּה,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ בֵּינֵיהֶן מִמִּין שִׁבְעָה,

עָלָיו הוּא מְבָרֵךְ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מְבָרֵךְ עַל אֵיזֶה מֵהֶן שֶׁיִּרְצֶה.

מסכת ברכות פרק ו משנה ה
ה
בֵּרַךְ עַל הַיַּיִן שֶׁלִּפְנֵי הַמָּזוֹן,
פָּטַר אֶת הַיַּיִן שֶׁלְּאַחַר הַמָּזוֹן.
בֵּרַךְ עַל הַפַּרְפֶּרֶת שֶׁלִּפְנֵי הַמָּזוֹן,
פָּטַר אֶת הַפַּרְפֶּרֶת שֶׁלְּאַחַר הַמָּזוֹן.
בֵּרַךְ עַל הַפַּת,
פָּטַר אֶת הַפַּרְפְּרָיוֹת;
עַל הַפַּרְפְּרָיוֹת,
לֹא פָּטַר אֶת הַפַּת.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אַף לֹא מַעֲשֵׂה קְדֵרָה.

מסכת ברכות פרק ו משנה ו
ו
הָיוּ יוֹשְׁבִין,
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְבָרֵךְ לְעַצְמוֹ;
הֵסֵבּוּ,
אֶחָד מְבָרֵךְ לְכֻלָּם.
בָּא לָהֶם יַיִן בְּתוֹךְ הַמָּזוֹן,
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְבָרֵךְ לְעַצְמוֹ;
לְאַחַר הַמָּזוֹן,
אֶחָד מְבָרֵךְ לְכֻלָּם, וְאוֹמֵר עַל הַמֻּגְמָר,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין מְבִיאִין אֶת הַמֻּגְמָר
אֶלָּא לְאַחַר הַסְּעוּדָה.

מסכת ברכות פרק ו משנה ז
ז
הֵבִיאוּ לוֹ מָלִיחַ כַּתְּחִלָּה וּפַת עִמּוֹ,
מְבָרֵךְ עַל הַמָּלִיחַ וּפוֹטֵר אֶת הַפַּת,
שֶׁהַפַּת טְפֵלָה לוֹ.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא עִקָּר וְעִמּוֹ טְפֵלָה,
מְבָרֵךְ עַל הָעִקָּר וּפוֹטֵר אֶת הַטְּפֵלָה.

מסכת ברכות פרק ו משנה ח
ח

אָכַל תְּאֵנִים וַעֲנָבִים וְרִמּוֹנִים,
מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן שָׁלוֹשׁ בְּרָכוֹת.
דִּבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בְּרָכָה אַחַת.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ שֶׁאָכַל שֶׁלֶק, וְהוּא מְזוֹנוֹ,
מְבָרֵךְ אַחֲרָיו שָׁלֹשׁ בְּרָכוֹת.
הַשּׁוֹתֶה מַיִם לִצְמָאוֹ,
אוֹמֵר "שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בִדְבָרוֹ".
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
"בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת רַבּוֹת וְחֶסְרוֹנָן".

פרק ז

מסכת ברכות פרק ז משנה א

א

שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ כְאַחַת חַיָּבִין לְזַמֵּן.
אָכַל דְּמַאי,
וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּטְּלָה תְרוּמָתוֹ,
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ,
הַשַּׁמָּשׁ שֶׁאָכַל כַּזַּיִת,
וְהַכּוּתִי,
מְזַמְּנִין עֲלֵיהֶן.

ב

אֲבָל אָכַל טֶבֶל,
וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְּלָה תְרוּמָתוֹ,
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ,
הַשַּׁמָּשׁ שֶׁאָכַל פָּחוּת מִכַּזַּיִת,
וְהַנָּכְרִי,
אֵין מְזַמְּנִין עֲלֵיהֶן.
(מסכת ברכות פרק ז משנה ב)
נָשִׁים, וַעֲבָדִים, וּקְטַנִּים,
אֵין מְזַמְּנִין עֲלֵיהֶן.
עַד כַּמָּה הֵן מְזַמְּנִין?
עַד כַּזַּיִת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד כַּבֵּיצָה.

מסכת ברכות פרק ז משנה ג

ד

כֵּיצַד מְזַמְּנִין?
בִּשְׁלֹשָׁה אוֹמֵר "נְבָרֵךְ";
בִּשְׁלֹשָׁה וָהוּא אוֹמֵר "בָּרְכוּ".
בַּעֲשָׂרָה אוֹמֵר "נְבָרֵךְ לֵאלֹהֵינוּ";
בַּעֲשָׂרָה וָהוּא אוֹמֵר "בָּרְכוּ".
אֶחָד עֲשָׂרָה וְאֶחָד עֶשֶׂר רִבּוֹא.

ה

בְּמֵאָה אוֹמֵר "נְבָרֵךְ לַיי אֱלֹהֵינוּ";
בְּמֵאָה וָהוּא אוֹמֵר "בָּרְכוּ".
בָּאֶלֶף אוֹמֵר "נְבָרֵךְ לַיי אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל";
בָּאֶלֶף וָהוּא אוֹמֵר "בָּרְכוּ".
בָּרִבּוֹא אוֹמֵר "נְבָרֵךְ לַיי אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,
אֱלֹהֵי צְבָאוֹת";
בָּרִבּוֹא וָהוּא אוֹמֵר "בָּרְכוּ".
כְּעִנְיָן שֶׁהוּא מְבָרֵךְ, כָּךְ עוֹנִין אַחֲרָיו:
"בָּרוּךְ יי אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אֱלֹהֵי צְבָאוֹת,
יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים, עַל הַמָּזוֹן שֶׁאָכַלְנוּ".
רַבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
לְפִי רֹב הַקָּהָל הֵם מְבָרְכִין,
שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים סח, כז)
"בְּמַקְהֵלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים אֲדֹנָי מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל".

ו

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
מַה מָּצִינוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת,
אֶחָד מְרֻבִּים וְאֶחָד מְמֻעָטִים,
אוֹמֵר "בָּרְכוּ אֶת יי".
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
"בָּרְכוּ אֶת יי הַמְּבֹרָךְ".

מסכת ברכות פרק ז משנה ד

ז

שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ כְאַחַת,
אֵינָן רַשָּׁיִים לֵחָלֵק;
וְכֵן אַרְבָּעָה, וְכֵן חֲמִשָּׁה.
שִׁשָּׁה נֶחְלָקִין, עַד עֲשָׂרָה.
וַעֲשָׂרָה אֵינָן נֶחְלָקִין, עַד שֶׁיְּהוּ עֶשְׂרִים.

מסכת ברכות פרק ז משנה ה

ח

שְׁתֵּי חֲבוּרוֹת שֶׁהָיוּ אוֹכְלוֹת בְּבַיִת אֶחָד,
בִּזְמַן שֶׁמִּקְצָתָן רוֹאִים אֵלּוּ אֶת אֵלּוּ,
הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפִין לַזִּמּוּן.
אִם לָאו,
אֵלּוּ מְזַמְּנִין לְעַצְמָן וְאֵלּוּ מְזַמְּנִין לְעַצְמָן.
אֵין מְבָרְכִין עַל הַיַּיִן,
עַד שֶׁיִּתֵּן לְתוֹכוֹ מַיִם,
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִין:
מְבָרְכִין.

פרק ח

מסכת ברכות פרק ח משנה א

א

אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁבֵּין בֵּית שַׁמַּי לְבֵית הִלֵּל בִּסְעוּדָה.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם, וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִין:
מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן, וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם.

מסכת ברכות פרק ח משנה ב

ב

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
נוֹטְלִים לַיָּדַיִם, וְאַחַר כָּךְ מוֹזְגִין אֶת הַכּוֹס.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִין:
מוֹזְגִין אֶת הַכּוֹס, וְאַחַר כָּךְ נוֹטְלִים לַיָּדַיִם.

מסכת ברכות פרק ח משנה ד

ג

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
מְכַבְּדִין אֶת הַבַּיִת, וְאַחַר כָּךְ נוֹטְלִים לַיָּדַיִם.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִין:
נוֹטְלִים לַיָּדַיִם, וְאַחַר כָּךְ מְכַבְּדִין אֶת הַבַּיִת.

מסכת ברכות פרק ח משנה ג

ד

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:

מְקַנֵּחַ אֶת יָדָיו בַּמַּפָּא, וּמַנִּיחָהּ עַל הַשֻּׁלְחָן.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִין:
עַל הַכֶּסֶת.

מסכת ברכות פרק ח משנה ה

ה

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
נֵר, וּמָזוֹן, וּבְשָׂמִים, וְהַבְדָּלָה.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִין:
נֵר, וּבְשָׂמִים, וּמָזוֹן, וְהַבְדָּלָה.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
"שֶׁבָּרָא מְאוֹר הָאֵשׁ".
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִין:
"בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ".

מסכת ברכות פרק ח משנה ו

ו

אֵין מְבָרְכִין
לֹא עַל הַנֵּר וְלֹא עַל הַבְּשָׂמִים שֶׁלַּגּוֹיִם;
וְלֹא עַל הַנֵּר וְלֹא עַל הַבְּשָׂמִים שֶׁלַּמֵּתִים;
וְלֹא עַל הַנֵּר וְלֹא עַל הַבְּשָׂמִים שֶׁלִּפְנֵי עֲבוֹדָה זָרָה.
אֵין מְבָרְכִין עַל הַנֵּר עַד שֶׁיֵּאוֹתוּ לְאוֹרוֹ.

מסכת ברכות פרק ח משנה ז

ז

מִי שֶׁאָכַל וְשָׁכַח וְלֹא בֵרַךְ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
יַחְזֹר לִמְקוֹמוֹ וִיבָרֵךְ.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִין:
יְבָרֵךְ בִּמְקוֹם שֶׁנִּזְכַּר.
עַד אֶמָּתַי הוּא מְבָרֵךְ?
עַד כְּדֵי שֶׁיִּתְאַכֵּל הַמָּזוֹן בְּמֵעָיו.

מסכת ברכות פרק ח משנה ח

ח

בָּא לָהֶן יַיִן לְאַחַר הַמָּזוֹן,
וְאֵין שָׁם אֶלָּא אוֹתוֹ הַכּוֹס,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן, וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ עַל הַמָּזוֹן.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִין:
מְבָרֵךְ עַל הַמָּזוֹן, וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן.

עוֹנִין אָמֵן אַחַר יִשְׂרָאֵל הַמְבָרֵךְ,
וְאֵין עוֹנִין אָמֵן אַחַר הַכּוּתִי הַמְבָרֵךְ,
עַד שֶׁיִּשְׁמַע כָּל הַבְּרָכָה.

פרק ט
מסכת ברכות פרק ט משנה א
א
הָרוֹאֶה מָקוֹם שֶׁנַּעֲשׂוּ בוֹ נִסִּים לְיִשְׂרָאֵל, אוֹמֵר:
"בָּרוּךְ שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ בַּמָּקוֹם הַזֶּה".
מָקוֹם שֶׁנֶּעֶקְרָה מִמֶּנּוּ עֲבוֹדָה זָרָה, אוֹמֵר:
"בָּרוּךְ שֶׁעָקַר עֲבוֹדָה זָרָה מֵאַרְצֵנוּ".

מסכת ברכות פרק ט משנה ב
ב
עַל הַזִּיקִים, וְעַל הַזְּוָעוֹת, וְעַל הַבְּרָקִים,
וְעַל הָרְעָמִים, וְעַל הָרוּחוֹת, הוּא אוֹמֵר:
"בָּרוּךְ שֶׁכֹּחוֹ מָלֵא עוֹלָם".
עַל הֶהָרִים, וְעַל הַגְּבָעוֹת,
וְעַל הַיַּמִּים, וְעַל הַנְּהָרוֹת,
וְעַל הַמִּדְבָּרוֹת, הוּא אוֹמֵר:
"בָּרוּךְ עוֹשֵׂה בְרֵאשִׁית".
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָרוֹאֶה אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל אוֹמֵר:
"בָּרוּךְ שֶׁעָשָׂה אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל",
בִּזְמַן שֶׁהוּא רוֹאֵהוּ לִפְרָקִים.
עַל הַגְּשָׁמִים,
וְעַל בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת הוּא אוֹמֵר:
"בָּרוּךְ הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב";
וְעַל שְׁמוּעוֹת הָרָעוֹת הוּא אוֹמֵר:
"בָּרוּךְ דַּיַּן הָאֱמֶת".

מסכת ברכות פרק ט משנה ג
ג
בָּנָה בַיִת חָדָשׁ,
וְקָנָה כֵלִים חֲדָשִׁים, אוֹמֵר:
"בָּרוּךְ שֶׁהֶגִּיעָנוּ לִזְמַן הַזֶּה".
מְבָרֵךְ עַל הָרָעָה מֵעֵין עַל הַטּוֹבָה,
וְעַל הַטּוֹבָה מֵעֵין עַל הָרָעָה.
הַצּוֹעֵק לְשֶׁעָבַר,

הֲרֵי זוֹ תְּפִלַּת שָׁוְא.

ד

כֵּיצַד?
הָיְתָה אִשְׁתּוֹ מְעֻבֶּרֶת, וְאָמַר:
"יְהִי רָצוֹן שֶׁתֵּלֵד אִשְׁתִּי זָכָר",
הֲרֵי זוֹ תְּפִלַּת שָׁוְא.
הָיָה בָא בַדֶּרֶךְ,
וְשָׁמַע קוֹל צְוָחוֹת בָּעִיר, וְאָמַר:
"יְהִי רָצוֹן שֶׁלֹּא יְהוּא אֵלּוּ בְתוֹךְ בֵּיתִי",
הֲרֵי זוֹ תְּפִלַּת שָׁוְא.
(מסכת ברכות פרק ט משנה ד)
הַנִּכְנָס לִכְרַךְ מִתְפַּלֵּל שְׁתַּיִם,
אַחַת בִּכְנִיסָתוֹ וְאַחַת בִּיצִיאָתוֹ.
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
אַרְבַּע, שְׁתַּיִם בִּכְנִיסָתוֹ וּשְׁתַּיִם בִּיצִיאָתוֹ.
וְנוֹתֵן הוֹדָיָה לְשֶׁעָבַר,
וְצוֹעֵק לֶעָתִיד לָבֹא.

מסכת ברכות פרק ט משנה ה

ה

חַיָּב לְבָרֵךְ עַל הָרָעָה,
כַּשֵּׁם שֶׁהוּא מְבָרֵךְ עַל הַטּוֹבָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים ו,ה)
"וְאָהַבְתָּ אֵת יי אֱלֹהֶיךָ,
בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ".
"בְּכָל לְבָבְךָ", בִּשְׁנֵי יְצָרֶיךָ,
בְּיֵצֶר טוֹב וּבְיֵצֶר רָע;
"בְּכָל נַפְשְׁךָ", אֲפִלּוּ הוּא נוֹטֵל אֶת נַפְשֶׁךָ;
"בְּכָל מְאֹדֶךָ", בְּכָל מָמוֹנֶךָ.
דָּבָר אַחֵר:
"בְּכָל מְאֹדֶךָ",
בְּכָל מִדָּה וּמִדָּה שֶׁהוּא מוֹדֵד לָךְ,
בַּכֹּל הֱוֵי מוֹדֶה לוֹ בְּכָל מְאֹד מְאֹד.

ו

לֹא יָקֵל אָדָם אֶת רֹאשׁוֹ כְּנֶגֶד שַׁעַר הַמִּזְרָח,
שֶׁהוּא מְכֻוָּן כְּנֶגֶד בֵּית קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים.
לֹא יִכָּנֵס לְהַר הַבַּיִת בְּמַקְלוֹ וּבְמִנְעָלוֹ,
וּבְאֲפֻנְדָּתוֹ, וּבְאָבָק שֶׁעַל רַגְלָיו,
וְלֹא יַעֲשֶׂנּוּ קַפַּנְדַּרְיָה,

וּרְקִיקָה מִקַּל וָחֹמֶר.

ז
כָּל חוֹתְמֵי הַבְּרָכוֹת שֶׁהָיוּ בַמִּקְדָּשׁ הָיוּ:
"מִן הָעוֹלָם".
מִשֶּׁקִּלְקְלוּ הַמִּינִים וְאָמְרוּ:
"אֵין עוֹלָם אֶלָּא אֶחָד",
הִתְקִינוּ שֶׁיְּהוּא אוֹמְרִין:
"מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם".
וְהִתְקִינוּ שֶׁיְּהֵא אָדָם שׁוֹאֵל אֶת שְׁלוֹם חֲבֵרוֹ בַּשֵּׁם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (רות ב,ד)
"וְהִנֵּה בֹעַז בָּא מִבֵּית לֶחֶם,
וַיֹּאמֶר לַקּוֹצְרִים יי עִמָּכֶם,
וַיֹּאמְרוּ לוֹ, יְבָרֶכְךָ יי".
וְאוֹמֵר: (שופטים ו,יב)
"יי עִמְּךָ גִּבּוֹר הֶחָיִל".
וְאוֹמֵר: (משלי כג,כב)
"אַל תָּבוּז כִּי זָקְנָה אִמֶּךָ".
(תְּהִלִּים קיט,קכו) "עֵת לַעֲשׂוֹת לַיי הֵפֵרוּ תוֹרָתֶךָ".
רַבִּי נָתָן אוֹמֵר:
הֵפֵרוּ תוֹרָתֶךָ, עֵת לַעֲשׂוֹת לַיי.

חסלת מסכת ברכות

מסכת פאה

פרק א

מסכת פאה פרק א משנה א

א
אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶן שִׁעוּר:
הַפֵּאָה, וְהַבִּכּוּרִין, וְהָרֵאָיוֹן,
וּגְמִילוּת חֶסֶד, וְתַלְמוּד תּוֹרָה.
אֵלּוּ דְבָרִין שֶׁאָדָם אוֹכֵל מִפֵּרוֹתֵיהֶן בָּעוֹלָם הַזֶּה,
וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לוֹ בָעוֹלָם הַבָּא:
כִּבּוּד אָב וָאֵם, וּגְמִילוּת חֲסָדִים,
וַהֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ;
וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם.

מסכת פאה פרק א משנה ב
ב
אֵין פּוֹחֲתִין לַפֵּאָה מִשִּׁשִּׁים,
וְאַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
אֵין לַפֵּאָה שִׁעוּר,
הַכֹּל לְפִי גֹדֶל הַשָּׂדֶה,
וּלְפִי רוֹב הָעֲנִיִּים,
וּלְפִי הָעֲנָוָה.

מסכת פאה פרק א משנה ג
ג
נוֹתְנִין פֵּאָה מִתְּחִלַּת הַשָּׂדֶה,
וּמֵאֶמְצָעָהּ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
וּבִלְבַד שֶׁיִּתֵּן בַּסּוֹף בַּשִּׁעוּר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם שִׁיֵּר קֶלַח אֶחָד, סוֹמֵךְ לוֹ מִשֵּׁם פֵּאָה;
וְאִם לָאו, אֵינוֹ נוֹתֵן אֶלָּא מִשֵּׁם הֶבְקֵר.

מסכת פאה פרק א משנה ד
ד
כְּלָל אָמְרוּ בַּפֵּאָה:
כָּל שֶׁהוּא אֹכֶל וְנִשְׁמָר,
וְגִדּוּלָיו מִן הָאָרֶץ,
וּלְקִיטָתוֹ כְּאַחַת,
וּמַכְנִיסוֹ לְקִיּוּם,
חַיָּב בַּפֵּאָה.
הַתְּבוּאָה וְהַקִּטְנִיּוֹת בִּכְלָל הַזֶּה.

מסכת פאה פרק א משנה ה
ה
וּבָאִילָן:
הָאוֹג, וְהֶחָרוּבִין,
וְהָאֱגוֹזִים, וְהַשְּׁקֵדִים,
הַגְּפָנִים, וְהָרִמּוֹנִים,
הַזֵּיתִים, וְהַתְּמָרִים,
חַיָּבִין בַּפֵּאָה.

מסכת פאה פרק א משנה ו
ו

לְעוֹלָם הוּא נוֹתֵן מִשֵּׁם פֵּאָה וּפָטוּר מִן הַמַּעַשְׂרוֹת,
עַד שֶׁיְּמָרֵחַ.
וְנוֹתֵן מִשֵּׁם הֶבְקֵר וּפָטוּר מִן הַמַּעַשְׂרוֹת,
עַד שֶׁיְּמָרֵחַ.
מַאֲכִיל לַבְּהֵמָה וְלַחַיָּה וְלָעוֹפוֹת וּפָטוּר מִן הַמַּעַשְׂרוֹת,
עַד שֶׁיְּמָרֵחַ.
נוֹטֵל מִן הַגֹּרֶן וְזוֹרֵעַ וּפָטוּר מִן הַמַּעַשְׂרוֹת,
עַד שֶׁיְּמָרֵחַ.
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
כֹּהֵן וְלֵוִי שֶׁלָּקַח אֶת הַגֹּרֶן, הַמַּעַשְׂרוֹת שֶׁלָּהֶם,
עַד שֶׁיְּמָרֵחוּ.
הַמַּקְדִּישׁ וּפוֹדֶה חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת,
עַד שֶׁיְּמָרֵחַ הַגִּזְבָּר.

פרק ב

מסכת פאה פרק ב משנה א

א

וְאֵלּוּ מַפְסִיקִין לַפֵּאָה:
הַנַּחַל, וְהַשְּׁלוּלִית,
וְדֶרֶךְ הַיָּחִיד, וְדֶרֶךְ הָרַבִּים,
וּשְׁבִיל הָרַבִּים, וּשְׁבִיל הַיָּחִיד,
וְהַקָּבוּעַ בִּימוֹת הַחַמָּה וּבִימוֹת הַגְּשָׁמִים,
הַבּוּר, וְהַנִּיר, וְזֶרַע אַחֵר.
הַקּוֹצֵר לַשַּׁחַת מַפְסִיק.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ מַפְסִיק, אֶלָּא אִם כֵּן חָרַשׁ.

מסכת פאה פרק ב משנה ב

ב

אַמַּת הַמַּיִם שֶׁאֵינָהּ יְכוּלָה לְהִקָּצֵר כְּאַחַת,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
מַפְסֶקֶת.
וְכָל הֶהָרִים אֲשֶׁר בַּמַּעְדֵּר יֵעָדֵרוּן,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַבָּקָר יָכוֹל לַעֲבוֹר בְּכֵלָיו,
הוּא נוֹתֵן פֵּאָה לַכֹּל.

מסכת פאה פרק ב משנה ג

ג
הַכֹּל מַפְסִיק לִזְרָעִים,
וְאֵינוּ מַפְסִיק לָאִילָן אֶלָּא גָדֵר.
אִם הָיָה שֵׂעָר כּוֹתֵשׁ,
אֵינוּ מַפְסִיק, אֶלָּא נוֹתֵן פֵּאָה לַכֹּל.

מסכת פאה פרק ב משנה ד
[ד]
וְלֶחָרוּבִין כָּל הָרוֹאִים זֶה אֶת זֶה.
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
נוֹהֲגִין הָיוּ בֵית אַבָּא,
נוֹתְנִין פֵּאָה אַחַת לַזֵּיתִים שֶׁהָיוּ לָהֶם בְּכָל הָרוּחַ,
וְלֶחָרוּבִים כָּל הָרוֹאִים זֶה אֶת זֶה;
רַבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ:
אַף לֶחָרוּבִין שֶׁהָיוּ לָהֶם בְּכָל הָעִיר.

מסכת פאה פרק ב משנה ה
ה
הַזּוֹרֵעַ אֶת שָׂדֵהוּ מִין אֶחָד,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה שְׁתֵּי גֳרָנוֹת,
נוֹתֵן פֵּאָה אַחַת.
זְרָעָהּ שְׁנֵי מִינִים,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה גֹּרֶן אַחַת,
נוֹתֵן שְׁתֵּי פֵאוֹת.
הַזּוֹרֵעַ אֶת שָׂדֵהוּ שְׁנֵי מִינֵי חִטִּים,
אִם עֲשָׂאָן גֹּרֶן אַחַת, נוֹתֵן פֵּאָה אַחַת;
שְׁתֵּי גֳרָנוֹת, נוֹתֵן שְׁתֵּי פֵאוֹת.

מסכת פאה פרק ב משנה ו
ו
מַעֲשֶׂה שֶׁזָּרַע רַבִּי שִׁמְעוֹן אִישׁ הַמִּצְפָּה לִפְנֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל,
וְעָלוּ לְלִשְׁכַּת הַגָּזִית וְשָׁאָלוּ.
אָמַר נַחוּם הַלִּבְלָר:
מְקֻבָּל אֲנִי מֵרַבִּי מְיָשָׁא,
שֶׁקִּבֵּל מֵאַבָּא,
שֶׁקִּבֵּל מִן הַזּוּגוֹת,
שֶׁקִּבְּלוּ מִן הַנְּבִיאִים,
הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי:
הַזּוֹרֵעַ אֶת שָׂדֵהוּ שְׁנֵי מִינֵי חִטִּים,
אִם עֲשָׂאָן גֹּרֶן אַחַת, נוֹתֵן פֵּאָה אַחַת;
שְׁתֵּי גֳרָנוֹת, נוֹתֵן שְׁתֵּי פֵאוֹת.

מסכת פאה פרק ב משנה ז

ז

שָׂדֶה שֶׁקְּצָרוּהָ גוֹיִם, קְצָרוּהָ לֻסְטִים,
קִרְסְמוּהָ נְמָלִים, שִׁבְּרַתָּהּ הָרוּחַ אוֹ בְהֵמָה,
פְּטוּרָה.
קָצַר חֶצְיָהּ וְקָצְרוּ לֻסְטִים חֶצְיָהּ,
פְּטוּרָה, שֶׁחוֹבַת קָצִיר בַּקָּמָה.
(מסכת פאה פרק ב משנה ח)
קָצְרוּ לֻסְטִים חֶצְיָהּ וְקָצַר הוּא חֶצְיָהּ,
נוֹתֵן פֵּאָה מִמָּה שֶׁקָּצַר.
קָצַר חֶצְיָהּ וּמָכַר חֶצְיָהּ,
הַלּוֹקֵחַ נוֹתֵן פֵּאָה לַכֹּל.
קָצַר חֶצְיָהּ וְהִקְדִּישׁ חֶצְיָהּ,
הַפּוֹדֶה מִיַּד הַגִּזְבָּר, הוּא נוֹתֵן פֵּאָה לַכֹּל.

פרק ג

מסכת פאה פרק ג משנה א

א

מַלְבְּנוֹת הַתְּבוּאָה שֶׁבֵּין הַזֵּיתִים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
פֵּאָה מִכָּל אַחַת וְאַחַת.
בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִין:
מֵאַחַת עַל הַכֹּל.
וּמוֹדִים שֶׁאִם הָיוּ רָאשֵׁי שׁוּרוֹת מְעֹרָבִין,
שֶׁהוּא נוֹתֵן פֵּאָה מֵאַחַת עַל הַכֹּל.

מסכת פאה פרק ג משנה ב

ב

הַמְנַמֵּר אֶת שָׂדֵהוּ וְשִׁיֵּר קְלָחִים לַחִים,
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
נוֹתֵן פֵּאָה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מֵאֶחָד עַל הַכֹּל.
וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי עֲקִיבָה
בְּזוֹרֵעַ שֶׁבֶת אוֹ חַרְדָּל בִּשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת,
שֶׁהוּא נוֹתֵן פֵּאָה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד.

מסכת פאה פרק ג משנה ג

ג

הַמַּחֲלִיק בִּצָלִים לַחִים לַשּׁוּק וּמְקַיֵּם יְבֵשִׁים לַגֹּרֶן,
נוֹתֵן פֵּאָה לָאֵלּוּ לְעַצְמָן וְלָאֵלּוּ לְעַצְמָן.
וְכֵן בָּאֲפוּנִים, וְכֵן בַּכֶּרֶם.
הַמֵּדֵל נוֹתֵן מִן הַמְּשֹׁאָר עַל מַה שֶּׁשִּׁיֵּר.
הַמַּחֲלִיק מֵאַחַת יָד,
נוֹתֵן מִן הַמְּשֹׁאָר עַל הַכֹּל.

מסכת פאה פרק ג משנה ד

ד

הָאִמָּהוֹת שֶׁלַּבְּצָלִים חַיָּבוֹת בַּפֵּאָה;
רַבִּי יוֹסֵה פוֹטֵר.
מַלְבְּנוֹת הַבְּצָלִים שֶׁבֵּין הַיָּרָק,
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
פֵּאָה מִכָּל אַחַת וְאַחַת,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מֵאַחַת עַל הַכֹּל.
(מסכת פאה פרק ג משנה ה)
הָאַחִים שֶׁחָלָקוּ,
נוֹתְנִין שְׁתֵּי פֵאוֹת;
חָזְרוּ וְנִשְׁתַּתְּפוּ,
נוֹתְנִין פֵּאָה אַחַת.
שְׁנַיִם שֶׁלָּקְחוּ אֶת הָאִילָן,
נוֹתְנִין פֵּאָה אַחַת.
לָקַח זֶה צְפוֹנוֹ וְזֶה דְרוֹמוֹ,
זֶה נוֹתֵן פֵּאָה לְעַצְמוֹ,
וְזֶה נוֹתֵן פֵּאָה לְעַצְמוֹ.

ה

הַמּוֹכֵר קִלְחֵי אִילָן בְּתוֹךְ שָׂדֵהוּ,
נוֹתֵן פֵּאָה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁלֹּא שִׁיֵּר בַּעַל הַשָּׂדֶה;
אֲבָל אִם שִׁיֵּר בַּעַל הַשָּׂדֶה,
הוּא נוֹתֵן פֵּאָה לַכֹּל.

מסכת פאה פרק ג משנה ו

[ו]

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:

קַרְקַע בֵּית רֹבַע חַיֶּבֶת בַּפֵּאָה. <חַיָּב>
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
הָעוֹשָׂה סָאתַיִם. <הָעוֹשֶׂה>
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
שִׁשָּׁה עַל שִׁשָּׁה טְפָחִים.
רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר: <יְהוֹשֻׁעַ>
כְּדֵי לִקְצוֹר וְלִשְׁנוֹת.
וַהֲלָכָה כִדְבָרָיו.

ז
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא חַיָּב בַּפֵּאָה,
וּבְבִכּוּרִים,
וְלִכְתּוֹב עָלָיו פְּרוֹזְבּוּל,
וְלִקְנוֹת עִמּוֹ נְכָסִים שֶׁאֵין לָהֶן אַחְרָיוּת,
בַּכֶּסֶף וּבִשְׁטָר וּבַחֲזָקָה.

מסכת פאה פרק ג משנה ז
ח
הַכּוֹתֵב נְכָסָיו שָׁכֵב מֵרַע,
שִׁיֵּר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא,
מַתְּנָתוֹ קַיֶּמֶת; <מַתָּנָתוֹ קַיֶּמֶת>
לֹא שִׁיֵּר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא,
אֵין מַתְּנָתוֹ קַיֶּמֶת.
הַכּוֹתֵב נְכָסָיו לְבָנָיו,
וְכָתַב לְאִשְׁתּוֹ קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא,
אִבְּדָה כְתֻבָּתָהּ.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם קִבְּלָה עָלֶיהָ,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא כָתַב לָהּ,
אִבְּדָה כְתֻבָּתָהּ.

מסכת פאה פרק ג משנה ח
ט
הַכּוֹתֵב נְכָסָיו לְעַבְדּוֹ,
יָצָא בֶן חוֹרִין;
שִׁיֵּר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא,
לֹא יָצָא בֶן חוֹרִין.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לְעוֹלָם הוּא בֶן חוֹרִין,
עַד שֶׁיֹּאמַר:

הֲרֵי כָל נְכָסַי נְתוּנִים לְאִישׁ פְּלוֹנִי עַבְדִּי,
חוּץ מֵאֶחָד מֵרִבּוֹא שֶׁבָּהֶן.

פרק ד

מסכת פאה פרק ד משנה א

א

הַפֵּאָה נִתֶּנֶת בִּמְחֻבָּר לַקַּרְקַע.
בַּדָּלִית וּבַדֶּקֶל,
בַּעַל הַבַּיִת מוֹרִיד וּמְחַלֵּק לָעֲנִיִּים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף בַּחֲלִיקֵי אֱגוֹזִים.
אֲפִלּוּ תִּשְׁעִים וְתִשְׁעָה אוֹמְרִים לְחַלֵּק,
וְאֶחָד אוֹמֵר לָבֹז,
לָזֶה שׁוֹמְעִין שֶׁאָמַר כַּהֲלָכָה.

מסכת פאה פרק ד משנה ב

ב

וּבַדָּלִית וּבַדֶּקֶל, אֵינוּ כֵן.
אֲפִלּוּ תִּשְׁעִים וְתִשְׁעָה אוֹמְרִים לָבֹז,
וְאֶחָד אוֹמֵר לְחַלֵּק,
לָזֶה שׁוֹמְעִין שֶׁאָמַר כַּהֲלָכָה.

מסכת פאה פרק ד משנה ג

ג

נָטַל מִקְצָת הַפֵּאָה וְזָרַק עַל הַשְּׁאָר,
אֵין לוֹ בָהּ כְּלוּם.
נָפַל לוֹ עָלֶיהָ, פָּרַס טַלִּיתוֹ עָלֶיהָ,
מַעֲבִירִים אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ. <אוֹתוֹ>
וְכֵן בַּלֶּקֶט, וְכֵן בְּעֹמֶר הַשִּׁכְחָה.

מסכת פאה פרק ד משנה ד

ד

פֵּאָה,
אֵין קוֹצְרִין אוֹתָהּ בְּמַגָּלוֹת,
וְאֵין עוֹקְרִין אוֹתָהּ בְּקַרְדֻּמּוֹת,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יַכּוּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ.
(מסכת פאה פרק ד משנה ה)
שָׁלוֹשׁ הַבְעָיוֹת בַּיּוֹם:
בַּשַּׁחַר וּבַחֲצוֹת וּבַמִּנְחָה.

רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא כְדֵי שֶׁלֹּא יְפַחֲתוּ.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא כְדֵי שֶׁלֹּא יוֹסִיפוּ.
שֶׁלְּבֵית נָמֵר הָיוּ מַלְקִיטִין עַל הַחֶבֶל,
וְנוֹתְנִין פֵּאָה מִכָּל אָמָּן וְאָמָּן.

מסכת פאה פרק ד משנה ו

ה

נָכְרִי שֶׁקָּצַר אֶת שָׂדֵהוּ וְאַחַר כָּךְ נִתְגַּיֵּר,
פָּטוּר מִן הַלֶּקֶט וּמִן הַשִּׁכְחָה וּמִן הַפֵּאָה.
רַבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב בַּשִּׁכְחָה,
שֶׁאֵין הַשִּׁכְחָה אֶלָּא בִשְׁעַת הָעִמּוּר.

מסכת פאה פרק ד משנה ז

ו

הִקְדִּישׁ קָמָה וּפָדָה קָמָה, חַיָּב.
עֳמָרִים וּפָדָה עֳמָרִים, חַיָּב.
קָמָה וּפָדָה עֳמָרִים, פְּטוּרָה,
שֶׁבִּשְׁעַת חוֹבָתָהּ, הָיְתָה פְטוּרָה.

מסכת פאה פרק ד משנה ח

ז

כַּיּוֹצֵא בוֹ:
הַמַּקְדִּישׁ פֵּרוֹתָיו,
עַד שֶׁלֹּא בָאוּ לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת, וּפְדָיָן,
חַיָּבִין.
מִשֶּׁבָּאוּ לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת, וּפְדָיָן,
חַיָּבִין.
הִקְדִּישָׁן עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרוּ וּגְמָרָן הַגִּזְבָּר,
וְאַחַר כָּךְ פְּדָיָן, פְּטוּרִין,
שֶׁבִּשְׁעַת חוֹבָתָן הָיוּ פְטוּרִין.

מסכת פאה פרק ד משנה ט

ח

מִי שֶׁלִּקֵּט אֶת הַפֵּאָה, וְאָמַר:
"הֲרֵי זֶה לְאִישׁ פְּלוֹנִי עָנִי",
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
זָכָה לוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יִתְּנֶנָּה לֶעָנִי שֶׁנִּמְצָא רִאשׁוֹן.

הַלֶּקֶט וְהַשִּׁכְחָה וְהַפֵּאָה שֶׁלַּנָּכְרִי,
חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת, אֶלָּא אִם כֵּן הִבְקִיר.

מסכת פאה פרק ד משנה י
ט
אֵי זֶה הוּא לֶקֶט?
הַנּוֹשֵׁר בִּשְׁעַת הַקְּצִירָה.
הָיָה קוֹצֵר,
קָצַר מְלֹא יָדוֹ, תָּלַשׁ מְלֹא קֻמְצוֹ,
הִכָּהוּ קוֹץ, נָפַל מִיָּדוֹ עַל אָרֶץ,
הֲרֵי זֶה שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
תּוֹךְ הַיָּד, תּוֹךְ הַמַּגָּל, לָעֲנִיִּים.
אַחַר הַיָּד, אַחַר הַמַּגָּל, לְבַעַל הַבַּיִת.
רֹאשׁ הַיָּד, רֹאשׁ הַמַּגָּל,
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
לָעֲנִיִּים.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לְבַעַל הַבַּיִת.

מסכת פאה פרק ד משנה יא
י
חוֹרֵי נְמָלִים שֶׁבְּתוֹךְ הַקָּמָה,
הֲרֵי הֵן שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת;
שֶׁלְּאַחַר הַקּוֹצְרִים,
הָעֶלְיוֹנִים לָעֲנִיִּים,
וְהַתַּחְתּוֹנִים שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַכֹּל לָעֲנִיִּים,
שֶׁסְּפֵק לֶקֶט לֶקֶט.

פרק ה

מסכת פאה פרק ה משנה א
א
גָּדִישׁ שֶׁלֹּא לֻקַּט תַּחְתָּיו,
כָּל הַנּוֹגְעוֹת בָּאָרֶץ, הֲרֵי הֵן שֶׁלָּעֲנִיִּים.
וְהָרוּחַ שֶׁפִּזְּרָה אֶת הָעֳמָרִים,
אוֹמְדִין אוֹתָהּ כַּמָּה לֶקֶט רְאוּיָה לַעֲשׂוֹת, <עוֹמְדִין>
נוֹתֵן לַעֲנִיִּים.

רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
נוֹתֵן לָעֲנִיִּים כְּדֵי נִפְלָה.

מסכת פאה פרק ה משנה ב

ב

שִׁבֹּלֶת שֶׁבַּקָּצִיר וְרֹאשָׁהּ מַגִּיעַ לַקָּמָה,
אִם נִקְצֶרֶת עִם הַקָּמָה, הֲרֵי הִיא שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
וְאִם לָאו, הֲרֵי הִיא שֶׁלָּעֲנִיִּים.
שִׁבֹּלֶת שֶׁלַּלֶּקֶט שֶׁנִּתְעָרְבָה בַגָּדִישׁ,
מְעַשֵּׂר שִׁבֹּלֶת אַחַת וְנוֹתֵן לוֹ.
אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
וְכִי הֵיאָךְ הֶעָנִי הַזֶּה מַחֲלִיף דָּבָר שֶׁלֹּא בָא בִרְשׁוּתוֹ? <זֶה>
אֶלָּא מְזַכֶּה אֶת הֶעָנִי בְּכָל הַגָּדִישׁ,
וּמְעַשֵּׂר שִׁבֹּלֶת אַחַת וְנוֹתֵן לוֹ.

מסכת פאה פרק ה משנה ג

ג

אֵין מְגַלְגְּלִין בַּטּוֹפֵחַ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים מַתִּירִין,
מִפְּנֵי שֶׁאֶפְשָׁר.

מסכת פאה פרק ה משנה ד

ד

בַּעַל הַבַּיִת שֶׁהָיָה עוֹבֵר מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, וְצָרַךְ,
יִטֹּל לֶקֶט, שִׁכְחָה וּפֵאָה וּמַעְשַׂר עָנִי,
וּכְשֶׁיַּחֲזֹר לְבֵיתוֹ יְשַׁלֵּם.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עָנִי הָיָה בְּאוֹתָהּ שָׁעָה.

מסכת פאה פרק ה משנה ה

ה

הַמַּחֲלִיף עִם הָעֲנִיִּים,
בְּשֶׁלּוֹ פָּטוּר,
וּבְשֶׁלָּעֲנִיִּים חַיָּב.
שְׁנַיִם שֶׁקִּבְּלוּ שָׂדֶה בַּאֲרִיסוּת,
זֶה נוֹתֵן לָזֶה חֶלְקוֹ מַעְשַׂר עָנִי,
וְזֶה נוֹתֵן לָזֶה חֶלְקוֹ מַעְשַׂר עָנִי.
הַמְקַבֵּל שָׂדֶה לִקְצֹר,
אָסוּר בַּלֶּקֶט וּבַשִּׁכְחָה וּבַפֵּאָה וּבְמַעְשַׂר עָנִי.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁקִּבְּלָהּ מִמֶּנּוּ לְמַחְצָה, לִשְׁלִישׁ וְלִרְבִיעַ;
אֲבָל אִם אָמַר לוֹ:
שְׁלִישׁ מַה שֶּׁאַתָּה קוֹצֵר שֶׁלָּךְ,
מֻתָּר בַּלֶּקֶט, בַּשִּׁכְחָה וּבַפֵּאָה,
וְאָסוּר בְּמַעְשַׂר עָנִי.

מסכת פאה פרק ה משנה ו
ו
הַמּוֹכֵר אֶת שָׂדֵהוּ,
הַמּוֹכֵר מֻתָּר וְהַלּוֹקֵחַ אָסוּר.
לֹא יִשְׂכֹּר אָדָם אֶת הַפּוֹעֵל עַל מְנָת שֶׁיְּלַקֵּט בְּנוֹ אַחֲרָיו.
מִי שֶׁאֵינוֹ מַנִּיחַ אֶת הָעֲנִיִּים לִלְקֹט,
אוֹ שֶׁהוּא מַנִּיחַ אֶת אֶחָד, וְאֶת אֶחָד לָאו,
אוֹ שֶׁהוּא מְסַיֵּעַ אֶת אֶחָד מֵהֶן,
הֲרֵי זֶה גוֹזֵל אֶת הָעֲנִיִּים.
עַל זֶה נֶאֱמַר: (מִשְׁלֵי כב,כח)
"אַל תַּסֵּג גְּבוּל עוֹלָם".

מסכת פאה פרק ה משנה ז
ז
הָעֹמֶר שֶׁשְּׁכֵחוּהוּ פוֹעֲלִים,
וְלֹא שְׁכָחוֹ בַעַל הַבַּיִת,
שְׁכָחוֹ בַעַל הַבַּיִת, וְלֹא שְׁכֵחוּהוּ פוֹעֲלִים,
עָמְדוּ הָעֲנִיִּים בְּפָנָיו אוֹ שֶׁחִפּוּהוּ בַקַּשׁ,
הֲרֵי זֶה אֵינוֹ שִׁכְחָה.

מסכת פאה פרק ה משנה ח
ח
הַמְעַמֵּר לְכוֹבָעוֹת וְלַכּוֹמָסוֹת,
וְלַחֲרָרָה וְלָעֳמָרִים,
אֵין לוֹ שִׁכְחָה.
מִמֶּנּוּ וְלַגֹּרֶן,
יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה.
הַמְעַמֵּר לַגָּדִישׁ,
יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה,
מִמֶּנּוּ וְלַגֹּרֶן,
אֵין לוֹ שִׁכְחָה.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמְעַמֵּר לְמָקוֹם שֶׁהוּא גְּמַר מְלָאכָה,

יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה;
מִמֶּנּוּ וְלַגֹּרֶן, אֵין לוֹ שִׁכְחָה.
מְקוֹם שֶׁאֵינוֹ גְּמַר מְלָאכָה,
אֵין לוֹ שִׁכְחָה;
מִמֶּנּוּ וְלַגֹּרֶן,
יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה.

פרק ו

מסכת פאה פרק ו משנה א
א
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הֶבְקֵר לָעֲנִיִּים הֶבְקֵר.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוֹ הֶבְקֵר, עַד שֶׁיֻּבְקַר אַף לָעֲשִׁירִים, כַּשְּׁמִטָּה.
כָּל עֳמָרֵי הַשָּׂדֶה שֶׁלְּקַב קַב,
וְאֶחָד שֶׁלְּאַרְבַּעַת קַבִּים, וּשְׁכֵחוֹ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוֹ שִׁכְחָה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שִׁכְחָה.

מסכת פאה פרק ו משנה ב
ב
הָעֹמֶר שֶׁהוּא סָמוּךְ לַגָּפָה וְלַגָּדִישׁ,
וְלַבָּקָר וְלַכֵּלִים, וּשְׁכֵחוֹ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוֹ שִׁכְחָה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שִׁכְחָה.

מסכת פאה פרק ו משנה ג
ג
רָאשֵׁי שׁוּרוֹת,
הָעֹמֶר שֶׁכְּנֶגְדּוֹ מוֹכִיחַ,
הָעֹמֶר שֶׁהֶחֱזִיק בּוֹ לְהוֹלִיכוֹ לָעִיר, וּשְׁכֵחוֹ,
מוֹדִים שֶׁאֵינוֹ שִׁכְחָה.

מסכת פאה פרק ו משנה ד

ד
אֵלּוּ הֵן רָאשֵׁי שׁוּרוֹת:
שְׁנַיִם שֶׁהִתְחִילוּ מֵאֶמְצַע הַשּׁוּרָה,
זֶה פָּנָיו לַצָּפוֹן וְזֶה פָּנָיו לַדָּרוֹם,
שָׁכְחוּ לִפְנֵיהֶם וּלְאַחֲרֵיהֶם,
שֶׁלִּפְנֵיהֶם שִׁכְחָה,
וְשֶׁלְּאַחֲרֵיהֶם אֵינוֹ שִׁכְחָה.
יָחִיד שֶׁהִתְחִיל מֵרֹאשׁ הַשּׁוּרָה,
וְשָׁכַח לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו,
שֶׁלְּפָנָיו אֵינוֹ שִׁכְחָה,
שֶׁלְּאַחֲרָיו שִׁכְחָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא 'בַל תָּשׁוּב'.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא 'בַל תָּשׁוּב', שִׁכְחָה,
וְכָל שֶׁאֵינוֹ 'בַל תָּשׁוּב', אֵינוֹ שִׁכְחָה.

מסכת פאה פרק ו משנה ה
ה
שְׁנֵי עֳמָרִים, שִׁכְחָה,
וּשְׁלֹשָׁה אֵינָן שִׁכְחָה.
שְׁנֵי צִבּוּרֵי זֵיתִים וְהֶחָרוּבִין, שִׁכְחָה,
וּשְׁלֹשָׁה אֵינָן שִׁכְחָה.
שְׁנֵי חוֹצְנֵי פִשְׁתָּן, שִׁכְחָה,
וּשְׁלֹשָׁה אֵינָן שִׁכְחָה.
שְׁנֵי גַרְגְּרִים, פֶּרֶט,
וּשְׁלֹשָׁה אֵינָן פֶּרֶט.
שְׁתֵּי שִׁבֳּלִים, לֶקֶט,
וְשָׁלֹשׁ אֵינָן לֶקֶט.
אֵלּוּ כְדִבְרֵי בֵית הִלֵּל.
וְעַל כֻּלָּם, בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׁלֹשָׁה לָעֲנִיִּים,
וְאַרְבָּעָה לְבַעַל הַבָּיִת.

מסכת פאה פרק ו משנה ו
ו
הָעֹמֶר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ סָאתַיִם וּשְׁכָחוֹ,
אֵינוֹ שִׁכְחָה;
שְׁנֵי עֳמָרִים וּבָהֶם סָאתַיִם,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לְבַעַל הַבַּיִת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

לָעֲנִיִּים.
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
וְכִי מֵרֹב הָעֳמָרִים,
יוֹפִי כֹחַ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
אוֹ הוּרַע כֹּחַ?
אָמְרוּ לוֹ:
יוֹפִי כֹחַ.
אָמַר לָהֶם:
מָה אִם בִּזְמַן שֶׁהוּא עֹמֶר אֶחָד וּבוֹ סָאתַיִם וּשְׁכֵחוֹ,
אֵינוּ שִׁכְחָה,
שְׁנֵי עֳמָרִים וּבָהֶן סָאתַיִם,
אֵינוּ דִין שֶׁלֹּא יְהוּ שִׁכְחָה?
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא! אִם אָמַרְתָּ בְעֹמֶר אֶחָד שֶׁהוּא כַגָּדִישׁ,
תֹּאמַר בִּשְׁנֵי עֳמָרִים שֶׁהֵן כִּכְרֵיכוֹת?

מסכת פאה פרק ו משנה ז

ז
קָמָה שֶׁיֶּשׁ בָּהּ סָאתַיִם וּשְׁכֵחָהּ,
אֵינָהּ שִׁכְחָה;
אֵין בָּהּ סָאתַיִם, אִם רְאוּיָה הִיא לַעֲשׂוֹת סָאתַיִם,
אֲפִלּוּ הִיא שֶׁלַּטּוֹפֵחַ,
רוֹאִים אוֹתָהּ כְּאִלּוּ הִיא עֲנָוָה שֶׁלִּשְׂעוֹרִים. <עמוה>

מסכת פאה פרק ו משנה ח

ח
קָמָה מַצֶּלֶת אֶת הָעֹמֶר וְאֶת הַקָּמָה.
הָעֹמֶר אֵינוּ מַצִּיל לֹא אֶת הָעֹמֶר וְלֹא אֶת הַקָּמָה.
אֵיזוֹ הִיא קָמָה שֶׁהִיא מַצֶּלֶת אֶת הָעֹמֶר?
כָּל שֶׁאֵינָהּ שִׁכְחָה,
אֲפִלּוּ קֶלַח אֶחָד.

מסכת פאה פרק ו משנה ט

ט
סְאָה תְבוּאָה עֲקוּרָה וּסְאָה שֶׁאֵינָהּ עֲקוּרָה,
וְכֵן בָּאִילָן,
הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים אֵינָן מִצְטָרְפִין.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם בָּאת רְשׁוּת הֶעָנִי בָאֶמְצַע,
אֵינָן מִצְטָרְפִין,
וְאִם לָאו, הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפִין.

מסכת פאה פרק ו משנה י

י

תְּבוּאָה שֶׁנִּתְּנָה לַשַּׁחַת אוֹ לַאֲלֻמָּה,
וְכֵן בַּאֲגִידֵי הַשּׁוּם וַאֲגֻדּוֹת הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים,
אֵין לָהֶם שִׁכְחָה.
כָּל טְמוּנִים בָּאָרֶץ,
כְּגוֹן הַלּוּף, הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין לָהֶם שִׁכְחָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יֵשׁ לָהֶם שִׁכְחָה.

מסכת פאה פרק ו משנה יא

יא

הַקּוֹצֵר בַּלַּיְלָה, וְהַמְעַמֵּר, וְהַסּוּמָא,
יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה.
אִם הָיָה מִתְכַּוֵּן לִטּוֹל אֶת הַגַּס הַגַּס,
אֵין לוֹ שִׁכְחָה.
אִם אָמַר:
"הֲרֵי אֲנִי קוֹצֵר עַל מְנָת מַה שֶּׁאֲנִי שׁוֹכֵחַ אֲנִי אֶטֹּל",
יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה.

פרק ז

מסכת פאה פרק ז משנה א

א

כָּל זַיִת שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׁם בַּשָּׂדֶה,
כְּזַיִת הַנְּטוֹפָה בִשְׁעָתוֹ, וּשְׁכָחוֹ,
אֵינוֹ שִׁכְחָה.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּשְׁמוֹ וּבְמַעֲשָׂיו וּבִמְקוֹמוֹ.
בִּשְׁמוֹ, שֶׁהָיָה שָׁפְכָנִי אוֹ בֵישָׁנִי; <שפכוני; בְשָׁנִי>
בְּמַעֲשָׂיו, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה הַרְבֵּה;
בִּמְקוֹמוֹ, שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּצַד הַגַּת אוֹ בְצַד הַפִּרְצָה.
וּשְׁאָר כָּל הַזֵּיתִים,
שְׁנַיִם שִׁכְחָה, שְׁלֹשָׁה אֵינָהּ שִׁכְחָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵין שִׁכְחָה לַזֵּיתִים.

מסכת פאה פרק ז משנה ב

ב

זַיִת שֶׁנִּמְצָא עוֹמֵד בֵּין שָׁלוֹשׁ שׁוּרוֹת שֶׁלִּשְׁנֵי מַלְבְּנִים,
וּשְׁכֵחוֹ, אֵינוּ שִׁכְחָה.
זַיִת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סָאתַיִם וּשְׁכֵחוֹ, אֵינוּ שִׁכְחָה.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? בִּזְמַן שֶׁלֹּא הִתְחִילוּ בוֹ.
אֲבָל אִם הִתְחִיל בּוֹ,
אֲפִלּוּ כְזַיִת הַנְּטוֹפָה בְשַׁעְתוֹ, וּשְׁכֵחוֹ,
יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה.
כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ לוֹ תַחְתָּיו, יֵשׁ לוֹ בְרֹאשׁוֹ.
רֶבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
מִשֶּׁתִּתְהַלֵּךְ הַמַּחֲבָא.

מסכת פאה פרק ז משנה ג

ג

אֵי זֶה הוּא פֶּרֶט?
הַנּוֹשֵׁר בְּשָׁעַת הַבְּצִירָה.
הָיָה בוֹצֵר,
עָקַץ אֶת הָאֶשְׁכּוֹל, הִסְבַּךְ בֶּעָלִים,
נָפַל לָאָרֶץ וְנִפְרַד,
הֲרֵי הוּא שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
הַמַּנִּיחַ כַּלְכַּלָּה תַחַת הַגֶּפֶן בְּשָׁעָה שֶׁהוּא בוֹצֵר,
הֲרֵי זֶה גוֹזֵל אֶת הָעֲנִיִּים;
עַל זֶה נֶאֱמַר: (מִשְׁלֵי כב,כח)
"אַל תַּסֵּג גְּבוּל עוֹלָם".

מסכת פאה פרק ז משנה ה

ד

הַמֵּדֵל בַּגְּפָנִים,
כַּשֵּׁם שֶׁהוּא מֵדֵל בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ,
כָּךְ הוּא מֵדֵל בְּשֶׁלָּעֲנִיִּים.
דִּבְרֵי רֶבִּי יְהוּדָה.
רֶבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
בְּשֶׁלּוֹ הוּא רַשַּׁי,
אֵינוּ רַשַּׁי בְּשֶׁלָּעֲנִיִּים.

מסכת פאה פרק ז משנה ד

ה

אֵי זוֹ הִיא עוֹלֶלֶת?
כָּל שֶׁאֵין לָהּ לֹא כָתֵף וְלֹא נָטֵף.

אִם סָפֵק, לָעֲנִיִּים.
עוֹלֶלֶת שֶׁבְּאַרְכּוּבָּה,
אִם נִקְרֶצֶת עִם הָאֶשְׁכּוֹל,
הֲרֵי הִיא שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
וְאִם לָאו, הֲרֵי הִיא שֶׁלָּעֲנִיִּים.
גַּרְגֵּר יָחִיד,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֶשְׁכּוֹל.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עוֹלֶלֶת.

מסכת פאה פרק ז משנה ז

ו

כֶּרֶם שֶׁכֻּלּוֹ עוֹלֶלֶת,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לְבַעַל הַבַּיִת.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לָעֲנִיִּים.
אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: (דְּבָרִים כד,כא)
"כִּי תִבְצֹר... לֹא תְעוֹלֵל",
אִם אֵין בָּצִיר, מִנַּיִן עוֹלֵלוֹת?
אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָה: (וַיִּקְרָא יט,י)
"וְכַרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל",
אֲפִלּוּ כֻלּוֹ עוֹלֵלוֹת.
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר:
"כִּי תִבְצֹר... לֹא תְעוֹלֵל"?
אֵין לָעֲנִיִּים בָּעוֹלֵלוֹת קֹדֶם לַבָּצִיר.

מסכת פאה פרק ז משנה ו

ז

כֶּרֶם רְבָעִי,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין לוֹ חֹמֶשׁ, וְאֵין לוֹ בֵעוּר;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
יֵשׁ לוֹ.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יֵשׁ לוֹ פֶּרֶט וְיֵשׁ לוֹ עוֹלֵלוֹת,
וְהָעֲנִיִּים פּוֹדִין לְעַצְמָן.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כֻּלּוֹ לַגַּת.

מסכת פאה פרק ז משנה ח

ח

הַמַּקְדִּישׁ אֶת כַּרְמוֹ עַד שֶׁלֹּא נוֹדְעוּ הָעוֹלֵלוֹת,
אֵין הָעוֹלֵלוֹת לָעֲנִיִּים.
מִשֶּׁנּוֹדְעוּ הָעוֹלֵלוֹת,
הָעוֹלֵלוֹת לָעֲנִיִּים.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
אִם כֵּן, יִתְּנוּ שְׂכַר גִּדּוּלִים לַהֶקְדֵּשׁ.
אֵיזוֹ הִיא שִׁכְחָה בֶּעָרִיס?
כָּל שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִפְשׁוֹט אֶת יָדוֹ וְלִטְּלָהּ;
וּבָרַגְלִיּוֹת?
מִשֶּׁיַּעֲבוֹר הֵימֶנָּה.

פרק ח

מסכת פאה פרק ח משנה א

א

מֵאֶמָּתַי כָּל הָאָדָם מֻתָּרִין בַּלֶּקֶט?
מִשֶּׁיְּהַלְּכוּ הַנָּמוֹשׁוֹת.
וּבַפֶּרֶט וּבָעוֹלֵלוֹת?
מִשֶּׁיְּהַלְּכוּ הָעֲנִיִּים בַּכֶּרֶם וְיָבֹאוּ.
וּבַזֵּיתִים?
מִשֶּׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
וַהֲלֹא יֵשׁ שֶׁאֵינָן מוֹסְקִין זֵיתֵיהֶם
אֶלָּא לְאַחַר רְבִיעָה שְׁנִיָּה?
אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּהֵא הֶעָנִי יוֹצֵא,
וְלֹא יְהֵא מֵבִיא אֶלָּא בְּאַרְבָּעָה אִסָּרוֹת.

מסכת פאה פרק ח משנה ב

ב

נֶאֱמָנִים עַל הַלֶּקֶט, וְעַל הַשִּׁכְחָה, וְעַל הַפֵּאָה בְשַׁעֲתָן,
וְעַל מַעְשַׂר עָנִי בְכָל שְׁנָתוֹ.
וּבֶן לֵוִי נֶאֱמָן לְעוֹלָם.
אֵינָן נֶאֱמָנִין אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָן נוֹהֲגִין כֵּן.

מסכת פאה פרק ח משנה ג

ג

נֶאֱמָנִין עַל הַחִטִּים,

וְאֵינָן נֶאֱמָנִין לֹא עַל הַקֶּמַח, וְלֹא עַל הַפַּת.
נֶאֱמָנִין עַל הַסְּעוֹרָה שֶׁלָּאֹרֶז, <השעורה>
וְאֵינָן נֶאֱמָנִין עָלָיו בֵּין חַי בֵּין מְבֻשָּׁל.
נֶאֱמָנִין עַל הַפּוּל,
וְאֵינָן נֶאֱמָנִין עַל הַגְּרִיסִים, בֵּין חַיִּים בֵּין מְבֻשָּׁלִים.
נֶאֱמָנִין עַל הַשֶּׁמֶן לוֹמַר:
"שֶׁלְּמַעְשַׂר עָנִי הוּא",
וְאֵינָן נֶאֱמָנִין עָלָיו לוֹמַר:
"שֶׁלְּזֵיתֵי נִקּוּף הוּא".

מסכת פאה פרק ח משנה ד
ד
נֶאֱמָנִין עַל הַיָּרָק חַי,
וְאֵינָן נֶאֱמָנִין עָלָיו מְבֻשָּׁל,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה לוֹ דָּבָר מְמֻעָט,
שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בַּעַל הַבַּיִת לִהְיוֹת מוֹצִיא מִלְּפָסוֹ.

מסכת פאה פרק ח משנה ה
ה
אֵין פּוֹחֲתִין לָעֲנִיִּים בַּגֹּרֶן
מֵחֲצִי קַב חִטִּים וְקַב שְׂעוֹרִים.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
חֲצִי קַב.
קַב וָחֵצִי כֻּסְּמִין וְקַב גְּרוֹגְרוֹת,
אוֹ מָנֶה דְבֵלָה.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
פְּרָס.
חֲצִי לוֹג יַיִן.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
רְבִיעִית.
רְבִיעִית שֶׁמֶן.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
שְׁמִינִית.
וּשְׁאָר כָּל הַפֵּרוֹת, אַבָּה שָׁאוּל אוֹמֵר:
כְּדֵי שֶׁיִּמְכְּרֵם וְיִקַּח בָּהֶן מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוֹדוֹת.

מסכת פאה פרק ח משנה ו
ו
מִדָּה זוֹ אֲמוּרָה בַכֹּהֲנִים, וּבַלְוִיִּם, וּבְיִשְׂרָאֵל.
הָיָה מַצִּיל, נוֹטֵל מֶחְצָה וְנוֹתֵן מֶחְצָה.
הָיָה לוֹ דָבָר מֻעָט,

נוֹתֵן לִפְנֵיהֶם, וְהֵן מְחַלְּקִין בֵּינֵיהֶן.

מסכת פאה פרק ח משנה ז

ז

אֵין פּוֹחֲתִין לֶעָנִי הָעוֹבֵר מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, <פותחין; פּוֹרְחִין>
מִכִּכָּר בְּפוּנְדְּיוֹן מֵאַרְבַּע סְאִין בְּסֶלַע.
לָן, נוֹתְנִין לוֹ פַּרְנָסַת לִינָה.
שָׁבַת, נוֹתְנִין לוֹ מְזוֹן שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת.
מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת,
לֹא יִטֹּל מִן הַתַּמְחוּי;
מְזוֹן אַרְבַּע עֶשְׂרֵה,
לֹא יִטֹּל מִן הַקֻּפָּה.
וְהַקֻּפָּה נִגְבֵּית בִּשְׁנַיִם,
וּמִתְחַלֶּקֶת בִּשְׁלֹשָׁה.

מסכת פאה פרק ח משנה ח

ח

מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מָאתַיִם זוּז,
לֹא יִטֹּל לֶקֶט, שִׁכְחָה וּפֵאָה וּמַעְשַׂר עָנִי.
הָיוּ לוֹ מָאתַיִם חָסֵר דִּינָר,
אֲפִלּוּ אֶלֶף נוֹתְנִין לוֹ כְאַחַת,
הֲרֵי זֶה יִטֹּל.
הָיוּ מְמֻשְׁכָּנִים בִּכְתֻבַּת אִשְׁתּוֹ אוֹ לְבַעַל חוֹבוֹ, <לכתובת>
הֲרֵי זֶה יִטֹּל.
אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לִמְכֹּר אֶת בֵּיתוֹ וְאֶת כְּלֵי תַשְׁמִישׁוֹ.

מסכת פאה פרק ח משנה ט

ט

מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲמִשִּׁים זוּז,
הוּא נוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בָּהֶן,
הֲרֵי זֶה לֹא יִטֹּל.
וְכָל מִי שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לִטּוֹל וְנוֹטֵל,
אֵינוֹ מֵת מִן הַזִּקְנָה עַד שֶׁיִּצְטָרֵךְ לַבְּרִיּוֹת. <לביריות>
וְכָל מִי שֶׁהוּא צָרִיךְ לִטּוֹל וְאֵינוֹ נוֹטֵל,
אֵינוֹ מֵת מִן הַזִּקְנָה עַד שֶׁיְּפַרְנֵס לַאֲחֵרִים מִשֶּׁלּוֹ.
עַל זֶה נֶאֱמַר: (יִרְמְיָה יז,ז)
"בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּיי וְהָיָה יי מִבְטַחוֹ". *<המגיה מוסיף:>*
וְכֵן דַּיָּן שֶׁלּוֹקֵחַ שֹׁחַד וּמַטֶּה אֶת הַדִּין,
אֵינוֹ מֵת מִן הַזִּקְנָה עַד שֶׁתִּכְהֶינָה עֵינָיו,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כג,ח)
"וְשֹׁחַד לֹא תִקָּח, כִּי הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר פִּקְחִים".

חסלת מסכת פאה

מסכת דמי

פרק א

מסכת דמי פרק א משנה א

א

הַקַּלִּים שֶׁבִּדְמַי:
הַשִּׁיתִים,
וְהָרִימִין,
וְהָעֻזְרָרִין,
וּבְנוֹת שׁוּחַ,
וּבְנוֹת שִׁקְמָה,
וְנוֹבְלוֹת הַתְּמָרָה,
וְהַגֻּפְנָם, <והגופנים>
וְהַנִּצְפָּה.
וּבִיהוּדָה:
הָאוֹג,
וְהַחֹמֶץ,
וְהַכֻּסְבָּר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל הַשִּׁיתִים פְּטוּרוֹת, חוּץ מִשֶּׁלַּדְּפְרָה.
כָּל הָרִימִים פְּטוּרִים, חוּץ מֵרִימֵי שִׁקְמָה.
כָּל בְּנוֹת שִׁקְמָה פְּטוּרוֹת, חוּץ מִן הַמְּסֻטָּפוֹת.

מסכת דמי פרק א משנה ב

ב

הַדְּמַי,
אֵין לוֹ חֹמֶשׁ, וְאֵין לוֹ בֵעוּר,
וְנֶאֱכָל לָאוֹנֵן,
וְנִכְנָס לִירוּשָׁלַיִם וְיוֹצֵא,
וּמְאַבְּדִים אֶת מֵעוּטוֹ בַדְּרָכִים,
וְנוֹתְנִין אוֹתוֹ לְעַם הָאָרֶץ וְאוֹכֵל כְּנֶגְדּוֹ,
וּמְחַלְּלִין אוֹתוֹ כֶּסֶף עַל כֶּסֶף,
וּנְחֹשֶׁת עַל נְחֹשֶׁת,

כֶּסֶף עַל נְחשֶׁת וּנְחשֶׁת עַל הַפֵּרוֹת,
וּבִלְבַד שֶׁיַּחְזֹר וְיִפְדֶּה אֶת הַפֵּרוֹת.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יַעֲלוּ הַפֵּרוֹת וְיֵאָכְלוּ בִירוּשָׁלַיִם.

מסכת דמי פרק א משנה ג

ב

הַלּוֹקֵחַ לַזֶּרַע וְלַבְּהֵמָה,
קֶמַח לָעוֹרוֹת,
שֶׁמֶן לַנֵּר,
שֶׁמֶן לָסוּךְ בּוֹ אֶת הַכֵּלִים, פָּטוּר מִן הַדְּמַאי.
מִגְּזִיב וּלְהַלָּן, פָּטוּר מִן הַדְּמַאי.
חַלַּת עַם הָאָרֶץ,
וְהַמְדֻמָּע,
וְהַלָּקוּחַ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר,
וְשִׁירֵי מְנָחוֹת, פְּטוּרִין מִן הַדְּמַאי.
שֶׁמֶן עָרֵב, בֵּית שַׁמַּי מְחַיְּבִין;
וּבֵית הִלֵּל פּוֹטְרִין.

מסכת דמי פרק א משנה ד

ד

הַדְּמַאי,
מְעָרְבִין בּוֹ,
וּמִשְׁתַּתְּפִין בּוֹ,
וּמְבָרְכִין עָלָיו,
וּמְזַמְּנִין עָלָיו,
וּמַפְרִישִׁין אוֹתוֹ עָרֹם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת.
הָא אִם הִקְדִּים מַעֲשֵׂר שֵׁנִי לָרִאשׁוֹן,
אֵין בְּכָךְ כְּלוּם.
שֶׁמֶן שֶׁהַגַּרְדִּי סָךְ בְּאֶצְבְּעוֹתָיו,
חַיָּב בִּדְמַאי,
וְשֶׁהַסָּרוֹק נוֹתֵן בַּצֶּמֶר,
פָּטוּר מִן הַדְּמַאי.

פרק ב

מסכת דמי פרק ב משנה א

א
אֵלּוּ דְבָרִים מִתְעַשְּׂרִים דְּמַי בְּכָל מָקוֹם:
הַדְּבֵלָה, וְהַתְּמָרִים, וְהֶחָרוּבִין,
הָאֹרֶז, וְהַכְּמָן.
הָאֹרֶז שֶׁבְּחוּץ לָאָרֶץ,
כָּל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ מִמֶּנּוּ, פָּטוּר.

מסכת דמי פרק ב משנה ב
ב
הַמְקַבֵּל עָלָיו לִהְיוֹת נֶאֱמָן,
מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁהוּא אוֹכֵל,
וְאֶת שֶׁהוּא מוֹכֵר,
וְאֶת שֶׁהוּא לוֹקֵחַ,
וְאֵינוּ מִתְאָרֵחַ אֵצֶל עַם הָאָרֶץ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַמִּתְאָרֵחַ אֵצֶל עַם הָאָרֶץ, נֶאֱמָן.
אָמְרוּ לוֹ:
עַל עַצְמוֹ אֵינוּ נֶאֱמָן,
כֵּיצַד יְהֵא נֶאֱמָן עַל שֶׁלַּאֲחֵרִים?

מסכת דמי פרק ב משנה ג
ג
הַמְקַבֵּל עָלָיו לִהְיוֹת חָבֵר,
אֵינוּ מוֹכֵר לְעַם הָאָרֶץ לַח וְיָבֵשׁ,
וְאֵינוּ לוֹקֵחַ מִמֶּנּוּ לַח,
וְאֵינוּ מִתְאָרֵחַ אֵצֶל עַם הָאָרֶץ,
וְלֹא מְאָרְחוֹ אֶצְלוֹ בִכְסוּתוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף לֹא יְגַדֵּל בְּהֵמָה דַקָּה,
וְלֹא יְהֵא פָרוּץ בִּנְדָרִים וּבִשְׂחוֹק,
וְלֹא יְהֵא מִטַּמֵּא לַמֵּתִים,
וּמְשַׁמֵּשׁ בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ.
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא בָאוּ אֵלּוּ לַכְּלָל. <בגוף הטקסט: אֶלָּא בשולים: נ"א אילו>

מסכת דמי פרק ב משנה ד
ד
הַנַּחְתּוֹמִים,
לֹא חִיְּבוּ אוֹתָן חֲכָמִים לְהַפְרִישׁ,
אֶלָּא כְדֵי תְרוּמַת מַעֲשֵׂר וְחַלָּה.

הַחֶנְוָנִים אֵינָן רַשָּׁיִים לִמְכֹּר אֶת הַדְּמַי.
כָּל הַמַּשְׁפִּיעִים בְּמִדָּה גַסָּה רַשָּׁיִין לִמְכֹּר אֶת הַדְּמַי.
וְאֵלּוּ הֵן הַמַּשְׁפִּיעִין בְּמִדָּה גַסָּה,
כְּגוֹן הַסִּיטוֹנוֹת וּמוֹכְרֵי תְבוּאָה.

מסכת דמי פרק ב משנה ה
ה
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהִמָּדֵד בְּדַקָּה,
וּמְדָדוֹ בְגַסָּה,
בְּגַסָּה, וּמְדָדוֹ בְדַקָּה,
טְפֵלָה דַקָּה לְגַסָּה.
אֵי זוֹ הִיא מִדָּה גַסָּה?
בְּיָבֵשׁ, שְׁלֹשֶׁת קַבִּים,
וּבְלַח, דִּינָר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
סַלֵּי תְאֵנִים, וְסַלֵּי עֲנָבִים, וְקֻפּוֹת שֶׁלַּיָּרָק,
בִּזְמַן שֶׁהוּא מוֹכְרָן אַכְסְרָה, <באכסרה>
פָּטוּר.

פרק ג

מסכת דמי פרק ג משנה א
א
מַאֲכִילִים אֶת הָעֲנִיִּים דְּמַי,
מַאֲכִילִין אֶת הָאַכְסַנְיָה דְמַי.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה מַאֲכִיל אֶת פּוֹעֲלָיו דְּמַי.
גַּבָּאֵי צְדָקָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נוֹתְנִין אֶת הַמְעֻשָּׂר לְמִי שֶׁאֵינוּ מְעַשֵּׂר,
וְאֶת שֶׁאֵינוּ מְעֻשָּׂר לִמְעַשֵּׂר.
נִמְצְאוּ כָל הָאָדָם אוֹכְלִין מְתֻקָּן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
גּוֹבִים סְתָם וּמְחַלְּקִין סְתָם,
וְהָרוֹצֶה לְתַקֵּן יְתַקֵּן.

מסכת דמי פרק ג משנה ב
ב

הָרוֹצֶה לַחְזֹם עֲלֵי יָרָק לְהָקֵל מִמַּשּׂוֹאוֹ,
לֹא יַשְׁלִיךְ עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר.
הַלּוֹקֵחַ יָרָק מִן הַשּׁוּק וְנִמְלַךְ לְהַחְזִיר,
לֹא יַחְזִיר עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר,
שֶׁאֵינוּ מְחֻסָּר אֶלָּא מִנְיָן.
הָיָה עוֹמֵד וְלוֹקֵחַ,
וְרָאָה טוֹעֵן אַחֵר יָפֶה מִמֶּנּוּ,
מֻתָּר לְהַחְזִיר, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא מָשַׁךְ.

מסכת דמי פרק ג משנה ג
ג
הַמּוֹצֵא פֵּרוֹת בַּדֶּרֶךְ וּנְטָלָן לְאָכְלָן,
וְנִמְלַךְ לְהַצְנִיעַ,
לֹא יַצְנִיעַ עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר.
אִם מִתְּחִלָּה נְטָלָן בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יֹאבֵדוּ,
פָּטוּר.
כָּל דָּבָר שֶׁאֵין רַשַּׁי לְמָכְרוֹ דְּמַי, <בשוליים: נ"א לְמָכְרוֹ>
לֹא יִשְׁלַח לַחֲבֵרוֹ דְּמַי.
רְבִּי יוֹסֵה מַתִּיר בַּוַּדַּי,
וּבִלְבַד שֶׁיּוֹדִיעֶנּוּ.

מסכת דמי פרק ג משנה ד
ד
הַמּוֹלִיךְ חִטִּין לְטָחוֹן הַכּוּתִי,
אוֹ לְטָחוֹן עַם הָאָרֶץ,
כְּחֶזְקָתָן לַמַּעַשְׂרוֹת וְלַשְּׁבִיעִית;
לְטָחוֹן הַנָּכְרִי, דְּמַי.
הַמַּפְקִיד פֵּרוֹתָיו אֵצֶל כּוּתִי,
אֵצֶל עַם הָאָרֶץ,
כְּחֶזְקָתָן לַמַּעַשְׂרוֹת וְלַשְּׁבִיעִית;
אֵצֶל הַנָּכְרִי, כְּפֵרוֹתָיו.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
דְּמַי.

מסכת דמי פרק ג משנה ה
ה
הַנּוֹתֵן לַפּוּנְדְּקִית,
מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁהוּא נוֹתֵן לָהּ,
וְאֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנָּה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא חֲשׁוּדָה לְחַלֵּף.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
אֵין אָנוּ אַחְרָיִים לָרַמָּאִים,
אֵינוּ מְעַשֵּׂר אֶלָּא מַה שֶּׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנָּה בִלְבַד.

מסכת דמי פרק ג משנה ו
ו
הַנּוֹתֵן לַחֲמוֹתוֹ,
מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁהוּא נוֹתֵן לָהּ וְאֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנָּה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא חֲשׁוּדָה לְחַלֵּף הַמִּתְקַלְקֵל.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
רוֹצָה הִיא לְתַקֵּן אֶת בִּתָּהּ וּבוֹשָׁה מֵחֲתָנָהּ.
מוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה בְנוֹתֵן לַחֲמוֹתוֹ שְׁבִיעִית,
שֶׁאֵינָהּ חֲשׁוּדָה לְהַאֲכִיל אֶת בִּתָּהּ שְׁבִיעִית.

פרק ד

מסכת דמי פרק ד משנה א
א
הַלּוֹקֵחַ פֵּרוֹת מִמִּי שֶׁאֵינוּ נֶאֱמָן עַל הַמַּעַשְׂרוֹת,
וְשָׁכַח לְעַשְּׂרָן,
שׁוֹאֲלוֹ בַשַּׁבָּת וְאוֹכֵל עַל פִּיו.
חָשֵׁכָה מוֹצָאֵי שַׁבָּת,
לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר.

ב
לֹא מְצָאוֹ,
אָמַר לוֹ אֶחָד שֶׁאֵינוּ נֶאֱמָן עַל הַמַּעַשְׂרוֹת:
"מְעֻשָּׂרִין הֵן", אוֹכֵל עַל פִּיו.
חָשֵׁכָה מוֹצָאֵי שַׁבָּת,
לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר.

ג
תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁלִּדְמַי שֶׁחָזְרָה לִמְקוֹמָהּ,
רַבִּי שִׁמְעוֹן הַשֵּׁזוּרִי אוֹמֵר:
אַף בַּחֹל שׁוֹאֲלוֹ וְאוֹכֵל עַל פִּיו.

מסכת דמי פרק ד משנה ב
ד

הַמַּדִּיר אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ,
וְהוּא אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ עַל הַמַּעַשְׂרוֹת,
אוֹכֵל עִמּוֹ בַּשַּׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה, <בְּשַׁבָּת
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מַאֲמִינוֹ עַל הַמַּעַשְׂרוֹת,
וּבִלְבַד שֶׁיֹּאמַר לוֹ מְעֻשָּׂרִים הֵן.
וּבְשַׁבָּת שְׁנִיָּה,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא נוֹדֵר מִמֶּנּוּ הֲנָיָה,
לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר.

מסכת דמי פרק ד משנה ג
ה
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֵין אָדָם צָרִיךְ לִקְרוֹא שֵׁם לְמַעְשַׂר עָנִי שֶׁלִּדְמַי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
קוֹרֵא שֵׁם, וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ.

מסכת דמי פרק ד משנה ד
ו
מִי שֶׁקָּרָא שֵׁם לִתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁלִּדְמַי,
וּלְמַעְשַׂר עָנִי שֶׁלַּוַּדַי, לֹא יִטְּלֵם בַּשַּׁבָּת.
אִם הָיָה כֹּהֵן אוֹ עָנִי לְמוּדִים לֶאֱכוֹל אֶצְלוֹ,
יָבֹאוּ וְיֹאכְלוּ, וּבִלְבַד שֶׁיּוֹדִיעֵם.

מסכת דמי פרק ד משנה ה
ז
הָאוֹמֵר לְמִי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱמָן עַל הַמַּעַשְׂרוֹת:
"קַח לִי מִמִּי שֶׁהוּא נֶאֱמָן וּמִמִּי שֶׁהוּא מְעַשֵּׂר",
אֵינוֹ נֶאֱמָן.
"אִישׁ פְּלוֹנִי",
הֲרֵי זֶה נֶאֱמָן.
הָלַךְ לִקַּח מִמֶּנּוּ, אָמַר לוֹ:
"לֹא מְצָאתִיו, וְלָקַחְתִּי לָךְ מֵאַחֵר שֶׁהוּא נֶאֱמָן",
אֵינוֹ נֶאֱמָן.

מסכת דמי פרק ד משנה ו
ח
הַנִּכְנָס לָעִיר, וְאֵינוֹ מַכִּיר אָדָם שָׁם, וְאָמַר:
"מִי כָּן נֶאֱמָן, וּמִי כָּן מְעַשֵּׂר?"
אָמַר לוֹ אֶחָד: "אֲנִי",
אֵינוֹ נֶאֱמָן.

אָמַר לוֹ: "אִישׁ פְּלוֹנִי",
הֲרֵי זֶה נֶאֱמָן.
הָלַךְ וְלָקַח מִמֶּנּוּ, אָמַר לוֹ:
"מִי כָּן מוֹכֵר יָשָׁן?"
אָמַר לוֹ:
"מִי שֶׁשְּׁלָחֲךָ אֶצְלִי",
אַף עַל פִּי שֶׁהֵם כְּגוֹמְלִים זֶה אֶת זֶה,
הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִים.

מסכת דמי פרק ד משנה ז
ט
הַחַמָּרִים שֶׁנִּכְנְסוּ לָעִיר,
אָמַר אֶחָד מֵהֶן:
"שֶׁלִּי חָדָשׁ, וְשֶׁלַּחֲבֵרִי יָשָׁן",
"שֶׁלִּי אֵינוֹ מְתֻקָּן, וְשֶׁלַּחֲבֵרִי מְתֻקָּן",
אֵינָן נֶאֱמָנִין.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נֶאֱמָנִין.

פרק ה

מסכת דמי פרק ה משנה א
א
הַלּוֹקֵחַ מִן הַנַּחְתּוֹם, כֵּיצַד מְעַשֵּׂר?
נוֹטֵל כְּדֵי תְרוּמַת מַעְשֵׂר וְחַלָּה,
וְאוֹמֵר:
"אֶחָד מִמֵּאָה שֶׁיֵּשׁ כָּאן,
הֲרֵי זֶה בְצַד זֶה מַעֲשֵׂר,
וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ.
זֶה שֶׁעֲשִׂיתִי מַעֲשֵׂר עָשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו,
וְהַשְּׁאָר חַלָּה.
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִּצְפוֹנוֹ וּבִדְרוֹמוֹ,
וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת".

מסכת דמי פרק ה משנה ב
ב
הָרוֹצֶה לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר כְּאַחַת,
נוֹטֵל אֶחָד מִשְּׁלֹשִׁים וּשְׁלוֹשָׁה וּשְׁלִישׁ וְאוֹמֵר:

"אֶחָד מִמֵּאָה מִמַּה שֶּׁיֵּשׁ כָּן,
הֲרֵי זֶה בְצַד זֶה חֻלִּין,
וּשְׁאָר תְּרוּמָה עַל הַכֹּל,
מַה חֻלִּין שֶׁיֵּשׁ כָּן הֲרֵי זֶה בְצַד זֶה מַעֲשֵׂר,
וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ;
זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר עָשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו,
וּשְׁאָר חַלָּה;
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִצְפוֹנוֹ וּבִדְרוֹמוֹ,
וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת".

מסכת דמי פרק ה משנה ג
ג
הַלּוֹקֵחַ מִן הַנַּחְתּוֹם,
מְעַשֵּׂר מִן הַחַמָּה עַל הַצּוֹנֶנֶת, <מַעֲשֵׂר>
וּמִן הַצּוֹנֶנֶת עַל הַחַמָּה,
אֲפִלּוּ מִטְּפָסִים הַרְבֵּה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר,
שֶׁאֲנִי אוֹמֵר:
חִטִּים שֶׁלְּאֶמֶשׁ הָיוּ מִשֶּׁלְּאֶחָד,
וְשֶׁלַּיּוֹם הָיוּ מִשֶּׁלְּאֶחָד.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסֵר בִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר,
וּמַתִּיר בַּחַלָּה.

מסכת דמי פרק ה משנה ד
ד
הַלּוֹקֵחַ מִן הַפַּלְטָר,
מְעַשֵּׂר מִכָּל טָפוּס וְטָפוּס. <מַעֲשֵׂר>
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מֵאֶחָד עַל הַכֹּל.
מוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה בְלוֹקֵחַ מִן הַמַּנְפּוּל,
שֶׁהוּא מְעַשֵּׂר מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד.

מסכת דמי פרק ה משנה ה
ה
הַלּוֹקֵחַ מִן הֶעָנִי,
וְכֵן הֶעָנִי שֶׁנָּתְנוּ לוֹ פְרוּסוֹת פַּת אוֹ פִלְחֵי דְבֵלָה,
מְעַשֵּׂר מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד;
וּבַתְּמָרִים וּבַגְּרוֹגְרוֹת בּוֹלֵל וְנוֹטֵל.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהַמַּתָּנָה מְרֻבָּה,
אֲבָל בִּזְמַן שֶׁהַמַּתָּנָה מְמֻעֶטֶת,
מְעַשֵּׂר מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד.

מסכת דמי פרק ה משנה ו
ו
הַלּוֹקֵחַ מִן הַסִּיטוֹן,
וְחָזַר וְלָקַח מִמֶּנּוּ שְׁנִיָּה,
לֹא יְעַשֵּׂר מִזֶּה עַל זֶה,
אֲפִלּוּ מֵאוֹתוֹ הַסּוּג,
אֲפִלּוּ מֵאוֹתוֹ הַמִּין.
נֶאֱמָן הַסִּיטוֹן לוֹמַר:
מִשֶּׁלְּאֶחָד הֵם.

מסכת דמי פרק ה משנה ז
ז
הַלּוֹקֵחַ מִבַּעַל הַבַּיִת,
וְחָזַר וְלָקַח מִמֶּנּוּ שְׁנִיָּה,
מְעַשֵּׂר מִזֶּה עַל זֶה,
אֲפִלּוּ מִשְּׁתֵּי קֻפּוֹת,
אֲפִלּוּ מִשְּׁתֵּי עֲיָרוֹת.
בַּעַל הַבַּיִת שֶׁהָיָה מוֹכֵר יָרָק בַּשּׁוּק,
בִּזְמַן שֶׁמְּבִיאִין לוֹ מִגַּנּוֹתָיו,
מְעַשֵּׂר מֵאַחַת עַל הַכֹּל; <מאחד>
וּמִגַּנּוֹת אֲחֵרוֹת,
מְעַשֵּׂר מִכָּל אַחַת וְאַחַת. <אחד ואחד>

מסכת דמי פרק ה משנה ח
ח
הַלּוֹקֵחַ טֶבֶל מִשְּׁנֵי מְקוֹמוֹת,
מְעַשֵּׂר מִזֶּה עַל זֶה,
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
אֵין אָדָם רַשַּׁי לִמְכֹּר טֶבֶל אֶלָּא לְצֹרֶךְ.

מסכת דמי פרק ה משנה ט
ט
מְעַשְּׂרִים מִשֶּׁלְּיִשְׂרָאֵל עַל שֶׁלַּגּוֹיִם,
וּמִשֶּׁלַּגּוֹיִם עַל שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל,

וּמִשֶּׁלְּיִשְׂרָאֵל עַל שֶׁלַּכּוּתִים,
וּמִשֶּׁלַּכּוּתִים עַל שֶׁלַּכּוּתִים.
רַבִּי אֱלְעָזָר אוֹסֵר מִשֶּׁלַּכּוּתִים עַל שֶׁלַּכּוּתִים.

מסכת דמי פרק ה משנה י
י
עָצִיץ נָקוּב, הֲרֵי הוּא כָּאָרֶץ. <בארץ>
תָּרַם מִן הָאָרֶץ עַל עָצִיץ נָקוּב,
וּמֵעָצִיץ נָקוּב עַל הָאָרֶץ,
תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.
מִשֶּׁאֵינוּ נָקוּב עַל הַנָּקוּב, <מי שאינו>
תְּרוּמָה, וְיַחְזֹר וְיִתְרֹם.
מִן הַנָּקוּב עַל שֶׁאֵינוּ נָקוּב,
תְּרוּמָה, וְלֹא תֵאָכֵל, <תֹּאכַל>
עַד שֶׁיּוֹצִיא עָלֶיהָ תְרוּמָה וּמַעַשְׂרוֹת.

מסכת דמי פרק ה משנה יא
יא
תָּרַם מִן הַדְּמַי עַל הַדְּמַי,
מִן הַדְּמַי עַל הַוַּדַּאי,
תְּרוּמָה, וְיַחְזֹר וְיִתְרֹם.
מִן הַוַּדַּאי עַל הַדְּמַי,
תְּרוּמָה, וְלֹא תֵאָכֵל, <תֹּאכַל>
עַד שֶׁיּוֹצִיא עָלֶיהָ תְּרוּמָה וּמַעַשְׂרוֹת.

פרק ו

מסכת דמי פרק ו משנה א
א
הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מִיִּשְׂרָאֵל,
וּמִן הַנָּכְרִי, וּמִן הַכּוּתִי,
חוֹלֵק לִפְנֵיהֶם.
הַחוֹכֵר שָׂדֶה מִיִּשְׂרָאֵל,
תּוֹרֵם וְנוֹתֵן לוֹ.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁנָּתַן לוֹ מֵאוֹתָהּ הַשָּׂדֶה וּמֵאוֹתוֹ הַמִּין,
אֲבָל אִם נָתַן לוֹ מִשָּׂדֶה אַחֶרֶת אוֹ מִמִּין אַחֵר,

מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ.

מסכת דמי פרק ו משנה ב

ב

הַחוֹכֵר שָׂדֶה מִן הַנָּכְרִי,
מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַמְקַבֵּל שְׂדֵה אֲבוֹתָיו מִן הַגּוֹי,
מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ.

מסכת דמי פרק ו משנה ג

ג

כֹּהֵן וְלֵוִי שֶׁקִּבְּלוּ שָׂדֶה מִיִּשְׂרָאֵל,
כַּשֵּׁם שֶׁחוֹלְקִין בַּחֻלִּין,
כָּךְ חוֹלְקִין בִּתְרוּמָה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַמַּעַשְׂרוֹת שֶׁלָּהֶן,
שֶׁעַל מְנָת כֵּן בָּאוּ.

מסכת דמי פרק ו משנה ד

ד

יִשְׂרָאֵל שֶׁקִּבֵּל מִכֹּהֵן וּמִלֵּוִי,
הַמַּעַשְׂרוֹת לַבְּעָלִים.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
הַקַּרְתָּנִי שֶׁקִּבֵּל שָׂדֶה מִירוּשַׁלְמִי,
מַעְשֵׂר שֵׁנִי לִירוּשַׁלְמִי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יָכוֹל הוּא הַקַּרְתָּנִי לַעֲלוֹת וּלְאָכְלוֹ בִירוּשָׁלַיִם.

מסכת דמי פרק ו משנה ה

ה

הַמְקַבֵּל זֵיתִים לַשֶּׁמֶן,
כַּשֵּׁם שֶׁחוֹלְקִים בַּחֻלִּין,
כָּךְ חוֹלְקִין בִּתְרוּמָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יִשְׂרָאֵל שֶׁקִּבֵּל מִכֹּהֵן, מִלֵּוִי,
זֵיתִים לַשֶּׁמֶן אוֹ לְמַחֲצִית שָׂכָר,
הַמַּעַשְׂרוֹת לַבְּעָלִים.

מסכת דמי פרק ו משנה ו

ו
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֹא יִמְכֹּר אָדָם אֶת זֵיתָיו אֶלָּא לְחָבֵר.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אַף לִמְעַשֵּׂר.
וּצְנוּעֵי בֵית הֶלֵּל הָיוּ נוֹהֲגִין כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.

מסכת דמי פרק ו משנה ז
ז
שְׁנַיִם שֶׁבָּצְרוּ אֶת כַּרְמֵיהֶן לְתוֹךְ גַּת אַחַת,
אֶחָד מְעַשֵּׂר וְאֶחָד שֶׁאֵינוּ מְעַשֵּׂר,
הַמְעַשֵּׂר מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁלּוֹ וְחֶלְקוֹ בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא.

מסכת דמי פרק ו משנה ח
ח
שְׁנַיִם שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַשָּׂדֶה בַּאֲרִיסוּת,
אוֹ שֶׁיָּרְשׁוּ, אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ,
יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ:
"טֹל אַתָּה חִטִּים שֶׁבְּמְקוֹם פְּלוֹנִי,
וַאֲנִי חִטִּים שֶׁבְּמְקוֹם פְּלוֹנִי,
אַתָּה יַיִן שֶׁבְּמְקוֹם פְּלוֹנִי,
וַאֲנִי יַיִן שֶׁבְּמְקוֹם פְּלוֹנִי".
אֲבָל לֹא יֹאמַר לוֹ:
"טֹל אַתָּה חִטִּים, וַאֲנִי שְׂעוֹרִים,
טֹל אַתָּה יַיִן, וַאֲנִי אֶטֹּל אֶת הַשֶּׁמֶן".

מסכת דמי פרק ו משנה ט
ט
חָבֵר וְעַם הָאָרֶץ שֶׁיָּרְשׁוּ אֲבִיהֶם עַם הָאָרֶץ,
יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ:
"טֹל אַתָּה חִטִּים שֶׁבְּמְקוֹם פְּלוֹנִי,
וַאֲנִי חִטִּים שֶׁבְּמְקוֹם פְּלוֹנִי,
אַתָּה יַיִן שֶׁבְּמְקוֹם פְּלוֹנִי,
וַאֲנִי יַיִן שֶׁבְּמְקוֹם פְּלוֹנִי".
אֲבָל לֹא יֹאמַר לוֹ:
"טֹל אַתָּה חִטִּים, וַאֲנִי שְׂעוֹרִים,
טֹל אַתָּה אֶת הַלַּח, וַאֲנִי אֶטֹּל אֶת הַיָּבֵשׁ".

מסכת דמי פרק ו משנה י
י

גֵּר וְגוֹי שֶׁיָּרְשׁוּ אֶת אֲבִיהֶם גּוֹי,
יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ:
"טֹל אַתָּה עֲבוֹדָה זָרָה, וַאֲנִי מָעוֹת,
אַתָּה יַיִן, וַאֲנִי פֵרוֹת".
מִשֶּׁבָּאוּ לִרְשׁוּת הַגֵּר, אָסוּר.

מסכת דמי פרק ו משנה יא

יא
הַמּוֹכֵר פֵּרוֹת בְּסוּרְיָה וְאָמַר:
"מִשֶּׁלְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֵן",
חַיָּב לְעַשֵּׂר;
"מְעֻשָּׂרִין הֵן",
נֶאֱמָן, שֶׁהַפֶּה שֶׁאָסַר הוּא הַפֶּה שֶׁהִתִּיר.
"מִשֶּׁלִּי הֵן",
חַיָּב לְעַשֵּׂר;
"מְעֻשָּׂרִין הֵן",
נֶאֱמָן, שֶׁהַפֶּה שֶׁאָסַר הוּא הַפֶּה שֶׁהִתִּיר.
אִם יָדוּעַ שֶׁיֵּשׁ לוֹ שָׂדֶה בְּסוּרְיָה,
חַיָּב לְעַשֵּׂר.

מסכת דמי פרק ו משנה יב

יב
עַם הָאָרֶץ שֶׁאָמַר לְחָבֵר:
"קַח לִי אֲגֻדַּת יָרָק,
קַח לִי קְלוֹסְקִין אַחַת",
לוֹקֵחַ סְתָם וּפָטוּר.
אִם אָמַר:
"זוֹ שֶׁלִּי, וְזוֹ שֶׁלַּחֲבֵרִי",
וְנִתְעָרְבוּ,
חַיָּב לְעַשֵּׂר, אֲפִלּוּ הֵן מֵאָה.

פרק ז

מסכת דמי פרק ז משנה א

א
הַמְזַמֵּן אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ, <המזמין>
וְהוּא אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ עַל הַמַּעַשְׂרוֹת,
אוֹמֵר מֵעֶרֶב הַשַּׁבָּת:

"מַה שֶּׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ לְמָחָר,
הֲרֵי הוּא מַעֲשֵׂר,
וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ. <המעשר>
זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר עָשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו.
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִצְפוֹנוֹ, וּבִדְרוֹמוֹ,
וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת."

מסכת דמי פרק ז משנה ב
ב
מָזְגוּ לוֹ אֶת הַכּוֹס,
אוֹמֵר:
"מַה שֶּׁאֲנִי עָתִיד לְשַׁיֵּר בְּשׁוּלֵי הַכּוֹס,
הֲרֵי הוּא מַעֲשֵׂר,
וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ.
זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר עָשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו.
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְּפִיו וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת."

מסכת דמי פרק ז משנה ג
ג
פּוֹעֵל שֶׁאֵינוֹ מַאֲמִין לְבַעַל הַבַּיִת,
נוֹטֵל גְּרוֹגֶרֶת אַחַת וְאוֹמֵר:
"זוֹ וְתֵשַׁע הַבָּאוֹת אַחֲרֶיהָ,
עֲשׂוּיוֹת מַעֲשֵׂר עַל תִּשְׁעִים שֶׁאֲנִי אוֹכֵל,
וְזוֹ עֲשׂוּיָה תְרוּמַת מַעֲשֵׂר עֲלֵיהֶם;
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בָּאַחֲרוֹנוֹת,
וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת."

ד
וְחוֹשֵׂךְ גְּרוֹגֶרֶת אַחַת.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא יַחְסֹךְ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְמַעֵט מְלַאכְתּוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא יַחְסֹךְ,
שֶׁהוּא תְנַיִ בֵּית דִּין.

מסכת דמי פרק ז משנה ד
ה
הַלּוֹקֵחַ יַיִן מִבֵּין הַכּוּתִים,
אוֹמֵר:

"שְׁנֵי לֻגִּים שֶׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ,
הֲרֵי הֵן תְּרוּמָה,
וַעֲשָׂרָה, מַעֲשֵׂר,
וְתִשְׁעָה, מַעֲשֵׂר שֵׁנִי",
מֵחֵל וְשׁוֹתֶה. <ומחל>

מסכת דמי פרק ז משנה ה
ו
הָיוּ לוֹ תְאֵנִים שֶׁלַּטֶּבֶל בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ,
וְהוּא בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ אוֹ בַשָּׂדֶה,
אוֹמֵר:
"שְׁתֵּי תְאֵנִים שֶׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ,
הֲרֵי הֵן תְּרוּמָה,
וְעֶשֶׂר, מַעֲשֵׂר,
וְתֵשַׁע, מַעֲשֵׂר שֵׁנִי."

ז
הָיוּ דְמַי, אוֹמֵר:
"מַה שֶּׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ לְמָחָר,
הֲרֵי הוּא מַעֲשֵׂר,
וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ.
זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר,
עָשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו,
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִּצְפוֹנוֹ, וּבִדְרוֹמוֹ,
וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת.

מסכת דמי פרק ז משנה ו
ח
הָיוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי כַלְכָּלוֹת שֶׁלַּטֶּבֶל,
אָמַר:
"מַעַשְׂרוֹת זוֹ בָזוֹ",
הָרִאשׁוֹנָה מְעֻשֶּׂרֶת;
"שֶׁלָּזוֹ בָזוֹ, וְשֶׁלָּזוֹ בָזוֹ",
הָרִאשׁוֹנָה מְעֻשֶּׂרֶת.
מַעַשְׂרוֹתֵיהֶן מַעַשְׂרוֹת כַּלְכַּלָּה בַחֲבֶרְתָּהּ, <וחברתה>
קָרָא שֵׁם.

מסכת דמי פרק ז משנה ז
ט
מֵאָה טֶבֶל, מֵאָה חֻלִּין,

נוֹטֵל מֵאָה וְאַחַת.
מֵאָה טֶבֶל, מֵאָה מַעֲשֵׂר,
נוֹטֵל מֵאָה וְאַחַת.
מֵאָה חֻלִּין מְתֻקָּנִים, מֵאָה מַעֲשֵׂר,
נוֹטֵל מֵאָה וָעֶשֶׂר.

י
מֵאָה טֶבֶל, תִּשְׁעִים מַעֲשֵׂר;
תִּשְׁעִים טֶבֶל, שְׁמוֹנִים מַעֲשֵׂר,
לֹא הִפְסִיד כְּלוּם.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל זְמַן שֶׁהַטֶּבֶל מְרֻבֶּה,
לֹא הִפְסִיד כְּלוּם.

מסכת דמי פרק ז משנה ח
יא
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ עֶשֶׂר שׁוּרוֹת שֶׁלְּעֶשֶׂר עֶשֶׂר כַּדֵּי יַיִן,
וְאָמַר:
"שׁוּרָה הַחִיצוֹנָה אַחַת מֵעָשֶׂר",
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זוֹ הִיא,
נוֹטֵל שְׁתֵּי חָבִיּוֹת לוֹכְסָן;
"חֲצִי שׁוּרָה הַחִיצוֹנָה אַחַת מַעֲשֵׂר",
וְאֵין יָדוּעַ אֵיזוֹ הִיא,
נוֹטֵל אַרְבַּע חָבִיּוֹת מֵאַרְבַּע זָוִיּוֹת;
"שׁוּרָה אַחַת מֵעֶשֶׂר",
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זוֹ הִיא,
נוֹטֵל שׁוּרָה אַחַת לוֹכְסָן;
"חֲצִי שׁוּרָה אַחַת מֵעֶשֶׂר",
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זוֹ הִיא,
נוֹטֵל שְׁתֵּי שׁוּרוֹת לוֹכְסָן;
"חָבִית אַחַת מֵעֶשֶׂר",
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זוֹ הִיא,
נוֹטֵל מִכָּל חָבִית וְחָבִית.

חסלת מסכת דמי

מסכת כלאים

פרק א

מסכת כלאים פרק א משנה א

א

הַחִטִּים וְהַזּוֹנִין

אֵינָן כִּלְאַיִם זֶה בָזֶה.

הַשְּׂעוֹרִים וְשִׁבֹּלֶת שׁוּעָל,

הַכֻּסְּמִין וְהַשִּׁיפוֹן,

הַפּוֹל וְהַסַּפִּיר,

הַפָּרְקְדָן וְהַטּוֹפֵחַ,

וּפוֹל הַלָּבָן וְהַשְּׁעוּעִית,

אֵינָן כִּלְאַיִם זֶה בָזֶה.

מסכת כלאים פרק א משנה ב

ב

הַקִּשּׁוּת וְהַמְּלָפְפוֹן אֵינָן כִּלְאַיִם זֶה בָזֶה.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

כִּלְאַיִם.

חֲזֶרֶת, חֲזֶרֶת גַּלִּים,

עֻלְשִׁים, עֻלְשֵׁי שָׂדֶה,

כְּרֵישִׁים, כְּרֵישֵׁי שָׂדֶה,

כֻּסְבָּר, כֻּסְבַּר שָׂדֶה, <כיסבר>

חַרְדָּל, חַרְדַּל מִצְרִי,

וְדִלַּעַת מִצְרִית וְהָרְמוּצָה,

וּפוֹל מִצְרִי וְהֶחָרוּב,

אֵינָן כִּלְאַיִם זֶה בָזֶה.

מסכת כלאים פרק א משנה ג

ג

הַלֶּפֶת וְהַנָּפוּס,

הַכְּרוּב וְהַתְּרָבְתּוֹר,

הַתְּרָדִים וְהַלְּעוּנִים.

הוֹסִיף רַבִּי עֲקִיבָה:

הַשּׁוּם וְהַשּׁוּמָנִית,

הַבָּצָל וְהַבְּצַלְצוּל,

וְהַתֻּרְמוּס וְהַפְּלַסְלוֹס,

אֵינָן כִּלְאַיִם זֶה בָזֶה.

מסכת כלאים פרק א משנה ד
ד
וּבָאִילָן:
הָאֲגַסִּין, וְהַקְּרֻסְטָמֵילִין,
וְהַפָּרִישִׁים וְהָעֻזְרָדִים,
אֵינָן כִּלְאַיִם זֶה בָזֶה.
הַתַּפּוּחַ וְהַחַזְרָר,
הַפַּרְסְקִים וְהַשְּׁקֵדִים,
וְהַשִּׁיזָפִים וְהָרִימִין,
אַף עַל פִּי דוֹמִין זֶה לָזֶה,
כִּלְאַיִם זֶה בָזֶה.

מסכת כלאים פרק א משנה ה
ה
הַצְּנוֹן וְהַנָּפוּס,
הַחַרְדָּל וְהַלַּפְסָן,
וְדִלַּעַת יְוָנִית עִם הַמִּצְרִית וְהָרְמוּצָה,
אַף עַל פִּי דוֹמִין זֶה לָזֶה,
כִּלְאַיִם זֶה בָזֶה.

מסכת כלאים פרק א משנה ו
ו
הַזְּאֵב וְהַכֶּלֶב,
כֶּלֶב הַכֻּפְרִי וְהַשּׁוּעָל,
הָעִזִּים וְהַצְּבָאִים,
הַיְּעֵלִים וְהָרְחֵלִים,
הַסּוּס וְהַפֶּרֶד,
הַפֶּרֶד וְהַחֲמוֹר,
הַחֲמוֹר וְהֶעָרוֹד,
אַף עַל פִּי דוֹמִין זֶה לָזֶה,
כִּלְאַיִם זֶה בָזֶה.

מסכת כלאים פרק א משנה ז
ז
אֵין מְבִיאִין אִילָן בְּאִילָן,
יָרָק בְּיָרָק,
וְלֹא אִילָן בְּיָרָק,
וְלֹא יָרָק בְּאִילָן.
רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר יָרָק בְּאִילָן.

מסכת כלאים פרק א משנה ח

ח

אֵין נוֹטְעִים יְרָקוֹת בְּתוֹךְ סַדָּן שֶׁלַּשִּׁקְמָה,
אֵין מַרְכִּיבִין פֵּיגָם עַל גַּבֵּי קִדָּה לְבָנָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָרָק בְּאִילָן.
אֵין נוֹטְעִין יִחוּר שֶׁלַּתְּאֵנָה לְתוֹךְ הַחֲצוּב,
שֶׁהוּא מְקִירוֹ. <מחוק: שתהא>
אֵין תּוֹחֲבִין זְמוֹרָה שֶׁלַּגֶּפֶן לְתוֹךְ הָאֲבַטִּיחַ,
שֶׁתְּהֵא זוֹרֶקֶת מֵימֶיהָ לְתוֹכוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא אִילָן בְּיָרָק.
אֵין נוֹתְנִין זֶרַע דַּלַעַת לְתוֹךְ הַחַלָּמִית,
שֶׁתְּהֵא מְשַׁמְּרַתּוּ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָרָק בְּיָרָק.

מסכת כלאים פרק א משנה ט

ט

הַטּוֹמֵן לֶפֶת וּצְנוֹנֶת תַּחַת הַגֶּפֶן,
אִם הָיוּ מִקְצָת הֶעָלִים מְגֻלִּין,
אֵינוּ חוֹשֵׁשׁ לֹא מִשֵּׁם כִּלְאַיִם,
וְלֹא מִשֵּׁם מַעַשְׂרוֹת,
וְלֹא מִשֵּׁם שְׁבִיעִית,
וְנִטָּלִין בַּשַּׁבָּת.
הַזּוֹרֵעַ חִטָּה וּשְׂעוֹרָה כְּאַחַת,
הֲרֵי זֶה כִלְאַיִם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינוּ כִלְאַיִם,
עַד שֶׁיְּהוּא שְׁתֵּי חִטִּים וּשְׂעוֹרָה,
אוֹ חִטָּה וּשְׁתֵּי שְׂעוֹרִים,
אוֹ חִטָּה וּשְׂעוֹרָה וְכֻסֶּמֶת.

פרק ב

מסכת כלאים פרק ב משנה א

א

כָּל סְאָה שֶׁיֶּשׁ בָּהּ רֹבַע זֶרַע מִמִּין אַחֵר,
יְמַעֵט.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יָבֹר.

בֵּין מִמִּין אֶחָד, בֵּין מִשְּׁנֵי מִינִים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא מִמִּין אֶחָד.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל שֶׁהוּא כִלְאַיִם בִּסְאָה מִצְטָרֵף לְרֹבַע.

מסכת כלאים פרק ב משנה ב
ב
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
תְּבוּאָה בִתְבוּאָה קִטְנִית בְּקִטְנִית,
תְּבוּאָה בְקִטְנִית וְקִטְנִית בִּתְבוּאָה.
בֶּאֱמֶת,
זֵרְעוֹנֵי גִנָּה שֶׁאֵינָן נֶאֱכָלִין
וּמִצְטָרְפִין אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה
בְנוֹפֵל לְבֵית סְאָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כַּשֵּׁם שֶׁאָמְרוּ לְהַחְמִיר,
אַף לְהָקֵל;
הַפִּשְׁתָּן בַּתְּבוּאָה
מִצְטָרֶפֶת אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה
בְנוֹפֵל לְבֵית סְאָה.

מסכת כלאים פרק ב משנה ג
ג
הָיְתָה שָׂדֵהוּ זְרוּעָה חִטִּים,
וְנִמְלַךְ לְזָרְעָהּ שְׂעוֹרִים,
יַמְתִּין לָהּ עַד שֶׁתַּתְלִיעַ, וְיוֹפֵךְ,
וְאַחַר כָּךְ יִזְרַע.
אִם צִמְּחָה, לֹא יֹאמַר,
אֶזְרַע וְאַחַר כָּךְ אוֹפֵךְ,
אֶלָּא הוֹפֵךְ וְאַחַר כָּךְ זוֹרֵעַ.
וְכַמָּה יְהֵא חָרִישׁ?
כְּתַלְמֵי הָרְבִיעָה.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
כְּדֵי שֶׁלֹּא יְשַׁיֵּר רֹבַע לְבֵית סְאָה.

מסכת כלאים פרק ב משנה ד
ד
זְרוּעָה, וְנִמְלַךְ לִטְּעָהּ,
לֹא יֹאמַר:

"אֶטַּע וְאַחַר כָּךְ אוֹפַךְ",
אֶלָּא הוֹפֵךְ, וְאַחַר כָּךְ נוֹטֵעַ.
נְטוּעָה, וְנִמְלַךְ לְזָרְעָהּ,
לֹא יֹאמַר:
"אֶזְרַע, וְאַחַר כָּךְ אֲשָׁרֵשׁ,
אֶלָּא מְשָׁרֵשׁ, וְאַחַר כָּךְ זוֹרֵעַ.
אִם רוֹצֶה, גּוֹמֵם עַד פָּחוֹת מִטֶּפַח,
וְזוֹרֵעַ, וְאַחַר כָּךְ מְשָׁרֵשׁ.

מסכת כלאים פרק ב משנה ה

ה

הָיְתָה שָׂדֵהוּ זְרוּעָה קַנְבֵּס אוֹ לוּף, <קרבס>
לֹא יְהֵא זוֹרֵעַ וּבָא עַל גַּבֵּיהֶן,
שֶׁאֵינָן עוֹשׂוֹת אֶלָּא לְשָׁלוֹשׁ שָׁנִים.
תְּבוּאָה שֶׁעָלוּ בָהּ סְפִיחֵי אֶסְטִס,
וְכֵן מְקוֹם הַגֳּרָנוֹת שֶׁעָלוּ בָהֶן מִינִין הַרְבֵּה,
וְכֵן תִּלְתָּן שֶׁהֶעְלַת מִינֵי עֲשָׂבִים,
אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לְנַכֵּשׁ.
אִם נִכֵּשׁ אוֹ כִסַּח, אוֹמְרִין לוֹ:
"עֲקֹר אֶת הַכֹּל חוּץ מִמִּין אֶחָד!"

מסכת כלאים פרק ב משנה ו

ו

הָרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת שָׂדֵהוּ מֶשֶׁר מֶשֶׁר מִכָּל מִין,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׁלֹשָׁה תְלָמִים שֶׁלְּפָתִיחַ;
בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים:
מְלֹא הָעֹל הַשָּׁרוֹנִי.
וּקְרוֹבִים דִּבְרֵי אֵלּוּ לִהְיוֹת כְּדִבְרֵי אֵלּוּ.

מסכת כלאים פרק ב משנה ז

ז

הָיָה רֹאשׁ תֹּר חִטִּים נִכְנָס בְּתוֹךְ שֶׁלִּשְׂעוֹרִים, מֻתָּר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִרְאֶה כְסוֹף שָׂדֵהוּ.
שֶׁלּוֹ חִטִּים וְשֶׁלַּחֲבֵרוֹ מִין אַחֵר,
מֻתָּר לִסְמֹךְ לוֹ מֵאוֹתוֹ הַמִּין.
שֶׁלּוֹ חִטִּים וְשֶׁלַּחֲבֵרוֹ חִטִּים,
מֻתָּר לִסְמֹךְ לוֹ תֶלֶם שֶׁלַּפִּשְׁתָּן,
וְלֹא תֶלֶם שֶׁלְּמִין אַחֵר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:

אֶחָד זֶרַע פִּשְׁתָּן וְאֶחָד כָּל הַמִּינִים.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בְּאֶמְצַע שָׂדֵהוּ מֻתָּר לִבְדּוֹק בְּתֶלֶם שֶׁלַּפִּשְׁתָּן.

מסכת כלאים פרק ב משנה ח

ח
אֵין סוֹמְכִין לִשְׂדֵה תְבוּאָה חַרְדָּל וְחָרִיעַ,
אֲבָל סוֹמְכִין לִשְׂדֵה יְרָקוֹת חַרְדָּל וְחָרִיעַ.
סוֹמֵךְ לַבּוּר, וְלַנִּיר,
וְלַגָּפָה, וְלַדֶּרֶךְ,
וְלַגָּדֵר שֶׁהוּא גָּבֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים,
וְלֶחָרִיץ שֶׁהוּא עָמֹק עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה,
וְלָאִילָן שֶׁהוּא מֵסֵךְ עַל הָאָרֶץ,
וְלַסֶּלַע שֶׁהוּא גָּבֹהַּ עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה.

מסכת כלאים פרק ב משנה ט

ט
הָרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת שָׂדֵהוּ קָרַחַת קָרַחַת מִכָּל מִין,
עוֹשֶׂה עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע קְרָחוֹת לְבֵית סְאָה, <וְאַרְבָּעָה>
מִקָּרַחַת בֵּית רֹבַע,
וְזוֹרֵעַ בְּתוֹכָהּ כָּל מִין שֶׁיִּרְצֶה.
הָיְתָה קָרַחַת אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם,
זוֹרְעָן חַרְדָּל.
שָׁלוֹשׁ, לֹא יִזְרָעֵם חַרְדָּל,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא נִרְאֵית כִּשְׂדֵה חַרְדָּל. <שהוא נראה>
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
תֵּשַׁע קְרָחוֹת מֻתָּרוֹת, וְעֶשֶׂר אֲסוּרוֹת.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ כָל שָׂדֵהוּ בֵּית כּוֹר,
לֹא יַעֲשֶׂה בְתוֹכָהּ חוּץ מִקָּרַחַת אַחַת.

מסכת כלאים פרק ב משנה י

י
כָּל שֶׁהוּא בְּתוֹךְ בֵּית רֹבַע,
עוֹלֶה בְמִדַּת בֵּית רֹבַע:
אָכְלַת הַגֶּפֶן וְהַקֶּבֶר וְהַסֶּלַע,
עוֹלִים בְּמִדַּת בֵּית רֹבַע.
תְּבוּאָה בִתְבוּאָה, בֵּית רֹבַע.
יָרָק בְּיָרָק, שִׁשָּׁה טְפָחִים.

תְּבוּאָה בְיָרָק,
וְיָרָק בִּתְבוּאָה, בֵּית רַבִּי.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יָרָק בִּתְבוּאָה, שִׁשָּׁה טְפָחִים.

מסכת כלאים פרק ב משנה יא
יא
תְּבוּאָה נוֹטָה עַל גַּבֵּי תְבוּאָה,
וְיָרָק עַל גַּבֵּי יָרָק,
תְּבוּאָה עַל גַּבֵּי יָרָק,
וְיָרָק עַל גַּבֵּי תְבוּאָה,
הַכֹּל מֻתָּר, חוּץ מִדַּלַּעַת יְוָנִית.
רַבִּי אוֹמֵר:
אַף הַקִּשּׁוּת וּפוּל מִצְרִי;
וְרוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵיהֶם מִדְּבָרַי.

פרק ג

מסכת כלאים פרק ג משנה א
א
עֲרוּגָה שֶׁהִיא שִׁשָּׁה עַל שִׁשָּׁה טְפָחִים,
זוֹרְעִין בְּתוֹכָהּ חֲמִשָּׁה זֵרְעוֹנִין,
אַרְבָּעָה בְּאַרְבַּע רוּחוֹת הָעֲרוּגָה,
וְאֶחָד בָּאֶמְצַע.
הָיָה לָהּ גּוֹבָל גָּבֹהַּ טֶפַח,
זוֹרְעִין בְּתוֹכָהּ שְׁלֹשָׁה עָשָׂר:
שְׁלֹשָׁה עַל כָּל גּוֹבָל וְגוֹבָל,
וְאֶחָד בָּאֶמְצַע.
לֹא יִטַּע רֹאשׁ הַלֶּפֶת בְּתוֹךְ הַגּוֹבָל,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְמַלְּהוּ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
שִׁשָּׁה בָּאֶמְצַע.

מסכת כלאים פרק ג משנה ב
ב
כָּל מִין זְרָעִים אֵין זוֹרְעִים בָּעֲרוּגָה,
כָּל מִין יְרָקוֹת זוֹרְעִין בָּעֲרוּגָה.
הַחַרְדָּל וְהָאֲפוּנִים הַשּׁוּפִים, מִין זְרָעִים;

אֲפוּנִים הַגַּמְלוֹנִים, מִין יָרָק.
גּוֹבָל שֶׁהוּא גָבֹהַּ טֶפַח וְנִתְמָעֵט,
כָּשֵׁר, שֶׁהָיָה כָשֵׁר מִתְּחִלָּתוֹ.
הַתֶּלֶם, וְאַמַּת הַמַּיִם שֶׁהֵן עֲמֻקִּין טֶפַח,
זוֹרְעִין בְּתוֹכָם שְׁלֹשָׁה זֵרְעוֹנִים,
אֶחָד מִכָּן, וְאֶחָד מִכָּן, וְאֶחָד בָּאֶמְצַע.

מסכת כלאים פרק ג משנה ג
ג
הָיָה רֹאשׁ תֹּר יָרָק נִכְנָס לְתוֹךְ שְׂדֵה יָרָק אַחֵר,
מֻתָּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִרְאֶה כְסוֹף שָׂדֵהוּ.
הָיְתָה שָׂדֵהוּ זְרוּעָה יָרָק,
וּמְבַקֵּשׁ לִטַּע בְּתוֹכָהּ שׁוּרָה שֶׁלְּיָרָק אַחֵר,
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּהֵא הַתֶּלֶם מְפַלֵּשׁ מֵרֹאשׁ הַשָּׂדֶה וְעַד רֹאשׁוֹ.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֹרֶךְ שִׁשָּׁה טְפָחִים וְרֹחַב מְלוֹאוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
רֹחַב כִּמְלֹא רֹחַב הַפַּרְסָה.

מסכת כלאים פרק ג משנה ד
ה
הַנּוֹטֵעַ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת שֶׁלְּקִשּׁוּאִים,
שְׁתֵּי שׁוּרוֹת שֶׁלְּדִלּוּעִים,
שְׁתֵּי שׁוּרוֹת שֶׁלְּפוּל מִצְרִי,
מֻתָּר.
שׁוּרָה שֶׁלְּקִשּׁוּאִים,
שׁוּרָה שֶׁלְּדִלּוּעִים,
שׁוּרָה שֶׁלְּפוּל מִצְרִי,
אָסוּר.
שׁוּרָה שֶׁלְּקִשּׁוּאִים,
שׁוּרָה שֶׁלְּדִלּוּעִים,
שׁוּרָה שֶׁלְּפוּל מִצְרִי,
שׁוּרָה שֶׁלְּקִשּׁוּאִים,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

מסכת כלאים פרק ג משנה ה
<ה>
נוֹטֵעַ אָדָם קִשּׁוּת וְדַלַּעַת לְתוֹךְ גּוּמָא אַחַת,

וּבִלְבַד שֶׁתְּהֵא זוֹ נוֹטָה לְצַד זֶה,
וְזוֹ נוֹטָה לְצַד זֶה.
(וְנוֹטֶה שֵׂעָר שֶׁלָּזוֹ לְכָאן וְשֵׂעָר שֶׁלָּזוֹ לְכָאן;
שֶׁכָּל מַה שֶּׁאָסְרוּ חֲכָמִים
לֹא גָזְרוּ אֶלָּא מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן.)

מסכת כלאים פרק ג משנה ו
<ד>
הָיְתָה שָׂדֵהוּ זְרוּעָה בְצָלִים,
וּמְבַקֵּשׁ לִטַּע בְּתוֹכָהּ שׁוּרוֹת שֶׁלַּדִּלּוּעִים,
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
עוֹקֵר שְׁתֵּי שׁוּרוֹת,
וְנוֹטֵעַ שׁוּרָה אַחַת,
וּמַנִּיחַ קָמָה בְצָלִים בִּמְקוֹם שְׁתֵּי שׁוּרוֹת,
וְעוֹקֵר שְׁתֵּי שׁוּרוֹת,
וְנוֹטֵעַ שׁוּרָה אַחַת.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
עוֹקֵר שְׁתֵּי שׁוּרוֹת,
וְנוֹטֵעַ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת,
וּמַנִּיחַ קָמָה בְצָלִים בִּמְקוֹם שְׁתֵּי שׁוּרוֹת,
וְעוֹקֵר שְׁתֵּי שׁוּרוֹת,
וְנוֹטֵעַ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אִם אֵין בֵּין שׁוּרָה לַחֲבֶרְתָּהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַמָּה,
לֹא יְקַיֵּם אֶת הַזֶּרַע שֶׁבֵּינוֹתַיִם.

מסכת כלאים פרק ג משנה ז
ז
דַּלַּעַת בְּיָרָק, כְּיָרָק,
בִּתְבוּאָה, נוֹתְנִין לָהּ בֵּית רֹבַע.
הָיְתָה שָׂדֵהוּ זְרוּעָה תְבוּאָה,
וּמְבַקֵּשׁ לִטַּע בְּתוֹכָהּ שׁוּרָה שֶׁלַּדִּלּוּעִים,
נוֹתְנִין לָהּ עֲבוֹדָתָהּ שִׁשָּׁה טְפָחִים.
אִם הִגְדִּילָה, יַעֲקֹר מִלְּפָנֶיהָ.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
נוֹתְנִין לָהּ עֲבוֹדָתָהּ אַרְבַּע אַמּוֹת.

ח
אָמְרוּ לוֹ:
הֲתַחְמִיר זוֹ מִן הַגֶּפֶן?

אָמַר לָהֶם:
מָצִינוּ שֶׁזּוֹ חֲמוּרָה מִן הַגֶּפֶן,
שֶׁלַּגֶּפֶן יְחִידִית,
נוֹתְנִין לַעֲבוֹדָתָהּ שִׁשָּׁה טְפָחִים,
וְלַדַּלַּעַת יְחִידִית בֵּית רֹבַע.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר מִשֵּׁם רְבִּי יִשְׁמָעֵאל:
כָּל שְׁלֹשָׁה דִלּוּעִים לְבֵית סְאָה,
לֹא יָבִיא זֶרַע לְתוֹךְ בֵּית סְאָה.
רְבִּי יוֹסֵה בֶן הָעוֹטֵף אֶפְרָתִי
אָמַר מִשֵּׁם רְבִּי יִשְׁמָעֵאל:
כָּל שְׁלֹשָׁה דִלּוּעִין לְבֵית כּוֹר,
לֹא יָבִיא זֶרַע לְתוֹךְ בֵּית כּוֹר.

פרק ד

מסכת כלאים פרק ד משנה א

א
קָרַחַת הַכֶּרֶם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע אַמּוֹת.
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה.
מְחוֹל הַכֶּרֶם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַמָּה.
וְאֵי זוֹ הִיא קָרַחַת הַכֶּרֶם?
כֶּרֶם שֶׁחָרַב מֵאֶמְצָעוֹ;
אִם אֵין שָׁם שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה,
לֹא יָבִיא זֶרַע לְשָׁם. <לַשָּׁם>
הָיוּ שָׁם שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה,
נוֹתְנִין לוֹ עֲבוֹדָתוֹ,
וְזוֹרֵעַ אֶת הַמּוֹתָר.

מסכת כלאים פרק ד משנה ב

ב
אֵי זֶה הוּא מְחוֹל הַכֶּרֶם?

בֵּין כֶּרֶם לַגָּדֵר.
אִם אֵין שָׁם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַמָּה,
לֹא יָבִיא זֶרַע לְשָׁם.
הָיוּ שָׁם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַמָּה,
נוֹתְנִין לוֹ עֲבוֹדָתוֹ וְזוֹרֵעַ אֶת הַמּוֹתָר.

מסכת כלאים פרק ד משנה ג
ג
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין זֶה אֶלָּא גְדוֹר הַכֶּרֶם.
וְאֵי זֶה מְחוֹל הַכֶּרֶם?
בֵּין שְׁנֵי הַכְּרָמִים.
אֵי זֶה הוּא גָדֵר?
שֶׁהוּא גָּבֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים.
וְחָרִיץ?
שֶׁהוּא עָמֹק עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה.

מסכת כלאים פרק ד משנה ד
ד
מְחִצַּת הַקָּנִים,
אִם אֵין בֵּין קָנֶה לַחֲבֵרוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים
כְּדֵי שֶׁיִּכָּנֵס הַגְּדִי,
הֲרֵי זוֹ כִמְחִצָּה.
וְגָדֵר שֶׁנִּפְרַץ עַד עֶשֶׂר אַמּוֹת,
הֲרֵי הוּא כַּפֶּתַח.
יָתֵר מִכֵּן, כְּנֶגֶד הַפִּרְצָה אָסוּר.
נִפְרְצוּ בוֹ פְּרָצוֹת הַרְבֵּה,
אִם הָעוֹמֵד מְרֻבֶּה עַל הַפָּרוּץ, מֻתָּר.
אִם הַפָּרוּץ מְרֻבֶּה עַל הָעוֹמֵד,
כְּנֶגֶד הַפִּרְצָה אָסוּר.

מסכת כלאים פרק ד משנה ה
ה
הַנּוֹטֵעַ שׁוּרָה שֶׁלְּחָמֵשׁ גְּפָנִים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כֶּרֶם;
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוּ כֶרֶם, עַד שֶׁיְּהוּ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת.
לְפִיכָךְ הַזּוֹרֵעַ אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁבַּכֶּרֶם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

קֹדֶשׁ שׁוּרָה אַחַת.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
קֹדֶשׁ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת.

מסכת כלאים פרק ד משנה ו

ו
הַנּוֹטֵעַ שְׁתַּיִם כְּנֶגֶד שְׁתַּיִם וְאַחַת יוֹצְא זָנָב,
הֲרֵי זֶה כֶּרֶם.
שְׁתַּיִם כְּנֶגֶד שְׁתַּיִם וְאַחַת בֵּנְתַּיִם,
אוֹ שְׁתַּיִם כְּנֶגֶד שְׁתַּיִם וְאַחַת בָּאֶמְצַע,
אֵינוֹ כֶּרֶם,
עַד שֶׁיְּהוּ שְׁתַּיִם נֶגֶד שְׁתַּיִם וְאַחַת יוֹצְא זָנָב.

מסכת כלאים פרק ד משנה ז

ז
הַנּוֹטֵעַ שׁוּרָה אַחַת בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ,
וְשׁוּרָה אַחַת בְּתוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
וְדֶרֶךְ הַיָּחִיד וְדֶרֶךְ הָרַבִּים בָּאֶמְצַע,
וְגָדֵר שֶׁהוּא נָמוּךְ מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים,
הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפוֹת.
גָּבֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, <מעשרה>
אֵלּוּ אֵינָן מִצְטָרְפוֹת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם עֵרְסָן מִלְמַעְלָן,
הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפוֹת.

מסכת כלאים פרק ד משנה ח

ח
הַנּוֹטֵעַ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת,
וְאֵין בֵּינֵיהֶן שְׁמוֹנֶה אַמּוֹת,
לֹא יָבִיא זֶרַע לְשָׁם.
הָיוּ שָׁלוֹשׁ,
אִם אֵין בֵּין שׁוּרָה לַחֲבֶרְתָּהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַמָּה,
לֹא יָבִיא זֶרַע לְשָׁם.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר מִשֵּׁם חֲנִינָא בֶן חֲכִינַאי:
אֲפִלּוּ חָרְבָה הָאֶמְצָעִית,
וְאֵין בֵּין שׁוּרָה לַחֲבֶרְתָּהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַמָּה,
לֹא יָבִיא זֶרַע לְשָׁם,
שֶׁאִלּוּ מִתְּחִלָּה נִטָּעָן,
הָיָה מֻתָּר בִּשְׁמוֹנֶה אַמּוֹת.

מסכת כלאים פרק ד משנה ט

ט

הַנּוֹטֵעַ אֶת כַּרְמוֹ עַל שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה,
מֻתָּר לְהָבִיא זֶרַע לַשָּׁם.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה בְצַלְמִין בְּאֶחָד שֶׁנָּטַע אֶת כַּרְמוֹ,
עַל שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה,
הָיָה הוֹפֵךְ סֵעַר שְׁתֵּי שׁוּרוֹת לְצַד אֶחָד,
וְזוֹרֵעַ אֶת הַנִּיר,
בְּשָׁנָה הָאַחֶרֶת הָיָה הוֹפֵךְ אֶת הַשֵּׂעָר לִמְקוֹם הַזֶּרַע,
וְזוֹרֵעַ אֶת הַבּוּר,
וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְהִתִּירוּ.
רַבִּי מֵאִיר, רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
אַף הַנּוֹטֵעַ אֶת כַּרְמוֹ עַל שְׁמוֹנֶה שְׁמוֹנֶה אַמּוֹת,
מֻתָּר.

פרק ה

מסכת כלאים פרק ה משנה א

א

כֶּרֶם שֶׁחָרַב,
אִם יֵשׁ בּוֹ לְלַקֵּט עֶשֶׂר גְּפָנִים לְבֵית סְאָה,
וּנְטוּעוֹת כְּהִלְכָתָן,
הֲרֵי זֶה נִקְרָא כֶּרֶם דַּל.
כֶּרֶם שֶׁהוּא נָטוּעַ עִרְבּוּבְיָה,
אִם יֵשׁ לְכַוֵּן שְׁתַּיִם נֶגֶד שָׁלוֹשׁ,
הֲרֵי זֶה כֶּרֶם,
וְאִם לָאו, אֵינוּ כֶּרֶם.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הוֹאִיל וְהוּא נִרְאֶה כְתַבְנִית כְּרָמִים,
הֲרֵי זֶה כֶּרֶם.

מסכת כלאים פרק ה משנה ב

ב

כֶּרֶם שֶׁהוּא נָטוּעַ עַד פָּחוּת פָּחוּת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת,
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵינוּ כֶּרֶם.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כֶּרֶם,
וְרוֹאִין אֶת הָאֶמְצָעִיּוֹת כְּאִלּוּ אֵינָן.

מסכת כלאים פרק ה משנה ג
ג
חָרִיץ שֶׁהוּא עוֹבֵר בַּכֶּרֶם,
עָמֹק עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
אִם הָיָה מְפֻלָּשׁ מֵרֹאשׁ הַכֶּרֶם וְעַד רֹאשׁוֹ,
הֲרֵי זֶה נִרְאֶה כְּבֵין שְׁנֵי כְרָמִים,
וְזוֹרְעִים בְּתוֹכוֹ.
וְאִם לָאו,
הֲרֵי הוּא כַגַּת.
הַגַּת שֶׁבַּכֶּרֶם,
עֲמֻקָּה עֲשָׂרָה וּרְחָבָה אַרְבָּעָה,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
זוֹרְעִין בְּתוֹכָהּ.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
שׁוֹמֵרָה שֶׁבַּכֶּרֶם,
גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה וּרְחָבָה אַרְבָּעָה,
זוֹרְעִין בְּרֹאשָׁהּ.
אִם הָיָה שַׂעַר כּוֹתֵשׁ, אָסוּר.

מסכת כלאים פרק ה משנה ד
ד
גֶּפֶן שֶׁהָיְתָה נְטוּעָה בַגַּת אוֹ בַנֶּקַע, <שהיא>
נוֹתְנִין לָהּ עֲבוֹדָתָהּ,
וְזוֹרֵעַ אֶת הַמּוֹתָר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם אֵין שָׁם אַרְבַּע אַמּוֹת,
לֹא יָבִיא זֶרַע לְשָׁם.
הַבַּיִת שֶׁבַּכֶּרֶם,
זוֹרְעִין בְּתוֹכוֹ.

מסכת כלאים פרק ה משנה ה
ה
הַנּוֹטֵעַ יָרָק בַּכֶּרֶם, אוֹ הַמְקַיֵּם,
הֲרֵי זֶה מְקַדֵּשׁ אַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ גְּפָנִים.
אֵימָתַי?

בִּזְמַן שֶׁהֵן נְטוּעוֹת עַל אַרְבַּע אַרְבַּע,
אוֹ עַל חָמֵשׁ חָמֵשׁ.
הָיוּ נְטוּעוֹת עַל שֵׁשׁ שֵׁשׁ,
אוֹ עַל שֶׁבַע שֶׁבַע,
הֲרֵי זֶה מְקַדֵּשׁ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַמָּה לְכָל הָרוּחַ, <בשוליים: נ"א שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה>
עֲגֻלּוֹת אֲבָל לֹא מְרֻבָּעוֹת.

מסכת כלאים פרק ה משנה ו
ו
הָרוֹאֶה יָרָק בַּכֶּרֶם וְאָמַר:
"כְּשֶׁאַגִּיעַ לוֹ אֶלְקְטֶנּוּ",
מֻתָּר.
"כְּשֶׁאֶחְזֹר אֶלְקְטֶנּוּ",
אִם הוֹסִיף בְּמָאתַיִם, אָסוּר.

מסכת כלאים פרק ה משנה ז
ז
הָיָה עוֹבֵר בַּכֶּרֶם וְנָפְלוּ מִמֶּנּוּ זְרָעִים,
אוֹ שֶׁיָּצְאוּ עִם הַזְּבָלִים,
אוֹ עִם הַמַּיִם,
הַזּוֹרֵעַ וְסִעֲרַתּוּ הָרוּחַ לְאַחֲרָיו,
מֻתָּר.
וְסִעֲרַתּוּ הָרוּחַ לְפָנָיו,
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אִם עֲשָׂבִים, יוֹפַךְ,
אִם אָבִיב, יְנַפֵּץ,
אִם הֵבִיאָה דָגָן, תִּדָּלֵק.

מסכת כלאים פרק ה משנה ח
ח
הַמְקַיֵּם קוֹצִים בַּכֶּרֶם,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
קִדֵּשׁ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא קִדֵּשׁ אֶלָּא דָבָר שֶׁכָּמוֹהוּ מְקַיְּמִים.
הָאִרוּס, וְהַקִּסּוֹס, וְשׁוֹשַׁנַּת הַמֶּלֶךְ,
וְכָל מִין זְרָעִים, אֵינָן כִּלְאַיִם בַּכֶּרֶם.
הַקַּנְבֵּס,
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
אֵינוּ כִלְאַיִם בַּכֶּרֶם.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כִּלְאַיִם.
וְהַקִּינְרָס, כִּלְאַיִם בַּכֶּרֶם.

פרק ו

מסכת כלאים פרק ו משנה א

א
אֵי זֶה הוּא עָרִיס?
הַנּוֹטֵעַ שׁוּרָה שֶׁלְּחָמֵשׁ גְּפָנִים,
בְּצַד גָּדֵר שֶׁהוּא גָבֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים,
אוֹ בְצַד הֶחָרִיץ שֶׁהוּא עָמֹק עֲשָׂרָה
וְרָחָב אַרְבָּעָה,
נוֹתְנִין לוֹ עֲבוֹדָתוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מוֹדְדִין אַרְבַּע אַמּוֹת מֵעִקַּר גְּפָנִים וְלַשָּׂדֶה.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
מִן הַגָּדֵר וְלַשָּׂדֶה.
אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
טוֹעִין כָּל הָאוֹמְרִין כָּךְ!
אֶלָּא אִם יֵשׁ שָׁם אַרְבַּע אַמּוֹת מֵעִקַּר גְּפָנִים וְלַגָּדֵר,
נוֹתְנִין לוֹ עֲבוֹדָתוֹ,
וְזוֹרֵעַ אֶת הַמּוֹתָר.
וְכַמָּה הִיא עֲבוֹדַת הַגֶּפֶן?
שִׁשָּׁה טְפָחִים לְכָל רוּחַ.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
שְׁלֹשָׁה.

מסכת כלאים פרק ו משנה ב

ב
עָרִיס שֶׁהוּא יוֹצֵא מִן הַמַּדְרֵגָה,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
אִם עוֹמֵד בָּאָרֶץ וּבוֹצֵר אֶת כֻּלּוֹ,
הֲרֵי זֶה אוֹסֵר אַרְבַּע אַמּוֹת בַּשָּׂדֶה,
וְאִם לָאו,
אֵינוּ אוֹסֵר אֶלָּא כְנֶגְדּוֹ.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר (בֶּן יַעֲקֹב) אוֹמֵר:
אַף הַנּוֹטֵעַ אַחַת בָּאָרֶץ וְאַחַת בַּמַּדְרֵגָה,

אִם גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
אֵינָהּ מִצְטָרֶפֶת עִמָּהּ,
וְאִם לָאו,
הֲרֵי זוֹ מִצְטָרֶפֶת עִמָּהּ. <זֶה>

מסכת כלאים פרק ו משנה ג
ג
הַמַּדְלֶה אֶת הַגֶּפֶן עַל מִקְצָת אַפִּיפְיָרוֹת, <המדלי. וכן כולם>
לֹא יָבִיא זֶרַע תַּחַת הַמּוֹתָר.
אִם הֵבִיא, לֹא קִדֵּשׁ.
וְאִם הִלֵּךְ הֶחָדָשׁ, אָסוּר.
וְכֵן הַמַּדְלֶה עַל מִקְצָת אִילַן סְרָק.

מסכת כלאים פרק ו משנה ד
ד
הַמַּדְלֶה אֶת הַגֶּפֶן עַל מִקְצָת אִילַן מַאֲכָל,
מֻתָּר לְהָבִיא זֶרַע תַּחַת הַמּוֹתָר.
אִם הִלֵּךְ הֶחָדָשׁ, יַחְזִירֶנּוּ.
מַעֲשֶׂה שֶׁהָלַךְ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֵצֶל רַבִּי יִשְׁמָעֵאל
לִכְפַר עָזִיז,
וְהֶרְאָהוּ גֶּפֶן שֶׁהִיא מֻדְלָה עַל מִקְצָת תְּאֵנָה.
אָמַר לוֹ:
"מָה אֲנִי לְהָבִיא זֶרַע תַּחַת הַמּוֹתָר?"
אָמַר לוֹ:
"מֻתָּר."
וְהֶעֱלָהוּ מִשָּׁם לְבֵית הַמַּגְנְיָה,
וְהֶרְאָהוּ גֶּפֶן שֶׁהִיא מֻדְלָה עַל מִקְצָת הַקּוֹרָה,
בְּתוֹךְ סַדָּן שֶׁלַּשִּׁקְמָה, וּבוֹ קוֹרוֹת הַרְבֵּה.
אָמַר לוֹ:
"תַּחַת קוֹרָה זוֹ אָסוּר, <הקורא>
וְהַשְּׁאָר מֻתָּר."

מסכת כלאים פרק ו משנה ה
ה
אֵי זֶה הוּא אִילַן סְרָק?
כָּל שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה פֵּרוֹת.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַכֹּל אִילַן סְרָק, חוּץ מִן הַזַּיִת וּמִן הַתְּאֵנָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵין כָּמוֹהוּ נוֹטְעִים שָׂדוֹת שְׁלֵמוֹת,

הֲרֵי זֶה אִילַן סְרָק.

מסכת כלאים פרק ו משנה ו

ו

פִּסְקֵי עָרִיס, שְׁמוֹנֶה אַמּוֹת וְעוֹד.
כָּל מִדּוֹת שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִים בַּכֶּרֶם,
אֵין בָּהֶם 'וְעוֹד', חוּץ מִפִּסְקֵי עָרִיס.
אֵלּוּ הֵן פִּסְקֵי עָרִיס?
עָרִיס שֶׁחָרַב מֵאֶמְצָעוֹ,
נִשְׁתַּיְּרוּ בוֹ חָמֵשׁ גְּפָנִים מִכָּן וְחָמֵשׁ גְּפָנִים מִכָּן,
אִם יֵשׁ שָׁם שְׁמוֹנֶה אַמּוֹת,
לֹא יָבִיא זֶרַע לַשָּׁם;
שְׁמוֹנֶה אַמּוֹת וָעוֹד,
נוֹתְנִין לוֹ עֲבוֹדָתוֹ, וְזוֹרֵעַ אֶת הַמּוֹתָר.

מסכת כלאים פרק ו משנה ז

ז

עָרִיס שֶׁהוּא יוֹצֵא מִן הַכֹּתֶל מִתּוֹךְ קֶרֶן וְכָלֶה,
נוֹתְנִין לוֹ עֲבוֹדָתוֹ, וְזוֹרֵעַ אֶת הַמּוֹתָר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם אֵין שָׁם אַרְבַּע אַמּוֹת,
לֹא יָבִיא זֶרַע לַשָּׁם.

מסכת כלאים פרק ו משנה ח

ח

הַקָּנִים הַיּוֹצְאִים מִן הֶעָרִיס,
חַס עֲלֵיהֶם לְפָסְקָן,
כְּנֶגְדָּן מֻתָּר.
עֲשָׂאָן כְּדֵי שֶׁיְּהַלֵּךְ עֲלֵיהֶן הֶחָדָשׁ,
אָסוּר.

מסכת כלאים פרק ו משנה ט

ט

הַפֶּרַח הַיּוֹצֵא מִן הֶעָרִיס,
רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ מְטוּטֶלֶת תְּלוּיָה בוֹ,
כְּנֶגְדּוֹ אָסוּר,
וְכֵן בַּדָּלִית.
הַמּוֹתֵחַ זְמוֹרָה מֵאִילָן לְאִילָן,
תַּחְתֶּיהָ אָסוּר.
סִפְּקָהּ בַּחֶבֶל אוֹ בְגֶמִי,

תַּחַת סִפּוּק מֻתָּר.
עֲשָׂאָן כְּדֵי שֶׁיְּהַלֵּךְ עָלָיו הֶחָדָשׁ,
אָסוּר.

פרק ז

מסכת כלאים פרק ז משנה א
א
הַמַּבְרִיךְ אֶת הַגֶּפֶן בָּאָרֶץ,
אִם אֵין עָפָר עַל גַּבָּהּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
לֹא יָבִיא זֶרַע עָלֶיהָ,
אֲפִלּוּ הִבְרִיכָהּ בַּדַּלַּעַת אוֹ בַסִּילוֹן.
הִבְרִיכָהּ בַּסֶּלַע,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין עָפָר עַל גַּבָּהּ אֶלָּא שָׁלֹשׁ אֶצְבָּעוֹת,
מֻתָּר לְהָבִיא זֶרַע עָלֶיהָ.
הָאַרְכּוּבָה שֶׁבַּגֶּפֶן,
אֵין מוֹדְדִין אֶלָּא מֵעִקַּר הַשֵּׁנִי.

מסכת כלאים פרק ז משנה ב
ב
הַמַּבְרִיךְ שָׁלֹשׁ גְּפָנִים וְעִקְּרֵיהֶן נִרְאִין,
רִבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ בֵּינֵיהֶן מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְעַד שְׁמוֹנֶה,
הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפוֹת,
וְאִם לָאו, אֵינָן מִצְטָרְפוֹת.
גֶּפֶן שֶׁיָּבְשָׁה,
אֲסוּרָה וְאֵינָהּ מְקַדֶּשֶׁת.
רֶבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף גֶּפֶן צֶמֶר אָסוּר וְאֵינוֹ מְקַדֵּשׁ.
רֶבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ: <לעזר>
אַף עַל גַּבֵּי גֶפֶן אָסוּר וְאֵינוֹ מְקַדֵּשׁ.

מסכת כלאים פרק ז משנה ג
ג
אֵלּוּ אוֹסְרִין וְלֹא מְקַדְּשִׁין:
מוֹתַר חָרְבַּן הַכֶּרֶם, <הגפן>
מוֹתַר מְחוֹל הַכֶּרֶם,
מוֹתַר פִּסְקֵי עָרִיס,

מוּתָר אַפִּיפְיָרוֹת.
אֲבָל תַּחַת הַגֶּפֶן,
וַעֲבוֹדַת הַגֶּפֶן,
וְאַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁבַּכֶּרֶם,
הֲרֵי אֵלּוּ מִתְקַדְּשִׁין.

מסכת כלאים פרק ז משנה ד

ד

הַמְסַכֵּךְ אֶת גַּפְנוֹ עַל גַּבֵּי תְבוּאָתוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
הֲרֵי זֶה קִדֵּשׁ וְחַיָּב בְּאַחְרָיוּתוֹ.
רַבִּי יוֹסֵה וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
אֵין אָדָם מְקַדֵּשׁ דָּבָר שֶׁאֵינוּ שֶׁלּוֹ.

מסכת כלאים פרק ז משנה ה

ה

אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁזָּרַע אֶת כַּרְמוֹ בַשְּׁבִיעִית,
וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָה, וְאָמַר:
אֵין אָדָם מְקַדֵּשׁ דָּבָר שֶׁאֵינוּ שֶׁלּוֹ.

מסכת כלאים פרק ז משנה ו

ו

הָאַנָּס שֶׁזָּרַע אֶת הַכֶּרֶם וְיָצָא מִלְּפָנָיו,
קוֹצְרוֹ אֲפִלּוּ בַמּוֹעֵד.
עַד כַּמָּה הוּא נוֹתֵן לַפּוֹעֲלִים?
עַד שָׁלִישׁ.
יָתֵר מִכֵּן, קוֹצֵר כְּדַרְכּוֹ וְהוֹלֵךְ,
אֲפִלּוּ לְאַחַר הַמּוֹעֵד.
מֵאֵימָתַי נִקְרָא אַנָּס?
מִשֶּׁיִּשָּׁקַע.

מסכת כלאים פרק ז משנה ז

ז

הָרוּחַ שֶׁעִלְעִילָה אֶת הַגְּפָנִים עַל גַּבֵּי תְבוּאָה,
יִגְדֹּר מִיָּד.
וְאִם אֵרְעוֹ אֹנֶס, מֻתָּר.
תְּבוּאָה שֶׁהִיא נוֹטָה תַחַת הַגֶּפֶן,
וְכֵן בַּיָּרָק,
מַחְזִיר וְאֵינוּ מְקַדֵּשׁ.
מֵאֵימָתַי תְּבוּאָה מִתְקַדֶּשֶׁת?

מִשֶּׁתַּשְׁרִישׁ.
וַעֲנָבִים?
מִשֶּׁיֵּעָשׂוּ כְּפוּל הַלָּבָן.
תְּבוּאָה שֶׁיָּבְשָׁה כָּל צָרְכָהּ,
וַעֲנָבִים שֶׁבָּשְׁלוּ כָּל צָרְכָם,
אֵינָן מִתְקַדְּשׁוֹת.

מסכת כלאים פרק ז משנה ח

ח

עָצִיץ נָקוּב מְקַדֵּשׁ בַּכֶּרֶם.
וְשֶׁאֵינוֹ נָקוּב אֵינוֹ מְקַדֵּשׁ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
זֶה וָזֶה אֲסוּרִין וְלֹא מִתְקַדְּשִׁים.
הַמַּעֲבִיר עָצִיץ נָקוּב בַּכֶּרֶם,
אִם הוֹסִיף מָאתַיִם, אָסוּר.

פרק ח

מסכת כלאים פרק ח משנה א

א

כִּלְאֵי הַכֶּרֶם אֲסוּרִין מִלִּזְרַע וּמִלְּקַיֵּם,
וַאֲסוּרִין בַּהֲנָיָה.
כִּלְאֵי זְרָעִים אֲסוּרִים מִלִּזְרַע וּמִלְּקַיֵּם,
וּמֻתָּרִים בַּאֲכִילָה.
כִּלְאֵי בְגָדִים מֻתָּרִים בְּכָל דָּבָר,
וְאֵינָן אֲסוּרִין אֶלָּא מִלִּלְבַּשׁ.
כִּלְאֵי בְהֵמָה מֻתָּרִין לְגַדֵּל וּלְקַיֵּם,
וְאֵינָן אֲסוּרִין אֶלָּא מִלְּהַרְבִּיעַ.
כִּלְאֵי בְהֵמָה אֲסוּרִין זֶה עִם זֶה.

מסכת כלאים פרק ח משנה ב

ב

בְּהֵמָה עִם בְּהֵמָה,
וְחַיָּה עִם חַיָּה,
בְּהֵמָה עִם חַיָּה,
וְחַיָּה עִם בְּהֵמָה,
טְמֵאָה עִם טְמֵאָה,
וּטְהוֹרָה עִם טְהוֹרָה,

וּטְמֵאָה עִם טְהוֹרָה,
וּטְהוֹרָה עִם טְמֵאָה,
אֲסוּרִין לַחֲרֹשׁ וְלִמְשֹׁךְ וּלְהַנְהִיג.

מסכת כלאים פרק ח משנה ג

ג

הַמַּנְהִיג סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים.
הַיּוֹשֵׁב בַּקָּרוֹן סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים.
רַבִּי מֵאִיר פּוֹטֵר.
וְהַשְּׁלִישִׁית שֶׁהִיא קְשׁוּרָה לִרְצוּעוֹת,
אֲסוּרָה.

מסכת כלאים פרק ח משנה ד

ד

אֵין קוֹשְׁרִין אֶת הַסּוּס,
לֹא לְצִדְדֵי הַקָּרוֹן וְלֹא לְאַחַר הַקָּרוֹן,
וְלֹא אֶת הַלְּבְדְּקָם לַגְּמַלִּים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל הַנּוֹלָדִים מִן הַסּוּס,
אַף עַל פִּי שֶׁאֲבִיהֶן חֲמוֹר,
מֻתָּרִין זֶה עִם זֶה.
וְכָל הַנּוֹלָדִים מִן הַחֲמוֹר,
אַף עַל פִּי שֶׁאֲבִיהֶם סוּס,
מֻתָּרִין זֶה עִם זֶה.
אֲבָל הַנּוֹלָדִים מִן הַסּוּס עִם הַנּוֹלָדִים מִן הַחֲמוֹר,
אֲסוּרִין זֶה עִם זֶה.

מסכת כלאים פרק ח משנה ה

ה

הַפְּרוֹטָיוֹת אֲסוּרוֹת,
וְהָרֶמֶךְ מֻתָּר.
וְאַדְנֵי הַשָּׂדֶה, חַיָּה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מְטַמְּאוֹת בְּאֹהֶל כְּאָדָם.
הַקִּפֹּד וְחֻלְדַּת הַסְּנָיִים, חַיָּה.
חֻלְדַּתסְּנָאִים,
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְטַמָּא כַזַּיִת בַּמַּשָּׂא וְכָעֲדָשָׁה בַּמַּגָּע.

מסכת כלאים פרק ח משנה ו

ו

וְשׁוֹר בָּר, מִין בְּהֵמָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מִין חַיָּה.
כֶּלֶב, מִין חַיָּה.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
מִין בְּהֵמָה.
הַחֲזִיר, מִין בְּהֵמָה.
הָעֲרוֹד, מִין חַיָּה.
הַפִּיל וְהַקּוֹף, מִין חַיָּה.
וְאָדָם מֻתָּר בְּכֻלָּם לַחֲרֹשׁ וְלִמְשֹׁךְ.

פרק ט

מסכת כלאים פרק ט משנה א

א

אֵינוּ אָסוּר מִשֵּׁם כִּלְאַיִם אֶלָּא צֶמֶר וּפִשְׁתִּים,
וְאֵינוּ מְטַמֵּא בִנְגָעִים אֶלָּא צֶמֶר וּפִשְׁתִּים.
אֵין הַכֹּהֲנִים לוֹבְשִׁים לְשַׁמֵּשׁ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ
אֶלָּא צֶמֶר וּפִשְׁתִּים.
צֶמֶר גְּמַלִּים וְצֶמֶר רְחֵלִים שֶׁטְּרָפָן זֶה בָזֶה,
אִם רֹב מִן הַגְּמַלִּים,
מֻתָּר;
וְאִם רֹב מִן הָרְחֵלִים,
אָסוּר;
מַחְצָה לְמַחְצָה,
אָסוּר.
וְכֵן הַפִּשְׁתָּן וְהַקַּנְבֵּס שֶׁטְּרָפָן זֶה בָזֶה.

מסכת כלאים פרק ט משנה ב

ב

הַשֵּׁירָיִם וְהַכַּלָּךְ אֵין בָּהֶם מִשֵּׁם כִּלְאַיִם,
אֲבָל אֲסוּרִין מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן.
הַכָּרִים וְהַכְּסָתוֹת אֵין בָּהֶם מִשּׁוּם כִּלְאַיִם,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא בְשָׂרוֹ נוֹגֵעַ בָּהֶן.
אֵין עֲרַאי לְכִלְאַיִם.
לֹא יִלְבַּשׁ כִּלְאַיִם עַל גַּבֵּי עֲשָׂרָה,

אֲפִלּוּ לִגְנֹב אֶת הַמֶּכֶס.

מסכת כלאים פרק ט משנה ג

ג

מִטְפְּחוֹת הַיָּדַיִם,
מִטְפְּחוֹת הַסְּפָרִים,
מִטְפְּחוֹת הַסֶּפֶג,
אֵין בָּהֶן מִשֵּׁם כִּלְאַיִם;
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹסֵר.
מִטְפְּחוֹת הַסַּפָּרִים אֲסוּרוֹת מִשֵּׁם כִּלְאַיִם.

מסכת כלאים פרק ט משנה ד

ד

תַּכְרִיכֵי הַמֵּת וְהַמַּרְדַּעַת שֶׁלַּחֲמוֹר,
אֵין בָּהֶם מִשֵּׁם כִּלְאַיִם.
לֹא יִתֵּן אֶת הַמַּרְדַּעַת עַל כְּתֵפוֹ,
אֲפִלּוּ לְהוֹצִיא עָלֶיהָ אֶת הַזֶּבֶל.

מסכת כלאים פרק ט משנה ה

ה

מוֹכְרֵי כְסוּת מוֹכְרִין כְּדַרְכָּן,
לֹא יִתְכַּוְּנוּ בַחַמָּה מִפְּנֵי הַחַמָּה,
וְלֹא בַגְּשָׁמִין מִפְּנֵי הַגְּשָׁמִין.
וְהַצְּנוּעִים מַפְשִׁילִין בַּמַּקֵּל.

מסכת כלאים פרק ט משנה ו

ו

תּוֹפְרֵי כְסוּת תּוֹפְרִין כְּדַרְכָּן,
לֹא יִתְכַּוְּנוּ בַחַמָּה מִפְּנֵי הַחַמָּה,
לֹא בַגְּשָׁמִים מִפְּנֵי הַגְּשָׁמִים.
וְהַצְּנוּעִים תּוֹפְרִים בָּאָרֶץ.

מסכת כלאים פרק ט משנה ז

ז

הַבִּרְסִים וְהַבַּרְדְּסִים,
וְהַדַּלְמְטִיקָיוֹן וּמַנְעֲלוֹת הַפִּינוֹן,
לֹא יִלְבַּשׁ בָּהֶן עַד שֶׁיִּבְדֹּק.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַבָּאִים מֵחוֹף הַיָּם וּמִמְּדִינַת הַיָּם,
אֵינָן צְרִיכִין בְּדִיקָה,

מִפְּנֵי שֶׁחֶזְקָתָן בַּקַּנְבֵּס.
וּמַנְעָל שֶׁלַּזֶּרֶד,
אֵין בּוֹ מִשּׁוּם כִּלְאַיִם.

מסכת כלאים פרק ט משנה ח

ח

אֵין אָסוּר מִשּׁוּם כִּלְאַיִם אֶלָּא טָווּי וְאָרִיג,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב,יא)
"לֹא תִלְבַּשׁ שַׁעַטְנֵז",
דָּבָר שֶׁהוּא שׁוּעַ, וְטָווּי וְנוּז.
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
נָלוֹז וּמֵלִיז הוּא אֶת אָבִיו שֶׁבַּשָּׁמַיִם עָלָיו.

מסכת כלאים פרק ט משנה ט

ט

הַלְּבָדִים אֲסוּרִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן שׁוּעִים.
פִּיף שֶׁלַּצֶּמֶר בְּשֶׁלַּפִּשְׁתָּן, אָסוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן חוֹזְרִין בָּאָרִיג.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מְשִׁיחוֹת שֶׁלָּאַרְגָּמָן אֲסוּרוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹלֵל עַד שֶׁלֹּא קוֹשֵׁר.
לֹא יִקְשֹׁר סֶרֶט שֶׁלַּצֶּמֶר וְשֶׁלַּפִּשְׁתָּן
לַחְגֹּר בּוֹ אֶת מָתְנָיו,
אַף עַל פִּי שֶׁהָרְצוּעָה בָּאֶמְצַע.

מסכת כלאים פרק ט משנה י

י

אוֹתוֹת הַגַּרְדִּים וְאוֹתוֹת הַכּוֹבְסִים
אֲסוּרוֹת מִשֵּׁם כִּלְאַיִם.
הַתּוֹכֵף תְּכִיפָה אַחַת,
אֵינָה חִבּוּר, וְאֵין בָּהּ מִשֵּׁם כִּלְאַיִם,
וְהַשּׁוֹמְטָהּ בַּשַּׁבָּת, פָּטוּר.
עָשָׂה שְׁנֵי רָאשֶׁיהָ מִצַּד אֶחָד,
חִבּוּר, וְיֶשׁ בָּהּ מִשֵּׁם כִּלְאַיִם,
וְהַשּׁוֹמְטָהּ בַּשַּׁבָּת, חַיָּב.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּשַׁלֵּשׁ.
הַשַּׂק וְהַקֻּפָּה מִצְטָרְפִין בַּכִּלְאַיִם.

מסכת שביעית

פרק א

מסכת שביעית פרק א משנה א

א
עַד אֵמָתַי חוֹרְשִׁין שְׂדֵה הָאִילָן עֶרֶב שְׁבִיעִית?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כָּל זְמַן שֶׁהוּא יָפֶה לַפֶּרִי;
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
עַד הָעֲצֶרֶת.
וּקְרוֹבִים דִּבְרֵי אֵלּוּ לִהְיוֹת כְּדִבְרֵי אֵלּוּ.
(מסכת שביעית פרק א משנה ב)
אֵי זוֹ הִיא שְׂדֵה הָאִילָן?
כָּל שְׁלֹשָׁה אִילָנוֹת לְבֵית סְאָה,
אִם רְאוּיִים לַעֲשׂוֹת כִּכַּר דְּבֵלָה
שֶׁלְשִׁשִּׁים מָנֶה בָאִיטַלְקִי,
חוֹרְשִׁין כָּל בֵּית סְאָה בִשְׁבִילָן;
פָּחוּת מִכֵּן,
אֵין חוֹרְשִׁין לָהֶן
אֶלָּא מְלֹא הָאוֹרֶה וְסַלּוֹ חוּצָה לוֹ.

מסכת שביעית פרק א משנה ג

ב
אֶחָד אִילַן סְרָק וְאֶחָד אִילַן מַאֲכָל,
רוֹאִין אוֹתָן כְּאִלּוּ הֵן תְּאֵנִים:
אִם רְאוּיִין לַעֲשׂוֹת כִּכַּר דְּבֵלָה
שֶׁלְשִׁשִּׁים מָנֶה בָאִיטַלְקִי,
חוֹרְשִׁין כָּל בֵּית סְאָה בִשְׁבִילָן;
פָּחוּת מִכֵּן,
אֵין חוֹרְשִׁין לָהֶן אֶלָּא צָרְכָן.

מסכת שביעית פרק א משנה ד

ג

הָיָה אֶחָד עוֹשֶׂה כִכַּר דְּבֵלָה,
אוֹ שְׁנַיִם עוֹשִׂין,
אֵין חוֹרְשִׁין לָהֶן אֶלָּא צָרְכָן,
עַד שֶׁיְּהוּא מִשְּׁלֹשָׁה וְעַד תִּשְׁעָה.
הָיוּ עֲשָׂרָה, מֵעֲשָׂרָה וּלְמַעְלָן,
בֵּין עוֹשִׂין וּבֵין שֶׁאֵינָן עוֹשִׂין,
חוֹרְשִׁין כָּל בֵּית סְאָה בִשְׁבִילָן.
שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות לד, כא)
"בֶּחָרִישׁ וּבַקָּצִיר תִּשְׁבֹּת".

ה
אֵין צָרִךְ לוֹמַר חָרִישׁ וְקָצִיר שֶׁלִּשְׁבִיעִית,
אֶלָּא חָרִישׁ שֶׁלְּעֶרֶב שְׁבִיעִית שֶׁהוּא נִכְנָס בַּשְּׁבִיעִית,
וְקָצִיר שֶׁלִּשְׁבִיעִית שֶׁהוּא יוֹצֵא עִם מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
מָה חָרִישׁ רְשׁוּת, אַף קָצִיר רְשׁוּת,
יָצָא קְצִיר הָעֹמֶר שֶׁהוּא חוֹבָה.

מסכת שביעית פרק א משנה ה
ו
שְׁלֹשָׁה אִילָנוֹת שֶׁלִּשְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים,
הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפִים,
וְחוֹרְשִׁים כָּל בֵּית סְאָה בִשְׁבִילָן.
כַּמָּה יְהֵא בֵינֵיהֶם?
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא הַבָּקָר עוֹבֵר בְּכֵלָיו.

מסכת שביעית פרק א משנה ו
ז
עֶשֶׂר נְטִיעוֹת מְפֻזָּרוֹת בְּתוֹךְ בֵּית סְאָה,
חוֹרְשִׁים כָּל בֵּית סְאָה עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
הָיוּ עֲשׂוּיוֹת שׁוּרָה אוֹ מֻקָּפוֹת עֲטָרָה,
אֵין חוֹרְשִׁין לָהֶן אֶלָּא צָרְכָן.

מסכת שביעית פרק א משנה ז
ח
הַנְּטִיעוֹת וְהַדִּלּוּעִים מִצְטָרְפִין לְתוֹךְ בֵּית סְאָה.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עֲשָׂרָה דִלּוּעִים לְבֵית סְאָה,
חוֹרְשִׁין כָּל בֵּית סְאָה עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

מסכת שביעית פרק א משנה ח

ט

עַד אֶמָּתַי נִקְרָאוּ נְטִיעוֹת?
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיָּחוּלוּ;
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
עַד תֵּשַׁע שָׁנִים;
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
נְטִיעָה כִשְׁמָהּ.
אִילָן שֶׁנִּגְמַם וְהוֹצִיא חֲלִפִּים,
מִטֶּפַח וּלְמַטָּן, כִּנְטִיעָה,
מִטֶּפַח וּלְמַעְלָן, כָּאִילָן.
דִּבְרֵי רְבִּי שִׁמְעוֹן.

פרק ב

מסכת שביעית פרק ב משנה א

א

עַד אֶמָּתַי חוֹרְשִׁין בִּשְׂדֵה הַלָּבָן עֶרֶב שְׁבִיעִית?
עַד שֶׁתִּכְלֶה הַלֵּחָה:
כָּל זְמַן שֶׁבְּנֵי אָדָן חוֹרְשִׁין
לִטַּע בַּמִּקְשָׁאוֹת וּבַמִּדְלָעוֹת.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
נָתַתָּ תוֹרַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּיָדוֹ;
אֶלָּא בשְׂדֵה הַלָּבָן, עַד הַפֶּסַח,
וּבִשְׂדֵה הָאִילָן עַד הָעֲצֶרֶת.

מסכת שביעית פרק ב משנה ב

ב

מְזַבְּלִין וּמְעַדְּרִין בַּמִּקְשָׁאוֹת וּבַמִּדְלָעוֹת
עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
וְכֵן בֵּית הַשְּׁלָחִים.
מְיַבְּלִים, מְפָרְקִים, וּמְאַבְקִים,
וּמְעַשְּׁנִים עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף נוֹטֵל הוּא אֶת הֶעָלֶה
מִן הָאֶשְׁכּוֹל בַּשְּׁבִיעִית.

מסכת שביעית פרק ב משנה ג

ג

מְסַקְּלִים עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
מְקַרְסְמִין, מְזָרְדִין,
וּמְפַסְּלִים עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
כְּזֵרוּדָהּ וּכְפִסּוּלָהּ שֶׁלַּחֲמִישִׁית,
כֵּן שֶׁלַּשִּׁשִּׁית.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל זְמַן שֶׁאֲנִי רַשַּׁי בַּעֲבוֹדַת הָאִילָן,
רַשַּׁי אֲנִי בְּפִסּוּלוֹ.

מסכת שביעית פרק ב משנה ד

ד

מְזַהֲמִין אֶת הַנְּטִיעוֹת,
וְכוֹרְכִין אוֹתָן, וְקוֹטְמִין אוֹתָם,
וְעוֹשִׂין לָהֶן בָּתִּים,
וּמַשְׁקִין אוֹתָן עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
רְבִּי לְעָזָר בְּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
אַף מַשְׁקֶה הוּא אֶת הַלּוּף בַּשְּׁבִיעִית,
אֲבָל לֹא עַל הָעִקָּר.

מסכת שביעית פרק ב משנה ה

ה

סָכִים אֶת הַפַּגִּים וּמְנַקְּבִין אוֹתָן
עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
פַּגֵּי עֶרֶב שְׁבִיעִית שֶׁנִּכְנְסוּ לַשְּׁבִיעִית,
וְשֶׁלַּשְּׁבִיעִית שֶׁיָּצְאוּ לְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית,
לֹא סָכִים וְלֹא מְנַקְּבִין אוֹתָן.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לָסוּךְ, אֵינָן סָכִים,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא עֲבוֹדָה;
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לָסוּךְ, סָכִים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר בָּאֵלּוּ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא רַשַּׁי בַּעֲבוֹדַת הָאִילָן.

מסכת שביעית פרק ב משנה ו

ו

אֵין נוֹטְעִין, אֵין מַבְרִיכִין,
וְאֵין מַרְכִּיבִין עֶרֶב שְׁבִיעִית,
פָּחוּת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה;
אִם נָטַע אוֹ הִבְרִיךְ אוֹ הִרְכִּיב, יַעֲקֹר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

כָּל הַרְכָּבָה שֶׁאֵינָהּ קוֹלֶטֶת לִשְׁלֹשָׁה יָמִים,
אֵינָהּ קוֹלֶטֶת.
רַבִּי יוֹסֵה וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
לִשְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת.

מסכת שביעית פרק ב משנה ז
ז
הָאֹרֶז וְהַדֹּחַן וְהַפְּרָגִים וְהַשֻּׁמְשְׁמִים
שֶׁהִשְׁרִישׁוּ לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה,
מִתְעַשְּׂרִים לְשֶׁעָבַר, וּמֻתָּרִים בַּשְּׁבִיעִית;
אִם לָאו,
אֲסוּרִין בַּשְּׁבִיעִית וּמִתְעַשְּׂרִין לְשָׁנָה הַבָּאָה.

מסכת שביעית פרק ב משנה ח
ח
רַבִּי שִׁמְעוֹן שֱׁזוּרִי אוֹמֵר:
פּוֹל מִצְרִי שֶׁזְּרָעוֹ לְזֶרַע מִתְּחִלָּה כַּיּוֹצֵא בָהֶן.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֲפוּנִים הַגַּמְלוֹנִים כַּיּוֹצֵא בָהֶן.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אֲפוּנִין הַגַּמְלוֹנִין שֶׁתִּרְמְלוּ לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

מסכת שביעית פרק ב משנה ט
ט
הַבְּצָלִים הַסָּרִיסִים וּפוֹל מִצְרִי,
שֶׁמָּנַע מֵהֶן מַיִם שְׁלֹשִׁים יוֹם לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה,
מִתְעַשְּׂרִין לְשֶׁעָבַר וּמֻתָּרִים בַּשְּׁבִיעִית;
וְאִם לָאו,
אֲסוּרִין בַּשְּׁבִיעִית וּמִתְעַשְּׂרִין לְשָׁנָה הַבָּאָה.

י
וְשֶׁלַּבַּעַל, שֶׁמָּנַע מֵהֶן שְׁתֵּי עוֹנוֹת.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
שָׁלוֹשׁ.

מסכת שביעית פרק ב משנה י
יא
הַדִּלּוּעִים שֶׁקִּיְּמָן לְזֶרַע,
אִם הִקְשׁוּ לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה,
וְנִפְסְלוּ מֵאֹכֶל אָדָן,

מֻתָּר לְקַיְּמָן בַּשְּׁבִיעִית;
וְאִם לָאו,
אָסוּר לְקַיְּמָן בַּשְּׁבִיעִית.
הַתְּמָרוֹת שֶׁלָּהֶן אֲסוּרוֹת בַּשְּׁבִיעִית.
מְרַבְּצִים בְּעָפָר לָבָן.
דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹסֵר.
מְמָרְסִים בָּאֹרֶז בַּשְּׁבִיעִית.
דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן.
אֲבָל לֹא מְכַסְּחִים.

פרק ג
מסכת שביעית פרק ג משנה א
א
מֵאֵמָתַי מוֹצִיאִין זְבָלִים לָאַשְׁפַּתּוֹת?
מִשֶּׁיִּפְסְקוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיִּיבַשׁ הַמָּתוֹק.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיִּקָּשֵׁר.
(מסכת שביעית פרק ג משנה ב)
עַד כַּמָּה מְזַבְּלִים?
עַד שָׁלוֹשׁ שָׁלוֹשׁ אַשְׁפַּתּוֹת
לְבֵית סְאָה שֶׁלְּעֶשֶׂר עֶשֶׂר מַשְׁפֵּלוֹת,
וְשֶׁלְּלֶתֶךְ לֶתֶךְ.
מוֹסִיפִין עַל הַמַּשְׁפֵּלוֹת,
וְאֵין מוֹסִיפִין עַל הָאַשְׁפַּתּוֹת.
רַבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
אַף עַל הָאַשְׁפַּתּוֹת.

מסכת שביעית פרק ג משנה ג
ב
עוֹשֶׂה אָדָם אֶת שָׂדֵהוּ
שָׁלוֹשׁ שָׁלוֹשׁ אַשְׁפַּתּוֹת לְבֵית סְאָה.
יָתֵר מִכֵּן, (מַחֲצִיב).
דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין,
עַד שֶׁיַּעֲמִיק שְׁלֹשָׁה,

אוֹ עַד שֶׁיַּגְבִּיהַּ שְׁלֹשָׁה.
עוֹשֶׂה אָדָם אֶת זִבְלוֹ אוֹצָר.
רַבִּי מֵאִיר אוֹסֵר,
עַד שֶׁיַּעֲמִיק שְׁלֹשָׁה,
אוֹ עַד שֶׁיַּגְבִּיהַּ שְׁלֹשָׁה.
הָיָה לוֹ דָבָר מֻעָט,
מוֹסִיף עָלָיו וְהוֹלֵךְ.
רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹסֵר,
עַד שֶׁיַּעֲמִיק שְׁלֹשָׁה,
אוֹ עַד שֶׁיַּגְבִּיהַּ שְׁלֹשָׁה,
אוֹ עַד שֶׁיִּתֵּן עַל הַסֶּלַע.

מסכת שביעית פרק ג משנה ד
ג
הַמְדַיֵּר אֶת שָׂדֵהוּ
וְעוֹשֶׂה סַהַר לְבֵית סָאתַיִם,
עוֹקֵר שָׁלוֹשׁ רוּחוֹת וּמַנִּיחַ אֶת הָאֶמְצָעִית,
נִמְצָא מְדַיֵּר בֵּית אַרְבַּעַת סְאִים.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
בֵּית שְׁמוֹנַת סְאִין.
הָיְתָה כָל שָׂדֵהוּ בֵית אַרְבַּעַת סְאִים,
מְשַׁיֵּר מִמֶּנּוּ מִקְצָת, מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן,
וּמוֹצִיאִין מִן הַסַּהַר
וְנוֹתֵן לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ כְּדֶרֶךְ הַמְזַבְּלִים.

מסכת שביעית פרק ג משנה ה
ד
לֹא יִפְתַּח אָדָם מַחְצֵב כַּתְּחִלָּה לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ,
עַד שֶׁיְּהוּ בוֹ שָׁלוֹשׁ מָרְבִּיוֹת,
שֶׁהֵן שָׁלֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ עַל רוּם שָׁלוֹשׁ,
שֶׁעוּרָם עֶשְׂרִים וָשֶׁבַע אֲבָנִים.

מסכת שביעית פרק ג משנה ו
ה
גָּדֵר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ עֶשֶׂר אֲבָנִים שֶׁלְּמַשּׂוֹי שְׁנַיִם שְׁנַיִם,
הֲרֵי אֵלּוּ יִנָּטֵלוּ.
שֵׁעוּר גָּדֵר עֲשָׂרָה טְפָחִין.
פָּחוּת מִכֵּן, מַחְצֵב,
וְגוֹמְמוֹ עַד פָּחוּת מֵהָאָרֶץ טֶפַח.

ו

בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
מִתּוֹךְ שֶׁלּוֹ;
אֲבָל מִתּוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
מַה שֶּׁהוּא רוֹצֶה יִטֹּל.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁלֹּא הִתְחִיל בּוֹ מֵעֶרֶב שְׁבִיעִית,
אֲבָל אִם הִתְחִיל בּוֹ מֵעֶרֶב שְׁבִיעִית,
מַה שֶּׁהוּא רוֹצֶה יִטֹּל.

מסכת שביעית פרק ג משנה ז
ז
אֲבָנִים שֶׁזִּעְזַעְתָּן הַמַּחֲרֵשָׁה,
אוֹ שֶׁהָיוּ מְכֻסּוֹת וְנִתְגַּלּוּ,
אִם יֵשׁ בָּהֶם שְׁתַּיִם שֶׁלְּמַשּׂוֹי שְׁנַיִם שְׁנַיִם,
הֲרֵי אֵלּוּ יִנָּטֵלוּ.
הַמְסַקֵּל אֶת שָׂדֵהוּ,
נוֹטֵל אֶת הָעֶלְיוֹנוֹת,
וּמַנִּיחַ אֶת הַנּוֹגְעוֹת בָּאָרֶץ.
וְכֵן גַּרְגֵּשׁ שֶׁלִּצְרוֹרוֹת,
נוֹטֵל אֶת הָעֶלְיוֹנוֹת
וּמַנִּיחַ אֶת הַנּוֹגְעוֹת בָּאָרֶץ.
אִם יֵשׁ תַּחְתֵּיהֶם סֶלַע אוֹ קַשׁ,
הֲרֵי אֵלּוּ יִנָּטֵלוּ.

מסכת שביעית פרק ג משנה ח
ח
אֵין בּוֹנִים מַדְרֵגוֹת עַל פִּי הַגֵּאָיוֹת
עֶרֶב שְׁבִיעִית מִשֶּׁפָּסְקוּ גְשָׁמִים,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַתְקִינָן לַשְּׁבִיעִית;
אֲבָל בּוֹנֶה הוּא בַשְּׁבִיעִית מִשֶּׁפָּסְקוּ גְשָׁמִים,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַתְקִינָן לְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית.
וְלֹא יִסְמֹךְ בֶּעָפָר,
אֲבָל עוֹשֶׂהוּ חַיִץ.
כָּל אֶבֶן שֶׁהוּא יָכוֹל לִפְשֹׁט אֶת יָדוֹ וְלִטְּלָהּ,
הֲרֵי זוֹ תִנָּטֵל.

מסכת שביעית פרק ג משנה ט
ט
אַבְנֵי כָתֵף בָּאוֹת מִכָּל מָקוֹם.
וְהַמְקַבְּלָן מֵבִיאָן מִכָּל מָקוֹם.
וְאֵלּוּ הֵן אַבְנֵי כָתֵף?

כָּל שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְהִנָּטֵל בְּאַחַת יָד.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַבְנֵי כָתֵף כִּשְׁמָן,
כָּל שֶׁהֵן נִטָּלוֹת שְׁתַּיִם וְשָׁלוֹשׁ עַל הַכָּתֵף.

מסכת שביעית פרק ג משנה י
י
הַבּוֹנֶה גָדֵר בֵּינוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
מֻתָּר לְהַעְמִיק עַד הַסֶּלַע.
מַה יַּעֲשֶׂה בֶעָפָר?
צוֹבְרוֹ בִרְשׁוּת הָרַבִּים וּמְתַקְּנוֹ.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כְּדֶרֶךְ שֶׁאֵין מְקַלְקְלִין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
כָּךְ לֹא יְתַקֵּן.
מַה יַּעֲשֶׂה בֶעָפָר?
צוֹבְרוֹ לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ כְּדֶרֶךְ הַמְזַבְּלִין.
וְכֵן הַחוֹפֵר בּוֹר וְשִׁיחַ וּמְעָרָה.

פרק ד
מסכת שביעית פרק ד משנה א
א
בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִין:
מְלַקֵּט אָדָם עֵצִים וַעֲשָׂבִים מִתּוֹךְ שֶׁלּוֹ,
כְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא מְלַקֵּט מִתּוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
אֶת הַגַּס הַגַּס.
וּמִשֶּׁרַבּוּ עוֹבְרֵי עֲבֵרָה הִתְקִינוּ,
שֶׁיְּהֵא זֶה מְלַקֵּט מִתּוֹךְ שֶׁלַּזֶּה שֶׁלֹּא בְטוֹבָה,
וְאֵין צָרִךְ לוֹמַר שֶׁיְּקַצֵּץ לָהֶם מְזוֹנוֹת.

מסכת שביעית פרק ד משנה ב
ב
שָׂדֶה שֶׁנִּתְקַוְּצָה,
תִּזָּרַע מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית;
שֶׁנִּטַּיְּבָה אוֹ שֶׁנִּדַּיְּרָה,
לֹא תִזָּרַע מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית.
שָׂדֶה שֶׁנִּטַּיְּבָה, בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין אוֹכְלִין פֵּרוֹתֶיהָ בַשְּׁבִיעִית;

וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אוֹכְלִין.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין אוֹכְלִין פֵּרוֹת שְׁבִיעִית בְּטוֹבָה;
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
בְּטוֹבָה וְשֶׁלֹּא בְּטוֹבָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חִלּוּף הַדְּבָרִים,
זֶה מִקֻּלֵּי בֵית שַׁמַּי וּמֵחֻמְרֵי בֵית הִלֵּל.

מסכת שביעית פרק ד משנה ג
ג
חוֹכְרִים נִירִים מִן הַגּוֹיִם בַּשְּׁבִיעִית,
אֲבָל לֹא מִיִּשְׂרָאֵל.
וּמְחַזְּקִים יְדֵי גוֹיִם בַּשְּׁבִיעִית,
אֲבָל לֹא יְדֵי יִשְׂרָאֵל.
וְשׁוֹאֲלִין בִּשְׁלוֹמָם,
מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם.

מסכת שביעית פרק ד משנה ד
ד
הַמֵּדֵל בַּזֵּיתִים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יָגֹם.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
יְשָׁרֵשׁ.
מוֹדִים בְּמַחֲלִיק עַד שֶׁיָּגֹם.
וְאֵי זֶה הוּא מֵדֵל?
אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם.
הַמַּחֲלִיק?
שְׁלֹשָׁה זֶה בְצַד זֶה.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
מִתּוֹךְ שֶׁלּוֹ,
אֲבָל מִתּוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
אַף הַמַּחֲלִיק יְשָׁרֵשׁ.

מסכת שביעית פרק ד משנה ה
ה
הַמְּבַקֵּעַ בַּזַּיִת לֹא יְחַפֶּה בֶעָפָר,
אֲבָל מְכַסֶּה הוּא בָאֲבָנִים אוֹ בַקַּשׁ.
הַקּוֹצֵץ קוֹרוֹת שִׁקְמָה, לֹא יְחַפֶּה בֶעָפָר,

אֲבָל מְכַסֶּה הוּא בָאֲבָנִים אוֹ בְקַשׁ.
אֵין קוֹצְצִין בְּתוּלַת שִׁקְמָה בַשְּׁבִיעִית,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא עֲבוֹדָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כְּדַרְכָּהּ אָסוּר;
אֶלָּא מַגְבִּיהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים,
אוֹ גוֹמֵם מֵעַם הָאָרֶץ.

מסכת שביעית פרק ד משנה ו
ו
הַמְזַנֵּב בַּגְּפָנִים וְהַקּוֹצֵץ קָנִים,
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יַרְחִיק טֶפַח.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
קוֹצֵץ כְּדַרְכּוֹ בַקָּרְדּוֹם אוֹ בַמַּגָּל וּבַמְּגֵרָה,
וּבְכָל מִין שֶׁיִּרְצֶה.
אִילָן שֶׁנִּפְשַׁח,
קוֹשְׁרִין אוֹתוֹ בַשְּׁבִיעִית.
לֹא שֶׁיַּעֲלֶה, אֶלָּא שֶׁלֹּא יוֹסִיף.

מסכת שביעית פרק ד משנה ז
ז
מֵאֵמָתַי אוֹכְלִין פֵּרוֹת הָאִילָן בַּשְּׁבִיעִית?
הַפַּגִּים,
מִשֶּׁיַּזְרִיחוּ, אוֹכֵל בָּהֶן פִּתּוֹ בַשָּׂדֶה;
בְּחֵלוּ, כּוֹנֵס לְתוֹךְ בֵּיתוֹ.
וְכֵן כַּיּוֹצֵא בָהֶם בִּשְׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ,
חַיָּבִים בַּמַּעַשְׂרוֹת.

מסכת שביעית פרק ד משנה ח
ח
הַבֹּסֶר,
מִשֶּׁהֵבִיא מַיִם, אוֹכֵל פִּתּוֹ בַשָּׂדֶה;
הִבְאִישׁ, כּוֹנֵס לְתוֹךְ בֵּיתוֹ.
וְכֵן כַּיּוֹצֵא בוֹ בִּשְׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ,
חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת.

מסכת שביעית פרק ד משנה ט
ט
זֵיתִים שֶׁהִכְנִיסוּ רְבִיעִית לִסְאָה,
פּוֹצֵעַ וְאוֹכֵל בַּשָּׂדֶה.

הִכְנִיסוּ חֲצִי לֹג, כּוֹתֵשׁ וְסָךְ בַּשָּׂדֶה.
הִכְנִיסוּ שְׁלִישׁ,
כּוֹתֵשׁ בַּשָּׂדֶה וְכוֹנֵס לְתוֹךְ בֵּיתוֹ.
וְכֵן כַּיּוֹצֵא בָהֶן בִּשְׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ,
חַיָּבִים בַּמַּעַשְׂרוֹת.
וּשְׁאָר כָּל פֵּרוֹת הָאִילָן,
כְּעוֹנָתָן לַמַּעַשְׂרוֹת, כָּךְ עוֹנָתָן לַשְּׁבִיעִית.

מסכת שביעית פרק ד משנה י
י
מֵאֵמָתַי אֵין קוֹצְצִין אֶת הָאִילָן בַּשְּׁבִיעִית?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כָּל הָאִילָן מִשֶּׁיּוֹצִיא.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
הֶחָרוּבִין מִשֶּׁיְּשַׁלְשֵׁלוּ,
וְהַגְּפָנִים מִשֶּׁיְּגָרֵעוּ,
הַזֵּיתִים מִשֶּׁיָּנִיצוּ,
וּשְׁאָר כָּל פֵּרוֹת הָאִילָן מִשֶּׁיּוֹצִיא.
כָּל הָאִילָן,
כֵּיוָן שֶׁבָּא לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת,
מֻתָּר לְקוֹצְצוֹ.
כַּמָּה יְהֵא בַזַּיִת וְלֹא יְקַצְּצֶנּוּ?
רֹבַע.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
הַכֹּל לְפִי זָיִת.

פרק ה
מסכת שביעית פרק ה משנה א
א
בְּנוֹת שׁוּחַ, שְׁבִיעִית יֵשׁ לָהֶן שְׁנִיָּה,
שֶׁהֵן עוֹשׂוֹת לְשָׁלוֹשׁ שָׁנִים.
רְבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
הַפַּרְסִיּוֹת, שְׁבִיעִית שֶׁלָּהֶן מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית,
שֶׁהֵן עוֹשׂוֹת לִשְׁתֵּי שָׁנִים.
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא בְנוֹת שׁוּחַ.

מסכת שביעית פרק ה משנה ב
ב

הַטּוֹמֵן אֶת הַלּוּף בַּשְּׁבִיעִית,
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לֹא יִפְחֹת מִסָּאתַיִם,
עַל גֹּבַהּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
וְטֶפַח עָפָר עַל גַּבָּיו.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא יִפְחֲתוּ מֵאַרְבַּעַת קַבִּים,
עַל גֹּבַהּ טֶפַח,
וְטֶפַח עָפָר עַל גַּבָּיו.
וְטוֹמְנוֹ מְקוֹם דְּרִיסַת הָאָדָם.

מסכת שביעית פרק ה משנה ג

ג

לוּף שֶׁעָבְרָה עָלָיו שְׁבִיעִית,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אִם לָקְטוּ הָעֲנִיִּים אֶת עָלָיו, לָקְטוּ;
וְאִם לָאו,
יַעֲשֶׂה חֶשְׁבּוֹן לָעֲנִיִּים.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אִם לָקְטוּ הָעֲנִיִּים אֶת עָלָיו, לָקְטוּ;
וְאִם לָאו,
אֵין לָעֲנִיִּים עִמּוֹ חֶשְׁבּוֹן.

מסכת שביעית פרק ה משנה ד

ד

לוּף שֶׁלְּעֶרֶב שְׁבִיעִית שֶׁהוּא נִכְנָס לַשְּׁבִיעִית,
וְכֵן בְּצָלִים הַקֵּיצוֹנִים,
וְכֵן פּוּאָה שֶׁלְּעִדִית,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
עוֹקְרִין אוֹתָהּ בְּמָרוּפוֹת שֶׁלָּעֵץ;
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
בְּקַרְדֻּמּוֹת שֶׁלַּמַּתֶּכֶת.
מוֹדִים בְּפוּאָה שֶׁלַּצְּלָעוֹת,
שֶׁעוֹקְרִין אוֹתָהּ בְּקַרְדֻּמּוֹת שֶׁלַּמַּתֶּכֶת.

מסכת שביעית פרק ה משנה ה

ה

מֵאֵמָתַי מֻתָּר אָדָם לִקַּח לוּף מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית?
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִיָּד.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

מִשֶּׁיִּרְבֶּה הֶחָדָשׁ.

מסכת שביעית פרק ה משנה ו

ו

אֵלּוּ כֵלִים שֶׁאֵין הָאֻמָּן רַשַּׁי לְמָכְרָם בַּשְּׁבִיעִית:
מַחֲרֵשָׁה וְכָל כֵּלֶיהָ,
הָעֹל, הַמִּזְרֶה, וְהַדָּקֳר.
אֲבָל מוֹכֵר הוּא מַגַּל יָד,
מַגַּל קָצִיר, עֲגָלָה וְכָל כֵּלֶיהָ.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁמְּלַאכְתּוֹ מְיֻחֶדֶת לַעֲבֵרָה, אָסוּר;
לֶאֱסֹר וּלְהַתִּיר, מֻתָּר.

מסכת שביעית פרק ה משנה ז

ז

הַיּוֹצֵר מוֹכֵר חָמֵשׁ כַּדֵּי שֶׁמֶן,
וַחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה כַדֵּי יַיִן,
שֶׁכֵּן דַּרְכּוֹ לְהָבִיא מִן הַהֶבְקֵר.
אִם הֵבִיא יָתֵר מִכֵּן, מֻתָּר.
וּמוֹכֵר לַגּוֹיִם בָּאָרֶץ,
וּלְיִשְׂרָאֵל בְּחוּצָה לָאָרֶץ.

מסכת שביעית פרק ה משנה ח

ח

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֹא יִמְכֹּר לוֹ פָּרָה חוֹרֶשֶׁת בַּשְּׁבִיעִית.
בֵּית הִלֵּל מַתִּירִין,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לְשָׁחְטָהּ.
מוֹכֵר לוֹ פֵּרוֹת אֲפִלּוּ בְשָׁעַת הַזֶּרַע.
מַשְׁאִיל לוֹ סְאָתוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁיֶּשׁ לוֹ גֹרֶן.
פּוֹרֵט לוֹ מָעוֹת,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁיֶּשׁ לוֹ פוֹעֲלִים.
וְכֻלָּם בְּפֵרוּשׁ אֲסוּרִין.

מסכת שביעית פרק ה משנה ט

ט

מַשְׁאֶלֶת אִשָּׁה
לַחֲבֶרְתָּהּ הַחֲשׁוּדָה עַל הַשְּׁבִיעִית
נָפָה וּכְבָרָה, וְרֵחַיִם וְתַנּוּר;
אֲבָל לֹא תָבֹר וְלֹא תִטְחַן עִמָּהּ.

אֵשֶׁת חָבֵר מַשְׁאֶלֶת לְאֵשֶׁת עַם הָאָרֶץ
נָפָה וּכְבָרָה;
וּבוֹרֶרֶת וְטוֹחֶנֶת וּמְרַקֶּדֶת עִמָּהּ.
אֲבָל מִשֶּׁתַּטִּיל אֶת הַמַּיִם,
לֹא תִגַּע אֶצְלָהּ,
שֶׁאֵין מְחַזְּקִין יְדֵי עוֹבְרֵי עֲבֵרָה.
וְכֻלָּם לֹא אָמְרוּ אֶלָּא מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.
מְחַזְּקִים יְדֵי גוֹיִם בַּשְּׁבִיעִית,
אֲבָל לֹא יְדֵי יִשְׂרָאֵל.
וְשׁוֹאֲלִים בִּשְׁלוֹמָם,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.

פרק ו

מסכת שביעית פרק ו משנה א

א

שָׁלוֹשׁ אֲרָצוֹת לַשְּׁבִיעִית:
כָּל שֶׁהֶחֱזִיקוּ עוֹלֵי בָבֶל,
מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְעַד כְּזִיב,
לֹא נֶאֱכָל וְלֹא נֶעֱבָד;
וְכָל שֶׁהֶחֱזִיקוּ עוֹלֵי מִצְרַיִם,
מִכְּזִיב עַד הַנָּהָר וְעַד אֲמָנָה,
נֶאֱכָל אֲבָל לֹא נֶעֱבָד;
מֵהַנָּהָר וּמֵאֲמָנָה וְלִפְנִים,
נֶאֱכָל וְנֶעֱבָד.

מסכת שביעית פרק ו משנה ב

ב

עוֹשִׂים בַּתָּלוּשׁ בְּסוּרְיָה,
אֲבָל לֹא בִמְחֻבָּר.
דָּשִׁים וְזוֹרִים וְדוֹרְכִים וּמְעַמְּרִים,
אֲבָל לֹא קוֹצְרִים וְלֹא בוֹצְרִים וְלֹא מוֹסְקִים.
כְּלָל אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
כָּל שֶׁכַּיּוֹצֵא בוֹ מֻתָּר בָּאֶרֶץ,
עוֹשִׂים אוֹתוֹ בְסוּרְיָה.

מסכת שביעית פרק ו משנה ג

ג

בְּצָלִים שֶׁיָּרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים וְצִמֵּחוּ,
אִם הָיוּ הֶעָלִים שֶׁלָּהֶן שְׁחוֹרִים,

אֲסוּרִין;
הוֹרִיקוּ, הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין.
רִבִּי חֲנַנְיָה בֶן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
אִם יְכוּלִין לְהִתָּלֵשׁ בֶּעָלִין שֶׁלָּהֶן,
אֲסוּרִין;
כְּנֶגֶד כֵּן מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית מֻתָּרִין.

מסכת שביעית פרק ו משנה ד
ד
מֵאֵמָּתַי מֻתָּר אָדָם
לִקַּח יָרָק מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית?
מִשֶּׁיַּעֲשֶׂה כַיּוֹצֵא בוֹ.
עָשָׂה הַבַּכִּיר,
הֻתַּר הָאָפִיל.
רֶבִּי הִתִּיר לִקַּח יָרָק מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית מִיָּד.

מסכת שביעית פרק ו משנה ה
ה
אֵין מוֹצִיאִין שֶׁמֶן שְׂרֵפָה וּפֵרוֹת שְׁבִיעִית
מֵהָאָרֶץ לְחוּצָה לָאָרֶץ.
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
שָׁמַעְתִּי בְּפֵרוּשׁ,
שֶׁמּוֹצִיאִין לְסוּרְיָה,
וְאֵין מוֹצִיאִין לְחוּצָה לָאָרֶץ.

מסכת שביעית פרק ו משנה ו
ו
אֵין מְבִיאִין תְּרוּמָה מֵחוּצָה לָאָרֶץ לָאָרֶץ.
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
שָׁמַעְתִּי בְּפֵרוּשׁ,
שֶׁמְּבִיאִין מִסּוּרְיָה,
וְאֵין מְבִיאִין מֵחוּצָה לָאָרֶץ.

פרק ז

מסכת שביעית פרק ז משנה א
א
כְּלָל גָּדוֹל אָמְרוּ בַשְּׁבִיעִית:
כָּל שֶׁהוּא מַאֹכֶל אָדָם,
וּמַאֹכֶל בְּהֵמָה מִמִּין הַצּוֹבְעִים,

וְאֵינוּ מִתְקַיֵּם בָּאָרֶץ,
יֶשׁ לוֹ שְׁבִיעִית וּלְדָמָיו שְׁבִיעִית,
יֶשׁ לוֹ בֵעוּר וּלְדָמָיו בֵּעוּר.
וְאֵי זֶה זֶה?
זֶה עֲלֵי לוּף שׁוֹטֶה,
וַעֲלֶה הַדַּנְדַּנָּא,
הָעֻלְשִׁים,
וְהַכְּרֵישִׁים,
הָרְגִילָה,
וְנֵץ הֶחָלָב;
מֵאֹכֶל בְּהֵמָה,
הַחוֹחִים וְהַדַּרְדָּרִים;
וּמִמִּין הַצּוֹבְעִים,
סִפְּחֵי אֶסְטֵס וְקוֹצָא;
יֵשׁ לָהֶם שְׁבִיעִית וְלִדְמֵיהֶן שְׁבִיעִית,
יֵשׁ לָהֶם בֵּעוּר וְלִדְמֵיהֶן בֵּעוּר.

מסכת שביעית פרק ז משנה ב

ב

וְעוֹד כְּלָל אַחֵר אָמְרוּ:
כָּל שֶׁהוּא מֵאֹכֶל אָדָם
וּמֵאֹכֶל בְּהֵמָה וּמִמִּין הַצּוֹבְעִים,
וּמִתְקַיֵּם בָּאָרֶץ,
יֶשׁ לוֹ שְׁבִיעִית וּלְדָמָיו שְׁבִיעִית,
אֵין לוֹ בֵעוּר וְלֹא לְדָמָיו בֵּעוּר.
וְאֵי זֶה זֶה?
זֶה עִקַּר הַלּוּף שׁוֹטֶה,
וְעִקַּר הַדַּנְדַּנָּה,
הָעַרְקְבָנִין,
וְהַחַלְבֵּיצִין,
וְהַבֶּכְרָיָה;
מִמִּין הַצּוֹבְעִים,
הַפּוּאָה וְהָרְכָפָה;
יֵשׁ לָהֶן שְׁבִיעִית וְלִדְמֵיהֶן שְׁבִיעִית,
אֵין לָהֶן בֵּעוּר וְלֹא לִדְמֵיהֶן בֵּעוּר.

ג

רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
דְּמֵיהֶן מִתְבַּעֲרִין עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
אָמְרוּ לוֹ:
לָהֶן אֵין בֵּעוּר,

קַל וָחֹמֶר לִדְמֵיהֶן.

מסכת שביעית פרק ז משנה ג
ד
קְלִפֵּי רִמּוֹן וְהַנֵּץ שֶׁלּוֹ,
קְלִפֵּי אֱגוֹזִים וְהַגַּלְעִנִּים,
יֵשׁ לָהֶם שְׁבִיעִית וְלִדְמֵיהֶן שְׁבִיעִית.
הַצַּבָּע צוֹבֵעַ לְעַצְמוֹ;
לֹא יִצְבַּע בְּשָׂכָר,
שֶׁאֵין עוֹשִׂין סְחוֹרָה בְּפֵרוֹת שְׁבִיעִית;
וְלֹא בִבְכוֹרוֹת,
וְלֹא בִתְרוּמוֹת,
וְלֹא בִנְבֵלוֹת,
וְלֹא בִטְרֵפוֹת,
וְלֹא בִשְׁקָצִים,
וְלֹא בִרְמָשִׂים.
וְלֹא יְהֵא לוֹקֵחַ יַרְקוֹת שָׂדֶה וּמוֹכֵר בַּשּׁוּק,
אֲבָל הוּא לוֹקֵט וּבְנוֹ מוֹכֵר עַל יָדוֹ.
לָקַח לְעַצְמוֹ וְהוֹתִיר,
מֻתָּר לְמָכְרוֹ.

מסכת שביעית פרק ז משנה ד
ה
לָקַח בְּכוֹר לְמִשְׁתֵּה בְנוֹ אוֹ לָרֶגֶל,
וְלֹא צָרַךְ לוֹ, מֻתָּר לְמָכְרוֹ.
צָדֵי חַיָּה, עוֹפוֹת וְדָגִים,
שֶׁנִּתְמַנּוּ לָהֶם מִינִים טְמֵאִים,
מֻתָּרִין לְמָכְרָן.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מִי שֶׁנִּתְמַנָּה לוֹ לְפִי דַרְכּוֹ,
לוֹקֵחַ וּמוֹכֵר,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא תְהֵא אֻמָּנוּתוֹ לְכֵן.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

מסכת שביעית פרק ז משנה ה
ו
לוּלַבֵּי זְרָדִים וְהֶחָרוּבִין,
יֵשׁ לָהֶן שְׁבִיעִית וְלִדְמֵיהֶן שְׁבִיעִית.
לוּלַבֵּי הָאֵלָה וְהַבָּטְנָה וְהָאֲטָדִים,
יֵשׁ לָהֶן שְׁבִיעִית וְלִדְמֵיהֶן שְׁבִיעִית,
אֵין לָהֶן בִּעוּר וְלֹא לִדְמֵיהֶן בִּעוּר;

אֲבָל לְעָלִין יֵשׁ בֵּעוּר,
מִפְּנֵי שֶׁנּוֹשְׁרִין מֵאֲבִיהֶן.

מסכת שביעית פרק ז משנה ו

ז

הַוֶּרֶד וְהַכֹּפֶר וְהַקֶּטֶב וְהַלֹּטֶם,
יֵשׁ לָהֶן שְׁבִיעִית וְלִדְמֵיהֶן שְׁבִיעִית.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵין לַקֶּטֶב שְׁבִיעִית,
מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ פְּרִי.

מסכת שביעית פרק ז משנה ז

ח

וֶרֶד חָדָשׁ שֶׁכְּבָשׁוֹ בְּשֶׁמֶן יָשָׁן,
יְלַקֵּט אֶת הַוֶּרֶד;
יָשָׁן בְּחָדָשׁ, חַיָּב בַּבֵּעוּר.
חָרוּבִים חֲדָשִׁים שֶׁכְּבָשָׁן בְּיַיִן יָשָׁן,
וִישָׁנִים בְּחָדָשׁ, חַיָּבִין בַּבֵּעוּר.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא בְנוֹתֵן טַעַם,
חַיָּבִים לְבַעֵר מִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ;
מִין בְּמִינוֹ, כָּל שֶׁהוּא.
שְׁבִיעִית אוֹסֶרֶת כָּל שֶׁהִיא בְמִינָהּ,
וְשֶׁלֹּא בְמִינָהּ, בְּנוֹתֵן טַעַם.

פרק ח

מסכת שביעית פרק ח משנה א

א

כְּלָל גָּדוֹל אָמְרוּ בַשְּׁבִיעִית:
כָּל הַמְיֻחָד לְאֹכֶל אָדָם,
אֵין עוֹשִׂין מִמֶּנּוּ מְלָגְמָא לָאָדָם,
וְאֵין צֹרֶךְ לוֹמַר לִבְהֵמָה;
וְכָל שֶׁאֵינוֹ מְיֻחָד לְאֹכֶל אָדָם,
עוֹשִׂין מִמֶּנּוּ מְלָגְמָא לָאָדָם,
אֲבָל לֹא לַבְּהֵמָה;
וְכָל שֶׁאֵינוֹ מְיֻחָד
לֹא לְאֹכֶל אָדָם וְלֹא לְאֹכֶל בְּהֵמָה,
חָשַׁב עָלָיו אֹכֶל אָדָם וְאֹכֶל בְּהֵמָה,
נוֹתְנִין עָלָיו חֻמְרֵי אָדָם וְחֻמְרֵי בְהֵמָה;

חָשַׁב עָלָיו לָעֵצִים, הֲרֵי הוּא כָּעֵצִים,
כְּגוֹן הַסְּאָה הָאֵזוֹב וְהַקֻּרְנִית.

מסכת שביעית פרק ח משנה ב

ב

שְׁבִיעִית נִתְּנָה לַאֲכִילָה לִשְׁתִיָּה וּלְסִיכָה,
לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל,
וְלָסוּךְ דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לָסוּךְ.
לֹא יָסוּךְ יַיִן וָחֹמֶץ,
אֲבָל סָךְ הוּא אֶת הַשֶּׁמֶן.
וְכֵן בִּתְרוּמָה וּבְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי.
קַל מֵהֶן שְׁבִיעִית,
שֶׁנִּתְּנָה לְהַדְלָקַת הַנֵּר.

מסכת שביעית פרק ח משנה ג

ג

אֵין מוֹכְרִין פֵּרוֹת שְׁבִיעִית,
לֹא בַמִּדָּה, וְלֹא בַמִּשְׁקָל, וְלֹא בַמִּנְיָן;
וְלֹא תְאֵנִים בַּמִּנְיָן,
וְלֹא יָרָק בַּמִּשְׁקָל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אַף לֹא אֲגֻדּוֹת.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהֵאָגֵד בַּבַּיִת,
אוֹגְדִין אוֹתוֹ בַשּׁוּק,
כְּגוֹן הַכְּרֵישִׁים וְנֵץ הֶחָלָב.

מסכת שביעית פרק ח משנה ד

ד

הָאוֹמֵר לַפּוֹעֵל:
"הֵילָךְ אִסָּר זֶה, וְלַקֵּט לִי יָרָק הַיּוֹם",
שְׂכָרוֹ מֻתָּר;
"לַקֵּט לִי בוֹ יָרָק הַיּוֹם",
שְׂכָרוֹ אָסוּר.
לָקַח מִן הַנַּחְתּוֹם מִכִּכָּר בְּפוּנְדְּיוֹן:
"כְּשֶׁאֶלְקֹט יַרְקוֹת שָׂדֶה אָבִיא לָךְ",
מֻתָּר;
לָקַח מִמֶּנּוּ סְתָם,
לֹא יְשַׁלֵּם לוֹ מִדְּמֵי שְׁבִיעִית,
שֶׁאֵין פּוֹרְעִין חוֹב מִדְּמֵי שְׁבִיעִית.

מסכת שביעית פרק ח משנה ה

ה

אֵין נוֹתְנִין
לֹא לַבַּיָּר, וְלֹא לַבַּלָּן,
וְלֹא לַסַּפָּר, וְלֹא לַסַּפָּן;
אֲבָל נוֹתֵן הוּא לַבַּיָּר לִשְׁתּוֹת.
וּלְכֻלָּם הוּא נוֹתֵן מַתְּנַת חִנָּם.

מסכת שביעית פרק ח משנה ו

ו

תְּאֵנִים שֶׁלַּשְּׁבִיעִית,
אֵין קוֹצִין אוֹתָן בַּמֻּקְצֶה,
אֲבָל קוֹצֶה הוּא בֶחָרְבָּה.
אֵין דּוֹרְכִין עֲנָבִים בַּגַּת,
אֲבָל דּוֹרֵךְ הוּא בַעֲרֵבָה.
וְאֵין עוֹשִׂין זֵיתִים בַּבַּד וּבַקָּטְבָּא,
אֲבָל כּוֹתֵשׁ וּמַכְנִיס לַבּוֹדֵידָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף טוֹחֵן הוּא בְּבֵית הַבַּד וּמַכְנִיס לַבּוֹדֵידָה.

מסכת שביעית פרק ח משנה ז

ז

אֵין מְבַשְּׁלִין יָרָק שֶׁלַּשְּׁבִיעִית בְּשֶׁמֶן שֶׁלִּתְרוּמָה,
שֶׁלֹּא יְבִיאֶנּוּ לִידֵי פְסוּל.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר.
וְהָאַחֲרוֹן אַחֲרוֹן נִתְפָּשׂ בַּשְּׁבִיעִית,
וְהַפְּרִי עַצְמוֹ אָסוּר.

מסכת שביעית פרק ח משנה ח

ח

אֵין לוֹקְחִין עֲבָדִים וְקַרְקָעוֹת וּבְהֵמָה טְמֵאָה
מִדְּמֵי שְׁבִיעִית;
וְאִם לָקַח, יֹאכַל כְּנֶגְדּוֹ.
אֵין מְבִיאִים קִנֵּי זָבִים, קִנֵּי זָבוֹת וְקִנֵּי יוֹלְדוֹת
מִדְּמֵי שְׁבִיעִית;
וְאִם הֵבִיא, יֹאכַל כְּנֶגְדּוֹ.
אֵין סָכִים כֵּלִים בְּשֶׁמֶן שֶׁלַּשְּׁבִיעִית;
וְאִם סָךְ, יֹאכַל כְּנֶגְדּוֹ.

מסכת שביעית פרק ח משנה ט

ט

עוֹר שֶׁסָּכוֹ בְשֶׁמֶן שֶׁלַּשְּׁבִיעִית,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִדָּלֵק.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יֹאכַל כְּנֶגְדּוֹ.
אָמְרוּ לִפְנֵי רִבִּי עֲקִיבָה:
אוֹמֵר הָיָה רִבִּי אֱלִיעֶזֶר:
עוֹר שֶׁסָּכוֹ בְשֶׁמֶן שֶׁלַּשְּׁבִיעִית,
יִדָּלֵק.
אָמַר לָהֶם:
שְׁתֹקוּ!
לֹא אֹמַר לָכֶם מָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר בּוֹ.

מסכת שביעית פרק ח משנה י

י

וְעוֹד אָמְרוּ לְפָנָיו:
אוֹמֵר הָיָה רִבִּי אֱלִיעֶזֶר:
הָאוֹכֵל פַּת כּוּתִים כְּאוֹכֵל בְּשַׂר חֲזִיר.
אָמַר לָהֶם:
שְׁתֹקוּ!
לֹא אֹמַר לָכֶם מָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר בּוֹ.

מסכת שביעית פרק ח משנה יא

יא

מַרְחֵץ שֶׁהֻסְּקָה בַתֶּבֶן אוֹ בַקַּשׁ שֶׁלַּשְּׁבִיעִית,
מֻתָּר לִרְחֹץ בָּהּ.
וְאִם מִתְחַשֵּׁב הוּא,
הֲרֵי זֶה לֹא יִרְחַץ.

פרק ט

מסכת שביעית פרק ט משנה א

א

הַפֵּיגָם וְהַיַּרְבּוּזִין הַשּׁוֹטִים,
וְהַחֲלַגְלוֹגוֹת, כֻּסְבָּר שֶׁבֶּהָרִים,
וְכַרְפַּס שֶׁלַּנְּהָרוֹת, וְהַגַּרְגֵּר שֶׁלָּאַפָּר,
פְּטוּרִין מִן הַמַּעַשְׂרוֹת,
וְנִלְקָחִים מִכָּל אָדָם בַּשְּׁבִיעִית,
שֶׁאֵין כַּיּוֹצֵא בָהֶן נִשְׁמָר.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

סִפְּחֵי חַרְדָּל מֻתָּרִין,
שֶׁלֹּא נֶחְשְׁדוּ עֲלֵיהֶם עוֹבְרֵי עֲבֵרָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל הַסְּפָחִין מֻתָּרִין,
חוּץ מִסְּפִחֵי אֶכְרוּב,
שֶׁאֵין כַּיּוֹצֵא בָהֶן בְּיַרְקוֹת שָׂדֶה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל הַסְּפָחִין אֲסוּרִין.

מסכת שביעית פרק ט משנה ב

ב
שָׁלוֹשׁ אֲרָצוֹת לַבִּעוּר:
יְהוּדָה, וְעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, וְגָלִיל;
וְשָׁלוֹשׁ שָׁלוֹשׁ אֲרָצוֹת לְכָל אַחַת וְאַחַת.
גָּלִיל הָעֶלְיוֹן, וְגָלִיל הַתַּחְתּוֹן, וְהָעֵמֶק;
מִכְּפַר חֲנַנְיָה וּלְמַעְלָן,
כָּל שֶׁאֵינוּ מְגַדֵּל שִׁקְמִים, גָּלִיל הָעֶלְיוֹן;
מִכְּפַר חֲנַנְיָה וּלְמַטָּן,
כָּל שֶׁהוּא מְגַדֵּל שִׁקְמִים, גָּלִיל הַתַּחְתּוֹן;
וּתְחוּם טְבֶרְיָה, הָעֵמֶק.
וּבִיהוּדָה:
הָהָר, וְהַשְּׁפֵלָה, וְהָעֵמֶק.
וּשְׁפֵלַת לוּד כִּשְׁפֵלַת דָּרוֹם,
וְהָהָר שֶׁלָּהּ כְּהַר הַמֶּלֶךְ. <כְּהָהָר>
מִבֵּית חוֹרוֹן וְעַד הַיָּם, מְדִינָה אַחַת.

מסכת שביעית פרק ט משנה ג

ג
וְלָמָּה אָמְרוּ שָׁלוֹשׁ אֲרָצוֹת?
שֶׁיְּהוּ אוֹכְלִין מִכָּל אַחַת וְאַחַת,
עַד שֶׁיִּכְלֶה הָאַחֲרוֹן שֶׁבָּהּ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לֹא אָמְרוּ שָׁלוֹשׁ אֲרָצוֹת אֶלָּא בִיהוּדָה,
וּשְׁאָר כָּל הָאֲרָצוֹת כְּהַר הַמֶּלֶךְ.
כָּל הָאֲרָצוֹת כְּאַחַת לַזֵּיתִים וְלַתְּמָרִים.

מסכת שביעית פרק ט משנה ד

ד
אוֹכְלִים עַל הַמֻּבְקָר,
אֲבָל לֹא מִן הַשָּׁמוּר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

אַף עַל הַשָּׁמוּר.
אוֹכְלִים עַל הַטְּפָחִין וְעַל הַדִּפְרָא,
אֲבָל לֹא עַל הַסִּתְוָנִיּוֹת.
רִבִּי יְהוּדָה מַתִּיר כָּל זְמַן שֶׁבִּכֵּרוּ,
עַד שֶׁלֹּא יִכְלֶה הַקַּיִץ.

מסכת שביעית פרק ט משנה ה

ה

הַכּוֹבֵשׁ שְׁלֹשָׁה כְבָשִׁים בְּחָבִית אַחַת,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אוֹכְלִים עַל הָרִאשׁוֹן.
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אַף עַל הָאַחֲרוֹן.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כָּל שֶׁכָּלֶה מִינוֹ מִן הַשָּׂדֶה,
יְבַעֵר מִינוֹ מִן הֶחָבִית;
וַהֲלָכָה כִדְבָרָיו.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל הַיָּרָק אֶחָד לַבִּעוּר.
אוֹכְלִין בִּרְגִילָה
עַד שֶׁיִּכְלוּ הַסַּנָּרִיּוֹת מִבִּקְעַת בֵּית נְטוֹפָה.

מסכת שביעית פרק ט משנה ו

ו

הַמְלַקֵּט עֲשָׂבִים לַחִים,
עַד שֶׁיִּיבַשׁ הַמָּתִיק;
וְהַמְגַבֵּב יָבֵשׁ,
עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.
עֲלֵי קָנִים וַעֲלֵי גְפָנִים,
עַד שֶׁיִּשְּׁרוּ מֵאֲבִיהֶם;
הַמְגַבֵּב יָבֵשׁ,
עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בְּכֻלָּן, עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.

מסכת שביעית פרק ט משנה ז

ז

כַּיּוֹצֵא בוֹ,
הַמַּשְׂכִּיר בַּיִת לַחֲבֵרוֹ עַד הַגְּשָׁמִים,
עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.
הַמֻּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ עַד הַגְּשָׁמִים,

עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.
עַד אֵמָתַי הָעֲנִיִּים נִכְנָסִים לַפַּרְדֵּסוֹת?
עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.
מֵאֵמָתַי נֶהֱנִים וְשׂוֹרְפִים
בַּתֶּבֶן וּבַקַּשׁ שֶׁלַּשְּׁבִיעִית?
מִשֶּׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.

מסכת שביעית פרק ט משנה ח
ח
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ פֵּרוֹת שְׁבִיעִית,
וְהִגִּיעָה שָׁעַת הַבִּעוּר,
מְחַלְּקִין מְזוֹן שָׁלוֹשׁ סְעוּדוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.
וְהָעֲנִיִּים אוֹכְלִים אַחַר הַבִּעוּר,
אֲבָל לֹא עֲשִׁירִים.
דִּבְרֵי רְבִּי יוּדָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֶחָד עֲנִיִּים וְאֶחָד עֲשִׁירִים,
אוֹכְלִין אַחַר הַבִּעוּר.

מסכת שביעית פרק ט משנה ט
ט
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ פֵּרוֹת שְׁבִיעִית,
שֶׁנָּפְלוּ לוֹ לִירוּשָּׁה אוֹ שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ מַתָּנָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִנָּתְנוּ לְאוֹכְלֵיהֶם.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין הַחוֹטֵא נִשְׂכָּר,
אֶלָּא יִמָּכְרוּ לְאוֹכְלֵיהֶם,
וּדְמֵיהֶם יִתְחַלְּקוּ לְכָל אָדָם.
הָאוֹכֵל מֵעִסַּת שְׁבִיעִית עַד שֶׁלֹּא הוּרְמָה חַלָּתָהּ,
חַיָּב מִיתָה.

פרק י
מסכת שביעית פרק י משנה א
א
שְׁבִיעִית מְשַׁמֶּטֶת אֶת הַמִּלְוָה,
בִּשְׁטָר וְשֶׁלֹּא בִשְׁטָר.
הַקָּפַּת הֶחָנוּת אֵינָהּ מְשַׁמֶּטֶת.
וְאִם עֲשָׂאָהּ מִלְוָה,

הֲרֵי זוֹ מַשְׁמֶטֶת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָרִאשׁוֹן מַשְׁמִיט.
שְׂכַר שָׂכִיר אֵינוּ מַשְׁמִיט;
וְאִם עֲשָׂאוֹ מִלְוָה,
הֲרֵי זֶה מַשְׁמִיט.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל מְלָאכָה שֶׁהִיא פוֹסֶקֶת לַשְּׁבִיעִית,
מַשְׁמֶטֶת;
וְשֶׁאֵינָהּ פּוֹסֶקֶת לַשְּׁבִיעִית,
אֵינָהּ מַשְׁמֶטֶת.

מסכת שביעית פרק י משנה ב
ב
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַפָּרָה,
וְחִלְּקָהּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
אִם הָיָה הַחֹדֶשׁ מְעֻבָּר, מַשְׁמִיט;
וְאִם לָאו, אֵינוּ מַשְׁמִיט.
הָאוֹנֵס, וְהַמְפַתֶּה, וְהַמּוֹצִיא שֵׁם רָע,
וְכָל מַעֲשֵׂה בֵית דִּין, אֵינָן מַשְׁמִיטִין.
הַמַּלְוֶה עַל הַמַּשְׁכּוֹן,
וְהַמּוֹסֵר שְׁטָרוֹתָיו לְבֵית דִּין,
אֵינָן מַשְׁמִיטִין.

מסכת שביעית פרק י משנה ג
ג
פְּרוֹזְבּוֹל אֵינוּ מַשְׁמִיט.
זֶה אֶחָד מִן הַדְּבָרִים שֶׁהִתְקִין הִלֵּל הַזָּקֵן,
שֶׁרָאָה שֶׁנִּמְנְעוּ הָעָם מִלַּלְוּוֹת זֶה אֶת זֶה,
וְעוֹבְרִים עַל מַה שֶּׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים טו,ט)
"הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן יִהְיֶה דָבָר עִם לְבָבְךָ בְלִיַּעַל לֵאמֹר" וְגוֹמֵר,
הִתְקִין הִלֵּל פְּרוֹזְבּוֹל.

מסכת שביעית פרק י משנה ד
ד
זֶה הוּא גוּפוֹ שֶׁלִּפְרוֹזְבּוֹל:
"מוֹסֵר אֲנִי לָכֶם,
אִישׁ פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי וְהַדַּיָּנִים שֶׁבְּמָקוֹם פְּלוֹנִי,
שֶׁכָּל חוֹב שֶׁיֶּשׁ לִי,
שֶׁאֶגְבֶּנּוּ כָּל זְמַן שֶׁאֶרְצֶה",
וְהַדַּיָּנִים חוֹתְמִין לְמַטָּן אוֹ הָעֵדִים.

מסכת שביעית פרק י משנה ה

ה

פְּרוֹזְבּוֹל הַמֻּקְדָּם כָּשֵׁר,
וְהַמְאֻחָר פָּסוּל.
שְׁטָרֵי חוֹב הַמֻּקְדָּמִים פְּסוּלִין,
וְהַמְאֻחָרִין כְּשֵׁרִין.
אֶחָד לוֶֹה מֵחֲמִשָּׁה,
כּוֹתְבִין פְּרוֹזְבּוֹל לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.
חֲמִשָּׁה לָוִים מִן הָאֶחָד,
אֵינוֹ כוֹתֵב אֶלָּא פְּרוֹזְבּוֹל אֶחָד לְכֻלָּם.

מסכת שביעית פרק י משנה ו

ו

אֵין כּוֹתְבִין פְּרוֹזְבּוֹל אֶלָּא עַל הַקַּרְקַע.
אִם אֵין לוֹ,
מְזַכֵּהוּ לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ כָל שֶׁהוּא.
הָיְתָה לוֹ שָׂדֶה מְמֻשְׁכֶּנֶת בָּעִיר,
כּוֹתְבִין עָלֶיהָ פְּרוֹזְבּוֹל.
רַבִּי חֻצְפִּית אוֹמֵר:
כּוֹתְבִין לָאִישׁ עַל נִכְסֵי אִשְׁתּוֹ,
וְלַיְתוֹמִים עַל נִכְסֵי אַפִּיטְרוֹפִּים.

מסכת שביעית פרק י משנה ז

ז

כַּוֶּרֶת דְּבוֹרִים,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הֲרֵי הִיא כְּקַרְקַע,
וְכוֹתְבִין עָלֶיהָ פְּרוֹזְבּוֹל,
וְאֵינָהּ מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה בִמְקוֹמָהּ,
וְהָרוֹדֶה מִמֶּנָּה בַּשַּׁבָּת, חַיָּב.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינָהּ כְּקַרְקַע,
וְאֵין כּוֹתְבִין עָלֶיהָ פְּרוֹזְבּוֹל,
וּמְקַבֶּלֶת טֻמְאָה בִמְקוֹמָהּ,
וְהָרוֹדֶה מִמֶּנָּה בַּשַּׁבָּת, פָּטוּר.

מסכת שביעית פרק י משנה ח

ח

הַמַּחֲזִיר חוֹב בַּשְּׁבִיעִית,
יֹאמַר לוֹ:

"מַשְׁמִיט אָנִי".
אָמַר לוֹ:
"אַף עַל פִּי כֵן",
יְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים טו,ב)
"וְזֶה דְּבַר הַשְּׁמִטָּה".

ט
כַּיּוֹצֵא בוֹ,
רוֹצֵחַ שֶׁגָּלָה לְעִיר הַמִּקְלָט
וְרָצוּ אַנְשֵׁי הָעִיר לְכַבְּדוֹ,
יֹאמַר לָהֶם:
"רוֹצֵחַ אָנִי!"
אָמְרוּ לוֹ:
"אַף עַל פִּי כֵן",
יְקַבֵּל מֵהֶן, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יט, ד)
"וְזֶה דְּבַר הָרוֹצֵחַ".

מסכת שביעית פרק י משנה ט

י
הַמַּחֲזִיר חוֹב בַּשְּׁבִיעִית,
רוּחַ חֲכָמִים נוֹחָה הֵימֶנּוּ.
הַלּוֹוֶה מִן הַגֵּר שֶׁנִּתְגַּיְּרוּ בָנָיו עִמּוֹ,
לֹא יַחְזִיר לְבָנָיו;
וְאִם הֶחְזִיר,
רוּחַ חֲכָמִים נוֹחָה הֵימֶנּוּ.
כָּל הַמִּטַּלְטְלִין נִקְנִין בִּמְשִׁיכָה;
כָּל הַמְקַיֵּם אֶת דְּבָרוֹ,
רוּחַ חֲכָמִים נוֹחָה הֵימֶנּוּ.

חסל מסכת שביעית

מסכת תרומות

פרק א

מסכת תרומות פרק א משנה א

א
חֲמִשָּׁה לֹא יִתְרֹמוּ,
וְאִם תָּרְמוּ, אֵין תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה:
הַחֵרֵשׁ וְהַשּׁוֹטֶה וְהַקָּטָן,
וְהַתּוֹרֵם אֶת שֶׁאֵינוּ שֶׁלּוֹ,
נָכְרִי שֶׁתָּרַם אֶת שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל אֲפִלּוּ בִרְשׁוּת,
אֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה.

מסכת תרומות פרק א משנה ב
ב
חֵרֵשׁ הַמְדַבֵּר וְאֵינוּ שׁוֹמֵעַ לֹא יִתְרֹם.
אִם תָּרַם, תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה.
חֵרֵשׁ שֶׁדִּבְּרוּ חֲכָמִים בְּכָל מָקוֹם,
שֶׁאֵינוּ לֹא שׁוֹמֵעַ וְלֹא מְדַבֵּר.

מסכת תרומות פרק א משנה ג
ג
קָטָן שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה.
רְבִּי יוֹסֶה אוֹמֵר:
אִם עַד שֶׁלֹּא בָא לְעוֹנַת נְדָרִים,
אֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה;
אִם מִשֶּׁבָּא לְעוֹנַת נְדָרִים,
תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה.

מסכת תרומות פרק א משנה ד
ד
אֵין תּוֹרְמִין זֵיתִין עַל שֶׁמֶן,
וְלֹא עֲנָבִים עַל יַיִן.
וְאִם תָּרַם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תְּרוּמַת עַצְמָן בָּהֶן.
וּבֵית הֶלֶּל אוֹמְרִים:
אֵין תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה.

מסכת תרומות פרק א משנה ה
ה
אֵין תּוֹרְמִין מִן הַלֶּקֶט, מִן הַשִּׁכְחָה וּמִן הַפֵּאָה,
וּמִן הַהֶבְקֵר,

וְלֹא מִמַּעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְּלָה תְרוּמָתוֹ,
וְלֹא מִמַּעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ,
וְלֹא מִן הַחַיָּב עַל הַפָּטוּר,
וְלֹא מִן הַפָּטוּר עַל הַחַיָּב,
וְלֹא מִן הַתָּלוּשׁ עַל הַמְחֻבָּר,
וְלֹא מִן הַמְחֻבָּר עַל הַתָּלוּשׁ,
וְלֹא מִן הֶחָדָשׁ עַל הַיָּשָׁן,
וְלֹא מִן הַיָּשָׁן עַל הֶחָדָשׁ,
וְלֹא מִפֵּרוֹת הָאָרֶץ עַל פֵּרוֹת חוּצָה לָאָרֶץ,
וְלֹא מִפֵּרוֹת חוּצָה לָאָרֶץ עַל פֵּרוֹת הָאָרֶץ;
וְאִם תָּרְמוּ, אֵין תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה. <ואם תרם, אין תרומתו>

מסכת תרומות פרק א משנה ו

ו

חֲמִשָּׁה לֹא יִתְרֹמוּ,
וְאִם תָּרְמוּ, תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה:
הָאִלֵּם, וְהַשִּׁכּוֹר, וְהֶעָרֹם,
וְהַסּוּמָא, וּבַעַל קֶרִי,
לֹא יִתְרֹמוּ,
וְאִם תָּרְמוּ, תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה.

מסכת תרומות פרק א משנה ז

ז

אֵין תּוֹרְמִין לֹא בְמִדָּה וְלֹא בְמִשְׁקָל וְלֹא בְמִנְיָן,
אֲבָל תּוֹרֵם הוּא אֶת הַמָּדוּד וְאֶת הַשָּׁקוּל וְאֶת הַמָּנוּי.
אֵין תּוֹרְמִין בְּסַל וּבְקֻפָּה שֶׁהֵן שֶׁלַּמִּדָּה,
אֲבָל תּוֹרֵם הוּא בָהֶן חֶצְיָן אוֹ שְׁלִישָׁן.
לֹא יִתְרֹם בִּסְאָה חֶצְיָהּ,
שֶׁחֶצְיָהּ מִדָּה.

מסכת תרומות פרק א משנה ח

ח

אֵין תּוֹרְמִין שֶׁמֶן עַל זֵיתִים הַנִּכְתָּשִׁים,
וְלֹא יַיִן עַל עֲנָבִים הַנִּדְרָכוֹת.
וְאִם תָּרַם תְּרוּמָה, יַחְזֹר וְיִתְרֹם.
הָרִאשׁוֹנָה מְדַמַּעַת בִּפְנֵי עַצְמָהּ,
וְחַיָּבִין עָלֶיהָ חֹמֶשׁ,
אֲבָל לֹא שְׁנִיָּה.

מסכת תרומות פרק א משנה ט

ט
וְתוֹרְמִין שֶׁמֶן עַל זֵיתִים הַנִּכְבָּשִׁין,
וְיַיִן עַל עֲנָבִים לַעֲשׂוֹתָן צִמּוּקִין.
מִי שֶׁתָּרַם שֶׁמֶן עַל זֵיתִים לַאֲכִילָה,
וְזֵיתִים עַל זֵיתִים לַאֲכִילָה,
וְיַיִן עַל עֲנָבִים לַאֲכִילָה,
וַעֲנָבִים עַל עֲנָבִים לַאֲכִילָה,
וְנִמְלַךְ לְדָרְכָן,
אֵינוּ צָרִיךְ לִתְרֹם.

מסכת תרומות פרק א משנה י
י
אֵין תּוֹרְמִין מִדָּבָר שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ
עַל דָּבָר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ,
וְלֹא מִדָּבָר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ
עַל דָּבָר שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ,
וְלֹא מִדָּבָר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ
עַל דָּבָר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ;
וְאִם תָּרַם,
תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.

פרק ב

מסכת תרומות פרק ב משנה א
א
אֵין תּוֹרְמִין מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא;
וְאִם תָּרְמוּ, תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה.
בֶּאֱמֶת, הָעִגּוּל שֶׁלִּדְבֵלָה שֶׁנִּטְמָא מִקְצָתוֹ,
תּוֹרֵם מִן הַטָּהוֹר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ עַל הַטָּמֵא שֶׁיֶּשׁ בּוֹ.
וְכֵן אֲגֻדָּה שֶׁלַּיָּרָק, וְכֵן עֲרֵמָה.
הָיוּ שְׁנֵי עִגּוּלִין, שְׁתֵּי אֲגֻדּוֹת, שְׁתֵּי עֲרֵמוֹת,
אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה,
לֹא יִתְרֹם מִזֶּה עַל זֶה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תּוֹרְמִין מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא.

מסכת תרומות פרק ב משנה ב
ב

אֵין תּוֹרְמִין מִן הַטָּמֵא עַל הַטָּהוֹר.
וְאִם תָּרַם,
שׁוֹגֵג, תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה,
מֵזִיד, לֹא עָשָׂה כְלוּם.
וְכֵן בֶּן לֵוִי שֶׁהָיָה לוֹ מַעְשֵׂר טֶבֶל,
הָיָה מַפְרִישׁ עָלָיו וְהוֹלֵךְ,
שׁוֹגֵג, מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי,
מֵזִיד, לֹא עָשָׂה כְלוּם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיָה יוֹדֵעַ בּוֹ מִתְּחִלָּה,
אַף עַל פִּי שׁוֹגֵג,
לֹא עָשָׂה כְלוּם.

מסכת תרומות פרק ב משנה ג
ג
הַמַּטְבִּיל כֵּלִים בַּשַּׁבָּת,
שׁוֹגֵג, יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן,
מֵזִיד, לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן.
הַמְעַשֵּׂר וְהַמְבַשֵּׁל בַּשַּׁבָּת,
שׁוֹגֵג, יֹאכַל,
מֵזִיד, לֹא יֹאכַל.
הַנּוֹטֵעַ בַּשַּׁבָּת,
שׁוֹגֵג, יְקַיֵּם,
מֵזִיד, יְעַקֵּר.
וּבַשְּׁבִיעִית,
בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מֵזִיד, יַעֲקֹר.

מסכת תרומות פרק ב משנה ד
ד
אֵין תּוֹרְמִין מִמִּין עַל שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ.
וְאִם תָּרַם, אֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה.
כָּל מִין חִטִּים אֶחָד.
כָּל מִין תְּאֵנִים אֶחָד.
כָּל מִין תְּאֵנִים וּגְרוֹגְרוֹת וּדְבֵלָה אֶחָד,
וְתוֹרֵם מִזֶּה עַל זֶה.
כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ כֹּהֵן,
תּוֹרֵם מִן הַיָּפֶה.
כָּל מָקוֹם שֶׁאֵינוֹ כֹהֵן,
תּוֹרֵם מִן הַמִּתְקַיֵּם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

לְעוֹלָם הוּא תוֹרֵם מִן הַיָּפֶה.

מסכת תרומות פרק ב משנה ה

ה

תּוֹרְמִים בָּצָל קָטָן שָׁלֵם,
אֲבָל לֹא חֲצִי בָצָל גָּדוֹל.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא כִי, אֶלָּא חֲצִי בָצָל גָּדוֹל.
וְכֵן הָיָה רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
תּוֹרְמִים בְּצָלִים בְּנֵי מְדִינָה עַל הַכֻּפְרִים,
אֲבָל לֹא כֻּפְרִים עַל בְּנֵי מְדִינָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַאֲכַל פּוֹלִיטִיקִין.

מסכת תרומות פרק ב משנה ו

ו

וְתוֹרְמִין זֵיתֵי שֶׁמֶן עַל זֵיתֵי כֶבֶשׁ,
וְלֹא זֵיתֵי כֶבֶשׁ עַל זֵיתֵי שֶׁמֶן.
וְיַיִן שֶׁאֵינוּ מְבֻשָּׁל עַל הַמְבֻשָּׁל,
אֲבָל לֹא מְבֻשָּׁל עַל שֶׁאֵינוּ מְבֻשָּׁל.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא כִלְאַיִם בַּחֲבֵרוֹ,
לֹא יִתְרֹם מִזֶּה עַל זֶה,
אֲפִלּוּ מִן הַיָּפֶה עַל הָרָע,
וְעַל שֶׁאֵינוּ כִלְאַיִם בַּחֲבֵרוֹ,
תּוֹרֵם מִן הַיָּפֶה עַל הָרָע,
אֲבָל לֹא מִן הָרָע עַל הַיָּפֶה.
וְאִם תָּרַם מִן הָרָע עַל הַיָּפֶה,
תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה,
חוּץ מִן הַזּוֹנִים עַל הַחִטִּים,
שֶׁאֵינָן אֹכֶל.
וְהַקִּשּׁוּת וְהַמַּלְפְּפוֹנוֹת, מִין אֶחָד.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שְׁנֵי מִינִים.

פרק ג

מסכת תרומות פרק ג משנה א

א

הַתּוֹרֵם קִשּׁוּת וְנִמְצֵאת מָרָה,
אֲבַטִּיחַ וְנִמְצָא סָרוּחַ,
תְּרוּמָה, וְיַחְזֹר וְיִתְרֹם.
הַתּוֹרֵם חָבִית שֶׁלְּיַיִן וְנִמְצֵאת שֶׁלְּחֹמֶץ,
אִם יָדוּעַ שֶׁהָיְתָה שֶׁלְּחֹמֶץ עַד שֶׁלֹּא תְרָמָהּ,
אֵינָהּ תְּרוּמָה;
אִם מִשֶּׁתְּרָמָהּ הֶחְמִיצָה,
הֲרֵי זוֹ תְרוּמָה;
אִם סָפֵק,
תְּרוּמָה, וְיַחְזֹר וְיִתְרֹם.
הָרִאשׁוֹנָה אֵינָהּ מְדַמַּעַת בִּפְנֵי עַצְמָהּ,
וְאֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ חֹמֶשׁ;
וְכֵן הַשְּׁנִיָּה.

מסכת תרומות פרק ג משנה ב

ב

נָפְלָה אַחַת מֵהֶן לְתוֹךְ הַחֻלִּין,
אֵינָהּ מְדַמְּעָתָן.
נָפְלָה שְׁנִיָּה לְמָקוֹם אַחֵר,
אֵינָהּ מְדַמְּעָתָן.
נָפְלוּ שְׁתֵּיהֶן לְמָקוֹם אֶחָד,
מְדַמְּעוֹת כִּקְטַנָּה שֶׁבִּשְׁתֵּיהֶם. <בִּקְטַנָּה>

מסכת תרומות פרק ג משנה ג

ג

הַשּׁוּתָפִין שֶׁתָּרְמוּ זֶה אַחַר זֶה,
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
תְּרוּמַת שְׁנֵיהֶם תְּרוּמָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין תְּרוּמַת הַשֵּׁנִי תְרוּמָה.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם תָּרַם הָרִאשׁוֹן כַּשֵּׁעוּר,
אֵין תְּרוּמַת הַשֵּׁנִי תְרוּמָה,
וְאִם לֹא תָרַם הָרִאשׁוֹן כַּשֵּׁעוּר,
תְּרוּמַת הַשֵּׁנִי תְרוּמָה.

מסכת תרומות פרק ג משנה ד

ד

בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּשֶׁלֹּא דִבֵּר.

אֲבָל הִרְשָׁה אֶת בֶּן בֵּיתוֹ,
אוֹ אֶת עַבְדּוֹ, אוֹ אֶת שִׁפְחָתוֹ לִתְרֹם,
תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה.
בִּטֵּל,
אִם עַד שֶׁלֹּא תָרַם בִּטֵּל,
אֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה,
וְאִם מִשֶּׁתָּרַם בִּטֵּל,
תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה.
הַפּוֹעֲלִים, אֵין לָהֶם רְשׁוּת לִתְרֹם,
חוּץ מִן הַדְּרוּכוֹת,
שֶׁהֵן מְטַמְּאִין אֶת הַגַּת מִיָּד.

מסכת תרומות פרק ג משנה ה
ה
הָאוֹמֵר:
"תְּרוּמַת הַכְּרִי זֶה בְּתוֹכוֹ,
וּמַעְשְׂרוֹתָיו בְּתוֹכוֹ,
וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר זֶה בְּתוֹכוֹ",
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
קָרָא שֵׁם.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיֹּאמַר:
"בִּצְפוֹנוֹ וּבִדְרוֹמוֹ".
רַבִּי אֶלְעָזָר חִסְמָה אוֹמֵר:
הָאוֹמֵר:
"תְּרוּמַת כְּרִי מִמֶּנּוּ עָלָיו",
קָרָא שֵׁם.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
הָאוֹמֵר:
"עִשּׂוּר מַעֲשֵׂר זֶה עָשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו",
קָרָא שֵׁם.

מסכת תרומות פרק ג משנה ו
ו
הַמַּקְדִּים תְּרוּמָה לַבִּכּוּרִים,
מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן לַתְּרוּמָה,
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי לָרִאשׁוֹן,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹבֵר בְּ'לֹא תַעֲשֶׂה',
מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כב,כח)
"מְלֵאָתְךָ וְדִמְעֲךָ לֹא תְאַחֵר".

מסכת תרומות פרק ג משנה ז

ז

וּמִנַּיִן שֶׁיִּקַדְּמוּ בִכּוּרִים לִתְרוּמָה?
זֶה קָרוּי תְּרוּמָה וְרֵאשִׁית,
וְזֶה קָרוּי תְּרוּמָה וְרֵאשִׁית!
אֶלָּא יְקַדְּמוּ הַבִּכּוּרִים, שֶׁהֵן בִּכּוּרִים לַכֹּל,
וּתְרוּמָה לָרִאשׁוֹן, שֶׁהִיא רֵאשִׁית,
וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן לַשֵּׁנִי, שֶׁיֶּשׁ בּוֹ רֵאשִׁית.

מסכת תרומות פרק ג משנה ח

ח

הַמִּתְכַּוֵּן לוֹמַר "תְּרוּמָה", וְאָמַר "מַעֲשֵׂר",
"מַעֲשֵׂר", וְאָמַר "תְּרוּמָה",
"עוֹלָה", וְאָמַר "שְׁלָמִים",
"שְׁלָמִים", וְאָמַר "עוֹלָה",
"שֶׁאֵינִי נִכְנָס לַבַּיִת הַזֶּה", וְאָמַר "לָזֶה",
"שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לָזֶה", וְאָמַר "לָזֶה",
לֹא אָמַר כְּלוּם,
עַד שֶׁיְּהֵא פִיו וְלִבּוֹ שָׁוִים.

מסכת תרומות פרק ג משנה ט

ט

הַנָּכְרִי וְהַכּוּתִי,
תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה,
וּמַעְשְׂרוֹתֵיהֶן מַעֲשֵׂר, <ומעשרותן>
וְהֶקְדֵּשָׁן הֶקְדֵּשׁ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין לַנָּכְרִי כֶרֶם רְבָעִי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יֶשׁ לוֹ.
תְּרוּמַת הַנָּכְרִי מְדַמַּעַת, וְחַיָּבִין עָלֶיהָ חֹמֶשׁ.
וְרַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.

פרק ד

מסכת תרומות פרק ד משנה א

א

הַמַּפְרִישׁ מִקְצָת תְּרוּמָה וּמַעַשְׂרוֹת,
מוֹצִיא מִמֶּנּוּ תְרוּמָה עָלָיו,
אֲבָל לֹא לְמָקוֹם אַחֵר.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף מוֹצִיא הוּא מִמָּקוֹם אַחֵר תְּרוּמָה וּמַעַשְׂרוֹת.

מסכת תרומות פרק ד משנה ב
ב
מִי שֶׁהָיוּ פֵרוֹתָיו בַּמְּגוּרָה,
וְנָתַן סְאָה לְבֶן לֵוִי וּסְאָה לֶעָנִי,
וּמַפְרִישׁ עוֹד שְׁמוֹנַת סְאִים וְאוֹכְלָן.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ מַפְרִישׁ אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

מסכת תרומות פרק ד משנה ג
ג
שִׁעוּר תְּרוּמָה:
עַיִן יָפָה, [אֶחָד] מֵאַרְבָּעִים.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מִשְּׁלֹשִׁים.
וְהַבֵּינוֹנִית, מֵחֲמִשִּׁים,
וְהָרָעָה, מִשִּׁשִּׁים.
תָּרַם וְעָלָה בְיָדוֹ אֶחָד מִשִּׁשִּׁים,
תְּרוּמָה, אֵינוּ צָרִיךְ לִתְרֹם.
חָזַר וְהוֹסִיף, חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת.
עָלָה בְיָדוֹ מִשִּׁשִּׁים וְאֶחָד,
תְּרוּמָה, יַחְזֹר וְיִתְרֹם כְּמוֹת שֶׁהוּא לָמוּד, <לִמּוּד>
בַּמִּדָּה וּבַמִּשְׁקָל וּבַמִּנְיָן.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
שֶׁלֹּא מִן הַמֻּקָּף.

מסכת תרומות פרק ד משנה ד
ד
הָאוֹמֵר לִשְׁלוּחוֹ:
"צֵא וּתְרֹם!"
תּוֹרֵם בְּדַעְתּוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
וְאִם אֵינוּ יוֹדֵעַ דַּעְתּוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
תּוֹרֵם בְּבֵינוֹנִית אֶחָד מֵחֲמִשִּׁים.
פִּחַת עֲשָׂרָה אוֹ הוֹסִיף עֲשָׂרָה,

תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה.
אִם נִתְכַּוֵּן לְהוֹסִיף אֲפִלּוּ אֶחָד,
אֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה.

מסכת תרומות פרק ד משנה ה
ה
הַמַּרְבֶּה בִתְרוּמָה,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֶחָד מֵעֲשָׂרָה, כִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר.
יָתֵר מִכֵּן, יַעֲשֶׂנָּה תְרוּמַת מַעְשֵׂר,
אֲבָל לֹא מִמָּקוֹם אַחֵר.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
מַחְצָה חֻלִּין וּמַחְצָה תְרוּמָה.
רַבִּי טַרְפוֹן וְרַבִּי עֲקִיבָה אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיְּשַׁיֵּר שָׁם חֻלִּין.

מסכת תרומות פרק ד משנה ו
ו
בִּשְׁלֹשָׁה פְרָקִים מְשַׁעֲרִים אֶת הַכַּלְכָּלָה:
בַּבִּכּוּרוֹת וּבִסְיָפוֹת וּבְאֶמְצַע הַקַּיִץ.
הַמּוֹנֶה מְשֻׁבָּח,
וְהַמּוֹדֵד מְשֻׁבָּח מִמֶּנּוּ,
וְהַשּׁוֹקֵל מְשֻׁבָּח מִשְּׁלָשְׁתָּן.

מסכת תרומות פרק ד משנה ז
ז
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תְּרוּמָה עוֹלָה בְמֵאָה וְאֶחָד.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
בְּמֵאָה וָעוֹד.
"וָעוֹד" זֶה, אֵין לוֹ שִׁעוּר.
רַבִּי יוֹסֵה בֶן מְשֻׁלָּם אוֹמֵר:
"וָעוֹד" קַב לְמֵאָה סְאָה,
שְׁתוּת לִמְדַמֵּעַ.

מסכת תרומות פרק ד משנה ח
ח
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
תְּאֵנִים שְׁחוֹרוֹת מַעֲלוֹת אֶת הַלְּבָנוֹת,
וְהַלְּבָנוֹת מַעֲלוֹת אֶת הַשְּׁחוֹרוֹת. <לבנות>

עִגּוּלֵי דְבֵלָה,
הַגְּדוֹלִים מַעֲלִים אֶת הַקְּטַנִּים,
וְהַקְּטַנִּים מַעֲלִים אֶת הַגְּדוֹלִים.
הָעִגּוּלִים מַעֲלִין אֶת הַמַּלְבְּנִים,
וְהַמַּלְבְּנִים מַעֲלִין אֶת הָעִגּוּלִים.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹסֵר.
וְרַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בַּיָּדוּעַ מַה נָּפְלָה,
אֵין מַעֲלוֹת זוֹ אֶת זוֹ,
וּבְשֶׁאֵינוֹ יָדוּעַ מַה נָּפְלָה,
מַעֲלוֹת זוֹ אֶת זוֹ.

מסכת תרומות פרק ד משנה ט
ט
כֵּיצַד?
חֲמִשִּׁים תְּאֵנִים שְׁחוֹרוֹת וַחֲמִשִּׁים לְבָנוֹת:
נָפְלָה שְׁחוֹרָה,
שְׁחוֹרוֹת אֲסוּרוֹת וּלְבָנוֹת מֻתָּרוֹת;
נָפְלָה לְבָנָה,
לְבָנוֹת אֲסוּרוֹת וּשְׁחוֹרוֹת מֻתָּרוֹת;
בְּשֶׁאֵינוֹ יָדוּעַ מַה נָּפְלָה,
מַעֲלוֹת זוֹ אֶת זוֹ.
וּבָזוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַחְמִיר,
וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מֵקֵל.

מסכת תרומות פרק ד משנה י
י
וּבָזוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מֵקֵל וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מַחְמִיר:
בַּדּוֹרֵס לִטְרָא קְצִיעוֹת עַל פִּי הַכַּד,
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זוֹ הִיא,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
רוֹאִין אוֹתָן כְּאִלּוּ הֵן פְּרוּדוֹת, <כילו>
הַתַּחְתּוֹנוֹת מַעֲלוֹת אֶת הָעֶלְיוֹנוֹת.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
לֹא תַעֲלֶה עַד שֶׁיְּהֵא שָׁם מֵאָה כַד.

מסכת תרומות פרק ד משנה יא
יא
סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה עַל פִּי מְגוּרָה וְקִפָּיָהּ,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:

אִם יֵשׁ בַּקֻּפּוֹ, תַּעֲלֶה בְּאֶחָד וּמֵאָה.
וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
לֹא תַעֲלֶה.
סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה עַל פִּי מְגוּרָה,
יְקַפֶּנָּה.
וְאִם כֵּן, לָמָּה אָמְרוּ:
תְּרוּמָה עוֹלָה בְמֵאָה וְאֶחָד?
בְּשֶׁאֵינוֹ יָדוּעַ אִם בְּלוּלוֹת הֵן, <ואם אינו>
אוֹ לְאַיִן נָפְלָה.

מסכת תרומות פרק ד משנה יב

יב

שְׁתֵּי קֻפּוֹת, שְׁתֵּי מְגוּרוֹת,
שֶׁנָּפְלָה סְאָה תְרוּמָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ לְאֵי זוֹ מֵהֶן נָפְלָה,
מַעֲלוֹת זוֹ אֶת זוֹ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ הֵן בִּשְׁתֵּי עֲיָרוֹת,
מַעֲלוֹת זוֹ אֶת זוֹ.

מסכת תרומות פרק ד משנה יג

יג

אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
מַעֲשֶׂה בָא לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָה,
בַּחֲמִשִּׁים אֲגֻדּוֹת שֶׁלַּיָּרָק,
שֶׁנָּפְלָה אַחַת מֵהֶן לְתוֹכָן חֶצְיָהּ תְּרוּמָה,
וְאָמַרְתִּי לְפָנָיו:
תַּעֲלֶה,
לֹא שֶׁהַתְּרוּמָה עוֹלָה בַּחֲמִשִּׁים וְאֶחָד,
אֶלָּא שֶׁהָיוּ שָׁם מֵאָה וּשְׁנֵי חֲצָיִים.

פרק ה

מסכת תרומות פרק ה משנה א

א

סְאָה תְרוּמָה טְמֵאָה שֶׁנָּפְלָה לְפָחוּת מִמֵּאָה חֻלִּין,
אוֹ לְמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן, אוֹ לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי, אוֹ לַהֶקְדֵּשׁ,
בֵּין טְמֵאִים בֵּין טְהוֹרִים יֵרָקְבוּ.

אִם טְהוֹרָה הָיְתָה אוֹתָהּ הַסְּאָה,
יִמָּכְרוּ לַכֹּהֲנִים בִּדְמֵי תְרוּמָה,
חוּץ מִדְּמֵי אוֹתָהּ סְאָה.
וְאִם לְמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן נָפְלָה,
יִקְרָא שֵׁם לִתְרוּמַת מַעֲשֵׂר.
וְאִם לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וּלְהֶקְדֵּשׁ נָפְלָה,
הֲרֵי אֵלּוּ יִפָּדוּ.
וְאִם טְמֵאִים הָיוּ אוֹתָן הַחֻלִּין,
יֵאָכְלוּ נִקּוּדִים אוֹ קְלָיוֹת,
אוֹ יִלּוֹשׁוּ בְמֵי פֵרוֹת,
אוֹ יִתְחַלְּקוּ לָעִסּוֹת,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא בְמָקוֹם אֶחָד כַּבֵּיצָה.

מסכת תרומות פרק ה משנה ב

ב
סְאָה תְרוּמָה טְמֵאָה,
שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה חֻלִּין טְהוֹרִים,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: <ליעזר>
תֵּרוֹם וְתִשָּׂרֵף.
שֶׁאֲנִי אוֹמֵר: <שני>
סְאָה שֶׁנָּפְלָה הִיא סְאָה שֶׁעָלַת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
תַּעֲלֶה וְתֵאָכֵל נִקּוּדִים אוֹ קְלָיוֹת,
אוֹ תִלּוֹשׁ בְּמֵי פֵרוֹת,
אוֹ תִתְחַלֵּק לָעִסּוֹת,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵי בְמָקוֹם אֶחָד כַּבֵּיצָה.

מסכת תרומות פרק ה משנה ג

ג
סְאָה תְרוּמָה טְהוֹרָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה חֻלִּין טְמֵאִים,
תַּעֲלֶה וְתֵאָכֵל נִקּוּדִים אוֹ קְלָיוֹת,
אוֹ תִלּוֹשׁ בְּמֵי פֵרוֹת,
אוֹ תִתְחַלֵּק לָעִסּוֹת,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא בְמָקוֹם אֶחָד כַּבֵּיצָה.

מסכת תרומות פרק ה משנה ד

ד
סְאָה תְרוּמָה טְמֵאָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה סְאָה תְרוּמָה טְהוֹרָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹסְרִין,
וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין.

אָמְרוּ בֵית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּי:
הוֹאִיל וּטְהוֹרָה אֲסוּרָה לַזָּרִים,
וְאַף טְמֵאָה אֲסוּרָה לַכֹּהֲנִים,
מַה טְּהוֹרָה עוֹלָה,
אַף טְמֵאָה תַעֲלֶה!
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּי:
לֹא! אִם הֶעֱלוּ הַחֻלִּים הַקַּלִּים,
הַמֻּתָּרִים לַזָּרִים, אֶת הַטְּהוֹרָה,
תַּעֲלֶה תְרוּמָה חֲמוּרָה,
הָאֲסוּרָה לַזָּרִים, אֶת הַטְּמֵאָה?
לְאַחַר שֶׁהוֹדוּ,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תֵּרוֹם וְתִשָּׂרֵף.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אָבְדָה בְּמִעוּטָהּ.

מסכת תרומות פרק ה משנה ה
ה
סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה,
הִגְבִּיהָהּ וְנָפְלָה לְמָקוֹם אַחֵר,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְדַמַּעַת כִּתְרוּמָה וַדַּי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינָהּ מְדַמַּעַת אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

מסכת תרומות פרק ה משנה ו
ו
סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְפָחוּת מִמֵּאָה וְנִדְמָעוּ,
וְנָפַל מִן הַמְדֻמָּע לְמָקוֹם אַחֵר,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְדַמַּעַת כִּתְרוּמָה וַדַּי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין מְדֻמָּע מְדַמִּיעַ אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן,
וְאֵין הַמְחֻמָּץ מַחֲמִיץ אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן, <מְחָמֵץ>
וְאֵין מַיִם שְׁאוּבִין פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

מסכת תרומות פרק ה משנה ז
ז
סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה,
הִגְבִּיהָהּ וְנָפְלָה אַחֶרֶת,

הִגְבִּיהָהּ וְנָפְלָה אַחֶרֶת,
הֲרֵי זוֹ מֻתֶּרֶת,
עַד שֶׁתִּרְבֶּה תְרוּמָה לַחֻלִּין.

מסכת תרומות פרק ה משנה ח

ח

סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה,
וְלֹא הִסְפִּיק לַהֲגְבִּיהָהּ עַד שֶׁנָּפְלָה אַחֶרֶת,
הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה.
וְרַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר.

מסכת תרומות פרק ה משנה ט

ט

סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה,
וּטְחָנָן וּפָחֲתוּ,
כַּשֵּׁם שֶׁפָּחֲתוּ הַחֻלִּין,
כָּךְ פָּחֲתָה תְרוּמָה,
מֻתָּר.
סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְפָחוּת מִמֵּאָה,
וּטְחָנָן וְהוֹתִירוּ,
כַּשֵּׁם שֶׁהוֹתִירוּ הַחֻלִּין,
כָּךְ הוֹתִירָה תְרוּמָה,
אָסוּר.
אִם יָדוּעַ שֶׁחִטִּים שֶׁלַּחֻלִּין יָפוֹת מִשֶּׁלִּתְרוּמָה,
מֻתָּר.
סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְפָחוּת מִמֵּאָה,
וְאַחַר כָּךְ נָפְלוּ שָׁם חֻלִּין,
אִם שׁוֹגֵג, מֻתָּר,
וְאִם מֵזִיד, אָסוּר.

פרק ו

מסכת תרומות פרק ו משנה א

א

הָאוֹכֵל תְּרוּמָה שׁוֹגֵג,
מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ.
אֶחָד הָאוֹכֵל וְאֶחָד הַשּׁוֹתֶה וְאֶחָד הַסָּךְ,
אֶחָד תְּרוּמָה טְהוֹרָה וְאֶחָד תְּרוּמָה טְמֵאָה,

מְשַׁלֵּם חֲמִשָּׁה וְחֹמֶשׁ חֲמִשָּׁה.
אֵינוֹ מְשַׁלֵּם תְּרוּמָה אֶלָּא חֻלִּים מְתֻקָּנִים,
וְהֵם נַעֲשִׂים תְּרוּמָה,
וְהַתַּשְׁלוּמִין תְּרוּמָה.
אִם רָצָה הַכֹּהֵן לִמְחֹל,
אֵינוֹ מוֹחֵל.

מסכת תרומות פרק ו משנה ב
ב
בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁאָכְלָה תְרוּמָה,
וְאַחַר כָּךְ נִשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
אִם תְּרוּמָה שֶׁלֹּא זָכָה בָהּ כֹּהֵן אָכְלָה,
מְשַׁלֶּמֶת קֶרֶן וְחֹמֶשׁ לְעַצְמָהּ;
אִם תְּרוּמָה שֶׁזָּכָה בָהּ כֹּהֵן אָכְלָה,
מְשַׁלֶּמֶת קֶרֶן לַבְּעָלִים וְחֹמֶשׁ לְעַצְמָהּ,
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
הָאוֹכֵל תְּרוּמָה שׁוֹגֵג,
מְשַׁלֵּם קֶרֶן לַבְּעָלִים,
וְחֹמֶשׁ לְמִי שֶׁיִּרְצֶה.

מסכת תרומות פרק ו משנה ג
ג
הַמַּאֲכִיל אֶת פּוֹעֲלָיו וְאֶת אוֹרְחָיו תְּרוּמָה,
הוּא מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן,
וְהֵן מְשַׁלְּמִין אֶת הַחֹמֶשׁ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הֵן מְשַׁלְּמִין קֶרֶן וְחֹמֶשׁ,
וְהוּא מְשַׁלֵּם לָהֶן דְּמֵי סְעוּדָתָן.

מסכת תרומות פרק ו משנה ד
ד
הַגּוֹנֵב תְּרוּמָה וְלֹא אֲכָלָהּ,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל דְּמֵי תְרוּמָה.
אֲכָלָהּ,
מְשַׁלֵּם שְׁנֵי קְרָנִים וְחֹמֶשׁ:
קֶרֶן וְחֹמֶשׁ מִן הַחֻלִּין,
וְקֶרֶן דְּמֵי תְרוּמָה.
גָּנַב תְּרוּמַת הֶקְדֵּשׁ וַאֲכָלָהּ, <תְּרוּמַה>
מְשַׁלֵּם שְׁנֵי חֳמָשִׁין וְקֶרֶן,

שֶׁאֵין בַּהֶקְדֵּשׁ תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל.

מסכת תרומות פרק ו משנה ה

ה

אֵין מְשַׁלְּמִין מִן הַלֶּקֶט, מִן הַשִּׁכְחָה,
וּמִן הַפֵּאָה וּמִן הַהֶבְקֵר,
וְלֹא מִמַּעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּטְּלָה תְרוּמָתוֹ,
וְלֹא מִמַּעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ,
שֶׁאֵין הַקֹּדֶשׁ פּוֹדֶה אֶת הַקֹּדֶשׁ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים מַתִּירִין בָּאֵלּוּ.

מסכת תרומות פרק ו משנה ו

ו

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְשַׁלְּמִין מִמִּין עַל שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ,
וּבִלְבַד שֶׁיְּשַׁלֵּם מִן הַיָּפֶה עַל הָרָע.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין מְשַׁלְּמִין אֶלָּא מִמִּין עַל מִינוֹ.

ז

לְפִיכָךְ אִם אָכַל קִשּׁוּאִים שֶׁלְּעֶרֶב שְׁבִיעִית,
יַמְתִּין לַקִּשּׁוּאִים שֶׁלְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית,
וִישַׁלֵּם מֵהֶם.
מִקּוֹם שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מֵקֵל,
מִשָּׁם רַבִּי עֲקִיבָה מַחְמִיר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כב,יד)
"וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת הַקֹּדֶשׁ",
כָּל שֶׁהוּא רָאוּי לְהֵעָשׂוֹת קֹדֶשׁ.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
"וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת הַקֹּדֶשׁ", קֹדֶשׁ שֶׁאָכַל.

פרק ז

מסכת תרומות פרק ז משנה א

א

הָאוֹכֵל תְּרוּמָה מֵזִיד,

מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן,
אֵינוּ מְשַׁלֵּם אֶת הַחֹמֶשׁ,
וְהַתַּשְׁלוּמִין חֻלִּין.
אִם רָצָה הַכֹּהֵן לִמְחֹל, מוֹחֵל.

מסכת תרומות פרק ז משנה ב

ב

בַּת כֹּהֵן שֶׁנִּשֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל,
וְאַחַר כָּךְ אָכְלָה תְרוּמָה,
מְשַׁלֶּמֶת אֶת הַקֶּרֶן,
וְאֵינָהּ מְשַׁלֶּמֶת אֶת הַחֹמֶשׁ,
וּמִיתָתָהּ בִּשְׂרֵיפָה.
נִשֵּׂאת לְאֶחָד מִכָּל הַפְּסוּלִין,
מְשַׁלֶּמֶת הַקֶּרֶן וְחֹמֶשׁ,
וּמִיתָתָהּ בְּחֶנֶק.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זוֹ וָזוֹ מְשַׁלֶּמֶת אֶת הַקֶּרֶן,
וְאֵינָה מְשַׁלֶּמֶת אֶת הַחֹמֶשׁ,
וּמִיתָתָן בִּשְׂרֵיפָה.

מסכת תרומות פרק ז משנה ג

ג

הַמַּאֲכִיל אֶת בָּנָיו קְטַנִּים,
וְאֶת עֲבָדָיו בֵּין גְּדוֹלִים וּבֵין קְטַנִּים,
הָאוֹכֵל תְּרוּמַת חוּצָה לָאָרֶץ,
הָאוֹכֵל פָּחוּת מִכַּזַּיִת תְּרוּמָה,
מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן,
וְאֵינוּ מְשַׁלֵּם אֶת הַחֹמֶשׁ,
וְהַתַּשְׁלוּמִין חֻלִּין.
אִם רָצָה הַכֹּהֵן לִמְחֹל, מוֹחֵל.

מסכת תרומות פרק ז משנה ד

ד

זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ,
הַתַּשְׁלוּמִין תְּרוּמָה;
אִם רָצָה הַכֹּהֵן לִמְחֹל, אֵינוּ מוֹחֵל.
וְכָל הַמְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן וְאֵינוּ מְשַׁלֵּם אֶת הַחֹמֶשׁ,
הַתַּשְׁלוּמִין חֻלִּין;

אִם רָצָה הַכֹּהֵן לִמְחֹל, מוֹחֵל.

מסכת תרומות פרק ז משנה ה
ה
שְׁתֵּי קֻפּוֹת,
אַחַת שֶׁלִּתְרוּמָה וְאַחַת שֶׁלַּחֻלִּין,
שֶׁנָּפְלָה סְאָה תְרוּמָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ לְאֵי זוֹ מֵהֶן נָפְלָה,
הֲרֵי אֲנִי אוֹמֵר: <הוא>
לְתוֹךְ שֶׁלִּתְרוּמָה נָפְלָה.
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זוֹ הִיא שֶׁלִּתְרוּמָה וְאֵי זוֹ הִיא שֶׁלַּחֻלִּין,

ו
אָכַל אַחַת מֵהֶן,
פָּטוּר;
וְהַשְּׁנִיָּה,
נוֹהֵג בָּהּ כִּתְרוּמָה, וְחַיֶּבֶת בַּחַלָּה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יוֹסֵה פוֹטֵר.
אָכַל אַחֵר אֶת הַשְּׁנִיָּה,
פָּטוּר.
אָכַל אֶחָד אֶת שְׁתֵּיהֶן,
מְשַׁלֵּם כִּקְטַנָּה שֶׁבִּשְׁתֵּיהֶם.

מסכת תרומות פרק ז משנה ו
ז
נָפְלָה אַחַת מֵהֶן לְתוֹךְ הַחֻלִּין,
וְאֵינָהּ מְדַמְּעָתָן,
וְהַשְּׁנִיָּה,
נוֹהֵג בָּהּ כִּתְרוּמָה, וְחַיֶּבֶת בַּחַלָּה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יוֹסֵה פוֹטֵר.
נָפְלָה שְׁנִיָּה לְמָקוֹם אַחֵר,
אֵינָהּ מְדַמְּעָתָהּ. <מדמעתן>
נָפְלוּ שְׁתֵּיהֶן לְמָקוֹם אֶחָד,
מְדַמְּעוֹת כִּקְטַנָּה שֶׁבִּשְׁתֵּיהֶן.

מסכת תרומות פרק ז משנה ז
ח
זָרַע אֶת אַחַת מֵהֶן,

פָּטוּר,
וְהַשְּׁנִיָּה,
נוֹהֵג בָּהּ כִּתְרוּמָה, וְחַיֶּבֶת בַּחַלָּה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יוֹסֵה פּוֹטֵר.
זָרַע אַחֵר אֶת הַשְּׁנִיָּה,
פָּטוּר.
זָרַע אֶחָד אֶת שְׁתֵּיהֶן,
דָּבָר שֶׁזַּרְעוֹ כָלֶה, מֻתָּר,
וְדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָלֶה, אָסוּר.

פרק ח

מסכת תרומות פרק ח משנה א
א
הָאִשָּׁה שֶׁהָיְתָה אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה, <שאכלה>
בָּאוּ וְאָמְרוּ לָהּ "מֵת בַּעְלֵיךְ",
אוֹ "גֵּרְשֵׁךְ";
וְכֵן הָעֶבֶד שֶׁהָיָה אוֹכֵל בִּתְרוּמָה,
בָּאוּ וְאָמְרוּ לוֹ "מֵת רַבָּךְ",
אוֹ "מְכָרָךְ לְיִשְׂרָאֵל",
אוֹ "נְתָנָךְ מַתָּנָה",
אוֹ "עֲשָׂאָךְ בֶּן חוֹרִין";
וְכֵן כֹּהֵן שֶׁהָיָה אוֹכֵל בִּתְרוּמָה,
וְנוֹדַע שֶׁהוּא בֶן גְּרוּשָׁה אוֹ בֶן חֲלוּצָה,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב קֶרֶן וְחֹמֶשׁ,
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.
הָיָה עוֹמֵד וּמַקְרִיב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
וְנוֹדַע שֶׁהוּא בֶן גְּרוּשָׁה אוֹ בֶן חֲלוּצָה,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
כָּל הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁהִקְרִיב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
פְּסוּלִים.
וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מַכְשִׁיר.
נוֹדַע שֶׁהוּא בַּעַל מוּם,
עֲבוֹדָתוֹ פְסוּלָה.

מסכת תרומות פרק ח משנה ב
ב

וְכֻלָּם שֶׁהָיְתָה תְרוּמָה לְתוֹךְ פִּיהֶם,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִבְלָעוּ.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
יִפְלֹטוּ.
אָמְרוּ לוֹ:
"נִטְמֵאתָ", "נִטַּמַּת תְּרוּמָה",
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִבְלַע.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
יִפְלֹט. <יִפְלוֹטוּ>
אִם "טָמֵא הָיִיתָ", וּ"טְמֵאָה הָיְתָה תְרוּמָה",
אוֹ נוֹדַע שֶׁהוּא טֶבֶל,
אוֹ מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְּלָה תְרוּמָתוֹ,
אוֹ מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ,
אוֹ שֶׁטָּעַם טַעַם פִּשְׁפֵּשׁ לְתוֹךְ פִּיהוּ,
הֲרֵי זֶה יִפְלֹט.

מסכת תרומות פרק ח משנה ג
ג
הָיָה אוֹכֵל בָּאֶשְׁכּוֹל,
וְנִכְנַס מִן הַגִּנָּה לֶחָצֵר,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִגְמֹר.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
לֹא יִגְמֹר.
חָשֵׁכָה לֵילֵי שַׁבָּת,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא יִגְמֹר.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
יִגְמֹר.

מסכת תרומות פרק ח משנה ד
ד
יַיִן שֶׁלִּתְרוּמָה שֶׁנִּתְגַּלָּה,
יִשָּׁפֵךְ,
וְאֵין צֹרֶךְ לוֹמַר שֶׁלַּחֻלִּים.
שְׁלֹשָׁה מַשְׁקִין אֲסוּרִין מִשֵּׁם גִּלּוּי:
הַמַּיִם וְהַיַּיִן וְהֶחָלָב.
וּשְׁאָר כָּל הַמַּשְׁקִין מֻתָּרִים.

כַּמָּה יִשְׁהוּ וִיהוּ אֲסוּרִין?
כְּדֵי שֶׁיֵּצֵא הָרַחַשׁ מִמָּקוֹם קָרוֹב וְיִשְׁתֶּה.

מסכת תרומות פרק ח משנה ה
ה
שִׁעוּר הַמַּיִם הַמְגֻלִּין:
כְּדֵי שֶׁתֹּאבַד בָּהֶן הַמָּרָה. <המידה>
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בַּכֵּלִים, כָּל שֶׁהֵן,
וּבַקַּרְקָעוֹת, אַרְבָּעִים סְאָה.

מסכת תרומות פרק ח משנה ו
ו
נִקּוּרֵי תְאֵנִים,
וַעֲנָבִים,
הַקִּשּׁוּאִים,
וְהַדִּלּוּעִים,
וְהָאֲבַטִּיחִים,
וְהַמַּלְפְּפוֹנוֹת,
אֲפִלּוּ הֵן בַּכַּד,
אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטָן,
אֶחָד תָּלוּשׁ וְאֶחָד מְחֻבָּר,
כָּל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ לֵחָה, אָסוּר.
וּנְשִׁיכַת הַנָּחָשׁ אֲסוּרָה,
מִפְּנֵי סַכָּנַת נְפָשׁוֹת.
משנה ז *<כולה מן המגיה>*
הַמְשַׁמֶּרֶת שֶׁלַּיַּיִן אֲסוּרָה מִשּׁוּם גִּלּוּי.
רְבִּי נְחֶמְיָה מַתִּיר.

מסכת תרומות פרק ח משנה ח
ז
חָבִית שֶׁלִּתְרוּמָה שֶׁנּוֹלַד לָהּ סְפֵק טֻמְאָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אִם הָיְתָה מֻנַּחַת בִּמְקוֹם הַתֻּרְפָּה,
יַנִּיחֶנָּה בִמְקוֹם הַמֻּצְנָע;
אִם הָיְתָה מְגֻלָּה, יְכַסֶּנָּה.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אִם הָיְתָה מֻנַּחַת בִּמְקוֹם הַמֻּצְנָע,
יַנִּיחֶנָּה בִמְקוֹם הַתֻּרְפָּה; <התרופה>
אִם הָיְתָה מְכֻסָּה,

יְגַלֶּנָּה.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַל יְחַדֵּשׁ בָּהּ דָּבָר.

מסכת תרומות פרק ח משנה ט
ח
חָבִית שֶׁנִּשְׁבְּרָה בַגַּת הָעֶלְיוֹנָה, <בְּגַת>
הַתַּחְתּוֹנָה טְמֵאָה,
מוֹדֶה רְבִּי אֱלִיעֶזֶר וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
שֶׁאִם יָכוֹל לְהַצִּיל מִמֶּנָּה רְבִיעִית בְּטַהֲרָה,
יַצִּיל,
וְאִם לָאו,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תֵּרֵד וְתִטַּמָּא,
וְאַל יְטַמְּאֶנָּה בְיָדָיו.

מסכת תרומות פרק ח משנה י
ט
וְכֵן חָבִית שֶׁלַּשֶּׁמֶן שֶׁנִּשְׁפָּכָה,
מוֹדֶה רְבִּי אֱלִיעֶזֶר וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
שֶׁאִם יָכוֹל לְהַצִּיל מִמֶּנָּה רְבִיעִית בְּטַהֲרָה,
יַצִּיל,
וְאִם לָאו,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תֵּרֵד וְתִבָּלַע,
וְאַל יְבַלְּעֶנָּה בְיָדָיו.

מסכת תרומות פרק ח משנה יא
י
עַל זוֹ וְעַל זוֹ אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
לֹא זוֹ הִיא תְּרוּמָה שֶׁאֲנִי מֻזְהָר עָלֶיהָ מִלְּטַמְּאָהּ, <שני>
אֶלָּא מִלְּאָכְלָהּ.
וּבַל תְּטַמְּאָהּ כֵּיצַד? <כיצד מחוק>
הָיָה עוֹבֵר מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,
וְכִכָּרוֹת שֶׁלִּתְרוּמָה בְיָדוֹ,
אָמַר לוֹ נָכְרִי:
"תֶּן לִי אַחַת מֵהֶן וַאֲטַמֵּא,
וְאִם לָאו, הֲרֵי אֲנִי מְטַמֵּא אֶת כֻּלָּם",
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יְטַמֵּא אֶת כֻּלָּם,

וְאַל יִתֵּן לוֹ אַחַת מֵהֶן.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
יַנִּיחַ לְפָנָיו אַחַת עַל הַסֶּלַע.

מסכת תרומות פרק ח משנה יב
יא
וְכֵן נָשִׁים שֶׁאָמְרוּ לָהֶם גּוֹיִם:
תְּנוּ לָנוּ אַחַת מִכֶּם וּנְטַמֵּא,
וְאִם לָאו, הֲרֵי אָנוּ מְטַמְּאִין אֶת כֻּלְּכֶם,
יְטַמְּאוּ אֶת כֻּלָּם,
וְאַל יִמְסְרוּ לָהֶם נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל.

פרק ט

מסכת תרומות פרק ט משנה א
א
הַזּוֹרֵעַ תְּרוּמָה,
שׁוֹגֵג, יוֹפַךְ,
מֵזִיד, יְקַיֵּם.
אִם הֵבִיאָה שָׁלִישׁ,
בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מֵזִיד, יְקַיֵּם.
וּבְפִשְׁתָּן,
מֵזִיד, יוֹפַךְ.

מסכת תרומות פרק ט משנה ב
ב
וְחַיֶּבֶת בְּלֶקֶט וּבְשִׁכְחָה וּבְפֵאָה,
וַעֲנִיֵּי יִשְׂרָאֵל וַעֲנִיֵּי כֹהֲנִים מְלַקְּטִים,
וַעֲנִיֵּי יִשְׂרָאֵל מוֹכְרִין אֶת שֶׁלָּהֶן לַכֹּהֲנִים
בִּדְמֵי תְרוּמָה, וְהַדָּמִין שֶׁלָּהֶן.
אָמַר רַבִּי טַרְפוֹן:
לֹא יְלַקְּטוּ אֶלָּא עֲנִיֵּי כֹהֲנִים,
שֶׁמָּא יִשְׁכְּחוּ וְיִתְּנוּ לְתוֹךְ פִּיהֶם.
אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָה:
אִם כֵּן,
לֹא יְלַקְּטוּ אֶלָּא טְהוֹרִים.

מסכת תרומות פרק ט משנה ג

ג

וְחַיֶּבֶת בַּמַּעַשְׂרוֹת וּבְמַעְשַׂר עָנִי, <וּבְמַעְשַׂר>

וַעֲנִיֵּי יִשְׂרָאֵל וַעֲנִיֵּי כֹהֲנִים נוֹטְלִים,

וַעֲנִיֵּי יִשְׂרָאֵל מוֹכְרִין אֶת שֶׁלָּהֶן לַכֹּהֲנִים בִּדְמֵי תְרוּמָה,

וְהַדָּמִים שֶׁלָּהֶן.

הַחוֹבֵט מְשֻׁבָּח.

וְהַדָּשׁ, כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?

תּוֹלֶה כְפִיפוֹת בְּצַוְּארֵי בְהֵמָה,

וְנוֹתֵן לְתוֹכָן מֵאוֹתוֹ הַמִּין.

נִמְצָא לֹא זוֹמֵם אֶת הַבְּהֵמָה,

וְלֹא מַאֲכִיל אֶת הַתְּרוּמָה.

מסכת תרומות פרק ט משנה ד

ד

גִּדּוּלֵי תְרוּמָה, תְּרוּמָה,

וְגִדּוּלֵי גִדּוּלִים, חֻלִּים.

אֲבָל הַטֶּבֶל,

וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן,

וּסְפִיחֵי שְׁבִיעִית,

וּתְרוּמַת חוּץ לָאָרֶץ,

וְהַמְדֻמָּע,

וְהַבִּכּוּרִים,

גִּדּוּלֵיהֶם חֻלִּין.

גִּדּוּלֵי הֶקְדֵּשׁ וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי, חֻלִּים,

וּפוֹדֶה אוֹתָם בִּזְמַן זַרְעָן. <זֶרַעָן>

מסכת תרומות פרק ט משנה ה

ה

מֵאָה לְגִנָּה שֶׁלִּתְרוּמָה וְאַחַת שֶׁלַּחֻלִּים,

כֻּלָּם מֻתָּרִים בְּדָבָר שֶׁזַּרְעוֹ כָלֶה.

אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָלֶה,

אֲפִלּוּ מֵאָה שֶׁלַּחֻלִּין וְאַחַת שֶׁלִּתְרוּמָה,

כֻּלָּם אֲסוּרִין.

מסכת תרומות פרק ט משנה ו

ו

הַטֶּבֶל,

גִּדּוּלָיו מֻתָּרִין בְּדָבָר שֶׁזַּרְעוֹ כָלֶה;

אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָלֶה,

גִּדּוּלֵי גִדּוּלִין אֲסוּרִין.

וְאֵי זֶה הוּא דָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָלֶה?
כְּגוֹן הַלּוּף, וְהַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַשּׁוּם כִּשְׂעוֹרִין.

מסכת תרומות פרק ט משנה ז
ז
הַמְנַכֵּשׁ עִם הַנָּכְרִי בַחֲסִיּוֹת,
אַף עַל פִּי שֶׁפֵּרוֹתָיו טֶבֶל,
אוֹכֵל מֵהֶן עֲרַאי.
שְׁתִלֵי תְרוּמָה שֶׁנִּטַמְּאוּ,
שְׁתָלָן, טָהֲרוּ מִלְּטַמֵּא. <ישתלו>
וַאֲסוּרִין מִלֹּאכַל עַד שֶׁיָּגֹם הָאֹכֶל.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיָּגֹם וְיִשְׁנֶה.

פרק י

מסכת תרומות פרק י משנה א
א
בָּצָל שֶׁנְּתָנוֹ בְתוֹךְ עֲדָשִׁים,
אִם שָׁלֵם, מֻתָּר;
וְאִם חִתְּכוֹ, בְּנוֹתֵן טַעַם;
וּשְׁאָר כָּל הַתַּבְשִׁיל,
בֵּין שָׁלֵם, בֵּין מְחֻתָּךְ,
בְּנוֹתֵן טַעַם.
רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בְּצַחֲנָה,
שֶׁאֵינוּ אֶלָּא לִטּוֹל אֶת הַזֻּהֲמָה.

מסכת תרומות פרק י משנה ב
ב
תַּפּוּחַ שֶׁרְסְקוֹ וּנְתָנוֹ לְתוֹךְ עִסָּה וְחִמֵּצָה,
הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה.
שְׂעוֹרִים שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ הַבּוֹר שֶׁלַּמַּיִם,
אַף עַל פִּי שֶׁהִבְאִישׁוּ מֵימָיו,
מֵימָיו מֻתָּרִין.

מסכת תרומות פרק י משנה ג

ג
הָרוֹדֶה פַּת חַמָּה,
וּנְתָנָהּ עַל פִּי חָבִית שֶׁלַּיַּיִן שֶׁלִּתְרוּמָה,
רְבִּי מֵאִיר אוֹסֵר,
וּרְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר.
רְבִּי יוֹסֵה מַתִּיר בְּשֶׁלַּחִטִּים,
וְאוֹסֵר בְּשֶׁלִּשְׂעוֹרִים,
מִפְּנֵי שֶׁהַשְּׂעוֹרִים שׁוֹאֲבוֹת.

מסכת תרומות פרק י משנה ד
ד
תַּנּוּר שֶׁהִסִּיקוֹ בִּכְמָן שֶׁלִּתְרוּמָה,
וְאָפָה בוֹ אֶת הַפַּת,
הַפַּת מֻתֶּרֶת,
שֶׁאֵינוּ טַעַם כְּמָן, אֶלָּא רֵיחַ כְּמָן.

מסכת תרומות פרק י משנה ה
ה
תַּלְתָּן שֶׁנָּפְלָה לְתוֹךְ הַבּוֹר שֶׁלַּיַּיִן, <שֶׁלַּמַּיִם>
בִּתְרוּמָה וּבְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
אִם יֵשׁ בַּזֶּרַע כְּדֵי לִתֵּן טַעַם,
אֲבָל לֹא בָעֵץ;
וּבַשְּׁבִיעִית וּבְכִלְאֵי הַכֶּרֶם וּבַהֶקְדֵּשׁ,
אִם יֵשׁ בַּזֶּרַע וּבָעֵץ כְּדֵי לִתֵּן טַעַם.

מסכת תרומות פרק י משנה ו
ו
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ חֲבִלֵּי תַלְתָּן שֶׁלְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם, <שֶׁלְּכִלְאֵי>
יִדָּלֵקוּ.
הָיוּ לוֹ חֲבִלֵּי תַלְתָּן שֶׁלַּטֶּבֶל,
כּוֹתֵשׁ וּמְחַשֵּׁב כַּמָּה זֶרַע בָּהֶם,
וּמַפְרִישׁ אֶת הַזֶּרַע,
וְאֵינוּ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ אֶת הָעֵץ.
אִם הִפְרִישׁ, לֹא יֹאמַר:
"אֶכְתֹּשׁ וְאֶטֹּל אֶת הָעֵץ, וְאֶתֵּן אֶת הַזֶּרַע",
אֶלָּא נוֹתֵן הָעֵץ עִם הַזֶּרַע.

מסכת תרומות פרק י משנה ז
ז
זֵיתֵי חֻלִּין שֶׁכְּבָשָׁן עִם זֵיתֵי תְרוּמָה,

פְּצוּעֵי חֻלִּין עִם פְּצוּעֵי תְרוּמָה,
פְּצוּעֵי חֻלִּין עִם שְׁלֵמֵי תְרוּמָה,
אוֹ בְמֵי תְרוּמָה,
אָסוּר.
אֲבָל שְׁלֵמֵי חֻלִּין עִם פְּצוּעֵי תְרוּמָה,
מֻתָּר.

מסכת תרומות פרק י משנה ח
ח
דָּג טָמֵא שֶׁכְּבָשׁוֹ עִם דָּג טָהוֹר:
כָּל גָּרֵב שֶׁהוּא מַחֲזִיק סָאתַיִם,
אִם יֶשׁ בּוֹ מִשְׁקַל עֲשָׂרָה זוּז בִּיהוּדָה,
שֶׁהֵן חָמֵשׁ סְלָעִים בַּגָּלִיל,
דָּג טָמֵא, צִירוֹ אָסוּר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
רְבִיעִית בְּסָאתַיִם.
וְרַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֶחָד מִשִּׁשָּׁה עָשָׂר בּוֹ.

מסכת תרומות פרק י משנה ט
ט
חֲגָבִים טְמֵאִים שֶׁנִּכְבָּשׁוּ עִם חֲגָבִים טְהוֹרִין,
לֹא פָסְלוּ אֶת צִירָן.
הֵעִיד רַבִּי צָדוֹק עַל צִיר חֲגָבִים טְמֵאִים,
שֶׁהוּא טָהוֹר.

מסכת תרומות פרק י משנה י
י
כָּל הַנִּכְבָּשִׁין זֶה עִם זֶה מֻתָּרִים,
אֶלָּא עִם הַחֵסִית:
חֵסִית שֶׁלַּחֻלִּין עִם חֵסִית שֶׁלִּתְרוּמָה,
חֵסִית שֶׁלַּחֻלִּין עִם יָרָק שֶׁלִּתְרוּמָה,
אָסוּר.
אֲבָל יָרָק שֶׁלַּחֻלִּין עִם חֵסִית שֶׁלִּתְרוּמָה,
מֻתָּר.

מסכת תרומות פרק י משנה יא
יא
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל הַנִּשְׁלָקִים עִם הַתְּרָדִים אֲסוּרִין,

מִפְּנֵי שֶׁהֵן נוֹתְנִין אֶת הַטַּעַם.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כְּרוּב שֶׁלַּשֶּׁקִי עִם כְּרוּב שֶׁלַּבַּעַל,
אָסוּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא בוֹלֵעַ.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כָּל הַמִּתְבַּשְּׁלִין זֶה עִם זֶה מֻתָּרִין,
אֶלָּא עִם הַבָּשָׂר.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
הַכָּבֵד אוֹסֶרֶת וְאֵינָהּ נֶאֱסֶרֶת,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא פוֹלֶטֶת וְאֵינָהּ בוֹלַעַת.

מסכת תרומות פרק י משנה יב

יב

בֵּיצָה שֶׁנִּתְבַּשְּׁלָה בְּתַבְלִים אֲסוּרִין,
אֲפִלּוּ חֶלְמוֹן שֶׁלָּהּ אָסוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא בוֹלֵעַ.
מֵי כְבָשִׁים וּמֵי שְׁלָקוֹת שֶׁלִּתְרוּמָה,
אֲסוּרִין לַזָּרִים.

פרק יא

מסכת תרומות פרק יא משנה א

א

אֵין נוֹתְנִין דְּבֵלָה וּגְרוֹגְרוֹת לְתוֹךְ הַמּוּרְיָס,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְאַבְּדָן.
אֲבָל נוֹתְנִין אֶת הַיַּיִן לַמּוּרְיָס.
וְאֵין מְפַטְּמִין אֶת הַשֶּׁמֶן,
אֲבָל עוֹשִׂים אֶת הַיַּיִן יְנָמֵילִין.
אֵין מְבַשְּׁלִים יַיִן שֶׁלִּתְרוּמָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְמַעִיטוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַשְׁבִּיחוֹ.

מסכת תרומות פרק יא משנה ב

ב

דְּבַשׁ תְּמָרִים וְיֵין תַּפּוּחִים וְחֹמֶץ סִתְוָנִיּוֹת,
וּשְׁאָר כָּל מֵי פֵרוֹת שֶׁלִּתְרוּמָה,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב קֶרֶן וְחֹמֶשׁ.

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא מִשֵּׁם מַשְׁקֶה.
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
לֹא מָנוּ חֲכָמִים שִׁבְעָה מַשְׁקִים בְּמִינֵי פַטָּמִים, <היה כתוב: כמוני>
אֶלָּא אָמְרוּ:
שִׁבְעָה מַשְׁקִין טְמֵאִין,
וּשְׁאָר כָּל הַמַּשְׁקִין טְהוֹרִין.

מסכת תרומות פרק יא משנה ג

ג

אֵין עוֹשִׂין תְּמָרִים דְּבַשׁ,
וְלֹא תַפּוּחִים יַיִן,
וְלֹא סִתְוָנִיּוֹת חֹמֶץ.
וּשְׁאָר כָּל הַפֵּרוֹת,
אֵין מְשַׁנִּין אוֹתָן מִבְּרִיָּתָן בִּתְרוּמָה וּבְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
אֶלָּא זֵיתִים וַעֲנָבִים בִּלְבַד.
אֵין סוֹפְגִים אַרְבָּעִים מִשֵּׁם עָרְלָה,
אֶלָּא עַל הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים.
וְאֵין מְבִיאִין בִּכּוּרִים מַשְׁקִין,
אֶלָּא הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים.
וְאֵינוּ מְטַמֵּא מִשֵּׁם מַשְׁקֶה, <מְטַמֵּא>
אֶלָּא הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים.
אֵין מַקְרִיבִים עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
אֶלָּא הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים.

מסכת תרומות פרק יא משנה ד

ד

עֻקְצֵי תְאֵנִים וּגְרוֹגְרוֹת,
וְהַכְּלִיסִים וְהֶחָרוּבִין שֶׁלִּתְרוּמָה,
אֲסוּרִין לַזָּרִים.

מסכת תרומות פרק יא משנה ה

ה

גַּלְעִנֵּי תְרוּמָה,
כָּל זְמַן שֶׁהוּא מְכַנְּסָן, אֲסוּרוֹת.
אִם הִשְׁלִיכָן, מֻתָּרוֹת.
וְכֵן עַצְמוֹת הַקֳּדָשִׁים,
כָּל זְמַן שֶׁהוּא מְכַנְּסָן, אֲסוּרִין,
וְאִם הִשְׁלִיכָן, מֻתָּרִין.
הַמֻּרְסָן מֻתָּר.

סֵבִים שֶׁלַּחֲדָשׁוֹת, אֲסוּרוֹת.
וְשֶׁלַּיְּשָׁנוֹת, מֻתָּרוֹת.
נוֹהֵג בִּתְרוּמָה כְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא נוֹהֵג בַּחֻלִּין.
הַמְּסַלֵּת קַב אוֹ קַבַּיִם לַסְּאָה,
לֹא יְאַבֵּד אֶת הַשְּׁאָר,
אֶלָּא יַנִּיחֶנּוּ בְמָקוֹם מֻצְנָע.

מסכת תרומות פרק יא משנה ו

ו
מְגוּרָה שֶׁפִּנָּה מִמֶּנָּה חִטֵּי תְרוּמָה,
אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לִהְיוֹת יוֹשֵׁב וּמְלַקֵּט אַחַת אַחַת,
אֶלָּא מְכַבֵּד כְּדַרְכּוֹ וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֻלִּין.

מסכת תרומות פרק יא משנה ז

ז
וְכֵן חָבִית שֶׁלַּשֶּׁמֶן שֶׁנִּשְׁפָּכָה,
אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לִהְיוֹת יוֹשֵׁב וּמְטַפֵּחַ,
אֶלָּא נוֹהֵג בָּהּ כְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא נוֹהֵג בַּחֻלִּין.

מסכת תרומות פרק יא משנה ח

ח
הַמְעָרֶה מִכַּד לְכַד וְנָטַף שָׁלוֹשׁ טִפִּים,
נוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֻלִּין.
הִרְכִּינָהּ וּמִצַּת,
הֲרֵי זוֹ תְרוּמָה.
וְכַמָּה תְהֵא בִתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁלִּדְמַי, <בתרומה>
וְיוֹלִיכֶנָּה לַכֹּהֵן?
אֶחָד מִשְּׁמוֹנָה לִשְׁמִינִית.

מסכת תרומות פרק יא משנה ט

ט
כַּרְשִׁנֵּי תְרוּמָה,
מַאֲכִילִין אוֹתָן לַבְּהֵמָה, וְלַחַיָּה, וְלַתַּרְנְגְלִין.
יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׂכַר פָּרָה מִכֹּהֵן,
מַאֲכִילָהּ כַּרְשִׁנֵּי תְרוּמָה.
וְכֹהֵן שֶׁשָּׂכַר פָּרָה מִיִּשְׂרָאֵל,
אַף עַל פִּי שֶׁמְּזוֹנוֹתֶיהָ עָלָיו,
לֹא יַאֲכִילֶהָ כַּרְשִׁנֵּי תְרוּמָה.
יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׁם פָּרָה מִכֹּהֵן,
לֹא יַאֲכִילֶהָ כַּרְשִׁנֵּי תְרוּמָה,

וְכֹהֵן שֶׁשָּׂם פָּרָה מִיִּשְׂרָאֵל,
מַאֲכִילָהּ כַּרְשִׁנֵּי תְרוּמָה.

מסכת תרומות פרק יא משנה י

י

מַדְלִיקִין שֶׁמֶן שְׂרֵפָה בְּבָתֵּי כְנֵסִיּוֹת,
וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת,
וּבְמָבוֹאוֹת אֲפֵלִים,
וְעַל גַּבֵּי הַחוֹלִין, בִּרְשׁוּת כֹּהֵן.
בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
וְהִיא לְמוּדֶת לָבֹא אֵצֶל אָבִיהָ,
אָבִיהָ מַדְלִיק בִּרְשׁוּתָהּ.
מַדְלִיקִין בְּבֵית הַמִּשְׁתֶּה,
אֲבָל לֹא בְבֵית הָאֵבֶל.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בְּבֵית הָאֵבֶל,
אֲבָל לֹא בְבֵית הַמִּשְׁתֶּה.
רַבִּי מֵאִיר אוֹסֵר כָּן וְכָן.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר כָּן וְכָן.

חסלת מסכת תרומה

מסכת מעשׂרות

פרק א

מסכת מעשׂרות פרק א משנה א

א

כְּלָל אָמְרוּ בַּמַּעַשְׂרוֹת:
כָּל שֶׁהוּא אֹכֶל, וְנִשְׁמָר, וְגִדּוּלָיו מִן הָאָרֶץ,
חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת.
וְעוֹד כְּלָל אַחֵר אָמְרוּ:
כָּל שֶׁתְּחִלָּתוֹ אֹכֶל וְסוֹפוֹ אֹכֶל,
אַף עַל פִּי שֶׁשִּׁמְּרוֹ לְהוֹסִיף אֹכֶל,
חַיָּב קָטוֹן וְגָדוֹל.
וְכָל שֶׁאֵין תְּחִלָּתוֹ אֹכֶל,

אֲבָל סוֹפוֹ אֹכֶל,
אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיֵּעָשֶׂה אֹכֶל. <שֶׁיַּעֲשֶׂה>

מסכת מעשרות פרק א משנה ב
ב
מֵאֵמָתַי הַפֵּרוֹת חַיָּבִין בַּמַּעַשְׂרוֹת?
הַתְּאֵנִים, מִשֶּׁבִּחֲלוּ,
וְהָעֲנָבִין וְהָאֶבְשִׁין, מִשֶּׁהִבְאִישׁוּ,
הָאוֹג וְהַתּוּתִים, מִשֶּׁיַּאֲדִימוּ,
וְכָל הָאֲדֻמִּים, מִשֶּׁיַּאֲדִימוּ.
הָרִמּוֹנִים, מִשֶּׁיִּמַּסּוּ,
הַתְּמָרִים, מִשֶּׁיָּטִילוּ שְׂאוֹר,
הַפַּרְסְקִין, מִשֶּׁיָּטִילוּ גִידִים,
וְהָאֱגוֹזִים, מִשֶּׁיַּעֲשׂוּ מְגוֹרָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָאֱגוֹזִים וְהַשְּׁקֵדִים מִשֶּׁיַּעֲשׂוּ קְלִפָּה.

מסכת מעשרות פרק א משנה ג
ג
הֶחָרוּבִים, מִשֶּׁיִּנָּקֵדוּ, <מִשֶּׁיְּנַקְּדוּ>
וְכָל הַשְּׁחוֹרִים מִשֶּׁיִּנָּקְדוּ. <מִשֶּׁיְּנַקְּדוּ>
הָאֲגָסִים וְהַקְּרֻסְטָמִילִים וְהַפָּרִישִׁים וְהָחֻזְרָרִים,
מִשֶּׁיִּקָּרֵחוּ, <מִשֶּׁיְּקָרֵחוּ>
וְכָל הַלְּבָנִים מִשֶּׁיִּקָּרֵחוּ, <מִשֶּׁיְּקָרֵחוּ>
הַתִּלְתָּן כְּדֵי שֶׁתִּצְמַח,
הַתְּבוּאָה וְהַזֵּיתִים, מִשֶּׁיַּכְנִיסוּ שָׁלִישׁ.

מסכת מעשרות פרק א משנה ד
ד
וּבַיָּרָק:
הַקִּשּׁוּאִים,
וְהַדִּלּוּעִים,
וְהָאֲבַטִּיחִים,
וְהַמַּלְפְּפוֹנוֹת.
הַתַּפּוּחִים וְהָאֶתְרוֹגִים, <וְהָאֶתְרוֹגִים>
חַיָּבִים גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר אֶת הָאֶתְרוֹגִים בְּקָטְנָן. <הָאֶתְרוֹגִים>
הַחַיָּב בַּשְּׁקֵדִים הַמָּרִים, פָּטוּר מִן הַמְּתוּקִים,
וְהַחַיָּב בַּמְּתוּקִים, פָּטוּר מִן הַמָּרִים.

מסכת מעשרות פרק א משנה ה

ה

וְאֵי זֶה הוּא גָרְנָן לַמַּעַשְׂרוֹת?
הַקִּשּׁוּאִים וְהַדִּלּוּעִים, מִשֶּׁיְּפַקֵּס;
וְאִם אֵינוֹ מְפַקֵּס, עַד שֶׁיַּעֲמִיד עֲרֵמָה.
אֲבַטִּיחַ, מִשֶּׁיְּשַׁלֵּק;
אִם אֵינוֹ מְשַׁלֵּק, עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה מֻקְצֶה.
יָרָק הַנֶּאֱגָד, מִשֶּׁיּוּגַד;
וְאִם אֵינוֹ אוֹגֵד, עַד שֶׁיְּמַלֵּא אֶת הַכְּלִי;
וְאִם אֵינוֹ מְמַלֵּא אֶת הַכְּלִי,
עַד שֶׁיִּלְקֹט כָּל צָרְכּוֹ.
כַּלְכָּלָה, עַד שֶׁיְּחַפֶּה;
וְאִם אֵינוֹ מְחַפֶּה, עַד שֶׁיְּמַלֵּא אֶת הַכְּלִי;
וְאִם אֵינוֹ מְמַלֵּא אֶת הַכְּלִי,
עַד שֶׁיִּלְקֹט כָּל צָרְכּוֹ.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּמוֹלִיךְ לַשּׁוּק.
אֲבָל בְּמוֹלִיךְ לְבֵיתוֹ,
אוֹכֵל מֵהֶם עֲרַאי עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְבֵיתוֹ.

מסכת מעשרות פרק א משנה ו

ו

הַפֶּרֶד וְהַצִּמּוּקִים וְהֶחָרוּבִים, מִשֶּׁיַּעֲמִיד עֲרֵמָה.
הַבְּצָלִים, מִשֶּׁיְּפַקֵּל;
וְאִם אֵינוֹ מְפַקֵּל, מִשֶּׁיַּעֲמִיד עֲרֵמָה.
תְּבוּאָה, מִשֶּׁיְּמָרֵחַ;
אִם אֵינוֹ מְמָרֵחַ, עַד שֶׁיַּעֲמִיד עֲרֵמָה.
הַקִּטְנִיּוֹת, מִשֶּׁיִּכְבֹּר;
וְאִם אֵינוֹ כוֹבֵר, עַד שֶׁיְּמָרֵחַ.
אַף עַל פִּי שֶׁמָּרַח, <שמירח>
נוֹטֵל מִן הַקּוֹטְעִים, וּמִן הַצְּדָדִים,
וּמִמַּה שֶּׁבְּתוֹךְ הַתֶּבֶן,
וְאוֹכֵל.

מסכת מעשרות פרק א משנה ז

ז

הַיַּיִן, מִשֶּׁיְּקַפֶּה.
אַף עַל פִּי שֶׁקִּפָּה,
קוֹלֵט מִן הַגַּת הָעֶלְיוֹנָה מִן הַצִּנּוֹר, וְשׁוֹתֶה.
הַשֶּׁמֶן, מִשֶּׁיֵּרֵד לָעוּקָה.

אַף עַל פִּי שֶׁיָּרַד,
נוֹטֵל מִן הָעֵקֶל וּמִן הַמָּמֵל וּמִבֵּין הַפַּצִּים,
וְנוֹתֵן לַחֲמִיטָה וְלַתַּמְחוּי,
אֲבָל לֹא יִתֵּן לִקְדֵרָה וּלְלַפָּס כְּשֶׁהֵן מַרְתִּיחִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לַכֹּל הוּא נוֹתֵן,
חוּץ מִדָּבָר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ חֹמֶץ וְצִיר.

מסכת מעשרות פרק א משנה ח
ח
הָעִגּוּל,
מִשֶּׁיַּחֲלִיקֶנּוּ.
מַחֲלִיקִים בַּתְּאֵנִים וּבָעֲנָבִים שֶׁלַּטֶּבֶל;
רְבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר.
הַמַּחֲלִיק בָּעֲנָבִים,
לֹא הָכְשַׁר;
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָכְשַׁר.
גְּרוֹגְרוֹת, מִשֶּׁיָּדוֹשׁ;
וּמְגוּרָה, מִשֶּׁיְּעַגֵּל.
הָיָה דָשׁ בֶּחָבִית וּמְעַגֵּל בַּמְּגוּרָה,
נִשְׁבְּרָה הֶחָבִית וְנִפְתְּחָה הַמְּגוּרָה,
לֹא יֹאכַל מֵהֶן עֲרַי.
רְבִּי יוֹסֵה מַתִּיר.

פרק ב

מסכת מעשרות פרק ב משנה א
א
הָיָה עוֹבֵר בַּשּׁוּק, וְאָמַר:
טְלוּ לָכֶם תְּאֵנִים!
אוֹכְלִים וּפְטוּרִים.
לְפִיכָךְ, אִם הִכְנִיסוּ לְבָתֵּיהֶן, מְתַקְּנִים וַדַּי.
טְלוּ וְהַכְנִיסוּ לְבָתֵּיכֶם!
לֹא יֹאכְלוּ מֵהֶם עֲרַי.
לְפִיכָךְ, אִם הִכְנִיסוּ לְבָתֵּיהֶם,
אֵינָן מְתַקְּנִים אֶלָּא דְמַי.

מסכת מעשרות פרק ב משנה ב

ב

הָיוּ יוֹשְׁבִים בַּשַּׁעַר אוֹ בֶחָנוּת, וְאָמַר:
טְלוּ לָכֶם תְּאֵנִים!
אוֹכְלִין פְּטוּרִין,
וּבַעַל הַשַּׁעַר וּבַעַל הֶחָנוּת חַיָּבִין.
רְבִּי יְהוּדָה פוֹטֵר עַד שֶׁיַּחְזִיר אֶת פָּנָיו,
אוֹ עַד שֶׁיְּשַׁנֶּה מְקוֹם יְשִׁיבָתוֹ.

מסכת מעשרות פרק ב משנה ג

ג

הַמַּעֲלֶה פֵרוֹת מִן הַגָּלִיל לִיהוּדָה,
אוֹ עוֹלֶה לִירוּשָׁלַיִם,
אוֹכֵל מֵהֶם עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְמְקוֹם שֶׁהוּא הוֹלֵךְ,
וְכֵן בַּחֲזָרָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְמְקוֹם הַשְּׁבִיתָה.
הָרוֹכְלִים הַמְחַזְּרִין בָּעֲיָרוֹת,
אוֹכְלִים עַד שֶׁהֵן מַגִּיעִים לְמְקוֹם הַלִּינָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַבַּיִת הָרִאשׁוֹן הוּא בֵיתוֹ.

מסכת מעשרות פרק ב משנה ד

ד

פֵּרוֹת שֶׁתְּרָמָן עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹסֵר מִלֶּאֱכֹל מֵהֶן עֲרַי;
וַחֲכָמִים מַתִּירִין, חוּץ מִכַּלְכַּלַּת תְּאֵנִים.
כַּלְכַּלַּת תְּאֵנִים שֶׁתְּרָמָהּ,
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

מסכת מעשרות פרק ב משנה ה

ה

הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
הֵילָךְ אִסָּר זֶה, וְתֶן לִי בוֹ חָמֵשׁ תְּאֵנִים,
לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אוֹכֵל אַחַת אַחַת, פָּטוּר,
וְאִם צֵרֵף, חַיָּב.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה בְגִנַּת וְרָדִים שֶׁהָיְתָה בִירוּשָׁלַיִם,
וְהָיוּ תְאֵנִים נִמְכָּרוֹת מִשָּׁלֹשׁ וּמֵאַרְבַּע בָּאִסָּר,
וְלֹא הֻפְרַשׁ מִמֶּנָּה תְרוּמָה וּמַעֲשֵׂר מֵעוֹלָם.

מסכת מעשרות פרק ב משנה ו

ו

הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
הֵילָךְ אִסָּר זֶה בְּעֶשֶׂר תְּאֵנִים שֶׁאָבֹר לִי, <בְּעֶשְׂרִים>
בּוֹרֵר וְאוֹכֵל;
בְּאֶשְׁכּוֹל שֶׁאָבֹר לִי,
מְגַרְגֵּר וְאוֹכֵל;
בְּרִמּוֹן שֶׁאָבֹר לִי,
פּוֹרֵט וְאוֹכֵל;
בַּאֲבַטִּיחַ שֶׁאָבֹר לִי,
סוֹפֵת וְאוֹכֵל.
אֲבָל אִם אָמַר לוֹ:
בְּעֶשְׂרִים תְּאֵנִים אֵלּוּ,
בִּשְׁנֵי אֶשְׁכּוֹלוֹת אֵלּוּ,
בִּשְׁנֵי רִמּוֹנִים אֵלּוּ,
בִּשְׁנֵי אֲבַטִּיחִים אֵלּוּ,
אוֹכֵל כְּדַרְכּוֹ, וּפָטוּר,
מִפְּנֵי שֶׁקָּנָה בִמְחֻבָּר לַקַּרְקַע.

מסכת מעשרות פרק ב משנה ז

ז

הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לְקַצּוֹת עִמּוֹ בַתְּאֵנִים,
אָמַר לוֹ:
עַל מְנָת שֶׁאֹכַל תְּאֵנִים,
אוֹכֵל, פָּטוּר, אִם צֵרַף, חַיָּב.
עַל מְנָת שֶׁאֹכַל אֲנִי וּבְנִי,
אוֹ שֶׁיֹּאכַל בְּנִי בִשְׂכָרִי,
הוּא אוֹכֵל פָּטוּר, וּבְנוֹ אוֹכֵל חַיָּב.
עַל מְנָת שֶׁאֹכַל בִּשְׁעַת הַקְּצִיעָה וּלְאַחַר הַקְּצִיעָה,
בִּשְׁעַת הַקְּצִיעָה, אוֹכֵל פָּטוּר,
לְאַחַר הַקְּצִיעָה, אוֹכֵל חַיָּב,
שֶׁאֵינוּ אוֹכֵל מִן הַתּוֹרָה.
זֶה הַכְּלָל:
אוֹכֵל מִן הַתּוֹרָה, פָּטוּר,
וְשֶׁאֵינוּ אוֹכֵל מִן הַתּוֹרָה, חַיָּב.

מסכת מעשרות פרק ב משנה ח

ח

הָיָה עוֹשֶׂה בְלַבְסִים,
לֹא יֹאכַל בִּבְנוֹת שֶׁבַע;
בִּבְנוֹת שֶׁבַע,
לֹא יֹאכַל בְּלַבְסִים.
אֲבָל מוֹנֵעַ הוּא אֶת עַצְמוֹ
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לִמְקוֹם הַיָּפוֹת וְאוֹכֵל.
הַמַּחֲלִיף עִם חֲבֵרוֹ,
זֶה לֶאֱכֹל וְזֶה לֶאֱכֹל,
זֶה לִקְצוֹת וְזֶה לִקְצוֹת, חַיָּב.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַמַּחֲלִיף לֶאֱכֹל, חַיָּב,
וְלִקְצוֹת, פָּטוּר.

פרק ג

מסכת מעשרות פרק ג משנה א

א

הַמַּעֲבִיר תְּאֵנִים בַּחֲצֵרוֹ לִקְצוֹת,
בָּנָיו וּבְנֵי בֵיתוֹ אוֹכְלִים פְּטוּרִין.
הַפּוֹעֲלִים שֶׁעִמּוֹ,
בִּזְמַן שֶׁאֵין לָהֶם מְזוֹנוֹת עָלָיו,
[אוֹכְלִין וּפְטוּרִין];
אֲבָל אִם יֵשׁ לָהֶן עָלָיו מְזוֹנוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ לֹא יֹאכֵלוּ.

מסכת מעשרות פרק ג משנה ב

ב

הַמּוֹצִיא פוֹעֲלָיו לַשָּׂדֶה,
בִּזְמַן שֶׁאֵין לָהֶם עָלָיו מְזוֹנוֹת, <שֶׁיֵּשׁ, כתוב על ידי מגיה על מקום מחוק>
אוֹכְלִין פְּטוּרִין.
אִם יֵשׁ לָהֶם עָלָיו מְזוֹנוֹת, <אֵין, כתוב על ידי מגיה על מקום מחוק>
אוֹכְלִים אַחַת אַחַת מִן הַתְּאֵנָה,
אֲבָל לֹא מִן הַסַּל, וְלֹא מִן הַקֻּפָּה, וְלֹא מִן הַמֻּקְצֶה.

מסכת מעשרות פרק ג משנה ג

ג

הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לַעֲשׂוֹת בַּזֵּיתִים,
אָמַר לוֹ:
עַל מְנָת לֶאֱכוֹל זֵיתִים,
אוֹכֵל אֶחָד אֶחָד, פָּטוּר,
וְאִם צֵרֵף, חַיָּב.
לְנַכֵּשׁ בַּבְּצָלִים,
אָמַר לוֹ:
עַל מְנָת לֶאֱכוֹל יָרָק,
מְקַרְטֵם עָלֶה עָלֶה וְאוֹכֵל,
וְאִם צֵרֵף, חַיָּב.

מסכת מעשׂרות פרק ג משנה ד

ד

מָצָא קְצִיצוֹת בַּדֶּרֶךְ,
אֲפִלּוּ בְצַד שְׂדֵה קְצִיצוֹת, < שָׂדֶה>
וְכֵן תְּאֵנָה שֶׁהִיא נוֹטָה עַל דֶּרֶךְ,
וּמָצָא תַחְתֶּיהָ תְאֵנִים,
מֻתָּרוֹת מִשּׁוּם גָּזֵל,
וּפְטוּרוֹת מִן הַמַּעַשְׂרוֹת;
הַזֵּיתִים וְהֶחָרוּבִים חַיָּבִים.
מָצָא גְרוֹגָרוֹת,
אִם דָּרְסוּ רֹב אָדָם, חַיָּב;
וְאִם לָאו, פָּטוּר.
מָצָא פִלְחֵי דְבֵלָה, חַיָּב,
שֶׁיָּדוּעַ שֶׁמִּדָּבָר גָּמוּר.
וְהֶחָרוּבִין,
עַד שֶׁלֹּא כִנְסָן לְרֹאשׁ הַגַּג,
מוֹרִיד מֵהֶן לַבְּהֵמָה, פָּטוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַחְזִיר אֶת הַמּוֹתָר.

מסכת מעשׂרות פרק ג משנה ה

ה

אֵי זֶה חָצֵר שֶׁהִיא חַיֶּבֶת בַּמַּעַשְׂרוֹת?
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
חָצֵר הַצּוֹרִית, שֶׁהַכֵּלִים נִשְׁמָרִים בְּתוֹכָהּ.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֶחָד פּוֹתֵחַ וְאֶחָד נוֹעֵל, פְּטוּרָה.
רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵין אָדָם בּוֹשׁ מִלֶּאֱכוֹל בְּתוֹכָהּ, חַיֶּבֶת.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

כָּל שֶׁנִּכְנָס לָהּ וְאֵין אוֹמְרִין לוֹ:
מָה אַתָּה מְבַקֵּשׁ?
פְּטוּרָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת זוֹ לִפְנִים מִזּוֹ,
הַפְּנִימִית חַיֶּבֶת, וְהַחִיצוֹנָה פְּטוּרָה.

מסכת מעשרות פרק ג משנה ו
ו
הַגַּגּוֹת פְּטוּרִין,
אַף עַל פִּי שֶׁהֵן שֶׁלֶּחָצֵר הַחַיֶּבֶת.
בֵּית שַׁעַר, אַכְסַדְרָה, וּמַרְפֶּסֶת,
הֲרֵי אֵלּוּ כֶחָצֵר:
אִם חַיֶּבֶת, חַיָּבִין;
וְאִם פְּטוּרָה, פְּטוּרִין.

מסכת מעשרות פרק ג משנה ז
ז
הַצְּרִיפִּין וְהַבֵּרְגָּנִין וְהָאַלְקְטָיוֹת, פְּטוּרִים.
סֻכַּת גִּנֵּיסָר,
אַף עַל פִּי שֶׁיֶּשׁ בָּהּ רֵחַיִם וְתַרְנָגְלִין, פְּטוּרָה.
סֻכַּת הַיּוֹצְרִין,
הַפְּנִימִית חַיֶּבֶת, וְהַחִיצוֹנָה פְּטוּרָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵינָהּ דִּירַת הַחַמָּה וְדִירַת הַגְּשָׁמִים,
פְּטוּרָה.
סֻכַּת הֶחָג בֶּחָג,
רְבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.

מסכת מעשרות פרק ג משנה ח
ח
תְּאֵנָה שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת בֶּחָצֵר,
אוֹכֵל אַחַת אַחַת, פָּטוּר,
וְאִם צֵרַף, חַיָּב.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַחַת בִּימִינוֹ, וְאַחַת בִּשְׂמאלוֹ, וְאַחַת בְּפִיו.
עָלָה לְרֹאשָׁהּ,
מְמַלֵּא אֶת חֵיקוֹ וְאוֹכֵל.

מסכת מעשרות פרק ג משנה ט

ט

גֶּפֶן שֶׁהִיא נְטוּעָה בֶחָצֵר,
נוֹטֵל אֶת כָּל הָאֶשְׁכּוֹל;
וְכֵן בָּרִמּוֹן, וְכֵן בָּאֲבַטִּיחַ.
דִּבְרֵי רִבִּי טַרְפוֹן.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מְגַרְגֵּר בָּאֶשְׁכּוֹל, וּפוֹרֵט בָּרִמּוֹן, וְסוֹפֵף בָּאֲבַטִּיחַ.
כֻּסְבָּר שֶׁהִיא זְרוּעָה בֶחָצֵר,
מְקַרְטֵס עָלֶה עָלֶה וְאוֹכֵל,
וְאִם צֵרֵף, חַיָּב.
הַסֵּיאָה וְהָאֵזוֹב וְהַקּוֹרָנִית שֶׁבֶּחָצֵר,
אִם הָיוּ נִשְׁמָרִים, חַיָּבִין.

מסכת מעשרות פרק ג משנה י

י

תְּאֵנָה שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת בֶּחָצֵר וְנוֹטָה לַגִּנָּה,
אוֹכֵל כְּדַרְכּוֹ, פָּטוּר.
עוֹמֶדֶת בַּגִּנָּה וְנוֹטָה לֶחָצֵר,
אוֹכֵל אַחַת אַחַת פָּטוּר,
וְאִם צֵרֵף, חַיָּב.
עוֹמֶדֶת בָּאָרֶץ וְנוֹטָה לַחוּץ לָאָרֶץ,
בַּחוּץ לָאָרֶץ וְנוֹטָה לָאָרֶץ,
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הָעִקָּר.
וּבְבָתֵּי עָרֵי חוֹמָה,
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הָעִקָּר.
וּבְעָרֵי מִקְלָט,
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַנּוֹף.
וּבִירוּשָׁלַיִם,
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַנּוֹף.

פרק ד

מסכת מעשרות פרק ד משנה א

א

הַכּוֹבֵשׁ, הַשּׁוֹלֵק, הַמּוֹלֵחַ בַּשָּׂדֶה, חַיָּב.
הַמַּכְמִיר בָּאֲדָמָה, פָּטוּר.
הַמְטַבֵּל בַּשָּׂדֶה, פָּטוּר.

הַפּוֹצֵעַ זֵיתִים שֶׁיֵּצֵא הַשֶּׁרֶף, פָּטוּר.
הַסּוֹחֵט זֵיתִים עַל בְּשָׂרוֹ, פָּטוּר.
אִם סָחַט וְנָתַן לְתוֹךְ יָדוֹ, חַיָּב.
הַמְקַפֶּה לְתַבְשִׁיל, פָּטוּר;
וְלִקְדֵרָה, חַיָּב, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּבוֹר קָטָן.

מסכת מעשרות פרק ד משנה ב
ב
תִּינוֹקוֹת שֶׁטָּמְנוּ תְאֵנִים בַּשַּׁבָּת,
וְשָׁכְחוּ לְעַשְּׂרָן,
לֹא יֹאכְלוּ לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת עַד שֶׁיִּתְעַשֵּׂרוּ.
כַּלְכַּלַּת שַׁבָּת,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹטְרִין,
וּבֵית הִלֵּל מְחַיְּבִין.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַלּוֹקֵט אֶת הַכַּלְכָּלָה לְשַׁלַּח לַחֲבֵרוֹ,
לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר.

מסכת מעשרות פרק ד משנה ג
ג
הַנּוֹטֵל זֵיתִים מִן הַמַּעְטֵן,
טוֹבֵל אֶחָד אֶחָד בַּמֶּלַח וְאוֹכֵל;
וְאִם מָלַח וְנָתַן לְפָנָיו, חַיָּב.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מִן הַמַּעְטֵן הַטָּהוֹר, חַיָּב,
מִן הַטָּמֵא, פָּטוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַחְזִיר אֶת הַמּוֹתָר.

מסכת מעשרות פרק ד משנה ד
ד
שׁוֹתִים עַל הַגַּת,
בֵּין עַל הַחַמִּין בֵּין עַל הַצּוֹנִין, פָּטוּר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צָדוֹק מְחַיֵּב.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַל הַחַמִּים חַיָּב,
וְעַל הַצּוֹנִין פָּטוּר.

מסכת מעשרות פרק ד משנה ה
ה

הַמְקַלֵּף בִּשְׂעוֹרִים,
מְקַלֵּף אַחַת אַחַת וְאוֹכֵל.
וְאִם קִלֵּף וְנָתַן לְתוֹךְ יָדוֹ, חַיָּב.
הַמּוֹלֵל מְלִילוֹת שֶׁלַּחִטִּים,
מְנַפֶּה מִיָּד לְיָד, וְאוֹכֵל.
וְאִם נָפָה וְנָתַן לְתוֹךְ חֵיקוֹ, חַיָּב.
כִּסְבָּר שֶׁזְּרָעָהּ לְזֶרַע,
יְרָקָהּ פָּטוּר.
זְרָעָהּ לְיָרָק,
מִתְעַשֶּׂרֶת זֶרַע וְיָרָק.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַשֶּׁבֶת מִתְעַשֶּׂרֶת זֶרַע וְיָרָק וְזֵירִים.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ מִתְעַשֵּׂר זֶרַע וְיָרָק,
אֶלָּא הַשַּׁחֲלִים וְהַגַּרְגֵּר בִּלְבַד.

מסכת מעשרות פרק ד משנה ו

ו
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
הַתַּמָּרוֹת שֶׁלַּתִּלְתָּן וְשֶׁלַּחַרְדָּל וְשֶׁלְּפוּל לָבָן,
חַיָּבוֹת בַּמַּעַשְׂרוֹת.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַצֶּלֶף מִתְעַשֵּׂר וְתַמָּרוֹת וַאֲבִיּוֹנוֹת וְקַפְּרֵס.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵינוּ מִתְעַשֵּׂר אֶלָּא אֲבִיּוֹנוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן פֶּרִי.

פרק ה

מסכת מעשרות פרק ה משנה א

א
הָעוֹקֵר שְׁתָלִים מִתּוֹךְ שֶׁלּוֹ,
וְנוֹטֵעַ לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ, פָּטוּר.
לָקַח בִּמְחֻבָּר לַקַּרְקַע, פָּטוּר.
לָקַט לְשַׁלַּח לַחֲבֵרוֹ, פָּטוּר.
רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ כַּיּוֹצֵא בָהֶן נִמְכָּרִים בַּשּׁוּק,
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִים.

מסכת מעשרות פרק ה משנה ב

ב

הָעוֹקֵר לֶפֶת וּצְנוֹנוֹת מִתּוֹךְ שֶׁלּוֹ,
וְנוֹטֵעַ לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ לְזֶרַע, חַיָּב,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא גָּרְנָן.
בְּצָלִים שֶׁהִשְׁרִישׁוּ בָעֲלִיָּה, טָהֲרוּ מִלְּטַמֵּא.
נָפְלָה עֲלֵיהֶם מַפֹּלֶת, וְהֵן מְגֻלִּים,
הֲרֵי אֵלּוּ כִנְטוּעִים בַּשָּׂדֶה.

מסכת מעשרות פרק ה משנה ג

ג

לֹא יִמְכֹּר אֶת פֵּרוֹתָיו מִשֶּׁבָּאוּ לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת,
לְמִי שֶׁאֵינוּ נֶאֱמָן עַל הַמַּעַשְׂרוֹת,
וְלֹא בַשְּׁבִיעִית לְמִי שֶׁהוּא חָשׁוּד עַל הַשְּׁבִיעִית.
וְאִם בִּכֵּרוּ,
נוֹטֵל אֶת הַבַּכּוֹרוֹת וּמוֹכֵר אֶת הַשְּׁאָר.

מסכת מעשרות פרק ה משנה ד

ד

לֹא יִמְכֹּר אָדָם אֶת תִּבְנוֹ וְאֶת גִּפְתּוֹ וְאֶת זוּגָיו,
לְמִי שֶׁאֵינוּ נֶאֱמָן עַל הַמַּעַשְׂרוֹת,
לְהוֹצִיא מֵהֶן מַשְׁקִין.
וְאִם הוֹצִיא,
חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת וּפָטוּר מִן הַתְּרוּמָה,
שֶׁהַתּוֹרֵם,
בְּלִבּוֹ עַל הַקְּטָעִים וְעַל הַצְּדָדִין,
וְעַל מַה שֶּׁבְּתוֹךְ הַתֶּבֶן.

מסכת מעשרות פרק ה משנה ה

ה

הַלּוֹקֵחַ שְׂדֵה יָרָק בְּסוּרְיָה,
עַד שֶׁלֹּא בָאוּ לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת, חַיָּב,
מִשֶּׁבָּאוּ לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת, פָּטוּר;
וְלוֹקֵט כְּדַרְכּוֹ וְהוֹלֵךְ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף יִשְׂכֹּר פּוֹעֲלִין וִילַקֵּט.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁקָּנָה קַרְקַע;
אֲבָל בִּזְמַן שֶׁלֹּא קָנָה קַרְקַע,

אִם עַד שֶׁלֹּא בָא לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת,
פָּטוּר.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

מסכת מעשרות פרק ה משנה ו
ו
הַמִּתְמַּד וְנָתַן מַיִם בַּמִּדָּה, <ונותן>
וּמָצָא כְדֵי מִדָּתוֹ, פָּטוּר.
רַבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב.
מָצָא יָתֵר עַל מִדָּתוֹ,
מוֹצִיא עָלָיו מִמָּקוֹם אַחֵר לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

מסכת מעשרות פרק ה משנה ז
ז
חוֹרָרֵי הַנְּמָלִים שֶׁלָּנוּ בְצַד הָעֲרֵמָה הַחַיֶּבֶת,
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין,
שֶׁיָּדוּעַ שֶׁמִּדָּבָר גָּמוּר הָיוּ גוֹרְרִין כָּל הַלַּיְלָה. <הגמור>

מסכת מעשרות פרק ה משנה ח
ח
שׁוּם בַּעַל בֶּכִי, וּבָצָל שֶׁלְּרִכְפָּא,
וְהַגְּרִיסִים הַקִּלְקִים, וַעֲדָשִׁים הַמִּצְרִיּוֹת,
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף הַקִּרְקָס.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף הַקָּטְנִים פְּטוּרִין מִן הַמַּעַשְׂרוֹת,
וְנִלְקָחִים מִכָּל אָדָם בַּשְּׁבִיעִית.
זֶרַע לוּף הָעֶלְיוֹן, זֶרַע כְּרֵשִׁים,
זֶרַע בְּצָלִים, זֶרַע לֶפֶת וּצְנוֹנוֹת,
וּשְׁאָר זֵרְעוֹנֵי גִנָּה שֶׁאֵינָן נֶאֱכָלִים,
פְּטוּרִין מִן הַמַּעַשְׂרוֹת,
וְנִלְקָחִין מִכָּל אָדָן בַּשְּׁבִיעִית;
אַף עַל פִּי שֶׁאֲבִיהֶם תְּרוּמָה,
הֲרֵי אֵלּוּ יֵאָכֵלוּ.

חסלת מעשרות

מסכת מעשר שני

פרק א

מסכת מעשר שני פרק א משנה א

א

מַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
אֵין מוֹכְרִין אוֹתוֹ,
וְאֵין מְמַשְׁכְּנִים אוֹתוֹ,
וְאֵין מַחֲלִיפִּים אוֹתוֹ,
וְלֹא שׁוֹקְלִין כְּנֶגְדּוֹ,
וְלֹא יֹאמַר אָדָן לַחֲבֵרוֹ בִירוּשָׁלַיִם:
הֵא לָךְ יַיִן וְתֶן לִי שֶׁמֶן וְחֹמֶץ,
וְכֵן שְׁאָר כָּל הַפֵּרוֹת.
אֲבָל נוֹתְנִין זֶה לָזֶה מַתְּנוֹת חִנָּם.

מסכת מעשר שני פרק א משנה ב

ב

מַעְשַׂר בְּהֵמָה,
אֵין מוֹכְרִין אוֹתוֹ תָּמִים חַי,
וְלֹא בַעַל מוּם חַי וְשָׁחוּט,
וְאֵין מְקַדְּשִׁין בּוֹ אֶת הָאִשָּׁה.
הַבְּכוֹר,
מוֹכְרִין אוֹתוֹ תָּמִים חַי,
וּבַעַל מוּם חַי וְשָׁחוּט,
וּמְקַדְּשִׁין בּוֹ אֶת הָאִשָּׁה.
אֵין מְחַלְּלִין מַעֲשֵׂר שֵׁנִי עַל אֲסִימוֹן,
וְלֹא עַל הַמַּטְבֵּעַ שֶׁאֵינוּ יוֹצֵא,
וְלֹא עַל הַמָּעוֹת שֶׁאֵינָן בִּרְשׁוּתוֹ.

מסכת מעשר שני פרק א משנה ג

ג

הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה לְזִבְחֵי שְׁלָמִים, וְחַיָּה לִבְשַׂר תַּאֲוָה,
יָצָא הָעוֹר לַחֻלִּין, אַף עַל פִּי שֶׁהָעוֹר מְרֻבֶּה עַל הַבָּשָׂר.
כַּדֵּי יַיִן סְתוּמוֹת,
מְקוֹם שֶׁדַּרְכָּן לְהִמָּכֵר סְתוּמוֹת,
יָצָא הַקַּנְקַן לַחֻלִּין.
הָאֱגוֹזִין וְהַשְּׁקֵדִים, יָצְאוּ קְלִפֵּיהֶן לַחֻלִּין.

הַתָּמָד,
עַד שֶׁלֹּא הֶחְמִיץ, אֵינוֹ נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר;
מִשֶּׁהֶחְמִיץ, נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר.

מסכת מעשר שני פרק א משנה ד
ד
הַלּוֹקֵחַ חַיָּה לְזִבְחֵי שְׁלָמִים, וּבְהֵמָה לִבְשַׂר תַּאֲוָה,
לֹא יָצָא הָעוֹר לַחֻלִּין.
כַּדֵּי יַיִן פְּתוּחוֹת אוֹ סְתוּמוֹת,
מְקוֹם שֶׁדַּרְכָּן לְהִמָּכֵר פְּתוּחוֹת,
לֹא יָצָא הַקַּנְקַן לַחֻלִּין.
סַלֵּי תְאֵנִים וְסַלֵּי עֲנָבִים עִם הַכְּלִי,
לֹא יָצְאוּ דְמֵי כְלִי לַחֻלִּין.

מסכת מעשר שני פרק א משנה ה
ה
הַלּוֹקֵחַ מַיִם וּמֶלַח וּפֵרוֹת הַמְחֻבָּרִים לַקַּרְקַע,
אוֹ פֵרוֹת שֶׁאֵינָן יְכוֹלִין לְהַגִּיעַ לִירוּשָׁלַיִם,
לֹא קָנָה מַעֲשֵׂר.
הַלּוֹקֵחַ פֵּרוֹת,
שׁוֹגֵג, יַחְזְרוּ דָמִים לִמְקוֹמָן;
מֵזִיד, יַעֲלוּ וְיֵאָכְלוּ בַמָּקוֹם.
וְאִם אֵין מִקְדָּשׁ, יֵרָקְבוּ.
(מסכת מעשר שני פרק א משנה ו)
הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה,
שׁוֹגֵג, יַחְזְרוּ דָמֶיהָ לִמְקוֹמָן; <לִמְקוֹמָהּ>
מֵזִיד, תַּעֲלֶה וְתֵאָכֵל בַּמָּקוֹם.
אִם אֵין מִקְדָּשׁ, תִּקָּבֵר עַל יַד עוֹרָהּ.

מסכת מעשר שני פרק א משנה ז
ו
אֵין לוֹקְחִין עֲבָדִים וְקַרְקָעוֹת, וּבְהֵמָה טְמֵאָה
מִדְּמֵי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.
אִם לָקַח, יֹאכַל כְּנֶגְדָּן.
אֵין מְבִיאִין קִנֵּי זָבִים, קִנֵּי זָבוֹת, קִנֵּי יוֹלְדוֹת,
חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת
מִדְּמֵי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.
וְאִם הֵבִיא, יֹאכַל כְּנֶגְדָּן.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא חוּץ לַאֲכִילָה וְלִשְׁתִיָּה וּלְסִיכָה <וְלִיסִיכָה>

מִדְּמֵי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי, יֹאכַל כְּנֶגְדּוֹ.

פרק ב

מסכת מעשר שני פרק ב משנה א

א

מַעֲשֵׂר שֵׁנִי נִתָּן לַאֲכִילָה לִשְׁתִיָּה וְלִסִיכָה,
לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל,
וְלָסוּךְ דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לָסוּךְ.
לֹא יָסוּךְ יַיִן וָחֹמֶץ,
אֲבָל סָךְ הוּא אֶת הַשֶּׁמֶן.
וְאֵין מְפַטְּמִין שֶׁמֶן שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
וְאֵין לוֹקְחִין בִּדְמֵי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁמֶן מְפֻטָּם;
אֲבָל מְפַטֵּם הוּא אֶת הַיַּיִן.
נָפַל לְתוֹכוֹ דְּבַשׁ תַּבְלִים וְהִשְׁבִּיחוּ,
הַשֶּׁבַח לְפִי חֶשְׁבּוֹן.
דָּגִים שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִם הַקַּפְלוֹטוֹת שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהִשְׁבִּיחוּ,
הַשֶּׁבַח לְפִי חֶשְׁבּוֹן.
וְעִסָּה שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁאֲפָיָהּ וְהִשְׁבִּיחָה,
הַשֶּׁבַח לַשֵּׁנִי.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁשִּׁבְחוֹ נִכָּר,
הַשֶּׁבַח לְפִי חֶשְׁבּוֹן;
וְכָל שֶׁאֵין שִׁבְחוֹ נִכָּר,
הַשְּׁבָח לַשֵּׁנִי.

מסכת מעשר שני פרק ב משנה ב

ב

רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵין סָכִים שֶׁמֶן שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִירוּשָׁלַיִם.
וַחֲכָמִים מַתִּירִין.
אָמְרוּ לוֹ לְרִבִּי שִׁמְעוֹן:
אִם הֵקֵל בִּתְרוּמָה חֲמוּרָה,
לֹא נָקֵל בְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי הַקַּל?
אָמַר לָהֶם:
מָה הֵקֵל בִּתְרוּמָה חֲמוּרָה,
מָקוֹם שֶׁהֵקֵל בַּכַּרְשִׁנִּים וּבַתִּלְתָּן,
נָקֵל בְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי הַקַּל,

מָקוֹם שֶׁלֹּא הֵקֵל בְּכַרְשִׁנִּים וּבַתִּלְתָּן?

מסכת מעשר שני פרק ב משנה ג

ג

תִּלְתָּן שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי, תֵּאָכֵל צִמְחוֹנִים;

וְשֶׁלִּתְרוּמָה,

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

כָּל מַעֲשֶׂיהָ בְטַהֲרָה, חוּץ מֵחֲפִיפָתָהּ.

וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:

כָּל מַעֲשֶׂיהָ בְטֻמְאָה, חוּץ מִשְּׁרִיָּתָהּ.

מסכת מעשר שני פרק ב משנה ד

ד

כַּרְשִׁנֵּי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי,

יֵאָכְלוּ צִמְחוֹנִים, וְנִכְנָסִים לִירוּשָׁלַיִם וְיוֹצְאִין.

נִטַּמְּאוּ,

רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:

יִתְחַלְּקוּ לָעִסּוֹת.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

יִפָּדוּ.

וְשֶׁלִּתְרוּמָה,

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

שׁוֹרִים וְשָׁפִים בְּטַהֲרָה, וּמַאֲכִילִים בְּטֻמְאָה.

וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:

שׁוֹרִים בְּטַהֲרָה, וְשָׁפִים וּמַאֲכִילִין בְּטֻמְאָה.

שַׁמַּי אוֹמֵר:

יֵאָכְלוּ צָרִיד.

רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:

כָּל מַעֲשֵׂיהֶם בְּטֻמְאָה.

מסכת מעשר שני פרק ב משנה ה

ה

מְעוֹת חֻלִּין וּמְעוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁנִּתְפַּזְּרוּ,

מַה שֶׁלִּקֵּט, לִקֵּט לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי עַד שֶׁיַּשְׁלִים,

וְהַשְּׁאָר חֻלִּין.

אִם בָּלַל וְחָפַן, לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

זֶה הַכְּלָל:

הַמִּתְלַקְּטִין, לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,

וְהַנִּבְלָלִין, לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

מסכת מעשר שני פרק ב משנה ו

ו

סֶלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְשֶׁלַּחֻלִּין שֶׁנִּתְעָרְבוּ,
מֵבִיא בְסֶלַע מָעוֹת וְאוֹמֵר:
סֶלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי, בְּכָל מָקוֹם שֶׁהִיא,
מְחֻלֶּלֶת עַל הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ,
וּבוֹרֵר אֶת הַיָּפָה שֶׁבָּהֶן, וּמְחַלְּלָן עָלֶיהָ,
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
מְחַלְּלִין כֶּסֶף עַל נְחֹשֶׁת מִדֹּחַק,
לֹא שֶׁיְּקַיֵּם כֵּן, אֶלָּא חוֹזֵר וּמְחַלְּלָן עַל הַכֶּסֶף.

מסכת מעשר שני פרק ב משנה ז

ז

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֹא יַעֲשֶׂה אָדָם אֶת סְלָעָיו דִּינָרֵי זָהָב.
וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין.
אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
אֲנִי עָשִׂיתִי לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל וְלִרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֶת כַּסְפָּן דִּינָרֵי זָהָב.

מסכת מעשר שני פרק ב משנה ח

ח

הַפּוֹרֵט סֶלַע מִמְּעוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּכָל הַסֶּלַע מָעוֹת.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
בְּשֶׁקֶל כֶּסֶף וּבְשֶׁקֶל מָעוֹת.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֵין מְחַלְּלִין כֶּסֶף וּפֵרוֹת עַל הַכֶּסֶף.
וַחֲכָמִים מַתִּירִין.

מסכת מעשר שני פרק ב משנה ט

ט

הַפּוֹרֵט סֶלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִירוּשָׁלַיִם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כָּל הַסֶּלַע מָעוֹת.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
בְּשֶׁקֶל כֶּסֶף וּבְשֶׁקֶל מָעוֹת.
הַדָּנִים לִפְנֵי חֲכָמִים אוֹמְרִים:
בִּשְׁלֹשָׁה דִינָרִים כֶּסֶף וּבְדִינָר מָעוֹת.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:

בִּשְׁלֹשָׁה דִינָרִים כֶּסֶף, וּבְרִבְעַת כֶּסֶף וּבְרִבְעַת מָעוֹת.
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
אַרְבַּעַת אַסְפְּרֵי כֶסֶף.
שַׁמַּי אוֹמֵר:
יַנִּיחֶנָּה בֶחָנוּת, וְיֹאכַל כְּנֶגְדָּהּ.

מסכת מעשר שני פרק ב משנה י
י
מִי שֶׁהָיוּ מִקְצָת בָּנָיו טְמֵאִים וּמִקְצָתָן טְהוֹרִים,
מַנִּיחַ אֶת הַסֶּלַע וְאוֹמֵר:
מַה שֶּׁהַטְּהוֹרִים שׁוֹתִים, סֶלַע זוֹ מְחֻלֶּלֶת עָלָיו;
נִמְצְאוּ טְמֵאִין וּטְהוֹרִין שׁוֹתִים מִכַּד אַחַת.

פרק ג

מסכת מעשר שני פרק ג משנה א
א
לֹא יֹאמַר אָדָן לַחֲבֵרוֹ:
"הַעַל אֶת הַפֵּרוֹת הָאֵלּוּ לִירוּשָׁלַיִם לְחַלֵּק!"
אֶלָּא אוֹמֵר לוֹ:
"הַעֲלֵם שֶׁנֹּאכְלֵם וְשֶׁנִּשְׁתֵּם בִּירוּשָׁלַיִם!"
אֲבָל נוֹתְנִין זֶה לָזֶה מַתְּנַת חִנָּם.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה ב
ב
אֵין לוֹקְחִין תְּרוּמָה בְכֶסֶף מַעֲשֵׂר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְמַעֵט בַּאֲכִילָתוֹ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר.
אָמַר לָהֶם רַבִּי שִׁמְעוֹן:
אִם הֵקֵל זִבְחֵי שְׁלָמִים,
שֶׁהוּא מְבִיאָן לִידֵי פִגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
לֹא נָקֵל בִּתְרוּמָה?
אָמְרוּ לוֹ:
מַה לֹּא הֵקֵל בְּזִבְחֵי שְׁלָמִים,
שֶׁכֵּן מֻתָּרִים לַזָּרִים,
נָקֵל בִּתְרוּמָה,
שֶׁהִיא אֲסוּרָה לַזָּרִים?

מסכת מעשר שני פרק ג משנה ג

ג

מִי שֶׁהָיוּ לוֹ מָעוֹת בִּירוּשָׁלַיִם, וְצָרַךְ לָהֶם,
וְלַחֲבֵרוֹ פֵּרוֹת,
אוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"הֲרֵי הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ מְחֻלָּלִין עַל פֵּרוֹתֶיךָ."
נִמְצָא זֶה אוֹכֵל פֵּרוֹתָיו בְּטַהֲרָה,
וְהַלָּא עוֹשֶׂה צוֹרְכוֹ בְּמָעוֹתָיו.
לֹא יֹאמַר כֵּן לְעַם הָאָרֶץ אֶלָּא בִדְמַי.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה ד

ד

פֵּרוֹת בִּירוּשָׁלַיִם וּמָעוֹת בַּמְּדִינָה,
וְאוֹמֵר:
"הֲרֵי הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ מְחֻלָּלִין עַל פֵּרוֹת הָהֵם."
מָעוֹת בִּירוּשָׁלַיִם וּפֵרוֹת בַּמְּדִינָה,
אוֹמֵר:
"הֲרֵי הַפֵּרוֹת הָאֵלּוּ מְחֻלָּלִין עַל הַמָּעוֹת הָהֵם",
<ס"א: הֲרֵי הַמָּעוֹת הָהֵם מְחֻלָּלִין עַל פֵּרוֹת הָאֵלּוּ>
וּבִלְבַד שֶׁיַּעֲלוּ הַפֵּרוֹת וְיֵאָכְלוּ בִירוּשָׁלַיִם.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה ה

ה

מָעוֹת נִכְנָסוֹת לִירוּשָׁלַיִם וְיוֹצְאוֹת,
פֵּרוֹת נִכְנָסִין וְאֵינָן יוֹצְאִין.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף פֵּרוֹת נִכְנָסִין וְיוֹצְאִין.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה ו

ו

פֵּרוֹת שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתָּן וְעָבְרוּ בְתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם,
יַחְזֹר מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלָּהֶם וְיֵאָכֵל בִּירוּשָׁלַיִם.
וְשֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן,
סַלֵּי עֲנָבִים לַגַּת וְסַלֵּי תְאֵנִים לַמֻּקְצֶה.

ז

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחְזֹר וְיִתָּרֵם מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלָּהֶם וְיֵאָכֵל בִּירוּשָׁלַיִם.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
יִפָּדֶה וְיֵאָכֵל בְּכָל מָקוֹם.

רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשֵּׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן:
לֹא נֶחְלְקוּ בֵית שַׁמַּי וּבֵית הֶלֵּל,
עַל פֵּרוֹת שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן,
שֶׁיִּפָּדֶה מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלָּהֶם וְיֵאָכֵל בְּכָל מָקוֹם.
וְעַל מַה נֶּחְלָקוּ?
עַל פֵּרוֹת שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתָּן,
שֶׁבֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחְזֹר מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלָּהֶם וְיֵאָכֵל בִּירוּשָׁלַיִם.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
יִפָּדֶה וְיֵאָכֵל בְּכָל מָקוֹם.
וְהַדְּמַאי, נִכְנָס וְיוֹצֵא וְנִפְדֶּה.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה ז
ח
אִילָן שֶׁהוּא עוֹמֵד בִּפְנִים וְנוֹטֶה לַחוּץ,
אוֹ עוֹמֵד בַּחוּץ וְנוֹטֶה לִפְנִים,
מִכְּנֶגֶד הַחוֹמָה וְלִפְנִים כְּלִפְנִים,
מִכְּנֶגֶד הַחוֹמָה וְלַחוּץ כְּלַחוּץ.
בָּתֵּי הַבַּדִּים שֶׁפִּתְחֵיהֶן לִפְנִים וַחֲלָלָן לַחוּץ,
אוֹ פִּתְחֵיהֶן לַחוּץ וַחֲלָלָן לִפְנִים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
הַכֹּל כְּלִפְנִים.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מִכְּנֶגֶד הַחוֹמָה וְלִפְנִים כְּלִפְנִים,
מִכְּנֶגֶד הַחוֹמָה וְלַחוּץ כְּלַחוּץ.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה ח
ט
הַלְּשָׁכוֹת בְּנוּיוֹת בַּקֹּדֶשׁ וּפְתוּחוֹת לַחֹל,
תּוֹכָן חֹל וְגַגּוֹתֵיהֶם קֹדֶשׁ.
בְּנוּיוֹת בַּחוֹל וּפְתוּחוֹת לַקֹּדֶשׁ,
תּוֹכָן קֹדֶשׁ וְגַגּוֹתֵיהֶן חֹל.
בְּנוּיוֹת בַּקֹּדֶשׁ וּבַחוֹל וּפְתוּחוֹת לַקֹּדֶשׁ וְלַחֹל,
תּוֹכָן וְגַגּוֹתֵיהֶן מִכְּנֶגֶד הַקֹּדֶשׁ וְלַקֹּדֶשׁ, קֹדֶשׁ,
מִכְּנֶגֶד הַחֹל וְלַחֹל, חֹל.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה ט
י
מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁנִּכְנַס בִּירוּשָׁלַיִם וְנִטְמָא,
בֵּין שֶׁנִּטַּמָּא בְאַב הַטֻּמְאָה, בֵּין שֶׁנִּטַּמָּא בִוְלַד הַטֻּמְאָה,

בֵּין מִבִּפְנִים, בֵּין מִבַּחוּץ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הַכֹּל יִפָּדֶה וְיֵאָכֵל בִּפְנִים,
חוּץ מִשֶּׁנִּטַּמָּא בְאַב הַטֻּמְאָה בַחוּץ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
הַכֹּל יִפָּדֶה וְיֵאָכֵל בַּחוּץ,
חוּץ מִשֶּׁנִּטַּמָּא בִוְלַד הַטֻּמְאָה בִפְנִים.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה י
יא
הַלּוֹקֵחַ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר שֶׁנִּטַּמָּא, יִפָּדֶה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יִקָּבֵר.
אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי יְהוּדָה:
מָה אִם מַעֲשֵׂר שֵׁנִי עַצְמוֹ שֶׁנִּטַּמָּא,
הֲרֵי הוּא נִפְדֶּה;
הַלּוֹקֵחַ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר שֶׁנִּטַּמָּא,
אֵינוּ דִין שֶׁיִּפָּדֶה?
אָמַר לָהֶם:
לֹא! אִם אֲמַרְתֶּם בְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי עַצְמוֹ,
שֶׁכֵּן הוּא נִפְדֶּה בְטָהוֹר בְּרָחוֹק מָקוֹם, <וְטָהוֹר>
תֹּאמְרוּ בְלָקוּחַ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר,
שֶׁאֵינוּ נִפְדֶּה בְטָהוֹר בְּרָחוֹק מָקוֹם?

מסכת מעשר שני פרק ג משנה יא
יב
צְבִי שֶׁלְּקָחוֹ בְכֶסֶף מַעֲשֵׂר וּמֵת,
יִקָּבֵר עַל יַד עוֹרוֹ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יִפָּדֶה.
לְקָחוֹ חַי וּשְׁחָטוֹ וְנִטַּמָּא,
יִפָּדֶה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יִקָּבֵר.
לְקָחוֹ שָׁחוּט וְנִטַּמָּא,
הֲרֵי הוּא כַפֵּרוֹת.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה יב
יג
הַמַּשְׁאִיל קַנְקַנָּיו לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,

אַף עַל פִּי שֶׁגָּפָן, לֹא קָנָה מַעֲשֵׂר.
זָלַף לְתוֹכָן סְתָם,
עַד שֶׁלֹּא גָּפָן, לֹא קָנָה מַעֲשֵׂר;
מִשֶּׁגָּפָן, קָנָה מַעֲשֵׂר.
עַד שֶׁלֹּא גָּפָן, עוֹלוֹת בְּאַחַת וּמֵאָה;
מִשֶּׁגָּפָן, מְקַדְּשׁוֹת כָּל שֶׁהֵן.
עַד שֶׁלֹּא גָּפָן, תּוֹרֵם מֵאַחַת עַל הַכֹּל;
וּמִשֶּׁגָּפָן, תּוֹרֵם מִכָּל אַחַת וְאַחַת.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה יג
יד
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְפַתֵּחַ וּמְעָרֶה לַגַּת;
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
מְפַתֵּחַ וְאֵינוּ צָרִיךְ לְעָרוֹת.
בַּמֵּי דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּמְקוֹם שֶׁדַּרְכָּן לְהִמָּכֵר סְתוּמוֹת,
אֲבָל בְּמְקוֹם שֶׁדַּרְכָּן לְהִמָּכֵר פְּתוּחוֹת,
לֹא יָצָא הַקַּנְקַן לַחֻלִּין.
וְאִם רָצָה לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ לִמְכֹּר בַּמִּדָּה,
יָצָא הַקַּנְקַן לַחֻלִּין.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"חָבִית זוֹ אֲנִי מוֹכֵר לָךְ,
חוּץ מִקַּנְקַנָּהּ, יָצָא קַנְקַן לַחֻלִּין.

פרק ד

מסכת מעשר שני פרק ד משנה א
א
הַמּוֹלִיךְ פֵּרוֹת לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי מִמְּקוֹם הַיֹּקֶר לִמְקוֹם הַזּוֹל,
אוֹ מִמְּקוֹם הַזּוֹל לִמְקוֹם הַיֹּקֶר,
פּוֹדֵהוּ כְּשַׁעַר מְקוֹמוֹ.
הַמֵּבִיא פֵּרוֹת מִן הַגֹּרֶן לָעִיר,
כַּדֵּי יַיִן מִן הַגַּת לָעִיר,
הַשֶּׁבַח לַשֵּׁנִי וִיצִיאוֹת מִבֵּיתוֹ. <וְיֹצְאוֹת>

מסכת מעשר שני פרק ד משנה ב

ב
פּוֹדִים מַעֲשֵׂר שֵׁנִי כְּשַׁעַר הַזּוֹל:
כְּמוֹת שֶׁהַחַנְוָנִי לוֹקֵחַ,
לֹא כְמוֹת שֶׁהוּא מוֹכֵר;
כְּמוֹת שֶׁהַשֻּׁלְחָנִי פּוֹרֵט,
לֹא כְמוֹת שֶׁהוּא מְצָרֵף.
אֵין פּוֹדִין מַעֲשֵׂר שֵׁנִי אַכְסָרָה.
אֶת שֶׁדָּמָיו יְדוּעִין, נִפְדֶּה עַל פִּי אֶחָד,
אֶת שֶׁאֵין דָּמָיו יְדוּעִים, נִפְדֶּה עַל פִּי שְׁלֹשָׁה,
כְּגוֹן הַיַּיִן שֶׁקָּסַס, וּפֵרוֹת שֶׁהִרְקִיבוּ,
וּמָעוֹת שֶׁהֶחֱלִידוּ.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה ג
ג
בַּעַל הַבַּיִת אוֹמֵר "בְּסֶלַע",
וְאַחֵר אוֹמֵר "בְּסֶלַע",
בַּעַל הַבַּיִת קוֹדֵם,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹסִיף חֹמֶשׁ.
בַּעַל הַבַּיִת אוֹמֵר "בְּסֶלַע",
וְאַחֵר אוֹמֵר "בְּסֶלַע וְאִסָּר",
אֶת שֶׁלְּסֶלַע וְאִסָּר קוֹדֵם,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹסִיף עַל הַקֶּרֶן.
הַפּוֹדֶה מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלּוֹ,
מוֹסִיף עָלָיו חֲמִישִׁיתוֹ,
בֵּין שֶׁהוּא שֶׁלּוֹ, בֵּין שֶׁנִּתַּן לוֹ מַתָּנָה.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה ד
ד
מַעֲרִימִים עַל מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.
כֵּיצַד?
אוֹמֵר אָדָם לִבְנוֹ וּלְבִתּוֹ הַגְּדוֹלִים,
וּלְעַבְדּוֹ וּלְשִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִים:
הֵילָךְ אֶת הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ,
וּפְדֵה לָךְ אֶת הַמַּעֲשֵׂר הַזֶּה.
אֲבָל לֹא יֹאמַר כֵּן לִבְנוֹ וּלְבִתּוֹ הַקְּטַנִּים,
לְעַבְדּוֹ וּלְשִׁפְחָתוֹ הַכְּנַעֲנִים,
מִפְּנֵי שֶׁיָּדָן כְּיָדוֹ.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה ה
ה

הָיָה עוֹמֵד בַּגֹּרֶן וְאֵין בְּיָדוֹ מָעוֹת,
אוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
הֲרֵי הַפֵּרוֹת הָאֵלּוּ נְתוּנִים לָךְ מַתָּנָה!
וְחוֹזֵר וְאוֹמֵר:
הֲרֵי הֵן מְחֻלָּלִין עַל הַמָּעוֹת שֶׁבַּבַּיִת.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה ו
ו
מָשַׁךְ מִמֶּנּוּ מַעֲשֵׂר בַּסֶּלַע,
לֹא הִסְפִּיק לִפְדּוֹתוֹ עַד שֶׁעָמַד בִּשְׁתַּיִם,
נוֹתֵן לוֹ סֶלַע וּמִשְׂתַּכֵּר בַּסֶּלַע,
סֶלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלּוֹ.
מָשַׁךְ מִמֶּנּוּ מַעֲשֵׂר בִּשְׁתַּיִם,
לֹא הִסְפִּיק לִפְדּוֹתוֹ עַד שֶׁעָמַד בְּסֶלַע,
נוֹתֵן לוֹ סֶלַע מֵחֻלָּיו,
וְסֶלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלּוֹ.
וְאִם הָיָה עַם הָאָרֶץ, נוֹתְנִין מִדָּמָיו.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה ז
ז
הַפּוֹדֶה מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְלֹא קָרָא שֵׁם,
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
דַּיּוֹ;
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
צָרִיךְ לְפָרֵשׁ.
הָיָה מְדַבֵּר עִם הָאִשָּׁה עַל עִסְקֵי גִטָּהּ וְקִדּוּשֶׁיהָ,
נָתַן לָהּ גִּטָּהּ וְקִדּוּשֶׁיהָ וְלֹא פֵרַשׁ,
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
דַּיּוֹ;
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
צָרִיךְ לְפָרֵשׁ.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה ח
ח
הַמַּנִּיחַ אִסָּר וְאָכַל עָלָיו חֶצְיוֹ,
וְהָלַךְ לְמָקוֹם אַחֵר,
וַהֲרֵי הוּא יוֹצֵא בְּפֻנְדְּיוֹן,
אוֹכֵל עָלָיו עוֹד אִסָּר.
הַמַּנִּיחַ פֻּנְדְּיוֹן וְאָכַל עָלָיו חֶצְיוֹ,
וְהָלַךְ לְמָקוֹם אַחֵר וַהֲרֵי הוּא יוֹצֵא בְאִסָּר,

אוֹכֵל עָלָיו עוֹד פֶּלֶג.
הַמַּנִּיחַ אִסָּר שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
אוֹכֵל עָלָיו אֶחָד עָשָׂר אִסָּר וְאֶחָד מִמֵּאָה בָאִסָּר.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הַכֹּל עֲשָׂרָה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
בְּוַדַּי אֶחָד עָשָׂר,
וּבִדְמַי עֲשָׂרָה.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה ט
ט
כָּל הַמָּעוֹת הַנִּמְצָאִין,
הֲרֵי אֵלּוּ חֻלִּין,
אֲפִלּוּ דִינָרֵי זָהָב עִם הַכֶּסֶף וְעִם הַמָּעוֹת.
מָצָא בְתוֹכוֹ חֶרֶשׂ וְכָתוּב עָלָיו:
מַעֲשֵׂר,
הֲרֵי זֶה מַעֲשֵׂר.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה י
י
הַמּוֹצֵא כְלִי וְכָתוּב עָלָיו 'קָרְבָּן',
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיָה שֶׁלַּחֶרֶס,
הוּא חֻלִּין, וּמַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ קָרְבָּן.
אִם הָיָה שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
הוּא קָרְבָּן, וּמַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ חֻלִּין.
אָמְרוּ לוֹ:
אֵין דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לִהְיוֹת כּוֹנְסִין חֻלִּין בַּקָּרְבָּן.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה יא
יא
הַמּוֹצֵא כֶלִי, וְכָתוּב עָלָיו קוֹף, קָרְבָּן;
מֵם, מַעֲשֵׂר;
דָּלֶת, דְּמַי;
טֵית, טֶבֶל;
תָּיו, תְּרוּמָה.
שֶׁבִּשְׁעַת סַכָּנָה הָיוּ כוֹתְבִין תָּיו תַּחַת תְּרוּמָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כֻּלָּם שְׁמוֹת אָדָן הֵם.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:

אֲפִלּוּ מָצָא חָבִית, וְהִיא מְלֵאָה פֵּרוֹת,
וְכָתוּב עָלֶיהָ 'תְּרוּמָה',
הֲרֵי אֵלּוּ חֻלִּין, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר:
אֶשְׁתְּקַד הָיְתָה תְרוּמָה, וּפִנָּהּ.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה יב
יב
הָאוֹמֵר לִבְנוֹ: מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְזָוִית זוֹ,
וּמָצָאוֹ בְזָוִית אַחֶרֶת,
הֲרֵי אֵלּוּ חֻלִּין.
הֲרֵי שָׁם מָנֶה,
וּמָצָא מָאתַיִם, הַשְּׁאָר חֻלִּין.
מָאתַיִם,
וּמָצָא מָנֶה, הַכֹּל מַעֲשֵׂר.

פרק ה

מסכת מעשר שני פרק ה משנה א
א
כֶּרֶם רְבָעִי,
מְצַיְּנִים אוֹתוֹ בְקוֹזְזוֹת אֲדָמָה,
וְשֶׁלְּעָרְלָה בְחַרְסִית,
וְשֶׁלִּקְבָרוֹת בְּסִיד,
וּמְמַהֶה וְשׁוֹפֵךְ.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בַּשְּׁבִיעִית.
וְהַצְּנוּעִים מַנִּיחִין אֶת הַמָּעוֹת,
וְאוֹמְרִים:
"כָּל הַנִּלְקָט מִזֶּה,
מְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ."

מסכת מעשר שני פרק ה משנה ב
ב
כֶּרֶם רְבָעִי עוֹלֶה לִירוּשָׁלַיִם מַהֲלַךְ יוֹם אֶחָד לְכָל צַד.
וְאֵי זוֹ הִיא תְחוּמָהּ?
אֵילַת מִן הַדָּרוֹם,
וַעֲקְרְבַת מִן הַצָּפוֹן,

וְלוֹד מִן הַמַּעֲרָב,
וְהַיַּרְדֵּן מִן הַמִּזְרָח.
וּמִשֶּׁרָבוּ הַפֵּרוֹת,
הִתְקִינוּ שֶׁיְּהֵא נִפְדֶּה סָמוּךְ לַחוֹמָה.
וּתְנַי הָיָה הַדָּבָר,
אֶמָּתַי שֶׁיִּרְצוּ,
יַחְזֹר הַדָּבָר לִכְמוֹת שֶׁהָיָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה הַתְּנַי הַזֶּה, וּתְנַי,
אֶמָּתַי שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
יַחְזֹר הַדָּבָר לִכְמוֹת שֶׁהָיָה.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה ג

ג

כֶּרֶם רְבָעִי,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין לוֹ חֹמֶשׁ, אֵין לוֹ בֵעוּר;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
יֵשׁ לוֹ.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יֵשׁ לוֹ פֶּרֶט, יֵשׁ לוֹ עוֹלֵלוֹת,
וְהָעֲנִיִּים פּוֹדִין לְעַצְמָן;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כֻּלּוֹ לַגַּת.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה ד

ד

כֵּיצַד פּוֹדִין נֶטַע רְבָעִי?
מַנִּיחַ אֶת הַסַּל עַל פִּי שְׁלֹשָׁה, וְאוֹמֵר:
כַּמָּה אָדָם רוֹצֶה לִפְדּוֹת לוֹ בְסֶלַע,
עַל מְנָת לְהוֹצִיא יְצִיאוֹת מִבֵּיתוֹ?
מַנִּיחַ אֶת הַמָּעוֹת, וְאוֹמֵר:
כָּל הַנִּלְקָט מִזֶּה מְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ,
וּמִכָּךְ וְכָךְ סַלִּים בְּסֶלַע.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה ה

ה

וּבַשְּׁבִיעִית פּוֹדֵהוּ כְשָׁוְיוֹ.
אִם הָיָה הַכֹּל מֻבְקָר,
אֵין לוֹ אֶלָּא שְׂכַר לְקִיטָה.

הַפּוֹדֶה נֶטַע רְבָעִי שֶׁלּוֹ,
מוֹסִיף עָלָיו חֲמִישִׁיתוֹ,
בֵּין שֶׁהוּא שֶׁלּוֹ וּבֵין שֶׁנִּתַּן לוֹ מַתָּנָה.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה ו
ו
עֶרֶב יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלַּפֶּסַח,
שֶׁלָּרְבִיעִית וְשֶׁלַּשְּׁבִיעִית,
הָיָה הַבִּעוּר.
כֵּיצַד הָיָה הַבִּעוּר?
נוֹתְנִין תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר לִבְעָלֶיהָ,
וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן לִבְעָלָיו,
וּמַעְשַׂר עָנִי לִבְעָלָיו. <וּמַעֲשֵׂר>
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהַבִּכּוּרִין מִתְבַּעֲרִין בְּכָל מָקוֹם.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַבִּכּוּרִין נִתָּנִין לַכֹּהֲנִים בִּתְרוּמָה.
הַתַּבְשִׁיל,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
צָרִיךְ לְבַעֵר.
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
הֲרֵי הוּא כִמְבֹעָר.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה ז
ז
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ פֵּרוֹת בִּזְמַן הַזֶּה,
וְהִגִּיעָה שָׁעַת הַבִּעוּר,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
צָרִיךְ לְחַלְּלָן עַל הַכֶּסֶף;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֶחָד שֶׁהֵן כֶּסֶף וְאֶחָד שֶׁהֵן פֵּרוֹת.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה ח
ח
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
בָּרִאשׁוֹנָה,
הָיוּ שׁוֹלְחִים אֵצֶל בַּעֲלֵי בָתִּים שֶׁבַּמְּדִינוֹת:
"מַהֲרוּ וְהַתְקִינוּ אֶת פֵּרוֹתֵיכֶם,
עַד שֶׁלֹּא תַגִּיעַ שָׁעַת הַבִּעוּר!"
עַד שֶׁבָּא רַבִּי עֲקִיבָה וְלִמֵּד:
כָּל הַפֵּרוֹת שֶׁלֹּא בָאוּ לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת,

פְּטוּרִין מִן הַבִּעוּר.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה ט

ט

מִי שֶׁהָיוּ פֵרוֹתָיו רְחוֹקִים מִמֶּנּוּ,
(וְ)צָרִיךְ לִקְרֹאת לָהֶם שֵׁם.
מַעֲשֶׂה בְרַבָּן גַּמְלִיאֵל וְהַזְּקֵנִים,
שֶׁהָיוּ בָאִים בִּסְפִינָה,
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
עִשּׂוּר שֶׁאֲנִי עָתִיד לָמוֹד נָתוּן לִיהוֹשֻׁעַ, <שני>
וּמְקוֹמוֹ מֻשְׂכָּר לוֹ. <מוסכר>
עִשּׂוּר אַחֵר שֶׁאֲנִי עָתִיד לָמוֹד, <שני>
נָתוּן לַעֲקִיבָה שֶׁיִּזְכֶּה בוֹ לָעֲנִיִּים,
וּמְקוֹמוֹ מֻשְׂכָּר לוֹ. <מוסכר>
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
עִשּׂוּר שֶׁאֲנִי עָתִיד לָמוֹד נָתוּן לְאֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה, <שיני>
וּמְקוֹמוֹ מֻשְׂכָּר לוֹ. <מוסכר>
וְנִתְקַבְּלוּ זֶה מִזֶּה שָׂכָר.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה י

י

בַּמִּנְחָה בְיוֹם טוֹב הָיוּ מִתְוַדִּים.
כֵּיצַד הָיָה הַוִּדּוּי? (דְּבָרִים כו,יג)
"בִּעַרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן הַבַּיִת",
זֶה מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְנֶטַע רְבָעִי.
"נְתַתִּיו לַלֵּוִי", זֶה מַעֲשַׂר לֵוִי.
"וְגַם נְתַתִּיו", זֶה תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר.
"לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה", זֶה מַעְשַׂר עָנִי,
הַלֶּקֶט וְהַשִּׁכְחָה וְהַפֵּאָה,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן מְעַכְּבִין אֶת הַוִּדּוּי.
"מִן הַבַּיִת", זוֹ חַלָּה.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה יא

יא

"כְּכָל מִצְוָתְךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי", (דְּבָרִים כו,יג)
הָא אִם הִקְדִּים מַעֲשֵׂר שֵׁנִי לָרִאשׁוֹן,
אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְוַדּוֹת.
"לֹא עָבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ",
לֹא הִפְרַשְׁתִּי מִמִּין עַל שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ,
לֹא מִן הַתָּלוּשׁ עַל הַמְחֻבָּר,

וּמִן הַמְחֻבָּר עַל הַתָּלוּשׁ,
וְלֹא מִן הֶחָדָשׁ עַל הַיָּשָׁן,
וְלֹא מִן הַיָּשָׁן עַל הֶחָדָשׁ.
"וְלֹא שָׁכָחְתִּי",
לֹא שָׁכַחְתִּי מִלְּבָרֶכְךָ וּמִלְּהַזְכִּיר שִׁמְךָ עָלָיו.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה יב
יב
"לֹא אָכַלְתִּי בְאֹנִי מִמֶּנּוּ", (דְּבָרִים כו,יד)
הָא אִם אֲכָלוֹ בַּאֲנִינָה,
אֵינוּ יָכוֹל לְהִתְוַדּוֹת.
"וְלֹא בִעַרְתִּי מִמֶּנּוּ בְּטָמֵא",
הָא אִם הִפְרִישׁוֹ בְּטֻמְאָה,
אֵינוּ יָכוֹל לְהִתְוַדּוֹת.
"וְלֹא נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמֵת",
לֹא לָקַחְתִּי מִמֶּנּוּ אָרוֹן וְתַכְרִיכִים לַמֵּת,
וְלֹא נְתַתִּיו לְאוֹנְנִים אֲחֵרִים.
"שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יי אֱלֹהָי",
הֲבֵאתִיו לְבֵית הַבְּחִירָה.
"עָשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי",
שָׂמַחְתִּי וְשִׂמַּחְתִּי בוֹ.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה יג
יג
"הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם", (דְּבָרִים כו,טו)
עָשִׂינוּ מַה שֶּׁגָּזַרְתָּ עָלֵינוּ,
אַף אַתָּה, עֲשֵׂה מַה שֶּׁהִבְטַחְתָּנוּ:
"הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם,
וּבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל",
בְּבָנִים וּבְבָנוֹת.
"וְאֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ",
בְּטַל וּבְמָטָר וּבְוַלְדוֹת בְּהֵמָה.
"כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ, אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ",
כְּדֵי שֶׁתִּתֵּן טַעַם בַּפֵּרוֹת.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה יד
יד
מִכָּאן אָמְרוּ:
יִשְׂרָאֵל וּמַמְזֵרִים מִתְוַדִּים,
אֲבָל לֹא גֵרִים וְלֹא עֲבָדִים מְשֻׁחְרָרִים,

שֶׁאֵין לָהֶם חֵלֶק בָּאָרֶץ.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף לֹא כֹהֲנִים וּלְוִיִּם,
שֶׁלֹּא נָטְלוּ חֵלֶק בָּאָרֶץ.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יֵשׁ לָהֶן עָרֵי מִגְרָשׁ.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה טו
יה
יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל הֶעֱבִיר הוֹדָיַית הַמַּעֲשֵׂר.
אַף הוּא בִטֵּל אֶת הַמְעוֹרְרִין, וְאֶת הַנּוֹקְפִין.
וְעַד יָמָיו הָיָה הַפַּטִּישׁ מַכֶּה בִירוּשָׁלַיִם.
וּבְיָמָיו אֵין אָדָם צָרִיךְ לִשְׁאוֹל עַל הַדְּמַי.

חסל מעשר שני

מסכת חלה

פרק א

מסכת חלה פרק א משנה א
א
חֲמִשָּׁה דְבָרִים חַיָּבִין בַּחַלָּה:
הַחִטִּין,
וְהַשְּׂעוֹרִים,
וְהַכֻּסְּמִים,
וְשִׁבֹּלֶת שׁוּעָל,
וְהַשִּׁיפִּין. <ושיפון>
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין בַּחַלָּה,
וּמִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
וַאֲסוּרִין בֶּחָדָשׁ מִלִּפְנֵי הַפֶּסַח,
וּמִלִּקְצֹר מִלִּפְנֵי הָעֹמֶר.
אִם הִשְׁרִישׁוּ קֹדֶם לָעֹמֶר,
הָעֹמֶר מַתִּירָן,
וְאִם לָאו,

אֲסוּרִין עַד שֶׁיָּבֹא הָעֹמֶר הַבָּא.

מסכת חלה פרק א משנה ב

ב

הָאוֹכֵל מֵהֶן כַּזַּיִת מַצָּה בַּפֶּסַח,
יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ.
כַּזַּיִת חָמֵץ,
חַיָּב בְּהִכָּרֵת.
נִתְעָרֵב אֶחָד מֵהֶן בְּכָל הַמִּינִין,
הֲרֵי זֶה עוֹבֵר בַּפֶּסַח.
הַנּוֹדֵר מִן הַפַּת וּמִן הַתְּבוּאָה,
אָסוּר בָּהֶן.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַנּוֹדֵר מִן הַדָּגָן אֵינוּ אָסוּר אֶלָּא מֵהֶן.
וְחַיָּבִין בַּחַלָּה וּבַמַּעַשְׂרוֹת.

מסכת חלה פרק א משנה ג

ג

אֵלּוּ חַיָּבִין בַּחַלָּה וּפְטוּרִין מִן הַמַּעַשְׂרוֹת:
הַלֶּקֶט, וְהַשִּׁכְחָה, וְהַפֵּאָה, וְהַהֶבְקֵר,
וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּטְּלָה תְרוּמָתוֹ,
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ,
מוֹתַר הָעֹמֶר,
וּתְבוּאָה שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שְׁלִישׁ.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תְּבוּאָה שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שְׁלִישׁ,
פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה.

מסכת חלה פרק א משנה ד

ד

אֵלּוּ חַיָּבִין בַּמַּעַשְׂרוֹת וּפְטוּרִין מִן הַחַלָּה:
הָאֹרֶז, וְהַדֹּחַן, הַפְּרָגִין, וְהַשֻּׁמְשְׁמִים,
וְהַסִּיפָּגְנִין, וְהַדֻּבְשָׁנִים,
וְהָאִסְקְרִיטִים, *<eskharítēs: מין לחמית אפויה על גריל>*
חַלַּת מַסְרֵת וְהַמְדֻמָּע,
פְּטוּרִין מִן הַחַלָּה.

מסכת חלה פרק א משנה ה

ה

עִסָּה שֶׁתְּחִלָּתָהּ סֻפְגָּנִים וְסוֹפָהּ סֻפְגָּנִים,
תְּחִלָּתָהּ סֻפְגָּנִים וְסוֹפָהּ עִסָּה,
חַיֶּבֶת בַּחַלָּה.
וְכֵן הַקְּנוּבְקָאוֹת חַיָּבוֹת.

מסכת חלה פרק א משנה ו
ו
הַמְּעִסָּה,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹטְרִין,
וּבֵית הִלֵּל מְחַיְּבִין.
הַחֲלִיטָה,
בֵּית שַׁמַּי מְחַיְּבִין,
וּבֵית הִלֵּל פּוֹטְרִין.
חַלּוֹת תּוֹדָה וּרְקִיקֵי נָזִיר,
עֲשָׂאָן לְעַצְמוֹ, פָּטוּר;
לִמְכֹּר בַּשּׁוּק, חַיָּב.

מסכת חלה פרק א משנה ז
ז
נַחְתּוֹם שֶׁעָשָׂה שְׂאוֹר לְחַלֵּק, <סאור>
חַיָּב בַּחַלָּה.
וְנָשִׁים שֶׁנָּתְנוּ לַנַּחְתּוֹם לַעֲשׂוֹת לָהֶם שְׂאוֹר, <סאור>
אִם אֵין בְּשֶׁלְּאַחַת מֵהֶן כַּשֵּׁעוּר,
פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה.

מסכת חלה פרק א משנה ח
ח
עִסַּת הַכְּלָבִים,
בִּזְמַן שֶׁהָרוֹעִים אוֹכְלִים מִמֶּנָּה,
חַיֶּבֶת בַּחַלָּה.
וּמְעָרְבִים בָּהּ,
וּמִשְׁתַּתְּפִין בָּהּ,
וּמְבָרְכִין עָלֶיהָ,
וּמְזַמְּנִין עָלֶיהָ,
וְנֶעֱשֵׂית בְּיוֹם טוֹב,
וְיוֹצֵא בָהּ אָדָם יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח.
אִם אֵין הָרוֹעִים אוֹכְלִין מִמֶּנָּה,
אֵינָהּ חַיֶּבֶת בַּחַלָּה;
וְאֵין מְעָרְבִין בָּהּ,
וְאֵין מִשְׁתַּתְּפִין בָּהּ,

וְאֵין מְבָרְכִין עָלֶיהָ,
וְאֵין מְזַמְּנִין עָלֶיהָ,
וְאֵינָה נֶעֱשֵׂית בְּיוֹם טוֹב,
וְאֵין אָדָם יוֹצֵא בָהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח.
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, מְטַמָּא טֻמְאַת אֳכָלִין.

מסכת חלה פרק א משנה ט
ט
הַחַלָּה וְהַתְּרוּמָה,
חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִיתָה וְחֹמֶשׁ,
וַאֲסוּרִין לַזָּרִים,
וְהֵן נִכְסֵי כֹהֵן,
וְעוֹלִין בְּאֶחָד וּמֵאָה,
וּטְעוּנִים רְחִיצַת יָדַיִם וְהַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ,
וְאֵינָן נִטָּלִים מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא,
אֶלָּא מִן הַמֻּקָּף וּמִן הַדָּבָר הַגָּמוּר.
הָאוֹמֵר:
"כָּל גָּרְנִי תְרוּמָה",
וְ"כָל עִסָּתִי חַלָּה",
לֹא אָמַר כְּלוּם,
עַד שֶׁיְּשַׁיֵּר מִקְצָת.

פרק ב

מסכת חלה פרק ב משנה א
א
פֵּרוֹת חוּצָה לָאָרֶץ שֶׁנִּכְנְסוּ לָאָרֶץ,
חַיָּבִין בַּחַלָּה.
יָצְאוּ מִכָּאן לְשָׁם,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב,
רַבִּי עֲקִיבָה פּוֹטֵר.

מסכת חלה פרק ב משנה ב
ב
עֲפַר חוּצָה לָאָרֶץ שֶׁבָּא בִסְפִינָה לָאָרֶץ,
חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת וּבַשְּׁבִיעִית.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהַסְּפִינָה גוֹשֶׁשֶׁת.

עִסָּה שֶׁנִּלּוֹשָׁה בְמֵי פֵרוֹת,
חַיֶּבֶת בַּחַלָּה,
וְנֶאֱכֶלֶת בְּיָדַיִם מְסֹאָבוֹת.

מסכת חלה פרק ב משנה ג

ג

הָאִשָּׁה יוֹשֶׁבֶת וְקוֹצָה חַלָּתָהּ עֲרֻמָּה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא יְכוּלָה לְכַסּוֹת אֶת עַצְמָהּ,
אֲבָל לֹא הָאִישׁ.
מִי שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת עִסָּתוֹ בְטָהֳרָה,
יַעֲשֶׂנָּה קַבִּים,
וְאַל יַעֲשֶׂנָּה בְטֻמְאָה.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
יַעֲשֶׂנָּה בְטֻמְאָה, לֹא יַעֲשֶׂנָּה קַבִּים.
שֶׁכַּשֵּׁם שֶׁהוּא קוֹרֵא לַטְּהוֹרָה,
כָּךְ הוּא קוֹרֵא לַטְּמֵאָה:
לָזוֹ קוֹרֵא חַלָּה בְשֵׁם, וְלָזוֹ קוֹרֵא חַלָּה בְשֵׁם,
אֲבָל קַבִּים, אֵין בָּהֶם חֵלֶק לְשֵׁם.

מסכת חלה פרק ב משנה ד

ד

הָעוֹשֶׂה עִסָּתוֹ קַבִּים וְנָגְעוּ זֶה בָזֶה,
פְּטוּרִים מִן הַחַלָּה עַד שֶׁיִּשּׁוֹכוּ.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף הָרוֹדֶה וְנוֹתֵן לַסַּל,
הַסַּל מְצָרְפָן לַחַלָּה.

מסכת חלה פרק ב משנה ה

ה

הַמַּפְרִישׁ חַלָּתוֹ קֶמַח,
אֵינָהּ חַלָּה, וְגָזֵל בְּיַד כֹּהֵן.
הָעִסָּה עַצְמָהּ חַיֶּבֶת בַּחַלָּה;
וְהַקֶּמַח, אִם יֶשׁ בּוֹ כַשִּׁעוּר,
חַיָּב בַּחַלָּה, וַאֲסוּרָה לַזָּרִים.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
אָמְרוּ לוֹ:
מַעֲשֶׂה וּקְפָשָׁהּ זָקֵן זָר.
אָמַר לָהֶן:
אַף הוּא קִלְקֵל לְעַצְמוֹ וְתִקֵּן לַאֲחֵרִים.

מסכת חלה פרק ב משנה ו

ו

חֲמֵשֶׁת רְבָעִים קֶמַח חַיָּבִים בַּחַלָּה.
הֵן וּשְׂאוֹרָן וּמֻרְסָנָן,
חֲמֵשֶׁת רְבָעִים חַיָּבִין.
נִטַּל מֻרְסָנָן מִתּוֹכָן, וְחָזַר לְתוֹכָן,
הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִים.

מסכת חלה פרק ב משנה ז

ז

שִׁעוּר הַחַלָּה, אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה.
הָעוֹשֶׂה עִסָּה לְעַצְמוֹ,
וְהָעוֹשֶׂה לְמִשְׁתֵּה לִבְנוֹ,
אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה.
נַחְתּוֹם שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לִמְכֹּר בַּשּׁוּק,
וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁהִיא עוֹשָׂה לִמְכֹּר בַּשּׁוּק,
אֶחָד מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה.
נִטַּמֵּאת עִסָּתָהּ, שׁוֹגֶגֶת אוֹ אֲנוּסָה,
אֶחָד מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה.
נִטַּמֵּאת מְזִידָה,
אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא חוֹטֵא נִשְׂכָּר.

מסכת חלה פרק ב משנה ח

ח

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
נוֹטֶלֶת מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא.
כֵּיצַד?
עִסָּה טְהוֹרָה וְעִסָּה טְמֵאָה,
נוֹטֵל כְּדֵי חַלָּה מֵעִסָּה שֶׁלֹּא הוּרָמָה חַלָּתָהּ וְנוֹתֵן פָּחוּת מִכַּבֵּיצָה בָאֶמְצַע,
כְּדֵי שֶׁיִּטֹּל מִן הַמֻּקָּף.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

פרק ג

מסכת חלה פרק ג משנה א

א

אוֹכְלִין עֲרַאי מִן הָעִסָּה,

עַד שֶׁתִּתְגַּלְגֵּל בַּחִטִּים וְתִטַּמְטֵם בִּשְׂעוֹרִין.
גִּלְגְּלָה בַחִטִּים וְטִמְטְמָה בִשְׂעוֹרִין,
הָאוֹכֵל מִמֶּנָּה חַיָּב מִיתָה.
כֵּיוָן שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת אֶת הַמַּיִם, מַגְבַּהַת חַלָּתָהּ,
וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא שָׁם חֲמֵשֶׁת רְבָעִים קֶמַח.

מסכת חלה פרק ג משנה ב

ב

נִדְמַעָה עִסָּתָהּ,
עַד שֶׁלֹּא גִלְגְּלָה, פְּטוּרָה, שֶׁהַמְדֻמָּע פָּטוּר;
מִשֶּׁגִּלְגְּלָה חַיֶּבֶת.
נוֹלַד לָהּ סְפֵק טֻמְאָה,
עַד שֶׁלֹּא גִלְגְּלָה, תֵּעָשֶׂה בְטֻמְאָה;
מִשֶּׁגִּלְגְּלָה, תֵּעָשֶׂה בְטַהֲרָה.

מסכת חלה פרק ג משנה ג

ג

הִקְדִּישָׁה עִסָּתָהּ,
עַד שֶׁלֹּא גִלְגְּלָה, וּפְדָיַתָּהּ, חַיֶּבֶת.
מִשֶּׁגִּלְגְּלָה, וּפְדָיַתָּהּ, חַיֶּבֶת.
הִקְדִּישַׁתָּהּ עַד שֶׁלֹּא גִלְגֵּלָה,
וְגִלְגְּלָהּ הַגִּזְבָּר, וְאַחַר כָּךְ פְּדָיַתָּהּ,
פְּטוּרָה, שֶׁבְּשָׁעַת חוֹבָתָהּ הָיְתָה פְטוּרָה.

מסכת חלה פרק ג משנה ד

ד

כַּיּוֹצֵא בוֹ:
הַמַּקְדִּישׁ פֵּרוֹתָיו,
עַד שֶׁלֹּא בָאוּ לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת, וּפְדָיָן, חַיָּבִין;
מִשֶּׁבָּאוּ לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת, וּפְדָיָן,
חַיָּבִין.
הִקְדִּישָׁן עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרוּ,
וּגְמָרָן הַגִּזְבָּר, וְאַחַר כָּךְ פְּדָיָן,
פְּטוּרִין, שֶׁבְּשָׁעַת חוֹבָתָן הָיוּ פְטוּרִין.

מסכת חלה פרק ג משנה ה

ה

נָכְרִי שֶׁנָּתַן לְיִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לוֹ עִסָּה,
פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה.
נְתָנָהּ לוֹ מַתָּנָה,

עַד שֶׁלֹּא גִלְגֵּל, חַיָּב, <נתגלגל>
מִשֶּׁגִּלְגֵּל פָּטוּר. <תחת המחוק: משנתגלגל>
הָעוֹשֶׂה עִסָּה עִם הַנָּכְרִי,
אִם אֵין בְּשֶׁלְּיִשְׂרָאֵל כְּשִׁעוּר,
פָּטוּר מִן הַחַלָּה.

מסכת חלה פרק ג משנה ו
ו
גֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּר,
וְהָיְתָה לוֹ עִסָּה:
נֶעֶשֵׂת עַד שֶׁלֹּא נִתְגַּיֵּר, פָּטוּר,
מִשֶּׁנִּתְגַּיֵּר, חַיָּב;
אִם סָפֵק, חַיָּב,
וְאֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ חֹמֶשׁ.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַקְּרִימָה בַתַּנּוּר.

מסכת חלה פרק ג משנה ז
ז
הָעוֹשֶׂה עִסָּה מִן הַחִטִּים וּמִן הָאֹרֶז,
אִם יֵשׁ בָּהּ טַעַם דָּגָן, חַיֶּבֶת בַּחַלָּה,
וְיוֹצֵא בָהּ אָדָם יְדֵי חוֹבָתוֹ בַפֶּסַח;
אִם אֵין בָּהּ טַעַם דָּגָן, אֵינָהּ חַיֶּבֶת בַּחַלָּה,
וְאֵין אָדָם יוֹצֵא בָהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ בַפֶּסַח.

מסכת חלה פרק ג משנה ח
ח
הַנּוֹטֵל שְׂאוֹר מֵעִסָּה שֶׁלֹּא הוּרָמָה חַלָּתָהּ,
וְנוֹתֵן לְתוֹךְ עִסָּה שֶׁהוּרָמָה חַלָּתָהּ,
אִם יֵשׁ לוֹ פַּרְנָסָה מִמָּקוֹם אַחֵר,
מוֹצִיא לְפִי חֶשְׁבּוֹן,
וְאִם לָאו, מוֹצִיא חַלָּה אַחַת עַל הַכֹּל.
(מסכת חלה פרק ג משנה ט)
כַּיּוֹצֵא בוֹ:
זֵיתֵי מֶסֶק שֶׁנִּתְעָרְבוּ עִם זֵיתֵי נִקּוּף, <מסיק>
עִנְּבֵי בָצִיר שֶׁנִּתְעָרְבוּ עִם עִנְּבֵי עוֹלֵלוֹת,
אִם יֵשׁ לוֹ פַּרְנָסָה מִמָּקוֹם אַחֵר,
מוֹצִיא לְפִי חֶשְׁבּוֹן,
וְאִם לָאו, מוֹצִיא תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר לַכֹּל,
וְהַשְּׁאָר מַעֲשֵׂר וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

מסכת חלה פרק ג משנה י

ט

הַנּוֹטֵל שְׂאוֹר מֵעִסַּת חִטִּים וְנוֹתֵן לְתוֹךְ עִסַּת הָאֹרֶז, <סאור>
אִם יֶשׁ בָּהּ טַעַם דָּגָן, חַיֶּבֶת בַּחַלָּה,
וְאִם לָאו, פְּטוּרָה.
אִם כֵּן, לָמָּה אָמְרוּ:
הַטֶּבֶל אוֹסֵר כָּל שֶׁהוּא?
מִין בְּמִינוֹ, שֶׁלֹּא בְמִינוֹ בְנוֹתֵן טַעַם.

פרק ד

מסכת חלה פרק ד משנה א

א

שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁעָשׂוּ שְׁנֵי קַבִּים, וְנָגְעוּ זֶה בָזֶה,
אֲפִלּוּ הֵן מִמִּין אֶחָד, פְּטוּרִין.
בִּזְמַן שֶׁהֵן שֶׁלְּאִשָּׁה אַחַת,
מִין בְּמִינוֹ, חַיָּב, וְשֶׁלֹּא בְמִינוֹ, פָּטוּר.

מסכת חלה פרק ד משנה ב

ב

אֵי זֶה הוּא מִין בְּמִינוֹ?
הַחִטִּים אֵינָן מִצְטָרְפוֹת עִם הַכֹּל,
אֶלָּא עִם הַכֻּסְּמִים.
הַשְּׂעוֹרִים מִצְטָרְפוֹת עִם הַכֹּל,
חוּץ מִן הַחִטִּים.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
שְׁאָר הַמִּינִים מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.

מסכת חלה פרק ד משנה ג

ג

שְׁנֵי קַבִּים, וְקַב אֹרֶז וְקַב תְּרוּמָה בָאֶמְצַע,
אֵינָן מִצְטָרְפִין. <מִצְטָרְפוֹת>
דָּבָר שֶׁנִּטְּלָה חַלָּתוֹ בָאֶמְצַע,
מִצְטָרְפִין, שֶׁכְּבָר נִתְחַיֵּב בַּחַלָּה.

מסכת חלה פרק ד משנה ד

ד

קַב חָדָשׁ וְקַב יָשָׁן שֶׁנָּשְׁכוּ זֶה בָזֶה,
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
יִטֹּל מִן הָאֶמְצַע.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
הַנּוֹטֵל חַלָּה מִן הַקַּב,
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
חַלָּה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינָה חַלָּה.

מסכת חלה פרק ד משנה ה

ה

שְׁנֵי קַבִּים שֶׁנִּטְּלָה חַלָּתָן,
שֶׁלָּזֶה בִפְנֵי עַצְמוֹ וְשֶׁלָּזֶה בִפְנֵי עַצְמוֹ,
חָזַר וַעֲשָׂאָן עִסָּה אַחַת,
רְבִּי עֲקִיבָה פוֹטֵר,
וַחֲכָמִים מְחַיְּבִין.
נִמְצָא חֻמְרוֹ קֻלּוֹ.

מסכת חלה פרק ד משנה ו

ו

נוֹטֵל אָדָם כְּדֵי חַלָּה מֵעִסָּה שֶׁלֹּא הוּרָמָה חַלָּתָהּ
לַעֲשׂוֹתָהּ בְּטַהֲרָה,
לִהְיוֹת מַפְרִישׁ עָלֶיהָ וְהוֹלֵךְ חַלַּת דְּמַי,
עַד שֶׁתִּסָּרֵחַ,
שֶׁחַלַּת דְּמַי נִטֶּלֶת מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא,
וְשֶׁלֹּא מִן הַמֻּקָּף.

מסכת חלה פרק ד משנה ז

ז

יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ אֲרִיסִים לַגּוֹיִם בְּסוּרְיָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב פֵּרוֹתֵיהֶם בַּמַּעַשְׂרוֹת וּבַשְּׁבִיעִית,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל פּוֹטֵר.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
שְׁתֵּי חַלּוֹת בְּסוּרְיָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
חַלָּה אַחַת.
אָחֲזוּ קֻלּוֹ שֶׁלְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל מִקֻּלּוֹ שֶׁלְּרְבִּי אֱלִיעֶזֶר.
חָזְרוּ לִנְהֹג כְּדִבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל בִּשְׁתֵּי דְרָכִים.

מסכת חלה פרק ד משנה ח

ח

רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
שָׁלוֹשׁ אֲרָצוֹת לַחַלָּה:
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְעַד כְּזִיב, חַלָּה אַחַת.
מִכְּזִיב וְעַד הַנָּהָר וְעַד אֲמָנָם,
שְׁתֵּי חַלּוֹת, אַחַת לָאוּר וְאַחַת לַכֹּהֵן.
שֶׁלָּאוּר יֵשׁ לָהּ שִׁעוּר, וְשֶׁלַּכֹּהֵן אֵין לָהּ שִׁעוּר.
מֵהַנָּהָר וּמֵאֲמָנָם וְלִפְנִים,
שְׁתֵּי חַלּוֹת, אַחַת לָאוּר וְאַחַת לַכֹּהֵן.
שֶׁלָּאוּר אֵין לָהּ שִׁעוּר, וְשֶׁלַּכֹּהֵן יֵשׁ לָהּ שִׁעוּר,
וּטְבוּל יוֹם אוֹכְלָהּ.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵינוּ צָרִיךְ טְבִילָה.

ט

וַאֲסוּרָה לַזָּבִים וְלַזָּבוֹת, וְלַנִּדּוֹת וְלַיּוֹלְדוֹת.
וְנֶאֱכֶלֶת עִם הַזָּר עַל הַשֻּׁלְחָן,
וְנִתֶּנֶת לְכָל כֹּהֵן.

מסכת חלה פרק ד משנה ט

י

אֵלּוּ נִתָּנִין לְכָל כֹּהֵן:
הַחֲרָמִים,
וְהַבְּכוֹרוֹת,
וּפִדְיוֹן הַבֵּן,
וּפִדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר,
וְהַזְּרוֹעַ וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּבָה,
וְרֵאשִׁית הַגֵּז,
וְשֶׁמֶן שְׂרֵפָה,
וְקָדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ,
וְקָדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ,
וְהַבִּכּוּרִים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר בַּבִּכּוּרִים.
כַּרְשִׁנֵּי תְרוּמָה,
רַבִּי עֲקִיבָה מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

מסכת חלה פרק ד משנה י

יא

נִתַּי אִישׁ תְּקוֹעַ הֵבִיא חַלּוֹת מִבֵּיתוֹר,
וְלֹא קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ.
אַנְשֵׁי אֲלֶכְּסַנְדְּרִיָּה הֵבִיאוּ חַלּוֹתֵיהֶן מֵאֲלֶכְּסַנְדְּרִיָּה,
וְלֹא קִבְּלוּ מֵהֶן.
אַנְשֵׁי הַר צְבָעִים הֵבִיאוּ בִכּוּרֵיהֶם קֹדֶם לָעֲצֶרֶת,
וְלֹא קִבְּלוּ מֵהֶן,
מִפְּנֵי הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה: (שמות כג,טז)
"וְחַג הַקָּצִיר בִּכּוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה".

מסכת חלה פרק ד משנה יא
יב
בֶּן אַנְטִיגְנוֹס הֶעֱלָה בְכוֹרוֹת מִבָּבֶל,
וְלֹא קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ.
יוֹסֵף הַכֹּהֵן הֵבִיא בִּכּוּרָיו יַיִן וָשֶׁמֶן,
וְלֹא קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ.
אַף הוּא הֶעֱלָה בָנָיו וּבְנֵי בֵיתוֹ
לַעֲשׂוֹת פֶּסַח קָטָן בִּירוּשָׁלַיִם,
וְהֶחֱזִירוּהוּ,
שֶׁלֹּא יִקָּבַע הַדָּבָר חוֹבָה.
אֲרִיסְטוֹן הֵבִיא בִכּוּרָיו מֵאִיסְפַּמְיָא, <האותיות: מאפמייא>
וְקִבְּלוּ מִמֶּנּוּ, מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
הַקּוֹנֶה בְסוּרְיָה,
כְּקוֹנֶה בְפַרְוָר שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם.

יג
עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע מַתָּנוֹת נִתְּנוּ לַכֹּהֲנִים:
עֶשֶׂר בַּמִּקְדָּשׁ, וְאַרְבַּע בִּירוּשָׁלַיִם וְעֶשֶׂר בִּגְבוּלִים.
אֵלּוּ עֶשֶׂר שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ:
חַטָּאת,
וְחַטַּאת הָעוֹף,
וְאָשָׁם וַדַּי,
וְאָשָׁם תָּלוּי,
וְזִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר,
וְלֹג שֶׁמֶן שֶׁלִּמְצֹרָע,
וּמוֹתַר הָעֹמֶר,
וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
וְלֶחֶם הַפָּנִים,
וּשְׁיָרֵי מְנָחוֹת.

יד

אֵלּוּ אַרְבַּע שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם:
הַבְּכוֹרוֹת,
וְהַבִּכּוּרִים,
וְהַמּוּרָם מִתּוֹדָה,
וְאֵיל נָזִיר,
וְעוֹרוֹת הַקֳּדָשִׁים.

יה
אֵלּוּ עֶשֶׂר שֶׁבִּגְבוּלִים:
תְּרוּמָה,
וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר,
וְחַלָּה,
וְרֵאשִׁית הַגֵּז,
וְהַמַּתָּנוֹת,
וּפִדְיוֹן הַבֵּן,
וּפִדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר,
וּשְׂדֵה אֲחֻזָּה,
וּשְׂדֵה הַחֲרָמִים,
וְגֶזֶל הַגֵּר.
כָּל כֹּהֵן שֶׁאֵין בָּקִי בָהֶן,
אֵין נוֹתְנִין לוֹ מַתָּנָה.

חסלת מסכתא חלה

מסכת ערלה

פרק א

מסכת ערלה פרק א משנה א

א
הַנּוֹטֵעַ לַסְּיָג וְלַקּוֹרוֹת,
פָּטוּר מִן הָעָרְלָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אָמַר:
הַפְּנִימִי לְמַאֲכָל וְהַחִיצוֹן לַסְּיָג,

הַפְּנִימִי חַיָּב,
וְהַחִיצוֹן פָּטוּר.

מסכת ערלה פרק א משנה ב

ב

עֵת שֶׁבָּאוּ אֲבוֹתֵינוּ לָאָרֶץ, מָצְאוּ נָטוּעַ,
פָּטוּר.
נָטְעוּ, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא כִבֵּשׁוּ,
חַיָּב.
הַנּוֹטֵעַ לָרַבִּים,
חַיָּב.
רְבִּי יְהוּדָה פוֹטֵר.
הַנּוֹטֵעַ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְנָכְרִי שֶׁנָּטַע,
וְהַגַּזְלָן שֶׁנָּטַע,
וְהַנּוֹטֵעַ בִּסְפִינָה,
וְהָעוֹלֶה מֵאֵלָיו,
חַיָּב בָּעָרְלָה.

מסכת ערלה פרק א משנה ג

ג

אִילָן שֶׁנֶּעֱקַר וְהַסֶּלַע עִמּוֹ,
שְׁטָפוֹ נָהָר וְהַסֶּלַע עִמּוֹ,
אִם יָכוֹל לִחְיוֹת, פָּטוּר,
וְאִם לָאו, חַיָּב.
נֶעְקַר הַסֶּלַע מִצִּדּוֹ,
אוֹ שֶׁזִּעְזַעְתּוֹ הַמַּחֲרֵשָׁה,
אוֹ שֶׁזִּעְזַעְתּוֹ וַעֲשָׂאוֹ כֶעָפָר,
אִם יָכוֹל לִחְיוֹת, פָּטוּר.
וְאִם לָאו, חַיָּב.

מסכת ערלה פרק א משנה ד

ד

אִילָן שֶׁנֶּעְקַר, וְנִשְׁתַּיֵּר בּוֹ שֹׁרֶשׁ,
פָּטוּר.
וְכַמָּה יְהֵא בַשֹּׁרֶשׁ?
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר
מִשֵּׁם רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יְהוּדָה אִישׁ בִּרְתוֹתָא:
כְּמַחַט שֶׁלְּמִיתוּן.

מסכת ערלה פרק א משנה ה

ה

אִילָן שֶׁנֶּעְקַר וּבוֹ בְרֵכָה,
וְהוּא חָיֶה מִמֶּנָּה,
חָזְרָה הַזְּקֵנָה לִהְיוֹת כִּבְרֵכָה.
הִבְרִיכָה שָׁנָה אַחַר שָׁנָה, וְנִפְסָקָה,
מוֹנֶה מִשָּׁעָה שֶׁנִּפְסָקָה.
סִפּוּק גְּפָנִים,
סִפּוּק עַל סִפּוּק,
אַף עַל פִּי שֶׁהִבְרִיכָה בָאָרֶץ, מֻתָּר.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
מְקוֹם שֶׁכֹּחָהּ יָפֶה, מֻתָּר,
מְקוֹם שֶׁכֹּחָהּ רַע, אָסוּר.
בְּרֵכָה שֶׁנִּפְסָקָה וְהִיא מְלֵאָה פֵּרוֹת,
אִם הוֹסִיף בְּמָאתַיִם, אָסוּר.

מסכת ערלה פרק א משנה ו

ו

נְטִיעָה שֶׁלָּעָרְלָה וְשֶׁלְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁנִּתְעָרְבוּ בִנְטִיעוֹת,
הֲרֵי זֶה לֹא יִלְקֹט,
וְאִם לָקַט, יַעֲלֶה בְאֶחָד וּמָאתַיִם, <באחת>
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּן לִלְקֹט.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם נִתְכַּוֵּן לִלְקֹט,
יַעֲלֶה בְאֶחָד וּמָאתַיִם.

מסכת ערלה פרק א משנה ז

ז

הֶעָלִים, וְהַלּוּלַבִּין, וּמֵי גְפָנִים, וְהַסְּמָדַר,
מֻתָּרִים בָּעָרְלָה, בָּרְבָעִי וּבַנָּזִיר,
וַאֲסוּרִין בָּאֲשֵׁרָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַסְּמָדַר אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא פֶרִי.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַמַּעֲמִיד בְּשֶׂרֶף הָעָרְלָה, אָסוּר.
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
שָׁמַעְתִּי בְפֵרוּשׁ,
שֶׁהַמַּעֲמִיד בְּשֶׂרֶף הֶעָלִים, אָסוּר,
בְּשֶׂרֶף הָעִקָּרִים, מֻתָּר,
בְּשֶׂרֶף הַפַּגִּים, אָסוּר,

מִפְּנֵי שֶׁהֵן פֶּרִי.

מסכת ערלה פרק א משנה ח
ח
עִנְקוֹקְלוֹת, וְהַחַרְצַנִּים,
וְהַזָּגִים, וְהַתֶּמֶד שֶׁלָּהֶם, <והזוגים>
קְלִפֵּי רִמּוֹנִים וְהַנֵּץ שֶׁלּוֹ,
קְלִפֵּי אֱגוֹזִים, וְהַגַּלְעִנִּים,
אֲסוּרִים בָּעָרְלָה, וּבָאֲשֵׁרָה, וּבַנָּזִיר,
וּמֻתָּרִין בָּרְבָעִי. <ברביעי>
וְהַנּוֹבְלוֹת כֻּלָּם אֲסוּרוֹת.

מסכת ערלה פרק א משנה ט
ט
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
נוֹטְעִים יִחוּר שֶׁלָּעָרְלָה,
וְאֵין נוֹטְעִין אֱגוֹז שֶׁלָּעָרְלָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא פֶּרִי.
וְאֵין מַרְכִּיבִין בְּכַפּוֹנִיּוֹת שֶׁלָּעָרְלָה.

פרק ב

מסכת ערלה פרק ב משנה א
א
הַתְּרוּמָה, וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר,
וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁלִּדְמַי,
הַחַלָּה, וְהַבִּכּוּרִים,
עוֹלִים בְּאֶחָד וּמֵאָה,
וּמִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
וְצָרִיךְ לְהָרִים. <ואינו צריך. קו מעל אינו>
הָעָרְלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם
עוֹלִים בְּאֶחָד וּמָאתַיִם,
וּמִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
וְאֵינוּ צָרִיךְ לְהָרִים. <וצריך. 'וְאֵינוּ' מוסף בגיליון>
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵינָן מִצְטָרְפִין.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מִצְטָרְפִין בְּנוֹתֵן טַעַם,

אֲבָל לֹא לוֹסַר.

מסכת ערלה פרק ב משנה ב

ב

הַתְּרוּמָה מַעֲלָה אֶת הָעָרְלָה,
וְהָעָרְלָה אֶת הַתְּרוּמָה.
כֵּיצַד?
סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה,
וְאַחַר כָּךְ נָפְלוּ שְׁלֹשֶׁת קַבִּים עָרְלָה,
אוֹ שְׁלֹשֶׁת קַבִּים שֶׁלְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם,
זוֹ הִיא שֶׁהַתְּרוּמָה מַעֲלָה אֶת הָעָרְלָה,
וְהָעָרְלָה אֶת הַתְּרוּמָה.

מסכת ערלה פרק ב משנה ג

ג

הָעָרְלָה מַעֲלָה אֶת הַכִּלְאַיִם,
וְהַכִּלְאַיִם מַעֲלִין אֶת הָעָרְלָה,
וְהָעָרְלָה אֶת הָעָרְלָה.
כֵּיצַד?
סְאָה עָרְלָה שֶׁנָּפְלָה לְמָאתַיִם,
וְאַחַר כָּךְ נָפְלָה סְאָה וְעוֹד עָרְלָה,
אוֹ סְאָה וְעוֹד שֶׁלְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם,
זוֹ הִיא שֶׁהָעָרְלָה מַעֲלָה אֶת הַכִּלְאַיִם,
וְהַכִּלְאַיִם אֶת הָעָרְלָה,
וְהָעָרְלָה אֶת הָעָרְלָה.

מסכת ערלה פרק ב משנה ד

ד

כָּל הַמְחַמֵּץ וְהַמְתַבֵּל וְהַמְדַמֵּעַ <מְדַמֵּעַ>
בַּתְּרוּמָה וּבָעָרְלָה וּבְכִלְאֵי הַכֶּרֶם,
אוֹסֵר.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אַף מְטַמֵּא.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לְעוֹלָם אֵינוּ מְטַמֵּא,
עַד שֶׁיְּהֵא בוֹ כַּבֵּיצָה.

מסכת ערלה פרק ב משנה ה

ה

דוֹסְתַּי אִישׁ כְּפַר יַתְמָה, <ידמה

הָיָה מִתַּלְמִידֵי בֵית שַׁמַּי, וְאָמַר:
שָׁאַלְתִּי אֶת שַׁמַּי הַזָּקֵן, וְאָמַר:
לְעוֹלָם אֵינוּ מְטַמֵּא עַד שֶׁיְּהֵא בוֹ כַּבֵּיצָה.

מסכת ערלה פרק ב משנה ו
ו
וְלָמָּה אָמָרוּ:
כָּל הַמְּחַמֵּץ וְהַמְּתַבֵּל מְדַמֵּעַ מִין בְּמִינוֹ לְהַחְמִיר, <המדמע>
וּלְהָקֵל [וּלְהַחְמִיר] מִין בְּשֶׁאֵינוּ מִינוֹ?
כֵּיצַד?
שְׂאוֹר שֶׁלַּחִטִּים שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ עִסַּת חִטִּים,
וְיֵשׁ בּוֹ כְדֵי לְחַמֵּץ,
בֵּין שֶׁיֵּשׁ בּוֹ לְהַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה,
בֵּין שֶׁאֵין בּוֹ לְהַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה, <לעלות>
אָסוּר.
אֵין בּוֹ לְהַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה, <לעלות>
בֵּין שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ,
בֵּין שֶׁאֵין בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ,
אָסוּר.

מסכת ערלה פרק ב משנה ז
ז
לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר מִין בְּשֶׁאֵינוּ מִינוֹ,
כֵּיצַד?
גְּרִיסִין שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִם עֲדָשִׁים,
וְיֵשׁ בָּהֶן בְּנוֹתֵן טַעַם,
בֵּין שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן לַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה,
בֵּין שֶׁאֵין בָּהֶן לַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה,
אָסוּר.
אֵין בָּהֶן בְּנוֹתֵן טַעַם,
בֵּין שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן לַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה,
בֵּין שֶׁאֵין בָּהֶן לַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה,
מֻתָּר.

מסכת ערלה פרק ב משנה ח
ח
שְׂאוֹר שֶׁלַּחֻלִּין שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ עִסַּת חֻלִּין, <סאור. וכן כולם>
וְיֵשׁ בּוֹ כְדֵי לְחַמֵּץ,
וְאַחַר כָּךְ נָפַל שְׂאוֹר שֶׁלִּתְרוּמָה,
אוֹ שְׂאוֹר שֶׁלְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם,

אִם יֵשׁ בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ,
אָסוּר.

מסכת ערלה פרק ב משנה ט

ט
שְׂאוֹר שֶׁלַּחֻלִּין שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ עִסָּה וְחִמְּצָהּ,
וְאַחַר כָּךְ נָפַל שְׂאוֹר שֶׁלִּתְרוּמָה,
אוֹ שְׂאוֹר שֶׁלְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם,
אִם יֵשׁ בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ,
אָסוּר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר.

מסכת ערלה פרק ב משנה י

י
תַּבְלִים,
שְׁנַיִם וּשְׁלֹשָׁה שֵׁמוֹת מִמִּין אֶחָד, אוֹ מִשְּׁלֹשָׁה,
אָסוּר, וּמִצְטָרְפִין.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁנֵי שֵׁמוֹת מִמִּין אֶחָד,
אוֹ שְׁנֵי מִינִים מִשֵּׁם אֶחָד,
אֵינָן מִצְטָרְפִין.

מסכת ערלה פרק ב משנה יא

יא
שְׂאוֹר שֶׁלַּחֻלִּין וְשֶׁלִּתְרוּמָה שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ עִסָּה,
לֹא בָזֶה כְּדֵי לְחַמֵּץ וְלֹא בָזֶה כְּדֵי לְחַמֵּץ,
וְנִצְטָרְפוּ וְחִמֵּצוּ,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַחַר הָאַחֲרוֹן אֲנִי בָא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֵּין שֶׁנָּפַל אִסּוּר בַּתְּחִלָּה בֵּין בַּסּוֹף,
לְעוֹלָם אֵינוּ אוֹסֵר עַד שֶׁיְּהֵא בוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ.

מסכת ערלה פרק ב משנה יב

יב
יוֹעֶזֶר אִישׁ הַבִּירָה הָיָה מִתַּלְמִידֵי בֵית שַׁמַּי,
וְאָמַר:
שָׁאַלְתִּי אֶת רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן עוֹמֵד בְּשַׁעַר הַמִּזְרָח,
וְאָמַר:
לְעוֹלָם אֵינוּ אוֹסֵר,

עַד שֶׁיְּהֵא בוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ.

מסכת ערלה פרק ב משנה יג

יג

כֵּלִים שֶׁסָּכָן בְּשֶׁמֶן טָמֵא,
וְחָזַר וְסָכָן בְּשֶׁמֶן טָהוֹר,
אוֹ שֶׁסָּכָן בְּשֶׁמֶן טָהוֹר,
וְחָזַר וְסָכָן בְּשֶׁמֶן טָמֵא,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַחַר הָרִאשׁוֹן אֲנִי בָא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אַחַר הָאַחֲרוֹן.

מסכת ערלה פרק ב משנה יד

יד

שְׂאוֹר שֶׁלִּתְרוּמָה וְשֶׁלְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ עִסָּה, <כרם>
לֹא בָזֶה כְּדֵי לְחַמֵּץ וְלֹא בָזֶה כְּדֵי לְחַמֵּץ,
וְנִצְטָרְפוּ וְחִמֵּצוּ,
אָסוּר לַזָּרִים וּמֻתָּר לַכֹּהֲנִים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר לַזָּרִים וְלַכֹּהֲנִים.

מסכת ערלה פרק ב משנה טו

יה

תַּבְלִים שֶׁלִּתְרוּמָה וְשֶׁלְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ קְדֵרָה,
לֹא בָזֶה כְדֵי לְתַבֵּל, וְלֹא בָזֶה כְדֵי לְתַבֵּל,
וְנִצְטָרְפוּ וְתִבֵּלוּ,
אָסוּר לַזָּרִים, וּמֻתָּר לַכֹּהֲנִים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר לַזָּרִים וְלַכֹּהֲנִים.

מסכת ערלה פרק ב משנה טז

יו

חֲתִכָּה שֶׁלְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
וְשֶׁלַּפִּגּוּל וְשֶׁלַּנּוֹתָר,
שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִם הַחֲתִכוֹת שֶׁלַּחֻלִּין,
אָסוּר לַזָּרִים וּמֻתָּר לַכֹּהֲנִים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר לַזָּרִים וְלַכֹּהֲנִים.
(מסכת ערלה פרק ב משנה יז)
בְּשַׂר קָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
וּבְשַׂר קָדָשִׁים קַלִּים,
שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִם בְּשַׂר הַתַּאֲוָה,

אָסוּר לַטְּמֵאִים וּמֻתָּר לַטְּהוֹרִים.

פרק ג

מסכת ערלה פרק ג משנה א

א

בֶּגֶד שֶׁצְּבָעוֹ בִקְלִפֵּי עָרְלָה,
יִדָּלֵק.
נִתְעָרֵב בַּאֲחֵרִים,
כֻּלָּם יִדָּלֵקוּ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יַעֲלֶה בְאֶחָד וּמָאתַיִם.

מסכת ערלה פרק ג משנה ב

ב

הַצּוֹבֵעַ מְלֹא הַסִּיט בִּקְלִפֵּי עָרְלָה וַאֲרָגוֹ בַבֶּגֶד,
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶה הוּא,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
יִדָּלֵק הַבֶּגֶד.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יַעֲלֶה בְאֶחָד וּמָאתַיִם.

מסכת ערלה פרק ג משנה ג

ג

הָאוֹרֵג מְלֹא הַסִּיט מִצֶּמֶר הַבְּכוֹר בַּבֶּגֶד,
יִדָּלֵק הַבֶּגֶד;
מִשְּׂעַר נָזִיר, וּמִפֶּטֶר חֲמוֹר,
בַּשַּׂק,
יִדָּלֵק הַשַּׂק.
וּבַמֻּקְדָּשִׁין,
מְקַדְּשִׁין כָּל שֶׁהֵן.

מסכת ערלה פרק ג משנה ד

ד

תַּבְשִׁיל שֶׁבִּשְּׁלוֹ בִקְלִפֵּי עָרְלָה,
יִדָּלֵק.
נִתְעָרֵב בַּאֲחֵרִים,

יַעֲלֶה בְאֶחָד וּמָאתַיִם.

מסכת ערלה פרק ג משנה ה

ה

תַּנּוּר שֶׁהִסִּיקוֹ בִקְלִפֵּי עָרְלָה,
וְאָפָה בוֹ אֶת הַפַּת,
תִּדָּלֵק הַפַּת.
נִתְעָרְבָה בַאֲחֵרוֹת,
תַּעֲלֶה בְאֶחָד וּמָאתַיִם.

מסכת ערלה פרק ג משנה ו

ו

מִי שֶׁהָיוּ לוֹ חֲבִלֵי תִלְתָּן שֶׁלְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם,
יִדָּלֵקוּ.
נִתְעָרְבוּ בַאֲחֵרִים,
כֻּלָּם יִדָּלֵקוּ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יַעֲלוּ בְּאֶחָד וּמָאתַיִם.

מסכת ערלה פרק ג משנה ז

ז

שֶׁהָיָה רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהִמָּנוֹת, מְקַדֵּשׁ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ מְקַדֵּשׁ אֶלָּא שִׁשָּׁה דְבָרִים.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
שִׁבְעָה.

ח

אֵלּוּ הֵן:
אֱגוֹזֵי פְּרָךְ,
וְרִמּוֹנֵי בָדָן,
חָבִיּוֹת סְתוּמוֹת,
וְחוֹלְפּוֹת תְּרָדִים,
וְקָלְסֵי אֶכְרוּב,
וְדַלַּעַת יְוָנִית.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אַף כִּכָּרוֹת שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
הָרָאוּי לָעָרְלָה, עָרְלָה,

וּלְכִלְאֵי הַכֶּרֶם, כִּלְאֵי הַכֶּרֶם. <כרם>

מסכת ערלה פרק ג משנה ח

ט

נִתְפַּצְּעוּ הָאֱגוֹזִים,
נִתְפַּזְּרוּ הָרִמּוֹנִים,
נִתְפַּתְּחוּ הַחֲבִיּוֹת,
נִתְחַתְּכוּ הַדִּלּוּעִים,
נִתְפָּרְסוּ הַכִּכָּרוֹת,
יַעֲלוּ בְּאֶחָד וּמָאתַיִם.

מסכת ערלה פרק ג משנה ט

י

סְפֵק הָעָרְלָה,
בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אָסוּר,
וּבְסוּרְיָא מֻתָּר,
וּבְחוּצָה לָאָרֶץ, יוֹרֵד וְלוֹקֵחַ,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִרְאֶנּוּ לוֹקֵט.
כֶּרֶם נָטוּעַ יָרָק,
וְיָרָק נִמְכָּר חוּצָה לוֹ,
בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אָסוּר,
וּבְסוּרְיָא מֻתָּר,
וּבְחוּצָה לָאָרֶץ, יוֹרֵד וְלוֹקֵט,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִלְקֹט בַּיָּד.
הֶחָדָשׁ אָסוּר מִן הַתּוֹרָה בְּכָל מָקוֹם,
וְהָעָרְלָה הֲלָכָה,
וְהַכִּלְאַיִם מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים.

חסלת מסכת ערלה

מסכת ביכורים

פרק א

מסכת ביכורים פרק א משנה א

א

יֵשׁ מְבִיאִים בִּכּוּרִים וְקוֹרִין,

מְבִיאִים וְלֹא קוֹרִין,
וְיֵשׁ שֶׁאֵינָן מְבִיאִין.
אֵלּוּ שֶׁאֵינָן מְבִיאִין:
הַנּוֹטֵעַ לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ,
וְהִבְרִיךְ לְתוֹךְ שֶׁלַּיָּחִיד אוֹ שֶׁלָּרַבִּים.
הַמַּבְרִיךְ מִתּוֹךְ שֶׁלַּיָּחִיד אוֹ מִתּוֹךְ שֶׁלָּרַבִּים
לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ.
הַנּוֹטֵעַ בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְהִבְרִיךְ לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ,
וְדֶרֶךְ הַיָּחִיד וְדֶרֶךְ הָרַבִּים בָּאֶמְצַע,
הֲרֵי זֶה אֵינוּ מֵבִיא.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בָּזֶה מֵבִיא.

מסכת ביכורים פרק א משנה ב

ב

מֵאֵיזֶה טַעַם אֵינוּ מֵבִיא?
מִשֵּׁם שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כג,יט)
"רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ",
עַד שֶׁיְּהוּ כָל הַגִּדּוּלִים מֵאַדְמָתֶךָ.
הָאֲרִיסִים, וְהֶחָכוּרוֹת, <וְהַחֲכוּרוֹת>
וְהַסִּיקָרִיקוֹן, וְהַגַּזְלָן,
אֵין מְבִיאִין,
מֵאוֹתוֹ הַטַּעַם, מִשֵּׁם שֶׁנֶּאֱמַר:
"רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ".

מסכת ביכורים פרק א משנה ג

ג

אֵין מְבִיאִין בִּכּוּרִים חוּץ מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים;
וְלֹא מִן הַתְּמָרִים שֶׁבֶּהָרִים,
וְלֹא מִן הַפֵּרוֹת שֶׁבָּעֲמָקִים,
וְלֹא מִזֵּיתֵי שֶׁמֶן שֶׁאֵינָן מִן הַמֻּבְחָר.
אֵין מְבִיאִין בִּכּוּרִים קֹדֶם לָעֲצֶרֶת.
אַנְשֵׁי הַר צְבוֹעִים הֵבִיאוּ בִכּוּרֵיהֶם קֹדֶם לָעֲצֶרֶת,
וְלֹא קִבְּלוּ מֵהֶן, מִפְּנֵי הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה (שְׁמוֹת כג,טז)
"וְחַג הַקָּצִיר בִּכּוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה".

מסכת ביכורים פרק א משנה ד

ד

אֵלּוּ מְבִיאִין וְלֹא קוֹרִין:
הַגֵּר מֵבִיא וְאֵינוּ קוֹרֵא, שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לוֹמַר: (דְּבָרִים כו,ג)

"אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יי לַאֲבוֹתֵינוּ לָתֶת לָנוּ".
וְאִם הָיְתָה אִמּוֹ מִיִּשְׂרָאֵל, מֵבִיא וְקוֹרֵא.
וּכְשֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ, אוֹמֵר:
'אֱלֹהֵי אֲבוֹת יִשְׂרָאֵל'.
וּכְשֶׁהוּא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, אוֹמֵר:
'אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם'.
אִם הָיְתָה אִמּוֹ מִיִּשְׂרָאֵל אוֹמֵר:
'אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ'.

מסכת ביכורים פרק א משנה ה
ה
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
הָאִשָּׁה בַת גֵּרִים לֹא תִנָּשֵׂא לִכְהֻנָּה,
עַד שֶׁתְּהֵא אִמָּהּ מִיִּשְׂרָאֵל.
אֶחָד גֵּרִים וְאֶחָד עֲבָדִים מְשֻׁחְרָרִים,
אֲפִלּוּ עַד עֲשָׂרָה דוֹרוֹת,
עַד שֶׁתְּהֵא אִמָּן מִיִּשְׂרָאֵל.
הָאַפִּיטְרוֹפִּים, וְהָעֶבֶד, וְהַשָּׁלִיחַ,
וְהָאִשָּׁה, וְהַטֻּמְטוּם, וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס,
מְבִיאִין וְלֹא קוֹרִין,
שֶׁאֵינָן יְכוֹלִין לוֹמַר (דְּבָרִים כו,י)
"אֲשֶׁר נָתַתָּה לִּי יי".

מסכת ביכורים פרק א משנה ו
ו
הַקּוֹנֶה שְׁתֵּי אִילָנוֹת בְּתוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
מֵבִיא וְאֵינוֹ קוֹרֵא.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מֵבִיא וְקוֹרֵא.
יָבַשׁ הַמַּעְיָן, נִקְצַץ הָאִילָן,
מֵבִיא וְאֵינוֹ קוֹרֵא.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מֵבִיא וְקוֹרֵא.
מֵהֶחָג וְעַד חֲנֻכָּה,
מֵבִיא וְאֵינוֹ קוֹרֵא;
רַבִּי יְהוּדָה בֶן בְּתֵירָה אוֹמֵר:
מֵבִיא וְקוֹרֵא.

מסכת ביכורים פרק א משנה ז
ז

הִפְרִישׁ אֶת בִּכּוּרָיו וּמָכַר אֶת שָׂדֵהוּ,
מֵבִיא וְאֵינוּ קוֹרֵא.
וְהַשֵּׁנִי,
מֵאוֹתוֹ הַמִּין, אֵינוּ מֵבִיא;
מִמִּין אַחֵר, מֵבִיא וְקוֹרֵא.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מֵאוֹתוֹ הַמִּין מֵבִיא וְקוֹרֵא.

מסכת ביכורים פרק א משנה ח

ח

הִפְרִישׁ אֶת בִּכּוּרָיו,
נִמּוֹקוּ, נִבְזָזוּ, נִגְנְבוּ, אָבָדוּ, אוֹ שֶׁנִּטַּמְאוּ,
מֵבִיא אֲחֵרִים תַּחְתֵּיהֶן וְאֵינוּ קוֹרֵא,
וְהַשְּׁנִיִּים, אֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן חֹמֶשׁ.
נִטַּמְּאוּ בָעֲזָרָה, נוֹפֵץ וְאֵינוּ קוֹרֵא.

מסכת ביכורים פרק א משנה ט

ט

מְנַיִן שֶׁהוּא חַיָּב בְּאַחְרָיוּתָן עַד שֶׁיְּבִיאֵם לְהַר הַבַּיִת?
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כג,יט)
"רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יי אֱלֹהֶיךָ",
מְלַמֵּד שֶׁהוּא חַיָּב בְּאַחְרָיוּתָן עַד שֶׁיְּבִיאֵם לְהַר הַבַּיִת.
הֲרֵי שֶׁהֵבִיא מִמִּין אֶחָד וְקָרָא,
וְחָזַר וְהֵבִיא מִמִּין אַחֵר,
הֲרֵי זֶה אֵינוּ קוֹרֵא.

מסכת ביכורים פרק א משנה י

י

אֵלּוּ מְבִיאִין וְקוֹרִין,
מִן הָעֲצֶרֶת וְעַד הֶחָג,
מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים,
וּמִפֵּרוֹת שֶׁבֶּהָרִים,
וּמִתְּמָרִים שֶׁבָּעֲמָקִים,
וּמִזֵּיתֵי שֶׁמֶן,
וּמֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן.
רַבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
אֵין מְבִיאִין בִּכּוּרִים מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן,
שֶׁאֵינָהּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ.

מסכת ביכורים פרק א משנה יא

יא
הַקּוֹנֶה שְׁלֹשָׁה אִילָנוֹת בְּתוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
מֵבִיא וְקוֹרֵא.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ שְׁנַיִם.
קָנָה אִילָן וְקַרְקָעוֹ,
מֵבִיא וְקוֹרֵא.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף בַּעֲלֵי אֲרִיסִיּוֹת וְהֶחָכוֹרוֹת מְבִיאִין וְקוֹרִין.

פרק ב

מסכת ביכורים פרק ב משנה א

א
הַתְּרוּמָה וְהַבִּכּוּרִין,
חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִיתָה וְחֹמֶשׁ,
וַאֲסוּרִין לַזָּרִים,
וְהֵן נִכְסֵי כֹהֵן,
וְעוֹלִין בְּאֶחָד וּמֵאָה,
וּטְעוּנִים רְחִיצַת יָדַיִם וְהַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ.
הֲרֵי אֵלּוּ בִתְרוּמָה וּבַבִּכּוּרִים,
מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּמַּעֲשֵׂר.

מסכת ביכורים פרק ב משנה ב

ב
יֵשׁ בַּמַּעֲשֵׂר וּבַבִּכּוּרִים מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּתְרוּמָה:
שֶׁהַמַּעֲשֵׂר וְהַבִּכּוּרִין טְעוּנִין הֲבָאַת מָקוֹם,
וּטְעוּנִים וִדּוּי, וַאֲסוּרִין לָאוֹנֵן;
רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר.
וְחַיָּבִין בַּבִּעוּר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.
וְאוֹסְרִין כָּל שֶׁהֵן לֶאֱכֹל בִּירוּשָׁלַיִם,
וְגִדּוּלֵיהֶן אֲסוּרִין מִלֶּאֱכֹל בִּירוּשָׁלַיִם,
אַף לַזָּרִים וְלַבְּהֵמָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר.
הֲרֵי אֵלּוּ בַמַּעֲשֵׂר וּבַבִּכּוּרִים,
מַה שֶּׁאֵין בַּתְּרוּמָה.

מסכת ביכורים פרק ב משנה ג
ג
יֵשׁ בַּתְּרוּמָה וּבַמַּעֲשֵׂר מַה שֶּׁאֵין בַּבִּכּוּרִים:
שֶׁהַתְּרוּמָה וְהַמַּעֲשֵׂר אוֹסְרִין אֶת הַגֹּרֶן,
וְיֵשׁ לָהֶם שִׁעוּר,
וְנוֹהֲגִין בְּכָל הַפֵּרוֹת,
בִּפְנֵי הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא בִּפְנֵי הַבַּיִת,
וּבָאֲרִיסִים וּבֶחָכוֹרוֹת וּבַסִּקְרִיקוֹן וּבַגּוֹזְלָן. <וּבַאֲרִיסִים וּבַחֲכוֹרוֹת וּבסִקְרִיקוֹן וּבגּוֹזְלָן>
הֲרֵי אֵלּוּ בַתְּרוּמָה וּבַמַּעֲשֵׂר,
מַה שֶּׁאֵין בַּבִּכּוּרִים.

מסכת ביכורים פרק ב משנה ד
ד
יֵשׁ בַּבִּכּוּרִים מַה שֶּׁאֵין בַּתְּרוּמָה וּבַמַּעֲשֵׂר:
שֶׁהַבִּכּוּרִים נִקְנִים בִּמְחֻבָּר לַקַּרְקַע,
וְעוֹשֶׂה אָדָן כָּל שָׂדֵהוּ בִכּוּרִין,
וְחַיָּבִין בְּאַחְרָיוּתָן,
וּטְעוּנִים קָרְבָּן וְשִׁיר וּתְנוּפָה וְלִינָה.

מסכת ביכורים פרק ב משנה ה
ה
תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שָׁוָה לַבִּכּוּרִים בִּשְׁתֵּי דְרָכִים,
וְלַתְּרוּמָה בִּשְׁתֵּי דְרָכִים: <וְלִתְרוּמָה>
נִטֶּלֶת מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא,
וְשֶׁלֹּא מִן הַמֻּקָּף כַּבִּכּוּרִים,
וְאוֹסֶרֶת אֶת הַגֹּרֶן,
וְיֵשׁ לָהֶן שִׁעוּר כַּתְּרוּמָה. <כִּתְרוּמָה>

מסכת ביכורים פרק ב משנה ו
ו
אֶתְרוֹג שָׁוֶה לָאִילָן בִּשְׁלֹשָׁה דְרָכִים, וְלַיָּרָק בְּדֶרֶךְ אֶחָד.
שָׁוֶה לָאִילָן בָּעָרְלָה, וּבָרְבִיעִי, וּבַשְּׁבִיעִית.
וְלַיָּרָק, שֶׁבִּשְׁעַת לְקִיטָתוֹ עִשּׂוּרוֹ.
דִּבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
שָׁוֶה לָאִילָן בְּכָל דָּבָר.

מסכת ביכורים פרק ב משנה ז
ז
דַּם מְהַלְּכֵי שְׁתַּיִם שָׁוֶה לְדַם בְּהֵמָה,

לְהַכְשִׁיר אֶת הַזְּרָעִים.
וְדַם הַשֶּׁרֶץ, אֵין חַיָּבִים עָלָיו.

מסכת ביכורים פרק ב משנה ח

ח

כּוֹי, יֶשׁ בּוֹ דְרָכִים שָׁוֶה לַחַיָּה,
וְיֶשׁ בּוֹ דְרָכִים שָׁוֶה לַבְּהֵמָה,
וְיֶשׁ בּוֹ דְרָכִים שָׁוֶה לַחַיָּה וְלַבְּהֵמָה,
וְיֶשׁ בּוֹ שֶׁאֵינוּ שָׁוֶה לֹא לַחַיָּה וְלֹא לַבְּהֵמָה.

מסכת ביכורים פרק ב משנה ט

ט

כֵּיצַד שָׁוֶה לַחַיָּה?
דָּמוֹ טָעוּן כִּסּוּי כְּדַם הַחַיָּה,
וְאֵין שׁוֹחֲטִין אוֹתוֹ בְּיוֹם טוֹב.
וְאִם שְׁחָטוֹ, אֵין מְכַסִּין אֶת דָּמוֹ.
וְחֶלְבּוֹ מְטַמֵּא כְּטֻמְאַת נְבֵלָה כַּחַיָּה, וְטֻמְאָתוֹ סָפֵק,
וְאֵין פּוֹדִין בּוֹ פֶּטֶר חֲמוֹר.

מסכת ביכורים פרק ב משנה י

י

כֵּיצַד שָׁוֶה לַבְּהֵמָה?
חֶלְבּוֹ אָסוּר כְּחֵלֶב בְּהֵמָה, אֵין חַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.
וְאֵינוּ נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר לֶאֱכֹל בִּירוּשָׁלַיִם,
וְחַיָּב בַּזְּרוֹעַ וּבַלְּחָיַיִם וּבַקֵּבָה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר,
שֶׁהַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ עָלָיו הָרְאָיָה.

מסכת ביכורים פרק ב משנה יא

יא

כֵּיצַד אֵינוּ שָׁוֶה לֹא לַחַיָּה וְלֹא לַבְּהֵמָה?
אָסוּר מִשֵּׁם כִּלְאַיִם עִם הַחַיָּה וְעִם הַבְּהֵמָה.
הַכּוֹתֵב חַיָּתוֹ וּבְהֶמְתּוֹ לִבְנוֹ,
לֹא כָתַב לוֹ אֶת הַכּוֹי.
אִם אָמַר:
"הֲרֵי אֲנִי נָזִיר שֶׁזֶּה חַיָּה",
אוֹ "בְּהֵמָה",
הֲרֵי זֶה נָזִיר.
וּשְׁאָר כָּל דְּרָכָיו שָׁוִים לַחַיָּה וְלַבְּהֵמָה,
וְטָעוּן שְׁחִיטָה כָּזֶה וְכָזֶה,

וּמְטַמֵּא מִשֵּׁם נְבֵלָה וּמִשּׁוּם אֵבֶר מִן הַחַי,
כָּזֶה וְכָזֶה.

פרק ג

מסכת ביכורים פרק ג משנה א

א

כֵּיצַד מַפְרִישִׁין אֶת הַבִּכּוּרִים?
יוֹרֵד אָדָם לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ,
וְרוֹאֶה תְאֵנָה שֶׁבִּכֵּרָה, אֶשְׁכּוֹל שֶׁבִּכֵּר, רִמּוֹן שֶׁבִּכֵּר,
וְקוֹשְׁרָן בְּגֶמִי וְאוֹמֵר:
"הֲרֵי אֵלּוּ בִכּוּרִים".
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף עַל פִּי כֵן, חוֹזֵר וְקוֹרֵא אוֹתָם בִּכּוּרִים
מֵאַחַר שֶׁיִּתָּלְשׁוּ מִן הַקַּרְקַע.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ב

ב

כֵּיצַד מַעֲלִין אֶת הַבִּכּוּרִים?
כָּל הָעֲיָרוֹת שֶׁבַּמַּעֲמָד מִתְכַּנְּסוֹת לְעִירוֹ שֶׁלַּמַּעֲמָד,
וְלָנִים בִּרְחוֹבָהּ שֶׁלָּעִיר.
לֹא הָיוּ נִכְנָסִים לַבָּתִּים.
וְלַמַּשְׁכִּים הָיָה הַמְּמֻנֶּה אוֹמֵר: (יִרְמְיָה לא,ה)
"קוּמוּ וְנַעֲלֶה צִיּוֹן אֶל יי אֱלֹהֵינוּ".

מסכת ביכורים פרק ג משנה ג

ג

הַקְּרוֹבִים מְבִיאִים תְּאֵנִים וַעֲנָבִים.
הָרְחוֹקִים מְבִיאִין גְּרוֹגְרוֹת וְצִמּוּקִים.
וְהַשּׁוֹר הוֹלֵךְ עִמָּהֶן,
וְקַרְנָיו מְצֻפּוֹת זָהָב, וַעֲטָרָה שֶׁלַּזַּיִת בְּרֹאשׁוֹ.
וְהֶחָלִיל מַכֶּה לִפְנֵיהֶם,
עַד שֶׁמַּגִּיעִין קָרוֹב לִירוּשָׁלַיִם.
הִגִּיעוּ קָרוֹב לִירוּשָׁלַיִם,
שָׁלְחוּ לִפְנֵיהֶם, וְעִטְּרוּ אֶת בִּכּוּרֵיהֶם.
הַפַּחוֹת וְהַסְּגָנִים וְהַגִּזְבָּרִים יוֹצְאִין לִקְרָאתָם.
לְפִי כְבוֹד הַנִּכְנָסִים הָיוּ יוֹצְאִין.
כָּל בַּעֲלֵי אֻמָּנִיּוֹת שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם

עוֹמְדִים בִּפְנֵיהֶם וְשׁוֹאֲלִים בִּשְׁלוֹמָם:
"אַחֵינוּ אַנְשֵׁי מָקוֹם פְּלוֹנִי,
בָּאתֶם בְּשָׁלוֹם!"

מסכת ביכורים פרק ג משנה ד
ד
הֶחָלִיל מַכֶּה לִפְנֵיהֶם,
עַד שֶׁמַּגִּיעִין לְהַר הַבַּיִת.
הִגִּיעוּ לְהַר הַבַּיִת,
אֲפִלּוּ אַגְרִיפַּס הַמֶּלֶךְ
נוֹטֵל אֶת הַסַּל עַל כְּתֵפוֹ וְנִכְנָס,
עַד שֶׁמַּגִּיעַ לָעֲזָרָה.
הִגִּיעַ לָעֲזָרָה,
וְדִבְּרוּ הַלְוִיִּם בַּשִּׁיר: (תְּהִלִּים ל,ב)
"אֲרוֹמִמְךָ יי כִּי דִלִּיתָנִי,
וְלֹא שִׂמַּחְתָּ אֹיְבַי לִי"
(מסכת ביכורים פרק ג משנה ה)
הַגּוֹזָלוֹת שֶׁעַל גַּבֵּי הַסַּלִּים הָיוּ עוֹלוֹת,
וְשֶׁבְּיָדָן נִתָּנִים לַכֹּהֲנִים.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ו
ה
עוֹדֵהוּ הַסַּל עַל כְּתֵפוֹ,
וְקוֹרֵא מֵ"הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַיי אֱלֹהֶיךָ" (דְּבָרִים כו,ג)
עַד שֶׁהוּא גוֹמֵר אֶת כָּל הַפָּרָשָׁה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד "אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי". (דְּבָרִים כו,ה)
הִגִּיעַ לַ"אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי",
מוֹרִיד אֶת הַסַּל מִכְּתֵפוֹ וְאוֹחֲזוֹ בְּשִׂפְתוֹתָיו,
וְכֹהֵן מַנִּיחַ אֶת יָדוֹ תַחְתָּיו וּמְנִיפוֹ,
וְקוֹרֵא מֵ"אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי",
עַד שֶׁהוּא גוֹמֵר אֶת כָּל הַפָּרָשָׁה.
הִנִּיחוֹ בְּצַד הַמִּזְבֵּחַ, וְהִשְׁתַּחֲוָה וְיָצָא.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ז
ו
בָּרִאשׁוֹנָה,
כָּל מִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לִקְרוֹת קוֹרֵא,
וְכָל מִי שֶׁאֵינוּ יוֹדֵעַ לִקְרוֹת, מַקְרִין אוֹתוֹ.
נִמְנְעוּ מִלְּהָבִיא.

הִתְקִינוּ שֶׁיְּהוּא מַקְרִין
אֶת מִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ וְאֶת מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ח
ז
הָעֲשִׁירִים מְבִיאִים אֶת בִּכּוּרֵיהֶם
בִּקְלָתוֹת שֶׁלַּכֶּסֶף וְשֶׁלַּזָּהָב,
וְהָעֲנִיִּים מְבִיאִין אוֹתָם
בְּסַלֵּי נְצָרִים וְשֶׁלַּעֲרָבָה קְלוּפָה,
וְהַסַּלִּים וְהַבִּכּוּרִים נִתָּנִים לַכֹּהֲנִים.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ט
ח
רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נַנָּס אוֹמֵר:
מְעַטְּרִים אֶת הַבִּכּוּרִים חוּץ מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין מְעַטְּרִין אֶת הַבִּכּוּרִים אֶלָּא מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים.

מסכת ביכורים פרק ג משנה י
ט
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שָׁלוֹשׁ מִדּוֹת בַּבִּכּוּרִים:
הַבִּכּוּרִים, וְתוֹסֶפֶת הַבִּכּוּרִים, וְעִטּוּר הַבִּכּוּרִים.
תּוֹסֶפֶת הַבִּכּוּרִים, מִין בְּמִינוֹ.
וְעִטּוּר הַבִּכּוּרִים, מִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ.
תּוֹסֶפֶת הַבִּכּוּרִים נֶאֱכֶלֶת בְּטַהֲרָה,
וּפְטוּרָה מִן הַדְּמַי;
וְעִטּוּר הַבִּכּוּרִים חַיָּב בִּדְמַי.

מסכת ביכורים פרק ג משנה יא
י <יא>
אֵמָתַי אָמְרוּ:
תּוֹסֶפֶת הַבִּכּוּרִים כַּבִּכּוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁהִיא בָאָה מִן הָאָרֶץ.
וְאִם אֵינָהּ בָּאָה מִן הָאָרֶץ,
אֵינָהּ כַּבִּכּוּרִים.
(מסכת ביכורים פרק ג משנה יב)
וְלָמָּה אָמְרוּ:
הַבִּכּוּרִים נִכְסֵי כֹהֵן?
שֶׁהוּא קוֹנֶה מֵהֶן עֲבָדִים וְקַרְקָעוֹת וּבְהֵמָה טְמֵאָה,

וּבַעַל חוֹב נוֹטְלָן בְּחוֹבוֹ,
וְהָאִשָּׁה בִכְתֻבָּתָהּ,
וְסֵפֶר תּוֹרָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין נוֹתְנִין אוֹתָן אֶלָּא לְחָבֵר בְּטוֹבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
נוֹתְנִים אוֹתָן לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר,
וְהֵן מְחַלְּקִים בֵּינֵיהֶן בְּקָדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ.

פרק ד

מסכת ביכורים פרק ג משנה א
א
אַנְדְּרוֹגִינָס,
יֵשׁ בּוֹ דְרָכִים שָׁוֶה לָאֲנָשִׁים;
וְיֵשׁ בּוֹ דְרָכִים שֶׁהוּא שָׁוֶה לַנָּשִׁים;
וְיֵשׁ בּוֹ דְרָכִים שֶׁהוּא שָׁוֶה לָאֲנָשִׁים וְלַנָּשִׁים;
וְיֵשׁ שֶׁאֵינוּ שָׁוֶה לֹא לָאֲנָשִׁים וְלֹא לַנָּשִׁים.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ב
ב
כֵּיצַד שָׁוֶה לָאֲנָשִׁים?
מְטַמֵּא בַלֹּבֶן כָּאֲנָשִׁים, <מִיטַמֵּא>
זוֹקֵק לְיִבּוּם כָּאֲנָשִׁים,
וּמִתְעַטֵּף וּמִסְתַּפֵּר כָּאֲנָשִׁים,
וְנוֹשֵׂא אֲבָל לֹא נִשָּׂא כָאֲנָשִׁים,
וְחַיָּב בְּכָל הַמִּצְוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה כָאֲנָשִׁים.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ג
ג
כֵּיצַד שָׁוֶה לַנָּשִׁים?
מְטַמֵּא בָאֹדֶם כַּנָּשִׁים, <מִיטַמֵּא>
וְאֵינוּ מִתְיַחֵד עִם הָאֲנָשִׁים כַּנָּשִׁים,
וְאֵינוּ עוֹבֵר לֹא עַל בַּל תַּקִּיף, וְלֹא עַל בַּל תַּשְׁחִית,
וְלֹא עַל בַּל תִּטַּמֵּא לְמֵתִים כַּנָּשִׁים,
וּפָסוּל מִן הָעֵדוּת כַּנָּשִׁים,
וְאֵינוּ נִבְעָל בַּעֲבֵרָה כַנָּשִׁים,
וְנִפְסָל מִן הַכְּהֻנָּה כַּנָּשִׁים.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ד

ד

כֵּיצַד שָׁוֶה לָאֲנָשִׁים וְלַנָּשִׁים?
חַיָּבִים עַל מַכָּתוֹ וְעַל קִלְלָתוֹ כָּאֲנָשִׁים וְכַנָּשִׁים,
וְיוֹשֶׁבֶת עָלָיו עַל דַּם טֹהַר כָּאֲנָשִׁים וְכַנָּשִׁים,
וְחוֹלֵץ בְּקָדְשֵׁי הַגְּבוּל כָּאֲנָשִׁים וְכַנָּשִׁים,
וְחוֹלֵק בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים כָּאֲנָשִׁים וְכַנָּשִׁים,
וְנוֹחֵל בְּכָל הַנַּחֲלוֹת כָּאֲנָשִׁים וְכַנָּשִׁים.
וְאִם אָמַר הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁזֶּה אִישׁ וְאִשָּׁה, הֲרֵי זֶה נָזִיר.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ה

ה

כֵּיצַד אֵינוֹ שָׁוֶה לֹא לָאֲנָשִׁים וְלֹא לַנָּשִׁים?
אֵין חַיָּבִין לֹא עַל מַכָּתוֹ וְלֹא עַל קִלְלָתוֹ לֹא כָאֲנָשִׁים וְלֹא כַנָּשִׁים,
וְאֵינוּ נֶעֱרָךְ לֹא כָאֲנָשִׁים וְלֹא כַנָּשִׁים,
וְאִם אָמַר הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֵין זֶה לֹא אִישׁ וְלֹא אִשָּׁה,
הֲרֵי זֶה אֵינוּ נָזִיר.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַנְדְּרוֹגִינָס בְּרִיָּה בִפְנֵי עַצְמָהּ הוּא,
וְלֹא יָכְלוּ חֲכָמִים לְהַכְרִיז עָלָיו אִם אִישׁ הוּא וְאִם אִשָּׁה הִיא.
אֲבָל טוּמְטוּם אֵינוּ כֵן,
פְּעָמִים שֶׁהוּא אִישׁ, וּפְעָמִים שֶׁהוּא אִשָּׁה.

חסלת מסכת בכורים

חסלת סדרא דזרעים

סדר מועד

מסכת שבת

פרק א

מסכת שבת פרק א משנה א

א

יְצִיאוֹת הַשַּׁבָּת שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע בִּפְנִים,
וּשְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע בַּחוּץ.
כֵּיצַד?
הֶעָנִי עוֹמֵד בַּחוּץ, וּבַעַל הַבַּיִת בִּפְנִים.
פָּשַׁט הֶעָנִי אֶת יָדוֹ לִפְנִים,
וְנָתַן לְתוֹךְ יָדוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
אוֹ שֶׁנָּטַל מִתּוֹכָהּ וְהוֹצִיא,
הֶעָנִי חַיָּב וּבַעַל הַבַּיִת פָּטוּר.

ב

פָּשַׁט בַּעַל הַבַּיִת אֶת יָדוֹ לַחוּץ,
וְנָתַן לְתוֹךְ יָדוֹ שֶׁלֶּעָנִי,
אוֹ שֶׁנָּטַל מִתּוֹכָהּ וְהִכְנִיס,
בַּעַל הַבַּיִת חַיָּב וְהֶעָנִי פָּטוּר.

ג

פָּשַׁט הֶעָנִי אֶת יָדוֹ לִפְנִים,
וְנָטַל בַּעַל הַבַּיִת מִתּוֹכָהּ,
אוֹ שֶׁנָּתַן לְתוֹכָהּ וְהוֹצִיא,
שְׁנֵיהֶם פְּטוּרִים.

ד

פָּשַׁט בַּעַל הַבַּיִת אֶת יָדוֹ לַחוּץ,
וְנָטַל הֶעָנִי מִתּוֹכָהּ,
אוֹ שֶׁנָּתַן לְתוֹכָהּ וְהִכְנִיס,
שְׁנֵיהֶם פְּטוּרִין.

מסכת שבת פרק א משנה ב

ה

לֹא יֵשֵׁב אָדָם לִפְנֵי הַסַּפָּר סָמוּךְ לַמִּנְחָה,
עַד שֶׁיִּתְפַּלֵּל.
לֹא יִכָּנֵס לֹא לַמַּרְחֵץ וְלֹא לַבֻּרְסְקִי,
וְלֹא לֶאֱכֹל וְלֹא לָדִין.
וְאִם הִתְחִילוּ אֵין מַפְסִיקִין.
וּמַפְסִיקִין לִקְרִיַּת שְׁמַע,
וְאֵין מַפְסִיקִין לִתְפִלָּה.

מסכת שבת פרק א משנה ג

ו

לֹא יֵצֵא הַחַיָּט בְּמַחֲטוֹ סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה,
שֶׁמָּא יִשְׁכַּח וְיֵצֵא;
וְלֹא הַלַּבְלָר בְּקֻלְמוֹסוֹ.
וְלֹא יְפַלֶּה אֶת כֵּלָיו, <יְפַלֶּא>
וְלֹא יִקְרֶא לְאוֹר הַנֵּר.
בֶּאֱמֶת הַחַזָּן רוֹאֶה מֵאֵיכָן הַתִּינוֹקוֹת קוֹרִין,
אֲבָל הוּא לֹא יִקְרֶא.
כַּיּוֹצֵא בוֹ,
לֹא יֹאכַל הַזָּב עִם הַזָּבָה,
מִפְּנֵי הֶרְגֵּל עֲבֵרָה.

מסכת שבת פרק א משנה ד

ז

אֵלּוּ מֵהֲלָכוֹת
שֶׁאָמְרוּ בַעֲלִיַּת חֲנַנְיָה בֶּן חִזְקִיָּה בֶּן גָּרְיוֹן, <גֻּרוֹן>
שֶׁעָלוּ לְבַקְּרוֹ.
נִמְנוּ וְרָבוּ בֵּית שַׁמַּי עַל בֵּית הֶלֵּל,
וּשְׁמוֹנָה עָשָׂר דָּבָר גָּזְרוּ בוֹ בַיּוֹם.

מסכת שבת פרק א משנה ה

ח

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
אֵין שׁוֹרִין דְּיוֹ סַמְמָנִים וְכַרְשִׁנִּים,
אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּשּׁוֹרוּ מִבְּעוֹד יוֹם.
בֵּית הֶלֵּל מַתִּירִין.

מסכת שבת פרק א משנה ו

ט

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
אֵין נוֹתְנִין אֻנִּין שֶׁלַּפִּשְׁתָּן בְּתוֹךְ הַתַּנּוּר,
אֶלָּא כְדֵי שֶׁיַּהְבִּילוּ;
לֹא אֶת הַצֶּמֶר לַיּוֹרָה,
אֶלָּא כְדֵי שֶׁיִּקְלֹט אֶת הָעַיִן.
בֵּית הֶלֵּל מַתִּירִין.

י

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
אֵין פּוֹרְשִׂין מְצוֹדוֹת חַיָּה וְעוֹפוֹת וְדָגִים,

אֶלָּא כְדֵי שֶׁיִּצּוֹדוּ מִבְּעוֹד יוֹם.
בֵּית הִלֵּל מַתִּירִין.

מסכת שבת פרק א משנה ז
יא
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
אֵין מוֹכְרִין לַנָּכְרִי וְלֹא טוֹעֲנִין עִמּוֹ וְלֹא מַגְבִּיהִין עָלָיו,
אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיַּגִּיעַ לְמָקוֹם קָרוֹב.
בֵּית הִלֵּל מַתִּירִין.

מסכת שבת פרק א משנה ח
יב
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
אֵין נוֹתְנִין עוֹרוֹת לָעֲבְדָן,
וְלֹא כֵלִים לְכוֹבֵס נָכְרִי,
אֶלָּא כְדֵי שֶׁיֵּעָשׂוּ מִבְּעוֹד יוֹם.
וְכֻלָּם, בֵּית הִלֵּל מַתִּירִין עִם הַשֶּׁמֶשׁ.

מסכת שבת פרק א משנה ט
יג
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
נוֹהֲגִין הָיוּ בֵית אַבָּא,
שֶׁהָיוּ נוֹתְנִין כְּלֵי לָבָן שֶׁלָּהֶן לְכוֹבֵס נָכְרִי,
שְׁלֹשֶׁת יָמִים קֹדֶם לַשַּׁבָּת.
וְשָׁוִים אֵלּוּ וָאֵלּוּ,
שֶׁטּוֹעֲנִין בְּקוֹרַת בֵּית הַבַּד וּבְעִגּוּלֵי הַגַּת.

מסכת שבת פרק א משנה י
יד
אֵין צוֹלִין בָּשָׂר וּבָצָל וּבֵיצָה,
אֶלָּא כְדֵי שֶׁיִּצּוֹלוּ.
אֵין נוֹתְנִין אֶת הַפַּת לַתַּנּוּר עִם חֲשֵׁכָה,
וְלֹא חֲרָרָה עַל גַּבֵּי הַגֶּחָלִים,
אֶלָּא כְדֵי שֶׁיִּקְרְמוּ פָנֶיהָ.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
כְּדֵי שֶׁיִּקְרַם הַתַּחְתּוֹן שֶׁלָּהּ.

מסכת שבת פרק א משנה יא
יה
מְשַׁלְשְׁלִים אֶת הַפֶּסַח לַתַּנּוּר עִם חֲשֵׁכָה,

וּמְחִיזִים אֶת הָאוּר בִּמְדוּרַת בֵּית הַמּוֹקֵד. <=מַאֲחִיזִים>
וּבַגְּבוּלִין, כְּדֵי שֶׁיִּצַּת הָאוּר בְּרֻבָּן. <בָּרוּבָּן>
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף בַּפֶּחָמִים כָּל שֶׁהֵן.

פרק ב

מסכת שבת פרק ב משנה א

א

בַּמָּה מַדְלִיקִים וּבַמָּה אֵין מַדְלִיקִים?
אֵין מַדְלִיקִים לֹא בַלֶּגֶשׁ,
לֹא בַחֹסֶן,
לֹא בַכַּלָּךְ,
לֹא בִפְתִילַת הָעִדָּן,
וְלֹא בִפְתִילַת הַמִּדְבָּר,
וְלֹא בִירוּקָה שֶׁעַל פְּנֵי הַמָּיִם.
לֹא בַזֶּפֶת,
וְלֹא בְשַׁעֲוָה,
וְלֹא בְשֶׁמֶן קִיק,
וְלֹא בְשֶׁמֶן שְׂרֵפָה,
וְלֹא בְאַלְיָה,
וְלֹא בַחֵלֶב.
נַחוּם הַמָּדִי אוֹמֵר:
מַדְלִיקִין בְּחֵלֶב מְבֻשָּׁל.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֶחָד מְבֻשָּׁל וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ מְבֻשָּׁל,
אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ.

מסכת שבת פרק ב משנה ב

ב

אֵין מַדְלִיקִין שֶׁמֶן שְׂרֵפָה בְּיוֹם טוֹב.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
אֵין מַדְלִיקִין בְּעִטְרָן,
מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת;
וַחֲכָמִים מַתִּירִין בְּכָל הַשְּׁמָנִים.

ג

בְּשֶׁמֶן שֻׁמְשְׁמִין,
בְּשֶׁמֶן אֱגוֹזִים,

בְּשֶׁמֶן צְנוֹנוֹת,
בְּשֶׁמֶן דָּגִים,
בְּשֶׁמֶן פַּקּוּעוֹת,
בְּעִטְרָן וּבְנֵפְטְ.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
אֵין מַדְלִיקִין אֶלָּא בְּשֶׁמֶן זַיִת בִּלְבַד.

מסכת שבת פרק ב משנה ג
ד
כָּל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ,
אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ, אֶלָּא פִּשְׁתָּן.
וְכָל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ,
אֵינוּ מִטַמֵּא טֻמְאַת אֳהָלִים, אֶלָּא פִּשְׁתָּן.
פְּתִילַת הַבֶּגֶד שֶׁקִּפְּלָהּ וְלֹא הִבְהֲבָהּ,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
טְמֵאָה, וְאֵין מַדְלִיקִין בָּהּ.
וּרְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
טְהוֹרָה, וּמַדְלִיקִין בָּהּ.

מסכת שבת פרק ב משנה ד
ה
לֹא יִקֹּב אָדָם שְׁפוֹפֶרֶת שֶׁלַּבֵּיצָה וִימַלְאֶנָּה שֶׁמֶן,
וְיִתְּנֶנָּה עַל פִּי הַנֵּר,
בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא מְנַטֶּפֶת,
וַאֲפִלּוּ הִיא שֶׁלַּחֶרֶס.
וּרְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר.
אִם חִבְּרָהּ הַיּוֹצֵר מִתְּחִלָּה,
מֻתָּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּלִי אֶחָד.
לֹא יְמַלֵּא אָדָם אֶת הַקְּעָרָה שֶׁמֶן וְיִתְּנֶנָּה בְּצַד הַנֵּר,
וְיִתֵּן רֹאשׁ הַפְּתִילָה בְתוֹכָהּ בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא שׁוֹאֶבֶת.
רְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר.

מסכת שבת פרק ב משנה ה
ו
הַמְּכַבֶּה אֶת הַנֵּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְיָרֵא מִפְּנֵי גוֹיִם,
מִפְּנֵי לֶסְטִים, מִפְּנֵי רוּחַ רָעָה,
אִם בִּשְׁבִיל הַחוֹלֶה שֶׁיִּישַׁן,
פָּטוּר.
כְּחָס עַל הַנֵּר,
כְּחָס עַל הַשֶּׁמֶן,

כְּחָס עַל הַפְּתִילָה,
חַיָּב.
רְבִּי יוֹסֵה פוֹטֵר בְּכֻלָּם,
חוּץ מִן הַפְּתִילָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשָׂהּ פֶּחָם.

מסכת שבת פרק ב משנה ו
ז
עַל שָׁלוֹשׁ עֲבֵרוֹת הַנָּשִׁים מֵתוֹת בְּשָׁעַת לִדְתָּן:
עַל שֶׁאֵינָן זְהִירוֹת בַּנִּדָּה, וּבַחַלָּה, וּבְהַדְלָקַת הַנֵּר.
(מסכת שבת פרק ב משנה ז)
שְׁלֹשָׁה דְבָרִים צָרִיךְ אָדָם לוֹמַר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ
עֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשֵׁכָה:
"עִשַּׂרְתֶּן?
עֵרַבְתֶּן?
הַדְלִיקוּ אֶת הַנֵּר!"
סָפֵק חֲשֵׁכָה, סָפֵק לֹא חֲשֵׁכָה,
אֵין מְעַשְּׂרִין אֶת הַוַּדַּי,
וְאֵין מַטְבִּילִין אֶת הַכֵּלִים,
וְאֵין מַדְלִיקִין אֶת הַנֵּרוֹת,
אֲבָל מְעַשְּׂרִין אֶת הַדְּמַי,
וּמְעָרְבִין וְטוֹמְנִין אֶת הַחַמִּין.

פרק ג

מסכת שבת פרק ג משנה א
א
כִּירָה שֶׁהִסִּקוּהָ בַּקַּשׁ אוֹ בַגְּבָבָה,
נוֹתְנִין עָלֶיהָ תַבְשִׁיל.
בַּגֶּפֶת אוֹ בָעֵצִים לֹא יִתֵּן עַד שֶׁיִּגְרֹף,
אוֹ עַד שֶׁיִּתֵּן אֶת הָאֵפֶר.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
חַמִּים אֲבָל לֹא תַבְשִׁיל.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִין:
חַמִּין וְתַבְשִׁיל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
נוֹטְלִין אֲבָל לֹא מַחְזִירִין.
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִין:
אַף מַחְזִירִין.

(מסכת שבת פרק ג משנה ב)
תַּנּוּר שֶׁהִסִּיקוּהוּ בַקַּשׁ אוֹ בַגְּבָבָה,
לֹא יִתֵּן בֵּין מִתּוֹכוֹ בֵּין מֵעַל גַּבָּיו.
קֻפָּח שֶׁהִסִּיקוּהוּ בַקַּשׁ אוֹ בַגְּבָבָה,
הֲרֵי הִיא כַּכִּירַיִם.
בַּגֶּפֶת אוֹ בָעֵצִים,
הֲרֵי הוּא כַתַּנּוּר.

מסכת שבת פרק ג משנה ג
ב
אֵין נוֹתְנִין בֵּיצָה בְצַד הַמֵּחַם בִּשְׁבִיל שֶׁתִּתְגַּלְגֵּל,
וְלֹא יַפְקִיעֶנָּה בְסוּדָרִים.
רַבִּי יוֹסֵה מַתִּיר.
וְלֹא יִטְמְנֶנָּה בַחוֹל וּבַאֲבַק דְּרָכִים בִּשְׁבִיל שֶׁתִּצָּלֶה.

מסכת שבת פרק ג משנה ד
ג
מַעֲשֶׂה שֶׁעָשׂוּ אַנְשֵׁי טְבֶרְיָה:
הֵבִיאוּ סִלּוֹן שֶׁלְּצוֹנִין לְתוֹךְ אַמָּה שֶׁלַּחַמִּין.
אָמְרוּ לָהֶן חֲכָמִין:
אִם שַׁבָּת,
כְּחַמִּים שֶׁהוּחָמוּ בַשַּׁבָּת,
אֲסוּרִים בִּרְחִיצָה וּבִשְׁתִיָּה.
אִם בְּיוֹם טוֹב,
כְּחַמִּים שֶׁהוּחָמוּ בְיוֹם טוֹב,
אֲסוּרִין בִּרְחִיצָה וּמֻתָּרִין בִּשְׁתִיָּה.
מֵלְיָר הַגָּרוּף,
שׁוֹתִין מִמֶּנּוּ בַשַּׁבָּת.
אַנְטִיכֵי, אַף עַל פִּי גְרוּפָה,
אֵין שׁוֹתִין מִמֶּנָּה.

מסכת שבת פרק ג משנה ה
ד
מֵחַם שֶׁפִּנָּהוּ,
לֹא יִתֵּן בְּתוֹכוֹ צוֹנִין בִּשְׁבִיל שֶׁיֵּחָמּוּ,
אֲבָל נוֹתֵן הוּא לְתוֹכוֹ אוֹ לְתוֹךְ הַכּוֹס כְּדֵי לְהַפְשִׁירָן.
הַלַּפָּס וְהַקְּדֵרָה שֶׁהֶעֱבִירָן מְרֻתָּחִין,
לֹא יִתֵּן לְתוֹכָן תַּבְלִין,
אֲבָל הוּא נוֹתֵן לְתוֹךְ הַקְּעָרָה אוֹ לְתוֹךְ הַתַּמְחוּי.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

לַכֹּל הוּא נוֹתֵן,
חוּץ מִדָּבָר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ חֹמֶץ וְצִיר.

מסכת שבת פרק ג משנה ו
ה
אֵין נוֹתְנִין כְּלִי תַחַת הַנֵּר לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַשֶּׁמֶן,
וְאִם נְתָנוֹ מִבְּעוֹד יוֹם, מֻתָּר.
אֵין נֵאוֹתִין מִמֶּנּוּ,
לְפִי שֶׁאֵינוֹ מִן הַמּוּכָן.
מְטַלְטְלִין נֵר חָדָשׁ,
אֲבָל לֹא יָשָׁן.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל הַנֵּרוֹת מְטַלְטְלִין,
חוּץ מִן הַנֵּר הַדָּלֵק בַּשַּׁבָּת.
נוֹתְנִין כְּלִי תַחַת הַנֵּר לְקַבֵּל נִיצוֹצוֹת.
לֹא יִתֵּן בְּתוֹכוֹ מַיִם מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְכַבֶּה.

פרק ד

מסכת שבת פרק ד משנה א
א
בַּמָּה טוֹמְנִים, וּבַמָּה אֵין טוֹמְנִים?
אֵין טוֹמְנִים לֹא בַגֶּפֶת, לֹא בַזֶּבֶל,
לֹא בַמֶּלַח, לֹא בַסִּיד, לֹא בַחוֹל,
בֵּין לַחִים בֵּין יְבֵשִׁים.
לֹא בַתֶּבֶן, לֹא בַזַּגִּין וְלֹא בַמּוֹכִים וְלֹא בָעֲשָׂבִים,
בִּזְמַן שֶׁהֵן לַחִים,
אֲבָל טוֹמְנִים בָּהֶן יְבֵשִׁים.
טוֹמְנִים בִּכְסוּת וּבְפֵרוֹת,
וּבְכַנְפֵי יוֹנָה וּבִנְעֹרֶת שֶׁלַּפִּשְׁתָּן
וּבִנְסֹרֶת שֶׁלֶּחָרָשִׁים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר בַּדַּקָּה וּמַתִּיר בַּגַּסָּה.

מסכת שבת פרק ד משנה ב
ב
טוֹמְנִין בִּשְׁלָחִין, וּמְטַלְטְלִין אוֹתָן,
בְּגִזֵּי צֶמֶר, וְאֵין מְטַלְטְלִין אוֹתָן.
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
נוֹטֵל אֶת הַכִּסּוּי, וְהֵן נוֹפְלוֹת.

רַבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
קְפָּה,
מַטָּהּ עַל צִדָּהּ וְנוֹטֵל,
שֶׁמָּא יִטֹּל וְאֵינוּ יָכוֹל לְהַחְזִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
נוֹטֵל וּמַחְזִיר.
אִם לֹא כִסָּהוּ מִבְּעוֹד יוֹם,
לֹא יְכַסֶּנּוּ מִשֶּׁתֶּחְשַׁךְ.
כִּסָּה וְנִתְגַּלָּה,
מֻתָּר לְכַסּוֹתוֹ.
מְמַלֵּא אֶת הַקִּיתוֹן,
וְנוֹתֵן לְתַחַת הַכַּר אוֹ תַחַת הַכֶּסֶת.

פרק ה

מסכת שבת פרק ה משנה א
א
בַּמָּה בְהֵמָה יוֹצָא, וּבַמָּה אֵינָהּ יוֹצָא?
יוֹצֵא הַגָּמָל בָּאֶפְסָר,
וְהַנָּאקָה בַחְטָם, <והנקה>
וְהַלִּבְדְּקָס בִּפְרָמְבְיָא,
וְהַסּוּס בַּשֵּׁיר,
וְכָל בַּעֲלֵי הַשֵּׁיר
יוֹצְאִין בַּשֵּׁיר וְנִמְשָׁכִין בַּשֵּׁיר,
וּמַזִּים עֲלֵיהֶן וְטוֹבְלִין בִּמְקוֹמָן.

מסכת שבת פרק ה משנה ב
ב
חֲמוֹר יוֹצֵא בַמַּרְדַּעַת,
בִּזְמַן שֶׁהִיא קְשׁוּרָה לוֹ.
זְכָרִין יוֹצְאִין לְבוּבִין;
רְחֵלִין יוֹצְאוֹת שְׁחוּזוֹת,
כְּבוּלוֹת וּכְבוּנוֹת,
וְהָעִזִּים צְרוּרוֹת.
רַבִּי יוֹסֶה אוֹסֵר בְּכֻלָּם,
חוּץ מִן הָרְחֵלִים הַכְּבוּנוֹת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עִזִּים יוֹצְאוֹת צְרוּרוֹת,

לְיַבֵּשׁ, אֲבָל לֹא לֶחָלֵב.

מסכת שבת פרק ה משנה ג

ג

וּבַמָּה אֵינָהּ יוֹצְאָה?
לֹא יֵצֵא גָמָל בִּמְטוּטֶלֶת,
לֹא עָקוּד וְלֹא רָגוּל,
וְכֵן שְׁאָר כָּל הַבְּהֵמָה.
לֹא יִקְשֹׁר גְּמַלִּים זֶה בָזֶה וְיִמְשֹׁךְ.
אֲבָל מַכְנִיס חֲבָלִין לְתוֹךְ יָדוֹ,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִכְרֹךְ.

מסכת שבת פרק ה משנה ד

ד

אֵין חֲמוֹר יוֹצֵא בְּמַרְדַּעַת,
בִּזְמַן שֶׁאֵינָהּ קְשׁוּרָה לוֹ,
וְלֹא בַזּוֹג, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא פָקוּק,
וְלֹא בְסֻלָּם שֶׁבְּצַוָּארוֹ,
וְלֹא בִרְצוּעָה שֶׁבְּרַגְלוֹ.
אֵין הַתַּרְנְגוֹלִין יוֹצְאִין בְּחוּטִין,
וְלֹא בִרְצוּעוֹת שֶׁבְּרַגְלֵיהֶן.
אֵין הַזְּכָרִין יוֹצְאִין בָּעֲגָלָה שֶׁתַּחַת הָאַלְיָה שֶׁלָּהֶן.
אֵין הָרְחֵלִין יוֹצְאוֹת חֲנוּנוֹת,
וְאֵין הָעֵגֶל יוֹצֵא בְגִימוֹן,
וְלֹא פָרָה בְעוֹר הַקֻּפָּד,
וְלֹא בִרְצוּעָה שֶׁבֵּין קַרְנֶיהָ.
פָּרָתוֹ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה,
הָיְתָה יוֹצְאָה בִרְצוּעָה שֶׁבֵּין קַרְנֶיהָ,
שֶׁלֹּא כִרְצוֹן חֲכָמִים.

פרק ו

מסכת שבת פרק ו משנה א

א

בַּמָּה אִשָּׁה יוֹצְאָה וּבַמָּה אֵינָהּ יוֹצְאָה?
לֹא תֵצֵא אִשָּׁה לֹא בְחוּטֵי צֶמֶר,
וְלֹא בְחוּטֵי פִשְׁתָּן,
לֹא בִרְצוּעוֹת שֶׁבְּרֹאשָׁהּ,

וְלֹא תִטְבֹּל בָּהֶן עַד שֶׁתְּרַפֵּם;
לֹא בְטוֹטֶפֶת,
לֹא בְסַנְבוּטִים בִּזְמַן שֶׁאֵינָן תְּפוּרִים,
וְלֹא בְכָבוּל בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְלֹא בְעִיר שֶׁלְּזָהָב,
וְלֹא בְקַטְלָא,
וְלֹא בִנְזָמִים,
וְלֹא בְטַבַּעַת שֶׁאֵין עָלֶיהָ חוֹתָם,
וְלֹא בְמַחַט שֶׁאֵינָהּ נְקוּבָה.
וְאִם יָצָאת אֵינָהּ חַיֶּבֶת חַטָּאת.

מסכת שבת פרק ו משנה ב

ב

לֹא יֵצֵא הָאִישׁ בְּסַנְדָּל הַמְסֻמָּר,
וְלֹא בְיָחִיד בִּזְמַן שֶׁאֵין בְּרַגְלוֹ מַכָּה,
וְלֹא בִתְפִלָּה,
וְלֹא בְקָמִיעַ בִּזְמַן שֶׁאֵינוֹ מִן הַמֻּמְחֶה,
וְלֹא בְשִׁרְיָן,
וְלֹא בְקַסְדָּה,
וְלֹא בְמַגְפַּיִם.
אִם יָצָא, אֵינוֹ חַיָּב חַטָּאת.

מסכת שבת פרק ו משנה ג

ג

לֹא תֵצֵא אִשָּׁה בְמַחַט נְקוּבָה,
וְלֹא בְטַבַּעַת שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ חוֹתָם,
וְלֹא בְכָלְיָר, וְלֹא בְכוֹכֶלֶת,
וְלֹא בִצְלוֹחִית שֶׁלְּפִלְיָטוֹס.
וְאִם יָצָאת, חַיֶּבֶת חַטָּאת.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין בְּכוֹכֶלֶת וּבִצְלוֹחִית שֶׁלְּפִלְיָטוֹס.

מסכת שבת פרק ו משנה ד

ד

לֹא יֵצֵא הָאִישׁ לֹא בְסַיִף, וְלֹא בְקֶשֶׁת,
וְלֹא בִתְּרִיס, וְלֹא בְאַלָּה, וְלֹא בְרֹמַח.
אִם יָצָא, חַיָּב חַטָּאת.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תַּכְשִׁיטִים הֵם לוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

אֵינָן לוֹ אֶלָּא לִגְנַי, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה ב,ד)
"וְכִתְּתוּ חַרְבוֹתָם לְאִתִּים וַחֲנִיתוֹתֵיהֶם לְמַזְמֵרוֹת".
בּוֹרִית טְהוֹרָה, יוֹצְאִין בָּהּ בַּשַּׁבָּת.
כְּכָלִים טְמֵאִין, אֵין יוֹצְאִין בָּהֶן.

מסכת שבת פרק ו משנה ה

ה

יוֹצְאָה אִשָּׁה בְחוּטֵי שֵׂעָר,
בֵּין מִשֶּׁלָּהּ בֵּין מִשֶּׁל חֲבֶרְתָּהּ בֵּין מִשֶּׁל בְּהֵמָה;
בַּטּוֹטֶפֶת, וּבְסַנְבוּטִים בִּזְמַן שֶׁהֵן תְּפוּרִים,
בַּכָּבוּל בִּפֵאָה נָכְרִית בֶּחָצֵר,
בְּמוֹךְ שֶׁבְּאָזְנָהּ, וּבְמוֹךְ שֶׁבְּסַנְדָּלָהּ,
וּבְמוֹךְ שֶׁהִתְקִינָה לָהּ לְנִדָּתָהּ,
בְּפִלְפֵּל, וּבְגַרְגֵּר מֶלַח,
וּבְכָל דָּבָר שֶׁתִּתֵּן לְתוֹךְ פִּיהָ,
בִּלְבַד שֶׁלֹּא תִתֵּן כַּתְּחִלָּה בַשַּׁבָּת.
אִם נָפַל, לֹא תַחְזִיר.
שֵׁן תּוֹתֶבֶת וְשֵׁן שֶׁל זָהָב,
רַבִּי מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

מסכת שבת פרק ו משנה ו

ו

יוֹצְאִים בְּסֶלַע שֶׁעַל הַצִּינִית,
הַבָּנוֹת יוֹצְאוֹת בְּחוּטִים,
אֲפִלּוּ בְקִסְמִים שֶׁבְּאָזְנֵיהֶם.
עֲרָבִיּוֹת רְעוּלוֹת, מָדִיּוֹת פְּרוּפוֹת,
וְכָל אָדָם,
אֶלָּא שֶׁדִּבְּרוּ חֲכָמִים בַּהוֹוֶה.

מסכת שבת פרק ו משנה ז

ז

פּוֹרֶפֶת עַל הָאֶבֶן וְעַל הָאֱגוֹז וְעַל הַמַּטְבֵּעַ,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא תִפְרֹף כַּתְּחִלָּה בַשַּׁבָּת.

מסכת שבת פרק ו משנה ח

ח

הַקִּטֵּעַ יוֹצֵא בְקַב שֶׁלּוֹ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וְרַבִּי יוֹסֵה אוֹסֵר.

אִם יֵשׁ לוֹ בֵית קִבּוּל כְּתִיתִים, טָמֵא.
סְמוּכוֹת שֶׁלּוֹ טְמֵאִים מִדְרָס,
אֵין יוֹצְאִין בָּהֶן בַּשַּׁבָּת,
וְאֵין נִכְנָסִין בָּהֶם לָעֲזָרָה.
כִּסֵּא, סְמוּכוֹת שֶׁלּוֹ טְמֵאִין מִדְרָס,
אֵין יוֹצְאִין בָּהֶן בַּשַּׁבָּת,
וְאֵין נִכְנָסִין בָּהֶן לָעֲזָרָה.
אֲנַקְטָמִים, טְהוֹרִים,
אֵין יוֹצְאִין בָּהֶן.

מסכת שבת פרק ו משנה ט
ט
הַבָּנִים יוֹצְאִין בִּקְשָׁרִים,
וּבְנֵי מְלָכִים בַּזּוּגִים, וְכָל אָדָם,
אֶלָּא שֶׁדִּבְּרוּ חֲכָמִים בַּהוֹוֶה.

מסכת שבת פרק ו משנה י
י
יוֹצְאִין בְּבֵיצַת הַחַרְגּוֹל,
וּבְשֵׁן שֶׁלַּשּׁוּעָל,
וּבְמַסְמֵר הַצָּלוּב,
מִשֵּׁם רְפוּאָה.
דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵה.
וְרַבִּי מֵאִיר אוֹסֵר אַף בַּחוֹל,
מִשֵּׁם דַּרְכֵי הָאֱמוֹרִי.

פרק ז

מסכת שבת פרק ז משנה א
א
כְּלָל גָּדוֹל אָמְרוּ בַשַּׁבָּת:
כָּל הַשּׁוֹכֵחַ עִקַּר הַשַּׁבָּת,
וְעָשָׂה מְלָאכוֹת הַרְבֵּה בְּשַׁבָּתוֹת הַרְבֵּה,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא חַטָּאת אַחַת.
וְהַיּוֹדֵעַ עִקַּר שַׁבָּת,
וְעָשָׂה מְלָאכוֹת הַרְבֵּה בְּשַׁבָּתוֹת הַרְבֵּה,
חַיָּב עַל כָּל שַׁבָּת וְשַׁבָּת.
וְהַיּוֹדֵעַ שֶׁהִיא שַׁבָּת,

וְעָשָׂה מְלָאכוֹת הַרְבֵּה בְּשַׁבָּתוֹת הַרְבֵּה,
חַיָּב עַל כָּל מְלָאכָה וּמְלָאכָה.
הָעוֹשֶׂה מְלָאכוֹת הַרְבֵּה מֵעֵין מְלָאכָה אַחַת,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא חַטָּאת אַחַת.

מסכת שבת פרק ז משנה ב
ב
אֲבוֹת מְלָאכוֹת, אַרְבָּעִים חָסֵר אַחַת:
הַחוֹרֵשׁ, הַזּוֹרֵעַ,
הַקּוֹצֵר, הַמְעַמֵּר, הַדָּשׁ וְהַזּוֹרֶה;
הַבּוֹרֵר, הַטּוֹחֵן, הַמַּרְקִיד, הַלָּשׁ, וְהָאוֹפֶה;
הַגּוֹזֵז אֶת הַצֶּמֶר, הַמְלַבְּנוֹ, וְהַמְנַפְּסוֹ, וְהַצּוֹבְעוֹ;
וְהַטּוֹוֵהוּ, וְהַמֵּסִיךְ, וְהָעוֹשֶׂה שְׁנֵי בָתֵּי נִירִים,
הָאוֹרֵג שְׁנֵי חוּטִין, וְהַבּוֹצֵעַ שְׁנֵי חוּטִין;
הַקּוֹשֵׁר, וְהַמַּתִּיר,
וְהַתּוֹפֵר שְׁתֵּי תְפִירוֹת,
הַקּוֹרֵעַ עַל מְנָת לִתְפּוֹר שְׁתֵּי תְפִירוֹת.

ג
הַצָּד צְבִי,
הַשּׁוֹחֲטוֹ,
וְהַמַּפְשִׁיטוֹ, וְהַמּוֹלְחוֹ,
וְהַמְעַבְּדוֹ, וְהַמּוֹחֲקוֹ, וְהַמְחַתְּכוֹ;
הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתוֹת,
וְהַמּוֹחֵק עַל מְנָת לִכְתּוֹב שְׁתֵּי אוֹתוֹת;

ד
הַבּוֹנֶה, וְהַסּוֹתֵר;
וְהַמְכַבֶּה, וְהַמַּבְעִיר;
וְהַמַּכֶּה בַפַּטִּישׁ;
וְהַמּוֹצִיא מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת.
אֵלּוּ הֵן אֲבוֹת מְלָאכוֹת,
אַרְבָּעִים חָסֵר אַחַת.

מסכת שבת פרק ז משנה ג
ה
וְעוֹד כְּלָל אַחֵר אָמְרוּ:
כָּל הַכָּשֵׁר לְהַצְנִיעַ וּמַצְנִיעִים כָּמוֹהוּ,
הוֹצִיאוֹ בַשַּׁבָּת, חַיָּב עָלָיו חַטָּאת.
וְכָל שֶׁאֵינוּ כָשֵׁר לְהַצְנִיעַ, וְאֵין מַצְנִיעִים כָּמוֹהוּ,

הוֹצִיאוֹ בַשַּׁבָּת, אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא לְמַצְנִיעוֹ.

מסכת שבת פרק ז משנה ד

ו

הַמּוֹצִיא תֶּבֶן, כִּמְלֹא פִּי פָרָה;
עָצָה, כִּמְלֹא פִּי גָמָל;
עָמִיר, כִּמְלֹא פִּי טָלֶה;
עֲשָׂבִים, כִּמְלֹא פִּי גְדִי;
עֲלֵי שׁוּם וַעֲלֵי בְצָלִים, לַחִים, כַּגְּרוֹגֶרֶת,
וִיבֵשִׁים, כִּמְלֹא פִּי גְדִי.
אֵינָן מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא שָׁווּ בְשִׁעוּרֵיהֶם.
הַמּוֹצִיא אֳכָלִים כַּגְּרוֹגֶרֶת,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
מִפְּנֵי שֶׁשָּׁווּ בְשִׁעוּרֵיהֶם,
חוּץ מִקְּלִפֵּיהֶם וְגַלְעִינֵיהֶם וְעֻקְצֵיהֶן וְסֻובָּן וּמֻרְסָנָן.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חוּץ מִקְּלִפֵּי עֲדָשִׁים, הַמִּתְבַּשְּׁלוֹת עִמָּם.

פרק ח

מסכת שבת פרק ח משנה א

א

הַמּוֹצִיא יַיִן, כְּדֵי מְזִיגַת הַכּוֹס;
חָלָב, כְּדֵי גְמִיָּה;
דְּבַשׁ, כְּדֵי לִתֵּן עַל הַכָּתִית;
שֶׁמֶן, כְּדֵי לָסוּךְ אֵבֶר קָטָן;
מַיִם, כְּדֵי לָשׁוּף אֶת הַקִּלּוֹרִית.
וּשְׁאָר כָּל הַמַּשְׁקִין בָּרְבִיעִית.
וְכָל הַשּׁוֹפְכִין, בָּרְבִיעִית.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כֻּלָּם בָּרְבִיעִית;
לֹא נֶאֶמְרוּ כָל הַשִּׁעוּרִים הָאֵלּוּ,
אֶלָּא לְמַצְנִיעֵיהֶם.

מסכת שבת פרק ח משנה ב

ב

הַמּוֹצִיא חֶבֶל, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת אֹזֶן לַכֵּפָה;

גְּמִי, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת תָּלוּי לַנָּפָה וְלַכְּבָרָה,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כְּדֵי לִטֹּל מִמֶּנּוּ מִדַּת מַנְעָל לַקָּטָן.
נְיָר, כְּדֵי לִכְתֹּב עָלָיו קֶשֶׁר מוֹכְסִים.
הַמּוֹצִיא קֶשֶׁר שֶׁלַּמּוֹכְסִין, חַיָּב.
נְיָר מָחוּק, כְּדֵי לִכְרֹךְ עַל פִּי צְלוֹחִית קְטַנָּה שֶׁלְּפִלְיָטוֹם.

מסכת שבת פרק ח משנה ג
ג
עוֹר, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת קָמִיעַ;
קֶלֶף, כְּדֵי לִכְתֹּב עָלָיו פָּרָשָׁה קְטַנָּה שֶׁבַּתְּפִלִּים,
שֶׁהִיא "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל";
דְּיוֹ, כְּדֵי לִכְתֹּב שְׁתֵּי אוֹתוֹת;
כֹּחַל, כְּדֵי לִכְחוֹל עַיִן אַחַת.
מסכת שבת פרק ח משנה ד
(דֶּבֶק, כְּדֵי לִתֵּן בְּרֹאשׁ הַשַּׁבְשֶׁבֶת;)
זֶפֶת וְגָפְרִית, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת נֶקֶב;
שַׁעֲוָה, כְּדֵי לִתֵּן עַל פִּי נֶקֶב קָטָן;

ד
דֶּבֶק, כְּדֵי לִתֵּן בְּרֹאשׁ הַשַּׁבְשֶׁבֶת;
חַרְסִית, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת פִּי כוּר שֶׁלְּצוֹרְפֵי זָהָב.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת פִּטְפּוּט.
סוּבִּים, כְּדֵי לִתֵּן עַל פִּי כוּר שֶׁלְּצוֹרְפֵי זָהָב;
סִיד, כְּדֵי לָסוּד קְטַנָּה שֶׁבַּבָּנוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת כַּנְבוּל.
רְבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת אַנְטוֹפֵי.

מסכת שבת פרק ח משנה ה
ה
אֲדָמָה, כְּחוֹתַם הַמַּרְצֵפִים.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כְּחוֹתַם הָאִגְּרוֹת.
זֶבֶל וְחוֹל דַּק, כְּדֵי לְזַבֵּל קֶלַח שֶׁלְּאֶכְרוּב.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

כְּדֵי לְזַבֵּל כְּרֵישָׁה.
חוֹל גַּס, כְּדֵי לִתֵּן עַל מְלֹא כַף סִיד.
קָנֶה, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת קוּלְמוֹס;
וְאִם הָיָה עָבֶה אוֹ מְרֻסָּס,
כְּדֵי לְבַשֵּׁל בֵּיצָה קַלָּה שֶׁבַּבֵּיצִים,
טְרוּפָה וּנְתוּנָה בָּאִלְפָּס.

מסכת שבת פרק ח משנה ו

ו

עֶצֶם, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת תַּרְוָד.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת חָף.
זְכוּכִית, כְּדֵי לִגְרוֹר בָּהּ בְּרֹאשׁ הַכַּרְכֵּד;
צְרוֹר אוֹ אֶבֶן, כְּדֵי לִזְרֹק בָּעוֹף.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
כְּדֵי לִזְרֹק בַּבְּהֵמָה.

מסכת שבת פרק ח משנה ז

ז

חֶרֶס, כְּדֵי לִתֵּן בֵּין פַּצִּים לַחֲבֵרוֹ.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כְּדֵי לַחְתּוֹת בּוֹ אֶת הָאוּר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כְּדֵי לְקַבֵּל רְבִיעִית.
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין רְאָיָה לַדָּבָר,
זֵכֶר לַדָּבָר: (יְשַׁעְיָה ל,יד)
"וְלֹא יִמָּצֵא בִמְכִתָּתוֹ חֶרֶשׂ לַחְתּוֹת אֵשׁ מִיָּקוּד".
אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסֵה:
מִשָּׁם רְאָיָה?
"וְלַחְשׂוֹף מַיִם מִגֶּבֶא".

פרק ט

מסכת שבת פרק ט משנה א

א

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
מְנַיִן לַעֲבוֹדָה זָרָה,

שֶׁהִיא מְטַמָּא בְּמַשָּׂא כְּנִדָּה?
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה ל,כב)
"תִּזְרֵם כְּמוֹ דָוָה, צֵא תֹּאמַר לוֹ".
מָה הַנִּדָּה מְטַמָּא בְּמַשָּׂא,
אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְטַמָּא בְּמַשָּׂא.

מסכת שבת פרק ט משנה ב

ב

מְנַיִן לִסְפִינָה שֶׁהִיא טְהוֹרָה?
שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי ל,יט)
"דֶּרֶךְ אֳנִיָּה בְלֶב יָם".
מְנַיִן לַעֲרוּגָה שֶׁהִיא שִׁשָּׁה עַל שִׁשָּׁה טְפָחִים,
שֶׁזּוֹרְעִים בְּתוֹכָהּ חֲמִשָּׁה זֵרְעוֹנִים,
אַרְבָּעָה בְּאַרְבַּע רוּחוֹת הָעֲרוּגָה, וְאֶחָד בָּאֶמְצַע?
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה סא,יא)
"כִּי כָאָרֶץ תּוֹצִיא צִמְחָהּ,
וּכְגַנָּה זֵרוּעֶיהָ תַצְמִיחַ".
לֹא נֶאֱמַר כֵּן,
אֶלָּא "זֵרוּעֶיהָ תַצְמִיחַ".

מסכת שבת פרק ט משנה ג

ג

מְנַיִן לְפוֹלֶטֶת שִׁכְבַת זֶרַע בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי,
שֶׁהִיא טְמֵאָה? <מחוק ע"י מגיה: טְהוֹרָה>
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת יט,טו)
"הֱיוּ נְכֹנִים לִשְׁלֹשֶׁת יָמִים,
אַל תִּגְּשׁוּ אֶל אִשָּׁה."
מְנַיִן שֶׁמַּרְחִיצִים אֶת הַקָּטָן,
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת?
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית לד,כה)
"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, בִּהְיוֹתָם כֹּאֲבִים".
מְנַיִן שֶׁקּוֹשְׁרִין לָשׁוֹן שֶׁלִּזְהוֹרִית
בְּרֹאשׁ הַשָּׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ?
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה א,יח)
"אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים, כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ,
אִם יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע, כַּצֶּמֶר יִהְיוּ."

מסכת שבת פרק ט משנה ד

ד

מְנַיִן לְסִיכָה שֶׁהִיא כִּשְׁתִיָּה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים?

אַף עַל פִּי שֶׁאֵין רְאָיָה לַדָּבָר,
זֵכֶר לַדָּבָר, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים קט,יח)
"וַתָּבֹא כַמַּיִם בְּקִרְבּוֹ וְכַשֶּׁמֶן בְּעַצְמוֹתָיו".

מסכת שבת פרק ט משנה ה

ה

הַמּוֹצִיא עֵצִים, כְּדֵי לְבַשֵּׁל בֵּיצָה קַלָּה;
תַּבְלִים, כְּדֵי לְתַבֵּל בֵּיצָה קַלָּה;
מִצְטָרְפִים זֶה עִם זֶה.
קְלִפֵּי אֱגוֹזִים, קְלִפֵּי רִמּוֹנִים,
אִסְטִס וּפוּאָה, כְּדֵי לִצְבּוֹעַ בָּהֶם בֶּגֶד קָטָן כִּשְׁבָכָה.
מֵי רַגְלַיִם, נֶתֶר וּבוֹרִית, קִימוֹנְיָה וְאַשְׁלָג,
כְּדֵי לְכַבֵּס בָּהֶם בֶּגֶד קָטָן כִּשְׁבָכָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כְּדֵי לְהַעֲבִיר עַל הַכֶּתֶם.

מסכת שבת פרק ט משנה ו

ו

פִּלְפֶּלֶת, כָּל שֶׁהִיא,
עִטְרָן, כָּל שֶׁהוּא.
מִינֵי בְשָׂמִים וּמִינֵי מַתְּכוֹתֵיהֶם, כָּל שֶׁהֵם.
מֵעֲפַר הַמִּזְבֵּחַ, מֵאַבְנֵי הַמִּזְבֵּחַ
מִמְּקַק סְפָרִים מִמְּקַק מִטְפְּחוֹתֵיהֶם, כָּל שֶׁהֵם,
מִפְּנֵי שֶׁמַּצְנִיעִים אוֹתָן לְגָנְזָן.
רַבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַמּוֹצִיא מִמְּשַׁמְּשֵׁי עֲבוֹדָה זָרָה, כָּל שֶׁהוּא,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יג,יח)
"וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם".

מסכת שבת פרק ט משנה ז

ז

הַמּוֹצִיא קֻפַּת הָרוֹכְלִין,
אַף עַל פִּי שֶׁיֶּשׁ בָּהּ מִינִים הַרְבֵּה,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא חַטָּאת אַחַת.
זֵרְעוֹנֵי גִנָּה, פָּחוֹת מִכִּגְרוֹגֶרֶת.
רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר:
חֲמִשָּׁה.
זֶרַע קִשּׁוּאִים, שְׁנַיִם,
זֶרַע דִּלּוּעִים, שְׁנַיִם,
זֶרַע פּוֹל מִצְרִי, שְׁנַיִם.

חָגָב חַי, כָּל שֶׁהוּא;
מֵת, כִּגְרוֹגֶרֶת.
צִפֹּרֶת כְּרָמִים, בֵּין חָיָה בֵין מֵתָה, כָּל שֶׁהִיא,
מִפְּנֵי שֶׁמַּצְנִיעִים אוֹתָהּ לִרְפוּאָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַמּוֹצִיא חָגָב חַי טָמֵא כָּל שֶׁהוּא,
מִפְּנֵי שֶׁמַּצְנִיעִים אוֹתוֹ לַקָּטָן לְשַׂחֵק בּוֹ.

פרק י

מסכת שבת פרק י משנה א

א

הַמַּצְנִיעַ לְזֶרַע, לְדִיגְמָא, וְלִרְפוּאָה,
הוֹצִיאוֹ בַשַּׁבָּת, חַיָּב עָלָיו כָּל שֶׁהוּא.
וְכָל אָדָם אֵין חַיָּבִים עָלָיו אֶלָּא כְּשֵׁעוּרוֹ;
חָזַר וְהִכְנִיסוֹ אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא כְּשֵׁעוּרוֹ.

מסכת שבת פרק י משנה ב

ב

הַמּוֹצִיא אֳכָלִים וּנְתָנָם עַל הָאַסְקֻפָּה,
בֵּין שֶׁחָזַר וְהוֹצִיאָם, בֵּין שֶׁהוֹצִיאָם אַחֵר, פָּטוּר,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא עָשָׂה מְלַאכְתּוֹ בְּבַת אַחַת.
קֻפָּה שֶׁהִיא מְלֵאָה פֵרוֹת,
וּנְתוּנָה עַל הָאַסְקֻפָּה הַחִיצוֹנָה,
אַף עַל פִּי שֶׁרֹב הַפֵּרוֹת מִבַּחוּץ, פָּטוּר,
עַד שֶׁיּוֹצִיא אֶת כָּל הַקֻּפָּה.

מסכת שבת פרק י משנה ג

ג

הַמּוֹצִיא בֵּין בִּימִינוֹ בֵין בִּשְׂמֹאלוֹ,
בְּתוֹךְ חֵיקוֹ, אוֹ עַל כְּתֵפוֹ, חַיָּב,
שֶׁכֵּן מַשָּׂא בְנֵי קְהָת;
לְאַחַר יָדוֹ, בְרַגְלוֹ, בְּפִיו וּבְמַרְפֵּקוֹ,
בְּאָזְנוֹ וּבִשְׂעָרוֹ, וּבַאֲפֻנְדָּתוֹ וּפִיהָ לְמַטָּן,
בֵּין אֲפֻנְדָּתוֹ לַחֲלוּקוֹ, וּבַחֲפַת חֲלוּקוֹ,
בְּמִנְעָלוֹ וּבְסַנְדָּלוֹ, פָּטוּר,
שֶׁלֹּא הוֹצִיא כְּדֶרֶךְ הַמּוֹצִיאִים.

מסכת שבת פרק י משנה ד

ד

הַמִּתְכַּוֵּן לְהוֹצִיא לְפָנָיו וּבָא לוֹ לְאַחֲרָיו, פָּטוּר;
לְאַחֲרָיו וּבָא לוֹ לְפָנָיו, חַיָּב.
בֶּאֱמֶת, הָאִשָּׁה הַחוֹגֶרֶת בַּסִּנָר,
בֵּין מִלְּפָנֶיהָ וּבֵין מִלְּאַחֲרֶיהָ, חַיֶּבֶת,
שֶׁכֵּן רָאוּי לִהְיוֹת חוֹזֵר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף בִּמְקַבְּלֵי פִּתְקִים.

מסכת שבת פרק י משנה ה

ה

הַמּוֹצִיא אֳכָלִים פָּחוּת מִכַּשִּׁעוּר בַּכְּלִי,
פָּטוּר אַף עַל הַכְּלִי, שֶׁהַכְּלִי טְפֵלָה לוֹ;
אֶת הַחַי בַּמִּטָּה,
פָּטוּר אַף עַל הַמִּטָּה, שֶׁהַמִּטָּה טְפֵלָה לוֹ;
וְאֶת הַמֵּת בַּמִּטָּה, חַיָּב.
וְכֵן כַּזַּיִת מִן הַמֵּת וְכַזַּיִת מִן הַנְּבֵלָה
וְכַעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ, חַיָּבִים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.

ו

הַמּוֹצִיא כִּכָּר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, חַיָּב.
הוֹצִיאוּהוּ שְׁנַיִם, פְּטוּרִים.
לֹא יָכוֹל אֶחָד לְהוֹצִיאוֹ וְהוֹצִיאוּהוּ שְׁנַיִם, חַיָּבִים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.

מסכת שבת פרק י משנה ו

ז

הַנּוֹטֵל צִפָּרְנָיו זוֹ בָזוֹ, אוֹ בְשִׁנָּיו,
וְכֵן שְׂעָרוֹ, וְכֵן שְׂפָמוֹ, וְכֵן זְקָנוֹ,
וְכֵן הַגּוֹדֶלֶת, וְכֵן הַכּוֹחֶלֶת, וְכֵן הַפּוֹקֶסֶת,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב חַטָּאת,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין מִשּׁוּם שְׁבוּת.
הַתּוֹלֵשׁ מֵעָצִיץ נָקוּב, חַיָּב,
וְשֶׁאֵינוֹ נָקוּב, פָּטוּר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר בָּזֶה וּבָזֶה.

פרק יא

מסכת שבת פרק יא משנה א

א

הַזּוֹרֵק מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
אוֹ מֵרְשׁוּת הָרַבִּים לִרְשׁוּת הַיָּחִיד, חַיָּב.
מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וּרְשׁוּת הָרַבִּים בָּאֶמְצַע,
רַבִּי עֲקִיבָה מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִים.

מסכת שבת פרק יא משנה ב

ב

כֵּיצַד?
שְׁתֵּי קְצוֹצְרָאוֹת זוֹ כְנֶגֶד זוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְהַמּוֹשִׁיט וְהַזּוֹרֵק מִזּוֹ לָזוֹ, פָּטוּר.
הָיוּ שְׁתֵּיהֶם בִּדְיָטֵי אַחַת,
הַמּוֹשִׁיט חַיָּב, וְהַזּוֹרֵק פָּטוּר,
שֶׁכָּךְ הָיְתָה עֲבוֹדַת הַלְוִיִּם.

ג

שְׁתֵּי עֲגָלוֹת זוֹ אַחַר זוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
מוֹשִׁיטִים אֶת הַקְּרָשִׁים מִזּוֹ לָזוֹ,
אֲבָל לֹא זוֹרְקִים.
חֻלְיַת הַבּוֹר וְהַסֶּלַע,
שֶׁהֵן גְּבוֹהִים עֲשָׂרָה וּרְחָבִים אַרְבָּעָה, <בפנים: עֲשָׂרָה, ותוקן על ידי המגיה>
הַנּוֹטֵל מֵהֶם וְהַנּוֹתֵן עַל גַּבָּם, חַיָּב;
פָּחוּת מִכֵּן, פָּטוּר.

מסכת שבת פרק יא משנה ג

ד

הַזּוֹרֵק אַרְבַּע אַמּוֹת בַּכֹּתֶל,
לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, כְּזוֹרֵק בָּאֲוִיר,
לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, כְּזוֹרֵק בָּאָרֶץ.
הַזּוֹרֵק בָּאָרֶץ אַרְבַּע אַמּוֹת, חַיָּב.
זָרַק לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת,
וְנִתְגַּלְגַּל חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת, פָּטוּר;
חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת,
וְנִתְגַּלְגַּל לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת, חַיָּב.

מסכת שבת פרק יא משנה ד

ה
הַזּוֹרֵק בַּיָּם אַרְבַּע אַמּוֹת, פָּטוּר.
אִם הָיָה רְקַק מַיִם וּרְשׁוּת הָרַבִּים מְהַלֶּכֶת בּוֹ,
הַזּוֹרֵק בְּתוֹכוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת, חַיָּב.
וְכַמָּה הוּא רְקַק מַיִם?
פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים. <בפנים: פָּחוֹת מֵחֲמִשָּׁה. תוקן בשוליים על ידי המגיה>
רְקַק מַיִם וּרְשׁוּת הָרַבִּים מְהַלֶּכֶת בּוֹ,
הַזּוֹרֵק בְּתוֹכוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת, חַיָּב.

מסכת שבת פרק יא משנה ה
ו
הַזּוֹרֵק מִן הַיָּם לַיַּבָּשָׁה וּמִן הַיַּבָּשָׁה לַיָּם,
וּמִן הַיָּם לִסְפִינָה וּמִן הַסְּפִינָה לַחֲבֶרְתָּהּ,
פָּטוּר.
סְפִינוֹת קְשׁוּרוֹת זוֹ בָזוֹ,
מְטַלְטְלִים מִזּוֹ לָזוֹ.
אִם אֵינָן קְשׁוּרוֹת, אַף עַל פִּי מֻקָּפוֹת,
אֵין מְטַלְטְלִים מִזּוֹ לָזוֹ.

מסכת שבת פרק יא משנה ו
ז
הַזּוֹרֵק וְנִזְכַּר עַד שֶׁלֹּא תֵצֵא מִיָּדוֹ,
קְלָטָהּ אַחֵר, קְלָטָהּ כֶּלֶב, אוֹ שֶׁנִּשְׂרְפָה,
פָּטוּר.
זָרַק לַעֲשׂוֹת חַבּוּרָה,
בֵּין בָּאָדָם וּבֵין בַּבְּהֵמָה,
וְנִזְכַּר עַד שֶׁלֹּא נֶעֶשְׂתָה חַבּוּרָה,
פָּטוּר.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל מְחֻיְּבֵי חַטָּאוֹת,
אֵינָן חַיָּבִין עַד שֶׁתְּהֵא תְחִלָּתָן וְסוֹפָן שְׁגָגָה.
תְּחִלָּתָן שְׁגָגָה וְסוֹפָן זָדוֹן,
תְּחִלָּתָן זָדוֹן וְסוֹפָן שְׁגָגָה,
פְּטוּרִים,
עַד שֶׁתְּהֵא תְחִלָּתָן וְסוֹפָן שְׁגָגָה.

פרק יב

מסכת שבת פרק יב משנה א

א

הַבּוֹנֶה, כַּמָּה יִבְנֶה וִיהֵא חַיָּב?
הַבּוֹנֶה כָּל שֶׁהוּא, הַמְסַתֵּת,
וְהַמַּכֶּה בַפַּטִּישׁ וּבַמַּעְצָד,
הַקּוֹדֵחַ כָּל שֶׁהוּא, חַיָּב.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה,
וּמְלַאכְתּוֹ מִתְקַיֶּמֶת בַּשַּׁבָּת, חַיָּב.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף הַמַּכֶּה בְקֻרְנָס עַל הַסַּדָּן בְּשָׁעַת מְלָאכָה, חַיָּב,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא כִמְתַקֵּן מְלָאכָה.

מסכת שבת פרק יב משנה ב

ב

הַחוֹרֵשׁ כָּל שֶׁהוּא,
הַמְנַכֵּשׁ, וְהַמְקַרְסֵם, וְהַמְזָרֵד כָּל שֶׁהוּא, חַיָּב.
הַמְלַקֵּט עֵצִים,
לְתַקֵּן, כָּל שֶׁהֵן,
אִם לְהַסִּיק, כְּדֵי לְבַשֵּׁל בֵּיצָה קַלָּה.
הַמְלַקֵּט עֲשָׂבִים,
לְתַקֵּן, כָּל שֶׁהֵן,
אִם לִבְהֵמָה, כִּמְלֹא פִּי גְדִי.

מסכת שבת פרק יב משנה ג

ג

הַכּוֹתֵב,
בֵּין בִּימִינוֹ בֵּין בִּשְׂמֹאלוֹ,
בֵּין מִשֵּׁם אֶחָד, בֵּין מִשְּׁנֵי שֵׁמוֹת,
בֵּין מִשְּׁנֵי סִמְיוֹנוֹת, בְּכָל לָשׁוֹן, חַיָּב.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
לֹא נִתְחַיְּבוּ שְׁתֵּי אוֹתוֹת אֶלָּא מִשֵּׁם רוֹשֵׁם, <בכתב יד מנוקד: רוֹשֶׁם>
שֶׁכָּךְ רוֹשְׁמִים עַל קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן,
לֵידַע אֵי זֶה הוּא בֶן זוּגוֹ.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
מָצִינוּ שֵׁם קָטָן מִשֵּׁם גָּדוֹל,
שֵׁם מִשִּׁמְעוֹן וּמִשְּׁמוּאֵל,
וְנֹחַ מִנָּחוֹר, וְדָן מִדָּנִיֵּאל.

מסכת שבת פרק יב משנה ד

ד
הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתוֹת בְּהֶעְלֵם אֶחָד, חַיָּב.
כָּתַב בַּדְּיוֹ, בַּסַּם, בַּסִּקְרָא, בְּקוֹמוֹס וּבְקַלְקַנְתּוֹס,
וּבְכָל דָּבָר שֶׁהוּא רוֹשֵׁם,
עַל שְׁנֵי כָתְלֵי זָוִית, וְעַל שְׁנֵי לוּחֵי פִנְקֵס,
וְהֵן נֶהְגִּים זֶה עִם זֶה,
הַכּוֹתֵב עַל בְּשָׂרוֹ, חַיָּב.
וְהַמְסָרֵט עַל בְּשָׂרוֹ,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב חַטָּאת,
וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.

מסכת שבת פרק יב משנה ה
ה
כָּתַב בְּמַשְׁקִים, בְּמֵי פֵרוֹת,
בַּאֲבַק דְּרָכִים, בַּאֲבַק סוֹפְרִים,
וּבְכָל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מִתְקַיֵּם, פָּטוּר;
לְאַחַר יָדוֹ, בְּרַגְלוֹ, וּבְפִיו וּבְמַרְפְּקוֹ,
כָּתַב אוֹת אַחַת סָמוּךְ לִכְתָב, <לכתוב>
כָּתַב עַל גַּבֵּי כְתָב,
נִתְכַּוֵּן לִכְתּוֹב חֵית וְכָתַב שְׁתֵּי זַיִן,
אַחַת בָּאָרֶץ וְאֶחָד בַּקּוֹרָה,
עַל שְׁנֵי כָתְלֵי הַבַּיִת, וְעַל שְׁנֵי דַפֵּי פִנְקֵס,
וְאֵינָן נֶהְגִּים זֶה עִם זֶה, פָּטוּר.
כָּתַב אוֹת אַחַת נוֹטָרֵיקוֹן,
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן בְּתֵירָה מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.

מסכת שבת פרק יב משנה ו
ו
הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתוֹת בִּשְׁנֵי הֶעְלֵמוֹת,
אַחַת בַּשַּׁחֲרִית וְאַחַת בֵּין הָעַרְבַּיִם,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.

פרק יג

מסכת שבת פרק יג משנה א
א
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:

הָאוֹרֵג שְׁלֹשָׁה חוּטִים בַּתְּחִלָּה וְאֶחָד עַל הָאָרִיג, חַיָּב.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֵּין בַּתְּחִלָּה בֵּין בַּסּוֹף,
שִׁעוּרוֹ בִּשְׁנֵי חוּטִים.

מסכת שבת פרק יג משנה ב
ב
הָעוֹשֶׂה שְׁנֵי בָתֵּי נִירִים,
בַּנִּירִים וּבַקֵּירוֹס וּבַנָּפָה וּבַכְּבָרָה וּבַסַּל, חַיָּב.
וְהַתּוֹפֵר שְׁתֵּי תְפִירוֹת,
וְהַקּוֹרֵעַ עַל מְנָת לִתְפֹּר שְׁתֵּי תְפִירוֹת.

מסכת שבת פרק יג משנה ג
ג
הַקּוֹרֵעַ בַּחֲמָתוֹ וְעַל מֵתוֹ,
כָּל הַמְקַלְקְלִים פְּטוּרִים.
וְהַמְקַלְקֵל עַל מְנָת לְתַקֵּן,
שִׁעוּרוֹ כִּמְתַקֵּן.

מסכת שבת פרק יג משנה ד
ד
שִׁעוּר הַמְלַבֵּן וְהַמְנַפֵּס, הַצּוֹבֵעַ וְהַטּוֹוֶה,
שִׁעוּרוֹ כִּמְלֹא רֹחַב הַסִּיט כָּפוּל.
הָאוֹרֵג שְׁנֵי חוּטִים,
שִׁעוּרוֹ כִּמְלֹא הַסִּיט.

מסכת שבת פרק יג משנה ה
ה
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
צִפּוֹר לַמִּגְדָּל וּצְבִי לַבַּיִת, חַיָּב.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
צִפּוֹר לַמִּגְדָּל,
וּצְבִי לַגִּנָּה וְלֶחָצֵר וְלַבִּיבָרִים.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא כָל הַבִּיבָרִים שָׁוִים.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמְחֻסָּר צֵידָה, פָּטוּר,
וְשֶׁאֵינוֹ מְחֻסָּר צֵידָה, חַיָּב.

מסכת שבת פרק יג משנה ו

ו
צְבִי שֶׁנִּכְנַס לַבַּיִת,
נָעַל אֶחָד בְּפָנָיו, חַיָּב.
אִם נָעֲלוּ שְׁנַיִם, פְּטוּרִין.
לֹא יָכוֹל אֶחָד לִנְעוֹל,
וְנָעֲלוּ שְׁנַיִם, חַיָּבִין.
רַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.

מסכת שבת פרק יג משנה ז
ז
יָשַׁב אֶחָד עַל הַפֶּתַח וְלֹא מִלְּאָהוּ,
יָשַׁב הַשֵּׁנִי וּמִלְּאָהוּ, הַשֵּׁנִי חַיָּב.
יָשַׁב הָרִאשׁוֹן עַל הַפֶּתַח וּמִלְּאָהוּ,
וּבָא הַשֵּׁנִי וְיָשַׁב בְּצִדּוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁעָמַד הָרִאשׁוֹן וְהָלַךְ לוֹ,
הָרִאשׁוֹן חַיָּב וְהַשֵּׁנִי פָּטוּר.
לְמָה זֶה דוֹמֶה?
לְנוֹעֵל בֵּיתוֹ לְשָׁמְרוֹ,
וְנִמְצָא צְבִי שָׁמוּר בְּתוֹכוֹ.

פרק יד

מסכת שבת פרק יד משנה א
א
שְׁמוֹנָה שְׁרָצִים הָאֲמוּרִים בַּתּוֹרָה,
הַצָּדָן וְהַחוֹבֵל בָּהֶן, חַיָּב.
וּשְׁאָר כָּל שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים,
הַחוֹבֵל בָּהֶן פָּטוּר.
הַצָּדָן לְצֹרֶךְ, חַיָּב,
וְשֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ, פָּטוּר.
חַיָּה וָעוֹף שֶׁבִּרְשׁוּתוֹ,
הַצָּדָן פָּטוּר,
וְהַחוֹבֵל בָּהֶן חַיָּב.

מסכת שבת פרק יד משנה ב
ב
אֵין עוֹשִׂין הֶלְמֵי בַּשַּׁבָּת,
אֲבָל עוֹשֶׂה הוּא מֵי מֶלַח,

וְטוֹבֵל בָּהֶן פִּתּוֹ, וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַתַּבְשִׁיל.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
וַהֲלֹא הִיא הֶלְמֵי,
בֵּין מְרֻבָּה, בֵּין מְעוּטָה?
וְאֵלּוּ הֵן מֵי מֶלַח הַמֻּתָּרִים:
נוֹתֵן שֶׁמֶן בַּתְּחִלָּה לְתוֹךְ הַמַּיִם אוֹ לְתוֹךְ הַמֶּלַח.

מסכת שבת פרק יד משנה ג

ג

אֵין אוֹכְלִין אֵזוֹבְיוֹן בַּשַּׁבָּת,
לְפִי שֶׁאֵינוּ מַאֲכַל בְּרִיאִים,
אֲבָל אוֹכֵל הוּא אֶת יוֹעֶזֶר,
וְשׁוֹתֶה אַבּוּב רוֹאֶה.
כָּל הָאֳכָלִים, אוֹכֵל אָדָם לִרְפוּאָה,
וְכָל הַמַּשְׁקִים הוּא שׁוֹתֶה,
חוּץ מִמֵּי דְקָרִים וְכוֹס הָעִקָּרִים,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן לִירוּקָה;
אֲבָל שׁוֹתֶה הוּא מֵי דְקָרִים לְצִמְאוֹ,
וְסָךְ שֶׁמֶן עִקָּרִים שֶׁלֹּא לִרְפוּאָה.

מסכת שבת פרק יד משנה ד

ד

הַחוֹשֵׁשׁ שִׁנָּיו,
לֹא יְגַמֶּה בָהֶן חֹמֶץ,
אֲבָל מְטַבֵּל הוּא כְדַרְכּוֹ,
וְאִם נִתְרַפָּא נִתְרַפָּא.
הַחוֹשֵׁשׁ מָתְנָיו,
לֹא יָסוּךְ יַיִן וָחֹמֶץ,
אֲבָל סָךְ הוּא אֶת הַשֶּׁמֶן, לֹא שֶׁמֶן וֶרֶד.
בְּנֵי מְלָכִים סָכִים עַל גַּבֵּי מַכּוֹתֵיהֶם שֶׁמֶן וֶרֶד,
שֶׁכֵּן דַּרְכָּן לָסוּךְ בַּחוֹל.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים.

פרק טו

מסכת שבת פרק טו משנה א

א

אֵלּוּ קְשָׁרִים שֶׁחַיָּבִין עֲלֵיהֶן:
קֶשֶׁר הַגַּמָּלִים וְקֶשֶׁר הַסַּפָּנִים.
כַּשֵּׁם שֶׁהוּא חַיָּב עַל קִשְׁרָן,
כָּךְ הוּא חַיָּב עַל הֶתֵּרָן.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל קֶשֶׁר שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַתִּירוֹ בְּאַחַת מִיָּדָיו,
אֵין חַיָּבִין עָלָיו.

מסכת שבת פרק טו משנה ב

ב

וְיֵשׁ לָךְ קְשָׁרִים שֶׁאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן
כְּקֶשֶׁר הַגַּמָּלִים וּכְקֶשֶׁר הַסַּפָּנִים.
קוֹשֶׁרֶת אִשָּׁה מִפְתְּחֵי חָלוּק,
וְחוּטֵי סְבָכָה, וְשֶׁלַּפָּסֶקְיָא,
וּרְצוּעוֹת מִנְעָל וְסַנְדָּל,
וְנוֹדוֹת יַיִן וָשֶׁמֶן,
וּקְדֵרָה שֶׁלַּבָּשָׂר.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
קוֹשְׁרִים לִפְנֵי בְהֵמָה, בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תֵצֵא.
קוֹשְׁרִים דְּלִי בְּפָסֶקְיָא, אֲבָל לֹא בַחֶבֶל;
רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר.
כְּלָל אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
כָּל קֶשֶׁר שֶׁאֵינוּ שֶׁלְּקַיָּמָא,
אֵין חַיָּבִים עָלָיו.

מסכת שבת פרק טו משנה ג

ג

מְקַפְּלִים אֶת הַכֵּלִים,
אֲפִלּוּ אַרְבַּע וְחָמֵשׁ פְּעָמִים,
וּמַצִּיעִים אֶת הַמִּטּוֹת מִלֵּילֵי שַׁבָּת לְשַׁבָּת,
אֲבָל לֹא מִשַּׁבָּת לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
מַצִּיעִים אֶת הַמִּטּוֹת
מִיּוֹם הַכִּפּוּרִים לַשַּׁבָּת.
חֶלְבֵי שַׁבָּת קְרֵבִים לְיוֹם הַכִּפּוּרִים.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא שֶׁלַּשַּׁבָּת קְרֵבִים לְיוֹם הַכִּפּוּרִים,
וְלֹא שֶׁלְּיוֹם הַכִּפּוּרִים קְרֵבִים לַשַּׁבָּת.

פרק טז

מסכת שבת פרק טז משנה א

א

כָּל כִּתְבֵי הַקֹּדֶשׁ,
מַצִּילִין אוֹתָן מִפְּנֵי הַדְּלֵקָה,
בֵּין שֶׁקּוֹרִים בָּהֶן וּבֵין שֶׁאֵינָן קוֹרִים בָּהֶם.
אַף עַל פִּי כְתוּבִין בְּכָל לָשׁוֹן, טְעוּנִים גְּנִיזָה.
מִפְּנֵי מָה אֵין קוֹרִים בָּהֶן?
מִפְּנֵי בִטּוּל בֵּית הַמִּדְרָשׁ.

ב

מַצִּילִין תִּיק הַסֵּפֶר עִם הַסֵּפֶר,
וְתִיק תְּפִלִּין עִם הַתְּפִלִּים,
וְאַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹכָן מָעוֹת.
וּלְאֵיכָן מַצִּילִים אוֹתָן?
לְמָבוֹי שֶׁאֵינוֹ מְפֻלָּשׁ.
בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר:
אַף לִמְפֻלָּשׁ.

מסכת שבת פרק טז משנה ב

ג

מַצִּילִים מְזוֹן שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת,
הָרָאוּי לָאָדָם לְאָדָם,
וְהָרָאוּי לַבְּהֵמָה לַבְּהֵמָה.
כֵּיצַד?
נָפְלָה דְלֵקָה בְּלֵילֵי שַׁבָּת,
מַצִּילִים מְזוֹן שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת;
בַּשַּׁחֲרִית, מַצִּילִים מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת;
בַּמִּנְחָה, מַצִּילִים מְזוֹן סְעוּדָה אַחַת.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם מַצִּילִים מְזוֹן שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת.

מסכת שבת פרק טז משנה ג

ד

מַצִּילִים סַל מָלֵא כִכָּרוֹת,
וְאַף עַל פִּי שֶׁיֶּשׁ בּוֹ מֵאָה סְעוּדָה,
וְעִגּוּל שֶׁלִּדְבֵלָה, וְחָבִית שֶׁלַּיַּיִן.
וְאוֹמֵר לַאֲחֵרִים:

בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ לָכֶם!
אִם הָיוּ פִּקְחִים, עוֹשִׂין עִמּוֹ חֶשְׁבּוֹן אַחַר שַׁבָּת.
וּלְאֵיכָן מַצִּילִים אוֹתָן?
לֶחָצֵר הַמְעֹרֶבֶת.
בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר:
אַף לְשֶׁאֵינָה מְעֹרֶבֶת.

מסכת שבת פרק טז משנה ד
ה
וְלַשָּׁם הוּא מוֹצִיא אֶת כָּל כְּלֵי תַשְׁמִישׁוֹ,
וְלוֹבֵשׁ כָּל שֶׁהוּא יָכוֹל לִלְבֹּשׁ,
וְעוֹטֵף כָּל שֶׁהוּא יָכוֹל לַעֲטֹף.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שְׁמוֹנָה עָשָׂר כֵּלִים.
וְחוֹזֵר וְלוֹבֵשׁ וּמוֹצִיא,
וְאוֹמֵר לַאֲחֵרִים:
בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ עִמִּי!

מסכת שבת פרק טז משנה ה
ו
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נָנָס אוֹמֵר:
פּוֹרְסִין עוֹר שֶׁלִּגְדִי
עַל גַּבֵּי שִׁדָּה וְתֵיבָה וּמִגְדָּל שֶׁאָחַז בָּהֶן אֶת הָאוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְחָרֵךְ.
עוֹשִׂין מְחִצָּה בְּכָל הַכֵּלִים, <מְחִיצָה>
בֵּין מְלֵאִים בֵּין רֵיקָנִים,
בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תַעֲבֹר הַדְּלֵקָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹסֵר בִּכְלֵי חֶרֶס חֲדָשִׁים מְלֵאִים מַיִם,
שֶׁאֵינָן יְכוּלִין לְקַבֵּל אֶת הָאוּר,
וְהֵן מִתְבַּקְּעִים וּמְכַבִּין אֶת הַדְּלֵקָה.

מסכת שבת פרק טז משנה ו
ז
נָכְרִי שֶׁבָּא לְכַבּוֹת, אֵין אוֹמְרִין לוֹ:
כַּבֵּה! לֹא תְכַבֶּה!
מִפְּנֵי שֶׁאֵין שְׁבִיתָתוֹ עֲלֵיהֶם.
אֲבָל קָטָן שֶׁבָּא לְכַבּוֹת, אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ,
שֶׁכֵּן שְׁבִיתָתוֹ עֲלֵיהֶם.

מסכת שבת פרק טז משנה ז

ח
כּוֹפִים קְעָרָה עַל גַּבֵּי הַנֵּר,
בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תֶאֱחֹז בַּקּוֹרָה,
וְעַל צוֹאָה שֶׁלְּקָטָן,
וְעַל עַקְרָב, שֶׁלֹּא תִשַּׁךְ.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה בָא לִפְנֵי רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי בַּעֲרָב, וְאָמַר:
חוֹשֵׁשׁ אֲנִי לוֹ מֵחַטָּאת.

מסכת שבת פרק טז משנה ח
ט
נָכְרִי שֶׁהִדְלִיק אֶת הַנֵּר,
מִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרוֹ יִשְׂרָאֵל;
וְאִם בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, אָסוּר.
מִלֵּא מַיִם לְהַשְׁקוֹת בְּהֶמְתּוֹ,
מַשְׁקֶה אַחֲרָיו יִשְׂרָאֵל;
וְאִם בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, אָסוּר.
עָשָׂה כֶבֶשׁ לֵירֵד בּוֹ,
יֵרֵד אַחֲרָיו יִשְׂרָאֵל;
וְאִם בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, אָסוּר.
מַעֲשֶׂה בְרַבָּן גַּמְלִיאֵל וְהַזְּקֵנִים, שֶׁהָיוּ בָאִין בִּסְפִינָה,
וְעָשָׂה גוֹי כֶּבֶשׁ לֵירֵד בּוֹ,
וְיָרְדוּ בוֹ הַזְּקֵנִים.

פרק יז

מסכת שבת פרק יז משנה א
א
כָּל הַכֵּלִים נִטָּלִים בַּשַּׁבָּת,
וְדַלְתוֹתֵיהֶן עִמָּהֶן,
אַף עַל פִּי שֶׁנִּתְפָּרְקוּ בַשַּׁבָּת;
שֶׁאֵינָן דּוֹמִים לְדַלְתוֹת הַבַּיִת,
לְפִי שֶׁאֵינוּ מִן הַמּוּכָן.

מסכת שבת פרק יז משנה ב
ב
נוֹטֵל אָדָם קֻרְנָס לְפַצֵּעַ בּוֹ אֱגוֹזִים,
קָרְדֹּם לַחְתּוֹךְ בּוֹ אֶת הַדְּבֵלָה,

מְגֵרָה לָגוּר בָּהּ אֶת הַגְּבִינָה, < הַגְּבִינָּה >
מַגְרֵפָה לִגְרֹף בָּהּ אֶת הַגְּרוֹגְרוֹת,
אֶת הָרַחַת וְאֶת הַמַּזְלֵג לָתֵת עָלָיו לְקָטָן,
וְאֶת הַכּוּשׁ וְאֶת הַכַּרְכֵּד לִתְחֹב בּוֹ,
מַחַט שֶׁלַּיָּד לִטֹּל בּוֹ אֶת הַקּוֹץ,
וְשֶׁלְּסַקָּיִים לִפְתּוֹחַ בָּהּ אֶת הַדֶּלֶת.

מסכת שבת פרק יז משנה ג
ג
קָנֶה שֶׁלַּזֵּיתִים,
אִם יֵשׁ קֶשֶׁר בְּרֹאשׁוֹ, מְקַבֵּל טֻמְאָה,
וְאִם לָאו, אֵינוּ מְקַבֵּל טֻמְאָה.
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, נִטָּל בַּשַּׁבָּת.

מסכת שבת פרק יז משנה ד
ד
כָּל הַכֵּלִים נִטָּלִים בַּשַּׁבָּת,
חוּץ מִן הַמַּסָּר הַגָּדוֹל וְיָתֵד שֶׁלְּמַחֲרֵשָׁה.
כָּל הַכֵּלִים נִטָּלִים לְצֹרֶךְ וְשֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ.
רִבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
אֵינָן נִטָּלִים אֶלָּא לְצֹרֶךְ.

מסכת שבת פרק יז משנה ה
ה
כָּל הַכֵּלִים נִטָּלִים בַּשַּׁבָּת, וְשִׁבְרֵיהֶן נִטָּלִים, <כתוב: נִטָּלִים, והמגיה הוסיף ה"א>
וּבִלְבַד שֶׁיְּהוּ עוֹשִׂין מֵעֵין מְלָאכָה:
שִׁבְרֵי עֲרֵבָה, לְכַסּוֹת בָּהֶן אֶת פִּי הֶחָבִית,
שִׁבְרֵי זְכוֹכִית, לְכַסּוֹת בָּהֶן אֶת פִּי הַפַּךְ.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
וּבִלְבַד שֶׁיְּהוּ עוֹשִׂין מֵעֵין מְלַאכְתָּן:
שִׁבְרֵי עֲרֵבָה לָצוּק בְּתוֹכָן מִקְפָּה,
וְשִׁבְרֵי זְכוֹכִית, לָצוּק בְּתוֹכָן שֶׁמֶן.

מסכת שבת פרק יז משנה ו
ו
הָאֶבֶן שֶׁבְּקֵרוּיָא,
אִם מְמַלִּין בָּהּ וְאֵינָהּ נוֹפֶלֶת, מְמַלִּין בָּהּ;
וְאִם לָאו, אֵין מְמַלִּין בָּהּ.
זְמוֹרָה שֶׁהִיא קְשׁוּרָה בַטָּפִיחַ,
מְמַלִּין בָּהּ בַּשַּׁבָּת.

(מסכת שבת פרק יז משנה ז)
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
פְּקָק הַחַלּוֹן,
בִּזְמַן שֶׁהוּא קָשׁוּר וְתָלוּי פּוֹקְקִים בּוֹ,
וְאִם לָאו, אֵין פּוֹקְקִים בּוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ פּוֹקְקִין בּוֹ.

מסכת שבת פרק יז משנה ח
ז
כָּל כְּסוּיֵי הַכֵּלִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם בֵּית אֲחִיזָה,
נִטָּלִין בַּשַּׁבָּת.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
בַּמֵּי דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּכְסוּיֵי הַקַּרְקָעוֹת, <בכיסויי>
אֲבָל בִּכְסוּיֵי הַכֵּלִים,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ נִטָּל בַּשַּׁבָּת.

פרק יח

מסכת שבת פרק יח משנה א
א
מְפַנִּים אֲפִלּוּ אַרְבַּע וְחָמֵשׁ קֻפּוֹת שֶׁלַּתֶּבֶן וְשֶׁלַּתְּבוּאָה,
מִפְּנֵי הָאוֹרְחִים וּמִפְּנֵי בִטּוּל בֵּית הַמִּדְרָשׁ,
אֲבָל לֹא אֶת הָאוֹצָרוֹת.
מְפַנִּים תְּרוּמָה טְהוֹרָה,
וּדְמַי,
וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּטְּלָה תְרוּמָתוֹ,
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ,
הַתֻּרְמוּס הַיָּבֵשׁ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַאֲכָל לָעִזִּים,
אֲבָל לֹא אֶת הַטֶּבֶל,
וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְּלָה תְרוּמָתוֹ,
וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ,
לֹא אֶת הַלּוּף,
וְלֹא אֶת הַחַרְדָּל.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מַתִּיר בַּלּוּף,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַאֲכַל עוֹרְבִים.

מסכת שבת פרק יח משנה ב

ב

חֲבִילֵי קַשׁ וַחֲבִילֵי עֵצִים וַחֲבִילֵי זְרָדִים,
אִם הִתְקִינָן לְמַאֲכַל בְּהֵמָה,
מְטַלְטְלִין אוֹתָן,
וְאִם לָאו, אֵין מְטַלְטְלִין אוֹתָן.
כּוֹפִים אֶת הַסַּל לִפְנֵי הָאֶפְרוֹחִים
שֶׁיַּעֲלוּ וְשֶׁיֵּרְדוּ.
תַּרְנְגֹלֶת שֶׁבָּרְחָה,
דּוֹחִין בָּהּ עַד שֶׁתִּכָּנֵס.
וּמְדַדִּים עֲגָלִים וּסְיָחִים.
וְהָאִשָּׁה מְדַדָּה אֶת בְּנָהּ.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהוּא נוֹטֵל אַחַת וּמַנִּיחַ אַחַת.
אֲבָל אִם הָיָה גוֹרֵר,
אָסוּר.

מסכת שבת פרק יח משנה ג

ג

אֵין מְיַלְּדִין אֶת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב,
אֲבָל מְסַעֲדִים.
מְיַלְּדִין אֶת הָאִשָּׁה בַּשַּׁבָּת,
וְקוֹרִין לַחֲכָמָה מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,
וּמְחַלְּלִין עָלֶיהָ אֶת הַשַּׁבָּת.
קוֹשְׁרִים אֶת הַטִּבּוּר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף חוֹתְכִים.
כָּל צָרְכֵי מִילָה עוֹשִׂין בַּשַּׁבָּת.

פרק יט

מסכת שבת פרק יט משנה א

א

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אִם לֹא הֵבִיא כְלִי מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
מְבִיאוֹ בַשַּׁבָּת מְגֻלֶּה;

וּבַסַּכָּנָה, מְכַסֵּהוּ עַל פִּי עֵדִים.

ב
וְעוֹד אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
כּוֹרְתִים עֵצִים לַעֲשׂוֹת פֶּחָמִים וְלַעֲשׂוֹת בַּרְזֶל.
כְּלָל אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
כָּל מְלָאכָה שֶׁאֶפְשָׁר לָהּ לְהֵעָשׂוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
אֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת;
וְשֶׁאֵי אֶפְשָׁר לָהּ לְהֵעָשׂוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת
דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת.

מסכת שבת פרק יט משנה ב
ג
עוֹשִׂים כָּל צָרְכֵי מִילָה:
מוֹלִים, וּפוֹרְעִים, וּמוֹצְצִים,
וְנוֹתְנִין עָלֶיהָ אַסְפְּלָנִית וְכַמּוֹן.
אִם לָאו שׁוֹחֵק מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
וְלוֹעֵס בְּשִׁנָּיו וְנוֹתֵן.
אִם לֹא טָרַף יַיִן וָשֶׁמֶן,
נוֹתֵן זֶה לְעַצְמוֹ וְזֶה לְעַצְמוֹ.
וְאֵין עוֹשִׂין לָהּ חָלוּק כַּתְּחִלָּה,
אֲבָל כּוֹרֵךְ עָלֶיהָ סְמַרְטוּט.
אִם לֹא הִתְקִין מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
כּוֹרֵךְ עַל אֶצְבָּעוֹ וּמֵבִיא,
אֲפִלּוּ מֵחָצֵר אַחֶרֶת.

מסכת שבת פרק יט משנה ג
ד
מַרְחִיצִים אֶת הַקָּטָן לִפְנֵי הַמִּילָה וּלְאַחַר הַמִּילָה,
וּמְזַלְּפִים עָלָיו בַּיָּד, אֲבָל לֹא בַכֶּלִי.
רַבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
מַרְחִיצִים אֶת הַקָּטָן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית לד,כה)
"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בִּהְיוֹתָם כֹּאֲבִים".
סָפֵק וְאַנְדְּרוֹגִינָס, אֵין מְחַלְּלִין עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת;
רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בְּאַנְדְּרוֹגִינָס.

מסכת שבת פרק יט משנה ד
ה
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ שְׁנֵי תִינוֹקוֹת,

אֶחָד לָמוּל עֶרֶב שַׁבָּת וְאֶחָד לָמוּל בַּשַּׁבָּת;
שָׁכַח וּמָל אֶת שֶׁלְּעֶרֶב שַׁבָּת בַּשַּׁבָּת, חַיָּב.
אֶחָד לָמוּל אַחַר שַׁבָּת וְאֶחָד לָמוּל בַּשַּׁבָּת,
שָׁכַח וּמָל אֶת שֶׁלְּאַחַר שַׁבָּת בַּשַּׁבָּת,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב חַטָּאת,
וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.

מסכת שבת פרק יט משנה ה
ו
קָטָן נִמּוֹל לִשְׁמוֹנָה, לְתִשְׁעָה, לַעֲשָׂרָה,
לְאֶחָד עָשָׂר, לִשְׁנֵים עָשָׂר,
לֹא פָּחוּת וְלֹא יָתֵר.
כְּדַרְכּוֹ, לִשְׁמוֹנָה;
נוֹלַד בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, נִמּוֹל לְתִשְׁעָה;
בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת לְעֶרֶב שַׁבָּת, נִמּוֹל לַעֲשָׂרָה;
יוֹם טוֹב אַחַר שַׁבָּת, נִמּוֹל לְאֶחָד עָשָׂר;
שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, נִמּוֹל לִשְׁנֵים עָשָׂר.
קָטָן הַחוֹלֶה,
אֵין מוֹלִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיַּבְרִיא.

מסכת שבת פרק יט משנה ו
ז
אֵלּוּ צִיצִים הַמְעַכְּבִים אֶת הַמִּילָה:
הַחוֹפֶה אֶת הָעֲטָרָה,
וְאֵינוּ אוֹכֵל בִּתְרוּמָה.
אִם הָיָה בַעַל בָּשָׂר,
מְתַקְּנוֹ מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן.
מָל וְלֹא פָרַע אֶת הַמִּילָה,
כְּאִלּוּ לֹא מָל.

פרק כ

מסכת שבת פרק כ משנה א
א
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תּוֹלִין אֶת הַמְשַׁמֶּרֶת בְּיוֹם טוֹב,
וְנוֹתְנִין לִתְלוּיָה בַשַּׁבָּת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

אֵין תּוֹלִין אֶת הַמְשַׁמֶּרֶת בְּיוֹם טוֹב,
וְאֵין נוֹתְנִין לִתְלוּיָה בַּשַּׁבָּת,
אֲבָל נוֹתְנִין לִתְלוּיָה בְּיוֹם טוֹב.

מסכת שבת פרק כ משנה ב

ב

נוֹתְנִין מַיִם עַל גַּבֵּי שְׁמָרִים בִּשְׁבִיל שֶׁיִּצָּלוּ,
מְסַנְּנִים אֶת הַיַּיִן בְּסוּדָרִין וּבִקְפִיפָה מִצְרִית,
וְנוֹתְנִין בֵּיצָה בִמְסַנֶּנֶת שֶׁלַּחַרְדָּל,
וְעוֹשִׂין יֵינוֹמֵילִין בַּשַּׁבָּת.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בַּשַּׁבָּת בַּכּוֹס, בְּיוֹם טוֹב בַּלָּגִין,
וּבַמּוֹעֵד בֶּחָבִית.
רִבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
הַכֹּל לְפִי הָאוֹרְחִים.

מסכת שבת פרק כ משנה ג

ג

אֵין שׁוֹרִים אֶת הַחִלְתִּית בַּפּוּשְׁרִים,
אֲבָל נוֹתְנָהּ לְתוֹךְ הַחֹמֶץ.
וְאֵין שׁוֹרִים אֶת הַכַּרְשַׁנִּים, <צמח מספוא, vicia ervilia>
וְלֹא שָׁפִים אוֹתָם,
אֲבָל נוֹתֵן הוּא לְתוֹךְ הַכְּבָרָה אוֹ לְתוֹךְ הַכַּלְכַּלָּה.
אֵין כּוֹבְרִין אֶת הַתֶּבֶן בַּכְּבָרָה,
וְלֹא יִתְּנֶנָּה בְמָקוֹם גָּבוֹהַּ בִּשְׁבִיל שֶׁיֵּרֵד הַמּוֹץ,
אֲבָל נוֹטֵל הוּא בַכְּבָרָה וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הָאֵבוּס.

מסכת שבת פרק כ משנה ד

ד

גּוֹרְפִים מִלִּפְנֵי הַפַּטָּם,
וּמְסַלְּקִים לִצְדָדִים מִפְּנֵי הָרֶעִי.
דִּבְרֵי רִבִּי דוֹסָא.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
נוֹטְלִין מִלִּפְנֵי בְהֵמָה זוֹ,
וְנוֹתְנִין לִפְנֵי זוֹ בַּשַּׁבָּת.

מסכת שבת פרק כ משנה ה

ה

הַקַּשׁ שֶׁעַל הַמִּטָּה, לֹא יְנַעְנְעֶנּוּ בְיָדוֹ,
אֶלָּא מְנַעְנְעוֹ בְגוּפוֹ.

אִם הָיָה מַאֲכַל בְּהֵמָה, אוֹ שֶׁהָיָה עָלָיו כַּר אוֹ סָדִין,
מְנַעְנְעוֹ בְיָדוֹ.
מַכְבֵּשׁ שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים, מַתִּירִין,
אֲבָל לֹא כוֹבְשִׁים;
וְשֶׁלַּכּוֹבְסִים, לֹא יִגַּע בּוֹ.
רְבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיָה מֻתָּר מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
מַכִּיר אֶת כֵּלָיו וְשׁוֹמְטָן.

פרק כא

מסכת שבת פרק כא משנה א
א
נוֹטֵל אָדָם אֶת בְּנוֹ וְהָאֶבֶן בְּיָדוֹ,
כַּלְכַּלָּה וְהָאֶבֶן בְּתוֹכָהּ.
מְטַלְטְלִין תְּרוּמָה טְהוֹרָה עִם הַטְּמֵאָה וְעִם הַחֻלִּין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מַעֲלִין אֶת הַמְּדֻמָּע בְּאֶחָד וּמֵאָה. <הַמְּדוּמָּע>

מסכת שבת פרק כא משנה ב
ב
הָאֶבֶן שֶׁעַל פִּי הֶחָבִית,
מַטָּהּ עַל צִדָּהּ, וְהִיא נוֹפֶלֶת.
הָיְתָה בֵין הֶחָבִיּוֹת,
מַגְבִּיהָהּ וּמַטָּהּ עַל צִדָּהּ, וְהִיא נוֹפֶלֶת.
מָעוֹת שֶׁעַל הַכַּר, נוֹעֵר אֶת הַכַּר וְהֵן נוֹפְלוֹת.
הָיְתָה עָלָיו לַשְׁלֶשֶׁת, מְקַנְּחָהּ בִּסְמַרְטוּט.
הָיְתָה עַל שֶׁלָּעוֹר,
נוֹתְנִין עָלֶיהָ מַיִם עַד שֶׁתִּכְלֶה.

מסכת שבת פרק כא משנה ג
ג
בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים:
מַעֲבִירִין מֵעַל הַשֻּׁלְחָן קְלִפִּים וַעֲצָמוֹת.
וּבֵית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְסַלֵּק אֶת הַטַּבְלָה כֻלָּהּ וְנוֹעֲרָהּ.
מַעֲבִירִין מֵעַל הַשֻּׁלְחָן פֵּרוּרִים פָּחוּת מִכַּזַּיִת,
שֶׂעָר שֶׁלָּאֲפוּנִים וְשֶׁלַּעֲדָשִׁים,

מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַאֲכַל בְּהֵמָה.
סְפוֹג, אִם יֵשׁ לוֹ עוֹר בֵּית אֲחִיזָה,
מְקַנְּחִין בּוֹ;
וְאִם לָאו, אֵין מְקַנְּחִין בּוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ נִטָּל בַּשַּׁבָּת, <מחוק על ידי המגיה: מְקַנְּחִים בּוֹ, ובמקומו כתב: נִטָּל בַּשַּׁבָּת>

פרק כב

מסכת שבת פרק כב משנה א
א
חָבִית שֶׁנִּשְׁבְּרָה,
מַצִּילִין מִמֶּנָּה מְזוֹן שָׁלוֹשׁ סְעוּדוֹת.
וְאוֹמֵר לַאֲחֵרִים: בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ לָכֶם!
בִּלְבַד שֶׁלֹּא יְסַפֵּג.
אֵין סוֹחֲטִין אֶת הַפֵּרוֹת לְהוֹצִיא מֵהֶן מַשְׁקִין;
אִם יָצְאוּ מֵעַצְמָן, אֲסוּרִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם לָאֳכָלִים, הַיּוֹצֵא מֵהֶן מֻתָּר,
וְאִם לַמַּשְׁקִים, הַיּוֹצֵא מֵהֶן אָסוּר.
חַלּוֹת דְּבַשׁ שֶׁרִסְּקָן מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
יָצְאוּ מֵעַצְמָן, אֲסוּרִים.
רְבִּי אֱלְעָזָר מַתִּיר.

מסכת שבת פרק כב משנה ב
ב
כָּל שֶׁבָּא בַחַמִּים לִפְנֵי הַשַּׁבָּת,
שׁוֹרִים אוֹתוֹ בַחַמִּים בַּשַּׁבָּת.
וְכָל שֶׁלֹּא בָא בַחַמִּים לִפְנֵי הַשַּׁבָּת,
מְדִיחִין אוֹתוֹ בַחַמִּים בַּשַּׁבָּת,
חוּץ מִן הַמָּלִיחַ הַיָּשָׁן וְקוֹלְיָס הָאִסְפְּנָן,
שֶׁהֲדָחָתָן הִיא גְּמַר מְלַאכְתָּן.

מסכת שבת פרק כב משנה ג
ג
שׁוֹבֵר אָדָם אֶת הֶחָבִית לֹאכַל מִמֶּנָּה גְרוֹגְרוֹת,
בִּלְבַד שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּן לַעֲשׂוֹתָהּ כֶּלִי.
אֵין נוֹקְבִין מְגוּפָה שֶׁלֶּחָבִית.

דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
וּרְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא יִקֳבֶנָּה מִצִּדָּהּ.
אִם הָיְתָה נְקוּבָה,
לֹא יִתֵּן עָלֶיהָ שַׁעֲוָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְמָרֵחַ.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה בָא לִפְנֵי רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי בַּעְרָב, וְאָמַר:
חוֹשֵׁשׁ אֲנִי לוֹ מֵחַטָּאת.

מסכת שבת פרק כב משנה ד

ד

נוֹתְנִין תַּבְשִׁיל לְתוֹךְ הַבּוֹר בִּשְׁבִיל שֶׁיְּהֵא שָׁמוּר,
וְאֶת הַמַּיִם הַיָּפִים בָּרָעִים בִּשְׁבִיל שֶׁיֵּצַּנּוּ, <שֶׁיִּצַּנּוּ>
וְאֶת הַצּוֹנִים בַּחַמִּין בִּשְׁבִיל שֶׁיֵּחָמּוּ. <כַּחַמִּין: כנראה כתוב תחת המחיקה: בחמה>
מִי שֶׁנָּשְׁרוּ כֵלָיו בַּדֶּרֶךְ (בַּמַּיִם),
מְהַלֵּךְ בָּהֶן וְאֵינוּ חוֹשֵׁשׁ.
הִגִּיעַ לֶחָצֵר הַחִיצוֹנָה,
שׁוֹטְחָן בַּחַמָּה, אֲבָל לֹא כְנֶגֶד הָעָם.

מסכת שבת פרק כב משנה ה

ה

הָרוֹחֵץ בַּמְּעָרָה אוֹ בְמֵי טְבֶרְיָה,
מִסְתַּפֵּג אֲפִלּוּ בְעֶשֶׂר לָנְטְיוֹת.
לֹא יְבִיאֵם בְּיָדוֹ;
אֲבָל עֲשָׂרָה בְנֵי אָדָם מִסְתַּפְּגִים בְּלָנְטִית אַחַת,
פְּנֵיהֶם יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם,
מְבִיאִין אוֹתָהּ בְּיָדָן. <אוֹתָם>

מסכת שבת פרק כב משנה ו

ו

סָכִים וּמְמַשְׁמְשִׁין, <בפנים: וּמִתְמַשְּׁשִׁין>
אֲבָל לֹא מִתְעַמְּלִין וְלֹא מִתְגָּרְדִין.
אֵין יוֹרְדִין לְפִילוֹמָא,
וְאֵין עוֹשִׂין אַפִּיקְטָאפִיזוֹן בַּשַּׁבָּת,
וְאֵין מְעַצְּבִין אֶת הַקָּטָן,
וְלֹא מַחְזִירִין אֶת הַשֶּׁבֶר.
מִי שֶׁנִּפְרְקָה יָדוֹ אוֹ רַגְלוֹ, לֹא יִטְרְפֵם בַּצּוֹנִים; <יִטְרֵפָם>
אֲבָל רוֹחֵץ הוּא כְדַרְכּוֹ, וְאִם נִתְרַפָּא נִתְרַפָּא.

פרק כג

מסכת שבת פרק כג משנה א

א

שׁוֹאֵל אָדָם מֵחֲבֵרוֹ כַּדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֹאמַר לוֹ: הַלְוֵנִי!
וְכֵן אִשָּׁה מֵחֲבֶרְתָּהּ כִּכָּרוֹת.
אִם אֵינוּ מַאֲמִינוֹ,
מַנִּיחַ טַלִּיתוֹ אֶצְלוֹ וְעוֹשֶׂה עִמּוֹ חֶשְׁבּוֹן לְאַחַר הַשַּׁבָּת.
וְכֵן עֶרֶב פְּסָחִים בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
מַנִּיחַ טַלִּיתוֹ אֶצְלוֹ וְאוֹכֵל אֶת פִּסְחוֹ,
וְעוֹשֶׂה עִמּוֹ חֶשְׁבּוֹן לְאַחַר יוֹם טוֹב.

מסכת שבת פרק כג משנה ב

ב

מוֹנֶה אָדָם אֶת אוֹרְחָיו וְאֶת פַּרְפְּרוֹתָיו מִפִּיו,
אֲבָל לֹא מִן הַכְּתָב.
מֵפִיס עִם בָּנָיו וְעִם בְּנֵי בֵיתוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּן לַעֲשׂוֹת מָנָה גְדוֹלָה כְּנֶגֶד קְטַנָּה,
מִשֵּׁם קוּבְיָא.
מְטִילִים חֲלָשִׁים עַל הַקֳּדָשִׁים בְּיוֹם טוֹב,
אֲבָל לֹא עַל הַמָּנוֹת.

מסכת שבת פרק כג משנה ג

ג

לֹא יִשְׂכֹּר פּוֹעֲלִים בַּשַּׁבָּת, <לוֹ מחוק>
וְלֹא יֹאמַר אָדָם לַחֲבֵרוֹ לִשְׂכֹּר לוֹ פּוֹעֲלִים.
אֵין מַחְשִׁיכִין עַל הַתְּחוּם לִשְׂכֹּר פּוֹעֲלִים וּלְהָבִיא פֵּרוֹת,
אֲבָל מַחְשִׁיךְ הוּא לִשְׁמֹר, וּמֵבִיא פֵּרוֹת בְּיָדוֹ.
כְּלָל אָמַר אַבָּא שָׁאוּל:
כָּל שֶׁאֲנִי זַכַּי בַּאֲמִירָתוֹ, <שֶׁאֵינוּ>
רַשַּׁי אֲנִי לְהַחְשִׁיךְ עָלָיו.

מסכת שבת פרק כג משנה ד

ד

מַחְשִׁיכִים עַל הַתְּחוּם לְפַקֵּחַ עַל עִסְקֵי כַלָּה,
וְעַל עִסְקֵי הַמֵּת, לְהָבִיא לוֹ אָרוֹן וְתַכְרִיכִים.
גּוֹי שֶׁהֵבִיא חֲלִילִים בַּשַּׁבָּת,

לֹא יִסָּפֵד בָּהֶן יִשְׂרָאֵל,
אֶלָּא אִם כֵּן בָּאוּ מִמָּקוֹם קָרוֹב.
עָשׂוּ לוֹ אָרוֹן וְחָפְרוּ לוֹ קֶבֶר, יִקָּבֵר בּוֹ יִשְׂרָאֵל;
אִם בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, לֹא יִקָּבֵר בּוֹ עוֹלָמִית.

מסכת שבת פרק כג משנה ה
ה
עוֹשִׂין כָּל צָרְכֵי הַמֵּת,
סָכִים וּמְדִיחִים אוֹתוֹ, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יָזִיזוּ בוֹ אֵבֶר.
שׁוֹמְטִים אֶת הַכַּר מִתַּחְתָּיו,
וּמַטִּילִים אוֹתוֹ עַל הַחוֹל בִּשְׁבִיל שֶׁיַּמְתִּין.
קוֹשְׁרִים אֶת הַלֶּחִי,
לֹא שֶׁיַּעֲלֶה, אֶלָּא שֶׁלֹּא יוֹסִיף.
וְכֵן קוֹרָה שֶׁנִּשְׁבְּרָה,
סוֹמְכִין אוֹתָהּ בְּסַפְסָל אוֹ בַאֲרוּכוֹת הַמִּטָּה,
לֹא שֶׁתַּעֲלֶה, אֶלָּא שֶׁלֹּא תוֹסִיף.
אֵין מְעַמְּצִים אֶת הַמֵּת בְּשַׁבָּת,
וְלֹא בַחוֹל עִם יְצִיאַת נֶפֶשׁ.
וְכָל הַמְעַמֵּץ עִם יְצִיאַת נֶפֶשׁ,
הֲרֵי זֶה שׁוֹפֵךְ דָּמִים.

פרק כד

מסכת שבת פרק כד משנה א
א
מִי שֶׁהֶחְשִׁיךְ בַּדֶּרֶךְ, נוֹתֵן כִּיסוֹ לְנָכְרִי.
וְאִם אֵין עִמּוֹ נָכְרִי, מַנִּיחוֹ עַל הַחֲמוֹר.
הִגִּיעַ לְחָצֵר הַחִיצוֹנָה,
נוֹטֵל אֶת הַכֵּלִים הַנִּטָּלִין בְּשַׁבָּת,
וְשֶׁאֵינָן נִטָּלִין,
מַתִּיר חֲבָלִים, וְהַשַּׂקִּים נוֹפְלִים.

מסכת שבת פרק כד משנה ב
ב
מַתִּירִין פְּקִיעֵי עָמִיר לִפְנֵי בְהֵמָה,
וּמְפַסְפְּסִים אֶת הַגֵּפִים,
אֲבָל לֹא אֶת הַזִּירִים.
אֵין מְרַסְּקִין לֹא אֶת הַשַּׁחַת

וְלֹא אֶת הֶחָרוּבִין לִפְנֵי בְהֵמָה,
בֵּין דַּקָּה בֵּין גַּסָּה.
רְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בֶּחָרוּבִין בַּדַּקָּה.

מסכת שבת פרק כד משנה ג
ג
אֵין אוֹבְסִים אֶת הַגָּמָל, וְלֹא דוֹרְסִים,
אֲבָל מַלְעִיטִים.
אֵין מַאֲמִירִין אֶת הָעֲגָלִים,
אֲבָל מַלְעִיטִים אוֹתָן.
וּמְהַלְקְטִים לַתַּרְנָגְלִין,
וְנוֹתְנִים מַיִם עַל גַּבֵּי הַמֻּרְסָן,
אֲבָל לֹא גוֹבְלִים.
וְאֵין נוֹתְנִין מַיִם לִפְנֵי דְבוֹרִים
וְלִפְנֵי יוֹנִים שֶׁבַּשּׁוֹבָךְ,
אֲבָל נוֹתְנִים לִפְנֵי אֲוָזִים וְתַרְנָגְלִין,
וְלִפְנֵי יוֹנִים דּוֹרָסִיּוֹת.

מסכת שבת פרק כד משנה ד
ד
מְחַתְּכִים אֶת הַדִּלּוּעִים לִפְנֵי הַבְּהֵמָה,
וְאֶת הַנְּבֵלָה לִפְנֵי הַכְּלָבִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם לֹא הָיְתָה נְבֵלָה מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
אֲסוּרָה, לְפִי שֶׁאֵינָה מִן הַמּוּכָן.

מסכת שבת פרק כד משנה ה
ה
מְפִירִים נְדָרִים בַּשַּׁבָּת,
וְנִשְׁאָלִים נְדָרִים שֶׁהֵן לְצֹרֶךְ הַשַּׁבָּת.
פּוֹקְקִים אֶת הַמָּאוֹר,
וּמוֹדְדִים אֶת הַמַּטְלֵית וְאֶת הַמִּקְוֶה.
מַעֲשֶׂה בִימֵי אָבִיו שֶׁלִּרְבִּי צָדוֹק
וּבִימֵי אַבָּא שָׁאוּל בֶּן בָּטְנִית,
שֶׁפָּקְקוּ אֶת הַמָּאוֹר בַּטָּפִיחַ
וְקָשְׁרוּ אֶת הַמְקִדָּה בַגְּמִי,
לֵידַע אִם יֵשׁ בַּגִּיגִית פּוֹתֵחַ טֶפַח וְאִם לֹא.
מִדִּבְרֵיהֶן לָמַדְנוּ,
שֶׁפּוֹקְקִים וּמוֹדְדִים וְקוֹשְׁרִים בַּשַּׁבָּת.

מסכת עירובין

פרק א

מסכת עירובין פרק א משנה א

א

מָבוֹי שֶׁהוּא גָּבוֹהַּ מֵעֶשְׂרִים אַמָּה,
יְמַעֵט.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינוּ צָרִיךְ.
הָרָחָב מֵעֶשֶׂר אַמּוֹת,
יְמַעֵט.
אִם יֵשׁ לוֹ צוּרַת הַפֶּתַח,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא רָחָב מֵעֶשֶׂר אַמּוֹת,
אֵינוּ צָרִיךְ לְמַעֵט.

מסכת עירובין פרק א משנה ב

ב

הֶכְשֵׁר הַמָּבוֹי,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֶחִי וְקוֹרָה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לֶחִי אוֹ קוֹרָה;
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לְחָיַיִן.
מִשֵּׁם רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמַר תַּלְמִיד אֶחָד
לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָה:
לֹא נֶחְלְקוּ בֵית שַׁמַּי וּבֵית הֶלֵּל
עַל מָבוֹי שֶׁהוּא פָּחוּת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת,
שֶׁהוּא צָרִיךְ לֶחִי וְקוֹרָה;
וְעַל מַה נֶּחְלָקוּ?
עַל מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְעַד עֶשֶׂר,
שֶׁבֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֶחִי וְקוֹרָה;

וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אוֹ לֶחִי אוֹ קוֹרָה.
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
עַל זֶה וְעַל זֶה נֶחְלָקוּ.

מסכת עירובין פרק א משנה ג
ג
קוֹרָה שֶׁאָמְרוּ,
רְחָבָה לְקַבֵּל אָרִיחַ,
וְהָאָרִיחַ חֲצִי לְבֵנָה שֶׁלִּשְׁלֹשָׁה טְפָחִים.
דַּיָּהּ לַקּוֹרָה שֶׁתְּהֵא רְחָבָה טֶפַח,
כְּדֵי לְקַבֵּל אָרִיחַ לְאָרְכּוֹ.

מסכת עירובין פרק א משנה ד
ד
רְחָבָה לְקַבֵּל אָרִיחַ,
וּבְרִיָּה לְקַבֵּל אָרִיחַ. <ובירייא>
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
רְחָבָה אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ בְרִיָּה.

מסכת עירובין פרק א משנה ה
ה
הָיְתָה שֶׁלַּקַּשׁ אוֹ שֶׁלַּקָּנִים,
רוֹאִין אוֹתָהּ כִּלּוּ הִיא שֶׁלַּמַּתֶּכֶת;
עֲקוּמָה,
רוֹאִין אוֹתָהּ כִּלּוּ הִיא פְשׁוּטָה;
עֲגֻלָּה,
רוֹאִין אוֹתָהּ כִּלּוּ הִיא מְרֻבַּעַת.
אִם יֵשׁ בָּהּ בְּהֶקֵּפָהּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
וְיֵשׁ בָּהּ רֹחַב טֶפַח.
(מסכת עירובין פרק א משנה ו)
לְחָיַיִם שֶׁאָמְרוּ,
גָּבְהָן עֲשָׂרָה טְפָחִים,
רָחְבָּן וְעָבְיָן כָּל שֶׁהוּא.
רַבִּי יוֹסֶה אוֹמֵר:
רָחְבָּן שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.

מסכת עירובין פרק א משנה ז
ו
בַּכֹּל עוֹשִׂין לְחָיַיִם,

אֲפִלּוּ בְדָבָר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים.
רַבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא מִשֵּׁם גּוֹלֵל,
רַבִּי מֵאִיר מְטַהֵר.
כּוֹתְבִין עָלָיו גִּטֵּי נָשִׁים.
רַבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי פּוֹסֵל.

מסכת עירובין פרק א משנה ח
ז
שְׁיָרָא שֶׁחָנַת בַּבִּקְעָה,
הִקִּיפוּהָ כְלֵי בְהֵמָה,
מְטַלְטְלִים בְּתוֹכָהּ,
וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא גָדֵר גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
וְלֹא יְהוּ פְּרָצוֹת יְתֵרוֹת עַל הַבִּנְיָן.
כָּל פִּרְצָה שֶׁהִיא בְעֶשֶׂר אַמּוֹת,
מֻתֶּרֶת, מִפְּנֵי שֶׁהִיא כַפֶּתַח.
יוֹתֵר מִכֵּן, אָסוּר.

מסכת עירובין פרק א משנה ט
ח
מַקִּיפִּים שְׁלֹשָׁה חֲבָלִים
זֶה לְמַעְלָה מִזֶּה וְזֶה לְמַעְלָה מִזֶּה,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה בֵין חֶבֶל לַחֲבֵרוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.
שֵׁעוּר חֲבָלִים עָבְיָן יוֹתֵר עַל טֶפַח,
שֶׁהַכֹּל עֲשָׂרָה טְפָחִים.

מסכת עירובין פרק א משנה י
ט
מַקִּיפִּין בַּקָּנִים,
בִּלְבַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה בֵין קָנֶה לַחֲבֵרוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.
בִּשְׁיָרָא דִבֵּרוּ.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא דִבְּרוּ בִשְׁיָרָא אֶלָּא בַהוֹוֶה.
כָּל מְחִצָּה שֶׁאֵינָהּ שֶׁלַּשְׁתִּי וְשֶׁלָּעֵרֶב,
אֵינָהּ מְחִצָּה.
דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵה בְרַבִּי יְהוּדָה. <יודה>
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֶחָד מִשְּׁנֵי דְבָרִים.
אַרְבָּעָה דְבָרִים פָּטְרוּ בַמַּחֲנֶה:
מְבִיאִים עֵצִים מִכָּל מָקוֹם,

וּפְטוּרִים מֵרְחִיצַת יָדַיִם,
וּמִדְּמַי,
וּמִלְּעָרֵב.

פרק ב

מסכת עירובין פרק ב משנה א

א

עוֹשִׂין פַּסִּים לַבֵּירָיוֹת
אַרְבָּעָה דְיוּמְדִין נִרְאִים כִּשְׁמוֹנָה,
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
שְׁמוֹנָה נִרְאִים כִּשְׁנֵים עָשָׂר,
אַרְבָּעָה דְיוּמְדִין וְאַרְבָּעָה פְּשׁוּטִין.
גָּבְהָן עֲשָׂרָה טְפָחִים,
וְרָחְבָּן שִׁשָּׁה,
וְעָבְיָן כָּל שֶׁהוּא;
וּבֵינֵיהֶן כִּמְלֹא שְׁתֵּי רְבָקוֹת
שֶׁלְשָׁלוֹשׁ שָׁלוֹשׁ בָּקָר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלְאַרְבַּע אַרְבַּע,
קְשׁוּרוֹת וְלֹא מֻתָּרוֹת,
אַחַת נִכְנֶסֶת וְאַחַת יוֹצָא.

מסכת עירובין פרק ב משנה ב

ב

מֻתָּר לְהַקְרִיב לַבְּאֵר,
בִּלְבַד שֶׁתְּהֵא פָּרָה
רֹאשָׁהּ וְרֻבָּהּ מִבִּפְנִים וְשׁוֹתָה.
מֻתָּר לְהַרְחִיק כָּל שֶׁהוּא,
וּבִלְבַד שֶׁיַּרְבֶּה בַפַּסִּים.

מסכת עירובין פרק ב משנה ג

ג

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד בֵּית סָאתַיִם.
אָמְרוּ לוֹ:

לֹא אָמְרוּ בֵית סָאתַיִם אֶלָּא בְגִנָּה וּבְקַרְפֵּף;
אֲבָל אִם הָיָה דִיר אוֹ סַהַר אוֹ חָצֵר,
אֲפִלּוּ בֵית חֲמֵשֶׁת כּוֹרִין,
אוֹ בֵית עֲשֶׂרֶת כּוֹרִים, מֻתָּר.
מֻתָּר לְהַרְחִיק כָּל שֶׁהוּא,
וּבִלְבַד שֶׁיַּרְבֶּה בַפַּסִּים.

מסכת עירובין פרק ב משנה ד
ד
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיְתָה דֶרֶךְ הָרַבִּים מַפְסַקְתָּהּ,
יְסַלְּקֶנָּה לִצְדָדִים.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ צָרִיךְ.
אֶחָד בְּאֵר הָרַבִּים וּבוֹר הַיָּחִיד,
עוֹשִׂין לָהֶם פַּסִּין;
אֲבָל לְבוֹר הַיָּחִיד,
עוֹשִׂין לוֹ מְחִצָּה גְבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים.
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
רַבִּי יְהוּדָה בֶן בָּבָא אוֹמֵר:
אֵין עוֹשִׂין פַּסִּין אֶלָּא לִבְאֵר הָרַבִּים בִּלְבַד,
וְלִשְׁאָר עוֹשִׂין חֲגוֹרָה גְבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים.

מסכת עירובין פרק ב משנה ה
ה
וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶן בָּבָא:
הַגִּנָּה וְהַקַּרְפֵּף,
שֶׁהֵן שִׁבְעִים וְשִׁירַיִם עַל שִׁבְעִים וְשִׁירַיִם,
מֻקֶּפֶת גָּדֵר גָּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
מְטַלְטְלִים בְּתוֹכָהּ,
בִּלְבַד שֶׁיְּהֵא בָהּ שׁוֹמֵרָה אוֹ בֵית דִּירָה,
אוֹ שֶׁתְּהֵא סְמוּכָה לָעִיר.

ו
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אֵין בָּהּ אֶלָּא בוֹר וְשִׁיחַ וּמְעָרָה,
מְטַלְטְלִין בְּתוֹכָהּ.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אֵין בָּהּ אֶלָּא אַחַת מִכָּל אֵלּוּ,
מְטַלְטְלִין בְּתוֹכָהּ,

בִּלְבַד שֶׁתְּהֵא שִׁבְעִים וְשִׁירַיִם עַל שִׁבְעִים וְשִׁירַיִם,

ז
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אִם הָיָה אָרְכָּהּ יָתֵר עַל רָחְבָּהּ אֲפִלּוּ מֵאָה אַחַת,
אֵין מְטַלְטְלִין בְּתוֹכָהּ.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אָרְכָּהּ בִּשְׁנַיִם בְּרָחְבָּהּ,
מְטַלְטְלִין בְּתוֹכָהּ.

מסכת עירובין פרק ב משנה ו
ח
אָמַר אֶלְעַי:
שָׁמַעְתִּי מֵרִבִּי אֱלִיעֶזֶר:
אֲפִלּוּ כְּבֵית כּוֹר;
וְכֵן שָׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ:
אַנְשֵׁי חָצֵר שֶׁשָּׁכַח אֶחָד מֵהֶן וְלֹא עֵרֵב,
בֵּיתוֹ אָסוּר מִלְּהַכְנִיס וּמִלְּהוֹצִיא לוֹ,
אֲבָל לָהֶם מֻתָּר;
וְכֵן שָׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ,
שֶׁיּוֹצְאִים בְּעַרְקֻבָנִים בַּפֶּסַח.
וְחִזַּרְתִּי עַל כָּל תַּלְמִידָיו וּבִקַּשְׁתִּי לִי חָבֵר,
וְלֹא מָצָאתִי.

פרק ג

מסכת עירובין פרק ג משנה א
א
בַּכֹּל מְעָרְבִים וּמִשְׁתַּתְּפִים,
חוּץ מִן הַמַּיִם וּמִן הַמֶּלַח.
הַכֹּל נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר,
חוּץ מִן הַמַּיִם וּמִן הַמֶּלַח.
הַנּוֹדֵר מִן הַמָּזוֹן,
מֻתָּר בַּמַּיִם וּבַמֶּלַח.
מְעָרְבִים לַנָּזִיר בַּיַּיִן וּלְיִשְׂרָאֵל בִּתְרוּמָה.
סֻמְכוֹס אוֹמֵר:
בַּחֻלִּין, לַכֹּהֵן בְּבֵית הַפְּרָס.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

אַף בֵּין הַקְּבָרוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לָחוּץ וְלֹאכַל.

מסכת עירובין פרק ג משנה ב

ב

מְעָרְבִין בִּדְמַאי,
וּבְמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּטְּלָה תְרוּמָתוֹ,
וּבְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ;
הַכֹּהֲנִים בְּחַלָּה וּבִתְרוּמָה,
אֲבָל לֹא בְטֶבֶל,
לֹא בְמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְּלָה תְרוּמָתוֹ,
וְלֹא בְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ.
הַשּׁוֹלֵחַ אֶת עֵרוּבוֹ בְיַד חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן,
אוֹ בְיַד מִי שֶׁאֵינוּ מוֹדֶה בָעֵרוּב, אֵינוּ עֵרוּב.
אִם אָמַר לְאַחֵר: קַבְּלוֹ מִמֶּנּוּ!
הֲרֵי זֶה עֵרוּב.

מסכת עירובין פרק ג משנה ג

ג

נְתָנוֹ בָאִילָן,
לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, אֵינוּ עֵרוּב,
לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים,
הֲרֵי זֶה עֵרוּב.
נְתָנוֹ בַבּוֹר,
אֲפִלּוּ עָמֹק מֵאָה אַמָּה,
הֲרֵי זֶה עֵרוּב.
נְתָנוֹ בְרֹאשׁ הַקָּנֶה אוֹ בְרֹאשׁ הַקֻּנְטָס,
כָּל זְמַן שֶׁהוּא תָלוּשׁ וְנָעוּץ,
אֲפִלּוּ גָבוֹהַּ מֵאָה אַמָּה,
הֲרֵי זֶה עֵרוּב.
נְתָנוֹ בַמִּגְדָּל וְנָעַל לְפָנָיו וְאָבַד הַמַּפְתֵּחַ,
הֲרֵי זֶה עֵרוּב.
רְבִּי אֱלְעָזָר אוֹמֵר:
אִם אֵין יָדוּעַ שֶׁהַמַּפְתֵּחַ בִּמְקוֹמוֹ, אֵינוּ עֵרוּב.

מסכת עירובין פרק ג משנה ד

ד

נִתְגַּלְגֵּל חוּץ לַתְּחוּם,
וְנָפַל עָלָיו גַּל, אוֹ נִשְׂרַף,
אוֹ תְרוּמָה וְנִטַּמֵּאת,

מִבְּעוֹד יוֹם, אֵינוֹ עֵרוּב,
מִשֶּׁחָשֵׁכָה, הֲרֵי זֶה עֵרוּב.
אִם סָפֵק,
רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמְרִים:
הֲרֵי זֶה חַמָּר וְגַמָּל.
רַבִּי יוֹסֵה וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים,
הָעֵרוּב, כָּשֵׁר.
אָמַר שֶׁסִּפֵּק רַבִּי יוֹסֵה:
הֵעִיד אַבְטָלָס מִשּׁוּם חֲמִשָּׁה זְקֵנִים,
שֶׁסְּפֵק הָעֵרוּב כָּשֵׁר.

מסכת עירובין פרק ג משנה ה

ה

מַתְנֶה אָדָם עַל עֵרוּבוֹ וְאוֹמֵר:
אִם בָּאוּ גוֹיִם מִן הַמִּזְרָח, עֵרוּבִי לַמַּעֲרָב;
וְאִם בָּאוּ מִן הַמַּעֲרָב, עֵרוּבִי לַמִּזְרָח;
בָּאוּ מִכָּן וּמִכָּן, לְמָקוֹם שֶׁאֶרְצֶה אֵלֵךְ;
לֹא בָאוּ לֹא מִכָּן וְלֹא מִכָּן, הֲרֵי אֲנִי כִּבְנֵי עִירִי. <בָּא>

ו

בָּא חָכָם מִן הַמִּזְרָח, עֵרוּבִי לַמִּזְרָח;
בָּא מִן הַמַּעֲרָב, עֵרוּבִי לַמַּעֲרָב;
בָּא מִכָּן וּמִכָּן, לְמָקוֹם שֶׁאֶרְצֶה אֵלֵךְ;
לֹא בָא לֹא מִכָּן וְלֹא מִכָּן, הֲרֵי אֲנִי כִּבְנֵי עִירִי.

ז

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיָה אֶחָד מֵהֶם רַבּוֹ, יֵלֵךְ לוֹ אֵצֶל רַבּוֹ;
וּשְׁנֵיהֶם רַבּוֹתָיו, לְמָקוֹם שֶׁיִּרְצֶה יֵלֵךְ.

מסכת עירובין פרק ג משנה ו

ח

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יוֹם טוֹב שֶׁהוּא סָמוּךְ לַשַּׁבָּת,
בֵּין מִלְּפָנֶיהָ וּבֵין מִלְּאַחֲרֶיהָ,
מְעָרֵב אָדָם שְׁנֵי עֵרוּבִים וְאוֹמֵר:
עֵרוּבִי הָרִאשׁוֹן לַמִּזְרָח וְהַשֵּׁנִי לַמַּעֲרָב;
הָרִאשׁוֹן לַמַּעֲרָב וְהַשֵּׁנִי לַמִּזְרָח.
עֵרוּבִי הָרִאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי כִּבְנֵי עִירִי;
עֵרוּבִי הַשֵּׁנִי וְהָרִאשׁוֹן כִּבְנֵי עִירִי.

ט
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מְעָרֵב לְרוּחַ אַחַת, אוֹ אֵינוּ מְעָרֵב כָּל עִקָּר;
אוֹ מְעָרֵב לִשְׁנֵי יָמִים, אוֹ אֵינוּ מְעָרֵב כָּל עִקָּר.
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
מוֹלִיכוֹ בָרִאשׁוֹן, מַחְשִׁיךְ עָלָיו, נוֹטְלוֹ וּבָא לוֹ;
וְהַשֵּׁנִי, מַחְשִׁיךְ עָלָיו, אוֹכְלוֹ וּבָא לוֹ.
נִמְצָא מִשְׁתַּכֵּר בַּהֲלִיכָתוֹ וּמִשְׁתַּכֵּר בְּעֵרוּבוֹ.
נֶאֱכַל לָרִאשׁוֹן, עֵרוּב לָרִאשׁוֹן וְאֵינוּ עֵרוּב לַשֵּׁנִי.
אָמַר לָהֶם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מוֹדִים אַתֶּם לִי שֶׁהֵן שְׁתֵּי קְדֻשּׁוֹת.

מסכת עירובין פרק ג משנה ז
י
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהָיָה יָרֵא שֶׁמָּא תִתְעַבֵּר,
מְעָרֵב אָדָם שְׁנֵי עֵרוּבִים וְאוֹמֵר:
עֵרוּבִי הָרִאשׁוֹן לַמִּזְרָח וְהַשֵּׁנִי לַמַּעֲרָב;
הָרִאשׁוֹן לַמַּעֲרָב וְהַשֵּׁנִי לַמִּזְרָח.
עֵרוּבִי הָרִאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי כִּבְנֵי עִירִי;
עֵרוּבִי הַשֵּׁנִי וְהָרִאשׁוֹן כִּבְנֵי עִירִי.
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

מסכת עירובין פרק ג משנה ח
יא
וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
מַתְנֶה אָדָם עַל הַכַּלְכָּלָה בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן,
וְאוֹכְלָהּ בַּשֵּׁנִי.
וְכֵן בֵּיצָה שֶׁנּוֹלְדָה בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן,
תֵּאָכֵל בַּשֵּׁנִי.
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

מסכת עירובין פרק ג משנה ט
יב
רַבִּי דוֹסָא בֶּן אַרְכִּינָס אוֹמֵר:
הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה בְּיוֹם טוֹב שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אוֹמֵר:
הַחֲלִיצֵנוּ אֶת יוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה,
אִם הַיּוֹם וְאִם לְמָחָר.
וּלְמָחָר הוּא אוֹמֵר:

אִם הַיּוֹם וְאִם לְאֶמֶשׁ.
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

פרק ד
מסכת עירובין פרק ד משנה א
א
מִי שֶׁהוֹצִיאוּהוּ גוֹיִם אוֹ רוּחַ רָעָה,
אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת.
הֶחֱזִירוּהוּ, כְּלוּ לֹא יָצָא.
הוֹלִיכוּהוּ לְעִיר אַחֶרֶת,
נְתָנוּהוּ בַּדִּיר אוֹ בַסַּהַר,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמְרִים:
מְהַלֵּךְ אֶת כֻּלָּהּ.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי עֲקִיבָה אוֹמְרִים:
אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת.
מַעֲשֶׂה שֶׁבָּאוּ מִפְּלַנְדֵּיסִים, וְהִפְלִיגָה סְפִינָתָם בַּיָּם,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה הִלְּכוּ אֶת כֻּלָּהּ;
וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי עֲקִיבָה לֹא זָזוּ מֵאַרְבַּע אַמּוֹת,
שֶׁרָצוּ לְהַחְמִיר עַל עַצְמָן.

מסכת עירובין פרק ד משנה ב
ב
פַּעַם אַחַת לֹא נִכְנְסוּ לַלְּמֵן עַד שֶׁחָשֵׁכָה.
אָמְרוּ לוֹ לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל:
מָה אָנוּ לֵירֵד?
אָמַר לָהֶם:
מֻתָּר, שֶׁכְּבָר הָיִיתִי מִסְתַּכֵּל,
וְהָיִינוּ בְתוֹךְ הַתְּחוּם עַד שֶׁלֹּא חָשֵׁכָה.

מסכת עירובין פרק ד משנה ג
ג
מִי שֶׁיָּצָא בִרְשׁוּת, אָמְרוּ לוֹ:
כְּבָר נַעֲשָׂה הַמַּעֲשֶׂה,
יֵשׁ לוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה לְכָל רוּחַ;
אִם הָיָה בְתוֹךְ הַתְּחוּם, כְּלוּ לֹא יָצָא,
שֶׁכָּל הַיּוֹצְאִים לְהַצִּיל חוֹזְרִין לִמְקוֹמָן.

מסכת עירובין פרק ד משנה ד

ד
מִי שֶׁיָּשַׁב בַּדֶּרֶךְ,
וְעָמַד וַהֲרֵי הוּא סָמוּךְ לָעִיר,
הוֹאִיל וְלֹא הָיְתָה כַוָּנָתוֹ לְכָךְ, לֹא יִכָּנֵס,
כְּדִבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יִכָּנֵס.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה הָיָה, וְנִכְנַס רַבִּי טַרְפוֹן בְּלֹא מִתְכַּוֵּן.

מסכת עירובין פרק ד משנה ה
ה
מִי שֶׁיָּשַׁן בַּדֶּרֶךְ וְלֹא יָדַע עַד שֶׁחָשֵׁכָה,
יֵשׁ לוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה לְכָל רוּחַ.
דִּבְרֵי רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
וְהוּא בְאֶמְצָעָן.
וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְאֵיזֶה רוּחַ שֶׁיִּרְצֶה יֵלֵךְ.
וּמוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה, שֶׁאִם בֵּרֵר לוֹ,
שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַחֲזוֹר בּוֹ.

מסכת עירובין פרק ד משנה ו
ו
הָיוּ שְׁנַיִם,
מִקְצָת אַמּוֹתָיו שֶׁלָּזֶה לְתוֹךְ אַמּוֹתָיו שֶׁלָּזֶה,
מְבִיאִין וְאוֹכְלִין בָּאֶמְצַע,
בִּלְבַד שֶׁלֹּא יוֹצִיא זֶה מִתּוֹךְ שֶׁלּוֹ לְתוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ.
הָיוּ שְׁלֹשָׁה,
וְהָאֶמְצָעִי מֻבְלָע בֵּנְתַּיִם,
הוּא מֻתָּר עִמָּהֶן וְהֵן מֻתָּרִין עִמּוֹ,
וּשְׁנַיִם הַחִיצוֹנִים אֲסוּרִין זֶה עִם זֶה.

ז
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן:
לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה?
לְשָׁלוֹשׁ חֲצֵרוֹת הַפְּתוּחוֹת זוֹ לָזוֹ,
וּפְתוּחוֹת לִרְשׁוּת הָרַבִּים.

עֵרְבוּ שְׁתֵּיהֶן עִם הָאֶמְצָעִית,
הִיא מֻתֶּרֶת עִמָּהֶן וְהֵן מֻתָּרוֹת עִמָּהּ,
וּשְׁתַּיִם הַחִיצוֹנוֹת אֲסוּרוֹת זוֹ עִם זוֹ.

מסכת עירובין פרק ד משנה ז

ח

מִי שֶׁבָּא בַדֶּרֶךְ וְהָיָה יָרֵא שֶׁמָּא תֶחְשַׁךְ,
וְהָיָה מַכִּיר אִילָן אוֹ גָדֵר, וְאָמַר:
שְׁבִיתָתִי תַחְתָּיו,
לֹא אָמַר כְּלוּם.
שְׁבִיתָתִי בְעִקָּרוֹ,
מְהַלֵּךְ מִמְּקוֹם רַגְלָיו וְעַד עִקָּרוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה,
וּמֵעִקָּרוֹ וְעַד בֵּיתוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה.
נִמְצָא מְהַלֵּךְ מִשֶּׁחָשֵׁכָה אַרְבַּעַת אֲלָפִים אַמָּה.

מסכת עירובין פרק ד משנה ח

ט

אִם אֵינוֹ מַכִּיר, אוֹ אֵינוֹ בָקִי בַהֲלָכָה, וְאָמַר:
שְׁבִיתָתִי בִמְקוֹמִי,
זָכָה לוֹ מְקוֹמוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה לְכָל רוּחַ, עֲגֻלּוֹת.
דִּבְרֵי רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אַנְטִיגְנָס.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מְרֻבָּעוֹת, כְּטַבְלָה מְרֻבַּעַת,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נִשְׂכָּר אֶת הַזָּוִיּוֹת.

מסכת עירובין פרק ד משנה ט

י

זוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ:
הֶעָנִי מְעָרֵב בְּרַגְלָיו.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֵין לָנוּ אֶלָּא עָנִי.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֶחָד עָנִי וְאֶחָד עָשִׁיר,
שֶׁלֹּא אָמְרוּ מְעָרְבִים [בַּפַּת] אֶלָּא לְהָקֵל עַל הֶעָשִׁיר,
שֶׁלֹּא יֵצֵא וִיעָרֵב בְּרַגְלָיו. <שֶׁמֵּא>

מסכת עירובין פרק ד משנה י

יא

מִי שֶׁיָּצָא לֵילֵךְ לְעִיר שֶׁמְּעָרְבִים בָּהּ וְהֶחְזִירוֹ חֲבֵרוֹ,
הוּא מֻתָּר לֵילֵךְ, וְכָל בְּנֵי הָעִיר אֲסוּרִים.

דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא יָכוֹל לְעָרֵב וְלֹא עֵרֵב,
הֲרֵי זֶה חַמָּר וְגַמָּל.

מסכת עירובין פרק ד משנה יא
יב
מִי שֶׁיָּצָא חוּץ לַתְּחוּם,
אֲפִלּוּ אַמָּה אַחַת, לֹא יִכָּנֵס.
רְבִּי לְעָזָר אוֹמֵר:
שְׁתַּיִם, יִכָּנֵס, וְשָׁלוֹשׁ, לֹא יִכָּנֵס.
מִי שֶׁהֶחְשִׁיךְ חוּץ לַתְּחוּם,
אֲפִלּוּ אַמָּה אַחַת, לֹא יִכָּנֵס.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה, יִכָּנֵס,
שֶׁאֵין הַמָּשׁוֹחוֹת מְמַצִּין אֶת הַמִּדּוֹת, מִפְּנֵי הַטּוֹעִין.

פרק ה

מסכת עירובין פרק ה משנה א
א
כֵּיצַד מְעַבְּרִים אֶת הֶעָרִים?
בַּיִת נִכְנָס בַּיִת יוֹצֵא, פָּגוּם נִכְנָס פָּגוּם יוֹצֵא;
הָיוּ שָׁם גְּדוּדִיּוֹת גְּבוֹהוֹת עֲשָׂרָה טְפָחִים,
גְּשָׁרִים וּנְפָשׁוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן בֵּית דִּירָה,
מוֹצִיאִין אֶת הַמִּדָּה כְּנֶגְדָּן,
עוֹשִׂין אוֹתָם כְּטַבְלָה מְרֻבַּעַת,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נִשְׂכָּר אֶת הַזָּוִיּוֹת.

מסכת עירובין פרק ה משנה ב
ב
נוֹתְנִין קַרְפֵּף לָעִיר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא אָמְרוּ בְּקַרְפֵּף, אֶלָּא כְּבֵין שְׁתֵּי עֲיָרוֹת:
אִם יֵשׁ לָזוֹ שִׁבְעִים וְשִׁירַיִם,
וְלָזוֹ שִׁבְעִים וְשִׁירַיִם,
עָשָׂה קַרְפֵּף לִשְׁתֵּיהֶם לִהְיוֹת כְּאַחַת.

מסכת עירובין פרק ה משנה ג

ג

וְכֵן בִּשְׁלֹשָׁה כְפָרִים הַמְשֻׁלָּשִׁים:
אִם יֵשׁ בֵּין שְׁנֵי הַחִיצוֹנִים מֵאָה וְאַרְבָּעִים וְאַחַת וּשְׁלִישׁ,
עָשָׂה הָאֶמְצָעִי שְׁלָשְׁתָּן לִהְיוֹת כְּאַחַת.

מסכת עירובין פרק ה משנה ד

ד

אֵין מוֹדְדִין אֶלָּא בְחֶבֶל שֶׁלַּחֲמִשִּׁים אַמָּה,
לֹא פָחוּת וְלֹא יָתֵר.
וְלֹא יָמוֹד אֶלָּא כְנֶגֶד לִבּוֹ.
הָיָה מוֹדֵד, הִגִּיעוּ לַגַּיְא אוֹ לַגָּדֵר,
מַבְלִיעוֹ וְחוֹזֵר לְמִדָּתוֹ.
הִגִּיעוּ לְהָר, מַבְלִיעוֹ וְחוֹזֵר לְמִדָּתוֹ,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֵצֵא חוּץ לַתְּחוּם.
אִם אֵינוּ יָכוֹל לְהַבְלִיעוֹ,
בָּזוֹ אָמַר רִבִּי דוֹסְתַּי בְּרִבִּי יַנַּאי מִשּׁוּם רִבִּי מֵאִיר:
שָׁמַעְתִּי שֶׁמְּקַדְּדִים בֶּהָרִים.

מסכת עירובין פרק ה משנה ה

ה

אֵין מוֹדְדִין אֶלָּא מִן הַמֻּמְחֶה.
רִבָּה לְמָקוֹם אֶחָד וּמִעֵט לְמָקוֹם אַחֵר,
שׁוֹמְעִים לִמְקוֹם שֶׁרִבָּה.
רִבָּה לְאֶחָד וּמִעֵט לְאֶחָד,
שׁוֹמְעִים לְמַרַבֶּה.
אֲפִלּוּ עֶבֶד, אֲפִלּוּ שִׁפְחָה, נֶאֱמָנִים לוֹמַר:
"עַד כָּאן תְּחוּם שַׁבָּת",
שֶׁלֹּא אָמְרוּ חֲכָמִים בַּדָּבָר לְהַחְמִיר,
אֶלָּא לְהָקֵל.

מסכת עירובין פרק ה משנה ו

ו

עִיר שֶׁלַּיָּחִיד שֶׁנַּעֲשֵׂית שֶׁלָּרַבִּים,
מְעָרְבִין אֶת כֻּלָּהּ.
וְשֶׁלָּרַבִּים שֶׁנַּעֲשֵׂית שֶׁלַּיָּחִיד,
אֵין מְעָרְבִין אֶת כֻּלָּהּ;
אֶלָּא אִם כֵּן עָשָׂה חוּצָה לָהּ כְּעִיר חֲדָשָׁה שֶׁבִּיהוּדָה,
שֶׁיֶּשׁ בָּהּ חֲמִשִּׁים דִּיּוֹרִים.

דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שָׁלֹשׁ חֲצֵרוֹת שֶׁלִּשְׁנֵי בָתִּים. <שֶׁלִּשְׁנֵי שְׁנֵי>

מסכת עירובין פרק ה משנה ז

ז
מִי שֶׁהָיָה בַמִּזְרָח, וְאָמַר לִבְנוֹ לְעָרֵב לוֹ בַמַּעֲרָב;
בַּמַּעֲרָב, וְאָמַר לִבְנוֹ לְעָרֵב לוֹ בַמִּזְרָח;
אִם יֵשׁ מִמֶּנּוּ לְבֵיתוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה וּלְעֵירוּבוֹ יָתֵר מִכֵּן,
מֻתָּר לְבֵיתוֹ וְאָסוּר לְעֵרוּבוֹ;
לְעֵרוּבוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה וּלְבֵיתוֹ יָתֵר מִכֵּן,
מֻתָּר לְעֵרוּבוֹ וְאָסוּר לְבֵיתוֹ.
הַנּוֹתֵן אֶת עֵרוּבוֹ בְעִבּוּרָהּ שֶׁלָּעִיר, לֹא עָשָׂה כְלוּם.
אִם נְתָנוֹ חוּץ לַתְּחוּם, מַה שֶּׁנִּשְׂכַּר הוּא מַפְסִיד.

מסכת עירובין פרק ה משנה ח

ח
אַנְשֵׁי עִיר גְּדוֹלָה מְהַלְּכִים אֶת כָּל עִיר קְטַנָּה,
וְאַנְשֵׁי עִיר קְטַנָּה מְהַלְּכִים אֶת כָּל עִיר גְּדוֹלָה.
כֵּיצַד?
מִי שֶׁהָיָה מֵעִיר גְּדוֹלָה וְנָתַן אֶת עֵרוּבוֹ בְעִיר קְטַנָּה,
אוֹ מֵעִיר קְטַנָּה וְנָתַן אֶת עֵרוּבוֹ בְעִיר גְּדוֹלָה,
מְהַלֵּךְ אֶת כֻּלָּהּ וְחוּצָה לָהּ אַלְפַּיִם אַמָּה.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין לוֹ מִמְּקוֹם עֵרוּבוֹ אֶלָּא אַלְפַּיִם אַמָּה.

מסכת עירובין פרק ה משנה ט

ט
אָמַר לָהֶם רַבִּי עֲקִיבָה:
אֵין אַתֶּם מוֹדִים לִי בְנוֹתֵן אֶת עֵרוּבוֹ עַל פִּי הַמְּעָרָה,
שֶׁאֵין לוֹ מִמְּקוֹם עֵרוּבוֹ אֶלָּא אַלְפַּיִם אַמָּה?
אָמְרוּ לוֹ:
אֵימָתַי? בִּזְמַן שֶׁאֵין בָּהּ דַּיּוֹרִים,
אֲבָל יֵשׁ בָּהּ דַּיּוֹרִים,
מְהַלֵּךְ אֶת כֻּלָּהּ וְחוּצָה לָהּ אַלְפַּיִם אַמָּה.
נִמְצָא קַל בְּתוֹכָהּ אוֹ מֵעַל גַּבָּהּ. <גַּבָּיו>
וְלַמּוֹדֵד שֶׁאָמְרוּ, נוֹתְנִין לוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה,
שֶׁאֲפִלּוּ סוֹף מִדָּתוֹ כָלֶה בִמְעָרָה.

פרק ו

מסכת עירובין פרק ו משנה א

א

הַדָּר עִם הַנָּכְרִי בֶחָצֵר,
אוֹ עִם מִי שֶׁאֵינוֹ מוֹדֶה בָעֵרוּב,
הֲרֵי זֶה אוֹסֵר עָלָיו.
[דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.]
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
לְעוֹלָם אֵינוֹ אוֹסֵר,
עַד שֶׁיְּהוּ שְׁנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹסְרִין זֶה עַל זֶה.

מסכת עירובין פרק ו משנה ב

ב

אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
מַעֲשֶׂה בְצַדּוּקִי אֶחָד שֶׁהָיָה דָר עִמָּנוּ בַמָּבוֹי בִּירוּשָׁלַיִם,
אָמַר לָנוּ אַבָּא:
מַהֲרוּ וְהוֹצִיאוּ אֶת כָּל הַכֵּלִים לַמָּבוֹי,
עַד שֶׁלֹּא יוֹצִיא וְיֹאסֵר עֲלֵיכֶם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בְּלָשׁוֹן אַחֶרֶת:
מַהֲרוּ וַעֲשׂוּ אֶת כָּל צָרְכֵיכֶם לַמָּבוֹי,
עַד שֶׁלֹּא יוֹצִיא וְיֹאסֵר עֲלֵיכֶם.

מסכת עירובין פרק ו משנה ג

ג

אַנְשֵׁי חָצֵר שֶׁשָּׁכַח אֶחָד מֵהֶם וְלֹא עֵרֵב,
בֵּיתוֹ אָסוּר מִלְּהַכְנִיס וּמִלְּהוֹצִיא, לוֹ וְלָהֶם,
וְשֶׁלָּהֶם מֻתָּרִים לוֹ וְלָהֶם.
נָתְנוּ לוֹ רְשׁוּתָם, הוּא מֻתָּר וְהֵם אֲסוּרִין;
הָיוּ שְׁנַיִם, אוֹסְרִין זֶה עַל זֶה,
שֶׁאֶחָד נוֹתֵן רְשׁוּת וְנוֹטֵל רְשׁוּת,
וּשְׁנַיִם נוֹתְנִים רְשׁוּת וְאֵינָן נוֹטְלִין רְשׁוּת.

מסכת עירובין פרק ו משנה ד

ד

מֵאֵמָתַי נוֹתְנִין רְשׁוּת?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים: מִבְּעוֹד יוֹם.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: מִשֶּׁתֶּחְשַׁךְ.
מִי שֶׁנָּתַן רְשׁוּת לְהוֹצִיא, בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מֵזִיד,

הֲרֵי זֶה אוֹסֵר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מֵזִיד אוֹסֵר וְשׁוֹגֵג אֵינוֹ אוֹסֵר.

מסכת עירובין פרק ו משנה ה

ה
בַּעַל הַבַּיִת שֶׁהָיָה שׁוּתָּף לִשְׁכֵנִים,
לָזֶה בְּיַיִן וְלָזֶה בְּיַיִן, אֵינָן צְרִיכִין לְעָרֵב;
לָזֶה בְּיַיִן וְלָזֶה בְּשֶׁמֶן, צְרִיכִין לְעָרֵב.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה, אֵין צְרִיכִין לְעָרֵב.

מסכת עירובין פרק ו משנה ו

ו
חָמֵשׁ חֲבוּרוֹת שֶׁשָּׁבְתוּ בִטְרַקְלִין אֶחָד,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
עֵרוּב לְכָל חֲבוּרָה וַחֲבוּרָה.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
עֵרוּב אֶחָד לְכֻלָּם.
מוֹדִים, שֶׁאִם הָיוּ מִקְצָתָן שְׁרוּיִם בַּחֲדָרִים אוֹ בָעֲלִיּוֹת,
שֶׁהֵן צְרִיכִין עֵרוּב לְכָל חֲבוּרָה וַחֲבוּרָה.

מסכת עירובין פרק ו משנה ז

ז
הָאַחִין הַשּׁוּתָּפִים
שֶׁהָיוּ אוֹכְלִין עַל שֻׁלְחַן אֲבִיהֶם וִישֵׁנִים בְּבָתֵּיהֶם,
צְרִיכִין עֵרוּב לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.
לְפִיכָךְ, אִם שָׁכַח אֶחָד מֵהֶן וְלֹא עֵרֵב, בִּטֵּל רְשׁוּתוֹ.
אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהֵן מוֹלִיכִין אֶת עֵרוּבָן לְמָקוֹם אַחֵר; <אֶחָד>
אֲבָל אִם הָיָה עֵרוּב בָּא אֶצְלָן,
אוֹ שֶׁאֵין עִמָּהֶן דִּיּוֹרִים בֶּחָצֵר,
אֵינָן צְרִיכִין לְעָרֵב.

מסכת עירובין פרק ו משנה ח

ח
חָמֵשׁ חֲצֵרוֹת פְּתוּחוֹת זוֹ לָזוֹ וּפְתוּחוֹת לַמָּבוֹי,
עֵרְבוּ בַחֲצֵרוֹת וְלֹא נִשְׁתַּתְּפוּ בַמָּבוֹי,
מֻתָּרִין בַּחֲצֵרוֹת וַאֲסוּרִים בַּמָּבוֹי.

וְאִם נִשְׁתַּתְּפוּ בַמָּבוֹי, מֻתָּרִין כָּן וְכָן.
עֵרְבוּ בַחֲצֵרוֹת וְנִשְׁתַּתְּפוּ בַמָּבוֹי,
שָׁכַח אֶחָד מִבְּנֵי חָצֵר וְלֹא עֵרֵב, מֻתָּרִין כָּן וְכָן;
מִבְּנֵי הַמָּבוֹי וְלֹא נִשְׁתַּתֵּף,
מֻתָּרִין בַּחֲצֵרוֹת וַאֲסוּרִין בַּמָּבוֹי,
שֶׁהַמָּבוֹי לַחֲצֵרוֹת כֶּחָצֵר לַבָּתִּים.

מסכת עירובין פרק ו משנה ט

ט

שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת זוֹ לִפְנִים מִזּוֹ,
עֵרְבָה הַפְּנִימִית וְלֹא עֵרְבָה הַחִיצוֹנָה,
הַפְּנִימִית מֻתֶּרֶת וְהַחִיצוֹנָה אֲסוּרָה;
עֵרְבָה הַחִיצוֹנָה וְלֹא עֵרְבָה הַפְּנִימִית,
שְׁתֵּיהֶן אֲסוּרוֹת.
עֵרְבָה זוֹ לְעַצְמָהּ וְזוֹ לְעַצְמָהּ,
זוֹ מֻתֶּרֶת בִּפְנֵי עַצְמָהּ וְזוֹ מֻתֶּרֶת בִּפְנֵי עַצְמָהּ.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹסֵר הַחִיצוֹנָה,
שֶׁדְּרִיסַת הָרֶגֶל אוֹסַרְתָּהּ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין דְּרִיסַת הָרֶגֶל אוֹסֶרֶת.

מסכת עירובין פרק ו משנה י

י

שָׁכַח אֶחָד מִן הַחִיצוֹנָה וְלֹא עֵרֵב,
הַפְּנִימִית מֻתֶּרֶת וְהַחִיצוֹנָה אֲסוּרָה;
מִן הַפְּנִימִית וְלֹא עֵרֵב, שְׁתֵּיהֶן אֲסוּרוֹת.
נָתְנוּ אֶת עֵרוּבָן בְּמָקוֹם אֶחָד, שָׁכַח אֶחָד,
בֵּין מִן הַפְּנִימִית וּבֵין מִן הַחִיצוֹנָה, וְלֹא עֵרֵב,
שְׁתֵּיהֶן אֲסוּרוֹת.
אִם הָיוּ שֶׁלִּיחִידִים, אֵינָן צְרִיכִין לְעָרֵב.

פרק ז

מסכת עירובין פרק ז משנה א

א

חַלּוֹן שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת,
אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה בְתוֹךְ עֲשָׂרָה,
מְעָרְבִין שְׁנַיִם, אִם רָצוּ, מְעָרְבִים אֶחָד;

פָּחוּת מֵאַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה אוֹ לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה,
מְעָרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעָרְבִין אֶחָד.

מסכת עירובין פרק ז משנה ב

ב

כֹּתֶל שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה,
מְעָרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעָרְבִין אֶחָד.
הָיוּ בְרֹאשׁוֹ פֵּרוֹת,
אֵלּוּ עוֹלִים מִכָּן וְאוֹכְלִין,
וְאֵלּוּ עוֹלִין מִכָּאן וְאוֹכְלִין,
בִּלְבַד שֶׁלֹּא יוֹרִידוּ לְמַטָּן. <מִלְּמַטָּן>
נִפְרַץ הַכֹּתֶל עַד עֶשֶׂר אַמּוֹת, מְעָרְבִים שְׁנַיִם;
אִם רָצוּ, מְעָרְבִין אֶחָד, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כַּפֶּתַח.
יוֹתֵר מִכֵּן, מְעָרְבִין אֶחָד, אֵין מְעָרְבִין שְׁנַיִם.

מסכת עירובין פרק ז משנה ג

ג

חָרִיץ שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת,
עָמֹק עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה,
מְעָרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעָרְבִין אֶחָד,
אֲפִלּוּ מָלֵא קַשׁ אוֹ תֶבֶן;
מָלֵא עָפָר אוֹ צְרוֹרוֹת,
מְעָרְבִין אֶחָד וְאֵין מְעָרְבִין שְׁנַיִם.

מסכת עירובין פרק ז משנה ד

ד

נָתַן עָלָיו נֶסֶר שֶׁהוּא רָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים,
וְכֵן שְׁתֵּי כְצוֹצְרָיוֹת זוֹ כְנֶגֶד זוֹ, מְעָרְבִין שְׁנַיִם;
אִם רָצוּ מְעָרְבִין אֶחָד;
פָּחוּת מִכֵּן, מְעָרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעָרְבִין אֶחָד.

מסכת עירובין פרק ז משנה ה

ה

מַתְבֵּן שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים,
מְעָרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעָרְבִין אֶחָד.
אֵלּוּ מַאֲכִילִין מִכָּן וְאֵלּוּ מַאֲכִילִין מִכָּן.
נִתְמַעֵט הַתֶּבֶן מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים,
מְעָרְבִין אֶחָד, אֵין מְעָרְבִין שְׁנַיִם.

מסכת עירובין פרק ז משנה ו

ו
כֵּיצַד מִשְׁתַּתְּפִין בַּמָּבוֹי?
מַנִּיחַ אֶת הֶחָבִית וְאוֹמֵר:
הֲרֵי זֶה לְכָל בְּנֵי הַמָּבוֹי!
וּמְזַכֶּה לָהֶם עַל יְדֵי בְנוֹ וּבִתּוֹ הַגְּדוֹלִים,
וְעַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִים,
וְעַל יְדֵי אִשְׁתּוֹ.
אֲבָל אֵינוּ מְזַכֶּה לֹא עַל יְדֵי בְנוֹ וּבִתּוֹ הַקְּטַנִּים,
וְלֹא עַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הַכְּנַעֲנִים,
מִפְּנֵי שֶׁיָּדָן כְּיָדוֹ.

מסכת עירובין פרק ז משנה ז
ז
נִתְמָעֵט הָאֹכֶל,
מוֹסִיף וּמְזַכֶּה, וְאֵינוּ צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ.
נִתּוֹסְפוּ עֲלֵיהֶם,
מוֹסִיף וּמְזַכֶּה, וְצָרִיךְ לְהוֹדִיעַ.

מסכת עירובין פרק ז משנה ח
ח
כַּמָּה הוּא שִׁעוּרוֹ?
בִּזְמַן שֶׁהֵן מְרֻבִּין,
מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת לְכֻלָּם.
בִּזְמַן שֶׁהֵן מֻעָטִים,
כִּגְרוֹגֶרֶת,
לְהוֹצָאַת שַׁבָּת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

מסכת עירובין פרק ז משנה ט
ט
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
בַּמֵּי דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּתְחִלַּת הָעֵרוּב,
אֲבָל בְּשִׁירֵי הָעֵרוּב,
כָּל שֶׁהוּא.
לֹא אָמְרוּ בַחֲצֵרוֹת,
אֶלָּא כְדֵי שֶׁלֹּא לְשַׁכֵּחַ אֶת הַתִּינוֹקוֹת.

מסכת עירובין פרק ז משנה י
י
בַּכֹּל מְעָרְבִין וּמִשְׁתַּתְּפִין,

חוּץ מִן הַמַּיִם וּמִן הַמֶּלַח.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
כִּכָּר הוּא עֵרוּב.
אֲפִלּוּ מַאֲפֵה סְאָה וְהִיא פְּרוּסָה,
אֵין מְעָרְבִין בָּהּ;
כִּכָּר כָּאִסָּר וְהוּא שָׁלֵם, מְעָרְבִין בּוֹ.

מסכת עירובין פרק ז משנה יא
נוֹתֵן אָדָם מָעָה לַחֶנְוָנִי אוֹ לַנַּחְתּוֹם,
כְּדֵי שֶׁיִּזַּכֶּה לוֹ בָעֵרוּב.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא זָכוּ לוֹ מָעוֹתָיו.
מוֹדִים בִּשְׁאָר כָּל הָאָדָם, שֶׁזָּכוּ לוֹ מָעוֹתָיו,
שֶׁאֵין מְעָרְבִין לוֹ לָאָדָם אֶלָּא לְדַעְתּוֹ.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּעֵרוּבֵי הַתְּחוּמִים;
אֲבָל בְּעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת,
מְעָרְבִין לְדַעְתּוֹ וְשֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ;
לְפִי שֶׁזָּכִים לָאָדָם שֶׁלֹּא בְפָנָיו, וְאֵין חָבִין לוֹ.

פרק ח

מסכת עירובין פרק ח משנה א
א
כֵּיצַד מִשְׁתַּתְּפִין בַּתְּחוּמִים?
מַנִּיחַ אֶת הֶחָבִית וְאוֹמֵר:
הֲרֵי זֶה לְכָל בְּנֵי עִירִי,
כָּל מִי שֶׁיֵּלֵךְ לְבֵית הָאֵבֶל אוֹ לְבֵית הַמִּשְׁתֶּה.
כָּל מִי שֶׁקִּבֵּל עָלָיו מִבְּעוֹד יוֹם, מֻתָּר.
מִשֶּׁחָשֵׁכָה, אָסוּר;
שֶׁאֵין מְעָרְבִין מִשֶּׁתֶּחְשַׁךְ.

מסכת עירובין פרק ח משנה ב
ב
כַּמָּה הוּא שִׁעוּרוֹ?
מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

מְזוֹנוֹ לַחֹל אֲבָל לֹא לַשַּׁבָּת.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לַשַּׁבָּת אֲבָל לֹא בַחֹל.
וְאֵלּוּ וְאֵלּוּ מִתְכַּוְּנִים לְהָקֵל.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:
מִכִּכָּר בַּפֻּנְדְּיוֹן מֵאַרְבַּע סְאִין בַּסֶּלַע.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁתֵּי יָדוֹת לַכִּכָּר מִשָּׁלֹשׁ לַקַּב.
חֶצְיָהּ לְבֵית הַמְנֻגָּע.
וַחֲצִי חֶצְיָהּ לִפְסֹל אֶת הַגְּוִיָּה.

מסכת עירובין פרק ח משנה ג
ג
אַנְשֵׁי חָצֵר שֶׁשָּׁכְחוּ וְלֹא עֵרְבוּ,
כָּל שֶׁגָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, בַּמִּרְפֶּסֶת,
פָּחוּת מִכֵּן, בֶּחָצֵר.
חֻלְיַת הַבּוֹר וְהַסֶּלַע,
שֶׁהֵן גְּבוֹהִין עֲשָׂרָה טְפָחִים, בַּמִּרְפֶּסֶת,
פָּחוּת מִכֵּן, בֶּחָצֵר.
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בִּסְמוּכָה.
אֲבָל בְּמֻפְלֶגֶת,
אֲפִלּוּ הִיא גְבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים, בֶּחָצֵר.
אֵי זֶה סְמוּכָה?
כָּל שֶׁאֵינָהּ רְחוֹקָה אַרְבָּעָה טְפָחִים.

מסכת עירובין פרק ח משנה ד
ד
הַנּוֹתֵן אֶת עֵרוּבוֹ בְּבֵית שַׁעַר,
אַכְסַדְרָה וּמִרְפֶּסֶת, אֵינוֹ עֵרוּב,
וְהַדָּר שָׁם אֵינוֹ אוֹסֵר עָלָיו;
בְּבֵית הַתֶּבֶן, בְּבֵית הַבָּקָר,
בְּבֵית הָעֵצִים, בְּבֵית הָאוֹצָרוֹת,
הֲרֵי זֶה עֵרוּב, וְהַדָּר שָׁם אוֹסֵר עָלָיו.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם אֵין שָׁם תְּפִיסַת יָד שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
אֵינוֹ אוֹסֵר עָלָיו.

מסכת עירובין פרק ח משנה ה
ה

הַמַּנִּיחַ אֶת בֵּיתוֹ וְהָלַךְ לִשְׁבּוֹת בְּעִיר אַחֶרֶת,
אֶחָד נָכְרִי וְאֶחָד יִשְׂרָאֵל, הֲרֵי זֶה אוֹסֵר.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינוּ אוֹסֵר.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
נָכְרִי אוֹסֵר, יִשְׂרָאֵל אֵינוּ אוֹסֵר,
שֶׁאֵין דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל לָבוֹא בַשַּׁבָּת.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ הִנִּיחַ אֶת בֵּיתוֹ,
וְהָלַךְ לִשְׁבּוֹת אֵצֶל בִּתּוֹ בְאוֹתָהּ הָעִיר,
אֵינוּ אוֹסֵר, שֶׁכְּבָר הִסִּיעַ מִלִּבּוֹ.

מסכת עירובין פרק ח משנה ו
ו
בּוֹר שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת,
אֵין מְמַלִּין מִמֶּנּוּ בַשַּׁבָּת,
אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ לוֹ מְחִצָּה גְבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
בֵּין מִלְּמַטָּן בֵּין מִלְּמַעְלָן וּבֵין מִתּוֹךְ הָגְנוֹ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים: מִלְּמַטָּן,
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: מִלְמַעְלָן.
אָמַר רִבִּי יְהוּדָה:
לֹא תְהֵא מְחִצָּה גְדוֹלָה מִן הַכֹּתֶל שֶׁבֵּינֵיהֶם.

מסכת עירובין פרק ח משנה ז
ז
אַמַּת הַמַּיִם שֶׁהִיא עוֹבֶרֶת בֶּחָצֵר,
אֵין מְמַלִּים מִמֶּנּוּ בַשַּׁבָּת,
אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ לָהּ מְחִצָּה גְבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
בִּכְנִיסָה וּבִיצִיאָה.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כֹּתֶל שֶׁעַל גַּבָּהּ תִּדּוֹן מִשּׁוּם מְחִצָּה.
אָמַר רִבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה בְאַמַּת [הַמַּיִם] שֶׁלְּאָבֵל,
שֶׁהָיוּ מְמַלִּין מִמֶּנָּה עַל פִּי הַזְּקֵנִים בַּשַּׁבָּת.
אָמְרוּ לוֹ:
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הָיָה בָהּ כַּשֵּׁעוּר.

מסכת עירובין פרק ח משנה ח

ח

כְּסוֹסְטְרָא שֶׁהִיא לְמַעְלָה מִן הַיָּם, <שֶׁהָיָה>
אֵין מְמַלְּין מִמֶּנָּה בַשַּׁבָּת,
אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ לָהּ מְחִצָּה גְבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
בֵּין מִלְּמַעְלָן וּבֵין מִלְּמַטָּן.
וְכֵן שְׁתֵּי כְסוֹסְטָרָאוֹת זוֹ לְמַעְלָה מִזּוֹ.
עָשׂוּ לָעֶלְיוֹנָה וְלֹא לַתַּחְתּוֹנָה,
שְׁתֵּיהֶן אֲסוּרוֹת עַד שֶׁיְּעָרְבוּ.

מסכת עירובין פרק ח משנה ט

ט

חָצֵר שֶׁהִיא פְּחוּתָה מֵאַרְבַּע אַמּוֹת,
אֵין שׁוֹפְכִין לְתוֹכָהּ מַיִם בַּשַּׁבָּת,
אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ לָהּ עוּקָה
מַחֲזֶקֶת סָאתַיִם מִן הַנֶּקֶב וּלְמַטָּן,
בֵּין מִבִּפְנִים וּבֵין מִבַּחוּץ,
אֶלָּא שֶׁמִּבַּחוּץ צָרִיךְ לִקְמֹר,
וּמִבִּפְנִים אֵין צָרִיךְ לִקְמֹר.

מסכת עירובין פרק ח משנה י

י

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
בִּיב שֶׁהוּא קָמוּר אַרְבַּע אַמּוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
אֵין שׁוֹפְכִין לְתוֹכוֹ מַיִם בַּשַּׁבָּת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֲפִלּוּ גַג אוֹ חָצֵר מֵאָה אַמָּה,
לֹא יִשְׁפֹּךְ עַל פִּי הַבִּיב,
אֲבָל שׁוֹפֵךְ הוּא עַל הַגַּג, וְהֵן יוֹרְדִין לַבִּיב.
הֶחָצֵר וְאַכְסַדְרָא מִצְטָרְפִין לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת.

מסכת עירובין פרק ח משנה יא

יא

וְכֵן שְׁתֵּי דְיָטוֹת זוֹ כְּנֶגֶד זוֹ, <דיוטיות>
מִקְצָתָן עָשׂוּ עוּקָה וּמִקְצָתָן לֹא עָשׂוּ עוּקָה,
אֶת שֶׁעָשׂוּ עוּקָה מֻתָּרִין,
וְאֶת שֶׁלֹּא עָשׂוּ עוּקָה אֲסוּרִין.

פרק ט

מסכת עירובין פרק ט משנה א

א

כָּל גַּגּוֹת הָעִיר רְשׁוּת אַחַת, <אֶחָד>
בִּלְבַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה גַג גָּבוֹהַ עֲשָׂרָה אוֹ נָמוּךְ עֲשָׂרָה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל אֶחָד וְאֶחָד רְשׁוּת בִּפְנֵי עַצְמוֹ.

ב

רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֶחָד הַגַּגּוֹת וְאֶחָד הַחֲצֵרוֹת וְאֶחָד הַקַּרְפֵּיפוֹת,
[רְשׁוּת אַחַת] לְכֵלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְתוֹכָהּ,
אֲבָל לֹא לְכֵלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

מסכת עירובין פרק ט משנה ב

ג

גַּג גָּדוֹל סָמוּךְ לְקָטָן,
הַגָּדוֹל מֻתָּר, וְהַקָּטָן אָסוּר.
חָצֵר גְּדוֹלָה שֶׁנִּפְרְצָה לִקְטַנָּה,
הַגְּדוֹלָה מֻתֶּרֶת, וְהַקְּטַנָּה אֲסוּרָה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְפִתְחָהּ שֶׁלַּגְּדוֹלָה.

ד

חָצֵר שֶׁנִּפְרְצָה לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
הַמַּכְנִיס מִתּוֹכָהּ לִרְשׁוּת הַיָּחִיד,
אוֹ מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְתוֹכָהּ, חַיָּב.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מִתּוֹכָהּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
לְתוֹכָהּ, פָּטוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּכַרְמְלִית.

מסכת עירובין פרק ט משנה ג

ה

חָצֵר שֶׁנִּפְרְצָה לִרְשׁוּת הָרַבִּים מִשְּׁתֵּי רוּחוֹתֶיהָ,
וְכֵן בַּיִת שֶׁנִּפְרַץ מִשְּׁתֵּי רוּחוֹתָיו,
וְכֵן מָבוֹי שֶׁנִּטְּלָה קוֹרָתוֹ אוֹ לְחָיָיו,
מֻתָּרִין בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת, וַאֲסוּרִים לֶעָתִיד לָבֹא.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.

רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם מֻתָּרִין בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת, מֻתָּרִין לֶעָתִיד לָבֹא,
אִם אֲסוּרִין לֶעָתִיד לָבֹא, אֲסוּרִים בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת.

מסכת עירובין פרק ט משנה ד

ו

הַבּוֹנֶה עֲלִיָּה עַל גַּבֵּי שְׁנֵי בָתִּים,
וְכֵן גְּשָׁרִים הַמְפֻלָּשִׁים,
מְטַלְטְלִין תַּחְתֵּיהֶן בַּשַּׁבָּת.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
וְעוֹד אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
מְעָרְבִין לַמָּבוֹי הַמְפֻלָּשׁ.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

פרק י

מסכת עירובין פרק י משנה א

א

הַמּוֹצֵא תְפִלִּים, מַכְנִיסָן זוֹג זוֹג.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: שְׁנַיִם שְׁנַיִם.
בַּמֵּי דְבָרִים אֲמוּרִים? בִּישָׁנוֹת,
אֲבָל בַּחֲדָשׁוֹת, פָּטוּר.
מְצָאָן צְבָתִים אוֹ כְרִיכוֹת,
מַחְשִׁיךְ עֲלֵיהֶם וּמְבִיאָן.
וּבַסַּכָּנָה, מְכַסָּן וְהוֹלֵךְ לוֹ.

מסכת עירובין פרק י משנה ב

ב

רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
נוֹתְנָן לַחֲבֵרוֹ, וַחֲבֵרוֹ לַחֲבֵרוֹ,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לֶחָצֵר הַחִיצוֹנָה.
וְכֵן בְּנוֹ,
נוֹתְנוֹ לַחֲבֵרוֹ וַחֲבֵרוֹ לַחֲבֵרוֹ, אֲפִלּוּ הֵן מֵאָה. <נוֹתְנָן>
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נוֹתֵן אָדָם חָבִית לַחֲבֵרוֹ וַחֲבֵרוֹ לַחֲבֵרוֹ,
אֲפִלּוּ חוּץ לַתְּחוּם.
אָמְרוּ לוֹ:

לֹא תְהַלֵּךְ זוֹ יוֹתֵר מֵרַגְלֵי בְעָלֶיהָ.

מסכת עירובין פרק י משנה ג
ג
הַקּוֹרֵא בַסֵּפֶר עַל הָאַסְקֻפָּה,
נִתְגַּלְגֵּל הַסֵּפֶר מִיָּדוֹ, גּוֹלְלוֹ אֶצְלוֹ.
הָיָה קוֹרֵא בְרֹאשׁ הַגַּג וְנִתְגַּלְגֵּל הַסֵּפֶר מִיָּדוֹ,
עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לַעֲשָׂרָה טְפָחִים, גּוֹלְלוֹ אֶצְלוֹ;
מִשֶּׁהִגִּיעַ לַעֲשָׂרָה טְפָחִים, הוֹפְכוֹ עַל הַכְּתָב.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אֵין מְסֻלָּק מִן הָאָרֶץ אֶלָּא כִמְלֹא הַחוּט,
גּוֹלְלוֹ אֶצְלוֹ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ בָאָרֶץ עַצְמוֹ, גּוֹלְלוֹ אֶצְלוֹ,
שֶׁאֵין דָּבָר מִשּׁוּם שְׁבוּת עוֹמֵד מִפְּנֵי כִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ.

מסכת עירובין פרק י משנה ד
ד
זִיז שֶׁלִּפְנֵי חַלּוֹן,
נוֹתְנִין עָלָיו וְנוֹטְלִין מִמֶּנּוּ בַשַּׁבָּת.
עוֹמֵד אָדָם בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וּמְטַלְטֵל בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וּמְטַלְטֵל בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יוֹצִיא חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת.
(מסכת עירובין פרק י משנה ה)
לֹא יַעֲמֹד אָדָם בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְיַשְׁתִּין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְיַשְׁתִּין בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד.
וְכֵן לֹא יָרֹק.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מִשֶּׁתָּלַשׁ רוֹקוֹ בְּפִיו,
לֹא יְהַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת עַד שֶׁיָּרֹק.

מסכת עירובין פרק י משנה ו
ה
לֹא יַעֲמֹד אָדָם בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְיִשְׁתֶּה בִרְשׁוּת הָרַבִּים,
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְיִשְׁתֶּה בִרְשׁוּת הַיָּחִיד,
אֶלָּא אִם כֵּן הִכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ
לִמְקוֹם שֶׁהוּא שׁוֹתֶה.

וְכֵן בַּגַּת.
קוֹלֵט אָדָם מִן הַמַּזְחִילָה לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים,
מִן הַצִּנּוֹר, וּמִכָּל מָקוֹם וְשׁוֹתֶה.

מסכת עירובין פרק י משנה ז
ו
בּוֹר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְחֻלְיָתוֹ גְבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
חַלּוֹן שֶׁעַל גַּבָּיו,
מְמַלְּאִים מִמֶּנּוּ בְּשַׁבָּת.

ז
אַשְׁפּוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
חַלּוֹן שֶׁעַל גַּבָּהּ,
שׁוֹפְכִים בְּתוֹכָהּ מַיִם בַּשַּׁבָּת.

מסכת עירובין פרק י משנה ח
ח
אִילָן שֶׁהוּא מֵסֵךְ עַל הָאָרֶץ,
אִם אֵין נוֹפוֹ גָבוֹהַּ מִן הָאָרֶץ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
מְטַלְטְלִין תַּחְתָּיו.
שָׁרָשָׁיו גְּבוֹהִין מִן הָאָרֶץ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
לֹא יֵשֵׁב עֲלֵיהֶן.
הַדֶּלֶת שֶׁבַּמֻּקְצֶה,
וַחֲדָקִין שֶׁבַּפִּרְצָה וּמַחְצֶלֶת,
אֵין נוֹעֲלִין בָּהֶן,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיוּ גְבוֹהִין מִן הָאָרֶץ.

מסכת עירובין פרק י משנה ט
ט
לֹא יַעֲמֹד אָדָם בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְיִפְתַּח בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְיִפְתַּח בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ לוֹ מְחִצָּה גְבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
אָמְרוּ לוֹ:
מַעֲשֶׂה בְּשׁוּק שֶׁלַּפַּטָּמִים שֶׁהָיָה בִירוּשָׁלַיִם,
שֶׁהָיוּ נוֹעֲלִין,
וּמַנִּיחִין אֶת הַמַּפְתֵּחַ בַּחַלּוֹן שֶׁעַל גַּבֵּי הַפֶּתַח.

רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שׁוּק שֶׁלַּצַּמָּרִים הָיָה.

מסכת עירובין פרק י משנה י
י
נֶגֶר שֶׁיֵּשׁ בְּרֹאשׁוֹ גְלוֹסְטְרָא,
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹסֵר,
וְרַבִּי יוֹסֵה מַתִּיר.
אָמַר רַבִּי לְעָזָר:
מַעֲשֶׂה בִכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה שֶׁבִּטְבֶרְיָה, <שבטיביריייה>
שֶׁהָיוּ נוֹהֲגִין בּוֹ הֶתֵּר,
עַד שֶׁבָּא רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְהַזְּקֵנִים וְאָסְרוּ לָהֶם.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִסּוּר הָיוּ נוֹהֲגִין בּוֹ, וְהִתִּירוּ לָהֶם.

מסכת עירובין פרק י משנה יא
יא
נֶגֶר הַנִּגְרָר, נוֹעֲלִים בּוֹ בַמִּקְדָּשׁ,
אֲבָל לֹא בַמְּדִינָה;
הַמֻּנָּח, כָּן וְכָן אָסוּר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַמֻּנָּח, בַּמִּקְדָּשׁ, וְהַנִּגְרָר, בַּמְּדִינָה.

מסכת עירובין פרק י משנה יב
יב
מַחְזִירִין צִיר הַתַּחְתּוֹן בַּמִּקְדָּשׁ,
אֲבָל לֹא בַמְּדִינָה;
וְהָעֶלְיוֹן, כָּן וְכָן אָסוּר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָעֶלְיוֹן, בַּמִּקְדָּשׁ, וְהַתַּחְתּוֹן, בַּמְּדִינָה.

מסכת עירובין פרק י משנה יג
ג
מַחְזִירִין רְטִיָּה בַמִּקְדָּשׁ,
אֲבָל לֹא בַמְּדִינָה;
כַּתְּחִלָּה, כָּן וְכָן אָסוּר.
קוֹשְׁרִים נִימָה בַמִּקְדָּשׁ,
אֲבָל לֹא בַמְּדִינָה;
כַּתְּחִלָּה, כָּן וְכָן אָסוּר.
חוֹתְכִים יַבֹּלֶת בַּמִּקְדָּשׁ,

אֲבָל לֹא בַמְּדִינָה;
אִם בַּכְּלִי, כָּן וְכָן אָסוּר.

מסכת עירובין פרק י משנה יד

יד

כֹּהֵן שֶׁלָּקָה בְאֶצְבָּעוֹ, כּוֹרֵךְ עָלֶיהָ גֶּמִי בַמִּקְדָּשׁ,
אֲבָל לֹא בַמְּדִינָה;
אִם לְהוֹצִיא דָם, כָּן וְכָן אָסוּר.

יה

בּוֹזְקִים מֶלַח עַל גַּבֵּי הַכֶּבֶשׁ,
בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יַחֲלִיק,
וּמְמַלְּאִים מִבּוֹר הַגֻּלָּה בַּגַּלְגַּל בַּשַּׁבָּת,
מִבּוֹר הַגָּדוֹל וּמִבְּאֵר חֲקַר בְּיוֹם טוֹב.

מסכת עירובין פרק י משנה טו

יו

שֶׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא בַמִּקְדָּשׁ,
כֹּהֵן מוֹצִיאוֹ בְהֶמְיָנוֹ,
שֶׁלֹּא לְשַׁהוֹת אֶת הַטֻּמְאָה.
דִּבְרֵי רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה.
וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בִּצְבָת שֶׁלָּעֵץ,
שֶׁלֹּא לְהַרְבּוֹת אֶת הַטֻּמְאָה.

יז

מֵאֵיכָן מוֹצִיאִין אוֹתוֹ?
מִן הַהֵיכָל וּמִן הָאוּלָם, מִבֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ.
דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נָנָס.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מָקוֹם שֶׁחַיָּבִין עַל זְדוֹנוֹ כָּרֵת וְעַל שִׁגְגָתוֹ חַטָּאת,
מִשָּׁם מוֹצִיאִין אוֹתוֹ,
וּשְׁאָר כָּל הַמְּקוֹמוֹת, כּוֹפִין עָלָיו פְּסַקְתֵּר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מָקוֹם שֶׁהִתִּירוּ לָךְ חֲכָמִים,
מִשֶּׁלָּךְ נָתְנוּ לָךְ,
שֶׁלֹּא הִתִּירוּ לָךְ אֶלָּא מִשּׁוּם שְׁבוּת.

חסלת עירובין

מסכת פסחים

פרק א

מסכת פסחים פרק א משנה א

א

אוֹר לְאַרְבָּעָה עָשָׂר,
בּוֹדְקִין אֶת הֶחָמֵץ לְאוֹר הַנֵּר.
כָּל מָקוֹם שֶׁאֵין מַכְנִיסִין בּוֹ חָמֵץ,
אֵינוֹ צָרִיךְ בְּדִיקָה.
וְלָמָּה אָמְרוּ "שְׁתֵּי שׁוּרוֹת בַּמַּרְתֵּף"?
בְּמָקוֹם שֶׁמַּכְנִיסִין בּוֹ חָמֵץ.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׁתֵּי שׁוּרוֹת עַל פְּנֵי כָל הַמַּרְתֵּף;
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
שְׁתֵּי שׁוּרוֹת הַחִיצוֹנוֹת, שֶׁהֵן הָעֶלְיוֹנוֹת.

מסכת פסחים פרק א משנה ב

ב

אֵין חוֹשְׁשִׁין שֶׁמֵּא גֵרְרָה חֻלְדָּה
מִבַּיִת לְבַיִת וּמִמָּקוֹם לְמָקוֹם.
אִם כֵּן, מֵחָצֵר לְחָצֵר וּמֵעִיר לָעִיר,
אֵין לַדָּבָר סוֹף.

מסכת פסחים פרק א משנה ג

ג

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בּוֹדְקִים אוֹר אַרְבָּעָה עָשָׂר,
וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר בַּשַּׁחֲרִית וּבְשָׁעַת הַבִּעוּר;
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא בָדַק בְּאוֹר אַרְבָּעָה עָשָׂר,
יִבְדֹּק בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר;
אִם לֹא בָדַק בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר,
יִבְדֹּק בְּתוֹךְ הַמּוֹעֵד;
לֹא בָדַק בְּתוֹךְ הַמּוֹעֵד,
יִבְדֹּק לְאַחַר הַמּוֹעֵד.
וּמַה שֶּׁהוּא מְשַׁיֵּר יַנִּיחֶנּוּ בְּצִנְעָה,

כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵי צָרִיךְ בְּדִיקָה אַחֲרָיו.

מסכת פסחים פרק א משנה ד

ד

רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אוֹכְלִים כָּל חָמֵשׁ,
וְשׂוֹרְפִים בִּתְחִלַּת שֵׁשׁ;
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אוֹכְלִים כָּל אַרְבַּע,
וְתוֹלִים כָּל חָמֵשׁ,
וְשׂוֹרְפִים בִּתְחִלַּת שֵׁשׁ.

מסכת פסחים פרק א משנה ה

ה

וְעוֹד אָמַר רִבִּי יְהוּדָה:
שְׁתֵּי חַלּוֹת שֶׁלַּתּוֹדָה פְּסוּלוֹת < שֶׁלְּתוֹדָה <
וּמֻנָּחוֹת עַל גַּג הָאִסְטְוָה,
כָּל זְמַן שֶׁהֵן מֻנָּחוֹת, כָּל הָעָם אוֹכְלִים;
נִטְּלָה אַחַת מֵהֶן,
תּוֹלִים, לֹא אוֹכְלִים וְלֹא שׂוֹרְפִים;
נִטְּלוּ שְׁתֵּיהֶן,
הִתְחִילוּ כָּל הָעָם שׂוֹרְפִין.

ו

רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
חֻלִּים נֶאֱכָלִים כָּל אַרְבַּע,
וּתְרוּמָה כָּל חָמֵשׁ,
וְשׂוֹרְפִים בִּתְחִלַּת שֵׁשׁ.

מסכת פסחים פרק א משנה ו

ז

רִבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר:
מִימֵיהֶם שֶׁלַּכֹּהֲנִים,
לֹא נִמְנְעוּ מִלִּשְׂרֹף אֶת הַבָּשָׂר שֶׁנִּטַּמָּא בִוְלַד הַטֻּמְאָה,
עִם הַבָּשָׂר שֶׁנִּטַּמָּא בְּאַב הַטֻּמְאָה,
אַף עַל פִּי שֶׁמּוֹסִיפִין לוֹ טֻמְאָה עַל טֻמְאָתוֹ.

ח

הוֹסִיף רִבִּי עֲקִיבָה:
מִימֵיהֶן שֶׁלַּכֹּהֲנִים,
לֹא נִמְנְעוּ מִלְּהַדְלִיק אֶת הַשֶּׁמֶן שֶׁנִּפְסַל בִּטְבוּל יוֹם,

בְּנֵר שֶׁנִּטַּמָּא בִטְמֵא מֵת,
אַף עַל פִּי שֶׁמּוֹסִיפִין לוֹ טֻמְאָה עַל טֻמְאָתוֹ.

מסכת פסחים פרק א משנה ז
ט
אָמַר רַבִּי מֵאִיר:
מִדִּבְרֵיהֶם לָמַדְנוּ,
שֶׁשּׂוֹרְפִים תְּרוּמָה טְהוֹרָה עִם הַטְּמֵאָה בַּפֶּסַח.
אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסֵה:
אֵינָה הִיא הַמִּדָּה.
מוֹדֶה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
שֶׁשּׂוֹרְפִין זוֹ לְעַצְמָהּ וְזוֹ לְעַצְמָהּ;
וְעַל מָה נֶחְלָקוּ?
עַל הַתְּלוּיָה וְעַל הַטְּמֵאָה,
שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תִּשָּׂרֵף זוֹ לְעַצְמָהּ וְזוֹ לְעַצְמָהּ;
וּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
שְׁתֵּיהֶם כְּאַחַת.

פרק ב

מסכת פסחים פרק ב משנה א
א
כָּל שָׁעָה שֶׁהוּא מֻתָּר לֶאֱכֹל,
מַאֲכִיל לַבְּהֵמָה וְלַחַיָּה וְלָעוֹפוֹת,
וּמוֹכְרוֹ לַנָּכְרִי,
וּמֻתָּר בַּהֲנָיָתוֹ.
עִבֵּר זְמַנּוֹ, אָסוּר בַּהֲנָיָתוֹ.
לֹא יַסִּיק בּוֹ תַנּוּר וְכִירַיִם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין בִּעוּר חָמֵץ אֶלָּא שְׂרֵפָה;
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מְפָרֵר וְזוֹרֶה לָרוּחַ אוֹ מֵטִיל לַיָּם.

מסכת פסחים פרק ב משנה ב
ב
חָמֵץ שֶׁלַּנָּכְרִי שֶׁעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח,
מֻתָּר בַּהֲנָיָה;
וְשֶׁלְּיִשְׂרָאֵל אָסוּר, שֶׁנֶּאֱמַר:

(שְׁמוֹת יג,ז) "לֹא יֵרָאֶה לְךָ".
(מסכת פסחים פרק ב משנה ג)
נָכְרִי שֶׁהִלְוָה אֶת יִשְׂרָאֵל עַל חֲמֵצוֹ לְאַחַר הַפֶּסַח,
מֻתָּר בַּהֲנָיָה;
וְיִשְׂרָאֵל שֶׁהִלְוָה אֶת הַנָּכְרִי עַל חֲמֵצוֹ לְאַחַר הַפֶּסַח,
אָסוּר בַּהֲנָיָה.
חָמֵץ שֶׁנָּפְלָה עָלָיו מַפֹּלֶת,
הֲרֵי הוּא כִמְבֹעָר;
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵין הַכֶּלֶב יָכוֹל לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו.

מסכת פסחים פרק ב משנה ד

ג

הָאוֹכֵל תְּרוּמָה חָמֵץ בַּפֶּסַח,
שׁוֹגֵג, מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ;
מֵזִיד, פָּטוּר מִתַּשְׁלוּמִים וּמִדְּמֵי עֵצִים.

מסכת פסחים פרק ב משנה ה

ד

וְאֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם יוֹצֵא בָהֶן יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח:
בַּחִטִּים וּבַשְּׂעוֹרִים וּבַכֻּסְּמִים וּבְשִׁבֹּלֶת שׁוּעָל וּבְשִׁיפוֹן
וּבִדְמַי וּבְמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּטְּלָה תְרוּמָתוֹ,
וּבְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ.
הַכֹּהֲנִים בַּחַלָּה וּבַתְּרוּמָה,
אֲבָל לֹא בַטֶּבֶל,
וְלֹא בְמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְּלָה תְרוּמָתוֹ,
וְלֹא בְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ.
חַלּוֹת תּוֹדָה וּרְקִיקֵי נָזִיר,
עֲשָׂאָן לְעַצְמוֹ, אֵינוֹ יוֹצֵא בָהֶן;
לִמְכֹּר בַּשּׁוּק, יוֹצֵא בָהֶן.

מסכת פסחים פרק ב משנה ו

ה

וְאֵלּוּ יְרָקוֹת שֶׁאָדָם יוֹצֵא בָהֶן יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח:
בַּחֲזֶרֶת וּבָעֻלְשִׁים וּבְתַמְכָא וּבְחַרְחֲבִינָּה וּבְמָרוֹר.
יוֹצְאִין בָּהֶן בֵּין לַחִים, בֵּין כְּמֵשִׁין,
אֲבָל לֹא כְבוּשִׁין וְלֹא שְׁלוּקִין וְלֹא מְבֻשָּׁלִים.
מִצְטָרְפִין בְּכַזַּיִת.
וְיוֹצְאִין בְּקֶלַח שֶׁלָּהֶן,
וּבַדְּמַאי,
וּבְמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּטְּלָה תְרוּמָתוֹ,

וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ.

מסכת פסחים פרק ב משנה ז

ו

אֵין שׁוֹרִים אֶת הַמֻּרְסָן לַתַּרְנוֹגְלִים,
אֲבָל חוֹלְטִין.
הָאִשָּׁה לֹא תִשְׁרֶה אֶת הַמֻּרְסָן שֶׁתּוֹלֵךְ בְּיָדָהּ לַמֶּרְחָץ,
אֲבָל שָׁפָה הִיא עַל בְּשָׂרָהּ יָבֵשׁ.
לֹא יִלְעֹס אָדָם חִטִּין וְיִתֵּן עַל מַכָּתוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מַחְמִיצוֹת.

מסכת פסחים פרק ב משנה ח

ז

אֵין נוֹתְנִין אֶת הַקֶּמַח לְתוֹךְ חֲרֹסֶת
וְלֹא לְתוֹךְ חַרְדָּל.
אִם נָתַן יֵאָכֵל מִיָּד;
רַבִּי מֵאִיר אוֹסֵר.
אֵין מְבַשְּׁלִין אֶת הַפֶּסַח
לֹא בְמַשְׁקִים וְלֹא בְמֵי פֵרוֹת;
אֲבָל סָכִים וּמַטְבִּילִין אוֹתוֹ בָהֶן.
מֵי תַשְׁמִישָׁיו שֶׁלַּנַּחְתּוֹם יִשָּׁפֵכוּ,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מַחְמִיצִים.

פרק ג

מסכת פסחים פרק ג משנה א

א

וְאֵלּוּ עוֹבְרִים בַּפֶּסַח:
כֻּתַּח הַבַּבְלִי,
שֵׁכַר הַמָּדִי,
חֹמֶץ הָאֲדוֹמִי,
זֵיתוֹם הַמִּצְרִי,
זֵמַן שֶׁלַּצַּבָּעִים,
וַעֲמִילָן שֶׁלַּטַּבָּחִים,
וְקוֹלָן שֶׁלַּסּוֹפְרִים.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף טִפּוּלֵי נָשִׁים.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא מִין דָּגָן הֲרֵי זֶה עוֹבֵר בַּפֶּסַח.

הֲרֵי אֵלּוּ בְּאַזְהָרָה,
וְאֵין בָּהֶן מִשֵּׁם כָּרֵת.

מסכת פסחים פרק ג משנה ב
ב
בָּצֵק שֶׁבְּסִדְקֵי עֲרֵבָה,
אִם יֵשׁ כַּזַּיִת בְּמָקוֹם אֶחָד,
חַיָּב לְבַעֵר,
פָּחוּת מִכֵּן, בָּטֵל בְּמִעוּטוֹ.
וְכֵן לְעִנְיַן הַטֻּמְאָה:
אִם הִקְפִּיד עָלָיו, חוֹצֵץ,
אִם רוֹצֶה הוּא בְקִיּוּמוֹ,
הֲרֵי הוּא כַעֲרֵבָה.
בָּצֵק הַחֵרֵשׁ,
אִם יֵשׁ כַּיּוֹצֵא בוֹ שֶׁהֶחְמִיץ,
הֲרֵי זֶה אָסוּר.

מסכת פסחים פרק ג משנה ג
ג
כֵּיצַד מַפְרִישִׁין חַלַּת טֻמְאָה בְּיוֹם טוֹב?
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַל תִּקְרָא לָהּ שֵׁם עַד שֶׁתֵּאָפֶה;
בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר:
תָּטִיל לַצּוֹנִים.
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
לֹא זֶה הוּא חָמֵץ שֶׁמֻּזְהָרִים עָלָיו
בַּל יֵרָאֶה וּבַל יִמָּצֵא,
אֶלָּא מַפְרְשַׁתָּהּ וּמַנִּחַתָּהּ עַד הָעֶרֶב,
וְאִם הֶחְמִיצָה, הֶחְמִיצָה.

מסכת פסחים פרק ג משנה ד
ד
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
שָׁלוֹשׁ נָשִׁים לָשׁוֹת כְּאַחַת
וְאוֹפוֹת בְּתַנּוּר אֶחָד זוֹ אַחַר זוֹ;
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
שָׁלוֹשׁ נָשִׁים עֲסִיקוֹת בַּבָּצֵק,
אַחַת לָשָׁה וְאַחַת עוֹרֶכֶת וְאַחַת אוֹפָה.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא כָל הַנָּשִׁים וְלֹא כָל הָעֵצִים וְלֹא כָל הַתַּנּוּרִים שָׁוִים.
זֶה הַכְּלָל:

תֹּאפָה תִלְטֹשׁ בְּצוֹנִין.

מסכת פסחים פרק ג משנה ה

ה

סֵעוּר יִשָּׂרֵף,
וְהָאוֹכְלוֹ פָּטוּר.
סִדּוּק יִשָּׂרֵף,
וְהָאוֹכְלוֹ חַיָּב מִיתָה.
אֵי זֶה הוּא סֵעוּר?
כְּקַרְנֵי חֲגָבִים.
סִדּוּק?
שֶׁנִּתְעָרְבוּ סְדָקָיו זֶה בָזֶה.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה, הָאוֹכְלוֹ חַיָּב מִיתָה; <בַּזֶּה>
אֵי זֶה הוּא סֵעוּר?
כָּל שֶׁהִכְסִיפוּ פָנָיו,
כְּאָדָם שֶׁעָמְדוּ שְׂעָרוֹתָיו.

מסכת פסחים פרק ג משנה ו

ו

אַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
מְבַעֲרִים אֶת הַכֹּל מִלִּפְנֵי הַשַּׁבָּת.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בִּזְמַנָּן.
רְבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
תְּרוּמָה מִלִּפְנֵי הַשַּׁבָּת וְחֻלִּים בִּזְמַנָּן.

מסכת פסחים פרק ג משנה ז

ז

הַהוֹלֵךְ לִשְׁחוֹט אֶת פִּסְחוֹ,
וְלָמוּל אֶת בְּנוֹ,
וְלֹאכַל סְעוֹדַת אֵרוּסִים בְּבֵית חָמִיו,
וְנִזְכַּר שֶׁיֵּשׁ לוֹ חָמֵץ בְּתוֹךְ הַבַּיִת;
אִם יָכוֹל לַחְזוֹר וּלְבָעֵר וְלַחְזוֹר בְּמִצְוָתוֹ,
יַחְזוֹר;
וְאִם לָאו, יְבַטֵּל בְּלִבּוֹ.
וּלְהַצִּיל מִיַּד הַגַּיִס,
וּמִיַּד הַנָּהָר,
וּמִיַּד הַדְּלֵקָה,

וּמִיַּד הַמַּפָּלוֹת, יְבַטֵּל בְּלִבּוֹ,
וְיִשְׁבּוֹת שְׁבִיתַת הָרֵשׁוּת וְיַחְזוֹר מִיָּד.

מסכת פסחים פרק ג משנה ח
ח
וְכֵן מִי שֶׁיָּצָא מִירוּשָׁלַיִם,
וְנִזְכַּר שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ בְשַׂר הַקֹּדֶשׁ,
אִם עָבַר הַצּוֹפִים,
שׂוֹרְפוֹ בִּמְקוֹמוֹ,
וְאִם לָאו,
חוֹזֵר וְשׂוֹרְפוֹ לִפְנֵי הַבִּירָה מֵעֲצֵי הַמַּעֲרָכָה.
וְעַד כַּמָּה הֵן חוֹזְרִין?
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
זֶה וָזֶה כַּבֵּיצָה. <מחוק ע"י מגיה: כַּזַּיִת>
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
זֶה וָזֶה בְּכַזַּיִת. <מחוק ע"י מגיה: כַּבֵּיצָה>
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בְּשַׂר הַקֹּדֶשׁ כַּזַּיִת,
וְחָמֵץ כַּבֵּיצָה.

פרק ד

מסכת פסחים פרק ד משנה א
א
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְעַרְבֵי פְסָחִים עַד חֲצוֹת,
עוֹשִׂין,
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת,
אֵינָן עוֹשִׂין.
הַהוֹלֵךְ מִמָּקוֹם שֶׁעוֹשִׂין לְמָקוֹם שֶׁאֵינָן עוֹשִׂין,
אוֹ מִמָּקוֹם שֶׁאֵינָן עוֹשִׂין לְמָקוֹם שֶׁעוֹשִׂין,
נוֹתְנִין עָלָיו חֻמְרֵי הַמָּקוֹם שֶׁיָּצָא מִשָּׁם,
וְחֻמְרֵי הַמָּקוֹם שֶׁהָלַךְ לַשָּׁם.
וְאַל יְשַׁנֶּה אָדָם, מִפְּנֵי הַמַּחְלְקוֹת.

מסכת פסחים פרק ד משנה ב
ב
כַּיּוֹצֵא בוֹ:
הַמּוֹלִיךְ פֵּרוֹת שְׁבִיעִית
מִמָּקוֹם שֶׁכָּלוּ לְמָקוֹם שֶׁלֹּא כָלוּ,

אוֹ מִמָּקוֹם שֶׁלֹּא כָלוּ לְמָקוֹם שֶׁכָּלוּ,
חַיָּב לְבַעֵר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
צֵא וְהָבֵא לָךְ אַף אַתָּה.

מסכת פסחים פרק ד משנה ג

ג

מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִמְכּוֹר בְּהֵמָה דַקָּה לַגּוֹיִם,
מוֹכְרִין;
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לִמְכּוֹר,
אֵינָן מוֹכְרִין.
וְאַל יְשַׁנֶּה אָדָם, מִפְּנֵי הַמַּחְלְקוֹת.
בְּכָל מָקוֹם,
אֵין מוֹכְרִין לָהֶם בְּהֵמָה גַסָּה,
עֲגָלִים וּסְיָחִים שְׁלֵמִים וּשְׁבוּרִים;
רְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בִּשְׁבוּרָה;
בֶּן בְּתִירָה מַתִּיר בַּסּוּס.

מסכת פסחים פרק ד משנה ד

ד

מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לֶאֱכֹל צָלִי בְלֵילֵי פְסָחִים,
אוֹכְלִין;
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל,
אֵינָן אוֹכְלִין.
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְהַדְלִיק אֶת הַנֵּר בְּלֵילֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים,
מַדְלִיקִים;
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לְהַדְלִיק,
אֵינָן מַדְלִיקִים;
מַדְלִיקִים בְּבָתֵּי כְנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת,
וּבְמָבוֹאוֹת אֲפֵלִים וְעַל גַּבֵּי הַחוֹלִים.

מסכת פסחים פרק ד משנה ה

ה

מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְתִשְׁעָה בְאָב,
עוֹשִׂין;
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת,
אֵינָן עוֹשִׂין;
בְּכָל מָקוֹם,
תַּלְמִידֵי חֲכָמִים בְּטֵלִים.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
יַעֲשׂוּ כָל הָעָם עַצְמָן כְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים.

ו
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בִּיהוּדָה עוֹשִׂין מְלָאכָה בְעַרְבֵי פְסָחִים עַד חֲצוֹת,
וּבַגָּלִיל אֵינָן עוֹשִׂין כָּל עִקָּר.
וּבַלַּיְלָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹסְרִין,
וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין עַד שֶׁתָּנֵץ הַחַמָּה.

מסכת פסחים פרק ד משנה ו
ז
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל מְלָאכָה שֶׁהִתְחִיל בָּהּ קֹדֶם לְאַרְבָּעָה עָשָׂר,
גּוֹמְרָהּ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר;
אֲבָל לֹא יַתְחִיל בָּהּ כַּתְּחִלָּה בְאַרְבָּעָה עָשָׂר,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יָכוֹל לְגָמְרָהּ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
שָׁלוֹשׁ אֻמָּנִיּוֹת עוֹשִׂין מְלָאכָה בְעַרְבֵי פְסָחִים:
הַחַיָּטִים וְהַסַּפָּרִים וְהַכּוֹבְסִים.
רְבִּי יוֹסֵה בִּרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הָרוֹצְעָנִים.

מסכת פסחים פרק ד משנה ז
ח
מוֹשִׁיבִים שׁוֹבָכִים לַתַּרְנוֹגְלִים בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר.
תַּרְנֹגֹלֶת שֶׁבָּרְחָה,
מַחְזִירִין אוֹתָהּ לִמְקוֹמָהּ,
וְאִם מֵתָה,
מוֹשִׁיבִין אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ.
גּוֹרְפִין מִתַּחַת רַגְלֵי בְהֵמָה בְאַרְבָּעָה עָשָׂר,
וּבַמּוֹעֵד, מְסַלְּקִים לַצְּדָדִים.
מוֹלִיכִים וּמְבִיאִין כֵּלִים מִבֵּית הָאֻמָּן,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד.

מסכת פסחים פרק ד משנה ח
ט
שִׁשָּׁה דְבָרִים עָשׂוּ אַנְשֵׁי יְרִיחוֹ;
עַל שְׁלֹשָׁה מִחוּ בְיָדָן,
וְעַל שְׁלֹשָׁה לֹא מִחוּ בְיָדָן.
וְאֵלּוּ שֶׁלֹּא מִחוּ בְיָדָן:
מַרְכִּיבִים דְּקָלִים בְּכָל יוֹם,

וְכוֹרְכִים אֶת שְׁמַע,
וְקוֹצְרִים וְגוֹדְשִׁים לִפְנֵי הָעֹמֶר,
וְלֹא מִחוּ בְיָדָן.
וְאֵלּוּ שֶׁמִּחוּ בְיָדָן:
מַתִּירִין בְּגַמְזִיּוֹת שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ,
וְאוֹכְלִין מִתַּחַת הַנְּשָׁרִים,
וְנוֹתְנִין פֵּאָה לַיָּרָק;
וּמִחוּ בְיָדָן חֲכָמִים.

מסכת פסחים פרק ד משנה ט
(בכתב יד קאופמן נמצאת כהוספת מגיה בשוליים, בלי ניקוד)

שִׁשָּׁה דְבָרִים עָשָׂה חִזְקִיָּה הַמֶּלֶךְ,
עַל שְׁלֹשָׁה הוֹדוּ לוֹ וְעַל שְׁלֹשָׁה לֹא הוֹדוּ לוֹ:
גֵּרֵר עַצְמוֹת אָבִיו עַל מִטָּה שֶׁל חֲבָלִים,
וְהוֹדוּ לוֹ;
כִּתֵּת נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת,
וְהוֹדוּ לוֹ;
גָּנַז סֵפֶר רְפוּאוֹת,
וְהוֹדוּ לוֹ.
עַל שְׁלֹשָׁה לֹא הוֹדוּ לוֹ:
קִצֵּץ דַּלְתוֹת שֶׁלַּהֵיכָל וְשִׁגְּרָן לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר,
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ;
סָתַם מֵי גִיחוֹן הָעֶלְיוֹן,
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ;
עִבֵּר נִיסָן בְּנִיסָן,
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ.

פרק ה

מסכת פסחים פרק ה משנה א

א

תָּמִיד נִשְׁחָט בִּשְׁמוֹנֶה וּמַחְצָה,
וְקָרֵב בְּתֵשַׁע וּמַחְצָה.
עֶרֶב פְּסָחִים, נִשְׁחָט בְּשֶׁבַע וּמַחְצָה,
וְקָרֵב בִּשְׁמוֹנֶה וּמַחְצָה,
בֵּין בַּחוֹל בֵּין בַּשַּׁבָּת.
חָל עֶרֶב פְּסָחִים לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת,
נִשְׁחָט בְּשֵׁשׁ וּמַחְצָה

וְקָרֵב בְּשֶׁבַע וּמַחְצָה,
וְהַפֶּסַח אַחֲרָיו.

מסכת פסחים פרק ה משנה ב

ב

הַפֶּסַח שֶׁשְּׁחָטוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ,
קִבֵּל וְהִלֵּךְ וְזָרַק שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ,
אוֹ לִשְׁמוֹ וְשֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ,
אוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ וְלִשְׁמוֹ,
פָּסוּל.
כֵּיצַד לִשְׁמוֹ וְשֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ?
לְשֵׁם פֶּסַח וּלְשֵׁם שְׁלָמִים;
שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ וְלִשְׁמוֹ?
לְשֵׁם שְׁלָמִים וּלְשֵׁם הַפֶּסַח.

מסכת פסחים פרק ה משנה ג

ג

שְׁחָטוֹ שֶׁלֹּא לְאוֹכְלָיו וְשֶׁלֹּא לִמְנוּיָיו,
לָעֲרֵלִים וְלַטְּמֵאִים,
פָּסוּל.
לְאוֹכְלָיו וְשֶׁלֹּא לְאוֹכְלָיו,
לִמְנוּיָיו וְשֶׁלֹּא לִמְנוּיָיו,
לַמּוּלִים וְלָעֲרֵלִים וְלַטְּמֵאִים וְלַטְּהוֹרִים,
כָּשֵׁר.
שְׁחָטוֹ קֹדֶם לַחֲצוֹת,
פָּסוּל, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ:
(שְׁמוֹת יב, ו) "בֵּין הָעַרְבָּיִם".
קֹדֶם לַתָּמִיד,
כָּשֵׁר, וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא אֶחָד מְמָרֵס בְּדָמוֹ,
עַד שֶׁיִּזָּרֵק דַּם הַתָּמִיד;
וְאִם נִזְרַק,
כָּשֵׁר.

מסכת פסחים פרק ה משנה ד

ד

הַשּׁוֹחֵט אֶת הַפֶּסַח עַל הֶחָמֵץ,
עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַתָּמִיד.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַפֶּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר,

לִשְׁמוֹ, חַיָּב,
וְשֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ, פָּטוּר;
וּשְׁאָר כָּל הַזְּבָחִים,
בֵּין לִשְׁמָן וּבֵין שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
פָּטוּר.
וּבַמּוֹעֵד,
לִשְׁמוֹ, פָּטוּר,
שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ, חַיָּב;
וְשְׁאָר כָּל הַזְּבָחִים,
בֵּין לִשְׁמָן, בֵּין שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, חַיָּב,
חוּץ מִן הַחַטָּאת שֶׁשְּׁחָטָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ.

מסכת פסחים פרק ה משנה ה
ה
הַפֶּסַח נִשְׁחָט בְּשָׁלֹשׁ כִּתִּים,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות יב,ו)
"וְשָׁחֲטוּ אֹתוֹ כֹּל קְהַל עֲדַת יִשְׂרָאֵל",
קָהָל וְעֵדָה וְיִשְׂרָאֵל.
נִכְנְסָה כַת הָרִאשׁוֹנָה וְנִתְמַלֵּת הָעֲזָרָה,
נָעֲלוּ דַּלְתוֹת הָעֲזָרָה,
תָּקְעוּ וְהֵרִיעוּ וְתָקָעוּ.
הַכֹּהֲנִים עוֹמְדִים שׁוּרוֹת שׁוּרוֹת,
וּבִידֵיהֶם בַּזִּכֵּי כֶסֶף וּבַזִּכֵּי זָהָב;
שׁוּרָה שֶׁכֻּלָּהּ כֶּסֶף, כֶּסֶף,
וְשׁוּרָה שֶׁכֻּלָּהּ זָהָב, זָהָב,
וְלֹא הָיוּ מְעֹרָבִים.
וְלֹא הָיוּ לַבַּזִּכִּים שׁוּלַיִם,
שֶׁמֵּא יַנִּיחוּם וְיִקְרַשׁ הַדָּם.

מסכת פסחים פרק ה משנה ו
ו
שָׁחַט יִשְׂרָאֵל וְקִבֵּל הַכֹּהֵן,
נוֹתְנוֹ לַחֲבֵרוֹ וַחֲבֵרוֹ לַחֲבֵרוֹ,
מְקַבֵּל אֶת הַמָּלֵא, וּמַחְזִיר אֶת הָרֵיקָם.
כֹּהֵן הַקָּרוֹב אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ,
זוֹרְקוֹ זְרִיקָה אַחַת כְּנֶגֶד הַיְסוֹד.

מסכת פסחים פרק ה משנה ז
ז
יָצְאת כַּת הָרִאשׁוֹנָה וְנִכְנְסָה שְׁנִיָּה,
יָצְאת שְׁנִיָּה וְנִכְנְסָה שְׁלִישִׁית.

כְּמַעֲשֵׂה הָרִאשׁוֹנָה,
כֵּן מַעֲשֵׂה שְׁנִיָּה וּשְׁלִישִׁית.
קָרְאוּ אֶת הַהַלֵּל.
אִם גָּמְרוּ, שָׁנוּ,
וְאִם שָׁנוּ, שִׁלֵּשׁוּ,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא שִׁלְּשׁוּ מִימֵיהֶם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִיָּמֶיהָ שֶׁלְּכַת הַשְּׁלִישִׁית,
לֹא הִגִּיעָה לְ"אָהַבְתִּי כִּי יִשְׁמַע יי",
מִפְּנֵי שֶׁעַמָּהּ מְמֻעָטִים.

מסכת פסחים פרק ה משנה ח

ח

כְּמַעֲשֵׂהוּ בַחוֹל, כֵּן מַעֲשֵׂהוּ בַשַּׁבָּת,
אֶלָּא שֶׁהַכֹּהֲנִים מְדִיחִין אֶת הָעֲזָרָה,
שֶׁלֹּא כִרְצוֹן חֲכָמִים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כּוֹס הָיָה מְמַלֵּא מִדַּם הַתַּעֲרֹבֶת,
זוֹרְקוֹ זְרִיקָה אַחַת עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

מסכת פסחים פרק ה משנה ט

ט

כֵּיצַד תּוֹלִים וּמַפְשִׁיטִים?
אֻנְקְלָיוֹת שֶׁלְּבַרְזֶל הָיוּ קְבוּעִים בַּכְּוֹתָלִים וּבָעַמּוּדִים,
שֶׁבָּהֶן תּוֹלִים וּמַפְשִׁיטִים.
כָּל מִי שֶׁאֵין לוֹ מָקוֹם לִתְלוֹת,
מַקְלוֹת דַּקִּים חֲלָקִים הָיוּ שָׁם,
וּמַנִּיחַ עַל כְּתֵפוֹ וְעַל כֶּתֶף חֲבֵרוֹ,
וְתוֹלֶה וּמַפְשִׁיט.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
מַנִּיחַ אֶת יָדוֹ עַל כֶּתֶף חֲבֵרוֹ,
וְיַד חֲבֵרוֹ עַל כְּתֵפוֹ,
וְתוֹלֶה וּמַפְשִׁיט.

מסכת פסחים פרק ה משנה י

י

קְרָעוֹ וְהוֹצִיא אֶת אֵמוּרָיו,
נְתָנָן בְּמָגֵס וְהִקְטִירָן עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.
יָצָאת כַּת הָרִאשׁוֹנָה,

וְיָשְׁבָה לָהּ לְהַר הַבַּיִת,
שְׁנִיָּה בַחֵיל,
וְהַשְּׁלִישִׁית בִּמְקוֹמָהּ.
חֲשֵׁכָה,
יָצְאוּ וְצָלוּ אֶת פִּסְחֵיהֶם.

פרק ו

מסכת פסחים פרק ו משנה א

א
אֵלּוּ דְבָרִים בַּפֶּסַח דּוֹחִין אֶת הַשַּׁבָּת:
שְׁחִיטָתוֹ וּזְרִיקַת דָּמוֹ,
וּמִחוּי קְרָבָיו וְהֶקְטֵר חֲלָבָיו;
אֲבָל צְלִיָּתוֹ וַהֲדָחַת קְרָבָיו,
אֵינָן דּוֹחִים.
הֶרְכֵּבוֹ וַהֲבָאָתוֹ מִחוּץ לִתְחוּם וַחֲתִיכַת יַבַּלְתּוֹ,
אֵינָן דּוֹחִים.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
דּוֹחִים.

מסכת פסחים פרק ו משנה ב

ב
אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מָה אִם שְׁחִיטָה, שֶׁהִיא מִשֵּׁם מְלָאכָה,
דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת,
אֵלּוּ שֶׁהֵן מִשֵּׁם שְׁבוּת,
לֹא יִדְחוּ אֶת הַשַּׁבָּת?
אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
יוֹם טוֹב יוֹכִיחַ,
שֶׁהִתִּיר בּוֹ מִשֵּׁם מְלָאכָה,
וְאָסַר בּוֹ מִשֵּׁם שְׁבוּת.
אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מַה זֶּה, יְהוֹשֻׁעַ?
וּמָה רְאָיָה רְשׁוּת לְמִצְוָה?

ג
הֵשִׁיב רַבִּי עֲקִיבָה:
הַזָּיָה תוֹכִיחַ,
שֶׁהִיא מִצְוָה וְהִיא מִשֵּׁם שְׁבוּת,

אֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת;
אַף אַתָּה אַל תִּתְמַהּ עַל אֵלּוּ,
שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁהֵן מִצְוָה וְהֵן מִשֵּׁם שְׁבוּת,
לֹא יִדְחוּ אֶת הַשַּׁבָּת.

ד
אָמַר לוֹ רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
וְעָלֶיהָ אֲנִי דָן;
מָה אִם שְׁחִיטָה, שֶׁהִיא מִשֵּׁם מְלָאכָה,
דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת,
הַזָּיָה שֶׁהִיא מִשֵּׁם שְׁבוּת,
אֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת?
אָמַר לוֹ רְבִּי עֲקִיבָה:
חִלּוּף!
מָה אִם הַזָּיָה, שֶׁהִיא מִשֵּׁם שְׁבוּת,
אֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת,
אַף שְׁחִיטָה, שֶׁהִיא מִשֵּׁם מְלָאכָה,
לֹא תִדְחֶה אֶת הַשַּׁבָּת?

ה
אָמַר לוֹ רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
"עֲקִיבָה!
עָקַרְתָּ מַה שֶׁכָּתוּב: (בְּמִדְבַּר ט,ג)
"בֵּין הָעַרְבַּיִם... בְּמֹעֲדוֹ",
בֵּין בַּחוֹל בֵּין בַּשַּׁבָּת."
אָמַר לוֹ:
"הָבֵא לִי מוֹעֵד לָאֵלּוּ כְּמוֹעֵד לִשְׁחִיטָה!"

ו
כְּלָל אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
כָּל מְלָאכָה שֶׁאֶפְשָׁר לָהּ לֵעָשׂוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
אֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת.
שְׁחִיטָה,
שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לָהּ לֵעָשׂוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת, <שאיפשר>
דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת.

מסכת פסחים פרק ו משנה ג
ז
אֵימָתַי מֵבִיאִים עִמּוֹ חֲגִיגָה?
בִּזְמַן שֶׁהוּא בָּא בַחוֹל בְּטַהֲרָה וּבִמְמֻעָט.
בִּזְמַן שֶׁהוּא בָּא בַשַּׁבָּת בִּמְרֻבֶּה וּבְטֻמְאָה,

אֵין מְבִיאִין עִמּוֹ חֲגִיגָה.

מסכת פסחים פרק ו משנה ד

ח

חֲגִיגָה הָיְתָה בָאָה מִן הַבָּקָר וּמִן הַצֹּאן,
מִן הַכְּבָשִׂים וּמִן הָעִזִּים,
מִן הַזְּכָרִים וּמִן הַנְּקֵבוֹת;
וְנֶאֱכֶלֶת לִשְׁנֵי יָמִים.

מסכת פסחים פרק ו משנה ה

ט

הַפֶּסַח שֶׁשְּׁחָטוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ בַּשַּׁבָּת,
חַיָּב עָלָיו חַטָּאת.
וּשְׁאָר כָּל הַזְּבָחִים שֶׁשְּׁחָטָן לְשֵׁם הַפֶּסַח,
אִם אֵינָן רְאוּיִים הֵן,
חַיָּב;
וְאִם רְאוּיִין,
רְבִּי לִיעֶזֶר מְחַיֵּב חַטָּאת,
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.

י

אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מָה אִם הַפֶּסַח, שֶׁהוּא מֻתָּר לִשְׁמוֹ,
כְּשֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמוֹ, חַיָּב,
זְבָחִים, שֶׁהֵם אֲסוּרִים לִשְׁמָן,
כְּשֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָן,
אֵינוּ דִין שֶׁיְּהֵא חַיָּב?
אָמַר לוֹ רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
לֹא, אִם אָמַרְתָּ בַפֶּסַח שֶׁשִּׁנָּהוּ בְדָבָר אָסוּר,
תֹּאמַר בִּזְבָחִים, שֶׁשִּׁנָּן בְּדָבָר מֻתָּר?
אָמַר לוֹ רְבִּי לִיעֶזֶר:
אֱמוּרֵי צִבּוּר יוֹכִיחוּ,
שֶׁהֵן מֻתָּרִין לִשְׁמָן,
וְהַשּׁוֹחֵט לִשְׁמָן חַיָּב.
אָמַר לוֹ רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
לֹא, אִם אָמַרְתָּ בֶאֱמוּרֵי צִבּוּר,
שֶׁיֵּשׁ לָהֶן קִצְבָה,
תֹּאמַר בַּפֶּסַח שֶׁאֵין לוֹ קִצְבָה?
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁם אֱמוּרֵי צִבּוּר פָּטוּר.

מסכת פסחים פרק ו משנה ו
יא
שְׁחָטוֹ שֶׁלֹּא לְאוֹכְלָיו וְשֶׁלֹּא לִמְנוּיָיו,
לָעֲרֵלִים וְלַטְּמֵאִים,
חַיָּב.
לְאוֹכְלָיו וְשֶׁלֹּא לְאוֹכְלָיו,
לִמְנוּיָיו וְשֶׁלֹּא לִמְנוּיָיו,
לַמּוּלִים וְלָעֲרֵלִים,
וְלַטְּמֵאִים וְלַטְּהוֹרִים,
פָּטוּר.
שְׁחָטוֹ וְנִמְצָא בַעַל מוּם,
חַיָּב.
שְׁחָטוֹ וְנִמְצָא טְרֵפָה בַסֵּתֶר,
פָּטוּר.
שְׁחָטוֹ וְנוֹדַע שֶׁמָּשְׁכוּ הַבְּעָלִים אֶת יְדֵיהֶן,
אוֹ שֶׁמֵּתוּ, אוֹ שֶׁנִּטַּמְּאוּ,
פָּטוּר, מִפְּנֵי שֶׁשָּׁחַט בִּרְשׁוּת.

פרק ז

מסכת פסחים פרק ז משנה א
א
כֵּיצַד צוֹלִין אֶת הַפֶּסַח?
שְׁפוּד שֶׁלָּרִמּוֹן,
תּוֹחֲבוֹ מִתּוֹךְ פִּיו עַד בֵּית נְקוּבָתוֹ,
וְנוֹתֵן אֶת כְּרָעָיו וְאֶת בְּנֵי מֵעָיו לְתוֹכוֹ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כְּמִין בִּשּׁוּל הוּא זֶה!
אֶלָּא תוֹלָן חוּצָה לוֹ.

מסכת פסחים פרק ז משנה ב
ב
אֵין צוֹלִין אֶת הַפֶּסַח
לֹא בִשְׁפוּד וְלֹא בְאַסְכָּלָה. <eskhára: מנגל, רשת שעל האש>
רְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
מַעֲשֶׂה בְרַבָּן גַּמְלִיאֵל שֶׁאָמַר לְטָבִי עַבְדּוֹ:
"צֵא וּצְלֵה לָנוּ אֶת הַפֶּסַח עַל הָאַסְכָּלָה!"
נָגַע בְּחַרְסוֹ שֶׁלַּתַּנּוּר,

יִקְלֹף אֶת מְקוֹמוֹ.
נָטַף מֵרֻטְבּוֹ עַל הַחֶרֶס, חָזַר עָלָיו,
יִטֹּל אֶת מְקוֹמוֹ.
נָטַף מֵרֻטְבּוֹ עַל הַסֹּלֶת,
יִקְמֹץ אֶת מְקוֹמוֹ.

מסכת פסחים פרק ז משנה ג

ג

סָכוֹ בְשֶׁמֶן שֶׁלַּתְּרוּמָה,
אִם חֲבוּרַת הַכֹּהֲנִים,
יֹאכֵלוּ;
אִם שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל, אִם חַי,
יְדִיחֶנּוּ,
וְאִם צָלִי,
יִקְלֹף אֶת הַחִיצוֹן.
סָכוֹ בְשֶׁמֶן שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
לֹא יַעֲשֶׂנּוּ דָמִים עַל בְּנֵי חֲבוּרָה,
שֶׁאֵין פּוֹדִים מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִירוּשָׁלַיִם.

מסכת פסחים פרק ז משנה ד

ד

חֲמִשָּׁה דְבָרִים בָּאִים בְּטֻמְאָה,
וְאֵינָן נֶאֱכָלִים בְּטֻמְאָה:
הָעֹמֶר,
וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
וְלֶחֶם הַפָּנִים,
וְזִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר,
וּשְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים.
הַפֶּסַח שֶׁבָּא בְטֻמְאָה נֶאֱכָל בְּטֻמְאָה,
שֶׁלֹּא בָא מִתְּחִלָּתוֹ אֶלָּא לַאֲכִילָה.

מסכת פסחים פרק ז משנה ה

ה

נִטְמָא הַבָּשָׂר, וְהַחֵלֶב קַיָּם,
אֵינוּ זוֹרֵק אֶת הַדָּם.
נִטְמָא הַחֵלֶב, וְהַבָּשָׂר קַיָּם,
זוֹרֵק אֶת הַדָּם.
וּבַמֻּקְדָּשִׁים אֵינוּ כֵן,
אַף עַל פִּי שֶׁנִּטַּמָּא הַבָּשָׂר וְהַחֵלֶב קַיָּם,
זוֹרֵק אֶת הַדָּם.

מסכת פסחים פרק ז משנה ו

ו

נִטַּמָּא קָהָל אוֹ רֻבּוֹ,
אוֹ שֶׁהָיוּ הַכֹּהֲנִים טְמֵאִין וְהַקָּהָל טָהוֹר,
יֵעָשֶׂה בְטֻמְאָה.
נִטַּמָּא מֵעוּט הַקָּהָל,
הַטְּהוֹרִים עוֹשִׂין אֶת הָרִאשׁוֹן,
וְהַטְּמֵאִים עוֹשִׂין אֶת הַשֵּׁנִי.

מסכת פסחים פרק ז משנה ז

ז

הַפֶּסַח שֶׁנִּזְרַק אֶת דָּמוֹ,
וְאַחַר כָּךְ נוֹדַע שֶׁהוּא טָמֵא,
הַצִּיץ מְרַצֶּה.
נִטַּמָּא הַגּוּף,
אֵין הַצִּיץ מְרַצֶּה;
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
נָזִיר וְעוֹשֶׂה פֶּסַח,
הַצִּיץ מְרַצֶּה עַל טֻמְאַת הַדָּם,
וְאֵין הַצִּיץ מְרַצֶּה עַל טֻמְאַת הַגּוּף.
נִטַּמָּא טֻמְאַת הַתְּהוֹם,
הַצִּיץ מְרַצֶּה.

מסכת פסחים פרק ז משנה ח

ח

נִטַּמָּא שָׁלֵם אוֹ רֻבּוֹ,
שׂוֹרְפִין אוֹתוֹ לִפְנֵי הַבִּירָה מֵעֲצֵי הַמַּעֲרָכָה.
נִטַּמָּא מֵעוּטוֹ, וְהַנּוֹתָר,
שׂוֹרְפִים אוֹתוֹ בְחַצְרוֹתֵיהֶם עַל גַּגּוֹתֵיהֶן,
מֵעֲצֵי עַצְמָן.
הַצַּיקָנִים שׂוֹרְפִין אוֹתוֹ לִפְנֵי הַבִּירָה,
בִּשְׁבִיל לֵהָנוֹת מֵעֲצֵי הַמַּעֲרָכָה.

מסכת פסחים פרק ז משנה ט

ט

הַפֶּסַח שֶׁיָּצָא אוֹ שֶׁנִּטַּמָּא,
יִשָּׂרֵף מִיָּד.
נִטְמְאוּ הַבְּעָלִים אוֹ שֶׁמֵּתוּ,
תְּעֻבַּר צוּרָתוֹ <מחוק: וישרף בששה עשר>
וְיֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵפָה.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:

אַף זֶה יִשָּׂרֵף מִיָּד,
שֶׁאֵין לוֹ אוֹכְלִים.

מסכת פסחים פרק ז משנה י

י

הָעֲצָמוֹת וְהַגִּידִים וְהַנּוֹתָר יִשָּׂרְפוּ בְשִׁשָּׁה עָשָׂר.
חָל שִׁשָּׁה עָשָׂר לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
יִשָּׂרְפוּ בְשִׁבְעָה עָשָׂר,
שֶׁאֵינָן דּוֹחִים לֹא אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא אֶת יוֹם טוֹב.

מסכת פסחים פרק ז משנה יא

יא

כָּל הַנֶּאֱכָל בְּשׁוֹר הַגָּדוֹל יֵאָכֵל בִּגְדִי הָרַךְ,
וּבְרָאשֵׁי הַכְּנָפַיִם וְהַסְּחוּסִים.
הַשּׁוֹבֵר אֶת הָעֶצֶם בַּפֶּסַח הַטָּהוֹר,
הֲרֵי זֶה לוֹקֶה אַרְבָּעִים;
אֲבָל הַמּוֹתִיר בַּטָּהוֹר, וְהַשּׁוֹבֵר בַּטָּמֵא,
אֵינוֹ לוֹקֶה אַרְבָּעִים.

מסכת פסחים פרק ז משנה יב

יב

אֵבֶר שֶׁיָּצָא מִקְּצָתוֹ,
חוֹתֵךְ עַד שֶׁמַּגִּיעַ לָעֶצֶם,
וְקוֹלֵף עַד שֶׁמַּגִּיעַ לַפֶּרֶק, וְחוֹתֵךְ.
וּבַמֻּקְדָּשִׁים, קוֹצֵץ בַּקּוֹפִיס,
שֶׁאֵין בּוֹ שְׁבִירַת הָעֶצֶם.
מִן הָאֲגַף וְלִפְנִים כְּלִפְנִים,
מִן הָאֲגַף וְלַחוּץ כְּלַחוּץ.
וְהַחַלּוֹנוֹת וְעֹבִי הַחוֹמָה כְלִפְנִים.

מסכת פסחים פרק ז משנה יג

יג

שְׁתֵּי חֲבוּרוֹת שֶׁהָיוּ אוֹכְלוֹת בְּבַיִת אֶחָד,
אֵלּוּ הוֹפְכִים אֶת פְּנֵיהֶן הֵילָךְ וְאוֹכְלִין,
וְאֵלּוּ הוֹפְכִים אֶת פְּנֵיהֶם הֵילָךְ וְאוֹכְלִים,
וְהַמֵּחַם בָּאֶמְצַע.
וּכְשֶׁהַשַּׁמָּשׁ עוֹמֵד לִמְזוֹג,
קוֹפֵץ אֶת פִּיו וּמַחְזִיר אֶת פָּנָיו,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ אֵצֶל חֲבוּרָתוֹ וְאוֹכֵל.
וְהַכַּלָּה הוֹפֶכֶת אֶת פָּנֶיהָ וְאוֹכֶלֶת. <וְהַכָּלָה>

פרק ח

מסכת פסחים פרק ח משנה א

א

הָאִשָּׁה, בִּזְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית בַּעְלָהּ,
שָׁחַט עָלֶיהָ אָבִיהָ, שָׁחַט עָלֶיהָ בַעְלָהּ,
תֹּאכַל מִשֶּׁלְּבַעְלָהּ.
הָלְכָה רֶגֶל הָרִאשׁוֹן לַעֲשׂוֹת בְּבֵית אָבִיהָ,
שָׁחַט עָלֶיהָ אָבִיהָ, שָׁחַט עָלֶיהָ בַעְלָהּ,
תֹּאכַל מִמָּקוֹם שֶׁהִיא רוֹצָה.
יָתוֹם שֶׁשָּׁחֲטוּ עָלָיו אַפִּטְרוֹפִּים,
יֹאכַל מִמָּקוֹם שֶׁהוּא רוֹצֶה.
עֶבֶד שֶׁלִּשְׁנֵי שׁוּתָפִים,
לֹא יֹאכַל מִשֶּׁלִּשְׁנֵיהֶם.
מִי שֶׁחֶצְיוֹ עֶבֶד וְחֶצְיוֹ בֶן חוֹרִים,
לֹא יֹאכַל מִשֶּׁלְּרַבּוֹ.

מסכת פסחים פרק ח משנה ב

ב

הָאוֹמֵר לְעַבְדּוֹ:
"צֵא וּשְׁחֹט עָלַי אֶת הַפֶּסַח",
שָׁחַט גְּדִי, יֹאכַל,
שָׁחַט טָלֶה, יֹאכַל,
שָׁחַט גְּדִי וְטָלֶה, יֹאכַל מִן הָרִאשׁוֹן.
שָׁכַח מָה אָמַר לוֹ רַבּוֹ,
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
יִשְׁחֹט גְּדִי וְטָלֶה וְיֹאמַר:
אִם גְּדִי אָמַר לִי רַבִּי,
גְּדִי שֶׁלּוֹ וְטָלֶה שֶׁלִּי;
וְאִם טָלֶה אָמַר לִי רַבִּי,
טָלֶה שֶׁלּוֹ וּגְדִי שֶׁלִּי.
שָׁכַח רַבּוֹ מָה אָמַר לוֹ,
שְׁנֵיהֶם יֵצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרֵפָה;
וּפְטוּרִים מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שֵׁנִי.

מסכת פסחים פרק ח משנה ג

ג

הָאוֹמֵר לְבָנָיו:
"הֲרֵי אֲנִי שׁוֹחֵט אֶת הַפֶּסַח

לְמִי שֶׁיַּעֲלֶה מִכֶּם רִאשׁוֹן לִירוּשָׁלַיִם",
כֵּיוָן שֶׁהִכְנִיס הָרִאשׁוֹן רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ לָעִיר,
זָכָה בְחֶלְקוֹ וְזִכָּה אֶת אֶחָיו עִמּוֹ.
לְעוֹלָם נִמְנִים עָלָיו,
עַד שֶׁיְּהֵא בוֹ כַזַּיִת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.
נִמְנִים וּמוֹשְׁכִים אֶת יְדֵיהֶם מִמֶּנּוּ,
עַד שֶׁיִּשְׁחֹט.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
עַד שֶׁיִּזָּרֵק הַדָּם.

מסכת פסחים פרק ח משנה ד

ד

הַמְּמַנֶּה אֲחֵרִים עִמּוֹ עַל חֶלְקוֹ,
רַשָּׁאִים לִתֵּן לוֹ אֶת שֶׁלּוֹ,
הוּא אוֹכֵל מִשֶּׁלּוֹ וְהֵן אוֹכְלִין מִשֶּׁלָּהֶם.

מסכת פסחים פרק ח משנה ה

ה

זָב שֶׁרָאָה שְׁתֵּי רְאִיּוֹת,
שׁוֹחֲטִים עָלָיו בַּשְּׁבִיעִי.
רָאָה שָׁלוֹשׁ,
שׁוֹחֲטִין עָלָיו בַּשְּׁמִינִי.
וְכֵן שׁוֹמֶרֶת יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם,
שׁוֹחֲטִין עָלֶיהָ בַּשֵּׁנִי.
רָאֲתָה שְׁנֵי יָמִים,
שׁוֹחֲטִים עָלֶיהָ בַּשְּׁלִישִׁי.
וְהַזָּבָה,
שׁוֹחֲטִין עָלֶיהָ בַּשְּׁמִינִי.

מסכת פסחים פרק ח משנה ו

ו

הָאוֹנֵן וְהַמְפַקֵּחַ בַּגַּל,
וְכֵן מִי שֶׁהִבְטִיחוּהוּ לְהוֹצִיאוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִים,
הַחוֹלֶה וְהַזָּקֵן שֶׁהֵן יְכוּלִין לֶאֱכֹל כַּזַּיִת,
שׁוֹחֲטִין עֲלֵיהֶם.
וְעַל כֻּלָּם,
אֵין שׁוֹחֲטִים עֲלֵיהֶם בִּפְנֵי עַצְמָן,
שֶׁלֹּא יְבִיאוּהוּ לִידֵי פְּסוּל.
לְפִיכָךְ, אִם אֵרַע בָּהֶם פְּסוּל,
פְּטוּרִים מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שֵׁנִי,
חוּץ מִן הַמְפַקֵּחַ בַּגַּל,

שֶׁהָיָה טָמֵא מִתְּחִלָּתוֹ.

מסכת פסחים פרק ח משנה ז
(בכתב יד קאופמן, סדורה לפני משנה ו,
ומעתקת שוב בשוליים לפני משנה ח)
ו
אֵין שׁוֹחֲטִין אֶת הַפֶּסַח עַל הַיָּחִיד.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי יוֹסֵה מַתִּיר.
אֲפִלּוּ חֲבוּרָה שֶׁלְּמֵאָה וְאֵינָן יְכוּלִין לֹאכַל כַּזַּיִת,
אֵין שׁוֹחֲטִים עֲלֵיהֶם,
וְאֵין עוֹשִׂין חֲבוּרַת נָשִׁים וַעֲבָדִים וּקְטַנִּים.

מסכת פסחים פרק ח משנה ח
ח
הָאוֹנֵן טוֹבֵל וְאוֹכֵל אֶת פִּסְחוֹ לָעֶרֶב,
אֲבָל לֹא בַקֳּדָשִׁים.
הַשּׁוֹמֵעַ עַל מֵתוֹ,
וְהַמְלַקֵּט עֲצָמוֹת,
טוֹבֵל וְאוֹכֵל בַּקֳּדָשִׁים.
גֵּר שֶׁנִּתְגַּיַּר עֶרֶב פְּסָחִים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
טוֹבֵל וְאוֹכֵל אֶת פִּסְחוֹ לָעֶרֶב;
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
הַפּוֹרֵשׁ מִן הָעָרְלָה כְּפוֹרֵשׁ מִן הַקֶּבֶר.

פרק ט

מסכת פסחים פרק ט משנה א
א
מִי שֶׁהָיָה טָמֵא אוֹ בְדֶרֶךְ רְחוֹקָה,
וְלֹא עָשָׂה אֶת הָרִאשׁוֹן,
יַעֲשֶׂה אֶת הַשֵּׁנִי.
שָׁגַג אוֹ נֶאֱנַס וְלֹא עָשָׂה אֶת הָרִאשׁוֹן,
יַעֲשֶׂה אֶת הַשֵּׁנִי.
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר:
"טָמֵא אוֹ בְדֶרֶךְ רְחוֹקָה"?
שֶׁאֵלּוּ פְּטוּרִין מִן הַהֶכָּרֵת,
וְאֵלּוּ חַיָּבִים בַּהֶכָּרֵת.

מסכת פסחים פרק ט משנה ב

ב

וְאֵי זוֹ הִיא דֶּרֶךְ רְחוֹקָה?
מִן הַמּוֹדִיעִית וְלַחוּץ,
וּכְמִדָּתָהּ לְכָל רוּחַ.
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מֵאִסְקֻפַּת הָעֲזָרָה וְלַחוּץ.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
לְפִיכָךְ נָקוּד עַל הֵ, לוֹמַר:
לֹא מִפְּנֵי שֶׁהִיא רְחוֹקָה וַדַּי,
אֶלָּא מֵאִסְקֻפַּת הָעֲזָרָה וְלַחוּץ.

מסכת פסחים פרק ט משנה ג

ג

מַה בֵּין הָרִאשׁוֹן לַשֵּׁנִי?
הָרִאשׁוֹן אָסוּר בְּבַל יֵרָאֶה וּבַל יִמָּצֵא;
הַשֵּׁנִי, חָמֵץ וּמַצָּה עִמּוֹ בַּבַּיִת.
הָרִאשׁוֹן טָעוּן הַלֵּל בַּאֲכִילָתוֹ,
וְהַשֵּׁנִי אֵינוּ טָעוּן הַלֵּל בַּאֲכִילָתוֹ.
וְזֶה וָזֶה טְעוּנִים הַלֵּל בַּעֲשִׂיָּתָן,
נֶאֱכָלִים צָלִי עַל מַצָּה וּמְרוֹרִים,
וְדוֹחִים אֶת הַשַּׁבָּת.

מסכת פסחים פרק ט משנה ד

ד

הַפֶּסַח שֶׁבָּא בְטֻמְאָה,
לֹא יֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ זָבִים וְזָבוֹת, נִדּוֹת וְיוֹלְדוֹת;
אִם אָכְלוּ, פְּטוּרִים.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר אַף עַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ.

מסכת פסחים פרק ט משנה ה

ה

מַה בֵּין פֶּסַח מִצְרַיִם לְפֶסַח דּוֹרוֹת?
פֶּסַח מִצְרַיִם מַקָּחוֹ מִבֶּעָשׂוֹר,
וְטָעוּן הַזָּיָה וַאֲגֻדַּת אֵזוֹב
עַל הַמַּשְׁקוֹף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת,
וְנֶאֱכָל בְּחִפָּזוֹן לַיְלָה אֶחָד.
וּפֶסַח דּוֹרוֹת נוֹהֵג כָּל שִׁבְעָה.

מסכת פסחים פרק ט משנה ו

ו

אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
שָׁמַעְתִּי שֶׁתְּמוּרַת הַפֶּסַח קְרֵבָה,
וּתְמוּרַת הַפֶּסַח אֵינָהּ קְרֵבָה,
וְאֵין לִי לְפָרֵשׁ.
אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
אֲנִי אֲפָרֵשׁ:
הַפֶּסַח שֶׁנִּמְצָא קֹדֶם לִשְׁחִיטַת הַפֶּסַח,
יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב, וְיִמָּכֵר,
וְיָבִיא בְדָמָיו שְׁלָמִים, וְכֵן תְּמוּרָתוֹ;
לְאַחַר הַפֶּסַח, יָבִיא שְׁלָמִים, וְכֵן תְּמוּרָתוֹ.

מסכת פסחים פרק ט משנה ז

ז

הַמַּפְרִישׁ נְקֵבָה לְפִסְחוֹ,
אוֹ זָכָר בֶּן שְׁתֵּי שָׁנִים,
יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב, וְיִמָּכֵר,
וְיִפְּלוּ דָמָיו לִנְדָבָה.
הַמַּפְרִישׁ פִּסְחוֹ וּמֵת,
לֹא יְבִיאֶנּוּ בְנוֹ אַחֲרָיו לְשֵׁם פֶּסַח,
אֶלָּא לְשֵׁם שְׁלָמִים.

מסכת פסחים פרק ט משנה ח

ח

הַפֶּסַח שֶׁנִּתְעָרַב בַּזְּבָחִים,
יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ, וְיִמָּכְרוּ,
וְיָבִיא בִדְמֵי הַיָּפֶה שֶׁבָּהֶן מִמִּין זֶה,
וּבִדְמֵי הַיָּפֶה שֶׁבָּהֶן מִמִּין זֶה,
וְיַפְסִיד הַמּוֹתָר מִבֵּיתוֹ.
נִתְעָרַב בִּבְכוֹרוֹת,
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם חֲבוּרַת הַכֹּהֲנִים,
יֹאכֵלוּ.

מסכת פסחים פרק ט משנה ט

ט

חֲבוּרָה שֶׁאָבַד פִּסְחָהּ,
אָמְרוּ לְאֶחָד:
"צֵא וּבַקֵּשׁ, וּשְׁחֹט עָלֵינוּ!"
וְהָלַךְ וּמָצָא וְשָׁחַט,

וְהֵם לָקְחוּ וְשָׁחֲטוּ;
אִם שֶׁלּוֹ נִשְׁחַט רִאשׁוֹן,
הוּא אוֹכֵל מִשֶּׁלּוֹ, וְהֵן אוֹכְלִין עִמּוֹ;
וְאִם שֶׁלָּהֶם נִשְׁחַט רִאשׁוֹן,
הוּא אוֹכֵל מִשֶּׁלּוֹ וְהֵן אוֹכְלִין מִשֶּׁלָּהֶם;
וְאִם אֵין יָדוּעַ אֵי זֶה מֵהֶן נִשְׁחַט רִאשׁוֹן,
אוֹ שֶׁשָּׁחֲטוּ שְׁנֵיהֶם כְּאַחַת,
הוּא אוֹכֵל מִשֶּׁלּוֹ, וְהֵם אֵינָן אוֹכְלִים עִמּוֹ,
וְשֶׁלָּהֶם יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵיפָה,
וּפְטוּרִים מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שֵׁנִי.

י
אָמַר לָהֶם:
"אִם אֵחַרְתִּי, שַׁחֲטוּ עָלַי!"
הָלַךְ וּמָצָא וְשָׁחַט,
וְהֵן לָקְחוּ וְשָׁחֲטוּ;
אִם שֶׁלָּהֶם נִשְׁחַט רִאשׁוֹן,
הֵן אוֹכְלִין מִשֶּׁלָּהֶם, וְהוּא אוֹכֵל עִמָּהֶן;
אִם שֶׁלּוֹ נִשְׁחַט רִאשׁוֹן,
הוּא אוֹכֵל מִשֶּׁלּוֹ וְהֵן אוֹכְלִים מִשֶּׁלָּהֶן;
אֵין יָדוּעַ אֵי זֶה מֵהֶן נִשְׁחַט רִאשׁוֹן,
אוֹ שֶׁשָּׁחֲטוּ שְׁנֵיהֶם כְּאַחַת,
הֵם אוֹכְלִים מִשֶּׁלָּהֶם, וְהוּא אֵינוּ אוֹכֵל עִמָּהֶם,
וְשֶׁלּוֹ יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵיפָה,
וּפָטוּר מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שֵׁנִי.

יא
אָמַר לָהֶם וְאָמְרוּ לוֹ,
אוֹכְלִים מִן הָרִאשׁוֹן;
לֹא אָמַר לָהֶם וְלֹא אָמְרוּ לוֹ,
אֵינָן אַחְרָיִים זֶה בָזֶה.

מסכת פסחים פרק ט משנה י
יב
שְׁתֵּי חֲבוּרוֹת שֶׁנִּתְעָרְבוּ פִּסְחֵיהֶם,
אֵלּוּ מוֹשְׁכִים לָהֶם אֶחָד,
וְאֵלּוּ מוֹשְׁכִים לָהֶם אֶחָד;
אֶחָד מֵאֵלּוּ בָא לוֹ אֵצֶל אֵלּוּ,
וְאֶחָד מֵאֵלּוּ בָא לוֹ אֵצֶל אֵלּוּ;
וְכָךְ הֵם אוֹמְרִים:
אִם שֶׁלָּנוּ הוּא הַפֶּסַח הַזֶּה,

יָדֵיךְ מְשׁוּכוֹת מִשֶּׁלָּךְ וְנִמְנֵיתָ עַל שֶׁלָּנוּ;
וְאִם שֶׁלָּךְ הוּא הַפֶּסַח הַזֶּה,
יָדֵינוּ מְשׁוּכוֹת מִשֶּׁלָּנוּ וְנִמְנִינוּ עַל שֶׁלָּךְ.

יג
וְכֵן חָמֵשׁ חֲבוּרוֹת שֶׁלַּחֲמִשָּׁה חֲמִשָּׁה,
וְשֶׁלַּעֲשָׂרָה עֲשָׂרָה,
נִמְשָׁכִים לָהֶם אֶחָד מִכָּל חֲבוּרָה וַחֲבוּרָה,
וְכָךְ הֵם אוֹמְרִים.
(מסכת פסחים פרק ט משנה יא)
שְׁנַיִם שֶׁנִּתְעָרְבוּ פִסְחֵיהֶם,
זֶה מוֹשֵׁךְ לוֹ אֶחָד וְזֶה מוֹשֵׁךְ לוֹ אֶחָד;
זֶה מְמַנֶּה עִמּוֹ אֶחָד מֵהַשּׁוּק,
וְזֶה מְמַנֶּה עִמּוֹ אֶחָד מֵהַשּׁוּק;
זֶה בָא אֵצֶל זֶה וְזֶה בָא אֵצֶל זֶה,
וְכָךְ הוּא אוֹמֵר:
אִם שֶׁלִּי הוּא הַפֶּסַח הַזֶּה,
יָדֵיךְ מְשׁוּכוֹת מִשֶּׁלָּךְ, וְנִמְנֵיתָ עַל שֶׁלִּי;
וְאִם שֶׁלָּךְ הוּא הַפֶּסַח הַזֶּה,
יָדַי מְשׁוּכוֹת מִשֶּׁלִּי וְנִמְנֵיתִי עַל שֶׁלָּךְ.

פרק י

מסכת פסחים פרק י משנה א
א
עֶרֶב פְּסָחִים סָמוּךְ לַמִּנְחָה
לֹא יֹאכַל אָדָם עַד שֶׁתֶּחְשַׁךְ.
אֲפִילוּ עָנִי שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיָּסֵב.
לֹא יִפְחֲתוּ לוֹ מֵאַרְבָּעָה כוֹסוֹת שֶׁלַּיַּיִן,
אֲפִלּוּ מִן הַתַּמְחוּי.

מסכת פסחים פרק י משנה ב
ב
מָזְגוּ לוֹ כוֹס רִאשׁוֹן,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם,
וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן;
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן,

וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם.

מסכת פסחים פרק י משנה ג

ג

הֵבִיאוּ לְפָנָיו,
מְטַבֵּל בַּחֲזֶרֶת עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְפַרְפֶּרֶת הַפַּת.
הֵבִיאוּ לְפָנָיו מַצָּה וַחֲזֶרֶת וַחֲרֹסֶת,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין חֲרֹסֶת מִצְוָה.
רְבִּי לְעָזָר בְּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
מִצְוָה.
וּבַמִּקְדָּשׁ מְבִיאִים לְפָנָיו גּוּפוֹ שֶׁלַּפֶּסַח.

מסכת פסחים פרק י משנה ד

ד

מָזְגוּ לוֹ כוֹס שֵׁנִי,
וְכֵן הַבֵּן שׁוֹאֵל.
אִם אֵין דַּעַת בַּבֵּן,
אָבִיו מְלַמְּדוֹ:
"מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת?
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֵין אָנוּ מְטַבְּלִים אֲפִלּוּ פַּעַם אַחַת,
הַלַּיְלָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְּעָמִים;
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חָמֵץ וּמַצָּה,
הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻלּוֹ מַצָּה;
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִים בָּשָׂר צָלִי שָׁלוּק וּמְבֻשָּׁל,
הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻלּוֹ צָלִי."
לְפִי דַעְתּוֹ שֶׁלַּבֵּן אָבִיו מְלַמְּדוֹ.
מַתְחִיל בִּגְנוּת וּמְסַיֵּם בְּשֶׁבַח,
וְדוֹרֵשׁ מֵ "אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי" (דְּבָרִים כו,ה),
עַד שֶׁהוּא גוֹמֵר כָּל הַפָּרָשָׁה.

מסכת פסחים פרק י משנה ה

ה

רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כָּל שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלוֹשָׁה דְבָרִים אֵלּוּ בַּפֶּסַח,
לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ:
"פֶּסַח, מַצָּה וּמְרוֹרִים.
פֶּסַח,
עַל שֵׁם שֶׁפָּסַח הַמָּקוֹם עַל בָּתֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְמִצְרַיִם.
מְרוֹרִים,
עַל שֵׁם שֶׁמֵּרְרוּ הַמִּצְרִיִּים אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְמִצְרַיִם.
מַצָּה,

עַל שֵׁם שֶׁנִּגְאָלוּ.
לְפִיכָךְ אָנוּ חַיָּבִים לְהוֹדוֹת,
לְהַלֵּל, לְשַׁבֵּחַ, לְפָאֵר, לְרוֹמֵם, לְגַדֵּל
לְמִי שֶׁעָשָׂה לָנוּ וְלַאֲבוֹתֵינוּ אֶת כָּל הַנִּסִּים הָאֵלּוּ,
וְהוֹצִיאָנוּ מֵעַבְדוּת לְחֵרוּת,
וְנֹאמַר לְפָנָיו הַלְלוּיָהּ."

מסכת פסחים פרק י משנה ו

ו
עַד אֵיכָן הוּא אוֹמֵר?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
עַד "אֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה",
וּבֵית הִלֵּל,
עַד "חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ מָיִם".
וְחוֹתֵם בִּגְאֻלָּה.

ז
רִבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
"אֲשֶׁר גְּאָלָנוּ וְגָאַל אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם,
וְהִגִּיעָנוּ הַלַּיְלָה הַזֶּה",
וְאֵינוּ חוֹתֵם.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
"כֵּן יי אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
יַגִּיעֵנוּ לָרְגָלִים הַבָּאִים לִקְרָאתֵנוּ לְשָׁלוֹם,
שְׂמֵחִים בְּבִנְיַן עוֹלָם,
לֹאכַל מִן הַפְּסָחִים וּמִן הַזְּבָחִים
אֲשֶׁר יַגִּיעַ דָּמָם עַל קִיר מִזְבַּחֲךָ לְרָצוֹן,
וְנוֹדֶה לָךְ עַל גְּאֻלָּתֵנוּ.
בָּרוּךְ אַתָּה יי, גָּאַל יִשְׂרָאֵל". <גואל>

מסכת פסחים פרק י משנה ז

ח
מָזְגוּ לוֹ כוֹס שְׁלִישִׁי,
וּבֵרַךְ עַל מְזוֹנוֹ.
רְבִיעִי, גּוֹמֵר אֶת הַהַלֵּל,
וְאוֹמֵר עָלָיו בִּרְכַּת הַשִּׁיר.
בֵּין הַכּוֹסוֹת הָאֵלּוּ,
אִם רָצָה לִשְׁתּוֹת, יִשְׁתֶּה.
בֵּין הַשְּׁלִישִׁי לָרְבִיעִי, לֹא יִשְׁתֶּה.
(מסכת פסחים פרק י משנה ח)
וְאֵין מַפְטִירִים אַחַר הַפֶּסַח אֲפִיקִימוֹן. *<epikômon: דברים הבאים אחר הסעודה>*

יָשְׁנוּ, מִקְצָתָם יֹאכֵלוּ, וְכֻלָּם לֹא יֹאכֵלוּ.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם נִתְנַמְנְמוּ, יֹאכֵלוּ,
וְאִם נִרְדְּמוּ, לֹא יֹאכֵלוּ.

מסכת פסחים פרק י משנה ט
ט
הַפֶּסַח אַחַר חֲצוֹת מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם.
הַפִּגּוּל וְהַנּוֹתָר מְטַמְּאִים אֶת הַיָּדַיִם.
בֵּרַךְ בִּרְכַּת הַפֶּסַח, פָּטַר אֶת שֶׁלַּזֶּבַח,
אֶת שֶׁלַּזֶּבַח, לֹא פָּטַר אֶת שֶׁלַּפֶּסַח.
דִּבְרֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא זוֹ פּוֹטֶרֶת זוֹ,
וְלֹא זוֹ פּוֹטֶרֶת זוֹ.

חסל פסח

מסכת שקלים

פרק א

מסכת שקלים פרק א משנה א
א
בְּאֶחָד בַּאֲדָר,
מַשְׁמִיעִים עַל הַשְּׁקָלִים וְעַל הַכִּלְאַיִם.
וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ,
קוֹרִין אֶת הַמְּגִלָּה בִּכְרַכִּים,
וּמְתַקְּנִים אֶת הַדְּרָכִים וְאֶת הָרְחוֹבוֹת,
וְאֶת מִקְווֹת הַמַּיִם,
וְעוֹשִׂין כָּל צָרְכֵי הָרַבִּים,
וּמְצַיְּנִים אֶת הַקְּבָרוֹת,
וְיוֹצְאִין אַף עַל הַכִּלְאַיִם.

מסכת שקלים פרק א משנה ב
ב

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
בָּרִאשׁוֹנָה,
הָיוּ עוֹקְרִים וּמַשְׁלִיכִים לִפְנֵיהֶם.
מִשֶּׁרַבּוּ עוֹבְרֵי עֲבֵרָה,
הָיוּ מַשְׁלִיכִים עַל הַדְּרָכִים;
הִתְקִינוּ שֶׁיְּהוּ מַבְקִירִים אֶת כָּל הַשָּׂדֶה.

מסכת שקלים פרק א משנה ג
ג
בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ,
שֻׁלְחָנוֹת יָשְׁבוּ בַמְּדִינָה.
בְּעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה, יָשְׁבוּ בַמִּקְדָּשׁ;
מִשֶּׁיָּשְׁבוּ בַמִּקְדָּשׁ, הִתְחִילוּ לְמַשְׁכֵּן.
וְאֶת מִי מְמַשְׁכְּנִים?
לְוִיִּם וְיִשְׂרְאֵלִים,
גֵּרִים וַעֲבָדִים מְשֻׁחְרָרִים,
אֲבָל לֹא נָשִׁים וְלֹא עֲבָדִים וְלֹא קְטַנִּים.
וְכָל קָטָן שֶׁהִתְחִיל אָבִיו לִשְׁקוֹל עַל יָדוֹ,
אֵינוֹ פוֹסֵק.
וְאֵין מְמַשְׁכְּנִין אֶת הַכֹּהֲנִים,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.

מסכת שקלים פרק א משנה ד
ד
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
הֵעִיד בֶּן בּוּכְרִי בְּיַבְנֶה,
שֶׁכָּל כֹּהֵן שֶׁהוּא שׁוֹקֵל אֵינוֹ חוֹטֵא.
אָמַר לוֹ רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי:
לֹא כִי,
אֶלָּא שֶׁכָּל כֹּהֵן שֶׁאֵינוֹ שׁוֹקֵל, חוֹטֵא,
אֶלָּא שֶׁהַכֹּהֲנִים דּוֹרְשִׁים מִקְרָא זֶה לְעַצְמָן:
"וְכָל מִנְחַת כֹּהֵן כָּלִיל תִּהְיֶה לֹא תֵאָכֵל" (וַיִּקְרָא ו,טז)
הוֹאִיל וְהָעֹמֶר וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים שֶׁלָּנוּ,
הֵיאָךְ הֵן נֶאֱכָלִים?

מסכת שקלים פרק א משנה ה
ה
אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
אֵין מְמַשְׁכְּנִים נָשִׁים וַעֲבָדִים וּקְטַנִּים,
אֲבָל אִם שָׁקְלוּ, מְקַבְּלִים מִיָּדָם.
נָכְרִי וְכוּתִי שֶׁשָּׁקְלוּ, אֵין מְקַבְּלִים מִיָּדָם.

אֵין מְקַבְּלִים מִיָּדָם קִנֵּי זָבִין וְקִנֵּי זָבוֹת וְקִנֵּי יוֹלְדוֹת;
חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת מְקַבְּלִים מִיָּדָם.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא נִדָּר וְנִדָּב,
מְקַבְּלִים מִיָּדָם;
וְכָל שֶׁאֵינוּ לֹא נִדָּר וְלֹא נִדָּב,
אֵין מְקַבְּלִים מִיָּדָם.
וְכֵן הוּא מְפֹרָשׁ עַל יְדֵי עֶזְרָה: (עזרא ד,ג)
"לֹא לָכֶם וָלָנוּ לִבְנוֹת בַּיִת לֵאלֹהֵינוּ".

מסכת שקלים פרק א משנה ו
ו
וְאֵלּוּ חַיָּבִין בַּקָּלְבּוֹן:
לְוִיִּם וְיִשְׂרְאֵל גֵּרִים וַעֲבָדִים מְשֻׁחְרָרִים,
אֲבָל לֹא נָשִׁים וְלֹא עֲבָדִים וְלֹא קְטַנִּים.
הַשּׁוֹקֵל עַל יַד עֶבֶד, וְעַל יַד אִשָּׁה,
וְעַל יַד כֹּהֵן, וְעַל יַד הַקָּטָן, פָּטוּר.
עַל יָדוֹ וְעַל יַד חֲבֵרוֹ, חַיָּב קָלְבּוֹן אֶחָד.
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
שְׁנֵי קָלְבּוֹנוֹת.
נָתַן סֶלַע לִטֹּל שֶׁקֶל,
חַיָּב שְׁנֵי קָלְבּוֹנוֹת.

מסכת שקלים פרק א משנה ז
ז
הַשּׁוֹקֵל עַל יַד עָנִי וְעַל יַד שְׁכֵנוֹ
וְעַל יַד בֶּן עִירוֹ, פָּטוּר.
וְאִם הִלְוָן, חַיָּב.
הָאַחִים הַשּׁוּתָפִין שֶׁחַיָּבִים בַּקָּלְבּוֹן,
פְּטוּרִים מִמַּעְשַׂר בְּהֵמָה;
וְשֶׁחַיָּבִים בְּמַעְשַׂר בְּהֵמָה,
פְּטוּרִים מִן הַקָּלְבּוֹן.
וְכַמָּה הוּא קָלְבּוֹן?
מָעָה כֶסֶף.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
חֵצִי.

פרק ב

מסכת שקלים פרק ב משנה א

א

מְצָרְפִין שְׁקָלִים דַּרְכּוֹנוֹת מִפְּנֵי מַשּׂוֹי הַדֶּרֶךְ.
כְּשֵׁם שֶׁהָיוּ שׁוֹפָרוֹת בַּמִּקְדָּשׁ,
כָּךְ הָיוּ בַמְּדִינָה.
בְּנֵי הָעִיר שֶׁשִּׁלְּחוּ אֶת שִׁקְלֵיהֶם,
וְנִגְנְבוּ אוֹ שֶׁאָבְדוּ,
אִם נִתְרְמָה הַתְּרוּמָה, נִשְׁבָּעִים לַגִּזְבָּרִים,
וְאִם לָאו, נִשְׁבָּעִים לִבְנֵי הָעִיר,
וּבְנֵי הָעִיר שׁוֹקְלִים תַּחְתֵּיהֶם.
נִמְצְאוּ, אוֹ שֶׁהֶחְזִירוּם הַגַּנָּבִים,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ שְׁקָלִים,
וְאֵין עוֹלִים לָהֶם לְשָׁנָה הַבָּאָה.

מסכת שקלים פרק ב משנה ב

ב

הַנּוֹתֵן שִׁקְלוֹ לַחֲבֵרוֹ לִשְׁקוֹל עַל יָדוֹ,
וּשְׁקָלוֹ עַל יְדֵי עַצְמוֹ,
אִם נִתְרְמָה הַתְּרוּמָה,
מָעַל.
הַשּׁוֹקֵל שִׁקְלוֹ מִן הַהֶקְדֵּשׁ,
אִם נִתְרְמָה הַתְּרוּמָה,
וְאִם קָרְבָה הַבְּהֵמָה,
מָעַל.
מִמַּעֲשֵׂר שֵׁנִי, וּמִדְּמֵי שְׁבִיעִית,
יֹאכַל כְּנֶגְדָּן.

מסכת שקלים פרק ב משנה ג

ג

הַמְכַנֵּס מָעוֹת וְאָמַר:
"הֲרֵי אֵלּוּ שִׁקְלִי",
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מוֹתָרָן נְדָבָה.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
מוֹתָרָן חֻלִּים.
"שֶׁאָבִיא מֵהֶן שִׁקְלִי",
שָׁוִים שֶׁהַמּוֹתָר חֻלִּין.
"אֵלּוּ לְחַטָּאתִי",
שָׁוִים שֶׁהַמּוֹתָר נְדָבָה;
"שֶׁאָבִיא מֵהֶן חַטָּאתִי",

שָׁוִים שֶׁהַמּוֹתָר חֻלִּים.

מסכת שקלים פרק ב משנה ד

ד

אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
מַה בֵּין שְׁקָלִים לַחַטָּאת?
אֶלָּא שֶׁהַשְּׁקָלִים, יֵשׁ לָהֶם קִצְבָה,
וְלַחַטָּאת אֵין לָהּ קִצְבָה.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף לִשְׁקָלִים אֵין לָהֶם קִצְבָה;

ה

שֶׁכְּשֶׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַגּוֹלָה,
הָיוּ שׁוֹקְלִים דַּרְכּוֹנוֹת,
חָזְרוּ לִשְׁקוֹל סְלָעִים,
חָזְרוּ לִשְׁקוֹל טְבָעִים,
בִּקְּשׁוּ לִשְׁקוֹל דִּינָרִים.
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
אַף עַל פִּי כֵן, יַד כֻּלָּם שָׁוָה,
אֲבָל חַטָּאת,
זֶה מֵבִיא בְּסֶלַע, וְזֶה מֵבִיא בִשְׁתַּיִם,
וְזֶה מֵבִיא בְשָׁלוֹשׁ.

מסכת שקלים פרק ב משנה ה

ו

מוֹתַר שְׁקָלִים, חֻלִּים.
מוֹתַר עֲשִׂירִית הָאֵפָה,
מוֹתַר קִנֵּי זָבִים, קִנֵּי זָבוֹת, קִנֵּי יוֹלְדוֹת,
חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת,
מוֹתָרָן נְדָבָה.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא בָא מִשּׁוּם חֵטְא וּמִשּׁוּם אַשְׁמָה,
מוֹתָרָן נְדָבָה.

ז

מוֹתַר עוֹלָה לָעוֹלָה.
מוֹתַר מִנְחָה לַמִּנְחָה.
מוֹתַר שְׁלָמִים לִשְׁלָמִים.
מוֹתַר הַפֶּסַח לִשְׁלָמִים.
מוֹתַר נְזִירִים לִנְזִירִים.
מוֹתַר נָזִיר לִנְדָבָה.

מוֹתַר שְׁבוּיִים לִשְׁבוּיִים.
מוֹתַר שָׁבוּי לְאוֹתוֹ שָׁבוּי.
מוֹתַר עֲנִיִּים לַעֲנִיִּים.
מוֹתַר עָנִי לְאוֹתוֹ עָנִי.
מוֹתַר הַמֵּתִים לַמֵּתִים.
מוֹתַר הַמֵּת לְיוֹרְשָׁיו.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
מוֹתַר הַמֵּת יְהֵא מֻנָּח עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ.
רַבִּי נָתָן אוֹמֵר:
מוֹתַר הַמֵּת, בּוֹנִים לוֹ נֶפֶשׁ עַל קִבְרוֹ.

פרק ג

מסכת שקלים פרק ג משנה א

א

בִּשְׁלֹשָׁה פְרָקִים בַּשָּׁנָה
תּוֹרְמִין אֶת הַלִּשְׁכָּה:
בִּפְרַס הַפֶּסַח,
בִּפְרַס עֲצֶרֶת,
בִּפְרַס הֶחָג,
וְהֵן גְּרָנוֹת שֶׁלְּמַעְשַׂר בְּהֵמָה.
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בַאֲדָר,
בְּאֶחָד בְּסִיוָן,
בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶאֱלוּל.
רַבִּי לְעָזָר וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
בְּאֶחָד בְּנִיסָן,
בְּאֶחָד בְּסִיוָן,
בְּאֶחָד בְּתִשְׁרִי.
וְלָמָּה אָמְרוּ בְעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶאֱלוּל,
וְלֹא אָמְרוּ בְאֶחָד בְּתִשְׁרִי?
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יוֹם טוֹב,
וְאֵי אֶפְשָׁר לְעַשֵּׂר בְּיוֹם טוֹב,
לְפִיכָךְ הִקְדִּימוּהוּ בְעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶאֱלוּל.

מסכת שקלים פרק ג משנה ב

ב

בְּשָׁלוֹשׁ קֻפּוֹת שֶׁלְּשָׁלוֹשׁ שָׁלוֹשׁ סְאִים

תּוֹרְמִין אֶת הַלִּשְׁכָּה,
וְכָתוּב עֲלֵיהֶם אָלֶ"ף בֵּי"ת גִּימֶ"ל.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
יְוָנִית כָּתוּב עֲלֵיהֶם אַלְפָּ"א בִּיטָ"א גַּמָּ"א.
אֵין הַתּוֹרֵם נִכְנָס לֹא בְפַרְגּוֹד חָפוּת,
וְלֹא בְמִנְעָל, וְלֹא בְסַנְדָּל,
וְלֹא בִתְפִלָּה, וְלֹא בְקָמִיעַ;
שֶׁמָּא יַעֲנִי, וְיֹאמְרוּ:
מֵעֲוֹן הַלִּשְׁכָּה הֶעֱנִי,
אוֹ שֶׁמָּא יַעֲשִׁיר וְיֹאמְרוּ:
מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה הֶעֱשִׁיר;
שֶׁאָדָם צָרִיךְ לָצֵאת יְדֵי הַבְּרִיּוֹת
כְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא צָרִיךְ לָצֵאת יְדֵי הַמָּקוֹם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (במדבר לב,כב)
"וִהְיִיתֶם נְקִיִּם מֵיי וּמִיִּשְׂרָאֵל",
וְאוֹמֵר: (משלי ג,ד)
"וּמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם".

מסכת שקלים פרק ג משנה ג

ג

שֶׁלְּבֵית רַבָּן גַּמְלִיאֵל
הָיָה נִכְנָס וְשִׁקְלוֹ בֵּין אֶצְבְּעוֹתָיו,
וְזוֹרְקוֹ לִפְנֵי הַתּוֹרֵם,
וְהַתּוֹרֵם מִתְכַּוֵּן וְדוֹחֲפוֹ לַקֻּפָּה.
אֵין הַתּוֹרֵם תּוֹרֵם עַד שֶׁיֹּאמַר לָהֶם:
"אֶתְרֹם",
וְהֵן אוֹמְרִים לוֹ:
"תְּרֹם, תְּרֹם, תְּרֹם!"
שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים.

מסכת שקלים פרק ג משנה ד

ד

תָּרַם אֶת הָרִאשׁוֹנָה, וְחִפָּה בְּקֻטַבְלָיוֹת,
שְׁנִיָּה, וְחִפָּה בְּקֻטַבְלָיוֹת,
שְׁלִישִׁית לֹא הָיָה מְחַפָּה.
וְלָמָּה לֹא הָיָה מְחַפָּה?
שֶׁמָּא יִשְׁכַּח וְיִתְרֹם מִן הַדָּבָר הַתָּרוּם.
תָּרַם אֶת הָרִאשׁוֹנָה לְשֵׁם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
שְׁנִיָּה לְשֵׁם הַכְּרַכִּים הַמֻּקָּפִים לָהּ,
שְׁלִישִׁית לְשֵׁם בָּבֶל וּלְשֵׁם מָדַי וּלְשֵׁם מְדִינוֹת הָרְחוֹקוֹת.

פרק ד

מסכת שקלים פרק ד משנה א

א

הַתְּרוּמָה מָה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ?
לוֹקְחִין בָּהּ תְּמִידִים וּמוּסָפִים וְנִסְכֵּיהֶם,
וְהָעֹמֶר וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים,
וְכָל קָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר.
שׁוֹמְרֵי סְפָחִים בַּשְּׁבִיעִית,
נוֹטְלִים שְׂכָרָן מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף הָרוֹצֶה מִתְנַדֵּב שׁוֹמֵר חִנָּם.
אָמְרוּ לוֹ:
אַף אַתָּה אוֹמֵר שֶׁאֵינָן בָּאִים אֶלָּא מִשֶּׁלַּצִּבּוּר.

מסכת שקלים פרק ד משנה ב

ב

פָּרָה וְשָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ וְלָשׁוֹן שֶׁלִּזְהוֹרִית
בָּאִים מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה.
כֶּבֶשׁ פָּרָה וְכֶבֶשׁ שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ וְלָשׁוֹן שֶׁבֵּין קַרְנָיו,
וְאַמַּת הַמַּיִם וְחוֹמַת הָעִיר וּמִגְדְּלוֹתֶיהָ,
וְכָל צָרְכֵי הָעִיר
בָּאִים מִשְּׁיָרֵי הַלִּשְׁכָּה.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
כֶּבֶשׁ פָּרָה,
כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים עוֹשִׂין אוֹתוֹ מִשֶּׁלְּעַצְמָן.

מסכת שקלים פרק ד משנה ג

ג

מוֹתַר שְׁיָרֵי לִשְׁכָּה מָה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהֶן?
לוֹקְחִין בָּהֶן יֵינוֹת וּשְׁמָנִים וּסְלָתוֹת,
וְהַשָּׂכָר לַהֶקְדֵּשׁ.
דִּבְרֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין מִשְׂתַּכְּרִין בְּשֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ וְלֹא מִשֶּׁלָּעֲנִיִּים.

מסכת שקלים פרק ד משנה ד

ד

מוֹתַר הַתְּרוּמָה מָה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ?

רִקּוּעֵי זָהָב צִפּוּי לְבֵית קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
מוֹתַר הַפֵּרוֹת לְקַיִץ הַמִּזְבֵּחַ,
וּמוֹתַר תְּרוּמָה לִכְלֵי שָׁרֵת.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מוֹתַר תְּרוּמָה לְקַיִץ הַמִּזְבֵּחַ,
וּמוֹתַר נְסָכִים לִכְלֵי שָׁרֵת.
רַבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר:
מוֹתַר נְסָכִים לְקַיִץ הַמִּזְבֵּחַ,
וּמוֹתַר תְּרוּמָה לִכְלֵי שָׁרֵת.
וְזֶה וָזֶה לֹא הָיוּ מוֹדִים בַּפֵּרוֹת.

מסכת שקלים פרק ד משנה ה
ה
מוֹתַר הַקְּטֹרֶת מָה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ?
מַפְרִישִׁין מִמֶּנָּה שְׂכַר הָאֻמָּנִים,
וּמְחַלְּלִים אוֹתָהּ עַל מָעוֹת הָאֻמָּנִים,
וְנוֹתְנִים אוֹתָהּ לָאֻמָּנִים בִּשְׂכָרָן,
וְחוֹזְרִים וְלוֹקְחִין אוֹתָהּ מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה.
אִם בָּא חָדָשׁ בִּזְמַנּוֹ,
לוֹקְחִין אוֹתָהּ מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה,
וְאִם לָאו, מִן הַיְשָׁנָה.

מסכת שקלים פרק ד משנה ו
ו
הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו,
וְהָיוּ בָהֶן דְּבָרִים רְאוּיִין לְקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר,
יִנָּתְנוּ לָאֻמָּנִים בִּשְׂכָרָן.
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
אָמַר לוֹ בֶן עַזַּי:
אֵינָהּ הִיא הַמִּדָּה,
אֶלָּא מַפְרִישִׁין מֵהֶן שְׂכַר הָאֻמָּנִים,
וּמְחַלְּלִין אוֹתָן עַל מָעוֹת הָאֻמָּנִים,
וְנוֹתְנִין אוֹתָם לָאֻמָּנִין בִּשְׂכָרָן,
וְחוֹזְרִים וְלוֹקְחִים אוֹתָם מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה.

מסכת שקלים פרק ד משנה ז
ז
הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו,
וְהָיְתָה בָהֶן בְּהֵמָה רְאוּיָה עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
זְכָרִים וּנְקֵבוֹת,

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
זְכָרִים יִמָּכְרוּ לְצָרִיכֵי עוֹלוֹת,
וּנְקֵבוֹת יִמָּכְרוּ לְצָרִיכֵי זִבְחֵי שְׁלָמִים,
וְיָבִיא בִדְמֵיהֶם עוֹלוֹת,
וּדְמֵיהֶם יִפְּלוּ עִם שְׁאָר נְכָסִים לְבֶדֶק הַבַּיִת.

ח
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
זְכָרִים עַצְמָן יִקָּרְבוּ עוֹלוֹת,
וּנְקֵבוֹת יִמָּכְרוּ לְצָרִיכֵי זִבְחֵי שְׁלָמִים,
וְיָבִיא בִדְמֵיהֶם עוֹלוֹת,
וּשְׁאָר נְכָסִים יִפְּלוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת.

ט
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
מִדִּבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הִשְׁוָה אֶת מִדָּתוֹ,
וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ חָלַק.
אָמַר רַבִּי פַּפְּיַס:
שָׁמַעְתִּי דִבְרֵי שְׁנֵיהֶם,
הַמַּקְדִּישׁ בְּפֵרוּשׁ כְּדִבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר,
וְהַמַּקְדִּישׁ סְתָם כְּדִבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ.

מסכת שקלים פרק ד משנה ח
י
הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו,
וְהָיוּ בָהֶם דְּבָרִים רְאוּיִם עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
יֵינוֹת וּשְׁמָנִים וְעוֹפוֹת,
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
יִמָּכְרוּ לְצָרִיכֵי אוֹתוֹ הַמִּין,
וְיָבִיא בִדְמֵיהֶם עוֹלוֹת,
וּשְׁאָר נְכָסִים יִפְּלוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת.

מסכת שקלים פרק ד משנה ט
יא
אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם,
מְשַׁעֲרִים אֶת הַלִּשְׁכָּה.
כָּל הַמְקַבֵּל עָלָיו לְסַפֵּק סְלָתוֹת מֵאַרְבַּע,
עָמְדוּ מִשָּׁלֹשׁ, יְסַפֵּק מֵאַרְבַּע;
מִשָּׁלֹשׁ, וְעָמְדוּ מֵאַרְבַּע, יְסַפֵּק מֵאַרְבַּע;

שֶׁהַיַּד הֶקְדֵּשׁ לָעֶלְיוֹנָה.
אִם הִתְלִיעָה סֹלֶת, הִתְלִיעָה לוֹ,
וְאִם הֶחְמִיץ יַיִן, הֶחְמִיץ לוֹ.
וְאֵינוּ מְקַבֵּל אֶת מָעוֹתָיו,
עַד שֶׁיְּהֵא הַמִּזְבֵּחַ מְרַצֶּה.

פרק ה

מסכת שקלים פרק ה משנה א

א
וְאֵלּוּ הֵן הַמְמֻנִּים שֶׁהָיוּ בַמִּקְדָּשׁ:
יוֹחָנָן בֶּן פִּינְחָס עַל הַחוֹתָמוֹת,
אֲחִיָּה עַל הַנְּסָכִים,
מַתִּתְיָה בֶּן שְׁמוּאֵל עַל הַפְּיָסוֹת,
פְּתַחְיָה עַל הַקִּנִּים;
פְּתַחְיָה זֶהוּא מָרְדְּכַי.
וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ פְּתַחְיָה?
שֶׁהוּא פוֹתֵחַ דְּבָרִים וְדוֹרְשָׁן,
וְיוֹדֵעַ בְּשִׁבְעִים לָשׁוֹן.

ב
בֶּן אֲחִיָּה עַל חֳלִי מֵעַיִם, <חֱלִי>
נְחוּנְיָה חוֹפֵר שִׁיחִים,
גְּבִינֵי כָרוֹז,
בֶּן גֶּבֶר עַל נְעִילַת שְׁעָרִים,
בֶּן בָּבִי עַל הַפָּקִיעַ,
בֶּן אַרְזָה עַל הַצִּלְצָל,
הָגְרַס בֶּן לֵוִי עַל הַשִּׁיר,
בֵּית גַּרְמוּ עַל מַעֲשֵׂה לֶחֶם הַפָּנִים,
בֵּית אַבְטִינָס עַל מַעֲשֵׂה הַקְּטֹרֶת,
וְאֶלְעָזָר עַל הַפָּרֹכוֹת,
וּפִינְחָס עַל הַמַּלְבּוּשׁ. <המלביש>

מסכת שקלים פרק ה משנה ב

ג
אֵין פּוֹחֲתִים מִשְּׁלשָׁה גִזְבָּרִים,
וּמִשִּׁבְעָה מַרְכּוּלִים,
וְאֵין עוֹשִׂין סְרָרָה עַל הַצִּבּוּר בְּמָמוֹן פָּחוּת מִשְּׁנַיִם,
חוּץ מִבֶּן אֲחִיָּה שֶׁעַל חֳלִי מֵעַיִם,

וְאֶלְעָזָר שֶׁעַל הַפָּרְכוֹת,
שֶׁאוֹתָם קִבְּלוּ צִבּוּר עֲלֵיהֶם.

מסכת שקלים פרק ה משנה ג
ד
אַרְבָּעָה חוֹתָמוֹת הָיוּ בַמִּקְדָּשׁ,
וְכָתוּב עֲלֵיהֶם:
עֵגֶל, זָכָר, גְּדִי, וְחוֹטֵא.
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
חֲמִשָּׁה הָיוּ, וַאֲרָמִית כָּתוּב עֲלֵיהֶם:
עֵגַל, דְּכַר, גְּדִי, חוֹטֵא דַל וְחוֹטֵא עָשִׁיר.
עֵגַל מְשַׁמֵּשׁ עִם נִסְכֵּי בָקָר,
גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים, זְכָרִים וּנְקֵבוֹת;
גְּדִי מְשַׁמֵּשׁ עִם נִסְכֵּי צֹאן,
גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים, זְכָרִים וּנְקֵבוֹת,
חוּץ מִשֶּׁלָּאֵילִים;
אַיִל מְשַׁמֵּשׁ עִם נִסְכֵּי אֵילִים בִּלְבַד;
חוֹטֵא מְשַׁמֵּשׁ עִם נִסְכֵּי שָׁלוֹשׁ בְּהֵמוֹת שֶׁלִּמְצֹרָע.

מסכת שקלים פרק ה משנה ד
ה
מִי שֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ נְסָכִים,
הוֹלֵךְ לוֹ אֵצֶל יוֹחָנָן,
שֶׁהוּא מְמֻנֶּה עַל הַחוֹתָמוֹת,
וְנוֹתֵן לוֹ מָעוֹת וּמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ חוֹתָם.
בָּא לוֹ אֵצֶל אֲחִיָּה,
שֶׁהוּא מְמֻנֶּה עַל הַנְּסָכִים,
וְנוֹתֵן לוֹ חוֹתָם,
וּמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ נְסָכִים.
וְלָעֶרֶב בָּאִין זֶה אֵצֶל זֶה,
וַאֲחִיָּה מוֹצִיא אֶת הַחוֹתָמוֹת,
וּמְקַבֵּל כְּנֶגְדָּן מָעוֹת;
אִם הוֹתִירוּ, הוֹתִירוּ לַהֶקְדֵּשׁ,
וְאִם פָּחֲתוּ, יְשַׁלֵּם יוֹחָנָן מִבֵּיתוֹ,
שֶׁהַיַּד הֶקְדֵּשׁ לָעֶלְיוֹנָה.

מסכת שקלים פרק ה משנה ה
ו
מִי שֶׁאָבַד חוֹתָמוֹ,
מַמְתִּינִים לוֹ עַד הָעֶרֶב,
אִם מָצְאוּ לוֹ כְּדֵי חוֹתָמוֹ, נוֹתְנִין לוֹ;

וְאִם לָאו, לֹא הָיָה לוֹ;
וְשֵׁם כָּל הַיּוֹם כָּתוּב עֲלֵיהֶן מִפְּנֵי הָרַמָּאִים.

מסכת שקלים פרק ה משנה ו

ז

שְׁתֵּי לְשָׁכוֹת הָיוּ בַמִּקְדָּשׁ:
אַחַת, לִשְׁכַּת חֲשָׁיִים,
וְאַחַת, לִשְׁכַּת הַכֵּלִים.
לִשְׁכַּת חֲשָׁיִים,
יִרְאֵי חֵטְא נוֹתְנִין לְתוֹכָהּ בַּחֲשַׁי,
וַעֲנִיִּים בְּנֵי טוֹבִים מִתְפַּרְנְסִין מִתּוֹכָהּ בַּחֲשַׁי.
לִשְׁכַּת הַכֵּלִים,
כָּל מִי שֶׁהוּא מִתְנַדֵּב כְּלִי,
זוֹרְקוֹ לְתוֹכָהּ,
וְאַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם,
הַגִּזְבָּרִין פּוֹתְחִים אוֹתָהּ,
כְּלִי שֶׁמָּצְאוּ בוֹ צֹרֶךְ לְבֶדֶק הַבַּיִת,
מַנִּיחִים אוֹתוֹ,
וְהַשְּׁאָר נִמְכָּרִים, <וְהַשְּׁאַר>
וּדְמֵיהֶם נוֹפְלִים לְלִשְׁכַּת בֶּדֶק הַבַּיִת.

פרק ו

מסכת שקלים פרק ו משנה א

א

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שׁוֹפָרוֹת,
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שֻׁלְחָנוֹת,
וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הִשְׁתַּחֲוָיוֹת הָיוּ בַמִּקְדָּשׁ.
שֶׁלְּבֵית רַבָּן גַּמְלִיאֵל
וְשֶׁלְּבֵית רַבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים,
הָיוּ מִשְׁתַּחֲוִין בְּאַרְבַּע עֶשְׂרֵה.
וְאֵיכָן הָיְתָה יְתֵרָה?
כְּנֶגֶד דִּיר הָעֵצִים,
שֶׁכֵּן מָסֹרֶת בְּיָדָם מֵאֲבוֹתֵיהֶם,
שֶׁשָּׁם הָאָרוֹן גָּנוּז.

מסכת שקלים פרק ו משנה ב

ב

מַעֲשֶׂה בְכֹהֵן אֶחָד שֶׁהָיָה מִתְעַסֵּק,

וְרָאָה אֶת הָרִצְפָּה שֶׁהִיא מְשֻׁנָּה מֵחֲבֵרוֹתֶיהָ.
בָּא וְאָמַר לַחֲבֵרוֹ,
וְלֹא הִסְפִּיק לִגְמוֹר אֶת הַדָּבָר,
עַד שֶׁיָּצְתָה נִשְׁמָתוֹ,
וְיָדְעוּ בְיִחוּד שֶׁשָּׁם הָאָרוֹן גָּנוּז.

מסכת שקלים פרק ו משנה ג
ג
וְאֵיכָן הָיוּ הַשְׁתַּחֲוָיוֹת הָאֵלּוּ?
אַרְבַּע בַּצָּפוֹן, וְאַרְבַּע בַּדָּרוֹם,
שָׁלוֹשׁ בַּמִּזְרָח, וּשְׁתַּיִם בַּמַּעֲרָב,
כְּנֶגֶד הַשְּׁעָרִים.
שְׁעָרִים דְּרוֹמִיִּים סְמוּכִים לַמַּעֲרָב:
שַׁעַר הָעֶלְיוֹן, שַׁעַר הַדֶּלֶק,
שַׁעַר הַבְּכוֹרוֹת, שַׁעַר הַמַּיִם.
וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ שַׁעַר הַמַּיִם?
שֶׁבּוֹ מַכְנִיסִים צְלוֹחִית שֶׁלַּמַּיִם שֶׁלְּנִסּוּךְ בֶּחָג.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: <ליעזר>
בּוֹ הַמַּיִם מְפַכִּים וַעֲתִידִים לִהְיוֹת יוֹצְאִין
מִתַּחַת מִפְתַּן הַבַּיִת.

ד
לְעֻמָּתָן בַּצָּפוֹן סְמוּכִים לַמַּעֲרָב:
שַׁעַר יְכָנְיָה, שַׁעַר הַקָּרְבָּן,
שַׁעַר הַנָּשִׁים, שַׁעַר הַשִּׁיר.
וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ שַׁעַר יְכָנְיָה?
שֶׁבּוֹ יָצָא יְכָנְיָה בְגָלוּתוֹ. <וגלותו>
וְשֶׁבַּמִּזְרָח שַׁעַר נִיקָנוֹר,
וּשְׁנֵי פִשְׁפָשִׁים הָיוּ לוֹ,
אֶחָד בִּימִינוֹ וְאֶחָד בִּשְׂמֹאלוֹ.
וּשְׁנַיִם בַּמַּעֲרָב שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶן שֵׁם.

מסכת שקלים פרק ו משנה ד
ה
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שֻׁלְחָנוֹת הָיוּ בַמִּקְדָּשׁ:
שְׁמוֹנָה שֶׁלַּשַּׁיִשׁ בְּבֵית הַמִּטְבְּחַיִם,
שֶׁעֲלֵיהֶן מְדִיחִין אֶת הַקְּרָבַיִם;
וּשְׁנַיִם בְּמַעֲרַב הַכֶּבֶשׁ,
אֶחָד שֶׁלַּשַּׁיִשׁ וְאֶחָד שֶׁלַּכֶּסֶף.
עַל שֶׁלַּשַּׁיִשׁ נוֹתְנִים אֶת הָאֵבָרִים,
וְעַל שֶׁלַּכֶּסֶף נוֹתְנִים כְּלֵי שָׁרֵת;

וּשְׁנַיִם בָּאוּלָם מִבִּפְנִים עַל פֶּתַח הַבַּיִת,
אֶחָד שֶׁלַּשַּׁיִשׁ וְאֶחָד שֶׁלַּזָּהָב.
עַל שֶׁלַּשַּׁיִשׁ נוֹתְנִין אֶת לֶחֶם הַפָּנִים בִּכְנִיסָתוֹ,
וְעַל שֶׁלַּזָּהָב בִּיצִיאָתוֹ,
שֶׁמַּעֲלִים בַּקֹּדֶשׁ וְלֹא מוֹרִידִים;
וְאֶחָד שֶׁלַּזָּהָב מִבִּפְנִים,
שֶׁעָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים תָּמִיד.

מסכת שקלים פרק ו משנה ה
ו
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שׁוֹפָרוֹת הָיוּ בַמִּקְדָּשׁ,
וְכָתוּב עֲלֵיהֶם:
תִּקְלִין חַדְתִּין וְתִקְלִין עַתִּיקִין,
קִנִּים וְגוֹזָלֵי עוֹלָה,
עֵצִים וּלְבוֹנָה,
זָהָב לַכַּפֹּרֶת,
שִׁשָּׁה לִנְדָבָה.
תִּקְלִין חַדְתִּין, שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה,
וְעַתִּיקִין, מִי שֶׁלֹּא שָׁקַל אֶשְׁתָּקַד,
שׁוֹקֵל לְשָׁנָה הַבָּאָה;

ז
קִנִּים, הֵן תּוֹרִין;
וְגוֹזָלֵי עוֹלָה, הֵן בְּנֵי יוֹנָה,
כֻּלָּם עוֹלוֹת.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
קִנִּים, אֶחָד חַטָּאת וְאֶחָד עוֹלָה,
וְגוֹזָלֵי עוֹלָה, כֻּלָּם עוֹלוֹת.

מסכת שקלים פרק ו משנה ו
ח
הָאוֹמֵר:
"הֲרֵי עָלַי עֵצִים",
לֹא יִפְחֹת מִשְּׁנֵי גִיזִרִין;
"לְבוֹנָה",
לֹא יִפְחֹת מִן הַקֹּמֶץ;
"זָהָב",
לֹא יִפְחֹת מִדִּינַר זָהָב.
שִׁשָּׁה לִנְדָבָה.
"נְדָבָה",

מָה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ?
לוֹקְחִין בָּהּ עוֹלוֹת,
הַבָּשָׂר לַשֵּׁם וְהָעוֹרוֹת לַכֹּהֲנִים.
זֶה מִדְרָשׁ דָּרַשׁ יְהוֹיָדָע כֹּהֵן גָּדוֹל:
"אָשָׁם הוּא, אָשֹׁם אָשַׁם לַיי" (וַיִּקְרָא ה,יט),
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא בָּא מִשּׁוּם חֵט וּמִשּׁוּם אַשְׁמָה,
יִלָּקְחוּ בוֹ עוֹלוֹת,
הַבָּשָׂר לַשֵּׁם, וְהָעוֹרוֹת לַכֹּהֲנִים.
נִמְצְאוּ שְׁנֵי כְתוּבִים קַיָּמִים:
אָשָׁם לַיי וְאָשָׁם לַכֹּהֵן,
וְאוֹמֵר: (מלכים ב יב,יז)
"כֶּסֶף אָשָׁם וְכֶסֶף חַטָּאוֹת לֹא יוּבָא בֵית יי,
לַכֹּהֲנִים יִהְיוּ".

פרק ז

מסכת שקלים פרק ז משנה א

א

מָעוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ בֵין שְׁקָלִים לִנְדָבָה:
קָרוֹב לִשְׁקָלִים, יִפְּלוּ לִשְׁקָלִים,
לִנְדָבָה, יִפְּלוּ לִנְדָבָה;
מֶחְצָה לְמֶחְצָה, יִפְּלוּ לִנְדָבָה.
בֵּין עֵצִים לִלְבוֹנָה:
קָרוֹב לָעֵצִים, יִפְּלוּ לָעֵצִים,
לִלְבוֹנָה, יִפְּלוּ לִלְבוֹנָה,
מֶחְצָה לְמֶחְצָה, יִפְּלוּ לִלְבוֹנָה.
בֵּין קִנִּים לְגוֹזָלֵי עוֹלָה:
קָרוֹב לַקִּנִּים, יִפְּלוּ לַקִּנִּים,
לְגוֹזָלֵי עוֹלָה, יִפְּלוּ לְגוֹזָלֵי עוֹלָה,
מֶחְצָה לְמֶחְצָה, יִפְּלוּ לְגוֹזָלֵי עוֹלָה.
בֵּין חֻלִּין לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי:
קָרוֹב לַחֻלִּין, יִפְּלוּ לַחֻלִּין,
לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי, יִפְּלוּ לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
מֶחְצָה לְמֶחְצָה, יִפְּלוּ לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי.
זֶה הַכְּלָל:
הוֹלְכִים אַחַר הַקָּרוֹב;
מֶחְצָה לְמֶחְצָה, לְהַחְמִיר.

מסכת שקלים פרק ז משנה ב
ב
מָעוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ לִפְנֵי סוֹחֲרֵי בְהֵמָה,
לְעוֹלָם מַעֲשֵׂר.
וּבְהַר הַבַּיִת, חֻלִּין.
וּבִירוּשָׁלַיִם,
בִּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה, חֻלִּין,
וּבִשְׁעַת הָרֶגֶל, הַכֹּל מַעֲשֵׂר.

מסכת שקלים פרק ז משנה ג
ג
בָּשָׂר שֶׁנִּמְצָא בָעֲזָרָה,
אֵבָרִים, עוֹלוֹת,
וַחֲתִיכוֹת, חַטָּאוֹת,
וּבִירוּשָׁלַיִם, זִבְחֵי שְׁלָמִים.
זֶה וָזֶה,
תְּעֻבַּר צוּרָתוֹ וְיֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵפָה.

ד
נִמְצָא בַגְּבוּלִים,
אֵבָרִים, נְבֵלוֹת,
וַחֲתִיכוֹת, מֻתָּרוֹת.
וּבִשְׁעַת הָרֶגֶל, שֶׁהַבָּשָׂר מְרֻבֶּה,
אַף אֵבָרִים מֻתָּרִים.

מסכת שקלים פרק ז משנה ד
ה
בְּהֵמָה שֶׁנִּמְצֵאת מִירוּשָׁלַיִם וְעַד מִגְדַּל עֵדֶר,
כְּמִדָּתָהּ לְכָל רוּחַ:
זְכָרִים, עוֹלוֹת וּנְקֵבוֹת, זִבְחֵי שְׁלָמִים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
אַף הָרָאוּי לִפְסָחִים, פְּסָחִים,
קֹדֶם לָרֶגֶל שְׁלֹשִׁים יוֹם.

מסכת שקלים פרק ז משנה ה
ו
בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ מְמַשְׁכְּנִים אֶת מוֹצְאֶיהָ,
עַד שֶׁהוּא מֵבִיא עִמָּהּ נְסָכֶיהָ.
חָזְרוּ לִהְיוֹת מַנִּיחִים אוֹתָהּ וּבוֹרְחִים.
הִתְקִינוּ בֵית דִּין
שֶׁיְּהוּ נְסָכֶיהָ בָאִים מִשֶּׁלַּצִּבּוּר.

מסכת שקלים פרק ז משנה ו

ז

אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
שִׁבְעָה דְבָרִים הִתְקִינוּ בֵית דִּין,
וְזֶה אֶחָד מֵהֶן.
גּוֹי שֶׁשִּׁלַּח עוֹלָתוֹ מִמְּדִינַת הַיָּם,
אִם שִׁלַּח עִמָּהּ נְסָכִים, קְרֵבִים מִשֶּׁלּוֹ,
וְאִם לָאו, קְרֵבִים מִשֶּׁלַּצִּבּוּר.
וְכֵן גֵּר שֶׁמֵּת וְהִנִּיחַ זְבָחִים,
אִם יֵשׁ לוֹ נְסָכִים, קְרֵבִים מִשֶּׁלּוֹ,
וְאִם לָאו, קְרֵבִים מִשֶּׁלַּצִּבּוּר.
תְּנַי בֵית דִּין הוּא עַל כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁמֵּת,
שֶׁתְּהֵא מִנְחָתוֹ קְרֵבָה מִשֶּׁלַּצִּבּוּר.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁלַּיּוֹרְשִׁים.
וּשְׁלֵמָה הָיְתָה קְרֵבָה.

מסכת שקלים פרק ז משנה ז

ח

עַל הַמֶּלַח וְעַל הָעֵצִים,
שֶׁיְּהוּ הַכֹּהֲנִים נֵאוֹתִים בָּהֶם.
וְעַל הַפָּרָה,
שֶׁלֹּא יְהוּ מוֹעֲלִים בְּאֶפְרָהּ. <מוּעֲלִים>
עַל הַקִּנִּים הַפְּסוּלוֹת,
שֶׁיְּהוּ בָאוֹת מִשֶּׁלַּצִּבּוּר;
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַמְסַפֵּק אֶת הַקִּנִּים,
מְסַפֵּק אֶת הַפְּסוּלוֹת.

פרק ח

מסכת שקלים פרק ח משנה א

א

כָּל הָרוֹקִים הַנִּמְצָאִים בִּירוּשָׁלַיִם טְהוֹרִים,
חוּץ מִשּׁוּק הָעֶלְיוֹן.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בִּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה,

שֶׁבָּאֶמְצַע טְמֵאִים,
וְשֶׁבִּצְדָדִים טְהוֹרִים;
וּבִשְׁעַת הָרֶגֶל,
שֶׁבָּאֶמְצַע טְהוֹרִים,
וְשֶׁבִּצְדָדִים טְמֵאִים,
שֶׁמִּפְּנֵי שֶׁהַמֻּעוּטִים מִסְתַּלְּקִים לִצְדָדִים.

מסכת שקלים פרק ח משנה ב
ב
כָּל הַכֵּלִים הַנִּמְצְאִים בִּירוּשָׁלַיִם,
דֶּרֶךְ יְרִידָה לְבֵית הַטְּבִילָה, טְמֵאִים,
דֶּרֶךְ עֲלִיָּה, טְהוֹרִים,
שֶׁלֹּא כִירִידָתָן עֲלִיָּתָן.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כֻּלָּם טְהוֹרִים,
חוּץ מִן הַסַּל וְהַמַּגְרֵפָה
וְהַמְּרִיצָה הַמְיֻחָדִים לְקֻבָרוֹת.

מסכת שקלים פרק ח משנה ג
ג
סְכִין שֶׁנִּמְצֵאת בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר,
שׁוֹחֵט בָּהּ מִיָּד;
בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר, שׁוֹנֶה וּמַטְבִּיל.
קָפִּיס, בָּזֶה וּבָזֶה, שׁוֹנֶה וּמַטְבִּיל.
חָל אַרְבָּעָה עָשָׂר לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
שׁוֹחֵט בָּהּ מִיָּד.
בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר, שׁוֹחֵט בָּהּ מִיָּד.
נִמְצֵאת קְשׁוּרָה לַסְּכִין,
הֲרֵי זוֹ כַסְּכִין.

מסכת שקלים פרק ח משנה ד
ד
פָּרֹכֶת שֶׁנִּטַּמָּאת בִּוְלַד הַטֻּמְאָה,
מַטְבִּילִים אוֹתָהּ בִּפְנִים,
וּמַכְנִיסִים אוֹתָהּ מִיָּד.
שֶׁנִּטַּמָּאת בְּאַב הַטֻּמְאָה,
מַטְבִּילִין אוֹתָהּ בַּחוּץ,
וְשׁוֹטְחִים אוֹתָהּ בַּחֵיל,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא צְרִיכָה הַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ.
אִם הָיְתָה חֲדָשָׁה,

שׁוֹטְחִין אוֹתָהּ עַל גַּג הָאִצְטְבָא, <האיסטווה>
כְּדֵי שֶׁיִּרְאוּ הָעָם אֶת מְלַאכְתָּהּ שֶׁהִיא נָאָה.

מסכת שקלים פרק ח משנה ה
ה
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר
מִשּׁוּם שִׁמְעוֹן בֶּן הַסְּגָן:
פָּרֹכֶת, עָבְיָהּ טֶפַח,
עַל שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם נִירִים נֶאֱרֶגֶת,
עַל כָּל נִימָה וְנִימָה עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה חוּטִים.
אָרְכָּהּ אַרְבָּעִים אַמָּה,
וְרָחְבָּהּ עֶשְׂרִים אַמָּה,
וּבִשְׁמוֹנִים וּשְׁתַּיִם רִבּוֹא הָיְתָה נַעֲשֵׂית; <ריבו>
וּשְׁתַּיִם עוֹשִׂין בְּכָל שָׁנָה,
וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת כֹּהֲנִים מַטְבִּילִים אוֹתָהּ.

מסכת שקלים פרק ח משנה ו
ו
בְּשַׂר קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁנִּטַּמָּא
בֵּין בְּאַב הַטֻּמְאָה
בֵּין בִּוְלַד הַטֻּמְאָה,
בֵּין מִבִּפְנִים, בֵּין מִבַּחוּץ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הַכֹּל יִשָּׂרֵף בִּפְנִים,
חוּץ מִשֶּׁנִּטַּמָּא בְּאַב הַטֻּמְאָה בַחוּץ.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
הַכֹּל יִשָּׂרֵף בַּחוּץ,
חוּץ מִשֶּׁנִּטַּמָּא בִוְלַד הַטֻּמְאָה בִפְנִים.

מסכת שקלים פרק ח משנה ז
ז
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֶת שֶׁנִּטַּמָּא בְאַב הַטֻּמְאָה,
בֵּין בִּפְנִים בֵּין בַּחוּץ,
יִשָּׂרֵף בַּחוּץ;
וְאֶת שֶׁנִּטַּמָּא בִוְלַד הַטֻּמְאָה,
בֵּין בַּחוּץ בֵּין בִּפְנִים,
יִשָּׂרֵף בִּפְנִים.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מְקוֹם טֻמְאָתוֹ, שָׁם תְּהֵא שְׂרֵיפָתוֹ.

מסכת שקלים פרק ח משנה ח

ח

אֵבְרֵי הַתָּמִיד נִתָּנִים מֵחֲצִי כֶבֶשׁ וּלְמַטָּה בַּמַּעֲרָב,
וְשֶׁלַּמּוּסָפִין נִתָּנִין מֵחֲצִי כֶבֶשׁ לְמַטָּה בַּמִּזְרָח,
וְשֶׁלְּרָאשֵׁי חֳדָשִׁים נִתָּנִים עַל כַּרְכֹּב הַמִּזְבֵּחַ מִלְּמַעְלָה.
הַשְּׁקָלִים וְהַבִּכּוּרִים אֵינָן נוֹהֲגִין אֶלָּא בִפְנֵי הַבַּיִת,
אֲבָל מַעְשַׂר דָּגָן וּמַעְשַׂר בְּהֵמָה וּבְכוֹרוֹת
נוֹהֲגִין בִּפְנֵי הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי הַבַּיִת.
הַמַּקְדִּישׁ שְׁקָלִים וּבִכּוּרִים,
הֲרֵי זֶה קֹדֶשׁ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הָאוֹמֵר:
"בִּכּוּרִים קֹדֶשׁ", אֵינָן קֹדֶשׁ.

סליק מסכת שקלים

מסכת יומא

פרק א

מסכת יומא פרק א משנה א

א

שִׁבְעַת יָמִים קֹדֶם לְיוֹם הַכִּפּוּרִים,
מַפְרִישִׁין כֹּהֵן גָּדוֹל מִבֵּיתוֹ לְלִשְׁכַּת הַפַּרְהֶדְרִין,
וּמַתְקִינִין לוֹ כֹהֵן אַחֵר תַּחְתָּיו,
שֶׁמֵּא יֶאֱרַע בּוֹ פְסוּל.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף אִשָּׁה אַחֶרֶת מַתְקִינִים לוֹ,
שֶׁמָּא תָמוּת אִשְׁתּוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא טז, ו)
"בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ", הִיא אִשְׁתּוֹ.
אָמְרוּ לוֹ חֲכָמִים:
אֵין לַדָּבָר סוֹף.

מסכת יומא פרק א משנה ב

ב

כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים הוּא זוֹרֵק אֶת הַדָּם,
וּמַקְטִיר אֶת הַקְּטֹרֶת,

וּמֵטִיב אֶת הַנֵּרוֹת,
וּמַקְרִיב אֶת הָרֹאשׁ וְאֶת הָרֶגֶל.
וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים,
אִם רָצָה לְהַקְרִיב מַקְרִיב,
שֶׁכֹּהֵן גָּדוֹל מַקְרִיב חֵלֶק מֵרֹאשׁ,
וְנוֹטֵל חֵלֶק בָּרֹאשׁ.

מסכת יומא פרק א משנה ג

ג

מָסְרוּ לוֹ זְקֵנִים מִזִּקְנֵי בֵית דִּין,
וְקוֹרִין לְפָנָיו בְּסֵדֶר הַיּוֹם, וְאוֹמְרִים:
אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל, קְרָא אַתָּה בְפִיךָ,
שֶׁמָּא שָׁכַחְתָּ אוֹ שֶׁמָּא לֹא לָמַדְתָּ.
עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים בַּשַּׁחֲרִית,
מַעֲמִידִין אוֹתוֹ בְשַׁעַר הַמִּזְרָח'
וּמַעֲבִירִין לְפָנָיו פָּרִים וְאֵילִים וּכְבָשִׂים,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא מַכִּיר וְרָגִיל בַּעֲבוֹדָה.

מסכת יומא פרק א משנה ד

ד

כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים,
לֹא הָיוּ מוֹנְעִים מִמֶּנּוּ מַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה.
עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים עִם חֲשֵׁכָה,
לֹא הָיוּ מַנִּיחִים אוֹתוֹ לֹאכַל הַרְבֵּה,
שֶׁהַמַּאֲכָל מֵבִיא אֶת הַשֵּׁנָה.

מסכת יומא פרק א משנה ה

ה

מְסָרוּהוּ זִקְנֵי בֵית דִּין לְזִקְנֵי כְהֻנָּה,
הוֹלִיכוּהוּ לַעֲלִיַּת בֵּית אַבְטִינָס,
הִשְׁבִּיעוּהוּ וְנִפְטְרוּ וְהָלְכוּ לָהֶם.
וְאָמְרוּ לוֹ:
"אִישִׁי כֹּהֵן גָּדוֹל,
אָנוּ שְׁלוּחֵי בֵית דִּין,
וְאַתָּה שְׁלוּחֵנוּ וּשְׁלוּחַ בֵּית דִּין,
מַשְׁבִּיעִים אָנוּ עָלֶיךָ
בְּמִי שֶׁשִּׁכֵּן אֶת שְׁמוֹ בַּבַּיִת הַזֶּה,
שֶׁלֹּא תְשַׁנֶּה דָבָר מִכָּל מַה שֶּׁאָמַרְנוּ לָךְ."
וְהוּא פוֹרֵשׁ וּבוֹכֶה,
וְהֵן פּוֹרְשִׁין וּבוֹכִין.

מסכת יומא פרק א משנה ו

ו

אִם הָיָה חָכָם, דּוֹרֵשׁ,
וְאִם תַּלְמִיד חֲכָמִים, דּוֹרְשִׁין לְפָנָיו.
וְאִם רָגִיל לִקְרוֹת, קוֹרֵא,
וְאִם לָאו, קוֹרִין לְפָנָיו.
וּבַמֶּה קוֹרִין לְפָנָיו?
בְּאִיּוֹב וּבְעֶזְרָא וּבְדִבְרֵי הַיָּמִים.
זְכַרְיָה בֶן קְבוּטָל אוֹמֵר:
פְּעָמִים הַרְבֵּה קָרִיתִי לְפָנָיו בְּדָנִיֵּאל.

מסכת יומא פרק א משנה ז

ז

בִּקֵּשׁ לְהִתְנַמְנֵם,
פִּרְחֵי לְוִיָּה מַכִּים לְפָנָיו בְּאֶצְבַּע צְרַדָּה,
וְאוֹמְרִין לוֹ:
אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל,
עֲמֹד וְהָפֵג אַחַת עַל הָרִצְפָּה!
וּמַעֲסִיקִין אוֹתוֹ עַד שֶׁמַּגִּיעַ זְמַן הַשְּׁחִיטָה.

מסכת יומא פרק א משנה ח

ח

בְּכָל יוֹם תּוֹרְמִים אֶת הַמִּזְבֵּחַ
מִקְּרוֹת הַגֶּבֶר אוֹ סָמוּךְ לוֹ,
בֵּין מִלְּפָנָיו וּבֵין מִלְּאַחֲרָיו;
וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים מֵחֲצוֹת,
וּבָרְגָלִים מֵאַשְׁמֹרֶת הָרִאשׁוֹנָה;
לֹא הָיְתָה קְרוֹת הַגֶּבֶר מַגַּעַת
עַד שֶׁהָיְתָה עֲזָרָה מְלֵאָה מִיִּשְׂרָאֵל.

פרק ב

מסכת יומא פרק ב משנה א

א

בָּרִאשׁוֹנָה,
כָּל מִי שֶׁהוּא רוֹצֶה לִתְרֹם אֶת הַמִּזְבֵּחַ,
תּוֹרֵם;
בִּזְמַן שֶׁהֵן מְרֻבִּים,
וְרָצִים וְעוֹלִים בַּכֶּבֶשׁ,

וְכָל הַקּוֹדֵם אֶת חֲבֵרוֹ לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת זָכָה.
אִם הָיוּ שְׁנַיִם שָׁוִים,
וְהַמְמֻנֶּה אוֹמֵר לָהֶם:
"הַצְבִּיעוּ!"
וּמָה הֵן מוֹצִיאִין?
אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם,
וְאֵין מוֹצִיאִין אֲגֻדָּל בַּמִּקְדָּשׁ.

מסכת יומא פרק ב משנה ב
ב
מַעֲשֶׂה שֶׁהָיוּ שְׁנַיִם שָׁוִים וְרָצִים וְעוֹלִין בַּכֶּבֶשׁ,
דָּחַף אֶחָד מֵהֶן אֶת חֲבֵרוֹ,
וְנִשְׁבְּרָה רַגְלוֹ.
וּכְשֶׁרָאוּ בֵית דִּין שֶׁהֵן בָּאִין לִידֵי סַכָּנָה,
הִתְקִינוּ שֶׁלֹּא יְהוּ תוֹרְמִין אֶת הַמִּזְבֵּחַ אֶלָּא בְּפַיִס.
אַרְבַּע פְּיָסוֹת הָיוּ שָׁם,
זֶה הַפַּיִס הָרִאשׁוֹן.

מסכת יומא פרק ב משנה ג
ג
הַפַּיִס הַשֵּׁנִי,
מִי שׁוֹחֵט,
מִי זוֹרֵק,
מִי מְדַשֵּׁן אֶת הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי,
וּמִי מְדַשֵּׁן אֶת הַמְּנוֹרָה,
וּמִי מַעֲלֶה אֵבָרִים לַכֶּבֶשׁ:
הָרֹאשׁ וְהָרֶגֶל,
וּשְׁתֵּי הַיָּדַיִם,
הָעֹקֶץ וְהָרֶגֶל,
הֶחָזֶה וְהַגֵּרָה,
וּשְׁתֵּי הַדְּפָנוֹת,
וְהַקְּרָבַיִם,
וְהַסֹּלֶת,
וְהַחֲבִתִּים,
וְהַיַּיִן.
וּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר זָכִים בּוֹ.
אָמַר בֶּן עַזַּי לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָה מִשֵּׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
כְּדֶרֶךְ הִלּוּכוֹ הָיָה קָרֵב.

מסכת יומא פרק ב משנה ד
ד

הַפַּיִס הַשְּׁלִישִׁי:
"חֲדָשִׁים לִקְטֹרֶת, בֹּאוּ וְהָפִיסוּ!"
רְבִיעִי,
חֲדָשִׁים עִם יְשָׁנִים,
מִי מַעֲלֶה אֵבָרִים מִן הַכֶּבֶשׁ לַמִּזְבֵּחַ.

מסכת יומא פרק ב משנה ה

ה

תָּמִיד קָרֵב בְּתִשְׁעָה,
בַּעֲשָׂרָה,
בְּאֶחַד עָשָׂר,
בִּשְׁנֵים עָשָׂר,
לֹא פָחוּת וְלֹא יָתֵר.
עַצְמוֹ בְּתִשְׁעָה.
בֶּחָג בְּיַד אֶחָד צְלוֹחִית שֶׁלַּמַּיִם,
הֲרֵי עֲשָׂרָה.
בֵּין הָעַרְבַּיִם בְּאֶחָד עָשָׂר:
עַצְמוֹ בְּתִשְׁעָה,
וּשְׁנַיִם בְּיָדָם שְׁנֵי גִזְרֵי עֵצִים, <גִּזְרֵי>
לְרַבּוֹת אֶת הָעֵצִים.
וּבַשַּׁבָּת בְּאֶחָד עָשָׂר:
הוּא עַצְמוֹ בְּתִשְׁעָה,
וּשְׁנַיִם בְּיָדָם שְׁנֵי בַזִּכֵּי לְבוֹנָה שֶׁלְּלֶחֶם הַפָּנִים.
וּבַשַּׁבָּת שֶׁבְּתוֹךְ הֶחָג,
בְּיַד אֶחָד צְלוֹחִית שֶׁלַּמַּיִם.

מסכת יומא פרק ב משנה ו

ו

אַיִל קָרֵב בְּאֶחָד עָשָׂר:
הַבָּשָׂר בַּחֲמִשָּׁה,
וְהַקְּרָבַיִם וְהַסֹּלֶת וְהַיַּיִן בִּשְׁנַיִם שְׁנַיִם.

מסכת יומא פרק ב משנה ז

ז

פַּר קָרֵב בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה:
הָרֹאשׁ וְהָרֶגֶל,
הָרֹאשׁ בְּאֶחָד,
וְהָרֶגֶל בִּשְׁנַיִם;
הָעֹקֶץ וְהָרֶגֶל,
הָעֹקֶץ בִּשְׁנַיִם,
וְהָרֶגֶל בִּשְׁנַיִם;

הֶחָזֶה וְהַגֵּרָה,
הֶחָזֶה בְּאֶחָד,
וְהַגֵּרָה בִשְׁלֹשָׁה;
שְׁתֵּי הַיָּדוֹת בִּשְׁנַיִם;
וּשְׁתֵּי הַדְּפָנוֹת בִּשְׁנַיִם;
וְהַקְּרָבַיִם וְהַסֹּלֶת וְהַיַּיִן בִּשְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? <בַּמֵּי>
בְּקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר.
אֲבָל בְּקָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד,
אִם רָצָה לְהַקְרִיב מַקְרִיב.
הֶפְשֵׁטָן וְנִתּוּחָן שֶׁלָּאֵלּוּ וָאֵלּוּ שָׁוִים.

פרק ג

מסכת יומא פרק ג משנה א

א

אָמַר לָהֶם הַמְמֻנֶּה:
"צְאוּ וּרְאוּ אִם הִגִּיעַ זְמַן הַשְּׁחִיטָה.
אִם הִגִּיעַ, הָרוֹאֶה אוֹמֵר:
בַּרְקַי!
מַתְיָה בֶן שְׁמוּאֵל אוֹמֵר:
הֵאִיר עַל פְּנֵי כָל הַמִּזְרָח,
עַד שֶׁהוּא בְחֶבְרוֹן?
וְהוּא אוֹמֵר:
הֵן.

מסכת יומא פרק ג משנה ב

ב

וְלָמָּה צָרְכוּ לְכָךְ?
פַּעַם אַחַת עָלָה מְאוֹר הַלְּבָנָה,
וְדִמּוּ שֶׁהֵאִיר הַמִּזְרָח.
שָׁחֲטוּ אֶת הַתָּמִיד,
וְהוֹצִיאוּהוּ לְבֵית הַשְּׂרֵפָה.
וְהוֹרִידוּ כֹהֵן גָּדוֹל לְבֵית הַטְּבִילָה.
זֶה הַכְּלָל הָיָה בַמִּקְדָּשׁ:
כָּל הַמֵּסֵךְ אֶת רַגְלָיו טָעוּן טְבִילָה,
וְכָל הַמֵּטִיל לַמַּיִם טָעוּן קִדּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם.

מסכת יומא פרק ג משנה ג

ג
אֵין אָדָם נִכְנָס לָעֲזָרָה וְלָעֲבוֹדָה,
אֲפִלּוּ טָהוֹר, עַד שֶׁהוּא טוֹבֵל
חָמֵשׁ טְבִילוֹת בּוֹ בַיּוֹם,
וְכֻלָּם בַּקֹּדֶשׁ בְּבֵית הַפַּרְוָה,
חוּץ מִזּוֹ בִלְבָד.

מסכת יומא פרק ג משנה ד
ד
פֵּרְסוּ סָדִין שֶׁלְּבוּץ בֵּינוֹ לְבֵין הָעָם.
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט,
יָרַד וְטָבַל, עָלָה וְנִסְתַּפַּג.
הֵבִיאוּ לוֹ בִגְדֵי זָהָב וְלָבַשׁ,
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו.

ה
הֵבִיאוּ לוֹ אֶת הַתָּמִיד.
קְרָצוֹ, וּמֵרֵק אַחֵר שְׁחִיטָה עַל יָדוֹ,
וְקִבֵּל אֶת הַדָּם וּזְרָקוֹ.
נִכְנַס לְהַקְטִיר וּלְהֵטִיב אֶת הַנֵּרוֹת,
לְהַקְרִיב אֶת הָרֹאשׁ וְאֶת הָאֵבָרִים
וְאֶת הַחֲבִתִּים וְאֶת הַיַּיִן.

מסכת יומא פרק ג משנה ה
ו
קְטֹרֶת שֶׁלַּשַּׁחַר הָיְתָה קְרֵבָה בֵין הַדָּם לָאֵבָרִים.
שֶׁלְּבֵין הָעַרְבַּיִם הָיְתָה קְרֵבָה בֵין אֵבָרִים לַנְּסָכִים.
אִם הָיָה כֹהֵן גָּדוֹל זָקֵן אוֹ אִסְטְנֵס,
מְחַמִּים לוֹ חַמִּים וּמְטִילִים לְתוֹךְ הַצּוֹנִים,
בִּשְׁבִיל שֶׁתָּפוּג צִנָּתָם.

מסכת יומא פרק ג משנה ו
ז
הֱבִיאוּהוּ לְבֵית הַפַּרְוָה,
וּבַקֹּדֶשׁ הָיְתָה.
פֵּרְסוּ לוֹ סָדִין שֶׁלְּבוּץ בֵּינוֹ לְבֵין הָעָם.
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו,
וְיָרַד וְטָבַל,
עָלָה וְנִסְתַּפַּג.
הֵבִיאוּ לוֹ בִגְדֵי לָבָן,
וְלָבַשׁ וְקִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו.

מסכת יומא פרק ג משנה ז
ח
בַּשַּׁחַר, הָיָה לָבוּשׁ פִּילוּסִים שֶׁלִּשְׁנֵים עָשָׂר מָנֶה.
בֵּין הָעַרְבַּיִם, הִנְדְּוִי שֶׁלִּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת זוּז.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בַּשַּׁחַר, הָיָה לָבוּשׁ שֶׁלִּשְׁמוֹנָה עָשָׂר מָנֶה,
בֵּין הָעַרְבַּיִם, שֶׁלִּשְׁנֵים עָשָׂר מָנֶה,
הַכֹּל שְׁלֹשִׁים מָנֶה.
אֵלּוּ נוֹטֵל מִן הַהֶקְדֵּשׁ.
אִם רָצָה לְהוֹסִיף, מוֹסִיף מִשֶּׁלּוֹ.

מסכת יומא פרק ג משנה ח
ט
בָּא לוֹ אֵצֶל פָּרוֹ,
וּפָר הָיָה עוֹמֵד בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ,
רֹאשׁוֹ דָרוֹם וּפָנָיו לַמַּעֲרָב;
הַכֹּהֵן עוֹמֵד בַּמִּזְרָח וּפָנָיו לַמַּעֲרָב,
וְסָמַךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו וְנִתְוַדָּה.
וְכָךְ הָיָה אוֹמֵר:
אָנָּא הַשֵּׁם,
עָוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי, חָטָאתִי לְפָנֶיךָ,
אֲנִי וּבֵיתִי.
אָנָּא הַשֵּׁם,
כַּפֵּר נָא לָעֲוֹנוֹת לַפְּשָׁעִים וְלַחֲטָאִים, <וְלַחֲטָאִים>
שֶׁעָוִיתִי, שֶׁפָּשַׁעְתִּי, וְשֶׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ,
אֲנִי וּבֵיתִי,
כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ לֵאמֹר: (וַיִּקְרָא טז,ל)
"כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם,
לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יי"
וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו:
"בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד".
(מסכת יומא פרק ג משנה ט)
בָּא לוֹ לְמִזְרַח הָעֲזָרָה,
לִצְפוֹן הַמִּזְבֵּחַ,
וְהַסֶּגֶן בִּימִינוֹ וְרֹאשׁ בֵּית אָב מִשְּׂמֹאלוֹ.
וְשָׁם שְׁנֵי שְׂעִירִים,
וְקַלְפִּי הָיְתָה שָׁם וּבָהּ שְׁנֵי גוֹרָלוֹת.
שֶׁלְּאֶשְׁכְּרוֹעַ הָיוּ,
עֲשָׂאָן בֶּן גַּמְלָא שֶׁלַּזָּהָב,

מַזְכִּירִין אוֹתוֹ לִשְׁבָח.

מסכת יומא פרק ג משנה י

י

בֶּן קָטִין עָשָׂה שְׁנֵים עָשָׂר דַּד לַכִּיּוֹר,
שֶׁלֹּא הָיוּ בוֹ אֶלָּא שְׁנַיִם;
אַף הוּא עָשָׂה מֵכְנֶה לַכִּיּוֹר,
שֶׁלֹּא יְהוּ מֵימָיו נִפְסָלִים בַּלִּינָה.
מֻנְבַּז הַמֶּלֶךְ
עָשָׂה כָל יְדוֹת הַכֵּלִים שֶׁלְּיוֹם הַכִּפּוּרִים שֶׁלַּזָּהָב.
הֵלְנִי אִמּוֹ
עָשְׂתָה נִבְרֶשֶׁת שֶׁלַּזָּהָב עַל פִּתְחוֹ שֶׁלַּהֵיכָל;
וְאַף הִיא עָשְׂתָה טַבְלָה שֶׁלַּזָּהָב,
שֶׁפָּרָשַׁת סוֹטָה כְתוּבָה עָלֶיהָ.
נִיקָנוֹר, נַעֲשׂוּ נִסִּים לְדַלְתוֹתָיו,
מַזְכִּירִין אוֹתוֹ לִשְׁבָח.

מסכת יומא פרק ג משנה יא

יא

וְאֵלּוּ לִגְנַי:
בֵּית גַּרְמוּ,
לֹא רָצוּ לְלַמֵּד עַל מַעֲשֵׂה לֶחֶם הַפָּנִים.
בֵּית אַבְטִינָס,
לֹא רָצוּ לְלַמֵּד עַל מַעֲשֵׂה הַקְּטֹרֶת.
הָגְדָס בֶּן לֵוִי הָיָה יוֹדֵעַ פֶּרֶק בַּשִּׁיר,
וְלֹא רָצָה לְלַמֵּד;
בֶּן קַמְצָר לֹא רָצָה לְלַמֵּד עַל מַעֲשֵׂה הַכְּתָב.
עַל הָרִאשׁוֹנִים נֶאֱמַר: (משלי י,ז)
"זֵכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה",
וְעַל אֵלּוּ נֶאֱמַר:
"וְשֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב".

פרק ד

מסכת יומא פרק ד משנה א

א

טָרַף בַּקַּלְפִּי וְהֶעֱלָה שְׁנֵי גוֹרָלוֹת.
אֶחָד כָּתוּב עָלָיו "לַשֵּׁם",
וְאֶחָד כָּתוּב עָלָיו "לַעֲזָאזֵל".

אִם שֶׁלַּשֵּׁם עָלָה בִימִינוֹ,
הַסְּגָן אוֹמֵר:
אִישִׁי כֹּהֵן גָּדוֹל,
הַגְבַּהּ יְמִינָךְ!
וְאִם בִּשְׂמֹאלוֹ עָלָה,
רֹאשׁ בֵּית אָב אוֹמֵר לוֹ:
אִישִׁי כֹּהֵן גָּדוֹל,
הַגְבַּהּ אֶת שְׂמֹאלָךְ!
נְתָנָם עַל שְׁנֵי שְׂעִירִים וְאוֹמֵר:
לַיי חַטָּאת.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
לֹא הָיָה צָרִיךְ לוֹמַר "חַטָּאת",
אֶלָּא "לַיי".
וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו:
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

מסכת יומא פרק ד משנה ב

ב

קָשַׁר לָשׁוֹן שֶׁלִּזְהוֹרִית בְּרֹאשׁ שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ,
הֶעֱמִידוֹ כְנֶגֶד בֵּית שִׁלּוּחוֹ,
וְלַנִּשְׁחָט כְּנֶגֶד בֵּית שְׁחִיטָתוֹ.
בָּא לוֹ אֵצֶל פָּרוֹ שְׁנִיָּה,
וְסָמַךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו וְנִתְוַדָּה.
וְכָךְ הָיָה אוֹמֵר:
אָנָּא הַשֵּׁם,
עָוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי, חָטָאתִי לְפָנֶיךָ,
אֲנִי וּבֵיתִי וּבְנֵי אַהֲרֹן עַם קְדוֹשֶׁיךָ.
אָנָּא הַשֵּׁם,
כַּפֶּר נָא לָעֲוֹנוֹת וְלַפְּשָׁעִים וְלַחֲטָאִים,
שֶׁעָוִיתִי וְשֶׁפָּשַׁעְתִּי וְשֶׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ,
אֲנִי וּבֵיתִי וּבְנֵי אַהֲרֹן עַם קְדוֹשֶׁיךָ,
כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ (וַיִּקְרָא טז,ל)
"כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם,
מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יי תִּטְהָרוּ".
וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו:
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

מסכת יומא פרק ד משנה ג

ג

שְׁחָטוֹ וְקִבֵּל בַּמִּזְרָק אֶת דָּמוֹ,
נְתָנוֹ לְמִי שֶׁהוּא מְמָרֵס בּוֹ

עַל הָרֹבֶד הָרְבִיעִי שֶׁבַּהֵיכָל,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקְרַשׁ.
נָטַל אֶת הַמַּחְתָּה,
וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ, וְחָתָה,
וְיָרַד וְהִנִּיחָהּ עַל הָרֹבֶד שֶׁבָּעֲזָרָה.

מסכת יומא פרק ד משנה ד

ד <ג>
בְּכָל יוֹם חוֹתֶה בְשֶׁלַּכֶּסֶף,
וּמְעָרֶה לְתוֹךְ שֶׁלַּזָּהָב,
וְהַיּוֹם חוֹתֶה בְשֶׁלַּזָּהָב,
וּבָהּ הָיָה מַכְנִיס.

ה <ד>
בְּכָל יוֹם חוֹתֶה בְשֶׁלְּאַרְבַּעַת קַבִּים,
וּמְעָרֶה לְתוֹךְ שֶׁלִּשְׁלֹשֶׁת קַבִּים,
וְהַיּוֹם חוֹתֶה בְשֶׁלִּשְׁלֹשֶׁת קַבִּים,
וּבָהּ הָיָה מַכְנִיס.

ו
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בְּכָל יוֹם חוֹתֶה בְשֶׁלִּסְאָה,
וּמְעָרֶה בְתוֹךְ שֶׁלִּשְׁלֹשֶׁת קַבִּים,
וְהַיּוֹם חוֹתֶה בְשֶׁלִּשְׁלֹשֶׁת קַבִּים,
וּבָהּ הָיָה מַכְנִיס.

ז
בְּכָל יוֹם הָיְתָה כְבֵדָה,
וְהַיּוֹם קַלָּה.
בְּכָל יוֹם הָיְתָה יָדָהּ קְצָרָה,
וְהַיּוֹם אֲרֻכָּה.
בְּכָל יוֹם הָיָה זְהָבָהּ יָרֹק,
וְהַיּוֹם אָדֹם.
דִּבְרֵי רְבִּי מְנַחֵם.
בְּכָל יוֹם מַקְרִיב פָּרֶס בַּשַּׁחֲרִית
וּפָרֶס בֵּין הָעַרְבַּיִם,
וְהַיּוֹם מוֹסִיף מְלֹא חָפְנָיו.
בְּכָל יוֹם הָיְתָה דַקָּה,
וְהַיּוֹם דַּקָּה מִן הַדַּקָּה.

מסכת יומא פרק ד משנה ה

ח
בְּכָל יוֹם כֹּהֲנִים עוֹלִים בְּמִזְרָחוֹ שֶׁלַּכֶּבֶשׁ,
וְיוֹרְדִים בְּמַעֲרָבוֹ,
וְהַיּוֹם עוֹלִים בָּאֶמְצַע וְיוֹרְדִים בָּאֶמְצַע.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם כֹּהֵן גָּדוֹל עוֹלֶה בָאֶמְצַע וְיוֹרֵד בָּאֶמְצַע.

ט
בְּכָל יוֹם כֹּהֵן גָּדוֹל מְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו מִן הַכִּיּוֹר,
וְהַיּוֹם מִן הַקִּיתוֹן שֶׁלַּזָּהָב.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם כֹּהֵן גָּדוֹל מְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו
מִן הַקִּיתוֹן שֶׁלַּזָּהָב.

מסכת יומא פרק ד משנה ו
י
בְּכָל יוֹם הָיוּ שָׁם אַרְבַּע מַעֲרָכוֹת,
וְהַיּוֹם חָמֵשׁ.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בְּכָל יוֹם שָׁלוֹשׁ,
וְהַיּוֹם אַרְבַּע.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּכָל יוֹם שְׁתַּיִם,
וְהַיּוֹם שָׁלוֹשׁ.

פרק ה

מסכת יומא פרק ה משנה א
א
הוֹצִיאוּ לוֹ אֶת הַכַּף וְאֶת הַמַּחְתָּה,
חָפַן מְלֹא חָפְנָיו וְנָתַן לְתוֹךְ הַכַּף.
הַגָּדוֹל לְפִי גָדְלוֹ,
וְהַקָּטָן לְפִי קָטְנוֹ;
וְכָךְ הָיְתָה מִדָּתָן.
נָטַל אֶת הַמַּחְתָּה בִימִינוֹ וְאֶת הַכַּף בִּשְׂמֹאלוֹ.
מְהַלֵּךְ בַּהֵיכָל, עַד שֶׁמַּגִּיעַ לְבֵין שְׁתֵּי הַפָּרְכוֹת
הַמַּבְדִּילוֹת בֵּין קֹדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים, <קֹדֶשׁ וּבֵין מחוק על ידי הנקדן>
וּבֵינֵיהֶן אַמָּה.

רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא הָיָה שָׁם אֶלָּא פָּרֹכֶת אַחַת בִּלְבַד,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות כו,לג)
"וְהִבְדִּילָה הַפָּרֹכֶת לָכֶם
בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים".

ב
הַחִיצוֹנָה פְּרוּפָה מִן הַדָּרוֹם,
וְהַפְּנִימִית מִן הַצָּפוֹן.
וּמְהַלֵּךְ בֵּינֵיהֶם, עַד שֶׁמַּגִּיעַ לַצָּפוֹן,
וְהָפַךְ פָּנָיו לַדָּרוֹם,
מְהַלֵּךְ לִשְׂמֹאלוֹ עִם הַפָּרֹכֶת,
עַד שֶׁמַּגִּיעַ לָאָרוֹן.
הִגִּיעַ לָאָרוֹן,
נָתַן אֶת הַמַּחְתָּה בֵּין שְׁנֵי הַבַּדִּים.
צָבַר אֶת הַקְּטֹרֶת עַל גַּבֵּי גֶחָלִים,
וְנִתְמַלָּא הַבַּיִת עָשָׁן.
יָצָא וּבָא לוֹ כְדֶרֶךְ בֵּית כְּנִיסָתוֹ,
מִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה קְצָרָה בַבַּיִת הַחִיצוֹן,
וְלֹא הָיָה מַאֲרִיךְ,
שֶׁלֹּא לְהַבְעִית אֶת יִשְׂרָאֵל.

מסכת יומא פרק ה משנה ב
ג
מִשֶּׁנִּטַּל הָאָרוֹן,
אֶבֶן הָיְתָה שָׁם מִימוֹת הַנְּבִיאִים הָרִאשׁוֹנִים,
וּשְׁתִיָּה נִקְרֵאת,
גְּבוֹהָה מִן הָאָרֶץ שָׁלֹשׁ אֶצְבָּעוֹת,
וְעָלֶיהָ הָיָה נוֹתֵן.

מסכת יומא פרק ה משנה ג
ד
נָטַל אֶת הַדָּם מִמִּי שֶׁהוּא מְמָרֵס בּוֹ,
נִכְנַס לְמָקוֹם שֶׁנִּכְנַס,
וְעָמַד בְּמָקוֹם שֶׁעָמַד,
וְהִזָּה מִמֶּנּוּ אַחַת לְמַעְלָן וְשֶׁבַע לְמַטָּן,
וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּן לְהַזּוֹת
לֹא לְמַעְלָן וְלֹא לְמַטָּן, אֶלָּא כְמַצְלִיף.
וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה:
אַחַת וְאַחַת,
אַחַת וּשְׁתַּיִם,

אַחַת וְשָׁלוֹשׁ,
אַחַת וְאַרְבַּע,
אַחַת וְחָמֵשׁ,
אַחַת וְשֵׁשׁ,
אַחַת וָשֶׁבַע.
יָצָא וְהִנִּיחוֹ עַל כַּן הַזָּהָב שֶׁהָיָה בַהֵיכָל.

מסכת יומא פרק ה משנה ד

ה

הֵבִיאוּ לוֹ אֶת הַשָּׂעִיר,
וּשְׁחָטוֹ וְזָרַק אֶת דָּמוֹ.
וְעָמַד בִּמְקוֹם שֶׁעָמַד,
הִזָּה מִמֶּנּוּ אַחַת לְמַעְלָן וְשֶׁבַע לְמַטָּן,
וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּן לְהַזּוֹת
לֹא לְמַעְלָן וְלֹא לְמַטָּן, אֶלָּא כְמַצְלִיף.
וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה...
יָצָא וְהִנִּיחוֹ עַל כַּן הַשֵּׁנִי שֶׁהָיָה בַהֵיכָל.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא הָיָה שָׁם אֶלָּא כֵן אֶחָד בִּלְבַד.

ו

נָטַל דַּם הַפָּר וְהִנִּיחַ דַּם הַשָּׂעִיר,
וְהִזָּה מִמֶּנּוּ עַל הַפָּרֹכֶת שֶׁכְּנֶגֶד הָאָרוֹן מִבַּחוּץ,
אַחַת לְמַעְלָן וְשֶׁבַע לְמַטָּן,
וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּן לְהַזּוֹת
לֹא לְמַעְלָן וְלֹא לְמַטָּן, אֶלָּא כְמַצְלִיף.
וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה...
נָטַל דַּם הַשָּׂעִיר וְהִנִּיחַ דַּם הַפָּר,
וְהִזָּה מִמֶּנּוּ עַל הַפָּרֹכֶת שֶׁכְּנֶגֶד הָאָרוֹן מִבַּחוּץ,
אַחַת לְמַעְלָן וְשֶׁבַע לְמַטָּן,
וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּן לְהַזּוֹת
לֹא לְמַעְלָן וְלֹא לְמַטָּן, אֶלָּא כְמַצְלִיף.
וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה...
עֵרָה דַם הַפָּר לְתוֹךְ דַּם הַשָּׂעִיר,
וְנָתַן אֶת הַמָּלֵא בְתוֹךְ הָרֵיקָן.
(מסכת יומא פרק ה משנה ה)
"וְיָצָא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יי" (וַיִּקְרָא טז,יח)
זֶה מִזְבַּח הַזָּהָב.

ז

הִתְחִיל מְחַטֵּא וְיוֹרֵד.

מֵאֵיכָן הוּא מַתְחִיל?
מִקֶּרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית,
צְפוֹנִית מַעֲרָבִית,
מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית,
דְּרוֹמִית מִזְרָחִית,
מָקוֹם שֶׁהוּא מַתְחִיל בַּחַטָּאת עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן,
שָׁם הוּא גוֹמֵר עַל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
בִּמְקוֹמוֹ הָיָה עוֹמֵד וּמְחַטֵּא.
וְעַל כֻּלָּם הוּא נוֹתֵן מִלְּמַטָּן לְמַעְלָן,
חוּץ מִזּוֹ שֶׁהָיְתָה לְפָנָיו,
שֶׁהָיָה נוֹתֵן מִלְמַעְלָן לְמַטָּן.

מסכת יומא פרק ה משנה ו
ח
הִזָּה עַל טְהָרוֹ שֶׁלַּמִּזְבֵּחַ שֶׁבַע פְּעָמִים.
שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ
עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁלְּמִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן,
וְשֶׁלְּמִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד הַדְּרוֹמִי.
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מִתְעָרְבִין בְּאַמָּה וְיוֹצְאִין לְנַחַל קִדְרוֹן,
וְנִמְכָּרִים לַגַּנָּנִים לְזֶבֶל,
וּמוֹעֲלִין בָּהֶן.

מסכת יומא פרק ה משנה ז
ט
כָּל מַעֲשֵׂה יוֹם הַכִּפּוּרִים הָאָמוּר עַל סֵדֶר.
הִקְדִּים מַעֲשֶׂה לַחֲבֵרוֹ,
לֹא עָשָׂה כְלוּם.
הִקְדִּים דַּם הַשָּׂעִיר לְדַם הַפָּר,
יַחְזֹר וְיַזֶּה מִדַּם הַשָּׂעִיר וְאַחַר דַּם הַפָּר.
אִם עַד שֶׁלֹּא גָמַר אֶת הַמַּתָּנוֹת מִבִּפְנִים נִשְׁפַּךְ הַדָּם,
יָבִיא דָּם אַחֵר וְיַחְזֹר וְיַזֶּה כַתְּחִלָּה מִבִּפְנִים.
וְכֵן בַּהֵיכָל, וְכֵן בְּמִזְבַּח הַזָּהָב,
שֶׁכֻּלָּם כַּפָּרָה וְכַפָּרָה בִּפְנֵי עַצְמָן.
רַבִּי לְעָזָר וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
מִמָּקוֹם שֶׁפָּסַק, מִשָּׁם הוּא מַתְחִיל.

פרק ו

מסכת יומא פרק ו משנה א

א

שְׁנֵי שְׂעִירֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים,
מִצְוָתָן שֶׁיִּהוּ שָׁוִים
בְּמַרְאֶה וּבְקוֹמָה וּבְדָמִין וּלְקִיחָתָן כְּאַחַת.
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן שָׁוִים, כְּשֵׁרִים.
לָקַח אֶחָד הַיּוֹם וְאֶחָד לְמָחָר, כְּשֵׁרִים.
מֵת אֶחָד מֵהֶם,
אִם עַד שֶׁלֹּא הִגְרִיל מֵת,
יִקַּח זוּג לַשֵּׁנִי;
וְאִם מִשֶּׁהִגְרִיל מֵת,
יָבִיא שְׁנַיִם וְיַגְרִיל עֲלֵיהֶם כַּתְּחִלָּה.

ב

וְיֹאמַר,
אִם שֶׁלַּשֵּׁם מֵת:
"זֶה שֶׁעָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל "לַשֵּׁם" יִתְקַיֵּם תַּחְתָּיו";
וְאִם שֶׁלַּעֲזָאזֵל מֵת:
"זֶה שֶׁעָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל "לַעֲזָאזֵל" יִתְקַיֵּם תַּחְתָּיו".
הַשֵּׁנִי יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב וְיִמָּכֵר,
וְיִפְּלוּ דָמָיו לִנְדָבָה,
שֶׁאֵין חַטַּאת צִבּוּר מֵתָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
תָּמוּת.
וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
נִשְׁפַּךְ הַדָּם, יָמוּת הַמִּשְׁתַּלֵּחַ;
מֵת הַמִּשְׁתַּלֵּחַ, יִשָּׁפֵךְ הַדָּם.

מסכת יומא פרק ו משנה ב

ג

בָּא לוֹ אֵצֶל שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ
וְסָמַךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו וְנִתְוַדָּה.
וְכָךְ הָיָה אוֹמֵר:
אָנָּא הַשֵּׁם,
עָווּ, פָּשְׁעוּ, חָטְאוּ לְפָנֶיךָ עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל.
אָנָּא הַשֵּׁם...

מסכת יומא פרק ו משנה ג

ד

מְסָרוֹ לְמִי שֶׁהוֹלִיכוֹ.
הַכֹּל כְּשֵׁרִים לְהוֹלִיכוֹ,

אֶלָּא שֶׁעָשָׂה הַכֹּהֲנִים גְּדוֹלִים קֶבַע,
וְלֹא הָיוּ מַנִּיחִים אֶת יִשְׂרָאֵל לְהוֹלִיכוֹ.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵי:
מַעֲשֶׂה וְהוֹלִיכוֹ עַד שְׁאָלָא מִצִּפּוֹרִין, <כך>
וְיִשְׂרָאֵל הָיָה.

מסכת יומא פרק ו משנה ד

ה

וְכֶבֶשׁ עוֹשִׂין לוֹ מִפְּנֵי הַבַּבְלִיִּים,
שֶׁהָיוּ מְתַלְּשִׁים בִּשְׂעָרוֹ,
וְאוֹמְרִין לוֹ:
"טֹל וְצֵא, טֹל וְצֵא!"
יַקִּירֵי יְרוּשָׁלַיִם הָיוּ מְלַוִּים אוֹתוֹ עַד סֻכָּה הָרִאשׁוֹנָה.
עֶשֶׂר סֻכּוֹת מִירוּשָׁלַיִם וְעַד צוֹק,
תִּשְׁעִים רֵיס,
שִׁבְעָה וּמַחְצָה לְכָל מִיל.

מסכת יומא פרק ו משנה ה

ו

וְעַל כָּל סֻכָּה וְסֻכָּה אוֹמְרִים לוֹ:
"הֲרֵי מָזוֹן וַהֲרֵי מַיִם".
וּמְלַוִּים אוֹתוֹ מִסֻּכָּה לְסֻכָּה,
חוּץ מֵהָאַחֲרוֹן שֶׁבָּהֶן,
שֶׁאֵינוּ מַגִּיעַ עִמּוֹ לַצּוֹק,
אֶלָּא עוֹמֵד מֵרָחוֹק וְרוֹאֶה אֶת מַעֲשָׂיו.

מסכת יומא פרק ו משנה ו

ז

וּמָה הָיָה עוֹשֶׂה?
חָלַק לָשׁוֹן שֶׁלִּזְהוֹרִית,
חֶצְיוֹ קָשַׁר בַּסֶּלַע וְחֶצְיוֹ קָשַׁר בֵּין קַרְנָיו,
וְדוֹחֲפוֹ לַאֲחוֹרָיו;
וּמִתְגַּלְגֵּל וְיוֹרֵד,
וְלֹא הָיָה מַגִּיעַ לְמַחֲצִית הָהָר,
עַד שֶׁהוּא נֶעֱשָׂה אֵבָרִים אֵבָרִים.
בָּא וְיָשַׁב לוֹ תַּחַת סֻכָּה הָאַחֲרוֹנָה,
עַד שֶׁתֶּחְשַׁךְ.
וּמֵאֵמָתַי מְטַמְּאִין בְּגָדִים?
מִשֶּׁיֵּצֵא לְחוֹמַת יְרוּשָׁלַיִם.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִשְּׁעַת דְּחִיָּתוֹ לַצּוֹק.

מסכת יומא פרק ו משנה ז

ח

בָּא לוֹ אֵצֶל הַפַּר וְאֵצֶל הַשָּׂעִיר הַנִּשְׂרָפִים.
קְרָעָם וְהוֹצִיא אֶת אֵמוּרֵיהֶם,
נְתָנָם בַּמָּגֵס וְהִקְטִירָם עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.
קְלָעָן בְּמַקְלוֹת וְהוֹצִיאָן לְבֵית הַשְּׂרֵפָה.
מֵאֵימָתַי מְטַמְּאִין בְּגָדִים?
מִשֶּׁיֵּצְאוּ לְחוֹמַת הָעֲזָרָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִשֶּׁיִּצַּת הָאוּר בְּרֻבָּן.

מסכת יומא פרק ו משנה ח

ט

אָמְרוּ לוֹ לְכֹהֵן גָּדוֹל:
הִגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר.
וּמִנַּיִן הָיוּ יוֹדְעִין שֶׁהִגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר?
דִּרְכָּיוֹת הָיוּ עוֹשִׂין, וּמְנִיפִין בַּסּוּדָרִין,
וְיוֹדְעִים שֶׁהִגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר.

י

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
וַהֲלֹא סִימָן גָּדוֹל הָיָה לָהֶם?
שְׁלוֹשֶׁת מִילִין מִירוּשָׁלַיִם וְעַד בֵּית חֲרוֹדוֹ;
הוֹלְכִים מִיל, וְחוֹזְרִים מִיל, וְשׁוֹהִים כְּדֵי מִיל,
וְיוֹדְעִים שֶׁהִגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר.

פרק ז

מסכת יומא פרק ז משנה א

א

בָּא לוֹ כֹהֵן גָּדוֹל לִקְרוֹת.
אִם רוֹצֶה בְּבִגְדֵי בוּץ קוֹרֵא,
וְאִם לָאו, בְּאִצְטְלִית לָבָן מִשֶּׁלּוֹ.
חַזַּן הַכְּנֶסֶת נוֹטֵל סֵפֶר תּוֹרָה,
וְנוֹתְנוֹ לְרֹאשׁ הַכְּנֶסֶת,
וְרֹאשׁ הַכְּנֶסֶת נוֹתְנוֹ לַסֶּגֶן,
וְהַסֶּגֶן נוֹתְנוֹ לְכֹהֵן גָּדוֹל,

וְכֹהֵן גָּדוֹל עוֹמֵד וּמְקַבֵּל וְקוֹרֵא עוֹמֵד,
וְקוֹרֵא "אַחֲרֵי מוֹת" וְ"אַךְ בֶּעָשׂוֹר".
וְגוֹלֵל אֶת הַתּוֹרָה וּמַנִּיחָהּ בְּחֵיקוֹ,
וְאוֹמֵר:
"יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁקָּרִיתִי לִפְנֵיכֶם כָּתוּב.
"וּבֶעָשׂוֹר" שֶׁבְּחוּמַשׁ הַפְּקוּדִים
וְקוֹרֵא עַל פֶּה.
וּמְבָרֵךְ עָלֶיהָ שְׁמוֹנֶה בְרָכוֹת:
עַל הַתּוֹרָה,
וְעַל הָעֲבוֹדָה,
וְעַל הַהוֹדָיָה,
וְעַל מְחִילַת הֶעָוֹן,
וְעַל הַמִּקְדָּשׁ,
וְעַל יִשְׂרָאֵל,
וְעַל הַכֹּהֲנִים,
וְעַל שְׁאָר הַתְּפִלָּה.
(מסכת יומא פרק ז משנה ב)
הָרוֹאֶה כֹהֵן גָּדוֹל שֶׁהוּא קוֹרֵא,
וְאֵינוּ רוֹאֶה פַּר וְשָׂעִיר הַנִּשְׂרָפִים,
וְהָרוֹאֶה פַּר וְשָׂעִיר הַנִּשְׂרָפִים,
אֵינוּ רוֹאֶה כֹהֵן גָּדוֹל שֶׁהוּא קוֹרֵא.
לֹא מִפְּנֵי שֶׁאֵינוּ רַשַּׁי,
אֶלָּא שֶׁהָיְתָה דֶרֶךְ רְחוֹקָה,
וּמְלֶאכֶת שְׁנֵיהֶם הָיְתָה כְּאַחַת.

מסכת יומא פרק ז משנה ג

ב

וְאִם בְּבִגְדֵי בוּץ קָרָא,
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט,
יָרַד וְטָבַל, עָלָה וְנִסְתַּפַּג.
הֵבִיאוּ לוֹ בִגְדֵי זָהָב,
וְלָבַשׁ, קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו.

ג

יָצָא וְעָשָׂה אֶת אֵילוֹ וְאֶת אֵיל הָעָם,
וְאֶת שִׁבְעַת כְּבָשִׂים תְּמִימִים.
דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
עִם הַתָּמִיד שֶׁלַּשַּׁחַר הָיוּ קְרֵבִים,
אֲבָל פַּר הָעוֹלָה וְשָׂעִיר הַנַּעֲשָׂה בַחוּץ
הָיוּ קְרֵבִים עִם הַתָּמִיד שֶׁלְּבֵין הָעַרְבַּיִם.

(מסכת יומא פרק ז משנה ד)
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט,
וְיָרַד וְטָבַל וְעָלָה וְנִסְתַּפַּג.
הֵבִיאוּ לוֹ בִגְדֵי לָבָן וְלָבַשׁ,
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו.

ד
נִכְנַס לְהוֹצִיא אֶת הַכַּף וְאֶת הַמַּחְתָּה.
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט,
יָרַד וְטָבַל, עָלָה וְנִסְתַּפַּג.
הֵבִיאוּ לוֹ בִגְדֵי זָהָב וְלָבַשׁ,
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו.

ה
נִכְנַס לְהַקְטִיר אֶת הַקְּטֹרֶת שֶׁלְּבֵין הָעַרְבַּיִם
וּלְהֵטִיב אֶת הַנֵּרוֹת.
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט.
הֵבִיאוּ לוֹ בִגְדֵי עַצְמוֹ וְלָבַשׁ.
מְלַוִּים אוֹתוֹ עַד בֵּיתוֹ.
יוֹם טוֹב עוֹשֶׂה לְכָל אוֹהֲבָיו,
שֶׁיָּצָא בְשָׁלוֹם.

מסכת יומא פרק ז משנה ה
ו
כֹּהֵן גָּדוֹל מְשַׁמֵּשׁ בִּשְׁמוֹנָה כֵלִים,
וְהַהֶדְיוֹט בְּאַרְבָּעָה:
בְּכֻתֹּנֶת וּבְמִכְנְסַיִם, בְּמִצְנֶפֶת וּבְאַבְנֵט.
מוֹסִיף עָלָיו כֹּהֵן גָּדוֹל:
חֹשֶׁן וְאֵפוֹד וּמְעִיל וְצִיץ.
בְּאֵלּוּ נִשְׁאָלִים בְּאוּרִים וְתֻמִּים.
וְאֵינָן נִשְׁאָלִים בָּהֶן לְהֶדְיוֹט,
אֶלָּא לַמֶּלֶךְ וּלְבֵית דִּין,
וּלְמִי שֶׁצֹּרֶךְ הַצִּבּוּר בּוֹ.

פרק ח

מסכת יומא פרק ח משנה א
א

יוֹם הַכִּפּוּרִים אָסוּר בַּאֲכִילָה וּבִשְׁתִיָּה
וּבִרְחִיצָה וּבְסִיכָה וּבִנְעִילַת הַסַּנְדָּל וּבְתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה.
וְהַמֶּלֶךְ וְהַכַּלָּה יִרְחֲצוּ אֶת פְּנֵיהֶם,
וְהַחַיָּה תִנְעֹל אֶת הַסַּנְדָּל.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

מסכת יומא פרק ח משנה ב
ב
הָאוֹכֵל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים
כְּכוֹתֶבֶת הַגַּסָּה כָּמוֹהָ וּכְגַלְעִינָתָהּ,
וְהַשּׁוֹתֶה כִּמְלֹא לֻגְמָיו, חַיָּב.
כָּל הָאֳכָלִים מִצְטָרְפִין לְכַכּוֹתֶבֶת,
וְכָל הַמַּשְׁקִים מִצְטָרְפִין לְכִמְלֹא לֻגְמָיו.
הָאוֹכֵל וְהַשּׁוֹתֶה אֵינָן מִצְטָרְפִים.

מסכת יומא פרק ח משנה ג
ג
אָכַל וְשָׁתָה בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא חַטָּאת אַחַת.
אָכַל וְעָשָׂה מְלָאכָה, חַיָּב שְׁתֵּי חַטָּאוֹת.
אָכַל אֳכָלִים שֶׁאֵינָן רְאוּיִים לַאֲכִילָה,
שָׁתָה מַשְׁקִים שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לִשְׁתִיָּה,
שָׁתָה צִיר אוֹ מֻרְיָס, פָּטוּר.
(מסכת יומא פרק ח משנה ד)
הַתִּינוֹקוֹת,
אֵין מְעַנִּין אוֹתָם בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים,
אֲבָל מְחַנְּכִין אוֹתָם קֹדֶם שָׁנָה וְקֹדֶם שְׁתַּיִם,
בִּשְׁבִיל שֶׁיְּהוּ רְגִילִים לַמִּצְוֹת.

מסכת יומא פרק ח משנה ה
ד
עוּבָּרָה שֶׁהֵרִיחָה,
מַאֲכִילִין אוֹתָהּ עַד שֶׁתָּשִׁיב נַפְשָׁהּ.
חוֹלֶה, מַאֲכִילִין אוֹתוֹ עַל פִּי בְקִיִּים;
וְאִם אֵין שָׁם בְקִיִּים,
מַאֲכִילִין עַל פִּי עַצְמוֹ,
עַד שֶׁיֹּאמַר דַּי.

מסכת יומא פרק ח משנה ו
ה

מִי שֶׁאֲחָזוֹ בֻלְמוֹס,
מַאֲכִילִין אוֹתוֹ אֲפִלּוּ דְבָרִים טְמֵאִים,
עַד שֶׁיֵּאוֹרוּ עֵינָיו.
מִי שֶׁנְּשָׁכוֹ כֶלֶב שׁוֹטֶה,
אֵין מַאֲכִילִין אוֹתוֹ מֵחֲצַר הַכָּבֵד שֶׁלּוֹ.
וּרְבִּי מַתַּתְיָה בֶן חָרָשׁ מַתִּיר.
וְעוֹד אָמַר רְבִּי מַתַּתְיָה בֶן חָרָשׁ:
הַחוֹשֵׁשׁ בְּפִיו,
מְטִילִין בְּתוֹכוֹ סַם בַּשַּׁבָּת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא סְפֵק נְפָשׁוֹת,
וְכָל סְפֵק נְפָשׁוֹת דּוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת.

מסכת יומא פרק ח משנה ז

ו

מִי שֶׁנָּפְלָה עָלָיו מַפֹּלֶת,
סָפֵק הוּא שָׁם, סָפֵק אֵינוּ שָׁם,
סָפֵק חַי, סָפֵק מֵת,
סָפֵק נָכְרִי, סָפֵק יִשְׂרָאֵל,
מְפַקְּחִים עָלָיו.
מְצָאוּהוּ חַי, מְפַקְּחִין עָלָיו,
וְאִם מֵת, יַנִּיחוּהוּ.

מסכת יומא פרק ח משנה ח

ז

חַטָּאת וְאָשָׁם וַדַּאי מְכַפְּרִים.
מִיתָה וְיוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפְּרִים עִם הַתְּשׁוּבָה.
הַתְּשׁוּבָה מְכַפֶּרֶת עַל עֲבֵרוֹת קַלּוֹת,
וְעַל עֲשֵׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה;
וְעַל הַחֲמוּרוֹת הִיא תוֹלָה,
עַד שֶׁיָּבוֹא יוֹם הַכִּפּוּרִים וִיכַפֵּר.

מסכת יומא פרק ח משנה ט

ח

הָאוֹמֵר:
"אֶחֱטָא וְאָשׁוּב, אֶחֱטָא וְאָשׁוּב",
אֵין מַסְפִּיקִים בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.
"אֶחֱטָא, וְיוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר",
אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר.
עֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַמָּקוֹם,
יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר,
וְשֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ,

אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר,
עַד שֶׁיְּרַצֶּה אֶת חֲבֵרוֹ.

ט
אֶת זוֹ דָּרַשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה:
"מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יי תִּטְהָרוּ", (וַיִּקְרָא טז,ל)
עֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַמָּקוֹם,
יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר;
עֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ,
אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר,
עַד שֶׁיְּרַצֶּה אֶת חֲבֵרוֹ.

י
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
אַשְׁרֵיכֶם יִשְׂרָאֵל!
לִפְנֵי מִי אַתֶּם מִטַּהֲרִין,
וּמִי מְטַהֵר אֶתְכֶם?
אֲבִיכֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: (יחזקאל לו,כה)
"וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם";
וְאוֹמֵר: (ירמיה יז,יג)
"מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל יי",
מָה מִקְוֶה מְטַהֵר אֶת הַטְּמֵאִים,
אַף הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל.

חסלת כיפורים

מסכת סוכה

פרק א

מסכת סוכה פרק א משנה א

א
סֻכָּה שֶׁהִיא גְּבוֹהָה מֵעֶשְׂרִים אַמָּה פְּסוּלָה;
וְרַבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר.
וְשֶׁאֵינָהּ גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
וְשֶׁאֵין לָהּ שָׁלֹשׁ דְּפָנוֹת,

וְשֶׁחַמָּתָהּ מְרֻבָּה מִצִּלָּתָהּ פְּסוּלָה.

ב
סֻכָּה הַיְשָׁנָה,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹסְלִין,
וּבֵית הִלֵּל מַכְשִׁירִין.
אֵי זוֹ הִיא הַיְשָׁנָה?
כָּל שֶׁעֲשָׂאָהּ קֹדֶם לֶחָג שְׁלֹשִׁים יוֹם.
וְאִם עֲשָׂאָהּ לְשֵׁם הֶחָג,
אֲפִלּוּ מִתְּחִלַּת הַשָּׁנָה, כְּשֵׁרָה.

מסכת סוכה פרק א משנה ב
ג
הָעוֹשֶׂה סֻכָּתוֹ תַּחַת הָאִילָן,
כְּאִלּוּ עֲשָׂאָהּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת.
סֻכָּה עַל גַּבֵּי סֻכָּה,
הָעֶלְיוֹנָה כְשֵׁרָה,
וְהַתַּחְתּוֹנָה פְּסוּלָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם אֵין דִּיּוֹרִים בָּעֶלְיוֹנָה,
הַתַּחְתּוֹנָה כְשֵׁרָה.

מסכת סוכה פרק א משנה ג
ד
פֵּרַס עָלֶיהָ סָדִין מִפְּנֵי הַחַמָּה,
אוֹ תַחְתֶּיהָ מִפְּנֵי הַנֶּשֶׁר,
אוֹ שֶׁפֵּרַס עַל גַּבֵּי הַקִּנּוֹף, פְּסוּלָה.
אֲבָל פּוֹרֵס הוּא עַל נִקְלִיטֵי הַמִּטָּה.

מסכת סוכה פרק א משנה ד
ה
הִדְלָה עָלֶיהָ אֶת הַגֶּפֶן,
וְאֶת הַדְּלַעַת, וְאֶת הַקִּסּוֹס,
וְסִכֵּךְ עַל גַּבָּן, פְּסוּלָה.
אִם הָיָה סִכּוּךְ הַרְבֵּה מֵהֶן,
אוֹ שֶׁקְּצָצָן, כְּשֵׁרָה.
זֶה הַכְּלָל:
דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
אִם אֵין גִּדּוּלָיו מִן הָאָרֶץ,
אֵין מְסַכְּכִין בּוֹ.

מסכת סוכה פרק א משנה ה

ו

חֲבָלֵי קַשׁ וַחֲבָלֵי עֵצִים וַחֲבָלֵי זְרָדִים,
אֵין מְסַכְּכִין בָּהֶן.
אִם הִתִּירָן כְּשֵׁרוֹת.
וְכֻלָּם כְּשֵׁרוֹת לְדְפָנוֹת.

מסכת סוכה פרק א משנה ו

ז

מְסַכְּכִים בַּנְּסָרִים.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹסֵר.
נָתַן עָלֶיהָ נֶסֶר שֶׁהוּא רָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים,
כְּשֵׁרָה,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִישַׁן תַּחְתָּיו.

מסכת סוכה פרק א משנה ז

ח

תִּקְרָה שֶׁאֵין עָלֶיהָ מַעֲזִיבָה,
רְבִּי יְהוּדָה אָמַר מִשֵּׁם בֵּית הֶלֵּל:
אוֹ מְפַקְפֵּק אוֹ נוֹטֵל אַחַת מִבֵּנְתַּיִם.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמֵר:
מְפַקְפֵּק וְנוֹטֵל אַחַת מִבֵּנְתַּיִם;
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
נוֹטֵל אַחַת מִבֵּנְתַּיִם וְאֵינוּ צָרִיךְ לְפַקְפֵּק.

מסכת סוכה פרק א משנה ח

ט

הַמְּקָרֶה סֻכָּתוֹ בִשְׁפוּדִין אוֹ בַאֲרֻכּוֹת הַמִּטָּה,
אִם יֵשׁ רֶוַח בֵּינֵיהֶן כְּמוֹתָן,
כְּשֵׁרָה.
הַחוֹטֵט בַּגָּדִישׁ לַעֲשׂוֹת לוֹ סֻכָּה,
אֵינָהּ סֻכָּה.

מסכת סוכה פרק א משנה ט

י

הַמְּשַׁלְשֵׁל דְּפָנוֹת מִלְּמַעְלָן לְמַטָּן,
אִם גְּבוֹהָה מִן הָאָרֶץ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
פְּסוּלָה;
מִלְּמַטָּן לְמַעְלָן,
אִם גְּבוֹהָה מִן הָאָרֶץ עֲשָׂרָה טְפָחִים,

כְּשֵׁרָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כַּשֵּׁם שֶׁמִּלְּמַטָּן לְמַעְלָן עֲשָׂרָה טְפָחִין,
כָּךְ מִלְּמַעְלָן לְמַטָּן עֲשָׂרָה טְפָחִין.
הִרְחִיק אֶת הַסִּכּוּךְ מִן הַדְּפָנוֹת שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
פְּסוּלָה.

מסכת סוכה פרק א משנה י
יא
בַּיִת שֶׁנִּפְחַת וְסִכֵּךְ עַל גַּבָּיו,
אִם יֵשׁ בֵּין הַכֹּתֶל לַסִּכּוּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת,
פְּסוּלָה.
וְכֵן בֶּחָצֵר שֶׁהִיא מֻקֶּפֶת אַכְסַדְרָה.
סֻכָּה גְדוֹלָה שֶׁהִקִּיפוּהָ בְדָבָר שֶׁאֵין מְסַכְּכִים בּוֹ,
אִם יֵשׁ תַּחְתָּיו אַרְבַּע אַמּוֹת,
פְּסוּלָה.

מסכת סוכה פרק א משנה יא
יב
הָעוֹשֶׂה סֻכָּתוֹ כְמִין צְרִיף,
אוֹ שֶׁסְּמָכָהּ לַכֹּתֶל,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהּ גַּג;
וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִין.
מַחֲצֶלֶת קָנִים, מַחֲצֶלֶת גְּדוֹלָה,
עֲשָׂאָהּ לִשְׁכִיבָה,
מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה וְאֵין מְסַכְּכִים בָּהּ;
וְלַסִּכּוּךְ,
מְסַכְּכִים בָּהּ, וְאֵינָהּ מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה.

יג
רַבִּי אֱלְעָזָר אוֹמֵר:
אַחַת גְּדוֹלָה וְאַחַת קְטַנָּה,
עֲשָׂאָהּ לִשְׁכִיבָה,
מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה וְאֵין מְסַכְּכִים בָּהּ;
וְלַסִּכּוּךְ,
מְסַכְּכִים בָּהּ וְאֵינָהּ מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה.

פרק ב

מסכת סוכה פרק ב משנה א

א

הַיָּשֵׁן תַּחַת הַמִּטָּה בַּסֻּכָּה לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
נוֹהֲגִין הָיִינוּ,
יְשֵׁנִים תַּחַת הַמִּטּוֹת לִפְנֵי הַזְּקֵנִים.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
מַעֲשֶׂה בְטָבִי עַבְדּוֹ שֶׁלְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל,
שֶׁהָיָה יָשֵׁן תַּחַת הַמִּטָּה.
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל לַזְּקֵנִים:
רְאִיתֶם טָבִי עַבְדִּי, שֶׁהוּא תַּלְמִיד חֲכָמִים,
וְיוֹדֵעַ שֶׁעֲבָדִים פְּטוּרִים מִן הַסֻּכָּה,
וְיָשֵׁן לוֹ תַּחַת הַמִּטָּה.
לְפִי דַרְכֵּנוּ לָמַדְנוּ,
שֶׁהַיָּשֵׁן תַּחַת הַמִּטָּה לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ.

מסכת סוכה פרק ב משנה ב

ב

הַסּוֹמֵךְ סֻכָּתוֹ לְכַרְעֵי הַמִּטָּה כְשֵׁרָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם אֵינָה יְכוּלָה לַעֲמֹד בִּפְנֵי עַצְמָהּ,
פְּסוּלָה.

ג

סֻכָּה הַמְדֻבְלֶלֶת,
וְשֶׁצִּלָּתָהּ מְרֻבָּההמֵחַמָּתָהּ,
כְּשֵׁרָה.
וְהַמְעֻבָּה כְמִין בַּיִת,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַכּוֹכָבִים נִרְאִים מִתּוֹכָהּ,
כְּשֵׁרָה.

מסכת סוכה פרק ב משנה ג

ד

הָעוֹשֶׂה סֻכָּתוֹ בְרֹאשׁ הָעֲגָלָה,
אוֹ בְרֹאשׁ הַסְּפִינָה,
כְּשֵׁרָה, וְעוֹלִין לָהּ בְּיוֹם טוֹב.
בְּרֹאשׁ הָאִילָן אוֹ עַל גַּבֵּי הַגָּמָל,
כְּשֵׁרָה, וְאֵין עוֹלִין לָהּ בְּיוֹם טוֹב.
שְׁתַּיִם בִּידֵי אָדָם וְאַחַת בָּאִילָן,
אוֹ שְׁתַּיִם בָּאִילָן וְאַחַת בִּידֵי אָדָם,
כְּשֵׁרָה, וְאֵין עוֹלִין בָּהּ בְּיוֹם טוֹב.

שָׁלוֹשׁ בִּידֵי אָדָם וְאַחַת בָּאִילָן,
כְּשֵׁרָה, וְעוֹלִים לָהּ בְּיוֹם טוֹב.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁיִּנָּטֵל הָאִילָן,
וְהִיא יְכוֹלָה לַעֲמוֹד,
עוֹלִים לָהּ בְּיוֹם טוֹב.

מסכת סוכה פרק ב משנה ד
ה
הָעוֹשֶׂה סֻכָּתוֹ בֵּין הָאִילָנוֹת,
וְהָאִילָנוֹת דְּפָנוֹת, כְּשֵׁרָה.
שְׁלוּחֵי מִצְוָה פְּטוּרִים מִן הַסֻּכָּה.
חוֹלִים וּמְשַׁמְּשֵׁיהֶם פְּטוּרִין מִן הַסֻּכָּה.
אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים עֲרַי חוּץ לַסֻּכָּה. (עדיי)

מסכת סוכה פרק ב משנה ה
ו
מַעֲשֶׂה שֶׁהֵבִיאוּ לִפְנֵי רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי
לִטְעֹם אֶת הַתַּבְשִׁיל,
וּלְרַבָּן גַּמְלִיאֵל שְׁתֵּי כוֹתָבוֹת וּדְלִי שֶׁלַּמַּיִם.
אָמְרוּ:
"הַעֲלוּם לַסֻּכָּה!"
וּכְשֶׁנָּתְנוּ לוֹ לְרִבִּי צָדוֹק אֹכֶל פָּחוּת מִכַּבֵּיצָה,
נְטָלוֹ בַמַּפָּה וַאֲכָלוֹ חוּץ לַסֻּכָּה,
וְלֹא בֵרַךְ אַחֲרָיו.

מסכת סוכה פרק ב משנה ו
ז
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַרְבַּע עֶשְׂרֵה סְעוֹדוֹת חַיָּב אָדָם לֶאֱכֹל בַּסֻּכָּה,
אַחַת בַּיּוֹם וְאַחַת בַּלַּיְלָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין לַדָּבָר קִצְבָה,
חוּץ מִלֵּילֵי יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן בִּלְבַד.
וְעוֹד אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מִי שֶׁלֹּא אָכַל בְּלֵילֵי יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן,
יַשְׁלִים בְּלֵילֵי יוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין לַדָּבָר תַּשְׁלוּמִין,
עַל זֶה נֶאֱמַר: (קהלת א, טו)
"מְעֻוָּת לֹא יוּכַל לִתְקֹן,

וְחֶסְרוֹן לֹא יוּכַל לְהִמָּנוֹת".

מסכת סוכה פרק ב משנה ז

ח

מִי שֶׁהָיָה רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בַּסֻּכָּה,
וְשֻׁלְחָנוֹ בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹסְלִין,
וּבֵית הִלֵּל מַכְשִׁירִין.
אָמְרוּ בֵית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּי:
מַעֲשֶׂה שֶׁהָלְכוּ זִקְנֵי בֵית שַׁמַּי וְזִקְנֵי בֵית הִלֵּל
לְבַקֵּר אֶת יוֹחָנָן בֶּן הַחוֹרוֹנִי,
וּמְצָאוּהוּ רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בַּסֻּכָּה,
וְשֻׁלְחָנוֹ בְּתוֹךְ הַבַּיִת.
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּי:
מִשָּׁם רְאָיָה?
אַף הֵן אָמְרוּ לוֹ:
"אִם כֵּן הָיִיתָ נוֹהֵג, (הָיְתָה)
לֹא קִיַּמְתָּ מִצְוַת סֻכָּה מִיָּמֶיךָ.

מסכת סוכה פרק ב משנה ח

ט

נָשִׁים וַעֲבָדִים וּקְטַנִּים פְּטוּרִים מִן הַסֻּכָּה.
וְכָל קָטָן שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לְאִמּוֹ חַיָּב בַּסֻּכָּה.
מַעֲשֶׂה שֶׁיָּלְדָה כַלָּתוֹ שֶׁלְּשַׁמַּי הַזָּקֵן,
וּפִחֵת אֶת הַמַּעֲזֵיבָה,
וְסִכֵּךְ עַל גַּבֵּי הַמִּטָּה בִּשְׁבִיל הַקָּטָן.

מסכת סוכה פרק ב משנה ט

י

כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים,
עוֹשֶׂה אָדָם אֶת סֻכָּתוֹ קֶבַע וְאֶת בֵּיתוֹ עֲרַאי.
יָרְדוּ גְשָׁמִים,
מֵאֵימָתַי מֻתָּר לְפַנּוֹת?
מִשֶּׁתִּסְרַח הַמִּקְפָּה.
מוֹשְׁלִים אוֹתוֹ מָשָׁל:
לְמָה הַדָּבָרדוֹמֶה?
לְעֶבֶד שֶׁבָּא לִמְזוֹג לְקוֹנָיו,
וְשָׁפַךְ הַקִּיתוֹן עַל פָּנָיו.

פרק ג

מסכת סוכה פרק ג משנה א

א

לוּלָב הַגָּזוּל וְהַיָּבֵשׁ, פָּסוּל.
שֶׁלָּאֲשֵׁרָה וְשֶׁלְּעִיר הַנִּדַּחַת, פָּסוּל.
נִקְטַם רֹאשׁוֹ, נִפְרְצוּ עָלָיו, פָּסוּל.
נִפְרְדוּ עָלָיו, כָּשֵׁר;
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יוֹגְדֶנּוּ מִלְמַעְלָן.
וְצִנֵּי הַר הַבַּרְזֶל כְּשֵׁרוֹת.
כָּל לוּלָב שֶׁיֶּשׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים כְּדֵי לְנַעֲנֵעַ בּוֹ,
כָּשֵׁר.

מסכת סוכה פרק ג משנה ב

ב

הֲדַס הַגָּזוּל וְהַיָּבֵשׁ, פָּסוּל.
שֶׁלָּאֲשֵׁרָה וְשֶׁלְּעִיר הַנִּדַּחַת, פָּסוּל.
נִקְטַם רֹאשׁוֹ, נִפְרְצוּ עָלָיו,
אוֹ שֶׁהָיוּ עֲנָבָיו מְרֻבּוֹת מֵעָלָיו, פָּסוּל;
אִם מִעֲטָן, כָּשֵׁר.
אֵין מְמַעֲטִין בְּיוֹם טוֹב.

מסכת סוכה פרק ג משנה ג

ג

עֲרָבָה גְזוּלָה וִיבֵשָׁה פְּסוּלָה.
שֶׁלָּאֲשֵׁרָה וְשֶׁלְּעִיר הַנִּדַּחַת, פְּסוּלָה.
נִקְטַם רֹאשָׁהּ, נִפְרְצוּ עָלֶיהָ,
וְהַצַּפְצָפָה, פְּסוּלָה.
כְּמֵישָׁה וְשֶׁנָּשְׁרוּ מִקְצָת עָלֶיהָ וְשֶׁלַּבַּעַל,
כְּשֵׁרָה.

מסכת סוכה פרק ג משנה ד

ד

רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
שְׁלֹשָׁה הֲדַסִּים וּשְׁתֵּי עֲרָבוֹת,
לוּלָב אֶחָד וְאֶתְרוֹג אֶחָד;
אֲפִלּוּ שְׁנַיִם קְטוּמִים וְאֶחָד שֶׁאֵינוּ קָטוּם.
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ שְׁלָשְׁתָּן קְטוּמִים.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כַּשֵּׁם שֶׁלּוּלָב אֶחָד וְאֶתְרוֹג אֶחָד,

כָּךְ הֲדַס אֶחָד וַעֲרָבָה אַחַת.

מסכת סוכה פרק ג משנה ה

ה

אֶתְרוֹג הַגָּזוּל וְהַיָּבֵשׁ, פָּסוּל.
שֶׁלַּאֲשֵׁרָה וְשֶׁלְּעִיר הַנִּדַּחַת, פָּסוּל.
וְשֶׁלְּעָרְלָה פָּסוּל.
וְשֶׁלִּתְרוּמָה טְמֵאָה פָּסוּל.
שֶׁלִּטְהוֹרָה לֹא יִטֹּל,
וְאִם נָטַל, כָּשֵׁר.
שֶׁלִּדְמַאי, בֵּית שַׁמַּי פּוֹסְלִין,
וּבֵית הִלֵּל מַכְשִׁירִין.
שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִירוּשָׁלַיִם לֹא יִטֹּל,
וְאִם נָטַל כָּשֵׁר.

מסכת סוכה פרק ג משנה ו

ו

עָלָת חֲזָזִית עַל רֻבּוֹ,
נִטְּלָה פִּטַּמְתּוֹ,
נִקַּב, נִקְלַף, נִסְדַּק,
חָסֵר כָּל שֶׁהוּא, פָּסוּל.
עָלָת חֲזָזִית עַל מִעוּטוֹ,
נִטַּל עֻקְצוֹ,
נִקַּב וְלֹא חָסֵר כָּל שֶׁהוּא, כָּשֵׁר.
אֶתְרוֹג הַכּוּשִׁי פָּסוּל.
וְהַיָּרֹק כְּכַרַתָּן,
רְבִּי מֵאִיר מַכְשִׁיר,
וּרְבִּי יְהוּדָה פוֹסֵל.

מסכת סוכה פרק ג משנה ז

ז

שִׁעוּר אֶתְרוֹג קָטָן,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּאֱגוֹז;
וּרְבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
כַּבֵּיצָה.
וּבַגָּדוֹל,
כְּדֵי שֶׁיֶּאֱחֹז אֶת שְׁנֵיהֶם בְּיָדוֹ אַחַת.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ בִּשְׁתֵּי יָדָיו.

מסכת סוכה פרק ג משנה ח
ח
אֵין אוֹגְדִים אֶת הַלּוּלָב אֶלָּא מִמִּינוֹ.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ בִמְשִׁיחָה.
אָמַר רְבִּי מֵאִיר:
מַעֲשֶׂה בְאַנְשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם,
שֶׁהָיוּ אוֹגְדִים אֶת לוּלְבֵיהֶן
בְּגִימוֹנוֹת שֶׁלַּזָּהָב.
(מסכת סוכה פרק ג משנה ט)
וְאֵיכָן הָיוּ מְנַעְנְעִים?
בְּ"הוֹדוּ לַיי" תְּחִלָּה וָסוֹף,
אַף בְּ"אָנָּא יי הוֹשִׁיעָה נָּא".
כְּדִבְרֵי בֵית הֶלֵּל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אַף בְּ"אָנָּא יי הַצְלִיחָה נָא".
אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
צוֹפֶה הָיִיתִי בְרַבָּן גַּמְלִיאֵל וּבִרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
שֶׁכָּל הָעָם הָיוּ מְטָרְפִים אֶת לוּלְבֵיהֶם,
וְהֵן לֹא נִעְנְעוּ אֶלָּא בְ"אָנָּא יי הוֹשִׁיעָה נָּא" בִּלְבַד.

ט
מִי שֶׁבָּא בַדֶּרֶךְ וְלֹא הָיָה בְיָדוֹ לוּלָב,
כְּשֶׁיִּכָּנֵס לְבֵיתוֹ, יִטֹּל עַל שֻׁלְחָנוֹ.
וְאִם לֹא נָטַל בַּשַּׁחְרִית, יִטֹּל בֵּין הָעַרְבַּיִם,
שֶׁכָּל הַיּוֹם כָּשֵׁר לַלּוּלָב.

מסכת סוכה פרק ג משנה י
י
מִי שֶׁהָיָה עֶבֶד אוֹ אִשָּׁה אוֹ קָטָן מַקְרִים אוֹתוֹ,
וְהוּא עוֹנֶה אַחֲרֵיהֶם מַה שֶּׁהֵן אוֹמְרִים,
וְתָהֵא לוֹ מְאֵרָה,
אִם הָיָה גָדוֹל מַקְרֵא אוֹתוֹ,
וְהוּא עוֹנֶה אַחֲרָיו "הַלְלוּיָה".

מסכת סוכה פרק ג משנה יא
יא
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִכְפֹּל, יִכְפֹּל;
לִפְשֹׁט, יִפְשֹׁט;

לְבָרֵךְ אַחֲרָיו, יְבָרֵךְ.
הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה.
הַלּוֹקֵחַ לוּלָב מֵחֲבֵרוֹ בַּשְּׁבִיעִית,
נוֹתֵן לוֹ אֶתְרוֹג מַתָּנָה,
שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁי לִקָּחוֹ בַּשְּׁבִיעִית.

מסכת סוכה פרק ג משנה יב

יב
בָּרִאשׁוֹנָה הָיָה לוּלָב נִטָּל בַּמִּקְדָּשׁ שִׁבְעָה,
וּבַמְּדִינָה יוֹם אֶחָד.
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הִתְקִין רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
שֶׁיְּהֵא לוּלָב נִטָּל בַּמְּדִינָה שִׁבְעָה,
זֵכֶר לַמִּקְדָּשׁ,
וְשֶׁיְּהֵא יוֹם הֶנֵף כֻּלּוֹ אָסוּר.

מסכת סוכה פרק ג משנה יג

יג
יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
כָּל הָעָם מוֹלִיכִים אֶת לוּלַבֵּיהֶם לְבֵית הַכְּנֶסֶת.
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַכִּיר אֶת שֶׁלּוֹ וְנוֹטֵל,
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
אֵין אָדָם יוֹצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ
בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג
בְּלוּלַבּוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
וּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הֶחָג,
יוֹצֵא אָדָם יְדֵי חוֹבָתוֹ בְּלוּלַבּוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ.

מסכת סוכה פרק ג משנה יד

יד
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
שָׁכַח וְהוֹצִיא אֶת הַלּוּלָב בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, פָּטוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהוֹצִיאוֹ בִּרְשׁוּת.
(מסכת סוכה פרק ג משנה טו)
מְקַבֶּלֶת אִשָּׁה מִיַּד בְּנָהּ וּמִיַּד בַּעְלָהּ
וּמַחְזֶרֶת לַמַּיִם בַּשַּׁבָּת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בַּשַּׁבָּת מַחֲזִירִים,
בְּיוֹם טוֹב מוֹסִיפִים,
וּבַמּוֹעֵד מַחֲלִיפִים.
וְכָל קָטָן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דַעַת לְנַעֲנֵעַ חַיָּב בַּלּוּלָב.

פרק ד

מסכת סוכה פרק ד משנה א

א

לוּלָב וַעֲרָבָה שִׁשָּׁה וְשִׁבְעָה;

הַהַלֵּל וְהַשִּׂמְחָה שְׁמוֹנָה;

סֻכָּה וְנִסּוּךְ הַמַּיִם שִׁבְעָה;

וְהֶחָלִיל חֲמִשָּׁה וְשִׁשָּׁה.

(מסכת סוכה פרק ד משנה ב

לוּלָב שִׁבְעָה, כֵּיצַד?

יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,

לוּלָב שִׁבְעָה;

וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים, שִׁשָּׁה.

מסכת סוכה פרק ד משנה ג

ב

עֲרָבָה שִׁבְעָה, כֵּיצַד?

יוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁלַּעֲרָבָה שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,

עֲרָבָה שִׁבְעָה;

וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים, שִׁשָּׁה.

מסכת סוכה פרק ד משנה ד

ג

מִצְוַת הַלּוּלָב כֵּיצַד?

כָּל הָעָם מוֹלִיכִים אֶת לוּלַבֵּיהֶם לְהַר הַבַּיִת,

וְהַחַזָּנִים מְקַבְּלִים מִיָּדָם,

וְסוֹדְרִים אוֹתָם עַל גַּג הָאִסְטְוָה,

וְהַזְּקֵנִים מַנִּיחִים אֶת שֶׁלָּהֶן בַּלִּשְׁכָּה.

וּמְלַמְּדִים אוֹתָם לוֹמַר:

"כָּל מִי שֶׁהִגִּיעַ לוּלַבִּי לְיָדוֹ,

הֲרֵי הוּא לוֹ מַתָּנָה."

וּלְמָחֳרָת מַשְׁכִּימִים וּבָאִים,

וְהַחַזָּנִים מְזָרְקִים לִפְנֵיהֶם,

וְהֵן מְחַטְּפִים וּמַכִּים אִישׁ אֶת חֲבֵרוֹ.

וּכְשֶׁרָאוּ בֵית דִּין שֶׁהֵם בָּאִים לִידֵי סַכָּנָה,

הִתְקִינוּ שֶׁיְּהֵא כָל אֶחָד וְאֶחָד נוֹטֵל בְּבֵיתוֹ.

מסכת סוכה פרק ד משנה ה

ד
מִצְוַת עֲרָבָה כֵּיצַד?
מָקוֹם הָיָה לְמַטָּה מִירוּשָׁלַיִם נִקְרָא מוֹצָא.
יוֹרְדִים לַשָּׁם וּמְלַקְּטִים מִשָּׁם מֻרְבִּיּוֹת שֶׁלַּעֲרָבָה,
וּבָאִים וְזוֹקְפִים אוֹתָם לִצְדָדֵי הַמִּזְבֵּחַ,
וְרָאשֵׁיהֶם כְּפוּפִים עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.
תָּקְעוּ וְהֵרִיעוּ וְתָקְעוּ.
בְּכָל יוֹם מַקִּיפִים אֶת הַמִּזְבֵּחַ פַּעַם אַחַת,
וְאוֹמְרִים:
"אָנָּא יי הוֹשִׁיעָה נָּא,
אָנָּא וְהוֹשִׁיעָה נָּא!".
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
"אֲנִי וְהוּא וְהוֹשִׁיעָה נָּא,
אֲנִי וְהוּא וְהוֹשִׁיעָה נָּא!"
אוֹתוֹ הַיּוֹם מַקִּיפִים אֶת הַמִּזְבֵּחַ שֶׁבַע פְּעָמִים.

(בְּשָׁעַת פְּטִירָתָן, <ליתא בכ"י קאופמן>
מָה הֵן אוֹמְרִים?
"יֹפִי לָךְ, מִזְבֵּחַ!
יֹפִי לָךְ, מִזְבֵּחַ!"
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
"לְיָהּ וְלָךְ מִזְבֵּחַ!
לְיָהּ וְלָךְ מִזְבֵּחַ!")

מסכת סוכה פרק ד משנה ו
ה
כְּמַעֲשֵׂהוּ בַחוֹל, כֵּן מַעֲשֵׂהוּ בַשַּׁבָּת,
אֶלָּא שֶׁהָיוּ מְלַקְּטִים אוֹתָם מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
וּמַנִּיחִין אוֹתָם בְּגִיגִיּוֹת שֶׁלַּזָּהָב,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכְמֹשׁוּ.
רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:
חֲרִיּוֹת שֶׁלַּדֶּקֶל הָיוּ מְלַקְּטִים
וְחוֹבְטִים עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.
אוֹתוֹ הַיּוֹם הָיָה נִקְרָא יוֹם חִבּוּט חֲרִיּוֹת.
(מסכת סוכה פרק ד משנה ז)
מִיָּד הַתִּינוֹקוֹת שׁוֹמְטִים אֶת לוּלַבֵּיהֶם,
וְאוֹכְלִים אֶת אֶתְרוֹגֵיהֶם.

מסכת סוכה פרק ד משנה ח
ו
הַהַלֵּל וְהַשִּׂמְחָה שְׁמוֹנָה, כֵּיצַד?

מְלַמֵּד שֶׁאָדָם חַיָּב בִּכְבוֹד יוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן שֶׁלֶּחָג,
כִּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הֶחָג.
סֻכָּה שִׁבְעָה, כֵּיצַד?
גָּמַר מִלֶּאֱכֹל,
לֹא יַתִּיר אֶת סֻכָּתוֹ;
אֲבָל מוֹרִיד הוּא אֶת הַכֵּלִים מִן הַמִּנְחָה וּלְמַעְלָן,
בִּשְׁבִיל כְּבוֹד יוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן.

מסכת סוכה פרק ד משנה ט

ז
נִסּוּךְ הַמַּיִם שִׁבְעָה, כֵּיצַד?
צְלוֹחִית שֶׁלַּזָּהָב מַחֲזֶקֶת שְׁלֹשֶׁת לֻגִּים הָיָה מְמַלֵּא מִן הַשִּׁילוֹחַ.
הִגִּיעוּ לְשַׁעַר הַמַּיִם,
תָּקְעוּ וְהֵרִיעוּ וְתָקְעוּ.
עָלָה בַכֶּבֶשׁ וּפָנָה לִשְׂמֹאלוֹ,
וּשְׁנֵי סְפָלִים שֶׁלַּכֶּסֶף הָיוּ שָׁם.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלַּסִּיד הָיוּ,
אֶלָּא שֶׁהָיוּ מֻשְׁחָרִים מִפְּנֵי הַיַּיִן.
וּמְנֻקָּבִין כְּמִין שְׁנֵי חֹטָמִים דַּקִּים; < וּמְנֻקָּבִין >
אֶחָד מְעֻבֶּה וְאֶחָד מֵדֵק,
כְּדֵי שֶׁיְּהוּ שְׁנֵיהֶם כָּלִים בְּבַת אַחַת.

ח
מַעֲרָבִי שֶׁלַּמַּיִם,
מִזְרָחִי שֶׁלַּיַּיִן.
עֵירָה שֶׁלַּמַּיִם בְּתוֹךְ שֶׁלַּיַּיִן,
אוֹ שֶׁלַּיַּיִן בְּתוֹךְ שֶׁלַּמַּיִם, יָצָא.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִלֹּג הָיָה מְנַסֵּךְ כָּל שְׁמוֹנָה.
וְלַמְנַסֵּךְ אוֹמְרִין לוֹ:
"הַגְבֵּהַּ אֶת יָדֶךָ!"
שֶׁפַּעַם אַחַת נִסֵּךְ עַל רַגְלָיו,
וּרְגָמוּהוּ כָל הָעָם בְּאֶתְרוֹגֵיהֶן.

מסכת סוכה פרק ד משנה י

ט
כְּמַעֲשֵׂהוּ בַחוֹל,
כֵּן מַעֲשֵׂהוּ בַשַּׁבָּת.
אֲבָל שֶׁהָיָה מְמַלֵּא מֵעֶרֶב שַׁבָּת
חָבִית שֶׁלַּזָּהָב שֶׁאֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת מִן הַשִּׁילוֹחַ.

הָיָה מַנִּיחָהּ בַּלִּשְׁכָּה.
נִשְׁפְּכָה אוֹ נִתְגַּלָּתָה,
הָיָה מְמַלְּאָהּ מִן הַכִּיּוֹר,
שֶׁהַמַּיִם וְהַיַּיִן הַמְּגֻלִּים פְּסוּלִים מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.

פרק ה

מסכת סוכה פרק ה משנה א

א

הֶחָלִיל חֲמִשָּׁה וְשִׁשָּׁה;
זֶה חָלִיל שֶׁלְּבֵית הַשּׁוֹאֵבָה,
שֶׁאֵינוֹ דוֹחֶה לֹא אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא אֶת יוֹם טוֹב.
אָמְרוּ:
מִי שֶׁלֹּא רָאָה שִׂמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה,
לֹא רָאָה שִׂמְחָה מִיָּמָיו.

מסכת סוכה פרק ה משנה ב

ב

מוֹצָאֵי יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג
הָיוּ יוֹרְדִים לַעֲזָרַת הַנָּשִׁים,
וּמְתַקְּנִים שָׁם תִּקּוּן גָּדוֹל.
וּמְנוֹרוֹת שֶׁלַּזָּהָב הָיוּ שָׁם,
וּסְפָלִים שֶׁלַּזָּהָב בְּרָאשֵׁיהֶם,
וְאַרְבָּעָה סֻלָּמוֹת עַל כָּל מְנוֹרָה וּמְנוֹרָה,
וְאַרְבָּעָה יְלָדִים מִפִּרְחֵי כְהֻנָּה,
וּבִידֵיהֶם כַּדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן שֶׁלְּמֵאָה וְעֶשְׂרִים לֹג,
וְהֵן מְטִילִין לְתוֹךְ כָּל סֵפֶל וְסֵפֶל.

מסכת סוכה פרק ה משנה ג

ג

מִבְּלָאֵי מִכְנְסֵי הַכֹּהֲנִים וּמֵהֶמְיָנֵיהֶם הָיוּ מַפְקִיעִים,
וּבָהֶם הָיוּ מַדְלִיקִים.
לֹא הָיְתָה חָצֵר בִּירוּשָׁלַיִם
שֶׁלֹּא הָיְתָה מְאִירָה מֵאוֹר בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה.

מסכת סוכה פרק ה משנה ד

ד

הַחֲסִידִים וְאַנְשֵׁי הַמַּעֲשֶׂה

הָיוּ מְרַקְּדִים לִפְנֵיהֶם בַּאֲבוּקוֹת,
וְאוֹמְרִין לִפְנֵיהֶם דִּבְרֵי תֻשְׁבָּחוֹת.
הַלְוִיִּם בְּכִנּוֹרוֹת וּבִנְבָלִים וּבִמְצִלְתַּיִם,
וּבְכָל כְּלֵי שִׁיר בְּלֹא מִסְפָּר,
עַל חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה מַעֲלוֹת
הַיּוֹרְדוֹת מֵעֲזָרַת יִשְׂרָאֵל לַעֲזָרַת הַנָּשִׁים,
כְּנֶגֶד חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שִׁיר הַמַּעֲלוֹת שֶׁבַּתְּלִים,
שֶׁעֲלֵיהֶן הַלְוִיִּם עוֹמְדִין בַּשִּׁיר.

ה
עָמְדוּ שְׁנֵי כֹהֲנִים בְּשַׁעַר הָעֶלְיוֹן,
הַיּוֹרֵד מֵעֲזָרַת יִשְׂרָאֵל לַעֲזָרַת הַנָּשִׁים,
וּשְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת בְּיָדָם.
קָרָא הַגֶּבֶר,
תָּקְעוּ וְהֵרִיעוּ וְתָקְעוּ.
הִגִּיעוּ לְמַעֲלָה עֲשִׂירִית,
תָּקְעוּ וְהֵרִיעוּ וְתָקְעוּ.
הִגִּיעוּ לָעֲזָרָה,
תָּקְעוּ וְהֵרִיעוּ וְתָקְעוּ.
הָיוּ תוֹקְעִים וְהוֹלְכִים,
עַד שֶׁמַּגִּיעִים לְשַׁעַר הַיּוֹצֵא לַמִּזְרָח.
הִגִּיעוּ לְשַׁעַר הַיּוֹצֵא לַמִּזְרָח,
וְהָפְכוּ פְּנֵיהֶן לַמַּעֲרָב, וְאָמְרוּ:
"אֲבוֹתֵינוּ שֶׁהָיוּ בַּמָּקוֹם הַזֶּה, (יְחֶזְקֵאל ח,טז)
"אֲחֹרֵיהֶם אֶל הֵיכַל יי וּפְנֵיהֶם קֵדְמָה,
וְהֵמָּה מִשְׁתַּחֲוִים קֵדְמָה לַשָּׁמֶשׁ";
אָנוּ לְיָהּ וּלְיָהּ עֵינֵינוּ!"
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָיוּ שׁוֹנִין אוֹתוֹ לוֹמַר:
"אָנוּ לְיָהּ, וּלְיָהּ עֵינֵינוּ!"

מסכת סוכה פרק ה משנה ה
ו
אֵין פּוֹחֲתִים מֵעֶשְׂרִים וְאַחַת תְּקִיעָה בַּמִּקְדָּשׁ,
וְלֹא מוֹסִיפִים עַל אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה.
בְּכָל יוֹם הָיוּ שָׁם עֶשְׂרִים וְאַחַת תְּקִיעָה:
שָׁלוֹשׁ לִפְתִיחַת הַשְּׁעָרִים,
וְתֵשַׁע לְתָמִיד שֶׁלַּשַּׁחַר,
וְתֵשַׁע לְתָמִיד שֶׁלְּבֵין הָעַרְבַּיִם.
וּבַמּוּסָפִים מוֹסִיפִים עוֹד תֵּשַׁע.
וּבְעֶרֶב שַׁבָּת מוֹסִיפִים עוֹד שֵׁשׁ:

שָׁלוֹשׁ לְהַבְטִיל אֶת הָעָם מִן הַמְּלָאכָה,
וְשָׁלוֹשׁ לְהַבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל.

ז
עֶרֶב שַׁבָּת שֶׁבְּתוֹךְ הֶחָג,
הָיוּ שָׁם אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה:
שָׁלוֹשׁ לִפְתִיחַת שְׁעָרִים,
שָׁלוֹשׁ לְשַׁעַר הָעֶלְיוֹן,
וְשָׁלוֹשׁ לְשַׁעַר הַתַּחְתּוֹן,
שָׁלוֹשׁ לְמִלּוּי הַמַּיִם,
וְשָׁלוֹשׁ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
וְתֵשַׁע לְתָמִיד שֶׁלַּשַּׁחַר,
וְתֵשַׁע לְתָמִיד שֶׁלְּבֵין הָעַרְבַּיִם,
וְתֵשַׁע לַמּוּסָפִים,
וְשָׁלוֹשׁ לְהַבְטִיל אֶת הָעָם מִן הַמְּלָאכָה,
וְשָׁלוֹשׁ לְהַבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל.

מסכת סוכה פרק ה משנה ו

ח
יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג,
הָיוּ שָׁם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר פָּרִים,
וְאֵילִים שְׁנַיִם, וְשָׂעִיר אֶחָד.
נִשְׁתַּיְּרוּ שָׁם אַרְבָּעָה עָשָׂר כְּבָשִׂים לִשְׁמוֹנֶה מִשְׁמָרוֹת.

ט
בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן שִׁשָּׁה כֹהֲנִים מַקְרִיבִים שְׁנַיִם שְׁנַיִם,
וְהַשְּׁאָר אֶחָד אֶחָד.
בַּשֵּׁנִי, חֲמִשָּׁה מַקְרִיבִים שְׁנַיִם שְׁנַיִם,
וְהַשְּׁאָר אֶחָד אֶחָד.
בַּשְּׁלִישִׁי אַרְבָּעָה מַקְרִיבִים שְׁנַיִם שְׁנַיִם,
וְהַשְּׁאָר אֶחָד אֶחָד.
בָּרְבִיעִי שְׁלוֹשָׁה מַקְרִיבִים שְׁנַיִם שְׁנַיִם,
וְהַשְּׁאָר אֶחָד אֶחָד.
בַּחֲמִישִׁי שְׁנַיִם מַקְרִיבִים שְׁנַיִם שְׁנַיִם,
וְהַשְּׁאָר אֶחָד אֶחָד.
בַּשִּׁשִּׁי אֶחָד מַקְרִיב שְׁנַיִם שְׁנַיִם,
וְהַשְּׁאָר אֶחָד אֶחָד.
בַּשְּׁבִיעִי כֻּלָּם שָׁוִים.
בַּשְּׁמִינִי חָזְרוּ לַפַּיִס כָּרְגָלִים.
אָמְרוּ:

מִי שֶׁהָיָה מַקְרִיב פָּרִים הַיּוֹם,
לֹא הָיָה מַקְרִיב לְמָחָר,
אֶלָּא חוֹזְרִין חֲלִילָה.

מסכת סוכה פרק ה משנה ז
י
בִּשְׁלֹשָׁה פְּרָקִים בַּשָּׁנָה,
הָיוּ כָּל הַמִּשְׁמָרוֹת שָׁוִים בֶּאֱמוּרֵי רְגָלִים
וּבְחִלּוּק לֶחֶם הַפָּנִים.
וּבָעֲצֶרֶת אוֹמְרִים לוֹ:
"הֵילָךְ מַצָּה, הֵילָךְ חָמֵץ!
הֵילָךְ מַצָּה, הֵילָךְ חָמֵץ!"
מִשְׁמָר שֶׁזְּמַנּוֹ קָבוּעַ,
הוּא מַקְרִיב תְּמִידִים, נְדָרִים וּנְדָבוֹת
וְכָל קָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר.
הוּא מַקְרִיב עַל הַכֹּל.
בִּזְמַן שֶׁהוּא יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן סָמוּךְ לַשַּׁבָּת,
בֵּין מִלְּפָנֶיהָ וּבֵין מִלְּאַחֲרֶיהָ,
הָיוּ כָּל הַמִּשְׁמָרוֹת שָׁוִים בְּחִלּוּק לֶחֶם הַפָּנִים.

מסכת סוכה פרק ה משנה ח
יא
חָל יוֹם אֶחָד לְהַפְסִיק בִּנְתַּיִם,
מִשְׁמָר שֶׁזְּמַנּוֹ קָבוּעַ,
הוּא נוֹטֵל עֶשֶׂר חַלּוֹת,
וְהַמִּתְעַכֵּב נוֹטֵל שְׁתַּיִם.
בִּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה,
הַנִּכְנָס נוֹטֵל שֵׁשׁ,
וְהַיּוֹצֵא נוֹטֵל שֵׁשׁ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַנִּכְנָס נוֹטֵל שֶׁבַע,
וְהַיּוֹצֵא נוֹטֵל חָמֵשׁ.
הַנִּכְנָסִין חוֹלְקִים בַּצָּפוֹן,
וְיוֹצְאִין בַּדָּרוֹם.
בִּלְגָּה חוֹלֶקֶת לְעוֹלָם בַּדָּרוֹם,
וְטַבַּעְתָּהּ קְבוּעָה,
וְחַלּוֹנָהּ סְתוּמָה.

חסלת מסכת סוכה

מסכת ביצה

פרק א

מסכת ביצה פרק א משנה א

א

בֵּיצָה שֶׁנּוֹלְדָה בְיוֹם טוֹב,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תֵּאָכֵל.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא תֵאָכֵל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׂאוֹר כַּזַּיִת, וְחָמֵץ כַּכּוֹתֶבֶת.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה כַּזַּיִת.

מסכת ביצה פרק א משנה ב

ב

הַשּׁוֹחֵט חַיָּה וָעוֹף בְּיוֹם טוֹב,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחְפֹּר בַּדָּקָר וִיכַסֶּה. <מחוק: בדקל>
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא יִשְׁחֹט,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה לוֹ עָפָר מוּכָן.
וּמוֹדִים,
שֶׁאִם שָׁחַט שֶׁיַּחְפֹּר בַּדָּקָר וִיכַסֶּה, <מחוק: בדקל>
שֶׁאֵפֶר הַכִּירָה מוּכָן.

מסכת ביצה פרק א משנה ג

ג

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין מוֹלִיכִים אֶת הַסֻּלָּם מִשּׁוֹבָךְ לְשׁוֹבָךְ,
אֲבָל מַטֵּהוּ מֵחַלּוֹן לְחַלּוֹן.
וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֹא יִטֹּל, אֶלָּא אִם כֵּן נִעְנַע מִבְּעוֹד יוֹם.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:

עוֹמֵד וְאוֹמֵר:
זֶה וָזֶה אֲנִי נוֹטֵל.

מסכת ביצה פרק א משנה ד
ד
זִמֵּן שְׁחוֹרִים וּמָצָא לְבָנִים,
לְבָנִים וּמָצָא שְׁחוֹרִים;
שְׁנַיִם וּמָצָא שְׁלשָׁה,
אֲסוּרִין.
שְׁלשָׁה וּמָצָא שְׁנַיִם,
מֻתָּרִים.
בְּתוֹךְ הַקֵּן, וּמָצָא לִפְנֵי הַקֵּן,
אֲסוּרִין.
אֵין שָׁם אֶלָּא הֵם,
הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין.

מסכת ביצה פרק א משנה ה
ה
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין מְסַלְּקִין אֶת הַתְּרִיסִין בְּיוֹם טוֹב.
וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין אַף לְהַחֲזִיר.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין נוֹטְלִין אֶת הָעֱלִי לְקַצֵּב עָלָיו בָּשָׂר.
וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין נוֹתְנִין אֶת הָעוֹר לִפְנֵי בֵית הַדְּרִיסָה,
וְלֹא יַגְבִּיהֶנּוּ,
אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ עִמּוֹ בָשָׂר.
וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין.

ו
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין מוֹצִיאִין לֹא אֶת הַקָּטָן וְלֹא אֶת הַלּוּלָב,
וְלֹא אֶת סֵפֶר תּוֹרָה בִרְשׁוּת הָרַבִּים.
וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין.

מסכת ביצה פרק א משנה ו
ז
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין מוֹלִיכִין חַלָּה וּמַתָּנוֹת לַכֹּהֵן בְּיוֹם טוֹב,
בֵּין שֶׁהוּרְמוּ מֵאֶמֶשׁ וּבֵין שֶׁהוּרְמוּ מֵהַיּוֹם.

וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין.
אָמְרוּ בֵית שַׁמַּי לְבֵית הִלֵּל:
גְּזֵרָה שָׁוָה:
חַלָּה וּמַתָּנוֹת, מַתָּנָה לַכֹּהֵן,
וּתְרוּמָה מַתָּנָה לַכֹּהֵן;
כַּשֵּׁם שֶׁאֵין מוֹלִיכִים אֶת הַתְּרוּמָה,
כָּךְ לֹא יוֹלִיכוּ אֶת הַמַּתָּנוֹת.
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית הִלֵּל:
לֹא, אִם אֲמַרְתֶּם בִּתְרוּמָה, שֶׁאֵינוּ זַכַּי בַּהֲרָמָתָהּ,
תֹּאמְרוּ בְּמַתָּנוֹת, שֶׁהוּא זַכַּי בַּהֲרָמָתָם!

מסכת ביצה פרק א משנה ז

ח

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תַּבְלִין נִדּוֹכִין בְּמָדוֹךְ שֶׁלָּעֵץ,
וְהַמֶּלַח בְּמָדוֹךְ שֶׁלָּאֶבֶן, בַּפַּךְ וּבְעֵץ הַפָּרוּר.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
תַּבְלִין נִדּוֹכִין כְּדַרְכָּן בְּמָדוֹךְ שֶׁלָּאֶבֶן,
וְהַמֶּלַח בְּמָדוֹךְ שֶׁלָּעֵץ.

מסכת ביצה פרק א משנה ח

ט

הַבּוֹרֵר קִטְנִית בְּיוֹם טוֹב,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בּוֹרֵר אֹכֶל אֹכֶל.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
בּוֹרֵר כְּדַרְכּוֹ וּבְחֵיקוֹ, וּבַתַּמְחוּי,
אֲבָל לֹא בַטַּבְלָה, וְלֹא בַנָּפָה, וְלֹא בַכְּבָרָה.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף מֵדִיחַ וְשׁוֹלֶה.

מסכת ביצה פרק א משנה ט

י

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין מְשַׁלְּחִים בְּיוֹם טוֹב אֶלָּא מָנוֹת.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
מְשַׁלְּחִין בְּהֵמָה חַיָּה וָעוֹף חַיִּים וּשְׁחוּטִים.
מְשַׁלְּחִין יֵינוֹת שְׁמָנִים וּסְלָתוֹת וְקִטְנִיּוֹת,
אֲבָל לֹא תְבוּאָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר אַף בִּתְבוּאָה.

מסכת ביצה פרק א משנה י
יא
מְשַׁלְּחִין כֵּלִים,
בֵּין תְּפוּרִין וּבֵין שֶׁאֵינָן תְּפוּרִים,
אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כִּלְאַיִם,
וְהֵן לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד.
אֲבָל לֹא סַנְדָּל מְסֻמָּר,
וְלֹא מִנְעָל שֶׁאֵינוֹ תָפוּר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף לֹא מִנְעָל לָבָן,
מִפְּנֵי שֶׁצָּרִיךְ אֻמָּן.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁנָּאוֹתִין בּוֹ בְּיוֹם טוֹב,
מְשַׁלְּחִין אוֹתוֹ.

פרק ב

מסכת ביצה פרק ב משנה א
א
יוֹם טוֹב שֶׁחָל לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת,
לֹא יְבַשֵּׁל כַּתְּחִלָּה מִיּוֹם טוֹב לַשַּׁבָּת,
אֲבָל מְבַשֵּׁל הוּא לְיוֹם טוֹב,
וְאִם הוֹתִיר, הוֹתִיר לַשַּׁבָּת,
וְעוֹשֶׂה תַבְשִׁיל מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב,
וְסוֹמֵךְ עָלָיו לַשַּׁבָּת.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׁנֵי תַבְשִׁילִין.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
תַּבְשִׁיל אֶחָד.
מוֹדִים בְּדָג וּבְבֵיצָה שֶׁעָלָיו,
שֶׁהֵן שְׁנֵי תַבְשִׁילִין.
אֲכָלוֹ, אוֹ שֶׁאָבַד,
לֹא יְבַשֵּׁל עָלָיו כַּתְּחִלָּה.
שִׁיֵּר מִמֶּנּוּ כָל שֶׁהוּא,
סוֹמֵךְ עָלָיו בַּשַּׁבָּת.

מסכת ביצה פרק ב משנה ב
ב
חָל לִהְיוֹת לְאַחַר שַׁבָּת,

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מַטְבִּילִין אֶת הַכֹּל מִלִּפְנֵי הַשַּׁבָּת.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
כֵּלִים, מִלִּפְנֵי הַשַּׁבָּת,
וְאָדָם, בַּשַּׁבָּת.

מסכת ביצה פרק ב משנה ג
ג
שָׁוִים שֶׁהֵם מַשִּׁיקִין אֶת הַמַּיִם בִּכְלִי אֶבֶן לְטַהֲרָה,
אֲבָל לֹא לְהַטְבִּיל.
מַטְבִּילִים מִגַּב לְגַב וּמֵחֲבוּרָה לַחֲבוּרָה.

מסכת ביצה פרק ב משנה ד
ד
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְבִיאִין שְׁלָמִים וְאֵין סוֹמְכִין עֲלֵיהֶם,
אֲבָל לֹא עוֹלוֹת.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
מְבִיאִין שְׁלָמִים וְעוֹלוֹת וְסוֹמְכִין עֲלֵיהֶם.

מסכת ביצה פרק ב משנה ה
ה
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֹא יָחֵם אָדָם חַמִּים לְרַגְלָיו,
אֶלָּא אִם כֵּן רְאוּיִים לִשְׁתִיָּה.
וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין.
עוֹשֶׂה מְדוּרָה וּמִתְחַמֵּם כְּנֶגְדָּהּ.

מסכת ביצה פרק ב משנה ו
ו
שְׁלֹשָׁה דְבָרִים
רַבָּן גַּמְלִיאֵל מַחְמִיר כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי:
אֵין טוֹמְנִים אֶת הַחַמִּים מִיּוֹם טוֹב לַשַּׁבָּת,
וְאֵין זוֹקְפִין אֶת הַמְּנוֹרָה בְּיוֹם טוֹב,
וְאֵין אוֹפִין פִּתִּין גְּרִיצוֹת אֶלָּא רְקִיקִים.
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
מִימֵיהֶם שֶׁלְּבֵית אַבָּא,
לֹא הָיוּ אוֹפִין אֶת פִּתָּן גְּרִיצוֹת, אֶלָּא רְקִיקִים.
אָמְרוּ לוֹ:
מַה נַּעֲשֶׂה לָהֶם לְבֵית אָבִיךָ,
שֶׁהָיוּ מַחְמִירִים עַל עַצְמָן וּמְקִלִּים עַל כָּל יִשְׂרָאֵל,

לִהְיוֹת אוֹפִין פִּתָּן גְּרִיצוֹת וָחֳרִי.

מסכת ביצה פרק ב משנה ז

ז

אַף הוּא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְבָרִים לְהָקֵל:
מְכַבְּדִין בֵּין הַמִּטּוֹת,
וּמַנִּיחִים אֶת הַמֻּגְמָר בְּיוֹם טוֹב,
וְעוֹשִׂין גְּדִי מְקֻלָּס בְּלֵילֵי פְסָחִים.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

מסכת ביצה פרק ב משנה ח

ח

שְׁלֹשָׁה דְבָרִים רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין:
פָּרָתוֹ יוֹצְאָה בִּרְצוּעָה שֶׁבֵּין קַרְנֶיהָ,
וּמְקָרְדִים אֶת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב, *<מגרדים במגרדת; מוציאים תולעים>*
וְשׁוֹחֲקִים אֶת הַפִּלְפְּלִים בָּרֵחַיִם שֶׁלָּהֶם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין מְקָרְדִים אֶת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה חַבּוּרָה,
אֲבָל מְקַרְצְפִים. *<מגרדים במגרדת עץ>*
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין מְקָרְדִים,
אַף לֹא מְקַרְצְפִים.

מסכת ביצה פרק ב משנה ט

ט

הָרֵחַיִם שֶׁלַּפִּלְפְּלִין טְמֵאָה מִשֵּׁם שְׁלֹשָׁה כֵלִים:
מִשּׁוּם כְּלִי קִבּוּל,
מִשֵּׁם כְּלֵי מַתְּכוֹת,
מִשּׁוּם כְּבָרָה.
(מסכת ביצה פרק ב משנה י)
עֲגָלָה שֶׁלַּקָּטָן טְמֵאָה מִדְרָס,
וְנִטֶּלֶת בַּשַּׁבָּת,
אֵינָהּ נִגְרֶרֶת אֶלָּא עַל גַּבֵּי הַכֵּלִים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל הַכֵּלִים אֵינָן נִגְרָרִים,
חוּץ מִן הָעֲגָלָה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא כוֹבֶשֶׁת.

פרק ג

מסכת ביצה פרק ג משנה א

א

אֵין צָדִים דָּגִים מִן הַבִּיבָרִין,
וְאֵין נוֹתְנִין לִפְנֵיהֶם מְזוֹנוֹת.
אֲבָל צָדִין חַיָּה וָעוֹף מִן הַבִּיבָרִים,
וְנוֹתְנִים לִפְנֵיהֶם מְזוֹנוֹת.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא כָל הַבִּיבָרִים שָׁוִים.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמְחֻסָּר צֵידָה, אָסוּר,
וְשֶׁאֵינוּ מְחֻסָּר צֵידָה, מֻתָּר.

מסכת ביצה פרק ג משנה ב

ב

מְצוֹדוֹת חַיָּה וְעוֹפוֹת וְדָגִים
שֶׁעֲשָׂאָן מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב,
לֹא יִטֹּל מֵהֶן בְּיוֹם טוֹב,
אֶלָּא אִם כֵּן יָדוּעַ שֶׁנִּצּוֹדוּ מִבְּעוֹד יוֹם.
מַעֲשֶׂה בְגוֹי אֶחָד,
שֶׁהֵבִיא דָּגִים לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל, וְאָמַר:
"מֻתָּרִין הֵן,
אֶלָּא שֶׁאֵין רְצוֹנִי לְקַבֵּל הֵימֶנּוּ."

מסכת ביצה פרק ג משנה ג

ג

בְּהֵמָה מְסֻכֶּנֶת, לֹא יִשְׁחֹט,
אֶלָּא אִם כֵּן יָדוּעַ
שֶׁהוּא יָכֹל לֶאֱכֹל מִמֶּנָּה כַּזַּיִת צָלִי מִבְּעוֹד יוֹם.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ כַּזַּיִת חַי מִבֵּית טְבִיחָתָהּ.
שְׁחָטָהּ בַּשָּׂדֶה לֹא יְבִיאֶנָּה בַמּוֹט וּבַמּוֹטָה;
אֲבָל מְבִיאָהּ בְּיָדוֹ אֵבָרִים אֵבָרִים.

מסכת ביצה פרק ג משנה ד

ד

בְּכוֹר שֶׁנָּפַל לַבּוֹר,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יֵרֵד מֻמְחֶה וְיִרְאֶה,

אִם יֵשׁ בּוֹ מוּם, יַעֲלֶה וְיִשְׁחֹט;
וְאִם לָאו, לֹא יִשְׁחֹט.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵין מוּמוֹ נִכָּר מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב,
אֵין זֶה מִן הַמּוּכָן.

מסכת ביצה פרק ג משנה ה

ה
בְּהֵמָה שֶׁמֵּתָה, לֹא יְזִיזֶנָּה מִמְּקוֹמָהּ.
מַעֲשֶׂה וְשָׁאֲלוּ אֶת רַבִּי טַרְפוֹן עָלֶיהָ,
וְעַל הַחַלָּה שֶׁנִּטַּמֵּאת,
וְנִכְנַס לְבֵית הַמִּדְרָשׁ וְשָׁאַל,
וְאָמְרוּ לוֹ:
"לֹא יְזִיזֵם מִמְּקוֹמָם."

מסכת ביצה פרק ג משנה ו

ו
אֵין נִמְנִים עַל הַבְּהֵמָה כַּתְּחִלָּה בְּיוֹם טוֹב,
אֲבָל נִמְנִים עָלֶיהָ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב,
וְשׁוֹחֲטִין וּמְחַלְּקִין בֵּינֵיהֶם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שׁוֹקֵל אָדָם בָּשָׂר כְּנֶגֶד הַכֵּלִי אוֹ כְּנֶגֶד הַקּוֹפִּיס.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין מַשְׁגִּיחִין בְּכַף מֹאזְנַיִם כָּל עִקָּר.

מסכת ביצה פרק ג משנה ז

ז
אֵין מַשְׁחִיזִין אֶת הַסַּכִּין,
אֲבָל מַשִּׁיאָהּ עַל גַּבֵּי חֲבֶרְתָּהּ.
לֹא יֹאמַר אָדָם לַטַּבָּח:
"מְכֹר לִי בְדִינָר בָּשָׂר",
אֲבָל שׁוֹחֵט וְהֵם מְחַלְּקִים בֵּינֵיהֶם.

מסכת ביצה פרק ג משנה ח

ח
אוֹמֵר אָדָם לַחֶנְוָנִי:
"מַלֵּא לִי כְלִי זֶה", אֲבָל לֹא בַמִּדָּה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיָה כְלִי שֶׁלַּמִּדָּה, לֹא יְמַלְאֶנּוּ.
מַעֲשֶׂה בְשָׁאוּל בֶּן בָּטְנִית,
שֶׁהָיָה מְמַלֵּא אֶת מִדּוֹתָיו מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב,

וְנוֹתְנָן לַלָּקוֹחוֹת בְּיוֹם טוֹב.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
בַּמּוֹעֵד עוֹשֶׂה כֵן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אַף בַּחוֹל עוֹשֶׂה כֵן,
מִפְּנֵי מִצּוּי הַמִּדּוֹת.

ט
אוֹמֵר אָדָם לַחֲבֵרוֹ:
"תֶּן לִי בֵיצִים וֶאֱגוֹזִים בְּמִנְיָן".
שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בַּעַל הַבַּיִת לִהְיוֹת מוֹנֶה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ.

פרק ד

מסכת ביצה פרק ד משנה א

א
הַמֵּבִיא כַדֵּי יַיִן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,
לֹא יְבִיאֵם בַּסַּל וּבַקֻּפָּה,
אֲבָל מֵבִיא הוּא עַל כְּתֵפוֹ לְפָנָיו.
הַמּוֹלִיךְ אֶת הַתֶּבֶן,
לֹא יַפְשִׁיל אֶת הַקֻּפָּה לַאֲחוֹרָיו, <לְאַחוֹרָיו>
אֶלָּא נוֹטְלָהּ בְּיָדוֹ.
מַתְחִילִין בַּעֲרֵמַת הַתֶּבֶן,
אֲבָל לֹא בָעֵצִים שֶׁבַּמֻּקְצֶה.

מסכת ביצה פרק ד משנה ב

ב
וְאֵין נוֹטְלִין עֵצִים מִן הַסֻּכָּה,
אֶלָּא מִן הַסָּמוּךְ לָהּ.
מְבִיאִים עֵצִים מִן הַשָּׂדֶה וּמִן הַמְכֻנָּס,
מִן הַקַּרְפֵּף, אֲפִלּוּ מִן הַמְפֻזָּר.
וְאֵי זֶה הוּא קַרְפֵּף?
כָּל שֶׁהוּא סָמוּךְ לָעִיר.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁנִּכְנָסִים לוֹ בְּפוֹתַחַת,
אֲפִלּוּ בְּתוֹךְ תְּחוּם שַׁבָּת.

מסכת ביצה פרק ד משנה ג
ג
אֵין מְבַקְּעִין עֵצִים מִן הַקּוֹרוֹת,
וְלֹא מִן הַקּוֹרָה שֶׁנִּשְׁבְּרָה בְּיוֹם טוֹב;
אֵין מְבַקְּעִים לֹא בַקָּרְדּוֹם וְלֹא בַמַּגָּל וְלֹא בַמְּגֵרָה,
אֶלָּא בַקּוֹפִיס.
בַּיִת שֶׁהוּא מָלֵא פֵרוֹת,
וְסָתוּם וְנִפְחַת,
נוֹטֵל מִמְּקוֹם הַפַּחַת.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
פּוֹחֵת כַּתְּחִלָּה וְנוֹטֵל.

מסכת ביצה פרק ד משנה ד
ד
אֵין פּוֹתְחִים אֶת הַנֵּר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה כֶלִי;
וְאֵין עוֹשִׂין פֶּחָמִים,
וְאֵין חוֹתְכִים אֶת הַפְּתִילָה לִשְׁנַיִם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חוֹתְכָהּ בָּאוּר לִשְׁנֵי נֵרוֹת.

מסכת ביצה פרק ד משנה ה
ה
אֵין שׁוֹבְרִים אֶת הַחֶרֶס,
וְאֵין חוֹתְכִין אֶת הַנְּיָר לִצְלוֹת בּוֹ מָלִיחַ,
וְאֵין גּוֹרְפִים תַּנּוּר וְכִירַיִם,
אֲבָל מְכַבְּשִׁין.
וְאֵין מַקִּיפִין שְׁתֵּי חָבִיּוֹת
לִשְׁפּוֹת עֲלֵיהֶן אֶת הַקְּדֵרָה,
וְאֵין סוֹמְכִין אֶת הַקְּדֵרָה בְּבַקַּעַת,
וְכֵן הַדֶּלֶת.
וְאֵין מַנְהִיגִין אֶת הַבְּהֵמָה בְּמַקֵּל בְּיוֹם טוֹב.

מסכת ביצה פרק ד משנה ו
ו
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
נוֹטֵל אָדָם קֵיסָם לַחֲצוֹת בּוֹ שִׁנָּיו,
וּמְגַבֵּב מִן הֶחָצֵר וּמַדְלִיק,
שֶׁכָּל מַה שֶּׁבֶּחָצֵר מוּכָן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אַף מְגַבֵּב מִלְּפָנָיו וּמַדְלִיק.

מסכת ביצה פרק ד משנה ז

ז

אֵין מוֹצִיאִין אֶת הָאוּר,
לֹא מִן הָעֵצִים וְלֹא מִן הָאֲבָנִים,
וְלֹא מִן הֶעָפָר וְלֹא מִן הַמַּיִם.
וְאֵין מְלַבְּנִים אֶת הָרְעָפִים לִצְלוֹת עֲלֵיהֶם.
וְעוֹד אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
עוֹמֵד אָדָם עַל הַמֻּקְצֶה עֶרֶב שַׁבָּת בַּשְּׁבִיעִית,
וְאוֹמֵר:
"מִכָּן אֲנִי אוֹכֵל לְמָחָר."
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיִּרְשֹׁם וְיֹאמַר:
מִכָּן וְעַד כָּאן.

פרק ה

מסכת ביצה פרק ה משנה א

א

מַשְׁחִילִים פֵּרוֹת דֶּרֶךְ אֲרֻבָּה בְּיוֹם טוֹב,
אֲבָל לֹא בַשַּׁבָּת.
וּמְכַסִּים אֶת הַפֵּרוֹת בְּכֵלִים מִפְּנֵי הַדֶּלֶף,
וְכֵן כַּדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן.
נוֹתְנִין כְּלִי תַחַת הַדֶּלֶף בַּשַּׁבָּת.

מסכת ביצה פרק ה משנה ב

ב

כָּל שֶׁחַיָּבִים עָלָיו מִשּׁוּם שְׁבוּת
וּמִשּׁוּם רְשׁוּת וּמִשּׁוּם מִצְוָה בַשַּׁבָּת,
חַיָּבִין עָלָיו בְּיוֹם טוֹב.
וְאֵלּוּ הֵן מִשּׁוּם שְׁבוּת:
לֹא עוֹלִים בָּאִילָן,
וְלֹא רוֹכְבִים עַל גַּבֵּי בְהֵמָה,
וְלֹא שָׁטִים עַל פְּנֵי הַמַּיִם,
וְלֹא מְסַפְּקִים,
וְלֹא מְטַפְּחִים,
וְלֹא מְרַקְּדִים.
וְאֵלּוּ הֵן מִשּׁוּם רְשׁוּת:
לֹא דָנִים,

וְלֹא מְקַדְּשִׁים,
וְלֹא חוֹלְצִין,
וְלֹא מְיַבְּמִין.
וְאֵלּוּ הֵן מִשֵּׁם מִצְוָה:
לֹא מַקְדִּישִׁין,
וְלֹא מַחֲרִימִים,
וְלֹא מַעֲרִיכִים,
וְלֹא מַגְבִּיהִים תְּרוּמָה וּמַעַשְׂרוֹת.
כָּל אֵלּוּ בְּיוֹם טוֹב,
אֵין צָרִיךְ לוֹמַר בַּשַּׁבָּת.
אֵין בֵּין יוֹם טוֹב לַשַּׁבָּת
אֶלָּא אֹכֶל נֶפֶשׁ בִּלְבַד.

מסכת ביצה פרק ה משנה ג
ג
הַבְּהֵמָה וְהַכֵּלִים כְּרַגְלֵי הַבְּעָלִים.
הַמּוֹסֵר בְּהֶמְתּוֹ לִבְנוֹ אוֹ לָרוֹעֶה,
הֲרֵי אֵלּוּ כְרַגְלָיו.
כֵּלִים מְיֻחָדִין לְאֶחָד מִן הָאַחִים שֶׁבַּבַּיִת
הֲרֵי אֵלּוּ כְרַגְלָיו,
וְשֶׁאֵינָן מְיֻחָדִין, לְמָקוֹם שֶׁכֻּלָּם הוֹלְכִין.

מסכת ביצה פרק ה משנה ד
ד
הַשּׁוֹאֵל כֵּלִים מֵחֲבֵרוֹ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב,
כְּרַגְלֵי הַשּׁוֹאֵל;
בְּיוֹם טוֹב, כְּרַגְלֵי הַמַּשְׁאִיל.
הָאִשָּׁה שֶׁשָּׁאֲלָה מֵחֲבֶרְתָּהּ תַּבְלִים לִקְדֵרָתָהּ,
וּמַיִם וּמֶלַח לְעִסָּתָהּ,
הֲרֵי אֵלּוּ כְרַגְלֵי שְׁתֵּיהֶם.
רַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר בַּמַּיִם וּבַמֶּלַח,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶם מַמָּשׁ.

מסכת ביצה פרק ה משנה ה
ה
הַגַּחֶלֶת, כְּרַגְלֵי הַבְּעָלִים,
וְהַשַּׁלְהֶבֶת בְּכָל מָקוֹם.
גַּחֶלֶת שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ, מוֹעֲלִין בָּהּ,
וְהַשַּׁלְהֶבֶת, לֹא נֶהֱנִים וְלֹא מוֹעֲלִים.
(הַמּוֹצִיא גַּחֶלֶת לִרְשׁוּת הָרַבִּים, חַיָּב,
וְשַׁלְהֶבֶת, פָּטוּר.)

ו
בְּאֵר שֶׁלַּיָּחִיד, כְּרַגְלֵי הַיָּחִיד,
וְשֶׁלְּאַנְשֵׁי הָעִיר, כְּרַגְלֵי אַנְשֵׁי אוֹתָהּ הָעִיר,
וְשֶׁלְּעוֹלֵי בָבֶל, כְּרַגְלֵי הַמְּמַלֵּא.

מסכת ביצה פרק ה משנה ו
ז
מִי שֶׁהָיוּ פֵרוֹתָיו בְּעִיר אַחֶרֶת,
וְעֵרְבוּ בְנֵי אוֹתָהּ הָעִיר לָבֹא אֶצְלוֹ,
לֹא יָבִיאוּ לוֹ מִפֵּרוֹתָיו,
וְאִם עֵרֵב הוּא, פֵּרוֹתָיו כָּמוֹהוּ.

מסכת ביצה פרק ה משנה ז
ח
מִי שֶׁזִּמֵּן אֶצְלוֹ אוֹרְחִים,
לֹא יוֹלִיכוּ בְיָדָן מָנוֹת,
אֶלָּא אִם כֵּן זִכָּה לָהֶם אַחֵר בְּמָנוֹתֵיהֶם
מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב.
אֵין מַשְׁקִים וְשׁוֹחֲטִים אֶת הַמִּדְבָּרִיּוֹת,
אֲבָל מַשְׁקִים וְשׁוֹחֲטִים אֶת הַבַּיָּתוֹת.
אֵלּוּ הֵן בַּיָּתוֹת?
הַלָּנוֹת בָּעִיר,
וְהַמִּדְבָּרִיּוֹת?
הַלָּנוֹת בָּאֲפָר.

חסלת ביצה

מסכת ראש השנה

פרק א

מסכת ראש השנה פרק א משנה א
א
אַרְבָּעָה רָאשֵׁי שָׁנִים הֵן:
בְּאֶחָד בְּנִיסָן,
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לַמְּלָכִים וְלָרְגָלִים;

בְּאֶחָד בֶּאֱלוּל,
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעְשַׂר בְּהֵמָה;
רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
בְּאֶחָד בְּתִשְׁרִי;

ב
בְּאֶחָד בְּתִשְׁרִי,
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לַשָּׁנִים וְלַשְּׁמִטִּין וְלַיּוֹבֵלוֹת, < וְלַשְּׁמִיטִין <
לְנְטִיעָה וְלִירָקוֹת;
בְּאֶחָד בִּשְׁבָט,
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לָאִילָן,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי;
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִין:
בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ.

מסכת ראש השנה פרק א משנה ב
ג
בְּאַרְבָּעָה פְרָקִים הָעוֹלָם נִדּוֹן:
בַּפֶּסַח עַל הַתְּבוּאָה;
וּבָעֲצֶרֶת עַל פֵּרוֹת הָאִילָן;
וּבְרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
כָּל בָּאֵי הָעוֹלָם עוֹבְרִים לְפָנָיו כִּבְנוֹמְרוֹן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים לג,טו)
"הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם,
הַמֵּבִין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם";
וּבֶחָג נִדּוֹנִים עַל הַמַּיִם.

מסכת ראש השנה פרק א משנה ג
ד
עַל שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים שְׁלוּחִים יוֹצְאִים:
עַל נִיסָן, מִפְּנֵי הַפֶּסַח;
עַל אָב, מִפְּנֵי הַתַּעֲנִית;
עַל אֱלוּל, מִפְּנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה;
עַל תִּשְׁרִי, מִפְּנֵי תַקָּנַת הַמּוֹעֲדוֹת;
עַל כִּסְלֵו, מִפְּנֵי הַחֲנֻכָּה;
עַל אֲדָר, מִפְּנֵי הַפּוּרִים.
וּכְשֶׁהַמִּקְדָּשׁ קַיָּם,
יוֹצְאִים אַף עַל אִיָּר, מִפְּנֵי פֶּסַח קָטָן.

מסכת ראש השנה פרק א משנה ד
ה

עַל שְׁנֵי חֳדָשִׁים מְחַלְּלִים אֶת הַשַּׁבָּת:
עַל נִיסָן וְעַל תִּשְׁרִי,
שֶׁבָּהֶם שְׁלוּחִים יוֹצְאִין לְסוּרְיָה,
וּבָהֶן הָיוּ מְתַקְּנִין אֶת הַמּוֹעֲדוֹת;
וּכְשֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם,
מְחַלְּלִים אַף עַל כֻּלָּם,
מִפְּנֵי תַקָּנַת הַקָּרְבָּן.

מסכת ראש השנה פרק א משנה ה

ו
בֵּין שֶׁנִּרְאָה בַעֲלִיל וּבֵין שֶׁלֹּא נִרְאָה בַעֲלִיל,
מְחַלְּלִים עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת.
רְבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר:
אִם נִרְאָה בַעֲלִיל,
אֵין מְחַלְּלִין עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת.

מסכת ראש השנה פרק א משנה ו

ז
מַעֲשֶׂה שֶׁעָבְרוּ יוֹתֵר מֵאַרְבָּעִים זוֹג,
וְעִכְּבָן רְבִּי עֲקִיבָה בְלוֹד.
שָׁלַח לוֹ רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
אִם מְעַכֵּב אַתָּה אֶת הָרַבִּים,
נִמְצֵאתָ מְכַשְּׁלָן לֶעָתִיד לָבוֹא.

מסכת ראש השנה פרק א משנה ז

ח
אָב וּבְנוֹ שֶׁרָאוּ אֶת הַחֹדֶשׁ, יֵלֵכוּ;
לֹא שֶׁמִּצְטָרְפִים זֶה עִם זֶה,
אֶלָּא שֶׁמֵּא יִפָּסֵל אֶחָד מֵהֶם,
יִצְטָרֵף הַשֵּׁנִי עִם אַחֵר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אָב וּבְנוֹ, וְכָל הַקְּרוֹבִים,
כְּשֵׁרִים לְעֵדוּת הַחֹדֶשׁ.

ט
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
מַעֲשֶׂה בְטוֹבִיָּה הָרוֹפֵא,
שֶׁרָאָה אֶת הַחֹדֶשׁ בִּירוּשָׁלַיִם,
הוּא וּבְנוֹ וְעַבְדּוֹ הַמְשֻׁחְרָר,
וְקִבְּלוּ הַכֹּהֲנִים אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ,
וּפָסְלוּ אֶת עַבְדּוֹ.

מסכת ראש השנה פרק א משנה ח
י
אֵלּוּ הֵן הַפְּסוּלִין:
הַמְשַׂחֵק בַּקֻּבְיָא,
וְהַמַּלְוֶה בְּרִבִּית,
וּמַפְרִיחֵי יוֹנִים,
וְסוֹחֲרֵי שְׁבִיעִית,
וַעֲבָדִים.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הָעֵדוּת שֶׁאֵין הָאִשָּׁה כְשֵׁרָה לָהּ,
אַף הֵן אֵינָן כְּשֵׁרִים לָהּ.

מסכת ראש השנה פרק א משנה ט
יא
מִי שֶׁרָאָה אֶת הַחֹדֶשׁ וְאֵינוּ יָכוֹל לְהַלֵּךְ,
מוֹלִיכִים אוֹתוֹ עַל הַחֲמוֹר,
אֲפִלּוּ בְמִטָּה;
אִם צוֹדֶה לָהֶם, לוֹקְחִין בְּיָדָם מַקְלוֹת;
וְאִם הָיְתָה דֶרֶךְ רְחוֹקָה,
לוֹקְחִין בְּיָדָן מְזוֹנוֹת.
שֶׁעַל מַהֲלַךְ לַיְלָה וָיוֹם,
מְחַלְּלִים אֶת הַשַּׁבָּת וְיוֹצְאִין לְעֵדוּת הַחֹדֶשׁ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כג,ד)
"אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יי, מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ,
אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם".

פרק ב

מסכת ראש השנה פרק ב משנה א
א
אִם אֵינָן מַכִּירִין אוֹתוֹ,
מְשַׁלְּחִין עִמּוֹ אַחֵר לְהַעִידוֹ.
בָּרִאשׁוֹנָה,
הָיוּ מְקַבְּלִים עֵדוּת הַחֹדֶשׁ מִכָּל הָאָדָם;
מִשֶּׁקִּלְקְלוּ הַמִּינִים,
הִתְקִינוּ שֶׁלֹּא יְהוּ מְקַבְּלִים אֶלָּא מִן הַמַּכִּירִים.
(מסכת ראש השנה פרק ב משנה ב
בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ מַשִּׂיאִים מַשּׂוּאוֹת;

מִשֶּׁקִּלְקְלוּ הַכּוּתִים,
הִתְקִינוּ שֶׁיְּהוּ שְׁלוּחִים יוֹצְאִין.

מסכת ראש השנה פרק ב משנה ג
ב
כֵּיצַד מַשִּׂיאִים מַשּׂוּאוֹת?
מְבִיאִין כְּלֻנְסוֹת שֶׁלָּאֶרֶז אֲרֻכִּים,
וְקָנִים וַעֲצֵי שֶׁמֶן וּנְעֹרֶת שֶׁלַּפִּשְׁתָּן,
וְכוֹרֵךְ בִּמְשִׁיחָה, וְעוֹלֶה לְרֹאשׁ הָהָר,
וּמַצִּית בָּהֶן אֶת הָאוּר,
וּמוֹלִיךְ וּמֵבִיא וּמַעֲלֶה וּמוֹרִיד,
עַד שֶׁהוּא רוֹאֶה אֶת חֲבֵרוֹ
שֶׁהוּא עוֹשֶׂה כֵן בְּרֹאשׁ הָהָר הַשֵּׁנִי,
וְכֵן בְּרֹאשׁ הָהָר הַשְּׁלִישִׁי.

מסכת ראש השנה פרק ב משנה ד
ג
מְנַיִן הָיוּ מַשִּׂיאִים?
מֵהַר הַמִּשְׁחָה לְסַרְטְבָא,
וּמִסַּרְטְבָא לְגְרוֹפִינָא, <לגריפוניא>
וּמִגְּרוֹפִינָא לְחַוְרָן,
וּמֵחַוְרָן לְבֵית בִּלְתִּין;
וּמִבֵּית בִּלְתִּין לֹא זָזוּ,
אֶלָּא מוֹלִיךְ וּמֵבִיא וּמַעֲלֶה וּמוֹרִיד,
עַד שֶׁהוּא רוֹאֶה כָל הַגּוֹלָה לְפָנָיו
כִּמְדוּרַת הָאֵשׁ.

מסכת ראש השנה פרק ב משנה ה
ד
חָצֵר גְּדוֹלָה הָיְתָה בִירוּשָׁלַיִם,
וּבֵית יַעְזֵק הָיְתָה נִקְרֵאת,
וְלַשָּׁם כָּל הָעֵדִים מִתְכַּנְּסִין,
וּבֵית דִּין בּוֹדְקִין אוֹתָן שָׁם.
וּסְעוּדוֹת גְּדוֹלוֹת עוֹשִׂין לָהֶם,
בִּשְׁבִיל שֶׁיְּהוּ רְגִילִים לָבֹא.

ה
בָּרִאשׁוֹנָה לֹא הָיוּ זָזִים מִשָּׁם כָּל הַיּוֹם.
הִתְקִין רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן,
שֶׁיְּהוּ מְהַלְּכִים אַלְפַּיִם אַמָּה לְכָל רוּחַ.
וְלֹא זוֹ בִלְבַד,

אֶלָּא אַף חֲכָמָה הַבָּאָה לְיַלֵּד,
הַבָּא לְהַצִּיל מִיַּד הַגַּיִס וּמִיַּד הַנָּהָר,
מִיַּד הַדְּלֵקָה מִיַּד הַמַּפֹּלוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ כְאַנְשֵׁי הָעִיר,
וְיֵשׁ לָהֶם אַלְפַּיִם אַמָּה לְכָל רוּחַ.

מסכת ראש השנה פרק ב משנה ו
ו
כֵּיצַד בּוֹדְקִין אֶת הָעֵדִים?
זוּג שֶׁבָּא רִאשׁוֹן,
בּוֹדְקִין אוֹתוֹ רִאשׁוֹן.
מַכְנִיסִים אֶת הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶם,
וְאוֹמְרִים לוֹ:
אֱמֹר, כֵּיצַד רָאִיתָ אֶת הַלְּבָנָה,
לִפְנֵי הַחַמָּה אוֹ לְאַחַר הַחַמָּה?
לִצְפוֹנָהּ אוֹ לִדְרוֹמָהּ?
כַּמָּה הָיָה גָבוֹהַּ, וּלְאַיִן הָיָה נוֹטֶה?
וְכַמָּה הָיָה רָחָב?
וְאִם אָמַר "לִפְנֵי הַחַמָּה",
לֹא אָמַר כְּלוּם.

ז
הָיוּ מַכְנִיסִין אֶת הַשֵּׁנִי וּבוֹדְקִין אוֹתוֹ.
נִמְצְאוּ דִבְרֵיהֶם מְכֻוָּנִים,
עֵדוּתָן מְקֻיֶּמֶת.
וּשְׁאָר כָּל הַזּוּגוֹת,
שׁוֹאֲלִין אוֹתָן רָאשֵׁי דְבָרִים;
לֹא שֶׁהֵן צְרִיכִים לָהֶן,
אֶלָּא שֶׁלֹּא יֵצְאוּ בְפַחֵי נֶפֶשׁ,
בִּשְׁבִיל שֶׁיְּהוּ רְגִילִים לָבֹא.

מסכת ראש השנה פרק ב משנה ז
ח
רֹאשׁ בֵּית דִּין אוֹמֵר:
מְקֻדָּשׁ!
וְכָל הָעָם עוֹנִים אַחֲרָיו:
מְקֻדָּשׁ, מְקֻדָּשׁ!
בֵּין שֶׁנִּרְאָה בִזְמַנּוֹ וּבֵין שֶׁלֹּא נִרְאָה בִזְמַנּוֹ,
מְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ.
רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
אִם לֹא נִרְאָה בִזְמַנּוֹ,

אֵין מְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ,
שֶׁכְּבָר קִדְּשׁוּהוּ שָׁמַיִם.

מסכת ראש השנה פרק ב משנה ח

ט

דְּמוּת צוּרוֹת לְבָנוֹת
הָיוּ לוֹ לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל בַּעֲלִיָּתוֹ,
בְּטַבְלָא וּבְכֹתֶל,
שֶׁבָּהֶן מַרְאֶה אֶת הַהֶדְיוֹטוֹת וְאוֹמֵר:
הֲכָזֶה רָאִיתָ אוֹ כָזֶה?
מַעֲשֶׂה שֶׁבָּאוּ שְׁנַיִם וְאָמְרוּ:
רְאִינוּהוּ שַׁחְרִית בַּמִּזְרָח, וְעַרְבִית בַּמַּעֲרָב.
אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
עֵדֵי שֶׁקֶר הֵם!
וּכְשֶׁבָּאוּ לְיַבְנֶה קִבְּלָן רַבָּן גַּמְלִיאֵל. <ליוונה>

י

וְעוֹד בָּאוּ שְׁנַיִם וְאָמְרוּ:
רְאִינוּהוּ בִזְמַנּוֹ,
וּבַלַּיְלָה בְעִבּוּרוֹ, לֹא נִרְאָה.
וְקִבְּלָן רַבָּן גַּמְלִיאֵל.
אָמַר רַבִּי דוֹסָא בֶּן אַרְכִּינָס:
עֵדֵי שֶׁקֶר הֵם!
הֵיאָךְ מְעִידִין עַל הָאִשָּׁה שֶׁיָּלְדָה,
וּלְמָחָר כְּרֵסָהּ בֵּין שִׁנֶּיהָ?
אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דְּבָרֶיךָ.

מסכת ראש השנה פרק ב משנה ט

יא

שָׁלַח לוֹ רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
גּוֹזֵר אֲנִי עָלֶיךָ,
שֶׁתָּבֹא אֶצְלִי בְּמַקֶּלְךָ וּבִמְעוֹתֶךָ,
בְּיוֹם שֶׁחָל יוֹם הַכִּפּוּרִים לִהְיוֹת בְּחֶשְׁבּוֹנָךְ.
הָלַךְ וּמְצָאוֹ רַבִּי עֲקִיבָה מֵצֵר.
אָמַר לוֹ:
יֵשׁ לִי לִלְמוֹד,
שֶׁכָּל מַה שֶּׁעָשָׂה רַבָּן גַּמְלִיאֵל, עָשׂוּי,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כג,ד)
"אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יי מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ,
אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם";

בֵּין בִּזְמַנָּן, בֵּין שֶׁלֹּא בִזְמַנָּן,
אֵין לִי מוֹעֲדוֹת אֶלָּא אֵלּוּ.

יב
בָּא לוֹ אֵצֶל רַבִּי דוֹסָא בֶן אַרְכִּינָס,
אָמַר לוֹ:
אִם בָּאִין אָנוּ לָדוּן
אַחַר בֵּית דִּינוֹ שֶׁלְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל,
צְרִיכִין אָנוּ לָדוּן
אַחַר כָּל בֵּית דִּין וָדִין
שֶׁעָמַד מִימוֹת מֹשֶׁה וְעַד עַכְשָׁיו;
שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות כד,ט)
"וַיַּעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, נָדָב וַאֲבִיהוּא,
וְשִׁבְעִים מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל",
וְלָמָּה לֹא נִתְפָּרְשׁוּ שְׁמוֹתָן שֶׁלַּזְּקֵנִים?
אֶלָּא לְלַמְּדָךְ, שֶׁכָּל שְׁלֹשָׁה וּשְׁלֹשָׁה
שֶׁעָמְדוּ בֵית דִּין עַל יִשְׂרָאֵל,
הֲרֵי הֵן כְּבֵית דִּינוֹ שֶׁלְּמֹשֶׁה.
נָטַל מַקְלוֹ וּמָעוֹתָיו בְּיָדוֹ,
וְהָלַךְ לְיַבְנֶה אֵצֶל רַבָּן גַּמְלִיאֵל,
בְּיוֹם שֶׁחָל יוֹם הַכִּפּוּרִים לִהְיוֹת כְּחֶשְׁבּוֹנוֹ.
עָמַד רַבָּן גַּמְלִיאֵל וּנְשָׁקוֹ בְרֹאשׁוֹ,
וְאָמַר לוֹ:
בּוֹא בְשָׁלוֹם, רַבִּי וְתַלְמִידִי!
רַבִּי בַחָכְמָה,
וְתַלְמִידִי שֶׁקִּבַּלְתָּ עָלֶיךָ אֶת דְּבָרַי.

פרק ג

מסכת ראש השנה פרק ג משנה א
א
רָאוּהוּ בֵית דִּין וְכָל יִשְׂרָאֵל;
נֶחְקְרוּ הָעֵדִים;
לֹא הִסְפִּיקוּ לוֹמַר "מְקֻדָּשׁ" עַד שֶׁחָשֵׁכָה,
הֲרֵי זֶה מְעֻבָּר.
רָאוּהוּ בֵית דִּין בִּלְבַד,
יַעַמְדוּ שְׁנַיִם וְיָעִידוּ לִפְנֵיהֶם, וְיֹאמְרוּ:
מְקֻדָּשׁ, מְקֻדָּשׁ!
רָאוּהוּ שְׁלֹשָׁה וְהֵן בֵּית דִּין,

יַעַמְדוּ שְׁנַיִם וְיוֹשִׁיבוּ מֵחַבְרֵיהֶם אֵצֶל הַיָּחִיד,
וְיָעִידוּ בִפְנֵיהֶם, וְיֹאמְרוּ:
מְקֻדָּשׁ, מְקֻדָּשׁ!
שֶׁאֵין הַיָּחִיד נֶאֱמָן עַל יְדֵי עַצְמוֹ.

מסכת ראש השנה פרק ג משנה ב
ב
כָּל הַשּׁוֹפָרוֹת כְּשֵׁרִין חוּץ מִשֶּׁלַּפָּרָה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא קֶרֶן.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
וַהֲלֹא כָל הַשּׁוֹפָרוֹת נִקְרְאוּ קֶרֶן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יהושע ו,ה)
"וְהָיָה בִּמְשֹׁךְ בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל,
כְּשָׁמְעֲכֶם אֶת קוֹל הַשּׁוֹפָר".
(מסכת ראש השנה פרק ג משנה ג)
שׁוֹפָר שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלַּיָּעֵל פָּשׁוּט,
וּפִיו מְצֻפֶּה זָהָב,
וּשְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת בִּצְדָדִים.
שׁוֹפָר מַאֲרִיךְ וַחֲצוֹצְרוֹת מְקַצְּרוֹת,
שֶׁמִּצְוַת הַיּוֹם בַּשּׁוֹפָר.

מסכת ראש השנה פרק ג משנה ד
ג
וּבְתַעֲנִיּוֹת בְּשֶׁלַּזְּכָרִים כְּפוּפִים,
וּפִיו מְצֻפֶּה כֶסֶף,
וּשְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת בָּאֶמְצַע.
שׁוֹפָר מְקַצֵּר וַחֲצוֹצְרוֹת מַאֲרִיכוֹת,
שֶׁמִּצְוַת הַיּוֹם בַּחֲצוֹצְרוֹת.

מסכת ראש השנה פרק ג משנה ה
ד
שָׁוֶה הַיּוֹבֵל וְרֹאשׁ הַשָּׁנָה לִתְקִיעָה וְלִבְרָכוֹת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה תוֹקְעִים בְּשֶׁלַּזְּכָרִים,
וּבַיּוֹבֵל בְּשֶׁלַּיָּעֵלִים.

מסכת ראש השנה פרק ג משנה ו
ה
שׁוֹפָר שֶׁנִּסְדַּק וְדִבְקוֹ, פָּסוּל.
דִּבֵּק שִׁבְרֵי הַשּׁוֹפָרוֹת, פָּסוּל.
נִקַּב וּסְתָמוֹ,

אִם מְעַכֵּב אֶת הַתְּקִיעָה פָּסוּל,
וְאִם לָאו, כָּשֵׁר.

מסכת ראש השנה פרק ג משנה ז

ו

הַתּוֹקֵעַ לְתוֹךְ הַבּוֹר,
אוֹ לְתוֹךְ הַחַדּוּת, אוֹ לְתוֹךְ הַפִּיתָס,
אִם קוֹל שׁוֹפָר שָׁמַע, יָצָא,
וְאִם קוֹל הֲבָרָה שָׁמַע, לֹא יָצָא.
וְכֵן מִי שֶׁהָיָה עוֹבֵר אַחַר בֵּית הַכְּנֶסֶת,
אוֹ שֶׁהָיָה בֵיתוֹ סָמוּךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת,
וְשָׁמַע קוֹל שׁוֹפָר אוֹ קוֹל מְגִלָּה,
אִם כִּוֵּן לִבּוֹ, יָצָא,
וְאִם לָאו, לֹא יָצָא;
אַף עַל פִּי שֶׁזֶּה שָׁמַע וְזֶה שָׁמַע,
זֶה כִּוֵּן לִבּוֹ, וְזֶה לֹא כִוֵּן.

מסכת ראש השנה פרק ג משנה ח

ז

(שמות יז,יא) "וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ,
וְגָבַר יִשְׂרָאֵל, וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ, וְגָבַר עֲמָלֵק."
וְכִי יָדָיו שֶׁלְּמֹשֶׁה עוֹשׂוֹת מִלְחָמָה,
אוֹ יָדָיו שׁוֹבְרוֹת מִלְחָמָה?
אֶלָּא כָל זְמַן שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מִסְתַּכְּלִים כְּלַפֵּי לְמַעְלָן,
וּמְכַוְּנִים אֶת לִבָּם לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם,
הָיוּ מִתְגַּבְּרִים,
וְאִם לָאו, הָיוּ נוֹפְלִים.

ח

וְכַיּוֹצֵא בוֹ: (במדבר כא,ח)
"וַיֹּאמֶר יי אֶל מֹשֶׁה:
עֲשֵׂה לְךָ שָׂרָף וְשִׂים אֹתוֹ עַל נֵס,
וְהָיָה כָּל הַנָּשׁוּךְ, וְרָאָה אֹתוֹ וָחָי".
וְכִי נָחָשׁ מֵמִית וּמְחַיֶּה?
אֶלָּא כָל זְמַן שֶׁהָיוּ שֶׁיִּשְׂרָאֵל מִסְתַּכְּלִים כְּלַפֵּי לְמַעְלָן,
וּמְשַׁעְבְּדִים אֶת לִבָּם לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם,
הָיוּ מִתְרַפִּים,
וְאִם לָאו, הָיוּ נִמּוֹקִים.

ט

חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן

אֵינוֹ מוֹצִיא אֶת הָרַבִּים יְדֵי חוֹבָתָן.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁאֵינוֹ חַיָּב בַּדָּבָר,
אֵינוֹ מוֹצִיא אֶת הָרַבִּים יְדֵי חוֹבָתָן.

פרק ד

מסכת ראש השנה פרק ד משנה א
א
יוֹם טוֹב שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה
שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
בַּמִּקְדָּשׁ תּוֹקְעִים,
אֲבָל לֹא בַמְּדִינָה.
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
הִתְקִין רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
שֶׁיְּהוּ תוֹקְעִים בְּכָל מָקוֹם שֶׁיֶּשׁ בּוֹ בֵית דִּין.
אָמַר רְבִּי אֶלְעָזָר:
לֹא הִתְקִין רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי שֶׁיְּהוּ תוֹקְעִים
אֶלָּא בְיַבְנֶה בִלְבַד.
אָמְרוּ לוֹ:
אֶחָד יַבְנֶה וְאֶחָד כָּל מָקוֹם שֶׁיֶּשׁ בּוֹ בֵית דִּין.

מסכת ראש השנה פרק ד משנה ב
ב
וְעוֹד זוֹ הָיְתָה יְרוּשָׁלַיִם יְתֵרָה עַל יַבְנֶה,
שֶׁכָּל עִיר שֶׁהִיא רוֹאָה וְשׁוֹמַעַת,
וּקְרוֹבָה וִיכוֹלָה לָבֹא,
תּוֹקְעִים בָּהּ.
וּבְיַבְנֶה לֹא הָיוּ תוֹקְעִים,
אֶלָּא בְבֵית דִּין בִּלְבַד.

מסכת ראש השנה פרק ד משנה ג
ג
בָּרִאשׁוֹנָה, הָיָה הַלּוּלָב נִטָּל
בַּמִּקְדָּשׁ שִׁבְעָה,
וּבַמְּדִינָה יוֹם אֶחָד.
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
הִתְקִין רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
שֶׁיְּהֵא הַלּוּלָב נִטָּל בַּמְּדִינָה שִׁבְעָה <במקדש>

זֵכֶר לַמִּקְדָּשׁ;
וְשֶׁיְּהֵא יוֹם הֶנֵף כֻּלּוֹ אָסוּר.

מסכת ראש השנה פרק ד משנה ד
ד
בָּרִאשׁוֹנָה,
הָיוּ מְקַבְּלִין עֵדוּת הַחֹדֶשׁ כָּל הַיּוֹם.
פַּעַם אַחַת נִשְׁתָּהוּ הָעֵדִים מִלָּבֹא,
וְנִתְקַלְקְלוּ הַלְוִיִּם בַּשִּׁיר.
הִתְקִינוּ שֶׁלֹּא יְהוּ מְקַבְּלִין אֶלָּא עַד הַמִּנְחָה.
בָּאוּ מִן הַמִּנְחָה וּלְמַעְלָן,
נוֹהֲגִים אוֹתוֹ הַיּוֹם קֹדֶשׁ וּלְמָחָר קֹדֶשׁ.
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
הִתְקִין רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי,
שֶׁיְּהוּ מְקַבְּלִין עֵדוּת הַחֹדֶשׁ כָּל הַיּוֹם.

ה
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה:
וְעוֹד זֶה הִתְקִין רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי,
שֶׁאֲפִלּוּ רֹאשׁ בֵּית דִּין בְּכָל מָקוֹם,
שֶׁלֹּא יְהוּ הָעֵדִים הוֹלְכִים,
אֶלָּא לִמְקוֹם הַוַּעַד.

מסכת ראש השנה פרק ד משנה ה
ו
סֵדֶר בְּרָכוֹת:
אוֹמֵר אָבוֹת וּגְבוּרוֹת וּקְדֻשַּׁת הַשֵּׁם,
וְכוֹלֵל מַלְכִיּוֹת עִמָּם, וְאֵינוֹ תוֹקֵעַ;
קְדֻשַּׁת הַיּוֹם, וְתוֹקֵעַ;
זִכְרוֹנוֹת, וְתוֹקֵעַ;
שׁוֹפָרוֹת, וְתוֹקֵעַ;
וְאוֹמֵר עֲבוֹדָה וְהוֹדָיָה וּבִרְכַּת כֹּהֲנִים.
דִּבְרֵי רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי.

ז
אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָה:
אִם אֵינוֹ תוֹקֵעַ לְמַלְכִיּוֹת,
לָמָּה הוּא מַזְכִּיר?
אֶלָּא אוֹמֵר אָבוֹת וּגְבוּרוֹת וּקְדֻשַּׁת הַשֵּׁם,
וְכוֹלֵל מַלְכִיּוֹת עִם קְדֻשַּׁת הַיּוֹם, וְתוֹקֵעַ;
זִכְרוֹנוֹת, וְתוֹקֵעַ;

שׁוֹפָרוֹת, וְתוֹקֵעַ;
וְאוֹמֵר עֲבוֹדָה וְהוֹדָיָה וּבִרְכַּת כֹּהֲנִים.

מסכת ראש השנה פרק ד משנה ו
ח
אֵין פּוֹחֲתִים מֵעֶשֶׂר מַלְכִיּוֹת,
וּמֵעֲשָׂרָה זִכְרוֹנוֹת,
מֵעֲשָׂרָה שׁוֹפָרוֹת.
רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
אִם אֲמָרָן שָׁלוֹשׁ שָׁלוֹשׁ, יָצָא.
אֵין מַזְכִּירִים זִכְרוֹן מַלְכִיּוֹת וְשׁוֹפָר שֶׁלַּפֻּרְעָנוּת.
מַתְחִיל בַּתּוֹרָה וּמַשְׁלִים בַּנָּבִיא.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם הִשְׁלִים בַּתּוֹרָה, יָצָא.

מסכת ראש השנה פרק ד משנה ז
ט
הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה
בְּיוֹם טוֹב שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
הַשֵּׁנִי מַתְקִיעַ;
וּבְשָׁעַת הַהַלֵּל,
הָרִאשׁוֹן מַקְרֵא אֶת הַהַלֵּל.

מסכת ראש השנה פרק ד משנה ח
י
שׁוֹפָר שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
אֵין מַעֲבִירִים עָלָיו אֶת הַתְּחוּם,
וְאֵין מְפַקְּחִין עָלָיו אֶת הַגַּל,
וְלֹא עוֹלִין בָּאִילָן,
וְלֹא רוֹכְבִים עַל גַּבֵּי בְהֵמָה,
וְלֹא שָׁטִים עַל פְּנֵי הַמַּיִם;
וְאֵין חוֹתְכִים אוֹתוֹ,
בֵּין בְּדָבָר שֶׁהוּא מִשּׁוּם שְׁבוּת,
בֵּין בְּדָבָר שֶׁהוּא מִשּׁוּם לֹא תַעֲשֶׂה.
אֲבָל אִם רָצָה לִתֵּן בְּתוֹכוֹ מַיִם אוֹ יַיִן, יִתֵּן.
אֵין מְעַכְּבִין אֶת הַתִּינוֹקוֹת מִלִּתְקֹעַ,
אֲבָל מִתְעַסְּקִין בָּהֶן עַד שֶׁיִּלְמָדוּ; <מתעשקין>
וְהַמִּתְעַסֵּק לֹא יָצָא;
וְהַשּׁוֹמֵעַ מִן הַמִּתְעַסֵּק לֹא יָצָא.

מסכת ראש השנה פרק ד משנה ט

יא
סֵדֶר תְּקִיעוֹת,
שָׁלוֹשׁ שֶׁלְּשָׁלוֹשׁ שָׁלוֹשׁ.
שִׁעוּר תְּקִיעָה כְדֵי שָׁלוֹשׁ תְּרוּעוֹת.
שִׁעוּר תְּרוּעָה כְדֵי שָׁלוֹשׁ יַבָּבוֹת.
תָּקַע בָּרִאשׁוֹנָה וּמָשַׁךְ בַּשְּׁנִיָּה בִשְׁתַּיִם,
אֵין בְּיָדוֹ אֶלָּא אַחַת.
מִי שֶׁבֵּרַךְ וְאַחַר כָּךְ נִתְמַנָּה לוֹ שׁוֹפָר,
תּוֹקֵעַ וּמֵרִיעַ וְתוֹקֵעַ,
תּוֹקֵעַ וּמֵרִיעַ וְתוֹקֵעַ שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים.
כַּשֵּׁם שֶׁשְּׁלִיחַ הַצִּבּוּר חַיָּב,
כָּךְ כָּל יָחִיד וְיָחִיד חַיָּב.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
שְׁלִיחַ הַצִּבּוּר מוֹצִיא אֶת הָרַבִּים יְדֵי חוֹבָתָן.

חסלת ראש השנה

מסכת תענית

פרק א

מסכת תענית פרק א משנה א

א
מֵאֵמָתַי מַזְכִּירִין גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים?
רְבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מִיּוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
מִיּוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן.
אָמַר לוֹ רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
הוֹאִיל וְאֵין הַגְּשָׁמִים אֶלָּא סִימָן קְלָלָה בֶחָג,
לָמָּה מַזְכִּיר?
אָמַר לוֹ רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
אַף הוּא אֵינוּ אוֹמֵר אֶלָּא
מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם,
בְּעוֹנָתוֹ.
אָמַר לוֹ:
אִם כֵּן,

לְעוֹלָם יְהֵא מַזְכִּיר.

מסכת תענית פרק א משנה ב

ב

אֵין שׁוֹאֲלִים גְּשָׁמִים אֶלָּא סָמוּךְ לִגְשָׁמִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה בְיוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן שֶׁלֶּחָג,
הָאַחֲרוֹן מַזְכִּיר;
וְהָרִאשׁוֹן אֵינוּ מַזְכִּיר.
וּבְיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלַּפֶּסַח,
הָרִאשׁוֹן מַזְכִּיר
וְהָאַחֲרוֹן אֵינוּ מַזְכִּיר.

ג

עַד אֶמָּתַי שׁוֹאֲלִין?
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיַּעֲבוֹר הַפֶּסַח.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
עַד שֶׁיֵּצֵא נִיסָן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יואל ב,כג)
"וַיּוֹרֶד לָכֶם גֶּשֶׁם מוֹרֶה [יורה] וּמַלְקוֹשׁ בָּרִאשׁוֹן".

מסכת תענית פרק א משנה ג

ד

בִּשְׁלֹשָׁה בְמַרְחֶשְׁוָן שׁוֹאֲלִין גְּשָׁמִים.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
בְּשִׁבְעָה בוֹ, חֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם אַחַר הֶחָג,
כְּדֵי שֶׁיַּגִּיעַ הָאַחֲרוֹן שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל לִנְהַר פְּרָת.

מסכת תענית פרק א משנה ד

ה

הִגִּיעַ שִׁבְעָה עָשָׂר בְּמַרְחֶשְׁוָן וְלֹא יָרְדוּ גְשָׁמִים,
הִתְחִילוּ הַיְחִידִים מִתְעַנִּים.
אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים מִשֶּׁחָשֵׁכָה,
וּמֻתָּרִים בִּמְלָאכָה וּבִרְחִיצָה וּבְסִיכָה,
וּבִנְעִילַת הַסַּנְדָּל וּבְתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה.

מסכת תענית פרק א משנה ה

ו (תוספת בצד)

הִגִּיעַ רֹאשׁ חֹדֶשׁ כִּסְלֵו וְלֹא יָרְדוּ גְשָׁמִים,
בֵּית דִּין גּוֹזְרִין שָׁלוֹשׁ תַּעֲנִיּוֹת עַל הַצִּבּוּר;

אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין מִשֶּׁחָשֵׁכָה,
וּמֻתָּרִין בִּמְלָאכָה וּבִרְחִיצָה וּבְסִיכָה,
וּבִנְעִילַת הַסַּנְדָּל וּבְתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה.
(מסכת תענית פרק א משנה ו)
עָבְרוּ אֵלּוּ וְלֹא נֶעֱנוּ,
בֵּית דִּין גּוֹזְרִים שָׁלֹשׁ תַּעֲנִיּוֹת אֲחֵרוֹת עַל הַצִּבּוּר.
אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים מִבְּעוֹד יוֹם,
וַאֲסוּרִין בִּמְלָאכָה וּבִרְחִיצָה וּבִיסִיכָה,
וּבִנְעִילַת הַסַּנְדָּל וּבְתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה,
וְנוֹעֲלִין אֶת הַמֶּרְחֲצָאוֹת.

ז
עָבְרוּ אֵלּוּ וְלֹא נֶעֱנוּ,
בֵּית דִּין גּוֹזְרִים עוֹד שֶׁבַע,
שֶׁהֵן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה תַעֲנִיּוֹת עַל הַצִּבּוּר.
וּמָה אֵלּוּ יְתֵרוֹת עַל הָרִאשׁוֹנוֹת?
שֶׁבְּאֵלּוּ מַתְרִיעִים וְנוֹעֲלִים אֶת הַחֲנוּיוֹת.
וּבַשֵּׁנִי מָטִים עִם חֲשֵׁכָה,
וּבַחֲמִישִׁי מֻתָּרִין, מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת.

מסכת תענית פרק א משנה ז
ח
עָבְרוּ אֵלּוּ וְלֹא נֶעֱנוּ,
מְמַעֲטִים בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן,
בְּבִנְיָן וּבִנְטִיעָה,
בְּאֵרוּסִים וּבְנִשּׂוּאִים,
וּבִשְׁאֵלַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ,
כִּבְנֵי אָדָם נְזוּפִים לַמָּקוֹם.
וְהַיְחִידִים חוֹזְרִים וּמִתְעַנִּים עַד שֶׁיֵּצֵא נִיסָן.
יָצָא נִיסָן וּבָאוּ גְשָׁמִים, סִימַן קְלָלָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוּאֵל א יב,יז)
"הֲלֹא קְצִיר חִטִּים הַיּוֹם,
אֶקְרָא אֶל יי וְיִתֵּן קוֹלוֹת וּמָטָר" וְגוֹמֵר.

פרק ב

מסכת תענית פרק ב משנה א
א
סֵדֶר תַּעֲנִיּוֹת כֵּיצַד?

מוֹצִיאִין אֶת הַתֵּבָה לִרְחוֹבָהּ שֶׁלָּעִיר;
וְנוֹתְנִין אֵפֶר מַקְלֶה עַל גַּבֵּי הַתֵּבָה,
וּבְרֹאשׁ הַנָּשִׂיא וּבְרֹאשׁ אַב בֵּית דִּין;
וְכָל אֶחָד וְאֶחָד נוֹטֵל וְנוֹתֵן בְּרֹאשׁוֹ.
הַזָּקֵן שֶׁבָּהֶן אוֹמֵר לִפְנֵיהֶם דִּבְרֵי כִבּוּשִׁים:
אַחֵינוּ, לֹא נֶאֱמַר בְּאַנְשֵׁי נִינְוֵה:
"וַיַּרְא הָאֱלֹהִים אֶת שַׂקָּם וְאֶת תַּעֲנִיתָם",
אֶלָּא (יונה ג,י) "וַיַּרְא הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם,
כִּי שָׁבוּ מִדַּרְכָּם הָרָעָה";
וּבַקַּבָּלָה מָהוּא אוֹמֵר? (יואל ב,יג)
"וְקִרְעוּ לְבַבְכֶם וְאַל בִּגְדֵיכֶם,
וְשׁוּבוּ אֶל יי אֱלֹהֵיכֶם" וגו'.

מסכת תענית פרק ב משנה ב
ב
עָמְדוּ בִתְפִלָּה,
וּמוֹרִידִין לִפְנֵי הַתֵּבָה זָקֵן וְרָגִיל,
וְיֵשׁ לוֹ בָנִים וּבֵיתוֹ רֵיקָם,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא לִבּוֹ שָׁלֵם בַּתְּפִלָּה.
וְאוֹמֵר לִפְנֵיהֶם עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע בְּרָכוֹת:
שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה שֶׁבְּכָל יוֹם,
וּמוֹסִיף עֲלֵיהֶם עוֹד שֵׁשׁ,
(מסכת תענית פרק ב משנה ג)
וְאֵלּוּ הֵן:
זִכְרוֹנוֹת וְשׁוֹפָרוֹת,
"אֶל יי בַּצָּרָתָה לִּי",
"אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים",
"מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יי",
"תְּפִלָּה לְעָנִי כִי יַעֲטֹף".

ג
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא הָיָה צָרִיךְ לוֹמַר זִכְרוֹנוֹת וְשׁוֹפָרוֹת,
אֶלָּא אוֹמֵר תַּחְתֵּיהֶם:
"רָעָב כִּי יִהְיֶה בָאָרֶץ, דֶּבֶר" וְגוֹ',
"אֲשֶׁר הָיָה דְבַר יי אֶל יִרְמְיָהוּ
עַל דִּבְרֵי הַבַּצָּרוֹת",
וְאוֹמֵר חוֹתְמוֹתֵיהֶם.

מסכת תענית פרק ב משנה ד
ד

עַל הָרִאשׁוֹנָה הוּא אוֹמֵר:
מִי שֶׁעָנָה אֶת אַבְרָהָם בְּהַר הַמּוֹרִיָּה,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה;
בָּרוּךְ אַתָּה יי גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל.

ה
עַל הַשְּׁנִיָּה הוּא אוֹמֵר:
מִי שֶׁעָנָה אֶת אֲבוֹתֵיכֶם עַל יַם סוּף,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה;
בָּרוּךְ אַתָּה יי זוֹכֵר הַנִּשְׁכָּחוֹת.

ו
עַל הַשְּׁלִישִׁית הוּא אוֹמֵר:
מִי שֶׁעָנָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ בַּגִּלְגָּל,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה;
בָּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹמֵעַ תְּרוּעָה.

ז
עַל הָרְבִיעִית הוּא אוֹמֵר:
מִי שֶׁעָנָה אֶת שְׁמוּאֵל בַּמִּצְפָּה,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה;
בָּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹמֵעַ צְעָקָה.

ח
עַל הַחֲמִישִׁית הוּא אוֹמֵר:
מִי שֶׁעָנָה אֶת אֵלִיָּהוּ בְּהַר הַכַּרְמֶל,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה;
בָּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה.

ט
עַל הַשִּׁשִּׁית הוּא אוֹמֵר:
מִי שֶׁעָנָה אֶת יוֹנָה מִמְּעֵי הַדָּגָה,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה;
בָּרוּךְ אַתָּה יי הָעוֹנֶה בְּעֵת צָרָה.

י
עַל הַשְּׁבִיעִית הוּא אוֹמֵר:
מִי שֶׁעָנָה אֶת דָּוִד וְאֶת שְׁלֹמֹה בְנוֹ בִירוּשָׁלַיִם,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה;
בָּרוּךְ אַתָּה יי הַמְרַחֵם עַל הָאָרֶץ.

מסכת תענית פרק ב משנה ה

יא

מַעֲשֶׂה בִימֵי רַבִּי חֲלַפְתָּה
וּבִימֵי רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן תְּרַדְיוֹן,
שֶׁעָבַר אֶחָד לִפְנֵי הַתֵּבָה,
וְגָמַר אֶת כָּל הַבְּרָכָה,
וְעָנוּ אַחֲרָיו:
"אָמֵן. תִּקְעוּ, הַכֹּהֲנִים, תִּקְעוּ!"
מִי שֶׁעָנָה אֶת אַבְרָהָם אָבִינוּ בְהַר הַמּוֹרִיָּה,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה.
הָרִיעוּ בְּנֵי אַהֲרֹן, הָרִיעוּ!
מִי שֶׁעָנָה אֶת אֲבוֹתֵיכֶם עַל יַם סוּף,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה.
וּכְשֶׁבָּא דָבָר אֵצֶל חֲכָמִים, וְאָמְרוּ:
לֹא הָיוּ נוֹהֲגִים כֵּן, אֶלָּא בְּשַׁעַר מִזְרָח.

מסכת תענית פרק ב משנה ו

יב

שָׁלוֹשׁ תַּעֲנִיּוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת,
אַנְשֵׁי מִשְׁמָר מִתְעַנִּים וְלֹא מַשְׁלִימִים,
וְאַנְשֵׁי בֵית אָב לֹא הָיוּ מִתְעַנִּים.
שָׁלוֹשׁ שְׁנִיּוֹת,
אַנְשֵׁי מִשְׁמָר מִתְעַנִּים וּמַשְׁלִימִים,
וְאַנְשֵׁי בֵית אָב מִתְעַנִּים וְלֹא מַשְׁלִימִים.
שֶׁבַע אַחֲרוֹנוֹת,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מִתְעַנִּים וּמַשְׁלִימִים.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
שָׁלוֹשׁ תַּעֲנִיּוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ לֹא הָיוּ מִתְעַנִּים.
שָׁלוֹשׁ שְׁנִיּוֹת,
אַנְשֵׁי מִשְׁמָר מִתְעַנִּים וְלֹא מַשְׁלִימִים,
וְאַנְשֵׁי בֵית אָב לֹא הָיוּ מִתְעַנִּים.
וְשֶׁבַע אַחֲרוֹנוֹת,
אַנְשֵׁי מִשְׁמָר מִתְעַנִּים וּמַשְׁלִימִים,
וְאַנְשֵׁי בֵית אָב מִתְעַנִּים וְלֹא מַשְׁלִימִים.

מסכת תענית פרק ב משנה ז

יג

אַנְשֵׁי מִשְׁמָר מֻתָּרִין לִשְׁתּוֹת יַיִן בַּלֵּילוֹת,

אֲבָל לֹא בַיָּמִים;
וְאַנְשֵׁי בֵית אָב, לֹא בַיּוֹם וְלֹא בַלַּיְלָה.
אַנְשֵׁי מִשְׁמָר וְאַנְשֵׁי מַעֲמָד
אֲסוּרִין מִלְּסַפֵּר וּמִלְּכַבֵּס,
וּבַחֲמִישִׁי מֻתָּרִין, מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת.

מסכת תענית פרק ב משנה ח
יד
כָּל הַכָּתוּב בִּמְגִלַּת תַּעְנִית "דְּילָא לְמִסְפַּד",
לְפָנָיו אָסוּר, וּלְאַחֲרָיו מֻתָּר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו אָסוּר.
"דְּילָא לְהִתְעַנָּיָא",
לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו מֻתָּר;
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לְפָנָיו אָסוּר, וּלְאַחֲרָיו מֻתָּר.

מסכת תענית פרק ב משנה ט
יה
אֵין גּוֹזְרִין תַּעְנִית עַל הַצִּבּוּר כַּתְּחִלָּה בַחֲמִישִׁי,
שֶׁלֹּא לְהַבְקִיעַ הַשְּׁעָרִים;
אֶלָּא שָׁלוֹשׁ תַּעְנִיּוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת,
שֵׁנִי וַחֲמִישִׁי וְשֵׁנִי,
וְשָׁלוֹשׁ שְׁנִיּוֹת,
חֲמִישִׁי שֵׁנִי וַחֲמִישִׁי.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כַּשֵּׁם שֶׁאֵין הָרִאשׁוֹנוֹת בַּחֲמִישִׁי,
כָּךְ לֹא שְׁנִיּוֹת וְלֹא אַחֲרוֹנוֹת.

מסכת תענית פרק ב משנה י
יו
אֵין גּוֹזְרִין תַּעְנִית בְּרָאשֵׁי חֳדָשִׁים,
בַּחֲנֻכָּה וּבַפּוּרִים.
אִם הִתְחִילוּ, אֵין מַפְסִיקִין.
דִּבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל.
אָמַר רַבִּי מֵאִיר:
אַף עַל פִּי שֶׁאָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל "אֵין מַפְסִיקִים",
מוֹדֶה הָיָה שֶׁאֵין מַשְׁלִימִין.
וְכֵן תִּשְׁעָה בְאָב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת.

פרק ג

מסכת תענית פרק ג משנה א

א

סֵדֶר תַּעֲנִיּוֹת אֵלּוּ הָאָמוּר בִּרְבִיעָה רִאשׁוֹנָה.
אֲבָל צְמָחִים שֶׁשָּׁנוּ, מַתְרִיעִים עֲלֵיהֶם מִיָּד.
וְכֵן שֶׁפָּסְקוּ גְשָׁמִים,
מִגֶּשֶׁם לְגֶשֶׁם אַרְבָּעִים יוֹם,
מַתְרִיעִין עֲלֵיהֶם מִיָּד,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא מַכַּת בַּצֹּרֶת.

מסכת תענית פרק ג משנה ב

ב

יָרְדוּ לִצְמָחִין,
אֲבָל לֹא לָאִילָן,
לָאִילָן אֲבָל לֹא לִצְמָחִין,
לָזֶה וְלָזֶה,
אֲבָל לֹא לַבּוֹרוֹת וְלֹא לַשִּׁיחִים וְלֹא לַמְּעָרוֹת,
מַתְרִיעִין עֲלֵיהֶן מִיָּד.

מסכת תענית פרק ג משנה ג

ג

וְכֵן עִיר שֶׁלֹּא יָרְדוּ עָלֶיהָ גְשָׁמִים,
כַּכָּתוּב: (עָמוֹס ד,ז)
"וְהִמְטַרְתִּי עַל עִיר אֶחָת,
וְעַל עִיר אַחַת לֹא אַמְטִיר,
חֶלְקָה אַחַת תִּמָּטֵר,
וְחֶלְקָה אֲשֶׁר לֹא תַמְטִיר עָלֶיהָ תִּיבָשׁ".
אוֹתָהּ הָעִיר מִתְעַנָּא וּמַתְרַעַת,
וְכָל סְבִיבוֹתֶיהָ מִתְעַנּוֹת וְלֹא מַתְרִיעוֹת.
וְרַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מַתְרִיעוֹת וְלֹא מִתְעַנּוֹת.

מסכת תענית פרק ג משנה ד

ד

וְכֵן עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ דֶּבֶר אוֹ מַפֹּלֶת,
אוֹתָהּ הָעִיר מִתְעַנָּה וּמַתְרַעַת;
וְכָל סְבִיבוֹתֶיהָ מִתְעַנּוֹת וְלֹא מַתְרִיעוֹת.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מַתְרִיעוֹת וְלֹא מִתְעַנּוֹת.

ה
אֵי זֶה הוּא דֶבֶר?
עִיר הַמּוֹצִיאָה חֲמֵשׁ מֵאוֹת רַגְלִי,
יָצְאוּ מִמֶּנָּה שְׁלֹשָׁה מֵתִים
לִשְׁלֹשָׁה יָמִים זֶה אַחַר זֶה.

מסכת תענית פרק ג משנה ה
ו
עַל אֵלּוּ מַתְרִיעִים בְּכָל מָקוֹם:
עַל הַשִּׁדָּפוֹן וְעַל הַיֵּרָקוֹן,
עַל הָאַרְבֶּה וְעַל הֶחָסִיל,
וְעַל חַיָּה רָעָה וְעַל הַחֶרֶב.
מַתְרִיעִים עָלֶיהָ,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא מַכָּה מְהַלֶּכֶת.

מסכת תענית פרק ג משנה ו
ז
מַעֲשֶׂה שֶׁיָּרְדוּ זְקֵנִים מִירוּשָׁלַיִם לְעָרֵיהֶם,
וְגָזְרוּ תַעֲנִית
עַל שֶׁנִּרְאָה כִמְלֹא פִּי תַנּוּר שִׁדָּפוֹן בְּאַשְׁקְלוֹן.
וְעוֹד גָּזְרוּ תַעֲנִית,
עַל שֶׁאָכְלוּ זְאֵבִים שְׁנֵי תִינוֹקוֹת בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא עַל שֶׁאָכְלוּ אֶלָּא עַל שֶׁנִּרְאוּ.

מסכת תענית פרק ג משנה ז
ח
וְעַל אֵלּוּ מַתְרִיעִים בַּשַּׁבָּת:
עַל עִיר שֶׁהִקִּיפוּהָ גוֹיִם אוֹ נָהָר,
וְעַל הַסְּפִינָה הַמִּטָּרֶפֶת בַּיָּם.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לְעֶזְרָה אֲבָל לֹא לִצְעָקָה.
שִׁמְעוֹן הַתִּמְנִי אוֹמֵר:
אַף עַל הַדֶּבֶר.
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

מסכת תענית פרק ג משנה ח
ט
עַל כָּל צָרָה שֶׁתָּבֹא עַל הַצִּבּוּר,
מַתְרִיעִים עָלֶיהָ, חוּץ מֵרֹב גְּשָׁמִים.

מַעֲשֶׂה שֶׁאָמְרוּ לְחוֹנִי הַמְּעַגֵּל:
הִתְפַּלֵּל שֶׁיֵּרְדוּ גְשָׁמִים.
אָמַר לָהֶם:
צְאוּ וְהַכְנִיסוּ תַנּוּרֵי פְסָחִים,
בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יִמַּקּוּ.
הִתְפַּלֵּל, וְלֹא יָרְדוּ גְשָׁמִים.

י

עָג עוּגָה וְעָמַד בְּתוֹכָהּ,
וְאָמַר לְפָנָיו:
רִבּוֹנוֹ שֶׁלָּעוֹלָם,
בָּנֶיךָ שָׂמוּ פְנֵיהֶם עָלַי,
שֶׁאֲנִי כְבֶן בַּיִת לְפָנֶיךָ.
נִשְׁבָּע אֲנִי בְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל,
שֶׁאֵינִי זָז מִכָּן,
עַד שֶׁתְּרַחֵם עַל בָּנֶיךָ.

יא

הִתְחִילוּ הַגְּשָׁמִים מְנַטְּפִים.
אָמַר:
לֹא כָךְ שָׁאַלְתִּי,
אֶלָּא גִשְׁמֵי בוֹרוֹת שִׁיחִים וּמְעָרוֹת.
יָרְדוּ בְזַעַף.
אָמַר:
לֹא כָךְ שָׁאַלְתִּי,
אֶלָּא גִשְׁמֵי רָצוֹן, בְּרָכָה וּנְדָבָה.
יָרְדוּ כְתִקְנָן,
עַד שֶׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִירוּשָׁלַיִם לְהַר הַבַּיִת
מִפְּנֵי הַגְּשָׁמִים.
בָּאוּ וְאָמְרוּ לוֹ:
כַּשֵּׁם שֶׁהִתְפַּלַּלְתָּ עֲלֵיהֶם שֶׁיֵּרְדוּ,
כָּךְ הִתְפַּלֵּל שֶׁיֵּלְכוּ לָהֶם.
אָמַר לָהֶם:
צְאוּ וּרְאוּ אִם נִמְחַת אֶבֶן הַטּוֹעִים.

יב

שָׁלַח לוֹ שִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטָח:
צָרִיךְ אַתָּה לִנַּדּוֹת,
אֲבָל מָה אֶעֱשֶׂה לָךְ,
וְאַתָּה מִתְחַטֵּא לִפְנֵי הַמָּקוֹם,
כְּבֵן שֶׁהוּא מִתְחַטֵּא לְאָבִיו וְעוֹשֶׂה לוֹ רְצוֹנוֹ.

וְעָלֶיךָ הַכָּתוּב אוֹמֵר: (מִשְׁלֵי כג,כה)
"יִשְׂמַח אָבִיךָ וְאִמֶּךָ וְתָגֵל יוֹלַדְתֶּךָ".

מסכת תענית פרק ג משנה ט
יג
הָיוּ מִתְעַנִּים וְיָרְדוּ לָהֶם גְּשָׁמִים,
קֹדֶם לְהָנֵץ הַחַמָּה, לֹא יַשְׁלִימוּ;
לְאַחַר הָנֵץ הַחַמָּה יַשְׁלִימוּ.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
קֹדֶם לַחֲצוֹת, לֹא יַשְׁלִימוּ,
אַחַר חֲצוֹת, יַשְׁלִימוּ.

יד
מַעֲשֶׂה שֶׁגָּזְרוּ תַעֲנִית בְּלוֹד,
וְיָרְדוּ לָהֶם גְּשָׁמִים קֹדֶם לַחֲצוֹת.
אָמַר לָהֶם רַבִּי טַרְפוֹן:
צְאוּ וְאִכְלוּ וּשְׁתוּ וַעֲשׂוּ יוֹם טוֹב.
וְיָצְאוּ וְאָכְלוּ וְשָׁתוּ וְעָשׂוּ יוֹם טוֹב,
וּבָאוּ בֵין הָעַרְבַּיִם וְקָרְאוּ הַלֵּל הַגָּדוֹל.
וְאֵי זֶה הוּא הַלֵּל הַגָּדוֹל?
הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ.
הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ.

פרק ד

מסכת תענית פרק ד משנה א
א
בִּשְׁלֹשָׁה פְּרָקִים בַּשָּׁנָה,
הַכֹּהֲנִים נוֹשְׂאִין אֶת כַּפֵּיהֶן אַרְבַּע פְּעָמִים בַּיּוֹם,
בַּשַּׁחְרִית וּבַמּוּסָף וּבַמִּנְחָה וּבִנְעִילַת שְׁעָרִים:
בַּתַּעֲנִיּוֹת וּבְמַעֲמָדוֹת וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים.

מסכת תענית פרק ד משנה ב
ב
אֵלּוּ הֵן הַמַּעֲמָדוֹת?
לְפִי שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר כח,ב)
"צַו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם,
אֶת קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי";
וְכִי הֵיאָךְ קָרְבָּנוֹ שֶׁלָּאָדָם קָרֵב,
וְהוּא אֵינוּ עוֹמֵד עַל גַּבָּיו?

אֶלָּא שֶׁהִתְקִינוּ הַנְּבִיאִים הָרִאשׁוֹנִים
עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה מִשְׁמָרוֹת;
עַל כָּל מִשְׁמָר וּמִשְׁמָר הָיָה עַמּוּד בִּירוּשָׁלַיִם,
שֶׁלַּכֹּהֲנִים, וְשֶׁלַּלְוִיִּם וְשֶׁלְּיִשְׂרָאֵל.
הִגִּיעַ זְמַן הַמִּשְׁמָר,
כֹּהֲנָיו וּלְוִיָּו עוֹלִים בִּירוּשָׁלַיִם,
וְיִשְׂרָאֵל שֶׁבְּאוֹתוֹ הַמִּשְׁמָר,
מִתְכַּנְּסִים לְעָרֵיהֶם וְקוֹרְאִים מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית.

מסכת תענית פרק ד משנה ג
(וְאַנְשֵׁי הַמַּעֲמָד הָיוּ מִתְעַנִּין אַרְבָּעָה יָמִים בַּשָּׁבוּעַ,
מִיּוֹם שֵׁנִי וְעַד יוֹם חֲמִישִׁי.
וְלֹא הָיוּ מִתְעַנִּין עֶרֶב שַׁבָּת,
מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת;
וְלֹא בְאֶחָד בַּשַּׁבָּת,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵצְאוּ מִמְּנוּחָה וָעֹנֶג,
לִיגִיעָה וְתַעֲנִית וְיָמוּתוּ.)

ג
בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן "בְּרֵאשִׁית", "יְהִי רָקִיעַ".
בַּשֵּׁנִי "יְהִי רָקִיעַ", "יִקָּווּ הַמַּיִם".
בַּשְּׁלִישִׁי "יִקָּווּ הַמַּיִם", "יְהִי מְאֹרֹת".
בָּרְבִיעִי "יְהִי מְאֹרֹת", "יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם".
בַּחֲמִישִׁי "יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם", "תּוֹצֵא הָאָרֶץ".
בַּשִּׁשִּׁי "תּוֹצֵא הָאָרֶץ",
"וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם".

ד
פָּרָשָׁה גְדוֹלָה קוֹרִין אוֹתָהּ בִּשְׁנַיִם,
וְהַקְּטַנָּה בְיָחִיד;
בַּשַּׁחֲרִית וּבַמּוּסָף וּבַמִּנְחָה,
נִכְנָסִין וְקוֹרִין עַל פִּיהֶן,
כְּקוֹרִין אֶת שְׁמַע.
עֶרֶב שַׁבָּת בַּמִּנְחָה לֹא הָיוּ נִכְנָסִין,
מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת.

מסכת תענית פרק ד משנה ד
ה
כָּל יוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ הַלֵּל, אֵין בּוֹ מַעֲמַד שַׁחֲרִית;
קָרְבַּן מוּסָף, אֵין בּוֹ נְעִילָה;
קָרְבַּן עֵצִים, אֵין בּוֹ מִנְחָה.

דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
אָמַר לוֹ בֶן עַזַּי:
כָּךְ הָיָה רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ שׁוֹנֶה:
קָרְבַּן מוּסָף, אֵין בּוֹ מִנְחָה;
קָרְבַּן עֵצִים, אֵין בּוֹ נְעִילָה.
חָזַר רְבִּי עֲקִיבָה לִהְיוֹת שׁוֹנֶה כְדִבְרֵי בֶן עַזַּי.

מסכת תענית פרק ד משנה ה

ו

זְמַן עֲצֵי כֹהֲנִים וְהָעָם בְּתִשְׁעָה.
בְּאֶחָד בְּנִיסָן, בְּנֵי אָרַח בֶּן יְהוּדָה;
בְּעֶשְׂרִים בְּתַמּוּז, בְּנֵי דָוִד בֶּן יְהוּדָה;
בַּחֲמִשָּׁה בְאָב, בְּנֵי פַּרְעֹשׁ בֶּן יְהוּדָה;
בְּשִׁבְעָה בוֹ, בְּנֵי יוֹנָדָב בֶּן רֵכָב;
בַּעֲשָׂרָה בוֹ, בְּנֵי סְנָאָה בֶן בִּנְיָמִין;
בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ, בְּנֵי זַתּוּאֵל בֶּן יְהוּדָה,

ז

וְעִמָּהֶם כֹּהֲנִים וּלְוִיִּם וְכָל מִי שֶׁטָּעָה שִׁבְטוֹ,
וּבְנֵי גֹנְבֵי עֱלִי, בְּנֵי קוֹצְעֵי קְצִיעוֹת.
בְּעֶשְׂרִים בּוֹ, בְּנֵי פַּחַת מוֹאָב בֶּן יְהוּדָה;
בְּעֶשְׂרִים בֶּאֱלוּל, בְּנֵי עָדִין בֶּן יְהוּדָה;
בְּאֶחָד בְּטֵבֵת שָׁבוּ בְּנֵי פַּרְעוֹשׁ שְׁנִיָּה.
בְּאֶחָד בְּטֵבֵת, לֹא הָיָה בוֹ מַעֲמָד,
שֶׁהָיָה בוֹ הַלֵּל, קָרְבַּן מוּסָף וְקָרְבַּן עֵצִים.

מסכת תענית פרק ד משנה ו

ח

חֲמִשָּׁה דְבָרִים אֵרְעוּ אֶת אֲבוֹתֵינוּ
בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז,
וַחֲמִשָּׁה בְתִשְׁעָה בְאָב.
בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז,
נִשְׁתַּבְּרוּ הַלּוּחוֹת,
וּבָטַל הַתָּמִיד,
וְהָבְקָעָה הָעִיר,
וְשָׂרַף אַפּוֹסְטְמוֹס אֶת הַתּוֹרָה,
וְהֶעֱמִיד צֶלֶם בַּהֵיכָל.
בְּתִשְׁעָה בְאָב,
נִגְזַר עַל אֲבוֹתֵינוּ שֶׁלֹּא יִכָּנְסוּ לָאָרֶץ,
וְחָרַב הַבַּיִת בָּרִאשׁוֹנָה וּבַשְּׁנִיָּה,
וְנִלְכְּדָה בֵית תֵּר,

וְנֶחְרְשָׁה הָעִיר.

ט
מִשֶּׁנִּכְנַס אָב, מְמַעֲטִים בְּשִׂמְחָה.
(מסכת תענית פרק ד משנה ז)
שַׁבָּת שֶׁחָל תִּשְׁעָה בְאָב לִהְיוֹת בְּתוֹכָהּ,
אָסוּרִים מִלְּסַפֵּר וּמִלְּכַבֵּס,
וּבַחֲמִישִׁי מֻתָּרִים, מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת.

י
עֶרֶב תִּשְׁעָה בְאָב,
לֹא יֹאכַל אָדָם שְׁנֵי תַבְשִׁילִים,
לֹא יֹאכַל בָּשָׂר וְלֹא יִשְׁתֶּה יַיִן.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
יְשַׁנֶּה.
רַבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב בִּכְפִיַּת הַמִּטָּה;
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

מסכת תענית פרק ד משנה ח
יא
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
לֹא הָיוּ יָמִים טוֹבִים לְיִשְׂרָאֵל
כַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב וּכְיוֹם הַכִּפּוּרִים,
שֶׁבָּהֶן בְּנֵי יְרוּשָׁלַיִם יוֹצְאִין בִּכְלֵי לָבָן שְׁאוּלִים,
שֶׁלֹּא לְבַיֵּשׁ אֶת מִי שֶׁאֵין לוֹ;
כָּל הַכֵּלִים טְעוּנִים טְבִילָה.
וּבְנוֹת יְרוּשָׁלַיִם יוֹצְאוֹת וְחוֹלוֹת בַּכְּרָמִים.

יב
וּמָה הָיוּ אוֹמְרוֹת?
שָׂא נָא עֵינֶיךָ בָחוּר וּרְאֵה,
מָה אַתְּ בוֹרֵר לָךְ.
אַל תִּתֵּן עֵינֶיךָ בַנּוֹי,
תֵּן עֵינֶיךָ בַמִּשְׁפָּחָה.

("שֶׁקֶר הַחֵן וְהֶבֶל הַיֹּפִי,
אִשָּׁה יִרְאַת יי הִיא תִתְהַלָּל" (מִשְׁלֵי לא,ל);
וְאוֹמֵר: (שָׁם שָׁם,לא)
"תְּנוּ לָהּ מִפְּרִי יָדֶיהָ,
וִיהַלְלוּהָ בַשְּׁעָרִים מַעֲשֶׂיהָ".)

וְכֵן הוּא אוֹמֵר: (שיר השירים ג,יא)
"צְאֶינָה וּרְאֶינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה,
בַּעֲטָרָה שֶׁעִטְּרָה לּוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ וּבְיוֹם שִׂמְחַת לִבּוֹ";
"בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ", זוֹ מַתַּן תּוֹרָה,
"וּבְיוֹם שִׂמְחַת לִבּוֹ", זֶה בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
יְהִי רָצוֹן שֶׁיִּבָּנֶה בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ.

חסלת מסכת תענית

מסכת מגילה

פרק א

מסכת מגילה פרק א משנה א

א

מְגִלָּה נִקְרֵאת בְּאֶחָד עָשָׂר,
בִּשְׁנֵים עָשָׂר,
בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר,
בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר,
בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר,
לֹא פָּחוֹת וְלֹא יָתֵר.
כְּרַכִּים הַמֻּקָּפִים חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן,
קוֹרִים בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר.
כְּפָרִים וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִים בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר,
אֶלָּא שֶׁהַכְּפָרִים מַקְדִּימִים לְיוֹם הַכְּנִיסָה.

מסכת מגילה פרק א משנה ב

ב

כֵּיצַד?
חָל לִהְיוֹת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר בַּשֵּׁנִי,
כְּפָרִים וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִים בּוֹ בַיּוֹם,
וּמֻקָּפוֹת חוֹמָה לְמָחָר.

ג

חָל לִהְיוֹת בַּשְּׁלִישִׁי אוֹ בָרְבִיעִי,

כְּפָרִים מַקְדִּימִין לְיוֹם הַכְּנֵיסָה,
וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַיּוֹם,
וּמֻקָּפוֹת חוֹמָה לְמָחָר.

ד
חָל לִהְיוֹת בַּחֲמִישִׁי,
כְּפָרִים וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַיּוֹם,
וּמֻקָּפוֹת חוֹמָה לְמָחָר.

ה
חָל לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת,
כְּפָרִים מַקְדִּימִין לְיוֹם הַכְּנֵיסָה,
וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת וּמֻקָּפוֹת חוֹמָה קוֹרִין בּוֹ בַיּוֹם.

ו
חָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
כְּפָרִים וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת מַקְדִּימִין וְקוֹרִין לְיוֹם הַכְּנֵיסָה,
וּמֻקָּפוֹת חוֹמָה לְמָחָר.

ז
חָל לִהְיוֹת אַחַר שַׁבָּת,
כְּפָרִים מַקְדִּימִין לְיוֹם הַכְּנֵיסָה,
וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִים בּוֹ בַיּוֹם,
וּמֻקָּפוֹת חוֹמָה לְמָחָר.

מסכת מגילה פרק א משנה ג
ח
אֵי זוֹ הִיא עִיר גְּדוֹלָה?
כָּל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲשָׂרָה בוֹטְלָנִים. <כַּל>
פָּחוּת מִכֵּן, הֲרֵי זֶה כְּפָר.
בְּאֵלּוּ אָמְרוּ:
מַקְדִּימִין וְלֹא מְאַחֲרִין.
אֲבָל זְמַן עֲצֵי כֹהֲנִים, וְתִשְׁעָה בְּאָב, וַחֲגִיגָה, וְהַקְהֵל,
מְאַחֲרִים וְלֹא מַקְדִּימִים.
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ מַקְדִּימִים וְלֹא מְאַחֲרִים,
מֻתָּרִים בְּסֶפֶד וּבְתַעֲנִית וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים.

ט
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אֵמָתַי?
מָקוֹם שֶׁנִּכְנָסִים בַּשֵּׁנִי וּבַחֲמִישִׁי;

אֲבָל מָקוֹם שֶׁאֵין נִכְנָסִים לֹא בַשֵּׁנִי וְלֹא בַחֲמִישִׁי,
קוֹרִין אוֹתָהּ בִּזְמַנָּהּ.

מסכת מגילה פרק א משנה ד

י

קָרְאוּ אֶת הַמְּגִלָּה בַאֲדָר הָרִאשׁוֹן,
נִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה,
קוֹרִים אוֹתָהּ בַּאֲדָר הַשֵּׁנִי.
אֵין בֵּין אֲדָר הָרִאשׁוֹן לַאֲדָר הַשֵּׁנִי,
אֶלָּא קְרִיאַת מְגִלָּה וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים.

מסכת מגילה פרק א משנה ה

יא

אֵין בֵּין יוֹם טוֹב לַשַּׁבָּת אֶלָּא אֹכֶל נֶפֶשׁ בִּלְבָד.
אֵין בֵּין שַׁבָּת לְיוֹם הַכִּפּוּרִים,
אֶלָּא שֶׁזֶּה זְדוֹנוֹ בִּידֵי אָדָם וְזֶה זְדוֹנוֹ בַּהִכָּרֵת.

מסכת מגילה פרק א משנה ו

יב

אֵין בֵּין הַמֻּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ וְלַמֻּדָּר מִמֶּנּוּ מַאֲכָל,
אֶלָּא דְרִיסַת הָרֶגֶל וְכֵלִים שֶׁאֵין עוֹשִׂין בָּהֶן אֹכֶל נֶפֶשׁ.
אֵין בֵּין נְדָרִים לִנְדָבוֹת,
אֶלָּא שֶׁהַנְּדָרִים חַיָּבִים בְּאַחְרָיוּתָן,
וּנְדָבוֹת אֵינָן חַיָּבִים בְּאַחְרָיוּתָן.

מסכת מגילה פרק א משנה ז

יג

אֵין בֵּין זָב הָרוֹאֶה שְׁתֵּי רְאִיּוֹת לְרוֹאֶה שָׁלֹשׁ אֶלָּא קָרְבָּן.
אֵין בֵּין מְצֹרָע מֻסְגָּר לִמְצֹרָע מֻחְלָט,
אֶלָּא פְרִיעָה וּפְרִימָה.
אֵין בֵּין טָהוֹר מִתּוֹךְ הֶסְגֵּר לְטָהוֹר מִתּוֹךְ הֶחְלֵט,
אֶלָּא תִגְלַחַת וְצִפֳּרִים.

מסכת מגילה פרק א משנה ח

יד

אֵין בֵּין סְפָרִים לִתְפִלִּים וּמְזוּזוֹת,
אֶלָּא שֶׁהַסְּפָרִים נִכְתָּבִים בְּכָל לָשׁוֹן,
וּתְפִלִּים וּמְזוּזוֹת אֵינָן נִכְתָּבוֹת אֶלָּא אַשּׁוּרִית.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף בִּסְפָרִים לֹא הִתִּירוּ שֶׁיִּכָּתְבוּ אֶלָּא יְוָנִית.

מסכת מגילה פרק א משנה ט

יה

אֵין בֵּין כֹּהֵן מָשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה לִמְרֻבֵּה בְגָדִים,
אֶלָּא פַּר הַבָּא עַל כָּל הַמִּצְוֹות.
אֵין בֵּין כֹּהֵן מְשַׁמֵּשׁ לְכֹהֵן שֶׁעָבַר,
אֶלָּא פַּר יוֹם הַכִּפּוּרִים וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה.

מסכת מגילה פרק א משנה י

יו

אֵין בֵּין בָּמָה גְדוֹלָה לְבָמָה קְטַנָּה אֶלָּא פְּסָחִים.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא נִדָּר וְנִדָּב, קָרֵב בַּבָּמָה,
וְכָל שֶׁאֵינוּ לֹא נִדָּר וְלֹא נִדָּב, אֵינוּ קָרֵב בַּבָּמָה.

מסכת מגילה פרק א משנה יא

[יז]

אֵין בֵּין שִׁילֹה לִירוּשָׁלַיִם,
אֶלָּא שֶׁבְּשִׁילֹה
אוֹכְלִין קָדָשִׁים קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְכָל הָרוֹאֶה,
וּבִירוּשָׁלַיִם לִפְנִים מִן הַחוֹמָה.
וְכָאן וְכָאן,
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים.
קְדֻשַּׁת שִׁילֹה יֵשׁ אַחֲרֶיהָ הֶתֵּר,
וּקְדֻשַּׁת יְרוּשָׁלַיִם אֵין אַחֲרֶיהָ הֶתֵּר.

פרק ב

מסכת מגילה פרק ב משנה א

א

הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִלָּה לְמַפְרֵעַ, לֹא יָצָא.
קְרָאָהּ עַל פֶּה,
קְרָאָהּ תַּרְגּוּם,
בְּכָל לָשׁוֹן, לֹא יָצָא.
אֲבָל קוֹרִים לַלָּעוֹזוֹת בְּלַעַז.
וְהַלָּעוֹז שֶׁשָּׁמַע אֲשׁוּרִית, יָצָא.

מסכת מגילה פרק ב משנה ב

ב

קְרָאָהּ סֵרוּגִים, נִתְנַמְנֵם, יָצָא.
הָיָה כוֹתְבָהּ וְדוֹרְשָׁהּ וּמַגִּיהָהּ,
אִם כִּוֵּן לִבּוֹ, יָצָא;
וְאִם לָאו, לֹא יָצָא.
הָיְתָה כְתוּבָה בַסַּם וּבַסִּקְרָא,
בְּקוֹמוֹס וּבְקַלְקַנְתוֹס,
עַל הַנְּיָר וְעַל הַדִּפְתְּרָא, לֹא יָצָא,
עַד שֶׁתְּהֵא כְתוּבָה אֲשׁוּרִית עַל הַסֵּפֶר בַּדְּיוֹ.

מסכת מגילה פרק ב משנה ג
ג
בֶּן עִיר שֶׁהָלַךְ לִכְרַךְ,
וּבֶן כְּרַךְ שֶׁהָלַךְ לָעִיר,
אִם עָתִיד לַחֲזוֹר לִמְקוֹמוֹ,
קוֹרֵא כִמְקוֹמוֹ,
וְאִם לָאו, קוֹרֵא עִמָּהֶן.
וּמֵהֵיכָן קוֹרֵא אָדָם אֶת הַמְּגִלָּה,
יוֹצֵא בָהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ?
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כֻּלָּהּ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מֵ"אִישׁ יְהוּדִי".
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מֵ"אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה".

מסכת מגילה פרק ב משנה ד
ד
הַכֹּל כְּשֵׁרִים לִקְרוֹא אֶת הַמְּגִלָּה,
חוּץ מֵחֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן.
רַבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר בְּקָטָן.
אֵין קוֹרִין אֶת הַמְּגִלָּה,
וְלֹא מוֹלִים, וְלֹא טוֹבְלִים, וְלֹא מַזִּים,
וְכֵן שׁוֹמֶרֶת יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם לֹא תִטְבֹּל,
עַד שֶׁתָּנֵץ הַחַמָּה.
וְכֻלָּם שֶׁעָשׂוּ מִשֶּׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר,
כָּשֵׁר.

מסכת מגילה פרק ב משנה ה
ה
כָּל הַיּוֹם כָּשֵׁר
לִקְרִיאַת הַמְּגִלָּה,

וְלִקְרִיאַת הַהַלֵּל,
וְלִתְקִיעַת הַשּׁוֹפָר,
וְלִנְטִילַת הַלּוּלָב,
וְלִתְפִלַּת הַמּוּסָפִין,
וְלַמּוּסָפִין,
וּלְוִדּוּי הַפָּרִים,
וּלְוִדּוּי הַמַּעֲשֵׂר,
וּלְוִדּוּי יוֹם הַכִּפּוּרִים.

ו
לִסְמִיכָה,
לִשְׁחִיטָה,
לִתְנוּפָה,
לְהַגָּשָׁה,
לִקְמִיצָה,
וּלְהַקְטָרָה,
לִמְלִיקָה,
וּלְקַבָּלָה,
וּלְהַזָּיָה,
וּלְהַשְׁקָיַת סוֹטָה,
וְלַעֲרִיפַת הָעֶגְלָה,
וּלְטַהֲרַת הַמְּצֹרָע.

מסכת מגילה פרק ב משנה ו
ז
כָּל הַלַּיְלָה כָּשֵׁר
לִקְצִירַת הָעֹמֶר,
וּלְהַקְטִיר חֲלָבִים וְאֵבָרִים.
זֶה הַכְּלָל:
דָּבָר שֶׁמִּצְוָתוֹ בַיּוֹם,
כָּשֵׁר כָּל הַיּוֹם,
וְדָבָר שֶׁמִּצְוָתוֹ בַלַּיְלָה,
כָּשֵׁר כָּל הַלַּיְלָה.

פרק ג

מסכת מגילה פרק ג משנה א
א
בְּנֵי הָעִיר שֶׁמָּכְרוּ רְחוֹבָהּ שֶׁלָּעִיר,

לוֹקְחִים בְּדָמָיו בֵּית הַכְּנֶסֶת;
בֵּית הַכְּנֶסֶת, לוֹקְחִים תֵּבָה;
תֵּבָה, לוֹקְחִים מִטְפָּחוֹת;
מִטְפָּחוֹת, לוֹקְחִים סְפָרִים;
סְפָרִים, לוֹקְחִים תּוֹרָה.
אֲבָל אִם מָכְרוּ תּוֹרָה,
לֹא יִקְחוּ סְפָרִים;
סְפָרִים, לֹא יִקְחוּ מִטְפָּחוֹת;
מִטְפָּחוֹת, לֹא יִקְחוּ תֵּבָה;
תֵּבָה, לֹא יִקְחוּ בֵּית הַכְּנֶסֶת;
בֵּית הַכְּנֶסֶת, לֹא יִקְחוּ אֶת הָרְחוֹב.
וְכֵן בְּמוֹתְרֵיהֶם.

ב
אֵין מוֹכְרִים אֶת מִשֶּׁלָּרַבִּים לַיָּחִיד,
מִפְּנֵי שֶׁמּוֹרִידִים אוֹתוֹ מִקְּדֻשָּׁתוֹ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
אָמְרוּ לוֹ:
אִם כֵּן, אַף לֹא מֵעִיר גְּדוֹלָה לְעִיר קְטַנָּה!

מסכת מגילה פרק ג משנה ב
ג
אֵין מוֹכְרִין בֵּית הַכְּנֶסֶת אֶלָּא עַל תְּנַי:
אֵמָתַי שֶׁיִּרְצוּ, יַחְזִירוּהוּ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מוֹכְרִין אוֹתוֹ מִמְכַּר עוֹלָם,
חוּץ מֵאַרְבָּעָה דְבָרִים:
לַמֶּרְחֵץ, וְלַבֻּרְסְקִי, לִטְבִילָה, וּלְבֵית הַמַּיִם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מוֹכְרִין אוֹתוֹ לְשֵׁם חָצֵר,
וְהַלּוֹקֵחַ, מַה שֶּׁיִּרְצֶה יַעֲשֶׂה.

מסכת מגילה פרק ג משנה ג
[ד]
וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁחָרַב,
אֵין מַסְפִּידִים לְתוֹכוֹ,
וְאֵין מַפְשִׁילִים לְתוֹכוֹ חֲבָלִים,
וְאֵין פּוֹרְסִים לְתוֹכוֹ מְצוּדוֹת,
וְאֵין שׁוֹטְחִים עַל גַּגּוֹ פֵּרוֹת,

וְאֵין עוֹשִׂין אוֹתוֹ קַפַּנְדַּרְיָא,
שֶׁנֶּאֱמַר: (ויקרא כו,לא)
"וַהֲשִׁמּוֹתִי אֶת מִקְדְּשֵׁיכֶם",
קְדֻשָּׁתָן אַף כְּשֶׁיְּהוּ שׁוֹמֵמִים.
עָלוּ בוֹ עֲשָׂבִים, לֹא יִתְלֹשׁ,
מִפְּנֵי עַגְמוּת נֶפֶשׁ.

מסכת מגילה פרק ג משנה ד
ה
רֹאשׁ חֹדֶשׁ שֶׁלַּאֲדָר שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
קוֹרִים בְּפָרָשַׁת שְׁקָלִים.
חָל לִהְיוֹת בְּתוֹךְ שַׁבָּת,
מַקְדִּימִים לְשֶׁעָבַר,
וּמַפְסִיקִים לְשַׁבָּת אַחֶרֶת.

ו
בַּשְּׁנִיָּה, "זָכוֹר",
בַּשְּׁלִישִׁית, "פָּרָה אֲדֻמָּה",
בָּרְבִיעִית, "הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם",
בַּחֲמִישִׁית, חוֹזְרִים לְסִדְרָן.
בַּכֹּל מַפְסִיקִים:
בְּרָאשֵׁי חֳדָשִׁים,
בַּחֲנֻכָּה וּבַפּוּרִים,
בַּתַּעֲנִיּוֹת,
וּבַמַּעֲמָדוֹת,
וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים.

מסכת מגילה פרק ג משנה ה
ז
בַּפֶּסַח קוֹרִים בְּפָרָשַׁת מוֹעֲדוֹת שֶׁבְּתוֹרַת כֹּהֲנִים.
בָּעֲצֶרֶת, "שִׁבְעָה שָׁבֻעוֹת".
בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, "בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ".
בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, "אַחֲרֵי מוֹת".
בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג,
קוֹרִים בְּפָרָשַׁת מוֹעֲדוֹת שֶׁבְּתוֹרַת כֹּהֲנִים,
וּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הֶחָג, קוֹרִים בְּקָרְבְּנוֹת הֶחָג.

מסכת מגילה פרק ג משנה ו
ח
בַּחֲנֻכָּה,
בַּנְּשִׂיאִים.

בַּפּוּרִים,
"וַיָּבֹא עֲמָלֵק".
בְּרָאשֵׁי חֳדָשִׁים,
"וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם".
בַּמַּעֲמָדוֹת,
בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית.
בַּתַּעֲנִיּוֹת,
בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת.
אֵין מַפְסִיקִין בִּקְלָלוֹת,
אֶלָּא אֶחָד קוֹרֵא אֶת כֻּלָּם.
בַּשֵּׁנִי וּבַחֲמִישִׁי וּבַשַּׁבָּת בַּמִּנְחָה,
קוֹרִים כְּסִדְרָן, <כַּסִּדְרָן>
וְאֵינוּ עוֹלֶה לָהֶם מִן הַחֶשְׁבּוֹן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כג,מד)
"וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מֹעֲדֵי יי אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל",
מִצְוָתָן שֶׁיְּהוּ קוֹרִין כָּל אֶחָד וְאֶחָד בִּזְמַנּוֹ.

פרק ד

מסכת מגילה פרק ד משנה א
א
הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִלָּה, עוֹמֵד יוֹשֵׁב.
קְרָאָהּ אֶחָד, קְרָאוּהָ שְׁנַיִם,
יָצְאוּ.
מְקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְבָרֵךְ, יְבָרֵךְ;
וְשֶׁלֹּא לְבָרֵךְ, לֹא יְבָרֵךְ.
בַּשֵּׁנִי וּבַחֲמִישִׁי וּבַשַּׁבָּת בַּמִּנְחָה,
קוֹרִין שְׁלֹשָׁה.
אֵין פּוֹחֲתִים מֵהֶן, וְאֵין מוֹסִיפִים עֲלֵיהֶן.
וְאֵין מַפְטִירִים בַּנָּבִיא.
הַפּוֹתֵחַ וְהַחוֹתֵם בַּתּוֹרָה,
מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ.
(מסכת מגילה פרק ד משנה ב)
בְּרָאשֵׁי חֳדָשִׁים וּבְחֻלּוֹ שֶׁלַּמּוֹעֵד,
קוֹרִים אַרְבָּעָה.
אֵין פּוֹחֲתִים מֵהֶם וְאֵין מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶם,
וְאֵין מַפְטִירִים בַּנָּבִיא.
הַפּוֹתֵחַ וְהַחוֹתֵם בַּתּוֹרָה,
מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ.

זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁיֶּשׁ בּוֹ מוּסָף וְהוּא אֵינוּ יוֹם טוֹב,
קוֹרִין אַרְבָּעָה.

ב
בְּיוֹם טוֹב, חֲמִשָּׁה.
בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, שִׁשָּׁה.
בַּשַּׁבָּת, שִׁבְעָה.
אֵין פּוֹחֲתִים מֵהֶן,
אֲבָל מוֹסִיפִּים עֲלֵיהֶם,
וּמַפְטִירִים בַּנָּבִיא.
הַפּוֹתֵחַ וְהַחוֹתֵם בַּתּוֹרָה,
מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ.

מסכת מגילה פרק ד משנה ג
ד
אֵין פּוֹרְסִים אֶת שְׁמַע,
וְאֵין עוֹבְרִים לִפְנֵי הַתֵּבָה,
וְאֵין נוֹשְׂאִים כַּפֵּיהֶם,
וְאֵין קוֹרִין בַּתּוֹרָה,
וְאֵין מַפְטִירִים בַּנָּבִיא,
וְאֵין עוֹשִׂין מַעֲמָד וּמוֹשָׁב,
וְאֵין אוֹמְרִים בִּרְכַּת אֲבֵלִים וַחֲתָנִים,
וְאֵין מְזַמְּנִים עַל הַמָּזוֹן בְּשֵׁם,
פָּחוּת מֵעֲשָׂרָה.
וּבַקַּרְקָעוֹת, תִּשְׁעָה וְכֹהֵן,
וְאָדָם כַּיּוֹצֵא בָהֶן.

מסכת מגילה פרק ד משנה ד
ה
הַקּוֹרֵא בַּתּוֹרָה לֹא יִפְחֹת מִשְּׁלֹשָׁה פְסוּקִים.
לֹא יִקְרֵא לַתֻּרְגְּמָן יוֹתֵר מִפָּסוּק אֶחָד,
וּבַנָּבִיא שְׁלֹשָׁה.
אִם הָיוּ שְׁלָשְׁתָּם שָׁלוֹשׁ פָּרָשִׁיּוֹת,
קוֹרִים אֶחָד אֶחָד.
מְדַלְּגִים בַּנָּבִיא וְאֵין מְדַלְּגִים בַּתּוֹרָה.
וְעַד כַּמָּה הוּא מְדַלֵּג?
עַד כְּדֵי שֶׁלֹּא יַפְסִיק הַתֻּרְגְּמָן.

מסכת מגילה פרק ד משנה ה
ו

הַמַּפְטִיר בַּנָּבִיא,
הוּא פּוֹרֵס אֶת שְׁמַע,
וְהוּא עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה,
וְהוּא נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו.
וְאִם הָיָה קָטָן,
אָבִיו אוֹ רַבּוֹ עוֹבְרִים עַל יָדָיו.

מסכת מגילה פרק ד משנה ו
ז
קָטָן קוֹרֵא בַתּוֹרָה וּמְתַרְגֵּם,
אֲבָל אֵינוּ פּוֹרֵס אֶת שְׁמַע,
וְאֵינוּ עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה,
וְאֵינוּ נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו.
פּוֹחֵחַ פּוֹרֵס אֶת שְׁמַע וּמְתַרְגֵּם,
אֲבָל אֵינוּ קוֹרֵא בַתּוֹרָה,
וְאֵינוּ עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה,
וְאֵינוּ נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו.
סוֹמֵא פּוֹרֵס אֶת שְׁמַע וּמְתַרְגֵּם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁלֹּא רָאָה מְאוֹרוֹת מִיָּמָיו,
לֹא יִפְרֹס אֶת שְׁמַע.

מסכת מגילה פרק ד משנה ז
ח
כֹּהֵן שֶׁיֵּשׁ בְּיָדָיו מוּמִים,
לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מִי שֶׁהָיוּ יָדָיו צְבוּעוֹת אֶסְטֵס,
לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו,
מִפְּנֵי שֶׁהָעָם מִסְתַּכְּלִים בּוֹ.

מסכת מגילה פרק ד משנה ח
ט
הָאוֹמֵר:
"אֵינִי עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה בִצְבוּעִים",
אַף בִּלְבָנִים לֹא יַעֲבֹר;
"בְּסַנְדָּל אֵינִי עוֹבֵר",
אַף יָחֵף לֹא יַעֲבֹר.
הָעוֹשֶׂה תְפִלָּתוֹ עֲגֻלָּה,
סַכָּנָה, מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהּ מִצְוָה.
נְתָנָהּ עַל מִצְחוֹ אוֹ עַל פַּס יָדוֹ,

הֲרֵי זוֹ דֶרֶךְ הַמִּינוּת.
צִפָּהּ זָהָב, וּנְתָנָהּ עַל בֵּית יָד שֶׁלְּנִקְלוֹ, <שלינוקלו>
הֲרֵי זוֹ דֶרֶךְ הַחִיצוֹנִים.

מסכת מגילה פרק ד משנה ט
י
הָאוֹמֵר:
"יְבָרְכוּךָ טוֹבִים!"
הֲרֵי זוֹ דֶרֶךְ הַמִּינוּת;
"עַל קַן צִפּוֹר יַגִּיעוּ רַחֲמֶיךָ!"
"וְעַל טוֹב יִזָּכֵר שְׁמֶךָ!"
"מוֹדִים מוֹדִים",
מְשַׁתְּקִים אוֹתוֹ.
הַמְכַנֶּה בָעֲרָיוֹת,
מְשַׁתְּקִים אוֹתוֹ.
הָאוֹמֵר: (וַיִּקְרָא יח,כא)
"וּמִזַּרְעֲךָ לֹא תִתֵּן לְהַעֲבִיר לַמֹּלֶךְ",
"מִן זַרְעָךְ לָא תִתֵּן לְמַעְבָּרָא בְאַרְמָיָתָא",
מְשַׁתְּקִים אוֹתוֹ בִנְזִיפָה.

מסכת מגילה פרק ד משנה י
יא
מַעֲשֵׂה רְאוּבֵן נִקְרָא וְלֹא מִתַּרְגֵּם.
מַעֲשֵׂה תָמָר נִקְרָא וּמִתַּרְגֵּם.
מַעֲשֵׂה עֵגֶל הָרִאשׁוֹן נִקְרָא וּמִתַּרְגֵּם,
וְהַשֵּׁנִי נִקְרָא וְלֹא מִתַּרְגֵּם.
בִּרְכַּת כֹּהֲנִים,
וּמַעֲשֵׂה דָוִד וְאַמְנוֹן,
לֹא נִקְרִים וְלֹא מִתַּרְגְּמִים.
אֵין מַפְטִירִים בַּמֶּרְכָּבָה.
רְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֵין מַפְטִירִין בְּ"הוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַיִם".

חסל מגילה

מסכת מועד קטן

מסכת משקין

פרק א

מסכת מועד קטן פרק א משנה א
א
מַשְׁקִין בֵּית הַשְּׁלָחִים בַּמּוֹעֵד וּבַשְּׁבִיעִית,
בֵּין מִמַּעְיָן שֶׁיָּצָא כַתְּחִלָּה,
וּבֵין מִמַּעְיָן שֶׁלֹּא יָצָא כַתְּחִלָּה.
אֲבָל אֵין מַשְׁקִין
לֹא מִמֵּי גְשָׁמִים וְלֹא מִמֵּי הַקִּילוֹן.
וְאֵין עוֹשִׂין עוּגִיּוֹת לַגְּפָנִים.

מסכת מועד קטן פרק א משנה ב
ב
רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
אֵין עוֹשִׂים אֶת הָאַמָּה כַתְּחִלָּה בַמּוֹעֵד וּבַשְּׁבִיעִית.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עוֹשִׂים אֶת הָאַמָּה כַתְּחִלָּה בַשְּׁבִיעִית,
וּמְתַקְּנִין אֶת הַמְקֻלְקָלָה.
וּמְתַקְּנִין אֶת קִלְקוּלֵי הַמַּיִם שֶׁבִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְחוֹטְטִין אוֹתָם.
וּמְתַקְּנִין אֶת הַדְּרָכִים וְאֶת הָרְחוֹבוֹת,
וְאֶת מִקְווֹת הַמַּיִם,
וְעוֹשִׂין כָּל צָרְכֵי הָרַבִּים,
וּמְצַיְּנִים עַל הַקְּבָרוֹת,
וְיוֹצְאִין אַף עַל הַכִּלְאַיִם.

מסכת מועד קטן פרק א משנה ג
ג
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
מוֹשְׁכִים אֶת הַמַּיִם מֵאִילָן לְאִילָן,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַשְׁקוּ אֶת כָּל הַשָּׂדֶה.
זְרָעִים שֶׁלֹּא שָׁתוּ לִפְנֵי הַמּוֹעֵד,
לֹא יַשְׁקוּם בַּמּוֹעֵד;
וַחֲכָמִים מַתִּירִים בָּזֶה וּבָזֶה.

מסכת מועד קטן פרק א משנה ד
ד
צָדִין אֶת הָאֲשׁוּת וְאֶת הָעַכְבָּרִים

מִשְּׂדֵה הָאִילָן וּמִשְּׂדֵה הַלָּבָן,
כְּדַרְכּוֹ בַּמּוֹעֵד וּבַשְּׁבִיעִית.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מִשְּׂדֵה הָאִילָן כְּדַרְכּוֹ,
וּמִשְּׂדֵה הַלָּבָן שֶׁלֹּא כְדַרְכּוֹ.
וּמְקָרִים אֶת הַפִּרְצָה בַמּוֹעֵד,
וּבַשְּׁבִיעִית בּוֹנֶה כְדַרְכּוֹ.

מסכת מועד קטן פרק א משנה ה
ה
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
רוֹאִין אֶת הַנְּגָעִים בַּתְּחִלָּה בַמּוֹעֵד,
לְהָקֵל, אֲבָל לֹא לְהַחְמִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא לְהָקֵל וְלֹא לְהַחְמִיר.
וְעוֹד אָמַר רַבִּי מֵאִיר:
מְלַקֵּט אָדָם עַצְמוֹת אָבִיו וְאִמּוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁשִּׂמְחָה לוֹ.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵבֶל הוּא לוֹ.
לֹא יְעוֹרֵר עַל מֵתוֹ וְלֹא יַסְפִּידֶנּוּ,
קֹדֶם לָרֶגֶל שְׁלֹשִׁים יוֹם.

מסכת מועד קטן פרק א משנה ו
ו
אֵין חוֹפְרִין כּוּכִים וּקְבָרוֹת בַּמּוֹעֵד,
אֲבָל מְחַנְּכִים אֶת הַכּוּכִים,
וְעוֹשִׂין נִבְרֶכֶת בַּמּוֹעֵד,
וְאָרוֹן עִם הַמֵּת בֶּחָצֵר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר,
אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ עִמּוֹ נְסָרִים.

מסכת מועד קטן פרק א משנה ז
ז
אֵין נוֹשְׂאִים נָשִׁים בַּמּוֹעֵד,
לֹא בְתוּלוֹת וְלֹא אַלְמָנוֹת,
וְלֹא מְיַבְּמִין.
אֲבָל מַחְזִיר הוּא אֶת גְּרוּשָׁתוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁשִּׂמְחָה לוֹ.
וְעוֹשָׂה אִשָּׁה תַכְשִׁיטֶיהָ בַמּוֹעֵד.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

לֹא תָסוּד,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִוּוּל לָהּ.

מסכת מועד קטן פרק א משנה ח

ח

הַהֶדְיוֹט תּוֹפֵר כְּדַרְכּוֹ,
וְהָאֻמָּן מְכַלֵּב.
וּמְסָרְגִין אֶת הַמִּטּוֹת.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף מְמַתְּחִים.

מסכת מועד קטן פרק א משנה ט

ט

מַעֲמִידִין תַּנּוּר וְכִירַיִם וְרֵחַיִם בַּמּוֹעֵד.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מְכַבְּשִׁין אֶת הָרֵחַיִם כַּתְּחִלָּה.
(מסכת מועד קטן פרק א משנה י)
עוֹשִׂין מַעֲקֶה לַגַּג וְלַמַּרְפֶּסֶת מַעֲשֵׂה הֶדְיוֹט,
אֲבָל לֹא מַעֲשֵׂה אֻמָּן.
שָׁפִים אֶת הַסְּדָקִין
וּמַעְגִּילִים אוֹתָם בַּמַּעְגִּילָה, בַּיָּד וּבָרֶגֶל,
אֲבָל לֹא בְמַחֲלָצַיִם.
הַצִּיר וְהַצִּנּוֹר וְהַקּוֹרָא וְהַמַּנְעוּל וְהַמַּפְתֵּחַ שֶׁנִּשְׁבָּרוּ,
מְתַקְּנָן בַּמּוֹעֵד,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְכַוֵּן אֶת מְלַאכְתּוֹ בַמּוֹעֵד.
וְכָל כְּבָשִׁים שֶׁהוּא יָכוֹל לֶאֱכֹל מֵהֶן בַּמּוֹעֵד,
כּוֹבְשָׁן.

פרק ב

מסכת מועד קטן פרק ב משנה א

א

מִי שֶׁהָפַךְ אֶת זֵיתָיו,
וְאֵרְעוֹ אֵבֶל אוֹ אֹנֶס, אוֹ שֶׁהִטְעוּהוּ,
טוֹעֵן קוֹרָא רִאשׁוֹנָה וּמַנִּיחָהּ לְאַחַר הַמּוֹעֵד.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
זוֹלֵף וְגוֹמֵר וְגָף כְּדַרְכּוֹ.

מסכת מועד קטן פרק ב משנה ב

ב

וְכֵן מִי שֶׁהָיָה יֵינוֹ בְתוֹךְ הַבּוֹר,
וְאֵרְעוֹ אֵבֶל אוֹ אֹנֶס אוֹ שֶׁהִטְעוּהוּ,
זוֹלֵף וְגוֹמֵר וְגָף כְּדַרְכּוֹ.
דִּבְרֵי רְבִּי יוֹסֵה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עוֹשֶׂה לוֹ לְמוּדִים,
בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יַחְמִיץ.

מסכת מועד קטן פרק ב משנה ג

ג

מַכְנִיס אָדָם אֶת פֵּרוֹתָיו מִפְּנֵי הַגַּנָּבִים,
וְשׁוֹלֶה פִּשְׁתָּנוֹ מִן הַמִּשְׁרָה,
בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תֹאבַד,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְכַוֵּן אֶת מְלַאכְתּוֹ בַמּוֹעֵד.
וְכֻלָּן, אִם כִּוְּנוּ מְלַאכְתָּן בַּמּוֹעֵד,יֹאבֵדוּ.

מסכת מועד קטן פרק ב משנה ד

ד

אֵין לוֹקְחִין בָּתִּים, עֲבָדִים וּבְהֵמָה,
אֶלָּא לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד,
אוֹ לְצֹרֶךְ הַמּוֹכֵר,
שֶׁאֵין לוֹ מַה לֹּאכַל.
אֵין מְפַנִּין מִבַּיִת לְבַיִת,
אֲבָל מְפַנֶּה הוּא לַחֲצֵרוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא שִׂמְחָה לוֹ.
אֵין מְבִיאִים כֵּלִים מִבֵּית הָאֻמָּן.
אִם חוֹשֵׁשׁ לָהֶם, מְפַנָּם לְחָצֵר אַחֶרֶת.

מסכת מועד קטן פרק ב משנה ה

ה

מְחַפִּים אֶת הַקְּצִיעוֹת בַּקַּשׁ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מְעַבִּין.
מוֹכְרֵי פֵרוֹת, כְּסוּת וְכֵלִים,
מוֹכְרִין בְּצִנְעָה לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד.
הַצַּיָּדִים וְהָרַשׁוֹשׁוֹת וְהַגְּרוֹסוֹת
עוֹשִׂין בְּצִנְעָה לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

הֵם הֶחְמִירוּ עַל עַצְמָן.

פרק ג

מסכת מועד קטן פרק ג משנה א

א

וְאֵלּוּ מְגַלְּחִין בַּמּוֹעֵד:
הַבָּא מִמְּדִינַת הַיָּם, וּמִבֵּית הַשִּׁבְיָה,
וְהַיּוֹצֵא מִבֵּית הָאֲסוּרִין,
וְהַמְנֻדֶּה שֶׁהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים;
וְכֵן מִי שֶׁנִּשְׁאַל לֶחָכָם וְהֻתַּר,
הַנָּזִיר, וְהַמְּצֹרָע,
וְהָעוֹלֶה מִטֻּמְאָתוֹ לְטַהֲרָתוֹ.

מסכת מועד קטן פרק ג משנה ב

ב

וְאֵלּוּ מְכַבְּסִין בַּמּוֹעֵד:
הַבָּא מִמְּדִינַת הַיָּם, וּמִבֵּית הַשִּׁבְיָה,
וְהַיּוֹצֵא מִבֵּית הָאֲסוּרִים,
וְהַמְנֻדֶּה שֶׁהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים;
וְכֵן מִי שֶׁנִּשְׁאַל לֶחָכָם וְהֻתַּר;
מִטְפְּחוֹת הַיָּדַיִם וּמִטְפְּחוֹת הַסַּפָּרִים וּמִטְפְּחוֹת הַסְּפָג;
הַזָּבִין וְהַזָּבוֹת וְהַנִּדּוֹת וְהַיּוֹלְדוֹת,
וְכָל הָעוֹלִין מִטֻּמְאָה לְטַהֲרָה,
הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין;
וּשְׁאָר כָּל אָדָם אֲסוּרִין.

מסכת מועד קטן פרק ג משנה ג

ג

וְאֵלּוּ כּוֹתְבִין בַּמּוֹעֵד:
קִדּוּשֵׁי נָשִׁים, גִּטִּים וְשׁוֹבָרִין,
דְּיָתֵיקֵי, מַתָּנָה וּפְרוֹזְבּוֹלִים,
אִגְּרוֹת שׁוּם וְאִגְּרוֹת מָזוֹן,
שְׁטָרֵי חֲלִיצָה וּמֵאוּנִים וּשְׁטָרֵי בֵרוּרִין,
וּגְזֵרוֹת בֵּית דִּין וְאִגְּרוֹת שֶׁלִּרְשׁוּת.

מסכת מועד קטן פרק ג משנה ד

ד

אֵין כּוֹתְבִין שְׁטָרֵי חוֹב בַּמּוֹעֵד,
וְאִם אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ אוֹ שֶׁאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל,
הֲרֵי זֶה יִכְתֹּב.
אֵין כּוֹתְבִין סְפָרִים, תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת בַּמּוֹעֵד,
וְאֵין מַגִּיהִין אוֹת אַחַת,
אֲפִלּוּ בְּסֵפֶר הָעֲזָרָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כּוֹתֵב הוּא אָדָם תְּפִלִּים וּמְזוּזוֹת לְעַצְמוֹ,
וְטוֹוֶה עַל יְרֵכוֹ תְּכֵלֶת לְצִיצִיתוֹ.

מסכת מועד קטן פרק ג משנה ה
ה
הַקּוֹבֵר אֶת מֵתוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים קֹדֶם לָרֶגֶל,
בָּטְלָה מִמֶּנּוּ גְזֵרַת שִׁבְעָה;
שְׁמוֹנָה יָמִים קֹדֶם לָרֶגֶל,
בָּטְלָה מִמֶּנּוּ גְזֵרַת שְׁלֹשִׁים,
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
שַׁבָּת עוֹלָה וְאֵינָהּ מַפְסֶקֶת;
רְגָלִים מַפְסִיקִין וְאֵינָן עוֹלִין.

מסכת מועד קטן פרק ג משנה ו
ו
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, עֲצֶרֶת כַּשַּׁבָּת.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכִּפּוּרִים כָּרְגָלִים.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא כְדִבְרֵי זֶה וְלֹא כְדִבְרֵי זֶה,
אֶלָּא עֲצֶרֶת כָּרְגָלִים,
רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכִּפּוּרִים כַּשַּׁבָּת.

מסכת מועד קטן פרק ג משנה ז
ז
אֵין קוֹרְעִים, וְלֹא חוֹלְצִים, וְלֹא מַבְרִים,
אֶלָּא קְרוֹבָיו שֶׁלַּמֵּת;
וְאֵין מַבְרִים אֶלָּא עַל מִטּוֹת זְקוּפוֹת.
וְאֵין מוֹלִיכִים לְבֵית הָאֵבֶל,
לֹא בְטַבְלָא וְלֹא בְאַסְקוּטְלָא, וְלֹא בַקָּנוֹן,
אֶלָּא בַסַּלִּים.
וְאֵין אוֹמְרִים בִּרְכַּת אֲבֵלִים בַּמּוֹעֵד,
אֲבָל עוֹמְדִים בַּשּׁוּרָה וּמְנַחֲמִין

וּפוֹטְרִים אֶת הָרַבִּים.

מסכת מועד קטן פרק ג משנה ח

ח

אֵין מַנִּיחִין אֶת הַמִּטָּה בָרְחוֹב,
שֶׁלֹּא לְהַרְגִּיל אֶת הַהֶסְפֵּד;
וְלֹא שֶׁלַּנָּשִׁים, מִפְּנֵי הַכָּבוֹד.
נָשִׁים בַּמּוֹעֵד מְעַנּוֹת, וְלֹא מְטַפְּחוֹת.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
הַסְּמוּכוֹת לַמִּטָּה מְטַפְּחוֹת.

מסכת מועד קטן פרק ג משנה ט

ט

וּבְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים, בַּחֲנֻכָּה וּבַפּוּרִים,
מְעַנּוֹת וְלֹא מְטַפְּחוֹת;
בָּזֶה וּבָזֶה לֹא מְקוֹנְנוֹת.
נִקְבַּר הַמֵּת, לֹא מְעַנּוֹת וְלֹא מְטַפְּחוֹת.
אֵי זֶה הוּא עִינּוּי?
שֶׁכֻּלָּן עוֹנוֹת כְּאַחַת;
וְקִינָה?
שֶׁאַחַת מְדַבֶּרֶת, וְכֻלָּן עוֹנוֹת אַחֲרֶיהָ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (ירמיה ט,יט)
"וְלַמֵּדְנָה בְנֹתֵיכֶם נֶהִי,
וְאִשָּׁה רְעוּתָהּ קִינָה".
אֲבָל לֶעָתִיד לָבֹא מָה הוּא אוֹמֵר? (ישעיה כה,ח)
"בִּלַּע הַמָּוֶת לָנֶצַח,
וּמָחָה יי אֱלֹהִים דִּמְעָה מֵעַל כָּל פָּנִים" וְגוֹ'.

סליק מסכת מועד קטן

מסכת חגיגה

פרק א

מסכת חגיגה פרק א משנה א

א

הַכֹּל חַיָּבִין בִּרְאִיָּה,
חוּץ מֵחֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה, וְקָטָן,
וְטוּמְטוּם, וְאַנְדְּרוֹגִינָס,
נָשִׁים, וַעֲבָדִים שֶׁאֵינָן מְשֻׁחְרָרִים,
הַחִגֵּר וְהַסּוּמֵא,
הַחוֹלֶה וְהַזָּקֵן,
כָּל שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לַעֲלוֹת בְּרַגְלָיו.
אֵי זֶה הוּא קָטָן?
כָּל שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לִרְכֹּב עַל כְּתֵפָיו שֶׁלְּאָבִיו,
וְלַעֲלוֹת מִירוּשָׁלַיִם לְהַר הַבַּיִת.
דִּבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
כָּל שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לֶאֱחוֹז בְּיָדוֹ שֶׁלְּאָבִיו,
וְלַעֲלוֹת מִירוּשָׁלַיִם לְהַר הַבַּיִת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כג,יד)
"שָׁלוֹשׁ רְגָלִים".

מסכת חגיגה פרק א משנה ב

ב

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הָרְאִיָּה, שְׁתֵּי כֶסֶף,
וַחֲגִיגָה, מָעָה כֶסֶף.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
הָרְאִיָּה, מָעָה כֶסֶף,
וַחֲגִיגָה, שְׁתֵּי כֶסֶף.

מסכת חגיגה פרק א משנה ג

ג

עוֹלוֹת בַּמּוֹעֵד בָּאוֹת מִן הַחֻלִּים,
וּשְׁלָמִים מִן הַמַּעֲשֵׂר.
בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלַּפֶּסַח,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מִן הַחֻלִּים.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
מִן הַמַּעֲשֵׂר.

מסכת חגיגה פרק א משנה ד

ד

יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִין יְדֵי חוֹבָתָן
בִּנְדָרִים וּבִנְדָבוֹת וּבְמַעְשַׂר בְּהֵמָה,
וְהַכֹּהֲנִים בַּחַטָּאת וּבָאָשָׁם וּבַבְּכוֹר,

בֶּחָזֶה וּבַשּׁוֹק,
אֲבָל לֹא בָעוֹפוֹת וְלֹא בִמְנָחוֹת.

מסכת חגיגה פרק א משנה ה

ה
מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אוֹכְלִים מְרֻבִּים וּנְכָסִים מְמֻעָטִים, <אֻוכָלִים>
מֵבִיא שְׁלָמִים מְרֻבִּין וְעוֹלוֹת מְמֻעָטוֹת;
אוֹכְלִים מְמֻעָטִים וּנְכָסִים מְרֻבִּים, <אֻוכָלִים>
מֵבִיא עוֹלוֹת מְרֻבּוֹת וּשְׁלָמִים מְמֻעָטִים;
זֶה וָזֶה מְמֻעָט, עַל זֶה אָמְרוּ:
מָעָה כֶסֶף וּשְׁתֵּי כֶסֶף;
זֶה וָזֶה מְרֻבֶּה, עַל זֶה נֶאֱמַר: (דְּבָרִים טז,יז)
"אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ,
כְּבִרְכַּת יי אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ".

מסכת חגיגה פרק א משנה ו

ו
מִי שֶׁלֹּא חַג בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג,
חוֹגֵג אֶת כָּל הָרֶגֶל וְיוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן.
עָבַר הָרֶגֶל וְלֹא חַג, אֵינוּ חַיָּב בְּאַחְרָיוּתוֹ.
עַל זֶה נֶאֱמַר: (קֹהֶלֶת א,טו)
"מְעֻוָּת לֹא יוּכַל לִתְקֹן,
וְחֶסְרוֹן לֹא יוּכַל לְהִמָּנוֹת".

מסכת חגיגה פרק א משנה ז

ז
רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא אוֹמֵר:
אֵי זֶה הוּא מְעֻוָּת שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לְהִתָּקֵן?
זֶה הַבָּא עַל הָעֶרְוָה וְהוֹלִיד מַמְזֵר;
אִם תֹּאמַר בַּגּוֹנֵב וּבַגּוֹזֵל,
יָכוֹל הוּא לַחְזֹר וּלְהִתָּקֵן.
רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי אוֹמֵר:
אֵין קוֹרִין מְעֻוָּת
אֶלָּא לְמִי שֶׁהָיָה מְתֻקָּן מִתְּחִלָּה וְנִתְעַוֵּת כִּבָר,
וְאֵי זֶה זֶה?
זֶה תַלְמִיד חֲכָמִים שֶׁפֵּרַשׁ מִן הַתּוֹרָה.

מסכת חגיגה פרק א משנה ח

ח
הֶתֵּר נְדָרִים פּוֹרְחִין בְּאָוֵיר,
וְאֵין לָהֶם עַל מַה שֶׁיִּסָּמֵכוּ.

הִלְכוֹת שַׁבָּת וַחֲגִיגוֹת וּמְעִילוֹת,
כַּהֲרָרִים תְּלוּיִם בִּסְעָרָה,
מִקְרָא מְמֻעָט וַהֲלָכוֹת מְרֻבּוֹת.
הַדִּינִים וְהָעֲבוֹדוֹת,
וְהַטְּהָרוֹת וְהַטֻּמְאוֹת וְהָעֲרָיוֹת,
יֵשׁ לָהֶם עַל מַה שֶׁיִּסָּמֵכוּ.
הֵן הֵן גּוּפֵי תוֹרָה.

פרק ב

מסכת חגיגה פרק ב משנה א

א
אֵין דּוֹרְשִׁים בָּעֲרָיוֹת בִּשְׁלֹשָׁה,
וְלֹא בְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית בִּשְׁנַיִם,
וְלֹא בַמֶּרְכָּבָה בְּיָחִיד,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה חָכָם וְהֵבִין מִדַּעְתּוֹ.
כָּל הַמִּסְתַּכֵּל בְּאַרְבָּעָה דְבָרִים,
רָאוּי לוֹ כְּאִלּוּ לֹא בָא לָעוֹלָם: <רָתוּי!; כילו>
מַה לְּמַעְלָה, וּמַה לְּמַטָּה,
מַה לְּפָנִים וּמַה לְּאָחוֹר. <בפנים>
כָּל שֶׁלֹּא חָס עַל כְּבוֹד קוֹנוֹ,
רָאוּי לוֹ כְּאִלּוּ לֹא בָא לָעוֹלָם: <רָתוּי!; כילו>

מסכת חגיגה פרק ב משנה ב

ב
יוֹסֵה בֶן יוֹעֶזֶר אוֹמֵר שֶׁלֹּא לִסְמֹךְ,
יוֹסֵה בֶן יוֹחָנָן אוֹמֵר לִסְמֹךְ.
יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה אוֹמֵר שֶׁלֹּא לִסְמֹךְ,
מַתַּי הָאַרְבְּלִי אוֹמֵר לִסְמֹךְ.
יְהוּדָה בֶן טַבַּי אוֹמֵר שֶׁלֹּא לִסְמֹךְ,
וְשִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטָח אוֹמֵר לִסְמֹךְ.
שְׁמַעְיָה אוֹמֵר לִסְמֹךְ,
אַבְטַלְיוֹן אוֹמֵר שֶׁלֹּא לִסְמֹךְ.
הִלֵּל וּמְנַחֵם לֹא נֶחְלָקוּ.
יָצָא מְנַחֵם וְנִכְנַס שַׁמַּי.
הִלֵּל אוֹמֵר לִסְמֹךְ,
שַׁמַּי אוֹמֵר שֶׁלֹּא לִסְמֹךְ.
הָרִאשׁוֹנִים הָיוּ נְשִׂיאִים,
וְהַשְּׁנִיִּים אֲבוֹת בֵּית דִּין.

מסכת חגיגה פרק ב משנה ג

ג

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְבִיאִין שְׁלָמִים וְאֵין סוֹמְכִין עֲלֵיהֶם,
אֲבָל לֹא עוֹלוֹת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מְבִיאִין שְׁלָמִים וְעוֹלוֹת וְסוֹמְכִין עֲלֵיהֶן.

מסכת חגיגה פרק ב משנה ד

ד

עֲצֶרֶת שֶׁחָלָה לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יוֹם טְבוֹחַ לְאַחַר הַשַּׁבָּת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵין לָהּ יוֹם טְבוֹחַ.
מוֹדִים שֶׁאִם חָלָה לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
שֶׁיּוֹם טְבוֹחַ לְאַחַר שַׁבָּת.
וְאֵין כֹּהֵן גָּדוֹל מִתְלַבֵּשׁ בְּכֵלָיו,
מֻתָּרִים בְּסֶפֶד וּבְתַעֲנִית,
שֶׁלֹּא לְקַיֵּם אֶת דִּבְרֵי הָאוֹמְרִים:
עֲצֶרֶת לְאַחַר שַׁבָּת.

מסכת חגיגה פרק ב משנה ה

ה

נוֹטְלִים לַיָּדַיִם לַחֻלִּין וְלַמַּעֲשֵׂר וְלִתְרוּמָה,
וְלַקֹּדֶשׁ מַטְבִּילִים.
וְלַחַטָּאת,
אִם נִטְּמוּ יָדָיו, נִטַּמָּא גוּפוֹ.

מסכת חגיגה פרק ב משנה ו

ו

הַטּוֹבֵל לַחֻלִּים וְהָחְזַק לַחֻלִּים, אָסוּר לַמַּעֲשֵׂר.
הַטּוֹבֵל לַמַּעֲשֵׂר וְהָחְזַק לַמַּעֲשֵׂר, אָסוּר לִתְרוּמָה.
הַטּוֹבֵל לִתְרוּמָה וְהָחְזַק לִתְרוּמָה, אָסוּר לַקֹּדֶשׁ.
הַטּוֹבֵל לַקֹּדֶשׁ וְהָחְזַק לַקֹּדֶשׁ, אָסוּר לַחַטָּאת.
הַטּוֹבֵל לַחֹמֶר, הֻתַּר לַקַּל.
טָבַל וְלֹא הָחְזַק, כְּאִלּוּ לֹא טָבַל. <כילו>

מסכת חגיגה פרק ב משנה ז

ז

בִּגְדֵי עַם הָאָרֶץ מִדְרָס לַפְּרוּשִׁים.
בִּגְדֵי פְרוּשִׁין מִדְרָס לְאוֹכְלֵי תְרוּמָה.
בִּגְדֵי אוֹכְלֵי תְרוּמָה מִדְרָס לַקֹּדֶשׁ.
יוֹסֵה בֶן יוֹעֶזֶר הָיָה חָסִיד שֶׁבִּכְהֻנָּה,
וְהָיְתָה מִטְפַּחְתּוֹ מִדְרָס לַקֹּדֶשׁ.
יוֹחָנָן בֶּן גֻּדְגְּדָא הָיָה אוֹכֵל עַל טַהֲרַת הַקֹּדֶשׁ כָּל יָמָיו,
וְהָיְתָה מִטְפַּחְתּוֹ מִדְרָס לַחַטָּאת.

פרק ג

מסכת חגיגה פרק ג משנה א
א
חֹמֶר בַּקֹּדֶשׁ מִבִּתְרוּמָה,
וְחֹמֶר בִּתְרוּמָה מִבַּקֹּדֶשׁ.
חֹמֶר בַּקֹּדֶשׁ מִבִּתְרוּמָה:
שֶׁמַּטְבִּילִין כֵּלִים בְּתוֹךְ כֵּלִים בִּתְרוּמָה,
אֲבָל לֹא בַקֹּדֶשׁ.
אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ וּבֵית צְבִיעָה,
בִּתְרוּמָה, אֲבָל לֹא בַקֹּדֶשׁ.
הַנּוֹשֵׂא אֶת הַמִּדְרָס,
נוֹשֵׂא אֶת הַתְּרוּמָה, אֲבָל לֹא אֶת הַקֹּדֶשׁ.
בִּגְדֵי אוֹכְלֵי תְרוּמָה מִדְרָס לַקֹּדֶשׁ.
לֹא כְמִדַּת הַקֹּדֶשׁ מִדַּת הַתְּרוּמָה,
שֶׁבַּקֹּדֶשׁ מַתִּיר וּמְנַגֵּב וּמַטְבִּיל וְאַחַר כָּךְ קוֹשֵׁר,
וּבִתְרוּמָה קוֹשֵׁר וְאַחַר כָּךְ מַטְבִּיל.

מסכת חגיגה פרק ג משנה ב
ב
כֵּלִים הַנִּגְמָרִים בְּטַהֲרָה,
צְרִיכִים טְבִילָה בַקֹּדֶשׁ,
אֲבָל לֹא בִתְרוּמָה.
הַכְּלִי מְצָרֵף מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ לַקֹּדֶשׁ,
אֲבָל לֹא לִתְרוּמָה.
הָרְבִיעִי בַקֹּדֶשׁ פָּסוּל,
וְהַשְּׁלִישִׁי בִתְרוּמָה.
וּבַתְּרוּמָה,
אִם נִטַּמָּאת אַחַת מִיָּדָיו,
חֲבֶרְתָּהּ טְהוֹרָה;
וּבַקֹּדֶשׁ, מַטְבִּיל שְׁתֵּיהֶן,

וְהַיָּד מְטַמָּא אֶת חֲבֶרְתָּהּ בַּקֹּדֶשׁ,
אֲבָל לֹא בִתְרוּמָה.

מסכת חגיגה פרק ג משנה ג

ג
אוֹכְלִין אֳכָלִים נְגוּבִין בְּיָדַיִם מְסֹאָבוֹת בִּתְרוּמָה,
אֲבָל לֹא בַקֹּדֶשׁ.
אוֹנֵן וּמְחֻסַּר כִּפּוּרִין צְרִיכִין טְבִילָה בַּקֹּדֶשׁ,
אֲבָל לֹא בִתְרוּמָה.

מסכת חגיגה פרק ג משנה ד

ד
חֹמֶר בִּתְרוּמָה,
שֶׁבִּיהוּדָה נֶאֱמָנִים עַל טַהֲרַת יַיִן וָשֶׁמֶן
כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה,
וּבְשָׁעַת הַגִּתּוֹת וְהַבַּדִּים,
אַף עַל הַתְּרוּמָה.
עָבְרוּ הַגִּתּוֹת וְהַבַּדִּים,
הֵבִיאוּ לוֹ חָבִית שֶׁלַּיַּיִן וְשֶׁלִּתְרוּמָה,
לֹא יְקַבְּלָהּ מִמֶּנּוּ;
אֲבָל מַנִּיחָהּ לְגַת הַבָּאָה.
וְאִם אָמַר לוֹ:
הִפְרַשְׁתִּי לְתוֹכָהּ רְבִיעִית קֹדֶשׁ,
נֶאֱמָן.
כַּדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן הַמַּדְמִיעוֹת,
נֶאֱמָנִין עֲלֵיהֶן בְּשָׁעַת הַגִּתּוֹת וְהַבַּדִּים,
וְקֹדֶם לַגִּתּוֹת שִׁבְעִים יוֹם.

מסכת חגיגה פרק ג משנה ה

ה
מִן הַמּוֹדִיעִית וְלִפְנִים, נֶאֱמָנִין עַל כְּלֵי חֶרֶשׂ;
מִן הַמּוֹדִיעִית וְלַחוּץ, אֵינָן נֶאֱמָנִים.
כֵּיצַד?
הַקַּדָּר שֶׁהוּא מוֹכֵר אֶת הַקְּדֵרוֹת,
נִכְנַס לִפְנִים מִן הַמּוֹדִיעִית,
הוּא הַקַּדָּר וְהֵן הַקְּדֵרוֹת וְהֵן הַלָּקוֹחִין,
נֶאֱמָן.
יָצָא, אֵינוּ נֶאֱמָן.

מסכת חגיגה פרק ג משנה ו

ו

הַגַּבָּאִים שֶׁנִּכְנְסוּ לְתוֹךְ הַבַּיִת,
וְכֵן הַגַּנָּבִים שֶׁהֶחְזִירוּ אֶת הַכֵּלִים,
נֶאֱמָנִים לוֹמַר "לֹא נָגַעְנוּ".
וּבִירוּשָׁלַיִם נֶאֱמָנִין עַל הַקֹּדֶשׁ,
וּבִשְׁעַת הָרֶגֶל,
אַף עַל הַתְּרוּמָה.

מסכת חגיגה פרק ג משנה ז
ז
הַפּוֹתֵחַ אֶת חָבִיתוֹ, <חֲבִיתוֹ>
וְהַמַּתְחִיל בְּעִסָּתוֹ עַל גַּב הָרֶגֶל,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יִגְמֹר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא יִגְמֹר.
מִשֶּׁעָבַר הָרֶגֶל,
הָיוּ מַעֲבִירִין עַל טַהֲרַת הָעֲזָרָה.
עָבַר הָרֶגֶל בְּיוֹם הַשִּׁשִּׁי,
לֹא הָיוּ מַעֲבִירִין,
מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף לֹא בְיוֹם חֲמִישִׁי,
שֶׁאֵין הַכֹּהֲנִים פְּנוּיִים.

מסכת חגיגה פרק ג משנה ח
ח
כֵּיצַד מַעֲבִירִין עַל טַהֲרַת הָעֲזָרָה?
מַטְבִּילִין אֶת הַכֵּלִים שֶׁהָיוּ בַמִּקְדָּשׁ,
וְאוֹמְרִין לָהֶם:
"הִזָּהֲרוּ שֶׁמָּא תִגְּעוּ בַּשֻּׁלְחָן!" <וּבַמְּנוֹרָה, מחוק>
כָּל הַכֵּלִים שֶׁהָיוּ בַמִּקְדָּשׁ,
הָיוּ לָהֶם שְׁנִיִּים וּשְׁלִישִׁים,
שֶׁאִם נִטְמְאוּ הָרִאשׁוֹנִים,
יָבִיאוּ שְׁנִיִּים תַּחְתֵּיהֶם.
כָּל הַכֵּלִים שֶׁהָיוּ בַמִּקְדָּשׁ טְעוּנִים טְבִילָה,
חוּץ מִמִּזְבַּח הַזָּהָב וּמִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן כַּקַּרְקַע.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מְצֻפִּים.

חסלת חגיגה
חסל סדר מועד

סדר נשים

מסכת יבמות

פרק א

מסכת יבמות פרק א משנה א

א
חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה נָשִׁים פּוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן וְצָרוֹת צָרוֹתֵיהֶן,
מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּבּוּם, עַד סוֹף הָעוֹלָם:
בִּתּוֹ, וּבַת בִּתּוֹ, וּבַת בְּנוֹ;
וּבַת אִשְׁתּוֹ, וּבַת בִּתָּהּ, וּבַת בְּנָהּ;
חֲמוֹתוֹ, וְאֵם חֲמוֹתוֹ, וְאֵם חָמִיו;
וַאֲחוֹתוֹ, וַאֲחוֹת אִמּוֹ, וַאֲחוֹת אִשְׁתּוֹ,
וְאֵשֶׁת אָחִיו מֵאִמּוֹ,
וְאֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלָמוֹ,
וְכַלָּתוֹ.

ב
הֲרֵי אֵלּוּ פּוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן וְצָרוֹת צָרוֹתֵיהֶן
מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּבּוּם,
עַד סוֹף הָעוֹלָם.
וְכֻלָּן אִם מֵתוּ, אוֹ מֵאֲנוּ, אוֹ נִתְגָּרְשׁוּ,
אוֹ שֶׁנִּמְצְאוּ אַיְלוֹנִיּוֹת,
צָרוֹתֵיהֶן מֻתָּרוֹת.
אֵין אַתְּ יָכוֹל לוֹמַר בַּחֲמוֹתוֹ,
וְאֵם חֲמוֹתוֹ וְאֵם חָמִיו,
שֶׁנִּמְצְאוּ אַיְלוֹנִיּוֹת אוֹ שֶׁמֵּאֲנוּ.

מסכת יבמות פרק א משנה ב

ג
כֵּיצַד פּוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן? <צָרוֹתֵיהֶם>
הָיְתָה בִתּוֹ אוֹ אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת הָאֵלּוּ נְשׂוּאָה לְאָחִיו,

וְלוֹ אִשָּׁה אַחֶרֶת, וּמֵת,
כַּשֵּׁם שֶׁבִּתּוֹ פְּטוּרָה, כָּךְ צָרָתָהּ פְּטוּרָה.
הָלְכָה צָרַת בִּתּוֹ וְנִשֵּׂאת לְאָחִיו הַשֵּׁנִי,
וְלוֹ אִשָּׁה אַחֶרֶת, וּמֵת,
כַּשֵּׁם שֶׁצָּרַת בִּתּוֹ פְּטוּרָה,
כָּךְ צָרַת צָרָתָהּ פְּטוּרָה, אֲפִלּוּ הֵן מֵאָה.

ד
כֵּיצַד אִם מֵתוּ הֵן, צָרוֹתֵיהֶן מֻתָּרוֹת? <צָרוֹתֵיהֶם>
הָיְתָה בִתּוֹ אוֹ אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת הָאֵלּוּ נְשׂוּאָה לְאָחִיו,
וְלוֹ אִשָּׁה אַחֶרֶת,
מֵתָה בִתּוֹ, אוֹ נִתְגָּרְשָׁה, וְאַחַר כָּךְ מֵת אָחִיו,
צָרָתָהּ מֻתֶּרֶת.
וְכָל הַיְכוֹלָה לְמָאֵן וְלֹא מֵאֲנָה,
צָרָתָהּ חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

מסכת יבמות פרק א משנה ג
ה
שֵׁשׁ עֲרָיוֹת חֲמוּרוֹת מֵאֵלּוּ,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן נְשׂוּאוֹת לַאֲחֵרִים,
צָרוֹתֵיהֶן מֻתָּרוֹת: <צָרוֹתֵיהֶם>
אִמּוֹ, וְאֵשֶׁת אָבִיו, וַאֲחוֹת אָבִיו;
וַאֲחוֹתוֹ מֵאָבִיו, וְאֵשֶׁת אָחִיו מֵאָבִיו, וְאֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו.

מסכת יבמות פרק א משנה ד
ו
בֵּית שַׁמַּי מַתִּירִים אֶת הַצָּרוֹת לְאַחִים,
וּבֵית הֶלֵּל אוֹסְרִין.
חָלְצוּ,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹסְלִין מִן הַכְּהֻנָּה,
וּבֵית הֶלֵּל מַכְשִׁירִין.
נִתְיַבְּמוּ,
בֵּית שַׁמַּי מַכְשִׁירִים,
וּבֵית הֶלֵּל פּוֹסְלִין.
אַף עַל פִּי שֶׁאֵלּוּ פוֹסְלִין וְאֵלּוּ מַכְשִׁירִין,
לֹא נִמְנְעוּ בֵית שַׁמַּי מִלִּשָּׂא נָשִׁים מִבֵּית הֶלֵּל,
וְלֹא בֵית הֶלֵּל מִבֵּית שַׁמַּי.
כָּל הַטְּהָרוֹת וְהַטֻּמָאוֹת
שֶׁהָיוּ אֵלּוּ מְטַהֲרִין וְאֵלּוּ מְטַמְּאִין,
לֹא נִמְנְעוּ עוֹשִׂין טְהָרוֹת אֵלּוּ עַל גַּב אֵלּוּ.

פרק ב

מסכת יבמות פרק ב משנה א

א

כֵּיצַד אֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלָמוֹ?
שְׁנֵי אַחִים, וּמֵת אֶחָד מֵהֶן, וְנוֹלַד לָהֶם אָח,
וְאַחַר כָּךְ יִבֵּם הַשֵּׁנִי אֶת אֵשֶׁת אָחִיו, וּמֵת,
הָרִאשׁוֹנָה יוֹצְאָה מִשּׁוּם אֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלָמוֹ,
וְהַשְּׁנִיָּה מִשּׁוּם צָרָתָהּ.
עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר, וּמֵת,
שְׁנִיָּה חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

מסכת יבמות פרק ב משנה ב

ב

שְׁנֵי אַחִים, וּמֵת אֶחָד מֵהֶן,
יִבֵּם הַשֵּׁנִי אֶת אֵשֶׁת אָחִיו,
וְאַחַר כָּךְ נוֹלַד לָהֶן אָח, וּמֵת,
הָרִאשׁוֹנָה יוֹצְאָה מִשּׁוּם אֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלָמוֹ,
וְהַשְּׁנִיָּה מִשּׁוּם צָרָתָהּ.
עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר, וּמֵת,
הַשְּׁנִיָּה חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מְיַבֵּם לְאֵיזוֹ שֶׁיִּרְצֶה,
אוֹ חוֹלֵץ לְאֵיזוֹ שֶׁיִּרְצֶה.

מסכת יבמות פרק ב משנה ג

[ג]

כְּלָל אָמְרוּ בִיבָמָה:
כָּל שֶׁהִיא אֲסוּרָה אִסּוּר עֶרְוָה,
לֹא חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת;
אִסּוּר מִצְוָה, וְאִסּוּר קְדֻשָּׁה,
חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.
אֲחוֹתָהּ כְּשֶׁהִיא יְבִמְתָּהּ,
אוֹ חוֹלֶצֶת, אוֹ מִתְיַבֶּמֶת.

מסכת יבמות פרק ב משנה ד

ד

אִסּוּר מִצְוָה:
שְׁנִיּוֹת מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. <עֲרָיוֹת במקום שְׁנִיּוֹת>

אִסּוּר קְדֻשָּׁה:
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
וּבַת יִשְׂרָאֵל לְמַמְזֵר וּלְנָתִין.

מסכת יבמות פרק ב משנה ה

ה
מִי שֶׁיֶּשׁ לוֹ אָח מִכָּל מָקוֹם,
זוֹקֵק אֶת אֵשֶׁת אָחִיו לְיִבּוּם.
וְאָחִיו לְכָל דָּבָר,
חוּץ מִמִּי שֶׁיֶּשׁ לוֹ מִן הַשִּׁפְחָה וּמִן הַנָּכְרִית.

ו
מִי שֶׁיֶּשׁ לוֹ בֵן מִכָּל מָקוֹם,
פּוֹטֵר אֶת אֵשֶׁת אָבִיו מִן הַיִּבּוּם,
וְחַיָּב עַל מַכָּתוֹ וְעַל קִלְלָתוֹ.
וּבְנוֹ הוּא לְכָל דָּבָר,
חוּץ מִמִּי שֶׁיֶּשׁ לוֹ מִן הַשִּׁפְחָה וּמִן הַנָּכְרִית.

מסכת יבמות פרק ב משנה ו

ז
מִי שֶׁקִּדֵּשׁ אַחַת מִשְּׁתֵּי אֲחָיוֹת,
וְאֵין יָדוּעַ לְאֵי זוֹ מֵהֶן קִדֵּשׁ,
נוֹתֵן גֵּט לָזוֹ וְגֵט לָזוֹ.
מֵת, וְלוֹ אָח אֶחָד, חוֹלֵץ לִשְׁתֵּיהֶן.
הָיוּ לוֹ שְׁנַיִם, אֶחָד חוֹלֵץ וְאֶחָד מְיַבֵּם.
וְאִם קָדְמוּ וְכָנְסוּ, אֵין מוֹצִיאִין מִיָּדָם.

מסכת יבמות פרק ב משנה ז

ח
שְׁנַיִם שֶׁקִּדְּשׁוּ שְׁתֵּי אֲחָיוֹת,
זֶה אֵינוֹ יוֹדֵעַ לְאֵי זוֹ קִדֵּשׁ,
וְזֶה אֵינוֹ יוֹדֵעַ לְאֵי זוֹ קִדֵּשׁ,
זֶה נוֹתֵן שְׁנֵי גִטִּים, וְזֶה נוֹתֵן שְׁנֵי גִטִּים.
מֵתוּ, לָזֶה אָח וְלָזֶה אָח,
זֶה חוֹלֵץ לִשְׁתֵּיהֶם, וְזֶה חוֹלֵץ לִשְׁתֵּיהֶם.
לָזֶה אֶחָד וְלָזֶה שְׁנַיִם,
הַיְחִידִי חוֹלֵץ לִשְׁתֵּיהֶם,
וְהַשְּׁנַיִם, אֶחָד חוֹלֵץ וְאֶחָד מְיַבֵּם.
אִם קָדְמוּ וְכָנְסוּ, אֵין מוֹצִיאִים מִיָּדָם.

ט
לָזֶה שְׁנַיִם, וְלָזֶה שְׁנַיִם,
אָחִיו שֶׁלָּזֶה חוֹלֵץ לְאַחַת,
וְאָחִיו שֶׁלָּזֶה חוֹלֵץ לְאַחַת;
אָחִיו שֶׁלָּזֶה מְיַבֵּם אֶת חֲלוּצָתוֹ שֶׁלָּזֶה,
וְאָחִיו שֶׁלָּזֶה מְיַבֵּם אֶת חֲלוּצָתוֹ שֶׁלָּזֶה.
קָדְמוּ שְׁנַיִם וְחָלְצוּ, לֹא יְיַבְּמוּ הַשְּׁנַיִם,
אֶלָּא אֶחָד חוֹלֵץ וְאֶחָד מְיַבֵּם.
קָדְמוּ וְכָנְסוּ, אֵין מוֹצִיאִין מִיָּדָם.

מסכת יבמות פרק ב משנה ח
י
מִצְוָה בַגָּדוֹל לְיַבֵּם.
וְאִם קָדַם הַקָּטֹן, זָכָה.
הַנִּטְעָן עַל הַשִּׁפְחָה וְנִשְׁתַּחְרְרָה,
אוֹ עַל הַנָּכְרִית וְנִתְגַּיָּרָה,
הֲרֵי זֶה לֹא יִכְנֹס.
וְאִם כָּנַס, אֵין מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ.

יא
הַנִּטְעָן עַל אֵשֶׁת אִישׁ,
וְהוֹצִיאוּהָ מִתַּחַת יָדוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁכָּנַס, מוֹצִיא.

מסכת יבמות פרק ב משנה ט
יב [יא!]
הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם, וְאָמַר:
בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נֶחְתַּם,
לֹא יִשָּׂא אֶת אִשְׁתּוֹ.
מֵת,
'הֲרַגְתִּיו', 'הֲרַגְנוּהוּ',
לֹא יִשָּׂא אֶת אִשְׁתּוֹ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
'הֲרַגְתִּיו', לֹא תִנָּשֵׂא אִשְׁתּוֹ,
'הֲרַגְנוּהוּ', תִּנָּשֵׂא אִשְׁתּוֹ.

מסכת יבמות פרק ב משנה י
יג [יב!]
הֶחָכָם שֶׁאָסַר אֶת אִשְׁתּוֹ בַנֶּדֶר עַל בַּעְלָהּ,
הֲרֵי זֶה לֹא יִשָּׂאֶנָּה.

מֵאֵנָה, אוֹ שֶׁחָלְצָה בְּפָנָיו,
יִשָּׂאֶנָּה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא תְּנַי בֵּית דִּין.
וְכֻלָּם שֶׁהָיוּ לָהֶם נָשִׁים וּמֵתוּ,
מֻתָּרוֹת לִנָּשֵׂא לָהֶם.
וְכֻלָּם שֶׁנִּשְּׂאוּ לַאֲחֵרִים, נִתְאַלְמְנוּ אוֹ נִתְגָּרְשׁוּ,
מֻתָּרוֹת לְהִנָּשֵׂא לָהֶן.
וְכֻלָּם מֻתָּרוֹת לִבְנֵיהֶם וְלַאֲחֵיהֶם.

פרק ג

מסכת יבמות פרק ג משנה א

א

אַרְבָּעָה אַחִין:
שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אֲחָיוֹת,
וּמֵתוּ הַנְּשׂוּאִין אֶת הָאֲחָיוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבְּמוֹת,
אִם קָדְמוּ וְכָנְסוּ, יוֹצִיאוּ.
רַבִּי אֱלִעֶזֶר אוֹמֵר מִשּׁוּם בֵּית שַׁמַּי: יְקַיְּמוּ.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: יוֹצִיאוּ.

מסכת יבמות פרק ג משנה ב

ב

הָיְתָה אַחַת מֵהֶן אֲסוּרָה לְאֶחָד אִסּוּר עֶרְוָה,
אָסוּר בָּהּ וּמֻתָּר בַּאֲחוֹתָהּ,
וְהַשֵּׁנִי אָסוּר בִּשְׁתֵּיהֶם.
אִסּוּר מִצְוָה וְאִסּוּר קְדֻשָּׁה,
חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבְּמוֹת.

מסכת יבמות פרק ג משנה ג

ג

הָיְתָה אַחַת מֵהֶן אֲסוּרָה עַל זֶה אִסּוּר עֶרְוָה,
וְהַשְּׁנִיָּה אֲסוּרָה עַל זֶה אִסּוּר עֶרְוָה,
הָאָסוּר לָזֶה מֻתָּר לָזֶה,
וְהָאָסוּר לָזֶה מֻתָּר לָזֶה.
זוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ:
אֲחוֹתָהּ, כְּשֶׁהִיא יְבִמְתָּהּ,
אוֹ חוֹלֶצֶת אוֹ מִתְיַבֶּמֶת.

מסכת יבמות פרק ג משנה ד

ד
שְׁלשָׁה אַחִין,
שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אֲחָיוֹת,
אוֹ אִשָּׁה וּבִתָּהּ,
אוֹ אִשָּׁה וּבַת בִּתָּהּ,
אוֹ אִשָּׁה וּבַת בְּנָהּ,
הֲרֵי אֵלּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבְּמוֹת.
רַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.
הָיְתָה אַחַת מֵהֶן אֲסוּרָה עָלָיו אִסּוּר עֶרְוָה,
אָסוּר בָּהּ וּמֻתָּר בַּאֲחוֹתָהּ;
אִסּוּר מִצְוָה וְאִסּוּר קְדֻשָּׁה,
חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבְּמוֹת.

מסכת יבמות פרק ג משנה ה
ה
שְׁלשָׁה אַחִים,
שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת, וְאֶחָד מֻפְנֶה,
מֵת אֶחָד מִבַּעֲלֵי אֲחָיוֹת,
וְעָשָׂה בָהּ מֻפְנֶה מַאֲמָר,
וְאַחַר כָּךְ מֵת אָחִיו הַשֵּׁנִי,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ, וְהַלָּז תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט וּבַחֲלִיצָה,
וְאֶת אֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה.
זוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ:
אִי לוֹ עַל אִשְׁתּוֹ וְאִי לוֹ עַל אֵשֶׁת אָחִיו. <אִילוּ>

מסכת יבמות פרק ג משנה ו
ו
שְׁלשָׁה אַחִים,
שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת,
וְאֶחָד נָשׂוּי נָכְרִית, <נְשׂוּאִי! וכך כולם>
מֵת אֶחָד מִבַּעֲלֵי אֲחָיוֹת,
וְכָנַס הַנָּשׂוּי נָכְרִית אֶת אִשְׁתּוֹ, וּמֵת,
הָרִאשׁוֹנָה יוֹצְאָה מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה,
וְהַשְּׁנִיָּה מִשֵּׁם צָרָתָהּ.
עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר, וּמֵת,
נָכְרִית חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

ז

שְׁלֹשָׁה אַחִים,
שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אֲחָיוֹת,
וְאֶחָד נָשׂוּי נָכְרִית;
מֵת הַנָּשׂוּי נָכְרִית,
כָּנַס אֶחָד מִבַּעֲלֵי אֲחָיוֹת אֶת אִשְׁתּוֹ, מֵת,
הָרִאשׁוֹנָה יוֹצְאָה מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה,
וְהַשְּׁנִיָּה מִשֵּׁם צָרָתָהּ.
עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר, וּמֵת,
נָכְרִית חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

מסכת יבמות פרק ג משנה ז
ח
שְׁלֹשָׁה אַחִים,
שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִים שְׁתֵּי אֲחָיוֹת,
וְאֶחָד נָשׂוּי נָכְרִית;
מֵת אֶחָד מִבַּעֲלֵי אֲחָיוֹת,
כָּנַס (אֶחָד) הַנָּשׂוּי נָכְרִית אֶת אִשְׁתּוֹ,
וּמֵתָה אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּשֵּׁנִי,
וְאַחַר כָּךְ מֵת הַנָּשׂוּי נָכְרִית,
הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה עָלָיו עוֹלָמִית,
הוֹאִיל וְנֶאֶסְרָה עָלָיו שָׁעָה אַחַת.

ט
שְׁלֹשָׁה אַחִים,
שְׁנַיִם מֵהֶם נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אֲחָיוֹת,
וְאֶחָד נָשׂוּי נָכְרִית.
גֵּרַשׁ אֶחָד מִבַּעֲלֵי אֲחָיוֹת אֶת אִשְׁתּוֹ,
וּמֵת הַנָּשׂוּי נָכְרִית,
וּכְנָסָהּ הַמְגָרֵשׁ, וּמֵת,
זוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ,
שֶׁאִם מֵתוּ אוֹ נִתְגָּרְשׁוּ, צָרוֹתֵיהֶם מֻתָּרוֹת.

מסכת יבמות פרק ג משנה ח
י
וְכֻלָּם שֶׁהָיוּ לָהֶן קִדּוּשִׁין אוֹ גֵרוּשִׁין בְּסָפֵק,
הֲרֵי אֵלּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבְּמוֹת.
כֵּיצַד סְפֵק קִדּוּשִׁין אוֹ גֵרוּשִׁים?
זָרַק לָהּ קִדּוּשֶׁיהָ, סָפֵק קָרוֹב לָהּ, סָפֵק קָרוֹב לוֹ,
זֶה סְפֵק קִדּוּשִׁין.
כֵּיצַד סְפֵק גֵּרוּשִׁין?
כָּתַב בִּכְתַב יָדוֹ וְאֵין עָלָיו עֵדִים,

יֵשׁ לוֹ עֵדִים וְאֵין בּוֹ זְמַן,
יֶשׁ בּוֹ זְמַן וְאֵין בּוֹ אֶלָּא עֵד אֶחָד,
זֶהוּ סְפֵק גֵּרוּשִׁין.

מסכת יבמות פרק ג משנה ט

יא

שְׁלֹשָׁה אַחִים נְשׂוּאִים שָׁלוֹשׁ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת,
מֵת אֶחָד מֵהֶן,
וְעָשָׂה בָהּ הַשֵּׁנִי מַאֲמָר, וּמֵת,
הֲרֵי אֵלּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבְּמוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כה,ה)
"וּמֵת אַחַד מֵהֶם... יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ",
שֶׁעָלֶיהָ זִקַּת יָבָם אֶחָד,
וְלֹא שֶׁעָלֶיהָ זִקַּת שְׁנֵי יְבָמִים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מְיַבֵּם לְאֵיזוֹ שֶׁיִּרְצֶה, וְחוֹלֵץ לַשְּׁנִיָּה.

יב

שְׁנֵי אַחִים נְשׂוּאִים שְׁתֵּי אֲחָיוֹת,
מֵת אֶחָד מֵהֶן,
וְאַחַר כָּךְ מֵתָה אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּשֵּׁנִי,
הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה עָלָיו עוֹלָמִית,
הוֹאִיל וְנֶאֶסְרָה עָלָיו שָׁעָה אַחַת.

מסכת יבמות פרק ג משנה י

יג

שְׁנַיִם שֶׁקִּדְּשׁוּ שְׁתֵּי נָשִׁים,
בִּשְׁעַת כְּנִיסָתָן לַחֻפָּה,
הֶחְלִיפוּ אֶת שֶׁלָּזֶה בָזֶה וְאֶת שֶׁלָּזֶה בָזֶה,
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִים מִשּׁוּם אֵשֶׁת אִישׁ.
וְאִם הָיוּ אַחִים, מִשֵּׁם אֵשֶׁת אָח.
וְאִם הָיוּ אֲחָיוֹת, מִשּׁוּם 'וְאִשָּׁה אֶל אֲחוֹתָהּ'.
וְאִם הָיוּ נִדּוֹת, מִשּׁוּם נִדָּה.
מַפְרִישִׁין אוֹתָם שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים,
שֶׁמֵּא מְעֻבָּרוֹת הֵן.
וְאִם הָיוּ קְטַנּוֹת וְלֹא רְאוּיוֹת לַוָּלֶד,
מַחְזִירִין אוֹתָן מִיָּד.
וְאִם הָיוּ כֹהֲנוֹת, נִפְסְלוּ מִן הַכְּהֻנָּה.

פרק ד

מסכת יבמות פרק ד משנה א
א
הַחוֹלֵץ לִיבִמְתּוֹ, וְנִמְצֵאת מְעֻבֶּרֶת וְיָלָדָה,
בִּזְמַן שֶׁהַוָּלָד שֶׁלְּקַיָּמָה,
הוּא מֻתָּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ,
וְהִיא מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו,
וְלֹא נִפְסְלָה מִן הַכְּהֻנָּה;
וְאִם אֵין הַוָּלָד שֶׁלְּקַיָּמָה,
הוּא אָסוּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ,
וְהִיא אֲסוּרָה בִקְרוֹבָיו,
וּפְסָלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה.
(מסכת יבמות פרק ד משנה ב)
הַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ, וְנִמְצֵאת מְעֻבֶּרֶת וְיָלָדָה,
בִּזְמַן שֶׁהַוָּלָד שֶׁלְּקַיָּמָא,
יוֹצִיא, וְחַיָּבִין בְּקָרְבָּן,
וְאִם אֵין הַוָּלָד שֶׁלְּקַיָּמָא, יְקַיֵּם.
סָפֵק בֶּן תִּשְׁעָה לָרִאשׁוֹן,
וּבֶן שִׁבְעָה לַשֵּׁנִי,
יוֹצִיא, וְהַוָּלָד כָּשֵׁר,
וְחַיָּבִים אָשָׁם תָּלוּי.

מסכת יבמות פרק ד משנה ג
ב
שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁנָּפְלוּ לָהּ נְכָסִים,
מוֹדִים בֵּית שַׁמַּי וּבֵית הִלֵּל,
שֶׁהִיא מוֹכֶרֶת וְנוֹתֶנֶת, וְקַיָּם.
מֵתָה,
מַה יַּעֲשׂוּ בִכְתֻבָּתָהּ וּבִנְכָסִים הַנִּכְנָסִין וְהַיּוֹצְאִין עִמָּהּ?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחֲלֹקוּ יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל עִם יוֹרְשֵׁי הָאָב.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
הַנְּכָסִים, בְּחֶזְקָתָן,
וּכְתֻבָּה, בְּחֶזְקַת יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל,
וּנְכָסִים הַנִּכְנָסִין וְהַיּוֹצְאִין עִמָּהּ,
בְּחֶזְקַת יוֹרְשֵׁי הָאָב.

מסכת יבמות פרק ד משנה ד
ג
כְּנָסָהּ,
הֲרֵי הִיא כְאִשְׁתּוֹ לְכָל דָּבָר,

וּבִלְבַד שֶׁתְּהֵא כְתֻבָּתָהּ עַל נִכְסֵי בַעְלָהּ הָרִאשׁוֹן.

מסכת יבמות פרק ד משנה ה

ד

מִצְוָה בַגָּדוֹל לְיַבֵּם.
לֹא רָצָה, מְהַלְּכִין עַל כָּל הָאַחִין.
לֹא רָצוּ, חוֹזְרִים אֵצֶל הַגָּדוֹל וְאוֹמְרִים לוֹ:
עָלֶיךָ מִצְוָה, אוֹ חֲלֹץ, אוֹ יַבֵּם!

מסכת יבמות פרק ד משנה ו

ה

תָּלָה בַקָּטוֹן עַד שֶׁיַּגְדִּיל,
וּבַגָּדוֹל עַד שֶׁיָּבֹא מִמְּדִינַת הַיָּם,
וּבַחֵרֵשׁ וּבַשּׁוֹטֶה,
אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ, אֶלָּא אוֹמְרִין לוֹ:
עָלֶיךָ מִצְוָה, אוֹ חֲלֹץ, אוֹ יַבֵּם!

מסכת יבמות פרק ד משנה ז

ו

הַחוֹלֵץ לִיבִמְתּוֹ,
הֲרֵי הוּא כְאֶחָד מִכָּל הָאַחִים בַּנַּחֲלָה.
אִם יֵשׁ אָב, הַנְּכָסִים שֶׁלָּאָב.
הַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ, זָכָה בְנִכְסֵי אָחִיו.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, אִם יֵשׁ אָב, הַנְּכָסִים שֶׁלָּאָב.

ז

הַחוֹלֵץ לִיבִמְתּוֹ,
הוּא אָסוּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ, וְהִיא אֲסוּרָה בִקְרוֹבָיו.
הוּא אָסוּר בְּאִמָּהּ, וּבְאֵם אִמָּהּ, וּבְאֵם אָבִיהָ,
וּבְבִתָּהּ, וּבְבַת בִּתָּהּ, וּבְבַת בְּנָהּ,
וּבַאֲחוֹתָהּ בִּזְמַן שֶׁהִיא קַיֶּמֶת.
הָאַחִין מֻתָּרִין.
וְהִיא אֲסוּרָה בְאָבִיו, וּבַאֲבִי אָבִיו,
וּבִבְנוֹ, וּבְבֶן בְּנוֹ,
בְּאָחִיו, וּבְבֶן אָחִיו.
מֻתָּר אָדָם בִּקְרוֹבַת צָרַת חֲלוּצָתוֹ,
וְאָסוּר בְּצָרַת קְרוֹבַת חֲלוּצָתוֹ.

מסכת יבמות פרק ד משנה ח

ח

הַחוֹלֵץ לִיבִמְתּוֹ,
וְנָשָׂא אָחִיו אֶת אֲחוֹתָהּ, וּמֵת,
חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.
וְכֵן הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ,
וְנָשָׂא אָחִיו אֶת אֲחוֹתָהּ, וּמֵת,
הֲרֵי זוֹ פְּטוּרָה.

מסכת יבמות פרק ד משנה ט
ט
שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁקִּדֵּשׁ אָחִיו אֶת אֲחוֹתָהּ,
מִשֵּׁם רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָה אָמְרוּ:
אוֹמְרִים לוֹ:
הַמְתֵּן עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה אָחִיךָ הַגָּדוֹל מַעֲשֶׂה!
חָלְצוּ אָחִים אוֹ כָנְסוּ,
יִכְנֹס אֶת אִשְׁתּוֹ.
מֵתָה הַיְבָמָה, יִכְנֹס.
מֵת הַיָּבָם, מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְגֵט,
וְאֶת אֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה.

מסכת יבמות פרק ד משנה י
י
הַיְבָמָה לֹא תַחֲלֹץ וְלֹא תִתְיַבֵּם,
עַד שֶׁיְּהוּ לָהּ שְׁלשָׁה חֳדָשִׁים.
וְכֵן שְׁאָר כָּל הַנָּשִׁים,
לֹא יִנָּשְׂאוּ וְלֹא יִתְאָרְסוּ,
עַד שֶׁיִּהְיוּ לָהֶן שְׁלשָׁה חֳדָשִׁים,
אֶחָד בְּתוּלוֹת וְאֶחָד בְּעוּלוֹת וְאֶחָד אַלְמָנוֹת,
וְאֶחָד גְּרוּשׁוֹת וְאֶחָד אֲרוּסוֹת וְאֶחָד נְשׂוּאוֹת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַנְּשׂוּאוֹת יִתְאָרְסוּ וְהָאֲרוּסוֹת יִנָּשֵׂאוּ,
חוּץ מִן הָאֲרוּסָה שֶׁבִּיהוּדָה,
מִפְּנֵי שֶׁלִּבּוֹ גַס בָּהּ.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל הַנָּשִׁים יִתְאָרְסוּ,
חוּץ מִן הָאַלְמָנָה, מִפְּנֵי הָאִבּוּל.

מסכת יבמות פרק ד משנה יא
יא
אַרְבָּעָה אַחִין נְשׂוּאִין אַרְבַּע נָשִׁים, וּמֵתוּ,
אִם רָצָה הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶן לְיַבֵּם אֶת כֻּלָּם,
הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ.

מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי לִשְׁתֵּי נָשִׁים וּמֵת,
בִּיאָתָהּ אוֹ חֲלִיצָתָהּ שֶׁלְּאַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ.
הָיְתָה אַחַת כְּשֵׁרָה, וְאַחַת פְּסוּלָה,
אִם הָיָה חוֹלֵץ, חוֹלֵץ לִפְסוּלָה;
וְאִם הָיָה מְיַבֵּם, מְיַבֵּם לִכְשֵׁרָה.

מסכת יבמות פרק ד משנה יב

יב

הַמַּחְזִיר אֶת גְּרוּשָׁתוֹ,
וְהַנּוֹשֵׂא אֶת חֲלוּצָתוֹ,
וְהַנּוֹשֵׂא אֶת קְרוֹבַת חֲלוּצָתוֹ,
יוֹצִיא, וְהַוָּלָד מַמְזֵר.
דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין הַוָּלָד מַמְזֵר.
וּמוֹדִים בְּנוֹשֵׂא אֶת קְרוֹבַת חֲלוּצָתוֹ,
שֶׁהַוָּלָד מַמְזֵר.

מסכת יבמות פרק ד משנה יג

יג

אֵי זֶה הוּא מַמְזֵר?
כָּל שְׁאֵר בָּשָׂר שֶׁהוּא 'בַּל יָבֹא'.
דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה.
שִׁמְעוֹן הַתִּמְנִי אוֹמֵר:
כָּל שֶׁחַיָּבִים עָלָיו כָּרֵת בִּידֵי שָׁמַיִם.
וַהֲלָכָה כִדְבָרָיו.
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
כָּל שֶׁחַיָּבִים עָלָיו מִיתַת בֵּית דִּין.

יד

יד

אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן עַזַּי: <ר' הוסף על ידי המגיה>
מָצָאתִי מְגִלַּת יֻחָסִים בִּירוּשָׁלַיִם וְכָתוּב בָּהּ:
'אִישׁ פְּלוֹנִי מַמְזֵר מֵאֵשֶׁת אִישׁ',
לְקַיֵּם דִּבְרֵי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ.

יה

אִשְׁתּוֹ שֶׁמֵּתָה, מֻתָּר בַּאֲחוֹתָהּ.
גֵּרְשָׁהּ וּמֵתָה, מֻתָּר בַּאֲחוֹתָהּ.
יְבִמְתּוֹ שֶׁמֵּתָה, מֻתָּר בַּאֲחוֹתָהּ.
חָלַץ לָהּ וּמֵתָה, מֻתָּר בַּאֲחוֹתָהּ.

נִשֵּׂאת לְאַחֵר וּמֵתָה, מֻתָּר בַּאֲחוֹתָהּ.

פרק ה

מסכת יבמות פרק ה משנה א

א

רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אֵין גֵּט אַחַר גֵּט,
וְלֹא מַאֲמָר אַחַר מַאֲמָר,
וְלֹא בְעִילָה אַחַר בְּעִילָה,
וְלֹא חֲלִיצָה אַחַר חֲלִיצָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יֵשׁ גֵּט אַחַר גֵּט, וְאַחַר מַאֲמָר,
אֲבָל לֹא אַחַר בְּעִילָה וְלֹא אַחַר חֲלִיצָה כְלוּם.

מסכת יבמות פרק ה משנה ב

ב

כֵּיצַד?
עָשָׂה מַאֲמָר בִּיבִמְתּוֹ, נָתַן לָהּ גֵּט,
צְרִיכָה הֵימֶנּוּ חֲלִיצָה.
עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר וְחָלַץ,
צְרִיכָה הֵימֶנּוּ גֵט.
עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר וּבָעַל,
הֲרֵי זוֹ כְמִצְוָתָהּ.

מסכת יבמות פרק ה משנה ג

ג

נָתַן גֵּט, וְעָשָׂה בָהּ מַאֲמָר,
צְרִיכָה גֵט וַחֲלִיצָה.
נָתַן גֵּט, וּבָעַל,
צְרִיכָה גֵט וַחֲלִיצָה.
נָתַן גֵּט, וְחָלַץ,
אֵין אַחַר חֲלִיצָה כְלוּם.

ד

חָלַץ, וְעָשָׂה מַאֲמָר, נָתַן גֵּט, וּבָעַל,
אוֹ בָּעַל, וְעָשָׂה מַאֲמָר, נָתַן גֵּט וְחָלַץ,
אֵין אַחַר חֲלִיצָה כְלוּם.
אֶחָד יְבָמָה אַחַת וְאֶחָד שְׁתֵּי יְבָמוֹת.

מסכת יבמות פרק ה משנה ד

ה

כֵּיצַד?

עָשָׂה מַאֲמָר בָּזוֹ, וּמַאֲמָר בָּזוֹ,

צְרִיכוֹת שְׁנֵי גִטִּים וַחֲלִיצָה.

מַאֲמָר בָּזוֹ, וְגֵט בָּזוֹ,

צְרִיכָה גֵט וַחֲלִיצָה.

מַאֲמָר בָּזוֹ, וּבָעַל לָזוֹ,

צְרִיכוֹת שְׁנֵי גִטִּים וַחֲלִיצָה.

מַאֲמָר בָּזוֹ, וְגֵט לָזוֹ,

צְרִיכָה גֵט וַחֲלִיצָה.

מַאֲמָר בָּזוֹ, וְחָלַץ לָזוֹ,

רִאשׁוֹנָה צְרִיכָה גֵט.

ו

גֵּט לָזוֹ, וְגֵט לָזוֹ,

צְרִיכוֹת הֵימֶנּוּ חֲלִיצָה.

גֵּט לָזוֹ, וּבָעַל לָזוֹ,

צְרִיכָה גֵט וַחֲלִיצָה.

גֵּט לָזוֹ, וּמַאֲמָר לָזוֹ,

צְרִיכָה גֵט וַחֲלִיצָה.

גֵּט לָזוֹ, וְחָלַץ לָזוֹ,

אֵין אַחַר חֲלִיצָה כְלוּם.

מסכת יבמות פרק ה משנה ה

ז

חָלַץ וְחָלַץ,

חָלַץ וְעָשָׂה מַאֲמָר,

נָתַן גֵּט וּבָעַל,

אוֹ בָעַל וּבָעַל,

אוֹ בָעַל וְעָשָׂה מַאֲמָר,

נָתַן גֵּט וְחָלַץ,

אֵין אַחַר חֲלִיצָה כְלוּם,

בֵּין יָבָם אֶחָד לִשְׁתֵּי יְבָמוֹת,

בֵּין שְׁנֵי יְבָמִין לִיבָמָה אַחַת.

מסכת יבמות פרק ה משנה ו

ח

חָלַץ וְעָשָׂה מַאֲמָר,

נָתַן גֵּט וּבָעַל,

אוֹ בָעַל וְעָשָׂה מַאֲמָר,
נָתַן גֵּט וְחָלַץ,
אֵין אַחַר חֲלִיצָה כְלוּם,
בֵּין בַּתְּחִלָּה, בֵּין בָּאֶמְצַע, בֵּין בַּסּוֹף. <בֵּין בְּאֶמְצַע, בֵּין בְּסוֹף>
הַבְּעִילָה,
בִּזְמַן שֶׁהִיא כַתְּחִלָּה, אֵין אַחֲרֶיהָ כְלוּם.
רְבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
אֶחָד בְּעִילָה וְאֶחָד חֲלִיצָה,
בֵּין בַּתְּחִלָּה, בֵּין בָּאֶמְצַע, בֵּין בַּסּוֹף,
אֵין אַחֲרֵיהֶן כְלוּם.

פרק ו

מסכת יבמות פרק ו משנה א

א

הַבָּא עַל יְבִמְתּוֹ,
בֵּין שׁוֹגֵג, בֵּין מֵזִיד, בֵּין בְּאֹנֶס, בֵּין בְּרָצוֹן,
אֲפִלּוּ הוּא שׁוֹגֵג וְהִיא מְזִידָה,
הוּא מֵזִיד וְהִיא שׁוֹגֶגֶת,
הוּא אָנוּס וְהִיא לֹא אֲנוּסָה,
הִיא אֲנוּסָה וְהוּא לֹא אָנוּס,
אֶחָד הַמְּעָרֶה וְאֶחָד הַגּוֹמֵר,
קָנָה.
וְלֹא חָלַק בֵּין בִּיאָה לְבִיאָה.

מסכת יבמות פרק ו משנה ב

ב

וְכֵן הַבָּא עַל אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה,
אוֹ פְסוּלוֹת, אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
בַּת יִשְׂרָאֵל לְמַמְזֵר וְלַנָּתִין,
פָּסַל.
וְלֹא חָלַק בֵּין בִּיאָה לְבִיאָה.

מסכת יבמות פרק ו משנה ג

ג

אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,

מִן הָאֵרוּסִין, לֹא יֹאכְלוּ בִתְרוּמָה.
רְבִּי אֶלְעָזָר וּרְבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁירִין.
נִתְאַלְמְנוּ אוֹ נִתְגָּרְשׁוּ,
מִן הַנִּשּׂוּאִין, פְּסוּלוֹת,
וּמִן הָאֵרוּסִין, כְּשֵׁרוֹת.

מסכת יבמות פרק ו משנה ד
ד
כֹּהֵן גָּדוֹל לֹא יִשָּׂא אַלְמָנָה,
בֵּין אַלְמָנָה מִן הָאֵרוּסִין,
בֵּין אַלְמָנָה מִן הַנִּשּׂוּאִין.
לֹא יִשָּׂא אֶת הַבּוֹגֶרֶת.
רְבִּי אֶלְעָזָר וּרְבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁירִין בַּבּוֹגֶרֶת.

ה
לֹא יִשָּׂא אֶת מֻכַּת עֵץ.
אֵרַס אֶת הָאַלְמָנָה, וְנִתְמַנָּה לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל,
יִכְנֹס.
מַעֲשֶׂה בִיהוֹשֻׁעַ בֶּן גַּמְלָא,
שֶׁקִּדֵּשׁ אֶת מַרְתָה בַּת בַּיְתוֹס,
וּמִנָּהוּ הַמֶּלֶךְ לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל,
וּכְנָסָהּ.
שׁוֹמֶרֶת יָבָם לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
וְנִתְמַנָּה לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל,
אַף עַל פִּי שֶׁעָשָׂה בָהּ מַאֲמָר,
לֹא יִכְנֹס.
כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁמֵּת אָחִיו,
חוֹלֵץ וְלֹא מְיַבֵּם.

מסכת יבמות פרק ו משנה ה
ו
כֹּהֵן הֶדְיוֹט לֹא יִשָּׂא אֶת אַיְלוֹנִית,
אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים. <אִם כֵּן>
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מִי שֶׁיֶּשׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים,
לֹא יִשָּׂא אֶת אַיְלוֹנִית,
שֶׁהִיא זוֹנָה הָאֲמוּרָה בַתּוֹרָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין זוֹנָה אֶלָּא גִיּוֹרֶת וּמְשֻׁחְרֶרֶת,
וְשֶׁנִּבְעֲלָה בְעִילַת זְנוּת.

מסכת יבמות פרק ו משנה ו

ז

לֹא יִבָּטֵל אָדָם מִפְּרִיָּה וְרִבְיָה,
אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ לוֹ בָנִים.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים: שְׁנֵי זְכָרִים.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: זָכָר וּנְקֵבָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית ה,ב)
"זָכָר וּנְקֵבָה בְרָאָם".
נָשָׂא אִשָּׁה, וְשָׁהָה עִמָּהּ עֶשֶׂר שָׁנִים וְלֹא יָלְדָה,
אֵינוֹ רַשַּׁי לְבַטֵּל.
גֵּרְשָׁהּ, מֻתֶּרֶת לְהִנָּשֵׂא לְאַחֵר.
רַשַּׁי הַשֵּׁנִי לִשְׁהוֹת עִמָּהּ עֶשֶׂר שָׁנִים.
וְאִם הִפִּילָה, מוֹנֶה מִשָּׁעָה שֶׁהִפִּילָה.
הָאִישׁ מְצֻוֶּה עַל פְּרִיָּה וְרִבְיָה,
אֲבָל לֹא הָאִשָּׁה.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא אוֹמֵר:
עַל שְׁנֵיהֶם הוּא אוֹמֵר (בְּרֵאשִׁית א,כח)
"וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים:
פְּרוּ וּרְבוּ!"

פרק ז

מסכת יבמות פרק ז משנה א

א

אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
הִכְנִיסָה לוֹ עַבְדֵי מְלוֹג וְעַבְדֵי צֹאן בַּרְזֶל,
עַבְדֵי מְלוֹג לֹא יֹאכְלוּ בִתְרוּמָה,
וְעַבְדֵי צֹאן בַּרְזֶל יֹאכְלוּ.
וְאֵלּוּ הֵן עַבְדֵי מְלוֹג:
אִם מֵתוּ, מֵתוּ לָהּ,
וְאִם הוֹתִירוּ, הוֹתִירוּ לָהּ.
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא חַיָּב בִּמְזוֹנוֹתָן,
לֹא יֹאכְלוּ בִתְרוּמָה.

ב

וְאֵלּוּ הֵן עַבְדֵי צֹאן בַּרְזֶל:
אִם מֵתוּ, מֵתוּ לוֹ,
וְאִם הוֹתִירוּ, הוֹתִירוּ לוֹ.
הוֹאִיל וְהוּא חַיָּב בְּאַחְרָיוּתָן,

הֲרֵי אֵלּוּ יֹאכֵלוּ.

מסכת יבמות פרק ז משנה ב

ג

בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
וְהִכְנִיסָה לוֹ בֵּין עַבְדֵי מְלוֹג,
וּבֵין עַבְדֵי צֹאן בַּרְזֶל,
הֲרֵי אֵלּוּ יֹאכֵלוּ.
וּבַת כֹּהֵן שֶׁנִּשֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל,
וְהִכְנִיסָה לוֹ בֵּין עַבְדֵי מְלוֹג,
וּבֵין עַבְדֵי צֹאן בַּרְזֶל,
הֲרֵי אֵלּוּ לֹא יֹאכֵלוּ.

מסכת יבמות פרק ז משנה ג

ד

בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
מֵת, וְהִנִּיחָהּ מְעֻבֶּרֶת,
לֹא יֹאכֵלוּ עֲבָדֶיהָ בִּתְרוּמָה,
מִפְּנֵי חֶלְקוֹ שֶׁלָּעֻבָּר.
הָעֻבָּר פּוֹסֵל וְאֵינוֹ מַאֲכִיל.
דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵה.
אָמְרוּ לוֹ:
מֵאַחַר שֶׁהֵעַדְתָּ בָּנוּ עַל בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן,
וְעַל בַּת כֹּהֵן לַכֹּהֵן,
מֵת, וְהִנִּיחָהּ מְעֻבֶּרֶת,
לֹא יֹאכְלוּ עֲבָדֶיהָ בִּתְרוּמָה,
מִפְּנֵי חֶלְקוֹ שֶׁלָּעֻבָּר.

מסכת יבמות פרק ז משנה ד

ה

הָעֻבָּר, וְהַיָּבָם, וְהָאֵרוּסִין,
וְהַחֵרֵשׁ, וּבֶן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד,
פּוֹסְלִין וְלֹא מַאֲכִילִין.
סָפֵק שֶׁהוּא בֶן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד,
סָפֵק שֶׁאֵינוּ בֶן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד,
סָפֵק שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
סָפֵק שֶׁלֹּא הֵבִיא,
נָפַל הַבַּיִת עָלָיו וְעַל בַּת אָחִיו, <בן. בגליון: ס"א בת>
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶה מֵת רִאשׁוֹן,
צָרָתָהּ חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

ו
הָאוֹנֵס, וְהַמְפַתֶּה, וְהַשּׁוֹטֶה,
לֹא פוֹסְלִין וְלֹא מַאֲכִילִין.
וְאִם אֵינָן רְאוּיִין לָבֹא בְיִשְׂרָאֵל,
הֲרֵי אֵלּוּ פוֹסְלִין.
כֵּיצַד?
הָיָה יִשְׂרָאֵל שֶׁבָּא עַל בַּת כֹּהֵן,
תֹּאכַל בִּתְרוּמָה;
עִבְּרָה, לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה;
נִתְחַתֵּךְ הָעֻבָּר בְּמֵעֶיהָ, תֹּאכַל.
הָיָה כֹהֵן שֶׁבָּא עַל בַּת יִשְׂרָאֵל,
לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה;
עִבְּרָה, לֹא תֹאכַל;
יָלְדָה, תֹּאכַל.
נִמְצָא כֹחוֹ שֶׁלַּבֵּן גָּדוֹל מִשֶּׁלָּאָב.

ז
הָעֶבֶד פּוֹסֵל מִשֵּׁם בִּיאָה, וְאֵינוּ פוֹסֵל מִשּׁוּם זֶרַע.
כֵּיצַד?
בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן וּבַת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל,
וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בֵן,
וְהָלַךְ הַבֵּן וְנִכְבַּשׁ עַל הַשִּׁפְחָה, וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בֵן,
הֲרֵי זֶה עֶבֶד.
הָיְתָה אֵם אָבִיו בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן,
לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה;
בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל, תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.

ח
מַמְזֵר פּוֹסֵל וּמַאֲכִיל.
כֵּיצַד?
בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן, וּבַת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל,
וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בַת,
וְהָלְכָה הַבַּת וְנִשֵּׂאת לְעֶבֶד,
וְנִשֵּׂאת לַנָּכְרִי, וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בֵן,
הֲרֵי זֶה מַמְזֵר.
הָיְתָה אֵם אִמּוֹ בַת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן,
תֹּאכַל בִּתְרוּמָה;
וּבַת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל,
לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה.

מסכת יבמות פרק ז משנה ו
ט
כֹּהֵן גָּדוֹל, פְּעָמִים שֶׁהוּא פוֹסֵל.
כֵּיצַד?
בַּת כֹּהֵן שֶׁנִּשֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל,
וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בַת,
וְהָלְכָה הַבַּת וְנִשֵּׂאת לְכֹהֵן,
וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בֵן,
הֲרֵי זֶה רָאוּי לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל,
עוֹמֵד וּמְשַׁמֵּשׁ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
מַאֲכִיל אֶת אִמּוֹ,
וּפוֹסֵל אֶת אֵם אִמּוֹ.
זֹאת אוֹמֶרֶת:
"לֹא כִבְנִי כֹהֵן גָּדוֹל,
שֶׁהוּא פוֹסְלַנִי מִן הַתְּרוּמָה.

פרק ח

מסכת יבמות פרק ח משנה א
א
הֶעָרֵל וְכָל הַטְּמֵאִים,
לֹא יֹאכְלוּ בִתְרוּמָה.
נְשֵׁיהֶם וְעַבְדֵיהֶם יֹאכֵלוּ.
פְּצוּעַ דַּכָּא וּכְרוּת שָׁפְכָה,
הֵם וְעַבְדֵיהֶם אוֹכְלִים,
וּנְשֵׁיהֶם לֹא יֹאכֵלוּ.
וְאִם לֹא יְדָעָהּ מִשֶּׁנַּעֲשָׂה פְּצוּעַ דַּכָּא וּכְרוּת שָׁפְכָה,
הֲרֵי אֵלּוּ יֹאכֵלוּ.

מסכת יבמות פרק ח משנה ב
ב
אֵי זֶה פְּצוּעַ דַּכָּא?
כָּל שֶׁנִּפְצְעוּ בֵיצִים שֶׁלּוֹ,
אֲפִלּוּ אַחַת מֵהֶן.
וּכְרוּת שָׁפְכָה?
שֶׁנִּכְרַת הַגִּיד.
וְנִשְׁתַּיֵּר בָּעֲטָרָה אֲפִלּוּ כַחוּט,
כָּשֵׁר.
פְּצוּעַ דַּכָּא וּכְרוּת שָׁפְכָה,

מֻתָּרִין בַּגִּיּוֹרֶת וּבַמְּשֻׁחְרֶרֶת,
וְאֵינָן אֲסוּרִין אֶלָּא מִלָּבֹא בַקָּהָל,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כג,ב)
"לֹא יָבֹא פְצוּעַ דַּכָּא וּכְרוּת שָׁפְכָה בִּקְהַל יי".

מסכת יבמות פרק ח משנה ג
ג
עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי אֲסוּרִין,
וְאִסּוּרָן אִסּוּר עוֹלָם,
אֲבָל נְקֵבוֹתֵיהֶם מֻתָּרוֹת מִיָּד.
מִצְרִי וַאֲדוֹמִי,
אֵינָן אֲסוּרִין אֶלָּא עַד שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת,
אֶחָד זְכָרִים וְאֶחָד נְקֵבוֹת.
[רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר אֶת הַנְּקֵבוֹת מִיָּד.
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן:
קַל וָחֹמֶר הַדְּבָרִים:
וּמָה, אִם בִּמְקוֹם שֶׁאָסַר אֶת הַזְּכָרִים אִסּוּר עוֹלָם,
הִתִּיר אֶת הַנְּקֵבוֹת מִיָּד,
מְקוֹם שֶׁלֹּא אָסַר אֶת הַזְּכָרִים
אֶלָּא עַד שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת,
אֵינוּ דִין שֶׁנַּתִּיר אֶת הַנְּקֵבוֹת מִיָּד?
אָמְרוּ לוֹ:
"אִם הֲלָכָה, נְקַבֵּל,
וְאִם לַדִּין, יֵשׁ תְּשׁוּבָה."
אָמַר לָהֶם:
"לֹא כִי, אֶלָּא הֲלָכָה אֲנִי אוֹמֵר!"
מַמְזֵרִין וּנְתִינִין אֲסוּרִין,
וְאִסּוּרָן אִסּוּר עוֹלָם,
אֶחָד זְכָרִים וְאֶחָד נְקֵבוֹת.

מסכת יבמות פרק ח משנה ד
ד
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
שָׁמַעְתִּי שֶׁהַסָּרִיס חוֹלֵץ, וְחוֹלְצִים לְאִשְׁתּוֹ,
וְהַסָּרִיס לֹא חוֹלֵץ, וְלֹא חוֹלְצִים לְאִשְׁתּוֹ,
וְאֵין לִי לְפָרֵשׁ.
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
אֲנִי אֲפָרֵשׁ:
סְרִיס אָדָם חוֹלֵץ, וְחוֹלְצִים [לְאִשְׁתּוֹ],
שֶׁהָיְתָה לוֹ שָׁעַת כֹּשֶׁר.
סְרִיס חַמָּה לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִים לְאִשְׁתּוֹ,

שֶׁלֹּא הָיְתָה [לוֹ] שָׁעַת כֹּשֶׁר.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא כִי,
אֶלָּא סְרִיס חַמָּה חוֹלֵץ, וְחוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ,
שֶׁיֵּשׁ לוֹ רְפוּאָה.
סְרִיס אָדָם לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִים לְאִשְׁתּוֹ,
שֶׁאֵין לוֹ רְפוּאָה.
הֵעִיד רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן בְּתֵירָה
עַל בֶּן מְגוֹסֶת, שֶׁהָיָה בִירוּשָׁלַיִם סְרִיס אָדָם,
וְיִבְּמוּ אֶת אִשְׁתּוֹ.
לְקַיֵּם דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.

מסכת יבמות פרק ח משנה ה

ה
הַסָּרִיס לֹא חוֹלֵץ, וְלֹא מְיַבֵּם.
וְכֵן אַיְלוֹנִית לֹא חוֹלֶצֶת, וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.
הַסָּרִיס שֶׁחָלַץ לִיבִמְתּוֹ, לֹא פְסָלָהּ;
בְּעָלָהּ, פְּסָלָהּ, מִפְּנֵי שֶׁהִיא בְּעִילַת זְנוּת.

ו
וְכֵן אַיְלוֹנִית שֶׁחָלְצוּ לָהּ אַחִים, לֹא פְסָלוּהָ;
בְּעָלוּהָ, פְּסָלוּהָ, מִפְּנֵי שֶׁהִיא בְּעִילַת זְנוּת.

מסכת יבמות פרק ח משנה ו

ז
סְרִיס חַמָּה כֹּהֵן שֶׁנָּשָׂא לְבַת יִשְׂרָאֵל,
מַאֲכִילָהּ בִּתְרוּמָה.
רְבִּי יוֹסֵה וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
אַנְדְּרוֹגִינָס כֹּהֵן שֶׁנָּשָׂא לְבַת יִשְׂרָאֵל,
מַאֲכִילָהּ בִּתְרוּמָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
טוּמְטוּם שֶׁנִּקְרַע וְנִמְצָא זָכָר,
לֹא יַחֲלֹץ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּסָרִיס.
אַנְדְּרוֹגִינָס נוֹשֵׂא, אֲבָל לֹא נִשָּׂא. <נִשֵּׂא>
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
חַיָּבִין עָלָיו סְקִילָה כַּזָּכָר.

פרק ט

מסכת יבמות פרק ט משנה א

א

יֵשׁ מֻתָּרוֹת לְבַעְלֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לִיבְמֵיהֶן,
מֻתָּרוֹת לִיבְמֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לְבַעְלֵיהֶן,
מֻתָּרוֹת לְאֵלּוּ וְלָאֵלּוּ,
וַאֲסוּרוֹת לָאֵלּוּ וְלָאֵלּוּ.

ב

אֵלּוּ מֻתָּרוֹת לְבַעְלֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לִיבְמֵיהֶן:
כֹּהֵן הֶדְיוֹט שֶׁקִּדֵּשׁ אֶת הָאַלְמָנָה,
וְיֵשׁ לוֹ אָח כֹּהֵן גָּדוֹל;
כָּשֵׁר שֶׁנָּשָׂא כְשֵׁרָה,
וְיֵשׁ לוֹ אָח חָלָל;
יִשְׂרָאֵל שֶׁנָּשָׂא יִשְׂרְאֵלִית,
וְיֵשׁ לוֹ אָח מַמְזֵר;
מַמְזֵר שֶׁנָּשָׂא מַמְזֶרֶת,
וְיֵשׁ לוֹ אָח יִשְׂרָאֵל,
מֻתָּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לִיבְמֵיהֶן.

מסכת יבמות פרק ט משנה ב

ג

אֵלּוּ מֻתָּרוֹת לִיבְמֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לְבַעְלֵיהֶם:
כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁקִּדֵּשׁ אֶת הָאַלְמָנָה,
וְיֵשׁ לוֹ אָח כֹּהֵן הֶדְיוֹט;
כָּשֵׁר שֶׁנָּשָׂא חֲלָלָה,
וְיֵשׁ לוֹ אָח חָלָל;
יִשְׂרָאֵל שֶׁנָּשָׂא מַמְזֶרֶת,
וְיֵשׁ לוֹ אָח מַמְזֵר;
מַמְזֵר שֶׁנָּשָׂא יִשְׂרְאֵלִית,
וְיֵשׁ לוֹ אָח יִשְׂרָאֵל,
מֻתָּרוֹת לִיבְמֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לְבַעְלֵיהֶן.

ד

אֲסוּרוֹת לָאֵלּוּ וְלָאֵלּוּ:
כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁנָּשָׂא אֶת הָאַלְמָנָה,
וְיֵשׁ לוֹ אָח כֹּהֵן גָּדוֹל, אוֹ כֹהֵן הֶדְיוֹט;
כָּשֵׁר שֶׁנָּשָׂא חֲלָלָה,
וְיֵשׁ לוֹ אָח כָּשֵׁר;
יִשְׂרָאֵל שֶׁנָּשָׂא מַמְזֶרֶת,
וְיֵשׁ לוֹ אָח יִשְׂרָאֵל;
מַמְזֵר שֶׁנָּשָׂא יִשְׂרְאֵלִית,

וְיֵשׁ לוֹ אָח מַמְזֵר,
אֲסוּרוֹת לָאֵלּוּ וְלָאֵלּוּ.
וּשְׁאָר כָּל הַנָּשִׁים מֻתָּרוֹת לְבַעְלֵיהֶן וְלִיבְמֵיהֶן.

מסכת יבמות פרק ט משנה ג
ה
שְׁנִיּוֹת מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים:
שְׁנִיָּה לַבַּעַל וְלֹא שְׁנִיָּה לַיָּבָם,
אֲסוּרָה לַבַּעַל וּמֻתֶּרֶת לַיָּבָם.
שְׁנִיָּה לַיָּבָם וְלֹא שְׁנִיָּה לַבַּעַל,
אֲסוּרָה לַיָּבָם וּמֻתֶּרֶת לַבַּעַל.
שְׁנִיָּה לָזֶה וְלָזֶה,
אֲסוּרָה לָזֶה וְלָזֶה.
אֵין לָהּ לֹא כְתֻבָּה, וְלֹא פֵרוֹת,
וְלֹא מְזוֹנוֹת, וְלֹא בְלָיוֹת,
וְהַוָּלָד כָּשֵׁר, כּוֹפִין אוֹתוֹ לְהוֹצִיא.
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
בַּת יִשְׂרָאֵל לַמַּמְזֵר וְלַנָּתִין,
וְיֵשׁ לָהֶן כְּתֻבָּה.

מסכת יבמות פרק ט משנה ד
ו
בַּת יִשְׂרָאֵל מְאֹרֶסֶת לַכֹּהֵן,
מְעֻבֶּרֶת מִכֹּהֵן,
שׁוֹמֶרֶת יָבָם לַכֹּהֵן,
וְכֵן בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל,
לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה.
בַּת יִשְׂרָאֵל מְאֹרֶסֶת לַלֵּוִי,
מְעֻבֶּרֶת מִלֵּוִי,
שׁוֹמֶרֶת יָבָם לַלֵּוִי,
וְכֵן בַּת לֵוִי לְיִשְׂרָאֵל,
לֹא תֹאכַל בַּמַּעֲשֵׂר.
בַּת לֵוִי מְאֹרֶסֶת לַכֹּהֵן,
מְעֻבֶּרֶת מִכֹּהֵן,
שׁוֹמֶרֶת יָבָם לַכֹּהֵן,
וְכֵן בַּת כֹּהֵן לַלֵּוִי,
לֹא יֹאכְלוּ לֹא בִתְרוּמָה וְלֹא בַמַּעֲשֵׂר.

מסכת יבמות פרק ט משנה ה

ז

בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
תֹּאכַל בִּתְרוּמָה;
מֵת, וְלָהּ מִמֶּנּוּ בֵן,
תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.
נִשֵּׂאת לַלֵּוִי,
תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר;
מֵת, וְלָהּ מִמֶּנּוּ בֵן,
תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר.
נִשֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל,
לֹא תֹאכַל לֹא בִתְרוּמָה וְלֹא בַמַּעֲשֵׂר.

ח

מֵת בְּנָהּ מִיִּשְׂרָאֵל,
תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר.
מִלֵּוִי,
תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.
מֵת בְּנָהּ מִכֹּהֵן,
לֹא תֹאכַל לֹא בִתְרוּמָה וְלֹא בַמַּעֲשֵׂר.

מסכת יבמות פרק ט משנה ו

ט

בַּת כֹּהֵן שֶׁנִּשֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל,
לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה;
מֵת, וְלָהּ מִמֶּנּוּ בֵן,
לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה.
נִשֵּׂאת לַלֵּוִי,
תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר;
מֵת, וְלָהּ מִמֶּנּוּ בֵן,
תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר.
נִשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
תֹּאכַל בִּתְרוּמָה;
מֵת, וְלָהּ מִמֶּנּוּ בֵן,
תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.
מֵת בְּנָהּ מִכֹּהֵן,
לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה.
מִלֵּוִי,
לֹא תֹאכַל בַּמַּעֲשֵׂר.
מֵת בְּנָהּ מִיִּשְׂרָאֵל,
חוֹזֶרֶת בְּבֵית אָבִיהָ. עַל זוֹ נֶאֱמַר: (וַיִּקְרָא כב,יג)
"וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כִּנְעוּרֶיהָ,

מִלֶּחֶם אָבִיהָ תֹּאכֵל".

פרק י

מסכת יבמות פרק י משנה א

א

הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בַּעְלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם,
בָּאוּ וְאָמְרוּ לָהּ:
"מֵת בַּעְלִיךְ",
וְנִשֵּׂאת,
וְאַחַר כָּךְ בָּא בַעְלָהּ,
תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה,
וּצְרִיכָה גֵט מִזֶּה וּמִזֶּה.
אֵין לָהּ כְּתֻבָּה, וְלֹא פֵרוֹת,
וְלֹא מְזוֹנוֹת, וְלֹא בְלָיוֹת עַל זֶה וְעַל זֶה.
אִם נָטְלָה מִזֶּה וּמִזֶּה, תַּחְזִיר.
וְהַוָּלָד מַמְזֵר מִזֶּה וּמִזֶּה.
לֹא זֶה וָזֶה מִטַּמִּין לָהּ.
וְלֹא זֶה וָזֶה זַכָּאִים לֹא בִמְצִיאָתָהּ,
וְלֹא בְמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ, וְלֹא בְהָפֵר נְדָרֶיהָ.
הָיְתָה בַת יִשְׂרָאֵל, נִפְסָלָה מִן הַכְּהֻנָּה,
וּבַת לֵוִי, מִן הַמַּעֲשֵׂר,
וּבַת כֹּהֵן, מִן הַתְּרוּמָה.
אֵין יוֹרְשָׁיו שֶׁלָּזֶה וְיוֹרְשָׁיו שֶׁלָּזֶה יוֹרְשִׁין כְּתֻבָּתָהּ.
מֵתוּ אָחִים שֶׁלָּזֶה וְאָחִין שֶׁלָּזֶה,
חוֹלְצִין וְלֹא מְיַבְּמִין.

ב

רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כְּתֻבָּתָהּ עַל נִכְסֵי בַעְלָהּ הָרִאשׁוֹן.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
הָרִאשׁוֹן זַכַּי בִמְצִיאָתָהּ וּבְמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ,
וּבְהָפֵר נְדָרֶיהָ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
בִּיאָתָהּ וַחֲלִיצָתָהּ מֵאָחִין שֶׁלָּרִאשׁוֹן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ,
וְאֵין הַוָּלָד מַמְזֵר.
וְאִם נִשֵּׂאת שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת,
מֻתֶּרֶת לַחְזוֹר לוֹ.

מסכת יבמות פרק י משנה ב
ג
נִשֵּׂאת עַל פִּי בֵית דִּין,
תֵּצֵא, וּפְטוּרָה מִן הַקָּרְבָּן.
וְשֶׁלֹּא עַל פִּי בֵית דִּין,
תֵּצֵא, וְחַיֶּבֶת בַּקָּרְבָּן.
יָפֶה כֹחָן שֶׁלְּבֵית דִּין,
שֶׁפְּטוּרָה מִן הַקָּרְבָּן.
הוֹרוּהָ בֵית דִּין לְהִנָּשֵׂא,
וְהָלְכָה וְקִלְקְלָה,
חַיֶּבֶת בַּקָּרְבָּן,
שֶׁלֹּא הִתִּירוּהָ אֶלָּא לְהִנָּשֵׂא.

מסכת יבמות פרק י משנה ג
ד
הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בַּעְלָהּ וּבְנָהּ לִמְדִינַת הַיָּם,
בָּאוּ וְאָמְרוּ לָהּ:
'מֵת בַּעְלֵיךְ, וְאַחַר כָּךְ מֵת בְּנֵךְ',
וְנִשֵּׂאת,
וְאַחַר כָּךְ אָמְרוּ לָהּ:
'חִלּוּף הָיוּ הַדְּבָרִים',
תֵּצֵא, וְהַוָּלָד הָרִאשׁוֹן וְהָאַחֲרוֹן מַמְזֵר.

ה
אָמְרוּ לָהּ:
'מֵת בְּנֵךְ וְאַחַר כָּךְ מֵת בַּעְלֵיךְ',
וְנִתְיַבְּמָה,
וְאַחַר כָּךְ אָמְרוּ לָהּ:
'חִלּוּף הָיוּ הַדְּבָרִים',
תֵּצֵא, וְהַוָּלָד הָרִאשׁוֹן וְהָאַחֲרוֹן מַמְזֵר.

ו
אָמְרוּ לָהּ:
'מֵת בַּעְלֵיךְ',
וְנִשֵּׂאת,
וְאַחַר כָּךְ אָמְרוּ לָהּ:
'קַיָּם הָיָה וּמֵת',
תֵּצֵא, וְהַוָּלָד הָרִאשׁוֹן מַמְזֵר,
וְהָאַחֲרוֹן אֵינוּ מַמְזֵר.

ז

אָמְרוּ לָהּ:
'מֵת בַּעְלֵיךְ',
וְנִתְקַדְּשָׁה,
וְאַחַר כָּךְ בָּא בַעְלָהּ,
מֻתֶּרֶת לַחֲזוֹר לוֹ.
אַף עַל פִּי שֶׁנָּתַן לָהּ הָאַחֲרוֹן גֵּט,
לֹא פְסָלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה.
זֶה מִדְרָשׁ דָּרַשׁ רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן מַתְיָה: (וַיִּקְרָא כא,ז)
"וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה מֵאִישָׁהּ"
לֹא מֵאִישׁ שֶׁאֵינוּ אִישָׁהּ.

מסכת יבמות פרק י משנה ד

ח

מִי שֶׁהָלְכָה אִשְׁתּוֹ לִמְדִינַת הַיָּם,
בָּאוּ וְאָמְרוּ לוֹ:
'מֵתָה אִשְׁתְּךָ',
וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ,
וְאַחַר כָּךְ בָּאת אִשְׁתּוֹ,
מֻתֶּרֶת לַחֲזוֹר לוֹ.
הוּא מֻתָּר בִּקְרוֹבוֹת שְׁנִיָּה,
וְהַשְּׁנִיָּה מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו.
וְאִם מֵתָה הָרִאשׁוֹנָה,
מֻתָּר בַּשְּׁנִיָּה.

ט

אָמְרוּ לוֹ:
מֵתָה אִשְׁתְּךָ,
וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ,
וְאַחַר כָּךְ אָמְרוּ לוֹ:
קַיֶּמֶת הָיַת וּמֵתָה,
הַוָּלָד הָרִאשׁוֹן מַמְזֵר,
וְהָאַחֲרוֹן אֵינוּ מַמְזֵר.

י

רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא פוֹסֵל עַל יְדֵי אֲחֵרִים,
פּוֹסֵל עַל יְדֵי עַצְמוֹ;
וְשֶׁאֵינוּ פוֹסֵל עַל יְדֵי אֲחֵרִים,
אֵינוּ פוֹסֵל עַל יְדֵי עַצְמוֹ.

מסכת יבמות פרק י משנה ה

יא
אָמְרוּ לוֹ 'מֵתָה אִשְׁתְּךָ',
וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ מֵאָבִיהָ,
מֵתָה, וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ מֵאִמָּהּ,
מֵתָה, וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ מֵאָבִיהָ,
מֵתָה, וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ מֵאִמָּהּ,
[וְנִמְצְאוּ כֻלָּן קַיָּמוֹת],
מֻתָּר בָּרִאשׁוֹנָה וּבַשְּׁלִישִׁית וּבַחֲמִישִׁית,
וּפוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶם,
וְאָסוּר בַּשְּׁנִיָּה וּבָרְבִיעִית,
וְאֵין בִּיאַת אַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ.

יב
וְאִם בָּא עַל הַשְּׁנִיָּה לְאַחַר מִיתַת הָרִאשׁוֹנָה,
מֻתָּר בַּשְּׁנִיָּה וּבָרְבִיעִית,
וּפוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶם,
וְאָסוּר בַּשְּׁלִישִׁית וּבַחֲמִישִׁית,
וְאֵין בִּיאַת אַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ.

מסכת יבמות פרק י משנה ו
יג
בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד,
הוּא פּוֹסֵל עַל יְדֵי אַחִין,
וְאַחִין פּוֹסְלִין עַל,
אֶלָּא שֶׁהוּא פּוֹסֵל תְּחִלָּה,
וְהָאַחִין פּוֹסְלִין תְּחִלָּה וָסוֹף.
בָּאוּ עָלֶיהָ אַחִין וְעָשׂוּ בָהּ מַאֲמָר,
נָתְנוּ גֵט אוֹ חָלְצוּ,
פָּסְלוּ עַל יָדָיו.

יד
כֵּיצַד?
בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִמְתּוֹ,
וּפָסַל עַל יְדֵי אַחִים,
בָּאוּ עָלֶיהָ אַחִין וְעָשׂוּ בָהּ מַאֲמָר,
נָתְנוּ גֵט אוֹ חָלְצוּ,
פָּסְלוּ עַל יָדָיו.

מסכת יבמות פרק י משנה ז
טו
בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִמְתּוֹ,

וְאַחַר כָּךְ בָּא אָחִיו שֶׁהוּא בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד עָלֶיהָ,
פָּסַל עַל יָדָיו.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לֹא פָסַל.

מסכת יבמות פרק י משנה ח

יו

בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִמְתּוֹ,
וְאַחַר כָּךְ בָּא עַל צָרָתָהּ,
פָּסַל עַל יְדֵי עַצְמוֹ.
וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לֹא פָסַל.

יז

בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִמְתּוֹ, וּמֵת,
חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.
נָשָׂא אִשָּׁה וּמֵת,
הֲרֵי זוֹ פְּטוּרָה.

מסכת יבמות פרק י משנה ט

יח

בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִמְתּוֹ,
וּמִשֶּׁהִגְדִּיל נָשָׂא אִשָּׁה אַחֶרֶת, [וּמֵת], <מִשֶּׁהִגְדִּיל וְנָשָׂא>
אִם לֹא יָדַע אֶת הָרִאשׁוֹנָה מִשֶּׁהִגְדִּיל,
הַשְּׁנִיָּה אוֹ חוֹלֶצֶת אוֹ מִתְיַבֶּמֶת,
הָרִאשׁוֹנָה חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מְיַבֵּם לְאֵיזוֹ שֶׁיִּרְצֶה, וְחוֹלֵץ לַשְּׁנִיָּה.
אֶחָד שֶׁהוּא בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד,
וְאֶחָד שֶׁהוּא בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת.

פרק יא

מסכת יבמות פרק יא משנה א

א

נוֹשְׂאִין עַל הָאֲנוּסָה וְעַל הַמְפֻתָּה.
הָאוֹנֵס וְהַמְפַתֶּה עַל הַנְּשׂוּאָה, חַיָּב.
נוֹשֵׂא הוּא אָדָם אֲנוּסַת אָבִיו וּמְפֻתַּת אָבִיו,

אֲנוּסַת בְּנוֹ וּמְפֻתַּת בְּנוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר בַּאֲנוּסַת אָבִיו וּבִמְפֻתַּת אָבִיו.

מסכת יבמות פרק יא משנה ב

ב

גִּיּוֹרֶת שֶׁנִּתְגַּיְּרוּ בָנֶיהָ עִמָּהּ,
לֹא חוֹלְצִים וְלֹא מְיַבְּמִין,
אֲפִלּוּ הוֹרָתוֹ שֶׁלָּרִאשׁוֹן שֶׁלֹּא בִקְדֻשָּׁה וְלֵדָתוֹ בִקְדֻשָּׁה,
וְהַשֵּׁנִי הוֹרָתוֹ וְלֵדָתוֹ בִקְדֻשָּׁה.
וְכֵן הַשִּׁפְחָה שֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ בָנֶיהָ עִמָּהּ.

מסכת יבמות פרק יא משנה ג

ג

חָמֵשׁ נָשִׁים שֶׁנִּתְעָרְבוּ וַלְדוֹתֵיהֶן,
הִגְדִּילוּ הַתַּעֲרוּבוֹת וְנָשְׂאוּ נָשִׁים, וּמֵתוּ,
אַרְבָּעָה חוֹלְצִים לְאַחַת, וְאֶחָד מְיַבֵּם.
הוּא וּשְׁלֹשָׁה חוֹלְצִים לְאַחַת, וְאֶחָד מְיַבֵּם.
נִמְצְאוּ אַרְבַּע חֲלִיצוֹת וְיִבּוּם לְכָל אַחַת וְאַחַת.

מסכת יבמות פרק יא משנה ד

ד

הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְעָרַב וַלְדָהּ בִּוְלַד כַּלָּתָהּ,
הִגְדִּילוּ הַתַּעֲרוּבוֹת וְנָשְׂאוּ נָשִׁים וּמֵתוּ,
בְּנֵי הַכַּלָּה חוֹלְצִין וְלֹא מְיַבְּמִין,
שֶׁהוּא סְפֵק אֵשֶׁת אָחִיו, וְאֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו.
וּבְנֵי הַזְּקֵנָה, אוֹ חוֹלְצִין אוֹ מְיַבְּמִין,
שֶׁהוּא סְפֵק אֵשֶׁת אָחִיו וְאֵשֶׁת בֶּן אָחִיו.
מֵתוּ כְשֵׁרִין,
הַתַּעֲרוּבוֹת לִבְנֵי הַזְּקֵנָה חוֹלְצִין וְלֹא מְיַבְּמִין,
שֶׁסְּפֵק אֵשֶׁת אָחִיו וְאֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו.
וּבְנֵי הַכַּלָּה,
אֶחָד חוֹלֵץ וְאֶחָד מְיַבֵּם.

מסכת יבמות פרק יא משנה ה

ה

כֹּהֶנֶת שֶׁנִּתְעָרַב וַלְדָּהּ בִּוְלַד שִׁפְחָתָהּ,
הֲרֵי אֵלּוּ אוֹכְלִין בִּתְרוּמָה,
וְחוֹלְקִים חֵלֶק אֶחָד עַל הַגֹּרֶן,
אֵינָן מִטַּמִּין לַמֵּתִים,
וְאֵינָן נוֹשְׂאִין נָשִׁים,
בֵּין כְּשֵׁרוֹת בֵּין פְּסוּלוֹת.

ו

הִגְדִּילוּ הַתַּעֲרוּבוֹת,
וְשִׁחְרְרוּ זֶה אֶת זֶה,
נוֹשְׂאִין נָשִׁים וּרְאוּיוֹת לִכְהֻנָּה;
וְאֵינָן מִטַּמִּין לַמֵּתִים,
וְאִם נִטַּמּוּ, אֵין סוֹפְגִין אֶת הָאַרְבָּעִים;
אֵין אוֹכְלִין בִּתְרוּמָה,
וְאִם אָכְלוּ, אֵינָן מְשַׁלְּמִין קֶרֶן וְחֹמֶשׁ;
וְאֵין חוֹלְקִין עַל הַגֹּרֶן;
וּמוֹכְרִין אֶת הַתְּרוּמָה,
וְהַדָּמִין שֶׁלָּהֶן;
וְאֵין חוֹלְקִים בְּקָדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ,
וְאֵין נוֹתְנִין לָהֶם קָדָשִׁים,
וְאֵין מוֹצִיאִים אֶת שֶׁלָּהֶם מִידֵיהֶם;
וּפְטוּרִים מִן הַזְּרוֹעַ וּמִן הַלְּחָיַיִם וּמִן הַקֵּיבָה;
וּבְכוֹרָן יְהֵי רוֹעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב;
וְנוֹתְנִין לָהֶם חֻמְרֵי יִשְׂרָאֵל וְחֻמְרֵי כֹהֲנִים.

מסכת יבמות פרק יא משנה ו

ז

מִי שֶׁלֹּא שָׁהַת אַחַר בַּעְלָהּ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים,
וְנִשֵּׂאת וְיָלְדָה,
וְאֵין יָדוּעַ אִם בֶּן תִּשְׁעָה לָרִאשׁוֹן וְאִם בֶּן שִׁבְעָה לָאַחֲרוֹן,
הָיוּ לָהּ בָּנִים מִן הָרִאשׁוֹן וּבָנִים מִן הַשֵּׁנִי,
חוֹלְצִין וְלֹא מְיַבְּמִין.
וְכֵן הוּא לָהֶם, חוֹלֵץ וְלֹא מְיַבֵּם.
הָיוּ לוֹ אַחִים מִן הָרִאשׁוֹן וְאַחִין מִן הַשֵּׁנִי,
שֶׁלֹּא מֵאוֹתָהּ הָאֵם,
הוּא חוֹלֵץ וּמְיַבֵּם,
וְהֵן חוֹלְצִין וּמְיַבְּמִין.

מסכת יבמות פרק יא משנה ז

ח

הָיָה אֶחָד יִשְׂרָאֵל וְאֶחָד כֹּהֵן,
נָשָׂא אִשָּׁה וּרְאוּיָה לַכֹּהֵן,
אֵינוּ מִטַּמֵּא לַמֵּתִים,
וְאִם נִטַּמָּא, אֵינוּ סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים;
וְאֵינוּ אוֹכֵל בִּתְרוּמָה,
וְאִם אָכַל, אֵינוּ מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ;
וְאֵינוּ חוֹלֵק עַל הַגֹּרֶן;

וּמוֹכֵר אֶת הַתְּרוּמָה, וְהַדָּמִין שֶׁלּוֹ;
וְאֵינוּ חוֹלֵק בְּקָדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ,
וְאֵין נוֹתְנִין לוֹ קָדָשִׁים,
וְאֵין מוֹצִיאִין אֶת שֶׁלּוֹ מִיָּדוֹ;
וּפָטוּר מִן הַזְּרוֹעַ וּמִן הַלְּחָיַיִם וּמִן הַקֵּיבָה;
וּבְכוֹרוֹ יְהֵי רוֹעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב;
וְנוֹתְנִין לוֹ חֻמְרֵי יִשְׂרָאֵל וְחֻמְרֵי כֹּהֲנִים.

ט
הָיוּ שְׁנֵיהֶם כֹּהֲנִים,
הוּא אוֹנֵן עֲלֵיהֶם, וְהֵן אוֹנְנִין עָלָיו;
הוּא אֵינוּ מִטַּמֵּא לָהֶם, וְהֵן אֵינָן מִטַּמִּין לוֹ;
הוּא לֹא יוֹרֵשׁ אוֹתָם, אֲבָל הֵן יוֹרְשִׁין אוֹתוֹ;
וּפָטוּר עַל מַכָּתוֹ וְעַל קִלְלָתוֹ שֶׁלָּזֶה וְשֶׁלָּזֶה;
וְעוֹלֶה בְמִשְׁמָרוֹ שֶׁלָּזֶה וְשֶׁלָּזֶה, וְאֵינוּ חוֹלֵק;
וְאִם הָיוּ שְׁנֵיהֶם בְּמִשְׁמָר אֶחָד,
נוֹטֵל חֵלֶק אֶחָד.

פרק יב

מסכת יבמות פרק יב משנה א

א
מִצְוַת חֲלִיצָה, בִּשְׁלֹשָׁה דַיָּנִים,
אֲפִלּוּ שְׁלָשְׁתָּן הֶדְיוֹטוֹת.
חָלְצָה בְמַנְעָל, חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה;
בְּאַנְפְּלְיָא, חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.
בְּסַנְדָּל שֶׁיֶּשׁ לוֹ עָקֵב, כָּשֵׁר;
וְשֶׁאֵין לוֹ עָקֵב, פָּסוּל.
מִן הָאַרְכֻּבָּה וּלְמַטָּן, חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה;
מִן הָאַרְכֻּבָּה וּלְמַעְלָן, חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.

מסכת יבמות פרק יב משנה ב

ב
חָלְצָה בְסַנְדָּל שֶׁאֵינוּ שֶׁלּוֹ,
אוֹ בְסַנְדָּל שֶׁלָּעֵץ,
אוֹ בְשֶׁלִּשְּׂמאל בְּיָמִין,
חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה.
חָלְצָה בְגָדוֹל שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַלֵּךְ בּוֹ, (כָּשֵׁר)
אוֹ בַקָּטוֹן שֶׁהוּא חוֹפֶה אֶת רוֹב רַגְלוֹ,

חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה.
חָלְצָה בַלַּיְלָה,
חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה;
וּרְבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל.
וּבַשְּׂמֹאל, חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מַכְשִׁיר.

מסכת יבמות פרק יב משנה ג
ג
חָלְצָה וְרָקְקָה, אֲבָל לֹא קָרָאת,
חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה.
קָרָאת וְרָקְקָה, אֲבָל לֹא חָלְצָה,
חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.
חָלְצָה וְקָרָאתָה, אֲבָל לֹא רָקְקָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.
וּרְבִּי עֲקִיבָה [אוֹמֵר]:
חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה.

ד
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר: (דְּבָרִים כה,ט)
"כָּכָה יֵעָשֶׂה", דָּבָר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה מְעַכֵּב.
אָמַר לוֹ רְבִּי עֲקִיבָה:
מִשָּׁם רְאָיָה?
"כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ", דָּבָר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה בְאִישׁ.

מסכת יבמות פרק יב משנה ד
ה
הַחֵרֵשׁ שֶׁנֶּחֱלַץ,
וְהַחֵרֶשֶׁת שֶׁחָלְצָה,
וְהַחוֹלֶצֶת לַקָּטוֹן,
חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.
קְטַנָּה שֶׁחָלְצָה, תַּחֲלֹץ מִשֶּׁתַּגְדִּיל,
וְאִם לֹא חָלְצָה,
חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.

מסכת יבמות פרק יב משנה ה
ו
חָלְצָה בִשְׁנַיִם אוֹ בִשְׁלֹשָׁה,
נִמְצָא אֶחָד מֵהֶם קָרוֹב אוֹ פָסוּל,
חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.

רְבִּי שִׁמְעוֹן וּרְבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר מַכְשִׁירִין.
מַעֲשֶׂה שֶׁחָלְצָה בֵּינוֹ לְבֵינָהּ בְּבֵית הָאֲסוּרִין, <וּלְבֵית
בָּא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי רְבִּי עֲקִיבָה, וְהִכְשִׁיר.

מסכת יבמות פרק יב משנה ו

ז
מִצְוַת חֲלִיצָה:
בָּא הוּא וִיבִמְתּוֹ לִפְנֵי בֵית דִּין,
וְהֵן נוֹתְנִין לוֹ עֵצָה אֶת הַהוֹגֵן לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כה,ח)
"וְקָרְאוּ לוֹ זִקְנֵי עִירוֹ וְדִבְּרוּ אֵלָיו".
וְהִיא אוֹמֶרֶת: (דְּבָרִים כה,ז)
"מֵאֵן יְבָמִי לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל,
לֹא אָבָה יַבְּמִי".
וְהוּא אוֹמֵר: (דְּבָרִים כה,ח)
"לֹא חָפַצְתִּי לְקַחְתָּהּ".
בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.
וְהָיוּ אוֹמְרִין: (דְּבָרִים כה,ט)
"וְנִגְּשָׁה יְבִמְתּוֹ אֵלָיו לְעֵינֵי הַזְּקֵנִים,
וְחָלְצָה נַעֲלוֹ מֵעַל רַגְלוֹ וְיָרְקָה בְּפָנָיו",
רֹק שֶׁהוּא נִרְאֶה לַדַּיָּנִין. (דְּבָרִים כה,ט)
"וְעָנְתָה וְאָמְרָה:
כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיו!"
וְעַד כָּאן הָיוּ מַקְרִיאִים.
וּכְשֶׁהִקְרָא רְבִּי אָרְקָנוֹס תַּחַת הָאֵלָה בִכְפַר אַכּוּס,
וְגָמַר אֶת כָּל הַפָּרָשָׁה,
הָחְזָקוּ לִהְיוֹת מַקְרִיאִים כָּל הַפָּרָשָׁה.

ח
(דְּבָרִים כה,י) "וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ הַנָּעַל",
מִצְוָה בַדַּיָּנִין וְלֹא מִצְוָה בַּתַּלְמִידִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִצְוָה עַל כָּל הָעוֹמְדִים שָׁם לוֹמַר:
'חֲלוּץ הַנַּעַל, חֲלוּץ הַנַּעַל!'

פרק יג

מסכת יבמות פרק יג משנה א

א
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

אֵין מְמָאֲנִין אֶלָּא אֲרוּסוֹת.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֲרוּסוֹת וּנְשׂוּאוֹת.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בַּבַּעַל.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
בַּבַּעַל וּבַיָּבָם.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּפָנָיו.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
בְּפָנָיו וְשֶׁלֹּא בְּפָנָיו.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּבֵית דִּין.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
בְּבֵית דִּין וְשֶׁלֹּא בְּבֵית דִּין.
אָמְרוּ בֵּית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּי:
מְמָאֶנֶת וְהִיא קְטַנָּה,
אֲפִלּוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים.
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי:
אֵין בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הֶפְקֵר!
אֶלָּא מְמָאֶנֶת וּמַמְתֶּנֶת עַד שֶׁתַּגְדִּיל,
וּתְמָאֵן וְתִנָּשֵׂא.

מסכת יבמות פרק יג משנה ב

ב

אֵי זוֹ הִיא קְטַנָּה שֶׁצְּרִיכָה לְמָאֵן?
כָּל שֶׁהִשִּׂיאוּהָ אִמָּהּ אוֹ אַחֶיהָ לְדַעְתָּהּ.
הִשִּׂיאוּהָ שֶׁלֹּא לְדַעְתָּהּ, אֵינָהּ צְרִיכָה לְמָאֵן.
רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
כָּל תִּינוֹקֶת שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לִשְׁמוֹר אֶת קִדּוּשֶׁיהָ,
אֵינָהּ צְרִיכָה לְמָאֵן.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֵין מַעֲשֵׂה קְטַנָּה אֶלָּא כִמְפֻתָּה.
בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן, לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה,
וּבַת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל, תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.

מסכת יבמות פרק יג משנה ג

ג

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
כָּל עַכָּבָה שֶׁהִיא מִן הָאִישׁ,
כְּאִלּוּ הִיא אִשְׁתּוֹ;

וְכָל עַכָּבָה שֶׁאֵינָהּ מִן הָאִישׁ,
כְּאִלּוּ אֵינָהּ אִשְׁתּוֹ.

מסכת יבמות פרק יג משנה ד
ד
הַמְּמָאֶנֶת בָּאִישׁ,
הוּא מֻתָּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ, וְהִיא מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו,
וְלֹא פְסָלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה.
נָתַן לָהּ גֵּט,
הוּא אָסוּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ וְהִיא אֲסוּרָה בִקְרוֹבָיו,
וּפְסָלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה.
נָתַן לָהּ גֵּט וְהֶחֱזִירָהּ,
מֵאֲנָה בוֹ וְנִשֵּׂאת לְאַחֵר,
וְנִתְאַרְמְלָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה,
מֻתֶּרֶת לַחְזוֹר לוֹ.
מֵאֲנָה בוֹ וְהֶחֱזִירָהּ,
נָתַן לָהּ גֵּט וְנִשֵּׂאת לְאַחֵר,
נִתְאַרְמְלָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה,
אֲסוּרָה לַחְזוֹר לוֹ.
זֶה הַכְּלָל:
גֵּט אַחַר מֵאוּן, אֲסוּרָה לַחְזוֹר לוֹ.
מֵאוּן אַחַר גֵּט, מֻתֶּרֶת לַחְזוֹר לוֹ.

מסכת יבמות פרק יג משנה ה
ה
הַמְּמָאֶנֶת בָּאִישׁ, וְנִשֵּׂאת לְאַחֵר, וְגֵרְשָׁהּ,
לְאַחֵר, וּמֵאֲנָה בוֹ,
לְאַחֵר, וְגֵרְשָׁהּ,
לְאַחֵר וּמֵאֲנָה בוֹ;
כָּל שֶׁיָּצָאת מִמֶּנּוּ בְגֵט, אֲסוּרָה לַחְזוֹר לוֹ;
בְּמֵאוּן, מֻתֶּרֶת לַחְזוֹר לוֹ.

מסכת יבמות פרק יג משנה ו
ו
הַמְגָרֵשׁ אֶת הָאִשָּׁה וְהֶחֱזִירָהּ,
מֻתֶּרֶת לַיָּבָם.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹסֵר.
וְכֵן הַמְגָרֵשׁ אֶת הַיְתוֹמָה וְהֶחֱזִירָהּ,
מֻתֶּרֶת לַיָּבָם.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹסֵר.
קְטַנָּה שֶׁהִשִּׂיאָהּ אָבִיהָ וְנִתְגָּרְשָׁה,

כִּיתוֹמָה בְחַיֵּי הָאָב:
הֶחֱזִירָהּ, אֲסוּרָה לַיָּבָם.

מסכת יבמות פרק יג משנה ז

ז
שְׁנֵי אַחִים נְשׂוּאִים שְׁתֵּי אֲחָיוֹת יְתוֹמוֹת קְטַנּוֹת,
מֵת בַּעְלָהּ שֶׁלְּאַחַת מֵהֶן,
תֵּצֵא מִשֵּׁם אֲחוֹת אִשָּׁה;
וְכֵן שְׁתֵּי חֵרְשׁוֹת, גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה,
מֵת בַּעְלָהּ שֶׁלַּקְּטַנָּה,
תֵּצֵא מִשֵּׁם אֲחוֹת אִשָּׁה;
מֵת בַּעְלָהּ שֶׁלַּגְּדוֹלָה,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְלַמְּדִין אֶת הַקְּטַנָּה שֶׁתְּמָאֵן בּוֹ.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אִם מֵאֲנָה, מֵאֲנָה;
וְאִם לָאו, תַּמְתִּין עַד שֶׁתַּגְדִּיל,
וְתֵצֵא הַלָּז מִשֵּׁם אֲחוֹת אִשָּׁה.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אִי לוֹ עַל אִשְׁתּוֹ,
וְאִי לוֹ עַל אֵשֶׁת אָחִיו:
מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בַגֵּט,
וְאֶת אֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה.

מסכת יבמות פרק יג משנה ח

ח
מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי שְׁתֵּי יְתוֹמוֹת קְטַנּוֹת, וּמֵת,
בִּיאָתָהּ אוֹ חֲלִיצָתָהּ שֶׁלְּאַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ.
וְכֵן שְׁתֵּי חֵרְשׁוֹת.
קְטַנָּה וְחֵרֶשֶׁת,
אֵין בִּיאַת אַחַת מֵהֶם פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ.

ט
פִּקַּחַת וְחֵרֶשֶׁת,
בִּיאַת הַפִּקַּחַת פּוֹטֶרֶת אֶת הַחֵרֶשֶׁת,
וְאֵין בִּיאַת הַחֵרֶשֶׁת פּוֹטֶרֶת אֶת הַפִּקַּחַת.

י
גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה,
בִּיאַת הַגְּדוֹלָה פּוֹטֶרֶת אֶת הַקְּטַנָּה,
וְאֵין בִּיאַת הַקְּטַנָּה פּוֹטֶרֶת אֶת הַגְּדוֹלָה.

מסכת יבמות פרק יג משנה ט
יא
מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי שְׁתֵּי יְתוֹמוֹת קְטַנּוֹת, וּמֵת,
בָּא הַיָּבָם עַל הָרִאשׁוֹנָה,
וְחָזַר וּבָא עַל הַשְּׁנִיָּה,
אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַשְּׁנִיָּה,
לֹא פָּסַל אֶת הָרִאשׁוֹנָה.
וְכֵן שְׁתֵּי חֵרְשׁוֹת.
קְטַנָּה וְחֵרֶשֶׁת,
בָּא הַיָּבָם עַל הַקְּטַנָּה,
וְחָזַר וּבָא עַל הַחֵרֶשֶׁת,
אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַחֵרֶשֶׁת,
לֹא פָּסַל אֶת הַקְּטַנָּה.
בָּא הַיָּבָם עַל הַחֵרֶשֶׁת,
וְחָזַר וּבָא עַל הַקְּטַנָּה,
אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַקְּטַנָּה,
פָּסַל אֶת הַחֵרֶשֶׁת.

מסכת יבמות פרק יג משנה י
יב
פִּקַּחַת וְחֵרֶשֶׁת,
בָּא יָבָם עַל הַפִּקַּחַת,
וְחָזַר וּבָא עַל הַחֵרֶשֶׁת,
אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַחֵרֶשֶׁת,
לֹא פָּסַל אֶת הַפִּקַּחַת.
בָּא הַיָּבָם עַל הַחֵרֶשֶׁת,
וְחָזַר וּבָא עַל הַפִּקַּחַת,
אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַפִּקַּחַת,
פָּסַל אֶת הַחֵרֶשֶׁת.

מסכת יבמות פרק יג משנה יא
יג
גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה,
בָּא הַיָּבָם עַל הַגְּדוֹלָה,
וְחָזַר וּבָא עַל הַקְּטַנָּה,
אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַקְּטַנָּה,
לֹא פָּסַל אֶת הַגְּדוֹלָה.
בָּא יָבָם עַל הַקְּטַנָּה,
וְחָזַר וּבָא עַל הַגְּדוֹלָה,
אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַגְּדוֹלָה,

פָּסַל אֶת הַקְּטַנָּה.
רַבִּי אֱלְעָזָר אוֹמֵר:
מְלַמְּדִין אֶת הַקְּטַנָּה שֶׁתְּמָאֵן בּוֹ.

מסכת יבמות פרק יג משנה יב
יד
יָבָם קָטָן שֶׁבָּא עַל יְבָמָה קְטַנָּה,
יִגְדְּלוּ זֶה עִם זֶה.
בָּא עַל יְבָמָה גְדוֹלָה, תְּגַדְּלֶנּוּ.
יְבָמָה שֶׁאָמְרָה בְתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם: לֹא נִבְעַלְתִּי,
כּוֹפִין אוֹתוֹ שֶׁיַּחֲלֹץ לָהּ;
לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם,
מְבַקְשִׁים מִמֶּנּוּ שֶׁיַּחֲלֹץ לָהּ.
וּבִזְמַן שֶׁהוּא מוֹדֶה,
אֲפִלּוּ לְאַחַר שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
כּוֹפִין אוֹתוֹ שֶׁיַּחֲלֹץ לָהּ.

מסכת יבמות פרק יג משנה יג
יה
הַנּוֹדֶרֶת הֲנָיָה מִיְבָמָהּ,
בְּחַיֵּי בַעְלָהּ, כּוֹפִין אוֹתוֹ שֶׁיַּחֲלֹץ לָהּ;
אַחַר מִיתַת בַּעְלָהּ, מְבַקְשִׁים מִמֶּנּוּ שֶׁיַּחֲלֹץ לָהּ.
אִם נִתְכַּוְּנָה לְכֵן,
אֲפִלּוּ בְּחַיֵּי בַעְלָהּ, מְבַקְשִׁים מִמֶּנּוּ שֶׁיַּחֲלֹץ לָהּ.

פרק יד

מסכת יבמות פרק יד משנה א
א
חֵרֵשׁ שֶׁנָּשָׂא פִקַּחַת, וּפִקֵּחַ שֶׁנָּשָׂא חֵרֶשֶׁת,
אִם רָצָה, יוֹצִיא, וְאִם רָצָה, יְקַיֵּם.
כַּשֵּׁם שֶׁהוּא כוֹנֵס בִּרְמִיזָה, כָּךְ הוּא מוֹצִיא בִרְמִיזָה.
אֲבָל פִּקֵּחַ שֶׁנָּשָׂא פִקַּחַת וְנִתְחָרְשָׁה,
אִם רָצָה, יוֹצִיא, וְאִם רָצָה, יְקַיֵּם.
נִשְׁתַּטְּתָה, לֹא יוֹצִיא.
נִתְחָרֵשׁ הוּא, אוֹ נִשְׁתַּטָּה,
אֵינוֹ מוֹצִיא עוֹלָמִית.

ב

אָמַר רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
וְכִי מִפְּנֵי מָה הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְחָרְשָׁה, יוֹצִיא,
וְהָאִישׁ שֶׁנִּתְחָרֵשׁ אֵינוּ מוֹצִיא?
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא דוֹמֶה הָאִישׁ הַמְגָרֵשׁ לָאִשָּׁה הַמִּתְגָּרֶשֶׁת,
שֶׁהָאִשָּׁה יוֹצָא בִרְצוֹנָהּ וְשֶׁלֹּא בִרְצוֹנָהּ,
וְהָאִישׁ אֵינוּ מוֹצִיא אֶלָּא לִרְצוֹנוֹ. <ברצונו>

מסכת יבמות פרק יד משנה ב
ג
הֵעִיד רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן גֻּדְגְּדָא
עַל הַחֵרֶשֶׁת שֶׁהִשִּׂיאָהּ אָבִיהָ,
שֶׁהִיא יוֹצָא בַגֵּט.
אָמְרוּ לוֹ:
אַף זוֹ כַּיּוֹצֵא בָהּ.

מסכת יבמות פרק יד משנה ג
ד
שְׁנֵי אַחִים חֵרְשִׁים נְשׂוּאִים לִשְׁתֵּי אַחְיוֹת חֵרְשׁוֹת,
אוֹ לִשְׁתֵּי אַחְיוֹת פִּקְחוֹת,
אוֹ לִשְׁתֵּי אַחְיוֹת, אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּקַּחַת;
וְכֵן שְׁתֵּי אַחְיוֹת חֵרְשׁוֹת נְשׂוּאוֹת לִשְׁנֵי אַחִים פִּקְחִים,
אוֹ לִשְׁנֵי אַחִים חֵרְשִׁים,
אוֹ לִשְׁנֵי אַחִים, אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּקֵּחַ,
הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרוֹת מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּבּוּם. <פְּטוּרִים>
וְאִם הָיוּ נָכְרִיּוֹת, יַכְנִיסוּ,
וְאִם רָצוּ לְהוֹצִיא, יוֹצִיאוּ.

מסכת יבמות פרק יד משנה ד
ה
שְׁנֵי אַחִים,
אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּקֵּחַ,
נְשׂוּאִים לִשְׁתֵּי אַחְיוֹת פִּקְחוֹת;
מֵת חֵרֵשׁ בַּעַל הַפִּקַּחַת,
מַה יַּעֲשֶׂה פִקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת?
תֵּצֵא מִשֵּׁם אֲחוֹת אִשָּׁה.
מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת,
מַה יַּעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בַּעַל הַפִּקַּחַת?
מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בַגֵּט,
וְאֵשֶׁת אָחִיו אֲסוּרָה לְעוֹלָם.

מסכת יבמות פרק יד משנה ה
ו
שְׁנֵי אַחִין פִּקְחִין,
נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת,
אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּקַּחַת;
מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַחֵרֶשֶׁת,
מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת?
תֵּצֵא מִשֵּׁם אֲחוֹת אִשָּׁה.
מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת,
מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל הַחֵרֶשֶׁת?
מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְגֵט,
וְאֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה.

מסכת יבמות פרק יד משנה ו
ז
שְׁנֵי אַחִים,
אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּקֵּחַ,
נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת,
אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּקַּחַת;
מֵת חֵרֵשׁ,
מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל פִּקַּחַת?
תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה.
מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת,
מַה יַּעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בַּעַל חֵרֶשֶׁת?
מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְגֵט,
וְאֵשֶׁת אָחִיו אֲסוּרָה לְעוֹלָם.

מסכת יבמות פרק יד משנה ז
ח
שְׁנֵי אַחִים,
אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּקֵּחַ,
נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת נָכְרִיּוֹת פִּקְחוֹת;
מֵת חֵרֵשׁ בַּעַל הַפִּקַּחַת,
מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת?
אוֹ חוֹלֵץ אוֹ מְיַבֵּם.
מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת,
מַה יַּעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בַּעַל הַפִּקַּחַת?
כּוֹנֵס, וְאֵינוֹ מוֹצִיא לְעוֹלָם.

מסכת יבמות פרק יד משנה ח
ט

שְׁנֵי אַחִים פִּקְחִים,
נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת נָכְרִיּוֹת,
אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּקַּחַת;
מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַחֵרֶשֶׁת,
מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת?
כּוֹנֵס, אִם רוֹצֶה לְהוֹצִיא, יוֹצִיא.
מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת,
מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל חֵרֶשֶׁת?
אוֹ חוֹלֵץ אוֹ מְיַבֵּם.

מסכת יבמות פרק יד משנה ט
י
שְׁנֵי אַחִים,
אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּקֵּחַ,
נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי נָכְרִיּוֹת,
אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּקַּחַת;
מֵת חֵרֵשׁ בַּעַל חֵרֶשֶׁת,
מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל פִּקַּחַת?
כּוֹנֵס, וְאִם רָצָה לְהוֹצִיא, יוֹצִיא.
מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל פִּקַּחַת,
מַה יַּעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בַּעַל חֵרֶשֶׁת?
כּוֹנֵס, וְאֵינוֹ מוֹצִיא לְעוֹלָם.

פרק טו

מסכת יבמות פרק טו משנה א
א
הָאִשָּׁה שֶׁהָלְכָה הִיא וּבַעְלָהּ בִּמְדִינַת הַיָּם,
שָׁלוֹם בֵּינוֹ לְבֵינָהּ וְשָׁלוֹם בָּעוֹלָם,
בָּאת וְאָמְרָה 'מֵת בַּעֲלִי', תִּנָּשֵׂא;
'מֵת בַּעֲלִי', תִּתְיַבֵּם.
שָׁלוֹם בֵּינוֹ לְבֵינָהּ וּמִלְחָמָה בָעוֹלָם,
קְטָטָה בֵּינוֹ לְבֵינָהּ וְשָׁלוֹם בָּעוֹלָם,
בָּאת וְאָמְרָה 'מֵת בַּעֲלִי', אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת,
אֶלָּא אִם כֵּן בָּאת בּוֹכָה וּבְגָדֶיהָ קְרוּעִים.
אָמְרוּ לוֹ:
אַחַת זוֹ וְאַחַת זוֹ, תִּנָּשֵׂא.

מסכת יבמות פרק טו משנה ב
ב
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא שָׁמַעְנוּ אֶלָּא בְּבָאָה מִן הַקָּצִיר בִּלְבָד.
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּי:
אֶחָד הַבָּאָה מִן הַקָּצִיר,
וְאֶחָד הַבָּאָה מִן הַזֵּיתִים,
וְאֶחָד הַבָּאָה מִמְּדִינַת הַיָּם,
לֹא דִבְּרוּ בַקָּצִיר אֶלָּא בַהוֹוֶה.
חָזְרוּ בֵית הֶלֵּל לְהוֹרוֹת כְּבֵית שַׁמַּי.

מסכת יבמות פרק טו משנה ג
ג
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תִּנָּשֵׂא וְתִטֹּל כְּתֻבָּה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
תִּנָּשֵׂא וְלֹא תִטֹּל כְּתֻבָּה.
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּי:
הִתַּרְתֶּם אֶת הָעֶרְוָה הַחֲמוּרָה,
וְלֹא תַתִּירוּ אֶת הַמָּמוֹן הַקַּל?
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית הֶלֵּל:
מָצִינוּ שֶׁאֵין הָאַחִין נִכְנָסִין לַנַּחֲלָה עַל פִּיהָ.
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּי:
וַהֲלֹא מִסֵּפֶר כְּתֻבָּתָהּ נִלְמַד,
שֶׁהוּא כוֹתֵב לָהּ,
שֶׁ"אִם תִּנָּשְׂאִי לְאַחֵר,
תִּטְּלִי מַה שֶּׁכָּתוּב לִיךְ".
חָזְרוּ בֵית הֶלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.

מסכת יבמות פרק טו משנה ד
ד
הַכֹּל נֶאֱמָנִים לְהָעִידָהּ,
חוּץ מֵחֲמוֹתָהּ, וּבַת חֲמוֹתָהּ,
וְצָרָתָהּ, וִיבִמְתָּהּ, וּבַת בַּעְלָהּ.
מַה בֵּין גֵּט לַמִּיתָה?
אֶלָּא שֶׁהַכְּתָב מוֹכִיחַ.
עֵד אוֹמֵר "מֵת", וְנִשֵּׂאת;
וּבָא אַחֵר וְאָמַר "לֹא מֵת",
הֲרֵי זוֹ לֹא תֵצֵא.
עֵד אוֹמֵר "מֵת",

וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים "לֹא מֵת",
אַף עַל פִּי שֶׁנִּשֵּׂאת, תֵּצֵא.
שְׁנַיִם אוֹמְרִים "מֵת",
וְעֵד אוֹמֵר "לֹא מֵת",
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִשֵּׂאת, תִּנָּשֵׂא.

מסכת יבמות פרק טו משנה ה
ה
אַחַת אוֹמֶרֶת 'מֵת', וְאַחַת אוֹמֶרֶת 'לֹא מֵת'.
זוֹ שֶׁאָמְרָה 'מֵת',
תִּנָּשֵׂא וְתִטֹּל כְּתֻבָּה, <כתובתה>
וְזוֹ שֶׁאָמְרָה 'לֹא מֵת',
לֹא תִנָּשֵׂא וְלֹא תִטֹּל כְּתֻבָּה.
אַחַת אוֹמֶרֶת 'מֵת',
וְאַחַת אוֹמֶרֶת 'נֶהֱרַג',
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הוֹאִיל וְהֵן מַכְחִישׁוֹת זוֹ אֶת זוֹ,
הֲרֵי אֵלּוּ לֹא תִנָּשֶׂאוּ.
רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
הוֹאִיל וְזוֹ וָזוֹ מוֹדוֹת שֶׁאֵינוֹ קַיָּם,
הֲרֵי אֵלּוּ יִנָּשֶׂאוּ.

ו
עֵד אוֹמֵר 'מֵת', וְעֵד אוֹמֵר 'לֹא מֵת';
אִשָּׁה אוֹמֶרֶת 'מֵת', וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת 'לֹא מֵת'.
הֲרֵי זוֹ לֹא תִנָּשֵׂא.

מסכת יבמות פרק טו משנה ו
ז
הָאִשָּׁה שֶׁהָלְכָה הִיא וּבַעְלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם,
בָּאת וְאָמְרָה 'מֵת בַּעְלִי',
תִּנָּשֵׂא וְתִטֹּל כְּתֻבָּה, וְצָרָתָהּ אֲסוּרָה.
הָיְתָה בַת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן, תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.
דִּבְרֵי רַבִּי טַרְפוֹן.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין זוֹ דֶרֶךְ מוֹצִיאַתָּהּ מִידֵי עֲבֵרָה,
עַד שֶׁתְּהֵא אֲסוּרָה לְהִנָּשֵׂא,
וַאֲסוּרָה מִלֹּאכַל בִּתְרוּמָה.

מסכת יבמות פרק טו משנה ז
ח

אָמְרָה 'מֵת בַּעְלִי' וְאַחַר כָּךְ 'מֵת חָמִי',
תִּנָּשֵׂא וְתִטֹּל כְּתֻבָּה, וַחֲמוֹתָהּ אֲסוּרָה;
הָיְתָה בַת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן, תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.
דִּבְרֵי רַבִּי טַרְפוֹן.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין זוֹ דֶרֶךְ מוֹצִיאַתָּהּ מִידֵי עֲבֵרָה,
עַד שֶׁתְּהֵא אֲסוּרָה לְהִנָּשֵׂא,
וַאֲסוּרָה מִלֶּאֱכֹל בִּתְרוּמָה.

ט
קִדֵּשׁ אַחַת מֵחָמֵשׁ נָשִׁים,
וְאֵין יָדוּעַ לְאֵי זוֹ קִדֵּשׁ,
כָּל אַחַת וְאַחַת אוֹמֶרֶת 'אוֹתִי קִדֵּשׁ',
נוֹתֵן גֵּט לְכָל אַחַת וְאַחַת,
וּכְתֻבָּה בֵּינֵיהֶן, וּמִסְתַּלֵּק.
דִּבְרֵי רַבִּי טַרְפוֹן.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין זוֹ דֶרֶךְ מוֹצִיאַתּוּ מִידֵי עֲבֵרָה,
עַד שֶׁיִּתֵּן גֵּט וּכְתֻבָּה לְכָל אַחַת וְאַחַת.

י
גָּזַל אֶחָד מֵחֲמִשָּׁה,
וְאֵי יָדוּעַ לְאֵי זוֹ גָּזַל,
כָּל אֶחָד וְאֶחָד אוֹמֵר 'אוֹתִי גָּזַל',
מַנִּיחַ אֶת הַגְּזֵלָה בֵּינֵיהֶן וּמִסְתַּלֵּק.
דִּבְרֵי רַבִּי טַרְפוֹן.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין זוֹ דֶרֶךְ מוֹצִיאַתּוּ מִידֵי עֲבֵרָה,
עַד שֶׁיְּשַׁלֵּם הַגְּזֵלָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

מסכת יבמות פרק טו משנה ח
יא
הָאִשָּׁה שֶׁהָלְכָה הִיא וּבַעְלָהּ וּבְנָהּ לִמְדִינַת הַיָּם,
בָּאת וְאָמְרָה 'מֵת בַּעְלִי, וְאַחַר כָּךְ מֵת בְּנִי',
נֶאֱמֶנֶת.
'בְּנִי, וְאַחַר כָּךְ מֵת בַּעְלִי',
אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת.
חוֹשְׁשִׁים לִדְבָרֶיהָ,
חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

מסכת יבמות פרק טו משנה ט

יב
'נִתַּן לִי בֵן בִּמְדִינַת הַיָּם',
אָמְרָה:
'מֵת בְּנִי וְאַחַר כָּךְ מֵת בַּעְלִי',
נֶאֱמֶנֶת;
'בַּעְלִי, וְאַחַר כָּךְ מֵת בְּנִי',
אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת.
חוֹשְׁשִׁין לִדְבָרֶיהָ,
חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

מסכת יבמות פרק טו משנה י

יג
'נִתַּן לִי יָבָם בִּמְדִינַת הַיָּם',
אָמְרָה:
'מֵת בַּעְלִי, וְאַחַר כָּךְ מֵת יְבָמִי',
'יְבָמִי, וְאַחַר כָּךְ בַּעְלִי',
נֶאֱמֶנֶת.
הָלְכָה הִיא וּבַעְלָהּ וִיבָמָהּ לִמְדִינַת הַיָּם,
אָמְרָה:
'מֵת בַּעְלִי, וְאַחַר כָּךְ מֵת יְבָמִי',
'יְבָמִי, וְאַחַר כָּךְ בַּעְלִי',
אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת,
שֶׁאֵין הָאִשָּׁה נֶאֱמֶנֶת לוֹמַר 'מֵת יְבָמִי',
שֶׁתִּנָּשֵׂא,
וְלֹא 'מֵתָה אֲחוֹתִי',
שֶׁתִּכָּנֵס לְבֵיתָהּ.
וְאֵין הָאִישׁ נֶאֱמָן לוֹמַר 'מֵת אָחִי',
שֶׁיְּיַבֵּם אִשְׁתּוֹ,
וְלֹא 'מֵתָה אִשְׁתִּי',
שֶׁיִּשָּׂא אֶת אֲחוֹתָהּ.

פרק טז

מסכת יבמות פרק טז משנה א

א
הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בַּעְלָהּ וְצָרָתָהּ לִמְדִינַת הַיָּם,
בָּאוּ וְאָמְרוּ לָהּ:
מֵת בַּעְלֵיךְ, לֹא תִנָּשֵׂא, וְלֹא תִתְיַבֵּם,
עַד שֶׁתֵּדַע שֶׁמָּא מְעֻבֶּרֶת הִיא צָרָתָהּ.

הָיָה לָהּ חָמוֹת, אֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת.
יָצָאת מְלֵאָה, חוֹשֶׁשֶׁת.
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת.

מסכת יבמות פרק טז משנה ב
ב
שְׁתֵּי יְבָמוֹת,
זֹאת אוֹמֶרֶת 'מֵת בַּעְלִי',
וְזֹאת אוֹמֶרֶת 'מֵת בַּעְלִי',
זוֹ אֲסוּרָה מִפְּנֵי בַעְלָהּ שֶׁלָּזוֹ,
וְזוֹ אֲסוּרָה מִפְּנֵי בַעְלָהּ שֶׁלָּזוֹ.
לָזוֹ עֵדִים, וְלָזוֹ אֵין עֵדִים,
אֶת שֶׁיֶּשׁ לָהּ עֵדִים אֲסוּרָה,
וְאֶת שֶׁאֵין לָהּ עֵדִים מֻתֶּרֶת.
לָזוֹ בָנִים וְלָזוֹ אֵין בָּנִים,
אֶת שֶׁיֶּשׁ לָהּ בָּנִים מֻתֶּרֶת,
וְאֶת שֶׁאֵין לָהּ בָּנִים אֲסוּרָה.
נִתְיַבְּמוּ, וּמֵתוּ יְבָמִין,
אֲסוּרוֹת לְהִנָּשֵׂא.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
הוֹאִיל וְהֻתְּרוּ לַיְבָמִין, הֻתְּרוּ לְכָל אָדָם.

מסכת יבמות פרק טז משנה ג
ג
אֵין מְעִידִין אֶלָּא עַל פַּרְצוּף הַפָּנִים עִם הַחֹטֶם,
אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ סִימָנִים בְּגוּפוֹ וּבְכֵלָיו.
אֵין מְעִידִין אֶלָּא עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים.
אֲפִלּוּ רָאוּהוּ מְגֻיָּד, וְצָלוּב, עַל הַצָּלוּב,
וְהַחַיָּה אוֹכֶלֶת בּוֹ,
אֵין מְעִידִין עַד שֶׁתֵּצֵא נַפְשׁוֹ.

ד
רְבִּי יְהוּדָה בֶן בָּבָא אוֹמֵר:
לֹא כָל אָדָם, וְלֹא כָל הַמְּקוֹמוֹת,
וְלֹא כָל הַשָּׁעוֹת שָׁוִין.
(מסכת יבמות פרק טז משנה ד)
נָפַל לַמַּיִם,
בֵּין שֶׁיֵּשׁ לָהֶן סוֹף, וּבֵין שֶׁאֵין לָהֶם סוֹף,
הֲרֵי אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה.
אָמַר רְבִּי מֵאִיר:

מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁנָּפַל לְבוֹר הַגָּדוֹל,
וְעָלָה לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
מַעֲשֶׂה בְסוֹמֶה שֶׁיָּרַד לִטְבּוֹל בַּמְּעָרָה,
וְיָרַד מוֹשְׁכוֹ אַחֲרָיו,
וְשָׁהוּ כְדֵי שֶׁתֵּצֵא נַפְשָׁם,
וְהִשִּׂיאוּ אֶת נְשׁוֹתֵיהֶם.
שׁוּב מַעֲשֶׂה בְאַסְיָא,
בְּאֶחָד שֶׁשִּׁלְשְׁלוּהוּ אֶל הַיָּם,
וְלֹא עָלַת בְּיָדָם אֶלָּא רַגְלוֹ.
אָמְרוּ לָהֶם חֲכָמִים:
מֵאַרְכּוּבָה וּלְמַעְלָן, תִּנָּשֵׂא,
מֵאַרְכּוּבָה וּלְמַטָּן, לֹא תִנָּשֵׂא.

מסכת יבמות פרק טז משנה ה

ה

אֲפִלּוּ שָׁמַע מִן הַנָּשִׁים אוֹמְרוֹת 'מֵת אִישׁ פְּלוֹנִי',
דַּיּוֹ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ שָׁמַע מִן הַתִּינוֹקוֹת אוֹמְרִים:
'הֲרֵי אָנוּ הוֹלְכִין לִסְפּוֹד וְלִקְבֹּר אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי'.
בֵּין מִתְכַּוֵּן וּבֵין שֶׁאֵין מִתְכַּוֵּן.
רְבִּי יְהוּדָה בֶן בָּבָא אוֹמֵר:
בְּיִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁיְּהֵא מִתְכַּוֵּן,
וּבַגּוֹי, אִם הָיָה מִתְכַּוֵּן,
אֵין עֵדוּתוֹ עֵדוּת.

מסכת יבמות פרק טז משנה ו

ו

מְעִידִין לְאוֹר הַנֵּר וּלְאוֹר הַלְּבָנָה,
וּמַשִּׂיאִין עַל פִּי בַת קוֹל.
מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁעָמַד עַל רֹאשׁ הָהָר וְאָמַר:
"אִישׁ פְּלוֹנִי בֶן אִישׁ פְּלוֹנִי מִמְּקוֹם פְּלוֹנִי מֵת",
וְהָלְכוּ וְלֹא מָצְאוּ שָׁם אָדָם,
וְהִשִּׂיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ.
שׁוּב מַעֲשֶׂה בְצַלְמִין בְּאֶחָד שֶׁאָמַר:
"אֲנִי אִישׁ פְּלוֹנִי בֶן אִישׁ פְּלוֹנִי,
נְשָׁכַנִי הַנָּחָשׁ, וַהֲרֵי אֲנִי מֵת",
וְהָלְכוּ אַחֲרָיו וְלֹא הִכִּירוּהוּ,
וְהִשִּׂיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ.

ז

אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
כְּשֶׁיָּרַדְתִּי לִנְהַרְדְּעָא לְעִבּוּר הַשָּׁנָה,
מְצָאָנִי נְחֶמְיָא אִישׁ בֵּית דְּלִי,
אָמַר לִי:
שָׁמַעְתִּי שֶׁאֵין מַשִּׂיאִין אֶת הָאִשָּׁה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
עַל פִּי עֵד אֶחָד,
אֶלָּא יְהוּדָה בֶּן בָּבָא.
נֵמֵיתִי לוֹ כֵּן הַדְּבָרִים.
אָמַר לִי:
לֵךְ וֶאֱמֹר לָהֶן מִשְּׁמִי:
אַתֶּם יוֹדְעִים שֶׁהַמְּדִינָה הַזּוֹאת מְשֻׁבֶּשֶׁת בִּגְיָסוֹת,
מְקֻבָּל אֲנִי מֵרַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן,
שֶׁמַּשִּׂיאִין אֶת הָאִשָּׁה עַל פִּי עֵד אֶחָד.
וּכְשֶׁבָּאתִי וְהִרְצֵיתִי אֶת הַדְּבָרִים לִפְנֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל,
שָׂמַח לִדְבָרַי וְאָמַר:
מָצִינוּ חָבֵר לִיהוּדָה בֶּן בָּבָא.

ח

מִתּוֹךְ הַדְּבָרִים, נִזְכַּר רַבָּן גַּמְלִיאֵל,
שֶׁנֶּהֶרְגוּ הֲרוּגִים בְּתֵל אַרְזָא,
וְהִשִּׂיא רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן אֶת נְשׁוֹתֵיהֶם
עַל פִּי עֵד אֶחָד.
וְהֻחְזָקוּ לִהְיוֹת מַשִּׂיאִין עֵד מִפִּי עֵד,
מִפִּי אִשָּׁה, אִשָּׁה מִפִּי אִשָּׁה,
מִפִּי עֶבֶד, וּמִפִּי שִׁפְחָה.

ט

רְבִּי אֱלִיעֶזֶר וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמְרִים:
אֵין מַשִּׂיאִין אֶת הָאִשָּׁה עַל פִּי עֵד אֶחָד.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא עַל פִּי אִשָּׁה, וְלֹא עַל פִּי קְרוֹבִים.

י

אָמְרוּ לוֹ:
מַעֲשֶׂה בִבְנֵי לֵוִי שֶׁהָלְכוּ לְצֹעַר הַתְּמָרִים,
וְחָלָה אֶחָד מֵהֶם בַּדֶּרֶךְ, וְהִנִּיחוּהוּ בַּפֻּנְדֵּק,
וּבַחֲזָרָתָן אָמְרוּ לַפֻּנְדְּקִית:
אַיִן חֲבֵרֵנוּ?
וְנֵמַת לָהֶן:

מֵת וּקְבַרְתִּיו.
וְהִשִּׂיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ.
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא תְהֵא כֹהֶנֶת כַּפֻּנְדְּקִית!
אָמַר לָהֶן:
וּכְשֶׁתְּהֵא הַפֻּנְדְּקִית נֶאֱמֶנֶת.
אַף הַפֻּנְדְּקִית הוֹצִיאָה לָהֶן מַקְלוֹ וּמִנְעָלוֹ וְתַרְמִלוֹ,
וְסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁהָיָה בְיָדוֹ.

חסלת מסכת יבמות

מסכת כתובות

פרק א

מסכת כתובות פרק א משנה א

א
בְּתוּלָה נִשֵּׂאת בַּיּוֹם הָרְבִיעִי,
וְאַלְמָנָה בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי,
שֶׁפַּעֲמַיִם בַּשַּׁבָּת בָּתֵּי דִינִין יוֹשְׁבִין בָּעֲיָרוֹת,
בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי,
שֶׁאִם הָיָה לוֹ טַעֲנַת בְּתוּלִים,
הָיָה מַשְׁכִּים לְבֵית דִּין.

מסכת כתובות פרק א משנה ב

ב
בְּתוּלָה כְּתֻבָּתָהּ מָאתַיִם,
וְאַלְמָנָה מָנֶה.
בְּתוּלָה אַלְמָנָה, גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה מִן הָאֵרוּסִין,
כְּתֻבָּתָם מָאתַיִם, וְיֵשׁ לָהֶם טַעֲנַת בְּתוּלִים.
הַגִּיּוֹרֶת וְהַשְּׁבוּיָה וְהַשִּׁפְחָה,
שֶׁנִּפְדּוּ אוֹ שֶׁנִּתְגַּיְּרוּ אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ
פְּחוּתוֹת מִבְּנוֹת שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד,
כְּתֻבָּתָם מָאתַיִם, וְיֵשׁ לָהֶם טַעֲנַת בְּתוּלִים.

מסכת כתובות פרק א משנה ג

ג
הַגָּדוֹל שֶׁבָּא עַל הַקְּטַנָּה,

וְהַקָּטָן שֶׁבָּא עַל הַגְּדוֹלָה, וּמֻכַּת עֵץ,
כְּתֻבָּתָן מָאתַיִם.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מֻכַּת עֵץ, כְּתֻבָּתָהּ מָנֶה.

מסכת כתובות פרק א משנה ד

ד
בְּתוּלָה אַלְמָנָה, גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה מִן הַנִּשּׂוּאִין,
כְּתֻבָּתָן מָנֶה, וְאֵין לָהֶן טַעֲנַת בְּתוּלִים.
הַגִּיּוֹרֶת וְהַשְּׁבוּיָה וְהַשִּׁפְחָה,
שֶׁנִּפְדּוּ אוֹ שֶׁנִּתְגַּיְּרוּ אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ
יְתֵרוֹת עַל בְּנוֹת שָׁלוֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד,
כְּתֻבָּתָן מָנֶה, וְאֵין לָהֶן טַעֲנַת בְּתוּלִים.

מסכת כתובות פרק א משנה ה

ה
הָאוֹכֵל אֵצֶל חָמִיו בִּיהוּדָה שֶׁלֹּא בְעֵדִים,
אֵינוֹ יָכוֹל לִטְעוֹן טַעֲנַת בְּתוּלִים,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְיַחֵד עִמָּהּ.
אֶחָד אַלְמְנוֹת יִשְׂרָאֵל וְאֶחָד אַלְמְנוֹת כֹּהֲנִים,
כְּתֻבָּתָן מָנֶה.
בֵּית דִּין שֶׁלַּכֹּהֲנִים
הָיוּ גוֹבִין לִבְתוּלָה אַרְבַּע מֵאוֹת זוּז,
וְלֹא מִחוּ בְיָדָם חֲכָמִים.

מסכת כתובות פרק א משנה ו

ו
הַנּוֹשֵׂא אֶת הָאִשָּׁה וְלֹא מָצָא לָהּ בְּתוּלִים,
הִיא אוֹמֶרֶת:
'מִשֶּׁאֵרַסְתַּנִי נֶאֱנַסְתִּי, וְנִסְתַּחֲפָה שָׂדָךְ.'
וְהוּא אוֹמֵר:
'לֹא כִי, אֶלָּא עַד שֶׁלֹּא אֵרַסְתִּיךְ,
וְהָיָה מִקָּחִי מִקַּח טָעוּת.'
רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים:
נֶאֱמֶנֶת.
וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת, וְלֹא מִפִּיהָ אָנוּ חַיִּים!
אֶלָּא הֲרֵי זוֹ בְחֶזְקַת בְּעוּלָה עַד שֶׁלֹּא תִתְאָרֵס,
הִטְעַתּוּ,
עַד שֶׁתָּבִיא רְאָיָה לִדְבָרֶיהָ.

מסכת כתובות פרק א משנה ז

ז

הִיא אוֹמֶרֶת 'מֻכַּת עֵץ אָנִי',
וְהוּא אוֹמֵר 'לֹא כִי, אֶלָּא דְרוּסַת אִישׁ אַתְּ',
רַבָּן גַּמְלִיאֵל וּרְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים:
נֶאֱמֶנֶת.
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חַיִּים!
אֶלָּא הֲרֵי זוֹ בְחֶזְקַת דְּרוּסַת אִישׁ,
עַד שֶׁתָּבִיא רְאָיָה לִדְבָרֶיהָ.

מסכת כתובות פרק א משנה ח

ח

רָאוּהָ מְדַבֶּרֶת עִם אֶחָד, אָמְרוּ לָהּ:
'מַה טִּיבוֹ שֶׁלָּזֶה?'
'אִישׁ פְּלוֹנִי, וְכֹהֵן הוּא',
רַבָּן גַּמְלִיאֵל וּרְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים:
נֶאֱמֶנֶת.
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חַיִּים!
אֶלָּא הֲרֵי זוֹ בְחֶזְקַת בְּעוּלָה לְמַמְזֵר וְלְנָתִין,
עַד שֶׁתָּבִיא רְאָיָה לִדְבָרֶיהָ.

מסכת כתובות פרק א משנה ט

ט

הָיְתָה מְעֻבֶּרֶת,
'מַה טִּיבוֹ שֶׁלָּעֻבָּר הַזֶּה?'
'מֵאִישׁ פְּלוֹנִי, וְכֹהֵן הוּא.'
רַבָּן גַּמְלִיאֵל וּרְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים:
נֶאֱמֶנֶת.
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חַיִּים!
אֶלָּא הֲרֵי זוֹ בְחֶזְקַת מְעֻבֶּרֶת מִנָּתִין וּמִמַּמְזֵר,
עַד שֶׁתָּבִיא רְאָיָה לִדְבָרֶיהָ.

מסכת כתובות פרק א משנה י

י

אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
מַעֲשֶׂה בְתִינוֹקֶת שֶׁיָּרְדָה לְמַלֹּאת מִן הָעַיִן,
וְנֶאֱנָסָה.

אָמַר רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
אִם רֹב הָעִיר מַשִּׂיאִין לִכְהֻנָּה,
הֲרֵי זוֹ תִנָּשֵׂא לִכְהֻנָּה.

פרק ב

מסכת כתובות פרק ב משנה א

א
הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְאַלְמְנָה אוֹ שֶׁנִּתְגָּרְשָׁה,
הִיא אוֹמֶרֶת 'בְּתוּלָה נִשֵּׂאתִי',
וְהוּא אוֹמֵר 'לֹא כִי, אֶלָּא אַלְמָנָה נְשָׂאתִיךְ'.
אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁיָּצַאת בְּהֵינוּמָא, וְרֹאשָׁהּ פָּרוּעַ,
כְּתֻבָּתָהּ מָאתַיִם.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:
אַף חִלּוּק קָלִיּוֹת רְאָיָה.

מסכת כתובות פרק ב משנה ב

ב
מוֹדֶה רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
'שָׂדֶה זֶה, שֶׁלְּאָבִיךָ הָיַת, וּלְקַחְתִּיהָ מִמֶּנּוּ',
נֶאֱמָן, שֶׁהַפֶּה שֶׁאָסַר הוּא הַפֶּה שֶׁהִתִּיר.
אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁהִיא שֶׁלְּאָבִיו,
וְהוּא אוֹמֵר 'לְקַחְתִּיהָ מִמֶּנּוּ',
אֵינוּ נֶאֱמָן.

מסכת כתובות פרק ב משנה ג

ג
הָעֵדִים שֶׁאָמְרוּ:
'כְּתַב יָדֵינוּ הוּא זֶה,
אֲבָל אֲנוּסִים הָיִינוּ, קְטַנִּים הָיִינוּ, פְּסוּלֵי עֵדוּת הָיִינוּ',
הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִים.
אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁהוּא כְתַב יָדָן,
אוֹ שֶׁהָיְתָה כְתַב יָדָן יוֹצֵא לְמָקוֹם אַחֵר,
אֵינָן נֶאֱמָנִים.

מסכת כתובות פרק ב משנה ד

ד
זֶה אוֹמֵר:
'זֶה כְתַב יָדִי, וְזֶה כְתַב יָדוֹ שֶׁלַּחֲבֵרִי',

וְזֶה אוֹמֵר:
'זֶה כְתַב יָדִי, וְזֶה כְתַב יָדוֹ שֶׁלַּחֲבֵרִי',
הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִים.
זֶה אוֹמֵר:
'זֶה כְתַב יָדִי',
וְזֶה אוֹמֵר:
'זֶה כְתַב יָדִי',
צְרִיכִים שֶׁיִּצְטָרֵף עִמָּהֶן אַחֵר.
דִּבְרֵי רַבִּי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינָן צְרִיכִים שֶׁיִּצְטָרֵף עִמָּהֶם אַחֵר,
אֶלָּא נֶאֱמָן אָדָם לוֹמַר 'זֶה כְתַב יָדִי'.

מסכת כתובות פרק ב משנה ה

ה

הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה:
'אֵשֶׁת אִישׁ הָיִיתִי, וּגְרוּשָׁה אָנִי',
נֶאֱמֶנֶת, שֶׁהַפֶּה שֶׁאָסַר הוּא הַפֶּה שֶׁהִתִּיר.
אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁהִיא אֵשֶׁת אִישׁ, וְהִיא אוֹמֶרֶת:
'גְּרוּשָׁה אֲנִי',
אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת.

ו

הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה:
'נִשְׁבֵּיתִי, וּטְהוֹרָה אָנִי',
נֶאֱמֶנֶת, שֶׁהַפֶּה שֶׁאָסַר הוּא הַפֶּה שֶׁהִתִּיר.
אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁנִּשְׁבֵּית, וְהִיא אוֹמֶרֶת:
'טְהוֹרָה אָנִי',
אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת.
אִם מִשֶּׁנִּשֵּׂאת בָּאוּ הָעֵדִים,
הֲרֵי זוֹ לֹא תֵצֵא.

מסכת כתובות פרק ב משנה ו

ז

שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁנִּשְׁבּוּ,
זוֹ אוֹמֶרֶת:
'נִשְׁבֵּיתִי, וּטְהוֹרָה אָנִי',
וְזוֹ אוֹמֶרֶת:
'נִשְׁבֵּיתִי, וּטְהוֹרָה אָנִי',
אֵינָן נֶאֱמָנוֹת.
בִּזְמַן שֶׁהֵן מְעִידוֹת זוֹ אֶת זוֹ,

הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנוֹת.

מסכת כתובות פרק ב משנה ז
ח
וְכֵן שְׁנֵי אֲנָשִׁים,
זֶה אוֹמֵר 'כֹּהֵן אָנִי',
וְזֶה אוֹמֵר 'כֹּהֵן אָנִי',
אֵינָן נֶאֱמָנִין.
בִּזְמַן שֶׁהֵן מְעִידִין זֶה אֶת זֶה,
הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִין.

מסכת כתובות פרק ב משנה ח
ט
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
אֵין מַעֲלִין לִכְהֻנָּה עַל פִּי עֵד אֶחָד.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר:
אֵימָתַי? בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ לוֹ עוֹרְרִין.
אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁאֵין לוֹ עוֹרְרִין,
מַעֲלִים לִכְהֻנָּה עַל פִּי עֵד אֶחָד.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר,
מִשֵּׁם שִׁמְעוֹן בֶּן הַסְּגָן:
מַעֲלִים לִכְהֻנָּה עַל פִּי עֵד אֶחָד.

מסכת כתובות פרק ב משנה ט
י
הָאִשָּׁה שֶׁנֶּחְבְּשָׁה בִידֵי גוֹיִם,
עַל יְדֵי מָמוֹן, מֻתֶּרֶת לְבַעְלָהּ;
וְעַל יְדֵי נְפָשׁוֹת, אֲסוּרָה.
וְכֵן עִיר שֶׁכְּבָשָׁהּ כַּרְקוֹם,
כָּל כֹּהֲנוֹת שֶׁבְּתוֹכָהּ פְּסוּלוֹת.
וְאִם יֵשׁ לָהֶן עֵדִים, אֲפִלּוּ עֶבֶד, אֲפִלּוּ שִׁפְחָה,
הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִין,
שֶׁאֵין אָדָם מֵעִיד עַל יְדֵי עַצְמוֹ.
אָמַר רַבִּי זְכַרְיָה בֶּן הַקַּצָּב:
הַמָּעוֹן הַזֶּה! לֹא זָזָה יָדָהּ מִתּוֹךְ יָדִי,
מִשָּׁעָה שֶׁנִּכְנְסוּ גוֹיִם לִירוּשָׁלַיִם עַד שֶׁיָּצָאנוּ.
אָמְרוּ לוֹ:
אֵין אָדָם מֵעִיד עַל יְדֵי עַצְמוֹ.

מסכת כתובות פרק ב משנה י
יא

וְאֵלּוּ נֶאֱמָנִים לְהָעִיד בְּגָדְלָן מַה שֶׁרָאוּ בְקָטְנָן:
נֶאֱמָן הוּא אָדָם לוֹמַר:
זֶה כְּתַב יָדוֹ שֶׁלְּאַבָּא,
וְזֶה כְּתַב יָדוֹ שֶׁלְּאָחִי;
זָכוּר הָיִיתִי בְאֶשֶׁת אִישׁ פְּלוֹנִי,
שֶׁיָּצָאת בְּהֵינוּמָה וְרֹאשָׁהּ פָּרוּעַ;
שֶׁהָיָה אִישׁ פְּלוֹנִי יוֹצֵא מִבֵּית הַסֵּפֶר לִטְבּוֹל,
[לֹאכַל] בִּתְרוּמָתוֹ; <יש מקום מגורד>
וְשֶׁהָיָה חוֹלֵק עִמָּנוּ עַל הַגֹּרֶן;
וְשֶׁהַמָּקוֹם הַזֶּה בֵית פְּרַס הוּא;
וְעַד כָּן הָיִינוּ בָאִים בַּשַּׁבָּת.
אֲבָל אֵינוּ אָדָם נֶאֱמָן לוֹמַר:
דֶּרֶךְ הָיָה לְאִישׁ פְּלוֹנִי בַמָּקוֹם הַזֶּה,
מַעֲמָד וּמִסְפֵּד הָיָה לְאִישׁ פְּלוֹנִי בַמָּקוֹם הַזֶּה.

פרק ג

מסכת כתובות פרק ג משנה א

א

אֵלּוּ נְעָרוֹת שֶׁיֵּשׁ לָהֶם קְנָס:
הַבָּא עַל הַמַּמְזֶרֶת, וְעַל הַנְּתִינָה, וְעַל הַכּוּתִית.
הַבָּא עַל הַגִּיּוֹרֶת, וְעַל הַשְּׁבוּיָה, וְעַל הַשִּׁפְחָה,
שֶׁנִּפְדּוּ אוֹ שֶׁנִּתְגַּיְּרוּ אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ
פְּחוּתוֹת מִבְּנוֹת שָׁלוֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד.
הַבָּא עַל אֲחוֹתוֹ,
וְעַל אֲחוֹת אָבִיו, וְעַל אֲחוֹת אִמּוֹ,
וְעַל אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ,
וְעַל אֵשֶׁת אָחִיו, וְעַל אֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו,
וְעַל הַנִּדָּה,
יֵשׁ לָהֶן קְנָס.
אַף עַל פִּי שֶׁהֵן בַּהִכָּרֵת,
אֵין בָּהֶן מִיתַת בֵּית דִּין.

מסכת כתובות פרק ג משנה ב

ב

וְאֵלּוּ שֶׁאֵין לָהֶם קְנָס:
הַבָּא עַל הַגִּיּוֹרֶת, וְעַל הַשְּׁבוּיָה, וְעַל הַשִּׁפְחָה,
שֶׁנִּפְדּוּ אוֹ שֶׁנִּתְגַּיְּרוּ אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ
יְתֵרוֹת עַל בְּנוֹת שָׁלוֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד.

רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שְׁבוּיָה שֶׁנִּפְדֵּת,
הֲרֵי הִיא בִקְדֻשָּׁתָהּ, אַף עַל פִּי גְדוֹלָה.

ג
הַבָּא עַל בִּתּוֹ, וְעַל בַּת בִּתּוֹ, וְעַל בַּת בְּנוֹ,
וְעַל בַּת אִשְׁתּוֹ, וְעַל בַּת בִּתָּהּ, וְעַל בַּת בְּנָהּ,
אֵין לָהֶם קְנָס,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ,
שֶׁמִּיתָתוֹ בִידֵי בֵית דִּין.
שֶׁכָּל הַמִּתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ, אֵין מְשַׁלֵּם מָמוֹן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות כא,כב)
"וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן, עָנוֹשׁ יֵעָנֵשׁ".

מסכת כתובות פרק ג משנה ג
ד
נַעֲרָה שֶׁנִּתְאָרְסָה אוֹ שֶׁנִּתְגָּרְשָׁה,
רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
אֵין לָהּ קְנָס.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
יֵשׁ לָהּ קְנָס, וּקְנָסָהּ לְעַצְמָהּ.

מסכת כתובות פרק ג משנה ד
ה
הַמְּפַתֶּה נוֹתֵן שְׁלֹשָׁה דְבָרִים,
וְהָאוֹנֵס אַרְבָּעָה:
הַמְּפַתֶּה נוֹתֵן בֹּשֶׁת, וּפְגָם, וּקְנָס;
מוֹסִיף עָלָיו הָאוֹנֵס,
שֶׁהוּא נוֹתֵן אֶת הַצַּעַר.
וּמַה בֵּין הָאוֹנֵס לַמְּפַתֶּה?
שֶׁהָאוֹנֵס נוֹתֵן אֶת הַצַּעַר,
וְהַמְּפַתֶּה אֵינוּ נוֹתֵן אֶת הַצַּעַר;
שֶׁהָאוֹנֵס נוֹתֵן מִיָּד,
וְהַמְּפַתֶּה לִכְשֶׁיּוֹצִיא;
הָאוֹנֵס שׁוֹתֶה בַעֲצִיצוֹ,
וְהַמְּפַתֶּה, אִם רוֹצֶה לְהוֹצִיא, יוֹצִיא.

מסכת כתובות פרק ג משנה ה
ו
כֵּיצַד שׁוֹתֶה בַעֲצִיצוֹ?
אֲפִלּוּ הִיא חִגֶּרֶת,

אֲפִלּוּ הִיא סוֹמָא,
אֲפִלּוּ הִיא מֻכַּת שְׁחִין.
אֲבָל נִמְצָא בָהּ דְּבַר זִמָּה,
אוֹ שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לָבֹא בְיִשְׂרָאֵל,
אֵינוֹ רַשַּׁאי לְקַיְּמָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב,כט)
"וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה", אִשָּׁה הָרְאוּיָה לוֹ.

מסכת כתובות פרק ג משנה ו
ז
יְתוֹמָה שֶׁנִּתְאָרְסָה אוֹ שֶׁנִּתְגָּרְשָׁה, <המגיה: וְנִתְגָּרְשָׁה>
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
הָאוֹנֵס חַיָּב, וְהַמְפַתֶּה פָּטוּר.

מסכת כתובות פרק ג משנה ז
ח
וְאֵי זוֹ הִיא הַבֹּשֶׁת?
הַכֹּל לְפִי הַמְבַיֵּשׁ וְהַמִּתְבַּיֵּשׁ.
פְּגָם?
רוֹאִין אוֹתָהּ כְּאִלּוּ הִיא שִׁפְחָה נִמְכֶּרֶת,
כַּמָּה הָיְתָה יָפָה, וְכַמָּה הִיא יָפָה.
קְנָס,
שָׁוֶה לְכָל אָדָם.
וְכָל שֶׁיֶּשׁ לוֹ קִצְבָה מִן הַתּוֹרָה,
שָׁוֶה לְכָל אָדָם.

מסכת כתובות פרק ג משנה ח
ט
כָּל מָקוֹם שֶׁיֶּשׁ מֶכֶר, אֵין קְנָס,
וְכָל מָקוֹם שֶׁיֶּשׁ קְנָס, אֵין מֶכֶר.
קְטַנָּה, יֶשׁ לָהּ מֶכֶר, וְאֵין לָהּ קְנָס; <שֶׁיֶּשׁ>
נַעֲרָה, יֶשׁ לָהּ קְנָס, וְאֵין לָהּ מֶכֶר.
בּוֹגֶרֶת, לֹא מֶכֶר וְלֹא קְנָס.

מסכת כתובות פרק ג משנה ט
י
הָאוֹמֵר:
'פִּתִּיתִי בִתּוֹ שֶׁלִּפְלוֹנִי',
מְשַׁלֵּם בֹּשֶׁת וּפְגָם עַל פִּי עַצְמוֹ,
וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם קְנָס.
הָאוֹמֵר 'גָּנַבְתִּי',
מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן עַל פִּי עַצְמוֹ,

וְאֵינוּ מְשַׁלֵּם לֹא תַשְׁלוּמֵי כֶפֶל,
וְלֹא תַשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.
'הֵמִית שׁוֹרִי אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי',
אוֹ 'שׁוֹרוֹ שֶׁלִּפְלוֹנִי',
הֲרֵי זֶה מְשַׁלֵּם עַל פִּי עַצְמוֹ;
'הֵמִית שׁוֹרִי עַבְדּוֹ שֶׁלִּפְלוֹנִי',
אֵינוּ מְשַׁלֵּם עַל פִּי עַצְמוֹ.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמְשַׁלֵּם יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁהִזִּיק,
אֵינוּ מְשַׁלֵּם עַל פִּי עַצְמוֹ.

פרק ד

מסכת כתובות פרק ד משנה א

א

נַעֲרָה שֶׁנִּתְפַּתְּתָה,
בָּשְׁתָּהּ וּפְגָמָהּ וּקְנָסָהּ שֶׁלְּאָבִיהָ;
וְהַצַּעַר בַּתְּפוּסָה.
עָמְדָה בַדִּין עַד שֶׁלֹּא מֵת הָאָב,
הֲרֵי הֵן שֶׁלָּאָב;
מֵת הָאָב,
הֲרֵי הֵן שֶׁלְּאַחִין;
לֹא הִסְפִּיקָה לַעֲמֹד בַּדִּין עַד שֶׁמֵּת הָאָב,
הֲרֵי הֵן שֶׁלְּעַצְמָהּ.

ב

עָמְדָה בַדִּין עַד שֶׁלֹּא בָגָרָה,
הֲרֵי הֵן שֶׁלָּאָב.
מֵת הָאָב,
הֲרֵי הֵן שֶׁלָּאַחִים;
לֹא הִסְפִּיקָה לַעֲמֹד בַּדִּין עַד שֶׁבָּגָרָה,
הֲרֵי הֵן שֶׁלְּעַצְמָהּ.

ג

רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם לֹא הִסְפִּיקָה לִגְבּוֹת עַד שֶׁמֵּת הָאָב,
הֲרֵי הֵן שֶׁלְּעַצְמָהּ.
וּמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ וּמְצִיאָתָהּ,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא גָבַת, וּמֵת הָאָב,

הֲרֵי הֵן שֶׁלְּאַחִים.

מסכת כתובות פרק ד משנה ב
ד
הַמְאָרֵס אֶת בִּתּוֹ, וְגֵרְשָׁהּ;
אֵרְסָהּ, וְנִתְאַלְמְנָה,
כְּתֻבָּתָהּ שֶׁלּוֹ.
הִשִּׂיאָהּ, וְגֵרְשָׁהּ;
הִשִּׂיאָהּ, וְנִתְאַלְמְנָה,
כְּתֻבָּתָהּ שֶׁלָּהּ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָרִאשׁוֹנָה שֶׁלָּאָב.
אָמְרוּ לוֹ:
אִם מִשֶּׁהִשִּׂיאָהּ, אֵין לְאָבִיהָ בָהּ רְשׁוּת.

מסכת כתובות פרק ד משנה ג
ה
גִּיּוֹרֶת שֶׁנִּתְגַּיְּרָה בִתָּהּ עִמָּהּ, וְזִנַּת,
הֲרֵי זוֹ בְחָנֵק.
אֵין לָהּ 'פֶּתַח בֵּית אָב', וְלֹא מֵאָה סֶלַע.
הָיְתָה הוֹרָתָהּ שֶׁלֹּא בִקְדֻשָּׁה, וְלֵדָתָהּ בִּקְדֻשָּׁה,
הֲרֵי זוֹ כְבַת יִשְׂרָאֵל בִּסְקִילָה,
אֵין לָהּ 'פֶּתַח בֵּית אָב', וְלֹא מֵאָה סֶלַע.
הָיְתָה הוֹרָתָהּ וְלֵדָתָהּ בִּקְדֻשָּׁה,
הֲרֵי זוֹ כְבַת יִשְׂרָאֵל לְכָל דָּבָר.
יֵשׁ לָהּ אָב וְאֵין לָהּ 'פֶּתַח בֵּית אָב';
יֵשׁ לָהּ 'פֶּתַח בֵּית אָב' וְאֵין לָהּ אָב,
הֲרֵי זוֹ בִסְקִילָה.
לֹא נֶאֱמַר (דְּבָרִים כב,כא) "פֶּתַח בֵּית אָבִיהָ" אֶלָּא מִצְוָה.

מסכת כתובות פרק ד משנה ד
ו
הָאָב זַכַּאי בְּבִתּוֹ בְקִדּוּשֶׁיהָ בַכֶּסֶף וּבִשְׁטָר וּבַבִּיאָה,
וְזַכַּי בִּמְצִיאָתָהּ וּבְמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ, וּבְהָפֵר נְדָרֶיהָ,
וּמְקַבֵּל גִּטָּהּ, וְאֵינוּ אוֹכֵל פֵּרוֹת בְּחַיֶּיהָ.
נִשֵּׂאת,
יוֹתֵר עָלָיו הַבַּעַל,
שֶׁהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת בְּחַיֶּיהָ,
וְחַיָּב בִּמְזוֹנוֹתֶיהָ, וּבְפִרְקוֹנָהּ וּבִקְבוּרָתָהּ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ עָנִי שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל,

לֹא יִפְחֹת מִשְּׁנֵי חֲלִילִים וּמְקוֹנֶנֶת.

מסכת כתובות פרק ד משנה ה

ז

לְעוֹלָם הִיא בִרְשׁוּת הָאָב,
עַד שֶׁתִּכָּנֵס לַחֻפָּה.
מָסַר הָאָב לִשְׁלוּחֵי הַבַּעַל,
הֲרֵי הִיא בִרְשׁוּת הַבַּעַל.
הָלְכוּ שְׁלוּחֵי הָאָב עִם שְׁלוּחֵי הַבַּעַל,
הֲרֵי הִיא בִרְשׁוּת הָאָב.
מָסְרוּ שְׁלוּחֵי הָאָב לִשְׁלוּחֵי הַבַּעַל,
הֲרֵי הִיא בִרְשׁוּת הַבַּעַל.

מסכת כתובות פרק ד משנה ו

ח

הָאָב אֵינוֹ חַיָּב בִּמְזוֹנוֹת בִּתּוֹ.
זֶה מִדְרָשׁ דָּרַשׁ רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה,
לִפְנֵי חֲכָמִים בַּכֶּרֶם בְּיַבְנֶה:
"הַבָּנִים יִירָשׁוּ וְהַבָּנוֹת יִזּוֹנוּ",
מָה הַבָּנִים אֵינָן יוֹרְשִׁין אֶלָּא לְאַחַר מִיתַת אֲבִיהֶם,
אַף הַבָּנוֹת לֹא יִזּוֹנוּ אֶלָּא לְאַחַר מִיתַת אֲבִיהֶם.

מסכת כתובות פרק ד משנה ז

ט

לֹא כָתַב לָהּ כְּתֻבָּה,
בְּתוּלָה גוֹבָה מָאתַיִם, וְאַלְמָנָה מָנֶה,
שֶׁהוּא תְנַי בֵּית דִּין.
כָּתַב לָהּ שָׂדֶה שָׁוָה מָנֶה תַחַת מָאתַיִם זוּז,
לֹא כָתַב לָהּ 'כָּל נְכָסִים דְּאִיתַיִן לִי אַחְרָיִין לִכְתֻבָּתִיךְ',
חַיָּב, שֶׁהוּא תְנַי בֵּית דִּין.
(מסכת כתובות פרק ד משנה ח)
לֹא כָתַב לָהּ
'דְּאִם תִּשְׁתְּבַיִין אֶפְרְקִנִּיךְ וַאֲתֵבִנִּיךְ לִי לְאִנְתּוּ',
וּבַכֹּהֶנֶת, 'אַחְזְרִנִּיךְ לִמְדִינְתִּיךְ',
חַיָּב, שֶׁהוּא תְנַי בֵּית דִּין.
(מסכת כתובות פרק ד משנה ט)
נִשְׁבֵּית, חַיָּב לִפְדוֹתָהּ.
אָמַר:
'הֲרֵי גִטָּהּ וּכְתֻבָּתָהּ, תִּפְדֶּה אֶת עַצְמָהּ',
אֵינוֹ רַשַּׁי.
לָקָת, חַיָּב לְרַפֹּאתָהּ.

אָמַר:
'הֲרֵי גִּטָּהּ וּכְתֻבָּתָהּ, תְּרַפֵּא אֶת עַצְמָהּ,
רַשַּׁי.

מסכת כתובות פרק ד משנה י
י
לֹא כָתַב לָהּ:
'בְּנִין דִּכְרִין דְּיֶהֱווֹן לִיךְ מִנַּי,
דְּיִירְתוּן יָת כְּסַף כְּתֻבָּתִיךְ
יוֹתֵר עַל חוּלַקְהוֹן דִּי עִם אֲחֵיהוֹן',
חַיָּב, שֶׁהוּא תְנַי בֵּית דִּין.
(מסכת כתובות פרק ד משנה יא)
'בְּנָן נֻקְבָּן דִּי יֶהֶוְיָן לִיךְ מִנַּי,
אִנִּין יְהֶוְיָן בְּבַיְתִי יָתְבָן וּמִתַּזְנָן מִן נִכְסַי
עַד דִּי יִתְנַסְּבָן לְגֻבְרִין',
חַיָּב, שֶׁהוּא תְנַי בֵּית דִּין.

מסכת כתובות פרק ד משנה יב
יא
'וְאַתְּ תְּהֶוְיִין יָתְבָה בְּבַיְתִי וּמִתַּזְנָה מִן נִכְסַי,
כָּל יוֹמֵי מֵגַד אַרְמְלוּתִיךְ בְּבַיְתִי',
חַיָּב, שֶׁהוּא תְנַי בֵּית דִּין.

יב
כָּךְ הָיוּ אַנְשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם כּוֹתְבִין.
וְאַנְשֵׁי הַגָּלִיל הָיוּ כוֹתְבִין כְּאַנְשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם.
וּבִיהוּדָה הָיוּ כוֹתְבִין:
'עַד שֶׁיִּרְצוּ הַיּוֹרְשִׁים לִתֵּן לָהּ כְּתֻבָּתָהּ';
לְפִיכָךְ, אִם רָצוּ הַיּוֹרְשִׁים,
נוֹתְנִין לָהּ כְּתֻבָּתָהּ וּפוֹטְרִים אוֹתָהּ.

פרק ה

מסכת כתובות פרק ה משנה א
א
אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
בְּתוּלָה גוֹבָה מָאתַיִם וְאַלְמָנָה מָנֶה,
אִם רָצָה לְהוֹסִיף אֲפִלּוּ מֵאָה מָנֶה, יוֹסִיף.
נִתְאַלְמְנָה, אוֹ נִתְגָּרְשָׁה,

בֵּין מִן הָאֵרוּסִין וּבֵין מִן הַנִּשּׂוּאִין,
גּוֹבָה אֶת הַכֹּל.
רְבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
מִן הַנִּשּׂוּאִין,
גּוֹבָה אֶת הַכֹּל;
מִן הָאֵרוּסִין,
בְּתוּלָה גּוֹבָה מָאתַיִם וְאַלְמָנָה מָנֶה,
שֶׁלֹּא כָתַב לָהּ אֶלָּא עַל מְנָת שֶׁהוּא כוֹנְסָהּ.

ב
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם רָצָה, כּוֹתֵב לִבְתוּלָה שְׁטָר שֶׁלְּמָאתַיִם,
וְהִיא כוֹתֶבֶת לוֹ שֶׁנִּתְקַבַּלְתִּי מִמָּךְ מָנֶה,
וּלְאַלְמָנָה מָנֶה,
וְהִיא כוֹתֶבֶת לוֹ שֶׁנִּתְקַבַּלְתִּי מִמָּךְ חֲמִשִּׁים זוּז.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל הַפּוֹחֵת לִבְתוּלָה מִמָּאתַיִם,
וּלְאַלְמָנָה מִמָּנֶה,
הֲרֵי זוֹ בְּעִילַת זְנוּת.

מסכת כתובות פרק ה משנה ב
ג
נוֹתְנִין לִבְתוּלָה שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ מִשֶּׁתָּבַע לָהּ הַבַּעַל, <מחוק: משתבעה>
לְפַרְנֵס אֶת עַצְמָהּ.
כַּשֵּׁם שנּוֹתְנִין לָאִשָּׁה,
כָּךְ נוֹתְנִין לָאִישׁ לְפַרְנֵס אֶת עַצְמוֹ.
וּלְאַלְמָנָה, שְׁלֹשִׁים יוֹם.
הִגִּיעַ זְמַנָּם וְלֹא נִשְּׂאוּ, אוֹ שֶׁמֵּתוּ בַעְלֵיהֶן,
אוֹכְלוֹת מִשֶּׁלּוֹ וְאוֹכְלוֹת בִּתְרוּמָה.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
נוֹתְנִין לָהּ הַכֹּל תְּרוּמָה. <בתרומה>
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מַחְצָה חֻלִּין וּמַחְצָה תְרוּמָה.

מסכת כתובות פרק ה משנה ג
ד
הַיָּבָם אֵינוּ מַאֲכִיל בִּתְרוּמָה.
עָשָׂת שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים לִפְנֵי הַבַּעַל,
וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים לִפְנֵי הַיָּבָם,
אֲפִלּוּ כֻלָּם לִפְנֵי הַבַּעַל,
חָסֵר יוֹם אֶחָד לִפְנֵי הַיָּבָם,

אֵינוֹ מַאֲכִיל בִּתְרוּמָה.
זוֹ מִשְׁנָה הָרִאשׁוֹנָה.
בֵּית דִּין שֶׁלְּאַחֲרֵיהֶם אָמְרוּ:
אֵין הָאִשָּׁה אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה,
עַד שֶׁתִּכָּנֵס לַחֻפָּה.

מסכת כתובות פרק ה משנה ד

ה

הַמַּקְדִּישׁ מַעֲשֵׂה יְדֵי אִשְׁתּוֹ,
הֲרֵי זוֹ עוֹשָׂה אוֹכֶלֶת,
וְהַמּוֹתָר,
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הֶקְדֵּשׁ.
וְרַבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר אוֹמֵר:
חֻלִּין.

מסכת כתובות פרק ה משנה ה

ו

אֵלּוּ מְלָאכוֹת שֶׁהָאִשָּׁה עוֹשָׂה לְבַעְלָהּ:
טוֹחֶנֶת, וְאוֹפָה, וּמְכַבֶּסֶת,
וּמְבַשֶּׁלֶת, וּמֵינִיקָה אֶת בְּנָהּ,
וּמַצַּעַת אֶת הַמִּטָּה,
וְעוֹשָׂה בַּצֶּמֶר.
הִכְנִיסָה לוֹ שִׁפְחָה אַחַת,
לֹא טוֹחֶנֶת, וְלֹא אוֹפָה, וְלֹא מְכַבֶּסֶת;
שְׁתַּיִם,
אֵינָהּ מְבַשֶּׁלֶת, וְאֵינָהּ מֵינִיקָה אֶת בְּנָהּ;
שָׁלוֹשׁ,
אֵינָהּ מַצַּעַת אֶת הַמִּטָּה;
אַרְבַּע,
יוֹשֶׁבֶת בְּקַתֶדְרָה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ הִכְנִיסָה לוֹ מֵאָה שִׁפְחָה,
כּוֹפָהּ לַעֲשׂוֹת בַּצֶּמֶר,
שֶׁהַבַּטָּלָה מְבִיאָה לִידֵי זִמָּה.

ז

רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ מִלַּעֲשׂוֹת מְלָאכָה,
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּתָהּ,
שֶׁהַבַּטָּלָה מְבִיאָה לִידֵי שִׁעְמוּם.

מסכת כתובות פרק ה משנה ו

ח

הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ מִתַּשְׁמִישׁ הַמִּטָּה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת.
וּבֵית הֶלֶּל אוֹמְרִים:
שַׁבָּת אַחַת.
הַתַּלְמִידִים הַיּוֹצְאִין לְתַלְמוּד תּוֹרָה שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת,
שְׁלֹשִׁים יוֹם;
וְהַפּוֹעֲלִין, שַׁבָּת אַחַת.
הָעוֹנָה הָאֲמוּרָה בַתּוֹרָה:
הַטַּיָּלִים, בְּכָל יוֹם,
וְהַפּוֹעֲלִין, שְׁתַּיִם בַּשַּׁבָּת,
וְהַחַמָּרִים, אַחַת בַּשַּׁבָּת,
וְהַגַּמָּלִים, אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם,
וְהַסַּפָּנִים, אַחַת לְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.

מסכת כתובות פרק ה משנה ז

ט

הַמּוֹרֶדֶת עַל בַּעְלָהּ,
פּוֹחֲתִין לָהּ מִכְּתֻבָּתָהּ שִׁבְעָה דִינָרִין בַּשַּׁבָּת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שִׁבְעָה תַּרְפְּעִיקִין. <תורפייקין>

י

עַד אֵימָתַי הוּא פּוֹחֵת?
כְּנֶגֶד כְּתֻבָּתָהּ.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם הוּא פּוֹחֵת וְהוֹלֵךְ,
שֶׁמֵּא תִפֹּל לָהּ יְרֻשָּׁה מִמָּקוֹם אַחֵר,
וְיַחְזוֹר וְיִגְבֶּה מִמֶּנָּה.
וְכֵן הַמּוֹרֵד עַל אִשְׁתּוֹ,
מוֹסִיפִין לָהּ עַל כְּתֻבָּתָהּ שְׁלֹשָׁה דִינָרִין בַּשַּׁבָּת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
שְׁלֹשָׁה טַרְפְּעִיקִין. <תורפייקין>

מסכת כתובות פרק ה משנה ח

יא

הַמַּשְׂרֶה אֶת אִשְׁתּוֹ עַל יְדֵי שָׁלִישׁ,

לֹא יִפְחֹת לָהּ מִקַּבַּיִם חִטִּים,
וּמֵאַרְבַּעַת קַבִּין שְׂעוֹרִים.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
לֹא פָסַק שְׂעוֹרִין אֶלָּא רְבִּי יִשְׁמָעֵאל,
שֶׁהָיָה סָמוּךְ לֶאֱדוֹם.

יב
נוֹתֵן לָהּ חֲצִי קַב קִטְנִית,
וַחֲצִי לֹג שֶׁמֶן,
וְקַב גְּרוֹגְרוֹת אוֹ מָנֶה דְבֵלָה.
וְאִם אֵין לוֹ,
פּוֹסֵק לְעֻמָּתָן פֵּרוֹת מִמָּקוֹם אַחֵר.
נוֹתֵן לָהּ מִטָּה וּמַפָּץ,
אִם אֵין לוֹ מַפָּץ, מַחְצֶלֶת.
נוֹתֵן לָהּ כַּפָּה לְרֹאשָׁהּ,
וַחֲגוֹר לְמָתְנֶיהָ, <וְחָגוֹר>
וּמִנְעָל מִמּוֹעֵד לְמוֹעֵד,
וְכֵלִים שֶׁלַּחֲמִשִּׁים זוּז מִשָּׁנָה לְשָׁנָה.
אֵינוּ נוֹתֵן לָהּ לֹא חֲדָשִׁים בִּימוֹת הַחַמָּה,
וְלֹא שְׁחָקִים בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים,
אֶלָּא נוֹתֵן לָהּ כֵּלִים שֶׁלַּחֲמִשִּׁים זוּז בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים,
וְהִיא מִתְכַּסָּה בִבְלָיוֹתֵיהֶן בִּימוֹת הַחַמָּה,
וְהַשְּׁחָקִים שֶׁלָּהּ.

מסכת כתובות פרק ה משנה ט
יג
נוֹתֵן לָהּ מָעָה כֶסֶף לִצְרָכֶיהָ,
וְהִיא אוֹכֶלֶת עִמּוֹ מִלֵּילֵי שַׁבָּת לְלֵילֵי שַׁבָּת.
וְאִם אֵינוּ נוֹתֵן לָהּ מָעָה כֶסֶף לִצְרָכֶיהָ,
מַעֲשֵׂה יָדֶיהָ שֶׁלָּהּ.
וּמָה הִיא עוֹשָׂה לוֹ?
מִשְׁקַל חָמֵשׁ סְלָעִים שְׁתִי בִיהוּדָה,
שֶׁהֵן עֶשֶׂר סְלָעִים בַּגָּלִיל.
אוֹ מִשְׁקַל עֶשֶׂר סְלָעִים עֵרֶב בִּיהוּדָה,
שֶׁהֵן עֶשְׂרִים סְלָעִים בַּגָּלִיל.
וְאִם הָיְתָה מְנִיקָה,
פּוֹחֲתִין לָהּ מִמַּעֲשֵׂה יָדֶיהָ,
וּמוֹסִיפִין לָהּ עַל מְזוֹנוֹתֶיהָ.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּעָנִי שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל,
אֲבָל בִּמְכֻבָּד, הַכֹּל לְפִי כְבוֹדוֹ.

פרק ו

מסכת כתובות פרק ו משנה א

א

מְצִיאַת הָאִשָּׁה, וּמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ, שֶׁלְּבַעְלָהּ.
וִיוֹרְשָׁתָהּ, וְאוֹכֵל פֵּרוֹת בְּחַיֶּיהָ.
בָּשְׁתָּהּ וּפְגָמָהּ, שֶׁלָּהּ.
רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר:
בִּזְמַן שֶׁבַּסֵּתֶר, לָהּ שְׁנֵי חֲלָקִים וְלוֹ אֶחָד,
וּבִזְמַן שֶׁבַּגָּלוּי, לוֹ שְׁנֵי חֲלָקִים וְלָהּ אֶחָד.
שֶׁלּוֹ, נוֹתְנִין לוֹ מִיָּד,
וְשֶׁלָּהּ, יִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע,
וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.

מסכת כתובות פרק ו משנה ב

ב

הַפּוֹסֵק מָעוֹת לַחֲתָנוֹ, וּמֵת חֲתָנוֹ,
אָמְרוּ חֲכָמִים:
יָכוֹל הוּא שֶׁיֹּאמַר:
לְאָחִיךָ הָיִיתִי רוֹצֶה לִתֵּן,
וְלָךְ אִי אֶפְשִׁי לִתֵּן.

מסכת כתובות פרק ו משנה ג

ג

פָּסְקָה לְהַכְנִיס לוֹ אֶלֶף דִּינָר,
וְהוּא פוֹסֵק כְּנֶגְדָּן חֲמִשָּׁה עָשָׂר מָנֶה.
כְּנֶגֶד הַשּׁוּם, הוּא פוֹסֵק פָּחוֹת חֹמֶשׁ.
שׁוּם בְּמָנֶה, וְשָׁוֶה מָנֶה, אֵין לוֹ אֶלָּא מָנֶה.
שׁוּם בְּמָנֶה, נוֹתֶנֶת שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד דֵּינָר.
אַרְבַּע מֵאוֹת, הוּא נוֹתֵן חֲמֵשׁ מֵאוֹת.
וּכְשֶׁהֶחָתָן פּוֹסֵק, הוּא פוֹסֵק פָּחוֹת חֹמֶשׁ.

מסכת כתובות פרק ו משנה ד

ד

פָּסְקָה לְהַכְנִיס לוֹ כְסָפִים,
סַלְעוֹ וְנַעֲשֵׂית שִׁשָּׁה דֵינָרִין.
הֶחָתָן מְקַבֵּל עָלָיו עֲשָׂרָה דִינָרִין וְקֻפָּה לְכָל מָנֶה.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:

הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה.

מסכת כתובות פרק ו משנה ה

ה

הַמַּשִּׂיא אֶת בִּתּוֹ סְתָם,
לֹא יִפְחֹת לָהּ מֵחֲמִשִּׁים זוּז.
פָּסַק לְהַכְנִיסָהּ עֲרֻמָּה,
לֹא יֹאמַר הַבַּעַל:
'כְּשֶׁתָּבֹא לְבֵיתִי, אֲכַסֶּה בִּכְסוּתִי,
אֶלָּא מְכַסֶּה וְעוֹדָהּ בְּבֵית אָבִיהָ.
וְכֵן הַמַּשִּׂיאִין אֶת הַיְתוֹמָה,
לֹא יִפְחֲתוּ לָהּ מֵחֲמִשִּׁים זוּז.
וְאִם יֵשׁ בַּכִּיס,
מְפַרְנְסִין אוֹתָהּ לְפִי כְבוֹדָהּ.

מסכת כתובות פרק ו משנה ו

ו

יְתוֹמָה שֶׁהִשִּׂיאַתָּה אִמָּהּ וְאַחֶיהָ,
וְכָתְבוּ לָהּ מֵאָה וַחֲמִשִּׁים זוּז,
יְכוֹלָה הִיא מִשֶּׁתַּגְדִּיל
לְהוֹצִיא מִיָּדָן מַה שֶּׁרָאוּי לְהִנָּתֵן לָהּ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הִשִּׂיאוּ הַבַּת הָרִאשׁוֹנָה,
יִנָּתֵן לַשְּׁנִיָּה כְּדֶרֶךְ שֶׁנִּתַּן לָרִאשׁוֹנָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
פְּעָמִים שֶׁאָדָם עָנִי וּמַעְשִׁיר,
אוֹ עָשִׁיר וּמַעֲנִי.
אֶלָּא שָׁמִין אֶת הַנְּכָסִים וְנוֹתְנִין לָהּ.

מסכת כתובות פרק ו משנה ז

ז

הַמַּשְׁלִישׁ מָעוֹת לְבִתּוֹ, וְהִיא אוֹמֶרֶת:
'נֶאֱמָן בַּעְלִי עָלַי',
יַעֲשֶׂה שָׁלִישׁ מַה שֶּׁהֻשְׁלַשׁ בְּיָדוֹ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
וְכִי אֵינָהּ אֶלָּא שָׂדֶה, וְהִיא רוֹצָה לְמָכְרָהּ,
וַהֲרֵי הִיא מְכוּרָה מֵעַכְשָׁיו?
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? בִּגְדוֹלָה.
אֲבָל בִּקְטַנָּה, אֵין מַעֲשֵׂה קְטַנָּה כְלוּם.

פרק ז

מסכת כתובות פרק ז משנה א

א

הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ מִלֵּהָנוֹת לוֹ,
עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם, יַעֲמִיד פַּרְנָס.
יָתֵר מִכֵּן, יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּיִשְׂרָאֵל,
חֹדֶשׁ אֶחָד, יְקַיֵּם, וּשְׁנַיִם, יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.
וּבְכֹהֲנוֹת,
שְׁנַיִם, יְקַיֵּם, וּשְׁלֹשָׁה, יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.

מסכת כתובות פרק ז משנה ב

ב

הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שֶׁלֹּא תִטְעֹם אֶחָד מִכָּל הַפֵּרוֹת,
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּיִשְׂרָאֵל,
יוֹם אֶחָד, יְקַיֵּם, וּשְׁנַיִם, יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.
וּבְכֹהֲנוֹת,
שְׁנַיִם, יְקַיֵּם, וּשְׁלֹשָׁה, יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.

מסכת כתובות פרק ז משנה ג

ג

הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שֶׁלֹּא תִתְקַשֵּׁט בְּאֶחָד מִכָּל הַמִּינִים,
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בָּעֲנִיּוֹת, שֶׁלֹּא נָתַן קִצְבָה,
וּבָעֲשִׁירוֹת, שְׁלֹשִׁים יוֹם.

מסכת כתובות פרק ז משנה ד

ד

הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שֶׁלֹּא תֵלֵךְ לְבֵית אָבִיהָ,
בִּזְמַן שֶׁהֵן עִמָּהּ בָּעִיר,
חֹדֶשׁ אֶחָד, יְקַיֵּם, וּשְׁנַיִם, יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.
בִּזְמַן שֶׁהֵן בְּעִיר אַחֶרֶת,
רֶגֶל אֶחָד, יְקַיֵּם, וּשְׁנַיִם, יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.

מסכת כתובות פרק ז משנה ה

ה

הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שֶׁלֹּא תֵלֵךְ לְבֵית הָאֵבֶל,
אוֹ לְבֵית הַמִּשְׁתֶּה,
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה, מִפְּנֵי שֶׁנָּעַל בְּפָנֶיהָ.
אִם הָיָה טוֹעֵן 'מִשּׁוּם דָּבָר אַחֵר',
רַשַּׁי.
אָמַר לָהּ:
'עַל מְנָת שֶׁתֹּאמְרִי לְאִישׁ פְּלוֹנִי מַה שֶּׁאָמַרְתְּ לִי',
אוֹ 'מַה שֶּׁאָמַרְתִּי לִיךְ',
אוֹ שֶׁתְּהֵא מְמַלְּאָה וּמְעָרָה לָאַשְׁפָּה, <לאשפות>
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.

מסכת כתובות פרק ז משנה ו

ו

וְאֵלּוּ יוֹצְאוֹת שֶׁלֹּא בִכְתֻבָּה:
הָעוֹבֶרֶת עַל דַּת מֹשֶׁה וִיהוּדִים.
אֵי זוֹ הִיא דַּת מֹשֶׁה?
מַאֲכִילַתּוּ שֶׁאֵינוּ מְעֻשָּׂר,
וּמְשַׁמְּשַׁתּוּ נִדָּה,
וְלֹא קוֹצָה לָהּ חַלָּה,
וְנוֹדֶרֶת וְאֵינָהּ מְקַיֶּמֶת.
וְאֵי זוֹ הִיא דַּת יְהוּדִים?
יוֹצְאָה וְרֹאשָׁהּ פָּרוּעַ,
וְטוֹוָה בַשּׁוּק,
וּמְדַבֶּרֶת עִם כָּל אָדָם.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
אַף הַמְקַלֶּלֶת יוֹלְדָיו בְּפָנָיו.
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
אַף הַקּוֹלָנִית.
אֵי זוֹ הִיא קוֹלָנִית?
כָּל שֶׁהִיא מְדַבֶּרֶת בְּתוֹךְ בֵּיתָהּ,
וּשְׁכֵנֶיהָ שׁוֹמְעִין אֶת קוֹלָהּ.

מסכת כתובות פרק ז משנה ז

ז

הַמְקַדֵּשׁ אֶת הָאִשָּׁה עַל מְנָת שֶׁאֵין עָלֶיהָ נְדָרִים,
וְנִמְצְאוּ עָלֶיהָ נְדָרִים,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
כְּנָסָהּ סְתָם, וְנִמְצְאוּ עָלֶיהָ נְדָרִים,
תֵּצֵא שֶׁלֹּא בִכְתֻבָּה.

עַל מְנָת שֶׁאֵין בָּהּ מוּמִין,
וְנִמְצְאוּ בָהּ מוּמִין,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
כְּנָסָהּ סְתָם, וְנִמְצְאוּ בָהּ מוּמִין,
תֵּצֵא שֶׁלֹּא בִכְתֻבָּה,
שֶׁכָּל הַמּוּמִין פּוֹסְלִין בַּכֹּהֲנִים,
וּפוֹסְלִין בַּנָּשִׁים.

מסכת כתובות פרק ז משנה ח

ח

הָיוּ בָהּ מוּמִין וְעוֹדָהּ בְּבֵית אָבִיהָ,
הָאָב צָרִיךְ לְהָבִיא רְאָיָה,
שֶׁמִּשֶּׁנִּתְאָרְסָה הָיוּ בָהּ מוּמִין אֵלּוּ,
וְנִסְתַּחְפָה שָׂדֵהוּ.
נִכְנְסָה לִרְשׁוּת הַבַּעַל,
הַבַּעַל צָרִיךְ לְהָבִיא רְאָיָה,
שֶׁעַד שֶׁלֹּא תִתְאָרֵס נוֹלְדוּ לָהּ מוּמִין אֵלּוּ,
וְהָיָה מִקָּחוֹ מִקַּח טָעוּת.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּמוּמִין שֶׁבַּסֵּתֶר,
אֲבָל בְּמוּמִין שֶׁבַּגָּלוּי, אֵינוֹ יָכוֹל לִטְעוֹן.
אִם יֵשׁ עִמּוֹ מֶרְחָץ בְּאוֹתָהּ הָעִיר,
אַף בְּמוּמִין שֶׁבַּסֵּתֶר אֵינוֹ יָכוֹל לִטְעוֹן,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא בוֹדְקָהּ בִּקְרוֹבוֹתָיו.

מסכת כתובות פרק ז משנה ט

ט

הָאִישׁ שֶׁנּוֹלְדוּ לוֹ מוּמִין,
אֵין כּוֹפִין אוֹתוֹ לְהוֹצִיא.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּמוּמִין קְטַנִּים, אֲבָל בִּגְדוֹלִים,
כּוֹפִין אוֹתוֹ לְהוֹצִיא.

מסכת כתובות פרק ז משנה י

י

אֵלּוּ שֶׁכּוֹפִין אוֹתָן לְהוֹצִיא:
מֻכֵּה שְׁחִין, וּבַעַל פּוֹלִיפּוֹס,
וְהַמְקַמֵּץ, וְצוֹרֵף הַנְּחֹשֶׁת, וְהַבֻּרְסִי,

בֵּין שֶׁהָיוּ כֵן עַד שֶׁלֹּא נִשֵּׂאת,
וּבֵין מִשֶּׁנִּשֵּׂאת לָמְדוּ.
וְעַל כֻּלָּן אָמַר רַבִּי מֵאִיר:
אַף עַל פִּי שֶׁהִתְנָה עִמָּהּ,
יְכוֹלָה הִיא שֶׁתֹּאמַר:
'סְבוּרָה הָיִיתִי שֶׁאֲנִי יְכוֹלָה לְקַבֵּל,
וְעַכְשָׁיו אֵינִי יְכוֹלָה לְקַבֵּל.'
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מְקַבֶּלֶת הִיא עַל כָּרְחָהּ,
חוּץ מִמֻּכֵּה שְׁחִין, מִפְּנֵי שֶׁהִיא מְמַקַּתּוּ.
מַעֲשֶׂה בְצַיְדָּן בְּבֻרְסִי שֶׁמֵּת,
וְהָיָה לוֹ אָח בֻּרְסִי,
אָמְרוּ חֲכָמִים:
יְכוֹלָה הִיא שֶׁתֹּאמַר:
'לְאָחִיךָ הָיִיתִי יְכוֹלָה לְקַבֵּל,
וְלָךְ אֵינִי יְכוֹלָה לְקַבֵּל.'

פרק ח

מסכת כתובות פרק ח משנה א

א

הָאִשָּׁה שֶׁנָּפְלוּ לָהּ נְכָסִים עַד שֶׁלֹּא תִתְאָרֵס,
מוֹדִים בֵּית שַׁמַּי לְבֵית הִלֵּל
שֶׁהִיא מוֹכֶרֶת וְנוֹתֶנֶת, וְקַיָּם.
נָפְלוּ לָהּ מִשֶּׁנִּתְאָרְסָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תִּמְכֹּר.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא תִמְכֹּר.
וְאֵלּוּ וָאֵלּוּ מוֹדִין,
שֶׁאִם מָכְרָה וְנָתְנָה, קַיָּם.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
אָמְרוּ לִפְנֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
הוֹאִיל וְזָכָה בָאִשָּׁה, לֹא זָכָה בַנְּכָסִים?
אָמַר לָהֶם:
בַּחֲדָשִׁים אָנוּ בוֹשִׁים,
אֶלָּא שֶׁאַתֶּם מְגַלְגְּלִין עָלֵינוּ אֶת הַיְשָׁנִים.

ב

נָפְלוּ לָהּ מִשֶּׁנִּשֵּׂאת,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מוֹדִין,
שֶׁאִם מָכְרָה וְנָתְנָה,
שֶׁיּוֹצִיא הַבַּעַל מִיַּד הַלָּקוֹחוֹת.
עַד שֶׁלֹּא נִשֵּׂאת, וְנִשֵּׂאת,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אִם מָכְרָה וְנָתְנָה, קַיָּם.
אָמַר רִבִּי חֲנִינָא בֶּן עֲקִיבָה:
אָמְרוּ לִפְנֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
הוֹאִיל וְזָכָה בָאִשָּׁה, לֹא זָכָה בַנְּכָסִים?
אָמַר לָהֶן:
בַּחֲדָשִׁים אָנוּ בוֹשִׁים,
אֶלָּא שֶׁאַתֶּם מְגַלְגְּלִין עָלֵינוּ אֶת הַיְשָׁנִים.

מסכת כתובות פרק ח משנה ב
ג
רִבִּי שִׁמְעוֹן חוֹלֵק בֵּין נְכָסִים לִנְכָסִים:
הַנְּכָסִים הַיְדוּעִים לַבַּעַל, לֹא תִמְכֹּר,
שֶׁאִם מָכְרָה וְנָתְנָה, בָּטֵל;
וְשֶׁאֵינָן יְדוּעִים לַבַּעַל, לֹא תִמְכֹּר,
וְאִם מָכְרָה וְנָתְנָה, קַיָּם.

מסכת כתובות פרק ח משנה ג
ד
נָפְלוּ לָהּ כְּסָפִים,
יִלָּקַח בָּהֶם קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.
פֵּרוֹת הַתְּלוּשִׁין מִן הַקַּרְקַע,
יִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.
פֵּרוֹת הַמְחֻבָּרִין לַקַּרְקַע,
אָמַר רִבִּי מֵאִיר:
שָׁמִין אוֹתָם כַּמָּה הֵן יָפִין בַּפֵּרוֹת,
וְכַמָּה הֵן יָפִין בְּלֹא פֵּרוֹת,
וְהַמּוֹתָר, יִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
פֵּרוֹת הַמְחֻבָּרִין לַקַּרְקַע, שֶׁלּוֹ,
תְּלוּשִׁין מִן הַקַּרְקַע, שֶׁלָּהּ,
יִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.

מסכת כתובות פרק ח משנה ד
ה
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:

מְקוֹם שֶׁיִּפָּה כֹּחוֹ בִּכְנִיסָתָהּ,
הוּרַע כֹּחוֹ בִּיצִיאָתָהּ;
מְקוֹם שֶׁהוּרַע כֹּחוֹ בִּכְנִיסָתָהּ,
יִפָּה כֹּחוֹ בִּיצִיאָתָהּ:
פֵּרוֹת הַמְחֻבָּרִין לַקַּרְקַע,
בִּכְנִיסָתָהּ שֶׁלּוֹ, וּבִיצִיאָתָהּ שֶׁלָּהּ;
וּתְלוּשִׁין מִן הַקַּרְקַע,
בִּכְנִיסָתָהּ שֶׁלָּהּ, וּבִיצִיאָתָהּ שֶׁלּוֹ.

מסכת כתובות פרק ח משנה ה
ו
נָפְלוּ לָהּ עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת,
הַזְּקֵנִים יִמָּכְרוּ,
וְיִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא תִמְכֹּר, מִפְּנֵי שֶׁהֵן כְּבוֹד בֵּית אָבִיהָ.
נָפְלוּ לָהּ זֵיתִים וּגְפָנִים,
הַזְּקֵנִים יִמָּכְרוּ לָעֵצִים,
וְיִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא תִמְכֹּר, מִפְּנֵי שֶׁהֵן שְׁבַח בֵּית אָבִיהָ.

ח
הַמּוֹצִיא יְצִיאוֹת עַל נִכְסֵי אִשְׁתּוֹ,
הוֹצִיא הַרְבֵּה וְאָכַל קִמְעָה,
הוֹצִיא קִמְעָה וְאָכַל הַרְבֵּה,
מַה שֶּׁהוֹצִיא, הוֹצִיא, וּמַה שֶּׁאָכַל, אָכַל.
הוֹצִיא וְלֹא אָכַל,
יִשָּׁבַע כַּמָּה הוֹצִיא וְיִטֹּל.

מסכת כתובות פרק ח משנה ו
ט
שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁנָּפְלוּ לָהּ נְכָסִים,
מוֹדִין בֵּית שַׁמַּי וּבֵית הִלֵּל,
שֶׁהִיא מוֹכֶרֶת וְנוֹתֶנֶת, וְקַיָּם.
מֵתָה,
מַה יַּעֲשֶׂה בִכְתֻבָּתָהּ וּבִנְכָסִים הַנִּכְנָסִין וְהַיּוֹצְאִין עִמָּהּ?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחֲלֹקוּ יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל עִם יוֹרְשֵׁי הָאָב.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
נְכָסִים כְּחֶזְקָתָן,

וּכְתֻבָּה בְּחֶזְקַת יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל,
נְכָסִין הַנִּכְנָסִין וְהַיּוֹצְאִין עִמָּהּ בְּחֶזְקַת יוֹרְשֵׁי הָאָב.

מסכת כתובות פרק ח משנה ז
י
הִנִּיחַ אָחִיו מָעוֹת,
יִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.
פֵּרוֹת הַתְּלוּשִׁין מִן הַקַּרְקַע,
יִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.
הַמְחֻבָּרִים לַקַּרְקַע,
אָמַר רַבִּי מֵאִיר:
שָׁמִין אוֹתָן כַּמָּה הֵן יָפִין בַּפֵּרוֹת,
וְכַמָּה הֵן יָפִין בְּלֹא פֵּרוֹת,
וְהַמּוֹתָר,
יִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַמְחֻבָּרִים לַקַּרְקַע, שֶׁלּוֹ,
וּתְלוּשִׁין מִן הַקַּרְקַע, כָּל הַקּוֹדֵם בָּהֶן זָכָה;
קָדַם הוּא, זָכָה,
קָדְמָה הִיא,
יִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.
כְּנָסָהּ,
הֲרֵי הִיא כְּאִשְׁתּוֹ לְכָל דָּבָר,
וּבִלְבַד שֶׁתְּהֵא כְתֻבָּתָהּ עַל נִכְסֵי בַעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן.

מסכת כתובות פרק ח משנה ח
יא
לֹא יֹאמַר לָהּ:
'הֲרֵי כְתֻבָּתֵיךְ מֻנַּחַת עַל הַשֻּׁלְחָן',
אֶלָּא כָל נְכָסָיו אַחְרָיִין לִכְתֻבָּתָהּ.
וְכֵן לֹא יֹאמַר אָדָם לְאִשְׁתּוֹ:
'הֲרֵי כְתֻבָּתֵיךְ מֻנַּחַת עַל הַשֻּׁלְחָן',
אֶלָּא 'כָל נְכָסַי אַחְרָיִין לִכְתֻבָּתֵיךְ'.
גֵּרְשָׁהּ,
אֵין לָהּ אֶלָּא כְתֻבָּתָהּ.
הֶחֱזִירָהּ,
הֲרֵי הִיא כְּכָל הַנָּשִׁים, וְאֵין לָהּ אֶלָּא כְתֻבָּתָהּ.

פרק ט

מסכת כתובות פרק ט משנה א

א

הַכּוֹתֵב לְאִשְׁתּוֹ:
'דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי בִנְכָסַיִךְ',
הֲרֵי זֶה אוֹכֵל פֵּרוֹת בְּחַיֶּיהָ,
וְאִם מֵתָה, יוֹרְשָׁהּ.
וְאִם כֵּן, לָמָּה כָתַב:
'דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי בִנְכָסַיִךְ'?
שֶׁאִם מָכְרָה וְנָתְנָה, קַיָּם.
כָּתַב לָהּ:
'דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי בִנְכָסַיִךְ וּבְפֵרוֹתֵיהֶם',
אֵינוּ אוֹכֵל פֵּרוֹת בְּחַיֶּיהָ,
וְאִם מֵתָה, יוֹרְשָׁהּ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם הוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת, עַד שֶׁיִּכְתֹּב לָהּ:
'דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי בִנְכָסַיִךְ,
וּבְפֵרוֹתֵיהֶן וּבְפֵרֵי פֵרוֹתֵיהֶם עַד לְעוֹלָם'.
כָּתַב לָהּ:
'דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי בִנְכָסַיִךְ,
וּבְפֵרוֹתֵיהֶן וּבְפֵרֵי פֵרוֹתֵיהֶן, בְּחַיַּיִךְ וּבְמוֹתֵךְ',
אֵינוּ אוֹכֵל פֵּרוֹת בְּחַיֶּיהָ,
וְאִם מֵתָה, אֵינוּ יוֹרְשָׁהּ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אִם מֵתָה, יִירָשֶׁנָּה,
שֶׁהִתְנָה עַל הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה;
שֶׁכָּל הַמַּתְנֶה עַל הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה,
תְּנָאוֹ בָטֵל.

מסכת כתובות פרק ט משנה ב

ב

מִי שֶׁמֵּת, וְהִנִּיחַ אִשָּׁה וּבַעֲלֵי חוֹב וְיוֹרְשִׁים,
וְהָיָה לוֹ פִקָּדוֹן אוֹ מַלְוָה בְיַד אֲחֵרִים,
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
יִנָּתְנוּ לְכוֹשֵׁל שֶׁבָּהֶן.
וּרְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין רַחֲמִים בַּדִּין, אֶלָּא יִנָּתְנוּ לַיּוֹרְשִׁים;
שֶׁכֻּלָּם צְרִיכִין שְׁבוּעָה,
וְאֵין הַיּוֹרְשִׁין צְרִיכִין שְׁבוּעָה.

מסכת כתובות פרק ט משנה ג

ג
הִנִּיחַ פֵּרוֹת תְּלוּשִׁין מִן הַקַּרְקַע,
כָּל הַקּוֹדֵם בָּהֶן זָכָה.
זָכַת הָאִשָּׁה יוֹתֵר עַל כְּתֻבָּתָהּ,
וּבַעַל חוֹב יוֹתֵר עַל חוֹבוֹ,
וְהַמּוֹתָר,
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
יִנָּתְנוּ לְכוֹשֵׁל שֶׁבָּהֶן.
וּרַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין מְרַחֲמִין בַּדִּין,
אֶלָּא יִנָּתְנוּ לַיּוֹרְשִׁין.
שֶׁכֻּלָּם צְרִיכִין שְׁבוּעָה,
וְאֵין הַיּוֹרְשִׁין צְרִיכִין שְׁבוּעָה.

מסכת כתובות פרק ט משנה ד
ד
הַמּוֹשִׁיב אִשְׁתּוֹ חַנְוָנִית,
אוֹ שֶׁמִּנָּהּ אַפִּיטְרוֹפּוֹס,
הֲרֵי זֶה מַשְׁבִּיעָהּ כָּל זְמַן שֶׁיִּרְצֶה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ עַל פִּלְכָּהּ וְעַל עִיסָּתָהּ.

מסכת כתובות פרק ט משנה ה
ה
כָּתַב לָהּ:
'נֶדֶר וּשְׁבוּעָה אֵין לִי עָלַיִךְ',
אֵינוּ יָכוֹל לְהַשְׁבִּיעָהּ,
אֲבָל מַשְׁבִּיעַ הוּא אֶת יוֹרְשֶׁיהָ וְאֶת הַבָּאִים בִּרְשׁוּתָהּ.
'נֶדֶר וּשְׁבוּעָה אֵין לִי עָלַיִךְ וְעַל יוֹרְשַׁיִךְ,
וְעַל הַבָּאִים בִּרְשׁוּתֵיךְ',
אֵינוּ יָכוֹל לְהַשְׁבִּיעַ לֹא אוֹתָהּ,
וְלֹא אֶת יוֹרְשֶׁיהָ, וְלֹא אֶת הַבָּאִים בִּרְשׁוּתָהּ.
אֲבָל יוֹרְשָׁיו מַשְׁבִּיעִין אוֹתָהּ,
וְאֶת יוֹרְשֶׁיהָ, וְאֶת הַבָּאִים בִּרְשׁוּתָהּ.

ו
'נֶדֶר וּשְׁבוּעָה אֵין לִי,
[וְלֹא] לְיוֹרְשַׁי, וְלֹא לַבָּאִים בִּרְשׁוּתִי, <וּלְיוֹרְשַׁי>
עָלַיִךְ, וְעַל יוֹרְשַׁיִךְ, וְעַל הַבָּאִים בִּרְשׁוּתֵיךְ',
לֹא הוּא, וְלֹא יוֹרְשָׁיו, וְלֹא הַבָּאִים בִּרְשׁוּתוֹ,
מַשְׁבִּיעִין אוֹתָהּ,

וְאֶת יוֹרְשֶׁיהָ, וְאֶת הַבָּאִים בִּרְשׁוּתָהּ.

מסכת כתובות פרק ט משנה ו

ז

הָלְכָה מִקֶּבֶר בַּעְלָהּ לְבֵית אָבִיהָ,
אוֹ שֶׁחָזְרָה לְבֵית חָמִיהָ,
וְלֹא עָשַׂת אַפִּיטְרוֹפָּא,
אֵין הַיּוֹרְשִׁין מַשְׁבִּיעִין אוֹתָהּ.
אִם עָשַׂת אַפִּיטְרוֹפָּא,
מַשְׁבִּיעִין אוֹתָהּ לֶעָתִיד לָבֹא,
וְאֵין מַשְׁבִּיעִים אוֹתָהּ לְשֶׁעָבַר.

מסכת כתובות פרק ט משנה ז

ח

הַפּוֹגֶמֶת כְּתֻבָּתָהּ,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
וְעֵד אֶחָד מְעִידָהּ שֶׁהִיא פְרוּעָה,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
מִנְּכָסִים הַמְּשֻׁעְבָּדִין, וּמִנִּכְסֵי יְתוֹמִים,
וְהַנִּפְרַעַת שֶׁלֹּא בְפָנָיו,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.

מסכת כתובות פרק ט משנה ח

ט

הַפּוֹגֶמֶת כְּתֻבָּתָהּ, כֵּיצַד?
הָיְתָה כְתֻבָּתָהּ אֶלֶף זוּז,
אָמַר לָהּ:
'הִתְקַבַּלְתְּ כְּתֻבָּתֵיךְ',
וְהִיא אוֹמֶרֶת:
'לֹא הִתְקַבַּלְתִּי אֶלָּא מָנֶה',
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
וְעֵד אֶחָד מְעִידָהּ שֶׁהִיא פְרוּעָה, כֵּיצַד?
אָמַר לָהּ:
'הִתְקַבַּלְתְּ כְּתֻבָּתֵיךְ',
וְהִיא אוֹמֶרֶת:
'לֹא הִתְקַבַּלְתִּי',
וְעֵד אֶחָד מְעִידָהּ שֶׁהִיא פְרוּעָה,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
מִנְּכָסִים מְשֻׁעְבָּדִים כֵּיצַד?
מָכַר נְכָסָיו לַאֲחֵרִים, <מָכְרָה>
וְהִיא נִפְרַעַת מִן הַלָּקוֹחוֹת,

לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
מִנִּכְסֵי יְתוֹמִים כֵּיצַד?
מֵת וְהִנִּיחַ נְכָסָיו לִיתוֹמִין,
נִפְרַעַת מִן הַיְתוֹמִין,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
וְשֶׁלֹּא בְּפָנָיו כֵּיצַד?
הָלַךְ לוֹ לִמְדִינַת הַיָּם,
וְהִיא נִפְרַעַת שֶׁלֹּא בְפָנָיו,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל זְמַן שֶׁהִיא תוֹבַעַת כְּתֻבָּתָהּ,
הַיּוֹרְשִׁין מַשְׁבִּיעִין אוֹתָהּ;
אִם אֵינָהּ תּוֹבַעַת כְּתֻבָּתָהּ,
אֵין הַיּוֹרְשִׁין מַשְׁבִּיעִין אוֹתָהּ.

מסכת כתובות פרק ט משנה ט
י
הוֹצִיאָה גֵט, וְאֵין עִמּוֹ כְתֻבָּה,
גּוֹבָה כְתֻבָּתָהּ;
כְּתֻבָּה, וְאֵין עִמָּהּ גֵּט,
הִיא אוֹמֶרֶת:
'אָבַד גִּטִּי',
וְהוּא אוֹמֵר:
'אָבַד שׁוֹבָרִי',
וְכֵן בַּעַל חוֹב שֶׁהוֹצִיא שְׁטָר חוֹב,
וְאֵין עִמּוֹ פְּרוֹזְבוֹל,
הֲרֵי אֵלּוּ לֹא יִפָּרְעוּ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
מִן הַסַּכָּנָה וְהֵילָךְ,
גּוֹבָה שֶׁלֹּא בַגֵּט,
וּבַעַל הָאִשָּׁה חוֹב גּוֹבֶה שֶׁלֹּא בִפְרוֹזְבוֹל.

יא
שְׁנֵי גִטִּין וּשְׁתֵּי כְתֻבּוֹת,
גּוֹבָה שְׁתֵּי כְתֻבּוֹת;
שְׁתֵּי כְתֻבּוֹת וְגֵט, אוֹ כְתֻבָּה וּשְׁנֵי גִטִּין,
אוֹ כְתֻבָּה וְגֵט וּמִיתָה, <וּמֵיתָה>
אֵינָהּ גּוֹבָה אֶלָּא כְתֻבָּה אַחַת.
הַמְגָרֵשׁ אֶת הָאִשָּׁה וְהֶחֱזִירָהּ,
עַל מְנָת כְּתֻבָּתָהּ הָרִאשׁוֹנָה הֶחֱזִירָהּ.
קָטָן שֶׁהִשִּׂיאוֹ אָבִיו,

כְּתֻבָּתָהּ קַיֶּמֶת, שֶׁעַל מְנָת כֵּן קִיְּמָהּ.
גֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּר וְאִשְׁתּוֹ עִמּוֹ,
כְּתֻבָּתָהּ קַיֶּמֶת, שֶׁעַל מְנָת כֵּן קִיְּמָהּ.

פרק י

מסכת כתובות פרק י משנה א

א

מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי שְׁתֵּי נָשִׁים וּמֵת, <נְשׂוּאִי. וכך כולם>
הָרִאשׁוֹנָה קוֹדֶמֶת לַשְּׁנִיָּה,
יוֹרְשֵׁי הָרִאשׁוֹנָה קוֹדְמִין לְיוֹרְשֵׁי הַשְּׁנִיָּה.
נָשָׂא אֶת הָרִאשׁוֹנָה וּמֵתָה,
נָשָׂא אֶת הַשְּׁנִיָּה וּמֵת הוּא,
הַשְּׁנִיָּה וְיוֹרְשֶׁיהָ קוֹדְמִין לְיוֹרְשֵׁי הָרִאשׁוֹנָה.

מסכת כתובות פרק י משנה ב

ב

מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי שְׁתֵּי נָשִׁים, וּמֵתוּ,
אַחַר כָּךְ מֵת הוּא,
וְהַיְתוֹמִין מְבַקְשִׁין כְּתֻבַּת אִמָּן,
וְאֵין שָׁם אֶלָּא כְּדֵי שְׁתֵּי כְתֻבּוֹת, <אֶלָּא נוסף על ידי מגיה>
חוֹלְקִין בְּשָׁוֶה.
הָיָה שָׁם יוֹתֵר דֵּינָר,
אֵלּוּ נוֹטְלִין כְּתֻבַּת אִמָּן,
וְאֵלּוּ נוֹטְלִין כְּתֻבַּת אִמָּן.
וְאִם אָמְרוּ הַיְתוֹמִין:
'הֲרֵי אָנוּ מַעֲלִים עַל נִכְסֵי אָבִינוּ יוֹתֵר דֵּינָר', <יתר>
כְּדֵי שֶׁיִּטְּלוּ כְתֻבַּת אִמָּן,
אֵין שׁוֹמְעִין לָהֶם,
אֶלָּא שָׁמִין אֶת הַנְּכָסִים בְּבֵית דִּין.

מסכת כתובות פרק י משנה ג

ג

הָיוּ שָׁם נְכָסִין כְּבָרָאוּי, <נְכָסִין ~~שֶׁאֵין לָהֶם~~ כְּבָרָאוּי>
וְאֵינָן כְּבַמֻּחֲזָק,
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ שָׁם נְכָסִים שֶׁאֵין לָהֶם אַחְרָיוּת,
אֵינָן כְּלוּם,
עַד שֶׁיִּהְיוּ שָׁם נְכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אַחְרָיוּת,

יוֹתֵר עַל שְׁתֵּי כְתֻבּוֹת דִּינָר.

מסכת כתובות פרק י משנה ד

ד

מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי שָׁלוֹשׁ נָשִׁים, וּמֵת,
כְּתֻבָּתָהּ שֶׁלָּזוֹ מָנֶה, וְשֶׁלָּזוֹ מָאתַיִם,
וְשֶׁלָּזוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת,
וְאֵין שָׁם אֶלָּא מָנֶה,
חוֹלְקוֹת בְּשָׁוֶה.
הָיוּ שָׁם מָאתַיִם,
שֶׁלְּמָנֶה נוֹטֶלֶת חֲמִשִּׁים,
וְשֶׁלְּמָאתַיִם וְשֶׁלִּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת,
שְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה שֶׁלַּזָּהָב.
הָיוּ שָׁם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת,
שֶׁלְּמָנֶה נוֹטֶלֶת חֲמִשִּׁים,
וְשֶׁלְּמָאתַיִם מָנֶה,
וְשֶׁלִּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁשָּׁה שֶׁלַּזָּהָב.
וְכֵן שְׁלֹשָׁה שֶׁהֵטִילוּ לַכִּיס,
וְהוֹתִירוּ אוֹ פָּחָתוּ, כָּךְ הֵן חוֹלְקִין.

מסכת כתובות פרק י משנה ה

ה

מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי אַרְבַּע נָשִׁים, וּמֵת,
הָרִאשׁוֹנָה קוֹדֶמֶת לַשְּׁנִיָּה,
וּשְׁנִיָּה לַשְּׁלִישִׁית,
וּשְׁלִישִׁית לָרְבִיעִית.
הָרִאשׁוֹנָה נִשְׁבַּעַת לַשְּׁנִיָּה,
וְהַשְּׁנִיָּה לַשְּׁלִישִׁית,
וְהַשְּׁלִישִׁית לָרְבִיעִית,
וְהָרְבִיעִית נִפְרַעַת שֶׁלֹּא בִשְׁבוּעָה.
אָמַר בֶּן נַנָּס:
כֵּיצַד? וְכִי מִפְּנֵי שֶׁהִיא אַחֲרוֹנָה נִשְׂכָּרָה?
אַף הִיא לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
הָיוּ כֻלָּן יוֹצְאוֹת יוֹם אֶחָד,
כָּל הַקּוֹדֶמֶת אֶת חֲבֶרְתָּהּ אֲפִלּוּ שָׁעָה, זָכַת.
כָּךְ הָיוּ כוֹתְבִין בִּירוּשָׁלַיִם שָׁעוֹת.
וְהָיוּ כֻלָּן יוֹצְאוֹת שָׁעָה אַחַת.
אֵין שָׁם אֶלָּא מָנֶה, חוֹלְקוֹת בְּשָׁוֶה.

מסכת כתובות פרק י משנה ו

ו

מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי שְׁתֵּי נָשִׁים,
וּמָכַר אֶת שָׂדֵהוּ,
כָּתְבָה הָרִאשׁוֹנָה לַלּוֹקֵחַ:
'דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי עִמָּךְ',
הַשְּׁנִיָּה מוֹצִיאָה מִיַּד הַלּוֹקֵחַ,
וְהָרִאשׁוֹנָה מִיַּד הַשְּׁנִיָּה,
וְהַלּוֹקֵחַ מִיַּד הָרִאשׁוֹנָה,
וְחוֹזְרוֹת חֲלִילָה,
עַד שֶׁיַּעֲשׂוּ פְשָׁרָה בֵינֵיהֶן.
וְכֵן אִשָּׁה וְכֵן בַּעֲלַת חוֹב.

פרק יא

מסכת כתובות פרק יא משנה א

א
אַלְמָנָה נִזּוֹנֶת מִנִּכְסֵי יְתוֹמִין,
וּמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ שֶׁלָּהֶן,
וְאֵינָן חַיָּבִים בִּקְבוּרָתָהּ.
יוֹרְשֶׁיהָ הַיּוֹרְשִׁין כְּתֻבָּתָהּ,
חַיָּבִין בִּקְבוּרָתָהּ.

מסכת כתובות פרק יא משנה ב

ב
אַלְמָנָה, בֵּין מִן הָאֵרוּסִין וּבֵין מִן הַנִּשּׂוּאִין,
מוֹכֶרֶת שֶׁלֹּא בְּבֵית דִּין.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִן הַנִּשּׂוּאִין, מוֹכֶרֶת שֶׁלֹּא בְּבֵית דִּין,
מִן הָאֵרוּסִין, לֹא תִמְכֹּר אֶלָּא בְּבֵית דִּין,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהּ מְזוֹנוֹת,
וְכָל שֶׁאֵין לָהּ מְזוֹנוֹת,
לֹא תִמְכֹּר אֶלָּא בְּבֵית דִּין.

מסכת כתובות פרק יא משנה ג

ג
מָכְרָה כְתֻבָּתָהּ, אוֹ מִקְצָתָהּ,
מִשְׁכְּנַתָּהּ, אוֹ מִקְצָתָהּ,
נְתָנָהּ לְאַחֵר, אוֹ מִקְצָתָהּ,
לֹא תִמְכֹּר אֶת הַשְּׁאָר אֶלָּא בְּבֵית דִּין.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

מוֹכֶרֶת הִיא אֲפִלּוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים.
וּמוֹכֶרֶת לִמְזוֹנוֹת שֶׁלֹּא בְּבֵית דִּין, וְכוֹתֶבֶת:
'לִמְזוֹנוֹת מָכַרְתִּי'.
וּגְרוּשָׁה לֹא תִמְכֹּר אֶלָּא בְּבֵית דִּין.

מסכת כתובות פרק יא משנה ד
ד
אַלְמָנָה שֶׁהָיְתָה כְתֻבָּתָהּ מָאתַיִם,
מָכְרָה שָׁוֶה מָנֶה בְּמָאתַיִם,
אוֹ שָׁוֶה מָאתַיִם בְּמָנֶה,
נִתְקַבְּלָה כְתֻבָּתָהּ.
הָיְתָה כְתֻבָּתָהּ מָנֶה,
מָכְרָה שָׁוֶה מָנֶה וְדִינָר בְּמָנֶה,
מִכְרָהּ בָּטֵל.
אֲפִלּוּ הִיא אוֹמֶרֶת:
'אֲנִי אַחְזִיר דִּינָר לַיּוֹרְשִׁין',
מִכְרָהּ בָּטֵל.

ה
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לְעוֹלָם מִכְרָהּ קַיָּם,
עַד שֶׁיְּהֵא שָׁם כְּדֵי שֶׁתְּשַׁיֵּר
בַּשָּׂדֶה בֵּית תִּשְׁעָה קַבִּים,
וּבַגִּנָּה בֵּית חֲצִי קַב,
וּכְדִבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה, בֵּית רֹבַע.
הָיְתָה כְתֻבָּתָהּ אַרְבַּע מֵאוֹת,
וּמָכְרָה לָזֶה מָנֶה, וְלָזֶה מָנֶה,
וּלְאַחֲרוֹן יָפֶה מָנֶה וְדִינָר מָנֶה,
שֶׁלָּאַחֲרוֹן בָּטֵל, וְשֶׁלְּכֻלָּם, מִכְרָן קַיָּם.

מסכת כתובות פרק יא משנה ה
ו
שׁוּם הַדַּיָּנִים שֶׁפָּחַת שְׁתוּת אוֹ הוֹתִיר שְׁתוּת,
מִכְרָן בָּטֵל.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
אִם כֵּן, מַה כֹּחַ בֵּית דִּין יָפֶה?
אֶלָּא אִם עָשׂוּ אִגֶּרֶת בִּקֹּרֶת,
אֲפִלּוּ מָכְרוּ שָׁוֶה מָנֶה בְּמָאתַיִם,
אוֹ שָׁוֶה מָאתַיִם בְּמָנֶה,
מִכְרָן קַיָּם.

מסכת כתובות פרק יא משנה ו

ז

הַיְתוֹמָה וְהַשְּׁנִיָּה וְהָאַיְלוֹנִית,

אֵין לָהּ כְּתֻבָּה, וְלֹא פֵרוֹת, וְלֹא מְזוֹנוֹת, וְלֹא בְלָאוֹת.

אִם מִתְּחִלָּה נְטָלָהּ לְשֵׁם אַיְלוֹנִית,

יֶשׁ לָהּ כְּתֻבָּה.

אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,

גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,

מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,

בַּת יִשְׂרָאֵל לַמַּמְזֵר וְלַנָּתִין,

יֵשׁ לָהֶן כְּתֻבָּה.

פרק יב

מסכת כתובות פרק יב משנה א

א

הַנּוֹשֵׂא אֶת הָאִשָּׁה,

וּפָסְקָה עִמּוֹ שֶׁיְּהֵא זָן אֶת בִּתָּהּ חָמֵשׁ שָׁנִים,

חַיָּב לְזוּנָהּ חָמֵשׁ שָׁנִים.

נִשֵּׂאת לְאַחֵר,

וּפָסְקָה עִמּוֹ שֶׁיְּהֵא זָן אֶת בִּתָּהּ חָמֵשׁ שָׁנִים,

חַיָּב לְזוּנָהּ חָמֵשׁ שָׁנִים.

לֹא יֹאמַר הָרִאשׁוֹן:

'כְּשֶׁתָּבֹא לְבֵיתִי אֲזוּנָהּ',

אֶלָּא מוֹלִיךְ מְזוֹנוֹתֶיהָ לִמְקוֹם שֶׁהִיא אִמָּהּ.

וְכֵן לֹא יֹאמְרוּ שְׁנֵיהֶם:

'הֲרֵי אָנוּ זוֹנִין אוֹתָהּ כְּאַחַת',

אֶלָּא אֶחָד זָנָהּ,

וְאֶחָד נוֹתֵן לָהּ דְּמֵי מְזוֹנוֹתֶיהָ.

מסכת כתובות פרק יב משנה ב

ב

נִשֵּׂאת, הַבַּעַל חַיָּב בִּמְזוֹנוֹתֶיהָ,

וְהֵן נוֹתְנִין לָהּ דְּמֵי מְזוֹנוֹת.

מֵתוּ, בְּנוֹתֵיהֶן נִזּוֹנוֹת מִנְּכָסִים בְּנֵי חֹרִין, <בְּנוֹתָן>

וְהִיא נִזּוֹנֶת מִנְּכָסִים מְשֻׁעְבָּדִים,

מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּבַעֲלַת חוֹב.

הַפִּקְחִים הָיוּ כוֹתְבִין:

'עַל מְנָת שֶׁאֱהֵא זָן אֶת בִּתֵּךְ חָמֵשׁ שָׁנִים,

כָּל זְמַן שֶׁאַתְּ עִמִּי'.

מסכת כתובות פרק יב משנה ג

ג

אַלְמָנָה שֶׁאָמְרָה:
אֵי אֶפְשִׁי לָזוּז מִבֵּית בַּעֲלִי, <איפשי>
אֵין הַיּוֹרְשִׁין יְכוּלִין לוֹמַר לָהּ:
'לְכִי לְבֵית אָבִיךְ וְאָנוּ זָנִים אוֹתָךְ',
אֶלָּא זָנִין אוֹתָהּ בְּבֵית בַּעְלָהּ,
וְנוֹתְנִין לָהּ מָדוֹר לְפִי כְבוֹדָהּ.

ד

אָמְרָה:
'אֵי אֶפְשִׁי לָזוּז מִבֵּית אַבָּא',
יְכוּלִין הַיּוֹרְשִׁין לוֹמַר לָהּ:
'אִם אַתְּ אֶצְלֵנוּ, יֵשׁ לִיךְ מְזוֹנוֹת,
וְאִם אֵין אַתְּ אֶצְלֵנוּ, אֵין לִיךְ מְזוֹנוֹת'.
אִם הָיְתָה טוֹעֶנֶת:
'מִפְּנֵי שֶׁהִיא יַלְדָּה וְהֵן יְלָדִים',
זָנִים אוֹתָהּ וְהִיא בְּבֵית אָבִיהָ.

מסכת כתובות פרק יב משנה ד

ה

כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית אָבִיהָ,
גּוֹבָה כְתֻבָּתָהּ לְעוֹלָם,
וְכָל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית בַּעְלָהּ,
גּוֹבָה כְתֻבָּתָהּ עַד עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה,
שֶׁיֵּשׁ בְּעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה
שֶׁתַּעֲשֶׂה טוֹבָה כְנֶגֶד כְּתֻבָּתָהּ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר,
שֶׁאָמַר מִשּׁוּם רַבָּן גַּמְלִיאֵל.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית בַּעְלָהּ,
גּוֹבָה כְתֻבָּתָהּ לְעוֹלָם,
וְכָל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית אָבִיהָ,
גּוֹבָה כְתֻבָּתָהּ עַד עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה.
מֵתָה,
יוֹרְשֶׁיהָ מַזְכִּירִים כְּתֻבָּתָהּ עַד עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה.

פרק יג

מסכת כתובות פרק יג משנה א

א

שְׁנֵי דַיָּנֵי גְזֵלוֹת הָיוּ בִירוּשָׁלַיִם:
אַדְמוֹן, וְחָנָן בֶּן אֲבִשָׁלוֹם.
חָנָן אוֹמֵר שְׁנֵי דְבָרִים,
וְאַדְמוֹן אוֹמֵר שִׁבְעָה.
מִי שֶׁהָלַךְ לוֹ לִמְדִינַת הַיָּם,
וְאִשְׁתּוֹ תוֹבַעַת מְזוֹנוֹת,
חָנָן אוֹמֵר:
תִּשָּׁבַע בַּסּוֹף וְלֹא תִשָּׁבַע בַּתְּחִלָּה.
וְנֶחְלְקוּ עָלָיו בְּנֵי כֹהֲנִים גְּדוֹלִים, וְאָמְרוּ:
תִּשָּׁבַע בַּתְּחִלָּה וּבַסּוֹף.
אָמַר רַבִּי דוֹסָא בֶּן הַרְכִּינָס כְּדִבְרֵיהֶם.
אָמַר רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי:
יָפֶה אָמַר חָנָן,
לֹא תִשָּׁבַע אֶלָּא בַסּוֹף.

מסכת כתובות פרק יג משנה ב

ב

מִי שֶׁהָלַךְ לוֹ לִמְדִינַת הַיָּם,
וְעָמַד אַחֵר וּפִרְנֵס אֶת אִשְׁתּוֹ,
חָנָן אוֹמֵר:
אִבֵּד אֶת מָעוֹתָיו.
וְנֶחְלְקוּ עָלָיו בְּנֵי כֹהֲנִים גְּדוֹלִים, וְאָמְרוּ:
יִשָּׁבַע כַּמָּה הוֹצִיא וְיִטֹּל.
אָמַר רַבִּי דוֹסָה בֶּן הַרְכִּינָס כְּדִבְרֵיהֶם.
אָמַר רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי:
יָפֶה אָמַר חָנָן,
הִנִּיחַ מָעוֹתָיו עַל קֶרֶן הַצְּבִי.

מסכת כתובות פרק יג משנה ג

ג

אַדְמוֹן אוֹמֵר שִׁבְעָה:
מִי שֶׁמֵּת וְהִנִּיחַ בָּנִים וּבָנוֹת,
בִּזְמַן שֶׁהַנְּכָסִים מְרֻבִּין,
הַבָּנִים יוֹרְשִׁין וְהַבָּנוֹת יִזּוֹנוּ.
נְכָסִים מְמֻעָטִים,
הַבָּנוֹת יִזּוֹנוּ,
וְהַבָּנִים יִשְׁאֲלוּ עַל הַפְּתָחִים.

אַדְמוֹן אוֹמֵר:
בִּשְׁבִיל שֶׁאֲנִי זָכָר הִפְסַדְתִּי?
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן.

מסכת כתובות פרק יג משנה ד
ד
הַטּוֹעֵן לַחֲבֵרוֹ כַּדֵּי שֶׁמֶן,
וְהוֹדָה לוֹ בַקַּנְקַנִּים,
אַדְמוֹן אוֹמֵר:
הוֹאִיל וְהוֹדָה מִן הַטַּעֲנָה, יִשָּׁבַע.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין מִן הוֹדָיָה בַּטַּעֲנָה.
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן.

מסכת כתובות פרק יג משנה ה
ה
הַפּוֹסֵק מָעוֹת לַחֲתָנוֹ,
וּפָשַׁט לוֹ אֶת הָרֶגֶל,
תְּהֵי יוֹשֶׁבֶת עַד שֶׁיַּלְבִּין רֹאשָׁהּ.
אַדְמוֹן אוֹמֵר:
'אִלּוּ אֲנִי פָּסַקְתִּי עַל עַצְמִי,
אֱהֵי יוֹשֶׁבֶת עַד שֶׁיַּלְבִּין רֹאשִׁי.
אַבָּא פָּסַק עָלַי, מָה אֲנִי יְכוּלָה לַעֲשׂוֹת?
אוֹ כְנֹס אוֹ פְטֹר!'
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן.

מסכת כתובות פרק יג משנה ו
ו
הָעוֹרֵר עַל שָׂדֶה וְהוּא חָתוּם עָלֶיהָ עֵד,
אַדְמוֹן אוֹמֵר:
'הַשֵּׁנִי נוֹחַ לִי, וְהָרִאשׁוֹן קָשֶׁה מִמֶּנִּי'.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אִבֵּד אֶת זְכוּתוֹ.
עֲשָׂאָהּ סִימָן לְאַחֵר, אִבֵּד אֶת זְכוּתוֹ.

מסכת כתובות פרק יג משנה ז
ז
מִי שֶׁהָלַךְ לוֹ לִמְדִינַת הַיָּם,

וְאָבְדָה דֶרֶךְ שָׂדֵהוּ,
אַדְמוֹן אוֹמֵר:
יֵלֵךְ לוֹ בִקְצָרָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יִקְנֶה לוֹ דֶרֶךְ בְּמֵאָה מָנֶה,
אוֹ יִפְרַח בְּאָוֵיר.

מסכת כתובות פרק יג משנה ח

ח

הַמּוֹצִיא שְׁטָר חוֹב עַל חֲבֵרוֹ,
וְהַלָּה הוֹצִיא שֶׁמָּכַר לוֹ אֶת הַשָּׂדֶה,
אַדְמוֹן אוֹמֵר:
'אִלּוּ הָיִיתִי חַיָּב לָךְ,
הָיָה לָךְ לְהִפָּרַע אֶת שֶׁלָּךְ
כְּשֶׁמָּכַרְתָּ לִי אֶת הַשָּׂדֶה!'
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה הָיָה פִקֵּחַ שֶׁמָּכַר לוֹ אֶת הַקַּרְקַע,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לְמַשְׁכְּנוֹ.

מסכת כתובות פרק יג משנה ט

ט

שְׁנַיִם שֶׁהוֹצִיאוּ שְׁטָר חוֹב זֶה עַל זֶה,
אַדְמוֹן אוֹמֵר:
'אִלּוּ חַיָּב הָיִיתִי לָךְ,
כֵּיצַד אַתָּה לֹוֶה מִמֶּנִּי?'
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה גוֹבֶה שְׁטָר חוֹבוֹ,
וְזֶה גוֹבֶה שְׁטָר חוֹבוֹ.

מסכת כתובות פרק יג משנה י

י

שָׁלוֹשׁ אֲרָצוֹת לַנִּשּׂוּאִין:
יְהוּדָה, וְעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, וְהַגָּלִיל. <וְגָלִיל>
אֵין מוֹצִיאִין מֵעִיר לָעִיר, וּמִכְּרַךְ לִכְרַךְ.
אֲבָל בְּאוֹתָהּ הָאָרֶץ,
מוֹצִיאִין מֵעִיר לָעִיר, וּמִכְּרַךְ לִכְרַךְ,
אֲבָל לֹא מֵעִיר לִכְרַךְ, וְלֹא מִכְּרַךְ לָעִיר.
מוֹצִיאִין מִנְּוֵי הָרָע לִנְוֵי הַיָּפֶה,
אֲבָל לֹא מִנְּוֵי הַיָּפֶה לִנְוֵי הָרָע.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף לֹא מִנְּוֵי הָרָע לִנְוֵי יָפֶה,

שֶׁהַנֵּוִי הַיָּפֶה בּוֹדֵק.

מסכת כתובות פרק יג משנה יא

יא

הַכֹּל מַעֲלִין לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאֵין הַכֹּל מוֹצִיאִין.
הַכֹּל מַעֲלִין לִירוּשָׁלַיִם, וְאֵין הַכֹּל מוֹצִיאִין.
(אֶחָד הָאֲנָשִׁים וְ)אֶחָד נָשִׁים וְאֶחָד עֲבָדִים.
כֵּיצַד?
נָשָׂא אִשָּׁה בְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְגֵרְשָׁהּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
נוֹתֵן לָהּ מִמְּעוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
נָשָׂא אִשָּׁה בְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְגֵרְשָׁהּ בְּקַפּוֹדוֹקְיָא,
נוֹתֵן לָהּ מִמְּעוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
נָשָׂא אִשָּׁה בְקַפּוֹדוֹקְיָא, וְגֵרְשָׁהּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
נוֹתֵן לָהּ מִמְּעוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל;
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
מִמְּעוֹת קַפּוֹדוֹקְיָא.
נָשָׂא אִשָּׁה בְקַפּוֹדוֹקְיָא, וְגֵרְשָׁהּ בְּקַפּוֹדוֹקְיָא,
נוֹתֵן לָהּ מִמְּעוֹת קַפּוֹדוֹקְיָא.

חסלת מסכת כתובות

מסכת נדרים

פרק א

מסכת נדרים פרק א משנה א

א

כָּל כִּנּוּיֵי נְדָרִים כִּנְדָרִים,
וַחֲרָמִים כַּחֲרָמִים,
וּשְׁבוּעוֹת כִּשְׁבוּעוֹת,
וּנְזִירוּת כִּנְזִירוּת.
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"מֻדָּר אֲנִי מִמָּךְ",
"מֻפְרָשׁ אֲנִי מִמָּךְ",
"מְרֻחָק אֲנִי מִמָּךְ",
"שֶׁאֵינִי אוֹכֵל לָךְ", <שני>

"שֶׁאֵינִי טוֹעֵם לָךְ", <שני>
אָסוּר.
"מֻנֶדֶּה אֲנִי לָךְ",
רְבִּי עֲקִיבָה הָיָה חוֹכֵךְ בָּזֶה לְהַחְמִיר.
"כְּנִדְרֵי רְשָׁעִים",
נָדַר בַּנָּזִיר וּבַקָּרְבָּן וּבִשְׁבוּעָה.
"כְּנִדְרֵי כְשֵׁרִין",
לֹא אָמַר כְּלוּם.
"כְּנִדְבוֹתָם",
נָדַר בַּנָּזִיר וּבַקָּרְבָּן.

מסכת נדרים פרק א משנה ב

ב

הָאוֹמֵר:
"קֻנָּם", "קֻנָּח", "קֻנָּס",
הֲרֵי אֵלּוּ כִנּוּיִים לַקָּרְבָּן.
"חֵרֶק", "חֵרֶךְ", "חֵרֶף",
הֲרֵי אֵלּוּ כִנּוּיִין לַחֵרֶם.
"נָזִיק", "נָזִיחַ", "פָּזִיחַ",
הֲרֵי אֵלּוּ כִנּוּיִין לִנְזִירוּת.
"שְׁבוּתָא", "שְׁבוּקָא", "שְׁקוּקָה", "נָדַר בְּמוֹהֵן",
הֲרֵי אֵלּוּ כִנּוּיִין לִשְׁבוּעָה.

מסכת נדרים פרק א משנה ג

ג

"לֹא חֻלִּים לֹא אֹכַל לָךְ",
"לֹא כָשֵׁר וְלֹא דְכֵי",
"טָהוֹר וְטָמֵא", "נוֹתָר וּפִגּוּל",
אָסוּר.
"כְּאִמְּרָא", "כַּדִּירַיִם", "כָּעֵצִים",
"כָּאִשִּׁים", "כַּמִּזְבֵּחַ", "כַּהֵיכָל", "כִּירוּשָׁלַיִם",
נָדַר בְּאֶחָד מִכָּל מְשַׁמְּשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִזְכִּיר קָרְבָּן,
הֲרֵי זֶה נָדַר בַּקָּרְבָּן.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
(אַף) הָאוֹמֵר "יְרוּשָׁלַיִם!"
לֹא אָמַר כְּלוּם.

מסכת נדרים פרק א משנה ד

ד

הָאוֹמֵר:

״קָרְבַּן עוֹלָה, וּמִנְחָה, חַטָּאת,
תּוֹדָה, וּשְׁלָמִים שֶׁאֵינִי אוֹכַל לָךְ״,
אָסוּר;
רְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר.
״הַקָּרְבָּן, כְּקָרְבָּן, קָרְבָּן שֶׁאֹכַל לָךְ״,
אָסוּר.
״לֹא קָרְבָּן לֹא אֹכַל לָךְ״,
רְבִּי מֵאִיר אוֹסֵר.
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
״קֻנָּם פִּי מְדַבֵּר עִמָּךְ,
וְיָדִי עוֹשָׂה עִמָּךְ,
וְרַגְלִי מְהַלֶּכֶת לָךְ״,
אָסוּר.

פרק ב

מסכת נדרים פרק ב משנה א

א
וְאֵלּוּ מֻתָּרִין:
״חֻלִּין שֶׁאֹכַל לָךְ״,
״כִּבְשַׂר חֲזִיר״,
״כַּעֲבוֹדָה זָרָה״, <בַּעֲבוֹדָה
״כִּנְבֵלוֹת״, ״כִּטְרֵפוֹת״,
״כִּשְׁקָצִין״, ״כִּרְמָשִׂין״,
״כְּחַלַּת אַהֲרֹן וְכִתְרוּמָתוֹ״,
מֻתָּר.
הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ:
״הֲרֵי אַתְּ עָלַי כְּאִמָּא״,
פּוֹתְחִין לוֹ פֶּתַח מִמָּקוֹם אַחֵר,
שֶׁלֹּא יָקֵל אֶת רֹאשׁוֹ לְכֵן.
״קֻנָּם שֶׁאֵינִי יָשֵׁן״, <שני. וכן כולם>
״שֶׁאֵינִי מְדַבֵּר״,
״שֶׁאֵינִי מְהַלֵּךְ״;
הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ:
״קֻנָּם שֶׁאֵינִי מְשַׁמְּשֵׁךְ״,
הֲרֵי זֶה בַל יַחֵל דְּבָרוֹ.
״שְׁבוּעָה שֶׁאֵינִי יָשֵׁן״,
״שֶׁאֵינִי מְדַבֵּר״,
״שֶׁאֵינִי מְהַלֵּךְ״,

אָסוּר.

מסכת נדרים פרק ב משנה ב

ב

"קָרְבָּן לֹא אֹכַל לָךְ",
וְ"קָרְבָּן שֶׁאֹכַל לָךְ",
"לֹא קָרְבָּן לֹא אֹכַל לָךְ",
מֻתָּר.
"שְׁבוּעָה לֹא אֹכַל לָךְ",
"שְׁבוּעָה שֶׁאֹכַל לָךְ",
"לֹא שְׁבוּעָה לֹא אֹכַל לָךְ",
אָסוּר.
זֶה חֹמֶר בִּשְׁבוּעוֹת מִבַּנְּדָרִים.
וְחֹמֶר בַּנְּדָרִים מִבַּשְּׁבוּעוֹת,
כֵּיצַד?
אָמַר:
"קֻנָּם סֻכָּה שֶׁאֵינִי עוֹשֶׂה", <שני>
"לוּלָב שֶׁאֵינִי נוֹטֵל", <שני>
"תְּפִלִּין שֶׁאֵינִי נוֹתֵן",
בִּנְדָרִים אָסוּר, וּבִשְׁבוּעוֹת מֻתָּר,
שֶׁאֵין נִשְׁבָּעִין לַעֲבֹר עַל הַמִּצְוֹת.

מסכת נדרים פרק ב משנה ג

ג

יֵשׁ נֶדֶר בְּתוֹךְ נֶדֶר,
וְאֵין שְׁבוּעָה בְתוֹךְ שְׁבוּעָה.
כֵּיצַד?
אָמַר:
"הֲרֵי אֲנִי נָזִיר אִם אֹכַל",
"הֲרֵי אֲנִי נָזִיר אִם אֹכַל",
"הֲרֵי אֲנִי נָזִיר אִם אֹכַל", וְאָכַל,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל",
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל",
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל", וְאָכַל,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.

מסכת נדרים פרק ב משנה ד

ד

סְתָם נְדָרִים לְהַחְמִיר, וּפֵרוּשָׁן לְהָקֵל.
כֵּיצַד?

אָמַר:
"הֲרֵי עָלַי כְּבָשָׂר מָלוּחַ, וּכְיַיִן נֶסֶךְ",
אִם שֶׁלַּשָּׁמַיִם נָדַר, אָסוּר.
אִם שֶׁלַּעֲבוֹדָה זָרָה, מֻתָּר,
וְאִם סְתָם, אָסוּר.
"הֲרֵי עָלַי כְּחֵרֶם",
אִם כְּחֵרֶם שֶׁלַּשָּׁמַיִם נָדַר, אָסוּר,
וְאִם שֶׁלַּכֹּהֲנִים, מֻתָּר,
וְאִם סְתָם, אָסוּר.
"הֲרֵי עָלַי כְּמַעֲשֵׂר",
אִם כְּמַעְשַׂר בְּהֵמָה נָדַר, אָסוּר, <כְּמַעֲשֵׂר>
וְאִם שֶׁלַּדָּגָן, מֻתָּר,
וְאִם סְתָם, אָסוּר.
"הֲרֵי עָלַי כִּתְרוּמָה",
אִם כִּתְרוּמַת הַלִּשְׁכָּה נָדַר, אָסוּר,
וְאִם שֶׁלַּגֹּרֶן, מֻתָּר,
וְאִם סְתָם, אָסוּר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
סְתָם תְּרוּמָה, בִּיהוּדָה, אֲסוּרָה, וּבַגָּלִיל, מֻתֶּרֶת,
שֶׁאֵין אַנְשֵׁי הַגָּלִיל מַכִּירִין אֶת תְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה.
סְתָם חֲרָמִין, בִּיהוּדָה, מֻתָּרִין, וּבַגָּלִיל, אֲסוּרִין,
שֶׁאֵין אַנְשֵׁי הַגָּלִיל מַכִּירִין אֶת חַרְמֵי כֹהֲנִים.

מסכת נדרים פרק ב משנה ה

ה

נָדַר בַּחֵרֶם, וְאָמַר:
"לֹא נָדַרְתִּי אֶלָּא בְחֶרְמוֹ שֶׁלַּיָּם",
נָדַר בַּקָּרְבָּן, וְאָמַר:
"לֹא נָדַרְתִּי אֶלָּא בְקָרְבְּנוֹת מְלָכִים",
"הֲרֵי עַצְמִי קָרְבָּן", וְאָמַר:
"לֹא נָדַרְתִּי אֶלָּא בְעֶצֶם שֶׁהִנַּחְתִּי לִי לִהְיוֹת נוֹדֵר בּוֹ",
"קֻנָּם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי", וְאָמַר:
"לֹא נָדַרְתִּי אֶלָּא מֵאִשְׁתִּי הָרִאשׁוֹנָה שֶׁגֵּרַשְׁתִּי",
וְעַל כֻּלָּן אֵינָן נִשְׁאָלִין עֲלֵיהֶם.
וְאִם נִשְׁאֲלוּ,
עוֹנְשִׁין אוֹתָן וּמַחְמִירִין עֲלֵיהֶם.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
פּוֹתְחִין לָהֶן פֶּתַח מִמָּקוֹם אַחֵר,
וּמְלַמְּדִין אוֹתָן,

כְּדֵי שֶׁלֹּא יִנְהֲגוּ בְקַלּוּת רֹאשׁ בִּנְדָרִים.

פרק ג

מסכת נדרים פרק ג משנה א

א

אַרְבָּעָה נְדָרִים הִתִּירוּ חֲכָמִים:
נִדְרֵי זֵרוּזִין, וְנִדְרֵי הֲבַאי,
וְנִדְרֵי שְׁגָגוֹת, וְנִדְרֵי אֳנָסִים.
נִדְרֵי זֵרוּזִין:
הָיָה מוֹכֵר חֵפֶץ, וְאָמַר:
"קֻנָּם שֶׁאֵינִי פוֹחֵת לָךְ מִן הַסֶּלַע",
וְהַלָּה אוֹמֵר:
"קֻנָּם שֶׁאֵינִי מוֹסִיף לָךְ עַל הַשֶּׁקֶל",
שְׁנֵיהֶן רוֹצִין בִּשְׁלֹשָׁה דִינָרִין.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
אַף הָרוֹצֶה לְהַדִּיר אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ, וְאָמַר:
"כָּל נֶדֶר שֶׁאֲנִי עָתִיד לִדּוֹר, הֲרֵי הוּא בָטֵל,
וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא זָכוּר בְּשָׁעַת הַנֶּדֶר".

מסכת נדרים פרק ג משנה ב

ב

נִדְרֵי הֲבַאי, אָמַר:
"אִם לֹא רָאִיתִי בַדֶּרֶךְ הַזֶּה כְעוֹלֵי מִצְרַיִם!"
"אִם לֹא רָאִיתִי נָחָשׁ כְּקוֹרַת בֵּית הַבַּד!"
נִדְרֵי שְׁגָגוֹת:
אָמַר:
"אִם אָכַלְתִּי וְשָׁתִיתִי",
וְנִזְכַּר שֶׁאָכַל וְשָׁתָה.
"שֶׁאֵינִי אוֹכֵל וְשֶׁאֵינִי שׁוֹתֶה",
וְשָׁכַח, וְאָכַל וְשָׁתָה.
אָמַר:
"קֻנָּם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי,
שֶׁגָּנְבָה אֶת כִּיסִי, וְשֶׁהִכַּת אֶת בְּנִי",
וְנוֹדַע שֶׁלֹּא הִכַּתּוּ, וְנוֹדַע שֶׁלֹּא גָנְבָה.
רָאָה אוֹתָן אוֹכְלִין תְּאֵנִים, וְאָמַר לָהֶן:
"הֲרֵי הֵן עֲלֵיכֶם קָרְבָּן",
וְנִמְצְאוּ אָבִיו אוֹ אֶחָיו, וְהָיוּ עִמָּהֶן אֲחֵרִים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

הֵן מֻתָּרִין, וּמַה שֶּׁעִמָּהֶן אֲסוּרִין.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מֻתָּרִין.

מסכת נדרים פרק ג משנה ג
ג
נִדְרֵי אֳנָסִים:
הִדִּירוֹ חֲבֵרוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ,
וְחָלָה הוּא אוֹ שֶׁחָלָה בְנוֹ, אוֹ שֶׁעִכְּבוֹ נָהָר,
הֲרֵי אֵלּוּ נִדְרֵי אֳנָסִין.

מסכת נדרים פרק ג משנה ד
ד
נוֹדְרִים לְהָרָגִים וְלְחָרָמִים וְלַמּוֹכְסִים שֶׁהִיא תְרוּמָה,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ תְּרוּמָה;
שֶׁהֵן שֶׁלְּבֵית הַמֶּלֶךְ,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן שֶׁלָּהֶן. <שֶׁאֵינָהּ>
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בַּכֹּל נוֹדְרִין, חוּץ מִבִּשְׁבוּעָה.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אַף בִּשְׁבוּעָה.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֹא יִפְתַּח לוֹ בְנֶדֶר.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אַף יִפְתַּח.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּמַה שֶּׁהוּא מַדִּירוֹ.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אַף בְּמַה שֶּׁאֵינוּ מַדִּירוֹ.

ה
כֵּיצַד?
אָמְרוּ לוֹ:
אֱמֹר:
"קֻנָּם אִשְׁתִּי נֶהְנֵית לִי!"
וְאָמַר:
"קֻנָּם אִשְׁתִּי וּבָנַי נֶהְנִים לִי",
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אִשְׁתּוֹ מֻתֶּרֶת, וּבָנָיו אֲסוּרִין;
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מֻתָּרִין.

מסכת נדרים פרק ג משנה ה

ו

"הֲרֵי נְטִיעוֹת הָאֵלּוּ קָרְבָּן אִם אֵינָן נִקְצָצוֹת",
וְ"טַלִּית זוֹ קָרְבָּן אִם אֵינָהּ נִשְׂרֶפֶת",
יֵשׁ לָהֶן פִּדְיוֹן.
"הֲרֵי נְטִיעוֹת הָאֵלּוּ קָרְבָּן עַד שֶׁיִּקָּצְצוּ", <שֶׁיְּקַצְּצוּ>
וְ"טַלִּית זוֹ קָרְבָּן עַד שֶׁתִּשָּׂרֵף",
אֵין לָהֶם פִּדְיוֹן.

מסכת נדרים פרק ג משנה ו

ז

הַנּוֹדֵר מִיּוֹרְדֵי הַיָּם, מֻתָּר בְּיוֹשְׁבֵי יַבָּשָׁה;
וּמִיּוֹשְׁבֵי יַבָּשָׁה, אָסוּר בְּיוֹרְדֵי הַיָּם,
שֶׁיּוֹרְדֵי הַיָּם בִּכְלַל יוֹשְׁבֵי הַיַּבָּשָׁה;
לֹא כָאֵלּוּ הַהוֹלְכִים מֵעַכּוֹ לְיָפוֹ,
אֶלָּא מִי שֶׁדַּרְכּוֹ לְפָרֵשׁ.

מסכת נדרים פרק ג משנה ז

ח

הַנּוֹדֵר מֵרוֹאֵי הַחַמָּה,
אָסוּר אַף בְּסוּמִים,
שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה אֶלָּא לְמִי שֶׁהַחַמָּה רוֹאָה אוֹתוֹ.

מסכת נדרים פרק ג משנה ח

ט

הַנּוֹדֵר מִשְּׁחוֹרֵי הָרֹאשׁ,
אָסוּר בַּקֵּרְחִים, וּבְבַעֲלֵי שֵׂיבוֹת,
וּמֻתָּר בַּנָּשִׁים וּבַקְּטַנִּים,
שֶׁאֵין נִקְרָאִין שְׁחוֹרֵי הָרֹאשׁ אֶלָּא אֲנָשִׁים.

מסכת נדרים פרק ג משנה ט

י

הַנּוֹדֵר מִן הַיִּלּוֹדִים, מֻתָּר בַּנּוֹלָדִים; <הַיְּלוּדִים>
מִן הַנּוֹלָדִים,
רַבִּי מֵאִיר מַתִּיר אַף בַּיִּלּוֹדִים. <בַּיְּלוּדִים>
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא נִתְכַּוֵּן זֶה אֶלָּא לְמִי שֶׁדַּרְכּוֹ לְהִוָּלֵד.

מסכת נדרים פרק ג משנה י

יא

הַנּוֹדֵר מִשּׁוֹבְתֵי שַׁבָּת,
אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וְאָסוּר בַּכּוּתִים.
מֵאוֹכְלֵי הַשּׁוּם,
אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וְאָסוּר בַּכּוּתִים.
וּמֵעוֹלֵי לִירוּשָׁלַיִם,
אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וּמֻתָּר בַּכּוּתִים.

מסכת נדרים פרק ג משנה יא
יב
"קֻנָּם שֶׁאֵינִי נֶהְנֶה לִבְנֵי נֹחַ",
מֻתָּר בְּיִשְׂרָאֵל, וְאָסוּר בָּאֻמּוֹת.
"שֶׁאֵינִי נֶהְנֶה לְזֶרַע אַבְרָהָם",
אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל, וּמֻתָּר בָּאֻמּוֹת.
"שֶׁאֵינִי נֶהְנֶה לְיִשְׂרָאֵל",
לוֹקֵחַ בְּיָתֵר וּמוֹכֵר בְּפָחוּת.
"שֶׁיִּשְׂרָאֵל נֶהְנִין לִי",
לוֹקֵחַ בְּפָחוּת וּמוֹכֵר בְּיָתֵר,
אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ.
"שֶׁאֵינִי נֶהְנֶה לָהֶן וְהֵן לִי",
יֵהָנֶה לָאֻמּוֹת.

יג
"קֻנָּם שֶׁאֵינִי נֶהְנֶה לָעֲרֵלִים",
מֻתָּר בְּעַרְלֵי יִשְׂרָאֵל,
וְאָסוּר בְּמוּלֵי אֻמּוֹת הָעוֹלָם.
"שֶׁאֵינִי נֶהְנֶה לַמּוּלִים",
אָסוּר בְּעַרְלֵי יִשְׂרָאֵל,
וּמֻתָּר בְּמוּלֵי הָאֻמּוֹת,
שֶׁאֵין הָעָרְלָה קְרוּיָה אֶלָּא לְשֵׁם הַגּוֹיִם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יִרְמְיָה ט,כה)
"כִּי כָל הַגּוֹיִם עֲרֵלִים,
וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל עַרְלֵי לֵב",
וְאוֹמֵר: (שְׁמוּאֵל א יז,לו)
"וְהָיָה הַפְּלִשְׁתִּי הֶעָרֵל הַזֶּה כְּאַחַד מֵהֶם",
וְאוֹמֵר: (שְׁמוּאֵל ב א,כ)
"פֶּן תִּשְׂמַחְנָה בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים,
פֶּן תַּעֲלֹזְנָה בְּנוֹת הָעֲרֵלִים".
רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
מְאוּסָה הָעָרְלָה שֶׁנִּתְגַּנּוּ בָהּ רְשָׁעִים,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יִרְמְיָה ט,כה)
"כִּי כָל הַגּוֹיִם עֲרֵלִים,

וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל עַרְלֵי לֵב".

יד

רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
גְּדוֹלָה מִילָה,
שֶׁשְּׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה בְרִית נִכְרְתוּ עָלֶיהָ.
רַבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי אוֹמֵר:
גְּדוֹלָה מִילָה,
שֶׁהִיא דוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת הַחֲמוּרָה.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה אוֹמֵר:
גְּדוֹלָה מִילָה,
שֶׁלֹּא נִתְלָה לְמֹשֶׁה הַצַּדִּיק עָלֶיהָ מְלֹא שָׁעָה.
רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
גְּדוֹלָה מִילָה,
שֶׁהִיא דוֹחָה אֶת הַנְּגָעִים.

יה

רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
גְּדוֹלָה מִילָה,
שֶׁכָּל הַמִּצְוֹת שֶׁעָשָׂה אָבִינוּ אַבְרָהָם,
לֹא נִקְרָא שָׁלֵם עַד שֶׁמָּל, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית יז,א)
"הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וֶהְיֵה תָמִים".

יו

דָּבָר אַחֵר:
גְּדוֹלָה מִילָה, שֶׁאִלְּמָלֵא הִיא,
לֹא בָרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹלָמוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יִרְמְיָה לג,כה)
"כֹּה אָמַר יי: אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וָלָיְלָה,
חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׂמְתִּי".
גְּדוֹלָה מִילָה,
שֶׁהִיא שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל הַמִּצְווֹת שֶׁבַּתּוֹרָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כד,ח)
"הִנֵּה דַם הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת יי עִמָּכֶם,
עַל כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה."

פרק ד

מסכת נדרים פרק ד משנה א

א
אֵין בֵּין הַמֻּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ לְמֻדָּר הֵימֶנּוּ מַאֲכָל,
אֶלָּא דְרִיסַת הָרֶגֶל,
וְכֵלִים שֶׁאֵין עוֹשִׂין בָּהֶן אֹכֶל נֶפֶשׁ.
הַמֻּדָּר מַאֲכָל מֵחֲבֵרוֹ,
לֹא יַשְׁאִילֶנּוּ נָפָה וּכְבָרָה, וְרֵחַיִם וְתַנּוּר.
אֲבָל מַשְׁאִיל לוֹ חָלוּק וְטַלִּית, וּנְזָמִים וְטַבָּעוֹת,
וְכָל דָּבָר שֶׁאֵין עוֹשִׂים בּוֹ אֹכֶל נֶפֶשׁ.
מְקוֹם שֶׁמַּשְׂכִּירִין כַּיּוֹצֵא בָהֶן, אָסוּר.

מסכת נדרים פרק ד משנה ב
ב
הַמֻּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ,
שׁוֹקֵל אֶת שִׁקְלוֹ, וּפוֹרֵעַ אֶת חוֹבוֹ,
וּמַחְזִיר לוֹ אֲבֵדָתוֹ.
מְקוֹם שֶׁנּוֹטְלִין עָלֶיהָ שָׂכָר,
תִּפֹּל הֲנָיָה לַהֶקְדֵּשׁ.

מסכת נדרים פרק ד משנה ג
ג
וְתוֹרֵם אֶת תְּרוּמָתוֹ וּמַעְשְׂרוֹתָיו לְדַעְתּוֹ.
וּמַקְרִיב עָלָיו קִנֵּי זָבִין וְקִנֵּי זָבוֹת, קִנֵּי יוֹלְדוֹת,
חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת.
וּמְלַמְּדוֹ מִדְרָשׁ, הֲלָכוֹת, וְאַגָּדוֹת.
לֹא יְלַמְּדֶנּוּ מִקְרָא,
אֲבָל מְלַמֵּד הוּא אֶת בָּנָיו מִקְרָא.
וְזָן אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת בָּנָיו,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא חַיָּב בִּמְזוֹנוֹתֵיהֶן. <בִּמְזוֹנוֹתָן>
לֹא יָזוּן אֶת בְּהֶמְתּוֹ, בֵּין טְמֵאָה בֵּין טְהוֹרָה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
זָן אֶת הַטְּמֵאָה, וְאֵינוּ זָן אֶת הַטְּהוֹרָה.
אָמְרוּ לוֹ:
מַה בֵּין טְמֵאָה לִטְהוֹרָה?
אָמַר לָהֶן:
שֶׁהַטְּהוֹרָה נַפְשָׁהּ לַשָּׁמַיִם, וְגוּפָהּ שֶׁלּוֹ,
וְהַטְּמֵאָה נַפְשָׁהּ וְגוּפָהּ לַשָּׁמַיִם.
אָמְרוּ לוֹ:
אַף הַטְּמֵאָה נַפְשָׁהּ לַשָּׁמַיִם, וְגוּפָהּ שֶׁלּוֹ,
שֶׁאִם יִרְצֶה, הֲרֵי מוֹכְרָהּ לַגּוֹיִם,
אוֹ מַאֲכִילָהּ לַכְּלָבִים.

מסכת נדרים פרק ד משנה ד
ד
הַמֻּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ וְנִכְנַס לְבַקְּרוֹ,
עוֹמֵד, אֲבָל לֹא יוֹשֵׁב.
וּמְרַפֵּהוּ רְפוּאוּת נֶפֶשׁ,
אֲבָל לֹא רְפוּאוֹת מָמוֹן.
וְרוֹחֵץ עִמּוֹ בְאֶנְבָּטִי גְדוֹלָה,
אֲבָל לֹא בִקְטַנָּה.
וְיָשֵׁן עִמּוֹ בַמִּטָּה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בִּימוֹת הַחַמָּה, אֲבָל לֹא בִימוֹת הַגְּשָׁמִים,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַהֲנֵיהוּ.
וּמֵסֵב עִמּוֹ עַל הַמִּטָּה,
וְאוֹכֵל עִמּוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן,
אֲבָל לֹא מִן הַתַּמְחוּי.
אֲבָל אוֹכֵל הוּא מִן הַתַּמְחוּי הַחוֹזֵר.

ה
לֹא יֹאכַל עִמּוֹ מִן הָאֵבוּס שֶׁלִּפְנֵי הַפּוֹעֲלִים.
וְלֹא יַעֲשֶׂה עִמּוֹ בְאָמָּן.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עוֹשֶׂה הוּא בְרָחוֹק מִמֶּנּוּ.

מסכת נדרים פרק ד משנה ה
ו
הַמֻּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ לִפְנֵי שְׁבִיעִית,
לֹא יֵרֵד לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ, <יורד>
וְאֵינוּ אוֹכֵל מִן הַנּוֹטוֹת;
וּבַשְּׁבִיעִית, לֹא יוֹרֵד לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ,
אֲבָל אוֹכֵל הוּא מִן הַנּוֹטוֹת.
נָדַר הֵימֶנּוּ מַאֲכָל לִפְנֵי שְׁבִיעִית,
יוֹרֵד לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ, וְאֵינוּ אוֹכֵל מִן הַפֵּרוֹת.
וּבַשְּׁבִיעִית, יוֹרֵד וְאוֹכֵל.

מסכת נדרים פרק ד משנה ו
ז
הַמֻּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ,
לֹא יַשְׁאִילֶנּוּ וְלֹא יִשְׁאַל מִמֶּנּוּ,
לֹא יַלְוֶנּוּ וְלֹא יִלְוֶה מִמֶּנּוּ, <יַלְוֶה>
וְלֹא יִמְכֹּר לוֹ וְלֹא יִקַּח מִמֶּנּוּ.

אָמַר לוֹ:
"הַשְׁאִילֵנִי פָּרָתְךָ",
אָמַר לוֹ:
"אֵינָהּ פְּנוּיָה".
אָמַר:
"קֻנָּם שָׂדִי שֶׁאֵינִי חוֹרֵשׁ בָּהּ לְעוֹלָם",
אִם הָיָה דַרְכּוֹ לַחֲרֹשׁ,
הוּא אָסוּר, וְכָל אָדָם מֻתָּרִין;
אִם אֵין דַּרְכּוֹ לַחֲרֹשׁ בּוֹ,
הוּא וְכָל אָדָם אֲסוּרִין.

מסכת נדרים פרק ד משנה ז

ח

הַמֻּדָּר הֲנָאָה מֵחֲבֵרוֹ וְאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל,
הוֹלֵךְ אֵצֶל הַחֶנְוָנִי, וְאוֹמֵר:
"אִישׁ פְּלוֹנִי מֻדָּר מִמֶּנִּי הֲנָיָה,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מָה אֶעֱשֶׂה."
הוּא נוֹתֵן לוֹ, וּבָא וְנוֹטֵל מִזֶּה.

ט

הָיָה בֵיתוֹ לִבְנוֹת, גְּדֵרוֹ לִגְדֹּר, שָׂדֵהוּ לִקְצֹר,
הוֹלֵךְ אֵצֶל הַפּוֹעֲלִין, וְאוֹמֵר:
"אִישׁ פְּלוֹנִי מֻדָּר מִמֶּנִּי הֲנָיָה,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מָה אֶעֱשֶׂה."
וְהֵן עוֹשִׂין עִמּוֹ, וּבָאִים וְנוֹטְלִים שְׂכָרָן מִזֶּה.

מסכת נדרים פרק ד משנה ח

י

הָיוּ מְהַלְּכִים בַּדֶּרֶךְ וְאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל,
נוֹתֵן לְאַחֵר מִשֵּׁם מַתָּנָה,
וְהַלָּה מֻתָּר בָּהּ.
אִם אֵין עִמָּהֶם אַחֵר,
מַנִּיחַ עַל הַסֶּלַע אוֹ עַל הַגָּדֵר,
וְאוֹמֵר:
"הֲרֵי הֵן מֻבְקָרִין לְכָל מִי שֶׁיַּחְפֹּץ",
וְהַלָּה נוֹטֵל וְאוֹכֵל.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹסֵר.

פרק ה

מסכת נדרים פרק ה משנה א

א

הַשּׁוּתָפִים שֶׁנָּדְרוּ הֲנָיָה זֶה מִזֶּה,
אֲסוּרִין לִכָּנֵס לֶחָצֵר.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
זֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ, וְזֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ.
שְׁנֵיהֶן אֲסוּרִין מִלְּהַעֲמִיד רֵחַיִם וְתַנּוּר,
וּמִלְּגַדֵּל תַּרְנְגָלִין.
הָיָה אֶחָד מֵהֶן מֻדָּר מֵחֲבֵרוֹ הֲנָיָה,
לֹא יִכָּנֵס לֶחָצֵר.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ:
"בְּתוֹךְ שֶׁלִּי אֲנִי נִכְנָס,
וְאֵינִי נִכְנָס בְּתוֹךְ שֶׁלָּךְ."
כּוֹפִין אֶת הַנּוֹדֵר שֶׁיִּמְכֹּר אֶת חֶלְקוֹ.

מסכת נדרים פרק ה משנה ב

ב

הָיָה אֶחָד מִן הַשּׁוּק מֻדָּר מֵאֶחָד מֵהֶם הֲנָיָה,
לֹא יִכָּנֵס לֶחָצֵר.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ:
"לְתוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרִי אֲנִי נִכְנָס,
וְאֵינִי נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלָּךְ."

מסכת נדרים פרק ה משנה ג

ג

הַמֻּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ,
וְיֵשׁ לוֹ שָׁם מֶרְחָץ וּבֵית הַבַּד מֻסְכָּרִין בָּעִיר,
אִם יֵשׁ לוֹ תְּפִיסַת יָד בָּהֶן, אָסוּר.
אֵין לוֹ תְּפִיסַת יָד בָּהֶן, מֻתָּר.
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"קֻנָּם לְבֵיתְךָ שֶׁאֵינִי נִכְנָס, וְשָׂדְךָ בָּהֶן לוֹקֵחַ",
מֵת אוֹ שֶׁמְּכָרָן לְאַחֵר, מֻתָּר.
"לַבַּיִת הַזֶּה שֶׁאֵינִי נִכְנָס,
וְשָׂדֶה זוֹ שֶׁאֵינִי לוֹקֵחַ",
מֵת אוֹ שֶׁמְּכָרָן לְאַחֵר, אָסוּר.

מסכת נדרים פרק ה משנה ד

ד

"הֲרֵי אֲנִי עָלֶיךָ חֵרֶם", הַמֻּדָּר אָסוּר.
"הֲרֵי אַתְּ עָלַי חֵרֶם", הַנּוֹדֵר אָסוּר.
"הֲרֵי אֲנִי עָלֶיךָ וְאַתְּ עָלַי", שְׁנֵיהֶם אֲסוּרִין.
וּשְׁנֵיהֶם מֻתָּרִין בְּדָבָר שֶׁלְּעוֹלֵי בָבֶל,
וַאֲסוּרִין בְּדָבָר שֶׁבְּאוֹתָהּ הָעִיר.

מסכת נדרים פרק ה משנה ה
ה
וְאֵי זֶה הוּא דָבָר שֶׁלְּעוֹלֵי בָבֶל?
כְּגוֹן הַר הַבַּיִת וְהָעֲזָרוֹת,
וְהַבְּאֵר שֶׁבְּאֶמְצַע הַדֶּרֶךְ.
וְאֵי זֶה דָבָר שֶׁבְּאוֹתָהּ הָעִיר?
כְּגוֹן הָרְחָבָה, וְהַמֶּרְחָץ,
וּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְהַתֵּבָה, וְהַסְּפָרִים.
וְהַכּוֹתֵב חֶלְקוֹ לַנָּשִׂיא.

ו
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֶחָד כּוֹתֵב לַנָּשִׂיא וְאֶחָד כּוֹתֵב לַהֶדְיוֹט;
מַה בֵּין כּוֹתֵב לַנָּשִׂיא לְכוֹתֵב לַהֶדְיוֹט?
שֶׁהַכּוֹתֵב לַנָּשִׂיא אֵינוֹ צָרִיךְ לְזַכּוֹת,
וְהַכּוֹתֵב לַהֶדְיוֹט צָרִיךְ לְזַכּוֹת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה צָרִיךְ לְזַכּוֹת,
לֹא דִבְּרוּ בַנָּשִׂיא אֶלָּא בַהֹוֶה. <בהווי>
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין אַנְשֵׁי הַגָּלִיל צְרִיכִין לִכְתּוֹב,
שֶׁכְּבָר כָּתְבוּ אֲבוֹתֵיהֶם עַל יְדֵיהֶם. <אֲבוֹתָם>

מסכת נדרים פרק ה משנה ו
[ז]
הַמֻּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ וְאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל,
נוֹתֵן לְאַחֵר מִשּׁוּם מַתָּנָה, וְהַלָּה מֻתָּר בָּהּ.
מַעֲשֶׂה בְּבֵית חוֹרוֹן,
בְּאֶחָד שֶׁהָיָה אָבִיו מֻדָּר מִמֶּנּוּ הֲנָיָה,
וְהָיָה מַשִּׂיא אֶת בְּנוֹ.
אָמַר לַחֲבֵרוֹ:
"הֲרֵי הֶחָצֵר וְהַסְּעוּדָה נְתוּנִין לְךָ מַתָּנָה,
אֵין בְּפָנֶיךָ שֶׁיָּבֹא אַבָּא וְיֹאכַל עִמָּנוּ בִסְעוּדָה."
אָמַר לוֹ:
"אִם שֶׁלִּי הֵם, הֲרֵי הֵן מֻקְדָּשִׁין לַשָּׁמַיִם!"

אָמַר לוֹ:
"לֹא נָתַתִּי לָךְ אֶת שֶׁלִּי (אֶלָּא) שֶׁתַּקְדִּישֵׁם לַשָּׁמַיִם!"
אָמַר לוֹ:
"לֹא נָתַתָּ לִי אֶת שֶׁלָּךְ,
אֶלָּא שֶׁתְּהֵא אַתָּה וְאָבִיךְ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים,
וּמִתְרַצִּים זֶה לָזֶה,
וִיהֵא עָוֹן תָּלוּי בְּרֹאשִׁי".
אָמְרוּ חֲכָמִים:
כָּל מַתָּנָה שֶׁאֵינָה שֶׁאִם הִקְדִּישָׁהּ תְּהֵא מְקֻדֶּשֶׁת,
אֵינָהּ מַתָּנָה.

פרק ו

מסכת נדרים פרק ו משנה א
א
הַנּוֹדֵר מִן הַמְבֻשָּׁל,
מֻתָּר בַּצָּלִי וּבַשָּׁלוּק.
אָמַר:
"קֻנָּם תַּבְשִׁיל שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר בְּמַעֲשֵׂה קְדֵרָה רַךְ,
וּמֻתָּר בְּעָבֶה,
וּמֻתָּר בְּבֵיצָה טְרָמִיטָן,
וּבִדְלַעַת הָרְמוּצָה.

מסכת נדרים פרק ו משנה ב
ב
הַנּוֹדֵר מִמַּעֲשֵׂה קְדֵרָה,
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִמַּעֲשֵׂה רְתַחְתָּה.
אָמַר:
"קֻנָּם יוֹרֵד לִקְדֵרָה שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר מִכָּל הַמִּתְבַּשְּׁלִין בִּקְדֵרָה.

מסכת נדרים פרק ו משנה ג
ג
"מִן הַכֶּבֶשׁ",
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַכֶּבֶשׁ שֶׁלַּיָּרָק.
"כָּבוּשׁ שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר בְּכָל הַכְּבוּשִׁים.

ד
"מִן הַשְּׁלָקִים",
אֵינוּ אָסוּר אֶלָּא מִן הַשֶּׁלֶק שֶׁלַּיָּרָק.
"שָׁלוּק שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר בְּכָל הַשְּׁלוּקִים.

ה
"מִן הַצָּלִי",
אֵינוּ אָסוּר אֶלָּא מִן הַצָּלִי שֶׁלַּבָּשָׂר.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
"צָלוּי שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר מִכָּל הַצְּלוּיִם.

ו
"מִן הַמָּלִיחַ",
אֵינוּ אָסוּר אֶלָּא מִן הַמָּלִיחַ שֶׁלַּדָּג.
"מָלִיחַ שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר בְּכָל הַמְּלוּחִים.

מסכת נדרים פרק ו משנה ד
ז
"דָּג, דָּגִים שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר בָּהֶם, בֵּין גְּדוֹלִים, בֵּין קְטַנִּים,
בֵּין מְלוּחִים בֵּין תְּפֵלִים,
בֵּין חַיִּים בֵּין מְבֻשָּׁלִים,
וּמֻתָּר בִּטְרִית טְרוּפָה, וּבַצִּיר.
הַנּוֹדֵר מִן הַצַּחֲנָה,
אָסוּר בִּטְרִית טְרוּפָה,
וּמֻתָּר בַּצִּיר וּבְמֻרְיָס.
הַנּוֹדֵר מִטְּרִית טְרוּפָה,
מֻתָּר בַּצִּיר וּבַמֻּרְיָס.

מסכת נדרים פרק ו משנה ה
ח
הַנּוֹדֵר מִן הֶחָלָב, מֻתָּר בַּקּוּם.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹסֵר.
וּמִן הַקּוּם, מֻתָּר בֶּחָלָב.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
הַנּוֹדֵר מִן הַגְּבִנָּה,
אָסוּר בָּהּ, בֵּין מְלֵיחָה וּבֵין תְּפֵלָה.

מסכת נדרים פרק ו משנה ו

ט

הַנּוֹדֵר מִן הַבָּשָׂר,
מֻתָּר בָּרֹטֶב וּבַקּוֹפָא.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר.
אָמַר רִבִּי יְהוּדָה: <יודה>
מַעֲשֶׂה וְאָסַר עָלַי רִבִּי טַרְפוֹן בֵּיצִים שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִמּוֹ.
אָמְרוּ לוֹ:
וְכֵן הַדָּבָר! אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁאָמַר "בָּשָׂר זֶה עָלַי",
אֲבָל הַנּוֹדֵר מִן הַדָּבָר וְנִתְעָרַב בְּאַחֵר,
אִם יֵשׁ בּוֹ בְנוֹתֵן טַעַם, הֲרֵי זֶה אוֹסֵר.

מסכת נדרים פרק ו משנה ז

י

הַנּוֹדֵר מִן הַיַּיִן,
מֻתָּר בְּתַבְשִׁיל שֶׁיֶּשׁ בּוֹ טַעַם יַיִן.
אָמַר:
"קֻנָּם יַיִן זֶה שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
וְנָפַל לְתַבְשִׁיל,
אִם יֵשׁ בּוֹ בְנוֹתֵן טַעַם,
הֲרֵי זֶה אָסוּר.

יא

הַנּוֹדֵר מִן הָעֲנָבִים, מֻתָּר בְּיַיִן;
מִן הַזֵּיתִים, מֻתָּר בְּשֶׁמֶן.
אָמַר:
"קֻנָּם זֵיתִים וַעֲנָבִים אֵלּוּ שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר בָּהֶן וּבְיוֹצֵא מֵהֶן.

מסכת נדרים פרק ו משנה ח

יב

הַנּוֹדֵר מִן הַתְּמָרִים, מֻתָּר בִּדְבַשׁ תְּמָרִים;
מִן הַסִּתְוָנִיּוֹת, מֻתָּר בְּחֹמֶץ סִתְוָנִיּוֹת.
רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁשֵּׁם תּוֹלַדְתּוֹ קְרוּיָה עָלָיו, וְנָדַר הֵימֶנּוּ,
אָסוּר בְּיוֹצֵא הֵימֶנּוּ. <מגיה שני הוסיף: בו ו->
וַחֲכָמִים מַתִּירִין.

מסכת נדרים פרק ו משנה ט

יג

הַנּוֹדֵר מִן הַיַּיִן, מֻתָּר בְּיֵין תַּפּוּחִים;
מִן הַשֶּׁמֶן, מֻתָּר בְּשֶׁמֶן שֻׁמְשְׁמִין;
מִן הַדְּבַשׁ, מֻתָּר בִּדְבַשׁ תְּמָרִים;
מִן הַחֹמֶץ, מֻתָּר בְּחֹמֶץ סִתְוָנִית;
מִן הַכְּרֵישִׁים, מֻתָּר בְּקַפְּלוֹטוֹת;
מִן הַיָּרָק, מֻתָּר בְּיַרְקוֹת שָׂדֶה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא לָאוּי. < המגיה: ס"א שֵׁם לָוִי>

מסכת נדרים פרק ו משנה י

יד

מִן הַכְּרוּב, אָסוּר בְּאִסְפַּרְגּוֹס;
מִן הָאִסְפַּרְגּוֹס, מֻתָּר בִּכְרוּב.
מִן הַגְּרִיסִים, אָסוּר בַּמִּקְפָּא.
רַבִּי יוֹסֵה מַתִּיר.
מִן הַמִּקְפָּא, מֻתָּר בִּגְרִיסִין.

יה

מִן הַמִּקְפָּא, אָסוּר בַּשּׁוּם.
רַבִּי יוֹסֵה מַתִּיר.
מִן הַשּׁוּם, מֻתָּר בַּמִּקְפָּא. <אסור>

יו

מִן הָעֲדָשִׁים, אָסוּר בָּאֲשִׁישִׁים,
רַבִּי יוֹסֵה מַתִּיר.
מִן הָאֲשִׁישִׁין, מֻתָּר בָּעֲדָשִׁים.

יז

"חִטָּה", "חִטִּים שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר בָּהֶם, בֵּין קֶמַח בֵּין פַּת.
"גָּרִיס", "גְּרִיסִים שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר בָּהֶן, בֵּין חַיִּים בֵּין מְבֻשָּׁלִים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
"קֻנָּם גָּרִיס וְחִטָּה שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
מֻתָּר לָכוֹס חַיִּים.

פרק ז

מסכת נדרים פרק ז משנה א

א

הַנּוֹדֵר מִן הַיָּרָק, מֻתָּר בַּדִּלּוּעִים.
וְרַבִּי עֲקִיבָה אוֹסֵר.
אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָה:
וַהֲלֹא אוֹמֵר אָדָם לִשְׁלוּחוֹ:
"קַח לָנוּ יָרָק",
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא מָצָאתִי אֶלָּא דִלּוּעִים"?
אָמַר לָהֶם:
וְכֵן הַדָּבָר! אוֹ שֶׁמֵּא אוֹמֵר הוּא לוֹ:
"לֹא מָצָאתִי אֶלָּא קִטְנִית"?
אֶלָּא שֶׁהַדִּלּוּעִין בִּכְלַל הַיָּרָק,
וְאֵין הַקִּטְנִית בִּכְלַל יָרָק.
וְאָסוּר בְּפוֹל הַמִּצְרִי לַח,
וּמֻתָּר בַּיָּבֵשׁ.

מסכת נדרים פרק ז משנה ב

ב

הַנּוֹדֵר מִן הַדָּגָן,
אָסוּר בְּפוֹל הַמִּצְרִי הַיָּבֵשׁ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ אָסוּר אֶלָּא מֵחֲמֵשֶׁת הַמִּינִין.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַנּוֹדֵר מִן הַתְּבוּאָה,
אֵינוּ אָסוּר אֶלָּא מֵחֲמֵשֶׁת הַמִּינִין,
אֲבָל הַנּוֹדֵר מִן הַדָּגָן,
אָסוּר בַּכֹּל,
וּמֻתָּר בְּפֵרוֹת הָאִילָן וּבַיָּרָק.

מסכת נדרים פרק ז משנה ג

ג

הַנּוֹדֵר מִן הַכְּסוּת,
מֻתָּר בַּשַּׂק, וּבִירִיעָה, וּבַחֲמִילָה.
אָמַר "קֻנָּם צֶמֶר עוֹלֶה עָלַי",
מֻתָּר לְכַסּוֹת בְּגִזֵּי צֶמֶר;
"פִּשְׁתָּן עוֹלָה עָלַי",
מֻתָּר לְכַסּוֹת בַּאֲנִיצֵי פִשְׁתָּן.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַכֹּל לְפִי הַנֶּדֶר:
טָעַן וְהִזִּיעַ, וְהָיָה רֵיחוֹ קָשֶׁה, אָמַר:
"קֻנָּם צֶמֶר וּפִשְׁתִּים עוֹלִין עָלַי",

מֻתָּר לְכַסּוֹת,
וְאָסוּר לְהַפְשִׁיל אַחֲרָיו.

מסכת נדרים פרק ז משנה ד

ד

הַנּוֹדֵר מִן הַבַּיִת, מֻתָּר בָּעֲלִיָּה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עֲלִיָּה בִכְלָל הַבַּיִת.
הַנּוֹדֵר מִן הָעֲלִיָּה, מֻתָּר בַּבַּיִת.

מסכת נדרים פרק ז משנה ה

ה

הַנּוֹדֵר מִן הַמִּטָּה, מֻתָּר בַּדַּרְגֵּשׁ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַדַּרְגֵּשׁ בִּכְלַל הַמִּטָּה.
הַנּוֹדֵר מִן הַדַּרְגֵּשׁ, מֻתָּר בַּמִּטָּה.

ו

הַנּוֹדֵר מִן הָעִיר,
מֻתָּר לִכָּנֵס בִּתְחוּמָהּ,
וְאָסוּר לִכָּנֵס לְעִיבּוּרָהּ.
אֲבָל הַנּוֹדֵר מִן הַבַּיִת,
אָסוּר מִן הָאָגָף וְלִפְנִים.

מסכת נדרים פרק ז משנה ו

ז

"קֻנָּם פֵּרוֹת הָאֵלּוּ עָלַי",
"קֻנָּם הֵם לְפִי",
"קֻנָּם הֵם עַל פִּי",
אָסוּר בְּחִלּוּפֵיהֶם וּבְגִדּוּלֵיהֶם.
"שֶׁאֵינִי אוֹכֵל", "שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
מֻתָּר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבְגִדּוּלֵיהֶן,
בְּדָבָר שֶׁזַּרְעוֹ כָלֶה;
אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָלֶה,
גִּדּוּלֵי גִדּוּלִין אֲסוּרִים.

מסכת נדרים פרק ז משנה ז

ח

הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ:

"קֻנָּם מַעֲשֵׂה יָדַיִךְ עָלַי",
"קֻנָּם הֵם לְפִי", "קֻנָּם הֵן עַל פִּי",
אָסוּר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבְגִדּוּלֵיהֶן. <בחילופין>
"שֶׁאֵינִי אוֹכֵל", "שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
מֻתָּר בְּחִלּוּפֵיהֶם וּבְגִדּוּלֵיהֶן,
בְּדָבָר שֶׁזַּרְעוֹ כָלֶה.
אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָלֶה,
גִּדּוּלֵי גִדּוּלִין אֲסוּרִים.

מסכת נדרים פרק ז משנה ח
ט
"שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה וְאֵינִי אוֹכֵל עַד הַפֶּסַח",
"שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה וְאֵינִי מִתְכַּסֶּה עַד הַפֶּסַח",
עָשְׂתָה לִפְנֵי הַפֶּסַח,
מֻתָּר לֶאֱכֹל וּלְהִתְכַּסּוֹת לְאַחַר הַפֶּסַח.

י
"שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה עַד הַפֶּסַח וְאֵינִי אוֹכֵל",
"וְשֶׁאַתְּ עוֹשָׂה עַד הַפֶּסַח וְאֵינִי מִתְכַּסֶּה",
עָשְׂתָה לִפְנֵי הַפֶּסַח,
אָסוּר לֶאֱכֹל וּלְהִתְכַּסּוֹת לְאַחַר הַפֶּסַח.

מסכת נדרים פרק ז משנה ט
יא
"שֶׁאַתְּ נֶהֱנֵית לִי עַד הַפֶּסַח,
אִם הוֹלֶכֶת אַתְּ לְבֵית אָבִיךְ עַד הֶחָג",
הָלְכָה לִפְנֵי הַפֶּסַח,
אֲסוּרָה בַהֲנָאָתוֹ עַד הַפֶּסַח;
וּלְאַחַר הַפֶּסַח, בַּל יַחֵל דְּבָרוֹ.

יב
"שֶׁאַתְּ נֶהֱנֵית לִי עַד הֶחָג,
אִם הוֹלֶכֶת אַתְּ לְבֵית אָבִיךְ עַד הַפֶּסַח",
וְהָלְכָה לִפְנֵי הַפֶּסַח,
אֲסוּרָה בַהֲנָאָתוֹ עַד הֶחָג,
מֻתֶּרֶת לֵילֵךְ אַחַר הַפֶּסַח.

פרק ח

מסכת נדרים פרק ח משנה א

א

"קֻנָּם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם הַיּוֹם",
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד שֶׁתֶּחְשַׁךְ;
"שַׁבָּת זוֹ",
אָסוּר בְּכָל הַשַּׁבָּת, וְשַׁבָּת שֶׁעָבְרָה; <המגיה: ושבת לשעבר>
"חֹדֶשׁ זֶה",
אָסוּר בְּכָל הַחֹדֶשׁ, וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ לְהַבָּא;
"שָׁנָה זוֹ",
אָסוּר בְּכָל הַשָּׁנָה, וְרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁעָתִיד לָבוֹא;
"שָׁבוּעַ זֶה",
אָסוּר בְּכָל הַשָּׁבוּעַ, וּשְׁבִיעִית שֶׁעָבְרָה. <המגיה: והשביעית לשעבר>

ב

וְאִם אָמַר:
"יוֹם אֶחָד", "שַׁבָּת אַחַת", "חֹדֶשׁ אֶחָד",
"שָׁנָה אַחַת", "שָׁבוּעַ אֶחָד",
אָסוּר מִיּוֹם לְיוֹם.

מסכת נדרים פרק ח משנה ב

ג

"עַד הַפֶּסַח", אָסוּר עַד שֶׁיַּגִּיעַ;
"עַד שֶׁיְּהֵא", אָסוּר עַד שֶׁיֵּצֵא.
"עַד לִפְנֵי הַפֶּסַח",
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אָסוּר עַד שֶׁיַּגִּיעַ.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אָסוּר עַד שֶׁיֵּצֵא.

מסכת נדרים פרק ח משנה ג

ד

"עַד הַקָּצִיר", "עַד הַבָּצִיר", "עַד הַמָּסִיק",
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד שֶׁיַּגִּיעַ.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁזְּמַנּוֹ קָבוּעַ, וְאוֹמֵר "עַד שֶׁיַּגִּיעַ",
אָסוּר עַד שֶׁיַּגִּיעַ;
"עַד שֶׁיְּהֵא",
אָסוּר עַד שֶׁיֵּצֵא.
וְכָל שֶׁאֵין זְמַנּוֹ קָבוּעַ,
בֵּין שֶׁאָמַר "עַד שֶׁיְּהֵא",
בֵּין שֶׁאָמַר "עַד שֶׁיַּגִּיעַ",

אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד שֶׁיַּגִּיעַ.

מסכת נדרים פרק ח משנה ד

ה

"עַד הַקַּיִץ", "עַד שֶׁיְּהֵא הַקַּיִץ",
עַד שֶׁיַּתְחִילוּ הָעָם לְהַכְנִיס בַּכַּלְכַּלּוֹת.
"עַד שֶׁיַּעֲבֹר הַקַּיִץ",
עַד שֶׁיַּכְפִּילוּ הַמַּקְצוֹעוֹת.
"עַד הַקָּצִיר",
עַד שֶׁיַּתְחִיל הָעָם לִקְצֹר קְצִיר חִטִּים,
אֲבָל לֹא קְצִיר שְׂעוֹרִים.
הַכֹּל לְפִי מְקוֹם נִדְרוֹ,
אִם הָיָה בָהָר, כָּהָר,
וְאִם הָיָה בַבִּקְעָה, כַּבִּקְעָה.

מסכת נדרים פרק ח משנה ה

ו

"עַד הַגְּשָׁמִים", "עַד שֶׁיְּהוּ הַגְּשָׁמִים",
עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עַד שֶׁיַּגִּיעַ זְמַנָּהּ שֶׁלִּרְבִיעָה שְׁנִיָּה.
"עַד שֶׁיִּפְסְקוּ הַגְּשָׁמִים",
עַד שֶׁיֵּצֵא נִיסָן.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וּרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיַּעֲבֹר הַפֶּסַח.

ז

"קֻנָּם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם הַשָּׁנָה",
נִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה, אָסוּר בָּהּ וּבְעִבּוּרָהּ;
"עַד רֹאשׁ אֲדָר",
עַד רֹאשׁ אֲדָר הָרִאשׁוֹן;
"עַד סוֹף אֲדָר",
עַד סוֹף אֲדָר הָרִאשׁוֹן.

ח

רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
"קֻנָּם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם עַד שֶׁיְּהֵא הַפֶּסַח",
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד לֵילֵי הַפֶּסַח,
שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה
אֶלָּא עַד שָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לִשְׁתּוֹת יַיִן.

מסכת נדרים פרק ח משנה ו

ט

אָמַר:

"קֻנָּם בָּשָׂר שֶׁאֵינִי טוֹעֵם עַד שֶׁיְּהֵא צוֹם",

אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד לֵילֵי צוֹם,

שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה

אֶלָּא עַד שָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לֹאכַל בָּשָׂר.

י

רְבִּי יוֹסֵה בְנוֹ אוֹמֵר:

"קֻנָּם שׁוּם שֶׁאֵינִי טוֹעֵם עַד שֶׁתְּהֵא שַׁבָּת,

אֵינוֹ אָסוּר [אֶלָּא] עַד לֵילֵי שַׁבָּת,

שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה

אֶלָּא עַד שָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לֹאכַל שׁוּם.

מסכת נדרים פרק ח משנה ז

יא

הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:

"קֻנָּם שֶׁאֲנִי נֶהְנֶה לָךְ,

אִם אֵין אַתָּה בָא וְנוֹטֵל לְבָנֶיךָ

כּוֹר אֶחָד שֶׁלְּחִטִּים וּשְׁתֵּי חָבִיּוֹת שֶׁלְּיַיִן",

הֲרֵי זֶה יָכוֹל לְהָפֵר אֶת נִדְרוֹ שֶׁלֹּא עַל פִּי חָכָם,

וְיֹאמַר לוֹ:

"כְּלוּם אָמַרְתָּ אֶלָּא מִפְּנֵי כְבוֹדִי,

וְזֶה הוּא כְבוֹדִי!"

וְכֵן הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:

"קֻנָּם שֶׁאַתָּה נֶהְנֶה לִי,

אִם אֵין אַתְּ בָּא וְנוֹתֵן לְבָנַי

כּוֹר אֶחָד שֶׁלְּחִטִּים וּשְׁתֵּי חָבִיּוֹת שֶׁלְּיַיִן",

רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:

אָסוּר עַד שֶׁיִּתֵּן.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

אַף זֶה יָכוֹל לְהָפֵר אֶת נִדְרוֹ שֶׁלֹּא עַל פִּי חָכָם,

וְיֹאמַר לוֹ:

"הֲרֵי אֲנִי כְּאִלּוּ הִתְקַבַּלְתִּי". <כילו>

יב

הָיוּ מְסָרְבִים בּוֹ לָשֵׂאת אֶת בַּת אֲחוֹתוֹ,

וְאָמַר:

"קֻנָּם שֶׁהִיא נֶהְנֵית לִי לְעוֹלָם!"

וְכֵן הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, וְאָמַר:
"קֻנָּם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי לְעוֹלָם",
הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרוֹת מִלֵּהָנוֹת לוֹ,
שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה אֶלָּא לְשֵׁם אִשּׁוּת.

יג
הָיָה מְסָרֵב בַּחֲבֵרוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ, אָמַר:
"קֻנָּם לְבֵיתְךָ שֶׁאֵינִי נִכְנָס",
"טִפַּת צוֹנֵין שֶׁאֵינִי טוֹעֵם לָךְ",
מֻתָּר לִכָּנֵס לְבֵיתוֹ וְלִשְׁתּוֹת מִמֶּנּוּ צוֹנֵין,
שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה אֶלָּא לְשֵׁם אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה.

פרק ט

מסכת נדרים פרק ט משנה א

א
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
פּוֹתְחִין לְאָדָם בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
אָמַר רַבִּי צָדוֹק:
עַד שֶׁפּוֹתְחִין לוֹ בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ,
יִפְתְּחוּ לוֹ בִּכְבוֹד מָקוֹם!
אִם כֵּן, אֵין נְדָרִים!
מוֹדִין חֲכָמִים לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר
בְּדָבָר שֶׁבֵּינוֹ לְבֵין אָבִיו וְאִמּוֹ,
שֶׁפּוֹתְחִין לוֹ בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ.

מסכת נדרים פרק ט משנה ב

ב
וְעוֹד אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
פּוֹתְחִין בַּנּוֹלָד.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
כֵּיצַד?
אָמַר:
"קֻנָּם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לְאִישׁ פְּלוֹנִי",
וְנַעֲשָׂה סוֹפֵר,
אוֹ שֶׁהָיָה מַשִּׂיא אֶת בְּנוֹ,
וְאָמַר:
"אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא נַעֲשָׂה סוֹפֵר,

אוֹ שֶׁהָיָה מַשִּׂיא אֶת בְּנוֹ בְקָרוֹב,
לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר".
"קֻנָּם לְבַיִת זֶה שֶׁאֵינִי נִכְנָס",
וְנַעֲשָׂה בֵית הַכְּנֶסֶת,
אָמַר:
"אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא נַעֲשָׂה בֵית הַכְּנֶסֶת,
לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר",
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

מסכת נדרים פרק ט משנה ג
ג
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהֵן כַּנּוֹלָד וְאֵינָן כַּנּוֹלָד;
וַחֲכָמִים מוֹדִין לוֹ.
כֵּיצַד?
אָמַר:
"קֻנָּם שֶׁאֵינִי נוֹשֵׂא לִפְלוֹנִית, שֶׁאָבִיהָ רַע!"
אָמְרוּ לוֹ "מֵת!" אוֹ שֶׁעָשָׂה תְשׁוּבָה;
"קֻנָּם לַבַּיִת הַזֶּה שֶׁאֵינִי נִכְנָס,
שֶׁהַכֶּלֶב רַע בְּתוֹכוֹ", אוֹ "שֶׁהַנָּחָשׁ בְּתוֹכוֹ",
אָמְרוּ לוֹ "מֵת הַכֶּלֶב", אוֹ שֶׁנֶּהֱרַג הַנָּחָשׁ,
הֲרֵי הֵן כַּנּוֹלָד וְאֵינָן כַּנּוֹלָד.
וַחֲכָמִים מוֹדִין לוֹ.

מסכת נדרים פרק ט משנה ד
ד
וְעוֹד אָמַר רַבִּי מֵאִיר:
פּוֹתְחִין לוֹ מִן הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה, וְאוֹמְרִים לוֹ:
"אִלּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה עוֹבֵר עַל (וַיִּקְרָא יט,יז-יח)
"לֹא תִקֹּם" וְעַל "לֹא תִטֹּר",
וְעַל "לֹא תִשְׂנָא אֶת אָחִיךָ בִּלְבָבֶךָ"
"וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ"
(וַיִּקְרָא כה,לו) "וְחֵי אָחִיךָ עִמָּךְ",
שֶׁמֵּא יַעְנִי וְאֵין אַתְּ יָכוֹל לְפַרְנְסוֹ,
אָמַר:
"אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא כֵן, לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר",
הֲרֵי זֶה מֻתָּר.

מסכת נדרים פרק ט משנה ה
ה

פּוֹתְחִין לְאָדָם בִּכְתֻבַּת אִשְׁתּוֹ.
מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁנָּדַר מֵאִשְׁתּוֹ הֲנָיָה,
וְהָיְתָה כְתֻבָּתָהּ אַרְבַּע מֵאוֹת זוּז,
וּבָאת לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָה,
וְחִיְּבוֹ לִתֵּן לָהּ כְּתֻבָּתָהּ.
אָמַר לוֹ:
"רַבִּי! שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת דִּינָר הִנִּיחַ אַבָּא,
וְנָטַל אָחִי אַרְבַּע מֵאוֹת, וַאֲנִי אַרְבַּע מֵאוֹת.
לֹא דַיָּהּ שֶׁתִּטֹּל הִיא מָאתַיִם וַאֲנִי מָאתַיִם?"
אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָה:
"אֲפִלּוּ אַתְּ מוֹכֵר שְׂעַר רֹאשְׁךָ,
אַתְּ נוֹתֵן לָהּ כְּתֻבָּתָהּ".
אָמַר:
"אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁכֵּן, לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר!"
וְהִתִּירוֹ רַבִּי עֲקִיבָה.

מסכת נדרים פרק ט משנה ו

ו
פּוֹתְחִין בְּיָמִים טוֹבִים וּבַשַּׁבָּתוֹת.
בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים:
אוֹתָן הַיָּמִים מֻתָּרִין,
וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים אֲסוּרִין.
עַד שֶׁבָּא רַבִּי עֲקִיבָה וְלִמֵּד,
שֶׁהַנֶּדֶר שֶׁהֻתַּר מִקְצָתוֹ הֻתַּר כֻּלּוֹ. <מִכְּלָלוֹ>

מסכת נדרים פרק ט משנה ז

ז
כֵּיצַד?
אָמַר:
"קֻנָּם שֶׁאֵינִי נֶהְנֶה לְכֻלְּכֶם!"
הֻתַּר אֶחָד מֵהֶן, הֻתְּרוּ כֻלָּם.
"שֶׁאֵינִי נֶהְנֶה לָזֶה, לָזֶה וְלָזֶה!"
הֻתַּר הָרִאשׁוֹן,
הֻתְּרוּ כֻלָּם;
הֻתַּר הָאַחֲרוֹן,
הָאַחֲרוֹן מֻתָּר, וְכֻלָּם אֲסוּרִין;
הֻתַּר הָאֶמְצָעִי,
הֵימֶנּוּ וּלְמַטָּה מֻתָּר, הֵימֶנּוּ וּלְמַעְלָה אָסוּר.
"שֶׁאֵינִי נֶהְנֶה לָזֶה, לָזֶה קָרְבָּן וְלָזֶה קָרְבָּן",
צְרִיכִין פֶּתַח לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

מסכת נדרים פרק ט משנה ח

ח

"קֻנָּם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם, שֶׁהַיַּיִן רַע לַמֵּעַיִם!"
אָמְרוּ לוֹ:
"וַהֲלֹא מְיֻשָּׁן יָפֶה לַמֵּעַיִם!"
הֻתַּר בִּמְיֻשָּׁן.
לֹא בִמְיֻשָּׁן בִּלְבַד הֻתַּר, אֶלָּא בְכָל הַיַּיִן.
"קֻנָּם בָּצָל שֶׁאֵינִי טוֹעֵם, שֶׁהַבָּצָל רַע לַלֵּב!"
אָמְרוּ לוֹ:
"וַהֲלֹא כֻפְרִי יָפֶה לַלֵּב!"
הֻתַּר בַּכֻּפְרִי.
לֹא בַכֻּפְרִי בִלְבַד הֻתַּר, אֶלָּא בְכָל הַבְּצָלִים.
מַעֲשֶׂה הָיָה,
וְהִתִּירוֹ רְבִּי מֵאִיר בְּכָל הַבְּצָלִים.

מסכת נדרים פרק ט משנה ט

ט

פּוֹתְחִין לְאָדָם בִּכְבוֹד עַצְמוֹ וּבִכְבוֹד בָּנָיו,
וְאוֹמְרִין לוֹ:
"אִלּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ, שֶׁלְּמָחָר יְהוּ אוֹמְרִין עָלֶיךָ:
כָּךְ וַסְתּוֹ שֶׁלִּפְלוֹנִי, לִהְיוֹת מְגָרֵשׁ אֶת נָשָׁיו,
וְעַל בְּנוֹתֶיךָ יְהוּ אוֹמְרִין:
בְּנוֹת גְּרוּשָׁה הֵן,
מָה רָאַת אִמָּן שֶׁלָּאֵלּוּ לְהִתְגָּרֵשׁ?"
אָמַר:
"אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא כֵן, לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר",
הֲרֵי זֶה מֻתָּר.

מסכת נדרים פרק ט משנה י

י

"קֻנָּם שֶׁאֵינִי נוֹשֵׂא לִפְלוֹנִית כְּאוּרָה", <שני>
וַהֲרֵי הִיא נָאוָה;
"שְׁחוֹרָה", וַהֲרֵי הִיא לְבָנָה;
"קְצָרָה", וַהֲרֵי הִיא אֲרֻכָּה,
לֹא מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְאוּרָה וְנֶעֶשֵׂית נָאוָה,
שְׁחוֹרָה וְנֶעֶשֵׂית לְבָנָה,
קְצָרָה וְנַעֲשֵׂית אֲרֻכָּה,
אֶלָּא שֶׁהַנֶּדֶר טָעוּת.
מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁנָּדַר מִבַּת אֲחוֹתוֹ הֲנָיָה,
וְהִכְנִיסוּהָ לְבֵית רְבִּי יִשְׁמָעֵאל וְיִפּוּהָ.
אָמַר לוֹ רְבִּי יִשְׁמָעֵאל:

"בְּנִי! מִזּוֹ נָדַרְתָּ?"
אָמַר לוֹ "לָאו!"
וְהִתִּירוֹ רַבִּי יִשְׁמָעֵאל.

יא
בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה בָּכָה רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, וְאָמַר:
"בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל נָאוֹת הֵן,
אֶלָּא שֶׁהָעֲנִיּוּת מְנַוְּלַתָּן!"

יב
וּכְשֶׁמֵּת רַבִּי יִשְׁמָעֵאל,
הָיוּ בְנוֹת יִשְׂרָאֵל נוֹשְׂאוֹת קִינָה, וְאוֹמְרוֹת:
"בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל רַבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּכֶינָה!"
וְכֵן הוּא אוֹמֵר בְּשָׁאוּל: (שְׁמוּאֵל ב א,כד)
"בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל, אֶל שָׁאוּל בְּכֶינָה!
הַמַּלְבִּשְׁכֶם שָׁנִי עִם עֲדָנִים,
הַמַּעֲלֶה עֲדִי זָהָב עַל לְבוּשְׁכֶן."

פרק י

מסכת נדרים פרק י משנה א

א
נַעֲרָה מְאֹרָסָה,
אָבִיהָ וּבַעְלָהּ מְפִירִים נְדָרֶיהָ.
הֵפֵר הָאָב וְלֹא הֵפֵר הַבַּעַל,
הֵפֵר הַבַּעַל וְלֹא הֵפֵר הָאָב,
אֵינוּ מוּפָר.
אֵין צָרִיךְ לוֹמַר, שֶׁיָּקֵם אֶחָד מֵהֶן.

מסכת נדרים פרק י משנה ב

ב
מֵת הָאָב,
לֹא נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לַבַּעַל.
מֵת הַבַּעַל,
נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לָאָב.
בָּזֶה יָפֶה כֹחַ הָאָב מִכֹּחַ הַבַּעַל.
דָּבָר אַחֵר,
יָפֶה כֹחַ הַבַּעַל מִכֹּחַ הָאָב,
שֶׁהַבַּעַל מֵפֵר בְּבַגְרָ,

וְהָאָב אֵינוֹ מֵפֵר בְּבֹגֶר.

מסכת נדרים פרק י משנה ג

ג

נָדְרָה וְהִיא אֲרוּסָה,
נִתְגָּרְשָׁה בוֹ בַיּוֹם,
נִתְאָרְסָה בוֹ בַיּוֹם,
אֲפִלּוּ לְמֵאָה,
אָבִיהָ וּבַעְלָהּ הָאַחֲרוֹן נְדָרֶיהָ.
זֶה הַכְּלָל: מְפִירִים
כָּל שֶׁלֹּא יָצָאת לִרְשׁוּת עַצְמָהּ שָׁעָה אַחַת,
אָבִיהָ וּבַעְלָהּ הָאַחֲרוֹן מְפִירִים נְדָרֶיהָ.

מסכת נדרים פרק י משנה ד

ד

דֶּרֶךְ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים,
עַד שֶׁלֹּא הָיְתָה בִתּוֹ יוֹצְאָה מֵאֶצְלוֹ,
אוֹמֵר לָהּ:
"כָּל נְדָרִים שֶׁנָּדַרְתְּ בְּתוֹךְ בֵּיתִי,
הֲרֵי הֵן מוּפָרִין".
וְכֵן הַבַּעַל,
עַד שֶׁלֹּא תִכָּנֵס לִרְשׁוּתוֹ,
אוֹמֵר לָהּ:
"כָּל נְדָרִים שֶׁנָּדַרְתְּ עַד שֶׁלֹּא תִכָּנְסִי לִרְשׁוּתִי, <תִּכָּנֵס>
הֲרֵי אֵלּוּ מוּפָרִים".
אִם מִשֶּׁתִּכָּנֵס לִרְשׁוּתוֹ אֵינוּ יָכוֹל לְהָפֵר. <לִרְשׁוּתִי>

מסכת נדרים פרק י משנה ה

ה

בּוֹגֶרֶת שֶׁשָּׁהַת שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
וְאַלְמָנָה שְׁלֹשִׁים יוֹם,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הוֹאִיל וּבַעְלָהּ חַיָּב בִּמְזוֹנוֹתֶיהָ, יָפֵר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין הַבַּעַל מֵפֵר, עַד שֶׁתִּכָּנֵס לִרְשׁוּתוֹ.

מסכת נדרים פרק י משנה ו

ו

שׁוֹמֶרֶת יָבָם,
בֵּין לְיָבָם אֶחָד בֵּין לִשְׁנֵי יְבָמִין,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:

יָפֵר.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
לְאֶחָד, אֲבָל לֹא לִשְׁנַיִם.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא לְאֶחָד וְלֹא לִשְׁנַיִם.

ז
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מָה, אִם אִשָּׁה שֶׁקָּנָה הוּא לְעַצְמוֹ,
הֲרֵי הוּא מֵפֵר נְדָרֶיהָ,
אִשָּׁה שֶׁקָּנוּ לוֹ שָׁמַיִם,
אֵינוּ דִין שֶׁיָּפֵר נְדָרֶיהָ?
אָמַר לוֹ רְבִּי עֲקִיבָה:
לֹא,
אִם אָמַרְתָּ בְּאִשָּׁה שֶׁקָּנָה הוּא לְעַצְמוֹ,
שֶׁאֵין לַאֲחֵרִים בָּהּ רְשׁוּת,
תֹּאמַר בָּאִשָּׁה שֶׁקָּנוּ לוֹ שָׁמַיִם,
שֶׁיֵּשׁ לַאֲחֵרִים בָּהּ רְשׁוּת?
אָמַר לוֹ רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
עֲקִיבָה! דְּבָרֶיךָ בִשְׁנֵי יְבָמִים,
מָה אַתְּ מֵשִׁיב עַל יָבָם אֶחָד?
אָמַר לוֹ:
אֵין הַיְּבָמָה גְמוּרָה לְאִישָׁהּ
כַּשֵּׁם שֶׁהָאֲרוּסָה גְמוּרָה לְאִישָׁהּ.

מסכת נדרים פרק י משנה ז
ח
הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ:
"כָּל נְדָרִים שֶׁתִּדֹּרִי
מִכָּן עַד שֶׁאָבֹא מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי,
הֲרֵי הֵן קַיָּמִין",
לֹא אָמַר כְּלוּם;
"הֲרֵי הֵן מוּפָרִים",
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מוּפָר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ מוּפָר.

ט
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
אִם הֵפֵר נְדָרִים שֶׁבָּאוּ לִכְלַל אִסּוּר,

לֹא יָפֵר נְדָרִים שֶׁלֹּא בָאוּ לִכְלַל אִסּוּר?
אָמְרוּ לוֹ: (בְּמִדְבַּר ל,יד)
"אִישָׁהּ יְקִימֶנּוּ וְאִישָׁהּ יְפֵרֶנּוּ",
אֶת שֶׁבָּא לִכְלַל הָקֵם, בָּא לִכְלָל הָפֵר,
לֹא בָא לִכְלַל הָקֵם, לֹא בָא לִכְלַל הָפֵר.

מסכת נדרים פרק י משנה ח
י
הָפֵר נְדָרִים כָּל הַיּוֹם.
וְיֵשׁ בַּדָּבָר לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר.
כֵּיצַד?
נָדְרָה בְלֵילֵי שַׁבָּת,
מֵפֵר בְּלֵילֵי שַׁבָּת,
וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת עַד שֶׁתֶּחְשַׁךְ.
נָדְרָה עִם חֲשֵׁכָה,
מֵפֵר עַד שֶׁלֹּא תֶחְשַׁךְ,
שֶׁאִם לֹא הֵפֵר וְחָשֵׁכָה,
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.

פרק יא

מסכת נדרים פרק יא משנה א
א
אֵלּוּ נְדָרִים שֶׁהוּא מֵפֵר:
דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן עִנּוּי נֶפֶשׁ:
"אִם אֶרְחַץ", "אִם לֹא אֶרְחַץ",
"אִם אֶתְקַשֵּׁט", וְ"אִם לֹא אֶתְקַשֵּׁט".
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
אֵין אֵלּוּ נִדְרֵי עִנּוּי נֶפֶשׁ.

מסכת נדרים פרק יא משנה ב
ב
אֵלּוּ הֵן נִדְרֵי עִנּוּי נֶפֶשׁ:
אָמְרָה:
"קֻנָּם פֵּרוֹת הָעוֹלָם עָלַי!"
הֲרֵי זֶה יָכוֹל לְהָפֵר.
"פֵּרוֹת הַמְּדִינָה זוֹ עָלַי",
יָבִיא לָהּ מִמְּדִינָה אַחֶרֶת.
"פֵּרוֹת הַחֶנְוָנִי זֶה עָלַי",

אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.
אִם לֹא הָיְתָה פַּרְנָסָתוֹ אֶלָּא מִמֶּנּוּ,
הֲרֵי זֶה יָפֵר.
דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵה.

מסכת נדרים פרק יא משנה ג
ג
"קֻנָּם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לַבְּרִיּוֹת", <שני>
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר,
וִיכוֹלָה הִיא לֵהָנוֹת בַּלֶּקֶט וּבַשִּׁכְחָה וּבַפֵּאָה וּבַהֶבְקֵר.
"קֻנָּם כֹּהֲנִים וּלְוִיִּם נֶהֱנִים לִי",
יִטְּלוּ עַל כָּרְחוֹ.
"כֹּהֲנִים אֵלּוּ וּלְוִיִּם אֵלּוּ נֶהֱנִים לִי",
יִטְּלוּ אֲחֵרִים.

מסכת נדרים פרק יא משנה ד
ד
"קֻנָּם שֶׁאֵינִי עוֹשָׂה עַל פִּי אַבָּא", <עוֹשֶׂה>
וְ"עַל פִּי אָבִיךְ", וְ"עַל פִּי אַחַי", וְ"עַל פִּי אָחִיךְ",
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.
"שֶׁאֵינִי עוֹשָׂה עַל פִּיךָ", <עוֹשֶׂה>
אֵינוֹ צָרִיךְ לְהָפֵר.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
יָפֵר, שֶׁמֵּא תַעֲדִיף עָלָיו יוֹתֵר מִן הָרָאוּי לוֹ.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
יָפֵר, שֶׁמֵּא יְגָרְשֶׁנָּה וּתְהֵא אֲסוּרָה לַחְזֹר לוֹ.

מסכת נדרים פרק יא משנה ה
ה
נָדְרָה אִשְׁתּוֹ, סָבוּר שֶׁנָּדְרָה בִתּוֹ;
נָדְרָה בִתּוֹ, וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה אִשְׁתּוֹ;
נָדְרָה בְנָזִיר, וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה בְקָרְבָּן;
נָדְרָה בְקָרְבָּן, וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה בְנָזִיר;
נָדְרָה מִן הַתְּאֵנִים, וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה מִן הָעֲנָבִים;
מִן הָעֲנָבִים, וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה מִן הַתְּאֵנִים,
הֲרֵי זֶה יַחְזֹר וְיָפֵר.

מסכת נדרים פרק יא משנה ו
ו
אָמְרָה:
"קֻנָּם תְּאֵנִים וַעֲנָבִים אֵלּוּ שֶׁאֵינִי טוֹעֶמֶת", <אֵלּוּ מחוק>

קְיֵם עַל הַתְּאֵנִים, כֻּלָּן קַיָּם.
הֵפֵר לַתְּאֵנִים,
אֵינוֹ מוּפָר עַד שֶׁיָּפֵר אַף לָעֲנָבִים.
אָמְרָה:
"קֻנָּם תְּאֵנִים שֶׁאֵינִי טוֹעֶמֶת,
וַעֲנָבִים שֶׁאֵינִי טוֹעֶמֶת",
הֲרֵי אֵלּוּ שְׁנֵי נְדָרִים.

מסכת נדרים פרק יא משנה ז

ז

"יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁיֵּשׁ נְדָרִים,
אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ מְפִירִים",
יָפֵר.
"יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁיֵּשׁ מְפִירִים,
אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה נֶדֶר", <נָדַר>
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לֹא יָפֵר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יָפֵר.

מסכת נדרים פרק יא משנה ח

ח

הַמֻּדָּר הֲנָיָה מֵחֲתָנוֹ,
וְהוּא רוֹצֶה לָתֵת לְבִתּוֹ מָעוֹת,
אוֹמֵר לָהּ:
"הֲרֵי הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ נְתוּנִים לָךְ מַתָּנָה,
בִּלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא לְבַעְלִיךְ רְשׁוּת בָּהֶן,
אֶלָּא מַה שֶּׁאַתְּ נוֹתֶנֶת בְּפִיךְ."

מסכת נדרים פרק יא משנה ט

ט

(בְּמִדְבַּר ל,י) "וְנֵדֶר אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה... יָקוּם עָלֶיהָ"
כֵּיצַד?
אָמְרָה:
"הֲרֵי אֲנִי נְזִירָה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם",
אַף עַל פִּי שֶׁנִּשֵּׂאת בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.
נָדְרָה וְהִיא בִרְשׁוּת הַבַּעַל,
מֵפֵר לָהּ. <וְהֵיפֵר>
כֵּיצַד?
אָמְרָה:

"הֲרֵי אֲנִי נְזִירָה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים",
אַף עַל פִּי שֶׁנִּתְאַלְמְנָה
אוֹ נִתְגָּרְשָׁה בְתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
הֲרֵי זֶה מוּפָר.

י
נָדְרָה בּוֹ בַיּוֹם,
נִתְגָּרְשָׁה בּוֹ בַיּוֹם, וְהֶחְזִירָהּ בּוֹ בַיּוֹם,
אֵינוּ יָכוֹל לְהָפֵר.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁיָּצָאת לִרְשׁוּת עַצְמָהּ שָׁעָה אַחַת,
אֵינוּ יָכוֹל לְהָפֵר.

מסכת נדרים פרק יא משנה י
יא
תֵּשַׁע נְעָרוֹת נִדְרֵיהֶן קַיָּמִין:
בּוֹגֶרֶת וְהִיא יְתוֹמָה,
נַעֲרָה בוֹגֶרֶת וְהִיא יְתוֹמָה,
נַעֲרָה שֶׁלֹּא בָגָרָה וְהִיא יְתוֹמָה,
בּוֹגֶרֶת וּמֵת אָבִיהָ,
נַעֲרָה בוֹגֶרֶת וּמֵת אָבִיהָ,
נַעֲרָה שֶׁלֹּא בָגָרָה וּמֵת אָבִיהָ,
נַעֲרָה שֶׁמֵּת אָבִיהָ, מִשֶּׁמֵּת אָבִיהָ בָגָרָה,
בּוֹגֶרֶת וְאָבִיהָ קַיָּם,
נַעֲרָה בוֹגֶרֶת וְאָבִיהָ קַיָּם.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף הַמַּשִּׂיא אֶת בִּתּוֹ קְטַנָּה,
וְנִתְאַלְמְנָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה,
וְחָזְרָה אֶצְלוֹ עֲדַיִן הִיא נַעֲרָה.

מסכת נדרים פרק יא משנה יא
יב
"קֻנָּם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֵית לְאַבָּא, וּלְאָבִיךָ",
"אִם עוֹשָׂה אֲנִי עַל פִּיךָ";
"שֶׁאֵינִי נֶהֱנֵית לָךְ",
"אִם עוֹשָׂה אֲנִי עַל פִּי אַבָּא וְעַל פִּי אָבִיךָ",
הֲרֵי זֶה יָפֵר.

מסכת נדרים פרק יא משנה יב
יג
בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִין:

שָׁלוֹשׁ נָשִׁים יוֹצְאוֹת וְנוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה:
הָאוֹמֶרֶת:
"טְמֵאָה אֲנִי לָךְ",
"שָׁמַיִם בֵּינִי לְבֵינָךְ",
וּ"נְטוּלָה אֲנִי מִן הַיְּהוּדִים".
חָזְרוּ לוֹמַר,
שֶׁלֹּא תְהֵא אִשָּׁה נוֹתֶנֶת עֵינֶיהָ בְאַחֵר,
וּמְקַלְקֶלֶת עַל בַּעְלָהּ.
אֶלָּא, הָאוֹמֶרֶת:
"טְמֵאָה אֲנִי לָךְ", תָּבִיא רְאָיָה לִדְבָרֶיהָ;
"שָׁמַיִם בֵּינִי לְבֵינָךְ", יַעֲשׂוּ דֶרֶךְ בַּקָּשָׁה;
וּ"נְטוּלָה אֲנִי מִן הַיְּהוּדִים",
יָפֵר עַל חֶלְקוֹ, וּתְהֵא מְשַׁמְּשַׁתּוּ,
וּתְהֵא נְטוּלָה מִן הַיְּהוּדִים.

חסלת מסכת נדרים

מסכת נזיר

פרק א

מסכת נזיר פרק א משנה א

א
כָּל כִּנּוּיֵי נְזִירוּת כִּנְזִירוּת. <כנזיריות>
הָאוֹמֵר "אֱהֵא", הֲרֵי זֶה נָזִיר. <אוהא>
אוֹ "אֱהֵא נָאֶה לְנָזִיר",
"נָזִיק", "נָזִיחַ", "פָּזִיחַ", הֲרֵי זֶה נָזִיר.
"הֲרֵינִי בָזֶה", "הֲרֵינִי מְסַלְסֵל",
"הֲרֵינִי מְכַלְכֵּל", "הֲרֵי עָלַי לְשַׁלַּח פֶּרַע", <עליו>
הֲרֵי זֶה נָזִיר.
"הֲרֵי עָלַי צִפֳּרִים",
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
נָזִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוֹ נָזִיר.

מסכת נזיר פרק א משנה ב

ב

"הֲרֵי אֲנִי מִן הַחַרְצַנִּים", וּ"מִן הַזַּגִּים", <הזוגים>
וּ"מִן הַתִּגְלַחַת", וּ"מִן הַטֻּמְאָה",
הֲרֵי זֶה נָזִיר, וְכָל דִּקְדּוּקֵי נְזִירוּת עָלָיו. <עליו מנוקד עָלַי והו"ו מחוקה>
"הֲרֵי אני נָזִיר כְּשִׁמְשׁוֹן", "כְּבֶן מָנוֹחַ",
"כְּבַעַל דְּלִילָה", "כְּמִי שֶׁעִקֵּר דַּלְתוֹת עַזָּה",
"כְּמִי שֶׁנִּקְּרוּ פְלִשְׁתִּים אֶת עֵינָיו",
הֲרֵי זֶה נְזִיר שִׁמְשׁוֹן.
מַה בֵּין נְזִיר עוֹלָם לִנְזִיר שִׁמְשׁוֹן?
נְזִיר עוֹלָם,
הִכְבִּיד אֶת שְׂעָרוֹ, מֵקֵל בְּתַעַר,
מֵבִיא שָׁלֹשׁ בְּהֵמוֹת.
וְאִם נִטַּמָּא, אֵינוֹ מֵבִיא קָרְבַּן טֻמְאָה.
נְזִיר שִׁמְשׁוֹן,
הִכְבִּיד שְׂעָרוֹ, אֵינוֹ מֵקֵל,
וְאִם נִטַּמָּא, אֵינוֹ מֵבִיא קָרְבַּן טֻמְאָה.

מסכת נזיר פרק א משנה ג

ג

סְתָם נְזִירוּת שְׁלֹשִׁים יוֹם.
אָמַר:
"הֲרֵי אֲנִי נָזִיר אַחַת גְּדוֹלָה",
"הֲרֵי אֲנִי נָזִיר אַחַת קְטַנָּה",
אֲפִלּוּ מִכָּאן וְעַד סוֹף הָעוֹלָם,
נָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם.
"הֲרֵינִי יוֹם אֶחָד",
"הֲרֵינִי נָזִיר שָׁעָה אַחַת",
"הֲרֵינִי נָזִיר אַחַת וּמַחְצָה",
הֲרֵי זֶה נָזִיר שְׁתַּיִם.
"הֲרֵי אֲנִי שְׁלֹשִׁים יוֹם וְשָׁעָה אַחַת",
נָזִיר שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד יוֹם,
שֶׁאֵין נוֹזְרִים שָׁעוֹת.

מסכת נזיר פרק א משנה ד

ד

"הֲרֵי אֲנִי נָזִיר כִּשְׂעַר רֹאשִׁי",
וְ"כַעֲפַר הָאָרֶץ", וּ"כְחוֹל הַיָּם",
הֲרֵי זֶה נְזִיר עוֹלָם,
וּמְגַלֵּחַ אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם.

רַבִּי אוֹמֵר:
אֵין זֶה מְגַלֵּחַ אַחַת לִשְׁלוֹשִׁים יוֹם.
וְאֵי זֶה הוּא שֶׁהוּא מְגַלֵּחַ אַחַת לִשְׁלוֹשִׁים יוֹם?
הָאוֹמֵר:
"הֲרֵי עָלַי נְזִירוּת כִּשְׂעַר רֹאשִׁי",
וְ"כַעֲפַר הָאָרֶץ", וּ"כְחוֹל הַיָּם".

מסכת נזיר פרק א משנה ה

ה
"הֲרֵינִי נָזִיר מְלֹא הַבַּיִת", וּ"מְלֹא הַקֻּפָּה", <הקוף>
בּוֹדְקִין אוֹתוֹ.
אִם אָמַר "אַחַת גְּדוֹלָה נָזַרְתִּי",
נָזִיר שְׁלוֹשִׁים יוֹם.
וְאִם אָמַר "סְתָם נָזַרְתִּי",
רוֹאִין אֶת הַקֻּפָּה כְּאִלּוּ הִיא מְלֵאָה חַרְדָּל, <הקופא כילו>
וְנָזִיר כָּל יָמָיו.

מסכת נזיר פרק א משנה ו

ו
"הֲרֵינִי נָזִיר מִכָּן וְעַד מְקוֹם פְּלוֹנִי",
אוֹמֵד כַּמָּה יָמִים מִכָּן וְעַד מְקוֹם פְּלוֹנִי.
פָּחוֹת מִשְּׁלשִׁים יוֹם, נָזִיר שְׁלוֹשִׁים יוֹם,
וְאִם לָאו, נָזִיר כְּמִנְיַן הַיָּמִים.

מסכת נזיר פרק א משנה ז

ז
"הֲרֵינִי נָזִיר כְּמִנְיַן יְמוֹת הַשָּׁנָה",
מוֹנֶה נְזִירוּת כְּמִנְיַן יְמוֹת הַשָּׁנָה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה הָיָה, וְכֵיוָן שֶׁהִשְׁלִים, מֵת.

פרק ב

מסכת נזיר פרק ב משנה א

א
"הֲרֵינִי נָזִיר מִן הַגְּרוֹגְרוֹת וּמִן הַדְּבֵלָה",
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נָזִיר.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:

אֵינוּ נָזִיר.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אַף כְּשֶׁאָמְרוּ בֵית שַׁמַּי,
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא בְאוֹמֵר:
הֲרֵי הוּא עָלַי קָרְבָּן.

מסכת נזיר פרק ב משנה ב

ב

אָמַר:
"אָמְרָה פָּרָה זוֹ:
הֲרֵינִי נְזִירָה אִם עוֹמֶדֶת אֲנִי";
"אָמַר הַדֶּלֶת הַזֶּה:
הֲרֵי אֲנִי נָזִיר אִם נִפְתָּח אָנִי",
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נָזִיר.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוּ נָזִיר.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אַף כְּשֶׁאָמְרוּ בֵית שַׁמַּי,
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא כְּאוֹמֵר:
"הֲרֵי פָּרָה זוֹ קָרְבָּן אִם עוֹמֶדֶת הִיא".

מסכת נזיר פרק ב משנה ג

ג

מָזְגוּ לוֹ אֶת הַכּוֹס, אָמַר:
"הֲרֵינִי נָזִיר מִמֶּנּוּ",
הֲרֵי זֶה נָזִיר.
מַעֲשֶׂה בְאִשָּׁה אַחַת שֶׁהָיְתָה שִׁכֹּרֶת,
וּמָזְגוּ לָהּ אֶת הַכּוֹס, וְאָמְרָה:
"הֲרֵינִי נְזִירָה מִמֶּנּוּ".
אָמְרוּ חֲכָמִים:
לֹא נִתְכַּוְּנָה זוֹ אֶלָּא בְלוֹמַר:
"הֲרֵי הוּא עָלַי קָרְבָּן".

מסכת נזיר פרק ב משנה ד

ד

"הֲרֵינִי נָזִיר עַל מְנָת שֶׁאֱהֵא שׁוֹתֶה בַיַּיִן וּמִטַּמֵּא לַמֵּתִים",
הֲרֵי זֶה נָזִיר, וְאָסוּר בְּכֻלָּם.
"יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁיֵּשׁ נְזִירִים,
אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁהַנָּזִיר אָסוּר בַּיַּיִן",
הֲרֵי זֶה אָסוּר.

וְרַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר.
"יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהַנָּזִיר אָסוּר בַּיַּיִן,
אֲבָל סָבוּר הָיִיתִי שֶׁחֲכָמִים מַתִּירִין לִי,
מִפְּנֵי שֶׁאֵינִי יָכוֹל לִחְיוֹת אֶלָּא בַיַּיִן",
"מִפְּנֵי שֶׁאֲנִי קוֹבֵר אֶת הַמֵּתִים",
הֲרֵי זֶה מֻתָּר.
וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסֵר.

מסכת נזיר פרק ב משנה ה

ה

"הֲרֵינִי נָזִיר, וְעָלַי לְגַלֵּחַ נָזִיר",
וְשָׁמַע חֲבֵרוֹ, וְאָמַר:
"וַאֲנִי, וְעָלַי לְגַלֵּחַ נָזִיר".
אִם הָיוּ פִקְחִין, מְגַלְּחִין זֶה אֶת זֶה;
וְאִם לָאו, מְגַלְּחִין נְזִירִים אֲחֵרִים.

מסכת נזיר פרק ב משנה ו

ו

"הֲרֵי עָלַי לְגַלֵּחַ חֲצִי נָזִיר",
וְשָׁמַע חֲבֵרוֹ, וְאָמַר:
"וַאֲנִי, וְעָלַי לְגַלֵּחַ חֲצִי נָזִיר",
זֶה מְגַלֵּחַ נָזִיר שָׁלֵם, וְזֶה מְגַלֵּחַ נָזִיר שָׁלֵם.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה מְגַלֵּחַ חֲצִי נָזִיר, וְזֶה מְגַלֵּחַ חֲצִי נָזִיר.

מסכת נזיר פרק ב משנה ז

ז

"הֲרֵינִי נָזִיר כְּשֶׁיְּהֵא לִי בֵן".
נוֹלַד לוֹ בֵן, הֲרֵי זֶה נָזִיר.
בַּת, טוּמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינָס, אֵינוּ נָזִיר.
אִם אָמַר:
"כְּשֶׁאֶרְאֶה לִי וֶלֶד",
אֲפִלּוּ נוֹלַד לוֹ בַת וְטוּמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינָס,
הֲרֵי זֶה נָזִיר.

מסכת נזיר פרק ב משנה ח

ח

הִפִּילָה אִשְׁתּוֹ, אֵינוּ נָזִיר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יֹאמַר:

"אִם הָיָה בֶן קַיָּמָא, הֲרֵינִי נְזִיר חוֹבָה, חובא>
וְאִם לָאו, הֲרֵינִי נְזִיר נְדָבָה".
חָזְרָה וְיָלְדָה, הֲרֵי זֶה נָזִיר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יֹאמַר:
"אִם הָרִאשׁוֹן הָיָה בֶן קַיָּמָא,
הָרִאשׁוֹנָה חוֹבָה, וְזוֹ נְדָבָה,
וְאִם לָאו, הָרִאשׁוֹנָה נְדָבָה, וְזוֹ חוֹבָה".

מסכת נזיר פרק ב משנה ט

ט

"הֲרֵינִי נָזִיר וְנָזִיר כְּשֶׁיְּהֵא לִי בֵן",
הִתְחִיל מוֹנֶה אֶת שֶׁלּוֹ, וְאַחַר כָּךְ נוֹלַד לוֹ בֵּן,
מַשְׁלִים אֶת שֶׁלּוֹ, וְאַחַר כָּךְ מוֹנֶה אֶת שֶׁלִּבְנוֹ.
"הֲרֵינִי נָזִיר כְּשֶׁיְּהֵא לִי בֵן, וְנָזִיר".
הִתְחִיל מוֹנֶה אֶת שֶׁלּוֹ, וְאַחַר כָּךְ נוֹלַד לוֹ בֵן,
מַנִּיחַ אֶת שֶׁלּוֹ, וּמוֹנֶה אֶת שֶׁלִּבְנוֹ,
וְאַחַר כָּךְ מַשְׁלִים אֶת שֶׁלּוֹ.

מסכת נזיר פרק ב משנה י

י

"הֲרֵינִי נָזִיר כְּשֶׁיְּהֵא לִי בֵן, וְנָזִיר מֵאָה יוֹם",
נוֹלַד לוֹ בֵן עַד שִׁבְעִים, לֹא הִפְסִיד כְּלוּם;
לְאַחַר שִׁבְעִים, סוֹתֵר שִׁבְעִים,
שֶׁאֵין תִּגְלַחַת פָּחוּת מִשְּׁלוֹשִׁים יוֹם.

פרק ג

מסכת נזיר פרק ג משנה א

א

מִי שֶׁאָמַר "הֲרֵינִי נָזִיר",
מְגַלֵּחַ יוֹם שְׁלוֹשִׁים וְאֶחָד.
וְאִם גִּלַּח יוֹם שְׁלוֹשִׁים, יָצָא.
"הֲרֵינִי נָזִיר שְׁלוֹשִׁים יוֹם",
וְאִם גִּלַּח יוֹם שְׁלוֹשִׁים, לֹא יָצָא.

מסכת נזיר פרק ג משנה ב

ב

מִי שֶׁנָּזַר שְׁתֵּי נְזִירוֹת,

מְגַלֵּחַ אֶת הָרִאשׁוֹנָה יוֹם שְׁלוֹשִׁים וְאֶחָד,
וְאֶת הַשְּׁנִיָּה יוֹם שִׁשִּׁים וְאֶחָד.
אִם גִּלַּח אֶת הָרִאשׁוֹנָה יוֹם שְׁלוֹשִׁים,
מְגַלֵּחַ אֶת הַשְּׁנִיָּה יוֹם שִׁשִּׁים.
וְאִם גִּלַּח יוֹם שִׁשִּׁים חָסֵר אֶחָד, יָצָא.
זוֹ עֵדוּת הֵעִיד רִבִּי פַּפְּיַס
עַל מִי שֶׁנָּזַר שְׁתֵּי נְזִירִיּוֹת:
שֶׁאִם גִּלַּח אֶת הָרִאשׁוֹנָה יוֹם שְׁלוֹשִׁים,
מְגַלֵּחַ אֶת הַשְּׁנִיָּה יוֹם שִׁשִּׁים,
וְאִם גִּלַּח יוֹם שִׁשִּׁים חָסֵר אֶחָד, יָצָא,
שֶׁיּוֹם שְׁלוֹשִׁים עוֹלֶה לוֹ מִן הַמִּנְיָן.

מסכת נזיר פרק ג משנה ג

ג

מִי שֶׁאָמַר "הֲרֵינִי נָזִיר",
נִטַּמָּא יוֹם שְׁלוֹשִׁים,
סָתַר אֶת הַכֹּל.
וּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא סָתַר אֶלָּא שִׁבְעָה.
"הֲרֵינִי נָזִיר שְׁלוֹשִׁים יוֹם",
נִטַּמָּא יוֹם שְׁלוֹשִׁים,
סָתַר אֶת הַכֹּל.

מסכת נזיר פרק ג משנה ד

ד

"הֲרֵינִי נָזִיר מֵאָה יוֹם",
נִטַּמָּא יוֹם מֵאָה,
סָתַר אֶת הַכֹּל.
וּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא סָתַר אֶלָּא שְׁלוֹשִׁים.
נִטַּמָּא יוֹם מֵאָה וְאֶחָד,
סָתַר שְׁלוֹשִׁים.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא סָתַר אֶלָּא שִׁבְעָה.

מסכת נזיר פרק ג משנה ה

ה

מִי שֶׁנָּזַר וְהוּא בֵין הַקְּבָרוֹת,
אֲפִלּוּ הוּא שָׁם שְׁלוֹשִׁים יוֹם,
אֵין עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְיָן,
וְאֵינוּ מֵבִיא קָרְבַּן טֻמְאָה.

יָצָא וְנִכְנַס, עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְיָן,
וּמֵבִיא קָרְבַּן טֻמְאָה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא בוֹ בַיּוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ו,יב)
"וְהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים יִפְּלוּ",
עַד שֶׁיְּהוּ לוֹ יָמִים רִאשׁוֹנִים.

מסכת נזיר פרק ג משנה ו

ו

מִי שֶׁנָּזַר נְזִירוּת מְרֻבָּה,
הִשְׁלִים אֶת נְזִירוּתוֹ, וְאַחַר כָּךְ בָּא לָאָרֶץ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נָזִיר שְׁלוֹשִׁים יוֹם.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
נָזִיר כַּתְּחִלָּה.
מַעֲשֶׂה בְהֵילְנֵי הַמַּלְכָּה,
שֶׁהָלַךְ בְּנָהּ לַמִּלְחָמָה, וְאָמְרָה:
"אִם יָבֹא בְנִי מִן הַמִּלְחָמָה בְשָׁלוֹם,
אֱהֵא נְזִירָה שֶׁבַע שָׁנִים". <אֱהִא>
וּבָא בְנָהּ מִן הַמִּלְחָמָה,
וְהָיְתָה נְזִירָה שֶׁבַע שָׁנִים.
וּבְסוֹף שֶׁבַע שָׁנִים עָלַת לָאָרֶץ,
וְהוֹרוּהָ בֵית הֶלֵּל,
שֶׁתְּהֵא נְזִירָה עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת.
וּבְסוֹף שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת נִטַּמַּאת.
נִמְצֵאת נְזִירָה עֶשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
לֹא הָיְתָה נְזִירָה אֶלָּא אַרְבַּע עֶשְׂרֵה. <עשרי>

מסכת נזיר פרק ג משנה ז

ז

מִי שֶׁהָיוּ שְׁתֵּי כִתֵּי עֵדִים מְעִידוֹת אוֹתוֹ,
אֵלּוּ מְעִידִים שֶׁנָּזַר שְׁתַּיִם,
וְאֵלּוּ מְעִידִים שֶׁנָּזַר חָמֵשׁ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נֶחְלְקָה הָעֵדוּת, אֵין כָּן נְזִירוּת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
יֵשׁ בִּכְלַל חָמֵשׁ שְׁתַּיִם;
שֶׁיְּהֵא נָזִיר שְׁתַּיִם.

פרק ד

מסכת נזיר פרק ד משנה א

א

מִי שֶׁאָמַר "הֲרֵינִי נָזִיר",
וְשָׁמַע חֲבֵרוֹ, וְאָמַר:
"אֲנִי", "וַאֲנִי",
כֻּלָּם נְזִירִים.
הֻתַּר הָרִאשׁוֹן, הֻתְּרוּ כֻלָּם;
הֻתַּר הָאַחֲרוֹן, הָאַחֲרוֹן מֻתָּר, וְכֻלָּם אֲסוּרִין.
"הֲרֵינִי נָזִיר",
וְשָׁמַע חֲבֵרוֹ, וְאָמַר:
"פִּי כְפִיו, וּשְׂעָרִי כִשְׂעָרוֹ", <וסערו כסערו>
הֲרֵי זֶה נָזִיר.
"הֲרֵינִי נָזִיר",
וְשָׁמְעָה אִשְׁתּוֹ, וְאָמְרָה "וַאֲנִי",
מֵפֵר אֶת שֶׁלָּהּ וְשֶׁלּוֹ קַיָּם.
"הֲרֵינִי נְזִירָה",
וְשָׁמַע בַּעְלָהּ, וְאָמַר "וַאֲנִי",
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.

מסכת נזיר פרק ד משנה ב

ב

"הֲרֵינִי נָזִיר, וְאַתְּ",
וְאָמְרָה "אָמֵן",
מֵפֵר אֶת שֶׁלָּהּ, וְשֶׁלּוֹ בָּטֵל.
"הֲרֵינִי נְזִירָה, וְאַתְּ",
וְאָמַר "אָמֵן", <וְאָמְרָה>
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.

מסכת נזיר פרק ד משנה ג

ג

הָאִשָּׁה שֶׁנָּדְרָה בְּנָזִיר,
הָיְתָה שׁוֹתָה בַּיַּיִן, וּמִטַּמָּא לַמֵּתִים,
הֲרֵי זוֹ סוֹפֶגֶת אֶת הָאַרְבָּעִים.
הֵפֵר לָהּ בַּעְלָהּ,
וְהִיא לֹא יָדְעָה שֶׁהֵפֵר לָהּ בַּעְלָהּ,
הָיְתָה שׁוֹתָה בַּיַּיִן וּמִטַּמָּא לַמֵּתִים,
אֵינָהּ סוֹפֶגֶת אֶת הָאַרְבָּעִים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

אִם אֵינָה סוֹפֶגֶת אֶת הָאַרְבָּעִים,
תִּסְפֹּג מַכּוֹת מַרְדּוּת.

מסכת נזיר פרק ד משנה ד
ד
הָאִשָּׁה שֶׁנָּדְרָה בַּנָּזִיר,
הִפְרִישָׁה אֶת בְּהֶמְתָּהּ,
וְאַחַר כָּךְ הֵפֵר לָהּ בַּעְלָהּ,
אִם מִשֶּׁלּוֹ הָיְתָה בְהֵמָה,
תֵּצֵא וְתִרְעֶה בָעֵדֶר.
וְאִם מִשֶּׁלָּהּ הָיְתָה הַבְּהֵמָה,
הַחַטָּאת תָּמוּת, וְהָעוֹלָה תִקָּרֵב עוֹלָה,
וּשְׁלָמִים יִקָּרְבוּ שְׁלָמִים,
וְנֶאֱכָלִים לְיוֹם אֶחָד וְאֵינָן טְעוּנִין לֶחֶם.
הָיוּ לָהּ מָעוֹת סְתוּמִים, יִפְּלוּ לִנְדָבָה; <לו>
מָעוֹת מְפֹרָשִׁים,
דְּמֵי חַטָּאת,
יֵלְכוּ לְיַם הַמֶּלַח, לֹא נֶהֱנִים וְלֹא מוֹעֲלִין;
דְּמֵי עוֹלָה,
יָבוֹאוּ עוֹלָה, וּמוֹעֲלִין בָּהֶם;
דְּמֵי שְׁלָמִים,
יָבוֹאוּ שְׁלָמִים, וְנֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד וְאֵינָן טְעוּנִין לֶחֶם.

מסכת נזיר פרק ד משנה ה
ה
נִזְרַק עָלֶיהָ אֶחָד מִן הַדָּמִים,
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ נִשְׁחֲטָה עָלֶיהָ אַחַת מִכָּל הַבְּהֵמוֹת,
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּתִגְלַחַת הַטַּהֲרָה;
אֲבָל בְּתִגְלַחַת הַטֻּמְאָה, יָפֵר,
שֶׁהוּא יָכוֹל לוֹמַר:
"אֵי אֶפְשִׁי אִשָּׁה מְנֻוֶּלֶת".
רַבִּי אוֹמֵר:
אַף בְּתִגְלַחַת הַטַּהֲרָה, יָפֵר,
שֶׁהוּא יָכוֹל לוֹמַר:
"אֵי אֶפְשִׁי אִשָּׁה מְגֻלַּחַת".

מסכת נזיר פרק ד משנה ו

[ו]
הָאִישׁ מַדִּיר אֶת בְּנוֹ בַּנָּזִיר,
וְאֵין הָאִשָּׁה מַדֶּרֶת אֶת בְּנָהּ בַּנָּזִיר.
כֵּיצַד?
גִּלַּח אוֹ שֶׁגִּלְּחוּהוּ קְרוֹבִים,
מִחָה אוֹ שֶׁמִּחוּהוּ קְרוֹבִים,
הָיְתָה לוֹ בְהֵמָה מֻפְרֶשֶׁת,
הַחַטָּאת תָּמוּת,
וְהָעוֹלָה תִקָּרֵב עוֹלָה,
וּשְׁלָמִים יִקָּרְבוּ שְׁלָמִים,
וְנֶאֱכָלִים לְיוֹם אֶחָד וְאֵינָן טְעוּנִין לֶחֶם.
הָיוּ לוֹ מָעוֹת סְתוּמִים,
יִפְּלוּ לִנְדָבָה;
מָעוֹת מְפֹרָשִׁים,
דְּמֵי חַטָּאת,
יֵלְכוּ לְיַם הַמֶּלַח, לֹא נֶהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין;
דְּמֵי עוֹלָה,
יָבוֹאוּ עוֹלָה, וּמוֹעֲלִין בָּהֶן;
דְּמֵי שְׁלָמִים,
יָבוֹא שְׁלָמִין, וְנֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד, וְאֵינָן טְעוּנִין לֶחֶם.

מסכת נזיר פרק ד משנה ז

ז
הָאִישׁ מְגַלֵּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו,
וְאֵין הָאִשָּׁה מְגַלַּחַת עַל נְזִירוּת אָבִיהָ.
כֵּיצַד?
מִי שֶׁהָיָה אָבִיו נָזִיר,
וְהִפְרִישׁ מָעוֹת סְתוּמִים לִנְזִירוּתוֹ וּמֵת,
אָמַר:
"הֲרֵינִי נָזִיר עַל מְנָת שֶׁאֲגַלַּח עַל מְעוֹת אַבָּא",
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
הֲרֵי אֵלּוּ יִפְּלוּ לִנְדָבָה,
אֵין זֶה מְגַלֵּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו.
וְאֵי זֶה הוּא שֶׁהוּא מְגַלֵּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו?
מִי שֶׁהָיָה הוּא וְאָבִיו נְזִירִים,
וְהִפְרִישׁ אָבִיו מָעוֹת סְתוּמִים לִנְזִירוּתוֹ וּמֵת,
זֶהוּ שֶׁהוּא מְגַלֵּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו.

פרק ה

מסכת נזיר פרק ה משנה א

א

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

הֶקְדֵּשׁ טָעֻיוֹת, הֶקְדֵּשׁ.

וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:

אֵינוּ הֶקְדֵּשׁ.

כֵּיצַד?

אָמַר:

"שׁוֹר שָׁחוֹר שֶׁיֵּצֵא מִבֵּיתִי רִאשׁוֹן הֲרֵי הוּא הֶקְדֵּשׁ",

וְיָצָא לָבָן,

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

הֶקְדֵּשׁ;

וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:

אֵינוּ הֶקְדֵּשׁ.

מסכת נזיר פרק ה משנה ב

ב

"דִּינַר זָהָב שֶׁיַּעֲלֶה בְּיָדִי רִאשׁוֹן, הֲרֵי הוּא הֶקְדֵּשׁ",

וְעָלָה שֶׁלַּכֶּסֶף,

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

הֶקְדֵּשׁ.

וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:

אֵינוּ הֶקְדֵּשׁ.

ג

"חָבִית שֶׁלַּיַּיִן שֶׁתַּעֲלֶה בְּיָדִי רִאשׁוֹנָה,

הֲרֵי הִיא הֶקְדֵּשׁ", <הוּא>

וְעָלַת שֶׁלַּשֶּׁמֶן,

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

הֶקְדֵּשׁ.

וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:

אֵינוּ הֶקְדֵּשׁ.

מסכת נזיר פרק ה משנה ג

ד

מִי שֶׁנָּדַר בְּנָזִיר וְנִשְׁאַל לַחֲכָמִים וְאָסָרוּ, <וַאֲסָרוּ>

מוֹנֶה מִשָּׁעָה שֶׁנָּדַר.

נִשְׁאַל לַחֲכָמִים וְהִתִּירוּ,

הָיְתָה לוֹ בְהֵמָה מֻפְרֶשֶׁת,

תֵּצֵא וְתִרְעֶה בָעֵדֶר.

אָמְרוּ בֵית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּי:
אֵין אַתֶּם מוֹדִין בָּזֶה שֶׁהוּא הֶקְדֵּשׁ טָעוּת,
שֶׁתֵּצֵא וְתִרְעֶה בָעֵדֶר?
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי:
אֵין אַתֶּם מוֹדִין בְּמִי שֶׁטָּעָה,
וְקָרָא לַתְּשִׁיעִי, עֲשִׂירִי,
וְלַעֲשִׂירִי, תְּשִׁיעִי,
וּלְאֶחָד עָשָׂר, עֲשִׂירִי,
שֶׁהוּא מְקֻדָּשׁ?
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הִלֵּל:
לֹא הַשֵּׁבֶט קִדְּשׁוֹ,
מָה אִלּוּ טָעָה וְהִנִּיחַ אֶת הַשֵּׁבֶט
עַל הַשְּׁמִינִי אוֹ עַל שְׁנֵים עָשָׂר,
שֶׁמָּא עָשָׂה כְלוּם?
אֶלָּא כָתוּב שֶׁקִּדֵּשׁ אֶת הָעֲשִׂירִי,
הוּא קִדֵּשׁ אֶת הַתְּשִׁיעִי וְאֶת אֶחָד עָשָׂר.

מסכת נזיר פרק ה משנה ד
ה
מִי שֶׁנָּדַר בַּנָּזִיר,
וְהָלַךְ לְהָבִיא אֶת בְּהֶמְתּוֹ וּמְצָאָהּ שֶׁנִּגְנָבָה,
אִם עַד שֶׁלֹּא נִגְנְבָה הַבְּהֵמָה נָדַר,
הֲרֵי זֶה נָזִיר,
אִם מִשֶּׁנִּגְנְבָה הַבְּהֵמָה נָדַר,
אֵינוֹ נָזִיר.
זוֹ טָעוּת טָעָה נַחוּם אִישׁ הַמָּדִי:
כְּשֶׁעָלוּ נְזִירִין מִן הַגּוֹלָה וּמָצְאוּ בֵית הַמִּקְדָּשׁ חָרֵב,
אָמַר לָהֶן נַחוּם אִישׁ הַמָּדִי:
"אִלּוּ הֱיִיתֶם יוֹדְעִים שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ עָתִיד לֵחָרֵב,
נְזִירִים הֱיִיתֶם?"
אָמְרוּ לוֹ "לָאו!"
וְהִתִּירָן נַחוּם אִישׁ הַמָּדִי.
וּכְשֶׁבָּא דָבָר אֵצֶל חֲכָמִים, אָמְרוּ:
כָּל שֶׁנָּזַר עַד שֶׁלֹּא חָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, נָזִיר,
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אֵינוֹ נָזִיר. <מֵשֶׁחָרַב>

מסכת נזיר פרק ה משנה ה
ו
הָיוּ מְהַלְּכִין בַּדֶּרֶךְ וְאֶחָד בָּא כְנֶגְדָּן,
אָמַר אֶחָד מֵהֶן:
"הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁזֶּה אִישׁ פְּלוֹנִי!"

וְאֶחָד אָמַר:
"הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֵינוּ הוּא!"
"הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֶחָד מִכֶּם נָזִיר!"
"שֶׁאֵין אֶחָד מִכֶּם נָזִיר",
"שֶׁשְּׁנֵיכֶם נְזִירִים",
"שֶׁכֻּלְּכֶם נְזִירִים",
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כֻּלָּם נְזִירִים.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוּ נָזִיר אֶלָּא מִי שֶׁלֹּא נִתְקַיְּמוּ דְבָרָיו.
וְרַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
אֵין אֶחָד מֵהֶן נָזִיר.

מסכת נזיר פרק ה משנה ו

ו

הִרְתִּיעַ לְאַחֲרָיו, אֵינוּ נָזִיר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יוֹמַר:
"אִם הָיָה כִדְבָרַי, הֲרֵינִי נְזִיר חוֹבָה,
וְאִם לָאו, הֲרֵינִי נְזִיר נְדָבָה."
(מסכת נזיר פרק ה משנה ז)
רָאָה אֶת הַכּוֹי וְאָמַר:
"הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁזֶּה חַיָּה",
"הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֵין זֶה חַיָּה",
"הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁזֶּה בְהֵמָה",
"הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֵין זֶה בְהֵמָה",
"הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁזֶּה חַיָּה וּבְהֵמָה",
"הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֵין זֶה לֹא חַיָּה וְלֹא בְהֵמָה",
"הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֶחָד מִכֶּם נָזִיר",
"שֶׁאֵין אֶחָד מִכֶּם נָזִיר",
"שֶׁכֻּלְּכֶם נְזִירִים",
"שֶׁשְּׁנֵיכֶם נְזִירִים",
הֲרֵי כֻלָּם נְזִירִים.

פרק ו

מסכת נזיר פרק ו משנה א

א

שְׁלֹשָׁה מִינִים אֲסוּרִים בַּנָּזִיר:

הַטֻּמְאָה, וְהַתִּגְלַחַת, וְהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן.
[וְהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן] מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.
אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיֹּאכַל מִן הָעֲנָבִים כַּזַּיִת.
מִשְׁנָה הָרִאשׁוֹנָה:
עַד שֶׁיִּשְׁתֶּה רְבִיעִית יַיִן.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ שָׁרָה פִתּוֹ בַיַּיִן,
וְיֶשׁ בָּהּ כְּדֵי לְצָרֵף כַּזַּיִת,
חַיָּב.

מסכת נזיר פרק ו משנה ב
ב
וְחַיָּב עַל הַיַּיִן בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
וְעַל הָעֲנָבִים בִּפְנֵי עַצְמָן,
וְעַל הַחַרְצַנִּים בִּפְנֵי עַצְמָן,
וְעַל הַזַּגִּים בִּפְנֵי עַצְמָן. <הזוגים>
רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
אֵינוֹ חַיָּב,
עַד שֶׁיֹּאכַל שְׁנֵי חַרְצַנִּין וְזַגָּן. <וזוגן>
אֵילוּ הֵן הַחַרְצַנִּים וְאֵילוּ הֵן הַזַּגִּים? <אֵילוּ; הזוגים>
הַחַרְצַנִּים, אֵלּוּ הֵן הַחִיצוֹנִים,
וְהַזַּגִּים, אֵלּוּ הֵן הַפְּנִימִיִּים. <והזוגים>
דִּבְרֵי רַבִּי יוּדָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שֶׁלֹּא תִטְעֶה כַזּוֹג שֶׁלִּבְהֵמָה,
הַחִיצוֹן זוֹג וְהַפְּנִימִי עִנְבֵּל. <ענבול>

מסכת נזיר פרק ו משנה ג
ג
סְתָם נְזִירוּת שְׁלוֹשִׁים יוֹם.
גִּלַּח אוֹ שֶׁגִּלְּחוּהוּ לְסְטִים,
סוֹתֵר שְׁלוֹשִׁים יוֹם.
נָזִיר שֶׁגִּלַּח בֵּין בַּזּוֹג בֵּין בַּתַּעַר,
אוֹ שֶׁסִּפְסֵף כָּל שֶׁהוּא,
חַיָּב.
נָזִיר חוֹפֵף וּמְפַסְפֵּס,
אֲבָל לֹא סוֹרֵק.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
לֹא יָחוּף בַּאֲדָמָה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא מַשֶּׁרֶת אֶת הַשֵּׂעָר.

מסכת נזיר פרק ו משנה ד

ד

נָזִיר שֶׁהָיָה שׁוֹתֶה בַּיַּיִן כָּל הַיּוֹם,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא אַחַת;
אָמְרוּ לוֹ:
"אַל תִּשְׁתֶּה", "אַל תִּשְׁתֶּה!"
וְהוּא שׁוֹתֶה,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

ה

הָיָה מִטַּמֵּא לַמֵּתִים כָּל הַיּוֹם,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
אָמְרוּ לוֹ:
"אַל תִּטַּמֵּא", אַל תִּטַּמֵּא!"
וְהוּא מִטַּמֵּא,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

ו

הָיָה מְגַלֵּחַ כָּל הַיּוֹם,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
אָמְרוּ לוֹ:
"אַל תְּגַלַּח", "אַל תְּגַלַּח!"
וְהוּא מְגַלֵּחַ,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

מסכת נזיר פרק ו משנה ה

ז

שְׁלֹשָׁה מִינִים אֲסוּרִים בַּנָּזִיר:
הַטֻּמְאָה וְהַתִּגְלַחַת וְהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן.
חֹמֶר בַּטֻּמְאָה וּבַתִּגְלַחַת מִבַּיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן,
שֶׁהַטֻּמְאָה וְהַתִּגְלַחַת סוֹתְרִים,
וְהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן אֵינוּ סוֹתֵר.
חֹמֶר בַּיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן מִבַּטֻּמְאָה וּבַתִּגְלַחַת:
שֶׁהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן לֹא הֻתַּר מִכְּלָלוֹ, <~~שֶׁהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶ~~ שֶׁלֹּא הוּתַּר בִּכְלַל הַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן
~~הטומאה והתגלחת~~ הוּתְּרוּ<
וְהַטֻּמְאָה וְהַתִּגְלַחַת הֻתְּרוּ מִכְּלָלָן
בְּתִגְלַחַת מִצְוָה וּבְמֵת מִצְוָה.
חֹמֶר בַּטֻּמְאָה מִבַּתִּגְלַחַת,
שֶׁהַטֻּמְאָה סוֹתֶרֶת אֶת הַכֹּל,
וְחַיָּבִין עָלֶיהָ קָרְבָּן,
וְתִגְלַחַת אֵינָהּ סוֹתֶרֶת אֶלָּא עַד שְׁלוֹשִׁים יוֹם,

וְאֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ קָרְבָּן.

מסכת נזיר פרק ו משנה ו

ח

תִּגְלַחַת הַטֻּמְאָה כֵּיצַד?
הָיָה מַזֶּה בַּשְּׁלִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי,
וּמְגַלֵּחַ בַּשְּׁבִיעִי,
וּמֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו בַּשְּׁמִינִי.
אִם גִּלַּח בַּשְּׁמִינִי, מֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו בּוֹ בַיּוֹם.
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
אָמַר לוֹ רַבִּי טַרְפוֹן:
מַה בֵּין זֶה לִמְצֹרָע?
אָמַר לוֹ:
שֶׁזֶּה טַהֲרָתוֹ תְלוּיָה בְיָמָיו,
וּמְצֹרָע טַהֲרָתוֹ תְלוּיָה בְתִגְלַחְתּוֹ,
וְאֵינוּ מֵבִיא אֶת קָרְבְּנוֹתָיו
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה מְעֹרַב שֶׁמֶשׁ. <השמש>

מסכת נזיר פרק ו משנה ז

ט

תִּגְלַחַת הַטַּהֲרָה כֵּיצַד?
הָיָה מֵבִיא שָׁלוֹשׁ בְּהֵמוֹת:
חַטָּאת, וְעוֹלָה וּשְׁלָמִים,
וְשׁוֹחֵט אֶת הַשְּׁלָמִים וּמְגַלֵּחַ עֲלֵיהֶם;
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
לֹא הָיָה מְגַלֵּחַ אֶלָּא עַל הַחַטָּאת,
שֶׁהַחַטָּאת קוֹדֶמֶת בְּכָל מָקוֹם.
וְאִם גִּלַּח עַל אַחַת מִשְּׁלָשְׁתָּן, יָצָא.

מסכת נזיר פרק ו משנה ח

י

רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
הֵבִיא שָׁלוֹשׁ בְּהֵמוֹת וְלֹא פֵּרֵשׁ,
הָרְאוּיָה לְחַטָּאת תִּקָּרֵב חַטָּאת,
לְעוֹלָה תִּקָּרֵב עוֹלָה,
לַשְּׁלָמִים תִּקָּרֵב שְׁלָמִים.
הָיָה נוֹטֵל שְׂעַר רֹאשׁ נִזְרוֹ וּמְשַׁלֵּחַ תַּחַת הַדּוּד. <הדור>
וְאִם גִּלַּח בַּמְּדִינָה, הָיָה מְשַׁלֵּחַ תַּחַת הַדּוּד. <הדור>
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִין?
בְּתִגְלַחַת הַטַּהֲרָה.

אֲבָל בְּתִגְלַחַת הַטֻּמְאָה,
לֹא הָיָה מְשַׁלֵּחַ תַּחַת הַדּוּד. <הדור>
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַכֹּל מְשַׁלְּחִין תַּחַת הַדּוּד,
חוּץ מִן הַטָּמֵא שֶׁבַּמְּדִינָה בִלְבָד.

מסכת נזיר פרק ו משנה ט
יא
הָיָה מְבַשֵּׁל אֶת הַשְּׁלָמִים אוֹ שׁוֹלְקָן,
כֹּהֵן נוֹטֵל אֶת הַזְּרוֹעַ בְּשֵׁלָה מִן הָאַיִל,
וְחַלַּת מַצָּה אַחַת מִן הַסַּל,
וּרְקִיק מַצָּה אֶחָת,
וְנוֹתְנָן עַל כַּפֵּי הַנָּזִיר וּמְנִיפָן,
וְאַחַר כָּךְ הֻתַּר הַנָּזִיר לִשְׁתּוֹת בַּיַּיִן וְלִטַּמֵּא לַמֵּתִים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כֵּיוָן שֶׁנִּזְרַק עָלָיו אֶחָד מִן הַדָּמִים,
הֻתַּר הַנָּזִיר לִשְׁתּוֹת בַּיַּיִן וְלִטַּמֵּא לַמֵּתִים.

מסכת נזיר פרק ו משנה י
יב
גִּלַּח עַל הַזֶּבַח וְנִמְצָא פָסוּל,
תִּגְלַחְתּוֹ פְסוּלָה, וּזְבָחָיו לֹא עָלוּ לוֹ.
גִּלַּח עַל הַחַטָּאת שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
וְאַחַר כָּךְ הֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו לִשְׁמָן,
תִּגְלַחְתּוֹ פְסוּלָה וּזְבָחָיו לֹא עָלוּ לוֹ.
גִּלַּח עַל הָעוֹלָה אוֹ עַל הַשְּׁלָמִים שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
וְאַחַר כָּךְ הֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו לִשְׁמָן,
תִּגְלַחְתּוֹ פְסוּלָה וּזְבָחָיו לֹא עָלוּ לוֹ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אוֹתוֹ הַזֶּבַח לֹא עָלָה לוֹ,
וּשְׁאָר כָּל הַזְּבָחִים עָלוּ לוֹ.
וְאִם גִּלַּח עַל שְׁלָשְׁתָּן וְנִמְצָא אֶחָד מֵהֶן כָּשֵׁר,
תִּגְלַחְתּוֹ כְשֵׁרָה, וְיָבִיא שְׁאָר הַזְּבָחִים.

מסכת נזיר פרק ו משנה יא
יג
מִי שֶׁנִּזְרַק עָלָיו אֶחָד מִן הַדָּמִים וְנִטְמָא,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
סוֹתֵר אֶת הַכֹּל.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יָבִיא שְׁאָר קָרְבְּנוֹתָיו וְיִטְהַר.

אָמְרוּ לוֹ:
מַעֲשֶׂה בְמִרְיָם הַתַּדְמוֹרִית, <התודמרית>
שֶׁנִּזְרַק עָלֶיהָ אֶחָד מִן הַדָּמִים,
וּבָאוּ וְאָמְרוּ לָהּ עַל בִּתָּהּ שֶׁהִיא מְסֻכֶּנֶת,
וְהָלְכָה וּמְצָאַתָּהּ שֶׁמֵּתָה,
אָמְרוּ חֲכָמִים:
תָּבִיא שְׁאָר קָרְבְּנוֹתֶיהָ וְתִטְהַר. <ויטהר>

פרק ז

מסכת נזיר פרק ז משנה א

א
כֹּהֵן גָּדוֹל וְנָזִיר אֵינָן מִטַּמְּאִים בִּקְרוֹבֵיהֶם,
הָיוּ מְהַלְּכִים בַּדֶּרֶךְ וּמָצְאוּ מֵת מִצְוָה,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִטַּמֵּא כֹהֵן גָּדוֹל, וְאַל יִטַּמֵּא נָזִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יִטַּמֵּא נָזִיר, וְאַל יִטַּמֵּא כֹהֵן גָּדוֹל.
אָמַר לָהֶן רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
יִטַּמֵּא כֹהֵן,
שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא קָרְבָּן עַל טֻמְאָתוֹ,
וְאַל יִטַּמֵּא נָזִיר,
שֶׁהוּא מֵבִיא קָרְבָּן עַל טֻמְאָתוֹ.
אָמְרוּ לוֹ:
יִטַּמֵּא נָזִיר,
שֶׁקְּדֻשָּׁתוֹ קְדֻשַּׁת שָׁעָה,
וְאַל יִטַּמֵּא כֹהֵן,
שֶׁקְּדֻשָּׁתוֹ קְדֻשַּׁת עוֹלָם.

מסכת נזיר פרק ז משנה ב

ב
עַל אֵלּוּ הַטֻּמְאוֹת הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ:
עַל הַמֵּת,
וְעַל כַּזַּיִת מִן הַמֵּת,
וְעַל כַּזַּיִת נֶצֶל,
וְעַל מְלֹא תַרְוָד רָקָב,
וְעַל הַשִּׁדְרָה,
וְעַל הַגֻּלְגֹּלֶת,
וְעַל אֵבָר מִן הַמֵּת,

וְעַל אֵבֶר מִן הַחַי שֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶם בָּשָׂר כָּרָאוּי,
וְעַל חֲצִי קַב עֲצָמוֹת,
וְעַל חֲצִי לֹג דָּם.
עַל מַגָּעָן, וְעַל מַשָּׂאָן, וְעַל אֲהִילָן.
וְעַל עֶצֶם כִּסְעוֹרָה;
עַל מַגָּעוֹ וְעַל מַשָּׂאוֹ.
וְעַל אֵלּוּ הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ,
מַזֶּה בַּשְּׁלִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי,
וְסוֹתֵר אֶת הַקּוֹדְמִים,
וְאֵינוּ מַתְחִיל לִמְנוֹת עַד שֶׁיִּטְהַר,
וְיָבִיא אֶת קָרְבָּנוֹ.

מסכת נזיר פרק ז משנה ג

ג

אֲבָל הַסְּכָכוֹת, וְהַפְּרָעוֹת, וּבֵית הַפְּרַס,
וְאֶרֶץ הָעַמִּים, וְהַגּוֹלֵל, וְהַדּוֹפֵק,
וּרְבִיעִית דָּם, וְאֹהֶל, וְרֹבַע עֲצָמוֹת,
וְכֵלִים הַנּוֹגְעִים בַּמֵּת,
וִימֵי סָפְרוֹ וִימֵי גָמְרוֹ; <בימי, בימי>
עַל אֵלּוּ, אֵין הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ
וּמַזֶּה בַּשְּׁלִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי,
וְאֵינוּ סוֹתֵר אֶת הַקּוֹדְמִים,
וּמַתְחִיל מוֹנֶה מִיָּד,
וְקָרְבָּן אֵין לוֹ.
בֶּאֱמֶת, יְמֵי הַזָּב וְהַזָּבָה,
וִימֵי הֶסְגֵּרוֹ שֶׁלִּמְצֹרָע,
הֲרֵי אֵלּוּ עוֹלִים לוֹ.

מסכת נזיר פרק ז משנה ד

ד

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מִשֵּׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
כָּל טֻמְאָה מִן הַמֵּת שֶׁהַנָּזִיר מְגַלֵּחַ עָלֶיהָ,
חַיָּבִין עָלֶיהָ עַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ.
וְכָל טֻמְאָה מִן הַמֵּת שֶׁאֵין הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ עָלֶיהָ,
אֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ עַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ.
אָמַר רַבִּי מֵאִיר:
לֹא תְהֵא זוֹ קַלָּה מִן הַשֶּׁרֶץ.
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
דַּנְתִּי לִפְנֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מָה אִם עֶצֶם כִּסְעוֹרָה,
שֶׁאֵינוּ מְטַמֵּא אֶת הָאָדָם בְּאֹהֶל,

הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ עַל מַגָּעוֹ וְעַל מַשָּׂאוֹ,
רְבִיעִית דָּם,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא אֶת הָאָדָם בְּאֹהֶל,
אֵינוּ דִין שֶׁיְּהֵא הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ
עַל מַגָּעָהּ וְעַל מַשָּׂאָהּ? <נמחקו הה"אין ותוקנו לנונים סופיים>
אָמַר לִי:
מַה זֶּה עֲקִיבָה!
אֵין דָּנִין כָּן קַל וָחֹמֶר. <קול>
וּכְשֶׁבָּאתִי וְהִרְצֵיתִי אֶת הַדְּבָרִים
לִפְנֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
אָמַר לִי:
יָפֶה אָמַרְתָּ, אֶלָּא כָךְ אָמְרוּ הֲלָכָה.

פרק ח

מסכת נזיר פרק ח משנה א

א
שְׁנֵי נְזִירִים שֶׁאָמַר לָהֶם אֶחָד:
"רָאִיתִי אֶחָד מִכֶּם שֶׁנִּטַּמָּא,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵיזֶה מִכֶּם",
מְבִיאִין קָרְבַּן טֻמְאָה וְקָרְבַּן טַהֲרָה,
וְאוֹמֵר:
"אִם אֲנִי הוּא הַטָּמֵא,
קָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלִּי וְקָרְבַּן טַהֲרָה שֶׁלָּךְ,
וְאִם אֲנִי הוּא הַטָּהוֹר,
קָרְבַּן טַהֲרָה שֶׁלִּי וְקָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלָּךְ."
וְסוֹפְרִים שְׁלוֹשִׁים יוֹם,
וּמְבִיאִין קָרְבַּן טַהֲרָה,

ב
וְאוֹמֵר:
"אִם אֲנִי הוּא הַטָּמֵא,
קָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלִּי וְקָרְבַּן טַהֲרָה שֶׁלָּךְ,
וְזֶה קָרְבַּן טַהֲרָתִי,
אִם אֲנִי הוּא הַטָּהוֹר,
קָרְבַּן טַהֲרָה שֶׁלִּי וְקָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלָּךְ,
וְזֶה קָרְבַּן טַהֲרָתָךְ".
מֵת אֶחָד מֵהֶן,
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:

יְבַקֵּשׁ מֵאֶחָד מִן הַשּׁוּק שֶׁיִּדֹּר כְּנֶגְדּוֹ בְּנָזִיר,
וְיֹאמַר:
"אִם טָמֵא הָיִיתִי,
הֲרֵי אַתָּה נָזִיר מִיָּד, <~~אֲנִי~~>
וְאִם טָהוֹר הָיִיתִי,
הֲרֵי אַתָּה נָזִיר לְאַחַר שְׁלוֹשִׁים יוֹם."
וְסוֹפְרִין שְׁלוֹשִׁים יוֹם,
וּמְבִיאִין קָרְבַּן טֻמְאָה וְקָרְבַּן טַהֲרָה,

ג
וְאוֹמֵר:
"אִם אֲנִי הוּא הַטָּמֵא,
קָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלִּי וְקָרְבַּן טַהֲרָה שֶׁלָּךְ.
אִם אֲנִי הוּא הַטָּהוֹר,
קָרְבַּן טַהֲרָה שֶׁלִּי, וְקָרְבַּן טֻמְאָה בְּסָפֵק." <ספק>
וְסוֹפְרִים שְׁלוֹשִׁים יוֹם,
וּמְבִיאִין קָרְבַּן טַהֲרָה,

ד
וְאוֹמֵר:
"אִם אֲנִי הוּא הַטָּמֵא,
קָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלִּי, וְקָרְבַּן טַהֲרָה שֶׁלָּךְ,
זֶה קָרְבַּן טַהֲרָתִי.
אִם אֲנִי הוּא הַטָּהוֹר,
קָרְבַּן טַהֲרָה שֶׁלִּי, וְקָרְבַּן טֻמְאָה בְּסָפֵק,
וְזֶה קָרְבַּן טַהֲרָתָךְ."
אָמַר לוֹ בֶּן זוֹמָה:
וּמִי שׁוֹמֵעַ לוֹ שֶׁיִּדֹּר כְּנֶגְדּוֹ בְּנָזִיר?
אֶלָּא מֵבִיא חַטָּאת הָעוֹף וְעוֹלַת בְּהֵמָה,
וְאוֹמֵר:
"אִם טָמֵא הָיִיתִי,
הַחַטָּאת מֵחוֹבָתִי וְהָעוֹלָה נְדָבָה,
וְאִם טָהוֹר הָיִיתִי,
הָעוֹלָה מֵחוֹבָתִי וְהַחַטָּאת בְּסָפֵק."
וְסוֹפֵר שְׁלוֹשִׁים יוֹם,
וּמֵבִיא קָרְבַּן טַהֲרָה,

ה
וְאוֹמֵר:
"אִם טָמֵא הָיִיתִי,
הָעוֹלָה הָרִאשׁוֹנָה נְדָבָה וְזוֹ חוֹבָה.

אִם טָהוֹר הָיִיתִי,
הָעוֹלָה הָרִאשׁוֹנָה חוֹבָה וְזוֹ נְדָבָה,
וְזֶה שְׁאָר קָרְבָּנִי."
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
יְהוֹשֻׁעַ!
נִמְצָא זֶה מֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו מְחֻצִּים!
אֲבָל הוֹדוּ חֲכָמִים לְדִבְרֵי בֶן זוֹמָה.

מסכת נזיר פרק ח משנה ב
ו
נָזִיר שֶׁהָיָה טָמֵא בְסָפֵק וּמֻחְלָט בְּסָפֵק,
אוֹכֵל בַּקֳּדָשִׁים לְאַחַר שִׁשִּׁים יוֹם,
וְשׁוֹתֶה בַיַּיִן וּמִטַּמֵּא לַמֵּתִים
לְאַחַר מֵאָה וְעֶשְׂרִים יוֹם,
שֶׁתִּגְלַחַת הַנֶּגַע דּוֹחָה תִגְלַחַת הַנָּזִיר,
בִּזְמַן שֶׁהִיא וַדַּי,
אֲבָל בִּזְמַן שֶׁהִיא סָפֵק, אֵינָה דוֹחָה.

פרק ט

מסכת נזיר פרק ט משנה א
א
הַגּוֹיִם אֵין לָהֶם נְזִירוּת.
נָשִׁים וַעֲבָדִים, יֵשׁ לָהֶם נְזִירוּת.
חֹמֶר בַּנָּשִׁים מִבָּעֲבָדִים,
שֶׁהוּא כוֹפֵף אֶת עַבְדּוֹ,
וְאֵינוּ כוֹפֵף אֶת אִשְׁתּוֹ.
חֹמֶר בָּעֲבָדִים מִבַּנָּשִׁים,
שֶׁהוּא מֵפֵר נִדְרֵי אִשְׁתּוֹ,
וְאֵינוּ מֵפֵר נִדְרֵי עַבְדּוֹ.
הֵפֵר לְאִשְׁתּוֹ,
הֵפֵר לָהּ עוֹלָמִית.
הֵפֵר לְעַבְדּוֹ,
יָצָא לְחֵרוּת, מַשְׁלִים אֶת נְזִירוּתוֹ.
עָבַר מִכְּנֶגֶד פָּנָיו,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לֹא יִשְׁתֶּה.
וּרְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יִשְׁתֶּה.

מסכת נזיר פרק ט משנה ב

ב

נָזִיר שֶׁגִּלַּח וְנוֹדַע שֶׁהָיָה טָמֵא,
אִם טֻמְאָה יְדוּעָה, סוֹתֵר,
וְאִם טֻמְאַת הַתְּהוֹם, אֵינוֹ סוֹתֵר.
אִם עַד שֶׁלֹּא גִלַּח,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, סוֹתֵר.
כֵּיצַד?
יָרַד לִטְבּוֹל בַּמְּעָרָה,
וְנִמְצָא מֵת צָף עַל פִּי הַמְּעָרָה, טָמֵא.
נִמְצָא מְשֻׁקָּע בְּקַרְקַע הַמְּעָרָה,
יָרַד לְהָקֵר, טָהוֹר,
לְטַהֵר מִטֻּמְאַת הַמֵּת, טָמֵא,
שֶׁחֶזְקַת הַטָּמֵא, טָמֵא,
וְחֶזְקַת הַטָּהוֹר, טָהוֹר,
שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר.
<הֲלָכָה הַמּוֹצֵא ובתריה כל ספק ובתריה>

מסכת נזיר פרק ט משנה ג (נמצא אחר כך בכתב היד)

ד

הַמּוֹצֵא מֵת כַּתְּחִלָּה, וּמֻשְׁכָּב כְּדַרְכּוֹ,
נוֹטְלוֹ וְאֶת תְּבוּסָתוֹ.
מָצָא שְׁנַיִם, נוֹטְלָן וְאֶת תְּבוּסָתָן.
מָצָא שְׁלֹשָׁה,
אִם יֵשׁ בֵּין זֶה לָזֶה מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְעַד שְׁמוֹנֶה,
כִּמְלוֹא מִטָּה וְקוֹבְרֶיהָ,
הֲרֵי זוֹ שְׁכוּנַת קְבָרוֹת,
בּוֹדֵק מִמֶּנּוּ וּלְהַלָּן עֶשְׂרִים אַמָּה.
מָצָא אֶחָד בְּסוֹף עֶשְׂרִים,
בּוֹדֵק מִמֶּנּוּ וּלְהַלָּן עֶשְׂרִים אַמָּה,
שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר;
שֶׁאִלּוּ מִתְּחִלָּה מְצָאוֹ,
הָיָה נוֹטְלוֹ וְאֶת תְּבוּסָתוֹ.

מסכת נזיר פרק ט משנה ד

ג

כָּל סְפֵק נְגָעִים כַּתְּחִלָּה, טָהוֹר,
עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לַטֻּמְאָה.
מִשֶּׁנִּזְקַק לַטֻּמְאָה, סְפֵקוֹ טָמֵא.
בְּשֶׁבַע דְּרָכִים בּוֹדְקִים אֶת הַזָּב

עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לַטֻּמְאָה: <'לַטֻּמְאָה' כתוב על די המגיה על מקום מחוק>
בְּמַאֲכָל, בְּמִשְׁתֶּה,
בְּמַשָּׂא, בִּקְפִיצָה,
בְּחֹלִי, וּבְמַרְאֶה, וּבְהִרְהוּר.
מִשֶּׁנִּזְקַק לַטֻּמְאָה, <'לַטֻּמְאָה' כתוב על די המגיה על מקום מחוק>
אֵין בּוֹדְקִים אוֹתוֹ.
אָנְסוֹ וּסְפֵקוֹ וְשִׁכְבַת זַרְעוֹ טְמֵאִים,
שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר.

ה
הַמַּכֶּה אֶת חֲבֵרוֹ, וַעֲמָדוּהוּ לַמִּיתָה,
הֵקֵל מִמַּה שֶּׁהָיָה,
לְאַחַר מִכֵּן הִכְבִּיד וּמֵת,
חַיָּב.
רְבִּי נְחֶמְיָה פּוֹטֵר,
שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר.

מסכת נזיר פרק ט משנה ה
ו
נָזִיר הָיָה שְׁמוּאֵל,
כְּדִבְרֵי רְבִּי נְהוֹרַי, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוּאֵל א א,יא)
"וּמוֹרָה לֹא יַעֲלֶה עַל רֹאשׁוֹ";
נֶאֱמַר בְּשִׁמְשׁוֹן (שופטים יג,ה) "מוֹרָה",
וְנֶאֱמַר בִּשְׁמוּאֵל "מוֹרָה",
מַה מּוֹרָה אֲמוּרָה בְּשִׁמְשׁוֹן, נָזִיר,
אַף מוֹרָה אֲמוּרָה בִשְׁמוּאֵל, נָזִיר.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
וַהֲלֹא אֵין מוֹרָה אֶלָּא שֶׁלְּבָשָׂר וָדָם?
אָמַר לוֹ רְבִּי נְהוֹרַי:
וַהֲלֹא כְבָר נֶאֱמַר: (שְׁמוּאֵל א טז,ב)
"וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵיךְ אֵלֵךְ וְשָׁמַע שָׁאוּל וַהֲרָגָנִי",
שֶׁכְּבָר הָיָה עָלָיו מוֹרָא שֶׁלְּבָשָׂר וָדָם.

חסלת נזיר

מסכת סוטה

פרק א

מסכת סוטה פרק א משנה א

א

הַמְקַנֵּא לְאִשְׁתּוֹ,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְקַנֵּא עַל פִּי שְׁנַיִם,
וּמַשְׁקֶה עַל פִּי עֵד אֶחָד אוֹ עַל פִּי עַצְמוֹ.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
מְקַנֵּא עַל פִּי שְׁנַיִם,
וּמַשְׁקֶה עַל פִּי שְׁנַיִם.

מסכת סוטה פרק א משנה ב

ב

כֵּיצַד הוּא מְקַנֵּא לָהּ?
אָמַר לָהּ בִּפְנֵי שְׁנַיִם:
"אַל תְּדַבְּרִי עִם אִישׁ פְּלוֹנִי!"
וְדִבְּרָה עִמּוֹ,
עֲדַיִן הִיא מֻתֶּרֶת לְבֵיתָהּ, <אֲדַיִן>
וּמֻתֶּרֶת לֶאֱכֹל בִּתְרוּמָה.
נִכְנְסָה עִמּוֹ לְבֵית הַסֵּתֶר, וְשָׁהַת כְּדֵי טֻמְאָה,
אֲסוּרָה לְבֵיתָהּ,
אֲסוּרָה לֶאֱכֹל בִּתְרוּמָה.
וְאִם מֵת, חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

מסכת סוטה פרק א משנה ג

ג

אֵלּוּ אֲסוּרוֹת מִלֶּאֱכֹל בִּתְרוּמָה:
הָאוֹמֶרֶת "טְמֵאָה אֲנִי לָךְ",
וְשֶׁבָּאוּ לָהּ עֵדִים שֶׁהִיא טְמֵאָה,
וְהָאוֹמֶרֶת "אֵינִי שׁוֹתָה",
וְשֶׁבַּעְלָהּ אֵינוֹ רוֹצֶה לְהַשְׁקוֹתָהּ,
וְשֶׁבַּעְלָהּ בָּא עָלֶיהָ בַּדֶּרֶךְ.
כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה לָהּ?
מוֹלִיכָהּ לְבֵית דִּין שֶׁבְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם,
וּמוֹסְרִין לוֹ שְׁנֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים,
שֶׁמָּא יָבוֹא עָלֶיהָ בַּדֶּרֶךְ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בַּעְלָהּ נֶאֱמָן עָלֶיהָ.

מסכת סוטה פרק א משנה ד

ד
הָיוּ מַעֲלִין אוֹתָהּ לְבֵית דִּין הַגָּדוֹל שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם,
וּמְאַיְּמִים עָלֶיהָ כְּדֶרֶךְ שֶׁהֵן מְאַיְּמִים עַל עֵדֵי נְפָשׁוֹת,
וְאוֹמֵר לָהּ:
"בִּתִּי! הַרְבֵּה יַיִן עוֹשֶׂה,
הַרְבֵּה שְׂחוֹק עוֹשֶׂה,
הַרְבֵּה יַלְדוּת עוֹשָׂה, <עוֹשֶׂה>
הַרְבֵּה שְׁכֵנִים הָרָעִים עוֹשִׂים.
אַל תַּעֲשִׂי לִשְׁמוֹ הַגָּדוֹל שֶׁנִּכְתַּב בִּקְדֻשָּׁה,
שֶׁיִּמָּחֶה עַל הַמַּיִם!"
וְאוֹמְרִין לְפָנֶיהָ דְבָרִין שֶׁאֵינָהּ כְּדַי לְשָׁמְעָן,
הִיא וְכָל מִשְׁפַּחַת בֵּית אָבִיהָ.

מסכת סוטה פרק א משנה ה
ה
אִם אָמְרָה "טְמֵאָה אָנִי",
שׁוֹבֶרֶת כְּתֻבָּתָהּ וְיוֹצְאָה.
וְאִם אָמְרָה "טְהוֹרָה אָנִי",
מַעֲלִין אוֹתָהּ לְשַׁעֲרֵי מִזְרָח, לְשַׁעֲרֵי נִיקָנוֹר,
שֶׁשָּׁם מַשְׁקִים אֶת הַסּוֹטוֹת,
וּמְטַהֲרִין אֶת הַיּוֹלְדוֹת,
וּמְטַהֲרִין אֶת הַמְּצֹרָעִים.
וְכֹהֵן אוֹחֵז בִּבְגָדֶיהָ,
אִם נִקְרָעוּ, נִקְרָעוּ,
אִם נִפְרָמוּ, נִפְרָמוּ,
עַד שֶׁהוּא מְגַלֶּה אֶת לִבָּהּ,
וְסוֹתֵר אֶת שְׂעָרָהּ. <סְעָרָהּ>
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיָה לִבָּהּ נָאֶה,
לֹא הָיָה מְגַלֵּהוּ;
וְאִם הָיָה שְׂעָרָהּ נָאֶה, <סְעָרָהּ>
לֹא הָיָה סוֹתְרוֹ.

מסכת סוטה פרק א משנה ו
ו
הָיְתָה מְכֻסָּה בִלְבָנִים,
מְכַסָּהּ בִּשְׁחוֹרִים;
הָיוּ עָלֶיהָ כְּלֵי זָהָב קַטָלָיוֹת, נְזָמִים וְטַבָּעוֹת,
מַעֲבִירִים מִמֶּנָּה, כְּדֵי לְנַוְּלָהּ.
וְאַחַר כָּךְ מֵבִיא חֶבֶל מִצְרִי,
וְקוֹשְׁרוֹ לְמַעְלָה מִדַּדֶּיהָ.

וְכָל הָרוֹצֶה לִרְאוֹת בָּא וְרוֹאֶה,
חוּץ מֵעֲבָדֶיהָ וְשִׁפְחוֹתֶיהָ,
מִפְּנֵי שֶׁלִּבָּהּ גַּס בָּהֶן.
וּשְׁאָר כָּל הַנָּשִׁים מֻתָּרוֹת לִרְאוֹתָהּ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְחֶזְקֵאל כג,מח)
"וְנִוַּסְּרוּ כָּל הַנָּשִׁים, וְלֹא תַעֲשֶׂינָה כְּזִמַּתְכֶנָה". <וניסרו>

מסכת סוטה פרק א משנה ז

ז
בַּמִּדָּה שֶׁאָדָם מוֹדֵד, בָּהּ מוֹדְדִין לוֹ.
הִיא קִשְּׁטָה אֶת עַצְמָהּ לַעֲבֵרָה,
וְהַמָּקוֹם נִוְּלָהּ.
הִיא גִּלְּתָה אֶת עַצְמָהּ,
וְהַמָּקוֹם גִּלָּה עָלֶיהָ.
יָרֵךְ הִתְחִילָה בַעֲבֵרָה תְחִלָּה,
וְאַחַר כָּךְ הַבֶּטֶן,
לְפִיכָךְ תִּלְקֶה הַיָּרֵךְ תְּחִלָּה,
וְאַחַר כָּךְ הַבֶּטֶן.
וּשְׁאָר כָּל הַגּוּף לֹא פָלֵט.

מסכת סוטה פרק א משנה ח

ח
שִׁמְשׁוֹן הָלַךְ אַחֲרֵי עֵינָיו,
לְפִיכָךְ נִקְּרוּ פְלִשְׁתִּים אֶת עֵינָיו.
אַבְשָׁלוֹם נִתְנַוָּה בִשְׂעָרוֹ,
לְפִיכָךְ נִתְלָה בִשְׂעָרוֹ.
וּלְפִי שֶׁבָּא עַל עֶשֶׂר פִּילַגְשֵׁי אָבִיו,
לְפִיכָךְ נִתְּנוּ בוֹ עֶשֶׂר לוֹנְכִיּוֹת, *<lónkhē :חנית, שבט>*
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוּאֵל ב יח, טו)
"וַיָּסֹבּוּ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים נֹשְׂאֵי כְּלֵי יוֹאָב,
וַיַּכּוּ אֶת אַבְשָׁלוֹם וַיְמִתֻהוּ."
וּלְפִי שֶׁגָּנַב שְׁלֹשָׁה גְנֵבוֹת,
לֵב אָבִיו, וְלֵב בֵּית דִּין, וְלֵב אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל,
לְפִיכָךְ נִתְקְעוּ בוֹ שְׁלֹשָׁה שְׁבָטִים,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוּאֵל ב יח,יד)
"וַיִּקַּח שְׁלֹשָׁה שְׁבָטִים בְּכַפּוֹ,
וַיִּתְקָעֵם בְּלֵב אַבְשָׁלוֹם,
עוֹדֶנּוּ חַי בְּלֵב הָאֵלָה."

מסכת סוטה פרק א משנה ט

[ט]

וְכֵן לְעִנְיַן הַטּוֹבָה:
מִרְיָם הִמְתִּינָה לְמֹשֶׁה שָׁעָה אַחַת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת ב,ד)
"וַתֵּתַצַּב אֲחֹתוֹ מֵרָחֹק לְדֵעָה מַה יֵּעָשֶׂה לוֹ."
לְפִיכָךְ נִתְעַכְּבוּ לָהּ יִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת יָמִים בַּמִּדְבָּר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר יב,טו)
"וְהָעָם לֹא נָסַע עַד הֵאָסֵף מִרְיָם".

י
יוֹסֵף זָכָה לִקְבּוֹר אֶת אָבִיו,
וְאֵין בְּאֶחָיו גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית נ,ז;ט)
"וַיַּעַל יוֹסֵף לִקְבּוֹר אֶת אָבִיו".
"וַיַּעַל עִמּוֹ גַּם רֶכֶב גַּם פָּרָשִׁים,
וַיְהִי הַמַּחֲנֶה כָּבֵד מְאֹד".
מִי לָנוּ גָדוֹל מִיּוֹסֵף, <'מיוסף' מחוק, מוחלף ב- מִמֹּשֶׁה>
שֶׁלֹּא נִתְעַסַּק בּוֹ אֶלָּא מֹשֶׁה?
וּמֹשֶׁה זָכָה בְּעַצְמוֹת יוֹסֵף,
וְאֵין בְּיִשְׂרָאֵל גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת יג,יט)
"וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ".
וּמִי לָנוּ גָדוֹל מִמֹּשֶׁה,
שֶׁלֹּא נִתְעַסַּק בּוֹ אֶלָּא הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים לד,ו)
"וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בַגַּי בְּאֶרֶץ מוֹאָב מוּל בֵּית פְּעוֹר,
וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה."
וְלֹא עַל מֹשֶׁה בִּלְבַד אָמְרוּ,
אֶלָּא בְכָל הַצַּדִּיקִים, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה נח,ח)
"וְהָלַךְ לְפָנֶיךָ צִדְקֶךָ כְּבוֹד יי יַאַסְפֶךָ".

פרק ב

מסכת סוטה פרק ב משנה א
א
הָיָה מֵבִיא אֶת מִנְחָתָהּ בִּקְפֵיפָה מִצְרִית, <בקפיפא
וְנוֹתְנָהּ עַל יָדֶיהָ, כְּדֵי לְיַגְּעָהּ.
כָּל הַמְּנָחוֹת,
תְּחִלָּתָן וְסוֹפָן בִּכְלֵי שָׁרֵת,
וְזוֹ,
תְּחִלָּתָהּ בִּקְפֵיפָה מִצְרִית וְסוֹפָהּ בִּכְלֵי שָׁרֵת. <בקפיפא
כָּל הַמְּנָחוֹת טְעוּנוֹת שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה,

וָזוֹ אֵינָהּ טְעוּנָה לֹא שֶׁמֶן וְלֹא לְבוֹנָה.
כָּל הַמְּנָחוֹת בָּאוֹת מִן הַחִטִּין,
וָזוֹ אֵינָהּ בָּאָה אֶלָּא מִן הַשְּׂעוֹרִים.
מִנְחַת הָעֹמֶר,
אַף עַל פִּי שֶׁהִיא בָּאָה מִן הַשְּׂעוֹרִים,
וְהִיא הָיְתָה בָּאָה גֶרֶשׂ;
וְזוֹ הָיְתָה בָּאָה קֶמַח.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כַּשֵּׁם שֶׁמַּעֲשֶׂיהָ מַעֲשֵׂה בְהֵמָה,
כָּךְ קָרְבָּנָהּ מַאֲכַל בְּהֵמָה.

מסכת סוטה פרק ב משנה ב

ב

הָיָה מֵבִיא פִּיָלִי שֶׁלְּחֶרֶס חֲדָשָׁה,
וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֲצִי לֹג מַיִם מִן הַכִּיּוֹר.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
רְבִיעִית.
כַּשֵּׁם שֶׁהוּא מְמַעֵט בִּכְתָב,
כָּךְ הוּא מְמַעֵט בַּמַּיִם.
נִכְנַס לַהֵיכָל וּפָנָה לִימִינוֹ,
וּמָקוֹם הָיָה שָׁם אַמָּה עַל אַמָּה,
וְטַבְלָה שֶׁלַּשַּׁיִשׁ וְטַבַּעַת הָיְתָה קְבוּעָה בָהּ.
כְּשֶׁהוּא מַגְבִּיהָהּ, נוֹטֵל עָפָר מִתַּחְתֶּיהָ,
וְנוֹתֵן כְּדֵי שֶׁיֵּרָאֶה עַל פְּנֵי הַמַּיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ה,יז)
"וּמִן הֶעָפָר אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּקַרְקַע הַמִּשְׁכָּן
יִקַּח הַכֹּהֵן, וְנָתַן אֶל הַמָּיִם".

מסכת סוטה פרק ב משנה ג

ג

בָּא לוֹ לִכְתֹּב אֶת הַמְּגִלָּה,
מֵאֵי זֶה מָקוֹם הוּא כוֹתֵב? (בְּמִדְבַּר ה,יט כ)
"אִם לֹא שָׁכַב אִישׁ אֹתָךְ,
וְאִם לֹא שָׂטִית טֻמְאָה תַּחַת אִישֵׁךְ,
הִנָּקִי מִמֵּי הַמָּרִים הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה.
וְאַתְּ כִּי שָׂטִית תַּחַת אִישֵׁךְ, וְכִי נִטְמֵאת,
וַיִּתֵּן אִישׁ בָּךְ אֶת שְׁכָבְתּוֹ מִבַּלְעֲדֵי אִישֵׁךְ."
וְאֵינוּ כוֹתֵב: (בְּמִדְבַּר ה,כא)
"וְהִשְׁבִּיעַ הַכֹּהֵן אֶת הָאִשָּׁה בִּשְׁבֻעַת הָאָלָה,
וְאָמַר הַכֹּהֵן לָאִשָּׁה",
וְכוֹתֵב: (בְּמִדְבַּר ה,כא-כב)
"יִתֵּן יי אוֹתָךְ לְאָלָה וְלִשְׁבֻעָה בְּתוֹךְ עַמֵּךְ,

בְּתֵת יי אֶת יְרֵכֵךְ נֹפֶלֶת וְאֶת בִּטְנֵךְ צָבָה.
וּבָאוּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה בְּמֵעַיִךְ
לַצְבּוֹת בֶּטֶן וְלַנְפִּל יָרֵךְ",
וְאֵינוּ כוֹתֵב: (בְּמִדְבַּר ה,כב)
"וְאָמְרָה הָאִשָּׁה: אָמֵן אָמֵן."

ד
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא הָיָה מַפְסִיק.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל עַצְמוֹ אֵינוּ כוֹתֵב אֶלָּא:
"יִתֵּן יי אוֹתָךְ לְאָלָה וְלִשְׁבֻעָה בְּתוֹךְ עַמֵּךְ,
בְּתֵת יי אֶת יְרֵכֵךְ נֹפֶלֶת וְאֶת בִּטְנֵךְ צָבָה.
וּבָאוּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה בְּמֵעַיִךְ
לַצְבּוֹת בֶּטֶן וְלַנְפִּל יָרֵךְ",
וְאֵינוּ כוֹתֵב: (בְּמִדְבַּר ה,כב)
"וְאָמְרָה הָאִשָּׁה: אָמֵן אָמֵן."

מסכת סוטה פרק ב משנה ד

ה
אֵינוּ כוֹתֵב לֹא עַל הַלּוּחַ,
וְלֹא עַל הַנְּיָר וְלֹא עַל הַדִּפְתְּרָא,
אֶלָּא בַמְּגִלָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּמִדְבַּר ה,כג) "בַּסֵּפֶר".
וְאֵינוּ כוֹתֵב לֹא בְקוֹמוֹס וְלֹא בְקַלְקַנְתּוֹס,
וְלֹא בְכָל דָּבָר שֶׁהוּא רוֹשֵׁם,
אֶלָּא בַדְּיוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "וּמָחָה",
כְּתָב שֶׁהוּא יָכוֹל לְהִמָּחוֹת.

מסכת סוטה פרק ב משנה ה

ו
וְלָמָּה הִיא אוֹמֶרֶת "אָמֵן"?
"אָמֵן" עַל הָאָלָה,
"אָמֵן" עַל הַשְּׁבוּעָה,
"אָמֵן" מֵאִישׁ זֶה,
"אָמֵן" מֵאִישׁ אַחֵר,
"אָמֵן" שֶׁלֹּא נִטְמֵאתִי, וְאִם נִטְמֵאתִי יָבֹאוּ בִי.
"אָמֵן" שֶׁלֹּא שָׂטִיתִי אֲרוּסָה וּנְשׂוּאָה, <סטיתי>
וְשׁוֹמֶרֶת יָבָם וּכְנוּסָה.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
"אָמֵן" שֶׁלֹּא נִטְמֵיתִי,
וְ"אָמֵן" שֶׁלֹּא אֶטָּמֵא.

מסכת סוטה פרק ב משנה ו

ז

הַכֹּל שָׁוִים שֶׁאֵינוֹ מַתְנֶה עִמָּהּ קֹדֶם לְשֶׁנִּתְאָרְסָה,
וְלֹא מִשֶּׁנִּתְאָרְסָה. <מי שנתארסה>
נִסְתְּרָה לְאַחֵר וְנִטַּמֵּאת וְאַחַר כָּךְ הֶחְזִירָהּ,
לֹא הָיָה מַתְנֶה עִמָּהּ.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁתִּבָּעֵל, לֹא תְהֵא אֲסוּרָה לוֹ,
לֹא הָיָה מַתְנֶה עִמָּהּ.

פרק ג

מסכת סוטה פרק ג משנה א

א

הָיָה נוֹטֵל אֶת מִנְחָתָהּ מִתּוֹךְ קְפִיפָה מִצְרִית,
וְנוֹתְנָהּ בִּכְלִי שָׁרֵת,
וְנוֹתְנָהּ עַל יָדֶיהָ,
וְכֹהֵן מֵנִיחַ אֶת יָדוֹ תַּחְתֶּיהָ וּמְנִיפָהּ.
(מסכת סוטה פרק ג משנה ב)
הֵנִיף וְהִגִּישׁ,
קָמַץ וְהִקְטִיר,
וְהַשְּׁאָר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים.

ב

הָיָה מַשְׁקָהּ, וְאַחַר כָּךְ מַקְרִיב אֶת מִנְחָתָהּ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מַקְרִיב אֶת מִנְחָתָהּ, וְאַחַר כָּךְ מַשְׁקָהּ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ה,כו)
"וְאַחַר יַשְׁקֶה אֶת הָאִשָּׁה אֶת הַמָּיִם".
אִם הִשְׁקָהּ וְאַחַר כָּךְ הִקְרִיב אֶת מִנְחָתָהּ,
כְּשֵׁרָה.

מסכת סוטה פרק ג משנה ג

ג

עַד שֶׁלֹּא נִמְחֲקָה הַמְּגִלָּה אָמְרָה "אֵינִי שׁוֹתָה",
מְגִלָּתָהּ נִגְנֶזֶת, וּמִנְחָתָהּ מִתְפַּזֶּרֶת עַל הַדֶּשֶׁן.
אֵין מְגִלָּתָהּ כְּשֵׁרָה לְהַשְׁקוֹת בָּהּ סוֹטָה אַחֶרֶת. <שוטה>
נִמְחֲקָה הַמְּגִלָּה וְאָמְרָה "טְמֵאָה אָנִי",

הַמַּיִם נִשְׁפָּכִים וּמִנְחָתָהּ מִתְפַּזֶּרֶת עַל הַדֶּשֶׁן.
נִמְחֲקָה הַמְּגִלָּה, אָמְרָה "אֵינִי שׁוֹתָה",
מְעַרְעֲרִים אוֹתָהּ וּמַשְׁקִין אוֹתָהּ עַל כָּרְחָהּ.

מסכת סוטה פרק ג משנה ד
ד
אֵינָהּ מַסְפֶּקֶת לִשְׁתּוֹת,
עַד שֶׁפָּנֶיהָ מוֹרִיקוֹת וְעֵינֶיהָ בוֹלְטוֹת,
וְהִיא מִתְמַלְּאָה גִידִים,
וְהֵן אוֹמְרִין:
"הוֹצִיאוּהָ, הוֹצִיאוּהָ!"
שֶׁלֹּא תְטַמֵּא אֶת הָעֲזָרָה.
אִם יֵשׁ לָהּ זְכוּת, הָיְתָה תוֹלָה לָהּ.
יֵשׁ זְכוּת תּוֹלָה שָׁנָה אַחַת,
יֵשׁ זְכוּת תּוֹלָה שְׁתֵּי שָׁנִים,
יֵשׁ זְכוּת תּוֹלָה שָׁלֹשׁ שָׁנִים.
מִכָּאן אָמַר בֶּן עַזַּאי:
חַיָּב אָדָם לְלַמֵּד אֶת בִּתּוֹ תוֹרָה,
שֶׁאִם תִּשְׁתֶּה תֵּדַע שֶׁהַזְּכוּת תּוֹלָה לָהּ.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַמְלַמֵּד אֶת בִּתּוֹ תוֹרָה, מְלַמְּדָהּ תִּפְלוּת.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
רוֹצָה אִשָּׁה בְקַב וְתִפְלוּת מִתִּשְׁעָה קַבִּין וּפְרִישׁוּת.
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
חָסִיד שׁוֹטֶה, רָשָׁע עָרוּם,
אִשָּׁה פְרוּשָׁה, מַכּוֹת פְּרוּשִׁין,
הֲרֵי אֵלּוּ מְכַלֵּי עוֹלָם.

מסכת סוטה פרק ג משנה ה
ה
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵין זְכוּת תּוֹלָה בַּמַּיִם הַמְאָרְרִים.
וְאִם אַתָּה אוֹמֵר שֶׁהַזְּכוּת תּוֹלָה בַּמַּיִם הַמְאָרְרִים,
מַדְהֶה אַתָּה אֶת הַמַּיִם בִּפְנֵי כָל הַנָּשִׁים הַשּׁוֹתוֹת,
וּמוֹצִיא אַתָּה שֵׁם רַע עַל הַטְּהוֹרוֹת שֶׁשָּׁתוּ,
שֶׁיֹּאמְרוּ:
טְמֵאוֹת הָיוּ, אֶלָּא שֶׁתָּלַת לָהֶן זְכוּת. <להם>

ו
רַבִּי אוֹמֵר:
הַזְּכוּת תּוֹלָה בַּמַּיִם הַמְאָרְרִים,

וְאֵינָהּ יוֹלֶדֶת וְאֵינָהּ מַשְׁבַּחַת,
אֶלָּא מִתְנַוְּנָה וְהוֹלֶכֶת,
וְסוֹפָהּ שֶׁהִיא מֵתָה בְּאוֹתָהּ מִיתָה.

מסכת סוטה פרק ג משנה ו
ז
נִטְמֵאת מִנְחָתָהּ עַד שֶׁלֹּא קָדְשָׁה בַכֶּלִי,
הֲרֵי הִיא כְכָל הַמְּנָחוֹת, תִּפָּדֶה.
וּמִשֶּׁקָּדְשָׁה בַכֶּלִי,
הֲרֵי הִיא כְכָל הַמְּנָחוֹת, תִּשָּׂרֵף.
אֵלּוּ שֶׁמִּנְחוֹתֵיהֶם נִשְׂרָפוֹת: <אֶלָּא>
הָאוֹמֶרֶת "טְמֵאָה אֲנִי לָךְ",
וְשֶׁבָּאוּ לָהּ עֵדִים שֶׁהִיא טְמֵאָה,
הָאוֹמֶרֶת "אֵינִי שׁוֹתָה",
וְשֶׁבַּעְלָהּ אֵינוֹ רוֹצֶה לְהַשְׁקוֹתָהּ,
וְשֶׁבַּעְלָהּ בְּעָלָהּ בַּדֶּרֶךְ,
וְכָל הַנְּשׂוּאוֹת לַכֹּהֲנִים,
מִנְחוֹתֵיהֶם נִשְׂרָפוֹת.

מסכת סוטה פרק ג משנה ז
ח
בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
מִנְחָתָהּ נִשְׂרֶפֶת.
וְכֹהֶנֶת שֶׁנִּשֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל,
מִנְחָתָהּ נֶאֱכֶלֶת.
מַה בֵּין כֹּהֵן לְכֹהֶנֶת?
מִנְחַת כֹּהֶנֶת נֶאֱכֶלֶת,
מִנְחַת כֹּהֵן אֵינָהּ נֶאֱכֶלֶת.
כֹּהֶנֶת מִתְחַלֶּלֶת,
וְכֹהֵן אֵינוֹ מִתְחַלֵּל.
כֹּהֶנֶת מִטַּמְּאָה לַמֵּתִים,
וְכֹהֵן אֵינוֹ מִטַּמֵּא לַמֵּתִים.
כֹּהֵן אוֹכֵל בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
וְאֵין כֹּהֶנֶת אוֹכֶלֶת בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים.

מסכת סוטה פרק ג משנה ח
ט
מַה בֵּין הָאִישׁ לָאִשָּׁה?
הָאִישׁ פּוֹרֵעַ וּפוֹרֵם,
וְאֵין הָאִשָּׁה פּוֹרַעַת וּפוֹרֶמֶת.
הָאִישׁ מַדִּיר אֶת בְּנוֹ בְנָזִיר,

וְאֵין הָאִשָּׁה מַדֶּרֶת אֶת בְּנָהּ בַּנָּזִיר.
הָאִישׁ מְגַלֵּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו,
וְאֵין הָאִשָּׁה מְגַלַּחַת עַל נְזִירוּת אָבִיהָ.
הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ אֶת בִּתּוֹ,
וְאֵין הָאִשָּׁה מְקַדֶּשֶׁת אֶת בִּתָּהּ.
הָאִישׁ מוֹכֵר אֶת בִּתּוֹ,
וְאֵין הָאִשָּׁה מוֹכֶרֶת אֶת בִּתָּהּ.
הָאִישׁ נִסְקָל עָרֹם,
וְאֵין הָאִשָּׁה נִסְקֶלֶת עֲרֻמָּה.
הָאִישׁ נִתְלֶה,
וְאֵין הָאִשָּׁה נִתְלֵית.
הָאִישׁ נִמְכָּר בִּגְנֵבָתוֹ,
וְאֵין הָאִשָּׁה נִמְכֶּרֶת בִּגְנֵבָתָהּ.

פרק ד

מסכת סוטה פרק ד משנה א

א
אֲרוּסָה וְשׁוֹמֶרֶת יָבָם,
לֹא שׁוֹתָה וְלֹא נוֹטֶלֶת כְּתֻבָּה, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ה,כט)
"אֲשֶׁר תִּשְׂטֶה אִשָּׁה תַּחַת אִישָׁהּ",
פְּרָט לַאֲרוּסָה וּלְשׁוֹמֶרֶת יָבָם.

ב
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
וּבַת יִשְׂרָאֵל לְמַמְזֵר וְלַנָּתִין,
לֹא שׁוֹתָה וְלֹא נוֹטֶלֶת כְּתֻבָּה.

מסכת סוטה פרק ד משנה ב

ג
אֵלּוּ לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה:
הָאוֹמֶרֶת "טְמֵאָה אֲנִי לָךְ",
וְשֶׁבָּאוּ לָהּ עֵדִים שֶׁהִיא טְמֵאָה,
הָאוֹמֶרֶת "אֵינִי שׁוֹתָה".
וְאָמַר בַּעְלָהּ "אֵינִי מַשְׁקָהּ",
וְשֶׁבַּעְלָהּ בְּעָלָהּ בַּדֶּרֶךְ,
נוֹטֶלֶת כְּתֻבָּתָהּ וְלֹא שׁוֹתָה.

מֵתוּ בַעְלֵיהֶן עַד שֶׁלֹּא יִשְׁתּוּ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה וְלֹא שׁוֹתוֹת.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה.

מסכת סוטה פרק ד משנה ג
ד
מְעֻבֶּרֶת חֲבֵרוֹ וּמֵינֶקֶת חֲבֵרוֹ,
לֹא שׁוֹתָה וְלֹא נוֹטֶלֶת כְּתֻבָּה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יָכוֹל הוּא לְהַפְרִישָׁהּ וְלַחְזִירָהּ לְאַחַר זְמַן.
אַיְלוֹנִית וּזְקֵנָה וְשֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לֵילֵד,
לֹא שׁוֹתָה וְלֹא נוֹטֶלֶת כְּתֻבָּה.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
יָכוֹל הוּא לִשָּׂא אִשָּׁה אַחֶרֶת,
וְלִפְרוֹת וְלִרְבּוֹת מִמֶּנָּה.
וּשְׁאָר כָּל הַנָּשִׁים,
אוֹ שׁוֹתוֹת, אוֹ לֹא נוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה.

מסכת סוטה פרק ד משנה ד
ה
אֵשֶׁת כֹּהֵן שׁוֹתָה וּמֻתֶּרֶת לְבַעְלָהּ.
אֵשֶׁת סָרִיס שׁוֹתָה.
עַל יְדֵי כָל הָעֲרָיוֹת וּמְקַנִּים,
חוּץ מִן הַקָּטָן וּמִמִּי שֶׁאֵינוֹ אִישׁ.

מסכת סוטה פרק ד משנה ה
ו
וְאֵלּוּ שֶׁבֵּית דִּין מְקַנִּים לָהֶם:
מִי שֶׁנִּתְחָרֵשׁ בַּעְלָהּ, אוֹ נִשְׁטָה,
אוֹ שֶׁהָיָה חָבוּשׁ בְּבֵית הָאֲסוּרִים.
לֹא לְהַשְׁקוֹתָהּ אָמְרוּ,
אֶלָּא לְפָסְלָהּ מִכְּתֻבָּתָהּ.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף לְהַשְׁקוֹתָהּ,
כְּשֶׁיֵּצֵא בַעְלָהּ מִבֵּית הָאֲסוּרִים יַשְׁקֶנָּה.

פרק ה

מסכת סוטה פרק ה משנה א

א

כַּשֵׁם שֶׁהַמַּיִם בּוֹדְקִין אוֹתָהּ,
כָּךְ בּוֹדְקִין אוֹתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ה,כב;כז)
"וּבָאוּ", "וּבָאוּ".
כַּשֵׁם שֶׁאֲסוּרָה לַבַּעַל,
כָּךְ הִיא אֲסוּרָה לַבּוֹעֵל, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ה,כז;כט)
"אִם נִטְמְאָה", "וְנִטְמְאָה".
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
כָּךְ הָיָה דוֹרֵשׁ זְכַרְיָה בֶּן הַקַּצָּב.
רְבִּי אוֹמֵר:
שְׁנֵי פְעָמִים הָאֲמוּרִים בַּפָּרָשָׁה:
"אִם נִטְמְאָה", "נִטְמְאָה",
אֶחָד לַבַּעַל וְאֶחָד לַבּוֹעֵל.

מסכת סוטה פרק ה משנה ב

ב

בּוֹ בַיּוֹם דָּרַשׁ רְבִּי עֲקִיבָה: (וַיִּקְרָא יא,לג)
"וְכָל כְּלִי חֶרֶשׂ אֲשֶׁר יִפֹּל מֵהֶם אֶל תּוֹכוֹ,
כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא."
אֵינוּ אוֹמֵר 'טָמֵא' אֶלָּא "יִטְמָא",
לְטַמֵּא אֶת אֲחֵרִים,
וּלְלַמֵּד עַל כִּכָּר הַשֵּׁנִי שֶׁיְּטַמֵּא אֶת הַשְּׁלִישִׁי.

ג

אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
מִי יְגַלֶּה עָפָר מֵעֵינֶיךָ, רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי!
שֶׁהָיִיתָ אוֹמֵר:
עָתִיד דּוֹר אַחֵר לְטַהֵר אֶת הַכִּכָּר הַשְּׁלִישִׁי,
שֶׁאֵין לוֹ מִן הַתּוֹרָה,
וַהֲרֵי עֲקִיבָה תַלְמִידָךְ הֵבִיא לוֹ מִקְרָא מִן הַתּוֹרָה <לִי>
שֶׁהוּא טָמֵא, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יא,לג)
"כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא".

מסכת סוטה פרק ה משנה ג

ד
בּוֹ בַיּוֹם דָּרַשׁ רְבִּי עֲקִיבָה: (בְּמִדְבַּר לה,ה)
"וּמַדֹּתֶם מִחוּץ לָעִיר אֶת פְּאַת קֵדְמָה,
אַלְפַּיִם בָּאַמָּה",
וּמִקְרָא אַחֵר אוֹמֵר: (בְּמִדְבַּר לה,ד)
"מִקִּיר הָעִיר וָחוּצָה, אֶלֶף אַמָּה סָבִיב".
אֵיפְשָׁר לוֹמַר "אֶלֶף אַמָּה", <בשולים מהוסיף המגיה 'וְאֵי'>
שֶׁכְּבָר נֶאֱמַר "אַלְפַּיִם בָּאַמָּה",
וְאֵי אֶפְשָׁר לוֹמַר "אַלְפַּיִם בָּאַמָּה",
שֶׁכְּבָר נֶאֱמַר "אֶלֶף אַמָּה"!
וְלַמָּה נֶאֱמַר "אֶלֶף אַמָּה",
וְלַמָּה נֶאֱמַר "אַלְפַּיִם בָּאַמָּה"?
אֶלָּא "אֶלֶף אַמָּה", מִגְרָשׁ,
וְ"אַלְפַּיִם", תְּחוּם שַׁבָּת.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּנוֹ שֶׁלְּרְבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי אוֹמֵר:
"אֶלֶף אַמָּה", מִגְרָשׁ,
וְ"אַלְפַּיִם", שָׂדוֹת וּכְרָמִים.

מסכת סוטה פרק ה משנה ד
ה
בּוֹ בַיּוֹם דָּרַשׁ רְבִּי עֲקִיבָה: (שְׁמוֹת טו,א)
"אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזּוֹאת לַיי,
וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר",
שֶׁאֵין תַּלְמוּד לוֹמַר "לֵאמֹר",
וְלָמָּה נֶאֱמַר "לֵאמֹר"?
אֶלָּא שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל עוֹנִין אַחֲרָיו שֶׁלְּמֹשֶׁה
עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר, כְּקוֹרִאִין אֶת הַהַלֵּל, (שְׁמוֹת טו,א)
"אָשִׁירָה לַיי כִּי גָאֹה גָּאָה",
לְכָךְ נֶאֱמַר "לֵאמֹר".
רְבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
כְּקוֹרִים אֶת שְׁמַע הָיוּ קוֹרִים,
לֹא כְקוֹרִאִין אֶת הַהַלֵּל.

מסכת סוטה פרק ה משנה ה
ו
בּוֹ בַיּוֹם דָּרַשׁ רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן הֻרְקָנוֹס,
שֶׁלֹּא עָבַד אִיּוֹב אֶת הַמָּקוֹם אֶלָּא מֵאַהֲבָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (איוב יג,טו)
"הֵן יִקְטְלֵנִי, לוֹ אֲיַחֵל".
עֲדַיִן הַדָּבָר שָׁקוּל: <אדיין>
לוֹ אֲנִי מְצַפֶּה, אוֹ אֵינִי מְצַפֶּה לוֹ?

תַּלְמוּד לוֹמַר (איוב כז,ה)
"עַד אֶגְוָע, לֹא אָסִיר תֻּמָּתִי מִמֶּנִּי",
לִמֵּד שֶׁמֵּאַהֲבָה עָשָׂה.

ז
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
מִי יְגַלֶּה עָפָר מֵעֵינֶיךָ, רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי!
שֶׁהָיִיתָ דוֹרֵשׁ כָּל יָמֶיךָ,
שֶׁלֹּא עָבַד אִיּוֹב אֶת הַמָּקוֹם אֶלָּא מִיִּרְאָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (איוב א,ח)
"אִישׁ תָּם וְיָשָׁר, יְרֵא אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע",
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ תַּלְמִידָךְ לִמֵּד,
שֶׁמֵּאַהֲבָה עָשָׂה.

פרק ו

מסכת סוטה פרק ו משנה א
א
מִי שֶׁקִּנֵּא לָהּ,
אֲפִלּוּ שָׁמַע מֵעוֹף הַפּוֹרֵחַ,
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
מִשֶּׁיִּשְׂאוּ וְיִתְּנוּ בָהּ מוֹצָרוֹת בִּלְבָנָה.

מסכת סוטה פרק ו משנה ב
ב
אָמַר עֵד אֶחָד:
"אֲנִי רְאִיתִיהָ שֶׁנִּטְמֵאת",
לֹא הָיְתָה שׁוֹתָה.
וְלֹא עוֹד, אֶלָּא אֲפִלּוּ עֶבֶד, אֲפִלּוּ שִׁפְחָה,
הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִים אַף לְפָסְלָהּ מִכְּתֻבָּתָהּ.
חֲמוֹתָהּ וּבַת חֲמוֹתָהּ,
וְצָרָתָהּ וִיבִמְתָּהּ וּבַת בַּעְלָהּ,
הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנוֹת,
לֹא לְפָסְלָהּ מִכְּתֻבָּתָהּ, אֶלָּא שֶׁלֹּא תִשְׁתֶּה.

מסכת סוטה פרק ו משנה ג
ג

שֶׁהָיָה בַדִּין:
מָה אִם עֵדוּת הָרִאשׁוֹנָה,
שֶׁאֵינָהּ אוֹסְרַתָּהּ אִסּוּר עוֹלָם,
אֵינָהּ מִתְקַיֶּמֶת בְּפָחוּת מִשְּׁנַיִם,
עֵדוּת הָאַחֲרוֹנָה,
שֶׁהִיא אוֹסְרַתָּהּ אִסּוּר עוֹלָם,
אֵינוֹ דִין שֶׁלֹּא תִתְקַיֵּם בְּפָחוּת מִשְּׁנַיִם?
תַּלְמוּד לוֹמַר: (בְּמִדְבַּר ה,יג)
"וְעֵד אֵין בָּהּ", כָּל שֶׁיֶּשׁ בָּהּ.

ד
קַל וָחֹמֶר לְעֵדוּת הָרִאשׁוֹנָה מֵעַתָּה: <קול>
מָה אִם עֵדוּת הָאַחֲרוֹנָה,
שֶׁהִיא אוֹסְרַתָּהּ אִסּוּר עוֹלָם,
הֲרֵי הִיא מִתְקַיֶּמֶת בְּעֵד אֶחָד,
עֵדוּת הָרִאשׁוֹנָה,
שֶׁאֵינָהּ אוֹסְרַתָּהּ אִסּוּר עוֹלָם,
אֵינוֹ דִין שֶׁתִּתְקַיֵּם בְּעֵד אֶחָד?
תַּלְמוּד לוֹמַר (דְּבָרִים כד,א)
"כִּי מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר",
וּלְהַלָּן הוּא אוֹמֵר: (דְּבָרִים יט,טו)
"עַל פִּי שְׁנֵי עֵדִים, <"עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים אוֹ שְׁלֹשָׁה עֵדִים" (דְּבָרִים יז,ו)>
אוֹ עַל פִּי שְׁלֹשָׁה עֵדִים יָקוּם דָּבָר."
מַה "דָּבָר" אָמוּר לְהַלָּן, עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים,
אַף "דָּבָר" הָאָמוּר כָּאן, עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים.

מסכת סוטה פרק ו משנה ד
ה
עֵד אוֹמֵר "נִטְמֵאת",
וְעֵד אוֹמֵר "לֹא נִטְמֵאת",
אִשָּׁה אוֹמֶרֶת "נִטְמֵאת",
וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת "לֹא נִטְמֵאת",
הָיְתָה שׁוֹתָה.
עֵד אוֹמֵר "נִטְמֵאת",
וּשְׁנַיִם אוֹמְרִין "לֹא נִטְמֵאת",
לֹא הָיְתָה שׁוֹתָה.
שְׁנַיִם אוֹמְרִים "נִטְמֵאת",
וְעֵד אֶחָד אוֹמֵר "לֹא נִטְמֵאת",
לֹא הָיְתָה שׁוֹתָה.

פרק ז

מסכת סוטה פרק ז משנה א

א

אֵלּוּ נֶאֱמָרִים בְּלְשׁוֹנָם:
פָּרָשַׁת סוֹטָה,
וּוִדּוּי מַעֲשֵׂר,
וְקְרִיַּת שְׁמַע,
וּתְפִלָּה,
וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן,
וּשְׁבוּעַת הָעֵדוּת,
וּשְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן.

מסכת סוטה פרק ז משנה ב

ב

וְאֵלּוּ נֶאֱמָרִים בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ:
מִקְרָא הַבִּכּוּרִים,
וַחֲלִיצָה,
בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת,
בִּרְכַּת כֹּהֲנִים,
וּבִרְכוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל,
וּפָרָשַׁת הַמֶּלֶךְ,
וּפָרָשַׁת עֶגְלָה עֲרוּפָה,
וּמְשׁוּחַ הַמִּלְחָמָה <וּמָשׁוּחַ>
בְּשָׁעָה שֶׁהוּא מְדַבֵּר אֶל הָעָם.

מסכת סוטה פרק ז משנה ג

ג

מִקְרָא הַבִּכּוּרִים כֵּיצַד? (דְּבָרִים כו,ה)
"וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יי אֱלֹהֶיךָ:
אֲרַמִּי אוֹבֵד אָבִי",
וּלְהַלָּן הוּא אוֹמֵר: (דְּבָרִים כז,יד)
"וְעָנוּ הַלְוִיִּם וְאָמְרוּ אֶל כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל קוֹל רָם".
מָה עֲנִיָּה אֲמוּרָה לְהַלָּן, בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ,
וְאַף כָּן בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.
(מסכת סוטה פרק ז משנה ד)
חֲלִיצָה כֵיצַד? (דְּבָרִים כה,ט)
"וְעָנְתָה וְאָמְרָה:
כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיו",
וּלְהַלָּן הוּא אוֹמֵר: (דְּבָרִים כז,יד)

"וְעָנוּ הַלְוִיִּם וְאָמְרוּ
אֶל כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל קוֹל רָם".
מָה עֲנִיָּה אֲמוּרָה לְהַלָּן בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ,
וְאַף כָּאן בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
"וְעָנְתָה וְאָמְרָה: כָּכָה",
עַד שֶׁתֹּאמַר כַּלָּשׁוֹן הַזֶּה.

מסכת סוטה פרק ז משנה ה

ד

בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת כֵּיצַד?
כֵּיוָן שֶׁעָבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיַּרְדֵּן,
וּבָאוּ לְהַר גְּרִזִּים וּלְהַר עֵיבָל שֶׁבְּשׁוֹמְרוֹן
וְשֶׁבְּצַד שְׁכֶם, וְשֶׁאֵצֶל אֵלוֹנֵי מוֹרֶה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יא,ל)
"הֲלֹא הֵמָּה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, אַחֲרֵי דֶּרֶךְ מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ,
בְּאֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בָּעֲרָבָה מוּל הַגִּלְגָּל,
אֵצֶל אֵלוֹנֵי מֹרֶה."
וּלְהַלָּן הוּא אוֹמֵר: (בראשית יב,ו)
"וַיַּעֲבֹר אַבְרָם בָּאָרֶץ עַד מְקוֹם שְׁכֶם,
עַד אֵלוֹן מוֹרֶה",
מָה 'אֵלוֹן מוֹרֶה' הָאָמוּר לְהַלָּן, שְׁכֶם,
אַף 'אֵלוֹן מוֹרֶה' הָאָמוּר כָּאן, שְׁכֶם.

ה

שִׁשָּׁה שְׁבָטִים עָלוּ לְרֹאשׁ הַר גְּרִזִּים,
וְשִׁשָּׁה שְׁבָטִים עָלוּ לְרֹאשׁ הַר עֵיבָל,
וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְהָאָרוֹן עוֹמְדִים מִלְּמַטָּה בָאֶמְצַע.
הַכֹּהֲנִים מַקִּיפִין אֶת הָאָרוֹן,
וְהַלְוִיִּם אֶת הַכֹּהֲנִים,
וְכָל יִשְׂרָאֵל מִכָּן וּמִכָּן, שֶׁנֶּאֱמַר: (יהושע ח,לג)
"וְכָל יִשְׂרָאֵל וּזְקֵנָיו וְשֹׁטְרִים וְשֹׁפְטָיו,
עֹמְדִים מִזֶּה וּמִזֶּה לָאָרוֹן,
נֶגֶד הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית יי,
כַּגֵּר כָּאֶזְרָח, חֶצְיוֹ אֶל מוּל הַר גְּרִזִים,
וְהַחֶצְיוֹ אֶל מוּל הַר עֵיבָל".

ו

הָפְכוּ פְנֵיהֶם כְּלַפֵּי הַר גְּרִזִּים,
וּפָתְחוּ בִבְרָכָה:
'בָּרוּךְ הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמַסֵּכָה,

תּוֹעֲבַת יי, מַעֲשֵׂה יְדֵי חָרָשׁ, וְלֹא שָׂם בַּסָּתֶר',
וְהָיוּ אֵלּוּ וָאֵלּוּ עוֹנִין וְאוֹמְרִין "אָמֵן".
הָפְכוּ פְּנֵיהֶם כְּלַפֵּי הַר עֵיבָל,
וּפָתְחוּ בִקְלָלָה: (דְּבָרִים כז,טו)
"אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמַסֵּכָה,
תּוֹעֲבַת יי, מַעֲשֵׂה יְדֵי חָרָשׁ, וְשָׂם בַּסָּתֶר",
וְהָיוּ אֵלּוּ וָאֵלּוּ עוֹנִין וְאוֹמְרִין "אָמֵן".
עַד שֶׁגּוֹמְרִים בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת.

ז
וְאַחַר כָּךְ הֵבִיאוּ אֶת הָאֲבָנִים,
וּבָנוּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ,
וְסָדוּם בְּסִיד וְכָתְבוּ עֲלֵיהֶן אֶת כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת,
שִׁבְעִים לָשׁוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כז,ח) "בַּאֵר הֵיטֵב",
וְנָטְלוּ אֶת הָאֲבָנִים, וּבָאוּ וְלָנוּ בִמְקוֹמָן.

מסכת סוטה פרק ז משנה ו
ח
בִּרְכַּת כֹּהֲנִים כֵּיצַד?
בַּמְּדִינָה אוֹמְרִים אוֹתָם שָׁלוֹשׁ בְּרָכוֹת,
וּבַמִּקְדָּשׁ בְּרָכָה אַחַת.
בַּמִּקְדָּשׁ אוֹמְרִים אֶת הַשֵּׁם כִּכְתוּבוֹ,
וּבַמְּדִינָה בְּכִנּוּיוֹ.
בַּמְּדִינָה כֹּהֲנִים נוֹשְׂאִים אֶת יְדֵיהֶם כְּנֶגֶד כִּתְפוֹתֵיהֶם,
וּבַמִּקְדָּשׁ עַל גַּבֵּי רָאשֵׁיהֶם,
חוּץ מִכֹּהֵן גָּדוֹל,
שֶׁאֵינוּ מַגְבִּיהַּ אֶת יָדָיו לְמַעְלָה מִן הַצִּיץ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף כֹּהֵן גָּדוֹל מַגְבִּיהַּ אֶת יָדָיו לְמַעְלָה מִן הַצִּיץ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ט,כב)
"וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת יָדָו אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם".

מסכת סוטה פרק ז משנה ז
ט
בִּרְכוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל כֵּיצַד?
חַזַּן הַכְּנֶסֶת נוֹטֵל סֵפֶר תּוֹרָה,
וְנוֹתְנוֹ לְרֹאשׁ הַכְּנֶסֶת,
וְרֹאשׁ הַכְּנֶסֶת נוֹתְנוֹ לַסֶּגֶן,
וְהַסֶּגֶן נוֹתְנוֹ לְכֹהֵן גָּדוֹל,
וְכֹהֵן גָּדוֹל עוֹמֵד וּמְקַבֵּל וְקוֹרֵא עוֹמֵד,
וְקוֹרֵא "אַחֲרֵי מוֹת" וְ"אַךְ בֶּעָשׂוֹר",

וְגוֹלֵל אֶת הַתּוֹרָה וּמַנִּיחָהּ בְּחֵיקוֹ, וְאוֹמֵר:
"יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁקָּרִיתִי לִפְנֵיכֶם כָּתוּב".
"וּבֶעָשׂוֹר" שֶׁבְּחֻמַּשׁ הַפִּקּוּדִים קוֹרֵא עַל פֶּה.
וּמְבָרֵךְ עָלֶיהָ שְׁמֹנֶה בְרָכוֹת:
עַל הַתּוֹרָה,
וְעַל הָעֲבוֹדָה,
וְעַל הַהוֹדָיָה,
וְעַל מְחִילַת הֶעָוֹן,
וְעַל הַמִּקְדָּשׁ,
וְעַל יִשְׂרָאֵל,
וְעַל הַכֹּהֲנִים,
וְעַל שְׁאָר הַתְּפִלָּה.

מסכת סוטה פרק ז משנה ח
י

פָּרָשַׁת הַמֶּלֶךְ כֵּיצַד?
מוֹצָאֵי יוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן שֶׁלֶּחָג,
בַּשְּׁמִינִית מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית,
עוֹשִׂין לוֹ בִימָה שֶׁלָּעֵץ בָּעֲזָרָה,
וְהוּא יוֹשֵׁב עָלֶיהָ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים לא,י)
"מִקֵּץ שֶׁבַע שָׁנִים, בְּמֹעֵד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה, בְּחַג הַסֻּכּוֹת.
בְּבוֹא כָל יִשְׂרָאֵל לֵרָאוֹת אֶת פְּנֵי יי אֱלֹהֶיךָ,
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר,
תִּקְרָא אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶגֶד כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאָזְנֵיהֶם."
חַזַּן הַכְּנֶסֶת נוֹטֵל סֵפֶר תּוֹרָה וְנוֹתְנוֹ לְרֹאשׁ הַכְּנֶסֶת,
וְרֹאשׁ הַכְּנֶסֶת נוֹתְנוֹ לַסֶּגֶן,
וְהַסֶּגֶן נוֹתְנוֹ לְכֹהֵן גָּדוֹל,
וְכֹהֵן גָּדוֹל נוֹתְנוֹ לַמֶּלֶךְ,
וְהַמֶּלֶךְ עוֹמֵד וּמְקַבֵּל וְקוֹרֵא יוֹשֵׁב.
אַגְרִפַּס הַמֶּלֶךְ עָמַד וְקִבֵּל וְקָרָא עוֹמֵד,
וְשִׁבְּחוּהוּ חֲכָמִין.
וּכְשֶׁהִגִּיעַ (דְּבָרִים יז,טו)
"לֹא תוּכַל לָתֵת עָלֶיךָ אִישׁ נָכְרִי אֲשֶׁר לֹא אָחִיךָ הוּא",
זָלְגוּ דְּמָעָיו.
אָמְרוּ לוֹ:
"אַל תִּירָא, אַגְרִפַּס, אָחִינוּ אַתָּה, אָחִינוּ אַתָּה!"

יב

וְקוֹרֵא מִתְּחִלַּת "אֵלֶּה הַדְּבָרִים" וְעַד "שְׁמַע",
וּ"שְׁמַע", "וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ",
וְ"עַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר", וְ"כִי תְכַלֶּה לַעְשֵׂר",

וּבְרָכוֹת וּקְלָלוֹת,
עַד שֶׁהוּא גוֹמֵר אֶת כֻּלָּם.
בְּרָכוֹת שֶׁכֹּהֵן גָּדוֹל מְבָרֵךְ,
הֵם הַמֶּלֶךְ מְבָרֵךְ,
אֶלָּא שֶׁהוּא נוֹתֵן שֶׁלָּרְגָלִים תַּחַת מְחִילַת הֶעָוֹן.

פרק ח

מסכת סוטה פרק ח משנה א

א

מְשׁוּחַ הַמִּלְחָמָה,
בְּשָׁעָה שֶׁהוּא מְדַבֵּר אֶל הָעָם,
בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ הָיָה מְדַבֵּר, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כ,ב-ג)
"וְהָיָה כְּקָרָבְכֶם אֶל הַמִּלְחָמָה וְנִגַּשׁ הַכֹּהֵן",
זֶה כֹּהֵן מְשׁוּחַ הַמִּלְחָמָה.
"וְדִבֶּר אֶל הָעָם", בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.
"וְאָמַר אֲלֵיהֶם:
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל,
אַתֶּם קְרֵבִים הַיּוֹם לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֵיכֶם".
"עַל אֹיְבֵיכֶם", וְלֹא עַל אֲחֵיכֶם,
לֹא יְהוּדָה עַל שִׁמְעוֹן,
וְלֹא שִׁמְעוֹן עַל בִּנְיָמִין,
שֶׁאִם תִּפְּלוּ בְיָדָם יְרַחֲמוּ עֲלֵיכֶם.

ב

כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן: (דברי הימים ב כח,טו)
"וַיָּקֻמוּ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר נִקְּבוּ בְשֵׁמוֹת
וַיַּחֲזִיקוּ בַשִּׁבְיָה וְכָל מַעֲרֻמֵּיהֶם הִלְבִּישׁוּ מִן הַשָּׁלָל,
וַיַּלְבִּשֻׁם וַיַּנְעִלוּם וַיַּאֲכִלוּם וַיַּשְׁקוּם וַיְסֻכוּם,
וַיְנַהֲלוּם בַּחֲמֹרִים לְכָל כּוֹשֵׁל,
וַיְבִאוּם יְרֵחוֹ עִיר הַתְּמָרִים אֵצֶל אֲחֵיהֶם
וַיָּשׁוּבוּ שֹׁמְרוֹן".
עַל אוֹיְבֵיכֶם אַתֶּם הוֹלְכִים,
שֶׁאִם תִּפְּלוּ בְיָדָם אֵינָן מְרַחֲמִין עֲלֵיכֶם.

ג

(דְּבָרִים כ,ג) "אַל יֵרַךְ לְבַבְכֶם,
אַל תִּירְאוּ וְאַל תַּחְפְּזוּ וְאַל תַּעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם".
"אַל יֵרַךְ לְבַבְכֶם",

מִפְּנֵי צָהֳלַת סוּסִים וְצִחְצוּחַ חֲרָבוֹת.
"אַל תִּירְאוּ",
מִפְּנֵי הֲגָפַת תְּרִיסִים וְשִׁפְעַת הַקַּלְגַּסִּים.
"אַל תַּחְפְּזוּ", מִפְּנֵי קוֹל הַקְּרָנוֹת.
"אַל תַּעַרְצוּ", מִפְּנֵי קוֹל הַצְּוָחָה.
(דְּבָרִים א,ל) "כִּי יי אֱלֹהֵיכֶם הַהֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם",
הֵן בָּאִין בְּנִצְחָן בָּשָׂר וָדָם,
וְאַתֶּם בָּאִים בְּנִצְחָנוֹ שֶׁלַּמָּקוֹם;
פְּלִשְׁתִּים בָּאוּ בְנִצְחָנוֹ שֶׁלְּגָלְיַת,
וּמָה הָיָה בְסוֹפוֹ?
סוֹפוֹ שֶׁנָּפַל בַּחֶרֶב, וְהֵם נָפְלוּ עִמּוֹ.
בְּנֵי עַמּוֹן בָּאוּ בְנִצְחָנוֹ שֶׁלְּשׁוֹבַךְ,
וּמָה הָיָה בְסוֹפוֹ?
סוֹפוֹ שֶׁנָּפַל בַּחֶרֶב, וְהֵם נָפְלוּ עִמּוֹ.
אֲבָל אַתֶּם, אֵין אַתֶּם כָּךְ, אֶלָּא:
"כִּי יי אֱלֹהֵיכֶם הַהֹלֵךְ עִמָּכֶם
לְהִלָּחֵם לָכֶם עִם אֹיְבֵיכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם",
זֶה מַחֲנֵה הָאֲדוֹן.

מסכת סוטה פרק ח משנה ב

ד

(דְּבָרִים כ,ה) "וְדִבְּרוּ הַשֹּׁטְרִים אֶל הָעָם לֵאמֹר:
מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בַיִת חָדָשׁ וְלֹא חֲנָכוֹ,
יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ,
פֶּן יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יַחְנְכֶנּוּ."
אֶחָד הַבּוֹנֶה בֵית הַתֶּבֶן,
בֵּית הַבָּקָר, בֵּית הָעֵצִים, בֵּית הָאוֹצָרוֹת.
אֶחָד הַבּוֹנֶה, וְאֶחָד הַלּוֹקֵחַ, וְאֶחָד הַיּוֹרֵשׁ,
וְאֶחָד שֶׁנִּתַּן לוֹ מַתָּנָה.

ה

(דְּבָרִים כ,ו) "וּמִי הָאִישׁ אֲשֶׁר נָטַע כֶּרֶם וְלֹא חִלְּלוֹ,
יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ",
אֶחָד הַנּוֹטֵעַ כֶּרֶם,
וְאֶחָד הַנּוֹטֵעַ חֲמִשָּׁה אִילָנֵי מַאֲכָל,
וַאֲפִלּוּ מֵחֲמֵשֶׁת הַמִּינִים.
אֶחָד הַנּוֹטֵעַ, וְאֶחָד הַמַּבְרִיךְ, וְאֶחָד הַמַּרְכִּיב,
וְאֶחָד הַלּוֹקֵחַ, וְאֶחָד הַיּוֹרֵשׁ,
וְאֶחָד שֶׁנִּתַּן לוֹ מַתָּנָה.

ו

(דְּבָרִים כ,ז) "וּמִי הָאִישׁ אֲשֶׁר אֵרַשׂ אִשָּׁה וְלֹא לְקָחָהּ,
יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ",
אֶחָד הַמְאָרֵס אֶת הַבְּתוּלָה,
וְאֶחָד הַמְאָרֵס אֶת אַלְמָנָה,
אֲפִלּוּ שׁוֹמֶרֶת יָבָם.
וַאֲפִלּוּ שָׁמַע שֶׁמֵּת אָחִיו בַּמִּלְחָמָה חוֹזֵר וּבָא לוֹ.
כָּל אֵלּוּ שׁוֹמְעִים דִּבְרֵי כֹּהֵן מֵעֶרְכֵי מִלְחָמָה וְחוֹזְרִין,
וּמְסַפְּקִין מַיִם וּמָזוֹן וּמְתַקְּנִין אֶת הַדְּרָכִים.

מסכת סוטה פרק ח משנה ג

ז

וְאֵלּוּ שֶׁאֵינָן חוֹזְרִין:
הַבּוֹנֶה בֵית שַׁעַר, אַכְסַדְרָה, וּמַרְפֶּסֶת.
הַנּוֹטֵעַ אַרְבָּעָה אִילָנֵי מַאֲכָל,
אוֹ חֲמִשָּׁה אִילָנֵי סְרָק.
הַמַּחְזִיר אֶת גְּרוּשָׁתוֹ,
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
בַּת יִשְׂרָאֵל לְמַמְזֵר וְלְנָתִין,
לֹא הָיָה חוֹזֵר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַבּוֹנֶה בַיִת עַל מְכוֹנוֹ לֹא הָיָה חוֹזֵר.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף הַבּוֹנֶה בֵית לְבֵנִים בַּשָּׁרוֹן לֹא הָיָה חוֹזֵר.

מסכת סוטה פרק ח משנה ד

ח

אֵלּוּ שֶׁאֵינָן זָזִים מִמְּקוֹמָן:
בָּנָה בַיִת וַחֲנָכוֹ,
נָטַע כֶּרֶם וְחִלְּלוֹ,
וְהַנּוֹשֵׂא אֶת אֲרוּסָתוֹ,
וְהַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כד,ה)
"נָקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ [שָׁנָה אֶחָת".
"לְבֵיתוֹ"], זֶה בֵּיתוֹ.
"יִהְיֶה", זֶה כַּרְמוֹ.
"וְשִׂמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ", זוֹ אִשְׁתּוֹ.
"אֲשֶׁר לָקָח", לְהָבִיא אֶת יְבִמְתּוֹ.
אֵינָן מְסַפְּקִין מַיִם וּמָזוֹן,
וְאֵינָן מְתַקְּנִים אֶת הַדְּרָכִים.

מסכת סוטה פרק ח משנה ה
ט
(דְּבָרִים כ,ח) "וְיָסְפוּ הַשֹּׁטְרִים לְדַבֵּר אֶל הָעָם, וְאָמְרוּ:
מִי הָאִישׁ הַיָּרֵא וְרַךְ הַלֵּבָב, יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ".
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
"הַיָּרֵא וְרַךְ הַלֵּבָב" כִּשְׁמוּעוֹ,
שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לַעֲמֹד בְּקִשְׁרֵי הַמִּלְחָמָה,
לִרְאוֹת חֶרֶב שְׁלוּפָה.
רְבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי אוֹמֵר:
"הַיָּרֵא וְרַךְ הַלֵּבָב",
שֶׁהוּא מִתְיָרֵא מִן הָעֲבֵרוֹת שֶׁבְּיָדוֹ.
לְפִיכָךְ תָּלַת לוֹ הַתּוֹרָה אֶת כָּל אֵלּוּ,
שֶׁיַּחְזֹר בִּגְלָלָן.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
וּבַת יִשְׂרָאֵל לַמַּמְזֵר וְלַנָּתִין,
זֶה הוּא "הַיָּרֵא וְרַךְ הַלֵּבָב".

מסכת סוטה פרק ח משנה ו
י
(דְּבָרִים כ,ט) "וְהָיָה כְּכַלֹּת הַשֹּׁטְרִים לְדַבֵּר אֶל הָעָם,
וּפָקְדוּ שָׂרֵי צְבָאוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם",
וּבַעֲקֵבוֹ שֶׁל הָעָם.
מַעֲמִידִין זְקִיפִּין לִפְנֵיהֶם, וַאֲחֵרִים מֵאֲחַרֵיהֶם,
וְכַשִּׁילִים שֶׁלַּבַּרְזֶל בִּידֵיהֶם,
וְכָל הַמְבַקֵּשׁ לַחֲזוֹר,
הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ לְקַפֵּחַ אֶת שׁוֹקָיו,
שֶׁתְּחִלַּת נִיסָה נְפִילָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוּאֵל א ד,יז)
"נָס יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פְלִשְׁתִּים,
וְגַם מַגֵּפָה גְדוֹלָה הָיְתָה בָעָם".
וּלְהַלָּן הוּא אוֹמֵר: (שְׁמוּאֵל א לא,א)
"וַיָּנֻסוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי פְּלִשְׁתִּים,
וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ."
(מסכת סוטה פרק ח משנה ז)
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּמִלְחֶמֶת הָרְשׁוּת.
אֲבָל בְּמִלְחֶמֶת מִצְוָה, הַכֹּל יוֹצֵא,
אֲפִלּוּ חָתָן מֵחֶדְרוֹ וְכַלָּה מֵחֻפָּתָהּ.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּמִלְחֶמֶת מִצְוָה.

אֲבָל בְּמִלְחֶמֶת חוֹבָה, הַכֹּל יוֹצְאִ,
אֲפִלּוּ חָתָן מֵחֶדְרוֹ וְכַלָּה מֵחֻפָּתָהּ.

פרק ט

מסכת סוטה פרק ט משנה א

א

עֶגְלָה עֲרוּפָה בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כא, א-ב)
"כִּי יִמָּצֵא חָלָל
בָּאֲדָמָה אֲשֶׁר יי אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ,
נֹפֵל בַּשָּׂדֶה, לֹא נוֹדַע מִי הִכָּהוּ.
וְיָצְאוּ זְקֵנֶיךָ וְשֹׁפְטֶיךָ",
וּשְׁלֹשָׁה מִבֵּית דִּין הַגָּדוֹל שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם הָיוּ יוֹצְאִין.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חֲמִשָּׁה, שֶׁנֶּאֱמַר:
"זְקֵנֶיךָ" שְׁנַיִם,
"וְשֹׁפְטֶיךָ" שְׁנַיִם,
וְאֵין בֵּית דִּין שָׁקוּל,
מוֹסִיפִים עֲלֵיהֶם עוֹד אֶחָד.

מסכת סוטה פרק ט משנה ב

ב

נִמְצָא טָמוּן בַּגַּל, תָּלוּי בָּאִילָן, צָף עַל פְּנֵי הַמַּיִם,
לֹא הָיוּ עוֹרְפִים, שֶׁנֶּאֱמַר:
"בָּאֲדָמָה", לֹא טָמוּן בַּגַּל,
"נֹפֵל", לֹא תָלוּי בָּאִילָן,
"בַּשָּׂדֶה", לֹא צָף עַל פְּנֵי הַמַּיִם.
נִמְצָא סָמוּךְ לַסְּפָר, לְעִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ גּוֹיִם,
אוֹ לְעִיר שֶׁאֵין בָּהּ בֵּית דִּין, [לֹא הָיוּ עוֹרְפִין].
לֹא הָיוּ מוֹדְדִין אֶלָּא לְעִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ בֵּית דִּין.
נִמְצָא מְכֻוָּן בֵּין שְׁתֵּי עֲיָרוֹת,
שְׁתֵּיהֶם מְבִיאוֹת שְׁתֵּי עֲגָלוֹת.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וְאֵין יְרוּשָׁלַיִם מְבִיאָה עֶגְלָה עֲרוּפָה.

מסכת סוטה פרק ט משנה ד

ג

מְנַיִן הָיוּ מוֹדְדִין?
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:

מִטִּבּוּרוֹ.
וְרַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מֵחוֹטָמוֹ.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
מִמְּקוֹם שֶׁנַּעֲשָׂה חָלָל, מִצַּוָּארוֹ.

מסכת סוטה פרק ט משנה ג
ד
נִמְצָא רֹאשׁוֹ בְמָקוֹם אֶחָד וְגוּפוֹ בְמָקוֹם אֶחָד,
מוֹלִיכִין הָרֹאשׁ אֵצֶל הַגּוּף.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וְרַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
הַגּוּף אֵצֶל הָרֹאשׁ.

מסכת סוטה פרק ט משנה ה
ה
נִפְטְרוּ זִקְנֵי יְרוּשָׁלַיִם וְהָלְכוּ לָהֶם.
זִקְנֵי אוֹתָהּ הָעִיר מְבִיאִין (דְּבָרִים כא,ג)
"עֶגְלַת בָּקָר אֲשֶׁר לֹא עֻבַּד בָּהּ,
אֲשֶׁר לֹא מָשְׁכָה בְעֹל",
וְשֶׁאֵין הַמּוּם פּוֹסֵל בָּהּ,
וּמוֹרִידִין אוֹתָהּ (דְּבָרִים כא,ד) "אֶל נַחַל אֵיתָן",
'אֵיתָן' כְּשְׁמוּעוֹ: קָשֶׁה.
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין אֵיתָן, כָּשֵׁר.
וְעוֹרְפִים אוֹתָהּ בְּקוֹפִיס מֵאַחֲרֶיהָ. <מאחוריה>
וּמְקוֹמָהּ אָסוּר מִלִּזָּרַע וּמִלֵּעָבֵד.
וּמֻתָּר לִסְרוֹק שָׁם פִּשְׁתָּן וּלְנַקּוֹת שָׁם אֲבָנִים.

מסכת סוטה פרק ט משנה ו
ו
זִקְנֵי אוֹתָהּ הָעִיר רוֹחֲצִין אֶת יְדֵיהֶן בַּמַּיִם
בִּמְקוֹם עֲרִיפָתָהּ שֶׁלָּעֶגְלָה וְאוֹמְרִים: (דְּבָרִים כא,ז)
"יָדֵינוּ לֹא שָׁפְכָה אֶת הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוּ לֹא רָאוּ."
וְכִי עַל לִבֵּנוּ עָלַת,
שֶׁזִּקְנֵי בֵית דִּין שׁוֹפְכֵי דָמִים הֵן?
אֶלָּא שֶׁלֹּא בָא עַל יָדֵינוּ וּפְטַרְנוּהוּ,
וְלֹא רְאִינוּהוּ וְהִנַּחְנוּהוּ.

ז
הַכֹּהֲנִים אוֹמְרִים: (דְּבָרִים כא,ח)
"כַּפֵּר לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר פָּדִיתָ יי,

וְאַל תִּתֵּן דָּם נָקִי בְּקֶרֶב עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל".
לֹא הָיוּ צְרִיכִים לוֹמַר: (דְּבָרִים כא,ח)
"וְנִכַּפֵּר לָהֶם הַדָּם",
אֶלָּא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מְבַשְּׂרַתָּן:
אֵמָתַי שֶׁתַּעֲשׂוּ כָכָה, הַדָּם נִתְכַּפֵּר לָכֶם.

מסכת סוטה פרק ט משנה ז
ח
נִמְצָא הַהוֹרֵג עַד שֶׁלֹּא תֵעָרֵף הָעֶגְלָה, <בשוליים: הָעֶגְלָה>
תֵּצֵא וְתִרְעֶה בָעֵדֶר.
וּמִשֶּׁנֶּעֶרְפָה, תִקָּבֵר בִּמְקוֹמָהּ,
שֶׁעַל סָפֵק בָּאת מִתְּחִלָּתָהּ,
כִּפְּרָה סְפֵקָהּ וְהָלְכָה לָהּ.
נֶעֶרְפָה הָעֶגְלָה וְאַחַר כָּךְ נִמְצָא הַהוֹרֵג,
הֲרֵי זֶה יֵהָרֵג.

מסכת סוטה פרק ט משנה ח
ט
עֵד אוֹמֵר "רָאִיתִי אֶת הַהוֹרֵג",
וְעֵד אוֹמֵר "לֹא רָאִיתָ",
אִשָּׁה אוֹמֶרֶת "רָאִיתִי",
וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת "לֹא רָאִית",
הָיוּ עוֹרְפִים.
עֵד אוֹמֵר "רָאִיתִי",
וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים "לֹא רָאִיתָ",
הָיוּ עוֹרְפִים.
שְׁנַיִם אוֹמְרִין "רָאִינוּ",
וְעֵד אוֹמֵר לָהֶן "לֹא רְאִיתֶם",
לֹא הָיוּ עוֹרְפִים.

מסכת סוטה פרק ט משנה ט
י
מִשֶּׁרַבּוּ הָרוֹצְחָנִים,
בָּטְלָה עֶגְלָה עֲרוּפָה,
מִשֶּׁבָּא אֱלְעָזָר בֶּן דִּינַי וּתְחִינָה בֶן פְּרִישָׁה,
בֶּן פְּרִישָׁה הָיָה נִקְרָא,
חָזְרוּ לִקְרוֹתוֹ 'בֶּן הָרוֹצְחָן'.

יא
מִשֶּׁרַבּוּ הַנּוֹאֲפִים,
פָּסְקוּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים.

רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי הִפְסִיקָן, שֶׁנֶּאֱמַר: (הושע ד,יד)
"לֹא אֶפְקוֹד עַל בְּנוֹתֵיכֶם כִּי תִזְנֶינָה,
וְעַל כַּלּוֹתֵיכֶם כִּי תְנָאַפְנָה".

יב
מִשֶּׁמֵּת יוֹסֵה בֶן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה,
וְיוֹסֵי בֶּן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם,
בָּטְלוּ הָאֶשְׁכּוֹלוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: (מיכה ז,א)
"אֵין אֶשְׁכּוֹל לֶאֱכוֹל, בִּכּוּרָה אִוְּתָה נַפְשִׁי."

מסכת סוטה פרק ט משנה י
יג
יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל הֶעֱבִיר הוֹדָיַת הַמַּעֲשֵׂר.
אַף הוּא בִטֵּל אֶת הַמְעוֹרְרִים וְאֶת הַנּוֹקְפִים.
עַד יָמָיו הָיָה הַפַּטִּישׁ מַכֶּה בִירוּשָׁלַיִם,
וּבְיָמָיו אֵין אָדָם צָרִיךְ לִשְׁאֹל עַל הַדְּמַי.

מסכת סוטה פרק ט משנה יא
יד
מִשֶּׁבָּטְלָה סַנְהֶדְרִין,
בָּטַל הַשִּׁיר מִבֵּית הַמִּשְׁתָּיוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה כד,ט)
"בַּשִּׁיר לֹא יִשְׁתּוּ יָיִן יֵמַר שֵׁכָר לְשֹׁתָיו."

מסכת סוטה פרק ט משנה יב
יה
מִשֶּׁמֵּתוּ נְבִיאִים הָרִאשׁוֹנִים,
בָּטְלוּ אוּרִים וְתֻמִּים.
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
בָּטַל הַשָּׁמִיר וְנֹפֶת צוּפִים,
וּפָסְקוּ אַנְשֵׁי אֲמָנָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים יב,ב)
"הוֹשִׁיעָה יי כִּי גָמַר חָסִיד,
כִּי פַסּוּ אֱמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם."

יו
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר מִשֵּׁם רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
אֵין יוֹם שֶׁאֵין בּוֹ קְלָלָה,
וְלֹא יָרַד טַל לִבְרָכָה,
וְנֻטַּל טַעַם הַפֵּרוֹת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף נִטַּל שֹׁמֶן הַפֵּרוֹת.

(מסכת סוטה פרק ט משנה יג) <מסכת סוטה פרק ט משנה זו בשוליים כתובה על ידי מגיה>
רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
הַטַּהֲרָה נָטְלָה אֶת הַטַּעַם וְאֶת הָרֵיחַ,
הַמַּעַשְׂרוֹת נָטְלוּ אֶת שֹׁמֶן הַדָּגָן.
הַזְּנוּת וְהַכְּשָׁפִים כִּלּוּ אֶת הַכֹּל.

מסכת סוטה פרק ט משנה יד
יז
בְּפּוֹלְמוֹס שֶׁלְּאַסְפַּסְיָנוֹס,
גָּזְרוּ עַל עַטְרוֹת חֲתָנִים, וְעַל הָאָרוּס.
בְּפּוֹלְמוֹס שֶׁלְּקִיטֹס,
גָּזְרוּ עַל עַטְרוֹת הַכַּלָּה,
וְשֶׁלֹּא יְלַמֵּד אָדָם אֶת בְּנוֹ יְוָנִית.
בְּפּוֹלְמוֹס הָאַחֲרוֹן,
גָּזְרוּ שֶׁלֹּא תֵצֵא הַכַּלָּה בְּפִרְיוֹן בְּתוֹךְ הָעִיר.
וְרַבּוֹתֵינוּ הִתִּירוּ שֶׁתֵּצֵא הַכַּלָּה בְּפִרְיוֹן בְּתוֹךְ הָעִיר.

מסכת סוטה פרק ט משנה טו
יח
מִשֶּׁמֵּת רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
בָּטַל זִיו הַחָכְמָה.
מִשֶּׁמֵּת רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן,
בָּטַל כְּבוֹד הַתּוֹרָה וּמֵתָה טַהֲרָה וּפְרִישׁוּת.
מִשֶּׁמֵּת יִשְׁמָעֵאל בֶּן פִּיאָבִי,
בָּטַל זִיו הַכְּהֻנָּה.
מִשֶּׁמֵּת רְבִּי,
בָּטְלָה עֲנָוָה וְיִרְאַת חֵטְא.

יט
מִשֶּׁמֵּת רְבִּי מֵאִיר,
בָּטְלוּ מוֹשְׁלֵי מְשָׁלוֹת.
מִשֶּׁמֵּת רְבִּי עֲקִיבָה,
בָּטְלוּ הַדּוֹרְשָׁנִים.
מִשֶּׁמֵּת בֶּן עַזַּי,
בָּטְלוּ הַשּׁוֹקְדָנִים.
מִשֶּׁמֵּת בֶּן זוֹמָא,
בָּטְלוּ <הקלף מחוק ועליו כתוב: הַדּוֹרְשָׁנִין. מִשֶּׁמֵּת רְבִּי עֲקִיבָה, בָּטַל כְּבוֹד הַתּוֹ">
מִשֶּׁמֵּת רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
בָּטְלָה טוֹבָה מִן הָעוֹלָם.
מִשֶּׁמֵּת רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל,
בָּא גוֹבַי וְצָרוֹת.

מִשֶּׁמֵּת רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה,
פָּסַק הָעֹשֶׁר מִן הַחֲכָמִים. <פִּסְקָה>
מִשֶּׁמֵּת רְבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא, <חנניה>
בָּטְלוּ אַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה.
מִשֶּׁמֵּת רְבִּי יוֹסֵה קְטוֹנְתָּן,
פָּסְקוּ הַחֲסִידִים.
וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ קְטוֹנְתָּן?
שֶׁהָיָה קְטַנָּן שֶׁלַּחֲסִידִים.

כ
רְבִּי פִּנְחָס בֶּן יָאִיר אוֹמֵר:
מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
בּוֹשׁוּ חֲבֵרִים וּבְנֵי חֲבֵרִין וְחָפּוּ רֹאשָׁן,
נִזְדַּלְּלוּ אַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה בְּמַעֲשֵׂיהֶם,
וְגָבְרוּ בַּעֲלֵי זְרוֹעַ,
וְגָבְרוּ בַּעֲלֵי לָשׁוֹן הָרַע,
וְאֵין דּוֹרֵשׁ וְאֵין מְבַקֵּשׁ.
עַל מַה לָּנוּ לְהִשָּׁעֵן?
עַל אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

כא
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל אוֹמֵר:
מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
שָׁרִיוּ חֲכִימַיָּה לְמִהְוֵי כְסָפְרַיָּה,
וְסָפְרַיָּה כְתַלְמִידַיָּה,
וְתַלְמִידַיָּה כְעַמָּא,
וְעַמָּא כְעַמֵּי אָזְלָה וְנָוְלָה,
וְאֵין דּוֹרֵשׁ וְאֵין מְבַקֵּשׁ.
וְעַל מַה לָּנוּ לְהִשָּׁעֵן?
עַל אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

כב
בְּעִקְבוֹת הַמָּשִׁיחַ,
חָצְפָּה יִסְגֵּי,
וְיֹקֶר יְאַמֵּר, <שתי מלים אלה לא מנוקדות>
הַגֶּפֶן תִּתֵּן פִּרְיָהּ וְהַיַּיִן בְּיֹקֶר,
וְהַמַּלְכוּת תֵּהֵא מִינוּת,
וְאֵין תּוֹכֵחָה.

כג
בֵּית וַעַד יִהְיֶה לִזְנוּת,

וְהַגָּלִיל יֶחְרַב,
וְהַגַּבְלָן יִשּׁוֹם, <'והגבלן' אינו מנוקד>
וְאַנְשֵׁי הַגָּלִיל יְסוֹבְבוּ מֵעִיר לָעִיר וְלֹא יִתְחַנְּנוּ,
וְחָכְמַת סוֹפְרִים תִּסְרַח,
וְיִרְאֵי חֵטְא יִמָּאֵסוּ,
וְהָאֱמֶת תְּהֵא נֶעְדֶּרֶת;

כד
נְעָרִים יַלְבִּינוּ זְקֵנִים,
[זְקֵנִים] יַעַמְדוּ מִן הַקְּטַנִּים,
בֵּן מְנַבֵּל אָב,
בַּת קָמָה בְאִמָּהּ,
כַּלָּה בַחֲמוֹתָהּ,
(מיכה ז,ו) "אֹיְבֵי אִישׁ אַנְשֵׁי בֵיתוֹ",
דּוֹרֵשׁ פָּנָיו דּוֹמוֹת כֶּלֶב,
וְעַל מַה לָּנוּ לְהִשָּׁעֵן?
עַל אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

כה
רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יָאִיר אוֹמֵר:
זְרִיזוּת מְבִיאָה לִידֵי נְקִיּוּת,
וּנְקִיּוּת לִידֵי פְּרִישׁוּת,
וּפְרִישׁוּת לִידֵי טָהֳרָה,
טָהֳרָה לִידֵי קְדֻשָּׁה,
קְדֻשָּׁה לִידֵי עֲנָוָה,
עֲנָוָה לִידֵי יִרְאַת חֵטְא,
יִרְאַת חֵטְא לִידֵי חֲסִידוּת,
חֲסִידוּת לִידֵי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ,
רוּחַ הַקֹּדֶשׁ לִידֵי תְחִיַּת הַמֵּתִים,
תְּחִיַּת מֵתִים בָּאָה עַל יְדֵי אֵלִיָּהוּ זָכוּר לַטּוֹב.

חסלת סוטה

מסכת גיטין

פרק א

מסכת גיטין פרק א משנה א

א

הַמֵּבִיא גֵט מִמְּדִינַת הַיָּם,
צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר:
"בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִתְחַתַּם".
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף הַמֵּבִיא מֵרֶקֶם וּמִן הַהֶגֶר.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ מִכְּפַר לוּדִים לְלוֹד.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר:
"בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִתְחַתַּם",
אֶלָּא הַמֵּבִיא מִמְּדִינַת הַיָּם, וְהַמּוֹלִיךְ.
וְהַמֵּבִיא מִמְּדִינָה לִמְדִינָה [בִ]מְדִינַת הַיָּם, <הבי"ת מחוקה>
צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר:
"בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִתְחַתַּם",
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ מֵהַגְמוֹנְיָה לְהַגְמוֹנְיָה.

מסכת גיטין פרק א משנה ב

ב

רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מֵרֶקֶם לַמִּזְרָח וּרְקָם כַּמִּזְרָח,
מֵאַשְׁקְלוֹן לַדָּרוֹם וְאַשְׁקְלוֹן כַּדָּרוֹם,
מֵעַכּוֹ לַצָּפוֹן וְעַכּוֹ כַצָּפוֹן.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
עַכּוֹ כְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לַגִּטִּים.

מסכת גיטין פרק א משנה ג

ג

הַמֵּבִיא גֵט מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
אֵינוּ צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר:
"בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִתְחַתַּם",
אִם יֵשׁ עָלָיו עוֹרְרִים,
נִתְקַיַּם בְּחוֹתָמָיו.
וְהַמֵּבִיא גֵט מִמְּדִינַת הַיָּם,
אֵינוּ יָכוֹל שֶׁיֹּאמַר:
"בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִתְחַתַּם",
אִם יֵשׁ עָלָיו עֵדִים,
נִתְקַיַּם בְּחוֹתָמָיו.

מסכת גיטין פרק א משנה ד

ד

אֶחָד גִּטֵּי נָשִׁים וְאֶחָד שִׁחְרוּרֵי עֲבָדִים,
שָׁוִים בַּמּוֹלִיךְ וּמֵבִיא.
זוֹ אַחַת מִן הַדְּרָכִים
שֶׁשָּׁווּ גִּטֵּי נָשִׁים לְשִׁחְרוּרֵי עֲבָדִים.

מסכת גיטין פרק א משנה ה

ה

כָּל גֵּט שֶׁיֵּשׁ עָלָיו עֵד כּוּתִי, פָּסוּל,
חוּץ מִגִּטֵּי נָשִׁים וְשִׁחְרוּרֵי עֲבָדִים.
מַעֲשֶׂה שֶׁהֵבִיאוּ לִפְנֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל לִכְפַר עָתְנִי גֵּט אִשָּׁה,
וְהָיוּ עֵדָיו עֵדֵי כוּתִים, וְהִכְשִׁיר.
כָּל הָאֲשְׁטָרוֹת הָעוֹלִים בְּעַרְכָאוֹת שֶׁלַּגּוֹיִם,
אַף עַל פִּי שֶׁחוֹתְמֵיהֶם גּוֹיִם, כְּשֵׁרִים,
חוּץ מִגִּטֵּי נָשִׁים וְשִׁחְרוּרֵי עֲבָדִים.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כֻּלָּם כְּשֵׁרִים,
לֹא הֻזְכְּרוּ אֶלָּא בִזְמַן שֶׁנַּעֲשׂוּ לַהֶדְיוֹט.

מסכת גיטין פרק א משנה ו

ו

הָאוֹמֵר:
"תֵּן גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי וּשְׁטַר שִׁחְרוּר זֶה לְעַבְדִּי",
אִם רָצָה לְהַחְזִיר בִּשְׁנֵיהֶן, יַחְזִיר.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בְּגִטֵּי נָשִׁים, אֲבָל לֹא בְשִׁחְרוּרֵי עֲבָדִים,
לְפִי שֶׁזָּכִים לְאָדָם שֶׁלֹּא בְפָנָיו,
וְאֵין חָבִים לוֹ אֶלָּא בְּפָנָיו.
שֶׁאִם יִרְצֶה שֶׁלֹּא לָזוּן אֶת עַבְדּוֹ, רַשַּׁי,
וְשֶׁלֹּא לָזוּן אֶת אִשְׁתּוֹ, אֵינוּ רַשַּׁי.
אָמַר לָהֶן:
וַהֲרֵי הוּא פוֹסֵל אֶת עַבְדּוֹ מִן הַתְּרוּמָה,
כַּשֵּׁם שֶׁהוּא פוֹסֵל אֶת אִשְׁתּוֹ?
אָמְרוּ לוֹ:
מִפְּנֵי שֶׁהוּא קִנְיָנוֹ.
הָאוֹמֵר:
"תְּנוּ גֵט זֶה לְאִשְׁתִּי, <תֵּן>
וּשְׁטַר שִׁחְרוּר זֶה לְעַבְדִּי!"

וּמֵת,
לֹא יִתְּנוּ לְאַחַר מִיתָה.
"תְּנוּ מָנֶה לְאִישׁ פְּלוֹנִי!"
וּמֵת,
יִתְּנוּ לְאַחַר הַמִּיתָה.

פרק ב

מסכת גיטין פרק ב משנה א

א
הַמֵּבִיא גֵט מִמְּדִינַת הַיָּם וְאָמַר:
"בְּפָנַי נִכְתַּב, אֲבָל לֹא בְפָנַי נִתְחַתַּם";
"בְּפָנַי נִתְחַתַּם, אֲבָל לֹא בְפָנַי נִכְתַּב";
"בְּפָנַי נִכְתַּב כֻּלּוֹ וּבְפָנַי נִתְחַתַּם חֶצְיוֹ";
"בְּפָנַי נִכְתַּב חֶצְיוֹ וּבְפָנַי נִתְחַתַּם כֻּלּוֹ",
פָּסוּל.
אֶחָד אוֹמֵר "בְּפָנַי נִכְתַּב",
וְאֶחָד אוֹמֵר "בְּפָנַי נִתְחַתַּם",
פָּסוּל.
שְׁנַיִם אוֹמְרִין "בְּפָנֵינוּ נִכְתַּב",
וְאֶחָד אוֹמֵר "בְּפָנַי נִתְחַתַּם",
פָּסוּל.
וְרַבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר.
אֶחָד אוֹמֵר "בְּפָנַי נִכְתַּב",
וּשְׁנַיִם אוֹמְרִין "בְּפָנֵינוּ נִתְחַתַּם",
כָּשֵׁר.

מסכת גיטין פרק ב משנה ב

ב
נִכְתַּב בַּיּוֹם וְנִתְחַתַּם בַּיּוֹם,
בַּלַּיְלָה וְנִתְחַתַּם בַּלַּיְלָה,
בַּלַּיְלָה וְנִתְחַתַּם בַּיּוֹם,
כָּשֵׁר.
בַּיּוֹם וְנִתְחַתַּם בַּלַּיְלָה,
פָּסוּל.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר,
שֶׁהָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל הַגִּטִּין שֶׁנִּכְתְּבוּ בַיּוֹם וְנִתְחַתְּמוּ בַלַּיְלָה,
פְּסוּלִין, חוּץ מִגִּטֵּי נָשִׁים.

מסכת גיטין פרק ב משנה ג

ג

בַּכֹּל כּוֹתְבִים:
בַּדְּיוֹ, בַּסַּקְרָא, בְּקוֹמוֹס, וּבִקְלָקַנְתוֹס,
וּבְכָל דָּבָר שֶׁהוּא רוֹשֵׁם.
אֵין כּוֹתְבִין לֹא בְמַשְׁקִים,
וְלֹא בְמֵי פֵרוֹת,
וְלֹא בְכָל דָּבָר שֶׁאֵינוּ שֶׁלְּקַיָּמָה.
עַל הַכֹּל כּוֹתְבִין:
עַל הֶעָלֶה שֶׁלַּזַּיִת,
וְנוֹתְנִין לָהּ אֶת הַזַּיִת.
וְעַל הַקֶּרֶן שֶׁלַּפָּרָה,
לָהּ אֶת הַפָּרָה.
עַל וְנוֹתְנִין יָד שֶׁלָּעֶבֶד,
וְנוֹתְנִין לָהּ אֶת הָעֶבֶד.
רְבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי אוֹמֵר:
אֵין כּוֹתְבִין לֹא עַל דָּבָר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים,
אַף לֹא עַל הָאֳכָלִים.

מסכת גיטין פרק ב משנה ד

ד

אֵין כּוֹתְבִין בִּמְחֻבָּר לַקַּרְקַע.
כְּתָבוֹ בִמְחֻבָּר, וּתְלָשׁוֹ וְחִתְּמוֹ וּנְתָנוֹ לָהּ,
כָּשֵׁר.
רְבִּי יְהוּדָה פוֹסֵל,
עַד שֶׁתְּהֵא כְתִיבָתוֹ וְחִתּוּמוֹ בְתָלוּשׁ.
רְבִּי יְהוּדָה בֶן בְּתִירָה אוֹמֵר:
אֵין כּוֹתְבִין לֹא עַל הַנְּיָר הַמָּחוּק,
וְלֹא עַל הַדִּפְתְּרָא,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לְהִזְדַּיֵּף.
וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִין.

מסכת גיטין פרק ב משנה ה

ה

הַכֹּל כְּשֵׁרִים לִכְתֹּב אֶת הַגֵּט,
אֲפִלּוּ חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן.
הָאִשָּׁה כוֹתֶבֶת אֶת גִּטָּהּ,
וְהָאִישׁ כּוֹתֵב אֶת שׁוֹבָרוֹ,
שֶׁאֵין קִיּוּם הַגֵּט אֶלָּא בְחוֹתָמָיו.
הַכֹּל כְּשֵׁרִים לְהָבִיא אֶת הַגֵּט,

חוּץ מֵחֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן, סוּמֵא וְנָכְרִי.

מסכת גיטין פרק ב משנה ו

ו
קִבֵּל הַקָּטָן וְהִגְדִּיל,
חֵרֵשׁ וְנִתְפַּקַּח,
סוּמֵא וְנִתְפַּתַּח,
שׁוֹטֶה וְנִשְׁתַּפָּה,
נָכְרִי וְנִתְגַּיַּר,
פָּסוּל.

ז
אֲבָל פִּקֵּחַ וְנִתְחָרַשׁ וְחָזַר וְנִתְפַּקַּח,
פִּתֵּחַ וְנִסְתַּמָּא וְחָזַר וְנִתְפַּתַּח,
שָׁפוּי וְנִשְׁתַּטָּה וְחָזַר וְנִשְׁתַּפָּה,
כָּשֵׁר.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁתְּחִלָּתוֹ וְסוֹפוֹ בְּדַעַת, כָּשֵׁר.

מסכת גיטין פרק ב משנה ז

ח
אַף הַנָּשִׁים שֶׁאֵינָן נֶאֱמָנוֹת לוֹמַר "מֵת בַּעְלָהּ",
נֶאֱמָנוֹת לְהָבִיא אֶת גִּטָּהּ:
חֲמוֹתָהּ, וּבַת חֲמוֹתָהּ,
וְצָרָתָהּ, וִיבִמְתָּהּ, וּבַת בַּעְלָהּ.
מַה בֵּין גֵּט לַמִּיתָה?
שֶׁהַכְּתָב מוֹכִיחַ.
הָאִשָּׁה עַצְמָהּ מְבִיאָה גִטָּהּ,
וּבִלְבַד שֶׁתְּהֵא צְרִיכָה לוֹמַר:
"בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִתְחַתַּם".

פרק ג

מסכת גיטין פרק ג משנה א

א
כָּל גֵּט שֶׁנִּכְתַּב שֶׁלֹּא לְשֵׁם אִשָּׁה, פָּסוּל.
כֵּיצַד?
הָיָה עוֹבֵר בַּשּׁוּק וְשָׁמַע קוֹל הַסּוֹפְרִים מַקְרִים:
"אִישׁ פְּלוֹנִי מְגָרֵשׁ אֶת פְּלוֹנִית מִמְּקוֹם פְּלוֹנִי",

וְאָמַר "זֶה שְׁמִי וְזֶה שֵׁם אִשְׁתִּי",
פָּסוּל מִלְּגָרֵשׁ בּוֹ.
יוֹתֵר מִכֵּן: <יתר>
כָּתַב לְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְנִמְלַךְ,
מְצָאוֹ בֶן עִירוֹ וְאָמַר לוֹ:
"שְׁמִי כִשְׁמָךְ וְשֵׁם אִשְׁתִּי כְּשֵׁם אִשְׁתָּךְ",
פָּסוּל מִלְּגָרֵשׁ בּוֹ.
יוֹתֵר מִכֵּן: <יתר>
יֵשׁ לוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁשְּׁמוֹתֵיהֶן שָׁוִים,
כָּתַב לְגָרֵשׁ בּוֹ אֶת הַגְּדוֹלָה,
לֹא יְגָרֵשׁ בּוֹ אֶת הַקְּטַנָּה.
יוֹתֵר מִכֵּן: <יתר>
אָמַר לַלַּבְלָר:
"כְּתֹב אֵי זוֹ שֶׁאֶרְצֶה אֲגָרֵשׁ",
פָּסוּל מִלְּגָרֵשׁ בּוֹ.

מסכת גיטין פרק ג משנה ב

ב
הַכּוֹתֵב תּוֹפְסֵי גִטִּים,
צָרִיךְ שֶׁיַּנִּיחַ מְקוֹם הָאִישׁ וּמְקוֹם הָאִשָּׁה,
וּמְקוֹם הַזְּמַן;
שְׁטַר מִלְוָה,
צָרִיךְ שֶׁיַּנִּיחַ מְקוֹם הַלֹּוֶה וּמְקוֹם הַמַּלְוֶה,
וּמְקוֹם הַמָּעוֹת, וּמְקוֹם הַזְּמַן;
שְׁטָרֵי מִקָּח,
צָרִיךְ שֶׁיַּנִּיחַ מְקוֹם הַלּוֹקֵחַ וּמְקוֹם הַמּוֹכֵר,
וּמְקוֹם הַמָּעוֹת, וּמְקוֹם הַשָּׂדֶה, וּמְקוֹם הַזְּמַן,
מִפְּנֵי הַתַּקָּנָה.
רַבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל בְּכֻלָּם.
רַבִּי אֶלְעָזָר מַכְשִׁיר בְּכֻלָּם,
חוּץ מִגִּטֵּי נָשִׁים, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כד,ג)
"וְכָתַב לָהּ", לִשְׁמָהּ.

מסכת גיטין פרק ג משנה ג

ג
הַמֵּבִיא גֵט וְאָבַד מִמֶּנּוּ,
אִם מְצָאוֹ עַל אֲתַר, כָּשֵׁר,
וְאִם לָאו, פָּסוּל.
מְצָאוֹ בַחֲפִיסָה אוֹ בִגְלוֹסְקְמָא, <glŌssÓkomon: קופסה. בגלוקומא>
אִם הִכִּירוֹ, כָּשֵׁר.
הַמֵּבִיא גֵט וְהִנִּיחוֹ זָקֵן אוֹ חוֹלֶה,

נוֹתְנוּ לָהּ בְּחֶזְקַת שֶׁהוּא קַיָּם.
בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
וְהָלַךְ בַּעְלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם,
אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה בְּחֶזְקַת שֶׁהוּא קַיָּם.
הַשּׁוֹלֵחַ חַטָּאתוֹ מִמְּדִינַת הַיָּם,
מַקְרִיבִין אוֹתָהּ בְּחֶזְקַת שֶׁהוּא קַיָּם.

מסכת גיטין פרק ג משנה ד
ד
שְׁלֹשָׁה דְבָרִים
אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן פַּרְטָה לִפְנֵי חֲכָמִים,
וְקִיְּמוּ אֶת דְּבָרָיו: <ניקיימו על>
עַל עִיר שֶׁהִקִּיפוּהָ כַּרְקוֹם, <kharákōma: גדר עמודי עץ, מחנה מבוצר>
וְעַל הַסְּפִינָה הַמִּטָּרֶפֶת בַּיָּם,
וְעַל הַיּוֹצֵא לִדּוֹן,
שֶׁהֵן בְּחֶזְקַת קַיָּמִין;
אֲבָל עִיר שֶׁכְּבָשָׁהּ כַּרְקוֹם, <כורקום>
וּסְפִינָה שֶׁאָבְדָה בַיָּם,
וְעַל הַיּוֹצֵא לֵהָרֵג,
נוֹתְנִין עֲלֵיהֶן חֻמְרֵי חַיִּים וְחֻמְרֵי מֵתִים:
בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן, וּבַת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל,
לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה.

מסכת גיטין פרק ג משנה ה
ה
הַמֵּבִיא גֵט בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְחָלָה,
הֲרֵי זֶה מְשַׁלְּחוֹ בְיַד אַחֵר.
אִם אָמַר לוֹ:
"טֹל לִי מִמֶּנָּה חֵפֶץ פְּלוֹנִי",
לֹא יְשַׁלְּחֶנּוּ בְיַד אַחֵר,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין רְצוֹנוֹ שֶׁיְּהֵא פִקְדוֹנוֹ בְּיַד אַחֵר.

מסכת גיטין פרק ג משנה ו
ו
הַמֵּבִיא גֵט מִמְּדִינַת הַיָּם וְחָלָה,
עוֹשֶׂה בֵית דִּין וּמְשַׁלְּחוֹ, וְאוֹמֵר לִפְנֵיהֶן:
"בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִתְחַתַּם".
אֵין הַשָּׁלִיחַ הָאַחֲרוֹן צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר:
"בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִתְחַתַּם".
אֶלָּא אוֹמֵר:
"שְׁלוּחַ בֵּית דִּין אָנִי".

מסכת גיטין פרק ג משנה ז

ז

הַמַּלְוֶה מָעוֹת אֶת הַכֹּהֵן, וְאֶת הַלֵּוִי, וְאֶת הֶעָנִי,
לִהְיוֹת מַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן מֵחֶלְקָן,
מַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן בְּחֶזְקַת שֶׁהֵן קַיָּמִין,
וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמֵּא מֵת כֹּהֵן, אוֹ לֵוִי,
אוֹ שֶׁמֵּא הֶעְשִׁיר הֶעָנִי.
מֵתוּ,
צָרִיךְ לִטֹּל רְשׁוּת מִן הַיּוֹרְשִׁים;
וְאִם הִלְוָן בִּפְנֵי בֵית דִּין,
אֵינוֹ צָרִיךְ לִטֹּל רְשׁוּת.

מסכת גיטין פרק ג משנה ח

ח

הִנִּיחַ פֵּרוֹת לִהְיוֹת מַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן תְּרוּמָה וּמַעַשְׂרוֹת,
מָעוֹת לִהְיוֹת מַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן מַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
מַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן בְּחֶזְקַת שֶׁהֵן קַיָּמִין.
וְאִם אָבְדוּ,
הֲרֵי זֶה חוֹשֵׁשׁ מֵעֵת לְעֵת.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בִּשְׁלֹשָׁה פְּרָקִים בּוֹדְקִין אֶת הַיַּיִן:
בְּקָדִים שֶׁלְּמוֹצָאֵי הֶחָג,
וּבְהוֹצָאַת סְמָדַר,
בְּשָׁעַת כְּנִיסַת מַיִם לַבֹּסֶר.

פרק ד

מסכת גיטין פרק ד משנה א

א

הַשּׁוֹלֵחַ גֵּט לְאִשְׁתּוֹ וְהִגִּיעַ בַּשָּׁלִיחַ,
אוֹ שֶׁשִּׁלַּח אַחֲרָיו שָׁלִיחַ, אָמַר לוֹ:
"גֵּט שֶׁנָּתַתִּי לָךְ בָּטֵל הוּא",
הֲרֵי זֶה בָטֵל.
קִדֵּם אֵצֶל אִשְׁתּוֹ,
אוֹ שֶׁשִּׁלַּח אֶצְלָהּ שָׁלִיחַ, אָמַר לָהּ:
"גֵּט שֶׁשָּׁלַחְתִּי לִיךְ בָּטֵל הוּא",
הֲרֵי זֶה בָטֵל.

אִם מִשֶּׁהִגִּיעַ גֵּט עַל יָדָהּ,
אֵינוֹ יָכוֹל לְבַטְּלוֹ.

מסכת גיטין פרק ד משנה ב
ב
בָּרִאשׁוֹנָה,
הָיָה עוֹשֶׂה בֵית דִּין בְּמָקוֹם אַחֵר וּמְבַטְּלוֹ.
הִתְקִין רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן שֶׁלֹּא יְהוּ עוֹשִׂין כֵּן,
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.
בָּרִאשׁוֹנָה,
הָיָה מְשַׁנֶּה שְׁמוֹ וּשְׁמָהּ וְשֵׁם עִירוֹ וְשֵׁם עִירָהּ.
הִתְקִין רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן שֶׁיְּהֵא כוֹתֵב:
"אִישׁ פְּלוֹנִי וְכָל שֵׁם שֶׁיֶּשׁ לוֹ,
אִשָּׁה פְלוֹנִית וְכָל שׁוּם שֶׁיֶּשׁ לָהּ",
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.

מסכת גיטין פרק ד משנה ג
ג
אֵין אַלְמָנָה נִפְרַעַת מִנִּכְסֵי יְתוֹמִים אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
נִמְנְעוּ מִלְּהַשְׁבִּיעַ.
הִתְקִין רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן,
שֶׁתְּהֵא נוֹדֶרֶת לַיְתוֹמִים כָּל שֶׁיִּרְצוּ,
וְגוֹבָה אֶת כְּתֻבָּתָהּ.
וְהָעֵדִים חוֹתְמִין עַל הַגֵּט,
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.
הִלֵּל הִתְקִין לִפְרוֹזְבּוּל,
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.

מסכת גיטין פרק ד משנה ד
ד
עֶבֶד שֶׁנִּשְׁבָּה וּפְדָאוּהוּ,
לְשֵׁם עֶבֶד, יִשְׁתַּעְבֵּד,
לְשֵׁם בֶּן חוֹרִין, לֹא יִשְׁתַּעְבֵּד.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, יִשְׁתַּעְבֵּד.
עֶבֶד שֶׁעֲשָׂאוֹ רַבּוֹ אַפּוֹתִיקִי לַאֲחֵרִים וְשִׁחְרְרוֹ,
שׁוּרַת הַדִּין, אֵין הָעֶבֶד חַיָּב כְּלוּם.
אֶלָּא מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם,
כּוֹפִין אֶת רַבּוֹ וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ בֶן חוֹרִין,
וְכוֹתֵב שְׁטָר עַל דָּמָיו.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:

אֵינוֹ כוֹתֵב, אֶלָּא מְשַׁחְרֵר.

מסכת גיטין פרק ד משנה ה

ה

מִי שֶׁחֶצְיוֹ עֶבֶד וְחֶצְיוֹ בֶן חֹרִין,
עוֹבֵד אֶת רַבּוֹ יוֹם אֶחָד,
וְאֶת עַצְמוֹ יוֹם אֶחָד.
כְּדִבְרֵי בֵית הִלֵּל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תִּקַּנְתֶּם אֶת רַבּוֹ, וְאֶת עַצְמוֹ לֹא תִקַּנְתֶּם.
לִשָּׂא שִׁפְחָה אֵינוֹ יָכוֹל, בַּת חֹרִין אֵינוֹ יָכוֹל.
יִבָּטֵל?
וַהֲלֹא לֹא נִבְרָא הָעוֹלָם אֶלָּא לְפִרְיָה וְרִבְיָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה מה,יח)
"לֹא תֹהוּ בְרָאָהּ, לָשֶׁבֶת יְצָרָהּ"!
אֶלָּא מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם,
כּוֹפִין אֶת רַבּוֹ וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ בֶן חוֹרִים,
וְכוֹתֵב שְׁטָר עַל חֲצִי דָמָיו.
חָזְרוּ בֵית הִלֵּל לְהוֹדוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.

מסכת גיטין פרק ד משנה ו

ו

הַמּוֹכֵר אֶת עַבְדּוֹ לַגּוֹיִם אוֹ לְחוּץ לָאָרֶץ,
יָצָא בֶן חוֹרִין.
אֵין פּוֹדִין אֶת הַשְּׁבוּיִים יָתֵר עַל דְּמֵיהֶם,
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.
וְאֵין מַבְרִיחִין אֶת הַשְּׁבוּיִים,
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
מִפְּנֵי תַקָּנַת הַשְּׁבוּיִים.
אֵין לוֹקְחִים סְפָרִים תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת מִן הַגּוֹיִם
יָתֵר עַל דְּמֵיהֶם,
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.

מסכת גיטין פרק ד משנה ז

ז

הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ,
מִשֵּׁם שֵׁם רָע, לֹא יַחְזִיר;
מִשֵּׁם נֶדֶר, לֹא יַחְזִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל נֶדֶר שֶׁיָּדְעוּ בוֹ הָרַבִּים, לֹא יַחְזִיר,

וְשֶׁלֹּא יָדְעוּ בוֹ הָרַבִּים, יַחְזִיר.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל נֶדֶר שֶׁהוּא צָרִיךְ חֲקִירַת חָכָם, לֹא יַחְזִיר,
וְשֶׁאֵינוּ צָרִיךְ חֲקִירַת חָכָם, יַחְזִיר.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר:
לֹא אָסְרוּ זֶה אֶלָּא מִפְּנֵי זֶה.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה בְּרַבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה בְצַיְדָן בְּאֶחָד שֶׁאָמַר לְאִשְׁתּוֹ:
"קֻנָּם שֶׁאֵינִי מְגָרְשֵׁיךְ", וְגֵרְשָׁהּ, <מְגָרְשֵׁךְ>
וְהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִין שֶׁיַּחְזִירֶנָּה,
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.

מסכת גיטין פרק ד משנה ח
ח
הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשֵּׁם אַיְלוֹנִית,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא יַחְזִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יַחְזִיר.
נִשֵּׂאת לְאַחֵר וְהָיוּ לָהּ בָּנִים,
וְהִיא תוֹבַעַת כְּתֻבָּתָהּ,
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
אוֹמְרִים לָהּ:
"שְׁתִיקוּתֵיךְ יָפָה לֵיךְ מִדִּבּוּרֵיךְ".

מסכת גיטין פרק ד משנה ט
ט
הַמּוֹכֵר אֶת עַצְמוֹ וְאֶת בָּנָיו לַגּוֹי,
אֵין פּוֹדִין אוֹתָן,
אֲבָל פּוֹדִין אֶת הַבָּנִים לְאַחַר מִיתַת אֲבִיהֶן.
הַמּוֹכֵר אֶת שָׂדֵהוּ לַנָּכְרִי וְחָזַר וּלְקָחָהּ מִמֶּנּוּ יִשְׂרָאֵל,
הַלּוֹקֵחַ מֵבִיא בִכּוּרִים,
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.

פרק ה

מסכת גיטין פרק ה משנה א
א
הַנִּזָּקִין שָׁמִין לָהֶן בָּעִדִּית, <הַנְּזִקִין>

וּבַעֲלֵי הַחוֹב בְּבֵינוֹנִית,
וּכְתֻבַּת אִשָּׁה בְּזִבּוּרִית.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף כְּתֻבַּת אִשָּׁה בְּבֵינוֹנִית.

מסכת גיטין פרק ה משנה ב
ב
אֵין נִפְרָעִים מִנְּכָסִים מְשֻׁעְבָּדִים
מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ נְכָסִים בְּנֵי חוֹרִין,
אֲפִלּוּ הֵן הַזִּבּוּרִית.
אֵין נִפְרָעִין מִנִּכְסֵי יְתוֹמִים אֶלָּא מִן הַזִּבּוּרִית.

מסכת גיטין פרק ה משנה ג
ג
אֵין מוֹצִיאִין לְאוֹכֶלֶת הַפֵּרוֹת,
וְלִשְׁבַח הַקַּרְקָעוֹת וְלִמְזוֹן הָאִשָּׁה וְלַבָּנוֹת
מִנְּכָסִים מְשֻׁעְבָּדִים,
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.
הַמּוֹצֵא מְצִיאָה לֹא יִשָּׁבַע, <זאת הוספת המגיה>
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.

מסכת גיטין פרק ה משנה ד
ד
יְתוֹמִים שֶׁסָּמְכוּ אֵצֶל בַּעַל הַבַּיִת,
אוֹ שֶׁמִּנָּה לָהֶן אֲבִיהֶן אַפִּיטְרוֹפּוֹס,
חַיָּב לְעַשֵּׂר פֵּרוֹתֵיהֶן.
אַפִּיטְרוֹפּוֹס שֶׁמִּנָּהוּ אֲבִי יְתוֹמִים, יִשָּׁבַע;
מִנּוּהוּ בֵית דִּין, לֹא יִשָּׁבַע.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
חִלּוּף הַדְּבָרִים.
הַמְטַמֵּא וְהַמְדַמֵּעַ וְהַמְנַסֵּךְ, <והמדמיע>
שׁוֹגֵג, פָּטוּר,
וּמֵזִיד, חַיָּב.
וְהַכֹּהֲנִים שֶׁפִּגְּלוּ בַמִּקְדָּשׁ מְזִידִים,
חַיָּבִים.

מסכת גיטין פרק ה משנה ה
ה
הֵעִיד רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גֻּדְגְּדָה,
עַל הַחֵרֶשֶׁת שֶׁהִשִּׂיאָהּ אָבִיהָ,
שֶׁהִיא יוֹצְאָה בְגֵט.

וְעַל קְטַנָּה בַת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לְכֹהֵן,
שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה,
וְאִם מֵתָה,
בַּעְלָהּ יוֹרְשָׁהּ.
וְעַל הַמָּרִישׁ הַגָּזוּל שֶׁבְּנָיוֹ בַבִּירָה,
שֶׁיִּתֵּן אֶת דָּמָיו,
(מִפְּנֵי תַקָּנַת הַשָּׁבִים.)
וְעַל הַחַטָּאת הַגְּזוּלָה שֶׁלֹּא נוֹדְעָה לָרַבִּים,
שֶׁהִיא מְכַפֶּרֶת,
מִפְּנֵי תִקּוּן הַמִּזְבֵּחַ.

מסכת גיטין פרק ה משנה ו

ו

לֹא הָיָה סִיקְרִיקוֹן בִּיהוּדָה בַהֲרוּגֵי הַמִּלְחָמָה,
מֵהֲרוּגֵי הַמִּלְחָמָה וְהֵילָךְ, יֵשׁ בָּהּ סִיקָרִיקוֹן.
כֵּיצַד?
לָקַח מִן הַסִּיקְרִיקוֹן וְחָזַר וְלָקַח מִבַּעַל הַבַּיִת,
מִקָּחוֹ בָטֵל.
מִבַּעַל הַבַּיִת וְחָזַר וְלָקַח מִן הַסִּיקְרִיקוֹן,
מִקָּחוֹ קַיָּם.
מִן הָאִישׁ וְחָזַר וְלָקַח מִן הָאִשָּׁה,
מִקָּחוֹ בָטֵל.
מִן הָאִשָּׁה וְחָזַר וְלָקַח מִן הָאִישׁ,
מִקָּחוֹ קַיָּם.
זוֹ מִשְׁנָה הָרִאשׁוֹנָה.
וּבֵית דִּין שֶׁלְּאַחֲרֵיהֶם אָמְרוּ:
הַלּוֹקֵחַ מִן הַסִּיקְרִיקוֹן נוֹתֵן לַבְּעָלִים רְבִיעַ.

ז

אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁאֵין בְּיָדָן לִקַּח,
אֲבָל אִם יֵשׁ בְּיָדָן לִקַּח,
הֵן קוֹדְמִין לְכָל אָדָן.
רַבִּי הוֹשִׁיב בֵּית דִּין, וְנִמְנוּ,
שֶׁאִם שָׁהַת לִפְנֵי סִיקְרִיקוֹן שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
כָּל הַקּוֹדֵם וְלוֹקֵחַ נוֹתֵן לַבְּעָלִים רְבִיעַ.

מסכת גיטין פרק ה משנה ז

ח

חֵרֵשׁ רוֹמֵז וְנִרְמָז.
בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר:

קוֹפֵץ וְנִקְפָּץ בַּמִּטַּלְטְלִים.
הַפָּעוֹטוֹת,
מִקָּחָן מִקָּח וּמִמְכָּרָן מִמְכָּר בַּמִּטַּלְטְלִים.

מסכת גיטין פרק ה משנה ח
ט
אֵלּוּ דְבָרִים אָמְרוּ מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם:
כֹּהֵן קוֹרֵא רִאשׁוֹן, וְאַחֲרָיו לֵוִי, וְאַחֲרָיו יִשְׂרָאֵל,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.
מְעָרְבִין בְּבַיִת יָשָׁן,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.
בּוֹר שֶׁהוּא קָרוֹב לָאַמָּה מִתְמַלֵּא רִאשׁוֹן,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.
מְצִיאַת חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן יֵשׁ בָּהֶן גָּזֵל,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
גָּזֵל גָּמוּר.
מְצוֹדוֹת חַיָּה וְעוֹפוֹת וְדָגִים יֵשׁ בָּהֶן גָּזֵל,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
גָּזֵל גָּמוּר.
הֶעָנִי הַמְנַקֵּף בְּרֹאשׁ הַזַּיִת,
מַה שֶּׁתַּחְתָּיו גָּזֵל,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
גָּזֵל גָּמוּר.
אֵין מְמַחִים בְּיַד עֲנִיֵּי גוֹיִם בַּלֶּקֶט וּבַשִּׁכְחָה וּבַפֵּאָה,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.

מסכת גיטין פרק ה משנה ט
י
מַשְׁאֶלֶת אִשָּׁה לַחֲבֶרְתָּהּ הַחֲשׁוּדָה עַל הַשְּׁבִיעִית
נָפָה וּכְבָרָה וְרֵחַיִם וְתַנּוּר,
אֲבָל לֹא תָבֹר וְלֹא תִטְחַן עִמָּהּ.
אֵשֶׁת חָבֵר מַשְׁאֶלֶת לְאֵשֶׁת עַם הָאָרֶץ נָפָה וּכְבָרָה,
וּבוֹרֶרֶת וְטוֹחֶנֶת וּמַרְקֶדֶת עִמָּהּ,
אֲבָל מִשֶּׁתַּטִּיל אֶת הַמַּיִם,
לֹא תִגַּע אֶצְלָהּ,
שֶׁאֵין מְחַזְּקִים יְדֵי עוֹבְרֵי עֲבֵרָה.
וְכֻלָּם לֹא אָמְרוּ אֶלָּא מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.
וּמְחַזְּקִים יְדֵי גוֹיִם בַּשְּׁבִיעִית,

אֲבָל לֹא יְדֵי יִשְׂרָאֵל.
וְשׁוֹאֲלִין בִּשְׁלוֹמָן,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.

פרק ו

מסכת גיטין פרק ו משנה א

א
הָאוֹמֵר:
"הִתְקַבֵּל גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי",
אוֹ:
"הוֹלֵךְ גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי",
אִם רָצָה לְהַחְזִיר, יַחְזִיר.
הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה:
"הִתְקַבֵּל לִי גִּטִּי",
אִם רָצָה לְהַחְזִיר, לֹא יַחְזִיר.
לְפִיכָךְ אִם אָמַר לוֹ הַבַּעַל:
"[אִי] אֶפְשִׁי שֶׁתְּקַבֵּל לָהּ גִּטָּהּ,
אֶלָּא הוֹלֵךְ וְתֵן לָהּ",
אִם רָצָה לְהַחְזִיר, יַחְזִיר.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף הָאוֹמֶרֶת:
"טֹל לִי גִּטִּי",
אִם רָצָה לְהַחְזִיר, לֹא יַחְזִיר.

מסכת גיטין פרק ו משנה ב

ב
הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה:
"הִתְקַבֵּל לִי גִּטִּי",
צְרִיכָה שְׁתֵּי כִתֵּי עֵדִים:
שְׁנַיִם שֶׁיֹּאמְרוּ "בְּפָנֵינוּ אָמְרָה",
וּשְׁנַיִם שֶׁיֹּאמְרוּ "בְּפָנֵינוּ קִבֵּל וְקָרַע",
אֲפִלּוּ הֵן רִאשׁוֹנִים הֵן הָאַחֲרוֹנִים,
אוֹ אֶחָד מִן הָרִאשׁוֹנִים וְאֶחָד מִן הָאַחֲרוֹנִים,
וְאֶחָד מִצְטָרֵף עִמָּהֶן.
נַעֲרָה מְאֹרָסָה,
הִיא וְאָבִיהָ מְקַבְּלִין גִּטָּהּ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין שְׁתֵּי יָדַיִם זָכוֹת כְּאַחַת,

אֶלָּא אָבִיהָ מְקַבֵּל גִּטָּהּ בִּלְבַד.
וְכָל שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לִשְׁמוֹר אֶת גִּטָּהּ,
אֵינָהּ צְרִיכָה לְהִתְגָּרֵשׁ.

מסכת גיטין פרק ו משנה ג
ג
קְטַנָּה שֶׁאָמְרָה:
"צֵא הִתְקַבֵּל לִי גִטִּי",
אֵינוֹ גֵט עַד שֶׁיַּגִּיעַ גֵּט עַל יָדָהּ.
לְפִיכָךְ אִם רָצָה הַבַּעַל לְהַחְזִיר, יַחְזִיר,
שֶׁאֵין הַקָּטָן עוֹשֶׂה שָׁלִיחַ.
וְאִם אָמַר לוֹ אָבִיהָ:
"צֵא וְקַבֵּל לְבִתִּי גִטָּהּ",
אִם רָצָה לְהַחְזִיר, לֹא יַחְזִיר.

ד
הָאוֹמֵר:
"תֵּן גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי בִמְקוֹם פְּלוֹנִי",
וּנְתָנוֹ לָהּ בְּמָקוֹם אַחֵר, פָּסוּל.
"הֲרֵי הִיא בְמָקוֹם פְּלוֹנִי",
וּנְתָנוֹ לָהּ בְּמָקוֹם אַחֵר, כָּשֵׁר.

ה
הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה:
"הִתְקַבֵּל לִי גִטִּי מִמְּקוֹם פְּלוֹנִי",
וְקִבֵּל לָהּ מִמָּקוֹם אַחֵר, פָּסוּל.
רַבִּי אֱלְעָזָר מַכְשִׁיר.
"הָבֵא לִי גִטִּי מִמְּקוֹם פְּלוֹנִי",
וֶהֱבִיאוֹ לָהּ מִמָּקוֹם אַחֵר, כָּשֵׁר.

מסכת גיטין פרק ו משנה ד
ו
"הָבֵא לִי גִטִּי",
אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה עַד שֶׁיַּגִּיעַ גֵּט עַל יָדָהּ.
"הִתְקַבֵּל לִי גִטִּי",
אֲסוּרָה מִלֶּאֱכֹל בִּתְרוּמָה מִיָּד. <בתרומות>
"הִתְקַבֵּל לִי גִטִּי מִמְּקוֹם פְּלוֹנִי",
אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמוֹת עַד שֶׁיַּגִּיעַ גֵּט לְאוֹתוֹ הַמָּקוֹם.
רַבִּי אֱלְעָזָר אוֹסֵר מִיָּד.

מסכת גיטין פרק ו משנה ה

ז
הָאוֹמֵר:
"כִּתְבוּ גֵט וּתְנוּ לְאִשְׁתִּי",
"גָּרְשׁוּהָ",
"כִּתְבוּ אִגֶּרֶת וּתְנוּ לָהּ",
הֲרֵי אֵלּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ.
"פִּטְרוּהָ",
"פַּרְנְסוּהָ",
"עֲשׂוּ לָהּ כְּנִמּוֹס",
"עֲשׂוּ לָהּ כָּרָאוּי",
לֹא אָמַר כְּלוּם.
בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִין:
הַיּוֹצֵא בְּקוֹלָר וְאָמַר:
"כִּתְבוּ גֵט וּתְנוּ לְאִשְׁתִּי",
הֲרֵי אֵלּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ.
חָזְרוּ לוֹמַר:
אַף הַמַּפְרִישׁ וְהַיּוֹצֵא בְּשְׁיָרָא.
רַבִּי שִׁמְעוֹן הַשְּׁזוּרִי אוֹמֵר:
אַף הַמְסֻכָּן.

מסכת גיטין פרק ו משנה ו
ח
מִי שֶׁהָיָה מֻשְׁלָךְ בַּבּוֹר, וְאָמַר:
"כָּל הַשּׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלִי יִכְתֹּב גֵּט לְאִשְׁתִּי",
הֲרֵי אֵלּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ.
הַבָּרִיא שֶׁאָמַר:
"כִּתְבוּ גֵט וּתְנוּ לְאִשְׁתִּי",
וְרָצָה לְשַׂחֵק בָּהּ.
מַעֲשֶׂה בְּבָרִיא שֶׁאָמַר:
"כִּתְבוּ גֵט וּתְנוּ לְאִשְׁתִּי",
וְעָלָה לְרֹאשׁ הַגַּג וְנָפַל וּמֵת,
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
אָמְרוּ חֲכָמִים:
אִם מֵעַצְמוֹ נָפַל, הֲרֵי זֶה גֵט;
אִם הָרוּחַ דְּחָיַתּוּ, אֵינוּ גֵט.

מסכת גיטין פרק ו משנה ז
ט
אָמַר לִשְׁנַיִם:
"תְּנוּ גֵט לְאִשְׁתִּי",
אוֹ לִשְׁלֹשָׁה:

"כִּתְבוּ גֵט וּתְנוּ לְאִשְׁתִּי",
הֲרֵי אֵלּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ.
אָמַר לִשְׁלֹשָׁה:
"תְּנוּ גֵט לְאִשְׁתִּי",
יֹאמְרוּ לַאֲחֵרִים "כְּתֹבוּ",
מִפְּנֵי שֶׁעֲשָׂאָן בֵּית דִּין.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
זוֹ הֲלָכָה שָׁלַח חֲנַנְיָה אִישׁ אוֹנוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִין:
מְקֻבָּל אֲנִי בְּאוֹמֵר לִשְׁלֹשָׁה:
"תְּנוּ גֵט לְאִשְׁתִּי",
שֶׁיֹּאמְרוּ לַאֲחֵרִין "כְּתֹבוּ",
מִפְּנֵי שֶׁעֲשָׂאָן בֵּית דִּין.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
נוּמִינוּ לַשָּׁלִיחַ:
אַף אָנוּ מְקֻבָּלִין,
שֶׁאֲפִלּוּ אָמַר בְּבֵית דִּין הַגָּדוֹל שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם:
"תְּנוּ גֵט לְאִשְׁתִּי",
שֶׁיִּלְמְדוּ וְיִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ לָהּ.
אָמַר לַעֲשָׂרָה:
"תְּנוּ גֵט לְאִשְׁתִּי",
אֶחָד כּוֹתֵב וּשְׁנַיִם חוֹתְמִים;
"כֻּלְּכֶם כְּתֹבוּ",
אֶחָד כּוֹתֵב וְכֻלָּם חוֹתְמִין;
לְפִיכָךְ אִם מֵת אֶחָד מֵהֶן,
הֲרֵי הַגֵּט בָּטֵל.

פרק ז

מסכת גיטין פרק ז משנה א

א
מִי שֶׁאֲחָזוֹ קֻרְדְּיָקוֹס, וְאָמַר:
"כִּתְבוּ גֵט לְאִשְׁתִּי",
לֹא אָמַר כְּלוּם.
אָמַר:
"כִּתְבוּ גֵט לְאִשְׁתִּי",
וַאֲחָזוֹ קֻרְדְּיָקוֹס,
חָזַר וְאָמַר:
"אַל תִּכְתְּבוּ",
אֵין דְּבָרָיו הָאַחֲרוֹנִים כְּלוּם.

נִשְׁתַּתַּק, אָמְרוּ לוֹ:
"נִכְתֹּב גֵּט לְאִשְׁתְּךָ?"
וְהִרְכִּין בְּרֹאשׁוֹ,
בּוֹדְקִין אוֹתוֹ שְׁלֹשָׁה פְעָמִים.
אִם אָמַר עַל לָאו "לָאו", וְעַל הֵן "הֵן",
הֲרֵי אֵלּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ.

מסכת גיטין פרק ז משנה ב
ב
אָמְרוּ לוֹ:
"נִכְתֹּב גֵּט לְאִשְׁתְּךָ?"
אָמַר לָהֶן:
"כְּתֹבוּ!"
אָמְרוּ לַסּוֹפֵר וְכָתַב, <וכתבו>
וְלָעֵדִים וְחָתְמוּ,
אַף עַל פִּי שֶׁכְּתָבוּהוּ וַחֲתָמוּהוּ, וּנְתָנוּהוּ לוֹ,
וְחָזַר וּנְתָנוֹ לָהּ,
הֲרֵי הַגֵּט בָּטֵל,
עַד שֶׁיֹּאמַר לַסּוֹפֵר "כְּתֹב!"
וְלָעֵדִים "חֲתֹמוּ!"

מסכת גיטין פרק ז משנה ג
ג
"הֲרֵי זֶה גִּטֵּיךְ אִם מַתִּי",
"זֶה גִּטֵּיךְ [אִם מַתִּי] מֵחֳלִי זֶה",
"זֶה גִּטֵּיךְ לְאַחַר מִיתָתִי",
לֹא אָמַר כְּלוּם.
"מֵהַיּוֹם אִם מַתִּי",
"מֵעַכְשָׁיו אִם מַתִּי",
הֲרֵי זֶה גֵּט.
"מֵהַיּוֹם לְאַחַר מִיתָתִי",
אֵינוֹ גֵּט,
וְאִם מֵת, חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

ד
"הֲרֵי זֶה גִּטֵּיךְ מֵהַיּוֹם אִם מַתִּי מֵחֳלִי זֶה",
וְעָמַד וְהָלַךְ בַּשּׁוּק, וְחָלָה וּמֵת,
אוֹמְדִים אוֹתוֹ: <עוֹמְדִים>
אִם מֵחֲמַת הַחֹלִי הָרִאשׁוֹן מֵת,
הֲרֵי זֶה גֵּט,
וְאִם לָאו, אֵינוֹ גֵּט.

(מסכת גיטין פרק ז משנה ד)
לֹא תִתְיַחֵד עִמּוֹ אֶלָּא בִפְנֵי עֵדִים,
אֲפִלּוּ עֶבֶד, אֲפִלּוּ שִׁפְחָה,
חוּץ מִשִּׁפְחָתָהּ, מִפְּנֵי שֶׁלִּבָּהּ גַּס בְּשִׁפְחָתָהּ.
מַה הִיא בְאוֹתָן הַיָּמִים?
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כְּאֵשֶׁת אִישׁ לְכָל דָּבָר.
וְרַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מְגֹרֶשֶׁת וְאֵינָהּ מְגֹרֶשֶׁת.

מסכת גיטין פרק ז משנה ה
ה
"הֲרֵי זֶה גִטֵּיךְ, עַל מְנָת שֶׁתִּתְּנִי לִי מָאתַיִם זוּז",
הֲרֵי זוֹ מְגֹרֶשֶׁת וְתִתֵּן.
"עַל מְנָת שֶׁתִּתְּנִי לִי מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם",
נָתְנָה לוֹ בְתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
מְגֹרֶשֶׁת,
וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְגֹרֶשֶׁת.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
מַעֲשֶׂה בְצַיְדָּן בְּאֶחָד שֶׁאָמַר לְאִשְׁתּוֹ:
"הֲרֵי זֶה גִטֵּיךְ עַל מְנָת שֶׁתִּתְּנִי לִי אִסְטְלִיתִי",
וְאָבְדָה אִסְטְלִיתוֹ,
אָמְרוּ חֲכָמִים:
תִּתֶּן לוֹ אֶת דָּמֶיהָ.

מסכת גיטין פרק ז משנה ו
ו
"הֲרֵי זֶה גִטֵּיךְ,
עַל מְנָת שֶׁתְּשַׁמְּשִׁי אֶת אַבָּא",
וְ"עַל מְנָת שֶׁתָּנִיקִי אֶת בְּנִי",
וְכַמָּה הִיא מְנִיקַתּוּ?
שְׁתֵּי שָׁנִים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
שְׁמוֹנָה עָשָׂר חֹדֶשׁ.
מֵת הַבֵּן אוֹ שֶׁמֵּת הָאָב,
הֲרֵי זֶה גֵט.

ז
"עַל מְנָת שֶׁתְּשַׁמְּשִׁי אֶת אַבָּא שְׁתֵּי שָׁנִים",
וְ"עַל מְנָת שֶׁתָּנִיקִי אֶת בְּנִי שְׁתֵּי שָׁנִים",
מֵת הַבֵּן, אוֹ שֶׁאָמַר הָאָב:

"אֵי אֶפְשִׁי שֶׁתְּשַׁמְּשֵׁנִי",
שֶׁלֹּא בְהַקְפָּדָה, אֵינוֹ גֵט.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כָּזֶה גֵט.
כְּלָל אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
כָּל עַכָּבָא שֶׁאֵינָהּ מִמֶּנָּה,
הֲרֵי זֶה גֵט.

מסכת גיטין פרק ז משנה ז
ח
"הֲרֵי זֶה גִטֵּיךְ,
אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם."
הָיָה הוֹלֵךְ מִיהוּדָה לַגָּלִיל,
הִגִּיעַ לְאַנְטִיפַּטְרוֹס וְחָזַר, <לְאַנְטִיפְּטְרוֹס>
בָּטֵל הַתְּנַאי.
"הֲרֵי זֶה גִטֵּיךְ,
אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם."
הָיָה הוֹלֵךְ מִגָּלִיל לִיהוּדָה,
וְהִגִּיעַ לִכְפַר עֻתְנַי וְחָזַר,
בָּטֵל הַתְּנַאי.
"הֲרֵי זֶה גִטֵּיךְ,
אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם."
הָיָה הוֹלֵךְ לִמְדִינַת הַיָּם,
הִגִּיעַ לְעַכּוֹ וְחָזַר,
בָּטֵל הַתְּנַאי.
"הֲרֵי זֶה גִטֵּיךְ,
כָּל זְמַן שֶׁאֶעֱבֹר מִכְּנֶגֶד פָּנַיִךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם." <פָּנֶיךְ>
הָיָה הוֹלֵךְ וּבָא, הוֹלֵךְ וּבָא,
הוֹאִיל וְלֹא נִתְיַחֵד עִמָּהּ,
הֲרֵי זֶה גֵט.

מסכת גיטין פרק ז משנה ח
ט
"הֲרֵי זֶה גִטֵּיךְ,
אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ."
מֵת בְּתוֹךְ שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
אֵינוֹ גֵט.
"מֵעַכְשָׁו,
אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ."
מֵת בְּתוֹךְ שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
הֲרֵי זֶה גֵט.

מסכת גיטין פרק ז משנה ט

י

"אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
כִּתְבוּ גֵט וּתְנוּ לְאִשְׁתִּי!"
כָּתְבוּ בְתוֹךְ שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
וְנָתְנוּ בְתוֹךְ שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
אֵינוּ גֵט.
"כִּתְבוּ וּתְנוּ גֵט לְאִשְׁתִּי,
אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ",
כָּתְבוּ בְתוֹךְ שְׁנֵים עָשָׂר,
וְנָתְנוּ לְאַחַר שְׁנֵים עָשָׂר,
אֵינוּ גֵט.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּזֶה גֵט.
כָּתְבוּ לְאַחַר שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
וְנָתְנוּ לְאַחַר שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ, וּמֵת.
אִם גֵּט קָדַם לַמִּיתָה, הֲרֵי זֶה גֵט,
וְאִם מִיתָה קָדְמָה לַגֵּט, אֵינוּ גֵט.
וְאִם אֵינוּ יָדוּעַ,
זוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ:
מְגֹרֶשֶׁת וְאֵינָהּ מְגֹרֶשֶׁת.

פרק ח

מסכת גיטין פרק ח משנה א

א

הַזּוֹרֵק גֵּט לְאִשְׁתּוֹ,
וְהִיא בְתוֹךְ בֵּיתָהּ אוֹ בְתוֹךְ חֲצֵרָהּ,
הֲרֵי זוֹ מְגֹרֶשֶׁת.
זְרָקוֹ לָהּ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ אוֹ לְתוֹךְ חֲצֵרוֹ,
אֲפִלּוּ הוּא עִמָּהּ בַּמִּטָּה,
אֵינָהּ מְגֹרֶשֶׁת.
לְתוֹךְ חֵיקָהּ אוֹ לְתוֹךְ קַלְתָּהּ,
הֲרֵי זוֹ מְגֹרֶשֶׁת.
(מסכת גיטין פרק ח משנה ב)
אָמַר לָהּ:
"כִּנְסִי שְׁטָר חוֹב זֶה",
אוֹ שֶׁמְּצָאַתּוּ מֵאֲחוֹרָיו,

קוֹרָא, וַהֲרֵי הוּא גִּטָּהּ, <קוֹרֵא>
אֵינוּ גֵט, עַד שֶׁיֹּאמַר לָהּ "הֲרֵי הוּא גִטִּיךְ".
נָתַן בְּיָדָהּ וְהִיא יְשֵׁנָה,
נֵעוֹרָה, קוֹרָא, וַהֲרֵי הוּא גִּטָּהּ,
אֵינוּ גֵט, עַד שֶׁיֹּאמַר לָהּ "הוּא גִטִּיךְ".
הָיְתָה עוֹמֶדֶת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וּזְרָקוֹ לָהּ,
קָרוֹב לָהּ, מְגֹרֶשֶׁת,
קָרוֹב לוֹ, אֵינָהּ מְגֹרֶשֶׁת,
מֶחֱצָה לְמֶחֱצָה, מְגֹרֶשֶׁת וְאֵינָהּ מְגֹרֶשֶׁת.

מסכת גיטין פרק ח משנה ג
ב
וְכֵן לְעִנְיַן הַקִּדּוּשִׁין וּלְעִנְיַן הַחוֹב.
אָמַר לוֹ בַּעַל חוֹבוֹ "זְרֹק לִי חוֹבִי!"
וּזְרָקוֹ לוֹ,
קָרוֹב לַמַּלְוֶה, זָכָה הַלֹּוֶה,
קָרוֹב לַלֹּוֶה, הַלֹּוֶה חַיָּב,
מֶחֱצָה לְמֶחֱצָה, שְׁנֵיהֶן יַחֲלֹקוּ.
הָיְתָה עוֹמֶדֶת בְּרֹאשׁ הַגַּג וּזְרָקוֹ לָהּ,
כֵּיוָן שֶׁהִגִּיעַ לַאֲוִיר הַגַּג,
הֲרֵי זוֹ מְגֹרֶשֶׁת.
הוּא מִלְמַעְלָן וְהִיא מִלְּמַטָּן וּזְרָקוֹ לָהּ,
כֵּיוָן שֶׁיָּצָא מֵרְשׁוּת הַגַּג,
וְנִמְחַק אוֹ נִשְׂרַף,
הֲרֵי זוֹ מְגֹרֶשֶׁת.

מסכת גיטין פרק ח משנה ד
ד
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
פּוֹטֵר הוּא אָדָם אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט יָשָׁן.
וּבֵית הִלֵּל אוֹסְרִין.
וְאֵי זֶה הוּא גֵט יָשָׁן?
כָּל שֶׁנִּתְיַחֵד עִמָּהּ מֵאַחַר שֶׁכְּתָבוֹ לָהּ.

מסכת גיטין פרק ח משנה ה
ה
כָּתַב לְשֵׁם מַלְכוּת שֶׁאֵינָהּ הוֹגֶנֶת,
לְשֵׁם מַלְכוּת מָדַי, וּלְשֵׁם מַלְכוּת יָוָן,
לְבִנְיַן הַבַּיִת, וּלְחָרְבַּן הַבַּיִת;
הָיָה בַמִּזְרָח וְכָתַב "בַּמַּעֲרָב",
בַּמַּעֲרָב וְכָתַב "בַּמִּזְרָח",

תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה,
צְרִיכָה גֵט מִזֶּה וּמִזֶּה.
וְאֵין לָהּ כְּתֻבָּה, וְלֹא פֵרוֹת,
וְלֹא מְזוֹנוֹת, וְלֹא בְלָיוֹת עַל זֶה וְעַל זֶה.
וְאִם נָטְלָה מִזֶּה וּמִזֶּה, תַּחְזִיר.
וְהַוָּלָד מַמְזֵר מִזֶּה וּמִזֶּה.
לֹא זֶה וָזֶה מִטַּמְּאִין לָהּ.
וְלֹא זֶה וָזֶה זַכָּאִים לֹא בִמְצִיאָתָהּ,
וְלֹא בְמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ, וְלֹא בְהֵפֵר נְדָרֶיהָ.
הָיְתָה בַת יִשְׂרָאֵל, נִפְסְלָה מִן הַכְּהֻנָּה,
וּבַת לֵוִי, מִן הַמַּעֲשֵׂר,
וּבַת כֹּהֵן, מִן הַתְּרוּמָה.
אֵין יוֹרְשָׁיו שֶׁלָּזֶה וְיוֹרְשָׁיו שֶׁלָּזֶה יוֹרְשִׁין כְּתֻבָּתָהּ.
מֵתוּ,
אֶחָיו שֶׁלָּזֶה וְאֶחָיו שֶׁלָּזֶה חוֹלְצִים וְלֹא מְיַבְּמִים.
שִׁנָּה שְׁמוֹ וּשְׁמָהּ, וְשֵׁם עִירוֹ וְשֵׁם עִירָהּ,
תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה,
וְכָל הַדְּרָכִים הָאֵלּוּ בָּהּ.

מסכת גיטין פרק ח משנה ו
ו
כָּל הָעֲרָיוֹת שֶׁאָמְרוּ:
צָרוֹתֵיהֶן מֻתָּרוֹת,
הָלְכוּ הַצָּרוֹת הָאֵלּוּ וְנִשְּׂאוּ,
וְנִמְצְאוּ אֵלּוּ אַיְלוֹנִיּוֹת,
תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה,
וְכָל הַדְּרָכִים הָאֵלּוּ בָּהּ.

מסכת גיטין פרק ח משנה ז
ז
הַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ,
וְהָלְכָה צָרָתָהּ וְנִשֵּׂאת לְאַחֵר,
נִמְצֵאת זוֹ שֶׁהִיא אַיְלוֹנִית,
תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה,
וְכָל הַדְּרָכִים הָאֵלּוּ בָּהּ.

מסכת גיטין פרק ח משנה ח
ח
כָּתַב הַסּוֹפֵר [גֵּט לָאִישׁ וְשׁוֹבָר לָאִשָּׁה],
וְטָעָה וְנָתַן גֵּט לָאִשָּׁה וְהַשּׁוֹבָר לָאִישׁ,
וְנָתְנוּ זֶה לָזֶה,

לְאַחַר זְמַן הֲרֵי הַגֵּט יוֹצֵא מִיַּד הָאִישׁ,
וְהַשּׁוֹבָר מִיַּד הָאִשָּׁה,
תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה,
וְכָל הַדְּרָכִים הָאֵלּוּ בָּהּ.

ט
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אִם עַל אַתַר (זְמַן) יָצָא,
אֵין זֶה גֵט,
אִם לְאַחַר זְמַן יָצָא,
הֲרֵי זֶה גֵט,
שֶׁלֹּא הַכֹּל מִן הָרִאשׁוֹן לְאַבֵּד זְכוּתוֹ שֶׁלַּשֵּׁנִי.

י
כָּתַב לְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְנִמְלַךְ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
פְּסָלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אַף עַל פִּי שֶׁנְּתָנוֹ לָהּ עַל תְּנַי,
וְלֹא נֶעֱשָׂה תְנַי,
לֹא פְסָלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה.

מסכת גיטין פרק ח משנה ט
יא
הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְלָנָה עִמּוֹ בַפֻּנְדְּקִי,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינָהּ צְרִיכָה הֵימֶנּוּ גֵט שֵׁנִי.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵט שֵׁנִי.
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁגֵּרְשָׁהּ מִן הַנִּשּׂוּאִים.
וּמוֹדִים בְּנִתְגָּרְשָׁה מִן הָאֵרוּסִים,
שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵט שֵׁנִי,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין לִבּוֹ גַס בָּהּ.
כְּנָסָהּ בְּגֵט קֵרֵחַ,
תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה,
וְכָל הַדְּרָכִים הָאֵלּוּ בָּהּ.

מסכת גיטין פרק ח משנה י
יב
גֵּט קֵרֵחַ,

הַכֹּל מַשְׁלִימִים עָלָיו.
כְּדִבְרֵי בֶן נַנָּס. <נָנָס>
וְּרִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין מַשְׁלִימִין עָלָיו
אֶלָּא הַקְּרוֹבִים הָרְאוּיִים לְהָעִיד בְּמָקוֹם אַחֵר.
אֵי זֶה הוּא גֵט קֵרֵחַ?
כָּל שֶׁקְּשָׁרָיו מְרֻבִּים מֵעֵדָיו.

פרק ט

מסכת גיטין פרק ט משנה א
א
הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְאָמַר לָהּ:
"הֲרֵי אַתְּ מֻתֶּרֶת לְכָל אָדָם אֶלָּא לְאִישׁ פְּלוֹנִי",
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
יִטְּלֶנּוּ מִמֶּנָּה וְיַחְזוֹר וְיִתְּנֶנּוּ לָהּ, וְיֹאמַר לָהּ:
"הֲרֵי אַתְּ מֻתֶּרֶת לְכָל אָדָן."
אִם כְּתָבוֹ בְתוֹכוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁחָזַר וּמְחָקוֹ, פָּסוּל.

מסכת גיטין פרק ט משנה ב
ב
"הֲרֵי אַתְּ מֻתֶּרֶת לְכָל אָדָם,
אֶלָּא לְאַבָּא וּלְאָבִיךְ", "לְאַחַי וּלְאַחִיךְ",
לָעֶבֶד וְלַנָּכְרִי,
וּלְכָל מִי שֶׁאֵין לָהּ עָלָיו קִדּוּשִׁים,
כָּשֵׁר.
"הֲרֵי אַתְּ מֻתֶּרֶת לְכָל אָדָם, אֶלָּא..."
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
וּבַת יִשְׂרָאֵל לַמַּמְזֵר וְלַנָּתִין,
וּלְכָל מִי שֶׁיֵּשׁ לָהּ עָלָיו קִדּוּשִׁים אֲפִלּוּ בַעֲבֵרָה,
פָּסוּל.

מסכת גיטין פרק ט משנה ג
ג

גּוּפוֹ שֶׁלַּגֵּט:
"הֲרֵי אַתְּ מֻתֶּרֶת לְכָל אָדָם".
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
"וְדֵין דִּי יֶהֱוֵי לִיךְ מִנִּי,
סֵפֶר תֵּרוּכִין וְאִגֶּרֶת שִׁבּוּקִין,
לִמְהָךְ לְהִתְנַסְּבָה לְכָל גְּבַר דִּי תִצְבְּיִין".
גּוּפוֹ שֶׁלְּגֵט שַׁחְרוּר:
"הֲרֵי אַתָּה בֶּן חוֹרִי, <את>
הֲרֵי אַתָּה שֶׁלְּעַצְמָךְ". <את>

מסכת גיטין פרק ט משנה ד

ד

שְׁלֹשָׁה גִטִּים פְּסוּלִים,
וְאִם נִשֵּׂאת, הַוָּלָד כָּשֵׁר:
כָּתַב בִּכְתַב יָדוֹ וְאֵין עָלָיו עֵדִים,
וְשֶׁעָלָיו עֵדִים וְאֵין בּוֹ זְמַן,
יֵשׁ בּוֹ זְמַן וְאֵין בּוֹ אֶלָּא עֵד אֶחָד,
אֵלּוּ שְׁלֹשָׁה גִטִּים פְּסוּלִים,
וְאִם נִשֵּׂאת, הַוָּלָד כָּשֵׁר.

ה

רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין עָלָיו עֵדִים,
אֶלָּא שֶׁנְּתָנוֹ לָהּ בִּפְנֵי עֵדִים,
כָּשֵׁר,
וְגוֹבָה מִנְּכָסִים מְשֻׁעְבָּדִים,
שֶׁאֵין הָעֵדִים חוֹתְמִין עַל הַגֵּט
אֶלָּא מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.

מסכת גיטין פרק ט משנה ה

ו

שְׁנַיִם שֶׁשָּׁלְחוּ שְׁנֵי גִטִּים שָׁוִים וְנִתְעָרְבוּ,
נוֹתֵן שְׁנֵיהֶן לָזוֹ וּשְׁנֵיהֶן לָזוֹ.
לְפִיכָךְ אִם אָבַד אֶחָד מֵהֶן,
הֲרֵי הַשֵּׁנִי בָטֵל.

ז

חֲמִשָּׁה שֶׁכָּתְבוּ כְלָל בְּתוֹךְ הַגֵּט:
"אִישׁ פְּלוֹנִי מְגָרֵשׁ אֶת פְּלָנִית,
וּפְלוֹנִי לִפְלָנִית", <לפלונית>
וְהָעֵדִים מִלְּמַטָּה,

כֻּלָּן כְּשֵׁרִים, וְיִנָּתֵן לְכָל אַחַת וְאַחַת.
הָיָה כוֹתֵב טֹפֶס לְכָל אַחַת וְאַחַת, אחד ואחד>
וְהָעֵדִים מִלְּמַטָּן,
אֶת שֶׁהָעֵדִים נִקְרִים עִמּוֹ, כָּשֵׁר.

מסכת גיטין פרק ט משנה ו
ח
שְׁנֵי גִטִּין שֶׁכְּתָבָן זֶה בְּצַד זֶה,
שְׁנֵי עֵדִים עִבְרִים בָּאִין מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה,
שְׁנֵי עֵדִים יְוָנִים בָּאִין מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה;
אֶת שֶׁהָעֵדִים הָרִאשׁוֹנִים נִקְרִים עִמּוֹ,
כָּשֵׁר.
עֵד אֶחָד עִבְרִי וְעֵד אֶחָד יְוָנִי,
עֵד אֶחָד יְוָנִי וְעֵד אֶחָד עִבְרִי,
בָּאִין מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה,
שְׁנֵיהֶן פְּסוּלִין.

מסכת גיטין פרק ט משנה ז
ט
שִׁיֵּר מִקְצָת הַגֵּט וּכְתָבוֹ בַדַּף הַשֵּׁנִי, וְהָעֵדִים מִלְּמַטָּן,
כָּשֵׁר.
כָּתְבוּ הָעֵדִים בְּרֹאשׁ הַדַּף, מִן הַצַּד אוֹ מִן אַחֲרָיו,
בְּגֵט פָּשׁוּט, פָּסוּל.
הִקִּיף רֹאשׁוֹ שֶׁלָּזֶה בְּצַד רֹאשׁוֹ שֶׁלָּזֶה וְהָעֵדִים בָּאֶמְצַע, שְׁנֵיהֶם פְּסוּלִין.
רֹאשׁוֹ שֶׁלָּזֶה לְצַד סוֹפוֹ שֶׁלָּזֶה,
וְהָעֵדִים מִלְּמַטָּן,
אֶת שֶׁהָעֵדִים נִקְרִים בְּסוֹפוֹ, כָּשֵׁר.

מסכת גיטין פרק ט משנה ח
י
גֵּט שֶׁכְּתָבוֹ עִבְרִית וְעֵדָיו יְוָנִים,
יְוָנִית וְעֵדָיו עִבְרִים,
עֵד אֶחָד עִבְרִי וְעֵד אֶחָד יְוָנִי,
עֵד אֶחָד יְוָנִי וְעֵד אֶחָד עִבְרִי,
כָּשֵׁר.
כָּתַב הַסּוֹפֵר וְעֵד, כָּשֵׁר.
"אִישׁ פְּלוֹנִי עֵד", כָּשֵׁר.
"בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי עֵד", כָּשֵׁר.
"אִישׁ פְּלוֹנִי בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי",
וְלֹא כָתַב "עֵד", כָּשֵׁר.
כָּתַב חֲנִיכָתוֹ וַחֲנִיכָתָהּ, כָּשֵׁר.

כָּךְ הָיוּ בְקִיֵּי הַדַּעַת שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם כּוֹתְבִין.
גֵּט מְעֻשֶּׂה, <מעוסה>
בְּיִשְׂרָאֵל כָּשֵׁר וּבַגּוֹיִם פָּסוּל.
וְהַגּוֹיִם חוֹבְטִים אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ: <ובגוים>
"עֲשֵׂה מַה שֶּׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִין לָךְ",
וְכָשֵׁר.

מסכת גיטין פרק ט משנה ט

יא
יָצָא שְׁמָהּ בָּעִיר "מְקֻדֶּשֶׁת", הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת,
"מְגֹרֶשֶׁת", הֲרֵי זוֹ מְגֹרֶשֶׁת,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא שָׁם מִתְלָא. <מותלא. וכך כל פעם>
וְאֵיזוֹ הִיא מִתְלָא?
גֵּרַשׁ אִישׁ פְּלוֹנִי אֶת אִשְׁתּוֹ עַל תְּנַי,
זָרַק לָהּ קִדּוּשֶׁיהָ, סָפֵק קָרוֹב לָהּ, סָפֵק קָרוֹב לוֹ,
זוֹ הִיא מִתְלָא.

(מסכת גיטין פרק ט משנה י)

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֹא יְגָרֵשׁ אָדָם אֶת אִשְׁתּוֹ,
אֶלָּא אִם כֵּן מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כד,א)
"כִּי מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר".
בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֲפִלּוּ הִקְדִּיחָה תַבְשִׁילוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כד,א)
"כִּי מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר".
וְרַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ מָצָא אַחֶרֶת נָוָה מִמֶּנָּה, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כד,א)
"וְהָיָה אִם לֹא תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו,
כִּי מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר,
וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ, וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ."

חסלת גיטים

מסכת קידושין

פרק א

מסכת קידושין פרק א משנה א

א

הָאִשָּׁה נִקְנֵית בְּשָׁלוֹשָׁה דְרָכִים,
וְקוֹנָה אֶת עַצְמָהּ בִּשְׁתֵּי דְרָכִים:
נִקְנֵית בַּכֶּסֶף, וּבִשְׁטָר, וּבְבִיאָה.
בַּכֶּסֶף, בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּדִינָר, וּבְשָׁוֶה דִינָר.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
בִּפְרוּטָה, וּבְשָׁוֶה פְרוּטָה.
וְכַמָּה הִיא פְרוּטָה?
אֶחָד מִשְּׁמוֹנָה בְאִסָּר הָאִיטַלְקִי.
וְקוֹנָה אֶת עַצְמָהּ בְּגֵט וּבְמִיתַת הַבַּעַל.
הַיְבָמָה נִקְנֵית בְּבִיאָה,
וְקוֹנָה אֶת עַצְמָהּ בַּחֲלִיצָה, וּבְמִיתַת הַיָּבָם.

מסכת קידושין פרק א משנה ב

ב

עֶבֶד עִבְרִי נִקְנֶה בְכֶסֶף וּבִשְׁטָר,
וְקוֹנֶה אֶת עַצְמוֹ בַשָּׁנִים, וּבַיּוֹבֵל, וּבְגִרְעוֹן כֶּסֶף.
יְתֵרָה עָלָיו הָאָמָה הָעִבְרִיָּה,
שֶׁהִיא קוֹנָה אֶת עַצְמָהּ בְּסִימָנִים.
וְהַנִּרְצָע נִקְנֶה בִרְצִיעָה,
וְקוֹנֶה אֶת עַצְמוֹ בַיּוֹבֵל, וּבְמִיתַת הָאָדוֹן.

מסכת קידושין פרק א משנה ג

ג

עֶבֶד כְּנַעֲנִי נִקְנֶה בַכֶּסֶף, וּבִשְׁטָר, וּבַחֲזָקָה,
וְקוֹנֶה אֶת עַצְמוֹ בַכֶּסֶף עַל יְדֵי אֲחֵרִים,
וּבִשְׁטָר עַל יְדֵי עַצְמוֹ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בְּכֶסֶף עַל יְדֵי עַצְמוֹ,
וּבִשְׁטָר עַל יְדֵי אֲחֵרִים,
וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא הַכֶּסֶף מִשֶּׁלַּאֲחֵרִים.

מסכת קידושין פרק א משנה ד

ד

בְּהֵמָה גַסָּה נִקְנֵית בִּמְסִירָה,
וּבְהֵמָה דַקָּה בְהַגְבָּהָה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי אֱלְעָזָר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

בְּהֵמָה דַקָּה נִקְנֵית בִּמְשִׁיכָה.

מסכת קידושין פרק א משנה ה

ה

נְכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן אַחְרָיוּת
נִקְנִים בַּכֶּסֶף, וּבִשְׁטָר, וּבַחֲזָקָה,
וְשֶׁאֵין לָהֶן אַחְרָיוּת אֵינָן נִקְנִים אֶלָּא בִמְשִׁיכָה.
נְכָסִים שֶׁאֵין לָהֶן אַחְרָיוּת
נִקְנִים עִם הַנְּכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן אַחְרָיוּת
בַּכֶּסֶף, וּבִשְׁטָר, וּבַחֲזָקָה.
וְשֶׁאֵין לָהֶן אַחְרָיוּת זוֹקְקִים
אֶת הַנְּכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן אַחְרָיוּת,
וְיִשָּׁבַע עֲלֵיהֶן.

מסכת קידושין פרק א משנה ו

ו

כָּל הַנַּעֲשָׂה דָמִים בְּאַחֵר,
כֵּיוָן שֶׁזָּכָה זֶה, נִתְחַיֵּב בַּחֲלִיפָיו.
כֵּיצַד?
הֶחֱלִיף שׁוֹר בְּפָרָה, אוֹ חֲמוֹר בְּשׁוֹר,
כֵּיוָן שֶׁזָּכָה זֶה, נִתְחַיֵּב בַחֲלִיפָיו.
רְשׁוּת הַגָּבוֹהַּ בַּכֶּסֶף,
וּרְשׁוּת הַהֶדְיוֹט בַּחֲזָקָה.
אֲמִירָתִי לַגָּבוֹהַּ כִּמְסִירָתִי לַהֶדְיוֹט.

מסכת קידושין פרק א משנה ז

ז

כָּל מִצְוֹת הָאָב עַל הַבֵּן,
הָאֲנָשִׁים חַיָּבִים, וְהַנָּשִׁים פְּטוּרוֹת.
כָּל מִצְוֹת הַבֵּן עַל הָאָב,
אֶחָד אֲנָשִׁים וְאֶחָד נָשִׁים חַיָּבִין.
כָּל מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָהּ,
הָאֲנָשִׁים חַיָּבִין, וְהַנָּשִׁים פְּטוּרוֹת.
וְכָל מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁלֹּא הַזְּמַן גְּרָמָהּ,
אֶחָד אֲנָשִׁים וְאֶחָד נָשִׁים חַיָּבִין.
וְכָל מִצְוָה בְּלֹא תַעֲשֶׂה,
בֵּין שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָהּ וּבֵין שֶׁלֹּא הַזְּמַן גְּרָמָהּ,
אֶחָד אֲנָשִׁים וְאֶחָד נָשִׁים חַיָּבִין,
חוּץ מִ'בַּל תַּקִּיף',
וּמִ'בַּל תַּשְׁחִית',
וּמִ'בַּל תִּטַּמֵּא לַמֵּתִים'.

מסכת קידושין פרק א משנה ח

ח

הַסְּמִיכוֹת, וְהַתְּנוּפוֹת, וְהַהַגָּשׁוֹת,
הַקְּמָצוֹת, וְהַהַקְטָרוֹת, וְהַמְּלִיקוֹת,
הַקַּבָּלוֹת, וְהַהַזָּיוֹת,
נוֹהֲגוֹת בַּאֲנָשִׁים וְאֵינָן נוֹהֲגוֹת בַּנָּשִׁים,
חוּץ מִמִּנְחַת סוֹטָה וְהַנְּזִירָה,
שֶׁהֵן מְנִיפוֹת.

מסכת קידושין פרק א משנה ט

ט

כָּל מִצְוָה שֶׁאֵינָהּ תְּלוּיָה בָאָרֶץ,
נוֹהֶגֶת בָּאָרֶץ וּבְחוּצָה לָאָרֶץ,
וְכָל שֶׁהִיא תְּלוּיָה בָאָרֶץ,
אֵינָהּ נוֹהֶגֶת אֶלָּא בָאָרֶץ,
חוּץ מִן הָעָרְלָה וְהַכִּלְאַיִם.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף מִן הֶחָדָשׁ.

מסכת קידושין פרק א משנה י

י

כָּל הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת, מְטִיבִים לוֹ,
וּמַאֲרִיכִים אֶת יָמָיו,
וְנוֹחֵל אֶת הָאָרֶץ.
וְכָל שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת,
אֵין מְטִיבִים לוֹ,
וְאֵין מַאֲרִיכִין אֶת יָמָיו,
וְאֵינוֹ נוֹחֵל אֶת הָאָרֶץ.
וְכָל שֶׁאֵינוֹ לֹא בַמִּקְרָא
וְלֹא בַמִּשְׁנָה וְלֹא בְדֶרֶךְ הָאֶרֶץ,
אֵין זֶה מִן הַיִּשּׁוּב.
הַמַּחֲזִיק בִּשְׁלָשְׁתָּן,
עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר: (קֹהֶלֶת ד,יב)
"וְהַחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ לֹא בִמְהֵרָה יִנָּתֵק".

פרק ב

מסכת קידושין פרק ב משנה א

א
הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ בּוֹ וּבִשְׁלוּחוֹ,
וְהָאִשָּׁה מִתְקַדֶּשֶׁת בָּהּ וּבִשְׁלוּחָהּ.
הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ אֶת בִּתּוֹ כְּשֶׁהִיא נַעֲרָה
בּוֹ וּבִשְׁלוּחוֹ.
הָאוֹמֵר לָאִשָּׁה:
"הִתְקַדְּשִׁי לִי בִתְמָרָה זוֹ",
"הִתְקַדְּשִׁי לִי בָזוֹ",
"הִתְקַדְּשִׁי לִי בָזוֹ",
אִם יֵשׁ בְּאַחַת מֵהֶן שׁוֶֹה פְּרוּטָה, מְקֻדֶּשֶׁת,
וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
"בָזוֹ וּבָזוֹ וּבָזוֹ",
אִם יֵשׁ בְּכֻלָּם שׁוֶֹה פְּרוּטָה, מְקֻדֶּשֶׁת,
וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
הָיְתָה אוֹכֶלֶת רִאשׁוֹנָה רִאשׁוֹנָה,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת,
עַד שֶׁיְּהֵא בְאַחַת מֵהֶן שׁוֶֹה פְּרוּטָה.

מסכת קידושין פרק ב משנה ב
ב
"הִתְקַדְּשִׁי לִי בְכוֹס זֶה שֶׁלְּיַיִן",
וְנִמְצָא שֶׁלִּדְבַשׁ;
"שֶׁלִּדְבַשׁ", וְנִמְצָא שֶׁלְּיַיִן;
"בְדִינָר זֶה שֶׁלְּכֶסֶף", נִמְצָא שֶׁלְּזָהָב;
"שֶׁלְּזָהָב", וְנִמְצָא שֶׁלְּכֶסֶף;
"עַל מְנָת שֶׁאֲנִי עָנִי", וְנִמְצָא עָשִׁיר; <שני>
"עָשִׁיר", וְנִמְצָא עָנִי,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם הִטְעָהּ לְשֶׁבַח,
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת.

מסכת קידושין פרק ב משנה ג
ג
"עַל מְנָת שֶׁאֲנִי כֹהֵן", וְנִמְצָא לֵוִי; <שני>
"לֵוִי", וְנִמְצָא כֹהֵן;
"נָתִין", וְנִמְצָא מַמְזֵר;
"מַמְזֵר", וְנִמְצָא נָתִין;
"בֶּן עִיר", וְנִמְצָא בֶן כְּרַךְ;
"בֶּן כְּרַךְ", וְנִמְצָא בֶן עִיר;
"עַל מְנָת שֶׁבֵּיתִי קָרוֹב לַמַּרְחֵץ", וְנִמְצָא רָחוֹק;

"רָחוֹק", וְנִמְצָא קָרוֹב;
"עַל מְנָת שֶׁיֵּשׁ לִי בַת אוֹ שִׁפְחָה גַדֶּלֶת", וְאֵין לוֹ;
"עַל מְנָת שֶׁאֵין לִי", וְיֵשׁ לוֹ;
"עַל מְנָת שֶׁיֵּשׁ לִי בָנִים", וְאֵין לוֹ;
עַל מְנָת שֶׁאֵין לוֹ, וְיֵשׁ לוֹ;
וְעַל כֻּלָּם, אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרָה:
"בְּלִבִּי הָיָה לְהִתְקַדֵּשׁ לוֹ אַף עַל פִּי כֵן",
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
וְכֵן שֶׁהִטְעַתּוּ.

מסכת קידושין פרק ב משנה ד

ד
הָאוֹמֵר לִשְׁלוּחוֹ:
"צֵא וְקַדֵּשׁ לִי אִשָּׁה פְּלָנִית בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי",
וְהָלַךְ וְקִדְּשָׁהּ בְּמָקוֹם אַחֵר,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
"הֲרֵי הִיא בְמָקוֹם פְּלוֹנִי",
וְהָלַךְ וְקִדְּשָׁהּ בְּמָקוֹם אַחֵר,
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת.

מסכת קידושין פרק ב משנה ה

ה
הַמְקַדֵּשׁ אֶת הָאִשָּׁה עַל מְנָת שֶׁאֵין עָלֶיהָ נְדָרִים,
וְנִמְצְאוּ עָלֶיהָ נְדָרִים, <ונימצא>
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
כְּנָסָהּ סְתָם, וְנִמְצְאוּ עָלֶיהָ נְדָרִים,
תֵּצֵא שֶׁלֹּא בִכְתֻבָּה.
עַל מְנָת שֶׁאֵין בָּהּ מוּמִין,
וְנִמְצְאוּ בָהּ מוּמִין,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
כְּנָסָהּ סְתָם, וְנִמְצְאוּ בָהּ מוּמִין,
תֵּצֵא שֶׁלֹּא בִכְתֻבָּה,
שֶׁכָּל הַמּוּמִים הַפּוֹסְלִים בַּכֹּהֲנִים,
פּוֹסְלִין בַּנָּשִׁים.

מסכת קידושין פרק ב משנה ו

ו
הַמְקַדֵּשׁ שְׁתֵּי נָשִׁים בְּשָׁוֶה פְרוּטָה,
אוֹ אִשָּׁה אַחַת בְּפָחוֹת מִשָּׁוֶה פְרוּטָה,
אַף עַל פִּי שֶׁשִּׁלַּח סִבְלוֹנוֹת לְאַחַר מִכֵּן,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת,

שֶׁמְּחַמַּת קִדּוּשׁ הָרִאשׁוֹן שִׁלַּח.
וְכֵן הַקָּטָן שֶׁקִּדֵּשׁ.

מסכת קידושין פרק ב משנה ז

ז

הַמְקַדֵּשׁ אִשָּׁה וּבִתָּהּ,
אוֹ אִשָּׁה וַאֲחוֹתָהּ כְּאַחַת,
אֵינָן מְקֻדָּשׁוֹת.
מַעֲשֶׂה בְחָמֵשׁ נָשִׁים,
וּבָהֶם שְׁתֵּי אֲחָיוֹת,
וְלִקֵּט אֶחָד כַּלְכַּלָּה שֶׁלַּתְּאֵנִים,
מִשֶּׁלָּהֶן הָיַת, וּשְׁבִיעִית הָיַת,
אָמַר לָהֶן:
"הֲרֵי כֻּלְּכֶם מְקֻדָּשׁוֹת לִי בַּכַּלְכַּלָּה הַזֹּאת",
וְקִבְּלַתָּהּ אַחַת מֵהֶן עַל יְדֵי כֻּלָּם,
אָמְרוּ חֲכָמִים:
אֵין הָאֲחָיוֹת מְקֻדָּשׁוֹת.

מסכת קידושין פרק ב משנה ח

ח

הַמְקַדֵּשׁ בְּחֶלְקוֹ בְקָדְשֵׁי קָדָשִׁים, בְּקָדָשִׁים קַלִּים,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
בְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
בֵּין שׁוֹגֵג, בֵּין מֵזִיד, לֹא קִדֵּשׁ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מֵזִיד, קִדֵּשׁ, שׁוֹגֵג, לֹא קִדֵּשׁ.
וּבַהֶקְדֵּשׁ,
מֵזִיד, קִדֵּשׁ, שׁוֹגֵג, לֹא קִדֵּשׁ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שׁוֹגֵג, קִדֵּשׁ, וּמֵזִיד, לֹא קִדֵּשׁ.

מסכת קידושין פרק ב משנה ט

ט

הַמְקַדֵּשׁ בָּעָרְלָה,
בְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם,
וּבְשׁוֹר הַנִּסְקָל,
וּבְעֶגְלָה עֲרוּפָה,
וּבְצִפֳּרֵי מְצֹרָע,
וּבִשְׂעַר נָזִיר,

וּבְפֶטֶר חֲמוֹר,
וּבְבָשָׂר בְּחָלָב,
וּבַחֻלִּין שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָעֲזָרָה,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
מְכָרָן וְקִדֵּשׁ בִּדְמֵיהֶן,
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת.

מסכת קידושין פרק ב משנה י
י
הַמְקַדֵּשׁ בִּתְרוּמוֹת, וּבְמַעַשְׂרוֹת, וּבְמַתָּנוֹת,
וּבְמֵי חַטָּאת, וְאֵפֶר חַטָּאת,
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת,
אַף עַל פִּי יִשְׂרָאֵל.

פרק ג

מסכת קידושין פרק ג משנה א
א
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"צֵא וְקַדֵּשׁ לִי אִשָּׁה פְלוֹנִית",
וְהָלַךְ וְקִדְּשָׁהּ לְעַצְמוֹ,
מְקֻדֶּשֶׁת.
וְכֵן הָאוֹמֵר לָאִשָּׁה:
"הֲרֵי אַתְּ מְקֻדֶּשֶׁת לִי לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם",
וּבָא אַחֵר וְקִדְּשָׁהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
מְקֻדֶּשֶׁת לַשֵּׁנִי.
בַּת יִשְׂרָאֵל לְכֹהֵן, <המלים לאחר 'בת' נמחקו ואינן ניתנות לקריאה>
תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.
"מֵעַכְשָׁיו לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם",
וּבָא אַחֵר וְקִדְּשָׁהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
מְקֻדֶּשֶׁת וְאֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל,
לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה.

מסכת קידושין פרק ג משנה ב
ב
הָאוֹמֵר לָאִשָּׁה:
"הֲרֵי אַתְּ מְקֻדֶּשֶׁת לִי,
עַל מְנָת שֶׁאֶתֶּן לִיךְ מָאתַיִם זוּז",

הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת, וְיִתֵּן.
"עַל מְנָת שֶׁאֶתֵּן לִיךְ מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם",
נָתַן לָהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם, מְקֻדֶּשֶׁת,
וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
"עַל מְנָת שֶׁיֶּשׁ לִי מָאתַיִם זוּז",
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת וְיֶשׁ לוֹ.
"עַל מְנָת שֶׁאַרְאֵךְ מָאתַיִם זוּז",
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת וְיַרְאֶנָּה.
אִם הֶרְאָהּ עַל הַשֻּׁלְחָן, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.

מסכת קידושין פרק ג משנה ג

ג
"עַל מְנָת שֶׁיֶּשׁ לִי בֵּית כּוֹר עָפָר",
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת וְיֶשׁ לוֹ.
"עַל מְנָת שֶׁיֶּשׁ לִי בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי",
אִם יֵשׁ לוֹ בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם, מְקֻדֶּשֶׁת,
וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
"עַל מְנָת שֶׁאַרְאֵךְ בֵּית כּוֹר עָפָר",
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת וְיַרְאֶנָּה.
הֶרְאָהּ בַּבִּקְעָה, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.

מסכת קידושין פרק ג משנה ד

ד
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל תְּנַי שֶׁאֵינוֹ כִתְנַאי בְּנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן,
אֵינוֹ תְנַי, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר לב,כט-ל)
"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם:
אִם יַעַבְרוּ בְנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן אִתְּכֶם אֶת הַיַּרְדֵּן,
כָּל חָלוּץ לַמִּלְחָמָה לִפְנֵי יי,
וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵיכֶם,
וּנְתַתֶּם לָהֶם אֶת אֶרֶץ הַגִּלְעָד לַאֲחֻזָּה.
וְאִם לֹא יַעַבְרוּ חֲלוּצִים אִתְּכֶם,
וְנֹאחֲזוּ בְתֹכְכֶם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן."
רַבִּי חֲנַנְיָה בֶן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
צֹרֶךְ הָיָה הַדָּבָר לוֹמַר, שֶׁאִלְמָלֵא כֵן,
יֵשׁ בְּמַשְׁמַע שֶׁאַף בְּאֶרֶץ כְּנַעַן לֹא הִנְחָלוּ. <הוּנַּח לוֹ>

מסכת קידושין פרק ג משנה ה

ה
הַמְקַדֵּשׁ אֶת הָאִשָּׁה וְאָמַר:
"סָבוּר הָיִיתִי שֶׁהִיא כֹהֶנֶת",

וַהֲרֵי הִיא לְוִיָּה;
"לְוִיָּה", וַהֲרֵי הִיא כֹהֶנֶת;
"עֲנִיָּה", וַהֲרֵי הִיא עֲשִׁירָה;
"עֲשִׁירָה", וַהֲרֵי הִיא עֲנִיָּה,
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הִטְעַתּוּ.

ו
הָאוֹמֵר לָאִשָּׁה:
"הֲרֵי אַתְּ מְקֻדֶּשֶׁת לִי לְאַחַר שֶׁאֶתְגַּיֵּר",
וּ"לְאַחַר שֶׁתִּתְגַּיְּרִי",
"לְאַחַר שֶׁאֶשְׁתַּחְרֵר",
וּ"לְאַחַר שֶׁתִּשְׁתַּחְרְרִי",
"לְאַחַר שֶׁיָּמוּת בַּעְלִיךְ",
אוֹ "לְאַחַר שֶׁיַּחֲלֹץ לִיךְ יְבָמִיךְ",
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
וְכֵן הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"אִם יָלְדָה אִשְׁתְּךָ נְקֵבָה,
הֲרֵי הִיא מְקֻדֶּשֶׁת לִי",
לֹא אָמַר כְּלוּם.
(אִם הָיְתָה אֵשֶׁת חֲבֵרוֹ מְעֻבֶּרֶת וְהֻכַּר עוּבָרָהּ,
דְּבָרָיו קַיָּמִין,
וְאִם יָלְדָה נְקֵבָה, מְקֻדֶּשֶׁת.) <ליתא בכ"י קאופמן>

מסכת קידושין פרק ג משנה ו
ז
הָאוֹמֵר לָאִשָּׁה:
"הֲרֵי אַתְּ מְקֻדֶּשֶׁת לִי
עַל מְנָת שֶׁאֲדַבֵּר עָלַיִךְ לַשִּׁלְטוֹן,
וְאֶעֱשֶׂה עִמִּיךְ בַּפּוֹעֵל",
דִּבֶּר עָלֶיהָ לַשִּׁלְטוֹן,
וְעָשָׂה עִמָּהּ בַּפּוֹעֵל, מְקֻדֶּשֶׁת,
וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. <לָיו>
"עַל מְנָת שֶׁיִּרְצֶה אַבָּא",
רָצָה הָאָב, מְקֻדֶּשֶׁת,
וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. <לָאיו>
מֵת הָאָב,
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת.
מֵת הַבֵּן,
מְלַמְּדִים אֶת הָאָב שֶׁיֹּאמַר:
"אֵינִי רוֹצֶה".

מסכת קידושין פרק ג משנה ז

ח

"קִדַּשְׁתִּי אֶת בִּתִּי,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ לְמִי קִדַּשְׁתִּיהָ",
בָּא אֶחָד וְאָמַר:
"אֲנִי קִדַּשְׁתִּיהָ", נֶאֱמָן.
זֶה אוֹמֵר "אֲנִי קִדַּשְׁתִּיהָ",
וְזֶה אוֹמֵר "אֲנִי קִדַּשְׁתִּיהָ",
שְׁנֵיהֶם נוֹתְנִין גֵּט.
וְאִם רָצוּ,
אֶחָד נוֹתֵן גֵּט, וְאֶחָד כּוֹנֵס.

מסכת קידושין פרק ג משנה ח

ט

"קִדַּשְׁתִּי אֶת בִּתִּי קְטַנָּה,
קִדַּשְׁתִּיהָ וְגֵרַשְׁתִּיהָ כְּשֶׁהִיא קְטַנָּה",
וַהֲרֵי הִיא קְטַנָּה, נֶאֱמָן.
"קִדַּשְׁתִּיהָ וְגֵרַשְׁתִּיהָ כְשֶׁהִיא קְטַנָּה",
וַהֲרֵי הִיא גְּדוֹלָה, אֵינוּ נֶאֱמָן.
"נִשְׁבֵּית וּפְדִיתִיהָ",
בֵּין שֶׁהִיא קְטַנָּה בֵּין שֶׁהִיא גְדוֹלָה,
אֵינוּ נֶאֱמָן.
מִי שֶׁמֵּת וְאָמַר בְּשָׁעַת מִיתָתוֹ:
"יֵשׁ לִי בָנִים", נֶאֱמָן.
"יֵשׁ לִי אַחִים", אֵינוּ נֶאֱמָן.
הַמְקַדֵּשׁ אֶת בִּתּוֹ סְתָם, אֵין הַבּוֹגָרוֹת בִּכְלָל.

מסכת קידושין פרק ג משנה ט

י

מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁתֵּי כִתֵּי בָנוֹת מִשְּׁתֵּי נָשִׁים,
וְאָמַר:
"קִדַּשְׁתִּי אֶת בִּתִּי גְדוֹלָה,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ אִם גְּדוֹלָה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת,
אוֹ גְדוֹלָה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת,
אוֹ קְטַנָּה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת,
שֶׁהִיא גְּדוֹלָה מִן הַגְּדוֹלָה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת",
כֻּלָּם אֲסוּרוֹת,
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר,
חוּץ מִן הַקְּטַנָּה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

כֻּלָּם מֻתָּרוֹת,
חוּץ מִן הַגְּדוֹלָה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת.

יא
"קִדַּשְׁתִּי אֶת בִּתִּי קְטַנָּה,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ אִם קְטַנָּה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת,
אוֹ קְטַנָּה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת,
אוֹ גְדוֹלָה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת,
שֶׁהִיא קְטַנָּה מִן הַקְּטַנָּה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת",
כֻּלָּם אֲסוּרוֹת,
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר,
חוּץ מִן הַגְּדוֹלָה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כֻּלָּם מֻתָּרוֹת,
חוּץ מִן הַקְּטַנָּה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת.

מסכת קידושין פרק ג משנה י
יב
הָאוֹמֵר לָאִשָּׁה "קִדַּשְׁתִּיךְ",
וְהִיא אוֹמֶרֶת "לֹא קִדַּשְׁתַּנִי",
הוּא אָסוּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ,
וְהִיא מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו.
"קִדַּשְׁתַּנִי",
וְהוּא אוֹמֵר "לֹא קִדַּשְׁתִּיךְ",
הוּא מֻתָּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ,
וְהִיא אֲסוּרָה בִקְרוֹבָיו.

יג
"קִדַּשְׁתִּיךְ",
וְהִיא אוֹמֶרֶת:
"לֹא קִדַּשְׁתָּ אֶלָּא בִתִּי",
אָסוּר בִּקְרוֹבוֹת גְּדוֹלָה,
וּגְדוֹלָה מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו.
וּמֻתָּר בִּקְרוֹבוֹת קְטַנָּה,
וּקְטַנָּה מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו.

מסכת קידושין פרק ג משנה יא
יד
"קִדַּשְׁתִּי אֶת בִּתֵּךְ",
וְהִיא אוֹמֶרֶת:
"לֹא קִדַּשְׁתָּ אֶלָּא אוֹתִי", <אוֹתוֹ>

אָסוּר בִּקְרוֹבוֹת קְטַנָּה,
וּקְטַנָּה מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו.
וּמֻתָּר בִּקְרוֹבוֹת גְּדוֹלָה,
וּגְדוֹלָה אֲסוּרָה בִקְרוֹבָיו.

מסכת קידושין פרק ג משנה יב
יה
כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ קִדּוּשִׁים וְאֵין עֲבֵרָה,
הַוֶּלֶד הוֹלֵךְ אַחַר הַזָּכָר.
וְאֵיזֶה זֶה?
זוֹ כֹּהֶנֶת, לְוִיָּה, וְיִשְׂרְאֵלִית
שֶׁנִּשְּׂאוּ לַכֹּהֵן, וְלַלֵּוִי, וּלְיִשְׂרָאֵל.
וְכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ קִדּוּשִׁים וְיֵשׁ עֲבֵרָה,
הַוֶּלֶד הוֹלֵךְ אַחַר הַפָּגוּם שֶׁבִּשְׁנֵיהֶם.
וְאֵיזֶה זֶה?
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
וּבַת יִשְׂרָאֵל לַמַּמְזֵר וְלַנָּתִין.

[יו]
וְכָל מִי שֶׁאֵין לָהּ עָלָיו קִדּוּשִׁים,
אֲבָל יֵשׁ לָהּ קִדּוּשִׁים עַל אֲחֵרִים,
הַוֶּלֶד מַמְזֵר.
וְאֵיזֶה זֶה?
זֶה הַבָּא עַל אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה, וּפְסוּלוֹת.
וְכָל מִי שֶׁאֵין לָהּ לֹא עָלָיו וְלֹא עַל אֲחֵרִים קִדּוּשִׁים,
הַוֶּלֶד כָּמוֹהָ.
וְאֵיזֶה זֶה?
זֶה וֶלֶד שִׁפְחָה וְנָכְרִית.

מסכת קידושין פרק ג משנה יג
יז
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
יְכוֹלִים הֵם מַמְזֵרִים לִטַּהֵר.
כֵּיצַד?
מַמְזֵר נוֹשֵׂא שִׁפְחָה, הַוֶּלֶד עֶבֶד.
שִׁחְרְרוֹ, נִמְצָא הַבֵּן בֶּן חוֹרִין.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הֲרֵי זֶה עֶבֶד מַמְזֵר.

פרק ד

מסכת קידושין פרק ד משנה א

א

עֲשָׂרָה יֹחָסִים עָלוּ מִבָּבֶל:
כָּהֲנֵי, לְוִיֵּי, יִשְׂרְאֵלֵי,
חֲלָלֵי, גֵּרֵי, חֲרוּרֵי,
מַמְזֵרֵי וּנְתִינֵי,
שְׁתוּקֵי וַאֲסֻפֵי.
כָּהֲנֵי, לְוִיֵּי וְיִשְׂרְאֵלֵי מֻתָּרִין לָבֹא זֶה בָזֶה.
לְוִיֵּי וְיִשְׂרְאֵלֵי, חֲלָלֵי, גֵּרֵי וַחֲרוּרֵי,
מֻתָּרִין לָבֹא זֶה בָזֶה.
גֵּרֵי וַחֲרוּרֵי, מַמְזֵרֵי וּנְתִינֵי, שְׁתוּקֵי וַאֲסֻפֵי,
מֻתָּרִין לָבֹא זֶה בָזֶה.

מסכת קידושין פרק ד משנה ב

ב

וְאֵלּוּ הֵן הַשְּׁתוּקֵי?
כָּל שֶׁהוּא מַכִּיר אֶת אִמּוֹ,
וְאֵינוֹ מַכִּיר אֶת אָבִיו.
אֲסֻפֵי?
כָּל שֶׁנֶּאֱסַף מִן הַשּׁוּק,
וְאֵינוֹ מַכִּיר לֹא אֶת אָבִיו וְלֹא אֶת אִמּוֹ.
אַבָּא שָׁאוּל הָיָה קוֹרֵא לִשְׁתוּקֵי בְּדוּקֵי.

מסכת קידושין פרק ד משנה ג

ג

כָּל הָאֲסוּרִים מִלָּבֹא בַקָּהָל,
מֻתָּרִין לָבֹא זֶה בָזֶה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
וַדָּאָן בְּוַדָּאָן,
מֻתָּר,
וַדָּאָן בִּסְפֵקָן, וּסְפֵקָן בְּוַדָּאָן, וּסְפֵקָן בִּסְפֵקָן,
אָסוּר.
אֵילּוּ הֵן הַסְּפֵקוֹת?
שְׁתוּקֵי, וַאֲסֻפֵי, וְכוּתִי.

מסכת קידושין פרק ד משנה ד

ד
הַנּוֹשֵׂא אִשָּׁה כֹהֶנֶת,
צָרִיךְ לִבְדֹּק אַחֲרֶיהָ אַרְבַּע אִמָּהוֹת,
שֶׁהֵן שְׁמוֹנֶה, וְאֵלּוּ הֵן:
אִמָּהּ, וְאֵם אִמָּהּ,
וְאֵם אֲבִי אִמָּהּ וְאִמָּהּ,
וְאֵם אָבִיהָ וְאִמָּהּ,
וְאֵם אֲבִי אָבִיהָ וְאִמָּהּ.
לְוִיִּם וְיִשְׂרְאֵלִים,
מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶם עוֹד אַחַת.

מסכת קידושין פרק ד משנה ה

ה
אֵין בּוֹדְקִין לֹא מִן הַמִּזְבֵּחַ וּלְמַעְלָן,
וְלֹא מִן הַדּוּכָן וּלְמַעְלָן,
וְלֹא מִן סֶנְהֶדְרִין וּלְמַעְלָן. <הסנהדרין>
כָּל שֶׁהֻחְזְקוּ אֲבוֹתָיו שׁוֹטְרֵי הָרַבִּים וְגַבָּאֵי צְדָקָה,
מַשִּׂיאִים לִכְהֻנָּה,
אֵינוּ צָרִיךְ לִבְדֹּק אַחֲרֵיהֶם.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף מִי שֶׁהָיָה חָתוּם עֵד בְּאַרְכֵי יְשָׁנָה שֶׁלַּצִּפּוֹרִין.
רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן אַנְטִיגְנַס אוֹמֵר:
אַף מִי שֶׁהָיָה מֻכְתָּב בְּאִסְרַטְיָא שֶׁלַּמֶּלֶךְ.

מסכת קידושין פרק ד משנה ו

ו
בַּת חָלָל זָכָר פְּסוּלָה מִן הַכְּהֻנָּה לְעוֹלָם.
יִשְׂרָאֵל שֶׁנָּשָׂא חֲלָלָה,
בִּתּוֹ כְשֵׁרָה לִכְהֻנָּה.
וְחָלָל שֶׁנָּשָׂא בַת יִשְׂרָאֵל,
בִּתּוֹ פְּסוּלָה מִן הַכְּהֻנָּה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בַּת גֵּר זָכָר, כְּבַת חָלָל זָכָר.

מסכת קידושין פרק ד משנה ז

ז
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
יִשְׂרָאֵל שֶׁנָּשָׂא גִיּוֹרֶת, בִּתּוֹ כְשֵׁרָה לִכְהֻנָּה,
וְגֵר שֶׁנָּשָׂא בַת יִשְׂרָאֵל, בִּתּוֹ כְשֵׁרָה לִכְהֻנָּה.
אֲבָל גֵּר שֶׁנָּשָׂא גִיּוֹרֶת, בִּתּוֹ פְּסוּלָה מִן הַכְּהֻנָּה.
אֶחָד גֵּרִים וְאֶחָד עֲבָדִים מְשֻׁחְרָרִים,

אֲפִלּוּ עַד עֲשָׂרָה דוֹרוֹת,
עַד שֶׁתְּהֵא אִמָּן מִיִּשְׂרָאֵל.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף גֵּר שֶׁנָּשָׂא גִיּוֹרֶת,
בִּתּוֹ כְשֵׁרָה לִכְהֻנָּה.

מסכת קידושין פרק ד משנה ח
ח
הָאוֹמֵר "בְּנִי זֶה מַמְזֵר",
אֵינוּ נֶאֱמָן.
וַאֲפִלּוּ שְׁנֵיהֶם אוֹמְרִים עַל הָעֻבָּר שֶׁבְּמֵעֶיהָ:
"מַמְזֵר הוּא",
אֵינָן נֶאֱמָנִין.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נֶאֱמָנִין.

מסכת קידושין פרק ד משנה ט
ט
מִי שֶׁנָּתַן רְשׁוּת לִשְׁלוּחוֹ לְקַדֵּשׁ אֶת בִּתּוֹ,
וְהָלַךְ הוּא וְקִדְּשָׁהּ,
אִם שֶׁלּוֹ קָדְמוּ, קִדּוּשָׁיו קִדּוּשִׁין,
וְאִם שֶׁלִּשְׁלוּחוֹ קָדְמוּ, קִדּוּשָׁיו קִדּוּשִׁין.
אֵין יָדוּעַ, שְׁנֵיהֶם נוֹתְנִין גֵּט.
אִם רָצוּ, אֶחָד נוֹתֵן גֵּט, וְאֶחָד כּוֹנֵס.

י
וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁנָּתְנָה רְשׁוּת לִשְׁלוּחָהּ לְקַדְּשָׁהּ,
וְהָלְכָה הִיא וְקִדְּשָׁה עַצְמָהּ,
אִם שֶׁלָּהּ קָדְמוּ, קִדּוּשֶׁיהָ קִדּוּשִׁין,
וְאִם שֶׁלִּשְׁלוּחָהּ קָדְמוּ, קִדּוּשָׁיו קִדּוּשִׁין.
אֵין יָדוּעַ, שְׁנֵיהֶן נוֹתְנִין גֵּט.
אִם רָצוּ, אֶחָד נוֹתֵן גֵּט, וְאֶחָד כּוֹנֵס.

מסכת קידושין פרק ד משנה י
יא
מִי שֶׁיָּצָא הוּא וְאִשְׁתּוֹ לִמְדִינַת הַיָּם,
וּבָא הוּא וְאִשְׁתּוֹ וּבָנָיו, וְאָמַר:
"אִשָּׁה שֶׁיָּצַאת עִמִּי לִמְדִינַת הַיָּם,
הֲרֵי הִיא זוֹ, וְאֵלּוּ בָנֶיהָ",
אֵינוּ צָרִיךְ לְהָבִיא רְאָיָה,
לֹא עַל הָאִשָּׁה וְלֹא עַל הַבָּנִים.

"מֵתָה וְאֵלּוּ בָנֶיהָ",
מֵבִיא רְאָיָה עַל הַבָּנִים,
וְאֵינוּ מֵבִיא רְאָיָה עַל הָאִשָּׁה.

מסכת קידושין פרק ד משנה יא
יב
"אִשָּׁה נָשָׂאתִי בִמְדִינַת הַיָּם,
הֲרֵי זוֹ, וְאֵלּוּ בָנֶיהָ",
מֵבִיא רְאָיָה עַל הָאִשָּׁה,
וְאֵינוּ מֵבִיא רְאָיָה עַל הַבָּנִים.
"מֵתָה וְאֵלּוּ בָנֶיהָ", <מִיתָה>
מֵבִיא רְאָיָה עַל הָאִשָּׁה וְעַל הַבָּנִים.

מסכת קידושין פרק ד משנה יב
יג
לֹא יִתְיַחֵד אִישׁ אֶחָד עִם שְׁתֵּי נָשִׁים,
אֲבָל אִשָּׁה אַחַת מִתְיַחֶדֶת עִם שְׁנֵי אֲנָשִׁים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף אִישׁ אֶחָד מִתְיַחֵד עִם שְׁתֵּי נָשִׁים.

יד
בִזְמַן שֶׁאִשְׁתּוֹ עִמּוֹ,
יָשֵׁן עִמָּהֶם בַּפֻּנְדְּקִי,
מִפְּנֵי שֶׁאִשְׁתּוֹ מְשַׁמְּרַתּוּ.
מִתְיַחֵד אָדָם עִם אִמּוֹ וְעִם בִּתּוֹ,
וְיָשֵׁן עִמָּהֶן בְּקֵרוּב בָּשָׂר.
הִגְדִּילוּ, זֶה יָשֵׁן בִּכְסוּתוֹ וְזֶה יָשֵׁן בִּכְסוּתוֹ.

מסכת קידושין פרק ד משנה יג
יה
לֹא יְלַמֵּד רָוָק סוֹפְרִים,
וְלֹא תְלַמֵּד אִשָּׁה סוֹפְרִים.
רַבִּי אֱלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף מִי שֶׁאֵין עִמּוֹ אִשָּׁה,
לֹא יְלַמֵּד סוֹפְרִים.

מסכת קידושין פרק ד משנה יד
יו
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא יִרְעֶה רָוָק בְּהֵמָה,
וְלֹא יִישְׁנוּ שְׁנֵי רְוָקִים בְּטַלֵּית אַחַת; <אחד>

וַחֲכָמִים מַתִּירִין.
כָּל שֶׁעִסְקוֹ עִם הַנָּשִׁים,
לֹא יִתְיַחֵד עִם הַנָּשִׁים.
וְלֹא יְלַמֵּד אָדָם אֶת בְּנוֹ אֻמָּנוּת בֵּין הַנָּשִׁים.

<ליתא בכ"י קאופמן. וראה להלן יט-כ>
(רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לְעוֹלָם יְלַמֵּד אָדָם אֶת בְּנוֹ אֻמָּנוּת נְקִיָּה וְקַלָּה,
וְיִתְפַּלֵּל לְמִי שֶׁהָעֹשֶׁר וְהַנְּכָסִים שֶׁלּוֹ.
שֶׁאֵין אֻמָּנוּת שֶׁאֵין בָּהּ עֲנִיּוּת וַעֲשִׁירוּת,
שֶׁלֹּא עֲנִיּוּת מִן הָאֻמָּנוּת,
וְלֹא עֲשִׁירוּת מִן הָאֻמָּנוּת,
אֶלָּא הַכֹּל לְפִי זְכוּתוֹ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
רָאִיתָ מִיָּמֶיךָ חַיָּה וָעוֹף שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אֻמָּנוּת?
וְהֵן מִתְפַּרְנְסִין שֶׁלֹּא בְצַעַר;
וַהֲלֹא לֹא נִבְרְאוּ אֶלָּא לְשַׁמְּשֵׁנִי,
וַאֲנִי נִבְרֵאתִי לְשַׁמֵּשׁ אֶת קוֹנִי,
אֵינוּ דִין שֶׁאֶתְפַּרְנֵס שֶׁלֹּא בְצַעַר?
אֶלָּא שֶׁהֲרֵעוֹתִי מַעֲשַׂי וְקִפַּחְתִּי אֶת פַּרְנָסָתִי.
אַבָּא גֻרְיָן אִישׁ צַיְדָן אוֹמֵר מִשֵּׁם אַבָּא גֻרְיָא:)

יז
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לֹא יְלַמֵּד אָדָם אֶת בְּנוֹ חַמָּר, גַּמָּל,
סַפָּר, סַפָּן, חֶנְוָנִי וְרוֹעֶה,
מִפְּנֵי שֶׁאֻמָּנוּתָן אֻמָּנוּת לֶסְטִים.

יח
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לְעוֹלָם לֹא יְלַמֵּד אָדָם אֶת בְּנוֹ
אֶלָּא מִכָּל מָקוֹם שֶׁאָדָם מִתְפַּרְנֵס.
אַשְׁרֵי מִי שֶׁלָּמַד אֻמָּנוּת קְטַנָּה,
לִהְיוֹת מִתְפַּרְנֵס מִמֶּנָּה,
וְרוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה מִמֶּנָּה.

<ליתא בכ"י קאופמן>
(רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ:
הַחַמָּרִין רֻבָּן רְשָׁעִים,
וְהַגַּמָּלִין רֻבָּן כְּשֵׁרִים,
הַסַּפָּנִין רֻבָּן חֲסִידִים;

טוֹב שֶׁבָּרוֹפְאִים, לְגֵיהִנָּם,
וְהַכָּשֵׁר שֶׁבַּטַּבָּחִים שֻׁתָּפוֹ שֶׁלַּעֲמָלֵק.)

יט
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם לֹא יְלַמֵּד אָדָן אֶת בְּנוֹ
אֶלָּא אֻמָּנוּת נְקִיָּה וְקַלָּה,
שֶׁאֵין לָךְ אֻמָּנוּת שֶׁאֵין בָּהּ עֲנִיִּים וַעֲשִׁירִים,
אֶלָּא הַכֹּל לְפִי זְכוּתוֹ שֶׁלָּאָדָן.

כ
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
הֲרָאִיתָ מִיָּמֶיךָ אֲרִי סַבָּל,
צְבִי קַיָּץ, שׁוּעָל חַנְוָנִי, זְאֵב גּוֹדֵר גְּדֵרוֹת?
וַהֲרֵי הַדְּבָרִים קַל וָחֹמֶר: <קול>
וּמָה אִם אֵלּוּ שֶׁנִּבְרְאוּ שֶׁלֹּא לְשַׁמֵּשׁ אֶת קוֹנָן,
הֲרֵי הֵן מִתְפַּרְנְסִים שֶׁלֹּא בְּצַעַר,
אֲנִי, שֶׁנִּבְרֵאתִי לְשַׁמֵּשׁ אֶת קוֹנִי,
אֵינוּ דִין שֶׁתְּהֵא פַּרְנָסָתִי שֶׁלֹּא בְּצַעַר?
וּמִי גָרַם לִי לִהְיוֹת מִתְפַּרְנֵס בְּצַעַר?
הֱוֵי אוֹמֵר, חֲטָאַי,
לְפִי שֶׁהֲרַעְתִּי אֶת מַעֲשַׂי וְקִפַּחְתִּי אֶת פַּרְנָסָתִי.

[כא]
אָמַר לָהֶם רְבִּי נְהוֹרַי:
מַנִּיחַ אֲנִי כָל אֻמָּנוּת שֶׁבָּעוֹלָם, <את כל>
וְאֵינִי מְלַמֵּד אֶת בָּנַי אֶלָּא תוֹרָה,
כְּדֵי שֶׁיֹּאכְלוּ שְׂכַר עֲמָלָהּ בָּעוֹלָם הַזֶּה,
וְקֶרֶן קַיֶּמֶת לָהֶם לָעוֹלָם הַבָּא.
שֶׁאֵין לָךְ אֻמָּנוּת שֶׁעוֹמֶדֶת לָאָדָן
אֶלָּא בְנַעְרוּתוֹ בִלְבַד,
אֶלָּא אִם בָּא לִידֵי חֹלִי,
אוֹ לְמִדָּה שֶׁלְּיִסּוּרִין,
אוֹ יִכָּנֵס לִימֵי זִקְנָה,
וְאֵין יָכוֹל לַעֲמֹד בִּמְלַאכְתּוֹ,
נִמְצָא מֵת בְּרָעָב.
אֲבָל הַתּוֹרָה אֵינָה כֵן,
אֶלָּא מְשַׁמֶּרֶת אֶת הָאָדָם מִכָּל רַע בְּנַעְרוּתוֹ, <אדם>
וְנוֹתֶנֶת לוֹ אַחֲרִית וְתִקְוָה בְזִקְנוּתוֹ.
בְּנַעְרוּתוֹ מַה הוּא אוֹמֵר? (יְשַׁעְיָה מ,לא)
"וְקוֹיֵ יי יַחֲלִיפוּ כֹחַ, יַעֲלוּ אֵבֶר כַּנְּשָׁרִים,

יָרוּצוּ וְלֹא יִיגָעוּ, יֵלְכוּ וְלֹא יִיעָפוּ. "
בְּזִקְנוּתוֹ מַה הוּא אוֹמֵר? (תְּהִלִּים צב,טו)
"עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה, דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ."

[כב]
וְכֵן אַתְּ מוֹצֵא בְאָבִינוּ אַבְרָהָם,
שֶׁשִּׁמֵּר אֶת הַתּוֹרָה עַד שֶׁלֹּא בָאת לָעוֹלָם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית כו,ה)
"עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקֹלִי,
וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי".

[כג] <הושלם מכ"י פרמה>
וְכֵן אַתְּ מוֹצֵא [בְאָבִינוּ אַבְרָהָם],
שֶׁבֵּרְכוֹ הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא בְּנַעְרוּתוֹ וּבְזִקְנוּתוֹ.
בְּנַעְרוּתוֹ [מַה הוּא אוֹמֵר? (בְּרֵאשִׁית יב,ב)
"וְאֶעֶשְׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וַאֲבָרֶכְךָ,
וַאֲגַדְּלָה שְׁמֶךָ וֶהְיֵה בְּרָכָה."
בְּזִקְנוּתוֹ] מַה הוּא אוֹמֵר? (בְּרֵאשִׁית כד,א)
"וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים,
וַיי בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בַּכֹּל. "

חסל מסכתא קידושין
חסל סדר נשים

סדר נזקים

מסכת בבא קמא

פרק א

מסכת בבא קמא פרק א משנה א
א
אַרְבָּעָה אֲבוֹת נְזִיקִים:
הַשּׁוֹר וְהַבּוֹר וְהַמַּבְעֶה וְהַהֶבְעֵר.
לֹא הַשּׁוֹר כַּהֲרֵי הַמַּבְעֶה, <כְּהָרֵי>

וְלֹא הַמַּבְעֶה כַּהֲרֵי הַשּׁוֹר, <כְּהָרֵי>
לֹא זֶה וָזֶה, שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן רוּחַ חַיִּים,
כַּהֲרֵי הָאֵשׁ שֶׁאֵין בָּהּ רוּחַ חַיִּים. <והרי>
לֹא זֶה וָזֶה, שֶׁדַּרְכָּן לֵילֵךְ וּלְהַזִּיק,
כַּהֲרֵי הַבּוֹר, שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לֵילֵךְ וּלְהַזִּיק. <והרי>
הַצַּד הַשָּׁוֶה שֶׁבָּהֶן,
שֶׁדַּרְכָּן לְהַזִּיק וּשְׁמִירָתָן עָלֶיךָ,
וּכְשֶׁהִזִּיק, חָב הַמַּזִּיק,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי נֶזֶק בְּמֵיטַב הָאָרֶץ.

מסכת בבא קמא פרק א משנה ב

ב

כָּל שֶׁחַבְתִּי בִשְׁמִירָתוֹ,
הִכְשַׁרְתִּי אֶת נִזְקוֹ.
הִכְשַׁרְתִּי בְמִקְצָת נִזְקוֹ,
חַבְתִּי בְתַשְׁלוּמֵי נִזְקוֹ כְּהֶכְשֵׁר כָּל נִזְקוֹ.
נְכָסִים שֶׁאֵין בָּהֶן מְעִילָה,
וּנְכָסִים שֶׁהֵן שֶׁלִּבְנֵי בְרִית,
וּנְכָסִים מְיֻחָדִים,
חוּץ מֵרְשׁוּת הַמְּיֻחֶדֶת לַמַּזִּיק,
וּרְשׁוּת הַנִּזָּק וְהַמַּזִּיק,
וּכְשֶׁהִזִּיק, חָב הַמַּזִּיק,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי נֶזֶק בְּמֵיטַב הָאָרֶץ.

מסכת בבא קמא פרק א משנה ג

ג

שׁוּם כֶּסֶף,
בְּשׁוֹוֶה כֶסֶף,
בִּפְנֵי בֵית דִּין,
וְעַל פִּי עֵדִים בְּנֵי חֹרִים בְּנֵי בְרִית;
וְהַנָּשִׁים בִּכְלַל הַנֶּזֶק.
וְהַנִּזָּק וְהַמַּזִּיק בְּתַשְׁלוּמִים. <והמזק בת שילומים>

מסכת בבא קמא פרק א משנה ד

ד

חֲמִשָּׁה תַמִּים וַחֲמִשָּׁה מוּעָדִים:
הַבְּהֵמָה אֵינָה מוּעֶדֶת לֹא לִגַּח וְלֹא לִגּוֹף
וְלֹא לִשּׁוֹךְ וְלֹא לִרְבֹּץ וְלֹא לִבְעֹט.
הַשֵּׁן מוּעֶדֶת לֹאכַל אֶת הָרָאוּי לָהּ.
וְהָרֶגֶל מוּעֶדֶת לְשַׁבֵּר כְּדֶרֶךְ הִלּוּכָהּ. <לשבור>
וְשׁוֹר הַמּוּעָד.

וְשׁוֹר הַמַּזִּיק בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק.
וְהָאָדָם.

ה
הַזְּאֵב וְהָאֲרִי וְהַדֹּב
וְהַנָּמֵר וְהַפַּרְדְּלֵס וְהַנָּחָשׁ, <párdalis: חיה בעלת חברבורות>
הֲרֵי אֵלּוּ מוּעָדִין.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
בִּזְמַן שֶׁהֵן תַּרְבּוּת, אֵינָן מוּעָדִים.
וְהַנָּחָשׁ מוּעָד לְעוֹלָם.
מַה בֵּין תָּם לַמּוּעָד?
אֶלָּא שֶׁהַתָּם מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק וּמִגּוּפוֹ,
וְהַמּוּעָד מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם מִן הָעֲלִיָּה.

פרק ב

מסכת בבא קמא פרק ב משנה א
א
כֵּיצַד הָרֶגֶל מוּעֶדֶת לְשַׁבֵּר כְּדֶרֶךְ הִלּוּכָהּ?
וְהַבְּהֵמָה מוּעֶדֶת לְהַלֵּךְ כְּדַרְכָּהּ וּלְשַׁבֵּר.
הָיְתָה מְבַעֶטֶת,
אוֹ שֶׁהָיוּ צְרוֹרוֹת מְנַתְּזִים מִתַּחַת רַגְלֶיהָ,
וְשִׁבְּרָה אֶת הַכֵּלִים,
מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק.
דָּרְסָה עַל הַכְּלִי וְשִׁבְּרַתּוּ,
וְנָפַל עַל כְּלִי אַחֵר וּשְׁבָרוֹ,
עַל הָרִאשׁוֹן מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם,
וְעַל הָאַחֲרוֹן מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק.

ב
הַתַּרְנָגְלִים מוּעָדִים לְהַלֵּךְ כְּדַרְכָּן וּלְשַׁבֵּר.
הָיָה דְלִיל קָשׁוּר בְּרַגְלוֹ,
אוֹ שֶׁהָיָה מְהַדֵּס, וְשִׁבֵּר אֶת הַכֵּלִים,
מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק.

מסכת בבא קמא פרק ב משנה ב
ג
כֵּיצַד הַשֵּׁן מוּעֶדֶת לֶאֱכֹל אֶת הָרָאוּי לָהּ?
וְהַבְּהֵמָה מוּעֶדֶת לֶאֱכֹל פֵּרוֹת וִירָקוֹת.

אָכְלָה כְסוּת אוֹ כֵלִים,
מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק,
אֲבָל בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, פָּטוּר.
וְאִם נֶהֱנֵית, מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁנֶּהֱנֵית.

ד
כֵּיצַד מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁנֶּהֱנֵית?
אָכְלָה מִתּוֹךְ הָרְחָבָה, מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁנֶּהֱנֵית;
מִצִּדְדֵי הָרְחָבָה, מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁהִזִּיקָה.
מִפֶּתַח הֶחָנוּת, מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁנֶּהֱנֵית;
מִתּוֹךְ הֶחָנוּת, מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁהִזִּיקָה.

מסכת בבא קמא פרק ב משנה ג
ה
הַכֶּלֶב וְהַגְּדִי
שֶׁקָּפְצוּ מֵעַל הַגַּג וְשִׁבְּרוּ אֶת הַכֵּלִים,
מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מוּעָדִים.
כֶּלֶב שֶׁנָּטַל אֶת הַחֲרָרָה וְהָלַךְ לוֹ לַגָּדִישׁ,
אָכַל אֶת הַחֲרָרָה וְהִדְלִיק אֶת הַגָּדִישׁ,
עַל הַחֲרָרָה מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם,
וְעַל הַגָּדִישׁ מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק.

מסכת בבא קמא פרק ב משנה ד
ו
אֵי זֶה הוּא תָּם, וְאֵי זֶה הוּא מוּעָד?
מוּעָד, שֶׁהֵעִידוּ בוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים,
וְתָם, שֶׁיַּחֲזֹר בּוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
מוּעָד, שֶׁהֵעִידוּ בוֹ שְׁלֹשָׁה פְעָמִים,
וְתָם, כָּל שֶׁיְּהוּ הַתִּינוֹקוֹת מְמַשְׁמְשִׁים בּוֹ.

מסכת בבא קמא פרק ב משנה ה
ז
וְשׁוֹר הַמַּזִּיק בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק, כֵּיצַד?
נָגַח, נָגַף, נָשַׁךְ, רָבַץ, בָּעַט בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק;
בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק,
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:

נֶזֶק שָׁלֵם,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
חֲצִי נֶזֶק.

ח
אָמַר לָהֶם רַבִּי טַרְפוֹן:
מָה,
אִם בִּמְקוֹם שֶׁהֵקֵל עַל הַשֵּׁן וְעַל הָרֶגֶל בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
שֶׁהוּא פָּטוּר,
הֶחְמִיר עֲלֵיהֶם בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק לְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם,
מָקוֹם שֶׁהֶחְמִיר עַל הַקֶּרֶן בִּרְשׁוּת הָרַבִּים
לְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק,
אֵינוּ דִין שֶׁנַּחְמִיר עָלֶיהָ בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק
לְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם?
אָמְרוּ לוֹ:
דַּיּוֹ לַבָּא מִן הַדִּין לִהְיוֹת כַּנִּדּוֹן:
מַה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, חֲצִי נֶזֶק,
וְאַף בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק, חֲצִי נֶזֶק.

ט
אָמַר לָהֶם:
אֲנִי לֹא אָדִין קֶרֶן מִקֶּרֶן,
וַאֲנִי אָדִין קֶרֶן מֵרֶגֶל:
מָה, אִם בִּמְקוֹם שֶׁהֵקֵל עַל הַשֵּׁן וְעַל הָרֶגֶל
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
הֶחְמִיר בַּקֶּרֶן,
מְקוֹם שֶׁהֶחְמִיר עֲלֵיהֶם בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק,
אֵינוּ דִין שֶׁנַּחְמִיר בַּקֶּרֶן?
אָמְרוּ לוֹ:
דַּיּוֹ לַבָּא מִן הַדִּין שֶׁיְּהֵא כַנִּדּוֹן:
מַה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, חֲצִי נֶזֶק,
אַף בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק, חֲצִי נֶזֶק.

מסכת בבא קמא פרק ב משנה ו
י
אָדָם מוּעָד לְעוֹלָם,
בֵּין שׁוֹגֵג, בֵּין מֵזִיד,
בֵּין עֵר, בֵּין יָשֵׁן.
סִמֵּא אֶת עֵין חֲבֵרוֹ,
וְשִׁבֵּר אֶת הַכֵּלִים,
מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם.

פרק ג

מסכת בבא קמא פרק ג משנה א

א

הַמַּנִּיחַ אֶת הַכַּד בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וּבָא אַחֵר וְנִתְקַל בָּהּ וְשִׁבְּרָהּ,
פָּטוּר.
וְאִם הֻזַּק בָּהּ,
בַּעַל הֶחָבִית חַיָּב בְּנִזְקוֹ.

ב

נִשְׁבְּרָה כַדּוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְהֻחְלַק בָּהּ אַחֵר בַּמַּיִם,
אוֹ שֶׁלָּקָה בַחֲרָסֶיהָ,
חַיָּב.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּמִתְכַּוֵּן חַיָּב,
וּבְשֶׁאֵינוֹ מִתְכַּוֵּן, פָּטוּר.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה ב

ג

הַשּׁוֹפֵךְ מַיִם בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְהֻזַּק בָּהֶן אַחֵר,
חַיָּב בְּנִזְקוֹ.
הַמַּצְנִיעַ אֶת הַקּוֹץ וְאֶת הַזְּכוֹכִית,
וְהַגּוֹדֵר אֶת גְּדֵרוֹ בְקוֹצִים,
וְגָדֵר שֶׁנָּפַל לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְהֻזַּק בָּהֶן אַחֵר,
חַיָּב בְּנִזְקוֹ.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה ג

ד

הַמּוֹצִיא אֶת תִּבְנוֹ וְאֶת קַשּׁוֹ וְאֶת גְּפָתוֹ
לִרְשׁוּת הָרַבִּים לְזְבָלִים,
וְהֻזַּק בָּהֶן אַחֵר,
חַיָּב בְּנִזְקוֹ.
וְכָל הַקּוֹדֵם בָּהֶן זָכָה.
(רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:

כָּל הַמְקַלְקְלִין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְהִזִּיקוּ,
חַיָּבִין לְשַׁלֵּם;
וְכָל הַקּוֹדֵם בָּהֶן זָכָה.)
הַהוֹפֵךְ אֶת הַגָּלָל בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, <לִרְשׁוּת>
וְהֻזַּק בָּהֶן אַחֵר,
חַיָּב בְּנִזְקוֹ.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה ד
ה
שְׁנֵי קַדָּרִים שֶׁהָיוּ מְהַלְּכִין זֶה אַחַר זֶה,
נִתְקַל הָרִאשׁוֹן וְנָפַל,
נִתְקַל הַשֵּׁנִי בָּרִאשׁוֹן,
הָרִאשׁוֹן חַיָּב בְּנִזְקוֹ שֶׁלַּשֵּׁנִי.
(מסכת בבא קמא פרק ג משנה ה)
זֶה בָא בַחֲבִיתוֹ, וְזֶה בָא בְקוֹרָתוֹ,
נִשְׁבְּרָה כַדּוֹ שֶׁלָּזֶה בְקוֹרָתוֹ שֶׁלָּזֶה,
פָּטוּר,
שֶׁלָּזֶה רְשׁוּת לְהַלֵּךְ וְלָזֶה רְשׁוּת לְהַלֵּךְ.

ו
הָיָה בַעַל הַקּוֹרָה רִאשׁוֹן,
וּבַעַל הֶחָבִית אַחֲרוֹן,
נִשְׁבְּרָה חָבִית בַּקּוֹרָה,
פָּטוּר.
וְאִם עָמַד בַּעַל הַקּוֹרָה,
חַיָּב.
וְאִם אָמַר לוֹ לְבַעַל הֶחָבִית "עֲמֹד!"
פָּטוּר.

[ז]
הָיָה בַעַל הֶחָבִית רִאשׁוֹן,
וּבַעַל הַקּוֹרָה אַחֲרוֹן,
נִשְׁבְּרָה חָבִית בַּקּוֹרָה,
חַיָּב.
וְאִם עָמַד בַּעַל הֶחָבִית,
פָּטוּר.
וְאִם אָמַר לוֹ לְבַעַל הַקּוֹרָה "עֲמֹד!"
חַיָּב.
וְכֵן זֶה בָא בְנֵרוֹ, וְזֶה בָא בְפִשְׁתָּנוֹ.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה ו

ח

שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ מְהַלְּכִין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
אֶחָד רָץ וְאֶחָד מְהַלֵּךְ,
אוֹ שֶׁהָיוּ שְׁנֵיהֶם רָצִים,
וְהִזִּיקוּ זֶה אֶת זֶה,
שְׁנֵיהֶם פְּטוּרִים.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה ז

ט

הַמְבַקֵּעַ בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְהִזִּיק בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וְהִזִּיק בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְהִזִּיק בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד אַחֵר,
חַיָּב.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה ח

י

שְׁנֵי שְׁוָרִים תַּמִּים שֶׁחָבְלוּ זֶה בָּזֶה,
מְשַׁלְּמִים בַּמּוֹתָר חֲצִי נֶזֶק.
שְׁנֵיהֶם מוּעָדִים,
מְשַׁלְּמִים בַּמּוֹתָר נֶזֶק שָׁלֵם.
אֶחָד תָּם וְאֶחָד מוּעָד,
מוּעָד בַּתָּם מְשַׁלֵּם בַּמּוֹתָר נֶזֶק שָׁלֵם,
וְתָם בַּמּוּעָד מְשַׁלֵּם בַּמּוֹתָר חֲצִי נֶזֶק.

יא

וְכֵן שְׁנֵי אֲנָשִׁים שֶׁחָבְלוּ זֶה בָּזֶה,
מְשַׁלְּמִים בַּמּוֹתָר נֶזֶק שָׁלֵם.
אָדָם בַּמּוּעָד וּמוּעָד בָּאָדָם,
מְשַׁלֵּם בַּמּוֹתָר נֶזֶק שָׁלֵם.
אָדָם בַּתָּם וְתָם בָּאָדָם,
אָדָם בַּתָּם מְשַׁלֵּם בַּמּוֹתָר נֶזֶק שָׁלֵם,
וְתָם בָּאָדָם מְשַׁלֵּם בַּמּוֹתָר חֲצִי נֶזֶק.
וּרְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אַף תָּם שֶׁחָבַל בָּאָדָם
מְשַׁלֵּם בַּמּוֹתָר נֶזֶק שָׁלֵם.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה ט

יב

שׁוֹר שׁוֹוֶה מָנֶה שֶׁנָּגַח לְשׁוֹר שׁוֹוֶה מָאתַיִם,
וְאֵין הַנְּבֵלָה יָפָה כְלוּם,
נוֹטֵל אֶת הַשּׁוֹר.

שׁוֹר שׁוֹוֶה מָאתַיִם שֶׁנָּגַח לְשׁוֹר שׁוֹוֶה מָאתַיִם,
וְאֵין הַנְּבֵלָה יָפָה כְלוּם,
אָמַר רְבִּי מֵאִיר:
עַל זֶה נֶאֱמַר: (שְׁמוֹת כא,לה)
"וּמָכְרוּ אֶת הַשּׁוֹר הַחַי וְחָצוּ אֶת כַּסְפּוֹ".
אָמַר לוֹ רְבִּי יְהוּדָה:
וְכֵן הֲלָכָה.
קִיַּמְתָּ "וּמָכְרוּ אֶת הַשּׁוֹר הַחַי וְחָצוּ אֶת כַּסְפּוֹ",
וְלֹא קִיַּמְתָּ "וְגַם אֶת הַמֵּת יֶחֱצוּן".
וְאֵי זֶה זֶה?
זֶה שׁוֹר שׁוֹוֶה מָאתַיִם שֶׁנָּגַח לְשׁוֹר שׁוֹוֶה מָאתַיִם,
וְהַנְּבֵלָה יָפָה חֲמִשִּׁים זוּז,
זֶה נוֹטֵל חֲצִי הַחַי וַחֲצִי הַמֵּת,
וְזֶה נוֹטֵל חֲצִי הַחַי וַחֲצִי הַמֵּת.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה י

יג

יֵשׁ חַיָּב עַל מַעֲשֵׂה שׁוֹרוֹ וּפָטוּר עַל מַעֲשֵׂה עַצְמוֹ,
חַיָּב עַל מַעֲשֵׂה עַצְמוֹ וּפָטוּר עַל מַעֲשֵׂה שׁוֹרוֹ.
שׁוֹרוֹ שֶׁבִּיֵּשׁ, פָּטוּר,
וְהוּא שֶׁבִּיֵּשׁ, חַיָּב.
שׁוֹרוֹ שֶׁסִּמָּא אֶת עֵין עַבְדּוֹ, וְהִפִּיל אֶת שִׁנּוֹ, פָּטוּר,
וְהוּא שֶׁסִּמָּא אֶת עֵין עַבְדּוֹ, וְהִפִּיל אֶת שִׁנּוֹ, חַיָּב.
שׁוֹרוֹ שֶׁחָבַל בְּאָבִיו וּבְאִמּוֹ, חַיָּב,
וְהוּא שֶׁחָבַל בְּאָבִיו וּבְאִמּוֹ, פָּטוּר.
שׁוֹרוֹ שֶׁהִדְלִיק אֶת הַגָּדִישׁ בַּשַּׁבָּת, חַיָּב,
וְהוּא שֶׁהִדְלִיק אֶת הַגָּדִישׁ בַּשַּׁבָּת, פָּטוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִדּוֹן בְּנַפְשׁוֹ.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה יא

יד

שׁוֹר שֶׁהָיָה רוֹדֵף אַחַר שׁוֹר אַחֵר, וְהֻזַּק.
זֶה אוֹמֵר "שׁוֹרְךָ הִזִּיק",
וְהַלָּה אוֹמֵר "לֹא כִי, אֶלָּא בַסֶּלַע לָקָה",
הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ, עָלָיו הָרְאָיָה.

יה

הָיוּ שְׁנַיִם רוֹדְפִים אַחַר אֶחָד.
זֶה אוֹמֵר "שׁוֹרְךָ הִזִּיק",
וְזֶה אוֹמֵר "שׁוֹרְךָ הִזִּיק",
שְׁנֵיהֶם פְּטוּרִים.

אִם הָיוּ שְׁנֵיהֶם שֶׁלְּאִישׁ אֶחָד,
שְׁנֵיהֶם חַיָּבִים.

יו
הָיָה אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטוֹן,
הַנִּזָּק אוֹמֵר "הַגָּדוֹל הִזִּיק",
וְהַמַּזִּיק אוֹמֵר "לֹא כִי, אֶלָּא הַקָּטוֹן הִזִּיק";
אֶחָד תָּם וְאֶחָד מוּעָד,
הַנִּזָּק אוֹמֵר "הַמּוּעָד הִזִּיק",
וְהַמַּזִּיק אוֹמֵר "לֹא כִי, אֶלָּא תָּם הִזִּיק",
הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ, עָלָיו הָרְאָיָה.

יז
הָיוּ נִזּוֹקִים שְׁנַיִם, אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטוֹן,
וְהַמַּזִּיקִים שְׁנַיִם, אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטוֹן,
הַנִּזָּק אוֹמֵר:
"הַגָּדוֹל הִזִּיק אֶת הַגָּדוֹל, וְקָטָן אֶת הַקָּטָן",
וְהַמַּזִּיק אוֹמֵר:
"לֹא כִי, אֶלָּא קָטָן אֶת הַגָּדוֹל, וְגָדוֹל אֶת הַקָּטָן";
אֶחָד תָּם וְאֶחָד מוּעָד,
הַנִּזָּק אוֹמֵר:
"מוּעָד הִזִּיק אֶת הַגָּדוֹל, וְתָם אֶת הַקָּטָן",
וְהַמַּזִּיק אוֹמֵר:
"לֹא כִי, אֶלָּא תָּם אֶת הַגָּדוֹל, וּמוּעָד אֶת הַקָּטָן",
הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ, עָלָיו הָרְאָיָה.

פרק ד

מסכת בבא קמא פרק ד משנה א

א
שׁוֹר שֶׁנָּגַח לְאַרְבָּעָה חֲמִשָּׁה שְׁוָרִים זֶה אַחַר זֶה,
יְשַׁלֵּם לָאַחֲרוֹן שֶׁבָּהֶם.
אִם יֵשׁ בּוֹ מוֹתָר, יַחְזִיר שֶׁלְּשֶׁלְּפָנָיו,
וְאִם יֵשׁ בּוֹ מוֹתָר יַחְזִיר לְשֶׁלְּפָנָיו,
וְהָאַחֲרוֹן אַחֲרוֹן נִשְׂכָּר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שׁוֹר שָׁוֶה מָאתַיִם שֶׁנָּגַח לְשׁוֹר שָׁוֶה מָאתַיִם,
וְאֵין הַנְּבֵלָה יָפָה כְּלוּם,

זֶה נוֹטֵל מָנֶה וְזֶה נוֹטֵל מָנֶה.
חָזַר וְנָגַח לְשׁוֹר אַחֵר שׁוֹוֶה מָאתַיִם,
הָאַחֲרוֹן נוֹטֵל מָנֶה,
וְשֶׁלְּפָנָיו זֶה נוֹטֵל חֲמִשִּׁים זוּז,
וְזֶה נוֹטֵל חֲמִשִּׁים זוּז.
חָזַר וְנָגַח לְשׁוֹר אַחֵר שׁוֹוֶה מָאתַיִם,
הָאַחֲרוֹן נוֹטֵל מָנֶה,
וְשֶׁלְּפָנָיו חֲמִשִּׁים זוּז,
וּשְׁנַיִם הָרִאשׁוֹנִים דִּינְרֵי זָהָב.

מסכת בבא קמא פרק ד משנה ב
ב
שׁוֹר שֶׁהוּא מוּעָד לְמִינוֹ וְאֵינוֹ מוּעָד לְשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ,
מוּעָד לָאָדָם וְאֵינוֹ מוּעָד לַבְּהֵמָה,
מוּעָד לִקְטַנִּים וְאֵינוֹ מוּעָד לִגְדוֹלִים,
לְמִין שֶׁהוּא מוּעָד לוֹ, מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם,
וּלְמִין שֶׁאֵינוֹ מוּעָד לוֹ, מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק.
אָמְרוּ לִפְנֵי רַבִּי יְהוּדָה:
וַהֲרֵי שֶׁהָיָה מוּעָד בַּשַּׁבָּתוֹת וְאֵינוֹ מוּעָד בִּימוֹת הַחֹל?
אָמַר לָהֶם:
בַּשַּׁבָּתוֹת, מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם,
וּבִימוֹת הַחֹל, מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק.
מֵאֵמָתַי הוּא תָּם?
מִשֶּׁיַּחְזֹר בּוֹ שְׁלֹשֶׁת יְמֵי שַׁבָּתוֹת.

מסכת בבא קמא פרק ד משנה ג
ג
שׁוֹר שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל שֶׁנָּגַח שׁוֹר שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ,
וְשֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ שֶׁנָּגַח לְשׁוֹר שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל,
פָּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כא,לה)
"שׁוֹר רֵעֵהוּ", וְלֹא שׁוֹר הֶקְדֵּשׁ.

ד
שׁוֹר שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל שֶׁנָּגַח [לְשׁוֹר] שֶׁלַּנָּכְרִי,
פָּטוּר,
וְשֶׁלַּנָּכְרִי שֶׁנָּגַח לְשׁוֹר שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל,
בֵּין תָּם, בֵּין מוּעָד,
מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם.

מסכת בבא קמא פרק ד משנה ד
ה

שׁוֹר שֶׁלַּפִּקֵּחַ שֶׁנָּגַח לְשׁוֹר חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
חַיָּב.
וְשׁוֹר חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן שֶׁנָּגַח לְשׁוֹר שֶׁלַּפִּקֵּחַ,
פָּטוּר.
שׁוֹר חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן שֶׁנָּגְחוּ,
מַעֲמִידִים לָהֶם אַפִּיטְרוֹפִּיס,
וּמְעִידִין לָהֶן בִּפְנֵי אַפִּיטְרוֹפִּיס.
נִתְפַּקַּח הַחֵרֵשׁ, שָׁפָה הַשּׁוֹטֶה, הִגְדִּיל הַקָּטָן, <שפא>
חָזַר לְתַמּוּתוֹ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הֲרֵי הוּא כְחֶזְקָתוֹ.
שׁוֹר הָאַסְטְדִין אֵינוּ חַיָּב מִיתָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כא,כח)
"כִּי יִגַּח", לֹא שֶׁיַּגִּיחוּהוּ.

מסכת בבא קמא פרק ד משנה ה
ו
שׁוֹר שֶׁנָּגַח אֶת הָאָדָם וּמֵת,
מוּעָד מְשַׁלֵּם אֶת הַכֹּפֶר,
וְתָם פָּטוּר מִן הַכֹּפֶר;
וְזֶה וָזֶה חַיָּבִים מִיתָה.
וְכֵן בְּבֵן אוֹ בְבַת.
נָגַח עֶבֶד אוֹ אָמָה,
נוֹתֵן שְׁלֹשִׁים סֶלַע,
בֵּין שֶׁהוּא יָפֶה בְ מֵאָה מָנֶה,
וּבֵין שֶׁאֵינוּ יָפֶה אֶלָּא דִינָר זָהָב.

מסכת בבא קמא פרק ד משנה ו
ז
שׁוֹר שֶׁהָיָה מִתְחַכֵּךְ בְּכֹתֶל, <מתחתך>
וְנָפַל עַל הָאָדָם;
נִתְכַּוֵּן לַהֲרוֹג אֶת הַבְּהֵמָה, וְהָרַג אֶת הָאָדָם;
לַנָּכְרִי, וְהָרַג אֶת בֶּן יִשְׂרָאֵל;
לִנְפָלִים, וְהָרַג בֶּן קַיָּמָה,
פָּטוּר.

מסכת בבא קמא פרק ד משנה ז
ח
שׁוֹר הָאִשָּׁה,
שׁוֹר הַיְתוֹמִים,
שׁוֹר הָאַפִּיטְרוֹפִּיס,

שׁוֹר הַמְדַבָּר,
שׁוֹר הַהֶקְדֵּשׁ,
שׁוֹר הַגֵּר שֶׁמֵּת וְאֵין לוֹ יוֹרְשִׁים,
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִים מִיתָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
שׁוֹר הַמְדַבָּר,
שׁוֹר הַהֶקְדֵּשׁ,
שׁוֹר גֵּר שֶׁמֵּת וְאֵין לוֹ יוֹרְשִׁים,
פְּטוּרִין מִן הַמִּיתָה,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהֶם בְּעָלִים.

מסכת בבא קמא פרק ד משנה ח

ט

שׁוֹר שֶׁהוּא יוֹצֵא לְהִסָּקֵל, וְהִקְדִּישׁוֹ בְעָלָיו,
אֵינוּ מְקֻדָּשׁ.
וְאִם שְׁחָטוֹ בְשָׂרוֹ אָסוּר.
אִם עַד שֶׁלֹּא נִגְמַר דִּינוֹ הִקְדִּישׁוֹ בְעָלָיו,
מְקֻדָּשׁ.
וְאִם שְׁחָטוֹ בְשָׂרוֹ מֻתָּר.

מסכת בבא קמא פרק ד משנה ט

י

מְסָרוֹ לְשׁוֹמֵר חִנָּם וְלַשּׁוֹאֵל,
לַנּוֹשֵׂא שָׂכָר וְלַשּׂוֹכֵר,
נִכְנְסוּ תַחַת הַבְּעָלִים.
וְיָצָא וְהִזִּיק,
מוּעָד מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם,
וְתָם מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק.
קְשָׁרוֹ בְעָלָיו בְּמוֹסֵרָה,
וְנָעַל בְּפָנָיו כָּרָאוּי,
וְיָצָא וְהִזִּיק,
חַיָּב.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
תָּם חַיָּב וּמוּעָד פָּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות כא,לו)
"וְלֹא יִשְׁמְרֶנּוּ בְּעָלָיו", שָׁמוּר הוּא זֶה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֵין לוֹ שְׁמִירָה אֶלָּא סַכִּין.

פרק ה

מסכת בבא קמא פרק ה משנה א

א

שׁוֹר שֶׁנָּגַח אֶת הַפָּרָה וְנִמְצָא וַלְדָּהּ בְּצִדָּהּ,
אֵין יָדוּעַ אִם עַד שֶׁלֹּא נְגָחָהּ יָלָדָה,
וְאִם מִשֶּׁנְּגָחָהּ יָלָדָה,
מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק וּרְבִיעַ לַוֶּלֶד.

ב

וְכֵן פָּרָה שֶׁנְּגְחָה אֶת הַשּׁוֹר, <מנוקד שֶׁנָּגַחה>
וְנִמְצָא עוּבָרָהּ בְּצִדָּהּ,
אֵין יָדוּעַ אִם עַד שֶׁלֹּא נָגְחָה יָלָדָה,
וְאִם מִשֶּׁנָּגְחָה יָלָדָה,
מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק מִן הַפָּרָה וּרְבִיעַ מִן הַוֶּלֶד.

מסכת בבא קמא פרק ה משנה ב

ג

הַקַּדָּר שֶׁהִכְנִיס קְדֵרוֹתָיו לַחֲצַר בַּעַל הַבַּיִת שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת,
שִׁבְּרַתָּן בְּהֶמְתּוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
פָּטוּר.
וְאִם הֻזְּקָה בָהֶן,
בַּעַל הַקְּדֵרוֹת חַיָּב.
וְאִם הִכְנִיס בִּרְשׁוּת,
בַּעַל הֶחָצֵר חַיָּב.

ד

הִכְנִיס פֵּרוֹתָיו לַחֲצַר בַּעַל הַבַּיִת שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת,
אֲכָלַתָּן בְּהֶמְתּוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
פָּטוּר.
וְאִם הֻזְּקָה בָהֶן,
בַּעַל הַפֵּרוֹת חַיָּב.
וְאִם הִכְנִיס בִּרְשׁוּת,
בַּעַל הֶחָצֵר חַיָּב.

מסכת בבא קמא פרק ה משנה ג

ה

הִכְנִיס שׁוֹרוֹ לַחֲצַר בַּעַל הַבַּיִת שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת,
נְגָחוֹ שׁוֹרוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
אוֹ שֶׁנְּשָׁכוֹ כַלְבּוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
פָּטוּר.
נָגַח הוּא לְשׁוֹרוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,

חַיָּב.
נָפַל לַבּוֹר וְהִבְאִישׁ מֵימָיו,
חַיָּב.
הָיָה אָבִיו אוֹ בְנוֹ לְתוֹכוֹ,
מְשַׁלֵּם אֶת הַכֹּפֶר.
וְאִם הִכְנִיס בִּרְשׁוּת,
בַּעַל הֶחָצֵר חַיָּב.
רַבִּי אוֹמֵר בְּכֻלָּם:
עַד שֶׁיְּקַבֵּל עָלָיו בַּעַל הַבַּיִת לִשְׁמוֹר.

מסכת בבא קמא פרק ה משנה ד
ו
שׁוֹר שֶׁהָיָה מִתְכַּוֵּן לַחֲבֵרוֹ,
וְהִכָּה אֶת הָאִשָּׁה וְיָצְאוּ יְלָדֶיהָ,
פָּטוּר מִדְּמֵי וְלָדוֹת.
אָדָם שֶׁהָיָה מִתְכַּוֵּן לַחֲבֵרוֹ,
וְהִכָּה אֶת הָאִשָּׁה וְיָצְאוּ יְלָדֶיהָ,
מְשַׁלֵּם דְּמֵי וְלָדוֹת.
כֵּיצַד מְשַׁלֵּם דְּמֵי וְלָדוֹת?
שָׁמִין אֶת הָאִשָּׁה,
כַּמָּה הָיְתָה יָפָה עַד שֶׁלֹּא יָלָדָה,
וְכַמָּה הִיא יָפָה מִשֶּׁיָּלָדָה.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
אִם כֵּן, מִשֶּׁהָאִשָּׁה יוֹלֶדֶת, הִיא מַשְׁבַּחַת!
אֶלָּא שָׁמִין אֶת הַוְּלָדוֹת כַּמָּה הֵן יָפִים,
וְנוֹתְנִין לַבַּעַל;
וְאִם אֵין לָהּ בַּעַל, נוֹתְנִין לְיוֹרְשָׁיו.
הָיְתָה שִׁפְחָה וְנִשְׁתַּחְרְרָה, אוֹ גִיּוֹרֶת,
פָּטוּר.

מסכת בבא קמא פרק ה משנה ה
ז
(הַחוֹפֵר בּוֹר בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וּפִתְחוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
אוֹ בִרְשׁוּת הָרַבִּים וּפִתְחוֹ לִרְשׁוּת הַיָּחִיד,
בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וּפִתְחוֹ לִרְשׁוּת הַיָּחִיד אַחֵר,
חַיָּב.) <לא נמצא בכ"י קאופמן. ראה להלן ח>
הַחוֹפֵר בּוֹר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְנָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר וּמֵת,
חַיָּב.
אֶחָד הַחוֹפֵר בּוֹר וְשִׁיחַ וּמְעָרָה, חֲרִיצִים וּנְעִיצִים.
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר (שְׁמוֹת כא,לג) "בּוֹר"?

אֶלָּא, מַה הַבּוֹר,
שֶׁהוּא כְדֵי לְהָמִית עַד עֲשָׂרָה טְפָחִים,
אַף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא כְדֵי לְהָמִית עַד עֲשָׂרָה טְפָחִים.
הָיוּ פְּחוּתִים מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים,
וְנָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר וּמֵת,
פָּטוּר.
וְאִם הֻזַּק בּוֹ, חַיָּב.

ח
הַחוֹפֵר בּוֹר בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וּפְתָחוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וּפְתָחוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים אַחֵר,
חַיָּב.

מסכת בבא קמא פרק ה משנה ו
ט
בּוֹר שֶׁלִּשְׁנֵי שׁוּתָפִין,
עָבַר עָלָיו הָרִאשׁוֹן וְלֹא כִסָּהוּ,
הַשֵּׁנִי וְלֹא כִסָּהוּ,
הַשֵּׁנִי חַיָּב.
כִּסָּהוּ הָרִאשׁוֹן,
וּבָא הַשֵּׁנִי וּמְצָאוֹ מְגֻלֶּה וְלֹא כִסָּהוּ,
הַשֵּׁנִי חַיָּב.
כִּסָּהוּ כָרָאוּי,
וְנָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר וּמֵת,
פָּטוּר.
לֹא כִסָּהוּ כָרָאוּי,
וְנָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר וּמֵת,
חַיָּב.
נָפַל לְפָנָיו מִקּוֹל הַכְּרִיָּה,
חַיָּב;
לְאַחֲרָיו מִקּוֹל הַכְּרִיָּה,
פָּטוּר.
נָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר וְכֵלָיו וְנִשְׁתַּבְּרוּ,
חֲמוֹר וְכֵלָיו וְנִתְקָרְעוּ,
חַיָּב עַל הַבְּהֵמָה וּפָטוּר עַל הַכֵּלִים.
נָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
חַיָּב.
בֵּן אוֹ בַת, עֶבֶד אוֹ אָמָה,
פָּטוּר.

מסכת בבא קמא פרק ה משנה ז

י
אֶחָד הַשּׁוֹר וְאֶחָד כָּל הַבְּהֵמָה לִנְפִילַת הַבּוֹר,
וּלְהַפְרָשַׁת הַר סִינַי,
לְתַשְׁלוּמֵי כָפֵל,
וּלְהָשִׁיב אֲבֵדָה,
לִפְרִיקָה, לַחֲסִימָה, לַכִּלְאַיִם וְלַשַּׁבָּת.
וְכֵן חַיָּה וָעוֹף כַּיּוֹצֵא בָהֶן.
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר "שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר"?
אֶלָּא שֶׁדִּבֶּר הַכָּתוּב בַּהוֹוֶה.

פרק ו

מסכת בבא קמא פרק ו משנה א
א
הַכּוֹנֵס צֹאן לַדִּיר וְנָעַל בְּפָנֶיהָ כָּרָאוּי,
וְיָצְתָה וְהִזִּיקָה,
פָּטוּר.
לֹא נָעַל בְּפָנֶיהָ כָּרָאוּי,
וְיָצְתָה וְהִזִּיקָה,
חַיָּב.
נִפְרְצָה בַלַּיְלָה, אוֹ שֶׁפְּרָצוּהָ לֶסְטִים,
וְיָצְתָה וְהִזִּיקָה,
פָּטוּר.
הוֹצִיאוּהָ לֶסְטִים,
הַלִּסְטִים חַיָּבִין.

מסכת בבא קמא פרק ו משנה ב
ב
הִנִּיחָהּ בַּחַמָּה,
אוֹ שֶׁמְּסָרָהּ לְחֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
וְיָצְתָה וְהִזִּיקָה,
חַיָּב.
מְסָרָהּ לָרוֹעֶה, נִכְנָס הָרוֹעֶה תַחְתָּיו.
נָפְלָה לַגִּנָּה וְהִזִּיקָה,
מְשַׁלֶּם מַה שֶּׁנֶּהֱנֵית.
יָרְדָה כְדַרְכָּהּ וְהִזִּיקָה,
מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁהִזִּיקָה.
כֵּיצַד מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁהִזִּיקָה?
שָׁמִין בֵּית סְאָה בְּאוֹתָהּ הַשָּׂדֶה,

כַּמָּה הָיְתָה יָפָה וְכַמָּה הִיא יָפָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם אָכְלָה פֵּרוֹת גְּמוּרִים,
מְשַׁלֵּם פֵּרוֹת גְּמוּרִים;
אִם סְאָה, סְאָה, וְאִם סָאתַיִם, סָאתַיִם.

מסכת בבא קמא פרק ו משנה ג
ג
הַמַּגְדִּישׁ לְתוֹךְ שְׂדֵה חֲבֵרוֹ שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת,
אֲכָלָתָן בְּהֶמְתּוֹ שֶׁלְּבַעַל הַשָּׂדֶה,
פָּטוּר.
וְאִם הֻזְּקָה בָהֶן,
בַּעַל הַגָּדִישׁ חַיָּב.
וְאִם הִגְדִּישׁ בִּרְשׁוּת,
בַּעַל הַשָּׂדֶה חַיָּב.

מסכת בבא קמא פרק ו משנה ד
ד
הַשּׁוֹלֵחַ אֶת הַבְּעֵרָה בְּיַד חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
פָּטוּר מִדִּינֵי אָדָם, וְחַיָּב בְּדִינֵי שָׁמַיִם.
שִׁלַּח בְּיַד פִּקֵּחַ,
הַפִּקֵּחַ חַיָּב.
אֶחָד הֵבִיא אֶת הָאוּר, וְאֶחָד הֵבִיא אֶת הָעֵצִים,
הַמֵּבִיא אֶת הָעֵצִים חַיָּב.
אֶחָד הֵבִיא אֶת הָעֵצִים, וְאֶחָד הֵבִיא אֶת הָאוּר,
הַמֵּבִיא אֶת הָאוּר חַיָּב.
בָּא אַחֵר וְלִבָּה,
הַמְלַבֶּה חַיָּב.
לִבַּתּוּ הָרוּחַ,
הֲרֵי כֻלָּם פְּטוּרִין.

ה
הַשּׁוֹלֵחַ אֶת הַבְּעֵרָה,
וְאָכְלָה עֵצִים אוֹ אֲבָנִים אוֹ עָפָר,
חַיָּב, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כב,ה)
"כִּי תֵצֵא אֵשׁ וּמָצְאָה קֹצִים,
וְנֶאֱכַל גָּדִישׁ אוֹ הַקָּמָה אוֹ הַשָּׂדֶה,
שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם הַמַּבְעִר אֶת הַבְּעֵרָה".
עָבְרָה גָדֵר שֶׁהוּא גָבוֹהַּ אַרְבַּע אַמּוֹת,
אוֹ דֶרֶךְ הָרַבִּים, אוֹ נָהָר,
פָּטוּר.

ו
הַמַּדְלִיק בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ, עַד כַּמָּה תַּעֲבֹר הַדְּלֵקָה?
רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
רוֹאִין אוֹתָהּ כִּלּוּ הִיא בְאֶמְצַע בֵּית כּוֹר.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה, כְּדֶרֶךְ הָרַבִּים.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
חֲמִשִּׁים אַמָּה.
וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: (שמות כב,ה)
"שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם הַמַּבְעִר אֶת הַבְּעֵרָה",
הַכֹּל לְפִי הַדְּלִיקָה.

מסכת בבא קמא פרק ו משנה ה
ז
הַמַּדְלִיק אֶת הַגָּדִישׁ, וְהָיוּ בוֹ כֵלִים,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יְשַׁלֵּם כָּל מַה שֶּׁהָיָה בְתוֹכוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוֹ מְשַׁלֵּם אֶלָּא גָדִישׁ שֶׁלַּחִטִּים אוֹ גָדִישׁ שֶׁלִּשְׂעוֹרִים.
הָיָה גְדִי כָפוּת לוֹ, וְעֶבֶד סָמוּךְ לוֹ, וְנִשְׂרַף עִמּוֹ,
חַיָּב.
עֶבֶד כָּפוּת לוֹ וּגְדִי סָמוּךְ לוֹ, וְנִשְׂרַף עִמּוֹ,
פָּטוּר.
וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי יְהוּדָה בְּמַדְלִיק אֶת הַבִּירָה,
שֶׁהוּא מְשַׁלֵּם כָּל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ,
שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לְהַנִּיחַ בַּבָּתִּים.

מסכת בבא קמא פרק ו משנה ו
ח
גֵּץ שֶׁיָּצָא מִתַּחַת הַפַּטִּישׁ, וְיָצָא וְהִזִּיק,
חַיָּב.
גָּמָל שֶׁהוּא טָעוּן פִּשְׁתָּן וְעוֹבֵר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
נִכְנְסָה פִשְׁתָּנוֹ לְתוֹךְ הֶחָנוּת,
וְדָלְקָה בְנֵרוֹ שֶׁלַּחֶנְוָנִי וְהִדְלִיק אֶת הַבִּירָה,
בַּעַל הַגָּמָל חַיָּב.
הִנִּיחַ חֶנְוָנִי אֶת נֵרוֹ מִבַּחוּץ,
הַחֶנְוָנִי חַיָּב.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּנֵר חֲנֻכָּה פָּטוּר.

פרק ז

מסכת בבא קמא פרק ז משנה א

א

מְרֻבָּה מִדַּת תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל

מִמִּדַּת תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה, <בכל מקום: ארבעה חמשה>

שֶׁמִּדַּת תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל נוֹהֶגֶת בְּדָבָר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים,

וּבְדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים,

וּמִדַּת תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה

אֵינָהּ נוֹהֶגֶת אֶלָּא בְשׁוֹר וּבְשֶׂה בִלְבַד, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כא,לז)

"כִּי יִגְנֹב אִישׁ שׁוֹר אוֹ שֶׂה וּטְבָחוֹ אוֹ מְכָרוֹ,

חֲמִשָּׁה בָקָר יְשַׁלֵּם תַּחַת הַשּׁוֹר וְאַרְבַּע צֹאן תַּחַת הַשֶּׂה."

אֵין הַגּוֹנֵב אַחַר הַגַּנָּב מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל,

וְלֹא הַטּוֹבֵחַ וְלֹא הַמּוֹכֵר מֵאַחַר הַגַּנָּב

מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.

מסכת בבא קמא פרק ז משנה ב

ב

גָּנַב עַל פִּי שְׁנַיִם,

וְטָבַח וּמָכַר עַל פִּיהֶם אוֹ עַל פִּי שְׁנַיִם אֲחֵרִים,

מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.

גָּנַב וּמָכַר בַּשַּׁבָּת,

גָּנַב וּמָכַר לַעֲבוֹדָה זָרָה,

גָּנַב וְטָבַח וּמָכַר בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים,

גָּנַב מִשֶּׁלְּאָבִיו וְטָבַח וּמָכַר, וְאַחַר כָּךְ מֵת אָבִיו,

גָּנַב וְטָבַח וּמָכַר, וְאַחַר כָּךְ הִקְדִּישׁ,

מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.

גָּנַב וְטָבַח וּמָכַר לִרְפוּאָה וְלַכְּלָבִים,

הַשּׁוֹחֵט וְנִמְצָא טְרֵפָה,

הַשּׁוֹחֵט חֻלִּים בָּעֲזָרָה,

מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.

רְבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר בִּשְׁנֵי אֵלּוּ.

מסכת בבא קמא פרק ז משנה ג

ג

גָּנַב עַל פִּי שְׁנַיִם,

וְטָבַח וּמָכַר עַל פִּיהֶם,

נִמְצְאוּ זוֹמְמִים,

מְשַׁלְּמִים לוֹ אֶת הַכֹּל.

גָּנַב עַל פִּי שְׁנַיִם,
וְטָבַח וּמָכַר עַל פִּי שְׁנַיִם אֲחֵרִים,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ נִמְצְאוּ זוֹמְמִים,
הָרִאשׁוֹנִים מְשַׁלְּמִים תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל,
וְהָאַחֲרוֹנִים מְשַׁלְּמִים תַּשְׁלוּמֵי שְׁלֹשָׁה.
נִמְצְאוּ הָאַחֲרוֹנִים זוֹמְמִים,
הוּא מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל,
וְהֵן מְשַׁלְּמִים תַּשְׁלוּמֵי שְׁלֹשָׁה.
אֶחָד מִן הָאַחֲרוֹנִים זוֹמֵם,
בָּטְלָה עֵדוּת שְׁנִיָּה.
אֶחָד מִן הָרִאשׁוֹנִים זוֹמֵם,
בָּטְלָה כָל הָעֵדוּת,
שֶׁאִם אֵין גְּנֵבָה, אֵין טְבִיחָה וְאֵין מְכִירָה.

מסכת בבא קמא פרק ז משנה ד
ד
גָּנַב עַל פִּי שְׁנַיִם,
וְטָבַח וּמָכַר עַל פִּי עֵד אֶחָד,
אוֹ עַל פִּי עַצְמוֹ,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל,
אֵינוּ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.

ה
גָּנַב וְטָבַח בַּשַּׁבָּת,
גָּנַב וְטָבַח וּמָכַר לַעֲבוֹדָה זָרָה,
גָּנַב מִשֶּׁל אָבִיו, מֵת אָבִיו, וְאַחַר כָּךְ טָבַח וּמָכַר,
גָּנַב וְהִקְדִּישׁ, וְאַחַר כָּךְ טָבַח וּמָכַר,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל,
וְאֵינוּ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
קָדָשִׁים שֶׁהוּא חַיָּב בְּאַחְרָיוּתָן,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה,
וְשֶׁאֵינוּ חַיָּב בְּאַחְרָיוּתָן,
פָּטוּר.

מסכת בבא קמא פרק ז משנה ה
ו
מְכָרוֹ חוּץ מֵאֶחָד מִמֵּאָה בּוֹ,
אוֹ שֶׁהָיְתָה לוֹ בּוֹ שׁוּתָּפוּת,
הַשּׁוֹחֵט וְנִתְנַבְּלָה בְיָדוֹ,
הַנּוֹחֵר, וְהַמְעַקֵּר,

מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל,
וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.

ז
גָּנַב בִּרְשׁוּת הַבְּעָלִים וְטָבַח וּמָכַר חוּץ מֵרְשׁוּתָן,
אוֹ שֶׁגָּנַב חוּץ מֵרְשׁוּתָן וְטָבַח וּמָכַר בִּרְשׁוּתָן,
אוֹ שֶׁגָּנַב וְטָבַח וּמָכַר חוּץ מֵרְשׁוּתָן,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.
אֲבָל אִם גָּנַב וְטָבַח וּמָכַר בִּרְשׁוּתָן,
פָּטוּר.

מסכת בבא קמא פרק ז משנה ו
ח
הָיָה מוֹשְׁכוֹ וְיוֹצֵא, וּמֵת בִּרְשׁוּת הַבְּעָלִים,
פָּטוּר.
הִגְבִּיהוֹ,
אוֹ שֶׁהוֹצִיאוֹ חוּץ מֵרְשׁוּת הַבְּעָלִים וּמֵת,
חַיָּב.

ט
נְתָנוֹ לְבְכוֹרַת בְּנוֹ, <לבכורות>
לְבַעַל חוֹבוֹ,
לְשׁוֹמֵר חִנָּם, וְלַשּׁוֹאֵל,
לְנוֹשֵׂא שָׂכָר, וְלַשּׂוֹכֵר,
וְהָיָה מוֹשְׁכוֹ וְיוֹצֵא, וּמֵת בִּרְשׁוּת הַבְּעָלִים,
פָּטוּר.
הִגְבִּיהוֹ,
אוֹ שֶׁהוֹצִיאוֹ חוּץ מֵרְשׁוּת הַבְּעָלִים, וּמֵת,
חַיָּב.

מסכת בבא קמא פרק ז משנה ז
י
אֵין מְגַדְּלִים בְּהֵמָה דַקָּה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
מְגַדְּלִין בְּסוּרְיָה וּבְמִדְבָּרוֹת שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
אֵין מְגַדְּלִים תַּרְנָגְלִים בִּירוּשָׁלַיִם,
מִפְּנֵי הַקֳּדָשִׁים,
וְלֹא כֹהֲנִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
מִפְּנֵי הַטְּהָרוֹת.
לֹא יְגַדֵּל יִשְׂרָאֵל חֲזִירִים בְּכָל מָקוֹם.
וְלֹא יְגַדֵּל אָדָם אֶת הַכֶּלֶב,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה קָשׁוּר בְּשַׁלְשֶׁלֶת.

אֵין פּוֹרְסִין נִשְׁבִּים לַיּוֹנִים,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה רָחוֹק מִן הַיִּשּׁוּב שְׁלֹשִׁים רוּס. <יושב; ריס>

פרק ח

מסכת בבא קמא פרק ח משנה א

א
הַחוֹבֵל בַּחֲבֵרוֹ,
חַיָּב עָלָיו מִשּׁוּם חֲמִשָּׁה דְבָרִים:
בְּנֶזֶק, בְּצַעַר, בְּרִפּוּי, בְּשֶׁבֶת וּבְבֹשֶׁת.
בְּנֶזֶק כֵּיצַד?
סִמָּה אֶת עֵינוֹ,
קָטַע אֶת יָדוֹ,
שִׁבֵּר אֶת רַגְלוֹ,
רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ עֶבֶד נִמְכָּר, <כילו>
כַּמָּה הָיָה יָפֶה וְכַמָּה הוּא יָפֶה.
בְּצַעַר?
כְּוָיוֹ בְשַׁפּוּד אוֹ בְמַסְמֵר,
אֲפִלּוּ עַל צִפָּרְנוֹ,
מְקוֹם שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה חַבּוּרָה,
אוֹמְדִים כַּמָּה אָדָם כַּיּוֹצֵא בָזֶה רוֹצֶה לִטּוֹל,
לִהְיוֹת מִצְטַעֵר כָּךְ.

ב
רִפּוּי?
הִכָּהוּ, חַיָּב לְרַפּוֹתוֹ.
עָלוּ בוֹ צְמָחִים,
אִם מֵחֲמַת הַמַּכָּה, חַיָּב,
וְשֶׁלֹּא מֵחֲמַת הַמַּכָּה, פָּטוּר.
חָיְתָה וְנִסְתְּרָה, חָיְתָה וְנִסְתְּרָה,
חַיָּב לְרַפּוֹתוֹ.
חָיְתָה כָל צָרְכָּהּ,
אֵינוֹ חַיָּב לְרַפּוֹתוֹ.

ג
שֶׁבֶת?
רוֹאִין אוֹתוֹ כְאִלּוּ הוּא שׁוֹמֵר קִשּׁוּאִים, <כילו>
שֶׁכְּבָר נָתַן לוֹ דְמֵי יָדוֹ וּדְמֵי רַגְלוֹ.

בֹּשֶׁת?
הַכֹּל לְפִי הַמְבַיֵּשׁ וְהַמִּתְבַּיֵּשׁ.
הַמְבַיֵּשׁ אֶת הֶעָרוֹם,
הַמְבַיֵּשׁ אֶת הַסּוּמֶא,
הַמְבַיֵּשׁ אֶת הַיָּשֵׁן,
חַיָּב.
וְהַיָּשֵׁן שֶׁבִּיֵּשׁ, פָּטוּר.
נָפַל מִן הַגַּג, וְהִזִּיק וּבִיֵּשׁ,
חַיָּב עַל הַנֶּזֶק וּפָטוּר עַל הַבֹּשֶׁת, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כה,יא)
"וְשָׁלְחָה יָדָהּ וְהֶחֱזִיקָה בִּמְבֻשָׁיו",
אֵינוֹ חַיָּב עַל הַבֹּשֶׁת עַד שֶׁיְּהֵא מִתְכַּוֵּן.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ב
ד
זֶה חֹמֶר בָּאָדָם מִבַּשּׁוֹר, חֹמֶר שׁוּב בָּאָדָם מִבַּשּׁוֹר:
שֶׁהָאָדָם מְשַׁלֵּם אֶת הַנֶּזֶק,
וּמְשַׁלֵּם דְּמֵי וְלָדוֹת,
וְשׁוֹר אֵינוֹ מְשַׁלֵּם אֶלָּא נֶזֶק,
וּפָטוּר מִדְּמֵי וְלָדוֹת.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ג
ה
הַמַּכֶּה אָבִיו וְאִמּוֹ,
וְלֹא עָשָׂה בָהֶם חַבּוּרָה,
הַחוֹבֵל בַּחֲבֵרוֹ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים,
חַיָּב בְּכֻלָּם.
הַחוֹבֵל בְּעֶבֶד עִבְרִי,
חַיָּב בְּכֻלָּם, חוּץ מִן הַשֶּׁבֶת, בִּזְמַן שֶׁהוּא שֶׁלּוֹ.
הַחוֹבֵל בְּעֶבֶד עִבְרִי שֶׁלַּאֲחֵרִים <בשוליים: נ"א כנעני>
חַיָּב בְּכֻלָּם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין לַעֲבָדִים בֹּשֶׁת.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ד
ו
חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן, פְּגִיעָתָם רָעָה,
הַחוֹבֵל בָּהֶן חַיָּב,
וְהֵם שֶׁחָבְלוּ בַּאֲחֵרִים, פְּטוּרִין.
הָעֶבֶד וְהָאִשָּׁה, פְּגִיעָתָן רָעָה,
הַחוֹבֵל בָּהֶן חַיָּב,
וְהֵם שֶׁחָבְלוּ בַּאֲחֵרִים,

פְּטוּרִין, אֲבָל מְשַׁלְּמִין לְאַחַר זְמַן:
נִתְגָּרְשָׁה הָאִשָּׁה,
וְנִשְׁתַּחְרַר הָעֶבֶד, חַיָּבִין לְשַׁלֵּם.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ה
ז
הַמַּכֶּה אָבִיו וְאִמּוֹ וְעָשָׂה בָהֶן חַבּוּרָה,
הַחוֹבֵל בַּחֲבֵרוֹ בַּשַּׁבָּת,
פָּטוּר מִכֻּלָּם, מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִדּוֹן בְּנַפְשׁוֹ.
וְהַחוֹבֵל בְּעֶבֶד כְּנַעֲנִי שֶׁלּוֹ,
פָּטוּר מִכֻּלָּם.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ו
ח
הַתּוֹקֵעַ לַחֲבֵרוֹ,
נוֹתֵן לוֹ סֶלַע.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשֵּׁם רַבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי:
מָנֶה.
סְטָרוֹ,
נוֹתֵן לוֹ מָאתַיִם זוּז.
לְאַחַר יָדוֹ,
נוֹתֵן לוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת זוּז.
צָרַם בְּאָזְנוֹ,
תָּלַשׁ בִּשְׂעָרוֹ, <בִּסְעָרוֹ>
רָקַק, הִגִּיעַ בּוֹ הָרוֹק,
הֶעֱבִיר טַלִּיתוֹ מִמֶּנּוּ,
פָּרַע רֹאשָׁהּ שֶׁלָּאִשָּׁה,
נוֹתֵן לוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת זוּז.
וְהַכֹּל לְפִי כְבוֹדוֹ.

ט
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
אֲפִלּוּ עֲנִיִּים שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל,
רוֹאִין אוֹתָן כְּאִלּוּ הֵן בְּנֵי חֹרִין שֶׁיָּרְדוּ מִנִּכְסֵיהֶם, <כילו>
שֶׁהֵם בְּנֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב.
מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁפָּרַע רֹאשָׁהּ שֶׁלָּאִשָּׁה,
וּבָאת לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָה,
וְחִיְּבוֹ לִתֵּן לָהּ אַרְבַּע מֵאוֹת זוּז.
אָמַר לוֹ:
"רַבִּי, תֶּן לִי זְמַן!"
וְנָתַן לוֹ.

שִׁמְרָה, עוֹמֶדֶת עַל פֶּתַח חֲצֵרָהּ,
וְשָׁבַר אֶת הַפַּךְ בְּפָנֶיהָ,
וּבוֹ בְאִסַּר שֶׁמֶן;
וְגִלַּת אֶת רֹאשָׁהּ,
וְהָיְתָה מְטַפַּחַת וּמַנַּחַת עַל רֹאשָׁהּ,
הֶעֱמִיד עָלֶיהָ עֵדִים,
וּבָא לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָה וְאָמַר לוֹ:
"רַבִּי, לָזוֹ אֲנִי נוֹתֵן אַרְבַּע מֵאוֹת זוּז?"
אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָה:
"לֹא אָמַרְתָּ כְלוּם, שֶׁהַחוֹבֵל בְּעַצְמוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוּ רַשַּׁי, פָּטוּר;
וַאֲחֵרִים שֶׁחָבְלוּ בוֹ, חַיָּבִים.
וְהַקּוֹצֵץ אֶת נְטִיעוֹתָיו,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוּ רַשַּׁי, פָּטוּר,
וַאֲחֵרִים שֶׁקָּצְצוּ אֶת נְטִיעוֹתָיו, חַיָּבִים."

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ז

י

אַף עַל פִּי שֶׁהוּא נוֹתֵן לוֹ,
אֵינוּ נִמְחָל לוֹ עַד שֶׁיְּבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית כ,ז)
"וְעַתָּה, הָשֵׁב אֵשֶׁת הָאִישׁ,
כִּי נָבִיא הוּא, וְיִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ וֶחְיֵה".
וּמִנַּיִן שֶׁלֹּא יְהֵא הַמּוֹחֵל אַכְזָרִי?
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית כ,יז)
"וַיִּתְפַּלֵּל אַבְרָהָם אֶל הָאֱלֹהִים,
וַיִּרְפָּא אֱלֹהִים אֶת אֲבִימֶלֶךְ,
וְאֶת אִשְׁתּוֹ וְאַמְהֹתָיו וַיֵּלֵדוּ."

יא

הָאוֹמֵר:
"סַמֵּא אֶת עֵינִי!"
"קַטַּע אֶת יָדִי!"
"שַׁבֵּר אֶת רַגְלִי!"
חַיָּב.
"עַל מְנָת פָּטוּר",
חַיָּב.
"קְרַע אֶת כְּסוּתִי!"
" שַׁבֵּר אֶת כַּדִּי!"
חַיָּב.
"עַל מְנָת פָּטוּר",
פָּטוּר.

"עֲשֵׂה כֵן לְאִישׁ פְּלוֹנִי,
עַל מְנָת פָּטוּר",
חַיָּב, בֵּין בְּגוּפוֹ בֵּין בְּמָמוֹנוֹ.

פרק ט

מסכת בבא קמא פרק ח משנה א

א
הַגּוֹזֵל עֵצִים וַעֲשָׂאָן כֵּלִים,
צֶמֶר, וַעֲשָׂאוֹ בְגָדִים, <בכתב היד, 'ים' מחוק>
מְשַׁלֵּם כְּשָׁעַת הַגְּזֵלָה.
גָּזַל פָּרָה מְעֻבֶּרֶת, וְיָלְדָה,
וְרָחֵל טְעוּנָה, וּגְזָזָהּ,
מְשַׁלֵּם דְּמֵי פָרָה מְעֻבֶּרֶת לֵילֵד,
וּדְמֵי רָחֵל טְעוּנָה לְהִגָּזֵז.
גָּזַל פָּרָה וְעִבְּרָה אֶצְלוֹ וְיָלְדָה,
וְרָחֵל וְנִטְעֲנָה אֶצְלוֹ וּגְזָזָהּ,
מְשַׁלֵּם כְּשָׁעַת הַגְּזֵלָה.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַגַּזְלָנִים מְשַׁלְּמִים כְּשָׁעַת הַגְּזֵלָה.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ב

ב
גָּזַל בְּהֵמָה וְהִזְקִינָה,
עֲבָדִים וְהִזְקִינוּ,
מְשַׁלֵּם כְּשָׁעַת הַגְּזֵלָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
יֹאמַר לוֹ בָעֲבָדִים:
"הֲרֵי עַבְדָּךְ לְפָנֶיךָ!"

ג
גָּזַל מַטְבֵּעַ, וְנִסְדַּק,
פֵּרוֹת, וְהִרְקִיבוּ,
יַיִן, וְהֶחְמִיץ,
מְשַׁלֵּם כְּשָׁעַת הַגְּזֵלָה.
מַטְבֵּעַ, וְנִפְסַל,
תְּרוּמָה, וְנִטַּמֵּאת,
חָמֵץ, וְעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח,
בְּהֵמָה, וְנֶעֶבְדָה בָהּ עֲבֵרָה,

אוֹ שֶׁנִּפְסְלָה מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
אוֹ שֶׁהָיְתָה יוֹצְאָה לִסָּקֵל,
אוֹמֵר לוֹ:
"הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ!"

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ג

ד
נָתַן לָאֻמָּנִים לְתַקֵּן, וְקִלְקְלוּ,
חַיָּבִין לְשַׁלֵּם.
נָתַן לְחָרָשׁ שִׁדָּה וְתֵבָה וּמִגְדָּל לְתַקֵּן, וְקִלְקֵל,
חַיָּב לְשַׁלֵּם.
הַבַּנַּי שֶׁקִּבֵּל עָלָיו אֶת הַכֹּתֶל לִסְתְּרוֹ,
וְשִׁבֵּר אֶת הָאֲבָנִים, אוֹ שֶׁהִזִּיק,
חַיָּב לְשַׁלֵּם.
הָיָה סוֹתֵר מִצַּד זֶה, וְנָפַל לְצַד אַחֵר,
פָּטוּר.
וְאִם מֵחֲמַת הַמַּכָּה,
חַיָּב.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ד

ה
נָתַן צֶמֶר לַצַּבָּע וְהִקְדִּיחָה הַיּוֹרָה,
נוֹתֵן לוֹ דְּמֵי צַמְרוֹ.
צְבָעוֹ כָּאוּר,
אִם הַשֶּׁבַח יוֹתֵר עַל הַיְצָאָה,
נוֹתֵן לוֹ אֶת הַיְצָאָה,
וְאִם הַיְצָאָה יְתֵרָה עַל הַשֶּׁבַח,
נוֹתֵן לוֹ אֶת הַשֶּׁבַח.

ו
לִצְבּוֹעַ לוֹ אָדֹם וּצְבָעוֹ שָׁחוֹר,
שָׁחוֹר וּצְבָעוֹ אָדֹם,
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
נוֹתֵן לוֹ דְּמֵי צַמְרוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
אִם הַשֶּׁבַח יָתֵר עַל הַיְצָאָה,
נוֹתֵן לוֹ אֶת הַיְצָאָה,
וְאִם הַיְצָאָה יְתֵרָה עַל הַשֶּׁבַח,
נוֹתֵן לוֹ אֶת הַשֶּׁבַח.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ה

ז
הַגּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ שָׁוֶה פְרוּטָה וְנִשְׁבַּע לוֹ,
יוֹלִיכֶנּוּ אַחֲרָיו אֲפִלּוּ לְמָדַי.
לֹא יִתֵּן לֹא לִבְנוֹ וְלֹא לִשְׁלוּחוֹ,
אֲבָל נוֹתֵן הוּא לִשְׁלוּחַ בֵּית דִּין.
וְאִם מֵת, יַחְזִיר לְיוֹרְשָׁיו.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ו
ח
נָתַן לוֹ אֶת הַקֶּרֶן,
וְלֹא נָתַן לוֹ אֶת הַחֹמֶשׁ;
מָחַל לוֹ עַל הַקֶּרֶן,
וְלֹא מָחַל לוֹ עַל הַחֹמֶשׁ;
מָחַל לוֹ עַל זֶה וְעַל זֶה,
חוּץ מִפָּחוּת שָׁוֶה פְרוּטָה בַּקֶּרֶן
אֵינוּ צָרִיךְ לֵילֵךְ אַחֲרָיו.

ט
נָתַן לוֹ אֶת הַחֹמֶשׁ,
וְלֹא נָתַן לוֹ אֶת הַקֶּרֶן;
מָחַל לוֹ עַל הַחֹמֶשׁ,
וְלֹא מָחַל לוֹ עַל הַקֶּרֶן;
מָחַל לוֹ עַל זֶה וְעַל זֶה,
חוּץ מִשָּׁוֶה פְרוּטָה בַּקֶּרֶן,
הֲרֵי זֶה צָרִיךְ לֵילֵךְ אַחֲרָיו.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ז
י
נָתַן לוֹ אֶת הַקֶּרֶן,
וְנִשְׁבַּע לוֹ עַל הַחֹמֶשׁ,
הֲרֵי זֶה מְשַׁלֵּם חֹמֶשׁ עַל חֹמֶשׁ,
עַד שֶׁיִּתְמַעֵט הַקֶּרֶן שָׁוֶה פְרוּטָה.
וְכֵן בַּפִּקָּדוֹן, [שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ה,כא-כב)
"בְּפִקָּדוֹן] אוֹ בִתְשׂוּמֶת יָד אוֹ בְגָזֵל,
אוֹ עָשַׁק אֶת עֲמִיתוֹ,
אוֹ מָצָא אֲבֵדָה וְכִחֶשׁ בָּהּ,
וְנִשְׁבַּע עַל שָׁקֶר",
הֲרֵי זֶה מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ וְאָשָׁם.

יא
"אֵיכָן פִּקְדוֹנִי?"

אָמַר לוֹ "אָבַד",
"מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
וְהָעֵדִים מְעִידִים אוֹתוֹ שֶׁאֲכָלוֹ,
מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן.
הוֹדָה מֵעַצְמוֹ,
מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ וְאָשָׁם.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ח

יב

"אֵיכָן פִּקְדוֹנִי?"
וְאָמַר לוֹ "נִגְנַב",
"מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
וְהָעֵדִים מְעִידִים אוֹתוֹ שֶׁגְּנָבוֹ,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל.
הוֹדָה מֵעַצְמוֹ,
מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ וְאָשָׁם.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ט

יג

הַגּוֹזֵל אֶת אָבִיו וְנִשְׁבַּע לוֹ, וּמֵת,
הֲרֵי זֶה מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ לְבָנָיו וּלְאֶחָיו.
וְאִם אֵינוֹ רוֹצֶה,
אוֹ שֶׁאֵין לוֹ לוֹוֶה,
וּבַעֲלֵי הַחוֹב בָּאִין וְנִפְרָעִין.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה י

יד

הָאוֹמֵר לִבְנוֹ:
"קֻנָּם שֶׁאַתְּ נֶהֱנֶה לִי!" <קונס>
אִם מֵת, יִירָשֶׁנּוּ.
"בְּחַיַּי וּבְמוֹתִי",
אִם מֵת, לֹא יִירָשֶׁנּוּ,
וְיִתֵּן לְבָנָיו אוֹ לְאֶחָיו.
אִם אֵין לוֹ לֹוֶה,
וּבַעֲלֵי הַחוֹב בָּאִים וְנִפְרָעִים.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה יא

יה

הַגּוֹזֵל אֶת הַגֵּר וְנִשְׁבַּע לוֹ, וּמֵת,

הֲרֵי זֶה מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ לַכֹּהֲנִים,
וְאָשָׁם לַמִּזְבֵּחַ, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ה,ח)
"וְאִם אֵין לָאִישׁ גֹּאֵל לְהָשִׁיב הָאָשָׁם אֵלָיו,
הָאָשָׁם הַמּוּשָׁב לַיי לַכֹּהֵן,
מִלְּבַד אֵיל הַכִּפֻּרִים אֲשֶׁר יְכַפֶּר בּוֹ עָלָיו".
הָיָה מַעֲלֶה אֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הָאָשָׁם, וּמֵת,
הַכֶּסֶף יִנָּתֵן לְבָנָיו,
וְהָאָשָׁם יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב,
וְיִמָּכֵר, וְיִפְּלוּ דָמָיו לִנְדָבָה.
(מסכת בבא קמא פרק ח משנה יב)
נָתַן אֶת הַכֶּסֶף לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר, וּמֵת,
אֵין הַיּוֹרְשִׁים יְכוּלִין לְהוֹצִיא מִיָּדָן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ה,י)
"אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לַכֹּהֵן, לוֹ יִהְיֶה".

יו
נָתַן אֶת הַכֶּסֶף לִיהוֹיָרִיב וְאָשָׁם לִידַעְיָה,
יָצָא.
אָשָׁם לִיהוֹיָרִיב וְכֶסֶף לִידַעְיָה,
אִם קַיָּם הָאָשָׁם, יַקְרִיבוּהוּ בְּנֵי יְדַעְיָה,
וְאִם לָאו, יַחְזֹר וְיָבִיא אָשָׁם אַחֵר.
שֶׁהַמֵּבִיא גְּזֵלוֹ עַד שֶׁלֹּא הֵבִיא אֲשָׁמוֹ,
יָצָא.
אֲשָׁמוֹ עַד שֶׁלֹּא הֵבִיא גְּזֵלוֹ,
לֹא יָצָא.
נָתַן אֶת הַקֶּרֶן, וְלֹא נָתַן אֶת הַחֹמֶשׁ,
אֵין הַחֹמֶשׁ מְעַכֵּב.

פרק י

מסכת בבא קמא פרק ח משנה א
א
הַגּוֹזֵל וּמַאֲכִיל אֶת בָּנָיו, וּמַנִּיחַ לִפְנֵיהֶם,
פְּטוּרִין מִלְּשַׁלֵּם.
אִם הָיָה דָבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַחְרָיוּת,
חַיָּבִים לְשַׁלֵּם.
אֵין פּוֹרְטִין לֹא מִתֵּבַת הַמּוֹכְסִים,
וְלֹא מִכִּיס שֶׁלַּגַּבָּיִים,
וְאֵין נוֹטְלִין מֵהֶן צְדָקָה.

אֲבָל נוֹטֵל הוּא מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ אוֹ מִן הַשּׁוּק.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ב

ב

נָטְלוּ מוֹכְסִים אֶת חֲמוֹרוֹ,
וְנָתְנוּ לוֹ חֲמוֹר אַחֵר,
[גָּזְלוּ] הַלֶּסְטִים כְּסוּתוֹ,
וְנָתְנוּ לוֹ כְסוּת אַחֶרֶת,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁהַבְּעָלִים מִתְיָאֲשִׁים מֵהֶן.
הַמַּצִּיל מִיַּד הַנָּהָר, מִיַּד הַלֶּסְטִים,
אִם נִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.
וְכֵן נְחִיל שֶׁלִּדְבוֹרִים,
אִם נִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.
אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה:
נֶאֱמֶנֶת אִשָּׁה אוֹ קָטָן לוֹמַר:
"מִכָּן יָצָא נְחִיל זֶה".
וּמְהַלֵּךְ בְּתוֹךְ שָׂדֵהוּ וְנוֹטֵל אֶת נְחִילוֹ,
וְאִם הִזִּיק, מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁהִזִּיק.
אֲבָל לֹא יָקֹץ אֶת הַסּוֹכֶה עַל מְנָת לִתֵּן דָּמִים.
רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ שֶׁלְּרִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:
קוֹצֵץ וְנוֹתֵן דָּמִים.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ג

ג

הַמַּכִּיר כֵּלָיו אוֹ סְפָרָיו בְּיַד אַחֵר,
אִם יָצָא לוֹ שֵׁם גְּנֵבָה בָעִיר,
יִשָּׁבַע כַּמָּה הוֹצִיא, וְיִטֹּל.
וְאִם לָאו, לֹא הַכֹּל מִמֶּנּוּ, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר: <שני>
מְכָרָן לְאַחֵר, וּלְקָחָן זֶה מִמֶּנּוּ.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ד

ד

זֶה בָא בַחֲבִיתוֹ שֶׁלַּיַּיִן, <בַחֲבִיתּוֹ>
וְזֶה בָא בְכַדּוֹ שֶׁלִּדְבַשׁ;
נִסְדְּקָה חָבִית שֶׁלַּדְּבַשׁ,
וְשָׁפַךְ זֶה אֶת יֵינוֹ וְהִצִּיל אֶת הַדְּבַשׁ לְתוֹכוֹ,
אֵין לוֹ אֶלָּא שְׂכָרוֹ;
אִם אָמַר לוֹ:

"אַצִּיל אֶת שֶׁלָּךְ, וְאַתָּה נוֹתֵן לִי דְמֵי שֶׁלִּי",
חַיָּב לִתֵּן לוֹ.

ה
שָׁטַף נָהָר חֲמוֹרוֹ וַחֲמוֹר חֲבֵרוֹ,
שֶׁלּוֹ יָפֶה מָנֶה וְשֶׁלַּחֲבֵרוֹ מָאתַיִם,
הִנִּיחַ אֶת שֶׁלּוֹ, וְהִצִּיל אֶת שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
אֵין לוֹ אֶלָּא שְׂכָרוֹ.
אִם אָמַר לוֹ:
"אַצִּיל אֶת שֶׁלָּךְ, וְאַתָּה נוֹתֵן לִי דְמֵי שֶׁלִּי",
חַיָּב לִתֵּן לוֹ.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ה
ו
הַגּוֹזֵל שָׂדֶה, וּנְטָלוּהָ הַמַּסִּיקִים,
אִם מַכַּת מְדִינָה הוּא,
אוֹמֵר לוֹ:
"הֲרֵי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ!"
וְאִם מֵחֲמַת הַגַּזְלָן,
חַיָּב לְהַעֲמִיד לוֹ שָׂדֶה [אַחֶרֶת].
שְׁטָפָהּ נָהָר,
אוֹמֵר לוֹ:
"הֲרֵי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ!"

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ו
ז
הַגּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ,
אוֹ שֶׁלָּוָה הֵימֶנּוּ,
אוֹ שֶׁהִפְקִיד לוֹ בַיּוֹשֵׁב,
לֹא יַחְזִיר לוֹ בַמִּדְבָּר;
עַל מְנָת לָצֵאת בַּמִּדְבָּר,
יַחְזִיר לוֹ בַמִּדְבָּר.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ז
ח
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"גְּזַלְתִּיךָ",
וְ"הִלְוִיתַנִי",
"הִפְקַדְתָּ אֶצְלִי,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ אִם הֶחֱזַרְתִּי לָךְ, אִם לֹא הֶחֱזַרְתִּי",
חַיָּב לְשַׁלֵּם.

אֲבָל "אֵינִי יוֹדֵעַ אִם גְּזַלְתִּיךָ",
וְ"אִם הִלְוִיתַנִי",
"אִם הִפְקַדְתָּ אֶצְלִי, וְאִם הִפְקַדְתָּ",
פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּם.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ח
ט
הַגּוֹנֵב טָלֶה מִן הָעֵדֶר וְהֶחֱזִירוֹ,
מֵת אוֹ נִגְנַב,
חַיָּב בְּאַחְרָיוּתוֹ.
וְאִם לֹא יָדְעוּ הַבְּעָלִים בִּגְנֵבָתוֹ וּבַחֲזִירָתוֹ,
וּמָנוּ אֶת הַצֹּאן וְהִיא שְׁלֵמָה, <מֶן הַצֹּאן>
פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּם.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ט
י
אֵין לוֹקְחִין מִן הָרוֹעִים צֶמֶר וְחָלָב וּגְדָיִים,
וְלֹא מִשּׁוֹמְרֵי פֵרוֹת עֵצִים וּפֵרוֹת.
אֲבָל לוֹקְחִין מִן הַנָּשִׁים [כְּלֵי צֶמֶר בִּיהוּדָה],
כְּלֵי פִשְׁתָּן בַּגָּלִיל, וַעֲגָלִים בַּשָּׁרוֹן.
וְכֻלָּם שֶׁאָמְרוּ "הַטְמֵן!"
אָסוּר.
וְלוֹקְחִין בֵּיצִים וְתַרְנְגְלִים מִכָּל מָקוֹם. <ותורנגלים>

מסכת בבא קמא פרק ח משנה י
יא
מֵכִים שֶׁהַכּוֹבֵס מוֹצִיא,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ;
שֶׁהַסָּרוּק מוֹצִיא,
הֲרֵי הֵן שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
הַכּוֹבֵס נוֹטֵל שְׁלֹשָׁה חוּטִין, וְהֵן שֶׁלּוֹ.
יָתֵר מִכֵּן, שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
וְאִם הָיָה שָׁחוֹר עַל גַּבֵּי לָבָן,
נוֹטֵל אֶת הַכֹּל וְהֵן שֶׁלּוֹ.

יב
הַחַיָּט שֶׁשִּׁיֵּר מִן הַחוּט
כְּדֵי לִתְפּוֹר בּוֹ מַטְלִית שֶׁהִיא שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ,
חַיָּב לְהַחְזִיר לַבְּעָלִים. <לחזיר>
מַה שֶּׁחָרָשׁ מוֹצִיא בַּמַּעְצָד,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ;

וּבַכָּשִׁיל,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
אִם הָיָה עוֹשֶׂה אֵצֶל בַּעַל הַבַּיִת,
אַף הַנְּסֹרֶת שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.

חסלת מסכת בבא קמא

מסכת בבא מציעא

פרק א

מסכת בבא מציעא פרק א משנה א

א

שְׁנַיִם אוֹחֲזִים בְּטַלִּית,
זֶה אוֹמֵר "אֲנִי מְצָאתִיהָ",
וְזֶה אוֹמֵר "אֲנִי מְצָאתִיהָ";
זֶה אוֹמֵר "כֻּלָּהּ שֶׁלִּי",
וְזֶה אוֹמֵר" כֻּלָּהּ שֶׁלִּי",
זֶה יִשָּׁבַע שֶׁאֵין לוֹ בָהּ פָּחוּת מֵחֶצְיָהּ,
וְזֶה יִשָּׁבַע שֶׁאֵין לוֹ בָהּ פָּחוּת מֵחֶצְיָהּ,
וְיַחֲלֹקוּ.
זֶה אוֹמֵר "כֻּלָּהּ שֶׁלִּי",
וְזֶה אוֹמֵר "חֶצְיָהּ שֶׁלִּי",
הָאוֹמֵר "כֻּלָּהּ שֶׁלִּי" יִשָּׁבַע
שֶׁאֵין לוֹ בָהּ פָּחוּת מִשְּׁלֹשָׁה חֲלָקִים,
וְהָאוֹמֵר "חֶצְיָהּ שֶׁלִּי" יִשָּׁבַע
שֶׁאֵין לוֹ בָהּ פָּחוּת מֵרְבִיעַ,
זֶה נוֹטֵל שְׁלֹשָׁה חֲלָקִים וְזֶה נוֹטֵל רְבִיעַ.

מסכת בבא מציעא פרק א משנה ב

ב

הָיוּ שְׁנַיִם רְכוּבִים עַל גַּבֵּי בְהֵמָה,
אוֹ שֶׁהָיָה אֶחָד רָכוּב וְאֶחָד מְהַלֵּךְ,
זֶה אוֹמֵר "כֻּלָּהּ שֶׁלִּי",
וְזֶה אוֹמֵר "כֻּלָּהּ שֶׁלִּי",
זֶה יִשָּׁבַע שֶׁאֵין לוֹ בָהּ פָּחוּת מֵחֶצְיָהּ,

וְזֶה יִשָּׁבַע שֶׁאֵין לוֹ בָהּ פָּחוּת מֵחֶצְיָהּ,
וְיַחֲלֹקוּ.
בִּזְמַן שֶׁהֵן מוֹדִין, אוֹ שֶׁיֵּשׁ לָהֶן עֵדִים,
חוֹלְקִין שֶׁלֹּא בִשְׁבוּעָה.

מסכת בבא מציעא פרק א משנה ג

ג

הָיָה רָכוּב עַל גַּבֵּי בְהֵמָה, <רוכב>
וְרָאָה אֶת הַמְּצִיאָה, וְאָמַר לַחֲבֵרוֹ: <אמר>
"תְּנָהּ לִי!"
וּנְטָלָהּ וְאָמַר:
"אֲנִי זָכִיתִי בָהּ",
זָכָה בָהּ.
אִם מִשֶּׁנְּתָנָהּ לוֹ, אָמַר:
"אֲנִי זָכִיתִי בָהּ תְּחִלָּה",
לֹא אָמַר כְּלוּם.

מסכת בבא מציעא פרק א משנה ד

ד

רָאָה אֶת הַמְּצִיאָה וְנָפַל לוֹ עָלֶיהָ,
וּבָא אַחֵר וְהֶחֱזִיק בָּהּ,
זֶה שֶׁהֶחֱזִיק בָּהּ זָכָה בָהּ.
רָאָה אוֹתָן רָצִים אַחַר הַמְּצִיאָה,
אַחַר צְבִי שָׁבוּר,
אַחַר גּוֹזָלוֹת שֶׁלֹּא פָרְחוּ, וְאָמַר:
"זָכְתָה לִי שָׂדִי",
זָכְתָה לוֹ.
הָיָה צְבִי רָץ כְּדַרְכּוֹ,
אוֹ שֶׁהָיוּ גוֹזָלוֹת מַפְרִיחִים, וְאָמַר:
"זָכְתָה לִי שָׂדִי",
לֹא אָמַר כְּלוּם.

מסכת בבא מציעא פרק א משנה ה

ה

מְצִיאַת בְּנוֹ וּבִתּוֹ הַקְּטַנִּים,
עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הַכְּנַעֲנִים,
מְצִיאַת אִשְׁתּוֹ,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.
מְצִיאַת בְּנוֹ וּבִתּוֹ הַגְּדוֹלִים,
וְעַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִים,
מְצִיאַת אִשְׁתּוֹ שֶׁגֵּרְשָׁהּ,

אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָתַן לָהּ כְּתֻבָּתָהּ,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלָּהֶם.

מסכת בבא מציעא פרק א משנה ו
ו
מָצָא שִׁטְרֵי חוֹב,
אִם יֵשׁ בָּהֶם אַחְרָיוּת נְכָסִים,
לֹא יַחְזִיר.
אֵין בָּהֶם אַחְרָיוּת נְכָסִים,
יַחְזִיר, מִפְּנֵי שֶׁאֵין בֵּית דִּין נִפְרָעִים מֵהֶן.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ לֹא יַחְזִיר,
מִפְּנֵי שֶׁבֵּית דִּין נִפְרָעִים מֵהֶן.

מסכת בבא מציעא פרק א משנה ז
ז
מָצָא גִטֵּי נָשִׁים,
וְשִׁחְרוּרֵי עֲבָדִים,
דְּיַתִּיקִי, מַתָּנָה וְשׁוֹבָרִים,
הֲרֵי זֶה לֹא יַחְזִיר,
שֶׁאֲנִי אוֹמֵר: <שני>
כְּתוּבִים הָיוּ, וְנִמְלַךְ שֶׁלֹּא לִתְּנָן.

מסכת בבא מציעא פרק א משנה ח
ח
מָצָא אִגְּרוֹת שׁוּם וְאִגְּרוֹת מָזוֹן,
שִׁטְרֵי חֲלִיצָה וּמֵאוּנִים,
שִׁטְרֵי בֵרוּרִים, וְכָל מַעֲשֵׂה בֵית דִּין,
הֲרֵי זֶה יַחְזִיר.
מָצָא בַחֲפִיסָה אוֹ בִגְלָסְקוֹמָא תַּכְרִיךְ שֶׁלִּשְׁטָרוֹת,
אוֹ אֲגֻדָּה שֶׁלִּשְׁטָרוֹת,
הֲרֵי זֶה יַחְזִיר.
וְכַמָּה הִיא אֲגֻדָּה שֶׁלִּשְׁטָרוֹת?
שְׁלֹשָׁה קְשׁוּרִין זֶה בָּזֶה. <קְשׁוּרוֹת>
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אֶחָד לֹוֶה מִשְּׁלֹשָׁה, יַחְזִיר לַלֹּוֶה;
שְׁלֹשָׁה לֹוִין מִן הָאֶחָד, יַחְזִיר לַמַּלְוֶה.
מָצָא שְׁטָר בֵּין שְׁטָרוֹתָיו,
וְאֵין יָדוּעַ מַה טִּיבוֹ,
יְהֵא מֻנָּח עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ.

אִם יֵשׁ עִמָּהֶן סִמְפּוֹנוֹת,
יַעֲשֶׂה מַה שֶּׁבְּסִמְפּוֹנָן.

פרק ב

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה א

א

אֵלּוּ מְצִיאוֹת שֶׁלּוֹ, וְאֵלּוּ חַיָּב לְהַכְרִיז?
אֵלּוּ מְצִיאוֹת שֶׁלּוֹ:
מָצָא פֵרוֹת מְפֻזָּרִין,
מָעוֹת מְפֻזָּרוֹת,
כְּרֵכוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
עִגּוּלֵי דְבֵלָה,
כִּכָּרוֹת שֶׁלַּנַּחְתּוֹם,
וּמַחֲרוּזוֹת שֶׁלַּדָּגִים,
וַחֲתִכוֹת שֶׁלַּבָּשָׂר,
וְגִזֵּי צֶמֶר הַבָּאוֹת מִמְּדִינָתָן,
וַאֲנִיצֵי פִשְׁתָּן,
וּלְשׁוֹנוֹת שֶׁלָּאַרְגָּמָן,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.
(דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.)

ב

רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שִׁנּוּי, חַיָּב לְהַכְרִיז.
כֵּיצַד?
מָצָא עִגּוּל וּבְתוֹכוֹ חֶרֶס,
כִּכָּר וּבְתוֹכוֹ מָעוֹת.
רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
כָּל כְּלֵי אַנְפּוּרְיָא, אֵינוּ חַיָּב לְהַכְרִיז.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה ב

ג

וְאֵלּוּ חַיָּב לְהַכְרִיז:
מָצָא פֵרוֹת בִּכְלִי,
אוֹ כְלִי כְמוֹת שֶׁהוּא,
מָעוֹת בְּכִיס,
אוֹ כִיס כְּמוֹת שֶׁהוּא,
צִבּוּרֵי פֵרוֹת,

צִבּוּרֵי מָעוֹת,
שְׁלֹשָׁה מַטְבְּעוֹת זֶה עַל גַּבֵּי זֶה, מַטְבֵּעוֹת>
כְּרֵכוֹת בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְכִכָּרוֹת שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
וְגִזֵּי צֶמֶר הַלְּקוּחוֹת מִבֵּית הָאֻמָּן,
כַּדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן,
חַיָּב לְהַכְרִיז.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה ג

ד

מָצָא אַחַר הַגָּפָה אוֹ אַחַר הַגָּדֵר גּוֹזָלוֹת מְקֻשָּׁרִים,
אוֹ בִשְׁבִילִים שֶׁבַּשָּׂדוֹת,
הֲרֵי זֶה לֹא יִגַּע בָּהֶן.
מָצָא כְלִי בָאַשְׁפּוֹת,
אִם מְכֻסֶּה, לֹא יִגַּע בּוֹ,
וְאִם מְגֻלֶּה, נוֹטֵל וּמַכְרִיז.
מָצָא בַגַּל אוֹ בְכֹתֶל יָשָׁן,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.
מָצָא בְכֹתֶל חָדָשׁ,
מֵחֶצְיוֹ וְלַחוּץ, שֶׁלּוֹ,
מֵחֶצְיוֹ וְלִפְנִים, שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
אִם הָיָה מַשְׂכִּירוֹ לַאֲחֵרִים,
אֲפִלּוּ מָצָא בְתוֹךְ הַבַּיִת,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה ד

ה

מָצָא בְחָנוּת, הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.
בֵּין תֵּבָה לַחַנְוָנִי, הֲרֵי הֵן שֶׁלַּחַנְוָנִי.
לִפְנֵי הַשֻּׁלְחָנִי, הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.
בֵּין כִּסֵּא לַשֻּׁלְחָנִי, הֲרֵי הֵן שֶׁלַּשֻּׁלְחָנִי.
לָקַח פֵּרוֹת מֵחֲבֵרוֹ,
אוֹ שֶׁשִּׁלַּח לוֹ חֲבֵרוֹ פֵּרוֹת,
וּמָצָא בְתוֹכָן מָעוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.
אִם הָיוּ צְרוּרִים, נוֹטֵל וּמַכְרִיז.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה ה

ו

אַף הַשִּׂמְלָה הָיְתָה בִכְלַל כָּל אֵלּוּ,
וְלָמָּה יָצָאת?

לְהַקִּישׁ אֵלֶיהָ:
אֶלָּא מַה הַשִּׂמְלָה מְיֻחֶדֶת,
שֶׁיֶּשׁ בָּהּ סִימָנִין וְיֵשׁ לָהּ תּוֹבְעִין,
וְאַף כָּל דָּבָר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ סִימָנִין וְיֵשׁ לוֹ תוֹבְעִין,
חַיָּב לְהַכְרִיז.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה ו

ז

עַד אֵמָתַי חַיָּב לְהַכְרִיז?
עַד כְּדֵי שֶׁיֵּדְעוּ בוֹ שְׁכֵנִים.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שָׁלֹשׁ רְגָלִים,
וְאַחַר הָרֶגֶל הָאַחֲרוֹן שִׁבְעַת יָמִים,
כְּדֵי שֶׁיֵּלֵךְ לְבֵיתוֹ שְׁלֹשָׁה,
וְיַחֲזֹר שְׁלֹשָׁה,
וְיַכְרִיז יוֹם אֶחָד.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה ז

ח

אָמַר אֶת הָאֲבֵדָה וְלֹא אָמַר אֶת סִימָנֶיהָ,
הֲרֵי זֶה לֹא יִתֵּן לוֹ.
הָרַמַּי,
אַף עַל פִּי שֶׁאָמַר אֶת סִימָנֶיהָ,
הֲרֵי זֶה לֹא יִתֶּן לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב,ב)
"עַד דְּרֹשׁ אָחִיךָ אֹתוֹ",
עַד שֶׁתִּדְרֹשׁ אֶת אָחִיךָ,
אִם רַמַּי הוּא, אִם אֵינוּ רַמַּי.

ט

כָּל דָּבָר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה וְאוֹכֵל,
יַעֲשֶׂה וְיֹאכַל,
וְדָבָר שֶׁאֵינוּ עוֹשֶׂה וְאוֹכֵל,
יִמָּכֵר, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב,ב)
"וַהֲשֵׁבֹתוֹ לוֹ",
רְאֵה הֵיאָךְ תְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ.
מַה יְּהֵא בְדָמִים? <כַּמָּה>
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן.
לְפִיכָךְ, אִם אָבְדוּ, חַיָּב בְּאַחְרָיוּתָן.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:

לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן.
לְפִיכָךְ, אִם אָבְדוּ, אֵינוּ חַיָּב בְּאַחְרָיוּתָן.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה ח
י
מָצָא סְפָרִים,
קוֹרֵא בָהֶן אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם.
וְאִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ לִקְרוֹת, גּוֹלְלָן.
אֲבָל לֹא יִלְמֹד בָּהֶן כַּתְּחִלָּה,
וְלֹא יִקְרֵא אַחֵר עִמּוֹ.
מָצָא כְסוּת,
מְנַעֲרָהּ אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם,
וְשׁוֹטְחָהּ לְצָרְכָּהּ, אֲבָל לֹא לִכְבוֹדוֹ.
כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי נְחֹשֶׁת,
מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן לְצָרְכָן, אֲבָל לֹא לְשָׁחֳקָן. <לְשׁוֹחֲקָן>
כְּלֵי זָהָב וּכְלֵי זְכוֹכִית,
אַל יִגַּע בָּהֶן עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ.
מָצָא שַׂק אוֹ קֻפָּה, <סַק>
אִם אֵין דַּרְכּוֹ לִטּוֹל,
הֲרֵי זֶה לֹא יִטֹּל.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה ט
יא
אֵי זוֹ הִיא אֲבֵדָה?
מָצָא חֲמוֹר וּפָרָה רוֹעִים בַּדֶּרֶךְ,
אֵין זוֹ אֲבֵדָה.
חֲמוֹר וְכֵלָיו הֲפוּכִין,
פָּרָה רָצָה בֵין הַכְּרָמִים,
הֲרֵי זוֹ אֲבֵדָה.
הֶחֱזִירָהּ וּבָרְחָה, הֶחֱזִירָהּ וּבָרְחָה,
אֲפִלּוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְעָמִים,
חַיָּב [לְהַחְזִירָהּ], שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב, א)
"הָשֵׁב תְּשִׁיבֵם".
הָיָה בָטֵל מִן הַסֶּלַע,
לֹא יֹאמַר לוֹ "תֶּן לִי סֶלַע",
אֶלָּא נוֹתֵן לוֹ שְׂכָרוֹ כְּפוֹעֵל. <~~בטל~~>
אִם יֵשׁ שָׁם בֵּית דִּין,
יַתְנֶה עִמּוֹ לִפְנֵי בֵית דִּין;
אִם אֵין שָׁם, לִפְנֵי מִי יַתְנֶה?
שֶׁלּוֹ קוֹדֵם.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה י

יב

מְצָאָהּ בָּרֶפֶת, אֵינוֹ חַיָּב בָּהּ,
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, חַיָּב בָּהּ.
הָיְתָה בֵּין הַקְּבָרוֹת, אַל יִטַּמֵּא לָהּ. <לוֹ>
אִם אָמַר לוֹ אָבִיו "הִטַּמֵּא!"
אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ "אַל תַּחְזִיר!"
הֲרֵי זֶה לֹא יִשְׁמַע לוֹ.
פָּרַק וְטָעַן, פָּרַק וְטָעַן,
אֲפִלּוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים,
חַיָּב, שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות כג,ה)
"עָזֹב תַּעֲזֹב".
הָלַךְ וְיָשַׁב לוֹ, אָמַר לוֹ:
"הוֹאִיל וְעָלֶיךָ מִצְוָה, אִם רָצִיתָ לִפְרֹק, פְּרֹק!"
פָּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר "עִמּוֹ".
הָיָה זָקֵן אוֹ חוֹלֶה, חַיָּב.
מִצְוָה מִן הַתּוֹרָה לִפְרֹק, אֲבָל לֹא לִטְעֹן.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף לִטְעֹן.
רַבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
הָיָה עָלָיו יָתֵר מִמַּשּׂוֹאוֹ,
אֵינוֹ זָקוּק לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "תַּחַת מַשָּׂאוֹ",
מַשּׂוֹי שֶׁהוּא יָכוֹל לַעֲמֹד בּוֹ.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה יא

יג

אֲבֵדָתוֹ וַאֲבֵדַת אָבִיו, שֶׁלּוֹ קוֹדֶמֶת.
אֲבֵדָתוֹ וַאֲבֵדַת רַבּוֹ, שֶׁלּוֹ קוֹדֶמֶת.
אֲבֵדַת אָבִיו וַאֲבֵדַת רַבּוֹ,
שֶׁלְּרַבּוֹ קוֹדֶמֶת מִשֶּׁלְּאָבִיו,
שֶׁאָבִיו הֱבִיאוֹ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה,
וְרַבּוֹ, שֶׁלִּמְּדוֹ חָכְמָה, הֱבִיאוֹ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

יד

אִם הָיָה אָבִיו שָׁקוּל כְּנֶגֶד רַבּוֹ,
אֲבֵדַת אָבִיו קוֹדֶמֶת.
הָיָה אָבִיו אוֹ רַבּוֹ נוֹשְׂאִים מַשּׂאוֹי,
מַנִּיחַ אֶת שֶׁלְּרַבּוֹ,
וְאַחַר כָּךְ מַנִּיחַ אֶת שֶׁלְּאָבִיו.
הָיוּ אָבִיו וְרַבּוֹ בְּבֵית הַשֶּׁבִי, <הָיָה>
פּוֹדֶה אֶת רַבּוֹ,

וְאַחַר כָּךְ פּוֹדֶה אֶת אָבִיו.
אֲבָל אִם הָיָה אָבִיו תַּלְמִיד חֲכָמִים,
פּוֹדֶה אֶת אָבִיו וְאַחַר כָּךְ פּוֹדֶה אֶת רַבּוֹ.

פרק ג

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה א
א
הַמַּפְקִיד אֵצֶל חֲבֵרוֹ בְּהֵמָה אוֹ כֵלִים,
וְנִגְנְבוּ אוֹ שֶׁאָבְדוּ,
שִׁלֵּם וְלֹא רָצָה לְהִשָּׁבַע,
שֶׁהֲרֵי אָמְרוּ "שׁוֹמֵר חִנָּם נִשְׁבָּע וְיוֹצֵא",
נִמְצָא הַגַּנָּב,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל,
טָבַח וּמָכַר,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. <חמשה>
לְמִי הוּא מְשַׁלֵּם?
לְמִי שֶׁהַפִּקָּדוֹן אֶצְלוֹ.

ב
נִשְׁבַּע וְלֹא רָצָה לְשַׁלֵּם,
נִמְצָא הַגַּנָּב,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל.
טָבַח וּמָכַר,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.
לְמִי הוּא מְשַׁלֵּם?
לְבַעַל הַפִּקָּדוֹן.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה ב
ג
הַשּׂוֹכֵר פָּרָה מֵחֲבֵרוֹ וְהִשְׁאִילָהּ לְאַחֵר,
וּמֵתָה כְדַרְכָּהּ,
יִשָּׁבַע הַשּׂוֹכֵר שֶׁמֵּתָה כְדַרְכָּהּ,
וְהַשּׁוֹאֵל מְשַׁלֵּם לַשּׂוֹכֵר.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
כֵּיצַד הַלָּה עוֹשֶׂה סְחוֹרָה בְּפָרָתוֹ שֶׁלָּזֶה? <וְהַלָּה>
אֶלָּא, תַּחֲזוֹר הַפָּרָה לַבְּעָלִים.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה ג

ד
אָמַר לִשְׁנַיִם:
"גָּזַלְתִּי אֶת אֶחָד מִכֶּם מָנֶה,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵי זֶה מִכֶּם",
"אָבִיו שֶׁלְּאֶחָד מִכֶּם הִפְקִיד לִי מָנֶה,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵי זֶה הוּא",
נוֹתֵן לָזֶה מָנֶה וְלָזֶה מָנֶה,
שֶׁהוֹדָה מִפִּי עַצְמוֹ.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה ד
ה
שְׁנַיִם שֶׁהִפְקִידוּ אֵצֶל אֶחָד,
זֶה מָנֶה, וְזֶה מָאתַיִם,
זֶה אוֹמֵר "שֶׁלִּי מָאתַיִם",
וְזֶה אוֹמֵר "שֶׁלִּי מָאתַיִם",
נוֹתֵן לָזֶה מָנֶה וְלָזֶה מָנֶה,
וְהַשְּׁאָר יְהֵי מֻנָּח עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
אִם כֵּן, מַה הִפְסִיד הָרַמַּי?
אֶלָּא, הַכֹּל יְהֵא מֻנָּח עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה ה
ו
וְכֵן שְׁנֵי כֵלִים,
אֶחָד יָפֶה מָנֶה, וְאֶחָד יָפֶה אֶלֶף זוּז.
זֶה אוֹמֵר "יָפֶה שֶׁלִּי",
וְזֶה אוֹמֵר "יָפֶה שֶׁלִּי",
נוֹתֵן אֶת הַקָּטָן לְאֶחָד מֵהֶן,
וּמִתּוֹךְ הַגָּדוֹל נוֹתֵן דְּמֵי קָטָן לַשֵּׁנִי,
וְהַשְּׁאָר יְהֵי מֻנָּח עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
אִם כֵּן, מַה הִפְסִיד הָרַמַּי?
אֶלָּא הַכֹּל יְהֵי מֻנָּח עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה ו
ז
הַמַּפְקִיד פֵּרוֹת אֵצֶל חֲבֵרוֹ,
אֲפִלּוּ הֵן אוֹבְדִין,
לֹא יִגַּע בָּהֶן.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
יִמְכֹּר בִּפְנֵי בֵית דִּין,

מִפְּנֵי הָשֵּׁב אֲבֵדָה לַבְּעָלִים.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה ז
ח
הַמַּפְקִיד פֵּרוֹת אֵצֶל חֲבֵרוֹ,
הֲרֵי זֶה יוֹצִיא לוֹ חֶסְרוֹנוֹת:
לַחִטִּים וְלָאֹרֶז, תִּשְׁעַת חֲצָאֵי קַבִּים לַכּוֹר;
לַשְּׂעוֹרִים וְלַדֹּחַן, תִּשְׁעַת קַבִּים לַכּוֹר;
לַכֻּסְּמִים וּלְזֶרַע פִּשְׁתָּן, שָׁלֹשׁ סְאִים לַכּוֹר;
הַכֹּל לְפִי הַמִּדָּה, וְהַכֹּל לְפִי הַזְּמַן.
אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
וְכִי מָה אִכְפַּת לָהֶם?
הָעַכְבָּרִים אוֹכְלִין בֵּין מֵהַרְבֵּה וּבֵין מִקִּמְעָה!
אֵינוּ מוֹצִיא לוֹ חֶסְרוֹנוֹת, <יוֹצִיא>
אֶלָּא לַכּוֹר בִּלְבַד.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיְתָה מִדָּה מְרֻבָּה,
אֵינוּ מוֹצִיא לוֹ חֶסְרוֹנוֹת, <יוֹצִיא>
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מוֹתִירוֹת.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה ח
ט
יוֹצִיא לוֹ שְׁתוּת לַיַּיִן.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חֹמֶשׁ.
יוֹצִיא לוֹ שְׁלֹשֶׁת לֻגִּים שֶׁמֶן לְמֵאָה:
לוֹג וּמַחְצָה שְׁמָרִים, לוֹג וּמַחְצָה בֶלַע.
אִם הָיָה שֶׁמֶן מְזֻקָּק,
אֵינוּ מוֹצִיא לוֹ שְׁמָרִים. <יוֹצִיא>
קַנְקַנִּים יְשָׁנוֹת,
אֵינוּ מוֹצִיא לוֹ בֶלַע. <יוֹצִיא>
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַמּוֹכֵר שֶׁמֶן מְזֻקָּק לַחֲבֵרוֹ כָל יְמוֹת הַשָּׁנָה,
הֲרֵי זֶה מְקַבֵּל עָלָיו לוֹג וּמַחְצָה שְׁמָרִים לְמֵאָה.
(מסכת בבא מציעא פרק ג משנה ט)
הַמַּפְקִיד חָבִית אֵצֶל חֲבֵרוֹ,
וְלֹא יִחֲדוּ לָהּ הַבְּעָלִים מָקוֹם,
וְטִלְטְלָהּ וְנִשְׁבְּרָה,
אִם מִתּוֹךְ יָדוֹ נִשְׁבְּרָה,
לְצָרְכּוֹ, חַיָּב,
לְצָרְכָּהּ, פָּטוּר.

וְאִם מִשֶּׁהִנִּיחָהּ,
בֵּין לְצָרְכּוֹ בֵּין לְצָרְכָּהּ, פָּטוּר.
יִחֲדוּ לָהּ הַבְּעָלִים מָקוֹם,
וְטִלְטְלָהּ וְנִשְׁבְּרָה,
בֵּין מִתּוֹךְ יָדוֹ וּבֵין מִשֶּׁהִנִּיחָהּ,
לְצָרְכּוֹ, חַיָּב,
וּלְצָרְכָּהּ, פָּטוּר.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה י
י
הַמַּפְקִיד מָעוֹת אֵצֶל חֲבֵרוֹ,
צְרָרָן וְהִפְשִׁילָן לַאֲחֲרָיו,
מְסָרָן לִבְנוֹ וּלְבִתּוֹ הַקְּטַנִּים,
וְנָעַל בִּפְנֵיהֶם שֶׁלֹּא כָרָאוּי,
חַיָּב, שֶׁלֹּא שָׁמַר כְּדֶרֶךְ הַשּׁוֹמְרִים.
וְאִם שָׁמַר כְּדֶרֶךְ הַשּׁוֹמְרִים,
פָּטוּר.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה יא
יא
הַמַּפְקִיד מָעוֹת אֵצֶל הַשֻּׁלְחָנִי,
אִם צְרוּרִים, אַל יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן,
וְאִם מֻתָּרִין, יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן.
אֵצֶל בַּעַל הַבַּיִת,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן.
הַחֶנְוָנִי כְּבַעַל הַבַּיִת.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כַּשֻּׁלְחָנִי.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה יב
יב
הַשּׁוֹלֵחַ יָד בְּפִקָּדוֹן,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יִלְקֶה בְחָסֵר וּבְיָתֵר.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
כִּשְׁעַת הוֹצָאָה.
וְרַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כִּשְׁעַת הַתְּבִיעָה.
הַחוֹשֵׁב לִשְׁלוֹחַ יָד בְּפִקָּדוֹן,
בֵּית שַׁמַּי מְחַיְּבִין,

וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא עַד שָׁעָה שֶׁיִּשְׁלַח יָד.
כֵּיצַד?
הִטָּה אֶת הֶחָבִית,
וְנָטַל מִמֶּנָּה רְבִיעִית, וְנִשְׁבְּרָה,
אֵינוֹ מְשַׁלֵּם אֶלָּא רְבִיעִית;
הִגְבִּיהָהּ,
וְנָטַל מִמֶּנָּה רְבִיעִית, וְנִשְׁבְּרָה,
מְשַׁלֵּם אֶת הַכֹּל.

פרק ד

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה א

א

הַכֶּסֶף קוֹנֶה אֶת הַזָּהָב,
וְהַזָּהָב אֵינוֹ קוֹנֶה אֶת הַכֶּסֶף.
הַנְּחֹשֶׁת קוֹנָה אֶת הַכֶּסֶף, <קוֹנֶה>
וְהַכֶּסֶף אֵינוֹ קוֹנֶה אֶת הַנְּחֹשֶׁת.
מָעוֹת הָרָעוֹת קוֹנוֹת אֶת הַיָּפוֹת,
וְהַיָּפוֹת אֵינָן קוֹנוֹת אֶת הָרָעוֹת.
אֲסִימוֹן קוֹנֶה אֶת הַמַּטְבֵּעַ,
וְהַמַּטְבֵּעַ אֵינוֹ קוֹנֶה אֶת אֲסִימוֹן.
הַמִּטַּלְטְלִין קוֹנִים אֶת הַמַּטְבֵּעַ,
וְהַמַּטְבֵּעַ אֵינוֹ קוֹנֶה אֶת הַמִּטַּלְטְלִים.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמִּטַּלְטְלִין קוֹנִים זֶה אֶת זֶה.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה ב

ב

כֵּיצַד?
מָשַׁךְ מִמֶּנּוּ פֵּרוֹת וְלֹא נָתַן לוֹ מָעוֹת,
אֵינוֹ יָכוֹל לַחְזֹר בּוֹ.
נָתַן לוֹ מָעוֹת וְלֹא מָשַׁךְ מִמֶּנּוּ פֵּרוֹת,
יָכוֹל לַחְזֹר בּוֹ.
אֲבָל אָמְרוּ:
מִי שֶׁפָּרַע מֵאַנְשֵׁי דוֹר הַמַּבּוּל,
עָתִיד לְהִפָּרַע מִמִּי שֶׁאֵינוֹ עוֹמֵד בְּדִבּוּרוֹ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהַכֶּסֶף בְּיָדוֹ יָדוֹ לָעֶלְיוֹנָה.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה ג

ג

הָהוֹנָיָה

אַרְבַּע כֶּסֶף מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע כֶּסֶף לַסֶּלַע,

שְׁתוּת לְמֶקַח.

עַד אֵמָתַי מֻתָּר לְהַחְזִיר?

כְּדֵי שֶׁיַּרְאֶה לַתַּגָּר אוֹ לִקְרוֹבוֹ.

הוֹרָה רְבִּי טַרְפוֹן בְּלוֹד:

הָהוֹנָיָה שְׁמוֹנַת כֶּסֶף לַסֶּלַע,

שְׁלִישׁ לְמֶקַח.

וְשָׂמְחוּ תַגָּרֵי לוֹד.

אָמַר לָהֶם:

מֻתָּר לְהַחְזִיר כָּל הַיּוֹם.

אָמְרוּ:

"יַנִּיחַ לָנוּ רְבִּי טַרְפוֹן מְקוֹמֵנוּ."

וְחָזְרוּ לְדִבְרֵי חֲכָמִים.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה ד

ד

אֶחָד הַלּוֹקֵחַ וְאֶחָד הַמּוֹכֵר,

יֵשׁ לָהֶם הוֹנָיָה.

כַּשֵּׁם שֶׁהוֹנָיָה לַהֶדְיוֹט, כָּךְ הוֹנָיָה לַתַּגָּר.

רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

אֵין לַתַּגָּר הוֹנָיָה.

מִי שֶׁהֻטַּל עָלָיו, יָדוֹ לָעֶלְיוֹנָה,

שֶׁהוּא אוֹמֵר לוֹ "תֶּן לִי אֶת מָעוֹתַי",

אוֹ "תֶּן לִי מַה שֶּׁהוֹנֵיתַנִי." <אמ'>

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה ה

ה

וְכַמָּה תְהֵא הַסֶּלַע חֲסֵרָה, וְלֹא יְהֵי בָהּ הוֹנָיָה?

רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:

אַרְבָּעָה אִסָּרוֹת מֵאִסָּר לַדִּינָר.

רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

אַרְבָּעָה פֻּנְדְּיוֹנוֹת מִפֻּנְדְּיוֹן לַדִּינָר.

רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:

שְׁמוֹנָה פֻּנְדְּיוֹנוֹת מִשְּׁנֵי פֻּנְדְּיוֹנִים לַדִּינָר.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה ו

ו

עַד אֵמָתַי מֻתָּר לְהַחְזִיר?
בִּכְרַכִּים, כְּדֵי שֶׁיַּרְאֶה לַשֻּׁלְחָנִי,
וּבַכְּפָרִים, עַד עַרְבֵי שַׁבָּתוֹת.
אִם הָיָה מַכִּירָהּ,
אֲפִלּוּ לְאַחַר שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
מְקַבְּלָהּ מִמֶּנּוּ,
וְאֵין לוֹ עָלָיו אֶלָּא תַרְעֹמֶת.
וְנוֹתְנָהּ לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
וְאֵין חוֹשֵׁשׁ, שֶׁאֵינָהּ אֶלָּא נֶפֶשׁ רָעָה.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה ז
ז
הָהוֹנָיָה אַרְבַּע כֶּסֶף,
וְהַטַּעֲנָה שְׁתֵּי כֶסֶף,
וְהַהוֹדָיָה שָׁוֶה פְרוּטָה.
חָמֵשׁ פְּרוּטוֹת הֵן:
הַהוֹדָיָה שָׁוֶה פְרוּטָה,
וְהָאִשָּׁה מִתְקַדֶּשֶׁת בְּשָׁוֶה פְרוּטָה,
וְהַנֶּהֱנֶה בְשָׁוֶה פְרוּטָה מִן הַהֶקְדֵּשׁ, מָעַל,
הַמּוֹצֵא שָׁוֶה פְרוּטָה, חַיָּב לְהַכְרִיז,
וְהַגּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ שָׁוֶה פְרוּטָה וְנִשְׁבַּע לוֹ,
יוֹלִיכֶנּוּ אַחֲרָיו אֲפִלּוּ לְמָדַי.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה ח
ח
חֲמִשָּׁה חֲמָשִׁים הֵם:
הָאוֹכֵל תְּרוּמָה,
וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר,
וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁלִּדְמַאי,
הַחַלָּה,
וְהַבִּכּוּרִים,
מוֹסִיפִּים חֹמֶשׁ.
הַפּוֹדֶה נֶטַע רְבָעִי וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלּוֹ,
מוֹסִיף חֹמֶשׁ.
הַפּוֹדֶה הֶקְדֵּשׁוֹ,
מוֹסִיף חֹמֶשׁ.
וְהַנֶּהֱנֶה שָׁוֶה פְרוּטָה מִן הַהֶקְדֵּשׁ,
מוֹסִיף חֹמֶשׁ.
וְהַגּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ שָׁוֶה פְרוּטָה וְנִשְׁבַּע לוֹ,
מוֹסִיף חֹמֶשׁ.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה ט
ט
וְאֵלּוּ דְבָרִין שֶׁאֵין לָהֶם הוֹנָיָה:
הָעֲבָדִים וְהַשְּׁטָרוֹת וְהַקַּרְקָעוֹת וְהַהֶקְדֵּשׁוֹת. <וְהַאַשְׁטָרוֹת>
אֵין בָּהֶן לֹא תַשְׁלוּמֵי כֶפֶל,
וְלֹא תַשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.
שׁוֹמֵר חִנָּם אֵינוּ נִשְׁבָּע,
נוֹשֵׂא שָׂכָר אֵינוּ מְשַׁלֵּם.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
קָדָשִׁים שֶׁהוּא חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן יֵשׁ לָהֶן הוֹנָיָה;
וְשֶׁאֵינוּ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן אֵין לָהֶן הוֹנָיָה.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף סֵפֶר תּוֹרָה, וּבְהֵמָה, וּמַרְגָּלִית,
אֵין לָהֶם הוֹנָיָה.
אָמְרוּ [לוֹ]:
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא אֶת אֵלּוּ.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה י
י
כַּשֵּׁם שֶׁהוֹנָיָה בְמֶקַח וּבְמִמְכָּר, כָּךְ הוֹנָיָה בִדְבָרִים.
לֹא יֹאמַר לוֹ "בְכַמָּה חֵפֶץ זֶה?"
וְהוּא אֵינוּ רוֹצֶה לִקַּח.
אִם הָיָה בַעַל תְּשׁוּבָה, לֹא יֹאמַר לוֹ:
"זְכֹר מָה הָיוּ מַעֲשֶׂיךָ הָרִאשׁוֹנִים!"
וְאִם הָיָה בֶן גֵּרִים, לֹא יֹאמַר לוֹ:
"זְכֹר מָה הָיוּ מַעֲשֵׂה אֲבוֹתֶיךָ!"
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כב,כ)
"וְגֵר לֹא תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצֶנּוּ,
כִּי גֵרִים הֱיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם."

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה יא
יא
אֵין מְעָרְבִין פֵּרוֹת בַּפֵּרוֹת,
אֲפִלּוּ חֲדָשִׁים בַּחֲדָשִׁים,
אֵין צָרִךְ לוֹמַר חֲדָשִׁים בִּיְשָׁנִים.
בֶּאֱמֶת, בַּיַּיִן הִתִּירוּ לְעָרֵב קָשֶׁה בָרַךְ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַשְׁבִּיחוֹ.
אֵין מְעָרְבִין שִׁמְרֵי יַיִן בְּיַיִן,
אֲבָל נוֹתֵן לוֹ אֶת שְׁמָרָיו.
מִי שֶׁנִּתְעָרַב מַיִם בְּיֵינוֹ,
לֹא יִמְכְּרֶנּוּ בֶחָנוּת, אֶלָּא אִם כֵּן הוֹדִיעַ,

וְלֹא לַתַּגָּר, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מוֹדִיעוֹ,
שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא לְרַמּוֹת בּוֹ.
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְהָטִיל מַיִם, יָטִילוּ.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה יב

יב

הַתַּגָּר נוֹטֵל מֵחָמֵשׁ גֳּרָנוֹת,
וְנוֹתֵן לְתוֹךְ מְגוּרָה אַחַת,
מֵחָמֵשׁ גִּתּוֹת,
וְנוֹתֵן לְתוֹךְ פִּיתוֹס אֶחָד,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּן לְעָרֵב.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא יְחַלֵּק הַחֶנְוָנִי קְלָיוֹת וֶאֱגוֹזִים לַתִּינוֹקוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַרְגִּילָן לָבֹא אֶצְלוֹ.
וַחֲכָמִים מַתִּירִין.
לֹא יִפְחוֹת אֶת הַשַּׁעַר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זָכוּר לָטוֹב.
לֹא יָבֹר אֶת הַגְּרִיסִים.
כְּדִבְרֵי אַבָּא שָׁאוּל.
וַחֲכָמִים מַתִּירִין.
מוֹדִים שֶׁלֹּא יָבֹר עַל פִּי מְגוּרָה,
שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא כְגוֹנֵב אֶת הָעַיִן.
אֵין מְפַרְקְסִין,
לֹא אֶת הָאָדָם,
וְלֹא אֶת הַבְּהֵמָה,
וְלֹא אֶת הַכֵּלִים.

פרק ה

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה א

א

אֵי זֶה הוּא נֶשֶׁךְ וְאֵיזֶהוּ תַרְבִּית?
אֵי זֶה הוּא נֶשֶׁךְ?
הַמַּלְוֶה סֶלַע בַּחֲמִשָּׁה דִינָרִין,
סָאתַיִם חִטִּים בְּשָׁלוֹשׁ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא נוֹשֵׁךְ.
וְאֵי זֶה הוּא תַרְבִּית?
הַמַּרְבֶּה בַפֵּרוֹת.

כֵּיצַד?
לָקַח מִמֶּנּוּ חִטִּים מִדִּינַר זָהָב הַכּוֹר,
וְכֵן הַשַּׁעַר,
עָמְדוּ חִטִּים בִּשְׁלֹשִׁים דִּינָר,
אָמַר לוֹ:
"תֶּן לִי חִטַּי,
שֶׁאֲנִי מוֹכְרָן וְלוֹקֵחַ אֲנִי לִי בָהֶן יַיִן."
אָמַר לוֹ:
"וַהֲרֵי חִטֶּיךָ עֲשׂוּיוֹת עָלַי בִּשְׁלֹשִׁים דִּינָר,
וַהֲרֵי לְךָ אֶצְלִי בָהֶן יַיִן",
וְיַיִן אֵין לוֹ.

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה ב
ב
הַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵרוֹ,
לֹא יָדוּר בַּחֲצֵרוֹ חִנָּם,
וְלֹא יִשְׂכֹּר מִמֶּנּוּ בְּפָחוּת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא רִבִּית.

ג
מַרְבִּים עַל הַשָּׂכָר,
וְאֵין מַרְבִּין עַל הַמֶּכֶר.
כֵּיצַד?
הִשְׂכִּיר לוֹ אֶת הֶחָצֵר, אָמַר לוֹ:
"אִם מֵעַכְשָׁיו אַתָּה נוֹתֵן לִי,
הֲרֵי הוּא לְךָ בְּעֶשֶׂר סְלָעִים לַשָּׁנָה,
וְאִם שֶׁלַּחֹדֶשׁ בַּחֹדֶשׁ, מִסֶּלַע בַּחֹדֶשׁ",
מֻתָּר.
מָכַר לוֹ אֶת הַשָּׂדֶה, וְאָמַר לוֹ:
"אִם מֵעַכְשָׁיו אַתָּה נוֹתֵן לִי,
הֲרֵי הִיא לְךָ בְּאֶלֶף זוּז,
וְאִם לַגֹּרֶן, בִּשְׁנֵים עָשָׂר מָנֶה",
אָסוּר.

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה ג
ד
מָכַר לוֹ אֶת הַשָּׂדֶה, וְנָתַן לוֹ מִקְצָת דָּמִים,
אָמַר לוֹ:
"אֵימָתַי שֶׁתִּרְצֶה, הָבֵא מָעוֹת, וְטֹל אֶת שֶׁלָּךְ",
אָסוּר.
הִלְוָהוּ עַל שָׂדֵהוּ, וְאָמַר לוֹ:

"אִם אֵין אַתָּה נוֹתֵן לִי מִכָּן וְעַד שָׁלוֹשׁ שָׁנִים,
הֲרֵי הִיא שֶׁלִּי",
הֲרֵי הִיא שֶׁלּוֹ.
כָּךְ הָיָה בַּיְתוֹס בֶּן זֵנוֹן עוֹשֶׂה עַל פִּי חֲכָמִים. <בויתס>

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה ד
ה
אֵין מוֹשִׁיבִין חֶנְוָנִי לְמַחֲצִית שָׂכָר,
לֹא יִתֵּן לוֹ מָעוֹת לִקַּח בָּהֶן פֵּרוֹת לְמַחֲצִית שָׂכָר;
אֶלָּא אִם כֵּן נָתַן לוֹ שְׂכָרוֹ כְּפוֹעֵל בָּטֵל.
אֵין מוֹשִׁיבִין תַּרְנָגְלִים לְמֶחְצָה,
וְאֵין שָׁמִין עֲגָלִים וּסְיָחִים לְמֶחְצָה,
אֶלָּא אִם כֵּן נָתַן לוֹ שְׂכַר עֲמָלוֹ וּמְזוֹנוֹ.
אֲבָל מְקַבְּלִים עֲגָלִים וּסְיָחִים לְמֶחְצָה,
וּמְגַדְּלִים אוֹתָן עַד שֶׁיְּהוּ מְשֻׁלָּשִׁים.
וַחֲמוֹר, עַד שֶׁתְּהֵא טוֹעֶנֶת.

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה ה
ו
שָׁמִין פָּרָה וַחֲמוֹר,
וְכָל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לַעֲשׂוֹת וְלֹאכַל.
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לַחֲלֹק אֶת הַוֶּלֶד מִיָּד,
חוֹלְקִים,
וּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְגַדֵּל, יְגַדִּילוּ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
שָׁמִין עֵגֶל עִם אִמּוֹ, וּסְיָח עִם אִמּוֹ.
וּמַפְרִיז עַל שָׂדֵהוּ,
וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ מִשֵּׁם רִבִּית.

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה ו
ז
אֵין מְקַבְּלִין צֹאן בַּרְזֶל מִיִּשְׂרָאֵל,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא רִבִּית.
אֲבָל מְקַבְּלִין צֹאן בַּרְזֶל מִן הַגּוֹיִם,
וְלָוִים מֵהֶן וּמַלְוִים אוֹתָן בְּרִבִּית,
וְכֵן בְּגֵר תּוֹשָׁב.
מַלְוֶה הוּא יִשְׂרָאֵל מָעוֹתָיו שֶׁלַּנָּכְרִי מִדַּעַת הַנָּכְרִי,
אֲבָל לֹא מִדַּעַת יִשְׂרָאֵל.

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה ז
ח

אֵין פּוֹסְקִין עַל הַפֵּרוֹת עַד שֶׁיֵּצֵא הַשַּׁעַר.
הָיָה הוּא תְחִלָּה לַקּוֹצְרִים,
פּוֹסֵק עִמּוֹ עַל הַגָּדִישׁ,
וְעַל הָעֶבֶט שֶׁלָּעֲנָבִים,
וְעַל הַמַּעְטֵן שֶׁלַּזֵּיתִין,
וְעַל הַבֵּצִים שֶׁלַּיּוֹצֵר,
וְעַל הַסִּיד מִשֶּׁיִּשָּׁקַע כִּבְשָׁנוֹ.
וּפוֹסֵק עִמּוֹ עַל הַזֶּבֶל כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה.
רְבִּי יוֹסֶה אוֹמֵר:
אֵין פּוֹסֵק עִמּוֹ עַל הַזֶּבֶל,
עַד שֶׁיְּהֵא לוֹ זֶבֶל בָּאַשְׁפּוֹת.
וַחֲכָמִים מַתִּירִין.
פּוֹסֵק עִמּוֹ כְשַׁעַר הַגָּבוֹהַּ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא פָּסַק עִמּוֹ,
יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ:
"תֶּן לִי כָזֶה, אוֹ תֶן לִי אֶת מָעוֹתַי."

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה ח
ט
מַלְוֶה אָדָם אֶת אֲרִיסָיו חִטִּין בַּחִטִּין,
לַזֶּרַע, אֲבָל לֹא לְאֹכֶל. <לְאוֹכַל>
שֶׁהָיָה רַבָּן גַּמְלִיאֵל מַלְוֶה אֶת אֲרִיסָיו
חִטִּין בְּיֹקֶר וְהוּזָלוּ,
אוֹ בְזֹל וְהוֹקִירוּ,
וְנוֹטֵל מֵהֶן כְּשַׁעַר הַזֹּל.
לֹא שֶׁהֲלָכָה כֵן,
אֶלָּא שֶׁרָצָה לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ.

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה ט
י
לֹא יֹאמַר אָדָם לַחֲבֵרוֹ:
"הַלְוֵינִי כוֹר חִטִּים, וַאֲנִי נוֹתֵן לָךְ לַגֹּרֶן."
אֶלָּא אוֹמֵר לוֹ:
"הַלְוֵינִי עַד שֶׁיָּבֹא בְנִי",
אוֹ "עַד שֶׁאֶמְצָא מַפְתֵּחַ."
הִלֵּל אוֹסֵר.
וְכָךְ הָיָה הִלֵּל אוֹמֵר:
לֹא תַלְוֶה אִשָּׁה כִּכָּר לַחֲבֶרְתָּהּ,
עַד שֶׁתַּעֲשֶׂנּוּ דָמִים,
שֶׁמֵּא יוֹקִירוּ הַחִטִּין,

וְנִמְצְאוּ בָאוֹת לִידֵי רִבִּית.

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה י

יא

אוֹמֵר אָדָם לַחֲבֵרוֹ:
"נַכֵּשׁ עִמִּי, וַאֲנַכֵּשׁ עִמָּךְ",
"עֲדֹר עִמִּי, וְאֶעְדֹּר עִמָּךְ".
אֲבָל לֹא יֹאמַר לוֹ:
"נַכֵּשׁ עִמִּי, וְאֶעְדֹּר עִמָּךְ",
"עֲדֹר עִמִּי, וַאֲנַכֵּשׁ עִמָּךְ".
כָּל יְמֵי גָרִיר אֶחָד, כָּל יְמֵי רְבִיעָה אַחַת,
לֹא יֹאמַר לוֹ:
"חֲרֹשׁ עִמִּי בַגָּרִיר, וַאֲנִי עִמָּךְ בִּרְבִיעָה".

יב

רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
יֵשׁ רִבִּית מֻקְדֶּמֶת, וְיֵשׁ רִבִּית מְאֻחֶרֶת,
כֵּיצַד?
נָתַן אֶת עֵינָיו לִלְוֹת מִמֶּנּוּ,
הָיָה מְשַׁלֵּחַ לוֹ,
וְאָמַר "בִּשְׁבִיל שֶׁיַּלְוֵנִי",
זוֹ הִיא רִבִּית מֻקְדֶּמֶת.
לָוָה מִמֶּנּוּ וְהֶחְזִיר לוֹ אֶת מָעוֹתָיו,
[וְהָיָה מְשַׁלֵּחַ לוֹ,
וְאָמַר "בִּשְׁבִיל מָעוֹתֶיךָ,] שֶׁהָיוּ בְטֵלוֹת אֶצְלִי",
זוֹ הִיא רִבִּית מְאֻחֶרֶת.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יֵשׁ רִבִּית דְּבָרִים:
לֹא יֹאמַר לוֹ:
"דַּע אִם בָּא אִישׁ פְּלוֹנִי מִמְּקוֹם פְּלוֹנִי."

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה יא

יג

וְאֵלּוּ עוֹבְרִים בְּ'לֹא תַעֲשֶׂה':
הַמַּלְוֶה, וְהַלּוֶֹה, וְהֶעָרֵב, וְהָעֵדִים.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אַף הַסּוֹפֵר.
עוֹבְרִים עַל 'בַּל תִּתֵּן לוֹ' (וַיִּקְרָא כה,לז)
וְעַל 'בַּל תִּקַּח מֵאִתּוֹ' (וַיִּקְרָא כה,לו)
וְעַל "לֹא תִהְיֶה לוֹ כְּנֹשֶׁה" (שְׁמוֹת כב,כד)
וְעַל "לֹא תְשִׂימוּן עָלָיו נֶשֶׁךְ" (שְׁמוֹת כב,כד)

"וְלִפְנֵי עִוֵּר לֹא תִתֵּן מִכְשֹׁל",
"וְיָרֵאתָ מֵּאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יי" (וַיִּקְרָא יט,יד)

פרק ו

מסכת בבא מציעא פרק ו משנה א
א
הַשּׂוֹכֵר אֶת הָאֻמָּנִים,
וְהִטְעוּ זֶה אֶת זֶה,
וְאֵין לוֹ זֶה עַל זֶה אֶלָּא תַרְעֹמֶת.
שָׂכַר אֶת הַחַמָּר וְאֶת הַקַּדָּר,
פְּרִיָז פְּרִים חֲלִילִים לַכַּלָּה אוֹ לַמֵּת,
פּוֹעֲלִים לְהַעֲלוֹת פִּשְׁתָּנוֹ מִן הַמִּשְׁרָה,
וְכָל דָּבָר שֶׁהוּא אָבֵד,
וְחָזְרוּ בָהֶם,
מָקוֹם שֶׁאֵין אָדָם שׂוֹכֵר עֲלֵיהֶן אוֹ מַטְעָן.

מסכת בבא מציעא פרק ו משנה ב
ב
הַשּׂוֹכֵר אֶת הָאֻמָּנִים, וְחָזְרוּ בָהֶן,
יָדָן לַתַּחְתּוֹנָה.
וְאִם בַּעַל הַבַּיִת חוֹזֵר בּוֹ,
יָדוֹ לַתַּחְתּוֹנָה.
כָּל הַמְשַׁנֶּה, יָדוֹ לַתַּחְתּוֹנָה,
וְכָל הַחוֹזֵר בּוֹ, יָדוֹ לַתַּחְתּוֹנָה.

מסכת בבא מציעא פרק ו משנה ג
ג
הַשּׂוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר לְהוֹלִיכָהּ בָּהָר, <לְהוֹלִיכוֹ>
וְהוֹלִיכָהּ בַּבִּקְעָה,
בַּבִּקְעָה, וְהוֹלִיכָהּ בָּהָר,
אֲפִלּוּ זוֹ עֶשֶׂרֶת מִילִים וְזוֹ עֶשֶׂרֶת מִילִים, וּמֵתָה,
חַיָּב.
שָׂכַר אֶת הַחֲמוֹר וְהִבְרִיקָה,
אוֹ שֶׁנַּעֲשֵׂאת כְּאַנְגַּרְיָא,
אוֹמֵר לוֹ "הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ!"
מֵתָה אוֹ נִשְׁבְּרָה,
חַיָּב לְהַעֲמִיד לוֹ חֲמוֹר.

ד
הַשּׂוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר לְהוֹלִיכָהּ בָּהָר,
וְהוֹלִיכָהּ בַּבִּקְעָה,
אִם הֶחֱלִיקָה, פָּטוּר
וְאִם הוּחַמָּה, חַיָּב.
בַּבִּקְעָה, וְהוֹלִיכָהּ בָּהָר,
אִם הֶחֱלִיקָה, חַיָּב,
וְאִם הוּחַמָּה, פָּטוּר,
וְאִם מֵחֲמַת הַמַּעֲלָה, חַיָּב.

מסכת בבא מציעא פרק ו משנה ד
ה
הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפָּרָה לַחֲרֹשׁ בָּהָר,
וְחָרַשׁ בַּבִּקְעָה, וְנִשְׁבַּר הַקַּנְקַן,
פָּטוּר.
בַּבִּקְעָה, וְחָרַשׁ בָּהָר, וְנִשְׁבַּר הַקַּנְקַן,
חַיָּב.
לָדוּשׁ בַּקִּטְנִית, וְדָשׁ בִּתְבוּאָה,
פָּטוּר.
בִּתְבוּאָה, וְדָשׁ בַּקִּטְנִית,
חַיָּב, שֶׁהַקִּטְנִית מַחֲלֶקֶת.

מסכת בבא מציעא פרק ו משנה ה
ו
הַשּׂוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר לְהָבִיא חִטִּים,
וְהֵבִיא שְׂעוֹרִים,
תְּבוּאָה, וְהֵבִיא תֶבֶן,
חַיָּב, שֶׁהַנֶּפַח קָשֶׁה כְמַשּׂאוֹי. <שֶׁהַנָּפָה>
לְהָבִיא לֶתֶךְ חִטִּים, וְהֵבִיא לֶתֶךְ שְׂעוֹרִים,
פָּטוּר,
וְאִם הוֹסִיף עַל מַשּׂוּאוֹ,
חַיָּב.
וְכַמָּה יוֹסִיף עַל מַשּׂוּאוֹ וִיהֵי חַיָּב?
סוֹמְכוֹס אוֹמֵר מִשֵּׁם רַבִּי מֵאִיר:
סְאָה לַגָּמָל,
וּשְׁלֹשֶׁת קַבִּים לַחֲמוֹר.

מסכת בבא מציעא פרק ו משנה ו
ז
כָּל הָאֻמָּנִים שׁוֹמְרֵי שָׂכָר.
וְכֻלָּם שֶׁאָמְרוּ "הָבֵא מָעוֹת וְטֹל אֶת שֶׁלָּךְ!"

שׁוֹמֵר חִנָּם.
"שְׁמֹר לִי וַאֲשַׁמֵּר לָךְ!"
שׁוֹמֵר שָׂכָר.
"שְׁמֹר לִי!"
וְאָמַר לוֹ "הַנַּח לְפָנַי!"
שׁוֹמֵר חִנָּם.
(מסכת בבא מציעא פרק ו משנה ז)
וְהַמַּלְוֶה עַל הַמַּשְׁכּוֹן, שׁוֹמֵר שָׂכָר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הִלְוָהוּ מָעוֹת, שׁוֹמֵר חִנָּם;
הִלְוָהוּ פֵּרוֹת, שׁוֹמֵר שָׂכָר.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
מֻתָּר אָדָם לְהַשְׂכִּיר מַשְׁכּוֹנוֹ שֶׁלֶּעָנִי,
לִהְיוֹת פּוֹסֵק עָלָיו וְהוֹלֵךְ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְמֵשִׁיב אֲבֵדָה.

מסכת בבא מציעא פרק ו משנה ח

ח

הַמַּעֲבִיר חָבִית מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וּשְׁבָרָהּ,
בֵּין שׁוֹמֵר חִנָּם וּבֵין שׁוֹמֵר שָׂכָר,
יִשָּׁבַע.
אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
זֶה וָזֶה יִשָּׁבַע;
וְתָמֵהַּ אֲנִי אִם יְכוּלִים זֶה וָזֶה לְהִשָּׁבַע.

פרק ז

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה א

א

הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֲלִים,
וְאָמַר לָהֶן לְהַשְׁכִּים וּלְהַעֲרִיב,
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לְהַשְׁכִּים וְשֶׁלֹּא לְהַעֲרִיב,
אֵינוּ יָכוֹל לְכוֹפָן.
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לָזוּן, יָזוּן,
לְסַפֵּק מְתִיקָה, יְסַפֵּק,
הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה.
מַעֲשֶׂה בְרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן מַתְיָה, שֶׁאָמַר לִבְנוֹ:
"צֵא, וּשְׂכֹר לָנוּ פוֹעֲלִים!"
וּפָסַק עִמָּהֶם מְזוֹנוֹת.

וּכְשֶׁבָּא אֵצֶל אָבִיו, אָמַר לוֹ:
"אֲפִלּוּ אַתְּ עוֹשֶׂה לָהֶם כִּסְעוּדַת שְׁלֹמֹה בְשַׁעְתּוֹ,
לֹא יָצָאתָ יְדֵי חוֹבָתָךְ עִמָּהֶם,
שֶׁהֵן בְּנֵי אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב.
אֶלָּא, עַד שֶׁלֹּא יַתְחִילוּ בִמְּלָאכָה,
צֵא וֶאֱמֹר לָהֶם:
עַל מְנָת שֶׁאֵין לָכֶם אֶלָּא פַּת וְקִטְנִית בִּלְבַד."
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא הָיָה צָרִיךְ,
הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה ב

ב
אֵלּוּ אוֹכְלִין מִן הַתּוֹרָה:
הָעוֹשֶׂה בִמְחֻבָּר לַקַּרְקַע,
בִּשְׁעַת גְּמָר מְלָאכָה;
וּבְתָלוּשׁ מִן הַקַּרְקַע,
עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ,
וּבְדָבָר שֶׁגִּדּוּלָיו מִן הָאָרֶץ. <וּבִלְבַד>

ג
וְאֵלּוּ שֶׁאֵינָן אוֹכְלִין:
הָעוֹשֶׂה בִמְחֻבָּר לַקַּרְקַע,
בְּשָׁעָה שֶׁאֵינָה גְמָר מְלָאכָה;
וּבְתָלוּשׁ מִן הַקַּרְקַע,
מֵאַחַר שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ,
וּבְדָבָר שֶׁאֵין גִּדּוּלָיו מִן הָאָרֶץ.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה ג

ד
הָיָה עוֹשֶׂה בְיָדָיו, אֲבָל לֹא בְרַגְלָיו,
בְּרַגְלָיו, אֲבָל לֹא בְיָדָיו, אֲפִלּוּ עַל כְּתֵפוֹ,
הֲרֵי זֶה אוֹכֵל.
רְבִּי יוֹסֵה בִרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה בְיָדָיו וּבְרַגְלָיו.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה ד

ה
הָיָה עוֹשֶׂה בַתְּאֵנִים, לֹא יֹאכַל בָּעֲנָבִים,
בָּעֲנָבִים, לֹא יֹאכַל בַּתְּאֵנִים,
אֲבָל מוֹנֵעַ הוּא אֶת עַצְמוֹ,

עַד שֶׁמַּגִּיעַ לִמְקוֹם הַיָּפוֹת, וְאוֹכֵל.
וְכֻלָּם לֹא אָמְרוּ אֶלָּא בְשָׁעַת גְּמַר מְלָאכָה,
אֲבָל מִפְּנֵי 'הָשֵׁב אֲבֵדָה לַבְּעָלִים', אָמְרוּ:
הַפּוֹעֲלִים אוֹכְלִין בַּהֲלִיכָתָן מֵאֻמָּן לְאֻמָּן,
וּבַחְזִירָתָן מִן הַגַּת,
וַחֲמוֹר, עַד שֶׁתְּהֵא פוֹרֶקֶת.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה ה
ו
אוֹכֵל פּוֹעֵל קִשּׁוּת, אֲפִלּוּ בְדִינָר,
וְכוֹתֶבֶת, אֲפִלּוּ בְדִינָר.
רַבִּי אֶלְעָזָר חִסְמָא אוֹמֵר:
לֹא יֹאכַל פּוֹעֵל יָתֵר עַל שְׂכָרוֹ,
וַחֲכָמִים מַתִּירִין,
אֲבָל מְלַמְּדִים אֶת הָאָדָם שֶׁלֹּא יְהֵא רַעַבְתָן,
וִיהֵא סוֹתֵם אֶת הַפֶּתַח לְפָנָיו.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה ו
ז
קוֹצֵץ אָדָם עַל יְדֵי עַצְמוֹ,
וְעַל יְדֵי בְנוֹ וּבִתּוֹ הַגְּדוֹלִים,
וְעַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִים,
וְעַל יְדֵי אִשְׁתּוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם דַּעַת.
אֲבָל אֵינוֹ קוֹצֵץ
לֹא עַל יְדֵי בְנוֹ וּבִתּוֹ הַקְּטַנִּים,
וְלֹא עַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הַכְּנַעֲנִים,
וְלֹא עַל יְדֵי בְהֶמְתּוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶם דַּעַת.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה ז
ח
הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֲלִים לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ בְנֶטַע רְבָעִי שֶׁלּוֹ,
הֲרֵי אֵלּוּ לֹא יֹאכְלוּ.
וְאִם לֹא הוֹדִיעָן, פּוֹדֶה וּמַאֲכִילָן.
נִתְפָּרְסוּ עִגּוּלָיו, נִתְפַּתְּחוּ חֲבִיּוֹתָיו, נִתְחַתְּכוּ דִלּוּעָיו,
הֲרֵי אֵלּוּ לֹא יֹאכֵלוּ.
וְאִם לֹא הוֹדִיעָן, מְעַשֵּׂר וּמַאֲכִילָן.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה ח
ט

שׁוֹמְרֵי פֵרוֹת אוֹכְלִין מֵהִלְכַת הַמְּדִינָה,
אֲבָל לֹא מִן הַתּוֹרָה.
אַרְבָּעָה שׁוֹמְרִים הֵן:
שׁוֹמֵר חִנָּם, וְהַשּׁוֹאֵל, נוֹשֵׂא שָׂכָר, וְהַשּׂוֹכֵר.
שׁוֹמֵר חִנָּם נִשְׁבָּע עַל הַכֹּל,
וְהַשּׁוֹאֵל מְשַׁלֵּם אֶת הַכֹּל,
נוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׂוֹכֵר,
נִשְׁבָּעִים עַל הַשֶּׁבֶר וְעַל הַשְּׁבוּיָה וְעַל הַמֵּתָה,
וּמְשַׁלְּמִין אֶת הָאֲבֵדָה וְאֶת הַגְּנֵבָה.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה ט
י
זְאֵב אֶחָד אֵינוּ אֹנֶס,
שְׁנֵי זְאֵבִים, אֹנֶס.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּשָׁעַת מִשְׁלַחַת זְאֵבִים,
אַף זְאֵב אֶחָד אֹנֶס.

יא
שְׁנֵי כְלָבִים אֵינָן אוֹנְסִין;
יַדּוּעַ הַבַּבְלִי אָמַר מִשֵּׁם רַבִּי מֵאִיר:
מֵרוּחַ אַחַת אֵינוּ אֹנֶס,
מִשְּׁתֵּי רוּחוֹת אֹנֶס.

יב
הַלִּסְטִיס, הֲרֵי זֶה אֹנֶס.
הָאֲרִי וְהַדֹּב וְהַנָּמֵר וְהַבַּרְדְּלֵס וְהַנָּחָשׁ,
הֲרֵי אֵלּוּ אֲנָסִים.
אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁבָּאוּ מֵאֲלֵיהֶם,
אֲבָל אִם הוֹלִיכָן לִמְקוֹם גְּדוּדֵי חַיָּה וְלִסְטִים,
אֵין אֵלּוּ אֲנָסִים.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה י
יג
מֵתָה כְדַרְכָּהּ, הֲרֵי זֶה אֹנֶס;
סִכְּפָהּ וּמֵתָה, אֵינוּ אֹנֶס.
עָלְתָה לְרָאשֵׁי הַצּוֹקִים וְנָפְלָה, הֲרֵי זֶה אֹנֶס;
הֶעֱלָה לְרָאשֵׁי הַצּוֹקִים וְנָפְלָה אֵינוּ אֹנֶס.
מַתְנֶה שׁוֹמֵר חִנָּם לִהְיוֹת פָּטוּר מִשְּׁבוּעָה,
וְהַשּׁוֹאֵל לִהְיוֹת פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּם,

וְנוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׂוֹכֵר לִהְיוֹת פְּטוּרִין מִשְּׁבוּעָה וּמִלְּשַׁלֵּם.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה יא

יד

כָּל הַמַּתְנֶה עַל הַכָּתוּב בַּתּוֹרָה, תְּנָיוֹ בָטֵל.
וְכָל תְּנַי שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה מִתְּחִלָּתוֹ, תְּנָיוֹ בָטֵל.
וְכָל שֶׁאֶפְשָׁר לוֹ לְקַיְּמוֹ בְסוֹפוֹ,
וְהִתְנָה עָלָיו מִתְּחִלָּתוֹ, תְּנָיוֹ קַיָּם.

פרק ח

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה א

א

הַשּׁוֹאֵל אֶת הַפָּרָה, וְשָׁאַל בְּעָלֶיהָ עִמָּהּ,
שָׁאַל אֶת הַפָּרָה, וְשָׂכַר בְּעָלֶיהָ עִמָּהּ,
שָׁאַל אֶת הַבְּעָלִים אוֹ שְׂכָרָן,
וְאַחַר כָּךְ שָׁאַל אֶת הַפָּרָה וּמֵתָה,
פָּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות כב,יד)
"אִם בְּעָלָיו עִמּוֹ, לֹא יְשַׁלֵּם".

ב

אֲבָל שָׁאַל אֶת הַפָּרָה,
וְאַחַר כָּךְ שָׁאַל אֶת הַבְּעָלִים, אוֹ שְׂכָרָן, וּמֵתָה,
חַיָּב, שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות כב,יג)
"בְּעָלָיו אֵין עִמּוֹ, שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם".

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה ב

ג

הַשּׁוֹאֵל אֶת הַפָּרָה,
שְׁאָלָהּ חֲצִי יוֹם וּשְׂכָרָהּ חֲצִי יוֹם,
שְׁאָלָהּ הַיּוֹם וּשְׂכָרָהּ לְמָחָר,
שָׁאַל אַחַת וְשָׂכַר אַחַת, [וּמֵתָה],
הַמַּשְׁאִיל אוֹמֵר "שְׁאוּלָה מֵתָה",
"בַּיּוֹם שֶׁהָיְתָה שְׁאוּלָה מֵתָה,
"בְּשָׁעָה שֶׁהָיְתָה שְׁאוּלָה מֵתָה",
וְהַלָּה אוֹמֵר "אֵינִי יוֹדֵעַ",
חַיָּב.
הַשּׂוֹכֵר אוֹמֵר "שְׂכוּרָה מֵתָה",
"בַּיּוֹם שֶׁהָיְתָה שְׂכוּרָה מֵתָה",

[בְּשָׁעָה שֶׁהָיְתָה שְׂכוּרָה מֵתָה],
וְהַלָּה אוֹמֵר "אֵינִי יוֹדֵעַ",
פָּטוּר.
זֶה אוֹמֵר "שְׁאוּלָה",
וְזֶה אוֹמֵר "שְׂכוּרָה",
יִשָּׁבַע הַשּׂוֹכֵר שֶׁשְּׂכוּרָה מֵתָה.
זֶה אוֹמֵר "אֵינִי יוֹדֵעַ",
וְזֶה אוֹמֵר "אֵינִי יוֹדֵעַ",
יַחֲלֹקוּ.

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה ג
ד
הַשּׁוֹאֵל אֶת הַפָּרָה, <הַשּׁוֹלֵחַ>
וְשִׁלְּחָהּ לוֹ בְּיַד בְּנוֹ, בְּיַד עַבְדּוֹ, בְּיַד שְׁלוּחוֹ,
אוֹ בְּיַד בְּנוֹ, בְּיַד עַבְדּוֹ, בְּיַד שְׁלוּחוֹ שֶׁלַּשּׁוֹאֵל, וּמֵתָה,
פָּטוּר.
אָמַר לוֹ הַשּׁוֹאֵל:
"שַׁלְּחָהּ לִי בְּיַד בְּנִי, בְּיַד עַבְדִּי, בְּיַד שְׁלוּחִי!"
אוֹ "בְּיַד בִּנְךָ, בְּיַד עַבְדְּךָ, בְּיַד שְׁלוּחֲךָ!"
אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ הַמַּשְׁאִיל:
"הֲרֵי אֲנִי מְשַׁלְּחָהּ לָךְ
בְּיַד בְּנִי, בְּיַד עַבְדִּי, בְּיַד שְׁלוּחִי",
אוֹ "בְּיַד בִּנְךָ, בְּיַד עַבְדְּךָ, בְּיַד שְׁלוּחֲךָ",
וְאָמַר לוֹ הַשּׁוֹאֵל "שַׁלַּח!"
וְשִׁלְּחָהּ לוֹ וּמֵתָה,
חַיָּב.
וְכֵן בְּשָׁעָה שֶׁהוּא מַחְזִירָהּ.

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה ד
ה
הַמַּחֲלִיף פָּרָה בַחֲמוֹר, וְיָלְדָה,
וְכֵן הַמּוֹכֵר שִׁפְחָתוֹ, וְיָלְדָה,
זֶה אוֹמֵר "עַד שֶׁלֹּא מָכַרְתִּי",
וְזֶה אוֹמֵר "מִשֶּׁלָּקַחְתִּי",
יַחֲלֹקוּ.
הָיוּ לוֹ שְׁנֵי עֲבָדִים,
אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטָן,
וְכֵן שְׁתֵּי שָׂדוֹת,
אַחַת גְּדוֹלָה וְאַחַת קְטַנָּה,
הַלּוֹקֵחַ אוֹמֵר "הַגָּדוֹל לָקַחְתִּי",
וְהַלָּה אוֹמֵר "אֵינִי יוֹדֵעַ",

זָכָה בַגָּדוֹל.
וְהַמּוֹכֵר אוֹמֵר "הַקָּטָן מָכַרְתִּי",
וְהַלָּה אוֹמֵר "אֵינִי יוֹדֵעַ",
אֵין לוֹ אֶלָּא קָטָן.
זֶה אוֹמֵר "גָּדוֹל",
וְזֶה אוֹמֵר "קָטָן",
יִשָּׁבַע הַמּוֹכֵר שֶׁהַקָּטָן מָכַר.
זֶה אוֹמֵר "אֵינִי יוֹדֵעַ",
וְזֶה אוֹמֵר "אֵינִי יוֹדֵעַ",
יַחֲלֹקוּ.

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה ה

ו

הַמּוֹכֵר זֵיתָיו לָעֵצִים,
וְעָשׂוּ פָּחוּת מֵרְבִיעִית לַסְּאָה,
הֲרֵי [אֵלּוּ] שֶׁלְּבַעַל הַזֵּיתִים.
עָשׂוּ רְבִיעִית לַסְּאָה,
זֶה אוֹמֵר "זֵיתַי גִּדְּלוּ",
וְזֶה אוֹמֵר "אַרְצִי גִדְּלָה",
יַחֲלֹקוּ.

ז

שָׁטַף הַנָּהָר זֵיתָיו וּנְתָנָן לְתוֹךְ שְׂדֵה חֲבֵרוֹ;
זֶה אוֹמֵר "זֵיתַי גִּדְּלוּ",
וְזֶה אוֹמֵר "אַרְצִי גִדְּלָה",
יַחֲלֹקוּ.

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה ו

ח

הַמַּשְׂכִּיר בַּיִת לַחֲבֵרוֹ בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים,
אֵינוּ יָכוֹל לְהוֹצִיאוֹ מִן הֶחָג וְעַד הַפֶּסַח.
וּבִימוֹת הַחַמָּה,
שְׁלֹשִׁים יוֹם.
וּבַכְּרַכִּים,
אֶחָד יְמוֹת הַחַמָּה וְאֶחָד יְמוֹת הַגְּשָׁמִים,
שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ.
וּבַחֲנֻיּוֹת,
אֶחָד כְּרַכִּים וְאֶחָד עֲיָרוֹת,
שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
חֲנוּת שֶׁלְּנַחְתּוֹמִים וְשֶׁלְּצַבָּעִים,

שָׁלוֹשׁ שָׁנִים.

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה ז

ט

הַמַּשְׂכִּיר בַּיִת לַחֲבֵרוֹ: <הַמַּסְכִּיר>
הַמַּשְׂכִּיר חַיָּב בַּדֶּלֶת וּבַנֶּגֶר וּבַמַּנְעוּל, <הַמַּסְכִּיר>
וּבְכָל דָּבָר שֶׁהוּא מַעֲשֵׂה אֻמָּן.
אֲבָל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מַעֲשֵׂה אֻמָּן,
הַשּׂוֹכֵר עוֹשֵׂהוּ. <הַסּוֹכֵר>
הַזֶּבֶל, שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
וְאֵין לַשּׂוֹכֵר אֶלָּא הַיּוֹצֵא מִן הַתַּנּוּר וּמִן הַכִּירַיִם בִּלְבַד.

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה ח

י

הַמַּשְׂכִּיר בַּיִת לַחֲבֵרוֹ לַשָּׁנָה, <הַמַּסְכִּיר>
וְנִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה, נִתְעַבְּרָה לַשּׂוֹכֵר. <לַסּוֹכֵר>
הִשְׂכִּיר לוֹ לֶחֳדָשִׁים, <הִסְכִּיר>
וְנִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה, נִתְעַבְּרָה לַמַּשְׂכִּיר. <לַמַּסְכִּיר>
מַעֲשֶׂה בְצִפּוֹרִין בְּאֶחָד שֶׁשָּׂכַר מַרְחֵץ מֵחֲבֵרוֹ, <שֶׁסָּכַר>
בִּשְׁנֵים עָשָׂר דִּינַר זָהָב לַשָּׁנָה,
מִדִּינַר זָהָב לַחֹדֶשׁ,
וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל
וְלִפְנֵי רַבִּי יוֹסֵה, וְאָמְרוּ:
יַחְלְקוּ אֶת חֹדֶשׁ הָעִבּוּר.

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה ט

יא

הַמַּשְׂכִּיר בַּיִת לַחֲבֵרוֹ, וְנָפַל,
חַיָּב לְהַעֲמִיד לוֹ בַיִת.
הָיָה קָטָן, לֹא יַעֲשֶׂנּוּ גָדוֹל;
גָּדוֹל, לֹא יַעֲשֶׂנּוּ קָטָן;
אֶחָד, לֹא יַעֲשֶׂנּוּ שְׁנַיִם;
שְׁנַיִם, לֹא יַעֲשֶׂנּוּ אֶחָד.
לֹא יִפְחוֹת מִן הַחַלּוֹנוֹת וְלֹא יוֹסִיף עֲלֵיהֶם,
אֶלָּא מִדַּעַת שְׁנֵיהֶם.

פרק ט

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה א

א
הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ,
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִקְצֹר, יִקְצֹר;
לַעֲקֹר, יַעֲקֹר;
לַחֲרֹשׁ אַחֲרָיו, יַחֲרֹשׁ;
הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה.
כַּשֵּׁם שֶׁחוֹלְקִים בַּתְּבוּאָה,
כָּךְ חוֹלְקִים בַּתֶּבֶן וּבַקַּשׁ.
כַּשֵּׁם שֶׁחוֹלְקִים בַּיַּיִן,
כָּךְ חוֹלְקִין בַּזְּמוֹרוֹת וּבַקָּנִים.
וּשְׁנֵיהֶם מְסַפְּקִים אֶת הַקָּנִים.

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה ב
ב
הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ,
וְהוּא בֵית שְׁלָחִים אוֹ בֵית הָאִילָן,
יָבַשׁ הַמַּעְיָן, נִקְצַץ הָאִילָן,
אֵינוּ מְנַכֶּה לוֹ מֵחֲכוֹרוֹ.
אִם אָמַר לוֹ:
"הַשְׂכֵּר לִי שְׂדֵה בֵית שְׁלָחִים זֶה", <זו>
אוֹ "שְׂדֵה בֵית הָאִילָן זֶה",
יָבַשׁ הַמַּעְיָן, נִקְצַץ הָאִילָן,
מְנַכֶּה לוֹ מֵחֲכוֹרוֹ.

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה ג
[ג]
מִי שֶׁזָּכָה בָהּ הֱבִירָהּ,
שָׁמִין אוֹתָהּ כַּמָּה הִיא רְאוּיָה לַעֲשׂוֹת,
וְנוֹתְנִין לוֹ, שֶׁהוּא אוֹמֵר לוֹ:
"אִם אוֹבִיר וְלֹא אַעֲבִיר, אֲשַׁלֵּם בְּמֵיטָבָה".

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה ד
ד
הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ וְלֹא רָצָה לְנַכֵּשׁ,
אָמַר לוֹ:
"מָה אִכְפַּת לָךְ, הוֹאִיל וַאֲנִי נוֹתֵן לָךְ חֲכוֹרָךְ?"
אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ, שֶׁהוּא אוֹמֵר לוֹ:
"לְמָחָר אַתְּ יוֹצֵא מִמֶּנָּה,
וְהִיא מַעֲלָה לְפָנַי עֲשָׂבִים."

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה ה

ה

הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ וְלֹא עָשַׂת,
אִם יֶשׁ בָּהּ כְּדֵי לְהַעֲמִיד בָּהּ כְּרִי,
חַיָּב לְטַפֵּל בָּהּ.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
מַה קִּצְבָה כְרִי?
אֶלָּא אִם יֶשׁ בָּהּ כְּדֵי נְפִלָה.

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה ו

ו

הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ,
וַאֲכָלָהּ חָגָב, אוֹ נִשְׁדָּפָה,
אִם מַכַּת מְדִינָה הִיא,
מְנַכֶּה לוֹ מִן חֲכוֹרוֹ.
וְאִם אֵינָהּ מַכַּת מְדִינָה,
אֵינוּ מְנַכֶּה לוֹ מִן חֲכוֹרוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם קִבְּלָהּ מִמֶּנּוּ בְמָעוֹת,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ אֵינוּ מְנַכֶּה לוֹ מֵחֲכוֹרוֹ.

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה ז

ז

הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ בַעֲשֶׂרֶת כּוֹרִים חִטִּים,
לָקַת, נוֹתֵן לוֹ מִתּוֹכָהּ.
הָיוּ חִטֶּיהָ יָפוֹת,
לֹא יֹאמַר לוֹ "הֲרֵינִי לוֹקֵחַ לָךְ מִן הַשּׁוּק",
אֶלָּא נוֹתֵן לוֹ מִתּוֹכָהּ.

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה ח

ח

הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ לְזָרְעָהּ שְׂעוֹרִים,
לֹא יִזְרָעֶנָּה חִטִּים;
חִטִּין, יִזְרָעֶנָּה שְׂעוֹרִים.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹסֵר.
קִטְנִית, לֹא יִזְרָעֶנָּה תְבוּאָה;
תְּבוּאָה, יִזְרָעֶנָּה קִטְנִית.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹסֵר.

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה ט

ט

הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ לְשָׁנִים מְעוּטוֹת,

לֹא יִזְרָעֶנָּה פִּשְׁתָּן,
וְאֵין לוֹ קוֹרַת שִׁקְמָה. בקורת>
קִבְּלָהּ מִמֶּנּוּ שֶׁבַע שָׁנִים,
זוֹרְעָהּ שָׁנָה רִאשׁוֹנָה פִּשְׁתָּן,
וְיֵשׁ לוֹ קוֹרַת שִׁקְמָה. בקורת>

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה י

י

הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ שֶׁבַע שָׁנִים בְּשִׁבַע מֵאוֹת דִּינָר
וְאֵין הַשְּׁבִיעִית מִן הַמִּנְיָן. <ו״ו הנשוא>
שָׁבוּעַ אֶחָד בְּשִׁבַע מֵאוֹת דִּינָר,
הַשְּׁבִיעִית מִן הַמִּנְיָן.

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה יא

יא

שְׂכִיר יוֹם גּוֹבֶה כָּל הַלַּיְלָה,
וּשְׂכִיר לַיְלָה גּוֹבֶה כָּל הַיּוֹם,
וּשְׂכִיר שָׁעוֹת גּוֹבֶה כָּל הַלַּיְלָה וְכָל הַיּוֹם.

יב

שְׂכִיר שַׁבָּת, שְׂכִיר חֹדֶשׁ, שְׂכִיר שָׁנָה, שְׂכִיר שָׁבוּעַ,
יָצָא בַיּוֹם,
גּוֹבֶה כָּל הַיּוֹם,
יָצָא בַלַּיְלָה,
גּוֹבֶה כָּל הַלַּיְלָה וְכָל הַיּוֹם.

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה יב

יג

אֶחָד שְׂכַר הָאָדָם וְאֶחָד שְׂכַר הַבְּהֵמָה,
וְאֶחָד שְׂכַר הַכֵּלִים,
יֶשׁ בּוֹ מִשּׁוּם (דְּבָרִים כד,טו) "בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ",
וְיֶשׁ בּוֹ מִשּׁוּם (וַיִּקְרָא יט,יג) "לֹא תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אִתְּךָ עַד בֹּקֶר."
אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁתְּבָעוֹ.
לֹא תְבָעוֹ,
אֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו.
הִמְחָהוּ אֵצֶל הַחֶנְוָנִי אוֹ אֵצֶל הַשֻּׁלְחָנִי,
אֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו.
הַשָּׂכִיר בִּזְמַנּוֹ נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל.
עָבַר זְמַנּוֹ, אֵינוֹ נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל.
אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁתְּבָעוֹ,

הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל.

יד
גֵּר תּוֹשָׁב,
יֵשׁ בּוֹ מִשֵּׁם "בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ",
וְאֵין בּוֹ מִשֵּׁם "לֹא תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אִתְּךָ עַד בֹּקֶר".
(מסכת בבא מציעא פרק ט משנה יג)
הַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵרוֹ,
לֹא יְמַשְׁכְּנֶנּוּ אֶלָּא בְּבֵית דִּין,
וְלֹא יִכָּנֵס לְבֵיתוֹ וְיִטֹּל אֶת מַשְׁכּוֹנוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כד,יא)
"בַּחוּץ תַּעֲמֹד, וְהָאִישׁ אֲשֶׁר אַתָּה נֹשֶׁה בוֹ
יוֹצִיא אֵלֶיךָ אֶת הַעֲבוֹט הַחוּצָה."
הָיוּ לוֹ שְׁנֵי כֵלִים,
נוֹטֵל אֶחָד וּמַחְזִיר אֶחָד.
וּמַחְזִיר אֶת הַכַּר בַּלַּיְלָה,
וְאֶת הַמַּחֲרֵשָׁה בַּיּוֹם.
וְאִם מֵת, אֵינוּ מַחְזִיר לְיוֹרְשָׁיו.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף לְעַצְמוֹ אֵינוּ מַחְזִיר אֶלָּא עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם,
וּמִשְּׁלֹשִׁים יוֹם וּלְהַלָּן,
מוֹכְרוֹ בְּבֵית דִּין.

יה
אַלְמָנָה,
בֵּין שֶׁהִיא עֲנִיָּה וּבֵין שֶׁהִיא עֲשִׁירָה,
אֵין מְמַשְׁכְּנִין אוֹתָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כד,יז)
"וְלֹא תַחֲבֹל בֶּגֶד אַלְמָנָה".
הַחוֹבֵל אֶת הָרֵחַיִם עוֹבֵר בְּ'לֹא תַעֲשֶׂה',
וְחַיָּב מִשֵּׁם שְׁנֵי כֵלִים, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כד,ו)
"לֹא יַחֲבֹל רֵחַיִם וָרָכֶב".
וְלֹא רֵחַיִם וָרֶכֶב בִּלְבַד אָמְרוּ,
אֶלָּא בְכָל דָּבָר שֶׁעוֹשִׂין בּוֹ אֹכֶל נֶפֶשׁ,
שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כד,ו) "כִּי נֶפֶשׁ הוּא חֹבֵל".

פרק י

מסכת בבא מציעא פרק י משנה א
א
הַבַּיִת וְהָעֲלִיָּה שֶׁלִּשְׁנַיִם שֶׁנָּפְלוּ,

שְׁנֵיהֶם חוֹלְקִים בָּעֵצִים וּבָאֲבָנִים וּבֶעָפָר.
רוֹאִין אֵלּוּ אֲבָנִים רְאוּיוֹת לְהִשְׁתַּבֵּר.
הָיָה אֶחָד מֵהֶן מַכִּיר מִקְצָת אֲבָנָיו,
נוֹטְלָן וְעוֹלוֹת לוֹ מִן הַחֶשְׁבּוֹן.

מסכת בבא מציעא פרק י משנה ב

ב

הַבַּיִת וְהָעֲלִיָּה שֶׁלִּשְׁנַיִם,
נִפְחֲתָה הָעֲלִיָּה,
וְאֵין בַּעַל הַבַּיִת רוֹצֶה לְתַקֵּן,
הֲרֵי בַעַל הָעֲלִיָּה יוֹרֵד לְמַטָּן,
עַד שֶׁיְּתַקֵּן לוֹ אֶת הָעֲלִיָּה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַתַּחְתּוֹן נוֹתֵן אֶת הַתִּקְרָה,
וְהָעֶלְיוֹן אֶת הַמַּעֲזֵיבָה.

מסכת בבא מציעא פרק י משנה ג

ג

הַבַּיִת וְהָעֲלִיָּה שֶׁלִּשְׁנַיִם שֶׁנָּפְלוּ,
אָמַר בַּעַל הָעֲלִיָּה לְבַעַל הַבַּיִת לִבְנוֹת,
וְהוּא אֵינוּ רוֹצֶה,
הֲרֵי בַעַל הָעֲלִיָּה בוֹנֶה אֶת הַבַּיִת וְיוֹשֵׁב בְּתוֹכוֹ,
עַד שֶׁיִּתֵּן לוֹ אֶת יְצָאוֹתָיו. <בכתב היד מחוק, נראה שהיה מוצאתיו>
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף זֶה דָר לְתוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת לוֹ שָׂכָר.
אֶלָּא בַעַל הָעֲלִיָּה בוֹנֶה אֶת הַבַּיִת וְאֶת הָעֲלִיָּה,
וְיוֹשֵׁב בַּבַּיִת עַד שֶׁיִּתֶּן לוֹ אֶת יְצָאוֹתָיו.

מסכת בבא מציעא פרק י משנה ד

ד

וְכֵן בֵּית הַבַּד שֶׁהוּא בָנוּי בַסֶּלַע,
וְגִנַּת אַחֵר עַל גַּבָּיו, וְנִפְחַת,
הֲרֵי בַעַל הַגִּנָּה יוֹרֵד וְזוֹרֵעַ לְמַטָּן,
עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה לְבֵית בַּדּוֹ כִּפִּים.
הַכֹּתֶל וְהָאִילָן שֶׁנָּפְלוּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים וְהִזִּיקוּ,
פְּטוּרִין מִלְּשַׁלֵּם.
נָתְנוּ לוֹ זְמַן לִסְתּוֹר אֶת הַכֹּתֶל וְלָקוֹץ אֶת הָאִילָן,
וְנָפְלוּ בְתוֹךְ זְמַן, פָּטוּר,
לְאַחַר זְמַן, חַיָּב.

מסכת בבא מציעא פרק י משנה ה

ה
מִי שֶׁהָיָה כָתְלוֹ סָמוּךְ לְגִנַּת חֲבֵרוֹ וְנָפַל,
אָמַר לוֹ "פַּנֵּה אֶת אֲבָנֶיךָ!"
אָמַר לוֹ "הִגִּיעוּךָ!"
אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ.
מִשֶּׁקִּבֵּל עָלָיו, אָמַר:
"הֵילָךְ אֶת יְצִיאוֹתֶיךָ,
וַאֲנִי נוֹטֵל אֶת שֶׁלִּי",
אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ.

ו
הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ בַתֶּבֶן וּבַקַּשׁ,
אָמַר לוֹ "תֶּן לִי שְׂכָרִי!"
אָמַר לוֹ "טֹל מִמַּה שֶּׁעָשִׂיתָ בִשְׂכָרְךָ!"
אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ.
מִשֶּׁקִּבֵּל עָלָיו, אָמַר לוֹ:
"הֵילָךְ אֶת שְׂכָרָךְ, וַאֲנִי נוֹטֵל אֶת שֶׁלִּי",
אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ.

ז
הַמּוֹצִיא זִבְלוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
הַמּוֹצִיא מוֹצִיא, וְהַמְזַבֵּל מְזַבֵּל.
אֵין שׁוֹרִין טִיט בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְלֹא לוֹבְנִים לְבֵנִים.
גּוֹבְלִין טִיט בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
אֲבָל לֹא לְבֵנִים. <המגיה הוסיף ל, לִלְבֵנִים>
הַבּוֹנֶה בִרְשׁוּת הָרַבִּים,
הַמֵּבִיא אֲבָנִים מֵבִיא, וְהַבּוֹנֶה בוֹנֶה.
וְאִם הִזִּיק, מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁהִזִּיק.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף מְתַקֵּן הוּא אֶת מְלַאכְתּוֹ לִפְנֵי שְׁלשִׁים יוֹם.

מסכת בבא מציעא פרק י משנה ו
ח
שְׁתֵּי גִנּוֹת זוֹ עַל גַּבֵּי זוֹ, וְהַיָּרָק בֵּנְתַּיִם,
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
שֶׁלָּעֶלְיוֹן.
וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלַּתַּחְתּוֹן.
אָמַר רַבִּי מֵאִיר:
וּמָה, אִם יִרְצֶה עֶלְיוֹן לִטֹּל אֶת עֲפָרוֹ,

אֵין כָּאן יָרָק!
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
וּמָה, אִם יִרְצֶה הַתַּחְתּוֹן לְמַלֹּאת גִּנָּתוֹ עָפָר,
אֵין כָּאן יָרָק!
אָמַר רְבִּי מֵאִיר:
וְכִי מֵאַחַר שֶׁשְּׁנֵיהֶם יְכוּלִים לְמַחוֹת זֶה עַל יְדֵי זֶה,
מְנַיִן יָרָק זֶה חַיֵא? <מְנְיַן>
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהָעֶלְיוֹן יָכוֹל לִפְשֹׁט אֶת יָדוֹ וְלִטּוֹל,
הֲרֵי הוּא שֶׁלּוֹ,
וְהַשְּׁאָר שֶׁלַּתַּחְתּוֹן.

חסלת מסכת בבא מציעא

מסכת בבא בתרא

פרק א

מסכת בבא בתרא פרק א משנה א

א
שׁוּתָּפִים שֶׁרָצוּ לַעֲשׂוֹת מְחִיצָּה בֶּחָצֵר,
בּוֹנִים אֶת הַכֹּתֶל בָּאֶמְצַע.
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִבְנוֹת גָּוִיל, גָּזִית, קְפִּסִים, לְבֵנִים,
בּוֹנִים, הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה.
בַּגָּוִיל,
זֶה נוֹתֵן שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, וְזֶה נוֹתֵן שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
וּבַגָּזִית,
זֶה נוֹתֵן טִפְחַיִם וּמַחְצָה, וְזֶה נוֹתֵן טִפְחַיִם וּמַחְצָה,
וּבַקְּפִּסִים,
זֶה נוֹתֵן טִפְחַיִם, [וְזֶה נוֹתֵן טִפְחַיִם,]
וּבַלְּבֵנִים,
זֶה נוֹתֵן טֶפַח וּמַחְצָה, וְזֶה נוֹתֵן טֶפַח וּמַחְצָה.
לְפִיכָךְ, אִם נָפַל הַכֹּתֶל,
הַמָּקוֹם וְהָאֲבָנִים שֶׁלִּשְׁנֵיהֶם.

מסכת בבא בתרא פרק א משנה ב

ב
וְכֵן בַּגִּנָּה:

מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִגְדֹּר, [מְחַיְּבִין אוֹתוֹ,]
אֲבָל בְּבִקְעָה,
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לִגְדֹּר, אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ,
אֶלָּא אִם רָצָה,
כּוֹנֵס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ, וְעוֹשֶׂה חָזִית מִבַּחוּץ.
לְפִיכָךְ, אִם נָפַל הַכֹּתֶל,
הַמָּקוֹם וְהָאֲבָנִים שֶׁלּוֹ.

ג
וְאִם עָשׂוּ מִדַּעַת שְׁנֵיהֶם,
בּוֹנִים אֶת הַכֹּתֶל בָּאֶמְצַע,
וְעוֹשִׂין חָזִית מִכָּאן וּמִכָּאן.
לְפִיכָךְ, אִם נָפַל הַכֹּתֶל,
הַמָּקוֹם וְהָאֲבָנִים שֶׁלִּשְׁנֵיהֶם.

מסכת בבא בתרא פרק א משנה ג
ד
הַמַּקִּיף אֶת חֲבֵרוֹ מִשָּׁלֹשׁ רוּחוֹתָיו,
גָּדַר אֶת הָרִאשׁוֹנָה וְאֶת הַשְּׁנִיָּה וְאֶת הַשְּׁלִישִׁית,
אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם עָמַד וְגָדַר אֶת הָרְבִיעִית,
מְגַלְגְּלִין עָלָיו אֶת הַכֹּל.

מסכת בבא בתרא פרק א משנה ד
ה
כֹּתֶל חָצֵר שֶׁנָּפַל,
מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לִבְנוֹתוֹ עַד אַרְבַּע אַמּוֹת,
בְּחֶזְקַת שֶׁנָּתַן, <שֶׁנָּפַל>
עַד שֶׁיָּבִיא רְאָיָה שֶׁלֹּא נָתַן. <נָפַל>
מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וּלְמַעְלָן,
אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ.
סָמַךְ לוֹ כֹּתֶל אַחֵר,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָתַן עָלָיו אֶת הַתִּקְרָה,
מְגַלְגְּלִין עָלָיו אֶת הַכֹּל,
בְּחֶזְקַת שֶׁלֹּא נָתַן,
עַד שֶׁיָּבִיא רְאָיָה שֶׁנָּתַן.

מסכת בבא בתרא פרק א משנה ה
ו
כּוֹפִין אוֹתוֹ לִבְנוֹת בֵּית שַׁעַר וְדֶלֶת לֶחָצֵר.

רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא כָל הַחֲצֵרוֹת רְאוּיוֹת לְבֵית שַׁעַר.
כּוֹפִין אוֹתוֹ לִבְנוֹת לָעִיר חוֹמָה וּדְלָתַיִם וּבְרִיחַ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא כָל הָעֲיָרוֹת רְאוּיוֹת לַחוֹמָה.
כַּמָּה יְהֵי בָעִיר וִיהֵא כְאַנְשֵׁי הָעִיר?
שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ.
קָנָה בָהּ בֵּית דִּירָה,
הֲרֵי הוּא כְאַנְשֵׁי הָעִיר מִיָּד.

מסכת בבא בתרא פרק א משנה ו
ז
אֵין חוֹלְקִין אֶת הֶחָצֵר,
עַד שֶׁיְּהֵא בָהּ אַרְבַּע אַמּוֹת לָזֶה וְאַרְבַּע אַמּוֹת לָזֶה.
וְלֹא אֶת הַשָּׂדֶה,
עַד שֶׁיְּהֵא בָהּ תִּשְׁעַת קַבִּים לָזֶה וְתִשְׁעַת קַבִּים לָזֶה.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
תִּשְׁעַת חֲצָאֵי קַבִּים לָזֶה וְתִשְׁעַת חֲצָאֵי קַבִּים לָזֶה.
וְלֹא אֶת הַגִּנָּה,
עַד שֶׁיְּהֵא בָהּ חֲצִי קַב לָזֶה וַחֲצִי קַב לָזֶה.
וּכְדִבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה, בֵּית רֹבַע.
לֹא אֶת הַטְּרַקְלִין וְלֹא אֶת הַמּוּרָן וְלֹא אֶת הַשּׁוֹבָךְ,
וְלֹא אֶת הַטַּלֵּית וְלֹא אֶת הַמַּרְחֵץ וְלֹא אֶת בֵּית הַבַּד,
עַד שֶׁיְּהֵא בָהֶן כְּדֵי לָזֶה וּכְדֵי לָזֶה.
(זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁיֵּחָלֵק וּשְׁמוֹ עָלָיו, חוֹלְקִין,
וְאִם לָאו, אֵין חוֹלְקִין.) <אינו בכתב היד>
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁאֵין שְׁנֵיהֶם רוֹצִין,
אֲבָל בִּזְמַן שֶׁשְּׁנֵיהֶן רוֹצִין,
אֲפִלּוּ פָּחוּת מִכֵּן, יַחֲלֹקוּ.
וְכִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ,
אַף עַל פִּי שֶׁשְּׁנֵיהֶן רוֹצִין,
לֹא יַחֲלֹקוּ.

פרק ב

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה א
א

לֹא יַחְפֹּר אָדָן בּוֹר סָמוּךְ לְבוֹרוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
וְלֹא שִׁיחַ, וְלֹא מְעָרָה, וְלֹא אַמַּת הַמַּיִם,
וְלֹא נִבְרֶכֶת שֶׁלַּכּוֹבְסִים,
אֶלָּא אִם כֵּן הִרְחִיק מִכֹּתְלוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
וְסָד בַּסִּיד.
מַרְחִיקִין אֶת הַגֶּפֶת וְאֶת הַזֶּבֶל,
וְאֶת הַמֶּלַח וְאֶת הַסִּיד וְאֶת הַסְּלָעִים,
מִכָּתְלוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִין,
וְסָד בַּסִּיד.
מַרְחִיקִין אֶת הַזְּרָעִים,
וְאֶת הַמַּחֲרֵשָׁה, וְאֶת מֵי רַגְלַיִם,
מִן הַכֹּתֶל שְׁלֹשָׁה טְפָחִין.
מַרְחִיקִין אֶת הָרֵחַיִם שְׁלֹשָׁה מִן הַשֶּׁכֶב,
שֶׁהֵן אַרְבָּעָה מִן הָרֶכֶב,
וְאֶת הַתַּנּוּר שְׁלֹשָׁה מִן הַכִּלְיָא,
שֶׁהֵן אַרְבָּעָה מִן הַשָּׂפָה.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה ב

ב

לֹא יַעֲמִיד אָדָם תַּנּוּר בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ לוֹ עַל גַּבָּיו גֹּבַהּ אַרְבַּע אַמּוֹת.
הָיָה מַעֲמִידוֹ בָעֲלִיָּה,
עַד שֶׁיְּהֵא תַחְתָּיו מַעֲזִיבָה שְׁלֹשָׁה טְפָחִין,
וּבַכִּירָה, טֶפַח.
וְאִם הִזִּיק, מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁהִזִּיק.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לֹא נֶאֶמְרוּ כָל הַשִּׁעוּרִין הָאֵלּוּ,
אֶלָּא שֶׁאִם הִזִּיק, יְהֵא פָטוּר מִלְּשַׁלֵּם.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה ג

ג

לֹא יִפְתַּח אָדָם חֲנוּת שֶׁלַּנַּחְתּוֹמִין וְשֶׁלַּצַּבָּעִין
תַּחַת אוֹצָרוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
וְלֹא רֶפֶת בָּקָר.
בֶּאֱמֶת, בַּיַּיִן הִתִּירוּ, אֲבָל לֹא רֶפֶת בָּקָר.
חֲנוּת שֶׁבֶּחָצֵר,
יָכוֹל לִמְחוֹת בְּיָדוֹ לוֹמַר לוֹ:
"אֵינִי יָכוֹל לִישַׁן לֹא מִקּוֹל הַנִּכְנָסִין וְלֹא מִקּוֹל הַיּוֹצְאִין!"
וְעוֹשֶׂה כֵלִין,
וְיוֹצֵא וּמוֹכֵר בַּשּׁוּק;
אֲבָל אֵינוּ יָכוֹל לִמְחוֹת בְּיָדוֹ וְלוֹמַר לוֹ:

"אֵינִי יָכוֹל לִישַׁן, לֹא מִקּוֹל הַפַּטִּישׁ,
וְלֹא מִקּוֹל הָרֵחַיִן, וְלֹא מִקּוֹל הַתִּינוֹקוֹת.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה ד

ד

מִי שֶׁהָיָה כָתְלוֹ סָמוּךְ לְכֹתֶל חֲבֵרוֹ,
לֹא יִסְמֹךְ לוֹ כֹתֶל אַחֵר,
אֶלָּא אִם כֵּן הִרְחִיק מִמֶּנּוּ אַרְבַּע אַמּוֹת.
וּבַחַלּוֹנוֹת,
מִלְמַעְלָן וּמִלְּמַטָּן וּמִכְּנֶגְדָּן, אַרְבַּע אַמּוֹת.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה ה

ה

מַרְחִיקִין אֶת הַסֻּלָּם מִן הַשּׁוֹבָךְ אַרְבַּע אַמּוֹת,
כְּדֵי שֶׁלֹּא תִקְפֹּץ נְמִיָּה.
וְאֶת הַכֹּתֶל מִן הַמַּזְחֵלָה אַרְבַּע אַמּוֹת,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא זוֹקֵף אֶת הַסֻּלָּם.
מַרְחִיקִין אֶת הַשּׁוֹבָךְ מִן הָעִיר חֲמִשִּׁים אַמָּה.
לֹא יַעֲשֶׂה אָדָם שׁוֹבָךְ בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ,
אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ לוֹ חֲמִשִּׁים אַמָּה לְכָל רוּחַ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בֵּית אַרְבַּעַת כּוֹרִים,
מְלֹא שֶׁגֶר הַיּוֹנָה.
וְאִם לְקָחוֹ, אֲפִלּוּ בֵית רֹבַע,
הֲרֵי הוּא כְחֶזְקָתוֹ.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה ו

ו

נִיפּוּל שֶׁנִּמְצָא בְתוֹךְ חֲמִשִּׁים אַמָּה,
הֲרֵי הוּא שֶׁלְּבַעַל הַשּׁוֹבָךְ.
חוּץ מֵחֲמִשִּׁים אַמָּה,
הֲרֵי הוּא שֶׁלְּמוֹצְאוֹ.
נִמְצָא בֵין שְׁנֵי שׁוֹבָכוֹת,
קָרוֹב לָזֶה, שֶׁלּוֹ, וְלָזֶה, שֶׁלּוֹ
מַחְצָה לְמַחְצָה, שְׁנֵיהֶם יַחֲלֹקוּ.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה ז

ז

מַרְחִיקִים אֶת הָאִילָן מִן הָעִיר עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ אַמָּה,
הֶחָרוּב וְהַשִּׁקְמָה, חֲמִשִּׁים אַמָּה.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:

כָּל אִילַן סְרָק, חֲמִשִּׁים אַמָּה.
אִם הָעִיר קָדְמָה, קוֹצֵץ וְאֵינוֹ נוֹתֵן דָּמִים,
וְאִם הָאִילָן קָדַם, קוֹצֵץ וְנוֹתֵן דָּמִים.
סָפֵק זֶה קָדַם, וְזֶה קָדַם,
קוֹצֵץ וְאֵינוֹ נוֹתֵן דָּמִים.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה ח

ח

מַרְחִיקִין גֹּרֶן קְבוּעָה מִן הָעִיר חֲמִשִּׁים אַמָּה.
לֹא יַעֲשֶׂה אָדָן גֹּרֶן קְבוּעָה בְתוֹךְ שֶׁלּוֹ,
אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ לוֹ חֲמִשִּׁים אַמָּה לְכָל רוּחַ.
מַרְחִיק מִנְּטִיעוֹתָיו שֶׁלַּחֲבֵרוֹ וּמִנִּירוֹ,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יַזִּיק.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה ט

ט

מַרְחִיקִים אֶת הַנְּבֵלוֹת וְאֶת הַקְּבָרוֹת,
וְאֶת הַבֻּרְסְקִי מִן הָעִיר חֲמִשִּׁים אַמָּה.
וְאֵין עוֹשִׂין בֻּרְסְקִי אֶלָּא לְמִזְרַח הָעִיר.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לְכָל רוּחַ הוּא עוֹשֶׂה, חוּץ מִן מַעֲרָבָהּ,
וּמַרְחִיק חֲמִשִּׁים אַמָּה.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה י

י

מַרְחִיקִין אֶת הַמִּשְׁרָה מִן הַיָּרָק,
וּמִן הַכְּרֵשִׁים וּמִן הַבְּצָלִים,
וְאֶת הַחַרְדָּל מִן הַדְּבוֹרִים.
רִבִּי יוֹסֵה מַתִּיר בַּחַרְדָּל.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה יא

יא

מַרְחִיקִין אֶת הָאִילָן מִן הַבּוֹר עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ אַמָּה,
וְהֶחָרוּב וְהַשִּׁקְמָה חֲמִשִּׁים אַמָּה,
בֵּין מִלְמַעְלָה וּבֵין מִן הַצַּד.
אִם הַבּוֹר קָדַם, קוֹצֵץ וְנוֹתֵן דָּמִים,
וְאִם הָאִילָן קָדַם, לֹא יָקֹץ.
סָפֵק זֶה קָדַם, וְזֶה קָדַם, לֹא יָקֹץ.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף עַל פִּי שֶׁהַבּוֹר קָדַם אֶת הָאִילָן, לֹא יָקֹץ,
זֶה חוֹפֵר בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְזֶה נוֹטֵעַ בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה יב

יב

לֹא יִטַּע אָדָם אִילָן סָמוּךְ לִשְׂדֵה חֲבֵרוֹ,
אֶלָּא אִם כֵּן הִרְחִיק מִמֶּנּוּ אַרְבַּע אַמּוֹת,
אֶחָד גְּפָנִים וְאֶחָד כָּל הָאִילָן.
הָיָה גָדֵר בְּנְתַּיִם,
זֶה סוֹמֵךְ לַגָּדֵר [מִכָּן, וְזֶה סוֹמֵךְ לַגָּדֵר מִכָּן.]
הָיוּ שָׁרָשִׁין יֹצְאִין לְתוֹךְ שְׂדֵה חֲבֵרוֹ,
מַעֲמִיק שְׁלֹשָׁה טְפָחִין,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יְעַכֵּב אֶת הַמַּחֲרֵשָׁה.
הָיָה חוֹפֵר בּוֹר וְשִׁיחַ וּמְעָרָה,
קוֹצֵץ וְיוֹרֵד, וְהָעֵצִים שֶׁלּוֹ.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה יג

יג

אִילָן שֶׁהוּא נוֹטֶה לְתוֹךְ שְׂדֵה חֲבֵרוֹ,
קוֹצֵץ מְלֹא מַרְדֵּעַ עַל גַּבֵּי הַמַּחֲרֵשָׁה,
וְהֶחָרוּב וְהַשִּׁקְמָה, כְּנֶגֶד הַמִּשְׁקֹלֶת.
בֵּית הַשְּׁלָחִים וּבֵית הָאִילָן, כְּנֶגֶד הַמִּשְׁקֹלֶת.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
כָּל אִילַן סְרָק, כְּנֶגֶד הַמִּשְׁקֹלֶת.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה יד

יד

אִילָן שֶׁהוּא נוֹטֶה לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
קוֹצֵץ כְּדֵי שֶׁיְּהֵא הַגָּמָל עוֹבֵר בְּרוֹכְבוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
טָעוּן פִּשְׁתָּן אוֹ זְמוֹרוֹת.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל הָאִילָן, כְּנֶגֶד הַמִּשְׁקֹלֶת, מִפְּנֵי הַטֻּמְאָה.

פרק ג

מסכת בבא בתרא פרק ג משנה א

א

חֶזְקַת בָּתִּים, בּוֹרוֹת, שִׁיחִים, וּמְעָרוֹת,
מַרְחֲצָיוֹת, שׁוֹבָכוֹת, בֵּית הַבַּדִּים,
בֵּית הַשְּׁלָחִים, וַעֲבָדִים,

וְכָל שֶׁהוּא עוֹשֶׂה פֵּרוֹת תָּדִיר,
חֶזְקָתָן שָׁלוֹשׁ שָׁנִים וּמִיּוֹם לְיוֹם.
שְׂדֵה הַבַּעַל, חֶזְקָתָהּ שָׁלוֹשׁ שָׁנִים,
וְאֵינָהּ מִיּוֹם לְיוֹם.

ב
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים בָּרִאשׁוֹנָה,
וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים בָּאַחֲרוֹנָה,
וּשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ [בָּאֶמְצַע,
שְׁמֹנָה עָשָׂר חֹדֶשׁ.]
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
חֹדֶשׁ אֶחָד בָּרִאשֹׁנָה,
וְחֹדֶשׁ אֶחָד בָּאַחֲרוֹנָה
וּשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ בָּאֶמְצַע,
אַרְבָּעָה עָשָׂר חֹדֶשׁ.
אָמַר רַבִּי יִשְׁמָעֵאל:
בַּמֶּה דְבָרִין אֲמוּרִין? בִּשְׂדֵה הַלָּבָן,
אֲבָל בִּשְׂדֵה הָאִילָן,
כָּנַס אֶת תְּבוּאָתוֹ, וּמָסַק אֶת זֵיתָיו, כָּנַס אֶת קֵיְצוֹ,
הֲרֵי אֵלּוּ שָׁלֹשׁ שָׁנִים.

מסכת בבא בתרא פרק ג משנה ב
ג
שָׁלוֹשׁ אֲרָצוֹת לַחֲזָקָה:
יְהוּדָה וְעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וְגָלִיל.
הָיָה בִיהוּדָה וְהֶחֱזִיק בַּגָּלִיל,
בַּגָּלִיל וְהֶחֱזִיק בִּיהוּדָה,
אֵינָהּ חֲזָקָה, עַד שֶׁתְּהֵא עִמּוֹ בַמְּדִינָה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
לֹא אָמְרוּ שָׁלוֹשׁ שָׁנִים,
אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּהֵא בְאִסְפַּנְיָא,
יַחֲזִיק שָׁנָה,
וְיֵלְכוּ וְיוֹדִיעוּהוּ שָׁנָה,
וְיָבֹאוּ שָׁנָה אַחֶרֶת.

מסכת בבא בתרא פרק ג משנה ג
ד
כָּל חֲזָקָה שֶׁאֵין עִמָּהּ טְעָנָה אֵינָהּ חֲזָקָה.
אָמַר לוֹ:
"מָה אַתְּ עוֹשֶׂה בְתוֹךְ שֶׁלִּי?"

"שֶׁלֹּא אָמַר לִי אָדָם דָּבָר",
אֵינָהּ חֲזָקָה.
"שֶׁמָּכַרְתָּ לִי", "שֶׁנָּתַתָּ לִי מַתָּנָה",
הֲרֵי זוֹ חֲזָקָה.
וְהַבָּא מִשֵּׁם יְרוּשָּׁה אֵינוֹ צָרִיךְ טְעָנָה.

ה
הַשּׁוּתָפִים וְהָאֲרִיסִים וְהָאַפִּיטְרוֹפִּים,
אֵין לָהֶם חֲזָקָה.
אֵין לָאִישׁ חֲזָקָה בְנִכְסֵי אִשְׁתּוֹ,
וְלֹא לָאִשָּׁה חֲזָקָה בְנִכְסֵי בַעְלָהּ,
וְלֹא הָאָב בְּנִכְסֵי הַבֵּן,
וְלֹא הַבֵּן בְּנִכְסֵי הָאָב.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִין? בְּמַּחֲזִיק,
אֲבָל בְּנוֹתֵן מַתָּנָה,
וְהָאַחִים שֶׁיַּחֲלֹקוּ,
וְהַמַּחֲזִיק בְּנִכְסֵי הַגֵּר,
נָעַל גָּדַר, פָּרַץ כָּל שֶׁהוּא,
הֲרֵי זוֹ חֲזָקָה.

מסכת בבא בתרא פרק ג משנה ד
ו
שְׁנַיִם מְעִידִים אוֹתוֹ שֶׁאֲכָלָהּ שָׁלוֹשׁ שָׁנִים,
נִמְצְאוּ זוֹמְמִים,
מְשַׁלְּמִים לוֹ אֶת הַכֹּל.
שְׁנַיִם בָּרִאשׁוֹנָה, וּשְׁנַיִם בַּשְּׁנִיָּה, וּשְׁנַיִם בַּשְּׁלִישִׁית,
מְשַׁלִּים בֵּינֵיהֶן.
שְׁלֹשָׁה אַחִין וְאֶחָד מִצְטָרֵף עִמָּהֶן,
הֲרֵי אֵלּוּ שָׁלוֹשׁ עֵדִיּוֹת,
וְהֵן עֵדוּת אַחַת.

מסכת בבא בתרא פרק ג משנה ה
ז
אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן חֲזָקָה,
וְאֵלּוּ אֵין לָהֶן חֲזָקָה:
הָיָה מַעֲמִיד בְּהֵמָה בֶחָצֵר,
מַעֲמִיד תַּנּוּר וְכִירַיִם וְרֵחַיִם,
וּמְגַדֵּל תַּרְנָגְלִים,
וְנוֹתֵן זִבְלוֹ בֶחָצֵר,
אֵינָהּ חֲזָקָה.
אֲבָל עָשָׂה מְחִצָּה לִבְהֶמְתּוֹ גְבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִין,

וְכֵן לַתַּנּוּר, וְכֵן לַכִּירַיִם, וְכֵן לָרֵחַיִם,
הִכְנִיס תַּרְנָגְלִין לְתוֹךְ הַבַּיִת, <תורנגלין>
וְעָשָׂה מָקוֹם לְזִבְלוֹ עֹמֶק שְׁלֹשָׁה אוֹ גָבוֹהַּ שְׁלֹשָׁה,
הֲרֵי זוֹ חֲזָקָה.

מסכת בבא בתרא פרק ג משנה ו
ח
הַמַּרְזֵב, אֵין לוֹ חֲזָקָה,
וְיֵשׁ לִמְקוֹמוֹ חֲזָקָה.
הַמַּזְחֵלָה, יֶשׁ לָהּ חֲזָקָה.
סֻלָּם מִצְרִי, אֵין לוֹ חֲזָקָה,
[וְלַצּוֹרִי יֵשׁ לוֹ חֲזָקָה.]
חַלּוֹן מִצְרִית אֵין לָהּ,
וְלַצּוֹרִית יֵשׁ לָהּ חֲזָקָה.
אֵיזוֹ הִיא חַלּוֹן מִצְרִית?
כָּל שֶׁאֵין רֹאשׁוֹ שֶׁלָּאָדָם יָכוֹל לִכָּנֵס לְתוֹכָהּ.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם יֶשׁ לָהּ מַלְבֵּן,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין רֹאשׁוֹ שֶׁלָּאָדָם יָכוֹל לִכָּנֵס לְתוֹכָהּ,
הֲרֵי זוֹ חֲזָקָה.

ט
זִיז,
עַד טֶפַח, יֵשׁ לוֹ חֲזָקָה, וְיָכוֹל לְמַחוֹת.
פָּחוּת מִטֶּפַח, אֵין לוֹ חֲזָקָה, וְאֵינוּ יָכוֹל לְמַחוֹת.

מסכת בבא בתרא פרק ג משנה ז
י
לֹא יִפְתַּח אָדָם חַלּוֹנוֹתָיו לַחֲצַר שׁוּתְפִים.
לָקַח בַּיִת בֶּחָצֵר אַחֶרֶת,
לֹא יִפְתָּחֶנּוּ לַחֲצַר שׁוּתְפִין.
בָּנָה עֲלִיָּה עַל גַּבֵּי בֵיתוֹ,
לֹא יִפְתָּחֶנָּה לַחֲצַר שׁוּתְפִין,
אֶלָּא אִם רָצָה,
בּוֹנֶה אֶת חֶדֶר לִפְנִים מִבֵּיתוֹ,
וּבוֹנֶה עֲלִיָּה עַל גַּבֵּי בֵיתוֹ,
וּפוֹתְחָהּ לְתוֹךְ בֵּיתוֹ.

יא
לֹא יִפְתַּח אָדָם לַחֲצַר שׁוּתְפִין פֶּתַח כְּנֶגֶד פֶּתַח,
וְחַלּוֹן כְּנֶגֶד חַלּוֹן.

הָיָה קָטָן, לֹא יַעֲשֶׂנּוּ גָדוֹל.
אֶחָד, לֹא יַעֲשֶׂנּוּ שְׁנַיִם.
אֲבָל פּוֹתֵחַ הוּא לִרְשׁוּת הָרַבִּים פֶּתַח כְּנֶגֶד פֶּתַח,
וְחַלּוֹן כְּנֶגֶד חַלּוֹן.
הָיָה קָטָן, עוֹשֶׂה אוֹתוֹ גָדוֹל.
אֶחָד, עוֹשֶׂה אוֹתוֹ שְׁנַיִם.

מסכת בבא בתרא פרק ג משנה ח

יב

אֵין עוֹשִׂין חָלָל תַּחַת רְשׁוּת הָרַבִּים,
בּוֹרוֹת שִׁיחִים וּמְעָרוֹת.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר,
כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עֲגָלָה מְהַלֶּכֶת טְעוּנָה אֲבָנִים.
אֵין מוֹצִיאִין זִיזִין וּכְצוֹצְטְרָיוֹת לִרְשׁוּת הָרַבִּים, <וּכְצוֹצְטְרָיוֹת = וּגְזֻזְטְרָאוֹת>
אֶלָּא אִם רָצָה,
כּוֹנֵס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ וּמוֹצִיא.
לָקַח חָצֵר וּבָהּ זִיזִין וּכְצוֹצְטְרָיוֹת,
הֲרֵי זוֹ כְחֶזְקָתָהּ.

פרק ד

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה א

א

הַמּוֹכֵר אֶת הַבַּיִת, לֹא מָכַר אֶת הַיָּצִיעַ,
אַף עַל פִּי שֶׁהִיא פְתוּחָה לְתוֹכוֹ,
וְלֹא אֶת הַחֶדֶר שֶׁלִּפְנִים מִמֶּנּוּ,
וְלֹא אֶת הַגַּג,
בִּזְמַן שֶׁיֶּשׁ לוֹ מַעֲקֶה גָבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ לוֹ צוּרַת הַפֶּתַח,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ גָבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִין,
אֵינוֹ מָכוּר.

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה ב

ב

לֹא אֶת הַבּוֹר, וְלֹא אֶת הַחַדּוּת,
אַף עַל פִּי שֶׁכָּתַב לוֹ "עָמְקָה וְרוּמָה".
צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶרֶךְ.
[דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ.]
וּמוֹדֶה רְבִּי עֲקִיבָה,
בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ "חוּץ מֵאֵלּוּ",
שֶׁאֵינוּ צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ.
מְכָרָן לְאַחֵר,
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵינוּ צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ.

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה ג
ג
הַמּוֹכֵר אֶת הַבַּיִת מָכַר אֶת הַדֶּלֶת,
אֲבָל לֹא אֶת הַמַּפְתֵּחַ.
מָכַר אֶת הַמַּכְתֶּשֶׁת קְבוּעָה,
אֲבָל לֹא אֶת הַמִּטַּלְטֶלֶת.
מָכַר אֶת הָאִצְטְרוֹבִיל,
אֲבָל לֹא אֶת הַקֶּלֶת;
מָכַר תַּנּוּר, מָכַר כִּירַיִם,
בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ "הוּא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ",
הֲרֵי כֻלָּם מְכוּרִים.

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה ד
ד
הַמּוֹכֵר אֶת הֶחָצֵר,
מָכַר בָּתִּים, בּוֹרוֹת, שִׁיחִים וּמְעָרוֹת,
אֲבָל לֹא אֶת הַמִּטַּלְטְלִין.
בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ "הִיא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ", <הוּא>
הֲרֵי כֻלָּם מְכוּרִים.
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ,
לֹא מָכַר אֶת הַמֶּרְחֵץ,
וְלֹא אֶת בֵּית הַבַּד שֶׁבְּתוֹכָהּ.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
הַמּוֹכֵר אֶת הֶחָצֵר,
לֹא מָכַר אֶלָּא אֲוִירָהּ שֶׁלֶּחָצֵר.

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה ה
ה
הַמּוֹכֵר אֶת בֵּית הַבַּד,
מָכַר אֶת הַיָּם, וְאֶת הַמָּמֵל וְאֶת הַבְּתוּלוֹת, <הממלל>

אֲבָל לֹא מָכַר אֶת הַכִּידוֹן,
וְלֹא אֶת הַגַּלְגַּל, וְלֹא אֶת הַקּוֹרָה.
בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ "הוּא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ",
הֲרֵי כֻּלָּם מְכוּרִין.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
הַמּוֹכֵר אֶת בֵּית הַבַּד,
מָכַר אֶת הַקּוֹרָה.

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה ו

ו

הַמּוֹכֵר אֶת הַמֶּרְחָץ,
לֹא מָכַר לֹא אֶת הַנְּסָרִים,
וְלֹא אֶת הַסַּפְסָלִים,
וְלֹא אֶת הַבַּלָּנִיּוֹת.
בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ ,"הִיא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ",
הֲרֵי כֻּלָּם מְכוּרִין.
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ,
לֹא מָכַר לֹא אֶת הַמְּגוּרוֹת שֶׁלַּמַּיִם
וְלֹא אֶת אוֹצָרוֹת שֶׁלָּעֵצִים.

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה ז

ז

הַמּוֹכֵר אֶת הָעִיר,
מָכַר בָּתִּים, בּוֹרוֹת, שִׁיחִים וּמְעָרוֹת,
מַרְחָצִיּוֹת, שׁוֹבָכוֹת, בֵּית הַבַּדִּים,
וּבֵית הַשְּׁלָחִים,
אֲבָל לֹא אֶת הַמִּטַּלְטְלִין.
בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ "הִיא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ",
אֲפִלּוּ הָיוּ בָהּ בְּהֵמָה וַעֲבָדִים,
הֲרֵי כֻּלָּם מְכוּרִים.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
הַמּוֹכֵר אֶת הָעִיר מָכַר אֶת הַסַּנְטֵר. <שומר>

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה ח

ח

הַמּוֹכֵר אֶת הַשָּׂדֶה,
מָכַר אֶת הָאֲבָנִים שֶׁהֵן לְצָרְכָּהּ,
וְאֶת הַקָּנִים שֶׁבַּכֶּרֶם שֶׁהֵם לְצָרְכּוֹ,
וְאֶת הַתְּבוּאָה שֶׁהִיא מְחֻבֶּרֶת לַקַּרְקַע,
וְאֶת מְחִצַּת הַקָּנִים שֶׁהִיא פְּחוּתָה מִבֵּית רֹבַע,
וְאֶת הַשּׁוֹמֵרָה שֶׁאֵינָהּ עֲשׂוּיָה בַטִּיט, <שאינה עֲשׂוּיָה>

וְאֶת הֶחָרוּב שֶׁאֵינוּ מֻרְכָּב,
וְאֶת בְּתוּלַת הַשִּׁקְמָה. <שקמה>

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה ט

ט
אֲבָל לֹא מָכַר
לֹא אֶת הָאֲבָנִים שֶׁאֵינָן לְצָרְכָהּ, <לְצָרְכוֹ>
וְלֹא אֶת הַקָּנִים שֶׁבַּכֶּרֶם שֶׁאֵינָן לְצָרְכוֹ,
וְלֹא אֶת הַתְּבוּאָה שֶׁהִיא תְּלוּשָׁה מִן הַקַּרְקַע.
בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ "הִיא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ",
הֲרֵי כֻלָּם מְכוּרִין.
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ.
לֹא מָכַר
לֹא אֶת מְחִצַּת הַקָּנִים שֶׁהִיא בֵית רֹבַע, <מְחִיצַּת>
וְלֹא אֶת הַשּׁוֹמֵרָה הָעֲשׂוּיָה בַטִּיט,
וְלֹא אֶת הֶחָרוּב הַמֻּרְכָּב,
וְלֹא אֶת סַדַּן הַשִּׁקְמָה. <שקמה>

י
לֹא אֶת הַבּוֹר,
וְלֹא אֶת הַגַּת,
וְלֹא אֶת הַשּׁוֹבָךְ,
בֵּין חֲרֵבִים, בֵּין שְׁלֵמִים.
צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶרֶךְ.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶרֶךְ.
מוֹדֶה רְבִּי עֲקִיבָה,
בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ "חוּץ מֵאֵלּוּ",
שֶׁאֵינוּ צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶרֶךְ.
מְכָרָן לְאַחֵר,
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵינוּ צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶרֶךְ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶרֶךְ.

יא
בַּמֵּי דְבָרִין אֲמוּרִין? בְּמוֹכֵר,
אֲבָל בְּנוֹתֵן מַתָּנָה,
נוֹתֵן אֶת כֻּלָּם.
הָאַחִים שֶׁחָלְקוּ,

זָכוּ בַשָּׂדֶה, זָכוּ בְכֻלָּם.
הַמַּחֲזִיק בְּנִכְסֵי הַגֵּר,
הֶחֱזִיק בַּשָּׂדֶה, הֶחֱזִיק בְּכֻלָּם.
הַמַּקְדִּישׁ אֶת הַשָּׂדֶה, הִקְדִּישׁ אֶת כֻּלָּם.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַמַּקְדִּישׁ שָׂדֶה, לֹא הִקְדִּישׁ אֶלָּא
אֶת הֶחָרוּב הַמֻּרְכָּב וְאֶת סַדַּן הַשִּׁקְמָה. <שקמה>

פרק ה

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה א
א
הַמּוֹכֵר אֶת הַסְּפִינָה,
מָכַר אֶת הַתֹּרֶן וְאֶת הַנֵּס וְאֶת הָהוֹגִין,
וְאֶת כָּל הַמְּנַהֲגִים אוֹתָהּ.
אֲבָל לֹא מָכַר לֹא אֶת הָעֲבָדִים,
וְלֹא אֶת הַמַּרְצֻפִּים,
וְלֹא אֶת הָאַנְתִּיקִי.
בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ "הִיא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ",
הֲרֵי כֻלָּם מְכוּרִין.

ב
מָכַר אֶת הַקָּרוֹן, לֹא מָכַר אֶת הַפְּרָדוֹת;
מָכַר אֶת הַפְּרָדוֹת, לֹא מָכַר אֶת הַקָּרוֹן.
מָכַר אֶת הַצֶּמֶד, לֹא מָכַר אֶת הַבָּקָר;
מָכַר אֶת הַבָּקָר, לֹא [מָכַר] אֶת הַצֶּמֶד.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַדָּמִים מוֹדִיעִין.
כֵּיצַד?
אָמַר לוֹ:
"מְכוֹר לִי צִמְדָּךְ בְּמָאתַיִם זוּז",
הַדָּבָר יָדוּעַ שֶׁאֵין הַצֶּמֶד בְּמָאתַיִם זוּז.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין הַדָּמִים רְאָיָה. <לַדָּמִים>

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה ב
ג
הַמּוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר, לֹא מָכַר אֶת כֵּלָיו.
נַחוּם הַמָּדִי אוֹמֵר:

מָכַר אֶת כֵּלָיו.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
פְּעָמִים מְכוּרִין, וּפְעָמִים שֶׁאֵינָן מְכוּרִין.
כֵּיצַד?
הָיָה חֲמוֹר לְפָנָיו וְכֵלָיו עָלָיו,
וְאָמַר לוֹ:
"מְכוֹר לִי חֲמוֹרָךְ זוֹ!"
כֵּלָיו מְכוּרִים.
"חֲמוֹרָךְ הַהוּא",
אֵין כֵּלָיו מְכוּרִין.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה ג
ד
הַמּוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר, לֹא מָכַר אֶת הַסְּיָח.
מָכַר פָּרָה, לֹא מָכַר אֶת בְּנָהּ.
מָכַר אַשְׁפּוֹת, מָכַר זִבְלָהּ.
מָכַר בּוֹר, מָכַר מֵימָיו.
מָכַר שׁוֹבָךְ, מָכַר יוֹנִים.
מָכַר כַּוֶּרֶת, מָכַר דְּבוֹרִים.
הַלּוֹקֵחַ פֵּרוֹת שׁוֹבָךְ, מַפְרִיחַ בֶּרֶךְ הָרִאשׁוֹנָה.
פֵּרוֹת כַּוֶּרֶת, נוֹטֵל שְׁלֹשָׁה נְחִילִין וּמְסָרֵס.
חַלּוֹת דְּבַשׁ, מַנִּיחַ שְׁתֵּי חַלּוֹת.
זֵיתִים לָקוֹץ, מַנִּיחַ שְׁתֵּי גְרוֹפִיּוֹת.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה ד
ה
הַקּוֹנֶה שְׁנֵי אִילָנוֹת בְּתוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ, <שתי>
הֲרֵי זֶה לֹא קָנָה קַרְקַע.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
קָנָה קַרְקַע.
הִגְדִּילוּ, לֹא יְשַׁפֶּה.
הָעוֹלֶה מִן הַגֶּזַע, שֶׁלּוֹ;
וּמִן הַשָּׁרָשִׁים, שֶׁלְּבַעַל הַקַּרְקַע.
וְאִם מֵתוּ, אֵין לוֹ קַרְקַע.

ו
קָנָה שְׁלֹשָׁה, קָנָה קַרְקַע.
הִגְדִּילוּ, יְשַׁפֶּה.
וְהָעוֹלֶה מִן הַשָּׁרָשִׁים, שֶׁלּוֹ.
וְאִם מֵתוּ, יֵשׁ לוֹ קַרְקַע.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה ה

[ז]

הַמּוֹכֵר אֶת הָרֹאשׁ בִּבְהֵמָה גַסָּה,
לֹא מָכַר אֶת הָרַגְלַיִם;
מָכַר אֶת הָרַגְלַיִם, לֹא מָכַר אֶת הָרֹאשׁ.
מָכַר אֶת הַקָּנֶה, לֹא מָכַר אֶת הַכָּבֵד;
מָכַר אֶת הַכָּבֵד, לֹא מָכַר אֶת הַקָּנֶה.
אֲבָל בִּבְהֵמָה דַקָּה:
מָכַר אֶת הָרֹאשׁ, מָכַר אֶת הָרַגְלַיִם;
מָכַר אֶת הָרַגְלַיִם, לֹא מָכַר אֶת הָרֹאשׁ;
מָכַר אֶת הַקָּנֶה, מָכַר אֶת הַכָּבֵד;
מָכַר אֶת הַכָּבֵד, לֹא מָכַר אֶת הַקָּנֶה.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה ו

ח

אַרְבַּע מִדּוֹת בַּמּוֹכְרִים:
מָכַר לוֹ חִטִּים יָפוֹת, וְנִמְצְאוּ רָעוֹת,
הַלּוֹקֵחַ יָכוֹל לַחְזֹר בּוֹ;
רָעוֹת, וְנִמְצְאוּ יָפוֹת,
הַמּוֹכֵר יָכוֹל לַחְזֹר בּוֹ;
רָעוֹת, וְנִמְצְאוּ רָעוֹת,
יָפוֹת, וְנִמְצְאוּ יָפוֹת,
אֵין אֶחָד מֵהֶם יָכוֹל לַחְזֹר בּוֹ.
שְׁחַמְתִּית, וְנִמְצֵאת לְבָנָה, <שֶׁמָּתִית
לְבָנָה, וְנִמְצֵאת שְׁחַמְתִּית, <שֶׁמָּתִית
עֵצִים שֶׁלַּזַּיִת, וְנִמְצְאוּ שֶׁלַּשִּׁקְמָה,
שֶׁלַּשִּׁקְמָה, וְנִמְצְאוּ שֶׁלַּזַּיִת,
יַיִן, וְנִמְצָא חֹמֶץ,
חֹמֶץ, וְנִמְצָא יַיִן,
שְׁנֵיהֶן יְכוּלִין לַחְזֹר בָּהֶן.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה ז

ט

הַמּוֹכֵר פֵּרוֹת לַחֲבֵרוֹ,
מָשַׁךְ וְלֹא מָדַד, קָנָה;
מָדַד וְלֹא מָשַׁךְ, לֹא קָנָה.
אִם הָיָה פִּקֵּחַ, שׂוֹכֵר אֶת מְקוֹמָן. <סוכר>
הַלּוֹקֵחַ פִּשְׁתָּן מֵחֲבֵרוֹ,
הֲרֵי זֶה לֹא קָנָה,
עַד שֶׁיְּטַלְטְלֶנּוּ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,
וְאִם הָיָה בִמְחֻבָּר לַקַּרְקַע,

וְתָלַשׁ כָּל שֶׁהוּא, קָנָה.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה ח

י

הַמּוֹכֵר יַיִן וָשֶׁמֶן לַחֲבֵרוֹ,
וְהוּקִירוּ אוֹ שֶׁהוּזָלוּ,
עַד שֶׁלֹּא נִתְמַלֵּאת הַמִּדָּה,
לַמּוֹכֵר;
וּמִשֶּׁנִּתְמַלֵּאת הַמִּדָּה,
לַלּוֹקֵחַ.
הָיָה סַרְסוּר בֵּינֵיהֶן,
נִשְׁבְּרָה הֶחָבִית,
נִשְׁבְּרָה לַסַּרְסוּר.
חַיָּב לְהַטִּיף לוֹ שָׁלֹשׁ טִפִּין.
הִרְכִּינָהּ וּמִצַּאת,
הֲרֵי שֶׁלַּלּוֹקֵחַ.
וְהַחֶנְוָנִי חַיָּב לְהַטִּיף לוֹ שָׁלֹשׁ טִפִּין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּלֵילֵי שַׁבָּת עִם חֲשֵׁכָה,
פָּטוּר.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה ט

יא

הַשּׁוֹלֵחַ אֶת בְּנוֹ אֵצֶל הַחֶנְוָנִי,
וּמָדַד לוֹ בְאִסָּר שֶׁמֶן, וְנָתַן לוֹ אֶת הָאִסָּר;
שָׁבַר אֶת הַצְּלוֹחִית וְאִבֵּד אֶת הָאִסָּר,
הַחֶנְוָנִי חַיָּב.
רְבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר,
שֶׁעַל מְנָת כֵּן שִׁלְּחוֹ.
וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרְבִּי יְהוּדָה:
בִּזְמַן שֶׁהַצְּלוֹחִית בְּיַד הַתִּינוֹק,
וּמָדַד הַחֶנְוָנִי לְתוֹכָהּ,
הַחֶנְוָנִי פָּטוּר.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה י

יב

הַסִּיטוֹן מְקַנֵּחַ אֶת מִדּוֹתָיו אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם,
וּבַעַל הַבַּיִת, אַחַת לִשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
חִילּוּף הַדְּבָרִים.
הַחֶנְוָנִי מְקַנֵּחַ אֶת מִדּוֹתָיו פַּעֲמַיִם בַּשַּׁבָּת,

וּמְמַחֶה אֶת מִשְׁקְלוֹתָיו פַּעַם אַחַת בַּשַּׁבָּת,
וּמְקַנֵּחַ מֹאזְנַיִם עַל כָּל מִשְׁקָל וּמִשְׁקָל.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה יא
יג
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? בַּלַּח,
אֲבָל בַּיָּבֵשׁ אֵינוֹ צָרִיךְ.
חַיָּב לְהַכְרִיעַ לוֹ טֶפַח.
הָיָה שׁוֹקֵל לוֹ עַיִן בְּעַיִן,
נוֹתֵן לוֹ גֵרוּמִים,
אֶחָד לַעֲשָׂרָה בַלַּח,
וְאֶחָד לְעֶשְׂרִים בַּיָּבֵשׁ.

יד
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לָמוֹד בַּדַּקָּה,
לֹא יָמוֹד בַּגַּסָּה, בַּגַּסָּא>
בַּגַּסָּה, לֹא יָמוֹד בַּדַּקָּה;
לִמְחֹק, לֹא יִגְדֹּשׁ,
לִגְדֹּשׁ, לֹא יִמְחֹק.

פרק ו

מסכת בבא בתרא פרק ו משנה א
א
הַמּוֹכֵר פֵּרוֹת לַחֲבֵרוֹ וְלֹא צִמְּחוּ,
אֲפִלּוּ זֶרַע פִּשְׁתָּן,
אֵינוֹ חַיָּב בְּאַחְרָיוּתָן.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
זֵרְעוֹנֵי גִנָּה שֶׁאֵינָן נֶאֱכָלִין,
חַיָּבִין בְּאַחְרָיוּתָן.

מסכת בבא בתרא פרק ו משנה ב
ב
הַמּוֹכֵר פֵּרוֹת לַחֲבֵרוֹ,
הֲרֵי זֶה מְקַבֵּל עָלָיו רֹבַע טִנֹּפֶת לִסְאָה;
תְּאֵנִים, מְקַבֵּל עָלָיו עֶשֶׂר מַתְלִיעוֹת לְמֵאָה;
מַרְתֵּף שֶׁלַּיַּיִן, מְקַבֵּל עָלָיו עֶשֶׂר קוֹסְסוֹת לְמֵאָה;
קַנְקַנִּים, בַּשָּׁרוֹן, מְקַבֵּל עָלָיו עֶשֶׂר פּוֹטְסוֹת לְמֵאָה.

מסכת בבא בתרא פרק ו משנה ג

ג

הַמּוֹכֵר יַיִן לַחֲבֵרוֹ, וְהֶחֱמִיץ,
אֵינוֹ חַיָּב בְּאַחְרָיוּתוֹ.
אִם יָדוּעַ שֶׁיֵּינוֹ מַחֲמִיץ,
הֲרֵי זֶה מֶקַח טָעוּת.
אִם אָמַר לוֹ:
"יַיִן מְבֻשָּׂם אֲנִי מוֹכֵר לָךְ",
חַיָּב לְהַעֲמִיד לוֹ עַד הָעֲצֶרֶת.
יָשָׁן, מִשֶּׁלְּאֶשְׁתָּקַד,
מְיֻשָּׁן, מִשָּׁלֹשׁ שָׁנִים.

מסכת בבא בתרא פרק ו משנה ד

ד

הַמּוֹכֵר מָקוֹם לַחֲבֵרוֹ לִבְנוֹת לוֹ בַיִת,
וְכֵן הַמְקַבֵּל מֵחֲבֵרוֹ לִבְנוֹת לוֹ בֵית חַתְנוּת לִבְנוֹ,
אוֹ לְבֵית אַלְמְנוּת לְבִתּוֹ,
בּוֹנֶה אַרְבַּע אַמּוֹת עַל שֵׁשׁ.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
רֶפֶת בָּקָר הִיא זוֹ!
הָרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת רֶפֶת בָּקָר,
בּוֹנֶה אַרְבַּע אַמּוֹת עַל שֵׁשׁ.
בַּיִת קָטָן, שֵׁשׁ עַל שְׁמוֹנֶה.
גָּדוֹל, שְׁמוֹנֶה עַל עֶשֶׂר.
טְרִיקְלִין, עֶשֶׂר עַל עֶשֶׂר.
רוּמוֹ כַּחֲצִי אָרְכּוֹ וְכַחֲצִי רָחְבּוֹ.
רְאָיָה לַדָּבָר,
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כְּבִנְיַן הַהֵיכָל.

מסכת בבא בתרא פרק ו משנה ה

ה

מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בוֹר לִפְנִים מִבֵּיתוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
נִכְנָס בְּשָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם נִכְנָסִים,
וְיוֹצֵא בְשָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָן יוֹצְאִים,
וְאֵינוֹ מַכְנִיס אֶת בְּהֶמְתּוֹ וּמַשְׁקָהּ מִבּוֹרוֹ,
אֶלָּא מְמַלֵּא וּמַשְׁקָהּ מִבַּחוּץ.
זֶה עוֹשֶׂה לוֹ פוֹתַחַת,
וְזֶה עוֹשֶׂה לוֹ פוֹתַחַת.

מסכת בבא בתרא פרק ו משנה ו

ו

מִי שֶׁיֶּשׁ לוֹ גִנָּה לִפְנִים מִגִּנָּתוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
נִכְנָס בְּשָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָן נִכְנָסִים,
וְיוֹצֵא בְשָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָן יוֹצְאִין,
וְאֵינוּ מַכְנִיס לְתוֹכָהּ תַּגָּרִים,
וְלֹא יִכָּנֵס מִתּוֹכָהּ לְתוֹךְ שָׂדֶה אַחֶרֶת.
וְהַחִיצוֹן זוֹרֵעַ אֶת הַדֶּרֶךְ.

ז

נָתְנוּ לוֹ דֶרֶךְ מִן הַצַּד מִדַּעַת שְׁנֵיהֶם,
נִכְנָס בְּשָׁעָה שֶׁהוּא רוֹצֶה,
[וְיוֹצֵא בְשָׁעָה שֶׁהוּא רוֹצֶה,]
וּמַכְנִיס לְתוֹכָהּ תַּגָּרִים,
וְלֹא יִכָּנֵס מִתּוֹכָהּ לְשָׂדֶה אַחֶרֶת,
וְזֶה וָזֶה אֵינָם רַשָּׁיִין לְזָרְעָהּ.

מסכת בבא בתרא פרק ו משנה ז

ח

מִי שֶׁהָיְתָה דֶרֶךְ הָרַבִּים עוֹבֶרֶת לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ,
וּנְטָלָהּ וְנָתַן לָהֶן מִן הַצַּד,
מַה שֶּׁנָּתַן נָתַן, וְשֶׁלּוֹ לֹא הִגִּיעוֹ.
דֶּרֶךְ הַיָּחִיד, אַרְבַּע אַמּוֹת,
וְדֶרֶךְ הָרַבִּים, שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה.
דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ, אֵין לָהּ שִׁעוּר,
דֶּרֶךְ הַקֶּבֶר, אֵין לָהּ שִׁעוּר.
הַמַּעֲמָד,
דַּיָּנֵי צִיפּוֹרִין אָמְרוּ:
בֵּית אַרְבַּעַת קַבִּים.

מסכת בבא בתרא פרק ו משנה ח

ט

הַמּוֹכֵר מָקוֹם לַחֲבֵרוֹ לַעֲשׂוֹת לוֹ קֶבֶר,
וְכֵן הַמְקַבֵּל מֵחֲבֵרוֹ לַעֲשׂוֹת לוֹ קֶבֶר,
עוֹשֶׂה תוֹכָהּ שֶׁלַּמְּעָרָה אַרְבַּע אַמּוֹת עַל שֵׁשׁ,
וּפוֹתֵחַ לְתוֹכָהּ שְׁמוֹנָה כֻּכִים:
שְׁלֹשָׁה מִכָּן וּשְׁלֹשָׁה מִכָּן וּשְׁנַיִם מִכְּנֶגְדָּן.
וְהַכֻּכִים,
אָרְכָּן אַרְבַּע אַמּוֹת וְרוּמָן שִׁבְעָה וְרָחְבָּן שִׁשָּׁה.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:

עוֹשֶׂה תוֹכָהּ שֶׁלַּמְּעָרָה שֵׁשׁ עַל שְׁמוֹנֶה,
וּפוֹתֵחַ לְתוֹכָהּ שְׁלשָׁה עָשָׂר כּוּךְ:
אַרְבָּעָה מִכָּן וְאַרְבָּעָה מִכָּן וּשְׁלשָׁה מִכְּנֶגְדָּן,
אֶחָד מִימִין הַפֶּתַח וְאֶחָד מִן הַשְּׂמֹאל.
וְעוֹשֶׂה חָצֵר עַל פֶּתַח הַמְּעָרָה שֵׁשׁ עַל שֵׁשׁ,
כִּמְלֹא מִטָּה,
וּפוֹתֵחַ לְתוֹכָהּ שְׁתֵּי מְעָרוֹת,
אַחַת מִכָּן וְאַחַת מִכָּן.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַרְבַּע, לְאַרְבַּע רוּחוֹתֶיהָ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
הַכֹּל לְפִי הַסֶּלַע.

פרק ז

מסכת בבא בתרא פרק ז משנה א

א

הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"בֵּית כּוֹר עָפָר אֲנִי מוֹכֵר לָךְ",
הָיוּ שָׁם נְקָעִים עֲמֻקִּים עֲשָׂרָה טְפָחִים,
אוֹ סְלָעִים גְּבוֹהִין עֲשָׂרָה טְפָחִין
אֵינָן נִמְדָּדִין עִמָּהּ.
פָּחוּת מִכֵּן, נִמְדָּדִין עִמָּהּ.
וְאִם אָמַר לוֹ:
"כְּבֵית כּוֹר",
אֲפִלּוּ הָיוּ שָׁם נְקָעִים עֲמֻקִּים יָתֵר מֵעֲשָׂרָה טְפָחִין,
אוֹ סְלָעִין גְּבוֹהִין יָתֵר מֵעֲשָׂרָה טְפָחִין,
הֲרֵי אֵלּוּ נִמְדָּדִין עִמָּהּ.

מסכת בבא בתרא פרק ז משנה ב

ב

"בֵּית כּוֹר עָפָר אֲנִי מוֹכֵר לָךְ",
מִדָּה בַחֶבֶל.
פָּחַת כָּל שֶׁהוּא, יְנַכֶּה.
אוֹ הוֹתִיר כָּל שֶׁהוּא, יַחְזִיר.
אִם אָמַר לוֹ:
" אִם חָסֵר, אִם יָתֵר",
אֲפִלּוּ פָּחַת רֹבַע לִסְאָה אוֹ הוֹתִיר רֹבַע לִסְאָה,
הִגִּיעוֹ.

יוֹתֵר מִכֵּן, יַעֲשֶׂה חֶשְׁבּוֹן.

ג
מַה הוּא מַחְזִיר לוֹ?
מָעוֹת.
אִם רָצָה, מַחְזִיר לוֹ קַרְקַע.
וְלָמָּה אָמְרוּ 'מַחְזִיר לוֹ מָעוֹת'?
אֶלָּא לְיַפּוֹת כֹּחוֹ שֶׁלַּמּוֹכֵר,
שֶׁאִם שִׁיֵּר בַּשָּׂדֶה בֵּית תִּשְׁעַת קַבִּים,
וּבַגִּנָּה בֵּית חֲצִי קַב,
וּכְדִבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה בֵּית רֹבַע,
מַחְזִיר לוֹ אֶת הַקַּרְקַע.
לֹא אֶת הָרֹבַע בִּלְבַד הוּא מַחְזִיר לוֹ,
[אֶלָּא] אֶת כָּל הַמּוֹתָר.

מסכת בבא בתרא פרק ז משנה ג
ד
"מִדָּה בַחֶבֶל",
אִם חָסֵר אִם יָתֵר, בִּטֵּל;
אִם חָסֵר וְאִם יָתֵר, מִדָּה בַחֶבֶל, בִּטֵּל
אִם חָסֵר וְאִם יָתֵר,
מִדָּה בַחֶבֶל, בִּטֵּל.
מִדָּה בַחֶבֶל,
וְאֶת אִם חָסֵר וְאֶת אִם יָתֵר.
כְּדִבְרֵי בֶן נַנָּס.
בְּסִימָנִין וּבְמִצָּרָיו,
פַּחַת שְׁתוּת, הִגִּיעוֹ,
עַד שְׁתוּת, יְנַכֶּה.

מסכת בבא בתרא פרק ז משנה ד
ה
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"חֲצִי שָׂדִי אֲנִי מוֹכֵר לָךְ",
מְשַׁמְּנִים בֵּינֵיהֶן, וְנוֹטֵל חֲצִי שָׂדֵהוּ.
"חֶצְיָהּ בַּדָּרוֹם אֲנִי מוֹכֵר לָךְ",
מְשַׁמְּנִין בֵּינֵיהֶם, וְנוֹטֵל חֶצְיָהּ בַּדָּרוֹם.
וּמְקַבֵּל עָלָיו מְקוֹם הַגָּדֵר, וְחָרִיץ [וּ]בֶן חָרִיץ.
כַּמָּה הוּא חָרִיץ?
שִׁשָּׁה טְפָחִין.
וּבֶן חָרִיץ?
שְׁלֹשָׁה.

פרק ח

מסכת בבא בתרא פרק ח משנה א

א

יֵשׁ נוֹחֲלִים וּמַנְחִילִים,
נוֹחֲלִים וְלֹא מַנְחִילִים,
מַנְחִילִים וְלֹא נוֹחֲלִים,
לֹא נוֹחֲלִים וְלֹא מַנְחִילִים.
אֵלּוּ נוֹחֲלִים וּמַנְחִילִים:
הָאָב אֶת הַבָּנִים,
וְהַבָּנִים אֶת הָאָב,
וְהָאַחִים מִן הָאָב נוֹחֲלִים וּמַנְחִילִים.
הָאִישׁ אֶת אִמּוֹ,
וְהָאִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ,
וּבְנֵי אֲחָיוֹת נוֹחֲלִים וְלֹא מַנְחִילִין.
הָאִשָּׁה אֶת בְּנָהּ,
וְהָאִשָּׁה אֶת בַּעְלָהּ,
וַאֲחֵי הָאֵם מַנְחִילִים וְלֹא נוֹחֲלִים.
וְהָאַחִים מִן הָאֵם לֹא נוֹחֲלִין וְלֹא מַנְחִילִים.

מסכת בבא בתרא פרק ח משנה ב

ב

סֵדֶר נְחָלוֹת כָּךְ הוּא: (בְּמִדְבַּר כז,ח)
"אִישׁ כִּי יָמוּת וּבֵן אֵין לוֹ,
וְהַעֲבַרְתֶּם אֶת נַחֲלָתוֹ לְבִתּוֹ".
הַבֵּן קוֹדֵם לַבַּת,
כָּל יוֹצְאֵי יְרֵכוֹ שֶׁלַּבֵּן קוֹדְמִין לַבַּת.
בַּת קוֹדֶמֶת לָאַחִים,
וְכָל יוֹצְאֵי יְרֵכָהּ שֶׁלַּבַּת קוֹדְמִין לָאַחִים.
הָאַחִים קוֹדְמִין לַאֲחֵי הָאָב,
כָּל יוֹצְאֵי יְרֵכָן שֶׁלָּאַחִין קוֹדְמִין לַאֲחֵי הָאָב.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַקּוֹדֵם בַּנַּחֲלָה, יוֹצְאֵי יְרֵכוֹ קוֹדְמִין.
וְהָאָב קוֹדֵם לְכָל יוֹצְאֵי יְרֵכוֹ.

מסכת בבא בתרא פרק ח משנה ג

ג

בְּנוֹת צְלָפְחָד נָטְלוּ שְׁלֹשָׁה חֲלָקִין בַּנַּחֲלָה:

חֵלֶק אֲבִיהֶן, שֶׁהָיָה עִם יוֹצְאֵי מִצְרַיִם,
וְחֶלְקוֹ עִם אֶחָיו בְּנִכְסֵי חֵפֶר,
וְשֶׁהָיָה בְכוֹר, נָטַל שְׁנֵי חֲלָקִים.

מסכת בבא בתרא פרק ח משנה ד
ד
אֶחָד הַבֵּן וְאֶחָד הַבַּת בַּנַּחֲלָה,
אֶלָּא שֶׁהַבֵּן נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בְּנִכְסֵי הָאָב,
וְאֵינוּ נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בְּנִכְסֵי הָאֵם.
וְהַבָּנוֹת נִזּוֹנוֹת מִנִּכְסֵי הָאָב,
וְאֵינָן נִזּוֹנוֹת מִנִּכְסֵי הָאֵם.

מסכת בבא בתרא פרק ח משנה ה
ה
הָאוֹמֵר:
"אִישׁ פְּלוֹנִי בְּנִי בְכוֹר לֹא יִטֹּל פִּי שְׁנַיִם",
"אִישׁ פְּלוֹנִי בְּנִי, לֹא יִירַשׁ עִם אֶחָיו",
לֹא אָמַר כְּלוּם,
שֶׁהִתְנָה עַל הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה.
הַמְחַלֵּק נְכָסָיו עַל פִּיו,
רִבָּה לְאֶחָד וּמִעֵט לְאֶחָד,
הִשְׁוָה לָהֶן אֶת הַבְּכוֹר,
דְּבָרָיו קַיָּמִין.
וְאִם אָמַר "מִשֵּׁם יְרֻשָּׁה",
לֹא אָמַר כְּלוּם.
כָּתַב בֵּין בַּתְּחִלָּה וּבֵין בָּאֶמְצַע וּבֵין בַּסּוֹף:
"מִשֵּׁם מַתָּנָה",
דְּבָרָיו קַיָּמִין.

ו
הָאוֹמֵר:
"אִישׁ פְּלוֹנִי יִירָשֵׁנִי", בְּמָקוֹם שֶׁיֶּשׁ בַּת,
"בִּתִּי תִירָשֵׁנִי", בְּמָקוֹם שֶׁיֶּשׁ בֵּן,
לֹא אָמַר כְּלוּם,
שֶׁהִתְנָה עַל הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:
אִם אָמַר עַל מִי שֶׁהוּא רָאוּי לוֹ לִירֻשָּׁה,
דְּבָרָיו קַיָּמִין,
וְעַל מִי שֶׁאֵינוּ רָאוּי לוֹ לִירֻשָּׁה,
אֵין דְּבָרָיו קַיָּמִין.

ז
הַכּוֹתֵב נְכָסָיו לַאֲחֵרִים, וְהִנִּיחַ אֶת בָּנָיו,
מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי,
אֲבָל אֵין רוּחַ חֲכָמִים נוֹחָה מִמֶּנּוּ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אִם לֹא הָיוּ בָנָיו נוֹהֲגִין כַּשּׁוּרָה,
זָכוּר לַטּוֹב. <לָטוֹב>

מסכת בבא בתרא פרק ח משנה ו
ח
הָאוֹמֵר:
"זֶה בְּנִי נֶאֱמָן",
"זֶה אָחִי אֵינוּ נֶאֱמָן",
יִטֹּל עִמּוֹ בְחֶלְקוֹ.
מֵת,
יַחְזְרוּ נְכָסִים לִמְקוֹמָם.
נָפְלוּ לוֹ נְכָסִים מִמָּקוֹם אַחֵר,
יִירְשׁוּ אֶחָיו עִמּוֹ.
מִי שֶׁמֵּת, וְנִמְצֵאת דְּיָתִיקֵי קְשׁוּרָה עַל יְרֵכוֹ,
הֲרֵי זוֹ אֵינָה כְלוּם.
זִכָּה בָהּ לְאַחֵר,
בֵּין מִן הַיּוֹרְשִׁין וּבֵין שֶׁאֵינָן מִן הַיּוֹרְשִׁין,
דְּבָרָיו קַיָּמִין.

מסכת בבא בתרא פרק ח משנה ז
ט
הַכּוֹתֵב נְכָסָיו לְבָנָיו,
צָרִיךְ שֶׁיִּכְתֹּב "מֵהַיּוֹם לְאַחַר מוֹתִי".
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
וְרַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵינוּ צָרִיךְ.
הַכּוֹתֵב נְכָסָיו לִבְנוֹ לְאַחַר מוֹתוֹ,
הָאָב אֵינוּ יָכוֹל לִמְכֹּר,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן כְּתוּבִין לַבֵּן,
וְהַבֵּן אֵינוּ יָכוֹל לִמְכֹּר,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן בִּרְשׁוּת הָאָב.
מָכַר הָאָב,
מְכוּרִין עַד שֶׁיָּמוּת.
מָכַר הַבֵּן,
אֵין לַלּוֹקֵחַ בָּהֶן כְּלוּם עַד שֶׁיָּמוּת הָאָב.
הָאָב תּוֹלֵשׁ וּמַאֲכִיל לְכָל מִי שֶׁיִּרְצֶה;

וּמַה שֶּׁהִנִּיחַ תָּלוּשׁ,
הֲרֵי הוּא שֶׁלַּיּוֹרְשִׁים.

י
הִנִּיחַ בָּנִים גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים,
אֵין הַגְּדוֹלִים מִתְפַּרְנְסִין עַל יְדֵי קְטַנִּים,
וְלֹא קְטַנִּים נִזּוֹנִים עַל הַגְּדוֹלִים,
אֶלָּא חוֹלְקִים בְּשָׁוֶה.
נָשְׂאוּ גְּדוֹלִים, יִשְׂאוּ קְטַנִּים.
וְאִם אָמְרוּ הַקְּטַנִּים:
"הֲרֵי אָנוּ נוֹשְׂאִים כְּדֶרֶךְ שֶׁנְּשָׂאתֶם אַתֶּם",
אֵין שׁוֹמְעִין לָהֶן,
אֶלָּא מַה שֶּׁנָּתַן לָהֶן אֲבִיהֶן, נָתַן.

מסכת בבא בתרא פרק ח משנה ח
יא
הִנִּיחַ בָּנוֹת גְּדוֹלוֹת וּקְטַנּוֹת,
אֵין הַגְּדוֹלוֹת מִתְפַּרְנְסוֹת עַל הַקְּטַנּוֹת,
וְלֹא הַקְּטַנּוֹת נִזּוֹנוֹת עַל הַגְּדוֹלוֹת,
אֶלָּא חוֹלְקוֹת בְּשָׁוֶה.
(נָשְׂאוּ הַגְּדוֹלוֹת, יִשְׂאוּ הַקְּטַנּוֹת.
וְאִם אָמְרוּ הַקְּטַנּוֹת:
"הֲרֵי אָנוּ נוֹשְׂאוֹת כְּדֶרֶךְ שֶׁנְּשָׂאתֶן אַתֶּן",
אֵין שׁוֹמְעִין לָהֶן.)
זֶה חֹמֶר בַּבָּנוֹת מִבַּבָּנִים,
שֶׁהַבָּנוֹת נִזּוֹנוֹת עַל הַבָּנִים,
וְאֵינָן נִזּוֹנוֹת עַל הַבָּנוֹת.

פרק ט

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה א
א
מִי שֶׁמֵּת, וְהִנִּיחַ בָּנִים וּבָנוֹת,
בִּזְמַן שֶׁהַנְּכָסִין מְרֻבִּין,
הַבָּנִים יִירָשׁוּ, וְהַבָּנוֹת יִזּוֹנוּ.
בִּזְמַן שֶׁהַנְּכָסִין מְמֻעָטִין,
הַבָּנוֹת יִזּוֹנוּ, וְהַבָּנִים יִשְׁאֲלוּ עַל הַפְּתָחִים.
אַדְמוֹן אוֹמֵר:
בִּשְׁבִיל שֶׁאֲנִי זָכָר הִפְסַדְתִּי?

אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה ב

ב
הִנִּיחַ בָּנִים וּבָנוֹת וְטוּמְטוּם,
בִּזְמַן שֶׁהַנְּכָסִין מְרֻבִּין,
הַזְּכָרִים דּוֹחִין אוֹתוֹ אֵצֶל הַנְּקֵבוֹת.
בִּזְמַן שֶׁהַנְּכָסִים מְמֻעָטִין,
הַנְּקֵבוֹת דּוֹחוֹת אוֹתוֹ אֵצֶל הַזְּכָרִים.
הָאוֹמֵר:
"אִם יָלְדָה אִשְׁתִּי זָכָר, יִטֹּל מָנֶה",
אִם יָלְדָה זָכָר, נוֹטֵל מָנֶה.
"וְאִם נְקֵבָה, מָאתַיִם",
יָלְדָה נְקֵבָה, נוֹטֶלֶת מָאתַיִם.
"אִם זָכָר, מָנֶה, אִם נְקֵבָה, מָאתַיִם",
יָלְדָה זָכָר וּנְקֵבָה,
הַזָּכָר נוֹטֵל מָנֶה, וְהַנְּקֵבָה מָאתַיִם.

ג
יָלְדָה טוּמְטוּם, אֵינוֹ נוֹטֵל.
אִם אָמַר:
"כָּל מַה שֶּׁתֵּלֵד אִשְׁתִּי יִטֹּל",
הֲרֵי זֶה יִטֹּל.
אִם אֵין שָׁם יוֹרֵשׁ אֶלָּא הוּא,
יוֹרֵשׁ אֶת הַכֹּל.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה ג

ד
הִנִּיחַ בָּנִים גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים,
הִשְׁבִּיחוּ גְדוֹלִים אֶת הַנְּכָסִים,
הִשְׁבִּיחוּ לָאֶמְצַע.
אִם אָמְרוּ:
"רְאוּ מַה שֶּׁהִנִּיחַ לָנוּ אַבָּא,
הֲרֵי אָנוּ עוֹשִׂין וְאוֹכְלִין",
הִשְׁבִּיחוּ לְעַצְמָן.

ה
וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁהִשְׁבִּיחָה אֶת הַנְּכָסִין,
הִשְׁבִּיחָה לָאֶמְצַע.
אִם אָמְרָה:

"רְאוּ מַה שֶּׁהִנִּיחַ לִי בַעֲלִי,
הֲרֵי אֲנִי עוֹשָׂה וְאוֹכֶלֶת",
הִשְׁבִּיחָה לְעַצְמָהּ.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה ד
ו
הָאַחִים הַשּׁוּתָפִים <הָאָחִים>
שֶׁנָּפַל אֶחָד מֵהֶן לָאֻמָּנוּת,
נָפַל לָאֶמְצַע.
חָלָה וְנִתְרַפָּא, נִתְרַפָּא מִשֶּׁלְּעַצְמוֹ.
הָאַחִים שֶׁעָשׂוּ מִקְצָתָן שׁוֹשְׁבִינוּת בְּחַיֵּי הָאָב,
חָזְרָה הַשּׁוֹשְׁבִינוּת, חָזְרָה לָאֶמְצַע,
שֶׁהַשּׁוֹשְׁבִינוּת נִגְבֵּית בְּבֵית דִּין.
אֲבָל הַשּׁוֹלֵחַ לַחֲבֵרוֹ כַּדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן,
אֵינָן נִגְבִּים בְּבֵית דִּין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן גְּמִילוּת חֲסָדִים.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה ה
ז
הַשּׁוֹלֵחַ סִבְלוֹנוֹת לְבֵית חָמִיו,
שִׁלַּח שָׁם בְּמֵאָה מָנֶה,
וְאָכַל שָׁם סְעוֹדַת חָתָן אֲפִלּוּ בְדִינָר, <סעודות>
אֵינָן נִגְבִּין.
לֹא אָכַל שָׁם סְעוֹדַת חָתָן,
הֲרֵי אֵלּוּ נִגְבִּים.
שִׁלַּח סִבְלוֹנוֹת מְרֻבִּים,
כְּדֵי שֶׁיָּבוֹאוּ עִמָּהּ לְבֵית בַּעְלָהּ,
הֲרֵי אֵלּוּ נִגְבִּין.
סִבְלוֹנוֹת מְמֻעָטִין,
כְּדֵי שֶׁתִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן וְהִיא בְּבֵית אָבִיהָ,
אֵינָן נִגְבִּין.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה ו
ח
שְׁכִיב מְרַע שֶׁכָּתַב נְכָסָיו לַאֲחֵרִים,
וְשִׁיֵּר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא,
מַתְּנָתוֹ קַיֶּמֶת.
לֹא שִׁיֵּר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא,
אֵין מַתְּנָתוֹ קַיֶּמֶת.
לֹא כָתַב בָּהּ "שְׁכִיב מְרַע",
הוּא אוֹמֵר:

"שָׁכֵיב מְרַע הָיִיתִי",
וְהֵן אוֹמְרִים:
"בָּרִיא הָיָה", <ברי>
צָרִיךְ לְהָבִיא רְאָיָה שֶׁהָיָה שָׁכֵיב מְרַע.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ, עָלָיו הָרְאָיָה.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה ז
ט
הַמְחַלֵּק נְכָסָיו עַל פִּיו, <הַמַּחֲלִיק>
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֶחָד בָּרִיא וְאֶחָד מְסֻכָּן,
נְכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן אַחְרָיוּת
נִקְנִים בַּכֶּסֶף וּבִשְׁטָר וּבַחֲזָקָה,
וְשֶׁאֵין לָהֶן אַחְרָיוּת,
אֵינָן נִקְנִים אֶלָּא בִמְשִׁיכָה.
אָמְרוּ לוֹ:
מַעֲשֶׂה בְאִמָּן שֶׁלִּבְנֵי רוֹכֵל,
שֶׁהָיְתָה חוֹלָה. אָמְרָה:
"תִּנָּתֵן כְּוִנְתִּי לְבִתִּי!"
וְהִיא בִשְׁנֵים עָשָׂר מָנֶה.
מֵתָה, וְקִיְּמוּ אֶת דְּבָרֶיהָ.
אָמַר לָהֶן:
בְּנֵי רוֹכֵל, תְּקַבְּרֵם אִמָּם!

י
חֲכָמִים אוֹמְרִים:
בַּשַּׁבָּת, דְּבָרָיו קַיָּמִים,
מִפְּנֵי שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לִכְתֹּב,
אֲבָל לֹא בַחוֹל.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
בַּשַּׁבָּת אָמְרוּ, קַל וָחֹמֶר בַּחוֹל.

יא
כַּיּוֹצֵא בוֹ:
זָכִים לַקָּטָן, וְאֵין זָכִים לַגָּדוֹל. <בגָּדוֹל>
וּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
בַּקָּטוֹן אָמְרוּ, קַל וָחֹמֶר בַּגָּדוֹל.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה ח

יב
נָפַל הַבַּיִת עָלָיו וְעַל אָבִיו,
עָלָיו וְעַל מוֹרִישָׁיו,
וְהָיְתָה עָלָיו כְּתֻבַּת אִשָּׁה וּבַעַל חוֹב,
יוֹרְשֵׁי הָאָב אוֹמְרִים:
"הַבֵּן מֵת רִאשׁוֹן, וְאַחַר כָּךְ מֵת הָאָב."
וּבַעֲלֵי הַחוֹב אוֹמְרִים:
"הָאָב מֵת רִאשׁוֹן, וְאַחַר כָּךְ מֵת הַבֵּן."
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחֲלֹקוּ.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
נְכָסִים כְּחֶזְקָתָן.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה ט
יג
נָפַל הַבַּיִת עָלָיו וְעַל אִשְׁתּוֹ,
יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל אוֹמְרִים:
"הָאִשָּׁה מֵתָה רִאשׁוֹנָה, וְאַחַר כָּךְ מֵת הַבַּעַל", <רִאשׁוֹן>
וְיוֹרְשֵׁי הָאִשָּׁה אוֹמְרִים:
"הַבַּעַל מֵת רִאשׁוֹן, וְאַחַר כָּךְ מֵתָה הִיא",
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחֲלֹקוּ;
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
נְכָסִים כְּחֶזְקָתָן.
כְּתֻבָּה בְחֶזְקַת יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל,
נְכָסִין הַנִּכְנָסִין וְהַיּוֹצְאִין עִמָּהּ,
בְּחֶזְקַת יוֹרְשֵׁי הָאָב.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה י
יד
נָפַל הַבַּיִת עָלָיו וְעַל אִמּוֹ,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מוֹדִין שֶׁיַּחֲלֹקוּ.
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
מוֹדֶה אֲנִי בָזֶה שֶׁהַנְּכָסִים כְּחֶזְקָתָן. <שֶׁהַנִּכְנָסִין>
אָמַר לוֹ בֶן עַזַּי:
עַל הַחֲלוּקִין אָנוּ מִצְטַעֲרִים,
אֶלָּא שֶׁבָּאתָ לַחֲלֹק עָלֵינוּ אֶת הַשָּׁוִים!

פרק י

מסכת בבא בתרא פרק י משנה א

א

גֵּט פָּשׁוּט, עֵדָיו מִתּוֹכוֹ,

מְקֻשָּׁר, עֵדָיו מֵאֲחוֹרָיו.

פָּשׁוּט שֶׁכָּתְבוּ עֵדָיו מֵאֲחוֹרָיו,

מְקֻשָּׁר שֶׁכָּתְבוּ עֵדָיו מִתּוֹכוֹ,

שְׁנֵיהֶן פְּסוּלִים.

רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:

מְקֻשָּׁר שֶׁכָּתְבוּ עֵדָיו מִתּוֹכוֹ,

כָּשֵׁר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ פָּשׁוּט.

רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:

הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה.

מסכת בבא בתרא פרק י משנה ב

ב

גֵּט פָּשׁוּט, עֵדָיו בִּשְׁנַיִם,

מְקֻשָּׁר, בִּשְׁלֹשָׁה.

פָּשׁוּט שֶׁכָּתוּב בּוֹ [עֵד אֶחָד,

מְקֻשָּׁר שֶׁכָּתוּב בּוֹ] שְׁנֵי עֵדִים, <עֵדָיו>

שְׁנֵיהֶם פְּסוּלִין.

כָּתַב בּוֹ:

"זוּזִין מְאָה, דִּי הִמּוֹ סִלְעִין עֶשְׂרִין", <סְלָעִין>

אֵין לוֹ אֶלָּא עֶשְׂרִין;

"זוּזִין מְאָה דִּי הִמּוֹ סִלְעִין תְּלָתִין", <סְלָעִין>

אֵין לוֹ אֶלָּא [מָנֶה.]

"כְּסַף זוּזִין דִּי אִנּוּן", וְנִמְחָקוּ,

אֵין פָּחוּת מִשְּׁנַיִם.

"כְּסַף סִלְעִין דִּי אִנּוּן", וְנִמְחָקוּ, <כֶּסֶף>

אֵין פָּחוּת מִשְּׁתַּיִם.

"דַּרְכּוֹנוֹת דִּי אִנּוּן", וְנִמְחָקוּ,

אֵין פָּחוּת מִשְּׁנַיִם.

ג

כָּתוּב בּוֹ מִלְמַעְלָה "מָנֶה", וּמִלְּמַטָּה "מָאתַיִם",

מִלְמַעְלָה "מָאתַיִם", וּמִלְּמַטָּה "מָנֶה",

הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַתַּחְתּוֹן.

וְאִם כֵּן, לָמָּה כוֹתְבִין אֶת הָעֶלְיוֹן?

שֶׁאִם תִּמָּחֵק אוֹת אַחַת מִן הַתַּחְתּוֹן,

יִלְמַד מִן הָעֶלְיוֹן.

מסכת בבא בתרא פרק י משנה ג

ד

כּוֹתְבִין גֵּט לָאִישׁ אַף עַל פִּי שֶׁאֵין אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ,
וְהַשּׁוֹבֵר לָאִשָּׁה אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בַּעְלָהּ עִמָּהּ,
וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא מַכִּירָן.
וְהַבַּעַל נוֹתֵן שָׂכָר.

ה

כּוֹתְבִין שְׁטָר לַלֹּוֶה אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַמַּלְוֶה עִמּוֹ,
וְאֵין כּוֹתְבִין לַמַּלְוֶה, עַד שֶׁיְּהֵא הַלֹּוֶה עִמּוֹ.
וְהַלֹּוֶה נוֹתֵן שָׂכָר.

ו

כּוֹתְבִין שְׁטָר לַמּוֹכֵר אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַלּוֹקֵחַ עִמּוֹ,
אֵין כּוֹתְבִין לַלּוֹקֵחַ, עַד שֶׁיְּהֵא הַמּוֹכֵר עִמּוֹ.
וְהַלּוֹקֵחַ נוֹתֵן אֶת הַשָּׂכָר.

מסכת בבא בתרא פרק י משנה ד

ז

אֵין כּוֹתְבִין שִׁטְרֵי אֵרוּסִים וְנִשּׂוּאִים,
אֶלָּא מִדַּעַת שְׁנֵיהֶן.
וְהֶחָתָן נוֹתֵן שָׂכָר.
[אֵין כּוֹתְבִין] שִׁטְרֵי אֲרִיסוּת וְקַבְּלָנוּת,
אֶלָּא מִדַּעַת שְׁנֵיהֶן.
וְהַמְקַבֵּל נוֹתֵן שָׂכָר.
[אֵין כּוֹתְבִין] שִׁטְרֵי בֵרוּרִים וְכָל מַעֲשֵׂה בֵית דִּין,
אֶלָּא מִדַּעַת שְׁנֵיהֶם.
וּשְׁנֵיהֶם נוֹתְנִים אֶת הַשָּׂכָר.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לִשְׁנֵיהֶם כּוֹתְבִין שְׁנַיִם,
לָזֶה לְעַצְמוֹ, וְלָזֶה לְעַצְמוֹ.

מסכת בבא בתרא פרק י משנה ה

ח

מִי שֶׁפָּרַע מִקְצָת חוֹבוֹ וְהִשְׁלִישׁ אֶת שְׁטָרוֹ,
אָמַר לוֹ:
"אִם לֹא נָתַתִּי לְךָ מִכָּן וְעַד יוֹם פְּלוֹנִי,
תֵּן לוֹ שְׁטָרוֹ",
הִגִּיעַ זְמַן וְלֹא נָתַן,
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יִתֵּן.

וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא יִתֵּן.

מסכת בבא בתרא פרק י משנה ו
ט
מִי שֶׁנִּמְחַק שְׁטָר חוֹבוֹ,
מַעֲמִיד עָלָיו עֵדִים, וּבָא לִפְנֵי בֵית דִּין,
וְהֵן עוֹשִׂין לוֹ קִיּוּם:
"אִישׁ פְּלוֹנִי בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי,
נִמְחַק שְׁטָרוֹ בְּיוֹם פְּלוֹנִי,
וּפְלוֹנִי וּפְלוֹנִי עֵדָיו."

י
מִי שֶׁפָּרַע מִקְצָת חוֹבוֹ,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יַחֲלִיף.
וְרַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יִכְתֹּב שׁוֹבֵר. <שׁוֹבֵר>
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
נִמְצָא זֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת שׁוֹמֵר שׁוֹבְרוֹ מִן הָעַכְבָּר.
אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסֵה:
כָּךְ יָפֶה לוֹ, וְאַל יֵרַע כֹּחוֹ שֶׁלָּזֶה.

מסכת בבא בתרא פרק י משנה ז
יא
שְׁנֵי אַחִים, אֶחָד עָנִי וְאֶחָד עָשִׁיר,
וְהִנִּיחַ לָהֶן אֲבִיהֶן מֶרְחָץ וּבֵית הַבַּד,
עֲשָׂאָן לְשָׂכָר, עֲשָׂאָן לָאֶמְצַע;
עֲשָׂאָן לְעַצְמוֹ,
זֶה עָשִׁיר אוֹמֵר לֶעָנִי:
"קַח לְךָ עֲבָדִים וְיִרְחֲצוּ בַמֶּרְחָץ,
קַח לְךָ זֵיתִים וּבֹא וַעֲשֵׂם בְּבֵית הַבַּד."

יב
שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ בָעִיר,
וְשֵׁם אֶחָד יוֹסֵה בֶן שִׁמְעוֹן וְשֵׁם אֶחָד יוֹסֵה בֶן שִׁמְעוֹן,
אֵינָן יְכוּלִים לְהוֹצִיא שְׁטַר חוֹב זֶה עַל זֶה,
וְלֹא אַחֵר יָכוֹל לְהוֹצִיא עֲלֵיהֶם שְׁטַר חוֹב.
נִמְצָא לְאֶחָד בֵּין שְׁטָרוֹתָיו
שְׁטָרוֹ שֶׁלְּיוֹסֵה בֶן שִׁמְעוֹן פָּרוּעַ,

שְׁטָרוֹת כֻּלָּם פְּרוּעִין.
כֵּיצַד יַעֲשׂוּ?
יַשְׁלִישׁוּ.
אִם הָיוּ מְשֻׁלָּשִׁים, יִכְתֹּב סִימָן.
אִם הָיוּ סִימָנִין, יִכְתֹּב בָּהֶן.

יג
הָאוֹמֵר לִבְנוֹ:
"שְׁטָר בֵּין שְׁטָרוֹתַי פָּרוּעַ",
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶה הוּא,
שְׁטָרוֹת כֻּלָּם פְּרוּעִים.
נִמְצָא לְאֶחָד שָׁם שְׁנַיִם, <שֵׁם>
הַגָּדוֹל פָּרוּעַ וְהַקָּטוֹן אֵינוֹ פָרוּעַ.

יד
הַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵרוֹ עַל יְדֵי עָרָב,
לֹא יִפָּרַע מִן הֶעָרֵב.
אִם אָמַר:
"עַל מְנָת שֶׁאֶפָּרַע מִמִּי שֶׁאֶרְצֶה",
יִפָּרַע מִן הֶעָרֵב.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ נְכָסִים לַלֹּוֶה,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ לֹא יִפָּרַע מִן הֶעָרֵב.

יה
כַּיּוֹצֵא בוֹ אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
אַף הֶעָרֵב לָאִשָּׁה בִכְתֻבָּתָהּ,
וְהָיָה בַעְלָהּ מְגָרְשָׁהּ,
יַדִּיר הֲנָיָה,
שֶׁמָּא יַעֲשׂוּ קְנוּנְיָא עַל נְכָסָיו שֶׁלָּזֶה,
וְיַחְזִיר אֶת אִשְׁתּוֹ.

מסכת בבא בתרא פרק י משנה ח
יו
הַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵרוֹ בִשְׁטָר,
גּוֹבֶה מִנְּכָסִים מְשֻׁעְבָּדִים.
עַל יְדֵי עֵדִים,
גּוֹבֶה מִנְּכָסִים בְּנֵי חוֹרִים.
הוֹצִיא עָלָיו כְּתַב יָדוֹ שֶׁהוּא חַיָּב לוֹ,
גּוֹבֶה מִנְּכָסִים בְּנֵי חוֹרִים.
וְהֶעָרֵב שֶׁהוּא יוֹצֵא לְאַחַר חִתּוּם שְׁטָרוֹת,

גּוֹבֶה מִנְּכָסִים בְּנֵי חוֹרִים.
מַעֲשֶׂה בָא לִפְנֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל וְאָמַר:
גּוֹבֶה מִנְּכָסִים בְּנֵי חוֹרִים.

יז
אָמַר לוֹ בֶּן נַנָּס:
אֵינוּ גוֹבֶה לֹא מִנְּכָסִים מְשֻׁעְבָּדִים,
וְלֹא מִנְּכָסִים בְּנֵי חוֹרִים.
אָמַר לוֹ:
לָמָּה?
אָמַר לוֹ:
הֲרֵי הַחוֹנֵק אֶת אֶחָד בַּשּׁוּק,
אָמַר לוֹ "הַנַּח לוֹ וַאֲנִי נוֹתֵן לָךְ!"
פָּטוּר, שֶׁלֹּא עַל אֱמָּנוּתוֹ הִלְוָהוּ. <'אוּמָּנוּתוֹ' כתב המגיה על מקום מחוק. אולי היה כתוב 'מנת' כמו להלן>
וְאֵי זֶה הוּא הֶעָרֵב שֶׁהוּא חַיָּב לוֹ?
אָמַר לוֹ "הַלְוֵהוּ וַאֲנִי נוֹתֵן לָךְ",
חַיָּב, שֶׁכֵּן עַל מְנַת הִלְוָהוּ.
אָמַר רַבִּי יִשְׁמָעֵאל:
הָרוֹצֶה לְהַחְכִּים, יַעֲסֹק בְּדִינֵי מָמוֹנוֹת,
שֶׁאֵין מִקְצוֹעַ בַּתּוֹרָה גָדוֹל מֵהֶן,
שֶׁהֵן כְּמַעְיָן נוֹבֵעַ.
וְהָרוֹצֶה לַעֲסֹק בְּדִינֵי מָמוֹנוֹת,
יְשַׁמֵּשׁ אֶת שִׁמְעוֹן בֶּן נַנָּס.

חסלת מסכת בבא בתרא

מסכת סנהדרין

פרק א

מסכת סנהדרין פרק א משנה א

א
דִּינֵי מָמוֹנוֹת, בִּשְׁלֹשָׁה.
גְּזֵלוֹת וַחֲבָלוֹת, בִּשְׁלֹשָׁה.
נֶזֶק וַחֲצִי נֶזֶק,
תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל וְתַשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה,

הָאוֹנֵס וְהַמְפַתֶּה וְהַמּוֹצִיא שֵׁם רַע,
בִּשְׁלֹשָׁה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַמּוֹצִיא שֵׁם רַע, בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה,
שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דִּינֵי נְפָשׁוֹת.

מסכת סנהדרין פרק א משנה ב
ב
מַכּוֹת, בִּשְׁלֹשָׁה.
עִבּוּר הַחֹדֶשׁ, בִּשְׁלֹשָׁה.
עִבּוּר הַשָּׁנָה בִּשְׁלֹשָׁה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
בִּשְׁלֹשָׁה מַתְחִילִים,
וּבַחֲמִשָּׁה נוֹשְׂאִין וְנוֹתְנִין,
וְגוֹמְרִין בְּשִׁבְעָה.
וְאִם גָּמַר בִּשְׁלֹשָׁה, מְעֻבֶּרֶת.

מסכת סנהדרין פרק א משנה ג
ג
סְמִיכַת הַזְּקֵנִים וַעֲרִיפַת הָעֶגְלָה בִּשְׁלֹשָׁה.
דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בַּחֲמִשָּׁה.
חֲלִיצָה וּמֵאוּנִים, בִּשְׁלֹשָׁה.
נֶטַע רְבָעִי, וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁאֵין דָּמָיו יְדוּעִין,
בִּשְׁלֹשָׁה.
וְהַהֶקְדֵּשׁוֹת, בִּשְׁלֹשָׁה.
וְהָעֲרָכִים וְהַמִּטַּלְטְלִין, בִּשְׁלֹשָׁה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
וְאֶחָד מֵהֶן כֹּהֵן.
וּבַקַּרְקָעוֹת,
תִּשְׁעָה וְכֹהֵן, וְאָדָם כַּיּוֹצֵא בָהֶן.

מסכת סנהדרין פרק א משנה ד
ד
דִּינֵי נְפָשׁוֹת, בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה.
הָרוֹבֵעַ וְהַנִּרְבָּע בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כ,טז)
"וְהָרַגְתָּ אֶת הָאִשָּׁה וְאֶת הַבְּהֵמָה",
וְאוֹמֵר: (וַיִּקְרָא כ,טו)

"וְאֶת הַבְּהֵמָה תַּהֲרֹגוּ".
שׁוֹר נִסְקָל בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כא,כט)
"הַשּׁוֹר יִסָּקֵל וְגַם בְּעָלָיו יוּמָת",
כְּמִיתַת הַבְּעָלִים, כָּךְ מִיתַת הַשּׁוֹר.
הָאֲרִי וְהַדֹּב וְהַנָּמֵר וְהַבַּרְדְּלָס וְהַנָּחָשׁ,
מִיתָתָן בְּעֶשְׂרִין וּשְׁלֹשָׁה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
כָּל הַקּוֹדֵם לְהָרְגָן, זָכָה.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מִיתָתָן בְּעֶשְׂרִין וּשְׁלֹשָׁה.

מסכת סנהדרין פרק א משנה ה

ה

אֵין דָּנִים לֹא אֶת הַשֵּׁבֶט,
וְלֹא אֶת נְבִיא הַשֶּׁקֶר,
וְלֹא אֶת כֹּהֵן גָּדוֹל,
אֶלָּא בְּבֵית דִּין שֶׁלְּשִׁבְעִים וְאֶחָד.
וְאֵין מוֹצִיאִין לְמִלְחֶמֶת הָרְשׁוּת,
אֶלָּא עַל פִּי בֵית דִּין שֶׁלְּשִׁבְעִים וְאֶחָד.
אֵין מוֹסִיפִין עַל הָעִיר וְעַל הָעֲזָרוֹת,
אֶלָּא עַל פִּי בֵית דִּין שֶׁלְּשִׁבְעִים וְאֶחָד.
וְאֵין עוֹשִׂין סַנְהֶדְרִיּוֹת לִשְׁבָטִין,
אֶלָּא בְּבֵית דִּין שֶׁלְּשִׁבְעִים וְאֶחָד.
וְאֵין עוֹשִׂין עִיר הַנִּדַּחַת,
אֶלָּא בְּבֵית דִּין שֶׁלְּשִׁבְעִים וְאֶחָד.
אֵין עִיר נִדַּחַת בִּסְפָר,
וְלֹא שָׁלוֹשׁ עִיר נִדַּחַת,
אֲבָל עוֹשִׂין אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם.

מסכת סנהדרין פרק א משנה ו

ו

סַנְהֶדְרִין גְּדוֹלָה הָיְתָה שֶׁלְּשִׁבְעִין וְאֶחָד,
קְטַנָּה שֶׁלְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה.
מְנַיִן לִגְדוֹלָה שֶׁהִיא שֶׁלְּשִׁבְעִין וְאֶחָד?
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר יא,טז)
"אֶסְפָה לִּי שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל",
וּמֹשֶׁה עַל גַּבֵּיהֶם, הֲרֵי שִׁבְעִים וְאֶחָד.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שִׁבְעִין.
וּמְנַיִן לִקְטַנָּה שֶׁהִיא שֶׁלְּעֶשְׂרִין וּשְׁלֹשָׁה?
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר לה,כד-כה)

"וְשָׁפְטוּ הָעֵדָה", "וְהִצִּילוּ הָעֵדָה",
עֵדָה שׁוֹפֶטֶת וְעֵדָה מַצֶּלֶת,
הֲרֵי עֶשְׂרִין.
וּמְנַיִן לְעֵדָה שֶׁהִיא עֲשָׂרָה?
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר יד,כז)
"עַד מָתַי לָעֵדָה הָרָעָה הַזֹּאת",
יָצְאוּ יְהוֹשֻׁעַ וְכָלֵב.

ז
וּמְנַיִן לְהָבִיא עוֹד שְׁלֹשָׁה?
מִמַּשְׁמַע שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כג, ב)
"לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי רַבִּים לְרָעֹת",
שׁוֹמֵעַ אֲנִי שֶׁאָמַר, הֱיֵה עִמָּהֶן לְטוֹבָה, <הָיָה>
וְאִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר: (שְׁמוֹת כג, ב)
"אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטֹּת" ?
לֹא כְהַטּוֹתָךְ לְטוֹבָה הַטּוֹתָךְ לְרָעָה:
הַטּוֹתָךְ לְטוֹבָה, עַל פִּי אֶחָד,
וּלְרָעָה, עַל פִּי שְׁנַיִם.
וְאֵין בֵּית דִּין שָׁקוּל, <וְאִם אֵין>
מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶן עוֹד אֶחָד,
הֲרֵי עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה.
כַּמָּה יְהֵא בָעִיר וּתְהֵי רְאוּיָה לְסַנְהֶדְרִין?
מֵאָה וְעֶשְׂרִין.
רִבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
מָאתַיִם וּשְׁלֹשִׁין,
כְּדֵי שָׂרֵי עֲשָׂרוֹת.

פרק ב

מסכת סנהדרין פרק ב משנה א

א
כֹּהֵן גָּדוֹל דָּן וְדָנִים אוֹתוֹ,
מֵעִיד וּמְעִידִים אוֹתוֹ,
וְחוֹלֵץ וְחוֹלְצִים לְאִשְׁתּוֹ,
וּמְיַבְּמִים אֶת אִשְׁתּוֹ,
אֲבָל הוּא אֵינוֹ מְיַבֵּם,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא אָסוּר בְּאַלְמָנָה.
מֵת לוֹ מֵת,
אֵינוֹ יוֹצֵא אַחַר הַמִּטָּה,

אֶלָּא הֵן נִכְסִים וְהוּא נִגְלֶה,
הֵן נִכְסִין וְהוּא נִגְלֶה,
וְיוֹצֵא עִמָּהֶן עַד פֶּתַח הָעִיר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינוּ יוֹצֵא מִן הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כא,יב)
"וּמִן הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא".

ב
כְּשֶׁהוּא מְנַחֵם אֶת אֲחֵרִים,
דֶּרֶךְ כָּל הָעָם עוֹבְרִים זֶה אַחַר זֶה,
וְהַמְּמֻנֶּה מְמַצְּעוֹ בֵּינוֹ לְבֵין הָעָם.
כְּשֶׁהוּא מִתְנַחֵם מֵאֲחֵרִים,
כָּל הָעָם אוֹמְרִין לוֹ:
"אָנוּ כַפָּרָתָךְ",
וְהוּא אוֹמֵר:
"תִּתְבָּרְכוּ מִן הַשָּׁמַיִם!"
וּכְשֶׁמַּבְרִין אוֹתוֹ,
כָּל הָעָם מְסֻבִּין עַל הָאָרֶץ,
וְהוּא מֵסֵב עַל הַסַּפְסֵל.

מסכת סנהדרין פרק ב משנה ב
ג
הַמֶּלֶךְ לֹא דָן וְלֹא דָנִין אוֹתוֹ,
לֹא מֵעִיד וְלֹא מְעִידִים אוֹתוֹ,
לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ,
וְלֹא מְיַבֵּם וְלֹא מְיַבְּמִים אֶת אִשְׁתּוֹ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם רָצָה לַחֲלוֹץ וּלְיַבֵּם, זָכוּר לַטּוֹב.
אָמְרוּ לוֹ:
אִם רָצָה, אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ.
וְאֵין נוֹשְׂאִין אַלְמַנְתּוֹ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נוֹשֵׂא הוּא הַמֶּלֶךְ אַלְמַנְתּוֹ שֶׁלַּמֶּלֶךְ,
שֶׁכֵּן מָצִינוּ בְדָוִד שֶׁנָּשָׂא אַלְמַנְתּוֹ שֶׁלְּשָׁאוּל,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שמואל ב יב,ח)
"וָאֶתְּנָה לְךָ אֶת בֵּית אֲדוֹנֶיךָ,
וְאֶת נְשֵׁי אֲדוֹנֶיךָ בְּחֵיקֶךָ".

מסכת סנהדרין פרק ב משנה ג
ד

מֵת לוֹ מֵת,
אֵינוּ יוֹצֵא מִפֶּתַח פָּלָטוֹרִין שֶׁלּוֹ. <פָּלָטוֹרִין: praetorium>
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם רָצָה לָצֵאת אַחַר הַמִּטָּה, יֵצֵא,
שֶׁכֵּן מָצִינוּ בְדָוִד,
שֶׁיָּצָא אַחֲרֵי מִטָּתוֹ שֶׁלְּאַבְנֵר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שמואל ב ג,לא)
" וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד הֹלֵךְ אַחֲרֵי הַמִּטָּה".
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא הָיָה הַדָּבָר אֶלָּא לְפַיֵּס.
וּכְשֶׁמַּבְרִים אוֹתוֹ,
כָּל הָעָם מְסֻבִּין עַל הָאָרֶץ,
וְהוּא מֵסֵב עַל הַדַּרְגֵּשׁ.

מסכת סנהדרין פרק ב משנה ד
ה
וּמוֹצִיא לְמִלְחֶמֶת הָרְשׁוּת,
עַל פִּי בֵית דִּין שֶׁלְּשִׁבְעִים וְאֶחָד.
וּפוֹרֵץ לַעֲשׂוֹת לוֹ דֶרֶךְ,
וְאֵין מְמַחִין בְּיָדוֹ;
דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ אֵין לָהּ שִׁעוּר.
וְכָל הָעָם בּוֹזְזִין וְנוֹתְנִין לְפָנָיו,
וְהוּא נוֹטֵל חֵלֶק בָּרֹאשׁ.

ו
"לֹא יַרְבֶּה לּוֹ נָשִׁים",
אֶלָּא שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מַרְבֶּה הוּא לוֹ,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהוּ מְסִירוֹת אֶת לִבּוֹ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אַחַת וְהִיא מְסִירָה אֶת לִבּוֹ,
הֲרֵי זֶה לֹא יִשָּׂאֶנָּה.
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר: (דְּבָרִים יז,יז)
"וְלֹא יַרְבֶּה לּוֹ נָשִׁים"?
אֲפִלּוּ כַּאֲבִיגַיִל.

ז
"לֹא יַרְבֶּה לּוֹ סוּסִים" (דְּבָרִים יז,טז)
אֶלָּא כְדֵי מֶרְכַּבְתּוֹ.
(דְּבָרִים יז,יז) "וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יַרְבֶּה לּוֹ",

אֶלָּא כְדֵי שֶׁיִּתֵּן אֶפְסֶנְיָא.
וְכוֹתֵב לוֹ סֵפֶר תּוֹרָה לִשְׁמוֹ.
יוֹצֵא לַמִּלְחָמָה, וְהִיא עִמּוֹ;
נִכְנָס, וְהִיא עִמּוֹ;
וְיוֹשֵׁב בַּדִּין וְהִיא אֶצְלוֹ;
מֵסֵב וְהִיא כְנֶגְדּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יז,יט)
"וְהָיְתָה עִמּוֹ, וְקָרָא בוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו".

מסכת סנהדרין פרק ב משנה ה

ח

אֵין רוֹכְבִין עַל סוּסוֹ,
וְאֵין יוֹשְׁבִין עַל כִּסְאוֹ,
וְאֵין מִשְׁתַּמְּשִׁין בְּשַׁרְבִיטוֹ,
וְאֵין רוֹאִין אוֹתוֹ עָרֹם
אֶלָּא כְשֶׁהוּא מִסְתַּפֵּר,
וְלֹא בְּבֵית הַמֶּרְחָץ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יז,טו)
"שׂוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ",
שֶׁתְּהֵא אֵימָתוֹ עָלֶיךָ.

פרק ג

מסכת סנהדרין פרק ג משנה א

א

דִּינֵי מָמוֹנוֹת בִּשְׁלֹשָׁה;
זֶה בּוֹרֵר לוֹ אֶחָד וְזֶה בּוֹרֵר לוֹ אֶחָד,
וּשְׁנֵיהֶם בּוֹרְרִים לָהֶם עוֹד אֶחָד.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
שְׁנֵי דַיָּנִין בּוֹרְרִין לָהֶן עוֹד אֶחָד.

ב

זֶה פוֹסֵל דַּיָּנוֹ שֶׁלָּזֶה וְזֶה פוֹסֵל דַּיָּנוֹ שֶׁלָּזֶה. <דִּיינוֹ>
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהוּא מֵבִיא עֲלֵיהֶן רְאָיָה שֶׁהֵן קְרוֹבִין אוֹ פְסוּלִין,
אֲבָל אִם הָיוּ כְשֵׁרִין אוֹ מֻמְחִין מִפִּי בֵית דִּין,
אֵינוּ יָכוֹל לְפָסְלָן.

ג
זֶה פּוֹסֵל עֵדָיו שֶׁלָּזֶה וְזֶה פּוֹסֵל עֵדָיו שֶׁלָּזֶה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהוּא מֵבִיא עֲלֵיהֶם רְאָיָה שֶׁהֵן קְרוֹבִין אוֹ פְּסוּלִין,
אֲבָל אִם הָיוּ כְשֵׁרִים,
אֵינוּ יָכוֹל לְפָסְלָן.

מסכת סנהדרין פרק ג משנה ב
ד
אָמַר לוֹ:
"נֶאֱמָן עָלַי אַבָּא",
"נֶאֱמָן עָלַי אָבִיךְ",
"נֶאֱמָנִין עָלַי שְׁלֹשָׁה רוֹעֵי בָקָר",
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
יָכוֹל הוּא לַחְזוֹר בּוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ יָכוֹל לַחְזוֹר בּוֹ.

ה
הָיָה חַיָּב לַחֲבֵרוֹ שְׁבוּעָה,
אָמַר לוֹ:
"דּוּר לִי בְחַיֵּי רֹאשָׁךְ",
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
יָכוֹל הוּא לַחְזוֹר בּוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ יָכוֹל לַחְזוֹר בּוֹ.

מסכת סנהדרין פרק ג משנה ג
ו
וְאֵלּוּ הֵן הַפְּסוּלִין:
הַמְשַׂחֵק בַּקֻּבְיָא,
הַמַּלְוֶה בְרִבִּית,
וּמַפְרִיחֵי יוֹנִים,
וְסוֹחֲרֵי שְׁבִיעִית.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
מִתְּחִלָּה לֹא הָיוּ קוֹרִין אוֹתָן אֶלָּא אֲסַפֵּי שְׁבִיעִית;
מִשֶּׁרַבּוּ הָאַנָּסִים, חָזְרוּ לִקְרוֹתָן סוֹחֲרֵי שְׁבִיעִית.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אֶמָּתַי?

בִּזְמַן שֶׁאֵין לוֹ אֻמָּנוּת אֶלָּא הִיא,
אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ אֻמָּנוּת שֶׁלֹּא הִיא, כְּשֵׁרִין.

מסכת סנהדרין פרק ג משנה ד
ז
וְאֵלּוּ הֵן הַקְּרוֹבִין:
[אָבִיו, וְ]אָחִיו, וַאֲחִי אָבִיו, וַאֲחִי אִמּוֹ,
וּבַעַל אֲחוֹתוֹ, וּבַעַל אֲחוֹת אָבִיו,
וּבַעַל אֲחוֹת אִמּוֹ, וּבַעַל אִמּוֹ,
וְחָמִיו, וַאֲגִיסוֹ,
הֵן וּבְנֵיהֶן וַחֲתָנֵיהֶן,
וְחוֹרְגוֹ לְבַדּוֹ.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
זוֹ מִשְׁנַת רַבִּי עֲקִיבָה ;
אֲבָל מִשְׁנָה רִאשׁוֹנָה:
דּוֹדוֹ וּבֶן דּוֹדוֹ,
וְכָל הָרָאוּי לוֹ לְיִרֻשָּׁה.
וְכָל הַקָּרוֹב לוֹ בְאוֹתָהּ שָׁעָה.
הָיָה קָרוֹב וְנִתְרַחֵק, כָּשֵׁר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ מֵתָה בִתּוֹ וְיֵשׁ לוֹ בָנִים מִמֶּנָּה,
הֲרֵי זֶה קָרוֹב.

מסכת סנהדרין פרק ג משנה ה
ח
הָאוֹהֵב וְהַשּׂוֹנֵא.
אֵי זֶה הוּא האוֹהֵב?
שׁוֹשְׁבִינוֹ.
וְהַשּׂוֹנֵא?
כָּל שֶׁלֹּא דִבֵּר עִמּוֹ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּאֵיבָה.
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא נֶחְשְׁדוּ יִשְׂרָאֵל עַל כָּךְ.

מסכת סנהדרין פרק ג משנה ו
ט
כֵּיצַד בּוֹדְקִים אֶת הָעֵדִים?
הָיוּ מַכְנִיסִין אוֹתָן וּמְאַיְּמִין עֲלֵיהֶן, <אותו>
וּמוֹצִיאִין אוֹתָן לַחוּץ,
וּמְשַׁיְּרִים אֶת הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶן,
וְאוֹמְרִים לוֹ:
"אֱמֹר, הֵיאָךְ אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה חַיָּב לַזֶּה?"

אִם אָמַר:
"הוּא אָמַר לִי שֶׁאֲנִי חַיָּב לוֹ",
"אִישׁ פְּלוֹנִי אָמַר לִי שֶׁהוּא חַיָּב לוֹ",
לֹא אָמַר כְּלוּם, עַד שֶׁיֹּאמַר:
"בְּפָנֵינוּ הוֹדָה לוֹ,
שֶׁהוּא חַיָּב לוֹ מָאתַיִם זוּז."

י
הָיוּ מַכְנִיסִין אֶת הַשֵּׁנִי וּבוֹדְקִין אוֹתוֹ.
אִם נִמְצְאוּ דִבְרֵיהֶם מְכֻוָּנִים,
נוֹשְׂאִין וְנוֹתְנִין בַּדָּבָר.
שְׁנַיִם אוֹמְרִים "זַכַּי",
וְאֶחָד אוֹמֵר "חַיָּב",
זַכַּי.
שְׁנַיִם אוֹמְרִים "חַיָּב",
וְאֶחָד אוֹמֵר "זַכַּי",
[חַיָּב.
אֶחָד אוֹמֵר "זַכַּי",
וְאֶחָד אוֹמֵר "חַיָּב",]
וַאֲפִלּוּ שְׁנַיִם מְזַכִּין אוֹ שְׁנַיִם מְחַיְּבִין,
וְאֶחָד אוֹמֵר:
"אֵינִי יוֹדֵעַ",
יוֹסִיפוּ הַדַּיָּנִים.

מסכת סנהדרין פרק ג משנה ז
יא
גָּמְרוּ אֶת הַדָּבָר,
הָיוּ מַכְנִיסִין אוֹתָן.
הַגָּדוֹל שֶׁבַּדַּיָּנִים אוֹמֵר:
"אִישׁ פְּלוֹנִי, אַתָּה זַכַּי",
"אִישׁ פְּלוֹנִי, אַתָּה חַיָּב".
מְנַיִן, כְּשֶׁיֵּצֵא, לֹא יֹאמַר:
"אֲנִי הוּא מְזַכֶּה וַחֲבֵרַי מְחַיְּבִין,
וּמָה אֶעֱשֶׂה וְרַבּוּ עָלַי?"
עַל זֶה נֶאֱמַר: (מִשְׁלֵי יא,יג)
"הוֹלֵךְ רָכִיל מְגַלֶּה סּוֹד".

מסכת סנהדרין פרק ג משנה ח
יב
כָּל זְמַן שֶׁהוּא מֵבִיא רְאָיָה,
הוּא סוֹתֵר אֶת הַדִּין.

אָמְרוּ לוֹ:
"כָּל רְאָיוֹת שֶׁיֵּשׁ לְךָ, <רְאִיּוֹת
הָבֵא מִכָּן עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם",
הֵבִיא בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
סוֹתֵר,
לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם,
אֵינוֹ סוֹתֵר.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
מַה יַּעֲשֶׂה [זֶה שֶׁ]לֹּא מָצָא בְתוֹךְ שְׁלֹשִׁים,
וּמָצָא לְאַחַר שְׁלֹשִׁים?
אָמְרוּ לוֹ:
"הָבֵא עֵדִים",
אָמַר:
"אֵין לִי עֵדִים".
"הָבֵא רְאָיָה",
אָמַר:
"אֵין לִי רְאָיָה",
לְאַחַר זְמַן מָצָא עֵדִים וּמָצָא רְאָיָה,
הֲרֵי זוֹ אֵינָה כְלוּם.

יג
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
מַה יַּעֲשֶׂה [זֶה שֶׁ]לֹּא הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁיֶּשׁ לוֹ עֵדִים,
וּמָצָא עֵדִים?
וְלֹא הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁיֶּשׁ לוֹ רְאָיָה, וּמָצָא רְאָיָה?
אָמְרוּ לוֹ:
"הָבֵא עֵדִים",
אָמַר:
"אֵין לִי עֵדִים";
"הָבֵא רְאָיָה",
אָמַר:
"אֵין לִי רְאָיָה";
רָאָה שֶׁהוּא מִתְחַיֵּב, וְאָמַר:
"קִרְבוּ אִישׁ פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי וְהַעִידוּנִי!"
אוֹ שֶׁהוֹצִיא רְאָיָה מִתּוֹךְ אֲפֻנְדָּתוֹ,
הֲרֵי זוֹ אֵינָה כְלוּם.

פרק ד

מסכת סנהדרין פרק ד משנה א

א

אֶחָד דִּינֵי מָמוֹנוֹת וְאֶחָד דִּינֵי נְפָשׁוֹת,
בִּדְרִישָׁה וּבַחֲקִירָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כד,כב)
"מִשְׁפַּט אֶחָד יִהְיֶה לָכֶם".
מַה בֵּין דִּינֵי מָמוֹנוֹת לְדִינֵי נְפָשׁוֹת?
דִּינֵי מָמוֹנוֹת בִּשְׁלֹשָׁה,
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה.
דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
פּוֹתְחִין בֵּין לִזְכוּת בֵּין לְחוֹבָה,
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת,
פּוֹתְחִין לִזְכוּת, וְאֵין פּוֹתְחִין לְחוֹבָה.

ב

דִּינֵי מָמוֹנוֹת מַטִּים עַל פִּי אֶחָד, <המגיה הוסיף מעל השורה "עֵד" לפני 'אחד', וכך גם להלן>
בֵּין לִזְכוּת בֵּין לְחוֹבָה;
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת מַטִּין עַל פִּי אֶחָד לִזְכוּת,
וְעַל פִּי שְׁנַיִם לְחוֹבָה.

ג

דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
מַחְזִירִין בֵּין לִזְכוּת וּבֵין לְחוֹבָה.
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת,
מַחְזִירִין לִזְכוּת, וְאֵין מַחְזִירִין לְחוֹבָה.

ד

דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
הַכֹּל מְלַמְּדִין זְכוּת וְחוֹבָה.
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת,
הַכֹּל מְלַמְּדִין זְכוּת,
וְאֵין הַכֹּל מְלַמְּדִין חוֹבָה.

ה

דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
הַמְלַמֵּד חוֹבָה מְלַמֵּד זְכוּת,
וְהַמְלַמֵּד זְכוּת מְלַמֵּד חוֹבָה.
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת,
הַמְלַמֵּד חוֹבָה מְלַמֵּד זְכוּת,
אֲבָל הַמְלַמֵּד זְכוּת
אֵינוֹ יָכוֹל לַחְזֹר וּלְלַמֵּד חוֹבָה.

ו
דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
דָּנִים בַּיּוֹם וְגוֹמְרִין בַּלַּיְלָה.
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת,
דָּנִים בַּיּוֹם וְגוֹמְרִין בַּיּוֹם.

ז
דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
גּוֹמְרִין בּוֹ בַיּוֹם, בֵּין לִזְכוּת בֵּין לְחוֹבָה.
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת,
גּוֹמְרִין בּוֹ בַיּוֹם לִזְכוּת,
וּבְיוֹם שֶׁלְּאַחֲרָיו לְחוֹבָה. <שֶׁלָּאַחֲרָיו>
לְפִיכָךְ, אֵין דָּנִים
לֹא בְעֶרֶב שַׁבָּת וְלֹא בְעֶרֶב יוֹם טוֹב.

מסכת סנהדרין פרק ד משנה ב
ח
דִּינֵי מָמוֹנוֹת הַטְּהָרוֹת וְהַטֻּמְאוֹת,
מַתְחִילִין מִן הַגָּדוֹל.
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת,
מַתְחִילִים מִן הַצַּד.
הַכֹּל כְּשֵׁרִין לָדוּן דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
וְאֵין הַכֹּל כְּשֵׁרִין לָדוּן דִּינֵי נְפָשׁוֹת,
אֶלָּא כֹהֲנִים וּלְוִיִּם,
וְיִשְׂרְאֵלִים הַמַּשִּׂיאִין לִכְהֻנָּה.

מסכת סנהדרין פרק ד משנה ג
ט
סַנְהֶדְרִין הָיְתָה כַחֲצִי גֹרֶן עֲגֻלָּה,
כְּדֵי שֶׁיְּהוּ רוֹאִין זֶה אֶת זֶה.
וּשְׁנֵי סוֹפְרֵי דַיָּנִין עוֹמְדִין לִפְנֵיהֶן,
אֶחָד מִיָּמִין וְאֶחָד מִן שְּׂמֹאל,
וְכוֹתְבִין דִּבְרֵי מְחַיְּבִין וְדִבְרֵי מְזַכִּין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שְׁלֹשָׁה הָיוּ,
אֶחָד כּוֹתֵב דִּבְרֵי מְחַיְּבִין,
וְאֶחָד כּוֹתֵב דִּבְרֵי מְזַכִּין,
וְהַשְּׁלִישִׁי כּוֹתֵב דִּבְרֵי מְחַיְּבִין וְדִבְרֵי מְזַכִּין.

מסכת סנהדרין פרק ד משנה ד
י

וְשָׁלוֹשׁ שׁוּרוֹת שֶׁלְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים יוֹשְׁבִין לִפְנֵיהֶן,
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ.
צָרְכוּ לִסְמֹךְ, סוֹמְכִין מִן הָרִאשׁוֹנָה.
אֶחָד מִן הַשְּׁנִיָּה בָּא לוֹ לָרִאשׁוֹנָה,
וְאֶחָד מִן הַשְּׁלִישִׁית בָּא לוֹ לַשְּׁנִיָּה,
וּבוֹרְרִין לָהֶן עוֹד אֶחָד מִן הַקָּהָל,
וּמוֹשִׁיבִין לוֹ בַשְּׁלִישִׁית.
וְלֹא הָיָה יוֹשֵׁב בִּמְקוֹמוֹ שֶׁלָּרִאשׁוֹן,
אֶלָּא יוֹשֵׁב בְּמָקוֹם שֶׁהוּא רָאוּי לוֹ.

מסכת סנהדרין פרק ד משנה ה

יא

כֵּיצַד מְאַיְּמִים עַל עֵדֵי נְפָשׁוֹת?
הָיוּ מַכְנִיסִין אוֹתָן וּמְאַיְּמִין עֲלֵיהֶן:
"שֶׁמֶּא תֹאמְרוּ מֵעֹמֶד, וּמִשְּׁמוּעָה,
עֵד מִפִּי עֵד, "אָדָם נֶאֱמָן שָׁמַעְנוּ",
אוֹ שֶׁמֶּא אֵין אַתֶּם יוֹדְעִין, <שֶׁאֵין>
שֶׁסּוֹפֵנוּ לִבְדֹּק אֶתְכֶם בִּדְרִישָׁה וּבַחֲקִירָה.
הֱיוּ יוֹדְעִין שֶׁלֹּא כְדִינֵי מָמוֹנוֹת דִּינֵי נְפָשׁוֹת: <כְדִינֵי נְפָשׁוֹת דִּינֵי מָמוֹנוֹת>
דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
אָדָן נוֹתֵן מָמוֹן וּמִתְכַּפֵּר לוֹ.
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת,
דָּמוֹ וְדַם זַרְעָיוֹתָיו תְּלוּיִם בּוֹ עַד סוֹף הָעוֹלָם.
שֶׁכָּךְ מָצִינוּ בְקַיִן, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית ד,י)
"קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי מִן הָאֲדָמָה".
אֵינוּ אוֹמֵר 'דַּם אָחִיךָ', אֶלָּא "דְּמֵי אָחִיךָ",
דָּמוֹ וְדַם זַרְעָיוֹתָיו.
דָּבָר אַחֵר:
"דְּמֵי אָחִיךָ",
שֶׁהָיָה דָמוֹ מֻשְׁלָךְ עַל הָעֵצִים וְעַל הָאֲבָנִים.

יב

לְפִיכָךְ נִבְרָא אָדָם יָחִיד בָּעוֹלָם,
לְלַמֵּד שֶׁכָּל הַמְאַבֵּד נֶפֶשׁ אַחַת,
מַעֲלִין עָלָיו כְּאִלּוּ אִבֵּד עוֹלָם מָלֵא. <כִּילוּ>
וְכָל הַמְקַיֵּם נֶפֶשׁ אַחַת,
מַעֲלִין עָלָיו כְּאִלּוּ קִיֵּם עוֹלָם מָלֵא. <כִּילוּ>
מִפְּנֵי שְׁלוֹם הַבְּרִיּוֹת,
שֶׁלֹּא יֹאמַר אָדָם לַחֲבֵרוֹ:
"אַבָּא גָדוֹל מֵאָבִיךָ".
שֶׁלֹּא יְהוּ הַמִּינִים אוֹמְרִים: <'המינים' מחוק>

"רְשׁוּיוֹת הַרְבֵּה בַּשָּׁמַיִם."

יג
לְהַגִּיד גְּדֻלָּתוֹ שֶׁלְּמֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקֹּדֶשׁ בָּרוּךְ הוּא, <הַקָּ'בָּ'הֵ'>
שֶׁאָדָם טוֹבֵעַ מֵאָה מַטְבֵּעוֹת בְּחוֹתָם אֶחָד,
וְכֻלָּן דּוֹמִין זֶה לָזֶה,
וּמֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקֹּדֶשׁ בָּרוּךְ הוּא <הַקָּ'בָּ'הֵ'>
טָבַע אֶת כָּל הָאָדָם בְּחוֹתָמוֹ שֶׁלָּאָדָן הָרִאשׁוֹן,
וְאֵין אֶחָד מֵהֶן דּוֹמֶה לַחֲבֵרוֹ.
לְפִיכָךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד חַיָּב לוֹמַר:
"בִּשְׁבִילִי נִבְרָא הָעוֹלָם."

יד
שֶׁמָּא תֹאמְרוּ:
"מַה לָּנוּ וְלַצָּרָה הַזֹּאת?"
וַהֲלֹא כְּבָר נֶאֱמַר: (וַיִּקְרָא ה,א)
"וְהוּא עֵד אוֹ רָאָה אוֹ יָדָע,
אִם לוֹא יַגִּיד, וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ."
אוֹ שֶׁמָּא תֹאמְרוּ:
"מַה לָּנוּ לְחַיֵּב בְּדָמוֹ שֶׁלָּזֶה?"
וַהֲלֹא נֶאֱמַר: (מִשְׁלֵי יא,י)
"וּבַאֲבֹד רְשָׁעִים רִנָּה".

פרק ה

מסכת סנהדרין פרק ה משנה א

א
הָיוּ בוֹדְקִין אוֹתָן בְּשֶׁבַע חֲקִירוֹת:
"בְּאֵי זֶה שָׁבוּעַ?
בְּאֵי זוֹ שָׁנָה?
בְּאֵי זֶה חֹדֶשׁ?
בְּכַמָּה בַחֹדֶשׁ?
בְּאֵי זֶה יוֹם?
בְּאֵי זוֹ שָׁעָה?
וּבְאֵי זֶה מָקוֹם?"
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף בְּאֵי זֶה יוֹם וּבְאֵי זוֹ שָׁעָה וּבְאֵי זֶה מָקוֹם.
"מַכִּירִין אַתֶּם אוֹתוֹ?
הִתְרֵיתֶם בּוֹ?"

הָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה,
"אֶת מָה עָבַד?
וּבַמָּה עָבַד?"

מסכת סנהדרין פרק ה משנה ב

ב

כָּל הַמַּרְבֶּה בְדִיקוֹת, הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח. <מִשְׁתַּבֵּחַ>
מַעֲשֶׂה שֶׁבָּדַק בֶּן זַכַּי בְּעֻקְצֵי תְאֵנִים.
וּמַה בֵּין חֲקִירוֹת לִבְדִיקוֹת?
אֶלָּא שֶׁבַּחֲקִירוֹת,
אָמַר אֶחָד "אֵינִי יוֹדֵעַ",
וּשְׁנַיִם אָמְרוּ "אֵין יוֹדְעִין",
עֵדוּתָן בְּטֵלָה.
וּבַבְּדִיקוֹת,
אוֹמֵר אֶחָד "אֵינִי יוֹדֵעַ",
וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים "אֵין יוֹדְעִין",
עֵדוּתָן קַיֶּמֶת.
אֶחָד חֲקִירוֹת וְאֶחָד בְּדִיקוֹת,
בִּזְמַן שֶׁהֵן מַכְחִישִׁים זֶה אֶת זֶה,
עֵדוּתָן בְּטֵלָה.

מסכת סנהדרין פרק ה משנה ג

ג

אֶחָד אוֹמֵר "בִּשְׁנַיִם בַּחֹדֶשׁ",
וְאֶחָד אוֹמֵר "בִּשְׁלֹשָׁה",
עֵדוּתָן קַיֶּמֶת,
שֶׁזֶּה יָדַע עִבּוּרוֹ שֶׁלַּחֹדֶשׁ,
וְזֶה לֹא יָדַע.
אֶחָד אוֹמֵר "בִּשְׁלֹשָׁה",
וְאֶחָד אוֹמֵר "בַּחֲמִשָּׁה",
עֵדוּתָן בְּטֵלָה.
אֶחָד אוֹמֵר "בִּשְׁתֵּי שָׁעוֹת",
וְאֶחָד אוֹמֵר "בְּשָׁלוֹשׁ",
עֵדוּתָן קַיֶּמֶת.
אֶחָד אוֹמֵר "בְּשָׁלוֹשׁ",
וְאֶחָד אוֹמֵר "בְּחָמֵשׁ",
עֵדוּתָן בְּטֵלָה.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
קַיֶּמֶת.
אֶחָד אוֹמֵר "בְּחָמֵשׁ",
וְאֶחָד אוֹמֵר "בְּשֶׁבַע",

עֵדוּתָן בְּטֵלָה,
שֶׁבְּחָמֵשׁ הַחַמָּה בַּמִּזְרָח,
וּבְשֶׁבַע הַחַמָּה בַּמַּעֲרָב.

מסכת סנהדרין פרק ה משנה ד

ד

הָיוּ מַכְנִיסִין אֶת הַשֵּׁנִי וּבוֹדְקִין אוֹתוֹ.
נִמְצְאוּ דִבְרֵיהֶן מְכֻוָּנִין,
פּוֹתְחִין בִּזְכוּת.
אָמַר אֶחָד מִן הָעֵדִים:
"יֶשׁ לִי לְלַמֵּד עָלָיו חוֹבָה",
מְשַׁתְּקִין אוֹתוֹ.
אָמַר אֶחָד מִן הַתַּלְמִידִים:
"יֶשׁ לִי לְלַמֵּד עָלָיו זְכוּת",
מַעֲלִין וּמוֹשִׁיבִין אוֹתוֹ עִמָּהֶן,
וְלֹא הָיָה יוֹרֵד מִשָּׁם כָּל הַיּוֹם.
אִם יֵשׁ מַמָּשׁ בִּדְבָרָיו,
שׁוֹמְעִין לוֹ.
אֲפִלּוּ אָמַר:
"יֶשׁ לִי לְלַמֵּד עַל עַצְמִי זְכוּת", <עַצְמוֹ>
שׁוֹמְעִין לוֹ, וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא מַמָּשׁ בִּדְבָרָיו.

מסכת סנהדרין פרק ה משנה ה

ה

אִם מָצְאוּ לוֹ זְכוּת,
פְּטָרוּהוּ,
וְאִם לָאו,
מַעֲבִירִין דִּינוֹ לְמָחָר.
וּמִזְדַּוְּגִין זוֹגוֹת זוֹגוֹת,
וּמְמַעֲטִין בְּמַאֲכָל,
וְלֹא הָיוּ שׁוֹתִין יַיִן כָּל הַיּוֹם,
וְנוֹשְׂאִין וְנוֹתְנִין בַּדָּבָר כָּל הַלַּיְלָה,
וּלְמָחֳרָת מַשְׁכִּימִין וּבָאִין לְבֵית דִּין.
וְהַמְזַכֶּה אוֹמֵר:
"אֲנִי הוּא מְזַכֶּה, וּמְזַכֶּה אֲנִי בִּמְקוֹמִי".
וְהַמְחַיֵּב אוֹמֵר:
"אֲנִי הוּא מְחַיֵּב, וּמְחַיֵּב אֲנִי בִּמְקוֹמִי".
הַמְלַמֵּד חוֹבָה מְלַמֵּד זְכוּת,
אֲבָל הַמְלַמֵּד זְכוּת,
אֵינוֹ יָכוֹל לַחְזֹר וּלְלַמֵּד חוֹבָה.
וְאִם טָעוּ בַדָּבָר, <תָּעוּ>

סוֹפְרֵי דַיָּנִין מַזְכִּירִין אוֹתָן.

ו
אִם מָצְאוּ לוֹ זְכוּת,
פְּטָרוּהוּ,
וְאִם לָאו,
עוֹמְדִים עַל הַמִּנְיָן.
שְׁנֵים עָשָׂר מְזַכִּין, וְאֶחָד עָשָׂר מְחַיְּבִין,
זַכַּי.
שְׁנֵים עָשָׂר מְחַיְּבִין, וְאֶחָד עָשָׂר מְזַכִּין;
[אֲפִלּוּ אֶחָד עָשָׂר מְזַכִּין וְאֶחָד עָשָׂר מְחַיְּבִין,
וְאֶחָד אוֹמֵר "אֵינִי יוֹדֵעַ",]
אֲפִלּוּ עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם מְזַכִּין אוֹ מְחַיְּבִין,
וְאֶחָד אוֹמֵר "אֵינִי יוֹדֵעַ",
יוֹסִיפוּ הַדַּיָּנִין.

ז
עַד כַּמָּה מוֹסִיפִין?
שְׁנַיִם שְׁנַיִם, עַד שִׁבְעִים וְאֶחָד.
שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה מְזַכִּין, וּשְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה מְחַיְּבִין,
זַכַּי. <זָכוּ>
שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה מְחַיְּבִין, וּשְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה מְזַכִּין,
דָּנִין אֵלּוּ כְנֶגֶד אֵלּוּ,
עַד שֶׁיִּרְאֶה אֶחָד מִן הַמְחַיְּבִין אֶת דִּבְרֵי מְזַכִּים.

פרק ו

מסכת סנהדרין פרק ו משנה א

א
נִגְמַר הַדִּין,
מוֹצִיאִין אוֹתוֹ לְסָקְלוֹ.
וּבֵית סְקִילָה הָיָה חוּץ לְבֵית דִּין, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כד,יד)
"הוֹצֵא אֶת הַמְקַלֵּל אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה".
וְאֶחָד עוֹמֵד עַל פֶּתַח בֵּית דִּין וְהַסּוּדָרִין בְּיָדוֹ,
וְהַסּוּס רָחוֹק מִמֶּנּוּ, כְּדֵי שֶׁיְּהֵא רוֹאֵהוּ.
אָמַר אֶחָד:
"יֵשׁ לִי לְלַמֵּד עָלָיו זְכוּת",
וְהַלָּה מֵנִיף בַּסּוּדָרִין,
וְהַסּוּס רָץ וּמַעֲמִידוֹ.

וַאֲפִלּוּ אָמַר:
"יֶשׁ לִי לְלַמֵּד עַל עַצְמִי זְכוּת",
מַחֲזִירִין אוֹתוֹ, אֲפִלּוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים,
וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא מַמָּשׁ בִּדְבָרָיו.

ב
אִם מָצְאוּ לוֹ זְכוּת,
פְּטָרוּהוּ,
וְאִם לָאו, יוֹצֵא לִסָּקֵל.
וְהַכָּרוֹז יוֹצֵא לְפָנָיו:
"אִישׁ פְּלוֹנִי בֶּן פְּלוֹנִי יוֹצֵא לִסָּקֵל,
עַל שֶׁעָבַר עֲבֵרָה פְּלוֹנִית,
וּפְלוֹנִי וּפְלוֹנִי עֵדָיו.
וְכָל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לוֹ זְכוּת,
יָבֹא וִילַמֵּד!"

מסכת סנהדרין פרק ו משנה ב
ג
רָחוֹק מִבֵּית סְקִילָה עֶשֶׂר אַמּוֹת, אוֹמְרִים לוֹ:
"הִתְוַדֵּה!"
שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ הַמּוּמָתִים מִתְוַדִּים,
שֶׁכָּל הַמִּתְוַדֶּה, יֵשׁ לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא.
שֶׁכֵּן מָצִינוּ בְעָכָן, שֶׁאָמַר לוֹ יְהוֹשֻׁעַ: (יהושע ז,יט-כ)
"בְּנִי, שִׂים נָא כָבוֹד לַיי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וְתֶן לוֹ תוֹדָה,
וְהַגֶּד נָא לִי מֶה עָשִׂיתָ אַל תְּכַחֵד מִמֶּנִּי."
וַיַּעַן עָכָן אֶת יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמַר,
אָמְנָה אָנֹכִי חָטָאתִי לַיי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,
וְכָזֹאת וְכָזֹאת עָשִׂיתִי."
וּמְנַיִן שֶׁנִּתְכַּפֵּר לוֹ עַל וִדּוּיוֹ?
שֶׁנֶּאֱמַר: (יהושע ז,כה)
"וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ:
מֶה עֲכַרְתָּנוּ?
יַעְכָּרְךָ יי בַּיּוֹם הַזֶּה!" <הַיּוֹם>
הַיּוֹם הַזֶּה אַתָּה עָכוּר,
אֵין אַתָּה עָכוּר לֶעָתִיד לָבוֹא.

ד
וְאִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ לְהִתְוַדּוֹת, אוֹמְרִים לוֹ:
"אֱמֹר:
תְּהֵא מִיתָתִי כַפָּרָה עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי."
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

אִם יוֹדֵעַ הוּא שֶׁהוּא מְזֻמָּם, אוֹמֵר: <מְוֹזֻמֵם>
"תְּהֵא מִיתָתִי כַפָּרָה עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי,
חוּץ מִן הֶעָוֹן הַזֶּה."
אָמְרוּ לוֹ:
אִם כֵּן, יְהוּ כָל אָדָם אוֹמְרִין כֵּן,
כְּדֵי לְנַקּוֹת אֶת עַצְמָן.

מסכת סנהדרין פרק ו משנה ג
ה
רָחוֹק מִבֵּית סְקִילָה אַרְבַּע אַמּוֹת,
הָיוּ מַפְשִׁיטִין אוֹתוֹ אֶת בְּגָדָיו.
הָאִישׁ, מְכַסִּין אוֹתוֹ מִלְּפָנָיו,
וְהָאִשָּׁה, מִלְּפָנֶיהָ וּמִלְּאַחֲרֶיהָ.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הָאִישׁ נִסְקָל עָרֹם,
וְאֵין הָאִשָּׁה נִסְקֶלֶת עֲרֻמָּה.

מסכת סנהדרין פרק ו משנה ד
ו
בֵּית סְקִילָה הָיָה גָבוֹהַּ שְׁתֵּי קוֹמוֹת.
אֶחָד מִן הָעֵדִים דּוֹחֲפוֹ עַל מָתְנָיו,
וְנֶהְפַּךְ עַל לִבּוֹ.
הֲפָכוֹ עַל מָתְנָיו, וְאִם מֵת, יָצָא.
וְאִם לָאו,
הָעֵד הַשֵּׁנִי נוֹטֵל אֶת הָאֶבֶן וְנוֹתְנָהּ עַל לִבּוֹ,
וְאִם מֵת בָּהּ, יָצָא.
וְאִם לָאו, רְגִימָתוֹ בְּכָל יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יז,ז)
"יַד הָעֵדִים תִּהְיֶה בּוֹ בָרִאשֹׁנָה לַהֲמִיתוֹ,
וְיַד כָּל הָעָם בָּאַחֲרֹנָה".

ז
כָּל הַנִּסְקָלִים נִתְלִים.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוֹ נִתְלֶה אֶלָּא הַמְגַדֵּף וְהָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה.
הָאִישׁ, תּוֹלִים אוֹתוֹ וּפָנָיו כְּלַפֵּי הָעָם,
וְהָאִשָּׁה פָּנֶיהָ כְלַפֵּי הָעֵץ.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הָאִישׁ נִתְלֶה, וְאֵין הָאִשָּׁה נִתְלֵית.

ח
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מַעֲשֶׂה בְשִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטָח,
שֶׁתָּלָה נָשִׁים בְּאַשְׁקְלוֹן!
אָמְרוּ לוֹ:
שְׁמוֹנִים אִשָּׁה תָלָה,
וְאֵין דָּנִין שְׁנַיִם בְּיוֹם אֶחָד.

ט
כֵּיצַד תּוֹלִין אוֹתוֹ?
מְשַׁקְּעִין אֶת הַקּוֹרָה בָאָרֶץ,
וְהָעֵץ יוֹצֵא מִמֶּנָּה,
וּמַקִּיף שְׁתֵּי יָדָיו זוֹ לָזוֹ, וְתוֹלֶה אוֹתוֹ.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
קוֹרָה מֻטָּה עַל הַכֹּתֶל,
וְתוֹלֶה בָהּ כְּדֶרֶךְ שֶׁהַטַּבָּחִין תּוֹלִין.
וּמַתִּירִין אוֹתוֹ מִיָּד.
וְאִם לָן,
עוֹבְרִים עָלָיו בְּ'לֹא תַעֲשֶׂה', שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כא,כג)
"לֹא תָלִין נִבְלָתוֹ עַל הָעֵץ,
כִּי קָבוֹר תִּקְבְּרֶנּוּ בַיּוֹם הַהוּא,
כִּי קִלְלַת אֱלֹהִים תָּלוּי".
כְּלוֹמַר, "מִפְּנֵי מָה זֶה תָלוּי?
מִפְּנֵי שֶׁקִּלֵּל אֶת הַשֵּׁם!"
וְנִמְצָא שֵׁם שָׁמַיִם מִתְחַלֵּל.

מסכת סנהדרין פרק ו משנה ה
י
אָמַר רְבִּי מֵאִיר:
בִּזְמַן שֶׁאָדָם מִצְטָעֵר,
מָה הַלָּשׁוֹן אוֹמֶרֶת?
"קַלְּעֵינִי מֵרֹאשִׁי, קַלְּעֵינִי מִזְּרוֹעִי!"
אִם כָּךְ אָמַר הַכָּתוּב:
מִצְטָעֵר אֲנִי עַל דָּמָן שֶׁלָּרְשָׁעִין,
קַל וָחֹמֶר עַל דַּם צַדִּיקִים שֶׁנִּשְׁפַּךְ.

יא
וְלֹא זוֹ בִלְבַד,
אֶלָּא שֶׁכָּל הַמֵּלִין אֶת מֵתוֹ,
עוֹבֵר בְּ'לֹא תַעֲשֶׂה'.

הֱלִינוֹ לִכְבוֹדוֹ,
לְהָבִיא לוֹ אָרוֹן וְתַכְרִיכִים,
אֵינוּ עוֹבֵר עָלָיו.
וְלֹא הָיוּ קוֹבְרִין אוֹתָם בְּקִבְרוֹת אֲבוֹתֵיהֶן,
אֶלָּא שְׁנֵי קְבָרוֹת הָיוּ מְתֻקָּנִין לְבֵית דִּין,
אֶחָד לַנִּסְקָלִים וְלַנִּשְׂרָפִים,
וְאֶחָד לַנֶּהֱרָגִים וְלַנֶּחְנָקִים.

מסכת סנהדרין פרק ו משנה ו

יב

נִתְאַכֵּל הַבָּשָׂר, <נִתְאַכַּל>
הָיוּ מְלַקְּטִין אֶת הָעֲצָמוֹת וְקוֹבְרִין אוֹתָן בִּמְקוֹמָן.
וְהַקְּרוֹבִין בָּאִין,
וְשׁוֹאֲלִין אֶת שְׁלוֹם הָעֵדִים וְאֶת שְׁלוֹם הַדַּיָּנִין,
כְּלוֹמַר שֶׁ"אֵין בְּלִבֵּנוּ עֲלֵיכֶם, שֶׁדִּין אֱמֶת דַּנְתֶּם."
וְלֹא הָיוּ מִתְאַבְּלִין אֶלָּא אוֹנְנִים,
שֶׁאֵין אֲנִינָה אֶלָּא בַלֵּב.

פרק ז

מסכת סנהדרין פרק ז משנה א

א

אַרְבָּעָה מִיתוֹת נִמְסְרוּ לְבֵית דִּין:
סְקִילָה, שְׂרֵיפָה, הֶרֶג וְחֶנֶק.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׂרֵיפָה, סְקִילָה, חֶנֶק וְהֶרֶג.
זוֹ מִצְוַת הַנִּסְקָלִים.

מסכת סנהדרין פרק ז משנה ב

ב

מִצְוַת הַנִּשְׂרָפִים:
הָיוּ מְשַׁקְּעִים אוֹתוֹ בַּזֶּבֶל עַד אַרְכֻּבּוֹתָיו,
וְנוֹתְנִין סוּדָרִין, קָשָׁה לְתוֹךְ הָרַכָּה,
וְכוֹרֵךְ עַל צַוָּארוֹ.
זֶה מוֹשֵׁךְ אֶצְלוֹ וְזֶה מוֹשֵׁךְ אֶצְלוֹ,
עַד שֶׁהוּא פּוֹתֵחַ אֶת פִּיו,
וּמַדְלִיק אֶת הַפְּתִילָה וְזוֹרְקָהּ לְתוֹךְ פִּיו, <הבדילה>
וְיוֹרֶדֶת לְתוֹךְ מֵעָיו וְחוֹמֶרֶת אֶת בְּנֵי מֵעָיו.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

אַף הוּא, אִם מֵת בְּיָדָם,
לֹא הָיוּ מְקַיְּמִין בּוֹ מִצְוַת שְׂרֵיפָה.
אֶלָּא פּוֹתְחִין אֶת פִּיו בִּצְבַת שֶׁלֹּא בְטוֹבָתוֹ,
וּמַדְלִיק אֶת הַפְּתִילָה וְזוֹרְקָהּ לְתוֹךְ פִּיו, <הבדילה>
וְיוֹרֶדֶת לְתוֹךְ מֵעָיו וְחוֹמֶרֶת אֶת בְּנֵי מֵעָיו.
אָמַר רַבִּי אֱלְעָזָר בְּרַבִּי צָדוֹק:
מַעֲשֶׂה בְּבַת כֹּהֵן שֶׁזִּנַּת,
וְהִקִּיפוּהָ חֲבִילֵי זְמוֹרוֹת וּשְׂרָפוּהָ.
אָמְרוּ לוֹ:
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הָיָה בֵית דִּין שֶׁבְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה בָּקִי.

מסכת סנהדרין פרק ז משנה ג
ג
מִצְוַת הַנֶּהֱרָגִים:
הָיוּ מַתִּיזִים אֶת רֹאשׁוֹ בַסַּיִף,
כְּדֶרֶךְ שֶׁהַמַּלְכוּת עוֹשָׂה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נִוּוּל הוּא זֶה!
אֶלָּא מַנִּיחַ אֶת רֹאשׁוֹ עַל הַסַּדָּן,
וְקוֹצֵץ בַּקּוֹפִיץ;
אָמְרוּ לוֹ:
אֵין מִיתָה מְנֻוֶּלֶת מִזּוֹ!

ד
מִצְוַת הַנֶּחֱנָקִים:
הָיוּ מְשַׁקְּעִים אוֹתוֹ בַזֶּבֶל עַד אַרְכֻּבּוֹתָיו,
וְנוֹתְנִין סוּדָרִין, קָשָׁה לְתוֹךְ הָרַכָּה,
וְכוֹרֵךְ עַל צַוָּארוֹ.
זֶה מוֹשֵׁךְ אֶצְלוֹ וְזֶה מוֹשֵׁךְ אֶצְלוֹ,
עַד שֶׁנַּפְשׁוֹ יוֹצְאָה.

מסכת סנהדרין פרק ז משנה ד
ה
וְאֵלּוּ הֵן הַנִּסְקָלִים:
הַבָּא עַל הָאֵם,
וְעַל אֵשֶׁת אָב,
וְעַל הַכַּלָּה,
הַבָּא עַל הַזְּכוּר,
וְעַל הַבְּהֵמָה,
וְהָאִשָּׁה מְבִיאָה אֶת הַבְּהֵמָה,
וְהַמְגַדֵּף,

וְהָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה,
וְהַנּוֹתֵן מִזַּרְעוֹ לַמֹּלֶךְ,
וּבַעַל אוֹב,
וְיִדְּעוֹנִי,
וְהַמְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת,
וְהַמְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ,
וְהַבָּא עַל הַנַּעֲרָה מְאֹרָסָה,
וְהַמֵּסִית,
וְהַמַּדִּיחַ,
וְהַמְכַשֵּׁף,
וּבֵן סוֹרֵר וּמוֹרֶה.

ו
הַבָּא עַל הָאֵם,
חַיָּב עָלֶיהָ מִשֵּׁם אֵשֶׁת הָאָב וּמִשֵּׁם אֵם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא מִשֵּׁם הָאֵם בִּלְבַד.

ז
הַבָּא עַל אֵשֶׁת אָב,
חַיָּב עָלֶיהָ מִשֵּׁם אֵשֶׁת אָב וּמִשֵּׁם אֵשֶׁת אִישׁ,
בֵּין בְּחַיֵּי אָבִיו,
וּבֵין לְאַחַר מִיתַת אָבִיו,
בֵּין מִן הָאֵרוּסִין,
וּבֵין מִן הַנִּשּׂוּאִין.

ח
הַבָּא עַל כַּלָּתוֹ,
חַיָּב עָלֶיהָ מִשֵּׁם כַּלָּתוֹ וּמִשֵּׁם אֵשֶׁת אִישׁ,
בֵּין בְּחַיֵּי בְנוֹ,
וּבֵין לְאַחַר מִיתַת בְּנוֹ,
בֵּין מִן הָאֵרוּסִין
וּבֵין מִן הַנִּשּׂוּאִין.

ט
הַבָּא עַל הַזְּכוּר,
וְעַל הַבְּהֵמָה,
וְהָאִשָּׁה מְבִיאָה אֶת הַבְּהֵמָה.
אִם אָדָם חָטָא,
מַה חָטְאַת הַבְּהֵמָה? <מַה חַטָּאת
אֶלָּא לְפִי שֶׁבָּאת לְאָדָן תַּקָּלָה עַל יָדֶיהָ,

לְפִיכָךְ אָמַר הַכָּתוּב תִּסָּקֵל.
דָּבָר אַחֵר:
שֶׁלֹּא תְהֵא הַבְּהֵמָה עוֹבֶרֶת בַּשּׁוּק,
וְיֹאמְרוּ:
זוֹ הִיא שֶׁנִּסְקַל אִישׁ פְּלוֹנִי עַל יָדֶיהָ.

מסכת סנהדרין פרק ז משנה ה

י

הַמְגַדֵּף אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיְּפָרֵשׁ אֶת הַשֵּׁם.
אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה:
בְּכָל יוֹם דָּנִין אֶת הָעֵדִים בְּכִנּוּי:
"יַכֶּה יוֹסֵה אֶת יוֹסֵה!"
נִגְמַר הַדִּין,
לֹא הָיוּ הוֹרְגִים בְּכִנּוּי,
אֶלָּא מוֹצִיאִין אֶת כָּל הָאָדָם לַחוּץ,
וּמְשַׁיְּרִין אֶת הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶן, וְאוֹמְרִים לוֹ:
"אֱמֹר מַה שֶּׁשָּׁמַעְתָּ בְּפֵרוּשׁ!"
וְהוּא אוֹמֵר.
וְהַדַּיָּנִין עוֹמְדִין עַל רַגְלֵיהֶן,
וְקוֹרְעִין וְלֹא מְאַחִים.
וְהַשֵּׁנִי אוֹמֵר:
"אַף אֲנִי כָּמוֹהוּ."
וְהַשְּׁלִישִׁי אוֹמֵר:
"אַף אֲנִי כָּמוֹהוּ."

מסכת סנהדרין פרק ז משנה ו

יא

הָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה,
אֶחָד הָעוֹבֵד,
וְאֶחָד הַזּוֹבֵחַ,
וְאֶחָד הַמְקַטֵּר,
וְאֶחָד הַמְנַסֵּךְ,
וְאֶחָד הַמִּשְׁתַּחֲוֶה,
וְהַמְקַבְּלוֹ עָלָיו לֶאֱלוֹהַּ,
וְהָאוֹמֵר לוֹ "אֵלִי אַתָּה!"

יב

אֲבָל הַמְגַפֵּף וְהַמְנַשֵּׁק וְהַמְכַבֵּד וְהַמְרַבֵּץ וְהַמַּרְחִיץ,
הַסָּךְ, הַמַּלְבִּישׁ וְהַמַּנְעִיל,
עוֹבֵר בְּ'לֹא תַעֲשֶׂה';
הַנּוֹדֵר בִּשְׁמוֹ וּמְקַיֵּם בִּשְׁמוֹ,

עוֹבֵר בְּ'לֹא תַעֲשֶׂה'.
הַפּוֹעֵר עַצְמוֹ לְבַעַל פְּעוֹר,
זוֹ הִיא עֲבוֹדָתוֹ.
וְהַזּוֹרֵק אֶבֶן בַּמַּרְקוּלִיס,
זוֹ הִיא עֲבוֹדָתוֹ.

מסכת סנהדרין פרק ז משנה ז
יג
הַנּוֹתֵן מִזַּרְעוֹ לַמֹּלֶךְ,
אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיִּמְסֹר לַמֹּלֶךְ וְיַעֲבִיר בָּאֵשׁ.
הֶעֱבִיר בָּאֵשׁ וְלֹא מָסַר לַמֹּלֶךְ,
אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיִּמְסֹר לַמֹּלֶךְ וְיַעֲבִיר בָּאֵשׁ.
וּבַעַל אוֹב,
זֶה הַפִּיתוֹם וְהַמְדַבֵּר מִשִּׁיחָיו;
וְיִדְּעוֹנִי, הַמְדַבֵּר בְּפִיו.
הֲרֵי אֵלּוּ בִסְקִילָה,
וְהַנִּשְׁאָל בָּהֶם בְּאַזְהָרָה.

מסכת סנהדרין פרק ז משנה ח
יד
הַמְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת
בְּדָבָר שֶׁחַיָּבִין עַל זְדוֹנוֹ כָּרֵת וְעַל שִׁגְגָתוֹ חַטָּאת,
וְהַמְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ,
אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיְּקַלְּלֵם בַּשֵּׁם.
קִלְּלָם בַּשֵּׁם, קִלְּלָם בְּכִנּוּי,
רַבִּי מֵאִיר מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.

מסכת סנהדרין פרק ז משנה ט
טו
הַבָּא עַל נַעֲרָה הַמְאֹרָסָה,
אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁתְּהֵא נַעֲרָה בְתוּלָה מְאֹרָסָה,
בְּבֵית אָבִיהָ.
בָּאוּ עָלֶיהָ שְׁנַיִם,
הָרִאשׁוֹן בִּסְקִילָה, וְהַשֵּׁנִי בְּחֶנֶק.

מסכת סנהדרין פרק ז משנה י
טז
הַמֵּסִית,
זֶה הֶדְיוֹט וְהַמֵּסִית אֶת הַהֶדְיוֹט.
אָמַר:

"יֵשׁ יִרְאָה בְמְקוֹם פְּלוֹנִי,
כָּךְ אוֹכֶלֶת, כָּךְ שׁוֹתָה,
כָּךְ מְטִיבָה, כָּךְ מְרִיעָה." <המְטִיבָה>
כָּל חַיָּבֵי מִיתוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה,
אֵין מַכְמִינִין עֲלֵיהֶם, חוּץ מִזּוֹ.
אָמַר לִשְׁנַיִם, וְהֵן עֵדָיו,
מְבִיאִין אוֹתוֹ לְבֵית דִּין וְסוֹקְלִין אוֹתוֹ.

יז
אָמַר לְאֶחָד הוּא אוֹמֵר לוֹ:
"יֶשׁ לִי חֲבֵרִין רוֹצִין בְּכָךְ."
אִם הָיָה עָרוּם, אֵינוּ יָכוֹל לְדַבֵּר בְּפְנֵיהֶן,
אֶלָּא מַכְמִינָם לַאֲחוֹרֵי הַגָּדֵר,
וְהוּא אוֹמֵר לוֹ:
"אֱמֹר מַה שֶּׁאָמַרְתָּ לִי בְיֵחוּד!"
וְהַלָּה אוֹמֵר לוֹ:
"הֵיאָךְ נַנִּיחַ אֶת אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם,
וְנֵלֵךְ וְנַעֲבֹד עֵצִים וַאֲבָנִים?"
אִם חָזַר בּוֹ, הֲרֵי זֶה מוּטָב,
וְאִם אָמַר:
"כָּךְ הוּא חוֹבָתֵנוּ, וְכֵן יָפֶה לָנוּ",
הָעוֹמְדִים מֵאֲחוֹרֵי הַגָּדֵר מְבִיאִין אוֹתוֹ לְבֵית דִּין,
וְסוֹקְלִין אוֹתוֹ.

יח
הָאוֹמֵר:
"אֶעֱבֹד", "אֵלֵךְ וְאֶעֱבֹד", "נֵלֵךְ וְנַעֲבֹד";
"אֲזַבֵּחַ", "אֵלֵךְ "וַאֲזַבֵּחַ", "נֵלֵךְ וּנְזַבֵּחַ";
"אֲקַטֵּר, "אֵלֵךְ וַאֲקַטֵּר ", "נֵלֵךְ וּנְקַטֵּר";
"אֲנַסֵּךְ", "אֵלֵךְ וַאֲנַסֵּךְ", "נֵלֵךְ וּנְנַסֵּךְ";
"אֶשְׁתַּחֲוֶה", "אֵלֵךְ וְאֶשְׁתַּחֲוֶה", "נֵלֵךְ וְנִשְׁתַּחֲוֶה".
הַמַּדִּיחַ, זֶה הוּא הָאוֹמֵר:
"נֵלֵךְ וְנַעֲבֹד עֲבוֹדָה זָרָה".

מסכת סנהדרין פרק ז משנה יא

יט
הַמְכַשֵּׁף,
הָעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה, לֹא הָאוֹחֵז אֶת הָעֵינַיִם.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר מִשֵּׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
שְׁנַיִם לוֹקְטִים קִשּׁוּאִים,
אֶחָד לוֹקֵט פָּטוּר, וְאֶחָד מְלַקֵּט חַיָּב:

הָעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה חַיָּב,
וְהָאוֹחֵז אֶת הָעֵינַיִם פָּטוּר.

פרק ח

מסכת סנהדרין פרק ח משנה א

א

בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה,
מֵאֵימָתַי הוּא נַעֲשֶׂה בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה?
מִשֶּׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, עַד שֶׁיַּקִּיף זָקָן.
הַתַּחְתּוֹן, לֹא אֶת הָעֶלְיוֹן,
אֶלָּא שֶׁדִּבְּרוּ חֲכָמִים בְּלָשׁוֹן נְקִיָּה,
שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כא,יח) "כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֵּן",
בֵּן, לֹא בַת,
בֵּן, לֹא אִישׁ.
הַקָּטָן פָּטוּר, שֶׁלֹּא בָא לִכְלַל הַמִּצְוֹת.

מסכת סנהדרין פרק ח משנה ב

ב

מֵאֵימָתַי הוּא חַיָּב?
מִשֶּׁיֹּאכַל טַרְטֵימַר בָּשָׂר,
וְיִשְׁתֶּה חֲצִי לוֹג יַיִן בָּאִיטַלְקִי.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מָנֶה בָשָׂר וְלֹג יַיִן.
אָכַל בְּעִבּוּר הַחֹדֶשׁ,
אָכַל מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִירוּשָׁלַיִם,
אָכַל נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת, וּשְׁקָצִים וּרְמָשִׂים,
אָכַל דָּבָר שֶׁהוּא מִצְוָה וְדָבָר שֶׁהוּא עֲבֵרָה;
אָכַל כָּל מַאֲכָל וְלֹא אָכַל בָּשָׂר,
שָׁתָה כָל מַשְׁקֶה וְלֹא שָׁתָה יַיִן,
אֵינוֹ נַעֲשֶׂה בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה,
עַד שֶׁיֹּאכַל בָּשָׂר וְיִשְׁתֶּה יַיִן, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כא,כ)
"זוֹלֵל וְסֹבֵא".
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין רְאָיָה לַדָּבָר, זֵכֶר לַדָּבָר: (מִשְׁלֵי כג,כ)
"אַל תְּהִי בְסֹבְאֵי יָיִן, בְּזֹלְלֵי בָשָׂר לָמוֹ".

מסכת סנהדרין פרק ח משנה ג

ג

גָּנַב מִשֶּׁלְּאָבִיו וְאָכַל בִּרְשׁוּת אָבִיו,

מִשֶּׁלַּאֲחֵרִין וְאָכַל בִּרְשׁוּת אֲחֵרִין,
מִשֶּׁלַּאֲחֵרִין וְאָכַל בִּרְשׁוּת אָבִיו,
אֵינוּ נֶעֱשָׂה בֵן סוֹרֵר וּמוֹרֶה,
עַד שֶׁיִּגְנֹב מִשֶּׁלְּאָבִיו וְיֹאכַל בִּרְשׁוּת אֲחֵרִים.
רְבִּי יוֹסֵה בְרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <וּרְ יְהוּדָה אוֹ'>
עַד שֶׁיִּגְנֹב מִשֶּׁלְּאָבִיו וּמִשֶּׁלְּאִמּוֹ.

מסכת סנהדרין פרק ח משנה ד

ד
הָיָה אָבִיו רוֹצֶה וְאִמּוֹ אֵינָה רוֹצָה,
אִמּוֹ רוֹצָה וְאָבִיו אֵינוּ רוֹצֶה,
אֵינוּ נֶעֱשָׂה בֵן סוֹרֵר וּמוֹרֶה,
עַד שֶׁיְּהוּ שְׁנֵיהֶן רוֹצִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם לֹא הָיְתָה אִמּוֹ רְאוּיָה לְאָבִיו,
אֵינוּ נֶעֱשָׂה בֵן סוֹרֵר וּמוֹרֶה.

ה
הָיָה אֶחָד מֵהֶן גִּדֵּם, אוֹ חִגֵּר,
אוֹ אִלֵּם, אוֹ סוּמֵא, אוֹ חֵרֵשׁ,
אֵינוּ נֶעֱשָׂה בֵן סוֹרֵר וּמוֹרֶה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כא,יט-כ)
"וְתָפְשׂוּ בוֹ", לֹא גִדְּמִים;
"וְהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ", לֹא חִגְּרִים;
"וְאָמְרוּ", לֹא אִלְּמִים;
"בְּנֵנוּ זֶה", לֹא סוּמִים;
"אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקֹלֵנוּ", לֹא חֵרְשִׁים.
מַתְרִין בּוֹ בִפְנֵי שְׁלֹשָׁה וּמַלְקִין אוֹתוֹ.
חָזַר וְקִלְקֵל,
יִדּוֹן בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה.
אֵינוּ נִסְקָל עַד שֶׁיְּהוּ שָׁם שְׁלֹשָׁה רִאשׁוֹנִים,
שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כא, כ) "בְּנֵנוּ זֶה",
הוּא שֶׁלָּקָה בִפְנֵיכֶם.

ו
בָּרַח עַד שֶׁלֹּא נִגְמַר דִּינוֹ,
וְאַחַר כָּךְ הִקִּיף זָקָן הַתַּחְתּוֹן,
פָּטוּר.
וְאִם מִשֶּׁנִּגְמַר דִּינוֹ בָרַח,
וְאַחַר כָּךְ הִקִּיף זָקָן הַתַּחְתּוֹן,
חַיָּב.

מסכת סנהדרין פרק ח משנה ה
ז
בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה יִדּוֹן לְשֵׁם סוֹפוֹ,
יָמוּת זַכַּי וְאַל יָמוּת חַיָּב.
שֶׁמִּיתָתָן שֶׁלָּרְשָׁעִין הֲנָיָה לָהֶן וַהֲנָיָה לָעוֹלָם,
וְלַצַּדִּיקִים, רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם.
יַיִן וְשֵׁנָה לָרְשָׁעִין, הֲנָיָה לָהֶן וַהֲנָיָה לָעוֹלָם,
וְלַצַּדִּיקִים, רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם.
פִּזּוּר לָרְשָׁעִין, הֲנָיָה לָהֶן וַהֲנָיָה לָעוֹלָם,
וְלַצַּדִּיקִים, רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם.
כִּנּוּס לָרְשָׁעִין, רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם,
וְלַצַּדִּיקִים, הֲנָיָה לָהֶן וַהֲנָיָה לָעוֹלָם.
שֶׁקֶט לָרְשָׁעִין, רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם,
וְלַצַּדִּיקִים, הֲנָיָה לָהֶן וַהֲנָיָה לָעוֹלָם.

מסכת סנהדרין פרק ח משנה ו
ח
הַבָּא בַמַּחְתֶּרֶת יִדּוֹן עַל שֵׁם סוֹפוֹ.
הָיָה בָא בַמַּחְתֶּרֶת וְשָׁבַר אֶת הֶחָבִית,
אִם יֵשׁ לוֹ דָמִים, חַיָּב,
אֵין לוֹ דָמִים, פָּטוּר.

מסכת סנהדרין פרק ח משנה ז
ט
אֵלּוּ שֶׁמַּצִּילִים אוֹתָן בְּנַפְשָׁן:
הָרוֹדֵף אַחַר חֲבֵרוֹ לְהָרְגוֹ,
וְאַחַר הַזְּכוּר וְאַחַר נַעֲרָה מְאֹרָסָה.
אֲבָל הָרוֹדֵף אַחַר הַבְּהֵמָה,
וְהַמְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת,
וְהָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה,
אֵין מַצִּילִין אוֹתָן בְּנַפְשָׁן.

פרק ט

מסכת סנהדרין פרק ט משנה א
א
וְאֵלּוּ הֵן הַנִּשְׂרָפִין:
הַבָּא עַל אִשָּׁה וּבִתָּהּ, וּבַת כֹּהֵן.

וְיֵשׁ בִּכְלַל אִשָּׁה וּבִתָּהּ:
בִּתּוֹ, וּבַת בִּתּוֹ, וּבַת בְּנוֹ,
וּבַת אִשְׁתּוֹ, וּבַת בִּתָּהּ, וּבַת בְּנָהּ,
חֲמוֹתוֹ, וְאֵם חֲמוֹתוֹ, וְאֵם חָמִיו.
וְאֵלּוּ הֵן הַנֶּהֱרָגִין:
רוֹצֵחַ וְאַנְשֵׁי עִיר נִדַּחַת.

ב
רוֹצֵחַ שֶׁהִכָּה אֶת רֵעֵהוּ בֵּין בְּאֶבֶן בֵּין בְּבַרְזֶל,
וְכָבַשׁ עָלָיו לְתוֹךְ הַמַּיִם אוֹ לְתוֹךְ הָאוּר,
וְאֵינוּ יָכוֹל לַעֲלוֹת מִשָּׁם, וּמֵת,
חַיָּב.
דְּחָפוֹ לְתוֹךְ הַמַּיִם אוֹ לְתוֹךְ הָאוּר,
אִם יָכוֹל הוּא לַעֲלוֹת מִשָּׁם, וּמֵת,
פָּטוּר.
שִׁסָּה בוֹ אֶת הַכֶּלֶב,
שִׁסָּה בוֹ אֶת הַנָּחָשׁ,
פָּטוּר.
הִשִּׁיךְ בּוֹ אֶת הַנָּחָשׁ,
רַבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.

ג
הַמַּכֶּה אֶת חֲבֵרוֹ, בֵּין בְּאֶבֶן, בֵּין בְּאֶגְרוֹף,
וַאֲמָדוּהוּ לְמִיתָה,
הֵקֵל מִמַּה שֶּׁהָיָה,
לְאַחַר מִכֵּן הִכְבִּיד וּמֵת,
חַיָּב.
רַבִּי נְחֶמְיָה פּוֹטֵר, שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר.

מסכת סנהדרין פרק ט משנה ב
ד
נִתְכַּוֵּן לַהֲרוֹג אֶת הַבְּהֵמָה וְהָרַג אֶת הָאָדָם,
לַנָּכְרִי וְהָרַג אֶת יִשְׂרָאֵל,
לַנְּפָלִים וְהָרַג בֶּן קַיָּמָה,
פָּטוּר.

ה
נִתְכַּוֵּן לְהַכּוֹתוֹ עַל מָתְנָיו,
וְלֹא הָיָה בָהּ כְּדֵי לְהָמִית עַל מָתְנָיו,
וְהָלְכָה לָהּ עַל לִבּוֹ,

וְהָיָה בָהּ כְּדֵי לְהָמִית עַל לִבּוֹ,
וּמֵת,
נִתְכַּוֵּן עַל לִבּוֹ,
וְהָיָה בָהּ כְּדֵי לְהַכּוֹתוֹ לְהָמִית עַל לִבּוֹ,
וְהָלְכָה לָהּ עַל מָתְנָיו,
וְלֹא הָיָה בָהּ כְּדֵי לְהָמִית עַל מָתְנָיו,
וּמֵת,
נִתְכַּוֵּן לְהַכּוֹת אֶת הַגָּדוֹל,
וְלֹא הָיָה בָהּ כְּדֵי לְהָמִית אֶת הַגָּדוֹל,
וְהָלְכָה לָהּ עַל הַקָּטָן,
וְהָיָה בָהּ כְּדֵי לְהָמִית אֶת הַקָּטָן,
וּמֵת,
נִתְכַּוֵּן לְהַכּוֹת אֶת הַקָּטָן,
וְהָיָה בָהּ כְּדֵי לְהָמִית אֶת הַקָּטָן,
וְהָלְכָה לָהּ עַל הַגָּדוֹל,
וְלֹא הָיָה בָהּ כְּדֵי לְהָמִית אֶת הַגָּדוֹל,
וּמֵת, פָּטוּר.

ו
נִתְכַּוֵּן לְהַכּוֹתוֹ עַל מָתְנָיו,
וְהָיָה בָהּ כְּדֵי לְהָמִית עַל מָתְנָיו,
וְהָלְכָה לָהּ עַל לִבּוֹ,
וּמֵת,
נִתְכַּוֵּן לְהַכּוֹת אֶת הַגָּדוֹל,
וְהָיָה בָהּ כְּדֵי לְהָמִית אֶת הַגָּדוֹל,
וְהָלְכָה לָהּ עַל הַקָּטָן,
וּמֵת, חַיָּב.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ נִתְכַּוֵּן לַהֲרוֹג אֶת זֶה וְהָרַג אֶת זֶה,
פָּטוּר.

מסכת סנהדרין פרק ט משנה ג
ז
רוֹצֵחַ שֶׁנִּתְעָרֵב בַּאֲחֵרִים, כֻּלָּם פְּטוּרִין.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כּוֹנְסִין אוֹתוֹ לַכִּפָּה.
וְכל חַיָּבֵי מִיתוֹת שֶׁנִּתְעָרְבוּ זֶה בָזֶה,
יִדּוֹנוּ בַקַּלָּה.
הַנִּסְקָלִים בַּנִּשְׂרָפִים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יִדּוֹנוּ בִסְקִילָה, שֶׁהַשְּׂרֵפָה חֲמוּרָה.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יִדּוֹנוּ בִשְׂרֵיפָה, שֶׁהַסְּקִילָה חֲמוּרָה.

ח
אָמַר לָהֶן רַבִּי שִׁמְעוֹן:
אִלּוּ לֹא הָיְתָה שְׂרֵיפָה חֲמוּרָה,
לֹא נִתְּנָה לְבַת כֹּהֵן שֶׁזִּנַּת.
אָמְרוּ לוֹ:
אִלּוּ לֹא הָיְתָה סְקִילָה חֲמוּרָה,
לֹא נִתְּנָה לַמְגַדֵּף וְלָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה.
הַנֶּהֱרָגִים בַּנֶּחֱנָקִין,
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
בַּסַּיִף.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בְּחֶנֶק.

מסכת סנהדרין פרק ט משנה ד
ט
מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב בִּשְׁתֵּי מִיתוֹת בֵּית דִּין,
יִדּוֹן בַּחֲמוּרָה.
עָבַר עֲבֵרָה שֶׁיֶּשׁ בָּהּ שְׁתֵּי מִיתוֹת,
יִדּוֹן בַּחֲמוּרָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יִדּוֹן בְּזִקָּה רִאשׁוֹנָה שֶׁבָּאת עָלָיו.

מסכת סנהדרין פרק ט משנה ה
י
מִי שֶׁלָּקָה וְשָׁנָה בְּבֵית דִּין,
כּוֹנְסִין אוֹתוֹ לַכִּפָּה,
וּמַאֲכִילִין אוֹתוֹ שְׂעוֹרִים עַד שֶׁכְּרֵסוֹ נִבְקַעַת.
הַהוֹרֵג נְפָשׁוֹת שֶׁלֹּא בְעֵדִים,
כּוֹנְסִין אוֹתוֹ לַכִּפָּה
וְנוֹתְנִין לוֹ לֶחֶם צַר וּמַיִם לַחַץ.

מסכת סנהדרין פרק ט משנה ו
יא
הַגּוֹנֵב אֶת הַקַּסְוָה,
וְהַמְקַלֵּל בַּקּוֹסֵם,
וְהַבּוֹעֵל אֲרָמִית,
קַנָּאִים פּוֹגְעִים בָּהֶן.
כֹּהֵן שֶׁשִּׁמֵּשׁ בְּטֻמְאָה,

אֵין אֶחָיו הַכֹּהֲנִים מְבִיאִין אוֹתוֹ לְבֵית דִּין,
אֶלָּא פִּרְחֵי כְהֻנָּה מוֹצִיאִין אוֹתוֹ חוּץ לַעֲזָרָה,
וּמוֹצִיאִין אֶת מוֹחוֹ בְּגִיזְרִין.
זָר שֶׁשִּׁמֵּשׁ בַּמִּקְדָּשׁ,
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בְּחָנֶק.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בִּידֵי שָׁמַיִם.

פרק י

מסכת סנהדרין פרק י משנה א

א

[כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה ס,כא)
"וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים, לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ,
נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר".]
וְאֵלּוּ שֶׁאֵין לָהֶן חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא:
הָאוֹמֵר:
אֵין תְּחִיַּת הַמֵּתִים מִן הַתּוֹרָה,
וְאֵין תּוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם,
וְאַפִּיקוֹרוֹס.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אַף הַקּוֹרֵא בִסְפָרִים הַחִיצוֹנִין,
וְהַלּוֹחֵשׁ עַל הַמַּכָּה וְאוֹמֵר: (שְׁמוֹת טו,כו)
"כָּל הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שַׂמְתִּי בְמִצְרַיִם,
לֹא אָשִׂים עָלֶיךָ, כִּי אֲנִי יי רֹפְאֶךָ".
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
אַף הַהוֹגֶה אֶת הַשֵּׁם בְּאוֹתִיּוֹתָיו.

מסכת סנהדרין פרק י משנה ב

ב

שְׁלֹשָׁה מְלָכִים וְאַרְבָּעָה הֶדְיוֹטוֹת,
אֵין לָהֶן חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא.
שְׁלֹשָׁה מְלָכִים:
יָרָבְעָם וְאַחְאָב וּמְנַשֶּׁה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מְנַשֶּׁה, יֵשׁ לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דברי הימים ב לג,יג)

"וַיִּתְפַּלֵּל אֵלָיו, וַיֵּעָתֶר לוֹ וַיִּשְׁמַע תְּחִנָּתוֹ,
וַיְשִׁיבֵהוּ יְרוּשָׁלַיִם לְמַלְכוּתוֹ".
אָמְרוּ לוֹ:
לְמַלְכוּתוֹ הֱשִׁיבוֹ,
לֹא הֱשִׁיבוֹ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.
וְאַרְבָּעָה הֶדְיוֹטוֹת:
בִּלְעָם וְדוֹאֵג, אֲחִיתֹפֶל וְגֵחֲזִי.

מסכת סנהדרין פרק י משנה ג
ג
דּוֹר הַמַּבּוּל, אֵין לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא,
וְאֵין עוֹמְדִין בַּדִּין, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית ו,ג)
"לֹא יָדוֹן רוּחִי בָאָדָם לְעֹלָם בְּשַׁגַּם הוּא בָשָׂר."
אַנְשֵׁי סְדוֹם, אֵין לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא,
אֲבָל עוֹמְדִין בַּדִּין.
רְבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ אֵינָן עוֹמְדִין, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים א,ה)
"עַל כֵּן לֹא יָקֻמוּ רְשָׁעִים בַּמִּשְׁפָּט",
זֶה דוֹר הַמַּבּוּל;
"וְחַטָּאִים בַּעֲדַת צַדִּיקִים",
אֵלּוּ אַנְשֵׁי סְדוֹם.
אָמְרוּ לוֹ:
בַּעֲדַת צַדִּיקִים אֵינָן עוֹמְדִין,
עוֹמְדִין הֵן בַּעֲדַת רְשָׁעִים.

ד
דּוֹר הַמִּדְבָּר, אֵין לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא,
וְאֵין עוֹמְדִין בַּדִּין, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר יד,לה)
"בַּמִּדְבָּר הַזֶּה יִתַּמּוּ, וְשָׁם יָמֻתוּ".
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
עֲלֵיהֶן הוּא אוֹמֵר (תְּהִלִּים נ,ה)
"אִסְפוּ לִי חֲסִידָי, כֹּרְתֵי בְרִיתִי עֲלֵי זָבַח".

ה
עֲדַת קֹרַח אֵינָה עֲתִידָה לַעֲלוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר טז,לג)
"וַתְּכַס עֲלֵיהֶם הָאָרֶץ,
"וַיֹּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקָּהָל".
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:

עֲלֵיהֶן הוּא אוֹמֵר (שְׁמוּאֵל א ב,ו)
"יי מֵמִית וּמְחַיֶּה, מוֹרִיד שְׁאוֹל וַיָּעַל".

ו
עֲשֶׂרֶת הַשְּׁבָטִים אֵינָן עֲתִידִין לַחְזוֹר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כט,כז)
"וַיַּשְׁלִכֵם אֶל אֶרֶץ אַחֶרֶת כַּיּוֹם הַזֶּה",
מָה הַיּוֹם הוֹלֵךְ וְאֵינוּ חוֹזֵר,
אַף הֵן הוֹלְכִין וְאֵינָן חוֹזְרִין.
דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מָה הַיּוֹם מַאֲפִיל וּמֵאִיר,
אַף הֵן שֶׁהִיא אֲפֵילָה לָהֶן,
עֲתִידָה לֵאוֹר לָהֶן.

מסכת סנהדרין פרק י משנה ד
ז
אַנְשֵׁי עִיר הַנִּדַּחַת [אֵין לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא,
שֶׁנֶּאֱמַר]: (דְּבָרִים יג,יד)
"יָצְאוּ אֲנָשִׁים בְּנֵי בְלִיַּעַל מִקִּרְבֶּךָ,
וַיַּדִּיחוּ אֶת יֹשְׁבֵי עִירָם לֵאמֹר",
הָא אֵינָן נֶהֱרָגִין,
עַד שֶׁיְּהוּ מַדִּיחֶיהָ מֵאוֹתָהּ הָעִיר וּמֵאוֹתוֹ הַשֵּׁבֶט,
עַד שֶׁיֻּדַּח רֻבָּהּ,
עַד שֶׁיַּדִּיחוּהָ אֲנָשִׁים.
הִדִּיחוּהָ נָשִׁים וּקְטַנִּים,
אוֹ שֶׁהֻדַּח מִעוּטָהּ,
אוֹ שֶׁהָיוּ מַדִּיחֶיהָ מֵחוּצָה לָהּ,
הֲרֵי אֵלּוּ כִיחִידִים,
צְרִיכִין שְׁנֵי עֵדִים וְהַתְרָיָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.
זֶה חֹמֶר בַּיְחִידִים מִבַּמְרֻבִּין,
שֶׁהַיְחִידִין בִּסְקִילָה,
לְפִיכָךְ מָמוֹנָן פָּלֵט,
וְהַמְרֻבִּים בַּסַּיִף,
לְפִיכָךְ מָמוֹנָן אָבֵד.

מסכת סנהדרין פרק י משנה ה
ח
(דְּבָרִים יג,טז)
"הַכֵּה תַכֶּה אֶת יֹשְׁבֵי הָעִיר הַהִוא לְפִי חָרֶב",
הַחַמֶּרֶת הַגַּמֶּלֶת, הָעוֹבֶרֶת מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,

הֲרֵי אֵלּוּ מַצִּילִין אוֹתָן.
(דְּבָרִים יג,טז) "הַחֲרֵם אֹתָהּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּהּ,
וְאֶת בְּהֶמְתָּהּ לְפִי חָרֶב."
מִכָּאן אָמְרוּ:
נִכְסֵי צַדִּיקִים שֶׁבְּתוֹכָהּ אוֹבְדִין,
וְשֶׁבְּחוּצָה לָהּ פְּלֵטִין,
וְשֶׁלָּרְשָׁעִין,
בֵּין מִתּוֹכָהּ וּבֵין מִחוּצָה לָהּ אוֹבְדִין.

מסכת סנהדרין פרק י משנה ו

ט
(דְּבָרִים יג,יז)
"וְאֶת כָּל שְׁלָלָהּ תִּקְבֹּץ אֶל תּוֹךְ רְחֹבָהּ",
אֵין לָהּ רְחוֹב, עוֹשִׂין לָהּ רְחוֹב.
הָיָה רְחוֹבָהּ חוּצָה לָהּ, כּוֹנְסִין אוֹתוֹ לְתוֹכָהּ,
שֶׁנֶּאֱמַר "אֶל תּוֹךְ רְחֹבָהּ".
(דְּבָרִים יג,יז) "וְשָׂרַפְתָּ בָאֵשׁ אֶת הָעִיר וְאֶת כָּל שְׁלָלָהּ",
"שְׁלָלָהּ", לֹא שְׁלַל שָׁמַיִם.
מִכָּאן אָמְרוּ:
הַהֶקְדֵּשׁוֹת שֶׁבְּתוֹכָהּ יִפָּדוּ,
וּתְרוּמוֹת יֵרָקְבוּ,
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְכִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ יִגָּנֵזוּ.

י
(דְּבָרִים יג,יז) "כָּלִיל לַיי אֱלֹהֶיךָ",
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן:
אִם עוֹשֶׂה אַתָּה דִּין בְּעִיר הַנִּדַּחַת,
מַעֲלֶה אֲנִי עָלֶיךָ כְּאִלּוּ אַתְּ מַעֲלֶה עוֹלָה כָלִיל לְפָנַי.
(דְּבָרִים יג,יז) "וְהָיְתָה תֵּל עוֹלָם, לֹא תִבָּנֶה עוֹד",
וְלֹא תֵעָשֶׂה אֲפִלּוּ גַּנּוֹת וּפַרְדֵּסִים.
דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
"לֹא תִבָּנֶה עוֹד",
עוֹד לִי כְמוֹ שֶׁהָיַת אֵינָה נִבְנֵית,
אֲבָל נַעֲשֵׂית הִיא גַּנּוֹת וּפַרְדֵּסִים.

יא
(דְּבָרִים יג,יח) "וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם,
לְמַעַן יָשׁוּב יי מֵחֲרוֹן אַפּוֹ",
כָּל זְמַן שֶׁהָרְשָׁעִים בָּעוֹלָם,
חֲרוֹן אַף בָּעוֹלָם;

אָבְדוּ רְשָׁעִים מִן הָעוֹלָם,
נִסְתַּלֵּק חֲרוֹן אַף מִן הָעוֹלָם.

פרק יא

מסכת סנהדרין פרק יא משנה א

א

אֵלּוּ הֵן הַנֶּחֱנָקִין:
הַמַּכֶּה אָבִיו וְאִמּוֹ,
וְגוֹנֵב נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל,
וְזָקֵן מַמְרֵא עַל פִּי בֵית דִּין,
וּנְבִיא הַשֶּׁקֶר,
וְהַמִּתְנַבֵּא לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה,
וְהַבָּא עַל אֵשֶׁת אִישׁ,
וְזוֹמְמֵי בַת כֹּהֵן וּבוֹעֲלָהּ.

ב

הַמַּכֶּה אָבִיו וְאִמּוֹ,
אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה בָהֶן חַבּוּרָה.
זֶה חֹמֶר בַּמְקַלֵּל מִבַּמַּכֶּה,
שֶׁהַמְקַלֵּל לְאַחַר מִיתָה חַיָּב,
וְהַמַּכֶּה אַחַר מִיתָה פָּטוּר.
וְגוֹנֵב נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל,
אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיַּכְנִיסֶנּוּ לִרְשׁוּתוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיַּכְנִיסֶנּוּ לִרְשׁוּתוֹ וְיִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כד,ז) "וְהִתְעַמֶּר בּוֹ וּמְכָרוֹ".
וְהַגּוֹנֵב אֶת בְּנוֹ,
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.
גָּנַב אֶת שֶׁחֶצְיוֹ עֶבֶד וְחֶצְיוֹ בֶן חוֹרִין,
רַבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.

מסכת סנהדרין פרק יא משנה ב

ג

זָקֵן מַמְרֵא עַל פִּי בֵית דִּין,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יז,ח)
"כִּי יִפָּלֵא מִמְּךָ דָבָר לַמִּשְׁפָּט,

בֵּין דָּם לְדָם, בֵּין דִּין לְדִין, וּבֵין נֶגַע לְנֶגַע,
דִּבְרֵי רִיבֹת בִּשְׁעָרֶיךָ".
וּשְׁלֹשָׁה בָתֵּי דִינִים הָיוּ שָׁם:
אֶחָד עַל פֶּתַח הַר הַבַּיִת,
וְאֶחָד עַל פֶּתַח הָעֲזָרָה,
וְאֶחָד בְּלִשְׁכַּת הַגָּזִית.
בָּאִין לָזֶה שֶׁעַל פֶּתַח הַר הַבַּיִת,
וְאוֹמֵר:
"כָּךְ דָּרַשְׁתִּי, וְכָךְ דָּרְשׁוּ חֲבֵרַי",
"כָּךְ לִמַּדְתִּי, וְכָךְ לִמְּדוּ חֲבֵרַי". <לָימְדוּ>
אִם שָׁמְעוּ, אוֹמְרִים לָהֶן,
וְאִם לָאו, בָּאִין לָזֶה שֶׁעַל פֶּתַח הָעֲזָרָה,
וְאוֹמֵר:
"כָּךְ דָּרַשְׁתִּי, וְכָךְ דָּרְשׁוּ חֲבֵרַי",
"כָּךְ לִמַּדְתִּי, וְכָךְ לִמְּדוּ חֲבֵרַי".
אִם שָׁמְעוּ, אוֹמְרִים לָהֶן,
וְאִם לָאו,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ בָּאִין לְבֵית דִּין הַגָּדוֹל שֶׁבְּלִשְׁכַּת הַגָּזִית,
שֶׁמִּשָּׁם תּוֹרָה יוֹצָא לְכָל יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יז,י)
"מִן הַמָּקוֹם הַהוּא אֲשֶׁר יִבְחַר יי".

ד
חָזַר לְעִירוֹ,
וְשָׁנָה וְלִמֵּד כְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא לָמוּד,
פָּטוּר,
וְאִם הוֹרָה לַעֲשׂוֹת,
חַיָּב, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יז,יב)
"וְהָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְזָדוֹן",
אֵינוּ חַיָּב עַד שֶׁיּוֹרֶה לַעֲשׂוֹת.
הַתַּלְמִיד שֶׁהוֹרָה לַעֲשׂוֹת פָּטוּר;
נִמְצָא חֻמְרוֹ קֻלּוֹ. <קוּלּוֹ>

מסכת סנהדרין פרק יא משנה ג

ה
חֹמֶר בְּדִבְרֵי סוֹפְרִים מִדִּבְרֵי תוֹרָה.
הָאוֹמֵר "אֵין תְּפִלִּין",
לַעֲבֹר עַל דִּבְרֵי תוֹרָה פָּטוּר;
"חָמֵשׁ טוֹטָפוֹת",
לְהוֹסִיף עַל דִּבְרֵי סוֹפְרִים, חַיָּב.

מסכת סנהדרין פרק יא משנה ד

ו
אֵין מְמִיתִין אוֹתוֹ,
לֹא בְבֵית דִּין שֶׁבְּעִירוֹ, וְלֹא בְבֵית דִּין שֶׁבְּיַבְנֶה,
אֶלָּא מַעֲלִין אוֹתוֹ לְבֵית דִּין הַגָּדוֹל שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם,
וּמְשַׁמְּרִין אוֹתוֹ עַד הָרֶגֶל,
וּמְמִיתִין אוֹתוֹ בָרֶגֶל, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יז,יג)
"וְכָל הָעָם יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ",
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין מְעַנִּין דִּינוֹ שֶׁלָּזֶה,
אֶלָּא מְמִיתִין אוֹתוֹ מִיָּד,
וְכוֹתְבִין וְשׁוֹלְחִין בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת:
"אִישׁ פְּלוֹנִי בֶן אִישׁ פְּלוֹנִי נִתְחַיֵּב מִיתָה בְבֵית דִּין".

מסכת סנהדרין פרק יא משנה ה
ז
וּנְבִיא הַשֶּׁקֶר,
וְהַמִּתְנַבֵּא מַה שֶׁלֹּא שָׁמַע וּמַה שֶׁלֹּא נֶאֱמַר לוֹ,
[מִיתָתוֹ בִידֵי אָדָם.]
אֲבָל הַכּוֹבֵשׁ אֶת נְבוּאָתוֹ,
וְהַמְוַתֵּר עַל דִּבְרֵי הַנָּבִיא,
וְנָבִיא שֶׁעָבַר עַל דִּבְרֵי עַצְמוֹ, <שעיבר>
מִיתָתוֹ בִידֵי שָׁמַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יח,יט)
"אָנֹכִי אֶדְרֹשׁ מֵעִמּוֹ".

מסכת סנהדרין פרק יא משנה ו
ח
הַמִּתְנַבֵּא בְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה, וְאוֹמֵר:
"כָּךְ אָמְרָה עֲבוֹדָה זָרָה",
אֲפִלּוּ כִוֵּן אֶת הַהֲלָכָה
לְטַמֵּא אֶת הַטָּמֵא וּלְטַהֵר אֶת הַטָּהוֹר.
הַבָּא עַל אֵשֶׁת אִישׁ,
כֵּיוָן שֶׁנִּכְנְסָה לִרְשׁוּת הַבַּעַל לַנִּשּׂוּאִין,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִבְעֲלָה,
וּבָא עָלֶיהָ,
הֲרֵי זֶה בְחֶנֶק. <בחונקו>
וְזוֹמְמֵי בַת כֹּהֵן וּבוֹעֲלָהּ,
הָא כָל הַזּוֹמְמִים,
מְקַדְּמִים לְאוֹתָהּ מִיתָה,
חוּץ מִזּוֹמְמֵי בַת כֹּהֵן וּבוֹעֲלָהּ.

מסכת מכות

פרק א

מסכת מכות פרק א משנה א

א
כֵּיצַד הָעֵדִים נַעֲשִׂים זוֹמְמִים?
"מְעִידִין אָנוּ עַל אִישׁ פְּלוֹנִי, שֶׁהוּא בֶּן גְּרוּשָׁה",
אוֹ "בֶן חֲלוּצָה",
אֵין אוֹמְרִים,
יֵעָשֶׂה זֶה בֶן גְּרוּשָׁה אוֹ בֶן חֲלוּצָה תַחְתָּיו,
אֶלָּא לוֹקֶה אַרְבָּעִים.
"מְעִידִין אָנוּ אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי, שֶׁהוּא חַיָּב לִגְלוֹת",
אֵין אוֹמְרִים, יִגְלֶה זֶה תַחְתָּיו,
אֶלָּא לוֹקֶה אַרְבָּעִים.
"מְעִידִין אָנוּ אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי,
שֶׁגֵּרַשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְלֹא נָתַן לָהּ כְּתֻבָּתָהּ";
וַהֲלֹא בֵּין הַיּוֹם וּבֵין לְמָחָר,
סוֹפוֹ לִתֶּן לָהּ כְּתֻבָּתָהּ!
אוֹמְדִין כַּמָּה אָדָם רוֹצֶה לִתֵּן כְּתֻבָּתָהּ שֶׁלָּזוֹ,
שֶׁאִם נִתְאַלְמָנָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה,
וְאִם מֵתָה יִירָשֶׁנָּה בַעְלָהּ.

ב
"מְעִידִין אָנוּ אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי,
שֶׁהוּא חַיָּב לַחֲבֵרוֹ אֶלֶף זוּז,
עַל מְנָת לִתְּנָן מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם",
וְהוּא אוֹמֵר:
"מִכָּן וְעַד עֶשֶׂר שָׁנִים",
אוֹמְדִין כַּמָּה אָדָם רוֹצֶה [לִתֵּן] וְיִהְיוּ אֶלֶף זוּז בְּיָדוֹ,
בֵּין נוֹתְנָן מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם,
בֵּין נוֹתְנָן מִכָּן וְעַד עֶשֶׂר שָׁנִים.

מסכת מכות פרק א משנה ב

ג
"מְעִידִים אָנוּ אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי,
שֶׁחַיָּב לַחֲבֵרוֹ מָאתַיִם זוּז",
וְנִמְצְאוּ זוֹמְמִין,
לוֹקִין וּמְשַׁלְּמִין,
שֶׁלֹּא הַשֵּׁם מְבִיאָן לִידֵי מַכּוֹת מְבִיאָן לִידֵי תַשְׁלוּמִין.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל הַמְשַׁלֵּם אֵינוּ לוֹקֶה.

מסכת מכות פרק א משנה ג
ד
"מְעִידִין אָנוּ אֶת פְּלוֹנִי,
שֶׁהוּא חַיָּב מַלְקוּת אַרְבָּעִים",
נִמְצְאוּ זוֹמְמִין,
לוֹקִין שְׁמוֹנִים, מִשֵּׁם (שְׁמוֹת כ,יג)
"לֹא תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר",
וּמִשֵּׁם (דְּבָרִים יט,יט)
"וַעֲשִׂיתֶם לוֹ כַּאֲשֶׁר זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו",
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינָן לוֹקִין אֶלָּא אַרְבָּעִים.

ה
מְשַׁלְּשִׁים בַּמָּמוֹן וְאֵין מְשַׁלְּשִׁים בַּמַּכּוֹת.
כֵּיצַד?
הֵעִידוּהוּ שֶׁהוּא חַיָּב לַחֲבֵרוֹ מָאתַיִם זוּז,
נִמְצְאוּ זוֹמְמִים,
מְשַׁלְּשִׁין בֵּינֵיהֶן.
הֵעִידוּהוּ שֶׁהוּא חַיָּב מַלְקוּת אַרְבָּעִים,
נִמְצְאוּ זוֹמְמִין,
כָּל אֶחָד וְאֶחָד לוֹקֶה אַרְבָּעִים.

מסכת מכות פרק א משנה ד
ו
אֵין הָעֵדִין נַעֲשִׂין זוֹמְמִים
עַד שֶׁיָּזֹמּוּ אֶת עַצְמָן.
כֵּיצַד?
אָמְרוּ:
"מְעִידִין אָנוּ אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי,
שֶׁהָרַג אֶת הַנֶּפֶשׁ".

אָמְרוּ לָהֶן:
"הֵיאָךְ אַתֶּם מְעִידִין?
שֶׁהֲרֵי הַנֶּהֱרָג זֶה אוֹ הַהוֹרֵג,
הָיָה עִמָּנוּ אוֹתוֹ הַיּוֹם בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי",
אֵין אֵלּוּ זוֹמְמִים.
אֲבָל, אָמְרוּ לָהֶן:
"הֵיאָךְ אַתֶּם מְעִידִין,
שֶׁהֲרֵי אַתֶּם הֱיִיתֶם עִמָּנוּ אוֹתוֹ הַיּוֹם בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי",
הֲרֵי אֵלּוּ זוֹמְמִין,
וְנֶהֱרָגִין עַל פִּיהֶן.

מסכת מכות פרק א משנה ה

ז

בָּאוּ אֲחֵרִים וֶהֱזִימוּם, בָּאוּ אֲחֵרִים וֶהֱזִימוּם,
אֲפִלּוּ מֵאָה, כֻּלָּם יֵהָרֵגוּ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַסְטָסִית הִיא זוֹ,
אֵינָהּ נֶהֱרֶגֶת אֶלָּא כַת הָרִאשׁוֹנָה בִלְבַד.

מסכת מכות פרק א משנה ו

ח

אֵין הָעֵדִין הַזּוֹמְמִים נֶהֱרָגִין,
עַד שֶׁיִּגָּמֵר הַדִּין.
שֶׁהֲרֵי הַצַּדּוּקִין אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיֵּהָרֵג, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כד,יח)
"נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ".
אָמְרוּ לָהֶן חֲכָמִים:
וַהֲלֹא כְבָר נֶאֱמַר: (דְּבָרִים יט,יט)
"וַעֲשִׂיתֶם לוֹ כַאֲשֶׁר זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו",
וַהֲרֵי אָחִיו קַיָּם!
וְאִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר "נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ"?
יָכוֹל מִשָּׁעָה שֶׁקִּבְּלוּ עֵדוּתָן יֵהָרֵגוּ?
תַּלְמוּד לוֹמַר "נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ",
הָא אֵינָן נֶהֱרָגִין עַד שֶׁיִּגָּמֵר הַדִּין.

מסכת מכות פרק א משנה ז

ט

(דְּבָרִים יז,ו) "עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים
אוֹ שְׁלֹשָׁה עֵדִים יוּמַת הַמֵּת".
אִם מִתְקַיֶּמֶת הָעֵדוּת בִּשְׁנַיִם,
לָמָּה פֵרַט הַכָּתוּב בִּשְׁלֹשָׁה?

אֶלָּא לְהַקִּישׁ שְׁלֹשָׁה לִשְׁנַיִם:
וּמַה שְּׁלֹשָׁה מְזַמְּמִין אֶת הַשְּׁנַיִם, <מזמין>
אַף הַשְּׁנַיִם יָזֹמּוּ אֶת הַשְּׁלֹשָׁה.
וּמְנַיִן אֲפִלּוּ מֵאָה?
תַּלְמוּד לוֹמַר "עֵדִים".

י
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מַה שְּׁנַיִם אֵינָן נֶהֱרָגִין עַד שֶׁיְּהוּ שְׁנֵיהֶן זוֹמְמִים,
אַף שְׁלֹשָׁה אֵינָן נֶהֱרָגִין עַד שֶׁיְּהוּ שְׁלָשְׁתָּן זוֹמְמִין.
מְנַיִן אֲפִלּוּ מֵאָה?
תַּלְמוּד לוֹמַר "עֵדִים".

יא
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא בָא הַשְּׁלִישִׁי אֶלָּא לְהַחְמִיר עָלָיו,
וְלַעֲשׂוֹת דִּינוֹ כַּיּוֹצֵא בָאֵלּוּ.
וְאִם כָּךְ עָנַשׁ הַכָּתוּב
לַנִּטְפָּל לְעוֹבְרֵי עֲבֵרָה כְּעוֹבְרֵי עֲבֵרָה,
עַל אַחַת כַּמָּה יְשַׁלֵּם שָׂכָר
לַנִּטְפָּל לְעוֹשֵׂה מִצְוָה כְּעוֹשֵׂה מִצְוָה.

מסכת מכות פרק א משנה ח
יב
מַה שְּׁנַיִם, נִמְצָא אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב אוֹ פָסוּל,
עֵדוּתָן בְּטֵלָה,
[אַף שְׁלֹשָׁה, נִמְצָא אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב אוֹ פָסוּל,
עֵדוּתָן בְּטֵלָה.]
מְנַיִן אֲפִלּוּ מֵאָה?
תַּלְמוּד לוֹמַר "עֵדִים".

יג
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
בַּמֵּי דְבָרִים אֲמוּרִין?
בְּדִינֵי נְפָשׁוֹת.
אֲבָל בְּדִינֵי מָמוֹנוֹת,
תִּתְקַיֵּם הָעֵדוּת בִּשְׁאָר.
רַבִּי אוֹמֵר:
אֶחָד דִּינֵי מָמוֹנוֹת וְאֶחָד דִּינֵי נְפָשׁוֹת,
בִּזְמַן שֶׁהִתְרוּ בָהֶן.
אֲבָל בִּזְמַן שֶׁלֹּא הִתְרוּ בָהֶן,

מַה יַּעֲשׂוּ שְׁנֵי אַחִים,
שֶׁרָאוּ כְאַחַת שֶׁהָרַג זֶה אֶת הַנֶּפֶשׁ?

מסכת מכות פרק א משנה ט
יד
הָיוּ שְׁנַיִם רוֹאִין אוֹתוֹ מֵחַלּוֹן זוֹ,
וּשְׁנַיִם רוֹאִין אוֹתוֹ מֵחַלּוֹן זוֹ,
וְאֶחָד מַתְרֶה בוֹ בָּאֶמְצַע,
בִּזְמַן שֶׁמִּקְצָתָן רוֹאִין אֵלּוּ אֶת אֵלּוּ,
הֲרֵי אֵלּוּ עֵדוּת אַחַת.
וְאִם לָאו, הֲרֵי אֵלּוּ שְׁתֵּי עֵדִיּוֹת.
לְפִיכָךְ, אִם נִמְצֵאת אַחַת מֵהֶן זוֹמֶמֶת,
הִיא וָהֵן נֶהֱרָגִין, וְהַשְּׁנִיָּה פְטוּרָה.

יה
רַבִּי יוֹסֵה בְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם אֵינוּ נֶהֱרָג,
עַד שֶׁיְּהוּ פִי שְׁנֵי עֵדָיו מַתְרִים בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יז,ו)
"עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים".
דָּבָר אַחֵר:
"עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים",
שֶׁלֹּא תְהֵא סַנְהֶדְרִין שׁוֹמַעַת כְּמִפִּי הַתֻּרְגְּמָן.

מסכת מכות פרק א משנה י
יו
מִי שֶׁנִּגְמַר דִּינוֹ וּבָרַח,
וּבָא לִפְנֵי אוֹתוֹ בֵית דִּין,
אֵין סוֹתְרִין אֶת דִּינוֹ.
בְּכָל מָקוֹם שֶׁיַּעַמְדוּ שְׁנַיִם וְיֹאמְרוּ:
"מְעִידִין אָנוּ אֶת אִישׁ [פְּלוֹנִי,
שֶׁ]נִּגְמַר דִּינוֹ בְבֵית דִּינוֹ שֶׁלִּפְלוֹנִי,
וּפְלוֹנִי וּפְלוֹנִי עֵדָיו",
הֲרֵי זֶה יֵהָרֵג.

יז
סַנְהֶדְרִין נוֹהֶגֶת בָּאָרֶץ וּבְחוּצָה לָאָרֶץ. <ובחוץ>
סַנְהֶדְרִין הוֹרֶגֶת אֶחָד בַּשָּׁבוּעַ,
וְנִקְרֵאת חַבְלָנִית;
רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
אֶחָד לְשִׁבְעִים שָׁנָה.
רַבִּי טַרְפוֹן וְרַבִּי עֲקִיבָה אוֹמְרִים:

אִלּוּ הָיִינוּ בְסֶנְהֶדְרִין,
לֹא נֶהֱרַג בָּהּ אָדָם מֵעוֹלָם.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף הֵן מַרְבִּין שׁוֹפְכֵי דָמִים בְּיִשְׂרָאֵל.

פרק ב

מסכת מכות פרק ב משנה א

א

וְאֵלּוּ הֵן הַגּוֹלִין:
הַהוֹרֵג נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה:
הָיָה מַעְגִּיל בַּמַּעְגֵּילָה, נָפְלָה עָלָיו וַהֲרָגַתּוּ,
הָיָה מְשַׁלְשֵׁל בֶּחָבִית, וְנָפְלָה עָלָיו וַהֲרָגַתּוּ,
הָיָה יוֹרֵד בַּסֻּלָּם, וְנָפַל עָלָיו וַהֲרָגוֹ,
הֲרֵי זֶה גוֹלֶה.
אֲבָל אִם הָיָה מוֹשֵׁךְ בַּמַּעְגֵּילָה,
וְנָפְלָה עָלָיו וַהֲרָגַתּוּ,
הָיָה דוֹלֶה בֶחָבִית,
וְנִפְסַק הַחֶבֶל וְנָפְלָה עָלָיו וַהֲרָגַתּוּ,
הָיָה עוֹלֶה בַסֻּלָּם, וְנָפַל עָלָיו וַהֲרָגוֹ,
הֲרֵי זֶה אֵינוּ גוֹלֶה.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁבְּדֶרֶךְ הוֹרָדָתוֹ, גּוֹלֶה,
וְשֶׁלֹּא כְדֶרֶךְ הוֹרָדָתוֹ, אֵינוּ גוֹלֶה.

ב

נִשְׁמַט הַבַּרְזֶל מִקַּתּוֹ וְהָרַג,
רַבִּי אוֹמֵר:
אֵינוּ גוֹלֶה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
גּוֹלֶה.
מִן הָעֵץ הַמִּתְבַּקֵּעַ,
רַבִּי אוֹמֵר:
גּוֹלֶה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ גוֹלֶה.

מסכת מכות פרק ב משנה ב

ג

זָרַק אֶת הָאֶבֶן לִרְשׁוּת הָרַבִּים וְהָרַג,
הֲרֵי זֶה גוֹלֶה.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
מִכְּשֶׁיָּצָאת הָאֶבֶן מִיָּדוֹ,
וְהוֹצִיא הַלָּה אֶת רֹאשׁוֹ וְקִבְּלָהּ,
הֲרֵי זֶה פָּטוּר.

ד <ג>
זָרַק אֶת הָאֶבֶן לַחֲצֵרוֹ וְהָרַג,
אִם יֵשׁ רְשׁוּת לַנִּזָּק לִכָּנֵס לַשָּׁם, גּוֹלֶה,
וְאִם לָאו, אֵינוּ גוֹלֶה, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יט,ה)
"וַאֲשֶׁר יָבֹא אֶת רֵעֵהוּ בַיַּעַר",
מַה הַיַּעַר רְשׁוּת לַנִּזָּק וְלַמַּזִּיק וּלְהִכָּנֵס לַשָּׁם,
יָצָא חֲצַר בַּעַל הַבַּיִת,
שֶׁאֵין רְשׁוּת לַנִּזָּק לִכָּנֵס לַשָּׁם.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
מַה חֲטָבַת עֵצִים רְשׁוּת,
יָצָא הָאָב הַמַּכֶּה אֶת בְּנוֹ,
וְהָרַב הָרוֹדֶה בְתַלְמִידוֹ,
וּשְׁלוּחַ בֵּית דִּין.

מסכת מכות פרק ב משנה ג
ה
הָאָב גּוֹלֶה עַל יְדֵי הַבֵּן,
וְהַבֵּן גּוֹלֶה עַל יְדֵי הָאָב.
וְהַכֹּל גּוֹלִים עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל,
וְיִשְׂרָאֵל גּוֹלִין עַל יְדֵיהֶן,
חוּץ מֵעַל יְדֵי גֵר תּוֹשָׁב.
וְגֵר תּוֹשָׁב אֵינוּ גוֹלֶה אֶלָּא עַל יְדֵי גֵר תּוֹשָׁב.

ו
הַסּוּמָא אֵינוּ גוֹלֶה.
דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה.
וְרִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
גּוֹלֶה.
הַשּׂוֹנֵא אֵינוּ גוֹלֶה.
רִבִּי יוֹסֵה בְרִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַשּׂוֹנֵא נֶהֱרָג, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְמוּעָד.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יֵשׁ שׂוֹנֵא גוֹלֶה וְיֵשׁ שׂוֹנֵא שֶׁאֵינוּ גוֹלֶה.
כָּל שֶׁהוּא יָכוֹל לוֹמַר,

לְדַעַת הָרַג, אֵינוּ גוֹלֶה,
וְשֶׁלֹּא לְדַעַת הָרַג, הֲרֵי זֶה גוֹלֶה.

מסכת מכות פרק ב משנה ד
ז
לְאֵיכָן גּוֹלִין? לְעִיר מִקְלָט.
לְשָׁלוֹשׁ שֶׁבְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וּלְשָׁלוֹשׁ שֶׁבְּאֶרֶץ כְּנַעַן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר לה,יד)
"אֵת שְׁלֹשׁ הֶעָרִים תִּתְּנוּ מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן,
וְאֵת שְׁלֹשׁ הֶעָרִים תִּתְּנוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן".
עַד שֶׁלֹּא נִבְחֲרוּ שָׁלוֹשׁ שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
לֹא הָיוּ שָׁלוֹשׁ שֶׁבְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן קוֹלְטוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר לה,יג)
"שֵׁשׁ עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה",
שֶׁיְּהוּ שֶׁשְּׁתָּן קוֹלְטוֹת כְּאַחַת.

מסכת מכות פרק ב משנה ה
ח
וּמְכֻוָּנוֹת לָהֶן דְּרָכִים מִזּוֹ לָזוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יט,ג)
"תָּכִין לְךָ הַדֶּרֶךְ וְשִׁלַּשְׁתָּ אֶת גְּבוּל אַרְצְךָ
אֲשֶׁר יַנְחִילְךָ יי אֱלֹהֶיךָ,
וְהָיָה לָנוּס שָׁמָּה כָּל רֹצֵחַ."
וּמוֹסְרִין לוֹ שְׁנֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים,
שֶׁמָּא יַהַרְגֶנּוּ בַּדֶּרֶךְ, וִידַבְּרוּ אֵלָיו.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הוּא מְדַבֵּר עַל יְדֵי עַצְמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יט,ד)
"וְזֶה דְּבַר הָרֹצֵחַ".

מסכת מכות פרק ב משנה ו
ט
רַבִּי יוֹסֵה בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כַּתְּחִלָּה, אֶחָד שׁוֹגֵג וְאֶחָד מֵזִיד,
מַקְדִּמִין לְעִיר מִקְלָט,
וּבֵית דִּין שׁוֹלְחִין וּמְבִיאִין אוֹתָן מִשָּׁם.
מִי שֶׁנִּתְחַיַּב מִיתָה, הֲרָגוּהוּ; <מִשֶּׁנִּתְחַיֵּב>
וּמִי שֶׁלֹּא נִתְחַיַּב מִיתָה, פְּטָרוּהוּ.
וּמִי שֶׁנִּתְחַיַּב גָּלוּת,
מַחְזִירִין אוֹתוֹ לִמְקוֹמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר לה,כה)
"וְהֵשִׁיבוּ אֹתוֹ הָעֵדָה אֶל עִיר מִקְלָטוֹ אֲשֶׁר נָס שָׁמָּה".
אֶחָד מָשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה,
וְאֶחָד מְרֻבֵּה בְגָדִים,
וְאֶחָד שֶׁעָבַר מִמְּשִׁיחָתוֹ.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מָשׁוּחַ מִלְחָמָה מַחְזִיר אֶת הָרוֹצֵחַ.
לְפִיכָךְ אִמּוֹתֵיהֶן שֶׁלַּכֹּהֲנִים מְסַפְּקוֹת לָהֶן מִחְיָה וּכְסוּת,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְפַּלְּלוּ עַל בְּנֵיהֶן שֶׁיָּמוּתוּ.

י
נִגְמַר דִּינוֹ וּמֵת כֹּהֵן גָּדוֹל,
הֲרֵי זֶה אֵינוּ גוֹלֶה.
אִם עַד שֶׁלֹּא נִגְמַר דִּינוֹ מֵת כֹּהֵן גָּדוֹל,
וּמִנּוּ כֹהֵן אַחֵר תַּחְתָּיו,
לְאַחַר מִכֵּן נִגְמַר דִּינוֹ,
חוֹזֵר לְמִיתָתוֹ שֶׁלַּשֵּׁנִי.

מסכת מכות פרק ב משנה ז
יא
נִגְמַר דִּינוֹ בְלֹא כֹהֵן גָּדוֹל,
הַהוֹרֵג כֹּהֵן גָּדוֹל,
וְכֹהֵן גָּדוֹל שֶׁהָרַג,
אֵינוּ יוֹצֵא מִשָּׁם לְעוֹלָם.
אֵינוּ יוֹצֵא לֹא לְעֵדוּת מִצְוָה,
וְלֹא לְעֵדוּת מָמוֹן,
וְלֹא לְעֵדוּת נְפָשׁוֹת.
אֲפִלּוּ יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין לוֹ,
וַאֲפִלּוּ שַׂר צְבָא יִשְׂרָאֵל כְּיוֹאָב בֶּן צְרוּיָה,
אֵינוּ יוֹצֵא מִשָּׁם לְעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר לה,כה)
"אֲשֶׁר נָס שָׁמָּה",
שָׁם תְּהֵי דִירָתוֹ וְשָׁם תְּהֵא מִיתָתוֹ,
וְשָׁם תְּהֵא קְבוּרָתוֹ.

יב
כַּשֵּׁם שֶׁהָעִיר קוֹלֶטֶת, כָּךְ תְּחוּמָהּ קוֹלֵט.
רוֹצֵחַ שֶׁיָּצָא חוּץ לַתְּחוּם, וּמְצָאוֹ גוֹאֵל הַדָּם,
רַבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
מִצְוָה בְיַד גּוֹאֵל הַדָּם,
וּרְשׁוּת בְּיַד כָּל הָאָדָם;
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
רְשׁוּת בְּיַד גּוֹאֵל הַדָּם,
וְכָל אָדָן אֵין חַיָּבִין עָלָיו.

יג
אִילָן שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּתוֹךְ הַתְּחוּם,

וְנוֹפוֹ נוֹטֶה חוּץ לַתְּחוּם,
אוֹ עוֹמֵד חוּץ לַתְּחוּם,
וְנוֹפוֹ נוֹטֶה לְתוֹךְ הַתְּחוּם,
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַנּוֹף.
הָרַג בְּאוֹתָהּ הָעִיר,
גּוֹלֶה מִשְּׁכוּנָה לִשְׁכוּנָה.
וּבֶן לֵוִי גּוֹלֶה מֵעִיר לָעִיר.

מסכת מכות פרק ב משנה ח
יד
(כַּיּוֹצֵא בוֹ) רוֹצֵחַ שֶׁגָּלָה לְעִיר מִקְלָטוֹ,
וְרָצוּ אַנְשֵׁי הָעִיר לְכַבְּדוֹ,
יֹאמַר לָהֶם "רוֹצֵחַ אָנִי".
אָמְרוּ לוֹ "אַף עַל פִּי כֵן",
יְקַבֵּל מֵהֶן, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יט,ד)
"וְזֶה דְּבַר הָרֹצֵחַ".

יה
וּמַעֲלוֹת הָיוּ שָׂכָר לַלְוִיִּם.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לֹא הָיוּ מַעֲלִים לָהֶן שָׂכָר.
וְחוֹזֵר לִשְׂרָרָה שֶׁהָיָה בָהּ. <לסררה>
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וּרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא הָיָה חוֹזֵר לִשְׂרָרָה שֶׁהָיָה בָהּ. <לסררה>

פרק ג

מסכת מכות פרק ג משנה א
א
אֵלּוּ הֵן הַלּוֹקִין:
הַבָּא עַל אֲחוֹתוֹ,
וְעַל אֲחוֹת אָבִיו,
וְעַל אֲחוֹת אִמּוֹ,
וְעַל אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ,
וְעַל אֵשֶׁת אָחִיו,
וְעַל אֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו,
וְעַל הַנִּדָּה;

אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
[מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
בַּת יִשְׂרָאֵל לְנָתִין וּלְמַמְזֵר.]
אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה,
חַיָּבִין עָלֶיהָ מִשֵּׁם שְׁנֵי שֵׁמוֹת.
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא מִשֵּׁם אֶחָד בִּלְבַד.

מסכת מכות פרק ג משנה ב
ב
טָמֵא שֶׁאָכַל אֶת הַקֹּדֶשׁ,
וְהַבָּא אֶל מִקְדָּשׁ טָמֵא,
וְהָאוֹכֵל חֵלֶב, וָדָם, וְנוֹתָר, וּפִגּוּל.
הַשּׁוֹחֵט וְהַמַּעֲלֶה בַחוּץ,
הָאוֹכֵל חָמֵץ בַּפֶּסַח,
וְהָאוֹכֵל וְהָעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְיוֹם הַכִּפּוּרִים,
וְהַמְפַטֵּם אֶת הַשֶּׁמֶן,
וְהַמְפַטֵּם אֶת הַקְּטֹרֶת,
וְהַסָּךְ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה,
וְהָאוֹכֵל נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת, וּשְׁקָצִים וּרְמָשִׂים; <ורמסים>
אָכַל טֶבֶל וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְּלָה תְרוּמָתוֹ,
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ.
כַּמָּה יֹאכַל מִן הַטֶּבֶל וִיהֵא חַיָּב? <כמא>
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כַּזַּיִת.
אָמַר לָהֶן רַבִּי שִׁמְעוֹן:
אֵין אַתֶּם מוֹדִים לִי בְּאוֹכֵל נְמָלָה כָּל שֶׁהוּא,
שֶׁהוּא חַיָּב?
אָמְרוּ לוֹ:
מִפְּנֵי שֶׁהִיא כִבְרִיָּתָהּ;
אָמַר לָהֶן:
אַף חִטָּה אַחַת כִּבְרִיָּתָהּ.

מסכת מכות פרק ג משנה ג
ג
הָאוֹכֵל בִּכּוּרִים עַד שֶׁלֹּא קָרָא עֲלֵיהֶן,
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים חוּץ לַקְּלָעִים,
קָדָשִׁין קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי חוּץ לַחוֹמָה,

הַשּׁוֹבֵר אֶת הָעֶצֶם בְּפֶסַח טָהוֹר,
הֲרֵי זֶה לוֹקֶה אַרְבָּעִים.
אֲבָל הַמּוֹתִיר וְהַשּׁוֹבֵר בַּטָּמֵא,
אֵינוּ לוֹקֶה אַרְבָּעִים.

מסכת מכות פרק ג משנה ד
ד
הַנּוֹטֵל אֵם עַל הַבָּנִים,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לוֹקֶה, וְאֵינוּ מְשַׁלֵּחַ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מְשַׁלֵּחַ, וְאֵינוּ לוֹקֶה.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל מִצְוַת בְּלֹא תַעֲשֶׂה שֶׁיֶּשׁ בָּהּ קוּם וַעֲשֵׂה,
אֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ.

מסכת מכות פרק ג משנה ה
ה
הַקּוֹרֵחַ קָרְחָה בְרֹאשׁוֹ,
וְהַמַּקִּיף פְּאַת רֹאשׁוֹ,
וְהַמַּשְׁחִית פְּאַת זְקָנוֹ,
הַסּוֹרֵט סְרְטָה אַחַת עַל הַמֵּת,
חַיָּב.
סָרַט סְרְטָה אַחַת עַל חֲמִשָּׁה מֵתִים,
אוֹ חָמֵשׁ סְרִיטוֹת עַל מֵת אֶחָד,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.
חַיָּב עַל הָרֹאשׁ שְׁתַּיִם,
אַחַת מִכָּן וְאַחַת מִכָּן;
עַל הַזָּקָן, שְׁתַּיִם מִכָּן, וְאַחַת מִלְּמַטָּן.
רַבִּי אֱלְעָזָר אוֹמֵר:
אִם נְטָלוֹ כֻּלּוֹ כְּאַחַת,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
וְאֵינוּ חַיָּב, עַד שֶׁיִּטְּלֶנּוּ בַתַּעַר.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ לִקְטוֹ בַּמַּלְקֶטֶת, אוֹ בִרְהִיטְנֵי,
חַיָּב.

מסכת מכות פרק ג משנה ו
ו
הַכּוֹתֵב כְּתֹבֶת קַעֲקַע.
כָּתַב וְלֹא קִעְקַע,

קִעְקַע וְלֹא כָתַב,
אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיִּכְתֹּב וִיקַעְקַע בִּדְיוֹ,
וּבְכֹחַל, וּבְכָל דָּבָר שֶׁהוּא רוֹשֵׁם.
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשֵּׁם רַבִּי שִׁמְעוֹן:
אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיִּכְתֹּב שֵׁם הַשֵּׁם, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יט,כח)
"וּכְתֹבֶת קַעֲקַע לֹא תִתְּנוּ בָּכֶם אֲנִי יי".

מסכת מכות פרק ג משנה ז
ז
נָזִיר שֶׁהָיָה שׁוֹתֶה בַּיַּיִן כָּל הַיּוֹם,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
אָמְרוּ לוֹ:
"אַל תִּשְׁתֶּה", "אַל תִּשְׁתֶּה!"
וְהוּא שׁוֹתֶה,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

מסכת מכות פרק ג משנה ח
ח
הָיָה מִטַּמֵּא לַמֵּתִים כָּל הַיּוֹם,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
אָמְרוּ לוֹ:
"אַל תִּטַּמֵּא, אַל תִּטַּמֵּא!"
וְהוּא מִטַּמֵּא,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

ט
הָיָה מְגַלֵּחַ כָּל הַיּוֹם,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
אָמְרוּ לוֹ:
"אַל תְּגַלַּח, אַל תְּגַלַּח!"
וְהוּא מְגַלֵּחַ,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

י
הָיָה לוֹבֵשׁ בְּכִלְאַיִם כָּל הַיּוֹם,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
אָמְרוּ לוֹ:
"אַל תִּלְבַּשׁ, אַל תִּלְבַּשׁ!"
וְהוּא פּוֹשֵׁט וְלוֹבֵשׁ,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

מסכת מכות פרק ג משנה ט

יא

יֵשׁ חוֹרֵשׁ תֶּלֶם אֶחָד,
וְחַיָּב עָלָיו מִשֵּׁם שְׁמוֹנָה לָאוִין: <לוים>
הַחוֹרֵשׁ בְּשׁוֹר וַחֲמוֹר, וְהֵן מֻקְדָּשִׁין,
כִּלְאַיִם בַּכֶּרֶם, וּשְׁבִיעִית, וְיוֹם טוֹב,
וְכֹהֵן וְנָזִיר וְאַף בֵּית טֻמְאָה.
חֲנַנְיָא בֶן חֲכִינַי אוֹמֵר:
אַף הַלּוֹבֵשׁ כִּלְאַיִם.
אָמְרוּ לוֹ:
אֵינוּ הַשֵּׁם.
אָמַר לָהֶן:
אַף לֹא הַנָּזִיר הוּא הַשֵּׁם.

מסכת מכות פרק ג משנה י

יב

וְכַמָּה מַלְקִים אוֹתוֹ?
אַרְבָּעִים חָסֵר אַחַת, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כה,ב-ג)
"בְּמִסְפַּר אַרְבָּעִים",
מִנְיָן שֶׁהוּא סָמוּךְ לְאַרְבָּעִים. <מִנְיָין>
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַרְבָּעִים שְׁלֵמוֹת הוּא לוֹקֶה.
וְאֵיכָן הוּא לוֹקֶה אֶת הַיְתֵרָה?
בֵּין כְּתֵפָיו.

מסכת מכות פרק ג משנה יא

יג

אֵין עוֹמְדִין אוֹתוֹ
אֶלָּא בְּמַכּוֹת רְאוּיוֹת לְהִשְׁתַּלֵּשׁ.
עֲמָדוּהוּ לְקַבֵּל אַרְבָּעִים,
לָקָה מִקְצָת, אָמְרוּ:
"אֵינוּ יָכוֹל לְקַבֵּל אַרְבָּעִים",
פָּטוּר.
עֲמָדוּהוּ לְקַבֵּל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה,
מִשֶּׁלָּקָה אָמְרוּ:
"יָכוֹל הוּא לְקַבֵּל אַרְבָּעִים",
פָּטוּר.
עָבַר עֲבֵרָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ שְׁנֵי לָאוִים:
עֲמָדוּהוּ עֹמֶד אֶחָד, לוֹקֶה וּפָטוּר.
אִם לָאו,
לוֹקֶה וּמִתְרַפֵּא וְחוֹזֵר וְלוֹקֶה.

מסכת מכות פרק ג משנה יב
יד
כֵּיצַד מַלְקִין אוֹתוֹ?
כּוֹפֵת שְׁתֵּי יָדָיו עַל הָעַמּוּד הֵילָךְ וְהֵילָךְ,
חַזַּן הַכְּנֶסֶת אוֹחֵז בִּבְגָדָיו,
אִם נִקְרָעוּ נִקְרָעוּ, וְאִם נִפְרָמוּ נִפְרָמוּ,
[עַד שֶׁהוּא מְגַלֶּה אֶת לִבּוֹ.]
וְהָאֶבֶן נְתוּנָה מֵאֲחוֹרָיו,
חַזַּן הַכְּנֶסֶת עוֹמֵד עָלֶיהָ,
וּרְצוּעָה שֶׁלָּעֵגֶל בְּיָדוֹ,
כְּפוּלָה אֶחָד לִשְׁנַיִם וּשְׁנַיִם לְאַרְבָּעָה,
וּשְׁתֵּי רְצוּעוֹת עוֹלוֹת וְיוֹרְדוֹת בָּהּ.

מסכת מכות פרק ג משנה יג
יה
יָדָהּ טֶפַח, וְרָחְבָּהּ טֶפַח,
וְרֹאשָׁהּ מַגַּעַת פִּי כְרֵסוֹ.
וּמַכֶּה אוֹתוֹ שָׁלִישׁ מִלְּפָנָיו,
וּשְׁתֵּי יָדוֹת מִלַּאֲחוֹרָיו,
וְאֵינוּ מַכֶּה אוֹתוֹ לֹא עוֹמֵד וְלֹא יוֹשֵׁב,
אֶלָּא מֻטֶּה, שֶׁנֶּאֱמַר: (דברם כה,ב)
"וְהִפִּילוֹ".
וְהַמַּכֶּה מַכֶּה בְאַחַת יָדוֹ בְּכָל כֹּחוֹ.

מסכת מכות פרק ג משנה יד
יו
וְהַקּוֹרֵא קוֹרֵא: (דְּבָרִים כח,נח-נט)
"אִם לֹא תִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
אֶת כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת,
הַכְּתֻבִים בַּסֵּפֶר הַזֶּה,
לְיִרְאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה,
אֵת יי אֱלֹהֶיךָ.
וְהִפְלָא יי אֶת מַכֹּתְךָ וְאֵת מַכּוֹת זַרְעֶךָ,
מַכּוֹת גְּדֹלֹת וְנֶאֱמָנוֹת,
וָחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים."
וְחוֹזֵר לִתְחִלַּת הַמִּקְרָא.
אִם מֵת תַּחַת יָדוֹ,
פָּטוּר.
הוֹסִיף לוֹ עוֹד רְצוּעָה אַחַת, וּמֵת,
הֲרֵי זֶה גוֹלֶה עַל יָדָיו.

נִתְקַלְקֵל, בֵּין בָּרֵאי בֵּין בַּמַּיִם,
פָּטוּר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָאִישׁ בָּרֵאי, וְהָאִשָּׁה בַּמַּיִם.

מסכת מכות פרק ג משנה טו
יז
כָּל חַיָּבֵי כָרֵתוֹת שֶׁלָּקוּ,
נִפְטְרוּ יְדֵי כָרֵתָן, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כה,ג)
"וְנִקְלָה אָחִיךָ לְעֵינֶיךָ",
מִשֶּׁלָּקָה, הֲרֵי הוּא כְאָחִיךָ.
דִּבְרֵי רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן גַּמְלִיאֵל.
אָמַר רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן גַּמְלִיאֵל:
מָה, אִם הָעוֹבֵר עֲבֵרָה אַחַת,
נַפְשׁוֹ נוֹטֶלֶת עָלֶיהָ,
הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת,
עַל אַחַת כַּמָּה שֶׁתִּנָּתֶן לוֹ נַפְשׁוֹ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִמְּקוֹמוֹ הוּא לָמֵד, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יח,כט)
"וְנִכְרְתוּ הַנְּפָשׁוֹת הָעֹשֹׂת מִקֶּרֶב עַמָּם."
וְאוֹמֵר: (וַיִּקְרָא יח,ה)
"אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם", <אוֹתָן הָאָדָם וְחַי בָּהֶן>
הָא, כָּל הַיּוֹשֵׁב וְלֹא עָבַר עֲבֵרָה,
נוֹתְנִין לוֹ שָׂכָר כְּעוֹשֶׂה מִצְוָה.

יח
רַבִּי שִׁמְעוֹן בְּרַבִּי אוֹמֵר:
הֲרֵי הוּא אוֹמֵר: (דְּבָרִים יב,כג)
"רַק חֲזַק לְבִלְתִּי אֲכֹל הַדָּם,
כִּי הַדָּם הוּא הַנָּפֶשׁ".
וּמָה, אִם הַדָּם,
שֶׁנַּפְשׁוֹ שֶׁלָּאָדָם חָתָה הֵימֶנּוּ,
הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ מְקַבֵּל שָׂכָר,
גָּזֵל וַעֲרָיוֹת,
שֶׁנַּפְשׁוֹ שֶׁלָּאָדָן מִתְאַוָּה לָהֶן וּמְחַמְּדַתָּן,
הַפּוֹרֵשׁ מֵהֶן, עַל אַחַת כַּמָּה
שֶׁיִּזְכֶּה לוֹ וּלְדוֹרוֹתָיו וּלְדוֹרֵי דוֹרוֹתָיו,
עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת.

מסכת מכות פרק ג משנה טז
יט

רְבִּי חֲנַנְיָה בֶּן עֲקַשְׁיָה אוֹמֵר:
רָצָה הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל,
לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶן תּוֹרָה וּמִצְוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה מב,כא)
"יי חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ, יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר".

חסלת מסכת מכות <חסלת סנהדרין>

מסכת שבועות

פרק א

מסכת שבועות פרק א משנה א

א
שְׁבוּעוֹת, שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע.
יְדִיעוֹת הַטֻּמְאָה, שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע.
יְצִיאוֹת הַשַּׁבָּת, שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע.
מַרְאוֹת נְגָעִים, שְׁנַיִם שֶׁהֵן אַרְבָּעָה.

מסכת שבועות פרק א משנה ב

ב
כָּל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ יְדִיעָה בַתְּחִלָּה וִידִיעָה בַסּוֹף וְהֶעְלֵם בִּנְתַּיִם,
הֲרֵי זֶה בְעוֹלֶה וְיוֹרֵד.
יֵשׁ בָּהּ יְדִיעָה בַתְּחִלָּה וְאֵין בָּהּ יְדִיעָה בַסּוֹף,
שָׂעִיר הַנַּעֲשֶׂה בִפְנִים יוֹם הַכִּפּוּרִים תּוֹלֶה,
עַד שֶׁתִּוָּדַע לוֹ, וְיָבִיא בְעוֹלֶה וְיוֹרֵד.

מסכת שבועות פרק א משנה ג

ג
אֵין בָּהּ יְדִיעָה בַתְּחִלָּה,
אֲבָל יֵשׁ בָּהּ יְדִיעָה בַסּוֹף,
שָׂעִיר הַנַּעֲשֶׂה בַחוּץ יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר כט,יא)
"מִלְּבַד חַטַּאת הַכִּפֻּרִים".
עַל מַה שֶּׁזֶּה מְכַפֵּר זֶה מְכַפֵּר:
מַה הַפְּנִימִי,
אֵינוּ מְכַפֵּר אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ יְדִיעָה,
אַף הַחִיצוֹן,

לֹא יְכַפֵּר אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ יְדִיעָה. <בָּהּ>

מסכת שבועות פרק א משנה ד

ד

וְעַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה לֹא בַתְּחִלָּה וְלֹא בַסּוֹף,
שְׂעִירֵי רְגָלִים וּשְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים מְכַפְּרִים.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׂעִירֵי רְגָלִים מְכַפְּרִים,
אֲבָל לֹא שְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים.
וְעַל מַה שְּׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים מְכַפְּרִים?
עַל טָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא. <טָּהוֹר>
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל הַשְּׂעִירִים כַּפָּרָתָן שָׁוָה,
עַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו.

ה

הָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים מְכַפְּרִים עַל טָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא.
וְשֶׁלָּרְגָלִים מְכַפְּרִים עַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה,
לֹא בַתְּחִלָּה וְלֹא בַסּוֹף.
וְשֶׁלְּיוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפְּרִין עַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה [בַתְּחִלָּה,
אֲבָל יֵשׁ בָּהּ יְדִיעָה] בַסּוֹף.

ו

אָמְרוּ לוֹ:
מַה הֵן שֶׁיִּקָּרְבוּ זֶה בָזֶה?
אָמַר לָהֶן:
יִקָּרְבוּ.
אָמְרוּ לוֹ:
הוֹאִיל וְאֵין כַּפָּרָתָן שָׁוָה,
הֵיאָךְ הֵן קְרֵבִין?
אָמַר לָהֶן:
כֻּלָּם בָּאִין לְכַפֵּר עַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו.

מסכת שבועות פרק א משנה ה

ז

רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ:
שְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים מְכַפְּרִים עַל טָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא.
מוּסָף עֲלֵיהֶן שֶׁלָּרְגָלִין,
שֶׁהֵן מְכַפְּרִין עַל טָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא,

וְעַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה לֹא בַתְּחִלָּה וְלֹא בַסּוֹף.
מוּסָף עֲלֵיהֶם שֶׁלְּיוֹם הַכִּפּוּרִים,
שֶׁהֵן מְכַפְּרִין עַל טָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא,
וְעַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה לֹא בַתְּחִלָּה וְלֹא בַסּוֹף,
וְעַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה בַתְּחִלָּה,
אֲבָל יֵשׁ בָּהּ יְדִיעָה בַסּוֹף.

ח
אָמְרוּ לוֹ:
מַה הֵן שֶׁיִּקָּרְבוּ זֶה בָזֶה? <אוֹמֵר הָיָה>
אָמַר לָהֶן:
הִין.
אָמְרוּ לוֹ:
אִם כֵּן,
יְהוּ שֶׁלְּיוֹם הַכִּפּוּרִים קְרֵבִים לְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים,
אֲבָל הֵיאָךְ שֶׁלְּרָאשֵׁי חֳדָשִׁים קְרֵבִים לְיוֹם הַכִּפּוּרִים,
לְכַפֵּר כַּפָּרָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁלָּהֶן?
אָמַר לָהֶן:
כֻּלָּם בָּאִין לְכַפֵּר עַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו. <כְּלוּם>

מסכת שבועות פרק א משנה ו
ט
וְעַל זְדוֹן טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו,
שָׂעִיר הַנַּעֲשֶׂה בִפְנִים וְיוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר.
וְעַל שְׁאָר עֲבֵרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה,
הַקַּלּוֹת וְהַחֲמוּרוֹת,
הַזְּדוֹנוֹת וְהַשְּׁגָגוֹת,
הוֹדַע וְלֹא הוֹדַע,
עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה,
כָּרֵתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין,
שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ מְכַפֵּר.

מסכת שבועות פרק א משנה ז
י
אֶחָד יִשְׂרְאֵלִים, וְאֶחָד כֹּהֲנִים, וְאֶחָד כֹּהֵן מָשִׁיחַ.
אֶלָּא שֶׁדַּם הַפָּר מְכַפֵּר עַל הַכֹּהֲנִים
וְעַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כַּשֵּׁם שֶׁדַּם הַשָּׂעִיר הַנַּעֲשֶׂה בִפְנִים מְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל,
כָּךְ דַּם הַפָּר מְכַפֵּר עַל הַכֹּהֲנִים.
כַּשֵּׁם שֶׁוִּדּוּיוֹ שֶׁלְּשָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ מְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל,

כָּךְ וִדּוּיוֹ שֶׁלַּפָּר מְכַפֵּר עַל הַכֹּהֲנִים.

פרק ב

מסכת שבועות פרק ב משנה א

א

יְדִיעוֹת הַטֻּמְאָה שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע:
נִטַּמָּא וְיָדַע,
וְנֶעֶלְמָה מִמֶּנּוּ טֻמְאָה, וְזָכוּר לַקֹּדֶשׁ;
נֶעְלַם מִמֶּנּוּ קֹדֶשׁ, וְזָכוּר לַטֻּמְאָה;
נֶעֶלְמוּ מִמֶּנּוּ זֶה וָזֶה,
אָכַל אֶת הַקֹּדֶשׁ וְלֹא יָדַע,
הֲרֵי זֶה בְעוֹלֶה וְיוֹרֵד.

ב

נִטַּמָּא וְיָדַע,
נֶעֶלְמָה מִמֶּנּוּ טֻמְאָה, וְזָכוּר לַמִּקְדָּשׁ;
נֶעְלַם מִמֶּנּוּ מִקְדָּשׁ, וְזָכוּר לַטֻּמְאָה;
נֶעֶלְמוּ מִמֶּנּוּ זֶה וָזֶה,
נִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ וְלֹא יָדַע, מִשֶּׁיָּצָא יָדַע,
הֲרֵי זֶה בְעוֹלֶה וְיוֹרֵד.

מסכת שבועות פרק ב משנה ב

ג

אֶחָד הַנִּכְנָס לָעֲזָרָה וְאֶחָד הַנִּכְנָס לְתוֹסֶפֶת הָעֲזָרָה.
שֶׁאֵין מוֹסִיפִין עַל הָעִיר וְעַל הָעֲזָרוֹת,
אֶלָּא בְמֶלֶךְ, בַּנָּבִיא בָאוּרִים וּבְתֻמִּים,
וּבְסַנְהֶדְרִין שֶׁלְּשִׁבְעִים וְאֶחָד,
וּבִשְׁתֵּי תוֹדוֹת וּבְשִׁיר.
וּבֵית דִּין מְהַלְּכִין וּשְׁתֵּי תוֹדוֹת אַחֲרֵיהֶן,
הַפְּנִימִית נֶאֱכֶלֶת וְהַחִיצוֹנָה נִשְׂרֶפֶת.
וְכָל שֶׁלֹּא נַעֲשֵׂת בְּכָל אֵלּוּ,
הַנִּכְנָס לְשָׁם, אֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ.

מסכת שבועות פרק ב משנה ג

ד

נִטַּמָּא בָעֲזָרָה,
נֶעֶלְמָה מִמֶּנּוּ טֻמְאָה, וְזָכוּר לַמִּקְדָּשׁ;
נֶעְלַם מִמֶּנּוּ מִקְדָּשׁ, וְזָכוּר לַטֻּמְאָה;

נֶעְלַם מִמֶּנּוּ זֶה וָזֶה,
הִשְׁתַּחֲוָה, שֶׁשָּׁהָה בִכְדֵי הִשְׁתַּחֲוָיָה, <הַשְׁתַּחֲוָיָה>
בָּא לוֹ בָאֲרֻכָּה, חַיָּב,
וּבַקְּצָרָה, פָּטוּר.
זוֹ הִיא מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ,
שֶׁאֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ.

מסכת שבועות פרק ב משנה ד

ה

אֵי זוֹ הִיא מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁבַּנִּדָּה,
שֶׁחַיָּבִין עָלֶיהָ?
הָיָה מְשַׁמֵּשׁ עִם הַטְּהוֹרָה,
אָמְרָה לוֹ "נִטְמֵאתִי",
אִם פֵּרַשׁ מִיָּד,
חַיָּב, שֶׁיְּצִיאָתוֹ הֲנָיָה לוֹ כְבִיאָתוֹ.

מסכת שבועות פרק ב משנה ה

ו

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: (וַיִּקְרָא ה,ב)
הַ "שֶּׁרֶץ... וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ",
עַל הֶעְלֵם הַשֶּׁרֶץ הוּא חַיָּב,
אֵינוּ חַיָּב עַל הֶעְלֵם הַמִּקְדָּשׁ.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר: (וַיִּקְרָא ה,ב)
"וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא טָמֵא",
עַל הֶעְלֵם הַטֻּמְאָה הוּא חַיָּב,
אֵינוּ חַיָּב עַל הֶעְלֵם מִקְדָּשׁ.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: (וַיִּקְרָא ה,ב-ג)
"וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ... וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ" שְׁנֵי פְעָמִים,
לְחַיֵּב עַל הֶעְלֵם הַטֻּמְאָה וְעַל הֶעְלֵם הַמִּקְדָּשׁ.

פרק ג

מסכת שבועות פרק ג משנה א

א

שְׁבוּעוֹת, שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע:
"שְׁבוּעָה שֶׁאֹכַל", וְ"שֶׁלֹּא אֹכַל",
"שֶׁאָכַלְתִּי", וְ"שֶׁלֹּא אָכַלְתִּי".
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל", וְאָכַל כָּל שֶׁהוּא,
חַיָּב.

דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָה:
בְּאֵיכָן מָצִינוּ בְאוֹכֵל כָּל שֶׁהוּא,
שֶׁהוּא חַיָּב, שֶׁזֶּה חַיָּב?
אָמַר לָהֶן:
בְּאֵיכָן מָצִינוּ בִמְדַבֵּר וּמֵבִיא קָרְבָּן,
שֶׁזֶּה מְדַבֵּר וּמֵבִיא קָרְבָּן?

ב
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל", וְאָכַל וְשָׁתָה,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל וְשֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה", וְאָכַל וְשָׁתָה,
חַיָּב שְׁתַּיִם.

מסכת שבועות פרק ג משנה ב
ג
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל",
וְאָכַל פַּת חִטִּין וּפַת שְׂעוֹרִים וּפַת כֻּסְּמִים,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל פַּת חִטִּין וּפַת שְׂעוֹרִים וּפַת כֻּסְּמִים",
וְאָכַל,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

מסכת שבועות פרק ג משנה ג
ד
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה",
וְשָׁתָה מַשְׁקִין הַרְבֵּה,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה יַיִן וָשֶׁמֶן וּדְבַשׁ",
וְשָׁתָה,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

מסכת שבועות פרק ג משנה ד
ה
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל",
וְאָכַל אֳכָלִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִן לַאֲכִילָה,
וְשָׁתָה מַשְׁקִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִן לִשְׁתִיָּה,
פָּטוּר.
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל",
וְאָכַל נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת, וּשְׁקָצִים וּרְמָשִׂים,
חַיָּב.

רִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.
אָמַר "קֻנָּם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי אִם אָכַלְתִּי הַיּוֹם",
וְהוּא שֶׁאָכַל נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת, שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים,
הֲרֵי אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה.

מסכת שבועות פרק ג משנה ה
ו
אֶחָד דְּבָרִים שֶׁלְּעַצְמוֹ,
וְאֶחָד דְּבָרִין שֶׁלַּאֲחֵרִים,
וְאֶחָד דְּבָרִין שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן מַמָּשׁ,
וְאֶחָד דְּבָרִין שֶׁאֵין בָּהֶן מַמָּשׁ.
כֵּיצַד?
אָמַר "שְׁבוּעָה שֶׁאֶתֵּן לְאִישׁ פְּלוֹנִי", וְ"שֶׁלֹּא אֶתֵּן",
"שֶׁנָּתַתִּי", וְ"שֶׁלֹּא נָתַתִּי",
"שֶׁאִישַׁן", וְ"שֶׁלֹּא אִישַׁן",
"שֶׁיָּשַׁנְתִּי, וְ"שֶׁלֹּא יָשַׁנְתִּי",
"שֶׁאֶזְרֹק צְרוֹר לַיָּם", וְ"שֶׁלֹּא אֶזְרֹק",
"שֶׁזָּרַקְתִּי", וְ"שֶׁלֹּא זָרַקְתִּי".
רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא לֶעָתִיד לָבֹא, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ה,ד)
"לְהָרַע אוֹ לְהֵיטִיב".
אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה:
אִם כֵּן, אֵין לִי אֶלָּא דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן הֲרָעָה וַהֲטָבָה.
דְּבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶן הֲרָעָה וַהֲטָבָה, מִנַּיִן?
אָמַר לוֹ:
מֵרִבּוּי הַכָּתוּב.
אָמַר לוֹ:
אִם רִבָּה הַכָּתוּב לְכָךְ,
רִבָּה הַכָּתוּב לְכָךְ.

מסכת שבועות פרק ג משנה ו
ז
נִשְׁבַּע לְבַטֵּל אֶת הַמִּצְוָה, וְלֹא בִטֵּל,
פָּטוּר;
לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה, וְלֹא קִיֵּם,
פָּטוּר, שֶׁהָיָה בַדִּין שֶׁיְּהֵא חַיָּב,
כְּדִבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה בֶן בְּתֵירָה:
מָה אִם הָרְשׁוּת, שֶׁאֵינוּ מֻשְׁבָּע עָלֶיהָ מֵהַר סִינַי,
הֲרֵי הוּא חַיָּב עָלֶיהָ,
מִצְוָה, שֶׁהוּא מֻשְׁבָּע עָלֶיהָ מֵהַר סִינַי,
אֵינוּ דִין שֶׁיְּהֵא חַיָּב עָלֶיהָ?

אָמְרוּ לוֹ:
לֹא!
אִם אָמַרְתָּ בִשְׁבוּעַת הָרְשׁוּת,
שֶׁכֵּן עָשָׂה בָהּ לָאו כְּהִין,
תֹּאמַר בִּשְׁבוּעַת מִצְוָה,
שֶׁלֹּא עָשָׂה בָהּ לָאו כְּהִין.

מסכת שבועות פרק ג משנה ז
ח
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל כִּכָּר זוֹ",
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכְלֶנָּה",
וַאֲכָלָהּ,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
זוֹ הִיא שְׁבוּעַת בִּטּוּי,
שֶׁחַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת,
וְעַל שִׁגְגָתָהּ קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד.

ט
שְׁבוּעַת שָׁוְא,
חַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת,
וְעַל שִׁגְגָתָהּ פָּטוּר.
(מסכת שבועות פרק ג משנה ח)
אֵיזוֹ הִיא שְׁבוּעַת שָׁוְא?
נִשְׁבַּע לְשַׁנּוֹת אֶת הַיָּדוּעַ לְאָדָן:
אָמַר עַל הָעַמּוּד שֶׁלָּאֶבֶן שֶׁהוּא שֶׁלַּזָּהָב,
וְעַל הָאִישׁ שֶׁהוּא אִשָּׁה,
וְעַל אִשָּׁה שֶׁהִיא אִישׁ.
עַל דָּבָר שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לוֹ:
"אִם לֹא רָאִיתִי גָמָל שֶׁפּוֹרֵחַ בָּאֲוִיר",
וְ"אִם לֹא רָאִיתִי נָחָשׁ כְּקוֹרַת בֵּית הַבַּד".
אָמַר לָעֵדִים "בּוֹאוּ וְהַעִידוּנִי!"
--"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא נְעִידֶךָּ!"
נִשְׁבַּע לְבַטֵּל אֶת הַמִּצְוָה:
שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת סֻכָּה,
וְשֶׁלֹּא לִטּוֹל לוּלָב,
וְשֶׁלֹּא לְהָנִיחַ תְּפִלִּין,
זוֹ הִיא שְׁבוּעַת שָׁוְא,
שֶׁחַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת,
וְעַל שִׁגְגָתָהּ פָּטוּר.

מסכת שבועות פרק ג משנה ט

י
"שְׁבוּעָה שֶׁאֹכַל כִּכָּר זוֹ",
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכְלֶנָּה",
הָרִאשׁוֹנָה שְׁבוּעַת בִּטּוּי,
וְהַשְּׁנִיָּה שְׁבוּעַת שָׁוְא.
אֲכָלָהּ, עָבַר עַל שְׁבוּעַת שָׁוְא.
לֹא אֲכָלָהּ, עָבַר עַל שְׁבוּעַת בִּטּוּי.

מסכת שבועות פרק ג משנה י
יא
שְׁבוּעַת בִּטּוּי נוֹהֶגֶת בָּאֲנָשִׁים, בַּנָּשִׁים,
בָּרְחוֹקִים, בַּקְּרוֹבִים,
בַּכְּשֵׁרִין, בַּפְּסוּלִים,
בִּפְנֵי בֵית דִּין, וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי בֵית דִּין,
מִפִּי עַצְמוֹ.
וְחַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת,
וְעַל שִׁגְגָתָהּ קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד.

מסכת שבועות פרק ג משנה יא
יב
שְׁבוּעַת שָׁוְא נוֹהֶגֶת בָּאֲנָשִׁין, בַּנָּשִׁים,
בָּרְחוֹקִים, בַּקְּרוֹבִים,
בַּכְּשֵׁרִים, בַּפְּסוּלִים,
בִּפְנֵי בֵית דִּין, וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי בֵית דִּין,
מִפִּי עַצְמוֹ.
וְחַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת,
וְעַל שִׁגְגָתָהּ פָּטוּר.
אַחַת זוֹ וְאַחַת זוֹ,
הַמֻּשְׁבָּע מִפִּי אֲחֵרִים, חַיָּב.
"אִם לֹא אָכַלְתִּי הַיּוֹם",
וְ"לֹא הִנַּחְתִּי תְּפִלִּין הַיּוֹם, מַשְׁבִּיעֲךָ אָנִי",
וְאָמַר "אָמֵן", חַיָּב.

פרק ד

מסכת שבועות פרק ד משנה א
א
שְׁבוּעַת הָעֵדוּת נוֹהֶגֶת בָּאֲנָשִׁים וְלֹא בַנָּשִׁים,
בָּרְחוֹקִין וְלֹא בַקְּרוֹבִין,

בַּכְּשֵׁרִין וְלֹא בַּפְּסוּלִין,
וְאֵינָהּ נוֹהֶגֶת אֶלָּא בִרְאוּיִים לְהָעִיד.
בִּפְנֵי בֵית דִּין וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי בֵית דִּין,
מִפִּי עַצְמוֹ וּמִפִּי אֲחֵרִין.
אֵינָן חַיָּבִין עַד שֶׁיִּכְפְּרוּ בוֹ בְּבֵית דִּין. <שֶׁיְּכַפְּרוּ>
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֵּין מִפִּי עַצְמוֹ וּבֵין מִפִּי אֲחֵרִין,
אֵינָן חַיָּבִין עַד שֶׁיִּכְפְּרוּ בוֹ בְּבֵית דִּין. <שֶׁיְּכַפְּרוּ>

מסכת שבועות פרק ד משנה ב
ב
וְחַיָּבִין עַל זְדוֹן הַשְּׁבוּעָה,
וְעַל שִׁגְגָתָהּ עִם זְדוֹן הָעֵדוּת,
אֵינָן חַיָּבִין עַל שִׁגְגָתָהּ.
וּמַה הֵן חַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ?
קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד.

מסכת שבועות פרק ד משנה ג
ג
שְׁבוּעַת הָעֵדוּת כֵּיצַד?
אָמַר לָעֵדִין:
"בּוֹאוּ וְהַעִידוּנִי!"
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִים לָךְ עֵדוּת!"
אוֹ שֶׁאָמְרוּ לוֹ:
"אֵין אָנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוּת",
--"מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם!"
וְאָמְרוּ "אָמֵן",
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין.
הִשְׁבִּיעַ עֲלֵיהֶן חֲמִשָּׁה פְעָמִים חוּץ לְבֵית דִּין,
וּבָאוּ לְבֵית דִּין וְהוֹדוּ,
פְּטוּרִים.
כָּפְרוּ,
חַיָּבִים עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.
הִשְׁבִּיעַ עֲלֵיהֶן חֲמִשָּׁה פְעָמִים,
בֵּין בִּפְנֵי בֵית דִּין, בֵּין שֶׁלֹּא בִפְנֵי בֵית דִּין,
וְכָפְרוּ,
אֵין חַיָּבִין אֶלָּא אַחַת.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
מַה הַטַּעַם?
מִפְּנֵי שֶׁאֵינָם יְכוּלִין לַחְזוֹר וּלְהוֹדוֹת. <וּלְהוֹרוֹת>

מסכת שבועות פרק ד משנה ד

ד

כָּפְרוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת,
שְׁנֵיהֶן חַיָּבִין;
זֶה אַחַר זֶה,
הָרִאשׁוֹן חַיָּב.
כָּפַר אֶחָד וְהוֹדָה אֶחָד,
הַכּוֹפֵר חַיָּב.
הָיוּ שְׁתֵּי כִתֵּי עֵדִים,
כָּפְרָה הָרִאשׁוֹנָה וְאַחַר כָּךְ כָּפְרָה הַשְּׁנִיָּה,
שְׁתֵּיהֶן חַיָּבוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהָעֵדוּת יְכוּלָה לְהִתְקַיֵּם בִּשְׁתֵּיהֶן.

מסכת שבועות פרק ד משנה ה

ה

"מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם,
אִם לֹא תָבֹאוּ וּתְעִידוּנִי,
שֶׁיֵּשׁ לִי בְיַד פְּלוֹנִי פִּקָּדוֹן וּתְשׂוּמֶת יָד וְגָזֵל וַאֲבֵדָה",
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוּת",
אֵינָן חַיָּבִין אֶלָּא אַחַת.
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין,
שֶׁיֵּשׁ לָךְ בְּיַד פְּלוֹנִי פִּקָּדוֹן וּתְשׂוּמֶת יָד, גָּזֵל וַאֲבֵדָה",
חַיָּבִין עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

ו

"מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם,
אִם לֹא תָבֹאוּ וּתְעִידוּנִי,
שֶׁיֵּשׁ לִי בְיַד פְּלוֹנִי חִטִּין וּשְׂעוֹרִין וְכֻסְּמִין",
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוּת",
אֵינָן חַיָּבִין אֶלָּא אַחַת;
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוּת,
שֶׁיֵּשׁ לָךְ בְּיַד אִישׁ פְּלוֹנִי חִטִּים וּשְׂעוֹרִין וְכֻסְּמִין",
חַיָּבִין עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

מסכת שבועות פרק ד משנה ו

ז

"מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִם לֹא תָבֹאוּ וּתְעִידוּנִי,
שֶׁיֵּשׁ לִי בְיַד פְּלוֹנִי נֶזֶק, וַחֲצִי נֶזֶק,
תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל,
וְתַשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה,

וְשֶׁאָנַס אִישׁ פְּלוֹנִי וּפִתָּה בִתִּי,
וְשֶׁהִכַּנִי בְנִי,
וְשֶׁחָבַל בִּי חֲבֵרִי,
וְשֶׁהִדְלִיק אֶת גְּדִישִׁי בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים",
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין.

מסכת שבועות פרק ד משנה ז
ח
"מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִם לֹא תָבֹאוּ וּתְעִידוּנִי,
שֶׁאֲנִי כֹהֵן,
שֶׁאֲנִי לֵוִי,
שֶׁאֵינִי בֶן גְּרוּשָׁה,
שֶׁאֵינִי בֶן חֲלוּצָה,
שֶׁאִישׁ פְּלוֹנִי כֹהֵן,
שֶׁאִישׁ פְּלוֹנִי לֵוִי,
שֶׁאֵינוּ בֶן גְּרוּשָׁה,
שֶׁאֵינוּ בֶן חֲלוּצָה,
שֶׁאָנַס אִישׁ פְּלוֹנִי וּפִתָּה בִתּוֹ,
וְשֶׁחָבַל בּוֹ בְנוֹ,
וְשֶׁהִדְלִיק גְּדִישִׁי בַשַּׁבָּת",
הֲרֵי אֵלּוּ פְטוּרִין.

מסכת שבועות פרק ד משנה ח
ט
"מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִם לֹא תָבֹאוּ וּתְעִידוּנִי,
שֶׁאָמַר אִישׁ פְּלוֹנִי לִתֵּן לִי מָאתַיִם זוּז וְלֹא נָתַן",
הֲרֵי אֵלּוּ פְטוּרִים,
שֶׁאֵין חַיָּבִין [אֶלָּא] עַל תְּבִיעַת מָמוֹן כַּפִּקָּדוֹן.

מסכת שבועות פרק ד משנה ט
י
"מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם,
כְּשֶׁתֵּדְעוּ לִי עֵדוּת, שֶׁתָּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי",
הֲרֵי אֵלּוּ פְטוּרִין,
מִפְּנֵי שֶׁקָּדְמָה שְׁבוּעָה לָעֵדוּת.

מסכת שבועות פרק ד משנה י
יא
עָמַד בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְאָמַר:
"מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִם יוֹדְעִין אַתֶּם לִי עֵדוּת,
שֶׁתָּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי",

הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִין.

מסכת שבועות פרק ד משנה יא

יב

אָמַר לִשְׁנַיִם:

"מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם, אִישׁ פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי,

אִם יוֹדְעִין אַתֶּם לִי עֵדוּת,

שֶׁתָּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי",

וְהֵם שֶׁיּוֹדְעִין לוֹ עֵדוּת עֵד מִפִּי עֵד, <לִי>

אוֹ שֶׁהָיָה אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב אוֹ פָּסוּל,

הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִין.

מסכת שבועות פרק ד משנה יב

יג

שִׁלַּח בְּיַד עַבְדּוֹ,

אוֹ שֶׁאָמַר לָהֶן הַנִּתְבָּע:

"מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם, אִם יוֹדְעִין אַתֶּם לִי עֵדוּת,

שֶׁתָּבוֹאוּ וּתְעִידוּהוּ!"

הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִים,

עַד שֶׁיִּשְׁמְעוּ מִפִּי הַתּוֹבֵעַ.

מסכת שבועות פרק ד משנה יג

יד

"מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם",

"מְצַוֶּה אֲנִי עֲלֵיכֶם",

"אוֹסֶרְכֶם אֲנִי",

הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין.

"בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ",

הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִין.

"בְּאָלֶף דָּלֶת",

"בְּיוֹד הֵי",

"בְּשַׁדַּי",

"בִּצְבָאוֹת",

"בְּחַנּוּן וּבְרַחוּם",

"בְּאֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד",

וְכָל הַכִּנּוּיִים,

הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין.

הַמְקַלֵּל בְּכֻלָּם, חַיָּב.

דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.

וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.

הַמְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ בְּכֻלָּם, חַיָּב.

דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.
הַמְקַלֵּל עַצְמוֹ וַחֲבֵרוֹ בְּכֻלָּם,
עוֹבֵר בְּ'לֹא תַעֲשֶׂה'.
"יַכְּכָה הָאֱלֹהִים!"
זוֹ הִיא הָאָלָה הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה (וַיִּקְרָא ה,א)
"אַל יַכְּכָה",
"יְבָרֶכְךָ וְיֵיטִיב לָךְ",
רַבִּי מֵאִיר מְחַיֵּב,
רַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר.

פרק ה

מסכת שבועות פרק ה משנה א

א

שְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן נוֹהֶגֶת בָּאֲנָשִׁים וּבַנָּשִׁים,
וּבָרְחוֹקִים וּבַקְּרוֹבִים,
וּבַכְּשֵׁרִים וּבַפְּסוּלִים,
בִּפְנֵי בֵית דִּין וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי בֵית דִּין,
מִפִּי עַצְמוֹ וּמִפִּי אַחֵר.
אֵינוּ חַיָּב עַד שֶׁיִּכְפֹּר בּוֹ בְּבֵית דִּין.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֵּין מִפִּי עַצְמוֹ וּבֵין מִפִּי אַחֵר,
כֵּיוָן שֶׁכָּפַר בּוֹ, חַיָּב.
וְחַיָּב עַל זְדוֹן הַשְּׁבוּעָה,
וְעַל שִׁגְגָתָהּ עִם זְדוֹן הַפִּקָּדוֹן,
אֵינוּ חַיָּב עַל שִׁגְגָתָהּ.
מַה הוּא חַיָּב עַל זְדוֹנוֹ?
אָשָׁם בְּכֶסֶף שְׁקָלִים.

מסכת שבועות פרק ה משנה ב

ב

שְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן כֵּיצַד?
אָמַר לוֹ:
"תֶּן לִי פִקָּדוֹן שֶׁיֶּשׁ לִי בְיָדְךָ",
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לְךָ בְּיָדִי".
אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ:
"אֵין לְךָ בְּיָדִי",

--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
הֲרֵי זֶה חַיָּב.
הִשְׁבִּיעַ עָלָיו חֲמִשָּׁה פְּעָמִים,
בִּפְנֵי בֵּית דִּין, <~~שֶׁלֹּא בִּפְנֵי בֵּית דִּין~~>
וְכָפַר,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן:
מַה הַטַּעַם?
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לַחֲזוֹר וּלְהוֹדוֹת.

מסכת שבועות פרק ה משנה ג

ג

הָיוּ חֲמִשָּׁה תוֹבְעִין אוֹתוֹ, וְאוֹמְרִין לוֹ:
"תֶּן לָנוּ פִּקָּדוֹן שֶׁיֶּשׁ לָנוּ בְּיָדֶךָ",
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לָכֶם בְּיָדִי",
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת;
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לָךְ בְּיָדִי, וְלֹא לָךְ וְלֹא לָךְ וְלֹא לָךְ",
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.
(רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
עַד שֶׁיֹּאמַר "שְׁבוּעָה" בָּאַחֲרוֹנָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
עַד שֶׁיֹּאמַר "שְׁבוּעָה" לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.)

ד

"תֶּן לִי פִּקָּדוֹן וּתְשׂוּמֶת יָד, וְגָזֵל וַאֲבֵדָה,
שֶׁיֶּשׁ לִי בְּיָדָךְ",
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לָךְ בְּיָדִי",
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לָךְ בְּיָדִי פִּקָּדוֹן וּתְשׂוּמֶת יָד,
וְגָזֵל וַאֲבֵדָה",
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

ה

"תֶּן לִי חִטִּין וּשְׂעוֹרִין וְכֻסְּמִין שֶׁיֶּשׁ לִי בְּיָדָךְ",
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לָךְ בְּיָדִי",
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לָךְ בְּיָדִי חִטִּין וּשְׂעוֹרִין וְכֻסְּמִין",
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אָמַר:

"חִטָּה וּשְׂעוֹרָה וְכֻסֶּמֶת",
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. <לְכָל>

מסכת שבועות פרק ה משנה ד
ו
"אָנַסְתָּ וּפִתִּיתָ אֶת בִּתִּי",
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא אָנַסְתִּי וְלֹא פִתִּיתִי",
--"מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
חַיָּב.
רַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר,
שֶׁאֵינוֹ מְשַׁלֵּם קְנָס עַל פִּי עַצְמוֹ.
וְאָמְרוּ לוֹ:
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מְשַׁלֵּם קְנָס עַל פִּי עַצְמוֹ,
מְשַׁלֵּם בֹּשֶׁת וּפְגָם עַל פִּי עַצְמוֹ.

מסכת שבועות פרק ה משנה ה
ז
"גָּנַבְתָּ אֶת שׁוֹרִי",
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא גָנַבְתִּי",
--"מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
חַיָּב.
"גָּנַבְתִּי, אֲבָל לֹא טָבַחְתִּי וְלֹא מָכַרְתִּי",
--"מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
פָּטוּר.

ח
"הֵמִית שׁוֹרְךָ אֶת שׁוֹרִי",
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא הֵמִית",
--"מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
חַיָּב.
"הֵמִית שׁוֹרְךָ אֶת עַבְדִּי",
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא הֵמִית",
--"מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי",

וְאָמַר "אָמֵן",
פָּטוּר.
אָמַר לוֹ חֲבֵרוֹ:
"חָבַלְתָּ בִי וְעָשִׂיתָ בִּי חַבּוּרָה",
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא חָבַלְתִּי וְלֹא עָשִׂיתִי",
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
חַיָּב.
אָמַר לוֹ עַבְדּוֹ:
"הִפַּלְתָּ אֶת שִׁנִּי וְסִמִּיתָ אֶת עֵינִי", <שִׁנַּי; עֵינַי>
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא הִפַּלְתִּי וְלֹא סִמִּיתִי",
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
פָּטוּר.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמְשַׁלֵּם עַל פִּי עַצְמוֹ חַיָּב,
וְשֶׁאֵינוּ מְשַׁלֵּם עַל פִּי עַצְמוֹ פָּטוּר.

פרק ו

מסכת שבועות פרק ו משנה א

א
שְׁבוּעַת הַדַּיָּנִין,
הַטַּעֲנָה שְׁתֵּי כֶסֶף, וְהַהוֹדָיָה בְשׁוֶֹה פְרוּטָה.
וְאִם אֵין הוֹדָיָה מִן הַטַּעֲנָה,
פָּטוּר.
כֵּיצַד?
"שְׁתֵּי כֶסֶף לִי בְיָדָךְ",
--"אֵין לָךְ בְּיָדִי",
פָּטוּר.
"שְׁתֵּי כֶסֶף וּפְרוּטָה לִי בְיָדָךְ",
--"אֵין לָךְ בְּיָדִי",
פָּטוּר.
"שְׁתֵּי כֶסֶף וּפְרוּטָה לִי בְיָדָךְ",
--"אֵין לָךְ בְּיָדִי אֶלָּא פְרוּטָה",
חַיָּב.
"מָנֶה לִי בְיָדָךְ",

--"אֵין לְךָ בְּיָדִי",
פָּטוּר.
"מָנֶה לִי בְיָדְךָ",
--"אֵין לְךָ בְּיָדִי אֶלָּא חֲמִשִּׁים דִּינָר",
חַיָּב.
"מָנֶה לְאַבָּא בְיָדְךָ",
--"אֵין לוֹ בְיָדִי אֶלָּא חֲמִשִּׁים דִּינָר", <לְךָ>
פָּטוּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְמֵשִׁיב אֲבֵדָה.

מסכת שבועות פרק ו משנה ב
ב
"מָנֶה לִי בְיָדְךָ",
אָמַר לוֹ "הִין",
וּלְמָחָר אָמַר לוֹ:
"תְּנֵהוּ לִי!"
--"נְתַתִּיו לָךְ",
פָּטוּר.
--"אֵין לְךָ בְּיָדִי",
חַיָּב.
"מָנֶה לִי בְיָדְךָ",
אָמַר לוֹ "הִין",
--"אַל תִּתְּנֵהוּ לִי אֶלָּא בִפְנֵי עֵדִים!"
לְמָחָר אָמַר לוֹ:
"תְּנֵהוּ לִי!"
--"נְתַתִּיו לָךְ",
חַיָּב, מִפְּנֵי שֶׁהוּא צָרִיךְ לִתְּנוֹ לוֹ בִפְנֵי עֵדִים.

מסכת שבועות פרק ו משנה ג
ג
"לִטְרָה זָהָב לִי בְיָדְךָ!"
--"אֵין לְךָ בְּיָדִי אֶלָּא לִטְרָה כֶסֶף",
פָּטוּר.
"דִּינַר זָהָב לִי בְיָדְךָ!"
--"אֵין לְךָ בְּיָדִי אֶלָּא דִינַר כֶּסֶף,
וּטְרִיסִית, וּפֻנְדְּיוֹן, וּפְרוּטָה",
חַיָּב, שֶׁהַכֹּל מִין מַטְבֵּעַ אֶחָד.

ד
"כּוֹר תְּבוּאָה יֶשׁ לִי בְיָדְךָ",
--"אֵין לְךָ בְּיָדִי אֶלָּא לֶתֶךְ קִטְנִית",
פָּטוּר.

"כּוֹר פֵּרוֹת יֶשׁ לִי בְיָדְךָ",
--"אֵין לְךָ בְיָדִי אֶלָּא לֶתֶךְ קִטְנִית",
חַיָּב, שֶׁהַקִּטְנִית בִּכְלַל הַפֵּרוֹת.
טְעָנוֹ חִטִּין, וְהוֹדָה לוֹ בִשְׂעוֹרִים,
פָּטוּר.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל מְחַיֵּב,
שֶׁהַטּוֹעֵן אֶת חֲבֵרוֹ בְכַדֵּי שֶׁמֶן,
וְהוֹדָה לוֹ בְקַנְקַנִּים, <בקינקינים>
אַדְמוֹן אוֹמֵר:
הוֹאִיל וְהוֹדָה מִן הַטַּעֲנָה, יִשָּׁבַע.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין הוֹדָיָה מִן הַטַּעֲנָה.
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן.

ה
טְעָנוֹ כֵלִים וְקַרְקָעוֹת,
הוֹדָה בַכֵּלִים וְכָפַר בַּקַּרְקָעוֹת,
בַּקַּרְקָעוֹת וְכָפַר בַּכֵּלִים,
[פָּטוּר].
הוֹדָה בְמִקְצָת הַכֵּלִים,
חַיָּב,
בְּמִקְצָת הַקַּרְקָעוֹת,
פָּטוּר, שֶׁהַנְּכָסִים שֶׁאֵין לָהֶן אַחְרָיוּת
זוֹקְקִין אֶת הַנְּכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן אַחְרָיוּת,
יִשָּׁבַע עֲלֵיהֶן.

מסכת שבועות פרק ו משנה ד
ו
אֵין נִשְׁבָּעִין עַל טַעֲנַת חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן,
וְאֵין מַשְׁבִּיעִין אֶת הַקָּטָן.
אֲבָל נִשְׁבָּעִין לַקָּטָן וְלַהֶקְדֵּשׁ.

מסכת שבועות פרק ו משנה ה
ז
אֵלּוּ דְבָרִין שֶׁאֵין נִשְׁבָּעִים עֲלֵיהֶן:
הָעֲבָדִים, וְהַשְּׁטָרוֹת, וְהַקַּרְקָעוֹת, וְהַהֶקְדֵּשׁוֹת.
אֵין בָּהֶן לֹא תַשְׁלוּמֵי כֶפֶל,
וְלֹא תַשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.
שׁוֹמֵר חִנָּם אֵינוֹ נִשְׁבָּע,
וְנוֹשֵׂא שָׂכָר אֵינוֹ מְשַׁלֵּם.

רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
דְּבָרִים שֶׁהוּא חַיָּב בְּאַחְרָיוּתָן,
נִשְׁבָּעִין עֲלֵיהֶן,
וְשֶׁאֵינוֹ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן,
אֵין נִשְׁבָּעִין עֲלֵיהֶן.

מסכת שבועות פרק ו משנה ו
ח
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
יֵשׁ דְּבָרִין שֶׁהֵן כַּקַּרְקַע וְאֵינָן כַּקַּרְקַע.
וְאֵין חֲכָמִים מוֹדִין לוֹ.
כֵּיצַד?
אָמַר לוֹ:
"עֶשֶׂר גְּפָנִים טְעוּנוֹת מָסַרְתִּי לָךְ",
וְהַלָּה אוֹמֵר:
"אֵינָן אֶלָּא חָמֵשׁ",
רַבִּי מֵאִיר מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל הַמְחֻבָּר לַקַּרְקַע הֲרֵי הוּא כַקַּרְקַע.

ט
אֵין נִשְׁבָּעִין אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁהוּא בַמִּדָּה וּבַמִּשְׁקָל וּבַמִּנְיָן.
כֵּיצַד?
"בַּיִת מָלֵא מָסַרְתִּי לָךְ",
וְ"כִיס מָלֵא מָסַרְתִּי לָךְ",
וְהַלָּה אוֹמֵר:
"אֵינִי יוֹדֵעַ, אֶלָּא מַה שֶּׁהִנַּחְתָּ אַתָּה נוֹטֵל",
פָּטוּר.
זֶה אוֹמֵר "עַד הַזִּיז",
וְזֶה אוֹמֵר "עַד הַחַלּוֹן",
חַיָּב.

מסכת שבועות פרק ו משנה ז
י
הַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵרוֹ עַל הַמַּשְׁכּוֹן,
וְאָבַד הַמַּשְׁכּוֹן.
אָמַר לוֹ:
"סֶלַע הִלְוִיתִיךְ עָלָיו, וְשֶׁקֶל הָיָה שׁוֶֹה",
וְהַלָּה אוֹמֵר:
"לֹא כִי, אֶלָּא סֶלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו,
וְסֶלַע הָיָה שׁוֶֹה",

פָּטוּר.

יא

"סֶלַע הִלְוִיתִיךָ עָלָיו, וְשֶׁקֶל הָיָה שׁוֶֹה",
וְהַלָּה אוֹמֵר:
"לֹא כִי, אֶלָּא סֶלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו,
וּשְׁלֹשָׁה דִינָרִים הָיָה שׁוֶֹה",
חַיָּב.

יב

"סֶלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו, וּשְׁתַּיִם הָיָה שׁוֶֹה",
וְהַלָּה אוֹמֵר:
"לֹא כִי, אֶלָּא סֶלַע הִלְוִיתִיךָ עָלָיו,
וְסֶלַע הָיָה שׁוֶֹה",
פָּטוּר.

יג

"סֶלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו, וּשְׁתַּיִם הָיָה שׁוֶֹה",
וְהַלָּה אוֹמֵר:
"לֹא כִי, אֶלָּא סֶלַע הִלְוִיתִיךָ עָלָיו,
וַחֲמִשָּׁה דִינָרִים הָיָה שׁוֶֹה",
חַיָּב.
מִי הוּא הַנִּשְׁבָּע?
מִי שֶׁהַפִּקָּדוֹן אֶצְלוֹ,
שֶׁמָּא יִשָּׁבַע זֶה,
וְיוֹצִיא הַלָּה אֶת הַפִּקָּדוֹן.

פרק ז

מסכת שבועות פרק ז משנה א

א

כָּל הַנִּשְׁבָּעִין שֶׁבַּתּוֹרָה נִשְׁבָּעִין וְלֹא מְשַׁלְּמִין.
אֵלּוּ נִשְׁבָּעִין וְנוֹטְלִין:
הַשָּׂכִיר, וְהַנִּגְזָל, וְהַנֶּחְבָּל,
וְשֶׁכְּנֶגְדּוֹ חָשׁוּד עַל הַשְּׁבוּעָה,
וְהַחֶנְוָנִי עַל פִּנְקָסוֹ.
הַשָּׂכִיר כֵּיצַד?
אָמַר לוֹ:
"תֵּן לִי שְׂכָרִי שֶׁיֶּשׁ לִי בְיָדְךָ",

הוּא אוֹמֵר "נָתַתִּי",
וְהַלָּה אוֹמֵר "לֹא נָטַלְתִּי",
הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּהֵא שָׁם מִקְצָת הוֹדָיָה,
וְיֹאמַר לוֹ:
"תֵּן לִי שְׂכָרִי חֲמִשִּׁים דִּינָר שֶׁיֶּשׁ לִי בְיָדְךָ",
וְהוּא אוֹמֵר:
"הִתְקַבַּלְתָּ מֵהֶן דִּינַר זָהָב".

מסכת שבועות פרק ז משנה ב
ב
הַנִּגְזָל כֵּיצַד?
הָיוּ מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁנִּכְנַס לְתוֹךְ בֵּיתוֹ,
וּמִשְׁכְּנוֹ שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת.
אָמַר לוֹ:
"תֵּן לִי כֵלַי שֶׁנָּטַלְתָּ",
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא נָטַלְתִּי",
הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּהֵא שָׁם מִקְצָת הוֹדָיָה.
וְיֹאמַר לוֹ:
"שְׁנֵי כֵלַי נָטַלְתָּ",
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא נָטַלְתִּי אֶלָּא אֶחָד".

מסכת שבועות פרק ז משנה ג
ג
הַנֶּחְבָּל כֵּיצַד?
הָיוּ מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁנִּכְנַס לְתוֹךְ יָדוֹ שָׁלֵם,
וְיָצָא חָבוּל.
אָמַר לוֹ:
"חָבַלְתָּ בִּי",
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא חָבַלְתִּי",
הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּהֵא שָׁם מִקְצָת הוֹדָיָה.
וְיֹאמַר לוֹ:
"חָבַלְתָּ בִּי שְׁתַּיִם",

וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא חָבַלְתִּי אֶלָּא אַחַת".

מסכת שבועות פרק ז משנה ד
ד
וְשֶׁכְּנֶגְדּוֹ חָשׁוּד עַל הַשְּׁבוּעָה, כֵּיצַד?
אֶחָד שְׁבוּעַת הָעֵדוּת וְאֶחָד שְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן, <אֶחָת>
וַאֲפִלּוּ שְׁבוּעַת שָׁוְא.
הָיָה אֶחָד מֵהֶם מְשַׂחֵק בַּקֻּבְיָה,
וּמַלְוֶה בָּרִבִּית, וּמַפְרִיחַ יוֹנִים, וְסוֹחֲרֵי שְׁבִיעִית,
שֶׁכְּנֶגְדּוֹ נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל.
הָיוּ שְׁנֵיהֶן חֲשׁוּדִים,
חָזְרָה שְׁבוּעָה לִמְקוֹמָהּ.
דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵה.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
יַחֲלֹקוּ.

מסכת שבועות פרק ז משנה ה
ה
וְהַחַנְוָנִי עַל פִּנְקָסוֹ, כֵּיצַד?
לֹא שֶׁיֹּאמַר לוֹ:
"כָּתוּב בְּפִנְקָסִי, שֶׁאַתְּ חַיָּב לִי מָאתַיִם זוּז",
אֶלָּא אוֹמֵר לוֹ:
"תֵּן לִבְנִי סָאתַיִם חִטִּין,
וּלְפוֹעֲלַי סֶלַע מָעוֹת".
הוּא אוֹמֵר:
"נָתַתִּי",
וְהֵן אוֹמְרִים:
"לֹא נָטַלְנוּ",
הוּא נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל,
וְהֵן נִשְׁבָּעִין וְנוֹטְלִין.
אָמַר בֶּן נַנָּס:
כֵּיצַד?
אֵלּוּ וָאֵלּוּ בָאִין לִידֵי שְׁבוּעַת שָׁוְא!
אֶלָּא הוּא נוֹטֵל שֶׁלֹּא בִשְׁבוּעָה,
וְהֵן נוֹטְלִין שֶׁלֹּא בִשְׁבוּעָה.

מסכת שבועות פרק ז משנה ו
ו
אָמַר לַחַנְוָנִי:
"תֵּן לִי בְדִינָר פֵּרוֹת!"

וְנָתַן לוֹ.
אָמַר לוֹ:
"תֶּן לִי אֶת הַדִּינָר!"
אָמַר לוֹ:
"נְתַתִּיו לָךְ, וּנְתַתּוֹ בְּאַנְפָּלִי",
יִשָּׁבַע בַּעַל הַבַּיִת.
נָתַן לוֹ אֶת הַדִּינָר, אָמַר לוֹ:
"תֶּן לִי אֶת הַפֵּרוֹת!"
אָמַר לוֹ:
"נְתַתִּים לָךְ, וְהוֹלַכְתָּם לְתוֹךְ בֵּיתָךְ",
יִשָּׁבַע הַחֶנְוָנִי.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
כָּל שֶׁהַפֵּרוֹת בְּיָדוֹ, יָדוֹ לָעֶלְיוֹנָה.

ז
אָמַר לַשֻּׁלְחָנִי:
"תֶּן לִי בְדִינָר מָעוֹת!"
וְנָתַן לוֹ.
אָמַר לוֹ:
"תֶּן לִי אֶת הַדִּינָר!"
אָמַר לוֹ:
"נְתַתִּיו לָךְ, וּנְתַתּוֹ בְּאַנְפָּלִי", <באנפולי>
יִשָּׁבַע בַּעַל הַבַּיִת.
נָתַן לוֹ אֶת הַדִּינָר, אָמַר לוֹ:
"תֶּן לִי אֶת הַמָּעוֹת!"
אָמַר לוֹ:
"נְתַתִּים לָךְ, וְהִשְׁלַכְתָּם לְתוֹךְ כִּיסָךְ",
יִשָּׁבַע הַשֻּׁלְחָנִי.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין דֶּרֶךְ הַשֻּׁלְחָנִי לִהְיוֹת נוֹתֵן אִסָּר,
עַד שֶׁהוּא נוֹטֵל דִּינָרוֹ.

מסכת שבועות פרק ז משנה ז
ח
כְּשֵׁם שֶׁאָמְרוּ:
הַפּוֹגֶמֶת כְּתֻבָּתָהּ,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה,
וְעֵד אֶחָד מְעִידָהּ שֶׁהִיא פְרוּעָה,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
מִנְּכָסִים מְשֻׁעְבָּדִין וּמִנִּכְסֵי יְתוֹמִים,
וְהַנִּפְרַעַת שֶׁלֹּא בְפָנָיו,

לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.

ט
וְכֵן הַיְתוֹמִים,
לֹא יִפָּרְעוּ אֶלָּא בִשְׁבוּעָה:
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא פִקְּדָנוּ אַבָּא,
וְשֶׁלֹּא אָמַר לָנוּ אַבָּא,
וְשֶׁלֹּא מָצִינוּ שְׁטָר בֵּין שְׁטָרוֹתָיו שֶׁלְּאַבָּא,
שֶׁשְּׁטָר זֶה פָרוּעַ.
הֵעִיד רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה,
שֶׁאֲפִלּוּ נוֹלַד בֵּן לְאַחַר מִיתַת הָאָב,
הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
אִם יֵשׁ עֵדִין שֶׁאָמַר הָאָב בְּשָׁעַת מִיתָתוֹ:
"שְׁטָר זֶה אֵינוּ פָרוּעַ",
נוֹטֵל שֶׁלֹּא בִשְׁבוּעָה.

מסכת שבועות פרק ז משנה ח
י
אֵלּוּ נִשְׁבָּעִין שֶׁלֹּא בְטַעֲנָה:
הַשּׁוּתָפִים, וְהָאֲרִיסִים, וְהָאַפִּטְרוֹפִּים,
וְהָאִשָּׁה הַנּוֹשָׂא וְהַנּוֹתֶנֶת בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
וּבֶן הַבַּיִת.
אָמַר לוֹ:
"מָה אַתָּה טוֹעֲנֵנִי?
רְצוֹנִי שֶׁתִּשָּׁבַע לִי",
חַיָּב.
חָלְקוּ הַשּׁוּתָפִים וְהָאֲרִיסִים,
אֵינוּ יָכוֹל לְהַשְׁבִּיעָן.
נִתְגַּלְגְּלָה לוֹ שְׁבוּעָה מִמָּקוֹם אַחֵר,
מְגַלְגְּלִים עָלָיו אֶת הַכֹּל.
וְהַשְּׁבִיעִית מַשְׁמֶטֶת אֶת הַשְּׁבוּעָה.

פרק ח

מסכת שבועות פרק ח משנה א
א
אַרְבָּעָה שׁוֹמְרִין הֵן:
שׁוֹמֵר חִנָּם, וְהַשּׁוֹאֵל, נוֹשֵׂא שָׂכָר, וְהַשּׂוֹכֵר.

שׁוֹמֵר חִנָּם נִשְׁבָּע עַל הַכֹּל,
וְהַשּׁוֹאֵל מְשַׁלֵּם אֶת הַכֹּל,
וְנוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׂוֹכֵר נִשְׁבָּעִין עַל הַשֶּׁבֶר,
וְעַל הַשְּׁבוּיָה וְעַל הַמֵּתָה,
וּמְשַׁלְּמִים אֶת הָאֲבֵדָה וְאֶת הַגְּנֵבָה.

מסכת שבועות פרק ח משנה ב
ב
אָמַר לְשׁוֹמֵר חִנָּם:
"אֵיכָן שׁוֹרִי?"
אָמַר לוֹ:
"מֵת",
וְהוּא שֶׁנִּשְׁבַּר אוֹ שֶׁנִּשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד.
"נִשְׁבַּר",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד.
"נִשְׁבָּה",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד.
"נִגְנַב",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ אָבַד.
"אָבַד",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב.
--"מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
פָּטוּר.

מסכת שבועות פרק ח משנה ג
ג
"אֵיכָן שׁוֹרִי?"
אָמַר לוֹ:
"אֵינִי יוֹדֵעַ מָה אַתָּה סָח",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד,
--"מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
פָּטוּר.

ד
"אֵיכָן שׁוֹרִי?"
אָמַר לוֹ:
"אָבַד".
--"מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",

הָעֵדִין מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁאֲכָלוֹ,
מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן.
הוֹדָה מֵעַצְמוֹ,
מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ וְאָשָׁם.

ה
"אֵיכָן שׁוֹרִי?"
וְאָמַר לוֹ:
"נִגְנַב".
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
וְהָעֵדִים מְעִידִים אוֹתוֹ שֶׁגְּנָבוֹ,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל.
הוֹדָה מֵעַצְמוֹ,
מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ וְאָשָׁם.

מסכת שבועות פרק ח משנה ד
ו
אָמַר לְאֶחָד בַּשּׁוּק:
"אֵיכָן שׁוֹרִי שֶׁגָּנַבְתָּ?"
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא גָנַבְתִּי",
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
וְהָעֵדִים מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁגְּנָבוֹ,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל.
טָבַח וּמָכַר,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. <ארבעה חמשה>
רָאָה עֵדִים מְמַשְׁמְשִׁים וּבָאִים, וְאָמַר:
"גָּנַבְתִּי, אֲבָל לֹא טָבַחְתִּי וְלֹא מָכַרְתִּי",
אֵינוּ מְשַׁלֵּם אֶלָּא קֶרֶן.

מסכת שבועות פרק ח משנה ה
ז
אָמַר לַשּׁוֹאֵל:
"אֵיכָן שׁוֹרִי?"
אָמַר לוֹ:
"מֵת",
וְהוּא שֶׁנִּשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד.
"נִשְׁבַּר",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד.

"נִשְׁבָּה",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד.
"נִגְנַב",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ אָבַד.
"אָבַד",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב.
--"מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
פָּטוּר.

מסכת שבועות פרק ח משנה ו

ח
"אֵיכָן שׁוֹרִי?"
אָמַר לוֹ:
"אֵינִי יוֹדֵעַ מָה אַתָּה סָח",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד.
--"מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
חַיָּב.

ט
אָמַר לְנוֹשֵׂא שָׂכָר וְלַשּׂוֹכֵר:
"אֵיכָן שׁוֹרִי?"
אָמַר לוֹ:
"מֵת",
וְהוּא שֶׁנִּשְׁבַּר אוֹ שֶׁנִּשְׁבָּה.
"נִשְׁבַּר",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ שֶׁנִּשְׁבָּה.
"נִשְׁבָּה",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר.
"נִגְנַב",
וְהוּא שֶׁאָבַד.
"אָבַד",
וְהוּא שֶׁנִּגְנַב,
--"מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
פָּטוּר.

י
"מֵת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה",
וְהוּא שֶׁנִּגְנַב אוֹ שֶׁאָבַד.

--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
חַיָּב.
"אָבַד אוֹ נִגְנַב", <שֶׁנִּגְנַב>
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה,
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
פָּטוּר.
(זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמְשַׁנֶּה מֵחוֹבָה לְחוֹבָה,
וּמִפְּטוּר לִפְטוּר,
וּמִפְּטוּר לְחוֹבָה, פָּטוּר;
מֵחוֹבָה לִפְטוּר, חַיָּב.)
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַנִּשְׁבָּע לְהָקֵל עַל עַצְמוֹ,
חַיָּב;
לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ,
פָּטוּר.

חסלת מסכת שבועות

מסכת עדיות

פרק א

מסכת עדיות פרק א משנה א

א

שַׁמַּי אוֹמֵר:
כָּל הַנָּשִׁין דַּיָּן שַׁעְתָּן.
הִלֵּל אוֹמֵר:
מִפְּקִידָה לִפְקִידָה,
אֲפִלּוּ לְיָמִים הַרְבֵּה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא כְדִבְרֵי זֶה וְלֹא כְדִבְרֵי זֶה,
אֶלָּא מֵעֵת לְעֵת מְמַעֶטֶת עַל יָד מִפְּקִידָה לִפְקִידָה,

וּמִפְּקִידָה לִפְקִידָה מְמַעֶטֶת עַל יָד מֵעֵת לְעֵת.

ב
כָּל אִשָּׁה שֶׁיֶּשׁ לָהּ וֶסֶת, דַּיָּהּ שַׁעְתָהּ.
מְשַׁמֶּשֶׁת בְּעֵדִין הֲרֵי זוֹ כִּפְקִידָה,
וּמְמַעֶטֶת עַל יָד מֵעֵת לְעֵת,
וְעַל יָד מִפְּקִידָה לִפְקִידָה.

מסכת עדיות פרק א משנה ב
ג
שַׁמַּי אוֹמֵר:
מִקַּב חַלָּה.
הִלֵּל אוֹמֵר:
מִקַּבַּיִם.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא כְדִבְרֵי זֶה וְלֹא כְדִבְרֵי זֶה,
אֶלָּא קַב וּמַחְצָה חַיָּבִין בַּחַלָּה.
וּמִשֶּׁהִגְדִּילוּ הַמִּדּוֹת, אָמְרוּ:
חֲמֵשֶׁת רְבָעִים חַיָּבִין.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
חֲמִשָּׁה, פְּטוּרִין,
חֲמִשָּׁה וָעוֹד, חַיָּבִין.

מסכת עדיות פרק א משנה ג
ד
הִלֵּל אוֹמֵר:
מְלֹא הִין מַיִם שְׁאוּבִין פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה,
שֶׁאָדָם חַיָּב לוֹמַר כִּלְשׁוֹן רַבּוֹ.
וְשַׁמַּאי אוֹמֵר:
תִּשְׁעַת קַבִּים.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא כְדִבְרֵי זֶה וְלֹא כְדִבְרֵי זֶה,
אֶלָּא עַד שֶׁבָּאוּ שְׁנֵי גַרְדִּיִּים
מִשַּׁעַר הָאַשְׁפּוֹת שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם,
וְהֵעִידוּ מִשֵּׁם שְׁמַעְיָה וְאַבְטַלְיוֹן:
שְׁלֹשֶׁת לֻגִּים מַיִם שְׁאוּבִין פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה,
וְקִיְּמוּ אֶת דִּבְרֵיהֶן.

מסכת עדיות פרק א משנה ד
ה
וְלָמָּה מַזְכִּירִין אֶת דִּבְרֵי שַׁמַּי וְהִלֵּל לְבַטְּלָן?

לְלַמֵּד לַדּוֹרוֹת הַבָּאִים,
שֶׁלֹּא יְהֵא אָדָם עוֹמֵד עַל דְּבָרוֹ,
שֶׁהֲרֵי אֲבוֹת הָעוֹלָם לֹא עָמְדוּ עַל דִּבְרֵיהֶן.

מסכת עדיות פרק א משנה ה
ו
וְלָמָּה מַזְכִּירִין אֶת דִּבְרֵי יָחִיד בֵּין הַמְרֻבִּין,
הוֹאִיל וְאֵין הֲלָכָה אֶלָּא כְדִבְרֵי הַמְרֻבִּין?
שֶׁאִם יִרְאֶה בֵית דִּין אֶת דִּבְרֵי הַיָּחִיד וְיִסְמֹךְ עָלָיו,
שֶׁאֵין בֵּית דִּין יָכוֹל לְבַטֵּל אֶת דִּבְרֵי בֵית דִּין חֲבֵרוֹ,
עַד שֶׁיְּהֵא גָדוֹל מִמֶּנּוּ בְחָכְמָה וּבְמִנְיָן.
הָיָה גָדוֹל מִמֶּנּוּ בְחָכְמָה אֲבָל לֹא בְמִנְיָן,
בְּמִנְיָן אֲבָל לֹא בְחָכְמָה,
אֵינוֹ יָכוֹל לְבַטֵּל אֶת דְּבָרוֹ,
עַד שֶׁיְּהֵא גָדוֹל מִמֶּנּוּ בְחָכְמָה וּבְמִנְיָן.

מסכת עדיות פרק א משנה ו
ז
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
אִם כֵּן,
לָמָּה מַזְכִּירִין אֶת דִּבְרֵי הַיָּחִיד בֵּין הַמְרֻבִּין לְבַטָּלָן?
שֶׁאִם יֹאמַר אָדָם:
"כָּךְ אֲנִי מְקֻבָּל",
יֹאמַר לוֹ:
"מִדִּבְרֵי אִישׁ פְּלוֹנִי שָׁמַעְתָּ".

מסכת עדיות פרק א משנה ז
ח
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
רֹבַע הָעֲצָמוֹת מִן הָעֲצָמִים,
בֵּין מִשְּׁנַיִם בֵּין מִשְּׁלֹשָׁה.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
רֹבַע הָעֲצָמוֹת מִן הַגְּוִיָּה,
מֵרֹב הַבִּנְיָן אוֹ מֵרֹב הַמִּנְיָן.
שַׁמַּי אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ מֵעֶצֶם אֶחָד.

מסכת עדיות פרק א משנה ח
ט
כַּרְשִׁינֵי תְרוּמָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

שׁוֹרִים וְשָׁפִים בְּטַהֲרָה,
וּמַאֲכִילִין בְּטֻמְאָה.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
שׁוֹרִים בְּטַהֲרָה,
וְשָׁפִים וּמַאֲכִילִין בְּטֻמְאָה.
שַׁמַּי אוֹמֵר:
יֹאכְלוּ צְרִיד.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כָּל מַעֲשֵׂיהֶן בְּטֻמְאָה.

מסכת עדיות פרק א משנה ט
י
הַפּוֹרֵט סֶלַע מִמָּעוֹת שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִירוּשָׁלַיִם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כָּל הַסֶּלַע מָעוֹת.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
שֶׁקֶל כֶּסֶף וְשֶׁקֶל מָעוֹת.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֵין מְחַלְּלִין כֶּסֶף וּפֵרוֹת עַל הַכֶּסֶף.
וַחֲכָמִים מַתִּירִין.

מסכת עדיות פרק א משנה י
יא
הַפּוֹרֵט סֶלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִירוּשָׁלַיִם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּכָל הַסֶּלַע מָעוֹת.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
שֶׁקֶל כֶּסֶף וְשֶׁקֶל מָעוֹת.
הַדָּנִים לִפְנֵי חֲכָמִים אוֹמְרִים:
בִּשְׁלֹשָׁה דִינָרִין כֶּסֶף, וּבְדִינָר מָעוֹת.
וְרַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בִּשְׁלֹשָׁה דִינָרִין כֶּסֶף וּבִרְבִיעִית כֶּסֶף וּבִרְבִיעִית מָעוֹת.
וְרַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
אַרְבָּעָה אָסְפְּרֵי כֶסֶף.
שַׁמַּי אוֹמֵר:
יַנִּיחֶנָּה בְחָנוּת וְיֹאכַל כְּנֶגְדָּהּ.

מסכת עדיות פרק א משנה יא
יב
כִּסֵּא שֶׁלְּכַלָּה שֶׁנִּטְּלוּ חִפּוּיָו,
בֵּית שַׁמַּי מְטַמִּין,

וּבֵית הֶלֵּל מְטַהֲרִין.
שַׁמַּי אוֹמֵר:
אַף מַלְבֵּן שֶׁלַּכִּסֵּא, טָמֵא.
כִּסֵּא שֶׁקְּבָעוֹ בַעֲרֵבָה,
בֵּית שַׁמַּי מְטַמִּין,
וּבֵית הֶלֵּל מְטַהֲרִין.
שַׁמַּי אוֹמֵר:
אַף הֶעָשׂוּי בָּהּ.

מסכת עדיות פרק א משנה יב
יג
אֵלּוּ דְבָרִים
שֶׁחָזְרוּ בֵית הֶלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי:
הָאִשָּׁה שֶׁבָּאת מִמְּדִינַת הַיָּם, וְאָמְרָה:
"מֵת בַּעְלִי", תִּנָּשֵׂא;
"מֵת בַּעְלִי", תִּתְיַבֵּם.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא שָׁמַעְנוּ אֶלָּא בְּבָאָה מִן הַקָּצִיר בִּלְבַד.
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי:
אַחַת הַבָּאָה מִן הַקָּצִיר,
וְאַחַת הַבָּאָה מִן הַזֵּיתִים,
וְאַחַת הַבָּאָה מִמְּדִינַת הַיָּם.
לֹא דִבְּרוּ בַקָּצִיר אֶלָּא בַהוֹוֶה.
חָזְרוּ בֵית הֶלֵּל לְהוֹדוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.

יד
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תִּנָּשֵׂא וְתִטֹּל כְּתֻבָּה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
תִּנָּשֵׂא וְלֹא תִטֹּל כְּתֻבָּה.
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּי:
הִתַּרְתֶּם אֶת הָעֶרְוָה הַחֲמוּרָה, <עֶרְיָיה>
וְלֹא תַתִּירוּ אֶת הַמָּמוֹן הַקַּל?
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הֶלֵּל:
מָצִינוּ שֶׁאֵין הָאַחִים נִכְנָסִים בְּנַחֲלָה עַל פִּיהָ.
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי:
וַהֲלֹא מִסֵּפֶר כְּתֻבָּתָהּ נִלְמַד,
שֶׁהוּא כוֹתֵב לָהּ,
שֶׁאִם תִּנָּשֵׂא לְאַחֵר,
תִּטְּלִי מַה שֶּׁכָּתוּב לִיךְ.
חָזְרוּ בֵית הֶלֵּל לְהוֹדוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.

מסכת עדיות פרק א משנה יג
יה
מִי שֶׁחֶצְיוֹ עֶבֶד וְחֶצְיוֹ בֶן חוֹרִים,
עוֹבֵד אֶת רַבּוֹ יוֹם אֶחָד וְאֶת עַצְמוֹ יוֹם אֶחָד.
כְּדִבְרֵי בֵית הִלֵּל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תִּקַּנְתֶּם אֶת רַבּוֹ,
וְאֶת עַצְמוֹ לֹא תִקַּנְתֶּם:
לִשָּׂא שִׁפְחָה, אֵינוּ יָכוֹל,
בַּת חוֹרִין, אֵינוּ יָכוֹל.
יִבָּטֵל?
וַהֲלֹא לֹא נִבְרָא הָעוֹלָם אֶלָּא לִפְרִיָּה וְרִבְיָה?
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה מה,יח)
"לֹא תֹהוּ בְרָאָהּ, לָשֶׁבֶת יְצָרָהּ".
אֶלָּא מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם,
כּוֹפִין אֶת רַבּוֹ וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ בֶן חוֹרִים,
וְכוֹתֵב שְׁטָר עַל חֲצִי דָמָיו.
חָזְרוּ בֵית הִלֵּל לְהוֹדוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.

מסכת עדיות פרק א משנה יד
יו
כְּלִי חֶרֶס מַצִּיל עַל הַכֹּל,
כְּדִבְרֵי בֵית הִלֵּל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוּ מַצִּיל אֶלָּא עַל הָאֳכָלִים וְעַל הַמַּשְׁקִים,
וְעַל כְּלִי חֶרֶס.
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הִלֵּל:
מִפְּנֵי מָה?
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי:
מִפְּנֵי שֶׁהוּא טָמֵא עַל גַּב עַם הָאָרֶץ,
וְאֵין כְּלִי טָמֵא חוֹצֵץ.
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הִלֵּל:
וַהֲלֹא טִהַרְתֶּם אֳכָלִים וּמַשְׁקִין שֶׁבְּתוֹכוֹ?
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי:
כְּשֶׁטִּהַרְנוּ אֳכָלִים וּמַשְׁקִים שֶׁבְּתוֹכוֹ,
לְעַצְמוֹ טִהַרְנוּ,
אֲבָל כְּשֶׁטִּהַרְתָּ אֶת הַכְּלִי,
טִהַרְתָּ לָךְ וְלוֹ.
חָזְרוּ בֵית הִלֵּל לְהוֹדוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.

פרק ב

מסכת עדיות פרק ב משנה א

א

רִבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים הֵעִיד אַרְבָּעָה דְבָרִים:
מִימֵיהֶם שֶׁלַּכֹּהֲנִים,
לֹא נִמְנְעוּ מִלִּשְׂרֹף אֶת הַבָּשָׂר שֶׁנִּטַּמָּא בִוְלַד הַטֻּמְאָה,
עִם הַבָּשָׂר שֶׁנִּטַּמָּא בְאַב הַטֻּמְאָה,
אַף עַל פִּי מוֹסִיפִין לוֹ טֻמְאָה עַל טֻמְאָתוֹ.

ב

הוֹסִיף רִבִּי עֲקִיבָה:
מִימֵיהֶם שֶׁלַּכֹּהֲנִים,
לֹא נִמְנְעוּ מִלְּהַדְלִיק אֶת הַשֶּׁמֶן שֶׁנִּפְסַל בִּטְבוּל יוֹם,
בְּנֵר שֶׁנִּטַּמָּא בִטְמֵא מֵת,
אַף עַל פִּי מוֹסִיפִין לוֹ טֻמְאָה עַל טֻמְאָתוֹ.

מסכת עדיות פרק ב משנה ב

ג

אָמַר חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים:
מִיָּמַי לֹא רָאִיתִי עוֹר יוֹצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵיפָה.
אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
מִדְּבָרָיו לָמַדְנוּ,
שֶׁהַמַּפְשִׁיט אֶת הַבְּכוֹר וְנִמְצָא טְרֵפָה,
שֶׁיֵּאוֹתוּ הַכֹּהֲנִים בְּעוֹרוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין "לֹא רָאִינוּ" רְאָיָה, <הֵן>
אֶלָּא יוֹצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵיפָה.

מסכת עדיות פרק ב משנה ג

ד

אַף הוּא הֵעִיד עַל כְּפָר קָטָן שֶׁהָיָה בְצַד יְרוּשָׁלַיִם,
וְהָיָה בוֹ זָקֵן אֶחָד,
וְהָיָה מַלְוֶה לְכָל בְּנֵי הַכְּפָר,
וְכוֹתֵב בִּכְתָב יָדוֹ, וַאֲחֵרִין חוֹתְמִין.
וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִין וְהִתִּירוּ.
לְפִי דַרְכָּךְ אַתָּה לָמֵד,
שֶׁהָאִשָּׁה כּוֹתֶבֶת אֶת גִּטָּהּ,
וְהָאִישׁ כּוֹתֵב אֶת שׁוֹבָרוֹ,

שֶׁאֵין קִיּוּם הַגֵּט אֶלָּא בְחוֹתָמָיו.
וְעַל הַמַּחַט שֶׁנִּמְצֵאת בַּבָּשָׂר,
שֶׁהַסְּכִין וְהַיָּדַיִם טְהוֹרוֹת,
וְהַבָּשָׂר טָמֵא.
וְאִם נִמְצֵאת בַּפֶּרֶשׁ,
הַכֹּל טָהוֹר.

מסכת עדיות פרק ב משנה ד
ה
שְׁלֹשָׁה דְבָרִין אָמַר רְבִּי יִשְׁמָעֵאל
לִפְנֵי חֲכָמִים בַּכֶּרֶם בְּיַבְנֶה:
עַל בֵּיצָה טְרוּפָה שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל גַּבֵּי יָרָק שֶׁלַּתְּרוּמָה,
שֶׁהִיא חִבּוּר.
וְאִם הָיְתָה כְמִין כּוֹבַע,
וְאֵינָה חִבּוּר.
וְעַל שִׁבֹּלֶת שֶׁבַּקָּצִיר וְרֹאשָׁהּ מַגִּיעַ לַקָּמָה,
אִם נִקְצֶרֶת עִם הַקָּמָה,
הֲרֵי שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת;
וְאִם לָאו, הֲרֵי שֶׁלָּעֲנִיִּים.
וְעַל גִּנָּה קְטַנָּה שֶׁהִיא מֻקֶּפֶת עָרִיס,
אִם יֶשׁ בָּהּ מְלֹא בוֹצֵר וְסַלּוֹ מִכָּן,
מְלֹא בוֹצֵר וְסַלּוֹ מִכָּן,
תִּזָּרֵעַ,
וְאִם לָאו, לֹא תִזָּרֵעַ.

מסכת עדיות פרק ב משנה ה
ו
שְׁלֹשָׁה דְבָרִין אָמְרוּ לִפְנֵי רְבִּי יִשְׁמָעֵאל,
וְלֹא אָמַר בָּהֶן אִסּוּר וְהֶתֵּר,
וּפֵרְשָׁן יְהוֹשֻׁעַ בֶּן מַתְיָה:
הַמֵּפִישׁ מֻרְסָה בַשַּׁבָּת,
אִם לַעֲשׂוֹת לָהּ פֶּה,
חַיָּב,
וְאִם לְהוֹצִיא מִמֶּנָּה לֵחָה,
פָּטוּר.
הַצָּד נָחָשׁ בַּשַּׁבָּת,
אִם כְּמִתְעַסֵּק שֶׁלֹּא יִשְּׁכֶנּוּ,
פָּטוּר;
וְאִם לִרְפוּאָה,
חַיָּב.
וְעַל לַפָּסִים אֲרוֹנִיּוֹת,

שֶׁהֵן טְהוֹרוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן.

מסכת עדיות פרק ב משנה ו

ז

שְׁלֹשָׁה דְבָרִים אָמַר רְבִּי יִשְׁמָעֵאל,
וְלֹא הוֹדָה לוֹ רְבִּי עֲקִיבָה:
הַשּׁוּם וְהַבֹּסֶר וְהַמְּלִילוֹת שֶׁרִסְּקָן מִבְּעוֹד יוֹם,
שֶׁרְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
יִגְמֹר מִשֶּׁתֶּחְשַׁךְ,
וּרְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא יִגְמֹר.

מסכת עדיות פרק ב משנה ז

ח

שְׁלֹשָׁה דְבָרִין אָמְרוּ לִפְנֵי רְבִּי עֲקִיבָה:
שְׁנַיִם מִשֵּׁם רְבִּי אֱלִיעֶזֶר,
וְאֶחָד מִשֵּׁם רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
שְׁנַיִם מִשֵּׁם רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
יוֹצָא אִשָּׁה בְעִיר שֶׁלְּזָהָב,
וּמַפְרִיחֵי יוֹנִים פְּסוּלִין מִן הָעֵדוּת.
וְאֶחָד מִשֵּׁם רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
הַשֶּׁרֶץ בְּפִי הַחֻלְדָּה,
וּמְהַלֶּכֶת עַל גַּבֵּי כִכָּרוֹת שֶׁלַּתְּרוּמָה,
סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע,
סְפֵקוֹ טָהוֹר.

מסכת עדיות פרק ב משנה ח

ט

שְׁלֹשָׁה דְבָרִים אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה,
עַל שְׁנַיִם הוֹדוּ לוֹ,
וְעַל אֶחָד לֹא הוֹדוּ לוֹ.
עַל סַנְדָּל שֶׁלַּסַּיָּדִין,
שֶׁהוּא טָמֵא מִדְרָס;
וְעַל שִׁירֵי תַנּוּר, אַרְבָּעָה,
שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים 'שְׁלֹשָׁה',
וְהוֹדוּ לוֹ.
וְעַל אֶחָד לֹא הוֹדוּ לוֹ:
עַל כִּסֵּא שֶׁנִּטְּלוּ שְׁנַיִם מֵחִפּוּיָו זֶה בְצַד זֶה,
שֶׁרְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת עדיות פרק ב משנה ט

י

הוּא הָיָה אוֹמֵר:

הָאָב זָכֶה לַבֵּן בַּנּוֹי, <בנואי>

וּבַכֹּחַ, וּבָעֹשֶׁר, וּבַחָכְמָה, וּבַשָּׁנִים,

וּבְמִסְפַּר הַדּוֹרוֹת לְפָנָיו.

הוּא הַקֵּץ, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה מא,ד)

"קֹרֵא הַדֹּרוֹת מֵרֹאשׁ";

אַף עַל פִּי שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית טו,יג)

"וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה",

וְנֶאֱמַר: (שָׁם שָׁם,טז)

"וְדוֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה".

מסכת עדיות פרק ב משנה י

יא

אַף הוּא הָיָה אוֹמֵר חֲמִשָּׁה דְבָרִין שֶׁלִּשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ:

מִשְׁפַּט דּוֹר הַמַּבּוּל, שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ;

מִשְׁפַּט אִיּוֹב, שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ;

מִשְׁפַּט הַמִּצְרִים, שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ;

מִשְׁפַּט גּוֹג לֶעָתִיד לָבֹא, שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ;

מִשְׁפַּט רְשָׁעִים בְּגֵיהִנָּם, שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,

שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה סו,כג)

"וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ".

רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:

מִן הַפֶּסַח עַד עֲצֶרֶת,

שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה סו,כג)

"וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ".

פרק ג

מסכת עדיות פרק ג משנה א

א

כָּל הַמְּטַמְּאִים בְּאֹהֶל

שֶׁנֶּחְלְקוּ וְהִכְנִיסָן לְתוֹךְ הַבַּיִת,

רְבִּי דוֹסָא בֶן אַרְכִּינַס מְטַהֵר,

וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין.

כֵּיצַד?

הַנּוֹגֵעַ בִּכְשְׁנֵי חֲצָאֵי זֵיתִין מִן הַנְּבֵלָה, אוֹ נוֹשְׂאָן,

וּבַמֵּת,
הַנּוֹגֵעַ בְּכַחֲצִי זַיִת, וּמַאֲהִיל עַל כַּחֲצִי זַיִת,
אוֹ נוֹגֵע בְּכַחֲצִי זַיִת,
וְכַחֲצִי זַיִת מַאֲהִיל עָלָיו.
וּמַאֲהִיל עַל כִּשְׁנֵי חֲצָאֵי זֵיתִים,
וּמַאֲהִיל עַד כַּחֲצִי זַיִת,
וַחֲצִי זַיִת מַאֲהִיל עָלָיו;
רִבִּי דוֹסָא בֶן אַרְכִינָס מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין.

ב
אֲבָל הַנּוֹגֵעַ בְּכַחֲצִי זַיִת,
וְדָבָר אַחֵר מַאֲהִיל עָלָיו וְעַל כַּחֲצִי זַיִת;
אוֹ מַאֲהִיל עַל כַּחֲצִי זַיִת,
וְדָבָר אַחֵר מַאֲהִיל עָלָיו וְעַל כַּחֲצִי זַיִת,
טָהוֹר.
אָמַר רִבִּי מֵאִיר:
אַף בָּזֶה רִבִּי דוֹסָה בֶן אַרְכִינָס מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין.
הַכֹּל טָמֵא, חוּץ מִן הַמַּגָּע,
וְהַמַּשָּׂא עִם אָהֵל.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא מִשֵּׁם אֶחָד, טָמֵא;
מִשְּׁנֵי שֵׁמוֹת, טָהוֹר.

מסכת עדיות פרק ג משנה ב
ג
אֹכֶל פָּרוּד אֵינוּ מִצְטָרֵף.
דִּבְרֵי רִבִּי דוֹסָא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מִצְטָרֵף.
מְחַלְּלִין מַעֲשֵׂר שֵׁנִי עַל אֲסִימוֹן.
דִּבְרֵי רִבִּי דוֹסָא.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין:
מַטְבִּילִין יָדַיִם לַחַטָּאת.
דִּבְרֵי רִבִּי דוֹסָא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אִם נִטַּמְּאוּ יָדָיו, נִטַּמָּא גוּפוֹ.

מסכת עדיות פרק ג משנה ג
ד

מְעֵי אֲבַטִּיחַ וּקְנֹבֶת יָרָק שֶׁלַּתְּרוּמָה,
רִבִּי דוֹסָא מַתִּיר לַזָּרִים,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

ה
חָמֵשׁ רְחֵלוֹת גּוֹזְזוֹת מָנֶה מָנֶה וָפֶרֶס,
חַיָּבוֹת בְּרֵאשִׁית הַגֵּז.
דִּבְרֵי רִבִּי דוֹסָא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
חָמֵשׁ רְחֵלוֹת גּוֹזְזוֹת כָּל שֶׁהֵן.

מסכת עדיות פרק ג משנה ד
ו
כָּל הַחוֹצָלוֹת טְמֵאוֹת טְמֵא מֵת.
דִּבְרֵי רִבִּי דוֹסָא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מִדְרָס.
כָּל הַקְּלִיעוֹת טְהוֹרוֹת,
חוּץ מִשֶּׁלְּגְלְגִּילוֹן.
דִּבְרֵי רִבִּי דוֹסָא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כֻּלָּם טְמֵאוֹת,
חוּץ מִשֶּׁלַּצַּמָּרִים.

מסכת עדיות פרק ג משנה ה
ז
הַקֶּלַע שֶׁלְּבֵית קִבּוּל שֶׁלָּהּ אָרִיג,
טְמֵאָה.
וְשֶׁלָּעוֹר,
רִבִּי דוֹסָא בֶן אַרְכִינָס מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּים.
נִפְסַק בֵּית אֶצְבַּע שֶׁלָּהּ,
טְהוֹרָה;
וּבֵית הַפָּקוּעַ שֶׁלָּהּ,
טְמֵאָה.

מסכת עדיות פרק ג משנה ו
ח
הַשְּׁבוּיָה אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה.
דִּבְרֵי רִבִּי דוֹסָא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

יֵשׁ שְׁבוּיָה אוֹכֶלֶת,
וְיֵשׁ שְׁבוּיָה שֶׁאֵינָה אוֹכֶלֶת.
כֵּיצַד?
הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה:
נִשְׁבֵּיתִי וּטְהוֹרָה אָנִי,
אוֹכֶלֶת.
אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁנִּשְׁבֵּית,
וְהִיא אוֹמֶרֶת:
טְהוֹרָה אָנִי,
אֵינָה אוֹכֶלֶת.

מסכת עדיות פרק ג משנה ז
ט
אַרְבָּעָה סְפֵקוֹת רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
כֵּיצַד?
הַטָּמֵא עוֹמֵד וְהַטָּהוֹר עוֹבֵר,
הַטָּהוֹר עוֹמֵד וְהַטָּמֵא עוֹבֵר,
טֻמְאָה בִרְשׁוּת הַיָּחִיד וְטַהֲרָה בִרְשׁוּת הָרַבִּים,
טַהֲרָה בִרְשׁוּת הַיָּחִיד וְטֻמְאָה בִרְשׁוּת הָרַבִּים.
סָפֵק נָגַע, סָפֵק לֹא נָגַע,
סָפֵק הֶאֱהִיל, סָפֵק לֹא הֶאֱהִיל,
סָפֵק הֵסִיט, וְסָפֵק לֹא הֵסִיט,
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת עדיות פרק ג משנה ח
י
שְׁלֹשָׁה דְבָרִין רְבִּי צָדוֹק מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין:
מַסְמֵר שֶׁלַּשֻּׁלְחָנִי,
וְאָרוֹן שֶׁלַּגָּרוּסוֹת, <שֶׁלַּגְּרוּסוֹת>
וּמַסְמֵר שֶׁלְּאֶבֶן שָׁעוֹת,
רְבִּי צָדוֹק מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת עדיות פרק ג משנה ט
יא
אַרְבָּעָה דְבָרִין רַבָּן גַּמְלִיאֵל מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין:
כִּסּוּי טֶנִי שֶׁלְּמַתֶּכֶת שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים,

וּתְלוּי הַמַּגְרֵדוֹת,
וְגָלְמֵי כְלֵי מַתְּכוֹת,
וְטַבְלָה שֶׁנֶּחְלְקָה לִשְׁנַיִם.
מוֹדִים חֲכָמִים לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל,
בְּטַבְלָה שֶׁנֶּחְלְקָה לִשְׁנַיִם,
אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטָן,
הַגָּדוֹל טָמֵא, וְהַקָּטָן טָהוֹר.

מסכת עדיות פרק ג משנה י

יב

שְׁלֹשָׁה דְבָרִין רַבָּן גַּמְלִיאֵל מַחְמִיר
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי:
אֵין טוֹמְנִין אֶת הַחַמִּים מִיּוֹם טוֹב לַשַּׁבָּת,
וְאֵין זוֹקְפִין אֶת הַמְּנוֹרָה בְיוֹם טוֹב,
וְאֵין אוֹפִין פִּתָּן גְּרִיצוֹת,
אֶלָּא רְקִיקִים.
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
"מִימֵיהֶם שֶׁלְּבֵית אַבָּא,
לֹא הָיוּ אוֹפִין אֶת פִּתָּן גְּרִיצוֹת,
אֶלָּא רְקִיקִים."
אָמְרוּ לוֹ:
"מַה נַּעֲשֶׂה לָהֶם לְבֵית אָבִיךָ,
שֶׁהָיוּ מַחְמִירִין עַל עַצְמָן,
וּמְקִלִּים עַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
לִהְיוֹת אוֹפִין פִּתָּן גְּרִיצוֹת וָחֹרִי!"

מסכת עדיות פרק ג משנה יא

יג

אַף הוּא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְבָרִין לְהָקֵל:
מְכַבְּדִין בֵּין הַמִּטּוֹת,
וּמַנִּיחִין אֶת הַמֻּגְמָר בְּיוֹם טוֹב,
וְעוֹשִׂין גְּדִי מְקֻלָּס בְּלֵילֵי פְסָחִים.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

מסכת עדיות פרק ג משנה יב

יד

שְׁלֹשָׁה דְבָרִין רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין:
פָּרָתוֹ יוֹצְא ברְצוּעָה שֶׁבֵּין קַרְנֶיהָ,
וּמְקָרְדִין אֶת הַבְּהֵמָה בְיוֹם טוֹב,
וְשׁוֹחֲקִין אֶת הַפִּלְפְּלִין בָּרֵחַיִם שֶׁלָּהֶן.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין מְקָרְדִין אֶת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה חַבּוּרָה,
אֲבָל מְקַרְצְפִין.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין מְקָרְדִין,
אַף לֹא מְקַרְצְפִין.

פרק ד

מסכת עדיות פרק ד משנה א
א
אֵלּוּ דְבָרִים מִקֻּלֵּי בֵית שַׁמַּי וּמֵחֻמְרֵי בֵית הִלֵּל:
בֵּיצָה שֶׁנּוֹלְדָה בְיוֹם טוֹב,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תֵּאָכֵל;
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא תֵאָכֵל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׂאוֹר כַּזַּיִת וְחָמֵץ כַּכּוֹתֶבֶת;
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה כַּזַּיִת.

מסכת עדיות פרק ד משנה ב
ב
הַשּׁוֹחֵט חַיָּה וָעוֹף בְּיוֹם טוֹב,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחְפֹּר בַּדָּקָל וִיכַסֶּה;
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא יִשְׁחֹט,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה לוֹ עָפָר מוּכָן.
מוֹדִים שֶׁאִם שָׁחַט,
שֶׁיַּחְפֹּר בַּדָּקָל וִיכַסֶּה;
שֶׁאֵפֶר הַכִּירָה מוּכָן.

מסכת עדיות פרק ד משנה ג
ג
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הֶבְקֵר לָעֲנִיִּים הֶבְקֵר;

וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוֹ הֶבְקֵר,
עַד שֶׁיֻּבְקַר אַף לָעֲשִׁירִים כִּשְׁמִטָּה.
כָּל עֻמְרֵי הַשָּׂדֶה שֶׁלְּקַב קַב,
אַחַת שֶׁלְּאַרְבַּעַת קַבִּים וּשְׁכֵחוֹ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוּ שִׁכְחָה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שִׁכְחָה.

מסכת עדיות פרק ד משנה ד
ד
הָעֹמֶר שֶׁהוּא סָמוּךְ לַגָּפָא
וְלַגָּדִישׁ וְלַבָּקָר וְלַכֵּלִים וּשְׁכֵחוֹ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוּ שִׁכְחָה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שִׁכְחָה.

מסכת עדיות פרק ד משנה ה
ה
כֶּרֶם רְבָעִי,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין לוֹ חֹמֶשׁ וְאֵין לוֹ בֵעוּר;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
יֵשׁ לוֹ.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יֵשׁ לוֹ פֶּרֶט וְיֵשׁ לוֹ עוֹלֵלוֹת,
וַעֲנָיִים פּוֹדִין לְעַצְמָן;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כֻּלּוֹ לַגַּת.

מסכת עדיות פרק ד משנה ו
ו
חָבִית שֶׁלַּזֵּיתִים מְגֻלְגָּלִים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוּ צָרִיךְ לְנַקֵּב;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
צָרִיךְ לְנַקֵּב;
וּמוֹדִים,
שֶׁאִם נִקָּבָה וּסְתָמוּהָא שְׁמָרִים,

שֶׁהִיא טְהוֹרָה.
הַסָּךְ שֶׁמֶן טָהוֹר וְנִטְמָא,
וְיָרַד וְטָבַל,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אַף עַל פִּי מְנַטֵּף,
טָהוֹר;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כְּדֵי סִיכַת אֵבֶר קָטָן.
אִם הָיָה שֶׁמֶן טָמֵא מִתְּחִלָּתוֹ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כְּדֵי סִיכַת אֵבֶר קָטָן;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מַשְׁקֶה טוֹפֵיחַ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשֵּׁם בֵּית הֶלֵּל:
טוֹפֵיחַ וּמַטְפִּיחַ.

מסכת עדיות פרק ד משנה ז

ז

הָאִשָּׁה מִתְקַדֶּשֶׁת בְּדִינָר וּבְשׁוֹוֶה דִינָר,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי ;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
בִּפְרוּטָה וּבְשׁוֹוֶה פְרוּטָה.
וְכַמָּה הִיא פְרוּטָה?
אֶחָד מִשְּׁמוֹנָה בְאִסָּר הָאִיטַלְקִי.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
פּוֹטֵר הוּא אָדָם אֶת אִשְׁתּוֹ בְגֵט יָשָׁן;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹסְרִין.
וְאֵיזֶה הוּא גֵט יָשָׁן?
כָּל שֶׁנִּתְיַחֵד עִמָּהּ מֵאַחַר שֶׁכְּתָבוֹ לָהּ.
הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְלָנָה עִמּוֹ בְּפוּנְדְּקִי,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינָהּ צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵט שֵׁנִי;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵט שֵׁנִי.
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁנִּתְגָּרְשָׁה מִן הַנִּשּׂוּאִין;
וּמוֹדִין בְּנִתְגָּרְשָׁה מִן הָאֵרוּסִים,
שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵט שֵׁנִי,
מִפְּנֵי שֶׁלִּבּוֹ גַס בָּהּ.

מסכת עדיות פרק ד משנה ח

[ח]
בֵּית שַׁמַּי מַתִּירִין אֶת הַצָּרוֹת לְאַחִים,
וּבֵית הֶלֵּל אוֹסְרִין.
(חָלְצוּ, בֵּית שַׁמַּי פּוֹסְלִין מִן הַכְּהֻנָּה;
וּבֵית הֶלֵּל מַכְשִׁירִין.
נִתְיַבְּמוּ, בֵּית שַׁמַּי מַכְשִׁירִין;
וּבֵית הֶלֵּל פּוֹסְלִין.
וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵלּוּ פּוֹסְלִין וְאֵלּוּ מַכְשִׁירִין,
לֹא נִמְנְעוּ בֵית שַׁמַּי מִלִּשָּׂא נָשִׁים מִ בֵּית הֶלֵּל,
וְלֹא בֵית הֶלֵּל מִלִּשָּׂא נָשִׁים מִ בֵּית שַׁמַּי.
וְכָל הַטְּהָרוֹת וְהַטֻּמְאוֹת שֶׁהָיוּ אֵלּוּ מְטַהֲרִין וְאֵלּוּ מְטַמְּאִין,
לֹא נִמְנְעוּ לִהְיוֹת עוֹשִׂים טְהָרוֹת אֵלּוּ עַל גַּב אֵלּוּ.)
(מסכת עדיות פרק ד משנה ט)
שְׁלֹשָׁה אַחִין,
שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִים לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת,
וְאֶחָד מֻפְנֶה;
מֵת אֶחָד מִבַּעֲלֵי אֲחָיוֹת,
עָשָׂה בָהּ מֻפְנֶה מַאֲמָר,
וְאַחַר כָּךְ מֵת אָחִיו הַשֵּׁנִי,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ,
וְהַלָּז תֵּצֵא מִשֵּׁם אֲחוֹת אִשָּׁה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט וַחֲלִיצָה,
וְאֶת אֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה.
זוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ:
אִי לוֹ עַל אִשְׁתּוֹ,
וְאִי לוֹ עַל אֵשֶׁת אָחִיו.

מסכת עדיות פרק ד משנה י
ט
הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ מִתַּשְׁמִישׁ הַמִּטָּה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שַׁבָּת אַחַת.
הַמַּפֶּלֶת אוֹר לִשְׁמוֹנִים וְאֶחָד,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹטְרִין מִן הַקָּרְבָּן; <פּוֹטְרִין>
וּבֵית הֶלֵּל מְחַיְּבִין.
סָדִין בְּצִיצִית, בֵּית שַׁמַּי פּוֹטְרִין,
וּבֵית הֶלֵּל מְחַיְּבִין.

כַּלְכָּלַת הַשַּׁבָּת,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹטְרִין;
וּבֵית הֶלֵּל מְחַיְּבִין.

מסכת עדיות פרק ד משנה יא
י
מִי שֶׁנָּדַר נְזִירוּת מְרֻבָּה וְהִשְׁלִים אֶת נְזִירוּתוֹ,
וְאַחַר כָּךְ בָּא לָאָרֶץ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
נָזִיר כַּתְּחִלָּה.
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ שְׁתֵּי כִתֵּי עֵדִים מְעִידוֹת אוֹתוֹ,
אֵלּוּ מְעִידִים שֶׁנָּזַר שְׁתַּיִם,
וְאֵלּוּ מְעִידִים שֶׁנָּזַר חָמֵשׁ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נֶחְלְקָה הָעֵדוּת, אֵין כָּאן נְזִירוּת;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
יֵשׁ בִּכְלַל חָמֵשׁ שְׁתַּיִם,
שֶׁיְּהֵא נָזִיר שְׁתַּיִם.

מסכת עדיות פרק ד משנה יב
יא
אָדָן שֶׁהוּא נָתוּן תַּחַת הַסֶּדֶק,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוֹ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אָדָם, חָלוּל הוּא,
וְהַצַּד הָעֶלְיוֹן מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.

פרק ה

מסכת עדיות פרק ה משנה א
א
רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
שִׁשָּׁה דְבָרִין מִקּוּלֵּי בֵית שַׁמַּי וּמֵחֻמְרֵי בֵית הֶלֵּל:
דַּם נְבֵלוֹת,
בֵּית שַׁמַּי מְטַהֲרִין, וּבֵית הֶלֵּל מְטַמִּים.
בֵּיצַת הַנְּבֵלָה,

אִם יֵשׁ כַּיּוֹצֵא בָהּ נִמְכֶּרֶת בַּשּׁוּק,
מֻתֶּרֶת,
וְאִם לָאו, אֲסוּרָה,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּאי.
וּבֵית הִלֵּל אוֹסְרִין,
וּמוֹדִים בְּבֵיצַת טְרוּפָה שֶׁהִיא אֲסוּרָה, <טריפה>
מִפְּנֵי שֶׁגָּדְלָה בְאִסּוּר.
דַּם נָכְרִית וְדַם טַהֲרָה שֶׁלַּמְּצֹרַעַת,
בֵּית שַׁמַּאי מְטַהֲרִין,
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
כְּרוֹקָהּ וּכְמֵימֵי רַגְלֶיהָ.
אוֹכְלִין פֵּרוֹת שְׁבִיעִית בְּטוֹבָה וְשֶׁלֹּא בְטוֹבָה,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּאי.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֵין אוֹכְלִין בְּטוֹבָה וְשֶׁלֹּא בְטוֹבָה.
הַחֵמֶת,
בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים:
צְרוּרָה עוֹמֶדֶת.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ צְרוּרָה.

מסכת עדיות פרק ה משנה ב
ב
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שִׁשָּׁה דְבָרִין מִקֻּלֵּי בֵית שַׁמַּי וּמֵחֻמְרֵי בֵית הִלֵּל:
הָעוֹף עוֹלֶה עִם הַגְּבִנָּה עַל הַשֻּׁלְחָן וְאֵינוּ נֶאֱכָל,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא עוֹלֶה וְלֹא נֶאֱכָל.
תּוֹרְמִין זֵיתִין עַל הַשֶּׁמֶן,
וַעֲנָבִים עַל הַיַּיִן,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֵין תּוֹרְמִין.
הַזּוֹרֵעַ אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁבַּכֶּרֶם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
קִדֵּשׁ שׁוּרָה אַחַת.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
קִדֵּשׁ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת.
הַמְּעִיסָּה,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹטְרִין וּבֵית הִלֵּל מְחַיְּבִין.

מַטְבִּילִין בְּחַרְדְּלִית,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵין מַטְבִּילִין.
גֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּר עֶרֶב פְּסָחִים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
טוֹבֵל וְאוֹכֵל אֶת פִּסְחוֹ לָעֶרֶב.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
הַפּוֹרֵשׁ מִן הָעָרְלָה,
כְּפוֹרֵשׁ מִן הַקֶּבֶר.

מסכת עדיות פרק ה משנה ג

ג

רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁלֹשָׁה דְבָרִין מִקֻּלֵּי בֵית שַׁמַּי וּמֵחֻמְרֵי בֵית הֶלֵּל:
קֹהֶלֶת אֵינָהּ מְטַמָּא אֶת הַיָּדַיִם,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מְטַמָּא אֶת הַיָּדַיִם.
מֵי חַטָּאת שֶׁעָשׂוּ מִצְוָתָן,
בֵּית שַׁמַּי מְטַהֲרִין וּבֵית הֶלֵּל מְטַמִּין.
הַקֶּצַח,
בֵּית שַׁמַּי מְטַהֲרִין וּבֵית הֶלֵּל מְטַמִּים.
וְכֵן לַמַּעַשְׂרוֹת.

מסכת עדיות פרק ה משנה ד

ד

רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
שְׁנֵי דְבָרִין מִקֻּלֵּי בֵית שַׁמַּי וּמֵחֻמְרֵי בֵית הֶלֵּל:
דַּם יוֹלֶדֶת שֶׁלֹּא טָבְלָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כְּרוּקָהּ וּכְמֵימֵי רַגְלֶיהָ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מְטַמֵּא לַח וְיָבֵשׁ.
וּמוֹדִין בְּיוֹלֶדֶת בַּזּוֹב,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא לַח וְיָבֵשׁ.

מסכת עדיות פרק ה משנה ה

ה

וְאַרְבָּעָה אָחִים,
שְׁנַיִם מֵהֶם נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת,

וּמֵתוּ הַנְּשׂוּאִין אֶת הָאֲחָיוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבְּמוֹת,
וְאִם קָדְמוּ וְכָנְסוּ, יוֹצִיאוּ.
רַבִּי אֱלְעָזָר אוֹמֵר מִשֵּׁם בֵּית שַׁמַּי:
יְקַיְּמוּ.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
יוֹצִיאוּ.

מסכת עדיות פרק ה משנה ו
ו
עֲקַבְיָה בֶן מַהֲלַלְאֵל הֵעִיד אַרְבָּעָה דְבָרִים.
אָמְרוּ לוֹ:
עֲקַבְיָה,
חֲזֹר בָּךְ בְּאַרְבָּעָה דְבָרִין שֶׁהָיִיתָ אוֹמֵר,
וְנַעַשְׂךָ אַב בֵּית דִּין לְיִשְׂרָאֵל.
אָמַר לָהֶן:
מוּטָב לִי לִקָּרוֹת שׁוֹטֶה כָל יָמַי,
וְלֹא לֵעָשׂוֹת שָׁעָה אַחַת רָשָׁע לִפְנֵי הַמָּקוֹם;
שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִין:
בִּשְׁבִיל סְרָרָה חָזַר בּוֹ.

ז
הוּא הָיָה מְטַמֵּא שְׂעַר הַפְּקֻדָּה וְדַם הַיָּרֹק;
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
הוּא הָיָה מַתִּיר שְׂעַר בְּכוֹר בַּעַל מוּם
שֶׁנָּשַׁר וְהִנִּיחוֹ בַחַלּוֹן,
וְאַחַר כָּךְ שְׁחָטוֹ;
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
אֵין מַשְׁקִים
לֹא הַגִּיּוֹרֶת וְלֹא אֶת הַשִּׁפְחָה מְשֻׁחְרֶרֶת;
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מַשְׁקִין.
אָמְרוּ לוֹ:
מַעֲשֶׂה בְּכַרְכְּמִית,
שִׁפְחָה מְשֻׁחְרֶרֶת שֶׁהָיְתָה בִירוּשָׁלַיִם,
וְהִשְׁקוּהָ שְׁמַעְיָה וְאַבְטַלְיוֹן.
אָמַר לָהֶן:
דִּכְמָא הִשְׁקוּהָ. <דיכגמה>
וְנִדּוּהוּ, וּמֵת בְּנִדּוּיוֹ,
וְסָקְלוּ בֵית דִּין אֶת אֲרוֹנוֹ.

ח
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
חַס וְשָׁלוֹם שֶׁעֲקַבְיָה נִתְנַדָּה!
שֶׁאֵין הָעֲזָרָה נִנְעֶלֶת עַל כָּל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל
בְּחָכְמָה וּבְיִרְאוּת חֵטְא כַּעֲקַבְיָה בֶּן מַהֲלַלְאֵל.
וְאֶת מִי נִדּוּ?
אֶת אֱלִיעֶזֶר בֶּן חֲנוֹךְ,
שֶׁפִּקְפֵּק בְּטַהֲרַת יָדַיִם;
וּכְשֶׁמֵּת,
שָׁלְחוּ בֵית דִּין וְהִנִּיחוּ אֶבֶן עַל אֲרוֹנוֹ;
מְלַמֵּד, שֶׁכָּל הַמִּתְנַדֶּה וּמֵת,
סוֹקְלִין אֶת אֲרוֹנוֹ.

מסכת עדיות פרק ה משנה ז
ט
וּבְשָׁעַת מִיתָתוֹ אָמַר לִבְנוֹ:
בְּנִי,
חֲזוֹר בְּךָ בְּאַרְבָּעָה דְבָרִין שֶׁהָיִיתִי אוֹמֵר.
אָמַר לוֹ:
וְאַתָּה, לָמָּה לֹא חָזַרְתָּ בְּךָ?
אָמַר לוֹ:
אֲנִי שָׁמַעְתִּי מִפִּי מְרֻבִּין,
וְהֵן שָׁמְעוּ מִפִּי מְרֻבִּין;
אֲנִי עָמַדְתִּי עַל שְׁמוּעָתִי,
וְהֵן עָמְדוּ בִשְׁמוּעָתָן;
אֲבָל אַתָּה שָׁמַעְתָּ מִפִּי הַיָּחִיד,
וּמִפִּי הַמְרֻבִּין,
וּמוּטָב לְהַנִּיחַ אֶת דִּבְרֵי הַיָּחִיד,
וְלֶאֱחוֹז בְּדִבְרֵי הַמְרֻבִּין.
אָמַר לוֹ:
אַבָּא,
פַּקֵּד עָלַי לַחֲבֵרֶיךָ.
אָמַר לוֹ:
אֵינִי מְפַקֵּד.
שֶׁמָּא עַוְלָה מָצָאתָ בִּי?
אָמַר לוֹ:
לָאו,
מַעֲשֶׂיךָ יְקָרְבוּךָ וּמַעֲשֶׂיךָ יְרַחֲקוּךָ.

פרק ו

מסכת עדיות פרק ו משנה א

א

רַבִּי יְהוּדָה בֶּן אָבָא הֵעִיד חֲמִשָּׁה דְבָרִין:
שֶׁמְּמָאֲנִים אֶת הַקְּטַנּוֹת;
וְשֶׁמַּשִּׂיאִין אֶת הָאִשָּׁה עַל פִּי עֵד אֶחָד;
וְשֶׁנִּסְקַל תַּרְנְגוֹל בִּירוּשָׁלַיִם עַל שֶׁהָרַג אֶת הַנֶּפֶשׁ;
וְעַל הַיַּיִן בֶּן אַרְבָּעִים יוֹם,
שֶׁנִּתְנַסֵּךְ עַל גַּב הַמִּזְבֵּחַ;
וְעַל תָּמִיד שֶׁלַּשַּׁחַר,
שֶׁקָּרֵב בְּאַרְבַּע שָׁעוֹת.

מסכת עדיות פרק ו משנה ב

ב

הֵעִיד רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי נְחֶמְיָה בֶּן אֶלְנָתָן
אִישׁ כְּפַר הַבַּבְלִי עַל אֵבֶר מִן הַמֵּת,
שֶׁהוּא טָמֵא;
שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא עַל אֵבֶר מִן הַחַי.

ג

אָמְרוּ לוֹ:
וַהֲלֹא קַל וָחֹמֶר הוּא!
מָה אִם הַחַי, שֶׁהוּא טָהוֹר,
אֵבֶר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ טָמֵא,
הַמֵּת, שֶׁהוּא טָמֵא,
אֵינוּ דִין שֶׁיְּהֵא אֵבֶר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ טָמֵא?
אָמַר לָהֶן:
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא אֵבֶר מִן הַחַי.

ד

דָּבָר אַחֵר:
מְרֻבָּה טֻמְאַת הַחַיִּים מִטֻּמְאַת הַמֵּתִים,
שֶׁהַחַי עוֹשֶׂה מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב מִתַּחְתָּיו,
לְטַמֵּא אָדָם לְטַמֵּא בְגָדִים,
עַל גַּבָּיו מַדָּף לְטַמֵּא אֳכָלִין וּמַשְׁקִין;
מַה שֶּׁאֵין הַמֵּת מְטַמֵּא.

מסכת עדיות פרק ו משנה ג

ה

כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא,
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרִבִּי נְחוּנְיָא מְטַהֲרִים.
עֶצֶם כִּשְׂעֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי, <כסעורה>
רִבִּי נְחוּנְיָה מְטַמֵּא,
וְרִבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַהֲרִים.

ו

אָמְרוּ לוֹ לְרִבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מָה רָאִיתָ לְטַמֵּא כַזַּיִת בָּשָׂר
הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי?
אָמַר לָהֶן:
מָצִינוּ שֶׁאֵבֶר מִן הַחַי כְּמֵת שָׁלֵם;
מָה הַמֵּת,
כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ טָמֵא,
וְאַף אֵבֶר מִן הַחַי,
כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ יְהֵי טָמֵא.

ז

אָמְרוּ לוֹ:
לֹא,
אִם טִמֵּאתָ כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִן הַמֵּת,
שֶׁכֵּן טִמֵּאתָ עֶצֶם כִּשְׂעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ,
תְּטַמֵּא כַזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי,
שֶׁכֵּן טִהַרְתָּ עֶצֶם כִּשְׂעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ?

ח

אָמְרוּ לוֹ לְרִבִּי נְחוּנְיָה:
מָה רָאִיתָ לְטַמֵּא עֶצֶם כִּשְׂעוֹרָה
הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי?
אָמַר לָהֶן:
מָצִינוּ שֶׁאֵבֶר מִן הַחַי כְּמֵת שָׁלֵם;
מָה הַמֵּת, עֶצֶם כִּשְׂעוֹרָה,
הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ טָמֵא,
וְאַף אֵבֶר מִן הַחַי, עֶצֶם כִּשְׂעוֹרָה,
הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ יְהִי טָמֵא.
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא,
אִם טִמֵּאתָ עֶצֶם כִּשְׂעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מִן הַמֵּת,

שֶׁכֵּן טִמֵּאתָ כַזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ;
תְּטַמֵּא עֶצֶם כִּשְׂעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי,
שֶׁכֵּן טִהַרְתָּ כַזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ?

ט
אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מָה רָאִיתָ לַחֲלֹק מִדָּתְךָ?
אוֹ טַמֵּא בִשְׁנֵיהֶן אוֹ טַהֵר בִּשְׁנֵיהֶן!
אָמַר לָהֶן:
מְרֻבָּה טֻמְאַת הַבָּשָׂר מִטֻּמְאַת הָעֲצָמוֹת,
שֶׁהַבָּשָׂר נוֹהֵג בַּנְּבֵלוֹת וּבַשְּׁרָצִים,
מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּעֲצָמוֹת.
דָּבָר אַחֵר:
אֵבֶר שֶׁיֵּשׁ עָלָיו בָּשָׂר כָּרָאוּי,
מְטַמֵּא בְמַגָּע וּבְמַשָּׂא וּבְאֹהֶל.
חָסַר הַבָּשָׂר, טָמֵא,
חָסַר הָעֶצֶם, טָהוֹר.

י
אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי נְחוּנְיָה:
מָה רָאִיתָ לַחֲלֹק מִדָּתְךָ?
אוֹ טַמֵּא בִשְׁנֵיהֶן אוֹ טַהֵר בִּשְׁנֵיהֶן!
אָמַר לָהֶן:
מְרֻבָּה טֻמְאַת הָעֲצָמוֹת מִטֻּמְאַת הַבָּשָׂר,
שֶׁהַבָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִן הַחַי, טָהוֹר,
וְאֵבֶר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ וְהוּא כִבְרִיָּתוֹ, טָמֵא.
דָּבָר אַחֵר:
כַּזַּיִת בָּשָׂר מְטַמֵּא בְמַגָּע וּבְמַשָּׂא וּבְאֹהֶל,
וְרֹבַע עֲצָמוֹת מְטַמְּאִים בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא וּבְאֹהֶל;
חָסַר הַבָּשָׂר, טָהוֹר,
חָסַר רֹבַע עֲצָמוֹת,
אַף עַל פִּי שֶׁטָּהַר מִלְּטַמֵּא בְאֹהֶל,
מְטַמֵּא בְמַגָּע וּבְמַשָּׂא.
דָּבָר אַחֵר:
כָּל בְּשַׂר הַמֵּת שֶׁהוּא פָּחוּת מִכַּזַּיִת, טָהוֹר.
רֹב בִּנְיָנוֹ, רֹב מִנְיָנוֹ שֶׁלַּמֵּת,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בָּהֶן רֹבַע, טְמֵאִים.

יא
אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
מַה רָּאִיתָ לְטַהֵר בִּשְׁנֵיהֶן?

אָמַר לָהֶן:
לֹא, אִם אֲמַרְתֶּם בַּמֵּת,
שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רֹב וְרֹבַע וּרְקָב,
תֹּאמְרוּ בְחַי,
שֶׁאֵין בּוֹ רֹב וְרֹבַע וּרְקָב?

פרק ז

מסכת עדיות פרק ז משנה א

א
הֵעִיד רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי צָדוֹק
עַל פִּדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר שֶׁמֵּת,
שֶׁאֵין כָּאן לַכֹּהֵן כְּלוּם.
שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
חַיָּבִין בְּאַחְרָיוּתוֹ כְּחָמֵשׁ סְלָעִים שֶׁלַּבֵּן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין חַיָּבִין בְּאַחְרָיוּתוֹ,
כְּפִדְיוֹן מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.

מסכת עדיות פרק ז משנה ב

ב
הֵעִיד רַבִּי צָדוֹק
עַל צִיר חֲגָבִין טְמֵאִים,
שֶׁהוּא טָהוֹר;
שֶׁמִּשְׁנָה רִאשׁוֹנָה:
חֲגָבִים טְמֵאִים שֶׁנִּכְבָּשׁוּ עִם חֲגָבִין טְהוֹרִים,
לֹא פָסְלוּ אֶת צִירָן.

מסכת עדיות פרק ז משנה ג

ג
הֵעִיד רַבִּי צָדוֹק
עַל הַזּוֹחֲלִים שֶׁרָבוּ עַל הַנּוֹטְפִים,
שֶׁהֵן כְּשֵׁרִין.
מַעֲשֶׂה הָיָה בְבִירַת קַפִּלְיָא,
וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים,
וְהִכְשִׁירוּ.

מסכת עדיות פרק ז משנה ד

ד
הֵעִיד רְבִּי צָדוֹק
עַל הַזּוֹחֲלִים שֶׁקִּלְּחָן בַּעֲלֵה אֱגוֹז,
שֶׁהֵן כְּשֵׁרִין.
מַעֲשֶׂה הָיָה בְאָהֲלְיָּא,
וּבָא מַעֲשֶׂה לְלִשְׁכַּת הַגָּזִית,
וְהִכְשִׁירוּ.

מסכת עדיות פרק ז משנה ה

ה
הֵעִיד רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ וּרְבִּי יָקִים אִישׁ חָדִיד
עַל קְלָל שֶׁלַּחַטָּאת שֶׁנָּתְנוּ עַל גַּבֵּי הַשֶּׁרֶץ,
שֶׁהוּא טָמֵא.
שֶׁרְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר.
הֵעִיד רְבִּי פַפְּיַס עַל מִי שֶׁנָּזַר שְׁתֵּי נְזִירִיּוֹת,
שֶׁאִם גִּלַּח אֶת הָרִאשׁוֹנָה יוֹם שְׁלֹשִׁים,
מְגַלֵּחַ אֶת הַשְּׁנִיָּה יוֹם שִׁשִּׁים.
וְאִם גִּלַּח יוֹם שִׁשִּׁים חָסֵר יוֹם אֶחָד,
יָצָא, שֶׁיּוֹם שְׁלֹשִׁים עוֹלֶה מִן הַמִּנְיָן.

מסכת עדיות פרק ז משנה ו

ו
הֵעִיד רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ וּרְבִּי פַפְּיָס
עַל וְלַד שְׁלָמִים שֶׁיִּקָּרֵב שְׁלָמִים.
שֶׁרְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
וְלַד שְׁלָמִים לֹא יִקָּרֵב שְׁלָמִים.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יִקָּרֵב.
אָמַר רְבִּי פַפְּיַס:
אֲנִי מֵעִיד,
שֶׁהָיְתָה לָנוּ פָּרָה זִבְחֵי שְׁלָמִים,
וַאֲכַלְנוּהָ בַּפֶּסַח,
וְאָכַלְנוּ וַלְדָהּ שְׁלָמִים בֶּחָג.

מסכת עדיות פרק ז משנה ז

ז
הֵן הֵעִידוּ
עַל אֲרֻכּוֹת שֶׁלַּנַּחְתּוֹמִים
שֶׁהֵן טְמֵאוֹת.
שֶׁרְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר.
וְהֵן הֵעִידוּ

עַל תַּנּוּר שֶׁחֲתָכוֹ חֻלְיוֹת,
וְנָתַן חוֹל בֵּין חֻלְיָא לְחֻלְיָא,
שֶׁהוּא טָמֵא;
שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר.
הֵן הֵעִידוּ
שֶׁמְּעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה בְּכָל אֲדָר.
שֶׁהָיוּ אוֹמְרִין:
עַד הַפּוּרִים.
הֵן הֵעִידוּ
שֶׁמְּעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה עַל תְּנַאי.

ח
מַעֲשֶׂה בְרַבָּן גַּמְלִיאֵל,
שֶׁהָלַךְ לִטֹּל רְשׁוּת מֵהֶגְמוֹן שֶׁבְּסוּרְיָא,
וְשָׁהָא לָבֹא,
וְעִבְּרוּ אֶת הַשָּׁנָה
עַל תְּנַאי שֶׁיִּרְצֶה רַבָּן גַּמְלִיאֵל.
וּכְשֶׁבָּא, אָמַר לָהֶן "רוֹצֶה אֲנִי",
וְנִמְצָא הַשָּׁנָה מְעֻבֶּרֶת.

מסכת עדיות פרק ז משנה ח
ט
הֵעִיד מְנַחֵם בֶּן סַגְּנַי עַל מוּסַף הַיּוֹרָה,
שֶׁלְּשׁוֹלְקֵי זֵיתִים, שֶׁהוּא טָמֵא,
וְשֶׁלַּצַּבָּעִים, שֶׁהוּא טָהוֹר;
שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים חִלּוּף הַדְּבָרִין.
(מסכת עדיות פרק ז משנה ט)
הֵעִיד רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גֻּדְגְּדָה,
עַל הַחֵרֶשֶׁת שֶׁהִשִּׂיאָהּ אָבִיהָ,
שֶׁהִיא יוֹצָא בְגֵט.
וְעַל קְטַנָּה בַת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה,
וְאִם מֵתָה, בַּעֲלָהּ יוֹרְשָׁהּ.
וְעַל הַמָּרִישׁ הַגָּזוּל שֶׁבְּנָאוֹ בַבִּירָה,
שֶׁיִּתֵּן אֶת דָּמָיו.
וְעַל הַחַטָּאת הַגְּזוּלָה שֶׁלֹּא נוֹדְעָה לָרַבִּים,
שֶׁהִיא מְכַפֶּרֶת,
מִפְּנֵי תִקּוּן הַמִּזְבֵּחַ.

פרק ח

מסכת עדיות פרק ח משנה א

א

הֵעִיד רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן בְּתֵירָה
עַל דַּם נְבֵלוֹת,
שֶׁהוּא טָהוֹר.
הֵעִיד רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן בְּתֵירָה
עַל אֵפֶר הַחַטָּאת שֶׁנָּגַע טָמֵא בְמִקְצָתוֹ,
שֶׁטִּמֵּא אֶת כֻּלּוֹ.
הוֹסִיף רְבִּי עֲקִיבָה:
הַסֹּלֶת וְהַקְּטֹרֶת, הַלְּבוֹנָה וְהַגֶּחָלִים,
שֶׁנָּגַע טְבוּל יוֹם בְּמִקְצָתָן,
שֶׁפָּסַל אֶת כֻּלָּם.

מסכת עדיות פרק ח משנה ב

ב

הֵעִיד רְבִּי יְהוּדָה בֶּן אַבָּא וּרְבִּי יְהוּדָה הַכֹּהֵן
עַל קְטַנָּה בַת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה,
כֵּיוָן שֶׁנִּכְנְסָה לַחֻפָּה,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִבְעָלָה.
הֵעִיד רְבִּי יוֹסֵף הַכֹּהֵן וּרְבִּי זְכַרְיָה בֶּן הַקַּצָּב
עַל תִּינוֹקֶת שֶׁהָרְהָנָה בְּאַשְׁקְלוֹן,
וְרִחֲקוּהָ בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה,
וְעֵדֶיהָ מְעִידִין אוֹתָהּ
שֶׁלֹּא נִסְתְּרָה וְשֶׁלֹּא נִטְמָאָה.
אָמְרוּ לָהֶן חֲכָמִים:
"אִם מַאֲמִינִים אַתֶּם שֶׁהָרְהָנָה,
הַאֲמִינוּ שֶׁלֹּא נִסְתְּרָה וְשֶׁלֹּא נִטְמָאָה,
וְאִם אֵין אַתֶּם מַאֲמִינִין
שֶׁלֹּא נִסְתְּרָה וְשֶׁלֹּא נִטְמָאָה,
אַל תַּאֲמִינוּ שֶׁהָרְהָנָה!"

מסכת עדיות פרק ח משנה ג

ג

הֵעִיד רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן בְּתֵירָה
עַל אַלְמְנַת עִסָּה,
שֶׁהִיא כְשֵׁרָה לִכְהֻנָּה.
הָעִסָּה כְשֵׁרָה לְטַמֵּא וּלְטַהֵר,
לְרַחֵק וּלְקָרֵב.

אָמַר רַבָּן [שִׁמְעוֹן בֶּן] גַּמְלִיאֵל:
קִבַּלְנוּ עֵדוּתְכֶן,
אֲבָל מַה נַּעֲשֶׂה וְגָזַר רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי
שֶׁלֹּא לְהוֹשִׁיב בֵּית דִּין עַל כָּךְ?
הַכֹּהֲנִים שׁוֹמְעִין לָכֶם לְרַחֵק,
אֲבָל לֹא לְקָרֵב.

מסכת עדיות פרק ח משנה ד
ד
הֵעִיד רִבִּי יוֹסֵה בֶן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה
עַל אַיָּל קַמְצָיָא, <קמיצייא>
דְּכֵי,
וְעַל מַשְׁקֵה בֵית מַטְבְּחָיָא,
דַּכְיָן,
וְדִי יִקְרַב לְמִיתָה,
מְסָאָב.
וְקָרוֹן לֵיהּ "יוֹסֵה שָׁרְיָא".

מסכת עדיות פרק ח משנה ה
ה
הֵעִיד רִבִּי עֲקִיבָה מִשֵּׁם נְחֶמְיָה אִישׁ בֵּית בַּדְּלִי
שֶׁמַּשִּׂיאִין אֶת הָאִשָּׁה עַל פִּי עֵד אֶחָד.
הֵעִיד רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ עַל הָעֲצָמוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ בְדֵיר הָעֵצִים,
אָמְרוּ חֲכָמִים:
מְלַקֵּט עֶצֶם עֶצֶם,
הַכֹּל טָהוֹר.

מסכת עדיות פרק ח משנה ו
ו
אָמַר רִבִּי אֱלִיעֶזֶר:
שָׁמַעְתִּי שֶׁיְּהוּ בוֹנִים בַּהֵיכָל,
עוֹשִׂין קְלָעִים לַהֵיכָל וּקְלָעִים לָעֲזָרוֹת,
אֶלָּא שֶׁבַּהֵיכָל בּוֹנִים מִבַּחוּץ,
וּבָעֲזָרוֹת בּוֹנִים מִבִּפְנִים.
אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
שָׁמַעְתִּי שֶׁמַּקְרִיבִין אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בַּיִת,
וְאוֹכְלִין קָדְשֵׁי קָדָשִׁין אַף עַל פִּי שֶׁאֵין קְלָעִים,
קָדָשִׁים קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי אַף עַל פִּי שֶׁאֵין חוֹמָה.
שֶׁקְּדֻשָּׁה רִאשׁוֹנָה קִדְּשָׁה לְשַׁעְתָהּ,
וְקִדְּשָׁה לֶעָתִיד לָבֹא.

מסכת עדיות פרק ח משנה ז

ז

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
מְקֻבָּל אֲנִי מֵרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
שֶׁשָּׁמַע מֵרַבּוֹ, וְרַבּוֹ מֵרַבּוֹ,
הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי,
שֶׁאֵין אֵלִיָּהוּ בָא
לְטַמֵּא וּלְטַהֵר, לְרַחֵק וּלְקָרֵב,
אֶלָּא לְרַחֵק אֶת הַמְקֹרָבִין בִּזְרוֹעַ,
וּלְקָרֵב הַמְרֻחָקִין בִּזְרוֹעַ.
מִשְׁפַּחַת בֵּית צְרִיפָה הָיְתָה בְעֵבֶר הַיַּרְדֵּן,
וְרִחֲקָהּ בֶּן צִיּוֹן בִּזְרוֹעַ,
וְעוֹד אַחֶרֶת הָיְתָה שָׁם,
וְקֵרְבָהּ בֶּן צִיּוֹן בִּזְרוֹעַ.
כְּגוֹן אֵלּוּ אֵלִיָּהוּ בָא
לְטַמֵּא וּלְטַהֵר, לְרַחֵק וּלְקָרֵב.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְקָרֵב, אֲבָל לֹא לְרַחֵק.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לְהַשְׁווֹת אֶת הַמַּחְלְקוֹת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא לְרַחֵק וְלֹא לְקָרֵב,
אֶלָּא לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בָּעוֹלָם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מַלְאָכִי ג,כג-כד)
"הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא,
לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יי הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא.
וְהֵשִׁיב לֵב אָבוֹת עַל בָּנִים,
וְלֵב בָּנִים עַל אֲבוֹתָם".

חסל עדיות

מסכת עבודה זרה

פרק א

מסכת עבודה זרה פרק א משנה א

א
לִפְנֵי אֵידֵיהֶן שֶׁלַּגּוֹיִם שְׁלֹשָׁה יָמִים,
אָסוּר מִלָּשֵׂאת וּמִלָּתֵת עִמָּהֶן,
מִלְּהַשְׁאִילָן וּמִלְּהַשְׁאִיל עִמָּהֶן,
מִלְּהַלְווֹתָן וּמִלִּלְווֹת מֵהֶן,
מִלְּפָרְעָן וּמִלִּפָּרַע מֵהֶן.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נִפְרָעִין מֵהֶן,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵצֵר.
אָמְרוּ לוֹ:
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מֵצֵר עַכְשָׁיו,
שָׂמֵחַ הוּא לְאַחַר זְמַן.
(מסכת עבודה זרה פרק א משנה ב)
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
שְׁלֹשָׁה לִפְנֵיהֶן וּשְׁלֹשָׁה לְאַחֲרֵיהֶן אָסוּר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לִפְנֵי אֵידֵיהֶן אָסוּר,
לְאַחַר אֵידֵיהֶן, מֻתָּר.

מסכת עבודה זרה פרק א משנה ג
ב
אֵלּוּ אֵידֵיהֶן שֶׁלַּגּוֹיִם:
קָלַנְדָּס,
וּסְטַרְנִלְיָה,
וּקְרָטֵיסִים,
וְיוֹם גְּנֶסְיָה שֶׁלַּמְּלָכִים,
וְיוֹם הַלֵּדָה,
וְיוֹם הַמִּיתָה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל מִיתָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ שְׂרֵיפָה,
יֵשׁ בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה,
וְשֶׁאֵין בָּהּ שְׂרֵיפָה,
אֵין בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה.

ג
יוֹם תִּגְלַחַת זְקָנוֹ וּבְלוֹרִיתוֹ,
יוֹם שֶׁעָלָה בוֹ מִן הַיָּם,
וְיוֹם שֶׁיָּצָא בוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִים,
אֵינוּ אָסוּר אֶלָּא אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְאוֹתוֹ הָאִישׁ.

מסכת עבודה זרה פרק א משנה ד
ד
עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה,
חוּצָה לָהּ מֻתָּר.
הָיָה חוּצָה לָהּ עֲבוֹדָה זָרָה,
תּוֹכָהּ מֻתָּר.
מַה הוּא לֵילֵךְ לַשָּׁם?
בִּזְמַן שֶׁהַדֶּרֶךְ מְיֻחֶדֶת לְאוֹתוֹ הַמָּקוֹם,
אָסוּר.
אִם יָכוֹל לֵילֵךְ בָּהּ מִמָּקוֹם אַחֵר,
מֻתָּר.
עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה,
וְהָיוּ בָהּ חֲנוּיוֹת מְעֻטָּרוֹת וְשֶׁאֵינָן מְעֻטָּרוֹת,
זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה בְבֵית שְׁאָן,
וְאָמְרוּ חֲכָמִים:
מְעֻטָּרוֹת אֲסוּרוֹת,
וְשֶׁאֵינָן מְעֻטָּרוֹת מֻתָּרוֹת.

מסכת עבודה זרה פרק א משנה ה
ה
אֵלּוּ דְבָרִים אֲסוּרִין לִמְכֹּר לַגּוֹיִם:
אִצְטְרוֹבִילִין וּבְנוֹת שׁוּחַ בִּפְטְרוֹתֵיהֶן,
וּלְבֻנָה, וְתַרְנְגוֹל לָבָן.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מוֹכֵר לוֹ לָבָן בֵּין הַתַּרְנְגְלִים.
בִּזְמַן שֶׁהוּא בִפְנֵי עַצְמוֹ,
קוֹטֵעַ אֶת אֶצְבָּעוֹ וּמוֹכְרוֹ,
שֶׁאֵין מַקְרִיבִין חָסֵר לַעֲבוֹדָה זָרָה.
וּשְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים,
סְתָמָן מֻתָּר,
וּפֵרוּשָׁן אָסוּר.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף דֶּקֶל טָב וְחָצָב וְנִקְלָבֵס,
אָסוּר לִמְכֹּר לַגּוֹיִם.

מסכת עבודה זרה פרק א משנה ו
ו
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִמְכֹּר בְּהֵמָה דַקָּה לַגּוֹיִם,
מוֹכְרִין;
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לִמְכֹּר,
אֵין מוֹכְרִין.

וְאַל יְשַׁנֶּה אָדָם, מִפְּנֵי הַמַּחְלְקוֹת!
וּבְכָל מָקוֹם,
אֵין מוֹכְרִין לָהֶם בְּהֵמָה גַסָּה,
עֲגָלִים וּסְיָחִין, <וקייָחִין!>
שְׁלֵמִים וּשְׁבוּרִין.
רְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בִּשְׁבוּרָה. <יודה>
בֶּן בְּתֵירָה מַתִּיר בַּסּוּס.

מסכת עבודה זרה פרק א משנה ז
ז
אֵין מוֹכְרִין לָהֶם דֻּבִּים וַאֲרָיוֹת,
וְלֹא כָל דָּבָר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ נְזִיקָה לָרַבִּים.
אֵין בּוֹנִין עִמָּהֶן בָּסִילְקִי,
וּגְרָדוֹן, אִסְטַדְיָה, וּבִימָה.
אֲבָל בּוֹנִין עִמָּהֶן דִּימוֹסָיוֹת וּמַרְחָצָיוֹת.
הִגִּיעוּ לַכִּפָּה שֶׁמַּעֲמִידִין בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה,
אָסוּר לִבְנוֹתָהּ.

מסכת עבודה זרה פרק א משנה ח <לא נמצא בכתב יד>
(וְאֵין עוֹשִׂים תַּכְשִׁיטִין לַעֲבוֹדָה זָרָה:
קֶטְלָאוֹת, וּנְזָמִים וְטַבָּעוֹת;
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
בְּשָׂכָר, מֻתָּר.)

ח
אֵין מוֹכְרִין בִּמְחֻבָּר לַקַּרְקַע,
אֲבָל מוֹכֵר הוּא מִשֶּׁיִּקָּצֵץ;
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
מוֹכֵר לוֹ עַל מְנָת לָקוֹץ.

ט
אֵין מַשְׂכִּירִין לָהֶם בָּתִּים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
וְאֵין צֹרֶךְ לוֹמַר שָׂדוֹת;
וּבְסוּרְיָה,
מַשְׂכִּירִין בָּתִּים, אֲבָל לֹא שָׂדוֹת.
וּבְחוּץ לָאָרֶץ,
מוֹכְרִין בָּתִּים וּמַשְׂכִּירִין שָׂדוֹת.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
מַשְׂכִּירִין לָהֶן בָּתִּים,

וּבְסוּרְיָה,
מוֹכְרִין בָּתִּים וּמַשְׂכִּירִין שָׂדוֹת,
וּבְחוּץ לָאָרֶץ מוֹכְרִין אֵלּוּ וָאֵלּוּ.

מסכת עבודה זרה פרק א משנה ט

י
אַף בְּמָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַשְׂכִּיר,
לֹא לְבֵית דִּירָה אָמְרוּ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַכְנִיס לְתוֹכָהּ עֲבוֹדָה זָרָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים ז,כו)
"לֹא תָבִיא תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתֶךָ, וְהָיִיתָ חֵרֶם כָּמֹהוּ,
שַׁקֵּץ תְּשַׁקְּצֶנּוּ וְתַעֵב תְּתַעֲבֶנּוּ, כִּי חֵרֶם הוּא."
בְּכָל מָקוֹם,
לֹא יַשְׂכִּיר לוֹ אֶת הַמֶּרְחָץ,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא נִקְרֵאת עַל שְׁמוֹ.

פרק ב

מסכת עבודה זרה פרק ב משנה א

א
אֵין מַעֲמִידִין בְּהֵמָה בְּפֻנְדְּקָנִית שֶׁלַּגּוֹיִם,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן חֲשׁוּדִין עַל הַבְּהֵמָה.
לֹא תִתְיַחֵד אִשָּׁה עִמָּהֶן,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן חֲשׁוּדִין עַל הָעֲרָיוֹת.
לֹא יִתְיַחֵד אָדָם עִמָּהֶן,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן חֲשׁוּדִין עַל שְׁפִיכוּת דָּמִים.
בַּת יִשְׂרָאֵל לֹא תְיַלֵּד אֶת הַנָּכְרִית,
אֲבָל נָכְרִית מְיַלֶּדֶת אֶת בַּת יִשְׂרָאֵל.
בַּת יִשְׂרָאֵל לֹא תָנִיק אֶת בְּנָהּ שֶׁלַּנָּכְרִית;
אֲבָל נָכְרִית מְנִיקָה אֶת בְּנָהּ שֶׁלְּבַת יִשְׂרָאֵל בִּרְשׁוּתָהּ.

מסכת עבודה זרה פרק ב משנה ב

ב
מִתְרַפִּין מֵהֶן רִפּוּי מָמוֹן,
אֲבָל לֹא רִפּוּי נְפָשׁוֹת.
אֵין מִסְתַּפְּרִין מֵהֶן בְּכָל מָקוֹם.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, מֻתָּר,

אֲבָל לֹא בֵּינוֹ לְבֵינוֹ.

מסכת עבודה זרה פרק ב משנה ג

ג

אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁלַּגּוֹיִם אֲסוּרִין,
וְאִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָיָה:
הַיַּיִן,
וְהַחֹמֶץ שֶׁלַּגּוֹיִם שֶׁהָיָה מִתְּחִלָּתוֹ יַיִן,
וְחֶרֶס אַנְדְרְיָאנֵי,
וְעוֹרוֹת לְבוּבִין.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
בִּזְמַן שֶׁהַקֶּרַע שֶׁלּוֹ עָגֹל, אָסוּר, <שֶׁהַקְּרָעַ!>
וּמָשׁוּךְ, מֻתָּר.
וּבָשָׂר הַנִּכְנָס לַעֲבוֹדָה זָרָה, מֻתָּר,
וְהַיּוֹצֵא, אָסוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא זִבְחֵי מֵתִים.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
הַהוֹלְכִים לַתַּרְפּוּת,
אָסוּר מִלָּשֵׂאת וּמִלִּתֵּן עִמָּהֶן,
וְהַבָּאִין מֻתָּרִין.

מסכת עבודה זרה פרק ב משנה ד

ד

נוֹדוֹת הַגּוֹיִם וְקִנְקְנֵיהֶן,
וְיֵין יִשְׂרָאֵל כָּנוּס בָּהֶן,
אֲסוּרִין, וְאִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָיָה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין אִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָיָה.

ה <ו>
הַחַרְצַנִּים וְהַזַּגִּין שֶׁלַּגּוֹיִם,
אֲסוּרִין, וְאִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָיָה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין אִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָיָה.

ו <ה כתוב בתחתית הדף על ידי המגיה>
הַמֻּרְיָס וְהַגְּבִנָּה וְתִנְיָקֵי שֶׁלַּגּוֹיִם,
אֲסוּרִין, וְאִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָיָה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין אִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָיָה.

מסכת עבודה זרה פרק ב משנה ה
ז
אָמַר רִבִּי יְהוּדָה:
שָׁאַל רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אֶת רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ
כְּשֶׁהָיוּ מְהַלְּכִים בַּדֶּרֶךְ:
מִפְּנֵי מָה אָסְרוּ גְבִינַת גּוֹיִם? <גְּבִינַּת!>
אָמַר לוֹ:
מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתָהּ בְּקֵבַת הַנְּבֵלָה.
אָמַר לוֹ:
וַהֲלֹא קֵבַת הָעוֹלָה חֲמוּרָה מִקֵּבַת הַנְּבֵלָה,
וְאָמְרוּ "כֹּהֵן שֶׁדַּעְתּוֹ יָפָה שׂוֹרְפָהּ חַיָּה"?
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים, אֶלָּא אָמְרוּ:
לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין.

ח
אָמְרוּ לוֹ:
מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתָהּ בְּקֵבַת עֶגְלֵי עֲבוֹדָה זָרָה.
אָמַר לוֹ:
אִם כֵּן,
לָמָּה לֹא אֲסָרוּהָ בַהֲנָיָה?
וְהִשִּׂיאוֹ לְדָבָר אַחֵר.
אָמַר לוֹ:
יִשְׁמָעֵאל אָחִי!
הֵיאָךְ אַתָּה קוֹרֵא: (שיר השירים א,ב)
"כִּי טוֹבִים דֹּדֶיךָ מִיָּיִן",
אוֹ:
'כִּי טוֹבִים דּוֹדַיִךְ'?
אָמַר לוֹ:
'כִּי טוֹבִים דֹּדַיִךְ מִיָּיִן'.
אָמַר לוֹ:
אֵין הַדָּבָר כֵּן,
שֶׁהֲרֵי חֲבֵרוֹ מְלַמֵּד עָלָיו (שיר השירים א,ג)
"לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ טוֹבִים".

מסכת עבודה זרה פרק ב משנה ו
ט
אֵלּוּ דְבָרִין שֶׁלַּגּוֹיִם אֲסוּרִין,
וְאֵין אִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָיָה:

חָלָב שֶׁחֲלָבוֹ גוֹי וְאֵין יִשְׂרָאֵל רוֹאֵהוּ,
וְהַפַּת, וְהַשֶּׁמֶן שֶׁלָּהֶן, וְהַשְּׁלָקוֹת.
רְבִּי וּבֵית דִּינוֹ הִתִּירוּ בַשֶּׁמֶן.
וּכְבָשִׁין שֶׁדַּרְכָּן לָתֵת בָּהֶן יַיִן וָחֹמֶץ,
וּטְרִית טְרוּפָה,
וְצִיר שֶׁאֵין בָּהּ דָּגָה,
וְהַחִילֵק,
וְקֹרֶט שֶׁלַּחִלְתִּית,
וּמֶלַח סְלָקוֹנְטִית,
הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִין,
וְאֵין אִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָיָה.

מסכת עבודה זרה פרק ב משנה ז

י

אֵלּוּ מֻתָּרִין בַּאֲכִילָה:
חָלָב שֶׁחֲלָבוֹ גוֹי וְיִשְׂרָאֵל רוֹאֵהוּ,
הַדְּבַשׁ,
וְהַדַּמְדְּמָנִיּוֹת, אַף עַל פִּי מְנַטְּפוֹת,
אֵין בָּהֶן מִשֵּׁם הֶכְשֵׁר מַשְׁקֶה,
וּכְבָשִׁין שֶׁאֵין דַּרְכָּן לָתֵת בָּהֶן יַיִן וָחֹמֶץ,
וּטְרִית שֶׁאֵינָה טְרוּפָה,
וְצִיר שֶׁיֶּשׁ בָּהּ דָּגָה,
וְעָלֶה שֶׁלַּחִלְתִּית, <ועל!>
וְזֵיתֵי קְלוֹסְקָה מְגֻלְגָּלִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שְׁלוּחִין אֲסוּרִין.
חֲגָבִים מִן הַסְּלִילָה, אֲסוּרִין,
מִן הָאַפּוֹתֵק, מֻתָּרִין בִּתְרוּמָה.

פרק ג

מסכת עבודה זרה פרק ג משנה א

א

כָּל הַצְּלָמִים אֲסוּרִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן נֶעֱבָדִים אַחַת בַּשָּׁנָה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ אָסוּר,
אֶלָּא כָל שֶׁיֶּשׁ לוֹ מַקֵּל, אוֹ צִפּוֹר, אוֹ כַדּוּר.

רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כָּל שֶׁיֶּשׁ בְּיָדוֹ כָּל דָּבָר.

מסכת עבודה זרה פרק ג משנה ב

ב

הַמּוֹצֵא שִׁבְרֵי צְלָמִים,
הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִים.
מָצָא תַבְנִית יָד, תַּבְנִית רֶגֶל,
הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִין,
מִפְּנֵי שֶׁכַּיּוֹצֵא בָהֶן נֶעְבָּד.

מסכת עבודה זרה פרק ג משנה ג

ג

הַמּוֹצֵא כֵלִים,
וַעֲלֵיהֶם צוּרַת הַחַמָּה,
צוּרַת הַלְּבָנָה, צוּרַת הַדְּרָקוֹן,
יוֹלִיכֵם לְיָם הַמֶּלַח.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר
עַל הַמְכֻבָּדִין, אֲסוּרִים,
וְעַל הַנִּבְזִין, מֻתָּרִין.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שׁוֹחֵק וְזוֹרֶה לָרוּחַ אוֹ מֵטִיל לַיָּם.
אָמְרוּ לוֹ:
אַף הוּא נַעֲשָׂה זֶבֶל,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יג,יח)
"וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם".

מסכת עבודה זרה פרק ג משנה ד

ד

שָׁאַל פְּרַקְלוֹס בֶּן פְּלַסְלוֹס
אֶת רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּעַכּוֹ,
שֶׁהָיָה רוֹחֵץ בְּמֶרְחָץ שֶׁלְּאַפְרוֹדִיטִי,
אָמַר לוֹ:
"כָּתוּב בְּתוֹרַתְכֶם:
"וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם",
מִפְּנֵי מָה אַתָּה רוֹחֵץ בְּמֶרְחָץ שֶׁלְּאַפְרוֹדִיטִי?"
אָמַר לוֹ:
"אֵין מְשִׁיבִין בַּמֶּרְחָץ."
וּכְשֶׁיָּצָא, אָמַר לוֹ:
"אֲנִי לֹא בָאתִי בִגְבוּלָהּ,
הִיא בָאת בִּגְבוּלִי.

אֵין אוֹמְרִים:
נַעֲשָׂה מַרְחֵץ לְאַפְּרוֹדִיטִי,
אֶלָּא:
נֶעֱשֵׂית הִיא אַפְּרוֹדִיטִי נוֹי לַמַּרְחֵץ.

ה
דָּבָר אַחֵר:
אִם נוֹתְנִין לָךְ מָמוֹן הַרְבֵּה,
אַתָּה נִכְנָס לַעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלָּךְ
עָרֹם וּבַעַל קֶרִי וּמַשְׁתִּין בְּפָנֶיהָ?
וְזוֹ עוֹמֶדֶת עַל הַבִּיב,
וְכָל הָעָם מַשְׁתִּינִין בְּפָנֶיהָ!
לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא "אֱלֹהֵיהֶם":
אֶת שֶׁהוּא נוֹהֵג מִשֵּׁם אֱלוֹהַּ, אָסוּר,
וְאֶת שֶׁאֵינוּ נוֹהֵג מִשֵּׁם אֱלוֹהַּ, מֻתָּר."

מסכת עבודה זרה פרק ג משנה ה
ו
הַגּוֹיִם הָעוֹבְדִים אֶת הֶהָרִים וְאֶת הַגְּבָעוֹת,
הֵן מֻתָּרִין,
וּמַה שֶּׁעֲלֵיהֶן אֲסוּרִין,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים ז,כה)
"לֹא תַחְמֹד כֶּסֶף וְזָהָב עֲלֵיהֶם וְלָקַחְתָּ".
רַבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי אוֹמֵר: (דְּבָרִים יב,ב)
"אֱלֹהֵיהֶם עַל הֶהָרִים", וְלֹא הֶהָרִים אֱלֹהֵיהֶם;
"אֱלֹהֵיהֶם... עַל הַגְּבָעוֹת", וְלֹא הַגְּבָעוֹת אֱלֹהֵיהֶם.
[וּמִפְּנֵי מָה אֲשֵׁרָה אֲסוּרָה?
מִפְּנֵי שֶׁיֶּשׁ בָּהּ תְּפִיסַת יַד אָדָם,
וְכָל שֶׁיֶּשׁ בּוֹ תְּפִיסַת יַד אָדָם אָסוּר.

ז
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
אֲנִי אֶהְיֶה אוֹבִין לְפָנֶיךָ:
כָּל מָקוֹם שֶׁאַתְּ מוֹצֵא
הַר גָּבוֹהַּ, וְגִבְעָה נִשָּׂאָה, וְעֵץ רַעֲנָן,
דַּע שֶׁיֶּשׁ שָׁם עֲבוֹדָה זָרָה.

מסכת עבודה זרה פרק ג משנה ו
ח
מִי שֶׁהָיָה בֵּיתוֹ סָמוּךְ לַעֲבוֹדָה זָרָה, וְנָפַל,
אָסוּר לִבְנוֹתוֹ.

כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
כּוֹנֵס בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ וּבוֹנֶה.
הָיָה שֶׁלּוֹ וְשֶׁלַּעֲבוֹדָה זָרָה,
יִדּוֹן מֶחֱצָה לְמֶחֱצָה.
אֲבָנָיו וְעֵצָיו וַעֲפָרוֹ מְטַמְּאִין כַּשֶּׁרֶץ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים ז,כו)
"שַׁקֵּץ תְּשַׁקְּצֶנּוּ, וְתַעֵב תְּתַעֲבֶנּוּ,
כִּי חֵרֶם הוּא."
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כַּנִּדָּה, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה ל,כב)
"תִּזְרֵם כְּמוֹ דָוָה, צֵא תֹּאמַר לוֹ".
מַה הַנִּדָּה מְטַמָּא בַּמַּשָּׂא,
אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְטַמָּא בַּמַּשָּׂא.

מסכת עבודה זרה פרק ג משנה ז

ט
שְׁלֹשָׁה בָתִּין הֵן:
בַּיִת שֶׁבְּנָיוֹ מִתְּחִלָּה לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה,
הֲרֵי זֶה אָסוּר;
סִיְּדוֹ וְכִיְּרוֹ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה, וְחִדֵּשׁ,
נוֹטֵל מַה שֶּׁחִדֵּשׁ;
הִכְנִיס לְתוֹכוֹ עֲבוֹדָה זָרָה, וְהוֹצִיאָהּ,
הֲרֵי זֶה מֻתָּר.

י
שָׁלוֹשׁ אֲבָנִים הֵן:
אֶבֶן שֶׁחֲצָבָהּ מִתְּחִלָּה לַבּוֹמָס, <bōmos: יסוד של פסל>
הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה;
סִיְּדָהּ וְכִיְּרָהּ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה, וְחִדֵּשׁ,
נוֹטֵל מַה שֶּׁחִדֵּשׁ;
הֶעֱמִיד עָלֶיהָ עֲבוֹדָה זָרָה, וְסִלְּקָהּ,
הֲרֵי זוֹ מֻתֶּרֶת.

יא
שָׁלוֹשׁ אֲשֵׁרוֹת הֵן:
אִילָן שֶׁנְּטָעוֹ מִתְּחִלָּה לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה,
הֲרֵי זֶה אָסוּר;
גִּדְּעוֹ וּפִסְּלוֹ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה, וְהֶחֱלִיף,
נוֹטֵל מַה שֶּׁהֶחֱלִיף;
הֶעֱמִיד תַּחְתָּיו עֲבוֹדָה זָרָה, וּבִטְּלָהּ,
הֲרֵי זֶה מֻתָּר.

יב

אֵי זוֹ הִיא אֲשֵׁרָה?
כָּל שֶׁיֵּשׁ תַּחְתֶּיהָ עֲבוֹדָה זָרָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁעוֹבְדִין אוֹתָהּ.
מַעֲשֶׂה בְצַיְדָן,
בְּאִילָן שֶׁהָיוּ עוֹבְדִין אוֹתוֹ,
וְהָיָה תַחְתָּיו גַּל.
אָמַר לָהֶן רַבִּי שִׁמְעוֹן:
"בִּדְקוּ אֶת הַגַּל הַזֶּה!"
וּבְדָקוּהוּ, וּמָצְאוּ בוֹ צוּרָה.
אָמַר לָהֶן:
"הוֹאִיל וְלַצּוּרָה הֵן עוֹבְדִין,
נַתִּיר לָהֶן אֶת הָאִילָן."

מסכת עבודה זרה פרק ג משנה ח

יג

לֹא יֵשֵׁב בְּצִלָּהּ,
וְאִם יָשַׁב, טָהוֹר.
וְלֹא יַעֲבֹר תַּחְתֶּיהָ,
וְאִם עָבַר, טָמֵא.
הָיְתָה גוֹזֶלֶת אֶת הָרַבִּים,
וְעָבַר תַּחְתֶּיהָ, טָהוֹר.
וְזוֹרְעִין תַּחְתֶּיהָ יְרָקוֹת בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים,
אֲבָל לֹא בִימוֹת הַחַמָּה.
וְהַחַזְרִין,
לֹא בִימוֹת הַחַמָּה וְלֹא בִימוֹת הַגְּשָׁמִים.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף לֹא יְרָקוֹת בִּימוֹת הַגְּשָׁמִין,
מִפְּנֵי שֶׁהַנְּבִיָּה נוֹשֶׁרֶת,
וַהֲוָת הֲנָאָה לָהֶם לַזֶּבֶל.

מסכת עבודה זרה פרק ג משנה ט

יד

נָטַל מִמֶּנָּה עֵצִים וַאֲבָנִים,
אֲסוּרִין בַּהֲנָיָה.
הִסִּיק בָּהֶן אֶת הַתַּנּוּר,
אִם חָדָשׁ, יֻתַּץ,
וְאִם יָשָׁן, יָצֵן.
אָפָה בוֹ אֶת הַפַּת,

הַפַּת אֲסוּרָה בַהֲנָיָה;
נִתְעָרְבָה בַאֲחֵרוֹת,
כֻּלָּן אֲסוּרוֹת בַּהֲנָיָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יוֹלִיךְ הֲנָיָה לְיָם הַמֶּלַח.
אָמְרוּ לוֹ:
אֵין פִּדָּיוֹן לַעֲבוֹדָה זָרָה.

יה
נָטַל מִמֶּנָּה כַרְכֵּד,
אָסוּר בַּהֲנָיָה.
אָרַג בּוֹ אֶת הַבֶּגֶד,
הַבֶּגֶד אָסוּר בַּהֲנָיָה;
נִתְעָרַב בַּאֲחֵרִים,
כֻּלָּן אֲסוּרִין בַּהֲנָיָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יוֹלִיךְ הֲנָיָה לְיָם הַמֶּלַח.
אָמְרוּ לוֹ:
אֵין פִּדָּיוֹן לַעֲבוֹדָה זָרָה.

מסכת עבודה זרה פרק ג משנה י

י
כֵּיצַד מְבַטְלָהּ?
קְרְסֵם וְזֵרֵד,
נָטַל מִמֶּנָּה מַקֵּל אוֹ שַׁרְבִּיט,
אֲפִלּוּ עָלֶה,
הֲרֵי זוֹ בְטֵלָה.
שְׁפָיָהּ לְצָרְכָהּ, אֲסוּרָה;
וְשֶׁלֹּא לְצָרְכָהּ, מֻתֶּרֶת.

פרק ד

מסכת עבודה זרה פרק ד משנה א

א
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
שָׁלוֹשׁ אֲבָנִים זוֹ בְצַד זוֹ בְּצַד הַמַּרְקוּלִיס,
אֲסוּרוֹת;
וּשְׁתַּיִם, מֻתָּרוֹת;
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

אֶת שֶׁהוּא נִרְאֶה עִמּוֹ, אָסוּר,
וְאֶת שֶׁאֵינוֹ נִרְאֶה עִמּוֹ, מֻתָּר.

מסכת עבודה זרה פרק ד משנה ב

ב

מָצָא בְרֹאשׁוֹ מָעוֹת, כְּסוּת, אֲכָלִים,
הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין.
פַּרְכִּירֵי עֲנָבִים, וַעֲטָרוֹת שֶׁלַּשִּׁבֳּלִים,
וְיֵינוֹת שְׁמָנִים וּסְלָתוֹת,
וְכָל דָּבָר שֶׁכַּיּוֹצֵא בוֹ קָרֵב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
אָסוּר.

מסכת עבודה זרה פרק ד משנה ג

ג

עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהָיָה לָהּ גִּנָּה וּמַרְחֵץ,
נֶהְנִים מֵהֶן שֶׁלֹּא בְטוֹבָה,
וְאֵין נֶהְנִין מֵהֶם בְּטוֹבָה.
הָיָה שֶׁלָּהּ וְשֶׁלַּאֲחֵרִים,
נֶהְנִין מֵהֶן בְּטוֹבָה וְשֶׁלֹּא בְטוֹבָה.

מסכת עבודה זרה פרק ד משנה ד

ד <ה>

עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלַּנָּכְרִי, אֲסוּרָה מִיָּד, <מִיָּדוֹ!>
וְשֶׁלְּיִשְׂרָאֵל, מִשֶּׁתֵּעָבֵד. <שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל!>
נָכְרִי מְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ וְשֶׁלְּיִשְׂרָאֵל,
יִשְׂרָאֵל אֵינוֹ מְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלַּנָּכְרִי.
הַמְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה, בִּטֵּל מְשַׁמְּשֶׁיהָ;
בִּטֵּל מְשַׁמְּשֶׁיהָ,
מְשַׁמְּשֶׁיהָ מְבֻטָּלִין וְהִיא אֲסוּרָה.

מסכת עבודה זרה פרק ד משנה ה

ה

כֵּיצַד מְבַטְּלָהּ?
קָטַע רֹאשׁ אָזְנָהּ, רֹאשׁ חוֹטְמָהּ, רֹאשׁ אֶצְבָּעָהּ,
פְּחָסָהּ, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא חִסְּרָהּ,
בִּטְּלָהּ.
רָקַק בְּפָנֶיהָ, הִשְׁתִּין בְּפָנֶיהָ,
גֵּרְדָהּ, זָרַק בָּהּ אֶת הַצּוֹאָה,
הֲרֵי זוֹ אֵינָהּ בְטֵלָה.
מְכָרָהּ אוֹ מִשְׁכְּנָהּ,
רַבִּי אוֹמֵר:

בִּטֵּל.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא בִטֵּל.

מסכת עבודה זרה פרק ד משנה ו

ו

עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהִנִּיחוּהָ עוֹבְדֶיהָ,
בִּשְׁעַת שָׁלוֹם, מֻתֶּרֶת;
בִּשְׁעַת מִלְחָמָה, אֲסוּרָה.
בּוֹמְסִיּוֹת שֶׁלַּמְּלָכִים, <bōmos: *יסוד של פסל*>
הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִים,
מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתוֹ
בְּשָׁעָה שֶׁהַמְּלָכִים עוֹבְרִין. <בְּשָׁעָת!>

מסכת עבודה זרה פרק ד משנה ז

ז

שָׁאֲלוּ אֶת הַזְּקֵנִים בְּרוֹמִי:
"אִם אֵין רְצוֹנוֹ בַעֲבוֹדָה זָרָה,
מִפְּנֵי מָה אֵינוּ מְבַטְּלָהּ?"
אָמְרוּ לָהֶן:
"אִלּוּ לַדָּבָר שֶׁאֵין צֹרֶךְ הָעוֹלָם בּוֹ הָיוּ עוֹבְדִין,
הָיָה מְבַטְּלוֹ;
הֲרֵי אֵלּוּ עוֹבְדִין לַחַמָּה וְלַלְּבָנָה וְלַכּוֹכָבִים.
יְאַבֵּד עוֹלָמוֹ מִפְּנֵי הַשּׁוֹטִין?"
אָמְרוּ לָהֶם:
"אִם כֵּן,
יְאַבֵּד דָּבָר שֶׁאֵין צֹרֶךְ הָעוֹלָם בּוֹ,
וִיקַיֵּם דָּבָר שֶׁצֹּרֶךְ הָעוֹלָם בּוֹ!"
אָמְרוּ לָהֶן:
"אַף אָנוּ מַחֲזִיקִין יְדֵי עוֹבְדֵיהֶם שֶׁלָּאֵלּוּ,
וְיֹאמְרוּ:
תֵּדְעוּ שֶׁהֵן אֱלוֹהוֹת,
שֶׁהֲרֵי אֵלּוּ לֹא בָטְלוּ. "

מסכת עבודה זרה פרק ד משנה ח

ח

לוֹקְחִין גַּת בְּעוּטָה מִן הַנָּכְרִי,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא נוֹטֵל בְּיָדוֹ וְנוֹתֵן הַתַּפּוּחַ,
אֵינוּ נַעֲשָׂה יֵיִן נֶסֶךְ עַד שֶׁיֵּרֵד לַבּוֹר.
יָרַד לַבּוֹר,
מַה שֶּׁבַּבּוֹר אָסוּר,

וְהַשְּׁאָר מֻתָּר.

מסכת עבודה זרה פרק ד משנה ט

ט

דּוֹרְכִין עִם הַנָּכְרִי בַּגַּת,
אֲבָל לֹא בוֹצְרִין עִמּוֹ.
יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְטֻמְאָה,
לֹא דוֹרְכִין וְלֹא בוֹצְרִין עִמּוֹ,
אֲבָל מוֹלִיכִין עִמּוֹ חֲבִיּוֹת לַגַּת
וּמְבִיאִין עִמּוֹ מִן הַגַּת.

י

נַחְתּוֹם שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְטֻמְאָה,
לֹא לָשִׁים וְלֹא עוֹרְכִים עִמּוֹ,
אֲבָל מוֹלִיכִין עִמּוֹ פַּת לַפְּלָטֵר.

מסכת עבודה זרה פרק ד משנה י

יא <כ>

נָכְרִי שֶׁנִּמְצָא עוֹמֵד בְּצַד הַבּוֹר שֶׁלַּיַּיִן,
אִם יֵשׁ עָלָיו מַלְוָה, אָסוּר;
אֵין לוֹ עָלָיו מַלְוָה, מֻתָּר.
נָפַל לַבּוֹר וְעָלָה,
מְדָדוֹ בַקָּנֶה,
וְהָיָה מְטַפֵּחַ עַל פִּי חָבִית מְרֻתַּחַת,
בְּכָל אֵלּוּ הָיָה מַעֲשֶׂה, וְאָמְרוּ:
יִמָּכֵר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר.
נָטַל אֶת הֶחָבִית וּזְרָקָהּ לַבּוֹר,
זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה, וְהִכְשִׁירוּ.

מסכת עבודה זרה פרק ד משנה יא

יב

הַמְטַהֵר יֵינוֹ שֶׁלַּנָּכְרִי וְנוֹתְנוֹ בִרְשׁוּתוֹ,
בְּבַיִת שֶׁהוּא פָּתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
בְּעִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ גּוֹיִם וְיִשְׂרְאֵלִים,
מֻתָּר;
בְּעִיר שֶׁכֻּלָּהּ גּוֹיִם,
אָסוּר, עַד שֶׁיּוֹשֵׁב שׁוֹמֵר.
אֵין הַשּׁוֹמֵר צָרִיךְ לִהְיוֹת יוֹשֵׁב וּמְשַׁמֵּר,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹצֵא וְנִכְנָס,
מֻתָּר.

רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
כָּל רְשׁוּת הַגּוֹיִם אַחַת.

מסכת עבודה זרה פרק ד משנה יב

יג

הַמְטַהֵר יֵינוֹ שֶׁלַּנָּכְרִי וְנוֹתְנוֹ בִרְשׁוּתוֹ,
וְהַלָּה כוֹתֵב לוֹ <וְהַלָּא!>
שֶׁ"נִּתְקַבַּלְתִּי מִמָּךְ מָעוֹת",
[מֻתָּר.]
אֲבָל אִם יִרְצֶה יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיאוֹ,
אֵין מַנִּיחוֹ עַד שֶׁיִּתֵּן לוֹ אֶת מָעוֹתָיו.
זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה בְבֵית שְׁאָן,
וְאָסְרוּ חֲכָמִים.

פרק ה

מסכת עבודה זרה פרק ה משנה א

א

הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ בְיַיִן נֶסֶךְ,
שְׂכָרוֹ אָסוּר.
שְׂכָרוֹ לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ מְלָאכָה אַחֶרֶת,
אַף עַל פִּי שֶׁאָמַר לוֹ:
"הַעֲבֵר לִי חָבִית שֶׁלְּיַיִן נֶסֶךְ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם",
שְׂכָרוֹ מֻתָּר.

ב

הַשּׂוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר לְהָבִיא עָלֶיהָ יַיִן נֶסֶךְ,
שְׂכָרָהּ אָסוּר.
שְׂכָרָהּ לֵישֵׁב עָלֶיהָ,
אַף עַל פִּי שֶׁהִנִּיחַ לָגִינוֹ עָלֶיהָ,
שְׂכָרָהּ מֻתָּר.

מסכת עבודה זרה פרק ה משנה ב

ג

יַיִן נֶסֶךְ שֶׁנָּפַל עַל גַּבֵּי עֲנָבִים, יְדִיחֵם,
וְהֵן מֻתָּרוֹת;
אִם הָיוּ מְבֻקָּעוֹת, אֲסוּרוֹת.
נָפַל עַל גַּבֵּי תְאֵנִים אוֹ עַל גַּבֵּי תְמָרִים,

אִם יֵשׁ בָּהֶן בְּנוֹתֵן טַעַם, אָסוּר.
מַעֲשֶׂה בְבוֹיְתֵס בֶּן זֵנוֹן,
שֶׁהָיָה מֵבִיא גְּרוֹגְרוֹת בִּסְפִינָה,
וְנִשְׁתַּבְּרָה חָבִית שֶׁלְּיַיִן נֶסֶךְ עַל גַּבֵּיהֶם,
וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְהִכְשִׁירוּ.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא בַּהֲנָיָתוֹ בְנוֹתֵן טַעַם, אָסוּר;
כָּל שֶׁאֵינוּ בַהֲנָיָתוֹ בְנוֹתֵן טַעַם, מֻתָּר,
כְּגוֹן הַחֹמֶץ שֶׁנָּפַל לַגְּרִיסִים.

מסכת עבודה זרה פרק ה משנה ג
ד
נָכְרִי שֶׁהָיָה מַעֲבִיר עִם יִשְׂרָאֵל כַּדֵּי יַיִן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,
אִם הָיָה בְחֶזְקַת מִשְׁתַּמֵּר,
מֻתָּר.
וְאִם מוֹדִיעוֹ שֶׁהוּא מַפְלִיג,
כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתֹּם וְיַחְתֹּם וְיִגֹּב,
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגֹּף וְתִגֹּב.

מסכת עבודה זרה פרק ה משנה ד
ה
הַמַּנִּיחַ יֵינוֹ בַקָּרוֹן אוֹ בַסְּפִינָה,
וְהָלַךְ לוֹ לְקַפֶּנְדַּרְיָה,
נִכְנַס לַמְּדִינָה וְרָחַץ, מֻתָּר.
אִם מוֹדִיעוֹ שֶׁהוּא מַפְלִיג,
כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתֹּם וְיִסְתֹּם וְיִגֹּב;
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגֹּף וְתִגֹּב.

ו
הַמַּנִּיחַ נָכְרִי בַחֲנוּתוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹצֵא וְנִכְנָס, מֻתָּר.
אִם מוֹדִיעוֹ שֶׁהוּא מַפְלִיג,
כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתֹּם וְיִסְתֹּם וְיִגֹּב;
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגֹּף וְתִגֹּב.

מסכת עבודה זרה פרק ה משנה ה
ז
הָיָה אוֹכֵל עִמּוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן,

וְהִנִּיחַ לְפָנָיו לָגִין עַל הַשֻּׁלְחָן,
וְלָגִין עַל הַדִּלְפְּקִי,
וְהִנִּיחוֹ וְיָצָא,
מַה שֶּׁעַל הַשֻּׁלְחָן אָסוּר,
וּמַה שֶּׁעַל הַדִּלְפְּקִי מֻתָּר.
אִם אָמַר לוֹ:
"הֱוֵי מוֹזֵג וְשׁוֹתֶה!"
אַף שֶּׁעַל הַדִּלְפְּקִי אָסוּר.
חֲבִיּוֹת פְּתוּחוֹת, אֲסוּרוֹת,
וּסְתוּמוֹת, כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגֹּף וְתִגֹּב.

מסכת עבודה זרה פרק ה משנה ו

ח

בַּלֶּשֶׁת שֶׁנִּכְנְסָה לָעִיר בְּשָׁעַת שָׁלוֹם,
חֲבִיּוֹת פְּתוּחוֹת אֲסוּרוֹת,
וּסְתוּמוֹת מֻתָּרוֹת.
בְּשָׁעַת מִלְחָמָה,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מֻתָּרוֹת,
שֶׁאֵין פְּנַי לְנַסֵּךְ.

מסכת עבודה זרה פרק ה משנה ז

ט

אֻמָּנִים יִשְׂרָאֵל,
שֶׁשִּׁלַּח לָהֶם נָכְרִי חָבִית שֶׁלְּיֵין נֶסֶךְ,
מֻתָּר שֶׁיֹּאמְרוּ לוֹ:
"תֶּן לָנוּ אֶת דָּמֶיהָ!"
אִם מִשֶּׁנִּכְנְסָה לִרְשׁוּתָן,
אָסוּר.

י

הַמּוֹכֵר יֵינוֹ לַנָּכְרִי,
פָּסַק עַד שֶׁלֹּא מָדַד,
דָּמָיו מֻתָּרִין.
מָדַד עַד שֶׁלֹּא פָסַק,
דָּמָיו אֲסוּרִין.
נָטַל אֶת הַמַּשְׁפֵּךְ וּמָדַד לְתוֹךְ צְלוֹחִיתוֹ,
נְטָלוֹ וּמָדַד לְתוֹךְ צְלוֹחִיתוֹ שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל,
אִם יֵשׁ בּוֹ עַקֶּבֶת יַיִן,
אָסוּר.
הַמְּעָרֶה מִכֶּלִי לִכְלִי,
הַמְּעָרֶה מִמֶּנּוּ מֻתָּר,

וְאֶת שֶׁהֶעֱרָה לְתוֹכוֹ אָסוּר.

מסכת עבודה זרה פרק ה משנה ח
יא
יַיִן נֶסֶךְ אָסוּר וְאוֹסֵר כָּל שֶׁהוּא.
יַיִן בְּיַיִן וּמַיִם בְּמַיִם,
כָּל שֶׁהוּא.
יַיִן בְּמַיִם וּמַיִם בְּיַיִן,
בְּנוֹתֵן טַעַם.
זֶה הַכְּלָל:
מִין בְּמִינוֹ כָל שֶׁהוּא,
וְשֶׁלֹּא בְּמִינוֹ, בְּנוֹתֵן טַעַם.

מסכת עבודה זרה פרק ה משנה ט
יב
אֵלּוּ אֲסוּרִין וְאוֹסְרִין כָּל שֶׁהֵן:
יַיִן נֶסֶךְ,
וַעֲבוֹדָה זָרָה,
וְעוֹרוֹת לְבוּבִין,
וְשׁוֹר הַנִּסְקָל,
וְעֶגְלָה עֲרוּפָה,
וְצִפֳּרֵי מְצֹרָע,
וּשְׂעַר נָזִיר,
וּפֶטֶר חֲמוֹר,
וּבָשָׂר בְּחָלָב,
וְחֻלִּין שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָעֲזָרָה,
הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִין,
וְאוֹסְרִין כָּל שֶׁהֵן.

מסכת עבודה זרה פרק ה משנה י
יג
יַיִן נֶסֶךְ שֶׁנָּפַל לַבּוֹר,
כֻּלּוֹ אָסוּר בַּהֲנָיָה.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
יִמָּכֵר כֻּלּוֹ לַגּוֹיִם,
חוּץ מִדְּמֵי יַיִן נֶסֶךְ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ.

מסכת עבודה זרה פרק ה משנה יא
יד
גַּת שֶׁלָּאֶבֶן שֶׁזִּפְּתָהּ גּוֹי,
מְנַגְּבָהּ, וְהִיא טְהוֹרָה.

וְשֶׁלָּעֵץ,
רַבִּי אוֹמֵר:
יְנַגֵּב.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יְקַלֵּף אֶת הַזֶּפֶת.
וְשֶׁלַּחֶרֶס,
אַף עַל פִּי שֶׁקִּלֵּף אֶת הַזֶּפֶת,
הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה.
(מסכת עבודה זרה פרק ה משנה יב)
הַלּוֹקֵחַ כְּלֵי תַשְׁמִישׁ מִן הַגּוֹי,
אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַטְבִּיל, יַטְבִּיל,
לְהַגְעִיל, יַגְעִיל,
לְלַבֵּן בָּאוּר, יְלַבֵּן.
הַשְּׁפוּד וְהָאַסְכָּלָה, מְלַבְּנָן בָּאוּר.
וְהַסְּכִין, שָׁפָהּ וְהִיא טְהוֹרָה.

חסל עבודה זרה

מסכת אבות

פרק א

מסכת אבות פרק א משנה א
א
מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי,
וּמְסָרָהּ לִיהוֹשֻׁעַ,
וִיהוֹשֻׁעַ לִזְקֵנִים,
וּזְקֵנִים לִנְבִיאִים,
וּנְבִיאִים מְסָרוּהָ לְאַנְשֵׁי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה.
הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים:
הֱיוּ מְתוּנִים בַּדִּין,
וְהַעֲמִידוּ תַלְמִידִים הַרְבֵּה,
וַעֲשׂוּ סְיָג לַתּוֹרָה.

מסכת אבות פרק א משנה ב
ב

שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק הָיָה מִשְּׁיָרֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה.
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד:
עַל הַתּוֹרָה,
וְעַל הָעֲבוֹדָה,
וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים.

מסכת אבות פרק א משנה ג
ג
אַנְטִיגְנוֹס אִישׁ סוֹכוֹ קִבֵּל מִשִּׁמְעוֹן הַצַּדִּיק.
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
אַל תִּהְיוּ כַעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁים אֶת הָרַב
עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס;
אֶלָּא הֱיוּ כַעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁים אֶת הָרַב
עַל מְנָת שֶׁלֹּא לְקַבֵּל פְּרָס.
וִיהִי מוֹרָא שָׁמַיִם עֲלֵיכֶם.

מסכת אבות פרק א משנה ד
ד
יוֹסֵי בֶן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה,
וְיוֹסֵי בֶן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם קִבְּלוּ מֵהֶם.
יוֹסֵי בֶן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה אוֹמֵר:
יְהִי בֵיתְךָ בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים,
וֶהֱוֵי מִתְאַבֵּק בַּעֲפַר רַגְלֵיהֶם,
וֶהֱוֵי שׁוֹתֶה בַצָּמָא אֶת דִּבְרֵיהֶם.
(מסכת אבות פרק א משנה ה)
יוֹסֵי בֶן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם אוֹמֵר:
יְהִי בֵיתְךָ פָּתוּחַ לִרְוָחָה,
וְיִהְיוּ עֲנִיִּים בְּנֵי בֵיתֶךָ,
וְאַל תַּרְבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה.

ה
בְּאִשְׁתּוֹ אָמְרוּ,
קַל וָחֹמֶר בְּאֵשֶׁת חֲבֵרוֹ.
מִכָּאן אָמְרוּ חֲכָמִים:
כָּל הַמַּרְבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה כְּשֶׁהִיא נִדָּה,
גּוֹרֵם רָעָה לְעַצְמוֹ וּבוֹטֵל מִדִּבְרֵי תוֹרָה,
וְסוֹפוֹ יוֹרֵשׁ גֵּיהִנֹּם.

מסכת אבות פרק א משנה ו
ו

יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה וּמַתַּי הָאַרְבֵּלִי קִבְּלוּ מֵהֶן.
יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה אוֹמֵר:
עֲשֵׂה לְךָ רַב,
וּקְנֵה לְךָ חָבֵר,
וֶהֱוֵי דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת.
(מסכת אבות פרק א משנה ז)
מַתַּי הָאַרְבֵּלִי אוֹמֵר:
הַרְחֵק מִשָּׁכֵן רָע,
וְאַל תִּתְחַבֵּר לָרָשָׁע,
וְאַל תִּתְיָאֵשׁ מִן הַפֻּרְעָנוּת.

מסכת אבות פרק א משנה ח
ז
יְהוּדָה בֶּן טַבַּאי וְשִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטָח קִבְּלוּ מֵהֶן.
יְהוּדָה בֶּן טַבַּאי אוֹמֵר:
אַל תַּעַשׂ עַצְמְךָ כְּעוֹרְכֵי הַדַּיָּנִים;
וּכְשֶׁיִּהְיוּ בַעֲלֵי הַדִּין עוֹמְדִין לְפָנֶיךָ,
יִהְיוּ בְעֵינֶיךָ כִּרְשָׁעִים;
וּכְשֶׁנִּפְטָרִים מִלְּפָנֶיךָ,
יִהְיוּ בְעֵינֶיךָ כְּצַדִּיקִים,
שֶׁקִּבְּלוּ עֲלֵיהֶם אֶת הַדִּין.
(מסכת אבות פרק א משנה ט)
שִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטָח אוֹמֵר:
הֱוֵי מַרְבֶּה לַחְקוֹר אֶת הָעֵדִים;
וֶהֱוֵי זָהִיר בִּדְבָרֶיךָ,
שֶׁמָּא מִתּוֹכָם יִלְמְדוּ לְשַׁקֵּר.

מסכת אבות פרק א משנה י
ח
שְׁמַעְיָה וְאַבְטַלְיוֹן קִבְּלוּ מֵהֶם.
שְׁמַעְיָה אוֹמֵר:
אֱהוֹב אֶת הַמְּלָאכָה,
וּשְׂנָא אֶת הָרַבָּנוּת,
וְאַל תִּתְוַדַּע לָרָשׁוּת.
(מסכת אבות פרק א משנה יא)
אַבְטַלְיוֹן אוֹמֵר:
חֲכָמִים, הִזָּהֲרוּ בְדִבְרֵיכֶם,
שֶׁמָּא תָחוֹבוּ חוֹבַת גָּלוּת,
וְתִגְלוּ לִמְקוֹם הַמַּיִם הָרָעִים,
וְיִשְׁתּוּ הַתַּלְמִידִים הַבָּאִים אַחֲרֵיכֶם וְיָמוּתוּ,
וְנִמְצָא שֵׁם שָׁמַיִם מִתְחַלֵּל.

מסכת אבות פרק א משנה יב

ט

הִלֵּל וְשַׁמַּאי קִבְּלוּ מֵהֶן.
הִלֵּל אוֹמֵר:
הֱוֵי תַלְמִידוֹ שֶׁלְאַהֲרֹן,
אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם,
אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקָרְבָן לַתּוֹרָה.

(מסכת אבות פרק א משנה יג)

הוּא הָיָה אוֹמֵר:
נְגַד שְׁמָא אֲבַד שְׁמָא,
וְדִילָא מוֹסִיף יְסוּף,
וְדִילָא יְלִיף קְטָלָה חַיָּב,
לָא יַעֲבֵד קְטָלָה קְטְלִין,
וְדִי יִשְׁתַּמַּשׁ בְּתָגָא חָלַף.

(מסכת אבות פרק א משנה יד)

הוּא הָיָה אוֹמֵר:
אֵין אֲנִי, מִי לִי?
וּכְשֶׁאֲנִי לְעַצְמִי, מָה אָנִי?
אִם לֹא עַכְשָׁיו, אֵימָתַי?

(מסכת אבות פרק א משנה טו)

שַׁמַּי אוֹמֵר:
עֲשֵׂה תוֹרָתְךָ קֶבַע,
אֱמֹר מְעַט וַעֲשֵׂה הַרְבֵּה,
וֶהֱוֵי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת.

(מסכת אבות פרק א משנה טז)

רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עֲשֵׂה לְךָ רַב,
וְהִסְתַּלֵּק מִן הַסָּפֵק,
וְאַל תַּרְבֶּה לְעַשֵּׂר אֻמָדוֹת. <עומדות>

(מסכת אבות פרק א משנה יז)

שִׁמְעוֹן בְּנוֹ אוֹמֵר:
כָּל יָמַי גָּדַלְתִּי בֵּין הַחֲכָמִים,
וְלֹא מָצָאתִי לַגּוּף טוֹב אֶלָּא שְׁתִיקָה.
וְלֹא הַמִּדְרָשׁ הוּא הָעִקָּר,
אֶלָּא הַמַּעֲשֶׂה.

וְכָל הַמַּרְבֶּה דְבָרִים מֵבִיא חֵטְא.

(מסכת אבות פרק א משנה יח)
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם קַיָּם:
עַל הַדִּין וְעַל הָאֱמֶת וְעַל הַשָּׁלוֹם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (זְכַרְיָה ח,טז) <הוספת הנקדן>
"אֱמֶת וּמִשְׁפַּט שָׁלוֹם שִׁפְטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם".

פרק ב

מסכת אבות פרק ב משנה א
א
רַבִּי אוֹמֵר:
אֵיזוֹהִי דֶרֶךְ יְשָׁרָה שֶׁיָּבֹר לוֹ הָאָדָם?
כָּל שֶׁהִיא תִפְאֶרֶת לְעוֹשֶׂהָ וְתִפְאֶרֶת לוֹ מִן הָאָדָם.
וֶהֱוֵי זָהִיר בְּמִצְוָה קַלָּה כְּמִצְוָה חֲמוּרָה,
שֶׁאֵין אַתָּה יוֹדֵעַ מַתַּן שְׂכָרָן שֶׁלַּמִּצְוֹת.
וֶהֱוֵי מְחַשֵּׁב הֶפְסֵד מִצְוָה כְּנֶגֶד שְׂכָרָהּ,
וּשְׂכַר עֲבֵרָה כְּנֶגֶד הֶפְסֵדָהּ.
וְהִשְׁתַּכֵּל בִּשְׁלֹשָׁה דְבָרִים,
וְאֵי אַתָּה בָא לִידֵי עֲבֵרָה;
דַּע מַה לְּמַעְלָה מִמָּךְ:
עַיִן רוֹאָה,
וְאֹזֶן שׁוֹמַעַת,
וְכָל מַעֲשֶׂיךָ בְּסֵפֶר נִכְתָּבִים.

מסכת אבות פרק ב משנה ב
ב
רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּנוֹ שֶׁלְּרַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא אוֹמֵר:
יָפֶה תַלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ,
שֶׁיְּגִיעַת שְׁנֵיהֶם מְשַׁכַּחַת עָוֹן.
וְכָל תּוֹרָה שֶׁאֵין עִמָּהּ מְלָאכָה,
סוֹפָהּ בְּטֵלָה לְגָרֵר עָוֹן.
וְכָל הָעֲמֵלִים עִם הַצִּבּוּר,
יְהוּא עֲמֵלִין עִמָּהֶן לְשֵׁם שָׁמַיִם,
שֶׁזְּכוּת אֲבוֹתָם מְסַיַּעְתָּם וְצִדְקָתָם עוֹמֶדֶת לָעַד.
וְאַתֶּם, מַעֲלִים עֲלֵיהֶם שָׂכָר הַרְבֵּה,
כְּאִלּוּ עֲשִׂיתֶם.

מסכת אבות פרק ב משנה ג

ג

הֱווּ זְהִירִים בָּרְשׁוּת,
שֶׁאֵין מְקָרְבִין לְאָדָם אֶלָּא לְצֹרֶךְ עַצְמָן;
נִרְאִין כְּאוֹהֲבִין בְּשָׁעַת הֲנָיָתָן,
אֵין עוֹמְדִין לְאָדָם בְּשָׁעַת דָּחְקוֹ.

מסכת אבות פרק ב משנה ד

ד

הוּא הָיָה אוֹמֵר:
עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִרְצוֹנְךָ,
שֶׁיַּעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כִּרְצוֹנוֹ.
בַּטֵּל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ,
שֶׁיְּבַטֵּל רְצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנֶךָ.

ה

הִלֵּל אוֹמֵר:
אַל תִּפְרֹשׁ מִן הַצִּבּוּר;
וְאַל תַּאֲמִין בְּעַצְמָךְ עַד יוֹם מוֹתָךְ;
וְאַל תָּדִין אֶת חֲבֵרָךְ עַד שֶׁתַּגִּיעַ לִמְקוֹמוֹ;
וְאַל תֹּאמַר דָּבָר שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהִשָּׁמַע,
שֶׁסּוֹפוֹ לְהִשָּׁמֵעַ;
וְאַל תֹּאמַר:
"כְּשֶׁאֶפָּנֶה אֶשְׁנֶה",
שֶׁמֵּא לֹא תִפָּנֶה.

מסכת אבות פרק ב משנה ה

ו

הוּא הָיָה אוֹמֵר:
אֵין בּוּר יְרֵא חֵטְא,
וְלֹא עַם הָאָרֶץ חָסִיד,
וְלֹא הַבַּיְישָׁן לָמֵד,
וְלֹא הַקַּפְּדָן מְלַמֵּד,
וְלֹא כָל הַמַּרְבֶּה בִסְחוֹרָה מַחְכִּים,
וּבִמְקוֹם שֶׁאֵין אֲנָשִׁים, הִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת אִישׁ.

(מסכת אבות פרק ב משנה ו

ז

אַף הוּא רָאָה גֻּלְגֹּלֶת אַחַת צָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם.
וְאָמַר לָהּ:

עַל דְּאַטֵּיפְתְּ, אַטְּיפוּךְ,
וְסוֹף מְטַיְּפַיִךְ יְטוּפוּן. <בסוף>

מסכת אבות פרק ב משנה ז
ח <ז>
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
מַרְבֶּה בָשָׂר מַרְבֶּה רִמָּה;
מַרְבֶּה נְכָסִים מַרְבֶּה דָיוֹן;
מַרְבֶּה שְׁפָחוֹת מַרְבֶּה זִמָּה;
מַרְבֶּה עֲבָדִים מַרְבֶּה גָזֵל;
מַרְבֶּה נָשִׁים מַרְבֶּה כְשָׁפִים;
מַרְבֶּה תוֹרָה מַרְבֶּה חַיִּים.
(מַרְבֶּה יְשִׁיבָה מַרְבֶּה חָכְמָה;
מַרְבֶּה עֵצָה מַרְבֶּה תְבוּנָה;
מַרְבֶּה צְדָקָה מַרְבֶּה שָׁלוֹם.)
קָנָה שֵׁם טוֹב, קָנָה לְעַצְמוֹ;
קָנָה דִבְרֵי תוֹרָה, קָנָה חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

מסכת אבות פרק ב משנה ח
ט
רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי קִבֵּל מֵהִלֵּל וּמִשַּׁמַּי.
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
אִם עָשִׂיתָ תוֹרָה הַרְבֵּה,
אַל תַּחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמָךְ,
כִּי לְכָךְ נוֹצַרְתָּ.

י <ח>
חֲמִשָּׁה תַלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
וְאֵלוּ הֵן:
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הָרְקָנוֹס,
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה,
רְבִּי יוֹסֵף הַכֹּהֵן,
וּרְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נְתַנְאֵל,
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ.
הוּא הָיָה מוֹנֶה שִׁבְחָן:
אֱלִיעֶזֶר בֶּן הָרְקָנוֹס,
בּוֹר סוּד שֶׁאֵינוּ מְאַבֵּד טִפָּה;
יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה, אַשְׁרֵי יוֹלַדְתּוֹ;
יוֹסֵף הַכֹּהֵן, חָסִיד;
שִׁמְעוֹן בֶּן נְתַנְאֵל, יְרֵא חֵטְא;
אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ, מַעְיָן מִתְגַּבֵּר.

יא
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
אִם יִהְיוּ כָל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֹאזְנַיִם,
וֶאֱלִיעֶזֶר בֶּן הָרְקָנוֹס בְּכַף שְׁנִיָּה,
מַכְרִיעַ הוּא אֶת כֻּלָּם.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ:
אִם יִהְיוּ כָל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֹאזְנַיִם,
וֶאֱלִיעֶזֶר בֶּן הָרְקָנוֹס אַף עִמָּהֶן,
וְאֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ בְּכַף שְׁנִיָּה,
מַכְרִיעַ הוּא אֶת כֻּלָּם.

מסכת אבות פרק ב משנה ט
יב
אָמַר לָהֶם:
צְאוּ וּרְאוּ אֵי זוֹ הִיא דֶרֶךְ טוֹבָה
שֶׁיִּדְבַּק בָּהּ הָאָדָם.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
עַיִן טוֹבָה.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
חָבֵר טוֹב.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שָׁכֵן טוֹב.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הָרוֹאֶה אֶת הַנּוֹלָד.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
לֵב טוֹב.
אָמַר לָהֶם:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ מִדִּבְרֵיכֶם,
שֶׁבִּכְלַל דְּבָרָיו דִּבְרֵיכֶם.

יג
אָמַר לָהֶם:
צְאוּ וּרְאוּ אֵי זוֹ הִיא דֶרֶךְ רָעָה
שֶׁיִּתְרַחֵק מִמֶּנָּה הָאָדָם.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
עַיִן רָעָה.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
חָבֵר רַע.
רְבִּי יוֹסֵף אוֹמֵר:
שָׁכֵן רַע.

רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַלֹּוֶה וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם;
אֶחָד לֹוֶה מִן הָאָדָם,
כְּלֹוֶה מִן הַמָּקוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים לז,כא)
"לֹוֶה רָשָׁע וְלֹא יְשַׁלֵּם, וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן".
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
לֵב רַע.
אָמַר לָהֶם:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ מִדִּבְרֵיכֶם,
שֶׁבִּכְלַל דְּבָרָיו דִּבְרֵיכֶם.

מסכת אבות פרק ב משנה י
יד
הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יְהִי כְבוֹד חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּנַפְשָׁךְ,
וְאַל תְּהִי נוֹחַ לִכְעֹס;
וְשׁוּב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתְךָ.
וֶהֱוֵי מִתְחַמֵּם כְּנֶגֶד אוּרָן שֶׁלַּחֲכָמִים.
וֶהֱוֵי זָהִיר מִגַּחַלְתָּן שֶׁלֹּא תִכָּוֶה,
שֶׁנְּשִׁיכָתָן נְשִׁיכַת שׁוּעָל,
וַעֲקִיצָתָן עֲקִיצַת עַקְרָב,
וּלְחִישָׁתָן לְחִישַׁת שָׂרָף,
וְכָל דִּבְרֵיהֶם כְּגַחֲלֵי אֵשׁ.
(מסכת אבות פרק ב משנה יא)
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
עַיִן רָעָה, וְיֵצֶר הָרָע, וְשִׂנְאַת הַבְּרִיּוֹת
מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם.

מסכת אבות פרק ב משנה יב
יה <ט>
רַבִּי יוֹסֵף אוֹמֵר:
יְהִי מְמוֹן חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ.
וְהַתְקֵן עַצְמָךְ לִלְמֹד תּוֹרָה,
שֶׁאֵינָהּ יְרֻשָּׁה לָךְ.
וְכָל מַעֲשֶׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם.

מסכת אבות פרק ב משנה יג
יו
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הֱוֵי זָהִיר בִּקְרִיַּת שְׁמַע.

וּכְשֶׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל,
אַל תַּעַשׂ תְּפִלָּתְךָ קֶבַע,
אֶלָּא תַחֲנוּנִים לִפְנֵי הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יואל ב,יג)
"כִּי חַנּוּן וְרַחוּם הוּא,
אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד, וְנִחָם עַל הָרָעָה. "
וְאַל תְּהִי רָשָׁע בִּפְנֵי עַצְמָךְ.

מסכת אבות פרק ב משנה יד
יז
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הֱוֵי שָׁקֵד לִלְמֹד תּוֹרָה, < 'תּוֹרָה' הוספת המגיה <
מַה שֶּׁתָּשִׁיב לַאֲפִיקוֹרוֹס;
וְדַע לִפְנֵי מִי אַתָּה עָמֵל,
וּמִי הוּא בַּעַל מְלַאכְתְּךָ.
(שֶׁיְּשַׁלֶּם לָךְ שְׂכַר פְּעֻלָּתָךְ.)
(מסכת אבות פרק ב משנה טו)
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
הַיּוֹם קָצָר, וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה,
וְהַפּוֹעֲלִים עֲצֵלִים,
וְהַשָּׂכָר הַרְבֵּה,
וּבַעַל הַבַּיִת דּוֹחֵק.
(מסכת אבות פרק ב משנה טז)
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
לֹא עָלֶיךָ מְלָאכָה לִגְמֹר,
וְלֹא אַתָּה בֶן חוֹרִים לִבָּטֵל;
אִם לָמַדְתָּ תוֹרָה הַרְבֵּה,
נֶאֱמָן בַּעַל מְלַאכְתְּךָ,
לְשַׁלֶּם לָךְ שְׂכַר פְּעֻלָּתָךְ.
(וְדַע מַתַּן שְׂכָרָן שֶׁלַּצַּדִּיקִים לֶעָתִיד לָבֹא.)

פרק ג

מסכת אבות פרק ג משנה א
א
עֲקַבְיָה בֶן מַהֲלַלְאֵל אוֹמֵר:
הִסְתַּכֵּל בִּשְׁלֹשָׁה דְבָרִים,
וְאֵין אַתָּה בָא לִידֵי עֲבֵרָה:
דַּע מֵאַיִן בָּאתָ,

וּלְאַיִן אַתָּה הוֹלֵךְ,
וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עָתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן.
דַּע מֵנַיִן בָּאתָ:
מִלֵּחָה סְרוּחָה.
וּלְאַיִן אַתָּה הוֹלֵךְ?
לְרִמָּה וּלְתוֹלֵעָה.
וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עָתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן?
לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

מסכת אבות פרק ג משנה ב
ב
רְבִּי חֲנִינָא סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר:
הֱוֵי מִתְפַּלֵּל בִּשְׁלוֹמָהּ שֶׁלַּמַּלְכוּת,
שֶׁאִלּוּלֵי מוֹרָאָהּ, אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ חַיִּים בָּלָעְנוּ.

ג
רְבִּי חֲנַנְיָה בֶּן תְּרַדְיוֹן אוֹמֵר:
שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים וְאֵין בֵּינֵיהֶן דִּבְרֵי תוֹרָה,
הֲרֵי זֶה מוֹשַׁב לֵצִים, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים א,א)
"וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב";
אֲבָל שְׁנַיִם שֶׁיּוֹשְׁבִים וַעֲסוּקִים בְּדִבְרֵי תוֹרָה,
שְׁכִינָה בֵינֵיהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר: (מַלְאָכִי ג,טז)
"אָז נִדְבְּרוּ יִרְאֵי יי אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ,
וַיַּקְשֵׁב יי וַיִּשְׁמָע,
וַיִּכָּתֵב סֵפֶר זִכָּרוֹן לְפָנָיו לְיִרְאֵי יי וּלְחֹשְׁבֵי שְׁמוֹ".
(אֵין לִי אֶלָּא שְׁנַיִם,
מְנַיִן שֶׁאֲפִלּוּ אֶחָד שֶׁיּוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה,
שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קוֹבֵעַ לוֹ שָׂכָר?
שֶׁנֶּאֱמַר: (איכה ג,כח)
"יֵשֵׁב בָּדָד וְיִדֹּם כִּי נָטַל עָלָיו".)

מסכת אבות פרק ג משנה ג
[ד]
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ עַל שֻׁלְחָן אֶחָד,
וְלֹא אָמְרוּ עָלָיו דִּבְרֵי תוֹרָה,
הֲרֵי אֵלּוּ כְּאוֹכְלֵי זִבְחֵי מֵתִים,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה כח,ח)
"כִּי כָל שֻׁלְחָנוֹת מָלְאוּ קִיא צֹאָה, בְּלִי מָקוֹם";
אֲבָל שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ עַל שֻׁלְחָן אֶחָד,
וְאָמְרוּ עָלָיו דִּבְרֵי תוֹרָה,

כְּאִלּוּ אָכְלוּ מִשֻּׁלְחָנוֹ שֶׁלְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְחֶזְקֵאל מא,כב)
"וַיְדַבֵּר אֵלַי, זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי יי ".

מסכת אבות פרק ג משנה ד
ה
רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן חֲכִינַי אוֹמֵר:
הַנֵּעוֹר בַּלַּיְלָה,
וְהַמְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ וּמְפַנֶּה לִבּוֹ לְבַטָּלָה,
הֲרֵי זֶה מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ.

מסכת אבות פרק ג משנה ה
ו
רִבִּי נְחוּנְיָה בֶּן הַקָּנָה אוֹמֵר:
כָּל הַמְקַבֵּל עָלָיו עֹל תּוֹרָה,
מַעֲבִירִים מִמֶּנּוּ עֹל מַלְכוּת וְעֹל דֶּרֶךְ הָאָרֶץ;
וְכָל הַפּוֹרֵק מִמֶּנּוּ עֹל תּוֹרָה,
נוֹתְנִים עָלָיו עֹל מַלְכוּת וְעֹל דֶּרֶךְ הָאָרֶץ.

מסכת אבות פרק ג משנה ו
ז
רִבִּי חֲלַפְתָּה אִישׁ כְּפַר חֲנַנְיָה אוֹמֵר:
עֲשָׂרָה שֶׁיּוֹשְׁבִין וַעֲסוּקִין בְּדִבְרֵי תוֹרָה,
שְׁכִינָה בֵּינֵיהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים פב,א)
"אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵל".
מִנַּיִן אֲפִלּוּ חֲמִשָּׁה?
שֶׁנֶּאֱמַר: (עָמוֹס ט,ו)
["בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט".
מְנַיִן אֲפִלּוּ שְׁלֹשָׁה?
שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים פב,א)]
"וַאֲגֻדָּתוֹ עַל אֶרֶץ יְסָדָהּ".
[מְנַיִן אֲפִלּוּ שְׁנַיִם?
שֶׁנֶּאֱמַר: (מַלְאָכִי ג,טז)]
"אָז נִדְבְּרוּ יִרְאֵי יי אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ,
וַיַּקְשֵׁב יי וַיִּשְׁמָע,
וַיִּכָּתֵב סֵפֶר זִכָּרוֹן לְפָנָיו לְיִרְאֵי יי וּלְחֹשְׁבֵי שְׁמוֹ".
מְנַיִן אֲפִלּוּ אֶחָד?
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כ,כ)
"בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת שְׁמִי,
אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ".

מסכת אבות פרק ג משנה ז

[ח]

רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יְהוּדָה אִישׁ בִּרְתוֹתָה אוֹמֵר:
תֶּן לוֹ מִשֶּׁלּוֹ, שֶׁאַתְּ וְשֶׁלָּךְ שֶׁלּוֹ.
וְכֵן הוּא אוֹמֵר בְּדָוִד: (דברי הימים א כט,יד)
"כִּי מִמְּךָ הַכֹּל וּמִיָּדְךָ נָתַנּוּ לָךְ".

ט

רְבִּי יַעֲקֹב אוֹמֵר:
הַמְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ וְשׁוֹנֶה,
וּמַפְסִיק מִשְּׁנָתוֹ, וְאוֹמֵר:
"מַה נָּאֶה אִילָן זֶה! וּמַה נָּאֶה נִיר זֶה!"
מַעְלִין עָלָיו כְּאִלּוּ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ.

מסכת אבות פרק ג משנה ח

י

רְבִּי דוֹסְתִּי בְרְבִּי יַנַּי אוֹמֵר מִשֵּׁם רְבִּי מֵאִיר:
כָּל הַשָּׁכֵחַ דָּבָר אֶחָד מִמִּשְׁנָתוֹ,
מַעְלִין עָלָיו כְּאִלּוּ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים ד,ט)
"רַק הִשָּׁמֶר לְךָ וּשְׁמֹר נַפְשְׁךָ מְאֹד,
פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ".
יָכוֹל אֲפִלּוּ תָקְפָה עָלָיו מִשְׁנָתוֹ?
תַּלְמוּד לוֹמַר:
"וּפֶן יָסוּרוּ מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ"
הָא אֵינוּ מִתְחַיֵּב עַד שֶׁיֵּשֵׁב וִיסִירֵם מִלִּבּוֹ.

מסכת אבות פרק ג משנה ט

יא

רְבִּי חֲנִינָה בֶּן דּוֹסָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁיִּרְאַת חֶטְאוֹ קוֹדֶמֶת לְחָכְמָתוֹ,
חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת;
חָכְמָתוֹ קוֹדֶמֶת לְיִרְאַת חֶטְאוֹ,
אֵין חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת.

יב

הוּא הָיָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁמַּעֲשָׂיו מְרֻבִּים מֵחָכְמָתוֹ,
חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת;
חָכְמָתוֹ מְרֻבָּה מִמַּעֲשָׂיו,
אֵין חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת.

מסכת אבות פרק ג משנה י

יג

הוּא הָיָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁרוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה מִמֶּנּוּ,
רוּחַ הַמָּקוֹם נוֹחָה מִמֶּנּוּ;
וְכָל שֶׁאֵין רוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה מִמֶּנּוּ, *<הֵימֶנּוּ בהוספת המגיה>*
אֵין רוּחַ הַמָּקוֹם נוֹחָה מִמֶּנּוּ.

יד

רְבִּי דוֹסָה בֶּן הַרְכִּינָס אוֹמֵר:
שְׁנַת שַׁחְרִית,
וְיֵין צָהֳרָיִם,
וְשִׂיחַת הַיְלָדִים,
וִישִׁיבַת כְּנֵסִיּוֹת שֶׁלְּעַמֵּי הָאָרֶץ
מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם.

מסכת אבות פרק ג משנה יא

יה

רְבִּי אֶלְעָזָר הַמּוֹדָעִי אוֹמֵר:
הַמְחַלֵּל אֶת הַקֳּדָשִׁים,
וְהַמְבַזֶּה אֶת הַמּוֹעֲדוֹת,
וְהַמְגַלֶּה פָנִים בַּתּוֹרָה,
וְהַמֵּפֵר בְּרִיתוֹ שֶׁלְּאַבְרָהָם אָבִינוּ
וְהַמְּאַדִּים אֶת פְּנֵי חֲבֵרוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ מַעֲשִׂים טוֹבִים,
אֵין לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא.

מסכת אבות פרק ג משנה יב

יו

רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
הֱוֵי קַל רֹאשׁ,
וְנוֹחַ תִּשְׁחֹרֶת,
וֶהֱוֵי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּשִׂמְחָה.
(מסכת אבות פרק ג משנה יג)
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
שְׂחוֹק וְקַלּוּת רֹאשׁ מַרְגִּילִים אֶת הָאָדָם לָעֶרְוָה.
מַעְשְׂרוֹת, סְיָג לַתּוֹרָה;
נְדָרִים, סְיָג לִפְרִישׁוּת;
סְיָג לַחָכְמָה שְׁתִיקָה.

מסכת אבות פרק ג משנה יד

יז

הוּא הָיָה אוֹמֵר:
חָבִיב אָדָם, שֶׁנִּבְרָא בְצֶלֶם.
חִבָּה יְתֵרָה נוֹדַעַת לוֹ שֶׁנִּבְרָא בְּצֶלֶם אֱלֹהִים,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית ט,ו)
"כִּי בְּצֶלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם".
חֲבִיבִים יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים.
חִבָּה יְתֵרָה נוֹדַעַת לָהֶם שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים לַמָּקוֹם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יד,א)
"בָּנִים אַתֶּם לַיי אֱלֹהֵיכֶם".
חֲבִיבִים יִשְׂרָאֵל,
שֶׁנִּתַּן לָהֶם כְּלִי שֶׁבּוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם.
חִבָּה יְתֵרָה נוֹדַעַת לָהֶם,
שֶׁנִּתַּן לָהֶם כְּלִי שֶׁבּוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי ד,ב)
"כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם, תּוֹרָתִי אַל תַּעֲזֹבוּ".
(מסכת אבות פרק ג משנה טו)
הַכֹּל צָפוּי, וְהָרְשׁוּת נְתוּנָה,
וּבְטוּב הָעוֹלָם נִדּוֹן;
וְהַכֹּל לְפִי רֹב הַמַּעֲשֶׂה.

מסכת אבות פרק ג משנה טז

יח

הוּא הָיָה אוֹמֵר:
הַכֹּל נָתוּן בַּעֲרָבוֹן,
וּמְצוּדָה פְרוּשָׂה עַל כָּל הַחַיִּים.
הֶחָנוּת פְּתוּחָה, וְהַחֶנְוָנִי מַקִּיף,
הַפִּנְקָס פָּתוּחַ, וְהַיָּד כּוֹתֶבֶת,
וְהַגַּבָּאִים מַחֲזִירִים תָּמִיד בְּכָל יוֹם,
וְנִפְרָעִין מִן הָאָדָם לְדַעְתּוֹ וְשֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ,
וְהַדִּין דִּין אֱמֶת,
וְהַכֹּל מְתֻקָּן לִסְעוּדָה.

מסכת אבות פרק ג משנה יז

יט

רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
אִם אֵין תּוֹרָה, אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ;
אִם אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ, אֵין תּוֹרָה.
אִם אֵין חָכְמָה, אֵין יִרְאָה;
אִם אֵין יִרְאָה, אֵין חָכְמָה.

אִם אֵין דַּעַת, אֵין בִּינָה;
אִם אֵין בִּינָה, אֵין דַּעַת.
אִם אֵין קֶמַח, אֵין תּוֹרָה;
אִם אֵין תּוֹרָה, אֵין קֶמַח.
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁחָכְמָתוֹ מְרֻבָּה מִמַּעֲשָׂיו,
לְמָה הוּא דוֹמֶה?
לְאִילָן שֶׁנּוֹפוֹ מְרֻבֶּה וְשָׁרָשָׁיו מְעוּטִין,
וְהָרוּחַ בָּאת וְעוֹקַרְתּוֹ וְהָפְכַתּוּ עַל פָּנָיו,
(שֶׁנֶּאֱמַר: (יִרְמְיָה יז,ו)
"וְהָיָה כְּעַרְעָר בָּעֲרָבָה וְלֹא יִרְאֶה כִּי יָבוֹא טוֹב,
וְשָׁכַן חֲרֵרִים בַּמִּדְבָּר אֶרֶץ מְלֵחָה וְלֹא תֵשֵׁב".)
וְכָל שֶׁמַּעֲשָׂיו מְרֻבִּין מֵחָכְמָתוֹ,
לְמָה הוּא דוֹמֶה?
לְאִילָן שֶׁנּוֹפוֹ מְמוּעָט וְשָׁרָשָׁיו מְרֻבִּים,
אֲפִלּוּ כָּל הָרוּחוֹת בָּאוֹת עָלָיו,
אֵין מְזִיזוֹת אוֹתוֹ מִמְּקוֹמוֹ.
(שֶׁנֶּאֱמַר: (יִרְמְיָה יז,ח)
"וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל מַיִם וְעַל יוּבַל יְשַׁלַּח שָׁרָשָׁיו,
וְלֹא יִרְאֶה כִּי יָבֹא חֹם, וְהָיָה עָלֵהוּ רַעֲנָן,
וּבִשְׁנַת בַּצֹּרֶת לֹא יִדְאָג, וְלֹא יָמִישׁ מֵעֲשׂוֹת פֶּרִי".)
(מסכת אבות פרק ג משנה יח)
רַבִּי אֶלְעָזָר חִסְמָא אוֹמֵר:
קִנִּים וּפִתְחֵי נִדָּה הֵן הֵן גּוּפֵי הֲלָכוֹת;
תְּקוּפוֹת וְגִמַטְרִיָּה פַּרְפְּרָיוֹת לַחָכְמָה.

פרק ד

מסכת אבות פרק ד משנה א
א
בֶּן זוֹמָא אוֹמֵר:
אֵי זֶה הוּא חָכָם?
הַלָּמֵד מִכָּל הָאָדָם, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים קיט,צט)
"מִכָּל מְלַמְּדַי הִשְׂכַּלְתִּי".
אֵי זֶה הוּא גִבּוֹר?
הַכּוֹבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי טז,לב)
"טוֹב אֶרֶךְ אַפַּיִם מִגִּבּוֹר,
וּמֹשֵׁל בְּרוּחוֹ מִלֹּכֵד עִיר".
אֵי זֶה הוּא עָשִׁיר?

הַשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים קכח,ב)
"יְגִיעַ כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכֵל, אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ";
("אַשְׁרֶיךָ", בָּעוֹלָם הַזֶּה,
"וְטוֹב לָךְ", לָעוֹלָם הַבָּא.)
אֵי זֶה הוּא מְכֻבָּד?
הַמְכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוּאֵל א ב,ל)
"כִּי מְכַבְּדַי אֲכַבֵּד, וּבֹזַי יֵקָלּוּ".

מסכת אבות פרק ד משנה ב
ב
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
הֱוֵי רָץ לְמִצְוָה קַלָּה,
וּבוֹרֵחַ מִן הָעֲבֵרָה;
שֶׁמִּצְוָה גוֹרֶרֶת מִצְוָה,
וַעֲבֵרָה גוֹרֶרֶת עֲבֵרָה,
שֶׁשְּׂכַר מִצְוָה, מִצְוָה,
וּשְׂכַר עֲבֵרָה, עֲבֵרָה.
(מסכת אבות פרק ד משנה ג)
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
אַל תְּהִי בָז לְכָל אָדָם,
וְאַל תְּהִי מַפְלִיג לְכָל דָּבָר;
שֶׁאֵין לְךָ אָדָם שֶׁאֵין לוֹ שָׁעָה,
וְאֵין לְךָ דָּבָר שֶׁאֵין לוֹ מָקוֹם.
(מסכת אבות פרק ד משנה ד)
רַבִּי לְוִיטַס אִישׁ יַבְנֶה אוֹמֵר:
מְאֹד מְאֹד הֱוֵי שְׁפַל רוּחַ,
שֶׁתִּקְוַת אֱנוֹשׁ רִמָּה.

ג
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:
כָּל הַמְחַלֵּל שֵׁם שָׁמַיִם בַּסֵּתֶר,
נִפְרָעִים מִמֶּנּוּ בְּגָלוּי.
אֶחָד שׁוֹגֵג וְאֶחָד מֵזִיד בְּחִלּוּל הַשֵּׁם.

מסכת אבות פרק ד משנה ה
ד
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
הַלָּמֵד עַל מְנָת לְלַמֵּד,
מַסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לִלְמֹד וּלְלַמֵּד;
הַלָּמֵד עַל מְנָת לַעֲשׂוֹת,
מַסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לִלְמֹד וּלְלַמֵּד,

לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת.

ה

רְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
אַל תַּעֲשֵׂם עֲטָרָה לְהִתְגַּדֵּל בָּהֶן,
וְלֹא קָרְדּוֹם לֹאכַל מֵהֶן.
וְכָךְ הָיָה הִלֵּל אוֹמֵר:
וְדִי יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּתָגָא חָלַף.
הָא כָּל הַנֵּאוֹת מִדִּבְרֵי תוֹרָה,
נָטַל חַיָּיו מִן הָעוֹלָם.

מסכת אבות פרק ד משנה ו

ו

רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל הַמְכַבֵּד אֶת הַתּוֹרָה,
גּוּפוֹ מְכֻבָּד מִן הַבְּרִיּוֹת; <נ״א עַל>
וְכָל הַמְחַלֵּל אֶת הַתּוֹרָה,
גּוּפוֹ מְחֻלָּל מִן הַבְּרִיּוֹת. <נ״א עַל>

מסכת אבות פרק ד משנה ז

[ז]

רְבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ אוֹמֵר:
הַחוֹסֵךְ עַצְמוֹ מִן הַדִּין,
פּוֹרֵק מִמֶּנּוּ אֵיבָה וְגָזֵל וּשְׁבוּעַת שָׁוְא.
וְהַגַּס לִבּוֹ בְּהוֹרָיָה, <בהודיה>
שׁוֹטֶה, רָשָׁע וְגַס רוּחַ.
(מסכת אבות פרק ד משנה ח)
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
אַל תְּהִי דָן יְחִידִי,
שֶׁאֵין דָּן יָחִיד אֶלָּא אֶחָד.
וְאַל תֹּאמַר: "קַבְּלוּ דַעְתִּי!"
שֶׁהֵן רַשָּׁיִין וְלֹא אַתָּה.

מסכת אבות פרק ד משנה ט

ח

רְבִּי יוֹנָתָן אוֹמֵר:
כָּל הַמְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה מֵעֹנִי,
סוֹפוֹ לְקַיְּמָהּ מֵעֹשֶׁר;
וְכָל הַמְבַטֵּל אֶת הַתּוֹרָה מֵעֹשֶׁר,
סוֹפוֹ לְבַטְּלָהּ מֵעֹנִי.

מסכת אבות פרק ד משנה י

ט

רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הֱוֵי מְעַט עֵסֶק, וַעֲסֹק בַּתּוֹרָה;
וּשְׁפַל רוּחַ בִּפְנֵי כָל הָאָדָם;
וְאִם בָּטַלְתָּ מִן הַתּוֹרָה,
יֵשׁ לוֹ בְטֵלִים הַרְבֵּה כְנֶגְדָּךְ;
וְאִם עָמַלְתָּ בַתּוֹרָה,
יֵשׁ לוֹ שָׂכָר הַרְבֵּה לִתֶּן לָךְ.

מסכת אבות פרק ד משנה יא

י

רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת,
קָנָה לוֹ פְּרַקְלִיט אֶחָד;
וְהָעוֹבֵר עֲבֵרָה אַחַת,
קָנָה לוֹ קָטֵיגוֹר אֶחָד.
תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים,
כִּתְרִיס לִפְנֵי הַפֻּרְעָנוּת.

יא

רְבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר אוֹמֵר:
כָּל כְּנֵסִיָּה שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם,
סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם;
וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם,
אֵין סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם.

מסכת אבות פרק ד משנה יב

יב

רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
יְהִי כְבוֹד תַּלְמִידְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כִּכְבוֹד חֲבֵרָךְ,
וּכְבוֹד חֲבֵרָךְ כְּמוֹרָא רַבָּךְ,
וּמוֹרָא רַבָּךְ כְּמוֹרָא שָׁמַיִם.

מסכת אבות פרק ד משנה יג

יג

רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הֱוֵי זָהִיר בַּתַּלְמוּד,
שֶׁשִּׁגְגַת הַתַּלְמוּד עוֹלָה זָדוֹן.

רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:

שְׁלֹשָׁה כְתָרִים הֵן:
כֶּתֶר תּוֹרָה,
וְכֶתֶר כְּהֻנָּה,
וְכֶתֶר מַלְכוּת;
וְכֶתֶר שֵׁם טוֹב עַל גַּבֵּיהֶן.

מסכת אבות פרק ד משנה יד
יג <>
רַבִּי נְהוֹרַאי אוֹמֵר:
הֱוֵי גוֹלֶה לִמְקוֹם תּוֹרָה,
וְאַל תֹּאמַר "הִיא תָבוֹא אַחֲרַי",
שֶׁחֲבֵרֶיךָ יְקַיְּמוּהָ בְיָדֶךָ.
וְאֶל בִּינָתְךָ אַל תִּשָּׁעֵן.

(מסכת אבות פרק ד משנה טו)
רַבִּי יַנַּאי אוֹמֵר:
אֵין בְּיָדֵינוּ לֹא מִשַּׁלְוַת הָרְשָׁעִים
וְלֹא מִיִּסּוּרֵיהֶן שֶׁלַּצַּדִּיקִים.

יד
רַבִּי מַתְיָה בֶן חָרָשׁ אוֹמֵר:
הֱוֵי מַקְדִּים לִשְׁלוֹם כָּל הָאָדָם,
וֶהֱוֵי זָנָב לָאֲרָיוֹת,
וְלֹא רֹאשׁ לַשּׁוּעָלִים.

מסכת אבות פרק ד משנה טז
יה
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
הָעוֹלָם הַזֶּה דוֹמֶה לִפְרוֹזְדוֹר לִפְנֵי הָעוֹלָם הַבָּא,
הַתְקֵן עַצְמָךְ לִפְרוֹזְדוֹר,
כְּדֵי שֶׁתִּכָּנֵס לִטְרִקְלִין.
(מסכת אבות פרק ד משנה יז)
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
יָפָה שָׁעָה אַחַת בִּתְשׁוּבָה וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים בָּעוֹלָם הַזֶּה,
מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.
יָפָה שָׁעָה אַחַת שֶׁלְּקוֹרַת רוּחַ בָּעוֹלָם הַבָּא,
מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה.

מסכת אבות פרק ד משנה יח
יו
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:

אַל תְּרַצֶּה אֶת חֲבֵרְךָ בְּשָׁעַת כַּעְסוֹ,
וְאַל תְּנַחֲמֶנּוּ בְּשָׁעָה שֶׁמֵּתוֹ מוּטָל לְפָנָיו,
וְאַל תִּשְׁאַל לוֹ בְּשָׁעָה נִדְרוֹ,
וְאַל תִּשְׁתַּדֵּל לִרְאוֹתוֹ בְּשָׁעָה קַלְקָלָתוֹ.

מסכת אבות פרק ד משנה יט
יז
שְׁמוּאֵל הַקָּטָן אוֹמֵר: (מִשְׁלֵי כד,יז)
"בִּנְפֹל אוֹיִבְךָ אַל תִּשְׂמָח,
וּבִכָּשְׁלוֹ אַל יָגֵל לִבֶּךָ. "

מסכת אבות פרק ד משנה כ
יח
אֱלִישָׁע בֶּן אֲבוּיָה אוֹמֵר:
הַלָּמֵד יֶלֶד, לְמַה הוּא דוֹמֶה?
לִדְיוֹ כְתוּבָה עַל נְיָר חָדָשׁ.
הַלָּמֵד זָקֵן, לְמַה הוּא דוֹמֶה?
לִדְיוֹ כְתוּבָה עַל נְיָר מָחוּק.

יח <>
רְבִּי יוֹסֵה בֶן יְהוּדָה אִישׁ כְּפַר הַבַּבְלִי אוֹמֵר:
הַלָּמֵד מִן הַקְּטַנִּים, לְמַה הוּא דוֹמֶה?
לְאוֹכֵל עֲנָבִים קֵהוֹת וְשׁוֹתֶה יַיִן מִגִּתּוֹ.
הַלָּמֵד מִן הַזְּקֵנִים, לְמַה הוּא דוֹמֶה?
לְאוֹכֵל עֲנָבִים בְּשֵׁלוֹת וְשׁוֹתֶה יַיִן יָשָׁן.

יט
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַל תִּסְתַּכֵּל בַּקַּנְקַן,
אֶלָּא בְמָה שֶׁיֶּשׁ בּוֹ.
יֵשׁ קַנְקַן חָדָשׁ מָלֵא יַיִן יָשָׁן,
וְיָשָׁן שֶׁאֲפִלּוּ חָדָשׁ אֵין בּוֹ.

(מסכת אבות פרק ד משנה כא)
רְבִּי אֶלְעָזָר הַכַּפָּר אוֹמֵר:
הַקִּנְאָה, וְהַתַּאֲוָה, וְהַכָּבוֹד
מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם.

מסכת אבות פרק ד משנה כב
כ
הוּא הָיָה אוֹמֵר:

הַיִּלּוֹדִים לָמוּת, וְהַמֵּתִים לְחָיוֹת,
וְהַחַיִּים לִדּוֹן, לֵידַע, וּלְהוֹדִיעַ וּלְהִוָּדַע,
שֶׁהוּא הַיּוֹצֵר, וְהוּא הַבּוֹרֵא,
הוּא הַמֵּבִין, וְהוּא הַדַּיָּן,
הוּא עֵד, הוּא בַּעַל דִּין,
וְהוּא עָתִיד לָדוֹן.
שֶׁאֵין לְפָנָיו לֹא עַוְלָה, וְלֹא שִׁכְחָה,
וְלֹא מַשּׂוֹא פָנִים, וְלֹא מִקַּח שֹׁחַד,
שֶׁהַכֹּל שֶׁלּוֹ.
וְדַע, שֶׁהַכֹּל בְּחֶשְׁבּוֹן. <חסרה מלה!!>
וְאַל יַבְטִיחֲךָ יִצְרְךָ שֶׁהַשְּׁאוֹל בֵּית מָנוֹס,
שֶׁעַל כָּרְחֲךָ אַתָּה נוֹצָר,
וְעַל כָּרְחֲךָ אַתָּה נוֹלָד,
וְעַל כָּרְחֲךָ אַתָּה חַי,
וְעַל כָּרְחֲךָ אַתָּה מֵת,
וְעַל כָּרְחֲךָ אַתָּה עָתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן,
לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

פרק ה

מסכת אבות פרק ה משנה א

א

בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם.
וּמַה תַּלְמוּד?
וַהֲלֹא מַאֲמָר אֶחָד הָיָה יָכוֹל לְהִבָּרוֹת?
אֶלָּא לְהִפָּרַע מִן הָרְשָׁעִים,
שֶׁהֵן מְאַבְּדִין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת,
וְלִתֵּן שָׂכָר טוֹב לַצַּדִּיקִים,
שֶׁהֵן מְקַיְּמִים אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת.

מסכת אבות פרק ה משנה ב

ב

עֲשָׂרָה דוֹרוֹת מֵאָדָם וְעַד נֹחַ,
לְהוֹדִיעַ כַּמָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם לְפָנָיו,
שֶׁכָּל הַדּוֹרוֹת הָיוּ מַכְעִיסִים לְפָנָיו,
עַד שֶׁהֵבִיא עֲלֵיהֶם אֶת הַמַּבּוּל.
עֲשָׂרָה דוֹרוֹת מִנֹּחַ וְעַד אַבְרָהָם אָבִינוּ,
לְהוֹדִיעַ כַּמָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם לְפָנָיו,
שֶׁכָּל הַדּוֹרוֹת הָיוּ מַכְעִיסִים לְפָנָיו,

עַד שֶׁבָּא אַבְרָהָם אָבִינוּ וְקִבֵּל שְׂכַר כֻּלָּם.
(מסכת אבות פרק ה משנה ג)
עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת נִתְנַסָּה אַבְרָהָם אָבִינוּ,
וְעָמַד בְּכֻלָּם,
לְהוֹדִיעַ כַּמָּה הִיא חִבָּתוֹ שֶׁלְּאַבְרָהָם אָבִינוּ.

מסכת אבות פרק ה משנה ד
ג
עֲשָׂרָה נִסִּים נַעֲשׂוּ לַאֲבוֹתֵינוּ בְמִצְרַיִם,
וַעֲשָׂרָה עַל הַיָּם.
עֶשֶׂר מַכּוֹת הֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
עַל הַמִּצְרִיִּים בְּמִצְרַיִם, וְעֶשֶׂר עַל הַיָּם.
עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת נִסּוּ אֲבוֹתֵינוּ אֶת הַמָּקוֹם בַּמִּדְבָּר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר יד,כב)
"וַיְנַסּוּ אֹתִי זֶה עֶשֶׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי".

מסכת אבות פרק ה משנה ה
ד
עֲשָׂרָה נִסִּים נַעֲשׂוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:
לֹא הִפִּילָה אִשָּׁה מֵרֵיחַ בְּשַׂר קֹדֶשׁ מֵעוֹלָם.
וְלֹא הִסְרִיחַ בְּשַׂר קֹדֶשׁ מֵעוֹלָם;
וְלֹא אֵרַע קֶרִי לְכֹהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים.
וְלֹא נִרְאָה זְבוּב בְּבֵית הַמִּטְבְּחַיִם.
וְלֹא נִמְצָא פְּסוּל בָּעֹמֶר וּבִשְׁתֵּי הַלֶּחֶם וּבְלֶחֶם הַפָּנִים.
וְלֹא כִבּוּ גְשָׁמִים אֶת הַמַּעֲרָכָה.
לֹא נִצְּחָה הָרוּחַ אֶת עַמּוּד הֶעָשָׁן.
עוֹמְדִים צְפוּפִין וּמִשְׁתַּחֲוִים רְווּחִים.
לֹא הִזִּיק נָחָשׁ וְעַקְרָב בִּירוּשָׁלַיִם.
לֹא אָמַר אָדָם לַחֲבֵרוֹ:
צַר לִי הַמָּקוֹם שֶׁאָלִין בִּירוּשָׁלַיִם.

מסכת אבות פרק ה משנה ו
ה
עֲשָׂרָה דְבָרִים נִבְרְאוּ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת:
פִּי הָאָרֶץ,
וּפִי הַבְּאֵר,
וּפִי הָאָתוֹן,
וְהַקֶּשֶׁת,
וְהַמָּן,
וְהַמַּטֶּה,
וְהַשָּׁמִיר,

וְהַכְּתָב,
וְהַמִּכְתָּב,
וְהַלּוּחוֹת.
וְיֵשׁ אוֹמְרִים:
אַף הַמַּזִּיקִין,
וּקְבוּרָתוֹ שֶׁלְּמֹשֶׁה,
וְאֵילוֹ שֶׁלְּאַבְרָהָם אָבִינוּ.
וְיֵשׁ אוֹמְרִים:
אַף צְבַת בִּצְבַת עֲשׂוּיָה. <צָּבָת>

מסכת אבות פרק ה משנה ז

ו

שִׁבְעָה דְבָרִים בַּגֹּלֶם וְשִׁבְעָה בֶחָכָם.
הֶחָכָם אֵינוּ מְדַבֵּר לִפְנֵי מִי שֶׁהוּא גָּדוֹל מִמֶּנּוּ,
וְאֵינוּ נִכְנָס לְתוֹךְ דִּבְרֵי חֲבֵרוֹ,
וְאֵינוּ נִבְהָל לְהָשִׁיב.
שׁוֹאֵל כַּהֲלָכָה וּמֵשִׁיב כָּעִנְיָן,
וְאוֹמֵר עַל רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן וְעַל אַחֲרוֹן אַחֲרוֹן.
וְעַל מַה שֶּׁלֹּא שָׁמַע, אוֹמֵר "לֹא שָׁמַעְתִּי",
וּמוֹדֶה עַל הָאֱמֶת.
וְחִלּוּפֵיהֶן בַּגֹּלֶם.

מסכת אבות פרק ה משנה ח

ז

שִׁבְעָה מִינֵי פֻרְעָנִיּוֹת בָּאִים
עַל שִׁבְעָה גוּפֵי עֲבֵרוֹת:
מִקְצָתָן מְעַשְּׂרִין וּמִקְצָתָן אֵינָן מְעַשְּׂרִין,
רָעָב שֶׁלְּבַצֹּרֶת בָּא,
מִקְצָתָן רְעֵבִים וּמִקְצָתָן שְׂבֵעִים.
גָּמְרוּ שֶׁלֹּא לְעַשֵּׂר,
רָעָב שֶׁלִּמְהוּמָה וְשֶׁלְּבַצֹּרֶת בָּא.
שֶׁלֹּא לִטּוֹל חַלָּה,
רָעָב שֶׁלְּכַלָּיָה בָא.

ח

דֶּבֶר בָּא לָעוֹלָם
עַל הַמִּיתוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה
שֶׁלֹּא נִמְסְרוּ לְבֵית דִּין,
וְעַל פֵּרוֹת שְׁבִיעִית.
חֶרֶב בָּאָה לָעוֹלָם עַל עִנּוּי הַדִּין,
וְעַל עִוּוּת הַדִּין,

וְעַל הַמּוֹרִים בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא כַהֲלָכָה.
(מסכת אבות פרק ה משנה ט)
חַיָּה רָעָה בָּאָה לָעוֹלָם עַל שְׁבוּעַת שָׁוְא,
וְעַל חִלּוּל הַשֵּׁם.
גָּלוּת בָּאָה לָעוֹלָם עַל עֲבוֹדָה זָרָה,
וְעַל גִּלּוּי עֲרָיוֹת, וְעַל שְׁפִיכוּת דָּמִים,
וְעַל הַשְׁמֵט הָאָרֶץ.

ט
בְּאַרְבָּעָה פְרָקִים הַדֶּבֶר מִרְבֶּה:
בָּרְבִיעִית וּבַשְּׁבִיעִית, וּבְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית,
וּבְמוֹצָאֵי הֶחָג שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה.
בָּרְבִיעִית, מִפְּנֵי מַעְשַׂר עָנִי שֶׁבַּשְּׁלִישִׁית;
בַּשְּׁבִיעִית, מִפְּנֵי מַעְשַׂר עָנִי שֶׁבַּשִּׁשִּׁית;
וּבְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית, מִפְּנֵי פֵרוֹת שְׁבִיעִית;
וּבְמוֹצָאֵי הֶחָג שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה,
מִפְּנֵי גֶזֶל מַתְּנוֹת עֲנִיִּים.

מסכת אבות פרק ה משנה י
י
אַרְבַּע מִדּוֹת בָּאָדָם:
הָאוֹמֵר "שֶׁלִּי שֶׁלִּי וְשֶׁלָּךְ שֶׁלָּךְ",
מִדָּה בֵינוֹנִית.
וְיֵשׁ אוֹמְרִים:
זוֹ מִדַּת סְדוֹם.
"שֶׁלִּי שֶׁלָּךְ וְשֶׁלָּךְ שֶׁלִּי", עַם הָאָרֶץ;
"שֶׁלִּי שֶׁלָּךְ וְשֶׁלָּךְ שֶׁלָּךְ", חָסִיד;
"שֶׁלָּךְ שֶׁלִּי וְשֶׁלִּי שֶׁלִּי", רָשָׁע.

מסכת אבות פרק ה משנה יא
יא
אַרְבַּע מִדּוֹת בַּדֵּעוֹת:
נוֹחַ לִכְעֹס וְנוֹחַ לִרְצוֹת,
יָצָא שְׂכָרוֹ בְהֶפְסֵדוֹ;
קָשֶׁה לִכְעֹס וְקָשֶׁה לִרְצוֹת,
יָצָא הֶפְסֵדוֹ בִשְׂכָרוֹ;
קָשֶׁה לִכְעֹס וְנוֹחַ לִרְצוֹת,
חָסִיד;
נוֹחַ לִכְעֹס וְקָשֶׁה לִרְצוֹת,
רָשָׁע.

מסכת אבות פרק ה משנה יב

יב

אַרְבַּע מִדּוֹת בַּלְּמֵדִים:
מְמַהֵר לִשְׁמוֹעַ וּמְמַהֵר לְאַבֵּד,
יָצָא שְׂכָרוֹ בְהֶפְסֵדוֹ;
קָשֶׁה לִשְׁמֹעַ וְקָשֶׁה לְאַבֵּד,
יָצָא הֶפְסֵדוֹ בִשְׂכָרוֹ;
מְמַהֵר לִשְׁמֹעַ וְקָשֶׁה לְאַבֵּד,
חָכָם;
קָשֶׁה לִשְׁמֹעַ וּמְמַהֵר לְאַבֵּד,
זֶה חֵלֶק רָע.

מסכת אבות פרק ה משנה יג

יג

אַרְבַּע מִדּוֹת בְּנוֹתְנֵי צְדָקָה:
רוֹצֶה שֶׁיִּתֵּן וְאַל יִתְּנוּ אֲחֵרִים,
עֵינוֹ רָעָה בְּשֶׁלַּאֲחֵרִים;
שֶׁיִּתְּנוּ אֲחֵרִים וְהוּא לֹא יִתֵּן,
עֵינוֹ רָעָה בְּשֶׁלּוֹ;
שֶׁיִּתֵּן וְיִתְּנוּ אֲחֵרִים,
חָסִיד;
אַל יִתֵּן וְאַל יִתְּנוּ אֲחֵרִים,
רָשָׁע.

מסכת אבות פרק ה משנה יד

יד

אַרְבַּע מִדּוֹת בְּהוֹלְכֵי לְבֵית הַמִּדְרָשׁ:
הוֹלֵךְ וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה, שְׂכַר הֲלִיכָה בְיָדוֹ;
עוֹשֶׂה וְאֵינוֹ הוֹלֵךְ, שְׂכַר מַעֲשֶׂה בְיָדוֹ;
הוֹלֵךְ וְעוֹשֶׂה, חָסִיד;
לֹא הוֹלֵךְ וְלֹא עוֹשֶׂה, רָשָׁע.

מסכת אבות פרק ה משנה טו

יה

אַרְבַּע מִדּוֹת בְּיוֹשְׁבֵי לִפְנֵי חֲכָמִים:
סְפוֹג, מַשְׁפֵּךְ, וּמְשַׁמֶּרֶת, וְנָפָה.
סְפוֹג, שֶׁהוּא סוֹפֵג אֶת הַכֹּל;
מַשְׁפֵּךְ, שֶׁהוּא מַכְנִיס בָּזוֹ וּמוֹצִיא בָזוֹ;
מְשַׁמֶּרֶת, שֶׁהִיא מוֹצִיאָה אֶת הַיַּיִן וְקוֹלֶטֶת אֶת הַשְּׁמָרִים;
נָפָה, שֶׁהִיא מוֹצִיאָה אֶת הַקֶּמַח וְקוֹלֶטֶת אֶת הַסֹּלֶת.

מסכת אבות פרק ה משנה טז

יו

כָּל אַהֲבָה שֶׁהִיא תְּלוּיָה בְדָבָר,
בָּטֵל דָּבָר, וּבְטֵלָה אַהֲבָה;
וְשֶׁאֵינָהּ תְּלוּיָה בְדָבָר,
אֵינָהּ בְּטֵלָה לְעוֹלָם.

יז

אֵי זוֹ הִיא אַהֲבָה שֶׁהִיא תְלוּיָה בְדָבָר?
זוֹ אַהֲבַת אַמְנוֹן וְתָמָר.
וְשֶׁאֵינָהּ תְלוּיָה בְדָבָר?
זוֹ אַהֲבַת דָּוִד וִיהוֹנָתָן.

מסכת אבות פרק ה משנה יז

יח

כָּל מַחֲלֹקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם,
סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם;
וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם,
אֵין סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם.

יט

אֵיזוֹ הִיא מַחֲלֹקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם?
זוֹ מַחֲלֹקֶת שַׁמַּי וְהִלֵּל;
וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם?
זוֹ מַחֲלָקְתּוֹ שֶׁלְּקֹרַח.

מסכת אבות פרק ה משנה יח

כ

כָּל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים,
אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ; <בָּאָה>
וְכָל הַמַּחֲטִיא אֶת הָרַבִּים,
אֵין מַסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.

כא

מֹשֶׁה זָכָה וְזִכָּה אֶת הָרַבִּים,
וּזְכוּת הָרַבִּים תְּלוּיָה בוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים לג,כא)
"צִדְקַת יי עָשָׂה, וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל".
יָרָבְעָם חָטָא וְהֶחֱטִיא אֶת הָרַבִּים,
וְחֵטְא הָרַבִּים תָּלוּי בוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (מלכים א טו,ל)
"עַל חַטֹּאות יָרָבְעָם אֲשֶׁר חָטָא
וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל".

מסכת אבות פרק ה משנה יט

כב

כָּל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים,
תַּלְמִידוֹ שֶׁלְּאַבְרָהָם אָבִינוּ,
וּשְׁלֹשָׁה דְבָרִים,
תַּלְמִידוֹ שֶׁלְּבִלְעָם הָרָשָׁע.
עַיִן טוֹבָה, וְנֶפֶשׁ שְׁפָלָה, וְרוּחַ נְמוּכָה,
תַּלְמִידוֹ שֶׁלְּאַבְרָהָם;
עַיִן רָעָה, וְנֶפֶשׁ רְחָבָה, וְרוּחַ גְּבוֹהָה,
תַּלְמִידוֹ שֶׁלְּבִלְעָם.
מַה בֵּין תַּלְמִידָיו שֶׁלְּאַבְרָהָם אָבִינוּ
לְתַלְמִידָיו שֶׁלְּבִלְעָם?
תַּלְמִידָיו שֶׁלְּבִלְעָם יוֹרְדִים לְגֵיהִנָּם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים נה,כד)
"וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִדֵם לִבְאֵר שַׁחַת,
אַנְשֵׁי דָמִים וּמִרְמָה לֹא יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם,
וַאֲנִי אֶבְטַח בָּךְ".
אֲבָל תַּלְמִידָיו שֶׁלְּאַבְרָהָם אָבִינוּ
יוֹרְשִׁים לְגַן עֵדֶן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי ח,כא)
"לְהַנְחִיל אֹהֲבַי יֵשׁ, וְאֹצְרֹתֵיהֶם אֲמַלֵּא. "

מסכת אבות פרק ה משנה כ

[כג]

יְהוּדָה בֶן תֵּימָה אוֹמֵר:
הֱוֵי עַז כַּנָּמֵר,
וְקַל כַּנֶּשֶׁר,
וְרָץ כַּצְּבִי,
וְגִבּוֹר כָּאֲרִי,
לַעֲשׂוֹת רְצוֹן אָבִיךְ שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

כד

הוּא הָיָה אוֹמֵר:
עַז פָּנִים לְגֵיהִנָּם,
וּבוֹשׁ פָּנִים לְגַן עֵדֶן.
יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
שֶׁתִּבְנֶה עִירָךְ בְּיָמֵינוּ,
וְתִתֵּן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ.

מסכת אבות פרק ה משנה כא

(הוּא הָיָה אוֹמֵר:
בֶּן חָמֵשׁ שָׁנִים לַמִּקְרָא,
בֶּן עֶשֶׂר לַמִּשְׁנָה,
בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה לַמִּצְוֹת,
בֶּן חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה לַתַּלְמוּד,
בֶּן שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לַחֻפָּה,
בֶּן עֶשְׂרִים לִרְדּוֹף,
בֶּן שְׁלֹשִׁים לַכֹּחַ,
בֶּן אַרְבָּעִים לַבִּינָה,
בֶּן חֲמִשִּׁים לָעֵצָה,
בֶּן שִׁשִּׁים לַזִּקְנָה,
בֶּן שִׁבְעִים לַשֵּׂיבָה,
בֶּן שְׁמוֹנִים לַגְּבוּרָה,
בֶּן תִּשְׁעִים לָשׁוּחַ,
בֶּן מֵאָה כְּאִלּוּ מֵת וְעָבַר וּבָטֵל מִן הָעוֹלָם.)

מסכת אבות פרק ה משנה כב
כה
בֶּן בַּג בַּג אוֹמֵר:
הֲפֹךְ בָּהּ וַהֲפֹךְ בָּהּ,
דְּכֹלָּהּ בָּךְ וְכֹלָּךְ בַּהּ;
וּבַהּ תֶּהְוֵי,
וּמִנַּהּ לָא תְזוּעַ,
שֶׁאֵין לָךְ מִדָּה טוֹבָה מִמֶּנָּה.

(מסכת אבות פרק ה משנה כג
בֶּן הֵהֵא אוֹמֵר:
לְפוּם צַעְרָא אַגְרָא.

חסל אבות

(לא נמצא בכתב יד קאופמן)

פרק ו

מסכת אבות פרק ו משנה א
שָׁנוּ חֲכָמִים בִּלְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה.
בָּרוּךְ שֶׁבָּחַר בָּהֶם וּבְמִשְׁנָתָם.

רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:

כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לִשְׁמָהּ זוֹכֶה לִדְבָרִים הַרְבֵּה,
וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ כְּדַי הוּא לוֹ.
נִקְרָא רֵעַ אָהוּב,
אוֹהֵב אֶת הַמָּקוֹם,
אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת,
מְשַׂמֵּחַ אֶת הַמָּקוֹם,
מְשַׂמֵּחַ אֶת הַבְּרִיּוֹת;
וּמַלְבַּשְׁתּוֹ עֲנָוָה וְיִרְאָה,
וּמַכְשַׁרְתּוֹ לִהְיוֹת צַדִּיק וְחָסִיד וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן,
וּמְרַחַקְתּוֹ מִן הַחֵטְא,
וּמְקָרַבְתּוֹ לִידֵי זְכוּת;
וְנֶהֱנִין מִמֶּנּוּ עֵצָה וְתוּשִׁיָּה, בִּינָה וּגְבוּרָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי ח,יד)
"לִי עֵצָה וְתוּשִׁיָּה, אֲנִי בִינָה, לִי גְבוּרָה";
וְנוֹתֶנֶת לוֹ מַלְכוּת וּמֶמְשָׁלָה וְחִקּוּר דִּין;
וּמְגַלִּין לוֹ רָזֵי תוֹרָה,
וְנַעֲשֶׂה כְּמַעְיָן הַמִּתְגַּבֵּר וּכְנָהָר שֶׁאֵינוֹ פּוֹסֵק;
וְהֹוֶה צָנוּעַ, וְאֶרֶךְ רוּחַ, וּמוֹחֵל עַל עֶלְבּוֹנוֹ;
וּמְגַדַּלְתּוֹ וּמְרוֹמַמְתּוֹ עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים.

מסכת אבות פרק ו משנה ב
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי:
בְּכָל יוֹם וָיוֹם,
בַּת קוֹל יוֹצֵאת מֵהַר חוֹרֵב וּמַכְרֶזֶת וְאוֹמֶרֶת:
אוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת מֵעֶלְבּוֹנָהּ שֶׁל תּוֹרָה!
שֶׁכָּל מִי שֶׁאֵינוֹ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה נִקְרָא נָזוּף,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי יא,כב)
"נֶזֶם זָהָב בְּאַף חֲזִיר, אִשָּׁה יָפָה וְסָרַת טָעַם".
וְאוֹמֵר: (שְׁמוֹת לב,טז)
"וְהַלֻּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה,
וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא, חָרוּת עַל הַלֻּחֹת";
אַל תִּקְרָא "חָרוּת" אֶלָּא "חֵרוּת",
שֶׁאֵין לְךָ בֶּן חוֹרִין אֶלָּא מִי שֶׁעוֹסֵק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה.
וְכָל מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה תָּדִיר,
הֲרֵי זֶה מִתְעַלֶּה, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר כא,יט)
"וּמִמַּתָּנָה נַחֲלִיאֵל, וּמִנַּחֲלִיאֵל בָּמוֹת".

מסכת אבות פרק ו משנה ג
הַלּוֹמֵד מֵחֲבֵרוֹ פֶּרֶק אֶחָד, אוֹ הֲלָכָה אַחַת,
אוֹ פָּסוּק אֶחָד, אוֹ דִבּוּר אֶחָד, אֲפִלּוּ אוֹת אַחַת,
צָרִיךְ לִנְהוֹג בּוֹ כָבוֹד;

שֶׁכֵּן מָצִינוּ בְדָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל,
שֶׁלֹּא לָמַד מֵאֲחִיתֹפֶל אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בִּלְבַד,
וּקְרָאוֹ רַבּוֹ, אַלּוּפוֹ וּמְיֻדָּעוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים נה,יד)
"וְאַתָּה אֱנוֹשׁ כְּעֶרְכִּי, אַלּוּפִי וּמְיֻדָּעִי".
וַהֲלֹא דְבָרִים קַל וָחֹמֶר:
וּמַה דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל,
שֶׁלֹּא לָמַד מֵאֲחִיתֹפֶל אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בִּלְבַד,
קְרָאוֹ רַבּוֹ אַלּוּפוֹ וּמְיֻדָּעוֹ,
הַלּוֹמֵד מֵחֲבֵרוֹ פֶּרֶק אֶחָד, אוֹ הֲלָכָה אַחַת,
אוֹ פָּסוּק אֶחָד, אוֹ דִבּוּר אֶחָד,
אֲפִלּוּ אוֹת אַחַת,
עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁצָּרִיךְ לִנְהוֹג בּוֹ כָבוֹד!
וְאֵין כָּבוֹד אֶלָּא תוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי ג,לה)
"כָּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ";
"וּתְמִימִים יִנְחֲלוּ טוֹב" (מִשְׁלֵי כח,י);
וְאֵין טוֹב אֶלָּא תוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי ד,ב)
"כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם, תּוֹרָתִי אַל תַּעֲזֹבוּ".

מסכת אבות פרק ו משנה ד
כָּךְ הִיא דַּרְכָּהּ שֶׁל תּוֹרָה:
פַּת בַּמֶּלַח תֹּאכֵל,
וּמַיִם בַּמְּשׂוּרָה תִשְׁתֶּה,
וְעַל הָאָרֶץ תִּישָׁן,
וְחַיֵּי צַעַר תִּחְיֶה וּבַתּוֹרָה אַתָּה עָמֵל;
וְאִם אַתָּה עוֹשֶׂה כֵּן,
"אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ" (תְּהִלִּים קכח,ב)
"אַשְׁרֶיךָ" בָּעוֹלָם הַזֶּה,
"וְטוֹב לָךְ" לָעוֹלָם הַבָּא.
אַל תְּבַקֵּשׁ גְּדֻלָּה לְעַצְמְךָ וְאַל תַּחְמֹד כָּבוֹד.
יוֹתֵר מִלִּמּוּדְךָ עֲשֵׂה;
וְאַל תִּתְאַוֶּה לְשֻׁלְחָנָם שֶׁל מְלָכִים,
שֶׁשֻּׁלְחָנְךָ גָּדוֹל מִשֻּׁלְחָנָם,
וְכִתְרְךָ גָּדוֹל מִכִּתְרָם;
וְנֶאֱמָן הוּא בַּעַל מְלַאכְתְּךָ
שֶׁיְּשַׁלֶּם לְךָ שְׂכַר פְּעֻלָּתֶךָ.

מסכת אבות פרק ו משנה ה
גְּדוֹלָה תוֹרָה יוֹתֵר מִן הַכְּהֻנָּה וּמִן הַמַּלְכוּת,
שֶׁהַמַּלְכוּת נִקְנֵית בִּשְׁלֹשִׁים מַעֲלוֹת,
וְהַכְּהֻנָּה בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע,
וְהַתּוֹרָה נִקְנֵית בְּאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה דְבָרִים:

בְּתַלְמוּד,
בִּשְׁמִיעַת הָאֹזֶן,
בַּעֲרִיכַת שְׂפָתַיִם,
בְּבִינַת הַלֵּב,
בְּשִׂכְלוּת הַלֵּב,
בְּאֵימָה,
בְּיִרְאָה,
בַּעֲנָוָה,
בְּשִׂמְחָה,
בְּשִׁמּוּשׁ חֲכָמִים,
בְּדִקְדּוּק חֲבֵרִים,
וּבְפִלְפּוּל הַתַּלְמִידִים,
בְּיִשּׁוּב,
בְּמִקְרָא,
בְּמִשְׁנָה,
בְּמִעוּט שֵׁנָה,
בְּמִעוּט שִׂיחָה,
בְּמִעוּט תַּעֲנוּג,
בְּמִעוּט שְׂחוֹק,
בְּמִעוּט דֶּרֶךְ אֶרֶץ,
בְּאֶרֶךְ אַפַּיִם,
בְּלֵב טוֹב,
בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים,
וּבְקַבָּלַת הַיִּסּוּרִין.

מסכת אבות פרק ו משנה ו
הַמַּכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ,
וְהַשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ,
וְהָעוֹשֶׂה סְיָג לִדְבָרָיו,
וְאֵינוֹ מַחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמוֹ,
אָהוּב,
אוֹהֵב אֶת הַמָּקוֹם,
אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת,
אוֹהֵב אֶת הַצְּדָקוֹת,
אוֹהֵב אֶת הַתּוֹכָחוֹת,
אוֹהֵב אֶת הַמֵּישָׁרִים,
מִתְרַחֵק מִן הַכָּבוֹד,
וְלֹא מֵגִיס לִבּוֹ בְּתַלְמוּדוֹ,
וְאֵינוֹ שָׂמֵחַ בְּהוֹרָאָה,
נוֹשֵׂא בְעֹל עִם חֲבֵרוֹ,
מַכְרִיעוֹ לְכַף זְכוּת,

מַעֲמִידוֹ עַל הָאֱמֶת,
מַעֲמִידוֹ עַל הַשָּׁלוֹם,
מִתְיַשֵּׁב לִבּוֹ בְּתַלְמוּדוֹ,
שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב,
שׁוֹמֵעַ וּמוֹסִיף,
הַלּוֹמֵד עַל מְנָת לְלַמֵּד,
וְהַלּוֹמֵד עַל מְנָת לַעֲשׂוֹת,
הַמַּחְכִּים אֶת רַבּוֹ,
וְהַמְכַוֵּן אֶת שְׁמוּעָתוֹ,
וְהָאוֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ.
הָא לָמַדְתָּ,
שֶׁכָּל הָאוֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ,
מֵבִיא גְּאֻלָּה לָעוֹלָם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (אֶסְתֵּר ב,כב)
"וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ בְּשֵׁם מָרְדֳּכָי".

מסכת אבות פרק ו משנה ז
גְּדוֹלָה תוֹרָה,
שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת חַיִּים לְעוֹשֶׂיהָ,
בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי ד,כב)
"כִּי חַיִּים הֵם לְמֹצְאֵיהֶם, וּלְכָל בְּשָׂרוֹ מַרְפֵּא";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי ג,ח)
"רִפְאוּת תְּהִי לְשָׁרֶךָ, וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי ג,יח)
"עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ, וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי א,ט)
"כִּי לִוְיַת חֵן הֵם לְרֹאשֶׁךָ, וַעֲנָקִים לְגַרְגְּרֹתֶיךָ";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי ד,ט)
"תִּתֵּן לְרֹאשְׁךָ לִוְיַת חֵן, עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת תְּמַגְּנֶךָּ";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי ג,טז)
"אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ, בִּשְׂמֹאולָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי ג,ב)
"כִּי אֹרֶךְ יָמִים וּשְׁנוֹת חַיִּים וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ".

מסכת אבות פרק ו משנה ח
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא אוֹמֵר
מִשֵּׁם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי:
הַנּוֹי, וְהַכֹּחַ, וְהָעֹשֶׁר, וְהַכָּבוֹד, וְהַחָכְמָה,
וְהַזִּקְנָה, וְהַשֵּׂיבָה, וְהַבָּנִים,
נָאֶה לַצַּדִּיקִים וְנָאֶה לָעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי טז,לא)

"עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת שֵׂיבָה, בְּדֶרֶךְ צְדָקָה תִּמָּצֵא";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי יד,כד)
"עֲטֶרֶת חֲכָמִים עָשְׁרָם";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי יז,ו)
"עֲטֶרֶת זְקֵנִים בְּנֵי בָנִים, וְתִפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי כ,כט)
"תִּפְאֶרֶת בַּחוּרִים כֹּחָם, וַהֲדַר זְקֵנִים שֵׂיבָה";
וְאוֹמֵר: (יְשַׁעְיָה כד,כג)
"וְחָפְרָה הַלְּבָנָה וּבוֹשָׁה הַחַמָּה,
כִּי מָלַךְ יי צְבָאוֹת בְּהַר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַםִ,
וְנֶגֶד זְקֵנָיו כָּבוֹד".
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא אוֹמֵר:
אֵלּוּ שֶׁבַע מִדּוֹת שֶׁמָּנוּ חֲכָמִים לַצַּדִּיקִים,
כֻּלָּם נִתְקַיְּמוּ בְרַבִּי וּבְבָנָיו.

מסכת אבות פרק ו משנה ט
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה בֶּן קִסְמָא:
פַּעַם אַחַת הָיִיתִי מְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ,
וּפָגַע בִּי אָדָם אֶחָד, וְנָתַן לִי שָׁלוֹם,
וְהֶחֱזַרְתִּי לוֹ שָׁלוֹם.
אָמַר לִי:
"רַבִּי, מֵאֵיזֶה מָקוֹם אַתָּה?"
אָמַרְתִּי לוֹ:
"מֵעִיר גְּדוֹלָה שֶׁלַּחֲכָמִים וְשֶׁל סוֹפְרִים אֲנִי. "
אָמַר לִי:
"רַבִּי, רְצוֹנָךְ שֶׁתָּדוּר עִמָּנוּ בִּמְקוֹמֵנוּ,
וַאֲנִי אֶתֵּן לָךְ אֶלֶף אֲלָפִים דִּינְרֵי זָהָב,
וַאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת. "
אָמַרְתִּי לוֹ:
"בְּנִי, אִם אַתָּה נוֹתֵן לִי כָל כֶּסֶף וְזָהָב,
וַאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם,
אֵינִי דָר אֶלָּא בִמְקוֹם תּוֹרָה,
לְפִי שֶׁבִּשְׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁלָּאָדָם,
אֵין מְלַוִּין לוֹ לָאָדָם לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב,
וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת,
אֶלָּא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בִּלְבַד,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי ו,כב)
"בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אֹתָךְ,
בְּשָׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ,
וַהֲקִיצוֹתָ, הִיא תְשִׂיחֶךָ".
"בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אֹתָךְ" בָּעוֹלָם הַזֶּה;

"בְּשָׁכְבְךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ" בַּקֶּבֶר;
"וַהֲקִיצוֹתָ הִיא תְשִׂיחֶךָ" לָעוֹלָם הַבָּא.
וְכֵן כָּתוּב בְּסֵפֶר תְּהִלִּים,
עַל יְדֵי דָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל: (תְּהִלִּים קיט,עב)
"טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ, מֵאַלְפֵי זָהָב וָכָסֶף";
וְאוֹמֵר: (חַגַּי ב,ח)
"לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב, נְאֻם יי צְבָאוֹת".

מסכת אבות פרק ו משנה י
חֲמִשָּׁה קִנְיָנִים קָנָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ,
וְאֵלּוּ הֵן:
תּוֹרָה קִנְיָן אֶחָד,
שָׁמַיִם וָאָרֶץ קִנְיָן אֶחָד,
אַבְרָהָם קִנְיָן אֶחָד,
יִשְׂרָאֵל קִנְיָן אֶחָד,
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קִנְיָן אֶחָד.
תּוֹרָה קִנְיָן אֶחָד מִנַּיִן?
דִּכְתִיב: (מִשְׁלֵי ח,כב)
"יי קָנָנִי רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ, קֶדֶם מִפְעָלָיו מֵאָז".
שָׁמַיִם וָאָרֶץ קִנְיָן אֶחָד מִנַּיִן?
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה סו,א)
"כֹּה אָמַר יי הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי,
אֵי זֶה בַיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ לִי,
וְאֵי זֶה מָקוֹם מְנוּחָתִי?"
וְאוֹמֵר: (תְּהִלִּים קד,כד)
"מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יי,
כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ, מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ".
אַבְרָהָם קִנְיָן אֶחָד מִנַּיִן?
דִּכְתִיב: (בְּרֵאשִׁית יד,יט)
"וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמַר,
בָּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ".
יִשְׂרָאֵל קִנְיָן אֶחָד מִנַּיִן?
דִּכְתִיב: (שְׁמוֹת טו, טז)
"עַד יַעֲבֹר עַמְּךָ יי, עַד יַעֲבֹר עַם זוּ קָנִיתָ";
וְאוֹמֵר: (תְּהִלִּים טז, ג)
"לִקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה,
וְאַדִּירֵי כָּל חֶפְצִי בָם".
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קִנְיָן אֶחָד מִנַּיִן?
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת טו, יז)
"מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ";
וְאוֹמֵר: (תְּהִלִּים עח, נד)

"וַיְבִיאֵם אֶל גְּבוּל קָדְשׁוֹ,
הַר זֶה קָנְתָה יְמִינוֹ".

מסכת אבות פרק ו משנה יא
כָּל מַה שֶּׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ,
לֹא בָרָא אֶלָּא לִכְבוֹדוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה מג,ז)
"כֹּל הַנִּקְרָא בִשְׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו,
יְצַרְתִּיו אַף עֲשִׂיתִיו";
וְאוֹמֵר: (שְׁמוֹת טו,יח)
"יי יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד".
רִבִּי חֲנַנְיָא בֶּן עֲקַשְׁיָא אוֹמֵר:
רָצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל,
לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה מב,כא)
"יי חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ, יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר".)

חסל אבות

מסכת הוריות

פרק א

מסכת הוריות פרק א משנה א
א
הוֹרוּ בֵית דִּין לַעֲבוֹר
עַל אַחַת מִכָּל מִצְוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה,
וְהָלַךְ הַיָּחִיד וְעָשָׂה שׁוֹגֵג עַל פִּיהֶם,
בֵּין שֶׁעָשׂוּ וְעָשָׂה עִמָּהֶן,
בֵּין שֶׁעָשׂוּ וְעָשָׂה אַחֲרֵיהֶן,
בֵּין שֶׁלֹּא עָשׂוּ וְעָשָׂה,
הֲרֵי זֶה פָּטוּר,
מִפְּנֵי שֶׁתָּלָה בְּבֵית דִּין.
הוֹרוּ בֵית דִּין,
וְיָדַע אֶחָד מֵהֶן שֶׁטָּעוּ,
אוֹ תַלְמִיד שֶׁהוּא רָאוּי לְהוֹרָיָה,

וְהָלַךְ וְעָשָׂה עַל פִּיהֶן,
בֵּין שֶׁעָשׂוּ וְעָשָׂה עִמָּהֶן,
בֵּין שֶׁעָשׂוּ וְעָשָׂה אַחֲרֵיהֶן,
בֵּין שֶׁלֹּא עָשׂוּ וְעָשָׂה,
הֲרֵי זֶה חַיָּב,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא תָלָה בְּבֵית דִּין.
זֶה הַכְּלָל:
הַתּוֹלֶה בְעַצְמוֹ, חַיָּב,
וְהַתּוֹלֶה בְּבֵית דִּין, פָּטוּר.

מסכת הוריות פרק א משנה ב
ב
הוֹרוּ בֵית דִּין,
וְיָדְעוּ שֶׁטָּעוּ,
וְחָזְרוּ בָהֶן, <בּוֹ>
בֵּין שֶׁהֵבִיאוּ כַפָּרָתָן,
וּבֵין שֶׁלֹּא הֵבִיאוּ כַפָּרָתָן,
וְהָלַךְ וְעָשָׂה עַל פִּיהֶם,
רִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
סָפֵק.
אֵי זֶה הוּא סָפֵק?
יָשַׁב לוֹ בְתוֹךְ בֵּיתוֹ, חַיָּב.
הָלַךְ לוֹ לִמְדִינַת הַיָּם, (פָּטוּר.)
אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה:
מוֹדֶה אֲנִי בָזֶה,
שֶׁהוּא קָרוֹב לִפְטוֹר מִן הַחוֹבָה.
אָמַר לוֹ בֶן עַזַּי:
מַה שָּׁנָה זֶה מִן הַיּוֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ?
שֶׁהַיּוֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ, אֶפְשָׁר הָיָה לוֹ שֶׁיִּשְׁמַע,
וְזֶה, לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ שֶׁיִּשְׁמַע.

מסכת הוריות פרק א משנה ג
ג
הוֹרוּ בֵית דִּין לַעֲקוֹר אֶת כָּל הַגּוּף,
אָמְרוּ:
אֵין נִדָּה בַתּוֹרָה,
אֵין שַׁבָּת בַּתּוֹרָה,
אֵין עֲבוֹדָה זָרָה בַתּוֹרָה,
הֲרֵי אֵלּוּ פְטוּרִין.
הוֹרוּ לְבַטֵּל מִקְצָת וּלְקַיֵּם מִקְצָת,

הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין.
כֵּיצַד?
אָמְרוּ:
יֵשׁ נִדָּה בַתּוֹרָה,
אֲבָל הַבָּא עַל שׁוֹמֶרֶת יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם פָּטוּר;
יֵשׁ שַׁבָּת בַּתּוֹרָה,
אֲבָל הַמּוֹצִיא מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים פָּטוּר;
יֵשׁ עֲבוֹדָה זָרָה בַתּוֹרָה,
אֲבָל הַמִּשְׁתַּחֲוֶה פָּטוּר,
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ד,יג)
"וְנֶעְלַם דָּבָר",
"דָּבָר", לֹא כָל הַגּוּף.

מסכת הוריות פרק א משנה ד
ד
הוֹרוּ בֵית דִּין,
וְיָדַע אֶחָד מֵהֶן שֶׁטָּעוּ,
וְאָמַר לָהֶן:
"טוֹעִים אַתֶּם!"
אוֹ שֶׁלֹּא הָיָה מֻפְלָא שֶׁלְּבֵית דִּין שָׁם,
אוֹ שֶׁהָיָה אֶחָד מֵהֶן
גֵּר, אוֹ מַמְזֵר, אוֹ נָתִין,
אוֹ זָקֵן שֶׁלֹּא הָיוּ לוֹ בָנִים,
הֲרֵי אֵלּוּ פְטוּרִין,
שֶׁנֶּאֱמַר כָּן "עֵדָה",
וְנֶאֱמַר לְהַלָּן "עֵדָה". (בְּמִדְבַּר לה,כד)
מָה "עֵדָה" אֲמוּרָה לְהַלָּן,
כֻּלָּן רְאוּיִין לַהוֹרָיָה,
אַף "עֵדָה" אֲמוּרָה כָן,
עַד שֶׁיְּהוּ כֻלָּן רְאוּיִין לַהוֹרָיָה.

ה
הוֹרוּ בֵית דִּין שׁוֹגְגִין,
וְעָשׂוּ כָל הַקָּהָל שׁוֹגְגִין,
מְבִיאִין פַּר;
מְזִידִין, וְעָשׂוּ שׁוֹגְגִין,
מְבִיאִין כַּבְשָׂה וּשְׂעִירָה;
שׁוֹגְגִין, וְעָשׂוּ מְזִידִין,
הֲרֵי אֵלּוּ פְטוּרִין.

ו

הוֹרוּ בֵית דִּין,
וְעָשׂוּ כָל הַקָּהָל אוֹ רֻבָּן עַל פִּיהֶם,
מְבִיאִין פַּר,
וּבַעֲבוֹדָה זָרָה,
מְבִיאִין פַּר וְשָׂעִיר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שְׁנֵים עָשָׂר שְׁבָטִים מְבִיאִין שְׁנֵים עָשָׂר פָּרִים,
וּבַעֲבוֹדָה זָרָה,
שְׁנֵים עָשָׂר פָּרִים וּשְׁנֵים עָשָׂר שְׂעִירִים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר פָּרִים,
וּבַעֲבוֹדָה זָרָה,
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר פָּרִים וּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר שְׂעִירִין,
פַּר וְשָׂעִיר לְכָל שֵׁבֶט,
פַּר וְשָׂעִיר לְבֵית דִּין.

ז

הוֹרוּ בֵית דִּין,
וְעָשׂוּ שִׁבְעָה שְׁבָטִים, אוֹ רֻבָּן, עַל פִּיהֶם,
מְבִיאִים פַּר,
וּבַעֲבוֹדָה זָרָה,
מְבִיאִין פַּר וְשָׂעִיר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שִׁבְעָה שְׁבָטִים שֶׁחָטְאוּ,
מְבִיאִים שִׁבְעָה פָּרִים,
וּשְׁאָר שְׁבָטִים שֶׁלֹּא חָטְאוּ,
מְבִיאִין עַל יְדֵיהֶן פַּר פַּר,
שֶׁאַף אֵלּוּ שֶׁלֹּא חָטְאוּ
מְבִיאִין עַל יְדֵי הַחוֹטְאִין.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁמוֹנָה פָּרִים,
וּבַעֲבוֹדָה זָרָה,
שְׁמוֹנָה פָּרִים וּשְׁמוֹנָה שְׂעִירִים,
פַּר וְשָׂעִיר לְכָל שֵׁבֶט,
פַּר וְשָׂעִיר לְבֵית דִּין.

ח
הוֹרוּ בֵית דִּין שֶׁלְּאֶחָד מִן הַשְּׁבָטִין,
וְעָשָׂה אוֹתוֹ הַשֵּׁבֶט עַל פִּיהֶם,
אוֹתוֹ הַשֵּׁבֶט הוּא חַיָּב,
וּשְׁאָר כָּל הַשְּׁבָטִים פְּטוּרִים.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין חַיָּבִין אֶלָּא עַל הוֹרָיַת בֵּית דִּין הַגָּדוֹל בִּלְבַד,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ד,יג)
"עֲדַת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ",
וְלֹא עֲדַת אוֹתוֹ הַשֵּׁבֶט.

פרק ב

מסכת הוריות פרק ב משנה א

א
הוֹרָה כֹהֵן מָשִׁיחַ לְעַצְמוֹ,
שׁוֹגֵג וְעָשָׂה שׁוֹגֵג, מֵבִיא פַר;
שׁוֹגֵג וְעָשָׂה מֵזִיד,
מֵזִיד וְעָשָׂה שׁוֹגֵג, פָּטוּר,
שֶׁהוֹרָיַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ לְעַצְמוֹ,
הוֹרָיַת בֵּית דִּין עַל הַצִּבּוּר.

מסכת הוריות פרק ב משנה ב

ב
הוֹרָה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְעָשָׂה בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
מִתְכַּפֵּר לוֹ בִּפְנֵי עַצְמוֹ.
וְהוֹרָה עִם הַצִּבּוּר וְעָשָׂה עִם הַצִּבּוּר,
מִתְכַּפֵּר לוֹ עִם הַצִּבּוּר,
שֶׁאֵין בֵּית דִּין חַיָּבִין,
עַד שֶׁיּוֹרוּ לְבַטֵּל מִקְצָת וּלְקַיֵּם מִקְצָת.

ג
וְכֵן הַמָּשִׁיחַ.
וְלֹא בַעֲבוֹדָה זָרָה,
עַד שֶׁיּוֹרוּ לְבַטֵּל מִקְצָת וּלְקַיֵּם מִקְצָת.
(מסכת הוריות פרק ב משנה ג)
אֵין חַיָּבִין
אֶלָּא עַל הֶעְלֵם דָּבָר עִם שִׁגְגַת הַמַּעֲשֶׂה,

וְכֵן הַמָּשִׁיחַ.
וְלֹא בַעֲבוֹדָה זָרָה,
אֶלָּא עַל הֶעְלֵם דָּבָר עִם שִׁגְגַת הַמַּעֲשֶׂה.

ד
אֵין חַיָּבִין,
אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁזְּדוֹנוֹ כָרֵת וְשִׁגְגָתוֹ חַטָּאת,
וְכֵן הַמָּשִׁיחַ.
וְלֹא בַעֲבוֹדָה זָרָה,
אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁזְּדוֹנוֹ כָרֵת וְשִׁגְגָתוֹ חַטָּאת,

מסכת הוריות פרק ב משנה ד
ה
אֵין חַיָּבִין עַל עֲשֵׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ,
וְאֵין מְבִיאִין אָשָׁם תָּלוּי
עַל עֲשֵׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ.
אֲבָל חַיָּבִין עַל עֲשֵׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁבַּנִּדָּה,
וּמְבִיאִין אָשָׁם תָּלוּי
עַל עֲשֵׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁבַּנִּדָּה.
אֵיזוֹ הִיא מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁבַּנִּדָּה?
פְּרֹשׁ מִן הַנִּדָּה.
וּמִצְוָה בַל תַּעֲשֶׂה?
אַל תָּבֹא אֶל הַנִּדָּה.

מסכת הוריות פרק ב משנה ה
ו
אֵין חַיָּבִין עַל שְׁמִיעַת קוֹל,
וְעַל בִּטּוּי שְׂפָתַיִם,
וְעַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו.
וְהַנָּשִׂיא כַיּוֹצֵא בָהֶן.
דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
הַנָּשִׂיא חַיָּב בְּכֻלָּן, חוּץ מִשְּׁמִיעַת הַקּוֹל,
שֶׁהַמֶּלֶךְ לֹא דָן וְלֹא דָנִין אוֹתוֹ.

מסכת הוריות פרק ב משנה ו
ז
כָּל מִצְוָה שֶׁבַּתּוֹרָה,
שֶׁחַיָּבִין עַל זְדוֹנָן כָּרֵת וְעַל שִׁגְגָתָן חַטָּאת,
הַיָּחִיד מֵבִיא כִשְׂבָּה אוֹ שְׂעִירָה,
וְהַנָּשִׂיא שָׂעִיר,

וּמָשִׁיחַ וּבֵית דִּין מְבִיאִין פַּר.
וּבַעֲבוֹדָה זָרָה,
הַיָּחִיד וְהַנָּשִׂיא וְהַמָּשִׁיחַ מְבִיאִין שְׂעִירָה,
וּבֵית דִּין פַּר וְשָׂעִיר,
פַּר לָעוֹלָה וְשָׂעִיר לַחַטָּאת.

מסכת הוריות פרק ב משנה ז
ח
אָשָׁם תָּלוּי,
הַיָּחִיד וְהַנָּשִׂיא חַיָּבִין,
וּמָשִׁיחַ וּבֵית דִּין פְּטוּרִין.
אָשָׁם וַדַּאי,
הַנָּשִׂיא וְהַיָּחִיד וְהַמָּשִׁיחַ חַיָּבִין,
וּבֵית דִּין פְּטוּרִין.
עַל שְׁמִיעַת קוֹל וְעַל בִּטּוּי שְׂפָתַיִם,
וְטֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו,
וּבֵית דִּין פְּטוּרִין,
הַיָּחִיד וְהַנָּשִׂיא וְהַמָּשִׁיחַ חַיָּבִין,
שֶׁאֵין כֹּהֵן גָּדוֹל חַיָּב עַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו.
וּמָה הֵן מְבִיאִין?
קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַנָּשִׂיא מֵבִיא שָׂעִיר.

פרק ג

מסכת הוריות פרק ג משנה א
א
כֹּהֵן מָשִׁיחַ שֶׁחָטָא,
וְאַחַר כָּךְ עָבַר מִמְּשִׁיחוּתוֹ,
וְכֵן הַנָּשִׂיא שֶׁחָטָא,
וְאַחַר כָּךְ עָבַר מִגְּדֻלָּתוֹ,
כֹּהֵן מָשִׁיחַ מֵבִיא פַּר,
וְהַנָּשִׂיא מֵבִיא שָׂעִיר.

מסכת הוריות פרק ג משנה ב
ב
כֹּהֵן מָשִׁיחַ שֶׁעָבַר מִמְּשִׁיחוּתוֹ,
וְאַחַר כָּךְ חָטָא,

וְכֵן הַנָּשִׂיא שֶׁעָבַר מִגְּדֻלָּתוֹ,
וְאַחַר כָּךְ חָטָא,
כֹּהֵן מָשִׁיחַ מֵבִיא פַּר,
וְהַנָּשִׂיא כַּהֶדְיוֹט.

מסכת הוריות פרק ג משנה ג

ג

חָטְאוּ עַד שֶׁלֹּא נִתְמַנּוּ,
וְאַחַר כָּךְ נִתְמַנּוּ,
הֲרֵי אֵלּוּ כַהֶדְיוֹט.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם נוֹדַע לָהֶן עַד שֶׁלֹּא נִתְמַנּוּ, חַיָּבִין,
וּמִשֶּׁנִּתְמַנּוּ, פְּטוּרִין.
וְאֵי זֶה הוּא הַנָּשִׂיא?
זֶה הַמֶּלֶךְ, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ד,כב)
"וְעָשָׂה אַחַת מִכָּל מִצְוֹת יי אֱלֹהָיו",
נָשִׂיא שֶׁאֵין עַל גַּבָּיו אֶלָּא יי אֱלֹהָיו.

מסכת הוריות פרק ג משנה ד

ד

אֵי זֶה הוּא הַמָּשִׁיחַ?
הַמָּשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה,
לֹא הַמְרֻבֶּה בִּגְדִין.
אֵין בֵּין כֹּהֵן הַמָּשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה
לִמְרֻבֶּה בְגָדִין,
אֶלָּא פַר הַבָּא עַל כָּל הַמִּצְווֹת.
אֵין בֵּין כֹּהֵן מְשַׁמֵּשׁ לְכֹהֵן שֶׁעָבַר,
אֶלָּא פַר יוֹם הַכִּפּוּרִים וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה.

ה

זֶה וָזֶה שָׁוִים בַּעֲבוֹדַת יוֹם הַכִּפּוּרִים,
וּמְצֻוִּים עַל הַבְּתוּלָה,
וַאֲסוּרִין בְּאַלְמָנָה,
וְאֵינָן מִטַּמִּין בִּקְרוֹבֵיהֶן,
וְלֹא פוֹרְעִין,
וְלֹא פוֹרְמִים,
וּמַחֲזִירִין אֶת הָרוֹצֵחַ.

מסכת הוריות פרק ג משנה ה

ו

כֹּהֵן גָּדוֹל פּוֹרֵם מִלְּמַטָּן,

וְהַהֶדְיוֹט, מִלְּמַעְלָן.
כֹּהֵן גָּדוֹל מַקְרִיב אוֹנֵן וְלֹא אוֹכֵל,
וְהַהֶדְיוֹט לֹא מַקְרִיב וְלֹא אוֹכֵל.

מסכת הוריות פרק ג משנה ו
ז
כָּל הַתָּדִיר מֵחֲבֵרוֹ קוֹדֵם אֶת חֲבֵרוֹ.
כָּל הַמְקֻדָּשׁ מֵחֲבֵרוֹ קוֹדֵם אֶת חֲבֵרוֹ.
פַּר מָשִׁיחַ וּפַר עֵדָה עוֹמְדִין,
פַּר מָשִׁיחַ קוֹדֵם לְפַר עֵדָה, <וּמָשִׁיחַ (בלי ׳פר׳>
וּלְכָל מַעֲשָׂיו.

מסכת הוריות פרק ג משנה ז
ח
הָאִישׁ קוֹדֵם לָאִשָּׁה לְהַחֲיוֹתוֹ וּלְהָשִׁיב אֲבֵדָה.
הָאִשָּׁה קוֹדֶמֶת לָאִישׁ לִכְסוּת וּלְהוֹצִיאָהּ מִבֵּית הַשִּׁבְיָה.
בִּזְמַן שֶׁשְּׁנֵיהֶם עוֹמְדִין בְּקַלְקָלָה,
הָאִישׁ קוֹדֵם לָאִשָּׁה.

מסכת הוריות פרק ג משנה ח
ט
כֹּהֵן קוֹדֵם לְלֵוִי,
לֵוִי לְיִשְׂרָאֵל,
יִשְׂרָאֵל לַמַּמְזֵר,
מַמְזֵר לַנָּתִין,
וְנָתִין לַגֵּר,
וְגֵר לְעֶבֶד מְשֻׁחְרָר.
אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁכֻּלָּן שָׁוִים,
אֲבָל אִם הָיָה מַמְזֵר תַּלְמִיד חֲכָמִים,
וְכֹהֵן גָּדוֹל עַם הָאָרֶץ,
מַמְזֵר תַּלְמִיד חֲכָמִים קוֹדֵם לְכֹהֵן גָּדוֹל עַם הָאָרֶץ.

חסל הוריות
חסל סדר נזיקים

סדר קדשים

מסכת זבחים

פרק א

מסכת זבחים פרק א משנה א

א

כָּל הַזְּבָחִים שֶׁנִּזְבְּחוּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, כְּשֵׁרִים,
אֶלָּא שֶׁלֹּא עָלוּ לַבְּעָלִין מִשּׁוּם חוֹבָה,
חוּץ מִן הַפֶּסַח וּמִן הַחַטָּאת,
הַפֶּסַח, בִּזְמַנּוֹ, וְהַחַטָּאת, בְּכָל זְמַן.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף הָאָשָׁם.
הַפֶּסַח בִּזְמַנּוֹ, וְהַחַטָּאת וְהָאָשָׁם בְּכָל זְמַן.
אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
חַטָּאת בָּאָה עַל חֵטְא,
וְאָשָׁם בָּא עַל [חֵטְא],
חַטָּאת פְּסוּלָה שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
אַף הָאָשָׁם פָּסוּל שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ.

מסכת זבחים פרק א משנה ב

ב

יוֹסֵה בֶּן חוֹנִי אוֹמֵר:
הַנִּשְׁחָטִין לְשֵׁם פֶּסַח לְשֵׁם חַטָּאת,
פְּסוּלִין.
שִׁמְעוֹן אֲחִי עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
שְׁחָטָן לְשֵׁם גָּבוֹהַּ מֵהֶן,
כְּשֵׁרִין;
לְשֵׁם נָמוּךְ מֵהֶן,
פְּסוּלִין.

ג

כֵּיצַד?
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁשְּׁחָטָן לְשֵׁם קָדָשִׁים קַלִּים,
פְּסוּלִין,

קָדָשִׁים קַלִּים שֶׁשְּׁחָטָן לְשֵׁם קָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
כְּשֵׁרִים.
הַבְּכוֹר וְהַמַּעְשֵׂר שֶׁשְּׁחָטָן לְשֵׁם שְׁלָמִים,
כְּשֵׁרִין,
[שְׁלָמִים] שֶׁשְּׁחָטָן לְשֵׁם בְּכוֹר וּלְשֵׁם מַעֲשֵׂר,
פְּסוּלִין.

מסכת זבחים פרק א משנה ג
ד
הַפֶּסַח שֶׁשְּׁחָטוֹ שַׁחֲרִית בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ,
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מַכְשִׁיר,
כְּאִלּוּ נִשְׁחַט בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר.
בֶּן בְּתֵירָה פּוֹסֵל,
כְּאִלּוּ נִשְׁחַט בֵּין הָעַרְבַּיִם.
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן עַזַּי:
מְקֻבָּל אֲנִי מִפִּי שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם זָקֵן,
בְּיוֹם שֶׁהוֹשִׁיבוּ אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה בִישִׁיבָה,
שֶׁכָּל הַזְּבָחִין שֶׁנִּזְבָּחוּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, כְּשֵׁרִים,
אֶלָּא שֶׁלֹּא עָלוּ לַבְּעָלִים מִשֵּׁם חוֹבָה,
חוּץ מִן הַפֶּסַח וּמִן הַחַטָּאת.
לֹא הוֹסִיף בֶּן עַזַּי אֶלָּא הָעוֹלָה,
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

מסכת זבחים פרק א משנה ד
ה
הַפֶּסַח וְהַחַטָּאת שֶׁשְּׁחָטָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
קִבֵּל, וְהִלֵּךְ, וְזָרַק שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
אוֹ לִשְׁמָן וְשֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
אוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן וְלִשְׁמָן, פְּסוּלִין.
כֵּיצַד לִשְׁמָן וְשֶׁלֹּא לִשְׁמָן?
לְשֵׁם פֶּסַח וּלְשֵׁם שְׁלָמִים.
שֶׁלֹּא לִשְׁמָן וְלִשְׁמָן?
לְשֵׁם שְׁלָמִים וּלְשֵׁם פֶּסַח.

ו
שֶׁהַזֶּבַח נִפְסָל בְּאַרְבָּעָה דְבָרִים:
בִּשְׁחִיטָה, בְּקִבּוּל, בְּהִלּוּךְ, וּבִזְרִיקָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר בְּהִלּוּךְ,
שֶׁהָיָה אוֹמֵר:
אִי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא בִשְׁחִיטָה,

שֶׁלֹּא בְקַבָּלָה,
וְשֶׁלֹּא בִזְרִיקָה,
אֲבָל אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא בְהִלּוּךְ, <הִלּוּךְ>
וְשׁוֹחֵט בְּצַד הַמִּזְבֵּחַ וְזוֹרֵק.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף הַמְהַלֵּךְ בִּמְקוֹם שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַלֵּךְ,
הַמַּחֲשָׁבָה פוֹסֶלֶת;
וּבְמָקוֹם שֶׁאֵינוּ צָרִיךְ לְהַלֵּךְ,
אֵין הַמַּחֲשָׁבָה פוֹסֶלֶת.

פרק ב

מסכת זבחים פרק ב משנה א
א
כָּל הַזְּבָחִים שֶׁקִּבֵּל דָּמָן זָר, אוֹנֵן,
טְבוּל יוֹם, מְחֻסַּר בְּגָדִים, מְחֻסַּר כִּפּוּרִים,
וְשֶׁלֹּא רְחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם,
עָרֵל וְטָמֵא, יוֹשֵׁב,
עוֹמֵד כֵּלִים עַל גַּבֵּי כֵלִים,
עַל גַּבֵּי בְהֵמָה, עַל גַּבֵּי רַגְלֵי חֲבֵרוֹ, פָּסַל.
קִבֵּל בִּשְׂמֹאל, פָּסַל.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר.
נִשְׁפַּךְ עַל הָרִצְפָּה וַאֲסָפוֹ, פָּסוּל.
נְתָנוֹ עַל גַּבֵּי הַכֶּבֶשׁ שֶׁלֹּא כְנֶגֶד הַיְסוֹד,
נָתַן אֶת הַנִּתָּנִין לְמַטָּן לְמַעְלָן,
וְאֶת הַנִּתָּנִין לְמַעְלָן לְמַטָּן,
אֶת הַנִּתָּנִים בִּפְנִים בַּחוּץ,
וְאֶת הַנִּתָּנִים בַּחוּץ בִּפְנִים,
פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָרֵת.

מסכת זבחים פרק ב משנה ב
ב
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבַח לִזְרוֹק דָּמוֹ בַחוּץ,
לְהַקְטִיר אֱמוּרָיו בַּחוּץ,
אוֹ מִקְצָת אֱמוּרָיו בַּחוּץ,
לֶאֱכֹל בְּשָׂרוֹ בַחוּץ,
אוֹ כַזַּיִת מִבְּשָׂרוֹ בַחוּץ,
אוֹ לֶאֱכֹל כַּזַּיִת מֵעוֹר הָאַלְיָה בַחוּץ,

פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָרֵת.

ג
לִזְרוֹק דָּמוֹ לְמָחָר,
אוֹ מִקְצָת דָּמוֹ לְמָחָר,
לְהַקְטִיר אֵמוּרָיו לְמָחָר,
אוֹ מִקְצָת אֵמוּרָיו לְמָחָר,
לֶאֱכֹל בְּשָׂרוֹ לְמָחָר,
אוֹ כַזַּיִת מִבְּשָׂרוֹ לְמָחָר,
אוֹ לֶאֱכֹל כַּזַּיִת מֵעוֹר הָאַלְיָה לְמָחָר,
פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.

מסכת זבחים פרק ב משנה ג
ד
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַשּׁוֹחֵט, וְהַמְקַבֵּל, וְהַמְהַלֵּךְ, וְהַזּוֹרֵק,
לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל,
וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר,
חוּץ לִמְקוֹמוֹ, פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָרֵת;
חוּץ לִזְמַנּוֹ, פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת,
וּבִלְבַד שֶׁיִּקְרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ. <שֶׁיִּקָרֵב>

מסכת זבחים פרק ב משנה ד
ה
כֵּיצַד קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ?
שָׁחַט בִּשְׁתִיקָה, וְקִבֵּל וְהִלֵּךְ וְזָרַק לִזְמַנּוֹ;
אוֹ שֶׁשָּׁחַט חוּץ לִזְמַנּוֹ,
וְקִבֵּל וְהִלֵּךְ וְזָרַק בִּשְׁתִיקָה;
אוֹ שֶׁשָּׁחַט, וְקִבֵּל וְהִלֵּךְ וְזָרַק חוּץ לִזְמַנּוֹ,
זֶה הוּא שֶׁקָּרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ.

ו
כֵּיצַד לֹא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ?
שָׁחַט חוּץ לִמְקוֹמוֹ,
וְקִבֵּל וְהִלֵּךְ וְזָרַק חוּץ לִזְמַנּוֹ;
אוֹ שֶׁשָּׁחַט חוּץ לִזְמַנּוֹ,
וְקִבֵּל וְהִלֵּךְ וְזָרַק חוּץ לִמְקוֹמוֹ;
אוֹ שֶׁשָּׁחַט, וְקִבֵּל וְהִלֵּךְ, וְזָרַק חוּץ לִמְקוֹמוֹ.
הַפֶּסַח וְהַחַטָּאת שֶׁשְּׁחָטָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
וְקִבֵּל וְהִלֵּךְ וְזָרַק חוּץ לִזְמַנָּן;

אוֹ שֶׁשָּׁחַט חוּץ לִזְמַנּוֹ,
וְקִבֵּל וְהִלֵּךְ וְזָרַק שֶׁלֹּא לִשְׁמָן;
אוֹ שֶׁשָּׁחַט, וְקִבֵּל, וְהִלֵּךְ, וְזָרַק שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
זֶה הוּא שֶׁלֹּא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ.

מסכת זבחים פרק ב משנה ה
ז
לֶאֱכֹל כַּזַּיִת בַּחוּץ, כַּזַּיִת לְמָחָר;
כַּזַּיִת לְמָחָר, כַּזַּיִת בַּחוּץ;
כַּחֲצִי זַיִת בַּחוּץ, כַּחֲצִי זַיִת לְמָחָר;
כַּחֲצִי זַיִת לְמָחָר, כַּחֲצִי זַיִת בַּחוּץ,
פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.

ח
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
זֶה הַכְּלָל:
אִם מַחְשֶׁבֶת הַזְּמַן קָדְמָה לְמַחְשֶׁבֶת הַמָּקוֹם,
פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת;
אִם מַחְשֶׁבֶת הַמָּקוֹם קָדְמָה לְמַחְשֶׁבֶת הַזְּמַן,
פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.
לֶאֱכֹל כַּחֲצִי זַיִת [וּלְהַקְטִיר כַּחֲצִי זַיִת],
כָּשֵׁר, שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין.

פרק ג

מסכת זבחים פרק ג משנה א
א
כָּל הַפְּסוּלִים שֶׁשָּׁחֲטוּ, שְׁחִיטָתָן כְּשֵׁרָה,
שֶׁהַשְּׁחִיטָה כְּשֵׁרָה בְזָרִים, בְּנָשִׁים, וּבַעֲבָדִים,
אֲפִלּוּ בְקָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהוּ טְמֵאִים נוֹגְעִים בַּבָּשָׂר.
לְפִיכָךְ הֵם פּוֹסְלִים בְּמַחֲשָׁבָה.
וְכֻלָּם שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַדָּם חוּץ לִזְמַנּוֹ, וְחוּץ לִמְקוֹמוֹ,
אִם יֵשׁ דַּם הַנֶּפֶשׁ, יַחְזֹר הַכָּשֵׁר וִיקַבֵּל.

מסכת זבחים פרק ג משנה ב

ב
קִבֵּל הַכָּשֵׁר וְנָתַן לַפָּסוּל, יַחְזִיר לַכָּשֵׁר.
קִבֵּל בִּימִינוֹ וְנָתַן לִשְׂמֹאלוֹ, יַחְזִיר לִימִינוֹ.
קִבֵּל בִּכְלִי קֹדֶשׁ וְנָתַן לִכְלִי חֹל,
יַחְזִיר לִכְלִי קֹדֶשׁ.
נִשְׁפַּךְ מִן הַכְּלִי עַל הָרִצְפָּה וַאֲסָפוֹ, כָּשֵׁר.
נְתָנוֹ עַל גַּבֵּי הַכֶּבֶשׁ שֶׁלֹּא כְנֶגֶד הַיְסוֹד,
נָתַן אֶת הַנִּתָּנִין לְמַטָּן לְמַעְלָן,
וְאֶת הַנִּתָּנִין לְמַעְלָן לְמַטָּן,
וְאֶת הַנִּתָּנִין בִּפְנִים בַּחוּץ,
וְאֶת הַנִּתָּנִים בַּחוּץ בִּפְנִים,
אִם יֵשׁ דַּם הַנֶּפֶשׁ, יַחְזֹר הַכָּשֵׁר וִיקַבֵּל.

מסכת זבחים פרק ג משנה ג
ג
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבַח לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל,
וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר,
כָּשֵׁר.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל.
לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל,
וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר,
פָּחוּת מִכַּזַּיִת, כָּשֵׁר.
לֶאֱכֹל כַּחֲצִי זַיִת וּלְהַקְטִיר כַּחֲצִי זַיִת,
כָּשֵׁר, שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין.

מסכת זבחים פרק ג משנה ד
ד
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבַח
לֶאֱכֹל כַּזַּיִת מִן הָעוֹר,
מִן הָרֹטֶב,
מִן הַקִּיפָה,
מִן הָאָלַל,
מִן הָעֲצָמוֹת,
מִן הַגִּידִים,
מִן הַקַּרְנַיִם,
מִן הַטְּלָפַיִם,
כָּשֵׁר,
וְאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּגּוּל, נוֹתָר וְטָמֵא.

מסכת זבחים פרק ג משנה ה

ה
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַמֻּקְדָּשִׁין
לֶאֱכֹל שָׁלִיל אוֹ שִׁלְיָה בַּחוּץ,
לֹא פִגֵּל.
הַמּוֹלֵק תּוֹרִין בִּפְנִים
לֶאֱכֹל בֵּיצֵיהֶן בַּחוּץ,
לֹא פִגֵּל.
חֲלֵב מֻקְדָּשִׁין וּבֵיצֵי תוֹרִין,
אֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם פִּגּוּל, נוֹתָר וְטָמֵא.

מסכת זבחים פרק ג משנה ו
ו
שְׁחָטוֹ עַל מְנָת לְהַנִּיחַ אֶת דָּמוֹ אוֹ אֶת אֵמוּרָיו לְמָחָר,
אוֹ לְהוֹצִיאָן בַּחוּץ,
רַבִּי יְהוּדָה פוֹסֵל,
וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִין.
שְׁחָטוֹ עַל מְנָת לִתְּנוֹ עַל גַּבֵּי הַכֶּבֶשׁ שֶׁלֹּא כְנֶגֶד הַיְסוֹד,
לִתֵּן אֶת הַנִּתָּנִין לְמַטָּן לְמַעְלָן,
וְאֶת הַנִּתָּנִין לְמַעְלָן לְמַטָּה,
וְאֶת הַנִּתָּנִים בִּפְנִים בַּחוּץ,
וְאֶת הַנִּתָּנִים בַּחוּץ בִּפְנִים,
שֶׁיֹּאכְלוּהוּ טְמֵאִין,
שֶׁיַּקְרִיבוּהוּ טְמֵאִין,
שֶׁיֹּאכְלוּהוּ עֲרֵלִים,
שֶׁיַּקְרִיבוּהוּ עֲרֵלִים,
לְשַׁבֵּר עַצְמוֹת הַפֶּסַח, לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ נָא;
לְעָרֵב דָּמוֹ בְּדַם פְּסוּלִין,
כָּשֵׁר, שֶׁאֵין הַמַּחֲשָׁבָה פוֹסֶלֶת,
אֶלָּא חוּץ לִזְמַנּוֹ וְחוּץ לִמְקוֹמוֹ;
הַפֶּסַח וְהַחַטָּאת, שֶׁלֹּא לִשְׁמָן.

פרק ד

מסכת זבחים פרק ד משנה א
א
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כָּל הַנִּתָּנִים עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן,
שֶׁנְּתָנָן מַתָּנָה אַחַת, כִּפֵּר;

וְהַחַטָּאת שְׁתֵּי מַתָּנוֹת.
בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אַף חַטָּאת שֶׁנְּתָנָהּ מַתָּנָה אַחַת, כִּפֵּר.
לְפִיכָךְ,
אִם נָתַן אֶת הָרִאשׁוֹנָה כְּתִקְנָהּ,
וְהַשְּׁנִיָּה חוּץ לִזְמַנָּהּ, כִּפֵּר.
נָתַן אֶת הָרִאשׁוֹנָה חוּץ לִזְמַנָּהּ,
וְאֶת הַשְּׁנִיָּה חוּץ לִמְקוֹמָהּ,
פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.

מסכת זבחים פרק ד משנה ב
ב
כָּל הַנִּתָּנִין עַל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי,
שֶׁאִם חִסֵּר אַחַת מִן הַמַּתָּנוֹת, כְּאִלּוּ לֹא כִפֵּר;
לְפִיכָךְ,
אִם נָתַן כֻּלָּם כְּתִקְנָן, וְאַחַת שֶׁלֹּא כְתִקְנָהּ, <כְּתִקְנָן>
פָּסוּל, אֵין בּוֹ כָּרֵת.

מסכת זבחים פרק ד משנה ג
ג
אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵינָן חַיָּבִין עֲלֵיהֶם מִשֵּׁם פִּגּוּל:
הַקֹּמֶץ, וְהַלְּבוֹנָה, וְהַקְּטֹרֶת,
וּמִנְחַת הַכֹּהֲנִים, וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
וּמִנְחַת הַנְּסָכִים, וְהַדָּם,
וְהַנְּסָכִים הַבָּאִים בִּפְנֵי עַצְמָן.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אַף הַבָּאִים עִם הַבְּהֵמָה.
לֹג שֶׁמֶן שֶׁלִּמְצֹרָע,
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵין חַיָּבִין עָלָיו מִשֵּׁם פִּגּוּל.
וְרַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
חַיָּבִין עָלָיו מִשֵּׁם פִּגּוּל,
שֶׁדַּם הָאָשָׁם מַתִּירוֹ,
וְכָל שֶׁיֶּשׁ לוֹ מַתִּירִין, בֵּין לָאָדָם, בֵּין לַמִּזְבֵּחַ,
חַיָּבִין עָלָיו מִשֵּׁם פִּגּוּל.

מסכת זבחים פרק ד משנה ד
ד
הָעוֹלָה,

דָּמָהּ מַתִּיר אֶת בְּשָׂרָהּ לַמִּזְבֵּחַ,
וְעוֹרָהּ לַכֹּהֲנִים.
עוֹלַת הָעוֹף,
דָּמָהּ מַתִּיר, וּבְשָׂרָהּ לַמִּזְבֵּחַ.
חַטַּאת הָעוֹף,
דָּמָהּ מַתִּיר וּבְשָׂרָהּ לַכֹּהֲנִים. <מגיה הוסיף אֶת>
פָּרִין הַנִּשְׂרָפִין וּשְׂעִירִין הַנִּשְׂרָפִין,
דָּמָן מַתִּיר אֶת אֵמוּרֵיהֶן לִקָּרֵב.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵינוֹ עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן כִּשְׁלָמִים,
אֵין חַיָּבִין עָלָיו מִשֵּׁם פִּגּוּל.

מסכת זבחים פרק ד משנה ה
ה
קָדְשֵׁי גוֹיִם,
אֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶם מִשֵּׁם פִּגּוּל, נוֹתָר וְטָמֵא.
וְהַשּׁוֹחֲטָן בַּחוּץ, פָּטוּר.
דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן.
רַבִּי יוֹסֵה מְחַיֵּב.
דְּבָרִים שֶׁאֵין חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מִשֵּׁם פִּגּוּל,
חַיָּבִין עֲלֵיהֶם מִשֵּׁם נוֹתָר, מִשֵּׁם טָמֵא,
חוּץ מִן הַדָּם.
וְנוּמוֹ רַבִּי שִׁמְעוֹן:
בְּדָבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהֵאָכֵל,
אֲבָל כְּגוֹן הָעֵצִים, וְהַלְּבוֹנָה, וְהַקְּטֹרֶת,
אֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם טֻמְאָה.

מסכת זבחים פרק ד משנה ו
ו
לְשֵׁם שִׁשָּׁה דְבָרִים הַזֶּבַח נִזְבָּח:
[לְשֵׁם זֶבַח], לְשֵׁם זוֹבֵחַ, לְשֵׁם שֵׁם,
לְשֵׁם אִשִּׁים, לְשֵׁם רֵיחַ, לְשֵׁם נִיחוֹחַ;
חַטָּאת וְאָשָׁם, לְשֵׁם חֵטְא.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
אַף מִי שֶׁלֹּא הָיָה בְלִבּוֹ לְשֵׁם אֶחָד מִכָּל אֵלּוּ, <'שֶׁלֹּא' מחוק בקו>
כָּשֵׁר, שֶׁהוּא תְנַי בֵּית דִּין;
שֶׁאֵין הַמַּחֲשָׁבָה הוֹלֶכֶת אֶלָּא לְאַחַר הָעוֹבֵד.

פרק ה

מסכת זבחים פרק ה משנה א

א

אֵי זֶה הוּא מְקוֹמָן שֶׁלַּזְּבָחִין?
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן.
פַּר וְשָׂעִיר שֶׁלְּיוֹם הַכִּפּוּרִים,
שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן,
וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן,
וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל בֵּין הַבַּדִּים,
וְעַל הַפָּרֹכֶת, וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב.
מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכֶּבֶת.
שִׁירֵי הַדָּם,
הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁלְּמִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן.
אִם לֹא נָתַן, לֹא עִכֵּב.

מסכת זבחים פרק ה משנה ב

ב

פָּרִים הַנִּשְׂרָפִין וּשְׂעִירִין הַנִּשְׂרָפִין,
שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן, וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן,
וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל הַפָּרֹכֶת, וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב,
וּמַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכֶּבֶת.
שִׁירֵי הַדָּם,
הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁלְּמִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן.
אִם לֹא נָתַן, לֹא עִכֵּב.
אֵלּוּ וָאֵלּוּ נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדֶּשֶׁן.

מסכת זבחים פרק ה משנה ג

ג

חַטֹּאת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד,
אֵלּוּ הֵן חַטֹּאות הַצִּבּוּר:
שְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים וְשֶׁלַּמּוֹעֲדוֹת,
שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן,
וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן,
וְדָמָן טָעוּן אַרְבַּע מַתָּנוֹת עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת.
כֵּיצַד?
עָלָה בַכֶּבֶשׁ,
וּפָנָה לַסּוֹבֵב,
בָּא לוֹ לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית,

מִזְרָחִית צְפוֹנִית,
צְפוֹנִית מַעֲרָבִית,
מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית.
שִׁירֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי.
וְנֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים,
לְזִכְרֵי כְהֻנָּה, בְּכָל מַאֲכָל,
לְיוֹם וְלַיְלָה עַד חֲצוֹת.

מסכת זבחים פרק ה משנה ד
ד
הָעוֹלָה,
קֹדֶשׁ קָדָשִׁים,
שְׁחִיטָתָהּ בַּצָּפוֹן,
וְקִבּוּל דָּמָהּ בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן,
וְדָמָהּ טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע, <וְדָמָן>
וּטְעוּנָה הֶפְשֵׁט, וְנִתּוּחַ, וְכָלִיל לָאִשִּׁים.

מסכת זבחים פרק ה משנה ה
ה
זִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר וַאֲשָׁמוֹת,
אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת:
אֲשַׁם גְּזֵלוֹת,
אֲשַׁם מְעִילוֹת,
אֲשַׁם שִׁפְחָה חֲרוּפָה,
אֲשַׁם נָזִיר,
אֲשַׁם מְצֹרָע,
וְאָשָׁם תָּלוּי; <וַאֲשַׁם>
שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן,
וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן,
וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע.
נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים,
לְזִכְרֵי כְהֻנָּה, בְּכָל מַאֲכָל,
לְיוֹם וְלַיְלָה עַד חֲצוֹת.

מסכת זבחים פרק ה משנה ו
ו
הַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר,
קָדָשִׁים קַלִּים,
שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם בָּעֲזָרָה,
וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע,

וְנֶאֱכָלִים בְּכָל הָעִיר,
לְכָל אָדָן, בְּכָל מַאֲכָל,
לְיוֹם וְלַיְלָה עַד חֲצוֹת.
הַמּוּרָם מֵהֶן, כַּיּוֹצֵא בָהֶן,
אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים,
לִנְשֵׁיהֶן, לִבְנֵיהֶן, וּלְעַבְדֵיהֶם.

מסכת זבחים פרק ה משנה ז

ז

שְׁלָמִים,
קָדָשִׁים קַלִּים,
שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם בָּעֲזָרָה,
וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע,
וְנֶאֱכָלִים בְּכָל הָעִיר,
לְכָל אָדָן, בְּכָל מַאֲכָל,
לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד.
הַמּוּרָם מֵהֶן, כַּיּוֹצֵא בָהֶן,
אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים,
לִנְשֵׁיהֶן, וְלִבְנֵיהֶן, וּלְעַבְדֵיהֶם.

מסכת זבחים פרק ה משנה ח

ח

הַבְּכוֹר וְהַמַּעְשֵׂר וְהַפֶּסַח קָדָשִׁים קַלִּים,
שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם בָּעֲזָרָה,
וְדָמָן טָעוּן מַתָּנָה אַחַת,
וּבִלְבַד שֶׁיִּתֵּן כְּנֶגֶד הַיְסוֹד.
שִׁנָּה בַאֲכִילָתָן:
הַבְּכוֹר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים,
וְהַמַּעֲשֵׂר לְכָל אָדָן,
וְנֶאֱכָלִים בְּכָל הָעִיר, בְּכָל מַאֲכָל,
לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד;
הַפֶּסַח אֵינוּ נֶאֱכָל אֶלָּא בַלַּיְלָה,
אֵינוּ נֶאֱכָל אֶלָּא עַד חֲצוֹת,
אֵינוּ נֶאֱכָל אֶלָּא לִמְנוּיָו,
וְאֵינוּ נֶאֱכָל אֶלָּא צָלִי.

פרק ו

מסכת זבחים פרק ו משנה א

א

קָדְשֵׁי קָדָשִׁין שֶׁשְּׁחָטָן בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ,
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כְּאִלּוּ נִשְׁחַט בַּצָּפוֹן.
רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מֵחֲצִי הַמִּזְבֵּחַ וְלַצָּפוֹן, בַּצָּפוֹן;
מֵחֲצִי הַמִּזְבֵּחַ וְלַדָּרוֹם, בַּדָּרוֹם.
הַמְּנָחוֹת הָיוּ נִקְמָצוֹת בְּכָל מָקוֹם בָּעֲזָרָה,
וְנֶאֱכָלוֹת לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים,
לְזִכְרֵי כְהֻנָּה, בְּכָל מַאֲכָל,
לְיוֹם וְלַיְלָה עַד חֲצוֹת.

מסכת זבחים פרק ו משנה ב

ב

חַטַּאת הָעוֹף הָיְתָה נֶעֱשֵׂית עַל קֶרֶן דְּרוֹמִית מַעֲרָבִית.
בְּכָל מָקוֹם הָיְתָה כְשֵׁרָה, אֶלָּא שֶׁזֶּה הָיָה מְקוֹמָהּ.
וּשְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָיְתָה אוֹתָהּ הַקֶּרֶן מְשַׁמֶּשֶׁת מִלְּמַטָּן,
וּשְׁלֹשָׁה מִלְּמַעְלָן.
מִלְּמַטָּן:
חַטַּאת הָעוֹף, וְהַגָּשׁוֹת, וְשִׁירֵי הַדָּם;
מִלְּמַעְלָן:
נִסּוּךְ הַמַּיִם וְהַיַּיִן, וְעוֹלַת הָעוֹף וּכְשֶׁהִיא רַבָּה בַמִּזְרָח.

מסכת זבחים פרק ו משנה ג

ג

כָּל הָעוֹלִין לַמִּזְבֵּחַ עוֹלִין דֶּרֶךְ יָמִין,
וּמַקִּיפִין וְיוֹרְדִין דֶּרֶךְ שְׂמֹאל,
חוּץ מִן הָעוֹלֶה לִשְׁלֹשָׁה דְבָרִים אֵלּוּ,
שֶׁהָיוּ עוֹלִים וְחוֹזְרִין לְעָקֵב.

מסכת זבחים פרק ו משנה ד

ד

חַטַּאת הָעוֹף כֵּיצַד הָיְתָה נֶעֱשֵׂית?
הָיָה מוֹלֵק אֶת רֹאשָׁהּ מִמּוּל עָרְפָּהּ,
וְאֵינוּ מַבְדִּיל.
וּמַזֶּה מִדָּמָהּ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ.
שִׁירֵי הַדָּם הָיָה מִתְמַצֶּה עַל הַיְסוֹד.
אֵין לַמִּזְבֵּחַ אֶלָּא דָמָהּ,
וְכֻלָּהּ לַכֹּהֲנִים.

מסכת זבחים פרק ו משנה ה

ה

עוֹלַת הָעוֹף כֵּיצַד הָיְתָה נֶעֱשֵׂית?
עָלָה בַכֶּבֶשׁ, וּפָנָה לַסּוֹבֵב;
בָּא לוֹ לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית,
הָיָה מוֹלֵק אֶת רֹאשָׁהּ מִמּוּל עָרְפָּהּ, וּמַבְדִּיל.
וּמוֹצֶה אֶת דָּמָהּ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ.
נָטַל אֶת הָרֹאשׁ, <הָרִאשׁוֹן>
וְהִקִּיף אֶת מְלִיקָתוֹ לַמִּזְבֵּחַ,
סְפָגוֹ בַמֶּלַח, וּזְרָקוֹ עַל גַּבֵּי הָאִשִּׁים.

ו

בָּא לוֹ לַגּוּף,
הֵסִיר אֶת הַמֻּרְאָה וְאֶת הַנּוֹצָה,
וְאֶת בְּנֵי מֵעַיִם הַיּוֹצְאִין עִמָּהּ,
וְהִשְׁלִיכָן לְבֵית הַדֶּשֶׁן.
שִׁסַּע, לֹא יַבְדִּיל;
וְאִם הִבְדִּיל, כָּשֵׁר.
סְפָגוֹ בַמֶּלַח, וּזְרָקוֹ עַל גַּבֵּי הָאִשִּׁים.

מסכת זבחים פרק ו משנה ו

ז

לֹא הֵסִיר לֹא אֶת הַמֻּרְאָה וְלֹא אֶת הַנּוֹצָה,
וְלֹא אֶת בְּנֵי מֵעַיִם הַיּוֹצְאִין עִמָּן,
לֹא סְפָגָן בַּמֶּלַח,
כָּל שֶׁשִּׁנָּה בָהּ מֵאַחַר שֶׁמִּצָּה דָמָהּ, כְּשֵׁרָה.
הִבְדִּיל בַּחַטָּאת, וְלֹא הִבְדִּיל בָּעוֹלָה, פָּסַל.
מִצָּה דַם הָרֹאשׁ, לֹא מִצָּה דַם הַגּוּף, פְּסוּלָה.
דַּם הַגּוּף, וְלֹא מִצָּה דַם הָרֹאשׁ, כְּשֵׁרָה.

מסכת זבחים פרק ו משנה ז

ח

חַטַּאת הָעוֹף שֶׁמְּלָקָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
מִצָּה דָמָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
אוֹ לִשְׁמָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
אוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ וְלִשְׁמָהּ,
פְּסוּלָה.
עוֹלַת הָעוֹף כְּשֵׁרָה,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא עָלַת לַבְּעָלִים.

ט
אֶחָד חַטַּאת הָעוֹף,
וְאֶחָד עוֹלַת הָעוֹף,
שֶׁמְּלָקָן, שֶׁמִּצָּה דָמָן,
לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל,
וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר,
חוּץ לִמְקוֹמוֹ, פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָרֵת;
חוּץ לִזְמַנּוֹ, פִּגּוּל, חַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת,
וּבִלְבַד שֶׁיִּקְרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ.

י
כֵּיצַד קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ?
מָלַק בִּשְׁתִיקָה, מִצָּה הַדָּם חוּץ לִזְמַנּוֹ,
אוֹ שֶׁמָּלַק חוּץ לִזְמַנּוֹ, מִצָּה הַדָּם בִּשְׁתִיקָה;
אוֹ שֶׁמָּלַק מִצָּה הַדָּם חוּץ לִזְמַנּוֹ,
זֶה הוּא שֶׁקָּרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ.

יא
כֵּיצַד לֹא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ?
מָלַק חוּץ לִמְקוֹמוֹ, מִצָּה הַדָּם חוּץ לִזְמַנּוֹ;
אוֹ שֶׁמָּלַק חוּץ לִזְמַנּוֹ, מִצָּה הַדָּם חוּץ לִמְקוֹמוֹ;
אוֹ שֶׁמָּלַק מִצָּה הַדָּם חוּץ לִמְקוֹמוֹ.
חַטַּאת הָעוֹף שֶׁמְּלָקָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
מִצָּה דָמָהּ חוּץ לִזְמַנָּהּ,
אוֹ שֶׁמָּלַק חוּץ לִזְמַנָּהּ,
מִצָּה הַדָּם שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
זֶה הוּא שֶׁלֹּא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ.

יב
לֶאֱכֹל כַּזַּיִת בַּחוּץ, כַּזַּיִת לְמָחָר;
כַּזַּיִת לְמָחָר, כַּזַּיִת בַּחוּץ;
כַּחֲצִי זַיִת לְמָחָר כַּחֲצִי זַיִת בַּחוּץ,
פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.

יג
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
זֶה הַכְּלָל:
אִם מַחְשֶׁבֶת הַזְּמַן קָדְמָה לְמַחְשֶׁבֶת הַמָּקוֹם,
פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.

אִם מַחְשֶׁבֶת הַמָּקוֹם קָדְמָה לְמַחְשֶׁבֶת הַזְּמַן,
פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.
לֶאֱכֹל כַּחֲצִי זַיִת וּלְהַקְטִיר כַּחֲצִי זַיִת,
כָּשֵׁר, שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין.

פרק ז

מסכת זבחים פרק ז משנה א

א

חַטַּאת הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָהּ לְמַטָּן,
כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם חַטָּאת,
כְּשֵׁרָה;
כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם עוֹלָה,
כְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם חַטָּאת,
כְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם עוֹלָה,
פְּסוּלָה.
עֲשָׂאָהּ לְמַעְלָן כְּמַעֲשֵׂה כֻלָּם,
פְּסוּלָה.

מסכת זבחים פרק ז משנה ב

ב

עוֹלַת הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָהּ לְמַעְלָן,
כְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם עוֹלָה,
כְּשֵׁרָה;
כְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם חַטָּאת,
כְּשֵׁרָה, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא עָלַת לַבְּעָלִים;
כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם עוֹלָה,
כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם חַטָּאת,
פְּסוּלָה.
עֲשָׂאָהּ לְמַטָּן כְּמַעֲשֵׂה כֻלָּם,
פְּסוּלָה.

מסכת זבחים פרק ז משנה ג

ג

וְכֻלָּם אֵינָן מְטַמּוֹת אֶלָּא בְבֵית הַבְּלִיעָה,
וּמוֹעֲלִין בָּהֶן,

חוּץ מֵחַטַּאת הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָהּ לְמַטָּן,
כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם חַטָּאת.

מסכת זבחים פרק ז משנה ד

ד
עוֹלַת הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָהּ לְמַטָּן,
כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם חַטָּאת,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מוֹעֲלִין בָּהּ.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אֵין מוֹעֲלִין בָּהּ.
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מָה אִם חַטָּאת, שֶׁאֵין מוֹעֲלִין בָּהּ לִשְׁמָהּ,
כְּשֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ, מוֹעֲלִין בָּהּ,
עוֹלָה, שֶׁמּוֹעֲלִין בָּהּ לִשְׁמָהּ,
כְּשֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ,
אֵינוֹ דִין שֶׁיִּמְעֲלוּ בָהּ?
אָמַר לוֹ רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
לֹא!
אִם אָמַרְתָּ בְחַטָּאת שֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ לְשֵׁם עוֹלָה,
שֶׁכֵּן שִׁנָּה אֶת שְׁמָהּ בְּדָבָר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ מְעִילָה,
תֹּאמַר בָּעוֹלָה שֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ לְשֵׁם חַטָּאת,
שֶׁכֵּן שִׁנָּה אֶת שְׁמָהּ בְּדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ מְעִילָה!

ה
אָמַר לוֹ רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
וַהֲרֵי קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁשְּׁחָטָן בַּדָּרוֹם,
וּשְׁחָטָן לְשֵׁם קָדָשִׁים קַלִּים יוֹכִיחוּ,
שֶׁכֵּן שִׁנָּה אֶת שְׁמָן לְדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ מְעִילָה,
וּמוֹעֲלִין בָּהֶן;
אַף אַתָּה, אַל תִּתְמַהּ עַל הָעוֹלָה,
שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ לְדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ מְעִילָה,
שֶׁיִּמְעֲלוּ בָהּ.

ו
אָמַר לוֹ רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
לֹא!
אִם אָמַרְתָּ בְקָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁשְּׁחָטָן בַּדָּרוֹם,
וּשְׁחָטָן לְשֵׁם קָדָשִׁים קַלִּים,
שֶׁכֵּן שִׁנָּה אֶת שְׁמָן בְּדָבָר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ אִסּוּר וְהֶתֵּר,

תֹּאמַר בָּעוֹלָה שֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ בְּדָבָר שֶׁכֻּלּוֹ הֶתֵּר?
כָּל הַפְּסוּלִים שֶׁמָּלְקוּ, מְלִיקָתָן פְּסוּלָה,
וְאֵינָן מְטַמּוֹת בְּבֵית הַבְּלִיעָה.

מסכת זבחים פרק ז משנה ה
ז
מָלַק בִּשְׂמֹאלוֹ, אוֹ בַלַּיְלָה,
שָׁחַט חֻלִּין בִּפְנִים, וְקָדָשִׁים בַּחוּץ,
אֵינָן מְטַמְּאִין בְּבֵית הַבְּלִיעָה.
מָלַק בְּסַכִּין,
מָלַק חֻלִּין בִּפְנִים קָדָשִׁים בַּחוּץ,
תּוֹרִין שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ זְמַנָּן,
וּבְנֵי יוֹנָה שֶׁעָבַר זְמַנָּן,
שֶׁיָּבַשׁ גַּפָּהּ, שֶׁנִּסְמַת עֵינָהּ,
וְשֶׁנִּקְטְעָה רַגְלָהּ,
מְטַמָּא בְּבֵית הַבְּלִיעָה.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהָיָה פְּסוּלָהּ בַקֹּדֶשׁ,
אֵינָהּ מְטַמָּא בְּבֵית הַבְּלִיעָה.
לֹא הָיָה פְּסוּלָהּ בַקֹּדֶשׁ,
מְטַמָּא בְּבֵית הַבְּלִיעָה.

מסכת זבחים פרק ז משנה ו
ח
מָלַק וְנִמְצָא טְרֵפָה,
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֵינָהּ מְטַמָּא בְּבֵית הַבְּלִיעָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מְטַמָּא בְּבֵית הַבְּלִיעָה.
אָמַר רַבִּי מֵאִיר:
מָה אִם נִבְלַת בְּהֵמָה,
שֶׁהִיא מְטַמָּא בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא,
שְׁחִיטָתָהּ מְטַהֶרֶת טְרֵפָתָהּ מִטֻּמְאָתָהּ,
נִבְלַת הָעוֹף, שֶׁאֵינָהּ מְטַמָּא בְמַגָּע וּבְמַשָּׂא,
אֵינוֹ דִין שֶׁתְּהֵא שְׁחִיטָתָהּ מְטַהֶרֶת טְרֵפָתָהּ מִטֻּמְאָתָהּ?
מַה מָּצִינוּ בִשְׁחִיטָתָהּ שֶׁהִיא מַכְשַׁרְתָּהּ לַאֲכִילָה,
וּמְטַהֶרֶת טְרֵפָתָהּ מִטֻּמְאָתָהּ,
אַף מְלִיקָתָהּ, שֶׁהִיא מַכְשַׁרְתָּהּ לַאֲכִילָה,
תְּטַהֵר טְרֵפָתָהּ מִטֻּמְאָתָהּ.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
דַּיָּהּ כְּנִבְלַת הַבְּהֵמָה,

שְׁחִיטָתָהּ מְטַהֶרֶת, אֲבָל לֹא מְלִיקָתָהּ.

פרק ח

מסכת זבחים פרק ח משנה א

א

כָּל הַזְּבָחִים שֶׁנִּתְעָרְבוּ בְחַטָּאוֹת מֵתוֹת,
אוֹ בְשׁוֹר הַנִּסְקָל,
אֲפִלּוּ אֶחָד בְּרִבּוֹא, יָמוּתוּ כֻלָּם.
נִתְעָרְבוּ בְשׁוֹר שֶׁנֶּעֶבְרָה בוֹ עֲבֵרָה,
שֶׁהֵמִית אֶת הָאָדָם עַל פִּי עֵד אֶחָד,
אוֹ עַל פִּי הַבְּעָלִים,
בָּרוֹבֵעַ וּבַנִּרְבָּע,
וּבַמֻּקְצֶה, וּבַנֶּעְבָּד,
וּבְאֶתְנַן, וּבִמְחִיר,
וּבַכִּלְאַיִם, וּבִטְרֵפָה, וּבַיּוֹצֵא דֹפֶן,
יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ, וְיִמָּכְרוּ,
וְיָבִיא בִּדְמֵי הַיָּפֶה שֶׁבָּהֶן מֵאוֹתוֹ הַמִּין.
נִתְעָרֵב בְּחֻלִּין תְּמִימִים,
יִמָּכְרוּ הַחֻלִּין לִצְרִיכֵי אוֹתוֹ הַמִּין.

מסכת זבחים פרק ח משנה ב

ב

קָדָשִׁים בְּקָדָשִׁים, מִין בְּמִינוֹ,
זֶה יִקְרַב לְשֵׁם מַה שֶּׁהוּא,
[וְזֶה יִקְרַב לְשֵׁם מַה שֶּׁהוּא].
קָדָשִׁים בְּקָדָשִׁים, מִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ,
יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ, וְיִמָּכְרוּ,
וְיָבִיא בִּדְמֵי הַיָּפֶה שֶׁבָּהֶן מִמִּין זֶה,
וּבִדְמֵי הַיָּפֶה שֶׁבָּהֶן מִמִּין זֶה,
וְיַפְסִיד הַמּוֹתָר מִבֵּיתוֹ.
נִתְעָרְבוּ בִבְכוֹר וּבְמַעֲשֵׂר,
כֻּלָּם יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ,
וְיֵאָכְלוּ בִּבְכוֹר וּבְמַעֲשֵׂר.
הַכֹּל יְכוֹלִין לְהִתְעָרֵב,
חוּץ מִן הַחַטָּאת וּמִן הָאָשָׁם.

מסכת זבחים פרק ח משנה ג

ג

אָשָׁם שֶׁנִּתְעָרַב בִּשְׁלָמִים,

[יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ.]

רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:

שְׁנֵיהֶם יִשָּׁחֲטוּ בַצָּפוֹן וְיֵאָכְלוּ כֶחָמוּר שֶׁבָּהֶן.

אָמְרוּ לוֹ:

אֵין מְבִיאִין קָדָשִׁים לְבֵית הַפְּסוּל.

ד

נִתְעָרְבוּ חֲתִכּוֹת בַּחֲתִכּוֹת,

קָדְשֵׁי קָדָשִׁים בְּקָדָשִׁים קַלִּים,

הַנֶּאֱכָלִים לְיוֹם אֶחָד בְּנֶאֱכָלִים לִשְׁנֵי יָמִים,

יֵאָכְלוּ כֶחָמוּר שֶׁבָּהֶן.

מסכת זבחים פרק ח משנה ד

ה

אֵבָרֵי חַטָּאת שֶׁנִּתְעָרְבוּ בְאֵבָרֵי הָעוֹלָה,

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:

יִתֵּן לְמַעְלָה.

וְרוֹאֶה אֲנִי אֶת בְּשַׂר חַטָּאת לְמַעְלָן כְּאִלּוּ הֵן עֵצִים.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

תְּעֻבַּר צוּרָתוֹ, וְיֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵיפָה.

מסכת זבחים פרק ח משנה ה

ו

אֵבָרִין בְּאֵבָרֵי בַעֲלֵי מוּמִין,

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:

קָרַב רֹאשׁ אֶחָד, יִקָּרְבוּ כָל הָרָאשִׁין,

כְּרָעָיו שֶׁלְּאֶחָד, יִקָּרְבוּ כָל הַכְּרָעַיִם.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

אֲפִלּוּ קָרְבוּ כֻלָּם חוּץ מֵאֶחָד מֵהֶן,

יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵיפָה.

מסכת זבחים פרק ח משנה ו

ז

דָּם שֶׁנִּתְעָרַב בַּמַּיִם,

אִם יֵשׁ בּוֹ מַרְאֵה דָם, כָּשֵׁר.

נִתְעָרַב בַּיַּיִן,

רוֹאִין אוֹתוֹ כְאִלּוּ הוּא מַיִם.

נִתְעָרַב בְּדַם בְּהֵמָה אוֹ בְדַם הַחַיָּה,

רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא מַיִם.
רְבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
אֵין דָּם מְבַטֵּל דָּם.

מסכת זבחים פרק ח משנה ז
ח
נִתְעָרַב בְּדַם פְּסוּלִין, יִשָּׁפֵךְ לָאַמָּה;
בְּדַם תַּמְצִית, יִשָּׁפֵךְ לָאַמָּה.
רִבִּי לְעָזָר מַכְשִׁיר.
אִם לֹא נִמְלַךְ וְנָתַן, כָּשֵׁר.

מסכת זבחים פרק ח משנה ח
ט
דָּם בְּדַם בַּעֲלֵי מוּמִין, יִשָּׁפֵךְ לָאַמָּה.
כּוֹס בַּכּוֹסוֹת,
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
קָרַב כּוֹס אֶחָד, יִקְרְבוּ כָל הַכּוֹסוֹת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים;
אֲפִלּוּ קָרְבוּ כֻלָּם חוּץ מֵאֶחָד מֵהֶן,
יִשָּׁפֵךְ לָאַמָּה.

מסכת זבחים פרק ח משנה ט
י
הַנִּתָּנִין לְמַטָּן שֶׁנִּתְעָרְבוּ בְנִתָּנִין לְמַעְלָן,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִתֵּן לְמַעְלָן.
וְרוֹאֶה אֲנִי אֶת הַתַּחְתּוֹנִים לְמַעְלָן כְּאִלּוּ הֵן מַיִם,
וְיַחְזֹר וְיִתֵּן לְמַטָּן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יִשָּׁפְכוּ לָאַמָּה.
אִם לֹא נִמְלַךְ וְנָתַן, כָּשֵׁר.

מסכת זבחים פרק ח משנה י
יא
הַנִּתָּנִין מַתָּנָה אַחַת שֶׁנִּתְעָרְבוּ בְנִתָּנִין מַתָּנָה אַחַת,
יִנָּתְנוּ מַתָּנָה אַחַת.
מַתַּן אַרְבַּע בְּמַתַּן אַרְבַּע,
יִנָּתְנוּ מַתַּן אַרְבַּע.
מַתַּן אַרְבַּע בְּמַתָּנָה אַחַת,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:

יִנָּתְנוּ מַתַּן אַרְבַּע.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
יִנָּתְנוּ מַתָּנָה אַחַת.
אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
וַהֲרֵי הוּא עוֹבֵר עַל בַּל תִּגְרַע!
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
וַהֲרֵי הוּא עוֹבֵר עַל בַּל תּוֹסִיף!
אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
לֹא נֶאֱמַר בַּל תּוֹסִיף אֶלָּא כְשֶׁהוּא עַצְמוֹ.
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
לֹא נֶאֱמַר בַּל תִּגְרַע אֶלָּא כְשֶׁהוּא עַצְמוֹ.
וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
כְּשֶׁנָּתַתָּה, עָבַרְתָּ עַל בַּל תּוֹסִיף,
וְעָשִׂיתָ בְיָדֶיךָ;
כְּשֶׁלֹּא נְתַתָּה, עָבַרְתָּ עַל בַּל תִּגְרַע,
לֹא עָשִׂיתָ בְיָדֶיךָ.

מסכת זבחים פרק ח משנה יא
יב
הַנִּתָּנִין בִּפְנִים שֶׁנִּתְעָרְבוּ בְנִתָּנִין חוּץ,
יִשָּׁפְכוּ לָאַמָּה.
נָתַן בַּחוּץ וְחָזַר וְנָתַן בִּפְנִים,
כָּשֵׁר.
בִּפְנִים וְחָזַר וְנָתַן בַּחוּץ,
רַבִּי עֲקִיבָה פּוֹסֵל,
וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִין.
שֶׁרַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כָּל דָּמִים שֶׁנִּכְנְסוּ לְכַפֵּר בַּהֵיכָל פְּסוּלִין.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
חַטָּאת בִּלְבַד.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף הָאָשָׁם, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא ז,ז) "כַּחַטָּאת כָּאָשָׁם".

מסכת זבחים פרק ח משנה יב
יג
חַטָּאת שֶׁקִּבֵּל דָּמָהּ בִּשְׁנֵי כוֹסוֹת,
יָצָא אֶחָד מֵהֶן לַחוּץ, הַפְּנִימִי כָּשֵׁר.
נִכְנַס אֶחָד מֵהֶן לִפְנִים,
רַבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי מַכְשִׁיר בַּחִיצוֹן,
וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.

אָמַר רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי:
מָה אִם בִּמְקוֹם שֶׁהַמַּחְשָׁבָה פוֹסֶלֶת בַּחוּץ,
לֹא עָשָׂה אֶת הַמְשׁאָר כַּיּוֹצֵא,
בִּמְקוֹם שֶׁאֵין הַמַּחֲשָׁבָה פוֹסֶלֶת בִּפְנִים,
אֵינוּ דִין שֶׁנַּעֲשֶׂה אֶת הַמְשׁאָר כְּנִכְנָס?
נִכְנַס לְכַפֵּר,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא כִפֵּר, פָּסַל.
דִּבְרֵי רְבִּי אֱלְעָזָר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּכַפֵּר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הִכְנִיס שׁוֹגֵג, כָּשֵׁר.
כָּל הַדָּמִים הַפְּסוּלִין שֶׁנִּתָּנוּ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
לֹא הוֹרְצָה הַצִּיץ אֱלָּא עַל הַטָּמֵא,
שֶׁהַצִּיץ מְרַצֶּה עַל הַטָּמֵא,
וְאֵינוּ מְרַצֶּה עַל הַיּוֹצֵא.

פרק ט

מסכת זבחים פרק ט משנה א

א

הַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ אֶת הָרָאוּי לוֹ.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
כָּל הָרָאוּי לָאִשִּׁים, אִם עָלָה לֹא יֵרֵד,
שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא ו,ב) "עַל מוֹקְדָה".
מָה עוֹלָה, שֶׁהִיא רְאוּיָה לָאִשִּׁים,
אִם עָלַת, לֹא תֵרֵד,
אַף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא רָאוּי לָאִשִּׁים,
אִם עָלָה לֹא יֵרֵד.

ב

רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כָּל הָרָאוּי לַמִּזְבֵּחַ, אִם עָלָה לֹא יֵרֵד,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ו,ב)
"הִוא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ",
מָה עוֹלָה שֶׁהִיא רְאוּיָה לַמִּזְבֵּחַ,
אִם עָלַת, לֹא תֵרֵד,
אַף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא רָאוּי לַמִּזְבֵּחַ,

אִם עָלָה לֹא יֵרֵד.

ג
אֵין בֵּין דִּבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל לְדִבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
אֶלָּא הַדָּם וְהַנְּסָכִים,
שֶׁרַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לֹא יֵרְדוּ,
וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: יֵרְדוּ.

[ד]
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַזֶּבַח כָּשֵׁר, וְהַנְּסָכִים פְּסוּלִין,
הַנְּסָכִים כְּשֵׁרִין וְהַזֶּבַח פָּסוּל,
אֲפִלּוּ זֶה וָזֶה פָּסוּל,
הַזֶּבַח לֹא יֵרֵד, הַנְּסָכִים יֵרֵדוּ.

מסכת זבחים פרק ט משנה ב
ה
אֵלּוּ, אִם עָלוּ, לֹא יֵרֵדוּ:
הַלָּן, וְהַטָּמֵא, וְהַיּוֹצֵא,
וְשֶׁנִּשְׁחַט חוּץ לִזְמַנּוֹ וְחוּץ לִמְקוֹמוֹ,
וְשֶׁקִּבְּלוּ פְּסוּלִין וְזָרְקוּ אֶת דָּמוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁנִּשְׁחֲטָה בַּלַּיְלָה,
וְשֶׁנִּשְׁפַּךְ דָּמָהּ,
וְשֶׁיָּצָא דָמָהּ חוּץ לַקְּלָעִים,
אִם עָלַת, תֵּרֵד.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לֹא תֵרֵד, שֶׁהִיא פְּסוּלָה בַקֹּדֶשׁ.
שֶׁרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁפְּסוּלוֹ בַקֹּדֶשׁ, שֶׁהַקֹּדֶשׁ מְקַבְּלוֹ. <שֶׁפְּסוּלָהּ>
לֹא הָיָה פְּסוּלוֹ בַקֹּדֶשׁ,
אֵין הַקֹּדֶשׁ מְקַבְּלוֹ.

מסכת זבחים פרק ט משנה ג
ו
אֵלּוּ, לֹא הָיָה פְּסוּלָן בַּקֹּדֶשׁ:
הָרוֹבֵעַ, וְהַנִּרְבָּע,
וְהַמֻּקְצֶה, וְהַנֶּעֱבָד,
וְהָאֶתְנַן, וְהַמְּחִיר,
וְהַכִּלְאַיִם, וְהַטְּרֵפָה,

וְיוֹצֵא דֹפֶן, וּבַעֲלֵי מוּמִין.
רְבִּי עֲקִיבָה מַכְשִׁיר בְּבַעֲלֵי מוּמִין.
רְבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר:
דּוֹחֶה הָיָה אַבָּא אֶת בַּעֲלֵי מוּמִין
מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.

מסכת זבחים פרק ט משנה ד
ז
כַּשֵּׁם שֶׁאִם עָלוּ, לֹא יֵרֵדוּ,
כָּךְ אִם יָרְדוּ, לֹא יַעֲלוּ.
וְכֻלָּם שֶׁעָלוּ חַיִּים בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ, יֵרֵדוּ.
עוֹלָה שֶׁעָלַת חַיָּה בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ, תֵּרֵד.
שְׁחָטָהּ בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ,
יַפְשִׁיט וִינַתַּח בִּמְקוֹמָהּ.

מסכת זבחים פרק ט משנה ה
ח
אֵלּוּ, אִם עָלוּ, לֹא יֵרֵדוּ:
בְּשַׂר קָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
וּבְשַׂר קָדָשִׁים קַלִּים;
מוֹתַר הָעֹמֶר,
וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
וְלֶחֶם הַפָּנִים,
וְשִׁירֵי מְנָחוֹת,
וְהַקְּטֹרֶת.
הַצֶּמֶר שֶׁבְּרָאשֵׁי הַכְּבָשִׂים,
הַשֵּׂעָר שֶׁבִּזְקַן הַתְּיָשִׁים, <שֶׁבַּזָּקָן>
הָעֲצָמוֹת, וְהַגִּידִים, וְהַקַּרְנַיִם, וְהַטְּלָפַיִם,
בִּזְמַן שֶׁהֵן מְחֻבָּרִין, יַעֲלוּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא א,ט)
"וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת הַכֹּל הַמִּזְבֵּחָה".
פֵּרְשׁוּ, לֹא יַעֲלוּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יב,כז)
"וְעָשִׂיתָ עֹלֹתֶיךָ, הַבָּשָׂר וְהַדָּם, עַל מִזְבַּח יי אֱלֹהֶיךָ".

מסכת זבחים פרק ט משנה ו
ט
וְכֻלָּם שֶׁפָּקְעוּ מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ, לֹא יַחְזִיר.
וְכֵן גַּחֶלֶת שֶׁפָּקְעָה מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.
אֵבָרִים שֶׁפָּקְעוּ מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
קֹדֶם לַחֲצוֹת, יַחְזִיר, וּמוֹעֲלִין בָּהֶן;
לְאַחַר חֲצוֹת, לֹא יַחְזִיר, וְאֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן.

מסכת זבחים פרק ט משנה ז
ז
כַּשֵּׁם שֶׁהַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ אֶת הָרָאוּי לוֹ,
כָּךְ הַכֶּבֶשׁ מְקַדֵּשׁ אֶת הָרָאוּי לוֹ.
כַּשֵּׁם שֶׁהַמִּזְבֵּחַ וְהַכֶּבֶשׁ מְקַדְּשִׁין אֶת הָרָאוּי לָהֶן,
כָּךְ הַכֵּלִים מְקַדְּשִׁין:
כְּלֵי הַלַּח מְקַדְּשִׁים אֶת הַלַּח,
וּמִדּוֹת הַיָּבֵשׁ מְקַדְּשׁוֹת אֶת הַיָּבֵשׁ.
אֵין כְּלֵי הַלַּח מְקַדְּשִׁין אֶת הַיָּבֵשׁ,
וְלֹא מִדּוֹת הַיָּבֵשׁ מְקַדְּשׁוֹת אֶת הַלַּח.
כְּלֵי קֹדֶשׁ שֶׁנִּקְּבוּ,
אִם עוֹשִׂין הֵן מֵעֵין מְלַאכְתָּן שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין וְהֵן שְׁלֵמִים, מְקַדְּשִׁים,
וְאִם לָאו, אֵינָן מְקַדְּשִׁים.
וְכֻלָּן אֵינָן מְקַדְּשִׁים אֶלָּא בַקֹּדֶשׁ.

פרק י

מסכת זבחים פרק י משנה א
א
כָּל הַתָּדִיר מֵחֲבֵרוֹ, קוֹדֵם אֶת חֲבֵרוֹ:
הַתְּמִידִין קוֹדְמִין לַמּוּסָפִין,
וּמוּסְפֵי הַשַּׁבָּת קוֹדְמִין לְמוּסְפֵי רֹאשׁ חֹדֶשׁ,
מוּסְפֵי רֹאשׁ חֹדֶשׁ קוֹדְמִים
לְמוּסְפֵי יוֹם טוֹב שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר כח,כג)
"מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת אֵלֶּה".

מסכת זבחים פרק י משנה ב
ב
כָּל הַמְקֻדָּשׁ מֵחֲבֵרוֹ קוֹדֵם אֶת חֲבֵרוֹ:
דַּם חַטָּאת קוֹדֵם לְדַם עוֹלָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְרַצֶּה.
אֵבְרֵי עוֹלָה קוֹדְמִין לְאֵמוּרֵי חַטָּאת,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן כָּלִיל לָאִשִּׁים.
חַטָּאת קוֹדֶמֶת לָאָשָׁם,
מִפְּנֵי שֶׁדָּמָהּ נִתָּן עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת עַל הַיְסוֹד.
אָשָׁם קוֹדֵם לַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא קֹדֶשׁ קָדָשִׁים.

הַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר קוֹדְמִין לִשְׁלָמִים,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן נֶאֱכָלִים לְיוֹם אֶחָד, וּטְעוּנִים לֶחֶם.
שְׁלָמִים קוֹדְמִין לַבְּכוֹר,
מִפְּנֵי שֶׁהֵם טְעוּנִין מַתַּן אַרְבַּע,
וּסְמִיכָה, וּנְסָכִים, וּתְנוּפַת חָזֶה וָשׁוֹק.

מסכת זבחים פרק י משנה ג

ג

הַבְּכוֹר קוֹדֵם לַמַּעֲשֵׂר,
מִפְּנֵי שֶׁקְּדֻשָּׁתוֹ מֵרֶחֶם, וְנֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים.
הַמַּעֲשֵׂר קוֹדֵם לָעוֹפוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא זֶבַח, וְיֶשׁ בּוֹ קָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
דָּמוֹ וְאֵמוּרָיו.

מסכת זבחים פרק י משנה ד

ד

הָעוֹפוֹת קוֹדְמִין לַמְּנָחוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מִינֵי דָמִים.
מִנְחַת חוֹטֵא קוֹדֶמֶת לְמִנְחַת נְדָבָה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא בָאָה עַל חֵטְא.
חַטַּאת הָעוֹף קוֹדֶמֶת לְעוֹלַת הָעוֹף.
וְכֵן בְּהֶקְדֵּשָׁם.

מסכת זבחים פרק י משנה ה

ה

כָּל הַחַטָּאוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה קוֹדְמוֹת לָאֲשָׁמוֹת,
חוּץ מֵאֲשַׁם מְצֹרָע,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא בָא עַל הֶכְשֵׁר.
כָּל הָאֲשָׁמוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה בָּאִים בְּנֵי שְׁתַּיִם,
וּבָאִים בְּכֶסֶף שְׁקָלִים,
חוּץ מֵאֲשַׁם נָזִיר וַאֲשַׁם מְצֹרָע,
שֶׁהֵן בָּאִין בְּנֵי שְׁנָתָן,
וְאֵינָן בָּאִים בְּכֶסֶף שְׁקָלִים.

מסכת זבחים פרק י משנה ו

ו

כַּשֵּׁם שֶׁהֵן קוֹדְמִין בְּהַקְרָבָתָן,
כָּךְ קוֹדְמִין בַּאֲכִילָתָן.
שְׁלָמִים שֶׁלָּאֶמֶשׁ, שְׁלָמִים שֶׁלַּיּוֹם,
שֶׁלָּאֶמֶשׁ קוֹדְמִין.

שְׁלָמִים שֶׁלָּאֶמֶשׁ וְחַטָּאת וְאָשָׁם שֶׁלַּיּוֹם,
שֶׁלָּאֶמֶשׁ קוֹדְמִין.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
חַטָּאת קוֹדֶמֶת, מִפְּנֵי שֶׁהִיא קֹדֶשׁ קָדָשִׁים.

מסכת זבחים פרק י משנה ז
ז
וְכֻלָּם, הַכֹּהֲנִים רַשָּׁיִים לְשַׁנּוֹת בַּאֲכִילָתָן:
לְאָכְלָן צְלוּיִים וּשְׁלוּקִים וּמְבֻשָּׁלִים,
לָתֵת לְתוֹכָן תַּבְלֵי תְרוּמָה.
דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לֹא יִתֵּן לְתוֹכָן תַבְלֵי תְרוּמָה,
שֶׁלֹּא יָבִיאוּ אֶת הַתְּרוּמָה לִידֵי פְסוּל.

מסכת זבחים פרק י משנה ח
ח
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן:
אִם רָאִיתָ שֶׁמֶן שֶׁהוּא מִתְחַלֵּק בָּעֲזָרָה,
אֵין אַתְּ צָרִיךְ לִשְׁאוֹל מַה הוּא, אֶלָּא:
מוֹתַר רְקִיקֵי מִנְחוֹת יִשְׂרָאֵל,
וְלֹג שֶׁמֶן שֶׁלִּמְצֹרָע.
אִם רָאִיתָ שֶׁמֶן שֶׁהוּא נִתָּן עַל גַּבֵּי הָאִשִּׁים,
אֵין אַתְּ צָרִיךְ לִשְׁאוֹל מַה הוּא, אֶלָּא:
מוֹתַר רְקִיקֵי מִנְחוֹת כֹּהֲנִים,
וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
שֶׁאֵין מִתְנַדְּבִין שֶׁמֶן.
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
מִתְנַדְּבִין שֶׁמֶן.

פרק יא

מסכת זבחים פרק יא משנה א
א
דַּם חַטָּאת שֶׁנִּתַּז עַל הַבֶּגֶד, <שֶׁנָּתַן>
הֲרֵי זֶה טָעוּן כִּבּוּס.
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַכָּתוּב מְדַבֵּר אֶלָּא בְנֶאֱכָלוֹת,

שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ו,יט)
"בְּמָקוֹם קָדֹשׁ תֵּאָכֵל",
אֶחָד הַנֶּאֱכָלוֹת וְאֶחָד הַפְּנִימִיּוֹת,
טְעוּנוֹת כִּבּוּס, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ו,יח)
"תּוֹרַת הַחַטָּאת", תּוֹרָה אַחַת לְכָל הַחַטָּאוֹת.

מסכת זבחים פרק יא משנה ב
ב
חַטָּאת פְּסוּלָה,
אֵין דָּמָהּ טָעוּן כִּבּוּס,
בֵּין שֶׁהָיָה לָהּ שָׁעַת הַכֹּשֶׁר,
וּבֵין שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שָׁעַת הַכֹּשֶׁר.
אֵיזוֹ הִיא שֶׁהָיָה לָהּ שָׁעַת הַכֹּשֶׁר?
שֶׁלָּנָה, וְשֶׁנִּטַּמֵּאת, וְשֶׁיָּצָאת.
וְאֵיזוֹ הִיא שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שָׁעַת הַכֹּשֶׁר?
שֶׁנִּשְׁחֲטָה חוּץ לִזְמַנָּהּ וְחוּץ לִמְקוֹמָהּ,
וְשֶׁקִּבְּלוּ פְּסוּלִין וְזָרְקוּ אֶת דָּמָהּ.

מסכת זבחים פרק יא משנה ג
ג
נִתַּז מִן הַצַּוָּאר עַל הַבֶּגֶד, <נָתַן>
אֵינוּ טָעוּן כִּבּוּס.
מִן הַקֶּרֶן וּמִן הַיְסוֹד,
אֵינוּ טָעוּן כִּבּוּס.
נִשְׁפַּךְ עַל הָרִצְפָּה וַאֲסָפוֹ,
אֵינוּ טָעוּן כִּבּוּס.
אֵינוּ טָעוּן כִּבּוּס אֶלָּא הַדָּם
שֶׁנִּתְקַבֵּל בִּכְלִי וְרָאוּי לְהַזָּיָה.

ד
נִתַּז עַל הָעוֹר עַד שֶׁלֹּא הֻפְשַׁט, <נָתַן>
אֵינוּ טָעוּן כִּבּוּס.
מִשֶּׁהֻפְשַׁט, טָעוּן כִּבּוּס.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף מִשֶּׁהֻפְשַׁט אֵינוּ טָעוּן כִּבּוּס.
אֵינוּ טָעוּן כִּבּוּס אֶלָּא מְקוֹם הַדָּם,
וְדָבָר שֶׁהוּא רָאוּי לְקַבֵּל טֻמְאָה,
וְרָאוּי לְכִבּוּס.

מסכת זבחים פרק יא משנה ד

ה

אֶחָד הַבֶּגֶד וְאֶחָד הַשַּׂק וְאֶחָד הָעוֹר,
טְעוּנִים כִּבּוּס.
הַכִּבּוּס בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ,
וּשְׁבִירַת כְּלִי חֶרֶשׂ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ.
וּמְרִיקָה וּשְׁטִיפָה בִכְלִי נְחֹשֶׁת, בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ.
זֶה חֹמֶר בַּחַטָּאת מִקָּדְשֵׁי קָדָשִׁים.

מסכת זבחים פרק יא משנה ה

ו

בֶּגֶד שֶׁיָּצָא חוּץ לַקְּלָעִים,
נִכְנָס וּמְכַבְּסוֹ בְמָקוֹם קָדוֹשׁ.
נִטַּמָּא חוּץ לַקְּלָעִים,
קוֹרְעוֹ, וְנִכְנָס, וּמְכַבְּסוֹ בְמָקוֹם קָדוֹשׁ.

ז

כְּלִי חֶרֶשׂ שֶׁיָּצָא חוּץ לַקְּלָעִים,
נִכְנָס וְשׁוֹבְרוֹ בְמָקוֹם קָדוֹשׁ.
נִטַּמָּא חוּץ לַקְּלָעִים,
נוֹקְבוֹ, נִכְנָס וְשׁוֹבְרוֹ בְמָקוֹם קָדוֹשׁ.

מסכת זבחים פרק יא משנה ו

ח

כְּלִי נְחֹשֶׁת שֶׁיָּצָא חוּץ לַקְּלָעִים,
נִכְנָס, וּמוֹרְקוֹ וְשׁוֹטְפוֹ בְמָקוֹם קָדוֹשׁ.
נִטַּמָּא חוּץ לַקְּלָעִים,
פּוֹחֲתוֹ, נִכְנָס וּמוֹרְקוֹ וְשׁוֹטְפוֹ בְמָקוֹם קָדוֹשׁ.

מסכת זבחים פרק יא משנה ז

ט

אֶחָד שֶׁבִּשֵּׁל בּוֹ וְאֶחָד שֶׁעֵרָה לְתוֹכוֹ רוֹתֵחַ,
אֶחָד קָדְשֵׁי קָדָשִׁים וְאֶחָד קָדָשִׁים קַלִּים,
טְעוּנִים מְרִיקָה וּשְׁטִיפָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
קָדָשִׁים קַלִּים אֵינָן טְעוּנִין מְרִיקָה וּשְׁטִיפָה.
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
אִם בִּשֵּׁל בּוֹ תְחִלַּת הָרֶגֶל,
יְבַשֵּׁל בּוֹ כָל הָרֶגֶל.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

עַד זְמַן אֲכִילָה.
מְרִיקָה וּשְׁטִיפָה:
מְרִיקָה, כִּמְרִיקַת הַכּוֹס,
וּשְׁטִיפָה, כִּשְׁטִיפַת הַכּוֹס.
מְרִיקָה [בַחַמִּים] וּשְׁטִיפָה בְצוֹנִים.
הַשְּׁפוּד וְהָאַסְכָּלָה, מַגְעִילָן בְּחַמִּים.

מסכת זבחים פרק יא משנה ח
י
בִּשֵּׁל בּוֹ קָדָשִׁין וְחֻלִּין,
אוֹ קָדְשֵׁי קָדָשִׁים וְקָדָשִׁים קַלִּים,
אִם יֵשׁ בְּנוֹתֵן טַעַם,
הֲרֵי הַקַּלִּים נֶאֱכָלִים כַּחֲמוּרִין,
אֵינָן טְעוּנִין מְרִיקָה וּשְׁטִיפָה,
וְאֵינָן פּוֹסְלִין בְּמַגָּע.
וְרָקִיק שֶׁנָּגַע בְּרָקִיק,
וַחֲתִכָּה בַחֲתִכָּה,
לֹא כָל הָרָקִיק וְלֹא כָל הַחֲתִכָּה אֲסוּרִין,
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מָקוֹם שֶׁבָּלַע.

פרק יב

מסכת זבחים פרק יב משנה א
א
טְבוּל יוֹם וּמְחֻסַּר כִּפּוּרִין,
אֵינָן חוֹלְקִין בְּקָדָשִׁין לֶאֱכֹל בָּעֶרֶב.
אוֹנֵן נוֹגֵעַ וְאֵינוֹ מַקְרִיב,
חוֹלֵק לֶאֱכֹל בָּעֶרֶב.
[בַּעֲלֵי מוּמִין,]
בֵּין בַּעֲלֵי מוּמִין קְבוּעִין,
בֵּין בַּעֲלֵי מוּמִין עוֹבְרִין,
חוֹלְקִין וְאוֹכְלִין, אֲבָל לֹא מַקְרִיבִין.
כָּל שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לַעֲבוֹדָה, אֵינוֹ חוֹלֵק בַּבָּשָׂר.
וְכָל שֶׁאֵין לוֹ בַבָּשָׂר, אֵין לוֹ בָעוֹרוֹת.
אֲפִלּוּ טָמֵא בִשְׁעַת זְרִיקַת דָּמִים,
וְטָהוֹר בִּשְׁעַת הֶקְטֵר חֲלָבִים,
אֵינוֹ חוֹלֵק בַּבָּשָׂר, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ז,לג)
"הַמַּקְרִיב אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת הַחֵלֶב מִבְּנֵי אַהֲרֹן,

לוֹ תִהְיֶה שׁוֹק הַיָּמִין לְמָנָה".

מסכת זבחים פרק יב משנה ב

ב

כָּל שֶׁלֹּא זָכָה הַמִּזְבֵּחַ בִּבְשָׂרָהּ,
לֹא זָכוּ הַכֹּהֲנִים בְּעוֹרָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ז,ח)
"עֹלַת אִישׁ", עוֹלָה שֶׁעָלַת, לָאִישׁ.

ג

עוֹלָה שֶׁנִּשְׁחֲטָה שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא עָלַת לַבְּעָלִים,
עוֹרָהּ לַכֹּהֲנִים.
אֶחָד עוֹלַת הָאִישׁ וְאֶחָד עוֹלַת הָאִשָּׁה,
עוֹרוֹתֵיהֶן לַכֹּהֲנִים.

מסכת זבחים פרק יב משנה ג

ד

עוֹרוֹת קָדָשִׁים קַלִּים, לַבְּעָלִים,
וְעוֹרוֹת קָדְשֵׁי קָדָשִׁים, לַכֹּהֲנִים.
קַל וָחֹמֶר: <קול>
מָה אִם עוֹלָה שֶׁלֹּא זָכוּ בִבְשָׂרָהּ, זָכוּ בְעוֹרָהּ,
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים, שֶׁזָּכוּ בִבְשָׂרָן,
אֵינוֹ דִין שֶׁיִּזְכּוּ בְעוֹרָן?
אֵין לַמִּזְבֵּחַ מוֹכִיחַ, שֶׁאֵין לוֹ עוֹר מִכָּל מָקוֹם.

מסכת זבחים פרק יב משנה ד

ה

כָּל קָדָשִׁים שֶׁאֵרַע בָּהֶן פְּסוּל קֹדֶם לְהֶפְשֵׁטָן,
אֵין עוֹרוֹתֵיהֶם לַכֹּהֲנִים;
לְאַחַר הֶפְשֵׁטָן, עוֹרוֹתֵיהֶם לַכֹּהֲנִים.

ו

אָמַר רַבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים:
מִיָּמַי לֹא רָאִיתִי עוֹר יוֹצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵפָה.
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
מִדְּבָרָיו לָמַדְנוּ,
שֶׁהַמַּפְשִׁיט אֶת הַבְּכוֹר וְנִמְצָא טְרֵפָה,
שֶׁיֵּאוֹתוּ הַכֹּהֲנִים בְּעוֹרוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
[אֵין] 'לֹא רָאִינוּ' רְאָיָה,

אֶלָּא יוֹצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵיפָה.

מסכת זבחים פרק יב משנה ה

ז

פָּרִים הַנִּשְׂרָפִין וּשְׂעִירִין הַנִּשְׂרָפִין,
בִּזְמַן שֶׁהֵן נִשְׂרָפִין כְּמִצְוָתָן,
נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדֶּשֶׁן, וּמְטַמִּין בְּגָדִים;
אִם אֵינָן נִשְׂרָפִין כְּמִצְוָתָן,
נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַבִּירָה,
וְאֵינָן מְטַמִּין בְּגָדִים.

מסכת זבחים פרק יב משנה ו

ח

הָיוּ סוֹבְלִים אוֹתוֹ בַּמּוֹטוֹת.
יָצְאוּ הָרִאשׁוֹנִים חוּץ לְחוֹמַת הָעֲזָרָה,
וְהָאַחֲרוֹנִים לֹא יָצְאוּ,
הָרִאשׁוֹנִים מְטַמִּין בְּגָדִים,
וְהָאַחֲרוֹנִים אֵינָן מְטַמִּין בְּגָדִים עַד שֶׁיֵּצְאוּ.
יָצְאוּ אֵלּוּ וָאֵלּוּ,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מְטַמִּין בְּגָדִים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן [אוֹמֵר]:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ אֵינָן מְטַמִּין בְּגָדִים,
עַד שֶׁיִּצַּת הָאוּר בְּרֻבָּן.
נִתַּךְ הַבָּשָׂר, אֵין הַשּׂוֹרֵף מְטַמֵּא בְגָדִים. <חֲתַּךְ>

פרק יג

מסכת זבחים פרק יג משנה א

א

הַשּׁוֹחֵט וְהַמַּעֲלֶה בַחוּץ,
חַיָּב עַל הַשְּׁחִיטָה וְחַיָּב עַל הָעֲלִיָּה.
רְבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי אוֹמֵר:
שָׁחַט בִּפְנִים וְהֶעֱלָה בַחוּץ, חַיָּב.
שָׁחַט בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַחוּץ, פָּטוּר,
שֶׁלֹּא הֶעֱלָה אֶלָּא דָבָר פָּסוּל.
אָמְרוּ לוֹ:
אַף הַשּׁוֹחֵט בִּפְנִים וְהַמַּעֲלֶה בַחוּץ,
כֵּיוָן שֶׁהוֹצִיאוֹ, פְּסָלוֹ.

מסכת זבחים פרק יג משנה ב

ב

טָמֵא שֶׁאָכַל,
בֵּין קֹדֶשׁ טָמֵא וּבֵין קֹדֶשׁ טָהוֹר, חַיָּב.
רְבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי אוֹמֵר:
טָמֵא שֶׁאָכַל טָהוֹר, חַיָּב,
טָמֵא שֶׁאָכַל טָמֵא, פָּטוּר,
שֶׁלֹּא אָכַל אֶלָּא דָבָר טָמֵא.
אָמְרוּ לוֹ:
אַף טָמֵא שֶׁאָכַל טָהוֹר,
כֵּיוָן שֶׁנָּגַע בּוֹ, טִמְּהוּ.
וְטָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא, פָּטוּר,
שֶׁאֵינוּ חַיָּב אֶלָּא עַל טֻמְאַת הַגּוּף.

מסכת זבחים פרק יג משנה ג

ג

חֹמֶר בַּשְּׁחִיטָה מִבָּעֲלָיָה,
וּבָעֲלָיָה מִבַּשְּׁחִיטָה.
שֶׁהַשּׁוֹחֵט לַהֶדְיוֹט, חַיָּב,
וְהַמַּעֲלֶה לַהֶדְיוֹט, פָּטוּר.
חֹמֶר בָּעֲלָיָה,
שְׁנַיִם שֶׁאָחֲזוּ בַסְּכִין וְשָׁחֲטוּ, פְּטוּרִין,
אָחֲזוּ בָאֵבֶר וְהֶעֱלוּהוּ, חַיָּבִין.
הֶעֱלָה, חָזַר וְהֶעֱלָה, חָזַר וְהֶעֱלָה,
חַיָּב עַל כָּל הָעֲלָיָה וְהָעֲלָיָה.
דִּבְרֵי רְבִּי שִׁמְעוֹן.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵינוּ חַיָּב עַד שֶׁיַּעֲלֶה בְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ הֶעֱלָה עַל הַסֶּלַע,
אוֹ עַל הָאֶבֶן, חַיָּב.

מסכת זבחים פרק יג משנה ד

ד

אֶחָד קָדָשִׁים כְּשֵׁרִים,
וְאֶחָד קָדָשִׁים פְּסוּלִין שֶׁהָיָה פְסוּלָן בַּקֹּדֶשׁ,
וְהִקְרִיבָן בַּחוּץ,
חַיָּב.
הַמַּעֲלֶה כַזַּיִת מִן הָעוֹלָה,

מִן הָאֵמוּרִין בַּחוּץ,
חַיָּב.
הַקֹּמֶץ, וְהַלְּבוֹנָה, וְהַקְּטֹרֶת,
וּמִנְחַת כֹּהֲנִים,
וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
וּמִנְחַת נְסָכִים,
שֶׁהִקְרִיב מֵאַחַת מֵהֶן כַּזַּיִת בַּחוּץ,
חַיָּב.
רַבִּי אֶלְעָזָר פּוֹטֵר עַד שֶׁיַּקְרִיב אֶת כֻּלּוֹ.
וְכֻלָּן, שֶׁהִקְרִיבָן בִּפְנִים,
וְשִׁיֵּר מֵהֶן כַּזַּיִת,
וְהִקְרִיבוֹ בַּחוּץ,
חַיָּב.
וְכֻלָּם שֶׁחָסְרוּ כָל שֶׁהֵן,
וְהִקְרִיבָן בַּחוּץ,
פָּטוּר.

מסכת זבחים פרק יג משנה ה

ה

הַמַּקְרִיב קָדָשִׁים וְאֵמוּרֵיהֶן בַּחוּץ, חַיָּב.
מִנְחָה שֶׁלֹּא נִקְמָצָה,
וְהִקְרִיבָהּ בַּחוּץ, פָּטוּר.
קְמָצָהּ, וְחָזַר קֻמְצָהּ לְתוֹכָהּ,
וְהִקְרִיבָהּ בַּחוּץ, חַיָּב.

מסכת זבחים פרק יג משנה ו

ו

הַקֹּמֶץ וְהַלְּבוֹנָה שֶׁהִקְרִיב אֶת אֶחָד מֵהֶן בַּחוּץ,
חַיָּב.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר עַד שֶׁיַּקְרִיב אֶת הַשֵּׁנִי.
אֶחָד בִּפְנִים וְאֶחָד בַּחוּץ, חַיָּב.
שְׁנֵי בָזִכֵּי לְבוֹנָה שֶׁהִקְרִיב אֶת אֶחָד מֵהֶן בַּחוּץ,
חַיָּב.
רַבִּי אֶלְעָזָר פּוֹטֵר, עַד שֶׁיַּקְרִיב אֶת הַשֵּׁנִי.
אֶחָד בִּפְנִים וְאֶחָד בַּחוּץ, חַיָּב.
הַזּוֹרֵק מִקְצָת דָּמִים בַּחוּץ, חַיָּב.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף הַמְנַסֵּךְ מֵי הֶחָג בֶּחָג בַּחוּץ, חַיָּב.
רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
שִׁירֵי הַדָּם שֶׁהִקְרִיבָן בַּחוּץ, חַיָּב.

מסכת זבחים פרק יג משנה ז

ז

הַמּוֹלֵק אֶת הָעוֹף בִּפְנִים וְהֶעֱלָה בַחוּץ, חַיָּב.
מָלַק בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַחוּץ, פָּטוּר.
הַשּׁוֹחֵט אֶת הָעוֹף בִּפְנִים וְהֶעֱלָה בַחוּץ, פָּטוּר.
שָׁחַט בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַחוּץ, חַיָּב.
נִמְצָא דֶרֶךְ הֶכְשֵׁרוֹ מִבִּפְנִים, וּפְטוּרוֹ מִבַּחוּץ;
דֶּרֶךְ הֶכְשֵׁרוֹ מִבַּחוּץ, וּפְטוּרוֹ מִבִּפְנִים.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁחַיָּבִין עָלָיו בַּחוּץ,
חַיָּבִין עַל כַּיּוֹצֵא בוֹ בִפְנִים שֶׁהֶעֱלָה בַחוּץ,
חוּץ מִן הַשּׁוֹחֵט בִּפְנִים וּמַעֲלֶה בַחוּץ.

מסכת זבחים פרק יג משנה ח

ח

חַטָּאת שֶׁקִּבֵּל דָּמָהּ בִּכוֹס אֶחָד,
נָתַן בַּחוּץ וְחָזַר וְנָתַן בִּפְנִים,
בִּפְנִים וְחָזַר וְנָתַן בַּחוּץ,
חַיָּב, שֶׁכֻּלּוֹ רָאוּי לָבֹא בִפְנִים.
קִבֵּל דָּמָהּ בִּשְׁנֵי כוֹסוֹת,
נָתַן שְׁנֵיהֶם בִּפְנִים, פָּטוּר;
שְׁנֵיהֶן בַּחוּץ, חַיָּב;
אֶחָד בִּפְנִים וְאֶחָד בַּחוּץ, פָּטוּר;
אֶחָד בַּחוּץ וְאֶחָד בִּפְנִים,
חַיָּב עַל הַחִיצוֹן, וְהַפְּנִימִי מְכַפֵּר.
לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה?
לְמַפְרִישׁ חַטָּאתוֹ וְאָבְדָה,
וְהִפְרִישׁ אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ,
וְאַחַר כָּךְ נִמְצֵאת הָרִאשׁוֹנָה,
וַהֲרֵי שְׁתֵּיהֶן עוֹמְדוֹת!
שָׁחַט שְׁתֵּיהֶן בִּפְנִים, פָּטוּר;
שְׁתֵּיהֶן בַּחוּץ, חַיָּב;
אַחַת בִּפְנִים וְאַחַת בַּחוּץ, פָּטוּר; <אֶחָד; וְאֶחָד>
אַחַת בַּחוּץ וְאַחַת בִּפְנִים, <אֶחָד; וְאֶחָד>
חַיָּב עַל הַחִיצוֹנָה, וְהַפְּנִימִית מְכַפֶּרֶת.
כַּשֵּׁם שֶׁדָּמָהּ פּוֹטֵר אֶת בְּשָׂרָהּ,
כָּךְ הוּא פוֹטֵר אֶת בְּשַׂר חֲבֶרְתָּהּ.

פרק יד

מסכת זבחים פרק יד משנה א

א

פָּרַת חַטָּאת שֶׁשְּׂרָפָהּ חוּץ מִגִּתָּהּ,
וְכֵן שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ שֶׁהִקְרִיבוֹ בַחוּץ,
פָּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר: (ויקרא יז,ד)
"וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ",
כָּל שֶׁאֵינוּ רָאוּי לָבֹא אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד,
אֵין חַיָּבִין עָלָיו.

מסכת זבחים פרק יד משנה ב

ב

הָרוֹבֵעַ, וְהַנִּרְבָּע,
וְהַמֻּקְצֶה, וְהַנֶּעְבָּד,
וְהָאֶתְנַן, וְהַמְּחִיר,
וְהַכִּלְאַיִם, וְהַטְרֵפָה, וְיוֹצֵא דֹפֶן,
שֶׁהִקְרִיבָן בַּחוּץ, פָּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר: (ויקרא יז,ד)
" לִפְנֵי מִשְׁכַּן יי",
כָּל שֶׁאֵינוּ רָאוּי לִפְנֵי מִשְׁכַּן יי,
אֵין חַיָּבִין עָלָיו.

ג

בַּעֲלֵי מוּמִין,
בֵּין בַּעֲלֵי מוּמִין קְבוּעִין,
בֵּין בַּעֲלֵי מוּמִין עוֹבְרִין,
שֶׁהִקְרִיבָן בַּחוּץ, פָּטוּר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
בַּעֲלֵי מוּמִין קְבוּעִין, פָּטוּר,
וּבַעֲלֵי מוּמִין עוֹבְרִין, בְּלֹא תַעֲשֶׂה.

ד

תּוֹרִין שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן,
וּבְנֵי יוֹנָה שֶׁעָבַר זְמַנָּן,
שֶׁהִקְרִיבָן בַּחוּץ, פָּטוּר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
בְּנֵי יוֹנָה שֶׁעָבַר זְמַנָּן, פָּטוּר,
וְתוֹרִין שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן, בְּלֹא תַעֲשֶׂה.

ה
'אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ', וּמְחֻסַּר זְמַן, [פָּטוּר].
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הֲרֵי זֶה בְּלֹא תַעֲשֶׂה.
שֶׁהָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא רָאוּי לָבֹא לְאַחַר זְמַן,
הֲרֵי זֶה בְּלֹא תַעֲשֶׂה, וְאֵין בּוֹ מִשֵּׁם כָּרֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל שֶׁאֵין בּוֹ כָרֵת, אֵין בּוֹ בְּלֹא תַעֲשֶׂה.

מסכת זבחים פרק יד משנה ג

ו
מְחֻסַּר זְמַן, בֵּין בְּגוּפוֹ, בֵּין בִּבְעָלָיו.
וְאֵי זֶה הוּא מְחֻסַּר זְמַן בִּבְעָלָיו?
הַזָּב, וְהַזָּבָה, הַיּוֹלֶדֶת, וְהַמְּצֹרָע,
שֶׁהִקְרִיבוּ חַטָּאתָן וַאֲשָׁמָן בַּחוּץ, פְּטוּרִין;
עוֹלוֹתֵיהֶן וְשַׁלְמֵיהֶן בַּחוּץ, חַיָּבִין.
הַמַּעֲלֶה מִבְּשַׂר חַטָּאת,
מִבְּשַׂר אָשָׁם,
מִבְּשַׂר קָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
מִבְּשַׂר קָדָשִׁים קַלִּים,
מוֹתַר הָעֹמֶר,
וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
וְלֶחֶם הַפָּנִים,
וְשִׁירֵי מְנָחוֹת,
הַיּוֹצֵק, הַבּוֹלֵל, הַפּוֹתֵת,
הַמּוֹלֵחַ, הַמֵּנִיף, הַמַּגִּישׁ,
הַמְסַדֵּר אֶת הַשֻּׁלְחָן,
הַמֵּטִיב אֶת הַנֵּרוֹת,
הַקּוֹמֵץ, וְהַמְקַבֵּל דָּמִים בַּחוּץ, פָּטוּר.
אֵין חַיָּבִין עָלָיו לֹא מִשֵּׁם זָרוּת,
וְלֹא מִשֵּׁם טֻמְאָה,
וְלֹא מִשֵּׁם מְחֻסַּר בְּגָדִים,
וְלֹא מִשֵּׁם רְחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם.

מסכת זבחים פרק יד משנה ד

ז
עַד שֶׁלֹּא הוּקַם הַמִּשְׁכָּן,
הָיוּ הַבָּמוֹת מֻתָּרוֹת,
וַעֲבוֹדָה בַּבְּכוֹרוֹת.

מִשֶּׁהוּקַם הַמִּשְׁכָּן,
נֶאֶסְרוּ הַבָּמוֹת,
וַעֲבוֹדָה בַכֹּהֲנִים.
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים,
קָדָשִׁים קַלִּים בְּכָל מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל.

מסכת זבחים פרק יד משנה ה
ח
בָּאוּ לַגִּלְגָּל, וְהֻתְּרוּ הַבָּמוֹת;
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים נֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים,
קָדָשִׁים קַלִּים בְּכָל מָקוֹם.

מסכת זבחים פרק יד משנה ו
ט
בָּאוּ שִׁילֹה, וְנֶאֶסְרוּ הַבָּמוֹת.
לֹא הָיָה שָׁם תִּקְרָה,
אֶלָּא בַיִת שֶׁלַּאֲבָנִים מִלְּמַטָּה, וִירִיעוֹת מִלְּמַעְלָן.
הִיא הָיְתָה מְנוּחָה.
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים,
קָדָשִׁים קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְכָל הָרוֹאֶה.

מסכת זבחים פרק יד משנה ז
י
בָּאוּ לְנוֹב וּלְגִבְעוֹן, וְהֻתְּרוּ הַבָּמוֹת.
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים,
קָדָשִׁים קַלִּים בְּכָל עָרֵי יִשְׂרָאֵל.

מסכת זבחים פרק יד משנה ח
יא
בָּאוּ לִירוּשָׁלַיִם וְנֶאֶסְרוּ הַבָּמוֹת,
וְלֹא הָיָה לָהֶם עוֹד הֶתֵּר.
הִיא הָיְתָה נַחֲלָה.
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים,
קָדָשִׁים קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי לִפְנִים מִן הַחוֹמָה.

מסכת זבחים פרק יד משנה ט
יב
כָּל קָדָשִׁים שֶׁהִקְדִּישָׁן בִּשְׁעַת אִסּוּר בָּמוֹת,
הִקְרִיבָן בִּשְׁעַת אִסּוּר בָּמוֹת בַּחוּץ,
הֲרֵי אֵלּוּ בַעֲשֵׂה וּבְלֹא תַעֲשֶׂה,

וְחַיָּבִין עֲלֵיהֶן כָּרֵת. <עָלָיו>
הִקְדִּישָׁן בִּשְׁעַת הֶתֵּר בָּמוֹת,
וְהִקְרִיבָן בִּשְׁעַת אִסּוּר בָּמוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ בַעֲשֵׂה וּבְלֹא תַעֲשֶׂה,
וְאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן כָּרֵת.
הִקְדִּישָׁן בִּשְׁעַת אִסּוּר בָּמוֹת,
וְהִקְרִיבָן בִּשְׁעַת הֶתֵּר בָּמוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ בַעֲשֵׂה, וְאֵין בָּהֶן בְּלֹא תַעֲשֶׂה.

מסכת זבחים פרק יד משנה י
יג
אֵלּוּ קֳדָשִׁים קְרֵבִין בַּמִּשְׁכָּן:
קָדָשִׁים שֶׁהָקְדְּשׁוּ לַמִּשְׁכָּן,
קָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר קְרֵבִים בַּמִּשְׁכָּן,
וְקָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד בַּבָּמָה.
קָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד שֶׁהָקְדְּשׁוּ לַמִּשְׁכָּן,
יִקָּרְבוּ בַמִּשְׁכָּן;
וְאִם הִקְרִיבָן בַּבָּמָה, פָּטוּר.
מַה בֵּין בָּמַת הַיָּחִיד לְבָמַת צִבּוּר?
סְמִיכָה, וּשְׁחִיטַת צָפוֹן, וּמַתַּן סָבִיב,
וּתְנוּפָה, וְהַגָּשָׁה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין מִנְחָה בַבָּמָה,
וְכִהוּן, וּבִגְדֵי שָׁרֵת, וּכְלֵי שָׁרֵת,
וְרֵיחַ נִיחוֹחַ, וּמְחִצָּה בַדָּמִים,
וּרְחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם.
אֲבָל הַזְּמַן, הַנּוֹתָר, וְהַטָּמֵא שָׁוִים בָּזֶה וּבָזֶה.

חסלת מסכת זבחים

מסכת מנחות

פרק א

מסכת מנחות פרק א משנה א
א

כָּל הַמְּנָחוֹת שֶׁנִּקְמְצוּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, כְּשֵׁרוֹת,
אֶלָּא שֶׁלֹּא עָלוּ לַבְּעָלִין מִשֵּׁם חוֹבָה,
חוּץ מִמִּנְחַת חוֹטֵא וּמִנְחַת קְנָאוֹת.
מִנְחַת חוֹטֵא, מִנְחַת קְנָאוֹת שֶׁקְּמָצָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
נָתַן בַּכְּלִי, וְהִלֵּךְ, וְהִקְטִיר שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
אוֹ לִשְׁמָן וְשֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
אוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן וְלִשְׁמָן, פְּסוּלוֹת.
כֵּיצַד לִשְׁמָן וְשֶׁלֹּא לִשְׁמָן?
לְשֵׁם מִנְחַת חוֹטֵא וּלְשֵׁם מִנְחַת נְדָבָה.
שֶׁלֹּא לִשְׁמָן וְלִשְׁמָן?
לְשֵׁם מִנְחַת נְדָבָה וּלְשֵׁם מִנְחַת חוֹטֵא.

מסכת מנחות פרק א משנה ב

ב

אֶחָד מִנְחַת חוֹטֵא
וְאֶחָד כָּל הַמְּנָחוֹת שֶׁקְּמָצָן זָר,
אוֹנֵן,
טְבוּל יוֹם,
מְחֻסַּר בְּגָדִים,
מְחֻסַּר כִּפּוּרִים,
שֶׁלֹּא רְחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם,
עָרֵל,
וְטָמֵא,
יוֹשֵׁב,
עוֹמֵד עַל גַּבֵּי כֵלִים,
עַל גַּבֵּי בְהֵמָה,
עַל גַּבֵּי רַגְלֵי חֲבֵרוֹ,
פָּסַל.
קָמַץ בִּשְׂמֹאל, פָּסַל.
בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר:
יַחְזִיר, וְיַחְזֹר וְיִקְמֹץ בִּימִין.
קָמַץ וְעָלָה בְיָדוֹ צְרוֹר,
אוֹ גַרְגֵּר מֶלַח,
אוֹ קֹרֶט שֶׁלִּלְבוֹנָה,
פָּסַל, מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
הַקֹּמֶץ הַיָּתֵר וְהֶחָסֵר פָּסוּל.
וְאֵי זֶה הוּא הַיָּתֵר?
שֶׁקְּמָצוֹ מְבֹרָץ;
וְחָסֵר?
שֶׁקְּמָצוֹ בְרָאשֵׁי אֶצְבְּעוֹתָיו.

ג
כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה?
פּוֹשֵׁט אֶת אֶצְבְּעוֹתָיו עַל פַּס יָדוֹ.
(מסכת מנחות פרק א משנה ג)
רִבָּה שַׁמְנָהּ,
וְחִסֵּר שַׁמְנָהּ,
חִסֵּר לְבוֹנָתָהּ,
פְּסוּלָה.
הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה לֶאֱכֹל שְׁיָרֶיהָ בַחוּץ,
אוֹ כַזַּיִת מִשְּׁיָרֶיהָ בַחוּץ,
לְהַקְטִיר קֻמְצָהּ בַּחוּץ,
אוֹ כַזַּיִת מִקֻּמְצָהּ בַּחוּץ,
אוֹ לְהַקְטִיר לְבוֹנָתָהּ בַּחוּץ,
פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָרֵת.

ד
לֶאֱכֹל שְׁיָרֶיהָ לְמָחָר,
אוֹ כַזַּיִת מִשְּׁיָרֶיהָ לְמָחָר,
לְהַקְטִיר קֻמְצָהּ לְמָחָר,
אוֹ כַזַּיִת קֻמְצָהּ לְמָחָר,
אוֹ לְהַקְטִיר לְבוֹנָתָהּ לְמָחָר,
פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.

ה
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַקּוֹמֵץ, הַנּוֹתֵן בַּכֶּלִי, וְהַמְהַלֵּךְ
הַמַּקְטִיר לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל,
וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר,
חוּץ לִמְקוֹמוֹ,
פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָרֵת;
חוּץ לִזְמַנּוֹ,
פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת,
וּבִלְבַד שֶׁיִּקְרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ.

[ו] <ד>
כֵּיצַד קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ?
קָמַץ בִּשְׁתִיקָה,
נָתַן בַּכֶּלִי וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר בִּשְׁתִיקָה;
אוֹ שֶׁקָּמַץ, נָתַן בַּכֶּלִי, וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לִזְמַנּוֹ,
זֶה הוּא שֶׁקָּרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ.

מסכת מנחות פרק א משנה ד
[ז] <ה>
כֵּיצַד לֹא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ?
קָמַץ חוּץ לִמְקוֹמוֹ,
נָתַן בַּכֶּלִי וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לִזְמַנּוֹ;
אוֹ שֶׁקָּמַץ חוּץ לִזְמַנּוֹ,
נָתַן בַּכֶּלִי וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לִמְקוֹמוֹ;
אוֹ שֶׁקָּמַץ, נָתַן בַּכֶּלִי, וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לִמְקוֹמוֹ.
מִנְחַת חוֹטֵא וּמִנְחַת קְנָאוֹת שֶׁקְּמָצָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
נָתַן בַּכֶּלִי וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לִזְמַנָּן;
אוֹ שֶׁקָּמַץ חוּץ לִזְמַנָּן,
נָתַן בַּכֶּלִי וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר שֶׁלֹּא לִשְׁמָן;
אוֹ שֶׁקָּמַץ וְנָתַן בַּכֶּלִי וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
זֶה הוּא שֶׁלֹּא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ.

ח
לֶאֱכֹל כַּזַּיִת בַּחוּץ, כַּזַּיִת לְמָחָר;
כַּזַּיִת לְמָחָר, כַּזַּיִת בַּחוּץ;
כַּחֲצִי זַיִת בַּחוּץ, כַּחֲצִי זַיִת לְמָחָר;
כַּחֲצִי זַיִת לְמָחָר, כַּחֲצִי זַיִת בַּחוּץ,
פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָרֵת.

ט
אָמַר רַבִּי יוּדָה:
זֶה הַכְּלָל:
אִם מַחְשֶׁבֶת הַזְּמַן קָדְמָה לְמַחְשֶׁבֶת הַמָּקוֹם,
פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת;
אִם מַחְשֶׁבֶת הַמָּקוֹם קָדְמָה לְמַחְשֶׁבֶת הַזְּמַן,
פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָרֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָרֵת.
לֶאֱכֹל כַּחֲצִי זַיִת וּלְהַקְטִיר כַּחֲצִי זַיִת,
כָּשֵׁר, שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין.

פרק ב

מסכת מנחות פרק ב משנה א
א
הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה לֶאֱכֹל שְׁיָרֶיהָ

אוֹ לְהַקְטִיר קֻמְצָהּ לְמָחָר,
מוֹדֶה רַבִּי יוֹסֵה בָזֶה
שֶׁהוּא פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.
לְהַקְטִיר לְבוֹנָתָהּ לְמָחָר,
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
פִּגּוּל, וְאֵין בּוֹ כָרֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.
אָמְרוּ לוֹ:
מַה שָּׁנַת זוֹ מִן הַזֶּבַח?
אָמַר לָהֶם:
שֶׁהַזֶּבַח, דָּמוֹ וּבְשָׂרוֹ וְאֵמוּרָיו אֶחָד;
וּלְבוֹנָה אֵינָהּ מִן הַמִּנְחָה.

מסכת מנחות פרק ב משנה ב
ב
שָׁחַט שְׁנֵי כְבָשִׂים לֶאֱכֹל אַחַת מִן הַחַלּוֹת לְמָחָר;
הִקְטִיר שְׁנֵי בַזִּכִּים לֶאֱכֹל אֶחָד מִן הַסְּדָרִים,
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אוֹתָהּ הַחַלָּה וְאוֹתוֹ הַסֵּדֶר שֶׁחָשַׁב עָלָיו,
פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת;
וְהַשֵּׁנִי, פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָרֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.
נִטַּמְּאת אַחַת מִן הַחַלּוֹת,
אוֹ אֶחָד מִן הַסְּדָרִים,
רַבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶם יֵצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרֵיפָה,
שֶׁאֵין קָרְבַּן צִבּוּר חָלוּק.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַטָּמֵא כְטֻמְאָתוֹ,
וְהַטָּהוֹר יֵאָכֵל.

מסכת מנחות פרק ב משנה ג
ג
הַתּוֹדָה מְפַגֶּלֶת אֶת הַלֶּחֶם,
וְהַלֶּחֶם אֵינוּ מְפַגֵּל אֶת הַתּוֹדָה.
כֵּיצַד?
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַתּוֹדָה לֶאֱכֹל מִמֶּנָּה לְמָחָר,
הִיא וְהַלֶּחֶם מְפֻגָּלִין.
לֶאֱכֹל מִן הַלֶּחֶם לְמָחָר,

הַלֶּחֶם מְפֻגָּל,
וְהַתּוֹדָה אֵינָהּ מְפֻגֶּלֶת.

ד
הַכְּבָשִׂים מְפַגְּלִים אֶת הַלֶּחֶם,
וְהַלֶּחֶם אֵינוֹ מְפַגֵּל אֶת הַכְּבָשִׂים.
כֵּיצַד?
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַכְּבָשִׂים לֶאֱכֹל מֵהֶן לְמָחָר,
הֵן וְהַלֶּחֶם מְפֻגָּלִים.
לֶאֱכֹל מִן הַלֶּחֶם לְמָחָר,
הַלֶּחֶם מְפֻגָּל,
וְהַכְּבָשִׂים אֵינָן מְפֻגָּלִין.

מסכת מנחות פרק ב משנה ד
ה
הַזֶּבַח מְפַגֵּל אֶת הַנְּסָכִים,
מִשֶּׁקָּדְשׁוּ בַכֶּלִי.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
הַנְּסָכִים אֵינָן מְפַגְּלִין אֶת הַזֶּבַח.
כֵּיצַד?
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבַח לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ לְמָחָר,
הוּא וּנְסָכָיו מְפֻגָּלִין.
לְהַקְרִיב נְסָכָיו לְמָחָר,
הַנְּסָכִים מְפֻגָּלִין,
וְהַזֶּבַח אֵינוֹ מְפֻגָּל.

מסכת מנחות פרק ב משנה ה
ו
פִּגֵּל בַּקֹּמֶץ, אֲבָל לֹא בַלְּבוֹנָה,
בַּלְּבוֹנָה, אֲבָל לֹא בַקֹּמֶץ,
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין בּוֹ כָרֵת,
עַד שֶׁיְּפַגֵּל אֶת כָּל הַמַּתִּיר.
מוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי מֵאִיר
בְּמִנְחַת חוֹטֵא, וּבְמִנְחַת קְנָאוֹת,
שֶׁאִם פִּגֵּל בַּקֹּמֶץ,
שֶׁהוּא פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת,
שֶׁהַקֹּמֶץ הוּא מַתִּיר.

ז
שָׁחַט אֶחָד מִן הַכְּבָשִׂים לֶאֱכֹל שְׁתֵּי חַלּוֹת לְמָחָר,
הִקְטִיר אֶחָד מִן הַבָּזִיכִים לֶאֱכֹל שְׁתֵּי סְדָרִים לְמָחָר,
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין בּוֹ כָּרֵת,
עַד שֶׁיְּפַגֵּל אֶת כָּל הַמַּתִּיר.
שָׁחַט אֶחָד מִן הַכְּבָשִׂים לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ לְמָחָר,
הוּא פִּגּוּל, וַחֲבֵרוֹ כָּשֵׁר;
לֶאֱכֹל מֵחֲבֵרוֹ לְמָחָר,
שְׁנֵיהֶן כְּשֵׁרִין.

פרק ג

מסכת מנחות פרק ג משנה א

א
הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה,
לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל,
וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר,
כָּשֵׁר.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל.
לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל,
וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר,
פָּחוּת מִכַּזַּיִת, כָּשֵׁר.
לֶאֱכֹל כַּחֲצִי זַיִת, וּלְהַקְטִיר כַּחֲצִי זַיִת,
כָּשֵׁר, שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין.

מסכת מנחות פרק ג משנה ב

ב
לֹא יָצַק, לֹא בָלַל, לֹא פָתַת, לֹא מָלַח,
לֹא הֵנִיף, לֹא הִגִּישׁ,
אוֹ שֶׁפִּתְּתָן פִּתִּים מְרֻבּוֹת וְלֹא מְשָׁחָן,
כְּשֵׁרָה.
נִתְעָרֵב קֻמְצָהּ בְּקֹמֶץ חֲבֶרְתָּהּ,
בְּמִנְחוֹת כֹּהֵן,
וּמִנְחַת נְסָכִים,
כְּשֵׁרָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

מִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
וּמִנְחַת נְסָכִים,
פְּסוּלָה,
שֶׁזּוֹ בּוֹלְלָתָהּ רַכָּה,
וְזוֹ בּוֹלְלָתָהּ עָבָה,
וְהֵן בּוֹלְעוֹת זוֹ מִזּוֹ.

מסכת מנחות פרק ג משנה ג

ג
שְׁתֵּי מְנָחוֹת שֶׁלֹּא נִקְמְצוּ,
וְנִתְעָרְבוּ זוֹ בָזוֹ,
אִם יָכוֹל לִקְמוֹץ זוֹ בִפְנֵי עַצְמָהּ וְזוֹ בִפְנֵי עַצְמָהּ,
כְּשֵׁרוֹת,
וְאִם לָאו, פְּסוּלוֹת.
קֹמֶץ שֶׁנִּתְעָרַב בְּמִנְחָה שֶׁלֹּא נִקְמְצָה,
לֹא יַקְטִיר.
וְאִם הִקְטִיר,
זוֹ שֶׁנִּקְמְצָה עָלְתָה לַבְּעָלִים,
וְזוֹ שֶׁלֹּא נִקְמְצָה, לֹא עָלְתָה לַבְּעָלִים. <וְזֶה>
נִתְעָרַב קֻמְצָהּ בִּשְׁיָרֶיהָ,
אוֹ בִשְׁיָרֶיהָ שֶׁלַּחֲבֶרְתָּהּ,
לֹא יַקְטִיר.
וְאִם הִקְטִיר, עָלְתָה לַבְּעָלִים.

ד
נִטְמָא הַקֹּמֶץ וְהִקְרִיבוֹ,
הַצִּיץ מְרַצֶּה.
יָצָא וְהִקְרִיבוֹ,
אֵין הַצִּיץ מְרַצֶּה,
שֶׁהַצִּיץ מְרַצֶּה עַל הַטָּמֵא
וְאֵינוּ מְרַצֶּה עַל הַיּוֹצֵא.

מסכת מנחות פרק ג משנה ד

ה
נִטְמְאוּ שִׁירֶיהָ,
נִשְׂרְפוּ שִׁירֶיהָ,
אָבְדוּ שִׁירֶיהָ,
כְּמִדַּת רְבִּי אֱלִיעֶזֶר,
כְּשֵׁרָה,
וּכְמִדַּת רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ,

פְּסוּלָה.
שֶׁלֹּא בִכְלֵי שָׁרֵת,
פְּסוּלָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר.
הִקְטִיר קֻמְצָהּ פַּעֲמַיִם, כְּשֵׁרָה.

מסכת מנחות פרק ג משנה ה

ו
הַקֹּמֶץ, מִעוּטוֹ מְעַכֵּב אֶת רֻבּוֹ.
עִשָּׂרוֹן, מִעוּטוֹ מְעַכֵּב אֶת רֻבּוֹ.
הַיַּיִן, מִעוּטוֹ מְעַכֵּב אֶת רֻבּוֹ.
הַשֶּׁמֶן, מִעוּטוֹ מְעַכֵּב אֶת רֻבּוֹ.
הַסֹּלֶת וְהַשֶּׁמֶן מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה.
הַקֹּמֶץ וְהַלְּבוֹנָה מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה.

מסכת מנחות פרק ג משנה ו

[ז]
שְׁנֵי שְׂעִירֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים מְעַכְּבִים זֶה אֶת זֶה.
שְׁנֵי כִבְשֵׂי עֲצֶרֶת מְעַכְּבִים זֶה אֶת זֶה.
שְׁתֵּי חַלּוֹת מְעַכְּבִים זֶה אֶת זֶה.
שְׁנֵי סְדָרִים מְעַכְּבִים זֶה אֶת זֶה.
שְׁנֵי בָזִכִּים מְעַכְּבִים זֶה אֶת זֶה.
הַסְּדָרִים וְהַבָּזִכִּים מְעַכְּבִים זֶה אֶת זֶה.

ח
שְׁנֵי מִינִים שֶׁבַּנָּזִיר,
שְׁלֹשָׁה שֶׁבַּפָּרָה,
אַרְבָּעָה שֶׁבַּתּוֹדָה,
אַרְבָּעָה שֶׁבַּלּוּלָב,
אַרְבָּעָה שֶׁבִּמְצֹרָע,
מְעַכְּבִים זֶה אֶת זֶה.
שֶׁבַע הַזָּיוֹת שֶׁבַּפָּרָה מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ.
שֶׁבַע הַזָּיוֹת שֶׁעַל בֵּין הַבַּדִּים,
שֶׁעַל הַפָּרֹכֶת, שֶׁעַל מִזְבַּח הַזָּהָב,
מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ.

מסכת מנחות פרק ג משנה ז

[ט]
שִׁבְעָה קְנֵי מְנוֹרָה מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה.
שִׁבְעָה נֵרוֹתֶיהָ מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה.
שְׁתֵּי פָרָשׁוֹת שֶׁבַּמְּזוּזָה מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ.

אֲפִלּוּ כְתָב אֶחָד מְעַכְּבָן.
אַרְבַּע פָּרָשׁוֹת שֶׁבַּתְּפִלִּים מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ.
אֲפִלּוּ כְתָב אֶחָד מְעַכְּבָן.
אַרְבַּע צִיצִיּוֹת מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ,
שֶׁבְּאַרְבַּעְתָּן מִצְוָה אַחַת.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
אַרְבַּעְתָּן אַרְבַּע מִצְווֹת.

פרק ד

מסכת מנחות פרק ד משנה א

א
הַתְּכֵלֶת אֵינָהּ מְעַכֶּבֶת אֶת הַלָּבָן,
וְהַלָּבָן אֵינוֹ מְעַכֵּב אֶת הַתְּכֵלֶת.
תְּפִלָּה שֶׁלַּיָּד אֵינָהּ מְעַכֶּבֶת שֶׁלְּרֹאשׁ,
וְשֶׁלְּרֹאשׁ אֵינָהּ מְעַכֶּבֶת שֶׁלַּיָּד.
הַסֹּלֶת וְהַשֶּׁמֶן אֵינָן מְעַכְּבִין אֶת הַיַּיִן,
וְלֹא הַיַּיִן מְעַכְּבָן.
הַמַּתָּנוֹת שֶׁעַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ.

מסכת מנחות פרק ד משנה ב

ב
הַפָּרִים וְהָאֵילִים וְהַכְּבָשִׂים אֵינָן מְעַכְּבִים זֶה אֶת זֶה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם הָיוּ לָהֶן פָּרִים, <הָיָה>
וְלֹא הָיוּ לָהֶן נְסָכִים,
יָבִיאוּ פַּר אֶחָד וּנְסָכָיו,
וְאַל יִקְרְבוּ כֻלָּם בְּלֹא נְסָכִים.

מסכת מנחות פרק ד משנה ג

ג
הַפָּר וְהָאַיִל וְהַכֶּבֶשׂ וְהַשָּׂעִיר,
אֵינָן מְעַכְּבִין אֶת הַלֶּחֶם,
וְלֹא הַלֶּחֶם מְעַכְּבָן.
הַלֶּחֶם מְעַכֵּב אֶת הַכְּבָשִׂים,
וְהַכְּבָשִׂים אֵינָן מְעַכְּבִין אֶת הַלֶּחֶם.
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
אָמַר שִׁמְעוֹן בֶּן נָנָס:
לֹא כִי, אֶלָּא כְבָשִׂים מְעַכְּבִים אֶת הַלֶּחֶם,

וְהַלֶּחֶם אֵינוֹ מְעַכֵּב אֶת הַכְּבָשִׂים,
שֶׁכֵּן מָצִינוּ,
שֶׁכְּשֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה,
קָרְבוּ כְבָשִׂים בְּלֹא לֶחֶם.
אַף כָּאן,
יַקְרִיבוּ כְבָשִׂים בְּלֹא לֶחֶם.

ד
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
הֲלָכָה כְדִבְרֵי בֶן נַנָּס,
אֲבָל אֵין הַטַּעַם כִּדְבָרָיו,
שֶׁכָּל הָאָמוּר בְּחֻמַּשׁ פְּקוּדִים קָרֵב בַּמִּדְבָּר,
וְהָאָמוּר בְּתוֹרַת כֹּהֲנִים לֹא קָרַב בַּמִּדְבָּר.
מִשֶּׁבָּאוּ לָאָרֶץ, קָרְבוּ אֵלּוּ וָאֵלּוּ.
מִפְּנֵי מָה אֲנִי אוֹמֵר 'יִקְרְבוּ כְבָשִׂים בְּלֹא לֶחֶם'?
שֶׁהַכְּבָשִׂים מַתִּירִין אֶת עַצְמָן.
לֹא לֶחֶם וְלֹא כְבָשִׂים, אֵין לִי מִי יַתִּירֶנּוּ.

מסכת מנחות פרק ד משנה ד

ה
הַתְּמִידִין אֵינָן מְעַכְּבִין אֶת הַמּוּסָפִים,
וְלֹא מוּסָפִין מְעַכְּבִין אֶת הַתְּמִידִים,
וְלֹא מוּסָפִין מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה.
לֹא הִקְרִיבוּ כֶבֶשׂ בַּבֹּקֶר,
יַקְרִיבוּ בֵין הָעַרְבַּיִם.
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהֵן אֲנוּסִין אוֹ שׁוֹגְגִין,
אֲבָל אִם הָיוּ מְזִידִין,
לֹא הִקְרִיבוּ כֶבֶשׂ בַּבֹּקֶר,
לֹא יַקְרִיבוּ בֵין הָעַרְבַּיִם.

ו
לֹא הִקְטִירוּ קְטֹרֶת בַּבֹּקֶר,
יַקְטִירוּ בֵין הָעַרְבַּיִם.
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
וְכֻלָּהּ הָיְתָה קְרֵבָה בֵין הָעַרְבַּיִם,
שֶׁאֵין מְחַנְּכִים אֶת מִזְבַּח הַזָּהָב
אֶלָּא בִקְטֹרֶת הַסַּמִּים,
וְלֹא אֶת מִזְבַּח הָעוֹלָה
אֶלָּא בְתָמִיד שֶׁלַּשַּׁחַר,

וְלֹא אֶת הַשֻּׁלְחָן
אֶלָּא בְלֶחֶם הַפָּנִים בַּשַּׁבָּת,
וְלֹא אֶת הַמְּנוֹרָה
אֶלָּא בְשִׁבְעָה נֵרוֹתֶיהָ בֵּין הָעַרְבַּיִם.

מסכת מנחות פרק ד משנה ה
ז
חֲבִתֵּי כֹהֵן גָּדוֹל לֹא הָיוּ בָאוֹת חֲצָיִם,
אֶלָּא מֵבִיא עִשָּׂרוֹן שָׁלֵם וְחוֹצֵהוּ,
וּמַקְרִיב מֶחֱצָה בַבֹּקֶר וּמֶחֱצָה בֵּין הָעַרְבַּיִם.
וְכֹהֵן שֶׁהִקְרִיב מֶחֱצָה בַשַּׁחֲרִית, וּמֵת,
וּמִנּוּ כֹהֵן אַחֵר תַּחְתָּיו,
לֹא יָבִיא חֲצִי עִשָּׂרוֹן מִבֵּיתוֹ,
וַחֲצִי עֶשְׂרוֹנוֹ שֶׁלָּרִאשׁוֹן,
אֶלָּא מֵבִיא עִשָּׂרוֹן שָׁלֵם וְחוֹצֵהוּ,
וּמַקְרִיב מֶחֱצָה, וּמֶחֱצָה אָבֵד.
נִמְצְאוּ שְׁנֵי חֲצָיִין קְרֵבִין,
וּשְׁנֵי חֲצָיִים אוֹבְדִים.
לֹא מִנּוּ כֹהֵן אַחֵר,
מִשֶּׁלְּמִי הָיְתָה קְרֵבָה?
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁלַּצִּבּוּר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִשֶּׁלַּיּוֹרְשִׁין.
שְׁלֵמָה הָיְתָה קְרֵבָה.

פרק ה

מסכת מנחות פרק ה משנה א
א
כָּל הַמְּנָחוֹת בָּאוֹת מַצָּה,
חוּץ מֵחָמֵץ שֶׁבַּתּוֹדָה,
וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
שֶׁהֵן בָּאוֹת חָמֵץ.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
שְׂאוֹר כַּזַּיִת בּוֹדֶה לָהֶם מִתּוֹכָן וּמְחַמְּצָן.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הִיא אֵינָהּ מִן הַמְּחֻבָּר,
אֶלָּא מֵבִיא אֶת הַשְּׂאוֹר,

וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַמִּדָּה,
וּמְמַלֵּא אֶת הַמִּדָּה.
אָמְרוּ לוֹ:
אַף הִיא הָיְתָה חֲסֵרָה אוֹ יְתֵרָה.

מסכת מנחות פרק ה משנה ב

ב
כָּל הַמְּנָחוֹת נִלּוֹשׁוֹת בְּפוֹשְׁרִין,
וּמְשַׁמְּרָן שֶׁלֹּא יַחְמִיצוּ.
וְאִם הֶחְמִיצוּ שִׁירֶיהָ,
עוֹבֵר בְּ'לֹא תַעֲשֶׂה', שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ב,יא)
"כָּל הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיי,
לֹא תֵעָשֶׂה חָמֵץ".
וְחַיָּבִים עַל לִישָׁתָהּ, וְעַל עֲרִיכָתָהּ, וְעַל אֲפִיָּתָהּ.

מסכת מנחות פרק ה משנה ג

ג
יֵשׁ טְעוּנוֹת שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה,
שֶׁמֶן וְלֹא לְבוֹנָה,
לְבוֹנָה וְלֹא שֶׁמֶן,
לֹא שֶׁמֶן וְלֹא לְבוֹנָה.
אֵלּוּ טְעוּנוֹת שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה:
מִנְחַת הַסֹּלֶת,
וְהַמַּחֲבַת,
וְהַמַּרְחֶשֶׁת,
וְהַחַלּוֹת,
וְהָרְקִיקִים,
וּמִנְחַת כֹּהֲנִים,
וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
מִנְחַת גּוֹיִם,
מִנְחַת נָשִׁים,
מִנְחַת הָעֹמֶר.
מִנְחַת נְסָכִים טְעוּנָה שֶׁמֶן,
וְאֵינָהּ טְעוּנָה לְבוֹנָה.
לֶחֶם הַפָּנִים טָעוּן לְבוֹנָה,
וְאֵינוֹ טָעוּן שֶׁמֶן.
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
וּמִנְחַת חוֹטֵא,
וּמִנְחַת קְנָאוֹת,
אֵינָן טְעוּנוֹת לֹא שֶׁמֶן וְלֹא לְבוֹנָה. <טְעוֹן>

מסכת מנחות פרק ה משנה ד

[ד] <ח>
וְחַיָּב עַל הַשֶּׁמֶן בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
וְעַל הַלְּבוֹנָה בִפְנֵי עַצְמָהּ.
נָתַן עָלֶיהָ שֶׁמֶן, פְּסָלָהּ;
לְבוֹנָה, יְלַקְּטֶנָּה.
נָתַן שֶׁמֶן עַל שִׁירֶיהָ,
אֵינוּ עוֹבֵר בְּ'לֹא תַעֲשֶׂה'.
נָתַן כְּלִי עַל גַּבֵּי כְלִי,
לֹא פְסָלָהּ.

מסכת מנחות פרק ה משנה ה

ה
יֵשׁ טְעוּנוֹת הַגָּשָׁה וְאֵינָן טְעוּנוֹת תְּנוּפָה,
תְּנוּפָה וְלֹא הַגָּשָׁה,
הַגָּשָׁה וּתְנוּפָה,
לֹא תְנוּפָה וְלֹא הַגָּשָׁה.
אֵלּוּ טְעוּנוֹת הַגָּשָׁה וְאֵינָן טְעוּנוֹת תְּנוּפָה:
מִנְחַת הַסֹּלֶת,
וְהַמַּחֲבַת,
וְהַמַּרְחֶשֶׁת,
וְהַחַלּוֹת,
וְהָרְקִיקִין,
וּמִנְחַת כֹּהֲנִים,
וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
וּמִנְחַת גּוֹיִם,
וּמִנְחַת נָשִׁים,
וּמִנְחַת חוֹטֵא.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִנְחַת כֹּהֲנִים וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
אֵין בָּהֶן הַגָּשָׁה,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהּ תְּנוּפָה,
וְכָל שֶׁאֵין בָּהּ תְּנוּפָה,
אֵין בָּהּ הַגָּשָׁה.

מסכת מנחות פרק ה משנה ו

[ו] <י>
אֵלּוּ טְעוּנִים תְּנוּפָה וְאֵינָן טְעוּנִין הַגָּשָׁה:
לֹג שֶׁמֶן שֶׁלִּמְצֹרָע וַאֲשָׁמוֹ,
וְהַבִּכּוּרִין,
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב ;

וְאֵמוּרֵי שַׁלְמֵי יָחִיד,
וְחָזֶה וָשׁוֹק שֶׁלָּהֶן,
אֶחָד אֲנָשִׁים, אֶחָד נָשִׁים,
בְּיִשְׂרָאֵל,
אֲבָל לֹא בַאֲחֵרִים;
וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
וּשְׁתֵּי כִבְשֵׂי עֲצֶרֶת.

ז
כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה?
נוֹתֵן אֶת שְׁתֵּי הַלֶּחֶם עַל גַּבֵּי שְׁנֵי כְבָשִׂים,
וְהֶחָזֶה שׁוֹק לְמַעְלָה מֵהֶן,
וּשְׁתֵּי כְלָיוֹת, יוֹתֶרֶת הַכָּבֵד לְמַעְלָה מֵהֶן.
אִם יֵשׁ לֶחֶם, מַנִּיחַ אֶת הַלֶּחֶם,
וּמַנִּיחַ שְׁתֵּי יָדָיו לְמַטָּן,
וּמוֹלִיךְ וּמֵבִיא,
וּמַעֲלֶה וּמוֹרִיד, שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות כט,כז)
"אֲשֶׁר הוּנַף וַאֲשֶׁר הוּרָם".
וּתְנוּפָה הָיְתָה בַמִּזְרָח,
וְהַגָּשָׁה בַמַּעֲרָב,
וּתְנוּפָה קוֹדֶמֶת לְהַגָּשׁוֹת.
מִנְחַת הָעֹמֶר וּמִנְחַת קְנָאוֹת
טְעוּנוֹת תְּנוּפָה וְהַגָּשָׁה.
לֶחֶם הַפָּנִים וּמִנְחַת נְסָכִים,
לֹא תְנוּפָה וְלֹא הַגָּשָׁה.

מסכת מנחות פרק ה משנה ז
ח
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁלֹשָׁה מִינִים טְעוּנִים שָׁלוֹשׁ מִצְוֹת,
שְׁתַּיִם בְּכָל אֶחָד, וְהַשְּׁלִישִׁית אֵין בָּהֶן.
וְאֵלּוּ הֵן:
זִבְחֵי שַׁלְמֵי יָחִיד,
וְזִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר,
וַאֲשַׁם מְצֹרָע.
וְזִבְחֵי שַׁלְמֵי יָחִיד,
טְעוּנִים סְמִיכָה חַיִּים,
וּתְנוּפָה שְׁחוּטִים,
וְאֵין בָּהֶן תְּנוּפָה חַיִּים.
זִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר,
טְעוּנִים תְּנוּפָה חַיִּים וּשְׁחוּטִין,

וְאֵין בָּהֶן סְמִיכָה.
אֲשַׁם מְצֹרָע טָעוּן סְמִיכָה וּתְנוּפָה חַיִּים,
וְאֵין בּוֹ תְנוּפָה שָׁחוּט.

מסכת מנחות פרק ה משנה ח

ט

הָאוֹמֵר "עָלַי בַּמַּחֲבַת!"
לֹא יָבִיא בַּמַּרְחֶשֶׁת;
"בַּמַּרְחֶשֶׁת!" לֹא יָבִיא בַּמַּחֲבַת.
מַה בֵּין מַחֲבַת לַמַּרְחֶשֶׁת?
אֶלָּא שֶׁהַמַּרְחֶשֶׁת יֵשׁ לָהּ כִּסּוּי,
וְהַמַּחֲבַת אֵין לָהּ כִּסּוּי.
דִּבְרֵי רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי.
רְבִּי נְחֶמְיָה בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
מַרְחֶשֶׁת עֲמֻקָּה וּמַעֲשֶׂיהָ רוֹחֲשִׁין,
מַחֲבַת צָפָה וּמַעֲשֶׂיהָ קָשִׁין.

מסכת מנחות פרק ה משנה ט

י

"הֲרֵי עָלַי בַּתַּנּוּר!"
לֹא יָבִיא מַאֲפֵה כֻפָּח וּמַאֲפֵה רְעָפִין,
וּמַאֲפֵה יוֹרוֹת הָעַרְבִיִּים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם רָצָה, יָבִיא מַאֲפֵה כֻפָּח.
"הֲרֵי עָלַי מִנְחַת מַאֲפֶה",
לֹא יָבִיא מַחְצָה חַלּוֹת וּמַחְצָה רְקִיקִין.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא קָרְבָּן אֶחָד.

פרק ו

מסכת מנחות פרק ו משנה א

א

אֵלּוּ מְנָחוֹת נִקְמָצוֹת וְשִׁירֵיהֶן לַכֹּהֲנִים:
מִנְחַת הַסֹּלֶת,
וְהַמַּחֲבַת,
וְהַמַּרְחֶשֶׁת,
וְהַחַלּוֹת,
וְהָרְקִיקִין,

וּמִנְחַת גּוֹיִם,
וּמִנְחַת נָשִׁים,
וּמִנְחַת הָעֹמֶר,
וּמִנְחַת חוֹטֵא,
וּמִנְחַת קְנָאוֹת.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִנְחַת חוֹטֵא שֶׁלַּכֹּהֲנִים נִקְמֶצֶת,
וְהַקֹּמֶץ קָרֵב לְעַצְמוֹ,
וְהַשִּׁירַיִם קְרֵבִין לְעַצְמָן.

מסכת מנחות פרק ו משנה ב

ב

מִנְחַת כֹּהֲנִים,
וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
וּמִנְחַת נְסָכִים,
לַמִּזְבֵּחַ, וְאֵין בָּהֶן לַכֹּהֲנִים.
בָּזֶה יָפֶה כֹּחַ הַמִּזְבֵּחַ מִכֹּחַ הַכֹּהֲנִים.
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
וְלֶחֶם הַפָּנִים,
לַכֹּהֲנִים, וְאֵין בָּהֶן לַמִּזְבֵּחַ.
בָּזֶה יִפָּה כֹּחַ הַכֹּהֲנִים מִכֹּחַ הַמִּזְבֵּחַ.

מסכת מנחות פרק ו משנה ג

ג

כָּל הַמְּנָחוֹת נַעֲשׂוֹת בַּכֶּלִי,
וּטְעוּנוֹת שָׁלוֹשׁ מַתְּנוֹת שֶׁמֶן: <שְׁלֹשָׁה מַתָּנוֹת>
יְצִיקָה וּבְלִילָה, מַתַּן שֶׁמֶן בַּכְּלִי קֹדֶם לַעֲשִׂיָּתָם.
חַלּוֹת, בּוֹלְלָן.
דִּבְרֵי רַבִּי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
סֹלֶת.
הַחַלּוֹת טְעוּנוֹת בְּלִילָה,
וְהָרְקִיקִים מְשִׁחָה.
כֵּיצַד מוֹשְׁחָן?
כְּמִין כִי. <כִּי>
וּשְׁאָר הַשֶּׁמֶן נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים.

מסכת מנחות פרק ו משנה ד

ד

כָּל הַמְּנָחוֹת נַעֲשׂוֹת בַּכֶּלִי,
וּטְעוּנוֹת פְּתִיתָה.

מִנְחַת יִשְׂרָאֵל,
כּוֹפֵל אֶחָד לִשְׁנַיִם,
וּשְׁנַיִם לְאַרְבָּעָה וּמַבְדִּיל.
וּמִנְחַת כֹּהֲנִים,
כּוֹפֵל אֶחָד לִשְׁנַיִם,
וּשְׁנַיִם לְאַרְבָּעָה וְאֵינוֹ מַבְדִּיל.
וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ, מְכַפְּלָהּ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִנְחוֹת כֹּהֲנִים, וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
אֵין בָּהֶן פְּתִיתָה,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶן קְמִיצָה.
וְכָל שֶׁאֵין בָּהֶן קְמִיצָה,
אֵין בָּהֶם פְּתִיתָה. <בָּהּ>
וְכֻלָּם פְּתִיתִין כַּזֵּיתִין.

מסכת מנחות פרק ו משנה ה
ה
כָּל הַמְּנָחוֹת טְעוּנוֹת שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁיפָה,
וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת בְּעִיטָה.
שִׁיפָה וּבְעִיטָה בַחִטִּין.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף בַּבָּצֵק.
כָּל הַמְּנָחוֹת בָּאוֹת עֶשֶׂר עֶשֶׂר,
חוּץ מִלֶּחֶם הַפָּנִים,
וַחֲבִתֵּי כֹהֵן גָּדוֹל,
שֶׁהֵן בָּאוֹת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כֻּלָּם בָּאוֹת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה,
חוּץ מֵחַלּוֹת הַתּוֹדָה וְהַנְּזִירוּת,
שֶׁהֵן בָּאוֹת עֶשֶׂר עֶשֶׂר.

מסכת מנחות פרק ו משנה ו
ו
הָעֹמֶר הָיָה בָא עִשָּׂרוֹן מִשָּׁלֹשׁ סְאִים.
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנוֹת מִשָּׁלֹשׁ סְאִים.
לֶחֶם הַפָּנִים,
עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה עֶשְׂרוֹנוֹת מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה סְאִים.

מסכת מנחות פרק ו משנה ז

ז
הָעֹמֶר הָיָה מְנֻפֶּה בִשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה נָפָה.
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, בִּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה;
לֶחֶם הַפָּנִים, בְּאַחַת עֶשְׂרֵה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לֹא הָיָה לָהּ קִצְבָה,
אֶלָּא סֹלֶת מְנֻפָּה כָל צָרְכָּהּ הָיָה מֵבִיא, <מְנֻפֶּה>
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כד, ה-ו)
"וְלָקַחְתָּ סֹלֶת וְאָפִיתָ אֹתָהּ,
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חַלּוֹת,
שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים יִהְיֶה הַחַלָּה הָאֶחָת.
וְשַׂמְתָּ אוֹתָם שְׁתַּיִם מַעֲרָכוֹת",
שֶׁתְּהֵא מְנֻפָּה כָל צָרְכָּהּ.

פרק ז

מסכת מנחות פרק ז משנה א
א
הַתּוֹדָה הָיְתָה בָאָה חָמֵשׁ סְאִים יְרוּשַׁלְמִיּוֹת,
שֶׁהֵן שֵׁשׁ מִדְבָּרִיּוֹת.
שְׁתֵּי אֵיפוֹת, הָאֵיפָה שָׁלוֹשׁ סְאִים,
עֶשְׂרִים עִשָּׂרוֹן,
עֲשָׂרָה לֶחָמֵץ וַעֲשָׂרָה לַמַּצָּה.
עֲשָׂרָה לֶחָמֵץ, עִשָּׂרוֹן לַחַלָּה.
וַעֲשָׂרָה לַמַּצָּה, וּבַמַּצָּה שְׁלֹשֶׁת מִינִים:
חַלּוֹת וּרְקִיקִין וּרְבוּכָה.
נִמְצְאוּ שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרוֹנוֹת וְשָׁלֹשׁ לְכָל מִין,
וְשָׁלֹשׁ חַלּוֹת לְעִשָּׂרוֹן.

ב
בְּמִדָּה יְרוּשַׁלְמִית הָיוּ שְׁלֹשִׁים קַב,
חֲמִשָּׁה עָשָׂר לֶחָמֵץ, וַחֲמִשָּׁה עָשָׂר לַמַּצָּה.
חֲמִשָּׁה עָשָׂר לֶחָמֵץ, קַב וּמַחְצָה לַחַלָּה.
וַחֲמִשָּׁה עָשָׂר לַמַּצָּה, וּבַמַּצָּה שְׁלֹשֶׁת מִינִים:
חַלּוֹת וּרְקִיקִין וּרְבוּכָה.
נִמְצְאוּ [חֲמֵשֶׁת] קַבִּין לְכָל מִין,
וּשְׁתֵּי חַלּוֹת לַקַּב.

מסכת מנחות פרק ז משנה ב

ג
הַמִּלּוּאִים הָיָה בָא כְמַצָּה שֶׁבַּתּוֹדָה:
חַלּוֹת וּרְקִיקִין וּרְבוּכָה.
הַנְּזִירוּת הָיְתָה בָאָה
שְׁתֵּי יָדוֹת כְּמַצָּה שֶׁבַּתּוֹדָה:
חַלּוֹת וּרְקִיקִים, וְאֵין בָּהּ רְבוּכָה;
וַעֲשֶׂרֶת קַבִּים יְרוּשַׁלְמִיִּים,
שֶׁהֵן שִׁשָּׁה עֶשְׂרוֹנוֹת וַעֲדְוַיִם.

ד
מִכֻּלָּם הָיָה נוֹטֵל אֶחָד מֵעֲשָׂרָה תְרוּמָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ז,יד)
"וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל קָרְבָּן תְּרוּמָה לַיי",
"אֶחָד", שֶׁלֹּא יִטֹּל פָּרוּס;
"מִכָּל קָרְבָּן", שֶׁיְּהוּא כָל הַקָּרְבָּנוֹת שָׁוִים,
זֶה שֶׁלֹּא יִטֹּל מִקָּרְבָּן לַחֲבֵרוֹ.
"לַכֹּהֵן הַזֹּרֵק אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים לוֹ יִהְיֶה",
וְהַשְּׁאָר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים.

מסכת מנחות פרק ז משנה ג
ה
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַתּוֹדָה בִּפְנִים,
וְלַחְמָהּ חוּץ לַחוֹמָה,
לֹא קָדַשׁ הַלֶּחֶם.
שְׁחָטָהּ עַד שֶׁלֹּא קָרְמוּ בַתַּנּוּר,
אֲפִלּוּ קָרְמוּ כֻלָּם חוּץ מֵאֶחָד מֵהֶן,
לֹא קָדַשׁ הַלֶּחֶם.
שְׁחָטָהּ חוּץ לִזְמַנָּהּ וְחוּץ לִמְקוֹמָהּ,
קָדַשׁ הַלֶּחֶם.
שְׁחָטָהּ וְנִמְצֵאת טְרֵפָה,
לֹא קָדַשׁ הַלֶּחֶם.
שְׁחָטָהּ וְנִמְצֵאת בַּעֲלַת מוּם,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
קָדַשׁ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא קָדַשׁ.
שְׁחָטָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
וְכֵן אֵיל הַמִּלּוּאִים,
וְכֵן שְׁנֵי כִבְשֵׂי עֲצֶרֶת שֶׁשְּׁחָטָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
לֹא קָדַשׁ הַלֶּחֶם.

מסכת מנחות פרק ז משנה ד

ו

נְסָכִים שֶׁקָּדְשׁוּ בִכְלִי וְנִמְצָא זֶבַח פָּסוּל:
אִם יֵשׁ שָׁם זֶבַח אַחֵר, יִקָּרְבוּ עִמּוֹ;
וְאִם לָאו, יִפָּסְלוּ בְלִינָה.
וְלַד תּוֹדָה וּתְמוּרָתָהּ,
וְהַמַּפְרִישׁ אַחֵר תַּחְתֶּיהָ,
אֵינָה טְעוּנָה לֶחֶם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ז,יב)
"וְהִקְרִיב עַל זֶבַח הַתּוֹדָה".
הַתּוֹדָה טְעוּנָה לֶחֶם,
לֹא וְלָדָהּ וְלֹא חֲלִיפָתָהּ,
וְלֹא תְמוּרָתָהּ טְעוּנִין לֶחֶם.

מסכת מנחות פרק ז משנה ה

ז

הָאוֹמֵר:
"הֲרֵי עָלַי תּוֹדָה!"
יָבִיא הַתּוֹדָה הִיא וְלַחְמָהּ מִן הַחֻלִּין.
"תּוֹדָה מִן הַחֻלִּין וְלַחְמָהּ מִן הַמַּעֲשֵׂר",
יָבִיא לַחְמָהּ מִן הַחֻלִּין.
"וְהַתּוֹדָה מִן הַמַּעֲשֵׂר וְלַחְמָהּ מִן הַחֻלִּין",
יָבִיא הַתּוֹדָה הִיא וְלַחְמָהּ מִן הַמַּעֲשֵׂר.
לֹא יָבִיא מֵחִטֵּי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
אֶלָּא מִמְּעוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.

מסכת מנחות פרק ז משנה ו

ח

מְנַיִן לָאוֹמֵר:
"הֲרֵי עָלַי תּוֹדָה",
לֹא יָבִיא אֶלָּא מִן הַחֻלִּין?
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים טז,ב)
"וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַיי אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר",
וַהֲלֹא אֵין הַפֶּסַח אֶלָּא מִן הַכְּבָשִׂים וּמִן הָעִזִּים?
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר "צֹאן וּבָקָר"?
אֶלָּא לְהַקִּישׁ כָּל הַבָּא מִן הַצֹּאן וּמִן הַבָּקָר בַּפֶּסַח:
מַה פֶּסַח, שֶׁהוּא בָא חוֹבָה,
אֵינוּ בָא אֶלָּא מִן הַחֻלִּין,
אַף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא בָא בְחוֹבָה,
אֵינוּ בָא אֶלָּא מִן הַחֻלִּין.
"הֲרֵי עָלַי שְׁלָמִים!"

הוֹאִיל וְהֵן בָּאִים חוֹבָה,
אֵינָן בָּאִים אֶלָּא מִן הַחֻלִּין.
הַנְּסָכִים בְּכָל מָקוֹם,
אֵינָן בָּאִים אֶלָּא מִן הַחֻלִּין.

פרק ח

מסכת מנחות פרק ח משנה א

א
כָּל קָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד
בָּאִין מֵהָאָרֶץ, וּמִחוּצָה לָאָרֶץ,
מִן הֶחָדָשׁ, וּמִן הַיָּשָׁן,
חוּץ מִן הָעֹמֶר וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
שֶׁאֵינָן בָּאִין אֶלָּא מִן הֶחָדָשׁ וּמִן הָאָרֶץ.

ב
וְכֻלָּם אֵינָן בָּאִין אֶלָּא מִן הַמֻּבְחָר.
וְאֵי זֶה הוּא מֻבְחָר?
מִכְמָס וְזוֹנִיחָה אַלְפָּא לַסֹּלֶת. <מכמס וזוניחה>
שְׁנִיָּה לָהֶם חֲפָרַיִם בַּבִּקְעָה.
כָּל הָאֲרָצוֹת הָיוּ כְשֵׁרוֹת,
אֶלָּא מִכָּאן הָיוּ מְבִיאִין.

מסכת מנחות פרק ח משנה ב

ג
אֵין מְבִיאִין,
לֹא מִבֵּית הַזְּבָלִים,
וְלֹא מִבֵּית הַשְּׁלָחִים,
וְלֹא מִבֵּית הָאִילָן;
וְאִם הֵבִיא כָּשֵׁר.
כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה?
נָרֵהּ שָׁנָה רִאשׁוֹנָה,
הַשְּׁנִיָּה זוֹרְעָהּ קֹדֶם לַפֶּסַח שִׁבְעִים יוֹם,
וְהִיא עוֹשָׂה סֹלֶת מְרֻבָּה.
כֵּיצַד הוּא בוֹדֵק?
הַגִּזְבָּר מַכְנִיס יָדוֹ לְתוֹכָהּ.
עָלָה בָהּ אָבָק, פְּסוּלָה,
עַד שֶׁיְּנַפֶּנָּה.
וְאִם הִתְלִיעָה, פְּסוּלָה.

מסכת מנחות פרק ח משנה ג

ד

הַתְּקוֹעָה אַלְפָא לַשֶּׁמֶן.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
שְׁנִיָּה לָהּ רֶגֶב בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן.
כָּל הָאֲרָצוֹת הָיוּ כְשֵׁרוֹת,
אֶלָּא מִכָּן הָיוּ מְבִיאִין.

ה

אֵין מְבִיאִין,
לֹא מִבֵּית הַזְּבָלִים,
וְלֹא מִבֵּית הַשְּׁלָחִים,
וְלֹא מִמַּה שֶּׁנִּזְרַע בֵּינֵיהֶן. <מִמָּה שֶׁנִּזְרַע>
וְאִם הֵבִיא כָּשֵׁר.
אֵין מְבִיאִין אַנְפּוֹקִינוֹן,
וְאִם הֵבִיא פָּסוּל.
אֵין מְבִיאִין מִן הַגַּרְגֵּרִים שֶׁנּוֹשְׁרוּ בַּמַּיִם,
וְלֹא מִן הַכְּבוּשִׁים,
וְלֹא מִן הַשְּׁלוּקִים,
וְאִם הֵבִיא, פָּסוּל.

מסכת מנחות פרק ח משנה ד

ו

שְׁלֹשָׁה זֵיתִים,
וּבָהֶן שְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה שְׁמָנִים.
הַזַּיִת הָרִאשׁוֹן,
מְגַרְגְּרוֹ בְּרֹאשׁ הַזַּיִת,
וְכוֹתֵשׁ, וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַסַּל.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
סְבִיבוֹת הַסַּל, זֶה רִאשׁוֹן.
טָעַן בַּקּוֹרָה.
רַבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
בָּאֲבָנִים, זֶה שֵׁנִי.
חָזַר וְטָחַן וְטָעַן, זֶה שְׁלִישִׁי.
הָרִאשׁוֹן לַמְּנוֹרָה,
וְהַשְּׁאָר לַמְּנָחוֹת.

ז

הַזַּיִת הַשֵּׁנִי,
מְגַרְגְּרוֹ בְּרֹאשׁ הַגַּג,

וְכוֹתֵשׁ, וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַסַּל.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
סְבִיבוֹת הַסַּל, זֶה רִאשׁוֹן.
טָעַן בַּקּוֹרָה,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בָּאֲבָנִים, זֶה שֵׁנִי.
חָזַר וְטָחַן וְטָעַן, זֶה שְׁלִישִׁי.
הָרִאשׁוֹן לַמְּנוֹרָה,
וְהַשְּׁאָר לַמְּנָחוֹת.

ח
הַזַּיִת הַשְּׁלִישִׁי:
עוֹטְנוֹ בַבַּיִת עַד שֶׁיִּלְקֶה,
וּמַעֲלֵהוּ וּמְנַגְּבוֹ בְרֹאשׁ הַגַּג,
וְכוֹתֵשׁ, וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַסַּל.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
סְבִיבוֹת הַסַּל, זֶה רִאשׁוֹן.
טָעַן בַּקּוֹרָה,
רַבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
בָּאֲבָנִים, זֶה שֵׁנִי.
חָזַר וְטָחַן וְטָעַן, זֶה שְׁלִישִׁי.
הָרִאשׁוֹן לַמְּנוֹרָה,
וְהַשְּׁאָר לַמְּנָחוֹת.

מסכת מנחות פרק ח משנה ה
ט
הָרִאשׁוֹן שֶׁבָּרִאשׁוֹן, אֵין לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ.
הַשֵּׁנִי שֶׁבָּרִאשׁוֹן, הָרִאשׁוֹן שֶׁבַּשֵּׁנִי, שָׁוִים.
הַשְּׁלִישִׁי שֶׁבָּרִאשׁוֹן, הַשֵּׁנִי שֶׁבַּשֵּׁנִי,
הָרִאשׁוֹן שֶׁבַּשְּׁלִישִׁי, שָׁוִים.
וְהַשְּׁלִישִׁי שֶׁבַּשֵּׁנִי, וְהַשֵּׁנִי שֶׁבַּשְּׁלִישִׁי, שָׁוִים.
הַשְּׁלִישִׁי שֶׁבַּשְּׁלִישִׁי, אֵין לְמַטָּה מִמֶּנּוּ.

י
אַף הַמְּנָחוֹת,
הָיוּ בַדִּין שֶׁיִּטְעֲנוּ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ:
מָה, אִם הַמְּנוֹרָה, שֶׁאֵינָהּ אֲכִילָה,
טְעוּנָה שֶׁמֶן זַיִת זָךְ,
מְנָחוֹת, שֶׁהֵן לַאֲכִילָה,
אֵינוֹ דִין שֶׁיִּטְעֲנוּ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ?
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כז,כ)

"זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר", לֹא זַךְ כָּתִית לִמְנָחוֹת.

מסכת מנחות פרק ח משנה ו

יא

מְנַיִן הָיוּ מְבִיאִין אֶת הַיַּיִן?
קְרוּחַיִם וַעֲטוּלַיִם אַלְפָא לַיַּיִן.
שְׁנִיָּה לָהֶם בֵּית רִמָּה וּבֵית לָבָן בָּהָר,
וּכְפַר סִגְנָה בַבִּקְעָה.
כָּל הָאֲרָצוֹת הָיוּ כְשֵׁרוֹת,
אֶלָּא מִכָּן הָיוּ מְבִיאִין.

יב

אֵין מְבִיאִין לֹא מִבֵּית הַזְּבָלִים וְלֹא מִבֵּית הַשְּׁלָחִים,
וְלֹא מִמַּה שֶּׁנִּזְרַע בֵּינֵיהֶן,
וְאִם הֵבִיא, כָּשֵׁר.
אֵין מְבִיאִין יָשָׁן.
דִּבְרֵי רְבִּי.
וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִין.
אֵין מְבִיאִין לֹא מָתוֹק,
וְלֹא מְעֻשָּׁן, וְלֹא מְבֻשָּׁל,
וְאִם הֵבִיא פָּסוּל.
אֵין מְבִיאִין מִן הַדָּלִיּוֹת,
אֶלָּא מִן הָרוֹגְלִיּוֹת,
מִן הַכְּרָמִים הָעֲבוּדִים.

מסכת מנחות פרק ח משנה ז

יג

לֹא הָיוּ כוֹנְסִין אוֹתוֹ בַחֲצָבִים גְּדוֹלִים,
אֶלָּא בְחָבִיוֹת קְטַנּוֹת.
וְאֵינוּ מְמַלֵּא חָבִית עַד פִּיהָ,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא רֵיחוֹ נוֹדֵף.
אֵינוּ מֵבִיא לֹא מִפִּיהָ, מִפְּנֵי הַקְּמְחוֹן,
וְלֹא מִשּׁוּלֶיהָ, מִפְּנֵי הַשְּׁמָרִין,
אֶלָּא מֵבִיא שְׁלִישָׁהּ מֵאֶמְצָעָהּ.
כֵּיצַד הוּא בוֹדֵק?
הַגִּזְבָּר יוֹשֵׁב וְהַקָּנֶה בְיָדוֹ,
זָרַק אֶת הַגִּיד וְהִקִּישׁ בַּקָּנֶה.
רְבִּי יוֹסֵה בִרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יַיִן שֶׁעָלָה בוֹ קְמְחוֹן, פָּסוּל,
שֶׁנֶּאֱמַר: (במדבר כח,יט)
"תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם וּמִנְחָתָם",

"תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם וְנִסְכֵּיהֶם".

פרק ט

מסכת מנחות פרק ט משנה א

א

שְׁתֵּי מִדּוֹת שֶׁלַּיָּבֵשׁ הָיוּ בַמִּקְדָּשׁ:
עִשָּׂרוֹן, וַחֲצִי עִשָּׂרוֹן.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
עִשָּׂרוֹן [וְעִשָּׂרוֹן] וַחֲצִי עִשָּׂרוֹן.
עִשָּׂרוֹן מָה הָיָה מְשַׁמֵּשׁ?
שֶׁבּוֹ הָיָה מוֹדֵד כָּל הַמְּנָחוֹת.
לֹא הָיָה מוֹדֵד,
לֹא בְשֶׁלִּשְׁלֹשָׁה לַפָּר, <בִּשְׁלֹשָׁה>
וְלֹא בְשֶׁלִּשְׁנַיִם לָאַיִל,
אֶלָּא מוֹדְדָן עֶשְׂרוֹנוֹת.
חֲצִי עִשָּׂרוֹן מָה הָיָה מְשַׁמֵּשׁ?
שֶׁבּוֹ הָיָה חוֹלֵק מִנְחַת כֹּהֵן גָּדוֹל,
מַחְצָה בַבֹּקֶר, מַחְצָה בֵין הָעַרְבַּיִם.

מסכת מנחות פרק ט משנה ב

ב

שֶׁבַע מִדּוֹת שֶׁלַּלַּח הָיוּ בַמִּקְדָּשׁ:
הִין,
וַחֲצִי הַהִין,
וּשְׁלִישִׁית הַהִין,
וּרְבִיעִית הַהִין,
לֹג,
וַחֲצִי לֹג,
וּרְבִיעִית.
רְבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
שְׁנָתוֹת הָיוּ לַהִין:
עַד כָּן לַפָּר,
עַד כָּן לָאַיִל,
עַד כָּן לַכֶּבֶשׂ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לֹא הָיָה שָׁם הִין,
אֶלָּא מִדָּה יְתֵרָה שֶׁלַּלֹּג וּמַחְצָה הָיָה שָׁם,
שֶׁבּוֹ הָיָה מוֹדֵד לְמִנְחַת כֹּהֵן גָּדוֹל,

לֹג וּמַחְצָה בַבֹּקֶר,
וְלֹג וּמַחְצָה בֵין הָעַרְבַּיִם.

מסכת מנחות פרק ט משנה ג

ג

רְבִיעִית מָה הָיְתָה מְשַׁמֶּשֶׁת?
רְבִיעִית מַיִם שֶׁלִּמְצֹרָע,
רְבִיעִית שֶׁמֶן לַנָּזִיר.
חֲצִי לֹג מָה הָיָה מְשַׁמֵּשׁ?
חֲצִי לֹג מַיִם לַסּוֹטָה,
חֲצִי לֹג שֶׁמֶן לַתּוֹדָה.
וּבַלֹּג הָיָה מוֹדֵד לְכָל הַמְּנָחוֹת.
אֲפִלּוּ מִנְחָה שֶׁלְּשִׁשִּׁים עִשָּׂרוֹן,
נוֹתֵן לָהּ שִׁשִּׁים לֹג.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ מִנְחָה שֶׁלְּשִׁשִּׁים עִשָּׂרוֹן,
אֵין לָהּ אֶלָּא לֻגָּהּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יד,כא)
"לְמִנְחָה וְלֹג שָׁמֶן".
שִׁשָּׁה לַפָּר,
אַרְבָּעָה לָאַיִל,
שְׁלֹשָׁה לַכֶּבֶשׂ,
וּשְׁלֹשָׁה וּמַחְצָה לַמְּנוֹרָה,
מֵחֲצִי לֹג לְכָל נֵר.

מסכת מנחות פרק ט משנה ד

ד

מְעָרְבִין נִסְכֵּי פָרִים בְּנִסְכֵּי אֵילִים,
נִסְכֵּי אֵילִים בְּנִסְכֵּי כְבָשִׂים,
שֶׁלַּיָּחִיד בְּשֶׁלַּצִּבּוּר,
שֶׁלְּיוֹם בְּשֶׁלָּאֶמֶשׁ.
אֲבָל אֵין מְעָרְבִין נִסְכֵּי כְבָשִׂים בְּנִסְכֵּי פָרִים וְאֵילִים.
אִם בְּלָלָן, אֵלּוּ בִפְנֵי עַצְמָן וְאֵלּוּ בִפְנֵי עַצְמָן,
וְנִתְעָרְבוּ כְשֵׁרִין.
אִם עַד שֶׁלֹּא בָלַל, פָּסַל.
הַכֶּבֶשׂ הַבָּא עִם הָעֹמֶר,
אַף עַל פִּי שֶׁמִּנְחָתוֹ כְפוּלָה,
לֹא הָיוּ נְסָכָיו כְּפוּלִין.

מסכת מנחות פרק ט משנה ה

ה

כָּל מִדּוֹת שֶׁהָיוּ בַמִּקְדָּשׁ הָיוּ נִגְדָּשׁוֹת,

חוּץ מִשֶּׁלְּכֹהֵן גָּדוֹל,
שֶׁהָיָה גֶדְשָׁהּ בְּתוֹכָהּ.
מִדּוֹת הַלַּח, בְּרוּצֵיהֶן קֹדֶשׁ. <מִדַּת>
מִדּוֹת הַיָּבֵשׁ, בְּרוּצֵיהֶן חֹל.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מִדּוֹת הַלַּח, קֹדֶשׁ, <מִדַּת>
לְפִיכָךְ בֵּרוּצֵיהֶן קֹדֶשׁ;
מִדּוֹת הַיָּבֵשׁ, חֹל, <מִדַּת>
לְפִיכָךְ בֵּרוּצֵיהֶן חֹל.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא מִשֵּׁם זֶה, אֶלָּא שֶׁהַלַּח נֶעְכָּר,
וְהַיָּבֵשׁ אֵינוּ נֶעְכָּר.

מסכת מנחות פרק ט משנה ו

ו
כָּל קָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד טְעוּנִים נְסָכִים,
חוּץ מִן הַבְּכוֹר, וְהַמַּעְשֵׂר, וְהַפֶּסַח,
וְהַחַטָּאת, וְהָאָשָׁם,
אֶלָּא שֶׁחַטָּאתוֹ שֶׁלִּמְצֹרָע וַאֲשָׁמוֹ טְעוּנִים נְסָכִים.

מסכת מנחות פרק ט משנה ז

ז
כָּל קָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר אֵין בָּהֶן סְמִיכָה,
חוּץ מִן הַפָּר הַבָּא עַל כָּל הַמִּצְוֹת,
וְשָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
[אַף] שְׂעִירֵי עֲבוֹדָה זָרָה.

ח
כָּל קָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד טְעוּנִים סְמִיכָה,
חוּץ מִן הַבְּכוֹר, וְהַמַּעֲשֵׂר, וְהַפֶּסַח.
וְהַיּוֹרֵשׁ סוֹמֵךְ, וּמֵבִיא נְסָכָיו, וּמֵמִיר.

מסכת מנחות פרק ט משנה ח

ט
הַכֹּל סוֹמְכִין,
חוּץ מֵחֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
סוֹמֵא, וְנָכְרִי,
וְהָעֶבֶד, וְהַשָּׁלִיחַ, וְהָאִשָּׁה.
וּסְמִיכָה, שִׁירֵי מִצְוָה,
עַל הָרֹאשׁ בִּשְׁתֵּי הַיָּדַיִם.

וּבְמָקוֹם שֶׁסּוֹמְכִין שׁוֹחֲטִין,
וְתֵכֶף לִסְמִיכָה שְׁחִיטָה.

מסכת מנחות פרק ט משנה ט
י
חֹמֶר בִּסְמִיכָה מִבַּתְּנוּפָה,
וּבַתְּנוּפָה מִבַּסְּמִיכָה,
שֶׁאֶחָד מֵנִיף לְכָל הַחוֹבְרִין,
וְאֵין אֶחָד סוֹמֵךְ לְכָל הַחוֹבְרִין.
חֹמֶר בִּתְנוּפָה,
שֶׁהַתְּנוּפָה נוֹהֶגֶת
בְּקָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד וּבְקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר,
בַּחַיִּים וּבַשְּׁחוּטִים,
בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים,
וּבְדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ,
מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּסְמִיכָה.

פרק י

מסכת מנחות פרק י משנה א
א
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
הָעֹמֶר הָיָה בָא בַשַּׁבָּת מִשָּׁלֹשׁ סְאִים,
וּבַחֹל, מֵחָמֵשׁ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֶחָד שַׁבָּת וְאֶחָד חֹל,
מִשָּׁלֹשׁ הָיָה בָא.
רְבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר:
בַּשַּׁבָּת הָיָה נִקְצָר בַּיָּחִיד,
וּבְמַגָּל אַחַת, וּבְקֻפָּה אַחַת;
וּבַחֹל, בִּשְׁלֹשָׁה,
וּבְשָׁלוֹשׁ קֻפּוֹת, וּבְשָׁלוֹשׁ מַגָּלוֹת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֶחָד שַׁבָּת וְאֶחָד הַחֹל, בִּשְׁלֹשָׁה,
וּבְשָׁלֹשׁ קֻפּוֹת וּבְשָׁלוֹשׁ מַגָּלוֹת.

מסכת מנחות פרק י משנה ב
ב
מִצְוַת הָעֹמֶר לָבֹא מִן הַקָּרוֹב.

לֹא בִכֵּר הַקָּרוֹב לִירוּשָׁלַיִם,
מְבִיאִין אוֹתוֹ מִכָּל מָקוֹם.
מַעֲשֶׂה שֶׁבָּא מִגַּגּוֹת צְרִיפִין,
וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם מִבִּקְעַת עֵין סוֹכֵר.

מסכת מנחות פרק י משנה ג
ד
כֵּיצַד הָיוּ עוֹשִׂין?
שְׁלוּחֵי בֵית דִּין יוֹצְאִין מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב,
וְעוֹשִׂין אוֹתוֹ כְרֵיכוֹת בִּמְחֻבָּר לַקַּרְקַע,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נוֹחַ לִקְצֹר.
כָּל הָעֲיָרוֹת הַסְּמוּכוֹת לַשָּׁם מִתְכַּנְּסוֹת לַשָּׁם,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נִקְצָר בְּעֵסֶק גָּדוֹל.

ה
כֵּיוָן שֶׁחֲשֵׁכָה, אָמַר לָהֶם:
"בָּא הַשֶּׁמֶשׁ?"
אוֹמְרִים "הֵין."
"בָּא הַשֶּׁמֶשׁ?"
אוֹמְרִים "הֵין."
"מַגָּל זוֹ?"
אוֹמְרִים "הֵין."
"מַגָּל זוֹ?"
אוֹמְרִים "הֵין."
"קֻפָּה זוֹ?"
אוֹמְרִים "הֵין."
"קֻפָּה זוֹ?"
אוֹמְרִים "הֵין."
וּבַשַּׁבָּת אוֹמֵר לָהֶם: <אוֹמְ' הֵין>
"שַׁבָּת זוֹ?"
אוֹמְרִים "הֵין."
"שַׁבָּת זוֹ?"
אוֹמְרִים "הֵין."
"אֶקְצֹר?"
אוֹמְרִים לוֹ "קְצֹר!"
"אֶקְצֹר?"
אוֹמְרִים לוֹ "קְצֹר!"
שְׁלֹשָׁה פְעָמִים עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר,
וְהֵן אוֹמְרִין לוֹ:
"הֵין, הֵין, הֵין."

ו
כָּל כָּךְ לָמָּה?
מִפְּנֵי הַבַּיתְסִין, שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים לוֹ:
אֵין קְצִירַת הָעֹמֶר בְּמוֹצָאֵי יוֹם טוֹב.

מסכת מנחות פרק י משנה ד
ז
קְצָרוּהוּ וּנְתָנוּהוּ לַקֻּפּוֹת,
הֱבִיאוּהוּ לָעֲזָרָה,
הָיוּ מְהַבְהֲבִין אוֹתוֹ בָאוּר,
כְּדֵי לְקַיֵּם בּוֹ מִצְוַת קָלִי.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
וּבַקּוֹלָחוֹת חוֹבְטִין אוֹתוֹ,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְמָעֵךְ.

ח
נְתָנוּהוּ לְאַבּוּב, וְאַבּוּב הָיָה מְנֻקָּב,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא הָאוּר שׁוֹלֵט בְּכֻלָּן.
שְׁטָחוּהוּ בָעֲזָרָה וְהָרוּחַ מְנַשֶּׁבֶת בּוֹ, <שְׁחָטוּהוּ>
נְתָנוּהוּ לָרֵחַיִם שֶׁלַּגָּרוֹסוֹת,
הוֹצִיאוּ מִמֶּנּוּ עִשָּׂרוֹן,
שֶׁהוּא מְנֻפֶּה מִשְּׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה נָפָה,
וְהַשְּׁאָר נִפְדֶּה וְנֶאֱכָל לְכָל אָדָם.
וְחַיָּב בַּחַלָּה וּפָטוּר מִן הַמַּעַשְׂרוֹת.
רַבִּי עֲקִיבָה מְחַיֵּב בַּחַלָּה וּבַמַּעַשְׂרוֹת.

ט
בָּא לוֹ לְעִשָּׂרוֹן,
נָתַן שַׁמְנוֹ וּלְבוֹנָתוֹ,
יָצַק וּבָלַל,
וְהֵנִיף וְהִגִּישׁ,
קָמַץ וְהִקְטִיר.
וְהַשְּׁאָר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים.

מסכת מנחות פרק י משנה ה
י
מִשֶּׁקָּרַב הָעֹמֶר,
יוֹצְאִין וּמוֹצְאִין שׁוּק יְרוּשָׁלַיִם
שֶׁהוּא מָלֵא קֶמַח קָלִי,
שֶׁלֹּא כִרְצוֹן חֲכָמִים.

דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כִּרְצוֹן חֲכָמִים הָיוּ עוֹשִׂין.
מִשֶּׁקָּרַב הָעֹמֶר, הֻתַּר הֶחָדָשׁ מִיָּד.
וְהָרְחוֹקִין מֻתָּרִין מֵחֲצוֹת הַיּוֹם וּלְהַלָּן.
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
הִתְקִין רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
שֶׁיְּהֵא יוֹם הֶנֵף כֻּלּוֹ אָסוּר.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
וַהֲלֹא מִן הַתּוֹרָה הוּא אָסוּר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כג,יד)
"עַד עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה"?
מִפְּנֵי מָה הָרְחוֹקִין מֻתָּרִין
מֵחֲצוֹת הַיּוֹם וּלְהַלָּן?
מִפְּנֵי שֶׁהֵן יוֹדְעִין,
שֶׁאֵין בֵּית דִּין מִתְעַצְּלִין בּוֹ.

מסכת מנחות פרק י משנה ו

יא

הָעֹמֶר הָיָה מַתִּיר בַּמְּדִינָה,
וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם בַּמִּקְדָּשׁ.
אֵין מְבִיאִין מְנָחוֹת וּבִכּוּרִין,
וּמִנְחַת בְּהֵמָה קֹדֶם לָעֹמֶר,
וְאִם הֵבִיא פָּסוּל.
קֹדֶם לִשְׁתֵּי הַלֶּחֶם לֹא יָבִיא,
וְאִם הֵבִיא, כָּשֵׁר.

מסכת מנחות פרק י משנה ז

יב

הַחִטִּין, וְהַשְּׂעוֹרִין,
וְהַכֻּסְּמִין, וְשִׁבֹּלֶת שׁוּעָל, וְהַשִּׁיפוֹן,
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין בַּחַלָּה,
וּמִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
וַאֲסוּרִין בֶּחָדָשׁ מִלִּפְנֵי הַפֶּסַח,
וּמִלִּקְצוֹר מִלִּפְנֵי הָעֹמֶר.
אִם הִשְׁרִישׁוּ קֹדֶם לָעֹמֶר,
הָעֹמֶר מַתִּירָן,
וְאִם לָאו,
אֲסוּרִין עַד שֶׁיָּבוֹא הָעֹמֶר הַבָּא.

מסכת מנחות פרק י משנה ח

יג
קוֹצְרִין בְּבֵית הַשְּׁלָחִין שֶׁבָּעֲמָקִין,
אֲבָל לֹא גוֹדְשִׁין.
אַנְשֵׁי יְרִיחוֹ קוֹצְרִין כִּרְצוֹן חֲכָמִים,
וְגוֹדְשִׁין שֶׁלֹּא כִרְצוֹן חֲכָמִים,
וְלֹא מִחוּ בְיָדָן חֲכָמִים.
וְקוֹצֵר לַשַּׁחַת, וּמַאֲכִיל לַבְּהֵמָה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהִתְחִיל,
עַד שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שָׁלִישׁ. <הֵבִיא הַשָּׁלִישׁ>
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף יִקְצֹר וְיַאֲכִיל אַף מִשֶּׁהֵבִיאָה שָׁלִישׁ.

מסכת מנחות פרק י משנה ט
יד
קוֹצְרִין מִפְּנֵי נְטִיעוֹת,
מִפְּנֵי בֵית הָאֵבֶל,
מִפְּנֵי בִטּוּל בֵּית הַמִּדְרָשׁ.
לֹא יַעֲשֶׂה אוֹתָן כְּרֵיכוֹת,
אֲבָל מַנִּיחָן צְבָתִין.
מִצְוַת הָעֹמֶר לָבֹא מִן הַקָּמָה.
לֹא מָצָא, יָבִיא מִן הָעֳמָרִין.
מִצְוָתוֹ לָבֹא מִן הַלַּח;
לֹא מָצָא, יָבִיא מִן הַיָּבֵשׁ.
מִצְוָתוֹ לִקְצוֹר בַּלַּיְלָה.
נִקְצַר בַּיּוֹם, כָּשֵׁר.
וְדוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת.

פרק יא

מסכת מנחות פרק יא משנה א
א
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם
נִלּוֹשׁוֹת אַחַת אַחַת,
וְנֶאֱפוֹת אַחַת אַחַת.
לֶחֶם הַפָּנִים
נִלּוֹשׁ אֶחָד אֶחָד,
וְנֶאֱפֶה שְׁנַיִם שְׁנַיִם. <שְׁתַּיִם שְׁתַּיִם>

וּבִטְפָּס הָיָה עוֹשֶׂה אוֹתָן.
כְּשֶׁהוּא רָדָן,
נוֹתְנָן לִטְפָּס,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְקַלְקֵלוּ.

מסכת מנחות פרק יא משנה ב
ב
אֶחָד שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, אֶחָד לֶחֶם הַפָּנִים,
לִישָׁתָן וַעֲרִיכָתָן בַּחוּץ,
וַאֲפִיָּתָן בִּפְנִים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל מַעֲשֵׂיהֶם בִּפְנִים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לְעוֹלָם הֱוֵי רָגִיל לוֹמַר:
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים
כְּשֵׁרוֹת בָּעֲזָרָה, וּכְשֵׁרוֹת בְּבֵית פָּגֵי.

מסכת מנחות פרק יא משנה ג
ג
חֲבִתֵּי כֹּהֵן גָּדוֹל,
לִישָׁתָן וַאֲפִיָּתָן בִּפְנִים,
וְדוֹחוֹת אֶת הַשַּׁבָּת.
טְחָנָן וְהִרְקִידָן, <טחונן והירקידן>
אֵינָן דּוֹחוֹת אֶת הַשַּׁבָּת. <דוחים>
כְּלָל אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
כָּל מְלָאכָה שֶׁאֶפְשָׁר לָהּ לֵעָשׂוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
אֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת,
וְשֶׁאִי אֶפְשָׁר לָהּ לֵעָשׂוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת.

מסכת מנחות פרק יא משנה ד
ד
כָּל הַמְּנָחוֹת,
יֵשׁ בָּהֶן מַעֲשֵׂה כְלִי בִּפְנִים,
וְאֵין בָּהֶן מַעֲשֵׂה כְלִי בַחוּץ.
כֵּיצַד?
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
אָרְכָּן שִׁבְעָה, וְרָחְבָּן אַרְבָּעָה,
וְקַרְנוֹתֵיהֶן אַרְבַּע אֶצְבָּעוֹת.
לֶחֶם הַפָּנִים,
אָרְכּוֹ עֲשָׂרָה וְרָחְבּוֹ חֲמִשָּׁה,

וְקַרְנוֹתָיו שֶׁבַע אֶצְבָּעוֹת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלֹּא תִטְעֶה, זד"ד יה"ז.
בֶּן זוֹמָא אוֹמֵר: (שְׁמוֹת כה,ל)
"וְנָתַתָּ עַל הַשֻּׁלְחָן לֶחֶם פָּנִים לְפָנַי תָּמִיד",
שֶׁיְּהוּא לוֹ פָּנִים.

מסכת מנחות פרק יא משנה ה
ה
הַשֻּׁלְחָן,
אָרְכּוֹ עֲשָׂרָה וְרָחְבּוֹ חֲמִשָּׁה,
לֶחֶם הַפָּנִים,
אָרְכּוֹ עֲשָׂרָה וְרָחְבּוֹ חֲמִשָּׁה.
נוֹתֵן אָרְכּוֹ כְּנֶגֶד רָחְבּוֹ שֶׁלַּשֻּׁלְחָן,
וְכוֹפֵל טְפָחַיִם וּמַחְצָה מִכָּאן,
וְטִפְחַיִם וּמַחְצָה מִכָּן,
נִמְצָא אָרְכּוֹ מְמַלֵּא רָחְבּוֹ שֶׁלַּשֻּׁלְחָן.
דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. <יודה>

ו
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַשֻּׁלְחָן,
אָרְכּוֹ שְׁנֵים עָשָׂר וְרָחְבּוֹ שִׁשָּׁה,
לֶחֶם הַפָּנִים,
אָרְכּוֹ עֲשָׂרָה וְרָחְבּוֹ חֲמִשָּׁה.
נוֹתֵן אָרְכּוֹ כְּנֶגֶד רָחְבּוֹ שֶׁלַּשֻּׁלְחָן,
וְכוֹפֵל טְפָחַיִם מִכָּאן וְטִפְחַיִם מִכָּאן,
רֶוַח בָּאֶמְצַע,
כְּדֵי שֶׁתְּהֵא הָרוּחַ מְנַשֶּׁבֶת בּוֹ.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
שָׁם הָיוּ נוֹתְנִין
שְׁנֵי בָזִכֵּי לְבוֹנָה שֶׁלְּלֶחֶם הַפָּנִים.
אָמְרוּ לוֹ:
וַהֲלֹא כְבָר נֶאֱמַר: (וַיִּקְרָא כד,ז)
"וְנָתַתָּ עַל הַמַּעֲרֶכֶת לְבֹנָה זַכָּה"?
אָמַר לָהֶם:
וַהֲלֹא נֶאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ב,כ)
"וְעָלָיו מַטֵּה מְנַשֶּׁה"?

מסכת מנחות פרק יא משנה ו
ז

אַרְבָּעָה סְנִיפִים שֶׁלַּזָּהָב הָיוּ שָׁם,
מְפֻצָּלִין מֵרָאשֵׁיהֶן,
שֶׁהָיוּ סוֹמְכִין בָּהֶן,
שְׁנַיִם לְסֵדֶר זֶה וּשְׁנַיִם לְסֵדֶר זֶה.
וְעֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנָה קָנִים,
כַּחֲצִי קָנֶה חָלוּל, <וַחֲצִי>
אַרְבָּעָה עָשָׂר לְסֵדֶר זֶה,
וְאַרְבָּעָה עָשָׂר לְסֵדֶר זֶה.
לֹא סִדּוּר קָנִים וְלֹא נְטִילָתָן דּוֹחִים אֶת הַשַּׁבָּת,
אֶלָּא נִכְנָס מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
וְשׁוֹמְטָן, וְנוֹתְנָן לְאָרְכּוֹ שֶׁלַּשֻּׁלְחָן.
כָּל הַכֵּלִים שֶׁהָיוּ בַמִּקְדָּשׁ,
אָרְכָּן לְאָרְכּוֹ שֶׁלַּבַּיִת.

מסכת מנחות פרק יא משנה ז

ח

שְׁנֵי שֻׁלְחָנוֹת הָיוּ בָאוּלָם מִבִּפְנִים,
עַל פֶּתַח הַבַּיִת,
אֶחָד שֶׁלַּשַּׁיִשׁ וְאֶחָד שֶׁלַּזָּהָב.
עַל שֶׁלַּשַּׁיִשׁ נוֹתְנִין לֶחֶם הַפָּנִים בִּכְנִיסָתוֹ,
וְעַל שֶׁלַּזָּהָב בִּיצִיאָתוֹ,
שֶׁמַּעֲלִין בַּקֹּדֶשׁ וְלֹא מוֹרִידִין.
וְאֶחָד שֶׁלַּזָּהָב מִבִּפְנִים,
שֶׁעָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים תָּמִיד.

ט

אַרְבָּעָה כֹהֲנִים נִכְנָסִין,
שְׁנַיִם בְּיָדָן שְׁנֵי סְדָרִין,
וּשְׁנַיִם בְּיָדָן שְׁנֵי בָזִכִּין.
וְאַרְבָּעָה מְקַדְּמִין לִפְנֵיהֶם,
שְׁנַיִם לִטּוֹל שְׁנֵי סְדָרִים,
וּשְׁנַיִם לִטּוֹל שְׁנֵי בָזִכִּין.
הַמַּכְנִיסִין עוֹמְדִים בַּצָּפוֹן,
וּפְנֵיהֶם לַדָּרוֹם.
הַמּוֹצִיאִין עוֹמְדִים בַּדָּרוֹם,
וּפְנֵיהֶן בַּצָּפוֹן.
אֵלּוּ מוֹשְׁכִין, וְאֵלּוּ מַנִּיחִין,
וְטִפְחוֹ שֶׁלַּזֶּה לְתוֹךְ טִפְחוֹ שֶׁלַּזֶּה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות כה,ל)
"לְפָנַי תָּמִיד".
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

אֲפִלּוּ אֵלּוּ נוֹטְלִין וְאֵלּוּ מַנִּיחִין,
אַף זוֹ הָיְתָה תָמִיד.
יָצְאוּ וּנְתָנוּם עַל שֻׁלְחָן הַזָּהָב שֶׁהָיָה בָאוּלָם,
הִקְטִירוּ הַבָּזִכִּין,
הַחַלּוֹת מִתְחַלְּקוֹת לַכֹּהֲנִים.

י
חָל יוֹם הַכִּפּוּרִים לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
הַחַלּוֹת מִתְחַלְּקוֹת לָעֶרֶב.
חָל לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת,
שָׂעִיר שֶׁלְּיוֹם הַכִּפּוּרִים נֶאֱכָל לָעֶרֶב.
הַבַּבְלִיִּין אוֹכְלִין אוֹתוֹ כְשֶׁהוּא חַי,
מִפְּנֵי שֶׁדַּעְתָּן יָפָה.

מסכת מנחות פרק יא משנה ח
יא
סִדֵּר אֶת הַלֶּחֶם בַּשַּׁבָּת,
וְאֶת הַבָּזִכִּין לְאַחַר שַׁבָּת,
וְהִקְטִיר אֶת הַבָּזִכִּין בַּשַּׁבָּת,
פְּסוּלָה,
וְאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.

יב
סִדֵּר אֶת הַלֶּחֶם וְאֶת הַבָּזִכִּין בַּשַּׁבָּת,
וְהִקְטִיר אֶת הַבָּזִכִּין לְאַחַר הַשַּׁבָּת,
פְּסוּלָה,
וְאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.

יג
סִדֵּר אֶת הַלֶּחֶם וְאֶת הַבָּזִכִּין בַּשַּׁבָּת,
וְהִקְטִיר אֶת הַבָּזִכִּין בַּשַּׁבָּת,
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
יַנִּיחֶנָּה לַשַּׁבָּת,
שֶׁאֲפִלּוּ הִיא עַל הַשֻּׁלְחָן יָמִים,
אֵין בְּכָךְ כְּלוּם.

מסכת מנחות פרק יא משנה ט
יד
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם נֶאֱכָלוֹת,
אֵין פָּחוּת מִשְּׁנַיִם וְלֹא יָתֵר עַל שְׁלֹשָׁה.
כֵּיצַד?

נֶאֱפוֹת מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, <וּמֵעֶרֶב>
וְנֶאֱכָלוֹת בְּיוֹם טוֹב, לִשְׁנַיִם.
חָל יוֹם טוֹב לִהְיוֹת אַחַר שַׁבָּת,
נֶאֱכָלוֹת לִשְׁלֹשָׁה.
לֶחֶם הַפָּנִים נֶאֱכָל
אֵין פָּחוּת מִתִּשְׁעָה וְלֹא יָתֵר עַל אַחַד עָשָׂר. <אֶחָד עָשָׂר>
כֵּיצַד?
נֶאֱפֶה בְּעֶרֶב שַׁבָּת וְנֶאֱכָל בַּשַּׁבָּת,
לְתִשְׁעָה.
חָל יוֹם טוֹב לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת,
נֶאֱכָל לַעֲשָׂרָה.
שְׁנֵי יָמִים שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
נֶאֱכָל לְאַחַד עָשָׂר. <לְאֶחָד עָשָׂר>
אֵינוּ דוֹחֶה לֹא אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא אֶת יוֹם טוֹב.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר,
מִשֵּׁם רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן הַסֶּגֶן:
דּוֹחֶה אֶת יוֹם טוֹב,
וְאֵינוּ דוֹחֶה אֶת יוֹם צוֹם.

פרק יב

משנה א

א
הַמְּנָחוֹת וְהַנְּסָכִים שֶׁנִּטַּמּוּ,
עַד שֶׁלֹּא קָדְשׁוּ בַכֶּלִי, יֵשׁ לָהֶן פִּדְיוֹן;
מִשֶּׁקָּדְשׁוּ בַכֶּלִי, אֵין לָהֶן פִּדְיוֹן.
הָעוֹפוֹת וְהָעֵצִים, הַלְּבוֹנָה וּכְלֵי שָׁרֵת,
אֵין לָהֶן פִּדְיוֹן,
שֶׁלֹּא נֶאֱמַר אֶלָּא בְהֵמָה.

משנה ב

ב
הָאוֹמֵר:
"הֲרֵי עָלַי בְּמַחֲבַת", וְהֵבִיא בְמַרְחֶשֶׁת;
"בְּמַרְחֶשֶׁת", וְהֵבִיא בְמַחֲבַת,
מַה שֶּׁהֵבִיא, הֵבִיא,
וִידֵי חוֹבָתוֹ לֹא יָצָא.
"זוֹ לְהָבִיא בְמַחֲבַת", וְהֵבִיא בְמַרְחֶשֶׁת;
"בְּמַרְחֶשֶׁת", וְהֵבִיא בְמַחֲבַת,

הֲרֵי זוֹ פְּסוּלָה.

ג

"הֲרֵי עָלַי שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנוֹת לְהָבִיא בִּכְלִי אֶחָד",
וְהֵבִיא בִּשְׁנֵי כֵלִים;
"בִּשְׁנֵי כֵלִים", וְהֵבִיא בִּכְלִי אֶחָד,
מַה שֶּׁהֵבִיא הֵבִיא,
וִידֵי חוֹבָתוֹ לֹא יָצָא.
"אֵלּוּ לְהָבִיא בִּכְלִי אֶחָד",
וְהֵבִיא בִּשְׁנֵי כֵלִים;
"בִּשְׁנֵי כֵלִים", וְהֵבִיא בִּכְלִי אֶחָד,
הֲרֵי אֵלּוּ פְּסוּלִין.

ד

"הֲרֵי עָלַי שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים לְהָבִיא בִּשְׁנֵי כֵלִים",
וְהֵבִיא בִּכְלִי אֶחָד,
אָמְרוּ לוֹ "בִּשְׁנֵי כֵלִים" נָדַרְתָּ;
הִקְרִיבָן בִּשְׁנֵי כֵלִים, כְּשֵׁרִים;
נְתָנָן בִּכְלִי אֶחָד,
כִּשְׁתֵּי מְנָחוֹת שֶׁנִּתְעָרְבוּ.

ה

"הֲרֵי עָלַי שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים לְהָבִיא בִּכְלִי אֶחָד",
וְהֵבִיא בִּשְׁנֵי כֵלִים;
אָמְרוּ לוֹ "בִּכְלִי אֶחָד" נָדַרְתָּ;
הִקְרִיבָן בִּכְלִי אֶחָד, כְּשֵׁרִים;
בִּשְׁנֵי כֵלִים, פְּסוּלִין.

משנה ג

ו

"הֲרֵי עָלַי מִנְחָה מִן הַשְּׂעוֹרִין",
יָבִיא מִן הַחִטִּין.
"קֶמַח", יָבִיא סֹלֶת.
"בְּלֹא שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה", <שֶׁלֹּא>
יָבִיא שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה.
"חֲצִי עִשָּׂרוֹן", <חֲצִי עִשָּׂרוֹן שָׁלֵם>
יָבִיא עִשָּׂרוֹן שָׁלֵם.
"עִשָּׂרוֹן וּמַחְצָה", יָבִיא שְׁנַיִם.
רַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר,
שֶׁלֹּא הִתְנַדֵּב כְּדֶרֶךְ הַמִּתְנַדְּבִין.
(משנה ד)

וּמִתְנַדֵּב אָדָם מִנְחָה שֶׁלְּשִׁשִּׁים עִשָּׂרוֹן,
וּמֵבִיא בִּכְלִי אֶחָד.
אִם אָמַר "הֲרֵי עָלַי שִׁשִּׁים וְאֶחָד",
מֵבִיא שִׁשִּׁים בִּכְלִי אֶחָד,
וְאֶחָד בִּכְלִי אֶחָד,
שֶׁכֵּן הַצִּבּוּר מֵבִיא בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג
שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת שִׁשִּׁים וְאֶחָד.
דַּיּוֹ לַיָּחִיד שֶׁיְּהֵא פָּחוּת מִן הַצִּבּוּר אֶחָד.

ח
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן:
וַהֲלֹא אֵלּוּ לַפָּרִים, וְאֵלּוּ לַכְּבָשִׂים,
אֵין נִבְלָלִין זֶה עִם זֶה?
אֶלָּא, עַד שִׁשִּׁים, יְכוּלִין לְהִבָּלֵל.
אָמְרוּ לוֹ:
שִׁשִּׁים נִבְלָלִין,
וְשִׁשִּׁים וְאֶחָד אֵינָן נִבְלָלִין?
אָמַר לָהֶן:
כָּל מִדּוֹת חֲכָמִים כֵּן:
בְּאַרְבָּעִים סְאָה,
הוּא טוֹבֵל,
אַרְבָּעִים סְאָה חָסֵר קֻרְטוֹב,
אֵינוּ יָכוֹל לִטְבֹּל בָּהֶן.
שֶׁאֵינָן מִתְנַדְּבִין לֹג, שְׁנַיִם וַחֲמִשָּׁה.
אֲבָל מִתְנַדְּבִין שְׁלֹשָׁה וְאַרְבָּעָה,
וְשִׁשָּׁה, וּמִשִּׁשָּׁה וּלְמַעְלָן.

משנה ה

ט
מִתְנַדְּבִים יַיִן,
וְאֵין מִתְנַדְּבִים שֶׁמֶן.
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
מִתְנַדְּבִין שֶׁמֶן.
אָמַר רַבִּי טַרְפוֹן:
מַה מָּצִינוּ בַּיַּיִן,
שֶׁהוּא בָא חוֹבָה וּבָא נְדָבָה,
אַף הַשֶּׁמֶן,
שֶׁהוּא בָא חוֹבָה, יָבֹא נְדָבָה.
אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָה:
לֹא, אִם אָמַרְתָּ בַּיַּיִן,

שֶׁכֵּן הוּא קָרֵב חוֹבָתוֹ בִפְנֵי עַצְמוֹ,
תֹּאמַר בַּשֶּׁמֶן, שֶׁאֵינוּ קָרֵב חוֹבָתוֹ בִפְנֵי עַצְמוֹ?
שֶׁאֵין שְׁנַיִם מִתְנַדְּבִין עִשָּׂרוֹן אֶחָד,
אֲבָל מִתְנַדְּבִין עוֹלָה וּשְׁלָמִים,
וּבָעוֹף, אֲפִלּוּ פְּרִידָה אַחַת.

פרק יג

מסכת מנחות פרק יג משנה א
א
"הֲרֵי עָלַי עִשָּׂרוֹן", יָבִיא אֶחָד;
"עֶשְׂרוֹנוֹת", יָבִיא שְׁנַיִם.
"פֵּרַשְׁתִּי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי",
יָבִיא שִׁשִּׁים עִשָּׂרוֹן.
"הֲרֵי עָלַי מִנְחָה", יָבִיא אֵי זֶה שֶׁיִּרְצֶה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יָבִיא מִנְחַת סֹלֶת,
שֶׁהִיא מְיֻחֶדֶת שֶׁבַּמְּנָחוֹת.

מסכת מנחות פרק יג משנה ב
ב
"מִנְחָה", "מִן הַמִּנְחָה", יָבִיא אַחַת.
"מְנָחוֹת", "מִן הַמְּנָחוֹת", יָבִיא שְׁתַּיִם.
"פֵּרַשְׁתִּי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי",
יָבִיא חֲמֶשְׁתָּן.
"פֵּרַשְׁתִּי מְנָחוֹת שֶׁלָּעֶשְׂרוֹנוֹת,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי",
יָבִיא מִנְחָה שֶׁלְּשִׁשִּׁים עִשָּׂרוֹן.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יָבִיא מְנָחוֹת שֶׁלָּעֶשְׂרוֹנוֹת,
מֵאֶחָד וְעַד שִׁשִּׁים.

מסכת מנחות פרק יג משנה ג
ג
"הֲרֵי עָלַי עֵצִים", לֹא יִפְחֹת מִשְּׁנֵי גְזִרִין.
"לְבוֹנָה", לֹא יִפְחֹת מִקֹּמֶץ.
חֲמִשָּׁה קְמָצִים הֵן:
הָאוֹמֵר:
"הֲרֵי עָלַי לְבוֹנָה", לֹא יִפְחֹת מִקֹּמֶץ.

הַמִּתְנַדֵּב מִנְחָה, יָבִיא עִמָּהּ קֹמֶץ לְבוֹנָה.
הַמַּעֲלֶה אֶת הַקֹּמֶץ בַּחוּץ, חַיָּב.
וּשְׁנֵי בַזִּכִּים טְעוּנִים שְׁנֵי קְמָצִין.

מסכת מנחות פרק יג משנה ד
ד
"הֲרֵי עָלַי זָהָב",
לֹא יִפְחֹת מִדִּינַר זָהָב.
"וְכֶסֶף", לֹא יִפְחֹת מִדִּינַר כֶּסֶף.
"וּנְחֹשֶׁת", לֹא יִפְחֹת מִמָּעָה כֶּסֶף.
"פֵּרַשְׁתִּי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי",
יְהֵא מֵבִיא עַד שֶׁיֹּאמַר:
"לֹא לְכָךְ נִתְכַּוַּנְתִּי. "

מסכת מנחות פרק יג משנה ה
ה
"הֲרֵי עָלַי יַיִן",
לֹא יִפְחֹת מִשְּׁלֹשֶׁת לָגִּין.
"שֶׁמֶן",
לֹא יִפְחֹת מִלֹּג.
רַבִּי אוֹמֵר:
מִשְּׁלֹשֶׁת לָגִּין.
"פֵּרַשְׁתִּי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי",
יָבִיא כִמְרֻבֶּה.

מסכת מנחות פרק יג משנה ו
ו
"הֲרֵי עָלַי עוֹלָה", יָבִיא כֶבֶשׂ.
רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
תּוֹר, [אוֹ] בֶן יוֹנָה.
"פֵּרַשְׁתִּי בֶן בָּקָר,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי",
יָבִיא פַר וְעֵגֶל.
"מִן הַבְּהֵמָה,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי",
יָבִיא פַר וְעֵגֶל, אַיִל וּגְדִי וְטָלֶה.
"פֵּרַשְׁתִּי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי",
מוֹסִיף עֲלֵיהֶן תּוֹר וּבֶן יוֹנָה.

מסכת מנחות פרק יג משנה ז
ז

"הֲרֵי עָלַי תּוֹדָה אוֹ שְׁלָמִים",
יָבִיא כֶּבֶשׂ.
"פֵּרַשְׁתִּי בֶן בָּקָר,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי",
יָבִיא פַּר וּפָרָה, עֵגֶל וְעֶגְלָה. <וַעֲגָלָה>
"מִן הַבְּהֵמָה,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי",
יָבִיא פַּר וּפָרָה, עֵגֶל וְעֶגְלָה, <וַעֲגָלָה>
אַיִל וְרָחֵל, גְּדִי וּגְדִיָּה,
שָׂעִיר וּשְׂעִירָה, טָלֶה וְטָלָה.

מסכת מנחות פרק יג משנה ח
ח
"הֲרֵי עָלַי שׁוֹר",
יָבִיא הוּא וּנְסָכָיו בְּמָנֶה. <מָנֶא בכל מקום>
"עֵגֶל", יָבִיא הוּא וּנְסָכָיו בְּחָמֵשׁ.
"אַיִל", יָבִיא הוּא וּנְסָכָיו בִּשְׁתַּיִם.
"כֶּבֶשׂ", יָבִיא הוּא בְסֶלַע.
"שׁוֹר בְּמָנֶה", יָבִיא בְמָנֶה חוּץ מִנְּסָכָיו.
"עֵגֶל בְּחָמֵשׁ", יָבִיא בְחָמֵשׁ חוּץ מִנְּסָכָיו.
"אַיִל בִּשְׁתַּיִם", יָבִיא בִשְׁתַּיִם חוּץ מִנְּסָכָיו.
"כֶּבֶשׂ בְּסֶלַע", יָבִיא בְסֶלַע חוּץ מִנְּסָכָיו.
"שׁוֹר בְּמָנֶה", וְהֵבִיא שְׁנַיִם בְּמָנֶה,
לֹא יָצָא.
אֲפִלּוּ זֶה בְמָנֶה חָסֵר דִּינָר,
זֶה בְמָנֶה חָסֵר דִּינָר.
"שָׁחוֹר", וְהֵבִיא לָבָן;
"לָבָן", וְהֵבִיא שָׁחוֹר;
"גָּדוֹל", וְהֵבִיא קָטָן,
לֹא יָצָא.
"קָטָן", וְהֵבִיא גָּדוֹל,
יָצָא.
רַבִּי אוֹמֵר:
לֹא יָצָא.

מסכת מנחות פרק יג משנה ט
ט
"שׁוֹר זֶה עוֹלָה", וְנִסְתָּאֵב,
אִם רָצָה, יָבִיא בְדָמָיו שְׁנַיִם.
"שְׁנֵי שְׁוָרִים אֵלּוּ עוֹלָה", וְנִסְתָּאֲבוּ,
אִם רָצָה, יָבִיא בִדְמֵיהֶם אֶחָד.

רַבִּי אוֹסֵר.
"אַיִל זֶה עוֹלָה", וְנִסְתָּאַב,
אִם רָצָה, יָבִיא בְדָמָיו כֶּבֶשׂ.
"כֶּבֶשׂ זֶה עוֹלָה", וְנִסְתָּאַב,
אִם רָצָה, יָבִיא בְדָמָיו אַיִל.
רַבִּי אוֹסֵר.
הָאוֹמֵר:
"אֶחָד מִכִּיסַי הֶקְדֵּשׁ,
וְאֶחָד מִשְּׁוָרַי הֶקְדֵּשׁ",
הָיוּ לוֹ שְׁנַיִם, הַקָּטָן שֶׁבָּהֶן הֶקְדֵּשׁ;
שְׁלֹשָׁה, הַבֵּינוֹנִי שֶׁבָּהֶן הֶקְדֵּשׁ.
פֵּרַשְׁתִּי,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי,
אוֹ שֶׁאָמַר לִי אַבָּא,
הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶן הֶקְדֵּשׁ.

מסכת מנחות פרק יג משנה י
י
"הֲרֵי עָלַי עוֹלָה",
יַקְרִיבֶנָּה בַמִּקְדָּשׁ.
וְאִם הִקְרִיבָהּ בְּבֵית נְחוּנְיוֹן,
לֹא יָצָא.
"לֹא שֶׁאַקְרִיבָהּ בְּבֵית נְחוּנְיוֹן",
יַקְרִיבֶנָּה בַמִּקְדָּשׁ;
וְאִם הִקְרִיבָהּ בְּבֵית נְחוּנְיוֹן,
יָצָא.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵין זֶה עוֹלָה.
"הֲרֵינִי נָזִיר",
יְגַלַּח בַּמִּקְדָּשׁ.
אִם גִּלַּח בְּבֵית נְחוּנְיוֹן,
לֹא יָצָא.
"שֶׁאֲגַלַּח בְּבֵית נְחוּנְיוֹן",
יְגַלַּח בַּמִּקְדָּשׁ.
וְאִם גִּלַּח בְּבֵית נְחוּנְיוֹן,
יָצָא.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵין זֶה נָזִיר.
הַכֹּהֲנִים שֶׁשִּׁמְּשׁוּ בְבֵית נְחוּנְיוֹן,
לֹא יְשַׁמְּשׁוּ בַמִּקְדָּשׁ בִּירוּשָׁלַיִם.
וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר לְדָבָר אַחֵר,

שֶׁנֶּאֱמַר: (מלכים ב כג,ט)
"אַךְ לֹא יַעֲלוּ כֹּהֲנֵי הַבָּמוֹת אֶל מִזְבַּח יי בִּירוּשָׁלָ ִם,
כִּי אִם אָכְלוּ מַצּוֹת בְּתוֹךְ אֲחֵיהֶם",
הֲרֵי הֵם כְּבַעֲלֵי מוּמִים:
חוֹלְקִים וְאוֹכְלִים,
אֲבָל לֹא מַקְרִיבִים.
(מסכת מנחות פרק יג משנה יא)
נֶאֱמַר בְּעוֹלַת הַבְּהֵמָה: (וַיִּקְרָא א,ט)
"אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחוֹחַ",
בַּמִּנְחָה: (וַיִּקְרָא ב,ב)
"אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ",
לְלַמֵּד שֶׁאֶחָד מַרְבֶּה וְאֶחָד מְמָעֵט,
וּבִלְבַד שֶׁיְּכַוֵּן אָדָם אֶת דַּעְתּוֹ לַשָּׁמַיִם.

חסל מסכת מנחות

מסכת חולין

פרק א

מסכת חולין פרק א משנה א
א
הַכֹּל שׁוֹחֲטִין, וּשְׁחִיטָתָן כְּשֵׁרָה,
חוּץ מֵחֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
שֶׁמֵּא יְקַלְקְלוּ בִשְׁחִיטָתָן.
וְכֻלָּם שֶׁשָּׁחֲטוּ וַאֲחֵרִים רוֹאִים אוֹתָן,
שְׁחִיטָתָן כְּשֵׁרָה.
שְׁחִיטַת נָכְרִי נְבֵלָה, וּמְטַמָּא בַמַּשָּׂא.
הַשּׁוֹחֵט בַּלַּיְלָה, וְכֵן הַסּוּמֵא שֶׁשָּׁחַט,
שְׁחִיטָתוֹ כְשֵׁרָה.
הַשּׁוֹחֵט בַּשַּׁבָּת, וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ,
שְׁחִיטָתוֹ כְשֵׁרָה.

מסכת חולין פרק א משנה ב

ב
הַשּׁוֹחֵט בְּמַגַּל יָד, וּבַצּוּר, וּבַקָּנֶה,
שְׁחִיטָתוֹ כְשֵׁרָה.
הַכֹּל שׁוֹחֲטִין, וּלְעוֹלָם שׁוֹחֲטִין,
וּבַכֹּל שׁוֹחֲטִין, חוּץ מִמַּגַּל קָצִיר,
וְהַמְּגֵרָה, וְהַשִּׁנַּיִם, וְהַצִּפֹּרֶן,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן חוֹנְקִין.
הַשּׁוֹחֵט בְּמַגַּל קָצִיר כְּדֶרֶךְ הוֹלָכָתָהּ,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹסְלִין,
וּבֵית הִלֵּל מַכְשִׁירִין.
וְאִם הֶחֱלִיקוּ שִׁנֶּיהָ,
הֲרֵי זוֹ כְסַכִּין.

מסכת חולין פרק א משנה ג
ג
הַשּׁוֹחֵט מִתּוֹךְ הַטַּבַּעַת,
וְשִׁיֵּר בָּהּ מְלֹא הַחוּט עַל פְּנֵי כֻלָּהּ,
שְׁחִיטָתוֹ כְשֵׁרָה.
רַבִּי יוֹסֵה בְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מְלֹא הַחוּט עַל פְּנֵי רֻבָּהּ.

מסכת חולין פרק א משנה ד
ד
הַשּׁוֹחֵט מִן הַצְּדָדִין, שְׁחִיטָתוֹ כְשֵׁרָה.
הַמּוֹלֵק מִן הַצְּדָדִין, מְלִיקָתוֹ פְּסוּלָה.
הַשּׁוֹחֵט מִן הָעֹרֶף, שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה.
הַמּוֹלֵק מִן הָעֹרֶף, מְלִיקָתוֹ כְשֵׁרָה.
הַשּׁוֹחֵט מִן הַצַּוָּאר, שְׁחִיטָתוֹ כְשֵׁרָה.
הַמּוֹלֵק מִן הַצַּוָּאר, מְלִיקָתוֹ פְסוּלָה;
שֶׁכָּל הָעֹרֶף כָּשֵׁר לִמְלִיקָה,
וְכָל הַצַּוָּאר כָּשֵׁר לִשְׁחִיטָה.
ה
נִמְצָא הַכָּשֵׁר בִּשְׁחִיטָה, פָּסוּל בִּמְלִיקָה;
הַכָּשֵׁר בִּמְלִיקָה, פָּסוּל בִּשְׁחִיטָה.
(מסכת חולין פרק א משנה ה)
הַכָּשֵׁר בַּתּוֹרִין, פָּסוּל בִּבְנֵי יוֹנָה;
הַכָּשֵׁר בִּבְנֵי יוֹנָה, פָּסוּל בַּתּוֹרִין.
תְּחִלַּת הַצִּהוּב, בָּזֶה וּבָזֶה פָּסוּל.

מסכת חולין פרק א משנה ו

ז
הַכָּשֵׁר בַּפָּרָה, פָּסוּל בָּעֶגְלָה;
הַכָּשֵׁר בָּעֶגְלָה, פָּסוּל בַּפָּרָה.
הַכָּשֵׁר בַּכֹּהֲנִים, פָּסוּל בַּלְוִיִּם;
הַכָּשֵׁר בַּלְוִיִּם, פָּסוּל בַּכֹּהֲנִים.
הַטָּהוֹר בִּכְלִי חֶרֶשׂ, טָמֵא בְּכָל הַכֵּלִים;
הַטָּהוֹר בְּכָל הַכֵּלִים, טָמֵא בִּכְלִי חֶרֶשׂ.
הַטָּהוֹר בִּכְלִי עֵץ, טָמֵא בִּכְלֵי מַתְּכוֹת;
הַטָּהוֹר בִּכְלֵי מַתְּכוֹת, טָמֵא בִּכְלִי עֵץ.
הַחַיָּב בַּשְּׁקֵדִים הַמָּרִים, פָּטוּר בַּמְּתוּקִים;
הַחַיָּב בַּמְּתוּקִים, פָּטוּר בַּמָּרִים.

מסכת חולין פרק א משנה ז

ח
הַתֶּמֶד,
עַד שֶׁלֹּא הֶחְמִיץ, אֵינוּ נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר,
מִשֶּׁהֶחְמִיץ, נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר.
הָאַחִים הַשּׁוּתָפִים שֶׁחַיָּבִין בַּקָּלְבּוֹן,
פְּטוּרִין מִמַּעְשַׂר בְּהֵמָה,
וְשֶׁחַיָּבִין בְּמַעְשַׂר בְּהֵמָה,
פְּטוּרִין מִן הַקָּלְבּוֹן.
כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ קְנָס, אֵין מֶכֶר,
וְכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ מֶכֶר, אֵין קְנָס.
כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ מֵאוּן, אֵין חֲלִיצָה,
וְכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ חֲלִיצָה, אֵין מֵאוּן.
כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ תְּקִיעָה, אֵין הַבְדָּלָה,
וְכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ הַבְדָּלָה, אֵין תְּקִיעָה.
כֵּיצַד?
יוֹם טוֹב שֶׁחָל לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת,
תּוֹקְעִין וְלֹא מַבְדִּילִין;
לְאַחַר הַשַּׁבָּת, מַבְדִּילִין וְלֹא תוֹקְעִין.
כֵּיצַד מַבְדִּילִין?
"בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ".
רְבִּי דוֹסָה אוֹמֵר:
"בֵּין קֹדֶשׁ הֶחָמוּר לְקֹדֶשׁ הַקַּל".

פרק ב

מסכת חולין פרק ב משנה א

א
הַשּׁוֹחֵט אֶחָד בָּעוֹף וּשְׁנַיִם בַּבְּהֵמָה,
שְׁחִיטָתוֹ כְשֵׁרָה.
וְרֻבּוֹ שֶׁלְּאֶחָד כָּמוֹהוּ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיִּשְׁחֹט אֶת הַוְּרִידִין.

ב
חֲצִי אֶחָד בָּעוֹף, אֶחָד וַחֲצִי בַבְּהֵמָה,
שְׁחִיטָתוֹ פְסוּלָה.
רֹב אֶחָד בָּעוֹף וְרֹב שְׁנַיִם בַּבְּהֵמָה,
שְׁחִיטָתוֹ כְשֵׁרָה.

מסכת חולין פרק ב משנה ב
ג
הַשּׁוֹחֵט שְׁנֵי רָאשִׁין כְּאַחַת,
שְׁחִיטָתוֹ כְשֵׁרָה.
שְׁנַיִם אוֹחֲזִין בַּסְּכִין וְשׁוֹחֲטִין,
אֲפִלּוּ אֶחָד מִלְּמַעְלָן וְאֶחָד מִלְּמַטָּן,
שְׁחִיטָתוֹ כְשֵׁרָה.

מסכת חולין פרק ב משנה ג
ד
הִתִּיז אֶת הָרֹאשׁ בְּבַת אַחַת,
פְּסוּלָה.
הָיָה שׁוֹחֵט,
וְהִתִּיז אֶת הָרֹאשׁ בְּבַת אַחַת,
אִם יֵשׁ בַּסְּכִין מְלֹא צַוָּאר,
כָּשֵׁר.
הָיָה שׁוֹחֵט,
וְהִתִּיז שְׁנֵי הָרָאשִׁים כְּאַחַת,
אִם יֵשׁ בַּסְּכִין מְלֹא צַוָּאר אֶחָד,
כָּשֵׁר.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁהוֹלִיךְ וְלֹא הֵבִיא,
אוֹ הֵבִיא וְלֹא הוֹלִיךְ,
אֲבָל אִם הוֹלִיךְ וְהֵבִיא,
אֲפִלּוּ כָל שֶׁהוּא, אֲפִלּוּ בְאִזְמֵל,
כָּשֵׁר.

ה
נִפְלָה סַכִּין וְשָׁחֲטָה,
אַף עַל פִּי שֶׁשָּׁחֲטָה כְדַרְכָּהּ,
פְּסוּלָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יב,כא)
"וְזָבַחְתָּ... וְאָכַלְתָּ",
מַה שֶּׁאַתָּה זוֹבֵחַ, אַתָּה אוֹכֵל.

ו
נָפְלָה סַכִּין וְהִגְבִּיהָהּ,
נָפְלוּ כֵלָיו וְהִגְבִּיהָן,
הִשְׁחִיז אֶת הַסַּכִּין, עָף,
וּבָא חֲבֵרוֹ וְשָׁחַט,
אִם שָׁהָא כְדֵי שְׁחִיטָה אַחַת,
פְּסוּלָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם שָׁהָא כְדֵי בִקּוּר.

מסכת חולין פרק ב משנה ד
ז
שָׁחַט אֶת הַוֶּשֶׁט וּפָסַק אֶת הַגַּרְגֶּרֶת,
שָׁחַט אֶת הַגַּרְגֶּרֶת וּפָסַק אֶת הַוֶּשֶׁט,
שָׁחַט אֶת אֶחָד מֵהֶן וְהִמְתִּין לָהּ עַד שֶׁמֵּתָה,
אוֹ שֶׁהֶחֱלִיד אֶת הַסַּכִּין תַּחַת הַשֵּׁנִי וּפְסָקוֹ,
רַבִּי יְשֵׁבָב אוֹמֵר:
נְבֵלָה.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
טְרֵפָה.
כְּלָל אָמַר רַבִּי יְשֵׁבָב מִשֵּׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
כָּל שֶׁנִּפְסְלָה מִשְּׁחִיטָתָהּ, נְבֵלָה.
כָּל שֶׁשְּׁחִיטָתָהּ כָּרָאוּי,
וְדָבָר אַחֵר גָּרַם לָהּ לְהִפָּסֵל, טְרֵפָה.
וְהוֹדָה לוֹ רַבִּי עֲקִיבָה.

מסכת חולין פרק ב משנה ה
ח
הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה חַיָּה וָעוֹף,
וְלֹא יָצָא מֵהֶן דָּם, כְּשֵׁרִים,
נֶאֱכָלִים בְּיָדַיִם מְסֹאָבוֹת,
לְפִי שֶׁלֹּא הֻכְשְׁרוּ בַדָּם.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הֻכְשְׁרוּ בִשְׁחִיטָה.

מסכת חולין פרק ב משנה ו

ט

הַשּׁוֹחֵט אֶת הַמְסֻכֶּנֶת,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עַד שֶׁתְּפַרְכֵּס בַּיָּד וּבָרֶגֶל.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
דַּיָּהּ אִם זִנְּקָה.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
אַף הַשּׁוֹחֵט בַּלַּיְלָה,
וּבַשַּׁחַר עָמַד וּמָצָא כְתָלִים מְלֵאִים דָּם,
כְּשֵׁרָה, שֶׁזִּנְּקָה כְמִדַּת רְבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁתְּפַרְכֵּס בַּיָּד וּבָרֶגֶל.
אוֹ עַד שֶׁתְּכַשְׁכֵּשׁ בִּזְנָבָהּ.
אֶחָד בְּהֵמָה דַקָּה וְאֶחָד בְּהֵמָה גַסָּה.
בְּהֵמָה דַקָּה שֶׁפָּשְׁטָה אֶת יָדָהּ וְלֹא הֶחֱזִירָהּ,
פְּסוּלָה,
שֶׁאֵינָהּ אֶלָּא הוֹצָאַת נֶפֶשׁ.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
שֶׁהָיְתָה בְחֶזְקַת מְסֻכֶּנֶת,
אֲבָל אִם הָיְתָה בְחֶזְקַת בְּרִיָּה,
אֲפִלּוּ לֹא הָיוּ בָהּ אֶחָד מִן הַסִּימָנִים הַלָּלוּ,
כְּשֵׁרָה.

מסכת חולין פרק ב משנה ז

י

הַשּׁוֹחֵט לַנָּכְרִי, שְׁחִיטָתוֹ כְּשֵׁרָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל.
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
אֲפִלּוּ שְׁחָטָהּ
שֶׁיֹּאכַל הַנָּכְרִי מֵחֲצַר הַכָּבֵד שֶׁלָּהּ,
פְּסוּלָה,
שֶׁמַּחְשֶׁבֶת הַנָּכְרִי לַעֲבוֹדָה זָרָה.

יא

אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
קַל וָחֹמֶר הַדְּבָרִים:
מָה אִם בְּמָקוֹם שֶׁהַמַּחֲשָׁבָה פוֹסֶלֶת בַּמֻּקְדָּשִׁין,
אֵין הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶלָּא לְאַחַר הָעוֹבֵד,
מָקוֹם שֶׁאֵין הַמַּחֲשָׁבָה פוֹסֶלֶת בַּחֻלִּין,

לֹא יְהֵא הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶלָּא לְאַחַר הַשּׁוֹחֵט?

מסכת חולין פרק ב משנה ח

יב

הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁם הָרִים, לְשֵׁם גְּבָעוֹת,
לְשֵׁם יַמִּים, לְשֵׁם נְהָרוֹת,
לְשֵׁם מִדְבָּרוֹת,
שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה.
שְׁנַיִם אוֹחֲזִין בַּסַּכִּין וְשׁוֹחֲטִין,
אֶחָד לְשֵׁם אֶחָד מִכָּל אֵלּוּ,
וְאֶחָד לְשֵׁם דָּבָר כָּשֵׁר,
שְׁחִיטָתָן פְּסוּלָה.

מסכת חולין פרק ב משנה ט

יג

אֵין שׁוֹחֲטִין לֹא לְתוֹךְ הַיַּמִּים,
וְלֹא לְתוֹךְ הַנְּהָרוֹת,
וְלֹא לְתוֹךְ הַכֵּלִים,
אֲבָל שׁוֹחֵט הוּא לְתוֹךְ עֹגֶל שֶׁלַּמַּיִם,
וּבַסְּפִינָה עַל גַּבֵּי כֵלִים.
אֵין שׁוֹחֲטִין בַּגּוּמָא,
אֲבָל עוֹשֶׂה הוּא אָדָן גּוּמָא לְתוֹךְ בֵּיתוֹ,
בִּשְׁבִיל שֶׁיִּכָּנֵס הַדָּם לְתוֹכָהּ.
וּבַשּׁוּק לֹא יַעֲשֶׂה כֵן,
שֶׁלֹּא יְחַקֶּה אֶת הַמִּינִים.

מסכת חולין פרק ב משנה י

יד

הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁם עוֹלָה,
לְשֵׁם שְׁלָמִים,
לְשֵׁם אָשָׁם תָּלוּי,
לְשֵׁם פֶּסַח,
לְשֵׁם תּוֹדָה,
שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה.
רִבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר.
שְׁנַיִם אוֹחֲזִין בַּסַּכִּין וְשׁוֹחֲטִין,
אֶחָד לְשֵׁם אֶחָד מִכָּל אֵלּוּ,
וְאֶחָד לְשֵׁם דָּבָר כָּשֵׁר,
שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה.

טו
הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁם חַטָּאת,
לְשֵׁם אָשָׁם וַדַּאי,
לְשֵׁם בְּכוֹר,
לְשֵׁם מַעֲשֵׂר,
לְשֵׁם תְּרוּמָה,
שְׁחִיטָתוֹ כְשֵׁרָה.
זֶה הַכְּלָל:
דָּבָר שֶׁהוּא נִדָּר וְנִדָּב,
הַשּׁוֹחֵט לִשְׁמוֹ פָּסוּל.
וְדָבָר שֶׁאֵינוּ לֹא נִדָּר וְלֹא נִדָּב,
הַשּׁוֹחֵט לִשְׁמוֹ כָּשֵׁר.

פרק ג

מסכת חולין פרק ג משנה א

א
אֵלּוּ טְרֵפוֹת בַּבְּהֵמָה:
נְקוּבַת הַוֶּשֶׁט,
וּפְסוּקַת הַגַּרְגֶּרֶת,
נִקַּב קְרוּם שֶׁלַּמֹּחַ,
נִקַּב הַלֵּב לְבֵית חֲלָלוֹ,
נִפְסַק חוּט שֶׁלַּשִּׁדְרָה,
נִטְלָה הַכָּבֵד וְלֹא נִשְׁתַּיֵּר מִמֶּנָּה כְלוּם,
הָרֵיאָה שֶׁנִּקְּבָה,
אוֹ שֶׁחָסְרָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
עַד שֶׁתִּנָּקֵב לְבֵית הַסִּיפוֹנוֹת.

ב
נִקְּבָה הַקֵּבָה,
נִקְּבָה הַמָּרָה,
נִקְּבוּ הַדַּקִּים,
הַכֶּרֶס הַפְּנִימִית שֶׁנִּקְּבָה,
אוֹ שֶׁנִּקְרַע רֹב הַחִיצוֹנָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בִּגְדוֹלָה טֶפַח, וּבִקְטַנָּה רֻבָּהּ.

ג

הֶמְסֵס וּבֵית הַכּוֹסוֹת שֶׁנִּקְּבוּ לַחוּץ.
נָפְלָה מִן הַגַּג וְנִשְׁתַּבְּרוּ רֹב צִלְעוֹתֶיהָ,
וּדְרוּסַת הַזְּאֵב.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
דְּרוּסַת הַזְּאֵב, בְּדַקָּה,
וּדְרוּסַת הָאֲרִי, בְּגַסָּה.
דְּרוּסַת הַנֵּץ, בְּעוֹף הַדַּק,
וּדְרוּסַת הַגַּז, בְּעוֹף הַגַּס.
זֶה הַכְּלָל,
כָּל שֶׁאֵין כָּמוֹהָ חַיָּה, טְרֵפָה.

מסכת חולין פרק ג משנה ב

ד

אֵלּוּ כְשֵׁרוֹת בַּבְּהֵמָה:
נִקְּבָה הַגַּרְגֶּרֶת, אוֹ שֶׁנִּסְדְּקָה.
עַד כַּמָּה תֶחְסַר?
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עַד כְּאִסַּר הָאִיטַלְקִי.

ה

נִפְחֲתָה הַגֻּלְגֹּלֶת וְלֹא נִקַּב קְרוּם שֶׁלַּמֹּחַ,
נִקַּב הַלֵּב וְלֹא לְבֵית חֲלָלוֹ,
נִשְׁבְּרָה הַשִּׁזְרָה וְלֹא נִפְסַק הַחוּט שֶׁלָּהּ,
נִטְּלָה הַכָּבֵד וְנִשְׁתַּיֵּר מִמֶּנָּה כָּל שֶׁהוּא,
הֶמְסֵס וּבֵית הַכּוֹסוֹת שֶׁנִּקְּבוּ זֶה לְתוֹךְ זֶה,
נִטַּל הַטְּחוֹל,
נִטְּלוּ הַכְּלָיוֹת,
נִטַּל לֶחִי הַתַּחְתּוֹן,
נִטְּלָה הָאוֹם שֶׁלָּהּ,
וַחֲרוּתָה בִידֵי שָׁמַיִם,
כְּשֵׁרָה.
הַגְּלוּדָה,
רַבִּי מֵאִיר מַכְשִׁיר,
וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.

מסכת חולין פרק ג משנה ג

ו

אֵלּוּ טְרֵפוֹת בָּעוֹף:
נְקוּבַת הַוֵּשֶׁט,
וּפְסוּקַת הַגַּרְגֶּרֶת.
הִכַּתָּהּ חֻלְדָּה עַל רֹאשָׁהּ,

מָקוֹם שֶׁהִיא עוֹשָׂה אוֹתָהּ טְרֵפָה.
נִקַּב הַקֻּרְקְבָן,
נִקְּבוּ הַדַּקִּין.
נָפְלָה לָאוּר וְנֶחְמְרוּ בְנֵי מֵעֶיהָ,
אִם יְרֻקִּים, פְּסוּלָה,
וְאִם אֲדֻמִּין, כְּשֵׁרָה.
דְּרָסָהּ,
וּטְרָפָהּ לַכֹּתֶל,
אוֹ שֶׁרְצָצַתָּה בְהֵמָה וְהִיא מְפַרְכֶּסֶת,
אִם שָׁהַת מֵעֵת לְעֵת וּשְׁחָטָהּ,
כְּשֵׁרָה.

מסכת חולין פרק ג משנה ד
ז
אֵלּוּ כְשֵׁרוֹת בָּעוֹף:
נִקְּבָה הַגַּרְגֶּרֶת,
אוֹ שֶׁנִּסְדְּקָה.
הִכַּתָּהּ חֻלְדָּה עַל רֹאשָׁהּ,
מָקוֹם שֶׁאֵינָהּ עוֹשָׂה טְרֵפָה.
נִקַּב הַזֶּפֶק.
רַבִּי אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ נִטַּל.
יָצְאוּ בְנֵי מֵעֶיהָ וְלֹא נִקְּבוּ.
נִשְׁתַּבְּרוּ אֲגַפֶּיהָ,
נִמְרְטוּ כְנָפֶיהָ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם נִטְּלָה הַנּוֹצָה, פְּסוּלָה.

מסכת חולין פרק ג משנה ה
ח
אֲחוּזַת הַדָּם,
וְהַמְעֻשֶּׁנֶת,
שֶׁאָכְלָה הִרְדִּפְנִי,
שֶׁאָכְלָה צוֹאַת תַּרְנָגְלִים,
וְשֶׁשָּׁתָת הַמַּיִם הָרָעִים,
פְּסוּלָה.
אָכְלָה סַם הַמָּוֶת,
אוֹ שֶׁנְּשָׁכָהּ נָחָשׁ,
מֻתֶּרֶת מִשֵּׁם טְרֵפָה,
וַאֲסוּרָה מִפְּנֵי סַכָּנַת נְפָשׁוֹת.

מסכת חולין פרק ג משנה ו

ט

סִימָנֵי בְהֵמָה וְחַיָּה נֶאֶמְרוּ מִן הַתּוֹרָה,
וְסִימָנֵי הָעוֹף לֹא נֶאֶמְרוּ.
אָמְרוּ חֲכָמִים:
כָּל עוֹף הַדּוֹרֵס, טָמֵא.
כָּל שֶׁיֶּשׁ לוֹ אֶצְבַּע יְתֵרָה,
וְזֶפֶק וְקֻרְקְבָן נִקְלָף, טָהוֹר.
רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר צָדוֹק אוֹמֵר:
כָּל עוֹף חוֹלֵק אֶת רַגְלָיו, טָמֵא.

מסכת חולין פרק ג משנה ז

י

וּבַחֲגָבִין:
כָּל שֶׁיֶּשׁ לוֹ אַרְבַּע רַגְלַיִם,
אַרְבַּע כְּנָפַיִם וְקַרְסֻלַּיִם,
וּכְנָפָיו חוֹפוֹת אֶת רֻבּוֹ.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שְׁמוֹ חָגָב.
וּבַדָּגִים:
כָּל שֶׁיֶּשׁ לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שְׁנֵי קַשְׂקַשִּׂין וּסְנַפִּיר אֶחָד.
אֵלּוּ הֵן הַקַּשְׂקַשִּׂין?
הַקְּבוּעִין בּוֹ.
וּסְנַפִּירִין?
שֶׁיְּהֵא פוֹרֵחַ בָּהֶן.

פרק ד

מסכת חולין פרק ד משנה א

א

בְּהֵמָה שֶׁהִיא מְקַשָּׁה לֵילֵד,
הוֹצִיא הָעֻבָּר אֶת יָדוֹ וְהֶחֱזִירָהּ, מֻתָּר.
הוֹצִיא אֶת רֹאשׁוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁהֶחֱזִירוֹ, הֲרֵי זֶה כְיָלוּד.
חֲתַךְ מִן הָעֻבָּר בְּמֵעֶיהָ, מֻתָּר בַּאֲכִילָה.
מִן הַטְּחוֹל וּמִן הַכְּלָיוֹת, אָסוּר בַּאֲכִילָה.
זֶה הַכְּלָל:

דָּבָר שֶׁהוּא גוּפָהּ, אָסוּר,
וְדָבָר שֶׁאֵינוֹ גוּפָהּ, מֻתָּר.

מסכת חולין פרק ד משנה ב

ב

מְבַכֶּרֶת שֶׁהִיא מְקַשָּׁה לֵילֵד,
מְחַתֵּךְ אֵבֶר אֵבֶר וּמַשְׁלִיךְ לַכְּלָבִים.
יָצָא רֻבּוֹ, הֲרֵי זֶה יִקָּבֵר,
וְנִפְטְרָה מִן הַבְּכוֹרָה. *<בכ"י וניטרפה, לא מנוקד>*

מסכת חולין פרק ד משנה ג

ג

בְּהֵמָה שֶׁמֵּת עֻבָּרָהּ בְּתוֹךְ מֵעֶיהָ, <עוּבָרָהּ>
הוֹשִׁיט הָרוֹעֶה אֶת יָדוֹ וְנָגַע בּוֹ,
בֵּין בִּבְהֵמָה טְמֵאָה,
בֵּין בִּבְהֵמָה טְהוֹרָה, טָהוֹר.
רַבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי אוֹמֵר:
בִּטְמֵאָה, טָמֵא;
וּבִטְהוֹרָה, טָהוֹר.

ד

הָאִשָּׁה שֶׁמֵּת וַלְדָּהּ בְּתוֹךְ מֵעֶיהָ,
הוֹשִׁיטָה הַחַיָּה אֶת יָדָהּ וְנָגְעָה בוֹ,
הַחַיָּה טְמֵאָה טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְהָאִשָּׁה טְהוֹרָה עַד שֶׁיֵּצֵא הַוָּלָד.

מסכת חולין פרק ד משנה ד

ה

בְּהֵמָה שֶׁהִיא מְקַשָּׁה לֵילֵד,
הוֹצִיא הָעֻבָּר אֶת יָדוֹ וַחֲתָכָהּ,
וְאַחַר כָּךְ שָׁחַט אֶת אִמּוֹ,
הַבָּשָׂר טָהוֹר.
שָׁחַט אֶת אִמּוֹ,
וְאַחַר כָּךְ חֲתָכָהּ,
הַבָּשָׂר מַגַּע נְבֵלָה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מַגַּע טְרֵפָה שְׁחוּטָה.
מַה מָּצִינוּ בִּטְרֵפָה שֶׁשְּׁחִיטָתָהּ מְטַהֲרַתָּהּ,
אַף שְׁחִיטַת בְּהֵמָה תְּטַהֵר אֶת הָעֻבָּר.

ו
אָמַר לָהֶם רַבִּי מֵאִיר:
לֹא!
אִם טִהֲרָה שְׁחִיטַת טְרֵפָה אוֹתָהּ בְּדָבָר שֶׁהוּא גוּפָהּ,
תְּטַהֵר אֶת הָעֻבָּר, דָּבָר שֶׁאֵינוֹ גוּפָהּ!
וּמִנַּיִן לִטְרֵפָה שֶׁשְּׁחִיטָתָהּ מְטַהַרְתָּהּ?
בְּהֵמָה טְמֵאָה אֲסוּרָה בַאֲכִילָה,
וּטְרֵפָה אֲסוּרָה בַאֲכִילָה;
מַה בְּהֵמָה טְמֵאָה, אֵין שְׁחִיטָתָהּ מְטַהַרְתָּהּ,
אַף טְרֵפָה, לֹא תְטַהֲרֶנָּה שְׁחִיטָתָהּ?

ז
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא!
אִם בִּבְהֵמָה טְמֵאָה,
שֶׁלֹּא הָיְתָה לָהּ שְׁעַת כֹּשֶׁר,
תֹּאמַר בִּטְרֵפָה,
שֶׁהָיְתָה לָהּ שְׁעַת כֹּשֶׁר?
טֹל לְךָ מַה שֶּׁהֵבֵאתָ!
הֲרֵי שֶׁנּוֹלְדָה טְרֵפָה מִן הַבֶּטֶן מִנַּיִן?
לֹא!
אִם אָמַרְתָּ בִּבְהֵמָה טְמֵאָה,
שֶׁאֵין לְמִינָהּ שְׁחִיטָה,
תֹּאמַר בִּטְרֵפָה,
שֶׁיֵּשׁ לְמִינָהּ שְׁחִיטָה?
בֶּן שְׁמוֹנָה חַי,
אֵין שְׁחִיטָתוֹ מְטַהַרְתּוּ, <שְׁחִיטָתָהּ>
שֶׁאֵין לְמִינוֹ שְׁחִיטָה.

מסכת חולין פרק ד משנה ה
ח
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּהֵמָה,
וּמָצָא בָהּ בֶּן שְׁמוֹנָה חַי אוֹ מֵת,
אוֹ בֶן תִּשְׁעָה מֵת,
קוֹרְעוֹ וּמוֹצִיא אֶת דָּמוֹ.
מָצָא בָהּ בֶּן תִּשְׁעָה חַי,
טָעוּן שְׁחִיטָה,
וְחַיָּב מִשֵּׁם 'אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ'.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
שְׁחִיטַת אִמּוֹ מְטַהַרְתּוּ.

רַבִּי שִׁמְעוֹן הַשֵּׁזוּרִי [אוֹמֵר]:
אֲפִלּוּ בֶן חָמֵשׁ שָׁנִים וְהוּא חוֹרֵשׁ בַּשָּׂדֶה,
שְׁחִיטַת אִמּוֹ מְטַהַרְתּוּ.
קְרָעָהּ וּמָצָא בָהּ בֶּן תִּשְׁעָה חַי,
טָעוּן שְׁחִיטָה,
לְפִי שֶׁלֹּא נִשְׁחֲטָה אִמּוֹ.

מסכת חולין פרק ד משנה ו
ט
בְּהֵמָה שֶׁנֶּחְתְּכוּ רַגְלֶיהָ,
מִן הָאַרְכּוּבָה וּלְמַטָּן, כְּשֵׁרָה;
מִן הָאַרְכּוּבָה וּלְמַעְלָן, פְּסוּלָה.
וְכֵן שֶׁנִּטַּל צֹמֶת הַגִּידִים.
נִשְׁבַּר לוֹ הָעֶצֶם,
אִם רֹב הַבָּשָׂר קַיָּם,
שְׁחִיטָתָהּ מְטַהַרְתּוּ;
אִם אֵין רֹב הַבָּשָׂר קַיָּם,
אֵין שְׁחִיטָתָהּ מְטַהַרְתּוּ.

מסכת חולין פרק ד משנה ז
י
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּהֵמָה וּמָצָא בָהּ שִׁלְיָה,
נֶפֶשׁ הַיָּפָה תֹאכַל.
אֵינָהּ מְטַמְּאָה טֻמְאַת אֳכָלִין,
וְלֹא טֻמְאַת נְבֵלוֹת.
חִשֵּׁב עָלֶיהָ,
מְטַמְּאָה טֻמְאַת אֳכָלִין,
אֲבָל לֹא טֻמְאַת נְבֵלוֹת.
שִׁלְיָה [שֶׁיָּצְתָה] מִקְצָתָהּ,
אֲסוּרָה בַאֲכִילָה.
כְּסִימַן הַוָּלָד בָּאִשָּׁה,
כָּךְ סִימַן הַוָּלָד בַּבְּהֵמָה.
מְבַכֶּרֶת שֶׁהִפִּילָה שִׁלְיָה,
יַשְׁלִיכֶנָּה לַכְּלָבִין.
וּבַמֻּקְדָּשִׁין, תִּקָּבֵר.
לֹא הָיוּ קוֹבְרִין אוֹתָהּ בְּפָרָשַׁת הַדְּרָכִים,
וְאֵין תּוֹלִין אוֹתָהּ בָּאִילָן,
מִשֵּׁם דַּרְכֵי הָאֱמֹרִי.

פרק ה

מסכת חולין פרק ה משנה א

א

"אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ"
נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבְחוּץ לָאָרֶץ,
בִּפְנֵי הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי הַבַּיִת,
בַּחֻלִּין וּבַמֻּקְדָּשִׁין.
כֵּיצַד?
הַשּׁוֹחֵט אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ חֻלִּין בַּחוּץ,
שְׁנֵיהֶם כְּשֵׁרִים,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים;
קָדָשִׁים בַּחוּץ,
הָרִאשׁוֹן חַיָּב כָּרֵת,
וּשְׁנֵיהֶן פְּסוּלִין,
וּשְׁנֵיהֶן סוֹפְגִין אֶת הָאַרְבָּעִים.

ב

חֻלִּים בִּפְנִים, שְׁנֵיהֶן פְּסוּלִין,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים.
קָדָשִׁים בִּפְנִים,
הָרִאשׁוֹן כָּשֵׁר, וּפָטוּר,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים, וּפָסוּל.

מסכת חולין פרק ה משנה ב

ג

חֻלִּין וְקָדָשִׁים בַּחוּץ,
הָרִאשׁוֹן כָּשֵׁר, וּפָטוּר,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים, פָּסוּל.

ד

קָדָשִׁין וְחֻלִּין בַּחוּץ,
הָרִאשׁוֹן חַיָּב כָּרֵת, וּפָסוּל,
וְהַשֵּׁנִי כָּשֵׁר,
וּשְׁנֵיהֶן סוֹפְגִין אֶת הָאַרְבָּעִים.

ה

חֻלִּים וְקָדָשִׁין בִּפְנִים,
שְׁנֵיהֶן פְּסוּלִין,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים.
קָדָשִׁין וְחֻלִּין בִּפְנִים,

הָרִאשׁוֹן כָּשֵׁר, וּפָטוּר,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים, וּפָסוּל.

ו
חֻלִּין בַּחוּץ וּבִפְנִים,
הָרִאשׁוֹן כָּשֵׁר, וּפָטוּר,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים, וּפָסוּל.

ז
קָדָשִׁים בַּחוּץ וּבִפְנִים,
הָרִאשׁוֹן חַיָּב כָּרֵת,
וּשְׁנֵיהֶן פְּסוּלִין,
וּשְׁנֵיהֶן סוֹפְגִין אֶת הָאַרְבָּעִים.

ח
חֻלִּים בִּפְנִים וּבַחוּץ,
הָרִאשׁוֹן פָּסוּל, וּפָטוּר,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים, וְכָשֵׁר.

ט
קָדָשִׁים בִּפְנִים וּבַחוּץ,
הָרִאשׁוֹן כָּשֵׁר, וּפָטוּר,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים, וּפָסוּל.

מסכת חולין פרק ה משנה ג
י
הַשּׁוֹחֵט וְנִמְצָא טְרֵפָה,
הַשּׁוֹחֵט לַעֲבוֹדָה זָרָה,
הַשּׁוֹחֵט פָּרַת חַטָּאת,
וְשׁוֹר הַנִּסְקָל, וְעֶגְלָה עֲרוּפָה,
רַבִּי מֵאִיר מְחַיֵּב.
רַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.
הַשּׁוֹחֵט וְנִתְנַבְּלָה בְיָדוֹ,
הַנּוֹחֵר, וְהַמְעַקֵּר,
פָּטוּר מִשֵּׁם 'אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ'.

יא
שְׁנַיִם שֶׁלָּקְחוּ פָּרָה וּבְנָהּ,
זֶה שֶׁלָּקַח רִאשׁוֹן יִשְׁחַט רִאשׁוֹן,
וְאִם קָדַם הַשֵּׁנִי, זָכָה.
הַשּׁוֹחֵט פָּרָה וּשְׁנֵי בָנֶיהָ,

סוֹפֵג שְׁמוֹנִים.
שָׁחַט שְׁנֵי בָנֶיהָ וְאַחַר כָּךְ שְׁחָטָהּ,
סוֹפֵג אַרְבָּעִים.
שְׁחָטָהּ וְאֶת בִּתָּהּ וְאֶת בַּת בִּתָּהּ,
סוֹפֵג שְׁמוֹנִים.
שְׁחָטָהּ וְאֶת בַּת בִּתָּהּ,
וְאַחַר כָּךְ שָׁחַט בִּתָּהּ,
סוֹפֵג אַרְבָּעִים.
סוּמְכוֹס אָמַר מִשֵּׁם רַבִּי מֵאִיר:
סוֹפֵג שְׁמוֹנִים.

[יב] <יא>
בְּאַרְבָּעָה פְרָקִים בַּשָּׁנָה,
הַמּוֹכֵר בְּהֵמָה לַחֲבֵרוֹ צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ:
"אִמָּהּ מָכַרְתִּי לִשְׁחוֹט",
"בִּתָּהּ מָכַרְתִּי לִשְׁחוֹט",
וְאֵלּוּ הֵן:
עֶרֶב יוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן שֶׁלֶּחָג,
עֶרֶב יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלַּפֶּסַח,
עֶרֶב הָעֲצֶרֶת,
וְעֶרֶב רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
וּכְדִבְרֵי רַבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי:
אַף עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים בַּגָּלִיל.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
אֵימָתַי? בִּזְמַן שֶׁאֵין לוֹ רֶוַח,
אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ רֶוַח,
אֵינוּ צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ.
מוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה
בַּמּוֹכֵר אֶת הָאֵם לֶחָתָן וְאֶת הַבַּת לַכַּלָּה,
שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ,
שֶׁהַדָּבָר יָדוּעַ שֶׁשְּׁנֵיהֶן שׁוֹחֲטִין בְּיוֹם אֶחָד.

מסכת חולין פרק ה משנה ד
[יג] <יב>
בְּאַרְבָּעָה פְרָקִים הָאֵלּוּ,
מַשְׁחִיטִין אֶת הַטַּבָּח עַל כָּרְחוֹ.
אֲפִלּוּ שׁוֹר שׁוֶֹה אֶלֶף דִּינָרִין,
וְאֵין לַלּוֹקֵחַ אֶלָּא דִינָר,
כּוֹפִין אוֹתוֹ לִשְׁחֹט.
לְפִיכָךְ, אִם מֵת, מֵת לַלּוֹקֵחַ. <'מת' שני מחוק>
אֲבָל בִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה אֵינוּ כֵן,

לְפִיכָךְ, אִם מֵת, מֵת לַמּוֹכֵר.

מסכת חולין פרק ה משנה ה

[יד] <יג>

"יוֹם אֶחָד" הָאָמוּר בְּ'אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ',
הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחַר הַלַּיְלָה.
אֶת זוֹ דָרַשׁ רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן זוֹמָא:
נֶאֱמַר בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: (בְּרֵאשִׁית א,ה)
"יוֹם אֶחָד",
וְנֶאֱמַר בְּ'אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ' (וַיִּקְרָא כב,כח)
"יוֹם אֶחָד",
מָה "יוֹם אֶחָד" הָאָמוּר בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית,
הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחַר הַלַּיְלָה,
אַף "יוֹם אֶחָד" הָאָמוּר בְּ'אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ',
הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחַר הַלַּיְלָה.

פרק ו

מסכת חולין פרק ו משנה א

א

כִּסּוּי הַדָּם נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבְחוּץ לָאָרֶץ,
בִּפְנֵי הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי הַבַּיִת,
בַּחֻלִּין אֲבָל לֹא בַמֻּקְדָּשִׁין.
וְנוֹהֵג בַּחַיָּה וּבָעוֹף,
בִּמְזֻמָּן וּבְשֶׁאֵינוֹ מְזֻמָּן.
וְנוֹהֵג בַּכּוֹי, מִפְּנֵי שֶׁהוּא סָפֵק.
וְאֵין שׁוֹחֲטִין אוֹתוֹ בְיוֹם טוֹב.
וְאִם שְׁחָטוֹ, אֵין מְכַסִּין אֶת דָּמוֹ.
(מסכת חולין פרק ו משנה ב)
הַשּׁוֹחֵט וְנִמְצָא טְרֵפָה,
הַשּׁוֹחֵט לַעֲבוֹדָה זָרָה,
הַשּׁוֹחֵט חֻלִּין בִּפְנִים,
וְקָדָשִׁין בַּחוּץ,
חַיָּה וָעוֹף הַנִּסְקָלִים,
רְבִּי מֵאִיר מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.
הַשּׁוֹחֵט וְנִתְנַבְּלָה בְיָדוֹ,
הַנּוֹחֵר, וְהַמְעַקֵּר,
פָּטוּר מִלְּכַסּוֹת.

מסכת חולין פרק ו משנה ג
ב
חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן שֶׁשָּׁחֲטוּ,
וַאֲחֵרִין רוֹאִין אוֹתָם,
חַיָּבִין לְכַסּוֹת.
בֵּינָן לְבֵין עַצְמָם,
פְּטוּרִין מִלְּכַסּוֹת.
וְכֵן לְעִנְיַן 'אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ',
שֶׁשָּׁחֲטוּ וַאֲחֵרִין רוֹאִין אוֹתָן,
אָסוּר לִשְׁחוֹט אַחֲרֵיהֶן.
בֵּינָן לְבֵין עַצְמָן,
רְבִּי מֵאִיר מַתִּיר לִשְׁחוֹט אַחֲרֵיהֶן,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
וּמוֹדִים שֶׁאִם שָׁחֲטוּ,
שֶׁאֵינָן סוֹפְגִין אֶת הָאַרְבָּעִים.

מסכת חולין פרק ו משנה ד
ג
שָׁחַט מֵאָה חַיָּה בְמָקוֹם אֶחָד,
כִּסּוּי אֶחָד לְכֻלָּם;
מֵאָה עוֹפוֹת בְּמָקוֹם אֶחָד,
כִּסּוּי אֶחָד;
חַיָּה וָעוֹף בְּמָקוֹם אֶחָד,
כִּסּוּי אֶחָד לְכֻלָּם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שָׁחַט חַיָּה, יְכַסֶּה,
וְאַחַר כָּךְ יִשְׁחֹט אֶת הָעוֹף.
שָׁחַט וְלֹא כִסָּה, וְרָאָהוּ אַחֵר,
חַיָּב לְכַסּוֹת.
כִּסָּה וְנִתְגַּלָּה, פָּטוּר מִלְּכַסּוֹת.
כִּסָּתוּ הָרוּחַ, חַיָּב לְכַסּוֹת.

מסכת חולין פרק ו משנה ה
ד
דָּם שֶׁנִּתְעָרַב בַּמַּיִם,
אִם יֶשׁ בּוֹ מַרְאֵה דָם,
חַיָּב לְכַסּוֹת.
נִתְעָרַב בְּיַיִן,
רוֹאִין אוֹתוֹ כְאִלּוּ הוּא מַיִם.
נִתְעָרַב בְּדָם,

רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא מַיִם.
נִתְעָרֵב בְּדַם בְּהֵמָה אוֹ בְדַם חַיָּה,
רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא מַיִם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין דָּם מְבַטֵּל דָּם.

מסכת חולין פרק ו משנה ו
ה
דַּם הַנִּתָּז וְשֶׁעַל הַסַּכִּין,
חַיָּב לְכַסּוֹת.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁאֵין שָׁם דָּם אֶלָּא הוּא,
אֲבָל אִם יֵשׁ שָׁם דָּם אֶלָּא הוּא,
פָּטוּר מִלְּכַסּוֹת.

מסכת חולין פרק ו משנה ז
ו
בַּמָּה מְכַסִּים וּבַמָּה אֵין מְכַסִּים?
מְכַסִּין בְּזֶבֶל דַּק, וּבְחוֹל דַּק,
בְּסִיד, וּבַחַרְסִית,
וּבִלְבֵנָה וּבִמְגוּפָה שֶׁכְּתָשָׁהּ.
אֲבָל אֵין מְכַסִּין לֹא בְזֶבֶל גַּס,
וְלֹא בְחוֹל גַּס,
וְלֹא בִלְבֵנָה וְלֹא בִמְגוּפָה שֶׁלֹּא כְתָשָׁהּ.
וְלֹא יִכְפֶּה עָלָיו אֶת הַכֶּלִי.
כְּלָל אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
דָּבָר שֶׁהוּא מְגַדֵּל צְמָחִין,
מְכַסִּין בּוֹ;
שֶׁאֵינוּ מְגַדֵּל צְמָחִין,
אֵין מְכַסִּין בּוֹ.

פרק ז

מסכת חולין פרק ז משנה א
א
גִּיד הַנָּשֶׁה נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבְחוּץ לָאָרֶץ,
בִּפְנֵי הַבַּיִת, וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי הַבַּיִת,
בַּחֻלִּין, וּבַמֻּקְדָּשִׁין.

וְנוֹהֵג בִּבְהֵמָה וּבְחַיָּה,
וּבְיָרֵךְ שֶׁלַּיָּמִין וּבְיָרֵךְ שֶׁלַּשְּׂמֹאל.
וְאֵינוּ נוֹהֵג בָּעוֹף, מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ כַף.
נוֹהֵג בַּשְּׁלִיל.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינוּ נוֹהֵג בַּשְּׁלִיל.
וְחֶלְבּוֹ מֻתָּר.
אֵין הַטַּבָּחִים נֶאֱמָנִין עַל גִּיד הַנָּשֶׁה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
נֶאֱמָנִין עָלָיו וְעַל הַחֵלֶב.

מסכת חולין פרק ז משנה ב
ב
שׁוֹלֵחַ הוּא אָדָם לַנָּכְרִי
יָרֵךְ שֶׁגִּיד הַנָּשֶׁה בְתוֹכָהּ,
מִפְּנֵי שֶׁמְּקוֹמוֹ נִכָּר. <שֶׁמְּקוֹמָהּ>
הַנּוֹטֵל גִּיד הַנָּשֶׁה,
צָרִיךְ שֶׁיִּטֹּל אֶת כֻּלּוֹ. <כֻּלָּהּ>
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יְקַיֵּם בּוֹ מִצְוַת נְטִילָה.

מסכת חולין פרק ז משנה ג
ג
הָאוֹכֵל מִגִּיד הַנָּשֶׁה כַּזַּיִת,
סוֹפֵג אַרְבָּעִין.
אֲכָלוֹ וְאֵין בּוֹ כַזַּיִת, חַיָּב.
אָכַל מִזֶּה כַזַּיִת וּמִזֶּה כַזַּיִת,
סוֹפֵג שְׁמוֹנִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינוּ סוֹפֵג אֶלָּא אַרְבָּעִים.

מסכת חולין פרק ז משנה ד
ד
יָרֵךְ שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל בָּהּ גִּיד הַנָּשֶׁה,
אִם יֵשׁ בְּנוֹתֵן טַעַם,
הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה.
כֵּיצַד מְשַׁעֲרִין אוֹתָהּ?
כְּבָשָׂר בַּלֶּפֶת.

מסכת חולין פרק ז משנה ה

ה

גִּיד הַנָּשֶׁה שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל עִם הַגִּידִים,
בִּזְמַן שֶׁהוּא מַכִּירוֹ,
בְּנוֹתֵן טַעַם.
אִם אֵינוֹ מַכִּירוֹ,
כֻּלָּן אֲסוּרִין,
וְהָרֹטֶב, בְּנוֹתֵן טַעַם.
(וְכֵן חֲתִכָּה שֶׁל נְבֵלָה, *<כל המוסגר אינו בכ"י>*
וְכֵן חֲתִכָּה שֶׁל דָּג טָמֵא שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִם הַחֲתִיכוֹת,
בִּזְמַן שֶׁמַּכִּירָן, בְּנוֹתֵן טַעַם;
וְאִם לָאו, כֻּלָּן אֲסוּרוֹת,
וְהָרֹטֶב בְּנוֹתֵן טַעַם.)

מסכת חולין פרק ז משנה ו

ו

נוֹהֵג בְּטַהֲרָה, וְאֵינוֹ נוֹהֵג בְּטֻמְאָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
אַף בְּטֻמְאָה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
וַהֲלֹא עַל בְּנֵי יַעֲקֹב נֶאֱסַר גִּיד הַנָּשֶׁה,
וַאֲדַיִן בְּהֵמָה טְמֵאָה מֻתֶּרֶת לָהֶם?
אָמְרוּ לוֹ:
מִסִּינַי נֶאֱמַר,
אֶלָּא שֶׁנִּכְתַּב בִּמְקוֹמוֹ.

פרק ח

מסכת חולין פרק ח משנה א

א

כָּל הַבָּשָׂר אָסוּר לְבַשֵּׁל בֶּחָלָב,
חוּץ מִבְּשַׂר דָּגִים וַחֲגָבִים.
אָסוּר לְהַעֲלוֹתוֹ עִם הַגְּבִנָּה עַל הַשֻּׁלְחָן,
חוּץ מִבְּשַׂר דָּגִים וַחֲגָבִים.
הַנּוֹדֵר מִן הַבָּשָׂר,
מֻתָּר בִּבְשַׂר דָּגִים וַחֲגָבִים.
הָעוֹף עוֹלֶה עִם הַגְּבִנָּה עַל הַשֻּׁלְחָן,
וְאֵינוֹ נֶאֱכָל,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:

לֹא עוֹלֶה וְלֹא נֶאֱכָל.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
זוֹ מִקֻּלֵּי בֵית שַׁמַּי,
וּמֵחֻמְרֵי בֵית הִלֵּל.
בְּאֵי זֶה שֻׁלְחָן אָמְרוּ?
בְּשֻׁלְחָן שֶׁהוּא אוֹכֵל עָלָיו,
אֲבָל בְּשֻׁלְחָן שֶׁהוּא סוֹדֵר עָלָיו אֶת הַתַּבְשִׁיל,
נוֹתֵן זֶה בְצַד זֶה וְאֵינוּ חוֹשֵׁשׁ.

מסכת חולין פרק ח משנה ב
ב
צוֹרֵר אָדָם בָּשָׂר וּגְבִנָּה בְּמִטְפַּחַת אַחַת,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהוּ נוֹגְעִים זֶה בָזֶה.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
שְׁנֵי אַכְסְנָיִים אוֹכְלִין עַל שֻׁלְחָן אֶחָד,
זֶה בָשָׂר וְזֶה גְבִנָּה וְאֵינָן חוֹשְׁשִׁין.

מסכת חולין פרק ח משנה ג
ג
טִפַּת חָלָב שֶׁנָּפְלָה לַחֲתִכָּה,
אִם יֵשׁ בָּהּ בְּנוֹתֵן טַעַם בְּאוֹתָהּ הַחֲתִכָּה,
נוֹעֵר אֶת הַקְּדֵרָה. <ניער>
אִם יֵשׁ בָּהּ בְּנוֹתֵן טַעַם בְּאוֹתָהּ הַקְּדֵרָה,
[אָסוּר].
הַכַּחַל,
קוֹרְעוֹ וּמוֹצִיא אֶת חֲלָבוֹ.
לֹא קְרָעוֹ, אֵינוּ עוֹבֵר עָלָיו.
הַלֵּב,
קוֹרְעוֹ וּמוֹצִיא אֶת דָּמוֹ.
לֹא קְרָעוֹ, אֵינוּ עוֹבֵר עָלָיו.
הַמַּעֲלֶה אֶת הָעוֹף עִם הַגְּבִינָה עַל הַשֻּׁלְחָן,
אֵינוּ עוֹבֵר בְּ'לֹא תַעֲשֶׂה'.

מסכת חולין פרק ח משנה ד
ד
בְּשַׂר בְּהֵמָה טְהוֹרָה וַחֲלֵב בְּהֵמָה טְהוֹרָה,
אָסוּר לְבַשֵּׁל וְאָסוּר בַּהֲנָיָה.
בְּשַׂר בְּהֵמָה טְהוֹרָה וַחֲלֵב בְּהֵמָה טְמֵאָה,
אוֹ בְשַׂר בְּהֵמָה טְמֵאָה וַחֲלֵב בְּהֵמָה טְהוֹרָה,
מֻתָּר לְבַשֵּׁל וּמֻתָּר בַּהֲנָיָה.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:

חַיָּה וָעוֹף אֵינָן מִן הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר:
"לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ",
"לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ",
שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים (שְׁמוֹת כג,יט; לד,כו; דברים יד,כא)
פְּרָט לְחַיָּה וְלָעוֹף וְלִבְהֵמָה טְמֵאָה.

ה
רַבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי אוֹמֵר:
נֶאֱמַר (דְּבָרִים יד,כא) "לֹא תֹאכְלוּ כָל נְבֵלָה",
וְנֶאֱמַר: "לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ",
אֶת שֶׁהוּא אָסוּר מִשֵּׁם נְבֵלָה,
אָסוּר לְבַשֵּׁל בֶּחָלָב.
עוֹף, שֶׁהוּא מִשֵּׁם נְבֵלָה,
אֵינוּ דִין שֶׁיְּהֵא אָסוּר מִלְּבַשֵּׁל בֶּחָלָב?
תַּלְמוּד לוֹמַר "בַּחֲלֵב אִמּוֹ",
יָצָא הָעוֹף, שֶׁאֵין לוֹ חֲלֵב אֵם.

מסכת חולין פרק ח משנה ה
ו
קֵבַת הַנָּכְרִי וְשֶׁלַּנְּבֵלָה,
הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה.
הַמַּעֲמִיד בְּעוֹרָהּ שֶׁלַּקֵּבָה,
אִם יֵשׁ בָּהּ בְּנוֹתֵן טַעַם,
הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה.
כְּשֵׁרָה שֶׁיָּנְקָה מִן הַטְּרֵפָה,
קֵבָתָהּ אֲסוּרָה.
וּטְרֵפָה שֶׁיָּנְקָה מִן הַכְּשֵׁרָה,
קֵבָתָהּ מֻתֶּרֶת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא כָנוּס בְּמֵעֶיהָ. <כָּנוּס>

מסכת חולין פרק ח משנה ו
ז
חֹמֶר בַּחֵלֶב מִבַּדָּם, וּבַדָּם מִבַּחֵלֶב.
שֶׁהַחֵלֶב,
מוֹעֲלִין בּוֹ, וְחַיָּבִין עָלָיו מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּדָּם.
חֹמֶר בַּדָּם,
שֶׁהַדָּם נוֹהֵג בַּבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבָעוֹפוֹת,
בֵּין טְמֵאִין בֵּין טְהוֹרִין,
וְהַחֵלֶב אֵינוּ נוֹהֵג
אֶלָּא בִבְהֵמָה טְהוֹרָה בִלְבַד.

פרק ט

מסכת חולין פרק ט משנה א

א

הָעוֹר, וְהָרֹטֶב, וְהַקּוֹפֶה, וְהָאַלָּל,
וְהָעֲצָמוֹת, וְהַגִּידִין, וְהַקְּרָנַיִם, וְהַטְּלָפַיִם,
מִצְטָרְפִים לְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִים,
אֲבָל לֹא טֻמְאַת נְבֵלוֹת.
כַּיּוֹצֵא בוֹ,
הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה טְמֵאָה לַנָּכְרִי וְהִיא מְפַרְכֶּסֶת,
מְטַמָּא טֻמְאַת אֳכָלִין,
אֲבָל לֹא טֻמְאַת נְבֵלוֹת עַד שֶׁתָּמוּת,
אוֹ עַד שֶׁיַּתִּיז אֶת רֹאשָׁהּ.
רִבָּה לְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין,
מַה שֶּׁרִבָּה לְטַמֵּא טֻמְאַת נְבֵלוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָאַלָּל הַמְּכֻנָּס,
אִם יֵשׁ כַּזַּיִת בְּמָקוֹם אֶחָד,
חַיָּבִין עָלָיו.

מסכת חולין פרק ט משנה ב

ב

אֵלּוּ שֶׁעוֹרוֹתֵיהֶן כִּבְשָׂרָן:
עוֹר הָאָדָם,
עוֹר חֲזִיר שֶׁלַּיִּשּׁוּב.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף עוֹר חֲזִיר שֶׁלַּבָּר;
וְעוֹר חֲטַרְת גָּמָל הָרַכָּה,
עוֹר הָרֹאשׁ שֶׁלָּעֵגֶל הָרַךְ,
עוֹר בֵּית הַפְּרָסוֹת,
עוֹר בֵּית הַבֹּשֶׁת,
עוֹר הַשְּׁלִיל,
עוֹר שֶׁתַּחַת הָאַלְיָה,
עוֹר הָאֲנָקָה וְהַכֹּחַ וְהַלְּטָאָה וְהַחֹמֶט.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַלְּטָאָה כְּחֻלְדָּה.
וְכֻלָּם,
שֶׁעִבְּדָן, אוֹ שֶׁהִלֵּךְ בָּהֶן כְּדֵי עֲבָדָה,

טְהוֹרִין,
חוּץ מֵעוֹר הָאָדָם.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
שְׁמוֹנָה שְׁרָצִים, יֵשׁ לָהֶן עוֹרוֹת.

מסכת חולין פרק ט משנה ג
ג
הַמַּפְשִׁיט בַּבְּהֵמָה, בַּחַיָּה וּבָעוֹף,
בַּטְּמֵאָה וּבַטְּהוֹרָה,
בַּדַּקָּה וּבַגַּסָּה,
לַשְּׁטִיחַ, כְּדֵי אֲחִיזָה;
וְלַחֵמֶת, עַד שֶׁיּוֹצִיא אֶת כָּל הֶחָזֶה;
הַמַּרְגִּיל לְכֻלּוֹ חִבּוּר לַטֻּמְאָה;
לְטַמֵּא וּלְטַמֵּא.

ד
עוֹר שֶׁעַל הַצַּוָּאר,
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
אֵינוּ חִבּוּר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
חִבּוּר, עַד שֶׁיַּפְשִׁיט אֶת כֻּלּוֹ.
(מסכת חולין פרק ט משנה ד)
עוֹר שֶׁיֵּשׁ עָלָיו כַּזַּיִת בָּשָׂר,
הַנּוֹגֵעַ בַּצִּיב וְהַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ בִשְׂעָרָה שֶׁכְּנֶגְדּוֹ,
טָמֵא. <טַמֵא>
הָיוּ עָלָיו כִּשְׁנֵי חֲצָיֵי זֵיתִים,
מְטַמְּאִין בְּמַגָּע אֲבָל לֹא בְמַשָּׂא.
דִּבְרֵי רְבִּי יִשְׁמָעֵאל.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא בְמַגָּע, וְלֹא בְמַשָּׂא.
וּמוֹדֶה רְבִּי עֲקִיבָה,
בִּכְשְׁנֵי חֲצָיֵי זֵיתִים שֶׁהֵן תְּחוּבִין בַּקֵּיסָם,
וְהִסִּיטָן כָּל שֶׁהוּא טָהוֹר.
מִפְּנֵי מָה רְבִּי עֲקִיבָה מְטַהֵר בָּעוֹר?
מִפְּנֵי שֶׁהָעוֹר מְבַטְּלָן.

מסכת חולין פרק ט משנה ה
ה
קוֹלִית הַמֵּת וְקוֹלִית הַמֻּקְדָּשִׁין,
הַנּוֹגֵעַ בָּהֶן,
בֵּין נְקוּבִין, בֵּין סְתוּמִין, טָמֵא.

קוֹלִית הַנְּבֵלָה, קוֹלִית הַשֶּׁרֶץ,
הַנּוֹגֵעַ בָּהֶן,
סְתוּמִין, טָהוֹר,
נִקְּבוּ כָל שֶׁהֵן, מְטַמִּין בְּמַגָּע.
מְנַיִן אַף בְּמַשָּׂא?
תַּלְמוּד לוֹמַר (וַיִּקְרָא יא, לט-מ)
"הַנֹּגֵעַ. . .
וְהַנֹּשֵׂא",
אֶת שֶׁבָּא לִכְלַל מַגָּע, בָּא לִכְלַל מַשָּׂא;
לֹא בָא לִכְלַל מַגָּע, לֹא בָא לִכְלַל מַשָּׂא.

מסכת חולין פרק ט משנה ו

ו

בֵּיצַת הַשֶּׁרֶץ הַמְרֻקֶּמֶת, טְהוֹרָה;
נִקְּבָה כָל שֶׁהוּא, טְמֵאָה.
שֶׁרֶץ שֶׁחֶצְיוֹ בָשָׂר וְחֶצְיוֹ אֲדָמָה,
הַנּוֹגֵעַ בַּבָּשָׂר, טָמֵא,
וּבָאֲדָמָה, טָהוֹר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַנּוֹגֵעַ בָּאֲדָמָה שֶׁכְּנֶגֶד הַבָּשָׂר,
טָמֵא.

מסכת חולין פרק ט משנה ז

ז

הָאֵבֶר וְהַבָּשָׂר הַמְדֻלְדָּלִין בַּבְּהֵמָה,
מְטַמְּאִין טֻמְאַת אֳכָלִין בִּמְקוֹמָן,
וּצְרִיכִין הֶכְשֵׁר.
נִשְׁחֲטָה הַבְּהֵמָה,
הֻכְשְׁרוּ דָמֶיהָ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לֹא הֻכְשָׁרוּ.
מֵתָה הַבְּהֵמָה,
הַבָּשָׂר צָרִיךְ הֶכְשֵׁר,
הָאֵבֶר מְטַמֵּא מִשֵּׁם אֵבֶר מִן הַחַי,
וְאֵינוֹ מְטַמֵּא מִשֵּׁם אֵבֶר מִן הַנְּבֵלָה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.

מסכת חולין פרק ט משנה ח

ח

הָאֵבֶר וְהַבָּשָׂר הַמְּדֻלְדָּלִין בָּאָדָם,
טְהוֹרִין.
מֵת הָאָדָם,
הַבָּשָׂר טָהוֹר,
אֵבֶר מְטַמֵּא מִשֵּׁם אֵבֶר מִן הַחַי,
וְאֵינוּ מְטַמֵּא מִשֵּׁם אֵבֶר מִן הַמֵּת.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.

פרק י

מסכת חולין פרק י משנה א
א
הַזְּרוֹעַ וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּבָה
נוֹהֲגִין בָּאָרֶץ וּבְחוּץ לָאָרֶץ,
בִּפְנֵי הַבַּיִת, וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי הַבַּיִת,
בַּחֻלִּין אֲבָל לֹא בַמֻּקְדָּשִׁין.
שֶׁהָיָה בַדִּין,
מָה אִם הַחֻלִּין,
שֶׁאֵינָן חַיָּבִין בֶּחָזֶה וּבַשּׁוֹק,
חַיָּבִין בַּמַּתָּנוֹת, <בְּמַתְּנוֹת>
קָדָשִׁין,
שֶׁהֵן חַיָּבִין בֶּחָזֶה וּבַשּׁוֹק,
אֵינוּ דִין שֶׁיְּהוּ חַיָּבִין בַּמַּתָּנוֹת? <שֶׁיְּהֵא>
תַּלְמוּד לוֹמַר: (וַיִּקְרָא ז,לד)
"וָאֶתֵּן אֹתָם לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וּלְבָנָיו לְחָק עוֹלָם",
אֵין לָךְ אֶלָּא מַה שֶּׁאָמוּר בָּעִנְיָן.

מסכת חולין פרק י משנה ב
ב
כָּל קָדָשִׁים שֶׁקָּדַם מוּם קָבוּעַ לְהֶקְדֵּשָׁן, וְנִפְדּוּ,
חַיָּבִין בַּבְּכוֹרָה וּבַמַּתָּנוֹת,
וְיוֹצְאִין לַחֻלִּין לִגָּזֵז וְלֵעָבֵד,
וְלָדָן וַחֲלָבָן מֻתָּר לְאַחַר פִּדְיוֹנָן,
וְהַשּׁוֹחֵט בַּחוּץ פָּטוּר,
וְאֵינָן עוֹשִׂין תְּמוּרָה,
וְאִם מֵתוּ יִפָּדוּ,
חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן הַמַּעֲשֵׂר.

ג
כָּל שֶׁקָּדַם הֶקְדֵּשָׁן אֶת מוּמָן,
אוֹ מוּם עוֹבֵר לְהֶקְדֵּשָׁן,
לְאַחַר מִכָּאן נוֹלַד לָהֶם מוּם קָבוּעַ לְהֶקְדֵּשָׁן וְנִפְדּוּ,
פְּטוּרִין מִן הַבְּכוֹרָה וּמִן הַמַּתָּנוֹת,
וְאֵינָן יוֹצְאִין לַחֻלִּין לִגָּזֵז וְלֵעָבֵד,
וּוְלָדָן וַחֲלָבָן אָסוּר לְאַחַר פִּדְיוֹנָן,
וְהַשּׁוֹחֲטָן בַּחוּץ חַיָּב,
וְעוֹשִׂין תְּמוּרָה,
וְאִם מֵתוּ, יִקָּבֵרוּ.

מסכת חולין פרק י משנה ג
ד
בְּכוֹר שֶׁנִּתְעָרֵב בְּמֵאָה,
בִּזְמַן שֶׁמֵּאָה שׁוֹחֲטִין אֶת כֻּלָּם,
פּוֹטְרִין אֶת כֻּלָּם.
אֶחָד שׁוֹחֵט אֶת כֻּלָּם,
פְּטוּרִין לוֹ אֶחָד.
הַשּׁוֹחֵט לַכֹּהֵן, וְלַנָּכְרִי,
פָּטוּר מִן הַמַּתָּנוֹת.
וְהַמִּשְׁתַּתֵּף עִמָּהֶם,
צָרִיךְ שֶׁיִּרְשֹׁם.
אִם אָמַר "חוּץ מִן הַמַּתָּנוֹת",
פָּטוּר מִן הַמַּתָּנוֹת.
אָמַר לוֹ:
"מְכֹר לִי בְנֵי מֵעֶיהָ שֶׁלַּפָּרָה",
וְהָיוּ בָהֶם מַתָּנוֹת,
נוֹתְנָן לַכֹּהֵן,
וְאֵינוּ מְנַכֶּה לוֹ מִן הַדָּמִין.
לְקָחָן מִמֶּנּוּ בְּמִשְׁקָל,
נוֹתְנָן לַכֹּהֵן,
וּמְנַכֶּה לוֹ מִן הַדָּמִין.

מסכת חולין פרק י משנה ד
ה
גֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּר,
וְהָיְתָה לוֹ פָּרָה נִשְׁחֶטֶת עַד שֶׁלֹּא נִתְגַּיֵּר,
פָּטוּר;
מִשֶּׁנִּתְגַּיֵּר, חַיָּב;
אִם סָפֵק, פָּטוּר,
שֶׁהַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ, עָלָיו הָרְאָיָה.

ו
אֵי זֶה הוּא הַזְּרוֹעַ?
מִפֶּרֶק שֶׁלְּאַרְכֻּבָּה עַד כַּף שֶׁלַּיָּד,
וְהוּא שֶׁלַּנָּזִיר.
כְּנֶגְדּוֹ בָרֶגֶל, שׁוֹק.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שׁוֹק,
מִפֶּרֶק שֶׁלְּאַרְכֻּבָּה עַד סֹבֶךְ שֶׁלָּרֶגֶל.
אֵי זֶה הוּא לֶחִי?
מִפֶּרֶק שֶׁלַּלֶּחִי עַד פִּיקָה שֶׁלַּגַּרְגֶּרֶת.

פרק יא

מסכת חולין פרק יא משנה א

א
רֵאשִׁית הַגֵּז נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבְחוּץ לָאָרֶץ,
בִּפְנֵי הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי הַבַּיִת,
בַּחֻלִּין, אֲבָל לֹא בַמֻּקְדָּשִׁין.
חֹמֶר בַּזְּרוֹעַ וּבַלְּחָיַיִם וּבַקֵּבָה מֵרֵאשִׁית הַגֵּז,
שֶׁהַזְּרוֹעַ וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּבָה נוֹהֲגִים בַּבָּקָר וּבַצֹּאן,
בֵּין מְרֻבֶּה בֵּין מְמֻעָט,
וְרֵאשִׁית הַגֵּז אֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בָרְחֵלִים,
אֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בִמְרֻבֶּה.

מסכת חולין פרק יא משנה ב

ב
וְכַמָּה הוּא מְרֻבֶּה?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׁתֵּי רְחֵלִים, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה ז,כא)
"יְחַיֶּה אִישׁ עֶגְלַת בָּקָר וּשְׁתֵּי צֹאן".
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
חָמֵשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוּאֵל א כה,יח)
"חָמֵשׁ צֹאן עֲשׂוּיוֹת".
חָמֵשׁ רְחֵלוֹת גּוֹזְזוֹת מָנֶה מָנֶה וָפֶרֶס,
חַיָּבוֹת בְּרֵאשִׁית הַגֵּז.
דִּבְרֵי רַבִּי דוֹסָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
חָמֵשׁ רְחֵלוֹת גּוֹזְזוֹת כָּל שֶׁהֵן.

ג
וּמָה הוּא נוֹתֵן לוֹ?
מִשְׁקַל חָמֵשׁ סְלָעִים בִּיהוּדָה, <חֲמִשִּׁים>
שֶׁהֵן עוֹשִׂין עֶשֶׂר בַּגָּלִיל;
מְלֻבָּן לֹא צוֹי, <צואי, מלוכלך>
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ בֶּגֶד קָטָן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יח,ד)
"תִּתֶּן לוֹ", כְּדֵי שֶׁיְּהֵא לוֹ מַתָּנָה.

ד
לֹא הִסְפִּיק לִתְּנוֹ לוֹ עַד שֶׁצְּבָעוֹ,
פָּטוּר.
לִבְּנוֹ וְלֹא צְבָעוֹ,
חַיָּב.
הַלּוֹקֵחַ גֵּז צֹאנוֹ שֶׁלְּנָכְרִי,
פָּטוּר מֵרֵאשִׁית הַגֵּז.
לָקַח עֵז שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
אִם שִׁיֵּר הַמּוֹכֵר, הַמּוֹכֵר חַיָּב.
וְאִם לָאו, הַלּוֹקֵחַ חַיָּב.

ה
הָיוּ לוֹ שְׁנֵי מִינִים, טְחוּפוֹת וּלְבָנוֹת,
מָכַר לוֹ טְחוּפוֹת אֲבָל לֹא לְבָנוֹת,
זְכָרִים אֲבָל לֹא נְקֵבוֹת,
זֶה נוֹתֵן לְעַצְמוֹ וְזֶה נוֹתֵן לְעַצְמוֹ.

פרק יב

מסכת חולין פרק יב משנה א

א
שִׁלּוּחַ הַקֵּן נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבְחוּצָה לָאָרֶץ,
בִּפְנֵי הַבַּיִת, וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי הַבַּיִת,
בַּחֻלִּין, אֲבָל לֹא בַמֻּקְדָּשִׁין.
חֹמֶר בְּכִסּוּי הַדָּם מִשִּׁלּוּחַ הַקֵּן,
שֶׁכִּסּוּי הַדָּם נוֹהֵג בַּחַיָּה וּבָעוֹף,
בִּמְזֻמָּן וּבְשֶׁאֵינוּ מְזֻמָּן,
וְשִׁלּוּחַ הַקֵּן אֵינוּ נוֹהֵג אֶלָּא בָעוֹף,

וְאֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בְשֶׁאֵינוֹ מְזֻמָּן.

ב
אֵי זֶה הוּא שֶׁאֵינוֹ מְזֻמָּן?
כְּגוֹן אֲוָזִים וְתַרְנְגֹלִים שֶׁקִּנְּנוּ בְפַרְדֵּס. <אֲבָזִים>
קִנְּנוּ בְתוֹךְ הַבַּיִת,
וְכֵן יוֹנִים רוֹדְסִיּוֹת, פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּחַ.

מסכת חולין פרק יב משנה ב
ג
עוֹף טָמֵא, פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּחַ.
עוֹף טָמֵא רוֹבֵץ עַל בֵּיצֵי עוֹף טָהוֹר,
וְטָהוֹר רוֹבֵץ עַל בֵּיצֵי עוֹף טָמֵא,
פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּחַ.
קוֹרֵא זָכָר,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.

מסכת חולין פרק יב משנה ג
ד
הָיְתָה מְעַפְעֶפֶת,
בִּזְמַן שֶׁכְּנָפֶיהָ נוֹגְעוֹת בַּקֵּן,
חַיָּב לְשַׁלֵּחַ;
אֵין כְּנָפֶיהָ נוֹגְעוֹת בַּקֵּן,
פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּחַ.
אֵין שָׁם אֶלָּא אֶפְרוֹחַ אֶחָד, אוֹ בֵיצָה אַחַת,
חַיָּב לְשַׁלֵּחַ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב,ו)
"קַן", קֵן מִכָּל מָקוֹם.

ה
הָיוּ שָׁם אֶפְרוֹחִים מַפְרִיחִים,
אוֹ בֵיצִים מוּזָרוֹת,
פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּחַ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב,ו)
"וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרֹחִים אוֹ עַל הַבֵּיצִים",
מָה אֶפְרוֹחִים בְּנֵי קַיָּמָה,
אַף בֵּיצִים בְּנוֹת קַיָּמָה,
יָצְאוּ מוּזָרוֹת;
מָה בֵּיצִים צְרִיכוֹת לְאִמָּן,
אַף אֶפְרוֹחִים צְרִיכִין לְאִמָּן,
יָצְאוּ מַפְרִיחִין.

ו
שִׁלְּחָהּ וְחָזְרָה, שִׁלְּחָהּ וְחָזְרָה,
אֲפִלּוּ אַרְבָּעָה פְּעָמִים,
חַיָּב לְשַׁלַּח, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב,ז)
"שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם".
אָמַר:
"אֲנִי נוֹטֵל אֶת הָאֵם וּמְשַׁלֵּחַ אֶת הַבָּנִים",
חַיָּב לְשַׁלַּח, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב,ז)
"שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ".
נָטַל אֶת הַבָּנִים וְהֶחְזִירָן לַקֵּן,
וְאַחַר כָּךְ חָזְרָה הָאֵם עֲלֵיהֶן,
פָּטוּר מִלְּשַׁלַּח.

מסכת חולין פרק יב משנה ד
ז
הַנּוֹטֵל אֵם עַל הַבָּנִים,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לוֹקֶה וְאֵינוּ מְשַׁלֵּחַ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מְשַׁלֵּחַ וְאֵינוּ לוֹקֶה.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל מִצְוָה בְּ'לֹא תַעֲשֶׂה' שֶׁיֶּשׁ בָּהּ 'קוּם וַעֲשֵׂה',
אֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ.

מסכת חולין פרק יב משנה ה
ח
לֹא יִטֹּל אָדָם אֵם עַל הַבָּנִים,
אֲפִלּוּ לְטַהֵר בָּהּ אֶת הַמְּצֹרָע.
מָה, אִם מִצְוָה קַלָּה, שֶׁהִיא בְאִסָּר,
אָמְרָה תוֹרָה: (דְּבָרִים כב,ז)
"לְמַעַן יִיטַב לָךְ, וְהַאֲרַכְתָּ יָמִים",
קַל וָחֹמֶר עַל מִצְוֹת חֲמוּרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה.

חסל שחיטת חולין

מסכת בכורות

פרק א

מסכת בכורות פרק א משנה א

א

הַלּוֹקֵחַ עֻבַּר חֲמוֹרוֹ שֶׁלַּנָּכְרִי,
וְהַמּוֹכֵר לוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוּ רַשַּׁי,
וְהַמִּשְׁתַּתֵּף לוֹ,
וְהַמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ,
וְהַנּוֹתֵן לוֹ בְקַבָּלָה,
פָּטוּר מִן הַבְּכוֹרָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ג,יג)
"בְּיִשְׂרָאֵל", אֲבָל לֹא בַאֲחֵרִים.
הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם פְּטוּרִים,
מִקַּל וָחֹמֶר:
אִם פָּטְרוּ שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר,
דִּין הוּא שֶׁיִּפְטְרוּ לְעַצְמָן.

מסכת בכורות פרק א משנה ב

ב

פָּרָה שֶׁיָּלְדָה כְמִין חֲמוֹר,
וַחֲמוֹר שֶׁיָּלְדָה כְמִין סוּס,
פָּטוּר מִן הַבְּכוֹרָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת יג,יג; לד,כ)
"וְכָל פֶּטֶר חֲמֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה",
"וּפֶטֶר חֲמוֹר",
שְׁנֵי פְעָמִים,
עַד שֶׁיְּהֵא הַיּוֹלֵד חֲמוֹר, <הַיּוּלַּד>
וְהַנּוֹלָד חֲמוֹר.

ג

וּמָה הֵן בַּאֲכִילָה?
בְּהֵמָה טְהוֹרָה שֶׁיָּלְדָה כְמִין בְּהֵמָה טְמֵאָה,
מֻתָּר בַּאֲכִילָה.
וּטְמֵאָה שֶׁיָּלְדָה כְמִין בְּהֵמָה טְהוֹרָה,
אָסוּר בַּאֲכִילָה.
שֶׁהַיּוֹצֵא מִן הַטָּמֵא, טָמֵא,
וְהַיּוֹצֵא מִן הַטְּהוֹרָה, טָהוֹר.
דָּג טָמֵא שֶׁבָּלַע דָּג טָהוֹר,

מֻתָּר בַּאֲכִילָה.
וְטָהוֹר שֶׁבָּלַע דָּג טָמֵא,
אָסוּר בַּאֲכִילָה,
לְפִי שֶׁאֵינוּ גִדּוּלָיו.

מסכת בכורות פרק א משנה ג
ד
חֲמוֹרוֹ שֶׁלֹּא בִכֵּרָה,
וְיָלְדָה שְׁנֵי זְכָרִים,
נוֹתֵן טָלֶה אֶחָד לַכֹּהֵן;
זָכָר וּנְקֵבָה,
מַפְרִישׁ טָלֶה אֶחָד לְעַצְמוֹ.
שְׁתֵּי חֲמוֹרָיו שֶׁלֹּא בִכֵּרוּ,
וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים,
נוֹתֵן שְׁנֵי טְלָיִים לַכֹּהֵן;
זָכָר וּנְקֵבָה, אוֹ שְׁנֵי זְכָרִים וּנְקֵבָה,
נוֹתֵן טָלֶה אֶחָד לַכֹּהֵן;
שְׁתֵּי נְקֵבוֹת וְזָכָר,
אוֹ שְׁנֵי זְכָרִים וּשְׁתֵּי נְקֵבוֹת,
אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

מסכת בכורות פרק א משנה ד
ה
אַחַת בִּכֵּרָה וְאַחַת שֶׁלֹּא בִכֵּרָה,
וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים,
נוֹתֵן טָלֶה אֶחָד לַכֹּהֵן;
זָכָר וּנְקֵבָה,
מַפְרִישׁ טָלֶה אֶחָד לְעַצְמוֹ.
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת לד,כ)
"וּפֶטֶר חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה",
מִן הַכְּבָשִׂים וּמִן הָעִזִּים,
זָכָר וּנְקֵבָה,
גָּדוֹל וְקָטָן,
תָּמִים וּבַעַל מוּם.
וּפוֹדֶה בוֹ פְּעָמִים הַרְבֵּה.
נִכְנָס לַדִּיר לְהִתְעַשֵּׂר.
וְאִם מֵת, נֶהְנִים בּוֹ.

מסכת בכורות פרק א משנה ה
ו
אֵין פּוֹדִין לֹא בְעֵגֶל, לֹא בַחַיָּה,

לֹא בִשְׁחוּטָה, וְלֹא בִטְרֵפָה,
וְלֹא בַכִּלְאַיִם, וְלֹא בַכּוֹי.
רְבִּי אֶלְעָזָר מַתִּיר בַּכִּלְאַיִם,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא שֶׂה,
וְאוֹסֵר בַּכּוֹי,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא סָפֵק.
נְתָנוֹ לַכֹּהֵן,
אֵין הַכֹּהֵן רַשַּׁי לְקַיְּמוֹ,
עַד שֶׁיַּפְרִישׁ שֶׂה תַחְתָּיו.

מסכת בכורות פרק א משנה ו
ז
הַמַּפְרִישׁ פִּדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר, וָמֵת,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
חַיָּבִין בְּאַחְרָיוּתוֹ,
כְּחָמֵשׁ סְלָעִים שֶׁלַּבֵּן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין חַיָּבִין בְּאַחְרָיוּתוֹ כְּפִדְיוֹן מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.

ח
הֵעִיד רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ וּרְבִּי צָדוֹק
עַל פִּדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר שֶׁמֵּת,
שֶׁאֵין בּוֹ לַכֹּהֵן כְּלוּם. <מחוק: כן>
מֵת פֶּטֶר חֲמוֹר,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִקָּבֵר, וּמֻתָּר בַּהֲנָיָתוֹ שֶׁלַּטָּלֶה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ צָרִיךְ לִקָּבֵר, וְטָלֶה לַכֹּהֵן.

מסכת בכורות פרק א משנה ז
ט
לֹא רָצָה לִפְדּוֹתוֹ,
עוֹרְפוֹ בַקּוֹפִּיס מֵאֲחוֹרָיו וְקוֹבְרוֹ.
מִצְוַת פְּדִיָּה קוֹדֶמֶת לְמִצְוַת עֲרִיפָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות יג,יג)
"וְאִם לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ".
מִצְוַת יְעִידָה קוֹדֶמֶת לְמִצְוַת פְּדִיָּה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות כא,ח)
"אֲשֶׁר לֹא יְעָדָהּ וְהֶפְדָּהּ".
מִצְוַת הַיִּבּוּם קוֹדֶמֶת לְמִצְוַת חֲלִיצָה,
בָּרִאשׁוֹנָה, שֶׁהָיוּ מִתְכַּוְּנִין לְשֵׁם מִצְוָה.

עַכְשָׁיו, שֶׁאֵינָן מִתְכַּוְּנִין לְשֵׁם מִצְוָה, אָמְרוּ:
מִצְוַת חֲלִיצָה קוֹדֶמֶת לְמִצְוַת הַיִּבּוּם.
מִצְוַת גְּאֻלָּה בָּאָדוֹן
קוֹדֶמֶת לְכָל אָדָם, <מחוק: הוא קודם>
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כז,כז)
"וְאִם לֹא יִגָּאֵל וְנִמְכַּר בְּעֶרְכֶּךָ".

פרק ב

מסכת בכורות פרק ב משנה א

א

הַלּוֹקֵחַ עֻבַּר פָּרָתוֹ שֶׁלַּנָּכְרִי,
וְהַמּוֹכֵר לוֹ, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוּ רַשַּׁי,
וְהַמִּשְׁתַּתֵּף לוֹ,
וְהַמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ,
וְהַנּוֹתֵן לוֹ בְקַבָּלָה,
פָּטוּר מִן הַבְּכוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ג,יג)
"בְּיִשְׂרָאֵל", אֲבָל לֹא בַאֲחֵרִים.
הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם חַיָּבִים.
לֹא נִפְטְרוּ מִבְּכוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה,
לֹא נִפְטְרוּ אֶלָּא מִפִּדְיוֹן הַבֵּן וּמִפֶּטֶר חֲמוֹר.

מסכת בכורות פרק ב משנה ב

ב

כָּל קָדָשִׁים שֶׁקָּדַם מוּם קָבוּעַ לְהֶקְדֵּשָׁן, וְנִפְדּוּ,
חַיָּבִים בַּבְּכוֹרָה וּבַמַּתָּנוֹת,
וְיוֹצְאִין לַחֻלִּין לִגָּזֵז וְלֵעָבֵד,
וְלָדָן וַחֲלָבָן מֻתָּר לְאַחַר פִּדְיוֹנָן,
וְהַשּׁוֹחֲטָן בַּחוּץ פָּטוּר,
וְאֵינָן עוֹשִׂין תְּמוּרָה,
וְאִם מֵתוּ, יִפָּדוּ,
חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן הַמַּעֲשֵׂר.

מסכת בכורות פרק ב משנה ג

ג

כָּל שֶׁקָּדַם הֶקְדֵּשָׁן אֶת מוּמָן,
אוֹ מוּם עוֹבֵר לְהֶקְדֵּשָׁן,
לְאַחַר מִכֵּן נוֹלַד לָהֶן מוּם קָבוּעַ,
וְהִקְדִּישָׁן, וְנִפְדּוּ,

פְּטוּרִין מִן הַבְּכוֹרָה וּמִן הַמַּתָּנוֹת,
וְאֵינָן יוֹצְאִין לַחֻלִּין לִגָּזֵז וְלֵעָבֵד,
וְלָדָן וַחֲלָבָן אָסוּר לְאַחַר פִּדְיוֹנָן,
וְהַשּׁוֹחֲטָן בַּחוּץ [חַיָּב],
וְעוֹשִׂין תְּמוּרָה,
וְאִם מֵתוּ יִקָּבֵרוּ.

מסכת בכורות פרק ב משנה ד
ד
הַמְקַבֵּל צֹאן בַּרְזֶל מִן הַגּוֹי,
וְלָדוֹת פְּטוּרִין,
וַלְדֵי וְלָדוֹת חַיָּבִין.
הֶעֱמִידוּ וְלָדוֹת תַּחַת אִמּוֹתֵיהֶן,
וְלָדוֹת פְּטוּרִין,
וַלְדֵי וְלָדוֹת חַיָּבִין.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ עַד עֲשָׂרָה דוֹרוֹת פְּטוּרִין,
שֶׁאַחְרָיוּתָן לַנָּכְרִי.

מסכת בכורות פרק ב משנה ה
ה
רָחֵל שֶׁיָּלְדָה כְּמִין עֵז,
וְעֵז שֶׁיָּלְדָה כְּמִין רָחֵל,
פָּטוּר מִן הַבְּכוֹרָה.
אִם יֵשׁ בּוֹ מִקְצָת סִימָנִין,
חַיָּב.

מסכת בכורות פרק ב משנה ו
ו
רְחֵלוֹ שֶׁלֹּא בִכֵּרָה,
וְיָלְדָה שְׁנֵי זְכָרִים,
וְיָצְאוּ שְׁנֵי רָאשֵׁיהֶם כְּאַחַת,
רַבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶם לַכֹּהֵן, שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות יג,יב)
"הַזְּכָרִים לַיי ".
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אִי אֶפְשָׁר, אֶלָּא אֶחָד לוֹ וְאֶחָד לַכֹּהֵן.
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
הַכֹּהֵן בּוֹרֵר לוֹ אֶת הַיָּפֶה.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מְשַׁמְּנִים בֵּינֵיהֶן.

וְהַשֵּׁנִי יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב,
וְחַיָּב בְּמַתָּנוֹת.
רְבִּי יוֹסֵה פּוֹטֵר.
מֵת אֶחָד מֵהֶן,
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
יַחֲלֹקוּ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ, עָלָיו הָרְאָיָה.
זָכָר וּנְקֵבָה,
אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

מסכת בכורות פרק ב משנה ז

ז

שְׁתֵּי רְחֵלָיו שֶׁלֹּא בִכֵּרוּ,
וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים,
נוֹתֵן שְׁנֵיהֶם לַכֹּהֵן;
זָכָר וּנְקֵבָה,
הַזָּכָר לַכֹּהֵן;
שְׁנֵי זְכָרִים וּנְקֵבָה,
אֶחָד לוֹ וְאֶחָד לַכֹּהֵן.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
הַכֹּהֵן בּוֹרֵר [לוֹ] אֶת הַיָּפֶה.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מְשַׁמְּנִים בֵּינֵיהֶן.
וְהַשֵּׁנִי יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב,
וְחַיָּב בְּמַתָּנוֹת.
רְבִּי יוֹסֵה פּוֹטֵר.
מֵת אֶחָד מֵהֶן,
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
יַחֲלֹקוּ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ, עָלָיו הָרְאָיָה.
שְׁתֵּי נְקֵבוֹת וְזָכָר,
אוֹ שְׁנֵי זְכָרִים וּשְׁתֵּי נְקֵבוֹת,
אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

מסכת בכורות פרק ב משנה ח

ח

אַחַת בִּכֵּרָה וְאַחַת שֶׁלֹּא בִכֵּרָה,
וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים,
אֶחָד לוֹ וְאֶחָד לַכֹּהֵן.

רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
הַכֹּהֵן בּוֹרֵר לוֹ אֶת הַיָּפֶה.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מְשַׁמְּנִים בֵּינֵיהֶן.
וְהַשֵּׁנִי יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב,
וְחַיָּב בַּמַּתָּנוֹת.
רְבִּי יוֹסֵה פּוֹטֵר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁחֲלִיפָיו בְּיַד כֹּהֵן,
פָּטוּר מִן הַמַּתָּנוֹת; <מחוק: פוטר>
רְבִּי מֵאִיר מְחַיֵּב.
מֵת אֶחָד מֵהֶן,
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
יַחֲלֹקוּ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ, עָלָיו הָרְאָיָה.
זָכָר וּנְקֵבָה,
אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

מסכת בכורות פרק ב משנה ט
ט
יוֹצֵא דֹפֶן וְהַבָּא אַחֲרָיו,
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶם יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ,
וְיֵאָכְלוּ בְמוּמָן לַבְּעָלִים.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶם אֵינָן בְּכוֹר:
הָרִאשׁוֹן, מִשֵּׁם שֶׁאֵינוּ פֶּטֶר רֶחֶם,
וְהַשֵּׁנִי, מִשֵּׁם שֶׁקְּדָמוֹ אַחֵר.

פרק ג

מסכת בכורות פרק ג משנה א
א
הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה מִן הַגּוֹי,
וְאֵין יָדוּעַ אִם בִּכֵּרָה אִם לֹא בִכֵּרָה,
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
עֵז בַּת שְׁנָתָהּ, וַדַּי לַכֹּהֵן,
מִכָּן וְהֵילָךְ, סָפֵק.

רָחֵל בַּת שְׁתַּיִם, וַדַּי לַכֹּהֵן,
מִכָּן וְהֵילָךְ, סָפֵק.
פָּרָה וַחֲמוֹר בְּנוֹת שָׁלוֹשׁ, וַדַּי לַכֹּהֵן, <מחוק: בני>
מִכָּן וְהֵילָךְ, סָפֵק.

ב
אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָה:
אִלּוּ בְוֶלֶד בִּלְבַד הַבְּהֵמָה נִפְטֶרֶת,
הָיָה כִדְבָרֶיךָ,
אֶלָּא אָמְרוּ:
סִימָן הַוֶּלֶד בִּבְהֵמָה דַקָּה, טִנּוּף, <מחוק: ניטוף>
וּבַגַּסָּה, שִׁלְיָה,
וּבָאִשָּׁה, שָׁפִיר וְשִׁלְיָה.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁיָּדוּעַ שֶׁבִּכֵּרָה, אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם;
וְשֶׁלֹּא בִכֵּרָה, הֲרֵי זֶה לַכֹּהֵן;
וְאִם סָפֵק, יֵאָכְלוּ בְמוּמָן לַבְּעָלִים.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
בְּהֵמָה גַסָּה שֶׁשָּׁפְעָה חֲרָרַת דָּם,
הֲרֵי זוֹ תִקָּבֵר,
וְנִפְטְרָה מִן הַבְּכוֹרָה.

מסכת בכורות פרק ג משנה ב
ג
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה מֵינִיקָה מִן הַגּוֹי,
אֵינוּ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמֵּא בְנָהּ שֶׁלְּאַחֶרֶת הָיָת.
נִכְנַס לְתוֹךְ עֶדְרוֹ וְרָאָה אֶת הַמַּבְכִּירוֹת מְנִיקוֹת,
וְשֶׁאֵינָן מַבְכִּירוֹת,
אֵינוּ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמֵּא בְנָהּ שֶׁלָּזוֹ בָא לוֹ אֵצֶל זוֹ,
וְשֶׁמֵּא בְנָהּ שֶׁלָּזוֹ בָא לוֹ אֵצֶל זוֹ.

מסכת בכורות פרק ג משנה ג
ד
רִבִּי יוֹסֵה בֶן מְשֻׁלָּם אוֹמֵר:
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּכוֹר,
עוֹשֶׂה מָקוֹם לַקּוֹפִּיס מִכָּן וּמִכָּן,
וְתוֹלֵשׁ אֶת הַשֵּׂעָר,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְזִיזֶנּוּ מִמְּקוֹמוֹ.
וְכֵן הַתּוֹלֵשׁ אֶת הַשֵּׂעָר לִרְאוֹת אֶת מְקוֹם הַמּוּם.

מסכת בכורות פרק ג משנה ד

ה

שְׂעַר בְּכוֹר בַּעַל מוּם שֶׁנָּשַׁר,
וְהִנִּיחוֹ בַחַלּוֹן, וְאַחַר כָּךְ שְׁחָטוֹ,
עֲקַבְיָה בֶן מַהֲלַלְאֵל מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
לֹא בָזֶה הִתִּיר עֲקַבְיָה בֶן מַהֲלַלְאֵל,
אֶלָּא בִשְׂעַר בְּכוֹר בַּעַל מוּם שֶׁנָּשַׁר,
וְהִנִּיחוֹ בַחַלּוֹן, וְאַחַר כָּךְ מֵת.
בָּזֶה עֲקַבְיָה בֶן מַהֲלַלְאֵל מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
צֶמֶר הַמְּדֻבְלָל בִּבְכוֹר,
אֶת שֶׁהוּא נִרְאֶה מִן הַגִּזָּה, מֻתָּר,
וְאֶת שֶׁאֵינוּ נִרְאֶה מִן הַגִּזָּה, אָסוּר.

פרק ד

מסכת בכורות פרק ד משנה א

א

עַד כַּמָּה יִשְׂרָאֵל חַיָּבִין לְהִטַּפֵּל בִּבְכוֹר?
בִּבְהֵמָה דַקָּה, שְׁלֹשִׁים יוֹם,
וּבַגַּסָּה, חֲמִשִּׁים יוֹם.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בַּדַּקָּה, שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים.

ב

אָמַר לוֹ הַכֹּהֵן בְּתוֹךְ הַזְּמַן:
"תְּנֵהוּ לִי!"
הֲרֵי זֶה לֹא יִתְּנֵהוּ לוֹ. <יתנו>
אִם הָיָה בַעַל מוּם,
אָמַר לוֹ:
"תְּנֵהוּ לִי, שֶׁאֹכְלֶנּוּ!" מֻתָּר.
בִּשְׁעַת הַמִּקְדָּשׁ,
אִם הָיָה תָמִים,
אָמַר לוֹ:
"תֶּן לִי, שֶׁאַקְרִיבֶנּוּ!" מֻתָּר.
הַבְּכוֹר נֶאֱכָל שָׁנָה שָׁנָה,

בֵּין תָּמִים, בֵּין בַּעַל מוּם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים טו,כ)
"לִפְנֵי יי אֱלֹהֶיךָ תֹאכְלֶנּוּ שָׁנָה בְשָׁנָה".
(מסכת בכורות פרק ד משנה ב)
נוֹלַד לוֹ מוּם בְּתוֹךְ שְׁנָתוֹ,
רַשַּׁי לְקַיְּמוֹ כָל שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ;
לְאַחַר שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
אֵינוֹ רַשַּׁי לְקַיְּמוֹ אֶלָּא עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם.

מסכת בכורות פרק ד משנה ג
ג
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּכוֹר וּמַרְאֵהוּ אֶת מוּמוֹ,
רִבִּי יְהוּדָה מַתִּיר.
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הוֹאִיל וְנִשְׁחַט שֶׁלֹּא עַל פִּי מֻמְחֶה,
אָסוּר.
(מסכת בכורות פרק ד משנה ד)
מִי שֶׁאֵינוּ מֻמְחֶה, וְרָאָה אֶת הַבְּכוֹר,
נִשְׁחַט עַל פִּיו,
הֲרֵי זֶה יִקָּבֵר, וִישַׁלֵּם מִבֵּיתוֹ.

ד
הַדָּן אֶת הַדִּין,
זִכָּה אֶת הַחַיָּב, חִיֵּב אֶת הַזַּכַּי,
טִמֵּא אֶת הַטָּהוֹר, טִהֵר אֶת הַטָּמֵא,
מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי, וִישַׁלֵּם מִבֵּיתוֹ.
אִם הָיָה מֻמְחֶה בְּבֵית דִּין,
פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּם.

ה
מַעֲשֶׂה בְּפָרָה שֶׁנִּטְּלָה הָאוּם שֶׁלָּהּ,
וְהֶאֱכִילָהּ רִבִּי טַרְפוֹן לַכְּלָבִים.
וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְהִתִּירוּ.
אָמַר רִבִּי תּוֹדְרוֹס הָרוֹפֵא: <תיודרוס>
אֵין פָּרָה וַחֲזִירָה יוֹצְאִין מֵאֲלֶכְּסַנְדְּרִיָּה,
עַד שֶׁחוֹתְכִין אֶת הָאוּם שֶׁלָּהּ,
בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תֵלֵד.
אָמַר רִבִּי טַרְפוֹן:
הָלְכָה לָהּ חֲמוֹרָךְ רִבִּי טַרְפוֹן!
אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה:
רִבִּי טַרְפוֹן,

פָּטוּר אַתָּה, שֶׁאַתָּה מֻמְחֶה בְּבֵית דִּין,
שֶׁכָּל הַמֻּמְחֶה בְּבֵית דִּין,
פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּם.

מסכת בכורות פרק ד משנה ה
ו
הַנּוֹטֵל שְׂכָרוֹ לִהְיוֹת רוֹאֶה בִּבְכוֹרוֹת,
אֵין שׁוֹחֲטִין עַל פִּיו,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה מֻמְחֶה כְּאִילָא בְיַבְנֶה,
שֶׁהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים לִהְיוֹת נוֹטֵל
אַרְבָּעָה אִסָּרוֹת בִּבְהֵמָה דַקָּה וְשִׁשָּׁה בְגַסָּה,
בֵּין תָּמִים בֵּין בַּעַל מוּם.

מסכת בכורות פרק ד משנה ו
ז
הַנּוֹטֵל שְׂכָרוֹ לָדִין, דִּינָיו בְּטֵלִים;
לְהָעִיד, עֵדוּתָיו בְּטֵלָה;
לְהַזּוֹת וּלְקַדֵּשׁ,
מֵימָיו מֵי מְעָרָה וְאֶפְרוֹ אֵפֶר מִקְלָה. <וְאֶפְרוֹ>
אִם הָיָה כֹהֵן,
מְטַמְּאִהוּ מִתְּרוּמָתוֹ, וּמַאֲכִילוֹ וּמַשְׁקוֹ וְסָכוֹ.
וְאִם הָיָה זָקֵן,
מַרְכִּיבוֹ עַל הַחֲמוֹר, וְנוֹתֵן לוֹ שְׂכָרוֹ כְּפוֹעֵל.

מסכת בכורות פרק ד משנה ז
ח
הֶחָשׁוּד עַל הַבְּכוֹרוֹת,
אֵין לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ בְשַׂר צְבָאִין,
וְלֹא עוֹרוֹת שֶׁאֵינָן עֲבוּדִין.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ עוֹרוֹת שֶׁלִּנְקֵבָה.
אֵין לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ צֶמֶר מְלֻבָּן וְצוֹאִי,
אֲבָל לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ טָווּי וְאָרִיג.

מסכת בכורות פרק ד משנה ח
ט
הֶחָשׁוּד עַל הַשְּׁבִיעִית,
אֵין לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ פִשְׁתָּן, אֲפִלּוּ שֶׁרֶק,
אֲבָל לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ טָווּי וּבְגָדִים.

מסכת בכורות פרק ד משנה ט

י

הֶחָשׁוּד לִהְיוֹת מוֹכֵר תְּרוּמָה לְשֵׁם חֻלִּין,
אֵין לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ אֲפִלּוּ מַיִם וּמֶלַח.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁיֶּשׁ בּוֹ זִקַּת תְּרוּמָה וּמַעַשְׂרוֹת,
אֵין לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ.

מסכת בכורות פרק ד משנה י

יא

הֶחָשׁוּד עַל הַשְּׁבִיעִית אֵינוּ חָשׁוּד עַל הַמַּעַשְׂרוֹת.
הֶחָשׁוּד עַל הַמַּעַשְׂרוֹת אֵינוּ חָשׁוּד עַל הַשְּׁבִיעִית.
הֶחָשׁוּד עַל זֶה וְעַל זֶה חָשׁוּד עַל הַטְּהָרוֹת.
וְיֵשׁ שֶׁהוּא חָשׁוּד עַל הַטְּהָרוֹת,
וְאֵינוּ חָשׁוּד לֹא עַל זֶה וְלֹא עַל זֶה.
זֶה הַכְּלָל:
הֶחָשׁוּד עַל דָּבָר לֹא דָנוֹ וְלֹא מְעִידוֹ.

פרק ה

מסכת בכורות פרק ה משנה א

א

כָּל פְּסוּלֵי הַמֻּקְדָּשִׁין נִמְכָּרִין בְּאַטְלֵס,
נִשְׁחָטִין בְּאַטְלֵס, נִשְׁקָלִין בְּלִטְרָה,
חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן הַמַּעֲשֵׂר,
שֶׁהֲנָיָתָן לַבְּעָלִים.
פְּסוּלֵי הַמֻּקְדָּשִׁין, הֲנָיָתָן לַהֶקְדֵּשׁ.
וְשׁוֹקְלִין מָנֶה כְּנֶגֶד מָנֶה בַּבְּכוֹר.

מסכת בכורות פרק ה משנה ב

ב

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֹא יִמָּנֶה יִשְׂרָאֵל עִם כֹּהֵן עַל הַבְּכוֹר.
בֵּית הִלֵּל מַתִּירִין אֲפִלּוּ גוֹי.
בְּכוֹר שֶׁאֲחָזוֹ דָם,
אֲפִלּוּ מֵת, אֵין מַקִּיזִין לוֹ אֶת הַדָּם.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יַקִּיז, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה בוֹ מוּם.

אִם עָשָׂה בוֹ מוּם,
הֲרֵי זֶה לֹא יִשְׁחֹט עָלָיו.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יַקִּיז, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בוֹ מוּם.

מסכת בכורות פרק ה משנה ג
ג
הַצּוֹרֵם אֹזֶן הַבְּכוֹר,
הֲרֵי זֶה לֹא יִשְׁחֹט עוֹלָמִית.
דִּבְרֵי רְבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לִכְשֶׁיִּוָּלֵד לוֹ מוּם אַחֵר,
יִשְׁחֹט עָלָיו.
מַעֲשֶׂה בְזָכָר שֶׁלָּרְחֵלִים זָקֵן,
וּשְׂעָרוֹ מְדֻלְדָּל,
רָאָהוּ קַסְטוֹר אֶחָד, אָמַר:
"מַה טִּיבוֹ שֶׁלָּזֶה?"
אָמְרוּ לוֹ:
"בְּכוֹר הוּא, וְאֵינוּ נִשְׁחָט,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה בוֹ מוּם."
נָטַל פִּגְיוֹם וְצָרַם בְּאָזְנוֹ.
וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים, וְהִתִּירוּ.
וְרָאָה שֶׁהִתִּירוּ,
וְהָלַךְ וְצָרַם בְּאֹזֶן בְּכוֹרוֹת אֲחֵרִים,
וְאָסְרוּ.
פַּעַם אַחַת הָיוּ תִינוֹקוֹת מְשַׂחֲקִין בַּשָּׂדֶה,
וְקָשְׁרוּ זַנְבוֹת טְלָאִים זֶה עַל זֶה,
וְנִפְסְקָה זְנָבוֹ שֶׁלְּאֶחָד מֵהֶן,
וַהֲרֵי הוּא בְּכוֹר.
וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים, וְהִתִּירוּ.
וְרָאוּ שֶׁהִתִּירוּ,
וְהָלְכוּ וְקָשְׁרוּ זַנְבוֹת בְּכוֹרוֹת אֲחֵרִים, <אֲחֵרִים בְּכוֹרוֹת>
וְאָסָרוּ.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא לְדַעְתּוֹ, אָסוּר,
וְשֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ, מֻתָּר.

מסכת בכורות פרק ה משנה ד
ד
הָיָה בְכוֹר רוֹדְפוֹ,
וּבְעָטוֹ וְעָשָׂה בוֹ מוּם,

הֲרֵי זֶה יִשְׁחַט עָלָיו.
כָּל הַמּוּמִין הָרְאוּיִין לָבֹא בִידֵי אָדָם,
רוֹעִין יִשְׂרָאֵל נֶאֱמָנִין,
רוֹעִין הַכֹּהֲנִים אֵינָן נֶאֱמָנִין.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
נֶאֱמָן הוּא עַל שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
וְאֵינוּ נֶאֱמָן עַל שֶׁלְּעַצְמוֹ.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הֶחָשׁוּד עַל דָּבָר,
לֹא דָנוֹ וְלֹא מְעִידוֹ.

מסכת בכורות פרק ה משנה ה

ה

נֶאֱמָן הַכֹּהֵן לוֹמַר:
"רָאִיתִי בְכוֹר זֶה, וּבַעַל מוּם הוּא".
הַכֹּל נֶאֱמָנִין עַל מוּמֵי הַמַּעֲשֵׂר.
בְּכוֹר שֶׁנִּסְמַת עֵינוֹ, שֶׁנִּקְטְעָה יָדוֹ וְשֶׁנִּשְׁבְּרָה רַגְלוֹ,
הֲרֵי זֶה יִשְׁחַט עַל פִּי שְׁלֹשָׁה בְּנֵי כְנֶסֶת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ יֵשׁ שָׁם עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה,
לֹא יִשְׁחַט אֶלָּא עַל פִּי מֻמְחֶה.

מסכת בכורות פרק ה משנה ו

ו

הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּכוֹר וּמְכָרוֹ,
וְנוֹדַע שֶׁלֹּא הֶרְאָהוּ,
מַה שֶּׁאָכְלוּ, אָכְלוּ,
וְיַחְזִיר לָהֶם אֶת הַדָּמִים,
מַה שֶּׁלֹּא אָכְלוּ, וְהַבָּשָׂר יִקָּבֵר,
וְהוּא יַחְזִיר לָהֶם אֶת הַדָּמִים.

ז

וְכֵן הַשּׁוֹחֵט הַפָּרָה וּמְכָרָהּ,
וְנוֹדַע שֶׁהִיא טְרֵפָה,
מַה שֶּׁאָכְלוּ, אָכְלוּ,
וְיַחְזִיר לָהֶם אֶת הַדָּמִים.
מַה שֶּׁלֹּא אָכְלוּ,
הֵם יַחְזִירוּ לוֹ אֶת הַבָּשָׂר,
וְהוּא יַחְזִיר לָהֶם אֶת הַדָּמִים.
מְכָרוּהוּ לַגּוֹיִם, אוֹ הֵטִילוּהוּ לַכְּלָבִים,
יְשַׁלְּמוּ לוֹ דְמֵי טְרֵפָה.

פרק ו

מסכת בכורות פרק ו משנה א

א

עַל אֵלּוּ מוּמִין שׁוֹחֲטִין אֶת הַבְּכוֹר:
נִפְגְּמָה אָזְנוֹ מִן הַסְּחוּס, אֲבָל לֹא מִן הָעוֹר;
נִסְדְּקָה, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא חָסְרָה;
נִקְּבָה מְלֹא כַרְשִׁנָּה, אוֹ שֶׁיָּבְשָׁה.
וְאֵיזוֹ הִיא יְבֵשָׁה?
כָּל שֶׁתִּנָּקֵב וְאֵינָהּ מוֹצִיאָה טִפַּת דָּם.
רַבִּי יוֹסֵה בֶּן מְשֻׁלָּם אוֹמֵר:
יְבֵשָׁה, שֶׁתְּהֵא נִפְרֶכֶת.

מסכת בכורות פרק ו משנה ב

ב

רִיס שֶׁלָּעַיִן שֶׁנִּקַּב, שֶׁנִּפְגַּם, שֶׁנִּסְדַּק.
הָרֵי בְעֵינוֹ דוֹק, תְּבַלּוּל, חֲלָזוֹן נָחָשׁ, עֵנָב.
וְאֵי זֶה הוּא תְבַלּוּל?
לָבָן הַפּוֹסֵק בְּסִירָה וְנִכְנָס בַּשָּׁחוֹר.
בַּשָּׁחוֹר וְנִכְנָס בַּלָּבָן, אֵינוּ מוּם,
שֶׁאֵין מוּמִים בַּלָּבָן.

מסכת בכורות פרק ו משנה ג

ג

חֲוַרְוָר וְהַמַּיִם הַקְּבוּעִין.
אֵי זֶהוּ חֲוַרְוָר הַקָּבוּעַ?
כָּל שֶׁשָּׁהָא שְׁמוֹנִים יוֹם.
רַבִּי חֲנַנְיָה בֶן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
בּוֹדְקִין אוֹתוֹ בִשְׁלֹשָׁה פְעָמִים בְּתוֹךְ שְׁמוֹנִים יוֹם.
וְאֵלּוּ הֵם הַמַּיִם הַקְּבוּעִין?
אָכַל לַח וְיָבֵשׁ שֶׁלַּגְּשָׁמִים.
לַח וְיָבֵשׁ שֶׁלַּשְּׁלָחִין,
אוֹ שֶׁאָכַל יָבֵשׁ וְאַחַר כָּךְ אָכַל הַלַּח,
אֵינוּ מוּם, עַד שֶׁיֹּאכַל יָבֵשׁ אַחַר הַלַּח.

מסכת בכורות פרק ו משנה ד

ד

חוֹטָמוֹ שֶׁנִּקַּב, שֶׁנִּפְגַּם, שֶׁנִּסְדַּק;
שְׂפָתוֹ שֶׁנִּקְּבָה, שֶׁנִּפְגְּמָה, שֶׁנִּסְדְּקָה;
חִטָּיו הַחִיצוֹנוֹת שֶׁנִּפְגָּמוּ אוֹ שֶׁנִּגְמָמוּ,
וְהַפְּנִימִיּוֹת שֶׁנֶּעְקָרוּ.
רְבִּי חֲנַנְיָה בֶן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
אֵין בּוֹדְקִין מִן הַמַּתְאִימוֹת וְלִפְנִים,
אַף לֹא מִן הַמַּתְאִימוֹת.

מסכת בכורות פרק ו משנה ה
ה
נִפְגַּם הַזֹּבֶן,
וְהָעֶרְוָה שֶׁלַּנְּקֵבָה,
וּבַמֻּקְדָּשִׁין,
נִפְגְּמָה הַזָּנָב מִן הָעֶצֶם,
אֲבָל לֹא מִן הַפֶּרֶק,
אוֹ שֶׁהָיָה רֹאשׁ הַזָּנָב מַפְצִיל הָעֶצֶם,
אוֹ שֶׁיֵּשׁ בָּשָׂר בֵּין חֻלְיָה לַחֻלְיָה מְלֹא אֶצְבַּע.

מסכת בכורות פרק ו משנה ו
ו
אֵין לוֹ בֵיצִים,
אוֹ אֵין לוֹ אֶלָּא בֵיצָה אַחַת.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ לוֹ שְׁנֵי כִיסִין,
יֵשׁ לוֹ שְׁתֵּי בֵיצִים;
אֵין לוֹ אֶלָּא כִיס אֶחָד,
אֵין לוֹ אֶלָּא בֵיצָה אַחַת.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מוֹשִׁיבוֹ עַל חָרְגּוֹ זוֹ וּמְמַעֵךְ,
אִם יֵשׁ שָׁם בֵּיצָה, סוֹפָהּ לָצֵאת.
מַעֲשֶׂה שֶׁמִּעֵךְ וְלֹא יָצָאת,
וְנִשְׁחַט וְנִמְצֵאת דְּבוּקָה בַכְּסָלִים,
וְהִתִּיר רְבִּי עֲקִיבָה,
וַאֲסָרוֹ רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי. <וְאָסְרוֹ

מסכת בכורות פרק ו משנה ז
ז
בַּעַל חָמֵשׁ רַגְלַיִם,
וְשֶׁאֵין לוֹ אֶלָּא שָׁלוֹשׁ,
וְשֶׁרַגְלָיו קְלוּטוֹת כְּשֶׁלַּחֲמוֹר, <כְּשֶׁלְּחָמוֹר
וְהַשָּׁחוּל, וְהַכָּסוּל.

אֵי זֶה הוּא הַשָּׁחוּל?
שֶׁנִּשְׁמְטָה יְרֵכוֹ.
וְהַכָּסוּל?
שֶׁאַחַת מִירֵכָיו גְּבוֹהָה.

מסכת בכורות פרק ו משנה ח
ח
נִשְׁבַּר עֶצֶם יָדוֹ, וְעֶצֶם רַגְלוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ נִכָּר.
מוּמִין אֵלּוּ מָנָה אִילָא בְּיַבְנֶה,
וְהוֹדוּ לוֹ חֲכָמָיו.
וְעוֹד שְׁלֹשָׁה הוֹסִיף,
אָמְרוּ לוֹ:
"לֹא שָׁמַעְנוּ אֶת אֵלּוּ!"
אֶת שֶׁגַּלְגַּל עֵינוֹ עָגֹל כְּשֶׁלָּאָדָם, <במקום את, אֶלָּא>
וּפִיו דּוֹמֶה לְשֶׁלַּחֲזִיר, <לְשֶׁלְּחֲזִיר>
שֶׁנִּטַּל רֹב הַמְדַבֵּר שֶׁלִּלְשׁוֹנוֹ.
וּבֵית דִּין שֶׁאַחֲרֵיהֶם אָמְרוּ:
הֲרֵי אֵלּוּ מוּמִין.

מסכת בכורות פרק ו משנה ט
ט
מַעֲשֶׂה שֶׁהַלֶּחִי הַתַּחְתּוֹן עוֹדֵף עַל הָעֶלְיוֹן,
שָׁאַל רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל לַחֲכָמִים,
וְאָמְרוּ:
הֲרֵי זֶה מוּם.

י
אֹזֶן הַגְּדִי שֶׁהָיְתָה כְּפוּלָה,
אָמְרוּ חֲכָמִים:
בִּזְמַן שֶׁהוּא עֶצֶם אֶחָד, מוּם.
בִּזְמַן שֶׁאֵינָהּ עֶצֶם אֶחָד, אֵינָהּ מוּם.
רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
זְנַב הַגְּדִי שֶׁהוּא דּוֹמֶה שֶׁלַּחֲזִיר, <שֶׁלְּחֲזִיר>
וְשֶׁאֵין בָּהּ שָׁלוֹשׁ חֻלְיוֹת,
הֲרֵי זֶה מוּם.

מסכת בכורות פרק ו משנה י
יא
חֲנַנְיָה בֶּן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
אֶת שֶׁיַּבֶּלֶת בְּעֵינוֹ, <שִׁיבּוֹלֶת>

וְשֶׁנִּפְקַס עֶצֶם יָדוֹ, וְעֶצֶם רַגְלוֹ,
וְשֶׁנִּפְקַס עַצְמוֹ שֶׁבְּפִיו;
עֵינוֹ אַחַת גְּדוֹלָה וְאַחַת קְטַנָּה,
אָזְנוֹ אַחַת גְּדוֹלָה וְאַחַת קְטַנָּה,
בְּמַּרְאֶה, אֲבָל לֹא בְמִדָּה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
וְאַחַת מִבֵּיצָיו גְּדוֹלָה שְׁתַּיִם כַּחֲבֶרְתָּהּ,
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

מסכת בכורות פרק ו משנה יא
יב
זְנַב הָעֵגֶל שֶׁאֵינָה מַגַּעַת לְעַרְקוֹב,
אָמְרוּ חֲכָמִים:
כָּל מַרְבִּית עֲגָלִים כֵּן,
כָּל זְמַן שֶׁהֵן מְגַדְּלִים הֵן נִמְתָּחוֹת.
לְאֵיזֶה עַרְקוֹב אָמְרוּ חֲכָמִים?
רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
לְעַרְקוֹב שֶׁבְּאֶמְצַע הַיָּרֵךְ.
עַל אֵלּוּ מוּמִין שׁוֹחֲטִין אֶת הַבְּכוֹר,
וּפְסוּלֵי הַמֻּקְדָּשִׁין נִפְדִּים עֲלֵיהֶם.

מסכת בכורות פרק ו משנה יב
יג
אֵלּוּ שֶׁאֵין שׁוֹחֲטִין עֲלֵיהֶן,
לֹא בַמִּקְדָּשׁ וְלֹא בַמְּדִינָה:
חֲוַרְוָר וְהַמַּיִם שֶׁאֵינָן קְבוּעִין,
וְחִטָּיו הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁנִּפְגָּמוּ וְשֶׁנִּגְמָמוּ,
וּבַעַל גָּרָב, וּבַעַל יַבֹּלֶת, וּבַעַל חֲזָזִית,
וְזָקֵן, וְחוֹלֶה, וּמְזֹהָם,
וְשֶׁנֶּעֶבְרָה בוֹ עֲבֵרָה,
וְשֶׁהֵמִית אֶת הָאָדָם,
וְטֻמְטוּם, וְאַנְדְּרוֹגִינָס,
לֹא בַמִּקְדָּשׁ וְלֹא בַמְּדִינָה.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
אֵין מוּם גָּדוֹל מִזֶּה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ בְכוֹר,
אֶלָּא נִגְזָז וְנֶעְבָּד.

פרק ז

מסכת בכורות פרק ז משנה א

א

מוּמִין אֵלּוּ, בֵּין קְבוּעִין בֵּין עוֹבְרִין,
פּוֹסְלִין בָּאָדָם.
יָתֵר עֲלֵיהֶן בָּאָדָם:
הַכִּילוֹן, וְהַלַּפְתָּם, הַמַּקְבָן,
וְשֶׁרֹאשׁוֹ שָׁקוּט, וּסְקִיפָּס.
וּבַעֲלֵי הַחֲטָרוֹת,
רַבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר;
וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.

מסכת בכורות פרק ז משנה ב

ב

הַקֵּרֵחַ, פָּסוּל.
וְאֵי זֶה הוּא הַקֵּרֵחַ?
כָּל שֶׁאֵין לוֹ שִׁטָּה שֶׁלַּשֵּׂעָר מַקֶּפֶת מֵאֹזֶן אֶל אֹזֶן.
אִם יֵשׁ לוֹ, הֲרֵי זֶה כָּשֵׁר.
אֵין לוֹ גְּבִינִים,
אִם אֵין לוֹ אֶלָּא גְּבִין אֶחָד,
זֶה הוּא הַ'גִּבֵּן' הָאָמוּר בַּתּוֹרָה.
רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר:
כָּל שֶׁגְּבִינָיו [שׁוֹכְבִין].
רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי גְּבִינִים וּשְׁתֵּי שִׁדְרוֹת.

מסכת בכורות פרק ז משנה ג

ג

הַחֵרֵם, פָּסוּל.
אֵי זֶה הוּא הַחֵרֵם?
הַכּוֹחֵל שְׁתֵּי עֵינָיו כְּאַחַת.
שְׁתֵּי עֵינָיו לְמַעְלָן,
שְׁתֵּי עֵינָיו לְמַטָּן,
עֵינוֹ אַחַת לְמַעְלָן,
עֵינוֹ אַחַת לְמַטָּן,
רוֹאֶה אֶת הַחֶדֶר וְאֶת הָעֲלִיָּה כְאַחַת,
סָכֵי שֶׁמֶשׁ, וְהַזּגְדֵּס, וְהַצֵּידָן.
שֶׁנָּשְׁרוּ רִיסֵי עֵינָיו,
פָּסוּל, מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן.

מסכת בכורות פרק ז משנה ד

ד

עֵינָיו גְּדוֹלוֹת כְּשֶׁלָּעֵגֶל,
אוֹ קְטַנּוֹת כְּשֶׁלְּאָוָז,
גּוּפוֹ גָּדוֹל מֵאֵבָרָיו,
אוֹ קָטוֹן מֵאֵבָרָיו,
חוֹטְמוֹ גָּדוֹל מֵאֵבָרָיו,
אוֹ קָטוֹן מֵאֵבָרָיו,
הַצִּמֵּם, וְהַצִּמֵּעַ.
אֵי זֶה הוּא הַצִּמֵּעַ?
שֶׁאָזְנָיו קְטַנּוֹת.
וְהַצִּמֵּם?
שֶׁאָזְנָיו דּוֹמוֹת לִסְפוֹג.

מסכת בכורות פרק ז משנה ה

ה

שְׂפָתוֹ הָעֶלְיוֹנָה עוֹדֶפֶת עַל הַתַּחְתּוֹנָה,
אוֹ הַתַּחְתּוֹנָה עוֹדֶפֶת עַל הָעֶלְיוֹנָה,
הֲרֵי זֶה מוּם.
שֶׁנִּטְּלוּ שִׁנָּיו,
פָּסוּל, מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן.

ו

דַּדָּיו שׁוֹכְבִין כְּשֶׁלָּאִשָּׁה,
כְּרֵסוֹ צָבָה,
טִבּוּרוֹ יוֹצֵא,
נִכְפֶּה, אֲפִלּוּ אַחַת לְיָמִים,
רוּחַ קַצְרוּת בָּאָה עָלָיו,
הַמְשֻׁעְבָּן,
וּבַעַל גָּבָר.
אֵין בֵּיצִים אֶלָּא בֵיצָה אַחַת,
זֶהוּ 'מְרוֹחַ אָשֶׁךְ' הָאָמוּר בַּתּוֹרָה.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
כָּל שֶׁנִּמְרְחוּ אֲשָׁכָיו.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁרוּחַ בַּאֲשָׁכָיו.
רַבִּי חֲנַנְיָה בֶן אַנְטִיגְנוֹס אוֹמֵר:
כָּל שֶׁמַּרְאָיו חֲשׁוּכִין.

מסכת בכורות פרק ז משנה ו

ז

הַמַּקִּישׁ בְּקַרְסֻלָּיו וּבְאַרְכֻּבּוֹתָיו,
וּבַעַל פִּיקִין, וְהָעִקֵּל.
אֵי זֶה הוּא הָעִקֵּל?
כָּל שֶׁהוּא מַקִּיף פַּרְסוֹתָיו,
וְאֵין אַרְכֻּבּוֹתָיו נוֹשְׁקוֹת.
פִּיקָה יוֹצֵא מִגֻּדָּלוֹ,
עֲקֵבוֹ יוֹצֵא לְאַחֲרָיו,
פַּרְסָתוֹ רְחָבָה כְּשֶׁלְּאָוָז.
אֶצְבְּעוֹתָיו מֻרְכָּבוֹת זוֹ עַל זוֹ,
אוֹ קְלוּטוֹת,
עַד הַפֶּרֶק, כָּשֵׁר;
לְמַטָּה מִן הַפֶּרֶק, וַחֲתָכָהּ, כָּשֵׁר.
הָיְתָה בָהּ יֹתֶרֶת, וַחֲתָכָהּ, כָּשֵׁר.
אִם יֶשׁ בָּהּ עֶצֶם, פָּסוּל,
וְאִם לָאו, כָּשֵׁר.
יָתֵר בְּיָדָיו וּבְרַגְלָיו: (שְׁמוּאֵל ב כא,כ)
"שֵׁשׁ וָשֵׁשׁ, עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה",
רַבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר,
וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.
וְהַשּׁוֹלֵט בִּשְׁתֵּי יָדָיו,
רַבִּי פּוֹסֵל,
וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִין.

ח
הַכּוּשִׁי,
וְהַגִּחֵר,
וְהַלַּוְקָן,
וְהַכִּפֵּחַ,
וְהַנַּנָּס,
וְהַחֵרֵשׁ,
וְהַשּׁוֹטֶה,
וְהַשִּׁכּוֹר,
וּבַעֲלֵי נְגָעִין טְהוֹרִין,
פְּסוּלִין בָּאָדָם,
וּכְשֵׁרִין בַּבְּהֵמָה.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
שׁוֹטֶה בבהֵמָה, אֵינָהּ מִן הַמֻּבְחָר.
רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
אַף בַּעֲלֵי הַדַּלְדּוּלִין,
פְּסוּלִין בָּאָדָם,
וּכְשֵׁרִין בַּבְּהֵמָה.

מסכת בכורות פרק ז משנה ז

ט

אֵלּוּ כְשֵׁרִין בָּאָדָם וּפְסוּלִין בַּבְּהֵמָה:
אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ,
וּטְרֵפָה,
וְיוֹצֵא דֹפֶן,
וְהַנּוֹשֵׂא נָשִׁים בַּעֲבֵרָה,
פָּסוּל עַד שֶׁיַּדִּיר הֲנָיָה.
וְהַמִּטַּמֵּא לַמֵּתִים,
פָּסוּל עַד שֶׁיְּקַבֵּל עָלָיו,
שֶׁלֹּא יְהֵא מִטַּמֵּא לַמֵּתִים.

פרק ח

מסכת בכורות פרק ח משנה א

א

יֵשׁ בְּכוֹר לַנַּחֲלָה וְאֵינוּ בְכוֹר לַכֹּהֵן,
בְּכוֹר לַכֹּהֵן וְאֵינוּ בְכוֹר לַנַּחֲלָה,
בְּכוֹר לַנַּחֲלָה וְלַכֹּהֵן,
יֵשׁ שֶׁאֵינוּ בְכוֹר לֹא לַנַּחֲלָה וְלֹא לַכֹּהֵן.

ב

וְאֵי זֶה הוּא בְכוֹר לַנַּחֲלָה וְאֵינוּ בְכוֹר לַכֹּהֵן?
הַבָּא אַחַר הַנְּפָלִים שֶׁיָּצָא רֹאשׁוֹ חַי,
וּבֶן תִּשְׁעָה שֶׁיָּצָא רֹאשׁוֹ מֵת,
הַמַּפֶּלֶת כְּמִין בְּהֵמָה חַיָּה וָעוֹף.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיְּהֵא בוֹ מִצּוּרַת הָאָדָם.
וְהַמַּפֶּלֶת סַנְדָּל, אוֹ שִׁלְיָה, אוֹ שָׁפִיר מְרֻקָּם,
וְהַיּוֹצֵא מְחֻתָּךְ,
וְהַבָּא אַחֲרֵיהֶן בְּכוֹר לַנַּחֲלָה וְאֵינוּ בְכוֹר לַכֹּהֵן.

ג

מִי שֶׁלֹּא הָיוּ לוֹ בָנִים,
וְנָשָׂא אִשָּׁה שֶׁכְּבָר יָלְדָה,
וְיָלְדָה עוֹדָה שִׁפְחָה וְנִשְׁתַּחְרְרָה,

עוֹדָהּ נָכְרִית וְנִתְגַּיְּרָה,
מִשֶּׁבָּאת לְיִשְׂרָאֵל וְיָלָדָה,
בְּכוֹר לַנַּחֲלָה וְאֵינוֹ בְכוֹר לַכֹּהֵן.
רַבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
בְּכוֹר לַנַּחֲלָה וְלַכֹּהֵן, שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות יג,ב)
"פֶּטֶר כָּל רֶחֶם בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל", <פֶּטֶר רֶחֶם מִיִּשְׂרָאֵל>
עַד שֶׁיִּפְטְרוּ רֶחֶם מִיִּשְׂרָאֵל.

ד
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ בָנִים וְנָשָׂא אִשָּׁה שֶׁלֹּא יָלְדָה,
נִתְגַּיְּרָה וְהִיא מְעֻבֶּרֶת,
נִשְׁתַּחְרְרָה וְהִיא מְעֻבֶּרֶת,
יָלְדָה הִיא וְכֹהֶנֶת, הִיא וּלְוִיָּה,
הִיא וְאִשָּׁה שֶׁכְּבָר יָלְדָה,
וְכֵן מִי שֶׁלֹּא שָׁהֲתָה אַחַר בַּעְלָהּ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים,
וְנִשֵּׂאת, וְיָלְדָה,
וְאֵין יָדוּעַ אִם בֶּן תִּשְׁעָה לָרִאשׁוֹן,
אִם בֶּן שִׁבְעָה לָאַחֲרוֹן,
בְּכוֹר לַכֹּהֵן וְאֵינוֹ בְכוֹר לַנַּחֲלָה.

ה
אֵי זֶה הוּא בְכוֹר לַנַּחֲלָה וְלַכֹּהֵן?
הַמַּפֶּלֶת שָׁפִיר מָלֵא מַיִם,
מָלֵא דָם, מָלֵא גְנִינִים.
הַמַּפֶּלֶת כְּמִין דָּגִים וַחֲגָבִים,
וּשְׁקָצִים וּרְמָשִׂים.
הַמַּפֶּלֶת יוֹם אַרְבָּעִים,
הַבָּא אַחֲרֵיהֶן בְּכוֹר לַנַּחֲלָה וְלַכֹּהֵן.

מסכת בכורות פרק ח משנה ב

ו
יוֹצֵא דֹפֶן וְהַבָּא אַחֲרָיו,
אֵינָן בְּכוֹר לֹא לְנַחֲלָה וְלֹא לַכֹּהֵן.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הָרִאשׁוֹן לְנַחֲלָה,
וְהַשֵּׁנִי, לְחָמֵשׁ סְלָעִים. <לַחֲמִשִּׁים>

מסכת בכורות פרק ח משנה ג

ז
מִי שֶׁלֹּא בִכֵּרָה אִשְׁתּוֹ וְיָלְדָה שְׁנֵי זְכָרִים,
נוֹתֵן חָמֵשׁ סְלָעִים לַכֹּהֵן. <חֲמִשִּׁים>

מֵת אֶחָד מֵהֶן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
הָאָב פָּטוּר.
מֵת הָאָב, הַבָּנִים קַיָּמִים,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אִם נָתְנוּ עַד שֶׁלֹּא חָלְקוּ, נָתְנוּ,
וְאִם לָאו, פְּטוּרִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נִתְחַיְּבוּ נְכָסִים.
זָכָר וּנְקֵבָה,
אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

מסכת בכורות פרק ח משנה ד
ח
שְׁתֵּי נָשָׁיו שֶׁלֹּא בִכֵּרוּ,
וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים,
נוֹתֵן עֶשֶׂר סְלָעִים לַכֹּהֵן.
מֵת אֶחָד מֵהֶן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
אִם לְכֹהֵן אֶחָד נָתַן,
יַחְזִיר לוֹ חָמֵשׁ סְלָעִים,
אִם לִשְׁנֵי כֹהֲנִים נָתַן,
אֵינוּ יָכוֹל לְהוֹצִיא מִיָּדָן.
זָכָר וּנְקֵבָה,
אוֹ שְׁנֵי זְכָרִים וּנְקֵבָה,
נוֹתֵן חָמֵשׁ סְלָעִים לַכֹּהֵן. <חֲמִשִּׁים
שְׁתֵּי נְקֵבוֹת וְזָכָר,
אוֹ שְׁנֵי זְכָרִים וּשְׁתֵּי נְקֵבוֹת,
אֵין כָּאן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

ט
אַחַת בִּכֵּרָה, וְאַחַת שֶׁלֹּא בִכֵּרָה,
וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים,
נוֹתֵן חָמֵשׁ סְלָעִים לַכֹּהֵן.
מֵת אֶחָד מֵהֶן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם, <אַחַת
הָאָב פָּטוּר.
מֵת הָאָב, הַבָּנִים קַיָּמִים,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אִם נָתְנוּ עַד שֶׁלֹּא חָלְקוּ, נָתְנוּ,
וְאִם לָאו, פְּטוּרִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נִתְחַיְּבוּ נְכָסִים.
זָכָר וּנְקֵבָה,

אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

מסכת בכורות פרק ח משנה ה

י

שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁלִּשְׁנֵי אֲנָשִׁים שֶׁלֹּא בִכֵּרוּ,
וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים,
זֶה נוֹתֵן חָמֵשׁ סְלָעִים לַכֹּהֵן,
וְזֶה נוֹתֵן חָמֵשׁ סְלָעִים לַכֹּהֵן.
מֵת אֶחָד מֵהֶן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
אִם לְכֹהֵן אֶחָד נָתְנוּ,
יַחְזִיר לָהֶם חָמֵשׁ סְלָעִים;
אִם לִשְׁנֵי כֹהֲנִים נָתְנוּ,
אֵינָן יְכוּלִין לְהוֹצִיא מִיָּדָן.
זָכָר וּנְקֵבָה,
הָאָבוֹת פְּטוּרִין,
וְהַבֵּן חַיָּב לִפְדּוֹת אֶת עַצְמוֹ.
שְׁתֵּי נְקֵבוֹת וְזָכָר,
אוֹ שְׁנֵי זְכָרִים וּשְׁתֵּי נְקֵבוֹת,
אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

מסכת בכורות פרק ח משנה ו

יא

אַחַת בִּכֵּרָה וְאַחַת שֶׁלֹּא בִכֵּרָה שֶׁלִּשְׁנֵי אֲנָשִׁים,
וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים,
זֶה שֶׁלֹּא בִכֵּרָה אִשְׁתּוֹ נוֹתֵן חָמֵשׁ סְלָעִים לַכֹּהֵן.
זָכָר וּנְקֵבָה,
אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

יב

מֵת הַבֵּן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
אַף עַל פִּי שֶׁנָּתַן לַכֹּהֵן,
יַחְזִיר לוֹ חָמֵשׁ סְלָעִים;
לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָתַן, יִתֵּן.
מֵת בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים, כְּיוֹם שֶׁלְּפָנָיו. <בְּיוֹם>
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אִם נָתַן, לֹא יִטֹּל;
אִם לֹא נָתַן, לֹא יִתֵּן.

יג

מֵת הָאָב בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,

בְּחֶזְקַת שֶׁלֹּא נִפְדָּה,
עַד שֶׁיָּבִיא רְאָיָה שֶׁנִּפְדָּה.
לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם,
בְּחֶזְקַת שֶׁנִּפְדָּה,
עַד שֶׁיֹּאמְרוּ לוֹ שֶׁלֹּא נִפְדָּה.
הוּא לִפְדּוֹת וּבְנוֹ לִפְדּוֹת,
הוּא קוֹדֵם אֶת בְּנוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּנוֹ קוֹדְמוֹ, שֶׁמִּצְוָתוֹ עַל אָבִיו,
וּמִצְוַת בְּנוֹ עָלָיו.

מסכת בכורות פרק ח משנה ז
יד
חָמֵשׁ סְלָעִים שֶׁלַּבֵּן, בְּמָנֶא צוֹרִי,
וּשְׁלֹשִׁים שֶׁלָּעֶבֶד,
וַחֲמִשִּׁים שֶׁלָּאוֹנֵס וְשֶׁלַּמְפַתֶּה,
וּמֵאָה שֶׁלְּמוֹצִיא שֵׁם רָע,
כֻּלָּם בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ, בְּמָנֶא צוֹרִי,
וְכֻלָּם נִפְדִּים בְּכֶסֶף וּבְשָׁוֶה כֶסֶף,
חוּץ מִשְּׁקָלִים.

מסכת בכורות פרק ח משנה ח
טו
אֵין פּוֹדִין לֹא בַעֲבָדִים, וְלֹא בָאַשְׁטָרוֹת,
וְלֹא בַקַּרְקָעוֹת וְלֹא בַהֶקְדֵּשׁוֹת.
כָּתַב לַכֹּהֵן שֶׁהוּא חַיָּב לוֹ חָמֵשׁ סְלָעִים,
חַיָּב לִתֵּן לוֹ, וּבְנוֹ אֵינוֹ פָדוּי.
לְפִיכָךְ, אִם רָצָה הַכֹּהֵן לִתֵּן לוֹ מַתָּנָה,
רַשַּׁאי.
הַמַּפְרִישׁ פִּדְיוֹן בְּנוֹ, וְאָבַד,
חַיָּב בְּאַחְרָיוּתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר יח,טו)
"יִהְיֶה לָּךְ" וּ"פָדֹה תִפְדֶּה".

מסכת בכורות פרק ח משנה ט
יו
הַבְּכוֹר נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בְּנִכְסֵי הָאָב,
וְאֵינוֹ נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בְּנִכְסֵי הָאֵם.
וְאֵינוֹ נוֹטֵל בְּשֶׁבַח,
וְלֹא בָרָאוּי כְּבַמֻּחְזָק.
וְלֹא הָאִשָּׁה בִכְתֻבָּתָהּ,
וְלֹא [הַבָּנוֹת] בִּמְזוֹנוֹתֵיהֶן,

וְלֹא הַיָּבָם.
וְכֻלָּן אֵין נוֹטְלִין בַּשֶּׁבַח,
וְלֹא בָרָאוּי כְּבַמֻּחְזָק.

מסכת בכורות פרק ח משנה י

יז

אֵלּוּ שֶׁאֵינָן חוֹזְרִין בַּיּוֹבֵל:
הַבְּכוֹרָה,
וְהַיּוֹרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ,
וְהַמְיַבֵּם אֶת אֵשֶׁת אָחִיו,
וְהַמַּתָּנָה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַמַּתָּנָה כַמֶּכֶר.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
כֻּלָּם חוֹזְרִים בַּיּוֹבֵל.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:
הַיּוֹרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ,
יַחְזִיר לִבְנֵי מִשְׁפָּחָה,
וִינַכֶּה מֵהֶם אֶת הַדָּמִים.

פרק ט

מסכת בכורות פרק ט משנה א

א

מַעְשַׂר בְּהֵמָה נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבְחוּץ לָאָרֶץ,
בִּפְנֵי הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי הַבַּיִת,
בַּחֻלִּין אֲבָל לֹא בַמֻּקְדָּשִׁין.
נוֹהֵג בַּבָּקָר וּבַצֹּאן,
וְאֵינָן מִתְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה.
בַּכְּבָשִׂים וּבָעִזִּים,
וּמִתְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה.
בֶּחָדָשׁ וּבַיָּשָׁן,
וְאֵינָן מִתְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה.
שֶׁהָיָה בַדִּין:
מָה אִם הֶחָדָשׁ וְהַיָּשָׁן, שֶׁאֵינָן כִּלְאַיִם זֶה בָזֶה,
אֵינָן מִתְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה,
כְּבָשִׂים וְעִזִּים, שֶׁהֵן כִּלְאַיִם זֶה בָזֶה,
אֵינוּ דִין שֶׁלֹּא יִתְעַשְּׂרוּ מִזֶּה עַל זֶה?

תַּלְמוּד לוֹמַר: (וַיִּקְרָא כז,לב)
"וָצֹאן", כָּל מַשְׁמַע צֹאן אֶחָד.

מסכת בכורות פרק ט משנה ב

ב
מַעְשַׂר בְּהֵמָה מִצְטָרֵף בִּמְלֹא רֶגֶל בְּהֵמָה רוֹעָה.
וְכַמָּה הִיא רֶגֶל בְּהֵמָה רוֹעָה?
שִׁשָּׁה עָשָׂר מִיל.
הָיָה בֵין אֵלּוּ לָאֵלּוּ שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם מִיל,
אֵינָן מִצְטָרְפִין.
הָיָה לוֹ בָאֶמְצַע,
מֵבִיא וּמְעַשְּׂרָן בָּאֶמְצַע.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַיַּרְדֵּן מַפְסִיק לְמַעְשַׂר בְּהֵמָה.

מסכת בכורות פרק ט משנה ג

ג
הַלָּקֹחַ וְשֶׁנִּתַּן לוֹ מַתָּנָה,
פָּטוּר מִמַּעְשַׂר בְּהֵמָה.
הָאַחִים הַשּׁוּתָפִים שֶׁחַיָּבִין בַּקָּלְבּוֹן,
פְּטוּרִין מִמַּעְשַׂר בְּהֵמָה.
וְשֶׁחַיָּבִין בְּמַעְשַׂר בְּהֵמָה,
פְּטוּרִין מִן הַקָּלְבּוֹן.
קָנוּ מִתְּפוּסַת הַבַּיִת, חַיָּבִין,
וְאִם לָאו, פְּטוּרִין.
חָלְקוּ וְחָזְרוּ וְנִשְׁתַּתְּפוּ,
חַיָּבִין בַּקָּלְבּוֹן,
וּפְטוּרִין מִמַּעְשַׂר בְּהֵמָה.

מסכת בכורות פרק ט משנה ד

ד <ב>
הַכֹּל נִכְנָס [לַדִּיר] לְהִתְעַשֵּׂר,
חוּץ מִכִּלְאַיִם, וּטְרֵפָה,
וְיוֹצֵא דֹפֶן, וּמְחֻסַּר זְמַן, וְיָתוֹם.
אֵי זֶה הוּא יָתוֹם?
כָּל שֶׁמֵּתָה אִמּוֹ, אוֹ שֶׁשְּׁחָטָהּ.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ נִשְׁחֲטָה אִמּוֹ וְהַשֶּׁלַח קַיָּם,
אֵין זֶה יָתוֹם.

מסכת בכורות פרק ט משנה ה

ה <ג>
שָׁלֹשׁ גְּרָנוֹת לְמַעְשַׂר בְּהֵמָה:
בִּפְרַס הַפֶּסַח,
בִּפְרַס הָעֲצֶרֶת,
בִּפְרַס הֶחָג.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בַּאֲדָר,
בְּאֶחָד בְּסִיוָן,
בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאָב.
רְבִּי אֶלְעָזָר וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
בְּאֶחָד בְּנִיסָן,
בְּאֶחָד בְּסִיוָן,
בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶּאֱלוּל.
וְלָמָּה אָמְרוּ בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶּאֱלוּל,
וְלֹא אָמְרוּ בְּאֶחָד בְּתִשְׁרִי?
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יוֹם טוֹב,
וְאִיפְשָׁר לְעַשֵּׂר בְּיוֹם טוֹב,
לְפִיכָךְ הִקְדִּימוּהוּ בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶּאֱלוּל.
ו <ד>
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
בְּאֶחָד בֶּאֱלוּל,
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעְשַׂר בְּהֵמָה.
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
הָאֱלוּלִיִּין מִתְעַשְּׂרִין בִּפְנֵי עַצְמָן.

מסכת בכורות פרק ט משנה ו

ז <ה>
כָּל הַנּוֹלָדִים מֵאֶחָד בְּתִשְׁרֵי
עַד עֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶּאֱלוּל,
הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפִין.
חֲמִשָּׁה לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה,
וַחֲמִשָּׁה לְאַחַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה,
אֵינָן מִצְטָרְפִין.
חֲמִשָּׁה לִפְנֵי הַגֹּרֶן,
וַחֲמִשָּׁה לְאַחַר הַגֹּרֶן,
הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפִין.
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר:
'שָׁלוֹשׁ גְּרָנוֹת לְמַעְשַׂר בְּהֵמָה'?
שֶׁעַד שֶׁלֹּא תַגִּיעַ הַגֹּרֶן,
מֻתָּר לִמְכֹּר וְלִשְׁחֹט;

הִגִּיעַ הַגֹּרֶן, לֹא יִשְׁחֹט,
וְאִם שָׁחַט, פָּטוּר.

מסכת בכורות פרק ט משנה ז
ח
כֵּיצַד מְעַשְּׂרָן?
כּוֹנְסָן לַדִּיר,
וְעוֹשֶׂה לָהֶן פֶּתַח קָטָן,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהוּ שְׁנַיִם יְכוּלִין לָצֵאת כְּאַחַת,
וּמוֹנָן בְּשֵׁבֶט:
אֶחָד, שְׁנַיִם, שְׁלֹשָׁה, אַרְבָּעָה, חֲמִשָּׁה,
שִׁשָּׁה, שִׁבְעָה, שְׁמוֹנָה, תִּשְׁעָה;
וְהַיּוֹצֵא עֲשִׂירִי, סוֹקְרוֹ בְּסִקְרָה וְאוֹמֵר:
"הֲרֵי זֶה מַעֲשֵׂר. "
לֹא סְקָרָן בְּסִקְרָה,
וְלֹא מְנָיָן בְּשֵׁבֶט,
אוֹ שֶׁמְּנָיָן רְבוּצִין אוֹ עוֹמְדִין,
הֲרֵי אֵלּוּ מְעֻשָּׂרִין.
הָיָה לוֹ מֵאָה, וְנָטַל עֲשָׂרָה,
עֲשָׂרָה, וְנָטַל אֶחָד,
אֵין זֶה מְעֻשָּׂר.
רַבִּי יוֹסֵה בְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מַעֲשֵׂר.
קָפַץ מִן הַמְּנֻיָּן לְתוֹכָן,
הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִין;
וְהַמְעֻשָּׂרִין לְתוֹכָן,
כֻּלָּן יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ,
וְיֵאָכְלוּ בְמוּמָן לַבְּעָלִים.

מסכת בכורות פרק ט משנה ח
ט
יָצְאוּ שְׁנַיִם כְּאַחַת,
מוֹנֶה אוֹתָן שְׁנַיִם.
מְנָיָן אֶחָד, <מִנְּיָן>
תְּשִׁיעִי וַעֲשִׂירִי מְקֻלְקָלִין.
יָצְאוּ תְשִׁיעִי וַעֲשִׂירִי כְּאַחַת,
תְּשִׁיעִי וַעֲשִׂירִי מְקֻלְקָלִין.
קָרָא לַתְּשִׁיעִי 'עֲשִׂירִי',
וְלָעֲשִׂירִי 'תְּשִׁיעִי',
וּלְאַחַד עָשָׂר 'עֲשִׂירִי',
שְׁלָשְׁתָּן מְקֻדָּשִׁין:

הַתְּשִׁיעִי נֶאֱכָל בְּמוּמוֹ,
וַעֲשִׂירִי, מַעְשֵׂר,
וְאֶחָד עָשָׂר קָרֵב שְׁלָמִים,
וְעוֹשֶׂה תְמוּרָה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
וְכִי יֵשׁ תְּמוּרָה עוֹשָׂה תְמוּרָה?
אָמְרוּ מִשֵּׁם רַבִּי מֵאִיר:
אִלּוּ הָיָה תְמוּרָה,
לֹא הָיָה קָרֵב.

י
קָרָא לַתְּשִׁיעִי 'עֲשִׂירִי',
וְלָעֲשִׂירִי 'עֲשִׂירִי',
וּלְאֶחָד עָשָׂר 'עֲשִׂירִי',
אֵין אֶחָד עָשָׂר מְקֻדָּשׁ.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁלֹּא נֶעְקַר הָעֲשִׂירִי מִמֶּנּוּ,
אֵין אֶחָד עָשָׂר מְקֻדָּשׁ.

חסלת מסכת בכורות

מסכת ערכין

פרק א

מסכת ערכין פרק א משנה א

א
הַכֹּל מַעֲרִיכִים וְנֶעֱרָכִין,
נוֹדְרִים וְנִדָּרִים:
כֹּהֲנִים וּלְוִיִּם וְיִשְׂרְאֵל,
נָשִׁים וַעֲבָדִים.
וְטֻמְטוֹם וְאַנְדְּרוֹגִינָס,
נוֹדְרִים וְנִדָּרִים, וּמַעֲרִיכִים,
אֲבָל לֹא נֶעֱרָכִים,
שֶׁאֵינוּ נֶעֱרָךְ אֶלָּא זָכָר וַדַּי,
וּנְקֵבָה וַדָּיִת.

ב

חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
נִדָּרִים וְנֶעֱרָכִים,
אֲבָל לֹא נוֹדְרִים וְלֹא מַעֲרִיכִים,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶן דַּעַת.
פָּחוּת מִבֶּן חֹדֶשׁ,
נִדָּר, אֲבָל לֹא נֶעֱרָךְ.

מסכת ערכין פרק א משנה ב

ג

הַנָּכְרִי,
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
נֶעֱרָךְ, אֲבָל לֹא מַעֲרִיךְ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מַעֲרִיךְ, אֲבָל לֹא נֶעֱרָךְ.
זֶה וָזֶה מוֹדִים,
שֶׁנּוֹדְרִים וְנִדָּרִים.

מסכת ערכין פרק א משנה ג

ד

הַגּוֹסֵס וְהַיּוֹצֵא לֵהָרֵג,
לֹא נִדָּר וְלֹא נֶעֱרָךְ.
רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן עֲקַבְיָה אוֹמֵר:
נֶעֱרָךְ, מִפְּנֵי שֶׁדָּמָיו קְצוּבִין;
אֲבָל אֵינוּ נִדָּר, מִפְּנֵי שֶׁאֵין דָּמָיו קְצוּבִין.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
נוֹדֵר וּמַעֲרִיךְ, וּמַקְדִּישׁ,
וְאִם הִזִּיק, חַיָּב בְּתַשְׁלוּמִין.

מסכת ערכין פרק א משנה ד

ה

הָאִשָּׁה שֶׁהִיא יוֹצְאָה לֵהָרֵג,
אֵין מַמְתִּינִין לָהּ עַד שֶׁתֵּלֵד.
יָשְׁבָה עַל הַמַּשְׁבֵּר,
מַמְתִּינִין לָהּ עַד שֶׁתֵּלֵד.
הָאִשָּׁה שֶׁנֶּהֶרְגָה, נֶהְנִים בִּשְׂעָרָהּ. <בסערה>
בְּהֵמָה שֶׁנֶּהֶרְגָה, אֲסוּרָה בַהֲנָיָה.

פרק ב

מסכת ערכין פרק ב משנה א

א

אֵין בָּעֲרָכִין פָּחוּת מִסֶּלַע,
וְלֹא יָתֵר עַל חֲמִשִּׁים סֶלַע.
כֵּיצַד?
נָתַן סֶלַע, וְהֶעְשִׁיר,
אֵינוֹ נוֹתֵן כְּלוּם;
פָּחוּת מִסֶּלַע, וְהֶעְשִׁיר,
נוֹתֵן חֲמִשִּׁים סֶלַע.
הָיוּ בְיָדָיו חָמֵשׁ סְלָעִים,
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֵינוֹ נוֹתֵן אֶלָּא אַחַת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
נוֹתֵן אֶת כֻּלָּם.

ב

אֵין בָּעֲרָכִין פָּחוּת מִסֶּלַע,
וְלֹא יָתֵר עַל חֲמִשִּׁים סֶלַע.
אֵין פֶּתַח בַּטּוֹעָה פָּחוּת מִשִּׁבְעָה,
וְלֹא יָתֵר עַל שִׁבְעָה עָשָׂר.
אֵין בַּנְּגָעִים פָּחוּת מִשָּׁבוּעַ אֶחָד,
וְלֹא יָתֵר עַל שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת.

מסכת ערכין פרק ב משנה ב

ג

אֵין פּוֹחֲתִין מֵאַרְבָּעָה חֳדָשִׁים הַמְעֻבָּרִין בַּשָּׁנָה,
וְלֹא נִרְאֶה יָתֵר עַל שְׁמוֹנָה. <שְׁמוֹנֶה>
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם נֶאֱכָלוֹת,
אֵין פָּחוּת מִשְּׁנַיִם,
וְלֹא יָתֵר עַל שְׁלֹשָׁה.
לֶחֶם הַפָּנִים נֶאֱכָל,
אֵין פָּחוּת מִתִּשְׁעָה,
וְלֹא יָתֵר עַל אֶחָד עָשָׂר.
קָטָן נִמּוֹל,
אֵין פָּחוּת מִשְּׁמוֹנָה,
וְלֹא יָתֵר עַל שְׁנֵים עָשָׂר.

מסכת ערכין פרק ב משנה ג

ד

אֵין פּוֹחֲתִין מֵעֶשְׂרִים וְאַחַת תְּקִיעָה בַמִּקְדָּשׁ,
וְלֹא מוֹסִיפִּין עַל אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה.
אֵין פּוֹחֲתִין מִשְּׁנֵי נְבָלִים,
וְלֹא מוֹסִיפִּין עַל שִׁשָּׁה.
לֹא יִפְחֹת מִשִּׁשָּׁה חֲלִילִים,
וְלֹא מוֹסִיפִּין עַל שְׁנֵים עָשָׂר.
וּבִשְׁנֵים עָשָׂר יוֹם בַּשָּׁנָה,
הֶחָלִיל מַכֶּה לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ:
בִּשְׁחִיטַת פֶּסַח רִאשׁוֹן,
בִּשְׁחִיטַת פֶּסַח שֵׁנִי,
בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן שֶׁלַּפֶּסַח,
בְּיוֹם טוֹב שֶׁלָּעֲצֶרֶת,
וּבִשְׁמוֹנַת יְמֵי הֶחָג.
לֹא הָיָה מַכֶּה בְאַבּוּב שֶׁלִּנְחֹשֶׁת,
אֶלָּא בְאַבּוּב שֶׁלַּקָּנֶה,
מִפְּנֵי שֶׁקּוֹלוֹ עָרֵב.
לֹא הָיָה מְחַלֵּק בְּאַבּוּב יְחִידִי,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְחַלֵּק יָפֶה.

מסכת ערכין פרק ב משנה ד

ה

וְעַבְדֵי כֹהֲנִים הָיוּ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מִשְׁפְּחוֹת בֵּית פְּגָרִים וּבֵית צִפְּרַיָּה,
וּמֵאֶמְאוּס הָיוּ מַשִּׂיאִין לִכְהֻנָּה.
רְבִּי חֲנַנְיָה בֶן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
לְוִיִּם הָיוּ.

מסכת ערכין פרק ב משנה ה

ו

אֵין פּוֹחֲתִין מִשִּׁשָּׁה טְלָיִים הַמְּבֻקָּרִין בְּלִשְׁכַּת הַטְּלָיִים,
כְּדֵי לַשַּׁבָּת וְלִשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
וּמוֹסִיפִּין עַד לְעוֹלָם.
מִשְּׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת,
וּמוֹסִיפִּין עַד לְעוֹלָם.
מִתִּשְׁעָה כִנּוֹרוֹת,
וּמוֹסִיפִּין עַד לְעוֹלָם.
וְהַצַּלְצֵל לְבַד.

מסכת ערכין פרק ב משנה ו

ז

אֵין פּוֹחֲתִים מִשְּׁנֵים עָשָׂר לְוִיִּם עוֹמְדִין עַל הַדּוּכָן,
וּמוֹסִיפִּין עַד לְעוֹלָם.
אֵין קָטָן נִכְנָס לַעֲזָרָה לַעֲבוֹדָה,
אֶלָּא בְשָׁעָה שֶׁהַלְוִיִּם אוֹמְרִין בַּשִּׁיר.
לֹא הָיוּ אוֹמְרִים בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר אֶלָּא בַפֶּה,
כְּדֵי תָּבֵל בְּנַעֲמָה.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
אֵין עוֹלִין לְמִנְיָן,
וְלֹא עוֹמְדִין עַל הַדּוּכָן,
אֶלָּא בָאָרֶץ הָיוּ עוֹמְדִין,
וְרָאשֵׁיהֶם כְּבֵין רַגְלֵי הַלְוִיִּם,
וּצְעִירֵי הַלְוִיִּם הָיוּ נִקְרִין. <וצוערי>

פרק ג

מסכת ערכין פרק ג משנה א

א

יֵשׁ בָּעֲרָכִים לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר,
וּבִשְׂדֵה אֲחֻזָּה לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר,
בְּשׁוֹר הַמּוּעָד שֶׁהֵמִית אֶת הָעֶבֶד לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר,
בְּאוֹנֵס וּבִמְפַתֶּה וּבְמוֹצִיא שֵׁם רַע לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר.

ב

יֵשׁ בָּעֲרָכִין לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר,
כֵּיצַד?
אֶחָד שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הַנָּוֶה שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל,
אֶת הַכָּאוּר שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל,
נוֹתֵן חֲמִשִּׁים סֶלַע.
אִם אָמַר:
"הֲרֵי דָמָיו עָלַי!"
נוֹתֵן אֶת שָׁוְיוֹ.

מסכת ערכין פרק ג משנה ב

ג

וּבִשְׂדֵה אֲחֻזָּה לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר,
כֵּיצַד?
אֶחָד הַמַּקְדִּישׁ בְּחוֹלַת הַמָּחוֹז,

וְאֶחָד הַמַּקְדִּישׁ בְּפַרְדְּסוֹת סְבַסְטֵא,
נוֹתֵן בְּזֶרַע חֹמֶר שְׂעוֹרִים חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כֶּסֶף,
וּבִשְׂדֵה מִקְנָה, אֶת שָׁוְיוֹ.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֶחָד שְׂדֵה אֲחֻזָּה וְאֶחָד שְׂדֵה מִקְנָה.
מַה בֵּין שְׂדֵה אֲחֻזָּה לִשְׂדֵה מִקְנָה?
שֶׁבִּשְׂדֵה אֲחֻזָּה הוּא נוֹתֵן חֹמֶשׁ,
וּבִשְׂדֵה מִקְנָה אֵינוּ נוֹתֵן חֹמֶשׁ.

מסכת ערכין פרק ג משנה ג
ד
וּבְשׁוֹר הַמּוּעָד שֶׁהֵמִית אֶת הָעֶבֶד,
לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר, כֵּיצַד?
אֶחָד שֶׁהֵמִית אֶת הַנָּוֶה שֶׁבָּעֲבָדִים,
וְאֶת הַכָּאוּר שֶׁבָּעֲבָדִים,
נוֹתֵן שְׁלֹשִׁים סֶלַע.
הֵמִית בֶּן חוֹרִין,
נוֹתֵן אֶת שָׁוְיוֹ.
חָבַל בָּזֶה וּבָזֶה,
מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם.

מסכת ערכין פרק ג משנה ד
ה
וּבָאוֹנֵס וּבַמְפַתֶּה, לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר,
כֵּיצַד?
אֶחָד שֶׁאָנַס וּפִתָּה אֶת הַגְּדוֹלָה שֶׁבִּכְהֻנָּה,
וְאֶת הַקְּטַנָּה שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל,
נוֹתֵן חֲמִשִּׁים סֶלַע.
וּבַבֹּשֶׁת וּבַפְּגָם,
הַכֹּל לְפִי הַמְבַיֵּשׁ וְהַמִּתְבַּיֵּשׁ.

מסכת ערכין פרק ג משנה ה
ו
וּבַמּוֹצִיא שֵׁם רַע, לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר,
כֵּיצַד?
אֶחָד שֶׁהוֹצִיא שֵׁם רַע עַל הַגְּדוֹלָה שֶׁבִּכְהֻנָּה,
וְעַל הַקְּטַנָּה [שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל],
נוֹתֵן מֵאָה סֶלַע.
נִמְצָא הָאוֹמֵר בְּפִיו חָמוּר יָתֵר מִן הָעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה.
שֶׁכֵּן מָצִינוּ, <מצאנו>
שֶׁלֹּא נִתְחַתֵּם גְּזַר דִּין עַל אֲבוֹתֵינוּ בַּמִּדְבָּר,

אֶלָּא עַל לְשׁוֹן הָרַע,
שֶׁנֶּאֱמַר (בְּמִדְבַּר יד,כב)
"וַיְנַסּוּ אֹתִי זֶה עֶשֶׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי".

פרק ד

מסכת ערכין פרק ד משנה א
א
הֶשֵּׂג יָד, בַּנּוֹדֵר,
וְהַשָּׁנִים, בַּנִּדָּר,
וַעֲרָכִים, בַּנֶּעֱרָךְ,
וְהָעֵרֶךְ, בִּזְמַן הָעֵרֶךְ.
הֶשֵּׂג יָד בַּנּוֹדֵר, כֵּיצַד?
עָנִי שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הֶעָשִׁיר,
נוֹתֵן עֵרֶךְ עָנִי,
וְעָשִׁיר שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הֶעָנִי,
נוֹתֵן עֵרֶךְ עָשִׁיר.

מסכת ערכין פרק ד משנה ב
ב
אֲבָל בַּקָּרְבָּנוֹת אֵינוּ כֵן.
הֲרֵי שֶׁאָמַר:
"קָרְבָּנוֹ שֶׁלִּמְצֹרָע זֶה עָלַי!"
אִם הָיָה מְצֹרָע עָנִי, מֵבִיא קָרְבַּן עָנִי;
עָשִׁיר, מֵבִיא קָרְבַּן עָשִׁיר.

ג
רִבִּי אוֹמֵר:
אוֹמֵר אֲנִי, אַף בָּעֲרָכִים כֵּן.
וְכִי מִפְּנֵי מָה
עָנִי שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הֶעָשִׁיר נוֹתֵן עֵרֶךְ עָנִי?
שֶׁאֵין הֶעָשִׁיר חַיָּב כְּלוּם.
אֲבָל עָשִׁיר שֶׁאָמַר:
"עֶרְכִּי עָלַי!"
וְשָׁמַע עָנִי וְאָמַר:
"מַה שֶּׁאָמַר זֶה עָלַי!"
נוֹתֵן עֵרֶךְ עָשִׁיר.
אִם הָיָה עָנִי וְהֶעְשִׁיר,
אוֹ עָשִׁיר וְהֶעְנִי,

נוֹתֵן עֶרֶךְ עָשִׁיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ עָנִי וְהֶעְשִׁיר, וְחָזַר וְהֶעֱנִי,
נוֹתֵן עֶרֶךְ עָשִׁיר.

מסכת ערכין פרק ד משנה ג
ד
אֲבָל בַּקָּרְבָּנוֹת אֵינוּ כֵן.
אֲפִלּוּ אָבִיו מֵת,
וְהִנִּיחַ לוֹ רִבּוֹא סְפִינוֹת בַּיָּם וּבָאוּ לוֹ בָּרִבּוֹאוֹת,
אֵין לַהֶקְדֵּשׁ בָּהֶם כְּלוּם.

מסכת ערכין פרק ד משנה ד
ה
וְהַשָּׁנִים בַּנִּדָּר, כֵּיצַד?
יֶלֶד שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הַזָּקֵן,
נוֹתֵן עֶרֶךְ זָקֵן,
וְזָקֵן שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הַיֶּלֶד,
נוֹתֵן עֶרֶךְ יֶלֶד.

ו
וַעֲרָכִים בַּנֶּעֱרָךְ, כֵּיצַד?
אִישׁ שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הָאִשָּׁה,
נוֹתֵן עֶרֶךְ אִשָּׁה,
וְאִשָּׁה שֶׁהֶעֱרִיכָה אֶת הָאִישׁ,
נוֹתֶנֶת עֶרֶךְ אִישׁ.

ז
וְהָעֵרֶךְ בִּזְמַן הָעֵרֶךְ, כֵּיצַד?
הֶעֱרִיכוֹ פָּחוּת מִבֶּן חָמֵשׁ,
וְנַעֲשָׂה יָתֵר עַל בֶּן חָמֵשׁ;
פָּחוּת מִבֶּן עֶשְׂרִים,
וְנַעֲשָׂה יָתֵר עַל בֶּן עֶשְׂרִים,
נוֹתֵן כִּזְמַן הָעֵרֶךְ.

ח
יוֹם שְׁלֹשִׁים, כִּלְמַטָּה הֵימֶנּוּ.
שְׁנַת חָמֵשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים, כִּלְמַטָּה הֵימֶנָּה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (ויקרא כז,ז)
"וְאִם מִבֶּן שִׁשִּׁים שָׁנָה וָמַעְלָה אִם זָכָר",
הֲרֵי אָנוּ לְמֵדִים בְּכֻלָּן מִשְּׁנַת שִׁשִּׁים:

מַה שְּׁנַת שִׁשִּׁים כִּלְמַטָּה הֵמֶּנָּה,
אַף שְּׁנַת חָמֵשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים כִּלְמַטָּה הֵמֶּנָּה.

ט
הִן?
אִם עָשָׂת שְּׁנַת שִׁשִּׁים כִּלְמַטָּה הֵמֶּנָּה לְהַחְמִיר,
נֶעֱשָׂה שְּׁנַת חָמֵשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים <חֲמִשִּׁים>
כִּלְמַטָּה הֵמֶּנָּה לְהָקֵל?
תַּלְמוּד לוֹמַר:
"שָׁנָה", "שָׁנָה" לִגְזֵרָה שָׁוָה:
מַה "שָׁנָה" הָאֲמוּרָה מִשְּׁנַת שִׁשִּׁים, כִּלְמַטָּה מִמֶּנָּה,
אַף "שָׁנָה" הָאֲמוּרָה שְּׁנַת חָמֵשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים,
כִּלְמַטָּה מִמֶּנָּה, בֵּין לְהָקֵל בֵּין לְהַחְמִיר.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּהוּ יְתֵרוֹת עַל הַשָּׁנִים חֹדֶשׁ וְיוֹם אֶחָד.

פרק ה

מסכת ערכין פרק ה משנה א

א
הָאוֹמֵר "מִשְׁקָלִי עָלַי!"
נוֹתֵן מִשְׁקָלוֹ, אִם כֶּסֶף, כֶּסֶף, אִם זָהָב, זָהָב.
מַעֲשֶׂה בְאִמָּהּ שֶׁלְּרַמַטְיָה,
שֶׁאָמְרָה "מִשְׁקַל בִּתִּי עָלַי!"
וְעָלָת לִירוּשָׁלַיִם, וּשְׁקָלוּהָ,
וְנָתְנָה מִשְׁקָלָהּ זָהָב.
"מִשְׁקַל יָדִי עָלַי!"
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מְמַלֵּא חָבִית מַיִם, וּמַכְנִיסָהּ עַד מַרְפֵּקוֹ,
וְשׁוֹקֵל בְּשַׂר חֲמוֹר וְגִידִים וַעֲצָמוֹת,
וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ עַד שֶׁתִּתְמַלֵּא.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
וְכִי הֵיאָךְ אֶפְשָׁר לְכַוֵּן בָּשָׂר כְּנֶגֶד בָּשָׂר,
וַעֲצָמוֹת כְּנֶגֶד עֲצָמוֹת?
אֶלָּא שָׁמִין אֶת הַיָּד,
כַּמָּה הִיא רְאוּיָה לִשְׁקֹל.

מסכת ערכין פרק ה משנה ב

ב

"דְּמֵי יָדִי עָלַי!"
שָׁמִין אוֹתוֹ כַּמָּה הוּא שׁוֹוֶה בַיָּד,
כַּמָּה הוּא שׁוֹוֶה שֶׁלֹּא בְיָד.
זֶה חֹמֶר בַּנְּדָרִים מִבָּעֲרָכִים,
וּבָעֲרָכִין מִבַּנְּדָרִים,
כֵּיצַד?
הָאוֹמֵר "עֶרְכִּי עָלַי!", וּמֵת,
יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁין;
"דָּמַי עָלַי!" וּמֵת,
לֹא יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁין,
שֶׁאֵין דָּמִים לַמֵּתִים.

ג
עֵרֶךְ יָדִי וְעֵרֶךְ רַגְלִי עָלַי,
לֹא אָמַר כְּלוּם.
"עֵרֶךְ רֹאשִׁי וְעֵרֶךְ כְּבֵדִי עָלַי!"
נוֹתֵן עֵרֶךְ כֻּלּוֹ.
זֶה הַכְּלָל:
דָּבָר שֶׁהַנְּשָׁמָה תְלוּיָה בוֹ,
נוֹתֵן עֵרֶךְ כֻּלּוֹ.

מסכת ערכין פרק ה משנה ג
ד
"חֲצִי עֶרְכִּי עָלַי!"
נוֹתֵן חֲצִי עֶרְכּוֹ.
"עֵרֶךְ חֶצְיִי עָלַי!"
נוֹתֵן עֵרֶךְ כֻּלּוֹ.
"חֲצִי דָמַי עָלַי!"
נוֹתֵן חֲצִי דָמָיו.
"בִּדְמֵי חֶצְיִי עָלַי!"
נוֹתֵן דְּמֵי כֻלּוֹ.
זֶה הַכְּלָל:
דָּבָר שֶׁהַנְּשָׁמָה תְלוּיָה בוֹ,
נוֹתֵן דְּמֵי כֻלּוֹ.

מסכת ערכין פרק ה משנה ד
ה
הָאוֹמֵר "עֶרְכּוֹ שֶׁלִּפְלוֹנִי עָלַי!"
מֵת הַנּוֹדֵר וְהַנִּדָּר,
יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁין.
"דָּמָיו שֶׁלִּפְלוֹנִי עָלַי!"

מֵת הַנּוֹדֵר,
יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁין;
מֵת הַנִּדָּר,
לֹא יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁין,
שֶׁאֵין דָּמִים לַמֵּתִים.

מסכת ערכין פרק ה משנה ה
ו
"שׁוֹר זֶה עוֹלָה!"
וּ"בַיִת זֶה קָרְבָּן!"
מֵת הַשּׁוֹר אוֹ נָפַל הַבַּיִת,
אֵינוּ חַיָּב לְשַׁלֵּם.
"דְּמֵי שׁוֹר זֶה עָלַי עוֹלָה!"
וּ"דְמֵי בַיִת זֶה עָלַי קָרְבָּן!"
מֵת הַשּׁוֹר אוֹ נָפַל הַבַּיִת,
חַיָּב לְשַׁלֵּם.

מסכת ערכין פרק ה משנה ו
ז
חַיָּבֵי עֲרָכִים, מְמַשְׁכְּנִים אוֹתָם.
חַיָּבֵי חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת, אֵין מְמַשְׁכְּנִים אוֹתָם.
חַיָּבֵי עוֹלָה וּשְׁלָמִים, מְמַשְׁכְּנִים אוֹתָם.
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוּ מִתְכַּפֵּר לוֹ עַד שֶׁיִּתְרַצֶּה,
שֶׁנֶּאֱמַר "לִרְצֹנוֹ", (וַיִּקְרָא א,ג)
כּוֹפִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיֹּאמַר "רוֹצֶה אָנִי".
וְכֵן אַתָּה אוֹמֵר בְּגִטֵּי נָשִׁים:
כּוֹפִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיֹּאמַר "רוֹצֶה אָנִי".

פרק ו

מסכת ערכין פרק ו משנה א
א
שׁוּם הַיְתוֹמִין, שְׁלֹשִׁים יוֹם,
שׁוּם הַהֶקְדֵּשׁ, שִׁשִּׁים יוֹם.
וּמַכְרִיזִין בַּבֹּקֶר וּבָעֶרֶב.
הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו,
וְהָיְתָה עָלָיו כְּתֻבַּת אִשָּׁה,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
כְּשֶׁיְּגָרְשֶׁנָּה, יַדִּיר הֲנָיָה.

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אֵינוּ צָרִיךְ.
כַּיּוֹצֵא בוֹ אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
הֶעָרֵב לָאִשָּׁה בִכְתֻבָּתָהּ,
הָיָה בַעְלָהּ מְגָרְשָׁהּ, יַדִּיר הֲנָיָה,
שֶׁמָּא יַעֲשׂוּ קְנוֹנְיָה עַל נְכָסָיו שֶׁלָּזֶה,
וְיַחְזִיר אֶת אִשְׁתּוֹ.

מסכת ערכין פרק ו משנה ב

ב

הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו,
וְהָיְתָה עָלָיו כְּתֻבַּת אִשָּׁה וּבַעַל חוֹב,
אֵין הָאִשָּׁה יְכוּלָה לִגְבּוֹת כְּתֻבָּתָהּ מִן הַהֶקְדֵּשׁ,
וְלֹא בַעַל חוֹב אֶת חוֹבוֹ.
אֶלָּא הַפּוֹדֶה,
פּוֹדֶה עַל מְנָת לִתֵּן לָאִשָּׁה כְתֻבָּתָהּ,
וּלְבַעַל חוֹב אֶת חוֹבוֹ.
הִקְדִּישׁ תִּשְׁעִים מָנֶא,
וְהָיָה חוֹבוֹ מֵאָה מָנֶא,
מוֹסִיף עוֹד דִּינָר,
וּפוֹדֶה אֶת הַנְּכָסִים אֵלּוּ,
עַל מְנָת לִתֵּן לָאִשָּׁה כְתֻבָּתָהּ,
וּלְבַעַל חוֹב אֶת חוֹבוֹ.

מסכת ערכין פרק ו משנה ג

ג

אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
חַיְּבֵי עֲרָכִין מְמַשְׁכְּנִים אוֹתָן,
נוֹתְנִין לוֹ מְזוֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם,
וּכְסוּת שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
מִטָּה מֻצַּעַת, סַנְדָּלָיו, וּתְפִלָּיו,
לוֹ, אֲבָל לֹא לְאִשְׁתּוֹ וּלְבָנָיו.
אֲבָל אִם הָיָה אֻמָּן,
נוֹתְנִין לוֹ שְׁנֵי כְלֵי אֻמָּנוּת מִכָּל מִין וּמִין.
חָרָשׁ,
נוֹתְנִין לוֹ שְׁנֵי מַעְצָדִים וּשְׁתֵּי מְגֵרוֹת.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אִם הָיָה אִכָּר,
נוֹתְנִין לוֹ אֶת צִמְדּוֹ.
חַמָּר,
נוֹתְנִין לוֹ חֲמוֹרוֹ.

מסכת ערכין פרק ו משנה ד

ד <ה>

הָיָה לוֹ מִין אֶחָד מְרֻבֶּה,
וּמִין אֶחָד מְמֻעָט,
אֵין אוֹמְרִין לְמְכֹּר מִן הַמְרֻבֶּה,
וְנִקַּח לוֹ מִן הַמְמֻעָט,
אֶלָּא נוֹתְנִין לוֹ שְׁנֵי מִינִין מִן הַמְרֻבֶּה,
וְכָל שֶׁיֶּשׁ לוֹ מִן הַמְמֻעָט.
הַמַּקְדִּישׁ אֶת נְכָסָיו,
מַעְלִין אֶת תְּפִלָּיו.

מסכת ערכין פרק ו משנה ה

ה <ו>

אֶחָד הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו,
וְאֶחָד הַמַּעֲרִיךְ אֶת עַצְמוֹ,
אֵין לוֹ לֹא בִכְסוּת אִשְׁתּוֹ,
וְלֹא בִכְסוּת בָּנָיו,
וְלֹא בְצֶבַע שֶׁצְּבָעָן לִשְׁמָן,
וְלֹא בְסַנְדָּלִים חֲדָשִׁים שֶׁלְּקָחָן לִשְׁמָן.
אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
עֲבָדִים נִמְכָּרִין בִּכְסוּתָן לְשֶׁבַח,
שֶׁאִם תִּלָּקַח לוֹ כְסוּת בִּשְׁלֹשִׁים דִּינָר,
מַשְׁבִּיחַ הוּא מָנֶא.
וְכֵן פָּרָה,
אִם מַמְתִּינִים אוֹתָהּ לְאַטְלֵס,
מְשַׁבַּחַת הִיא.
וְכֵן מַרְגָּלִית,
אִם מַעְלִים אוֹתָהּ לִכְרַךְ,
מְשַׁבַּחַת הִיא.
אֵין לַהֶקְדֵּשׁ אֶלָּא מְקוֹמוֹ וְשַׁעְתּוֹ.

פרק ז

מסכת ערכין פרק ז משנה א

א

אֵין מַקְדִּישִׁין לִפְנֵי הַיּוֹבֵל פָּחוּת מִשְּׁתֵּי שָׁנִים,
וְלֹא גוֹאֲלִין לְאַחַר הַיּוֹבֵל פָּחוּת מִשָּׁנָה.
אֵין מְחַשְּׁבִים חֳדָשִׁים לַהֶקְדֵּשׁ,

אֲבָל הֶקְדֵּשׁ מְחַשֵּׁב חֳדָשִׁים.

ב
הַמַּקְדִּישׁ אֶת שָׂדֵהוּ בִּשְׁעַת הַיּוֹבֵל,
נוֹתֵן בְּזֶרַע חֹמֶר שְׂעוֹרִים חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כֶּסֶף.
הָיוּ שָׁם נְקָעִים עֲמֻקִּים עֲשָׂרָה טְפָחִים,
סְלָעִים גְּבוֹהִין עֲשָׂרָה טְפָחִים,
אֵין נִמְדָּדִין עִמָּהּ.
פָּחוּת מִכֵּן, נִמְדָּדִין עִמָּהּ.
הִקְדִּישָׁהּ שְׁתַּיִם שָׁלוֹשׁ שָׁנִים לִפְנֵי הַיּוֹבֵל,
נוֹתֵן סֶלַע וּפֻנְדְּיוֹן לַשָּׁנָה.
אִם אָמַר:
"הֲרֵי אֲנִי נוֹתֵן דְּבַר שָׁנָה בְּשָׁנָה",
אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ,
אֶלָּא נוֹתֵן כֻּלָּם כְּאַחַת.

מסכת ערכין פרק ז משנה ב
ג
אֶחָד הַבְּעָלִים, וְאֶחָד כָּל הָאָדָם.
מַה בֵּין הַבְּעָלִים לְבֵין כָּל הָאָדָם?
אֶלָּא שֶׁהַבְּעָלִים נוֹתְנִין חֹמֶשׁ,
וְכָל אָדָם אֵינוּ נוֹתֵן חֹמֶשׁ.

מסכת ערכין פרק ז משנה ג
ד
הִקְדִּישָׁהּ וּגְאָלָהּ,
אֵינָהּ יוֹצְאָה מִיָּדוֹ בַּיּוֹבֵל.
(גְּאָלָהּ בְּנוֹ, יוֹצְאָה לְאָבִיו בַּיּוֹבֵל.)
גְּאָלָהּ אַחֵר, אוֹ אֶחָד מִן הַקְּרוֹבִין,
וּגְאָלָהּ מִיָּדוֹ,
אֵינָהּ יוֹצְאָה מִיָּדוֹ בַּיּוֹבֵל.
גְּאָלָהּ אֶחָד מִן הַכֹּהֲנִים,
וַהֲרֵי הִיא תַּחַת יָדוֹ,
לֹא יֹאמַר:
"הוֹאִיל וְהִיא יוֹצְאָה לַכֹּהֲנִים בַּיּוֹבֵל,
הֲרֵי הִיא תַּחַת יָדִי,
וַהֲרֵי הִיא שֶׁלִּי!"
אֶלָּא יוֹצְאָה לְכָל אֶחָיו הַכֹּהֲנִים.

מסכת ערכין פרק ז משנה ד
ה

הִגִּיעַ הַיּוֹבֵל וְלֹא נִגְאָלָה,
הַכֹּהֲנִים נִכְנָסִים לְתוֹכָהּ, וְנוֹתְנִים דָּמֶיהָ.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
נִכְנָסִין אֲבָל לֹא נוֹתְנִים.
(רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא נִכְנָסִין וְלֹא נוֹתְנִין,)
אֶלָּא נִקְרֵאת שְׂדֵה רְטוּשִׁין,
עַד הַיּוֹבֵל הַשֵּׁנִי.
הִגִּיעַ יוֹבֵל הַשֵּׁנִי וְלֹא נִגְאָלָה,
נִקְרֵאת רְטוּשֵׁי רְטוּשִׁין,
עַד הַיּוֹבֵל הַשְּׁלִישִׁי.
לְעוֹלָם אֵין הַכֹּהֲנִים נִכְנָסִין לְתוֹכָהּ,
עַד שֶׁיִּגְאָלֶנָּה אַחֵר.

מסכת ערכין פרק ז משנה ה
ו <ה>
הַלּוֹקֵחַ שָׂדֶה מֵאָבִיו,
מֵת אָבִיו וְאַחַר כָּךְ הִקְדִּישָׁהּ,
הֲרֵי הִיא כִשְׂדֵה אֲחֻזָּה.
הִקְדִּישָׁהּ, וְאַחַר כָּךְ מֵת אָבִיו,
הֲרֵי הִיא כִשְׂדֵה מִקְנָה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
כִּשְׂדֵה אֲחֻזָּה, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כז,כב)
"וְאִם אֶת שְׂדֵה מִקְנָתוֹ אֲשֶׁר לֹא מִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ".
שָׂדֶה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לִהְיוֹת שְׂדֵה אֲחֻזָּה,
יָצְאתָה זוֹ שֶׁהִיא רְאוּיָה לִהְיוֹת שְׂדֵה אֲחֻזָּה.
שְׂדֵה מִקְנָה אֵינָהּ יוֹצְאָה לַכֹּהֲנִים בַּיּוֹבֵל,
שֶׁאֵין אָדָם מַקְדִּישׁ דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ.
הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם
מַקְדִּישִׁים לְעוֹלָם וְגוֹאֲלִין לְעוֹלָם,
בֵּין לִפְנֵי הַיּוֹבֵל וּבֵין לְאַחַר הַיּוֹבֵל.

פרק ח

מסכת ערכין פרק ח משנה א
א
הַמַּקְדִּישׁ שָׂדֵהוּ בִּשְׁעָה שֶׁאֵינָהּ יוֹבֵל,

אוֹמְרִין לוֹ:
פְּתַח אַתְּ רִאשׁוֹן, <אֶת>
שֶׁהַבְּעָלִים נוֹתְנִין חֹמֶשׁ,
וְכָל אָדָם אֵינוּ נוֹתֵן חֹמֶשׁ.
מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁהִקְדִּישׁ אֶת שָׂדֵהוּ מִפְּנֵי רָעָתָהּ,
אָמְרוּ לוֹ:
"פְּתַח אַתְּ רִאשׁוֹן!" <אֶת>
אָמַר:
"הֲרֵי הִיא שֶׁלִּי בְאִסָּר!"
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
לֹא אָמַר זֶה אֶלָּא בְ'כַבֵּיצָה',
שֶׁהַהֶקְדֵּשׁ נִפְדֶּה בְכֶסֶף וּבְשׁוֹוֶה כֶסֶף.
אוֹמְרִין לוֹ:
"הִגִּיעַתְךָּ!" <הִגִּיעַתְכָה>
נִמְצָא מַפְסִיד אִסָּר, וְשָׂדֵהוּ לְפָנָיו.

מסכת ערכין פרק ח משנה ב

ב
אָמַר אֶחָד:
"הֲרֵי הִיא שֶׁלִּי בְעֶשֶׂר סְלָעִים",
וְאֶחָד אוֹמֵר:
"בְּעֶשְׂרִים",
וְאֶחָד אוֹמֵר:
"בִּשְׁלֹשִׁים",
וְאֶחָד אוֹמֵר:
"בְּאַרְבָּעִים",
וְאֶחָד אוֹמֵר:
"בַּחֲמִשִּׁים",
חָזַר בּוֹ שֶׁלַּחֲמִשִּׁים,
מְמַשְׁכְּנִים מִנְּכָסָיו עַד עֶשֶׂר.
חָזַר בּוֹ שֶׁלְּאַרְבָּעִים,
מְמַשְׁכְּנִים מִנְּכָסָיו עַד עֶשֶׂר.
חָזַר בּוֹ שֶׁלִּשְׁלֹשִׁים,
מְמַשְׁכְּנִים מִנְּכָסָיו עַד עֶשֶׂר.
חָזַר בּוֹ שֶׁלְּעֶשְׂרִים,
מְמַשְׁכְּנִים מִנְּכָסָיו עַד עֶשֶׂר.
חָזַר בּוֹ שֶׁלְּעֶשֶׂר,
מוֹכְרִין אוֹתָהּ בְשׁוֹוֶהָ,
וְנִפְרָעִין מִשֶּׁלְּעֶשֶׂר אֶת הַמּוֹתָר.
הַבְּעָלִים אוֹמְרִים:
"בְּעֶשְׂרִים",

וְכָל אָדָן אוֹמֵר:
"בְּעֶשְׂרִים",
הַבְּעָלִים קוֹדְמִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מוֹסִיפִּין חֹמֶשׁ.

מסכת ערכין פרק ח משנה ג
ג
אָמַר אֶחָד:
"הֲרֵי הִיא שֶׁלִּי בְעֶשְׂרִים וְאַחַת",
הַבְּעָלִים נוֹתְנִים עֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ;
"בְּעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם",
הַבְּעָלִים נוֹתְנִים עֶשְׂרִים וָשֶׁבַע;
"בְּעֶשְׂרִים וְשָׁלוֹשׁ",
הַבְּעָלִים נוֹתְנִים עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנֶה;
"בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע",
הַבְּעָלִים נוֹתְנִים עֶשְׂרִים וָתֵשַׁע;
"בְּעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ",
הַבְּעָלִים נוֹתְנִים שְׁלֹשִׁים,
שֶׁאֵין מוֹסִיפִּין חֹמֶשׁ עַל עִלּוּיוֹ שֶׁלַּזֶּה.
אָמַר אֶחָד:
"הֲרֵי הִיא שֶׁלִּי בְעֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ",
אִם רָצוּ הַבְּעָלִין לִתֵּן שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד דִּינָר,
הַבְּעָלִין קוֹדְמִין;
וְאִם לָאו, אוֹמְרִים לוֹ:
"הִגִּיעַתְךָ!" <הִגִּיעַתְכָה>

מסכת ערכין פרק ח משנה ד
ד
מַחֲרִים אָדָם מִצֹּאנוֹ וּמִבְּקָרוֹ,
מֵעֲבָדָיו וּמִשְּׁפְחוֹתָיו הַכְּנַעֲנִים,
וּמִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ.
וְאִם הֶחֱרִים אֶת כֻּלָּם, אֵינָן מֻחְרָמִין.
דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר.
אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה:
מָה אִם לַגָּבוֹהַּ,
שֶׁאֵין אָדָם רַשַּׁי לְהַחֲרִים אֶת כָּל נְכָסָיו,
עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה,
יְהֵא אָדָם חַיָּב לִהְיוֹת חָס עַל נְכָסָיו.

מסכת ערכין פרק ח משנה ה
ה

הַמַּחֲרִים בְּנוֹ וּבִתּוֹ,
וְעַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִים,
וּשְׂדֵה מִקְנָתוֹ,
אֵינָן מֻחְרָמִים,
שֶׁאֵין אָדָם מַחֲרִים דָּבָר שֶׁאֵינוּ שֶׁלּוֹ.
הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם אֵינָן מֻחְרָמִים.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַכֹּהֲנִים אֵינָן מֻחְרָמִין, <מחרימין>
שֶׁהַחֲרָמִין שֶׁלָּהֶן,
וְהַלְוִיִּם מֻחְרָמִים, <מחרימים>
שֶׁאֵין הַחֲרָמִין שֶׁלָּהֶן.
רַבִּי אוֹמֵר:
נִרְאִין דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה בַּקַּרְקָעוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כה,לד)
"כִּי אֲחֻזַּת עוֹלָם הוּא לָהֶם",
וּכְדִבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּמִּטַּלְטְלִין,
שֶׁאֵין הַחֲרָמִין שֶׁלָּהֶן.

מסכת ערכין פרק ח משנה ו

[ו]
וְחֶרְמֵי כֹהֲנִים אֵין לָהֶם פִּדְיוֹן,
אֶלָּא נִתָּנִין לַכֹּהֲנִים.
רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר:
סְתָם חֲרָמִים, לְבֶדֶק הַבַּיִת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כז,כח)
"כָּל חֵרֶם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לַיי".
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
סְתָם חֲרָמִים, לַכֹּהֲנִים,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כז,כא)
"כִּשְׂדֵה הַחֵרֶם לַכֹּהֵן תִּהְיֶה אֲחֻזָּתוֹ".
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר: (וַיִּקְרָא כז,כח)
"כָּל חֵרֶם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לַיי"?
שֶׁהוּא חָל עַל קָדְשֵׁי קָדָשִׁים וְעַל קָדָשִׁים קַלִּים.

מסכת ערכין פרק ח משנה ז

ז
מַחֲרִים אָדָם אֶת קָדָשָׁיו,
בֵּין קָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
וּבֵין קָדָשִׁים קַלִּים.
אִם נֶדֶר, נוֹתֵן אֶת דְּמֵיהֶן,

אִם נְדָבָה, נוֹתֵן אֶת טוֹבָתָהּ.
"שׁוֹר זֶה עוֹלָה",
אוֹמְדִין כַּמָּה אָדָם רוֹצֶה לִתֵּן בְּשׁוֹר זֶה,
לְהַעֲלוֹתוֹ עוֹלָה שֶׁאֵינוֹ חַיָּב.
הַבְּכוֹר,
בֵּין תָּמִים, בֵּין בַּעַל מוּם,
מַחֲרִימִין אוֹתוֹ.
כֵּיצַד פּוֹדִין אוֹתוֹ?
אוֹמְדִין כַּמָּה אָדָן רוֹצֶה לִתֵּן בִּבְכוֹר זֶה,
לִתְּנוֹ לְבֶן בִּתּוֹ אוֹ לְבֶן אֲחוֹתוֹ.

ח
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
כָּתוּב אֶחָד אוֹמֵר:
"הַקְדֵּשׁ",
וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר:
"אַל תַּקְדֵּשׁ".
אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר 'הַקְדֵּשׁ',
שֶׁכְּבָר נֶאֱמַר 'אַל תַּקְדֵּשׁ',
וְאִי אֶפְשָׁר לוֹמַר 'אַל תַּקְדֵּשׁ',
שֶׁכְּבָר נֶאֱמַר 'הַקְדֵּשׁ'!
אֱמֹר מֵעַתָּה:
מַקְדִּישׁוֹ אַתָּה הֶקְדֵּשׁ עִלּוּי,
וְאֵין אַתָּה מַקְדִּישׁוֹ הֶקְדֵּשׁ מִזְבֵּחַ.

פרק ט

מסכת ערכין פרק ט משנה א

א
הַמּוֹכֵר אֶת שָׂדֵהוּ בִשְׁעַת הַיּוֹבֵל,
אֵינוֹ מֻתָּר לִגְאֹל פָּחוּת מִשְּׁתֵּי שָׁנִים,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כה,טו)
"בְּמִסְפַּר שְׁנֵי תְבוּאֹת יִמְכָּר לָךְ".
הָיְתָה שְׁנַת שִׁדָּפוֹן וְיֵרָקוֹן, אוֹ שְׁבִיעִית,
אֵינָהּ עוֹלָה לוֹ מִן הַמִּנְיָן.
נָרָהּ, אוֹ הֱבִירָהּ,
עוֹלָה לוֹ מִן הַמִּנְיָן.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְכָרָהּ לוֹ לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה,

וְהִיא מְלֵאָה פֵרוֹת,
הֲרֵי זֶה אוֹכֵל מִמֶּנָּה שָׁלוֹשׁ תְּבוּאוֹת לִשְׁתֵּי שָׁנִים.

מסכת ערכין פרק ט משנה ב
ב
מְכָרָהּ לָרִאשׁוֹן בְּמָנֶא,
וּמָכַר הָרִאשׁוֹן לַשֵּׁנִי בְמָאתַיִם,
אֵינוֹ מְחַשֵּׁב אֶלָּא עִם הָרִאשׁוֹן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כה,כז)
"לָאִישׁ אֲשֶׁר מָכַר לוֹ". <לאשר>
מְכָרָהּ לָרִאשׁוֹן בְּמָאתַיִם,
וּמָכַר הָרִאשׁוֹן לַשֵּׁנִי בְמָנֶא,
אֵינוֹ מְחַשֵּׁב אֶלָּא עִם הָאַחֲרוֹן,
שֶׁנֶּאֱמַר: "לָאִישׁ",
לָאִישׁ אֲשֶׁר בְּתוֹכָהּ.
לֹא יִמְכֹּר בְּרָחוֹק וְיִגְאַל בְּקָרוֹב,
בְּרָע, וְיִגְאֹל בְּיָפֶה.
לֹא יִלְוֶה וְיִגְאֹל,
וְלֹא יִגְאֹל חֲצָיִים.
וּבַהֶקְדֵּשׁ, מֻתָּר בְּכֻלָּם.
זֶה חֹמֶר בַּהֶדְיוֹט מִבַּהֶקְדֵּשׁ.

מסכת ערכין פרק ט משנה ג
ג
הַמּוֹכֵר בַּיִת בְּבָתֵּי עָרֵי חוֹמָה,
הֲרֵי זֶה גוֹאֵל מִיָּד,
וְגוֹאֵל כָּל שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ.
הֲרֵי זוֹ כְמִין רִבִּית, וְאֵינָהּ רִבִּית.
מֵת הַמּוֹכֵר, יִגְאַל בְּנוֹ.
מֵת הַלּוֹקֵחַ, יִגְאַל מִיַּד בְּנוֹ,
וְאֵינוֹ מוֹנֶה לוֹ שָׁנָה,
אֶלָּא מִשָּׁעָה שֶׁמָּכַר לוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כה,ל)
"עַד מְלֹאת לוֹ שָׁנָה תְמִימָה,
וְקָם הַבַּיִת אֲשֶׁר בָּעִיר אֲשֶׁר לוֹ חֹמָה".
וּכְשֶׁהוּא אוֹמֵר "תְּמִימָה",
לְהָבִיא אֶת חֹדֶשׁ הָעִבּוּר.
רַבִּי אוֹמֵר:
יִתֵּן לוֹ שָׁנָה וְעִבּוּרָהּ.

מסכת ערכין פרק ט משנה ד

ד
הִגִּיעַ יוֹם שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ, וְלֹא נִגְאָלָה,
הָיְתָה חָלוּטָה לוֹ.
אֶחָד הַלּוֹקֵחַ וְאֶחָד שֶׁנִּתַּן לוֹ מַתָּנָה,
שֶׁנֶּאֱמַר "לַצְּמִיתֻת". (ויקרא כה,ל)
בָּרִאשׁוֹנָה הָיָה נִטְמָן יוֹם שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
שֶׁתְּהֵא חָלוּטָה לוֹ.
הִתְקִין הִלֵּל הַזָּקֵן,
שֶׁיְּהֵא חוֹלֵשׁ אֶת מָעוֹתָיו בַּלִּשְׁכָּה,
וִיהֵא שׁוֹבֵר אֶת הַדֶּלֶת וְנִכְנָס.
אֵמָתַי שֶׁיִּרְצֶה הַלָּז,
יָבוֹא וְיִטֹּל אֶת מָעוֹתָיו.

מסכת ערכין פרק ט משנה ה

ה
כָּל שֶׁהוּא לִפְנִים מִן הַחוֹמָה,
הֲרֵי הוּא כְבָתֵּי עָרֵי חוֹמָה,
חוּץ מִן הַשָּׂדוֹת.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף הַשָּׂדוֹת.
בַּיִת הַבָּנוּי בַּחוֹמָה,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינוֹ כְבָתֵּי עָרֵי חוֹמָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כֹּתֶל הַחִיצוֹן הוּא חוֹמָתוֹ.

מסכת ערכין פרק ט משנה ו

ו
עִיר שֶׁגַּגּוֹתֶיהָ חוֹמָתָהּ,
וְשֶׁאֵינָהּ מֻקֶּפֶת חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן,
אֵינָהּ כְבָתֵּי עָרֵי חוֹמָה.
וְאֵלּוּ הֵן בָּתֵּי עָרֵי חוֹמָה:
שָׁלוֹשׁ חֲצֵרוֹת שֶׁלִּשְׁנֵי שְׁנֵי בָתִּים,
מֻקָּפוֹת חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן,
כְּגוֹן:
קַצְרָה הַיְשָׁנָה שֶׁלְּצִפּוֹרִין,
וְחָקְרָה שֶׁלְּגַשְׁחָלָב,
וְיוֹתְפַת הַיְשָׁנָה,
וְגַמְלָא, וּגְדוֹד, וְחָדִיד, וְאוֹנוֹ, וִירוּשָׁלַיִם,
וְכֵן כַּיּוֹצֵא בָהֶן.

מסכת ערכין פרק ט משנה ז

ז

בָּתֵּי הַחֲצֵרִים,
נוֹתְנִין לָהֶן כְּכֹחַ יָפֶה שֶׁבְּבָתֵּי עָרֵי חוֹמָה,
וּכְכֹחַ יָפֶה שֶׁבַּשָּׂדוֹת,
וְנִגְאָלִין מִיָּד,
וְנִגְאָלִין כָּל שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ כַּבָּתִּים,
וְיוֹצְאִין בַּיּוֹבֵל וּבְגִרְעוֹן כֶּסֶף כַּשָּׂדוֹת.
וְאֵלּוּ הֵן בָּתֵּי חֲצֵרִים:
שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת שֶׁלִּשְׁנֵי שְׁנֵי בָתִּים,
אַף עַל פִּי מֻקָּפִין חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן,
הֲרֵי אֵלּוּ כְבָתֵּי הַחֲצֵרִים.

מסכת ערכין פרק ט משנה ח

ח

יִשְׂרָאֵל שֶׁיָּרַשׁ אֶת אֲבִי אִמּוֹ לֵוִי,
אֵינוּ גוֹאֵל כַּסֵּדֶר זֶה.
וְכֵן לֵוִי שֶׁיָּרַשׁ אֶת אֲבִי אִמּוֹ יִשְׂרָאֵל,
אֵינוּ גוֹאֵל כַּסֵּדֶר זֶה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כה,לג)
"כִּי בָתֵּי עָרֵי הַלְוִיִּם",
עַד שֶׁיְּהֵא לֵוִי וּבְעָרֵי הַלְוִיִּם.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין הַדְּבָרִין אֲמוּרִין אֶלָּא בְעָרֵי הַלְוִיִּם.
אֵין עוֹשִׂין שָׂדֶה מִגְרָשׁ, וְלֹא מִגְרָשׁ שָׂדֶה,
לֹא מִגְרָשׁ עִיר, וְלֹא עִיר מִגְרָשׁ.
אָמַר רְבִּי אֶלְעָזָר:
בַּמֵּי דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּעָרֵי הַלְוִיִּם.
אֲבָל בְּעָרֵי יִשְׂרָאֵל,
עוֹשִׂים שָׂדֶה מִגְרָשׁ, וְלֹא מִגְרָשׁ שָׂדֶה,
מִגְרָשׁ עִיר, וְלֹא עִיר מִגְרָשׁ,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יַחֲרִיבוּ אֶת עָרֵי יִשְׂרָאֵל.
הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם מוֹכְרִין לְעוֹלָם,
וְגוֹאֲלִין לְעוֹלָם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כה,לב)
"גְּאֻלַּת עוֹלָם תִּהְיֶה לַלְוִיִּם".

חסלת ערכים

מסכת תמורה

פרק א

מסכת תמורה פרק א משנה א

א

הַכֹּל מְמִירִים,
אֶחָד אֲנָשִׁים, וְאֶחָד נָשִׁים.
לֹא שֶׁאָדָם רַשַּׁי לְהָמִיר,
אֶלָּא, אִם הֵמִיר, מוּמָר,
וְסוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים.
הַכֹּהֲנִים מְמִירִים אֶת שֶׁלָּהֶן,
וְיִשְׂרָאֵל מְמִירִים אֶת שֶׁלָּהֶן.
אֵין הַכֹּהֲנִים מְמִירִים לֹא בַחַטָּאת,
וְלֹא בָאָשָׁם, וְלֹא בִבְכוֹר.
אָמַר רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
וְכִי מִפְּנֵי מָה אֵין מְמִירִים בִּבְכוֹר?
אָמַר לוֹ רְבִּי עֲקִיבָה:
חַטָּאת וְאָשָׁם מַתָּנָה לַכֹּהֵן,
וְהַבְּכוֹר מַתָּנָה לַכֹּהֵן,
מַה חַטָּאת וְאָשָׁם, אֵין מְמִירִין בָּהֶן,
אַף הַבְּכוֹר, לֹא יְמִירוּ בוֹ.

ב

אָמַר לוֹ רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
מָה לוֹ אֵינוּ מֵמִיר בַּחַטָּאת וּבָאָשָׁם,
שֶׁאֵין זָכִין בָּהֶן בְּחַיֵּיהֶן,
תֹּאמַר בִּבְכוֹר שֶׁזָּכִין בּוֹ בְחַיָּיו?
אָמַר לוֹ רְבִּי עֲקִיבָה:
וַהֲלֹא כְבָר נֶאֱמַר: (וַיִּקְרָא כז,י)
"וְהָיָה הוּא וּתְמוּרָתוֹ יִהְיֶה קֹּדֶשׁ",
אֵיכָן קְדֻשָּׁה חָלָה עָלָיו?
בְּבֵית הַבְּעָלִים!
אַף תְּמוּרָה, בְּבֵית הַבְּעָלִים.

מסכת תמורה פרק א משנה ב

ג

מְמִירִין מִן הַבָּקָר עַל הַצֹּאן,
וּמִן הַצֹּאן עַל הַבָּקָר,
מִן הַכְּבָשִׂים עַל הָעִזִּים,
וּמִן הָעִזִּים עַל הַכְּבָשִׂים,
מִן הַזְּכָרִים עַל הַנְּקֵבוֹת,
וּמִן הַנְּקֵבוֹת עַל הַזְּכָרִים,
מִן תְּמִימִים עַל בַּעֲלֵי מוּמִין,
וּמִן בַּעֲלֵי מוּמִין עַל תְּמִימִים,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כז,י)
"לֹא יַחֲלִיפֶנּוּ וְלֹא יָמִיר אֹתוֹ טוֹב בְּרָע".
אֵי זֶה הוּא "טוֹב בְּרָע"?
בַּעֲלֵי מוּמִין שֶׁקָּדַם הֶקְדֵּשָׁן אֶת מוּמָן.

ד

מְמִירִין אֶחָד בִּשְׁנַיִם, וּשְׁנַיִם בְּאֶחָד;
אֶחָד בְּמֵאָה, וּמֵאָה בְאֶחָד.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵין מְמִירִין אֶלָּא אֶחָד בְּאֶחָד,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כז,י)
"וְהָיָה הוּא וּתְמוּרָתוֹ יִהְיֶה קֹדֶשׁ",
מַה "הוּא" מְיֻחָד,
אַף "תְּמוּרָתוֹ" מְיֻחֶדֶת.

מסכת תמורה פרק א משנה ג

ה

אֵין מְמִירִין אֵבָרִין בַּעֲבָרִין,
וְלֹא עֻבָּרִין בְּאֵבָרִין,
וְלֹא אֵבָרִין וַעֲבָרִין בִּשְׁלֵמִין,
וְלֹא שְׁלֵמִים בָּהֶם.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מְמִירִין אֵבָרִין בִּשְׁלֵמִים,
וְלֹא שְׁלֵמִים בָּהֶם.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
וַהֲלֹא בַמֻּקְדָּשִׁין הוּא אוֹמֵר:
"רַגְלָהּ שֶׁלָּזוֹ עוֹלָה", כֻּלָּהּ עוֹלָה,
אַף כְּשֶׁיֹּאמַר:
"רַגְלָהּ שֶׁלָּזוֹ תַחַת זוֹ",
תְּהֵא כֻלָּהּ תְּמוּרָה תַחְתֶּיהָ.

מסכת תמורה פרק א משנה ד

ו

אֵין הַמְדֻמָּע מְדַמֵּעַ אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן.
אֵין הַמְחֻמָּץ מַחְמִיץ אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן.
אֵין מַיִם שְׁאוּבִין פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה,
אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

מסכת תמורה פרק א משנה ה

ז

אֵין מֵי חַטָּאת נַעֲשִׂים מֵי חַטָּאת,
אֶלָּא עִם מַתַּן הָאֵפֶר.
אֵין בֵּית פְּרָס עוֹשֶׂה בֵית פְּרָס,
וְלֹא תְרוּמָה אַחַר תְּרוּמָה,
וְלֹא תְמוּרָה עוֹשָׂה תְמוּרָה,
[וְלֹא הַוָּלָד עוֹשֶׂה תְמוּרָה.]
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַוָּלָד עוֹשֶׂה תְמוּרָה.
אָמְרוּ לוֹ:
הַקֹּדֶשׁ עוֹשֶׂה תְמוּרָה,
לֹא הַוָּלָד וְלֹא תְמוּרָה עוֹשִׂין תְּמוּרָה.

מסכת תמורה פרק א משנה ו

ח

הָעוֹפוֹת וְהַמְּנָחוֹת אֵינָן עוֹשִׂין תְּמוּרָה,
שֶׁלֹּא נֶאֱמַר אֶלָּא "בְּהֵמָה".
הַצִּבּוּר וְהַשּׁוּתָפִין אֵינָן עוֹשִׂין תְּמוּרָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כז,י)
"לֹא יָמִיר אֹתוֹ".
הַיָּחִיד עוֹשֶׂה תְמוּרָה,
וְלֹא הַצִּבּוּר וְלֹא הַשּׁוּתָפִין עוֹשִׂין תְּמוּרָה.

ט

קָרְבְּנוֹת בֶּדֶק הַבַּיִת אֵינָן עוֹשִׂין תְּמוּרָה.
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן:
וַהֲלֹא מַעֲשֵׂר בַּכְּלָל הָיָה,
וְלָמָּה יָצָא? לְהַקִּישׁ אֵלָיו:
מַה מַּעְשֵׂר קָרְבַּן יָחִיד,
יָצְאוּ קָרְבְּנוֹת צִבּוּר;
מַה מַּעְשֵׂר קָרְבַּן מִזְבֵּחַ,
יָצְאוּ קָרְבְּנוֹת בֶּדֶק הַבַּיִת.

פרק ב

מסכת תמורה פרק ב משנה א

א

יֵשׁ בְּקָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד,
מַה שֶּׁאֵין בְּקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר,
וְיֵשׁ בְּקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר,
מַה שֶּׁאֵין בְּקָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד,
שֶׁקָּרְבְּנוֹת הַיָּחִיד עוֹשִׂין תְּמוּרָה,
וְקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר אֵינָן עוֹשִׂין תְּמוּרָה.
קָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד נוֹהֲגִין בַּזְּכָרִים וּבַנְּקֵבוֹת,
וְקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר אֵינָן נוֹהֲגִין אֶלָּא בַזְּכָרִין.
קָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד, חַיָּבִין בְּאַחְרָיוּתָן,
וּבְאַחְרָיוּת נִסְכֵּיהֶן,
וְקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר אֵינָן חַיָּבִין לֹא בְאַחְרָיוּתָן,
וְלֹא בְאַחְרָיוּת נִסְכֵּיהֶן,
אֲבָל חַיָּבִין בְּאַחְרָיוּת נִסְכֵּיהֶן מִשֶּׁקָּרַב הַזֶּבַח.

ב

יֵשׁ בְּקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר,
[מַה שֶּׁאֵין בְּקָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד,]
שֶׁקָּרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר
דּוֹחִין אֶת הַשַּׁבָּת וְאֶת הַטֻּמְאָה,
וְקָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד
אֵינָן דּוֹחִין לֹא אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא אֶת הַטֻּמְאָה.
אָמַר רַבִּי מֵאִיר:
וַהֲלֹא חֲבִתֵּי כֹהֵן גָּדוֹל,
וּפַר יוֹם הַכִּפּוּרִים,
קָרְבַּן יָחִיד,
וְדוֹחִין אֶת הַשַּׁבָּת וְאֶת הַטֻּמְאָה?
אֶלָּא שֶׁזְּמַנָּן קָבוּעַ.

מסכת תמורה פרק ב משנה ב

ג

חַטֹּאת הַיָּחִיד שֶׁכִּפְּרוּ הַבְּעָלִים, מֵתוֹת,
וְשֶׁלַּצִּבּוּר, אֵינָן מֵתוֹת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יָמוּת.
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן:

מַה מָּצִינוּ בִוְלַד חַטָּאת,
וּתְמוּרַת חַטָּאת,
וְחַטָּאת שֶׁמֵּתוּ בְעָלֶיהָ,
בְּיָחִיד דְּבָרִים אֲמוּרִים, אֲבָל לֹא בַצִּבּוּר;
אַף כְּשֶׁכִּפְּרוּ הַבְּעָלִים וְשֶׁעִבְּרָה שְׁנָתָן,
בְּיָחִיד דְּבָרִין אֲמוּרִין, אֲבָל לֹא בַצִּבּוּר.

מסכת תמורה פרק ב משנה ג

ד

חֹמֶר בַּקָּדָשִׁין מִבַּתְּמוּרָה,
וּבַתְּמוּרָה מִבַּקֳּדָשִׁים,
שֶׁהַקָּדָשִׁים עוֹשִׂין תְּמוּרָה,
וְאֵין תְּמוּרָה עוֹשָׂה תְמוּרָה.
[הַצִּבּוּר] וְהַשֻּׁתָּפִין מַקְדִּישִׁין,
אֲבָל לֹא מְמִירִים.
וּמַקְדִּישִׁין אֵבָרִין וַעֲבָרִין,
אֲבָל לֹא מְמִירִין.

ה

חֹמֶר בַּתְּמוּרָה,
שֶׁהַקְּדֻשָּׁה חָלָה עָלֶיהָ בַּעֲלַת מוּם קָבוּעַ,
וְאֵינָה יוֹצָא לַחֻלִּים לְהִגָּזֵז וְלֵעָבֵד.
רְבִּי יוֹסֵה בִרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עָשָׂה שׁוֹגֵג כַּמֵּזִיד בַּתְּמוּרָה,
לֹא עָשָׂה שׁוֹגֵג [כַּמֵּזִיד] בַּמֻּקְדָּשִׁין.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַכִּלְאַיִם, וְהַטְּרֵפָה, וְיוֹצֵא דֹפֶן,
וְטֻמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינָס,
לֹא קְדֵשִׁין, וְלֹא מַקְדִּישִׁין.

פרק ג

מסכת תמורה פרק ג משנה א

א

אֵלּוּ קָדָשִׁין שֶׁוַּלְדוֹתֵיהֶן וּתְמוּרוֹתֵיהֶן כַּיּוֹצֵא בָהֶן:
וְלַד שְׁלָמִים וּתְמוּרָתָן,
וְלָדָן, וּוְלַד וְלָדָן עַד סוֹף הָעוֹלָם,
הֲרֵי אֵלּוּ כִשְׁלָמִים,
וּטְעוּנִים סְמִיכָה וּנְסָכִים,

וּתְנוּפַת חָזֶה וָשׁוֹק.

ב

רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
וְלַד שְׁלָמִים לֹא יִקָּרֵב שְׁלָמִים.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יִקָּרֵב.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
לֹא נֶחְלְקוּ עַל וְלַד וְלַד שְׁלָמִים,
וְעַל וְלַד וְלַד תְּמוּרָה,
שֶׁלֹּא יִקָּרֵב,
וְעַל מַה נֶּחְלָקוּ?
עַל הַוָּלָד,
שֶׁרְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא יִקָּרֵב,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יִקָּרֵב.

ג

הֵעִיד רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ וּרְבִּי פַּפְּיַס
עַל וְלַד שְׁלָמִים שֶׁיִּקָּרֵב שְׁלָמִים.
אָמַר רְבִּי פַּפְּיַס:
אֲנִי מֵעִיד,
שֶׁהָיְתָה לָנוּ פָּרָה זִבְחֵי שְׁלָמִים,
וַאֲכַלְנוּהָ בַּפֶּסַח,
וְאָכַלְנוּ וַלְדָהּ שְׁלָמִים בֶּחָג.

מסכת תמורה פרק ג משנה ב

ד

וְלַד תּוֹדָה, וּתְמוּרָתָהּ,
וַלְדָהּ וּוְלַד וַלְדָהּ עַד סוֹף הָעוֹלָם,
הֲרֵי אֵלּוּ כְתוֹדָה,
וּבִלְבַד שֶׁאֵינָן טְעוּנִין לֶחֶם.
תְּמוּרַת עוֹלָה,
וְלַד תְּמוּרָה,
וְלָדָן וּוְלַד וְלָדָן עַד סוֹף הָעוֹלָם,
הֲרֵי אֵלּוּ כְעוֹלָה,
וּטְעוּנָה הֶפְשֵׁט וְנִתּוּחַ,
וְכָלִיל לָאִשִּׁים.

מסכת תמורה פרק ג משנה ג

ה
הַמַּפְרִישׁ נְקֵבָה לְעוֹלָה וְיָלְדָה זָכָר,
יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב,
וְיִמָּכֵר, וְיָבִיא בְדָמָיו עוֹלָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הוּא בְעַצְמוֹ יִקְרַב עוֹלָה.

ו
הַמַּפְרִישׁ נְקֵבָה לְאָשָׁם,
תִּרְעֶה עַד שֶׁתִּסְתָּאֵב, < שֶׁיִּסְתָּאֵב>
תִּמָּכֵר, וְיָבִיא בְדָמֶיהָ אָשָׁם. <ימכר>
אִם קָרַב אֲשָׁמוֹ, יִפְּלוּ דָמֶיהָ לִנְדָבָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
תִּמָּכֵר שֶׁלֹּא בַמּוּם.

ז *<כך סדר שתי ההלכות בכי"ק>*
אָשָׁם שֶׁמֵּתוּ בְעָלָיו,
וְשֶׁכִּפְּרוּ בְעָלָיו,
יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב,
וְיִמָּכֵר, וְיִפְּלוּ דָמָיו לִנְדָבָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יָמוּת.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
יָבִיא בְדָמָיו עוֹלָה.

ח
תְּמוּרַת אָשָׁם,
וְלַד תְּמוּרָה,
וְלָדָן, וְלַד וְלָדָן עַד סוֹף הָעוֹלָם,
יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ,
וְיִמָּכְרוּ, וְיִפְּלוּ דְמֵיהֶן לִנְדָבָה. <דָמֶיהָ>
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יָמוּתוּ.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
יָבִיא בִדְמֵיהֶם עוֹלוֹת.

מסכת תמורה פרק ג משנה ד
ט
וַהֲלֹא אַף הַנְּדָבָה עוֹלָה הִיא? <עוֹלוֹת>
מַה בֵּין דִּבְרֵי רְבִּי אֶלְעָזָר לְדִבְרֵי חֲכָמִים? <אֱלִיעֶזֶר>
אֶלָּא בִזְמַן שֶׁהִיא בָאָה חוֹבָה,

הוּא סוֹמֵךְ עָלֶיהָ,
וּמֵבִיא עָלֶיהָ נְסָכִים,
וּנְסָכֶיהָ מִשֶּׁלּוֹ.
אִם הָיָה כֹהֵן,
עֲבוֹדָתָהּ וְעוֹרָהּ שֶׁלּוֹ.
בִּזְמַן שֶׁהִיא בָאָה נְדָבָה,
אֵינוּ סוֹמֵךְ עָלֶיהָ,
וְאֵינוּ מֵבִיא עָלֶיהָ נְסָכִים,
וּנְסָכֶיהָ מִשֶּׁלַּצִּבּוּר.
אַף עַל פִּי כֹהֵן,
עֲבוֹדָתָהּ וְעוֹרָהּ שֶׁלְּאַנְשֵׁי מִשְׁמָר.

מסכת תמורה פרק ג משנה ה
י

תְּמוּרַת הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר,
וְלָדָן, וְלַד וְלָדָן עַד סוֹף הָעוֹלָם,
הֲרֵי אֵלּוּ כִבְכוֹר וּכְמַעֲשֵׂר,
וְיֵאָכְלוּ בְמוּמָן לַבְּעָלִים.
מַה בֵּין הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר לְבֵין כָּל הַקֳּדָשִׁים?
שֶׁכָּל הַקֳּדָשִׁים נִמְכָּרִין בְּאַטְלֵס וְנִשְׁחָטִין בְּאַטְלֵס,
וְנִשְׁקָלִין בְּלִטְרָה,
חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן הַמַּעֲשֵׂר.
וְיֵשׁ לָהֶן פִּדָּיוֹן,
וְלִתְמוּרוֹתֵיהֶן פִּדָּיוֹן,
חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן הַמַּעֲשֵׂר.
וּבָאִין מִחוּץ לָאָרֶץ לָאָרֶץ,
חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן הַמַּעֲשֵׂר.
אִם בָּאוּ תְמִימִין,
יִקָּרֵבוּ,
וְאִם בַּעֲלֵי מוּמִין,
יֵאָכְלוּ בְמוּמָן לַבְּעָלִים.
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן:
מַה הַטַּעַם?
שֶׁהַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר יֵשׁ לָהֶם פַּרְנָסָה בִמְקוֹמָן,
וּשְׁאָר כָּל הַקֳּדָשִׁין,
אַף עַל פִּי שֶׁנּוֹלַד לָהֶם מוּם, <שֶׁנּוֹלְדוּ>
הֲרֵי בִקְדֻשָּׁתָן.

פרק ד

מסכת תמורה פרק ד משנה א

א

וְלַד חַטָּאת, וּתְמוּרַת חַטָּאת,
וְחַטָּאת שֶׁמֵּתוּ בְעָלֶיהָ, יָמוּתוּ.
וְשֶׁעִבְּרָה שְׁנָתָהּ,
וְשֶׁאָבְדָה וְנִמְצֵאת וּבַעֲלַת מוּם:
אִם מִשֶּׁכִּפְּרוּ הַבְּעָלִים, תָּמוּת,
אֵינָהּ עוֹשָׂה תְמוּרָה,
לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין;
אִם עַד שֶׁלֹּא כִפְּרוּ הַבְּעָלִים,
תִּרְעֶה עַד שֶׁתִּסְתָּאֵב,
וְתִמָּכֵר, וְיָבִיא בְדָמֶיהָ אַחֶרֶת,
וְעוֹשָׂה תְמוּרָה,
וּמוֹעֲלִין בָּהּ.

מסכת תמורה פרק ד משנה ב

ב

הַמַּפְרִישׁ חַטָּאתוֹ וְאָבְדָה,
וְהִקְרִיב אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ,
וְאַחַר כָּךְ נִמְצֵאת הָרִאשׁוֹנָה,
תָּמוּת.
הַמַּפְרִישׁ מָעוֹת לְחַטָּאתוֹ וְאָבְדוּ,
וְהִקְרִיב חַטָּאוֹת תַּחְתֵּיהֶן,
וְאַחַר כָּךְ נִמְצְאוּ הַמָּעוֹת,
יֵלְכוּ לְיָם הַמֶּלַח.

מסכת תמורה פרק ד משנה ג

ג

הַמַּפְרִישׁ מָעוֹת לְחַטָּאתוֹ וְאָבְדוּ,
וְהִפְרִישׁ מָעוֹת אֲחֵרוֹת תַּחְתֵּיהֶן, <אֲחֵרִים>
לֹא הִסְפִּיק לִקַּח בָּהֶן חַטָּאת,
עַד שֶׁנִּמְצְאוּ הַמָּעוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת,
יָבִיא מֵאֵלּוּ וּמֵאֵלּוּ [חַטָּאת],
וְהַשְּׁאָר יִפְּלוּ לִנְדָבָה.

ד

הַמַּפְרִישׁ מָעוֹת לְחַטָּאתוֹ וְאָבְדוּ,
וְהִפְרִישׁ חַטָּאת תַּחְתֵּיהֶן,
לֹא הִסְפִּיק לְהַקְרִיבָהּ עַד שֶׁנִּמְצְאוּ הַמָּעוֹת,
וַהֲרֵי חַטָּאת בַּעֲלַת מוּם,

תִּמָּכֵר,
וְיָבִיא מֵאֵלּוּ וּמֵאֵלּוּ חַטָּאת,
וְהַשְּׁאָר יִפְּלוּ לִנְדָבָה.

ה
הַמַּפְרִישׁ חַטָּאתוֹ וְאָבְדָה,
וְהִפְרִישׁ מָעוֹת תַּחְתֶּיהָ,
לֹא הִסְפִּיק לִקַּח בָּהֶן חַטָּאת עַד שֶׁנִּמְצֵאת חַטָּאתוֹ,
וַהֲרֵי הִיא בַּעֲלַת מוּם,
תִּמָּכֵר,
וְיָבִיא מֵאֵלּוּ וּמֵאֵלּוּ חַטָּאת,
וְהַשְּׁאָר יִפְּלוּ לִנְדָבָה.

ו
הַמַּפְרִישׁ חַטָּאתוֹ וְאָבְדָה,
וְהִפְרִישׁ אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ,
לֹא הִסְפִּיק לְהַקְרִיבָהּ עַד שֶׁנִּמְצֵאת הָרִאשׁוֹנָה,
וַהֲרֵי שְׁתֵּיהֶן בַּעֲלוֹת מוּם, <בַּעֲלַת
יִמָּכְרוּ,
וְיָבִיא מֵאֵלּוּ וּמֵאֵלּוּ חַטָּאת,
וְהַשְּׁאָר יִפְּלוּ לִנְדָבָה.

ז
הַמַּפְרִישׁ חַטָּאתוֹ וְאָבְדָה,
וְהִפְרִישׁ אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ,
לֹא הִסְפִּיק לְהַקְרִיבָהּ עַד שֶׁנִּמְצֵאת הָרִאשׁוֹנָה,
וַהֲרֵי שְׁתֵּיהֶן תְּמִימוֹת,
אַחַת מֵהֶן תִּקָּרֵב חַטָּאת,
וְהַשְּׁנִיָּה תָמוּת.
דִּבְרֵי רַבִּי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין חַטָּאת מֵתָה,
אֶלָּא שֶׁנִּמְצֵאת מֵאַחַר שֶׁכִּפְּרוּ הַבְּעָלִים.
אֵין הַמָּעוֹת הוֹלְכוֹת לְיָם הַמֶּלַח,
אֶלָּא שֶׁנִּמְצְאוּ מֵאַחַר שֶׁכִּפְּרוּ הַבְּעָלִים.

מסכת תמורה פרק ד משנה ד
ח
הַמַּפְרִישׁ חַטָּאתוֹ,
וַהֲרֵי הִיא בַּעֲלַת מוּם,
מוֹכְרָהּ,

וּמֵבִיא בְדָמֶיהָ אַחֶרֶת. <ויביא>
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם קָרְבָה שְׁנִיָּה עַד שֶׁלֹּא נִשְׁחֲטָה הָרִאשׁוֹנָה,
תָּמוּת,
שֶׁכְּבָר כִּפְּרוּ הַבְּעָלִים.

פרק ה

מסכת תמורה פרק ה משנה א
א
כֵּיצַד מַעֲרִימִין עַל הַבְּכוֹר?
מְבַכֶּרֶת שֶׁהָיְתָה מְעֻבֶּרֶת, אוֹמֵר:
"מַה שֶּׁבְּמֵעֶיהָ שֶׁלָּזוֹ, אִם זָכָר, עוֹלָה."
יָלְדָה זָכָר, יִקָּרֵב עוֹלָה.
"אִם נְקֵבָה, זִבְחֵי שְׁלָמִים."
יָלְדָה נְקֵבָה, תִּקָּרֵב שְׁלָמִים;
"אִם זָכָר, עוֹלָה, אִם נְקֵבָה, זִבְחֵי שְׁלָמִים",
יָלְדָה זָכָר וּנְקֵבָה,
הַזָּכָר יִקָּרֵב עוֹלָה,
וְהַנְּקֵבָה תִקָּרֵב שְׁלָמִים.

מסכת תמורה פרק ה משנה ב
ב
יָלְדָה שְׁנֵי זְכָרִים,
אֶחָד מֵהֶן יִקָּרֵב עוֹלָה,
וְהַשֵּׁנִי יִמָּכֵר לְחַיָּבֵי עוֹלָה,
וְדָמָיו חֻלִּין.
יָלְדָה שְׁתֵּי נְקֵבוֹת,
אַחַת מֵהֶן תִקָּרֵב שְׁלָמִים,
וְהַשְּׁנִיָּה תִמָּכֵר לְחַיָּבֵי שְׁלָמִים,
וְדָמֶיהָ חֻלִּין.
יָלְדָה טֻמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינָס,
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אֵין קְדֻשָּׁה חָלָה עֲלֵיהֶן.

מסכת תמורה פרק ה משנה ג
ג
הָאוֹמֵר:
"וַלְדָהּ שֶׁלָּזוֹ עוֹלָה, וְהִיא שְׁלָמִים",

דְּבָרָיו קַיָּמִין.
"הִיא שְׁלָמִים וּוְלָדָהּ עוֹלָה",
הֲרֵי זוֹ וְלַד שְׁלָמִים.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
אִם לְכֵן נִתְכַּוֵּן מִתְּחִלָּה,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לִקְרוֹת שְׁנֵי שֵׁמוֹת כְּאַחַת,
דְּבָרָיו קַיָּמִין.
אִם מִשֶּׁאָמַר "הֲרֵי זוֹ שְׁלָמִים"
וְנִמְלַךְ וְאָמַר "וַלְדָהּ עוֹלָה",
הֲרֵי זוֹ וְלַד שְׁלָמִים.

<לא נמצא בכתב היד>
(מסכת תמורה פרק ה משנה ד
הֲרֵי זוֹ תְּמוּרַת עוֹלָה וּתְמוּרַת שְׁלָמִים,
הֲרֵי זוֹ תְּמוּרַת עוֹלָה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
אִם לָכֵן נִתְכַּוֵּן מִתְּחִלָּה,
הוֹאִיל וְאִי אֶפְשָׁר לִקְרוֹת שְׁנֵי שֵׁמוֹת כְּאַחַת,
דְּבָרָיו קַיָּמִין;
וְאִם מִשֶּׁאָמַר:
תְּמוּרַת עוֹלָה,
נִמְלַךְ וְאָמַר:
תְּמוּרַת שְׁלָמִים, הֲרֵי זוֹ תְּמוּרַת עוֹלָה.)

מסכת תמורה פרק ה משנה ה
ה
"הֲרֵי זוֹ תַּחַת זוֹ", "תְּמוּרָה זוֹ", "חֲלִפֵּי זוֹ",
הֲרֵי זוֹ תְּמוּרָה.
"זוֹ מְחֻלֶּלֶת עַל זוֹ",
אֵינָהּ תְּמוּרָה.
אִם הָיָה הֶקְדֵּשׁ בַּעַל מוּם,
יֵצֵא לַחֻלִּין,
צָרִיךְ לְהֵעָשׂוֹת דָּמִים.

מסכת תמורה פרק ה משנה ו
ו
"הֲרֵי זוֹ תַּחַת חַטָּאת,
תַּחַת עוֹלָה",
לֹא אָמַר כְּלוּם.

"תַּחַת חַטָּאת זוֹ",
תַחַת עוֹלָה זוֹ",
"תַּחַת חַטָּאת, תַּחַת עוֹלָה שֶׁיֶּשׁ לִי בְתוֹךְ הַבַּיִת",
הָיָה לוֹ, דְּבָרָיו קַיָּמִין.
אָמַר עַל בְּהֵמָה הַטְּמֵאָה וְעַל בַּעֲלַת מוּם:
"הֲרֵי אֵלּוּ עוֹלָה",
לֹא אָמַר כְּלוּם.
"הֲרֵי אֵלּוּ לְעוֹלָה",
יִמָּכֵרוּ וְיָבִיא בִדְמֵיהֶן עוֹלוֹת.

פרק ו

מסכת תמורה פרק ו משנה א
א
כָּל הָאֲסוּרִין עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
אוֹסְרִים כָּל שֶׁהֵן:
הָרוֹבֵעַ, <הָרוֹבַע>
וְהַנִּרְבָּע,
וְהַמֻּקְצֶה,
וְהַנֶּעְבָּד,
וְהָאֶתְנָן,
וְהַמְּחִיר,
וְהַכִּלְאַיִם, <וְהַכְּלַאִים>
וְהַטְּרֵפָה,
וְיוֹצֵא דֹפֶן.
אֵי זֶה הוּא הַמֻּקְצֶה?
הַמֻּקְצֶה לַעֲבוֹדָה זָרָה.
הוּא אָסוּר,
וּמַה שֶּׁעָלָיו מֻתָּר.
וְאֵי זֶה הַנֶּעְבָּד?
כָּל שֶׁעוֹבְדִין אוֹתוֹ.
הוּא וּמַה שֶּׁעָלָיו אָסוּר.
זֶה וָזֶה מֻתָּרִין בַּאֲכִילָה.

מסכת תמורה פרק ו משנה ב
ב
אֵי זֶה הוּא אֶתְנָן?
הָאוֹמֵר לַזּוֹנָה:
"הֵא לִיךְ בִּשְׂכָרֵיךְ."

אֲפִלּוּ מֵאָה, כֻּלָּן אֲסוּרִין.
וְכֵן הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"הֵא לְךָ טָלֶה זֶה,
וְתֵן לִי שִׁפְחָתְךָ אֵצֶל עַבְדִּי."
רַבִּי אוֹמֵר:
אֵינוּ אֶתְנָן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֶתְנָן.

מסכת תמורה פרק ו משנה ג
ג
אֵיזֶה הוּא מְחִיר כֶּלֶב?
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"הֵא לְךָ טָלֶה זֶה תַּחַת כֶּלֶב זֶה."
וְכֵן שְׁנֵי שׁוּתָפִין שֶׁחָלְקוּ:
אֶחָד נוֹטֵל עֲשָׂרָה,
וְאֶחָד נוֹטֵל תִּשְׁעָה וְכֶלֶב,
שֶׁכְּנֶגֶד הַכֶּלֶב אֲסוּרִין,
וְשֶׁעִם הַכֶּלֶב מֻתָּרִין.
אֶתְנַן כֶּלֶב וּמְחִיר זוֹנָה,
הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִים,
שֶׁנֶּאֱמַר "שְׁנֵי", לֹא אַרְבָּעָה.
וַלְדוֹתֵיהֶן מֻתָּרִין,
שֶׁנֶּאֱמַר "הֵן", לֹא וַלְדוֹתֵיהֶן.

מסכת תמורה פרק ו משנה ד
ד
נָתַן לָהּ כְּסָפִים,
הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין.
יֵינוֹת, שְׁמָנִים, וּסְלָתוֹת,
וְכָל דָּבָר שֶׁכַּיּוֹצֵא בוֹ קָרֵב עַל גַּבֵּי מִזְבֵּחַ, <בָּהּ>
אָסוּר.

ה
נָתַן לָהּ מֻקְדָּשִׁין,
הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין.
עוֹפוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִין.
שֶׁהָיָה בַדִּין:
מָה אִם הַמֻּקְדָּשִׁין שֶׁהַמּוּם פּוֹסֵל בָּהֶן,
וְאֵין אֶתְנָן וּמְחִיר חָל עֲלֵיהֶם,

עוֹף, שֶׁאֵין הַמּוּם פּוֹסֵל בּוֹ,
אֵינוּ דִין שֶׁלֹּא יְהֵא אֶתְנָן וּמְחִיר חָל עָלָיו?
תַּלְמוּד לוֹמַר: (דְּבָרִים כג,יט)
"לְכָל נֶדֶר", לְהָבִיא אֶת הָעוֹף.

מסכת תמורה פרק ו משנה ה
ו
כָּל הָאֲסוּרִין עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
וַלְדוֹתֵיהֶן מֻתָּרִין.
וְלַד טְרֵפָה, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא יִקְרַב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.
(וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יִקְרַב.)
רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
כְּשֵׁרָה שֶׁיָּנְקָה מִן הַטְּרֵפָה,
פְּסוּלָה מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.
כָּל הַקֳּדָשִׁין שֶׁנַּעֲשׂוּ טְרֵפָה,
אֵין פּוֹדִין,
שֶׁאֵין פּוֹדִין אֶת הַקֳּדָשִׁים לְהַאֲכִילָן לַכְּלָבִין.

פרק ז

מסכת תמורה פרק ז משנה א
א
יֵשׁ בְּקָדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ מַה שֶּׁאֵין בְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת,
יֵשׁ בְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת מַה שֶּׁאֵין בְּקָדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ,
שֶׁקָּדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ עוֹשִׂין תְּמוּרָה,
וְחַיָּבִין עֲלֵיהֶם מִשֵּׁם פִּגּוּל, נוֹתָר וְטָמֵא,
וְלָדָן וַחֲלָבָן אָסוּר לְאַחַר פִּדְיוֹנָן,
וְהַשּׁוֹחֲטָן בַּחוּץ חַיָּב.
אֵין נוֹתְנִין מֵהֶן לָאֻמָּנִים בִּשְׂכָרָן.
(מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת.)

מסכת תמורה פרק ז משנה ב
ב
יֵשׁ בְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת,
שֶׁסְּתָם הֶקְדֵּשׁוֹת לְבֶדֶק הַבַּיִת.
הֶקְדֵּשׁ בֶּדֶק הַבַּיִת חָל עַל הַכֹּל,
וּמוֹעֲלִין בְּגִדּוּלֵיהֶן,
וְאֵין בָּהֶן הֲנָיָה לַכֹּהֲנִים.

מסכת תמורה פרק ז משנה ג

ג

אֶחָד קָדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ,
וְאֶחָד קָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת,
אֵין מְשַׁנִּין אוֹתָן מִקְּדֻשָּׁה לִקְדֻשָּׁה,
מַקְדִּישִׁין אוֹתָן הֶקְדֵּשׁ עִלּוּי,
וּמַחֲרִימִין אוֹתָן.
וְאִם מֵתוּ, יִקָּבֵרוּ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
קָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת,
אִם מֵתוּ, יִפָּדוּ.

מסכת תמורה פרק ז משנה ד

ד

אֵלּוּ הֵן הַנִּקְבָּרִין:
קָדָשִׁים שֶׁהִפִּילוּ, יִקָּבֵרוּ.
הִפִּילָה שִׁלְיָה, תִּקָּבֵר.
שׁוֹר הַנִּסְקָל,
וְעֶגְלָה עֲרוּפָה,
וְצִפֳּרֵי מְצֹרָע,
וּשְׂעַר נָזִיר,
וּפֶטֶר חֲמוֹר,
וּבָשָׂר בֶּחָלָב,
וְחֻלִּין שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָעֲזָרָה,
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
חֻלִּין שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָעֲזָרָה, יִשָּׂרֵפוּ.
וְכֵן חַיָּה שֶׁנִּשְׁחֲטָה בָעֲזָרָה.

מסכת תמורה פרק ז משנה ה

ה

אֵלּוּ הֵן הַנִּשְׂרָפִין:
חָמֵץ בַּפֶּסַח, יִשָּׂרֵף.
וּתְרוּמָה טְמֵאָה,
הָעָרְלָה,
וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם,
אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהִשָּׂרֵף, יִשָּׂרֵף,
אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהִקָּבֵר, יִקָּבֵר.
מַדְלִיקִין בְּפַת וּבְשֶׁמֶן שֶׁלִּתְרוּמָה.

מסכת תמורה פרק ז משנה ו

ו
כָּל קָדָשִׁים שֶׁנִּשְׁחֲטוּ חוּץ לִזְמַנָּן,
וְחוּץ לִמְקוֹמָן, הֲרֵי אֵלּוּ יִשָּׂרְפוּ.
אָשָׁם תָּלוּי, יִשָּׂרֵף;
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יִקָּבֵר.
חַטַּאת הָעוֹף הַבָּאָה עַל סָפֵק, תִּשָּׂרֵף.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יְטִילֶנָּה לְאַמָּה.
כָּל הַנִּשְׂרָפִין לֹא יִקָּבֵרוּ,
כָּל הַנִּקְבָּרִים לֹא יִשָּׂרֵפוּ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם רָצָה לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ,
לִשְׂרוֹף אֶת הַנִּקְבָּרִין, רַשַּׁי;
אָמְרוּ לוֹ:
אֵינוּ מֻתָּר לְשַׁנּוֹת.

חסל תמורה

מסכת כריתות

פרק א

מסכת כריתות פרק א משנה א
א
שְׁלֹשִׁים וָשֵׁשׁ כָּרֵתוֹת בַּתּוֹרָה:
הַבָּא עַל הָאֵם,
וְעַל אֵשֶׁת הָאָב,
וְעַל הַכַּלָּה;
הַבָּא עַל הַזָּכָר,
וְעַל הַבְּהֵמָה,
וְהָאִשָּׁה מְבִיאָה אֶת הַבְּהֵמָה;
הַבָּא עַל אִשָּׁה וּבִתָּהּ,
וְעַל אֵשֶׁת אִישׁ;
הַבָּא עַל אֲחוֹתוֹ,
וְעַל אֲחוֹת אָבִיו,
וְעַל אֲחוֹת אִמּוֹ,

וְעַל אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ,
וְעַל אֵשֶׁת אָחִיו,
וְעַל אֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו,
וְעַל הַנִּדָּה;
וְהַמְגַדֵּף,
וְהָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה,
וְהַנּוֹתֵן מִזַּרְעוֹ לַמֹּלֶךְ,
וּבַעַל אוֹב וְיִדְּעוֹנִי;
וְהַמְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת;
וְטָמֵא שֶׁאָכַל אֶת הַקֹּדֶשׁ,
וְהַבָּא אֶל הַמִּקְדָּשׁ טָמֵא;
הָאוֹכֵל חֵלֶב, וְדָם, וְנוֹתָר, וּפִגּוּל;
וְהַשּׁוֹחֵט וְהַמַּעֲלֶה בַחוּץ;
וְהָאוֹכֵל חָמֵץ בַּפֶּסַח,
וְהָאוֹכֵל וְעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים;
וְהַמְפַטֵּם אֶת הַשֶּׁמֶן,
וְהַמְפַטֵּם אֶת הַקְּטֹרֶת,
וְהַסָּךְ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה;
הַפֶּסַח וְהַמִּילָה מִצְוֹות עֲשֵׂה.

מסכת כריתות פרק א משנה ב

ב

עַל אֵלּוּ חַיָּבִים עַל זְדוֹנָם כָּרֵת,
וְעַל שִׁגְגָתָן חַטָּאת,
וְעַל לֹא הוֹדַע שֶׁלָּהֶן אָשָׁם תָּלוּי,
חוּץ מִן הַמְטַמֵּא מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְעוֹלֶה וְיוֹרֵד.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אַף הַמְגַדֵּף, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר טו,כט)
"תּוֹרָה אַחַת יִהְיֶה לָכֶם לָעֹשֶׂה בִשְׁגָגָה",
יָצָא מְגַדֵּף, שֶׁאֵינוּ מַעֲשֶׂה.

מסכת כריתות פרק א משנה ג

ג

יֵשׁ מְבִיאוֹת קָרְבָּן וְנֶאֱכָל,
מְבִיאוֹת וְאֵינוּ נֶאֱכָל,
וְיֵשׁ שֶׁאֵינָן מְבִיאוֹת.
אֵלּוּ מְבִיאוֹת קָרְבָּן וְנֶאֱכָל:
הַמַּפֶּלֶת כְּמִין בְּהֵמָה, חַיָּה וָעוֹף.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיְּהֵא מִצּוּרַת הָאָדָם.
הַמַּפֶּלֶת סַנְדָּל, אוֹ שִׁלְיָה וְשָׁפִיר מְרֻקָּם,
וְהַיּוֹצֵא מְחֻתָּךְ.
וְכֵן שִׁפְחָה שֶׁהִפִּילָה,
מְבִיאָה קָרְבָּן וְנֶאֱכָל.

מסכת כריתות פרק א משנה ד

ד

אֵלּוּ מְבִיאוֹת וְאֵינוּ נֶאֱכָל:
הַמַּפֶּלֶת, וְאֵין יָדוּעַ מַה הִפִּילָה,
וְכֵן שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁהִפִּילוּ,
אַחַת מִמִּין פְּטוּר וְאַחַת מִמִּין חוֹבָה.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהָלְכוּ זוֹ לַמִּזְרָח וְזוֹ לַמַּעֲרָב.
אֲבָל אִם הָיוּ שְׁתֵּיהֶן עוֹמְדוֹת,
מְבִיאוֹת קָרְבָּן וְנֶאֱכָל.

מסכת כריתות פרק א משנה ה

ה

אֵלּוּ שֶׁאֵינָן מְבִיאוֹת:
הַמַּפֶּלֶת שָׁפִיר מָלֵא מַיִם,
מָלֵא דָם, מָלֵא גְנִינִים,
הַמַּפֶּלֶת כְּמִין דָּגִים וַחֲגָבִים, שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים,
הַמַּפֶּלֶת יוֹם אַרְבָּעִים,
וְיוֹצֵא דֹפֶן.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מְחַיֵּב בְּיוֹצֵא דֹפֶן.

מסכת כריתות פרק א משנה ו

ו

הַמַּפֶּלֶת אוֹר לִשְׁמוֹנִים וְאֶחָד,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹטְרִין מִן הַקָּרְבָּן,
בֵּית הִלֵּל מְחַיְּבִין.
אָמְרוּ בֵית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּי:
מַה שָּׁנָה אוֹר לִשְׁמוֹנִים וְאֶחָד מִיּוֹם שְׁמוֹנִים וְאֶחָד?
אִם שָׁוֶה לוֹ לַטֻּמְאָה,
לֹא יִשְׁוֶה לוֹ לַקָּרְבָּן?
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּי:
לֹא! אִם אֲמַרְתֶּם בְּמַפֶּלֶת יוֹם שְׁמוֹנִים וְאֶחָד,
שֶׁכֵּן יָצָא בְשָׁעָה שֶׁהִיא רְאוּיָה לְהָבִיא בָהּ קָרְבָּן,

תֹּאמְרוּ בְמַפֶּלֶת אוֹר לִשְׁמוֹנִים וְאֶחָד,
שֶׁלֹּא יָצָא בְשָׁעָה שֶׁהִיא רְאוּיָה לְהָבִיא בָהּ קָרְבָּן!
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הֶלֵּל:
וַהֲרֵי הַמַּפֶּלֶת יוֹם שְׁמוֹנִים וְאֶחָד שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת תּוֹכִיחַ,
שֶׁלֹּא יָצָא בְשָׁעָה שֶׁהִיא רְאוּיָה לְהָבִיא בָהּ קָרְבָּן,
וְחַיֶּבֶת בַּקָּרְבָּן.
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי:
לֹא! אִם אֲמַרְתֶּם
בְּמַפֶּלֶת יוֹם שְׁמוֹנִים וְאֶחָד [שֶׁ]חָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
שֶׁאַף עַל [פִּי] שֶׁאֵינוּ רָאוּי לְקָרְבַּן יָחִיד,
רָאוּי לְקָרְבַּן צִבּוּר,
תֹּאמְרוּ בְמַפֶּלֶת אוֹר לִשְׁמוֹנִים וְאֶחָד,
שֶׁאֵין הַלַּיְלָה רָאוּי,
לֹא לְקָרְבַּן יָחִיד וְלֹא לְקָרְבַּן צִבּוּר!
הַדָּמִין אֵינָן מוֹכִיחִין,
שֶׁהַמַּפֶּלֶת בְּתוֹךְ מְלֹאת,
דָּמֶיהָ טְמֵאִין,
וּפְטוּרָה מִן הַקָּרְבָּן.

מסכת כריתות פרק א משנה ז

ז

הָאִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ סְפֵק חָמֵשׁ לֵדוֹת,
סְפֵק חָמֵשׁ זִיבוֹת,
מְבִיאָה קָרְבָּן אֶחָד,
וְאוֹכֶלֶת בִּזְבָחִים,
וְאֵין הַשְּׁאָר עָלֶיהָ חוֹבָה.
חָמֵשׁ לֵדוֹת וַדָּיוֹת,
חָמֵשׁ זִיבוֹת וַדָּיוֹת,
מְבִיאָה קָרְבָּן אֶחָד,
וְאוֹכֶלֶת בִּזְבָחִים,
וְהַשְּׁאָר עָלֶיהָ חוֹבָה.
מַעֲשֶׂה שֶׁעָמְדוּ קִנִּים בִּירוּשָׁלַיִם בְּדִינַר זָהָב.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
הַמָּעוֹן הַזֶּה! לֹא אָלִין הַלַּיְלָה,
עַד שֶׁיְּהוּ בְדִינָרִים.
וְנִכְנַס לְבֵית דִּין, וְלִמֵּד:
[הָאִשָּׁה] שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ חָמֵשׁ לֵדוֹת וַדָּיוֹת,
חָמֵשׁ זִיבוֹת וַדָּיוֹת,
מְבִיאָה קָרְבָּן אֶחָד,
וְאוֹכֶלֶת בִּזְבָחִים,
וְאֵין הַשְּׁאָר עָלֶיהָ חוֹבָה.

וְעָמְדוּ קִנִּים בּוֹ בַיּוֹם בִּרְבַעְתַּיִם.

פרק ב

מסכת כריתות פרק ב משנה א

א

אַרְבָּעָה מְחֻסְּרֵי כִפּוּרִים,
אַרְבָּעָה מְבִיאִין עַל הַזָּדוֹן כִּשְׁגָגָה.
אֵלּוּ הֵן מְחֻסְּרֵי כִפּוּרִין:
הַזָּב, וְהַזָּבָה, וְהַיּוֹלֶדֶת, וְהַמְצֹרָע.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
גֵּר מְחֻסַּר כִּפּוּרִין,
עַד שֶׁיִּזָּרֵק עָלָיו הַדָּם,
וְנָזִיר, יֵינוֹ וְתִגְלַחְתּוֹ וְטֻמְאָתוֹ.

מסכת כריתות פרק ב משנה ב

ב

אֵלּוּ מְבִיאִין עַל הַזָּדוֹן כִּשְׁגָגָה:
הַבָּא עַל הַשִּׁפְחָה,
וְנָזִיר שֶׁנִּטַּמָּא,
וּשְׁבוּעַת הָעֵדוּת,
וּשְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן.

מסכת כריתות פרק ב משנה ג

ג

חֲמִשָּׁה מְבִיאִין קָרְבָּן אֶחָד עַל עֲבֵרוֹת הַרְבֵּה,
וַחֲמִשָּׁה מְבִיאִין קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד.
אֵלּוּ מְבִיאִין קָרְבָּן אֶחָד עַל עֲבֵרוֹת הַרְבֵּה:
הַבָּא עַל הַשִּׁפְחָה בִּיאוֹת הַרְבֵּה,
וְנָזִיר שֶׁנִּטַּמָּא טֻמְאוֹת הַרְבֵּה,
וְהַמְקַנֵּא לְאִשְׁתּוֹ עַל יְדֵי אֲנָשִׁים הַרְבֵּה,
וּמְצֹרָע שֶׁנִּתְנַגַּע נְגָעִים הַרְבֵּה.
הֵבִיא צִפֳּרָיו וְנִתְנַגַּע, הֵבִיא צִפֳּרָיו וְנִתְנַגַּע,
לֹא עָלָה לוֹ,
עַד שֶׁיָּבִיא אֶת חַטָּאתוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיָּבִיא אֶת אֲשָׁמוֹ.

מסכת כריתות פרק ב משנה ד

ד <ה>

הָאִשָּׁה שֶׁיָּלְדָה וְלָדוֹת הַרְבֵּה:
הִפִּילָה בְתוֹךְ שְׁמוֹנִים נְקֵבָה,
חָזְרָה וְהִפִּילָה בְתוֹךְ שְׁמוֹנִים נְקֵבָה,
וְהַמַּפֶּלֶת תְּאוֹמִים,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מְבִיאָה עַל הָרִאשׁוֹן,
וְאֵינָהּ מְבִיאָה עַל הַשֵּׁנִי,
מְבִיאָה עַל הַשְּׁלִישִׁי,
וְאֵינָהּ מְבִיאָה עַל הָרְבִיעִי.

ה <ו>

אֵלּוּ מְבִיאִין קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד:
עַל שְׁמִיעַת קוֹל,
וְעַל בִּטּוּי שְׂפָתַיִם,
וְעַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו,
וְהַיּוֹלֶדֶת,
וְהַמְּצֹרָע.
מַה בֵּין שִׁפְחָה לְבֵין כָּל הָעֲרָיוֹת?
שֶׁלֹּא שָׁוָת לָהֶם לֹא בָעֹנֶשׁ וְלֹא בַקָּרְבָּן:
שֶׁכָּל הָעֲרָיוֹת בַּחַטָּאת,
וְהַשִּׁפְחָה בְּאָשָׁם;
כָּל הָעֲרָיוֹת,
אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה שָׁוִים בַּמַּכּוֹת וּבַקָּרְבָּן,
וְהַשִּׁפְחָה לֹא הָשְׁוָה אֶת הָאִישׁ לָאִשָּׁה בַמַּכּוֹת, <הישווה>
וְלֹא אֶת הָאִשָּׁה לָאִישׁ בַּקָּרְבָּן.
כָּל הָעֲרָיוֹת,
עָשָׂה בָהֶם אֶת הַמְעָרֶה כַגּוֹמֵר,
וְחַיָּב עַל כָּל בִּיאָה וּבִיאָה.
הֶחְמִיר בְּשִׁפְחָה,
שֶׁעָשָׂה בָהּ אֶת הַמֵּזִיד כַּשּׁוֹגֵג.
(מסכת כריתות פרק ב משנה ה)
אֵי זוֹ הִיא שִׁפְחָה?
כָּל שֶׁחֶצְיָהּ שִׁפְחָה וְחֶצְיָהּ בַּת חוֹרִין,
שֶׁנֶּאֱמַר: (ויקרא יט,כ)
"וְהָפְדֵּה לֹא נִפְדָּתָה אוֹ חֻפְשָׁה לֹא נִתַּן לָהּ",
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
אֵי זוֹ הִיא?
שִׁפְחָה וַדַּי.

רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
כָּל הָעֲרָיוֹת הַמְפֹרָשׁוֹת,
מִשִּׁיּוּר אֵין לָנוּ אֶלָּא
שֶׁחֶצְיָהּ שִׁפְחָה וְחֶצְיָהּ בַּת חֹרִין.

מסכת כריתות פרק ב משנה ו
ו <ז>
כָּל הָעֲרָיוֹת:
אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטֹן,
קָטָן פָּטוּר.
אֶחָד עֵר וְאֶחָד יָשֵׁן,
הַיָּשֵׁן פָּטוּר.
אֶחָד שׁוֹגֵג וְאֶחָד מֵזִיד,
הַשּׁוֹגֵג בְּחַטָּאת וְהַמֵּזִיד בְּהִכָּרֵת.

פרק ג

מסכת כריתות פרק ג משנה א
א
אָמְרוּ לוֹ "אָכַלְתָּ חֵלֶב",
מֵבִיא חַטָּאת.
עֵד אוֹמֵר "אָכַל",
וְעֵד אוֹמֵר "לֹא אָכַל",
אִשָּׁה אוֹמֶרֶת "אָכַל",
וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת "לֹא אָכַל",
מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי.
עֵד אוֹמֵר "אָכַל",
וְהוּא אוֹמֵר "לֹא אָכַלְתִּי",
פָּטוּר.
שְׁנַיִם אוֹמְרִין "אָכַל",
וְהוּא אוֹמֵר "לֹא אָכַלְתִּי",
רִבִּי מֵאִיר מְחַיֵּב.
אָמַר רִבִּי מֵאִיר:
אִם הֱבִיאוּהוּ שְׁנַיִם לְמִיתָה חֲמוּרָה,
לֹא יְבִיאוּהוּ לְקָרְבָּן הַקַּל?
אָמְרוּ לוֹ:
מָה, אִם יִרְצֶה,
יוֹמַר "מֵזִיד הָיִיתִי!"

מסכת כריתות פרק ג משנה ב

ב

אָכַל חֵלֶב וְחֵלֶב בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא חַטָּאת אַחַת.
אָכַל חֵלֶב וָדָם וְנוֹתָר וּפִגּוּל בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.
זֶה חֹמֶר בְּמִינִים הַרְבֵּה מִמִּין אֶחָד.
חֹמֶר בְּמִין אֶחָד מִמִּינִים הַרְבֵּה,
שֶׁאִם אָכַל כַּחֲצִי זַיִת,
וְחָזַר וְאָכַל כַּחֲצִי זַיִת,
מִמִּין אֶחָד, חַיָּב,
מִשְּׁנֵי מִינִים, פָּטוּר.

מסכת כריתות פרק ג משנה ג

ג

כַּמָּה יִשְׁהֶה אוֹכְלָן?
כְּאִלּוּ אוֹכְלָן קְלָיוֹת.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיִּשְׁהֶא מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס.
אָכַל אֳכָלִין טְמֵאִין, שָׁתָה מַשְׁקִין טְמֵאִין,
שָׁתָה רְבִיעִית יַיִן, נִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ
וְשָׁהָא כְדֵי אֲכִילַת פְּרָס.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אִם הִפְסִיק בָּהּ,
אוֹ שֶׁנָּתַן לְתוֹכָהּ מַיִם כָּל שֶׁהֵן, פָּטוּר.

מסכת כריתות פרק ג משנה ד

ד

יֵשׁ אוֹכֵל אֲכִילָה אַחַת,
חַיָּב עָלֶיהָ אַרְבַּע חַטָּאוֹת וְאָשָׁם אֶחָד:
טָמֵא שֶׁאָכַל אֶת הַחֵלֶב,
וְהָיָה נוֹתָר מִן הַמֻּקְדָּשִׁין,
בְּיוֹם הַכִּפּוּרִין.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אִם הָיְתָה שַׁבָּת וְהוֹצִיאוֹ בַשַּׁבָּת.
אָמְרוּ לוֹ:
אֵינוֹ הַשֵּׁם.

מסכת כריתות פרק ג משנה ה

ה

יֵשׁ בָּא בִיאָה אַחַת,
חַיָּב עָלֶיהָ שֵׁשׁ חַטָּאוֹת:
הַבָּא עַל בִּתּוֹ,
חַיָּב עָלֶיהָ מִשֵּׁם בִּתּוֹ,
וַאֲחוֹתוֹ,
וְאֵשֶׁת אָחִיו,
וְאֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו,
וְאֵשֶׁת אִישׁ,
וְנִדָּה.
וְהַבָּא עַל בַּת בִּתּוֹ,
חַיָּב עָלֶיהָ מִשֵּׁם בַּת בִּתּוֹ,
וְכַלָּתוֹ,
וַאֲחוֹת אִשְׁתּוֹ,
וְאֵשֶׁת אָחִיו,
וְאֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו,
וְאֵשֶׁת אִישׁ,
וְנִדָּה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם עָבַר זָקֵן וּנְשָׂאָהּ,
חַיָּב עָלֶיהָ מִשֵּׁם אֵשֶׁת אָב.
וְכֵן הַבָּא עַל בַּת אִשְׁתּוֹ,
וְעַל בַּת בַּת אִשְׁתּוֹ.

מסכת כריתות פרק ג משנה ו
ו
הַבָּא עַל חֲמוֹתוֹ,
חַיָּב עָלֶיהָ מִשֵּׁם חֲמוֹתוֹ,
וְכַלָּתוֹ,
וַאֲחוֹת אִשְׁתּוֹ,
וְאֵשֶׁת אָחִיו,
וְאֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו,
וְאֵשֶׁת אִישׁ,
וְנִדָּה.
וְכֵן הַבָּא עַל אֵם חֲמוֹתוֹ,
וְעַל אֵם חָמִיו.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
הַבָּא עַל חֲמוֹתוֹ,
חַיָּב עָלֶיהָ מִשֵּׁם חֲמוֹתוֹ,
[וְאֵם חֲמוֹתוֹ],
וְאֵם חָמִיו.
אָמְרוּ לוֹ:

שְׁלָשְׁתָּן שֵׁם אֶחָד הֵן.

מסכת כריתות פרק ג משנה ז

ז

אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
שָׁאַלְתִּי אֶת רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְאֶת רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
בָּאַטְלֵס שֶׁלְאֶמָּאוּס, <שֶׁלֹּא מָאוּס>
שֶׁהָלְכוּ לִקַּח בְּהֵמָה לְמִשְׁתֵּה בְנוֹ:
"הַבָּא עַל אֲחוֹתוֹ וְעַל אֲחוֹת אָבִיו
וְעַל אֲחוֹת אִמּוֹ בְּהֶעְלֵם אֶחָד, מַה הוּא?
חַיָּב אַחַת עַל כֻּלָּם,
אוֹ אַחַת עַל כָּל אַחַת וְאַחַת?"
אָמְרוּ לִי:
"לֹא שָׁמַעְנוּ.
אֲבָל שָׁמַעְנוּ בַבָּא עַל חָמֵשׁ נָשָׁיו נִדּוֹת בְּהֶעְלֵם אֶחָד,

<חסר עמוד בכתב יד קאופמן.
עד סוף החסר, הושווה עם פרמה דה רוסי 138>

[שֶׁהוּא חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.
וְרוֹאִין אָנוּ, שֶׁהַדְּבָרִים קַל וָחֹמֶר." <בפרמה א, תמיד "קוֹל וָחוֹמֶר">

מסכת כריתות פרק ג משנה ח

ח

שְׁאָלָן רִבִּי עֲקִיבָה:
"אֵבֶר הַמְּדֻלְדָּל בַּבְּהֵמָה מַה הוּא?"
אָמְרוּ לוֹ:
"לֹא שָׁמַעְנוּ.
אֲבָל שָׁמַעְנוּ בְאֵבֶר הַמְּדֻלְדָּל בְּאָדָם,
שֶׁהוּא טָהוֹר.
כָּךְ הָיוּ מֻכֵּי שְׁחִין שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם עוֹשִׂין:
הוֹלֵךְ לוֹ עֶרֶב פְּסָחִים אֵצֶל הָרוֹפֵא,
וְחוֹתְכוֹ עַד שֶׁהוּא מַנִּיחַ בּוֹ כִשְׂעוֹרָה,
וְתוֹחֲבוֹ בַּסִּירָה,
וְנִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ,
וְהַלָּה עוֹשֶׂה פִסְחוֹ,
וְהָרוֹפֵא עוֹשֶׂה פִסְחוֹ.
וְרוֹאִין אָנוּ שֶׁהַדְּבָרִים קַל וָחֹמֶר."

מסכת כריתות פרק ג משנה ט

ט

וְעוֹד שְׁאָלָן רַבִּי עֲקִיבָה:
"הַשּׁוֹחֵט חֲמִשָּׁה זְבָחִים בַּחוּץ בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
מַה הוּא?
חַיָּב אַחַת עַל כֻּלָּם,
אוֹ אַחַת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד?"
אָמְרוּ לוֹ:
"לֹא שָׁמַעְנוּ."
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
"שָׁמַעְתִּי בָּאוֹכֵל מִזֶּבַח אֶחָד בַּחֲמִשָּׁה תַמְחוּיִין בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
שֶׁהוּא חַיָּב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשֵּׁם מְעִילָה.
וְרוֹאֶה אֲנִי שֶׁהַדְּבָרִים קַל וָחֹמֶר."

י
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן:
לֹא כָּךְ שְׁאָלָן רַבִּי עֲקִיבָה,
אֶלָּא:
"בָּאוֹכֵל נוֹתָר מֵחֲמִשָּׁה זְבָחִים בַּחוּץ בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
מַה הוּא?
חַיָּב אַחַת עַל כֻּלָּן,
אוֹ אַחַת עַל כָּל אַחַת וְאַחַת?"
אָמְרוּ לוֹ:
"לֹא שָׁמַעְנוּ."
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
"שָׁמַעְתִּי בָּאוֹכֵל מִזֶּבַח אֶחָד בַּחֲמִשָּׁה תַמְחוּיִים בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
שֶׁהוּא חַיָּב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשֵּׁם מְעִילָה.
וְרוֹאֶה אֲנִי שֶׁהַדְּבָרִים קַל וָחֹמֶר."

יא
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
"אִם הֲלָכָה, נְקַבֵּל.
וְאִם לָדִין, יֵשׁ תְּשׁוּבָה."
אָמַר לוֹ:
"הָשֵׁב!"
אָמַר לוֹ:
"לֹא! אִם אָמַרְתָּ בִמְעִילָה,
שֶׁעָשָׂה בָהּ אֶת הַמַּאֲכִיל כָּאוֹכֵל,
וְאֶת הַמַּהֲנֶה כַנֶּהְנֶה,
צֵרֵף אֶת הַמְּעִילָה לִזְמַן מְרֻבֶּה,
תֹּאמַר בַּנּוֹתָר,
שֶׁאֵין בּוֹ אַחַת מִכָּל אֵלּוּ?"

מסכת כריתות פרק ג משנה י
יב
אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
שָׁאַלְתִּי אֶת רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
"הָעוֹשֶׂה מְלָאכוֹת הַרְבֵּה בְּשַׁבָּתוֹת הַרְבֵּה
מֵעֵין מְלָאכָה אַחַת בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
מַה הוּא?
חַיָּב אַחַת עַל כֻּלָּן,
אוֹ אַחַת עַל כָּל אַחַת וְאַחַת?"
אָמַר לִי:
"חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת, מִקַּל וָחֹמֶר:
וּמָה, אִם הַנִּדָּה,
שֶׁאֵין בָּהּ תּוֹצָאוֹת הַרְבֵּה וְחַטָּאוֹת הַרְבֵּה,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת,
שַׁבָּת,
שֶׁיֶּשׁ בָּהּ תּוֹצָאוֹת הַרְבֵּה וְחַטָּאוֹת הַרְבֵּה,
אֵינוּ דִין שֶׁיְּהֵא חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת?"
אָמַרְתִּי לוֹ:
"לֹא! אִם אָמַרְתָּ בַנִּדָּה, שֶׁיֶּשׁ בָּהּ שְׁתֵּי אַזְהָרוֹת,
שֶׁהוּא מֻזְהָר עַל הַנִּדָּה, וְהִיא מֻזְהֶרֶת עָלָיו,
תֹּאמַר בַּשַּׁבָּת,
שֶׁאֵין בָּהּ אֶלָּא אַזְהָרָה אַחַת?"
אָמַר לִי:
"הַבָּא עַל הַקְּטַנּוֹת יוֹכִיחַ,
שֶׁאֵין בָּהֶן אֶלָּא אַזְהָרָה אַחַת,
וְחַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת."
אָמַרְתִּי לוֹ:
"לֹא! אִם אָמַרְתָּ בַבָּא עַל הַקְּטַנּוֹת,
שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁאֵין לָהֶן עַכְשָׁיו,
יֵשׁ לָהֶן לְאַחַר זְמַן,
תֹּאמַר בַּשַּׁבָּת,
שֶׁאֵין בָּהּ לֹא עַכְשָׁיו וְלֹא לְאַחַר זְמַן?"
אָמַר לִי:
"הַבָּא עַל הַבְּהֵמָה יוֹכִיחַ."
אָמַרְתִּי לוֹ:
"הַבְּהֵמָה כַשַּׁבָּת."

פרק ד

מסכת כריתות פרק ד משנה א

א

סָפֵק אָכַל חֵלֶב, סָפֵק לֹא אָכַל,
וַאֲפִלּוּ אָכַל,
סָפֵק יֵשׁ בּוֹ כַּשִּׁעוּר, סָפֵק שֶׁאֵין בּוֹ;
חֵלֶב וְשֻׁמָּן לְפָנָיו, <וְשׁוּמֶן>
אָכַל אֶת אֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶה מֵהֶן אָכַל;
אִשְׁתּוֹ וַאֲחוֹתוֹ עִמּוֹ בַבַּיִת,
שָׁגַג בְּאַחַת מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זוֹ מֵהֶן שָׁגַג;
שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב,
וְעָשָׂה מְלָאכָה בְאֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זֶה מֵהֶן עָשָׂה,
מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי.

מסכת כריתות פרק ד משנה ב

ב

כַּשֵּׁם שֶׁאִם אָכַל חֵלֶב וְחֵלֶב בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא חַטָּאת אַחַת,
כָּךְ עַל לֹא הוֹדַע שֶׁלָּהֶן,
אֵינוּ מֵבִיא אֶלָּא אָשָׁם אֶחָד.
אִם הָיְתָה יְדִיעָה בִנְתַּיִם,
כַּשֵּׁם שֶׁהוּא מֵבִיא חַטָּאת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
כָּךְ הוּא מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

ג

כַּשֵּׁם שֶׁאִם אָכַל חֵלֶב וָדָם וְנוֹתָר וּפִגּוּל בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
חַיָּב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
כָּךְ עַל לֹא הוֹדַע שֶׁלָּהֶן,
מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.
חֵלֶב וְנוֹתָר לְפָנָיו,
אָכַל אֶת אֶחָד מֵהֶם,
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶה מֵהֶן אָכַל;
אִשְׁתּוֹ נִדָּה וַאֲחוֹתוֹ עִמּוֹ בַבַּיִת,
שָׁגַג בְּאַחַת מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זוֹ מֵהֶן שָׁגַג;
שַׁבָּת וְיוֹם הַכִּפּוּרִים,
וְעָשָׂה מְלָאכָה בֵין הַשְּׁמָשׁוֹת,
וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זֶה מֵהֶן עָשָׂה,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב חַטָּאת,

וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.

ד

אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:

לֹא נֶחְלְקוּ עַל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת,

שֶׁהוּא פָּטוּר,

שֵׁנִי אוֹמֵר: <=שֶׁאֲנִי>

מִקְצָת מְלָאכָה עָשָׂה מֵהַיּוֹם, וּמִקְצָתָהּ לְמָחָר.

וְעַל מַה נֶּחְלָקוּ?

עַל הָעוֹשֶׂה בְתוֹךְ הַיּוֹם,

וְאֵין יָדוּעַ אִם בַּשַּׁבָּת עָשָׂה,

וְאִם בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים עָשָׂה;

אוֹ עַל הָעוֹשֶׂה,

וְאֵין יָדוּעַ מֵעֵין אֵי זוֹ מְלָאכָה עָשָׂה,

רְבִּי לִיעֶזֶר מְחַיֵּב חַטָּאת,

וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.

אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:

פּוֹטְרוֹ הָיָה רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אַף מֵאָשָׁם תָּלוּי.

מסכת כריתות פרק ד משנה ג

ה

רְבִּי יִשְׁמָעֵאל הַשְּׁזוּרִי וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:

לֹא נֶחְלְקוּ עַל דָּבָר שֶׁהוּא מִשֵּׁם אֶחָד,

שֶׁהוּא חַיָּב.

וְעַל מַה נֶּחְלְקוּ?

עַל דָּבָר שֶׁהוּא מִשֵּׁם שְׁנֵי שֵׁמוֹת.

שֶׁרְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב חַטָּאת,

וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.

אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:

אֲפִלּוּ נִתְכַּוֵּן לִלְקֹט תְּאֵנִים, וְלָקַט עֲנָבִים,

עֲנָבִים, וְלָקַט תְּאֵנִים,

שְׁחוֹרוֹת, וְלָקַט לְבָנוֹת,

לְבָנוֹת, וְלָקַט שְׁחוֹרוֹת,

רְבִּי לִיעֶזֶר מְחַיֵּב חַטָּאת,

וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.

תָּמֵהַּ אֲנִי אִם יִפְטֹר בָּהּ רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ ?

אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר: (וַיִּקְרָא ד,כג)

"אֲשֶׁר חָטָא בָהּ"?

פְּרָט לַמִּתְעַסֵּק.

פרק ה

מסכת כריתות פרק ה משנה א

א

דַּם שְׁחִיטָה בִּבְהֵמָה וּבַחַיָּה וּבָעוֹפוֹת,
בֵּין טְמֵאִים, בֵּין טְהוֹרִים,
דַּם נְחִירָה,
דַּם עִקּוּר,
דַּם הַקֵּז, שֶׁהַנֶּפֶשׁ יוֹצְאָה בוֹ,
חַיָּבִין עָלָיו.
דַּם הַטְּחוֹל,
דַּם הַלֵּב,
דַּם בֵּיצִים,
דַּם חֲגָבִים,
דַּם דָּגִים,
דַּם תַּמְצִית,
אֵין חַיָּבִין עָלָיו.
רְבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב בְּדַם תַּמְצִית.

מסכת כריתות פרק ה משנה ב

ב

רְבִּי עֲקִיבָה מְחַיֵּב עַל סְפֵק מְעִילוֹת אָשָׁם תָּלוּי.
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.
וּמוֹדֶה רְבִּי עֲקִיבָה,
בְּשֶׁאֵינוּ מֵבִיא אֶת מְעִילָתוֹ עַד שֶׁתִּוָּדַע לוֹ,
שֶׁמֵּבִיא עִמָּהּ אָשָׁם וַדַּאי.

ג

אָמַר רְבִּי טַרְפוֹן:
מַה לָּזֶה מֵבִיא שְׁנֵי אֲשָׁמוֹת?
אֶלָּא, יָבִיא מְעִילָה וְחֻמְשָׁהּ,
וְיָבִיא אָשָׁם וּשְׁתֵּי סְלָעִים, וְיֹאמַר:
"אִם וַדַּי מָעַלְתִּי,
זוֹ מְעִילָתִי, וְזֶה אֲשָׁמִי.
וְאִם סָפֵק,
הַמָּעוֹת נְדָבָה, וְהָאָשָׁם תָּלוּי, <מכאן ממשיך כ"י קאופמן>
שֶׁמִּמִּין שֶׁהוּא מֵבִיא עַל הוֹדַע,
מֵבִיא עַל לֹא הוֹדַע.

מסכת כריתות פרק ה משנה ג

ד
אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
נִרְאִין דְּבָרֶיךָ בִּמְעִילָה מְעוּטָה. <דְּבָרִיךְ>
הֲרֵי שֶׁבָּא עַל יָדוֹ סְפֵק מְעִילָה בְּמֵאָה מָנֶא,
לֹא יָפֶה לוֹ שֶׁיָּבִיא אָשָׁם בִּשְׁתֵּי סְלָעִים,
וְאַל יָבִיא סְפֵק מְעִילָה בְּמֵאָה מָנֶא?
הָא מוֹדֶה רְבִּי עֲקִיבָה לִרְבִּי טַרְפוֹן בִּמְעִילָה מְעוּטָה.

ה
הָאִשָּׁה שֶׁהֵבִיאָה חַטַּאת הָעוֹף בְּסָפֵק,
אִם עַד שֶׁלֹּא נִמְלְקָה נוֹדַע לָהּ שֶׁיָּלְדָה וַדַּי,
תַּעֲשֶׂנָּה <'וודי' מחוק>
שֶׁמִּמִּין שֶׁהִיא מְבִיאָה עַל לֹא הוֹדַע,
מְבִיאָה עַל הוֹדַע.

מסכת כריתות פרק ה משנה ד
ו
חֲתִכָּה שֶׁלַּחֻלִּין וַחֲתִכָּה שֶׁלַּקֹּדֶשׁ,
אָכַל אֶת אֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זוֹ מֵהֶן אָכַל,
פָּטוּר.
רְבִּי עֲקִיבָה מְחַיֵּב אָשָׁם תָּלוּי.
אָכַל אֶת הַשְּׁנִיָּה,
מֵבִיא אָשָׁם וַדַּי.
אָכַל אֶחָד אֶת הָרִאשׁוֹנָה,
וּבָא אַחֵר וְאָכַל אֶת הַשְּׁנִיָּה,
זֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי,
וְזֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶן מְבִיאִין אָשָׁם אֶחָד.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵין שְׁנַיִם מְבִיאִין אָשָׁם אֶחָד.

מסכת כריתות פרק ה משנה ה
ז
חֲתִכָּה שֶׁלַּחֻלִּין וַחֲתִכָּה שֶׁלַּחֵלֶב,
אָכַל אֶת אֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ אֶת אֵי זֶה מֵהֶן אָכַל,
מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי.
אָכַל אֶת הַשְּׁנִיָּה,

מֵבִיא חַטָּאת.
אָכַל אֶחָד אֶת הָרִאשׁוֹנָה,
וּבָא אַחֵר וְאָכַל אֶת הַשְּׁנִיָּה,
זֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי,
וְזֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶם מְבִיאִים חַטָּאת אַחַת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵין מְבִיאִין שְׁנַיִם חַטָּאת אַחַת.

מסכת כריתות פרק ה משנה ו
ח
חֲתִכָּה שֶׁלַּחֵלֶב וַחֲתִכָּה שֶׁלַּקֹּדֶשׁ,
אָכַל אֶת אַחַת מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ אֶת אֵי זֶה מֵהֶן אָכַל,
מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי.
אָכַל אֶת הַשְּׁנִיָּה,
מֵבִיא חַטָּאת וְאָשָׁם וַדַּי.
אָכַל אֶחָד אֶת הָרִאשׁוֹנָה,
וּבָא אַחֵר וְאָכַל אֶת הַשְּׁנִיָּה,
זֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי,
וְזֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶם מְבִיאִין חַטָּאת וְאָשָׁם.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵין שְׁנַיִם [מְבִיאִין] חַטָּאת וְאָשָׁם.

מסכת כריתות פרק ה משנה ז
ט
חֲתִכָּה שֶׁלַּחֵלֶב וַחֲתִכָּה שֶׁלְּחֵלֶב קֹדֶשׁ,
אָכַל אֶת אַחַת מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ אֶת אֵי זוֹ מֵהֶן אָכַל,
מֵבִיא חַטָּאת.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אָשָׁם תָּלוּי.
אָכַל אֶת הַשְּׁנִיָּה,
מֵבִיא שְׁתֵּי חַטָּאוֹת וְאָשָׁם וַדַּי.
אָכַל אֶחָד אֶת הָרִאשׁוֹנָה,
וּבָא אַחֵר וְאָכַל אֶת הַשְּׁנִיָּה,
זֶה מֵבִיא חַטָּאת וְזֶה מֵבִיא חַטָּאת.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:

זֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי,
וְזֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
זֶה חַטָּאת, וְזֶה חַטָּאת,
וּשְׁנֵיהֶם מְבִיאִין אָשָׁם אֶחָד.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵין שְׁנַיִם מְבִיאִין אָשָׁם אֶחָד.

מסכת כריתות פרק ה משנה ח

י

חֲתִכָּה שֶׁלַּחֵלֶב וַחֲתִכָּה שֶׁלְּחֵלֶב נוֹתָר,
אָכַל אֶת אַחַת מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ אֶת אֵי זוֹ מֵהֶן אָכַל,
מֵבִיא חַטָּאת וְאָשָׁם תָּלוּי.
אָכַל אֶת הַשְּׁנִיָּה,
מֵבִיא שָׁלוֹשׁ חַטָּאוֹת.
אָכַל אֶחָד אֶת הָרִאשׁוֹנָה,
וּבָא אַחֵר וְאָכַל אֶת הַשְּׁנִיָּה,
זֶה מֵבִיא חַטָּאת וְאָשָׁם תָּלוּי,
וְזֶה מֵבִיא חַטָּאת וְאָשָׁם תָּלוּי.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
זֶה חַטָּאת, וְזֶה חַטָּאת,
שְׁנֵיהֶן מְבִיאִין חַטָּאת אַחַת.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל חַטָּאת שֶׁהִיא בָאָה עַל חֵט,
אֵין שְׁנַיִם מְבִיאִין אוֹתָהּ.

פרק ו

מסכת כריתות פרק ו משנה א

א

הַמֵּבִיא אָשָׁם תָּלוּי,
וְנוֹדַע לוֹ שֶׁלֹּא חָטָא,
אִם עַד שֶׁלֹּא נִשְׁחַט,
יֵצֵא וְיִרְעֶה בָעֵדֶר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב,
וְיִמָּכֵר, וְיִפְּלוּ דָמָיו לִנְדָבָה.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִקְרַב,
שֶׁאִם אֵינוּ בָא עַל חֵטְא זֶה,
הֲרֵי הוּא בָא עַל חֵטְא אַחֵר.

ב
אִם מִשֶּׁנִּשְׁחַט נוֹדַע לוֹ,
הַדָּם יִשָּׁפֵךְ,
וְהַבָּשָׂר יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵיפָה.
נִזְרַק הַדָּם, הַבָּשָׂר יֵאָכֵל.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ הַדָּם בַּכּוֹס, יִזָּרֵק,
וְהַבָּשָׂר יֵאָכֵל.

מסכת כריתות פרק ו משנה ב
ג
אָשָׁם וַדַּי אֵינוּ כֵן.
אִם עַד שֶׁלֹּא נִשְׁחַט,
יֵצֵא וְיִרְעֶה בָעֵדֶר;
אִם מִשֶּׁנִּשְׁחַט,
הֲרֵי זֶה יִקָּבֵר;
נִזְרַק הַדָּם,
הַבָּשָׂר יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵיפָה.

ד
שׁוֹר הַנִּסְקָל אֵינוּ כֵן.
אִם עַד שֶׁלֹּא נִסְקַל,
יֵצֵא וְיִרְעֶה בָעֵדֶר;
אִם מִשֶּׁנִּסְקַל,
מֻתָּר בַּהֲנָיָה.
עֶגְלָה עֲרוּפָה אֵינָהּ כֵן,
אִם עַד שֶׁלֹּא נֶעֶרְפָה,
תֵּצֵא וְתִרְעֶה בָעֵדֶר;
אִם מִשֶּׁנֶּעֶרְפָה,
תִּקָּבֵר בִּמְקוֹמָהּ,
שֶׁעַל סָפֵק בָּאת מִתְּחִלָּתָהּ,
כִּפְּרָה סְפֵקָהּ וְהָלְכָה לָהּ.

מסכת כריתות פרק ו משנה ג
ה
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:

מִתְנַדֵּב אָדָם אָשָׁם תָּלוּי בְּכָל יוֹם,
וּבְכָל שָׁעָה שֶׁיִּרְצֶה.
הוּא הָיָה נִקְרָא "אֲשַׁם חֲסִידִין".
אָמְרוּ עָלָיו עַל בָּבָא בֶן בּוּטָא,
שֶׁהָיָה מִתְנַדֵּב אָשָׁם תָּלוּי בְּכָל יוֹם,
חוּץ מֵאַחַר יוֹם הַכִּפּוּרִים יוֹם אֶחָד.
אָמַר:
"הַמָּעוֹן הַזֶּה!
אִלּוּ הָיוּ מַנִּיחִין לִי, הָיִיתִי מֵבִיא,
אֶלָּא אוֹמְרִים לִי:
הַמְתֵּן עַד שֶׁתִּכָּנֵס לְסָפֵק!"
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין מְבִיאִין אָשָׁם תָּלוּי,
אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁזְּדוֹנוֹ כָּרֵת,
וְשִׁגְגָתוֹ חַטָּאת.

מסכת כריתות פרק ו משנה ד

ו

חַיָּבֵי חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת וַדָּיִין,
שֶׁעָבַר עֲלֵיהֶן יוֹם הַכִּפּוּרִים,
חַיָּבִין לְהָבִיא לְאַחַר יוֹם הַכִּפּוּרִים.
וְחַיָּבֵי אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִים,
פְּטוּרִים.
מִי שֶׁבָּא עַל יָדוֹ סְפֵק עֲבֵרָה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִין,
אֲפִלּוּ עִם חֲשֵׁכָה,
פָּטוּר, שֶׁכָּל יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר.

מסכת כריתות פרק ו משנה ה

ז

הָאִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ חַטַּאת הָעוֹף בְּסָפֵק,
וְעָבַר עָלֶיהָ יוֹם הַכִּפּוּרִים,
חַיֶּבֶת לְהָבִיא לְאַחַר יוֹם הַכִּפּוּרִים,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא מַכְשַׁרְתָּהּ לֶאֱכֹל בִּזְבָחִים.
חַטַּאת הָעוֹף הַבָּאָה עַל סָפֵק,
אִם מִשֶּׁנִּמְלְקָה נוֹדַע לָהּ,
הֲרֵי זוֹ תִּקָּבֵר. <זה>

מסכת כריתות פרק ו משנה ו

ח

הַמַּפְרִישׁ שְׁתֵּי סְלָעִים לְאָשָׁם,

וְלָקַח בָּהֶן שְׁנֵי אֵילִים לְאָשָׁם,
אִם הָיָה אֶחָד מֵהֶן יָפֶה שְׁתֵּי סְלָעִים,
יִקְרֵב לַאֲשָׁמוֹ,
וְהַשֵּׁנִי יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב,
וְיִמָּכֵר, וְיִפְּלוּ דָמָיו לִנְדָבָה.
לָקַח בָּהֶן שְׁנֵי אֵילִים לַחֻלִּין,
אֶחָד יָפֶה שְׁתֵּי סְלָעִים,
וְאֶחָד יָפֶה עֲשָׂרָה זוּז, <זין>
הַיָּפֶה שְׁתֵּי סְלָעִים יִקָּרֵב לַאֲשָׁמוֹ,
וְהַשֵּׁנִי לִמְעִילָתוֹ.
אֶחָד לְאָשָׁם וְאֶחָד לַחֻלִּין,
אִם הָיָה שֶׁלְּאָשָׁם יָפֶה שְׁתֵּי סְלָעִים,
יִקָּרֵב לַאֲשָׁמוֹ,
וְהַשֵּׁנִי לִמְעִילָתוֹ,
וְיָבִיא עִמָּהּ סֶלַע וְחָמְשָׁהּ.

מסכת כריתות פרק ו משנה ז
ט
הַמַּפְרִישׁ חַטָּאתוֹ, וּמֵת,
לֹא יְבִיאֶנָּה בְנוֹ אַחֲרָיו.
וְלֹא יְבִיאֶנָּה מֵחֵט עַל חֵטְא,
אֲפִלּוּ [עַל חֵלֶב שֶׁאָכַל אֶמֶשׁ,
לֹא יְבִיאֶנָּה] עַל חֵלֶב שֶׁאָכַל הַיּוֹם,
תַּלְמוּד לוֹמַר: (וַיִּקְרָא ד,כח)
"קָרְבָּנוֹ... עַל חַטָּאתוֹ",
שֶׁיְּהֵא קָרְבָּנוֹ עַל שֵׁם חַטָּאתוֹ.

מסכת כריתות פרק ו משנה ח
י
מְבִיאִין מֵהֶקְדֵּשׁ כִּשְׂבָּה, שְׂעִירָה,
מֵהֶקְדֵּשׁ כִּשְׂבָּה שְׂעִירָה,
תּוֹרִין וּבְנֵי יוֹנָה וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה.

יא
כֵּיצַד?
הִפְרִישׁ לְכִשְׂבָּה אוֹ לִשְׂעִירָה,
הֶעְנִי, יָבִיא עוֹף;
הֶעְנִי, יָבִיא עֲשִׂירִית הָאֵיפָה.
הִפְרִישׁ לַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה,
הֶעְשִׁיר, יָבִיא הָעוֹף;
הֶעְשִׁיר, יָבִיא כִשְׂבָּה אוֹ שְׂעִירָה.

הִפְרִישׁ כִּשְׂבָּה אוֹ שְׂעִירָה, וְנִסְתָּאֲבוּ,
אִם רָצָה, יָבִיא בְדָמֶיהָ עוֹף.
הִפְרִישׁ עוֹף, וְנִסְתָּאֵב,
יָבִיא בְדָמָיו עֲשִׂירִית הָאֵיפָה,
שֶׁאֵין לָעוֹף פִּדָּיוֹן.

מסכת כריתות פרק ו משנה ט

יב

רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כְּבָשִׂים קוֹדְמִין לָעִזִּים בְּכָל מָקוֹם.
יָכוֹל מִפְּנֵי שֶׁהֵן מֻבְחָרִין מֵהֶן?
תַּלְמוּד לוֹמַר: (וַיִּקְרָא ה,לב)
"וְאִם כֶּבֶשׂ יָבִיא קָרְבָּנוֹ לְחַטָּאת",
מְלַמֵּד שֶׁשְּׁנֵיהֶם שְׁקוּלִים.

יג

תּוֹרִין קוֹדְמִין לִבְנֵי יוֹנָה בְכָל מָקוֹם.
יָכוֹל מִפְּנֵי שֶׁהֵן מֻבְחָרִין מֵהֶן?
תַּלְמוּד לוֹמַר: (וַיִּקְרָא יב,ו)
"וּבֶן יוֹנָה אוֹ תֹר לְחַטָּאת",
מְלַמֵּד שֶׁשְּׁנֵיהֶן שְׁקוּלִים.

יד

הָאָב קוֹדֵם לָאֵם בְּכָל מָקוֹם.
יָכוֹל שֶׁכְּבוֹד הָאָב עוֹדֵף עַל כְּבוֹד הָאֵם?
תַּלְמוּד לוֹמַר: (וַיִּקְרָא יט,ג)
"אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ",
מְלַמֵּד שֶׁשְּׁנֵיהֶם שְׁקוּלִים.
אֲבָל אָמְרוּ חֲכָמִים:
הָאָב קוֹדֵם לָאֵם בְּכָל מָקוֹם,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא וְאִמּוֹ חַיָּבִין בִּכְבוֹד אָבִיו.

יה

וְכֵן בְּתַלְמוּד תּוֹרָה:
אִם זָכָה הַבֵּן לִפְנֵי הָרַב,
הָרַב קוֹדֵם אֶת הָאָב בְּכָל מָקוֹם,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא וְאָבִיו חַיָּבִין בִּכְבוֹד רַבּוֹ.

חסל כריתות

מסכת מעילה

פרק א

מסכת מעילה פרק א משנה א

א

קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁשְּׁחָטָן בַּדָּרוֹם,
מוֹעֲלִין בָּהֶן.
שְׁחָטָן בַּדָּרוֹם וְקִבֵּל דָּמָן בַּצָּפוֹן,
בַּצָּפוֹן, וְקִבֵּל דָּמָן בַּדָּרוֹם,
שָׁחַט בַּיּוֹם וְזָרַק בַּלַּיְלָה,
בַּלַּיְלָה, וְזָרַק בַּיּוֹם,
אוֹ שֶׁשְּׁחָטָן חוּץ לִזְמַנָּן וְחוּץ לִמְקוֹמָן,
מוֹעֲלִין בָּהֶן.
כְּלָל אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
כָּל שֶׁהָיָה לָהּ שָׁעַת הֶתֵּר לַכֹּהֲנִים,
אֵין מוֹעֲלִין בָּהּ,
וְכָל שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שָׁעַת הֶתֵּר לַכֹּהֲנִים,
מוֹעֲלִין בָּהּ.
וְאֵי זוֹ הִיא שֶׁהָיָה לָהּ שָׁעַת הֶתֵּר לַכֹּהֲנִים?
שֶׁלָּנָה, וְשֶׁנִּטַּמָּאת, וְשֶׁיָּצָאת.
וְאֵי זוֹ הִיא שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שָׁעַת הֶתֵּר לַכֹּהֲנִים?
שֶׁנִּשְׁחֲטָה חוּץ לִזְמַנָּהּ,
וְחוּץ לִמְקוֹמָהּ,
שֶׁקִּבְּלוּ פְסוּלִין, וְזָרְקוּ אֶת דָּמָהּ.

מסכת מעילה פרק א משנה ב

ב

בְּשַׂר קָדְשֵׁי קָדָשִׁין שֶׁיָּצָא לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מוֹעֲלִין בּוֹ,
וְאֵין חַיָּבִין עָלָיו מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מוֹעֲלִין בּוֹ,
אֲבָל חַיָּבִין עָלָיו מִשֵּׁם פִּגּוּל נוֹתָר וְטָמֵא.

ג

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
וַהֲרֵי הַמַּפְרִישׁ חַטָּאתוֹ, וְאָבְדָה,
וְהִפְרִישׁ אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ,
וְאַחַר נִמְצֵאת הָרִאשׁוֹנָה,
שְׁתֵּיהֶן עוֹמְדוֹת,
לֹא כַשֵּׁם שֶׁדָּמָהּ פּוֹטֵר אֶת בְּשָׂרָהּ,
כָּךְ הוּא פּוֹטֵר אֶת בְּשַׂר חֲבֶרְתָּהּ?
אִם פָּטַר דָּמָהּ אֶת בְּשַׂר חֲבֶרְתָּהּ מִן הַמְּעִילָה,
דִּין הוּא שֶׁיִּפְטֹר אֶת בְּשָׂרָהּ.

מסכת מעילה פרק א משנה ג
ד
אֵמוּרֵי קָדָשִׁים קַלִּים
שֶׁיָּצְאוּ לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מוֹעֲלִין בָּהֶן,
וְחַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם פִּגּוּל,
נוֹתָר וְטָמֵא,
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן,
וְאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן
מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.

מסכת מעילה פרק א משנה ד
ה
מַעֲשֵׂה דָמִים בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר,
וּבְקָדָשִׁים קַלִּים,
כֻּלּוֹ לְהַחְמִיר.
כֵּיצַד?
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים,
מוֹעֲלִין בָּאֵמוּרִין וְאֵין מוֹעֲלִין בַּבָּשָׂר;
עַל זֶה וְעַל זֶה,
חַיָּבִין מִשֵּׁם פִּגּוּל, נוֹתָר וְטָמֵא.
קָדָשִׁים קַלִּים, כֻּלּוֹ לְהַחְמִיר.
כֵּיצַד?
קָדָשִׁים קַלִּים לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים,
אֵין מוֹעֲלִין לֹא בָאֵמוּרִין וְלֹא בַבָּשָׂר;
לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִין,
מוֹעֲלִין בָּאֵמוּרִין,
וְאֵין מוֹעֲלִין בַּבָּשָׂר.

עַל זֶה וְעַל זֶה,
חַיָּבִין מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.
נִמְצָא מַעֲשֵׂה דָמִים בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים
לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר.
וּבְקָדָשִׁים קַלִּים,
כֻּלּוֹ לְהַחְמִיר.

פרק ב

מסכת מעילה פרק ב משנה א

א
חַטָּאת הָעוֹף,
מוֹעֲלִין בָּהּ מִשֶּׁהֻקְדָּשָׁה.
נִמְלְקָה,
הֻכְשְׁרָה לְהִפָּסֵל בִּטְבוּל יוֹם,
וּבִמְחֻסַּר כִּפּוּרִין, וּבְלִינָה.
מִצָּה דָמָהּ,
חַיָּבִין עָלֶיהָ מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
וְאֵין בָּהּ מְעִילָה.

מסכת מעילה פרק ב משנה ב

ב
עוֹלַת הָעוֹף,
מוֹעֲלִין בָּהּ מִשֶּׁהֻקְדָּשָׁה.
נִמְלְקָה,
הֻכְשְׁרָה לְהִפָּסֵל בִּטְבוּל יוֹם,
וּבִמְחֻסַּר כִּפּוּרִין, וּבְלִינָה.
מִצָּה דָמָהּ,
חַיָּבִין עָלֶיהָ מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
וּמוֹעֲלִין בָּהּ,
עַד שֶׁתֵּצֵא לְבֵית הַדֶּשֶׁן.

מסכת מעילה פרק ב משנה ג

ג
פָּרִים הַנִּשְׂרָפִין וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִין,
מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשֶּׁהֻקְדָּשׁוּ.
נִשְׁחֲטוּ,
הֻכְשְׁרוּ לְהִפָּסֵל בִּטְבוּל יוֹם,
וּבִמְחֻסַּר כִּפּוּרִין, וּבְלִינָה.

הֻזָּה דָמָן, <דָמֶיהָ>
חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
וּמוֹעֲלִין בָּהֶן בְּבֵית הַדֶּשֶׁן,
עַד שֶׁיִּתַּךְ הַבָּשָׂר.

מסכת מעילה פרק ב משנה ד

ד

הָעוֹלָה,
מוֹעֲלִין בָּהּ מִשֶּׁהָקְדָּשָׁה.
נִשְׁחָטָה,
הֻכְשָׁרָה לְהִפָּסֵל בִּטְבוּל יוֹם,
וּבִמְחֻסַּר כִּפּוּרִין, וּבַלִּינָה.
נִזְרַק דָּמָהּ,
חַיָּבִין עָלֶיהָ מִשֵּׁם פִּגּוּל, נוֹתָר וְטָמֵא.
אֵין מוֹעֲלִין בְּעוֹרוֹת,
אֲבָל מוֹעֲלִין בַּבָּשָׂר,
עַד שֶׁיֵּצֵא לְבֵית הַדֶּשֶׁן.

מסכת מעילה פרק ב משנה ה

ה

חַטָּאת וְאָשָׁם וְזִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר,
מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשֶּׁהָקְדָּשׁוּ.
נִשְׁחָטוּ,
הֻכְשְׁרוּ לְהִפָּסֵל בִּטְבוּל יוֹם,
וּבִמְחֻסַּר כִּפּוּרִין, וּבַלִּינָה.
נִזְרַק דָּמָן,
חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
אֵין מוֹעֲלִין בַּבָּשָׂר,
אֲבָל מוֹעֲלִין בָּאֵמוּרִין,
עַד שֶׁיֵּצְאוּ לְבֵית הַדֶּשֶׁן.

מסכת מעילה פרק ב משנה ו

ו

שְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשֶּׁהָקְדָּשׁוּ.
קָרְמוּ בַתַּנּוּר,
הֻכְשְׁרוּ לְהִפָּסֵל בִּטְבוּל יוֹם, וּבִמְחֻסַּר כִּפּוּרִין,
וְלִשְׁחֹט עֲלֵיהֶן אֶת הַזֶּבַח.
נִזְרַק דָּמָן שֶׁלַּכְּבָשִׂים,
חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
וְאֵין בָּהֶן מְעִילָה.

מסכת מעילה פרק ב משנה ז

ז

לֶחֶם הַפָּנִים,
מוֹעֲלִין בּוֹ מִשֶּׁהֻקְדַּשׁ.
קָרַם בַּתַּנּוּר,
הֻכְשַׁר לְהִפָּסֵל בִּטְבוּל יוֹם, וּבִמְחֻסַּר כִּפּוּרִים,
וּלְהִסְתַּדֵּר עַל גַּבֵּי הַשֻּׁלְחָן.
קָרְבוּ הַבָּזִכִין,
חַיָּבִין עָלָיו מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
וְאֵין בּוֹ מְעִילָה.

מסכת מעילה פרק ב משנה ח

ח

הַמְּנָחוֹת,
מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשֶּׁהֻקְדָּשׁוּ.
קָדְשׁוּ בַּכֶּלִי,
הֻכְשָׁרוּ לְהִפָּסֵל בִּטְבוּל יוֹם,
וּבִמְחֻסַּר כִּפּוּרִין, וּבַלִּינָה.
קָרַב הַקֹּמֶץ,
חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
וְאֵין מוֹעֲלִין בַּשִּׁירַיִם,
אֲבָל מוֹעֲלִין בַּקֹּמֶץ,
עַד שֶׁיֵּצֵא לְבֵית הַדֶּשֶׁן.

מסכת מעילה פרק ב משנה ט

ט

הַקֹּמֶץ,
וְהַלְּבוֹנָה,
וְהַקְּטֹרֶת,
וּמִנְחַת כֹּהֲנִים,
וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
וּמִנְחַת נְסָכִים,
מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשֶּׁהֻקְדָּשׁוּ.
קָדְשׁוּ בַּכֶּלִי,
הֻכְשָׁרוּ לְהִפָּסֵל בִּטְבוּל יוֹם,
וּבִמְחֻסַּר כִּפּוּרִין, וּבַלִּינָה,
וְחַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם נוֹתָר, מִשֵּׁם טָמֵא,
וּפִגּוּל אֵין בָּהֶן.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁיֶּשׁ לוֹ מַתִּירִין,

אֵין חַיָּבִים עָלָיו מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
עַד שֶׁיִּקָּרְבוּ מַתִּירָיו.
וְכָל שֶׁאֵין לוֹ מַתִּירִין,
כֵּיוָן שֶׁהֻקְדַּשׁ בַּכֶּלִי,
וְחַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם נוֹתָר, מִשֵּׁם טָמֵא,
וּפִגּוּל אֵין בּוֹ.

פרק ג

מסכת מעילה פרק ג משנה א
א
וְלַד חַטָּאת,
וּתְמוּרַת חַטָּאת,
וְחַטָּאת שֶׁמֵּתוּ בְעָלֶיהָ,
יָמוּתוּ.
וְשֶׁעִבְּרָה שְׁנָתָהּ,
וְשֶׁאָבְדָה, וְנִמְצֵאת בַּעֲלַת מוּם,
אִם מִשֶּׁכִּפְּרוּ הַבְּעָלִים,
תָּמוּת,
וְאֵינָהּ עוֹשָׂה תְמוּרָה,
לֹא נֶהֱנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין;
אִם עַד שֶׁלֹּא כִפְּרוּ הַבְּעָלִים,
תִּרְעֶה עַד שֶׁתִּסְתָּאֵב,
וְתִמָּכֵר, וְיָבִיא בְדָמֶיהָ אַחֶרֶת,
וְעוֹשָׂה תְמוּרָה, וּמוֹעֲלִין בָּהּ.

מסכת מעילה פרק ג משנה ב
ב
הַמַּפְרִישׁ מָעוֹת לִנְזִירוּתוֹ,
לֹא נֶהֱנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן רְאוּיִין לָבוֹא כֻלָּם שְׁלָמִים.
מֵת,
הָיוּ סְתוּמִין,
יִפְּלוּ לִנְדָבָה;
הָיוּ מְפֹרָשִׁין,
דְּמֵי חַטָּאת יֵלְכוּ לְיָם הַמֶּלַח,
לֹא נֶהֱנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין.
דְּמֵי עוֹלָה,
יָבִיא עוֹלָה, וּמוֹעֲלִין בָּהֶן,

דְּמֵי שְׁלָמִים,
יָבִיא שְׁלָמִים,
נֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד,
וְאֵינָן טְעוּנִין לֶחֶם.

מסכת מעילה פרק ג משנה ג

ג

רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַדָּם,
קַל בִּתְחִלָּתוֹ, וְחֹמֶר בְּסוֹפוֹ.
הַנְּסָכִים,
חֹמֶר בִּתְחִלָּתָן, וְקַל בְּסוֹפָן:
הַדָּם כַּתְּחִלָּה אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ,
יָצָא לְנַחַל קִדְרוֹן, מוֹעֲלִין בּוֹ.
הַנְּסָכִים כַּתְּחִלָּה מוֹעֲלִים בָּהֶן,
יָצְאוּ לַשִּׁית, אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן.

מסכת מעילה פרק ג משנה ד

ד

דִּשּׁוּן הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי וְהַמְּנוֹרָה,
לֹא נֶהֱנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין.
הַמַּקְדִּישׁ דִּשּׁוּן כַּתְּחִלָּה,
מוֹעֲלִין בּוֹ.
תּוֹרִין שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן,
[וּבְנֵי יוֹנָה] שֶׁעָבַר זְמַנָּן,
לֹא נֶהֱנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
תּוֹרִין שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן,
לֹא מוֹעֲלִין בָּהֶן,
וּבְנֵי יוֹנָה שֶׁעָבַר זְמַנָּן,
לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין.

מסכת מעילה פרק ג משנה ה

ה

חֲלֵב מֻקְדָּשִׁין וּבֵיצֵי תוֹרִין,
לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּקָדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ.
אֲבָל בְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת,
הִקְדִּישׁ תַּרְנְגֹלֶת,
מוֹעֲלִין בָּהּ, וּבְבֵיצָתָהּ;

חֲמוֹר,
מוֹעֲלִין בָּהּ, וּבַחֲלָבָהּ.

מסכת מעילה פרק ג משנה ו
ו
כָּל הָרָאוּי לַמִּזְבֵּחַ לֹא לְבֶדֶק הַבַּיִת,
לְבֶדֶק הַבַּיִת לֹא לַמִּזְבֵּחַ,
לֹא לַמִּזְבֵּחַ וְלֹא לְבֶדֶק הַבַּיִת,
מוֹעֲלִין בּוֹ.
כֵּיצַד?
הִקְדִּישׁ בּוֹר מָלֵא מַיִם,
אַשְׁפּוֹת מְלֵאָה זֶבֶל,
שׁוֹבָךְ מָלֵא יוֹנִים,
אִילָן מָלֵא פֵּרוֹת,
שָׂדֶה מְלֵאָה עֲשָׂבִים,
מוֹעֲלִין בָּהֶן, וּבְמַה שֶּׁבְּתוֹכָן.
אֲבָל אִם הִקְדִּישׁ בּוֹר,
וְאַחַר כָּךְ נִתְמַלָּא מַיִם;
אַשְׁפּוֹת, וְאַחַר כָּךְ נִתְמַלְּאת זֶבֶל;
שׁוֹבָךְ, וְאַחַר כָּךְ נִתְמַלָּא יוֹנִים;
אִילָן, וְאַחַר כָּךְ נָשָׂא פֵּרוֹת;
שָׂדֶה, וְאַחַר כָּךְ נִתְמַלָּאת עֲשָׂבִים,
(מוֹעֲלִין בָּהֶן, וְאֵין) מוֹעֲלִין בְּמַה שֶּׁבְּתוֹכָן.
(דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.)
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַמַּקְדִּישׁ שָׂדֶה וְאֶת הָאִילָן,
מוֹעֲלִין בָּהֶן וּבְגִדּוּלֵיהֶן,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן גִּדּוּלֵי הֶקְדֵּשׁ.

ז
וְלַד מְעֻשֶּׂרֶת לֹא יִינַק מִן הַמְעֻשֶּׂרֶת,
וַאֲחֵרִין מִתְנַדְּבִין כֵּן.
וְלַד מֻקְדָּשִׁין לֹא יִינַק מִן הַמֻּקְדָּשִׁין,
וַאֲחֵרִין מִתְנַדְּבִין כֵּן.
הַפּוֹעֲלִים לֹא יֹאכְלוּ מִגְּרוֹגְרוֹת שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ.
וְכֵן פָּרָה לֹא תֹאכַל מִכַּרְשִׁנֵּי הֶקְדֵּשׁ.

מסכת מעילה פרק ג משנה ז
ח
שָׁרְשֵׁי אִילָן שֶׁלַּהֶדְיוֹט בָּאִין בְּשֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ,
וְשֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ בָּאִין בְּשֶׁלַּהֶדְיוֹט,

לֹא נֶהְנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין.
מַעְיָן שֶׁהוּא יוֹצֵא מִתּוֹךְ שְׂדֵה הֶקְדֵּשׁ,
לֹא נֶהְנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין.
יָצָא חוּץ לַשָּׂדֶה, נֶהְנִין מִמֶּנּוּ.
הַמַּיִם שֶׁבְּכַד שֶׁלַּזָּהָב,
לֹא נֶהְנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין.
נִתָּנוּ בִצְלוֹחִית, מוֹעֲלִין בָּהֶן.
עֲרָבָה,
לֹא נֶהְנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין.
רְבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר: <לעזר>
נֶהְנִים הָיוּ מִמֶּנָּה זְקֵנִים בְּלוּלַבֵּיהֶם.

מסכת מעילה פרק ג משנה ח
ט
קֵן שֶׁבְּרֹאשׁ הָאִילָן שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ,
לֹא נֶהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין;
שֶׁבָּאֲשֵׁרָה,
יַתִּיז בַּקָּנֶה.
הַמַּקְדִּישׁ אֶת הַחֹרֶשׁ,
מוֹעֲלִין בְּכֻלּוֹ.
הַגִּזְבָּרִים שֶׁלָּקְחוּ אֶת הָעֵצִים,
מוֹעֲלִין בָּעֵצִים,
וְאֵין מוֹעֲלִין לֹא בַשִּׁפּוּי, וְלֹא בִגְוִיָּה. <בגבייה>

פרק ד

מסכת מעילה פרק ד משנה א
א
קָדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לִמְעִילָה,
וּלְחַיֵּב עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.
קָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.
קָדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ וְקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.

מסכת מעילה פרק ד משנה ב
ב
חֲמִשָּׁה דְבָרִים בָּעוֹלָה מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה:
הַבָּשָׂר, וְהַחֵלֶב, וְהַסֹּלֶת, וְהַיַּיִן, וְהַשֶּׁמֶן.
שִׁשָּׁה בַתּוֹדָה:

הַבָּשָׂר, וְהַחֵלֶב, וְהַסֹּלֶת, וְהַיַּיִן, וְהַשֶּׁמֶן, וְהַלֶּחֶם.
תְּרוּמָה, וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר, וּתְרוּמַת מַעֲשַׂר שֶׁלִּדְמַי,
הַחַלָּה, וְהַבִּכּוּרִים,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לֶאֱסֹר, <לְאסַר>
וּלְחַיֵּב עֲלֵיהֶם אֶת הַחֹמֶשׁ.

מסכת מעילה פרק ד משנה ג

ג

כָּל הַפִּגּוּלִים מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.
כָּל הַנּוֹתָרִים מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.
כָּל הַנְּבֵלוֹת מִצְטָרְפוֹת זֶה עִם זֶה.
כָּל הַשְּׁרָצִים מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.
דַּם הַשֶּׁרֶץ וּבְשָׂרוֹ מִצְטָרְפִין בְּכַעֲדָשָׁה.

ד

כְּלָל אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
כָּל שֶׁטֻּמְאָתוֹ וְשִׁעוּרוֹ שָׁוִים,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה;
טֻמְאָתוֹ וְלֹא שִׁעוּרוֹ,
שִׁעוּרוֹ וְלֹא טֻמְאָתוֹ,
לֹא טֻמְאָתוֹ וְלֹא שִׁעוּרוֹ,
אֵינָן מִצְטָרְפִין.

מסכת מעילה פרק ד משנה ד

ה

הַפִּגּוּל וְהַנּוֹתָר אֵינָן מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן שְׁנֵי שֵׁמוֹת.
הַשֶּׁרֶץ וְהַנְּבֵלָה,
וְכֵן הַנְּבֵלָה וּבְשַׂר הַמֵּת,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְטַמֵּא,
אֲפִלּוּ בַקַּל שֶׁבִּשְׁנֵיהֶם.

ו

הָאֹכֶל שֶׁנִּטְמָא,
כָּל שֶׁנִּטְמָא בְאַב הַטֻּמְאָה,
וְשֶׁנִּטְמָא בִוְלַד הַטֻּמְאָה,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְטַמֵּא בַקַּל שֶׁבִּשְׁנֵיהֶן.

מסכת מעילה פרק ד משנה ה

ז

כָּל הָאֳכָלִין מִצְטָרְפִין:

לִפְסוֹל אֶת הַגְּוִיָּה בְּכַחֲצִי פְּרָס,
וּבְמָזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת לָעֵרוּב,
כַּבֵּיצָה לְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין,
כִּגְרוֹגֶרֶת לְהוֹצָאַת שַׁבָּת,
כַּכּוֹתֶבֶת לְיוֹם הַכִּפּוּרִים.
כָּל הַמַּשְׁקִים מִצְטָרְפִין:
לִפְסוֹל אֶת הַגְּוִיָּה בָּרְבִיעִית,
כִּמְלֹא לֻגְמָיו בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים.
(מסכת מעילה פרק ד משנה ו)
הָעָרְלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵינָן מִצְטָרְפִין.
הַבֶּגֶד וְהַשַּׂק,
הַשַּׂק וְהָעוֹר,
הָעוֹר וְהַמַּפָּץ,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן:
מָה הַטַּעַם?
מִפְּנֵי שֶׁהֵן רְאוּיִין לְטַמֵּא מוֹשָׁב.

פרק ה

מסכת מעילה פרק ה משנה א

א
הַנֶּהֱנֶה שָׁוֶה פְּרוּטָה מִן הַהֶקְדֵּשׁ,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא פָגַם, מָעַל.
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל דָּבָר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ פְגָם,
לֹא מָעַל עַד שֶׁיִּפְגֹּם;
וְכָל שֶׁאֵין בּוֹ פְגָם,
כֵּיוָן שֶׁנֶּהֱנָה, מָעַל.

ב
כֵּיצַד?
נָתְנָה קַטָּלָה בְּצַוָּארָהּ,
טַבַּעַת בְּיָדָהּ,
שָׁתָת בְּכוֹס שֶׁלַּזָּהָב,
כֵּיוָן שֶׁנֶּהֱנָה, מָעַל.

לָבַשׁ בֶּחָלוּק,
כִּסָּה בַטַּלֵּית,
בִּקַּע בַּקָּרְדּם, לֹא מָעַל עַד שֶׁיִּפְגֹּם.
תָּלַשׁ מִן הַחַטָּאת כְּשֶׁהִיא חָיָה, לֹא מָעַל עַד שֶׁיִּפְגֹּם;
וּכְשֶׁהִיא מֵתָה, כֵּיוָן שֶׁנֶּהְנָה, מָעַל.

מסכת מעילה פרק ה משנה ב
ג
נֶהְנָה בְכַחֲצִי פְרוּטָה וּפָגַם בְּכַחֲצִי פְרוּטָה,
אוֹ שֶׁנֶּהְנָה בְשׁוֶה פְרוּטָה בְדָבָר אַחֵר
וּפָגַם בְּשׁוֶה פְרוּטָה בְדָבָר אַחֵר,
הֲרֵי זֶה לֹא מָעַל,
עַד יִפְגֹּם בְּשׁוֶה פְרוּטָה בְדָבָר אַחֵר.

מסכת מעילה פרק ה משנה ג
ד
אֵין מֹעַל אַחַר מֹעַל בַּמֻּקְדָּשִׁים,
אֶלָּא בְהֵמָה וּכְלִי שָׁרֵת.
כֵּיצַד?
רָכַב עַל גַּבֵּי בְהֵמָה,
וּבָא חֲבֵרוֹ וְרָכַב, [וּבָא חֲבֵרוֹ וְרָכַב;]
שָׁתָה בְכוֹס שֶׁלַּזָּהָב,
וּבָא חֲבֵרוֹ וְשָׁתָה, וּבָא חֲבֵרוֹ וְשָׁתָה;
תָּלַשׁ מִן הַחַטָּאת,
וּבָא חֲבֵרוֹ וְתָלַשׁ, וּבָא חֲבֵרוֹ וְתָלַשׁ,
כֻּלָּם מָעֲלוּ.
רְבִּי אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵין לוֹ פִדְיוֹן,
יֶשׁ בּוֹ מֹעַל אַחַר מֹעַל.

מסכת מעילה פרק ה משנה ד
ה
נָטַל אֶבֶן אוֹ קוֹרָה שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ,
הֲרֵי זֶה לֹא מָעַל.
נְתָנָהּ לַחֲבֵרוֹ,
הוּא מָעַל, וַחֲבֵרוֹ לֹא מָעַל.
בְּנָיָהּ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ,
הֲרֵי זֶה לֹא מָעַל,
עַד שֶׁיָּדוּר תַּחְתֶּיהָ בְשׁוֶה פְרוּטָה. <שֶׁיֵּידוֹר>
נָטַל פְּרוּטָה שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ,
הֲרֵי זֶה לֹא מָעַל.

נְתָנָהּ לַחֲבֵרוֹ,
הוּא מָעַל, וַחֲבֵרוֹ לֹא מָעַל.
נְתָנָהּ לַבַּלָּן,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא רָחַץ,
מָעַל, שֶׁהוּא אָמַר לוֹ:
"הֲרֵי הַמֶּרְחָץ פְּתוּחָה,
הִכָּנֵס וּרְחֹץ!"

מסכת מעילה פרק ה משנה ה
ו
אֲכִילָתוֹ וַאֲכִילַת חֲבֵרוֹ,
הֲנָיָתוֹ וַהֲנָיַת חֲבֵרוֹ,
אֲכִילָתוֹ וַהֲנָיַת חֲבֵרוֹ,
הֲנָיָתוֹ וַאֲכִילַת חֲבֵרוֹ,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
אֲפִלּוּ לִזְמַן מְרֻבֶּה.

פרק ו

מסכת מעילה פרק ו משנה א
א
הַשָּׁלִיחַ שֶׁעָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ,
בַּעַל הַבַּיִת מָעַל.
לֹא עָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ,
הַשָּׁלִיחַ מָעַל.
כֵּיצַד?
אָמַר לוֹ:
"תֵּן בָּשָׂר לָאוֹרְחִים!"
וְנָתַן לָהֶם כָּבֵד,
["כָּבֵד",]
וְנָתַן לָהֶם בָּשָׂר,
הַשָּׁלִיחַ מָעַל.
אָמַר לוֹ:
"תֵּן לָהֶם חֲתִכָּה חֲתִכָּה!"
וְהוּא אוֹמֵר:
"טְלוּ שְׁתַּיִם שְׁתַּיִם!"
וְהֵן נָטְלוּ שָׁלוֹשׁ שָׁלוֹשׁ,
כֻּלָּם מָעֲלוּ.
אָמַר לוֹ:

"הָבֵא לִי מִן הַחֲלִים!" אוֹ "מִקֻּלוֹסְקָמָא",
וְהֵבִיא לוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁאָמַר בַּעַל הַבַּיִת:
לֹא הָיָה בְלִבִּי אֶלָּא מִזֶּה, וְהֵבִיא מִזֶּה,
בַּעַל הַבַּיִת מָעַל.
אֲבָל אִם אָמַר לוֹ:
"הָבֵא לִי מִן הַחֲלִין!"
וְהֵבִיא לוֹ מִקֻּלוֹסְקָמָא,
"מִקֻּלוֹסְקָמָא",
וְהֵבִיא לוֹ מִן הַחֲלִין,
הַשָּׁלִיחַ מָעַל.

מסכת מעילה פרק ו משנה ב

ב

שִׁלַּח בְּיַד חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
אִם עָשׂוּ שְׁלִיחוּתָן, בַּעַל הַבַּיִת מָעַל;
לֹא עָשׂוּ שְׁלִיחוּתָן, הַחַנְוָנִי מָעַל.
שִׁלַּח בְּיַד פִּקֵּחַ,
וְנִזְכַּר עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ אֵצֶל הַחַנְוָנִי,
הַחַנְוָנִי מָעַל כְּשֶׁיּוֹצִיא.
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
נוֹטֵל פְּרוּטָה אוֹ כְלִי, וְאוֹמֵר:
"פְּרוּטָה שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ בְּכָל מָקוֹם שֶׁהִיא,
מְחֻלֶּלֶת עַל זוֹ",
שֶׁהַהֶקְדֵּשׁ נִפְדֶּה בְכֶסֶף וּבְשׁוֶֹה כֶסֶף.

מסכת מעילה פרק ו משנה ג

ג

נָתַן לוֹ פְּרוּטָה, אָמַר לוֹ:
"הָבֵא לִי בְחֶצְיָהּ נֵרוֹת, וּבְחֶצְיָהּ פְּתִילוֹת!"
וְהָלַךְ וְהֵבִיא לוֹ בְּכֻלָּהּ נֵרוֹת,
אוֹ בְּכֻלָּהּ פְּתִילוֹת;
אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ:
"הָבֵא לִי בְּכֻלָּהּ נֵרוֹת!"
אוֹ "בְּכֻלָּהּ פְּתִילוֹת",
וְהָלַךְ וְהֵבִיא לוֹ בְחֶצְיָהּ נֵרוֹת וּבְחֶצְיָהּ פְּתִילוֹת,
שְׁנֵיהֶם לֹא מָעֲלוּ.
אֲבָל אִם אָמַר לוֹ:
הָבֵא לִי בְחֶצְיָהּ נֵרוֹת מִמְּקוֹם פְּלוֹנִי,
וּבְחֶצְיָהּ פְּתִילוֹת מִמְּקוֹם פְּלוֹנִי,
וְהָלַךְ וְהֵבִיא לוֹ נֵרוֹת מִבֵּית הַפְּתִילוֹת,

וּפְתִילוֹת מִבֵּית הַנֵּרוֹת,
הַשָּׁלִיחַ מָעַל.

מסכת מעילה פרק ו משנה ד
ד <ב>
נָתַן לוֹ שְׁתֵּי פְּרוּטוֹת,
אָמַר לוֹ:
"הָבֵא לִי אֶתְרוֹג!"
וְהָלַךְ וְהֵבִיא לוֹ בִפְרוּטָה אֶתְרוֹג וּבִפְרוּטָה רִמּוֹן,
שְׁנֵיהֶם מָעֲלוּ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בַּעַל הַבַּיִת לֹא מָעַל,
שֶׁהוּא אוֹמֵר לוֹ:
"אֶתְרוֹג גָּדוֹל הָיִיתִי מְבַקֵּשׁ,
וְהֵבֵאתָ לִי קָטָן וָרַע."

ה
נָתַן לוֹ דִּינַר זָהָב, אָמַר לוֹ:
"הָבֵא לִי חָלוּק!"
וְהָלַךְ וְהֵבִיא לוֹ בְשָׁלֹשׁ חָלוּק וּבְשָׁלֹשׁ טַלִּית,
שְׁנֵיהֶם מָעֲלוּ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בַּעַל הַבַּיִת לֹא מָעַל,
שֶׁהוּא אוֹמֵר לוֹ:
"חָלוּק גָּדוֹל הָיִיתִי מְבַקֵּשׁ,
וְהֵבֵאתָ לִי קָטוֹן וָרַע."

מסכת מעילה פרק ו משנה ה
ו
הַמַּפְקִיד מָעוֹת אֵצֶל הַשֻּׁלְחָנִי,
אִם צְרוּרִין,
לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן.
לְפִיכָךְ, אִם הוֹצִיא, מָעַל.
אִם מֻתָּרִין,
יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן.
לְפִיכָךְ, אִם הוֹצִיא, לֹא מָעַל.
אֵצֶל בַּעַל הַבַּיִת,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ,
לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן.
לְפִיכָךְ, אִם הוֹצִיא, מָעַל.
הַחֶנְוָנִי כְּבַעַל הַבַּיִת.

דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כַּשֻּׁלְחָנִי.

מסכת מעילה פרק ו משנה ו
ז
פְּרוּטָה שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ שֶׁנָּפְלָה לְתוֹךְ הַכִּיס,
אוֹ שֶׁאָמַר:
"פְּרוּטָה בְכִיס זֶה הֶקְדֵּשׁ",
כֵּיוָן שֶׁהוֹצִיא אֶת הָרִאשׁוֹנָה,
מָעַל.
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיּוֹצִיא אֶת כָּל הַכִּיס.
מוֹדֶה רַבִּי עֲקִיבָה בְּאוֹמֵר:
"פְּרוּטָה מִן הַכִּיס זֶה הֶקְדֵּשׁ",
שֶׁהוּא מוֹצִיא וְהוֹלֵךְ,
עַד שֶׁיּוֹצִיא אֶת כָּל הַכִּיס.

חסל מעילה

מסכת תמיד

פרק א

מסכת תמיד פרק א משנה א
א
בִּשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת הַכֹּהֲנִים שׁוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:
בֵּית אַבְטִינָס, וּבֵית הַנִּיצוֹץ, וּבֵית הַמּוֹקֵד.
בֵּית אַבְטִינָס [וּבֵית הַנִּיצוֹץ] הָיוּ עֲלִיּוֹת,
וְהָרוֹבִים שׁוֹמְרִים שָׁם.
בֵּית הַמּוֹקֵד, כִּפָּה, וּבַיִת גָּדוֹל הָיָה,
מֻקָּף רוֹבְדִין שֶׁלָּאֶבֶן, <רוֹבֵדִין>
וְזִקְנֵי בֵית אָב יְשֵׁנִים שָׁם,
וּמַפְתְּחוֹת עֲזָרָה בְיָדָן.
וּפִרְחֵי כְהֻנָּה, אִישׁ כְּסוּתוֹ בָאָרֶץ. <כיסתו>

לֹא הָיוּ יְשֵׁנִים בְּבִגְדֵי קֹדֶשׁ,
אֶלָּא פּוֹשְׁטִין וּמְקַפְּלִין,
וּמַנִּיחִין אוֹתָן תַּחַת רָאשֵׁיהֶן,
וּמִתְכַּסִּין כְּסוּת עַצְמָן.
אֵרַע קֶרִי בְּאֶחָד מֵהֶן, <בְּאַחַד>
יוֹצֵא וְהוֹלֵךְ לוֹ בַמְּסִבָּה הַהוֹלֶכֶת תַּחַת הַבִּירָה,
וְהַנֵּרוֹת דּוֹלְקִין מִכָּן וּמִכָּן,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְבֵית הַטְּבִילָה.
וּמְדוּרָה הָיְתָה שָׁם, וּבֵית כִּסֵּא שֶׁלַּכָּבוֹד.
וְזֶה הוּא כְבוֹדוֹ:
מְצָאוֹ נָעוּל, יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ שָׁם אָדָם;
פָּתוּחַ, יוֹדֵעַ שֶׁאֵין שָׁם אָדָם.
יָרַד וְטָבַל, עָלָה וְנִסְתַּפֵּג,
וְנִתְחַמֵּם כְּנֶגֶד הַמְּדוּרָה.
בָּא וְיָשַׁב לוֹ אֵצֶל אֶחָיו הַכֹּהֲנִים,
עַד שֶׁהַשְּׁעָרִים נִפְתָּחִים,
יוֹצֵא וְהוֹלֵךְ לוֹ.

מסכת תמיד פרק א משנה ב
ב
מִי שֶׁהוּא רוֹצֶה לִתְרֹם אֶת הַמִּזְבֵּחַ,
מַשְׁכִּים וְטוֹבֵל עַד שֶׁלֹּא יָבֹא הַמְּמֻנֶּה.
וְכִי בְאֵיזוֹ שָׁעָה הַמְּמֻנֶּה בָא?
לֹא כָל הָעִתִּים שָׁווֹת,
פְּעָמִים שֶׁהוּא בָא מִקְּרוֹת הַגֶּבֶר, <מקראות>
אוֹ סָמוּךְ לוֹ מִלְּפָנָיו אוֹ מֵאַחֲרָיו.
וְהַמְּמֻנֶּה יָבֹא וְדָפַק עֲלֵיהֶן, וְהֵן פָּתְחוּ לוֹ.
אָמַר לָהֶן:
'מִי שֶׁטָּבַל, יָבֹא וְיָפִיס!'
הֵפִיסוּ, זָכָה מִי שֶׁזָּכָה.

מסכת תמיד פרק א משנה ג
ג
נָטַל אֶת הַמַּפְתֵּחַ וּפָתַח אֶת הַפִּשְׁפֵּשׁ,
וְנִכְנַס מִבֵּית הַמּוֹקֵד לָעֲזָרָה,
וְנִכְנְסוּ אַחֲרָיו, שְׁתֵּי אֲבוּקוֹת שֶׁלָּאוּר בְּיָדָן.
וְנֶחְלְקוּ לִשְׁתֵּי כִתּוֹת:
אֵלּוּ הָלְכוּ בְאַכְסַדְרָא דֶּרֶךְ הַמִּזְרָח,
וְאֵלּוּ הָלְכוּ בְאַכְסַדְרָא דֶּרֶךְ הַמַּעֲרָב.
הָיוּ בוֹדְקִין וְהוֹלְכִין,
עַד שֶׁמַּגִּיעִין לִמְקוֹם עוֹשֵׂה חֲבִתִּין.

הִגִּיעוּ לִמְקוֹם עוֹשֵׂה חֲבִתִּין,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ אָמְרוּ:
'שָׁלוֹם, הַכֹּל שָׁלוֹם!'
הֶעֱמִידוּ בֵית עוֹשֵׂה חֲבִתִּין לַעֲשׂוֹת חֲבִתָּן.

מסכת תמיד פרק א משנה ד
ד
מִי שֶׁזָּכָה לִתְרֹם אֶת הַמִּזְבֵּחַ,
הוּא יִתְרֹם אֶת הַמִּזְבֵּחַ,
אוֹמְרִין לוֹ:
'הִזָּהֵר! שֶׁמָּא תִגַּע בַּכֶּלִי
עַד שֶׁתְּקַדֵּשׁ יָדֶיךָ וְרַגְלֶיךָ מִן הַכִּיּוֹר;
וַהֲרֵי הַמַּחְתָּה נְתוּנָה בַמִּקְצוֹעַ,
בֵּין הַכֶּבֶשׁ לַמִּזְבֵּחַ, בְּמַעֲרָבוֹ שֶׁלַּכֶּבֶשׁ.
אֵין אָדָם נִכְנָס עִמּוֹ, וְלֹא נֵר בְּיָדוֹ,
אֶלָּא מְהַלֵּךְ לְאוֹר הַמַּעֲרָכָה.

ה
לֹא הָיוּ רוֹאִין אוֹתוֹ, אֶלָּא שׁוֹמְעִין אֶת קוֹלוֹ,
עַד שֶׁשּׁוֹמְעִין קוֹל הָעֵץ שֶׁעָשָׂה בֶן קָטִין מוּכְנֶה לַכִּיּוֹר,
וְהֵן אוֹמְרִין 'הִגִּיעַ [עֵת]!'
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו מִן הַכִּיּוֹר,
נָטַל מַחְתַּת הַכֶּסֶף וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ,
וּפִנָּה אֶת הַגֶּחָלִים הֵילָךְ וְהֵילָךְ,
וְחָתָה מִן הַמְּאֻכּוֹלוֹת הַפְּנִימִיּוֹת, וְיָרַד. <הַמְּאֻכּלוֹת! להלן פרק ה,ה: הַמְּאוּכָלוֹת>
הִגִּיעַ לָרִצְפָּה, וְהָפַךְ פָּנָיו לַצָּפוֹן,
הִלֵּךְ בְּמִזְרָחוֹ שֶׁלַּכֶּבֶשׁ כְּעֶשֶׂר אַמּוֹת,
צָבַר אֶת הַגֶּחָלִים עַל גַּבֵּי הָרִצְפָּה,
רָחוֹק מִן הַכֶּבֶשׁ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
מָקוֹם שֶׁנּוֹתְנִין מֻרְאַת הָעוֹף,
וְדִשּׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי וְהַמְּנוֹרָה.

פרק ב

מסכת תמיד פרק ב משנה א
א
רָאוּהוּ אֶחָיו שֶׁיָּרַד, וְהֵם רָצוּ וּבָאוּ.
מִהֲרוּ וְהִקְדִּישׁוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם מִן הַכִּיּוֹר,
נָטְלוּ אֶת הַמַּגְרֵפוֹת וְאֶת הַצִּנּוֹרוֹת וְעָלוּ לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ.

הָאֵבָרִים וְהַפְּדָרִים שֶׁלֹּא נִתְאָכְלוּ מִבָּעֶרֶב,
סוֹנְקִין אוֹתָן לְצִדְדֵי הַמִּזְבֵּחַ.
אִם אֵין הַצְּדָדִין מַחֲזִיקִין,
סוֹדְרִין אוֹתָן בַּסּוֹבֵב, עַל הַכֶּבֶשׁ.

מסכת תמיד פרק ב משנה ב

ב

הֵחֵלּוּ מַעֲלִין בָּאֵפֶר עַל גַּבֵּי הַתַּפּוּחַ.
וְתַפּוּחַ הָיָה בְאֶמְצַע הַמִּזְבֵּחַ,
פְּעָמִים עָלָיו שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כּוֹר.
וּבָרְגָלִים לֹא הָיוּ מְדַשְּׁנִים אוֹתוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא נוֹי לַמִּזְבֵּחַ.
מִיָּמָיו לֹא נִתְעַצֵּל כֹּהֵן מִלְּהוֹצִיא אֶת הַדֶּשֶׁן.

מסכת תמיד פרק ב משנה ג

ג

הֵחֵלּוּ מַעֲלִין בִּגְזִירִין, לְסַדֵּר אֶת הַמַּעֲרָכָה.
וְכִי כָל הָעֵצִים כְּשֵׁרִים לַמַּעֲרָכָה?
הֵין כָּל הָעֵצִים כְּשֵׁרִים, חוּץ מִשֶּׁלַּזַּיִת וּמִשֶּׁלַּגֶּפֶן. <המגיה מחק הין ותיקן היו>
אֲבָל בְּאֵלּוּ רְגִילִים:
בְּמֻרְבִּיּוֹת שֶׁלִּתְאֵנָה וְשֶׁלָּאֱגוֹז, וְשֶׁלְּעֵץ שֶׁמֶן.

מסכת תמיד פרק ב משנה ד

ד

סִדֵּר אֶת הַמַּעֲרָכָה גְדוֹלָה מִזְרָחָה, וַחֲזִיתָהּ מִזְרָחָה,
וְרָאשֵׁי גִזִירִין הַפְּנִימִיִּים הָיוּ נוֹגְעִים בַּתַּפּוּחַ.
וְרֶוַח הָיָה בֵין הַגְּזִירִים,
שֶׁהָיוּ מַצִּיתִין אֶת הָאֲלִיתָה מִשָּׁם.

מסכת תמיד פרק ב משנה ה

ה

בֵּרְרוּ מִשָּׁם עֲצֵי תְאֵנָה יָפִים,
לְסַדֵּר אֶת הַמַּעֲרָכָה שְׁנִיָּה לִקְטֹרֶת,
מִכְּנֶגֶד קֶרֶן מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית,
מָשׁוּךְ מִן הַקֶּרֶן כְּלַפֵּי הַצָּפוֹן אַרְבַּע אַמּוֹת;
כְּעֹמֶד חָמֵשׁ סְאִים גֶּחָלִים,
[וּבַשַּׁבָּת בְּעֹמֶד שְׁמוֹנַת סְאִין גֶּחָלִים,]
שֶׁשָּׁם הָיוּ נוֹתְנִין שְׁנֵי בָזִכֵּי לְבוֹנָה שֶׁלְּלֶחֶם הַפָּנִים. <בַזִּכֵּי>
וְהָאֵבָרִים וְהַפְּדָרִים שֶׁלֹּא נִתְאַכְּלוּ מִבָּעֶרֶב,
מַחְזִירִין אוֹתָם לַמַּעֲרָכָה.
הִצִּיתוּ שְׁתֵּי הַמַּעֲרָכוֹת בָּאֵשׁ,

וְיָרְדוּ וּבָאוּ לָהֶם לְלִשְׁכַּת הַגָּזִית.

פרק ג

מסכת תמיד פרק ג משנה א

א

אָמַר לָהֶם הַמְמֻנֶּה:
'בּוֹאוּ וְהָפִּיסוּ:
מִי שׁוֹחֵט,
מִי זוֹרֵק,
מִי מְדַשֵּׁן אֶת מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי,
מִי מְדַשֵּׁן אֶת הַמְּנוֹרָה,
מִי מַעֲלֶה אֵבָרִים לַכֶּבֶשׁ:
הָרֹאשׁ וְהָרֶגֶל,
וּשְׁתֵּי הַיָּדַיִם,
הָעֹקֶץ וְהָרֶגֶל,
הֶחָזֶה וְהַגֵּרָה וּשְׁתֵּי הַדְּפָנוֹת,
הַקְּרָבַיִם,
וְהַסֹּלֶת,
וְהַחֲבִתִּים,
וְהַיַּיִן.'
הֵפִיסוּ, זָכָה מִי שֶׁזָּכָה.

מסכת תמיד פרק ג משנה ב

ב

אָמַר לָהֶם:
'צְאוּ וּרְאוּ, אִם הִגִּיעַ זְמַן הַשְּׁחִיטָה.'
אִם הִגִּיעַ, הָרוֹאֶה אוֹמֵר 'בַּרְקַי!'
מַתְיָא בֶּן שְׁמוּאֵל אוֹמֵר:
'הֵאִיר פְּנֵי כָל הַמִּזְרָח?'
['עַד שֶׁהוּא בְּחֶבְרוֹן?']
וְהוּא אוֹמֵר ' הֵין, הֵין!'

מסכת תמיד פרק ג משנה ג

ג

אָמַר לָהֶם:
'צְאוּ וְהָבִיאוּ טָלֶה מִלִּשְׁכַּת הַטְּלָיִים.'
[וַהֲרֵי לִשְׁכַּת הַטְּלָאִים] הָיְתָה בְּמִקְצוֹעַ צְפוֹנִית מַעֲרָבִית.
וְאַרְבַּע לְשָׁכוֹת הָיוּ שָׁם:

אַחַת לִשְׁכַּת הַטְּלָיִים,
וְאַחַת לִשְׁכַּת הַחוֹתָמוֹת,
וְאַחַת בֵּית הַמּוֹקֵד,
וְאַחַת לִשְׁכָּה שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ לֶחֶם הַפָּנִים.

מסכת תמיד פרק ג משנה ד
ד
נִכְנְסוּ לְלִשְׁכַּת הַכֵּלִים,
הוֹצִיאוּ מִשָּׁם תִּשְׁעִים וּשְׁלֹשָׁה כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב.
וְהִשְׁקוּ אֶת הַתָּמִיד בְּכוֹס שֶׁלַּזָּהָב.
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מְבֻקָּר מִבָּעֶרֶב,
מְבַקְּרִין אוֹתוֹ לְאוֹר הָאֲבוּקוֹת.

מסכת תמיד פרק ג משנה ה
ה
מִי שֶׁזָּכָה בַתָּמִיד,
מוֹשְׁכוֹ, וְהוֹלֵךְ לְבֵית הַמִּטְבָּחַיִם.
וּמִי שֶׁזָּכוּ בָאֵבָרִים הוֹלְכִין אַחֲרָיו.
וּבֵית הַמִּטְבָּחַיִם הָיָה לִצְפוֹנוֹ שֶׁלַּמִּזְבֵּחַ,
וְעָלָיו שְׁמוֹנָה עַמּוּדִים נַנָּסִין,
וּרְבִיעִין שֶׁלָּאֶרֶז עַל גַּבֵּיהֶן, <וּרְבִיעִית>
וְאֻנְקְלָיוֹת שֶׁלַּבַּרְזֶל הָיוּ קְבוּעִין בָּהֶן,
וּשְׁלֹשָׁה סְדָרִים הָיָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד,
שֶׁבָּהֶן תּוֹלִין וּמַפְשִׁיטִין,
וְשֻׁלְחָנוֹת שֶׁלַּשַּׁיִשׁ בֵּין הָעַמּוּדִים.

מסכת תמיד פרק ג משנה ו
ו
מִי שֶׁזָּכוּ בְדִשּׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי וְהַמְּנוֹרָה,
הָיוּ מְקַדְּמִין, וְאַרְבָּעָה כֵלִים בְּיָדָן:
הַטֶּנִי וְהַכּוּז, וּשְׁנֵי מַפְתְּחוֹת.
הַטֶּנִי דּוֹמֶה לְתַרְקָב גָּדוֹל שֶׁלַּזָּהָב,
מַחֲזִיק קַבַּיִם וָחֵצִי,
וְהַכּוּז דּוֹמֶה לְקִיתוֹן גָּדוֹל שֶׁלַּזָּהָב.
וּשְׁנֵי מַפְתְּחוֹת,
אֶחָד יוֹרֵד לְאַמַּת הַשֶּׁחִי,
וְאֶחָד פּוֹתֵחַ כֵּיוָן.

מסכת תמיד פרק ג משנה ז
ז
בָּא לוֹ לְפִשְׁפֵּשׁ הַצְּפוֹנִי.

וּשְׁנֵי פִשְׁפְּשִׁין הָיוּ לוֹ לְשַׁעַר הַגָּדוֹל,
אֶחָד בַּצָּפוֹן וְאֶחָד בַּדָּרוֹם.
שֶׁבַּדָּרוֹם, לֹא נִכְנַס בּוֹ אָדָם מֵעוֹלָם,
וְעָלָיו הוּא מְפֹרָשׁ עַל יְדֵי יְחֶזְקֵאל (יְחֶזְקֵאל מד,ב)
"וַיֹּאמֶר אֵלַי יי,
הַשַּׁעַר הַזֶּה סָגוּר יִהְיֶה, לֹא יִפָּתֵחַ,
וְאִישׁ לֹא יָבֹא בוֹ,
כִּי יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בָּא בוֹ, וְהָיָה סָגוּר".

ח
נָטַל אֶת הַמַּפְתֵּחַ וּפָתַח אֶת הַפִּשְׁפֶּשׁ,
נִכְנַס לְהַתָּא, וּמֵהַתָּא לַהֵיכָל,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְשַׁעַר הַגָּדוֹל.
הִגִּיעַ לְשַׁעַר הַגָּדוֹל,
הֶעֱבִיר אֶת הַנֶּגֶר, וְאֶת הַפּוֹתְחִיּוֹת, וּפְתָחוֹ. <וּפָתָחוֹ>
לֹא הָיָה הַשּׁוֹחֵט שׁוֹחֵט,
עַד שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ קוֹל שַׁעַר הַגָּדוֹל שֶׁנִּפְתַּח.

מסכת תמיד פרק ג משנה ח
ט <ח>
מִירִיחוֹ הָיוּ שׁוֹמְעִין קוֹל שַׁעַר הַגָּדוֹל שֶׁנִּפְתַּח.
מִירִיחוֹ הָיוּ שׁוֹמְעִין קוֹל הַמַּגְרֵפָה.
מִירִיחוֹ הָיוּ שׁוֹמְעִין קוֹל הָעֵץ שֶׁעָשָׂה בֶּן קָטִין מוּכְנֶה לַכִּיּוֹר.
מִירִיחוֹ הָיוּ שׁוֹמְעִין קוֹל גְּבִינִי כָרוֹז.
מִירִיחוֹ הָיוּ שׁוֹמְעִין קוֹל הֶחָלִיל.
מִירִיחוֹ הָיוּ שׁוֹמְעִין קוֹל הַצִּלְצָל.
וְיֵשׁ אוֹמְרִים: <וְהוּא אוֹמֵ'>
אַף קוֹלוֹ שֶׁלְּכֹהֵן גָּדוֹל, <הִגִּיעַ>
שֶׁהָיָה מַזְכִּיר אֶת הַשֵּׁם בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים.
מִירִיחוֹ הָיוּ מְרִיחִים רֵיחַ פִּטּוּם הַקְּטֹרֶת.
אָמַר רִבִּי אֱלְעָזָר בֶּן דַּלְגַּי:
עִזִּים הָיוּ לְבֵית אַבָּא בְּהַר מִכְוָר, <מִכְבָר>
וְהָיוּ מִתְעַטְּשׁוֹת מֵרֵיחַ פִּטּוּם הַקְּטֹרֶת.

מסכת תמיד פרק ג משנה ט
י
מִי שֶׁזָּכָה בְדִשּׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי,
נִכְנַס וְנָטַל אֶת הַטֶּנִי, וְהִנִּיחוֹ לְפָנָיו,
וְהָיָה חוֹפֵן וְנוֹתֵן לְתוֹכוֹ.
בָּאַחֲרוֹנָה, כִּבֵּד אֶת הַשְּׁאָר לְתוֹכוֹ,
וְהִנִּיחוֹ, וְיָצָא.

יא
מִי שֶׁזָּכָה בְדִשּׁוּן הַמְּנוֹרָה,
נִכְנַס וּמָצָא שְׁנֵי נֵרוֹת מִזְרָחִיִּים דּוֹלְקִין,
מְדַשֵּׁן אֶת הַשְּׁאָר, וּמַנִּיחַ אֵלּוּ בִמְקוֹמָן.
מְצָאָן שֶׁכָּבוּ,
מְדַשְּׁנָן, וּמַדְלִיקָן מִן הַדּוֹלְקִים,
וְאַחַר כָּךְ מְדַשֵּׁן אֶת הַשְּׁאָר.
וְאֶבֶן [הָיְתָה] לִפְנֵי הַמְּנוֹרָה, וּבָהּ שָׁלשׁ מַעֲלוֹת,
שֶׁעָלֶיהָ כֹהֵן עוֹמֵד וּמֵטִיב אֶת הַנֵּרוֹת.
הִנִּיחַ אֶת הַכּוּז עַל מַעֲלָה שְׁנִיָּה, וְיָצָא.

פרק ד

מסכת תמיד פרק ד משנה א

א
לֹא הָיוּ כוֹפְתִים אֶת הַטָּלֶה,
אֶלָּא מַעֲקִידִין אוֹתוֹ.
מִי שֶׁזָּכוּ בָאֵבָרִים אוֹחֲזִין בּוֹ.
וְכָךְ הָיְתָה עֲקֵדָתוֹ:
רֹאשׁוֹ דָרוֹם וּפָנָיו לַמַּעֲרָב.
הַשּׁוֹחֵט עוֹמֵד בַּמִּזְרָח, וּפָנָיו לַמַּעֲרָב.
שֶׁלַּשַּׁחַר הָיָה נִשְׁחָט עַל קֶרֶן צְפוֹנִית מַעֲרָבִית,
עַל טַבַּעַת שְׁנִיָּה.
וְשֶׁלְּבֵין הָעַרְבַּיִם הָיָה נִשְׁחָט עַל קֶרֶן צְפוֹנִית מִזְרָחִית,
עַל טַבַּעַת שְׁנִיָּה.
שָׁחַט הַשּׁוֹחֵט, וְקִבֵּל הַמְקַבֵּל,
בָּא לוֹ לְקֶרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית, וְנָתַן מִזְרָחָה צְפוֹנָה;
מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית, וְנָתַן מַעֲרָבָה דָרוֹמָה.
שִׁירֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי.

מסכת תמיד פרק ד משנה ב

ב
לֹא הָיָה שׁוֹבֵר בּוֹ אֶת הָרֶגֶל,
אֶלָּא נוֹקְבוֹ מִתּוֹךְ עַרְכֻּבּוֹ, וְתוֹלֶה בוֹ. <עַרְקוּבּוֹ>
הָיָה מַפְשִׁיט וְיוֹרֵד, עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לֶחָזֶה.
הִגִּיעַ לֶחָזֶה,
חָתַךְ אֶת הָרֹאשׁ, וּנְתָנוֹ לְמִי שֶׁזָּכָה בוֹ.
חָתַךְ אֶת הַכְּרָעַיִם, וּנְתָנָן לְמִי שֶׁזָּכָה בָהֶם.

מֵרֵק אֶת הַהֶפְשֵׁט. <מֵרֵק וְהִפְשִׁיט>
קָרַע אֶת הַלֵּב, וְהוֹצִיא אֶת דָּמוֹ.
חָתַךְ אֶת הַיָּדַיִם, וּנְתָנָן לְמִי שֶׁזָּכָה בָהֶן.
עָלָה לְרֶגֶל הַיְמָנִית, חֲתָכָהּ,
וּנְתָנָהּ לְמִי שֶׁזָּכָה בָהּ, וּשְׁתֵּי בֵיצִים עִמָּהּ.

ג
קְרָעוֹ, וְנִמְצָא כֻלּוֹ גָלוּי לְפָנָיו.
נָטַל אֶת הַפֶּדֶר,
וּנְתָנוֹ עַל בֵּית שְׁחִיטָתוֹ, הָרֹאשׁ מִלְמַעְלָן.
נָטַל אֶת הַקְּרָבַיִם, וּנְתָנָן לְמִי שֶׁזָּכָה בָהֶן לַהֲדִיחָן.
הַכֶּרֶס, מְדִיחִין אוֹתָהּ בְּבֵית מְדִיחִין כָּל צָרְכָּהּ. <בְּבַיִת>
הַקְּרָבַיִם, מְדִיחִין אוֹתָן שְׁלֹשָׁה פְעָמִים בְּמֵעוּטָה,
עַל שֻׁלְחָנוֹת שֶׁל שַׁיִשׁ שֶׁבֵּין הָעַמּוּדִים.

מסכת תמיד פרק ד משנה ג

ד
נָטַל אֶת הַסַּכִּין,
וְהִפְרִישׁ אֶת הָרֵאָה מִן הַכָּבֵד,
וְאֶצְבַּע כָּבֵד מִן הַכָּבֵד, לֹא הָיָה מְזִיזָהּ מִמְּקוֹמָהּ.
נָקַב אֶת הֶחָזֶה, וּנְתָנוֹ לְמִי שֶׁזָּכָה בוֹ. <נָטַל>
עָלָה לְדֹפֶן הַיְמָנִית,
הָיָה חוֹתֵךְ וְיוֹרֵד עַד הַשִּׁדְרָה,
לֹא הָיָה נוֹגֵעַ בַּשִּׁדְרָה,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לִשְׁתֵּי צְלָעוֹת רַכּוֹת,
חֲתָכָהּ, וּנְתָנָהּ לְמִי שֶׁזָּכָה בָהּ,
וְהַכָּבֵד תְּלוּיָה בָהּ.

ה
בָּא לוֹ לַגֵּרָה,
הִנִּיחַ בָּהּ שְׁתֵּי צְלָעוֹת מִכָּן וּשְׁתֵּי צְלָעוֹת [מִכָּן],
חֲתָכָהּ, וּנְתָנָהּ לְמִי שֶׁזָּכָה בָהּ,
וְהַקָּנֶה וְהַלֵּב וְהָרֵאָה תְּלוּיִין בָּהּ.

ו
בָּא לוֹ לְדֹפֶן הַשְּׂמָאלִית,
הִנִּיחַ בָּהּ שְׁתֵּי צְלָעוֹת רַכּוֹת מִלְמַעְלָן,
וּשְׁתֵּי [צְלָעוֹת] רַכּוֹת מִלְמַטָּן,
וְכָךְ הָיָה מַנִּיחַ בַּחֲבֶרְתָּהּ.
נִמְצָא מַנִּיחַ בִּשְׁתֵּיהֶן שְׁתַּיִם שְׁתַּיִם מִלְמַעְלָן,
וּשְׁתַּיִם שְׁתַּיִם מִלְמַטָּן.

חֲתָכָהּ, וּנְתָנָהּ לְמִי שֶׁזָּכָה בָהּ,
וְהַשִּׁזְרָה עִמָּהּ, וְהַטְּחוֹל תָּלוּי בָּהּ.
וְהִיא הָיְתָה גְדוֹלָה,
אֶלָּא שֶׁלַּיָּמִין קוֹרִין גְּדוֹלָה, שֶׁהַכָּבֵד תְּלוּיָה בָהּ.

ז
בָּא לוֹ לְעֹקֶץ,
חֲתָכוֹ, וּנְתָנוֹ לְמִי שֶׁזָּכָה בוֹ,
וְהָאַלְיָה וְאֶצְבַּע הַכָּבֵד וּשְׁתֵּי הַכְּלָיוֹת עִמּוֹ.
נָטַל רֶגֶל הַשְּׂמָאלִית, וּנְתָנָהּ לְמִי שֶׁזָּכָה בָהּ.
נִמְצְאוּ כֻלָּן עוֹמְדִין בַּשּׁוּרָה, וְהָאֵבָרִים בְּיָדָן.

ח
הָרִאשׁוֹן, בָּרֹאשׁ וּבָרֶגֶל.
הָרֹאשׁ בִּימִינוֹ,
וְחַרְטוּמוֹ כְּלַפֵּי זְרוֹעוֹ,
וְקַרְנָיו בֵּין אֶצְבְּעוֹתָיו,
וּבֵית שְׁחִיטָתוֹ מִלְמַעְלָן, וְהַפֶּדֶר נָתוּן עָלֶיהָ;
וְהָרֶגֶל שֶׁלַּיָּמִין בִּשְׂמֹאלוֹ, וּבֵית עוֹרָהּ לַחוּץ.

ט
הַשֵּׁנִי בִּשְׁתֵּי הַיָּדַיִם.
שֶׁלַּיָּמִין בִּימִינוֹ, שֶׁלַּשְּׂמֹאל בִּשְׂמֹאלוֹ,
וּבֵית עוֹרָן לַחוּץ.

י
הַשְּׁלִישִׁי בָעֹקֶץ וּבָרֶגֶל.
הָעֹקֶץ בִּימִינוֹ, וְהָאַלְיָה מְדַלְדֶּלֶת בֵּין אֶצְבְּעוֹתָיו,
אֶצְבַּע הַכָּבֵד וּשְׁתֵּי הַכְּלָיוֹת עִמּוֹ.
הָרֶגֶל שֶׁלִּשְּׂמֹאל בִּשְׂמֹאלוֹ,
וּבֵית עוֹרָהּ לַחוּץ.

יא
הָרְבִיעִי בֶחָזֶה וּבַגֵּרָה.
הֶחָזֶה בִימִינוֹ, וְהַגֵּרָה בִשְׂמֹאלוֹ,
וְצַלְעוֹתֶיהָ בֵּין אֶצְבְּעוֹתָיו.

יב
הַחֲמִישִׁי בִשְׁתֵּי דְפָנוֹת.
שֶׁלַּיָּמִין בִימִינוֹ וְשֶׁלַּשְּׂמֹאל בִּשְׂמֹאלוֹ,
וּבֵית עוֹרָהּ לַחוּץ.

יג
הַשִּׁשִּׁי בַקְּרָבַיִם הַנְּתוּנִים בַּבָּזֵךְ,
וּכְרָעַיִם עַל גַּבֵּיהֶם מִלְמַעְלָה.
הַשְּׁבִיעִי בַסֹּלֶת.
הַשְּׁמִינִי בַחֲבִתִּים.
הַתְּשִׁיעִי בַיַּיִן.
הָלְכוּ וּנְתָנוּם מֵחֲצִי כֶבֶשׁ וּלְמַטָּה בְמַעֲרָבוֹ,
וּמְלָחוּם.
וְיָרְדוּ וּבָאוּ לָהֶם לְלִשְׁכַּת הַגָּזִית לִקְרוֹת אֶת שְׁמַע.

פרק ה

מסכת תמיד פרק ה משנה א

א
אָמַר לָהֶם הַמְמֻנֶּה:
'בָּרְכוּ בְרָכָה אַחַת!' וְהֵן בֵּרְכוּ,
וְקָרְאוּ עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים,
"שְׁמַע", "וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ", "וַיֹּאמֶר",
וּבֵרְכוּ אֶת הָעָם שָׁלוֹשׁ בְּרָכוֹת:
'אֱמֶת וְיַצִּיב', וַעֲבוֹדָה, וּבִרְכַּת כֹּהֲנִים.
וּבַשַּׁבָּת מוֹסִיפִין בְּרָכָה אַחַת לְמִשְׁמָר הַיּוֹצֵא.

מסכת תמיד פרק ה משנה ב

ב
אָמַר לָהֶם:
'חֲדָשִׁים לִקְטֹרֶת, בֹּאוּ וְהָפִיסוּ!'
[וְהֵפִיסוּ], זָכָה מִי שֶׁזָּכָה.
'חֲדָשִׁים עִם יְשָׁנִים, בֹּאוּ וְהָפִיסוּ!'
מִי מַעֲלֶה אֵבָרִים מִן הַכֶּבֶשׁ לַמִּזְבֵּחַ?
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
הַמַּעֲלֶה אֵבָרִים לַכֶּבֶשׁ,
הוּא מַעֲלֶה אוֹתָן עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.

מסכת תמיד פרק ה משנה ג

ג
מְסָרוּם לַחַזָּנִים,
הָיוּ מַפְשִׁיטִין אוֹתָן אֶת בִּגְדֵיהֶם,
וְלֹא הָיוּ מַנִּיחִין עֲלֵיהֶן אֶלָּא מִכְנְסַיִם בִּלְבַד.

וְחַלּוֹנוֹת הָיוּ שָׁם, וְכָתוּב עֲלֵיהֶם:
'תַּשְׁמִישֵׁי הַכֵּלִים'.

מסכת תמיד פרק ה משנה ד
ד
מִי שֶׁזָּכָה בִקְטֹרֶת הָיָה נוֹטֵל אֶת הַכַּף.
הַכַּף דּוֹמֶה לְתַרְקָב גָּדוֹל שֶׁלַּזָּהָב,
מַחֲזִיק שְׁלֹשֶׁת קַבִּים.
וְהַבָּזִךְ לְתוֹכוֹ, מָלֵא וְגָדוּשׁ קְטֹרֶת.
וְכִסּוּי הָיָה לוֹ,
וּכְמִין מְטוּטֶלֶת הָיָה עָלָיו מִלְמַעְלָה.

מסכת תמיד פרק ה משנה ה
ה
מִי שֶׁזָּכָה בַמַּחְתָּה נָטַל מַחְתַּת כֶּסֶף,
וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ,
וּפִנָּה אֶת הַגֶּחָלִים הֵילָךְ וְהֵילָךְ,
וְחָתָה. מִן הַמְאוּכָלוֹת הַפְּנִימִיּוֹת,
וְיָרַד וְעֵרָן לְתוֹךְ שֶׁלַּזָּהָב. <וְיָרְדוּ>
נִתְפַּזֵּר מִמֶּנּוּ כְקַב גֶּחָלִים, הָיָה מְכַבְּדָן לְאַמָּה.
וּבַשַּׁבָּת, כּוֹפֶה עֲלֵיהָ פְּסַקְטֵר.
וּפְסַקְתֵּר הָיַת כֶּלִי גָדוֹל, מַחֲזֶקֶת לֶתֶךְ,
וּשְׁתֵּי שַׁרְשְׁרוֹת הָיוּ בָהּ,
אַחַת שֶׁהוּא מוֹשֵׁךְ בָּהּ וְיוֹרֵד,
וְאַחַת שֶׁהוּא אוֹחֵז [בָּהּ] מִלְמַעְלָן,
בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תִתְגַּלְגֵּל.

ו
וּשְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָיְתָה מְשַׁמֶּשֶׁת:
כּוֹפִים אוֹתָהּ עַל קַב גֶּחָלִים וְעַל הַשֶּׁרֶץ בַּשַּׁבָּת,
וּמוֹרִידִין בָּהּ אֶת הַדֶּשֶׁן [מֵ]עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.

מסכת תמיד פרק ה משנה ו
ז
הִגִּיעוּ בֵין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ,
נָטַל אֶחָד אֶת הַמַּגְרֵפָה,
וּזְרָקָהּ בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ.
אֵין אָדָם שׁוֹמֵעַ קוֹל חֲבֵרוֹ בִירוּשָׁלַיִם מִקּוֹל הַמַּגְרֵפָה.
וּשְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָיְתָה מְשַׁמֶּשֶׁת:
כֹּהֵן שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלָהּ,
יוֹדֵעַ שֶׁאֶחָיו הַכֹּהֲנִים נִכְנָסִים לְהִשְׁתַּחֲווֹת,

וְהוּא רָץ וּבָא;
וּבֶן לֵוִי שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלָהּ,
יוֹדֵעַ שֶׁאֶחָיו הַלְוִיִּם נִכְנָסִים לְדַבֵּר בַּשִּׁיר,
וְהוּא רָץ וּבָא.
וְרֹאשׁ הַמַּעֲמָד הָיָה מַעֲמִיד טְמֵאִין בְּשַׁעֲרֵי הַמִּזְרָח.

פרק ו

מסכת תמיד פרק ו משנה א

א

הֵחֵלּוּ עוֹלִין בְּמַעֲלוֹת הָאוּלָם.
מִי שֶׁזָּכוּ בְדִשּׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי וְהַמְּנוֹרָה,
הָיוּ מַקְדִּימִין לִפְנֵיהֶם.
מִי שֶׁזָּכָה בְדִשּׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי נִכְנַס,
וְנָטַל אֶת הַטֶּנִי, וְהִשְׁתַּחֲוָה, וְיָצָא.
מִי שֶׁזָּכָה בְדִשּׁוּן הַמְּנוֹרָה נִכְנַס,
וּמָצָא שְׁנֵי נֵרוֹת מִזְרָחִיִּים דּוֹלְקִים,
מְדַשֵּׁן אֶת הַמִּזְרָחִי, וּמַנִּיחַ אֶת הַמַּעֲרָבִי דּוֹלֵק,
שֶׁמִּמֶּנּוּ מַדְלִיק אֶת הַמְּנוֹרָה בֵּין הָעַרְבַּיִם.
מְצָאוֹ שֶׁכָּבָה,
מְדַשְּׁנוֹ וּמַדְלִיק[וֹ] מִמִּזְבַּח הָעוֹלָה.
נָטַל אֶת הַכּוּז מִן מַעֲלָה שְׁנִיָּה,
וְהִשְׁתַּחֲוָה, וְיָצָא.

מסכת תמיד פרק ו משנה ב

ב

מִי שֶׁזָּכָה בַמַּחְתָּה,
צָבַר אֶת הַגֶּחָלִים עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
וְרִדְּדָן בְּשׁוּלֵי הַמַּחְתָּה,
וְהִשְׁתַּחֲוָה, וְיָצָא.

מסכת תמיד פרק ו משנה ג

ג

מִי שֶׁזָּכָה בִקְטֹרֶת,
הָיָה נוֹטֵל אֶת הַבָּזָךְ מִתּוֹךְ הַכַּף,
וְנוֹתְנוֹ לְאוֹהֲבוֹ אוֹ לִקְרוֹבוֹ.
נִתְפַּזֵּר מִמֶּנּוּ לְתוֹכוֹ,
נוֹתְנוֹ לוֹ בְחָפְנָיו.
וּמְלַמְּדִים אוֹתוֹ:

'הִזָּהֵר! שֶׁמָּא תַתְחִיל מִפָּנֶיךָ, שֶׁלֹּא תִכָּוֶה.' <תִּכָּבֶה>
הִתְחִיל מְרַדֵּד וְיוֹצֵא.
לֹא הָיָה הַמַּקְטִיר מַקְטִיר,
עַד שֶׁהַמְּמֻנֶּה אוֹמֵר לוֹ 'הַקְטֵר!'
אִם הָיָה כֹהֵן גָּדוֹל, הַמְּמֻנֶּה אוֹמֵר לוֹ:
'אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל, הַקְטֵר!'
פֵּרְשׁוּ הָעָם,
הִקְטִיר, וְהִשְׁתַּחֲוָה, וְיָצָא.

(פרק ז)

מסכת תמיד פרק ז משנה א
ד
בִּזְמַן שֶׁכֹּהֵן גָּדוֹל נִכְנָס לְהִשְׁתַּחֲווֹת,
שְׁלֹשָׁה אוֹחֲזִין בּוֹ,
אֶחָד בִּימִינוֹ, וְאֶחָד בִּשְׂמֹאלוֹ,
וְאֶחָד בָּאֲבָנִים טוֹבוֹת.
וְכֵיוָן שֶׁשָּׁמַע הַמְּמֻנֶּה
קוֹל רַגְלָיו שֶׁלְּכֹהֵן גָּדוֹל שֶׁהוּא יוֹצֵא,
הִגְבִּיהַּ לוֹ אֶת הַפָּרֹכֶת,
וְהִשְׁתַּחֲוָה, וְיָצָא.
נִכְנְסוּ אֶחָיו הַכֹּהֲנִים, וְהִשְׁתַּחֲווּ, וְיָצְאוּ.

מסכת תמיד פרק ז משנה ב
ה
בָּאוּ וְעָמְדוּ עַל מַעֲלוֹת הָאוּלָם.
עָמְדוּ הָרִאשׁוֹנִים לִדְרוֹם אֲחֵיהֶם הַכֹּהֲנִים, <לַדָּרוֹם>
וַחֲמִשָּׁה כֵלִים בְּיָדָן:
הַטְּנִי בְּיַד אֶחָד,
וְהַכּוּז בְּיַד אֶחָד,
וְהַמַּחְתָּה בְיַד אֶחָד,
הַבָּזָךְ בְּיַד אֶחָד,
וְכַף וְכִסּוּיָהּ בְּיַד אֶחָד. <וְכִסּוּיוֹ>
וּבֵרְכוּ אֶת הָעָם בְּרָכָה אַחַת;
אֶלָּא שֶׁבַּמְּדִינָה אוֹמְרִין אוֹתָהּ שָׁלוֹשׁ בְּרָכוֹת,
וּבַמִּקְדָּשׁ בְּרָכָה אַחַת.
וּבַמִּקְדָּשׁ אוֹמְרִים אֶת הַשֵּׁם כִּכְתוּבוֹ,
וּבַמְּדִינָה כְּכִנּוּיוֹ.
וּבַמְּדִינָה,

הַכֹּהֲנִים נוֹשְׂאִים אֶת יְדֵיהֶם כְּנֶגֶד כִּתְפוֹתֵיהֶם,
וּבַמִּקְדָּשׁ עַל גַּבֵּי רָאשֵׁיהֶן,
חוּץ מִכֹּהֵן גָּדוֹל,
שֶׁאֵינוֹ מַגְבִּיהַּ אֶת יָדָיו לְמַעְלָה מִן הַצִּיץ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף כֹּהֵן גָּדוֹל מַגְבִּיהַּ אֶת יָדָיו לְמַעְלָה מִן הַצִּיץ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ט,כב)
"וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת יָדָו אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם".

מסכת תמיד פרק ז משנה ג

ו

בִּזְמַן שֶׁכֹּהֵן גָּדוֹל רוֹצֶה לְהַקְטִיר,
הָיָה עוֹלֶה בַכֶּבֶשׁ, הַסְּגָן בִּימִינוֹ.
הִגִּיעַ לְמַחֲצִית הַכֶּבֶשׁ,
אָחַז הַסְּגָן בִּימִינוֹ וְהֶעֱלָהוּ.
הוֹשִׁיט לוֹ הָרִאשׁוֹן הָרֹאשׁ וְהָרֶגֶל,
וְסָמַךְ עֲלֵיהֶם וּזְרָקָן.
וְהוֹשִׁיט הַשֵּׁנִי לָרִאשׁוֹן [שְׁתֵּי הַיָּדַיִם],
וְנָתַן לְכֹהֵן גָּדוֹל,
וְסָמַךְ עֲלֵיהֶן, וּזְרָקָן.
נִשְׁמַט הַשֵּׁנִי וְהָלַךְ לוֹ.
כָּךְ הָיוּ מוֹשִׁיטִין לוֹ (וּ)שְׁאָר כָּל הָאֵבָרִין,
הוּא סוֹמֵךְ עֲלֵיהֶן, וְזוֹרְקָן.
בִּזְמַן שֶׁהוּא רוֹצֶה,
סוֹמֵךְ, וַאֲחֵרִין זוֹרְקִין.

ז

בָּא לוֹ לְהַקִּיף אֶת הַמִּזְבֵּחַ.
מֵאֵיכָן הוּא מַתְחִיל?
מִקֶּרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית,
מִזְרָחִית צְפוֹנִית,
צְפוֹנִית מַעֲרָבִית,
מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית.
נָתְנוּ לוֹ יַיִן לְנַסֵּךְ.
הַסְּגָן עוֹמֵד עַל הַקֶּרֶן, וְהַסּוּדָרִין בְּיָדוֹ,
וּשְׁנֵי כֹּהֲנִים עוֹמְדִים עַל שֻׁלְחַן הַחֲלָבִים,
וּשְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת בְּיָדָן,
תָּקְעוּ, וְהֵרִיעוּ, וְתָקָעוּ,
וּבָאוּ וְעָמְדוּ אֵצֶל בֶּן אַרְזָא,
אֶחָד מִימִינוֹ, וְאֶחָד מִשְּׂמֹאלוֹ.
שָׁחָה לְנַסֵּךְ, <שהחה>

הֵנִיף הַסְּגָן בַּסּוּדָרִין,
וְהִקִּישׁ בֶּן אַרְזָה עַל הַצִּלְצָל,
וְדִבְּרוּ הַלְוִיִּם בַּשִּׁיר.
הִגִּיעוּ לַפֶּרֶק, תָּקְעוּ,
וְהִשְׁתַּחֲוָה הָעָם.
עַל כָּל פֶּרֶק, תְּקִיעָה,
וְעַל כָּל תְּקִיעָה, הִשְׁתַּחֲוָיָה.
זֶה סֵדֶר הַתָּמִיד לַעֲבוֹדַת בֵּית יי אֱלֹהֵינוּ.
שֶׁיִּבָּנֶה בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ.

מסכת תמיד פרק ז משנה ד
ח
הַשִּׁיר שֶׁהָיוּ הַלְוִיִּם אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:
בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן הָיוּ אוֹמְרִים: (תְּהִלִּים כד)
"לַיי הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ".
בַּשֵּׁנִי הָיוּ אוֹמְרִים (תְּהִלִּים מח)
"גָּדוֹל יי וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר קָדְשׁוֹ".
בַּשְּׁלִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים: (תְּהִלִּים פב)
"אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵל, בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט".
בָּרְבִיעִי הָיוּ אוֹמְרִים (תְּהִלִּים צד)
"אֵל נְקָמוֹת יי אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ,
הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ, הָשֵׁב גְּמוּל עַל גֵּאִים".
בַּחֲמִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים (תְּהִלִּים פא)
"הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ, הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב".
בַּשִּׁשִּׁי הָיוּ אוֹמְרִים (תְּהִלִּים צג)
"יי מָלָךְ, גֵּאוּת לָבֵשׁ,
לָבֵשׁ יי עֹז הִתְאַזָּר, אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט".
בַּשַּׁבָּת הָיוּ אוֹמְרִים (תְּהִלִּים צב)
"מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת",
מִזְמוֹר שִׁיר לֶעָתִיד לָבֹא,
לָעוֹלָם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת מְנוּחָה לְחַי הָעוֹלָמִים.

חסלת מסכת תמיד

מסכת מידות

פרק א

מסכת מידות פרק א משנה א

א

בִּשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת הַכֹּהֲנִים שׁוֹמְרִין בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:
בְּבֵית אַבְטִינָס, וּבְבֵית הַנִּיצוֹץ, וּבְבֵית הַמּוֹקֵד.
וְהַלְוִיִּם בְּעֶשְׂרִים וְאֶחָד מָקוֹם:
חֲמִשָּׁה, עַל חֲמִשָּׁה מִשַּׁעֲרֵי הַר הַבַּיִת;
אַרְבָּעָה, עַל אַרְבַּע פִּנּוֹתָיו מִתּוֹכוֹ; <אַרְבַּע>
חֲמִשָּׁה, עַל חֲמִשָּׁה מִשַּׁעֲרֵי הָעֲזָרָה;
אַרְבָּעָה, בְּאַרְבַּע פִּנּוֹתֶיהָ מִבַּחוּץ; <בְּאַרְבָּעָה>
אֶחָד בְּלִשְׁכַּת הַקָּרְבָּן,
וְאֶחָד בְּלִשְׁכַּת הַפָּרֹכֶת,
וְאֶחָד לַאֲחוֹרֵי בֵית הַכַּפֹּרֶת. <לְאֲחוֹרֵי>

מסכת מידות פרק א משנה ב

ב

אִישׁ הַר הַבַּיִת
הָיָה מְחַזֵּר עַל כָּל מִשְׁמָר וּמִשְׁמָר,
וַאֲבוּקוֹת דּוֹלְקִין לְפָנָיו,
וְכָל מִשְׁמָר שֶׁאֵינוֹ עוֹמֵד, וְאוֹמֵר לוֹ:
"אִישׁ הַר הַבַּיִת, שָׁלוֹם עָלֶיךָ!"
נִכָּר שֶׁהוּא יָשֵׁן, חוֹבְטוֹ בְמַקְלוֹ.
וּרְשׁוּת הָיָה לוֹ לִשְׂרוֹף אֶת כְּסוּתוֹ.
וְהֵן אוֹמְרִים:
"מַה קּוֹל בָּעֲזָרָה? <מכו>
קוֹל בֶּן לֵוִי לוֹקֶה וּבְגָדָיו נִשְׂרָפִין, <וכל>
שֶׁיָּשֵׁן לוֹ עַל מִשְׁמָרוֹ."
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
פַּעַם אַחַת מָצְאוּ אֶת אֲחִי אִמָּה יָשֵׁן,
וְשָׂרְפוּ אֶת כְּסוּתוֹ.

מסכת מידות פרק א משנה ג

ג

חֲמִשָּׁה שְׁעָרִים הָיוּ לְהַר הַבַּיִת:
שְׁנֵי שַׁעֲרֵי חֻלְדָּה מִן הַדָּרוֹם,
מְשַׁמְּשִׁין כְּנִיסָה וִיצִיאָה;
קִפּוֹנוֹס מִן הַמַּעֲרָב,
מְשַׁמֵּשׁ כְּנִיסָה וִיצִיאָה;
טָדִי מִן הַצָּפוֹן,
לֹא הָיָה מְשַׁמֵּשׁ כְּלוּם;

שַׁעַר הַמִּזְרָחִי, עָלָיו שׁוּשַׁן הַבִּירָה צוּרָה,
שֶׁבּוֹ כֹּהֵן שׂוֹרֵף אֶת הַפָּרָה,
וּפָרָה וְכָל מְסַעֲדֶיהָ יוֹצְאִין לְהַר הַמִּשְׁחָה.

מסכת מידות פרק א משנה ד
ד
שִׁבְעָה שְׁעָרִים הָיוּ בָעֲזָרָה:
שְׁלֹשָׁה בַצָּפוֹן,
וּשְׁלֹשָׁה בַדָּרוֹם,
וְאֶחָד בַּמִּזְרָח.
שֶׁבַּדָּרוֹם, שַׁעַר הַדָּלֶק;
שֵׁנִי לוֹ, שַׁעַר קָרְבָּן;
שְׁלִישִׁי לוֹ, שַׁעַר הַמַּיִם.
שֶׁבַּמִּזְרָח, שַׁעַר נִיקָנוֹר.
שְׁתֵּי לְשָׁכוֹת הָיוּ לוֹ,
אַחַת מִימִינוֹ וְאַחַת מִשְּׂמֹאלוֹ:
אַחַת לִשְׁכַּת פִּנְחָס הַמַּלְבִּישׁ,
וְאַחַת לִשְׁכַּת עוֹשֵׂה חֲבִתִּים.

מסכת מידות פרק א משנה ה
ה
וְשֶׁבַּצָּפוֹן, שַׁעַר נִצוֹץ,
וּכְמִין אַכְסַדְרָה הָיָה,
וַעֲלִיָּה בְנוּיָה עַל גַּבָּיו,
שֶׁהַכֹּהֲנִים שׁוֹמְרִים מִלְמַעְלָה,
וְהַלְוִיִּם מִלְּמַטָּן,
וּפֶתַח הָיָה לוֹ לַחֵיל.
שֵׁנִי לוֹ, שַׁעַר קָרְבָּן;
שְׁלִישִׁי לוֹ, בֵּית הַמּוֹקֵד.

מסכת מידות פרק א משנה ו
ו
אַרְבַּע לְשָׁכוֹת הָיוּ בְבֵית הַמּוֹקֵד,
כְּקִיטוֹנוֹת פְּתוּחוֹת לִטְרַיקְלִין, *<koito̲n: חדר שינה קטן; triklínion: חדר אוכל>*
שְׁתַּיִם בַּקֹּדֶשׁ, שְׁתַּיִם בַּחוֹל,
וְרָאשָׁן פִּסְפְּסִין מַבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל.
וּמָה הָיוּ מְשַׁמְּשׁוֹת?
מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית
הָיְתָה לִשְׁכַּת טְלָאֵי קָרְבָּן;
דְּרוֹמִית מִזְרָחִית,
הִיא הָיְתָה לִשְׁכַּת עוֹשֵׂה לֶחֶם הַפָּנִים;

מִזְרָחִית צְפוֹנִית,
בָּהּ גָּנְזוּ בְנֵי חַשְׁמוֹנַי אֶת אַבְנֵי הַמִּזְבֵּחַ,
שֶׁשִּׁקְּצוּם מַלְכֵי יָוָן;
צְפוֹנִית מַעֲרָבִית,
בָּהּ יוֹרְדִין לְבֵית הַטְּבִילָה.

מסכת מידות פרק א משנה ז
ז
שְׁנֵי שְׁעָרִים הָיוּ בְּבֵית הַמּוֹקֵד:
אֶחָד פָּתוּחַ לְחַיִל,
וְאֶחָד פָּתוּחַ לָעֲזָרָה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
זֶה הוּא שֶׁפָּתוּחַ לָעֲזָרָה,
פִּשְׁפֵּשׁ קָטָן הָיָה לוֹ,
שֶׁבּוֹ נִכְנָסִין לִבְלוֹשׁ אֶת הָעֲזָרָה.

מסכת מידות פרק א משנה ח
ח
בֵּית הַמּוֹקֵד, כִּפָּה,
וּבַיִת גָּדוֹל הָיָה,
מֻקָּף רוֹבְדִין שֶׁלָּאֶבֶן;
וְזִקְנֵי בֵית אָב יְשֵׁנִים שָׁם,
וּמַפְתְּחוֹת הָעֲזָרָה בְיָדָן,
וּפִרְחֵי כְהֻנָּה אִישׁ כִּסְתוֹ בָּאָרֶץ. <כְּסתוֹ>
(מסכת מידות פרק א משנה ט)
וּמָקוֹם הָיָה שָׁם אַמָּה עַל אַמָּה,
וְטַבְלָה שֶׁלַּשַּׁיִשׁ וְטַבַּעַת הָיְתָה קְבוּעָה בָהּ,
(וְשַׁלְשֶׁלֶת שֶׁהַמַּפְתְּחוֹת הָיוּ תְלוּיוֹת בָּהּ.)
הִגִּיעַ זְמַן הַנְּעִילָה,
הִגְבִּיהַּ אֶת הַטַּבְלָה מִן הַטַּבַּעַת,
וְנָטַל אֶת הַמַּפְתְּחוֹת מִן הַשַּׁלְשֶׁלֶת,
וְנָעַל הַכֹּהֵן מִבִּפְנִים,
וּבֶן לֵוִי יָשֵׁן לוֹ מִבַּחוּץ.
גָּמַר מִלִּנְעוֹל,
הֶחְזִיר אֶת הַמַּפְתְּחוֹת לַשַּׁלְשֶׁלֶת,
וְאֶת הַטַּבְלָה לִמְקוֹמָהּ,
וְנָתַן כְּסוּתוֹ עָלֶיהָ, וְיָשֵׁן לוֹ.
אֵרַע קֶרִי בְאֶחָד מֵהֶם, <בְאַחַד>
יוֹצֵא וְהוֹלֵךְ לוֹ בִמְסִבָּה הַהוֹלֶכֶת תַּחַת הַבִּירָה,
וְהַנֵּרוֹת דּוֹלְקִין מִכָּן וּמִכָּן,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְבֵית הַטְּבִילָה.

רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
בִּמְסִבָּה הַהוֹלֶכֶת תַּחַת הַחַיִל,
יוֹצֵא וְהוֹלֵךְ לוֹ בִטְדֵי.

פרק ב

מסכת מידות פרק ב משנה א
א
הַר הַבַּיִת הָיָה חֲמֵשׁ מֵאוֹת אַמָּה עַל חֲמֵשׁ מֵאוֹת אַמָּה.
רֻבּוֹ מִן הַדָּרוֹם,
שֵׁנִי לוֹ מִן הַמִּזְרָח,
שְׁלִישִׁי לוֹ מִן הַצָּפוֹן,
וּמְעוּטוֹ מִן הַמַּעֲרָב.
מָקוֹם שֶׁהָיָה רֹב מִדָּתוֹ,
שָׁם הָיָה רֹב תַּשְׁמִישׁוֹ.

מסכת מידות פרק ב משנה ב
[ב] <ג>
כָּל הַנִּכְנָסִין לְהַר הַבַּיִת,
נִכְנָסִין דֶּרֶךְ יָמִין,
וּמַקִּיפִין דֶּרֶךְ שְׂמֹאל,
חוּץ מִמִּי שֶׁאֵרְעוֹ דָבָר,
שֶׁהוּא מַקִּיף לִשְׂמֹאל,
"מַה לָּךְ מַקִּיף לִשְׂמֹאל?" <מְהַלֵּךְ>
"שֶׁנִּי אָבֵל."
"הַשּׁוֹכֵן בַּבַּיִת הַזֶּה יְנַחֲמָךְ!"
"שֶׁנִּי מְנֻדֶּה."
"הַשּׁוֹכֵן בַּבַּיִת הַזֶּה יִתֵּן בְּלִבָּם וִיקָרְבוּךְ!"
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
אָמַר לוֹ רְבִּי יוֹסֵה:
עֲשִׂיתָן כְּאִלּוּ עִבְרוּ עָלָיו אֶת הַדִּין! <עֲשִׂיָּתָן>
אֶלָּא:
"הַשּׁוֹכֵן בַּבַּיִת הַזֶּה יִתֵּן בְּלִבָּךְ,
וְתִשְׁמַע לְדִבְרֵי חֲבֵרֶיךָ וִיקָרְבוּךְ!"

מסכת מידות פרק ב משנה ג
[ג]
לִפְנִים מִמֶּנּוּ, סוֹרֵג גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים.
שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה פְּרָצוֹת הָיוּ בוֹ,

שֶׁפִּרְצוּם מַלְכֵי יָוָן.
וְחָזְרוּ וּגְדָרוּם,
וְגָזְרוּ כְנֶגְדָּם שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הִשְׁתַּחֲוָיוֹת.

ד
לִפְנִים מִמֶּנּוּ, הַחֵיל עֶשֶׂר אַמּוֹת,
וּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מַעֲלוֹת שָׁם.
רוּם מַעֲלָה חֲצִי אַמָּה, <מַעֲלֶה>
וְשִׁלְחָהּ חֲצִי אַמָּה.
כָּל הַמַּעֲלוֹת שֶׁהָיוּ שָׁם,
רוּם מַעֲלָה חֲצִי אַמָּה, <מַעֲלֶה>
וְשִׁלְחָהּ חֲצִי אַמָּה,
חוּץ מִשֶּׁלָּאוּלָם.
כָּל הַפְּתָחִים שֶׁהָיוּ שָׁם,
גָּבְהָן עֶשְׂרִים אַמָּה וְרָחְבָּן עֶשֶׂר אַמּוֹת,
חוּץ מִשֶּׁלָּאוּלָם.
כָּל הַפְּתָחִים שֶׁהָיוּ שָׁם,
הָיוּ לָהֶם דְּלָתוֹת,
חוּץ מִשֶּׁלָּאוּלָם.
כָּל הַשְּׁעָרִים שֶׁהָיוּ שָׁם,
הָיוּ לָהֶן שְׁקוּפוֹת,
חוּץ מִשַּׁעַר טָדִי,
שֶׁהָיוּ שָׁם שְׁתֵּי אֲבָנִים מֻטּוֹת זוֹ עַל זוֹ.
כָּל הַשְּׁעָרִים שֶׁהָיוּ שָׁם,
נִשְׁתַּנּוּ לִהְיוֹת שֶׁלַּזָּהָב,
חוּץ מִשַּׁעֲרֵי נִיקָנוֹר,
מִפְּנֵי שֶׁנַּעֲשָׂה בָהֶן נֵס.
וְיֵשׁ אוֹמְרִים:
מִפְּנֵי שֶׁנְּחֻשְׁתָּן מַצְהִיב.

מסכת מידות פרק ב משנה ד
ה
כָּל הַכְּתָלִים שֶׁהָיוּ שָׁם גְּבוֹהִין,
חוּץ מִכֹּתֶל הַמִּזְרָחִי,
שֶׁהַכֹּהֵן הַשּׂוֹרֵף אֶת הַפָּרָה
עוֹמֵד בְּהַר הַמִּשְׁחָה,
מִתְכַּוֵּן וְרוֹאֶה פִּתְחוֹ שֶׁלַּהֵיכָל
בִּשְׁעַת הַזָּיַת הַדָּם.

מסכת מידות פרק ב משנה ה

ו

עֲזָרַת הַנָּשִׁים הָיְתָה

אֹרֶךְ מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ,

עַל רֹחַב מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ.

וְאַרְבַּע לְשָׁכוֹת הָיוּ בְאַרְבַּע מִקְצוֹעוֹת,

שֶׁלְּאַרְבָּעִים אַרְבָּעִים אַמָּה.

לֹא הָיוּ מְקוּרוֹת.

וְכֵן הֵן עֲתִידוֹת לִהְיוֹת,

שֶׁנֶּאֱמַר: (יְחֶזְקֵאל מו,כא-כב)

"וַיּוֹצִיאֵנִי אֶל הֶחָצֵר הַחִיצוֹנָה,

וַיַּעֲבִרֵנִי אֶל אַרְבַּעַת מִקְצוֹעֵי הֶחָצֵר,

וְהִנֵּה חָצֵר בְּמִקְצֹעַ הֶחָצֵר,

חָצֵר בְּמִקְצֹעַ הֶחָצֵר,

בְּאַרְבַּעַת מִקְצֹעוֹת הֶחָצֵר חֲצֵרוֹת קְטֻרוֹת".

וְאֵין "קְטֻרוֹת" אֶלָּא שֶׁאֵינָן מְקוּרוֹת.

ז

וּמָה הָיוּ מְשַׁמְּשׁוֹת?

דְּרוֹמִית מִזְרָחִית,

הִיא הָיְתָה לִשְׁכַּת הַנְּזִירִים,

שֶׁשָּׁם הַנְּזִירִים מְבַשְּׁלִים אֶת שַׁלְמֵיהֶם,

וּמְגַלְּחִין אֶת שְׂעָרָם,

וּמְשַׁלְּחִים תַּחַת הַדּוּד.

מִזְרָחִית צְפוֹנִית,

הִיא הָיְתָה לִשְׁכַּת דִּיר הָעֵצִים,

שֶׁשָּׁם הַכֹּהֲנִים בַּעֲלֵי מוּמִין מְתַלְּעִים בָּעֵצִים.

כָּל עֵץ שֶׁנִּמְצָא בוֹ תוֹלַעַת,

פָּסוּל מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.

צְפוֹנִית מַעֲרָבִית,

הִיא הָיְתָה לִשְׁכַּת הַמְּצֹרָעִין.

מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית,

אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב:

שָׁכַחְתִּי מָה הָיְתָה מְשַׁמֶּשֶׁת.

אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:

שָׁם הָיוּ נוֹתְנִין יַיִן וָשֶׁמֶן,

וְהִיא הָיְתָה נִקְרֵאת לִשְׁכַּת בֵּית שְׁמַנְיָה.

ח

וַחֲלָקָה הָיְתָה בָרִאשׁוֹנָה,

וְהִקִּיפוּהָ כְצוֹצְטְרָה, *<=גזוזטרא, exóstra: מרפסת עם מעקה>*

שֶׁהַנָּשִׁים רוֹאוֹת מִלְמַעְלָה,

וְהָאֲנָשִׁים מִלְּמַטָּה,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהוּא מְעֹרָבִים.
וַחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה מַעֲלוֹת
עוֹלוֹת מִתּוֹכָהּ לַעֲזָרַת יִשְׂרָאֵל,
כְּנֶגֶד חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שִׁיר הַמַּעֲלוֹת שֶׁבַּתְּלִים, <שֶׁבַּתְּילִים>
שֶׁעֲלֵיהֶם הַלְוִיִּם אוֹמְרִים בַּשִּׁיר.
לֹא הָיוּ תְרוּטוֹת,
אֶלָּא מֻקָּפוֹת כַּחֲצִי גֹרֶן עֲגֻלָּה.

מסכת מידות פרק ב משנה ו

ט
וּלְשָׁכוֹת הָיוּ תַחַת עֲזָרַת יִשְׂרָאֵל,
פְּתוּחוֹת לַעֲזָרַת הַנָּשִׁים,
שֶׁשָּׁם הַלְוִיִּם נוֹתְנִין כִּנּוֹרוֹת וּנְבָלִים,
וּמְצִלְתַּיִם, וְכָל כְּלֵי שִׁיר.

י
עֲזָרַת יִשְׂרָאֵל הָיְתָה
אֹרֶךְ מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ,
עַל רֹחַב אַחַת עֶשְׂרֵה.
וְכֵן עֲזָרַת הַכֹּהֲנִים הָיְתָה
אֹרֶךְ מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ,
עַל רֹחַב אַחַת עֶשְׂרֵה.
וְרָאשֵׁי פִּסְפָּסִין מַבְדִּיל
בֵּין עֲזָרַת יִשְׂרָאֵל לַעֲזָרַת הַכֹּהֲנִים.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
מַעֲלָה הָיְתָה גְבוֹהָה אַמָּה, <הָיָה>
וְהַדּוּכָן נָתוּן עָלֶיהָ,
וּבוֹ שָׁלוֹשׁ מַעֲלוֹת שֶׁלַּחֲצִי חֲצִי אַמָּה. <שֶׁלְּחֲצִי>
נִמְצֵאת עֲזָרַת הַכֹּהֲנִים גְּבוֹהָה מֵעֲזָרַת יִשְׂרָאֵל
שְׁתֵּי אַמּוֹת וּמַחְצָה.

יא
כָּל הָעֲזָרָה הָיְתָה
אֹרֶךְ מֵאָה וּשְׁמוֹנִים וָשֶׁבַע,
עַל רֹחַב מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ.
וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הִשְׁתַּחְוָיוֹת הָיוּ שָׁם.
אַבָּא יוֹסֵה בֶּן חָנָן אוֹמֵר:
כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שְׁעָרִים.
שְׁעָרִים דְּרוֹמִיִּים סְמוּכִים לַמַּעֲרָב:
שַׁעַר הָעֶלְיוֹן,

שַׁעַר הַדָּלֵק,
שַׁעַר הַבְּכוֹרוֹת,
שַׁעַר הַמַּיִם.
וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ שַׁעַר הַמַּיִם?
שֶׁבּוֹ מַכְנִיסִין צְלוֹחִית שֶׁלַּמַּיִם שֶׁלַּנִּסּוּךְ בֶּחָג.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
בּוֹ הַמַּיִם מְפַכִּים,
הָעֲתִידִין לִהְיוֹת יוֹצְאִין מִתַּחַת מִפְתַּן הַבַּיִת.

יב
וּלְעֻמָּתָן בַּצָּפוֹן סְמוּכִין לַמַּעֲרָב:
שַׁעַר יְכָנְיָה,
שַׁעַר הַקָּרְבָּן,
שַׁעַר הַנָּשִׁים,
שַׁעַר הַשִּׁיר.
וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ שַׁעַר יְכָנְיָה?
שֶׁבּוֹ יָצָא יְכָנְיָה בְגָלוּתוֹ.
שֶׁבַּמִּזְרָח, שַׁעַר נִיקָנוֹר.
וּשְׁנֵי פִשְׁפְּשִׁין הָיוּ לוֹ,
אֶחָד מִימִינוֹ, וְאֶחָד מִשְּׂמאלוֹ.
וּשְׁנַיִם בַּמַּעֲרָב.

פרק ג

מסכת מידות פרק ג משנה א

א
הַמִּזְבֵּחַ הָיָה שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם וְעַל שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם.
עָלָה אַמָּה וְכָנַס אַמָּה,
זֶה הַיְסוֹד.
נִמְצָא שְׁלֹשִׁים עַל שְׁלֹשִׁים.
עָלָה חָמֵשׁ וְכָנַס אַמָּה, <עָלָה אַמָּה>
זֶה הַסּוֹבֵב.
נִמְצָא עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנֶה עַל עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנֶה.
מְקוֹם הַקְּרָנוֹת, אַמָּה מִזֶּה, וְאַמָּה מִזֶּה.
נִמְצָא עֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ עַל עֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ.
מְקוֹם הִלּוּךְ רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים,
אַמָּה מִזֶּה, וְאַמָּה מִזֶּה.
נִמְצָא עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע עַל עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע
מְקוֹם הַמַּעֲרָכָה.

ב
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
מִתְּחִלָּתָהּ לֹא הָיָה אֶלָּא עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנֶה.
כּוֹנֵס וְעוֹלֶה כַּמִּדָּה זוֹ,
עַד שֶׁנִּמְצָא מְקוֹם הַמַּעֲרָכָה עֶשְׂרִים עַל עֶשְׂרִים.

ג
וּכְשֶׁעָלוּ בְּנֵי הַגּוֹלָה,
הוֹסִיפוּ עָלָיו אַרְבַּע אַמּוֹת מִן הַצָּפוֹן,
וְאַרְבַּע אַמּוֹת מִן הַמַּעֲרָב,
כְּמִין גַּמָּה, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְחֶזְקֵאל מג,טז)
"וְהָאֲרִאֵיל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֹרֶךְ,
בִּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה רֹחַב רָבוּעַ".
יָכוֹל שֶׁאֵינוּ אֶלָּא שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה?
כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר:
"אֶל אַרְבַּעַת רְבָעָיו",
מְלַמֵּד שֶׁמִּן הָאֶמְצַע הוּא מוֹדֵד
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַמָּה לְכָל רוּחַ.

ד
וְחוּט שֶׁלַּסִּקְרָה חוֹגְרוֹ בָּאֶמְצַע,
לְהַבְדִּיל בֵּין הַדָּמִים הָעֶלְיוֹנִים לַדָּמִים הַתַּחְתּוֹנִים.
וְהַיְסוֹד הָיָה מְהַלֵּךְ עַל פְּנֵי כָל הַצָּפוֹן,
וְעַל פְּנֵי כָל הַמַּעֲרָב,
וְאוֹכֵל בַּדָּרוֹם אַמָּה אַחַת,
וּבַמִּזְרָח אַמָּה אַחַת.

מסכת מידות פרק ג משנה ב
ה
וּבְקֶרֶן מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית הָיוּ שְׁנֵי נְקָבִין,
כְּמִין שְׁנֵי חֻטְמִין דַּקִּין,
שֶׁהַדָּמִין נִתָּנִין עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי
וְעַל יְסוֹד דְּרוֹמִי, וְיוֹרְדִין בָּהֶן,
וּמִתְעָרְבִין בָּאַמָּה,
וְיוֹצְאִין לְנַחַל קִדְרוֹן.

מסכת מידות פרק ג משנה ג
ו
לְמַטָּה בָרִצְפָּה בְאוֹתָהּ הַקֶּרֶן,
וּמָקוֹם הָיָה שָׁם אַמָּה עַל אַמָּה,

וְטַבְלָה שֶׁלַּשַּׁיִשׁ,
וְטַבַּעַת הָיְתָה קְבוּעָה בָהּ.
שֶׁבּוֹ יוֹרְדִין לַשִּׁית,
וּמְנַקִּין אוֹתוֹ.
וְכֶבֶשׁ הָיָה לִדְרוֹמוֹ שֶׁלַּמִּזְבֵּחַ,
שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם עַל רֹחַב שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה,
וּרְבוּבָה הָיְתָה בְמַעֲרָבוֹ,
שֶׁשָּׁם הָיוּ נוֹתְנִין פְּסוּלֵי חַטַּאת הָעוֹף.

מסכת מידות פרק ג משנה ד
ז
אֶחָד אַבְנֵי הַכֶּבֶשׁ וְאֶחָד אַבְנֵי הַמִּזְבֵּחַ,
מִבִּקְעַת בֵּית כֶּרֶם,
חוֹפְרִין לְמַטָּה מִן הַבְּתוּלָה,
וּמְבִיאִים מִשָּׁם אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת,
שֶׁלֹּא הוּנַף עֲלֵיהֶן בַּרְזֶל,
שֶׁהַבַּרְזֶל פּוֹסֵל בִּנְגִיעָה וּבִפְגִימָה בְּכָל דָּבָר.
נִפְגְּמָה אַחַת מֵהֶן, הִיא פְסוּלָה,
וְכֻלָּם כְּשֵׁרוֹת.
מְלַבְּנִים אוֹתוֹ פַּעֲמַיִם בַּשָּׁנָה:
אַחַת בַּפֶּסַח, וְאַחַת בֶּחָג.
וְהַהֵיכָל פַּעַם אַחַת, בַּפֶּסַח.
רְבִּי אוֹמֵר:
כָּל עֶרֶב שַׁבָּת מְלַבְּנִים אוֹתוֹ בַּמַּפָּה,
מִפְּנֵי הַדָּמִין.

ח
לֹא הָיוּ שָׁדִין אוֹתָן בִּכְפִיס שֶׁלַּבַּרְזֶל,
שֶׁמֵּא יִגַּע וְיִפְסֹל;
שֶׁהַבַּרְזֶל נִבְרָא לְקַצֵּר יָמָיו שֶׁלָּאָדָם,
וְהַמִּזְבֵּחַ נִבְרָא לְהַאֲרִיךְ יָמָיו שֶׁלָּאָדָם,
אֵינוּ בָא בַדִּין שֶׁיִּנּוֹף הַמְקַצֵּר עַל הַמַּאֲרִיךְ.

מסכת מידות פרק ג משנה ה
ט
וְטַבָּעוֹת הָיוּ לִצְפוֹנוֹ שֶׁלַּמִּזְבֵּחַ,
שִׁשָּׁה סְדָרִים שֶׁלְּאַרְבַּע אַרְבַּע.
וְיֵשׁ אוֹמְרִים:
אַרְבָּעָה שֶׁלְּשֵׁשׁ שֵׁשׁ,
שֶׁעֲלֵיהֶן שׁוֹחֲטִין אֶת הַקֳּדָשִׁים.

י
בֵּית הַמִּטְבָּחַיִם הָיָה לִצְפוֹנוֹ שֶׁלַּמִּזְבֵּחַ,
וְעָלָיו שְׁמוֹנָה עַמּוּדִים נַנָּסִין,
וּרְבִיעִית שֶׁלָּאֶרֶז עַל גַּבֵּיהֶן,
וְאָנְקְלָיוֹת שֶׁלַּבַּרְזֶל הָיוּ קְבוּעִין בָּהֶן,
וּשְׁלֹשָׁה סְדָרִין הָיוּ בְכָל אֶחָד וְאֶחָד,
שֶׁבָּהֶן תּוֹלִין וּמַפְשִׁיטִין,
וְשֻׁלְחָנוֹת שֶׁלַּשַּׁיִשׁ בֵּין הָעַמּוּדִין.

מסכת מידות פרק ג משנה ו
יא
הַכִּיּוֹר הָיָה בֵין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ,
וּמָשׁוּךְ כְּלַפֵּי הַדָּרוֹם.
בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אַמָּה;
וּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מַעֲלוֹת הָיוּ שָׁם,
רוּם מַעֲלָה חֲצִי אַמָּה,
וְשִׁלְחָהּ חֲצִי אַמָּה.
אַמָּה אַמָּה רֹבֶד שָׁלוֹשׁ, <מנוקד רוֹבֶד בכל מקום>
אַמָּה אַמָּה, וְרֹבֶד שָׁלוֹשׁ.
הָעֶלְיוֹנָה, אַמָּה אַמָּה, וְרֹבֶד אַרְבַּע.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָעֶלְיוֹנָה, אַמָּה אַמָּה, וְרֹבֶד חָמֵשׁ.

מסכת מידות פרק ג משנה ז
יב
פִּתְחוֹ שֶׁלָּאוּלָם,
גָּבְהוֹ אַרְבָּעִים אַמָּה,
וְרָחְבּוֹ עֶשְׂרִים אַמָּה.
וְחָמֵשׁ מַלְתְּרָיוֹת שֶׁלַּמֵּילָה הָיוּ עַל גַּבָּיו.
הַתַּחְתּוֹנָה עוֹדֶפֶת עַל הַפֶּתַח
אַמָּה מִזֶּה, וְאַמָּה מִזֶּה.
וְשֶׁלְּמַעְלָה מִמֶּנָּה עוֹדֶפֶת עָלֶיהָ
אַמָּה מִזֶּה, וְאַמָּה מִזֶּה.
נִמְצֵאת הָעֶלְיוֹנָה שְׁלֹשִׁים אַמָּה.
וְנִדְבָּךְ שֶׁלָּאֲבָנִים הָיָה בֵין כָּל אַחַת וְאַחַת.

מסכת מידות פרק ג משנה ח
יג
וּכְלוֹנְסוֹת שֶׁלָּאֶרֶז הָיוּ קְבוּעִין
מִכָּתְלוֹ שֶׁלַּהֵיכָל לְכָתְלוֹ שֶׁלָּאוּלָם,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִבְעַט.

וְשַׁרְשְׁרוֹת שֶׁלַּזָּהָב הָיוּ קְבוּעוֹת בְּתִקְרַת הָאוּלָם,
שֶׁבָּהֶן פִּרְחֵי כְהֻנָּה עוֹלִין,
וְרוֹאִין אֶת הָעֲטָרוֹת שֶׁבַּחַלּוֹנוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (זְכַרְיָה ו,יד)
"וְהָעֲטָרֹת תִּהְיֶה
לְחֵלֶם וּלְטוֹבִיָּה וְלִידַעְיָה וּלְחֵן בֶּן צְפַנְיָה,
לְזִכָּרוֹן בְּהֵיכַל יי".
וְגֶפֶן שֶׁלַּזָּהָב הָיְתָה עוֹמֶדֶת עַל פִּתְחוֹ שֶׁלַּהֵיכָל,
וּמֻדְלָה עַל גַּבֵּי כְלוֹנָסוֹת.
כָּל מִי שֶׁהוּא מִתְנַדֵּב עָלֶה, גַּרְגִּיר, אוֹ אֶשְׁכּוֹל,
מֵבִיא וְתוֹלֶה בָהּ.
אָמַר רְבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק:
מַעֲשֶׂה הָיָה,
וְנִמְנוּ עָלֶיהָ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כֹּהֲנִים.

פרק ד

מסכת מידות פרק ד משנה א

א
פִּתְחוֹ שֶׁלַּהֵיכָל,
גָּבְהוֹ עֶשְׂרִים אַמָּה,
וְרָחְבּוֹ עֶשֶׂר אַמּוֹת.
וְאַרְבַּע דְּלָתוֹת הָיוּ לוֹ:
שְׁתַּיִם מִבִּפְנִים, וּשְׁתַּיִם מִבַּחוּץ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְחֶזְקֵאל מא,כג)
"וּשְׁתַּיִם דְּלָתוֹת לַהֵיכָל וְלַקֹּדֶשׁ".
הַחִיצוֹנוֹת נִפְתָּחוֹת לְתוֹךְ הַפֶּתַח,
לְכַסּוֹת עָבְיוֹ שֶׁלַּכֹּתֶל,
הַפְּנִימִיּוֹת נִפְתָּחוֹת לְתוֹךְ הַבַּיִת,
לְכַסּוֹת אַחַר הַדְּלָתוֹת.
שֶׁכָּל הַבַּיִת טוּחַ בַּזָּהָב,
חוּץ מֵאַחַר הַדְּלָתוֹת.

ב
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּתוֹךְ הַפֶּתַח הָיוּ עוֹמְדוֹת,
וּכְמִין אִצְטְרָפָה מִטָּה הָיוּ,
נִקְפָּלוֹת לַאֲחוֹרֵיהֶן,
אֵלּוּ שְׁתֵּי אַמּוֹת וּמַחְצָה,

וְאֵלּוּ שְׁתֵּי אַמּוֹת וּמַחְצָה,
חֲצִי אַמָּה מְזוּוָּה מִכָּאן,
וַחֲצִי אַמָּה מְזוּוָּה מִכָּאן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְחֶזְקֵאל מא,כד)
"וּשְׁתַּיִם דְּלָתוֹת לַדְּלָתוֹת,
שְׁתַּיִם מוּסַבּוֹת דְּלָתוֹת,
וּשְׁתַּיִם לְדֶלֶת אַחַת,
וּשְׁתֵּי דְלָתוֹת לָאַחֶרֶת".

מסכת מידות פרק ד משנה ב

ג
וּשְׁנֵי פִּשְׁפְּשִׁין הָיוּ לוֹ לְשַׁעַר הַגָּדוֹל:
אֶחָד בַּצָּפוֹן, וְאֶחָד בַּדָּרוֹם.
שֶׁבַּדָּרוֹם, לֹא נִכְנַס בּוֹ אָדָם מֵעוֹלָם,
וְעָלָיו הוּא מְפָרֵשׁ עַל יְדֵי יְחֶזְקֵאל: (יְחֶזְקֵאל מד,ב)
"וַיֹּאמֶר אֵלַי יי:
הַשַּׁעַר הַזֶּה סָגוּר יִהְיֶה, לֹא יִפָּתֵחַ,
וְאִישׁ לֹא יָבֹא בוֹ,
כִּי יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בָּא בוֹ וְהָיָה סָגוּר".
נָטַל אֶת הַמַּפְתֵּחַ וּפָתַח אֶת הַפִּשְׁפֵּשׁ,
נִכְנַס לְהַתָּא, וּמֵהַתָּא לַהֵיכָל.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּתוֹךְ עָבְיוֹ שֶׁלַּכֹּתֶל הָיָה מְהַלֵּךְ,
עַד שֶׁנִּמְצָא עוֹמֵד בֵּין שְׁנֵי שְׁעָרִים,
וּפָתַח אֶת הַחִיצוֹנוֹת מִבִּפְנִים,
וְאֶת הַפְּנִימִיּוֹת מִבַּחוּץ.

מסכת מידות פרק ד משנה ג

ד
שְׁלֹשִׁים וּשְׁמוֹנָה תָאִים הָיוּ שָׁם:
חֲמִשָּׁה עָשָׂר בַּדָּרוֹם,
וּשְׁמוֹנָה בַמַּעֲרָב.
שֶׁבַּצָּפוֹן וְשֶׁבַּדָּרוֹם,
חֲמִשָּׁה עַל גַּבֵּי חֲמִשָּׁה,
וַחֲמִשָּׁה עַל גַּבֵּיהֶם.
וְשֶׁבַּמַּעֲרָב,
שְׁלֹשָׁה עַל גַּבֵּי שְׁלֹשָׁה,
וּשְׁנַיִם עַל גַּבֵּיהֶם.
וּשְׁלֹשָׁה פְתָחִים הָיָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד:
אֶחָד לַתָּא מִן הַיָּמִין,
וְאֶחָד לַתָּא מִן הַשְּׂמֹאל,

וְאֶחָד לַתָּא שֶׁעַל גַּבָּיו.
וּבְקֶרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית,
הָיוּ חֲמִשָּׁה פְּתָחִים:
אֶחָד לַתָּא מִן הַיָּמִין,
וְאֶחָד לַתָּא שֶׁעַל גַּבָּיו,
וְאֶחָד לַמְּסִבָּה,
וְאֶחָד לִפְשֶׁפֶשׁ,
וְאֶחָד לַהֵיכָל.

מסכת מידות פרק ד משנה ד
ה
הַתַּחְתּוֹנָה, חָמֵשׁ,
וְרֹבֶד שֵׁשׁ;
וְהָאֶמְצָעִיּוֹת, שֵׁשׁ,
וְרֹבֶד שֶׁבַע;
הָעֶלְיוֹנָה, שֶׁבַע,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מלכים א ו,ו)
"הַיָּצִיעַ הַתַּחְתֹּנָה חָמֵשׁ בָּאַמָּה רָחְבָּהּ,
וְהַתִּיכֹנָה שֵׁשׁ בָּאַמָּה רָחְבָּהּ,
וְהַשְּׁלִישִׁית שֶׁבַע בָּאַמָּה רָחְבָּהּ,
כִּי מִגְרָעוֹת נָתַן לַבַּיִת סָבִיב חוּצָה,
לְבִלְתִּי אֲחֹז בְּקִירוֹת הַבָּיִת."
וְכֵן הַתַּחְתּוֹנָה,
יַעֲלֶה עַל הָעֶלְיוֹנָה לַתִּיכֹנָה. <שורה זו אינה מנוקדת>

מסכת מידות פרק ד משנה ה
ו
וּמְסִבָּה הָיְתָה עוֹלָה
מִקֶּרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית לְקֶרֶן צְפוֹנִית מַעֲרָבִית,
שֶׁבָּהּ הָיוּ עוֹלִים לְגַגּוֹת הַתָּאִים.
הָיָה עוֹלֶה בִמְסִבָּה וּפָנָיו לַמַּעֲרָב,
הִלֵּךְ פְּנֵי כָל הַצָּפוֹן,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לַמַּעֲרָב.
הִגִּיעַ לַמַּעֲרָב, הָפַךְ פָּנָיו לַדָּרוֹם.
הִלֵּךְ פְּנֵי כָל הַמַּעֲרָב,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לַדָּרוֹם.
הִגִּיעַ לַדָּרוֹם, הָפַךְ פָּנָיו לַמִּזְרָח.
הָיָה מְהַלֵּךְ בַּדָּרוֹם,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְפִתְחָהּ שֶׁלָּעֲלִיָּה,
שֶׁפִּתְחָהּ שֶׁלָּעֲלִיָּה פָּתוּחַ לַדָּרוֹם.

ז
וּבְפִתְחָהּ שֶׁלָּעֲלִיָּה,
הָיוּ שְׁנֵי כְלוֹנוֹסוֹת שֶׁלָּאֶרֶז,
שֶׁבָּהֶן הָיוּ עוֹלִין לְגַגָּהּ שֶׁלָּעֲלִיָּה.
וְרֹאשָׁן פְּסֶפְסִין מַבְדִּיל בָּעֲלִיָּה,
בֵּין קֹדֶשׁ לְבֵין קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים.
וּבְלוּלִין הָיוּ פְתוּחִין בָּעֲלִיָּה לְבֵית קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים, <לבין>
שֶׁבָּהֶן הָיוּ מְשַׁלְשְׁלִין אֶת הָאֻמָּנִים בַּתֵּבוֹת,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יָזוֹנוּ אֶת עֵינֵיהֶן מִבֵּית קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים.

מסכת מידות פרק ד משנה ו
ח
הַהֵיכָל, מֵאָה עַל מֵאָה, עַל רוּם מֵאָה.
הָאֹטֶם שֵׁשׁ אַמּוֹת, וְגָבְהוֹ אַרְבָּעִים.
אַמָּה כִּיּוֹר, וְאַמָּתַיִם בֵּית דְּלִיפָה. <דילפה>
וְאַמָּה תִקְרָה, וְאַמָּה מַעֲזִיבָה.
וְגָבְהָהּ שֶׁלָּעֲלִיָּה אַרְבָּעִים אַמָּה.
אַמָּה כִּיּוֹר, וְאַמָּה בֵּית דְּלִיפָה. <דילפה>
אַמָּה תִקְרָה, וְאַמָּה מַעֲזִיבָה.
שָׁלוֹשׁ אַמּוֹת מַעֲקֶה,
וְאַמָּה כּוֹלֶה עוֹרֵב.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא הָיָה כוֹלֶה עוֹרֵב עוֹלֶה בַמִּדָּה,
אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת הָיָה מַעֲקֶה.

מסכת מידות פרק ד משנה ז
ט
מִן הַמִּזְרָח לַמַּעֲרָב, מֵאָה אַמָּה:
כֹּתֶל הָאוּלָם חָמֵשׁ,
וְהָאוּלָם אַחַת עֶשְׂרֵה,
כֹּתֶל הַהֵיכָל שֵׁשׁ,
וְתוֹכוֹ אַרְבָּעִים אַמָּה,
אַמָּה טַרְקְסִין, <טריקסין>
עֶשְׂרִים אַמָּה לְבֵית קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים.
כֹּתֶל הַהֵיכָל שֵׁשׁ,
וְהַתָּא שֵׁשׁ,
וְכֹתֶל הַתָּא חָמֵשׁ.

י
מִן הַצָּפוֹן לַדָּרוֹם, שִׁבְעִים אַמָּה:
כֹּתֶל הַמְּסִבָּה חָמֵשׁ,

וְהַמְּסִבָּה שָׁלוֹשׁ,
כֹּתֶל הַתָּא חָמֵשׁ,
וְהַתָּא שֵׁשׁ,
כֹּתֶל הַהֵיכָל שֵׁשׁ,
וְתוֹכוֹ עֶשְׂרִים אַמָּה,
כֹּתֶל הַהֵיכָל שֵׁשׁ,
וְהַתָּא שֵׁשׁ,
וְכֹתֶל הַתָּא חָמֵשׁ,
וּבֵית הוֹרָדַת הַמַּיִם שָׁלוֹשׁ אַמּוֹת,
וְהַכֹּתֶל חָמֵשׁ אַמּוֹת.

יא
וְהָאוּלָם עוֹדֵף עָלָיו
חָמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה מִן הַצָּפוֹן,
וַחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה מִן הַדָּרוֹם,
הוּא הָיָה נִקְרָא "בֵּית הַחֲלָפוֹת",
שֶׁשָּׁם גּוֹנְזִין אֶת הַסַּכִּינִים.
הַהֵיכָל צַר מֵאַחֲרָיו וְרָחָב מִלְּפָנָיו,
דּוֹמֶה לַאֲרִי, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה כט,א)
"הוֹי אֲרִיאֵל אֲרִיאֵל קִרְיַת חָנָה דָוִד",
מָה הָאֲרִי צַר מֵאַחֲרָיו וְרָחָב מִלְּפָנָיו,
אַף הַהֵיכָל צַר מֵאַחֲרָיו וְרָחָב מִלְּפָנָיו.

פרק ה

מסכת מידות פרק ה משנה א

א
כָּל הָעֲזָרָה הָיְתָה
אֹרֶךְ מֵאָה וּשְׁמוֹנִים וָשֶׁבַע,
עַל רֹחַב מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ.
מִן הַמִּזְרָח לַמַּעֲרָב,
מֵאָה וּשְׁמֹנִים וָשֶׁבַע:
מְקוֹם דְּרִיסַת יִשְׂרָאֵל, אַחַת עֶשְׂרֵה אַמָּה,
וּמְקוֹם דְּרִיסַת הַכֹּהֲנִים, אַחַת עֶשְׂרֵה אַמָּה,
הַמִּזְבֵּחַ, שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם,
בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ, עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אַמָּה,
הַהֵיכָל מֵאָה אַמָּה,
וְאַחַת עֶשְׂרֵה אַמָּה לַאֲחוֹרֵי בֵּית הַכַּפֹּרֶת. <לְאֲחוֹרֵי>

מסכת מידות פרק ה משנה ב
ב
מִן הַצָּפוֹן לַדָּרוֹם,
מֵאָה אַמָּה וּשְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ:
הַכֶּבֶשׁ וְהַמִּזְבֵּחַ, שִׁשִּׁים וּשְׁתַּיִם,
מִן הַמִּזְבֵּחַ לַטַּבָּעוֹת, שְׁמוֹנֶה אַמּוֹת,
מְקוֹם הַטַּבָּעוֹת, עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע,
מִן הַטַּבָּעוֹת לַשֻּׁלְחָנוֹת, אַרְבַּע,
מִן הַשֻּׁלְחָנוֹת וְלַנַּנָּסִין, אַרְבַּע,
מֵהַנַּנָּסִין לְכֹתֶל הָעֲזָרָה, שְׁמוֹנֶה אַמּוֹת,
וְהַמּוֹתָר בֵּין כֶּבֶשׁ לַכֹּתֶל, מְקוֹם הַנַּנָּסִין.

מסכת מידות פרק ה משנה ג
[ג]
שֵׁשׁ לְשָׁכוֹת הָיוּ בָעֲזָרָה:
שָׁלוֹשׁ בַּצָּפוֹן, וְשָׁלוֹשׁ בַּדָּרוֹם.
שֶׁבַּצָּפוֹן:
לִשְׁכַּת הַמֶּלַח,
לִשְׁכַּת הַפַּרְוָה,
לִשְׁכַּת הַמְדִיחִין.
לִשְׁכַּת הַמֶּלַח,
שָׁם הָיוּ נוֹתְנִים מֶלַח לַקָּרְבָּן.
לִשְׁכַּת הַפַּרְוָה,
שָׁם הָיוּ מוֹלְחִין עוֹרוֹת קָדָשִׁים.
וְעַל גַּג הָיָה בֵית טְבִילָה
לְכֹהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים.
לִשְׁכַּת הַמְדִיחִין,
(שֶׁשָּׁם הָיוּ מְדִיחִין) קִרְבֵי הַקֳּדָשִׁים,
וּמִשָּׁם מְסִבָּה עוֹלָה לְגַג בֵּית הַפַּרְוָה.

מסכת מידות פרק ה משנה ד
ד
שֶׁבַּדָּרוֹם:
לִשְׁכַּת הָעֵץ,
לִשְׁכַּת הַגּוֹלָה,
לִשְׁכַּת הַגָּזִית.
לִשְׁכַּת הָעֵץ,
(אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב:)
שָׁכַחְתִּי מָה הָיְתָה מְשַׁמֶּשֶׁת.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
לִשְׁכַּת כֹּהֵן גָּדוֹל הָיְתָה אַחַר שְׁתֵּיהֶם,

וְגַג שְׁלָשְׁתָּן שָׁוֶה.
לִשְׁכַּת הַגּוֹלָה,
שָׁם הָיָה בוֹר הַגּוֹלָה,
וְהַגַּלְגַּל נָתוּן עָלָיו,
וּמִשָּׁם מְסַפְּקִין מַיִם לְכָל הָעֲזָרָה.

ה
לִשְׁכַּת הַגָּזִית,
שָׁם הָיְתָה סַנְהֶדְרִין גְּדוֹלָה שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל יוֹשֶׁבֶת,
וְדָנָה אֶת הַכְּהֻנָּה.
כֹּהֵן שֶׁנִּמְצָא בוֹ פָסוּל,
לוֹבֵשׁ שְׁחוֹרִים, וּמִתְעַטֵּף שְׁחוֹרִין,
וְיוֹצֵא וְהוֹלֵךְ לוֹ;
וְשֶׁלֹּא נִמְצָא פְסוּל,
לוֹבֵשׁ לְבָנִים,
וְנִכְנָס וּמְשַׁמֵּשׁ עִם אֶחָיו הַכֹּהֲנִים.
יוֹם טוֹב הָיוּ עוֹשִׂין,
שֶׁלֹּא נִמְצָא פְסוּל בְּזַרְעוֹ שֶׁלְּאַהֲרֹן.
וְכָךְ הָיוּ אוֹמְרִים:
"בָּרוּךְ הַמָּקוֹם, בָּרוּךְ הוּא!
שֶׁלֹּא נִמְצָא פְסוּל בְּזַרְעוֹ שֶׁלְּאַהֲרֹן.

חסל מסכת מידות

מסכת קינים

פרק א

מסכת קינים פרק א משנה א
א
חַטַּאת הָעוֹף נַעֲשֵׂית לְמַטָּן,
וְחַטַּאת בְּהֵמָה לְמַעְלָה.
עוֹלַת הָעוֹף נַעֲשֵׂית לְמַעְלָן,
וְעוֹלַת בְּהֵמָה לְמַטָּה.
אִם שִׁנָּה בָזֶה וּבָזֶה, פָּסַל.
כֵּיצַד סֵדֶר קִנִּים? כָּךְ הוּא: <הִיא>
הַחוֹבָה, אֶחָד חַטָּאת וְאֶחָד עוֹלָה;

בִּנְדָרִים וּבִנְדָבוֹת, כֻּלָּם עוֹלוֹת.
אֵי זֶה הוּא נֶדֶר?
הָאוֹמֵר 'הֲרֵי עָלַי עוֹלָה'.
וְאֵי זוֹ הִיא נְדָבָה?
הָאוֹמֵר 'הֲרֵי זוֹ עוֹלָה'.
מַה בֵּין נְדָרִים לִנְדָבוֹת?
אֶלָּא שֶׁהַנְּדָרִים,
מֵתוּ אוֹ נִגְנְבוּ, חַיָּבִין בְּאַחְרָיוּתָן,
וּנְדָבוֹת,
מֵתוּ אוֹ נִגְנְבוּ, אֵינָן חַיָּבִים בְּאַחְרָיוּתָן.

מסכת קינים פרק א משנה ב

ב

חַטָּאת שֶׁנִּתְעָרְבָה בְעוֹלָה, וְעוֹלָה בַחַטָּאת,
אֲפִלּוּ אֶחָד בְּרִבּוֹא, יָמוּתוּ כֻלָּם.
חַטָּאת שֶׁנִּתְעָרְבָה בְחוֹבָה,
אֵין כָּשֵׁר אֶלָּא מִנְיַן חַטָּאוֹת שֶׁבְּחוֹבָה.
וְכֵן עוֹלָה שֶׁנִּתְעָרְבָה בְחוֹבָה,
אֵין כָּשֵׁר אֶלָּא מִנְיַן עוֹלוֹת שֶׁבְּחוֹבָה.
בֵּין שֶׁהַחוֹבָה מְרֻבָּה וְהַנְּדָבָה מְמֻעֶטֶת,
בֵּין שֶׁהַנְּדָבָה מְרֻבָּה וְהַחוֹבָה מְמֻעֶטֶת,
בֵּין שֶׁשְּׁתֵּיהֶן שָׁווֹת.

מסכת קינים פרק א משנה ג

ג

בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּחוֹבָה וּבִנְדָבָה,
אֲבָל חוֹבָה שֶׁנִּתְעָרְבָה זוֹ בָזוֹ,
אַחַת לָזוֹ וְאַחַת לָזוֹ,
שְׁתַּיִם לָזוֹ וּשְׁתַּיִם לָזוֹ,
שָׁלוֹשׁ לָזוֹ וְשָׁלוֹשׁ לָזוֹ,
מַחְצָה כָשֵׁר, וּמַחְצָה פָסוּל.
אַחַת לָזוֹ שְׁתַּיִם לָזוֹ,
הַמֻּעָט כָּשֵׁר.
בֵּין מִשֵּׁם אֶחָד, וּבֵין מִשְּׁנֵי שֵׁמוֹת,
בֵּין מֵאִשָּׁה אַחַת, וּבֵין מִשְּׁתֵּי נָשִׁים.

מסכת קינים פרק א משנה ד

ד

כֵּיצַד מִשֵּׁם אֶחָד?
לֵדָה וְלֵדָה, זִיבָה וְזִיבָה, מִשֵּׁם אֶחָד.

מִשְּׁנֵי שֵׁמוֹת?
לֵדָה וְזִיבָה.
מִשְּׁתֵּי נָשִׁים?
עַל זוֹ לֵדָה וְעַל זוֹ לֵדָה,
עַל זוֹ זִיבָה וְעַל זוֹ זִיבָה, מִשֵּׁם אֶחָד.
מִשְּׁנֵי שֵׁמוֹת?
עַל זוֹ לֵדָה וְעַל זוֹ זִיבָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁלָּקְחוּ קִנֵּיהֶן בְּעֵרוּב,
אוֹ שֶׁנָּתְנוּ דְמֵי קִנֵּיהֶן לַכֹּהֵן,
לְאֵי זוֹ שֶׁיִּרְצֶה כֹהֵן יַקְרִיב חַטָּאת,
וּלְאֵי זוֹ שֶׁיִּרְצֶה כֹּהֵן יַקְרִיב עוֹלָה,
בֵּין מִשֵּׁם אֶחָד וּבֵין מִשְּׁנֵי שֵׁמוֹת.

פרק ב

מסכת קינים פרק ב משנה א

א
קֵן סְתוּמָה שֶׁפָּרַח מִמֶּנָּה גוֹזָל לְאֲוִיר,
אוֹ שֶׁפָּרַח לְבֵין הַמֵּתוֹת,
אוֹ שֶׁמֵּת אֶחָד מֵהֶן,
יִקַּח זוּג לַשֵּׁנִי.
פָּרַח לְבֵין הַקְּרֵבוֹת, פָּסוּל,
וּפוֹסֵל אֶחָד כְּנֶגְדּוֹ,
שֶׁהַגּוֹזָל הַפּוֹרֵחַ פָּסוּל,
וּפוֹסֵל אֶחָד כְּנֶגְדּוֹ.

מסכת קינים פרק ב משנה ב

ב
כֵּיצַד?
שְׁתֵּי נָשִׁים, לָזוֹ שְׁתֵּי קִנִּים וְלָזוֹ שְׁתֵּי קִנִּים,
פָּרַח מִזּוֹ לָזוֹ, פּוֹסֵל אֶחָד בַּהֲלִיכָתוֹ.
חָזַר, פּוֹסֵל אֶחָד בַּחֲזִירָתוֹ.
פָּרַח וְחָזַר, פָּרַח וְחָזַר,
לֹא הִפְסִיד כְּלוּם,
שֶׁאֲפִלּוּ הֵן מְעֹרָבוֹת, אֵין פָּחוּת מִשְּׁתַּיִם.

מסכת קינים פרק ב משנה ג

ג

לָזוֹ אַחַת, לָזוֹ שְׁתַּיִם, לָזוֹ שָׁלוֹשׁ,
לָזוֹ אַרְבַּע, לָזוֹ חָמֵשׁ, לָזוֹ שֵׁשׁ, לָזוֹ שֶׁבַע,
פָּרַח מִן הָרִאשׁוֹנָה לַשְּׁנִיָּה, לַשְּׁלִישִׁית, לָרְבִיעִית,
לַחֲמִישִׁית, לַשִּׁשִּׁית, לַשְּׁבִיעִית, וְחָזַר,
פּוֹסֵל אֶחָד בַּהֲלִיכָתוֹ וְאֶחָד בַּחֲזִירָתוֹ.
הָרִאשׁוֹנָה וְהַשְּׁנִיָּה, אֵין לָהֶם כְּלוּם.
הַשְּׁלִישִׁית יֶשׁ לָהּ אַחַת,
הָרְבִיעִית יֶשׁ לָהּ שְׁתַּיִם,
וְהַחֲמִישִׁית יֶשׁ לָהּ שָׁלוֹשׁ,
הַשִּׁשִּׁית יֶשׁ לָהּ אַרְבַּע,
וְהַשְּׁבִיעִית יֶשׁ לָהּ שֵׁשׁ.
פָּרַח וְחָזַר,
פּוֹסֵל אֶחָד בַּהֲלִיכָתוֹ וְאֶחָד בַּחֲזִירָתוֹ.
הַשְּׁלִישִׁית וְהָרְבִיעִית אֵין לָהֶם כְּלוּם,
הַחֲמִישִׁית יֶשׁ לָהּ אַחַת,
הַשִּׁשִּׁית יֶשׁ לָהּ שְׁתַּיִם,
הַשְּׁבִיעִית יֶשׁ לָהּ חָמֵשׁ.
פָּרַח וְחָזַר,
פּוֹסֵל אֶחָד בַּהֲלִיכָתוֹ, וְאֶחָד בַּחֲזִירָתוֹ.
הַחֲמִישִׁית וְהַשִּׁשִּׁית אֵין לָהֶם כְּלוּם,
הַשְּׁבִיעִית יֶשׁ לָהּ אַרְבַּע.
וְיֵשׁ אוֹמְרִים:
שְׁבִיעִית לֹא הִפְסִידָה כְלוּם.
וְאִם פָּרַח מִבֵּין הַמֵּתוֹת לְכֻלָּם,
הֲרֵי כֻלָּם יָמוּתוּ.

מסכת קינים פרק ב משנה ד

ד

קֵן סְתוּמָה וְקֵן מְפֹרֶשֶׁת,
פָּרַח מִסְּתוּמָה לִמְפֹרֶשֶׁת,
יִקַּח זוּג לַשֵּׁנִי.
חָזַר, אוֹ שֶׁפָּרַח מִן הַמְפֹרֶשֶׁת רִאשׁוֹן,
הֲרֵי כֻלָּם יָמוּתוּ.

מסכת קינים פרק ב משנה ה

ה

חַטָּאת מִכָּן וְעוֹלָה מִכָּן, וּסְתוּמָה בָאֶמְצַע,
פָּרַח מִן הָאֶמְצַע לִצְדָדִין,
אֶחָד הֵילָךְ וְאֶחָד הֵילָךְ,
לֹא הִפְסִיד כְּלוּם, אֶלָּא יֹאמַר:
זֶה שֶׁהָלַךְ אֵצֶל חַטָּאוֹת, חַטָּאת,

וְזֶה שֶׁהָלַךְ אֵצֶל עוֹלוֹת, עוֹלָה.
חָזַר לָאֶמְצַע, הָאֶמְצָעִיִּים יָמוּתוּ,
אֵלּוּ יִקְרְבוּ חַטָּאוֹת, וְאֵלּוּ יִקְרְבוּ עוֹלוֹת.
חָזַר אוֹ שֶׁפָּרַח מִן הָאֶמְצַע לִצְדָדִין,
הֲרֵי כֻלָּם יָמוּתוּ.

ו
אֵין מְבִיאִין תּוֹרִין כְּנֶגֶד בְּנֵי יוֹנָה,
וְלֹא בְנֵי יוֹנָה כְנֶגֶד תּוֹרִין.
כֵּיצַד?
הָאִשָּׁה שֶׁהֵבִיאָה חַטָּאתָהּ תּוֹר וְעוֹלָתָהּ בֶּן יוֹנָה,
[תִּכְפֹּל וְתָבִיא עוֹלָתָהּ תּוֹר;
עוֹלָתָהּ תּוֹר וְחַטָּאתָהּ בֶּן יוֹנָה,]
תִּכְפֹּל וְתָבִיא עוֹלָתָהּ בֶּן יוֹנָה.
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
הוֹלְכִין אַחַר הָרִאשׁוֹן.
הָאִשָּׁה שֶׁהֵבִיאָה חַטָּאתָהּ, וּמֵתָה,
יָבִיאוּ הַיּוֹרְשִׁין עוֹלָתָהּ;
עוֹלָתָהּ, וּמֵתָה,
לֹא יָבִיאוּ הַיּוֹרְשִׁין חַטָּאתָהּ.

פרק ג

מסכת קינים פרק ג משנה א

א
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּכֹהֵן נִמְלָךְ;
אֲבָל בְּכֹהֵן שֶׁאֵינוֹ נִמְלָךְ,
אַחַת לָזוֹ וְאַחַת לָזוֹ,
שְׁתַּיִם לָזוֹ וּשְׁתַּיִם לָזוֹ,
שָׁלוֹשׁ לָזוֹ וְשָׁלוֹשׁ לָזוֹ,
עָשָׂה כֻלָּן לְמַעְלָן,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָסוּל;
וְכֻלָּן לְמַטָּן,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָסוּל;
חֶצְיָם לְמַעְלָן, וְחֶצְיָם לְמַטָּן, <חֶצְיָהּ>
אֶת שֶׁלְּמַעְלָן, מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָסוּל;
וְאֶת שֶׁלְּמַטָּן, מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָסוּל.

מסכת קינים פרק ג משנה ב

ב

אַחַת לָזוֹ, וּשְׁתַּיִם לָזוֹ, וְשָׁלוֹשׁ לָזוֹ,
וְעֶשֶׂר לָזוֹ, וּמֵאָה לָזוֹ,
עָשָׂה כֻלָּן לְמַעְלָן,
מַחְצָה [כָשֵׁר] וּמַחְצָה פָסוּל;
[כֻּלָּן לְמַטָּן,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָּסוּל;]
חֶצְיָן לְמַעְלָן, וְחֶצְיָן לְמַטָּן, <חֶצְיָהּ>
הַמְרֻבֶּה כָשֵׁר.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל מָקוֹם שֶׁאַתְּ יָכוֹל לַחֲלֹק אֶת הַקִּנִּים,
לֹא יְהוּ מִשֶּׁלְּאִשָּׁה אַחַת,
בֵּין מִלְמַעְלָן בֵּין מִלְּמַטָּן, <וּלְמַטָּה>
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָסוּל.
מָקוֹם שֶׁאֵין אַתְּ יָכוֹל לַחֲלֹק אֶת הַקִּנִּים,
עַד שֶׁיְּהוּ מִשֶּׁלְּאִשָּׁה אַחַת,
בֵּין מִלְמַעְלָן בֵּין מִלְּמַטָּן,
הַמְרֻבֶּה כָשֵׁר.

מסכת קינים פרק ג משנה ג

ג

חַטָּאת לָזוֹ וְעוֹלָה לָזוֹ,
עָשָׂה כֻלָּן לְמַעְלָה,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָסוּל;
וְכֻלָּן לְמַטָּן,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָסוּל;
חֶצְיָן לְמַעְלָן, וְחֶצְיָן לְמַטָּן,
שְׁתֵּיהֶן פְּסוּלוֹת,
שֶׁאֲנִי אוֹמֵר:
חַטָּאת קָרֵבָה לְמַעְלָן, וְעוֹלָה לְמַטָּן.

מסכת קינים פרק ג משנה ד

ד

חַטָּאת וְעוֹלָה סְתוּמָה וּמְפֹרֶשֶׁת,
עָשָׂה כֻלָּם לְמַעְלָן,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָסוּל;
כֻּלָּם לְמַטָּן,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָסוּל;
חֶצְיָן לְמַעְלָן, וְחֶצְיָן לְמַטָּן,
אֵין כָּשֵׁר אֶלָּא סְתוּמָה, וְהִיא מִתְחַלֶּקֶת בֵּינֵיהֶן.

מסכת קינים פרק ג משנה ה

ה

חַטָּאת שֶׁנִּתְעָרְבָה בְחוֹבָה,
אֵין כָּשֵׁר אֶלָּא מִנְיַן חַטָּאת שֶׁבְּחוֹבָה.
[חוֹבָה] שְׁנַיִם בְּחַטָּאת,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָּסוּל.
וְחַטָּאת שְׁנַיִם בְּחוֹבָה,
הַמִּנְיָן שֶׁבְּחוֹבָה כָּשֵׁר.

ו

וְכֵן עוֹלָה שֶׁנִּתְעָרְבָה בְחוֹבָה,
אֵין כָּשֵׁר אֶלָּא מִנְיַן עוֹלוֹת שֶׁבְּחוֹבָה.
חוֹבָה שְׁנַיִם בְּעוֹלָה,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָּסוּל.
עוֹלָה שְׁנַיִם בְּחוֹבָה,
הַמִּנְיָן שֶׁבְּחוֹבָה כָּשֵׁר.

מסכת קינים פרק ג משנה ו

ז

הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה 'הֲרֵי עָלַי קֵן כְּשֶׁאֵלֵד זָכָר',
יָלְדָה זָכָר, מְבִיאָה שְׁתֵּי קִנִּים,
אַחַת לְנִדְרָהּ וְאַחַת לְחוֹבָתָהּ.
נְתָנָן לַכֹּהֵן,
וְכֹהֵן צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת שָׁלֹשׁ פְּרִידִים מִלְּמַעְלָן וְאַחַת מִלְּמַטָּן.
לֹא עָשָׂה כֵן,
אֶלָּא עָשָׂה שְׁתַּיִם מִלְּמַעְלָן וּשְׁתַּיִם מִלְּמַטָּן,
לֹא נִמְלַךְ,
צְרִיכָה לְהָבִיא עוֹד פְּרִידָה אַחַת,
וְיַקְרִיבֶנָּה לְמַעְלָן;
מִמִּין אֶחָד.
מִשְּׁנֵי מִינִים,
תָּבִיא שְׁתַּיִם.
פֵּרְשָׁה נִדְרָהּ,
צְרִיכָה לְהָבִיא עוֹד שָׁלֹשׁ פְּרִידִים;
מִמִּין אֶחָד.
מִשְּׁנֵי מִינִים, תָּבִיא אַרְבַּע.
קָבְעָה נִדְרָהּ,
צְרִיכָה לְהָבִיא עוֹד חָמֵשׁ פְּרִידִים;
מִמִּין אֶחָד.
וּמִשְּׁנֵי מִינִים, תָּבִיא שֵׁשׁ.

נִתָּנָן לַכֹּהֵן, וְאֵין יָדוּעַ מָה נָתְנָה,
הָלַךְ הַכֹּהֵן וְעָשָׂה, וְאֵין יָדוּעַ מָה עָשָׂה,
צְרִיכָה לְהָבִיא עוֹד אַרְבַּע פְּרִידִים לְנִדְרָהּ,
וּשְׁתַּיִם לְחוֹבָתָהּ, וְחַטָּאת אַחַת.
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
שְׁתֵּי חַטָּאוֹת.
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
זֶה הוּא שֶׁאָמְרוּ:
כְּשֶׁהוּא חַי, קוֹלוֹ אֶחָד,
כְּשֶׁהוּא מֵת, קוֹלוֹ שִׁבְעָה.

ח
כֵּיצַד קוֹלוֹ שִׁבְעָה?
שְׁתֵּי קַרְנָיו, שְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת;
שְׁתֵּי שׁוֹקָיו, שְׁנֵי חֲלִילִים;
עוֹרוֹ לַתּוֹף;
וּמֵעָיו לִנְבָלִים;
וּבְנֵי מֵעַיִם לְכִנּוֹרוֹת.

ט
וְיֵשׁ אוֹמְרִים:
אַף צַמְרוֹ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן עֲקַשְׁיָה אוֹמֵר:
זִקְנֵי עַם הָאָרֶץ, כָּל זְמַן שֶׁהֵן מַזְקִינִין,
דַּעְתָּם מִטָּרֶפֶת עֲלֵיהֶן, שֶׁנֶּאֱמַר: (איוב יב,כ)
"מֵסִיר שָׂפָה לְנֶאֱמָנִים וְטַעַם זְקֵנִים יִקָּח".

י
אֲבָל זִקְנֵי תוֹרָה, כָּל זְמַן שֶׁהֵן מַזְקִינִים,
דַּעְתָּם מִתְיַשֶּׁבֶת עֲלֵיהֶן, שֶׁנֶּאֱמַר: (איוב יב,יב)
"בִּישִׁישִׁים חָכְמָה, וְאֹרֶךְ יָמִים תְּבוּנָה".

חסלת מסכת קינים

הדרן עלך סדר קדשים

סדר טהרות

מסכת כלים

פרק א

מסכת כלים פרק א משנה א

א

אֲבוֹת הַטֻּמְאוֹת:
הַשֶּׁרֶץ,
וְשִׁכְבַת זֶרַע,
וּטְמֵא מֵת,
וּמְצֹרָע בִּימֵי סָפְרוֹ,
וּמֵי חַטָּאת שֶׁאֵין בָּהֶן כְּדֵי הַזָּיָה,
הֲרֵי אֵלּוּ מְטַמְּאִין אָדָם וְכֵלִים בְּמַגָּע,
וּכְלֵי חֶרֶשׂ בְּאָוִיר,
וְאֵינָן מְטַמְּאִין בְּמַשָּׂא.

מסכת כלים פרק א משנה ב

ב

לְמַעְלָה מֵהֶן:
נְבֵלָה,
וּמֵי חַטָּאת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן כְּדֵי הַזָּיָה,
שֶׁהֵן מְטַמְּאִין אֶת הָאָדָם בְּמַשָּׂא,
לְטַמֵּא בְגָדִים וַחֲסוּכֵי בְגָדִים בְּמַגָּע.

מסכת כלים פרק א משנה ג

ג

לְמַעְלָה מֵהֶן:
בּוֹעֵל נִדָּה,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא מִשְׁכָּב תַּחְתּוֹן כָּעֶלְיוֹן.
לְמַעְלָה מֵהֶן:
זוֹבוֹ שֶׁלַּזָּב, וְרוּקוֹ, וְשִׁכְבַת זַרְעוֹ, וּמֵימֵי רַגְלָיו,
וְדַם הַנִּדָּה,
שֶׁהֵן מְטַמְּאִין בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא.
לְמַעְלָה מֵהֶן:
מֶרְכָּב,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא תַחַת אֶבֶן מְסָמָא.

לְמַעְלָה מִן הַמִּרְכָּב:
מִשְׁכָּב,
שֶׁשָּׁוֶה מַגָּעוֹ לְמַשָּׂאוֹ.
לְמַעְלָה מִן הַמִּשְׁכָּב:
הַזָּב,
שֶׁהַזָּב עוֹשֶׂה מִשְׁכָּב,
וְאֵין מִשְׁכָּב עוֹשֶׂה מִשְׁכָּב.

מסכת כלים פרק א משנה ד

ד

לְמַעְלָה מִן הַזָּב:
זָבָה,
שֶׁהִיא מְטַמָּא אֶת בּוֹעֲלָהּ.
לְמַעְלָה מִן הַזָּבָה:
מְצֹרָע,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא בְּבִיאָה.
לְמַעְלָה מִן הַמְּצֹרָע:
עֶצֶם כִּשְׂעוֹרָה,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא טֻמְאַת שִׁבְעָה.
חָמוּר מִכֻּלָּם:
הַמֵּת,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא בְּאֹהֶל,
מַה שֶּׁאֵין כֻּלָּם מְטַמִּין. <מִיטַמִּין>

מסכת כלים פרק א משנה ה

ה

עֶשֶׂר טֻמְאוֹת פּוֹרְשׁוֹת מִן הָאָדָם:
מְחֻסַּר כִּפּוּרִים, אָסוּר בַּקֹּדֶשׁ,
וּמֻתָּר בִּתְרוּמָה וּבְמַעֲשֵׂר.
חָזַר לִהְיוֹת טְבוּל יוֹם,
אָסוּר בַּקֹּדֶשׁ וּבִתְרוּמָה,
וּמֻתָּר בְּמַעֲשֵׂר.
חָזַר לִהְיוֹת בַּעַל קֶרִי,
אָסוּר בִּשְׁלָשְׁתָּן.

ו

חָזַר לִהְיוֹת בּוֹעֵל נִדָּה,
מְטַמֵּא מִשְׁכָּב תַּחְתּוֹן כָּעֶלְיוֹן.
חָזַר לִהְיוֹת זָב שֶׁרָאָה שְׁתֵּי רְאִיּוֹת,
מְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב,
וְצָרִיךְ בִּיאַת מַיִם חַיִּים,

וּפָטוּר מִן הַקָּרְבָּן;
רָאָה שָׁלוֹשׁ, חַיָּב בַּקָּרְבָּן.

ז
חָזַר לִהְיוֹת מְצֹרָע מֻסְגָּר,
מְטַמֵּא בְבִיאָה,
וּפָטוּר מִן הַפְּרִיעָה,
וּמִן הַפְּרִימָה,
וּמִן הַתִּגְלַחַת,
וּמִן הַצִּפֳּרִין.
וְאִם הָיָה מֻחְלָט,
חַיָּב בְּכֻלָּן.

ח
פָּרַשׁ מִמֶּנּוּ אֵבֶר שֶׁאֵין עָלָיו בָּשָׂר כָּרָאוּי,
מְטַמֵּא בְמַגָּע וּבְמַשָּׂא,
וְאֵינוֹ מְטַמֵּא בְאֹהֶל.
אִם יֵשׁ עָלָיו בָּשָׂר כָּרָאוּי,
מְטַמֵּא בְמַגָּע וּבְמַשָּׂא וּבְאֹהֶל.

ט
שִׁעוּר הַבָּשָׂר,
כְּדֵי לַעֲלוֹת אֲרוּכָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ בְּמָקוֹם אֶחָד כְּדֵי לְהַקִּיפוֹ בְחוּט עֵרֶב,
יֵשׁ בּוֹ לַעֲלוֹת אֲרוּכָה.

מסכת כלים פרק א משנה ו
י
עֶשֶׂר קְדֻשּׁוֹת הֵן:
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְקֻדֶּשֶׁת מִכָּל הָאֲרָצוֹת.
מַה הִיא קְדֻשָּׁתָהּ?
שֶׁמְּבִיאִין מִמֶּנָּה הָעֹמֶר, וְהַבִּכּוּרִים, וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
מַה שֶּׁאֵין מְבִיאִין כֵּן מִכָּל הָאֲרָצוֹת.
(מסכת כלים פרק א משנה ז)
עֲיָרוֹת מֻקָּפוֹת חוֹמָה מְקֻדָּשׁוֹת מִמֶּנָּה,
שֶׁמְּשַׁלְּחִין מִתּוֹכָן מְצֹרָעִין,
וּמְסַבְּבִין לְתוֹכָן מֵת עַד שֶׁיִּרְצוּ;
יָצָא, אֵין מַחְזִירִין אוֹתוֹ.

מסכת כלים פרק א משנה ח

יא

לִפְנִים מִן הַחוֹמָה מְקֻדָּשׁ מֵהֶן,
שֶׁאוֹכְלִים שָׁם קָדָשִׁים קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי.
הַר הַבַּיִת מְקֻדָּשׁ מִמֶּנּוּ,
שֶׁאֵין זָבִים וְזָבוֹת, נִדּוֹת וְיוֹלְדוֹת נִכְנָסִים לְשָׁם.
הַחֵיל מְקֻדָּשׁ מִמֶּנּוּ,
שֶׁאֵין גּוֹיִם וּטְמֵא מֵת נִכְנָסִין לַשָּׁם.

יב

עֲזָרַת הַנָּשִׁים מְקֻדֶּשֶׁת מִמֶּנּוּ,
שֶׁאֵין טְבוּל יוֹם נִכְנָס לַשָּׁם,
וְאֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ חַטָּאת.
עֲזָרַת יִשְׂרָאֵל מְקֻדֶּשֶׁת מִמֶּנָּה,
שֶׁאֵין מְחֻסַּר כִּפּוּרִין נִכְנָס לַשָּׁם,
וְחַיָּבִין עָלֶיהָ חַטָּאת.
עֲזָרַת הַכֹּהֲנִים מְקֻדֶּשֶׁת מִמֶּנָּה,
שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל נִכְנָסִין לַשָּׁם אֶלָּא בִשְׁעַת צָרְכֵיהֶן:
לִסְמִיכָה, לִשְׁחִיטָה, לִתְנוּפָה.

מסכת כלים פרק א משנה ט

יג

בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ מְקֻדָּשׁ מִמֶּנָּה,
שֶׁאֵין בַּעֲלֵי מוּמִין וּפְרוּעֵי רֹאשׁ נִכְנָסִין לַשָּׁם.
הַהֵיכָל מְקֻדָּשׁ מִמֶּנּוּ,
שֶׁאֵין נִכְנָס לַשָּׁם אֶלָּא רְחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם.

יד

בֵּית קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים מְקֻדָּשׁ מֵהֶן,
שֶׁאֵין נִכְנָס לַשָּׁם
אֶלָּא כֹהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים בִּשְׁעַת הָעֲבוֹדָה.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
חֲמִשָּׁה דְבָרִים בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ שָׁוֶה לַהֵיכָל:
שֶׁאֵין בַּעֲלֵי מוּמִין וּפְרוּעֵי רֹאשׁ וּשְׁתוּיֵי יַיִן,
וְשֶׁלֹּא רְחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם נִכְנָסִין לַשָּׁם.
וּפוֹרְשִׁין בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ בִּשְׁעַת הַקְטָרָה.

פרק ב

מסכת כלים פרק ב משנה א

א

כְּלֵי עֵץ, כְּלֵי עוֹר, כְּלֵי עֶצֶם, כְּלֵי זְכוֹכִית,
פְּשׁוּטֵיהֶן טְהוֹרִין,
וּמְקַבְּלֵיהֶן טְמֵאִים.
נִשְׁבְּרוּ, טָהֲרוּ.
חָזַר וְעָשָׂה מֵהֶן כֵּלִים,
מְקַבְּלִין טֻמְאָה מִכָּן וְלַבָּא.
כְּלֵי חֶרֶשׂ וּכְלֵי נֶתֶר טֻמְאָתָן שָׁוָה,
מִטַּמְּאִין וּמְטַמְּאִין בְּאָוֵיר,
וּמִטַּמְּאִין מֵאַחֲרֵיהֶן,
וְאֵינָן מִטַּמְּאִין מִגַּבֵּיהֶן,
וּשְׁבִירָתָן הִיא טַהֲרָתָן.

מסכת כלים פרק ב משנה ב

[ב]

הַדַּקִּין שֶׁבִּכְלֵי חֶרֶשׂ,
וְקַרְקְרוֹתֵיהֶן, וּדְפָנוֹתֵיהֶן,
יוֹשְׁבִין עַל שׁוּלֵיהֶן,
יוֹשְׁבִין שֶׁלֹּא מְסֻמָּכִין:
שֵׁעוּרָן, מִכְּדֵי סִיכַת קָטָן, וְעַד לֹג.
מִלֹּג וְעַד סְאָה, בָּרְבִיעִית.
מִסְּאָה וְעַד סָאתַיִם, כַּחֲצִי לֹג.
מִסָּאתַיִם וְעַד שָׁלוֹשׁ, וְעַד חָמֵשׁ סְאִים, בַּלֹּג.
דִּבְרֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲנִי אֵינִי נוֹתֵן בָּהֶן מִדָּה,
אֶלָּא הַדַּקִּין שֶׁבִּכְלֵי חֶרֶשׂ,
וְקַרְקְרוֹתֵיהֶן, וּדְפָנוֹתֵיהֶן,
שֶׁלֹּא מְסֻמָּכִין,
שֵׁעוּרָן מִכְּדֵי סִיכַת קָטָן,
וְעַד קְדֵרוֹת הַדַּקּוֹת.
מִקְּדֵרוֹת הַדַּקּוֹת וְעַד חָבִיּוֹת לוּדִיּוֹת,
בָּרְבִיעִית.
מִלּוּדִיּוֹת וְעַד לַחְמִיּוֹת, בַּחֲצִי לֹג.
מִלַּחְמִיּוֹת וְעַד חֲצָבִים גְּדוֹלִים, בַּלֹּג.
רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי אוֹמֵר:
חֲצָבִים גְּדוֹלִים,
שֵׁעוּרָן כִּשְׁנֵי לָגִין;
הַפַּכִּין הַגְּלִילִים וְהַחֲבִיּוֹנוֹת,
שֵׁעוּר קַרְקְרוֹתֵיהֶן כָּל שֶׁהֵן,

וְאֵין לָהֶן דְּפָנוֹת.

מסכת כלים פרק ב משנה ג

ג

הַטְּהוֹרִים שֶׁבִּכְלֵי חֶרֶשׂ:
וְטַבְלָה שֶׁאֵין לָהּ לִזְבֵּז,
וּמַחְתָּה פְּרוּצָה,
וְאַבּוּב שֶׁלַּקְּלָאִים,
וְסִלּוֹנוֹת, אַף עַל פִּי כְפוּפִין,
אַף עַל פִּי מְקַבְּלִין;
וְכַבְכָּב שֶׁעֲשָׂאוֹ לְסַל הַפַּת,
וְטָפֵי שֶׁהִתְקִינוֹ לָעֲנָבִים,
וְחָבִית שֶׁלַּשַּׁיָּטִין,
וְחָבִית דְּפוּנָה בְשׁוּלֵי הַמַּחַץ,
וְהַמִּטָּה,
וְהַכִּסֵּא,
וְהַסַּפְסֵל,
וְהַשֻּׁלְחָן,
וְהַסְּפִינָה,
וְהַמְּנוֹרָה שֶׁלַּחֶרֶשׂ,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִים.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁאֵין לוֹ תוֹךְ בִּכְלֵי חֶרֶשׂ,
אֵין לוֹ אֲחוֹרַיִם.

מסכת כלים פרק ב משנה ד

ד

פַּנַּס שֶׁיֶּשׁ בּוֹ בֵית קִבּוּל שֶׁמֶן, טָמֵא,
וְשֶׁאֵין בּוֹ, טָהוֹר.
מְגוּפַת הַיּוֹצְרִים שֶׁהוּא פוֹתֵחַ בָּהּ, טְהוֹרָה,
וְשֶׁהוּא גוֹמֵר בָּהּ, טְמֵאָה.
מַשְׁפֵּךְ שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים, טָהוֹר,
וְשֶׁלָּרוֹכְלִין, טָמֵא, מִפְּנֵי שֶׁהוּא שֶׁלַּמִּדָּה.
דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה בֶן בְּתֵירָה.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַטֵּהוּ עַל צִדּוֹ,
וּמֵרִיחַ בּוֹ לַלּוֹקֵחַ.

מסכת כלים פרק ב משנה ה

ה

כִּסּוּיֵי כַדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן,

וּכְסוּיֵי חֲבִית נְיָרוֹת, טְהוֹרִין.
אִם הִתְקִינָן לְתַשְׁמִישׁ, טְמֵאִין.
כְּסוּי הַלַּפָּס:
בִּזְמַן שֶׁהוּא נָקוּב, וְיֵשׁ לוֹ חִדּוּד, טָהוֹר;
אִם אֵינוּ נָקוּב וְאֵין לוֹ חִדּוּד, טָמֵא,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא מְסַנֶּנֶת לְתוֹכוֹ אֶת הַיָּרָק.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
מִפְּנֵי שֶׁהִיא הוֹפֶכֶת עָלָיו אֶת הָרוֹנְקֵי.

מסכת כלים פרק ב משנה ו
ו
גִּצְטְרָה שֶׁנִּמְצֵאת בַּכִּבְשָׁן,
עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּהּ, טְהוֹרָה;
מִשֶּׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתָּהּ, טְמֵאָה.
טִטְרוֹס,
רְבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק מְטַהֵר.
רְבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹצִיא פְּרוּטוֹת.

מסכת כלים פרק ב משנה ז
ז
הַטְּמֵאִין שֶׁבִּכְלֵי חֶרֶשׂ:
וְטַבְלָה שֶׁיֶּשׁ לָהֶן לִזְבֵּז,
וּמַחְתָּה שְׁלֵמָה,
וְטַבְלָה שֶׁהִיא מְלֵאָה קְעָרוֹת.
נִטַּמָּאת אַחַת מֵהֶן בַּשֶּׁרֶץ, לֹא נִטַּמּוּ כֻלָּם.
אִם יֵשׁ לָהּ לִזְבֵּז עוֹדֵף,
נִטַּמָּאת אַחַת מֵהֶן, נִטַּמּוּ כֻלָּם.

ח
וְכֵן בֵּית תַּבְלִין שֶׁלַּחֶרֶשׂ,
וְקָלְמָרִין הַמַּתְאֶמֶת.
בֵּית תַּבְלִין שֶׁלָּעֵץ שֶׁנִּטַּמָּא אֶחָד בְּמַשְׁקֶה, <אַחַת>
לֹא נִטַּמָּא חֲבֵרוֹ.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
חוֹלְקִין אֶת עָבְיוֹ,
הַמְשַׁמֵּשׁ לַטָּמֵא, טָמֵא,
וְהַמְשַׁמֵּשׁ לַטָּהוֹר, טָהוֹר.
אִם יֵשׁ עָלָיו לִזְבֵּז עוֹדֵף,
נִטַּמָּא אֶחָד מֵהֶן, נִטַּמָּא חֲבֵרוֹ.

מסכת כלים פרק ב משנה ח
ט
הַלַּפִּיד, טָמֵא.
וּבֵית שֶׁקָּעוֹ שֶׁלַּנֵּר,
מְטַמֵּא בְאָוֵיר.
הַמַּסְרֵק שֶׁלַּצַּרְצוּר,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.

פרק ג

מסכת כלים פרק ג משנה א
א
שֵׁעוּר כְּלִי חֶרֶשׂ לְטַהֵר:
הֶעָשׂוּי לָאֳכָלִים,
שֵׁעוּרוֹ בַזֵּיתִים.
הֶעָשׂוּי לַמַּשְׁקִין,
שֵׁעוּרוֹ בַמַּשְׁקִין.
הֶעָשׂוּי לְכָךְ וּלְכָךְ,
מְטִילִין אוֹתוֹ לְחֻמְרוֹ בַזֵּיתִין.

מסכת כלים פרק ג משנה ב
ב
חָבִית,
שֵׁעוּרָהּ בִּגְרוֹגְרוֹת. <כִּגְרוֹגֶרֶת>
דִּבְרֵי רְבִּי שִׁמְעוֹן.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בָּאֱגוֹזִים.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
בַּזֵּיתִין.
הַלַּפָּס וְהַקְּדֵרָה,
שֵׁעוּרָן בַּזֵּיתִים.
הַפַּךְ וְהַטָּפִי,
שֵׁעוּרָן בַּשֶּׁמֶן.
הַצַּרְצוּר,
שֵׁעוּרוֹ בַמַּיִם.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁלָשְׁתָּן בַּזְּרָעוֹנִים.

ג
נֵר, שֶׁעוּרוֹ בַשֶּׁמֶן.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
בִּפְרוּטָה קְטַנָּה.
נֵר שֶׁנִּטַּל פִּיו,
טָהוֹר,
וְשֶׁלָּאֲדָמָה שֶׁהֱסַּק פִּיו בַּפְּתִילָה,
טָהוֹר.

מסכת כלים פרק ג משנה ג
ד
חָבִית שֶׁנִּקְּבָה וַעֲשָׂאָהּ בַּזֶּפֶת, וְנִשְׁבְּרָה,
אִם יֵשׁ בִּמְקוֹם הַזֶּפֶת מַחְזִיק רְבִיעִית,
טְמֵאָה,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא בָטַל שֵׁם כֶּלִי מֵעָלֶיהָ.
חֶרֶשׂ שֶׁנִּקַּב וַעֲשָׂאוֹ בַזֶּפֶת,
אַף עַל פִּי מַחֲזִיק רְבִיעִית,
טָהוֹר,
מִפְּנֵי שֶׁבָּטַל שֵׁם כֶּלִי מֵעָלָיו.

מסכת כלים פרק ג משנה ד
ה
חָבִית שֶׁנִּתְרוֹעָעָה וּטְפָלָהּ בַּגְּלָלִים,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא נוֹטֵל אֶת הַגְּלָלִים וַחֲרָשִׂים נוֹפְלִים,
טְמֵאָה,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא בָטַל שֵׁם כֶּלִי מֵעָלֶיהָ.
נִשְׁבְּרָה וְדִבֵּק מִמֶּנָּה חֲרָשִׂין,
אוֹ שֶׁהֵבִיא חֲרָשִׂין מִמָּקוֹם אַחֵר וּטְפָלָן בַּגְּלָלִים,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא נוֹטֵל אֶת הַגְּלָלִים וַחֲרָשִׂים עוֹמְדִים,
טְהוֹרָה,
מִפְּנֵי שֶׁבָּטַל שֵׁם כֶּלִי מֵעָלֶיהָ.
הָיָה בָהּ חֶרֶשׂ מַחֲזִיק רְבִיעִית,
כֻּלָּהּ מְטַמָּא בְמַגָּע,
וּכְנֶגְדּוֹ מְטַמֵּא בְאָוִיר.

מסכת כלים פרק ג משנה ה
ו
הַטּוֹפֵל כְּלִי חֶרֶשׂ הַבָּרִיא,
רְבִּי מֵאִיר וּרְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַמִּין.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַטּוֹפֵל אֶת הַבָּרִיא,

טָהוֹר,
וְאֶת הָרָעוּעַ, <הָרֹאוּעַ>
טָמֵא.
וְכֵן בְּחִדּוּק קְרוּיָה.

מסכת כלים פרק ג משנה ו
ז
יַבָּלִית שֶׁטּוֹפְלִים בָּהּ אֶת הַפִּדְסִים,
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ, טָמֵא.
מְגוּפַת הֶחָבִית אֵינָהּ חִבּוּר.
הַנּוֹגֵעַ בִּטְפֵלוֹ שֶׁלַּתַּנּוּר, טָמֵא.

מסכת כלים פרק ג משנה ז
ח
מֵחַם שֶׁטְּפָלוֹ בַּחֵמָר וּבַחַרְשִׂית,
הַנּוֹגֵעַ בַּחֵמָר, טָמֵא,
וּבַחַרְשִׂית, טָהוֹר.
קֻמְקוּם שֶׁנִּקַּב וַעֲשָׂאוֹ בַּזֶּפֶת,
רְבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר,
שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לְקַבֵּל אֶת הַחַמִּים כַּצּוֹנִין.
וְכֵן הָיָה אוֹמֵר בִּכְלֵי זֶפֶת,
כְּלֵי נְחֹשֶׁת שֶׁזְּפָתָם, טְהוֹרִין.
וְאִם לַיַּיִן, טְמֵאִין.

מסכת כלים פרק ג משנה ח
ט
חָבִית שֶׁנִּקְּבָה וַעֲשָׂאָהּ בַּזֶּפֶת יָתֵר מִצָּרְכָהּ,
הַנּוֹגֵעַ בְּצָרְכָהּ, טָמֵא,
יָתֵר מִצָּרְכָהּ, טָהוֹר.
זֶפֶת שֶׁנָּטְפָה עַל הֶחָבִית,
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ, טָהוֹר.
מַשְׁפֵּךְ שֶׁלָּעֵץ וְשֶׁלַּחֶרֶשׂ שֶׁפְּקָקָן בַּזֶּפֶת,
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מְטַמֵּא.
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא בְשֶׁלָּעֵץ,
וּמְטַהֵר בְּשֶׁלַּחֶרֶשׂ.
רְבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר בִּשְׁנֵיהֶן.

פרק ד

מסכת כלים פרק ד משנה א

א

הַחֶרֶשׁ שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲמֹד מִפְּנֵי אָזְנוֹ,
אוֹ שֶׁהָיָה בוֹ חַדּוּד וְהַחַדּוּד מַכְרִיעוֹ,
נִטְּלָה הָאֹזֶן, נִשְׁבַּר הַחַדּוּד, טָהוֹר.
רַבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא.
חָבִית שֶׁנִּפְחָתָה,
וְהִיא מְקַבֶּלֶת עַל דְּפָנוֹתֶיהָ,
אוֹ שֶׁנֶּחְלְקָה כְּמִין שְׁתֵּי עֲרֵבוֹת,
רַבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.

מסכת כלים פרק ד משנה ב

ב

חָבִית שֶׁנִּתְרוֹעֲעָה,
וְאֵינָה יְכוּלָה לְהִטַּלְטֵל בַּחֲצִי קַב גְּרוֹגְרוֹת,
טְהוֹרָה.
גַּצְטְרָה שֶׁנִּתְרוֹעֲעָה וְאֵינָה מְקַבֶּלֶת מַשְׁקִין,
אַף עַל פִּי מְקַבֶּלֶת אֳכָלִים,
טְהוֹרָה, שֶׁאֵין שִׁירִים לַשִּׁירִים.

מסכת כלים פרק ד משנה ג

ג

וְאֵיזוֹ הִיא גַצְרָה?
כָּל שֶׁנִּטְּלוּ אָזְנֶיהָ.
הָיוּ בָהּ חַדּוּדִים יוֹצְאִין,
כָּל הַמְקַבֵּל עִמָּהּ בַּזֵּיתִין,
מְטַמֵּא בְמַגָּע, <מְטַמֵּא>
וּכְנֶגְדּוֹ מְטַמֵּא בְאָוֵיר;
וְכָל שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל עִמָּהּ בַּזֵּיתִין,
מְטַמֵּא בְמַגָּע,
וְאֵין כְּנֶגְדּוֹ מְטַמֵּא בְאָוֵיר.
הָיְתָה מֻטָּה עַל צִדָּהּ כְּמִין קָתֶדְרָה,
כָּל הַמְקַבֵּל עִמָּהּ בַּזֵּיתִים,
מְטַמֵּא בְמַגָּע,
וּכְנֶגְדּוֹ מְטַמֵּא בְאָוֵיר;
וְכָל שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל עִמָּהּ בַּזֵּיתִים,
מְטַמֵּא בְמַגָּע,
וְאֵין כְּנֶגְדּוֹ מְטַמֵּא בְאָוֵיר.
שׁוּלֵי הַקָּרְפִּיּוֹת, שׁוּלֵי הַקּוֹסִין הַצִּידוֹנִיִּין,

אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָם יְכוּלִין לֵישֵׁב שֶׁלֹּא מְסֻמָּכִין,
טְמֵאִין, שֶׁלְּכֵן נַעֲשׂוּ מִתְּחִלָּתָן.

מסכת כלים פרק ד משנה ד
ד
כְּלִי חֶרֶשׂ שֶׁיֵּשׁ לוֹ שָׁלוֹשׁ סְפָיוֹת,
הַפְּנִימִית עוֹדֶפֶת, הַכֹּל טָהוֹר;
הַחִיצוֹנָה עוֹדֶפֶת, הַכֹּל טָמֵא;
הָאֶמְצָעִית עוֹדֶפֶת,
מִמֶּנָּה וְלִפְנִים טָמֵא, מִמֶּנָּה וְלַחוּץ טָהוֹר.
הָיוּ שָׁווֹת,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חוֹלְקִין אֶת הָאֶמְצָעִית.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַכֹּל טָהוֹר.
כְּלֵי חֶרֶס, מֵאֵמָתַי מְקַבְּלִין טֻמְאָה?
מִשֶּׁיִּצְטָרְפוּ בַכִּבְשָׁן,
וְהִיא גְּמַר מְלַאכְתָּן.

פרק ה

מסכת כלים פרק ה משנה א
א
תַּנּוּר,
תְּחִלָּתוֹ אַרְבָּעָה, וְשִׁירָיו אַרְבָּעָה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּגָדוֹל, אֲבָל בְּקָטָן,
תְּחִלָּתוֹ כָל שֶׁהוּא, וְשִׁירָיו וְרֻבּוֹ,
מִשֶּׁתִּגָּמֵר מְלַאכְתּוֹ.
אֵי זוֹ הִיא גְּמַר מְלַאכְתּוֹ?
מִשֶּׁיַּסִּיקֶנּוּ כְּדֵי לֶאֱפוֹת בּוֹ סִפְגָּנִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיַּסִּיק אֶת הֶחָדָשׁ כְּדֵי לֶאֱפוֹת בַּיָּשָׁן סִפְגָּנִים.

מסכת כלים פרק ה משנה ב
ב
כִּירָה,

תְּחִלָּתָהּ שָׁלוֹשׁ, וְשִׁירֶיהָ שָׁלוֹשׁ,
מִשֶּׁתִּגָּמֵר מְלַאכְתָּהּ.
אֵי זוֹ הִיא גְּמַר מְלַאכְתָּהּ?
מִשֶּׁיַּסִּיקֶנָּה
כְּדֵי לְבַשֵּׁל עָלֶיהָ בֵּיצָה קַלָּה שֶׁבַּבֵּיצִים,
טְרוּפָה וּנְתוּנָה בַּלְּפָס.
כֻּפָּח:
וַעֲשָׂאוֹ לַאֲפִיָּה, שִׁעוּרוֹ כַּתַּנּוּר; <וַעֲשָׂאָהּ>
עֲשָׂאוֹ לְבִשּׁוּל, שִׁעוּרוֹ כַּכִּירָה. <שִׁעוּר>
הָאֶבֶן הַיּוֹצָא מִן הַתַּנּוּר טֶפַח, <הַיּוֹצֵא>
וּמִן הַכִּירָה שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת, חִבּוּר.
הַיּוֹצָא מִן הַכֻּפָּח, <הַיּוֹצֵא>
וַעֲשָׂאוֹ לַאֲפִיָּה, שִׁעוּרוֹ כַּתַּנּוּר;
עֲשָׂאוֹ לְבִשּׁוּל, שִׁעוּרוֹ כַּכִּירָה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
לֹא אָמְרוּ 'טֶפַח' אֶלָּא מִן הַתַּנּוּר לַכֹּתֶל.
הָיוּ שְׁנֵי תַנּוּרִים סְמוּכִים זֶה לָזֶה,
נוֹתֵן לָזֶה טֶפַח וְלָזֶה טֶפַח,
וְהַשְּׁאָר טָהוֹר.

מסכת כלים פרק ה משנה ג
ג
עֲטֶרֶת כִּירָה, טְהוֹרָה.
טִירַת הַתַּנּוּר,
בִּזְמַן שֶׁהִיא גְבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
מְטַמֵּא בְמַגָּע וּבְאָוֵיר;
פְּחוּתָה מִכֵּן, טְהוֹרָה.
אִם חִבְּרָהּ לוֹ,
אֲפִלּוּ עַל שָׁלוֹשׁ אֲבָנִים, טְמֵאָה.
בֵּית הַפַּךְ,
וּבֵית הַתַּבְלִים,
וּבֵית הַנֵּר שֶׁבַּכִּירָה,
מְטַמְּאִין בְּמַגָּע,
וְאֵינָן מְטַמְּאִין בְּאָוֵיר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל מְטַהֵר.

מסכת כלים פרק ה משנה ד
ד
תַּנּוּר שֶׁהֻסַּק מֵאֲחוֹרָיו,
אוֹ שֶׁהֻסַּק שֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ,

אוֹ שֶׁהֻסַּק מִבֵּית הָאֻמָּן,
טָמֵא.
מַעֲשֶׂה שֶׁנָּפְלָה דְלֵקָה
בְתַנּוּרֵי כְּפַר סִגְנָה, <סיגנייה>
וּבָא מַעֲשֶׂה לְיַבְנֶה,
וְטִמָּן רַבָּן גַּמְלִיאֵל.

מסכת כלים פרק ה משנה ה
ה
מוּסַף הַתַּנּוּר שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים,
טָהוֹר,
וְשֶׁלַּנַּחְתּוֹמִים,
טָמֵא, מִפְּנֵי שֶׁהוּא סוֹמֵךְ עָלָיו אֶת הַשְּׁפוּד.
רְבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר אוֹמֵר:
מִפְּנֵי שֶׁהוּא אוֹפֶה בוֹ כְשֶׁהוּא נִדְחָק.
כַּיּוֹצֵא בוֹ,
מוּסַף הַיּוֹרָה שֶׁלְּשׁוֹלְקֵי זֵיתִים, טָמֵא.
וְשֶׁלַּצַּבָּעִים, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק ה משנה ו
ו
תַּנּוּר שֶׁנָּתַן בּוֹ עָפָר עַד חֶצְיוֹ,
מִן הֶעָפָר וּלְמַטָּן, מְטַמֵּא בְמַגָּע,
מִן הֶעָפָר וּלְמַעְלָן, מְטַמֵּא בְאָוֵיר.
נְתָנוֹ עַל פִּי הַבּוֹר, אוֹ עַל פִּי הַחַדּוּת,
וְנָתַן שָׁם אֶבֶן,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם מַסִּיק מִלְּמַטָּן,
וְהוּא נִסּוֹק מִלְּמַעְלָן,
טָמֵא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הוֹאִיל וְהוּא נִסּוֹק מִכָּל מָקוֹם,
טָמֵא.

מסכת כלים פרק ה משנה ז
ז
תַּנּוּר שֶׁנִּטַּמָּא,
כֵּיצַד מְטַהֲרִין אוֹתוֹ?
חוֹלְקוֹ לִשְׁלוֹשָׁה,
וְגוֹרֵר אֶת הַטְּפֵלָה עַד שֶׁיְּהֵא בָאָרֶץ.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:

אֵינוֹ צָרִיךְ לָגוֹר אֶת הַטְּפֵלָה,
וְלֹא עַד שֶׁיְּהֵא בָאָרֶץ,
אֶלָּא מְמַעֲטוֹ מִבִּפְנִים אַרְבָּעָה טְפָחִים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
צָרִיךְ לְהַסִּיעוֹ.

ח
חֲלָקוֹ לִשְׁנַיִם,
אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטֹן,
הַגָּדוֹל טָמֵא, וְהַקָּטֹן טָהוֹר.
חֲלָקוֹ לִשְׁלֹשָׁה,
אֶחָד גָּדוֹל כִּשְׁנַיִם,
הַגָּדוֹל טָמֵא,
וּשְׁנַיִם קְטַנִּים טְהוֹרִים.

מסכת כלים פרק ה משנה ח
ט
חִתְּכוֹ חֻלְיוֹת לְרָחְבּוֹ,
פָּחוּת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים,
טָהוֹר.
מֵרְחוֹ בְטִיט,
מְקַבֵּל טֻמְאָה
מִשֶּׁיַּסִּיקֶנּוּ כְּדֵי לֶאֱפוֹת בּוֹ סֻפְגָּנִים.
הִרְחִיק מִמֶּנּוּ אֶת הַטְּפֵלָה,
וְנָתַן חוֹל אוֹ צְרוֹר בְּנְתַּיִם,
בָּזֶה אָמְרוּ:
הַנִּדָּה וְהַטְּהוֹרָה אוֹפוֹת בּוֹ,
וְהוּא טָהוֹר.

מסכת כלים פרק ה משנה ט
י
תַּנּוּר שֶׁבָּא מְחֻתָּךְ מִבֵּית הָאֻמָּן,
עָשָׂה בוֹ לִמּוּדִין, נוֹתְנָן עָלָיו,
וְהוּא טָהוֹר.
נִטַּמָּא,
סִלֵּק אֶת הַלִּמּוּדִין, טָהוֹר.
הֶחֱזִירָן לוֹ, טָהוֹר.
מֵרְחוֹ בְטִיט, מְקַבֵּל טֻמְאָה.
אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַסִּיקֶנּוּ,
שֶׁכְּבָר הֻסַּק.

מסכת כלים פרק ה משנה י

יא

חִתְּכוֹ חֻלְיוֹת וְנָתַן חוֹל בֵּין חֻלְיָא לְחֻלְיָא,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין.
זֶה תַּנּוּרוֹ שֶׁלַּחֲכִינַאי.
יוֹרוֹת הָעַרְבִיִּים,
שֶׁהוּא חוֹפֵר בָּאָרֶץ וְטָח בַּטִּיט,
אִם יָכוֹל הַטִּיחַ לַעֲמֹד בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
טָמֵא;
וְאִם לָאו, טָהוֹר.
וְזֶה תַּנּוּרוֹ שֶׁלְּבֶן דִּינַאי.

(מסכת כלים פרק ה משנה יא)

תַּנּוּר שֶׁלָּאֶבֶן וְשֶׁלַּמַּתֶּכֶת, טָהוֹר;
וְטָמֵא מִשֵּׁם כְּלֵי מַתְּכוֹת.
נִקַּב,
נִפְגַּם,
נִסְדַּק;
עָשָׂה לוֹ טְפֵלָה,
אוֹ מוּסָף שֶׁל טִיט, טָמֵא.
כַּמָּה יְהֵא בַנֶּקֶב?
כְּדֵי שֶׁיֵּצֵא בוֹ הָאוּר.
וְכֵן בְּכִירָה,

יג

כִּירָה שֶׁלָּאֶבֶן וְשֶׁלַּמַּתֶּכֶת, טְהוֹרָה;
וּטְמֵאָה מִשֵּׁם כְּלֵי מַתְּכוֹת.
נִקְּבָה, נִפְגָּמָה, נִסְדָּקָה,
עָשָׂה לָהּ פִּטְפּוּטִים, טְמֵאָה.
מְרָחָהּ בַּטִּיט מִבִּפְנִים וּמִבַּחוּץ, טְהוֹרָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִבִּפְנִים, טְמֵאָה,
וּמִבַּחוּץ, טְהוֹרָה.

פרק ו

מסכת כלים פרק ו משנה א

א

הָעוֹשֶׂה שְׁלֹשָׁה פִּטְפּוּטִים בָּאָרֶץ,

וְחִבְּרָן בַּטִּיט,
לִהְיוֹת שׁוֹפֵת עֲלֵיהֶן אֶת הַקְּדֵרָה,
טְמֵאָה.
קָבַע שְׁלֹשָׁה מַסְמְרִים בָּאָרֶץ,
לִהְיוֹת שׁוֹפֵת עֲלֵיהֶן אֶת הַקְּדֵרָה,
אַף עַל פִּי שֶׁעָשָׂה בָרִאשׁוֹן מָקוֹם
שֶׁתְּהֵא הַקְּדֵרָה יוֹשֶׁבֶת, טְהוֹרָה.

ב
הָעוֹשֶׂה שְׁתֵּי אֲבָנִים כִּירָה,
וְחִבְּרָן בַּטִּיט, טְמֵאָה.
רַבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר,
עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה שְׁלִישִׁי,
אוֹ עַד שֶׁיִּסְמוֹךְ לַכֹּתֶל.
אַחַת בַּטִּיט,
וְאַחַת שֶׁלֹּא בַטִּיט, טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק ו משנה ב
ג
הָאֶבֶן שֶׁהָיָה שׁוֹפֵת עָלֶיהָ וְעַל הַתַּנּוּר,
עָלֶיהָ וְעַל הַכִּירָה,
עָלֶיהָ וְעַל הַכֻּפָּח,
טְמֵאָה.
עָלֶיהָ וְעַל הָאֶבֶן,
עָלֶיהָ וְעַל הַסֶּלַע,
עָלֶיהָ וְעַל הַכֹּתֶל,
טְהוֹרָה.
זוֹ הָיְתָה כִּירַת נְזִירִים שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם,
שֶׁכְּנֶגֶד הַסֶּלַע.
כִּירַת הַטַּבָּחִים,
שֶׁהוּא נוֹתֵן אֶבֶן בְּצַד אֶבֶן,
נִטְמָאת אַחַת מֵהֶן,
לֹא נִטַּמּוּ כֻלָּם.

מסכת כלים פרק ו משנה ג
ד
שָׁלוֹשׁ אֲבָנִים שֶׁעֲשָׂאָן שְׁתֵּי כִירַיִם,
נִטְמָאת אַחַת מִן הַחִיצוֹנוֹת;
הָאֶמְצָעִית,
הַמְשַׁמֵּשׁ לַטָּמֵא, טָמֵא;
הַמְשַׁמֵּשׁ לַטָּהוֹר, טָהוֹר.

נִטְלָה טְהוֹרָה, הָחֻלְיָה הָאֶמְצָעִית לַטֻּמְאָה.
נִטְלָה טְמֵאָה, הָחֻלְיָה הָאֶמְצָעִית לְטַהֲרָה.
נִטַּמּוּ שְׁתַּיִם הַחִיצוֹנוֹת,
אִם הָיְתָה הָאֶמְצָעִית גְּדוֹלָה,
נוֹתֵן לָזוֹ כְּדֵי שְׁפִיתָה מִכָּן,
וְלָזוֹ כְּדֵי שְׁפִיתָה מִכָּן,
וְהַשְּׁאָר טָהוֹר;
אִם הָיְתָה קְטַנָּה, הַכֹּל טָמֵא.
נִטְּלָה הָאֶמְצָעִית,
אִם יָכוֹל לִשְׁפּוֹת עָלֶיהָ יוֹרָה גְדוֹלָה,
טְמֵאָה.
הֶחֱזִירָהּ, טְהוֹרָה.
מֵרְחָהּ בַּטִּיט,
מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה
מִשֶּׁיַּסִּיקֶנָּה כְּדֵי לְבַשֵּׁל עָלֶיהָ אֶת הַבֵּיצָה.

מסכת כלים פרק ו משנה ד
ה
שְׁתֵּי אֲבָנִים שֶׁעֲשָׂאָן כִּירָה וְנִטַּמּוּ,
סָמַךְ לָזוֹ אֶבֶן אַחַת מִכָּן,
וְלָזוֹ אֶבֶן אַחַת מִכָּן,
חֶצְיָהּ שֶׁלָּזוֹ טָמֵא וְחֶצְיָהּ טָהוֹר,
וְחֶצְיָהּ שֶׁלָּזוֹ טָמֵא וְחֶצְיָהּ טָהוֹר.
נִטְּלוּ טְהוֹרוֹת, חָזְרוּ לְטֻמְאָתָן.

פרק ז

מסכת כלים פרק ז משנה א
א
הַקַּלָּתוֹת שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים
שֶׁנִּפְחֲתָה פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים, טְמֵאָה,
שֶׁהוּא מַסִּיק מִלְּמַטָּן וּקְדֵרָה בְשֵׁלָה מִלְּמַעְלָן;
יָתֵר מִכֵּן, טְהוֹרָה.
נָתַן אֶבֶן אוֹ צְרוֹר, טְהוֹרָה.
מֵרְחָהּ בַּטִּיט,
מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה מִכָּן וְלַבָּא.
זוֹ הָיְתָה תְשׁוּבַת רִבִּי יְהוּדָה,
בַּתַּנּוּר שֶׁנְּתָנוֹ עַל פִּי הַבּוֹר אוֹ עַל פִּי הַחַדּוּת.

מסכת כלים פרק ז משנה ב

ב

דָּכוֹן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ בֵית קִבּוּל קְדֵרוֹת,

טָהוֹר מִשֵּׁם כִּירָה,

וְטָמֵא מִשֵּׁם כְּלִי קִבּוּל.

הַצְּדָדִין שֶׁלּוֹ,

הַנּוֹגֵעַ בָּהֶן אֵינוּ טָמֵא מִשֵּׁם כִּירָה.

הָרַחַב שֶׁלּוֹ,

רַבִּי מֵאִיר מְטַהֵר,

רַבִּי יְהוּדָה מְטַמֵּא.

וְכֵן הַכּוֹפֶה אֶת הַסַּל וְעוֹשֶׂה עַל גַּבָּיו כִּירָה.

מסכת כלים פרק ז משנה ג

ג

כִּירָה שֶׁנֶּחְלְקָה לְאָרְכָּהּ, טְהוֹרָה;

לְרָחְבָּהּ, טְמֵאָה.

כֵּפָּח שֶׁנֶּחֱלַק,

בֵּין לְאָרְכּוֹ בֵּין לְרָחְבּוֹ, טָהוֹר.

חֲצַר הַכִּירָה,

בִּזְמַן שֶׁהִיא גְבוֹהָה שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת,

מְטַמָּא בְמַגָּע וּבְאָוֵיר.

פְּחוּתָה מִכֵּן,

מְטַמָּא בְמַגָּע וְאֵינָהּ מְטַמָּא בְאָוֵיר.

כֵּיצַד מְשַׁעֲרִין אוֹתָהּ?

רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:

נוֹתֵן אֶת הַשְּׁפוּד מִלְּמַטָּן לְמַעְלָן,

וּכְנֶגְדּוֹ מְטַמֵּא בְאָוֵיר.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:

נִטַּמָּאת הַכִּירָה, נִטַּמָּאת הֶחָצֵר;

נִטַּמָּאת הֶחָצֵר, לֹא נִטַּמָּאת הַכִּירָה.

מסכת כלים פרק ז משנה ד

ד

הָיְתָה מֻפְרֶשֶׁת מִן הַכִּירָה,

בִּזְמַן שֶׁהִיא גְבוֹהָה שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת,

מְטַמָּא בְמַגָּע וּבְאָוֵיר;

פְּחוּתָה מִכֵּן, אוֹ שֶׁהָיְתָה חֲלָקָה,

טְהוֹרָה.

פִּטְפּוּטֵי כִירָה,

שְׁלֹשָׁה שֶׁלְּשָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת,

מְטַמִּין בְּמַגָּע וּבְאָוֵיר. <מיטמין>

פָּחוּת מִכֵּן,
כָּל שֶׁכֵּן הֵן טְמֵאִין,
אֲפִלּוּ הֵן אַרְבָּעָה.

מסכת כלים פרק ז משנה ה

ה
נִטַּל אֶחָד מֵהֶן,
מְטַמִּין בְּמַגָּע וְאֵינָן מְטַמִּין בְּאָוֵיר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.

ו
עָשָׂה שְׁנַיִם זֶה כְנֶגֶד זֶה,
מְטַמִּין בְּמַגָּע וּבְאָוֵיר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.

ז
הָיוּ גְבוֹהִים שָׁלֹשׁ אֶצְבָּעוֹת,
מִשָּׁלֹשׁ וּלְמַטָּן,
מְטַמִּין בְּמַגָּע וּבְאָוֵיר;
מִשָּׁלֹשׁ וּלְמַעְלָן,
מְטַמִּין בְּמַגָּע, וְאֵינָן מְטַמִּין בְּאָוֵיר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.

ח
הָיוּ מְשׁוּכִין מִן הַשָּׂפָה,
בְּתוֹךְ שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת,
מְטַמִּין בְּמַגָּע וּבְאָוֵיר;
חוּץ מִשָּׁלֹשׁ אֶצְבָּעוֹת, <שָׁלֹשׁ>
מְטַמִּין בְּמַגָּע, וְאֵין מְטַמִּין בְּאָוֵיר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.

מסכת כלים פרק ז משנה ו

ט
כֵּיצַד מְשַׁעֲרִין אוֹתָן?
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
נוֹתֵן כַּנָּה בֵּינֵיהֶם,
מִן הַכַּנָּה וְלַחוּץ,

טָהוֹר;
מִן הַכַּנָּה וְלִפְנִים, וּמְקוֹם הַכַּנָּה,
טָמֵא.

פרק ח

מסכת כלים פרק ח משנה א

א
תַּנּוּר שֶׁחֲצָצוֹ בִנְסָרִים אוֹ בִירִיעוֹת,
וְנִמְצָא הַשֶּׁרֶץ בְּמָקוֹם אֶחָד,
הַכֹּל טָמֵא.
כַּוֶּרֶת פְּחוּתָה וּפְקוּקָה בַקַּשׁ,
וּמְשֻׁלְשֶׁלֶת לַאֲוִיר הַתַּנּוּר,
הַשֶּׁרֶץ בְּתוֹכָהּ,
הַתַּנּוּר טָמֵא;
הַשֶּׁרֶץ בַּתַּנּוּר,
אֳכָלִין שֶׁבְּתוֹכָהּ טְמֵאִין.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר.
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
אִם הִצִּילָה בְמֵת הֶחָמוּר, <הֶחָמַר>
לֹא תַצִּיל בִּכְלִי חֶרֶשׁ הַקַּל?
אָמְרוּ לוֹ:
אִם הִצִּילָה בְמֵת הֶחָמוּר, <הֶחָמַר>
[שֶׁכֵּן חוֹלְקִים אהָלִים,
תַּצִּיל בִּכְלִי חֶרֶס הַקַּל,]
שֶׁאֵין חוֹלְקִין כְּלִי חֶרֶשׁ?

מסכת כלים פרק ח משנה ב

ב
הָיְתָה שְׁלֵמָה,
וְכֵן הַקֻּפָּה, וְכֵן הַחֵמֶת,
הַשֶּׁרֶץ בְּתוֹכָהּ,
הַתַּנּוּר טָהוֹר.
הַשֶּׁרֶץ בַּתַּנּוּר,
אֳכָלִין שֶׁבְּתוֹכָהּ טְהוֹרִין.
נִקְּבוּ,
הֶעָשׂוּי לָאֳכָלִין, שִׁעוּרוֹ בְזֵיתִין.
הֶעָשׂוּי לַמַּשְׁקִין, שִׁעוּרוֹ בְמַשְׁקִין.
הֶעָשׂוּי לְכָךְ וּלְכָךְ,

מְטִילִין אוֹתוֹ לְחָמְרוֹ,
בְּכוֹנֵס מַשְׁקֶה.

מסכת כלים פרק ח משנה ג

ג

סְרֵידָה שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל פִּי הַתַּנּוּר,
שׁוֹקַעַת בְּתוֹכוֹ וְאֵין לָהּ גַּפַּיִם,
הַשֶּׁרֶץ בְּתוֹכָהּ, הַתַּנּוּר טָמֵא.
הַשֶּׁרֶץ בַּתַּנּוּר, אֳכָלִים שֶׁבְּתוֹכָהּ טְמֵאִים,
שֶׁאֵין מַצִּילִין מִיַּד כְּלִי חֶרֶשׂ אֶלָּא כֵלִים.
חָבִית שֶׁהִיא מְלֵאָה מַשְׁקִין טְהוֹרִין,
וּנְתוּנָה לְמַטָּן מִנְּחֻשְׁתּוֹ שֶׁלַּתַּנּוּר,
הַשֶּׁרֶץ בַּתַּנּוּר,
חָבִית וְהַמַּשְׁקִין טְהוֹרִין.
הָיְתָה כְפוּיָה וּפִיהָ לַאֲוֵיר הַתַּנּוּר,
הַשֶּׁרֶץ בַּתַּנּוּר,
מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ שֶׁבְּשׁוּלֵי הֶחָבִית טָהוֹר.

מסכת כלים פרק ח משנה ד

ד

קְדֵרָה שֶׁהִיא נְתוּנָה בַתַּנּוּר,
וְהַשֶּׁרֶץ בַּתַּנּוּר, הַקְּדֵרָה טְהוֹרָה,
שֶׁאֵין כְּלִי חֶרֶשׂ מְטַמֵּא כֵלִים.
הָיָה בָהּ מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ, נִטַּמָּא,
וְטִמְּאָהּ.
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:
מְטַמֵּיךְ לֹא טִמּוּנִי,
וְאַתָּה טִמֵּאתַנִי.

מסכת כלים פרק ח משנה ה

ה

תַּרְנְגוֹל שֶׁבָּלַע אֶת הַשֶּׁרֶץ,
וְנָפַל לַאֲוֵיר הַתַּנּוּר, טָהוֹר.
אִם מֵת, טָמֵא.
הַשֶּׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא בַתַּנּוּר,
הַפַּת שֶׁבְּתוֹכוֹ שְׁנִיָּה,
שֶׁהַתַּנּוּר תְּחִלָּה.

מסכת כלים פרק ח משנה ו

ו

בֵּית שְׂאוֹר מֻקָּף צָמִיד פָּתִיל וְנָתוּן לְתוֹךְ הַתַּנּוּר,

הַשְּׂאוֹר וְהַשֶּׁרֶץ בְּתוֹכוֹ וְהַקֶּרֶץ בִּנְתַּיִם,
הַתַּנּוּר טָמֵא, וְהַשְּׂאוֹר טָהוֹר.
אִם הָיָה כַזַּיִת מִן הַמֵּת,
הַתַּנּוּר וְהַבַּיִת טָמֵא,
וְהַשְּׂאוֹר טָהוֹר.
אִם יֵשׁ שָׁם פּוֹתֵחַ טֶפַח,
הַכֹּל טָמֵא.

מסכת כלים פרק ח משנה ז
ז
הַשֶּׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא בְעַיִן שֶׁלַּתַּנּוּר,
בְּעַיִן שֶׁלַּכִּירָה, בְּעַיִן שֶׁלַּכֻּפָּח,
מִן הַשָּׂפָה הַפְּנִימִית וְלַחוּץ, טָהוֹר.
וְאִם הָיָה בְאָוֵיר,
אֲפִלּוּ כַזַּיִת מִן הַמֵּת, טָהוֹר.
וְאִם יֵשׁ שָׁם פּוֹתֵחַ טֶפַח,
הַכֹּל טָמֵא.

מסכת כלים פרק ח משנה ח
ח
נִמְצָא לִמְקוֹם הַנָּחַת הָעֵצִים,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִן הַשָּׂפָה הַחִיצוֹנָה וְלִפְנִים,
טָמֵא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מִשָּׂפָה הַפְּנִימִית וְלַחוּץ,
טָהוֹר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מִכְּנֶגֶד שְׁפִיתַת הַקְּדֵרָה וְלִפְנִים,
טָמֵא;
מִכְּנֶגֶד שְׁפִיתַת הַקְּדֵרָה וְלַחוּץ,
טָהוֹר.

ט
נִמְצָא מְקוֹם יְשִׁיבַת הַבַּלָּן,
מְקוֹם יְשִׁיבַת הַצַּבָּע,
מְקוֹם יְשִׁיבַת שֶׁלְּשׁוֹלְקֵי זֵיתִים,
טָהוֹר;
אֵין טָמֵא אֶלָּא מִן הַסְּתוּמָה וְלִפְנִים.

מסכת כלים פרק ח משנה ט

י

בּוֹר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ בֵּית שְׁפִיתָה,
טָמֵא.
וְשֶׁלְּעוֹשֵׂי זְכוֹכִית,
אִם יֶשׁ בּוֹ בֵּית שְׁפִיתָה,
טָמֵא.
כִּבְשָׁן שֶׁלַּסַּיָּדִין, וְשֶׁלַּזַּגָּגִין, וְשֶׁלַּיּוֹצְרִין,
טְהוֹרָה.
פּוּרְנָה, אִם יֶשׁ לָהּ לִזְבֵּז,
טְמֵאָה;
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם יֶשׁ לָהּ אַסְטְגִיּוֹת;
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אִם יֶשׁ לָהּ סְפִיּוֹת.

מסכת כלים פרק ח משנה י

יא

מַגַּע טְמֵא מֵת,
שֶׁהָיוּ אֳכָלִין וּמַשְׁקִין לְתוֹךְ פִּיו,
הִכְנִיס רֹאשׁוֹ לַאֲוֵיר הַתַּנּוּר טָהוֹר,
טִמְּאָהוּ.
וְטָהוֹר שֶׁהָיוּ אֳכָלִין וּמַשְׁקִין לְתוֹךְ פִּיו,
הִכְנִיס רֹאשׁוֹ לַאֲוֵיר הַתַּנּוּר נִטְמָא,
נִטַּמּוּ.
הָיָה אוֹכֵל דְּבֵלָה בְיָדַיִן מְסֹאָבוֹת,
הִכְנִיס יָדוֹ לְתוֹךְ פִּיו לִטּוֹל אֶת הַצְּרוֹר,
רַבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא.
רַבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם הָפַךְ, טָמֵא;
אִם לֹא הָפַךְ, טָהוֹר.
אִם הָיְתָה פוּנְדְּיוֹן לְתוֹךְ פִּיו,
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם לִצְמָאוֹ, טָמֵא.

מסכת כלים פרק ח משנה יא

יב

הָאִשָּׁה שֶׁנָּטַף חָלָב מִדַּדֶּיהָ,
וְנָפַל לַאֲוֵיר הַתַּנּוּר,
טָמֵא,
שֶׁהַמַּשְׁקֶה מְטַמֵּא לְרָצוֹן וְשֶׁלֹּא לְרָצוֹן.

הָיְתָה גוֹרְפּתוֹ, וְהִכָּה הַקּוֹץ,
וְיָצָא מִמֶּנָּה דָם,
אוֹ שֶׁנִּכְוַת וְנָתְנָה אֶצְבָּעָהּ לְתוֹךְ פִּיהָ,
נִטַּמָּא.

פרק ט

מסכת כלים פרק ט משנה א

א

מַחַט אוֹ טַבַּעַת שֶׁנִּמְצְאוּ בִנְחֻשְׁתּוֹ שֶׁלַּתַּנּוּר,
נִרְאִין אֲבָל לֹא יוֹצְאִין,
אִם אוֹפֶה אֶת הַבָּצֵק וְהוּא נוֹגֵעַ בָּהֶם,
טָמֵא.
בְּאֵיזֶה בָצֵק אָמְרוּ?
בְּבָצֵק הַבֵּינוֹנִי.
נִמְצְאוּ בִטְפֵלַת הַתַּנּוּר מֻקָּף צָמִיד פָּתִיל,
בַּטָּמֵא, טְמֵאִין, וּבַטָּהוֹר, טְהוֹרִין.
נִמְצְאוּ בִמְגוּפַּת הֶחָבִית,
מִצִּדֶּיהָ, טְמֵאִין;
מִכְּנֶגֶד פִּיהָ, טְהוֹרִין.
נִרְאִין בְּתוֹכָהּ, אֲבָל לֹא לַאֲוִירָהּ,
טְהוֹרִין.
שׁוֹקְעִין בְּתוֹכָהּ, וְתַחְתֵּיהֶן כִּקְלִפַּת הַשּׁוּם,
טְהוֹרִין.

מסכת כלים פרק ט משנה ב

ב

חָבִית שֶׁהִיא מְלֵאָה מַשְׁקִין טְהוֹרִין,
וּמֵנֶקֶת בְּתוֹכָהּ, <ומניקית>
מֻקֶּפֶת צָמִיד פָּתִיל וּנְתוּנָה בְאֹהֶל הַמֵּת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הֶחָבִית וְהַמַּשְׁקִין טְהוֹרִין,
וּמֵנֶקֶת טְמֵאָה. <ומניקית>
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אַף וּמֵנֶקֶת טְהוֹרָה. <מניקית>
חָזְרוּ בֵית הִלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.

מסכת כלים פרק ט משנה ג

ג

שֶׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא לְמַטָּה מִנְּחֻשְׁתּוֹ שֶׁלַּתַּנּוּר,
טָהוֹר, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר: <שני>
חַי נָפַל וְעַכְשָׁיו מֵת.
מַחַט אוֹ טַבַּעַת,
שֶׁנִּמְצְאוּ לְמַטָּה מִנְּחֻשְׁתּוֹ שֶׁלַּתַּנּוּר,
טָהוֹר, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר: <שני>
שָׁם הָיוּ עַד שֶׁלֹּא בָא הַתַּנּוּר.
נִמְצְאוּ בְאֵפֶר מַקְלָה,
טָמֵא, שֶׁאֵין לוֹ בְמָה יִתְלֶה.

מסכת כלים פרק ט משנה ד

ד

סְפוֹג שֶׁבָּלַע מַשְׁקִין טְמֵאִין וְנָגוּב מִבַּחוּץ,
וְנָפַל לַאֲוֵיר הַתַּנּוּר,
טָמֵא, שֶׁסּוֹף מַשְׁקֶה לָצֵאת.
וְכֵן חֲתִכָּה שֶׁלַּלֶּפֶת וְשֶׁלַּגְּמִי.
רִבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר בִּשְׁנֵי אֵלּוּ.

מסכת כלים פרק ט משנה ה

ה

חֲרָשִׁין שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן מַשְׁקִין טְמֵאִין
וְנָפְלוּ לַאֲוֵיר הַתַּנּוּר, וְהֻסַּק הַתַּנּוּר,
טָמֵא, שֶׁסּוֹף מַשְׁקֶה לָצֵאת.
וְכֵן בְּגֶפֶת חֲדָשָׁה,
אֲבָל בִּישָׁנָה, טָהוֹר.
אִם יָדוּעַ שֶׁיּוֹצִיא מִמֶּנָּה מַשְׁקִין, <שֶׁיּוֹצִא>
אֲפִלּוּ לְאַחַר שָׁלוֹשׁ שָׁנִים,
נִטְמָא.

מסכת כלים פרק ט משנה ו

ו

הַגֶּפֶת וְהַזַּגִּין שֶׁנַּעֲשׂוּ בְטַהֲרָה,
וְהִלְּכוּ עֲלֵיהֶן טְמֵאִין,
וְאַחַר כָּךְ יָצְאוּ מֵהֶן מַשְׁקִין,
טְהוֹרִין, שֶׁמִּתְּחִלָּתָן נַעֲשׂוּ בְטַהֲרָה.
כּוּשׁ שֶׁבָּלַע אֶת הַצִּינִירָה,
מַלְמָד שֶׁבָּלַע אֶת הַדָּרְבָן,
לְבֵנָה שֶׁבָּלְעָה אֶת הַטַּבַּעַת,
הָיוּ טְהוֹרִין,
נִכְנְסוּ לְאֹהֶל הַמֵּת,
נִטַּמּוּ.

הִסִּיטָן הַזָּב, נִטַמּוּ. <הַסִּיטוֹן הַזָּב>
נָפְלוּ לַאֲוֵיר הַתַּנּוּר טָהוֹר, טִמּוּהוּ.
וְנָגַע בָּהֶן כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק ט משנה ז

ז

סְרֵידָה שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל פִּי הַתַּנּוּר מֻקָּף צָמִיד פָּתִיל,
נִסְדַּק בֵּין הַתַּנּוּר לִסְרֵידָה,
שֵׁעוּרוֹ מְלֹא פִּי מַרְדֵּא שֶׁלֹּא נִכְנָס.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נִכְנָס.
נִסְדְּקָה סְרֵידָה,
שֵׁעוּרוֹ מְלֹא פִּי מַרְדֵּעַ נִכְנָס.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלֹּא נִכְנָס.
הָיָה עָגֹל,
אֵין רוֹאִין אוֹתוֹ אָרוּךְ,
אֶלָּא שֵׁעוּר כִּמְלֹא פִּי מַרְדֵּעַ נִכְנָס.

מסכת כלים פרק ט משנה ח

ח

תַּנּוּר שֶׁנִּקַּב מֵעֵינוֹ,
שֵׁעוּרוֹ מְלֹא כוּשׁ,
נִכְנָס וְיוֹצֵא,
דּוֹלֵק.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלֹּא דוֹלֵק.
נִקַּב מִצִּדּוֹ,
שֵׁעוּרוֹ כִּמְלֹא כוּשׁ,
נִכְנָס וְיוֹצֵא,
שֶׁלֹּא דוֹלֵק.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
דּוֹלֵק.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִן הָאֶמְצַע, נִכְנָס;
מִן הַצַּד, אֵינוּ נִכְנָס.

ט <ד>
וְכֵן הָיָה אוֹמֵר בִּמְגוּפַת הֶחָבִית שֶׁנִּקְּבָה,
שֵׁעוּרָהּ מְלֹא מִצָּה שְׁנִיָּה שֶׁלַּשִּׁיפוֹן,
מִן הָאֶמְצַע, נִכְנָס;

מִן הַצַּד, אֵינוֹ נִכְנָס.
וְכֵן הָיָה אוֹמֵר בַּחֲצָבִים גְּדוֹלִים שֶׁנִּקְּבוּ,
שֶׁעוּרָן מְלֹא מִצָּה שֶׁלַּקָּנֶה,
מִן הָאֶמְצַע, נִכְנָס;
מִן הַצַּד, אֵינוֹ נִכְנָס.

י
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁנַּעֲשׂוּ לַיַּיִן,
אֲבָל אִם נַעֲשׂוּ לִשְׁאָר מַשְׁקִין,
אֲפִלּוּ כָל שֶׁהֵן, טְמֵאִים.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁלֹּא נַעֲשׂוּ בִידֵי אָדָם,
[אֲבָל אִם נַעֲשׂוּ בִידֵי אָדָם,]
אֲפִלּוּ כָל שֶׁהֵן, טְמֵאִין.
נִקְּבוּ,
הֶעָשׂוּי לָאֳכָלִים, שֶׁעוּרוֹ בַזֵּיתִין.
הֶעָשׂוּי לַמַּשְׁקִין, שֶׁעוּרוֹ בְמַשְׁקִין.
הֶעָשׂוּי לְכָךְ וּלְכָךְ,
מַטִּילִין אוֹתוֹ לְחֻמְרוֹ בְצָמִיד פָּתִיל
וּבְכוֹנֵס מַשְׁקֶה.

פרק י

מסכת כלים פרק י משנה א

א
אֵלּוּ כֵלִים מַצִּילִים בְּצָמִיד פָּתִיל:
כְּלֵי גְלָלִים,
כְּלֵי אֲבָנִים,
כְּלֵי אֲדָמָה,
כְּלֵי חֶרֶשׂ,
כְּלֵי נֶתֶר,
וְעַצְמוֹת חַיָּה שֶׁבַּיָּם וְעוֹרָהּ,
וּכְלֵי הָעֵץ הַטְּהוֹרִין.
מַצִּילִין בֵּין מִפִּיהֶם, בֵּין מִצִּדֵּיהֶן,
בֵּין יוֹשְׁבִין עַל שׁוּלֵיהֶם,
בֵּין מֻטִּין עַל צִדְדֵיהֶם.
הָיוּ כְפוּיִים עַל פִּיהֶם,
מַצִּילִים כָּל שֶׁתַּחְתֵּיהֶם עַד הַתְּהוֹם.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא.
עַל הַכֹּל מַצִּילִים,
חוּץ מִכְּלִי חֶרֶשׂ,
שֶׁאֵינוּ מַצִּיל
אֶלָּא עַל הָאֳכָלִים וְעַל הַמַּשְׁקִין,
וְעַל כְּלִי חֶרֶשׂ.

מסכת כלים פרק י משנה ב
ב
בַּמָּה מַקִּיפִים?
בַּסִּיד,
וּבַגִּפְּסַס,
בַּזֶּפֶת,
וּבְשַׁעֲוָה,
בַּטִּיט,
וּבַצּוֹאָה,
בַּחֵמָר,
וּבַחַרְסִית,
וּבְכָל דָּבָר הַמִּתְמָרֵחַ.
אֵין מַקִּיפִין לֹא בַבַּעַץ,
וְלֹא בָעוֹפֶרֶת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא פָּתִיל וְאֵינוּ צָמִיד.
אֵין מַקִּיפִין לֹא בִדְבֵלָה שְׁמֵנָה,
וְלֹא בְּבָצֵק שֶׁנִּלּוֹשׁ בְּמֵי פֵרוֹת,
שֶׁלֹּא יְבִיאֶנּוּ לִידֵי פְסוּל.
וְאִם הִקִּיף, הִצִּיל.

מסכת כלים פרק י משנה ג
ג
מְגוּפַת הֶחָבִית הַמְּחֻלְחֶלֶת וְאֵינָה נִשְׁמֶטֶת,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מַצֶּלֶת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינָה מַצֶּלֶת.
הָיָה בֵית אֶצְבַּע שֶׁלָּהּ שׁוֹקֵעַ בְּתוֹכָהּ,
הַשֶּׁרֶץ בְּתוֹכָהּ, הֶחָבִית טְמֵאָה;
הַשֶּׁרֶץ בֶּחָבִית, אֳכָלִין שֶׁבְּתוֹכָהּ טְמֵאִין.

מסכת כלים פרק י משנה ד
ד
הַכַּדּוּר וְהַפַּקַּעַת שֶׁלַּגְּמִי,

שֶׁנְּתָנָן עַל פִּי הֶחָבִית:
מֵרַח מִן הַצְּדָדִין,
לֹא הִצִּיל,
עַד שֶׁיְּמָרַח מִלְּמַטָּן לְמַעְלָן.
וְכֵן בְּמַטְלֵית שֶׁלַּבֶּגֶד;
הָיְתָה שֶׁלַּנְּיָר אוֹ שֶׁלָּעוֹר,
וּקְשָׁרָהּ בִּמְשִׁיחָה,
מֵרַח מִן הַצְּדָדִין,
הִצִּיל.

מסכת כלים פרק י משנה ה
ה
חָבִית שֶׁנִּתְקַלְּפָה,
וְהַזֶּפֶת שֶׁלָּהּ עוֹמֶדֶת,
וְכֵן קְבוּתִין שֶׁלְּמֻרְיָס שֶׁגְּפָסָן עִם הַשָּׂפָה,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינָן מַצִּילִין;
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מַצִּילִין.

מסכת כלים פרק י משנה ו
ו
חָבִית שֶׁנִּקְּבָה וּסְתָמוּהָ שְׁמָרִים,
וְהִצִּילָהּ;
פְּקָקָהּ בִּזְמוֹרָה,
עַד שֶׁיְּמָרַח מִן הַצְּדָדִין.
[הָיוּ שְׁתַּיִם,
עַד שֶׁיְּמָרַח מִן הַצְּדָדִין,]
בֵּין זְמוֹרָה לַחֲבֶרְתָּהּ.
נֶסֶר שֶׁהוּא נָתוּן עַל פִּי הַתַּנּוּר,
אִם מֵרַח מִן הַצְּדָדִין,
הִצִּיל.
הָיוּ שְׁתַּיִם,
עַד שֶׁיְּמָרַח מִן הַצְּדָדִין,
בֵּין נֶסֶר לַחֲבֵרוֹ.
עֲשָׂאָן בְּסַנִּין, אוֹ בְשׁוֹגְמִין,
אֵינוּ צָרִיךְ לְמָרַח מִן הָאֶמְצָעִי.

מסכת כלים פרק י משנה ז
ז
תַּנּוּר יָשָׁן בְּתוֹךְ הֶחָדָשׁ,

וּסְרֵידָה עַל פִּי יָשָׁן,
נִטַּל הַיָּשָׁן, סְרֵידָה נוֹפֶלֶת,
הַכֹּל טָמֵא.
וְאִם לָאו, הַכֹּל טָהוֹר.
חָדָשׁ בְּתוֹךְ יָשָׁן,
וּסְרֵידָה עַל פִּי יָשָׁן,
אִם אֵין חָדָשׁ לִסְרֵידָה פוֹתֵחַ טֶפַח,
כָּל שֶׁבֶּחָדָשׁ טָהוֹר.

מסכת כלים פרק י משנה ח

ח

לַפָּסִין זוֹ בְתוֹךְ זוֹ וְשִׂפְתוֹתֵיהֶן שָׁווֹת,
הַשֶּׁרֶץ בָּעֶלְיוֹנָה אוֹ בַתַּחְתּוֹנָה,
הִיא טְמֵאָה, וְכֻלָּם טְהוֹרוֹת.
הָיוּ בְכוֹנֵס מַשְׁקֶה,
הַשֶּׁרֶץ בָּעֶלְיוֹנָה,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת;
בַּתַּחְתּוֹנָה,
הִיא טְמֵאָה, וְכֻלָּם טְהוֹרוֹת.
הַשֶּׁרֶץ בָּעֶלְיוֹנָה וְהַתַּחְתּוֹנָה עוֹדֶפֶת,
הִיא וְהַתַּחְתּוֹנָה טְמֵאָה;
הָעֶלְיוֹנָה וְהַתַּחְתּוֹנָה עוֹדֶפֶת,
כָּל שֶׁיֶּשׁ בָּהּ מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ,
טְמֵאָה.

פרק יא

מסכת כלים פרק יא משנה א

א

כְּלֵי מַתְּכוֹת,
פְּשׁוּטֵיהֶן וּמְקַבְּלֵיהֶן טְמֵאִין.
נִשְׁבְּרוּ, טָהֲרוּ.
חָזַר וְעָשָׂה מֵהֶן כֵּלִים,
חָזְרוּ לְטֻמְאָתָן הַיְשָׁנָה.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא לְכָל טֻמְאָה,
אֶלָּא לְטֻמְאַת נֶפֶשׁ.

מסכת כלים פרק יא משנה ב

ב
כָּל כְּלִי מַתֶּכֶת שֶׁיֶּשׁ לוֹ שֵׁם בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
טָמֵא,
חוּץ מִן הַדֶּלֶת,
וְהַנֶּגֶר,
וְהַמַּנְעוּל,
וְהַפּוֹתָה שֶׁתַּחַת הַצִּיר,
וְהַצִּיר,
וְהַקּוֹרָה,
וְהַצִּנּוֹר,
שֶׁנַּעֲשׂוּ לַקַּרְקַע.

מסכת כלים פרק יא משנה ג
ג
הָעוֹשֶׂה כֵלִים מִן הָעֶשֶׁת,
וּמִן הַחֲרָרָה,
וּמִן הַסּוֹבֵב שֶׁלַּגַּלְגַּל,
וּמִן הַטַּסִּין שֶׁלָּהּ,
וּמִן הַצִּפּוּיִין,
מִכְּנֵי כֵלִים,
וּמֵהָגְנֵי כֵלִים,
מֵאָזְנֵי כֵלִים, <מֹאזְנֵי>
מִן הַשְּׁחֹלֶת,
וּמִן הַגְּרֹדֶת,
טְהוֹרִין.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
אַף מִן הַקְּצֹצֶת.
מִשִּׁבְרֵי כֵלִים, <מִשְּׁבְרֵי>
מִן הַגְּרוֹטֵי,
וּמִן הַמַּסְמְרוֹת שֶׁיָּדוּעַ שֶׁנַּעֲשׂוּ מִכֵּלִים,
טְמֵאִים.
מִן הַמַּסְמְרוֹת,
בֵּית שַׁמַּי מְטַמִּין,
וּבֵית הֶלֵּל מְטַהֲרִין.

מסכת כלים פרק יא משנה ד
ד
בַּרְזֶל טָמֵא שֶׁבִּלְלוֹ עִם בַּרְזֶל טָהוֹר,
אִם רֹב מִן הַטָּמֵא, טָמֵא,
אִם רֹב מִן הַטָּהוֹר, טָהוֹר,
מַחְצָה לְמַחְצָה, טָמֵא.

וְכֵן מִן הַחַלָּמָה וּמִן הַגְּלָלִין.
קְלוֹסְטְרָה, טְמֵאָה,
וּמְצֻפָּה, טְהוֹרָה.
הַפִּין,
וְהַפּוּרְנָה, טְמֵאִין.
קְלוֹסְטְרָה,
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
שׁוֹמְטָהּ מִפֶּתַח זֶה וְתוֹלֶה בַחֲבֵרוֹ בַשַּׁבָּת.
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
הֲרֵי הִיא לוֹ כְכָל הַכֵּלִים,
וּמִטַּלְטֶלֶת בֶּחָצֵר.

מסכת כלים פרק יא משנה ה
ה
עַקְרָב שֶׁלְּפְרָמְבִּיָה, טְמֵאָה,
וּלְחָיַיִם, טְהוֹרִין.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא בִלְחָיַיִם.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין טָמֵא אֶלָּא עַקְרָב;
בְּשָׁעַת חִבּוּרָן, הַכֹּל טָמֵא.

מסכת כלים פרק יא משנה ו
ו
פִּיקָה שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
רַבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
וּמְצֻפָּה, טְהוֹרָה.
הַכּוּשׁ וְהָעִימָה וְהַמַּקֵּל
וְסוּמְפּוֹנְיָה וְחָלִיל שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
טְמֵאִין,
וּמְצֻפִּין, טְהוֹרִים.
סִימְפּוֹנְיָה,
אִם יֵשׁ בָּהּ בֵּית קִבּוּל כְּנָפַיִם,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, טְמֵאָה.

מסכת כלים פרק יא משנה ז
ז
קֶרֶן עֲגֻלָּה, טְמֵאָה,
וּפְשׁוּטָה, טְהוֹרָה.
אִם הָיְתָה מְצוּפִּית שֶׁלָּהּ שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
טְמֵאָה.

הַקַּב שֶׁלָּהּ,
רַבִּי טַרְפוֹן מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
וּבְשָׁעַת חִבּוּרָן, הַכֹּל טָמֵא.
כַּיּוֹצֵא בוֹ:
קְנֵי מְנוֹרָה, טְהוֹרִין.
הַפֶּרַח וְהַבָּסִין, טְמֵאִים.
וּבְשָׁעַת חִבּוּרָן, הַכֹּל טָמֵא.

מסכת כלים פרק יא משנה ח

ח

קַסְדָּא, טְמֵאָה, <cassida: כובע מתכת>
וּלְחָיַיִם, טְהוֹרִין.
אִם יֵשׁ בָּהֶן בֵּית קִבּוּל מַיִם,
טְמֵאִים.
כָּל כְּלֵי הַמִּלְחָמָה טְמֵאִים:
הַכִּידוֹן, וְהַנִּקּוֹן, וְהַמַּגְּפַיִם, וְהַשִּׁרְיָן,
טְמֵאִין.
כָּל תַּכְשִׁיטֵי הָאִשָּׁה טְמֵאִין:
עִיר שֶׁלַּזָּהָב, וּקְטַלָּיוֹת,
נְזָמִים, וְטַבָּעוֹת,
וְטַבַּעַת בֵּין שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ חוֹתָם
וּבֵין שֶׁאֵין עָלֶיהָ חוֹתָם;
וְנִזְמֵי הָאַף.

ט

קְטַלָּה שֶׁחֻלְיוֹת שֶׁלָּהּ שֶׁלַּמַּתֶּכֶת
בְּחוּט שֶׁלַּפִּשְׁתָּן אוֹ שֶׁלַּצֶּמֶר,
נִפְסַק הַחוּט, הַחֻלְיוֹת טְמֵאוֹת,
שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּלִי בִּפְנֵי עַצְמוֹ.
חוּט שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
וַחֻלְיוֹת שֶׁלָּאֲבָנִים טוֹבוֹת וְשֶׁלְּמַרְגָּלִיּוֹת,
וְשֶׁלִּזְכוֹכִית,
נִשְׁתַּבְּרוּ חֻלְיוֹת, וְהַחוּט בִּפְנֵי עַצְמוֹ קַיָּם,
טָמֵא.
שִׁירֵי קְטַלָּה, כִּמְלֹא צַוַּאר קְטַנָּה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ טַבַּעַת אַחַת,
טְמֵאָה, שֶׁכֵּן תְּלוּיִין בַּצַּוָּאר.

מסכת כלים פרק יא משנה ט

י
נֶזֶם שֶׁהוּא עָשׂוּי כִּקְדֵרָה מִלְּמַטָּן,
וְכַעֲדָשָׁה מִלְּמַעְלָן, וְנִפְרַק,
כִּקְדֵרָה,
טָמֵא מִשֵּׁם כְּלִי קִבּוּל;
וְכַעֲדָשָׁה,
טָמֵא בִפְנֵי עַצְמוֹ.
חוּט צִנֵּירָה, טְהוֹרָה.
הֶעָשׂוּי כְּמִין אֶשְׁכּוֹל, וְנִפְרַק,
טָהוֹר.

פרק יב

מסכת כלים פרק יב משנה א
א
טַבַּעַת אָדָם, טְמֵאָה.
טַבַּעַת הַבְּהֵמָה וְהַכֵּלִים,
וּשְׁאָר כָּל הַטַּבָּעוֹת, טְהוֹרוֹת.
קוֹרַת הַחִצִּים, טְמֵאָה;
וְשֶׁלָּאֲסִירִים, טְהוֹרָה.
הַקּוֹלָר, טָמֵא. <הַקּוֹלַר>
שַׁלְשֶׁלֶת שֶׁיֶּשׁ בָּהּ בֵּית נְעִילָה, טְמֵאָה.
הָעֲשׂוּיָה לִכְפִיתָה, טְהוֹרָה.
שַׁלְשֶׁלֶת שֶׁלַּסִּיטוֹנוֹת, טְמֵאָה;
שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים, טְהוֹרָה.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהוּא מַפְתֵּחַ אֶחָד,
אֲבָל אִם הָיוּ שְׁנַיִם,
אוֹ שֶׁקָּשַׁר חֶלָזוֹן בְּרֹאשָׁהּ, טְמֵאָה.

מסכת כלים פרק יב משנה ב
ב
קְנֵה מֹאזְנַיִם שֶׁלַּסָּרוֹקוֹת, טָמֵא,
מִפְּנֵי אָנְקְיָיוֹת;
וְשֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים,
אִם יֵשׁ בּוֹ אָנְקְיָיוֹת, טָמֵא.
אָנְקְלֵי שֶׁלַּכַּתָּפִין, טְהוֹרָה,
שֶׁלָּרוֹכְלִים, טְמֵאָה.

רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלָּרוֹכְלִים, שֶׁלְּפָנָיו טְמֵאָה,
וְשֶׁלְּאַחֲרָיו טְהוֹרָה.

ג
אָנְקְלֵי שֶׁלַּדַּרְגֵּשׁ, טְמֵאָה;
וְשֶׁלְּנַקְלִיטִים, טְהוֹרָה;
שֶׁלַּשִּׁדָּה, טְמֵאָה;
וְשֶׁלָּאָקוֹן, טְהוֹרָה;
שֶׁלַּשֻּׁלְחָן, טְמֵאָה;
וְשֶׁלִּמְנוֹרַת הָעֵץ, טְהוֹרָה.
זֶה הַכְּלָל:
הַמְחֻבָּר לַטָּמֵא, טָמֵא,
הַמְחֻבָּר לַטָּהוֹר, טָהוֹר.
וְכֻלָּם אַחַת וְאַחַת בִּפְנֵי עַצְמָן, טְהוֹרוֹת.

מסכת כלים פרק יב משנה ג
ד <ט>
כִּסּוּי טְנִי שֶׁלַּמַּתֶּכֶת, שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
וְשֶׁלָּרוֹפְאִין, טָמֵא.
הַדֶּלֶת שֶׁבַּמִּגְדָּל שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים, טְהוֹרָה;
וְשֶׁלָּרוֹכְלִין, טְמֵאָה.
הַיַּתֻּכִים, טְמֵאִין.
וְהַפֵּרַכִּין, טְהוֹרִין.
עַקְרַב בֵּית הַבַּד, טְמֵאָה.
אָנְקְלֵי שֶׁבִּכְתָלִים, טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק יב משנה ד
ה
מַסְמֵר הַגָּרָע, טָמֵא.
שֶׁלְּאֶבֶן שָׁעוֹת, טָהוֹר.
רִבִּי צָדוֹק מְטַמֵּא.
מַסְמֵר הַגַּרְדִּי, טָמֵא.
וְאָרוֹן שֶׁלַּגָּרוֹסוֹת,
רִבִּי צָדוֹק מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
הָיְתָה עֲגָלָה שֶׁלַּמַּתֶּכֶת, טְמֵאָה.

מסכת כלים פרק יב משנה ה

ו
מַסְמֵר שֶׁהִתְקִינוֹ לִהְיוֹת פּוֹתֵחַ וְנוֹעֵל בּוֹ, טָמֵא.
הֶעָשׂוּי לִשְׁמִירָה, טָהוֹר.
מַסְמֵר שֶׁהִתְקִינוֹ לִהְיוֹת פּוֹתֵחַ בּוֹ אֶת הֶחָבִית,
רַבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין,
עַד שֶׁיִּצְרְפֶנּוּ.
מַסְמֵר שֶׁלַּשֻּׁלְחָנִי, טָהוֹר.
רַבִּי צָדוֹק מְטַמֵּא.

ז
שְׁלֹשָׁה דְבָרִים
רַבִּי צָדוֹק מְטַמֵּא וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין:
מַסְמֵר שֶׁלַּשֻּׁלְחָנִי,
וְאָרוֹן שֶׁלַּגָּרוֹסוֹת,
וּמַסְמֵר שֶׁלְּאֶבֶן שָׁעוֹת,
רַבִּי צָדוֹק מְטַמֵּא, וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת כלים פרק יב משנה ו
ח
אַרְבָּעָה דְבָרִים רַבָּן גַּמְלִיאֵל מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין:
כִּסּוּי טְנִי שֶׁלַּמַּתֶּכֶת שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים,
וּתְלוּי הַמַּגְרֵדוֹת,
וְגָלְמֵי כְלֵי מַתְּכוֹת,
וְטַבְלָה שֶׁנֶּחְלְקָה לִשְׁנַיִם.
וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל
בְּטַבְלָה שֶׁנֶּחְלְקָה לִשְׁנַיִם,
אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטָן,
הַגָּדוֹל טָמֵא, וְהַקָּטָן טָהוֹר.

מסכת כלים פרק יב משנה ז
ט
דִּינָר שֶׁנִּפְסַל,
וְהִתְקִינוֹ לִתְלוֹתוֹ בְצַוַּאר קְטַנָּה,
טָמֵא.
סֶלַע שֶׁנִּפְסְלָה,
וְהִתְקִינָהּ לִהְיוֹת שׁוֹקֵל בָּהּ,
טְמֵאָה.
עַד כַּמָּה תִפָּסֵל וִיהֵא רַשַּׁי לְקַיְּמָהּ?
עַד שְׁנֵי דִינָרִים.

פָּחוּת מִכֵּן, יָקֹץ.

מסכת כלים פרק יב משנה ח

י

הָאוֹלָר וְהַקּוֹלְמוֹס, <הָאֵולָר>

וְהַמְּטֻלְטֶלֶת, וְהַמִּשְׁקָלוֹת,

וְהַכִּידִים וְהַכַּן וְהַכַּנָּה,

טְמֵאִין.

וְכָל גָּלְמֵי כְלֵי עֵץ,

טְמֵאִים,

חוּץ מִשֶּׁלַּפִּרְשָׁע.

רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

גְּרוֹפִית שֶׁלַּזַּיִת,

טְהוֹרָה, עַד שֶׁתִּשָּׁלֵק.

פרק יג

מסכת כלים פרק יג משנה א

א

הַסַּיִף, וְהַסְּכִין, וְהַפִּגְיוֹן, וְהָרֹמַח,

מַגַּל יָד, מַגַּל קָצִיר, וְהַשְּׁחִיר,

זוֹג שֶׁלַּסַּפָּרִין, שֶׁנֶּחְלְקוּ,

הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.

רִבִּי אוֹמֵר:

סָמוּךְ לַיָּד, טָמֵא,

סָמוּךְ לָרֹאשׁ, טָהוֹר.

מַסְפֶּרֶת שֶׁנֶּחְלְקָה לִשְׁנַיִם,

רִבִּי יְהוּדָה מְטַמֵּא,

וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת כלים פרק יג משנה ב

ב

קֻלְגְּרָפוֹן שֶׁנִּטְּלָה כַפָּהּ,

טְמֵאָה, מִפְּנֵי שִׁנָּהּ;

נִטְּלָה שִׁנָּהּ,

טְמֵאָה, מִפְּנֵי כַפָּהּ.

מַכְחָל שֶׁנִּטְּלָה הַכַּף,

טָמֵא, מִפְּנֵי הַזָּכָר;

נִטַּל הַזָּכָר,

טָמֵא, מִפְּנֵי הַכַּף.
מִכְתָּב שֶׁנִּטַּל הַכּוֹתֵב,
טָמֵא, מִפְּנֵי הַמּוֹחֵק.
נִטַּל הַמּוֹחֵק,
טָמֵא, מִפְּנֵי הַכּוֹתֵב.
זוֹמָאנִצְטְרָה שֶׁנִּטְּלָה כַפָּהּ, <trulla= zōmálistros : כף, מצקת>
טְמֵאָה, מִפְּנֵי הַמַּזְלֵג.
נִטְּלָה הַמַּזְלֵג,
טְמֵאָה, מִפְּנֵי כַפָּהּ.
וְכֵן הַשֵּׁן שֶׁלַּמַּעְדֵּר.
שִׁעוּר כֻּלָּן, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתָּן.

מסכת כלים פרק יג משנה ג
ג
חַרְחוּר שֶׁנִּפְגַּם,
טָמֵא, עַד שֶׁיִּנָּטֵל רֻבּוֹ.
נִשְׁבַּר מַקּוּפוֹ,
טָהוֹר.
קָרְדֹּם שֶׁנִּטַּל עָשְׁפּוֹ,
טָמֵא, מִפְּנֵי בֵית בִּקּוּעוֹ;
נִטַּל בֵּית בִּקּוּעוֹ,
טָמֵא, מִפְּנֵי עָשְׁפּוֹ.
נִשְׁבַּר מַקּוּפוֹ,
טָהוֹר.

מסכת כלים פרק יג משנה ד
ד
מַגְרֵפָה שֶׁנִּטְּלָה כַפָּהּ, טְמֵאָה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְקֻרְנָס.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
מְגֵרָה שֶׁנִּטְּלוּ שִׁנֶּיהָ אַחַת מִבְּנְתַּיִם, טְהוֹרָה.
נִשְׁתַּיֵּר בָּהּ מְלֹא הַסִּיט בְּמָקוֹם אֶחָד, טְמֵאָה.
הַמַּעְצָד, וְהָאַזְמֵל, וְהַמַּפְסֶלֶת,
וְהַמַּקְדֵּחַ שֶׁנִּפְגָּמוּ, טְמֵאִין.
נִטַּל חִסּוּמָן, טְהוֹרִין.
וְכֻלָּם שֶׁנֶּחְלְקוּ לִשְׁנַיִם, טְמֵאִין,
חוּץ מִן הַמַּקְדֵּחַ.
וְהָרוֹקֶנָה בִּפְנֵי עַצְמָהּ, טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק יג משנה ה

ה
מַחַט שֶׁנִּטַּל חֲרִירָהּ אוֹ עָקְצָהּ,
טְהוֹרָה.
אִם הִתְקִינָהּ לְמִיתְּה,
טְמֵאָה.
שֶׁלְּסַקָּיִין שֶׁנִּטַּל חֲרִירָהּ,
טְמֵאָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כוֹתֵב בָּהּ.
נִטַּל עָקְצָהּ,
טְהוֹרָה.
שֶׁלַּמִּתּוֹן,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ טְמֵאָה.

ו
מַחַט שֶׁהֶעֱלַת חֲלוּדָה,
אִם מְעַכֶּבֶת אֶת הַתְּפִירָה,
טְהוֹרָה;
וְאִם לָאו, טְמֵאָה.
צִנּוֹרָה שֶׁפְּשָׁטָהּ,
טְהוֹרָה.
כְּפָפָהּ,
חָזְרָה לְטֻמְאָתָהּ.

מסכת כלים פרק יג משנה ו
ז
עֵץ הַמְשַׁמֵּשׁ אֶת הַמַּתֶּכֶת,
טָמֵא.
וְהַמַּתֶּכֶת וְהַמְשַׁמֶּשֶׁת אֶת הָעֵץ,
טָהוֹר.
כֵּיצַד?
פּוֹתַחַת שֶׁלָּעֵץ,
וְהַפִּין שֶׁלָּהּ שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
אֲפִלּוּ אַחַת,
טְמֵאָה.
פּוֹתַחַת שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
וְהַפִּין שֶׁלָּהּ שֶׁלָּעֵץ,
טְהוֹרָה.
טַבַּעַת שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
וְחוֹתָם שֶׁלָּהּ שֶׁלָּאַלְמוֹג,
טְמֵאָה.
טַבַּעַת שֶׁלָּאַלְמוֹג,
וְחוֹתָם שֶׁלָּהּ שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,

טְהוֹרָה.
הַשֵּׁן שֶׁבַּטַּס שֶׁבַּפּוֹתַחַת, וְשֶׁבַּמַּפְתֵּחַ,
טְמֵאָה בִפְנֵי עַצְמָהּ.

מסכת כלים פרק יג משנה ז

ח

הַכְּדֵמִים הָאַשְׁקְלוֹנִים שֶׁנִּשְׁבָּרוּ,
וְהָאֻנְקְלִי שֶׁלָּהֶם קַיֶּמֶת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.
הַמַּעְבֵּר, וְהַמִּזְרֶה, וְהַמַּגּוֹב,
וְכֵן מַסְרֵק שֶׁלָּרֹאשׁ,
שֶׁנִּטְּלָה אַחַת מִשִּׁנֵּיהֶן,
וַעֲשָׂאָן שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.
וְעַל כֻּלָּם אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
דָּבָר חָדָשׁ חִדְּשׁוּ סוֹפְרִין,
וְאֵין לִי מָה אָשִׁיב.

מסכת כלים פרק יג משנה ח

ט

מַסְרֵק שֶׁלַּפִּשְׁתָּן שֶׁנִּטְּלוּ שִׁנָּיו,
נִשְׁתַּיְּרוּ בוֹ שְׁתַּיִם, טָמֵא,
וְאַחַת, טָהוֹר.
וְכֻלָּם, אַחַת וְאַחַת בִּפְנֵי עַצְמָן,
טְמֵאוֹת.

י

וְשֶׁלַּצֶּמֶר שֶׁנִּטְּלוּ שִׁנָּיו וְאַחַת מִבֵּנְתַּיִם,
טָהוֹר.
נִשְׁתַּיֵּר בּוֹ שָׁלוֹשׁ בְּמָקוֹם אֶחָד,
טָמֵא.
הָיְתָה הַחִיצוֹנָה אַחַת מֵהֶן,
טָהוֹר.
נִטְּלוּ מִמֶּנּוּ שְׁתַּיִם וַעֲשָׂאָן לַמַּלְקֶטֶת,
טְמֵאוֹת;
אַחַת, וְהִתְקִינָהּ לַנֵּר, אוֹ לַמִּיתָה,
טְמֵאָה.

פרק יד

מסכת כלים פרק יד משנה א

א

כְּלֵי מַתְּכוֹת,
כַּמָּה הוּא שִׁעוּרָן?
הַדְּלִי, כְּדֵי לְמַלֹּאות בּוֹ.
קֻמְקוּמוֹס, כְּדֵי לָחוּם בּוֹ.
מֵחַם, כְּדֵי לְקַבֵּל סְלָעִים.
הַלְּבֵס, כְּדֵי לְקַבֵּל קִיתוֹנוֹת.
קִיתוֹנוֹת, כְּדֵי לְקַבֵּל פְּרוּטוֹת.
מִדּוֹת הַיַּיִן, בְּיַיִן,
וּמִדּוֹת הַשֶּׁמֶן, בְּשֶׁמֶן;
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
כֻּלָּם בִּפְרוּטוֹת.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
הַמְחֻסָּר חֲטָפָה, טָמֵא,
וְהַמְחֻסָּר לְטִישָׁה, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק יד משנה ב

ב

מַקֵּל שֶׁעָשָׂה בְרֹאשׁוֹ מַסְמֵר כְּמִין חֲזַיְנָה,
טָמֵא;
סִמְּרוֹ, טָמֵא.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה בוֹ שְׁלֹשָׁה סְדָרִים.
וְכֻלָּם, שֶׁעֲשָׂאָן לַנּוֹי,
טְהוֹרִין.
עָשָׂה בְרֹאשׁוֹ מְנִיקִית, וְכֵן בַּדֶּלֶת,
טְהוֹרָה;
הָיְתָה כְלִי וְחִבְּרָהּ לוֹ,
טְמֵאָה.
מֵאֵמָּתַי הִיא טַהֲרָתוֹ?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מִשֶּׁיְּחַבֵּל.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
מִשֶּׁיְּחַבֵּר.

מסכת כלים פרק יד משנה ג

ג

הַקַּנְטֵר שֶׁלְּבַבְּנַאי,
וְהַדָּקוֹר שֶׁלֶּחָרָשׁ, <חֶרֶשׂ>

הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.
יִתְדוֹת אֳהָלִין,
וְיִתְדוֹת הַמָּשׁוֹחוֹת,
טְמֵאוֹת.
שַׁלְשֶׁלֶת שֶׁלַּמָּשׁוֹחוֹת,
טְמֵאָה.
הָעֲשׂוּיָה לָעֵצִים,
טְהוֹרָה.
שַׁלְשֶׁלֶת דְּלִי גָדוֹל,
אַרְבָּעָה טְפָחִים;
וְשֶׁלַּקָּטוֹן, עֲשָׂרָה.
חֲמוֹר שֶׁלַּנַּפָּחִים,
טְמֵאָה.
מְגֵרָה שֶׁעָשָׂה שִׁנֶּיהָ בְתוֹךְ הַחֹר,
טְמֵאָה;
עֲשָׂאָן מִלְּמַטָּן לְמַעְלָן,
טְהוֹרָה.
כָּל הַכְּסוּיִין טְהוֹרִין,
חוּץ מִשֶּׁלַּמֵּחַם. <מִשַּׁלְמֵיחֶם>

מסכת כלים פרק יד משנה ד
ד
הַטְּמֵאִין שֶׁבָּעֲגָלָה:
הָעֹל שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
וְהַקַּטְרֵב,
וְהַכְּנָפַיִם הַמְקַבְּלוֹת אֶת הָרְצוּעוֹת, <הַמְקַבְּלוֹת>
וּבַרְזֶל שֶׁתַּחַת צַוְּארֵי בְהֵמָה,
הַסּוֹמֵךְ, וְהַמְחַגֵּר,
וְהַתַּמְחוּיוֹת, וְהָעַנְבּוּל, וְהַצִּנֵּירָה,
וּמַסְמֵר מְחַבֵּר אֶת כֻּלָּם.

מסכת כלים פרק יד משנה ה
ה
הַטְּהוֹרִים שֶׁבָּעֲגָלָה,
וְהָעֹל הַמְצֻפֶּה,
וּכְנָפַיִם הָעֲשׂוּיוֹת לַנּוֹי,
וּשְׁפוֹפְרוֹת הַמַּשְׁמִיעוֹת אֶת הַקּוֹל,
וְהָאֵבָר שֶׁבְּצַד צַוְּארֵי בְהֵמָה,
הַסּוֹבֵב שֶׁלַּגַּלְגַּל,
וְהַטָּסִין, וְהַצִּפּוּיִין,
וּשְׁאָר כָּל הַמַּסְמְרוֹת,

טְהוֹרִין.
סַנְדַּלֵּי בְהֵמָה שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
טְמֵאִין,
שֶׁלַּשַּׁעַם, טְהוֹרִין.
הַסַּיִף, מֵאֵמָתַי מְקַבֵּל טֻמְאָה?
מִשֶּׁיְּשׁוּפֶנּוּ.
וְהַסַּכִּין?
מִשֶּׁיַּשְׁחִיזֶנָּה.

מסכת כלים פרק יד משנה ו

ו
כְּסוּי טְנִי שֶׁלַּמַּתֶּכֶת שֶׁעָשָׂה בוֹ מַרְאָה,
רַבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.
מַרְאָה שֶׁנִּשְׁבָּרָה,
אִם אֵינָהּ מַרְאָה אֶת רֹב הַפָּנִים,
טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק יד משנה ז

ז
כְּלֵי מַתְּכוֹת מְטַמִּין וּמְטַהֲרִין שְׁבָרִין.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אֵינָן מְטַהֲרִין אֶלָּא שְׁלֵמִים.
כֵּיצַד?
הִזָּה עֲלֵיהֶן,
וְנִשְׁבְּרוּ בוֹ בַיּוֹם,
הִתִּיכָן, חָזַר וְהִזָּה עֲלֵיהֶן שְׁנִיָּה בוֹ בַיּוֹם,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אֵין הַזָּיָה פָּחוּת מִשְּׁלִישִׁי וּמִשְּׁבִיעִי.

מסכת כלים פרק יד משנה ח

ח
מַפְתֵּחַ שֶׁלָּאַרְכֻּבָּה שֶׁנִּשְׁבְּרָה מִתּוֹךְ אַרְכֻּבָּתוֹ,
טָהוֹר.
רַבִּי יְהוּדָה מְטַמֵּא,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא פוֹתֵחַ בּוֹ מִבִּפְנִים.
וְשֶׁלַּגַּם שֶׁנִּשְׁבַּר מִתּוֹךְ גֻּמּוֹ,
טָהוֹר.

הָיוּ בוֹ חַפִּין וּנְקָבִין,
טָמֵא.
נִטְּלוּ חַפִּין,
טָמֵא, מִפְּנֵי נְקָבִין.
נִסְתַּתְּמוּ נְקָבִין, טָמֵא,
מִפְּנֵי חַפִּין;
נִטְּלוּ חַפִּין וְנִסְתַּתְּמוּ נְקָבִין,
אוֹ שֶׁפְּרָצָן זֶה לְתוֹךְ זֶה,
טָהוֹר.
מַסְנֶנֶת שֶׁלַּחַרְדָּל
שֶׁנִּפְרְצוּ בָהּ שְׁלֹשָׁה נְקָבִים מִלְּמַטָּן זֶה לְתוֹךְ זֶה,
טְהוֹרָה.
וְאַרְפַּכְס שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
טְמֵאָה.

פרק טו

מסכת כלים פרק טו משנה א

א
כְּלֵי עֵץ,
כְּלֵי עוֹר,
כְּלֵי עֶצֶם,
כְּלֵי זְכוֹכִית,
פְּשׁוּטֵיהֶן טְהוֹרִין,
וּמְקַבְּלֵיהֶן טְמֵאִין.
נִשְׁבָּרוּ, טָהֲרוּ.
חָזַר וְעָשָׂה מֵהֶן כֵּלִים,
מְקַבְּלִין טֻמְאָה מִכָּן וְלַבָּא.
הַשִּׁדָּה,
וְהַתֵּבָה,
וְהַמִּגְדָּל,
כַּוֶּרֶת הַקַּשׁ,
וְכַוֶּרֶת הַקָּנִים,
וּבוֹר סְפִינָה אֲלֶכְּסַנְדְּרִית,
שֶׁיֵּשׁ לָהֶם שׁוּלַיִם,
וְהֵן מַחֲזִיקִים אַרְבָּעִים לַח,
שֶׁהֵם כּוֹרַיִם בַּיָּבֵשׁ,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין.
וּשְׁאָר כָּל הַכֵּלִים,

בֵּין מְקַבְּלִין בֵּין אֵינָן מְקַבְּלִין,
טְמֵאִים.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
דַּרְדּוּר עֲגָלָה,
וְקָסֵטוֹת הַמְּלָכִים, <וקוסטות>
וַעֲרֵבַת הָעַבְדָּן,
וּבוֹר סְפִינָה קְטַנָּה,
וְהָאָרוֹן,
אַף עַל פִּי מְקַבְּלִין,
טְמֵאִין,
שֶׁאֵינָן עֲשׂוּיִים לְהִטַּלְטֵל אֶלָּא בְמַה שֶּׁבְּתוֹכָן.
וּשְׁאָר כָּל הַכֵּלִים,
הַמְקַבְּלִין, טְהוֹרִין,
וְשֶׁאֵינָן מְקַבְּלִין, טְמֵאִין.
אֵין בֵּין דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר לְדִבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה
אֶלָּא עֲרֵבַת בַּעַל הַבַּיִת.

מסכת כלים פרק טו משנה ב
ב
אֲרֵבוֹת שֶׁלַּנַּחְתּוֹמִים, טְמֵאוֹת,
וְשֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים, טְהוֹרוֹת.
סְרָקָן אוֹ כִרְכְּמָן, טְמֵאוֹת. <סירקן>
דַּף שֶׁלַּנַּחְתּוֹמִים שֶׁקְּבָעוֹ בַכֹּתֶל,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.
סְרוּד שֶׁלַּנַּחְתּוֹמִים, טָמֵא,
וְשֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים, טָהוֹר.
גִּפְּפוֹ מֵאַרְבַּע רוּחוֹתָיו, טָמֵא.
נִפְרַץ מֵרוּחַ אַחַת, טָהוֹר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם הִתְקִינוֹ לִהְיוֹת פּוֹרֵץ עָלָיו, טָמֵא.
וְכֵן הַמַּעֲרוֹךְ, טָמֵא.

מסכת כלים פרק טו משנה ג
ג
יָם נָפָה שֶׁלְּסַלָּתִים, טָמֵא,
וְשֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים, טָהוֹר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף שֶׁלַּגַּדֶּלֶת טָמֵא מוֹשָׁב,
מִפְּנֵי שֶׁהַבָּנוֹת יוֹשְׁבוֹת לְתוֹכוֹ וְגוֹדְלוֹת.

מסכת כלים פרק טו משנה ד

ד

כָּל הַתְּלוּיִן טְמֵאִין,
חוּץ מִתְּלוּי נָפָה וּכְבָרָה שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כֻּלָּם טְהוֹרִין,
חוּץ מִתְּלוּי נָפָה שֶׁלְּסַלָּתִין,
וּתְלוּי כְּבָרַת גְּרָנוֹת,
וּתְלוּי מַגַּל יָד,
וּתְלוּי מַקֵּל הַבָּלְשִׁין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מְסַיְּעִין בְּשָׁעַת מְלָאכָה.
זֶה הַכְּלָל:
הֶעָשׂוּי לְסִיּוּעַ בְּשָׁעַת מְלָאכָה, טָמֵא;
הֶעָשׂוּי לְתָלוּי, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק טו משנה ה

ה

רַחַת הַגְּרוֹסוֹת, טְמֵאָה,
וְשֶׁלְּאוֹצָרוֹת, טְהוֹרָה.
זֶה הַכְּלָל:
הֶעָשׂוּי לְקַבָּלָה, טָמֵא,
וּלְכִנּוּס, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק טו משנה ו

ו

נִבְלֵי הַשָּׁרָה, טְמֵאִין,
וְנִבְלֵי בְּנֵי לֵוִי, טְהוֹרִין.
כָּל הַמַּשְׁקִין, טְמֵאִין,
וּמַשְׁקֵה בֵית מַטְבְּחַיָּה, טְהוֹרִין.
כָּל הַסְּפָרִים מְטַמִּין אֶת הַיָּדַיִם,
חוּץ מִסֵּפֶר הָעֲזָרָה.
הַמַּרְכּוּב טָהוֹר.
הַבַּטְנוֹן וְהַנִּקְטְמוֹן וְהָאֵרוֹס, <כלי זמר>
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָאֵרוֹס טָמֵא מוֹשָׁב,
מִפְּנֵי שֶׁהָאַלָּאִית יוֹשֶׁבֶת עָלָיו.
מְצוֹדַת הַחֻלְדָּה, טְמֵאָה,
וְשֶׁלָּעַכְבָּרִין, טְהוֹרָה.

פרק טז

מסכת כלים פרק טז משנה א

א

כָּל כְּלִי עֵץ שֶׁנֶּחֱלַק לִשְׁנַיִם, טָהוֹר,
חוּץ מִשֻּׁלְחָן הַסָּפוּל,
וְתַמְחוּי הַמַּזְנוֹן,
וְאַפִּיפוֹדִין שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת. <hupopódion: שרפרף, הדום>
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַמְּגֵס וְקוֹד הַבַּבְלִי כַּיּוֹצֵא בָהֶן.
כְּלֵי עֵץ, מֵאֵמָתַי מְקַבְּלִין טֻמְאָה?
הַמִּטָּה וְהָעֲרִיסָה, מִשֶּׁיְּשׁוּפֵם בְּעוֹר הַדָּג.
גָּמַר שֶׁלֹּא לָשׁוּף, טְמֵאָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַמִּטָּה, מִשֶּׁיְּסָרֵג בָּהּ שְׁלֹשָׁה בָתִּים.

מסכת כלים פרק טז משנה ב

ב

הַסַּלִּים שֶׁלָּעֵץ, מִשֶּׁיַּחְסֹם וִיקַנֵּב;
וְשֶׁלַּתְּמָרָה,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא קִנֵּב מִבִּפְנִים,
טָמֵא, שֶׁכֵּן מְקַיְּמִים.
כַּלְכַּלָּה,
מִשֶּׁיַּחְסֹם וִיקַנֵּב וְיִגְמֹר אֶת הַתְּלוּיָה.
בֵּית הַלָּגִינִין, וּבֵית הַכּוֹסוֹת,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא קִנֵּב מִבִּפְנִים,
טָמֵא, שֶׁכֵּן מְקַיְּמִים.

מסכת כלים פרק טז משנה ג

ג

הַקְּנוּנִין הַקְּטַנִּים, וְהַקְּלָתוֹת,
מִשֶּׁיַּחְסֹם וִיקַנֵּב.
הַקְּנוּנִין הַגְּדוֹלִין, וְהַסּוֹגִין הַגְּדוֹלִים,
מִשֶּׁיַּעֲשֶׂה שְׁנֵי דוּרִין לָרַחַב שֶׁלָּהֶן.
יָם, נָפָה, וּכְבָרָה, וְכַף שֶׁלְּמֹאזְנַיִם,
מִשֶּׁיַּעֲשֶׂה דוּר אֶחָד לָרַחַב שֶׁלָּהֶן.
הַקֻּפָּה,
מִשֶּׁיַּעֲשֶׂה שְׁתֵּי צְפִירוֹת לָרַחַב שֶׁלָּהּ.

וְהָעֲרָק,
מִשֶּׁיֵּעָשֶׂה בוֹ צִפִּירָה אַחַת.

מסכת כלים פרק טז משנה ד
ד
כְּלֵי עוֹר, מֵאֵמָתַי מְקַבְּלִין טֻמְאָה?
הַתָּרְמֵל, מִשֶּׁיַּחְסֹם וִיקַנֵּב,
וְיַעֲשֶׂה קִיחוֹתָיו.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיֵּעָשֶׂה אָזְנָיו.
סְקֻרְטְיָה,
מִשֶּׁיַּחְסֹם וִיקַנֵּב,
וְיַעֲשֶׂה אֶת צִיצִיתָהּ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיֵּעָשֶׂה אֶת טַבְעוֹתֶיהָ.
קָטְבֵלְיָה, מִשֶּׁיַּחְסֹם וִיקַנֵּב.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיֵּעָשֶׂה אֶת קִיחוֹתֶיהָ.

ה
הַכַּר וְהַכֶּסֶת שֶׁלָּעוֹר,
מִשֶּׁיַּחְסֹם וִיקַנֵּב.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיִּתְפְּרֵם
וִישַׁיֵּר בָּהֶן פָּחוּת מֵחֲמִשָּׁה טְפָחִים.

מסכת כלים פרק טז משנה ה
ו
פָּטַלְיָה טְמֵאָה, <מחוק ומתוקן. כנראה היה פטילייא>
וַחֲסִינָה טְהוֹרָה.
סִגְנָיוֹת שֶׁלֶּעָלִים, טְהוֹרוֹת,
וְשֶׁלִּנְצָרִין, טְמֵאוֹת.
חוֹתָל שֶׁהוּא נוֹתֵן לְתוֹכוֹ וְנוֹטֵל מִתּוֹכוֹ,
טָמֵא.
אֵינוֹ יָכוֹל עַד שֶׁיִּקְרָעֶנּוּ, עַד שֶׁיַּתִּירֶנּוּ,
טָהוֹר.

מסכת כלים פרק טז משנה ו
ז
קִסְיָה שֶׁלְּזוֹרֵי גְרָנוֹת,
שֶׁלְּהוֹלְכֵי דְרָכִים,

שֶׁלְּעוֹשֵׂי פִשְׁתָּן, טְמֵאָה.
אֲבָל שֶׁלַּצַּבָּעִים וְשֶׁלַּנַּפָּחִים, טְהוֹרָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף שֶׁלַּגָּרוֹסוֹת כַּיּוֹצֵא בָהֶן.
זֶה הַכְּלָל:
הֶעָשׂוּי לְקַבָּלָה, טָמֵא;
מִפְּנֵי הַזֵּעָה, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק טז משנה ז
ח
הַמַּקְלוֹט שֶׁלַּבָּקָר,
וְהַחִסּוּם שֶׁלּוֹ,
וְהַמַּדָּף שֶׁלַּדְּבוֹרִים,
וְהַמְּנָפָה,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין.
כְּסוּי קֻפְּצָא, טָמֵא.
כְּסוּי קַמְטְרָא, טָהוֹר.
כְּסוּי תֵּבָה, כְּסוּי טְנִי,
וְהַמַּכְבֵּשׁ שֶׁלְּחָרָשׁ,
וְהַכִּסֵּא שֶׁתַּחַת הַתֵּבָה,
וְהַקַּמְרוֹן שֶׁלָּהּ,
וַאֲנַגְלִים שֶׁלַּסֵּפֶר,
וּבֵית הַנֶּגֶר,
וּבֵית הַמַּנְעוּל,
וּבֵית הַמְּזוּזָה,
תֵּיק נְבָלִים,
תֵּיק כִּנּוֹרוֹת,
וְאָמוּם שֶׁלְּגוֹדְלֵי מִצְנְפוֹת,
וְהַמַּרְכּוּג שֶׁלַּזַּמָּר,
וּרְבִיעִין שֶׁלָּאֲלָאִית,
וְגוֹגֶנֶת הֶעָנִי,
וּסְמוּכוֹת הַמִּטָּה,
וּטְפָס שֶׁלַּתְּפִלָּה,
וַאֲמוּם שֶׁלְּעוֹשֵׂי סָבוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין.
זֶה הַכְּלָל אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
כָּל מְשַׁמְּשֵׁי מְשַׁמְּשָׁיו שֶׁלָּאָדָם,
בִּשְׁעַת מְלָאכָה וְשֶׁלֹּא בִשְׁעַת מְלָאכָה,
טָמֵא.
וְכָל שֶׁאֵינוּ אֶלָּא בִשְׁעַת מְלָאכָה,
טָהוֹר.

מסכת כלים פרק טז משנה ח

ט

תֵּיק הַסַּיִף וְהַסְּכִין וְהַפִּגְיוֹן,
תֵּיק מִסְפֶּרֶת וּמִסְפְּרַיִם וְהַתַּעַר,
תֵּיק מַכְחָל,
וּבֵית הַכֹּחַל,
תֵּיק מִכְתָּב,
וּתְרֻנְתֵּק,
תֵּיק טַבְלָה וּסְקוֹרְטְיָה,
בֵּית הַחִצִּים,
וּבֵית הַפְּגוֹשׁוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.
תֵּיק סִימְפּוֹנְיָא,
בִּזְמַן שֶׁהוּא נוֹתְנָהּ מִלְמַעְלָה, טָמֵא;
מִצִּדּוֹ, טָהוֹר.
תֵּיק חֲלִילִים,
רַבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא נוֹתְנוֹ מִצִּדּוֹ. <נוֹתְנָהּ>
חִפּוּי הָאַלָּה,
וְהַקֶּשֶׁת,
וְהָרֹמַח,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין.
זֶה הַכְּלָל:
הֶעָשׂוּי לְתֵיק, טָמֵא,
לְחִפּוּי, טָהוֹר.

פרק יז

מסכת כלים פרק יז משנה א

א

כָּל כְּלֵי בַעֲלֵי בָתִּים,
שֵׁעוּרָן בְּרִמּוֹנִים;
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
בְּמַה שֶּׁהֵן.
קֻפּוֹת הַגַּנָּנִים,
שֵׁעוּרָן בַּאֲגֻדּוֹת שֶׁלַּיָּרָק,
שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים, בַּתֶּבֶן,
שֶׁלַּבַּלָּנִין, בַּגְּבָבָה.

רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
כֻּלָּם בָּרִמּוֹנִים.

מסכת כלים פרק יז משנה ב
ב
הַחֵמֶת,
שֶׁעוּרָהּ בִּפְקָעִיּוֹת שֶׁלַּשְּׁתִי.
אִם אֵינָהּ מְקַבֶּלֶת שֶׁלַּשְּׁתִי,
אַף עַל פִּי מְקַבֶּלֶת שֶׁלָּעֵרֶב,
טְמֵאָה.
בֵּית קְעָרוֹת שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל קְעָרוֹת,
אַף עַל פִּי מְקַבֵּל תַּמְחוּיִים,
טָמֵא.
בֵּית הָרְאִי שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל מַשְׁקִים, <=הָרֵעִי>
אַף עַל פִּי שֶׁמְּקַבֵּל אֶת הָרְאִי,
טָמֵא.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל מְטַהֵר,
שֶׁהֵן מְקַיְּמִין אוֹתוֹ.

מסכת כלים פרק יז משנה ג
ג
הַסַּלִּים שֶׁלַּפַּת,
שֶׁעוּרָן בְּכִכָּרוֹת שֶׁלַּפַּת.
פִּיפְּיָרוֹת *<pápuros: גומא; כלי העשוי פפירוס>*
שֶׁעָשָׂה לָהּ קָנִים מִלְּמַטָּן לְמַעְלָן לְחִזּוּק,
טְהוֹרָה.
עָשָׂה לָהּ גַּפַּיִם כָּל שֶׁהֵן,
טְמֵאָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם אֵינָהּ יְכוּלָה לְהִנָּטֵל בְּגַפַּיִם,
טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק יז משנה ד
ד
הָרִמּוֹנִים שֶׁאָמְרוּ,
שְׁלֹשָׁה אֲחוּזִים זֶה בָזֶה.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
בְּנָפָה וּבִכְבָרָה, כְּדֵי שֶׁיִּטֹּל וִיהַלֵּךְ.
וּבַקֻּפָּה, כְּדֵי שֶׁיַּפְשִׁיל לְאַחֲרָיו.
וּשְׁאָר כָּל הַכֵּלִים שֶׁאֵינָן יְכוּלִים לְקַבֵּל רִמּוֹנִים,
כְּגוֹן רֹבַע, וַחֲצִי הָרֹבַע,

הַקְּנוֹנִין הַקְּטַנִּים, <מין סל>
שֵׁעוּרָן בְּרֶבָן.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
בַּזֵּיתִין.
נִפְרָצוּ, שֵׁעוּרָן בַּזֵּיתִים.
נִגְמָמוּ, שֵׁעוּרָן בְּמַה שֶּׁהֵן.

מסכת כלים פרק יז משנה ה

ה
הָרִמּוֹן שֶׁאָמְרוּ,
לֹא גָדוֹל וְלֹא קָטָן, אֶלָּא בֵינוֹנִי.
וּלְמָה הֻזְכְּרוּ רִמּוֹנֵי בָדָן?
שֶׁיְּהוּ מְקַדְּשִׁין כָּל שֶׁהֵן.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
לְשַׁעֵר בָּהֶם אֶת הַכֵּלִים.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לְכָךְ וּלְכָךְ הֻזְכְּרוּ:
לְשַׁעֵר בָּהֶן אֶת הַכֵּלִים,
וְשֶׁיְּהוּ מְקַדְּשִׁין כָּל שֶׁהֵן.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
לֹא שֶׁיְּהוּ רִמּוֹנֵי בָדָן וַחֲצִירֵי גֶבַע,
אֶלָּא שֶׁיְּהוּ מִתְעַשְּׂרִין וַדַּי בְּכָל מָקוֹם.

מסכת כלים פרק יז משנה ו

ו <ז>
כַּבֵּיצָה שֶׁאָמְרוּ,
לֹא גְדוֹלָה וְלֹא קְטַנָּה, אֶלָּא בֵינוֹנִית.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מֵבִיא גְדוֹלָה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת וּקְטַנָּה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת,
וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַמַּיִם,
וְחוֹלֵק אֶת הַמַּיִם.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
וְכִי מִי מוֹדִיעֵנִי אֵי זוֹ גְדוֹלָה וְאֵי זוֹ קְטַנָּה?
אֶלָּא הַכֹּל לְפִי דַעְתּוֹ שֶׁלָּרוֹאֶה.

מסכת כלים פרק יז משנה ז

ז <ח>
כַּגְּרוֹגֶרֶת שֶׁאָמְרוּ,
לֹא גְדוֹלָה וְלֹא קְטַנָּה, אֶלָּא בֵינוֹנִית.

רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַגְּדוֹלָה שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
הִיא הַבֵּינוֹנִית שֶׁבַּמְּדִינוֹת.

מסכת כלים פרק יז משנה ח
ח <ט>
כַּזַּיִת שֶׁאָמְרוּ,
לֹא גָדוֹל וְלֹא קָטָן, אֶלָּא בֵינוֹנִי,
זֶה אֲגוּרִי.
כִּשְׂעוֹרָה שֶׁאָמְרוּ,
לֹא גְדוֹלָה וְלֹא קְטַנָּה, אֶלָּא בֵינוֹנִית,
זוֹ מִדְבָּרִית.
כָּעֲדָשָׁה שֶׁאָמְרוּ,
לֹא גְדוֹלָה וְלֹא קְטַנָּה, אֶלָּא בֵינוֹנִית,
זוֹ מִצְרִית.
כָּל הַמִּטַּלְטְלִין
מְבִיאִין אֶת הַטֻּמְאָה בְּעֹבִי הַמַּרְדֵּעַ,
לֹא גָדוֹל וְלֹא קָטָן, אֶלָּא בֵינוֹנִי.
וְאֵי זֶה הוּא הַבֵּינוֹנִי?
כָּל שֶׁהֶקֵּפוֹ טֶפַח.

מסכת כלים פרק יז משנה ט
ט
הָאַמָּה שֶׁאָמְרוּ,
בָּאַמָּה הַבֵּינוֹנִית.
שְׁתֵּי אַמּוֹת הָיוּ בְשׁוּשַׁן הַבִּירָה: *<בשער מזרחי של הר הבית>*
אַחַת עַל קֶרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית,
וְאַחַת עַל קֶרֶן מִזְרָחִית דְּרוֹמִית;
שֶׁעַל קֶרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית, <דְּרוֹמִית
הָיְתָה יְתֵרָה עַל שֶׁל מֹשֶׁה חֲצִי אֶצְבַּע;
וְשֶׁעַל קֶרֶן מִזְרָחִית דְּרוֹמִית,
הָיְתָה יְתֵרָה עָלֶיהָ חֲצִי אֶצְבַּע.
נִמְצֵאת יְתֵרָה עַל שֶׁל מֹשֶׁה אֶצְבַּע.

י
וְלָמָּה אָמְרוּ 'אַחַת גְּדוֹלָה וְאַחַת קְטַנָּה'?
אֶלָּא שֶׁהָאֻמָּנִים נוֹטְלִים בַּקְּטַנָּה,
וּמַחְזִירִין בַּגְּדוֹלָה,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ לְבֵית הַמְּעִילָה.
(מסכת כלים פרק יז משנה י)
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:

כָּל הָאַמּוֹת הָיוּ בַּבֵּינוֹנִית,
חוּץ מִמִּזְבַּח הַזָּהָב,
וְקֶרֶן וְהַסּוֹבֵב וְהַיְסוֹד.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַמַּת הַבִּנְיָן, שִׁשָּׁה טְפָחִים,
וְשֶׁלַּכֵּלִים, חֲמִשָּׁה.

מסכת כלים פרק יז משנה יא
יא
וְיֵשׁ שֶׁאָמְרוּ בְּמִדָּה דַקָּה:
מִדּוֹת הַלַּח וְהַיָּבֵשׁ,
שֵׁעוּרָן בָּאִיטַלְקִי,
זוֹ מִדְבָּרִית.
וְיֵשׁ שֶׁאָמְרוּ:
הַכֹּל לְפִי מַה שֶּׁהוּא אָדָם:
קוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה, <הקומץ>
וְחוֹפְנֵי הַקְּטֹרֶת,
וְהַשּׁוֹתֶה כִמְלֹא לֻגְמָיו בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים,
כִּמְזוֹן שְׁתֵּי סְעוֹדוֹת לָעֵרוּב.
מְזוֹנוֹ לַחֹל אֲבָל לֹא לַשַּׁבָּת,
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לַשַּׁבָּת אֲבָל לֹא לַחֹל.
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מִתְכַּוְּנִין לְהָקֵל.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִשְּׁתֵּי יָדוֹת לַכִּכָּר,
מִשָּׁלֹשׁ לַקַּב.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:
מִכִּכָּר בְּפוּנְדְּיוֹן וּמֵאַרְבַּע בַּסֶּלַע.

מסכת כלים פרק יז משנה יב
יב
וְיֵשׁ שֶׁאָמְרוּ מִדָּה גַסָּה:
מְלֹא תַרְוָד רָקָב, <תורווד>
מְלֹא תַרְוָד גָּדוֹל שֶׁלָּרוֹפְאִים;
גְּרִיס נְגָעִים, כִּגְרִיס הַקִּלְקִי;
הָאוֹכֵל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים כְּכוֹתֶבֶת הַגַּסָּה,
כָּמוֹהָ וּכְגַלְעִנָּתָהּ.
נוֹדוֹת יַיִן וְשֶׁמֶן,
שֵׁעוּרָן בְּפִיקָה גְדוֹלָה שֶׁלָּהֶן.
וּמָאוֹר שֶׁלֹּא נֶעֱשָׂה בִידֵי אָדָם,

שֶׁעוּרוֹ מְלֹא אֶגְרוֹף גָּדוֹל,
זֶה אֶגְרוֹפוֹ שֶׁלְּבֶן בַּטִּיחַ.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
יֶשְׁנוֹ כְרֹאשׁ גָּדוֹל שֶׁלָּאָדָם.

יג
וְשֶׁנֶּעֱשָׂה בִידֵי אָדָם,
שֶׁעוּרוֹ מְלֹא מַקְדֵּחַ גָּדוֹל שֶׁלַּלִּשְׁכָּה,
שֶׁהוּא כְפוּנְדְּיוֹן הָאִיטַלְקִי,
וּכְסֶלַע נֵרוֹנִית,
כִּמְלֹא נֶקֶב שֶׁבָּעֹל.

מסכת כלים פרק יז משנה יג
יד
כָּל שֶׁבַּיָּם טָהוֹר,
חוּץ מִכֶּלֶב הַיָּם,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא בוֹרֵחַ לַיַּבָּשׁ.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
הָעוֹשֶׂה כֵלִים מִן הַגָּדֵל בַּיָּם
וְחִבֵּר לָהֶם מִן הַגָּדֵל בָּאָרֶץ,
אֲפִלּוּ חוּט, אֲפִלּוּ מְשִׁיחָה,
דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
טָמֵא.

מסכת כלים פרק יז משנה יד
יה
וְיֵשׁ בְּמַה שֶׁנִּבְרָא בַיּוֹם הָרִאשׁוֹן טֻמְאָה;
בַּשֵּׁנִי, אֵין בּוֹ טֻמְאָה,
בַּשְּׁלִישִׁי, יֵשׁ בּוֹ טֻמְאָה,
בָּרְבִיעִי וּבַחֲמִישִׁי, אֵין בּוֹ טֻמְאָה,
חוּץ מִכְּנַף הָעוּז וּבֵיצַת הַנַּעֲמִית הַמְּצֻפָּה.
אָמַר רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
מַה שָּׁנַת כְּנַף הָעוּז מִכָּל כְּנָפַיִם?
כָּל שֶׁנִּבְרָא בַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי, טָמֵא.

מסכת כלים פרק יז משנה טו
יו
הָעוֹשֶׂה כְלִי קִבּוּל מִכָּל מָקוֹם,
טָמֵא.
הָעוֹשֶׂה מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב מִכָּל מָקוֹם,
טָמֵא.

הָעוֹשֶׂה כִיס מִן הָעוֹר וּמִן הַמַּצָּה וּמִן הַנְּיָר,
טָמֵא.
הָרִמּוֹן, הָאַלּוֹן וְהָאֱגוֹז,
שֶׁחֲקָקוּם הַתִּינוֹקוֹת לָמוֹד בָּהֶן אֶת הֶעָפָר,
אוֹ שֶׁהִתְקִינוּם לְכַף מֹאזְנַיִם,
טָמֵא, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מַעֲשֶׂה,
וְאֵין לָהֶם מַחֲשָׁבָה.

מסכת כלים פרק יז משנה טז
יז
קְנֵה מֹאזְנַיִם וְהַמָּחוֹק
שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן בֵּית קִבּוּל מַתֶּכֶת,
וְהָאֲסָל שֶׁיֶּשׁ בָּהּ בֵּית קִבּוּל מָעוֹת,
וְקָנֶה שֶׁלֶּעָנִי שֶׁיֶּשׁ לוֹ בֵית קִבּוּל מַיִם,
מַקֵּל שֶׁיֶּשׁ בָּהּ בֵּית קִבּוּל מְזוּזָה וּמַרְגָּלִיּוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.
וְעַל כֻּלָּם אָמַר רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי:
אִי לִי אִם אֹמַר,
אִי לִי אִם לֹא אֹמַר.

מסכת כלים פרק יז משנה יז
יח
תַּחְתִּית הַצּוֹרְפִין, טְמֵאָה,
וְשֶׁלַּנַּפָּחִין, טְהוֹרָה.
מַשְׁחֶזֶת שֶׁיֶּשׁ בָּהּ בֵּית קִבּוּל שֶׁמֶן,
טְמֵאָה,
וְשֶׁאֵין בָּהּ, טְהוֹרָה.
פִּנְקֵס *<pinakís: שני לוחות עץ מרוחים שעוה מחוברים>*
שֶׁיֶּשׁ בָּהּ בֵּית קִבּוּל שַׁעֲוָה, טְמֵאָה,
וְשֶׁאֵין בָּהּ, טְהוֹרָה.
מַחֲצֶלֶת הַקַּשׁ וּשְׁפוֹפֶרֶת הַקַּשׁ,
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מְטַהֵר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף שֶׁלַּפַּקּוּעוֹת כַּיּוֹצֵא בָהֶן.
מַחְצֶלֶת הַקָּנִים וְשֶׁלַּחֵלָף, טְהוֹרָה.
שְׁפוֹפֶרֶת שֶׁלַּקָּנֶה שֶׁחֲתָכָהּ לְקַבָּלָה,
טְהוֹרָה, עַד שֶׁיּוֹצִיא אֶת כָּל הַכָּכַי.

פרק יח

מסכת כלים פרק יח משנה א

א

הַשִּׁדָּה,

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

נִמְדֶּדֶת מִבִּפְנִים,

וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:

נִמְדֶּדֶת מִבַּחוּץ.

וּמוֹדִים אֵלּוּ וָאֵלּוּ,

שֶׁאֵין עֹבִי הָרַגְלַיִם וְעֹבִי לִזְבֵּזִים נִמְדָּד.

רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

מוֹדִים שֶׁעֹבִי הָרַגְלַיִם וְעֹבִי לִזְבֵּזִים נִמְדָּד,

[וּבֵינֵיהֶן אֵינוּ נִמְדָּד.]

רַבִּי שִׁמְעוֹן הַשֵּׁזוּרִי אוֹמֵר:

אִם הָיוּ הָרַגְלַיִם גְּבוֹהוֹת טֶפַח,

אֵין בֵּינֵיהֶן נִמְדָּד,

וְאִם לָאו, בֵּינֵיהֶם נִמְדָּד.

מסכת כלים פרק יח משנה ב

ב

הַמֻּכְנֵי שֶׁלָּהּ,

בִּזְמַן שֶׁהִיא נִשְׁמֶטֶת,

אֵינָהּ חִבּוּר לָהּ,

וְאֵינָהּ נִמְדֶּדֶת עִמָּהּ,

וְאֵינָהּ מַצֶּלֶת עִמָּהּ בְּאֹהֶל הַמֵּת,

וְאֵין גּוֹרְרִין אוֹתָהּ בַּשַּׁבָּת

בִּזְמַן שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹכָהּ מָעוֹת.

וְאִם אֵינָהּ נִשְׁמֶטֶת,

חִבּוּר לָהּ,

וְנִמְדֶּדֶת עִמָּהּ,

וּמַצֶּלֶת עִמָּהּ בְּאֹהֶל הַמֵּת,

וְגוֹרְרִים אוֹתָהּ בַּשַּׁבָּת,

אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹכָהּ מָעוֹת.

הַקַּמְרוֹן שֶׁלָּהּ,

בִּזְמַן שֶׁהוּא קָבוּעַ,

חִבּוּר לָהּ וְנִמְדָּד עִמָּהּ.

אִם אֵינוּ קָבוּעַ,

אֵינוּ חִבּוּר לָהּ, וְאֵינוּ נִמְדָּד עִמָּהּ.

כֵּיצַד מוֹדְדִין אוֹתוֹ?

רֹאשׁ תּוֹר.

רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם אֵינָהּ יְכוּלָה לַעֲמֹד בִּפְנֵי עַצְמָהּ,
טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק יח משנה ג
ג
הַשִּׁדָּה וְהַתֵּבָה וְהַמִּגְדָּל
שֶׁנִּטְּלָה אַחַת מֵרַגְלֵיהֶן,
אַף עַל פִּי מְקַבְּלִין, טְהוֹרִין,
שֶׁאֵינָן מְקַבְּלִין כְּדַרְכָּן;
רְבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא.
נִקְלְטֵי הַמִּטָּה, וַחֲמוֹר, וַחִפּוּי,
טְהוֹרִין.
אֵין טָמֵא אֶלָּא מִטָּה וּמַלְבֵּן.
וּמַלְבְּנֵי בְנֵי לֵוִי, טְהוֹרִין.

מסכת כלים פרק יח משנה ד
ד
מַלְבֵּן שֶׁנְּתָנוֹ עַל לְשׁוֹנוֹת,
רְבִּי מֵאִיר וּרְבִּי יְהוּדָה מְטַמִּין,
רְבִּי יוֹסֵה וּרְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֲרִין.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
מַה שָּׁנָה זֶה מִמַּלְבְּנֵי בְנֵי לֵוִי,
שֶׁמַּלְבְּנֵי בְנֵי לֵוִי טְהוֹרִין?

מסכת כלים פרק יח משנה ה
ה
מִטָּה שֶׁהָיְתָה טְמֵאָה מִדְרָס,
נִטְּלָה קְצָרָה וּשְׁתֵּי כְרָעַיִם,
טְמֵאָה,
אֲרֻכָּה וּשְׁתֵּי כְרָעַיִם,
טְהוֹרָה.
רְבִּי נְחֶמְיָה מְטַמֵּא.
גָּרַר שְׁתֵּי לְשׁוֹנוֹת לוֹכְסָן,
גָּרַר שְׁתֵּי כְרָעַיִם טֶפַח עַל טֶפַח לוֹכְסָן,
אוֹ שֶׁמִּעֲטָהּ פָּחוּת מִטֶּפַח,
טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק יח משנה ו
ו
מִטָּה שֶׁהָיְתָה טְמֵאָה מִדְרָס,

נִשְׁבְּרָה אֲרֻכָּה וְתִקְּנָהּ,
טְמֵאָה מִדְרָס;
נִשְׁבְּרָה שְׁנִיָּה וְתִקְּנָהּ,
טְהוֹרָה מִן הַמִּדְרָס,
אֲבָל טְמֵאָה מַגַּע מִדְרָס.
לֹא הִסְפִּיק לְתַקֵּן אֶת הָרִאשׁוֹנָה
עַד שֶׁנִּשְׁבְּרָה שְׁנִיָּה,
טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק יח משנה ז
ז
כֶּרַע שֶׁהָיְתָה טְמֵאָה מִדְרָס,
וְחִבְּרָהּ לַמִּטָּה,
כֻּלָּהּ טְמֵאָה מִדְרָס.
פָּרְשָׁה, הִיא טְמֵאָה מִדְרָס, <שֶׁהִיא>
[וְהַמִּטָּה טְמֵאָה מַגַּע מִדְרָס.
הָיְתָה טְמֵאָה טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְחִבְּרָהּ לַמִּטָּה,
כֻּלָּהּ טְמֵאָה טֻמְאַת שִׁבְעָה.
פָּרְשָׁה, הִיא טְמֵאָה טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְהַמִּטָּה טְמֵאָה טֻמְאַת עֶרֶב.
[הָיְתָה טְמֵאָה טֻמְאַת עֶרֶב,
וְחִבְּרָהּ לַמִּטָּה,
כֻּלָּהּ טְמֵאָה טֻמְאַת עֶרֶב.
פָּרְשָׁה, הִיא טְמֵאָה טֻמְאַת עֶרֶב,
וְהַמִּטָּה טְהוֹרָה.
וְכֵן הַשֵּׁן שֶׁלַּמַּעְדֵּר.

מסכת כלים פרק יח משנה ח
ח
תְּפִלָּה אַרְבָּעָה כֵלִים,
הִתִּיר קְצִיצָה רִאשׁוֹנָה וְתִקְּנָהּ,
טְמֵאָה טְמֵא מֵת,
וְכֵן שְׁנִיָּה,
וְכֵן שְׁלִישִׁית.
הִתִּיר אֶת הָרְבִיעִית,
טְהוֹרָה מִטְּמֵא מֵת,
אֲבָל טְמֵאָה מַגַּע טְמֵא מֵת.
חָזַר לָרִאשׁוֹנָה,
וְהִתִּירָהּ וְתִקְּנָהּ,
טְמֵאָה בְמַגָּע,

וְכֵן הַשְּׁנִיָּה.
הִתִּיר אֶת הַשְּׁלִישִׁית,
טְהוֹרָה, שֶׁהָרְבִיעִית בְּמַגָּע,
וְאֵין מַגָּע עוֹשֶׂה מַגָּע.

מסכת כלים פרק יח משנה ט
ט
מִטָּה שֶׁנִּגְנַב חֶצְיָהּ,
אוֹ אָבַד חֶצְיָהּ,
וַחֲלָקוּהָ אַחִים אוֹ שׁוּתָּפִים,
טְהוֹרָה.
הֶחֱזִירוּהָ,
מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה מִכָּן וְלַבָּא.
מִטָּה מִטַּמַּאת חֲבִלָּה,
וּמִטַּהֶרֶת חֲבִלָּה.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מִטַּמַּאת אֵבָרִים וּמִטַּהֶרֶת אֵבָרִים.

פרק יט

מסכת כלים פרק יט משנה א
א
הַמְפָרֵק אֶת הַמִּטָּה לְהַטְבִּילָהּ,
וְהַנּוֹגֵעַ בַּחֲבָלִים,
טָהוֹר.
הַחֶבֶל, מֵאֵמָתַי הוּא חִבּוּר לַמִּטָּה?
מִשֶּׁיְּסָרֵג בָּהּ שְׁלֹשָׁה בָתִּים.
הַנּוֹגֵעַ מִן הַקֶּשֶׁר וְלִפְנִים,
טָמֵא;
מִן הַקֶּשֶׁר וְלַחוּץ,
טָהוֹר.
נוּמֵי הַקֶּשֶׁר,
הַנּוֹגֵעַ בְּצָרְכּוֹ, טָמֵא.
וְכַמָּה הוּא צָרְכּוֹ?
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שָׁלֹשׁ אֶצְבָּעוֹת.

מסכת כלים פרק יט משנה ב

ב
הַחֶבֶל הַיּוֹצֵא מִן הַמִּטָּה,
עַד חֲמִשָּׁה טְפָחִים, טָהוֹר;
מֵחֲמִשָּׁה וְעַד עֲשָׂרָה, טָמֵא.
מֵעֲשָׂרָה וְלַחוּץ, טָהוֹר,
שֶׁבּוֹ קוֹשְׁרִין אֶת הַפְּסָחִין,
וּמְשַׁלְשְׁלִין אֶת הַמִּטּוֹת.

מסכת כלים פרק יט משנה ג
ג
מֵזְרָן הַיּוֹצֵא מִן הַמִּטָּה,
כָּל שֶׁהוּא.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
עֲשָׂרָה טְפָחִים.
שִׁירֵי מֵזְרָן,
שִׁבְעָה טְפָחִים,
כְּדֵי לַעֲשׂוֹתוֹ חֲבָק לַחֲמוֹר.

מסכת כלים פרק יט משנה ד
ד
נִשָּׂא הַזָּב עַל הַמִּטָּה וְעַל הַמֵּזְרָן,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם וּפוֹסֵל אֶחָד.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
נִשָּׂא הַזָּב עַל הַמִּטָּה וְהַמֵּזְרָן,
עֲשָׂרָה טְפָחִים,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד.
מֵעֲשָׂרָה וְלַחוּץ,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד.
נִשָּׂא עַל הַמֵּזְרָן,
מֵעֲשָׂרָה וְלִפְנִים, טָמֵא;
מֵעֲשָׂרָה וְלַחוּץ, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק יט משנה ה
ה
מִטָּה שֶׁהָיְתָה טְמֵאָה מִדְרָס,
וְכָרַךְ לָהּ מֵזְרָן,
כֻּלָּהּ טְמֵאָה מִדְרָס.
פֵּרְשָׁה,
הִיא טְמֵאָה מִדְרָס,

וְהַמֵּזְרָן מַגַּע מִדְרָס.
הָיְתָה טְמֵאָה טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְכָרַךְ לָהּ מֵזְרָן,
כֻּלָּהּ טְמֵאָה טֻמְאַת שִׁבְעָה. <מִדְרָס
פֵּרָשָׁהּ,
הִיא טְמֵאָה טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְהַמֵּזְרָן טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.
הָיְתָה טְמֵאָה טֻמְאַת עֶרֶב,
וְכָרַךְ לָהּ מֵזְרָן,
כֻּלָּהּ טְמֵאָה טֻמְאַת עֶרֶב.
פֵּרָשָׁהּ,
הִיא טְמֵאָה טֻמְאַת עֶרֶב,
וְהַמֵּזְרָן טָהוֹר.

מסכת כלים פרק יט משנה ו

ו

מִטָּה שֶׁכָּרַךְ לָהּ מֵזְרָן,
וְנָגַע בָּהֶן הַמֵּת,
טְמֵאִים טֻמְאַת שִׁבְעָה.
פֵּרָשׁוּ,
טְמֵאִים טֻמְאַת שִׁבְעָה.
נָגַע בָּהֶן הַשֶּׁרֶץ,
טְמֵאִין טֻמְאַת עֶרֶב. <שִׁבְעָה ערב
פֵּרָשׁוּ,
טְמֵאִים טֻמְאַת עֶרֶב.

ז

מִטָּה שֶׁנִּטְּלוּ שְׁתֵּי אֲרֻכּוֹת שֶׁלָּהּ,
וְעָשָׂה לָהּ חֲדָשׁוֹת וְלֹא שִׁנָּה אֶת הַנְּקָבִים;
נִשְׁתַּבְּרוּ חֲדָשׁוֹת, טְמֵאָה,
וִישָׁנוֹת, טְהוֹרָה,
שֶׁהַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַיְשָׁנוֹת.

מסכת כלים פרק יט משנה ז

ח

תֵּבָה שֶׁפִּתְחָהּ מִלְּמַעְלָן,
טְמֵאָה טְמֵא מֵת.
נִפְחֲתָה מִלְּמַעְלָן,
טְמֵאָה טְמֵא מֵת.
נִפְחֲתָה מִלְּמַטָּן,
טְהוֹרָה.

מְגוּרוֹת שֶׁבָּהּ,
טְמֵאוֹת, וְאֵינָן חִבּוּר לָהּ.

מסכת כלים פרק יט משנה ח
ט
תָּרְמֵל שֶׁנִּפְחַת,
הַכִּיס שֶׁבְּתוֹכוֹ טָמֵא,
וְאֵינוֹ חִבּוּר לוֹ.
הַחֵמֶת שֶׁהַבֵּיצִים שֶׁלָּהּ מְקַבְּלוֹת עִמָּהּ,
וְנִפְחָתוּ,
טְהוֹרוֹת, שֶׁאֵינָן מְקַבְּלוֹת כְּדַרְכָּן.

מסכת כלים פרק יט משנה ט
י
תֵּבָה שֶׁנִּפְתְּחָה מִצִּדָּהּ,
טְמֵאָה מִדְרָס וּטְמֵא מֵת.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁאֵינָהּ גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
אוֹ שֶׁאֵין לָהּ לִיזְבֵּן טֶפַח.
נִתְפַּחֲתָה מִלְּמַעְלָן,
טְמֵאָה טְמֵא מֵת.
נִפְחֲתָה מִלְּמַטָּן,
רַבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין,
מִפְּנֵי שֶׁבָּטַל הָעִקָּר,
וּבָטְלָה הַטְּפֵלָה.

מסכת כלים פרק יט משנה י
יא
מַשְׁפֶּלֶת שֶׁנִּפְחֲתָה מִלְּקַבֵּל רִמּוֹנִים,
רַבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִים,
מִפְּנֵי שֶׁבָּטַל הָעִקָּר,
וּבָטְלָה הַטְּפֵלָה.

פרק כ

מסכת כלים פרק כ משנה א

א

הַכָּרִים וְהַכְּסָתוֹת,
וְהַשַּׂקִּים וְהַמַּרְצֻפִּין שֶׁנִּפְחָתוּ,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין מִדְרָס.
הַקְּלוֹסְטֵר אַרְבַּעַת קַבִּים,
הַתָּרְמֵל חֲמֵשֶׁת קַבִּים,
הַכְּרֵתִית סְאָה,
הַחֵמֶת שֶׁלְּשִׁבְעַת קַבִּים.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הָרַבְצֵל וְהַמְּזָרָה כָל שֶׁהֵן,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין מִדְרָס.
וְכֻלָּן שֶׁנִּפְחָתוּ, טְהוֹרִין,
מִפְּנֵי שֶׁבָּטַל הָעִקָּר,
וּבָטְלָה הַטְּפֵלָה.

מסכת כלים פרק כ משנה ב

ב

חֵמַת חֲלִילִים,
טְהוֹרָה מִן הַמִּדְרָס.
עֲרֵבַת פִּסּוּנוֹת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מִדְרָס.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
טְמֵא מֵת.
עֲרֵבָה,
מִשְּׁנֵי לֻגִּ עַד תִּשְׁעַת קַבִּים שֶׁנִּסְדְּקָה,
טְמֵאָה מִדְרָס.
הִנִּיחָהּ בַּגְּשָׁמִים וְנִתְפְּחָה,
טְמֵאָה טְמֵא מֵת.
בַּקְּדִים וְנִסְדְּקָה,
מְקַבֶּלֶת מִדְרָס.
זֶה חֹמֶר בְּשִׁירֵי כְלֵי עֵץ מִבִּתְחִלָּתָן.
וְחֹמֶר בִּכְלֵי נְצָרִין מִבִּתְחִלָּתָן,
תְּחִלָּתָן אֵינָן מְקַבְּלִין טֻמְאָה עַד שֶׁיִּתְחַסְּמוּ.
נִתְחַסְּמוּ,
אַף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁרוּ שִׂפְתוֹתֵיהֶן כָּל שֶׁהֵן,
טְמֵאִין.

מסכת כלים פרק כ משנה ג

ג

מַקֵּל שֶׁעֲשָׂאוֹ יָד לְקָרְדּוֹם,
חִבּוּר לַטֻּמְאָה בְּשָׁעַת מְלָאכָה.
הַדְּיַסְטֵר, <diōstēr: מוט; מקל עליון בנול>
חִבּוּר לַטֻּמְאָה בְּשָׁעַת מְלָאכָה.
קְבָעוֹ בִּכְלוֹנָס, <keléontes: מוטות עומדים של הנול>
טָמֵא, וְאֵינוּ חִבּוּר לוֹ.
עָשָׂה בוֹ דְּיַסְטֵר,
אֵין טָמֵא אֶלָּא צָרְכּוֹ.
כִּסֵּא שֶׁקְּבָעוֹ בִּכְלוֹנָס,
טָמֵא, וְאֵינוּ חִבּוּר לוֹ.
עָשָׂה בוֹ כִסֵּא,
אֵין טָמֵא אֶלָּא מְקוֹמוֹ.
קְבָעוֹ בְּקוֹרַת בֵּית הַבַּד,
טָמֵא, וְאֵינוּ חִבּוּר לָהּ.
עָשָׂה בְרֹאשָׁהּ כִּסֵּא,
טְהוֹרָה, מִפְּנֵי שֶׁאוֹמְרִין לוֹ:
"עֲמֹד, וְנַעֲשֶׂה אֶת מְלַאכְתֵּנוּ!"

מסכת כלים פרק כ משנה ד

ד

עֲרֵבָה גְדוֹלָה שֶׁנִּפְחֲתָה מִלְּקַבֵּל רִמּוֹנִים,
הִתְקִינָהּ לִישִׁיבָה,
רַבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין,
עַד שֶׁיְּקַצַּע.
עֲשָׂאָהּ אֵבוּס לַבְּהֵמָה,
אַף עַל פִּי שֶׁקְּבָעָהּ בַּכֹּתֶל,
טְמֵאָה.

מסכת כלים פרק כ משנה ה

ה

כֹּפֶת שֶׁקְּבָעוֹ בַּנִּדְבָּךְ,
קְבָעוֹ וְלֹא בָנָה עָלָיו,
בָּנָה עָלָיו וְלֹא קְבָעוֹ,
טָמֵא.
קְבָעוֹ וּבָנָה עָלָיו,
טָהוֹר.
מַפֵּץ שֶׁנְּתָנוֹ עַל גַּבֵּי הַקּוֹרוֹת,
קְבָעוֹ וְלֹא נָתַן עָלָיו אֶת הַמַּעֲזֵיבָה,
נָתַן עָלָיו אֶת הַמַּעֲזֵיבָה וְלֹא קְבָעוֹ,
טָמֵא.

קְבָעוֹ וְנָתַן עָלָיו אֶת הַמַּעֲזִיבָה,
טָהוֹר.
קְעָרָה שֶׁקְּבָעָהּ בַּשִּׁדָּה, בַּתֵּבָה וּבַמִּגְדָּל,
כְּדֶרֶךְ קַבָּלָתָהּ, טְמֵאָה;
שֶׁלֹּא כְדֶרֶךְ קַבָּלָתָהּ, טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק כ משנה ו
ו
סָדִין שֶׁהוּא טָמֵא מִדְרָס,
וַעֲשָׂאוֹ וִילָן,
טָהַר מִן הַמִּדְרָס,
אֲבָל טָמֵא טְמֵא מֵת.
מֵאֵמָתַי הִיא טַהֲרָתוֹ?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מִשֶּׁיִּתָּבֵר. <מִשֶּׁיִּתבֵּר>
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מִשֶּׁיִּקָּשֵׁר.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיִּקְבַּע.

מסכת כלים פרק כ משנה ז
ז
מַחְצֶלֶת שֶׁעָשָׂה לָהּ קָנִים לְאָרְכָּהּ,
טְהוֹרָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיַּעֲשֶׂם כְּמִין כִּי.
עֲשָׂאָן לְרָחְבָּהּ,
אִם אֵין בֵּין קָנֶה לַחֲבֵרוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים,
טְהוֹרָה.
נֶחְלְקָה לְרָחְבָּהּ,
רַבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר.
וְכֵן הַמַּתִּיר רָאשֵׁי הַמַּעֲדַנִּים,
טְהוֹרָה.
נֶחְלְקָה לְאָרְכָּהּ,
נִשְׁתַּיְּרוּ בָהּ שְׁלֹשָׁה מַעֲדַנִּים שֶׁהֵן שִׁשָּׁה טְפָחִים,
טְמֵאָה.
מַחְצֶלֶת, מֵאֵמָתַי מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה?
מִשֶּׁתִּתְקַנֵּב, וְהִיא גְּמַר מְלַאכְתָּהּ.

פרק כא

מסכת כלים פרק כא משנה א

א

הַנּוֹגֵעַ בַּכָּבֵד הָעֶלְיוֹן,
בַּכָּבֵד הַתַּחְתּוֹן,
בַּנִּירַיִם,
וּבַקִּירוֹס, <kaîros: לולאה המפרידה בין חוטי הערב; מסרק הנול>
וּבַחוּט שֶׁהֶעֱבִירוֹ עַל גַּבֵּי אַרְגָּמָן,
וּבָעִירָה שֶׁאֵינוּ עָתִיד לְהַחְזִירָהּ,
טָהוֹר.
בְּנֶפֶשׁ הַמַּסֶּכֶת,
וּבִשְׁתִי הָעוֹמֵד,
וּבַכָּפוּל שֶׁהֶעֱבִירוֹ עַל גַּבֵּי אַרְגָּמָן,
וּבָעִירָה שֶׁהוּא עָתִיד לְהַחְזִירָהּ,
טָמֵא.
הַנּוֹגֵעַ בַּצֶּמֶר שֶׁעַל הָעִמָּה, בְּאַשְׁוְיָה,
טָהוֹר.
הַנּוֹגֵעַ בַּפִּקָּה,
עַד שֶׁלֹּא פֵּרְעָה, טָמֵא;
מִשֶּׁפֵּרְעָה, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק כא משנה ב

ב

הַנּוֹגֵעַ בָּעֹל,
וּבַקַּטְרֵב,
בָּעַיִן,
וּבָעֲבוֹת,
אֲפִלּוּ בִשְׁעַת מְלָאכָה,
טָהוֹר.
בַּחֶרֶב,
וּבַבֹּרֶךְ,
וּבַיָּצוּל,
טָמֵא.
בָּעַיִן שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
וּבִלְחָיַיִם,
וּבָעֲרָיִים, <אולי עדיים>
טָמֵא.
רְבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר בִּלְחָיַיִם,
שֶׁאֵינָן עֲשׂוּיִים אֶלָּא לְרַבּוֹת אֶת הֶעָפָר.

מסכת כלים פרק כא משנה ג
ג
הַנּוֹגֵעַ בְּיַד מְגֵרָה,
מִכָּן וּמִכָּן,
טָמֵא.
בַּחוּט וּבַמְּשִׁיחָה,
בָּאַמָּה וּבַסְּנִיפִין,
בְּמַכְבֵּשׁ שֶׁלְּחָרָשׁ וּבַקַּשְׁטָנִית,
טָהוֹר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַנּוֹגֵעַ בַּמַּלְבֵּן שֶׁלְּמַסָּר הַגָּדוֹל,
טָהוֹר.
הַנּוֹגֵעַ בַּיֶּתֶר וּבַקֶּשֶׁת,
אַף עַל פִּי מְתוּחָה,
טָהוֹר.
מְצוֹדוֹת הָאִשּׁוּת,
טְהוֹרוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל זְמַן שֶׁהִיא מְתוּחָה, חִבּוּר.

פרק כב

מסכת כלים פרק כב משנה א
א
הַשֻּׁלְחָן וְהַדִּלְפְּקִי שֶׁנִּפְחָתוּ,
אוֹ שֶׁחִפָּן בַּשַּׁיִשׁ
וְשִׁיֵּר בָּהֶן מְקוֹם הַנָּחַת הַכּוֹסוֹת,
טְמֵאִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מְקוֹם הַנָּחַת חֲתִכּוֹת.

מסכת כלים פרק כב משנה ב
ב
שֻׁלְחָן שֶׁנִּטְּלָה אַחַת מֵרַגְלָיו, טָהוֹר;
נִטְּלָה שְׁנִיָּה, טָהוֹר;
נִטְּלָה הַשְּׁלִישִׁית,
טָמֵא עַד שֶׁיַּחְשֹׁב עָלָיו.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵין צָרִיךְ מַחֲשָׁבָה.

וְכֵן הַדָּלְפְּקִי. <delphikē; mensa delphica: שולחן בעל שלוש רגליים>

מסכת כלים פרק כב משנה ג

ג

סַפְסֵל שֶׁנִּטַּל אֶחָד מֵרָאשָׁיו, טָהוֹר;
נִטַּל הַשֵּׁנִי, טָהוֹר;
אִם יֶשׁ בּוֹ גֹּבַהּ טֶפַח, טָמֵא.
שְׁרַפְרַף שֶׁנִּטַּל אֶחָד מֵרָאשָׁיו,
טָמֵא.
וְכֵן כִּסֵּא שֶׁלִּפְנֵי קָתֶדְרָה.

מסכת כלים פרק כב משנה ד

ד

כִּסֵּא שֶׁלַּכַּלָּה שֶׁנִּטְּלוּ חֲפוּיָיו,
בֵּית שַׁמַּי מְטַמִּין,
וּבֵית הֶלֵּל מְטַהֲרִין.
שַׁמַּי אוֹמֵר:
אַף מַלְבֵּן שֶׁלַּכִּסֵּא, טָמֵא.
כִּסֵּא שֶׁקְּבָעוֹ בָּעֲרֵבָה,
בֵּית שַׁמַּי מְטַמִּין,
וּבֵית הֶלֵּל מְטַהֲרִין.
שַׁמַּי אוֹמֵר:
אַף הֶעָשׂוּי בָּהּ.

מסכת כלים פרק כב משנה ה

ה

כִּסֵּא שֶׁלֹּא הָיוּ חֲפוּיָיו יוֹצְאִין, וְנִטָּלוּ,
טָמֵא, שֶׁכֵּן דַּרְכּוֹ
לִהְיוֹת מַטֵּהוּ עַל צִדּוֹ וְיוֹשֵׁב עָלָיו.

מסכת כלים פרק כב משנה ו

ו

כִּסֵּא שֶׁנִּטַּל חִפּוּיוֹ הָאֶמְצָעִי,
וְהַחִיצוֹנִין קַיָּמִין,
טָמֵא.
נִטְּלוּ הַחִיצוֹנִין וְהָאֶמְצָעִי קַיָּם,
טָמֵא.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם הָיָה רָחָב טֶפַח.

מסכת כלים פרק כב משנה ז

ז

כִּסֵּא שֶׁנִּטְּלוּ שְׁנַיִם מֵחִפּוּיָיו זֶה בְצַד זֶה,
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אַף כִּסֵּא שֶׁלַּכַּלָּה שֶׁנִּטְּלוּ חִפּוּיָיו,
נִשְׁתַּיֵּר בּוֹ בֵית קַבָּלָה,
טָהוֹר,
מִפְּנֵי שֶׁבָּטַל הָעִקָּר,
וּבָטְלָה הַטְּפֵלָה.

מסכת כלים פרק כב משנה ח

ח

שִׂדָּה שֶׁנִּטַּל הָעֶלְיוֹן,
טְמֵאָה, מִפְּנֵי הַתַּחְתּוֹן.
נִטַּל הַתַּחְתּוֹן,
טְמֵאָה, מִפְּנֵי הָעֶלְיוֹן.
נִטַּל הָעֶלְיוֹן וְהַתַּחְתּוֹן,
רְבִּי יְהוּדָה מְטַמֵּא, מִפְּנֵי הַדַּפִּים,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
יְשִׁיבַת הַסַּתָּת, טְמֵאָה מִדְרָס.
(מסכת כלים פרק כב משנה ט)
כִּפֶּת שֶׁסְּרָקוֹ וְכִרְכְּמוֹ, וַעֲשָׂאוֹ פָּנִים,
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין,
עַד שֶׁיָּחֹק בּוֹ.
הַסַּל וְהַכַּלְכַּלָּה שֶׁמִּלְּאָן תֶּבֶן אוֹ מֵכִין,
הִתְקִינָן לִישִׁיבָה, טְהוֹרִין.
סֵרְגָן בַּגְּמִי אוֹ בִמְשִׁיחָה, טְמֵאִין.

מסכת כלים פרק כב משנה י

ט

הַסַּלָּה טְמֵאָה מִדְרָס וּטְמֵא מֵת.
פֵּרְשָׁה, הִיא טְמֵאָה מִדְרָס,
וְהַבַּרְזֶל טָמֵא טְמֵא מֵת.
טְרַסְקָל שֶׁחֲפּוּיָיו שֶׁלָּעוֹר, <triskelēs: בעל שלוש רגלים, כסא מתקפל>
טָמֵא מִדְרָס וְטָמֵא טְמֵא מֵת.
פֵּרְשָׁה,
הָעוֹר טָמֵא מִדְרָס,
וְהַטְּרַסְקָל טָהוֹר מִכְּלוּם. <מִכֻּלָּם>
סַפְסֵלִים שֶׁבַּמֶּרְחֵץ שֶׁשְּׁתֵּי רַגְלָיו שֶׁלָּעֵץ,

טָמֵא.
אַחַת שֶׁלָּעֵץ וְאַחַת שֶׁלָּאֶבֶן,
טָהוֹר.
נְסָרִין שֶׁבַּמַּרְחֵץ שֶׁשִּׁגְּמָן,
רְבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין,
שֶׁאֵינָם עֲשׂוּיִן אֶלָּא שֶׁיְּהוּ הַמַּיִם מְהַלְּכִין תַּחְתֵּיהֶן.
קַנְקֵילָן <קינקילן! kígklis: סורג; כל העשוי רשת>
שֶׁיֶּשׁ בָּהּ בֵּית קַבָּלַת כְּסוּת,
טְמֵאָה;
וְהָעֲשׂוּיָה כְּכַוֶּרֶת,
טְהוֹרָה.

פרק כג

מסכת כלים פרק כג משנה א

א

הַכַּדּוּר וְהָאֻמּוֹן וְהַקָּמִיעַ וּתְפִלִּין שֶׁנִּקְרְעוּ,
הַנּוֹגֵעַ בָּהֶן טָמֵא,
וּמַה שֶּׁבְּתוֹכָן טָהוֹר.
הָאֻכּוֹף שֶׁנִּקְרַע,
הַנּוֹגֵעַ בְּמַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ טָמֵא,
מִפְּנֵי שֶׁהַתֶּפֶר מְחַבְּרוֹ.

מסכת כלים פרק כג משנה ב

ב

אֵלּוּ טְמֵאִין מִשֵּׁם מֶרְכָּב:
זֶרֶז הָאֶשְׁקְלוֹנִי,
וּמְרֵיכָה הַמָּדִית,
וְעָבִיט שֶׁלַּגָּמָל,
וּטְפֵטָן שֶׁלַּסּוּס. <טְפֵּטָן: מכה, סמיכה>
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף טַפֵּיטָן שֶׁלַּסּוּס טָמֵא מוֹשָׁב,
מִפְּנֵי שֶׁעוֹמְדִין עָלָיו בְּקוֹמְפּוֹן. <campus: מגרש אימונים>
אֲבָל אֻכּוֹף שֶׁלַּנָּקָה, טָמֵא.

מסכת כלים פרק כג משנה ג

ג

מַה בֵּין מֶרְכָּב לְמוֹשָׁב?

מֶרְכָּב, חָלַק מַגָּעוֹ מִמַּשָּׂאוֹ,
וּמוֹשָׁב, לֹא חָלַק.
תְּפִית שֶׁלַּחֲמוֹר,
שֶׁהוּא יוֹשֵׁב עָלֶיהָ, טְהוֹרָה.
שִׁנָּה בָהּ אֶת הַנְּקָבִים,
אוֹ שֶׁפְּרָצָן זֶה בְצַד זֶה, טְמֵאָה.

מסכת כלים פרק כג משנה ד
ד
הַמִּטָּה, וְהַכַּר, וְהַכֶּסֶת שֶׁלַּמֵּת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין מִדְרָס.
כִּסֵּא שֶׁלַּכַּלָּה,
וּמַשְׁבֵּר שֶׁלֶּחָיָה,
וְכִסֵּא שֶׁלַּכּוֹבֵס
שֶׁהוּא כוֹרֵם עָלָיו אֶת הַכֵּלִים,
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
אֵין בּוֹ מִשֵּׁם מוֹשָׁב.

מסכת כלים פרק כג משנה ה
ה
הַחֵרֶם טָמֵא מִפְּנֵי זוֹטוֹ.
הָרְשָׁתוֹת וְהַמַּכְמְרוֹת,
וְהַמַּדָּף וְהַפְּלָצוּר, *<פְּלָצוּר: לסו, חבל עם לולאה>*
מְצוּדוֹת שְׂכָרִין, טְמֵאִין.
הָאַקּוֹן וְהָרָטוֹב וְהַכְּלוּב, טְהוֹרִין. *<אַקּוֹן: סל ללכוד דגים>*

פרק כד

מסכת כלים פרק כד משנה א
א
שְׁלֹשָׁה תְרִיסִים הֵם:
תְּרִיס הַכָּפוּף, טָמֵא מִדְרָס;
שֶׁמְּשַׂחֲקִין בַּקּוֹמְפּוֹן, טָמֵא טְמֵא מֵת;
וְדֵיצַת הָעַרְבִיִּים, טְהוֹרָה מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה ב
ב
שָׁלֹשׁ עֲגָלוֹת הֵן:

הָעֲשׂוּיָה כְּקָתֶדְרָה, טְמֵאָה מִדְרָס;
כַּמִּטָּה, טְמֵאָה טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלָּאֲבָנִים, טְהוֹרָה מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה ג
ג
שָׁלֹשׁ עֲרֵבוֹת הֵן:
עֲרֵבָה מִשְּׁנֵי לֹג וְעַד תִּשְׁעַת קַבִּין שֶׁנִּסְדְּקָה,
טְמֵאָה מִדְרָס;
שְׁלֵמָה, טְמֵאָה טְמֵא מֵת;
וְהַבָּאָה בַמִּדָּה, טְהוֹרָה מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה ד
ד
שָׁלֹשׁ תֵּבוֹת הֵן:
תֵּבָה שֶׁפִּתְחָהּ מִצִּדָּהּ, טְמֵאָה מִדְרָס;
מִלְּמַעְלָן, טְמֵאָה טְמֵא מֵת;
וְהַבָּאָה בַמִּדָּה, טְהוֹרָה מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה ה
ה
שְׁלֹשָׁה תַרְכּוּסִין הֵן: <טבלה של עור>
שֶׁלַּסַּפָּרִין, טָמֵא מִדְרָס;
שֶׁאוֹכְלִין עָלָיו, טָמֵא טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלַּזֵּיתִין, טָהוֹר מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה ו
ו
שָׁלֹשׁ בָּסִיסָיוֹת הֵן:
שֶׁלִּפְנֵי הַמִּטָּה,
וְשֶׁלִּפְנֵי הַסּוֹפְרִים,
טְמֵאָה מִדְרָס;
וְשֶׁלַּדָּלְפְּקֵי, <delphikē; mensa delphica: שולחן בעל שלוש רגליים>
טְמֵאָה טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלַּמִּגְדָּל,
טְהוֹרָה מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה ז
ז
שָׁלוֹשׁ פִּנַקְסִיּוֹת הֵן:
הָאַפִּיפוֹרִין, טְמֵאָה מִדְרָס; <אולי אפיפורין, pápuros: גומא; כלי העשוי פפירוס>

וְשֶׁיֶּשׁ בָּהּ בֵּית קִבּוּל שַׁעֲוָה,
טְמֵאָה טְמֵא מֵת;
וַחֲלָקָה, טְהוֹרָה מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה ח

ח

שָׁלֹשׁ מִטּוֹת הֵן:
הָעֲשׂוּיָה לְשְׁכִיבָה, טְמֵאָה מִדְרָס;
וְשֶׁלַּזַּגָּגִין, טְמֵאָה טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלַּסָּרָגִין, טְהוֹרָה מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה ט

ט <ח>

שָׁלוֹשׁ מַשְׁפְּלוֹת הֵן:
שֶׁלַּזֶּבֶל, טְמֵאָה מִדְרָס;
שֶׁלַּתֶּבֶן, טְמֵאָה טְמֵא מֵת;
פּוֹחֲלָץ שֶׁלַּגְּמַלִּים, טָהוֹר מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה י

י <ט>

שְׁלֹשָׁה מַפְּצִין הֵן:
הֶעָשׂוּי לִישִׁיבָה, טָמֵא מִדְרָס;
שֶׁלַּצַּבָּעִין, טָמֵא טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלַּגִּתּוֹת, טָהוֹר מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה יא

יא <י>

שָׁלוֹשׁ חֵמָתוֹת וּשְׁלֹשָׁה תָּרְמָלִים הֵן:
מְקַבְּלִין כַּשֵּׁעוּר, טְמֵאִין מִדְרָס;
וְשֶׁאֵין מְקַבְּלִין כַּשֵּׁעוּר, טְמֵאִין טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלְּעוֹר הַדָּג, טָהוֹר מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה יב

יב

שְׁלֹשָׁה עוֹרוֹת הֵן:
הֶעָשׂוּי לַשָּׁטִיחַ, טָמֵא מִדְרָס;
שֶׁלְּתַכְרִיךְ כֵּלִים, טָמֵא טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלָּרְצוּעוֹת וְשֶׁלַּסַּנְדָּלִים, טָהוֹר מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה יג

יג

שְׁלֹשָׁה סְדִינִים הֵן:
הֶעָשׂוּי לִשְׁכִיבָה, טָמֵא מִדְרָס;
לְוֵילָן, טָמֵא טְמֵא מֵת; <velum: בד שתולים בפתח>
וְשֶׁלַּצּוּרוֹת, טָהוֹר מִכְּלוּם.

(מסכת כלים פרק כד משנה יד: להלן ב-יו)

מסכת כלים פרק כד משנה טו
יד
שְׁלֹשָׁה פְּרַקְלִינוֹן הֵן: <periknēmia: בגד העוטף את הרגל>
שֶׁלְּצָדֵי חַיָּה וָעוֹף, טָמֵא מִדְרָס; <שֶׁלְּצֵדֵי>
שֶׁלַּחֲגָבִים, טָמֵא טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלַּקּוֹצִין, טָהוֹר מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה טז
יה
שָׁלוֹשׁ סְבָכוֹת הֵן:
שֶׁלַּיַּלְדָּה, טְמֵאָה טֻמְאַת מִדְרָס;
שֶׁלַּזְּקֵנָה, טְמֵאָה טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלְּיוֹצֵאת הַחוּץ, טְהוֹרָה מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה יד
יו
שָׁלוֹשׁ מִטְפָּחוֹת הֵן:
שֶׁלַּיָּדַיִם, טָמֵא מִדְרָס;
וְשֶׁלַּסְּפָרִין, טָמֵא טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלְּתַכְרִיךְ וְנִבְלֵי בְנֵי לֵוִי, טָהוֹר מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה יז
יז
שָׁלוֹשׁ קֻפּוֹת הֵן:
מְהוּהָה שֶׁטְּלָיָהּ עַל הַבְּרִיָּה, <מהודה! לא מנוקד>
הוֹלְכִים אַחַר הַבְּרִיָּה;
קְטַנָּה עַל הַגְּדוֹלָה,
הוֹלְכִים אַחַר הַגְּדוֹלָה;
הָיוּ שָׁווֹת, הוֹלְכִים אַחַר הַפְּנִימִית.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כַּף שֶׁלְּמֹאזְנַיִם שֶׁטְּלָיָהּ בְּשׁוּלֵי הַמֵּחַם,
מִבִּפְנִים, טָמֵא,
וּמִבַּחוּץ, טָהוֹר.
טְלָיָהּ עַל צִדּוֹ,

בֵּין מִבִּפְנִים, בֵּין מִבַּחוּץ, טָהוֹר.

פרק כה

מסכת כלים פרק כה משנה א

א

כָּל הַכֵּלִים יֵשׁ לָהֶם אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ,
כְּגוֹן:
הַכָּרִים, וְהַכְּסָתוֹת,
וְהַשַּׂקִּין, וְהַמַּרְצָפִים.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ תוֹבָרוֹת,
[יֵשׁ לוֹ אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ;
וְכָל שֶׁאֵין לוֹ תוֹבְרוֹת,]
אֵין לוֹ אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ.

ב

הַשֻּׁלְחָן וְהַדָּלְפְּקֵי, <delphikē; mensa delphica: *שולחן בעל שלוש רגליים*>
יֵשׁ לוֹ אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֵין לָהֶן.
וְכֵן טַבְלָה שֶׁאֵין לָהּ לִזְבֵּז.

מסכת כלים פרק כה משנה ב

ג

הַמַּרְדֵּעַ,
יֵשׁ לוֹ אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ:
מִשִּׁבְעָה לְחַרְחוּר,
וּמֵאַרְבָּעָה לַדָּרְבָן.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֵין לָהֶן,
לֹא הָזְכָּרוּ שִׁבְעָה וְאַרְבָּעָה אֶלָּא לַשִּׁירַיִם.

מסכת כלים פרק כה משנה ג

ד

מִדּוֹת יַיִן וָשֶׁמֶן,
וְזוֹמָנֶצְטְרָה, <zōmērusis: כף למרק, מצקת>
וּמְסַנֶּנֶת שֶׁלַּחַרְדָּל,
וּמְשַׁמֶּרֶת שֶׁלַּיַּיִן,
יֵשׁ לָהֶן אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין לָהֶן.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יֵשׁ לָהֶן,
נִטַּמּוּ מֵאֲחוֹרֵיהֶן,
מַה שֶּׁבְּתוֹכָן טָהוֹר,
וְצָרִיךְ לְהַטְבִּיל.

מסכת כלים פרק כה משנה ד
ה
הָרֹבַע, וַחֲצִי רֹבַע;
נִטַּמָּא הָרֹבַע, וְלֹא נִטַּמָּא חֲצִי הָרֹבַע,
נִטַּמָּא חֲצִי הָרֹבַע, וְלֹא נִטַּמָּא הָרֹבַע,
אָמְרוּ לִפְנֵי רְבִּי עֲקִיבָה:
הוֹאִיל וַחֲצִי הָרֹבַע אֲחוֹרַיִם לָרֹבַע,
כְּלִי שֶׁנִּטַּמָּא תוֹכוֹ,
לֹא נִטַּמּוּ אֲחוֹרָיו?
אָמַר לָהֶן:
שַׁלְחַת קוֹדְמִין הִיא? <שַׁלְ?חַת: נכתבה החי״ת על מחיקה ואינה ברורה>
אוֹ שֶׁמֵּא הָרֹבַע אֲחוֹרַיִם לַחֲצִי הָרֹבַע,
כְּלִי שֶׁנִּטַּמּוּ אֲחוֹרָיו,
לֹא נִטַּמָּא תוֹכוֹ!

מסכת כלים פרק כה משנה ה
ו
נִטַּמָּא הָרֹבַע,
הָרֹבַע וַאֲחוֹרָיו טְמֵאִין,
חֲצִי הָרֹבַע וַאֲחוֹרָיו טְהוֹרִין.
נִטַּמָּא חֲצִי הָרֹבַע,
חֲצִי הָרֹבַע וַאֲחוֹרָיו טְמֵאִין,
וְהָרֹבַע וַאֲחוֹרָיו טְהוֹרִין.
נִטַּמּוּ אֲחוֹרֵי הָרֹבַע,
אֲחוֹרֵי חֲצִי הָרֹבַע טְהוֹרִין.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

אֵין חוֹלְקִין אֶת הַגַּבַּיִם.
כְּשֶׁהוּא מַטְבִּיל, מַטְבִּיל אֶת כֻּלּוֹ.

מסכת כלים פרק כה משנה ו
ז
כַּנֵּי כֵלִים,
וְהָגְנֵיהֶם,
וְאָזְנֵיהֶם,
וִידוֹת הַכֵּלִים הַמְקַבְּלִים,
שֶׁנָּפְלוּ עֲלֵיהֶן מַשְׁקִין,
מְנַגְּבָן וְהֵן טְהוֹרִין.
וּשְׁאָר כָּל הַכֵּלִים שֶׁאֵין לָהֶם אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ,
וְשֶׁנָּפְלוּ מַשְׁקִין עַל מִקְצָתוֹ,
כֻּלּוֹ טָמֵא.
כְּלִי שֶׁנִּטַּמּוּ אֲחוֹרָיו בְּמַשְׁקִין,
אֲחוֹרָיו טְמֵאִין;
תּוֹכוֹ, וְהָגְנוֹ, וְאָזְנָיו, וְיָדָיו,
טְהוֹרִין.
נִטַּמָּא מִתּוֹכוֹ, כֻּלּוֹ טָמֵא.

מסכת כלים פרק כה משנה ז
ח
כָּל הַכֵּלִים יֵשׁ לָהֶם אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ,
וְיֵשׁ לָהֶן בֵּית צְבִיעָה.
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
לַעֲרֵבָה גְדוֹלָה שֶׁלָּעֵץ.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לַכּוֹסוֹת.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לַיָּדַיִם הַטְּמֵאוֹת וְהַטְּהוֹרוֹת.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא לַיָּדַיִם הַטְּהוֹרוֹת בִּלְבַד.

מסכת כלים פרק כה משנה ח
ט
כֵּיצַד?
הָיוּ יָדָיו טְהוֹרוֹת,
וַאֲחוֹרֵי הַכּוֹס טְמֵאִין,
אֲחָזוֹ בְּבֵית צְבִיעָתוֹ,
אֵינוּ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמֵּא נִטַּמּוּ יָדָיו בַּאֲחוֹרֵי הַכּוֹס.
הָיָה שׁוֹתֶה בְּכוֹס שֶׁאֲחוֹרָיו טְמֵאִין,

אֵינוּ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמֵּא נִטַּמָּא מַשְׁקֶה שֶׁבְּפִיו
בַּאֲחוֹרֵי הַכּוֹס, וְחָזַר וְטִמֵּא אֶת הַכּוֹס.
קֻמְקוּם שֶׁהוּא מַרְתִּחַ,
אֵינוּ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמֵּא יָצְאוּ מַשְׁקִים מִתּוֹכוֹ,
וְנָגְעוּ בַּאֲחוֹרָיו, וְחָזְרוּ לְתוֹכוֹ.

מסכת כלים פרק כה משנה ט
י
כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ,
אֵין לָהֶן אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ,
וְאֵין לָהֶן בֵּית צְבִיעָה.
וְאֵין מַטְבִּילִים כֵּלִים בְּתוֹךְ כֵּלִים בַּקֹּדֶשׁ.
כָּל הַכֵּלִים יוֹרְדִים לִידֵי טֻמְאָתָן בְּמַחֲשָׁבָה,
וְאֵינָן עוֹלִין מִידֵי טֻמְאָתָן אֶלָּא בְשִׁנּוּי מַעֲשֶׂה.
הַמַּעֲשֶׂה מְבַטֵּל מִיַּד הַמַּעֲשֶׂה וּמִיַּד הַמַּחֲשָׁבָה,
הַמַּחֲשָׁבָה אֵינָה מְבַטֶּלֶת
לֹא מִיַּד הַמַּעֲשֶׂה וְלֹא מִיַּד הַמַּחֲשָׁבָה.

פרק כו

מסכת כלים פרק כו משנה א
א
סַנְדָּל עִמְקִי, וְכִיס שֶׁלִּשְׁנָצוֹת,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף קְפֵיפָה מִצְרִית;
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף סַנְדָּל לַדִּיקִי כַיּוֹצֵא בָהֶן,
הֲרֵי אֵלּוּ מְטַמִּין וּמְטַהֲרִין שֶׁלֹּא בָאֻמָּן. <מְטַמִּין וּמְטַהֲרִין>
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
וַהֲלֹא כָל הַכֵּלִים מְטַמִּין וּמְטַהֲרִין שֶׁלֹּא בָאֻמָּן?
אֲבָל אֵלּוּ, אַף עַל פִּי מֻתָּרִין,
טְמֵאִין, שֶׁהַהֶדְיוֹט יָכוֹל לְהַחְזִירָן.
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא בִקְפֵיפָה מִצְרִית,
שֶׁאַף הָאֻמָּן אֵינוּ יָכוֹל לְהַחְזִירָהּ.

מסכת כלים פרק כו משנה ב
ב
כִּיס שֶׁלִּשְׁנָצוֹת שֶׁנִּטְּלוּ שְׁנָצָיו, טָמֵא;

נִפְשַׁט, טָהוֹר.
טָלָה עָלָיו מַטְלֵית מִלְּמַטָּן, טָמֵא.
כִּיס בְּתוֹךְ כִּיס שֶׁנִּטַּמָּא אֶחָד מֵהֶן בְּמַשְׁקֶה,
לֹא נִטַּמָּא חֲבֵרוֹ.
צְרוֹר הַמַּרְגָּלִית, טָמֵא.
צְרוֹר הַמָּעוֹת,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת כלים פרק כו משנה ג
ג
כַּף לוֹקְטֵי קוֹצִים, טְהוֹרָה.
הַזּוֹן וְהַבַּרְכְּיָר, טְמֵאִין, <zōnē: חגורה, סינר> <brakhiálion: כיסוי לזרוע>
וְהַשַּׁרְוָלִין, טְמֵאִין.
וְהַפְּרַקְנֵימִין, טְהוֹרִין.
וְכָל בֵּית אֶצְבָּעוֹת, טְהוֹרוֹת,
חוּץ מִשֶּׁלַּקַּיָּצִים,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא מְקַבֶּלֶת הָאוֹג.
נִקְרָעָה,
אִם אֵינָהּ מְקַבֶּלֶת אֶת רֹב הָאוֹג,
טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק כו משנה ד
ד
סַנְדָּל שֶׁנִּפְסְקָה אַחַת מֵאָזְנָיו, וְתִקְּנָהּ,
טְמֵאָה מִדְרָס; <טמא>
נִפְסְקָה שְׁנִיָּה, וְתִקְּנָהּ,
טָהֲרָה מִן הַמִּדְרָס, <מחוק: טהור>
אֲבָל טְמֵאָה מַגָּע. <טמא>
לֹא הִסְפִּיק לְתַקֵּן אֶת הָרִאשׁוֹנָה
עַד שֶׁנִּפְסְקָה שְׁנִיָּה,
נִפְסַק עֲקֵבוֹ,
נִטַּל חָטְמוֹ, אוֹ שֶׁנֶּחֱלַק לִשְׁנַיִם,
טָהוֹר.
סֶלְיָם שֶׁנִּפְסַק מִכָּל מָקוֹם, <סוליים>
טָהוֹר.
מַנְעָל שֶׁנִּפְחַת, וְאֵינוֹ מְקַבֵּל אֶת רֹב הָרֶגֶל,
טָהוֹר.
מַנְעָל שֶׁעַל הָאָמוּם,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין.

ה
כָּל חֲמָתוֹת צְרוּרוֹת, טְהוֹרוֹת,
חוּץ מִשֶּׁלָּעַרְבִיִּים.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
צְרוֹר שָׁעָה, טְהוֹרוֹת.
צְרוֹר עוֹלָם, טְמֵאוֹת.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל חֲמָתוֹת צְרוּרוֹת, טְהוֹרוֹת.

מסכת כלים פרק כו משנה ה
ו
אֵלּוּ עוֹרוֹת טְמֵאִים מִדְרָס:
עוֹר שֶׁחָשַׁב עָלָיו לַשָּׁטִיחַ,
עוֹר סְקָרְטְיָה,
עוֹר קַטְבֵלְיָה,
עוֹר הַחַמָּר, <הגהה מעל: עוֹר הַחֲמוֹר>
עוֹר הַכַּתָּן,
עוֹר הַכַּתָּף, <הַקֶּתֶף>
עוֹר הָרוֹפֵא,
עוֹר הָעֲרִיסָה,
עוֹר הַלֵּב שֶׁלְּקָטָן,
עוֹר הַכַּר,
וְעוֹר הַכֶּסֶת,
מִדְרָס.
עוֹר הַסָּרוֹק,
וְעוֹר הַסּוֹרֵק,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מִדְרָס.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
טְמֵא מֵת.

מסכת כלים פרק כו משנה ו
ז
עַב כְּסוּת, וְתַכְרִיךְ כְּסוּת,
מִדְרָס.
עַב אַרְגָּמָן, וְתַכְרִיךְ אַרְגָּמָן,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מִדְרָס.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
טְמֵא מֵת.

עוֹר שֶׁעֲשָׂאוֹ חֲפוּי לַכֵּלִים, טָהוֹר,
וְלַמִּשְׁקָלוֹת, טָמֵא.
רַבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר מִשֵּׁם אָבִיו.

מסכת כלים פרק כו משנה ז
ח
כָּל מָקוֹם שֶׁאֵין חֶסְרוֹן מְלָאכָה,
הַמַּחֲשָׁבָה מְטַמְּאַתָּן.
וְכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ חֶסְרוֹן מְלָאכָה,
אֵין הַמַּחֲשָׁבָה מְטַמְּאַתָּן,
אֶלָּא הָעַצְבָּה. <העוצבה>

מסכת כלים פרק כו משנה ח
ט
עוֹרוֹת בַּעַל הַבַּיִת,
הַמַּחֲשָׁבָה מְטַמְּאַתָּן.
וְשֶׁלָּעָבְדָן,
אֵין הַמַּחֲשָׁבָה מְטַמְּאַתָּן,
וְשֶׁלַּגַּנָּב,
הַמַּחֲשָׁבָה מְטַמְּאַתָּן.
וְשֶׁלַּגַּזְלָן,
אֵין הַמַּחֲשָׁבָה מְטַמְּאַתָּן.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
חִלּוּף הַדְּבָרִים:
שֶׁל גַּזְלָן,
הַמַּחֲשָׁבָה מְטַמְּאַתָּן.
וְשֶׁל גַּנָּב,
אֵין הַמַּחֲשָׁבָה מְטַמְּאַתָּן,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים.

מסכת כלים פרק כו משנה ט
י
עוֹר שֶׁהוּא טָמֵא מִדְרָס,
וְחָשַׁב עָלָיו לִרְצוּעוֹת הַסַּנְדָּלִים,
כֵּיוָן שֶׁנָּתַן בּוֹ אֶת הָאַזְמֵל,
טָהֵר.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיַּמְעִיטֶנּוּ פָּחוּת מֵחֲמִשָּׁה טְפָחִים.
רַבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
אַף הָעוֹשֶׂה מִטְפַּחַת מִן הָעוֹר,

טְמֵאָה,
מִן הַכְּסָתוֹת, טְהוֹרָה.

פרק כז

מסכת כלים פרק כז משנה א

א

הַבֶּגֶד מִטַּמֵּא מִשֵּׁם חֲמִשָּׁה שֵׁמוֹת, <מְטַמֵּא>
הַסַּק מִשֵּׁם אַרְבָּעָה,
הָעוֹר מִשֵּׁם שְׁלֹשָׁה,
הָעֵץ מִשֵּׁם שְׁנַיִם,
כְּלִי חֶרֶשׂ מִשֵּׁם אֶחָד.
כְּלִי חֶרֶשׂ מִטַּמֵּא מִשֵּׁם כְּלִי קִבּוּל. <מְטַמֵּא>
וְכָל שֶׁאֵין לוֹ תוֹךְ בִּכְלִי חֶרֶשׂ,
אֵין לוֹ אֲחוֹרַיִם.

ב

מוֹסִיף עָלָיו הָעֵץ, <מוסף! גרסת הסופר מוּסָף, והנקדן ניקד מוֹסִף>
שֶׁהוּא מִטַּמֵּא מִשֵּׁם מוֹשָׁב. <מְטַמֵּא>
וְכֵן טַבְלָה שֶׁאֵין לָהּ לִזְבֵּז,
בִּכְלִי עֵץ, טְמֵאָה,
וּבִכְלִי חֶרֶשׂ, טְהוֹרָה.

ג

מוֹסִיף עָלָיו הָעוֹר, <מוסף>
שֶׁהוּא מִטַּמֵּא מִשֵּׁם אֳהָלִים. <מְטַמֵּא>
מוֹסִיף עָלָיו הַשַּׂק, <מוסף>
שֶׁהוּא מִטַּמֵּא מִשֵּׁם אָרִיג. <מְטַמֵּא>
מוֹסִיף עָלָיו הַבֶּגֶד, <מוסף>
שֶׁהוּא מִטַּמֵּא מִשֵּׁם שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ.

מסכת כלים פרק כז משנה ב

ד

הַבֶּגֶד מִטַּמֵּא מִשֵּׁם שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה <מְטַמֵּא>
לְמִדְרָס,
וּמִשּׁוּם שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ לְטְמֵא מֵת.
הַשַּׂק, אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה,
הָעוֹר, חֲמִשָּׁה עַל חֲמִשָּׁה,

מַפָּץ, שִׁשָּׁה עַל שִׁשָּׁה,
שָׁוִין לְמִדְרָס וְלִטְמֵא מֵת.
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַשַּׂק, שְׁיָרָיו אַרְבָּעָה,
וּתְחִלָּתוֹ מִשֶּׁיִּגָּמֵר.

מסכת כלים פרק כז משנה ג
ה
הָעוֹשֶׂה שְׁנַיִם מִן הַבֶּגֶד וְאֶחָד מִן הַשַּׂק,
שְׁלֹשָׁה מִן הַשַּׂק וְאֶחָד מִן הָעוֹר,
אַרְבָּעָה מִן הָעוֹר וְאֶחָד מִן הַמַּפָּץ,
טָהוֹר.
חֲמִשָּׁה מִן הַמַּפָּץ וְאֶחָד מִן הָעוֹר,
אַרְבָּעָה מִן הָעוֹר וְאֶחָד מִן הַשַּׂק,
שְׁלֹשָׁה מִן הַשַּׂק וְאֶחָד מִן הַבֶּגֶד,
טָמֵא.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁחִבֵּר לוֹ מִן הֶחָמוּר מִמֶּנּוּ, טָמֵא,
וּמִן הַקַּל מִמֶּנּוּ, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק כז משנה ד
ו
הַמְקַצֵּעַ מִכֻּלָּם טֶפַח עַל טֶפַח,
טָמֵא.
מִשּׁוּלֵי הַקֻּפָּה טֶפַח עַל טֶפַח,
טָמֵא.
מִצִּדְדֵי הַקֻּפָּה,
רִבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַמְקַצֵּעַ טֶפַח עַל טֶפַח בְּכָל מָקוֹם,
טָמֵא.

מסכת כלים פרק כז משנה ה
ז
בְּלוּיֵי נָפָה וּכְבָרָה שֶׁהִתְקִינָן לִישִׁיבָה,
רִבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין, עַד שֶׁיְּקַצַּע.
כִּסֵּא שֶׁלְּקָטָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ רַגְלַיִם,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בּוֹ גֹּבַהּ טֶפַח,
טָמֵא.
חָלוּק שֶׁלְּקָטָן,

רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיְּהֵא בוֹ כַשֵּׁעוּר,
וְנִמְדָּד כָּפוּל.

מסכת כלים פרק כז משנה ו
ח
אֵלּוּ נִמְדָּדִין כְּפוּלִים:
אֲנַפִּלְיָה, <מחוק: אמפלייה> <empílion: נעל בית, גרב>
וּפִמְלַנְיָה, <feminalia: רצועות שכורכים על הרגל>
וּמִכְנְסַיִם,
וְכוֹבַע,
וְכִיס שֶׁלְּפֻנְדָּה.
וּמַטְלֵית שֶׁטְּלָיָהּ עַל הַשָּׂפָה,
אִם פְּשׁוּטָה, נִמְדֶּדֶת פְּשׁוּטָה,
אִם כְּפוּלָה, נִמְדֶּדֶת כְּפוּלָה.

מסכת כלים פרק כז משנה ז
ט
בֶּגֶד שֶׁאָרַג בּוֹ שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה,
נִטַּמָּא מִדְרָס,
וְהִשְׁלִים עָלָיו אֶת כָּל הַבֶּגֶד,
נָטַל חוּט אֶחָד מִתְּחִלָּתוֹ,
טָהַר מִן הַמִּדְרָס,
אֲבָל טָמֵא מַגַּע מִדְרָס.
נָטַל חוּט אֶחָד מִתְּחִלָּתוֹ,
וְאַחַר כָּךְ הִשְׁלִים עָלָיו אֶת כָּל הַבֶּגֶד,
טָמֵא מַגַּע מִדְרָס.

מסכת כלים פרק כז משנה ח
י
וְכֵן בֶּגֶד שֶׁאָרַג בּוֹ שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ,
נִטַּמָּא טְמֵא מֵת,
וְהִשְׁלִים עָלָיו אֶת כָּל הַבֶּגֶד,
נָטַל חוּט אֶחָד מִתְּחִלָּתוֹ,
טָהַר מִטְּמֵא מֵת,
אֲבָל טָמֵא מַגַּע טְמֵא מֵת.
נָטַל חוּט אֶחָד מִתְּחִלָּתוֹ,
וְאַחַר כָּךְ הִשְׁלִים עָלָיו אֶת כָּל הַבֶּגֶד,
טָהוֹר.

יא

מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:

שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ שֶׁנִּתְמָעֲטָה, טְהוֹרָה.

אֲבָל שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה שֶׁנִּתְמָעֵט,

אַף עַל פִּי שֶׁטָּהַר מִן הַמִּדְרָס,

טָמֵא בְּכָל הַטֻּמְאוֹת.

מסכת כלים פרק כז משנה ט

יב

סָדִין שֶׁהוּא טָמֵא מִדְרָס,

וַעֲשָׂאוֹ וֵילָן, <velum: בד שתולים בפתח>

טָהַר מִן הַמִּדְרָס,

אֲבָל טָמֵא מַגַּע מִדְרָס.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:

וְכִי בְּאֵי זֶה מִדְרָס נָגַע זֶה?

אֶלָּא אִם כֵּן נָגַע בּוֹ זָב,

טָמֵא מַגָּע זָב.

מסכת כלים פרק כז משנה י

יג

שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה שֶׁנֶּחֱלַק,

טָהַר מִן הַמִּדְרָס,

אֲבָל טָמֵא מַגַּע מִדְרָס.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:

וְכִי בְּאֵי זֶה מִדְרָס נָגַע זֶה?

אֶלָּא אִם כֵּן נָגַע בּוֹ הַזָּב,

וְטָמֵא מַגָּע זָב.

מסכת כלים פרק כז משנה יא

יד

שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה בָאַשְׁפּוֹת,

בָּרִיא וְצוֹרֵר מֶלַח,

וּבַבַּיִת,

אוֹ בָרִיא, אוֹ צוֹרֵר מֶלַח.

כַּמָּה מֶלַח יְהֵא צוֹרֵר?

רֹבַע.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

דַּקָּה.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

גַּסָּה.

אֵלּוּ וָאֵלּוּ מִתְכַּוְּנִין לְהָקֵל.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שָׁוִים שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה בָאַשְׁפּוֹת
לְשָׁלֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ שֶׁבַּבַּיִת.

מסכת כלים פרק כז משנה יב
יה
שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה שֶׁנִּקְרַע,
אִם נוֹתְנוֹ עַל הַכִּסֵּא,
וּבְשָׂרוֹ נוֹגֵעַ בַּכִּסֵּא, טָהוֹר;
וְאִם לָאו, טָמֵא.
שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ שֶׁנִּמְהָה מִמֶּנָּה חוּט אֶחָד,
אוֹ שֶׁנִּמְצָא בָהּ קֶשֶׁר,
אוֹ שְׁנֵי חוּטִין מַתְאִימִין, טְהוֹרָה.
שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ שֶׁהִשְׁלִיכָהּ בָּאַשְׁפּוֹת,
טְהוֹרָה.
אִם הֶחֱזִירָהּ, טְמֵאָה.
לְעוֹלָם הַשְׁלָכָתָהּ מְטַהַרְתָּהּ,
וַחֲזָרָתָהּ מְטַמְּאַתָּהּ,
חוּץ מִשֶּׁלָּאַרְגָּמָן וְשֶׁלִּזְהוֹרִית טוֹבָה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף מַטְלֵית חֲדָשָׁה כַּיּוֹצֵא בָהֶן.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כֻּלָּם טְמֵאִין,
לֹא הֻזְכָּרוּ אֶלָּא מִפְּנֵי הָשֵׁב אֲבֵדָה.

פרק כח

מסכת כלים פרק כח משנה א
א
שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ שֶׁנְּתָנָהּ בַּכַּדּוּר,
אוֹ שֶׁעֲשָׂאָהּ כַּדּוּר בִּפְנֵי עַצְמָהּ,
טְהוֹרָה.
אֲבָל שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה שֶׁנְּתָנוּ בַכַּדּוּר,
טָמֵא.
עֲשָׂאוֹ כַדּוּר בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
טָהוֹר, מִפְּנֵי שֶׁהַתָּפִיר מְמַעֲטוֹ.

מסכת כלים פרק כח משנה ב

ב
פָּחוּת מִשְּׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה
שֶׁהִתְקִינוֹ לָפֹק בּוֹ אֶת הַמַּרְחֵץ,
לְנַעֵר בּוֹ אֶת הַקְּדֵרָה,
לְקַנֵּחַ בּוֹ אֶת הָרֵחַיִם,
בֵּין מִן מוּכָן וּבֵין שֶׁאֵינוּ מִן מוּכָן,
טָמֵא.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
בֵּין מִן מוּכָן וּבֵין שֶׁאֵינוּ מִן מוּכָן,
טָהוֹר.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בְּמוּכָן, טָמֵא,
וּבְשֶׁאֵינוּ מוּכָן, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק כח משנה ג
ג
הָעוֹשֶׂה אַסְפְּלָנִית, *<splēnion: רטיה, תחבושת>*
בֵּין בַּבֶּגֶד וּבֵין בָּעוֹר,
טְהוֹרָה.
מְלֻגְמָה, *<málagma: אספלנית, רטיה, משחה>*
בַּבֶּגֶד, טְהוֹרָה,
וּבָעוֹר, טְמֵאָה.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף בַּבֶּגֶד, טְמֵאָה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא נִנְעֶרֶת.

מסכת כלים פרק כח משנה ד
ד
מִטְפְּחוֹת סְפָרִים,
בֵּין מְצֻיָּרוֹת וּבֵין שֶׁאֵינָן מְצֻיָּרוֹת,
טְמֵאוֹת.
דִּבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מְצֻיָּרוֹת, טְהוֹרוֹת,
וְשֶׁאֵינָן מְצֻיָּרוֹת, טְמֵאוֹת.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ טְהוֹרוֹת.

מסכת כלים פרק כח משנה ה
ה

כַּפָּח שֶׁהוּא טָמֵא מִדְרָס,
וּנְתָנוֹ עַל הַסֵּפֶר,
טָהוֹר מִן הַמִּדְרָס,
אֲבָל טָמֵא טְמֵא מֵת.
חֵמֶת שֶׁעֲשָׂאָהּ שָׁטִיחַ,
וְשָׁטִיחַ שֶׁעֲשָׂאוֹ חֵמֶת,
טָהוֹר.
חֵמֶת שֶׁעֲשָׂאָהּ תָּרְמֵל,
וְתָרְמֵל שֶׁעֲשָׂאוֹ חֵמֶת,
כַּר שֶׁעֲשָׂאוֹ סָדִין,
וְסָדִין שֶׁעֲשָׂאוֹ כַר,
כֶּסֶת שֶׁעֲשָׂאָהּ מִטְפַּחַת,
וּמִטְפַּחַת שֶׁעֲשָׂאָהּ כֶּסֶת,
טָמֵא.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁשִּׁנָּהוּ לִשְׁמוֹ, טָמֵא;
לְשֵׁם אַחֵר, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק כח משנה ו

ו

מַטְלֵית שֶׁטְּלָיָהּ עַל הַקֻּפָּה,
מְטַמָּא אֶחָד, וּפוֹסֶלֶת אֶחָד.
הִפְרִישָׁהּ מִן הַקֻּפָּה,
הַקֻּפָּה מְטַמָּא אֶחָד וּפוֹסֶלֶת אֶחָד,
וְהַמַּטְלֵית טְהוֹרָה.
טְלָיָהּ עַל הַבֶּגֶד,
מְטַמָּא שְׁנַיִם וּפוֹסֶלֶת אֶחָד.
הִפְרִישָׁהּ מִן הַבֶּגֶד,
הַבֶּגֶד מְטַמֵּא אֶחָד וּפוֹסֵל אֶחָד,
וְהַמַּטְלֵית מְטַמָּא שְׁנַיִם וּפוֹסֶלֶת אֶחָד.
וְכֵן הַטּוֹלֶה עַל הַשַּׂק, אוֹ עַל הָעוֹר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
עַל הָעוֹר, טָהוֹר,
וְעַל הַשַּׂק, טָמֵא,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא אָרִיג.

מסכת כלים פרק כח משנה ז

ז

שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ שֶׁאָמְרוּ,

חוּץ מִן הַמְּלָל.
דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ מְכֻוָּנוֹת.
טְלָיָהּ עַל הַבֶּגֶד מֵרוּחַ אַחַת, אֵינוּ חִבּוּר;
מִשְּׁתֵּי רוּחוֹת זוֹ כְּנֶגֶד זוֹ, חִבּוּר.
עֲשָׂאָהּ כְּמִין גַּם,
רַבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בַּטַּלִּית, אֲבָל בֶּחָלוּק,
מִלְּמַעְלָן, חִבּוּר, וּמִלְּמַטָּן, אֵינָהּ חִבּוּר.

מסכת כלים פרק כח משנה ח
ח
בִּגְדֵי עֲנִיִּים,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בָּהֶן שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין מִדְרָס.
טַלֵּית שֶׁהִתְחִיל בָּהּ לְקָרְעָהּ,
כֵּיוָן שֶׁנִּקְרַע רֻבָּהּ,
אֵינָהּ חִבּוּר.
הֶעָבִים הָרַכִּים,
אֵין בָּהֶן מִשֵּׁם שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ.

מסכת כלים פרק כח משנה ט
ט
כֶּסֶת הַסַּבָּלִין, <הַסַּבַּלִּין>
טְמֵאָה מִדְרָס.
מְשַׁמֶּרֶת שֶׁלַּיַּיִן,
אֵין בָּהּ מִשֵּׁם מוֹשָׁב.
שְׂבָכָה שֶׁלַּזְּקֵנָה,
טְמֵאָה מִדְרָס מִשֵּׁם מוֹשָׁב.
חָלוּק שֶׁלְּיוֹצְאוֹת הַחוּץ,
הֶעָשׂוּי כִּשְׂבָכָה,
טָהוֹר.
הָעוֹשֶׂה בֶגֶד מִן הַחֵרֶם, טָהוֹר;
וּמִן הַזּוֹטוֹ, טָמֵא.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
אַף הָעוֹשֶׂה בֶגֶד מִן הַחֵרֶם וּכְפָלוֹ,
טָמֵא.

מסכת כלים פרק כח משנה י

י

שְׁבָכָה שֶׁהִתְחִיל בָּהּ מִפִּיהָ,
טְהוֹרָה, עַד שֶׁיִּגְמֹר אֶת קַרְקָרְתָּהּ.
הִתְחִיל בָּהּ מִקַּרְקָרְתָּהּ,
טְהוֹרָה, עַד שֶׁיִּגְמֹר אֶת פִּיהָ.
שְׁבִיס שֶׁלָּהּ,
טָמֵא בִפְנֵי עַצְמוֹ.
חוּטִין שֶׁלָּהּ,
טְמֵאִין מִשֵּׁם חִבּוּר.
שְׁבָכָה שֶׁנִּקְרְעָה,
אִם אֵינָהּ מְקַבֶּלֶת אֶת רֹב הַשֵּׂעָר,
טְהוֹרָה.

פרק כט

מסכת כלים פרק כט משנה א

א

נוֹמֵי הַסָּדִין וְהַסּוּדָרִין וְהַטַּרְטִין וְהַפַּלְיוֹן שֶׁלָּרֹאשׁ,
שֵׁשׁ אֶצְבָּעוֹת;
שֶׁלִּפְקַרְסִין, עֶשֶׂר. <אֶפִּיקַרְסִין, סדין>
נוֹמֵי הַסָּגִי וְהָרָדִיד וְהֶחָלוּק וְהַטַּלֵּית,
שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת.
נוֹמֵי הַכַּפָּח שֶׁלַּזְּקֵנָה,
וְהַגְּמְדִין שֶׁלָּעַרְבִיִּים,
וְהַקֻּלְקְים, וְהַפֻּנְדָּה,
וְהַמְּעֻפֶּרֶת, וְהַפַּרְגּוֹד,
נוֹמֵיהֶן כָּל שֶׁהֵן.

מסכת כלים פרק כט משנה ב

ב

שָׁלוֹשׁ כְּסָתוֹת שֶׁלַּצֶּמֶר,
שֵׁשׁ שֶׁלַּפִּשְׁתָּן,
שְׁלֹשָׁה סְדִינִים,
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מִטְפָּחוֹת,
שְׁנֵי סֻוְרִיקִין,
חָלוּק אֶחָד,
טַלֵּית אַחַת,

וּקְלֶבְקָרִין אַחַת,
חִבּוּר לַטֻּמְאָה וְלַהַזָּיָה;
יָתֵר מִכֵּן,
חִבּוּר לַטֻּמְאָה, וְאֵינוּ חִבּוּר לַהַזָּיָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף לֹא לַטֻּמְאָה.

מסכת כלים פרק כט משנה ג
ג
חוּט מִשְׁקֶלֶת, שְׁנֵים עָשָׂר;
שֶׁלֶּחָרָשִׁים, שְׁמוֹנָה עָשָׂר;
וְשֶׁלַּבַּנָּיִין, חֲמִשִּׁים אַמָּה.
יָתֵר מִכֵּן,
אִם רָצָה לְקַיֵּם, טָהוֹר.
וְשֶׁלַּסַּיָּדִים וְשֶׁלַּצַּיָּרִים,
כָּל שֶׁהֵן.

מסכת כלים פרק כט משנה ד
ד
חוּט מֹאזְנַיִם שֶׁלַּחַנְוָנִי,
וְחוּט מֹאזְנַיִם שֶׁלִּזְהָבִים,
וְשֶׁלְּשׁוֹקְלֵי אַרְגָּמָן טוֹב,
שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת.
יַד הַקָּרְדּוֹם מֵאַחֲרָיו,
שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
טֶפַח, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק כט משנה ה
ה
חוּט מֹאזְנַיִם שֶׁלַּשֻּׁלְחָנִי,
שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים,
טֶפַח.
יַד קָרְדּוֹם מִלְּפָנָיו,
טֶפַח.
שִׁירֵי יַד פַּרְגָּל,
טֶפַח.
יַד מַקֶּבֶת שֶׁלִּמְפַתְּחֵי אֲבָנִים, <שֶׁלְּמַפְתְּחֵי>
טֶפַח.

מסכת כלים פרק כט משנה ו

ו
חוּט מֹאזְנַיִם שֶׁלַּצַּמָּרִים,
וְשֶׁלְּשׁוֹקְלֵי זְכוֹכִית,
טְפָחַיִם.
יַד הַמַּקּוֹר,
טְפָחַיִם.
יַד הַמַּעְצָד שֶׁלַּלִּגְיוֹנוֹת,
טְפָחַיִם.
יַד הַקֻּרְנָס שֶׁלִּזְהָבִים,
טְפָחַיִם;
וְשֶׁלֶּחָרָשִׁין,
שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.

מסכת כלים פרק כט משנה ז
ז
שְׁיָרֵי הַדָּרְבָן מִלְּמַעְלָן, אַרְבָּעָה.
יַד הַבָּדִיד, יַד הַקֻּרְדּוֹם שֶׁלַּנָּכִישׁ, חֲמִשָּׁה.
יַד בֶּן הַפַּטִּישׁ, חֲמִשָּׁה;
וְהַפַּטִּישׁ, שִׁשָּׁה.
יַד קֻרְדּוֹם שֶׁלַּבִּקּוּעַ וְשֶׁלֶּעָדִיר, שִׁשָּׁה.
יַד מַקֶּבֶת, שִׁשָּׁה.

מסכת כלים פרק כט משנה ח
ח
שְׁיָרֵי חַרְחוּר מִלְּמַטָּן, שִׁבְעָה.
יַד מַגְרֵפָה שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שִׁבְעָה,
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שְׁמוֹנָה.
וְשֶׁלַּסַּיָּדִין,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תִּשְׁעָה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
עֲשָׂרָה.
יָתֵר מִכֵּן, אִם רָצָה לְקַיֵּם, טָמֵא.
יַד מְשַׁמְּשֵׁי הָאוּר, כָּל שֶׁהֵן.

פרק ל

מסכת כלים פרק ל משנה א

א

כְּלֵי זְכוֹכִית,

פְּשׁוּטֵיהֶן טְהוֹרִין, וּמְקַבְּלֵיהֶן טְמֵאִים.

נִשְׁבְּרוּ, טָהֲרוּ.

חָזַר וְעָשָׂה מֵהֶן כֵּלִים,

מְקַבְּלִין טֻמְאָה מִכָּאן וְלַבָּא.

הַטַּבְלָה וְהָאַסְקֻטְלָא שֶׁלִּזְכוֹכִית, טְהוֹרִין.

אִם יֵשׁ לָהֶן לִזְבֵז, טְמֵאִין.

וְשׁוּלֵי קְעָרָה וְשׁוּלֵי אַסְקֻטְלָא שֶׁלִּזְכוֹכִית

שֶׁהִתְקִינָן לְתַשְׁמִישׁ, טְהוֹרִין.

קִרְטְסָם, וְשָׁפָן בְּשׁוֹפִין, טְמֵאִין.

מסכת כלים פרק ל משנה ב

ב

סְפַקְלַרְיָה, טְהוֹרָה.

וְתַמְחוּי שֶׁעֲשָׂאוֹ סְפַקְלַרְיָה, טָמֵא.

וְאִם מִתְּחִלָּה עֲשָׂאוֹ לְשֵׁם סְפֶּקְלַרְיָה, טָהוֹר.

תַּרְוָד שֶׁהוּא נָתוּן עַל הַשֻּׁלְחָן,

אִם מְקַבֵּל כָּל שֶׁהוּא, טָמֵא,

וְאִם לָאו,

רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,

רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מְטַהֵר.

מסכת כלים פרק ל משנה ג

ג

כּוֹס שֶׁנִּפְגַּם רֻבּוֹ, שָׁלוֹשׁ בְּרֻבּוֹ,

טָהוֹר;

רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:

אִם מְפַזֵּר הוּא אֶת רֹב הַמַּיִם,

טָהוֹר.

נִקַּב, וַעֲשָׂאוֹ בֵּין בַּבַּעַץ בֵּין בַּזֶּפֶת,

טָהוֹר.

רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

בַּבַּעַץ, טָמֵא,

וּבַזֶּפֶת, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק ל משנה ד

ד

צְלוֹחִית קְטַנָּה שֶׁנִּטַּל פִּיהָ, טְהוֹרָה;

שֶׁלְּפִלְיָטוֹס שֶׁנִּטַּל פִּיהָ, טְהוֹרָה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא סוֹרַחַת אֶת הַיָּד.
לָגִינִין גְּדוֹלִים שֶׁנִּטַּל פִּיהֶם, טְמֵאִין,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַתְקִינָן לִכְבָשִׁין.
וְאַרְפַּקְס שֶׁלִּזְכוֹכִית, טְהוֹרָה.

ה
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
"אַשְׁרֵיךְ כֵּלִים,
שֶׁנִּכְנַסְתְּ בְּטֻמְאָה,
וְיָצָאתְ בְּטַהֲרָה!"

חסלת מסכת כלים

מסכת אהלות

פרק א

מסכת אהלות פרק א משנה א

א
שְׁנַיִם טְמֵאִים בַּמֵּת,
אֶחָד טָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְאֶחָד טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.
שְׁלֹשָׁה טְמֵאִים בַּמֵּת,
שְׁנַיִם טְמֵאִים טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְאֶחָד טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.
אַרְבָּעָה טְמֵאִים בַּמֵּת,
שְׁלֹשָׁה טְמֵאִים טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְאֶחָד טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.
כֵּיצַד שְׁנַיִם?
אָדָם הַנּוֹגֵעַ בַּמֵּת,
טָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה;
וְאָדָם הַנּוֹגֵעַ בּוֹ,
טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.

מסכת אהלות פרק א משנה ב

ב

כֵּיצַד שְׁלֹשָׁה?
כֵּלִים הַנּוֹגְעִים בַּמֵּת,
וְכֵלִים בַּכֵּלִים,
טְמֵאִין טֻמְאַת שִׁבְעָה;
הַשְּׁלִישִׁי, בֵּין אָדָם בֵּין כֵּלִים,
טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.

מסכת אהלות פרק א משנה ג

ג

כֵּיצַד אַרְבָּעָה?
כֵּלִים הַנּוֹגְעִים בַּמֵּת,
וְאָדָם בַּכֵּלִים,
וְכֵלִים בָּאָדָם,
טְמֵאִין טֻמְאַת שִׁבְעָה.
הָרְבִיעִי,
בֵּין אָדָם, בֵּין כֵּלִים,
טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.

ד

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
יֵשׁ לִי חֲמִישִׁי:
שְׁפוּד הַתָּחוּב בָּאֹהֶל,
הָאֹהֶל וְהַשְּׁפוּד,
וְאָדָם הַנּוֹגֵעַ בַּשְּׁפוּד,
וְכֵלִים בָּאָדָם,
טְמֵאִין טֻמְאַת שִׁבְעָה.
הַחֲמִישִׁי, בֵּין אָדָם, בֵּין כֵּלִים,
טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.
אָמְרוּ לוֹ:
אֵין הָאֹהֶל מִתְחַשֵּׁב.

מסכת אהלות פרק א משנה ד

ה

אָדָם וְכֵלִים מִטַּמְּאִין בַּמֵּת.
חֹמֶר בָּאָדָם מִבַּכֵּלִים,
וּבַכֵּלִים מִבָּאָדָם,
שֶׁהַכֵּלִים שְׁלֹשָׁה,
וְהָאָדָם שְׁנַיִם.

חֹמֶר בָּאָדָם,
שֶׁכָּל זְמַן שֶׁהוּא בְאֶמְצַע,
הֵן אַרְבָּעָה,
אֵינוּ בְאֶמְצַע,
הֵן שְׁלֹשָׁה.

מסכת אהלות פרק א משנה ה

ו

אָדָם וּבְגָדִים מִטַּמְּאִין בַּזָּב.
חֹמֶר בָּאָדָם מִבַּבְּגָדִים,
וּבַבְּגָדִים מִבָּאָדָם,
שֶׁהָאָדָם הַנּוֹגֵעַ בַּזָּב מְטַמֵּא בְגָדִים,
וְאֵין בְּגָדִים הַנּוֹגְעִים בַּזָּב מְטַמְּאִין בְּגָדִים.
חֹמֶר בַּבְּגָדִים,
שֶׁהַבְּגָדִים הַנּוֹשְׂאִים אֶת הַזָּב מְטַמְּאִין אָדָם,
וְאֵין אָדָם הַנּוֹשֵׂא אֶת הַזָּב מְטַמֵּא אָדָם.

מסכת אהלות פרק א משנה ו

ז

אָדָם אֵינוּ מְטַמֵּא עַד שֶׁתֵּצֵא נַפְשׁוֹ,
וַאֲפִלּוּ מְגֻיָּד,
אֲפִלּוּ גוֹסֵס,
וְזוֹקֵק לַיִּבּוּם וּפוֹטֵר מִן הַיִּבּוּם,
וּמַאֲכִיל בַּתְּרוּמָה וּפוֹסֵל מִן הַתְּרוּמָה.
וְכֵן בְּהֵמָה וְחַיָּה,
אֵינָן מְטַמְּאִין עַד שֶׁתֵּצֵא נַפְשָׁן.
הֻתְּזוּ רָאשֵׁיהֶן,
אַף עַל פִּי מְפַרְכְּסִין, טְמֵאִין,
כְּגוֹן הַזָּנָב שֶׁלַּלְּטָאָה שֶׁהִיא מְפַרְכֶּסֶת.

מסכת אהלות פרק א משנה ז

ח

הָאֵבָרִים, אֵין לָהֶן שִׁעוּר,
אֲפִלּוּ פָּחוּת מִכַּזַּיִת מִן הַמֵּת,
וּפָחוּת מִכַּזַּיִת מִן הַנְּבֵלָה,
וּפָחוּת מִכָּעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ,
מְטַמְּאִין טֻמְאָתָן.

מסכת אהלות פרק א משנה ח

ט

מָאתַיִם וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה אֵבָרִים בָּאָדָם:
שְׁלֹשִׁים בְּפִסַּת הָרֶגֶל,
שִׁשָּׁה בְכָל אֶצְבַּע,
עֲשָׂרָה בַקֻּרְסוּל,
שְׁנַיִם בַּשּׁוֹק,
חֲמִשָּׁה בָאַרְכּוּבָה,
אֶחָד בַּיָּרֵךְ,
שְׁלֹשָׁה בַקָּטְלִית,
וְאַחַד עֶשְׂרֵה צְלָעוֹת,
שְׁלֹשִׁים בְּפִסַּת הַיָּד,
שִׁשָּׁה בְכָל אֶצְבַּע,
שְׁנַיִם בַּקָּנֶה,
שְׁנַיִם בַּמַּרְפֵּק,
אֶחָד בַּזְּרוֹעַ,
וְאַרְבָּעָה בַכָּתֵף.
מֵאָה וְאֶחָד מִזֶּה,
וּמֵאָה וְאֶחָד מִזֶּה.

י
שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה חֻלְיוֹת בַּשִּׁדְרָה,
תִּשְׁעָה בָרֹאשׁ,
שְׁמוֹנָה בַצַּוָּאר,
שִׁשָּׁה בַמַּפְתֵּחַ שֶׁלַּלֵּב,
וַחֲמִשָּׁה בִנְקוּבָיו.
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְטַמֵּא בְמַגָּע וּבְמַשָּׂא וּבְאֹהֶל.
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶן בָּשָׂר כָּרָאוּי.
אִם אֵין עֲלֵיהֶן בָּשָׂר כָּרָאוּי,
מְטַמִּין בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא,
וְאֵינָן מְטַמִּין בְּאֹהֶל.

פרק ב

מסכת אהלות פרק ב משנה א
א
אֵלּוּ מְטַמִּין בְּאֹהֶל:
הַמֵּת, וְכַזַּיִת מִן הַמֵּת,

וְכַזַּיִת מִן נֶצֶל,
וּמְלֹא תַרְוָד רָקָב,
הַשִּׁדְרָה, וְהַגֻּלְגֹּלֶת,
אֵבֶר מִן הַמֵּת, אֵבֶר מִן הַחַי
שֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶן בָּשָׂר כָּרָאוּי,
רֹבַע עֲצָמוֹת מֵרֹב הַבִּנְיָן אוֹ מֵרֹב הַמִּנְיָן,
רֹב בִּנְיָנוֹ וְרֹב מִנְיָנוֹ שֶׁלַּמֵּת,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בָּהֶם רֹבַע,
טְמֵאִין.
וְכַמָּה הוּא רֹב מִנְיָנוֹ?
מֵאָה וְעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה.

מסכת אהלות פרק ב משנה ב
ב
רְבִיעִית דָּם וּרְבִיעִית דַּם תְּבוּסָה,
מִמֵּת אֶחָד.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מִשְּׁנֵי מֵתִים.
דַּם קָטָן שֶׁיָּצָא כֻלּוֹ,
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
רְבִיעִית.
כַּזַּיִת רִמָּה, בֵּין חָיָה, בֵּין מֵתָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא כִבְשָׂרוֹ,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
אֵפֶר שְׂרוּפִים,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
שֵׁעוּרוֹ כְּרֹבַע,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
מְלֹא תַרְוָד וָעוֹד עֲפַר קְבָרוֹת, טָמֵא.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.
וּמְלֹא תַרְוָד רָקָב שֶׁגִּבְּלוֹ בַמַּיִם,
אֵינוּ חִבּוּר לַטֻּמְאָה.

מסכת אהלות פרק ב משנה ג
ג
אֵלּוּ מְטַמִּין בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא,
וְאֵינָן מְטַמִּין בְּאֹהֶל:
עֶצֶם כִּשְׂעוֹרָה,

וְאֶרֶץ הָעַמִּים,
וּבֵית הַפְּרַס,
וְאֵבֶר מִן הַמֵּת,
וְאֵבֶר מִן הַחַי שֶׁאֵין עֲלֵיהֶן בָּשָׂר כָּרָאוּי,
הַשִּׁזְרָה וְהַגֻּלְגֹּלֶת שֶׁחָסְרוּ.
כַּמָּה הוּא חֶסְרוֹנָן?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׁתֵּי חֻלְיוֹת;
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֲפִלּוּ חֻלְיָה אַחַת.
וּבַגֻּלְגֹּלֶת?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְלֹא מַקְדֵּחַ;
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
כְּדֵי שֶׁיִּנָּטֵל מִן הַחַי וְיָמוּת.
בְּאֵיזֶה מַקְדֵּחַ אָמְרוּ?
בַּקָּטָן שֶׁלָּרוֹפְאִין,
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בַּגָּדוֹל שֶׁלַּלִּשְׁכָּה.

מסכת אהלות פרק ב משנה ד

ד

הַגּוֹלֵל וְהַדּוֹפֵק מְטַמִּין בְּמַגָּע וּבְאֹהֶל,
וְאֵינָן מְטַמִּין בְּמַשָּׂא.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְטַמִּין בְּמַשָּׂא.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ תַּחְתֵּיהֶם עֲפַר קְבָרוֹת,
מְטַמִּין בְּמַשָּׂא,
וְאִם לָאו, אֵינָן מְטַמִּין בְּמַשָּׂא.
אֵי זֶה הוּא הַדּוֹפֵק?
אֶת שֶׁהַגּוֹלֵל נִשְׁעָן עָלָיו,
אֲבָל דֹּפֵק דּוֹפְקִין, טָהוֹר.

מסכת אהלות פרק ב משנה ה

ה

אֵלּוּ, אִם חָסְרוּ, טְהוֹרִין:
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת,
וְכַזַּיִת נֶצֶל,

וּמְלֹא תַרְוָד רָקָב,
וּרְבִיעִית דָּם,
וְעֶצֶם כִּשְׂעוֹרָה,
וְאֵבֶר מִן הַחַי שֶׁחָסַר עַצְמוֹ.
(מסכת אהלות פרק ב משנה ו)
וְהַשִּׁדְרָה וְהַגֻּלְגֹּלֶת מִשְּׁנֵי מֵתִים,
וּרְבִיעִית דָּם מִשְּׁנֵי מֵתִים,
וְרֹבַע עֲצָמוֹת מִשְּׁנֵי מֵתִים,
וְאֵבֶר מִן הַמֵּת מִשְּׁנֵי מֵתִים,
וְאֵבֶר מִן הַחַי מִשְּׁנֵי אֲנָשִׁים,
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת אהלות פרק ב משנה ז

ו

עֶצֶם כִּשְׂעוֹרָה שֶׁנֶּחֱלַק לִשְׁנַיִם,
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מְטַהֵר.
אָמַר רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
לֹא אָמְרוּ 'עֲצָמוֹת כִּשְׂעוֹרָה',
אֶלָּא 'עֶצֶם כִּשְׂעוֹרָה'.
רֹבַע עֲצָמוֹת שֶׁנִּדַּקְדְּקוּ,
וְאֵין בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד עֶצֶם כִּשְׂעוֹרָה,
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין.
וְאֵבֶר מִן הַחַי שֶׁנֶּחֱלַק לִשְׁנַיִם, טָהוֹר.
רְבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא.
וּמוֹדֶה שֶׁאִם נִטַּל חֲצָיִים, שֶׁהוּא טָהוֹר.

פרק ג

מסכת אהלות פרק ג משנה א

א

כָּל הַמְטַמִּין בְּאֹהֶל שֶׁנֶּחֱלָקוּ
וְהִכְנִיסָן לְתוֹךְ הַבַּיִת,
רְבִּי דוֹסָה בֶן הַרְכִּינַס מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.
כֵּיצַד?

הַנּוֹגֵעַ בִּכְשְׁנֵי חֲצָיֵי זֵיתִים מִן הַנְּבֵלָה,
אוֹ נוֹשְׂאָן;
וּבַמֵּת,
הַנּוֹגֵעַ בְּכַחֲצִי זַיִת,
וּמַאֲהִיל עַל כַּחֲצִי זַיִת;
וְכַחֲצִי זַיִת מַאֲהִיל עָלָיו;
מַאֲהִיל עַל כִּשְׁנֵי חֲצָיֵי זֵיתִים;
מַאֲהִיל עַל כַּחֲצִי זַיִת,
וְכַחֲצִי זַיִת מַאֲהִיל עָלָיו,
רִבִּי דוֹסָה בֶּן הַרְכִּינַס מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.

ב
אֲבָל הַנּוֹגֵעַ בְּכַחֲצִי זַיִת,
וְדָבָר אַחֵר מַאֲהִיל עָלָיו עַל כַּחֲצִי זַיִת;
אוֹ מַאֲהִיל עַל כַּחֲצִי זַיִת,
דָּבָר אַחֵר מַאֲהִיל עָלָיו עַל כַּחֲצִי זַיִת אַחֵר,
טָהוֹר.
אָמַר רִבִּי מֵאִיר:
אַף בָּזֶה רִבִּי דוֹסָה בֶּן הַרְכִּינַס מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.
הַכֹּל טָמֵא, חוּץ מִן הַמַּגָּע עִם הַמַּשָּׂא,
וְהַמַּשָּׂא עִם אֹהֶל. <האהל>
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא מִשֵּׁם אֶחָד, טָמֵא;
מִשְּׁנֵי שֵׁמוֹת, טָהוֹר.

מסכת אהלות פרק ג משנה ב
ג
מְלֹא תַרְוָד רָקָב שֶׁנִּתְפַּזֵּר בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
הַבַּיִת טָמֵא.
רִבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.
רְבִיעִית דָּם שֶׁנִּבְלָעָה בְתוֹךְ הַבַּיִת,
הַבַּיִת טָהוֹר.
נִבְלָעָה בַכְּסוּת,
אִם מִתְכַּבֶּסֶת הַכְּסוּת,
וְיוֹצָא מִמֶּנָּה רְבִיעִית דָּם,
טְמֵאָה,
וְאִם לָאו, טְהוֹרָה,
שֶׁכָּל הַבָּלוּעַ שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לָצֵאת,

טָהוֹר.

מסכת אהלות פרק ג משנה ג

ד

נִשְׁפַּךְ בְּאֲוֵיר,
אִם הָיָה מְקוֹמוֹ קְטַפְרֵס וְהֶאֱהִיל עַל מִקְצָתוֹ,
טָהוֹר;
הָיָה אֶשְׁבֹּרֶן, אוֹ שֶׁקָּרַשׁ,
טָמֵא.
נִשְׁפַּךְ עַל הָאַסְקֻפָּה,
וְהִיא קְטַפְרֵס בֵּין מִבִּפְנִים בֵּין מִבַּחוּץ,
וְהַבַּיִת מַאֲהִיל עָלָיו,
טָהוֹר;
הָיָה אֶשְׁבֹּרֶן, אוֹ שֶׁקָּרַשׁ,
טָמֵא.
כָּל שֶׁבַּמֵּת, טָמֵא,
חוּץ מִן הַשִּׁנַּיִם, וְהַשֵּׂעָר, וְהַצִּפֹּרֶן.
וּבְשָׁעַת חִבּוּרָן, הַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ג משנה ד

ה

כֵּיצַד?
הַמֵּת מִבַּחוּץ וּשְׂעָרוֹ בִפְנִים,
הַבַּיִת טָמֵא.
עֶצֶם שֶׁיֵּשׁ עָלָיו כַּזַּיִת בָּשָׂר,
וְהִכְנִיס מִקְצָתוֹ לִפְנִים,
וְהַבַּיִת מַאֲהִיל עָלָיו,
טָמֵא.
שְׁנֵי עֲצָמוֹת וַעֲלֵיהֶן כִּשְׁנֵי חֲצָאֵי זֵיתִים,
וְהִכְנִיס מִקְצָתָם לִפְנִים,
וְהַבַּיִת מַאֲהִיל עֲלֵיהֶם,
טָמֵא.
הָיוּ תְחוּבִין בִּידֵי אָדָם,
טָהוֹר, שֶׁאֵין חִבּוּרֵי אָדָם חִבּוּר.

מסכת אהלות פרק ג משנה ה

ו

וְאֵי זֶה הוּא דַם תְּבוּסָה?
הַמֵּת שֶׁיָּצָא מִמֶּנּוּ
שְׁמִינִית בְּחַיָּיו וּשְׁמִינִית בְּמוֹתוֹ.

דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
רְבִיעִית בְּחַיָּיו וּרְבִיעִית בְּמוֹתוֹ.
נִטַּל מִזֶּה וּמִזֶּה רְבִיעִית,
רַבִּי אֱלְעָזָר בִּרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
זֶה וָזֶה כַּמַּיִם.

ז
וְאֵי זֶה הוּא דַם תְּבוּסָה?
צָלוּב שֶׁדָּמוֹ שׁוֹתֵת,
וְנִמְצָא תַחְתָּיו רְבִיעִית דָּם,
טָמֵא,
אֲבָל מֵת שֶׁדָּמוֹ מְנַטֵּף,
וְנִמְצָא תַחְתָּיו רְבִיעִית דָּם,
טָהוֹר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא כִי,
אֶלָּא שׁוֹתֵת טָהוֹר,
וּמְנַטֵּף טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ג משנה ו
ח
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת, פִּתְחוֹ בְטֶפַח,
וְהַמֵּת, פִּתְחוֹ בְאַרְבָּעָה טְפָחִים,
לְהַצִּיל אֶת הַטֻּמְאָה עַל הַפְּתָחִים.
אֲבָל לְהוֹצִיא אֶת הַטֻּמְאָה,
בְּפוֹתֵחַ טֶפַח.
וְגָדוֹל מִכַּזַּיִת, כַּמֵּת.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַשִּׁזְרָה וְהַגֻּלְגֹּלֶת, כַּמֵּת.

מסכת אהלות פרק ג משנה ז
ט
טֶפַח עַל טֶפַח עַל רוּם טֶפַח מְרֻבָּע,
מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה,
וְחוֹצֵץ בִּפְנֵי הַטֻּמְאָה.
כֵּיצַד?
בִּיב שֶׁהוּא קָמוּר תַּחַת הַבַּיִת,
יֵשׁ בּוֹ פוֹתֵחַ טֶפַח,
וְיֵשׁ בִּיצִיאָתוֹ פוֹתֵחַ טֶפַח, <וְאֵין>

טֻמְאָה בְתוֹכוֹ,
הַבַּיִת טָהוֹר.
טֻמְאָה בַבַּיִת,
מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ טָהוֹר.
יֵשׁ בּוֹ פוֹתֵחַ טֶפַח,
וְאֵין בִּיצִיאָתוֹ פוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בְתוֹכוֹ,
הַבַּיִת טָמֵא;
טֻמְאָה בַבַּיִת,
מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ טָהוֹר.
אֵין בּוֹ פוֹתֵחַ טֶפַח,
וְאֵין בִּיצִיאָתוֹ פוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בְתוֹכוֹ,
הַבַּיִת טָמֵא;
טֻמְאָה בַבַּיִת,
מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ טָמֵא.
אֶחָד [חֹר] שֶׁחֲרָרוּהוּ מַיִם אוֹ שְׁרָצִים,
אוֹ שֶׁאֲכָלַתּוּ מַלַּחַת,
וְכֵן מַרְבֵּג שֶׁלָּאֲבָנִים,
וְכֵן צִבָּר שֶׁלַּקּוֹרוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵינוּ בִידֵי אָדָם אֵינוּ אֹהֶל.
וּמוֹדֶה בַשְּׁקִיפִים וּבַסְּלָעִים.

פרק ד

מסכת אהלות פרק ד משנה א

א

מִגְדָּל שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּאָוֵיר,
טֻמְאָה בְתוֹכוֹ,
כֵּלִים שֶׁבְּעָבְיוֹ טְהוֹרִין;
טֻמְאָה בְעָבְיוֹ,
כֵּלִים שֶׁבְּתוֹכוֹ טְהוֹרִין.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מַחְצָה לְמַחְצָה.
הָיָה עוֹמֵד בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
טֻמְאָה בְתוֹכוֹ,
הַבַּיִת טָמֵא;

טֻמְאָה בַבַּיִת,
מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ טָהוֹר,
שֶׁדֶּרֶךְ טֻמְאָה לָצֵאת, וְאֵין דַּרְכָּהּ לְהִכָּנֵס.
כֵּלִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵין הָאָרֶץ,
שֶׁבֵּינוֹ לְבֵין הַכֹּתֶל,
וְשֶׁבֵּינוֹ לְבֵין הַקּוֹרוֹת,
אִם יֶשׁ שָׁם פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טְמֵאִין,
וְאִם לָאו, טְהוֹרִין.
טֻמְאָה שָׁם, הַבַּיִת טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ד משנה ב

ב

תֵּבַת הַמִּגְדָּל,
יֶשׁ בָּהּ פּוֹתֵחַ טֶפַח,
וְאֵין בִּיצִיאָתָהּ פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בְתוֹכָהּ,
הַבַּיִת טָמֵא;
טֻמְאָה בַבַּיִת,
מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ טָהוֹר,
שֶׁדֶּרֶךְ טֻמְאָה לָצֵאת,
וְאֵין דַּרְכָּהּ לְהִכָּנֵס.
רַבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לְהוֹצִיאָהּ חֲצָיִים,
אוֹ לְשָׂרְפָהּ בִּמְקוֹמָהּ.

מסכת אהלות פרק ד משנה ג

ג

הָיָה עוֹמֵד בְּתוֹךְ הַפֶּתַח,
וְנִפְתַּח לַחוּץ,
טֻמְאָה בְתוֹכוֹ,
הַבַּיִת טָהוֹר;
טֻמְאָה בַבַּיִת,
מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ טָמֵא,
שֶׁדֶּרֶךְ טֻמְאָה לָצֵאת,
וְאֵין דַּרְכָּהּ לְהִכָּנֵס.
הָיְתָה מֶכְנֶה שֶׁלּוֹ מְשׁוּכָה לְאַחֲרָיו שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת,
טֻמְאָה שָׁם כְּנֶגֶד הַקּוֹרוֹת,
הַבַּיִת טָהוֹר.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?

בִּזְמַן שֶׁיֵּשׁ שָׁם פּוֹתֵחַ טֶפַח,
וְאֵינָהּ יוֹצָא,
וְהַמִּגְדָּל בָּא בַמִּדָּה.

פרק ה

מסכת אהלות פרק ה משנה א

א

תַּנּוּר שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
וְעֵינוֹ קְמוּרָה לַחוּץ,
וְהֶאֱהִילוּ עָלָיו קוֹבְרֵי הַמֵּת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הַכֹּל טָמֵא.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
הַתַּנּוּר טָמֵא,
וְהַבַּיִת טָהוֹר.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אַף הַתַּנּוּר טָהוֹר.

מסכת אהלות פרק ה משנה ב

ב

אֲרֻבָּה שֶׁבֵּין הַבַּיִת לָעֲלִיָּה,
וּקְדֵרָה נְתוּנָה עָלֶיהָ וּנְקוּבָה בְכוֹנֵס מַשְׁקֶה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הַכֹּל טָמֵא.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
קְדֵרָה טְמֵאָה,
וַעֲלִיָּה טְהוֹרָה.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אַף קְדֵרָה טְהוֹרָה.

מסכת אהלות פרק ה משנה ג

ג

הָיְתָה שְׁלֵמָה,
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מַצֶּלֶת עַל הַכֹּל;
וּבֵית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינָהּ מַצֶּלֶת אֶלָּא עַל אֳכָלִים וּמַשְׁקִים,

וְעַל כְּלִי חֶרֶשׂ.
חָזְרוּ בֵּית הִלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.

מסכת אהלות פרק ה משנה ד

ד

לָגִין שֶׁהוּא מָלֵא מַשְׁקִים טְהוֹרִין, <lágunos: בקבוק, כד ליין>
הַלָּגִין טָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְהַמַּשְׁקִין טְהוֹרִין.
וְאִם פִּנָּן לִכְלִי אַחֵר, טְמֵאִין.
הָאִשָּׁה שֶׁהִיא לָשָׁה בָעֲרֵבָה,
הָאִשָּׁה וְהָעֲרֵבָה טְמֵאִין טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְהַבָּצֵק טָהוֹר.
וְאִם פִּנַּתּוּ לִכְלִי אַחֵר, טָמֵא.
חָזְרוּ בֵּית הִלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.

מסכת אהלות פרק ה משנה ה

ה

הָיוּ כְלֵי גְלָלִים, כְּלֵי אֲבָנִים, כְּלֵי אֲדָמָה,
הַכֹּל טָהוֹר.
הָיָה כְלִי טָהוֹר לַקֹּדֶשׁ וְלַחַטָּאת,
הַכֹּל טָהוֹר לַקֹּדֶשׁ,
שֶׁהַכֹּל נֶאֱמָנִין עַל הַחַטָּאת,
מִפְּנֵי שֶׁהַכֵּלִים טְהוֹרִין
וּכְלֵי חֶרֶשׂ טְהוֹרִין
מַצִּילִין עִם דָּפְנוֹת אֳהָלִים.

מסכת אהלות פרק ה משנה ו

ו

כֵּיצַד?
הַבּוֹר וְהַחֲדוּת שֶׁבַּבַּיִת וּכְפֵישָׁה נְתוּנָה עָלָיו,
טָהוֹר.
אִם הָיְתָה בְּאֵר חֲלוּקָה, <חלקה>
אוֹ כַוֶּרֶת פְּתוּחָה, <פחותה>
וּכְפֵישָׁה נְתוּנָה עָלֶיהָ,
טָמֵא.
אִם הָיָה נֶסֶר חָלָק,
אוֹ סְרִידָה שֶׁאֵין לָהּ גַּפַּיִם,
טָהוֹר,
שֶׁאֵין הַכֵּלִים מַצִּילִים עִם דָּפְנוֹת אֳהָלִים,
עַד שֶׁיְּהֵא לָהֶם דָּפְנוֹת.

וְכַמָּה תְהֵא הַדֶּפֶן?
טֶפַח.
הָיָה לָהּ חֲצִי טֶפַח מִכָּן וַחֲצִי טֶפַח מִכָּן,
אֵינָהּ דֹּפֶן,
עַד שֶׁיְּהֵא לָהּ טֶפַח מִמָּקוֹם אֶחָד.

מסכת אהלות פרק ה משנה ז
ז
כַּשֵּׁם שֶׁמַּצִּילִים מִבִּפְנִים,
כָּךְ מַצִּילִים מִבַּחוּץ.
כֵּיצַד?
כְּפֵישָׁה שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל יְתֵדוֹת מִבַּחוּץ,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ,
כֵּלִים שֶׁבִּכְפֵישָׁה טְהוֹרִין.
אִם הָיָה כֹתֶל חָצֵר, אוֹ כֹתֶל גִּנָּה,
אֵינוּ מַצִּיל.
קוֹרָה שֶׁהִיא נְתוּנָה בֵין כֹּתֶל לַכֹּתֶל,
וּקְדֵרָה תְלוּיָה בָהּ,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ,
כֵּלִים שֶׁבַּקְּדֵרָה,
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.

פרק ו

מסכת אהלות פרק ו משנה א
א
אָדָם וְכֵלִים נַעֲשִׂים אֳהָלִים לְטַמֵּא,
אֲבָל לֹא לְטַהֵר.
כֵּיצַד?
אַרְבָּעָה נוֹשְׂאִים אֶת הַנֶּרְבָר,
טֻמְאָה תַחְתָּיו,
כֵּלִים שֶׁעַל גַּבָּיו טְמֵאִין;
טֻמְאָה עַל גַּבָּיו,
כֵּלִים שֶׁתַּחְתָּיו טְמֵאִין.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר.
נָתוּן עַל אַרְבָּעָה כֵלִים,
אֲפִלּוּ כְלֵי גְלָלִים, כְּלֵי אֲבָנִים, כְּלֵי אֲדָמָה,

טְמְאָה תַחְתָּיו,
כֵּלִים שֶׁעַל גַּבָּיו טְמֵאִים;
טֻמְאָה עַל גַּבָּיו, כֵּלִים שֶׁתַּחְתָּיו טְמֵאִין.
נָתוּן עַל אַרְבַּע אֲבָנִים,
אוֹ עַל דָּבָר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים,
טֻמְאָה תַחְתָּיו,
כֵּלִים שֶׁעַל גַּבָּיו טְהוֹרִין;
טֻמְאָה עַל גַּבָּיו,
כֵּלִים שֶׁתַּחְתָּיו טְהוֹרִין.

מסכת אהלות פרק ו משנה ב
ב
קוֹבְרֵי הַמֵּת שֶׁהָיוּ עוֹבְרִים בְּאַכְסַדְרָה,
וְהֵגִיף אֶחָד מֵהֶן אֶת הַדֶּלֶת וּסְמָכוֹ בַמַּפְתֵּחַ,
אִם יָכוֹל הַדֶּלֶת לַעֲמֹד בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
טָהוֹר,
וְאִם לָאו, טָמֵא.
וְכֵן חָבִית שֶׁלִּגְרוֹגְרוֹת,
אוֹ קֻפָּה שֶׁלַּתֶּבֶן,
שֶׁהִיא נְתוּנָה בַחַלּוֹן,
אִם יְכוּלִין הַגְּרוֹגְרוֹת וְהַתֶּבֶן לַעֲמֹד בִּפְנֵי עַצְמָן,
טְהוֹרִין,
וְאִם לָאו, טְמֵאִין.
בַּיִת שֶׁחֲצָצוֹ בְקַנְקִינִים וְטָח בַּטִּיט:
אִם יָכוֹל הַטִּיחַ לַעֲמֹד בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
טָהוֹר,
וְאִם לָאו, טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ו משנה ג
ג
כֹּתֶל הַמְשַׁמֵּשׁ אֶת הַבַּיִת,
יִדּוֹן מֶחֱצָה לְמֶחֱצָה.
כֵּיצַד?
כֹּתֶל שֶׁהוּא לְאָוֵיר וְהַטֻּמְאָה בְתוֹכוֹ,
מֵחֶצְיוֹ וְלִפְנִים, הַבַּיִת טָמֵא,
וְהָעוֹמֵד מִלְמַעְלָן טָהוֹר;
מֵחֶצְיוֹ וְלַחוּץ, הַבַּיִת טָהוֹר,
וְהָעוֹמֵד מִלְמַעְלָן טָמֵא;
מֶחֱצָה לְמֶחֱצָה, הַבַּיִת טָמֵא,
וְהָעוֹמֵד מִלְמַעְלָן,

רְבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל הַכֹּתֶל לַבַּיִת.

מסכת אהלות פרק ו משנה ד

ד

כֹּתֶל שֶׁבֵּין שְׁנֵי בָתִּים וְהַטֻּמְאָה לְתוֹכוֹ,
בַּיִת הַקָּרוֹב לַטֻּמְאָה, טָמֵא;
וְהַקָּרוֹב לְטַהֲרָה, טָהוֹר;
מַחְצָה לְמַחְצָה, שְׁנֵיהֶן טְמֵאִים.
טֻמְאָה בְּאֶחָד מֵהֶן וְכֵלִים בַּכֹּתֶל,
מֵחֶצְיוֹ וּכְלַפֵּי טֻמְאָה, טְמֵאִין;
וּמֵחֶצְיוֹ וּכְלַפֵּי טַהֲרָה, טְהוֹרִין;
מַחְצָה לְמַחְצָה, הֲרֵי הֵן טְמֵאִין.
מַעֲזֵיבָה שֶׁבֵּין הַבַּיִת לָעֲלִיָּה,
וְהַטֻּמְאָה לְתוֹכָהּ,
מֵחֶצְיָהּ וּלְמַטָּן,
הַבַּיִת טָמֵא, וְהָעֲלִיָּה טְהוֹרָה;
מֵחֶצְיָהּ וּלְמַעְלָן,
הָעֲלִיָּה טְמֵאָה, וְהַבַּיִת טָהוֹר;
מַחְצָה לְמַחְצָה, שְׁנֵיהֶן טְמֵאִין.
טֻמְאָה בְּאֶחָד מֵהֶן וְכֵלִים בְּמַעֲזֵיבָה,
מֵחֶצְיָהּ וּכְלַפֵּי טֻמְאָה, טְמֵאִין;
מֵחֶצְיָהּ וּכְלַפֵּי טַהֲרָה, טְהוֹרִין;
מַחְצָה לְמַחְצָה, הֲרֵי הֵן טְמֵאִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל הַמַּעֲזֵיבָה לָעֲלִיָּה.

מסכת אהלות פרק ו משנה ה

ה

טֻמְאָה בֵּין הַקּוֹרוֹת וְתַחְתֶּיהָ כִּקְלִפַּת הַשּׁוּם,
אִם יֵשׁ שָׁם פּוֹתֵחַ טֶפַח,
הַכֹּל טָמֵא;
אִם אֵין שָׁם פּוֹתֵחַ טֶפַח,
רוֹאִין אֶת הַטֻּמְאָה כְּאִלּוּ הִיא אֹטֶם.
הָיְתָה נִרְאֵית בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, הַבַּיִת טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ו משנה ו

ו
בַּיִת הַמְשַׁמֵּשׁ אֶת הַכֹּתֶל,
יִדּוֹן כִּקְלִפַּת הַשּׁוּם.
כֵּיצַד?
כֹּתֶל שֶׁבֵּין שְׁנֵי בָתִּים,
אוֹ בֵין שְׁתֵּי מְעָרוֹת, <שְׁנֵי>
טֻמְאָה בַבָּתִּים, וְכֵלִים בַּכֹּתֶל,
וַעֲלֵיהֶם כִּקְלִפַּת הַשּׁוּם,
טְהוֹרִין.
טֻמְאָה בַכֹּתֶל, וְכֵלִים בַּבָּתִּים,
וַעֲלֵיהֶם כִּקְלִפַּת הַשּׁוּם,
טְהוֹרִין.
טֻמְאָה תַּחַת הָעַמּוּד,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה, וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.

מסכת אהלות פרק ו משנה ז
ז
כֵּלִים שֶׁתַּחַת הַפֶּרַח,
טְהוֹרִין.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מְטַמֵּא.
הַטֻּמְאָה בַכֵּלִים שֶׁתַּחַת הַפֶּרַח,
אִם יֵשׁ שָׁם פּוֹתֵחַ טֶפַח, טְמֵאִין,
וְאִם לָאו, טְהוֹרִין.
שְׁנֵי פַּרְדַּסְקִין זֶה בְצַד זֶה,
אוֹ זֶה עַל גַּבֵּי זֶה,
נִפְתַּח אֶחָד מֵהֶן,
הוּא וְהַבַּיִת טָמֵא,
וַחֲבֵרוֹ טָהוֹר.
רוֹאִין אֶת הַפַּרְדַּסְקָה כְּאִלּוּ הוּא אֹטֶם,
יִדּוֹן מֶחְצָה לְמַחְצָה,
לְהָבִיא אֶת הַטֻּמְאָה לַבַּיִת.

פרק ז

מסכת אהלות פרק ז משנה א
א
הַטֻּמְאָה בַכֹּתֶל,
וּמְקוֹמָהּ טֶפַח עַל טֶפַח עַל רוּם טֶפַח,

כָּל הָעֲלִיּוֹת שֶׁעַל גַּבָּהּ, אֲפִלּוּ הֵן עֶשֶׂר,
טְמֵאוֹת.
הָיְתָה עֲלִיָּה אַחַת עַל גַּבֵּי שְׁנֵי בָתִּים,
הִיא טְמֵאָה,
וְכָל הָעֲלִיּוֹת שֶׁעַל גַּבָּהּ טְהוֹרוֹת.
כֹּתֶל שְׁנוֹת, <שנית>
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה, וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
נֶפֶשׁ אֲטוּמָה,
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ מִן הַצְּדָדִין,
טָהוֹר, מִפְּנֵי שֶׁהַטֻּמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה,
וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
אִם הָיָה מְקוֹם הַטֻּמְאָה
טֶפַח עַל טֶפַח עַל רוּם טֶפַח,
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ מִכָּל מָקוֹם,
טָמֵא, מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְקֶבֶר סָתוּם.
סָמַךְ לָהּ סֵכּוֹת,
טְמֵאוֹת.
רַבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר.

מסכת אהלות פרק ז משנה ב
ב
כָּל שִׁפּוּעֵי אֳהָלִין, כָּאֳהָלִין.
אֹהֶל שֶׁהוּא שׁוֹפֵעַ וְיוֹרֵד וְכָלֶה עַד כָּאֶצְבַּע,
טֻמְאָה בָאֹהֶל,
כֵּלִים שֶׁתַּחַת הַשִּׁפּוּעַ טְמֵאִים;
טֻמְאָה תַחַת הַשִּׁפּוּעַ,
כֵּלִים שֶׁבָּאֹהֶל טְמֵאִין.
טֻמְאָה מִתּוֹכוֹ,
טָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וּמֵאַחֲרָיו,
טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.
טֻמְאָה מֵאַחֲרָיו,
הַנּוֹגֵעַ בּוֹ מֵאַחֲרָיו טָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וּמִתּוֹכוֹ, טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.
כַּחֲצִי זַיִת מִתּוֹכוֹ וְכַחֲצִי זַיִת מֵאַחֲרָיו,
הַנּוֹגֵעַ בּוֹ בֵּין מִתּוֹכוֹ בֵּין מֵאַחֲרָיו,
טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.

ג
מִקְצָתוֹ מְרֻדָּד עַל הָאָרֶץ,

טְמְאָה תַחְתָּיו אוֹ עַל גַּבָּיו,
טְמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה, וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
אֹהֶל שֶׁהוּא נָטוּי בָּעֲלִיָּה,
מִקְצָתוֹ מְרֻדָּד עַל הָאֲרֻבָּה שֶׁבֵּין הַבַּיִת לָעֲלִיָּה,
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מַצִּיל.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵינוּ מַצִּיל, עַד שֶׁיְּהֵא נָטוּי כִּנְטִיַּת הָאֹהֶל.

מסכת אהלות פרק ז משנה ג
ד
הַמֵּת בַּבַּיִת,
וּבוֹ פְּתָחִין הַרְבֵּה,
כֻּלָּם טְמֵאִין. <טְמֵאוֹת
נִפְתַּח אֶחָד מֵהֶם,
הוּא טָמֵא, וְכֻלָּם טְהוֹרִים.
חָשַׁב לְהוֹצִיאוֹ בְּאֶחָד מֵהֶן,
אוֹ בַחַלּוֹן שֶׁהוּא אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה טְפָחִים, <שֶׁהִיא
הִצִּיל עַל הַפְּתָחִים.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחְשֹׁב עַד שֶׁלֹּא יָמוּת הַמֵּת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אַף מִשֶּׁמֵּת.
הָיָה סָתוּם, וְנִמְלַךְ לְפָתְחוֹ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כְּשֶׁיִּפְתַּח אַרְבָּעָה טְפָחִים.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כְּשֶׁיַּתְחִיל.
וּמוֹדִים בְּפוֹתֵחַ טֶפַח כַּתְּחִלָּה,
שֶׁיִּפְתַּח אַרְבָּעָה טְפָחִים.

מסכת אהלות פרק ז משנה ד
ה
הָאִשָּׁה שֶׁהִיא מְקַשָּׁה לֵילֵד,
וְהוֹצִיאוּהָ מִבַּיִת לְבַיִת,
הָרִאשׁוֹן טָמֵא בְסָפֵק,
וְהַשֵּׁנִי וַדַּי.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהִיא נִטֶּלֶת בַּגַּפַּיִן,

אֲבָל אִם הָיְתָה מְהַלֶּכֶת,
הָרִאשׁוֹן טָהוֹר,
שֶׁמִּשֶּׁנִּפְתַּח הַקֶּבֶר, אֵין פְּנַי לְהַלֵּךְ.
אֵין לִנְפָלִים פְּתִיחַת קֶבֶר,
עַד שֶׁיַּעְגִּילוּ רֹאשׁ בַּפִּיקָה.

מסכת אהלות פרק ז משנה ה
ו
יָצָא הָרִאשׁוֹן מֵת, וְהַשֵּׁנִי חַי,
טָהוֹר.
הָרִאשׁוֹן חַי, וְהַשֵּׁנִי מֵת,
טָמֵא.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
מִשָּׁפִיר אֶחָד, טָמֵא,
וּמִשְּׁנֵי שְׁפִירִים, טָהוֹר.

מסכת אהלות פרק ז משנה ו
ז
הָאִשָּׁה שֶׁהִיא מְקַשָּׁה לֵילֵד,
מְחַתְּכִין אֶת הַוָּלָד בְּמֵעֶיהָ,
וּמוֹצִיאִין אוֹתוֹ אֵבָרִים אֵבָרִים,
מִפְּנֵי שֶׁחַיֶּיהָ קוֹדְמִין לְחַיָּיו.
יָצָא רֻבּוֹ, אֵין נוֹגְעִין בּוֹ,
שֶׁאֵין דּוֹחִין נֶפֶשׁ מִפְּנֵי נֶפֶשׁ.

פרק ח

מסכת אהלות פרק ח משנה א
א
יֵשׁ מְבִיאִין אֶת הַטֻּמְאָה וְחוֹצְצִין,
מְבִיאִין וְלֹא חוֹצְצִין,
חוֹצְצִין וְלֹא מְבִיאִין,
לֹא מְבִיאִין וְלֹא חוֹצְצִין.
אֵלּוּ מְבִיאִין וְחוֹצְצִין:
הַשִּׁדָּה וְהַתֵּבָה וְהַמִּגְדָּל,
כַּוֶּרֶת הַקַּשׁ וְכַוֶּרֶת הַקָּנִים,
וּבוֹר סְפִינָה אֲלֶכְּסַנְדְּרִית,
שֶׁיֵּשׁ לָהֶם שׁוּלַיִם,

וְהֵן מַחֲזִיקִים אַרְבָּעִים לַח,
שֶׁהֵן כּוֹרַיִם בְּיָבֵשׁ.
וִירִיעָה, וּסְקֻרְטְיָה, וּקְטַבְלְיָה,
וְסָדִין וּמַפָּץ, וּמַחְצֶלֶת,
שֶׁהֵן עֲשׂוּיִים אֳהָלִים;
וַעֲדַר בְּהֵמָה טְמֵאָה וּטְהוֹרָה,
וּמְכוֹנוֹת חַיָּה,
וְהָעוֹף שֶׁשָּׁכַן,
וְהָעוֹשָׂה מָקוֹם לִבְנָהּ בַּשְּׁבִילִים. <בשיבלים>
וְהָאָרוּס וְהַקִּסּוֹס,
וִירִיקַת חֲמוֹר, וְדַלַּעַת יְוָנִית,
וָאֳכָלִים טְהוֹרִים.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי
לֹא הָיָה מוֹדֶה בָּאֳכָלִים טְהוֹרִין,
חוּץ מִן הָעִגּוּל שֶׁלִּדְבֵלָה.

מסכת אהלות פרק ח משנה ב

ב

וְהַזִּיזִין,
וְהַגִּזְרָיוֹת,
וְהָשּׁוֹבָכוֹת,
וְהַשְּׁקִיפִין,
וְהַסְּלָעִים,
וְהַגְּחִירִים,
וְהַשְּׁכָנִים,
וְהַסְּכָכוֹת,
וְהַפְּרָעוֹת,
שֶׁהֵן יְכוּלִין לְקַבֵּל מַעֲזִיבָה רַכָּה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מַעֲזִיבָה בֵינוֹנִית.
אֵלּוּ הֵן הַסְּכָכוֹת:
אִילָן שֶׁהוּא מֵסֵךְ עַל הָאָרֶץ.
וּפְרָעוֹת:
הַיּוֹצְאוֹת מִן הַגָּדֵר.

מסכת אהלות פרק ח משנה ג

ג

אֵלּוּ מְבִיאִין וְלֹא חוֹצְצִין:
הַשִּׁדָּה וְהַתֵּבָה וְהַמִּגְדָּל,

כַּוֶּרֶת הַקַּשׁ וְכַוֶּרֶת הַקָּנִים,
וּבוֹר סְפִינָה אֲלֶכְּסַנְדְּרִית,
שֶׁיֵּשׁ לָהֶם שׁוּלַיִם,
וְאֵינָן מַחֲזִיקִים אַרְבָּעִים לַח,
שֶׁהֵן כּוֹרַיִם בַּיָּבֵשׁ.
וִירִיעָה, וּסְקֻרְטְיָה, וּקְטַבְלְיָה,
וְסָדִין וּמַפָּץ, וּמַחְצֶלֶת,
שֶׁאֵינָן עֲשׂוּיִים אֳהָלִים;
וּבְהֵמָה וְחַיָּה שֶׁמֵּתוּ,
וָאֳכָלִים טְמֵאִים.
וּמוֹסִיף עֲלֵיהֶם הָרֵחַיִם שֶׁלָּאָדָם.

מסכת אהלות פרק ח משנה ד
ד
אֵלּוּ חוֹצְצִין וְלֹא מְבִיאִין:
מַסֶּכֶת פְּרוּסָה,
וְחַבְלֵי הַמִּטָּה,
וְהַמַּשְׁפְּלוֹת,
וְהַסְּרִיגוֹת שֶׁבַּחַלּוֹנוֹת.

מסכת אהלות פרק ח משנה ה
ה
אֵלּוּ לֹא מְבִיאִין וְלֹא חוֹצְצִין:
הַזְּרָעִים,
וְהַיְּרָקוֹת הַמְחֻבָּרִין לַקַּרְקַע,
חוּץ מִן הַיְּרָקוֹת שֶׁמָּנוּ,
וְכִפַּת הַבָּרָד,
וְהַשֶּׁלֶג,
הַכְּפוֹר,
וְהַגָּלִיד,
וְהַמֶּלַח,
וְהַדּוֹלֵג מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,
וְהַקּוֹפֵץ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, <וְהַקּוֹפֵץ>
וְהָעוֹף הַפּוֹרֵחַ,
וְהַטַּלִּית הַמְנַפְנֶפֶת,
וּסְפִינָה שֶׁהִיא שָׁטָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם.
קָשַׁר אֶת הַסְּפִינָה בְּדָבָר שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַעֲמִידָהּ,
כָּבַשׁ אֶת הָאֶבֶן עַל גַּבֵּי הַטַּלִּית,
מְבִיאָה אֶת הַטֻּמְאָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

הַבַּיִת שֶׁבַּסְּפִינָה אֵינוֹ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.

מסכת אהלות פרק ח משנה ו

ו

שְׁתֵּי חֲבִיּוֹת,
וּבָהֶן כִּשְׁנֵי חֲצָיֵי זֵיתִים,
מֻקָּפוֹת צָמִיד פָּתִיל,
וּמֻנָּחוֹת בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
הֵן טְהוֹרוֹת, וְהַבַּיִת טָמֵא.
נִפְתָּחָה אַחַת מֵהֶן,
הִיא וְהַבַּיִת טְמֵאִים, <טְמֵאָה>
וַחֲבֶרְתָּהּ טְהוֹרָה.
וְכֵן שְׁנֵי חֲדָרִים שֶׁהֵן פְּתוּחִים לַבַּיִת.

פרק ט

מסכת אהלות פרק ט משנה א

א

כַּוֶּרֶת שֶׁהִיא בְּתוֹךְ הַפֶּתַח וּפִיהָ לַחוּץ,
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת נָתוּן תַּחְתֶּיהָ,
אוֹ עַל גַּבָּהּ מִבַּחוּץ,
כָּל שֶׁהוּא כְּנֶגֶד זַיִת תַּחְתֶּיהָ וְגַבָּהּ, טָמֵא,
וְכָל שֶׁאֵינוֹ כְּנֶגֶד זַיִת,
תּוֹכָהּ וְהַבַּיִת, טָהוֹר;
בַּבַּיִת, אֵין טָמֵא אֶלָּא הַבַּיִת.
בְּתוֹכָהּ, הַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה ב

ב

הָיְתָה גְּבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
טֻמְאָה תַּחְתֶּיהָ,
אוֹ בַבַּיִת, אוֹ עַל גַּבָּהּ,
אֵין טָמֵא אֶלָּא תוֹכָהּ.
בְּתוֹכָהּ, הַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה ג

ג

בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?

בִּזְמַן שֶׁהִיא כְלִי מְחֻלְחֶלֶת.
הָיְתָה פְּחוּתָה וּפְקוּקָה בְקַשׁ,
אוֹ אֲפוּצָה;
אֵי זוֹ הִיא אֲפוּצָה?
כָּל שֶׁאֵין לָהּ טֶפַח מִמָּקוֹם אֶחָד;
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת נָתוּן תַּחְתֶּיהָ,
כְּנֶגְדּוֹ וְעַד הַתְּהוֹם, טָמֵא;
עַל גַּבָּהּ, כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ, טָמֵא.
בַּבַּיִת, אֵין טָמֵא אֶלָּא הַבַּיִת.
בְּתוֹכָהּ, אֵין טָמֵא אֶלָּא תוֹכָהּ.

מסכת אהלות פרק ט משנה ד
ד
הָיְתָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ, אוֹ בַבַּיִת,
תַּחְתֶּיהָ וְהַבַּיִת טָמֵא,
תוֹכָהּ וְגַבָּהּ טָהוֹר.
בְּתוֹכָהּ, אֵין טָמֵא אֶלָּא תוֹכָהּ.
עַל גַּבָּהּ, כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה ה
ה
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁפִּיהָ לַחוּץ.
הָיָה פִיהָ לִפְנִים,
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת נָתוּן תַּחְתֶּיהָ אוֹ עַל גַּבָּהּ בַּחוּץ,
כָּל שֶׁהוּא כְנֶגֶד זַיִת,
תַּחְתֶּיהָ וְגַבָּהּ, טָמֵא,
וְכָל שֶׁאֵינוּ כְנֶגֶד זַיִת,
תּוֹכָהּ וְהַבַּיִת, טָהוֹר.
בְּתוֹכָהּ אוֹ בַבַּיִת, הַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה ו
ו
הָיְתָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ,
אוֹ בַבַּיִת אוֹ בְתוֹכָהּ, אוֹ עַל גַּבָּהּ,
הַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה ז

ז
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁהוּא כְּלִי מְחֻלְחָלֶת.
הָיְתָה פְּחוּתָה וּפְקוּקָה בְקַשׁ,
אוֹ אֲפוּצָה;
אֵי זוֹ הִיא אֲפוּצָה?
כָּל שֶׁאֵין לָהּ טֶפַח מִמָּקוֹם אֶחָד;
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת נָתוּן תַּחְתֶּיהָ,
כְּנֶגְדּוֹ עַד הַתְּהוֹם טָמֵא.
עַל גַּבָּהּ, כְּנֶגְדּוֹ וְעַד הָרָקִיעַ טָמֵא.
בְּתוֹכָהּ אוֹ בַבַּיִת,
תּוֹכָהּ וְהַבַּיִת טְמֵאִין.

מסכת אהלות פרק ט משנה ח
ח
הָיְתָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
טֻמְאָתָהּ תַּחְתֶּיהָ אוֹ בַבַּיִת אוֹ בְתוֹכָהּ,
אֵין טָמֵא אֶלָּא גַבָּהּ.
עַל גַּבָּהּ,
כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה ט
ט <ח>
הָיְתָה מְמַלְּאָה אֶת כָּל הַבַּיִת,
וְאֵין בֵּינָהּ לְבֵין הַקּוֹרוֹת פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בְתוֹכָהּ, הַבַּיִת טָמֵא;
טֻמְאָה בַבַּיִת, מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ טָהוֹר,
שֶׁדֶּרֶךְ טֻמְאָה לָצֵאת וְאֵין דַּרְכָּהּ לְהִכָּנֵס,
בֵּין עוֹמֶדֶת, בֵּין מֻטָּה עַל צִדָּהּ,
בֵּין אַחַת, בֵּין שְׁתַּיִם.

מסכת אהלות פרק ט משנה י
י <ט>
הָיְתָה עוֹמֶדֶת בְּתוֹךְ הַפֶּתַח,
וְאֵין בֵּינָהּ לְבֵין הַשָּׁקוֹף פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בְתוֹכָהּ, הַבַּיִת טָהוֹר;
טֻמְאָה בַבַּיִת, מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ טָמֵא,
שֶׁדֶּרֶךְ טֻמְאָה לָצֵאת וְאֵין דַּרְכָּהּ לְהִכָּנֵס.

מסכת אהלות פרק ט משנה יא

יא <י>
הָיְתָה מֻטָּה עַל צִדָּהּ בְּאָוֵיר,
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת נָתוּן תַּחְתֶּיהָ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
כָּל שֶׁהוּא כְּנֶגֶד זַיִת,
תַּחְתֶּיהָ וְגַבָּהּ, טָמֵא.
כָּל שֶׁאֵינוּ כְנֶגֶד זַיִת וְתוֹכָהּ, טָהוֹר.
בְּתוֹכָהּ, הַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה יב
יב
הָיְתָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
הַכֹּל טָמֵא, אֶלָּא תוֹכָהּ;
בְּתוֹכָהּ, הַכֹּל טָמֵא.

יג <יב>
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁהִיא כֶלִי.
הָיְתָה פְחוּתָה וּפְקוּקָה בְקַשׁ,
אוֹ מַחֲזֶקֶת אַרְבָּעִים סְאָה,
כְּדִבְרֵי חֲכָמִים,
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת נָתוּן תַּחְתֶּיהָ,
כְּנֶגְדּוֹ עַד הַתְּהוֹם טָמֵא;
עַל גַּבָּהּ, כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא;
בְּתוֹכָהּ, אֵין טָמֵא אֶלָּא תוֹכָהּ.

יד
הָיְתָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ, תַּחְתֶּיהָ טָמֵא;
בְּתוֹכָהּ, תּוֹכָהּ טָמֵא;
עַל גַּבָּהּ, כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה יג
יה
הָיְתָה יוֹשֶׁבֶת עַל שׁוּלֶיהָ, וְהִיא כֶלִי,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ,
בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה, וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
הָיְתָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
אוֹ מְכֻסָּה, אוֹ כְפוּיָה עַל פִּיהָ,

טְמְאָה תַחְתֶּיהָ, בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
הַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה יד

יו

בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁהִיא כֶלִי.
הָיְתָה פְּחוּתָה וּפְקוּקָה בַקַּשׁ,
אוֹ מַחֲזֶקֶת אַרְבָּעִים סְאָה כְדִבְרֵי חֲכָמִים,
טְמְאָה תַחְתֶּיהָ, בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
טְמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה, וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
רְבִּי אֶלְעָזָר וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
אֵין טְמְאָה עוֹלָה לָהּ,
אַף לֹא יוֹרֶדֶת מִמֶּנָּה.

יז

הָיְתָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
טְמְאָה תַחְתֶּיהָ,
[תַּחְתֶּיהָ] טָמֵא.
בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה טו

יח

אָרוֹן שֶׁהִיא רְחָבָה מִלְּמַטָּן וְצָרָה מִלְּמַעְלָן,
וְהַמֵּת בְּתוֹכָהּ,
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ מִלְּמַטָּן, טָהוֹר,
מִלְּמַעְלָן, טָמֵא.

יט

רְחָבָה מִלְּמַעְלָן וְצָרָה מִלְּמַטָּן,
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ מִכָּל מָקוֹם, טָמֵא.
הָיְתָה שָׁוָה,
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ מִכָּל מָקוֹם, טָמֵא.
דִּבְרֵי רְבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
מִטֶּפַח וּלְמַטָּן, טָהוֹר,
מִטֶּפַח וּלְמַעְלָן, טָמֵא.

כ <יט>

עֲשׂוּיָה כְמִין קַמְטְרָה, <קַמְטְרָה: capsa=kámptra: קופסה עגולה, לספרים או לבגדים>
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ מִכָּל מָקוֹם, טָמֵא.
כְּמִין גְּלוֹסְקוֹם, <glŌssÓkomon: קופסה (לסדר לשונות של חליל); קופסה לאיסוף עצמות>
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ מִכָּל מָקוֹם, טָהוֹר,
חוּץ מִמְּקוֹם פְּתִיחָתָהּ.

מסכת אהלות פרק ט משנה טז
כא <כ>
חָבִית שֶׁהִיא יוֹשֶׁבֶת עַל שׁוּלֶיהָ בְאָוֵיר,
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת נָתוּן תַּחְתֶּיהָ,
אוֹ בְתוֹכָהּ, אוֹ כְנֶגֶד קַרְקָרְתָּהּ, <תחתית הכלי>
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה, וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת,
הֶחָבִית טְמֵאָה.
תַּחַת דָּפְנָהּ מִבַּחוּץ, <דַּפְנָהּ>
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה, וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת,
וְהֶחָבִית טְהוֹרָה.
בְּתוֹכָהּ תַּחַת דָּפְנָהּ: <דַּפְנָהּ>
אִם יֵשׁ בַּדְּפָנוֹת פּוֹתֵחַ טֶפַח,
הַכֹּל טָמֵא, וּכְנֶגֶד פִּיהָ טָהוֹר;
וְאִם לָאו,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה, וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? בִּטְהוֹרָה.
אֲבָל אִם הָיְתָה טְמֵאָה,
אוֹ גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
אוֹ מֻכֶּסֶה אוֹ כְפוּיָה עַל פִּיהָ,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ, בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
הַכֹּל טָמֵא.

פרק י

מסכת אהלות פרק י משנה א
א
אֲרֻבָּה שֶׁהִיא בְתוֹךְ הַבַּיִת,
וְיֵשׁ בָּהּ פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בַבַּיִת, כְּנֶגֶד אֲרֻבָּה טָהוֹר;
טֻמְאָה כְנֶגֶד אֲרֻבָּה, הַבַּיִת טָהוֹר.
טֻמְאָה בֵּין בַּבַּיִת, בֵּין כְּנֶגֶד אֲרֻבָּה,
נָתַן אֶת רַגְלוֹ מִלְמַעְלָן,

וְעֵרֵב אֶת הַטְּמְאָה.
מִקְצָת טֻמְאָה בַבַּיִת וּמִקְצָתָהּ כְּנֶגֶד אֲרֻבָּה,
הַבַּיִת טָמֵא, כְּנֶגֶד הַטֻּמְאָה טָמֵא.

מסכת אהלות פרק י משנה ב

ב

אֵין בָּאֲרֻבָּה פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בַבַּיִת, כְּנֶגֶד אֲרֻבָּה, טָהוֹר;
טֻמְאָה כְנֶגֶד אֲרֻבָּה, הַבַּיִת טָהוֹר.
הַטֻּמְאָה בַבַּיִת,
(נָתַן אֶת רַגְלוֹ מִלְּמַעְלָן, טָהוֹר.
הַטֻּמְאָה כְנֶגֶד אֲרֻבָּה,)
נָתַן אֶת רַגְלוֹ מִלְּמַעְלָן,
רַבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אִם טֻמְאָה קָדְמָה אֶת רַגְלוֹ, טָמֵא;
אִם רַגְלוֹ קָדְמָה אֶת הַטֻּמְאָה, טָהוֹר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁתֵּי רַגְלַיִם זוֹ עַל גַּבֵּי זוֹ שֶׁקָּדְמוּ אֶת הַטֻּמְאָה,
מָשַׁךְ הָרִאשׁוֹן אֶת רַגְלוֹ וְנִמְצֵאת רַגְלוֹ שֶׁלַּשֵּׁנִי שָׁם,
טָהוֹר, מִפְּנֵי שֶׁקָּדְמָה רַגְלוֹ שֶׁלָּרִאשׁוֹן אֶת הַטֻּמְאָה.

מסכת אהלות פרק י משנה ג

ג

מִקְצָת טֻמְאָה בַבַּיִת וּמִקְצָתָהּ כְּנֶגֶד אֲרֻבָּה,
הַבַּיִת טָמֵא, כְּנֶגֶד הַטֻּמְאָה טָמֵא.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַבַּיִת טָמֵא, וּכְנֶגֶד הַטֻּמְאָה טָהוֹר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ בַּטֻּמְאָה כְדֵי שֶׁתִּתְחַלֵּק,
וּתְטַמֵּא אֶת הַבַּיִת וּתְטַמֵּא כְנֶגֶד הַטֻּמְאָה, טָמֵא,
וְאִם לָאו, הַבַּיִת טָמֵא, וּכְנֶגֶד הַטֻּמְאָה טָהוֹר.

מסכת אהלות פרק י משנה ד

ד

אֲרֻבּוֹת זוֹ עַל גַּב זוֹ,
וְיֵשׁ בָּהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בַבַּיִת, כְּנֶגֶד אֲרֻבּוֹת, טָהוֹר,
טֻמְאָה כְנֶגֶד אֲרֻבּוֹת, הַבַּיִת טָהוֹר.

בֵּין בַּבַּיִת בֵּין כְּנֶגֶד אֲרֻבּוֹת,
נָתַן דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
בֵּין מִלְּמַעְלָן בֵּין מִלְּמַטָּן, הַכֹּל טָמֵא.
וְדָבָר שֶׁאֵינוּ מְקַבֵּל טֻמְאָה,
מִמֶּנּוּ וּלְמַטָּן, טָמֵא,
מִמֶּנּוּ וּלְמַעְלָן, טָהוֹר.

מסכת אהלות פרק י משנה ה
ה
אֵין בָּאֲרֻבּוֹת פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בַבַּיִת, כְּנֶגֶד אֲרֻבּוֹת טָהוֹר;
טֻמְאָה כְנֶגֶד אֲרֻבּוֹת, הַבַּיִת טָהוֹר.
הַטֻּמְאָה בַבַּיִת,
נָתַן בֵּין דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
בֵּין דָּבָר שֶׁאֵינוּ מְקַבֵּל טֻמְאָה,
בֵּין מִלְּמַעְלָן, בֵּין מִלְּמַטָּן,
אֵין טָמֵא אֶלָּא תַחְתּוֹן.
הַטֻּמְאָה כְּנֶגֶד אֲרֻבּוֹת,
נָתַן דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
בֵּין מִלְּמַעְלָן בֵּין מִלְּמַטָּן,
הַכֹּל טָמֵא.
וְדָבָר שֶׁאֵינוּ מְקַבֵּל טֻמְאָה,
בֵּין מִלְּמַעְלָן בֵּין מִלְּמַטָּן,
אֵין טָמֵא אֶלָּא תַחְתּוֹן.

מסכת אהלות פרק י משנה ו
ו
אֲרֻבָּה שֶׁהִיא בְתוֹךְ הַבַּיִת,
וּקְדֵרָה נְתוּנָה תַחְתֶּיהָ,
שֶׁאִם תַּעֲלֶה וְאֵין שְׂפָתֶיהָ נוֹגְעוֹת בָּאֲרֻבָּה,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ, בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
הָיְתָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ אוֹ בַבַּיִת,
תַּחְתֶּיהָ וְהַבַּיִת טָמֵא,
תּוֹכָהּ וְגַבָּהּ טָהוֹר.
בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
הַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק י משנה ז

ז
הָיְתָה נְתוּנָה בְּצַד הָאַסְקֻפָּה,
שֶׁאִם תַּעֲלֶה הִיא נוֹגַעַת בַּשָּׁקוֹף פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טְמְאָה תַחְתֶּיהָ, בְּתוֹכָהּ, אוֹ עַל גַּבָּהּ,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה,
וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
הָיְתָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ אוֹ בַבַּיִת,
תַּחְתֶּיהָ וְהַבַּיִת טָמֵא,
תּוֹכָהּ וְגַבָּהּ טָהוֹר;
בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
הַכֹּל טָמֵא.

ח
שֶׁאִם תַּעֲלֶה אֵין נוֹגַעַת בַּשָּׁקוֹף פּוֹתֵחַ טֶפַח,
אוֹ מְדֻבֶּקֶת לַשָּׁקוֹף,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ,
אֵין טָמֵא אֶלָּא תַחְתֶּיהָ.

פרק יא

מסכת אהלות פרק יא משנה א
א
הַבַּיִת שֶׁנִּסְדַּק,
טֻמְאָה בַחוּץ,
כֵּלִים שֶׁבִּפְנִים טְהוֹרִין;
טֻמְאָה בִפְנִים,
כֵּלִים שֶׁבַּחוּץ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיְּהֵא בַסֶּדֶק אַרְבָּעָה טְפָחִים,
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
כָּל שֶׁהוּא.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר מִשֵּׁם בֵּית הִלֵּל:
פּוֹתֵחַ טֶפַח.

מסכת אהלות פרק יא משנה ב
ב
אַכְסַדְרָה שֶׁנִּסְדְּקָה,

טְמְאָה בְצַד זֶה, כֵּלִים שֶׁבְּצַד הַשֵּׁנִי טְהוֹרִין.
נָתַן אֶת רַגְלוֹ אוֹ קָנֶה מִלְּמַעְלָן,
וְעֵרַב אֶת הַטֻּמְאָה.
נָתַן אֶת הַקָּנֶה בָאָרֶץ,
אֵינוֹ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה,
עַד שֶׁיְּהֵא גָבוֹהַּ מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טֶפַח.

מסכת אהלות פרק יא משנה ג

ג

סָגוֹס עָבֶה וְכֹפֶת עָבָה, *<ságos, sagum: מעיל צמר עבה, במיוחד של חיילים> <כֹּפֶת: שרפרף>*
אֵין מְבִיאִין אֶת הַטֻּמְאָה,
עַד שֶׁיְּהוּ גְבוֹהִין מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טֶפַח.
קְפִילִין זוֹ עַל גַּבֵּי זוֹ,
אֵינָן מְבִיאוֹת אֶת הַטֻּמְאָה,
עַד שֶׁתְּהֵא הָעֶלְיוֹנָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טֶפַח.
הָיָה אָדָם נָתוּן שָׁם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוֹ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אָדָם חָלוּל הוּא,
וְהַצַּד הָעֶלְיוֹן מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.

מסכת אהלות פרק יא משנה ד

[ד]

הָיָה מַשְׁקִיף בְּעַד הַחַלּוֹן וְהֶאֱהִיל עַל קוֹבְרֵי הַמֵּת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוֹ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.
וּמוֹדִים, שֶׁאִם הָיָה לָבוּשׁ בְּכֵלָיו,
אוֹ שֶׁהָיוּ שְׁנַיִם זֶה עַל גַּבֵּי זֶה,
שֶׁהֵן מְבִיאִין אֶת הַטֻּמְאָה.

מסכת אהלות פרק יא משנה ה

ה

הָיָה מֻטָּל עַל הָאַסְקֻפָּה,
וְהֶאֱהִילוּ עָלָיו קוֹבְרֵי הַמֵּת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוֹ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:

מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.
(מסכת אהלות פרק יא משנה ו)
הַטֻּמְאָה בַבַּיִת,
וְהֶאֱהִילוּ עָלָיו טְהוֹרִין,
בֵּית שַׁמַּי מְטַהֲרִין,
וּבֵית הִלֵּל מְטַמְּאִין.

מסכת אהלות פרק יא משנה ז
ו
כֶּלֶב שֶׁאָכַל בְּשַׂר הַמֵּת,
וּמֵת, וּמֻטָּל עַל הָאַסְקֻפָּה,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ בְּצַוָּארוֹ פּוֹתֵחַ טֶפַח,
מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה,
וְאִם לָאו, אֵינוֹ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
רוֹאִין אֶת הַטֻּמְאָה,
מִכְּנֶגֶד הַשָּׁקוֹף וְלִפְנִים, הַבַּיִת טָמֵא;
מִכְּנֶגֶד הַשָּׁקוֹף וְלַחוּץ, הַבַּיִת טָהוֹר.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
פִּיו לִפְנִים, הַבַּיִת טָהוֹר;
פִּיו לַחוּץ, הַבַּיִת טָמֵא,
שֶׁהַטֻּמְאָה יוֹצְא דֶּרֶךְ שׁוּלָיו.
רְבִּי יְהוּדָה בֶן בְּתֵירָה אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, הַבַּיִת טָמֵא.

ז
כַּמָּה תִשְׁהֶה בְמֵעָיו?
שְׁלֹשָׁה יָמִים מֵעֵת לְעֵת.
וּבָעוֹפוֹת וּבַדָּגִים,
כְּדֵי שֶׁתִּפּוֹל לָאוּר וְתִשָּׂרֵף.
דִּבְרֵי רְבִּי שִׁמְעוֹן.
רְבִּי יְהוּדָה בֶן בְּתֵירָה אוֹמֵר:
בָּעוֹפוֹת וּבַדָּגִים מֵעֵת לְעֵת.

מסכת אהלות פרק יא משנה ח
ח
הַחֲדוּת שֶׁבַּבַּיִת וּמְנוֹרָה לְתוֹכוֹ,
וְהַפֶּרַח שֶׁלָּהּ יוֹצֵא וּכְפֵישָׁה נְתוּנָה עָלָיו,
שֶׁאִם תִּנָּטֵל הַמְּנוֹרָה,

וּכְפִישָׁה עוֹמֶדֶת עַל פִּי הַחַדּוּת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הַחַדּוּת טָהוֹר וְהַמְּנוֹרָה טְמֵאָה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אַף הַמְּנוֹרָה טְהוֹרָה.
וּמוֹדִים שֶׁאִם תִּנָּטֵל הַמְּנוֹרָה,
וּכְפִישָׁה נוֹפֶלֶת,
שֶׁהַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק יא משנה ט

ט

כֵּלִים שֶׁבֵּין שִׂפְתֵי כְפִישָׁה לְבֵין שִׂפְתֵי הַחַדּוּת,
אֲפִלּוּ עַד הַתְּהוֹם, טְהוֹרִין.
טֻמְאָה שָׁם, הַבַּיִת טָמֵא.
טֻמְאָה בַבַּיִת, כֵּלִים שֶׁבְּכָתְלֵי הַחַדּוּת,
אִם יֵשׁ בִּמְקוֹמָן טֶפַח עַל רוּם טֶפַח, טְהוֹרִים,
וְאִם לָאו, טְמֵאִין.
אִם הָיוּ כָתְלֵי הַחַדּוּת רְחָבִין מִשֶּׁלַּבַּיִת,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, טְהוֹרִין.

פרק יב

מסכת אהלות פרק יב משנה א

א

נֶסֶר שֶׁהוּא נָתוּן עַל פִּי תַנּוּר חָדָשׁ,
וְעוֹדֵף מִכָּל צְדָדָיו פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתָּיו, כֵּלִים שֶׁעַל גַּבָּיו טְהוֹרִין;
טֻמְאָה עַל גַּבָּיו, כֵּלִים שֶׁתַּחְתָּיו טְהוֹרִין.
וּבַיָּשָׁן, טָמֵא;
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מְטַהֵר.
נָתוּן עַל שְׁנֵי תַנּוּרִים,
טֻמְאָה בֵינֵיהֶם, הֵן טְמֵאִים.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מְטַהֵר.

מסכת אהלות פרק יב משנה ב

ב

סְרֵידָה שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל פִּי הַתַּנּוּר מֶקָּף צָמִיד פָּתִיל, *<סְרֵידָה: סבכה, מעשה רשת>*
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ אוֹ עַל גַּבָּהּ, הַכֹּל טָמֵא.

וּכְנֶגֶד אֲוֵירוֹ שֶׁלַּתַּנּוּר, טָהוֹר.
טֻמְאָה כְנֶגֶד אֲוֵירוֹ שֶׁלַּתַּנּוּר, <וּכְנֶגֶד>
כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

מסכת אהלות פרק יב משנה ג

ג
נֶסֶר שֶׁהוּא נָתוּן עַל פִּי תַנּוּר יָשָׁן,
וְיוֹצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה טֶפַח, אֲבָל לֹא מִן הַצְּדָדִין,
טֻמְאָה בְּצַד זֶה,
כֵּלִים שֶׁבְּצַד הַשֵּׁנִי טְהוֹרִין.
רַבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא.
הַבְּטַח אֵינוּ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה. *<בְּטַח: אדן, בליטה מתחת לחלון>*
הָיָה בוֹ זִיז,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֵינוּ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
רוֹאִין אֶת הַבְּטַח כְּאִלּוּ אֵינוּ,
וְזִיז הָעֶלְיוֹן מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.

מסכת אהלות פרק יב משנה ד

ד
סַנְדָּל שֶׁלַּעֲרֵיסָה שֶׁפְּתָחוֹ לְתוֹךְ הַבַּיִת,
אִם יֵשׁ בּוֹ פוֹתֵחַ טֶפַח, הַכֹּל טָמֵא;
וְאִם לָאו, מוֹנִים בּוֹ כְּדֶרֶךְ שֶׁמּוֹנִים בַּמֵּת.

מסכת אהלות פרק יב משנה ה

ה
קוֹרוֹת הַבַּיִת וְהָעֲלִיָּה שֶׁאֵין עֲלֵיהֶן מַעֲזִיבָה, וְהֵן מְכֻוָּנוֹת,
טֻמְאָה תַחַת אַחַת מֵהֶן, תַּחְתֶּיהָ טָמֵא;
מִן הַתַּחְתּוֹנָה לָעֶלְיוֹנָה, בֵּינֵיהֶם טָמֵא;
עַל גַּבֵּי הָעֶלְיוֹנָה, כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

ו
הָיוּ הָעֶלְיוֹנוֹת כְּבֵין הַתַּחְתּוֹנוֹת, <הַתַּחְתּוֹנָה>
וְטֻמְאָה תַחַת אַחַת מֵהֶן, תַּחַת כֻּלָּם טָמֵא;
עַל גַּבֵּיהֶן, כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

מסכת אהלות פרק יב משנה ו

ז
קוֹרָה שֶׁהִיא נְתוּנָה מִכֹּתֶל לְכֹתֶל,

וְטְמְאָה תַחְתֶּיהָ,
אִם יֶשׁ פּוֹתֵחַ טֶפַח,
מְבִיאָה אֶת הַטֻּמְאָה תַחַת כֻּלָּהּ;
וְאִם לָאו,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.

ח
וְכַמָּה יְהֵא בְהֶקֵּפָהּ וִיהֵא בָהּ פּוֹתֵחַ טֶפַח?
בִּזְמַן שֶׁהִיא עֲגֻלָּה, הֶקֵּפָהּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.
בִּזְמַן שֶׁהִיא מְרֻבַּעַת, אַרְבָּעָה טְפָחִים,
שֶׁהַמְּרֻבָּע יָתֵר עַל הֶעָגוֹל רְבִיעַ.

מסכת אהלות פרק יב משנה ז
ט
עַמּוּד שֶׁהוּא מֻטָּל בְּאָוֵיר,
אִם יֵשׁ בּוֹ הֶקֵּף עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה טֶפַח,
מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה תַחַת דָּפְנוֹ,
וְאִם לָאו, טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה,
וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.

מסכת אהלות פרק יב משנה ח
י
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת מְדֻבָּק לְאַסְקֻפָּה,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא אֶת הַבַּיִת.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַהֵר.
הָיָה נָתוּן תַּחַת הָאַסְקֻפָּה,
יִדּוֹן מֶחֱצָה לְמֶחֱצָה.
מְדֻבָּק לִשְׁקוֹף, הַבַּיִת טָמֵא.
רַבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר.
הָיָה נָתוּן בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
הַנּוֹגֵעַ בַּשָּׁקוֹף טָמֵא;
הַנּוֹגֵעַ בָּאַסְקֻפָּה,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
מִטֶּפַח וּלְמַטָּן, טָהוֹר,
מִטֶּפַח וּלְמַעְלָן, טָמֵא.

פרק יג

מסכת אהלות פרק יג משנה א

א

הָעוֹשֶׂה מָאוֹר כַּתְּחִלָּה,
שֵׁעוּרוֹ כִּמְלֹא מַקְדֵּחַ גָּדוֹל שֶׁלַּלִּשְׁכָּה.
שְׁיָרֵי הַמָּאוֹר, רוּם אֶצְבָּעַיִם עַל רֹחַב הַגֻּדָל.
אֵלּוּ הֵן שְׁיָרֵי הַמָּאוֹר?
חַלּוֹן שֶׁסְּתָמָהּ וְלֹא הִסְפִּיק לְגָמְרָהּ.
חֲרָרוּהוּ מַיִם אוֹ שְׁרָצִים,
אוֹ שֶׁאֲכָלַתּוּ מַלַּחַת,
שֵׁעוּרוֹ מְלֹא אֶגְרוֹף.
חָשַׁב עָלָיו לְתַשְׁמִישׁ,
שֵׁעוּרוֹ פּוֹתֵחַ טֶפַח;
לְמָאוֹר,
שֵׁעוּרוֹ מְלֹא מַקְדֵּחַ.

ב

הַסְּרֵיגוֹת וְהָרְפָפוֹת מִצְטָרְפוֹת כִּמְלֹא מַקְדֵּחַ,
דִּבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיְּהֵא בְמָקוֹם אֶחָד כִּמְלֹא מַקְדֵּחַ. <שֶׁיְּהוּא>
לְהָבִיא אֶת הַטֻּמְאָה וּלְהוֹצִיא אֶת הַטֻּמְאָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לְהָבִיא אֶת הַטֻּמְאָה,
אֲבָל לְהוֹצִיא אֶת הַטֻּמְאָה, בְּפוֹתֵחַ טֶפַח.

מסכת אהלות פרק יג משנה ב

ג

חַלּוֹן שֶׁהִיא לָאֲוִיר,
שֵׁעוּרָהּ מְלֹא מַקְדֵּחַ.
בָּנָה בַיִת חוּצָה לָהּ, <בֵית>
שֵׁעוּרָהּ בְּפוֹתֵחַ טֶפַח.
נָתַן הַתִּקְרָה בְאֶמְצַע הַחַלּוֹן,
הַתַּחְתּוֹן פּוֹתֵחַ טֶפַח,
וְהָעֶלְיוֹן מְלֹא מַקְדֵּחַ.

מסכת אהלות פרק יג משנה ג

ד

הַחֹר שֶׁבַּדֶּלֶת,
שֵׁעוּרוֹ מְלֹא אֶגְרוֹף.

דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
בְּפוֹתֵחַ טֶפַח.
שִׁיֵּר בָּהּ הֶחָרָשׁ מִלְּמַטָּן אוֹ מִלְּמַעְלָן,
הֱגִיפָהּ וְלֹא מֵרְקָהּ,
אוֹ שֶׁפְּתָחַתּוּ הָרוּחַ,
שֵׁעוּרוֹ מְלֹא אֶגְרוֹף.

מסכת אהלות פרק יג משנה ד
ה
הָעוֹשֶׂה מָקוֹם לַקָּנֶה, וְלָאַסְפְּתֵי וְלַנֵּר,
שֵׁעוּרוֹ כָל שֶׁהוּא,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
בְּפוֹתֵחַ טֶפַח.
לָזוּן אֶת עֵינָיו, וּלְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ, וּלְתַשְׁמִישׁ,
בְּפוֹתֵחַ טֶפַח.

מסכת אהלות פרק יג משנה ה
ו
אֵלּוּ מְמַעֲטִים אֶת הַטֶּפַח:
פָּחוּת מִכַּזַּיִת בָּשָׂר מְמַעֵט עַל יְדֵי רֹבַע עֲצָמוֹת.
פָּחוּת מֵעֶצֶם כִּשְׂעוֹרָה מְמַעֵט עַל יְדֵי כַזַּיִת בָּשָׂר.
פָּחוּת מִכַּזַּיִת מִן הַמֵּת,
פָּחוּת מִכַּזַּיִת מִן הַנְּבֵלָה,
פָּחוּת מִכָּעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ,
פָּחוּת מִכַּבֵּיצָה אֳכָלִים,
הַתְּבוּאָה שֶׁבַּחַלּוֹן,
וְכַכֵּי שֶׁיֶּשׁ בָּהּ מַמָּשׁ, <וְכַכָּאיי>
וְנִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר שֶׁלֹּא חָשַׁב עָלֶיהָ,
וְנִבְלַת עוֹף הַטָּמֵא שֶׁחָשַׁב עָלֶיהָ וְלֹא הִכְשִׁירָהּ,
אוֹ הִכְשִׁירָהּ וְלֹא חָשַׁב עָלֶיהָ.

מסכת אהלות פרק יג משנה ו
ז
אֵלּוּ שֶׁאֵינָן מְמַעֲטִין:
אֵין הָעֶצֶם מְמַעֵט עַל יְדֵי עֲצָמוֹת,
וְלֹא בָשָׂר עַל יְדֵי בָשָׂר,
וְלֹא כַזַּיִת מִן הַנְּבֵלָה,
וְלֹא כָעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ,

וְלֹא כַבֵּיצָה אֳכָלִין,
וְלֹא כַכַּי שֶׁאֵין בָּהּ מַמָּשׁ, <כַכַּאִי>
וְלֹא נִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר שֶׁחָשַׁב עָלֶיהָ,
וְלֹא נִבְלַת עוֹף הַטָּמֵא שֶׁחָשַׁב עָלֶיהָ וְהִכְשִׁירָהּ,
וְלֹא שְׁתִי וְעֵרֶב הַמְנֻגָּעִין,
וְלֹא נְבֵלָה מִבֵּית הַפְּרָס. <מחוק 'לבנה' וכתוב 'נְבֵילָה' על המחיקה>
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַנְּבֵלָה מְמַעֶטֶת וְהַטָּמֵא אֵינוֹ מְמַעֵט <'לבנה' מחוק 'ממעט'>

פרק יד

מסכת אהלות פרק יד משנה א

א
הַזִּיז מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה בְּכָל שֶׁהוּא.
הַגִּזְרָה וְהַגַּבְלִית, בְּפוֹתֵחַ טֶפַח.
אֵי זֶה הוּא זִיז?
שֶׁפָּנָיו לְמַטָּן.
וְגִזְרָה?
שֶׁפָּנֶיהָ לְמַעְלָן.
וּבַמָּה אָמְרוּ:
הַזִּיז מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה כָל שֶׁהוּא?
בְּזִיז שֶׁהוּא גָבוֹהַּ מִן הַפֶּתַח שְׁלֹשָׁה נִדְבָּכִין,
שֶׁהֵן שְׁנֵים עָשָׂר טֶפַח.
יָתֵר מִכֵּן, מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה בְּפוֹתֵחַ טֶפַח.
וְהָעֲטָרוֹת וְהַפִּתּוּחִין,
מְבִיאִין אֶת הַטֻּמְאָה בְּפוֹתֵחַ טֶפַח.

מסכת אהלות פרק יד משנה ב

ב
זִיז שֶׁעַל גַּבֵּי הַפֶּתַח,
מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה בְּפוֹתֵחַ טֶפַח;
שֶׁעַל גַּבֵּי הַחַלּוֹן, רוּם אֶצְבָּעַיִם,
וְשֶׁעַל גַּבֵּי מְלֹא מַקְדֵּחַ, כָּל שֶׁהוּא;
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מְלוֹאוֹ.

מסכת אהלות פרק יד משנה ג

ג
קָנֶה שֶׁעַל גַּבֵּי הַפֶּתַח,
אֲפִלּוּ גָבוֹהַּ מֵאָה אַמָּה,
מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה כָל שֶׁהוּא,
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
אַל יַחְמִיר זֶה מִן הַזִּיז!

מסכת אהלות פרק יד משנה ד
ד
זִיז שֶׁהוּא סוֹבֵב אֶת כָּל הַבַּיִת,
וְאוֹכֵל בַּפֶּתַח שָׁלֹשׁ אֶצְבָּעוֹת,
טֻמְאָה בַבַּיִת,
כֵּלִים שֶׁתַּחְתָּיו טְמֵאִים;
טֻמְאָה תַחְתָּיו,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא אֶת הַבַּיִת,
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַהֵר.
וְכֵן בְּחָצֵר שֶׁהִיא מֻקֶּפֶת אַכְסַדְרָה.

מסכת אהלות פרק יד משנה ה
ה
שְׁנֵי זִיזִין זֶה עַל גַּבֵּי זֶה,
יֵשׁ בָּהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח וּבֵינֵיהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתֵּיהֶן, תַּחְתֵּיהֶן טָמֵא;
בֵּינֵיהֶן, בֵּינֵיהֶן טָמֵא;
עַל גַּבֵּיהֶן, כְּנֶגֶד הָרָקִיעַ טָמֵא.

ו
הָיָה הָעֶלְיוֹן עוֹדֵף עַל הַתַּחְתּוֹן פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתֵּיהֶן אוֹ בֵינֵיהֶן,
תַּחְתֵּיהֶן וּבֵינֵיהֶן טָמֵא;
עַל גַּבֵּיהֶן, כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

ז
הָיָה הָעֶלְיוֹן עוֹדֵף עַל הַתַּחְתּוֹן פָּחוּת מִטֶּפַח,
טֻמְאָה תַחְתֵּיהֶן אוֹ בֵינֵיהֶן,
תַּחְתֵּיהֶן וּבֵינֵיהֶן טָמֵא;
בֵּינֵיהֶן אוֹ תַחַת הַמּוֹתָר,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תַּחְתֵּיהֶן וּבֵינֵיהֶן טָמֵא.

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
בֵּינֵיהֶן תַּחַת הַמּוֹתָר, טָמֵא,
וְתַחְתֵּיהֶן, טָהוֹר.

מסכת אהלות פרק יד משנה ו
ח
יֵשׁ בָּהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח וְאֵין בֵּינֵיהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתֵּיהֶן, תַּחְתֵּיהֶן טָמֵא;
בֵּינֵיהֶן אוֹ עַל גַּבֵּיהֶן,
כְּנֶגְדּוֹ וְעַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

מסכת אהלות פרק יד משנה ז
ט
אֵין בָּהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח,
בֵּין שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵיהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח,
בֵּין שֶׁאֵין בֵּינֵיהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתֵּיהֶן, טָמֵא;
בֵּינֵיהֶן אוֹ עַל גַּבֵּיהֶן,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
וְכֵן שְׁתֵּי יְרִיעוֹת שֶׁהֵן גְּבוֹהוֹת מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טֶפַח.

פרק טו

מסכת אהלות פרק טו משנה א
א
סָגוֹס עָבֶה וְכֹפֶת עָבֶה,
אֵינָן מְבִיאִין אֶת הַטֻּמְאָה,
עַד שֶׁיְּהוּ גְבוֹהִין מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טֶפַח.
קְפִלִּין זוֹ עַל גַּבֵּי זוֹ,
אֵינָן מְבִיאוֹת אֶת הַטֻּמְאָה,
עַד שֶׁתְּהֵא הָעֶלְיוֹנָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טֶפַח.
טַבְלָיוֹת אֵינָן מְבִיאוֹת אֶת הַטֻּמְאָה,
עַד שֶׁתְּהֵא הָעֶלְיוֹנָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טֶפַח.
אִם הָיוּ שֶׁלְּשַׁיִשׁ,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.

מסכת אהלות פרק טו משנה ב
ב

טַבְלָיוֹת שֶׁלָּעֵץ שֶׁהֵן נוֹגְעוֹת זוֹ בָזוֹ בְקַרְנוֹתֵיהֶן,
וְהֵן גְּבוֹהוֹת מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחַת אַחַת מֵהֶן,
הַנּוֹגֵעַ בַּשְּׁנִיָּה טָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה;
כֵּלִים שֶׁתַּחַת הָרִאשׁוֹנָה טְמֵאִין,
וְשֶׁתַּחַת הַשְּׁנִיָּה טְהוֹרִין.
וְהַשֻּׁלְחָן אֵינוּ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה,
עַד שֶׁיְּהֵא בוֹ רִבּוּעַ בְּפוֹתֵחַ טֶפַח.

מסכת אהלות פרק טו משנה ג
ג
חֲבִיּוֹת שֶׁהֵן יוֹשְׁבוֹת עַל שׁוּלֵיהֶן, <חָבִיּוֹת>
אוֹ מֻטּוֹת עַל צִדְדֵיהֶן,
בְּאָוֵיר,
וְהֵן נוֹגְעוֹת זוֹ בָזוֹ בְּפוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחַת אַחַת מֵהֶן,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
בַּמֵּי דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּטְהוֹרוֹת.
אֲבָל אִם הָיוּ טְמֵאוֹת,
אוֹ גְבוֹהוֹת מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחַת אַחַת מֵהֶן,
תַּחַת כֻּלָּם טָמֵא.

מסכת אהלות פרק טו משנה ד
ד
בַּיִת שֶׁחֲצָצוֹ בִנְסָרִים אוֹ בִירִיעוֹת,
מִן הַצְּדָדִין אוֹ מִן הַקּוֹרוֹת,
טֻמְאָה בַבַּיִת, כֵּלִים שֶׁבַּחֲצָץ טְהוֹרִין;
טֻמְאָה בַחֲצָץ, הַכֵּלִים שֶׁבַּבַּיִת טְמֵאִין,
וְהַכֵּלִים שֶׁבַּחֲצָץ,
אִם יֵשׁ בָּהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח, טְמֵאִין,
וְאִם לָאו, טְהוֹרִין.

מסכת אהלות פרק טו משנה ה
ה
חֲצָצוֹ מֵאַרְצוֹ,
טֻמְאָה בַחֲצָץ,
כֵּלִים שֶׁבַּבַּיִת טְמֵאִין;
טֻמְאָה בַבַּיִת,

כֵּלִים שֶׁבֶּחָצֵר,
אִם יֵשׁ בִּמְקוֹמָן טֶפַח עַל רוּם טֶפַח, טְהוֹרִין,
וְאִם לָאו, טְמֵאִין,
שֶׁאַרְצוֹ שֶׁלַּבַּיִת כָּמוֹהוּ עַד הַתְּהוֹם.

מסכת אהלות פרק טו משנה ו
ו
בַּיִת שֶׁהוּא מָלֵא תֶבֶן,
וְאֵין בֵּינוֹ לְבֵין הַקּוֹרוֹת פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בִפְנִים,
כֵּלִים שֶׁכְּנֶגֶד הַיְּצִיאָה טְמֵאִין;
טֻמְאָה בַחוּץ,
כֵּלִים שֶׁבִּפְנִים,
אִם יֵשׁ בִּמְקוֹמָן טֶפַח עַל רוּם טֶפַח, טְהוֹרִין,
וְאִם לָאו, טְמֵאִין.
אִם יֵשׁ בֵּין הַתֶּבֶן לַקּוֹרוֹת פּוֹתֵחַ טֶפַח,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, טְמֵאִין.

מסכת אהלות פרק טו משנה ז
ז
בַּיִת שֶׁמִּלְּאָהוּ עָפָר אוֹ צְרוֹרוֹת, בִּטְּלוֹ,
וְכֵן כְּרִי שֶׁלַּתְּבוּאָה,
אוֹ גַל שֶׁלִּצְרוֹרוֹת,
אֲפִלּוּ כְגַלּוֹ שֶׁלְּעָכָן,
אֲפִלּוּ טֻמְאָה בְצַד הַכֵּלִים,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.

מסכת אהלות פרק טו משנה ח
ח
חֲצַר הַקֶּבֶר,
הָעוֹמֵד בְּתוֹכָהּ טָהוֹר,
עַד שֶׁיְּהֵא בָהּ אַרְבַּע אַמּוֹת,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אַרְבָּעָה טְפָחִים.
קוֹרָה שֶׁעֲשָׂאָהּ גּוֹלֵל לַקֶּבֶר, <גּוֹלֶל! וכל השאר>
בֵּין עוֹמֶדֶת, בֵּין מֻטָּה עַל צִדָּהּ,
אֵין טָמֵא אֶלָּא כְנֶגֶד הַפֶּתַח.
עָשָׂה רֹאשָׁהּ גּוֹלֵל לַקֶּבֶר,
אֵין טָמֵא אֶלָּא עַד אַרְבָּעָה טְפָחִים,

בִּזְמַן שֶׁהוּא עָתִיד לָגוּד.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כֻּלָּהּ חִבּוּר.

מסכת אהלות פרק טו משנה ט

ט

חָבִית שֶׁהִיא מְלֵאָה מַשְׁקִין טְהוֹרִין,
וּמֻקֶּפֶת צָמִיד פָּתִיל,
וַעֲשָׂאָהּ גּוֹלֵל לַקֶּבֶר,
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ טָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְהֶחָבִית וְהַמַּשְׁקִין טְהוֹרִין.
בְּהֵמָה שֶׁעֲשָׂאָהּ גּוֹלֵל לַקֶּבֶר,
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ טָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל שֶׁיֶּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים,
אֵינוֹ מְטַמֵּא מִשֵּׁם גּוֹלֵל.

מסכת אהלות פרק טו משנה י

י

הַנּוֹגֵעַ בַּמֵּת וְהַנּוֹגֵעַ בְּכֵלִים טְמֵאִין,
מַאֲהִיל עַל הַמֵּת וּמַאֲהִיל עַל הַכֵּלִים,
הַנּוֹגֵעַ בַּמֵּת וּמַאֲהִיל עַל הַכֵּלִים, טְהוֹרִין.
אִם יֵשׁ בְּיָדָיו פּוֹתֵחַ טֶפַח, טְמֵאִין.
שְׁנֵי בָתִּים וּבָהֶן כִּשְׁנֵי חֲצָיֵי זֵיתִים,
וּפָשַׁט שְׁתֵּי יָדָיו לָהֶם,
אִם יֵשׁ בְּיָדָיו פּוֹתֵחַ טֶפַח,
מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה,
וְאִם לָאו, אֵינוֹ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.

פרק טז

מסכת אהלות פרק טז משנה א

א

כָּל הַמִּטַּלְטְלִין מְבִיאִין אֶת הַטֻּמְאָה בְעֹבִי הַמַּרְדֵּעַ.
אָמַר רְבִּי טַרְפוֹן:
אֲקַפֵּחַ אֶת בָּנַי שֶׁזּוֹ הֲלָכָה מְקֻפַּחַת,
שֶׁשָּׁמַע הַשּׁוֹמֵעַ וְטָעָה,
שֶׁהָאִכָּר עוֹבֵר וְהַמַּרְדֵּעַ עַל כְּתֵפוֹ,

וְהֶאֱהִיל צִדּוֹ אֶחָד עַל הַקֶּבֶר,
וְטִמּוּהוּ מִשֵּׁם כֵּלִים הַמַּאֲהִילִים עַל הַמֵּת.
אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
אֲנִי אַתְקִין,
שֶׁיְּהוּ דִבְרֵי חֲכָמִים קַיָּמִין,
יְהוּ כָל הַמִּטַּלְטְלִין מְבִיאִין אֶת הַטֻּמְאָה
עַל אָדָן הַנּוֹשְׂאָן בְּעֹבִי הַמַּרְדֵּעַ, <הַנּוֹשְׂאִין! היו"ד הוספה על ידי המגיה>
וְעַל עַצְמָן בְּכָל שֶׁהֵן,
וְעַל שְׁאָר אָדָם וְכֵלִים בְּפוֹתֵחַ טֶפַח.

מסכת אהלות פרק טז משנה ב
ב
כֵּיצַד?
כּוּשׁ שֶׁהוּא תָחוּב בַּכֹּתֶל,
כַּחֲצִי זַיִת מִתַּחְתָּיו וְכַחֲצִי זַיִת מֵעַל גַּבָּיו,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן מְכֻוָּנִין, טָמֵא.
נִמְצָא מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה לְעַצְמוֹ בְּכָל שֶׁהוּא.

ג
הַקַּדָּר שֶׁהוּא עוֹבֵר וְהַסַּל עַל כְּתֵפוֹ,
וְהֶאֱהִיל צִדּוֹ אֶחָד עַל הַקֶּבֶר,
כֵּלִים שֶׁבְּצַד הַשֵּׁנִי טְהוֹרִין.
אִם יֵשׁ בָּאֵסַל פּוֹתֵחַ טֶפַח, טְמֵאִין.
הַתְּלוּלִיּוֹת הַקְּרוֹבוֹת בֵּין לָעִיר בֵּין לַדֶּרֶךְ,
אֶחָד חֲדָשׁוֹת וְאֶחָד יְשָׁנוֹת, טְמֵאוֹת.
וּבָרְחוֹקוֹת,
חֲדָשׁוֹת, טְהוֹרוֹת,
וִישָׁנוֹת, טְמֵאוֹת.
אֵיזוֹ הִיא הַקְּרוֹבָה?
חֲמִשִּׁים אַמָּה.
וִישָׁנָה?
שִׁשִּׁים שָׁנָה.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
קְרוֹבָה, שֶׁאֵין קְרוֹבָה מִמֶּנָּה,
וִישָׁנָה, שֶׁאֵין אָדָם זכוּרָהּ.

מסכת אהלות פרק טז משנה ג
ד
הַמּוֹצֵא מֵת כַּתְּחִלָּה מֻשְׁכָּב כְּדַרְכּוֹ,

נוֹטְלוֹ וְאֶת תְּפוּסָתוֹ. <תבוסתו>
מָצָא שְׁנַיִם, נוֹטְלָן וְאֶת תְּפוּסָתָן. <תבוסתן>
מָצָא שְׁלֹשָׁה,
אִם יֵשׁ בֵּין זֶה לָזֶה מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְעַד שְׁמוֹנֶה, <שְׁמוֹנָה>
כִּמְלֹא מִטָּה וְקוֹבְרֶיהָ,
הֲרֵי זֶה שְׁכוּנַת קְבָרוֹת,
בּוֹדֵק מִמֶּנּוּ וּלְהַלָּן עֶשְׂרִים אַמָּה,
מָצָא אֶחָד בְּסוֹף עֶשְׂרִים אַמָּה,
בּוֹדֵק מִמֶּנּוּ וּלְהַלָּן עֶשְׂרִים אַמָּה,
שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר,
שֶׁאִלּוּ מִתְּחִלָּה מְצָאוֹ,
הָיָה נוֹטְלוֹ וְאֶת תְּפוּסָתוֹ. <תבוסתו>

מסכת אהלות פרק טז משנה ד
ה
הַבּוֹדֵק, בּוֹדֵק אַמָּה עַל אַמָּה,
וּמַנִּיחַ אַמָּה,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לַסֶּלַע אוֹ לִבְתוּלָה.
הַמּוֹצִיא אֶת הֶעָפָר מִמְּקוֹם הַטֻּמְאָה,
וְאוֹכֵל בִּדְמָעוֹ.
וְכֵן הַמְפַקֵּחַ בַּגַּל,
וְאֵינוֹ אוֹכֵל בִּדְמָעוֹ.

מסכת אהלות פרק טז משנה ה
ו
הָיָה בוֹדֵק,
וְהִגִּיעַ לַנַּחַל, אוֹ לִשְׁלוּלִית, אוֹ לְדֶרֶךְ הָרַבִּים,
מַפְסִיק.
שָׂדֶה שֶׁנֶּהֶרְגוּ בָהּ הֲרוּגִים,
מְלַקֵּט עֶצֶם עֶצֶם, הַכֹּל טָהוֹר.
הַמְפַנֶּה קִבְרוֹ מִתּוֹךְ שָׂדֵהוּ,
מְלַקֵּט עֶצֶם עֶצֶם, הַכֹּל טָהוֹר.
בּוֹר שֶׁמְּטִילִין לְתוֹכוֹ נְפָלִין אוֹ הֲרוּגִין,
מְלַקֵּט עֶצֶם עֶצֶם, הַכֹּל טָהוֹר.
אִם הִתְקִינוֹ לַקֶּבֶר מִתְּחִלָּה,
יֵשׁ לוֹ תְּפוּסָה. <תבוסה>

פרק יז

מסכת אהלות פרק יז משנה א

א

הַחוֹרֵשׁ אֶת הַקֶּבֶר,
הֲרֵי זֶה עוֹשֶׂה בֵית פְּרָס.
עַד כַּמָּה הוּא עוֹשֶׂה?
מְלֹא מַעֲנָה, מֵאָה אַמָּה,
בֵּית אַרְבַּעַת סְאִים.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף בֵּית חָמֵשׁ.
וּבַמּוֹרָד וּבַמַּעֲלֶה,
נוֹתֵן רֹבַע כַּרְשִׁנִּים עַל בֹּרֶךְ הַמַּחֲרֵשָׁה, <עוֹד בּוֹרֵךְ>
עַד מְקוֹם שֶׁיְּצַמְּחוּ שְׁלֹשָׁה כַרְשִׁנִּים זֶה בְצַד זֶה,
עַד שָׁם הוּא עוֹשֶׂה בֵית פְּרָס.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף בַּמּוֹרָד, אֲבָל לֹא בַמַּעֲלֶה. <בְּמַעֲלָה>

מסכת אהלות פרק יז משנה ב

ב

הָיָה חוֹרֵשׁ וְהִטִּיחַ בְּסֶלַע אוֹ בַגָּדֵר,
אוֹ שֶׁנִּעֵר הַמַּחֲרֵשָׁה,
עַד שָׁם הוּא עוֹשֶׂה בֵית פְּרָס.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
בֵּית פְּרָס עוֹשֶׂה בֵית פְּרָס.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
פְּעָמִים עוֹשֶׂה, פְּעָמִים שֶׁאֵינוּ עוֹשֶׂה.
כֵּיצַד?
חָרַשׁ חֲצִי מַעֲנָה,
וְחָזַר וְחָרַשׁ חֶצְיָהּ, וְכֵן הַצְּדָדִין,
הֲרֵי זֶה עוֹשֶׂה בֵית פְּרָס.
חָרַשׁ מְלֹא מַעֲנָה,
וְחָזַר וְחָרַשׁ מִמֶּנּוּ וְלַחוּץ,
אֵינוּ עוֹשֶׂה בֵית פְּרָס.

מסכת אהלות פרק יז משנה ג

ג

הַחוֹרֵשׁ מִלָּטֶמְיָה, <מלטומיה> *<לָטוֹמְיָה. latomía: מחצבה; בור עצמות >*
וּמִצְּבִירַת הָעֲצָמוֹת,
וּמִשָּׂדֶה שֶׁאָבַד קֶבֶר בְּתוֹכָהּ,
אוֹ שֶׁנִּמְצָא בָהּ קֶבֶר,

הַחוֹרֵשׁ אֶת שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ,
וְכֵן נָכְרִי שֶׁחָרַשׁ,
אֵינוֹ עוֹשֶׂה בֵּית פְּרָס,
[וְאֵין בֵּית פְּרָס] לַכּוּתִיִּים.

מסכת אהלות פרק יז משנה ד

ד

שְׂדֵה בֵית פְּרָס עַל גַּבֵּי טְהוֹרָה,
וְשָׁטְפוּ גְשָׁמִים מִבֵּית פְּרָס לִטְהוֹרָה,
אֲפִלּוּ אֲדֻמָּה וְהִלְבִּינוּהָ,
אוֹ לְבָנָה וְהֶאְדִּימוּהָ,
אֵין עוֹשִׂין אוֹתָהּ בֵּית הַפְּרָס.

מסכת אהלות פרק יז משנה ה

ה

שָׂדֶה שֶׁאָבַד קֶבֶר בְּתוֹכָהּ,
וּבָנָה בָהּ בַּיִת וַעֲלִיָּה עַל גַּבָּיו,
אִם הָיָה פִּתְחָהּ שֶׁלָּעֲלִיָּה מְכֻוָּן כְּנֶגֶד פִּתְחוֹ שֶׁלַּבַּיִת,
הָעֲלִיָּה טְהוֹרָה,
וְאִם לָאו, הָעֲלִיָּה טְמֵאָה.
עֲפַר בֵּית פְּרָס וַעֲפַר חוּץ לָאָרֶץ שֶׁבָּא בַיָּרָק,
מִצְטָרְפִין כְּחוֹתַם מַרְצֵפִין. *<מַרְצֵפִין: שקים גדולים לסחורות>*
דִּבְרֵי רְבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיְּהוּ בְמָקוֹם אֶחָד כְּחוֹתַם מַרְצֵפִין.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה שֶׁהָיוּ אִגְּרוֹת בָּאוֹת מִמְּדִינַת הַיָּם
לִבְנֵי כֹהֲנִים גְּדוֹלִים,
וְהָיוּ בָהֶם כִּסְאָה וְכִסָּאתַיִם חוֹתָמוֹת,
וְלֹא הֵחִישׁוּ לָהֶם מִשֵּׁם טֻמְאָה.

פרק יח

מסכת אהלות פרק יח משנה א

א

כֵּיצַד בּוֹצְרִין בֵּית הַפְּרָס?
מַזִּין עַל הָאָדָם וְעַל הַכֵּלִים, וְשׁוֹנִים,
וּבוֹצְרִים וּמוֹצִיאִין חוּץ לְבֵית הַפְּרָס,

וַאֲחֵרִין מְקַבְּלִין מֵהֶן וּמוֹלִיכִין לַגַּת.
אִם נָגְעוּ אֵלּוּ בָאֵלּוּ, טְמֵאִין, <וָאֵלּוּ>
כְּדִבְרֵי בֵית הִלֵּל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אוֹחֵז אֶת הַמַּגָּל בַּסִּיב,
אוֹ בוֹצֵר בַּצּוּר,
וְנוֹתֵן לְתוֹךְ כְּפִישָׁה וּמוֹלִיךְ לַגַּת.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
בַּמֵּי דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּכֶרֶם הַנֶּעֱשָׂה בֵית פְּרַס,
אֲבָל הַנּוֹטֵעַ בֵּית הַפְּרַס,
יִמָּכֵר לַשּׁוּק.

מסכת אהלות פרק יח משנה ב

ב

שְׁלֹשָׁה בֵית פְּרָסוֹת הֵן:
הַחוֹרֵשׁ אֶת הַקֶּבֶר,
נִטַּעַת כָּל נֶטַע,
וְאֵינָהּ נִזְרַעַת כָּל זֶרַע, חוּץ מִזֶּרַע הַנִּקְצָר.
וְאִם עֲקָרוֹ,
צוֹבֵר אֶת גָּרְנוֹ לְתוֹכוֹ,
וְכוֹבְרוֹ בִשְׁתֵּי כְבָרוֹת.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַתְּבוּאָה בִשְׁתֵּי כְבָרוֹת,
וְהַקִּטְנִית בְּשָׁלוֹשׁ כְּבָרוֹת.
וְשׂוֹרֵף אֶת הַקַּשׁ וְאֶת הֶעָצָה.
וּמְטַמִּין בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא,
וְאֵינָן מְטַמִּין בְּאֹהֶל.

מסכת אהלות פרק יח משנה ג

ג

שָׂדֶה שֶׁאָבַד קֶבֶר בְּתוֹכָהּ,
נִזְרַעַת כָּל זֶרַע,
וְאֵינָה נִטַּעַת כָּל נֶטַע,
וְאֵין מְקַיְּמִין בָּהּ אִילָנוֹת,
חוּץ מֵאִילַן שְׂרָק שֶׁאֵינוּ עוֹשֶׂה פֵרוֹת.
וּמְטַמֵּא בְמַגָּע וּבְמַשָּׂא וּבְאֹהֶל.

מסכת אהלות פרק יח משנה ד

ד

שְׂדֵה כְּכִין, <כּוּךְ: חפירה צדדית במערת קבורה>
לֹא נִטַּעַת וְלֹא נִזְרַעַת,
וַעֲפָרָהּ טָהוֹר,
וְעוֹשִׂין מִמֶּנָּה תַּנּוּרִין לַקֹּדֶשׁ.
וּמוֹדִין בֵּית שַׁמַּי וּבֵית הִלֵּל,
שֶׁבּוֹדְקִין לְעוֹשֵׂי פֶסַח,
וְאֵין בּוֹדְקִין לִתְרוּמָה.
וּלְנָזִיר,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בּוֹדְקִין.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֵין בּוֹדְקִין.
כֵּיצַד הוּא בוֹדֵק?
מֵבִיא אֶת הֶעָפָר שֶׁהוּא יָכֹל לַהֲסִיטוֹ,
וְנוֹתֵן לְתוֹךְ כְּבָרָה שֶׁנְּקָבֶיהָ דַקִּים, וּמְמַחֶה.
אִם נִמְצָא שָׁם עֶצֶם כִּשְׂעוֹרָה, טָמֵא.

מסכת אהלות פרק יח משנה ה

ה

כֵּיצַד מְטַהֲרִין בֵּית הַפְּרָס?
נוֹטֵל מִמֶּנּוּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
וְנוֹתֵן עַל גַּבָּיו שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.
אִם נָטַל מֶחֶצְיוֹ אֶחָד שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
וְנָתַן עַל גַּבֵּי חֶצְיוֹ אַחֵר שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
טָהוֹר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ נָטַל מִמֶּנּוּ טֶפַח וּמַחְצָה,
וְנָתַן עָלָיו טֶפַח וּמַחְצָה מִמָּקוֹם אַחֵר,
טָהוֹר.

ו

הָרוֹצֵף בֵּית הַפְּרָס בַּאֲבָנִים שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לַהֲסִיטָן,
טָהוֹר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף הָעוֹזֵק בֵּית הַפְּרַס, טָהוֹר. <עזק: חפר>

מסכת אהלות פרק יח משנה ו

ז

הַמְהַלֵּךְ בֵּית הַפְּרַס עַל אֲבָנִים שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לַהֲסִיטָן,

עַל הָאָדָם וְעַל הַבְּהֵמָה שֶׁכֹּחָן רַע, טָמֵא.
הַמְהַלֵּךְ בְּאֶרֶץ הָעַמִּים,
בֶּהָרִים וּבַסְּלָעִים, טָמֵא;
בַּיָּם וּבַשּׁוּנִית, טָהוֹר.
וְאֵי זוֹ הִיא הַשּׁוּנִית? <אי זה הוא
כָּל מָקוֹם שֶׁהַיָּם עוֹלֶה בְּזַעְפּוֹ.

מסכת אהלות פרק יח משנה ז
ח
הַקּוֹנֶה שָׂדֶה בְסוּרְיָה, סְמוּכָה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
אִם יָכוֹל לְהִכָּנֵס לָהּ בְּטַהֲרָה,
טְהוֹרָה, וְחַיֶּבֶת בַּמַּעַשְׂרוֹת וּבַשְּׁבִיעִית.
וְאִם אֵינוּ יָכוֹל לְהִכָּנֵס לָהּ בְּטַהֲרָה,
טְמֵאָה, וְחַיֶּבֶת בַּמַּעַשְׂרוֹת וּבַשְּׁבִיעִית.
מְדוּרוֹת הַגּוֹיִם, טְמֵאִין.
כַּמָּה יִשְׁהֵא בְתוֹכָן וִיהֵא צָרִיךְ בְּדִיקָה?
אַרְבָּעִים יוֹם, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין עִמּוֹ אִשָּׁה.
וְאִם הָיָה עֶבֶד אוֹ אִשָּׁה מְשַׁמְּרִין אוֹתוֹ,
אֵינוּ צָרִיךְ בְּדִיקָה. <וְאֵינוּ

מסכת אהלות פרק יח משנה ח
ט
אֶת מָה הֵם בּוֹדְקִין?
אֶת בִּיבִים הָעֲמֻקִּין,
וְאֶת הַמַּיִם הַסְּרוּחִין.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אַף הָאַשְׁפַּתּוֹת וְעָפָר הַתּוֹחֵחַ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כָּל מָקוֹם שֶׁהַחֲזִיר וְהַחֻלְדָּה יְכוּלִים לְהַלְּכוֹ,
אֵינוּ צָרִיךְ בְּדִיקָה.

מסכת אהלות פרק יח משנה ט
י
הָאִסְטְוָנוֹת, *<stoà: מעבר מכוסה עם עמודים לארכו>*
אֵין בָּהֶן מִשֵּׁם מְדוֹר גּוֹיִם.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עִיר שֶׁחָרְבָה, אֵין בָּהּ מִשֵּׁם מְדוֹר גּוֹיִם.
מִזְרַח קֵסְרִי <קסרין>
וּמַעֲרַב קֵסֶרְיוֹן, *<קֵסַרְיוֹן. Caesarea Philippa: עִיר לִיד פַּנְיָאס למרגלות החרמון>*
קְבָרוֹת.

וּמִזְרַח עַכּוֹ,
הָיָה סָפֵק, וְטִהֲרוּהוּ חֲכָמִים.
רֶבִּי וּבֵית דִּינוֹ נִמְנוּ עַל קֵינֵי וְטִהֲרוּהָ. *<קֵינֵי: עִיר בדרום>*

מסכת אהלות פרק יח משנה י
יא
עֲשָׂרָה מְקוֹמוֹת אֵין בָּהֶן מִשֵּׁם מְדוֹר גּוֹיִם:
אָהֳלֵי הָעַרְבִיִּים,
וְהַסֻּכּוֹת,
וְהַצְּרִיפִּין,
וְהַבּוּרְגְּנִין, *<purgíon: מגדל, חומה עם מגדלים, מבצר>*
וְהַלְּקְטָיוֹת,
וּבֵית שַׁעַר,
וַאֲוִירָה שֶׁלֶּחָצֵר,
וְהַמַּרְחֵץ,
וּמְקוֹם הַחִצִּים,
וּמְקוֹם הַלִּגְיוֹנוֹת.

חסלת מסכת אהילות

מסכת נגעים

פרק א

מסכת נגעים פרק א משנה א
א
מַרְאוֹת נְגָעִים שְׁנַיִם שֶׁהֵן אַרְבָּעָה:
בַּהֶרֶת עַזָּה כַשֶּׁלֶג,
שְׁנִיָּה לָהּ כְּסִיד הַהֵיכָל. <כַּסִּיד>
וְהַשְּׂאֵת כִּקְרוּם בֵּיצָה,
וּשְׁנִיָּה לָהּ כְּצֶמֶר לָבָן.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַשְּׂאֵת כְּצֶמֶר לָבָן,

וּשְׁנִיָּה לָהּ כִּקְרוּם בֵּיצָה.

מסכת נגעים פרק א משנה ב

ב

הַפָּתוּךְ שֶׁבַּשֶּׁלֶג, כְּיַיִן הַמָּזוּג בְּשֶׁלֶג;
הַפָּתוּךְ שֶׁבַּסִּיד, כְּדָם הַמָּזוּג בֶּחָלָב.
דִּבְרֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲדַמְדַּם שֶׁבָּזֶה וְשֶׁבָּזֶה, כְּיַיִן הַמָּזוּג בַּמַּיִם,
אֶלָּא שֶׁלַּשֶּׁלֶג עַזָּה, וְשֶׁלַּסִּיד דִּהֶה מִמֶּנָּה.

מסכת נגעים פרק א משנה ג

ג

אַרְבָּעָה מַרְאוֹת הָאֵלּוּ מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
לִפְטוֹר, לְהַחֲלִיט, וּלְהַסְגִּיר.
לְהַסְגִּיר אֶת הָעוֹמֵד בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וְלִפְטוֹר אֶת הָעוֹמֵד בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי. <לפטור>
לְהַחֲלִיט אֶת שֶׁנּוֹלַד לוֹ מִחְיָה, אוֹ שֵׂעָר לָבָן,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי, <בסוף>
לְאַחַר הַפְּטוּר.
לְהַחֲלִיט אֶת שֶׁנּוֹלַד לוֹ פִּסָּיוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי, <בסוף>
לְאַחַר הַפְּטוּר.
לְהַחֲלִיט אֶת הַהוֹפֵךְ כֻּלּוֹ לָבָן מִתּוֹךְ הַפְּטוּר.
לִפְטוֹר אֶת הַהוֹפֵךְ כֻּלּוֹ לָבָן מִתּוֹךְ הֶחְלֵט אוֹ מִתּוֹךְ הַסְגֵּר.
אֵלּוּ מַרְאוֹת נְגָעִים שֶׁכָּל נְגָעִים תְּלוּיִין בָּהֶן.

מסכת נגעים פרק א משנה ד

ד

רַבִּי דוֹסָה בֶּן הַרְכִּינָס אוֹמֵר:
מַרְאוֹת נְגָעִים שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה. <שְׁלֹשָׁה>
עֲקַבְיָה בֶּן מַהֲלַלְאֵל אוֹמֵר:
שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם.
רַבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר:
אֵין רוֹאִין אֶת הַנְּגָעִים כַּתְּחִלָּה לְאַחַר הַשַּׁבָּת,
שֶׁהַשָּׁבוּעַ שֶׁלּוֹ חָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת;
וְלֹא בַּשֵּׁנִי,

שֶׁהַשָּׁבוּעַ שֵׁנִי שֶׁלּוֹ חָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת;
וְלֹא בַשְּׁלִישִׁי לַבָּתִּים,
שֶׁהַשָּׁבוּעַ שְׁלִישִׁי שֶׁלּוֹ חָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם רוֹאִין אֶת הַנְּגָעִים.
חָל לִהְיוֹת בְּתוֹךְ הַשַּׁבָּת,
מַעֲבִירִין לְאַחַר הַשַּׁבָּת. <וּמַעֲבִירִין>
וְיֵשׁ בַּדָּבָר לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר.

מסכת נגעים פרק א משנה ה
ה
כֵּיצַד לְהָקֵל?
הָיָה בוֹ שֵׂעָר לָבָן, וְהָלַךְ לוֹ שֵׂעָר לָבָן.
הָיוּ לְבָנוֹת, וְהִשְׁחִירוּ.
אַחַת שְׁחוֹרָה וְאַחַת לְבָנָה, וְהִשְׁחִירוּ שְׁתֵּיהֶן.
אֲרֻכּוֹת, וְהִקְצִירוּ.
אַחַת אֲרֻכָּה וְאַחַת קְצָרָה, וְהִקְצִירוּ שְׁתֵּיהֶן.
נִסְמַךְ הַשְּׁחִין לִשְׁתֵּיהֶן, אוֹ לְאַחַת מֵהֶן.
הִקִּיף הַשְּׁחִין אֶת שְׁתֵּיהֶן, אוֹ אֶת אַחַת מֵהֶן,
אוֹ חֲלָקָן,
הַשְּׁחִין, וּמִחְיַת הַשְּׁחִין,
וְהַמִּכְוָה, וּמִחְיַת הַמִּכְוָה,
וְהַבֹּהַק.
הָיְתָה בוֹ מִחְיָה, וְהָלְכָה לָהּ הַמִּחְיָה;
הָיְתָה מְרֻבַּעַת, וְנַעֲשֵׂית עֲגֻלָּה אוֹ אֲרֻכָּה,
מְבֻצֶּרֶת, וְנַעֲשֵׂית מִן הַצַּד,
מְכֻנֶּסֶת, וְנִתְפַּזְּרָה,
וּבָא הַשְּׁחִין וְנִכְנַס לְתוֹכָהּ.
הִקִּיפָהּ, חֲלָקָהּ, אוֹ מִעֲטָהּ,
הַשְּׁחִין, אוֹ מִחְיַת הַשְּׁחִין,
וְהַמִּכְוָה, וּמִחְיַת הַמִּכְוָה,
וְהַבֹּהַק.
הָיָה בוֹ פִּסָּיוֹן וְהָלַךְ לוֹ פִּסָּיוֹן,
אוֹ שֶׁהָלְכָה לָהּ הָאוֹם, אוֹ שֶׁנִּתְמַעֲטָה,
אֵין בָּזֶה וּבָזֶה כַגְּרִיס.
הַשְּׁחִין וּמִחְיַת הַשְּׁחִין,
וְהַמִּכְוָה וּמִחְיַת הַמִּכְוָה,
וְהַבֹּהַק,
וְחוֹלְקִין בֵּין הָאוֹם לַפִּסָּיוֹן.
הֲרֵי אֵלּוּ לְהָקֵל.

מסכת נגעים פרק א משנה ו

ו

כֵּיצַד לְהַחְמִיר?
לֹא הָיָה בוֹ שֵׂעָר לָבָן, וְנוֹלַד לוֹ שֵׂעָר לָבָן.
הָיוּ שְׁחוֹרוֹת, וְהִלְבִּינוּ.
אַחַת שְׁחוֹרָה וְאַחַת לְבָנָה, וְהִלְבִּינוּ שְׁתֵּיהֶן.
קְצָרוֹת, וְהֶאֱרִיכוּ.
אַחַת קְצָרָה וְאַחַת אֲרֻכָּה, וְהֶאֱרִיכוּ שְׁתֵּיהֶן.
נִסְמַךְ הַשְּׁחִין לִשְׁתֵּיהֶן, אוֹ לְאַחַת מֵהֶן.
הִקִּיף הַשְּׁחִין לִשְׁתֵּיהֶן, אוֹ אֶת אַחַת מֵהֶן,
אוֹ חֲלָקָן,
הַשְּׁחִין וּמִחְיַת הַשְּׁחִין,
וְהַמִּכְוָה וּמִחְיַת הַמִּכְוָה,
וְהַבֹּהַק,
וְהָלְכוּ לָהֶן.
לֹא הָיְתָה בוֹ מִחְיָה, וְנוֹלְדָה לוֹ מִחְיָה.
הָיְתָה עֲגֻלָּה אוֹ אֲרֻכָּה, וְנַעֲשֵׂית מְרֻבַּעַת,
מִן הַצַּד, וְנַעֲשֵׂית מְבֻצֶּרֶת,
[מְפֻזֶּרֶת], וְנִתְכַּנְּסָה,
וּבָא הַשְּׁחִין וְנִכְנַס לְתוֹכָהּ.
הִקִּיפָהּ, חֲלָקָהּ, אוֹ מִעֲטָהּ,
הַשְּׁחִין אוֹ מִחְיַת הַשְּׁחִין,
וְהַמִּכְוָה וּמִחְיַת הַמִּכְוָה וְהַבֹּהַק,
וְהָלְכוּ לָהֶן.
לֹא הָיָה בוֹ פִּסְיוֹן, וְנוֹלַד לוֹ פִּסְיוֹן.
הַשְּׁחִין וּמִחְיַת הַשְּׁחִין,
וְהַמִּכְוָה וּמִחְיַת הַמִּכְוָה וְהַבֹּהַק,
חוֹלְקִין בֵּין הָאוֹם לַפִּסְיוֹן,
וְהָלְכוּ לָהֶן.
הֲרֵי אֵלּוּ לְהַחְמִיר.

פרק ב

מסכת נגעים פרק ב משנה א

א

בַּהֶרֶת עַזָּה נִרְאֵית בַּגַּרְמְנִי כֵהָה, *<בעל עור בהיר כבני גרמניה>*
וְהַכֵּהָה בַכּוּשִׁי עַזָּה.

רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲנִי כַפָּרָתָן, הֲרֵי הֵן כְּאֶשְׁכְּרַע,
לֹא שְׁחוֹרִים, וְלֹא לְבָנִים, אֶלָּא בֵינוֹנִיִּים.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
יֵשׁ לַצַּיָּרִים סַמְמָנִין,
שֶׁהֵן צָרִים צוּרוֹת שְׁחוֹרוֹת, לְבָנוֹת וּבֵינוֹנִיּוֹת.
מֵבִיא סַם בֵּינוֹנִי וּמַקִּיפוֹ מִבַּחוּץ,
וְתֵרָאֶה כַבֵּינוֹנִי.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מַרְאוֹת נְגָעִים לְהָקֵל, אֲבָל לֹא לְהַחֲמִיר;
יֵרָאֶה הַגַּרְמְנִי בִבְשָׂרוֹ לְהָקֵל,
[וְהַכּוּשִׁי בַבֵּינוֹנִי לְהָקֵל.]
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה בַבֵּינוֹנִי.

מסכת נגעים פרק ב משנה ב

ב

אֵין רוֹאִין אֶת הַנְּגָעִין בַּשַּׁחְרִית, וּבֵין הָעַרְבַּיִם,
וְלֹא בְתוֹךְ הַבַּיִת, וְלֹא בְיוֹם מְעֻנָּן,
לְפִי שֶׁכֵּהָה נִרְאֵית עַזָּה,
וְלֹא בַצָּהֳרַיִם,
לְפִי שֶׁעַזָּה נִרְאֵית כֵּהָה.
אֵמָתַי רוֹאִין?
בְּשָׁלוֹשׁ, וּבְאַרְבַּע, וּבְחָמֵשׁ,
וּבְשֶׁבַע, וּבִשְׁמוֹנֶה, וּבְתֵשַׁע.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּאַרְבַּע, וּבְחָמֵשׁ,
וּבִשְׁמוֹנֶה, וּבְתֵשַׁע.

מסכת נגעים פרק ב משנה ג

ג

כֹּהֵן הַסּוֹמֵא בְאַחַת מֵעֵינָיו,
אוֹ שֶׁכָּהָה מְאוֹר עֵינָיו,
לֹא יִרְאֶה הַנְּגָעִין, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יג,יב)
"לְכָל מַרְאֵה עֵינֵי הַכֹּהֵן".
הַבַּיִת הָאָפֵל,
אֵין פּוֹתְחִין בּוֹ חַלּוֹנוֹת לִרְאוֹת אֶת נִגְעוֹ.

מסכת נגעים פרק ב משנה ד

ד
כֵּיצַד רְאִיַּת הַנֶּגַע?
הָאִישׁ נִרְאֶה כְעוֹדֵר, וּכְמוֹסֵק זֵיתִים.
הָאִשָּׁה כְעוֹרֶכֶת, וּכְמֵנִיקָה אֶת בְּנָהּ,
וּכְאוֹרֶגֶת בָּעֳמָדִים עַל הַשֶּׁתִי, לְיָד הַיְמָנִית.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף כְּטוֹוָה בַפִּשְׁתָּן, עַל הַשְּׂמָאלִית.
כַּשֵּׁם שֶׁהוּא נִרְאֶה לְנִגְעוֹ,
כָּךְ הוּא נִרְאֶה לְתִגְלַחְתּוֹ.

מסכת נגעים פרק ב משנה ה

ה
כָּל הַנְּגָעִין אָדָן רוֹאֶה,
חוּץ מִנִּגְעֵי עַצְמוֹ.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף לֹא נִגְעֵי קְרוֹבָיו.
וְכָל הַנְּדָרִין אָדָן מַתִּיר,
חוּץ מִנִּדְרֵי עַצְמוֹ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף לֹא נִדְרֵי אִשְׁתּוֹ שֶׁבֵּינָהּ לְבֵין אֲחֵרִים.
כָּל הַבְּכוֹרוֹת אָדָן רוֹאֶה,
חוּץ מִבְּכוֹרֵי עַצְמוֹ.

פרק ג

מסכת נגעים פרק ג משנה א

א
הַכֹּל מְטַמִּין בִּנְגָעִין, <מיטמין; מְטַמִּין>
חוּץ מִן הַגּוֹיִם וְגֵר תּוֹשָׁב. <ותושב>
הַכֹּל כְּשֵׁרִין לִרְאוֹת אֶת הַנְּגָעִים,
אֶלָּא שֶׁהַטֻּמְאָה וְהַטַּהֲרָה מִפִּי כֹהֵן.
אוֹמְרִים לוֹ:
"אֱמֹר טָמֵא!"
וְהוּא אוֹמֵר:
"טָמֵא".
"אֱמֹר טָהוֹר!"
וְהוּא אוֹמֵר:
"טָהוֹר".

אֵין רוֹאִין שְׁנֵי נְגָעִים כְּאַחַת,
בֵּין בְּאִישׁ אֶחָד, בֵּין בִּשְׁנֵי אֲנָשִׁים,
אֶלָּא רוֹאֶה אֶת הָרִאשׁוֹן,
מַסְגִּירוֹ, וּמַחֲלִיטוֹ, וּפוֹטְרוֹ,
וְחוֹזֵר לַשֵּׁנִי.
אֵין מַסְגִּירִין אֶת הַמֻּסְגָּר,
וְלֹא מַחֲלִיטִין אֶת הַמֻּחְלָט.
וְאֵין מַסְגִּירִין אֶת הַמֻּחְלָט,
וְאֵין מַחֲלִיטִין אֶת הַמֻּסְגָּר.
אֲבָל כַּתְּחִלָּה,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ, מַסְגִּיר מַסְגִּיר,
וּמַחֲלִיט מַחֲלִיט,
מַסְגִּיר וּפוֹטֵר,
מַחֲלִיט וּפוֹטֵר.

מסכת נגעים פרק ג משנה ב

ב

חָתָן שֶׁנִּרְאָה בוֹ נֶגַע,
נוֹתְנִין לוֹ שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּשְׁתֶּה,
לוֹ וּלְבֵיתוֹ וְלִכְסוּתוֹ.
וְכֵן בָּרֶגֶל, נוֹתְנִין לוֹ כָל יְמֵי הָרֶגֶל.

מסכת נגעים פרק ג משנה ג

ג

עוֹר הַבָּשָׂר מִטַּמֵּא בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, <מְטַמֵּא>
וּבִשְׁלֹשָׁה סִימָנִין:
בְּשֵׂעָר לָבָן, וּבְמִחְיָה, וּבְפִשְׂיוֹן.
בְּשֵׂעָר לָבָן וּבְמִחְיָה,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר. <ולאחר>
וּבַפִּשְׂיוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּמִטַּמֵּא בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, <וּמְטַמֵּא>
שֶׁהֵן שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יוֹם.

מסכת נגעים פרק ג משנה ד

ד
הַשְּׁחִין וְהַמִּכְוָה מְטַמִּין בְּשָׁבוּעַ אֶחָד, <מְטַמְּאִין>
בִּשְׁנֵי סִימָנִין:
בְּשֵׂעָר לָבָן וּבַפִּסָּיוֹן.
בְּשֵׂעָר לָבָן,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּבַפִּסָּיוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּמְטַמִּין בְּשָׁבוּעַ אֶחָד,
שֶׁהוּא שִׁבְעַת יָמִים.

מסכת נגעים פרק ג משנה ה

ה
הַנְּתָקִין מְטַמִּין בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, <מְטַמְּאִין>
בִּשְׁנֵי סִימָנִין:
בְּשֵׂעָר צָהֹב דַּק, וּבְפִסָּיוֹן.
בְּשֵׂעָר צָהֹב דַּק,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּבְפִסָּיוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּמְטַמִּין בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, <וּמְטַמְּאִין>
שֶׁהֵן שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יוֹם.

מסכת נגעים פרק ג משנה ו

ו
הַקָּרַחַת וְהַגַּבַּחַת מְטַמּוֹת בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת,
וּבִשְׁנֵי סִימָנִין:
בְּמִחְיָה וּבְפִסָּיוֹן.
בְּמִחְיָה,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,

לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּבְפִסָּיוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּמְטַמּוֹת בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת,
שֶׁהֵן שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יוֹם.

מסכת נגעים פרק ג משנה ז

ז

הַבְּגָדִין מְטַמְּאִין בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת,
בִּשְׁלֹשָׁה סִימָנִין:
בִּירַקְרַק, וּבַאֲדַמְדַּם, וּבַפִּסָּיוֹן.
בִּירַקְרַק וּבַאֲדַמְדַּם,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּבַפִּסָּיוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּמְטַמְּאִין בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת,
שֶׁהֵן שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יוֹם.

מסכת נגעים פרק ג משנה ח

ח

הַבָּתִּים מְטַמְּאִין בִּשְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת,
בִּשְׁלֹשָׁה סִימָנִים:
בִּירַקְרַק, וּבַאֲדַמְדַּם, וּבַפִּסָּיוֹן.
בִּירַקְרַק וּבַאֲדַמְדַּם,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שְׁלִישִׁי,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
[וּבַפִּסָּיוֹן, בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שְׁלִישִׁי,
לְאַחַר הַפְּטוּר.]

וּמְטַמִּין בִּשְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת,
שֶׁהֵן תִּשְׁעָה עָשָׂר יוֹם.
אֵין בִּנְגָעִים פָּחוּת מִשָּׁבוּעַ אֶחָד,
וְלֹא יָתֵר עַל שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת.

פרק ד

מסכת נגעים פרק ד משנה א
א
יֵשׁ בְּשֵׂעָר לָבָן מַה שֶּׁאֵין בַּפִּסָּיוֹן,
וְיֵשׁ בַּפִּסָּיוֹן מַה שֶּׁאֵין בְּשֵׂעָר לָבָן.
שֶׁשֵּׂעָר לָבָן מְטַמֵּא כַּתְּחִלָּה,
וּמְטַמֵּא בְּכָל מַרְאֵה לֹבֶן,
וְאֵין בּוֹ סִימָן טַהֲרָה.
וְיֵשׁ בַּפִּסָּיוֹן,
שֶׁהַפִּסָּיוֹן מְטַמֵּא בְּכָל שֶׁהוּא,
וּמְטַמֵּא בְּכָל הַנְּגָעִים, חוּץ מִן הַנֶּגַע, <לנגע>
מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשֵׂעָר לָבָן.

מסכת נגעים פרק ד משנה ב
ב
יֵשׁ בַּמִּחְיָה מַה שֶּׁאֵין בַּפִּסָּיוֹן,
וְיֵשׁ בַּפִּסָּיוֹן מַה שֶּׁאֵין בַּמִּחְיָה.
שֶׁהַמִּחְיָה מְטַמָּא כַּתְּחִלָּה,
וּמְטַמָּא בְּכָל מַרְאֶה,
וְאֵין בָּהּ סִימָן טַהֲרָה.
וְיֵשׁ בַּפִּסָּיוֹן,
שֶׁהַפִּסָּיוֹן מְטַמֵּא בְּכָל שֶׁהוּא,
וּמְטַמֵּא בְּכָל הַנְּגָעִים, חוּץ מִן הַנֶּגַע, <לנגע>
מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּמִּחְיָה.

מסכת נגעים פרק ד משנה ג
ג
יֵשׁ בְּשֵׂעָר לָבָן מַה שֶּׁאֵין בַּמִּחְיָה,
וְיֵשׁ בַּמִּחְיָה מַה שֶּׁאֵין בְּשֵׂעָר לָבָן.
שֶׁשֵּׂעָר לָבָן מְטַמֵּא בַּשְּׁחִין וּבַמִּכְוָה,
בִּמְכֻנָּס וּבִמְפֻזָּר,
וּבִמְבֻצָּר וְשֶׁלֹּא מְבֻצָּר.

וְיֵשׁ בַּמִּחְיָה,
שֶׁהַמִּחְיָה מְטַמָּא בַּקָּרַחַת וּבַגַּבַּחַת,
הֲפוּכָה וְשֶׁלֹּא הֲפוּכָה,
וּמְעַכֶּבֶת אֶת הַהוֹפֵךְ כֻּלּוֹ לָבָן,
וּמְטַמָּא בְּכָל מַרְאֶה,
מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשֵׂעָר לָבָן.

מסכת נגעים פרק ד משנה ד

ד
שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
עִקָּרָן מַשְׁחִיר וְרֹאשָׁן מַלְבִּין, [טָהוֹר.]
עִקָּרָן מַלְבִּין וְרֹאשָׁן מַשְׁחִיר, טָמֵא.
כַּמָּה יְהֵא בַּלַּבְלוֹנִית?
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כְּדֵי לִקְרֹץ בַּזּוּג.
הָיְתָה אַחַת מִלְּמַטָּן, וְנֶחְלְקָה מִלְּמַעְלָן,
וְהִיא נִרְאֵית כִּשְׁתַּיִם, טָהוֹר.
בַּהֶרֶת, וּבָהּ שֵׂעָר לָבָן אוֹ שֵׂעָר שָׁחוֹר, טָמֵא.
אֵין חוֹשְׁשִׁין שֶׁמֵּא מִעֵט מְקוֹם שֵׂעָר שָׁחוֹר אֶת הַבַּהֶרֶת,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ.

מסכת נגעים פרק ד משנה ה

ה
בַּהֶרֶת כַּגְּרִיס וְחוּט יוֹצֵא מִמֶּנָּה,
אִם יֵשׁ בּוֹ רֹחַב שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
זְקֻקָה לְשֵׂעָר לָבָן וּלְפִסְיוֹן,
אֲבָל לֹא לְמִחְיָה.
שְׁתֵּי בֶהָרוֹת וְחוּט יוֹצֵא מִזּוֹ לָזוֹ,
אִם יֵשׁ בּוֹ רֹחַב שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, מְצָרְפָן;
וְאִם לָאו, אֵין מְצָרְפָן. <אֵינָן>

מסכת נגעים פרק ד משנה ו

ו
בַּהֶרֶת כַּגְּרִיס וּבָהּ מִחְיָה כָעֲדָשָׁה,
וְשֵׂעָר לָבָן בְּתוֹךְ הַמִּחְיָה,
הָלְכָה הַמִּחְיָה, טְמֵאָה מִפְּנֵי שֵׂעָר לָבָן;
הָלַךְ שֵׂעָר לָבָן, טָמֵא מִפְּנֵי הַמִּחְיָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר,

מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הֱפָכַתּוּ הַבַּהֶרֶת.
בַּהֶרֶת הִיא וּמִחְיָתָהּ כַּגָּרִיס,
וְשֵׂעָר לָבָן בְּתוֹךְ הַבַּהֶרֶת,
הָלְכָה הַמִּחְיָה, טְמֵאָה מִפְּנֵי שֵׂעָר לָבָן;
הָלַךְ שֵׂעָר לָבָן, טָמֵא מִפְּנֵי הַמִּחְיָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הֱפָכַתּוּ הַבַּהֶרֶת כַּגָּרִיס.
וּמוֹדֶה,
שֶׁאִם יֵשׁ בִּמְקוֹם שֵׂעָר לָבָן כַּגָּרִיס,
שֶׁהוּא טָמֵא.

מסכת נגעים פרק ד משנה ז
ז
בַּהֶרֶת וּבָהּ מִחְיָה וּפִסָּיוֹן,
הָלְכָה הַמִּחְיָה, (הַפִּסָּיוֹן) טְמֵאָה מִפְּנֵי הַפִּסָּיוֹן;
הָלַךְ הַפִּסָּיוֹן, טָמֵא מִפְּנֵי הַמִּחְיָה.
וְכֵן בְּשֵׂעָר לָבָן וּבְפִסָּיוֹן.
הָלְכָה וְחָזְרָה בְסוֹף שָׁבוּעַ,
הֲרֵי הִיא כְמוֹת שֶׁהָיַת. <כסלע>
לְאַחַר הַפְּטוּר, תֵּרָאֶה כַתְחִלָּה.
הָיְתָה עַזָּה וְנַעֲשֵׂית כֵּהָה,
כֵּהָה וְנַעֲשֵׂית עַזָּה,
הֲרֵי הִיא כְמוֹת שֶׁהָיְתָה,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא תִתְמַעֵט מֵאַרְבָּעָה מַרְאוֹת.
כָּנְסָה אוֹ פָּסְתָה,
[פָּסְתָה] וְכָנְסָה,
רַבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת נגעים פרק ד משנה ח
ח
בַּהֶרֶת כַּגָּרִיס וּפָסַת כַּחֲצִי גָרִיס,
וְהָלַךְ מִן הָאוֹם כַּחֲצִי גָרִיס,
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
תֵּרָאֶה כַתְּחִלָּה.
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת נגעים פרק ד משנה ט
ט
בַּהֶרֶת כַּגָּרִיס וּפָסַת כַּחֲצִי גָרִיס וָעוֹד,

הָלְכָה לָהּ הָאוֹם כַּחֲצִי גְּרִיס,
רִבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

י
בַּהֶרֶת כַּגְּרִיס וּפָּסַת כַּגְּרִיס וָעוֹד,
וְהָלְכָה לָהּ הָאוֹם,
רִבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
תֵּרָאֶה כַתְּחִלָּה.

מסכת נגעים פרק ד משנה י
יא
בַּהֶרֶת כַּגְּרִיס, וּפָּסַת כַּגְּרִיס,
וְנוֹלַד לַפִּסָּיוֹן מִחְיָה אוֹ שֵׂעָר לָבָן,
וְהָלְכָה לָהּ הָאוֹם,
רִבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא;
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
תֵּרָאֶה כַתְּחִלָּה.

יב
בַּהֶרֶת כַּחֲצִי גְרִיס וּבָהּ שַׂעְרָה אַחַת,
וְנוֹלְדָה בַהֶרֶת כַּחֲצִי גְרִיס וּבָהּ שַׂעְרָה אַחַת,
הֲרֵי זוֹ לְהַסְגִּיר.

יד
בַּהֶרֶת כַּחֲצִי גְרִיס וּבָהּ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
וְנוֹלְדָה בַהֶרֶת כַּחֲצִי גְרִיס וּבָהּ שַׂעְרָה אַחַת,
הֲרֵי זוֹ לְהַסְגִּיר.

מסכת נגעים פרק ד משנה יא
יה
בַּהֶרֶת כַּחֲצִי גְרִיס וְאֵין בָּהּ כְּלוּם,
נוֹלְדָה בַהֶרֶת כַּחֲצִי גְרִיס וּבָהּ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
הֲרֵי זוֹ לְהַחֲלִיט.
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
אִם בַּהֶרֶת קָדְמָה לְשֵׂעָר לָבָן, טָמֵא,
וְאִם שֵׂעָר לָבָן קָדַם לַבַּהֶרֶת, טָהוֹר.
וְאִם סָפֵק, טָמֵא.
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ קֵהֵא.

פרק ה

מסכת נגעים פרק ה משנה א

א

כָּל סְפֵק נְגָעִים טָהוֹר,
חוּץ מִזֶּה, וְעוֹד אַחֵר.
וְאֵי זֶה זֶה?
מִי שֶׁהָיְתָה בוֹ בַהֶרֶת כַּגָּרִיס וְהִסְגִּירוּהָ,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ וַהֲרֵי הִיא כַסֶּלַע,
סָפֵק שֶׁהִיא הִיא,
סָפֵק שֶׁאַחֶרֶת בָּאָה תַחְתֶּיהָ,
טָמֵא.

מסכת נגעים פרק ה משנה ב

ב

הֶחֱלִיטוֹ בְשֵׂעָר לָבָן,
הָלַךְ שֵׂעָר לָבָן, וְחָזַר שֵׂעָר לָבָן;
וְכֵן בַּמִּחְיָה, וּבַפִּסָּיוֹן.
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר,
הֲרֵי הִיא כְמוֹת שֶׁהָיַת.
הֶחֱלִיטוֹ בַמִּחְיָה,
וְהָלְכָה הַמִּחְיָה, וְחָזְרָה מִחְיָה,
וְכֵן בְּשֵׂעָר לָבָן, וּבַפִּסָּיוֹן.
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר,
הֲרֵי הִיא כְמוֹת שֶׁהָיַת.
הֶחֱלִיטוֹ בַפִּסָּיוֹן,
הָלַךְ הַפִּסָּיוֹן וְחָזַר הַפִּסָּיוֹן,
וְכֵן בְּשֵׂעָר לָבָן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר,

הֲרֵי הִיא כְמוֹת שֶׁהָיַת.

מסכת נגעים פרק ה משנה ג

ג

שְׂעַר פְּקֻדָּה,
עֲקַבְיָה בֶן מַהֲלַלְאֵל מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
אֵי זֶה הוּא שְׂעַר פְּקֻדָּה?
מִי שֶׁהָיְתָה בוֹ בַהֶרֶת וּבָהּ שֵׂעָר לָבָן,
הָלְכָה הַבַּהֶרֶת וְהִנִּיחָה לְשֵׂעָר לָבָן בִּמְקוֹמוֹ,
וְחָזְרָה,
עֲקַבְיָה בֶן מַהֲלַלְאֵל מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
מוֹדֶה אֲנִי בָזֶה שֶׁהוּא טָהוֹר.
וְאֵי זֶה הוּא שְׂעַר פְּקֻדָּה?
מִי שֶׁהָיְתָה בוֹ בַהֶרֶת כַּגְּרִיס וּבָהּ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
הָלַךְ מִמֶּנָּה כַּחֲצִי גְרִיס,
וְהִנִּיחַ לְשֵׂעָר לָבָן בִּמְקוֹם הַבַּהֶרֶת,
וְחָזְרָה.
אָמְרוּ לוֹ:
כַּשֵּׁם שֶׁבִּטְּלוּ אֶת דִּבְרֵי רַבִּי עֲקַבְיָה,
כָּךְ דְּבָרֶיךָ אֵינָן מְקֻיָּמִין. <אף>

מסכת נגעים פרק ה משנה ד

ד

כָּל סְפֵק נְגָעִים כַּתְּחִלָּה, טָהוֹר,
עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לַטֻּמְאָה.
מִשֶּׁנִּזְקַק לַטֻּמְאָה, סְפֵקוֹ טָמֵא.
כֵּיצַד?
שְׁנַיִם שֶׁבָּאוּ אֵצֶל הַכֹּהֵן,
בָּזֶה בַהֶרֶת כַּגְּרִיס,
וּבָזֶה בַהֶרֶת כַּסֶּלַע;
בְּסוֹף שָׁבוּעַ,
בָּזֶה כַסֶּלַע וּבָזֶה כַסֶּלַע,
וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵיזֶה מֵהֶן פָּסַת,
בֵּין בְּאִישׁ אֶחָד, בֵּין בִּשְׁנֵי אֲנָשִׁים, טָהוֹר.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בְּאִישׁ אֶחָד, טָמֵא,
בִּשְׁנֵי אֲנָשִׁים, טָהוֹר.

מסכת נגעים פרק ה משנה ה

ה

מִשֶּׁנִּזְקַק לַטֻּמְאָה סְפֵקוֹ טָמֵא,
כֵּיצַד?
שְׁנַיִם שֶׁבָּאוּ אֵצֶל הַכֹּהֵן,
בָּזֶה בַהֶרֶת כַּגְּרִיס
וּבָזֶה בַהֶרֶת כַּסֶּלַע;
בְּסוֹף שָׁבוּעַ,
בָּזֶה כַּסֶּלַע וָעוֹד וּבָזֶה כַסֶּלַע וָעוֹד,
שְׁנֵיהֶן טְמֵאִין.
אַף עַל פִּי שֶׁחָזְרוּ לִהְיוֹת כַּסֶּלַע וְכַסֶּלַע,
שְׁנֵיהֶן טְמֵאִין,
עַד שֶׁיַּחְזְרוּ לִהְיוֹת כַּגְּרִיס.
זֶה הוּא שֶׁאָמְרוּ:
מִשֶּׁנִּזְקַק לַטֻּמְאָה, סְפֵקוֹ טָמֵא.

פרק ו

מסכת נגעים פרק ו משנה א

א

גּוּפָהּ שֶׁלַּבַּהֶרֶת, כַּגְּרִיס הַקִּלְקִי מְרֻבָּע.
מְקוֹם הַגְּרִיס, תֵּשַׁע עֲדָשׁוֹת.
מְקוֹם עֲדָשָׁה, אַרְבַּע שְׂעָרוֹת.
נִמְצְאוּ שְׁלֹשִׁים וָשֵׁשׁ שְׂעָרוֹת.

מסכת נגעים פרק ו משנה ב

ב

בַּהֶרֶת כַּגְּרִיס וּבָהּ מִחְיָה כָעֲדָשָׁה,
רָבַת הַבַּהֶרֶת, טְמֵאָה, <רְבַת
נִתְמַעֲטָה, טְהוֹרָה.
רָבַת הַמִּחְיָה, טְמֵאָה, <רְבַת
נִתְמַעֲטָה, טְהוֹרָה.

מסכת נגעים פרק ו משנה ג

ג

בַּהֶרֶת כַּגְּרִיס וּבָהּ מִחְיָה פְּחוּתָה מִכָּעֲדָשָׁה,
רָבַת הַבַּהֶרֶת, טְמֵאָה,

נִתְמַעֲטָה, טְהוֹרָה;
רִבַּת הַמִּחְיָה, טְמֵאָה,
נִתְמַעֲטָה,
רִבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין,
שֶׁאֵין הַנֶּגַע פּוֹסֶה לְתוֹכָהּ.

מסכת נגעים פרק ו משנה ד
ד
בַּהֶרֶת יְתֵרָה מִכַּגְּרִיס,
וּבָהּ מִחְיָה יְתֵרָה מִכָּעֲדָשָׁה,
רָבוּ אוֹ שֶׁנִּתְמַעֲטוּ, טְמֵאִין,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתְמַעֲטוּ מִכַּשִּׁעוּר.

מסכת נגעים פרק ו משנה ה
ה
בַּהֶרֶת כַּגְּרִיס וּמִחְיָה כָּעֲדָשָׁה מַקַּפְתָּהּ,
וְחוּץ לַמִּחְיָה בַהֶרֶת,
הַפְּנִימִית לְהַסְגִּיר,
וְהַחִיצוֹנָה לְהַחֲלִיט.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
אֵין מִחְיָה סִימַן טֻמְאָה לַחִיצוֹנָה.
מִחְיָה שֶׁהַבַּהֶרֶת לְתוֹכָהּ,
נִתְמַעֲטָה וְהָלְכָה לָהּ,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אִם מִבִּפְנִים הִיא כָלַת,
סִימַן פִּסָּיוֹן לַפְּנִימִית,
וְהַחִיצוֹנָה טְהוֹרָה;
אִם מִבַּחוּץ, הַחִיצוֹנָה טְהוֹרָה.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ טְהוֹרָה.

מסכת נגעים פרק ו משנה ו
ו
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהִיא כָּעֲדָשָׁה מוּבַאת.
הָיְתָה יְתֵרָה מִכָּעֲדָשָׁה,
הַמּוֹתָר סִימַן פִּסָּיוֹן לַפְּנִימִית,
וְהַחִיצוֹנָה טְמֵאָה.

הָיָה בוֹ בֹּהַק פָּחוּת מִכְּעֲדָשָׁה,
סִימַן פִּסָּיוֹן לַפְּנִימִית,
וְאֵין סִימַן הַפִּסָּיוֹן לַחִיצוֹנָה. <לפיסיון>

מסכת נגעים פרק ו משנה ז

ז

עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע רָאשֵׁי אֵבָרִים בָּאָדָם,
אֵינָן מִטַּמְּאִין מִשֵּׁם מִחְיָה:
רָאשֵׁי אֶצְבָּעוֹת יָדַיִם וְרַגְלַיִם,
רָאשֵׁי אָזְנַיִם,
רֹאשׁ הַחֹטֶם,
רֹאשׁ הַגְּוִיָּה,
רָאשֵׁי הַדַּדִּים בָּאִשָּׁה.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף שֶׁלָּאִישׁ.
רִבִּי אֱלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף הַיַּבְּלוֹת וְהַדַּלְדּוּלִין,
אֵינָן מִטַּמְּאִין מִשֵּׁם מִחְיָה.

מסכת נגעים פרק ו משנה ח

ח

אֵלּוּ מְקוֹמוֹת בָּאָדָם שֶׁאֵינָן מִטַּמְּאִין בַּבַּהֶרֶת:
תּוֹךְ הָעַיִן,
תּוֹךְ הָאֹזֶן,
תּוֹךְ הַחֹטֶם,
תּוֹךְ הַפֶּה,
תּוֹךְ הַקְּמָטִין שֶׁבַּצַּוָּאר,
תּוֹךְ הַדַּד,
וּבֵית הַשֶּׁחִי,
כַּף הָרֶגֶל,
וְהַצִּפֹּרֶן,
הָרֹאשׁ,
וְהַזָּקָן.
הַשְּׁחִין וְהַמִּכְוָה וְהַקֶּדַח הַמּוֹרְדִין,
אֵינָן מִטַּמְּאִין בִּנְגָעִים,
וְאֵינָן מִצְטָרְפִין בִּנְגָעִים,
וְאֵין הַנֶּגַע פּוֹסֶה לְתוֹכָן,
וְאֵינָן מִטַּמְּאִין מִשֵּׁם מִחְיָה,
וְאֵינָן מְעַכְּבִין אֶת הַהוֹפֵךְ כֻּלּוֹ לָבָן.
חָזַר הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן וְנִקְרָחוּ,

הַשְּׁחִין וְהַמִּכְוָה וְהַקֶּדַח וְנַעֲשׂוּ צָרֶבֶת,
הֲרֵי אֵלּוּ מִטַּמְּאִין בִּנְגָעִים,
וְאֵינָן מִצְטָרְפִין עִם הַנְּגָעִים,
וְאֵין הַנֶּגַע פּוֹשֶׂה לְתוֹכָן,
וְאֵינָן מִטַּמְּאִין מִשּׁוּם מִחְיָה,
אֲבָל מְעַכְּבִין אֶת הַהוֹפֵךְ כֻּלּוֹ לָבָן.
הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן שֶׁלֹּא הֶעֱלוּ שֵׂעָר,
הַדִּלְדּוּלִין שֶׁבָּרֹאשׁ וְשֶׁבַּזָּקָן,
נִדּוֹנִין כְּעוֹר הַבָּשָׂר.

פרק ז

מסכת נגעים פרק ז משנה א

א

אֵלּוּ בֶהָרוֹת טְהוֹרוֹת:
שֶׁהָיוּ בוֹ קֹדֶם לְמַתַּן תּוֹרָה,
בְּגוֹי וְנִתְגַּיֵּר,
בְּקָטָן וְנוֹלַד,
בְּקֶמֶט וְנִגְלָה,
בָּרֹאשׁ וּבַזָּקָן,
בַּשְּׁחִין וּבַמִּכְוָה וּבַקֶּדַח הַמּוֹרְדִין.
חָזַר הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן וְנִקְרָחוּ,
הַשְּׁחִין וְהַמִּכְוָה וְהַקֶּדַח וְנַעֲשׂוּ צָרֶבֶת, טְהוֹרִין.
הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן עַד שֶׁלֹּא הֶעֱלוּ שֵׂעָר,
הֶעֱלוּ שֵׂעָר, וְנִקְרָחוּ.
הַשְּׁחִין וְהַמִּכְוָה וְהַקֶּדַח עַד שֶׁלֹּא נַעֲשׂוּ צָרֶבֶת,
נַעֲשׂוּ צָרֶבֶת, וְחָיוּ,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב מְטַמֵּא,
שֶׁתְּחִלָּתָן וְסוֹפָן טָמֵא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת נגעים פרק ז משנה ב

ב

נִשְׁתַּנּוּ מַרְאֵיהֶן,
בֵּין לְהָקֵל בֵּין לְהַחְמִיר.
כֵּיצַד לְהָקֵל?
הָיְתָה כַשֶּׁלֶג,
וְנַעֲשֵׂית כְּסִיד הַהֵיכָל, כְּצֶמֶר לָבָן, וְכִקְרוּם בֵּיצָה,

וְנַעֲשֵׂית מִסְפַּחַת שְׂאֵת, אוֹ מִסְפַּחַת עַזָּה.
כֵּיצַד לְהַחֲמִיר?
הָיְתָה כִקְרוּם בֵּיצָה,
וְנַעֲשֵׂית כְּצֶמֶר לָבָן, כְּסִיד הַהֵיכָל, וְכַשֶּׁלֶג,
רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מְטַהֵר,
רִבִּי אֶלְעָזָר חִסְמָה אוֹמֵר:
לְהָקֵל, טָהוֹר,
וּלְהַחְמִיר, תֵּרָאֶה כַתְּחִלָּה.
(רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בֵּין לְהָקֵל, בֵּין לְהַחֲמִיר, תֵּרָאֶה כַתְּחִלָּה.)

מסכת נגעים פרק ז משנה ג

ג

בַּהֶרֶת וְאֵין בָּהּ כְּלוּם,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן, מַסְגִּיר;
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר, יִפְּטֹר;
עוֹדֵהוּ מַסְגִּיר וּפוֹטְרוֹ,
וְנוֹלְדוּ לוֹ סִימָנֵי טֻמְאָה, יַחְלִיט.
בַּהֶרֶת וּבָהּ סִימָנֵי טֻמְאָה, יַחְלִיט.
עוֹדֵהוּ מַחֲלִיטוֹ, וְהָלְכוּ לָהֶן סִימָנֵי טֻמְאָה,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן, יַסְגִּיר;
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר, יִפְּטֹר.

מסכת נגעים פרק ז משנה ד

ד

הַתּוֹלֵשׁ סִימָנֵי טֻמְאָה, וְהִכְוָה אֶת הַמִּחְיָה,
עוֹבֵר בְּ'לֹא תַעֲשֶׂה'.
וּלְטַהֲרָה? *<המגיה מוסיף לפני כן:* וְלַד *ומוחק* וּ>
עַד שֶׁלֹּא בָא אֵצֶל הַכֹּהֵן, טָהוֹר,
לְאַחַר חֲלֵטוֹ, טָמֵא.
אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
שָׁאַלְתִּי אֶת רַבָּן גַּמְלִיאֵל
וְאֶת רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּהוֹלְכִים לַמִּדְבַּת:
בְּתוֹךְ הֶסְגֵּרוֹ מַה הוּא?
אָמְרוּ לִי:
לֹא שָׁמַעְנוּ, אֲבָל שָׁמַעְנוּ:

עַד שֶׁלֹּא בָא אֵצֶל הַכֹּהֵן, טָהוֹר,
לְאַחַר חֲלִיטוֹ, טָמֵא.
הִתְחַלְתִּי מֵבִיא לָהֶם רְאָיוֹת.
אֶחָד עוֹמֵד בִּפְנֵי הַכֹּהֵן,
וְאֶחָד בְּתוֹךְ הֶסְגֵּרוֹ, טָהוֹר,
עַד שֶׁיְּטַמְּאֶנּוּ הַכֹּהֵן.
מֵאֵמָתַי הִיא טַהֲרָתוֹ?
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לִכְשֶׁיִּוָּלֵד בּוֹ נֶגַע אַחֵר וְיִטָּהֵר מִמֶּנּוּ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁתִּפְרַח בְּכֻלּוֹ,
אוֹ עַד שֶׁתִּתְמַעֵט בַּהַרְתּוֹ מִכַּגְּרִיס.

מסכת נגעים פרק ז משנה ה

ה

מִי שֶׁהָיְתָה בוֹ בַהֶרֶת וְנִקְצְצָה, טְהוֹרָה.
קְצָצָהּ מִתְכַּוֵּן,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לִכְשֶׁיִּוָּלֵד בּוֹ נֶגַע אַחֵר וְיִטָּהֵר מִמֶּנּוּ. <לו>
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁתִּפְרַח בְּכֻלּוֹ.
הָיְתָה בְּרֹאשׁ הָעָרְלָה, יִמּוֹל.

פרק ח

מסכת נגעים פרק ח משנה א

א

הַפּוֹרֵחַ מִן הַטָּמֵא, טָהוֹר.
חָזְרוּ בוֹ רָאשֵׁי אֵבָרִים, טָמֵא,
עַד שֶׁתִּתְמַעֵט בַּהַרְתּוֹ מִכַּגְּרִיס.
מִן הַטָּהוֹר, טָמֵא.
חָזְרוּ בוֹ רָאשֵׁי אֵבָרִים, טָמֵא,
עַד שֶׁתַּחְזֹר בַּהַרְתּוֹ לִכְמוֹת שֶׁהָיַת.

מסכת נגעים פרק ח משנה ב

ב

בַּהֶרֶת כַּגְּרִיס וּבָהּ מִחְיָה כָעֲדָשָׁה,
פָּרְחָה בְכֻלּוֹ,

וְאַחַר כָּךְ הָלְכָה לָהּ מִחְיָה,
אוֹ שֶׁהָלְכָה לָהּ מִחְיָה,
וְאַחַר כָּךְ פָּרְחָה בְכֻלּוֹ, טָהוֹר.
נוֹלְדָה לוֹ מִחְיָה, טָמֵא.
נוֹלַד לוֹ שֵׂעָר לָבָן,
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת נגעים פרק ח משנה ג
ג
בַּהֶרֶת וּבָהּ שֵׂעָר לָבָן,
פָּרְחָה בְכֻלּוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁשֵּׂעָר לָבָן בִּמְקוֹמוֹ,
טָהוֹר.
בַּהֶרֶת וּבָהּ פִּסָּיוֹן,
פָּרְחָה בְכֻלּוֹ, טָהוֹר.
וְכֻלָּן, שֶׁחָזְרוּ בָהֶן רָאשֵׁי אֵבָרִים,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין;
פָּרְחָה בְמִקְצָתוֹ, טָמֵא,
פָּרְחָה בְכֻלּוֹ, הֲרֵי הוּא טָהוֹר.

מסכת נגעים פרק ח משנה ד
ד
כָּל פְּרִיחַת רָאשֵׁי אֵבָרִים,
שֶׁבִּפְרִיחָתָן טִהֲרוּ טָמֵא, וּכְשֶׁחָזְרוּ, טְמֵאִין.
כָּל חֲזָרַת רָאשֵׁי אֵבָרִים, <חזירת>
שֶׁבַּחֲזָרָתָן טִמְּאוּ טָהוֹר, <שבחזירתן>
נִתְכַּסּוּ, טָהוֹר,
נִתְגַּלּוּ, טָמֵא,
אֲפִלּוּ מֵאָה פַעַם.

מסכת נגעים פרק ח משנה ה
ה
כָּל הָרָאוּי לְטַמֵּא בְּנֶגַע הַבַּהֶרֶת,
מְעַכֵּב אֶת הַפְּרִיחָה. <מעכבת>
כָּל שֶׁאֵינוּ רָאוּי לְטַמֵּא בְנֶגַע הַבַּהֶרֶת,
אֵינוּ מְעַכֵּב אֶת הַפְּרִיחָה.
כֵּיצַד?
פָּרְחָה בְכֻלּוֹ, אֲבָל לֹא בָרֹאשׁ וּבַזָּקָן,
הַשְּׁחִין, וְהַמִּכְוָה וְהַקֶּדַח וְהַמּוֹרְדִין,

חָזַר הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן וְנִקְרְחוּ,
הַשְּׁחִין וְהַמִּכְוָה וְהַקֶּדַח וְנֶעֱשׂוּ צָרֶבֶה,
טְהוֹרִין.
פָּרְחָה בְכֻלּוֹ,
אֲבָל לֹא בְכַחֲצִי עֲדָשָׁה סָמוּךְ לָרֹאשׁ וְלַזָּקָן,
לַשְּׁחִין, וְלַמִּכְוָה וְלַקֶּדַח,
חָזַר הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן וְנִקְרְחוּ,
הַשְּׁחִין וְהַמִּכְוָה וְהַקֶּדַח וְנֶעֱשׂוּ צָרֶבֶה,
אַף עַל פִּי שֶׁנֶּעֶשָׂה מְקוֹם הַמִּחְיָה בַהֶרֶת,
טָמֵא, עַד שֶׁתִּפְרַח בְּכֻלּוֹ.

מסכת נגעים פרק ח משנה ו
ו
שְׁתֵּי בֶהָרוֹת,
אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה,
פָּרְחָה מִזּוֹ לָזוֹ,
וְאַחַר כָּךְ פָּרְחָה בְכֻלּוֹ, טָהוֹר.
בִּשְׂפָתוֹ הָעֶלְיוֹנָה,
בִּשְׂפָתוֹ הַתַּחְתּוֹנָה,
בִּשְׁתֵּי אֶצְבְּעוֹתָיו,
בִּשְׁנֵי רִיסֵי עֵינָיו,
אַף עַל פִּי מַדְבִּיקָן זֶה לָזֶה וְהֵן נִרְאִין כְּאַחַת,
טָהוֹר.
פָּרְחָה בְכֻלּוֹ,
אֲבָל לֹא בַבֹּהַק, טָמֵא.
חָזְרוּ בוֹ רָאשֵׁי אֵבָרִים כְּמִין בֹּהַק,
טָהוֹר.
חָזְרוּ בוֹ רָאשֵׁי אֵבָרִים פָּחוּת מִכָּעֲדָשָׁה,
רַבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֹּהַק פָּחוּת מִכָּעֲדָשָׁה,
סִימָן הַטֻּמְאָה כַּתְּחִלָּה,
וְאֵין סִימַן טֻמְאָה בַסּוֹף.

מסכת נגעים פרק ח משנה ז
ז
הַבָּא בְכֻלּוֹ לָבָן, יַסְגִּיר. <יסגירו>
נוֹלַד לוֹ שֵׂעָר לָבָן, יַחְלִיט.
הִשְׁחִירוּ שְׁתֵּיהֶם, אוֹ אַחַת מֵהֶן,
הִקְצִירוּ שְׁתֵּיהֶן, אוֹ אַחַת מֵהֶן,

נִסְמַךְ הַשְּׁחִין לִשְׁתֵּיהֶן, אוֹ לְאַחַת מֵהֶן,
הִקִּיף הַשְּׁחִין לִשְׁתֵּיהֶן, אוֹ לְאַחַת מֵהֶן,
אוֹ חֲלָקָן;
הַשְּׁחִין, וּמִחְיַת הַשְּׁחִין,
וְהַמִּכְוָה, וּמִחְיַת הַמִּכְוָה, וְהַבֹּהַק,
נוֹלַד לוֹ מִחְיָה, אוֹ שֵׂעָר לָבָן, טָמֵא.
לֹא נוֹלַד לוֹ לֹא מִחְיָה וְלֹא שֵׂעָר לָבָן, טָהוֹר.
וְכֻלָּם שֶׁחָזְרוּ בָהֶן רָאשֵׁי אֵבָרִים,
הֲרֵי אֵלּוּ כְמוֹת שֶׁהָיוּ.
פָּרְחָה בְמִקְצָתוֹ, טָמֵא.
פָּרְחָה בְכֻלּוֹ, טָהוֹר.

מסכת נגעים פרק ח משנה ח

ח

וְאִם בְּכֻלּוֹ פָּרְחָה כְּאַחַת,
מִתּוֹךְ הַטַּהֲרָה, טָמֵא, <הטהורה>
וּמִתּוֹךְ הַטֻּמְאָה, טָהוֹר.
הַטָּהֵר מִתּוֹךְ הַסְגֵּר, <הטהור>
פָּטוּר מִן הַפְּרִיעָה וּמִן הַפְּרִימָה,
וּמִן הַתִּגְלַחַת, וּמִן הַצִּפֳּרִין;
מִתּוֹךְ הַחְלֵט, חַיָּב בְּכֻלָּם.
זֶה וָזֶה מְטַמְּאִין בְּבִיאָה.

מסכת נגעים פרק ח משנה ט

ט

הַבָּא בְכֻלּוֹ לָבָן וּבוֹ מִחְיָה כָעֲדָשָׁה,
פָּרְחָה בְכֻלּוֹ, וְאַחַר כָּךְ חָזְרוּ בוֹ רָאשֵׁי אֵבָרִין,
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
כַּחְזָרַת רָאשֵׁי אֵבָרִין בְּבַהֶרֶת גְּדוֹלָה. <כחזירת>
רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
כַּחְזָרַת רָאשֵׁי אֵבָרִין בְּבַהֶרֶת קְטַנָּה. <כחזירת>

מסכת נגעים פרק ח משנה י

י

יֵשׁ מַרְאֶה נִגְעוֹ לַכֹּהֵן וְנִשְׂכָּר,
וְיֵשׁ מַרְאֶה וּמַפְסִיד.
כֵּיצַד?
מִי שֶׁהָיָה מֻחְלָט,
וְהָלְכוּ לָהֶן סִימָנֵי טֻמְאָה,
לֹא הִסְפִּיק לְהַרְאוֹתָהּ לַכֹּהֵן עַד שֶׁפָּרְחָה בְכֻלּוֹ,

טָהוֹר, שֶׁאִלּוּ הֶרְאָהּ לַכֹּהֵן, הָיָה טָמֵא.
בַּהֶרֶת וְאֵין בָּהּ כְּלוּם,
לֹא הִסְפִּיק לְהַרְאוֹתָהּ לַכֹּהֵן עַד שֶׁפָּרְחָה בְכֻלּוֹ,
טָמֵא, שֶׁאִלּוּ הֶרְאָהּ לַכֹּהֵן, הָיָה טָהוֹר.

פרק ט

מסכת נגעים פרק ט משנה א

א
הַשְּׁחִין וְהַמִּכְוָה מְטַמְּאִין בְּשָׁבוּעַ אֶחָד,
בִּשְׁנֵי סִימָנִים:
בְּשֵׂעָר לָבָן וּבְפִּסָּיוֹן.
אֵי זֶה הוּא הַשְּׁחִין?
לָקָה בָעֵץ בָּאֶבֶן וּבַגֶּפֶת, אוֹ בְמֵי טְבֶרְיָה,
וְכָל שֶׁאֵינוּ מֵחֲמַת הָאֵשׁ,
זֶה הוּא הַשְּׁחִין. <זו היא>
וְאֵי זוֹ הִיא הַמִּכְוָה?
נִכְוָה בַגַּחֶלֶת אוֹ בְרָמָץ,
וְכָל שֶׁהוּא מֵחֲמַת הָאֵשׁ,
זוֹ הִיא הַמִּכְוָה.

מסכת נגעים פרק ט משנה ב

ב
הַשְּׁחִין וְהַמִּכְוָה אֵין מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
וְאֵין פּוֹסִין מִזֶּה לָזֶה,
אֵינָן פּוֹסִין בְּעוֹר הַבָּשָׂר,
וְלֹא עוֹר הַבָּשָׂר פּוֹסֶה לְתוֹכָן.
הָיוּ מוֹרְדִין, טְהוֹרִין.
וְעָשׂוּ קְרוּם כִּקְלִפַּת הַשּׁוּם,
זוֹ הִיא צָרֶבֶת הַשְּׁחִין הָאֲמוּרָה בַתּוֹרָה.
חָזְרוּ וְחָיוּ,
אַף עַל פִּי שֶׁמְּקוֹמָן צַלֶּקֶת,
נִדּוֹנִין כְּעוֹר הַבָּשָׂר.

מסכת נגעים פרק ט משנה ג

ג
שָׁאֲלוּ אֶת רִבִּי אֱלִיעֶזֶר: <אלעזר>
מִי שֶׁעָלַת לְתוֹךְ יָדוֹ בַהֶרֶת כַּסֶּלַע,

וּמְקוֹמָהּ צָרֶבֶת הַשְּׁחִין?
אָמַר לָהֶם:
יַסְגִּיר.
אָמְרוּ לוֹ:
לָמָּה?
לְגַדֵּל שֵׂעָר לָבָן אֵינָהּ רְאוּיָה,
וּלְפִּסְיוֹן אֵינָהּ פּוֹסָה,
וְלַמִּחְיָה אֵינָהּ מִטַּמָּא!
אָמַר לָהֶן:
שָׁמַעְתִּי, שֶׁמֵּא תִכְנֹס וְתִפְסֶה.
אָמְרוּ לוֹ:
וַהֲלֹא מְקוֹמָהּ כַּגָּרִיס?
אָמַר לָהֶם:
לֹא שָׁמַעְתִּי.
אָמַר לוֹ רְבִּי יְהוּדָה בֶן בְּתִירָה:
אֶלְמַד בּוֹ?
אָמַר לוֹ:
אִם לְקַיֵּם דִּבְרֵי חֲכָמִים, הִין!
אָמַר לוֹ:
שֶׁמֵּא יִוָּלֵד לוֹ שְׁחִין אַחֵר חוּצָה לוֹ,
וְיִפְסֶה לְתוֹכוֹ.
אָמַר לוֹ:
חָכָם גָּדוֹל אַתָּה, שֶׁקִּיַּמְתָּ דִבְרֵי חֲכָמִים!

פרק י

מסכת נגעים פרק י משנה א

א

הַנְּתָקִין מְטַמִּין בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, בִּשְׁנֵי סִימָנִים:
בְּשֵׂעָר צָהֹב דַּק וּבְפִּסְיוֹן.
בְּשֵׂעָר 'צָהֹב דָּק', לָקוּי קָצָר.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אָרוּךְ.
אָמַר רְבִּי יוֹחָנָן:
מַה הַלָּשׁוֹן אוֹמְרִין:
'דַּק מַקֵּל זֶה, דַּק קָנֶה זֶה',
דַּק לָקוּי קָצָר אוֹ דַּק לָקוּי אָרוּךְ?

אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה:
עַד שֶׁאָנוּ לְמֵדִין מִן הַקָּנֶה,
נִלְמַד מִן הַשֵּׂעָר!
'דַּק שְׂעָרוֹ שֶׁלִּפְלוֹנִי', <דַּק שְׂעָרוֹ מַקֵּל שֶׁלִּפְלוֹנִי>
דַּק לָקוּי קָצָר, לֹא דַק לָקוּי אָרוּךְ?

מסכת נגעים פרק י משנה ב
ב
שֵׂעָר צָהֹב דַּק מְטַמֵּא מְכֻנָּס וּמְפֻזָּר,
וּמְבֻצָּר, וְשֶׁלֹּא מְבֻצָּר,
הָפוּךְ, וְשֶׁלֹּא הָפוּךְ.
דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵינוּ מְטַמֵּא אֶלָּא הָפוּךְ.
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
וְדִין הוּא:
מָה אִם שֵׂעָר לָבָן, שֶׁאֵין שֵׂעָר אַחֵר מַצִּיל מִיָּדוֹ,
אֵינוּ מְטַמֵּא אֶלָּא הָפוּךְ,
שֵׂעָר צָהֹב דַּק שֶׁשֵּׂעָר אַחֵר מַצִּיל מִיָּדוֹ,
אֵינוּ דִין שֶׁלֹּא יְטַמֵּא אֶלָּא הָפוּךְ?
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל מָקוֹם שֶׁצָּרַךְ לוֹמַר הָפַךְ, <הפוך>
אָמַר הָפַךְ.
אֲבָל הַנֶּתֶק, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ: (וַיִּקְרָא יג,לב)
"לֹא הָיָה בוֹ שֵׂעָר צָהֹב",
מְטַמֵּא הָפוּךְ וְשֶׁלֹּא הָפוּךְ. <הפך; הפך>

מסכת נגעים פרק י משנה ג
ג
הַצּוֹמֵחַ מַצִּיל מִיַּד שֵׂעָר צָהֹב וּמִיַּד הַפִּסָּיוֹן,
מְכֻנָּס וּמְפֻזָּר,
מְבֻצָּר, וְשֶׁלֹּא מְבֻצָּר.
הַמְשֹׁאָר מַצִּיל מִיַּד שֵׂעָר צָהֹב וּמִיַּד הַפִּסָּיוֹן,
מְכֻנָּס וּמְבֻצָּר,
מַצִּיל מִן הַצַּד,
עַד שֶׁיְּהֵא רָחוֹק מִן הַקָּמָה מְקוֹם שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת.
אַחַת צְהוּבָה וְאַחַת שְׁחוֹרָה,
אַחַת צְהוּבָה וְאַחַת לְבָנָה,
אֵינָן מַצִּילוֹת.

מסכת נגעים פרק י משנה ד
ד
שֵׂעָר צָהֹב שֶׁקָּדַם אֶת הַנֶּתֶק, טָהוֹר.
רִבִּי יְהוּדָה מְטַמֵּא. <יודה>
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: <לְעָזָר>
לֹא מְטַמֵּא, וְלֹא מַצִּיל.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵינוּ סִימַן טֻמְאָה בַנֶּתֶק,
הֲרֵי הוּא סִימַן טַהֲרָה בַנֶּתֶק. <טהורה>

מסכת נגעים פרק י משנה ה
ה
כֵּיצַד מְגַלְּחִין אֶת הַנֶּתֶק?
מְגַלֵּחַ חוּצָה לוֹ,
וּמַנִּיחַ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת סָמוּךְ לוֹ, <סימן>
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נִכָּר אִם פָּסָה.
הֶחֱלִיטוֹ בְשֵׂעָר צָהֹב,
וְהָלַךְ שֵׂעָר צָהֹב,
וְחָזַר שֵׂעָר צָהֹב,
וְכֵן בַּפִּסָיוֹן,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר,
הֲרֵי הִיא כְמוֹת שֶׁהָיַת.
הֶחֱלִיטוֹ בַפִּסָיוֹן,
וְהָלַךְ הַפִּסָיוֹן,
וְחָזַר הַפִּסָיוֹן,
וְכֵן בְּשֵׂעָר צָהֹב,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר,
הֲרֵי הִיא כְמוֹת שֶׁהָיַת.

מסכת נגעים פרק י משנה ו
ו
שְׁנֵי נְתָקִים זֶה בְצַד זֶה,
וְשִׁטָּה שֶׁלַּשֵּׂעָר מַפְסֶקֶת בֵּינֵיהֶן,
נִפְרַץ מִמָּקוֹם אֶחָד, טָמֵא;
מִשְּׁנֵי מְקוֹמוֹת, טָהוֹר.

כַּמָּה תְהֵא פִרְצָה?
מְקוֹם שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת.
נִפְרַץ מִמָּקוֹם אֶחָד כַּגְּרִיס, טָמֵא.

מסכת נגעים פרק י משנה ז

ז

שְׁנֵי נְתָקִים זֶה לִפְנִים מִזֶּה,
וְשִׁטָּה שֶׁלַּשֵּׂעָר מַפְסֶקֶת בֵּינֵיהֶן,
נִפְרַץ מִמָּקוֹם אֶחָד, טָמֵא; <במקום>
מִשְּׁנֵי מְקוֹמוֹת, טָהוֹר.
כַּמָּה תְהֵא הַפִּרְצָה?
מְקוֹם שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת.
נִפְרַץ מִמָּקוֹם אֶחָד כַּגָּרִיס, טָהוֹר. <במקום>

מסכת נגעים פרק י משנה ח

ח

מִי שֶׁהָיָה בוֹ נֶתֶק וּבוֹ שֵׂעָר טָמֵא,
וְנוֹלַד לוֹ שֵׂעָר שָׁחוֹר, טָהוֹר;
אַף עַל פִּי נָטָה וְהָלַךְ לוֹ שֵׂעָר שָׁחוֹר, טָהוֹר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל נֶתֶק שֶׁטָּהַר שָׁעָה אַחַת,
אֵין לוֹ טֻמְאָה לְעוֹלָם.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֵׂעָר שָׁחוֹר שֶׁטָּהַר שָׁעָה אַחַת, <צהוב>
אֵין לוֹ טֻמְאָה לְעוֹלָם.

מסכת נגעים פרק י משנה ט

ט

מִי שֶׁהָיָה בוֹ נֶתֶק כַּגָּרִיס,
וְנִתַּק כָּל רֹאשׁוֹ, טָהוֹר.
הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן אֵינָן מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה,
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
וְדִין הוּא:
מָה עוֹר הַפָּנִים וְעוֹר הַבָּשָׂר,
שֶׁיֵּשׁ דָּבָר אֶחָד מַפְסִיק בֵּינֵיהֶן, <אחר>
מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה,
הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן,

שֶׁאֵין דָּבָר אַחֵר מַפְסִיק בֵּינֵיהֶם,
אֵינוּ דִין שֶׁיִּעַכְבוּ זֶה אֶת זֶה?
הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן אֵינָן מִצְטָרְפִּין זֶה עִם זֶה,
וְאֵינָן פּוֹסִין מִזֶּה לָזֶה.
וְאֵי זֶה הוּא הַזָּקָן?
מִפֶּרֶק שֶׁלַּלֶּחִי עַד פִּיקָה שֶׁלַּגַּרְגֶּרֶת.

מסכת נגעים פרק י משנה י
י
הַקָּרַחַת וְהַגַּבַּחַת מִטַּמּוֹת בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת,
בִּשְׁנֵי סִימָנִין:
בְּמִחְיָה וּבְפִסָּיוֹן.
אֵי זוֹ הִיא הַקָּרַחַת?
אָכַל נֶשֶׁם, סָךְ נֶשֶׁם,
מַכָּה שֶׁאֵינָה רְאוּיָה לְגַדֵּל אֶת הַשֵּׂעָר.
וְאֵי זוֹ הִיא הַקָּרַחַת?
מִקָּדְקֹד הַשּׁוֹפֵעַ לְאַחֲרָיו עַד פִּיקָה שֶׁלַּצַּוָּאר.
וְאֵי זוֹ הִיא הַגַּבַּחַת?
מִקָּדְקֹד הַשּׁוֹפֵעַ לְפָנָיו עַד כְּנֶגֶד שֵׂעָר מִלְּמַעְלָן.
הַקָּרַחַת וְהַגַּבַּחַת אֵינָן מִצְטָרְפוֹת זוֹ עִם זוֹ,
וְאֵין פּוֹסוֹת מִזּוֹ לָזוֹ;
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
אִם יֵשׁ שֵׂעָר בֵּינֵיהֶן, אֵינָן מִצְטָרְפוֹת;
וְאִם לָאו, הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפוֹת.

פרק יא

מסכת נגעים פרק יא משנה א
א
כָּל הַבְּגָדִים מִטַּמִּין בַּנְּגָעִין,
חוּץ מִשֶּׁלַּגּוֹיִם.
הַלּוֹקֵחַ בְּגָדִים מִן הַגּוֹיִם,
יֵרָאוּ כַתְּחִלָּה.
עוֹרוֹת הַיָּם אֵינָן מִטַּמִּין בִּנְגָעִים.
חִבֵּר לָהֶן מִן הַגָּדֵל בָּאָרֶץ,
אֲפִלּוּ חוּט, מְשִׁיחָה,
דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
טָמֵא.

מסכת נגעים פרק יא משנה ב

ב

צֶמֶר גְּמַלִּים, צֶמֶר רְחֵלִים שֶׁטְּרָפָן זֶה בָזֶה,
אִם רֹב מִן הַגְּמַלִּים, אֵינוּ מְטַמֵּא בִנְגָעִים;
אִם רֹב מִן הָרְחֵלִים, מְטַמֵּא בִנְגָעִים;
מַחְצָה לְמַחְצָה, מְטַמֵּא בִנְגָעִים.
וְכֵן הַפִּשְׁתָּן וְהַקַּנְבֵּס שֶׁטְּרָפָן זֶה בָזֶה.

מסכת נגעים פרק יא משנה ג

ג

הָעוֹרוֹת וְהַבְּגָדִים הַצְּבוּעִין אֵינָן מְטַמְּאִין בִּנְגָעִים.
הַבָּתִּים,
בֵּין צְבוּעִין, בֵּין שֶׁאֵינָן צְבוּעִים,
מְטַמְּאִין בִּנְגָעִים.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָעוֹרוֹת כַּבָּתִּים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַצְּבוּעִין בִּידֵי שָׁמַיִם מְטַמְּאִין.

מסכת נגעים פרק יא משנה ד

ד

בֶּגֶד שֶׁשִּׁתְיוֹ צָבוּעַ וְעַרְבוֹ לָבָן, <ועירבו>
עַרְבוֹ צָבוּעַ וְשִׁתְיוֹ לָבָן, <עירבו>
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַנִּרְאֶה.
הַבְּגָדִין מְטַמְּאִין בִּירַקְרַק שֶׁבִּירוֹקִין,
וּבַאֲדַמְדַּם שֶׁבָּאֲדֻמִּים.
הָיָה יְרַקְרַק וּפָסָה אֲדַמְדַּם,
[אֲדַמְדַּם] וּפָשָׂה יְרַקְרַק,
טָמֵא.
נִשְׁתַּנָּה וּפָסָה, נִשְׁתַּנָּה וְלֹא פָּסָה,
כְּאִלּוּ לֹא נִשְׁתַּנָּה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יֵרָאֶה כַתְּחִלָּה.

מסכת נגעים פרק יא משנה ה

ה

הָעוֹמֵד בָּרִאשׁוֹן,
יְכַבֵּס וְיַסְגִּיר.

הָעוֹמֵד בַּשֵּׁנִי,
יִשָּׂרֵף.
הַפּוֹשֶׂה בָזֶה וּבָזֶה,
יִשָּׂרֵף.
הַכֵּהָה כַּתְּחִלָּה,
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
יְכַבֵּס וְיַסְגִּיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוֹ זָקוּק לוֹ.

ו
הַכֵּהָה בָרִאשׁוֹן,
יְכַבֵּס וְיַסְגִּיר.
הַכֵּהָה בַשֵּׁנִי,
קוֹרְעוֹ וְשׂוֹרֵף מַה שֶּׁקָּרַע,
וְצָרִיךְ מַטְלֵית.
רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
אֵינוֹ צָרִיךְ מַטְלֵית.

מסכת נגעים פרק יא משנה ו
ז
חָזַר נֶגַע לַבֶּגֶד,
מַצִּיל אֶת הַמַּטְלֵית.
חָזַר לַמַּטְלִית,
שׂוֹרֵף אֶת הַבֶּגֶד.
הַטּוֹלֶה מִן הַמֻּסְגָּר בַּטָּהוֹר,
חָזַר נֶגַע לַבֶּגֶד,
שׂוֹרֵף אֶת הַמַּטְלֵית;
חָזַר לַמַּטְלִית,
הַבֶּגֶד הָרִאשׁוֹן יִשָּׂרֵף,
וְהַמַּטְלֵית תְּשַׁמֵּשׁ אֶת הַבֶּגֶד הַשֵּׁנִי בְּסִימָנִין.

מסכת נגעים פרק יא משנה ז
ח
קֵיטָא שֶׁיֵּשׁ בָּהּ פְּסַפְסִין צְבוּעִין וּלְבָנִים,
וּפוֹסִין מִזֶּה לָזֶה.
שָׁאֲלוּ אֶת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
וַהֲרֵי הוּא פְּסֶפֶס יְחִידִי?
אָמַר לָהֶם:
לֹא שָׁמַעְתִּי.

אָמַר לוֹ רִבִּי יְהוּדָה בֶן בְּתִירָה:
אֲלַמֵּד בּוֹ?
אָמַר לוֹ:
אִם לְקַיֵּם דִּבְרֵי חֲכָמִים, הִן!
אָמַר לוֹ:
שֶׁמֵּא יַעֲמֹד בּוֹ שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, טָמֵא.
אָמַר לוֹ:
חָכָם גָּדוֹל אַתָּה! שֶׁקִּיַּמְתָּ דִבְרֵי חֲכָמִים.
הַפִּסְיוֹן וְהַסָּמוּךְ, כָּל שֶׁהוּא;
הָרָחוּק, כַּגְּרִיס;
וְהַחוֹזֵר, כַּגְּרִיס.

מסכת נגעים פרק יא משנה ח
ט
הַשְּׁתִי וְהָעֵרֶב מִטַּמִּין בִּנְגָעִים מִיָּד.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַשְּׁתִי, מִשֶּׁיִּשָּׁלֵק, וְהָעֵרֶב מִיָּד,
וְהָאוֹנִין שֶׁלַּפִּשְׁתָּן, מִשֶּׁיִּתְלַבֵּנוּ.
כַּמָּה תְהֵא בַפַּקַּעַת וּתְהֵא מִטַּמָּא בִנְגָעִים? <מִטַּמֵּא>
כְּדֵי לֶאֱרֹג מִמֶּנָּה שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ שְׁתִי וָעֵרֶב,
אֲפִלּוּ כֻלָּהּ שְׁתִי, וַאֲפִלּוּ כֻלָּהּ עֵרֶב.
הָיְתָה פְּסִיקוֹת, אֵינָהּ מִטַּמָּא בִנְגָעִים.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ פְּסִיקָה אַחַת וּקְשׁוּרָה,
אֵינָהּ מִטַּמָּא בִנְגָעִים.

מסכת נגעים פרק יא משנה ט
י
הַמַּעֲלֶה מִן הַפַּקַּעַת לַחֲבֶרְתָּהּ,
מִן הַסָּלִיל לַחֲבֵרוֹ,
מִן הַכֹּבֵד הָעֶלְיוֹנָה לְכֹבֵד הַתַּחְתּוֹנָה,
וְכֵן שְׁנֵי דַפֵּי חָלוּק שֶׁנִּרְאָה נֶגַע בְּאֶחָד מֵהֶן,
הֲרֵי הַשֵּׁנִי טָהוֹר.
בְּנֶפֶשׁ הַמַּסֶּכֶת,
וּבַשֶּׁתִי הָעוֹמֵד,
הֲרֵי אֵלּוּ מִטַּמְּאִין בִּנְגָעִים מִיָּד.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שֶׁתִי, אִם הָיָה רָצוּף, מִטַּמֵּא.

מסכת נגעים פרק יא משנה י

יא
נִרְאָה בַשֶּׁתִי הָעוֹמֵד,
הָאָרִיג טָהוֹר.
נִרְאָה בְאָרִיג,
הַשֶּׁתִי הָעוֹמֵד טָהוֹר.
נִרְאָה בַסָּדִין,
שׂוֹרֵף אֶת הַנּוּמִין.
נִרְאָה בַנּוּמִין,
הַסָּדִין טָהוֹר.
חָלוּק שֶׁנִּרְאָה בוֹ נֶגַע,
מַצִּיל אֶת הָאִמְרִיּוֹת שֶׁבּוֹ,
אֲפִלּוּ הֵן אַרְגָּמָן.

מסכת נגעים פרק יא משנה יא
יב
כָּל הָרָאוּי לְטַמֵּא טְמֵא מֵת,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוּ רָאוּי לְטַמֵּא מִדְרָס,
מִטַּמֵּא בִנְגָעִים,
כְּגוֹן קֶלַע שֶׁלַּסְּפִינָה,
וִילוֹן וְשָׂבִיס שֶׁלִּסְבָכָה,
וּמִטְפְּחוֹת סְפָרִים, וּגְנִגְלוֹן,
וּרְצוּעוֹת מַנְעָל וְסַנְדָּל שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם רֹחַב כַּגְּרִיס,
הֲרֵי אֵלּוּ מִטַּמִּין בִּנְגָעִים.
סָגוֹס שֶׁנִּרְאָה בוֹ נֶגַע,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
עַד שֶׁיֵּרָאֶה בָאָרִיג וּבַמֵּכִין.
הַחֵמֶת וְהַתַּרְמֵל, נִרְאִין כְּדַרְכָּן,
וּפוֹשֶׂה מִתּוֹכוֹ לְאַחֲרָיו, <ופוסה>
וּמֵאַחֲרָיו לְתוֹכוֹ.

מסכת נגעים פרק יא משנה יב
יג
בֶּגֶד הַמֻּסְגָּר שֶׁנִּתְעָרַב בַּאֲחֵרִין,
כֻּלָּם טְהוֹרִין;
קְצָצוֹ וַעֲשָׂאוֹ מֵכִין,
טָהוֹר, וּמֻתָּר בַּהֲנָיָתוֹ.
וְהַמֻּחְלָט שֶׁנִּתְעָרַב בַּאֲחֵרִים,
כֻּלָּם טְמֵאִים.
קְצָצוֹ וַעֲשָׂאוֹ מֵכִין,
טָמֵא, וְאָסוּר בַּהֲנָיָתוֹ.

פרק יב

מסכת נגעים פרק יב משנה א

א

כָּל הַבָּתִּים מְטַמְּאִין בִּנְגָעִים, חוּץ מִשֶּׁלַּגּוֹיִם.
הַלּוֹקֵחַ בָּתִּים מִן הַגּוֹיִם,
יֵרָאוּ כַּתְּחִלָּה.
בַּיִת עָגֹל,
בַּיִת טְרִיגוֹן, <trígonos: משולש>
בַּיִת הַבָּנוּי בַּסְּפִינָה אוֹ בָאַסְכַּדְיָה, <skhedía: דברה>
עַל אַרְבַּע קוֹרוֹת,
אֵינוּ מְטַמֵּא בִנְגָעִים.
וְאִם הָיָה מְרֻבָּע,
אֲפִלּוּ עַל אַרְבָּעָה עַמּוּדִים,
מְטַמֵּא.

מסכת נגעים פרק יב משנה ב

ב

בַּיִת שֶׁאֶחָד מִצְּדָדָיו מְחֻפֶּה בַשַּׁיִשׁ,
אֶחָד בַּסֶּלַע וְאֶחָד בַּלְּבֵנִים וְאֶחָד בֶּעָפָר,
טָהוֹר.
בַּיִת שֶׁלֹּא הָיוּ בוֹ אֲבָנִים וְעֵצִים וְעָפָר,
וְנִרְאָה בוֹ נֶגַע,
וְאַחַר כָּךְ הֵבִיאוּ בוֹ אֲבָנִים וְעֵצִים וְעָפָר,
טָהוֹר.
וְכֵן בֶּגֶד שֶׁלֹּא אָרַג בּוֹ שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ,
וְנִרְאָה בוֹ נֶגַע,
וְאַחַר כָּךְ אָרַג בּוֹ שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ,
טָהוֹר.
אֵין הַבַּיִת מְטַמֵּא בִנְגָעִים,
עַד שֶׁיְּהוּ בוֹ אֲבָנִים וְעֵצִים וְעָפָר.

מסכת נגעים פרק יב משנה ג

ג

כַּמָּה אֲבָנִים יְהוּ בוֹ?
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
אַרְבַּע.

רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
שְׁמוֹנֶה.
שֶׁרַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
עַד שֶׁיֵּרָאֶה כִשְׁנֵי גְרִיסִים עַל שְׁתֵּי אֲבָנִים
אוֹ עַל אֶבֶן אַחַת.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיֵּרָאֶה כִשְׁנֵי גְרִיסִים עַל שְׁתֵּי אֲבָנִים,
לֹא עַל אֶבֶן אַחַת.
רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
עַד שֶׁיֵּרָאֶה כִשְׁנֵי גְרִיסִים עַל שְׁתֵּי אֲבָנִים,
בִּשְׁנֵי כְתָלִים בְּזָוִית,
אָרְכּוֹ כִשְׁנֵי גְרִיסִין, וְרָחְבּוֹ כִּגְרִיס.

מסכת נגעים פרק יב משנה ד
ד
עֵצִים, כְּדֵי לִתֵּן תַּחַת הַשָּׁקוֹף.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת סַנְדָּל לַאֲחוֹרֵי הַשָּׁקוֹף.
עָפָר, כְּדֵי לִתֵּן בֵּין פַּצִּים לַחֲבֵרוֹ.
קִירוֹת הָאֲבוּס וְקִירוֹת הַמְּחִיצָה
אֵינָן מִטַּמִּין בִּנְגָעִים.
יְרוּשָׁלַיִם וְחוּץ לָאָרֶץ אֵינָן מִטַּמִּין בִּנְגָעִים.

מסכת נגעים פרק יב משנה ה
ה
כֵּיצַד רְאִיַּת הַבַּיִת?
"וּבָא אֲשֶׁר לוֹ הַבַּיִת וְהִגִּיד לַכֹּהֵן לֵאמֹר,
כְּנֶגַע נִרְאָה לִי בַּבָּיִת" (וַיִּקְרָא יד,לה).
אֲפִלּוּ תַלְמִיד חֲכָמִים וְיוֹדֵעַ שֶׁהוּא נֶגַע וַדַּאי,
לֹא יִגְזֹר וְיֹאמַר "נֶגַע נִרְאָה לִי בַּבָּיִת",
אֶלָּא "כְּנֶגַע נִרְאָה לִי בַּבָּיִת".

ו
"וְצִוָּה הַכֹּהֵן וּפִנּוּ אֶת הַבַּיִת",
אֲפִלּוּ חֲבִילֵי קָנִים.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
עֵסֶק הוּא לַפִּנּוּי?
אָמַר רַבִּי מֵאִיר:
וְכִי מָה מִטַּמֵּא לוֹ?

אִם תֹּאמַר כְּלֵי עֵצוֹ וּבְגָדָיו וּמַתַּכְתּוֹ,
מַטְבִּילָן וְהֵן טְהוֹרִין!
וְעַל מָה חָסָה הַתּוֹרָה?
עַל כְּלֵי חַרְשׂוֹ, וְעַל פָּכוֹ, וְעַל תַּפִּיו.
אִם כֵּן חָסָה הַתּוֹרָה עַל מָמוֹנוֹ הַבָּזוּי,
קוֹל וָחֹמֶר עַל מָמוֹנוֹ הֶחָבִיב;
אִם כָּךְ עַל מָמוֹנוֹ,
קוֹל וָחֹמֶר עַל נֶפֶשׁ בָּנָיו וּבְנוֹתָיו;
אִם כָּךְ עַל שֶׁלָּרָשָׁע,
קַל וָחֹמֶר עַל שֶׁלַּצַּדִּיק.

מסכת נגעים פרק יב משנה ו

ז
וְאֵינוּ הוֹלֵךְ לְתוֹךְ בֵּיתוֹ וּמַסְגִּיר,
וְלֹא עוֹמֵד בְּתוֹךְ הַבַּיִת שֶׁהַנֶּגַע בְּתוֹכוֹ וּמַסְגִּיר,
אֶלָּא עוֹמֵד עַל פֶּתַח הַבַּיִת שֶׁהַנֶּגַע בְּתוֹכוֹ וּמַסְגִּיר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יד,לח)
"וְיָצָא הַכֹּהֵן מִן הַבַּיִת אֶל פֶּתַח הַבָּיִת,
וְהִסְגִּיר אֶת הַבַּיִת שִׁבְעַת יָמִים".

ח
וּבָא בְסוֹף הַשָּׁבוּעַ וְרָאָה אִם פָּסָה, (וַיִּקְרָא יד,מ)
"וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְחִלְּצוּ אֶת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בָּהֵן הַנָּגַע",
(וַיִּקְרָא יד,מב) <'וכובס שנ' וט'>
"וְלָקְחוּ אֲבָנִים אֲחֵרוֹת וְהֵבִיאוּ אֶל תַּחַת הָאֲבָנִים,
וְעָפָר אַחֵר יִקַּח וְטָח אֶת הַבָּיִת"
וְאֵינוּ נוֹטֵל אֲבָנִים מִצַּד זֶה וּמֵבִיא לָזֶה,
וְלֹא עָפָר מִצַּד זֶה וּמֵבִיא לָזֶה,
וְלֹא סִיד מִכָּל מָקוֹם.
וְאֵינוּ מֵבִיא לֹא אַחַת תַּחַת שְׁתַּיִם,
וְלֹא שְׁתַּיִם תַּחַת אַחַת,
אֶלָּא מֵבִיא שְׁתַּיִם תַּחַת שְׁתַּיִם,
תַּחַת שָׁלוֹשׁ, וְתַחַת אַרְבַּע.
מִכָּן אָמְרוּ:
"אִי לְרָשָׁע! אִי לִשְׁכֵנוֹ!"
שְׁנֵיהֶן חוֹלְצִין,
שְׁנֵיהֶן קוֹצְעִין,
שְׁנֵיהֶן מְבִיאִין אֶת הָאֲבָנִים,
אֲבָל הוּא לְבַדּוֹ מֵבִיא אֶת הֶעָפָר,
שֶׁנֶּאֱמַר:

"וְעָפָר אַחֵר יִקַּח וְטָח אֶת הַבָּיִת",
וְאֵין חֲבֵרוֹ מִטַּפֵּל עִמּוֹ בַּטִּיחָה.

מסכת נגעים פרק יב משנה ז

ט

וּבָא בְסוֹף שָׁבוּעַ וְרָאָה אִם חָזַר, (וַיִּקְרָא יד,מה)
"וְנָתַץ אֶת הַבַּיִת,
אֶת אֲבָנָיו וְאֶת עֵצָיו וְאֵת כָּל עֲפַר הַבָּיִת,
וְהוֹצִיא אֶל מִחוּץ לָעִיר אֶל מָקוֹם טָמֵא."
וְהַפִּסָּיוֹן הַסָּמוּךְ, כָּל שֶׁהוּא,
הָרָחוֹק, כַּגְּרִיס,
וְהַחוֹזֵר בַּבָּתִּין, כִּשְׁנֵי גְרִיסִין.

פרק יג

מסכת נגעים פרק יג משנה א

א

עֲשָׂרָה בָתִּים הֵן:
הַכֵּהָה בָרִאשׁוֹן, וְהַהוֹלֵךְ לוֹ,
גּוֹלְפוֹ וְהוּא טָהוֹר. *<קולפו! ק' מחוקה וג' כתובה עליו>*
הַכֵּהָה בַשֵּׁנִי, וְהַהוֹלֵךְ לוֹ,
גּוֹלְפוֹ וְהוּא טָעוּן צִפֳּרִין. *<קולפו! ק' מחוקה וג' כתובה עליו>*
הַפּוֹשֶׂה בָרִאשׁוֹן,
חוֹלֵץ וְקוֹצֶה וְטָח וְנוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ.
חָזַר, יִנָּתֵץ, <וְנִתַּץ>
לֹא חָזַר, טָעוּן צִפֳּרִין.
עָמַד בָּרִאשׁוֹן וּפָשָׂה בַשֵּׁנִי,
חוֹלֵץ וְקוֹצֶה וְטָח וְנוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ.
חָזַר, יִנָּתֵץ, <וְנִתַּץ>
לֹא חָזַר, טָעוּן צִפֳּרִין.
עָמַד בָּזֶה וּבָזֶה,
חוֹלֵץ וְקוֹצֶה וְטָח וְנוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ.
חָזַר, יִנָּתֵץ, <וְנִתַּץ>
לֹא חָזַר, טָעוּן צִפֳּרִין.
אִם עַד שֶׁלֹּא טִהֲרוֹ בַצִּפֳּרִין נִרְאָה בוֹ נֶגַע,
הֲרֵי זֶה יִנָּתֵץ,
וְאִם מִשֶּׁטִּהֲרוֹ בַצִּפֳּרִין נִרְאָה בוֹ נֶגַע,
יֵרָאֶה כַתְּחִלָּה.

מסכת נגעים פרק יג משנה ב

ב

הָאֶבֶן שֶׁבְּזָוִית,
בִּזְמַן שֶׁהוּא חוֹלֵץ,
חוֹלֵץ אֶת כֻּלָּהּ;
וּבִזְמַן שֶׁהוּא נוֹתֵץ,
נוֹתֵץ אֶת שֶׁלּוֹ, וּמַנִּיחַ אֶת שֶׁלַּחֲבֵרוֹ.
נִמְצָא חֹמֶר בַּחֲלִיצָה מִבַּנְּתִיצָה.

ג

רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: <אליעזר>
בַּיִת הַבָּנוּי רֹאשׁ וּפָתִים,
נִרְאָה בָרִאשׁוֹן,
נוֹטֵל אֶת כֻּלּוֹ; <בראש>
נִרְאָה בַפָּתִין,
נוֹטֵל אֶת שֶׁלּוֹ, וּמַנִּיחַ אֶת שֶׁלַּחֲבֵרוֹ.

מסכת נגעים פרק יג משנה ג

ד

בַּיִת שֶׁנִּרְאָה בוֹ נֶגַע,
וְהָיְתָה עֲלִיָּה עַל גַּבָּיו,
נוֹתֵן אֶת הַקּוֹרוֹת לָעֲלִיָּה.
נִרְאָה בַעֲלִיָּה,
נוֹתֵן אֶת הַקּוֹרוֹת לַבַּיִת.
לֹא הָיְתָה עֲלִיָּה עַל גַּבָּיו,
אֲבָנָיו וְעֵצָיו וַעֲפָרוֹ נִתָּצִין עִמּוֹ;
מַצִּיל עַל הַמַּלְבְּנִים וְעַל סְרִיגֵי הַחַלּוֹנוֹת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מַלְבֵּן הַבָּנוּי עַל גַּבָּיו נִתָּץ עִמּוֹ.
אֲבָנָיו וְעֵצָיו וַעֲפָרוֹ מְטַמְּאִין כַּזַּיִת;
רַבִּי אֶלְעָזָר חִסְמָא אוֹמֵר:
בְּמַה שֶּׁהֵן.

מסכת נגעים פרק יג משנה ד

ה

בַּיִת הַמֻּסְגָּר מְטַמֵּא מִתּוֹכוֹ,
וְהַמֻּחְלָט, מִתּוֹכוֹ וּמֵאֲחֲרָיו.
וְזֶה וָזֶה מְטַמְּאִין בְּבִיאָה.
(מסכת נגעים פרק יג משנה ה)

הַבּוֹנֶה מִן הַמֻּסְגָּר בַּטָּהוֹר,
וְחָזַר נֶגַע לַבַּיִת,
חוֹלֵץ אֶת הָאֲבָנִים.
חָזַר לָאֲבָנִים,
הַבַּיִת הָרִאשׁוֹן יִנָּתֵץ,
וְהָאֲבָנִים יְשַׁמְּשׁוּ אֶת הַבַּיִת הַשֵּׁנִי בְּסִימָנִין.

מסכת נגעים פרק יג משנה ו
ו
בַּיִת שֶׁהוּא מֵסֵךְ עַל גַּבֵּי בַּיִת הַמְנֻגָּע,
וְכֵן אִילָן שֶׁהוּא מֵסֵךְ עַל גַּבֵּי בַּיִת הַמְנֻגָּע,
נִכְנָס לַחִיצוֹן, טָהוֹר.
דִּבְרֵי רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר:
מָה, אִם אֶבֶן אַחַת מִמֶּנּוּ מְטַמָּא בְבִיאָה,
הוּא עַצְמוֹ לֹא יְטַמֵּא בְבִיאָה?
(מסכת נגעים פרק יג משנה ז)
הַטָּמֵא עוֹמֵד תַּחַת הָאִילָן, וְהַטָּהוֹר עוֹבֵר,
טָמֵא.
הַטָּהוֹר עוֹמֵד תַּחַת הָאִילָן, וְהַטָּמֵא עוֹבֵר,
טָהוֹר.
אִם עָמַד, טָמֵא.
וְכֵן בְּאֶבֶן הַמְנֻגַּעַת, טָהוֹר.
וְאִם הִנִּיחָהּ, הֲרֵי זוֹ טָמֵא.

מסכת נגעים פרק יג משנה ח
ז <ו>
טָהוֹר שֶׁהִכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ לְבַיִת טָמֵא,
נִטְמָא,
וְטָמֵא שֶׁהִכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ לְבַיִת טָהוֹר,
טִמְּהוּ.
טַלֵּית טְהוֹרָה שֶׁהִכְנִיס מִמֶּנָּה שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ לְבַיִת טָמֵא,
נִטְמֵה,
וּטְמֵאָה שֶׁהִכְנִיס מִמֶּנָּה אֲפִלּוּ כַזַּיִת לְבַיִת טָהוֹר,
טִמַּתּוּ.

מסכת נגעים פרק יג משנה ט
ח <ז>
מִי שֶׁנִּכְנַס לְבַיִת הַמְנֻגָּע,
וְכֵלָיו עַל כְּתֵפוֹ,

וְסַנְדַּלָיו וְטַבְּעוֹתָיו בְּיָדָיו,
הוּא וְהֵן טְמֵאִין מִיָּד.
הָיָה לָבוּשׁ בְּכֵלָיו,
וְסַנְדָּלָיו בְּרַגְלָיו,
וְטַבְּעוֹתָיו בְּיָדָיו,
הוּא טָמֵא מִיָּד, וְהֵן טְהוֹרִין,
עַד שֶׁיִּשְׁהֶא כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס,
פַּת חִטִּין וְלֹא פַּת שְׂעוֹרִין,
וּמֵסֵב וְאוֹכְלָהּ בַּלִּפְתָּן.

מסכת נגעים פרק יג משנה י

י

הָיָה עוֹמֵד בִּפְנִים, וּפָשַׁט יָדוֹ לַחוּץ,
וְטַבְּעוֹתָיו בְּיָדָיו,
אִם שָׁהָה כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס,
טְמֵאוֹת.
הָיָה עוֹמֵד בַּחוּץ וּפָשַׁט יָדוֹ לִפְנִים,
וְטַבְּעוֹתָיו בְּיָדָיו,
רַבִּי יְהוּדָה מְטַמֵּא מִיָּד;
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיִּשְׁהֶא כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס.

יא

אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי יְהוּדָה:
מָה אִם בִּזְמַן שֶׁכָּל גּוּפוֹ טָמֵא,
לֹא טִמָּא אֶת מַה שֶּׁעָלָיו,
עַד שֶׁיִּשְׁהֶה כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס,
בִּזְמַן שֶׁאֵין כָּל גּוּפוֹ טָמֵא,
לֹא יְטַמֵּא אֶת מַה שֶּׁעָלָיו,
עַד שֶׁיִּשְׁהֶה כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס?

מסכת נגעים פרק יג משנה יא

יב

מְצֹרָע שֶׁנִּכְנַס לַבַּיִת,
כָּל הַכֵּלִים שֶׁיֵּשׁ שָׁם טְמֵאִין,
אֲפִלּוּ עַד הַקּוֹרוֹת.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
עַד אַרְבַּע אַמּוֹת.
כֵּלִים מִיָּד טְמֵאִין.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

עַד שָׁהָה כְּדֵי הַדְלָקַת הַנֵּר.

מסכת נגעים פרק יג משנה יב

יג

נִכְנַס לְבֵית הַכְּנֶסֶת,
עוֹשִׂין לוֹ מְחִצָּה גְבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
עַל רֹחַב אַרְבַּע אַמּוֹת.
נִכְנַס רִאשׁוֹן, וְיָצָא אַחֲרוֹן. <ויוציא>
כָּל הַמַּצִּיל צָמִיד פָּתִיל בְּאֹהֶל הַמֵּת,
מַצִּיל צָמִיד פָּתִיל בְּבַיִת הַמְנֻגָּע,
וְכָל הַמַּצִּיל מְכֻסֶּה בְּאֹהֶל הַמֵּת,
מַצִּיל מְכֻסֶּה בְּבַיִת הַמְנֻגָּע.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל הַמַּצִּיל צָמִיד פָּתִיל בְּאֹהֶל הַמֵּת,
מַצִּיל מְכֻסֶּה בְּבַיִת הַמְנֻגָּע,
וְכָל הַמַּצִּיל מְכֻסֶּה בְּאֹהֶל הַמֵּת,
אֲפִלּוּ מְגֻלֶּה בְּבַיִת הַמְנֻגָּע,
טָהוֹר.

פרק יד

מסכת נגעים פרק יד משנה א

א

כֵּיצַד מְטַהֲרִין אֶת הַמְּצֹרָע?
הָיָה מֵבִיא פְּיָלֵי שֶׁלְּחֶרֶשׂ חֲדָשָׁה,
וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֲצִי לֹג מַיִם חַיִּים, <מחוק: רביעית>
וּמֵבִיא שְׁתֵּי צִפֳּרִים דְּרוֹר.
שָׁחַט אֶת אַחַת מֵהֶן עַל כְּלִי חֶרֶשׂ,
עַל מַיִם חַיִּים.
חָפַר וּקְבָרָהּ בְּפָנָיו,
וְנָטַל עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תוֹלַעַת,
וּכְרָכָן בְּשִׁירֵי הַלָּשׁוֹן,
וְהִקִּיף לָהֶם רָאשֵׁי גַפַּיִם וְרֹאשׁ הַזָּנָב שֶׁלַּשְּׁנִיָּה.
טָבַל, וְהִזָּה שֶׁבַע פְּעָמִים לְאַחַר יָדוֹ שֶׁלִּמְצֹרָע.
וְיֵשׁ אוֹמְרִים:
עַל מִצְחוֹ.
וְכָךְ הָיָה מַזֶּה עַל הַשָּׁקוֹף שֶׁבַּבַּיִת מִבַּחוּץ.

מסכת נגעים פרק יד משנה ב

ב

בָּא לוֹ לְשַׁלַּח אֶת הַצִּפּוֹר הַחַיָּה,
אֵינוּ הוֹפֵךְ פָּנָיו,
לֹא לַיָּם, וְלֹא לָעִיר, וְלֹא לַמִּדְבָּר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יד,נג)
"וְשִׁלַּח אֶת הַצִּפֹּר הַחַיָּה,
אֶל מִחוּץ לָעִיר אֶל פְּנֵי הַשָּׂדֶה".

ג

בָּא לוֹ לְגַלֵּחַ אֶת הַמְּצֹרָע,
הֶעֱבִיר תַּעַר עַל כָּל בְּשָׂרוֹ,
וְכִבֵּס בְּגָדָיו, וְטָבַל,
טָהַר מִלְּטַמֵּא בְּבִיאָה,
וַהֲרֵי הוּא מְטַמֵּא כַּשֶּׁרֶץ.
נִכְנַס לִפְנִים מִן הַחוֹמָה,
מְנֻדֶּה מִבֵּיתוֹ שִׁבְעַת יָמִים,
וְאָסוּר בְּתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה.

מסכת נגעים פרק יד משנה ג

ד

בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי,
מְגַלֵּחַ תִּגְלַחַת שְׁנִיָּה כְּתִגְלַחַת רִאשׁוֹנָה.
כִּבֵּס בְּגָדָיו וְטָבַל,
טָהַר מִלְּטַמֵּא כַּשֶּׁרֶץ,
וַהֲרֵי הוּא טְבוּל יוֹם,
אוֹכֵל בַּמַּעֲשֵׂר.
הֶעֱרִיב שִׁמְשׁוֹ, אוֹכֵל בִּתְרוּמָה.
הֵבִיא כַּפָּרָתוֹ, אוֹכֵל בַּקֳּדָשִׁין.
נִמְצְאוּ שָׁלוֹשׁ טְהָרוֹת בַּמְּצֹרָע,
וְשָׁלוֹשׁ טְהָרוֹת בַּיּוֹלֶדֶת.

מסכת נגעים פרק יד משנה ד

ה

שְׁלֹשָׁה מְגַלְּחִין, וְתִגְלַחְתָּן מִצְוָה:
הַנָּזִיר, וְהַמְּצֹרָע, וְהַלְוִיִּם.
וְכֻלָּם שֶׁגִּלְּחוּ שֶׁלֹּא בְתַעַר,
אוֹ שֶׁשִּׁיְּרוּ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
לֹא עָשׂוּ כְלוּם.

מסכת נגעים פרק יד משנה ה
ו
שְׁתֵּי צִפֳּרִים,
מִצְוָתָן שֶׁיִּהְיוּ שָׁווֹת בְּמַרְאֶה וּבְקוֹמָה וּבְדָמִין,
וּלְקִיחָתָן כְּאַחַת.
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן שָׁווֹת, כְּשֵׁרוֹת.
שָׁחַט אֶת אַחַת מֵהֶן וְנִמְצֵאת שֶׁלֹּא דְרוֹר,
יִקַּח זוּג לַשְּׁנִיָּה.
הָרִאשׁוֹנָה מֻתֶּרֶת בַּאֲכִילָה.
שְׁחָטָהּ וְנִמְצֵאת טְרֵפָה,
יִקַּח זוּג לַשְּׁנִיָּה.
הָרִאשׁוֹנָה מֻתֶּרֶת בַּהֲנָיָה.
נִשְׁפַּךְ הַדָּם, תָּמוּת הַמִּשְׁתַּלַּחַת;
מֵתָה הַמִּשְׁתַּלַּחַת, יִשָּׁפֵךְ הַדָּם.

מסכת נגעים פרק יד משנה ו
ז
מִצְוַת עֵץ אֶרֶז,
אָרְכּוֹ אַמָּה, וְעָבְיוֹ כִּרְבִיעַ כְּרַע הַמִּטָּה:
אֶחָד לִשְׁנַיִם, וּשְׁנַיִם לְאַרְבָּעָה.
מִצְוַת אֵזוֹב,
לֹא אֲזוֹבְיוֹן,
לֹא אֵזוֹב כּוֹחֶלֶת,
וְלֹא אֵזוֹב רוֹמִי,
וְלֹא אֵזוֹב מִדְבָּרִי,
לֹא כָל אֵזוֹב שֶׁיֶּשׁ לוֹ שֵׁם לָווּי.

מסכת נגעים פרק יד משנה ז
ח
בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי,
הָיָה מֵבִיא שָׁלוֹשׁ בְּהֵמוֹת:
חַטָּאת וְאָשָׁם וְעוֹלָה.
וְהַדַּל הָיָה מֵבִיא חַטַּאת הָעוֹף וְעוֹלַת הָעוֹף.

מסכת נגעים פרק יד משנה ח
ט
בָּא לוֹ אֵצֶל אָשָׁם,
סָמַךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו, וּשְׁחָטוֹ,
וְקִבְּלוּ שְׁנֵי כֹהֲנִים אֶת דָּמוֹ,

אֶחָד בִּכְלִי, וְאֶחָד בְּיָד.
זֶה שֶׁקִּבֵּל בִּכְלִי,
בָּא וּזְרָקוֹ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ.
וְזֶה שֶׁקִּבֵּל בְּיָד,
בָּא לוֹ אֵצֶל מְצֹרָע.
וּמְצֹרָע טָבַל בְּלִשְׁכַּת הַמְּצֹרָעִין,
בָּא וְעָמַד בְּשַׁעֲרֵי נִיקָנוֹר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא הָיָה צָרִיךְ טְבִילָה.

מסכת נגעים פרק יד משנה ט
י
הִכְנִיס רֹאשׁוֹ, וְנָתַן עַל תְּנוּךְ אָזְנוֹ.
הִכְנִיס יָדוֹ, וְנָתַן עַל בֹּהֶן יָדוֹ.
הִכְנִיס רַגְלוֹ, וְנָתַן עַל בֹּהֶן רַגְלוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שְׁלָשְׁתָּם הָיָה מַכְנִיס כְּאַחַת.
אֵין לוֹ בֹהֶן יָד, בֹּהֶן רֶגֶל, אֹזֶן יְמָנִית,
אֵין לוֹ טַהֲרָה עוֹלָמִית.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
נוֹתֵן הוּא עַל מְקוֹמָן.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם נָתַן עַל שֶׁלִּשְׂמֹאל, יָצָא.

מסכת נגעים פרק יד משנה י
יא
נָטַל מִלֹּג הַשֶּׁמֶן וְיָצַק לְתוֹךְ כַּפּוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ.
וְאִם יָצַק לְתוֹךְ כַּף עַצְמוֹ, יָצָא.
טָבַל וְהִזָּה שֶׁבַע פְּעָמִים כְּנֶגֶד בֵּית קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים.
עַל כָּל הַזָּיָה טְבִילָה.
בָּא לוֹ אֵצֶל מְצֹרָע.
מְקוֹם שֶׁהוּא נוֹתֵן אֶת הַדָּם,
שָׁם הוּא נוֹתֵן אֶת הַשֶּׁמֶן, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יד, כח-כט)
"עַל מְקוֹם דַּם הָאָשָׁם". <אל>
"וְהַנּוֹתָר מִן הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל כַּף הַכֹּהֵן, <בשמן>
יִתֵּן עַל רֹאשׁ הַמִּטַּהֵר לְכַפֵּר".
אִם נָתַן, כִּפֵּר.
וְאִם לֹא נָתַן, לֹא כִפֵּר.
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:

שִׁירֵי מִצְוָה הֵן,
בֵּין שֶׁנָּתַן בֵּין שֶׁלֹּא נָתַן, כִּפֵּר,
וּמַעֲלִין עָלָיו כְּאִלּוּ לֹא כִפֵּר.

יב

חָסַר הַלֹּג עַד שֶׁלֹּא יָצַק, יְמַלְּאֶנּוּ;
מִשֶּׁיָּצַק, יָבִיא אַחֵר כַּתְּחִלָּה,
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
חָסַר הַלֹּג עַד שֶׁלֹּא נָתַן, יְמַלְּאֶנּוּ;
מִשֶּׁנָּתַן, יָבִיא אַחֵר כַּתְּחִלָּה.

מסכת נגעים פרק יד משנה יא

יג

מְצֹרָע שֶׁהֵבִיא קָרְבָּנוֹ עָנִי, וְהֶעְשִׁיר,
אוֹ עָשִׁיר, וְהֶעֱנִי,
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר חַטָּאת.
דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַחַר הָאָשָׁם.

מסכת נגעים פרק יד משנה יב

יד

מְצֹרָע עָנִי שֶׁהֵבִיא קָרְבַּן עָשִׁיר, יָצָא;
וְעָשִׁיר שֶׁהֵבִיא קָרְבַּן עָנִי, לֹא יָצָא.
מֵבִיא אָדָם עַל יְדֵי בְנוֹ, עַל יְדֵי בִתּוֹ,
עַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ קָרְבַּן עָנִי,
וּמַאֲכִילָן בִּזְבָחִין.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף עַל יְדֵי אִשְׁתּוֹ מֵבִיא קָרְבַּן עָשִׁיר,
וְכֵן כָּל קָרְבָּן שֶׁהִיא חַיֶּבֶת.

מסכת נגעים פרק יד משנה יג

יה

שְׁנֵי מְצֹרָעִין שֶׁנִּתְעָרְבוּ קָרְבְּנוֹתֵיהֶן,
קָרַב קָרְבָּנוֹ שֶׁלְּאֶחָד מֵהֶן,
וּמֵת אֶחָד מֵהֶם,
זוֹ שָׁאֲלוּ אַנְשֵׁי אֲלֶכְּסַנְדְּרִיָּה אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
אָמַר לָהֶם:
יִכְתֹּב נְכָסָיו לְאַחֵר,

וְיָבִיא קָרְבַּן עָנִי.

חסלת מסכת נגעין

מסכת פרה

פרק א

מסכת פרה פרק א משנה א

א

רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
עֶגְלָה בַת שְׁנָתָהּ,
וּפָרָה בַת שְׁתַּיִם.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עֶגְלָה בַת שְׁתַּיִם,
וּפָרָה בַת שָׁלוֹשׁ אוֹ בַת אַרְבַּע.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף בַּת חָמֵשׁ כְּשֵׁרָה זְקֵנָה,
אֶלָּא שֶׁאֵין מַמְתִּינִים לָהּ,
שֶׁמֵּא תַשְׁחִיר, שֶׁלֹּא תִפָּסֵל.

ב

אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
לֹא שָׁמַעְתִּי אֶלָּא 'שְׁלָשִׁית'.
אָמְרוּ לוֹ:
מַה הַלָּשׁוֹן 'שְׁלָשִׁית'?
אָמַר לָהֶם:
כָּךְ שָׁמַעְתִּי סְתָם.
אָמַר בֶּן עַזַּי:
אֲנִי אֲפָרֵשׁ:
אִם אוֹמֵר אַתָּה 'שְׁלִישִׁית',
לַאֲחֵרוֹת בְּמִנְיָן.
וּכְשֶׁאַתָּה אוֹמֵר 'שְׁלָשִׁית',
בַּת שָׁלוֹשׁ שָׁנִים.

ג
כַּיּוֹצֵא בוֹ אָמַר:
כֶּרֶם רְבָעִי.
אָמְרוּ לוֹ:
מַה הַלָּשׁוֹן 'רְבָעִי'?
אָמַר לָהֶם:
כָּךְ שָׁמַעְתִּי סְתָם.
אָמַר בֶּן עַזַּי:
אֲנִי אֲפָרֵשׁ:
אִם אוֹמֵר אַתָּה 'רְבִיעִי',
לַאֲחֵרִין בְּמִנְיָן.
וּכְשֶׁאַתָּה אוֹמֵר 'רְבָעִי',
בֶּן אַרְבַּע שָׁנִים.

ד
כַּיּוֹצֵא בוֹ אָמַר:
הָאוֹכֵל בְּבַיִת הַמְנֻגָּע,
פְּרַס מִשָּׁלֹשׁ לַקַּב.
אָמְרוּ לוֹ:
'מִשְּׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לַסְּאָה'!
אָמַר לָהֶם:
כָּךְ שָׁמַעְתִּי סְתָם.
אָמַר בֶּן עַזַּי:
אֲנִי אֲפָרֵשׁ:
אִם אוֹמֵר אַתָּה 'מִשָּׁלֹשׁ לַקַּב',
אֵין בּוֹ חַלָּה.
וּכְשֶׁאַתָּה אוֹמֵר 'מִשְּׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לַסְּאָה',
מִעֲטַתּוּ חַלָּתוֹ.

מסכת פרה פרק א משנה ב
ה
רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
פָּרִים, בְּנֵי שְׁתַּיִם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ח,ח)
"וּפַר שֵׁנִי בֶן בָּקָר תִּקַּח לְחַטָּאת".
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בְּנֵי שָׁלוֹשׁ.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף בְּנֵי אַרְבַּע וּבְנֵי חָמֵשׁ כְּשֵׁרִין,
אֶלָּא שֶׁאֵין מְבִיאִין זְקֵנִים,

מִפְּנֵי הַכָּבוֹד.

מסכת פרה פרק א משנה ג

ו

כְּבָשִׂים, בְּנֵי שָׁנָה,
וְאֵילִים, בְּנֵי שְׁתַּיִם,
וְכֻלָּם מִיּוֹם לְיוֹם.
בֶּן שְׁלֹשָׁה עָשָׂר חֹדֶשׁ <בְּנֵי>
אֵינוּ כָשֵׁר לֹא לָאַיִל וְלֹא לַכֶּבֶשׂ.
רְבִּי טַרְפוֹן קוֹרֵהוּ פַּלְגָּס.
בֶּן עַזַּי קוֹרֵהוּ נוֹקֵר.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל קוֹרֵהוּ פָּקָכָדִיגְמָא.
הִקְרִיבוֹ, וְהֵבִיא עָלָיו נִסְכֵּי אַיִל,
וְלֹא עָלָה לוֹ מִזִּבְחוֹ. <לֹא>
בֶּן שְׁלֹשָׁה עָשָׂר חֹדֶשׁ וְיוֹם אֶחָד,
הֲרֵי זֶה אַיִל.

מסכת פרה פרק א משנה ד

ז

חַטָּאות הַצִּבּוּר וְעוֹלוֹתֵיהֶן,
חַטָּאת הַיָּחִיד, אֲשַׁם נָזִיר וַאֲשַׁם מְצֹרָע,
כְּשֵׁרִין מִיּוֹם שְׁלֹשִׁים וָהָלְאָה,
וְאַף בְּיוֹם שְׁלֹשִׁין.
אִם הִקְרִיבָן בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי,
כְּשֵׁרִין.
נְדָרִים וּנְדָבוֹת,
הַבְּכוֹר וְהַמַּעְשֵׂר וְהַפֶּסַח,
כְּשֵׁרִין מִיּוֹם שְׁמִינִי וָהָלְאָה,
וְאַף בְּיוֹם שְׁמִינִי.

פרק ב

מסכת פרה פרק ב משנה א

א

רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
פָּרַת חַטָּאת הַמְעֻבֶּרֶת, כְּשֵׁרָה.
וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:

אֵינָהּ נִלְקַחַת מִן הַגּוֹיִם.
וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִין.
וְלֹא זוֹ בִלְבַד,
אֶלָּא כָל קָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד,
בָּאִים מֵהָאָרֶץ וּמִחוּץ לָאָרֶץ,
מִן הֶחָדָשׁ וּמִן הַיָּשָׁן,
חוּץ מִן הָעֹמֶר וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
שֶׁאֵינָן בָּאִין אֶלָּא מִן הֶחָדָשׁ וּמִן הָאָרֶץ.

מסכת פרה פרק ב משנה ב
ב
פָּרָה שֶׁקַּרְנֶיהָ וּטְלָפֶיהָ שְׁחוֹרִין, יָגֹר.
גַּלְגַּל הָעַיִן וְהַשִּׁנַּיִם וְהַלָּשׁוֹן,
אֵינָן פּוֹסְלִין בַּפָּרָה.
וְהַנַּנֶּסֶת, כְּשֵׁרָה.
הָיְתָה בָהּ יַבֹּלֶת וַחֲתָכָהּ,
רַבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל מָקוֹם שֶׁנִּטַּל,
וְלֹא הֶעֱלָה מְקוֹמוֹ שֵׂעָר אָדֹם,
פְּסוּלָה.

מסכת פרה פרק ב משנה ג
ג
יוֹצֵא דֹפֶן וְאֶתְנַן וּמְחִיר,
פְּסוּלָה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַכְשִׁיר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כג,יט)
"לֹא תָבִיא אֶתְנַן זוֹנָה וּמְחִיר כֶּלֶב בֵּית יי אֱלֹהֶיךָ",
אֵין זוֹ בָאָה לַבַּיִת.

ד
כָּל הַמּוּמִין פּוֹסְלִין בַּמֻּקְדָּשִׁין וּפוֹסְלִין בַּפָּרָה.
רָכַב עָלֶיהָ,
נִשְׁעַן עָלֶיהָ,
נִתְלָה בִזְנָבָהּ,
עָבַר בָּהּ אֶת הַנָּהָר,
קִפֵּל עָלֶיהָ אֶת הַמּוֹסֵרָה,
נָתַן טַלִּיתוֹ עָלֶיהָ, פְּסוּלָה.
אֲבָל קְשָׁרָהּ בַּמּוֹסֵרָה,

עָשָׂה לָהּ סַנְדָּל בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תַחְלִיק,
פָּרַס טַלִּיתוֹ עָלֶיהָ מִפְּנֵי הַזְּבוּבִים,
כְּשֵׁרָה.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא לְצָרְכָּהּ, כְּשֵׁרָה,
לְצֹרֶךְ אַחֵר, פְּסוּלָה.

מסכת פרה פרק ב משנה ד
ה
שָׁכַן עָלֶיהָ הָעוֹף, כְּשֵׁרָה.
עָלָה עָלֶיהָ הַזָּכָר, פְּסוּלָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הֶעֱלוּהוּ פְּסוּלָה,
אִם מֵעַצְמוֹ, כְּשֵׁרָה.

מסכת פרה פרק ב משנה ה
ו
הָיוּ בָהּ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת שְׁחוֹרוֹת אוֹ לְבָנוֹת
לְתוֹךְ גֻּמָּא אַחַת,
פְּסוּלָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְתוֹךְ כּוֹס אֶחָד.
הָיוּ בְתוֹךְ שְׁנֵי כוֹסוֹת,
וְהֵן מוֹכִיחוֹת זוֹ אֶת זוֹ,
פְּסוּלָה.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אַרְבַּע, אֲפִלּוּ חָמֵשׁ, וְהֵן מְפֻזָּרוֹת,
יִתְלֹשׁ.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ חֲמִשִּׁים.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אַחַת בְּרֹאשָׁהּ וְאַחַת בִּזְנָבָהּ,
פְּסוּלָה.

ז
הָיוּ בָהּ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
עִקָּרָן מַשְׁחִיר וְרֹאשָׁן מַאֲדִים,
עִקָּרָן מַאֲדִים וְרֹאשָׁן מַשְׁחִיר,
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַנִּרְאֶה,
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אַחַר הָעִקָּר.

פרק ג

מסכת פרה פרק ג משנה א

א

שִׁבְעַת יָמִים קֹדֶם לִשְׂרֵיפַת הַפָּרָה,
מַפְרִישִׁין כֹּהֵן הַשּׂוֹרֵף אֶת הַפָּרָה מִבֵּיתוֹ,
לַלִּשְׁכָּה שֶׁעַל פְּנֵי הַבִּירָה צְפוֹנָה מִזְרָחָה,
וּבֵית אֶבֶן הָיְתָה נִקְרֵאת,
וּמַזִּין עָלָיו כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים,
מִכָּל הַחַטָּאוֹת שֶׁהָיוּ שָׁם.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא הָיוּ מַזִּין עָלָיו
אֶלָּא בַשְּׁלִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי בִלְבַד.
רְבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר:
עַל הַכֹּהֵן הַשּׂוֹרֵף אֶת הַפָּרָה,
מַזִּין עָלָיו כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים,
וְעַל שֶׁלְּיוֹם הַכִּפּוּרִים,
לֹא הָיוּ מַזִּין עָלָיו
אֶלָּא בַשְּׁלִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי בִלְבַד.

מסכת פרה פרק ג משנה ב

ב

חֲצֵרוֹת הָיוּ בִירוּשָׁלַיִם בְּנוּיוֹת עַל גַּבֵּי הַסֶּלַע,
וְתַחְתֵּיהֶן חָלוּל, מִפְּנֵי קֶבֶר הַתְּהוֹם.
וּמְבִיאִים נָשִׁים עוּבָרוֹת וְיוֹלְדוֹת שָׁם,
וּמְגַדְּלוֹת שָׁם אֶת בְּנֵיהֶן.
וּמְבִיאִין שְׁוָרִים, וְעַל גַּבֵּיהֶן דְּלָתוֹת,
וְתִינוֹקוֹת הָיוּ יוֹשְׁבִין עַל גַּבֵּיהֶן,
וְכוֹסוֹת שֶׁלָּאֶבֶן בְּיָדָן.
הִגִּיעוּ לַשִּׁילוֹחַ,
יָרְדוּ וּמִלּוּם, וְעָלוּ וְיָשְׁבוּ עַל גַּבֵּיהֶן.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מִמְּקוֹמוֹ הָיָה מְשַׁלְשֵׁל וּמְמַלֵּא.

מסכת פרה פרק ג משנה ג

ג
בָּאוּ לְהַר הַבַּיִת וְיָרְדוּ.
הַר הַבַּיִת וְהָעֲזָרוֹת,
תַּחְתֵּיהֶן חָלוּל, מִפְּנֵי קֶבֶר הַתְּהוֹם.
וּבְפֶתַח הָעֲזָרָה הָיָה מְתֻקָּן קְלָל שֶׁלַּחַטָּאת,
וּמְבִיאִין זָכָר שֶׁלָּרְחֵלִים,
וְקוֹשְׁרִין חֶבֶל בֵּין קַרְנָיו,
וְקוֹשְׁרִין מַקֵּל וּמְסַבֵּךְ בְּרֹאשׁוֹ שֶׁלַּחֶבֶל,
וְזוֹרְקוֹ לְתוֹךְ הַקְּלָל,
וּמַכֶּה אֶת הַזָּכָר וְנִרְתָּע לַאֲחוֹרָיו,
וְנוֹטֵל וּמְקַדֵּשׁ,
כְּדֵי שֶׁיֵּרָאֶה עַל פְּנֵי הַמַּיִם.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַל תִּתְּנוּ מָקוֹם לַמִּינִים לְרַדּוֹת!
אֶלָּא הוּא נוֹטֵל וּמְקַדֵּשׁ.

מסכת פרה פרק ג משנה ד
ד
לֹא הָיוּ עוֹשִׂין לֹא חַטָּאת עַל גַּב חַטָּאת,
וְלֹא תִינוֹק עַל גַּבֵּי חֲבֵרוֹ.
וּצְרִיכִים הָיוּ הַתִּינוֹקוֹת לְהַזּוֹת.
דִּבְרֵי רְבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא הָיוּ צְרִיכִים לְהַזּוֹת.

מסכת פרה פרק ג משנה ה
ה
לֹא מָצְאוּ מִשֶּׁבַע,
עוֹשִׂין מִשֵּׁשׁ, וּמֵחָמֵשׁ, וּמֵאַרְבַּע,
וּמִשָּׁלֹשׁ, וּמִשְּׁתַּיִם, וּמֵאַחַת.
וּמִי עֲשָׂאָן?
הָרִאשׁוֹנָה עָשָׂה מֹשֶׁה,
וְהַשְּׁנִיָּה עָשָׂה עֶזְרָא,
וְחָמֵשׁ מֵעֶזְרָא וְהֵילָךְ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
שֶׁבַע מֵעֶזְרָא וְהֵילָךְ.

ו
וּמִי עֲשָׂאָן?

שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק,
וְיוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל,
עָשׂוּ שְׁתַּיִם שְׁתַּיִם,
אֶלְיוֹעֵינַי בֶּן הַקָּיָף,
וַחֲנַמְאֵל הַמִּצְרִי,
וְיִשְׁמָעֵאל בֶּן פִּיאֲבִי,
עָשׂוּ אַחַת אַחַת.

מסכת פרה פרק ג משנה ו
ז
וְכֶבֶשׁ הָיוּ עוֹשִׂין מֵהַר הַבַּיִת לְהַר הַמִּשְׁחָה,
כִּפִּין עַל גַּבֵּי כִפִּין,
כִּפָּה כְנֶגֶד הָאֹטֶם,
מִפְּנֵי קֶבֶר הַתְּהוֹם,
שֶׁבּוֹ כֹהֵן שׂוֹרֵף אֶת הַפָּרָה,
וּפָרָה וְכָל מְסַעֲדֶיהָ,
יוֹצְאִין לְהַר הַמִּשְׁחָה.

מסכת פרה פרק ג משנה ז
ח
לֹא הָיְתָה פָּרָה רוֹצָה לָצֵאת,
אֵין מוֹצִיאִין עִמָּהּ שְׁחוֹרָה,
שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ "שְׁחוֹרָה שָׁחֲטוּ",
וְלֹא אֲדֻמָּה,
שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ "שְׁתַּיִם שָׁחֲטוּ".
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא מִשֵּׁם זֶה,
אֶלָּא מִשֵּׁם שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר יט,ג)
"וְהוֹצִיא אֹתָהּ", לְבַדָּהּ.

ט
זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ מַקְדִּימִין בְּרַגְלֵיהֶן לְהַר הַמִּשְׁחָה,
וּבֵית טְבִילָה הָיָה שָׁם.
וּמְטַמְּאִין הָיוּ אֶת הַכֹּהֵן הַשּׂוֹרֵף אֶת הַפָּרָה,
מִפְּנֵי הַצַּדּוּקִין, שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִים:
בִּמְעֹרְבֵי שֶׁמֶשׁ הָיְתָה נַעֲשֵׂית.

מסכת פרה פרק ג משנה ח
י
סָמְכוּ אֶת יְדֵיהֶן עָלָיו,

וְאוֹמְרִים לוֹ:
"אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל, טְבֹל אַחַת!"
וְיָרַד וְטָבַל, וְעָלָה וְנִסְתַּפַּג.
וְעֵצִים הָיוּ מְסֻדָּרִין שָׁם, עֲצֵי אֲרָזִים,
וַעֲצֵי אֳרָנִים וּבְרוֹשִׁים, וַעֲצֵי תְאֵנָה חֲלָקָה.
וְעוֹשִׂין אוֹתָהּ כְּמִין מִגְדָּל,
וּמְפַתְּחִין בָּהּ חַלּוֹנוֹת,
חֲזִיתָהּ מַעֲרָבָה.

מסכת פרה פרק ג משנה ט

יא

כְּפָתוּהָ בְחֶבֶל שֶׁלְּמָגָג,
נְתָנוּהָ עַל גַּבֵּי הַמַּעֲרָכָה,
רֹאשָׁהּ דָּרוֹם וּפָנֶיהָ לַמַּעֲרָב. <רֹאשׁוֹ; וּפָנָיו>
הַכֹּהֵן עוֹמֵד בַּמִּזְרָח וּפָנָיו לַמַּעֲרָב.
שָׁחַט בִּימִינוֹ, וְקִבֵּל בִּשְׂמֹאלוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בִּימִינוֹ הָיָה מְקַבֵּל, וְנוֹתֵן לִשְׂמֹאלוֹ,
וּמַזֶּה בִימִינוֹ.
טָבַל וְהִזָּה שֶׁבַע פְּעָמִים
כְּנֶגֶד בֵּית קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים,
עַל כָּל הַזָּיָה טְבִילָה.
גָּמַר מִלְּהַזּוֹת,
קִנַּח אֶת יָדָיו בְגוּפָהּ שֶׁלַּפָּרָה,
יָרַד וְהִצִּית אֶת הָאֵשׁ בְּאַלֵּיתוֹת. *<קסמים>*
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בַּחֲרִיּוֹת. *<ענפי דקל>*

מסכת פרה פרק ג משנה י

יב

נִבְקָעָה,
וְעָמַד חוּץ מִגִּתָּהּ,
וְנָטַל עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תוֹלַעַת.
וְאָמַר לָהֶם:
"עֵץ אֶרֶז זֶה? עֵץ אֶרֶז זֶה?
אֵזוֹב זֶה? אֵזוֹב זֶה?
שְׁנִי תוֹלַעַת זוֹ? שְׁנִי תוֹלַעַת זוֹ?" <מחוק: זה>
שָׁלֹשָׁה פְעָמִים עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר.
וְהֵן אוֹמְרִין לוֹ:
"הִין, הִין, הִין."

מסכת פרה פרק ג משנה יא

יג

כְּרָכָן בְּשִׁירֵי הַלָּשׁוֹן,
וְהִשְׁלִיךְ לְתוֹךְ שְׂרֵיפָתָהּ.
נִשְׂרָפָה,
חוֹבְטִין אוֹתָהּ בְּמַקְלוֹת,
וְכוֹבְרִין אוֹתָהּ בִּכְבָרוֹת. *<מסננים בכברה>*
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
בְּמַקָּבוֹת שֶׁלָּאֶבֶן הָיְתָה נֶעֱשֵׂית.
שָׁחוֹר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ אֵפֶר,
כּוֹתְשִׁין אוֹתוֹ,
וְשֶׁאֵין בּוֹ, מַנִּיחִים אוֹתוֹ.
הָעֶצֶם, בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ הָיָה נִכְתָּשׁ.
וְחוֹלְקִין אוֹתוֹ לִשְׁלֹשָׁה חֲלָקִים:
אֶחָד נִתָּן בַּחַיִל,
וְאֶחָד נִתָּן בְּהַר הַמִּשְׁחָה,
וְאֶחָד הָיָה מִתְחַלֵּק לְכָל הַמִּשְׁמָרוֹת.

פרק ד

מסכת פרה פרק ד משנה א

א

פָּרַת חַטָּאת שֶׁשְּׁחָטָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
קִבֵּל וְהִזָּה שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
אוֹ לִשְׁמָהּ וְשֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
אוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ וְלִשְׁמָהּ,
פְּסוּלָה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַכְשִׁיר.
וְשֶׁלֹּא רָחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם,
פְּסוּלָה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַכְשִׁיר.
שֶׁלֹּא בְכֹהֵן גָּדוֹל,
פְּסוּלָה.
רַבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר.
וּבִמְחֻסַּר בְּגָדִים,
פְּסוּלָה.
וּבִכְלֵי לָבָן הָיְתָה נַעֲשֵׂית.

מסכת פרה פרק ד משנה ב

ב

שְׂרָפָהּ חוּץ מִגִּתָּהּ,
אוֹ בִשְׁתֵּי גִתּוֹת,
אוֹ שֶׁשָּׂרַף שְׁתַּיִם בְּגַת אַחַת,
פְּסוּלָה.
הִזָּה וְלֹא כִוֵּן כְּנֶגֶד הַפֶּתַח,
פְּסוּלָה.
הִזָּה מִשִּׁשִּׁית שְׁבִיעִית,
וְחָזַר וְהִזָּה שְׁבִיעִית,
פְּסוּלָה.
מִשְּׁבִיעִית שְׁמִינִית,
וְחָזַר וְהִזָּה שְׁמִינִית,
כְּשֵׁרָה.

מסכת פרה פרק ד משנה ג

ג

שְׂרָפָהּ שֶׁלֹּא בָעֵצִים,
אוֹ בְכָל עֵצִים, אֲפִלּוּ בַגְּבָבָה,
כְּשֵׁרָה.
הִפְשִׁיטָהּ וְנִתְּחָהּ,
כְּשֵׁרָה.
שְׁחָטָהּ עַל מְנָת לֶאֱכֹל מִבְּשָׂרָהּ,
וְלִשְׁתּוֹת מִדָּמָהּ,
כְּשֵׁרָה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֵין הַמַּחֲשָׁבָה פוֹסֶלֶת בַּפָּרָה.

מסכת פרה פרק ד משנה ד

ד

כָּל הָעֲסוּקִין בַּפָּרָה מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף,
מְטַמְּאִין בְּגָדִין, וּפוֹסְלִין אוֹתָהּ בִּמְלָאכָה.
אֵרַע בָּהּ פְּסוּל בִּשְׁחִיטָתָהּ,
אֵינָהּ מְטַמְּאָה בְגָדִים.
אֵרַע בָּהּ בְּהַזָּיָתָהּ,
כָּל שֶׁעָסַק בָּהּ,
לִפְנֵי פְסוּלָהּ, מְטַמֵּא בְגָדִים,
לְאַחַר פְּסוּלָהּ, אֵינָהּ מְטַמָּא בְגָדִים.
נִמְצָא חֻמְרָהּ קֻלָּהּ.

לְעוֹלָם מוֹעֲלִין בָּהּ,
וּמַרְבִּין לָהּ עֵצִים,
וּמַעֲשֶׂיהָ בַיּוֹם וּבְכֹהֵן.
וְהַמְּלָאכָה פוֹסֶלֶת בָּהּ עַד שֶׁתֵּעָשֶׂה אֵפֶר.
וְהַמְּלָאכָה פוֹסֶלֶת בַּמַּיִם,
עַד שֶׁיִּטְּלוּ אֶת הָאֵפֶר. <שיטילו>

פרק ה

מסכת פרה פרק ה משנה א

א

הַמֵּבִיא כְּלִי חֶרֶשׂ לַחַטָּאת,
טוֹבֵל, וְלָן עַל הַכִּבְשָׁן.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מִן הַבַּיִת הוּא מֵבִיא,
כָּשֵׁר, שֶׁהַכֹּל נֶאֱמָנִין עַל הַחַטָּאת.
וּבִתְרוּמָה,
פּוֹתֵחַ אֶת הַכִּבְשָׁן וְנוֹטֵל.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִן הַסֵּדֶר הַשֵּׁנִי.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מִן הַסֵּדֶר הַשְּׁלִישִׁי.

מסכת פרה פרק ה משנה ב

ב

הַמַּטְבִּיל כְּלִי לְחַטָּאת,
בְּמַיִם שֶׁאֵינָן רְאוּיִם לְקַדֵּשׁ,
צָרִיךְ לְנַגֵּב,
וּבְמַיִם שֶׁהֵן רְאוּיִם לְקַדֵּשׁ,
אֵינוּ צָרִיךְ לְנַגֵּב.
אִם לֶאֱסֹף לְתוֹכוֹ מַיִם מְקֻדָּשִׁין,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ,
אֵינוּ צָרִיךְ לְנַגֵּב.

מסכת פרה פרק ה משנה ג

ג

קְרוּיָה שֶׁהִטְבִּילוּהָ בְמַיִם שֶׁאֵינָן רְאוּיִם לְקַדֵּשׁ,
מְקַדְּשִׁין בָּהּ עַד שֶׁתִּטַּמֵּא.

נִטַּמָּאת, אֵין מְקַדְּשִׁין בָּהּ.
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אִם מְקַדֵּשׁ בָּהּ כַּתְּחִלָּה,
אַף בַּסּוֹף;
אִם אֵינוֹ מְקַדֵּשׁ בָּהּ בַּסּוֹף,
אֲבָל לֹא כַתְּחִלָּה.
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ,
לֹא יֶאֱסֹף לְתוֹכָהּ מַיִם מְקֻדָּשִׁין.

מסכת פרה פרק ה משנה ד
ד
שְׁפוֹפֶרֶת שֶׁחֲתָכָהּ לְחַטָּאת,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִטְבֹּל מִיָּד. <יטביל>
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
יְטַמֵּא וְיַטְבִּיל.
הַכֹּל כְּשֵׁרִין לְקַדֵּשׁ,
חוּץ מֵחֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן.
רִבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר בַּקָּטָן,
וּפוֹסֵל בָּאִשָּׁה וּבְאַנְדְּרוֹגִינָס.

מסכת פרה פרק ה משנה ה
ה
בְּכָל הַכֵּלִים מְקַדְּשִׁין,
אֲפִלּוּ בִכְלֵי גְלָלִים,
בִּכְלֵי אֲבָנִים, בִּכְלֵי אֲדָמָה.
וּבִסְפִינָה, מְקַדְּשִׁין בָּהּ.
אֵין מְקַדְּשִׁין,
לֹא בְדָפְנוֹת הַכֵּלִים,
וְלֹא בְשׁוּלֵי הַמַּחַץ,
וְלֹא בִמְגוּפַת הֶחָבִית,
וְלֹא בְחָפְנָיו, מִפְּנֵי שֶׁאֵין מְמַלְּאִין.
וְאֵין מְקַדְּשִׁין וְאֵין מַזִּין מֵי חַטָּאת,
אֶלָּא בַכֶּלִי.
אֵין מַצִּילִין צָמִיד פָּתִיל, אֶלָּא כֵלִים,
שֶׁאֵין מַצִּיל מִיַּד כְּלִי חֶרֶשׂ אֶלָּא כֵלִים.

מסכת פרה פרק ה משנה ו
ו
בֵּיצַת הַיּוֹצְרִין, כְּשֵׁרָה.

רְבִּי יוֹסֵה פּוֹסֵל.
בֵּיצַת תַּרְנְגֹלֶת,
רְבִּי מֵאִיר וּרְבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁירִין,
וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.

מסכת פרה פרק ה משנה ז

ז

הַשֹּׁקֶת שֶׁבַּסֶּלַע,
אֵין מְמַלְּאִין בָּהּ, וְאֵין מְקַדְּשִׁין בָּהּ,
וְאֵין מַזִּין מִמֶּנָּה,
וְאֵינָהּ צְרִיכָה צָמִיד פָּתִיל,
וְאֵינָהּ פּוֹסֶלֶת אֶת הַמִּקְוֶה.
הָיְתָה כְּלִי, וְחִבְּרָהּ בַּסִּיד,
מְמַלְּאִין בָּהּ, וּמְקַדְּשִׁין בָּהּ, וּמַזִּין מִמֶּנָּה,
וּצְרִיכָה צָמִיד פָּתִיל,
וּפוֹסֶלֶת אֶת הַמִּקְוֶה.
נִקְּבָה מִלְּמַטָּן וּפְקָקָהּ בִּסְמַרְטוּט,
הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכָהּ פְּסוּלִין,
מִפְּנֵי שֶׁאֵינָן עֲגֻלִּין כֶּלִי;
מִן הַצַּד וּפְקָקָהּ בִּסְמַרְטוּט,
הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכָהּ כְּשֵׁרִים,
מִפְּנֵי שֶׁהֵם עֲגֻלִּין כֶּלִי.

ח

עָשׂוּ לָהּ עֲטָרָה שֶׁלַּטִּיט,
וְהָלְכוּ הַמַּיִם לְשָׁם, פְּסוּלִין;
אִם הָיָה בָרִיא כְּדֵי שֶׁיִּנָּטֵל עִמָּהּ, כְּשֵׁרִין.

מסכת פרה פרק ה משנה ח

ט

שְׁתֵּי שְׁקָתוֹת שֶׁבְּאֶבֶן אַחַת,
קִדֵּשׁ אֶת אַחַת מֵהֶן,
הַמַּיִם שֶׁבַּשְּׁנִיָּה אֵינָן מְקֻדָּשִׁין.
וְאִם הָיוּ נְקוּבוֹת זוֹ לָזוֹ כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד,
אוֹ שֶׁהָיוּ הַמַּיִם צָפִין עַל גַּבֵּיהֶן,
אֲפִלּוּ כִקְלִפַּת הַשּׁוּם,
קִדֵּשׁ אֶת אַחַת מֵהֶן,
הַמַּיִם שֶׁבַּשְּׁנִיָּה מְקֻדָּשִׁין.

מסכת פרה פרק ה משנה ט

י
שְׁתֵּי אֲבָנִים שֶׁהִקִּיפָן זוֹ לָזוֹ וַעֲשָׂאָן שֹׁקֶת,
וְכֵן שְׁתֵּי עֲרֵבוֹת,
וְכֵן שֹׁקֶת שֶׁנֶּחְלְקָה,
הַמַּיִם שֶׁבֵּינֵיהֶם אֵינָן מְקֻדָּשִׁים.
עֲשָׂאָן בְּסִיד אוֹ בְגִפְּסִים,
וְהֵן יְכוּלוֹת לְהִנָּטֵל כְּאַחַת,
הַמַּיִם שֶׁבֵּינֵיהֶם מְקֻדָּשִׁים.

פרק ו

מסכת פרה פרק ו משנה א
א
הַמְקַדֵּשׁ,
וְנָפַל קִדּוּשׁ עַל יָדוֹ, אוֹ עַל הַצַּד, *<קידוש: אפר>*
וְאַחַר כָּךְ נָפַל עַל הַשֹּׁקֶת,
פָּסוּל.
נָפַל מִן הַשְּׁפוֹפֶרֶת עַל הַשֹּׁקֶת,
פָּסוּל.
נָטַל מִן הַשְּׁפוֹפֶרֶת וְכִסָּה,
אוֹ שֶׁהֵגִיף אֶת הַדֶּלֶת,
הַקִּדּוּשׁ כָּשֵׁר,
וְהַמַּיִם פְּסוּלִין.
זְקָפָהּ בָּאָרֶץ,
פָּסוּל;
לְתוֹךְ יָדוֹ,
כָּשֵׁר, מִפְּנֵי שֶׁאֶפְשָׁר.

מסכת פרה פרק ו משנה ב
ב
הָיָה קִדּוּשׁ צָף עַל פְּנֵי הַמַּיִם,
רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
נוֹטֵל וּמְקַדֵּשׁ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל שֶׁנָּגַע בַּמַּיִם, אֵין מְקַדְּשִׁין בּוֹ.

ג
זָלַף אֶת הַמַּיִם וְנִמְצָא קִדּוּשׁ מִלְּמַטָּן,

רְבִּי מֵאִיר וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
מְנַגֵּב וּמְקַדֵּשׁ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל שֶׁנָּגַע בַּמַּיִם, אֵין מְקַדְּשִׁין בּוֹ.

מסכת פרה פרק ו משנה ג
ד
הַמְקַדֵּשׁ בַּשֹּׁקֶת וְהַטָּפִי בְתוֹכָהּ,
אַף עַל פִּי פִיו צַר כָּל שֶׁהוּא,
הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכוֹ מְקֻדָּשִׁין.
וְאִם הָיָה סְפוֹג,
הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכוֹ פְּסוּלִין.
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
זוֹלֵף עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לַסְּפוֹג.
נָגַע בַּסְּפוֹג,
אַף עַל פִּי שֶׁהַמַּיִם צָפִים עַל גַּבָּיו כָּל שֶׁהֵן,
פְּסוּלִין.

מסכת פרה פרק ו משנה ד
ה
נָתַן יָדוֹ, אוֹ רַגְלוֹ, אוֹ עֲלֵי יְרָקוֹת,
כְּדֵי שֶׁיַּעַבְרוּ הַמַּיִם לֶחָבִית,
פְּסוּלִין.
עֲלֵי קָנִים וַעֲלֵי אֱגוֹז,
כְּשֵׁרִין.
זֶה הַכְּלָל:
דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה, פָּסוּל,
וְשֶׁאֵינוּ מְקַבֵּל טֻמְאָה, כָּשֵׁר.

מסכת פרה פרק ו משנה ה
ו <ט>
הַמְפַנֶּה אֶת הַמַּעְיָן לְתוֹךְ הַגַּת,
אוֹ לְתוֹךְ הַגְּבִי,
פְּסוּלִין לַזָּבִין, וְלַמְּצֹרָעִין,
וּלְקַדֵּשׁ מֵהֶן מֵי חַטָּאת,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִתְמַלּוּ בַכֶּלִי.

פרק ז

מסכת פרה פרק ז משנה א

א

חֲמִשָּׁה שֶׁמִּלּוּ חָמֵשׁ חָבִיּוֹת,
לְקַדְּשָׁן חֲמִשָּׁה קִדּוּשִׁין,
וְנִמְלָכוּ לְקַדְּשָׁן קִדּוּשׁ אֶחָד;
לְקַדְּשָׁן קִדּוּשׁ אֶחָד,
וְנִמְלָכוּ לְקַדְּשָׁן חֲמִשָּׁה קִדּוּשִׁין,
הֲרֵי כֻלָּם כְּשֵׁרִין.
יָחִיד שֶׁמִּלָּא חָמֵשׁ חָבִיּוֹת,
לְקַדְּשָׁן חֲמִשָּׁה קִדּוּשִׁין,
וְנִמְלַךְ לְקַדְּשָׁן קִדּוּשׁ אֶחָד,
אֵין כָּשֵׁר אֶלָּא אַחֲרוֹן;
לְקַדְּשָׁן קִדּוּשׁ אֶחָד,
וְנִמְלַךְ לְקַדְּשָׁן חֲמִשָּׁה קִדּוּשִׁין,
אֵין כָּשֵׁר אֶלָּא זֶה שֶׁקִּדֵּשׁ רִאשׁוֹן.
אָמַר לְאֶחָד "קַדֵּשׁ לָךְ אֶת אֵלּוּ",
אֵין כָּשֵׁר אֶלָּא רִאשׁוֹן.
"קַדֵּשׁ לִי אֶת אֵלּוּ",
הֲרֵי כֻלָּם כְּשֵׁרִין.

מסכת פרה פרק ז משנה ב

ב

הַמְמַלֵּא בְּאַחַת יָדוֹ וְעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּאַחַת יָדוֹ,
הַמְמַלֵּא לוֹ וּלְאַחֵר,
אוֹ שֶׁמִּלָּא לִשְׁנַיִם כְּאַחַת,
שְׁנֵיהֶן פְּסוּלִין,
שֶׁהַמְּלָאכָה פּוֹסֶלֶת בְּמִלּוּי,
בֵּין לוֹ, בֵּין לְאַחֵר.

מסכת פרה פרק ז משנה ג

ג

הַמְקַדֵּשׁ בְּאַחַת יָדוֹ וְעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּאַחַת יָדוֹ,
אִם לוֹ, פָּסוּל,
וְאִם לְאַחֵר, כָּשֵׁר.
הַמְקַדֵּשׁ לוֹ וּלְאַחֵר,
שֶׁלּוֹ פָּסוּל,
שֶׁלְּאַחֵר כָּשֵׁר.
הַמְקַדֵּשׁ לִשְׁנַיִם כְּאַחַת,
שְׁנֵיהֶן כְּשֵׁרִין.

מסכת פרה פרק ז משנה ד

ד

"קַדֵּשׁ לִי וַאֲקַדֵּשׁ לָךְ", הָרִאשׁוֹן כָּשֵׁר.
"מַלֵּא לִי וַאֲמַלֵּא לָךְ", הָאַחֲרוֹן כָּשֵׁר.
["קַדֵּשׁ לִי וַאֲמַלֵּא לָךְ", שְׁנֵיהֶן כְּשֵׁרִין.]
"מַלֵּא לִי וַאֲקַדֵּשׁ לָךְ", שְׁנֵיהֶן פְּסוּלִין.

מסכת פרה פרק ז משנה ה

ה

הַמְמַלֵּא לוֹ וּלְחַטָּאת,
מְמַלֵּא אֶת שֶׁלּוֹ תְחִלָּה,
וְקוֹשְׁרוֹ בָאֵסָל, <מוט>
וְאַחַר כָּךְ מְמַלֵּא אֶת שֶׁלַּחַטָּאת.
אִם מִלֵּא אֶת שֶׁלַּחַטָּאת תְּחִלָּה,
וְאַחַר כָּךְ מִלֵּא אֶת שֶׁלּוֹ,
פָּסוּל.
נוֹתֵן אֶת שֶׁלּוֹ לְאַחֲרָיו,
וְאֶת שֶׁלַּחַטָּאת לְפָנָיו;
וְאִם נָתַן אֶת שֶׁלַּחַטָּאת לְאַחֲרָיו,
פָּסוּל.
הָיוּ שְׁנֵיהֶן שֶׁלַּחַטָּאת,
נוֹתֵן אֶחָד לְפָנָיו וְאֶחָד לְאַחֲרָיו,
כָּשֵׁר, מִפְּנֵי שֶׁאִיפְשָׁר.

מסכת פרה פרק ז משנה ו

ו

הַמּוֹלִיךְ אֶת הַחֶבֶל בְּיָדוֹ,
לְדַרְכּוֹ, כָּשֵׁר,
וְשֶׁלֹּא לְדַרְכּוֹ, פָּסוּל.
זֶה הָלַךְ לְיַבְנֶה שְׁלֹשָׁה מוֹעֲדוֹת,
וּבַמּוֹעֵד הַשְּׁלִישִׁי הִכְשִׁירוּ לוֹ הוֹרָיַת שָׁעָה.

מסכת פרה פרק ז משנה ז

ז

הַמְכַנֵּן אֶת הַחֶבֶל עַל יָד עַל יָד,
כָּשֵׁר.
וְאִם כִּנְּנוֹ בָאַחֲרוֹנָה,
פָּסוּל.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:

לָזֶה הִכְשִׁירוּ הוֹרָיַת שָׁעָה.

מסכת פרה פרק ז משנה ח

ח

הַמַּצְנִיעַ אֶת הֶחָבִית שֶׁלֹּא תִשָּׁבֵר,
אוֹ שֶׁכְּפָיָהּ עַל פִּיהָ עַל מְנָת לְנַגְּבָהּ,
לְמַלּוֹת בָּהּ, כָּשֵׁר,
לְהוֹלִיךְ בָּהּ אֶת הַקִּדּוּשׁ, פָּסוּל.
הַמְפַנֶּה חֲרָשִׁים מִתּוֹךְ הַשֹּׁקֶת,
אִם בִּשְׁבִיל שֶׁתַּחְזִיק מַיִם הַרְבֵּה,
כְּשֵׁרִין,
אִם בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יְהוּ מְעַכְּבִין אוֹתוֹ
בְּשָׁעָה שֶׁהוּא זוֹלֵף אֶת הַמַּיִם,
פָּסוּל.

מסכת פרה פרק ז משנה ט

ט

מִי שֶׁהָיוּ מֵימָיו עַל כְּתֵפוֹ,
וְהוֹרָה הוֹרָיָה,
וְהֶרְאָה לַאֲחֵרִין אֶת הַדֶּרֶךְ,
הָרַג נָחָשׁ וְעַקְרָב,
וְנָטַל אֳכָלִין לְהַצְנִיעָן,
פָּסוּל;
אֳכָלִין לְאָכְלָן,
כָּשֵׁר.
הַנָּחָשׁ וְהָעַקְרָב שֶׁהָיוּ מְעַכְּבִין אוֹתוֹ,
כָּשֵׁר.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
זֶה הַכְּלָל:
כָּל דָּבָר שֶׁהוּא מִשֵּׁם מְלָאכָה,
בֵּין עָמַד בֵּין לֹא עָמַד,
פָּסוּל,
וְדָבָר שֶׁאֵינוּ מִשֵּׁם מְלָאכָה,
אִם עָמַד, פָּסוּל,
אִם לֹא עָמַד, כָּשֵׁר.

מסכת פרה פרק ז משנה י

י

הַמּוֹסֵר מֵימָיו,
לַטָּמֵא, פְּסוּלִין,

וְלַטָּהוֹר, כְּשֵׁרִין.
רַבִּי אֱלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף לַטָּמֵא, כְּשֵׁרִין,
אִם לֹא עָשׂוּ הַבְּעָלִים מְלָאכָה.

מסכת פרה פרק ז משנה יא
יא
שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ מְמַלִּין לַחַטָּאת,
וְהִגְבִּיהוּ זֶה עַל זֶה,
וְנָטַל זֶה לָזֶה קוֹצוֹ,
בְּקִדּוּשׁ אֶחָד, כָּשֵׁר,
בִּשְׁנֵי קִדּוּשִׁין, פָּסוּל.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף בִּשְׁנֵי קִדּוּשִׁין, כָּשֵׁר,
אִם הִתְנוּ בֵּינֵיהֶן.

מסכת פרה פרק ז משנה יב
יב
הַפּוֹרֵץ עַל מְנָת לִגְדּוֹר, כָּשֵׁר,
וְאִם גָּדַר, פָּסוּל.
הָאוֹכֵל עַל מְנָת לִקְצוֹת, כָּשֵׁר,
וְאִם קָצָה, פָּסוּל.
הָיָה אוֹכֵל וְהוֹתִיר,
וְזָרַק מַה שֶּׁבְּיָדוֹ תַחַת הַתְּאֵנָה,
אוֹ לְתוֹךְ הַמֻּקְצֶה בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יֹאבַד,
פָּסוּל.

פרק ח

מסכת פרה פרק ח משנה א
א
שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ שׁוֹמְרִים אֶת הַשֹּׁקֶת,
נִטַּמָּא אֶחָד מֵהֶן, כְּשֵׁרִים,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן בִּרְשׁוּתוֹ שֶׁלַּשֵּׁנִי.
טָהַר, וְנִטַּמָּא שֵׁנִי, כְּשֵׁרִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן בִּרְשׁוּתוֹ שֶׁלָּרִאשׁוֹן;
נִטַּמּוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת, פְּסוּלִין.

ב
עָשָׂה אֶחָד מֵהֶן מְלָאכָה, כְּשֵׁרִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן בִּרְשׁוּתוֹ שֶׁלַּשֵּׁנִי;
עָמַד וְעָשָׂה שֵׁנִי מְלָאכָה, כְּשֵׁרִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן בִּרְשׁוּתוֹ שֶׁלָּרִאשׁוֹן;
עָשׂוּ שְׁנֵיהֶן כְּאֶחָד, פְּסוּלִין.

מסכת פרה פרק ח משנה ב
ג
הַמְקַדֵּשׁ מֵי חַטָּאת, לֹא יִנְעֹל אֶת הַסַּנְדָּל.
שֶׁאִם נָפְלוּ מַשְׁקִים עַל הַסַּנְדָּל,
נִטַּמָּא, וְטִמּוּהוּ.
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:
"מְטַמֶּיךָ לֹא טִמּוּנִי, וְאַתָּה טִמֵּיתַנִי".

ד
נָפְלוּ מַשְׁקִים עַל בְּשָׂרוֹ, טָהוֹר.
נָפְלוּ עַל כְּסוּתוֹ, נִטַּמָּא וְטִמַּתּוּ.
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:
"מְטַמֶּיךָ לֹא טִמּוּנִי, וְאַתָּה טִמֵּיתַנִי".

מסכת פרה פרק ח משנה ג
ה
הַשּׂוֹרֵף פָּרָה וּפָרִים, וְהַמְשַׁלֵּחַ אֶת הַשָּׂעִיר,
מִטַּמִּין בְּגָדִים.
פָּרָה וּפָרִים וְשָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ עַצְמָן,
אֵינָן מְטַמִּין בְּגָדִים. <מיטמין>
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:
"מְטַמֶּיךָ לֹא טִמּוּנִי, וְאַתָּה טִמֵּיתַנִי".

מסכת פרה פרק ח משנה ד
ו
הָאוֹכֵל מִנִּבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר וְהִיא בְּבֵית הַבְּלִיעָה,
מִטַּמֵּא בְגָדִים,
וְהַנְּבֵלָה עַצְמָהּ אֵינָהּ מְטַמָּא בְגָדִים.
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:
"מְטַמֶּיךָ לֹא טִמּוּנִי, וְאַתָּה טִמֵּיתַנִי".

מסכת פרה פרק ח משנה ה
ז

כָּל וְלַד הַטֻּמְאוֹת אֵינוֹ מְטַמֵּא כֵלִים, אֶלָּא מַשְׁקֶה.
נִטְמָא מַשְׁקֶה, וְטִמָּן.
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:
"מְטַמֶּיךָ לֹא טִמּוּנִי, וְאַתָּה טִמֵּיתַנִי".

מסכת פרה פרק ח משנה ו
ח
אֵין כְּלִי חֶרֶשׂ מְטַמֵּא חֲבֵרוֹ, אֶלָּא מַשְׁקֶה.
נִטְמָא מַשְׁקֶה, טִמְּהוּ.
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:
"מְטַמֶּיךָ לֹא טִמְּאוּנִי, וְאַתָּה טִמֵּיתַנִי".

מסכת פרה פרק ח משנה ז
ט
כָּל הַפּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה,
מְטַמֵּא מַשְׁקִים לִהְיוֹת תְּחִלָּה,
לְטַמֵּא אֶחָד, וְלִפְסוֹל אֶחָד,
חוּץ מִטְּבוּל יוֹם.
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:
"מְטַמֶּיךָ לֹא טִמּוּנִי, וְאַתָּה טִמֵּיתַנִי".

מסכת פרה פרק ח משנה ח
י
כָּל הַיַּמִּים כְּמִקְוֶה, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית א,י)
"וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים".
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַיָּם הַגָּדוֹל כְּמִקְוֶה.
לֹא נֶאֱמַר "יַמִּים" אֶלָּא שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מִינֵי יַמִּים הַרְבֵּה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל הַיַּמִּים מְטַהֲרִין בְּזוֹחֲלִין,
וּפְסוּלִין לַזָּבִין, וְלַמְּצֹרָעִין,
וּלְקַדֵּשׁ מֵי חַטָּאת.

מסכת פרה פרק ח משנה ט
יא
הַמַּיִם הַמֻּכִּים פְּסוּלִין. <פוסלין>
אֵלּוּ הֵן הַמֻּכִּים?
הַמּוֹלְחִים וְהַפּוֹשְׁרִין.
הַמַּיִם הַמְכַזְּבִין, פְּסוּלִין.

אֵלּוּ הֵן הַמְכַזְּבִין?
הַמְכַזְּבִין אַחַת בַּשָּׁבוּעַ.
הַמְכַזְּבִין בְּפוּלְמֵיסָיוֹת וּבִשְׁנֵי בַצָּרוֹת, כְּשֵׁרִין.
רְבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל.

מסכת פרה פרק ח משנה י
יב
מֵי קֵירַמְיוֹן וּמֵי פֵּיגָה, פְּסוּלִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מֵי בֵיצִים.
מֵי הַיַּרְדֵּן וּמֵי הַיַּרְמוּךְ, פְּסוּלִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מֵי תַעֲרוּבוֹת.
אֵלּוּ הֵן מֵי תַעֲרוּבוֹת?
אֶחָד כָּשֵׁר וְאֶחָד פָּסוּל וְנִתְעָרְבוּ.
שְׁנַיִם כְּשֵׁרִין וְנִתְעָרְבוּ, כְּשֵׁרִין.
רְבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל.

מסכת פרה פרק ח משנה יא
יג
בְּאֵר אַחְאָב וּמְעָרַת פַּנְיָס, כְּשֵׁרָה.
הַמַּיִם שֶׁנִּשְׁתַּנּוּ וְשִׁנּוּיָן מֵחֲמַת עַצְמָן, כְּשֵׁרִין.
אַמַּת הַמַּיִם הַבָּאָה מֵרָחוֹק, כְּשֵׁרָה,
וּבִלְבַד שֶׁיִּשְׁמְרֶנָּה שֶׁלֹּא יַפְסִיקֶנָּה אָדָם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הֲרֵי הִיא בְחֶזְקָתָהּ מֻתֶּרֶת.

יד
בְּאֵר שֶׁנָּפַל לְתוֹכָהּ חַרְשִׁית אוֹ אֲדָמָה,
יַמְתִּין לָהּ עַד שֶׁתַּצִּיל. <שתצל>
דִּבְרֵי רְבִּי יִשְׁמָעֵאל.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵינוּ צָרִיךְ לְהַמְתִּין.

פרק ט

מסכת פרה פרק ט משנה א
א
צְלוֹחִית שֶׁנָּפַל לְתוֹכָהּ מַיִם כָּל שֶׁהֵן,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:

יַזֶּה שְׁתֵּי הַזָּיוֹת.
וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.
יָרַד לְתוֹכָהּ טַל,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יַנִּיחֶנָּה בַחַמָּה וְהַטַּל עוֹלֶה.
וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.
נָפַל לְתוֹכָהּ מַשְׁקִין וּמֵי פֵרוֹת,
יְעָרֶה, וְצָרִיךְ לְנַגֵּב.
דְּיוֹ, קוֹמוֹס, וְקַלְקַנְתּוֹס,
וְכָל דָּבָר שֶׁהוּא רוֹשֵׁם,
יְעָרֶה, וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְנַגֵּב.

מסכת פרה פרק ט משנה ב

ב

נָפַל לְתוֹכָהּ שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים וְנִתְבַּקְּעוּ,
אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּנּוּ מַרְאֵיהֶן, פְּסוּלִין.
חִפּוּשִׁית, בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, פּוֹסֶלֶת, <חיפושית
מִפְּנֵי שֶׁהִיא כִשְׁפוֹפֶרֶת.
רַבִּי שִׁמְעוֹן וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמְרִים:
הַדִּירָה וְהַכִּנָּה שֶׁבַּתְּבוּאָה, כְּשֵׁרִין,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶן לֵחָה.

מסכת פרה פרק ט משנה ג

ג

שָׁתַת מֵהֶן בְּהֵמָה אוֹ חַיָּה, פְּסוּלִין.
כָּל הָעוֹפוֹת פּוֹסְלִין, <פסולין
חוּץ מִן הַיּוֹנָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא מוֹצֶצֶת.
וְכָל הַשְּׁרָצִים אֵין פּוֹסְלִין, <פסולין
חוּץ מִן הַחֻלְדָּה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא מַלֶּקֶת. <מְלֵקַת! מלקה
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף הַנָּחָשׁ, שֶׁהוּא מֵקִיא.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף הָעַכְבָּר.

מסכת פרה פרק ט משנה ד

ד

הַחוֹשֵׁב עַל מֵי חַטָּאת לִשְׁתּוֹתָן,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
פָּסַל.
וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:

כְּשֵׁיִּטֶּה.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
בַּמֶּי דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּמַיִם שֶׁאֵינָן מְקֻדָּשִׁין,
אֲבָל בְּמַיִם מְקֻדָּשִׁין,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
כְּשֶׁיִּטֶּה.
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
כְּשֶׁיִּשְׁתֶּה.
אִם גִּרְגֵּר, כָּשֵׁר.

מסכת פרה פרק ט משנה ה
ה
מֵי חַטָּאת שֶׁנִּפְסָלוּ,
לֹא יְגַבְּלֵם בַּטִּיט,
שֶׁלֹּא יַעֲשֵׂם תַּקָּלָה לַאֲחֵרִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בָּטָלוּ.
פָּרָה שֶׁשָּׁתַת מֵי חַטָּאת,
בְּשָׂרָהּ טָמֵא מֵעֵת לְעֵת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בָּטְלוּ בְמֵעֶיהָ.

מסכת פרה פרק ט משנה ו
ו
מֵי חַטָּאת וְאֵפֶר חַטָּאת,
לֹא יַעֲבִירֵם בַּנָּהָר וּבִסְפִינָה,
וְלֹא יְשִׁיטֵם עַל פְּנֵי הַמַּיִם,
וְלֹא יַעֲמֹד בְּצַד זֶה וְיִזְרְקֵם בְּצַד זֶה,
אֲבָל עוֹבֵר הוּא בַמַּיִם עַד צַוָּארוֹ.
עוֹבֵר הוּא הַטָּהוֹר לַחַטָּאת,
וּבְיָדוֹ כְּלִי רֵיקָם הַטָּהוֹר לַחַטָּאת,
בְּמַיִם שֶׁאֵינָן מְקֻדָּשִׁין.

מסכת פרה פרק ט משנה ז
ז
אֵפֶר כָּשֵׁר שֶׁנִּתְעָרַב בְּאֵפֶר מִקְלָה,
הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב לְטַמֵּא,
וְאֵין מְקַדְּשִׁין בּוֹ.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:

מְקַדְּשִׁין בְּכֻלּוֹ. <בכלן>

מסכת פרה פרק ט משנה ח

ח

מֵי חַטָּאת שֶׁנִּפְסָלוּ,
מְטַמְּאִין אֶת הַטָּהוֹר לִתְרוּמָה בְּיָדָיו וּבְגוּפוֹ,
וְאֶת הַטָּהוֹר לַחַטָּאת לֹא בְיָדָיו וְלֹא בְגוּפוֹ.

ט

נִטַּמְּאוּ,
מְטַמְּאִין אֶת הַטָּהוֹר לִתְרוּמָה בְּיָדָיו וּבְגוּפוֹ,
וְאֶת הַטָּהוֹר לַחַטָּאת בְּיָדָיו,
אֲבָל לֹא בְגוּפוֹ.

מסכת פרה פרק ט משנה ט

י

אֵפֶר כָּשֵׁר שֶׁנְּתָנוֹ עַל גַּבֵּי הַמַּיִם שֶׁאֵינָן רְאוּיִם לְקַדֵּשׁ,
מְטַמְּאִין אֶת יְדֵי הַטָּהוֹר לִתְרוּמָה,
וְאֶת יְדֵי הַטָּהוֹר לַחַטָּאת,
לֹא בְיָדָיו וְלֹא בְגוּפוֹ.

פרק י

מסכת פרה פרק י משנה א

א

<יא>

כָּל הָרָאוּי לְטַמֵּא מִדְרָס, מַדָּף לַחַטָּאת,
בֵּין טָמֵא בֵּין טָהוֹר,
וְאָדָם כַּיּוֹצֵא בוֹ.
כָּל הָרָאוּי לְטַמֵּא טְמֵא מֵת,
בֵּין טָמֵא וּבֵין טָהוֹר,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֵינוּ מַדָּף.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
מַדָּף.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַטָּמֵא, מַדָּף,
וְהַטָּהוֹר, אֵינוּ מַדָּף.

מסכת פרה פרק י משנה ב

ב <יב>

הַטָּהוֹר לַחַטָּאת שֶׁנָּגַע בְּמַדָּף, טָמֵא.
לָגִין שֶׁלַּחַטָּאת שֶׁנָּגַע בְּמַדָּף, טָמֵא.
הַטָּהוֹר לַחַטָּאת שֶׁנָּגַע בְּמַאֲכָלִין וּבְמַשְׁקִין,
בְּיָדוֹ, טָמֵא,
וּבְרַגְלוֹ, טָהוֹר.
הֱסִיטָן בְּיָדוֹ,
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת פרה פרק י משנה ג

ג <יב>

קֻלָּל שֶׁלַּחַטָּאת שֶׁנָּגַע בַּשֶּׁרֶץ,
טָהוֹר.
נְתָנוֹ עַל גַּבָּיו,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.

ד <יד>

נָגַע בָּאֳכָלִין וּבְמַשְׁקִין וּבְכִתְבֵי קֹדֶשׁ,
טָהוֹר.
נְתָנוֹ עַל גַּבֵּיהֶן,
רִבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.

מסכת פרה פרק י משנה ד

ה <יה>

טָהוֹר לַחַטָּאת שֶׁנָּגַע בַּתַּנּוּר,
בְּיָדוֹ, טָמֵא,
וּבְרַגְלוֹ, טָהוֹר.
הָיָה עוֹמֵד עַל גַּבֵּי הַתַּנּוּר,
וּפָשַׁט יָדוֹ חוּץ לַתַּנּוּר,
וְהַלָּגִין בְּתוֹכוֹ; <בְּתוֹכָהּ> *<lágunos: בקבוק, כד ליין>*
וְכֵן הָאֵסָל שֶׁהוּא נָתוּן עַל גַּבֵּי הַתַּנּוּר,
וּבוֹ שְׁנֵי קֻלָּלוֹת, אֶחָד מִכָּן, וְאֶחָד מִכָּן,
רִבִּי עֲקִיבָה מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.

מסכת פרה פרק י משנה ה
ו
הָיָה עוֹמֵד חוּץ לַתַּנּוּר וּפָשַׁט יָדוֹ לַחַלּוֹן,
וְנָטַל אֶת הַלָּגִין וְהֶעֱבִירוֹ עַל גַּבֵּי הַתַּנּוּר,
רַבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
אֲבָל עוֹמֵד הוּא הַטָּהוֹר לַחַטָּאת עַל גַּבֵּי הַתַּנּוּר,
וּבְיָדוֹ כְּלִי רֵיקָם הַטָּהוֹר לַחַטָּאת,
בְּמַיִם שֶׁאֵינָן מְקֻדָּשִׁין.

מסכת פרה פרק י משנה ו
ז
לָגִין שֶׁלַּחַטָּאת שֶׁנָּגַע בְּשֶׁלַּקֹּדֶשׁ וּבְשֶׁלִּתְרוּמָה,
שֶׁלַּחַטָּאת, טָמֵא,
וְשֶׁלַּקֹּדֶשׁ וְשֶׁלִּתְרוּמָה, טְהוֹרִין.
שְׁנֵיהֶן בִּשְׁתֵּי יָדָיו, שְׁנֵיהֶן טְמֵאִין.
שְׁנֵיהֶן בִּשְׁנֵי נְיָרוֹת, שְׁנֵיהֶן טְהוֹרִין.
שֶׁלַּחַטָּאת בִּנְיָר, וְשֶׁלִּתְרוּמָה בְיָדוֹ, שְׁנֵיהֶן טְמֵאִין.
שֶׁלִּתְרוּמָה בִּנְיָר, וְשֶׁלַּחַטָּאת בְּיָדוֹ, שְׁנֵיהֶן טְהוֹרִין.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
שֶׁלַּחַטָּאת, טָמֵא.
הָיוּ נְתוּנִין עַל גַּבֵּי הָאָרֶץ וְנָגַע בָּהֶן,
שֶׁלַּחַטָּאת, טָמֵא,
וְשֶׁלַּקֹּדֶשׁ וְשֶׁלִּתְרוּמָה, טְהוֹרִין.
הִסִּיטָן,
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

פרק יא

מסכת פרה פרק יא משנה א
א
צְלוֹחִית שֶׁהִנִּיחָהּ מְגֻלָּה, וּבָא וּמְצָאָהּ מְכֻסָּה,
פְּסוּלָה.
הִנִּיחָהּ מְכֻסָּה, וּבָא וּמְצָאָהּ מְגֻלָּה,
אִם יְכוּלָה הַחֻלְדָּה לִשְׁתּוֹת מִמֶּנָּה,
אוֹ נָחָשׁ, דִּבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל,
אוֹ שֶׁיָּרַד טַל בָּהּ בַּלַּיְלָה, <בוֹ>

פְּסוּלָה.
הַחַטָּאת אֵינָהּ נִצֶּלֶת בְּצָמִיד פָּתִיל,
וּמַיִם שֶׁאֵינָן מְקֻדָּשִׁין נִצּוֹלִין בְּצָמִיד פָּתִיל.

מסכת פרה פרק יא משנה ב

ב
כָּל הַסָּפֵק טָהוֹר לִתְרוּמָה, וְטָהוֹר לַחַטָּאת.
וְכָל הַתָּלוּי לִתְרוּמָה, נִשְׁפָּךְ לַחַטָּאת.
אִם עָשׂוּ עַל גַּבָּיו טְהָרוֹת, תְּלוּיוֹת.
הָרְפָפוֹת, *<רְפָפוֹת: רשתות החלונות>*
טְהוֹרוֹת לְקֹדֶשׁ וְלִתְרוּמָה וְלַחַטָּאת.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הָרְעָדוֹת טְמֵאוֹת לַחַטָּאת. *<רְעָדוֹת = רְפָפוֹת: רשתות החלונות>*

מסכת פרה פרק יא משנה ג

ג
דְּבֵלָה שֶׁלִּתְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְתוֹךְ מֵי חַטָּאת וּנְטָלָהּ וַאֲכָלָהּ,
אִם יֶשׁ בָּהּ כַּבֵּיצָה, בֵּין טְמֵאָה בֵּין טְהוֹרָה,
הַמַּיִם טְמֵאִין, וְהָאוֹכְלָהּ חַיָּב מִיתָה.
אֵין בָּהּ כַּבֵּיצָה,
הַמַּיִם טְהוֹרִין, וְהָאוֹכְלָהּ חַיָּב מִיתָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בִּטְהוֹרָה, הַמַּיִם טְהוֹרִין.
הַטָּהוֹר לַחַטָּאת שֶׁהִכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ לְתוֹךְ מֵי חַטָּאת,
נִטַּמָּא.

מסכת פרה פרק יא משנה ד

ד
כָּל הַטָּעוּן בִּיאַת מַיִם מִדִּבְרֵי תוֹרָה,
מְטַמֵּא אֶת הַקֹּדֶשׁ, וְאֶת הַתְּרוּמָה,
וְאֶת הַחֻלִּין, וְאֶת הַמַּעְשֵׂר,
וְאָסוּר עַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ.
לְאַחַר בִּיאָתוֹ,
מְטַמֵּא אֶת הַקֹּדֶשׁ,
וּפוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה,
וּמֻתָּר בַּחֻלִּים וּבַמַּעְשֵׂר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
פּוֹסֵל בַּקֹּדֶשׁ,
וּמֻתָּר בַּחֻלִּין וּבַמַּעֲשֵׂר.

וְאִם בָּא לַמִּקְדָּשׁ,
בֵּין לִפְנֵי בִיאָתוֹ, בֵּין לְאַחַר בִּיאָתוֹ, חַיָּב.

מסכת פרה פרק יא משנה ה

ה

כָּל הַטָּעוּן בִּיאַת מַיִם מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים,
מְטַמֵּא אֶת הַקֹּדֶשׁ וּפוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה,
וּמֻתָּר בַּחֻלִּין וּבַמַּעְשֵׂר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין בַּמַּעְשֵׂר.
וּלְאַחַר בִּיאָתוֹ,
מֻתָּר בְּכֻלָּם.
וְאִם בָּא לַמִּקְדָּשׁ,
בֵּין לִפְנֵי בִיאָתוֹ, בֵּין לְאַחַר בִּיאָתוֹ, פָּטוּר.

מסכת פרה פרק יא משנה ו

ו

כָּל הַטָּעוּן בִּיאַת מַיִם,
בֵּין מִדִּבְרֵי תוֹרָה, בֵּין מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים,
מְטַמֵּא אֶת מֵי חַטָּאת, וְאֶת אֵפֶר חַטָּאת,
וּמַזֶּה מֵי חַטָּאת,
בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא.
וּבָאֵזוֹב הַמֻּכְשָׁר, <האזוב>
וּבַמַּיִם שֶׁאֵינָן מְקֻדָּשִׁין, <והמים>
וּבִכְלִי רֵיקָם וְהַטָּהוֹר לַחַטָּאת, <וכלי>
בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בְּמַגָּע, אֲבָל לֹא בְמַשָּׂא.

מסכת פרה פרק יא משנה ז

ז

כָּל אֵזוֹב שֶׁיֶּשׁ לוֹ שֵׁם, פָּסוּל. <שֵׁם לזו>
אֵזוֹב זֶה כָּשֵׁר.
אֵזוֹבְיוֹן,
אֵזוֹב כֹּחֳלִית,
אֵזוֹב רוֹמִי,
אֵזוֹב מִדְבָּרִי פָּסוּל.
וְשֶׁלִּתְרוּמָה טְמֵאָה פָּסוּל.
וְשֶׁלִּטְהוֹרָה, לֹא יַזֶּה;

וְאִם הִזָּה כָשֵׁר.
אֵין מַזִּין לֹא בַיּוֹנְקוֹת וְלֹא בַתַּמָּרוֹת.
אֵין חַיָּבִין עַל הַיּוֹנְקוֹת עַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף לֹא עַל הַתַּמָּרוֹת.
וְאֵלּוּ הֵן הַיּוֹנְקוֹת:
גַּבְעֳלִין שֶׁלֹּא גָמָלוּ.

מסכת פרה פרק יא משנה ח

ח

אֵזוֹב שֶׁהִזָּה בוֹ,
כָּשֵׁר לְטַהֵר בּוֹ אֶת הַמְצֹרָע.
לְקָטוֹ לָעֵצִים וְנָפְלוּ עָלָיו מַשְׁקִין,
מְנַגְּבוֹ וְהוּא כָשֵׁר.
לְקָטוֹ לָאֳכָלִין וְנָפְלוּ עָלָיו מַשְׁקִין,
אַף עַל פִּי שֶׁנִּגְּבוֹ, פָּסוּל.
לְקָטוֹ לַחַטָּאת, כְּשֶׁנִּלְקַט לָאֳכָלִין,
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי יוֹסֵה וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
כְּשֶׁנִּלְקַט לָעֵצִים.

מסכת פרה פרק יא משנה ט

ט

מִצְוַת אֵזוֹב,
שְׁלֹשָׁה קְלָחִים וּבָהֶן שְׁלֹשָׁה גִבְעֳלִין.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלִּשְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה.
אֵזוֹב שֶׁיֶּשׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה קְלָחִים,
מְפַסְּגוֹ וְאוֹגְדוֹ.
פִּסְּגוֹ וְלֹא אֲגָדוֹ,
אֲגָדוֹ וְלֹא פִסְּגוֹ,
לֹא פִסְּגוֹ וְלֹא אֲגָדוֹ, כָּשֵׁר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מִצְוַת אֵזוֹב, שְׁלֹשָׁה גִבְעֳלִין,
וּשְׁיָרָיו שְׁנַיִם,
וְגַרְדֻּמּוֹ כָּל שֶׁהוּא.

פרק יב

מסכת פרה פרק יב משנה א

א

הָאֵזוֹב הַקָּצָר,
מְסַפְּקוֹ בַחוּט וּבַכּוּשׁ,
וְטוֹבֵל וּמַעֲלֶה וְאוֹחֵז בָּאֵזוֹב וּמַזֶּה.
רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
כַּשֵּׁם שֶׁהַזָּיָה בָאֵזוֹב,
כָּךְ טְבִילָה בָאֵזוֹב.

מסכת פרה פרק יב משנה ב

ב

הִזָּה סָפֵק מִן הַחוּט,
סָפֵק מִן הַכּוּשׁ, סָפֵק מִן הַגַּבְעוֹל,
הַזָּיָתוֹ פְסוּלָה.
הִזָּה עַל שְׁנֵי כֵלִים,
סָפֵק עַל שְׁנֵיהֶם הִזָּה,
סָפֵק מֵחֲבֵרוֹ וּמָצָה עָלָיו,
הַזָּיָתוֹ פְסוּלָה.
מַחַט שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל הַחֶרֶשׂ,
וְהִזָּה עָלֶיהָ,
סָפֵק עַל הַמַּחַט הִזָּה,
סָפֵק עַל הַחֶרֶשׂ וּמָצָה עָלֶיהָ,
הַזָּיָתוֹ פְסוּלָה.
צְלוֹחִית שֶׁפִּיהָ צַר,
טוֹבֵל וּמַעֲלֶה כְדַרְכָּהּ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַזָּיָה הָרִאשׁוֹנָה.
מֵי חַטָּאת שֶׁנִּתְמַעֲטוּ,
טוֹבֵל אֲפִלּוּ רָאשֵׁי גַבְעֳלִים וּמַזֶּה,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְסַפֵּג.

ג

נִתְכַּוֵּן לְהַזּוֹת לְפָנָיו וְהִזָּה לְאַחֲרָיו,
לְאַחֲרָיו וְהִזָּה לְפָנָיו,
הַזָּיָתוֹ פְסוּלָה;
לְפָנָיו, וְהִזָּה עַל הַצְּדָדִין שֶׁלְּפָנָיו,
הַזָּיָתוֹ כְשֵׁרָה.
מַזִּין עַל הָאָדָם לְדַעְתּוֹ וְשֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ.
וּמַזִּין עַל הָאָדָם וְעַל הַכֵּלִים,

אֲפִלּוּ הֵן מֵאָה.

מסכת פרה פרק יב משנה ג
ד
נִתְכַּוֵּן לְהַזּוֹת עַל דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
וְהִזָּה עַל דָּבָר שֶׁאֵינוּ מְקַבֵּל טֻמְאָה,
אִם יֵשׁ בָּאֵזוֹב, לֹא יִשְׁנֶה.
עַל דָּבָר שֶׁאֵינוּ מְקַבֵּל טֻמְאָה,
וְהִזָּה עַל דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
אִם יֵשׁ בָּאֵזוֹב, יִשְׁנֶה.
עַל הָאָדָם, וְהִזָּה עַל הַבְּהֵמָה,
אִם יֵשׁ בָּאֵזוֹב, לֹא יִשְׁנֶה.
עַל הַבְּהֵמָה, וְהִזָּה עַל הָאָדָם,
אִם יֵשׁ בָּאֵזוֹב, יִשְׁנֶה.
הַמַּיִם הַמְנַטְּפִים, כְּשֵׁרִים,
לְפִיכָךְ הֵם מְטַמִּים לְשֵׁם מֵי חַטָּאת.

מסכת פרה פרק יב משנה ד
[ה]
הַמַּזֶּה מֵחַלּוֹן שֶׁלָּרַבִּים וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ,
וְנִמְצְאוּ הַמַּיִם פְּסוּלִים, פָּטוּר.
מֵחַלּוֹן שֶׁלַּיָּחִיד וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ,
וְנִמְצְאוּ הַמַּיִם פְּסוּלִין, חַיָּב.
אֲבָל כֹּהֵן גָּדוֹל,
בֵּין מֵחַלּוֹן שֶׁלַּיָּחִיד,
בֵּין מֵחַלּוֹן שֶׁלָּרַבִּים, פָּטוּר,
שֶׁאֵין כֹּהֵן גָּדוֹל חַיָּב עַל טֻמְאַת הַמִּקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו.
מַחֲלִיקִין הָיוּ לִפְנֵי חַלּוֹן שֶׁלָּרַבִּים,
וְדוֹרְסִים וְלֹא נִמְנָעִין,
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
מֵי חַטָּאת שֶׁעָשׂוּ מִצְוָתָן אֵינָן מְטַמִּין.

מסכת פרה פרק יב משנה ה
ו
אוֹחֵז הוּא הַטָּהוֹר בְּקָרְדּוֹם הַטָּמֵא בִכְנָפוֹ, וּמַזֶּה עָלָיו,
אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ עָלָיו מַיִם כְּדֵי הַזָּיָה, טָהוֹר.
כַּמָּה יְהֵא בַמַּיִם וִיהֵא בָהֶן כְּדֵי הַזָּיָה?
כְּדֵי שֶׁיִּטְבֹּל רָאשֵׁי גִבְעֳלִין וְיַזֶּה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
רוֹאִין אוֹתָן כְּאִלּוּ הֵן עַל אֵזוֹב שֶׁלִּנְחֹשֶׁת.

מסכת פרה פרק יב משנה ו
ז
הַמַּזֶּה בְאֵזוֹב הַטָּמֵא,
אִם יֶשׁ בּוֹ כַבֵּיצָה,
הַמַּיִם פְּסוּלִים, וְהַזָּיָתוֹ פְסוּלָה.
אֵין בּוֹ כַבֵּיצָה,
הַמַּיִם כְּשֵׁרִים, וְהַזָּיָתוֹ פְסוּלָה.
וּמְטַמֵּא אֶת חֲבֵרוֹ, וַחֲבֵרוֹ אֶת חֲבֵרוֹ, אֲפִלּוּ הֵן מֵאָה.

מסכת פרה פרק יב משנה ז
ט
טָהוֹר שֶׁלְּחַטָּאת שֶׁנִּטַּמּוּ יָדָיו, נִטַּמָּא גוּפוֹ,
וּמְטַמֵּא אֶת חֲבֵרוֹ,
וַחֲבֵרוֹ אֶת חֲבֵרוֹ, אֲפִלּוּ הֵן מֵאָה.

מסכת פרה פרק יב משנה ח
ח
לָגִין שֶׁלַּחַטָּאת שֶׁנִּטַּמּוּ יָדָיו, <*lágunos*: בקבוק, כד לייין>
נִטַּמָּא תוֹכוֹ,
וּמְטַמֵּא אֶת חֲבֵרוֹ, וַחֲבֵרוֹ אֶת חֲבֵרוֹ, אֲפִלּוּ הֵן מֵאָה.

י
הַזּוֹג וְהָעֶנְבּוֹל, חִבּוּר.
כּוּשׁ שֶׁלְּרֶבָן, לֹא יַזֶּה,
לֹא עַל הַכּוּשׁ, וְלֹא עַל הַפִּיקָה.
וְאִם הִזָּה, מֻזֶּה.
שֶׁלַּפִּשְׁתָּן, חִבּוּר.
עוֹר שֶׁלַּעֲרִיסָה שֶׁהוּא מְחֻבָּר לַפִּיקוֹת, חִבּוּר.
הַמִּלְבֵּן אֵינוּ חִבּוּר לֹא לַטֻּמְאָה וְלֹא לַטַּהֲרָה.
כָּל יְדוֹת הַכֵּלִים הַקְּדוּחוֹת, חִבּוּר.
רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
אַף הַחֲרוּקוֹת.

מסכת פרה פרק יב משנה ט
יא
הַסַּלִּים שֶׁבַּקַּנְתֵּל,
וְהַמִּטָּה שֶׁלַּטַּרְבָּן,
וְקֶרֶן שֶׁלְּכְלֵיבָה וּקְרָנַיִם שֶׁלְּיוֹצְאֵי דְרָכִים, <וּקְרָנַיִם>
וְשַׁלְשֶׁלֶת הַמַּפְתְּחוֹת,

וּשְׁלַל הַכּוֹבְסִין,
וּבֶגֶד שֶׁהוּא תָּפוּר בְּכִלְאַיִם,
חִבּוּר לַטֻּמְאָה, וְאֵינוּ חִבּוּר לְהַזָּיָה.

מסכת פרה פרק יב משנה י

יב

כְּסוּי הַמֵּחַם שֶׁהוּא מְחֻבָּר לַשַּׁלְשֶׁלֶת, <הַמֵּיחָם! כך כולם>
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
חִבּוּר לַטֻּמְאָה,
וְאֵינוּ חִבּוּר לְהַזָּיָה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
הִזָּה עַל הַמֵּחַם, הֻזָּה הַכְּסוּי,
הִזָּה עַל הַכְּסוּי, לֹא הֻזָּה הַמֵּחַם.

יג

הַכֹּל כְּשֵׁרִין לְהַזּוֹת,
חוּץ מִטֻּמְטוֹם, וְאַנְדְּרוֹגִינָס, וְהָאִשָּׁה.
וְתִינוֹק שֶׁאֵין בּוֹ דַּעַת, וְהָאִשָּׁה מְסַעַדְתּוּ וּמַזֶּה,
וְאוֹחֶזֶת לוֹ בַּמַּיִם, וְהוּא טוֹבֵל וּמַזֶּה.
וְאִם אָחֲזָה בְיָדוֹ, אֲפִלּוּ בִשְׁעַת הַזָּיָה,
פָּסוּל.

מסכת פרה פרק יב משנה יא

יד

טָבַל אֶת הָאֵזוֹב בַּיּוֹם, וְהִזָּה בַיּוֹם, כָּשֵׁר.
בַּיּוֹם וְהִזָּה בַלַּיְלָה, בַּלַּיְלָה וְהִזָּה בַיּוֹם, פָּסוּל.
אֲבָל הוּא לְעַצְמוֹ טוֹבֵל בַּלַּיְלָה, וּמַזֶּה בַיּוֹם,
שֶׁאֵין מַזִּין עַד שֶׁתָּנֵץ הַחַמָּה.
וְכֻלָּם שֶׁעָשׂוּ מִשֶּׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר, כָּשֵׁר.

חסלת מסכת פרה

מסכת טהרות

פרק א

מסכת טהרות פרק א משנה א

א
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר דָּבָר נֶאֶמְרוּ בְנִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר:
צְרִיכָה מַחֲשָׁבָה,
וְאֵינָה צְרִיכָה הֶכְשֵׁר,
וּמְטַמָּא טֻמְאַת אֳכָלִין כַּבֵּיצָה,
וְכַזַּיִת בְּבֵית הַבְּלִיעָה,
וְהָאוֹכְלָהּ טָעוּן הַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ,
וְחַיָּבִין עָלֶיהָ עַל טֻמְאַת הַמִּקְדָּשׁ,
וְשׂוֹרְפִין עָלֶיהָ אֶת הַתְּרוּמָה,
וְהָאוֹכֵל אֵבֶר מִן הַחַי מִמֶּנָּה
סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים.
שְׁחִיטָתָהּ וּמְלִיקָתָהּ מְטַהֲרוֹת טְרֵפָתָהּ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינָן מְטַהֲרוֹת.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שְׁחִיטָתָהּ מְטַהֶרֶת,
אֲבָל לֹא מְלִיקָתָהּ.

מסכת טהרות פרק א משנה ב
ב
הַכְּנָפַיִם וְהַנּוֹצָה,
מִטַּמּוֹת וּמְטַמּוֹת, וְלֹא מִצְטָרְפוֹת.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
הַנּוֹצָה מִצְטָרֶפֶת.
הַחַרְטוֹם וְהַצִּפָּרְנַיִם,
מִטַּמִּין וּמְטַמִּין וּמִצְטָרְפִין.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף רָאשֵׁי גַפַּיִם וְרֹאשׁ הַזָּנָב,
מִצְטָרְפִין, שֶׁכֵּן מַנִּיחִים בַּפְּטוּמוֹת.

מסכת טהרות פרק א משנה ג
ג
נִבְלַת הָעוֹף הַטָּמֵא צְרִיכָה מַחֲשָׁבָה וְהַכְשֵׁר,
וּמְטַמָּא טֻמְאַת אֳכָלִים כַּבֵּיצָה,
וְכַחֲצִי פְרָס לִפְסוֹל אֶת הַגְּוִיָּה,
וְאֵין בָּהּ כַּזַּיִת בְּבֵית הַבְּלִיעָה,
וְהָאוֹכְלָהּ אֵינוּ טָעוּן הַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ, <אֵינָה>
וְאֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ עַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ,
אֲבָל שׂוֹרְפִין עָלֶיהָ אֶת הַתְּרוּמָה,
וְהָאוֹכֵל אֵבֶר מִן הַחַי מִמֶּנָּה

אֵינוּ סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים,
וְאֵין שְׁחִיטָתָהּ מְטַהֲרַתָּהּ.
הַכְּנָפַיִם וְהַנּוֹצָה,
מִטַּמּוֹת וּמְטַמּוֹת וּמִצְטָרְפוֹת.
הַחַרְטוֹם וְהַצִּפָּרְנַיִם,
מִטַּמִּין וּמְטַמִּין וּמִצְטָרְפִין.

מסכת טהרות פרק א משנה ד
ד
וּבַבְּהֵמָה:
הָעוֹר, וְהָרֹטֶב, וְהַקּוֹפֶה, וְהָאֲלַל,
וְהָעֲצָמוֹת, וְהַגִּידִים, וְהַקְּרָנַיִם, וְהַטְּלָפַיִם,
מִצְטָרְפִים לְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִים,
אֲבָל לֹא טֻמְאַת נְבֵלוֹת.
כַּיּוֹצֵא בוֹ:
הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה טְמֵאָה לַנָּכְרִי וְהִיא מְפַרְכֶּסֶת,
מְטַמָּא טֻמְאַת אֳכָלִין,
אֲבָל לֹא טֻמְאַת נְבֵלוֹת, עַד שֶׁתָּמוּת,
אוֹ עַד שֶׁיַּתִּיז אֶת רֹאשָׁהּ.
רִבָּה לְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין,
מִמַּה שֶּׁרִבָּה לְטַמֵּא טֻמְאַת נְבֵלוֹת. <מַה>
(מסכת טהרות פרק א משנה ה)
הָאֹכֶל שֶׁנִּטַּמָּא בְּאַב הַטֻּמְאָה,
וְאֶת שֶׁנִּטְמָא בִוְלַד הַטֻּמְאָה,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְטַמֵּא כַקַּל שֶׁבִּשְׁנֵיהֶן.

ה
כֵּיצַד?
כַּחֲצִי בֵיצָה אֹכֶל רִאשׁוֹן וְכַחֲצִי בֵיצָה אֹכֶל שֵׁנִי,
שֶׁבְּלָלָן זֶה בָזֶה, שֵׁנִי.
כַּחֲצִי בֵיצָה אֹכֶל שֵׁנִי וְכַחֲצִי בֵיצָה אֹכֶל שְׁלִישִׁי,
שֶׁבְּלָלָן זֶה בָזֶה, שְׁלִישִׁי.

ו
כַּבֵּיצָה אֹכֶל רִאשׁוֹן וְכַבֵּיצָה אֹכֶל שֵׁנִי,
שֶׁבְּלָלָן זֶה בָזֶה, רִאשׁוֹן;
חֲלָקָן, זֶה שֵׁנִי וְזֶה שֵׁנִי.
נָפַל זֶה לְעַצְמוֹ וְזֶה לְעַצְמוֹ לְתוֹךְ כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה,
פְּסָלוּהוּ.
נָפְלוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת,
עֲשָׂאוּהוּ שֵׁנִי.

מסכת טהרות פרק א משנה ו
ז
כַּבֵּיצָה אֹכֶל שֵׁנִי כַּבֵּיצָה אֹכֶל שְׁלִישִׁי,
שֶׁבְּלָלָן זֶה בָזֶה, שֵׁנִי;
חֲלָקָן, זֶה שְׁלִישִׁי, וְזֶה שְׁלִישִׁי.
נָפַל זֶה לְעַצְמוֹ וְזֶה לְעַצְמוֹ לְתוֹךְ כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה,
לֹא פְסָלוּהוּ;
נָפְלוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת,
עֲשָׂאוּהוּ שְׁלִישִׁי.

ח
כַּבֵּיצָה אֹכֶל רִאשׁוֹן, כַּבֵּיצָה אֹכֶל שְׁלִישִׁי,
שֶׁבְּלָלָן זֶה בָזֶה, רִאשׁוֹן;
חֲלָקָן, זֶה שֵׁנִי, וְזֶה שֵׁנִי,
שֶׁאַף שְׁלִישִׁי שֶׁנָּגַע בָּרִאשׁוֹן <הַשְּׁלִישִׁי>
נַעֲשָׂה שֵׁנִי.

ט <ח>
כִּשְׁתֵּי בֵיצִים אֹכֶל רִאשׁוֹן, וְכִשְׁתֵּי בֵיצִים אֹכֶל שֵׁנִי,
שֶׁבְּלָלָן זֶה בָזֶה, רִאשׁוֹן;
חֲלָקָן, זֶה רִאשׁוֹן, וְזֶה רִאשׁוֹן;
לִשְׁלֹשָׁה וּלְאַרְבָּעָה,
הֲרֵי אֵלּוּ שֵׁנִי.

י
כִּשְׁתֵּי בֵיצִים אֹכֶל שֵׁנִי וְכִשְׁתֵּי בֵיצִים אֹכֶל שְׁלִישִׁי,
שֶׁבְּלָלָן זֶה בָזֶה, שֵׁנִי;
חֲלָקָן, זֶה שֵׁנִי, וְזֶה שֵׁנִי;
לִשְׁלֹשָׁה וּלְאַרְבָּעָה,
הֲרֵי אֵלּוּ שְׁלִישִׁי.

מסכת טהרות פרק א משנה ז
יא
מִקְרָצוֹת נוֹשְׁכוֹת זוֹ בָזוֹ,
וְכִכָּרִים נוֹשְׁכִים זֶה בָזֶה,
נִטַּמְּאת אַחַת מֵהֶן בַּשֶּׁרֶץ, כֻּלָּם תְּחִלָּה;
פָּרְשׁוּ, כֻּלָּם תְּחִלָּה.
בְּמַשְׁקִין, כֻּלָּם שְׁנִיּוֹת;
פָּרְשׁוּ, כֻּלָּם שְׁנִיּוֹת.
בְּיָדַיִם, כֻּלָּם שְׁלִישִׁיּוֹת;

פֵּרְשׁוּ, כֻּלָּם שְׁלִישִׁיּוֹת.

מסכת טהרות פרק א משנה ח

יב

מִקְרֶצֶת שֶׁהָיְתָה תְחִלָּה,
וְהִשִּׁיךְ לַאֲחֵרוֹת, <מחוק: והשליך לה אחירות>
כֻּלָּם תְּחִלָּה;
פָּרְשָׁה, הִיא תְּחִלָּה, וְכֻלָּם שְׁנִיּוֹת.
הָיְתָה שְׁנִיָּה,
וְהִשִּׁיךְ לַאֲחֵרוֹת, <מחוק: והשליך לה אחירות>
כֻּלָּם שְׁנִיּוֹת;
פָּרְשָׁה, הִיא שְׁנִיָּה, וְכֻלָּם שְׁלִישִׁיּוֹת.
[הָיְתָה שְׁלִישִׁית]
וְהִשִּׁיךְ לַאֲחֵרוֹת, <מחוק: והשליך לה אחירות>
הִיא שְׁלִישִׁית,
וְכֻלָּם טְהוֹרוֹת,
בֵּין שֶׁפָּרְשׁוּ, בֵּין שֶׁלֹּא פָּרְשׁוּ.

מסכת טהרות פרק א משנה ט

יג

כִּכְּרוֹת הַקֹּדֶשׁ בְּתוֹךְ גֻּמּוֹתֵיהֶם הַמַּיִם מְקֻדָּשִׁים,
נִטַּמָּאת אַחַת מֵהֶן בַּשֶּׁרֶץ,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת.
בִּתְרוּמָה,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד.
אִם יֵשׁ בֵּינֵיהֶם מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ,
אַף בִּתְרוּמָה הַכֹּל טָמֵא.

פרק ב

מסכת טהרות פרק ב משנה א

א

הָאִשָּׁה שֶׁהָיְתָה כוֹבֶשֶׁת יָרָק בִּקְדֵרָה,
וְנָגְעָה בְעָלֶה חוּץ לַקְּדֵרָה בְמָקוֹם הַנָּגוּב, <בַעְלָה>
אַף עַל פִּי שֶׁיֶּשׁ בּוֹ כַבֵּיצָה,
הוּא טָמֵא, וְהַכֹּל טָהוֹר.
נָגְעָה בִמְקוֹם מַשְׁקֶה,
אִם יֶשׁ בּוֹ כַבֵּיצָה,
הַכֹּל טָמֵא,

אֵין בּוֹ כַבֵּיצָה,
הוּא טָמֵא, וְהַכֹּל טָהוֹר;
חָזַר לַקְּדֵרָה,
הַכֹּל טָמֵא.
הָיְתָה מַגַּע טְמֵא מֵת,
וְנָגְעָה בֵין בִּמְקוֹם מַשְׁקֶה, בֵּין בְּמָקוֹם הַנָּגוּב,
אִם יֶשׁ בּוֹ כַבֵּיצָה,
הַכֹּל טָמֵא;
אֵין בּוֹ כַבֵּיצָה,
הוּא טָמֵא, וְהַכֹּל טָהוֹר.
הָיְתָה טְבוּלַת יוֹם מְנַעֶרֶת אֶת הַקְּדֵרָה בְּיָדַיִם מְסֹאָבוֹת,
רָאֲת מַשְׁקִין עַל יָדֶיהָ,
סָפֵק מִן הַקְּדֵרָה נִתָּזוּ,
סָפֵק שֶׁהַקֶּלַח נָגַע בְּיָדֶיהָ,
הַיָּרָק פָּסוּל, וְהַקְּדֵרָה טְהוֹרָה.

מסכת טהרות פרק ב משנה ב

ב

רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הָאוֹכֵל אֹכֶל רִאשׁוֹן, רִאשׁוֹן;
אֹכֶל שֵׁנִי, שֵׁנִי;
אֹכֶל שְׁלִישִׁי, שְׁלִישִׁי.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
הָאוֹכֵל אֹכֶל רִאשׁוֹן,
אֹכֶל שֵׁנִי, שֵׁנִי.
שְׁלִישִׁי, שֵׁנִי לַקֹּדֶשׁ,
לֹא שֵׁנִי לִתְרוּמָה,
שֶׁנַּעֲשָׂה לְטַהֲרַת תְּרוּמָה.

מסכת טהרות פרק ב משנה ג

ג

הָרִאשׁוֹן שֶׁבַּחֻלִּין,
טָמֵא וּמְטַמֵּא;
הַשֵּׁנִי,
פָּסוּל, וְלֹא מְטַמֵּא;
הַשְּׁלִישִׁי,
נֶאֱכָל בִּנְזִיד הַדֶּמַע.

מסכת טהרות פרק ב משנה ד

ד

הָרִאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי שֶׁבִּתְרוּמָה,

טְמֵאִין וּמְטַמִּין.
הַשְּׁלִישִׁי,
פָּסוּל, וְלֹא מְטַמֵּא;
הָרְבִיעִי,
נֶאֱכָל בִּנְזִיד הַקֹּדֶשׁ.

מסכת טהרות פרק ב משנה ה
ה
הָרִאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי וְהַשְּׁלִישִׁי שֶׁבַּקֹּדֶשׁ,
טְמֵאִין וּמְטַמִּין.
הָרְבִיעִי,
פָּסוּל, וְלֹא מְטַמֵּא;
הַחֲמִישִׁי,
נֶאֱכָל בִּנְזִיד הַקֹּדֶשׁ.

מסכת טהרות פרק ב משנה ו
ו
הַשֵּׁנִי שֶׁבַּחֻלִּין,
מְטַמֵּא מַשְׁקֵה חֻלִּין,
וּפוֹסֵל לְאוֹכְלֵי תְרוּמָה.
הַשְּׁלִישִׁי שֶׁבַּתְּרוּמָה,
מְטַמֵּא מַשְׁקֵה קֹדֶשׁ,
וּפוֹסֵל לְאוֹכְלֵי קֹדֶשׁ,
שֶׁנַּעֲשָׂה לְטַהֲרַת קֹדֶשׁ;
אֲבָל אִם נַעֲשָׂה לְטַהֲרַת תְּרוּמָה,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד בַּקֹּדֶשׁ.

מסכת טהרות פרק ב משנה ז
ז
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
שְׁלָשְׁתָּן שָׁוִים:
הָרִאשׁוֹן שֶׁבַּקֹּדֶשׁ, שֶׁבַּתְּרוּמָה, שֶׁבַּחֻלִּים,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם וּפוֹסֵל אֶחָד בַּקֹּדֶשׁ,
מְטַמֵּא אֶחָד וּפוֹסֵל אֶחָד בִּתְרוּמָה,
וּפוֹסֵל אֶת הַחֻלִּין;
הַשֵּׁנִי שֶׁבְּכֻלָּם,
מְטַמֵּא אֶחָד וּפוֹסֵל אֶחָד בַּקֹּדֶשׁ,
מְטַמֵּא מַשְׁקֵה חֻלִּים,
וּפוֹסֵל לְאוֹכְלֵי תְרוּמָה.
הַשְּׁלִישִׁי שֶׁבְּכֻלָּם,
מְטַמֵּא מַשְׁקֵה קֹדֶשׁ

וּפוֹסֵל לְאוֹכְלֵי קֹדֶשׁ.

מסכת טהרות פרק ב משנה ח

ח

הָאוֹכֵל אֹכֶל שֵׁנִי,
לֹא יַעֲשֶׂם בְּבֵית הַבַּד.
וְחֻלִּים שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל גַּבֵּי הַקֹּדֶשׁ,
הֲרֵי אֵלּוּ כַחֻלִּין.
רִבִּי אֱלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
הֲרֵי אֵלּוּ כִתְרוּמָה,
לְטַמֵּא שְׁנַיִם וְלִפְסוֹל אֶחָד.

פרק ג

מסכת טהרות פרק ג משנה א

א

הָרֹטֶב וְהַגְּרִיסִין וְהֶחָלָב,
בִּזְמַן שֶׁהֵן מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ,
הֲרֵי אֵלּוּ תְחִלָּה;
קָרָשׁוּ,
הֲרֵי אֵלּוּ שְׁנִיִּים;
חָזְרוּ וְנִמּוֹחוּ,
כַּבֵּיצָה מְכֻוָּן,
טָהוֹר;
יָתֵר מִכַּבֵּיצָה,
טָמֵא, שֶׁכֵּיוָן שֶׁיָּצָאת טִפָּה רִאשׁוֹנָה,
נִטְמֵאת בְּכַבֵּיצָה.

מסכת טהרות פרק ג משנה ב

ב

רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַשֶּׁמֶן תְּחִלָּה לְעוֹלָם.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אַף דְּבַשׁ;
רִבִּי שִׁמְעוֹן הַשֵּׁזוּרִי אוֹמֵר:
אַף הַיַּיִן.
גּוּשׁ שֶׁלַּזֵּיתִין שֶׁנָּפַל לַתַּנּוּר וְהֻסַּק,
כַּבֵּיצָה מְכֻוָּן,
טָהוֹר;

יָתֵר מִכַּבֵּיצָה,
טָמֵא, שֶׁכֵּיוָן שֶׁיָּצָאת טִפָּה הָרִאשׁוֹנָה,
נִטְמֵאת בְּכַבֵּיצָה.
אִם הָיוּ פְּרוּדִין,
אֲפִלּוּ הֵן סְאָה,
טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ג משנה ג
ג
טְמֵא מֵת שֶׁסָּחַט זֵיתִים וַעֲנָבִים,
כַּבֵּיצָה מְכֻוָּן,
טָהוֹר,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִגַּע בִּמְקוֹם מַשְׁקֶה;
יָתֵר מִכַּבֵּיצָה,
טָמֵא, שֶׁכֵּיוָן שֶׁיָּצָאת טִפָּה הָרִאשׁוֹנָה,
נִטְמֵאת בְּכַבֵּיצָה.
וְאִם הָיָה זָב אוֹ זָבָה,
אֲפִלּוּ גַּרְגֵּר יְחִידִי,
טָמֵא, שֶׁכֵּיוָן שֶׁיָּצָאת טִפָּה הָרִאשׁוֹנָה,
נִטַּמָּאת בַּמַּשָּׂא.
זָב שֶׁחָלַב אֶת הָעֵז,
הֶחָלָב טָמֵא,
שֶׁכֵּיוָן שֶׁיָּצָאת טִפָּה הָרִאשׁוֹנָה,
נִטַּמָּאת בַּמַּשָּׂא.

מסכת טהרות פרק ג משנה ד
ד
כַּבֵּיצָה אֳכָלִין שֶׁהִנִּיחָן בַּחַמָּה וְנִתְמַעֲטוּ,
וְכֵן כַּזַּיִת מִן הַמֵּת,
וְכַזַּיִת מִן הַנְּבֵלָה,
וְכָעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ,
כַּזַּיִת פִּגּוּל,
כַּזַּיִת נוֹתָר,
כַּזַּיִת חֵלֶב, <חָלָב>
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין,
וְאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.
הִנִּיחָן בַּגְּשָׁמִים וְנִתְפָּחוּ,
טְמֵאִין,
וְחַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.

מסכת טהרות פרק ג משנה ה

ה
כָּל הַטְּמָאוֹת כְּשָׁעַת מְצִיאָתָן:
אִם טְמֵאוֹת, טְמֵאוֹת,
אִם טְהוֹרוֹת, טְהוֹרוֹת,
אִם מְכֻסּוֹת, מְכֻסּוֹת,
אִם מְגֻלּוֹת, מְגֻלּוֹת.
מַחַט שֶׁנִּמְצֵאת מְלֵאָה חֲלוּדָה אוֹ שְׁבוּרָה,
טְהוֹרָה,
שֶׁכָּל הַטְּמָאוֹת כְּשָׁעַת מְצִיאָתָן.

מסכת טהרות פרק ג משנה ו
ו
חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן
שֶׁנִּמְצְאוּ בְּמָבוֹי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ טֻמְאָה,
הֲרֵי אֵלּוּ בְּחֶזְקַת טַהֲרָה,
וְכָל פִּקֵּחַ בְּחֶזְקַת טֻמְאָה,
וְכָל שֶׁאֵין בּוֹ דַעַת לְהִשָּׁאֵל,
סְפֵקוֹ טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ג משנה ז
ז
תִּינוֹק שֶׁנִּמְצָא בְּצַד בֵּית הַקְּבָרוֹת, <בֵּין>
וְהַשּׁוֹשַׁנִּים בְּיָדוֹ,
וְאֵין הַשּׁוֹשַׁנִּים אֶלָּא מִמְּקוֹם טֻמְאָה,
טָהוֹר, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר:
אַחֵר לְקָטָן וְנָתַן לוֹ.
וְכֵן חֲמוֹר בֵּין הַקְּבָרוֹת,
כֵּלָיו טְהוֹרִין.

מסכת טהרות פרק ג משנה ח
ח
תִּינוֹק שֶׁנִּמְצָא בְּצַד הָעִסָּה,
וְהַבָּצֵק בְּיָדוֹ,
רַבִּי מֵאִיר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין,
שֶׁדֶּרֶךְ הַתִּינוֹק לְטַפֵּחַ.
בָּצֵק שֶׁיֵּשׁ בּוֹ נְקִידוֹת תַּרְנְגֹלִים,
וּמַשְׁקִים טְמֵאִים בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
אִם יֵשׁ בֵּין מַשְׁקִים לַכִּכָּרוֹת
כְּדֵי שֶׁיְּנַגְּבוּ אֶת פִּיהֶן בָּאָרֶץ,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין.

בַּפָּרָה וּבַכֶּלֶב,
כְּדֵי שֶׁיְּלַחֲכוּ אֶת לְשׁוֹנָם.
וּשְׁאָר כָּל הַבְּהֵמָה,
כְּדֵי שֶׁתְּנַגֵּב.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב מְטַהֵר בַּכֶּלֶב,
שֶׁהוּא פִּקֵּחַ,
שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהַנִּיחַ אֶת הַמָּזוֹן וְלֵילֵךְ לַמַּיִם.

פרק ד

מסכת טהרות פרק ד משנה א

א

הַזּוֹרֵק טֻמְאָה מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,
כִּכָּר לְבֵין הַמַּפְתְּחוֹת,
מַפְתֵּחַ לְבֵין הַכִּכָּרוֹת,
טָהוֹר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כִּכָּר לְבֵין הַמַּפְתְּחוֹת,
טָמֵא,
מַפְתֵּחַ לְבֵין הַכִּכָּרוֹת,
טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ד משנה ב

ב

הַשֶּׁרֶץ בְּפִי הַחֻלְדָּה,
וּמְהַלֶּכֶת עַל גַּבֵּי כִכָּרוֹת שֶׁלִּתְרוּמָה,
סָפֵק נָגַע, סָפֵק לֹא נָגַע,
סְפֵקוֹ טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ד משנה ג

ג

הַשֶּׁרֶץ בְּפִי הַחֻלְדָּה,
וְהַנְּבֵלָה בְפִי הַכֶּלֶב,
וְעָבְרוּ בֵין הַטְּהוֹרִין,
אוֹ שֶׁעָבְרוּ טְהוֹרִין בֵּינֵיהֶן,
סְפֵקָן טָהוֹר,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין לַטֻּמְאָה מָקוֹם.
הָיוּ מְנַקְּדִים בָּהֶן עַל הָאָרֶץ,
וְאָמַר:

"הִלַּכְתִּי לַמָּקוֹם הַלָּז, <לְמָקוֹם>
וְאֵין יָדוּעַ אִם נָגַעְתִּי אִם לֹא נָגַעְתִּי",
סְפֵקוֹ טָמֵא,
מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לַטֻּמְאָה מָקוֹם.

מסכת טהרות פרק ד משנה ד

ד

כַּזַּיִת מִן הַמֵּת בְּפִי הָעוֹרֵב,
סָפֵק הֶאֱהִיל עַל הָאָדָם וְעַל הַכֵּלִים בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
סְפֵק אָדָם, טָמֵא;
סְפֵק כֵּלִים, טָהוֹר.
הַמְמַלֵּא עֲשָׂרָה דְלָיִין,
וְנִמְצָא שֶׁרֶץ בְּאֶחָד מֵהֶן,
הוּא טָמֵא, וְכֻלָּם טְהוֹרִין.
הַמְעָרֶה מִכְּלִי לִכְלִי,
וְנִמְצָא שֶׁרֶץ בַּתַּחְתּוֹן,
הָעֶלְיוֹן טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ד משנה ה

ה

עַל שִׁשָּׁה סְפֵקוֹת שׂוֹרְפִין אֶת הַתְּרוּמָה:
עַל סְפֵק בֵּית הַפְּרָס,
וְעַל [סְפֵק] עָפָר הַבָּא מֵאֶרֶץ הָעַמִּים,
וְעַל סְפֵק בִּגְדֵי עַם הָאָרֶץ,
וְעַל סְפֵק כֵּלִים הַנִּמְצָאִים,
וְעַל סְפֵק רוֹקִין,
וְעַל סְפֵק מֵי רַגְלֵי אָדָם
שֶׁהֵן כְּנֶגֶד מֵי רַגְלֵי בְהֵמָה,
וְעַל וַדַּי מַגָּעָן שֶׁהוּא סְפֵק טֻמְאָתָן,
שׂוֹרְפִין אֶת הַתְּרוּמָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף עַל סְפֵק מַגָּעָן בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, תּוֹלִין,
וּבִרְשׁוּת הָרַבִּים, טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ד משנה ו

ו

שְׁנֵי רוֹקִין,
אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר,
תּוֹלִין עַל מַגָּעָן וְעַל מַשָּׂאָן

וְעַל הֶסֵּטָן בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְעַל מַגָּעָן בִּרְשׁוּת הָרַבִּים בִּזְמַן שֶׁהֵן לַחִים,
וְעַל מַשָּׂאָן בֵּין לַחִין בֵּין יְבֵשִׁים.
הָיָה רוֹק יְחִידִי וְנָגַע בּוֹ,
וּנְשָׂאוֹ, וֶהֱסִיטוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
שׂוֹרְפִין עָלָיו אֶת הַתְּרוּמָה,
וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד.

מסכת טהרות פרק ד משנה ז
ז
אֵלּוּ סְפֵקוֹת שֶׁטִּהֲרוּ חֲכָמִין:
סְפֵק מַיִם שְׁאוּבִין לַמִּקְוֶה,
סְפֵק טֻמְאָה צָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם,
סְפֵק מַשְׁקִין לְטַמֵּא, טָמֵא,
וּלְטַמֵּא, טָהוֹר,
סְפֵק יָדַיִם לְטַמֵּא וּלְטַמֵּא וּלְטַהֵר, טָהוֹר,
סְפֵק רְשׁוּת הָרַבִּים,
סְפֵק דִּבְרֵי סוֹפְרִים,
סְפֵק הַחֻלִּין,
סְפֵק שְׁרָצִים,
סְפֵק נְגָעִים,
סְפֵק נְזִירוּת,
סְפֵק בְּכוֹרוֹת,
וּסְפֵק קָרְבָּנוֹת.
(מסכת טהרות פרק ד משנה ח)
סְפֵק טֻמְאָה צָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם,
בֵּין בַּכֵּלִים, בֵּין בַּקַּרְקָעוֹת,
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
בַּכֵּלִים, טָמֵא, וּבַקַּרְקָעוֹת, טָהוֹר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
סְפֵק יְרִידָתוֹ, טָמֵא, וּסְפֵק עֲלִיָּתוֹ, טָהוֹר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אֵין שָׁם אֶלָּא מְלֹא אָדָם וְטֻמְאָה, טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ד משנה ט
ח
סְפֵק מַשְׁקִים לְטַמֵּא, טָמֵא, כֵּיצַד?
טָמֵא שֶׁפָּשַׁט אֶת רַגְלוֹ לְבֵין מַשְׁקִין טְהוֹרִין,
סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע, סְפֵקוֹ טָמֵא.

ט

הָיְתָה כִכָּר טְמֵאָה בְיָדוֹ,
וּפְשָׁטָהּ לְבֵין מַשְׁקִין טְהוֹרִין,
סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע, סְפֵקוֹ טָמֵא.

י
וּלְטַמֵּא טָהוֹר, כֵּיצַד?
הָיְתָה מַקֵּל בְּיָדוֹ וּבְרֹאשָׁהּ מַשְׁקִין טְמֵאִין,
וּזְרָקָהּ לְבֵין כִּכָּרוֹת טְהוֹרִין,
סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע, סְפֵקוֹ טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ד משנה י
יא
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
סְפֵק מַשְׁקִין לָאֳכָלִים, טָמֵא,
וְלַכֵּלִים, טָהוֹר.
כֵּיצַד?
שְׁתֵּי חֲבִיּוֹת,
אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה,
עָשָׂה עִסָּה מֵאַחַת מֵהֶן,
סָפֵק מִן הַטְּמֵאָה עָשָׂה,
סָפֵק מִן הַטְּהוֹרָה עָשָׂה,
זֶה הוּא סְפֵק מַשְׁקִין:
לָאֳכָלִים טָמֵא, וְלַכֵּלִים טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ד משנה יא
יב
סְפֵק יָדַיִם,
לִטַּמֵּא וּלְטַמֵּא וְלִטְהַר,
טָהוֹר.
סְפֵק רְשׁוּת הָרַבִּים,
טָהוֹר.
סְפֵק דִּבְרֵי סוֹפְרִים:
אָכַל אֳכָלִין טְמֵאִים,
שָׁתָה מַשְׁקִין טְמֵאִין,
בָּא רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בְמַיִם שְׁאוּבִין,
אוֹ שֶׁנָּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רֻבּוֹ
שְׁלֹשֶׁת לֻגִּין מַיִם שְׁאוּבִין,
סְפֵקוֹ טָהוֹר.
אֲבָל דָּבָר שֶׁהוּא אַב הַטֻּמְאָה מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים,
סְפֵקוֹ טָמֵא.

מסכת טהרות פרק ד משנה יב

יג

סְפֵק הַחֻלִּין, זוֹ טָהֳרַת פְּרִישׁוּת.
סְפֵק שְׁרָצִים, כִּשְׁעַת מְצִיאָתָן.
סְפֵק נְגָעִים, כַּתְּחִלָּה טָהוֹר,
עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לַטֻּמְאָה;
מִשֶּׁנִּזְקַק לַטֻּמְאָה, סְפֵקוֹ טָמֵא.

יד <יא>

סְפֵק נְזִירוּת, מֻתָּר.
סְפֵק בְּכוֹרוֹת,
אֶחָד בְּכוֹרֵי אָדָם וְאֶחָד בְּכוֹרֵי בְהֵמָה,
בֵּין טְמֵאָה בֵּין טְהוֹרָה,
שֶׁהַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ עָלָיו הָרְאָיָה.

מסכת טהרות פרק ד משנה יג

יה <יב>

סְפֵק קָרְבָּנוֹת,
הָאִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ סְפֵק חָמֵשׁ לֵדוֹת
סְפֵק חָמֵשׁ זִיבוֹת,
מְבִיאָה קָרְבָּן אֶחָד,
וְאוֹכֶלֶת בַּזְּקָדָשִׁים,
וְאֵין הַשְּׁאָר עָלֶיהָ חוֹבָה.

פרק ה

מסכת טהרות פרק ה משנה א

א

הַשֶּׁרֶץ וְהַצְּפַרְדֵּעַ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְכֵן כַּזַּיִת מִן הַמֵּת וְכַזַּיִת מִן הַנְּבֵלָה,
עֶצֶם מִן הַמֵּת וְעֶצֶם מִן הַנְּבֵלָה,
גּוּשׁ מֵאֶרֶץ טְהוֹרָה וְגוּשׁ מֵאֶרֶץ הָעַמִּים,
גּוּשׁ מֵאֶרֶץ טְהוֹרָה וְגוּשׁ מִבֵּית הַפְּרָס,
שְׁנֵי שְׁבִילִין,
אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר,
הִלֵּךְ בְּאֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זֶה מֵהֶן הִלֵּךְ,
הֶאֱהִיל עַל אֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ עַל אֵי זֶה מֵהֶם הֶאֱהִיל,

הֵסִיט בְּאֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זֶה מֵהֶן הֵסִיט,
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת טהרות פרק ה משנה ב

ב

אֶחָד שֶׁאָמַר:
"נָגַעְתִּי בָזֶה,
וְאֵין יָדוּעַ אִם הוּא טָמֵא אִם הוּא טָהוֹר",
"נָגַעְתִּי וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זֶה מִשְּׁנֵיהֶן נָגַעְתִּי",
רַבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
רַבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא בַכֵּלִים, <בַכֵּלם>
וּמְטַהֵר בִּשְׁבִיל,
שֶׁדֶּרֶךְ אָדָם לְהַלֵּךְ,
וְאֵין דַּרְכּוֹ לִגַּע.

מסכת טהרות פרק ה משנה ג

ג

שְׁנֵי שְׁבִילִין,
אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר,
הִלֵּךְ בְּאֶחָד מֵהֶן וְעָשָׂה טְהָרוֹת וְנֶאֱכָלוּ,
הִזָּה וְשָׁנָה וְטָבַל טָהַר;
הִלֵּךְ בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה טְהָרוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרוֹת.
אִם קַיָּמוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ תְלוּיוֹת.
אִם לֹא טָהַר בִּנְתַּיִם,
הָרִאשׁוֹנוֹת, תְּלוּיוֹת,
וְהַשְּׁנִיּוֹת, יִשָּׂרֵפוּ.

מסכת טהרות פרק ה משנה ד

ד

הַשֶּׁרֶץ וְהַצְּפַרְדֵּעַ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְנָגַע בְּאֶחָד מֵהֶם וְעָשָׂה טְהָרוֹת וְנֶאֱכָלוּ,
טָבַל, וְנָגַע בַּשֵּׁנִי, וְעָשָׂה טְהָרוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרוֹת.
אִם קַיָּמוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ תְלוּיוֹת.
אִם לֹא טָבַל בִּנְתַּיִם,

הָרִאשׁוֹנוֹת תְּלוּיוֹת,
הַשְּׁנִיּוֹת יִשָּׂרֵפוּ.

מסכת טהרות פרק ה משנה ה
ה
שְׁנֵי שְׁבִילִין,
אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר,
הִלֵּךְ בְּאֶחָד מֵהֶן וְעָשָׂה טְהָרוֹת,
וּבָא חֲבֵרוֹ וְהִלֵּךְ בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה טְהָרוֹת,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם נִשְׁאֲלוּ זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְזֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
טְהוֹרִין,
אִם נִשְׁאֲלוּ שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד,
טְמֵאִין.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, טְמֵאִין.

מסכת טהרות פרק ה משנה ו
ו
שְׁנֵי כִכָּרִים,
אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר,
אָכַל אֶת אֶחָד מֵהֶן וְעָשָׂה טְהָרוֹת,
וּבָא חֲבֵרוֹ וְאָכַל אֶת הַשֵּׁנִי וְעָשָׂה טְהָרוֹת,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם נִשְׁאֲלוּ זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְזֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
טְהוֹרִין,
נִשְׁאֲלוּ שְׁנֵיהֶן כְּאֶחָד,
טְמֵאִין.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, טְמֵאִין.

מסכת טהרות פרק ה משנה ז
ז
מִי שֶׁיָּשַׁב בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וּבָא אֶחָד וְדָרַס עַל בְּגָדָיו,
אוֹ שֶׁרָקַק וְנָגַע בְּרוֹקוֹ,
עַל רוֹקוֹ שׂוֹרְפִין אֶת הַתְּרוּמָה,
וְעַל בְּגָדָיו הוֹלְכִין אַחַר הָרוֹק.
יָשַׁן בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וְעָמַד,
כֵּלָיו טְמֵאִין מִדְרָס,
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.

וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
נָגַע בְּאֶחָד בַּלַּיְלָה,
וְאֵין יָדוּעַ אִם חַי אִם מֵת,
וּבַשַּׁחַר עָמַד וּמְצָאוֹ מֵת,
רַבִּי מֵאִיר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין,
שֶׁכָּל הַטֻּמְאוֹת כְּשָׁעַת מְצִיאָתָן.

מסכת טהרות פרק ה משנה ח

ח

שׁוֹטָה אַחַת בָּעִיר,
אוֹ נָכְרִית, אוֹ כוּתִית,
כָּל הָרוֹקִין שֶׁבָּעִיר טְמֵאִין.
מִי שֶׁדָּרְסָה אִשָּׁה עַל בְּגָדָיו,
אוֹ שֶׁיָּשְׁבָה עִמּוֹ בִסְפִינָה,
אִם מַכִּירָתוֹ שֶׁהוּא אוֹכֵל בִּתְרוּמָה,
כֵּלָיו טְהוֹרִין,
וְאִם לָאו, יִשְׁאָלֶנָּה.

מסכת טהרות פרק ה משנה ט

ט

עֵד אוֹמֵר "נִטְמֵאתָ",
וְהוּא אוֹמֵר "לֹא נִטְמֵאתִי",
טָהוֹר.
שְׁנַיִם אוֹמְרִים "נִטְמֵאתָ",
וְהוּא אוֹמֵר "לֹא נִטְמֵאתִי",
רַבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הוּא נֶאֱמָן עַל יְדֵי עַצְמוֹ.

י

עֵד אוֹמֵר "נִטַּמָּא",
וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים "לֹא נִטַּמָּא",
בֵּין בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד בֵּין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
טָהוֹר.
שְׁנַיִם אוֹמְרִים "נִטַּמָּא",
וְעֵד אוֹמֵר "לֹא נִטַּמָּא",
בֵּין בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד בֵּין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
טָמֵא.
עֵד אוֹמֵר "נִטַּמָּא",
עֵד אוֹמֵר "לֹא נִטַּמָּא",

אִשָּׁה אוֹמֶרֶת "נִטַּמָּא",
וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת "לֹא נִטַּמָּא",
בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, טָמֵא,
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, טָהוֹר.

פרק ו

מסכת טהרות פרק ו משנה א

א

מָקוֹם שֶׁהָיָה רְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְנַעֲשָׂה רְשׁוּת הָרַבִּים,
וְחָזַר וְנַעֲשָׂה רְשׁוּת הַיָּחִיד,
כְּשֶׁהוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד,
סְפֵקוֹ טָמֵא,
כְּשֶׁהוּא רְשׁוּת הָרַבִּים,
סְפֵקוֹ טָהוֹר.
הַמְסַכֵּן בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְהוֹצִיאוּהוּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְהֶחֱזִירוּהוּ לִרְשׁוּת הַיָּחִיד,
כְּשֶׁהוּא בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, <רְשׁוּת
סְפֵקוֹ טָמֵא,
כְּשֶׁהוּא בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, <רְשׁוּת
סְפֵקוֹ טָהוֹר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
רְשׁוּת הָרַבִּים מַפְסֶקֶת.

מסכת טהרות פרק ו משנה ב

ב

אַרְבָּעָה סְפֵקוֹת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
כֵּיצַד?
הַטָּמֵא עוֹמֵד וְהַטָּהוֹר עוֹבֵר,
הַטָּהוֹר עוֹמֵד וְהַטָּמֵא עוֹבֵר,
הַטֻּמְאָה בִרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְהַטַּהֲרָה בִרְשׁוּת הָרַבִּים,
הַטַּהֲרָה בִרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְהַטֻּמְאָה בִרְשׁוּת הָרַבִּים,
סָפֵק נָגַע, סָפֵק לֹא נָגַע,
סָפֵק הֶאֱהִיל, סָפֵק לֹא הֶאֱהִיל,

סָפֵק הֵסִיט, סָפֵק לֹא הֵסִיט,
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת טהרות פרק ו משנה ג
ג
אִילָן שֶׁהָיָה עוֹמֵד בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְהַטֻּמְאָה בְתוֹכוֹ,
עָלָה לְרֹאשׁוֹ,
סָפֵק נָגַע, סָפֵק לֹא נָגַע,
סְפֵקוֹ טָמֵא.
הִכְנִיס יָדוֹ לְחֹר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ טֻמְאָה,
סָפֵק נָגַע, סָפֵק לֹא נָגַע,
סְפֵקוֹ טָמֵא.
חֲנוּת שֶׁהִיא טְמֵאָה,
וּפְתוּחָה לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
סָפֵק נִכְנַס, סָפֵק לֹא נִכְנַס,
סְפֵקוֹ טָהוֹר.
שְׁתֵּי חֲנוּיוֹת, אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה,
נִכְנַס לְאַחַת מֵהֶן,
סָפֵק לַטְּהוֹרָה נִכְנַס,
סָפֵק לַטְּמֵאָה נִכְנַס,
סְפֵקוֹ טָמֵא.
(מסכת טהרות פרק ו משנה ד)
כָּל שֶׁאַתְּ יָכוֹל לְרַבּוֹת סְפֵקוֹת וּסְפֵק סְפֵקוֹת,
בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, טָמֵא,
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, טָהוֹר.

ד
כֵּיצַד?
נִכְנַס לַמָּבוֹי וְטֻמְאָה בֶחָצֵר,
סָפֵק נִכְנַס, סָפֵק לֹא נִכְנַס,
הַטֻּמְאָה בַבַּיִת,
סָפֵק נִכְנַס, סָפֵק לֹא נִכְנַס,
וַאֲפִלּוּ נִכְנַס,
סָפֵק הָיְתָה שָׁם, סָפֵק לֹא הָיְתָה שָׁם,
וַאֲפִלּוּ הָיְתָה שָׁם,
סָפֵק שֶׁיֶּשׁ בָּהּ כַּשִּׁעוּר,
סָפֵק שֶׁאֵין בָּהּ,
וַאֲפִלּוּ יֶשׁ בָּהּ,
סָפֵק טְמֵאָה סָפֵק טְהוֹרָה,

וַאֲפִלּוּ טְמֵאָה,
סָפֵק נָגַע, סָפֵק לֹא נָגַע,
סְפֵקוֹ טָמֵא.
רְבִּי אֱלְעָזָר אוֹמֵר:
סְפֵק בִּיאָה, טָהוֹר,
סְפֵק מַגַּע טֻמְאָה, טָמֵא.

מסכת טהרות פרק ו משנה ה
ה
נִכְנַס לַבִּקְעָה בִימוֹת הַגְּשָׁמִים,
וְהַטֻּמְאָה בְשָׂדֶה פְלוֹנִית,
וְאָמַר:
"הָלַכְתִּי לְמָקוֹם הַלָּז,
וְאֵין יָדוּעַ אִם נִכְנַסְתִּי לְאוֹתָהּ הַשָּׂדֶה,
אִם לֹא נִכְנַסְתִּי",
רְבִּי אֱלְעָזָר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין.

מסכת טהרות פרק ו משנה ו
ו
סְפֵק רְשׁוּת הַיָּחִיד, טָמֵא,
עַד שֶׁיֹּאמַר "לֹא נָגַעְתִּי".
סְפֵק רְשׁוּת הָרַבִּים, טָהוֹר,
עַד שֶׁיֹּאמַר "נָגַעְתִּי".
אֵי זוֹ הִיא רְשׁוּת הַיָּחִיד?
שְׁבִילֵי בֵית גִּלְגּוֹל,
וְכֵן כַּיּוֹצֵא בָהֶן,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לַשַּׁבָּת,
וּרְשׁוּת הָרַבִּין לַטֻּמְאָה.
אָמַר רְבִּי אֱלְעָזָר:
לֹא הֻזְכְּרוּ שְׁבִילֵי בֵית גִּלְגּוֹל,
אֶלָּא שֶׁהֵן רְשׁוּת הַיָּחִיד לְכָךְ וּלְכָךְ.
הַשְּׁבִילִים הַמְּפַלְּשִׁים לַבּוֹרוֹת,
וְלַשִּׁיחִים וְלַגִּתּוֹת,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לַשַּׁבָּת,
וּרְשׁוּת הָרַבִּים לַטֻּמְאָה.

מסכת טהרות פרק ו משנה ז
ז
הַבִּקְעָה בִימוֹת הַחַמָּה,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לַשַּׁבָּת,

וּרְשׁוּת הָרַבִּים לַטֻּמְאָה.
וּבִימוֹת הַגְּשָׁמִים,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לְכָךְ וּלְכָךְ.

מסכת טהרות פרק ו משנה ח
ח
בָּסִילְקֵי, <basilikē: בניין ציבורי גדול שבו שורות עמודים>
רְשׁוּת הַיָּחִיד לַשַּׁבָּת,
וּרְשׁוּת הָרַבִּים לַטֻּמְאָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם עוֹמֵד הוּא בַּפֶּתַח הַזֶּה,
וְרוֹאֶה אֶת הַנִּכְנָסִין וְאֶת הַיּוֹצְאִין בַּפֶּתַח הַלָּז,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לְכָךְ וּלְכָךְ,
וְאִם לָאו,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לַשַּׁבָּת,
וּרְשׁוּת הָרַבִּים לַטֻּמְאָה.

מסכת טהרות פרק ו משנה ט
ט
הַפְּרָן,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לַשַּׁבָּת,
וּרְשׁוּת הָרַבִּים לַטֻּמְאָה.
וְכֵן הַצְּדָדִין.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַצְּדָדִין,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לְכָךְ וּלְכָךְ.

מסכת טהרות פרק ו משנה י
י
הָאַסְטְוָנוֹת, <stoà: מעבר מכוסהעם עמודים לארכו>
רְשׁוּת הַיָּחִיד לַשַּׁבָּת,
וּרְשׁוּת הָרַבִּים לַטֻּמְאָה.
חָצֵר שֶׁהָרַבִּים נִכְנָסִים בָּזוֹ וְיוֹצְאִין בָּזוֹ,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לַשַּׁבָּת,
וּרְשׁוּת הָרַבִּים לַטֻּמְאָה.

פרק ז

מסכת טהרות פרק ז משנה א

א

הַקַּדָּר שֶׁהִנִּיחַ אֶת קְדֵרוֹתָיו וְיָרַד לִשְׁתּוֹת,
הַפְּנִימִיּוֹת טְהוֹרוֹת,
וְהַחִיצוֹנוֹת טְמֵאוֹת.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
בַּמֵּי דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּמֻתָּרוֹת,
אֲבָל בַּאֲגוּדוֹת, הַכֹּל טָהוֹר.
הַמּוֹסֵר מַפְתְּחוֹ לְעַם הָאָרֶץ,
הַבַּיִת טָהוֹר,
שֶׁלֹּא מָסַר לוֹ אֶלָּא שְׁמִירַת הַמַּפְתֵּחַ.

מסכת טהרות פרק ז משנה ב

ב

הַמַּנִּיחַ עַם הָאָרֶץ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ,
עֵר, וּמְצָאוֹ עֵר,
יָשֵׁן, וּמְצָאוֹ יָשֵׁן,
עֵר, וּמְצָאוֹ יָשֵׁן,
טָהוֹר;
יָשֵׁן, וּמְצָאוֹ עֵר,
הַבַּיִת טָמֵא.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין טָמֵא אֶלָּא
עַד מְקוֹם שֶׁהוּא יָכוֹל לִפְשֹׁט אֶת יָדוֹ וְלִגַּע.

מסכת טהרות פרק ז משנה ג

ג

הַמַּנִּיחַ אֻמָּנִים בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ,
הַבַּיִת טָמֵא.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין טָמֵא אֶלָּא
עַד מְקוֹם שֶׁהֵן יְכוּלִין לִפְשֹׁט אֶת יָדָם וְלִגַּע.

מסכת טהרות פרק ז משנה ד

ד

אֵשֶׁת חָבֵר
שֶׁהִנִּיחָה לְאֵשֶׁת עַם הָאָרֶץ טוֹחֶנֶת בְּתוֹךְ בֵּיתָהּ,
פָּסְקָה הָרֵחַיִם,

הַבַּיִת טָמֵא.
לֹא פָּסְקָה הָרֵחַיִם,
אֵין טָמֵא אֶלָּא
עַד מְקוֹם שֶׁהִיא יְכוּלָה לִפְשֹׁט אֶת יָדָהּ וְלִגַּע.
הָיוּ שְׁתַּיִם,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, הַבַּיִת טָמֵא,
שֶׁאַחַת טוֹחֶנֶת וְאַחַת מְמַשְׁמֶשֶׁת.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין טָמֵא אֶלָּא
עַד מְקוֹם שֶׁהֵן יְכוּלוֹת לִפְשֹׁט אֶת יָדָם וְלִגַּע.

מסכת טהרות פרק ז משנה ה

ה

הַמַּנִּיחַ עַם הָאָרֶץ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ לְשָׁמְרוֹ,
בִּזְמַן שֶׁהוּא רוֹאֶה אֶת הַנִּכְנָסִין וְאֶת הַיּוֹצְאִין,
הָאֳכָלִים וְהַמַּשְׁקִין, וּכְלֵי חֶרֶשׂ פְּתוּחִין,
טְמֵאִין.
אֲבָל הַמִּשְׁכָּבוֹת וְהַמּוֹשָׁבוֹת,
וּכְלֵי חֶרֶשׂ מֻקָּפִים צָמִיד פָּתִיל,
טְהוֹרִין.
אִם אֵינוֹ רוֹאֶה
לֹא אֶת הַנִּכְנָסִין וְלֹא אֶת הַיּוֹצְאִין,
אֲפִלּוּ מוּבָל, אֲפִלּוּ כָפוּת,
הַכֹּל טָמֵא.

מסכת טהרות פרק ז משנה ו

ו

הַגַּבָּאִין שֶׁנִּכְנְסוּ לְתוֹךְ הַבַּיִת,
הַבַּיִת טָמֵא.
אִם יֵשׁ עִמָּהֶן גּוֹי,
נֶאֱמָנִים לוֹמַר:
"נִכְנַסְנוּ, אֲבָל לֹא נָגַעְנוּ".

ז

הַגַּנָּבִים שֶׁנִּכְנְסוּ לְתוֹךְ הַבַּיִת,
אֵין טָמֵא אֶלָּא מְקוֹם רַגְלֵי הַגַּנָּבִים.
וּמַה הֵן מְטַמְּאִין?
הָאֳכָלִין וְהַמַּשְׁקִין,
וּכְלֵי חֶרֶשׂ פְּתוּחִין;
אֲבָל הַמִּשְׁכָּבוֹת וְהַמּוֹשָׁבוֹת,

וּכְלֵי חֶרֶשׂ הַמֻּקָּפִין צָמִיד פָּתִיל,
טְהוֹרִים.
אִם יֵשׁ עִמָּהֶן גּוֹי אוֹ אִשָּׁה,
הַכֹּל טָמֵא.

מסכת טהרות פרק ז משנה ז

ח

הַמַּנִּיחַ אֶת כֵּלָיו
בַּחַלּוֹן שֶׁלָּאוּלְיָרִין, *<oleários: איש המלתחה, שומר הבגדים>*
רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיִּתֵּן לוֹ אֶת הַמַּפְתֵּחַ, אוֹ חוֹתָם,
אוֹ עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ סִימָן.
הַמַּנִּיחַ אֶת כֵּלָיו מִגַּת זוֹ לְגַת הַבָּאָה,
כֵּלָיו טְהוֹרִין.
וּבְיִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁיֹּאמַר:
"בְּלִבִּי הָיָה לְשָׁמְרָם".

מסכת טהרות פרק ז משנה ח

ט

מִי שֶׁהָיָה טָהוֹר,
וְהִסִּיעַ אֶת לִבּוֹ מִלֶּאֱכֹל,
רִבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר,
שֶׁדֶּרֶךְ טְמֵאִין פּוֹרְשִׁין מִמֶּנּוּ.
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.
הָיוּ יָדָיו טְהוֹרוֹת,
וְהִסִּיעַ אֶת לִבּוֹ מִלֶּאֱכֹל,
אַף עַל פִּי שֶׁאָמַר:
"יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁלֹּא נִטַּמּוּ יָדַי",
יָדָיו טְמֵאוֹת, שֶׁהַיָּדַיִם עַסְקָנִיּוֹת.

מסכת טהרות פרק ז משנה ט

י

הָאִשָּׁה שֶׁנִּכְנְסָה לְהוֹצִיא פַּת לֶעָנִי,
וְיָצָאת וּמְצָאַתּוּ עוֹמֵד בְּצַד כִּכָּרוֹת שֶׁלִּתְרוּמָה;
וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁיָּצָאת,
וּמָצָאת חֲבֶרְתָּהּ חוֹתָה גֶחָלִים
מִתַּחַת קְדֵרָה שֶׁלִּתְרוּמָה,
רִבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

יא
אָמַר רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פִּילָא:
וְכִי מִפְּנֵי מָה רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין?
אֶלָּא שֶׁהַנָּשִׁים גָּרְגְּרָנִיּוֹת הֵן,
שֶׁהִיא חֲשׁוּדָה לְגַלּוֹת אֶת הַקְּדֵרָה שֶׁלַּחֲבֶרְתָּהּ,
לֵידַע מַה שֶּׁהִיא מְבַשֶּׁלֶת.

פרק ח

מסכת טהרות פרק ח משנה א
א
הַדָּר עִם עַם הָאָרֶץ בֶּחָצֵר,
וְשָׁכַח כֵּלִים בֶּחָצֵר,
אֲפִלּוּ חֲבִיּוֹת מֻקָּפוֹת צָמִיד פָּתִיל,
אוֹ תַנּוּר מֻקָּף צָמִיד פָּתִיל,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.
רְבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר בַּתַּנּוּר,
בִּזְמַן שֶׁהוּא מֻקָּף צָמִיד פָּתִיל.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף הַתַּנּוּר טָמֵא,
עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ מְחִיצָה
גְבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִין.

מסכת טהרות פרק ח משנה ב
ב
הַמַּפְקִיד כֵּלִים אֵצֶל עַם הָאָרֶץ,
טְמֵאִין טְמֵא מֵת,
וּטְמֵאִין מִדְרָס;
אִם מַכִּירוֹ שֶׁהוּא אוֹכֵל בִּתְרוּמָה,
טְהוֹרִין מִטְּמֵא מֵת,
אֲבָל טְמֵאִין מִדְרָס.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מָסַר לוֹ תֵבָה מְלֵאָה בְגָדִים,
בִּזְמַן שֶׁהִיא רוֹצֶצֶת,
טְמֵאָה מִדְרָס,
אִם אֵינָה רוֹצֶצֶת,
טְמֵאָה מַדָּף,
אַף עַל פִּי שֶׁהַמַּפְתֵּחַ בְּיַד הַבְּעָלִים.

מסכת טהרות פרק ח משנה ג

ג

הַמְאַבֵּד בַּיּוֹם, וּמָצָא בַיּוֹם,
טָהוֹר.
בַּיּוֹם, וּמָצָא בַלַּיְלָה,
בַּלַּיְלָה, וּמָצָא בַיּוֹם,
בַּיּוֹם, וּמָצָא בַיּוֹם שֶׁלְּאַחֲרָיו,
טָמֵא.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁעָבַר עָלָיו הַלַּיְלָה אוֹ מִקְצָתוֹ,
טָמֵא.

ד

הַשּׁוֹטֵחַ כֵּלִים בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
טְהוֹרִין,
בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
טְמֵאִין.
אִם הָיָה מְשַׁמְּרָן,
טְהוֹרִין.
נָפְלוּ, וְהָלַךְ לַהֲבִיאָן,
טְמֵאִין.
נָפַל דַּלְיוֹ לְתוֹךְ בּוֹרוֹ שֶׁלְּעַם הָאָרֶץ,
וְהָלַךְ לְהָבִיא בְמָה יַעֲלֶנּוּ,
טָמֵא,
מִפְּנֵי שֶׁהֻנַּח בִּרְשׁוּת עַם הָאָרֶץ שָׁעָה אַחַת.

מסכת טהרות פרק ח משנה ד

ה

הַמַּנִּיחַ אֶת בֵּיתוֹ פָּתוּחַ, וּמְצָאוֹ פָּתוּחַ,
נָעוּל, וּמְצָאוֹ נָעוּל,
פָּתוּחַ, וּמְצָאוֹ נָעוּל,
טָהוֹר.
נָעוּל, וּמְצָאוֹ פָּתוּחַ,
רַבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין,
שֶׁהָיוּ הַגַּנָּבִים וְנִמְלְכוּ,
וְהָלְכוּ לָהֶן.

מסכת טהרות פרק ח משנה ה

ו

אֵשֶׁת עַם הָאָרֶץ
שֶׁנִּכְנְסָה לְתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁלְּחָבֵר
לְהוֹצִיא בְנוֹ אוֹ בְהֶמְתּוֹ,
הַבַּיִת טָהוֹר,
מִפְּנֵי שֶׁנִּכְנְסָה שֶׁלֹּא בָרְשׁוּת.

מסכת טהרות פרק ח משנה ו
ז
כְּלָל אָמְרוּ בַטְּהָרוֹת:
כָּל הַמְיֻחָד לְאֹכֶל אָדָם,
טָמֵא,
עַד שֶׁיִּפָּסֵל מֵאֹכֶל הַכֶּלֶב.
וְכָל שֶׁאֵינוּ מְיֻחָד לְאֹכֶל אָדָם,
טָהוֹר,
עַד שֶׁיְּיַחֲדֶנּוּ לְאָדָם.
כֵּיצַד?
גּוֹזָל שֶׁנָּפַל לַגַּת,
וְחָשַׁב עָלָיו לְהַעֲלוֹתוֹ לַנָּכְרִי,
טָמֵא;
לַכֶּלֶב, טָהוֹר.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מְטַמֵּא.
חִשֵּׁב עָלָיו לְחֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
טָהוֹר.
אִם הֶעֱלָהוּ, טָמֵא,
מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מַעֲשֶׂה,
וְאֵין לָהֶן מַחֲשָׁבָה.

מסכת טהרות פרק ח משנה ז
ח
אֲחוֹרֵי כֵלִים שֶׁנִּטַּמּוּ בְמַשְׁקִין,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְטַמִּין אֶת הַמַּשְׁקִין,
וְאֵינָן פּוֹסְלִין אֶת הָאֳכָלִים.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
מְטַמִּין אֶת הַמַּשְׁקִין,
וּפוֹסְלִין אֶת הָאֳכָלִים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אֲחִי עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
לֹא כָךְ וְלֹא כָךְ,
אֶלָּא מַשְׁקִין שֶׁנִּטַּמּוּ בַאֲחוֹרֵי הַכֵּלִים,
מְטַמִּין אֶחָד, וּפוֹסְלִין אֶחָד.
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:

מְטַמֶּיךָ לֹא טִמּוּנִי,
וְאַתָּה טִמֵּאתַנִי.

מסכת טהרות פרק ח משנה ח

ט

עֲרֵבָה שֶׁהִיא קֶטַפְרֵס,
וְהַבָּצֵק מִלְּמַעְלָן וּמַשְׁקֶה טוֹפֵחַ מִלְּמַטָּן,
שָׁלֹשׁ חֲתִכּוֹת בְּכַבֵּיצָה,
אֵינָן מִצְטָרְפוֹת.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף שְׁתַּיִם אֵינָן מִצְטָרְפוֹת,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיוּ רוֹצְצוֹת מַשְׁקֶה.
אִם הָיָה מַשְׁקֶה עוֹמֵד,
אֲפִלּוּ כְעֵין הַחַרְדָּל,
מִצְטָרֵף.
רַבִּי דוֹסָה אוֹמֵר:
אֹכֶל פָּרוּד אֵינוּ מִצְטָרֵף.

מסכת טהרות פרק ח משנה ט

י

מַקֵּל שֶׁהִיא מְלֵאָה מַשְׁקִים טְמֵאִים,
כֵּיוָן שֶׁהִשִּׁיקָהּ לְמִקְוֶה,
טָהֲרָה.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיַּטְבִּיל אֶת כֻּלָּהּ.
הַנָּצוֹק וְהַקֶּטַפְרֵס *<kataphérēs: מרזב; מדרון>*
וּמַשְׁקֶה טוֹפֵחַ,
אֵינָן חִבּוּר,
לֹא לַטֻּמְאָה, וְלֹא לְטַהֲרָה.
וְהָאֶשְׁבֹּרֶן,
חִבּוּר לַטֻּמְאָה וְלַטַּהֲרָה.

פרק ט

מסכת טהרות פרק ט משנה א

א

זֵיתִים מֵאֵמָתַי מְקַבְּלִין טֻמְאָה?
מִשֶּׁיַּזִּיעוּ זֵעַת הַמַּעְטֶן,

אֲבָל לֹא זֵעַת הַקֻּפָּה,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שֵׁעוּר זֵעָה שְׁלֹשָׁה יָמִים.
בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים:
מִשֶּׁיִּתְחַבְּרוּ שְׁלֹשָׁה זֶה לָזֶה.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
מִשֶּׁתִּגָּמֵר מְלַאכְתָּן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים כִּדְבָרָיו.

מסכת טהרות פרק ט משנה ב

ב

גָּמַר מִלְּמְסֹק אֲבָל עָתִיד לִקַּח,
גָּמַר מִלִּקַּח אֲבָל עָתִיד לִלְווֹת,
וְאֵרְעוֹ אֵבֶל, אוֹ מִשְׁתֶּה, אוֹ אֹנֶס,
אֲפִלּוּ זָבִים וְזָבוֹת נִדּוֹת מְהַלְּכִין עֲלֵיהֶן,
טְהוֹרִין.
נָפְלוּ עֲלֵיהֶן מַשְׁקִין,
אֵין טָמֵא אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעָן,
וְהַמֹּחַל הַיּוֹצֵא מֵהֶן טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ט משנה ג

ג

נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן,
הֲרֵי אֵלּוּ מֻכְשָׁרִין.
נָפְלוּ עֲלֵיהֶן מַשְׁקִין, טְמֵאִין.
וְהַמֹּחַל הַיּוֹצֵא מֵהֶן,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין.
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן:
לֹא נֶחְלְקוּ עַל הַמֹּחַל הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים,
שֶׁהוּא טָהוֹר,
וְעַל מַה נֶּחְלָקוּ?
עַל הַיּוֹצֵא מִן הַבּוֹר,
שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין.

מסכת טהרות פרק ט משנה ד

ד

הַגּוֹמֵר אֶת זֵיתָיו וְשִׁיֵּר קֻפָּה אַחַת,
יִתְּנֶנָּה לְעֵינֵי הַכֹּהֵן.

דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יוֹלִיךְ אֶת הַמַּפְתֵּחַ מִיָּד.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מֵעֵת לְעֵת.

מסכת טהרות פרק ט משנה ה
ה
הַמַּנִּיחַ זֵיתִים בַּכֹּתֶשׁ שֶׁיִּמְתֹּנוּ,
שֶׁיְּהוּ נוֹחִים לִכְתּשׁ,
הֲרֵי אֵלּוּ מֻכְשָׁרִים;
שֶׁיִּמְתֹּנוּ וְשֶׁיִּמְלָחֵם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מֻכְשָׁרִין,
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינָן מֻכְשָׁרִין.
הַפּוֹצֵעַ זֵיתִים בְּיָדַיִם טְמֵאוֹת,
טִמֵּן.

מסכת טהרות פרק ט משנה ו
ו
הַמַּנִּיחַ זֵיתִים בַּגַּג לְגַרְגְּרֵם,
אֲפִלּוּ הֵן עַל רוּם אַמָּה,
אֵינָן מֻכְשָׁרִין.
נְתָנָן בַּבַּיִת שֶׁיִּלְקוּ,
וְעָתִיד לְהַעֲלוֹתָן לַגַּג,
נְתָנָן בַּגַּג שֶׁיִּלְקוּ,
שֶׁיִּמְלְחֵם וְשֶׁיִּפְתְּחֵם,
הֲרֵי אֵלּוּ מֻכְשָׁרִין.
נְתָנָן בַּבַּיִת עַד שֶׁיְּשַׁמֵּר אֶת גַּגּוֹ,
עַד שֶׁיּוֹלִיכֵם לְמָקוֹם אַחֵר,
אֵינָן מֻכְשָׁרִין.

מסכת טהרות פרק ט משנה ז
ז
רָצָה לִטּוֹל מֵהֶן בַּד אֶחָד אוֹ שְׁנֵי בַדִּין,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
קוֹצֶה בְטֻמְאָה, וּמְחַפֶּה בְטַהֲרָה.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אַף מְחַפֶּה בְטֻמְאָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

חוֹפֵר בְּקַרְדֻּמּוֹת שֶׁלְּמַתֶּכֶת,
וּמוֹלִיךְ לְבֵית הַבַּד בְּטֻמְאָה.

מסכת טהרות פרק ט משנה ח

ח

הַשֶּׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא בָרֵחַיִם,
אֵין טָמֵא אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ.
אִם הָיָה מַשְׁקֶה מְהַלֵּךְ,
הַכֹּל טָמֵא.
נִמְצָא עַל גַּבֵּי הֶעָלִים,
יִשְׁאֲלוּ הַבַּדָּדִין לוֹמַר: <הַסַּדָּדִין>
"לֹא נָגַעְנוּ".
אִם הָיָה נוֹגֵעַ בָּאֹם, אֲפִלּוּ כִשְׂעוֹרָה,
טָמֵא.

מסכת טהרות פרק ט משנה ט

ט

נִמְצָא עַל גַּבֵּי פְרוּדִין,
וְהוּא נוֹגֵעַ בְּכַבֵּיצָה,
טָמֵא.
פְּרוּדִין עַל גַּבֵּי פְרוּדִין,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא נוֹגֵעַ בְּכַבֵּיצָה,
אֵין טָמֵא אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ.
נִמְצָא בֵין כֹּתֶל לַזֵּיתִין,
טָהוֹר.
נִמְצָא בְגַג הַמַּעְטֵן,
טָהוֹר.
נִמְצָא בְמַעְטֵן הַגַּג טָמֵא.
נִמְצָא שָׂרוּף עַל גַּבֵּי הַזֵּיתִים,
וְכֵן מַטְלֵית מְהוּהָה,
טְהוֹרָה,
שֶׁכָּל הַטֻּמְאוֹת כְּשָׁעַת מְצִיאָתָן.

פרק י

מסכת טהרות פרק י משנה א

א

הַנּוֹעֵל בֵּית הַבַּד בִּפְנֵי הַבַּדָּדִין,
וְהָיוּ לְשָׁם כֵּלִים טְמֵאִין מִדְרָס,

רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
בֵּית הַבַּד טָמֵא.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בֵּית הַבַּד טָהוֹר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם טְהוֹרִין לָהֶן,
בֵּית הַבַּד טָמֵא;
אִם טְמֵאִין לָהֶן,
בֵּית הַבַּד טָהוֹר.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
וְכִי מִפְּנֵי מָה טִמּוּם?
אֶלָּא שֶׁאֵין עַם הָאָרֶץ בְּקִיִּין בָּהֵסֵט.

מסכת טהרות פרק י משנה ב

ב

הַבַּדָּדִין שֶׁהָיוּ נִכְנָסִים וְיוֹצְאִין,
וּמַשְׁקִין טְמֵאִים בְּתוֹךְ בֵּית הַבַּד,
אִם יֵשׁ מַשְׁקִין לַזֵּיתִים
כְּדֵי שֶׁיִּנַּגְּבוּ אֶת רַגְלֵיהֶן בָּאָרֶץ,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין.
הַבַּדָּדִין וְהַבּוֹצְרִים שֶׁנִּמְצֵאת טֻמְאָה לִפְנֵיהֶן,
נֶאֱמָנִין לוֹמַר:
"לֹא נָגַעְנוּ".
וְכֵן תִּינוֹקוֹת שֶׁבֵּינֵיהֶן,
יוֹצְאִין חוּץ לְפֶתַח בֵּית הַבַּד,
וּפוֹנִים לַאֲחוֹרֵי הַגָּדֵר,
וְהֵן טְהוֹרִין.
עַד כַּמָּה יִרְחֲקוּ וְיהוּ טְהוֹרִין?
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא רוֹאָן.

מסכת טהרות פרק י משנה ג

ג

הַבַּדָּדִין וְהַבּוֹצְרִין,
כֵּיוָן שֶׁהִכְנִיסָן לִרְשׁוּת הַמְּעָרָה,
דַּיּוֹ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
צָרִיךְ לַעֲמֹד עֲלֵיהֶן עַד שֶׁיִּטְבֹּלוּ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם טְהוֹרִין לָהֶן,
צָרִיךְ לַעֲמֹד עֲלֵיהֶן עַד שֶׁיִּטְבֹּלוּ.

אִם טְמֵאִין לָהֶן,
אֵינוֹ צָרִיךְ לַעֲמֹד עֲלֵיהֶן עַד שֶׁיִּטְבֹּלוּ.

מסכת טהרות פרק י משנה ד

ד

הַנּוֹתֵן מִן הַסַּלִּים וּמִן הַמִּשְׁטֵחַ שֶׁלַּאֲדָמָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נוֹתֵן בְּיָדַיִם טְהוֹרוֹת,
וְאִם נָתַן בְּיָדַיִם טְמֵאוֹת,
טִמָּן.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
נוֹתֵן בְּיָדַיִם טְמֵאוֹת,
וּמַפְרִישׁ תְּרוּמָתָן בְּטַהֲרָה.
מִן הָעֶבֶט וּמִן הַמִּשְׁטֵחַ שֶׁלֶּעָלִים,
הַכֹּל שָׁוִין שֶׁהוּא נוֹתֵן בְּיָדַיִם טְהוֹרוֹת.
וְאִם נָתַן בְּיָדַיִם טְמֵאוֹת,
טִמָּן.

מסכת טהרות פרק י משנה ה

ה

הָאוֹכֵל מִן הַסַּלִּים,
וּמִן הַמִּשְׁטֵחַ שֶׁלַּאֲדָמָה,
אַף עַל פִּי מְבֻקָּעוֹת וּמְנַטְּפוֹת לַגַּת,
הֲרֵי הַגַּת טְהוֹרָה.
מִן הָעֶבֶט וּמִן הַמִּשְׁטֵחַ שֶׁלֶּעָלִים,
נָפַל מִמֶּנּוּ גַּרְגֵּר יְחִידִי,
אִם יֵשׁ לוֹ חוֹתָם, טָהוֹר,
וְאִם אֵין לוֹ חוֹתָם, טָמֵא.
נָפְלוּ מִמֶּנּוּ עֲנָבִין וּדְרָכָן בִּמְקוֹם מַפְנֶה,
כַּבֵּיצָה מְכֻוָּן, טָהוֹר,
יָתֵר מִכַּבֵּיצָה, טָמֵא,
שֶׁכֵּיוָן שֶׁיָּצָאת טִפָּה רִאשׁוֹנָה,
נִטַּמָּאת בְּכַבֵּיצָה.

מסכת טהרות פרק י משנה ו

ו

מִי שֶׁהָיָה עוֹמֵד וּמְדַבֵּר עַל שְׂפַת הַבּוֹר,
וְנִתְּזָה צִנֵּירָה מִפִּיו, <וְנִתְזָה>
סָפֵק הִגִּיעָה לַבּוֹר, סָפֵק לֹא הִגִּיעָה,
סְפֵקוֹ טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק י משנה ז

ז

הַזּוֹלֵף אֶת הַבּוֹר,
וְנִמְצָא שֶׁרֶץ בָּרִאשׁוֹנָה,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת;
בָּאַחֲרוֹנָה,
הִיא טְמֵאָה, וְכֻלָּם טְהוֹרוֹת.
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהוּא זוֹלֵף בְּכָל אַחַת וְאַחַת;
הָיָה זוֹלֵף בְּמַחַץ,
נִמְצָא שֶׁרֶץ בְּאַחַת מֵהֶן,
הִיא טְמֵאָה בִלְבַד.

ח

אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהוּא בוֹדֵק וְלֹא מְכַסֶּה,
אוֹ מְכַסֶּה וְלֹא בוֹדֵק;
הָיָה בוֹדֵק וּמְכַסֶּה,
וְנִמְצָא שֶׁרֶץ בֶּחָבִית,
הַכֹּל טָמֵא;
בַּבּוֹר, הַכֹּל טָמֵא;
בְּמַחַץ, הַכֹּל טָמֵא.

מסכת טהרות פרק י משנה ח

ט

בֵּין הָעִגּוּלִין לַזּוֹגִין,
רְשׁוּת הָרַבִּים.
כֶּרֶם לִפְנֵי בוֹצְרִים,
רְשׁוּת הַיָּחִיד;
לְאַחַר בוֹצְרִים,
רְשׁוּת הָרַבִּים.
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהָרַבִּים נִכְנָסִים בָּזוֹ וְיוֹצְאִין בָּזוֹ.
כְּלֵי בֵית הַבַּד, שֶׁלַּגַּת, וְהָעֶקֶל,
בִּזְמַן שֶׁהֵן שֶׁלָּעֵץ,
מְנַגְּבָן וְהֵן טְהוֹרִין.
בִּזְמַן שֶׁהֵן שֶׁלַּגְּמִי,
מְיַשְּׁנָן שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
אוֹ חוֹלְטָן בְּחַמִּים.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם נוֹתְנָן לְשִׁבֹּלֶת הַנָּהָר,

דַּיּוֹ.

חסלת מסכת טהרות

מסכת מקוות

פרק א

מסכת מקוות פרק א משנה א

א

שֵׁשׁ מַעֲלוֹת בַּמִּקְווֹת,
זוֹ לְמַעְלָה מִזּוֹ, זוֹ לְמַעְלָה מִזּוֹ.
מֵי גְבָאִין,
שָׁתָה טָמֵא שָׁתָה טָהוֹר,
טָמֵא.
שָׁתָה טָמֵא וּמִלָּא בִכְלִי טָהוֹר,
טָמֵא.
שָׁתָה טָמֵא וְנָפַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה, <כִּיס>
אִם הֵדִיחַ, טָמֵא;
אִם לֹא הֵדִיחַ, טָהוֹר.

מסכת מקוות פרק א משנה ב

ב

מִלָּא בִכְלִי טָמֵא וְשָׁתָה טָהוֹר,
טָמֵא.
מִלָּא בִכְלִי טָמֵא וּמִלָּא בִכְלִי טָהוֹר,
טָמֵא.
מִלָּא בִכְלִי טָמֵא וְנָפַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה,
אִם הֵדִיחַ, טָמֵא;
וְאִם לֹא הֵדִיחַ, טָהוֹר.

מסכת מקוות פרק א משנה ג

ג

נָפְלוּ מַיִם טְמֵאִין וְשָׁתָה טָהוֹר,
טָמֵא.

נָפְלוּ מַיִם טְמֵאִין וּמִלָּא בִכְלִי טָהוֹר,
טָמֵא.
נָפְלוּ מַיִם טְמֵאִין וְנָפַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה,
אִם הֵדִיחַ, טָמֵא,
וְאִם לֹא הֵדִיחַ, טָהוֹר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
בֵּין שֶׁהֵדִיחַ בֵּין שֶׁלֹּא הֵדִיחַ,
טָמֵא.

מסכת מקוות פרק א משנה ד
ד
נָפַל לְתוֹכָן מֵת,
אוֹ שֶׁהִלֵּךְ בָּהֶן טָמֵא, וְשָׁתָה טָהוֹר,
טָהוֹר.
אֶחָד מֵי גֵבָאִין,
מֵי בוֹרוֹת, מֵי שִׁיחִים, מֵי מְעָרוֹת,
מֵי תַמְצִיּוֹת שֶׁפָּסְקוּ,
וּמִקְוֹות שֶׁאֵין בָּהֶן אַרְבָּעִים סְאָה.
בְּשָׁעַת הַגְּשָׁמִים, הַכֹּל טָהוֹר.
פָּסְקוּ הַגְּשָׁמִים,
הַקְּרוֹבִין לָעִיר וְלַדֶּרֶךְ, טְמֵאִין,
וְהָרְחוֹקִין טְהוֹרִין,
עַד שֶׁיְּהַלְּכוּ רֹב אָדָם.

מסכת מקוות פרק א משנה ה
ה
מֵאֵימָתַי הִיא טַהֲרָתָן?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מִשֶּׁיִּרְבּוּ וְיִשְׁטֹפוּ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
רַבּוּ, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא שָׁטָפוּ.
[שָׁטְפוּ,] אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא רָבוּ,
כְּשֵׁרִין לַחַלָּה וְלִטּוֹל מֵהֶן לַיָּדַיִם.

מסכת מקוות פרק א משנה ו
ו
לְמַעְלָה מֵהֶן,
מֵי תַמְצִיּוֹת שֶׁלֹּא פָסְקוּ. <מִתַּמְצִיּוֹת
שָׁתָה טָמֵא וְשָׁתָה טָהוֹר,
טָהוֹר.
שָׁתָה טָמֵא וּמִלָּא בִכְלִי טָהוֹר,

טָהוֹר.
שָׁתָה טָמֵא וְנָפַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה,
אַף עַל פִּי שֶׁהֵדִיחַ,
טָהוֹר.

ז
מִלָּא בִכְלִי טָמֵא וְשָׁתָה טָהוֹר, <בִכְלִי טָהוֹר>
טָהוֹר.
מִלָּא בִכְלִי טָמֵא וּמִלָּא בִכְלִי טָהוֹר,
טָהוֹר.
מִלָּא בִכְלִי טָמֵא וְנָפַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה,
אַף עַל פִּי שֶׁהֵדִיחַ,
טָהוֹר.

ח
נָפְלוּ מַיִם טְמֵאִין וְשָׁתָה טָהוֹר,
טָהוֹר.
נָפְלוּ מַיִם טְמֵאִין וּמִלָּא בִכְלִי טָהוֹר,
טָהוֹר.
נָפְלוּ מַיִם טְמֵאִים וְנָפַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה,
אַף עַל פִּי שֶׁהֵדִיחַ,
טָהוֹר,
וּכְשֵׁרִים לַתְּרוּמָה וְלִטּוֹל מֵהֶן לַיָּדַיִם.

מסכת מקוות פרק א משנה ז
ט
לְמַעְלָה מֵהֶן,
מִקְוֶה שֶׁיֶּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
שֶׁבּוֹ טוֹבְלִין וּמַטְבִּילִין.
לְמַעְלָה מֵהֶן:
מַעְיָן שֶׁמֵּימָיו מְמֻעָטִין
וְשֶׁרַבּוּ עָלָיו מַיִם שְׁאוּבִים,
שָׁוֶה לַמִּקְוֶה לְטַהֵר בָּאֲשְׁבֹּרֶן,
וְלַמַּעְיָן, <וּלְמַעְלָן! באותיות, מחוק: ולמעיין>
לְהַטְבִּיל בּוֹ כָּל שֶׁהוּא.

מסכת מקוות פרק א משנה ח
י
לְמַעְלָה מֵהֶן,
מַיִם מֻכִּין,
שֶׁהֵן מְטַהֲרִין בְּזוֹחֲלִין.

לְמַעְלָה מֵהֶן,
מַיִם חַיִּים,
שֶׁהֵן טְבִילָה לַזָּבִים,
וְהַזָּיָה לַמְּצֹרָעִים,
וּכְשֵׁרִין לְקַדֵּשׁ מֵי חַטָּאת.

פרק ב

מסכת מקוות פרק ב משנה א

א

טָמֵא שֶׁיָּרַד לִטְבּוֹל,
סָפֵק טָבַל סָפֵק לֹא טָבַל,
אֲפִלּוּ טָבַל,
סָפֵק יֵשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
סָפֵק שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה;
שְׁנֵי מִקְוָאוֹת,
אֶחָד יֵשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
וְאֶחָד שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
טָבַל בְּאֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵיזֶה מֵהֶן טָבַל,
סְפֵקוֹ טָמֵא.

מסכת מקוות פרק ב משנה ב

ב

מִקְוֶה שֶׁנִּמְדַּד וְנִמְצָא חָסֵר,
כָּל הַטְּהָרוֹת שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל גַּבָּיו לְמַפְרֵעַ,
בֵּין בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, בֵּין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
טְמֵאוֹת.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּטֻמְאָה חֲמוּרָה,
אֲבָל בְּטֻמְאָה קַלָּה,
אָכַל אֳכָלִין טְמֵאִין,
שָׁתָה מַשְׁקִין טְמֵאִין,
בָּא רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בְּמַיִם שְׁאוּבִין,
אוֹ שֶׁנָּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רֻבּוֹ
שְׁלֹשָׁה לֻגִּין מַיִם שְׁאוּבִין,
וְיָרַד לִטְבּוֹל,
סָפֵק טָבַל סָפֵק לֹא טָבַל,
אֲפִלּוּ טָבַל,

סָפֵק יֵשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
סָפֵק שֶׁאֵין בּוֹ,
שְׁנֵי מִקְוָאוֹת,
אֶחָד יֵשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
וְאֶחָד שֶׁאֵין בּוֹ,
טָבַל בְּאֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵיזֶה מֵהֶן טָבַל,
סְפֵקוֹ טָהוֹר.
רַבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא,
שֶׁרַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל דָּבָר שֶׁהוּא בְחֶזְקַת טֻמְאָה,
לְעוֹלָם הוּא בְטֻמְאָתוֹ,
עַד שֶׁיֵּדַע שֶׁטָּהַר.
אֲבָל סְפֵקוֹ לְטַמֵּא וּלְטַמֵּא,
טָהוֹר.

מסכת מקוות פרק ב משנה ג

ג

סְפֵק מַיִם שְׁאוּבִין שֶׁטִּהֲרוּ חֲכָמִין,
סָפֵק נָפְלוּ, סָפֵק לֹא נָפְלוּ,
וַאֲפִלּוּ נָפְלוּ,
סָפֵק יֵשׁ בָּהֶן אַרְבָּעִים סְאָה,
סָפֵק שֶׁאֵין בָּהֶם,
שְׁנֵי מִקְוָאוֹת,
אֶחָד יֵשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
וְאֶחָד שֶׁאֵין בּוֹ,
נָפַל לְאֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ לְאֵיזֶה מֵהֶן נָפַל,
סְפֵקוֹ טָהוֹר,
מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְמָה יִתְלֶה.
הָיוּ שְׁנֵיהֶם פְּחוּתִין מֵאַרְבָּעִים סְאָה,
וְנָפַל לְאֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ לְאֵיזֶה מֵהֶן נָפַל,
סְפֵקוֹ טָמֵא,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ בְּמָה יִתְלֶה.

מסכת מקוות פרק ב משנה ד

ד

רַבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר:
רְבִיעִית מַיִם שְׁאוּבִין כַּתְּחִלָּה
פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה,

וּשְׁלֹשָׁה לֻגִּים עַל פְּנֵי הַמַּיִם.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֵּין בַּתְּחִלָּה בֵּין בַּסּוֹף,
שֶׁעוּרוֹ שְׁלֹשָׁה לֻגִּין.

מסכת מקוות פרק ב משנה ה

ה
מִקְוֶה שֶׁיֶּשׁ בּוֹ שָׁלוֹשׁ גֻּמּוֹת שֶׁלְּמַיִם שְׁאוּבִין
שֶׁלְּלֹג לֹג, <מחוק שללג לג וכתוב עליו שֶׁלַשֶּׁלֶג>
אִם יָדוּעַ שֶׁנָּפַל לְתוֹכוֹ אַרְבָּעִים סְאָה הַמַּיִם כְּשֵׁרִין
עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לַגֻּמָּא הַשְּׁלִישִׁית,
כָּשֵׁר,
וְאִם לָאו, פָּסוּל.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְמִקְוֶה סָמוּךְ לַמִּקְוֶה.

מסכת מקוות פרק ב משנה ו

ו
הַמְסַנֵּק אֶת הַטִּיט לִצְדָדִין,
וּמָשְׁכוּ מִמֶּנּוּ שְׁלֹשָׁה לֻגִּין,
כָּשֵׁר.
הָיָה תוֹלֵשׁ,
וּמָשְׁכוּ מִמֶּנּוּ שְׁלֹשָׁה לֻגִּין,
פָּסוּל.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן לִשְׁאוֹב.

מסכת מקוות פרק ב משנה ז

ז
הַמַּנִּיחַ קַנְקַנִּים בְּרֹאשׁ הַגַּג לְנַגְּבָן,
וְנִתְמַלְּאוּ מַיִם,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אִם עוֹנַת גְּשָׁמִים הוּא,
אוֹ אִם יֶשׁ כִּמְעַט מַיִם בַּבּוֹר,
יְשַׁבֵּר,
וְאִם לָאו, לֹא יְשַׁבֵּר.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ,
יְשַׁבֵּר, אוֹ יְכַפֶּה, <יטה>
אֲבָל לֹא יְעָרֶה.

מסכת מקוות פרק ב משנה ח

ח

הַסַּיָּד שֶׁשָּׁכַח עָצִיץ בַּבּוֹר, וְנִתְמַלָּא מַיִם,
אִם הָיוּ הַמַּיִם צָפִים עַל גַּבָּיו כָּל שֶׁהֵן,
יִשָּׁבֵר.
וְאִם לָאו, לֹא יִשָּׁבֵר.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, יִשָּׁבֵר.

מסכת מקוות פרק ב משנה ט

ט

הַמְסַדֵּר קַנְקַנִּים בְּתוֹךְ הַבּוֹר וְנִתְמַלְּאוּ מַיִם,
אַף עַל פִּי שֶׁבָּלַע הַבּוֹר אֶת מֵימָיו,
הֲרֵי זֶה יִשָּׁבֵר.

מסכת מקוות פרק ב משנה י

י

מִקְוֶה שֶׁיֶּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה מַיִם וְטִיט,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מַטְבִּילִים בַּמַּיִם וְאֵין מַטְבִּילִין בַּטִּיט.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
בַּטִּיט וּבַמַּיִם.
בְּאֵי זֶה טִיט מַטְבִּילִין?
בַּטִּיט שֶׁהַמַּיִם צָפִים עַל גַּבָּיו.
הָיוּ הַמַּיִם מִצַּד אֶחָד,
מוֹדֶה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
שֶׁמַּטְבִּילִין בַּמַּיִם וְאֵין מַטְבִּילִין בַּטִּיט.

יא

בְּאֵי זֶה טִיט אָמְרוּ?
בַּטִּיט שֶׁהַקָּנֶה יוֹרֵד מֵאֵלָיו,
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מָקוֹם שֶׁאֵין קְנֵה הַמִּדָּה עוֹמֵד.
אַבָּא אֱלִיעֶזֶר בֶּן דַּלְעַי אוֹמֵר:
מְקוֹם שֶׁהַמִּשְׁקֹלֶת יוֹרֶדֶת.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַיּוֹרֵד בְּפִי חֲבִיָּה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַנִּכְנָס בִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד.

רַבִּי אֱלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
הַנִּמְדָּד בַּלֹּג.

פרק ג

מסכת מקוות פרק ג משנה א
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שְׁנֵי מִקְווֹת וְאֵין בָּהֶן אַרְבָּעִים סְאָה,
נָפַל לָזֶה לֹג וּמַחְצָה וְלָזֶה לֹג וּמַחְצָה, וְנִתְעָרְבוּ,
כְּשֵׁרִין, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִקְרָא עֲלֵיהֶן שֵׁם פְּסוּל.
אֲבָל מִקְוֶה שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
וְנָפְלוּ לוֹ שְׁלֹשֶׁת לֻגִּין, וְנֶחֱלַק לִשְׁנַיִם,
פָּסוּל, מִפְּנֵי שֶׁנִּקְרָא עָלָיו שֵׁם פְּסוּל.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מַכְשִׁיר,
שֶׁרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
כָּל מִקְוֶה שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
וְנָפְלוּ לוֹ שְׁלֹשֶׁת לֻגִּין,
חָסֵר אֲפִלּוּ קָרְטוֹב,
כָּשֵׁר, מִפְּנֵי שֶׁחָסְרוּ בוֹ שְׁלֹשֶׁת לֻגִּין.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לְעוֹלָם הוּא בִפְסוּלוֹ,
עַד שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ מְלוֹאוֹ וָעוֹד.

מסכת מקוות פרק ג משנה ב
ב
כֵּיצַד?
בּוֹר שֶׁבֶּחָצֵר,
וְנָפְלוּ לוֹ שְׁלֹשָׁה לֻגִּין,
לְעוֹלָם הוּא בִפְסוּלוֹ,
עַד שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ מְלוֹאוֹ וָעוֹד,
אוֹ עַד שֶׁיַּעֲמִיד בֶּחָצֵר אַרְבָּעִים סְאָה,
וִיטַהֲרוּ הָעֶלְיוֹנִים אֶת הַתַּחְתּוֹנִים.
רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה פּוֹסֵל,
אֶלָּא אִם פָּקַק.

מסכת מקוות פרק ג משנה ג
ג
בּוֹר שֶׁהוּא מָלֵא מַיִם שְׁאוּבִין,
וְהָאַמָּה נִכְנֶסֶת לוֹ וְיוֹצָא מִמֶּנּוּ,

לְעוֹלָם הוּא בִּפְסוּלוֹ,
עַד שֶׁיִּתְחַשֵּׁב
שֶׁלֹּא נִשְׁתַּיֵּר מִן הָרִאשׁוֹנִים שְׁלֹשֶׁת לֻגִּין.
שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ מְטִילִין לַמִּקְוֶה,
זֶה לֹג וּמַחְצָה וְזֶה לֹג וּמַחְצָה,
הַסּוֹחֵט אֶת כְּסוּתוֹ מֵטִיל מִמְּקוֹמוֹת הַרְבֵּה,
וְהַמְעָרֶה מִן הַצַּרְצוּר מֵטִיל מִמְּקוֹמוֹת הַרְבֵּה,
רַבִּי עֲקִיבָה מַכְשִׁיר,
וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
לֹא אָמְרוּ מְטִילִין,
אֶלָּא מֵטִיל.
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא כָךְ וְלֹא כָךְ אָמָרוּ,
אֶלָּא:
שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹכוֹ שְׁלֹשֶׁת לֻגִּין.

מסכת מקוות פרק ג משנה ד
ד
מִכְּלִי אֶחָד, מִשְּׁנַיִם, וּמִשְּׁלֹשָׁה,
מִצְטָרְפִין;
וּמֵאַרְבָּעָה, אֵינָן מִצְטָרְפִין.
בַּעַל קֶרִי הַחוֹלֶה
שֶׁנָּפְלוּ עָלָיו תִּשְׁעַת קַבִּין מַיִם,
וְטָהוֹר שֶׁנָּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רֻבּוֹ
שְׁלֹשֶׁת לֻגִּין מַיִם שְׁאוּבִין,
מִכְּלִי אֶחָד, מִשְּׁנַיִם וּמִשְּׁלֹשָׁה,
מִצְטָרְפִין;
מֵאַרְבָּעָה, אֵינָן מִצְטָרְפִין.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁהִתְחִיל הַשֵּׁנִי עַד שֶׁלֹּא הִסְפִּיק הָרִאשׁוֹן.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן לְהַרְבּוֹת,
אֲבָל אִם נִתְכַּוֵּן לְהַרְבּוֹת,
אֲפִלּוּ קָרְטוֹב בְּכָל שָׁנָה,
מִצְטָרְפִין בִּשְׁלֹשֶׁת לֻגִּין.

פרק ד

מסכת מקוות פרק ד משנה א
הַמַּנִּיחַ כֵּלִים תַּחַת הַצִּנּוֹר,
אֶחָד כֵּלִים גְּדוֹלִים וְאֶחָד כֵּלִים קְטַנִּים,
אֲפִלּוּ כְלֵי גְלָלִים, כְּלֵי אֲבָנִים, כְּלֵי אֲדָמָה,
פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה.
אֶחָד הַמַּנִּיחַ וְאֶחָד הַשָּׁכֵחַ,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הִלֵּל מְטַהֲרִין בַּשָּׁכֵחַ.
אָמַר רַבִּי מֵאִיר:
נִמְנוּ וְרַבּוּ בֵית שַׁמַּי עַל בֵּית הִלֵּל.
וּמוֹדִים בַּשָּׁכֵחַ בֶּחָצֵר,
שֶׁהוּא טָהוֹר.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
אֲדַיִן הַמַּחֲלֹקֶת בִּמְקוֹמָהּ.

מסכת מקוות פרק ד משנה ב
ב
הַמַּנִּיחַ טַבְלָא תַּחַת הַצִּנּוֹר,
אִם יֵשׁ לָהּ לִזְבֵז, פּוֹסֶלֶת אֶת הַמִּקְוֶה,
וְאִם לָאו, אֵינָהּ פּוֹסֶלֶת אֶת הַמִּקְוֶה.
זְקָפָהּ לְדוֹחַ,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, אֵינָהּ פּוֹסֶלֶת אֶת הַמִּקְוֶה.

מסכת מקוות פרק ד משנה ג
ג
הַחוֹטֵט בַּצִּנּוֹר לְקַבֵּל צְרוֹרוֹת,
בְּשֶׁלָּעֵץ, כָּל שֶׁהוּא,
בְּשֶׁלַּחֶרֶשׂ, רְבִיעִית.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף בְּשֶׁלַּחֶרֶשׂ, כָּל שֶׁהוּא,
לֹא אָמְרוּ רְבִיעִית אֶלָּא בְשִׁבְרֵי כְלֵי חֶרֶשׂ.
הָיוּ צְרוֹרוֹת מִתְחַלְחֲלִין לְתוֹכוֹ,
פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה.
יָרַד לְתוֹכוֹ עָפָר וְנִגְבַּם,
כָּשֵׁר.
סִילוֹן שֶׁהוּא צַר מִכָּן וּמִכָּן, וְרָחָב בָּאֶמְצַע,
אֵינוּ פוֹסֵל, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נַעֲשָׂה לְקַבָּלָה.

מסכת מקוות פרק ד משנה ד
ד
מַיִם שְׁאוּבִין וּמֵי גְשָׁמִין

שֶׁמִּתְעָרְבִין בֶּחָצֵר וּבָעוּקָה,
וְעַל מַעֲלוֹת הַמְּעָרָה,
אִם רֹב מִן הַכָּשֵׁר, כָּשֵׁר,
וְאִם רֹב מִן הַפָּסוּל, פָּסוּל;
מַחְצָה לְמַחְצָה, פָּסוּל.
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁמִּתְעָרְבִין עַד שֶׁלֹּא יַגִּיעוּ לַמִּקְוֶה.
הָיוּ מְקַלְּחִין לְתוֹךְ הַמַּיִם,
אִם יָדוּעַ שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ אַרְבָּעִים סְאָה מַיִם כְּשֵׁרִים,
עַד שֶׁלֹּא יֵרְדוּ לְתוֹכוֹ שְׁלֹשֶׁת לֻגִּין מַיִם שְׁאוּבִים,
כָּשֵׁר,
וְאִם לָאו, פָּסוּל.

מסכת מקוות פרק ד משנה ה
ה
הַשֹּׁקֶת שֶׁבַּסֶּלַע,
אֵין מְמַלִּין בָּהּ,
וְאֵין מְקַדְּשִׁין בָּהּ,
וְאֵין מַזִּין מִמֶּנָּה,
וְאֵינָהּ צְרִיכָה צָמִיד פָּתִיל,
וְאֵינָהּ פּוֹסֶלֶת אֶת הַמִּקְוֶה.
הָיְתָה כְלִי וְחִבְּרָהּ בַּסִּיד,
מְמַלִּין בָּהּ,
וּמְקַדְּשִׁין בָּהּ,
וּמַזִּין מִמֶּנָּה,
וּצְרִיכָה צָמִיד פָּתִיל,
וּפוֹסֶלֶת אֶת הַמִּקְוֶה.
נִקְּבָהּ מִלְּמַטָּן אוֹ מִן הַצַּד,
אִם אֵינָהּ יְכוּלָה לְקַבֵּל מַיִם כָּל שֶׁהֵן,
כְּשֵׁרָה.
כַּמָּה יְהֵא בַנֶּקֶב?
כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה:
מַעֲשֶׂה בְשֹׁקֶת יֵהוּא שֶׁהָיְתָה בִירוּשָׁלַיִם,
וְהָיְתָה נְקוּבָה כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד,
וְהָיוּ כָּל הַטְּהָרוֹת שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם נַעֲשׂוֹת עַל גַּבָּהּ,
וְשָׁלְחוּ בֵית שַׁמַּי וּפְחָתוּהָ.
שֶׁבֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיִּפָּחֵת רֻבָּהּ.

פרק ה

מסכת מקוות פרק ה משנה א
מַעְיָן שֶׁהֶעֱבִירוֹ עַל גַּבֵּי הַשֹּׁקֶת,
פָּסוּל.
הֶעֱבִירוֹ עַל גַּבֵּי הַשָּׂפָה כָּל שֶׁהוּא,
כָּשֵׁר חוּצָה לָהּ,
שֶׁהַמַּעְיָן מְטַהֵר בְּכָל שֶׁהוּא.
הֶעֱבִירוֹ עַל גַּבֵּי בְרֵכָה וְהִפְסִיקוֹ,
הֲרֵי הוּא כְמוֹת שֶׁהָיָה.
חָזַר וְהִמְשִׁיכוֹ,
פָּסוּל לַזָּבִים, וְלַמְּצֹרָעִים,
וּלְקַדֵּשׁ מֵהֶן מֵי חַטָּאת,
עַד שֶׁיֵּדַע שֶׁיָּצְאוּ הָרִאשׁוֹנִים.

מסכת מקוות פרק ה משנה ב
ב
הֶעֱבִירוֹ עַל גַּבֵּי כֵלִים,
אוֹ עַל גַּבֵּי סַפְסֵל,
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הֲרֵי הוּא כְּמוֹת שֶׁהָיָה.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הֲרֵי הוּא כַמִּקְוֶה,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִטְבֹּל עַל גַּבֵּי סַפְסֵל.

מסכת מקוות פרק ה משנה ג
ג
מַעְיָן שֶׁהוּא מוֹשֵׁךְ כְּנַדָּל,
רִבָּה עָלָיו וְהִמְשִׁיכוֹ,
הֲרֵי הוּא כְמוֹ שֶׁהָיָה.
הָיָה עוֹמֵד,
וְרִבָּה עָלָיו וְהִמְשִׁיכוֹ,
שָׁוֶה לַמִּקְוֶה לְטַהֵר בָּאֲשְׁבֹּרֶן,
וְלַמַּעְיָן לְהַטְבִּיל בּוֹ כָּל שֶׁהוּא.

מסכת מקוות פרק ה משנה ה
ד
הַזּוֹחֲלִין, כַּמַּעְיָן,
וְהַנּוֹטְפִין, כַּמִּקְוֶה.
הֵעִיד רִבִּי צָדוֹק

עַל הַזּוֹחֲלִין שֶׁרַבּוּ עַל הַנּוֹטְפִין,
שֶׁהֵן כְּשֵׁרִין.
וְנוֹטְפִין שֶׁעֲשָׂאָן זוֹחֲלִים,
סוֹמֵךְ אֲפִלּוּ מַקֵּל, אֲפִלּוּ קָנֶה,
אֲפִלּוּ זָב, אֲפִלּוּ זָבָה,
יוֹרֵד וְטוֹבֵל.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
אֵין מַזְחִילִין בּוֹ.

מסכת מקוות פרק ה משנה ד
ה
כָּל הַיַּמִּים כַּמִּקְוֶה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית א,י)
"וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים".
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַיָּם הַגָּדוֹל כַּמִּקְוֶה,
לֹא נֶאֱמַר "יַמִּים",
אֶלָּא שֶׁיֶּשׁ בּוֹ מִינֵי יַמִּים הַרְבֵּה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל הַיַּמִּים מְטַהֲרִין בְּזוֹחֲלִין,
וּפְסוּלִין לַזָּבִין, וְלַמְּצֹרָעִין,
וּלְקַדֵּשׁ מֵהֶן מֵי חַטָּאת.

מסכת מקוות פרק ה משנה ו
ו
גַּל שֶׁנִּתְלַשׁ וּבוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
וְנָפַל עַל הָאָדָם וְעַל הַכֵּלִים,
טְהוֹרִים.
כָּל מָקוֹם שֶׁיֶּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
טוֹבְלִים וּמַטְבִּילִין.
מַטְבִּילִים בַּחֲרִיצִים, וּבִנְעָצִים,
וּבְפַרְסַת חֲמוֹר הַמְעֹרֶבֶת בַּבִּקְעָה.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מַטְבִּילִין בְּחַרְדְּלִית.
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵין מַטְבִּילִין.
וּמוֹדִין שֶׁהוּא גוֹדֵר כֵּלִים וְטוֹבֵל בָּהֶן.
וְכֵלִים שֶׁגָּדַר בָּהֶן,

לֹא הָטְבָּלוּ.

פרק ו

מסכת מקוות פרק ו משנה א
כָּל הַמְעֹרָב לַמִּקְוֶה, כַּמִּקְוֶה.
חוֹרְרֵי הַמְּעָרָה וְסִדְקֵי הַמְּעָרָה,
מַטְבִּילִין בָּהֶן שֶׁהֵן. <'במה' מחוק לפני 'שהן'>
עוּקַת הַמְּעָרָה, אֵין מַטְבִּילִין בָּהּ,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיְתָה נְקוּבָה כִשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהִיא מַעֲמֶדֶת עַצְמָהּ.
אֲבָל אִם אֵינָהּ מַעֲמֶדֶת עַצְמָהּ,
מַטְבִּילִין בָּהּ בְּמָה שֶׁהִיא.

מסכת מקוות פרק ו משנה ב
ב
דְּלִי שֶׁהוּא מָלֵא כֵלִים וְהִטְבִּילוֹ,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין.
אִם לֹא טָבַל בְּמַיִם מְעֹרָבִים, <היה כתוב ונמחק: 'המים'>
עַד שֶׁיְּהוּ מְעֹרָבִים כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד.

מסכת מקוות פרק ו משנה ג
ג
שְׁלֹשָׁה מִקְווֹת,
בָּזֶה עֶשְׂרִים, וּבָזֶה עֶשְׂרִים,
וּבָזֶה עֶשְׂרִים סְאָה מַיִם שְׁאוּבִין,
וְהַשָּׁאוּב מִן הַצַּד,
וְיָרְדוּ שְׁלֹשָׁה וְטָבְלוּ בָהֶן וְנִתְעָרְבוּ,
הַמִּקְווֹת טְהוֹרִין,
וְהַטּוֹבְלִים טְהוֹרִין.
הָיָה הַשָּׁאוּב בָּאֶמְצַע,
וְיָרְדוּ שְׁלֹשָׁה וְטָבְלוּ בָהֶן וְנִתְעָרְבוּ,
הַמִּקְווֹת כְּמוֹת שֶׁהָיוּ,
וְהַטּוֹבְלִין כְּמוֹת שֶׁהָיוּ.

מסכת מקוות פרק ו משנה ד

ד
הַסְּפוֹג וְהַדְּלִי שֶׁהָיוּ בָהֶן שְׁלֹשֶׁת לָגִּין מַיִם,
נָפְלוּ לַמִּקְוֶה, לֹא פְסָלוּהוּ,
שֶׁלֹּא אָמְרוּ אֶלָּא שְׁלֹשֶׁת לָגִין שֶׁנָּפְלוּ.

מסכת מקוות פרק ו משנה ה
ה
הַשִּׂדָּה וְהַתֵּבָה שֶׁבַּיָּם, <שבים>
אֵין מַטְבִּילִין בָּהֶם,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיוּ נְקוּבִין כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בִּכְלִי גָדוֹל, אַרְבָּעָה טְפָחִים,
וּבְקָטָן, רֻבּוֹ.
וְאִם הָיָה שַׂק אוֹ קֻפָּה,
מַטְבִּילִין בָּהֶם בְּמַה שֶּׁהֵן,
מִפְּנֵי שֶׁהַמַּיִם מְעֹרָבִים.
הָיוּ נְתוּנִים תַּחַת הַצִּנּוֹר,
אֵינָן פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה,
אֶלָּא מַטְבִּילִין אוֹתָן,
וּמַעֲלִין אוֹתָן כְּדַרְכָּן.

מסכת מקוות פרק ו משנה ו
ו
גַּצְטְרָה שֶׁבַּמִּקְוֶה,
וְהִטְבִּיל בָּהּ אֶת הַכֵּלִים,
טָהֲרוּ מִטֻּמְאָתָן,
אֲבָל טְמֵאִין עַל גַּב כְּלִי חֶרֶשׂ.
אִם הָיוּ הַמַּיִם צָפִין עַל גַּבָּיו כָּל שֶׁהֵן,
טְהוֹרִין.
מַעְיָן שֶׁהוּא יוֹצֵא מִן הַתַּנּוּר,
וְיָרַד וְטָבַל בְּתוֹכוֹ,
הוּא טָהוֹר, וְיָדָיו טְמֵאוֹת;
אִם הָיוּ עַל גַּבָּיו רוּם יָדָיו,
טְהוֹרוֹת.

מסכת מקוות פרק ו משנה ז
ז
עֵרוּב הַמִּקְוָאוֹת, כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד,
כְּעָבְיָהּ כַּחֲלָלָהּ,
כִּשְׁתֵּי אֶצְבָּעוֹת חוֹזְרוֹת לִמְקוֹמָן.
סָפֵק שֶׁהִיא כִשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד,

סָפֵק שֶׁאֵינָהּ כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד,
פְּסוּלָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא מִן הַתּוֹרָה.
וְכֵן כַּזַּיִת מִן הַמֵּת,
וְכַזַּיִת מִן הַנְּבֵלָה,
וְכָעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ.
כָּל שֶׁיַּעֲמֹד בִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד לְמַעְטָהּ. <נמחק מ ונכתב עליו ל>
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא מִבְרִיַּת הַמַּיִם, טָהוֹר.

מסכת מקוות פרק ו משנה ח

ח

מְטַהֲרִים אֶת הַמִּקְוָאוֹת,
הָעֶלְיוֹן מִן הַתַּחְתּוֹן,
הָרָחוֹק מִן הַקָּרוֹב.
כֵּיצַד?
מֵבִיאִין סִילוֹן שֶׁלַּחֶרֶשׂ אוֹ שֶׁלֶּאֱבָר,
וּמַנִּיחַ אֶת יָדָיו תַּחְתָּיו עַד שֶׁהוּא מִתְמַלֵּא מַיִם,
וּמוֹשְׁכוֹ וּמַשִּׁיקוֹ אֲפִלּוּ כִשְׂעָרָה, דַּיּוֹ.
הָיָה בָעֶלְיוֹן אַרְבָּעִים סְאָה,
וּבַתַּחְתּוֹן אֵין כְּלוּם,
מְמַלֵּא בַכָּתֵף וְנוֹתֵן לָעֶלְיוֹן,
עַד שֶׁיֵּרְדוּ לַתַּחְתּוֹן אַרְבָּעִים סְאָה.

מסכת מקוות פרק ו משנה ט

ט

כֹּתֶל שֶׁבֵּין שְׁנֵי מִקְוָאוֹת שֶׁנִּסְדַּק,
לַשֶּׁתִי, מִצְטָרֵף,
וְלָעֵרֶב, אֵינוּ מִצְטָרֵף,
עַד שֶׁיְּהֵא בְמָקוֹם אֶחָד כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חִלּוּף הַדְּבָרִים.
נִפְרְצוּ זֶה לְתוֹךְ זֶה,
עַל רוּם כִּקְלִפַּת הַשּׁוּם,
וְעַל רֹחַב כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד.

מסכת מקוות פרק ו משנה י

י

הָאַבִּיק שֶׁבַּמַּרְחֵץ,
בִּזְמַן שֶׁהוּא בָאֶמְצַע, פּוֹסֵל,
מִן הַצַּד, אֵינוּ פּוֹסֵל,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְמִקְוֶה סָמוּךְ לַמִּקְוֶה.

דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אִם מְקַבֶּלֶת הָאַמְבָּטֵי רְבִיעִית
עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לָאֲבֵיק, כָּשֵׁר,
וְאִם לָאו, פָּסוּל.
רְבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
אִם מְקַבֵּל הָאֲבִיק כָּל שֶׁהוּא,
פָּסוּל.

מסכת מקוות פרק ו משנה יא
יא
הַמְטַהֶרֶת שֶׁבַּמַּרְחֵץ,
הַתַּחְתּוֹנָה מְלֵאָה שְׁאוּבִין,
וְהָעֶלְיוֹנָה מְלֵאָה כְשֵׁרִין,
אִם יֵשׁ כְּנֶגֶד הַנֶּקֶב שְׁלֹשֶׁת לָגִּין,
פָּסוּל.
כַּמָּה יְהֵא בַנֶּקֶב וִיהֵא בוֹ שְׁלֹשֶׁת לָגִּים?
אֶחָד מִשְּׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים לִבְרֵכָה.
דִּבְרֵי רְבִּי יוֹסֵה.
וּרְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
הַתַּחְתּוֹנָה מְלֵאָה כְשֵׁרִים,
וְהָעֶלְיוֹנָה מְלֵאָה שְׁאוּבִין,
וְיֵשׁ כְּנֶגֶד הַנֶּקֶב שְׁלֹשֶׁת לָגִּים,
כָּשֵׁר,
שֶׁלֹּא אָמְרוּ אֶלָּא שְׁלֹשֶׁת לָגִּין שֶׁנָּפַל.

פרק ז

מסכת מקוות פרק ז משנה א
יֵשׁ מַעֲלִין אֶת הַמִּקְוֶה וְלֹא פוֹסְלִין,
פּוֹסְלִין וְלֹא מַעֲלִין,
לֹא מַעֲלִין וְלֹא פוֹסְלִין.
אֵלּוּ מַעֲלִין וְלֹא פוֹסְלִין:
הַשֶּׁלֶג,
וְהַבָּרָד,
וְהַכְּפוֹר, <וְהַכִּיפּוֹר>
וְהַגָּלִיד,
וְהַמֶּלַח,
וְטִיט הַנָּדוֹק.

אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
הָיָה יִשְׁמָעֵאל דָּן כְּנֶגְדִּי לוֹמַר:
הַשֶּׁלֶג אֵינוֹ מַעֲלֶה אֶת הַמִּקְוֶה.
וְהֵעִידוּ אַנְשֵׁי מֵידְבָא מִשְּׁמוֹ,
שֶׁאָמַר לָהֶם:
"צְאוּ וְהָבִיאוּ שֶׁלֶג כַּתְּחִלָּה!"
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
אֶבֶן הַבָּרָד כַּמַּיִם.

ב
כֵּיצַד מַעֲלִין וְלֹא פוֹסְלִין?
מִקְוֶה שֶׁיֶּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה חָסֵר אַחַת,
נָפַל מֵהֶם סְאָה לְתוֹכוֹ וְהֶעֱלַתּוּ,
נִמְצְאוּ מַעֲלִין וְלֹא פוֹסְלִין.

מסכת מקוות פרק ז משנה ב
ג
אֵלּוּ פוֹסְלִין וְלֹא מַעֲלִין:
הַמַּיִם, בֵּין טְמֵאִין בֵּין טְהוֹרִין,
מֵי כְבָשִׁין,
וּמֵי שְׁלָקוֹת,
וְהַתֶּמֶד עַד שֶׁלֹּא הֶחֱמִיץ.

ד
כֵּיצַד פּוֹסְלִין וְלֹא מַעֲלִין?
מִקְוֶה שֶׁיֶּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה חָסֵר קָרְטוֹב,
וְנָפַל מֵהֶן קָרְטוֹב לְתוֹכוֹ, וְלֹא הֶעֱלָהוּ,
פּוֹסְלוֹ בִּשְׁלֹשֶׁת לָגִּין.
אֲבָל שְׁאָר מַשְׁקִין,
וּמֵי פֵרוֹת,
הַצִּיר,
וְהַמֻּרְיָס,
וְהַתֶּמֶד מִשֶּׁהֶחֱמִיץ,
פְּעָמִים מַעֲלִים וּפְעָמִים שֶׁאֵינָן מַעֲלִין.
כֵּיצַד?
מִקְוֶה שֶׁיֶּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה חָסֵר אַחַת,
וְנָפַל מֵהֶן סְאָה לְתוֹכוֹ, וְלֹא הֶעֱלַתּוּ,
הָיוּ בוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
נָתַן סְאָה וְנָטַל סְאָה,
הֲרֵי זֶה כָּשֵׁר.

מסכת מקוות פרק ז משנה ג
ה
הֵדִיחַ בּוֹ סַלֵּי זֵיתִים וְסַלֵּי עֲנָבִים,
וְשִׁנּוּ מַרְאָיו, כָּשֵׁר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מֵי הַצֶּבַע פּוֹסְלִין אוֹתוֹ בִּשְׁלֹשֶׁת לָגִּין,
וְאֵין פּוֹסְלִין אוֹתוֹ בְּשִׁנּוּי מַרְאֶה.
נָפַל לְתוֹכוֹ יַיִן וּמֹחַל,
וְשִׁנּוּ אֶת מַרְאָיו, פָּסוּל.
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
יַמְתִּין עַד שֶׁיֵּרְדוּ הַגְּשָׁמִים,
וְיַחְזְרוּ מַרְאֵיהֶן כְּמַרְאֵה הַמַּיִם.
הָיוּ בוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
מְמַלֵּא בַכָּתֵף וְנוֹתֵן לְתוֹכוֹ,
עַד שֶׁיַּחְזְרוּ מַרְאֵיהֶן כְּמַרְאֵה הַמַּיִם.

מסכת מקוות פרק ז משנה ד
ו <ד>
נָפַל לְתוֹכוֹ יַיִן וּמֹחַל,
וְשִׁנּוּ מִקְצָת מַרְאָיו,
אֵין בּוֹ מַרְאֵה מַיִם אַרְבָּעִים סְאָה,
הֲרֵי זֶה לֹא יִטְבֹּל בּוֹ.

מסכת מקוות פרק ז משנה ה
ז
שְׁלֹשֶׁת לָגִּין מַיִם חָסֵר קָרְטוֹב,
וְנָפַל לְתוֹכָן קָרְטוֹב יַיִן,
וַהֲרֵי מַרְאֵיהֶן כְּמַרְאֵה הַיַּיִן,
וְנָפְלוּ לַמִּקְוֶה,
לֹא פְסָלוּהוּ.
שְׁלֹשֶׁת לָגִּים מַיִם חָסֵר קָרְטוֹב,
וְנָפַל לְתוֹכָן קָרְטוֹב חָלָב,
וַהֲרֵי מַרְאֵיהֶן כְּמַרְאֵה הַמַּיִם,
וְנָפְלוּ לַמִּקְוֶה,
לֹא פְסָלוּהוּ.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַנִּרְאֶה.

מסכת מקוות פרק ז משנה ו
ח
מִקְוֶה שֶׁיֶּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה מְכֻוָּנוֹת,

וְיָרְדוּ שְׁנַיִם וְטָבְלוּ זֶה אַחַר זֶה,
הָרִאשׁוֹן טָהוֹר, וְהַשֵּׁנִי טָמֵא.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיוּ רַגְלָיו שֶׁלָּרִאשׁוֹן נוֹגְעוֹת בַּמַּיִם,
אַף הַשֵּׁנִי טָהוֹר.

ט
הִטְבִּיל בּוֹ אֶת הַסָּגוֹס, וְהֶעֱלָהוּ,
וּמִקְצָתוֹ נוֹגֵעַ בַּמַּיִם,
טָהוֹר.
הַכַּר וְהַכֶּסֶת שֶׁלָּעוֹר,
כֵּיוָן שֶׁהִגְבִּיהַּ שִׂפְתוֹתֵיהֶן מִן הַמַּיִם,
הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכָן שְׁאוּבִין.
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
מַטְבִּילָן וּמַעֲלֶה אוֹתָן דֶּרֶךְ שׁוּלֵיהֶן.

מסכת מקוות פרק ז משנה ז
י
הַטּוֹבֵל בּוֹ אֶת הַמִּטָּה,
אַף עַל פִּי שֶׁרַגְלֶיהָ שׁוֹקְעוֹת בְּטִיט הֶעָבֶה,
טְהוֹרָה,
מִפְּנֵי שֶׁהַמַּיִם מַקְדִּימִים.
מִקְוֶה שֶׁמֵּימָיו מְרֻדָּדִין,
כּוֹבֵשׁ אֲפִלּוּ חֲבִילֵי עֵצִים,
אֲפִלּוּ חֲבִילֵי קָנִים,
כְּדֵי שֶׁיִּתְפְּחוּ הַמַּיִם,
וְיוֹרֵד וְטוֹבֵל.
מַחַט שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל מַעֲלוֹת הַמְּעָרָה,
הָיָה מוֹלִיךְ וּמֵבִיא בַּמַּיִם,
כֵּיוָן שֶׁעָבַר עָלֶיהָ הַגַּל,
טְהוֹרָה.

פרק ח

מסכת מקוות פרק ח משנה א
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּמִקְווֹתֶיהָ טְהוֹרִין.
מִקְווֹת הָעַמִּים שֶׁבְּחוּץ לָאָרֶץ,
כְּשֵׁרִין לְבַעֲלֵי קְרָיִין,
אֲפִלּוּ נִתְמַלְּאוּ בְקִילוֹן.

שֶׁלְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁבַּחוּץ לַמַּפְתֵּחַ,
כְּשֵׁרִין אַף לַנִּדּוֹת.
שֶׁלִּפְנִים מִן הַמַּפְתֵּחַ,
כְּשֵׁרִין לְבַעֲלֵי קְרָיִין,
וּפְסוּלִין לְכָל הַטְּמֵאִין.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
הַקְּרוֹבִין לָעִיר וְלַדֶּרֶךְ,
טְמֵאִין מִפְּנֵי הַכְּבִיסָה,
וְהָרְחוֹקִין, טְהוֹרִין.

מסכת מקוות פרק ח משנה ב

ב

אֵלּוּ בַעֲלֵי קְרָיִין צְרִיכִין טְבִילָה:
רָאָה מַיִם חֲלוּקִים אוֹ עֲכוּרִין,
בַּתְּחִלָּה, טָהוֹר, <אולי כַּתְּחִלָּה>
בָּאֶמְצַע וּבַסּוֹף, טָמֵא,
בַּתְּחִלָּה וְעַד סוֹף, טָהוֹר.
לְבָנִים וְנִמְשָׁכִין, טָמֵא.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַלְּבָנִים כָּעֲכוּרִים.

מסכת מקוות פרק ח משנה ג

ג

הַמֵּטִל טִפִּים עָבוֹת מִתּוֹךְ הָאַמָּה,
טָמֵא.
דִּבְרֵי רְבִּי אֶלְעָזָר חֲסָמָה.
הַמְּהַרְהֵר בַּלַּיְלָה,
וְעָמַד וּמָצָא בְשָׂרוֹ חַם,
טָמֵא.
הַפּוֹלֶטֶת שִׁכְבַת זֶרַע בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי,
טְהוֹרָה.
דִּבְרֵי רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
פְּעָמִים שֶׁהֵן אַרְבַּע עוֹנוֹת,
פְּעָמִים שֶׁהֵן חָמֵשׁ,
פְּעָמִים שֶׁהֵן שֵׁשׁ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם חָמֵשׁ.

מסכת מקוות פרק ח משנה ד

ד

נָכְרִית שֶׁפָּלְטָה שִׁכְבַת זֶרַע מִיִּשְׂרָאֵל,
טְמֵאָה.
בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁפָּלְטָה שִׁכְבַת זֶרַע מִן הַנָּכְרִי,
טְהוֹרָה.
הָאִשָּׁה שֶׁשִּׁמְּשָׁה בֵיתָהּ,
וְיָרְדָה וְטָבְלָה וְלֹא כִבְּדָה אֶת הַבַּיִת,
כְּאִלּוּ לֹא טָבְלָה.
בַּעַל קֶרִי שֶׁטָּבַל וְלֹא הֵטִיל לַמַּיִם,
כְּשֶׁיָּטִיל לַמַּיִם, טָמֵא.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בַּחוֹלֶה וּבַזָּקֵן, טָמֵא.
בַּיֶּלֶד וּבַבָּרִיא, טָהוֹר.

מסכת מקוות פרק ח משנה ה
ה
נִדָּה שֶׁנָּתְנָה מָעוֹת בְּפִיהָ,
וְיָרְדָה וְטָבְלָה, טָהֲרָה מִטֻּמְאָתָהּ,
אֲבָל טְמֵאָה עַל גַּב רוֹקָהּ.
נָתְנָה שְׂעָרָהּ בְּפִיהָ,
קָפְצָה יָדָהּ,
קָרְצָה שִׂפְתוֹתֶיהָ,
כְּאִלּוּ לֹא טָבְלָה.
הָאוֹחֵז בָּאָדָם וּבַכֵּלִים וּמַטְבִּילָן,
טְמֵאִין.
וְאִם הֵדִיחַ אֶת יָדָיו בַּמַּיִם, טְהוֹרִין.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יְרַפֶּה, עַד שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶם הַמַּיִם.
בֵּית הַסְּתָרִים וּבֵית הַקְּמָטִים,
אֵינָן צְרִיכִין שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶם הַמַּיִם.

פרק ט

מסכת מקוות פרק ט משנה א
אֵלּוּ חוֹצְצִין בָּאָדָם:
חוּטֵי צֶמֶר, חוּטֵי פִּשְׁתָּן,
וְהָרְצוּעוֹת שֶׁבְּרָאשֵׁי הַבָּנוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלַּצֶּמֶר וְשֶׁלַּשֵּׂעָר אֵינָן חוֹצְצִין,
מִפְּנֵי שֶׁהַמַּיִם בָּאִים בָּהֶן.

מסכת מקוות פרק ט משנה ב

ב

קִלְקֵי הַלֵּב וְהַזָּקָן,
וּבֵית הַסְּתָרִים בָּאִשָּׁה,
לִפְלוּף שֶׁחוּץ לָעַיִן,
וְגֶלֶד שֶׁחוּץ לַמַּכָּה,
וְהָרְטִיָּה שֶׁעָלֶיהָ,
וְשֶׁרֶף הַיָּבֵשׁ,
וְגִלְדֵי צוֹאָה שֶׁעַל בְּשָׂרוֹ,
וּבָצֵק שֶׁעַל הַצִּפֹּרֶן,
וְהַמַּלְמוּלִין,
וְטִיט הַיָּוֵן,
וְטִיט הַיּוֹצְרִין,
וְגֵץ יְוָנִי.
אֵי זֶה הוּא טִיט הַיָּוֵן?
זֶה טִיט הַבּוֹרוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים מ,ג)
"וַיַּעֲלֵנִי מִבּוֹר שָׁאוֹן מִטִּיט הַיָּוֵן". <ויקם על סלע רגלי>

ג

טִיט הַיּוֹצְרִין כִּשְׁמוּעוֹ.
רְבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר בְּשֶׁלַּיּוֹצְרִין,
וּמְטַמֵּא בְּשֶׁלִּמְרָקָה.
גֵּץ יְוָנִי, אֵלּוּ יִתְדוֹת הַדְּרָכִין,
שֶׁאֵין טוֹבְלִין בָּהֶן וְלֹא מַטְבִּילִין אוֹתָן.
וּשְׁאָר כָּל הַטִּיט,
מַטְבִּילִין בּוֹ כְּשֶׁהוּא לַח.
לֹא יִטְבֹּל בְּאָבָק שֶׁעַל רַגְלָיו.
וְלֹא יִטְבֹּל אֶת הַקֻּמְקוּם בַּפֶּחָמִים,
אֶלָּא אִם שִׁפְשֵׁף.

מסכת מקוות פרק ט משנה ג

ד

אֵלּוּ שֶׁאֵינָן חוֹצְצִין:
קִלְקֵי הָרֹאשׁ,
וּבֵית הַשֶּׁחִי,
וּבֵית הַסְּתָרִים בָּאִישׁ.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה,
כָּל הַמַּקְפִּיד עָלָיו,

חוֹצֵץ,
וְשֶׁאֵינוֹ מַקְפִּיד עָלָיו,
אֵינוֹ חוֹצֵץ.

מסכת מקוות פרק ט משנה ד
ה
לִפְלוּף שֶׁבָּעַיִן,
וְגֶלֶד שֶׁעַל הַמַּכָּה,
וְשֶׁרֶף הַלַּח,
וְלִכְלוּכֵי צוֹאָה שֶׁעַל בְּשָׂרוֹ,
וְצוֹאָה שֶׁתַּחַת הַצִּפֹּרֶן,
וְצִפֹּרֶן הַמְדֻלְדֶּלֶת,
כְּשׁוּת שֶׁלַּקָּטָן,
לֹא מְטַמֵּא וְלֹא מְטַמֵּא.
קְרוּם שֶׁעַל הַמַּכָּה,
טָמֵא וּמְטַמֵּא.

מסכת מקוות פרק ט משנה ה
ו
אֵלּוּ חוֹצְצִין בַּכֵּלִים:
הַזֶּפֶת וְהַמּוֹר בִּכְלֵי זְכוֹכִית,
בֵּין מִבִּפְנִים בֵּין מִבַּחוּץ,
עַל הַשֻּׁלְחָן וְעַל הַטַּבְלָה וְעַל הַדַּרְגֵּשׁ,
וְעַל הַנִּקְיוֹם,
חוֹצְצִין,
עַל הַבְּלוּסִים, אֵינָן חוֹצְצִין.
עַל מִטּוֹת בַּעַל הַבַּיִת, חוֹצֵץ,
וְעַל שֶׁלֶּעָנִי, אֵינוֹ חוֹצֵץ.
עַל אֻכּוֹף בַּעַל הַבַּיִת, חוֹצֵץ,
וְעַל שֶׁלְּזַקָּקִין, אֵינוֹ חוֹצֵץ.
עַל הַמַּרְדַּעַת חוֹצֵץ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עַד כָּאִסָּר הָאִיטַלְקִי.

מסכת מקוות פרק ט משנה ו
ז
עַל הַבְּגָדִים מִצַּד אֶחָד, אֵינוֹ חוֹצֵץ,
מִשְּׁנֵי צְדָדִין, חוֹצֵץ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשֵּׁם רַבִּי יִשְׁמָעֵאל:
אַף מִצַּד אֶחָד.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

שֶׁל בַּנְּוִים, מִצַּד אֶחָד,
וְשֶׁלַּבּוּר, מִשְּׁנֵי צְדָדִין.

מסכת מקוות פרק ט משנה ז
ח
מִטְפַּחַת שֶׁלְּזַפָּתִין וְשֶׁלַּיּוֹצְרִין וְשֶׁלִּמְפַסְּלֵי אִילָנוֹת,
אֵינָן חוֹצְצִין.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף שֶׁלְּקַיָּצִים כַּיּוֹצֵא בָהֶן.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמַּקְפִּיד עָלָיו, חוֹצֵץ,
וְשֶׁאֵינוּ מַקְפִּיד עָלָיו, אֵינוּ חוֹצֵץ.

פרק י

מסכת מקוות פרק י משנה א
כָּל יְדוֹת הַכֵּלִים שֶׁהִכְנִיסָן שֶׁלֹּא כְדַרְכָּן,
אוֹ שֶׁהִכְנִיסָן כְּדַרְכָּן וְלֹא מֵרְקָן,
אוֹ שֶׁמֵּרְקָן וְנִשְׁבָּרוּ,
הֲרֵי אֵלּוּ חוֹצְצִין.
כְּלִי שֶׁהִטְבִּילוֹ דֶּרֶךְ פִּיו,
כְּאִלּוּ לֹא טָבַל.
הִטְבִּילוֹ כְדַרְכּוֹ וְלֹא הַזְּבּוֹרִית,
עַד שֶׁיַּטֶּנּוּ עַל צִדּוֹ.
כְּלִי שֶׁהוּא צַר מִכָּן וּמִכָּן וְרָחָב בָּאֶמְצַע,
אֵינוּ טָהוֹר, עַד שֶׁיַּטֶּנּוּ עַל צִדּוֹ.
צְלוֹחִית שֶׁפִּיהָ שׁוֹקֵעַ,
אֵינָה טְהוֹרָה, עַד שֶׁיִּקְּבֶנָּה מִצִּדָּהּ.
קַלְמָרִין,
אֵינָה טְהוֹרָה, עַד שֶׁיִּקְּבֶנָּה מִצִּדָּהּ.
קַלְמָרִין שֶׁלְּיוֹסֵף הַכֹּהֵן הָיְתָה נְקוּבָה בְצִדָּהּ.

מסכת מקוות פרק י משנה ב
ב
הַכַּר וְהַכֶּסֶת שֶׁלָּעוֹר,
הֲרֵי אֵלּוּ צְרִיכִין שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶן הַמַּיִם.
כֶּסֶת עֲגֻלָּה, הַכַּדּוּר, וְהָאִמּוֹן,
וְהַקָּמֵיעַ, וּתְפִלָּה,
אֵינָן צְרִיכִין שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶם הַמַּיִם.

זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא,
טוֹבְלִין סְתוּמִין.

מסכת מקוות פרק י משנה ג

ג

אֵלּוּ שֶׁאֵינָן צְרִיכִין שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶם הַמַּיִם:
קִשְׁרֵי הֶעָנִי,
וְהַנּוּמִין,
וַחֲבַט שֶׁלַּסַּנְדָּל,
וּתְפִלָּה שֶׁלָּרֹאשׁ בִּזְמַן שֶׁהִיא חוּצָה,
וְשֶׁלַּזְּרוֹעַ בִּזְמַן שֶׁהִיא עוֹלָה וְיוֹרֶדֶת,
וְאָזְנֵי הַחֵמֶת,
וְאָזְנֵי הַתָּרְמֵל.

מסכת מקוות פרק י משנה ד

ד

אֵלּוּ שֶׁהֵן צְרִיכִין שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶם הַמַּיִם:
הַקֶּשֶׁר שֶׁבַּפִּרְקַרְסִין שֶׁבַּכָּתֵף, *<מין גופיה שקושרים על הכתף>*
וְשָׂפָה שֶׁלַּסָּדִין,
צָרִיךְ לְמַתֵּחַ,
וּתְפִלָּה שֶׁלָּרֹאשׁ בִּזְמַן שֶׁאֵינָהּ חוּצָה,
וְשֶׁלַּזְּרוֹעַ בִּזְמַן שֶׁאֵינָהּ עוֹלָה וְיוֹרֶדֶת,
וְשֶׁנֶץ שֶׁלַּסַּנְדָּל,
וּבְגָדִים שֶׁהִטְבִּילָן מְכֻבָּסִין,
עַד שֶׁיְּבַעְבֵּעוּ. <שֶׁיְּבַעְבִּיעוּ>
הִטְבִּילָן נְגוּבִים,
עַד שֶׁיְּבַעְבֵּעוּ, וְיָנוּחוּ מִבִּעְבּוּעָן.

מסכת מקוות פרק י משנה ה

ה

כָּל יְדוֹת הַכֵּלִים שֶׁהֵן אֲרֻכִּין וְעָתִיד לְקוֹצָץ,
מַטְבִּילָן עַד מְקוֹם הַמִּדָּה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיַּטְבִּיל אֶת כֻּלּוֹ.
שַׁלְשֶׁלֶת דְּלִי גָדוֹל, אַרְבָּעָה טְפָחִים,
וְשֶׁלַּקָּטָן, עֲשָׂרָה,
מַטְבִּילָן עַד מְקוֹם הַמִּדָּה.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
עַד שֶׁיַּטְבִּיל אֶת כָּל הַטַּבַּעַת.
הַחֶבֶל שֶׁהוּא קָשׁוּר בַּקֻּפָּה,

אֵינוֹ חִבּוּר, אֶלָּא אִם תָּפַר. <אֵינָה>

מסכת מקוות פרק י משנה ו

ו

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין מַטְבִּילִין חַמִּים בַּצּוֹנִין,
וְלֹא צוֹנִין בַּחַמִּים,
לֹא יָפִים בָּרָעִים,
וְלֹא רָעִים בַּיָּפִים.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מַטְבִּילִין.
כְּלִי שֶׁהוּא מָלֵא מַשְׁקִים,
הִטְבִּילוֹ, כְּאִלּוּ לֹא טָבַל.
מָלֵא מֵי רַגְלַיִם,
רוֹאִין אוֹתָן כְּאִלּוּ הֵן מַיִם.
מָלֵא מֵי חַטָּאת,
עַד שֶׁיִּרְבּוּ הַמַּיִם עַל מֵי חַטָּאת.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ כְּלִי מַחֲזִיק כּוֹר,
וְאֵין בּוֹ אֶלָּא רְבִיעִית,
כְּאִלּוּ לֹא טָבַל.

מסכת מקוות פרק י משנה ז

ז

כָּל הָאֳכָלִין מִצְטָרְפִין לִפְסוֹל אֶת הַגְּוִיָּה בְּכַחֲצִי פְרָס.
כָּל הַמַּשְׁקִים מִצְטָרְפִין לִפְסוֹל אֶת הַגְּוִיָּה בָּרְבִיעִית.
זֶה חֹמֶר בְּשׁוֹתֶה מַשְׁקִים טְמֵאִים מִבַּמִּקְוֶה,
שֶׁעָשָׂה בוֹ שְׁאָר מַשְׁקִין כַּמַּיִם.

מסכת מקוות פרק י משנה ח

ח

אָכַל אֳכָלִין טְמֵאִין,
וְשָׁתָה מַשְׁקִין טְמֵאִין,
טָבַל וְהֱקִיאָן,
טְמֵאִין, מִפְּנֵי שֶׁאֵינָן טְהוֹרִין בַּגּוּף.
שָׁתָה מַיִם טְמֵאִין,
טָבַל וְהֱקִיאָן,
טְהוֹרִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן טְהוֹרִין בַּגּוּף.
בָּלַע טַבַּעַת טְהוֹרָה,
וְנִכְנַס לְאֹהֶל הַמֵּת,
הִזָּה וְשָׁנָה וְטָבַל, הֱקִיאָהּ,

הֲרֵי הִיא כְמוֹת שֶׁהָיְתָה.
בָּלַע טַבַּעַת טְמֵאָה,
טוֹבֵל וְאוֹכֵל בִּתְרוּמָתוֹ;
הֱקִיאָהּ,
טְמֵאָה, וְטִמַּתּוּ.
חֵץ שֶׁהוּא תָּחוּב בָּאָדָם,
בִּזְמַן שֶׁהוּא נִרְאֶה, חוֹצֵץ.
אִם אֵינוּ נִרְאֶה, אֵינוּ חוֹצֵץ,
טוֹבֵל וְאוֹכֵל בִּתְרוּמָתוֹ.

חסלת מסכת מקוות

מסכת נדה

פרק א

מסכת נדה פרק א משנה א

א
שַׁמַּי אוֹמֵר:
כָּל הַנָּשִׁים דַּיָּן שְׁעָתָן.
הִלֵּל אוֹמֵר:
מִפְּקִידָה לִפְקִידָה,
וַאֲפִלּוּ לְיָמִים הַרְבֵּה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא כְדִבְרֵי זֶה וְלֹא כְדִבְרֵי זֶה,
אֶלָּא מֵעֵת לְעֵת מְמַעֶטֶת עַל יָד מִפְּקִידָה לִפְקִידָה,
וּמִפְּקִידָה לִפְקִידָה מְמַעֶטֶת עַל יָד מֵעֵת לְעֵת.
וְכָל אִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ לָהּ וֶסֶת, דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ.
הַמְשַׁמֶּשֶׁת בְּעֵדִים,
הֲרֵי זוֹ כִפְקִידָה,
וּמְמַעֶטֶת עַל יָד מֵעֵת לְעֵת וְעַל יָד מִפְּקִידָה לִפְקִידָה.

מסכת נדה פרק א משנה ב

ב
כֵּיצַד דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ?
הָיְתָה יוֹשֶׁבֶת בַּמִּטָּה וַעֲסוּקָה בְטַהֲרוֹת,

פָּרְשָׁה וְרָאֲת,
הִיא טְמֵאָה, וְכֻלָּם טְהוֹרוֹת.
אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
מִטַּמָּא מֵעֵת לְעֵת,
אֵינָהּ מוֹנָה אֶלָּא מִשָּׁעָה שֶׁרָאֲת.

מסכת נדה פרק א משנה ג
ג
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַרְבַּע נָשִׁים דַּיָּן שַׁעְתָּן:
בְּתוּלָה, וּמְעֻבֶּרֶת, וּמֵנִיקָה, וּזְקֵנָה.
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
לֹא שָׁמַעְתִּי אֶלָּא בְתוּלָה,
אֲבָל הֲלָכָה כְּדִבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.

מסכת נדה פרק א משנה ד
ד
אֵי זוֹ הִיא בְתוּלָה?
כָּל שֶׁלֹּא רָאֲת דָּם מִיָּמֶיהָ,
אַף עַל פִּי נְשׂוּאָה.
מְעֻבֶּרֶת?
מִשֶּׁיִּוָּדַע עוּבָרָהּ.
מֵנִיקָה?
עַד שֶׁתִּגְמֹל אֶת בְּנָהּ. <מִשֶּׁתִּגְמֹל>
נָתְנָה בְנָהּ לְמֵנִיקָה,
גְּמָלַתּוּ אוֹ מֵת,
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
מִטַּמָּא מֵעֵת לְעֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ.

מסכת נדה פרק א משנה ה
ה
אֵיזוֹ הִיא זְקֵנָה?
כָּל שֶׁעָבְרוּ עָלֶיהָ שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת סָמוּךְ לְזִקְנָתָהּ.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
כָּל אִשָּׁה שֶׁעָבְרוּ עָלֶיהָ שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת,
דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מְעֻבֶּרֶת וּמֵנִיקָה שֶׁעָבְרוּ עֲלֵיהֶם שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת,
דַּיָּן שַׁעְתָּן.

מסכת נדה פרק א משנה ו

ו

וּבַמָּה אָמְרוּ דַיָּהּ שַׁעְתָּהּ?
בִּרְאִיָּה הָרִאשׁוֹנָה,
אֲבָל בַּשְּׁנִיָּה,
מְטַמְּאָה מֵעֵת לְעֵת.
וְאִם רָאֲתָה הָרִאשׁוֹנָה מֵאֹנֶס,
אַף בַּשְּׁנִיָּה דַיָּהּ שַׁעְתָּהּ.

מסכת נדה פרק א משנה ז

ז

אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ,
צְרִיכָה לִהְיוֹת בּוֹדֶקֶת,
חוּץ מִן הַנִּדָּה,
וְהַיּוֹשֶׁבֶת עַל דַּם טֹהַר.
וְהַמְשַׁמֶּשֶׁת בְּעֵדִים,
חוּץ מִן הַיּוֹשֶׁבֶת עַל דַּם טֹהַר,
וּבְתוּלָה, שֶׁדָּמֶיהָ טְהוֹרִין.
פַּעֲמַיִם הִיא שֶׁצְּרִיכָה לִהְיוֹת בּוֹדֶקֶת:
בַּשַּׁחֲרִית וּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת,
וּבְשָׁעָה שֶׁהִיא עוֹבֶרֶת לְשַׁמֵּשׁ אֶת בֵּיתָהּ.
יְתֵרוֹת עֲלֵיהֶן הַכֹּהֲנוֹת,
בְּשָׁעָה שֶׁהֵן אוֹכְלוֹת בִּתְרוּמָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף בִּשְׁעַת עֲבִירָתָן מִלֶּאֱכֹל בִּתְרוּמָה.

פרק ב

מסכת נדה פרק ב משנה א

א

כָּל הַיָּד הַמַּרְבָּה לִבְדּוֹק,
בַּנָּשִׁים, מְשֻׁבַּחַת,
וּבָאֲנָשִׁים, תִּקָּצֵץ.
הַחֵרֶשֶׁת, וְהַשּׁוֹטָה, וְהַסּוּמָה,
וְכָל מִי שֶׁנִּטְרְפָה דַעְתָּהּ,
אִם יֵשׁ לָהֶן פִּקְחוֹת, מְתַקְּנוֹת אוֹתָן,
וְהֵן אוֹכְלוֹת בִּתְרוּמָה.

דֶּרֶךְ בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל,
מְשַׁמְּשׁוֹת בִּשְׁנֵי עֵדִים:
אֶחָד לוֹ, וְאֶחָד לָהּ.
וְהַצְּנוּעוֹת מַתְקִינוֹת לָהֶן שְׁלִישִׁי,
וְאֶחָד לְהַתְקִין אֶת הַבַּיִת.

מסכת נדה פרק ב משנה ב
ב
נִמְצָא עַל שֶׁלּוֹ,
טְמֵאִין, וְחַיָּבִין בַּקָּרְבָּן.
נִמְצָא עַל שֶׁלָּהּ אֵיוְתִיאוֹס, <euthéōs: בסמוך, מיד אחרי>
טְמֵאִין, וְחַיָּבִין בַּקָּרְבָּן.
נִמְצָא עַל שֶׁלָּהּ לְאַחַר זְמַן,
טְמֵאִין בְּסָפֵק, וּפְטוּרִין מִן הַקָּרְבָּן.

מסכת נדה פרק ב משנה ג
ג
אֵי זֶה הוּא לְאַחַר זְמַן?
כְּדֵי שֶׁתֵּרֵד מִן הַמִּטָּה וְתָדִיחַ אֶת פָּנֶיהָ.
וְאַחַר כָּךְ, מְטַמָּא מֵעֵת לְעֵת,
וְאֵינָהּ מְטַמָּא אֶת בּוֹעֲלָהּ.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מְטַמָּא אֶת בּוֹעֲלָהּ.
וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי עֲקִיבָה בְּרוֹאָה כֶתֶם,
שֶׁהִיא מְטַמָּא אֶת בּוֹעֲלָהּ.

מסכת נדה פרק ב משנה ד
ד
כָּל הַנָּשִׁים בְּחֶזְקַת טַהֲרָה לְבַעְלֵיהֶן.
הַבָּאִין מִן הַדֶּרֶךְ,
נְשֵׁיהֶם לָהֶם בְּחֶזְקַת טַהֲרָה.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
צְרִיכָה שְׁנֵי עֵדִים עַל כָּל תַּשְׁמִישׁ וְתַשְׁמִישׁ,
אוֹ תַשְׁמִישׁ לְאוֹר הַנֵּר.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
דַּיָּהּ שְׁנֵי עֵדִים כָּל הַלַּיְלָה.

מסכת נדה פרק ב משנה ה
ה
מָשָׁל מָשְׁלוּ חֲכָמִים בָּאִשָּׁה:
הַחֶדֶר, וְהַפְּרוֹזְדּוֹר, וְהָעֲלִיָּה.

דַּם הַחֶדֶר, טָמֵא.
נִמְצָא בִפְרוֹזְדוֹר,
סְפֵקוֹ טָמֵא, שֶׁחֶזְקָתוֹ מִן הַמָּקוֹר.

מסכת נדה פרק ב משנה ו
ו
חֲמִשָּׁה דָמִים הֵן טְמֵאִין בָּאִשָּׁה:
הָאָדֹם,
וְהַשָּׁחוֹר,
וּכְקֶרֶן קַרְכּוֹם,
וּכְמֵימֵי אֲדָמָה,
וּכְמָזוּג.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אַף כְּמֵימֵי תִלְתָּן,
וּכְמֵימֵי בָשָׂר צָלִי.
וּבֵית הִלֵּל מְטַהֲרִין.
וְהַיָּרֹק,
עֲקַבְיָה בֶן מַהֲלַלְאֵל מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
אָמַר רַבִּי מֵאִיר:
אִם אֵינוּ מְטַמֵּא מִשֵּׁם כֶּתֶם,
מְטַמֵּא מִשֵּׁם מַשְׁקֶה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא כָךְ וְלֹא כָךְ.

מסכת נדה פרק ב משנה ז
ז
אֵי זֶה הוּא הָאָדֹם?
כְּדַם הַמַּכָּה.
הַשָּׁחוֹר?
כַּחֶרֶת;
דֵּהֶה מִכֵּן, טָהוֹר.
וּכְקֶרֶן קַרְכּוֹם?
כְּבָרוּר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ.
וּכְמֵימֵי אֲדָמָה?
מִבִּקְעַת בֵּית כֶּרֶם, מֵצִף מַיִם.
וּכְמָזוּג?
שְׁנֵי חֲלָקִין מַיִם,
וְאֶחָד יַיִן, מִן הַיַּיִן הַשָּׁרוֹנִי.

פרק ג

מסכת נדה פרק ג משנה א

א

הַמַּפֶּלֶת חֲתִכָּה,

אִם יֵשׁ עִמָּהּ דָּם, טְמֵאָה,

וְאִם לָאו, טְהוֹרָה.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, טְמֵאָה.

מסכת נדה פרק ג משנה ב

ב

הַמַּפֶּלֶת כְּמִין קְלִפָּה,

כְּמִין שְׂעֹרָה, כְּמִין עָפָר,

כְּמִין יַבְחוּשִׁים אֲדֻמִּים,

תַּטִּיל לַמַּיִם.

אם נמהו, טְמֵאָה.

הַמַּפֶּלֶת כְּמִין דָּגִים וַחֲגָבִים,

שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים,

אִם יֵשׁ עִמָּהֶם דָּם, טְמֵאָה,

וְאִם לָאו, טְהוֹרָה.

הַמַּפֶּלֶת כְּמִין בְּהֵמָה חַיָּה וָעוֹף,

בֵּין טְמֵאִין בֵּין טְהוֹרִים,

אִם זָכָר, תֵּשֵׁב לַזָּכָר,

וְאִם נְקֵבָה, תֵּשֵׁב לַנְּקֵבָה.

אֵין יָדוּעַ, תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה.

דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

כָּל שֶׁאֵין בּוֹ מִצּוּרַת הָאָדָם,

אֵינוּ וָלָד.

מסכת נדה פרק ג משנה ג

ג

הַמַּפֶּלֶת שָׁפִיר,

מָלֵא מַיִם, מָלֵא דָם, מָלֵא גְּנִינִים,

אֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת לַוָּלָד.

אִם הָיָה מְרֻקָּם,

תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה.

מסכת נדה פרק ג משנה ד

ד

הַמַּפֶּלֶת סַנְדָּל אוֹ שִׁלְיָה,
תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה.
שִׁלְיָה בַבַּיִת,
הַבַּיִת טָמֵא.
לֹא שֶׁהַשִּׁלְיָה וָלָד,
אֶלָּא שֶׁאֵין שִׁלְיָה שֶׁאֵין עִמָּהּ וָלָד.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
נִמּוֹק הַוָּלָד עַד שֶׁלֹּא יָצָא.

מסכת נדה פרק ג משנה ה

ה

הַמַּפֶּלֶת טוּמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינָס,
תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה.
טוּמְטוּם וְזָכָר,
וְאַנְדְּרוֹגִינָס וְזָכָר,
תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה.
טוּמְטוּם וּנְקֵבָה,
אַנְדְּרוֹגִינָס וּנְקֵבָה,
תֵּשֵׁב לַנְּקֵבָה בִלְבַד.
יָצָא מְחֻתָּךְ אוֹ מְסֹרָס,
מִשֶּׁיָּצָא רֻבּוֹ,
הֲרֵי זֶה כְיָלוּד.
יָצָא כְדַרְכּוֹ:
מִשֶּׁיָּצָא רֹב רֹאשׁוֹ.
אֵי זֶה הוּא רֹב רֹאשׁוֹ?
מִשֶּׁתֵּצֵא פַדַּחְתּוֹ.

מסכת נדה פרק ג משנה ו

ו

הַמַּפֶּלֶת,
וְאֵין יָדוּעַ מַה הוּא,
תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה.
אֵין יָדוּעַ אִם הַוָּלָד הָיָה,
תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה וְלַנִּדָּה.
(מסכת נדה פרק ג משנה ז)
הַמַּפֶּלֶת יוֹם אַרְבָּעִים,
אֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת לַוָּלָד.
יוֹם אַרְבָּעִים וְאֶחָד,
תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה וְלַנִּדָּה.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:

יוֹם אַרְבָּעִים וְאֶחָד,
תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנִּדָּה;
יוֹם שְׁמוֹנִים וְאֶחָד,
תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה וְלַנִּדָּה.
שֶׁהַזָּכָר נִגְמָר לְאַרְבָּעִים וְאֶחָד,
וּנְקֵבָה לִשְׁמוֹנִים וְאֶחָד.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֶחָד בְּרִיַּת זָכָר וְאֶחָד בְּרִיַּת נְקֵבָה,
זֶה וָזֶה לְאַרְבָּעִים וְאֶחָד.

פרק ד

מסכת נדה פרק ד משנה א

א
בְּנוֹת הַכּוּתִים נִדּוֹת מֵעֲרִיסָתָן.
הַכּוּתִין מְטַמִּין מִשְׁכָּב תַּחְתּוֹן כָּעֶלְיוֹן,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן בּוֹעֲלֵי נִדּוֹת,
וְהֵן יוֹשְׁבוֹת עַל כָּל דָּם.
וְאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן עַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ,
וְאֵין שׂוֹרְפִין עֲלֵיהֶן אֶת הַתְּרוּמָה,
מִפְּנֵי שֶׁטֻּמְאָתָן בְּסָפֵק.

מסכת נדה פרק ד משנה ב

ב
בְּנוֹת צַדּוּקִין,
בִּזְמַן שֶׁנָּהֲגוּ לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי אֲבוֹתָן,
הֲרֵי הֵן כְּכוּתִיּוֹת.
פָּרְשׁוּ לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי יִשְׂרָאֵל,
הֲרֵי הֵן כְּיִשְׂרָאֵל.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם הֵן כְּיִשְׂרָאֵל,
עַד שֶׁיִּפְרְשׁוּ לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי אֲבוֹתָן.

מסכת נדה פרק ד משנה ג

ג
דַּם נָכְרִית וְדַם טַהֲרָה שֶׁלִּמְצֹרַעַת,
בֵּית שַׁמַּי מְטַהֲרִין,
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
כְּרוֹקָהּ וּכְמֵימֵי רַגְלֶיהָ.

דַּם יוֹלֶדֶת שֶׁלֹּא טָבְלָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כְּרוּקָהּ וּכְמֵימֵי רַגְלֶיהָ.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
מְטַמֵּא לַח וְיָבֵשׁ.
וּמוֹדִים בְּיוֹלֶדֶת בַּזּוֹב,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא לַח וְיָבֵשׁ.

מסכת נדה פרק ד משנה ד
ד
הַמְקַשָּׁה, נִדָּה.
קָשָׁת שְׁלֹשָׁה יָמִים בְּתוֹךְ אֶחָד עָשָׂר,
שָׁפַת מֵעֵת לְעֵת וְיָלְדָה,
הֲרֵי זוֹ יוֹלֶדֶת בְּזוֹב.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
לַיְלָה וָיוֹם,
כְּלֵילֵי שַׁבָּת וְיוֹמוֹ.
שֶׁשָּׁפַת מִן הַצַּעַר אֲבָל לֹא מִן הַדָּם.

מסכת נדה פרק ד משנה ה
ה
כַּמָּה הוּא קִשּׁוּיָהּ?
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אַרְבָּעִים וַחֲמִשִּׁים יוֹם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
דַּיָּהּ חָדְשָׁהּ.
רַבִּי יוֹסֵה וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
אֵין קִשּׁוּי יָתֵר מִשְּׁתֵּי שַׁבָּתוֹת.

מסכת נדה פרק ד משנה ו
ו
הַמְקַשָּׁה בְתוֹךְ שְׁמוֹנִים שֶׁלַּנְּקֵבָה,
כָּל דָּמִים שֶׁהִיא רוֹאָה, טְהוֹרִים,
עַד שֶׁיֵּצֵא הַוָּלָד.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא.
אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מָה אִם בְּמָקוֹם שֶׁהֶחְמִיר בְּדַם הַשֹּׁפִי,
הֵקֵל בְּדַם הַקֹּשִׁי,
מָקוֹם שֶׁהֵקֵל בְּדַם הַשֹּׁפִי,
אֵינוּ דִין שֶׁנָּקֵל בְּדַם הַקֹּשִׁי?

אָמַר לָהֶם:
דַּיּוֹ לַבָּא מִן הַדִּין לִהְיוֹת כַּנִּדּוֹן.
מִמַּה הֵקֵל עָלֶיהָ?
מִטַּמְאַת זִיבָה,
אֲבָל טְמֵאָה הִיא טֻמְאַת נִדָּה.

מסכת נדה פרק ד משנה ז
ז
כָּל אַחַד עָשָׂר יוֹם בְּחֶזְקַת טַהֲרָה,
יָשְׁבָה לָהּ וְלֹא בָדְקָה,
שָׁגְגָה, נֶאֶנְסָה, הֵזִידָה וְלֹא בָדָקָה,
הֲרֵי זוֹ טְמֵאָה.
הִגִּיעָה שָׁעַת וַסְתָּהּ וְלֹא בָדְקָה,
הֲרֵי זוֹ טְמֵאָה.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אִם הָיְתָה בְמַחֲבָא,
הִגִּיעָה שָׁעַת וַסְתָּהּ וְלֹא בָדְקָה,
הֲרֵי זוֹ טְהוֹרָה,
שֶׁחֲרָדָה מְסַלֶּקֶת אֶת הַדָּמִים.
אֲבָל יְמֵי הַזָּב וְהַזָּבָה וְשׁוֹמֶרֶת יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם,
הֲרֵי אֵלּוּ בְחֶזְקַת טַהֲרָה.

פרק ה

מסכת נדה פרק ה משנה א
א
יוֹצֵא דֹפֶן,
אֵין יוֹשְׁבִין עָלָיו יְמֵי טֻמְאָה וִימֵי טַהֲרָה,
וְאֵין חַיָּבִין עָלָיו קָרְבָּן.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הֲרֵי זֶה כְיָלוּד.
כָּל הַנָּשִׁים מְטַמְּאוֹת בַּבַּיִת הַחִיצוֹן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא טו,יט)
"דָּם יִהְיֶה זֹבָהּ בִּבְשָׂרָהּ".
אֲבָל הַזָּב וּבַעַל קֶרִי,
אֵינָן מְטַמְּאִין עַד שֶׁתֵּצֵא טֻמְאָתָן לַחוּץ.

מסכת נדה פרק ה משנה ב
ב

הָיָה אוֹכֵל בִּתְרוּמָה,
וְהִרְגִּישׁ שֶׁנִּזְדַּעְזְעוּ אֵבָרָיו,
אוֹחֵז בָּאַמָּה, וּבוֹלֵעַ אֶת הַתְּרוּמָה.
וּמְטַמְּאִין בְּכָל שֶׁהֵן,
אֲפִלּוּ בְכְעֵין הַחַרְדָּל, וּבְפָחוֹת מִכֵּן.

מסכת נדה פרק ה משנה ג
ג
תִּינוֹקֶת בַּת יוֹם אֶחָד מִטַּמָּא בַנִּדָּה.
וּבַת עֲשֶׂרֶת יָמִים בַּזִּיבָה.
תִּינוֹק בֶּן יוֹם אֶחָד מִטַּמֵּא בְנִדָּה,
וּמִטַּמֵּא בִנְגָעִים,
וּמִטַּמֵּא בִטְמֵא מֵת,
וְזוֹקֵק לַיִּבּוּם,
וּפוֹטֵר מִן הַיִּבּוּם,
וּמַאֲכִיל בִּתְרוּמָה,
וּפוֹסֵל מִן הַתְּרוּמָה,
וְנוֹחֵל וּמַנְחִיל,
וְהַהוֹרְגוֹ חַיָּב,
וַהֲרֵי הוּא לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ וּלְכָל קְרוֹבָיו
כְּחָתָן שָׁלֵם.

מסכת נדה פרק ה משנה ד
ד
בַּת שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד,
מִתְקַדֶּשֶׁת בַּבִּיאָה.
בָּא עָלֶיהָ הַיָּבָם, קְנָאָהּ,
וְחַיָּבִין עָלֶיהָ מִשּׁוּם אֵשֶׁת אִישׁ.
וּמְטַמְּאָה אֶת בּוֹעֲלָהּ,
לְטַמֵּא מִשְׁכָּב תַּחְתּוֹן כָּעֶלְיוֹן.
נִשֵּׂאת לְכֹהֵן, תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.
בָּא עָלֶיהָ אֶחָד מִכָּל הַפְּסוּלִים,
פְּסָלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה.
בָּא עָלֶיהָ אֶחָד מִכָּל הָעֲרָיוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה,
מֵתִין עַל יָדֶיהָ,
וְהִיא פְּטוּרָה.
פָּחוֹת מִכֵּן, כְּנוֹתֵן אֶצְבַּע בָּעַיִן.

מסכת נדה פרק ה משנה ה
ה

בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִמְתּוֹ,
קְנָאָהּ,
וְאֵינוֹ נוֹתֵן גֵּט עַד שֶׁיַּגְדִּיל.
וּמִטַּמֵּא בְּנִדָּה,
לְטַמֵּא מִשְׁכָּב תַּחְתּוֹן כָּעֶלְיוֹן,
וּפוֹסֵל וְאֵינוֹ מַאֲכִיל,
וּפוֹסֵל אֶת הַבְּהֵמָה מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ, <גְּבֵי>
וְהִיא נִסְקֶלֶת עַל יָדָיו.
וְאִם בָּא עַל אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה,
מֵתוֹת עַל יָדָיו,
וְהוּא פָּטוּר.

מסכת נדה פרק ה משנה ו
ו
בַּת אַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד,
נְדָרֶיהָ נִבְדָּקִין.
בַּת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד,
נְדָרֶיהָ קַיָּמִין,
וּבוֹדְקִין כָּל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה.
בֶּן שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד,
נִבְדָּקִין נְדָרָיו.
בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד,
נְדָרָיו קַיָּמִין,
וּבוֹדְקִין כָּל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה.
קֹדֶם לַזְּמַן הַזֶּה,
אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
יוֹדְעִים אָנוּ לְשֵׁם מִי נָדַרְנוּ,
וּלְשֵׁם מִי הִקְדַּשְׁנוּ,
אֵין נִדְרֵיהֶן נְדָרִים, <אֵינָן>
וְלֹא הֶקְדֵּשָׁן הֶקְדֵּשׁ.
לְאַחַר זְמַן זֶה,
אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
אֵין אָנוּ יוֹדְעִים לְשֵׁם מִי נָדַרְנוּ,
וּלְשֵׁם מִי הִקְדַּשְׁנוּ,
נִדְרֵיהֶן נְדָרִים, וְהֶקְדֵּשָׁן הֶקְדֵּשׁ.

מסכת נדה פרק ה משנה ז
ז
מָשָׁל מָשְׁלוּ חֲכָמִים בָּאִשָּׁה:
[פַּגָּה,] בֹּחַל, וְצָמָל. *<צמל: תאנה בשלה>*
פַּגָּה, עוֹדָהּ תִּינוֹקֶת.

בֹּחַל, אֵלּוּ יְמֵי נְעוּרֶיהָ.
בָּזוֹ וּבָזוֹ, אָבִיהָ זַכַּי בִּמְצִיאָתָהּ,
וּבְמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ, וּבְהֵפֵר נְדָרֶיהָ.
צָמָל, כָּל שֶׁבָּגְרָה,
וְאֵין לְאָבִיהָ בָּהּ רְשׁוּת.

מסכת נדה פרק ה משנה ח
ח
אֵי זֶה הוּא סִימָנָהּ?
רְבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי אוֹמֵר:
מִשֶּׁיַּעֲלֶה הַקֶּמֶט תַּחַת הַדַּד.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיַּטּוּ הַדַּדִּים.
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
מִשֶּׁתַּשְׁחִיר הַפִּטֹּמֶת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נוֹתֵן יָדוֹ עַל הָעֹקֶץ,
וְהוּא שׁוֹקֵעַ וְשׁוֹהֶא לַחְזוֹר.

מסכת נדה פרק ה משנה ט
ט
בַּת עֶשְׂרִים שָׁנָה שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
תָּבִיא רְאָיָה שֶׁהִיא בַת עֶשְׂרִים,
וְהִיא אַיְלוֹנִית,
לֹא חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.
בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
יָבִיא רְאָיָה שֶׁהוּא בֶן עֶשְׂרִים שָׁנָה,
וְהוּא סָרִיס,
לֹא חוֹלֵץ וְלֹא מְיַבֵּם.
אֵלּוּ כְדִבְרֵי בֵית הֶלֵּל.
וּבֵית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה בְּנֵי שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַזָּכָר כְּדִבְרֵי בֵית הֶלֵּל,
וְהַנְּקֵבָה כְדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי,
שֶׁהָאִשָּׁה מְמַהֶרֶת לָבֹא לִפְנֵי הָאִישׁ.

פרק ו

מסכת נדה פרק ו משנה א

א

בָּא סִימָן הַתַּחְתּוֹן עַד שֶׁלֹּא בָא הָעֶלְיוֹן,
אוֹ חוֹלֶצֶת אוֹ מִתְיַבֶּמֶת.
בָּא הָעֶלְיוֹן עַד שֶׁלֹּא בָא הַתַּחְתּוֹן,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵי אֶפְשָׁר,
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לֹא חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אוֹ חוֹלֶצֶת אוֹ מִתְיַבֶּמֶת.
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
אֶפְשָׁר לַתַּחְתּוֹן לָבֹא עַד שֶׁלֹּא בָא הָעֶלְיוֹן,
אֲבָל אֵיפְשָׁר לָעֶלְיוֹן לָבֹא <=אי אפשר>
עַד שֶׁלֹּא יָבֹא הַתַּחְתּוֹן.

מסכת נדה פרק ו משנה ב

ב

כַּיּוֹצֵא בוֹ,
כָּל כְּלִי חֶרֶשׂ מַכְנִיס וּמוֹצִיא,
וְיֵשׁ שֶׁהוּא מוֹצִיא וְאֵינוּ מַכְנִיס.
כָּל אֵבֶר שֶׁיֶּשׁ בּוֹ צִפֹּרֶן, יֶשׁ בּוֹ עֶצֶם,
וְיֵשׁ שֶׁיֶּשׁ בּוֹ עֶצֶם, וְאֵין בּוֹ צִפֹּרֶן.

מסכת נדה פרק ו משנה ג

ג

כָּל הַמְּטַמֵּא מִדְרָס, מְטַמֵּא טְמֵא מֵת,
וְיֵשׁ שֶׁהוּא מְטַמֵּא טְמֵא מֵת,
וְאֵינוּ מְטַמֵּא מִדְרָס.

מסכת נדה פרק ו משנה ד

ד

כָּל הָרָאוּי לָדוֹן דִּינֵי נְפָשׁוֹת,
רָאוּי לָדוֹן דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
וְיֵשׁ שֶׁהוּא רָאוּי לָדוֹן דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
וְאֵין רָאוּי לָדוֹן דִּינֵי נְפָשׁוֹת.

ה

כָּל הַכָּשֵׁר לָדִין, כָּשֵׁר לְהָעִיד,
וְיֵשׁ שֶׁהוּא כָשֵׁר לְהָעִיד,
וְאֵינוּ כָשֵׁר לָדִין.

מסכת נדה פרק ו משנה ה

ו

כָּל שֶׁהוּא חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת,
מִטַּמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין, <מְטַמֵּא>
וְיֵשׁ שֶׁמִּטַּמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין, <שֶׁמְּטַמֵּא>
וְאֵינוֹ חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת.

מסכת נדה פרק ו משנה ו

ז

כָּל שֶׁהוּא חַיָּב בַּפֵּאָה, חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת,
וְיֵשׁ שֶׁהוּא חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת,
וְאֵינוֹ חַיָּב בַּפֵּאָה.

מסכת נדה פרק ו משנה ז

ח

כָּל שֶׁהוּא חַיָּב בְּרֵאשִׁית הַגֵּז, חַיָּב בַּמַּתָּנוֹת,
וְיֵשׁ שֶׁהוּא חַיָּב בַּמַּתָּנוֹת,
וְאֵינוֹ חַיָּב בְּרֵאשִׁית הַגֵּז.

מסכת נדה פרק ו משנה ח

ט

כָּל שֶׁיֶּשׁ לוֹ בִעוּר, יֵשׁ לוֹ שְׁבִיעִית,
וְיֵשׁ שֶׁיֶּשׁ לוֹ שְׁבִיעִית וְאֵין לוֹ בִעוּר.

מסכת נדה פרק ו משנה ט

י

כָּל שֶׁיֶּשׁ לוֹ קַשְׂקֶשֶׂת, יֵשׁ לוֹ סְנַפִּיר,
וְיֵשׁ שֶׁיֶּשׁ לוֹ סְנַפִּיר וְאֵין לוֹ קַשְׂקֶשֶׂת.

יא

כָּל שֶׁיֶּשׁ לוֹ קְרָנַיִם, יֵשׁ לוֹ טְלָפַיִם,
וְיֵשׁ שֶׁיֶּשׁ לוֹ טְלָפַיִם וְאֵין לוֹ קְרָנַיִם.

מסכת נדה פרק ו משנה י

יב

כָּל הַטָּעוּן בְּרָכָה לְאַחֲרָיו,
טָעוּן בְּרָכָה לְפָנָיו,
וְיֵשׁ שֶׁהוּא טָעוּן לְפָנָיו,
וְאֵינוֹ טָעוּן לְאַחֲרָיו.

מסכת נדה פרק ו משנה יא

יג

תִּינוֹקֶת שֶׁהֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
חַיֶּבֶת בְּכָל הַמִּצְוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה,
וְחוֹלֶצֶת אוֹ מִתְיַבֶּמֶת.
וְכֵן תִּינוֹק שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
חַיָּב בְּכָל הַמִּצְוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה.
וְרָאוּי לִהְיוֹת בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה,
מִשֶּׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
עַד שֶׁיַּקִּיף זָקָן, הַתַּחְתּוֹן, לֹא אֶת הָעֶלְיוֹן,
אֶלָּא שֶׁדִּבְּרוּ חֲכָמִים בְּלָשׁוֹן נְקִיָּה.
תִּינוֹקֶת שֶׁהֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
אֵינָהּ יְכוֹלָה לְמָאֵן.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיַּרְבֶּה הַשָּׁחוֹר.

מסכת נדה פרק ו משנה יב

יד

שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּפָּרָה, וּבַנְּגָעִים,
הֵן אֲמוּרוֹת בְּכָל מָקוֹם.
וְכַמָּה הוּא שִׁעוּרָן?
כְּדֵי לָכוֹף רֹאשָׁן לְעִקָּרָן.
דִּבְרֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
כְּדֵי לִקְרֹץ בְּצִפֹּרֶן.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כְּדֵי שֶׁיְּהוּ נִטָּלוֹת בַּזּוּג.
(מסכת נדה פרק ו משנה יג)
הָרוֹאָה כֶתֶם,
הֲרֵי זוֹ מְקֻלְקֶלֶת,
וְחוֹשֶׁשֶׁת מִשֵּׁם זוֹב.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין בַּכְּתָמִין מִשֵּׁם זוֹב.

מסכת נדה פרק ו משנה יד

יה

הָרוֹאָה יוֹם אֶחָד עָשָׂר בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת,
תְּחִלַּת נִדָּה וְסוֹף נִדָּה,
תְּחִלַּת זִיבָה וְסוֹף זִיבָה.
יוֹם אַרְבָּעִים לַזָּכָר,

וְיוֹם שְׁמוֹנִים לַנְּקֵבָה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת,
לְכֻלָּם, הֲרֵי אֵלּוּ טוֹעוֹת.
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
עַד שֶׁאַתֶּם מְתַקְּנִים אֶת הַשּׁוֹטוֹת,
בֹּאוּ וְתַקְּנוּ אֶת הַפִּקְּחוֹת!

פרק ז

מסכת נדה פרק ז משנה א
א
דַּם הַנִּדָּה, וּבְשַׂר הַמֵּת,
מְטַמְּאִין לַחִין,
וּמְטַמְּאִים יְבֵשִׁין.
אֲבָל הַזּוֹב, וְהַנֹּעִי, וְהָרוֹק,
וְהַשֶּׁרֶץ, וְהַנְּבֵלָה, וְשִׁכְבַת זֶרַע,
מְטַמְּאִין לַחִין,
וְאֵינָן מְטַמְּאִין יְבֵשִׁים.
אִם יְכוּלִים לְהִשָּׁרוֹת וְלַחְזוֹר לִכְמוֹת שֶׁהָיוּ,
מְטַמְּאִין לַחִין,
וּמְטַמְּאִים יְבֵשִׁין.
וְכַמָּה הִיא שְׁרִיָּתָן?
בְּפוֹשְׁרִין מֵעֵת לְעֵת.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בְּשַׂר הַמֵּת שֶׁיָּבַשׁ,
אִם אֵינוּ יָכוֹל לְהִשָּׁרוֹת וְלַחְזוֹר לִכְמוֹת שֶׁהָיָה,
טָהוֹר.

מסכת נדה פרק ז משנה ב
ב
הַשֶּׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא בַמָּבוֹי,
מְטַמֵּא לְמַפְרֵעַ,
עַד שֶׁיֹּאמַר:
"בָּדַקְתִּי אֶת הַמָּבוֹי הַזֶּה,
וְלֹא הָיָה בוֹ שֶׁרֶץ",
וְכֵן בְּשָׁעַת כִּבּוּד.
וְכֵן כֶּתֶם שֶׁנִּמְצָא בֶחָלוּק,
מְטַמֵּא לְמַפְרֵעַ,
עַד שֶׁיֹּאמַר:
"בָּדַקְתִּי אֶת הֶחָלוּק הַזֶּה,

וְלֹא הָיָה בוֹ כֶתֶם",
וְכֵן בְּשָׁעַת כִּבּוּס.
וּמְטַמֵּא בֵּין לַח בֵּין יָבֵשׁ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַיָּבֵשׁ מְטַמֵּא לְמַפְרֵעַ,
וְהַלַּח אֵינוּ מְטַמֵּא אֶלָּא
עַד שָׁעָה שֶׁהוּא יָכוֹל לַחְזוֹר וְלִהְיוֹת לַח.

מסכת נדה פרק ז משנה ג
ג
כָּל הַכְּתָמִים הַבָּאִים מֵרֶקֶם,
טְהוֹרִין.
רַבִּי יְהוּדָה מְטַמֵּא,
מִפְּנֵי שֶׁהֵם גֵּרִים טוֹעִים.
הַבָּאִים מִבֵּין הַגּוֹיִם,
טְהוֹרִין.
מִבֵּין יִשְׂרָאֵל, מִבֵּין הַכּוּתִים,
רַבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נֶחְשְׁדוּ עַל כִּתְמֵיהֶן.

מסכת נדה פרק ז משנה ד
ד
כָּל הַכְּתָמִים הַנִּמְצָאִים בְּכָל מָקוֹם,
טְהוֹרִין,
חוּץ מִן הַנִּמְצָאִים בַּחֲדָרִים,
וּבִסְבִיבוֹת בֵּית הַטֻּמְאוֹת.
שֶׁלַּכּוּתִים מְטַמִּין בְּאֹהֶל,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן קוֹבְרִין שָׁם אֶת הַנְּפָלִים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא הָיוּ קוֹבְרִין אֶלָּא מַשְׁלִיכִין,
וְהַחַיָּה גוֹרְרַתָּן.

מסכת נדה פרק ז משנה ה
ה
נֶאֱמָנִים לוֹמַר:
"קָבַרְנוּ שָׁם אֶת הַנְּפָלִים",
אוֹ "לֹא קָבַרְנוּ".
וְנֶאֱמָנִין עַל הַבְּהֵמָה,
אִם בִּכֵּרָה, אִם לֹא בִכֵּרָה.
וְנֶאֱמָנִין עַל צִיּוּן קְבָרוֹת,

וְאֵינָן נֶאֱמָנִין לֹא עַל הַסְּכָכוֹת,
וְלֹא עַל הַפְּרָעוֹת, וְלֹא עַל בֵּית הַפְּרַס.
זֶה הַכְּלָל:
דָּבָר שֶׁהֵן חֲשׁוּדִין בּוֹ,
אֵינָן נֶאֱמָנִין עָלָיו.

פרק ח

מסכת נדה פרק ח משנה א

א

הָרוֹאָה כֶתֶם עַל בְּשָׂרָהּ,
כְּנֶגֶד בֵּית תָּרְפָּהּ, טְמֵאָה.
וְשֶׁלֹּא כְנֶגֶד בֵּית תָּרְפָּהּ, טְהוֹרָה.
עַל עֲקֵבָהּ וְעַל רֹאשׁ גֻּדָּלָהּ, טְמֵאָה.
עַל שׁוֹקָהּ וְעַל פַּרְסוֹתֶיהָ,
מִבִּפְנִים, טְמֵאָה,
וּמִבַּחוּץ, טְהוֹרָה.
רָאֲת עַל חֲלוּקָהּ,
מִן הֶחָגוֹר וּלְמַטָּן, טְמֵאָה;
מִן הֶחָגוֹר וּלְמַעְלָן, טְהוֹרָה.
רָאֲת עַל בֵּית יָד שֶׁלֶּחָלוּק,
אִם מַגִּיעַ כְּנֶגֶד בֵּית תָּרְפָּהּ, טְמֵאָה,
וְאִם לָאו, טְהוֹרָה.
הָיְתָה פוֹשְׁטַתּוּ וּמִתְכַּסָּה בוֹ בַלַּיְלָה,
כָּל מָקוֹם שֶׁיִּמָּצֵא בוֹ דָם,
טָמֵא, מִפְּנֵי שֶׁהוּא חוֹזֵר.
וְכֵן בַּפָּלְיוֹן. <pallíon: סדין המשמש כמעיל וכשמיכה>

מסכת נדה פרק ח משנה ב

ב

וְתוֹלָה בְכָל דָּבָר שֶׁהִיא יְכוּלָה לִתְלוֹת:
שָׁחֲטָה בְהֵמָה, חַיָּה וָעוֹף,
וְנִתְעַסְּקָה בִכְתָמִין,
אוֹ שֶׁיָּשְׁבָה בְצַד הָעֲסוּקִין בָּהֶן.
הָרְגָה מַאֲכֹלֶת,
הֲרֵי זוֹ תוֹלָה בָהּ.
עַד כַּמָּה הִיא תוֹלָה?
רִבִּי חֲנִינָא בֶן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
עַד כַּגְּרִיס שֶׁלַּפּוּל,

אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָרְגָה.
וְתוֹלָה בִּבְנָהּ וּבְבַעְלָהּ.
אִם יֵשׁ מַכָּה,
וְהִיא יְכוּלָה לְהִגָּלַע וּלְהוֹצִיא דָּם,
הֲרֵי זוֹ תוֹלָה בָהּ.

מסכת נדה פרק ח משנה ג
ג
מַעֲשֶׂה בְאִשָּׁה אַחַת
שֶׁבָּאת לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָה,
אָמְרָה לוֹ:
"רָאִיתִי כֶתֶם."
אָמַר לָהּ:
"שֶׁמֵּא מַכָּה הָיְתָה בִּיךְ?"
אָמְרָה לוֹ:
"הֵין, וְחָיָת."
"אוֹ שֶׁמֵּא יְכוֹלָה הִיא לְהִגָּלַע,
וּלְהוֹצִיא דָם?"
אָמְרָה לוֹ:
" הֵין."
וְטִהֲרָהּ רַבִּי עֲקִיבָה.
רָאָה תַלְמִידִים מִסְתַּכְּלִים זֶה בָזֶה.
אָמַר לָהֶם:
"מַה לַּדָּבָר, קָשֶׁה בְעֵינֵיכֶם?
שֶׁלֹּא אָמְרוּ חֲכָמִים בַּדָּבָר לְהַחְמִיר,
אֶלָּא לְהָקֵל, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא טו,יט)
"וְאִשָּׁה כִּי תִהְיֶה זָבָה,
דָּם יִהְיֶה זֹבָהּ בִּבְשָׂרָהּ", וְלֹא כֶתֶם.
(מסכת נדה פרק ח משנה ד)
עַד שֶׁהוּא נָתוּן תַּחַת הַכַּר,
וְנִמְצָא עָלָיו דָּם,
אִם עָגֹל, טָהוֹר,
אִם מָשׁוּךְ, טָמֵא.
דִּבְרֵי רַבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק.

פרק ט

מסכת נדה פרק ט משנה א
א

הָאִשָּׁה שֶׁהִיא עוֹשָׂה צְרָכֶיהָ וְרָאֲת דָּם,
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אִם עוֹמֶדֶת, טְמֵאָה,
וְאִם יוֹשֶׁבֶת, טְהוֹרָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ טְהוֹרָה.

מסכת נדה פרק ט משנה ב
ב
אִישׁ וְאִשָּׁה שֶׁעָשׂוּ צָרְכֵיהֶם בְּתוֹךְ הַסֵּפֶל,
וְנִמְצָא דָם עַל הַמַּיִם,
רַבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מְטַמֵּא,
שֶׁאֵין דֶּרֶךְ הָאִישׁ לְהוֹצִיא דָּם,
אֶלָּא שֶׁחֶזְקַת דָּמִים מִן הָאִשָּׁה.

מסכת נדה פרק ט משנה ג
ג
הִשְׁאִילָה חֲלוּקָהּ לַנָּכְרִית אוֹ לַנִּדָּה,
הֲרֵי זוֹ תוֹלָה בָהּ.
שָׁלוֹשׁ נָשִׁים שֶׁלָּבְשׁוּ בְחָלוּק אֶחָד,
אוֹ שֶׁיָּשְׁבוּ עַל סַפְסֵל אֶחָד,
וְנִמְצָא עָלָיו דָּם,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת.
יָשְׁבוּ עַל סַפְסֵל שֶׁלָּאֶבֶן,
אוֹ עַל הָאִסְטְבָה שֶׁבַּמֵּרְחֵץ,
רַבִּי נְחֶמְיָה מְטַהֵר,
שֶׁרַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
כָּל דָּבָר שֶׁאֵינוּ מְקַבֵּל טֻמְאָה,
אֵינוּ מְקַבֵּל כְּתָמִים.

מסכת נדה פרק ט משנה ד
ד
שָׁלוֹשׁ נָשִׁים שֶׁהָיוּ יְשֵׁנוֹת עַל מִטָּה אַחַת,
נִמְצָא דָם תַּחַת אַחַת מֵהֶן,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת.
בָּדְקָה אַחַת מֵהֶן וּמְצָתָהּ טָהוֹר,
הִיא טְהוֹרָה, וּשְׁתַּיִם טְמֵאוֹת,
וְתוֹלוֹת זוֹ בָזוֹ.
אִם לֹא הָיוּ רְאוּיוֹת לִרְאוֹת,
רוֹאִין אוֹתָן כְּאִלּוּ הֵן רְאוּיוֹת.

מסכת נדה פרק ט משנה ה
ה
שָׁלוֹשׁ נָשִׁים שֶׁהֵן יְשֵׁנוֹת עַל מִטָּה אַחַת,
נִמְצָא דָם תַּחַת הָאֶמְצָעִית,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת;
תַּחַת הַפְּנִימִית,
שְׁתַּיִם הַפְּנִימִיּוֹת טְמֵאוֹת,
וְהַחִיצוֹנָה טְהוֹרָה.
תַּחַת הַחִיצוֹנָה,
שְׁתַּיִם הַחִיצוֹנוֹת טְמֵאוֹת,
וְהַפְּנִימִית טְהוֹרָה.
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁעָלוּ דֶרֶךְ מַרְגְּלוֹת הַמִּטָּה,
אֲבָל אִם עָלוּ שְׁלָשְׁתָּן דֶּרֶךְ עָלֶיהָ,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת.

ו
בָּדְקָה אַחַת מֵהֶן וּמָצְתָה טָהוֹר,
הִיא טְהוֹרָה, וּשְׁתַּיִם טְמֵאוֹת;
שְׁתַּיִם, וּמָצְאוּ טָהוֹר,
הֵן טְהוֹרוֹת, וְהַשְּׁלִישִׁית טְמֵאָה;
שְׁלָשְׁתָּן, וּמָצְאוּ טָהוֹר,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת.
לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה?
לְגַל טָמֵא שֶׁנִּתְעָרַב בִּשְׁנֵי גַלִּים טְהוֹרִין,
וּבָדְקוּ אֶחָד מֵהֶן וּמָצְאוּ טָהוֹר,
הוּא טָהוֹר, וּשְׁנַיִם טְמֵאִין;
שְׁנַיִם, וּמָצְאוּ טָהוֹר,
הֵן טְהוֹרִין, וְהַשְּׁלִישִׁי טָמֵא;
שְׁלָשְׁתָּן, וּמָצְאוּ טָהוֹר,
כֻּלָּם טְמֵאִין.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
שֶׁרְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל דָּבָר שֶׁהוּא בְחֶזְקַת טֻמְאָה,
לְעוֹלָם הוּא בְטֻמְאָתוֹ,
עַד שֶׁתִּתְוַדַּע לוֹ טֻמְאָתוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בּוֹדֵק עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לַסֶּלַע אוֹ לִבְתוּלָה.

מסכת נדה פרק ט משנה ו

ז
שִׁבְעָה סַמְמָנִים מַעֲבִירִים עַל הַכֶּתֶם:
רוֹק תָּפֵל,
וּמֵי גְרִיסִים,
וּמֵי רַגְלַיִם,
וְנֶתֶר,
וּבוֹרִית,
קִימוֹנְיָה, <kimōlía: אדמת קימוליה>
וְאֶשְׁלָג.
הִטְבִּילוֹ וְעָשָׂה עַל גַּבָּיו טְהָרוֹת,
הֶעֱבִיר עָלָיו שִׁבְעָה סַמְמָנִים וְלֹא עָבַר,
הֲרֵי זֶה צֶבַע,
הַטְּהָרוֹת טְהוֹרוֹת, וְאֵינוּ צָרִיךְ לְהַטְבִּיל.
עָבַר, אוֹ שֶׁדִּהֵא,
הֲרֵי זֶה כֶתֶם,
וְהַטְּהָרוֹת טְמֵאוֹת, וְצָרִיךְ לְהַטְבִּיל.

מסכת נדה פרק ט משנה ז
ח
אֵי זֶה הוּא רוֹק תָּפֵל?
כָּל שֶׁלֹּא טָעַם כְּלוּם.
מֵי גְרִיסִין?
לְעִיסַת גְּרִיסִים שֶׁלַּפּוּל, <לְעִישַׁת>
חֲלוּקַת נֶפֶשׁ.
מֵי רַגְלַיִם?
מֵי רַגְלַיִם שֶׁהֶחְמִיצוּ.
וְצָרִיךְ לְכַסְכֵּס שְׁלֹשָׁה פְעָמִים
עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר.
הֶעֱבִירָן שֶׁלֹּא כְסִדְרָן, <כַּסִּדְרָן>
אוֹ שֶׁהֶעֱבִיר שִׁבְעָתָן כְּאַחַת,
לֹא עָשָׂה כְלוּם.

מסכת נדה פרק ט משנה ח
ט
כָּל אִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ לָהּ וֶסֶת,
דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ.
אֵלּוּ הֵן הַוְּסָתוֹת:
מְפַהֶקֶת,
מְעַטֶּשֶׁת,
וְחוֹשֶׁשֶׁת פִּי כְרֵסָהּ,
וְשִׁפּוּלֵי מֵעֶיהָ,

וְשׁוֹפַעַת,
כְּמִין צְמַרְמוֹרוֹת אוֹחֲזִין אוֹתָהּ.
וְכֵן כַּיּוֹצֵא בָהֶן.
וְכָל שֶׁתִּקָּבַע לָהּ שְׁלֹשָׁה פְעָמִים,
הֲרֵי זוֹ וֶסֶת.

מסכת נדה פרק ט משנה ט
י
הָיְתָה לְמוּדֶת לִהְיוֹת רוֹאָה בִתְחִלַּת הַוֶּסֶת,
כָּל הַטְּהָרוֹת שֶׁעָשָׂת בְּתוֹךְ הַוֶּסֶת <שֶׁעָשָׂה>
טְמֵאוֹת;
בְּתוֹךְ הַוֶּסֶת, <היה כתוב 'בסוף' ותוקן>
טְמֵאוֹת;
בְּסוֹף הַוֶּסֶת,
כָּל הַטְּהָרוֹת שֶׁעָשָׂת בְּתוֹךְ הַוֶּסֶת
טְהוֹרוֹת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף יָמִים וְשָׁעוֹת וְסָתוֹת.

יא
הָיְתָה לְמוּדֶת לִהְיוֹת רוֹאָה עִם הָנֵץ הַחַמָּה,
אֵינוּ אָסוּר אֶלָּא עַד הָנֵץ הַחַמָּה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל הַלַּיְלָה שֶׁלָּהּ.

מסכת נדה פרק ט משנה י
יב
הָיְתָה לְמוּדֶת לִהְיוֹת רוֹאָה יוֹם חֲמִשָּׁה עָשָׂר,
וְשִׁנַּת יוֹם עֶשְׂרִים,
זֶה וָזֶה אֲסוּרִין.
שִׁנַּת פַּעֲמַיִם יוֹם עֶשְׂרִים,
זֶה וָזֶה אֲסוּרִין.
שִׁנַּת שְׁלֹשָׁה פְעָמִים יוֹם עֶשְׂרִים,
הֻתַּר חֲמִשָּׁה עָשָׂר,
וְקָבְעָה לָהּ יוֹם עֶשְׂרִים.
שֶׁאֵין הָאִשָּׁה קוֹבַעַת לָהּ וֶסֶת,
עַד שֶׁתִּקְבָּעֶנָּה שְׁלֹשָׁה פְעָמִים,
וְאֵינָהּ מִטַּהֶרֶת מִן הַוֶּסֶת,
עַד שֶׁתֵּעָקֵר מִמֶּנָּה שְׁלֹשָׁה פְעָמִים.

מסכת נדה פרק ט משנה יא

יג
נָשִׁים בִּבְתוּלִים כַּגְּפָנִים:
יֵשׁ גֶּפֶן שֶׁיֵּינָהּ אָדֹם,
יֵשׁ גֶּפֶן שֶׁיֵּינָהּ שָׁחוֹר,
יֵשׁ גֶּפֶן שֶׁיֵּינָהּ מְרֻבֶּה,
יֵשׁ גֶּפֶן שֶׁיֵּינָהּ מְמֻעָט.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל גֶּפֶן, שֶׁיֵּשׁ בָּהּ יַיִן.
וְשֶׁאֵין בָּהּ יַיִן,
הֲרֵי זוֹ טְרוּקְטֵי. <trōktē: גפן לענבי מאכל, לא ליין>

פרק י

מסכת נדה פרק י משנה א
א
תִּינוֹקֶת שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּהּ לִרְאוֹת וְנִשֵּׂאת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נוֹתְנִין לָהּ אַרְבָּעָה לֵילוֹת.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
עַד שֶׁתִּחְיֶה הַמַּכָּה.
הִגִּיעַ זְמַנָּהּ לִרְאוֹת וְנִשֵּׂאת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נוֹתְנִין לָהּ לַיְלָה הָרִאשׁוֹן.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
עַד מוֹצָאֵי שַׁבָּת, אַרְבָּעָה לֵילוֹת.
רָאֲתָה וְעוֹדָהּ בְּבֵית אָבִיהָ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נוֹתְנִין לָהּ בְּעִילַת מִצְוָה.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
כָּל הַלַּיְלָה שֶׁלָּהּ.

מסכת נדה פרק י משנה ב
ב
נִדָּה שֶׁבָּדְקָה עַצְמָהּ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁחֲרִית
וּמְצָאתָהּ טָהוֹר,
וּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת לֹא הִפְרִישָׁה;
לְאַחַר יָמִים בָּדְקָה וּמָצְאתָה טָמֵא,
הֲרֵי זוֹ בְּחֶזְקַת טְהוֹרָה.
בָּדְקָה עַצְמָהּ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁחֲרִית

וּמָצְאתָה טָמֵא,
וּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת לֹא הִפְרִישָׁה;
לְאַחַר יָמִים בָּדְקָה וּמָצְתָה טָהוֹר,
זוֹ הִיא בְחֶזְקַת טְמְאָה.
וּמְטַמָּא מֵעֵת לְעֵת, <וּמְטַמָּא>
וּמִפְּקִידָה לִפְקִידָה.
אִם יֶשׁ לָהּ וֶסֶת, דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ.

ג
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁלֹּא הִפְרִישָׁה בְטַהֲרָה מִן הַמִּנְחָה וּלְמַעְלָן,
הֲרֵי זוֹ בְחֶזְקַת טְמְאָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֲפִלּוּ שְׁנַיִם בְּנִדָּתָהּ,
בָּדְקָה וּמָצְאתָה טָהוֹר,
וּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת לֹא הִפְרִישָׁה;
לְאַחַר יָמִים בָּדְקָה וּמָצְתָה טָמֵא,
הֲרֵי זוֹ בְחֶזְקַת טְהוֹרָה.

מסכת נדה פרק י משנה ג
ד
הַזָּב וְהַזָּבָה שֶׁבָּדְקוּ עַצְמָן בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן,
וּמָצְאוּ טָהוֹר,
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי [וּמָצְאוּ טָהוֹר,]
וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים לֹא בָדְקוּ,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הֲרֵי הֵן בְּחֶזְקַת טַהֲרָה.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אֵין לָהֶן אֶלָּא יוֹם הָרִאשׁוֹן וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי בִלְבַד.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין לָהֶם אֶלָּא יוֹם הַשְּׁבִיעִי בִלְבַד.

מסכת נדה פרק י משנה ד
ה
הַזָּב וְהַזָּבָה וְהַנִּדָּה וְהַיּוֹלֶדֶת וְהַמְּצֹרָע שֶׁמֵּתוּ,
מְטַמִּין בַּמַּשָּׂא עַד שֶׁיִּמּוֹק הַבָּשָׂר.
נָכְרִי שֶׁמֵּת,
טָהַר מִלְּטַמֵּא בַמַּשָּׂא.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כָּל הַנָּשִׁים מֵתוֹת נִדּוֹת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:

אֵין נִדָּה אֶלָּא שֶׁמֵּתָה נִדָּה.

מסכת נדה פרק י משנה ה

ו

הָאִשָּׁה שֶׁמֵּתָה,
וְיָצָא מִמֶּנָּה רְבִיעִית דָּם,
מְטַמֵּא מִשֵּׁם כֶּתֶם וּמְטַמֵּא בְאֹהֶל.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינוֹ מְטַמֵּא מִשֵּׁם כֶּתֶם,
לְפִי שֶׁנֶּעְקַר מִשֶּׁמֵּתָה.
וּמוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה,
בְּיוֹשֶׁבֶת עַל הַמַּשְׁבֵּר וּמֵתָה,
וְיָצָא מִמֶּנָּה רְבִיעִית דָּם,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא מִשֵּׁם כֶּתֶם.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
לְפִיכָךְ אֵינוֹ מְטַמֵּא בְאֹהֶל.

מסכת נדה פרק י משנה ו

ז

בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים:
הַיּוֹשֶׁבֶת עַל דַּם טָהוֹר,
הָיְתָה מְעָרָה מַיִם לְפֶסַח.
חָזְרוּ לוֹמַר:
הֲרֵי הִיא כְּמַגַּע טְמֵא מֵת לַקֳּדָשִׁין,
כְּדִבְרֵי בֵית הִלֵּל.
וּבֵית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כִּטְמֵא מֵת.
(מסכת נדה פרק י משנה ז)
וּמוֹדִין שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת בְּמַעְשֵׂר,
וְקוֹצָה לַחַלָּה,
וּמַקֶּפֶת וְקוֹרָא לָהּ שֵׁם.
וְאִם נָפַל מֵרוֹקָהּ וּמִדַּם טָהֳרָהּ עַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה,
שֶׁהוּא טָהוֹר.
שֶׁבֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
צְרִיכָה טְבִילָה בָאַחֲרוֹנָה.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינָהּ צְרִיכָה טְבִילָה בָאַחֲרוֹנָה.

מסכת נדה פרק י משנה ח

ח

הָרוֹאָה יוֹם אֶחָד עָשָׂר וְטָבְלָה לָעֶרֶב,

וְשִׁמְּשָׁה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְטַמִּין מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב,
וְחַיָּבִין בַּקָּרְבָּן.
וּבֵית הִלֵּל פּוֹטְרִין מִן הַקָּרְבָּן.
טָבְלָה יוֹם שֶׁלְּאַחֲרָיו,
וְשִׁמְּשָׁה אֶת בֵּיתָהּ,
וְאַחַר כָּךְ רָאֲת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְטַמִּין מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב
וּפְטוּרִין מִן הַקָּרְבָּן.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
זֶה גַּרְגְּרָן.
וּמוֹדִים בְּרוֹאָה יוֹם אֶחָד עָשָׂר,
וְטָבְלָה לָעֶרֶב וְשִׁמְּשָׁה,
שֶׁהִיא מְטַמָּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב,
וְחַיֶּבֶת בַּקָּרְבָּן.
טָבְלָה בְּיוֹם שֶׁלְּאַחֲרָיו,
וְשִׁמְּשָׁה,
הֲרֵי זוֹ תַרְבּוּת רָעָה,
וּמַגָּעָן וּבְעִילָתָן תְּלוּיִם.

חסלת מסכת נדה

מסכת מכשירין

פרק א

מסכת מכשירין פרק א משנה א

א

כָּל מַשְׁקֶה שֶׁתְּחִלָּתוֹ בְרָצוֹן, <משקים>
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין סוֹפוֹ בְרָצוֹן,
אוֹ שֶׁסּוֹפוֹ בְרָצוֹן,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין תְּחִלָּתוֹ בְרָצוֹן,
הֲרֵי זֶה בְ'כִי יֻתַּן'.
מַשְׁקִים טְמֵאִין מְטַמִּין לְרָצוֹן וְשֶׁלֹּא לְרָצוֹן.

מסכת מכשירין פרק א משנה ב

ב

הַמַּרְעִיד אֶת הָאִילָן לְהַשִּׁיר מִמֶּנּוּ אֳכָלִין,
אוֹ אֶת הַטֻּמְאָה, אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.
לְהַשִּׁיר מִמֶּנּוּ מַשְׁקִין,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הַיּוֹצְאִין וְאֶת שֶׁבּוֹ בְּ'כִי יֻתַּן'.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
הַיּוֹצְאִין בְּ'כִי יֻתַּן',
וְאֶת שֶׁבּוֹ אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן',
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְכַּוֵּן שֶׁיֵּצְאוּ מִכֻּלּוֹ.

מסכת מכשירין פרק א משנה ג

ג

הַמַּרְעִיד אֶת הָאִילָן וְנָפַל עַל חֲבֵרוֹ,
אוֹ סֻכָּה וְנָפְלָה עַל חֲבֶרְתָּהּ,
וְתַחְתֵּיהֶן זְרָעִים אוֹ יְרָקוֹת מְחֻבָּרִין לַקַּרְקַע,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּ'כִי יֻתַּן'.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
מִשֵּׁם אַבָּא יוֹסֵה חֹלִיקוֹפְרִי אִישׁ טִבְעוֹן:
תְּמַהּ עַצְמָךְ אִם יֵשׁ מַשְׁקֶה טָמֵא בַתּוֹרָה
עַד שֶׁיִּתְכַּוֵּן וְיִתֵּן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יא,לח)
"וְכִי יֻתַּן מַיִם עַל זֶרַע וְנָפַל מִנִּבְלָתָם".

מסכת מכשירין פרק א משנה ד

ד

הַנּוֹעֵר אֲגֻדָּה שֶׁלַּיָּרָק,
וְיָרְדוּ מִצַּד הָעֶלְיוֹן לַתַּחְתּוֹן,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּ'כִי יֻתַּן'.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.
אָמְרוּ בֵית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּי:
וַהֲרֵי הַנּוֹעֵר אֶת הַקֶּלַח,
חוֹשְׁשִׁין אָנוּ שֶׁמֵּא יָצְאוּ מִן הֶעָלֶה לֶעָלֶה.
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּי:

שֶׁהַקֶּלַח אֶחָד, וַאֲגֻדָּה קְלָחִים הַרְבֵּה.
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית הִלֵּל:
הֲרֵי הַמַּעֲלֶה סַק מָלֵא פֵּרוֹת וּנְתָנוֹ עַל גַּף הַנָּהָר,
חוֹשְׁשִׁין אָנוּ שֶׁמֵּא יָרְדוּ מִצַּד הָעֶלְיוֹן לַתַּחְתּוֹן.
אֲבָל אִם הֶעֱלָה שְׁנַיִם, וּנְתָנָן זֶה עַל גַּב זֶה,
הַתַּחְתּוֹן בְּ'כִי יֻתַּן'.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַתַּחְתּוֹן טָהוֹר.

מסכת מכשירין פרק א משנה ה

ה

הַמְּמַחֵק אֶת הַכְּרֵישָׁה,
וְהַסּוֹחֵט שְׂעָרוֹ בִכְסוּתוֹ,
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַיּוֹצְאִין בְּ'כִי יֻתַּן';
וְאֶת שֶׁבּוֹ אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן',
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְכַּוֵּן שֶׁיֵּצְאוּ מִכֻּלּוֹ.

מסכת מכשירין פרק א משנה ו

ו

הַנּוֹפֵחַ בָּעֲדָשִׁין לְבָדְקָן אִם יָפוֹת הֵן,
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בְּ'כִי יֻתַּן'.
הָאוֹכֵל שֻׁמְשְׁמִין בְּאֶצְבָּעוֹ,
מַשְׁקִין שֶׁעַל יָדָיו,

ז

רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בְּ'כִי יֻתַּן'.
הַטּוֹמֵן פֵּרוֹתָיו בַּמַּיִם מִפְּנֵי הַגַּנָּבִים,
אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.
מַעֲשֶׂה בְּאַנְשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם,
שֶׁטָּמְנוּ אֶת דְּבֵלָתָן בַּמַּיִם מִפְּנֵי הַסִּיקְרִין,
וְטִהֲרוּ לָהֶן חֲכָמִים.
הַנּוֹתֵן אֶת פֵּרוֹתָיו לְשִׁבֹּלֶת הַנָּהָר לַהֲבִיאָן עִמּוֹ,
אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.

פרק ב

מסכת מכשירין פרק ב משנה א

א

זֵעַת בָּתִּים, בּוֹרוֹת שִׁיחִין וּמְעָרוֹת, טְהוֹרָה.
זֵעַת הָאָדָם, טְהוֹרָה.
שָׁתָה מַיִם טְמֵאִים וְהֵזִיעַ, זֵעָתוֹ טְהוֹרָה.
בָּא בַּמַּיִם שְׁאוּבִין וְהֵזִיעַ, זֵעָתוֹ טְמֵאָה.
נִסְתַּפַּג וְאַחַר כָּךְ הֵזִיעַ, זֵעָתוֹ טְהוֹרָה.

מסכת מכשירין פרק ב משנה ב

ב

מַרְחֵץ טְמֵאָה, וְזֵעָתָהּ טְמֵאָה,
וּטְהוֹרָה בְּ'כִי יֻתַּן'.
הַבְּרֵכָה שֶׁבְּבַיִת, הַבַּיִת מֵזִיעַ מֵחֲמָתָהּ,
וְאִם טְמֵאָה,
זֵעַת כָּל הַבַּיִת שֶׁמֵּחֲמַת הַבְּרֵכָה טְמֵאָה.

מסכת מכשירין פרק ב משנה ג

ג

שְׁתֵּי בְרֵכוֹת, אַחַת טְהוֹרָה וְאַחַת טְמֵאָה,
הַמֵּזִיעַ קָרוֹב לַטְּמְאָה, טָמֵא;
קָרוֹב לַטְּהָרָה, טָהוֹר;
מַחְצָה לְמַחְצָה, טָמֵא.
בַּרְזֶל טָמֵא שֶׁבְּלָלוֹ עִם בַּרְזֶל טָהוֹר,
אִם רֹב מִן הַטָּהוֹר, טָהוֹר,
מַחְצָה לְמַחְצָה, טָמֵא.
גַּצְרָיוֹת שֶׁיִּשְׂרָאֵל וְגוֹיִם מְטִילִים לְתוֹכָן,
אִם רֹב מִן הַטָּהוֹר, טָהוֹר,
מַחְצָה לְמַחְצָה, טָמֵא.
מֵי שְׁפֵיכוֹת שֶׁיָּרְדוּ עֲלֵיהֶן מֵי גְשָׁמִים,
אִם רֹב מִן הַטָּמֵא, טָמֵא,
וְאִם רֹב מִן הַטָּהוֹר, טָהוֹר;
מַחְצָה לְמַחְצָה, טָמֵא.
אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁקָּדְמוּ מֵי שְׁפֵיכוֹת,
אֲבָל אִם קָדְמוּ מֵי גְשָׁמִים,
אֲפִלּוּ כָל שֶׁהֵן מֵי שְׁפֵיכוֹת, טָמֵא.

מסכת מכשירין פרק ב משנה ד
ד
הַטּוֹרֵף אֶת גַּגּוֹ, <גַּנּוֹ>
וְהַמְכַבֵּס אֶת כְּסוּתוֹ,
וְיָרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים,
אִם רֹב מִן הַטָּמֵא, טָמֵא,
וְאִם רֹב מִן הַטָּהוֹר, טָהוֹר;
מַחְצָה לְמַחְצָה, טָמֵא.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הוֹסִיפוּ לְנַטֵּף.

מסכת מכשירין פרק ב משנה ה
ה
עִיר שֶׁיִּשְׂרָאֵל וְגוֹיִם דָּרִים בְּתוֹכָהּ,
וְהָיְתָה בָהּ מַרְחֵץ מַרְחֶצֶת בַּשַּׁבָּת,
אִם רֹב גּוֹיִם, רוֹחֵץ בָּהּ מִיָּד;
וְאִם רֹב יִשְׂרָאֵל, יַמְתִּין כְּדֵי שֶׁיֵּחָמּוּ;
מַחְצָה לְמַחְצָה, יַמְתִּין כְּדֵי שֶׁיֵּחַמּוּ הַחַמִּים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּאַמְבָּטִי קְטַנָּה,
אִם יֵשׁ בָּהּ רְשׁוּת, רוֹחֵץ מִיָּד.

מסכת מכשירין פרק ב משנה ו
ו
מָצָא בָהּ יָרָק נִמְכָּר,
אִם רֹב גּוֹיִם, לוֹקֵחַ מִיָּד;
וְאִם רֹב יִשְׂרָאֵל,
יַמְתִּין כְּדֵי שֶׁיָּבֹא מִמָּקוֹם קָרוֹב;
מַחְצָה לְמַחְצָה,
יַמְתִּין כְּדֵי שֶׁיָּבֹא מִמָּקוֹם קָרוֹב.
אִם יֵשׁ בָּהּ רְשׁוּת, לוֹקֵחַ מִיָּד.

מסכת מכשירין פרק ב משנה ז
ז
מָצָא בָהּ תִּינוֹק מֻשְׁלָךְ,
אִם רֹב גּוֹיִם, גּוֹי,
אִם רֹב יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל;
מַחְצָה לְמַחְצָה, יִשְׂרָאֵל.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הוֹלְכִים אַחַר רֹב הַמַּשְׁלִיכִים.

מסכת מכשירין פרק ב משנה ח

ח

מָצָא בָהּ מְצִיאָה,
אִם רֹב גּוֹיִם, אֵינוּ צָרִיךְ לְהַכְרִיז;
מַחְצָה לְמַחְצָה, צָרִיךְ לְהַכְרִיז.
מָצָא בָהּ פַּת,
הוֹלְכִין אַחַר רֹב הַנַּחְתּוֹמִים.
וְאִם הָיְתָה פַּת עִסָּה,
הוֹלְכִין אַחַר רֹב אוֹכְלֵי פַּת עִסָּה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיְתָה פַּת קֵבָר,
הוֹלְכִין אַחַר רֹב אוֹכְלֵי פַּת קֵבָר.

מסכת מכשירין פרק ב משנה ט

ט

מָצָא בָהּ בָּשָׂר,
הוֹלְכִין אַחַר רֹב הַטַּבָּחִין.
אִם הָיָה מְבֻשָּׁל,
הוֹלְכִין אַחַר רֹב אוֹכְלֵי בָשָׂר.

מסכת מכשירין פרק ב משנה י

י

הַמּוֹצֵא פֵרוֹת בַּדֶּרֶךְ, <הַמּוֹצִיא>
אִם רֹב מַכְנִיסִים לְבָתֵּיהֶם, פָּטוּר;
לִמְכּוֹר בַּשּׁוּק, חַיָּב;
מַחְצָה לְמַחְצָה, דְּמַי.
אוֹצָר שֶׁיִּשְׂרָאֵל וְגוֹיִם מְטִילִים לְתוֹכוֹ,
אִם רֹב גּוֹיִם, וַדַּאי;
אִם רֹב יִשְׂרָאֵל, דְּמַי;
מַחְצָה לְמַחְצָה, וַדַּי.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֲפִלּוּ כֻלּוֹ גוֹי,
וְיִשְׂרָאֵל אֶחָד מְטִיל לְתוֹכוֹ, דְּמַי.

מסכת מכשירין פרק ב משנה יא

יא

פֵּרוֹת שְׁנִיָּה שֶׁרָבוּ עַל הַשְּׁלִישִׁית,
וְשֶׁלַּשְּׁלִישִׁית עַל שֶׁלָּרְבִיעִית,
וְשֶׁלַּחֲמִישִׁית עַל שֶׁלַּשִּׁשִּׁית,
וְשֶׁלַּשִּׁשִּׁית עַל שֶׁלִּשְׁבִיעִית,

וְשֶׁלִּשְׁבִיעִית עַל שֶׁלְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית,
הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב.
מַחְצָה לְמַחְצָה, לְהַחֲמִיר.

פרק ג

מסכת מכשירין פרק ג משנה א

א

שַׂק שֶׁהוּא מָלֵא פֵּרוֹת,
וּנְתָנוֹ עַל גַּף הַנָּהָר,
אוֹ עַל פִּי הַבּוֹר,
אוֹ עַל מַעֲלוֹת הַמְּעָרָה,
וְשָׁאֲבוּ,
כָּל שֶׁשָּׁאֲבוּ, בְּ'כִי יֻתַּן'. <שֶׁשָּׁאֲבוֹ>
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא כְּנֶגֶד הַמַּיִם בְּ'כִי יֻתַּן',
וְשֶׁאֵינוֹ כְּנֶגֶד הַמַּיִם אֵינוֹ בְ'כִי יֻתַּן'.

מסכת מכשירין פרק ג משנה ב

ב

חָבִית שֶׁהִיא מְלֵאָה פֵּרוֹת,
וּנְתוּנָה לְתוֹךְ הַמַּשְׁקִין,
אוֹ מְלֵאָה מַשְׁקִין וּנְתוּנָה לְתוֹךְ הַפֵּרוֹת, וְשָׁאֲבוּ,
כָּל שֶׁשָּׁאֲבוּ, בְּ'כִי יֻתַּן'.
בְּאֵלּוּ מַשְׁקִין אָמְרוּ?
בַּמַּיִם, וּבַיַּיִן, וּבַחֹמֶץ.
וּשְׁאָר כָּל הַמַּשְׁקִין, טְהוֹרִין.
רַבִּי נְחֶמְיָה מְטַהֵר בַּקִּטְנִית,
שֶׁאֵין הַקִּטְנִית שׁוֹאֶבֶת.

מסכת מכשירין פרק ג משנה ג

ג

הָרוֹדֶה פַּת חַמָּה וּנְתָנָהּ עַל פִּי חָבִית שֶׁלַּיַּיִן,
רַבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא.
רַבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר.
רַבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר בְּשֶׁלַּחִטִּין,
וּמְטַמֵּא בְּשֶׁלַּשְּׂעוֹרִין,
מִפְּנֵי שֶׁהַשְּׂעוֹרִין שׁוֹאֲבוֹת.

מסכת מכשירין פרק ג משנה ד
ד
הַמְרַבֵּץ אֶת בֵּיתוֹ וְנָתַן בּוֹ חִטִּים, וּטְנָנוֹ,
אִם מֵחֲמַת הַמַּיִם, בְּ'כִי יֻתַּן'; <מֵחַמַּת>
וְאִם מֵחֲמַת הַסֶּלַע, אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'. <מֵחַמַּת>
הַמְכַבֵּס אֶת כְּסוּתוֹ בַעֲרֵבָה,
וְנָתַן בָּהּ חִטִּים, וּטְנָנוֹ,
אִם מֵחֲמַת הַמַּיִם, בְּ'כִי יֻתַּן';
אִם מֵחֲמַת עַצְמָהּ, אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.
בַּחוֹל, הֲרֵי זֶה בְ'כִי יֻתַּן'.
מַעֲשֶׂה בְאַנְשֵׁי הַמָּחוֹז שֶׁהָיוּ מְטִינִין בַּחוֹל,
אָמְרוּ לָהֶן חֲכָמִים:
אִם כָּךְ הֱיִיתֶם עוֹשִׂים,
לֹא עֲשִׂיתֶם טַהֲרָה מִימֵיכֶם.

מסכת מכשירין פרק ג משנה ה
ה
הַמֵּטֵן בְּטִיט הַנָּגוּב,
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ בּוֹ מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ, בְּ'כִי יֻתַּן',
וְאִם לָאו, אֵינוּ בְ'כִי יֻתַּן'. <אֵינָן>
הַמְרַבֵּץ אֶת גָּרְנוֹ,
אֵינוּ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמֵּא נָתַן בַּחִטִּים וּטְנָנוֹ.

ו
הַמְלַקֵּט עֲשָׂבִים כְּשֶׁהַטַּל עֲלֵיהֶן,
לְהָטֵן בָּהֶן חִטָּיו, אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.
אִם נִתְכַּוֵּן לְכֵן,
הֲרֵי זֶה בְ'כִי יֻתַּן'.
הַמּוֹלִיךְ חִטִּין לְטָחוֹן,
וְיָרְדוּ עֲלֵיהֶם גְּשָׁמִים,
אִם שָׂמַח, בְּ'כִי יֻתַּן'.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵיפְשָׁר שֶׁלֹּא לִשְׂמֹחַ,
אֶלָּא, אִם עָמַד.
(מסכת מכשירין פרק ג משנה ו)
הָיוּ זֵיתָיו נְתוּנִים בַּגַּג,
וְיָרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים,
אִם שָׂמַח, בְּ'כִי יֻתַּן'.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

אֵיפְשָׁר שֶׁלֹּא לְשַׁמֵּחַ,
אֶלָּא, אִם פָּקַק אֶת הַצִּנּוֹר,
אוֹ אִם חִלְחֵל לְתוֹכָן.

מסכת מכשירין פרק ג משנה ז

ז

הַחַמָּרִים שֶׁהָיוּ עוֹבְרִים בַּנָּהָר,
וְנָפְלוּ שַׂקֵּיהֶם לַמַּיִם,
אִם שָׂמְחוּ, בְּ'כִי יֻתַּן'.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵיפְשָׁר שֶׁלֹּא לְשַׂמֵּחַ,
אֶלָּא אִם הֲפָכוּ.
הָיוּ רַגְלָיו מְלֵאוֹת טִיט,
וְכֵן רַגְלֵי בְהֶמְתּוֹ,
וְעָבַר בַּנָּהָר,
אִם שָׂמַח, בְּ'כִי יֻתַּן'.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵיפְשָׁר שֶׁלֹּא לְשַׂמֵּחַ,
אֶלָּא, אִם עָמַד וְהֵדִיחַ.
בָּאָדָם וּבִבְהֵמָה טְמֵאָה,
לְעוֹלָם טָמֵא.

מסכת מכשירין פרק ג משנה ח

ח

הַמּוֹרִיד אֶת הַגַּלְגַּלִּין וְאֶת כְּלֵי הַבָּקָר
בְּשָׁעַת הַקָּדִים לַמַּיִם,
בִּשְׁבִיל שֶׁיָּחוּצוּ,
הֲרֵי זֶה בְ'כִי יֻתַּן'.
הַמּוֹרִיד בְּהֵמָה לִשְׁתּוֹת,
הַמַּיִם הָעוֹלִים בְּפִיהָ בְ'כִי יֻתַּן',
וּבְרַגְלֶיהָ, אֵינָן בְ'כִי יֻתַּן'.
אִם חָשַׁב שֶׁיִּדּוֹחוּ רַגְלֶיהָ,
אַף הָעוֹלִין בְּרַגְלֶיהָ בְ'כִי יֻתַּן'.
בְּשָׁעַת הַיַּחַף וְהַדַּיִשׁ,
לְעוֹלָם טָמֵא.
הוֹרִידָהּ חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן,
אַף עַל פִּי שֶׁחָשַׁב שֶׁיִּדּוֹחוּ רַגְלֶיהָ,
אֵינָן בְ'כִי יֻתַּן',
שֶׁיֵּשׁ לָהֶן מַעֲשֶׂה, וְאֵין לָהֶן מַחֲשָׁבָה.

פרק ד

מסכת מכשירין פרק ד משנה א

א

הַשּׁוֹחֵחַ לִשְׁתּוֹת,
הַמַּיִם הָעוֹלִים בְּפִיו וּבִשְׂפָמוֹ, בְּ'כִי יֻתַּן';
בְּחָטְמוֹ וּבְרֹאשׁוֹ וּבִזְקָנוֹ, אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.
הַמְמַלֵּא בֶחָבִית,
הַמַּיִם הָעוֹלִים אַחֲרֶיהָ,
וּבְחֶבֶל שֶׁהוּא מְכֻוָּן עַל צַוָּארָהּ,
וּבְחֶבֶל שֶׁהוּא לְצָרְכָהּ,
הֲרֵי זֶה בְ'כִי יֻתַּן'.
כַּמָּה הוּא צָרְכָהּ?
רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
טֶפַח.
נְתָנָהּ תַּחַת הַצִּנּוֹר,
אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.

מסכת מכשירין פרק ד משנה ב

ב

מִי שֶׁיָּרְדוּ עָלָיו גְּשָׁמִים,
אֲפִלּוּ אַב הַטֻּמְאָה, אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן',
וְאִם נָעַר, בְּ'כִי יֻתַּן'.
עָמַד תַּחַת הַצִּנּוֹר לְהָקֵר אוֹ לְדוֹחַ,
בַּטָּמֵא, טְמֵאִין,
וּבַטָּהוֹר, בְּ'כִי יֻתַּן'.

מסכת מכשירין פרק ד משנה ג

ג

הַכּוֹפֶה קְעָרָה לַכֹּתֶל בִּשְׁבִיל שֶׁתִּדּוֹחַ,
הֲרֵי זֶה בְ'כִי יֻתַּן';
אִם בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יִלְקֶה הַכֹּתֶל,
אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.

מסכת מכשירין פרק ד משנה ד

ד

חָבִית שֶׁיָּרַד הַדֶּלֶף לְתוֹכָהּ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יִשָּׁבֵר.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:

יְעָרֶה.
וּמוֹדִין שֶׁהוּא מוֹשִׁיט יָדוֹ וְנוֹטֵל פֵּרוֹת מִתּוֹכָהּ,
וְהֵן טְהוֹרִין.

מסכת מכשירין פרק ד משנה ה
ה
עֲרֵבָה שֶׁיָּרַד הַדֶּלֶף לְתוֹכָהּ,
הַנּוֹתְזִין וְהַצָּפִין אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.
נְטָלָהּ לְשָׁפְכָהּ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּ'כִי יֻתַּן';
וּבֵית הֻלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.

ו
הִנִּיחָהּ שֶׁיֵּרֵד הַדֶּלֶף לְתוֹכָהּ,
הַנּוֹתְזִין וְהַצָּפִין,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּ'כִי יֻתַּן';
וּבֵית הֻלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.
נְטָלָהּ לְשָׁפְכָהּ,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מוֹדִים שֶׁהֵן בְּ'כִי יֻתַּן'.

ז
הַמַּטְבִּיל אֶת כֵּלָיו וְהַמְכַבֵּס אֶת כְּסוּתוֹ בַּמְּעָרָה,
הַמַּיִם הָעוֹלִים בְּיָדָיו בְּ'כִי יֻתַּן';
בְּרַגְלָיו, אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אִם אֵיפְשָׁר לוֹ שֶׁיֵּרֵד אֶלָּא אִם כֵּן נִטַּנְּפוּ רַגְלָיו,
אַף הָעוֹלִים בְּרַגְלָיו, בְּ'כִי יֻתַּן'.

מסכת מכשירין פרק ד משנה ו
ח
קֻפָּה שֶׁהִיא מְלֵאָה תֻּרְמוֹסִין,
וּנְתָנוּהָ לְתוֹךְ הַמִּקְוֶה,
וּמוֹשִׁיט יָדוֹ וְנוֹטֵל תֻּרְמוֹסִין מִתּוֹכָהּ,
וְהֵם טְהוֹרִין.
הֶעֱלָם מִן הַמַּיִם,
הַנּוֹגְעִים בַּקֻּפָּה, טְמֵאִין,
וּשְׁאָר כָּל הַתֻּרְמוֹסִין טְהוֹרִין.

צְנוֹן שֶׁבַּמְּעָרָה, נִדָּה מְדִיחַתּוּ,
וְהוּא טָהוֹר.
הֶעֱלַתּוּ כָּל שֶׁהוּא מִן הַמַּיִם,
טָמֵא.

מסכת מכשירין פרק ד משנה ז

ט

פֵּרוֹת שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ אַמַּת הַמַּיִם,
וּפָשַׁט מִי שֶׁהָיוּ יָדָיו טְמֵאוֹת וּנְטָלָן,
יָדָיו טְהוֹרוֹת,
וְהַפֵּרוֹת טְהוֹרִין.
אִם חָשַׁב שֶׁיִּדּוֹחוּ יָדָיו,
יָדָיו טְהוֹרוֹת,
וְהַפֵּרוֹת בְּ'כִי יֻתַּן'.

מסכת מכשירין פרק ד משנה ח

י

קְדֵרָה שֶׁהִיא מְלֵאָה מַיִם,
וּנְתוּנָה לְתוֹךְ הַמִּקְוֶה,
וּפָשַׁט אַב הַטֻּמְאָה אֶת יָדוֹ לְתוֹכָהּ,
טְמֵאָה;
מַגַּע טְמֵאוֹת, טְהוֹרָה.
וּשְׁאָר כָּל הַמַּשְׁקִין,
טְמֵאָה,
שֶׁאֵין הַמַּיִם מְטַהֲרִין אֶת שְׁאָר הַמַּשְׁקִין.

מסכת מכשירין פרק ד משנה ט

יא

הַמְמַלֵּא בַקִּילוֹן, עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים,
טְמֵאִין.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אִם נִגְּבוּ מִיָּד טְהוֹרִין,
אִם לֹא נִגְּבוּ,
אֲפִלּוּ עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם טְמֵאִין.

מסכת מכשירין פרק ד משנה י

יב

עֵצִים שֶׁנָּפְלוּ עֲלֵיהֶן מַשְׁקִין
וְיָרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים,
אִם רָבוּ, טְהוֹרִין.
הוֹצִיאָן שֶׁיֵּרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים, <שֶׁיָּרְדוּ>

אַף עַל פִּי שֶׁרָבוּ, טְמֵאִין.
בָּלְעוּ מַשְׁקִים טְמֵאִין,
אַף עַל פִּי שֶׁהוֹצִיאָן שֶׁיָּרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים,
טְהוֹרִים,
וְלֹא יַסִּיקֵם אֶלָּא בְיָדַיִם טְהוֹרוֹת בִּלְבַד.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם הָיוּ לַחִים וְהִסִּיקָן,
רָבוּ מַשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מֵהֶן עַל הַמַּשְׁקִים שֶׁבָּלְעוּ,
טְהוֹרִין.

פרק ה

מסכת מכשירין פרק ה משנה א
א
מִי שֶׁטָּבַל בַּנָּהָר,
וְהָיָה לְפָנָיו נָהָר אַחֵר וְעָבַר בּוֹ,
וְטִהֲרוּ שְׁנִיִּים אֶת הָרִאשׁוֹנִים.
דְּחָיוֹ חֲבֵרוֹ לְשָׁבְרוֹ, וְכֵן לִבְהֶמְתּוֹ,
טִהֲרוּ שְׁנִיִּים אֶת הָרִאשׁוֹנִים.
אִם כִּמְשַׂחֵק עִמּוֹ,
הֲרֵי זֶה בְ'כִי יֻתַּן'.

מסכת מכשירין פרק ה משנה ב
ב
הַשָּׁט עַל פְּנֵי הַמַּיִם,
הַנּוֹתְזִין אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.
וְאִם נִתְכַּוֵּן לְהַתִּיז עַל חֲבֵרוֹ,
הֲרֵי זֶה בְ'כִי יֻתַּן'.
הָעוֹשֶׂה צִפּוֹר בַּמַּיִם,
הַנּוֹתְזִין אֶת שֶׁבָּהּ אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.

מסכת מכשירין פרק ה משנה ג
ג
פֵּרוֹת שֶׁיָּרַד הַדֶּלֶף לְתוֹכָן וּבְלָלָן שֶׁיִּגּוֹבוּ,
רַבִּי אוֹמֵר:
אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.

מסכת מכשירין פרק ה משנה ד

ד
הַמּוֹדֵד אֶת הַבּוֹר,
בֵּין לְעָמְקוֹ בֵּין לְרָחְבּוֹ,
הֲרֵי זֶה בְ'כִי יֻתַּן'.
דִּבְרֵי רְבִּי טַרְפוֹן.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לְעָמְקוֹ, בְּ'כִי יֻתַּן',
וּלְרָחְבּוֹ, אֵינוֹ בְ'כִי יֻתַּן'.

מסכת מכשירין פרק ה משנה ה

ה
פָּשַׁט יָדוֹ אוֹ רַגְלוֹ אוֹ קָנֶה לַבּוֹר,
לֵידַע אִם יֵשׁ בּוֹ מַיִם,
אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן';
לֵידַע כַּמָּה מַיִם יֵשׁ בּוֹ,
הֲרֵי זֶה בְ'כִי יֻתַּן'.
זָרַק אֶת הָאֶבֶן לַבּוֹר,
לֵידַע אִם יֵשׁ בּוֹ מַיִם,
הַנּוֹתְזִין אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן',
וְאֶת שֶׁבָּאֶבֶן טְהוֹרִין.

מסכת מכשירין פרק ה משנה ו

ו
הַחוֹבֵט עַל הַשֶּׁלַח,
חוּץ לַמַּיִם, בְּ'כִי יֻתַּן',
וּבְתוֹךְ הַמַּיִם, אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף בְּתוֹךְ הַמַּיִם, בְּ'כִי יֻתַּן',
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְכַּוֵּן שֶׁיֵּצְאוּ עִם הַצּוֹאָה.

מסכת מכשירין פרק ה משנה ז

ז
הַמַּיִם הָעוֹלִים בַּסְּפִינָה,
וּבָעֹקֶל, וּבַמָּשׁוֹטוֹת,
אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן';
בַּמְּצוֹדוֹת וּבָרְשָׁתוֹת וּבַמִּכְמוֹרוֹת,
אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.
וְאִם נָעַר, בְּ'כִי יֻתַּן'.
הַמּוֹלִיךְ אֶת הַסְּפִינָה לַיָּם הַגָּדוֹל לְצָרְפָהּ,
הַמּוֹצִיא מַסְמֵר בַּגְּשָׁמִים לְצָרְפוֹ,
הַמַּנִּיחַ אֶת הָאוּר בַּגְּשָׁמִים לְכַבּוֹתוֹ,

הֲרֵי זֶה בְ'כִי יֻתַּן'.

מסכת מכשירין פרק ה משנה ח

ח

קַסְיָה שֶׁלַּשֶּׁלְחָנוֹת,

וְכֵן שִׁפָּה שֶׁלִּלְבֵנִים,

אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן';

וְאִם נָעַר, בְּ'כִי יֻתַּן'.

מסכת מכשירין פרק ה משנה ט

ט

כָּל הַנִּצּוֹק טָהוֹר,

חוּץ מִדְּבַשׁ הַזִּיפִים, וְהַצַּפַּחַת.

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

אַף מִקְפָּה שֶׁלַּגְּרִיסִים וְשֶׁלַּפּוּל,

מִפְּנֵי שֶׁהִיא סוֹלֶדֶת לְאַחֲרֶיהָ.

מסכת מכשירין פרק ה משנה י

י

הַמְּעָרֶה מֵחַם לְחַם,

וּמִצּוֹנֵן לְצוֹנֵן,

מֵחַם לַצּוֹנֵן,

טָהוֹר;

מִצּוֹנֵן לְחַם,

טָמֵא.

רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:

אַף הַמְּעָרֶה מֵחַם לְחַם,

וְכֹחוֹ שֶׁלַּתַּחְתּוֹן יָפֶה מִשֶּׁלָּעֶלְיוֹן,

טָמֵא.

מסכת מכשירין פרק ה משנה יא

יא

הָאִשָּׁה שֶׁהָיוּ יָדֶיהָ טְהוֹרוֹת,

וּמְגַסָּה בְקֻדֵרָה טְמֵאָה,

אִם הֵזִיעוּ יָדֶיהָ,

טְמֵאוֹת.

וּמְגַסָּה בְקֻדֵרָה טְהוֹרָה,

אִם הֵזִיעוּ יָדֶיהָ, הַקֻּדֵרָה טְמֵאָה. <בקֻדֵרָה>

רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

אִם נָטְפוּ.

הַשּׁוֹקֵל עֲנָבִים בְּכַף מֹאזְנַיִם,

הַיַּיִן שֶׁבַּכַּף טָהוֹר,
עַד שֶׁיְּעָרֶה לְתוֹךְ הַכֶּלִי.
הֲרֵי זֶה דוֹמֶה לְסַלֵּי זֵיתִים וַעֲנָבִים שֶׁהֵן מְנַטְּפִים.

פרק ו

מסכת מכשירין פרק ו משנה א

א
הַמַּעֲלֶה פֵּרוֹתָיו לַגַּג מִפְּנֵי הַכְּנִמָּה,
וְיָרַד עֲלֵיהֶן טַל,
אֵינָן בְּ'כִי יֻתַּן'.
וְאִם נִתְכַּוַּן לְכֵן,
הֲרֵי זֶה בְ'כִי יֻתַּן'.
הֶעֱלָן חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן,
אַף עַל פִּי שֶׁחָשַׁב שֶׁיֵּרֵד עֲלֵיהֶן טַל,
אֵינָן בְ'כִי יֻתַּן',
שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מַעֲשֶׂה וְאֵין לָהֶן מַחֲשָׁבָה.

מסכת מכשירין פרק ו משנה ב

ב
הַמַּעֲלֶה אֶת הָאֲגֻדּוֹת וְאֶת הַקְּצִיעוֹת
וְאֶת הַשּׁוּם לַגַּג, בִּשְׁבִיל שֶׁיַּמְתִּינוּ,
אֵינָן בְ'כִי יֻתַּן'.
כָּל הָאֲגֻדּוֹת שֶׁלְּבֵית הַשְּׁוָקִים טְמֵאִין.
רְבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר בַּלַּחִים.
אָמַר רְבִּי מֵאִיר:
וְכִי מִפְּנֵי מָה טִמּוּם?
אֶלָּא מִפְּנֵי מַשְׁקֶה הַפֶּה!
כָּל הַקְּמָחִים וְהַסְּלָתוֹת שֶׁלְּבֵית הַשְּׁוָקִין טְמֵאִים.
הַחֲלִיקָה, וְהַטְּרָגוֹס וְהַטִּיסָנִי,
טְמֵאִין בְּכָל מָקוֹם.

מסכת מכשירין פרק ו משנה ג

ג
כָּל הַבֵּיצִים בְּחֶזְקַת טַהֲרָה,
חוּץ מִשֶּׁלְּמוֹכְרֵי מַשְׁקֶה.
אִם הָיוּ מוֹכְרִין עִמָּהֶן פֵּרוֹת יְבֵשִׁים,
טְהוֹרוֹת.
כָּל הַדָּגִין בְּחֶזְקַת טֻמְאָה.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חֲתִכָּה אַיְלָתִית, וְדַג הַמִּצְרִי הַבָּא בְקֻפָּה,
וְקוֹלְיַס הָאַסְפְּנָן,
הֲרֵי אֵלּוּ בְחֶזְקַת טַהֲרָה.
כָּל הַצִּיר בְּחֶזְקַת טֻמְאָה.
וְעַל כֻּלָּם עַם הָאָרֶץ נֶאֱמָנִין לוֹמַר:
"טְהוֹרִין הֵן",
חוּץ מִן הַדָּגָה,
מִפְּנֵי שֶׁמַּפְקִידִין אוֹתָם אֵצֶל עַם הָאָרֶץ.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
צִיר טָהוֹר שֶׁנָּפַל לְתוֹכוֹ מַיִם כָּל שֶׁהֵן,
טָמֵא.

מסכת מכשירין פרק ו משנה ד
ד
שִׁבְעָה מַשְׁקִין הֵן:
הַטַּל,
וְהַמַּיִם,
[הַיַּיִן,]
וְהַשֶּׁמֶן,
וְהַדָּם,
וְהֶחָלָב,
וּדְבַשׁ דְּבוֹרִים.
דְּבַשׁ צָרְעִי, טָהוֹר,
וּמֻתָּר בַּאֲכִילָה.

מסכת מכשירין פרק ו משנה ה
ה
תּוֹלְדוֹת לַמַּיִם:
הַיּוֹצֵא מִן הָעַיִן,
מִן הָאֹזֶן,
מִן הַחֹטֶם,
וּמִן הַפֶּה,
מֵי רַגְלַיִם, בֵּין גְּדוֹלִים בֵּין קְטַנִּים,
לְדַעְתּוֹ וְשֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ.
תּוֹלְדוֹת לַדָּם:
דַּם שְׁחִיטָה בַּבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבָעוֹפוֹת הַטְּהוֹרִין,
וְדַם הַקֵּז לִשְׁתִיָּה.
מֵי הֶחָלָב, כְּחָלָב,
וְהַמֹּחַל, כַּשֶּׁמֶן,
שֶׁאֵין מֹחַל יוֹצֵא יְדֵי שֶׁמֶן.

דִּבְרֵי רְבִּי שִׁמְעוֹן.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בּוֹ שֶׁמֶן.
דַּם הַשֶּׁרֶץ כִּבְשָׂרוֹ,
מְטַמֵּא וְאֵינוּ מַכְשִׁיר;
וְאֵין לָנוּ כַּיּוֹצֵא בוֹ.

מסכת מכשירין פרק ו משנה ו
ו
אֵלּוּ מְטַמִּין וּמַכְשִׁירִין:
זוֹבוֹ שֶׁלַּזָּב,
וְרוֹקוֹ, וְשִׁכְבַת זַרְעוֹ, וּמֵימֵי רַגְלָיו,
וּרְבִיעִית מִן הַמֵּת,
וְדַם הַנִּדָּה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
שִׁכְבַת זֶרַע אֵינָהּ מַכְשֶׁרֶת.
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
דַּם הַנִּדָּה [אֵינוּ מַכְשִׁיר.]
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
דַּם הַמֵּת אֵינוּ מַכְשִׁיר.
וְאִם נָפַל עַל הַדַּלַּעַת,
גּוֹדְדָהּ, וְהִיא טְהוֹרָה.

מסכת מכשירין פרק ו משנה ז
ז
אֵלּוּ [לֹא] מְטַמִּין וְלֹא מַכְשִׁירִין:
הַזֵּעָה,
וְהַלֵּחָה סְרוּחָה,
וְהָרֶאִי,
וְדָם הַיּוֹצֵא עִמָּהֶן,
וּמַשְׁקֵה בֶן שְׁמוֹנָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
חוּץ מִדָּמוֹ.
וְהַשּׁוֹתֶה מֵי טְבֶרְיָה,
אַף עַל פִּי יוֹצְאִין נְקִיִּים.

ח
דַּם שְׁחִיטָה בִּבְהֵמָה וּבַחַיָּה וּבָעוֹפוֹת הַטְּמֵאִין,
וְדַם הַקֵּז לִרְפוּאָה.
רְבִּי אֶלְעָזָר מְטַמֵּא בָאֵלּוּ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר:

חֲלֵב הַזָּכָר טָהוֹר.

מסכת מכשירין פרק ו משנה ח

ט

חֲלֵב הָאִשָּׁה מְטַמֵּא לְרָצוֹן וְשֶׁלֹּא לְרָצוֹן,
וַחֲלֵב הַבְּהֵמָה אֵינוּ מְטַמֵּא אֶלָּא לְרָצוֹן.
אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
קוֹל וָחֹמֶר הַדְּבָרִין:
מָה, אִם חֲלֵב הָאִשָּׁה,
שֶׁאֵינוּ מְיֻחָד אֶלָּא לַקְּטַנִּים,
מְטַמֵּא לְרָצוֹן וְשֶׁלֹּא לְרָצוֹן,
חֲלֵב הַבְּהֵמָה,
שֶׁהוּא מְיֻחָד לַקְּטַנִּים וְלַגְּדוֹלִים,
אֵינוּ דִין שֶׁיְּטַמֵּא לְרָצוֹן וְשֶׁלֹּא לְרָצוֹן?
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא!
אִם טִמֵּא חֲלֵב הָאִשָּׁה שֶׁלֹּא לְרָצוֹן,
שֶׁדַּם מַגֵּפָתָהּ טָמֵא,
יְטַמֵּא חֲלֵב הַבְּהֵמָה שֶׁלֹּא לְרָצוֹן,
שֶׁדַּם מַגֵּפָתָהּ טָהוֹר?
אָמַר לָהֶם:
מַחֲמִיר אֲנִי בֶחָלָב מִבַּדָּם,
שֶׁהַחוֹלֵב לִרְפוּאָה, טָמֵא,
וְהַמֵּקִיז לִרְפוּאָה, טָהוֹר.
אָמְרוּ לוֹ:
סַלֵּי זֵיתִים וַעֲנָבִים יוֹכִיחוּ,
שֶׁהַמַּשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מֵהֶן,
לְרָצוֹן, טְמֵאִים,
וְשֶׁלֹּא לְרָצוֹן, טְהוֹרִים.
אָמַר לָהֶן:
לֹא!
אִם אֲמַרְתֶּם בְּסַלֵּי זֵיתִים וַעֲנָבִים,
שֶׁתְּחִלָּתָן אֹכֶל וְסוֹפָן מַשְׁקֶה,
תֹּאמְרוּ בֶחָלָב שֶׁתְּחִלָּתוֹ וְסוֹפוֹ מַשְׁקֶה?
עַד כָּן הָיְתָה תְשׁוּבָה.
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
מִכָּן וְהֵילָךְ הָיִינוּ מְשִׁיבִין לְפָנָיו:
מֵי גְשָׁמִים יוֹכִיחוּ,
שֶׁתְּחִלָּתָן וְסוֹפָן מַשְׁקֶה,
וְאֵינָן מְטַמִּין אֶלָּא לְרָצוֹן.
אָמַר לָנוּ:

לֹא!
אִם אֲמַרְתֶּם בְּמֵי גְשָׁמִין,
שֶׁאֵין רֻבָּן לָאָדָם, אֶלָּא לָאֲרָצוֹת וְלָאִילָנוֹת,
וְרֹב הֶחָלָב לָאָדָם.

חסלת מסכת מכשירין פרקין ו'

מסכת זבים

פרק א

מסכת זבים פרק א משנה א

א
הָרוֹאֶה רְאִיָּה אַחַת שֶׁלְּזוֹב,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כְּשׁוֹמֶרֶת יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
כְּבַעַל קֶרִי.
רָאָה אַחַת, וּבַשֵּׁנִי הִפְסִיק,
וּבַשְּׁלִישִׁי רָאָה שְׁתַּיִם,
אוֹ אַחַת מְרֻבָּה כִשְׁתַּיִם.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
זָב גָּמוּר.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
מְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב,
וְצָרִיךְ בִּיאַת מַיִם חַיִּים,
וּפָטוּר מִן הַקָּרְבָּן.

ב
אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יְהוּדָה:
מוֹדִים בֵּית שַׁמַּי בָּזֶה שֶׁאֵינוּ זָב גָּמוּר.
וְעַל מַה נֶּחְלְקוּ?
עַל הָרוֹאֶה שְׁתַּיִם,
אוֹ אַחַת מְרֻבָּה כִשְׁתַּיִם,
וּבַשֵּׁנִי הִפְסִיק,

וּבַשְּׁלִישִׁי רָאָה אַחַת.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
זָב גָּמוּר.
בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים:
מְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב,
וְצָרִיךְ בִּיאַת מַיִם חַיִּים,
וּפָטוּר מִן הַקָּרְבָּן.

מסכת זבים פרק א משנה ב
ג
הָרוֹאֶה קֶרִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לִסְפִירַת זוֹבוֹ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
סָתַר שְׁנֵי יָמִים שֶׁלְּפָנָיו.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא סָתַר אֶלָּא יוֹמוֹ.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
הָרוֹאֶה בַּשֵּׁנִי סָתַר שֶׁלְּפָנָיו.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֶחָד הָרוֹאֶה בַּשֵּׁנִי וְאֶחָד הָרוֹאֶה בַּשְּׁלִישִׁי,
שֶׁבֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
סָתַר שְׁנֵי יָמִים שֶׁלְּפָנָיו,
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא סָתַר אֶלָּא יוֹמוֹ.
וּמוֹדֶה בָּרוֹאֶה בָּרְבִיעִי,
שֶׁלֹּא סָתַר אֶלָּא יוֹמוֹ.
בְּרוֹאֶה קֶרִי,
אֲבָל אִם רָאָה זוֹב, אֲפִלּוּ יוֹם שְׁבִיעִי,
סָתַר שֶׁלְּפָנָיו.

מסכת זבים פרק א משנה ג
ד
רָאָה אַחַת הַיּוֹם וּשְׁתַּיִם לְמָחָר,
שְׁתַּיִם הַיּוֹם וְאַחַת לְמָחָר,
שָׁלוֹשׁ לִשְׁלֹשָׁה יָמִים,
אוֹ לִשְׁלֹשָׁה לֵילוֹת,
הֲרֵי זֶה זָב גָּמוּר.

מסכת זבים פרק א משנה ד
ה
רָאָה אַחַת וְהִפְסִיק כְּדֵי טְבִילָה וְסִפּוּג,
וְאַחַר כָּךְ רָאָה שְׁתַּיִם,

אוֹ אַחַת מְרֻבָּה כִּשְׁתַּיִם;
אוֹ שֶׁרָאָה שְׁתַּיִם,
אוֹ אַחַת מְרֻבָּה כִּשְׁתַּיִם,
וְהִפְסִיק כְּדֵי טְבִילָה וְסִפּוּג,
וְאַחַר כָּךְ רָאָה אַחַת,
הֲרֵי זֶה זָב גָּמוּר.

מסכת זבים פרק א משנה ה

ו
רָאָה אַחַת מְרֻבָּה כְּשָׁלוֹשׁ,
שֶׁהִיא כְמִגֵּד יָוָן לְשִׁילֹחַ,
שֶׁהֵן כְּדֵי שְׁתֵּי טְבִילוֹת וְכִשְׁנֵי סִפּוּגִים,
הֲרֵי זֶה זָב גָּמוּר.

ז
רָאָה אַחַת מְרֻבָּה כִשְׁתַּיִם,
מְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב,
וְצָרִיךְ בִּיאַת מַיִם חַיִּים,
וּפָטוּר מִן הַקָּרְבָּן.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
לֹא אָמְרוּ אַחַת מְרֻבָּה
אֶלָּא אִם יֵשׁ בָּהּ כְּדֵי שָׁלוֹשׁ.

מסכת זבים פרק א משנה ו

ח
רָאָה אַחַת הַיּוֹם וְאַחַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת,
אַחַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת וְאַחַת לְמָחָר,
אִם יָדוּעַ שֶׁמִּקְצָת הָרְאִיָּה מֵהַיּוֹם וּמִקְצָתָהּ לְמָחָר,
וַדַּאי לַטֻּמְאָה וְלַקָּרְבָּן;
וְאִם סָפֵק שֶׁמִּקְצָת הָרְאִיָּה מֵהַיּוֹם וּמִקְצָתָהּ לְמָחָר,
וַדַּאי לַטֻּמְאָה, וְסָפֵק לַקָּרְבָּן.
רָאָה שְׁנֵי יָמִים בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת,
סָפֵק לַטֻּמְאָה וְלַקָּרְבָּן;
אַחַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת,
סָפֵק לַטֻּמְאָה.

פרק ב

מסכת זבים פרק ב משנה א

א

הַכֹּל טְמֵאִין בַּזִּיבָה,
אַף הַגֵּרִים,
אַף הָעֲבָדִים,
בֵּין מְשֻׁחְרָרִין בֵּין שֶׁאֵינָן מְשֻׁחְרָרִים,
חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
סְרִיס אָדָם וּסְרִיס חַמָּה,
וְטֻמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינָס.
וְנוֹתְנִין עֲלֵיהֶן חֻמְרֵי הָאִישׁ וְחֻמְרֵי הָאִשָּׁה,
מְטַמְּאִין בַּדָּם כָּאִשָּׁה,
וּבַלֹּבֶן כָּאִישׁ,
וְטֻמְאָתָן בְּסָפֵק.

מסכת זבים פרק ב משנה ב

ב

בְּשֶׁבַע דְּרָכִין בּוֹדְקִין אֶת הַזָּב
עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לַזִּיבָה:
בְּמַאֲכָל, בְּמִשְׁתֶּה,
בְּמַשָּׂא, בִקְפִיצָה,
בְּחֹלִי, בְּמַרְאֶה וּבְהִרְהוּר.
הִרְהֵר עַד שֶׁלֹּא רָאָה,
אוֹ רָאָה עַד שֶׁלֹּא הִרְהֵר,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ רָאָה בְהֵמָה וְחַיָּה וָעוֹף
מִתְעַסְּקִין זֶה עִם זֶה,
אֲפִלּוּ רָאָה בִגְדֵי צֶבַע הָאִשָּׁה.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אָכַל כָּל מַאֲכָל, בֵּין רַע, בֵּין יָפֶה,
וְשָׁתָה כָל מַשְׁקֶה.
אָמְרוּ לוֹ:
"אֵין כָּן זָבִין מֵעַתָּה!"
אָמַר לָהֶם:
"אֵין אַחְרָיוּת זָבִים עֲלֵיכֶם!"
מִשֶּׁנִּזְקַק לַזִּיבָה, אֵין בּוֹדְקִין אוֹתוֹ.
אָנְסוֹ וּסְפֵקוֹ וְשִׁכְבַת זַרְעוֹ טְמֵאִים,
שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר.

ג

רָאָה רְאִיָּה רִאשׁוֹנָה,
בּוֹדְקִין אוֹתוֹ.

בַּשְּׁנִיָּה, בַּשְּׁלִישִׁית,
אֵין בּוֹדְקִין אוֹתוֹ.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף בַּשְּׁלִישִׁית בּוֹדְקִין אוֹתוֹ,
מִפְּנֵי הַקָּרְבָּן.

מסכת זבים פרק ב משנה ג
ד
הָרוֹאֶה קֶרִי,
אֵינוֹ מְטַמֵּא בַזִּיבָה מֵעֵת לְעֵת.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יוֹמוֹ.
גּוֹי שֶׁרָאָה קֶרִי וְנִתְגַּיֵּר,
מִיָּד הוּא מְטַמֵּא בַזִּיבָה.
הָרוֹאָה דָם וְהַמְּקַשָּׁה, מֵעֵת לְעֵת. <הָרוֹאֶה>
וְהַמַּכֶּה אֶת עַבְדּוֹ, (שְׁמוֹת כא,כא)
"יוֹם אוֹ יוֹמַיִם", מֵעֵת לְעֵת.
כֶּלֶב שֶׁאָכַל בְּשַׂר הַמֵּת,
שְׁלֹשָׁה יָמִים מֵעֵת לְעֵת,
וְהוּא כִבְרִיָּתוֹ.

מסכת זבים פרק ב משנה ד
ה
הַזָּב מְטַמֵּא אֶת הַמִּשְׁכָּב בַּחֲמִשָּׁה דְרָכִים,
לְטַמֵּא אָדָם וּלְטַמֵּא בְגָדִים:
עוֹמֵד, יוֹשֵׁב, שׁוֹכֵב,
נִתְלָה וְנִשְׁעָן.
וְהַמִּשְׁכָּב מְטַמֵּא
עוֹמֵד, יוֹשֵׁב, שׁוֹכֵב,
נִתְלָה וְנִשְׁעָן,
בְּמַגָּע, וּבְמַשָּׂא.

פרק ג

מסכת זבים פרק ג משנה א
א
הַזָּב וְהַטָּהוֹר שֶׁיָּשְׁבוּ בִסְפִינָה, אוֹ בְאַסְדָּה,
אוֹ שֶׁרָכְבוּ עַל גַּבֵּי בְהֵמָה,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בִּגְדֵיהֶם נוֹגְעִים,

הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין מִדְרָס.
יָשְׁבוּ עַל הַנֶּסֶר וְעַל הַסַּפְסֵל,
עַל הַגָּשִׁישׁ שֶׁלְּמִטָּה,
וְעַל הָאַכְלוֹנָס, <keléontes: מוטות של נול>
בִּזְמַן שֶׁהֵן מַחְגִּירִין;
עָלוּ בָאִילָן שֶׁכֹּחוֹ רַע,
בַּסֵּכָה שֶׁכֹּחָהּ רַע וּבְאִילָן יָפֶה,
וּבְסֻלָּם מִצְרִי, <וּבְסוּלָם>
בִּזְמַן שֶׁאֵינוֹ קָבוּעַ בְּמַסְמֵר,
עַל הַכֶּבֶשׁ, וְעַל הַקּוֹרָה, וְעַל הַדֶּלֶת,
בִּזְמַן שֶׁאֵינָן עֲשׂוּיִם בַּטִּיט,
טְמֵאִין.
רַבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר.

מסכת זבים פרק ג משנה ב

ב
מְגִיפִין אוֹ פוֹתְחִין.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיְּהֵא זֶה מֵגִיף וְזֶה פוֹתֵחַ.
מַעֲלִין זֶה אֶת זֶה מִן הַבּוֹר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּהֵא הַטָּהוֹר מַעֲלֶה אֶת הַטָּמֵא.
מַפְשִׁילִים בַּחֲבָלִים.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיְּהֵא זֶה מוֹשֵׁךְ הֵילָךְ,
וְזֶה מוֹשֵׁךְ הֵילָךְ.
וְאוֹרְגִין, בֵּין בָּעוֹמְדִין בֵּין בַּיּוֹשְׁבִין,
אוֹ טוֹחֲנִים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר בְּכֻלָּם,
חוּץ מִן הַטּוֹחֲנִין בָּרֵחַיִם שֶׁלַּיָּד.

ג
פּוֹרְקִין מִן הַחֲמוֹר, אוֹ טוֹעֲנִים,
בִּזְמַן שֶׁמַּשּׂוּאָן כָּבֵד,
טְמֵאִין;
בִּזְמַן שֶׁמַּשּׂוּאָן קַל,
טְהוֹרִין.
וְכֻלָּן טְהוֹרִין לִבְנֵי כְנֶסֶת,
וּטְמֵאִין בִּתְרוּמָה.

מסכת זבים פרק ג משנה ג

ד
הַזָּב וְהַטָּהוֹר שֶׁיָּשְׁבוּ בִסְפִינָה גְדוֹלָה.
אֵיזוֹ הִיא סְפִינָה גְדוֹלָה?
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵינָה יְכוּלָה לְהָמִיט בָּהּ אָדָם.

ה
יָשְׁבוּ עַל הַנֶּסֶר,
וְעַל הַסַּפְסֵל,
עַל הַגָּשִׁישׁ שֶׁלַּמִּטָּה,
וְעַל הָאַכְלוֹנָס, *<keléontes: מוטות של נול>*
בִּזְמַן שֶׁאֵינָן מַחְגִּירִין;
עָלוּ בָאִילָן שֶׁכֹּחוֹ יָפֶה,
בְּסֻכָּה שֶׁכֹּחָהּ יָפֶה;
בְּסֻלָּם צוֹרִי, <בְּסוּלָם>
אוֹ מִצְרִי בִזְמַן שֶׁהוּא קָבוּעַ בְּמַסְמֵר;
בַּכֶּבֶשׁ, וּבַקּוֹרָה, וּבַדֶּלֶת,
בִּזְמַן שֶׁהֵן עֲשׂוּיִים בַּטִּיט,
אֲפִלּוּ מִצַּד אֶחָד,
טְהוֹרִין.

ו
הַטָּהוֹר מַכֶּה אֶת הַטָּמֵא,
טָהוֹר.
וְהַטָּמֵא מַכֶּה אֶת הַטָּהוֹר,
טָמֵא,
שֶׁאִם יִמְשֹׁךְ הַטָּהוֹר,
הֲרֵי הַטָּמֵא נוֹפֵל.

פרק ד

מסכת זבים פרק ד משנה א

א
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
נִדָּה שֶׁיָּשְׁבָה עִם הַטְּהוֹרָה בַמִּטָּה,
כִּפָּה שֶׁבְּרֹאשָׁהּ טָמֵא מִדְרָס.
יָשְׁבָה בִסְפִינָה,
כֵּלִים שֶׁבְּרֹאשׁ הַנֵּס שֶׁבַּסְּפִינָה
טְמֵאִין מִדְרָס.

נוֹטֶלֶת עֲרֵבָה מְלֵאָה בְגָדִים:
בִּזְמַן שֶׁמַּשּׂוֹאָן כָּבֵד, טְמֵאִין;
בִּזְמַן שֶׁמַּשּׂוֹאָן קַל, טְהוֹרִין.
זָב שֶׁהֵקִישׁ עַל כְּצוֹצְרָה, *<=גזוזטרא, exōstra: מרפסת בולטת>*
וְנָפַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה,
טָהוֹר.

מסכת זבים פרק ד משנה ב

ב

הֵקִישׁ עַל הַמָּרִישׁ,
וְעַל הַמַּלְבֵּן,
וְעַל הַצִּנּוֹר,
וְעַל הַדַּף,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עָשׂוּי בַּחֲבָלִין,
עַל הַתַּנּוּר,
וְעַל הַיָּם,
וְעַל הָאֶצְטְרוֹבִיל, *<stróbilos: סביבון חרוטי, פרי האורן>*
וְעַל חֲמוֹר שֶׁלָּרֵחַיִם שֶׁלַּיָּד,
וְעַל סְאָה שֶׁלָּרֵחַיִם שֶׁלַּזֵּיתִים,
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף עַל קוֹרַת הַבַּלָּנִים,
טָהוֹר.

מסכת זבים פרק ד משנה ג

ג

הֵקִישׁ עַל הַדֶּלֶת, עַל הַנֶּגֶר, וְעַל הַמַּנְעוּל,
וְעַל הַמָּשׁוֹט, וְעַל הַקֶּלֶת,
וְעַל אִילָן שֶׁכֹּחוֹ רַע,
וְעַל סֻכָּה שֶׁכֹּחָהּ רַע וְעַל אִילָן יָפֶה,
וְעַל סֻלָּם מִצְרִי בִזְמַן שֶׁאֵינוּ קָבוּעַ בְּמַסְמֵר;
עַל הַכֶּבֶשׁ, וְעַל הַקּוֹרָה, וְעַל הַדֶּלֶת,
בִּזְמַן שֶׁאֵינָן עֲשׂוּיִים בַּטִּיט,
טְמֵאִין.
עַל הַשִּׁדָּה, וְעַל הַתֵּבָה, וְעַל הַמִּגְדָּל,
טְמֵאִין.
רַבִּי נְחֶמְיָה וּרְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֲרִין בְּאֵלּוּ.

מסכת זבים פרק ד משנה ד

ד

זָב שֶׁהָיָה מוּטָל עַל חֲמִשָּׁה סַפְסָלִין,
אוֹ עַל חָמֵשׁ פֻּנְדָּיוֹת,

לְאָרְכָּן, טְמֵאִין;
לְרָחְבָּן, טְהוֹרִין.
יָשַׁן,
סְפֵק נִתְהַפֵּךְ עֲלֵיהֶן,
טְמֵאִין.
הָיָה מוּטָל עַל שִׁשָּׁה כִסָּיוֹת,
שְׁתֵּי יָדָיו עַל שְׁנַיִם,
וּשְׁתֵּי רַגְלָיו עַל שְׁנַיִם,
וְרֹאשׁוֹ עַל אֶחָד,
וְגוּפוֹ עַל אֶחָד,
אֵין טָמֵא אֶלָּא זֶה שֶׁתַּחַת גּוּפוֹ.
עוֹמֵד עַל שְׁתֵּי כִסָּיוֹת,
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם רְחוֹקִין מִזֶּה וּמִזֶּה, טְהוֹרִין.

מסכת זבים פרק ד משנה ה
ה
עֶשֶׂר טְלִיאוֹת זוֹ עַל גַּבֵּי זוֹ,
יָשַׁב עַל גַּבֵּי הָעֶלְיוֹנָה,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת.
הַזָּב בְּכַף מֹאזְנַיִם,
וּמִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב כְּנֶגְדּוֹ,
כָּרַע הַזָּב, טְהוֹרִין;
כָּרְעוּ הֵן, טְמֵאִין.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
בְּיָחִידִי, טָמֵא,
וּבִמְרֻבִּין, טָהוֹר,
שֶׁאֵין אֶחָד נוֹשֵׂא אֶת רֻבּוֹ.

מסכת זבים פרק ד משנה ו
ו
הַזָּב בְּכַף מֹאזְנַיִם,
וָאֳכָלִין וּמַשְׁקִין בְּכַף שְׁנִיָּה,
טְמֵאִין.
וּבְמֵת,
הַכֹּל טָהוֹר, חוּץ מִן הָאָדָם.
זֶה חֹמֶר בַּזָּב מִבַּמֵּת, <וְהַחֹמֶר>
וְחֹמֶר בַּמֵּת מִבַּזָּב: <וְחֹמֶר שֶׁזָּב בַּזָּב מִבַּמֵּת>
שֶׁהַזָּב עוֹשֶׂה מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב מִתַּחְתָּיו,
לְטַמֵּא אָדָם וּלְטַמֵּא בְגָדִים,
עַל גַּבָּיו מִדָּף,

וּלְטַמֵּא אֳכָלִים וּמַשְׁקִים,
מַה שֶּׁאֵין הַמֵּת מְטַמֵּא.

ז
חֹמֶר בַּמֵּת מִבַּזָּב:
שֶׁהַמֵּת מְטַמֵּא בְאֹהֶל,
וּמְטַמֵּא טֻמְאַת שִׁבְעָה,
מַה שֶּׁאֵין הַזָּב מְטַמֵּא.

מסכת זבים פרק ד משנה ז
ח
הָיָה יוֹשֵׁב עַל גַּבֵּי הַמִּטָּה,
וְאַרְבַּע טְלָיוֹת תַּחַת אַרְבַּע רַגְלֵי הַמִּטָּה,
טְמֵאוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁאֵינָהּ יְכוּלָה לַעֲמוֹד עַל שָׁלוֹשׁ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.
הָיָה רָכוּב עַל גַּבֵּי בְהֵמָה,
וְאַרְבַּע טְלִיאוֹת תַּחַת אַרְבַּע רַגְלֵי בְהֵמָה,
טְהוֹרוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא יְכוּלָה לַעֲמֹד עַל שָׁלוֹשׁ.
הָיְתָה טְלִית אַחַת תַּחַת שְׁתֵּי יָדַיִם,
תַּחַת שְׁתֵּי רַגְלַיִם,
תַּחַת הַיָּד, תַּחַת הָרֶגֶל,
טְמֵאָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַסּוּס מְטַמֵּא בְרַגְלָיו, וַחֲמוֹר בְּיָדָיו,
שֶׁמִּשְׁעֶנֶת הַסּוּס עַל רַגְלָיו,
וּמִשְׁעֶנֶת חֲמוֹר עַל יָדָיו.
יָשַׁב עַל קוֹרַת בֵּית הַבַּד,
כֵּלִים שֶׁבֶּעָקֶל טְמֵאִין;
עַל הַמַּכְבֵּשׁ שֶׁלַּכּוֹבֵס,
כֵּלִים שֶׁתַּחְתָּיו טְהוֹרִין.
רְבִּי נְחֶמְיָה מְטַמֵּא.

פרק ה

מסכת זבים פרק ה משנה א
א
הַנּוֹגֵעַ בַּזָּב,

אוֹ שֶׁהַזָּב נוֹגֵעַ בּוֹ,
הַמֵּסִיט אֶת הַזָּב,
אוֹ שֶׁהַזָּב מְסִיטוֹ,
מְטַמֵּא אֳכָלִין וּמַשְׁקִין וּכְלֵי שֶׁטֶף בְּמַגָּע,
אֲבָל לֹא בְמַשָּׂא.
כְּלָל אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
כָּל הַמְטַמֵּא בְגָדִים בְּשָׁעַת מַגָּעוֹ,
מְטַמֵּא אֳכָלִין וּמַשְׁקִין לִהְיוֹת תְּחִלָּה,
וְהַיָּדַיִם לִהְיוֹת שְׁנִיּוֹת,
וְאֵינוֹ מְטַמֵּא לֹא אָדָם וְלֹא כְלִי חֶרֶשׂ.
לְאַחַר פְּרִישָׁתוֹ מִמְּטַמְּאָיו,
מְטַמֵּא מַשְׁקִין לִהְיוֹת תְּחִלָּה,
וְהָאֳכָלִין וְהַיָּדַיִם לִהְיוֹת שְׁנִיּוֹת,
וְאֵינוֹ מְטַמֵּא בְגָדִין.

מסכת זבים פרק ה משנה ב
ב
וְעוֹד כְּלָל אַחֵר אָמְרוּ:
כָּל הַנִּשָּׂא עַל גַּבֵּי הַזָּב,
טָמֵא.
וְכָל שֶׁהַזָּב נִשָּׂא עָלָיו,
טָהוֹר,
חוּץ מִן הָרָאוּי לְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב,
וּלְאָדָם.
כֵּיצַד?
אֶצְבָּעוֹ שֶׁלַּזָּב תַּחַת הַנִּדְבָּךְ,
הַטָּהוֹר מִלְמַעְלָן,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם וּפוֹסֵל אֶחָד.

ג
טָמֵא מִלְמַעְלָן וְטָהוֹר מִלְּמַטָּן,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד.
פֵּרַשׁ,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד.
הָאֹכְלִין וְהַמַּשְׁקִים,
וְהַמִּשְׁכָּב וְהַמּוֹשָׁב וְהַמַּדָּף מִלְמַעְלָן,
מְטַמִּין שְׁנַיִם, וּפוֹסְלִין אֶחָד. <מְטַמִּין אֶחָד>
פֵּרְשׁוּ,
מְטַמִּין אֶחָד, וּפוֹסְלִין אֶחָד.
מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב מִלְּמַטָּן,
מְטַמִּין שְׁנַיִם, וּפוֹסְלִין אֶחָד.

פֵּרְשׁוּ,
מְטַמְּאִין שְׁנַיִם, וּפוֹסְלִין אֶחָד.
הָאֳכָלִין וְהַמַּשְׁקִין וְהַמַּדָּף מִלְמַטָּן,
טְהוֹרִין.

מסכת זבים פרק ה משנה ג
ד
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
כָּל הַנּוֹשֵׂא וְהַנִּשָּׂא עַל גַּבֵּי הַמִּשְׁכָּב,
טָהוֹר, חוּץ מִן הָאָדָן.
כָּל הַנּוֹשֵׂא וְנִשָּׂא עַל גַּבֵּי הַנְּבֵלָה,
חוּץ מִן הַמֵּסִיט.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף הַנּוֹשֵׂא.
כָּל הַנּוֹשֵׂא וְנִשָּׂא עַל גַּבֵּי הַמֵּת,
טָהוֹר,
חוּץ מִן הַמַּאֲהִיל,
וְאָדָן בִּזְמַן שֶׁהוּא מֵסִיט.

מסכת זבים פרק ה משנה ד
ה
מִקְצָת טָמֵא עַל הַטָּהוֹר,
וּמִקְצָת טָהוֹר עַל הַטָּמֵא,
חִבּוּרֵי טָמֵא עַל הַטָּהוֹר,
וְחִבּוּרֵי טָהוֹר עַל הַטָּמֵא,
טָמֵא.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִקְצָת טָמֵא עַל הַטָּהוֹר,
טָמֵא,
וּמִקְצָת טָהוֹר עַל הַטָּמֵא,
טָהוֹר.

מסכת זבים פרק ה משנה ה
ו
הַטָּמֵא עַל מִקְצָת מִשְׁכָּב,
טָמֵא,
וְהַטָּהוֹר עַל מִקְצָת מִשְׁכָּב,
טָמֵא.
מִקְצָת טָמֵא עַל הַמִּשְׁכָּב,
וּמִקְצָת טָהוֹר עַל הַמִּשְׁכָּב,
טָהוֹר.

נִמְצֵאת טֻמְאָה נִכְנֶסֶת לוֹ,
וְיוֹצֵא מִמֶּנּוּ בְמִעוּטוֹ.
כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל הַמִּשְׁכָּב,
וְהַנְּיָר בְּנְתַּיִם,
בֵּין מִלְּמַעְלָן בֵּין מִלְּמַטָּן,
טָהוֹר.
וְכֵן בָּאֶבֶן הַמְּנֻגַּעַת,
טָהוֹר.
רִבִּי שִׁמְעוֹן מְטַמֵּא בָזוֹ. <רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵ' מְטַמֵּא בַזוֹ>

מסכת זבים פרק ה משנה ו
ז
הַנּוֹגֵעַ בַּזָּב, וּבַזָּבָה
וּבַנִּדָּה, וּבַיּוֹלֶדֶת, וּבַמְּצֹרָע,
וּבַמִּשְׁכָּב, וּבַמּוֹשָׁב,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד.
פָּרַשׁ,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד.
[ב] הַנּוֹגֵעַ, אֶחָד הַמֵּסִיט,
אֶחָד הַנּוֹשֵׂא, אֶחָד הַנִּשָּׂא.

מסכת זבים פרק ה משנה ז
ח
הַנּוֹגֵעַ בְּזוֹבוֹ שֶׁלַּזָּב,
וּבְרֻקּוֹ,
בְּשִׁכְבַת זַרְעוֹ,
וּבְמֵימֵי רַגְלָיו,
וּבְדַם הַנִּדָּה,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד.
פָּרַשׁ,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד.
אֶחָד הַנּוֹגֵעַ וְאֶחָד הַמַּסִּיט.
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף הַנּוֹשֵׂא.

מסכת זבים פרק ה משנה ח
ט
הַנּוֹשֵׂא אֶת הַמֶּרְכָּב,
וְהַנִּשָּׂא עָלָיו,
וְהַמְּסִיטוֹ,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד.

פָּרַשׁ,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד.
הַנּוֹשֵׂא אֶת הַנְּבֵלָה,
וְאֶת מֵי חַטָּאת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן כְּדֵי הַזָּיָה,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד.
פָּרַשׁ,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד.
(מסכת זבים פרק ה משנה ט)
הָאוֹכֵל מִנִּבְלַת עוֹף הַטָּהוֹר,
וְהִיא בְּבֵית הַבְּלִיעָה,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד.
הִכְנִיס רֹאשׁוֹ לַאֲוֵיר הַתַּנּוּר,
טָהוֹר,
וְטָהוֹר הַתַּנּוּר.
הֱקִיאָהּ אוֹ בְלָעָהּ,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד.
מַשְׁהֶה לְתוֹךְ פִּיו עַד שֶׁלֹּא יִבְלָעֶנָּה, <מַשְׁהֵיא>
טָהוֹר.

מסכת זבים פרק ה משנה י
י
הַנּוֹגֵעַ בְּשֶׁרֶץ,
וּבְשִׁכְבַת זֶרַע,
וּבִטְמֵא מֵת,
וּבִמְצֹרָע בִּימֵי סְפָרוֹ,
וּבְמֵי חַטָּאת שֶׁאֵין בָּהֶן כְּדֵי הַזָּיָה,
וּבַנְּבֵלָה וּבַמֶּרְכָּב,
מְטַמֵּא אֶחָד,
וּפוֹסֵל אֶחָד.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַנּוֹגֵעַ בְּאֶחָד מִכָּל אֲבוֹת הַטֻּמְאוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד,
חוּץ מִן הָאָדָן.
פָּרַשׁ,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד.

מסכת זבים פרק ה משנה יא
יא
בַּעַל קֶרִי, בְּמַגַּע שֶׁרֶץ,
וּבוֹעֵל נִדָּה, בִּטְמֵא מֵת,
אֶלָּא שֶׁחָמוּר מִמֶּנּוּ וּבוֹעֵל נִדָּה,

שֶׁהוּא מְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב בְּטֻמְאָה קַלָּה,
לְטַמֵּא אֳכָלִין וּמַשְׁקִין.

מסכת זבים פרק ה משנה יב

יב

אֵלּוּ פּוֹסְלִין אֶת הַתְּרוּמָה:
הָאוֹכֵל אֹכֶל רִאשׁוֹן,
וְהָאוֹכֵל אֹכֶל שֵׁנִי,
וְהַשּׁוֹתֶה מַשְׁקִין טְמֵאִין,
וְהַבָּא רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בְּמַיִם שְׁאוּבִין,
וְטָהוֹר שֶׁנָּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רֻבּוֹ
שְׁלֹשֶׁת לֻגִּין מַיִם שְׁאוּבִין,
וְהַסֵּפֶר, וְהַיָּדַיִם, וּטְבוּל יוֹם,
וְהָאֳכָלִין וְהַכֵּלִים שֶׁנִּטַּמְּאוּ בַּמַּשְׁקִין.

סליק מסכת זבים

מסכת טבול יום

פרק א

מסכת טבול יום פרק א משנה א

א

הַמְכַנֵּס חַלּוֹת עַל מְנָת לְהַפְרִישׁ, וְנָשְׁכוּ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמֵר:
חִבּוּר בִּטְבוּל יוֹם.
בֵּית הֶלֵּל אוֹמֵר:
אֵינָן חִבּוּר.
מִקְרָצוֹת נוֹשְׁכוֹת זוֹ בָזוֹ,
וְכִכָּרִין נוֹשְׁכִין זֶה בָזֶה,
הָאוֹפֶה חֲמִיטָה עַל גַּבֵּי חֲמִיטָה,
עַד שֶׁלֹּא קָרְמוּ בַּתַּנּוּר,
וְקוֹלִית שְׁלָמִים הַמְחֻלְחֶלֶת,
וּרְתוּחוֹת גְּרִיסִין שֶׁלְּפוּל רִאשׁוֹנָה, <וּרְתוּחֹת!וכן השאר>
וּרְתוּחוֹת יַיִן חָדָשׁ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף שֶׁלְּאֹרֶז.

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
חִבּוּר בִּטְבוּל יוֹם.
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוּ חִבּוּר.
מוֹדִין בִּשְׁאָר כָּל הַטֻּמָאוֹת,
בֵּין קַלּוֹת, בֵּין חֲמוּרוֹת.

מסכת טבול יום פרק א משנה ב

ב

הַמְכַנֵּס חַלּוֹת עַל מְנָת שֶׁלֹּא לְהַפְרִישׁ,
וְהָאוֹפֶה חֲמִיטָה עַל גַּבֵּי חֲמִיטָה,
מִשֶּׁקָּרְמוּ בַּתַּנּוּר,
וְקוֹלִית שְׁלָמִים שֶׁאֵינָה מְחֻלְחֶלֶת,
וּרְתוּחוֹת גְּרִיסִין שֶׁלְּפוּל שְׁנִיָּה,
וּרְתוּחוֹת יַיִן יָשָׁן,
וְשֶׁלְּשֶׁמֶן לְעוֹלָם,
וְשֶׁלַּעֲדָשִׁין,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף שֶׁלַּטּוֹפֵחַ,
טְמֵאִין בִּטְבוּל יוֹם,
וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּכָל הַטֻּמְאוֹת.

מסכת טבול יום פרק א משנה ג

ג

מַסְמֵר שֶׁאַחַר הַכִּכָּר,
וְגַרְגֵּר מֶלַח קָטָן,
וְהַחַרְחוּר פָּחוּת מִכָּאֶצְבַּע,
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא נֶאֱכָל עִמּוֹ,
טְמֵאִין בִּטְבוּל יוֹם,
וְאֵין צוֹרֵךְ לוֹמַר בְּכָל הַטֻּמְאוֹת.

מסכת טבול יום פרק א משנה ד

ד

צְרוֹר שֶׁבַּכִּכָּר,
וְגַרְגֵּר מֶלַח הַגָּדוֹל,
וְהַתֻּרְמוֹס, וְהַחַרְחוּר יָתֵר מִכָּאֶצְבַּע,
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵינוּ נֶאֱכָל עִמּוֹ,
טְהוֹרִין בְּאַב הַטֻּמְאָה,
וְאֵין צוֹרֵךְ לוֹמַר בִּטְבוּל יוֹם.

מסכת טבול יום פרק א משנה ה

ה

הַשְּׂעוֹרָה וְהַכּוֹסֶמֶת, בִּזְמַן שֶׁאֵינָן קְלוּפִין,
הַתְּיָה וְהַחַלְתִּית וְהָאֵלוּם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף אֲפוּנִים שְׁחוֹרִים,
טְהוֹרִין בְּאַב הַטֻּמְאָה,
וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בִּטְבוּל יוֹם.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
טְהוֹרִין בִּטְבוּל יוֹם,
וּטְמֵאִין בְּכָל הַטֻּמְאוֹת.
הַשְּׂעוֹרָה וְהַכֻּסֶּמֶת,
בִּזְמַן שֶׁהֵן קְלוּפִין,
וְהַחִטָּה, בֵּין קְלוּפָה, בֵּין שֶׁאֵינָה קְלוּפָה,
וְהַקֶּצַח וְהַשֻּׁמְשֹׁם וְהַפִּלְפֵּל.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף אֲפוּנִין לְבָנִין,
טְמֵאִין בִּטְבוּל יוֹם,
וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּכָל הַטֻּמְאוֹת.

פרק ב

מסכת טבול יום פרק ב משנה א

א

מַשְׁקֵה טְבוּל יוֹם,
כְּמַשְׁקִין שֶׁהוּא נוֹגֵעַ בָּהֶן:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ אֵינָן מְטַמְּאִין.
וּשְׁאָר כָּל הַטְּמֵאִין,
בֵּין קַלִּין בֵּין חֲמוּרִין,
הַמַּשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מֵהֶן,
כְּמַשְׁקִין שֶׁהוּא נוֹגֵעַ בָּהֶן:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ תְּחִלָּה,
חוּץ מִן הַמַּשְׁקֶה שֶׁהוּא אַב הַטֻּמְאָה.

מסכת טבול יום פרק ב משנה ב

ב

קְדֵרָה שֶׁהִיא מְלֵאָה מַשְׁקִין,

וְנָגַע בָּהּ טְבוּל יוֹם:
אִם הָיָה מַשְׁקֵה תְרוּמָה,
הַמַּשְׁקִין פְּסוּלִין, וְהַקְּדֵרָה טְהוֹרָה.
אִם הָיָה מַשְׁקֵה חֻלִּין,
הַכֹּל טָהוֹר.
אִם הָיוּ יָדַיִם מְסֹאָבוֹת,
הַכֹּל טָמֵא.
זֶה חֹמֶר בַּיָּדַיִם מִבִּטְבוּל יוֹם,
וְחֹמֶר בִּטְבוּל יוֹם [מִבַּיָּדַיִם]:
שֶׁסְּפֵק טְבוּל יוֹם פּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה,
וְהַיָּדַיִם, סְפֵקָן טָהוֹר.

מסכת טבול יום פרק ב משנה ג
ג
מִקְפָּה שֶׁלִּתְרוּמָה וְהַשּׁוּם וְהַשֶּׁמֶן שֶׁלַּחֻלִּין,
וְנָגַע טְבוּל יוֹם בְּמִקְצָתָן,
פָּסַל אֶת כֻּלָּן.
מִקְפָּה שֶׁלַּחֻלִּין וְהַשּׁוּם וְהַשֶּׁמֶן שֶׁלִּתְרוּמָה,
וְנָגַע טְבוּל יוֹם בְּמִקְצָתָן,
לֹא פָּסַל אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ.
אִם הָיָה הַשּׁוּם מְרֻבֶּה, הוֹלְכִין אַחַר הַמְרֻבֶּה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהֵן גּוּשׁ בִּקְעָרָה.
אֲבָל אִם הָיָה מְפֻזָּר בִּמְדוֹכָה, טָהוֹר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא רוֹצֶה בְּפִזּוּרוֹ,
וּשְׁאָר כָּל הַנִּדּוֹכִין שֶׁדָּכָן בַּמַּשְׁקִין.
אֶת שֶׁדַּרְכָּן לָדוּךְ בַּמַּשְׁקִין,
וְדָכָן שֶׁלֹּא בַּמַּשְׁקִין,
וְהֵן גּוּשׁ בִּקְעָרָה,
הֲרֵי אֵלּוּ כְעִגּוּל שֶׁלִּדְבֵלָה.

מסכת טבול יום פרק ב משנה ד
ד
מִקְפָּה וַחֲמִיטָה שֶׁלַּחֻלִּין,
וְשֶׁמֶן שֶׁלִּתְרוּמָה צָף עַל גַּבֵּיהֶן,
וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּשֶּׁמֶן,
לֹא פָּסַל אֶלָּא שֶׁמֶן.
וְאִם חִבֵּץ,
כָּל מָקוֹם שֶׁהִלֵּךְ הַשֶּׁמֶן, פָּסַל.

מסכת טבול יום פרק ב משנה ה
ה
בְּשַׂר הַקֹּדֶשׁ שֶׁקָּרַם עֲלֵיהֶן הַקּוֹפָּה,
וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּקּוֹפָּה,
חֲתִכּוֹת מֻתָּרוֹת.
נָגַע בַּחֲתִכָּה,
חֲתִכָּה וְכָל הָעוֹלִין עִמָּהּ חִבּוּר.
רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶן חִבּוּר זֶה לָזֶה.
וְכֵן בְּקִטְנִיּוֹת שֶׁקָּרְמוּ עַל גַּבֵּי פְּרוּסוֹת.
ו
מַעֲשֵׂה קְדֵרָה וְקִטְנִיּוֹת:
בִּזְמַן שֶׁהֵן פְּרוּדִין, אֵינָן חִבּוּר;
בִּזְמַן שֶׁהֵן גּוּשׁ, חִבּוּר.
וְאִם הָיוּ גּוּשִׁין הַרְבֵּה,
הֲרֵי אֵלּוּ יִמָּנוּ.
שֶׁמֶן שֶׁהוּא צָף עַל גַּבֵּי הַיַּיִן,
וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּשֶּׁמֶן,
לֹא פָּסַל אֶלָּא שֶׁמֶן.
רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶן חִבּוּר זֶה לָזֶה.

מסכת טבול יום פרק ב משנה ו
ז
חָבִית שֶׁשָּׁקְעָה לְתוֹךְ בּוֹר שֶׁלַּיַּיִן,
וְנָגַע בָּהּ טְבוּל יוֹם:
מִן הַשָּׂפָה וְלִפְנִים, חִבּוּר;
מִן הַשָּׂפָה וְלַחוּץ, אֵינוּ חִבּוּר.
רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ עַל גַּבָּהּ רוּם קוֹמָה,
וְנָגַע כְּנֶגֶד פִּיהָ, חִבּוּר.

מסכת טבול יום פרק ב משנה ז
ח
חָבִית שֶׁנִּקְּבָה,
בֵּין מִשּׁוּלֶיהָ בֵּין מִצְּדֶּיהָ,
וְנָגַע בָּהּ טְבוּל יוֹם,
טְמֵאָה.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִפִּיהָ וּמִשּׁוּלֶיהָ,
טְמֵאָה;

מִן הַצְּדָדִין מִכָּן וּמִכָּן,
טְהוֹרָה.
הַמְעָרֶה מִכְּלִי לִכְלִי,
וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּקִּלּוּחַ:
אִם יֶשׁ בּוֹ,
יַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמֵאָה.

מסכת טבול יום פרק ב משנה ח
ט
בַּעְבּוּעַ שֶׁבֶּחָבִית שֶׁנִּקַּב,
מִבִּפְנִים וּמִבַּחוּץ, זֶה כְנֶגֶד זֶה,
טָמֵא בְּאַב הַטֻּמְאָה,
וְטָמֵא בְּאֹהֶל הַמֵּת.
הַפְּנִימִי מִלְּמַטָּן וְהַחִיצוֹן מִלְּמַעְלָן,
טָמֵא בְּאַב הַטֻּמְאָה,
וְטָמֵא בְּאֹהֶל הַמֵּת.
הַפְּנִימִי מִלְּמַעְלָן וְהַחִיצוֹן מִלְּמַטָּן,
טָהוֹר בְּאַב הַטֻּמְאָה,
וְטָמֵא בְּאֹהֶל הַמֵּת.

פרק ג

מסכת טבול יום פרק ג משנה א
א
כָּל יְדוֹת הָאֳכָלִין, <הָאֳכְלִין>
שֶׁהֵן חִבּוּר בְּאַב הַטֻּמְאָה,
חִבּוּר בִּטְבוּל יוֹם.
אֹכֶל שֶׁנִּפְרַס וּמְעֹרֶה בְמִקְצָת, <וּמְעוּרָה>
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אִם אוֹחֵז בַּגָּדוֹל וְהַקָּטָן עוֹלֶה עִמּוֹ,
הֲרֵי הוּא כָמוֹהוּ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם אוֹחֵז בַּקָּטוֹן וְהַגָּדוֹל עוֹלֶה עִמּוֹ,
הֲרֵי הוּא כָמוֹהוּ.
רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר: <נֶחְמְיָה>
בַּטָּהוֹר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִין:
בַּטָּמֵא.
וּשְׁאָר כָּל הָאֳכָלִין:

אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לֶאֱחֹז אוֹתוֹ בֶּעָלֶה,
אוֹחֲזִין אוֹתוֹ בֶּעָלֶה,
בַּקֶּלַח,
אוֹחֲזִין אוֹתוֹ בַּקֶּלַח.

מסכת טבול יום פרק ג משנה ב

ב

יָרָק שֶׁלִּתְרוּמָה,
וּבֵיצָה טְרוּפָה נְתוּנָה עַל גַּבָּיו,
וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּבֵּיצָה,
לֹא פָּסַל אֶלָּא קֶלַח שֶׁכְּנֶגְדּוֹ.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל הַסֵּדֶר הָעֶלְיוֹן.
וְאִם הָיְתָה כְמִין כּוֹבַע,
אֵינָה חִבּוּר.

מסכת טבול יום פרק ג משנה ג

ג

חוּט שֶׁלַּבֵּיצָה שֶׁקָּרַם עַל דָּפְנָה שֶׁלִּלְפָּס,
וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם בָּהּ:
מִן הַשָּׂפָה וְלִפְנִים, חִבּוּר;
מִן הַשָּׂפָה וְלַחוּץ, אֵינָה חִבּוּר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
חוּט וְכָל שֶׁנִּקְלַף עִמּוֹ.
וְכֵן בַּקִּטְנִיּוֹת שֶׁקָּרְמוּ עַל שְׂפָתָהּ שֶׁלִּקְדֵרָה.

מסכת טבול יום פרק ג משנה ד

ד

עִסָּה שֶׁנִּדְמָעָה
אוֹ שֶׁנִּתְחַמָּצָה בִסְאוֹר שֶׁלִּתְרוּמָה,
אֵינָה נִפְסֶלֶת בִּטְבוּל יוֹם.
רְבִּי יוֹסֵה וּרְבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹסְלִין.
עִסָּה שֶׁהָכְשָׁרָה בְמַשְׁקֶה,
וְנִלּוֹשָׁה בְּמֵי פֵּרוֹת,
וְנָגַע בָּהּ טְבוּל יוֹם,
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יְהוּדָה אִישׁ בִּרְתּוֹתָה
אָמַר מִשֵּׁם רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
פָּסַל אֶת כֻּלָּהּ.
רְבִּי עֲקִיבָה אָמַר מִשְּׁמוֹ:
לֹא פָסַל אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ.

מסכת טבול יום פרק ג משנה ה

ה

יָרָק שֶׁלַּחֻלִּין שֶׁבִּשְּׁלוֹ בְּשֶׁמֶן שֶׁלִּתְרוּמָה,
וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם,
רִבִּי לְעָזָר בֶּן יְהוּדָה אִישׁ בִּרְתּוֹתָה
אָמַר מִשֵּׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
פָּסַל אֶת כֻּלּוֹ.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ:
לֹא פָּסַל אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ.

מסכת טבול יום פרק ג משנה ו

ו

טָהוֹר שֶׁנָּגַס מִן הָאֹכֶל,
וְנָפַל עַל בְּגָדָיו וְעַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה, טָהוֹר.
הָיָה אוֹכֵל זֵיתָיו פְּצוּעִין, תְּמָרִים רְטוּבוֹת,
וְכָל שֶׁהוּא רוֹצֶה לָמוֹץ אֶת גַּרְעִינִיתוֹ, <שֶׁהִיא>
וְנָפַל עַל בְּגָדָיו וְעַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה, טָמֵא.
הָיָה אוֹכֵל זֵיתִין נְגוּבִין, תְּמָרִים יְבֵשׁוֹת,
וְכָל שֶׁאֵינוּ רוֹצֶה לָמוֹץ אֶת גַּרְעִינָתוֹ,
וְנָפַל עַל בְּגָדָיו וְעַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה, טָהוֹר.
אֶחָד טָהוֹר וְאֶחָד טְבוּל יוֹם בָּאֵלּוּ.
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ טְמֵאִין בִּטְבוּל יוֹם,
שֶׁמַּשְׁקִין שֶׁלַּטָּמֵא
מַכְשִׁירִין לִרְצוֹנוֹ וְשֶׁלֹּא לִרְצוֹנוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין טְבוּל יוֹם טָמֵא.

פרק ד

מסכת טבול יום פרק ד משנה א

א

אֹכֶל מַעֲשֵׂר שֶׁהָכְשַׁר בַּמַּשְׁקֶה,
וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם,
אוֹ יָדַיִם מְסֹאָבוֹת,
מַפְרִישִׁין מִמֶּנּוּ תְרוּמַת מַעֲשֵׂר בְּטָהֳרָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי,
וְהַשְּׁלִישִׁי טָהוֹר לַחֻלִּין.

מסכת טבול יום פרק ד משנה ב

ב

הָאִשָּׁה שֶׁהִיא טְבוּלַת יוֹם,
לָשָׁה אֶת הָעִסָּה,
וְקוֹצָה לָהּ חַלָּה,
וּמַפְרַשְׁתָּהּ,
וּמַנְחַתָּהּ כְּפִישָׁה,
אוֹ בַנְּחוּתָה,
וּמַקֶּפֶת וְקוֹרָא לָהּ שֵׁם,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא שְׁלִישִׁית,
וְהַשְּׁלִישִׁי טָהוֹר לַחֻלִּין.

מסכת טבול יום פרק ד משנה ג

ג

עֲרֵבָה שֶׁהִיא טְבוּלַת יוֹם,
לָשִׁין בָּהּ אֶת הָעִסָּה,
וְקוֹצִין לָהּ חַלָּה,
וּמַקֶּפֶת וְקוֹרֵא לָהּ שֵׁם,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא שְׁלִישִׁית,
וְהַשְּׁלִישִׁי טָהוֹר לַחֻלִּין.

מסכת טבול יום פרק ד משנה ד

ד

לָגִין שֶׁהוּא טְבוּל יוֹם,
וּמִלְּאָהוּ מִן הֶחָבִית שֶׁלְּמַעְשַׂר טֶבֶל, <שֶׁלְּמַעְשֵׂר>
אִם אָמַר:
"הֲרֵי זוֹ תְרוּמַת מַעֲשֵׂר מִשֶּׁתֶּחְשַׁךְ",
"הֲרֵי זוֹ תְרוּמַת מַעֲשֵׂר",
"הֲרֵי זֶה עֵרוּב",
לֹא אָמַר כְּלוּם.
נִשְׁבְּרָה הֶחָבִית, הַלָּגִין בְּטִבְלוֹ.
נִשְׁבַּר הַלָּגִין, הֶחָבִית בְּטִבְלָהּ.

מסכת טבול יום פרק ד משנה ה

ה

בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים:
מְחַלְּלִין עַל פֵּרוֹת עַם הָאָרֶץ,
חָזְרוּ לוֹמַר:
אַף עַל מָעוֹתָיו.
בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים:
הַיּוֹצֵא בַקּוֹלָר וְאָמַר:

"כִּתְבוּ גֵט לְאִשְׁתּוֹ וּתְנוּ לָהּ",
הֲרֵי אֵלּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ לָהּ.
חָזְרוּ לוֹמַר:
אַף הַמְפָרֵשׁ וְהַיּוֹצֵא בְּשְׁיָרָא.
רְבִּי שִׁמְעוֹן שְׁזוּרִי אוֹמֵר:
אַף הַמְסֻכָּן.

מסכת טבול יום פרק ד משנה ו
ו
הַכְּדוּמִין הָאֶשְׁקְלוֹנִין שֶׁנִּשְׁבָּרוּ,
וְאֻנְקְלֵי שֶׁלָּהֶן קַיֶּמֶת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִים.
הַמַּעֲבֵד, וְהַמִּזְרָה, וְהַמַּגּוֹב,
וְכֵן מַסְרֵק שֶׁלָּרֹאשׁ,
שֶׁנִּטְּלָה אַחַת מִשִּׁנֵּיהֶם וַעֲשָׂה שֶׁלְּמַתֶּכֶת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.
וְעַל כֻּלָּן אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
דָּבָר חָדָשׁ חִדְּשׁוּ סוֹפְרִין,
וְאֵין לִי מָה אָשִׁיב.

מסכת טבול יום פרק ד משנה ז
ז
הַתּוֹרֵם אֶת הַבּוֹר וְאָמַר:
"הֲרֵי זוֹ תְרוּמָה עַל מְנָת שֶׁתַּעֲלֶה שָׁלוֹם",
שָׁלוֹם מִן הַשֶּׁבֶר, מִן הַשְּׁפִיכָה,
אֲבָל לֹא מִן הַטֻּמְאָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף מִן הַטֻּמְאָה.
נִשְׁבָּרָה, אֵינָהּ מְדַמַּעַת.
עַד הֵיכָן תִּשָּׁבֵר וְלֹא תְדַמַּע?
כְּדֵי שֶׁתִּתְגַּלְגֵּל וְתַגִּיעַ לַבּוֹר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף מִי שֶׁהָיָה בוֹ דַעַת לְהַתְנוֹת,
וְלֹא הִתְנָה,
נִשְׁבָּרָה, אֵינָהּ מְדַמַּעַת.
מִפְּנֵי שֶׁהוּא תְנַי בֵּית דִּין.

חסל טבול יום

מסכת ידים

פרק א

מסכת ידים פרק א משנה א

א

מֵי רְבִיעִית נוֹתְנִין לַיָּדַיִם,
לְאֶחָד, אַף לִשְׁנַיִם.
מַחֲצִי לֹג, לִשְׁלֹשָׁה אוֹ לְאַרְבָּעָה.
מִלֹּג, לַחֲמִשָּׁה וְלַעֲשָׂרָה וְלַמֵּאָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִפְחֹת לְאַחֲרוֹן שֶׁבָּהֶם מֵרְבִיעִית.
מוֹסִיפִּין עַל הַשְּׁנִיִּים,
וְאֵין מוֹסִיפִּין עַל הָרִאשׁוֹנִים.

מסכת ידים פרק א משנה ב

ב

בְּכָל הַכֵּלִים נוֹתְנִין לַיָּדַיִם,
אֲפִלּוּ בִכְלֵי גְלָלִים,
בִּכְלֵי אֲבָנִים, בִּכְלֵי אֲדָמָה.
וְאֵין נוֹתְנִין לַיָּדַיִם לֹא בְדָפְנוֹת הַכֵּלִים,
וְלֹא בְשׁוּלֵי הַמַּחַץ,
וְלֹא בִמְגוּפַת הֶחָבִית.
וְלֹא יִתֵּן לַחֲבֵרוֹ בְחָפְנָיו,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין מְמַלִּין,
וְאֵין מְקַדְּשִׁין,
וְאֵין מַזִּין מֵי חַטָּאת,
וְאֵין נוֹתְנִים לַיָּדַיִם אֶלָּא בְכֶלִי.
וְאֵין מַצִּילִין בְּצָמִיד פָּתִיל אֶלָּא כֵלִים,
שֶׁאֵין מַצִּילִין מִיַּד כְּלִי חֶרֶס אֶלָּא כֵלִים.

מסכת ידים פרק א משנה ג

ג

הַמַּיִם שֶׁנִּפְסְלוּ מִשְּׁתִיַּת בְּהֵמָה,
בַּכֵּלִים, פְּסוּלִין,
וּבַקַּרְקָעוֹת, כְּשֵׁרִים.
נָפַל לְתוֹכָן דְּיוֹ, קוּמוֹס, וְקַלְקַנְתּוֹס,
וְנִשְׁתַּנּוּ מַרְאֵיהֶן, פְּסוּלִין.

עָשָׂה בָהֶן מְלָאכָה,
אוֹ שֶׁשָּׁרָה בָהֶן פִּתּוֹ,
פְּסוּלִין.
שִׁמְעוֹן הַתִּמְנִי אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ נִתְכַּוֵּן לִשְׁרוֹת בָּזֶה וְנָפַל לַשֵּׁנִי,
כְּשֵׁרִין.

מסכת ידים פרק א משנה ד
ד
הֵדִיחַ בָּהֶן אֶת הַכֵּלִים,
אוֹ שֶׁמֵּחָה בָהֶן אֶת הַמִּדּוֹת,
פְּסוּלִין.
הֵדִיחַ בָּהֶן כֵּלִים מוּדָחִין אוֹ חֲדָשִׁין, <בַּחֲדָשִׁין>
כְּשֵׁרִים.
רְבִּי יוֹסֵה פוֹסֵל בַּחֲדָשִׁין.

מסכת ידים פרק א משנה ה
ה
הַמַּיִם שֶׁהַנַּחְתּוֹם מַטְבִּיל בָּהֶן אֶת הַקְּלוֹסְקִין,
פְּסוּלִין.
כְּשֶׁהוּא מֵדִיחַ בָּהֶן אֶת יָדָיו, כְּשֵׁרִין.
הַכֹּל כְּשֵׁרִין לִתֵּן לַיָּדַיִם,
אֲפִלּוּ חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן.
מַנִּיחַ חָבִית בֵּין בִּרְכָּיו, וְנוֹטֵל,
וּמַטֶּה חָבִית עַל צִדָּהּ, וְנוֹטֵל.
וְהַקּוֹף נוֹתֵן לַיָּדַיִם.
רְבִּי יוֹסֵה פּוֹסֵל בִּשְׁנֵי אֵלּוּ.

פרק ב

מסכת ידים פרק ב משנה א
א
נָטַל לְיָדוֹ אַחַת מִשְּׁטִיפָה אַחַת,
יָדוֹ טְהוֹרָה.
לִשְׁתֵּי יָדָיו מִשְּׁטִיפָה אַחַת,
רְבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא, עַד שֶׁיִּטֹּל מֵרְבִיעִית.
נָפַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה, טָהוֹר.
רְבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא.

מסכת ידים פרק ב משנה ב
ב
נָטַל אֶת הָרִאשׁוֹנִין לְמָקוֹם אֶחָד,
וְאֶת הַשְּׁנִיִּים לְמָקוֹם אֶחָד,
וְנָפַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה,
עַל הָרִאשׁוֹנִין, טָמֵא,
וְעַל הַשְּׁנִיִּים, טָהוֹר.
נָטַל אֶת הָרִאשׁוֹנִין וְאֶת הַשְּׁנִיִּין לְמָקוֹם אֶחָד,
וְנָפַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה, טָמֵא.
נָטַל אֶת הָרִאשׁוֹנִים,
וְנִמְצָא עַל יָדָיו קֵיסָם אוֹ צְרוֹר,
יָדָיו טְמֵאוֹת,
שֶׁאֵין הַמַּיִם אַחֲרוֹנִין מְטַהֲרִין
אֶלָּא מַיִם שֶׁעַל גַּבֵּי הַיָּד.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא מִבְּרִיַּת הַמַּיִם, טָהוֹר.

מסכת ידים פרק ב משנה ג
ג
הַיָּדַיִם מִטַּמּוֹת וּמִטַּהֲרוֹת עַד הַפֶּרֶק. <וּמֵי טַהֲרוֹת>
כֵּיצַד?
נָטַל אֶת הָרִאשׁוֹנִין עַד הַפֶּרֶק,
וְאֶת הַשְּׁנִיִּין חוּץ לַפֶּרֶק,
וְחָזְרוּ לְיָד, טְהוֹרָה.
נָטַל אֶת הָרִאשׁוֹנִין וְאֶת הַשְּׁנִיִּין חוּץ לַפֶּרֶק,
וְחָזְרוּ לְיָד, טְמֵאָה.
נָטַל אֶת הָרִאשׁוֹנִין לְיָדוֹ אַחַת,
וְנִמְלַךְ וְנָטַל אֶת הַשְּׁנִיִּין לִשְׁתֵּי יָדָיו,
יָדָיו טְמֵאוֹת.
נָטַל אֶת הָרִאשׁוֹנִין לִשְׁתֵּי יָדָיו,
וְנִמְלַךְ וְנָטַל אֶת הַשְּׁנִיִּין לְיָדוֹ אַחַת,
יָדוֹ טְהוֹרָה.
נָטַל לְיָדוֹ אַחַת,
וְשִׁפְשְׁפָהּ בַּחֲבֶרְתָּהּ, טְמֵאָה.
בְּרֹאשׁוֹ אוֹ בַכֹּתֶל, טְהוֹרָה.
נוֹטְלִין אַרְבָּעָה חֲמִשָּׁה זֶה בְצַד זֶה,
אוֹ זֶה עַל גַּבֵּי זֶה,
וּבִלְבַד שֶׁיְּרַפּוּ,
שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶן הַמַּיִם.

ד
סָפֵק נַעֲשָׂה בָהֶן מְלָאכָה,
סָפֵק לֹא נַעֲשָׂה בָהֶן מְלָאכָה,
סָפֵק יֵשׁ בָּהֶן כַּשֵּׁעוּר,
סָפֵק אֵין בָּהֶן כַּשֵּׁעוּר,
סָפֵק טְמֵאִין, סָפֵק טְהוֹרִין,
סְפֵקָן טָהוֹר, מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
סְפֵק הַיָּדַיִם לִטַּמֵּא וּלְטַמֵּא וְלִטְהַר,
טָהוֹר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לִטְהַר, טָמֵא.
ה
כֵּיצַד?
הָיוּ טְהוֹרוֹת יָדָיו,
וּלְפָנָיו שְׁנֵי כִכָּרִין טְמֵאִין,
סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע;
הָיוּ יָדָיו טְמֵאוֹת,
וּלְפָנָיו שְׁנֵי כִכָּרִין טְהוֹרִין,
סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע;
הָיוּ יָדָיו (טְמֵאוֹת!) אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה,
וּלְפָנָיו שְׁנֵי כִכָּרִין טְהוֹרִין,
נָגַע בְּאַחַת מֵהֶן,
סָפֵק בִּטְמֵאָה נָגַע, סָפֵק בִּטְהוֹרָה נָגַע;
הָיוּ יָדָיו טְהוֹרוֹת,
וּלְפָנָיו שְׁנֵי כִכָּרִין,
אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר,
נָגַע בְּאֶחָד מֵהֶן, <בְּאַחַד
סָפֵק בִּטְמֵאָה נָגַע, סָפֵק בִּטְהוֹרָה נָגַע;
הָיוּ יָדָיו אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה,
וּלְפָנָיו שְׁנֵי כִכָּרִין,
אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר,
נָגַע בִּשְׁתֵּיהֶן,
סָפֵק טְמֵאָה בִטְמֵאָה וּטְהוֹרָה בִטְהוֹרָה,
אוֹ טְהוֹרָה בִטְמֵאָה וּטְמֵאָה בִטְהוֹרָה, <אוֹ טְמֵאָה בִטְהוֹרָה בִטְמֵאָה>
הַיָּדַיִם כְּמוֹת שֶׁהָיוּ,
הַכִּכָּרִין כְּמוֹת שֶׁהָיוּ.

פרק ג

מסכת ידים פרק ג משנה א

א

הַמַּכְנִיס יָדָיו בְּבֵית הַמְּנֻגָּע,
יָדָיו תְּחִלָּה.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יָדָיו שְׁנִיּוֹת.
כָּל הַמְּטַמֵּא בְגָדִים בְּשָׁעַת מַגָּעוֹ,
מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם לִהְיוֹת תְּחִלָּה.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לִהְיוֹת שְׁנִיּוֹת.
אָמְרוּ לוֹ לְרְבִּי עֲקִיבָה:
הֵיכָן מָצִינוּ שֶׁהַיָּדַיִם [תְּחִלָּה] בְּכָל מָקוֹם?
אָמַר לָהֶן:
וְכִי הֵיאָךְ אֵיפְשָׁר לָהֶן לִהְיוֹת תְּחִלָּה,
אֶלָּא אִם כֵּן נִטַמָּא גוּפוֹ?
חוּץ מִזֶּה.
הָאֳכָלִין וְהַכֵּלִים שֶׁנִּטַּמּוּ בַּמַּשְׁקִים, <הָאֳכָלִין>
מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם לִהְיוֹת שְׁנִיּוֹת.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֶת שֶׁנִּטַמָּא בְּאַב הַטֻּמְאָה,
מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם;
בְּוְלַד הַטֻּמְאָה,
אֵינוּ מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם.

ב

אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
מַעֲשֶׂה בְאִשָּׁה אַחַת שֶׁבָּאָה לִפְנֵי אַבָּא,
אָמְרָה לוֹ:
"נִכְנְסוּ יָדַי לַאֲוֵיר כְּלִי חֶרֶס".
אָמַר לָהּ:
"וּבַמָּה הָיְתָה טֻמְאָתוֹ?"
וְלֹא שָׁמַעְתִּי מָה אָמְרָה לוֹ.
אָמְרוּ חֲכָמִים:
מְבֹאָר הַדָּבָר!
אֶת שֶׁנִּטַמָּא בְּאַב הַטֻּמְאָה,
מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם;
בְּוְלַד הַטֻּמְאָה,
אֵינוּ מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם.

מסכת ידים פרק ג משנה ב
ג
כָּל הַפּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה,
מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם לִהְיוֹת שְׁנִיּוֹת.
וְהַיָּד מְטַמָּא אֶת חֲבֶרְתָּהּ.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין שֵׁנִי עוֹשֶׂה שֵׁנִי.
אָמַר לָהֶן:
וַהֲלֹא כִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ שְׁנִיִּין,
וּמְטַמִּין אֶת הַיָּדַיִם?
אָמְרוּ לוֹ:
אֵין דָּנִין דִּבְרֵי תוֹרָה מִדִּבְרֵי סוֹפְרִין,
וְלֹא דִבְרֵי סוֹפְרִים מִדִּבְרֵי תוֹרָה,
וְלֹא דִבְרֵי סוֹפְרִין מִדִּבְרֵי סוֹפְרִין.

מסכת ידים פרק ג משנה ג
ד
רְצוּעוֹת תְּפִלִּין עִם הַתְּפִלִּין,
מְטַמּוֹת אֶת הַיָּדַיִם.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
רְצוּעוֹת תְּפִלִּין אֵינָן מְטַמְּאוֹת הַיָּדַיִם.

מסכת ידים פרק ג משנה ד
ה
גִּלָּיוֹן שֶׁבַּסֵּפֶר,
שֶׁמִּלְמַעְלָן וְשֶׁלְּמַטָּן,
שֶׁבַּתְּחִלָּה וְשֶׁבַּסּוֹף,
מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁבַּסּוֹף אֵינוּ מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם,
עַד שֶׁיַּעְשֶׂה לוֹ עַמּוּד.

מסכת ידים פרק ג משנה ה
ו
סֵפֶר שֶׁנִּמְחַק,
וְנִשְׁתַּיֵּר בּוֹ שְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה אוֹתִיּוֹת,
כְּפָרָשַׁת "וַיְהִי בִנְסֹעַ הָאָרֹן", (בְּמִדְבַּר יא, לב-לו)
מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם.
מְגִלָּה שֶׁכָּתוּב בָּהּ שְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה אוֹתִיּוֹת,

כְּפָרָשַׁת "וַיְהִי בִנְסֹעַ הָאָרֹן",
מְטַמָּא אֶת הַיָּדַיִם.
כָּל כִּתְבֵי הַקֹּדֶשׁ מְטַמִּין אֶת הַיָּדַיִם.
וְשִׁיר הַשִּׁירִים וְקֹהֶלֶת מְטַמּוֹת אֶת הַיָּדַיִם.
ז
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שִׁיר הַשִּׁירִים מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם,
וְקֹהֶלֶת, מַחְלֹקֶת.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
קֹהֶלֶת אֵינָהּ מְטַמְּאָה אֶת הַיָּדַיִם,
וְשִׁיר הַשִּׁירִים, מַחְלֹקֶת.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
קֹהֶלֶת מִקֻּלֵּי בֵית שַׁמַּי וּמֵחֻמְרֵי בֵית הִלֵּל.
ח
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן עַזַּי:
מְקֻבָּל אֲנִי מִפִּי שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם זְקֵנִים,
בְּיוֹם שֶׁהוֹשִׁיבוּ אֶת רַבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה,
שֶׁשִּׁיר הַשִּׁירִים וְקֹהֶלֶת מְטַמּוֹת אֶת הַיָּדַיִם.
ט
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
חַס וְשָׁלוֹם!
לֹא נֶחְלַק אָדָן מִיִּשְׂרָאֵל עַל שִׁיר הַשִּׁירִים,
שֶׁלֹּא תְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם,
שֶׁאֵין הָעוֹלָם כֻּלּוֹ כְדַי,
כְּיוֹם שֶׁנִּתְּנָה שִׁיר הַשִּׁירִים לְיִשְׂרָאֵל,
שֶׁכָּל הַכְּתוּבִים קֹדֶשׁ,
וְשִׁיר הַשִּׁירִים קֹדֶשׁ קָדָשִׁים.
וְאִם נֶחְלְקוּ, לֹא נֶחְלְקוּ [אֶלָּא] עַל קֹהֶלֶת.
אָמַר יוֹחָנָן בֶּן שַׁמּוּעַ בֶּן חָמִיו שֶׁלְּרַבִּי עֲקִיבָה:
כְּדִבְרֵי בֶן עַזַּי,
כֵּן נֶחְלָקוּ וְכֵן גָּמָרוּ. <נַחְלְקוּ>

פרק ד

מסכת ידים פרק ד משנה א
א
בּוֹ בַיּוֹם נִמְנוּ וְגָמְרוּ עַל עֲרֵבַת הָרַגְלַיִם,
שֶׁהִיא מִשְּׁנֵי לֹג וְעַד תִּשְׁעָה קַבִּין, <וְעַל
שֶׁנִּסְדָּקָה, שֶׁהִיא טְמֵאָה מִדְרָס.

שֶׁרַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
עֲרֵבַת הָרַגְלַיִם כִּשְׁמָהּ.

מסכת ידים פרק ד משנה ב

ב
בּוֹ בַיּוֹם אָמְרוּ:
כָּל זְבָחִים שֶׁנִּזְבְּחוּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
כְּשֵׁרִים,
אֶלָּא שֶׁלֹּא עָלוּ לַבְּעָלִין מִשֵּׁם חוֹבָה,
חוּץ מִן הַפֶּסַח וּמִן הַחַטָּאת,
הַפֶּסַח בִּזְמַנּוֹ,
וְהַחַטָּאת בְּכָל זְמַן.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף הָאָשָׁם:
הַפֶּסַח בִּזְמַנּוֹ,
וְהַחַטָּאת וְהָאָשָׁם בְּכָל זְמַן.
אָמַר שִׁמְעוֹן בֶּן עַזַּי:
מְקֻבָּל אֲנִי מִפִּי שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם זָקֵן,
בְּיוֹם שֶׁהוֹשִׁיבוּ אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה בִּישִׁיבָה,
שֶׁכָּל הַזְּבָחִין הַנֶּאֱכָלִין שֶׁנִּזְבְּחוּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
כְּשֵׁרִין,
אֶלָּא שֶׁלֹּא עָלוּ לַבְּעָלִים מִשֵּׁם חוֹבָה,
חוּץ מִן הַפֶּסַח וּמִן הַחַטָּאת.
לֹא הוֹסִיף בֶּן עַזַּי אֶלָּא הָעוֹלָה,
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

מסכת ידים פרק ד משנה ג

ג
בּוֹ בַיּוֹם אָמְרוּ:
עַמּוֹן וּמוֹאָב מַה הֵן בַּשְּׁבִיעִית?
וְגָזַר רַבִּי טַרְפוֹן:
מַעְשַׂר עָנִי; <מַעֲשַׂר עָנִי! וכן כולם>
וְגָזַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה:
מַעֲשַׂר שֵׁנִי.
אָמַר רַבִּי יִשְׁמָעֵאל:
"אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה!
עָלֶיךָ רְאָיָה לְלַמֵּד, שֶׁאַתָּה מַחֲמִיר!
שֶׁכָּל הַמַּחֲמִיר, עָלָיו רְאָיָה לְלַמֵּד."
ד
אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה:
"יִשְׁמָעֵאל אָחִי!

אֲנִי לֹא שָׁנִיתִי מִסֵּדֶר הַשָּׁנִים,
רַבִּי טַרְפוֹן אָחִי שָׁנָה,
וְעָלָיו רְאָיָה לְלַמֵּד!"
ה
הֵשִׁיב רַבִּי טַרְפוֹן:
מִצְרַיִם חוּץ לָאָרֶץ,
וְעַמּוֹן וּמוֹאָב חוּץ לָאָרֶץ;
מַה מִּצְרַיִם מַעְשַׂר עָנִי בַּשְּׁבִיעִית,
אַף עַמּוֹן וּמוֹאָב מַעְשַׂר [עָנִי] בַּשְּׁבִיעִית.
ו
הֵשִׁיב רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה:
בָּבֶל חוּץ לָאָרֶץ,
עַמּוֹן וּמוֹאָב חוּץ לָאָרֶץ;
מַה בָּבֶל מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בַּשְּׁבִיעִית,
אַף עַמּוֹן וּמוֹאָב מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בַּשְּׁבִיעִית.
ז
אָמַר רַבִּי טַרְפוֹן:
מִצְרַיִם מִפְּנֵי קְרוֹבָה,
עֲשָׂאוּהָ מַעְשַׂר עָנִי,
שֶׁיְּהוּא עֲנִיֵּי יִשְׂרָאֵל נִסְמָכִין עָלֶיהָ בַּשְּׁבִיעִית, <שֶׁיְּהֵא>
אַף עַמּוֹן וּמוֹאָב שֶׁהֵן קְרוֹבִין,
נֶעֱשִׂין מַעְשַׂר עָנִי,
שֶׁיְּהוּא עֲנִיֵּי יִשְׂרָאֵל נִסְמָכִין עֲלֵיהֶן בַּשְּׁבִיעִית.
ח
אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה:
הֲרֵי אַתָּה כִּמְהַנָּן מָמוֹן,
וְאֵין אַתָּה אֶלָּא כִּמְפַסִּידָן נְפָשׁוֹת!
וְקוֹבֵעַ אַתָּה אֶת הַשָּׁמַיִם מִלְּהוֹרִיד טַל וּמָטָר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מַלְאָכִי ג,ח)
"הֲיִקְבַּע אָדָם אֱלֹהִים?
כִּי אַתֶּם קֹבְעִים אוֹתִי!
וַאֲמַרְתֶּם: בַּמֶּה קְבַעֲנוּךָ?
הַמַּעֲשֵׂר וְהַתְּרוּמָה".
ט
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
"הֲרֵי אֲנִי כְּמֵשִׁיב עַל דִּבְרֵי אָחִי טַרְפוֹן,
אֲבָל לֹא לְעִנְיַן דְּבָרָיו:
מִצְרַיִם מַעֲשֶׂה חָדָשׁ,
וּבָבֶל מַעֲשֶׂה יָשָׁן,
וְהַנָּדוֹן שֶׁלְּפָנֵינוּ מַעֲשֶׂה חָדָשׁ.
יִדּוֹן מַעֲשֶׂה חָדָשׁ מִמַּעֲשֶׂה חָדָשׁ,

וְאַל יִדּוֹן מַעֲשֶׂה חָדָשׁ מִמַּעֲשֶׂה יָשָׁן!
מִצְרַיִם מַעֲשֵׂה זְקֵנִים,
וּבָבֶל מַעֲשֵׂה נְבִיאִין,
וְהַנָּדוֹן שֶׁלְּפָנֵינוּ מַעֲשֵׂה זְקֵנִים.
יִדּוֹן מַעֲשֵׂה זְקֵנִים מִמַּעֲשֵׂה זְקֵנִים,
וְאַל יִדּוֹן מַעֲשֵׂה זְקֵנִים מִמַּעֲשֵׂה נְבִיאִים!"
נִמְנוּ וְגָמְרוּ:
עַמּוֹן וּמוֹאָב מְעַשְּׂרִין מַעְשַׂר עָנִי בַּשְּׁבִיעִית.
י
וּכְשֶׁבָּא רַבִּי יוֹסֵה בֶּן דֻּרְמַסְקִית
אֵצֶל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר לְלוֹד, אָמַר לוֹ:
"מַה חִדּוּשׁ הָיָה לָכֶם בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ הַיּוֹם?"
אָמַר לוֹ:
"נִמְנוּ וְגָמְרוּ,
עַמּוֹן וּמוֹאָב מַעְשַׂר עָנִי בַּשְּׁבִיעִית."
יא
בָּכָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְאָמַר: (תְּהִלִּים כה,יד)
"סוֹד יי לִירֵאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעָם",
צֵא וֶאֱמֹר לָהֶן:
אַל תָּחוּשׁוּ לְמִנְיַנְכֶם!
מְקֻבָּל אֲנִי מֵרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
שֶׁשָּׁמַע מֵרַבּוֹ, וְרַבּוֹ מֵרַבּוֹ,
הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי,
שֶׁעַמּוֹן וּמוֹאָב מַעְשַׂר עָנִי בַּשְּׁבִיעִית."

מסכת ידים פרק ד משנה ד
יב
בּוֹ בַּיּוֹם בָּא יְהוּדָה גֵר עַמּוֹנִי,
וְעָמַד לִפְנֵיהֶן בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ,
אָמַר לָהֶן:
"מָה אֲנִי לָבֹא בַּקָּהָל?"
אָמַר לוֹ רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
"אָסוּר אַתָּה."
אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
"מֻתָּר אַתָּה."
אָמַר לוֹ רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
הַכָּתוּב אוֹמֵר: (דְּבָרִים כג,ד)
"לֹא יָבֹא עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי בִּקְהַל יי,
[גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי]". <עַד עוֹלָם>
אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
וְכִי עַמּוֹנִיִּין וּמוֹאָבִיִּין בִּמְקוֹמָן הֵן?

כְּבָר עָלָה סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר,
וּבִלְבֵּל אֶת הָאֻמּוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה י,יג)
"וְאָסִיר גְּבוּלֹת עַמִּים,
וַעֲתוּדֹתֵיהֶם שׁוֹשֵׂתִי,
וְאוֹרִיד כַּאבִּיר יוֹשְׁבִים".
אָמַר לוֹ רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
"הֲרֵי הוּא אוֹמֵר: (יִרְמְיָה מט,ו)
"וְאַחֲרֵי כֵן אָשִׁיב אֶת שְׁבוּת בְּנֵי עַמּוֹן",
וּכְבָר חָזְרוּ."
אָמַר לוֹ רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
"הַכָּתוּב אוֹמֵר: (עָמוֹס ט,יד)
"וְשַׁבְתִּי אֶת שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה,
אָמַר יי",
וַעֲדַיִן לֹא שָׁבוּ."
וְהִתִּירוּהוּ שֶׁיָּבֹא בַקָּהָל.

מסכת ידים פרק ד משנה ה
יג
תַּרְגּוּם שֶׁבְּעֶזְרָא וְשֶׁבְּדָנִיֵּאל,
מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם.
תַּרְגּוּם שֶׁכְּתָבוֹ עִבְרִית,
וְעִבְרִי שֶׁכְּתָבוֹ תַּרְגּוּם,
וּכְתָב עִבְרִי,
אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם.
לְעוֹלָם אֵינוֹ מְטַמֵּא,
עַד שֶׁיִּכְתְּבֶנּוּ אַשּׁוּרִית, עַל הָעוֹר, וּבִדְיוֹ.

מסכת ידים פרק ד משנה ו
יד
אוֹמְרִין צָדוֹקִין:
קוֹבְלִין אָנוּ עֲלֵיכֶן פָּרוּשִׁין!
שֶׁאַתֶּם אוֹמְרִים:
כִּתְבֵי הַקֹּדֶשׁ מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם,
וְסִפְרֵי מֵירוֹן אֵין מְטַמִּין אֶת הַיָּדַיִם! <=הוֹמֵירוֹס>
אָמַר רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי:
וְכִי אֵין לָנוּ עַל הַפָּרוּשִׁין אֶלָּא זוֹ בִלְבַד?
הֲרֵי הֵם אוֹמְרִים:
עַצְמוֹת חֲמוֹר טְהוֹרִין,
וְעַצְמוֹת יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל טְמֵאִין.
אָמְרוּ לוֹ:

לְפִי חִבָּתָן הִיא טֻמְאָתָן,
שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה אָדָם עַצְמוֹת אָבִיו וְאִמּוֹ תַּרְוָדוֹת.
אָמַר לָהֶן:
אַף כִּתְבֵי הַקֹּדֶשׁ,
לְפִי חִבָּתָן הִיא טֻמְאָתָן.
וְסִפְרֵי מֵירוֹן, שֶׁאֵינָן חֲבִיבִין,
אֵינָן מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם.

מסכת ידים פרק ד משנה ז
טו
אוֹמְרִים צָדוּקִין:
קוֹבְלִין אָנוּ עֲלֵיכֶן פְּרוּשִׁים!
שֶׁאַתֶּם מְטַהֲרִין אֶת הַנִּצּוֹק.
אוֹמְרִים פְּרוּשִׁין:
קוֹבְלִין אָנוּ עֲלֵיכֶם צָדוּקִים!
שֶׁאַתֶּם מְטַהֲרִין אֶת אַמַּת הַמַּיִם
הַבָּאָה מִבֵּית הַקְּבָרוֹת.
אוֹמְרִים צָדוּקִים:
קוֹבְלִין אָנוּ עֲלֵיכֶם פְּרוּשִׁין!
מָה אִם שׁוֹרִי וַחֲמוֹרִי,
שֶׁאֵינִי חַיָּב בָּהֶן מִצְוֹת,
הֲרֵי אֲנִי חַיָּב בְּנִזְקָן,
עַבְדִּי וַאֲמָתִי, שֶׁאֲנִי חַיָּב בָּהֶן מִצְוֹת,
אֵינוּ דִין שֶׁאֲנִי חַיָּב בְּנִזְקָן?
אָמְרוּ לָהֶם:
לֹא!
אִם אֲמַרְתֶּם בְּשׁוֹרִי וַחֲמוֹרִי,
שֶׁאֵין בָּהֶן דַּעַת,
תֹּאמְרוּ בְעַבְדִּי וַאֲמָתִי,
שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם דַּעַת?
שֶׁאִם אַקְנִיטֶנּוּ,
יֵלֵךְ וְיַדְלִיק גְּדִישׁוֹ שֶׁלְּאַחֵד,
וֶאֱהֵא חַיָּב לְשַׁלֵּם?

מסכת ידים פרק ד משנה ח
יז
אָמַר מִין גְּלִילִי:
קוֹבֵל אֲנִי עֲלֵיכֶן פְּרוּשִׁין!
שֶׁאַתֶּם כּוֹתְבִין אֶת הַמּוֹשֵׁל עִם מֹשֶׁה בַגֵּט.
אוֹמְרִים פְּרוּשִׁין:
קוֹבְלִין אָנוּ עָלֶיךָ מִין גְּלִילִי!

שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב אֶת הַשֵּׁם עִם הַמּוֹשֵׁל בַּדַּף,
וְלֹא עוֹד,
אֶלָּא שֶׁאַתֶּם כּוֹתְבִין אֶת הַמּוֹשֵׁל מִלְמַעְלָן,
וְאֶת הַשֵּׁם מִלְּמַטָּן: (שְׁמוֹת ה,ב)
"וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה,
מִי יי אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקֹלוֹ לְשַׁלַּח אֶת יִשְׂרָאֵל".
וּכְשֶׁלָּקָה מַהוּ אוֹמֵר? (שְׁמוֹת ט,כז)
"יי הַצַּדִּיק".

חסלת ידים

מסכת עקצים

פרק א

מסכת עקצים פרק א משנה א

א
כָּל שֶׁהוּא יָד וְלֹא שׁוֹמֵר,
מִטַּמֵּא וּמְטַמֵּא, וְלֹא מִצְטָרֵף.
שׁוֹמֵר,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוּ יָד,
מִטַּמֵּא וּמְטַמֵּא, וּמִצְטָרֵף.
לֹא שׁוֹמֵר וְלֹא יָד,
לֹא מִטַּמֵּא וְלֹא מְטַמֵּא.

מסכת עקצים פרק א משנה ב

ב
שָׁרְשֵׁי הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִין וְהַקַּפְלוֹטוֹת,
בִּזְמַן שֶׁהֵן לַחִין,
וְהַפִּטְמָה שֶׁלָּהֶן, בֵּין לַחָה, בֵּין יְבֵשָׁה,
וְהָעַמּוּד שֶׁהוּא מְכֻוָּן כְּנֶגֶד הָאוֹכֶל,
שָׁרְשֵׁי הַחְזֵרִין וְהַצְּנוֹן וְהַנָּפוֹס.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֹׁרֶשׁ צְנוֹן גָּדוֹל מִצְטָרֵף,
וְהַסִּיב שֶׁלּוֹ אֵינוּ מִצְטָרֵף.
שָׁרְשֵׁי הַמִּנְתָּה, וְהַפֵּיגָם,
יַרְקוֹת שָׂדֶה, יַרְקוֹת גִּנָּה שֶׁעֲקָרָן לִשְׁתָלִין,

וְשִׁזְרָה שֶׁלַּשִּׁבֹּלֶת, וְהַלְּבוּשׁ שֶׁלָּהּ.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף הַסִּיג שֶׁלָּרְצָפִית,
הֲרֵי אֵלּוּ מְטַמִּין וּמְטַמִּין וּמִצְטָרְפִין.

מסכת עקצים פרק א משנה ג
ג
אֵלּוּ מְטַמִּין וּמְטַמִּין וְלֹא מִצְטָרְפִין:
שָׁרְשֵׁי הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים וְהַקַּפְלוֹטוֹת,
בִּזְמַן שֶׁהֵן יְבֵשִׁין,
וְהָעַמּוּד שֶׁאֵינוּ מְכֻוָּן כְּנֶגֶד הָאוֹכֶל,
וְיַד הַפַּרְכִּיד טֶפַח מִכָּן וְטֶפַח מִכָּן,
יַד הָאֶשְׁכּוֹל כָּל שֶׁהוּא,
וְזָנָב שֶׁלָּאֶשְׁכּוֹל שֶׁרֵיקְנָהּ,
וְיַד מַכְבֵּד שֶׁלִּתְמָרָה אַרְבָּעָה טְפָחִים,
וְקָנֶה שֶׁלְּשִׁבֹּלֶת שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
וְיַד כָּל הַנִּקְצָרִין שְׁלֹשָׁה טְפָחִין,
וְשֶׁאֵינָן דַּרְכָּן לְהִקָּצֵר,
יְדֵיהֶן וְשָׁרָשֵׁיהֶן כָּל שֶׁהֵן,
וּמְלָעִין שֶׁלַּשִּׁבֳּלִין,
הֲרֵי אֵלּוּ מְטַמִּין וּמְטַמִּין וְלֹא מִצְטָרְפִין.

מסכת עקצים פרק א משנה ד
ד
אֵלּוּ לֹא מְטַמִּין, וְלֹא מְטַמִּין, וְלֹא מִצְטָרְפִין:
שָׁרְשֵׁי קָלְסֵי אֶכְרוֹב,
וְחִלְפוֹת תְּרָדִין,
וְהַלֶּפֶת בִּזְמַן,
אֶת שֶׁדַּרְכָּן לְהִגָּזֵז וְנֶעֶקְרוּ.
רַבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא בְכֻלָּן,
וּמְטַהֵר בְּשָׁרְשֵׁי קָלְסֵי אֶכְרוֹב וְהַלֶּפֶת.

מסכת עקצים פרק א משנה ה
ה
כָּל יְדוֹת הָאֳכָלִין שֶׁכְּסָסָן בַּגֹּרֶן, טְהוֹרִין.
רַבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא.
פְּסִיגָה שֶׁלָּאֶשְׁכּוֹל שֶׁרֵקְנָהּ, טְהוֹרָה.
שִׁיֵּר בָּהּ גַּרְגֵּר אֶחָד, טְמֵאָה.
שַׁרְבִיט שֶׁלִּתְמָרָה שֶׁרֵקְנוֹ, טָהוֹר.
שִׁיֵּר בּוֹ תְּמָרָה אַחַת, טָמֵא.
וְכֵן בַּקִּטְנִיּוֹת,

שַׁרְבִיט שֶׁרִקְנוֹ, טָהוֹר.
שִׁיֵּר בּוֹ גַּרְגֵּר אֶחָד, טָמֵא.
רִבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מְטַהֵר בְּשֶׁלְּפּוּל,
וּמְטַמֵּא בְשֶׁלַּקְּטְנִיּוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא רוֹצֶה בְמִשְׁמוּשָׁן.

מסכת עקצים פרק א משנה ו
ו
עֻקְצֵי תְאֵנִים וּגְרוֹגְרוֹת וְהַכְּלִיסִין וְהֶחָרוּבִין,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין וּמְטַמְּאִין, וּמִצְטָרְפִין.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף עֹקֶץ דְּלַעַת.
עֻקְצֵי הָאֲגָסִין וְהַקְּרֻסְטְמֵלִין וְהַפָּרִישִׁין וְהָחֻזְרָרִין,
וְעֹקֶץ דְּלַעַת טֶפַח,
וְעֹקֶץ קֻנָּרֵס טֶפַח,
רִבִּי לְעָזָר בְּרִבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
טִפְחַיִם,
הֲרֵי אֵלּוּ מִטַּמִּין, וּמְטַמִּין, וְלֹא מִצְטָרְפִין.
וּשְׁאָר כָּל הָעֳקָצִין, לֹא מִטַּמִּין וְלֹא מְטַמְּאִין.

פרק ב

מסכת עקצים פרק ב משנה א
א
זֵיתִין שֶׁכְּבָשָׁן בְּטַרְפֵּיהֶן, טְהוֹרִין,
לְפִי שֶׁלֹּא כְבָשָׁן אֶלָּא לְמַרְאֶה.
כְּשׁוּת שֶׁלְּקִשּׁוּת וְהַנֵּץ שֶׁלָּהּ, טָהוֹר.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל זְמַן שֶׁהִיא לִפְנֵי הַתַּגָּר, טְמֵאָה.

מסכת עקצים פרק ב משנה ב
ב
כָּל הַגַּלְעִינִין,
מִטַּמּוֹת וּמְטַמּוֹת וְלֹא מִצְטָרְפוֹת.
גַּלְעֵינָה שֶׁלְּרֹטֶב,
אַף עַל פִּי יוֹצְאָה, מִצְטָרֶפֶת,
וְשֶׁלִּיבֵשָׁה, אֵינָה מִצְטָרֶפֶת. <וְשֶׁלְּיְבֵשָׁה>
לְפִיכָךְ,
חוֹתָל שֶׁלִּיבֵשָׁה, מִצְטָרֵף,

וְשֶׁלְּרֹטֶב, אֵינוּ מִצְטָרֵף.
גַּלְעֵינָה שֶׁמִּקְצָתָהּ יוֹצֵא,
כְּנֶגֶד הָאֹכֶל, מִצְטָרֵף.
עֶצֶם שֶׁיֵּשׁ עָלָיו בָּשָׂר,
כְּנֶגֶד הָאֹכֶל, מִצְטָרֵף.
הָיָה עָלָיו מִצַּד אֶחָד,
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ מַקִּיפוֹ כַּטַּבַּעַת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כְּנֶגֶד הָאֹכֶל, מִצְטָרֵף.
כְּגוֹן הַסֵּיאָה, וְהָאֵזוֹב, וְהַקּוּרְנִית.

מסכת עקצים פרק ב משנה ג
ג
הָרִמּוֹן וְהָאֲבַטִּיחַ שֶׁנִּימּוֹק מִקְצָתוֹ,
אֵין מִצְטָרֵף.
שָׁלֵם מִכָּן וּמִכָּן, וְנִימּוֹק מִן הָאֶמְצַע,
אֵינוּ מִצְטָרֵף.
הַפִּטְמָא שֶׁלָּרִמּוֹן, מִצְטָרֶפֶת,
וְהַנֵּץ שֶׁלּוֹ, אֵינוּ מִצְטָרֵף.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף הַמַּשְׂרֵק טָהוֹר.

מסכת עקצים פרק ב משנה ד
ד
כָּל הַקְּלִפּוֹת מְטַמּוֹת וּמִטַּמּוֹת, וּמִצְטָרְפוֹת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שָׁלוֹשׁ קְלִפִּין בַּבָּצָל:
הַפְּנִימִית,
בֵּין שְׁלֵמָה, בֵּין קְדוּרָה, מִצְטָרֶפֶת.
וְהָאֶמְצָעִית,
שְׁלֵמָה, מִצְטָרֶפֶת,
וּקְדוּרָה, אֵינָהּ מִצְטָרֶפֶת.
הַחִיצוֹנָה,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, טְהוֹרָה.

מסכת עקצים פרק ב משנה ה
ה
הַמְחַתֵּךְ לְבַשֵּׁל, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא מֵרֵק,
אֵינוּ חִבּוּר.
לִכְבֹּשׁ, וְלִשְׁלֹק, וּלְהַנִּיחַ עַל הַשֻּׁלְחָן,

חִבּוּר.
הִתְחִיל לְפָרֵק,
אֹכֶל שֶׁהִתְחִיל בּוֹ,
אֵינוּ חִבּוּר.
ו
הָאֱגוֹזִים שֶׁאֲמָנָן, וְהַבְּצָלִין שֶׁחֲמָרָן,
הֲרֵי אֵלּוּ חִבּוּר.
הִתְחִיל לְפָרֵק בָּאֱגוֹזִין, וּלְפַקֵּל בַּבְּצָלִין,
אֵינָן חִבּוּר.
הָאֱגוֹזִין וְהַשְּׁקֵדִין,
חִבּוּר, מִשֶּׁיְּרַסֵּם.

מסכת עקצים פרק ב משנה ו
ז
בֵּיצָה מְגֻלְגֶּלֶת, עַד שֶׁיָּגֵס,
וּשְׁלוּקָה, עַד שֶׁיְּרַסֵּם.
עֶצֶם שֶׁיֶּשׁ בּוֹ מֹחַ,
חִבּוּר עַד שֶׁיְּרַסֵּם.
הָרִמּוֹן שֶׁפֵּרְדוֹ,
חִבּוּר, עַד שֶׁיַּקִּישׁ עָלָיו בַּקָּנֶה.
כַּיּוֹצֵא בוֹ,
שְׁלַל הַכּוֹבְסִין,
וְהַבֶּגֶד שֶׁהוּא תָּפוּר בַּכִּלְאַיִם,
חִבּוּר, עַד שֶׁיַּתְחִיל לְהַתִּיר.

מסכת עקצים פרק ב משנה ז
ח
עֲלֵי יְרָקוֹת,
יְרֻקִּים, מִצְטָרְפִין,
לְבָנִין, אֵין מִצְטָרְפִין.
רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
לְבָנִין מִצְטָרְפִין בָּאֶכְרוּב,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן אֹכֶל,
וּבַחְזֵרִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מְשַׁמְּרִין אֶת הָאֹכֶל.

מסכת עקצים פרק ב משנה ח
ט
עֲלֵי בְצָלִים, וּבְנֵי בְצָלִים,
אִם יֵשׁ בָּהֶן רִיר,
מִשְׁתָּעֲרִין בְּכָל שֶׁהֵן.

אִם יֵשׁ בָּהֶן חָלָל,
מְמַעֵךְ אֶת חֲלָלָן. <הַחֲלָלָן>
פַּת סְפוֹגְנִית,
מִשְׁתַּעֶרֶת בִּכְמוֹת שֶׁהִיא.
אִם יֶשׁ בָּהּ חָלָל,
מְמַעֵךְ אֶת חֲלָלָהּ.
בְּשַׂר הָעֵגֶל שֶׁנִּתְפַּח, וּבְשַׂר הַזְּקֵנָה שֶׁנִּתְמַעֵט,
מִשְׁתָּעֲרִין בִּכְמוֹת שֶׁהֵן.

מסכת עקצים פרק ב משנה ט
י
קִשּׁוּת שֶׁנְּטָעָהּ בֶּעָצִיץ וְהִגְדִּילָה,
וְיָצְאָה חוּץ לֶעָצִיץ, טְהֳרָה.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן:
מַה טִּיבָהּ לְטַהֵר?
אֶלָּא הַטָּמֵא בְטֻמְאָתוֹ,
וְהַטָּהוֹר יֵאָכֵל.

מסכת עקצים פרק ב משנה י
יא
כְּלֵי גְלָלִין וּכְלֵי אֲדָמָה,
שֶׁהַשָּׁרָשִׁין יְכוּלִין לָצֵאת בָּהֶן,
אֵינָן מַכְשִׁירִין אֶת הַזְּרָעִין.
עָצִיץ נָקוּב, אֵינוּ מַכְשִׁיר אֶת הַזְּרָעִים; <מַכְשִׁירִין>
וְשֶׁאֵינוּ נָקוּב, מַכְשִׁיר אֶת הַזְּרָעִים. <אֵינוּ מַכְשִׁיר>
כַּמָּה שִׁעוּרוֹ שֶׁלְּנֶקֶב?
כְּדֵי שֶׁיֵּצֵא בוֹ שֹׁרֶשׁ קָטָן.
מִלְאָהוּ עָפָר עַד שְׂפָתוֹ, <עַל שְׂפָתוֹ>
הֲרֵי הוּא כְטַבְלָה שֶׁאֵין לָהּ לִזְבֵּז.

פרק ג

מסכת עקצים פרק ג משנה א
א
יֵשׁ צְרִיכִין הֶכְשֵׁר וְאֵין צְרִיכִין מַחְשָׁבָה,
מַחְשָׁבָה וְהֶכְשֵׁר,
מַחְשָׁבָה וְלֹא הֶכְשֵׁר,
וְלֹא הֶכְשֵׁר וְלֹא מַחְשָׁבָה.
כָּל הָאֳכָלִים הַמְיֻחָדִין לָאָדָם, <הָאוֹכְלִים>

צְרִיכִין הֶכְשֵׁר וְאֵינָן צְרִיכִין מַחְשָׁבָה.

מסכת עקצים פרק ג משנה ב

ב

הַחוֹתֵךְ מִן הָאָדָן,
מִן בְּהֵמָה,
מִן הַחַיָּה,
מִן הָעוֹפוֹת,
וּמִנִּבְלַת עוֹף הַטָּמֵא,
וְהַחֵלֶב בִּכְפָרִין,
וּשְׁאָר כָּל יַרְקוֹת שָׂדֶה,
וּשְׁמַרְקְעִין וּפִטְרִיּוֹת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חוּץ מִכְּרֵישֵׁי שָׂדֶה,
וְהָרְגִילָה,
וְנֵץ הֶחָלָב.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
חוּץ מִן הָעַכָּבִיּוֹת;
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
חוּץ מִן הַבְּלָכְסִין,
הֲרֵי אֵלּוּ צְרִיכִין מַחְשָׁבָה וְהֶכְשֵׁר.

מסכת עקצים פרק ג משנה ג

ג

נִבְלַת בְּהֵמָה טְמֵאָה בְכָל מָקוֹם,
וְנִבְלַת עוֹף הַטָּהוֹר טְמֵאָה בְכָל מָקוֹם, <שורה זו אינה מנוקדת בכ"י>
וְנִבְלַת עוֹף הַטָּהוֹר בִּכְפָרִין,
צְרִיכִין מַחְשָׁבָה וְאֵינָן צְרִיכִין הֶכְשֵׁר.
נִבְלַת בְּהֵמָה טְהוֹרָה בְכָל מָקוֹם,
וְנִבְלַת עוֹף הַטָּהוֹר וְהַחֵלֶב בִּשְׁוָקִים,
אֵינָן צְרִיכִין לֹא מַחְשָׁבָה וְלֹא הֶכְשֵׁר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף הַגָּמָל וְהָאַרְנֶבֶת וְהַשָּׁפָן וְהַחֲזִיר.

מסכת עקצים פרק ג משנה ד

ד

הַשֶּׁבֶת,
מִשֶּׁנָּתְנָה טַעַם בִּקְדֵרָה, <טַעְם בִקְדִירָה>
אֵין בָּהּ מִשּׁוּם תְּרוּמָה,
וְאֵינָהּ מִטַּמָּא טֻמְאַת אֳכָלִין. <מְטַמֵּא>
לוּלַבֵּי זְרָדִין, וְשֶׁלַּעֲדָל,

וַעֲלֵי הַלּוּף הַשּׁוֹטֶה,
אֵינָן מְטַמְּאִין טֻמְאַת אֳכָלִין, <מְטַמְּאִין>
עַד שֶׁיִּמְתָּקוּ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף שֶׁלַּפַּקּוּעוֹת כַּיּוֹצֵא בָהֶן.

מסכת עקצים פרק ג משנה ה

ה

הַבֹּשֶׂת וְהַחֲמוּס וְרָאשֵׁי בְשָׂמִים,
הַתְּיָא וְהַחִלְתִּית וְהַפִּלְפְּלִין וְחַלּוֹת חָרִיעַ,
נִלְקָחִין בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר,
וְאֵינָן מְטַמְּאִין טֻמְאַת אֳכָלִין.
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
אִם נִלְקָחִין בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר,
מִפְּנֵי מָה אֵין מְטַמִּין טֻמְאַת אָכְלִין?
אִם אֵינָן מְטַמִּין טֻמְאַת אָכְלִין,
אַף הֵן לֹא יִלָּקְחוּ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר.

מסכת עקצים פרק ג משנה ו

ו

הַפַּגִּים וְהַבֹּסֶר,
רַבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא טֻמְאַת אָכְלִין.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
מִשֶּׁיָּבוֹאוּ לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת.
פְּרִיצֵי זֵיתִין וַעֲנָבִים,
בֵּית שַׁמַּי מְטַמִּין,
וּבֵית הֶלֵּל מְטַהֲרִין.
הַקֶּצַח,
בֵּית שַׁמַּי מְטַהֲרִין,
וּבֵית הֶלֵּל מְטַמְּאִין.
וְכֵן לַמַּעַשְׂרוֹת.

מסכת עקצים פרק ג משנה ז <נמצאת בכ"י אחרי מסכת עקצים פרק ג משנה ח>

ח

הַקּוּר כָּעֵץ לְכָל דָּבָר,
אֶלָּא שֶׁהוּא נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר.
וְכַפּוּנִיּוֹת לְאָכְלִין,
וּפְטוּרוֹת מִן הַמַּעַשְׂרוֹת.

מסכת עקצים פרק ג משנה ח

ז
דָּגִים, מֵאֵמָתַי מְקַבְּלִין טֻמְאָה?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מִשֶּׁיָּצוּדוּ.
בֵּית הֻלֵּל אוֹמְרִים:
מִשֶּׁיָּמוּתוּ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אִם יְכוּלִין לִחְיוֹת.
יִחוּר שֶׁלִּתְאֵנָה שֶׁנִּפְשַׁח וּמְעוּרֶה בֻקְלִפָּה,
רְבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אִם יְכוּלִין לִחְיוֹת.
תְּבוּאָה שֶׁנֶּעְקְרָה וּמְעוּרֶה אֲפִלּוּ בְשֹׁרֶשׁ קָטָן,
טְהוֹרָה.

מסכת עקצים פרק ג משנה ט
ט
חֵלֶב בְּהֵמָה טְהוֹרָה אֵינוּ מְטַמֵּא טֻמְאַת נְבֵלָה,
לְפִיכָךְ אֵינוּ צָרִיךְ הֶכְשֵׁר.
(חֵלֶב בְּהֵמָה טְמֵאָה, מְטַמֵּא טֻמְאַת נְבֵלָה,
לְפִיכָךְ אֵינוּ צָרִיךְ הֶכְשֵׁר.)
דָּגִין טְמֵאִין וַחֲגָבִין טְמֵאִין,
צְרִיכִין מַחְשָׁבָה בַּכְּפָרִין. <בִּכְפָּרִין>

מסכת עקצים פרק ג משנה י
י
כַּוֶּרֶת דְּבוֹרִים,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הֲרֵי הִיא כַקַּרְקַע,
וְכוֹתְבִין עָלֶיהָ פְּרוּזְבּוֹל,
וְאֵינָה מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה בִמְקוֹמָהּ,
וְהָרוֹדֶה מִמֶּנָּה בַשַּׁבָּת, חַיָּב.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינָה כַקַּרְקַע,
וְאֵין חוֹתְכִין עָלֶיהָ פְּרוֹזְבּוֹל,
וּמְקַבֶּלֶת טֻמְאָה בִמְקוֹמָהּ,
וְהָרוֹדֶה מִמֶּנָּה בַשַּׁבָּת, פָּטוּר.
(מסכת עקצים פרק ג משנה יא)
חַלּוֹת דְּבַשׁ,
מֵאֵמָתַי מִטַּמְּאִין מִשֵּׁם [מַשְׁקֶה]?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

מִשֶּׁיְּחַרְחֵר.
בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים:
מִשֶּׁיְּרַסֵּק.

מסכת עוקצים פרק ג משנה יב

יא

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי:
עָתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַנְחִיל לְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק,
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַעֲשָׂרָה עוֹלָמוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי ח,כא)
"לְהַנְחִיל אֹהֲבַי יֵשׁ, וְאֹצְרֹתֵיהֶם אֲמַלֵּא".
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן חֲלַפְתָּא:
אֵין לָךְ כְּלִי שֶׁהוּא מַחֲזִיק בְּרָכָה אֶלָּא שָׁלוֹם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים כט,יא)
"יי עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יי יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם".

חסלת שיתא סדרי מסכת עוקצים פרק ג משנה